5596.

5576

…ZIONE PISTOIESE
…SSI-CASSIGOLI
67
…IOTECA NAZIONALE
…TRALE - FIRENZE

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE DI FIRENZE

COLLEZIONE PISTOIESE

RACCOLTA DAL

CAV. FILIPPO ROSSI-CASSIGOLI

nato a Pistoia il 23 Agosto 1835
morto a Pistoia il 18 Maggio 1890

Pergamene - Autografi - Manoscritti - Libri a stampa - Opuscoli - Incisioni - Disegni - Opere musicali - Facsimile d'iscrizioni - Editti - Manifesti - Proclami - Avvisi e Periodici.

21 Dicembre 1891

Digitized by Google

JOANNIS JACOBI SCARFANTONI

J. C. Patritii, & Eccleſiæ Cathedralis Piſtorienſis Præpoſiti,

EQUITIS SACR. MILIT. ORDINIS DIVI STEPHANI, ET VICARII GENERALIS

ANIMADVERSIONUM AD CECCOPERIUM PARERGON,

Nonnullis ad materiam Rotæ Romanæ Deciſionibus,

NECNON

Clariſſimorum Juris Conſultorum Votis exornatum.

Pars Tertia.

VITERBII, MDCCXXXVIII.

Proſtant

VENETIIS

APUD JOSEPHUM BORTOLI.

Digitized by Google

EMINENTISS. AC REVERENDISS. PRINCIPI

JOANNI ANTONIO GUADAGNI S. R. E. CARDINALI

JOANNES JACOBUS SCARFANTONI FELICITATEM.

SCriptores ferè omnes, quum aliquid elaboratum ingenio in lucem edere conſtituerunt, unum aliquem deligere ſolent egregium Virum, ad quem opus ſuum inſtituant, cujus illuſtre Nomen, & præſidio ſibi futurum adversùs malevolorum invidiam, & multum operi decoris adversùs contemptum imperitorum adjuncturum eſſe ſibi pollicentur. Quo quidem more mihi quoque ea de cauſa potiſſimùm utendum cenſeo, quòd, quum duo mearum in Ceccoperium Animadverſionum edita jampridem volumina duorum, e Sacro Collegio clariſſimorum luminum nomine decoraverim, præſidioque muniverim, tertium hoc in ſupplementum totius operis ſcriptum, non viſum eſt publici faciendum juris, iſtiuſmodi patrocinio deſtitutum. Ad quem verò confugiam potiùs, quàm ad Te, EMINENTISSIME PRINCEPS*, in quo cùm propter ornamenta virtutum omnium, tum propter dignitatis ſplendorem tuæ, ampliſſimum mihi decus, & præſidium video eſſe maximum conſtitutum? Quid enim decoris non mihi afferet vel tam illuſtris familiæ claritas, quæ tum multis majorum ima-*

ginibus, tum clariſſimis cognationibus inter Florentinæ Nobilitatis Principes eniteſcit, vel amplitudo Dignitatis, quam primam es à ſuprema in Eccleſia conſecutus (ad quam tamen ita proximè accedis, ut ejus, qui Dei vices in terris gerit, Vicariam geras poteſtatem), vel illud inſigne tuum, tuique præcipuum ornamentum generis, cum CLEMENTE, nimirum XII. feliciter regnante, atque utinam diu regnaturo Pontifice, tam arcta ſanguinis, & tam propinqua conjunctio? Quæ quidem omnia ſicuti tantum nomini tuo ſplendoris afferunt, & dignitatis, ſic ad mei decus, & ornamentum operis plurimùm faciunt. Quæ verò ad præſidium, illæ ſunt animi tui virtutes, quibus Te totum ab ineunte ætate imbuendum tradidiſti. Subit animum recordatio tui magnanimi illius humanarum rerum contemptus, quum magnæ expectationis adoleſcens aulæ viam, Avunculo tuo, nunc Pontifice Maximo, duce ingreſſurus, divino repente Numine afflatus, conceptam de Te ſpem omnem, Sacro Carmelitarum Excalceatorum Ordini dato nomine, fefelliſti; ubi omnibus in Te omnium expreſſis virtutibus, quum aliis atque aliis ſumma cum laude perfunctus muneribus ad majora deſtinareris, ne tanta virtus intra Cœnobii diutius latebras deliteſceret, divino conſilio factum eſt, ut ad Eccleſiæ Aretinæ regimen, licèt invitus, evocareris. Cui quidem ita præfuiſti, ita paſtorali ſollicitudine, ac vigilantia, miſericordia in pauperes, charitate in omnes, tota denique optimæ indolis ratione univerſo Te populo probaviſti, ut omnium in te admirationem, benevolentiamque commoveris; & inde diſcedens, Sacræ tibi Purpuræ honore delato, amantiſſimo gregi, Paſtoris optimi dolenti jacturam, maximum tui deſiderium reliqueris. Hic verò me oratio deficiet, CARDINALIS AMPLISSIME, ſi quæ tantæ Te Dignitati parem, immo, & dignitatem ipſam exornant, perſequi virtutes omnes dicendo velim. Veruntamen quid meis opus eſt verbis, quum ſuo ipſæ ſe lumine prodant, atque omnium ſermonibus celebrentur? Quem enim latet, quanta cum laude integritatis, fidei, æquitatis, tam grave, tam arduum, Summi Pontificis Vices gerendo, munus ſuſtineas? Quis neſcit à Te tam egregie Cardinalis Vicarii partes omnes impleri, atque ita omnibus miniſterium probari tuum, ut nemo Te in ore, nemo in amore non habeat? Quis tam hoſpes in Urbe, atque adeò Chriſtiano in orbe verſatur, qui tuam ignoret in tam ancipiti adminiſtranda provincia ſapientiam, in capiendis, explicandiſque conſiliis alacritatem, in retinenda diſciplinæ ſeveritate conſtantiam, in omnibus audiendis patientiam, compoſitam in tanta Dignitate naturam, bonitatem cum gravitate conjunctam, integritatem, fidem, prudentiam, vigilantiam? Verùm enumerare ſingula omittam, ne offendam modeſtiam tuam, quæ, quum maximè laudanda gerat, à laudatione maximè abhorret. Illud ſupereſt (quod ad cætera in me tua maxima merita veluti cumulus accedet), ut benigno vultu, inſitaque animo tuo humanitate meum hoc qualecumque opus excipias; quod tam illuſtri nomine decoratum, & patrocinio fultum ſapientiæ tuæ, non vereor, ne non ſatis omnibus commendatum videatur.

BENE-

BENEVOLE LECTOR.

INceſſit olim tibi fortè animum admiratio, Canonicas Lucubrationes Viri Clariſſimi Franciſci Ceccoperii, opus quidem non argumentoſum, tantam mihi ſuppeditare potuiſſe rerum copiam, ut vel occupatiſſimus ego Vicarii Generalis patria in urbe dum fungor munere, duo, nec longo admodum tempore, ediderim in lucem volumina eorum, quæ occurrebant, quæ notabam, quæ ſeligebam in dies, & Animadverſiones in Ceccoperium inſcripſerim. At enim verò miraberis in præſens magis, quum videas prodire una, eademque ſuper re Volumen Tertium, quod, ſi expendantur attentius quæ in illud ſummo congeſſimus opere, neque numero rerum, neque præſtantia, neque utilitate, non uni, non alteri facilè conceſſerit. Appellari Parerga placuit, non peregrino Juriſconſultis nomine, eo licèt abuſi eſſe videamur, dum id ſua mole vincunt, quod primum fuerat inſtitutum. Pro tua humanitate, Lector, non meam crimineris minutam diligentiam; imo verò ubertatem ſoli laudes, ſi vel poſt primos meſſores in commune commodum miſſis ex ariſtis manipuli colliguntur. Cinyphiæ ſegetis citius numerabis ariſtas, quàm ea, quæ ex una, vel Canonici materia juris, vel Civilis legi poſſunt. De Conjecturis ultimarum voluntatum, de tacitis contrahendis in rebus, deque ambiguis, quæ non eruit, expendit, digeſſitque Em. Mantica? Vix admovetur operi manus, major ecce tibi rerum naſcitur ordo; difficiliùs exitus, quàm principium invenitur. Quò verò te opus, & utilitate augeat, & varietate delectet, præſtantiſſimorum Vota Canoniſtarum, atque Juriſconſultorum admiſcere placuit, lectiſſimaſque Sacræ Rotæ Romanæ Deciſiones exquirere, quas, ubi dubium aliquid inciderit, quoddam veluti præſens, non longè petendum, conſulere poſſis oraculum. Hæc additamenta futura non ingrata peritis Viris, quicumque iis degant in locis, quæ vel Cathedrali, vel Collegiata aliqua ſaltem Eccleſia præfulgeant, polliceri mihi meritò poſſe videor; quum primus, & alter mearum Animadverſionum Tomi vix editi eam inierint illorum gratiam, ut divendendi uſquam nulli proſtent, plurimis expetantur. Vale, & me amare pergas velim, ut facis.

INDEX ARGUMENTORUM ADDITIONUM,

Quæ in hac Tertia Parte Animadverſionum

JO: JACOBI SCARFANTONI AD CECCOPERIUM

CONTINENTUR.

ADDITIO I.

De collatione diviſa per Turnum.

EXaminantur in hac materia tres quæſtiones. Prima nempe, an introducta certa forma providendi Canonicatus, ſeu alia Beneficia per Turnum, valeat Capitulum illam immutare, abſque auctoritate Epiſcopi. Secunda, an neceſſarius ſit ad hunc effectum conſenſus omnium Capitularium, vel ſufficiat majoris partis illorum. Tertia verò, an & quando novi Turni diſpoſitio requirat, ad ſui validitatem, Capitularium ſubſcriptiones.

ADDITIO II.

De Præcedentia Coadjutorum.

Agitur de Præcedentia debita Coadjutoribus Dignitatum, ſeu Canonicorum, tam in functionibus Eccleſiæ Cathedralis, quàm extra.

ADDITIO III.

De Indultis Apoſtolicis percipiendi diſtributiones in abſentia.

Ad materiam Indultorum Apoſtolicorum, percipiendi diſtributiones in abſentia, traditur quot ſint earum ſpecies, quaſque hujuſmodi Indulta comprehendant.

ADDITIO IV.

De Juriſdictione Epiſcopi in exemptos.

Epiſcopi Juriſdictionem habent in exemptos, in concernentibus curam Animarum, illoſque punire valent, ſi circa eamdem delinquant; & quando dicantur in eorum officio delinquere. Agitur etiam de jure viſitandi Eccleſiam Cathedralem, & Capitulum, licèt exemptum; & afferuntur ad materiam plures, ac variæ S. Congr. Conc. reſolutiones.

ADDITIO V.

De Reparatione Eccleſiæ unitæ Capitulis.

Ad hoc, ut Parochiani compelli poſſint ad expenſas pro reparatione Eccleſiæ unitæ Capitulo, neceſſe eſt probare inſufficientiam reddituum illius; & quomodo ea probetur. Quando Capitulum teneatur ad reparationem etiam probata tenuitate reddituum Eccleſiæ.

ADDITIO VI.

De Præcedentia Capellanorum, ſeu Manſionariorum Eccleſiæ Cathedralis.

An, & quando in Funeribus Parochi præcedere debeant Capellanos, ſeu Manſionarios Eccleſiæ Cathedralis. Et quid de Sacerdotibus, vice-Parochorum, & de eorum mandato intervenientibus. Agitur etiam de præcedentia Clericorum ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis ſupra Clericos aliarum Eccleſiarum inferiorum.

ADDITIO VII.

De Præcedentia Dignitatum ſupra Canonicos.

Referuntur prærogativæ, quibus gaudent Dignitates ſupra Canonicos. Agitur etiam de præeminentiis, quibus frui non valent primæ Dignitates Eccleſiarum Collegiatarum; ſuper qua materia nonnullæ adducuntur S. Rit. Congregationis reſolutiones.

ADDITIO VIII.

De functionibus peragendis à Coadjutoribus.

Adducitur differentia, quæ in hoc propoſito intercedit inter Coadjutorem Dignitatis, & Coadjutorem Canonici, & alia ad materiam.

ADDITIO IX.

De applicatione Sacrificii Miſſæ tam Parochialis, quam Conventualis.

An, & quando Parochi teneantur Sacrificium applicare pro Ovibus ſuis; & quid ſi non habeant congruam alimentarem. Referuntur per extenſum plures Reſolutiones Sac. Congregationis Concilii circa applicationem Miſſæ Parochialis, & Conventualis in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, quæ ſint etiam Parochiales.

ADDITIO X.

De Reſervatione Beneficiorum, ex Regula Quinta Cancellariæ Apoſtolicæ.

Examinatur quæſtio, an per deputationem Canonici à Capitulo factam ſuper exactione Taxæ ſpoliorum, in iis Locis, in quibus inter Cameram Apoſtolicam, & Clerum concordatum fuerit de ſolutione certæ ſummæ, intret Regula Quinta Cancellariæ Apoſtolicæ. Et hac occaſione adducuntur aliæ limitationes Regulæ prædictæ.

ADDITIO XI.

De Adjunctorum juriſdictione in caſu, quo Capitulum deliquerit contra Epiſcopum.

Quando Epiſcopus procedere teneatur, vel non, cum Adjunctis à Capitulo, hujuſmodi privilegium habente, electis. Et an Adjunctos adhibere debeat Superior, ad quem in ſuis caſibus devolvatur cauſæ cognitio, & qui ſint.

ADDITIO XII.

De Electione Abbatiſſæ Perpetuæ.

An in electione Abbatiſſæ perpetuæ, ſervanda ſit forma Textus *in capit. Quia propter, de elect.* Agitur etiam de electione primarum Dignitatum Ordinum Regularium, aliiſque materiam electionis concernentibus.

ADDITIO XIII.

De Præcedentia in Actibus Collegialibus.

Agitur de Præcedentia in Actibus, & Seſſionibus Capitularibus, & Collegialibus. Beneficiati, & Clerici Eccleſiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, in quo loco ſedere debeant in concurſu aliorum Clericorum.

ADDITIO XIV.

De Capellaniis cum onere Miſſarum.

Capellaniæ, an, & quando dicantur Eccleſiaſticæ, tam quoad materiam Simoniæ, quàm etiam quoad alios effectus, idemque pariter circa Hoſpitalia examinatur.

ADDITIO XV.

De Collegiis receptitiis, ſeu non numeratis.

In Collegiis receptitiis non datur certus numerus, ſed tot recipi debent, quot juxta facultates Eccleſiæ ſuſtentari poſſint; & conſortiales ad hoc compelli valent ab Epiſcopo, & alia ad materiam. Eccleſia è converſo numerata quando talis dicatur; & an ad hoc ſufficiat conſuetudo. Utrum Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ valeant admitti, vel remanere in Collegio, quando à ſtatu ſimplicis Presbyteri aſcenſum fecerunt ad illum Canonicorum.

ADDITIO XVI.

De Præeminentiis Magiſtratus Sæcularis.

Inter cætera obſequia Magiſtratibus Sæcularibus debita, dum in corpore, & propria figura reſident, oſtenditur hìc, exhibendam illis eſſe ſalutationem, ſeu reverentiam etiam à Perſonis Eccleſiaſticis, concurrente præſertim conſuetudine, & alia ad materiam.

ADDITIO XVII.

De obligatione reſidendi, quam habent Epiſcopi, in ſuis Eccleſiis.

Qualis debeat eſſe reſidentia Epiſcoporum in ſuis Diœceſibus. An incurrant pœnas contra non reſidentes inflictas, ſi in Adventu, Quadrageſima, aliiſque temporibus à Sacr. Concil. Tridentino præſcriptis, à Cathedrali adſint. Quando Epiſcopatus ſunt uniti, ubi debeat Epiſcopus ſuam reſidentiam facere.

ADDITIO XVIII.

De Prædicatione Verbi Dei.

An Capitulum Cathedralis jus aliquod habeat circa ea, quæ concernunt Prædicationem Verbi Dei in Eccleſia Cathedrali.

ADDITIO XIX.

De Vicariis, aliiſque Eccleſiæ Miniſtris amovibilibus.

An licitum ſit Vicarios, Capellanos, alioſque Eccleſiaſticos Miniſtros ab Officio removere, etiam ſine cauſa, & quando. Et agitur de præeminentiis, quæ competunt Vicariis deputatis pro exercitio Curæ Animarum.

ADDITIO XX.

De Canonicorum Lateranenſium capacitate circa regimen Parochialium Eccleſiarum, & aſſecutionem Canonicatuum in Cathedralibus, & Collegiatis Eccleſiis, & nonnulla de ſpoliis, quibus ſubjacent extra Clauſtra, ex cauſa præmiſſa degentes.

Examinatur quæſtio, an Canonici Regulares Lateranenſes aſſumere poſſint regimen Curæ Animarum, atque Canonicatus obtinere in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, cum ſola licentia Abbatis Generalis, abſque Sedis Apoſtolicæ indulto, & an de Parochialibus proviſi recuperent bona, ante Profeſſionem renunciata. Diſcutitur etiam, in materia ſpoliorum, an, & quando bona acquiſita per Regulares, extra Clauſtra degentes, ſpectent ad Cameram Apoſtolicam.

ADDITIO XXI.

Oſtenditur, Eccleſiam Plebaniam Maſſæ Vallis Nebulæ eſſe Matricem: Eccleſiam verò Cozzilis Filialem; adeoque prædictam Plebem, ejuſque Plebanum gaudere debere præeminentiis, de quibus agitur; & reſpondetur contrariis argumentis, & Auctoritatibus.

ADDITIO XXII.

Argumento non indiget, cùm ſit idem ac in præcedenti.

ADDITIO XXIII.

Adducuntur nonnulla Sac. Rituum Congregationis decreta in materia præcedentiæ, ac præeminentiarum, aliiſque inſtituto noſtro conſentaneis, quæ cum ad manus noſtras prius non pervenerint, non potuerunt ſuis locis apponi.

ADDITIO XXIV.

Sequuntur alia conſimilia decreta ejuſdem Sacr. Rituum Congregationis.

ADDITIO XXV.

De capacitate Equitum Ordinum Militarium ad Beneficia Sæcularia.

An, & quando Beneficia, & Capellaniæ erectæ in Eccleſiis Ordinum Militarium cenſeantur Regulares, adeout Clericis Fratribus eorumdem Ordinum conferri valeant. Traditur diſtinctio Ordinum Militarium, quòd ſcilicet aliqui ſint verè Regulares, alii verò non. An Equites D. Stephani, aliique conſimiles ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ, & ad quem effectum; & firmatur eos eſſe capaces obtinendi Beneficia, & Penſiones.

ADDITIO XXVI.

Ordinarius procedere nequit per cenſuras contra exemptos. An & quando illos declarare valeat incurſos in cenſuras, à Jure communi inflictas. In caſibus, in quibus iidem exempti particulariter ſubjiciuntur Ordinario, an valeant ab eo etiam per cenſuras puniri. Latè examinatur quæſtio, an Eques Militaris Ordinis Sancti Stephani, obtinens Beneficium, ſubjectum Ordinario, ſervare teneatur leges, ſub pœna ſuſpenſionis, vel alterius Cenſuræ per ipſum Ordinarium latas; & an poſſit ſe ſubjicere illius Juriſdictioni in favorabilibus pro obtinenda nimirum abſolutione à Cenſuris, vel diſpenſatione.

ADDITIO XXVII.

De erectione Eccleſiæ Collegiatæ, tam de novo, quàm de reintegratione Collegiatæ, jam extructæ, ad antiquum ſtatum.

An in caſu erectionis ſimplicis Eccleſiæ in Collegiatam, ſi Patronalis ſit, requiratur Patronorum conſenſus, vel Capituli, ubi Jus præſentandi, ſeu collatio ad illud ſpectaret: De facultate Epiſcopi reſtituendi ad ſtatum antiquum Collegiatam, jam erectam, & Canonicorum ſervitio diu deſtitutam; & quæ probationes faciendæ ſint ad hoc, ut conſtare valeat de ſtatu antiquo Collegiali, cum aliis ad materiam.

ADDITIO XXVIII.

De Quindenniis, eorumque origine.

An, & quando Capitula Eccleſiarum Cathedralium, ſeu Collegiatarum ſolvere teneantur Quindennia pro Beneficiis, ſibimet ipſis perpetuò unitis. Agitur etiam de Quindenniis debitis ob tranſitum Bonorum emphyteuticorum in manus mortuas.

ADDITIO XXIX.

De conſuetudinibus contra Cæremoniale Romanum, an, & quando tolerandæ veniant, aut eliminandæ.

Ex ordinationibus in Cæremoniali Romano contentis, quæ ſervandæ ſint ſub pœna peccati, adeoque impræſcriptibiles exiſtant: quæ è converſo non ſint tales, & præcribi valeant, & ſignanter agitur, an Canonici alicujus Collegiatæ inſignis, qui conſueverunt præſtare Primæ ejuſdem Collegiatæ Dignitati actus obſequiales, ſolis Epiſcopis debitos, illos licitè valeant continuare; atque in hoc propoſito quamplures recenſentur conſuetudines, prædicto Cæremoniali contrariæ, quæ ab Epiſcopis paſſim tolerantur.

ADDITIO XXX.

De Bonis emphyteuticis ad Eccleſiaſtica loca pertinentibus.

Emphyteuſis Eccleſiaſtica quando ſit tranſitoria ad extraneos, & ad quos effectus. Hujuſmodi emphyteuſis regulariter non habet perpetuitatem; ſed reſtringitur ad tres tantùm generationes. Linea finita, quando competat proximioribus ultimo inveſtito manutentio, & quando ex æquitate debeatur dictis proximioribus renovatio, cum aliis ad materiam ſingularibus quæſtionibus.

ADDITIO XXXI.

Duo hic firmantur. Unum, quòd Capellania, de qua agitur, requirat in Poſſeſſore, ex Fundatoris voluntate, geſtationem habitus Clericalis, non ſecus ac Beneficium collativum. Alterum verò, quòd ob aſſumptum à Capellano cingulum militare, ratione incompatibilitatis, Privationem Capellaniæ incurrerit, & reſpondetur contrariis.

ADDITIO XXXII.

Prorogatio termini ad præſentandum, ab Ordinario conceſſa, quando ſuſtineatur in præjudicium Papæ. Agitur etiam de Capellania, quando dicatur Beneficium Eccleſiaſticum, vel potius ſimplex Legatum pium.

ADDITIO XXXIII.

Argumentum eſt idem ac in præcedenti Additione.

ADDITIO XXXIV.

Dubia in Piſtorien. & Praten. Juriſdictionis in S. Conc. Congregatione propoſita, una cum ejuſdem Sac. Congregationis reſolutionibus.

ADDITIO XXXV.

An accedente Epiſcopo ad Eccleſiam S. Mariæ Foriſportam in Feſto SS. Aſſumptionis, occaſione intereſſendi Miſſæ, inibi cantandæ per Capitulum Cathedralis, Pater Abbas Canonicorum Regularium S. Salvatoris, vel potius dignior de Capitulo Cathedralis portigere debeat Aſperſorium Epiſcopo, Eccleſiam introeunti. Et an, in aſſociando Epiſcopum intus, & per eandem Eccleſiam, præcedere debeat Pater Abbas, vel potius Prima, vel Secunda Dignitas Capituli Cathedtalis.

ADDITIO XXXVI.

Canonicus, vel Beneficiatus, juſtè privatus de Capitulo, & facultate optandi, ſi reſtituatur in Capitulum, non cenſetur reſtitutus etiam ad facultatem optandi, præſertim in præjudicium eorum, ad quos medio tempore devolutum eſt jus optandi. Secus ſi privatus fuiſſet injuſtè.

ADDITIO XXXVII.

An liceat Capellanis Beneficiatis Primatialis Eccleſiæ ſedere in Choro ordinario immediatè poſt Canonicos, & in eadem Linea, & in ſubſelliis ejuſdem qualitatis. An idipſum liceat Beneficiatis in Choro æſtivo. Et an idem ſit ſervandum in omnibus ſacris Functionibus peragendis à Capitulo, & Canonicis cum interventu eorumdem Beneficiatorum in omnibus aliis Eccleſiis.

ADDITIO XXXVIII.

Examinantur varia dubia inter Capitulum Eccleſiæ Cathedralis Alben. & Promotorem Fiſcalem exorta, in materiis concernentibus Sacros Ritus, & Eccleſiæ Regimen; & dantur reſolutiones ſuper ipſis emanatæ a Sacr. Congregatione particulari Eminentiſſimorum Cardinalium.

ADDITIO XXXIX.

Varia dubia in Bojanen. Jurium Parochialium, ac Præeminentiarum in S. Congregatione Conc. propoſita, una cum ejuſdem S. Congregationis reſolutionibus.

ADDITIO XL.

Decreta Sac. Congregationis Conc. in Florentina Præeminentiarum, & in Æſina, una cum Voto R. P. D. Lambertini, tunc prædictæ Sac. Congregationis Secretarii, nunc verò S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopi Bononienſis meritiſſimi, concernentia materiam Coadjuti, & Coadjutoris, de qua in Additione octava.

ADDITIO XLI.

Oſtenditur, Primiceriatum Eccleſiæ Terræ Colliani, non eſſe Beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum, ac ſimplex Officium honorificum, & præeminentiale, proindeque reſervationibus Apoſtolicis minime ſubjectum.

ADDITIO XLII.

Proceſſio in Solemnitate Sanctiſſimi Corporis Chriſti pro maiori celebritate, ac decore fieri debet ab Eccleſia Matrice; neque permittitur, in Oratoriis Confraternitatum Sæcularium, eodem die Venerabile exponere publicæ adorationi, & inde Proceſſionem inchoare, etiam ſub prætextu immemorabilis, quam in caſu, de quo agitur, probatam non fuiſſe oſtenditur, & probatam non relevare.

ADDITIO XLIII.

De præcedentia, Parocho debita, occaſione aſſociandi Cadavera, ſupra omnes alios Presbyteros, ac de Stolæ delatione. Quæ requirantur ad probandam Parochialitatem. Et quando per tranſlationem Curæ ab una Eccleſia ad aliam, prior Eccleſia dicatur remanſiſſe Parochialitate omninò ſpoliata.

ADDITIO XLIV.

Epiſcopi uſum Pallii, & Crucis habentes, poſſunt, erecta Cruce, quævis Loca exempta eorum Diœceſis ingredi cum Mozzetta ſuper Rocchetto; vel cum ſola Mozzetta abſque Mantelletta, ſi ſint Regulares; necnon etiam aſpergere Circumſtantes Aqua benedicta.

ADDITIO XLV.

An ſit locus Arbitrio pro apetitione Oris. Et quatenus affirmativè. An ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis.

ADDITIO XLVI.

An permitti poſſit deprædatio mercium Chriſtianorum, ſuper Navi Turcica onuſtarum, juxta ſenſum Sacr. Congregationis particularis, à Sanctiſſimo deputatæ. Et examinatur etiam modus, circa probationes, ab ipſis Chriſtianis faciendas; pertinentiæ dd. mercium, ab eadem Sacr. Congregatione propoſitus.

ADDITIO XLVII.

An Taxæ præſcriptæ in Synodo Diœceſana Vaſionia ſint obſervandæ, & exequendæ.

ADDITIO XLVIII.

An, & quando occaſione funeris illorum, qui in aliquo Hoſpitali moriuntur, & ſepulturam alibi elegerunt, Parochus Loci, in quo Hoſpitale eſt ſitum, jus Parochiale ſibi vindicare valeat. Hac occaſione examinantur privilegia, quibus gaudet inſigne Hoſpitale S. Mariæ Novæ Civit. Florentiæ.

ADDITIO XLIX.

Quæ probanda ſint pro obtinenda diſpenſatione matrimonii in radice; & quibus ex cauſis concedatur. Quando cenſeatur Pontifex in radice diſpenſare. De diſpenſatione ad effectum legitimandi tantùm prolem, poſt mortem utriuſque Parentis, vel alterius eorum. An hujuſmodi diſpenſatio operetur tam quoad ſpiritualia, quàm etiam quoad temporalia.

ADDITIO L.

Eleemoſyna Manualis Miſſarum an augeri poſſit pro Sacerdotibus inopia preſſis. Dubium diſputatum in Sacr. Congregatione Concilii anno 1726. cum infraſcriptis Adnotationibus R. P. D. Lambertini, tunc ejuſdem S. Congregationis à ſecretis, nunc verò S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopi Bononienſis.

JOAN.

JOANNIS JACOBI SCARFANTONI ANIMADVERSIONUM AD CECCOPERIUM PARERGON.

ADDITIO PRIMA.

De collatione diviſa per Turnum.

ARGUMENTUM.

Examinantur in hac materia tres quæſtiones. Prima nempe, an introducta certa forma providendi Canonicatus, ſeu alia Beneficia per Turnum, valeat Capitulum illam immutare, abſque auctoritate Epiſcopi. Secunda, an neceſſarius ſit ad hunc effectum conſenſus omnium Capitularium, vel ſufficiat majoris partis illorum. Tertia verò, an & quando novi Turni diſpoſitio requirat, ad ſui validitatem, Capitularium ſubſcriptiones.

SUMMARIUM.

1 *Quæ forma ſervetur à Capitulo Cathedralis Piſtorienſis in collatione Canonicatuum, ſeu aliorum Beneficiorum, per Turnum diviſa, & quæ à Capitulo Lucano.*

2 *An introducta forma faciendi collationem per Turnum, certoque modo præſcripto, poſſit à Capitulo mutari, abſque Epiſcopi conſenſu, & num. 4. 12. 15. 17. & 20.*

3 *Non valet Capitulum, ſine auctoritate Epiſcopi, antiqua ſtatuta immutare. Declara n.13. 14. 18.19.*

5 *Veteres Eccleſiæ conſtitutiones, & conſuetudines immutare, vel abrogare, inter ardua reputatur.*

6 *An ad validitatem mutationis antiqui Turni, requiratur conſenſus omnium Capitularium, ita ut non ſufficiat conſenſus majoris partis, & num. 22.*

7 *In iis, quæ tangunt omnes, uti ſingulos, neceſſarius eſt conſenſus omnium: & uno contradicente, infirmatur id, quod à reliquis omnibus geſtum fuit.*

8 *In diſpoſitione novi Turni, an requiratur ſubſcriptio omnium Capitularium, & n. 24.*

9 *Actum neutiquam dicitur, quoties aliquid ſupereſt agendum.*

10 *Contractus, in quo aliquid reſervatum fuit, perfectus non dicitur, antequam illud factum fuerit.*

11 *Scriptura, quæ muniri debet ſigillo, ac ſubſcriptione, antequam ea interveniant, imperfecta remanet, ac nulla.*

12 *Materia Turni reſpicit intereſſe ſolius Capituli, immò ſingulorum de Capitulo, & n. 20. & 21.*

16 *Idem dicendum de diviſione oblationum, diſtributione officiorum, adminiſtratione Bonorum, participatione Diſtributionum, & ſimilibus.*

23 *In actibus merè voluntariis ſine cauſa, requiritur conſenſus omnium Capitularium; in illis verò cum cauſa, ſufficit conſenſus majoris partis.*

25 *Pro validitate actuum Capitularium, de Jure non requiritur ſubſcriptio.*

26 *Niſi in caſibus ab eodem Jure expreſſis.*

27 *In alienatione Bonorum Eccleſiæ, ſubſcriptio Clericorum legitur in Jure expreſſa.*

28 *Iſta tamen abiit in deſuetudinem.*

29 *Clauſula* vocatis vocandis, & dummodo intruſus non ſit, & Tertio non fuerit jus quæſitum, *in Gratia ſubrogationis contenta, non importat ſimpliciter ſubrogare Impetrantem, ſed Executori tribuit nudum mandatum de ſubrogando.*

30 *Ac propterea ad illius executionem procedi non poteſt, niſi plenè diſcuſſo negotio.*

31 *Calumnia in lite promovendâ impedit executionem Gratiæ de ſubrogandis.*

32 *Idem operatur intruſio, & n. 40.*

33 *Nominatio, facta Canonico non Turnario, nulla, atque prorſus irrita eſt.*

34 *Adducitur conſuetudo, circa modum dividendi Turnum inter Canonicos Eccleſiæ Colorienſis remiſſivè.*

35 *Quando controverſia non pendet ab aliquo Juris articulo, ſed ab inveterata Eccleſiæ conſuetudine, non datur ullius boni Juris probabilitas, pro ſuſtinenda dicta Gratia.*

36 *Error conſiderari non poteſt in illo actu, qui communi omnium Capitularium, & ipſius contradicentis conſenſu geſtus fuit.*

37 *Error opponi non poteſt niſi ab eo, cujus favorem reſpicit.*

38 *Neque etiam ab eo, qui actum implicitè approbavit.*

39 *Malum ſuum jus agnoviſſe cenſetur, qui per longum tempus ſiluit, & contraria judicata paſſus fuit.*

41 *Intruſus perpetuò inhabilis efficitur.*

42 *Vitium intruſionis quando contractum dicatur, etiamſi non fuerint percepti fructus.*

43 *Poſt contractum vitium intruſionis, gratia ſubrogationis impetranti non ſuffragatur, dum Pontifici eadem intruſio ſubticita fuit.*

44 *Fundamentum, ſuper quo Gratia Apoſtolica innititur, debet ab impetrante concludenter juſtificari; alias exequenda non eſt.*

45 *Cano-*

45 *Canonicus, in Sacro Ordine Subdiaconatus, non poteſt, in quibuſcunque actibus capitularibus, à ſuffragium ferendo de jure communi arceri.*

46 *Nec propterea privatur facultate conferendi Canonicatum per Turnum.*

47 *Ubi Canonici diſtincti reperiuntur in triplici claſſe, nempe Subdiaconorum, Diaconorum, & Præsbyterorum, qui ordinem ſuum non aſſumit, jure ſuffragandi deſtituitur.*

48 *Declaratur præcedens concluſio.*

49 *Statutum in pœnalibus extenſionem non patitur de caſu ad caſum, ſed tantùm diſponere cenſetur, quantum ſonat in litera.*

50 *Canonicus, capax ſuffragandi in actibus capitularibus, capax quoque redditur juris turnarii.*

51 *Quæ ſunt odioſa, reſtringi debent.*

52 *Ordo ſacer quando in Canonicis requiratur ratione Præbendæ abſolutè, & ſimpliciter: vel potiùs ratione ſenioritatis, ad effectum gaudendi prærogativa antianitatis, & præcedentiæ.*

53 *Canonico, ad ſacros Ordines non aſcendenti, pœna privationis vocis infligitur, quando utilitas, & neceſſitas Eccleſiæ talem aſcenſum exigeret, & præciſè Superioris juſſu, & monitione.*

54 *Obſervantia normam tribuit pro interpretandis quibuſcumque Legibus, & Statutis.*

CApitula Cathedralium, quæ habent jus conferendi Canonicatus vacantes in menſibus Sedi Apoſtolicæ non reſervatis, nec aliquo modo affectis (prout hujuſmodi prærogativa fruitur noſtrum Capitulum Piſtorienſe, alternativè tamen cum Epiſcopo) ut plurimum ad evitandas controverſias, quæ occaſione dictarum collationum exoriuntur, hujuſmodi jus inter Capitulares ſolet dividi per Turnum, nempe per hebdomadas, vel menſes, incipiendo Turnum à dignioribus: & completo numero Capitularium, iterum ſequendo eumdem ordinem; vel ut eſt in uſu penes Nos, mediante extractione ab urna, in qua continentur nomina, deſcripta in tot
1 ſchedulis, omnium Capitularium. Et in Capitulo generali quolibet anno extrahuntur ab eadem urna nomina ſex Canonicorum, & cuilibet ipſorum aſſignantur duo menſes, ita ut ad Canonicum ſic extractum pertineat jus nominandi ad Canonicatus, ſive etiam ad aliud Beneficium vacantia in menſibus per prædictam extractionem aſſignatis.

Conſimili jure conferendi Canonicatus potitur etiam Capitulum Cathedralis Lucanæ per Turnum cum Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Archiepiſcopo in vim Tranſactionis inter eos initæ. Cùm enim idem Capitulum contenderet ad ſe ſpectare collationem dictorum Canonicatuum privativè ad Archiepiſcopum, & iſte per contrarium eam prætenderet privativè ad Capitulum, devenerunt inter ſeſe ad concordiam rogatam ab Eg. S. Nicolao de Chriſtophoris ſub die 20. Novembris 1725. confirmatum à Sacr. Congreg. Epiſcoporum, & Regularium die 7. Februarii 1727. & exequibilem declaratam à bon. Mem. D. Columbino Baſſo Epiſcopo Piſtorienſi, utì ſpecialiter delegato ab eadem Sac. Congregatione ſub die 7. Auguſti mox dicti anni; cujus concordiæ vigore declaratum fuit Canonicatus ipſius Cathedralis, qui vacabunt in menſibus Ordinariis, & qui Apoſtolicis reſervationibus, vel affectionibus non erunt obnoxii, in poſterum conferendos eſſe pro una vice ab Archiepiſcopo, ad ipſumque ſpectare primam collationem; & aliis duabus vicibus conferendos eſſe à Capitulo, à quo expletis ipſis duabus collationibus, iterum pro alia vice redire debeat jus conferendi ad Archiepiſcopum; & pro aliis duabus vicibus ad Capitulum, & ſic ſucceſſivè in omnibus aliis vacationibus in perpetuum.

Forma autem, quæ in more habetur apud idem Capitulum Lucanum quoad collationem dictorum Canonicatuum, hæc eſt. D. Interior Sacriſta, & in ejus abſentia, ipſius loco poſitus, ſeu Caput, aut Præſes ejuſdem Capituli, proponit quem maluerit ex concurrentibus, & ſi iſte, diſtributis, & recollectis ſecretis ſuffragiis, ſeu votis, remaneat electus à majori parte Canonicorum capitulariter congregatorum, providetur de Canonicatu, mediante formali Collatione, cum expeditione Bullarum. Sin minus proponitur alter ex concurrentibus per eum, qui in eodem Capitulo poſt Interiorem Sacriſtam, vel ejus loco poſitum immediatè ſuccedit; & ſic ſucceſſivè proſequitur, donec & quouſque obtineatur canonica electio, ut ſupra.

Verùm, quia ſæpè contingit controverſias exoriri circa hujuſmodi collationes, ſeu nominationes, cenſeo non longe eſſe à meo inſtituto aliqua ad hanc materiam jam alibi dictis adjungere.

Ac prima quæſtio ſeſe offert, an introducta in aliquo Capitulo forma providendi Canonicatus per Turnum,
ac præſcripta certa norma, liceat Capitulo eamdem 2
formam, jamdiu obſervatam, alterare, abſque conſenſu Epiſcopi; & pro negativa facit regula, quòd
Capitula non poſſunt abſque Epiſcopi auctoritate an- 3
tiqua Statuta immutare, *Text. in Lege quod ſemel, ff de Decret. ab Ordin. facien.* ibi -- *Quod ſemel ordo decrevit, non oportere id reſcindi, Divus Adrianus Nicomedienſibus reſcripſit: niſi ex cauſa, ideſt ſi ad publicam utilitatem reſpiciat reſciſſio prioris decreti; & in Can. cùm pia 25. quæſt. 2.* ibi -- *Cùm pia deſiderium voluntatis, & laudandæ definitionis intentio Sacerdotalibus ſit ſemper ſtudiis adjuvanda: Cura eſt ſollicitudinis adhibenda, ut ea, quæ pro quiete Religioſæ converſationis ſunt diſpoſita, vel ordinata, nec diſſimulatio negligere, nec qualiſcum valeat præſumptio perturbare. Sed ſicut hoc (quia ratio exigebat) utiliter obtinuit definiri, ita quod diffinitum eſt (niſi fortè ubi major eſt auctoritas) non debet violari*, cum aliis apud *Roman. conſil. 352. n. 14. & 15. Fraſſ. de Jurepatron. Reg. tom. 2. cap. 95 n. 7.*

Et de antiquis Statutis, & Conſuetudinibus eſt *Text. apertiſſimus in cap. cum conſuetudinis 9. de conſuetud.* ibi -- *Cùm conſuetudinis, uſuſque longævi, non ſit levis auctoritas, & plerumque diſcordiam pariant novitates, auctoritate vobis præſentium inhibemus, ne abſque Epiſcopi Veſtri conſenſu immutetis Eccleſiæ veſtræ Conſtitutiones, & Conſuetudines approbatas, vel novas etiam inducatis, ſi quas forte feciſtis, irritas decernentes.* Et monent omnes ſcribentes *in dicto capit. in princip.* & præ cæteris Guidopap ibi -- *Capitulum ſine Epiſcopo Conſuetudines, vel Conſtitutiones Eccleſiæ immutare non poteſt; Joan. de Anan.* ibi -- *Capitulum ſine Epiſcopo Conſtitutiones, & Conſuetudines Eccleſiæ mutare, vel novas inducere non poteſt -- Anton. de Butr.* ibi -- *Capitulum ſine Epiſcopo Conſuetudines, ſive Conſtitutiones Eccleſiæ mutare non poteſt -- Joan. Andr. Zabarell. Bellamer. Joan. ab Imola. Barboſ. num. 1. Gonzalez num. 7. Piring. in Jus Canonic. tom. 1. lib. 5. tit. 4. ſect. 2. n. 94.* -- ibi *Prohibitum quoque eſt in Jure Canonico, ne Capitulum, ſive Collegium Canonicorum, abſque conſenſu Epiſcopo, antiquas Eccleſiæ Conſtitutiones, & Conſuetudines approbatas immutet, vel tollat; Bertrand. conſil. 262. num. 1. lib. 8. Valenzuol. conſil. 122. num. 25. lib. 2.* ibi -- *Nec poteſt ſine Epiſcopo novas Conſuetudines inducere, nec antiquas immutare. Maurit. de Alzad. de præcellent. Dignit. Epiſcopal. par. 2. cap. 1. num. 45. Tondut. quæſt. Beneſic. par. 2. cap. 173. num. 16. Zippæus Jur. Pontific. nov. lib. 3. tit. de his, quæ ſiunt à Prælat. ſine conſenſu Capituli, ſub n. 1. pag. 102. tom. 1. Ceccoper. lucubrat. Canonic. lib. 4. num. 145. juxta antiquam impreſſionem*, ubi poſtquam ait: Capitulum poſſe cum cauſa ſtatuere contra Conſuetudinem ſuæ Eccleſiæ, immediatè ſubjungit -- *Intellige de conſenſu Epiſcopi -- Rot. in Urgellen. Statuti, 27. Junii 1699. §. Nec bonum Jus, coram Card. Priolo.*

Ut enim loquit Juris Conſultus *in lege ſecunda, ff. de Conſtitut. Princip. in rebus novis conſtituendis, evidens eſſe utilitas debet, ut recedatur ab eo Jure, quod diù æquum viſum eſt* -- & Imperatores *in leg. Teſtamenta 18. C. de Teſtament. mos namque retinendus eſt fideliſſimæ vetuſtatis, & Innocent. in cap. Cum omnes, num. 2. in fine, de Conſtitut. Contemptores conſuetudinum, quaſi prævaricatores legis habendi ſunt.* Unde ſimile Canonicorum
Statutum reprobandum, in puncto cenſuit *Nicol. Everbard. Conſil. 118. n. 10.* ubi quòd antiquus Turnus, & ob- 4
ſervantia, minimè infringi, mutarique debet; *& conſil. 152. in fin.* rationem reddens, quia novitates pariunt diſcordiam, & detrimentum maximum in Republica.

Non

Non refragantibus auctoritatibus ajentibus, quòd licèt Capitulum ſtatuere non poſſit ſuper arduis, ſecus autem ſit ſuper levibus; quia veteres Eccleſiæ Conſtitutiones, & Conſuetudines immutare, vel a-
5 brogare, ex communiſſimo Doctorum ſenſu inter ardua reputatur, ut videre eſt apud *Anguian de legib. lib. 2. controverſ. 4. n. 17.* ibi -- *Notiſſimum enim eſt, rem arduam, atque difficilem eſſe, inveteratas Conſuetudines velle abrogare, ſeu Statuta ab antiquo recepta, & obſervata labefactare, & infringere* -- *Salas eodem tractat. quæſt. 95. tract. 14. diſputat. 8. ſect. 16. n. 84.* ibi -- *In majoribus autem non poſſunt diſponere, & ſtatuere ſine conſenſu Epiſcopi, & multò minùs abrogare Conſtitutiones Epiſcopi, aut Synodi, aut Conſuetudines illis æquivalentes. Suarez. eodem tract. lib. 4. cap. 6. num. 11.* ibi -- *In gravioribus autem, quæ ſpectant ad ſuæ Eccleſiæ commodum, & obſervantiam antiquarum conſuetudinum neceſſarium eſſe conſenſum Epiſcopi*, & totidem verbis, *Merull. diſputat. moral. de legib. diſputat. 4. cap. 4. quæſt. 3. dub. 9. n. 141. Dian. coordinat. tom. 6. tract. 1. reſolut. 19. n. 14* ibi -- *In rebus autem gravioribus, quales ſunt abrogatio conſtitutionum aliquarum &c. neceſſarius eſt conſenſus Epiſcopi.*

Secunda quæſtio eſt, an mutatio antiqui Turni, quatenus non requireret auctoritatem Epiſcopi, ſal-
6 tem ad ejus validitatem neceſſarius eſſet conſenſus omnium Capitularium, ita ut non ſufficeret majoris partis illorum; & pro negativa facit, quòd mutatio Turni tangit omnes, uti ſingulos per ea, quæ firmavit *Rota cor. Cerr. dec. 473. num. 6. & dec. 517. num. 2. 6. & 7. & in Romana Clericatus Beneficiatus Sancti Petri, 13. Maii 1695. §. ſed ſcribentes coram R. P. D. Priolo*, in-
7 ter modernas additas ad *Card. de Luc. de Beneſic. dec. 22.* in ejuſmodi propterea genere materiarum requiritur conſenſus omnium, nec uno contradicente, valet id, quod à reliquis omnibus geſtum fuit, ut docent omnes Canoniſtæ *in cap. cùm omnes de Conſtitut.* & præſertim *Innocent. num. 3. Bald. num. 16. Abbas num. 3. Bellamer. num. 5. & 8. Alexand. de Neu. nu. 31. Felin. num. 18. Ferret. num. 24. Berro num. 29. Pariſ. conſil. 90. num. 18. lib. 4. Thoming. conſil. 1. num. 32. lib. 1.* ubi, quod in his terminis plus poteſt diſſenſus unius, quàm conſenſus omnium aliorum, etiamſi eſſent mille; *Marant. in Medull. Decret. litt. C. in verbo* Capitularibus, *Pignatell. conſultat. 82. num. 6. & 10. Rot. dec. 708. num. 2. & 3. coram Seraphin. & dec. 307. num. . cor. Coccin. & dec. 450. & ſeqq. par. 16. rec. & in Segumina Præeminentiarum 21. Februarii 1687. §. quia ſtatus locum habet, & ejus confirmatoria 9. Junii ejuſdem anni coram Hervault; & in Romana Immiſſionis 16. Martii 1696. in princip. & §. Ut etiam, & ſeqq. cor. Card. de la Tremoille.*

Tertia quæſtio eſt, an perfecta cenſeri debeat diſpoſitio novi Turni, quoties non fuit roborata ſub-
8 ſcriptione omnium Capitularium, quando actum fuit, quòd ea ſubſcribenda foret, cum neutiquam actum
9 dicamus, quoties aliquid ſupereſt agendum ad *Tex. in l. Furioſum, C. qui Teſtamenta facere poſſunt, & in leg. cum Sylianianum, C. de his, quibus ut indign. Nicol. Everhard. conſil. 168. num. 3. Sertor. in reſponſ. impreſſ. poſt Sodarin. reſponſ. ult. num. 68. & ſeqq. Rot. dec. 600. num. 3. in fine par. 4. diverſ. & in dicta Romana Clericatus Beneficiatus S. Petri 13. Maii 1695. §. Sed ſcribentes, cor. Card. Priolo, & 3. Decembris 1626. §. Minùs obſtare, coram eodem inter modernas additas ad Cardin. de Luc. de Beneſic. dec. 23. & 24.*

Certum eſt enim, quòd quando aliquid in contractu reſervatum fuit, nunquam contractus perfectus,
10 validuſque dicitur, anteqnam illud expletum fuerit, ut notant communiter Doctores *in l. Contractus, Cod. de fid. Inſtrument. Seraphin. de privileg. Jurament. privileg. 62. num. 7.* ibi -- *Et propterea ſi partes intelligebant juramentum adhibere contractui, non dicitur contractus eſſe perfectus, niſi poſtquam fuerit adhibitum juramentum, Creſp. de Valdaur. obſervat. deciſiv. par. 1. obſervat. 37. num. 38. & 40. Rot. dec. 199. n. 9. & 10. par. 6. recent.*

Et in his terminis, quòd antequam Scriptura ſigillo, ac ſubſcriptione munita fuerit, imperfecta, ac
11 nulla remaneat ſcribunt *Zaſius, conſil. 18. num. 19.* ibi -- *Quòd ſi ſigillo Scriptura validatur, ſaltem de conſuetudine, & authentica redditur, rectè à diverſo ſigillo deficiente ſcriptura infirmatur, & numer. 20.* ibi -- *Et accedente, quòd deficientibus ſigillis, apparet tranſactionem nec dum eſſe perfectam, nec abſolutam; & numer. 21.* ibi -- *Addimus, quòd Partes etiam ipſæ non ſigillarunt, per quod ſatis conſtat in tranſactionem non conſenſiſſe, Balzaran. de feud. lib. 2. tit. 55. numer. 45.* ibi -- *Perfectus autem non dicitur aſſenſus ante ſigillationem, quia ſigillum eſt finis privilegii; Hoeping. de Jur. ſigill. cap. 14. num. 164.* ibi -- *Quemadmodum imprimens, vel apponens ſigillum conſentire, ac approbare negotium cenſetur; ſic non ſecuta impreſſione, diſſentire, non approbare dicendus eſt, & num. 166.* ibi -- *Ut quemadmodum is, qui poſtea ſigillum apponit, interim in eadem voluntate permanſiſſe cenſetur, ita qui poſtea ſigillum non appoſuit, præſumitur interim mutaſſe ſententiam primam; & num. 168.* ibi -- *Imperfectus enim cenſetur contractus, quando convenit, ut hic, vel ille ſubſcribe et, taliſque ſubſcriptio deficere invenitur; & num. 174.* ibi -- *Nam ut ſubſcriptio, & ſigillum conſenſum arguit, ſic eorum defectus diſſenſum, juxta naturam contrariorum Joan. Hieronym. de Philipp. diſput. Fiſcal. 27. numer. 26.* ibi -- *Quemadmodum imprimens, imponenſve ſigillum, conſentire, negotiumque comprobare, & in eadem voluntate permanere cenſetur; ita ex ipſius quoque defectu diſſentire, actumque improbare, ſententiamque mutare cenſendus eſt. Petr. ſuper Rit. Mag. Cur. Vic. tom. 4. tit. 277. num. 6. Monter. dec. 12. num. 13. & 14.* & in puncto *Rot. in dicta Romana Clericatus Beneficiatus S. Petri 13. Maii 1693. §. Sed ſcribentes in fine*, ibi -- *Quoniam Hebdomadaris collatio inutilis prorſus, & ſine effectu eſſet, niſi fieret coram Notario Capituli, cum ſubſcriptione Secretarii, & ſigillo ejuſdem Capituli, ex quo datur intelligi ejus collationem de per ſe perfectam non eſſe; ſiquidem nil actum cenſetur, dum aliquid ſupereſt agendum.*

Redeundo autem ad ſupra propoſitam quæſtionem, an mutatio antiqui Turni, deficiente conſenſu Epiſcopi, nulla ſit, non obſtantibus præmiſſis juris principiis, quæ in ſuis caſibus vera ſunt, tenendum eſt
validam eſſe prædictam Turni immutationem, abſ- 12
que Epiſcopi conſenſu, cùm regula contraria procedat in ſtatutis, quæ vel concernunt univerſalem ſta-
tum Eccleſiæ, vel ſunt contra jus, & utilitatem ejuſ- 13
dem Eccleſiæ, ſeu cultus Divini, in quibus terminis loquitur *Rota in Ratisbonen. Canonicatus 13. Martii 1684. impreſſa poſt tom. 2. Animadv. deciſ. 40.* ubi agebatur de revocatione antiqui Statuti, *Cultus Divino & Eccleſiæ magis proficuo, cauſa alliciendi Canonicos ad majorem reſidentiam, & reddendi electiones magis expeditas, & faciliores* -- *ut ſunt verba dictæ deciſionis in §. Vigore in fine, & 4. Julii 1685. §. Seclu*ſo ibi -- *quod ſanè Statutum, uti magis proficuum Eccleſiæ ex cauſa alliciendi Canonicos ad reſidentiam, ſemper validius quolibet alio, contrarium præſeferente, reputari debet.*

Et in ſpecie, quòd Capitulum ſolummodo prohi-
beatur ſtatuere de per ſe abſque conſenſu Epiſcopi in 14
iis, quæ concernunt ſtatum univerſalem Eccleſiæ, ejuſque præjudicium, firmavit *Rota deciſ. 606. num 1. part. 4. tom. 1. rec. Ceccoper. Lucubrat. Canonical. lib. 4. num. 233. verſic. Nec urget. Suarez de leg. lib. 4. capit. 6. numer. 11.*

Secus verò eſt in materia Turni, de qua agitur,
quæ reſpicit intereſſe ſolius Capituli; imò potiùs ſin- 15
gulorum de Capitulo, ut declaravit *Rot. coram Cerro, deciſ. 473. num. 6. & deciſ. 517. numer. 2.* In his enim terminis Capitulum habet integram poteſtatem ſtatuendi de per ſe, irrequiſito prorſus Epiſcopo; ut
in materia diviſionis oblationum, diſtributionis offi- 16
ciorum, adminiſtrationis bonorum, participationis diſtributionum, & ſimilium, quæ reſpiciunt ſolum Capituli intereſſe, tradunt *Butr. in capit. cùm conſuetudinis numer. 8. de conſuetud. Ceccoper. Lucubrat. Canonic. lib. 4. ſub numer. 133. Suarez de leg. lib. 4. capit. 6. numer. 1. & 11. Caſtropal. oper. moral. part. 3. tractat. 3. de leg. diſputat. 1. punct. 23. numer. 25. Rot. coram Penia deciſ. 1129. numer. 10. & coram Gregor. deciſ. 66. numer. 11. & in recent. deciſ. 606. num. 1. part. 4. tom. 1.* & quoad hoc punctuales ſunt deciſiones in alia *Monaſterien. Canonicatus 473. & 517. coram Cerro*, in qui-
bus firmatum fuit in materia Turni, ejuſque muta- 17
tionis

tionis ſufficere, quòd omnes, & Singuli Canonici conſentiant, idque ſatis eſſe ad validitatem, neutiquam requirendo conſenſum Epiſcopi, ut in *dictis deciſ. 373. num. 4. & 317. num. 2. & ſeqq.*

Nec obſtat *Teut. in capit. Cùm conſuetudinis de conſuetudine, & Canoniſtæ ſuper illo*, firmantes, quòd Capitulum ſine Epiſcopo antiqua ſtatuta, & conſuetudines commutare non poteſt. Quoniam loquuntur, quando Capitulum vult immutare conſuetudines, vel ſtatuta in iis, quæ ſpectant ad univerſalem ſta-
19 tum Eccleſiæ, aut quæ communiter tangunt intereſſe Epiſcopi, & Capituli, ſecus verò in iis, quæ ſolum reſpiciunt Capituli intereſſe, ut in puncto explicat, & declarat *Butr. in d. cap. cùm conſuetudinis, num. 7. & 8.* ibi -- *Aut vult ſtatuere in his, quæ ſpectant ad ſtatum Eccleſiæ, & idem aut vult diſponere ſuper miſſim ſpectantibus ad Epiſcopum, & Capitulum, & non poteſt, niſi etiam habeat conſenſum Epiſcopi; aut vult ſtatuere ſuper ſpectantibus ad Capitulum tantùm, ut quomodo congregent Capitulum, adminiſtrent bona ſpectantia, &c. & planum eſt, quòd poſſunt, & in hoc etiam poſſunt inducere conſuetudinem.*

Concordat *Gonzal. ibidem num. 10.* dicens -- *diſcrimen eſt conſtituendum inter res, quæ ſpectant ſimul ad Capitulum, & Epiſcopum, & inter eas, quæ tantùm ad Capitulum. Quando agitur de rebus, quæ ſpectant tan-*
20 *tùm ad Capitulum, Canonici poſſunt tantùm per ſe ſtatuta facere independenter ab Epiſcopo;* quia ut dixit *Rota in Hiſpalen. juris præſidendi in Capitulo 2. Julii 1700. §. Minuſque urget, cor. Illuſtriſſ. dell'Olmo* -- Capitulum, ſecluſo Epiſcopo, eſt corpus integrum, quia „ habet caput immediatum, ſcilicet Decanum, id „ enim locum ſibi vindicat ſolùm circa inferiora. „ & minora negotia, quæ tangunt intereſſe particu„ lare Canonicorum, quæquæ poſſunt ſine Epiſcopo „ per Decanum, & Capitulum definiri; non autem „ quoad negotia ardua, & majora, quæ univerſa„ lem Eccleſiæ ſtatum concernunt, & de quibus „ Capitulum ſine Epiſcopo minimè valet diſpo„ nere.

Unde cùm jus Turni pertineat ad ſolum Capitulum, quinimmo ad intereſſe ſingulorum de Capitulo, non poteſt dici nulla alteratio Turni, licèt deſtituta conſenſu Epiſcopi, quia antiquitas non mutat naturam negotii; ſed quoties negotium non reſpicit ſtatum Eccleſiæ, aut intereſſe commune Epiſcopi, & Capituli, poteſt ſuper ipſo ſtatuere Capitulum de per ſe; & ſic intelligendæ veniunt auctoritates, ut ſupra in contrarium allegatæ.

Quatenus verò pertinet ad quæſtionem, ſecundo loco propoſitam, an in mutatione Turni requiratur conſenſus omnium Capitularium, & non ſufficiat conſenſus majoris partis, certum eſt, ut ſupra pro-
21 bavimus, quòd in materia mutationis Turni, quæ reſpicit privatum, ac ſingulare intereſſe cujuſcumque Canonici, juxta præcitatas *dec. 473. & 517. cor. Cerr.* ad de novo concordandum, & immutandum,
22 nihil aliud requiritur, quàm conſenſus omnium, & ſingulorum, juxta *Gloſſ. in capit. Cùm omnes, in verbo Conſtitutum, verſ. Secus in juribus ſingulorum; Adden. ad Burat. dec. 373. lit. A. Lambertin. de Jurepatronat. lib. 2. part. 2. quæſt. 2. art. 16. num. 5. verſ. Et unum non omittam*; & plenè *Rota, dicta deciſ. 473. n. 11. & dec. 517. n. 2.*

In actibus namque merè voluntariis non exigitur cauſa, ſed voluntas, quæ pro ratione eſt in iis, quæ reſpiciunt intereſſe ſingulorum, ſicut eſt materia diſtributionum, & fructuum, quos unus Canonicus poteſt donare alteri ſine cauſa; & ſolùm iſta
23 requiritur, quando concurrit tantùm conſenſus majoris partis ad hoc, ut minor etiam obligata remaneat, ut plenè colligitur ex adductis per *Adden. ad Buratt. dec. 973. n. 10. & ſeqq. & Rota, dec. 244. num. 24. & 25. par. 16. recent.*

Supereſt aliquid dicendum de tertia quæſtione, an defectus ſubſcriptionis irritet actum capitularem. Por-
24 rò cùm ad illius validitatem ſufficiat probare conſenſum majoris partis, ſive ſingulorum, juxta naturam actus, deliberatio ſuſtinetur, quamvis defi-
25 ciat ſubſcriptio, quæ de jure non requiritur in actibus Capitularibus, ut inquit *Carol. Anton. de Luc. de Apoſtolic. Regioque aſſenſu, quæſt. 532. numer. 5.* ibi -- *Nam ſubſcriptio, uti de jure communi, non eſt neceſſaria* -- & ad omne pejus non requiritur, niſi in caſi- 26
bus à jure expreſſis, ut docet *Innocent. in cap. 1. de his, quæ ſiunt à Prælat. ſub n. 1.* ponens hanc Theoricam ibi -- *ſubſcriptio non eſt neceſſaria, niſi inveniatur expreſſum.*

Quam Theoricam omnes ibi Canoniſtæ ſequuntur, ſignanter *Butr. num. 7.* ibi -- *In qualibet actu, ſubſcriptio ejus, cujus conſenſus requiratur, non videtur neceſſaria, ſed ſufficit ſolus conſenſus; fallit in caſibus, in quibus eſt expreſsè diſpoſitum à jure contrarium, ſcilicet quòd requiratur ſubſcriptio; & hanc regulam nota, & tenementis* -- *Panormitan. numero 4. dicens* -- *Nunquam requiritur ſubſcriptio, niſi in caſibus in jure expreſſis; quod nota, & pro hoc adduco rationem; nam regulariter in qualibet diſpoſitione ſufficit conſenſus, nec requiritur Scriptura; ergo niſi ſpecificè jure caveatur, ut fiat ſubſcriptio, non eſt illa neceſſaria* -- *Zabarell. num. 5. verſic. Oppono ad dicta Jo: Andreæ, num. 3. verſic. quæ neceſſaria non eſt. Turrecremat. in Can. Sine exceptione 12. q. 2. num. 6.*

Et in jure ſubſcriptio Clericorum ſolùm legitur expreſſa, & requiſita in alienatione bonorum Eccle- 27
ſiæ, juxta *Text. in dicto c. 5. de his, quæ ſiunt à Prælatis*; quamvis hodie neque hoc caſu amplius ſubſcriptio requiratur, cùm receſſerit ab Aula, ratione con- 28
ſuetudinis, ut inquit *Gonzal. in d. cap. num. 7.* ibi -- *& licèt de jure communi omnes tenerentur ſubſcribere in hoc Textu, hodie tamen conſuetudo non ſervatur* -- allegans *Soccin. conſ. 15. lib. 2. & Lopez in leg. 2. tit. 14. par. 1.*

Ad hanc materiam in caſus opportunitate videnda eſt *deciſio Rot. Rom. in Monaſterien. Canonicatus, 2. Martii 1706. cor. bon. mem. Cardinal. Scotto*. Ac ſubnectitur *deciſio in Colonien. Canonicatus S. Andreæ, 12. Junii 1719. coram Cerro*, & alia pariter in *Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus, 21. Junii 1720. coram eodem.*

R. P. D. CERRO.

Colonien. Canonicatus S. Andreæ.

Lunæ, 12. Junii 1719.

COmperto à Petro Alexandro Severer, quàm debilia in judiciali experimento fuerint propria jura in concurſu Conradi nominati à Canonico Turnario, dum ab aſſecutione Canonicatus fuerat rejectus, non ſolùm ex Officialium Coloniæ judicio, ſed etiam Sac. noſtri Tribunalis oraculo, coram Reveren. P. Dom. meo Lancetta, prævia deciſione diei 17. Februarii 1713. Quinimò coram Me in audientia diei 15. Februarii 1715. ei denegato beneficio reſtitutionis in integrum, deſtitutus ſic omnibus armis, præſidiiſque ſiluit uſque ad d. Conradi obitum, poſt quem nacta ejuſdem Canonicatus poſſeſſione, ut arceret Jo: Henricum, cui illum contulerat in vim Indulti Pontificii Sereniſſimus Elector, & Ordinarius, proficuum ſibi magis authumavit adipiſci jura defuncti Victoris, quæ adeò efficacia fuerat expertus, ac propterea obtenta ſubrogatione in Dataria, eaque Mihi directa, dubitavi hodie *An literæ Apoſtolicæ eſſent exequendæ*, & *negativum* prodiit *reſponſum.*

Cùm enim gratia Apoſtolica relaxata non fuerit in forma gratioſa, ſed rigoroſa, ex quo directa fuit Mihi, coram quo diſcuſſa, & reſoluta fuerat Cauſa favore Conradi defuncti, & cum clauſula *vocatis vocandis, & dummodò intruſus non ſit, & tertio non fuerit jus quæſitum*, de cujus indole eſt non ſimpliciter Impetrantem ſubrogare, ſed Executori tribuere nudum mandatum de ſubrogando, juxta diverſum effectum unius, & alterius modi; de quo *Rot. in recent. deciſ. 133. numer. 8. & ſeqq. par. 14. tom. 2.* ut idcircò ad illius executionem procedi non poſſit, niſi plenè negotio diſcuſſo, totoque ponderato Cauſæ Proceſſu, ut advertunt *Lotter. de re Benef. lib. 3. quæſt. 13. numer. 34. Amayden. de ſtyl. Datar. lib. 1. c. 14.*

capitul. 14. *§.* 2. *num.* 3. *Rot. coram Mobed. deciſ.* 21.
in lit. pendea. & coram Celſo, *deciſ.* 288. *num.* 5. *&*
coram ſa. mem. Alexand. VIII. deciſ. 120. *num.* 3. Du-
plex exceptio illarum executioni reſiſtere videbatur,
calumnia ſcilicet ejuſdem Petri Alexandri in anti-
quo litigio, nec non intruſio propria auctoritate ab
ipſo facta in controverſi Canonicatus poſſeſſionem,
quarum unaquæque eumdem reddiderat incapacem,
nè potiri valeret earum effectu, at da calumnia
31 ſcripſerunt *Gomeſ. ad reg. de ſubrog. q.* 13. *ſub numer.*
5. *Roſ. de execut. litter. Apoſt. part.* 1. *capitul.* 17. *nu-*
mer. 169. *Ventrigl. in prax. part.* 2. *annot.* 10. *numer.*
19. *Card. de Luc. de Benefic. diſcurſ.* 30. *num.* 10. *Rot.*
in Forana Jurispatronatus, 22. *Januarii* 1712. *§. Cre-*
ſcit, *&* 24. *Novembris* 1713. *§. Quo verò*, *coram Re-*
verend. Pat. Dom. meo Falconerio Urbis Gubernatore, &
32 de ſecunda intruſionis dixerunt *Pariſ. conſil.* 47. *nu-*
mer. 47. *libr.* 4. *Rebuff. in prax. benefic. in reg. de ſub-*
rog. gloſ. 4. *numer.* 2. *& ſeqq. Pilaja deciſ. Pontific.*
10. *numer.* 93. *Rot. coram Biehio deciſ.* 455. *numer.*
1. *& coram ſa. mem. Alexand. VIII. d. deciſ.* 120. *nu-*
mer. 8.

Quatenus autem pertinebat ad primam non mul-
tum laboris aſſumere neceſſe fuerat pro deſumenda
calumnia Petri Alexandri, qua repellere tentaverat
Conradum; etenim cùm iſte omni ſemota dubieta-
ta nominatus reperiretur à Canonico, qui in Tur-
naria Tabella deſcriptus fuerat ſub die, quo Cano-
nicatus vacaverat, nil aliud auſus fuit opponere,
niſi errorem graduationis ejuſdem Tabellæ; ut pro-
inde tali errore plenè non probato, palàm remane-
ret eumdem nullo jure pollere, utpote qui nomina-
33 tus fuerat à Canonico non Turnario, omnique ideò
carente poteſtate nominandi, juxta firmata per *Rot. in*
Hildeſimen. Canonicatuum 3. *Julii* 1702. *§. Ratio*, *co-*
ram Reverendiſſ. D. meo Anſaldo Decano, *& in Monaſte-*
rien. Canonicatus, 18. *Martii* 1707. *§. Fuit ſiquidem*, *co-*
ram Eminentiſſ. Scotto.

Hic verò error non ex alio capite deſumebatur,
niſi ex quo per decretum Capitulare diei 20. Julii
1711. ante Turni renovationem ſancitum fuerit,
Canonicum Lunger, licèt poſſeſſione recentiorem
Canonico Bileſteim Subdiacono, eſſe illi Præferen-
dum, ob excelſiorem Diaconatus dignitatem, ad
quam fuerat promotus in modum, ut ſub obſervan-
tia iſtius novi Ordinis ſi in Tabella Turnaria poſt
Canonicum Lunger, cui obtigerat prima dies A-
guſti, deſcriptus fuiſſet Canonicus Bileſteim, Turnus
Canonici Severer, qui præſentavit Petrum Alexan-
drum fratrem, inchoaſſet die 6. uſque ad 11. menſis
Octobris, intra quod tempus contigerat hujus Cano-
nicatus vacatio. Sed ſtatim eliminabatur ex ea con-
ſtantiſſima conſuetudine, de qua aliàs meminerat *Rot.*
34 *in rec. deciſ.* 467. *numer.* 1. *part.* 3. & juxta quam
inter Canonicos ita tempus ſex menſium ais com-
petens ad conferendum dividitur, ut unicuique heb-
domada, ſeu ſeptemdium in quolibet menſe aſſi-
gnetur. Verùm, cùm non rarò contingat, quòd
tempus iſtud non compleatur in toto curriculo ſex
menſium, ac uni, vel alteri deficiat aliqua dies ex
illis ſeptem, hinc hujuſmodi defectui ſuppleatur in
renovatione Turni, reintegrando Canonicum illis die-
bus, quibus caruit in Turno antecedenti. Ex quo
ſequebatur, quòd prima dies Auguſti aſſignata non
fuit Canonico Lunger pro ſuo Turno novæ Tabellæ
renovatæ Kalendis dicti menſis, adeout ſubſequi de-
beret Turnus Canonici Bileſteim, ſed pro comple-
mento illius diei, qui illi defuerat in Tabella anni
antecedentis, in qua ſex tantùm diebus fuerat ga-
viſus, à die nempe 25. uſque ad 30. menſis Junii,
ut videre eſt ex *mea deciſ. §. Nec quicquam*; & cùm
inſpectio iſta non penderet ab aliquo Juris articulo,
ſed ab ipſa inveterata praxi ejuſdem Eccleſiæ, nul-
35 la præbere potuit legalem excuſationem pro ſibi
adſtruenda probabilitate ullius boni juris in anteacta
controverſia, ut tradunt *Roſa de execut. litter. Apoſt.*
libr. 1. *capitul.* 17. *numer.* 169. *Mandoſ. de Signat.*
Grat. titul. de ſubrog. in fin. Lotter. libr. 2. *quæſt.* 20.
numer. 96. *Ventrigl. in prax. part.* 2. *annot.* 12. *nu-*
mer. 19.

Ac magis, magiſque quæcumque allegati erroris
umbra abſtergebatur, ſive quia Tabella Turnaria
compoſita fuit communi omnium Capitularium, &
ipſius Canonici Severer conſenſu; cui idcircò integrum
non fuerat illius validitatem controvertere, ut ad- 36
vertit *deciſio cauſæ coram Reverend. Pat. Dom. meo Lan-*
cetta, *§. Final.* Sive quia iſtuſmodi error nunquam
propoſitus fuit à Canonico Bileſteim, cujus tantum-
modo favorem reſpexiſſet, ut obſervat *dec. Reverend.*
Pat. Dom. mei Lancetta, *§. Et quamvis*, *& altera co-* 37
ram Me, *§. Hinc inutile*; ſive demum quia validita-
tem nominationis in perſonam Conradi ratam habuit
idem Canonicus Severer, mediante receptione con- 38
ſueti muneris traditi à novo Canonico in actu ade-
ptæ poſſeſſionis, ut conſtitit ex *ſumm. coram Reverend.*
Pat. Dom. meo Lancetta, *num.* 2. *& in dec. cor. Me*,
§. final. Et potentius hoc ſuum malum jus agnoviſſe
cenſetur ipſum Petrum Alexandrum ob ſilentium,
in quo ſemper obdormiit, poſtquam tot judicata con- 39
traria paſſus fuit; hoc enim apertiùs confirmavit an-
tecedentem oppoſitionem non egiſſe colore aliquo
boni juris, ſed ſolùm, ut ſuperveniente annoſi Com-
petitoris morte, ſibi via pateret obtinendi ſubro-
gationem, in præjudicium novi Proviſi, juxta tra-
dita per *Lotter. d. q.* 20. *num.* 92. *& ſeq. Carol. An-*
ton. de Luc. ad Ventrigl. in prax. part. 2. *annot.* 10. *num.*
4. *&* 5. *Rot. coram Caſsador. dec.* 7. *num.* 2. *de dol. &*
contum.

Conſtitit igitur ex præmiſſis de primo obſtaculo,
contento in regula de ſubrogandis, ob deficientiam
cujuſcumque bonæ fidei, qua idem Petrus Alexan-
der admoveri potuerit, ad litem ineundam cum de-
functo Contradictore. Verùm non minùs clarum
erat, & aliud ſcatens ab intruſione in poſſeſſionem
Canonicatus, ſtatim ac eam vacuam reliquerat obi-
tus Conradi; de illa enim præſtabat perſpicuum do-
cumentum publicus dictæ poſſeſſionis actus relatus *in*
Summar. Addit. Joannis Henrici, *n.* 1. *lit.* B. qua qui-
dem poſſeſſione ſuppoſita, innegabilis evadebat vi- 40
tium intruſionis, cujus labe non modò infecta red-
debatur gratia Pontificia pro obtenta ſubrogatione,
ut ſancitur in enunciata regula *de ſubrogandis*, ibi --
Dummodò prædictus Collitigans in dicto Beneficio intru-
ſus non fuerit -- & teſtantur *Lancell. de attent. part.*
3 *capital.* 26. *numer.* 59. *Argel. de acquir. poſſeſſ. q.*
18. *art.* 2. *numer.* 81. *& ſeqq. Novar. in ſumm. Bul-*
lar. comment. 26. *numer.* 5. *Rot. coram Benincaſ. deciſ.*
24. *num.* 7. ſed perpetuò affectus fuit inhabilis ob
pœnam ſtatutam in Conſtitutione 34. ſan. memor. 41
Julii Tertii ut adhæſivè ad relatas auctoritates ad-
monuit *Engel. in Jus Canon. lib.* 3. *titul.* 5. *num.* 4. &
firmavit *Rot. coram Bichio dec.* 455. *num.* 6. *& in Mo-*
naſterien. Canonicatus ſuper literis Storf. 23. *Aprilis* 1706.
§. finali, *coram Reverend. Patre. Domino meo Lan-*
cetta.

Citra quòd intruſio prænarrata valeret nullo mo-
do evitari, ex quo Petrus Alexander fructus memo-
rati Canonicatus non perceperit, ſine quibus pœna
à dicta Regula Cancellariæ, & Conſtitutione Julii
III. inflicta, nequiverit incurri, & actus poſſeſſio-
nis dijudicandus ſit tanquam ſine effectu. Quoniam
DD. probè diſtinguendo inter poſſeſſionem adeptam Au-
ctore Prætore, ac de manu Executoris, & aliam,
quam quis nactus ſit auctoritate privata, & ſine ul-
lo præexiſtente legitimo titulo, non hæſitarunt poſ-
ſeſſionem, de qua agitur, verſari in ſecundo diſtin-
ctionis membro, dum Petrus Alexander vix è vivis
erepto Canonico Conrado, & antequam Apoſtoli- 42
cam ſubrogationem in juribus defuncti reportaret, ſe in-
truſit in poſſeſſionem hujus Canonicatus, in quibus
terminis vitium intruſionis ſtatim contractum dicitur
ex ſolo materiali actu poſſeſſionis, quam ille cape-
re auſus fuit abſque ullo titulo, ſeu Judicis auctori-
tate, ob quam potuiſſet excuſari, nec inquirendum
eſt an fructus fuerint nec ne percepti, ut optimè di-
ſcriminando unum ab altero caſu advertunt *Gomeſ. in*
regul. de trien. q. 47. *numer.* 2. *Rebuff. regul. de ſubrog.*
gloſſ. 4. *num.* 4. *Rot. coram Peuting. dec.* 87. *num.* 21.
& coram Bich. deciſ. 455. *numer.* 9. *& coram Dunoz.*
Jun. dec. 352. *num.* 12. *& in d. Monaſterien. canonica-*
tus ſuper literis Strop. §. final. coram Rever. P. D. meo
Lancetta; ac proinde poſt idem vitium ita contractum
nulli-

nullimodè potuit ei ſuffragari gratia ſubrogationis po-
43 ſtea impetrata, dum Pontifici hæc intruſio commiſ-
ſa ſubticita fuit; *Rebuff. dicta gloſſ. 4. num. 6. Pariſ. d.
conſ. 47. num. 47. lib. 4. Rot. cor. bo. me. Alex. VIII. d. dec.*
120. *num.* 8.
Et ita utraque, &c.

R. P. D.

CERRO

Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus.

Veneris 21. *Junii* 1720.

LIcèt Sacra Rota cenſuerit ſub diebus 27. Junii
1717. & 13. Maii 1718. coram Reverend. P.
Dom. meo Falconerio, Almæ Urbis Gubernatore,
exequendas eſſe literas Apoſtolicas, quibus Matthias
Paſſtath, provideri obtinuerat de Canonicatu Inſignis
Collegiatæ Eccleſiæ Beatæ Mariæ Virginis Aquiſ-
grani, tanquam ad S. Sedem devoluto, ex eo, quòd
Canonicus Bucholtz nulliter illum contulerit, utpote
ex defectu qualitatis Sacerdotalis non gaudens Ordi-
narii Turni beneficio, Re tamen in gradu appellatio-
nis iterum diſcuſſa die 12. Junii ſuperioris anni co-
ram R. P. D. meo Foſcato, deducti fuerunt Domini in
ſenſum contrarium, videlicet non eſſe procedendum
ad legitimam executionem dictarum literarum, atque
etiam hodierna die, dum ob interim ſuperventam
Turni Rotalis mutationem, obtigit Mihi eos interro-
gare — *An eſſet ſtandum, vel recedendum à deciſ.* — ab eo-
dem ſenſu non declinarunt, mediante reſcripto — *In de-
ciſis*.

Siquidem cùm Matthias Canonicatum impetraverit
ſub fundamento nullitatis collationis à Canonico Tur-
nario factæ, dum ob privationem vocis activæ, &
paſſivæ, nec non juris Turni, exorientem à defectu
Ordinis Sacerdotalis, Sanè hoc ipſum, cui gratia
Apoſtolica innititur, tenetur concludenter juſtificare,
44 ſin minùs illa nunquam venit executioni demandan-
da, juxta *Tex. in cap. ad aures in fin & in capit. ad au-
dientiam il ſecondo, ibiq. Abb. numer. 5. & Felin. num.*
22. *de reſcript. Rot. dec.* 203. *num.* 1. *coram Peutinger.
deciſ.* 148. *num.* 12. *par.* 19. *rec. & in Oſnaburgen. Cano-
nicatus* 10. *Junii* 1718. *§. Validitas, cor. R. P. D. meo
Criſpo*.

Huic autem oneri neutiquam Impetratorem ſatisfe-
ciſſe viſum fuit; quinimmò regulam potius militare
favore Canonici Bucholtz. Cùm enim ipſe jam eſ-
ſet conſtitutus in Sacro Ordine Subdiaconatus, ſicu-
45 ti non poterat arceri à ſuffragio ferendo in quibu-
ſcumque actibus Capitularibus, quia id eidem non
minùs concedebatur à jure communi, ad *Text. in
Clement. ut ii de ætat. & qualit. Barboſ. de Canonic. &
Dignitat. capit.* 37. *numer.* 3. & plenè tradit *Rot. in Ro-
mana Clericatus Beneficiati S. Petri*, 13. *Maii* 1695.
coram cl. mem. Card. Priolo, quàm à Statuto propriæ
Eccleſiæ; hoc unum exigente ad hoc, ut quis ad
ſuffragandum admittatur, quod nimirum ad Subdia-
conatus Ordinem fuerit promotus, ita privandus
non erat facultate eligendi Canonicum, ſive Cano-
nicatum conferendi ſibi per Turnum obventa, quæ
46 faciliùs competere ſolet, quàm prærogativa ſuffragandi
in Capitulo, ut disertè probat deciſio R. P. D. mei
Foſcati, *§. Non enim*.

Fruſtra verò ad ſuadendum in Canonico Bucholtz
talem incapacitatem objiciebatur, quòd Eccleſia Col-
legiata B. M. componatur ex triplici Canonicorum
47 claſſe; nempè Subdiaconorum, Diaconorum, & Pre-
ſbyterorum, quòdque ita diſtinctis Ordinibus unuſ-
quiſque teneatur proprium reſpectivè Ordinem aſſu-
mere, aliàs jure ſuffragandi deſtituatur; id præſcri-
bentibus nedum Statutis Eccleſiæ, verùm etiam di-
ſpoſitione juris communis, ut *in dicta Clement. ut ii
de ætat. & qualit.* innovata à Sac. Concil. Trident.
ſeſſ. 22. *capitul.* 4. *de reformat.* Quantumvis enim re-
cenſita Ordinum diſtinctio in præfata Eccleſia verè
habeatur, non inde tamen neceſſariò promanat, ut
quis ſub pœna privationis vocis activæ, & paſſivæ 48
ad ſuperiores Ordines gradatim conſcendere teneatur;
nam ſi loquimur de Statutis Eccleſiæ, per illud con-
ditum anno 1506. injungitur quidem, ut nullus Ca-
nonicus ad ſuffragia admittatur, niſi priùs ad Sub-
diaconatus Ordinem fuerit promotus, ut ſuperiùs
notatum fuit §. *Huic autem*; ſed quando diſponitur
de aſcenſu ad cæteros Ordines Diaconatus, & Pres-
byteratus non infligitur contravenientibus ſimilis pœ-
na privationis vocis, ſed alia prorsùs diverſa ſubtra-
ctionis cujuſdam quotæ tritici, avenæ, & ſiligin**is**.
Cùm itaque poſtremus hic caſus ſua peculiari lege
cohibeatur, non eſt cur per viam æquiparationis
ſubmitti debeat cenſuræ Statuti in ea parte, in qua
non promoti ad Ordinem Subdiaconatus à ſuffra-
gium ferendo repelluntur; quia ſi ſtatuentes ultra a-
miſſionem dictæ quotæ frumenti, mulctare voluiſ-
ſent negligentes aſcendere ad Ordines alia etiam
pœna amiſſionis vocis, id profectò, prout in alte-
ro caſu exprimere curaſſent; hac verò expreſſione
omiſſa, cùm ſimus in pœnalibus, nulla eſt facienda
extenſio de caſu ad caſum, ſed Statutum tantùm 49
diſponere cenſeri debet, quantùm ſonat in litera,
ut ultra auctoritates allegatas in poſtrema deciſione
facit *Tex. in cap. per exemptionem de privileg. in* 6. *Rot.
deciſ.* 295. *num.* 6. *coram Priolo, & dec.* 30. *num.* 4.
par. 6. *rec.*

Neque diverſam exigunt intelligentiam, vel aliud
Statutum noviſſimè anno 1710. editum, & aucto-
ritate Apoſtolica confirmatum, vel Decreta promul-
gata ab Eminentiſſ. D Cardinali Buſſio, tunc tem-
poris ad Tractum Rheni Apoſtolicæ Sedis Nuncio,
quibus rectior norma decernebatur ſervitio, à Ca-
nonicis propriæ Eccleſiæ præſtando; quoniam reſpe-
ctu Statuti anni 1710. cùm per illud principaliter
conſultum fuerit, ut inpoſterum electiones Cano-
nicorum per Turnum explendæ eſſent, quæ prius
non ſine jurgiorum periculo per ſcrutinium fieri con-
ſueverant; hinc cautum extitit, quòd *Capitularis,
qui jure Turni utetur, ſit reſidens, nec non acti-
va, & paſſiva voce in Capitulo gaudens, quodque
jure Turni carebunt omnes hi, qui jure ſuffragandi in
electionibus Canonicorum carent*. Unde nemo non vi-
det, nihil fuiſſe immutatum circa capacitatem Ca-
nonici Turnarii, ſed ſolummodo denegatum eidem
fuiſſe uſum Turni, quatenus nequaquam eſſet ca-
pax ſuffragandi in actibus Capitularibus, talem ca-
pacitatem relinquendo Juris communis, & Statuto-
ſum diſpoſitioni, ad firmata per *Rot. in Monaſter. optio-* 50
nis, 26. *Junii* 1705. *§. Nullatenus, coram cl. mem.
Card. Caprara, in Fanen. ſucceſſionis* 1. *Julii* 1707. *§.
Inaniter, coram bon. mem. Omana*; & proſequitur de-
ciſio hujus Cauſæ §. *Aliud verò*. Quod attinet autem
ad Decreta Eminentiſſ. Buſſii, illa quidem præſefe-
runt, ut ſinguli Canonici adſtringi debeant ad il-
lum Ordinem aſſumendum, quem eorum ſeniori-
tas exigeret, præſtitutis ad hunc effectum nonnullis
pœnis; ſed cùm inter eaſdem pœnas Refractariis
non fuerit indicta ea privationis vocis, ſeu Turni,
exinde profluit non eſſe ad illam extendendam De-
cretorum cenſuram, contra regulam *Text. in capitul.* 51
Odia, & in capitul. Quæ à Jure, de regul. jur. in 6.
Rot. dec. 85. *num.* 3. *& dec.* 597. *num.* 12. *coram Emme-
rix jun.*

Si verò ſermo ſit de diſpoſitione Juris communis,
qua interdictum contenditur Canonicis non aſcendenti-
bus ad proprium reſpectivè Ordinem Jus votum præſtan-
di actibus Capitularibus; animadvertentes DD. quòd
tum *Clementina, ut ii de ætat. & qualit.* tum etiam *Sa-
crum Concilium Tridentinum in cap.* 4. *ſeſſ.* 22. *de reform.*
continent duas partes, in quarum prima decernunt,
quemquam vocem in Capitulo habere non poſſe, ni-
ſi in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus ſit. In
ſecunda autem, ut ii, qui Dignitates, Officia, Præ-
bendas, ac quælibet alia Beneficia in Eccleſiis obtinent,
quibus onera varia ſunt annexa, infra annum tenean-
tur Ordines ſuſcipere requiſitos. Naturam ex illis ob-
ſtitiſſe putarunt Canonico Bucholtz, quin Jure Tur-
ni frui valeret. Non quidem cenſura primæ partis,
quia jam ipſe reperiebatur in Subdiaconatus Ordi-
ne,

ne, ſicque eidem obtemperaverat: non etiam ſecundæ, quoniam cùm eadem claré percutiat caſum, quo onus ſuſcipiendi, & reſpectivè exercendi Ordinem, ſit annexum ipſimet Præbendæ Canonicali, ſeu Officio, & Dignitati, juxta illa præſertim d. Tridentinæ ſynodus verba, ibi -- *quibus onera varia ſunt annexa*; non eſt proinde applicabilis hypotheſi, in qua Ordo cenſeri nequit taliter annexus; itaut
52 abſolutè, & ſimpliciter requiratur in Canonicis ratione ejus Præbendæ, quam aſſecuti ſunt; ſed pótius ad illum ſit aſcenſus ratione ſenii, & quatenus quis gaudere intendat prærogativa antianitatis, & præcedentiæ, ut enucleata diſtinctione inter Ordinem, reſpectu tantùm Perſonæ, & Senioritatis aſſumendum, ac illum perneceſſè Præbendæ alligatum ex *Barboſ. de Canon. & Dignit. capit. 42. num. 19. verſ. Conſilium, cæteriſque probat Deciſio Reverend. Pat. Dom. mei Foſcari, §. Sepoſita*, & jamdudum in proximis terminis dixit *Rota in deciſ. 9. de conſuetud. in antiquis per totum*.

Citra quod revocare poſſet in diſcrimen in Collegiata, de qua agitur, Ordinem relative ſe habere ad Perſonas, & qualitatem Senii, cùm id dilucidò importarent, tum antiqua Statuta, in quibus conſideratur Canonicorum Regularis aſcenſus; tum recentia Decreta Eminentiſſimi Buſſii normam talis aſcenſus præſcribantia cum clauſulis *in locum Senioris*, & juxta *Ordinem Senii*, indictis variis pœnis, ſed ſemper prætermiſſa ea privationis vocis, ſeu Turni, veluti non congruente qualitati Canonico-
53 rum, quibus eo dumtaxat caſu videretur infligenda, quando utilitas, & neceſſitas Eccleſiæ exigeret aſcenſum ad Ordines, neceſſariò pro illius ſervitio exercendos, ſed tunc non ipſo Jure, verùm prævio Superioris juſſu, & monitione, juxta literalem *Text. in capitul. quæris, de ætate & qualitat. ibique ſcribentes*.

Facilius eamdem DD. in hanc ſententiam deflexerunt ratione diuturnæ obſervantiæ, quæ non rectè criticabatur, ex quo non feriat caſum electionis per Turnum noviſſimè introductæ, ſed procedat in terminis electionum prius factarum ab univerſo Capitulo. Vis etenim non ſtat, an Canonicus carens Ordine, gavisus ſit Turno, qui tunc adhuc non erat in uſu; ſed in eo, quod fuerit admiſſus in electionibus ad ſuffragium ferendum, non minus ac alii Canonici, quod certè denotat, nullius obſtaculi reputatum fuiſſe defectum Ordinis ad hoc, ut privari deberet voce in Capitulo, & inſimul conſtituit ſpecificam obſervantiam, normam tribuens pro interpretandis
54 quibuſcumque Legibus, & Statutis, *Bartol. in l. neque leges, ff. de leg. Rocc. diſput. Jur. capit. 59. numer. 6. Rot. dec. 75. num. 1. par. 18. rec. & in Avenionen. Collegii 12. Martii 1513. §. Quod apertiùs coram Emin. Scotto.*

Et ita utraque &c.

ADDITIO II.

De Præcedentia Coadjutorum.

ARGUMENTUM.

Agitur de Præcedentia debita Coadjutoribus Dignitatum, ſeu Canonicorum, tam in functionibus Eccleſiæ Cathedralis, quàm extra.

SUMMARIUM.

1 *Coadjutoribus Dignitatum quale ſtallum, abſentibus Coadjutis, in Choro debeatur, variè à S. R. C. deciſum fuit, & n. 2. & 3.*

4 *Præſentibus Coadjutis, illorum Coadjutores poſt omnes Canonicos ſedere debent.*

5 *Præcedentia an de Jure debeatur Coadjutoribus Dignitatum ſupra Canonicos, vel Canonicorum ſupra reliquos de Clero, ac præſertim ſupra Dignitates, & Canonicos Eccleſiæ Collegiatæ, extra functiones Cathedralis, in quibus Coadjutos repræſentant, & n. 7. 11. 12. 13. & 14.*

6 *Quid ſit Coadjutoria, & quare à Summo Pontifice concedatur.*

8 *Coadjutoria conceditur in gratiam Coadjuti, non verò Coadjutoris.*

9 *Defuncto Coadjuto, debet Coadjutor veram poſſeſſionem tituli accipere.*

10 *Nec cenſetur vera dignitas, ſeu verus Canonicus, ſed talis impropriè, & fictè nuncupatur.*

15 *Officiales alicujus Univerſitatis, ſeu Collegii quando aliis, etiam dignioribus, præcedant.*

QUamvis nonnulla ad hanc materiam fuerint deducta, nibilominus, cùm varia fuerit Sacræ Congregationis Rituum ſententia, aliqua addere cenſui; etenim eadem Sacra Congregatio decrevit in *Nerytonen. 22. Octobris 1619. & in Brunduſina 29. Maii 1721. & in Ferrarien. 2. Junii 1640. relat. per. Barboſ. de Canonicis, & dignitat. capit. 29. numer. 27. & in collect. Apoſtolic. deciſ. 175. num. 8. & per Pignattel. tom. 4. conſult. 185. numer. 3.* deberi Coadjutoribus Dignitatum in Choro ſtallum proprium Coadjuti. 1 Subinde verò in *Firmana, & Lauretana* contrarium cenſuit, nempe Coadjutoribus Dignitatum competere ultimum locum in Choro poſt omnes alias Dignitates, quorum decretorum tenor eſt ſequens. 2

Lauretana „ Sacr. Rituum Congregatio inhærendo declarationibus in ſimilibus factis, & ſignanter in Firmana, dia 15. Septembris 1657. iterum declaravit Coadjutoribus primarum Dignitatum, ſcilicet, Archipresbyteri, & Primicerii in Eccleſia Lauretana competere ultimum locum in Choro, nempe poſt omnes alias Dignitates, & ante reliquos Canonicos; atque prout in prædicto Decreto pro Eccleſia Firmana declaratum fuit, quòd etiam in Eccleſiâ Lauretana ſervari juſſit, & mandavit, Hac die 15. Jan. 1667.

M. Epiſcopus Portuenſis Card. Ginnettus.

Bernardinus Caſalius Secr.

Lauretana „ Sacr. Rituum Congregatio declaravit Coadjutorem Primicerii Cathedralis Lauretanæ ſedere debere in Choro poſt omnes alias Dignitates; idenque decretum deſuper emanatum die 15. Januarii præteriti ſervandum, & exequendum eſſe cenſuit, non obſtante inhibitione A. C. per D. Coadjutorem ſuper obſervatinne alterius Decreti ejuſdem Sac. Congregationis in Ferrarien. die 2. Junii 1640. in caſu diverſo diſponentis obtenta. Hac die 2. Aprilis 1667.

M. Epiſcopus Portuenſis Card. Ginnettus.

Bernardinus Caſalius Secr.

Iterum verò ad trutinam revocato eodem articulo, ac bene diſcuſſo, Partibus acerrimè informantibus in eadem Sac. Congregatione, Ponente claræ memoriæ Cardinali Fabrono Patriæ noſtræ lumine clariſſimo in Lauretana Præeminentiarum die 17. Aprilis 1717. reſolvit „ Prævio receſſu à deciſis ſub diebus 15. Januarii, & 2. Aprilis 1667. Coadjutores Dignitatum, abſentibus Coadjutis, ſemper ſtare, & incedere debere tam in Choro, quàm extra, in loco, & ſtallo Coadjuti.

Alia difficultas oritur, circa præcedentiam Coadjutorum Dignitatum, præſentibus in Choro eorum Coadjutis; & ſecundùm reſolutionem emanatam *in Firmana Præcedentiæ*, infra ponendam, ſedere debent poſt 4 omnes Canonicos.

Firmana Præeminentiæ „ Cùm pro parte &c. Canonicorum Eccleſiæ Metropolitanæ Firmanæ expoſitum ſit, &c. quòd Marcus Attilius, & Sabionus &c. fuerint declarati Coadjutores, cum futura Succeſſione Dignitatum Decani &c. inceperunt prætendere, in vim decreti ejuſdem Sac. Congregationis lati in una Firmana ſub die 15. Septembris 1657. favore aliorum Coadjutorum ſuorum prædeceſſorum &c. quòd ipſis Coadjutoribus in functionibus & Choro *eſſet concedendus locus ſeu, ſtallum ultima Dignitati contiguum* ſupra omnes Canonicos, intervenientibus etiam eorum Coadjutis. Verùm quia inanis, exor-

„ bi-

„ bitans, & inſubſiſtens viſa eſt prædictis Canoni-
„ cis præfata prætenſio; ideo ſupplicarunt pro favo-
„ rabili poſitivo decreto. Et eadem Sac. Congrega-
„ tio viſis, & conſideratis Juribus hinc inde deductis
„ &c. reſpondit — Recedendum eſſe à prædicto da-
„ creto lato die 13. Septembris 1657. & Coadjuto-
„ res Dignitatum *præſentibus Coadjutis ſedeant poſt om-*
„ *nes Canonicos, quibuſcumque decretis in contrarium*
„ *non obſtantibus*, & ita declaravit, & in Eccleſia Mè-
„ tropolitana Firmana ſervari mandavit die 21. Ja-
„ nuarii 1679.

Cæſar Card. Facbinetus.
B. Caſalius Secr.

Et hinc pariter alia ſubalterna difficultas oritur,
an Coadjutores extra functiones Cathedralis, aliaſ-
que, in quibus repræſentant Coadjutos, habeant
præcedentiam ſupra Canonicos, ſi ſint Coadjutores
5 Dignitatum; vel ſi ſint Coadjutores Canonicorum
ſupra reliquos de Clero, ac præſertim ſupra Digni-
tates, & Canonicos Collegiatæ Eccleſiæ; & quam-
vis praxis, & obſervantia faveat ut plurimum,
ex quadam convenientia, Coadjutoribus, attamen
cenſeo non eſſe ad terminos juris planam reſolutionam
ad eorum favoram; ſiquidem Coadjutoria nihil aliud
eſt, quàm officium conceſſum à Summo Pontifice alicui
Perſonæ in favorem Eccleſiæ, ut cultus divinus debitis
6 non fraudetur ſervitiis; & ut ea ſervitia, quæ à Co-
adiuto ob ſenectutem, vel infirmitatem præſtari non
poſſunt, à Coadjutore præſtentur, *Capit. ex parte de*
Cler. ægrot. capit. 1. eod. tit. in 6. Put. dec. 225. num. 17. l.
3. in correct. Rot. dec. 456. num. 4. par. 1. rec. Hac autem
definitione perpenſa, nulla in ea conceſſa dignoſcitur
7 Coadjutori præeminentia, ac propterea Coadjutor de-
bet eſſe contentus mero officio adminiſtrandi, & in-
ſerviendi Eccleſiæ, præſtando ſcilicet ſervitia cantus,
aſſiſtentiæ, aliaque ſubeundo onera, quæ Coadjutus ip-
8 ſe ſubire deberet, cùm natura Coadjutoriæ ea ſit, ut
videatur conceſſa in gratiam Coadjuti, non verò Co-
adjutoris, *Put. dec. 99. l. 2.*

Sola igitur ſervitii, & adminiſtrationis poſſeſſione
potitur Coadjutor, ac proinde defuncto Coadjuto ve-
9 ram poſſeſſionem tituli accipere debet, ut firmavit *Put.*
d. dec. 98. lib. 2. & dec. 226. l. 3. proindeque non cen-
ſetur vera Dignitas, ſeu verus Canonicus, tamquam
deſtitutus titulo, & poſſeſſione Canonicatus, ſeu Di-
10 gnitatis, ſed talis impropriè, ſeu fictè nuncupatur,
per ea, quæ dixit *Rota deciſ. 456. part. 5. rec. ferè per*
totam.

Nec in contrarium facere videntur clauſulæ appo-
ſitæ in literis Coadjutoriæ — *Ex nunc, prout ex tunc*
conferimus, nec non ex nunc plenum Jus in illo verè,
& non fictè acquiſitum exiſtere decernimus — quia dicta
11 verba incipiunt habere virtutem operativam à die
purificatæ conditionis, nempe obitus Coadjuti; *Caſ-*
ſador. deciſ. 3. num. 15. de Præben. Put. deciſ. 190 libr.
2. Rot. deciſ. 94. num. 25. coram Pamphil. & impor-
12 tant tantummodo jus ad rem; *Fagnan. in capit. nul-*
la, numer. 54. & 66. de conceſſ. præben. & in capit. ex
parte, num. 26. de Cler. ægrot. Card. de Luca de Cano-
nic. diſc. 6. num. 10. Rot. *cor. Peutinger. deciſ.* 303.
num. 3. in recent. dicta deciſ. 456. num. 8. & 12. part.
5. & in Olomucen. Canonicatus 29. Martii 1694. §.
In propoſito, & 25. Junii ejuſdem anni, §. In hypo-
theſi, coram bon. mem. Muto, & in Calaritana Cano-
nicatus 4. Decembris 1697. cor. Reverend. Pat. Dom. An-
ſaldo, inter ejus impreſſas la 20. num. 16. quod tamen
non prodeſt ad effectum præeminentiæ, pro qua atten-
13 ditur poſſeſſio actualis rei, non verò titulus, ſeu jus
ad rem, ut optimè *Rot. d. deciſ. 456. num. 52. part.*
5. rec.

Abſque eo, quòd urgere videatur conſideratio,
quòd Coadjutor in omnibus, & per omnia repræ-
ſentet perſonam Coadjuti, proindeque eidem debea-
tur idem honor, & præeminentia, quæ convenit
14 Coadjuto; quia hoc procedit quoad illos actus, ſa-
craſque functiones, quas nomine Coadjuti exercet,
non verò quoad alios extraneos ab exercitio Coadju-
toriæ; prout in ſimili videmus, quòd Officiales alicu-
jus Univerſitatis, ſeu Collegii in actibus ipſius Col-
legii præferuntur Perſonis licèt dignioribus, non verò 15
extra Collegium, & actas ad ipſum non pertinentes,
quo caſu unuſquiſque ſecundùm ſuam dignitatem pro-
priam vindicat præeminentiam.

ADDITIO III.

De Indultis Apoſtolicis percipiendi diſtri-
butiones in abſentia.

ARGUMENTUM.

Ad materiam Indultorum Apoſtolicorum, percipien-
di diſtributiones in abſentia, traditur quot ſint ea-
rum ſpecies, quaſque hujuſmodi Indulta compre-
hendant.

SUMMARIUM.

1 *Ex diſtributionibus, aliæ nuncupantur quotidianæ, & quæ ſint.*
2 *Earumque portio non intereſſentium, intereſſentibus accreſcit.*
3 *Nec valet contraria conſuetudo, aut ſtatutum.*
4 *Hanc ſpeciem diſtributionum non comprehendit Indultum Apoſtolicum, & aſſertur ratio.*
5 *Neque eas lucrantur Canonici, ab Epiſcopo aſſumpti, pro gubernio, & regimine Eccleſiæ, in eorum abſentia.*
6 *Idem dicendum de Canonicis, Epiſcopo inſervientibus in Viſitatione Diæceſis, & de ipſo Epiſcopo, qui uti Canonicus percipit diſtributiones quotidianas.*
7 *Ita ut non valeat Statutum, quòd Canonici, abſentes pro Epiſcopo, diſtributiones lucrentur.*
8 *Diſtributiones quotidianas an lucrari valeant Canonici familiares Papæ, ejuſque ſervitio immediatè addicti, & quando.*
9 *Alia ſpecies diſtributionum eſt illa, quæ provenit ex fructibus Præbendæ, quam pro duabus partibus tantùm lucratur Indultarius, relicta tertia parte Intereſſentibus, & num. 10.*
11 *Aliæ verò ſunt diſtributiones, quæ præſtantur Intereſſentibus Anniverſariis, feſtivitatibus, & ſimilibus ſacris functionibus; quæ non debentur Canonicis infirmis, aut alias ex legitima cauſa abſentibus, multoque minus Canonico, hujuſmodi Indultum habenti, & n. 12. & 14.*
13 *Etiamſi in Indulto expreſſa fuerint Anniverſaria, & mortuaria.*
15 *Canonicus, Indulto jubilationis gaudens, an prætendere valeat participationem hujuſmodi emolumentorum.*
16 *Canonici, quos Epiſcopus in ſui ſervitium aſſumit, in tantum lucrantur fructus ſuarum Præbendarum, in quantum ab eodem occupantur pro expediendis ſuæ Diæceſis negotiis.*
17 *Et ſi illum comitentur, vel ab eo Romam mittantur pro Viſitatione SS. Liminum, lucrantur etiam diſtributiones quotidianas.*
18 *Inquiſitores, aliique Miniſtri occupati in cauſis contra hæreticam pravitatem an, & quando Diſtributiones lucrentur remiſſivè.*
19 *Aſſeruntur nonnulla Decreta S. Congr. Concilii concernentia Jubilationum Indulta.*

SÆpe dubitari contingit ſuper intelligentia Indultorum, quæ à Sancta Sede concedi ſolent, percipiendi diſtributiones in abſentia, ad quam ſpeciem diſtributionum, aliorumque emolumentorum lucrum ſe extendant; unde non incongruum exiſtimo, aliqua ad hanc materiam prænotare. Ac primo obſervare oportet, plures eſſe ſpecies diſtributionum, aliæ namque nuncupentur quotidianæ, quæ tanquam merces laboris pro ſervitio impenſo in perſolvendis divinis officiis, iis dumtaxat debitæ ſunt, qui actualiter prædictis officiis interfuerunt, per *text. in capitul. unic. de Cleric. non reſiden. innovat. per Sac. Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reformat. capitul.* 12.

ita

ita ut portio non intereſſentium intereſſentibus accreſcat; *Fagnan. in capit. Gravis, num. 80. de reſtitut. ſpoliator. & in capit. de cætero, num. 9. de Clericis non reſident. & in capit. Licet num. 76. de Præbendis; Paſſerin. in capit. unico, de Clericis non reſident. lib. 6. num. 4. & num. 28. Gonzal. ad regul. 8. Capell. §. 7. proœm. num. 162. & 165. Nicol. in floſc. Verbo Diſtributiones num. 7. Van-Eſpen in Jus Canonicum univ. part. 3. cap. 3. §. 11. Verſ. Utque, Panimoll. dec. 20. adnotat. 3. num. 1. Rota coram Bichio, deciſ. 576. num. 1, coram Merlino, deciſ. 139. num. 2. & dec. 153. num. 1. in rec. dec. 377. num. 16. & 17. part. 11. dec. 165. num. 8. part. 17. dec. 364. num. 12. part. 18. in Alexandrina Diſtributionum, 20. Martii 1699. §. Non enim, coram R. P. D. Lancetta; in Ilerden. Diſtributionum, 22. Januarii 1703. §. Non enim, coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Priolo; in Gerund. Diſtributionum, 21. Januarii 1701. §. Et verò, coram Eminentiſſimo Domino Cardinali de la Tremoille; & 7. Aprilis 1704. §. Habita, coram R. P. D. Anſoldo.*

Idqua adeò verum eſt, ut ſublato quocumque abuſu, ſeu corruptela, quæ fortaſſe priſcis temporibus
3 inoleverat, quoad perceptionem diſtributionum quotidianarum in abſentia, nulla hodie valeat conſuetudo, quantumvis longæva, aut Statutum determinans, diſtributiones deberi abſentibus, prout ex mente præfati *Textus in capit. unico, de Clericis non reſid. lib. 6. & Sacri Concilii, loco ſupracitato* monuerunt, *Fagnan. in dicto capit. Licet, de Præbendis num. 77. & 80. Paſſerin. in capit. conſuetudinem, de Clericis non reſid. lib. 6. num. 135. & ſeqq. & num. 170. & ſeqq. Pignatell. conſultat. 115. num. 2. & num. 23. tom. 9. Barboſ. in annotat. ad Sacr. Concil. Trid. ſeſſ. 24. de reformat. capit. 12. numer. 109. Cardinalis de Luca, de Canonicis, diſc. 10. num. 3. Antonell. de Jure. & oner. cleric. lib. 2. part. 6. capit. ultimo, num. 194. Bonacc. de Horis Canonic. diſputat. 2. quæſt. 5. puncto 5. num. 5. Romaguer. ad conſtitut. Synodal. Gerund. lib. 3. titul. 3. capit. 1. num. 18. Panimoll. dicta dec. 20. adnotat. 3. num. 21. Rota in dicta Ilerden. Diſtributionum 8. Maii 1702. §. Nec ad iſtum; & 27. Junii 1703. §. Data, coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Priolo, & 7. Aprilis 1704. §. Potiſſimo, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano*, & reſolvit *Sacra Congregatio in Cavallicen. Reſidentiæ, & diſtributionum, 24. Martii 1703. & in Giennen. vacationum, 26. Januarii 1704.*

Ac proinde licèt Indultum comprehendat proventus, obventiones, emolumenta, ac diſtributiones, ni-
4 hilominus intelligendum non videtur de illis emolumentis, & diſtributionibus, quæ unicè debentur ratione perſonalis intereſſentiæ, quia præſumitur, Summum Pontificem, mediante conſimili Indulto, noluiſſe tollere jus alteri acquiſitum, nec tertio præjudicare, ſecundùm ea, quæ dixit *Bajo in Praxi Eccleſiaſtica, part. 3. lib. 2. capit. 100. num. 10. Rota deciſ. 222. num. 2. part. 12. & dec. 405. num. 20. part. 14. dec. 165. & num. 9. ad 13. part. 16. & dec. 79. num. 2. coram Reverendiſſ. P. Domino Anſaldo; & in his terminis Pignatell. conſult. 19. nu. 10. tom. 3.*

Hinc ſequitur, quòd Canonici aſſumpti ab Epiſco-
5 po pro gubernio, & regimine Eccleſiæ, *juxta Text. in capit. Licet, de præb.* hujuſmodi diſtributiones non lucrantur in abſentia, *Van-Eſpen in Jus Eccleſiaſt. Univerſ. part. 1. titul. 7. cap. 11. num. 2. verſic. quis enim*, ibi — *Quis enim dubitet in Eccleſiæ utilitatem cedere, ut Canonici in Regimine Diœceſis Epiſcopo aſſiſtant, & inſerviant? Et tamen ſi Jus commune ſpectemus, diſtributiones eis abſentibus non debentur.*

Et pari ratione, licèt Viſitatio Diœceſis, juxta præſcriptum Sacri Concilii in *ſeſſ. 24. de reformat. capit. 3.* per Epiſcopum facienda, adeo utilis, & proficua per ipſum Sacr. Concilium reputetur; pro recto Eccleſiæ Regimine, præcipuè ad bonos mores tuendos; adhuc
6 tamen, nec ipſe Epiſcopus percipiens, utì Canonicus, diſtributiones quotidianas, neque Canonici ei inſervientes in viſitatione Diœceſis, lucrari poſſunt diſtributiones tempore abſentiæ, ex prædicta cauſa, prout quoad Epiſcopum monuerunt. *Fagnan. in capit. licet, de Præbend. numer. 98. Paſſerin. in dicto capit. conſuetudinem, de Clericis non reſid. lib. 6. num. 67. Pignatell. conſult. 115. numer. 22. & conſult. 144. tota, tom. 2.* & quoad Canonicos Epiſcopo aſſiſtentes idem *Fagnan. in* *dicto capit. Licet, num. 110. de Præb. Navarr. conſil. 2. de Clericis non reſid. Garz. de Benef. part. 3. capit. 2. num. 347. Bonacc. de horis Canon. diſputat 2. quæſt. 5. puncto 3. §. 2. num. 2. Nicol. in floſc. Verbo Diſtributiones, numer. 16. Panimoll. dicta deciſ. 20. adnotat. 3. num. 40.* & fuit etiam perpetuus ſenſus Sacræ Congregationis, ut ſignanter videre eſt in *Lauden. 15. Aprilis 1694. lib. decretor. 34. fol. 100. tergo*, ubi ulterius decernitur, quòd
7 non valeat Statutum, ut Canonici abſentes pro Epiſcopo lucrentur diſtributiones, & in *Lucana 10. Maii 1692. in Novar. 19. Julii ejuſdem anni, lib. decret. 42. fol. 467. à tergo; in Aquapenden. Diſtributionum 20. Martii 1694. lib. 44. fol. 123. in Verulana Punctaturarum 10. Julii 1694. ad 2. dicto lib. 44. fol. 315.* ubi licèt adeſſet contraria Capitularis Conſtitutio, & in *Comen. 27. Julii 1697. l. 47. fol. 335. ter.*

Quin imò adeò ſtrictè, & cautè proceditur in hac materia perceptionis diſtributionum quotidianarum in abſentia, ut neque illas lucrari valeant Canonici familiares Papæ, illiuſque ſervitio immediatè addicti, niſi 8
eis ob urgentiſſimam cauſam ſpeciale tribuatur Privilegium (quod raro evenire ſolet), juxta ſpecialiter animadverſa per *Garz. de benef. part. 3. capit. 2. num. 385. & ſeq. Fagnan. in dicto capit. Licèt, de Præb. numer. 99. Monet. de diſtribut. quotid. part. 2. quæſt. 9. numer. 13. & 14. Barboſ. de Offic. & poteſtat. Epiſc. part. 3. allegat. 53. num. 142. Gutierez. Canonic. quæſt. lib. 2. capit. 15. num. 12. Antonell. de Jur. & oner. cleric. lib. 2. part. 6. capit. ultim. num. 160. Bonacc. de Horis Canonic. diſput. 2. quæſt. 3. puncto 3. §. 1. num. 1.* Rota *coram Bichio, dec. 567. num. 10. & coram Duran. dec. 44. num. 13. & 14.*

Secunda diſtributionum ſpecies illa eſt, quæ provenit à fructibus Præbendæ, ſeu maſſæ groſſæ, quæ conflata eſt ex tertia parte fructuum Præbendarum, quæ in aliquibus Eccleſiis, & ut accidit in noſtra Eccleſia Piſtorienſi, comprehendit ferè integros fructus Canonicatuum. Has autem diſtributiones lucrantur in abſentia ii, qui gaudent Indulto, quoad duas partes tantùm, relicta tertia parte, quæ accreſcit intereſſenti- 9
bus, ut patet ex quotidiana Praxi Sacr. Congregationis Concilii in conceſſione ſimilium Indultorum, ac frequenter ex cauſa ſtudii. Iſta enim tertia pars redditus Canonicatus, quæ propria venit appellatione diſtributionum quotidianarum, ſolis intereſſentibus debita eſt, *Gloſſ. in dicto capit. cùm dilectus, verbo fructus, ibique Butrius num. 8. de Cleric. non reſid. Jo. Dartes de Benef. ſect. 9. capit. 1. §. Penultimo. Franc. in capit. unico, ibique Jo: Andr. utrobique num. 3. Archidiac. ibidem ſub numer. 1. de Cleric. non reſid. in 6. Camp. diverſ. Jur. Canon. rubric. 7. capit. 6. ſub num. 15. verſic. quia verò, ante finem. Fagn. in capit. licet, num. 99. de Præb. Garz. de benef. part. 3. capit. 2. numer. 383. Barboſ. de Canonic. capit. 25. numer. 1 & 3.* ubi refert reſolutionem Sacr. Congregationis. *Tondut. reſolut. benef. cap. 102. num. 28. & duob. ſeqq. Pignattell. tom 9. conſult. 93. n. 74. Panimoll. dec. 20. annot. 3. num. 24. Rota deciſ. 22. num. 14. & 15. part. 5. rec.* eaque abſque conſenſu Capituli, ex defectu intentionis Papæ, Indultum conce- 10
dentis, non debetur Indultario ex ea ratione, quia nunquam præſumitur in ſuis gratiis Tertio præjudicare, prout ſequeretur, ſi invito Capitulo tradi mandaret abſentibus diſtributiones, quæ intereſſentibus de Jure accreſcere debent; *Gloſſ. in Clementina ut ii, qui, §. Illi verò, verbo pars dimidia de ætat. & qualitat. ibique Zabar. quæſt. 21. num. 22. Van-Eſpen in Jus Eccl. univ. part. 1. titul. 7. num. 6. Garz. de benef. part. 3. capit. 2. num. 446. Rota in Gerunden. Prioratus, 2. Julii 1703. §. Idque evidenter, coram Molines*; & in puncto ratiocinatur. *Pignatt. tom. 3. conſult. 19. n. 10.*

Tertia denique ſpecies eſt illarum diſtributionum, quas lucrantur Canonici propter aſſiſtentiam Anniverſariis, Feſtivitatibus, aliiſque ſacris functionibus, ex 11
particularibus fundatorum diſpoſitionibus; hæ ſiquidem adeò rigoroſè exigunt eſſentiam, & intereſſentiam, ut neque Canonicis infirmis, neque ex legitima cauſa abſentibus debeantur, & multò minus Canonico habenti Indultum lucrandi diſtributiones in abſentia, quamvis prægnantibus cauſis conceſſo; cùm ejuſmodi emolumenta provenientia ab Anniverſariis, propriè non veniant ſub nomine diſtributionum, *Paſſer.*

in c. unico n. 233. de Cler. non reſiden. nu. 6. Pirbing. in
Jus Canon. lib. 3. titul. 4. ſect. 2. numer. 49. in fine; Ca-
rol. Anton. de Luca ad Ventrigl. in prax. annotat. 19. §. 2.
num. 4. D. Piton. diſcept. 1. numer. 33. Monet. de diſtri-
but. part. 2. quæſt. 14. num. 22. Eminent. Petra ad Con-
ſtitut. 12. Innocentii III. ſect. 2. num. 24. tom. 2. fol. 361.
Rota dec. 59. num. 7. part. 7. rec. & ratio eſt, quia in
materia ſtricta, & ubi agitur de diſpenſatione, verba
ſunt rigoroſè accipienda; & ubi Indultum loquitur de
12 diſtributionibus, nunquam comprehendit Anniverſa-
ria, quæ requirunt magis particularem intereſſentiam,
quàm diſtributiones. *Tondut. capit. 102. numer. 12. &*
13. Pignatell. tom. 3. conſult. 19. num. 6. & 7. ubi non
obſtante, quòd in Indulto fuerint expreſſa nomina An-
13 niverſariorum, & Mortuariorum, *Rota coram Merlin.*
deciſ. 685. num. 7. adeout nec Infirmis deberi, licèt
14 omnes diſtributiones percipiant, relatis concordanti-
bus probant *Romaguer. ad Conſtitut. Synod. Gerund. lib.*
3. titul. 3. capit. 1. num. 6. dicta reſolut. 102. num. 11.
ubi refert reſolutionem *Sacræ Congregationis Panimoll.*
deciſ. 20. annotat. 3. num. 73. & nuper etiam reſolvit *in*
Civitatis Caſtellanæ 4. Maii 1697. lib. decretor. 47. fol. 204.
terg. & in Mantuana diſtributionum 31. Julii 1694. Ad pri-
mum lib. decr. 44. fol. 357. in cujus caſu cautum erat à
Fundatore diſertis verbis -- *Formalmente, e attualmente*
aſſiſteranno, e riſederanno al Coro.

Hinc eſt, quòd Canonicus, qui, ex cauſa quadra-
genarii ſervitii Eccleſiæ præſtiti, reportavit à Sacra
Congregatione Indultum jubilationis, ſub conſueta for-
mula, *ut quamvis in poſterum non inſerviat, nihilominus*
omnes fructus, & diſtributiones quotidianas percipere va-
leat, perinde ac ſi Choro, & Officiis Divinis perſonaliter
intereſſet -- non indè tamen prætendere valet partici-
15 pationem emolumentorum provenientium ex Anniver-
ſariis, funeralibus, exequiis, & aliis hujuſmodi, in
quibus contraria concurrat fundatorum diſpoſitio, ex
collectis per *Nald. verb. Diſtribution. num. 8. Pignatell.*
conſult. Canon. 224. num. 21. tom. 4. Bonaccin. de Ho-
ris Canon. diſput. 2. quæſt. 5. punct. 2. §. 1. num. 5. Mo-
net. de diſtribut. quotid. part. 2. quæſt. 14. num. 21. Mo-
nacell. in formular. legal. Eccleſiaſtic. tom. 4. in Supplem.
ad tom. 2. num. 64. Cardin. de Luca de Canonic. & capit.
diſc. 16. num. 3. Panimoll. dec. 20. adnotat. 3. num. 17. &
72. cum ſeqq. & decrevit Sacra Congregatio, inhærens
antiquioribus reſolutionibus, in *Piſana prima Septembris*
1691. lib. decr. 41. fol. 163.

Circa verò Canonicos, quos Epiſcopus aſſumit ad
ſui ſervitium, quique lucrantur fructus ſuarum Præ-
16 bendarum, quamvis Eccleſiæ non inſerviant, juxta
Text. in capit. de cætero 7. de Cler. non reſid. & in capit.
ad audientiam 15. eod. titul. illud obſervandum eſt eate-
nus gaudere hoc Indulto, quatenus occupentur ab E-
piſcopo pro expediendis negotiis Diœceſis, ut cenſuit
Sacra Congregatio Concil. in Leod. fructuum, & diſtributio-
num 2. Decembris 1713.

Illud autem eſt ſpeciale, quòd Canonici proprium
Epiſcopum aſſociantes, vel ab eo Romam miſſi pro Vi-
ſitatione SS. Liminum, lucrentur non ſolùm fructus
17 omnes ſuarum Præbendarum, ſed etiam integras Di-
ſtributiones quotidianas pro toto tempore acceſſus, per-
manentiæ, & regreſſus, perinde ac ſi Choro, & Offi-
ciis Divinis perſonaliter intereſſent ex decreto Sixti V.
relato *per Garz. de benef. part. 3. capit. 2. num. 349. &*
350. & paſſim reſcripſit eadem Sacra Congreg. Conci-
lii limitando tempus ad quatuor Menſes; & etiam mi-
nus, quando non comitantur Epiſcopum, ſed ab eo
mittuntur, ut *in Region. 18. Decembris 1627. lib. Decr.*
13. pag. 362. terg. & in Lucana 19. Auguſti 1713. & in
Monaſter. 15. Maii 1723. & in aliis relatis per Monac. in
ſuppl. ad tom. 3. num. 230.

Et quia in *Addendis ad titul. 11. num. 8. lib. 2.* in-
nuimus Inquiſitores non amittere quotidianas Diſtri-
butiones, dum cauſis contra hæreticam pravitatem in-
18 cumbunt; pro pleniori notitia hujuſmodi Concluſio-
nis videantur *Barboſ. de Poteſtat. Epiſcop. allegat. 53.*
num. 156. & de Canonic. capit. 24. num. 2. Dian. Coord.
tom. 5. tractat. 10. reſ. 135. Garz. de benef. part. 3. ca-
pit. 2. num. 356. Piſtacch. de ſuperſt. tom. 3. part. 2. ca-
pit. 2. num. 33. & capit. 5. num. 50. Caren. de offic. SS.
Inquiſit. part. 1. titul. 8. num. 67. Paſſerin. de ſtat. hom.
tom. 1. quæſt. 185. artic. 5. numer. 241. Eminentiſſ. Pe-
tra ad Conſtitut. 19. Innoc. IV. numer. 14. & 15. tom. 3.
pag. 187.

Ad materiam Indultorum Jubilationis ob ſervitium
40. annorum, abs re non erit hic adnectere nonnulla 19
dubia reſoluta à Sacr. Congr. Concilii die 17. Decem-
bris 1718. prout infra, quæ deſervire poterunt etiam
pro regula in caſibus, quo per Statuta Capitularia de-
beatur Canonicis, ſeu Beneficiatis ob quadragenarium
ſervitium Indultum dictæ Jubilationis.

Dubia Jubilationum.

I. An indulgenda ſit Jubilatio Canonicis, & Bene-
ficiatis, qui ſpatio 40. annorum Eccleſiis inſervierunt;
licèt dicto temporis ſpatio cum debitis licentiis, & In-
dultis abfuerint ab Eccleſiis, vel ex cauſa infirmita-
tis, vel ex cauſa ſtudiorum, vel pro ſuæ Eccleſiæ ſer-
vitio, vel ratione munerum, pro quibus obtinuerunt
Indulta abeſſendi pro diebus, & horis, vel Indulta ſim-
pliciter, & abſolutè abeſſendi ab Eccleſia, durante of-
ficio ipſis commiſſo.

II. An indulgenda ſit Jubilatio illis, qui inſervierunt
ſpatio annorum 40. ſed partim in una Eccleſia, par-
tim in alia, aut tamquam Canonici in ambabus, aut
tamquam Beneficiati in una, & Canonici in alia;
nec non illis qui in una, & eadem Eccleſia per totum
tempus inſervierunt, ſed partim tamquam Clerici Be-
neficiati, partim tamquam Beneficiati, & aliquando
partim tamquam Beneficiati, partim tamquam Cano-
nici, vel partim tamquam Coadjutores, & partim tam-
quam Principales, & Titulares.

III. An indulgenda ſit Jubilatio illis, qui inſervie-
runt ſpatio annorum 40. non obſtante parvo numero
aliorum, qui remanent addicti Eccleſiæ ſervitio, &
qualis ſit parvus numerus inſervientium in caſu, & ad
effectum, de quo agitur.

IV. An, non obſtante Jubilationis Indulto, Jubi-
latus cogi poſſit ad inſerviendum, ſi Divinus cultus de-
trimentum patiatur.

V. An, non obſtante Jubilationis Indulto, Jubila-
tus teneatur ad reſidendum, licèt non teneatur ad in-
tereſſendum.

Ad 1. Reſpondit affirmativè quoad abſentes cauſa
infirmitatis præviis licentiis ſeu Indultis, vel pro ſuæ
Eccleſiæ ſervitio, vel pro Indultis abeſſendi pro die-
bus, & horis. Negativè quoad abſentes ex cauſa ſtu-
diorum, & quoad habentes Indulta abeſſendi abſolutè
durante officio.

Ad 2. Negativè quoad primam partem, affirmativè
quoad ſecundam.

Ad 3. Dabitur reſolutio in caſibus particularibus.

Ad 4. Affirmativè.

Ad 5. Negativè, juxta Decreta.

ADDITIO IV.

De Juriſdictione Epiſcopi in exemptos.

ARGUMENTUM.

Epiſcopi Juriſdictionem habent in exemptos, in con-
cernentibus curam Animarum, illoſque punire va-
lent, ſi circa eamdem delinquant; & quando di-
cantur in eorum officio delinquere. Agitur etiam
de jure viſitandi Eccleſiam Cathedralem, & Capi-
tulum, licèt exemptum; & afferuntur ad materiam
plures ac variæ Sacr. Congregat. Concil. reſolu-
tiones.

SUMMARIUM.

1 *Capitulares, curam Animarum exercentes, ſi circa il-*
lam delinquant, Epiſcopo ſubjacent, non obſtante
exemptione.
2 *Quando quis dicatur in officio delinquere.*
3 *Recenſentur ea, circa quæ Parochus exemptus ſubeſt*
Epiſcopo.
4 *Ob delictum, ex quo in Populo ſcandalum oriatur, po-*
teſt idem Parochus exemptus ab Epiſcopo puniri.
5 *Et generaliter omnia, quæ concernunt vitam, & mo-*
res Parochi, in curam ipſam influunt, & quare.
6 *Præcipuum Parochi munus, & recta Animarum cura,*
à bono ejus exemplo pendet.

7 Pa-

Digitized by Google

7 *Parochus, ſcandaloſè vivens, impoſſibile eſt, quòd Animas ſibi commiſſas cum fructu regat.*
8 *Scandalum in hoc propoſito non comprehendit omne delictum, quod curam Animarum indirectè ſolùm tangat.*
9 *Sed neceſſe eſt, quòd agatur de delictis, vel concernentibus Officium Parochiale, vel ipſius exercitium impedientibus.*
10 *Epiſcopus facultatem habet viſitandi Eccleſiam Cathedralem, ejuſque Capitulum, licèt exemptum, abſque Adjunctis, non obſtante contraria conſuetudine, etiam immemorabili.*
11 *Et non obſtante etiam Concordia, ſeu Statuto, quod à S. Sede confirmatum fuerit in forma communi.*
12 *Quamvis cum Concordia, & Statuto concurrat Immemorabilis.*
13 *Sublatis Partium concordiis, & juramentis, eò fortiùs ſublata cenſentur Statuta, quæ ſunt his debiliora.*
14 *In fundatione Eccleſiæ Cathedralis non poteſt ea per Statutum eximi à viſitatione Epiſcopi, & quare.*
15 *Et huiuſmodi privilegio, quod ex fundatione competeret, derogatum cenſetur à Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 6. de reform.*
16 *Neque Epiſcopum obligaret juramentum de obſervando tali Statuta.*
17 *Maximè ſi juramentum præſtitum fuiſset in genere de obſervandis Statutis.*
18 *Juramentum contra Canonicas functiones, & Decreta Sacr. Conc. Trid. eſt potiùs execratio, & perjurium, quàm juramentum.*
19 *Dantur per extenſum ad hanc materiam S. Congr. Conc. reſolutiones, & nu. 20. & 21.*
22 *Quando detur omnimoda exemptio ab Juriſdictione, & viſitatione Epiſcopi, & num. 23.*
24 *Ubi agitur de derogatione Concil. Trident. ea non requiritur ſpecifica; ſed ſufficit, quòd Summus Pontifex decernat aliquid, quod Conciliari diſpoſitioni adverſetur.*

EXemptionem, quam, ut alibi oſtenſum eſt, habent aliqua Capitula, & Capitularium Perſonæ,
1 non ſe extendere ad illos Capitulares, qui Curam Animarum exercentes circa eamdem delinquunt, planum eſt, ex ſanctione *Sac. Conc. Trid. ſeſs. 25. cap. 11. de Regular.* nam in concernentibus eamdem Curam, etiam ipſimet Regulares non gaudent exemptione, ſed ſubſunt Epiſcopo. Difficultas tamen occurrit in decernendo an, & quando dicatur, quis delinquere circa eamdem Animarum Curam, ita ut Epiſcopus poſſit in Perſonam, alioquin exemptam, liberè animadvertere; pro qua explenda, præmittendum eſt, quòd tunc ali-
2 quis delinquere dicitur in officio, quotieſcumque favore, vel colore, auctoritate, prætextu, vel contemplatione officii delinquit, juxta *Bald. Salyc. in leg. 1. C. ubi, de ratiocin. quem ſequitur Farin. in prax. quæſt. 19. num. 44. & Rota deciſ. 754. num. 2. part. 1. diverſ. & coram Gregor. deciſ. 233. numer. 6.* ac proinde indubiè ſubeſt Epiſcopo Curatus, exemptione gaudens, ſi age-
3 retur, quomodo conſervetur SS. Sacramentum, quomodo calices, & decentia Paramenta, ad decorem adminiſtrationis Sacramentorum, provideantur. *Barboſ. ad Concil. dict. capit. 11. num. 15. & de poteſt. Epiſc. allegat. 74. numer. 18. & 50. Tamburin. de Jure Abbatiſs. diſput. 3. quæſt. 3. num. 3. Rota coram Seraphin. deciſ. 1067.*

Sed ulterius, ſi talis Curatus, licèt præcisè non delinquat in officio, & adminiſtratione Curæ, aliud de-
4 lictum committeret, per quod ſcandalum in Populo oriri poſſet, ex quo minùs rectè ſuum officium implere valeret, ut plenè probat *Card. de Luca de juriſdict. diſc. 4. ubi ita pluries reſolviſſe Sacr. Congregationem teſtatur ſub num. 2. & 6.* & generaliter omnia, quæ concernunt vitam, & mores Parochi, influunt in ipſam Cu-
5 ram, ratione ſcandali; quod impedit debitum ipſius Curæ exercitium, & fructuoſam adminiſtrationem Sacramentorum, ut proſequitur idem *Cardinal. de Luca l. cit. ſub num. 6.* Cum enim præcipuum Parochi munus, & recta Animarum Cura pendeat ab ejus exem-
6 plo, in quem Parochiani oculos ſuos conjiciunt, & ad ejus normam mores componunt, ut advertit *Barboſ. de*

Paroch. part. 1. cap. 6. num. 1. Pignattell. conſult. 52. numer. 1. tom. 1. impoſſibile eſt, quòd Parochus vivens ſcandaloſè, cum Animarum ſibi commiſſarum fructu
Curam exerceat, Plebemque ſuam in ſpiritualibus di- 7
rigat, & bonis moribus inſtruat, juxta notata per *Abbat. in cap. 1. num. 9. de elect. Bellett. diſquiſit. clerical. p. 1. tit. de diſciplina Cleric. §. 13. num. 17. Gattier. Canon. quæſt. l. 2. cap. 7. num. 4.*

Non verò adeò latè hæc materia ſcandali, in propoſito, de quo agimus, eſt accipienda, ut evertatur exemptio, quam præſervare voluit *Sacr. Conc. Trid. in d. cap. 11. ſeſs. 25. de Regul.* reſpectu eorum, quæ Animarum Curam non reſpiciunt. Siquidem non eſt ac-
cipienda ratio ſcandali largo modo, ut comprehendat 8
omne delictum, quod indirectè tangit Curam animarum, quia alioquin eluderetur omnino exemptionis privilegium, ut advertit *Rota d. deciſ. 1058. num. 1. cor. Seraphin.* Ad hoc enim, ut Epiſcopus poſſit procedere contra Parochos exemptos, oportet, ut delicta per eos
commiſſa, vel concernant ipſum officium Parochiale, 9
vel illius exercitium impediant, juxta ſenſum S. Congregationis Concilii in decretis relat. *in d. diſc. 4. Card. de Luca de Juriſdict. ſub n. 2. & 6.*

Pariformiter, non obſtante quacumque exemptione, vel conſuetudine in contrarium, indubitatum eſt, quòd Epiſcopus habet omni jure ampliſſimam poteſtatem viſitandi Eccleſiam Cathedralem, & Capitula, ac ſingulares Perſonas de eodem Capitulo, licèt exempto,
abſque Adjunctis, etiamſi contraria adeſſet conſuetu- 10
do, & quidem immemorabilis; quia etſi Concilium Tridentinum *in ſeſs. 6. cap. 4. de reform.* non derogaverit immemorabili conſuetudini, hoc expreſsè fecit in *cap. 6. num. 25.* quæ derogatio extenſa quoque cenſetur ad prædictum præcedens *caput 4.* ut pluries reſolvit *Sacr. Congr. Conc.* prout teſtatur *Gallemart. in d. cap. 4. ſeſs. 25. num. 29.* ubi derogatio immemorabilis, de qua in hoc capite extenditur ad diſpoſita *in cap. 4. ſeſs. 6. & antea ſub numer. 6.* juxta ea, quæ latè deduximus in *animadverſ. ad titul. 4. lib. 4.* Verùm ulterius habet dictam poteſtatem, licèt Capitulum ad ſui favorem
deduceret concordiam, ſive Statutum, etiam confir- 11
matum à Sede Apoſtolica in forma communi, nimiùm abſque cauſæ cognitione, & ex certa ſcientia; *Gutz. de beneſ. part. 3. capit. 5. numer. 222. Gonzal. ad regul. 8. Gloſs. 23. num. 14. Lotter. de re beneſ. lib. 1. qu. 25. num. 86. Saravia de Adjunctis d. capit. 25. num. 4. & ſeqq. Marſil. lib. 4. titul. 7. num. 22. Rota diverſor. deciſ. 715. part. 4. Seraphin. deciſ. 775. numer. 6. deciſ. 4. poſt Marcheſan. de commiſs. appellat. ab interlocut. part. 1. §. 1.*

Etiamſi cum eis concurrat immemorabilis. *Barboſa* 12
cap. 4. ſeſs. 6. ſub num. 16. & ſeſs. 25. capit. 6. num. 58. Garz. ubi ſupra num. 223. Saravia d. capit. 25. num. 19. Rota d. dec. 715. num. 4. part. 4. ubi refert reſolutionem Sacræ Congregationis in *Caneben.* per Manticam in Rota expeditam. Multò fortius cenſentur ſublata Statu-
ta, quæ debiliora ſunt pactis partium, concordiis ſo- 13
lemnibus, & juramentis, per quæ Statuta ipſa tolluntur, adeoque de his ad Statuta currere argumentum probat *text. in l. ultima, C. de fidejuſſ. Rot. dec. 191. nu. 2. part. 2. diverſ.*

Et quamvis Statutum, ejuſque confirmatio proceſſerit ex fundatione, attamen ad effectum, de quo agitur, nil etiam inferri poteſt. Quia quicquid ſit, an in Hoſpitalibus, & Capellaniis Laicalibus ex fundatione ceſſare poſſit Viſitatio Epiſcopi, hoc certè practicari non poteſt in Eccleſia Cathedrali, etiam ex Sta-
tuto fundationis. Cùm enim idem ſit Cathedralis, & 14
Epiſcopatus, imo Cathedralis ipſa dicatur Epiſcopatus, *cap. poſtquam. 1. diſtinct. 30. cap. obeuntibus, diſtinct. 35. cap. deliberatione. de off. deleg. in 6. ubi Moez. Faſcb. de Viſitat. lib. 1. capit. 15. num. 4.* Si in Cathedrali ad alium juriſdictio, & viſitatio pertineret, jam Epiſcopus eſſet Cathedra, & Epiſcopatu deſtitutus, in ſuamet Eccleſia fieret non Epiſcopus, quod implicat, ut in terminis ſimilis prætenſionis Capituli Illerden. advertit *Rota in recent. deciſ. 62. ſub num. 5. verſ. viſum eſt, part. 1.*

Hinc hujuſmodi etiam Statutis, & privilegiis ex ipſa fundatione competentibus expreſsè etiam derogatum
fuit quoad prædicta à Sacr. Conc. Trid. *ſeſs. 25. cap. 6.* 15

per illa verba ſpecialia: *non obſtantibus quoad prædicta privilegiis etiam ex fundatione competentibus*; quæ verba apertè excludunt omnem difficultatem in hac materia, cùm Statutum à Papa in fundatione confirmatum ſit privilegium, quo ſublato ex fundatione, etiam Statutum ceſſare debet, *Rota deciſ.* 473. *n.* 3. *part.* 1. *diverſ.* ubi, quòd ſi Concilium tollit exemptiones, & privilegia, tollit etiam hujuſmodi Statuta.

Quod adeò verum eſt, ut etiamſi Epiſcopus tempore poſſeſſionis Epiſcopatus juraſſet de obſervando hu-
16 juſmodi Statuto, nullatenus eum obligaret; cùm tale juramentum ſit de directo contrarium Decretis Concilii Trident. eoque maximè ſi juramentum prædictum ſit præſtitum in genere de obſervandis Statutis, ut ſta-
17 tuit Gregor. XIII. *in ſua Conſtit.* 93. §. *Ac etiam*, ut de ſimili juramento ſervandi conſuetudines dixit *Rota coram Coccin. deciſ.* 1700. *numer.* 7. 8. 9. *Mantic. deciſ.* 32. *numer.* 8.

Nec enim cenſeri poteſt, quòd ex ipſa intentione jurantis actum ſit de materia contra Canonicas Sanctiones, & Sac. Concilii Decreta, contra quæ non fuiſſet
18 Juramentum, ſed potiùs execratio, & perjurium, ut ſpecificè adnotat *Uvaneſ. Concil. de Jur. benef.* 62. *ſub num.* 8. *junctis traditis antecedentibus*, *num.* 6. & 7. necnon firmatur *per Fagnan. in c. Veniens*, *num.* 20. & 21. *de tranſact.*

Prædicta autem confirmantur per ſequentia Decreta.

Corduben.

Die 2. Martii 1595. Sacra Congregatio Concilii ad primum reſpondit. Si hujuſmodi Rationarii non ſunt de conſuetudine in omnibus, & per omnia de Capitulo, non teneri Epiſcopum contra eos procedere cum
19 Adjunctis. Ad ſecundum reſpondit. Si hujuſmodi Statutum, vel Concordia revera non fuerit confirmata à Sede Apoſtolica, ex certa ſcientia, & cum Cauſæ cognitione, eſſe ſublatam per Decretum, *d. capit.* 6. *ſeſſ.* 25. Ideoque Epiſcopum dicto Statuto, vel concordia non obſtante, poſſe contra Capitulares procedere cum Adjunctis, juxta formam à Concilio, *dicto capit.* 6. traditam.

Ita reperitur in Regeſto autographo Decretorum ejuſdem Sac. Congregationis, *lib.* 8. *fol.* 108. In fidem &c. Hac die 28. Maii 1689.

Ita eſt. A. Altovitus Secr.

Conchen. Juriſdictionis.

Die 5. Julii 1593. Sacra Congregatio Concilii cenſuit per Concilium Tridentinum, *ſeſſ.* 25. *c.* 6. deroga-
20 tum fuiſſe concordiæ firmatæ à Papa in forma communi, cum qua concurrat conſuetudo immemorabilis.

Ita reperitur in Regeſto autographo Decretorum ejuſdem Sacræ Congregationis, *l.* 7. *fol.* 115. In fidem &c. Hac die 28. Maii 1689.

Ita eſt. A. Altovitus Secr.

Aſtoricen.

Ad inſtantiam Reverendiſs. Epiſcopi Aſtoricen. fuerunt per Illuſtriſs. Congregationem declarata plura du-
21 bia pro ejuſdem D. Epiſcopi parte propoſita, & inter alia ſuper eo, quod *cap.* 6. *ſeſſ.* 25. intelligitur de Fiſcali Ordinario Epiſcopi; nec non quòd Vicarius poſſit procedere in domo Epiſcopi, vel in conſueto Tribunali.

Dicitur pro parte Capituli, tunc non fuiſſe præſuppoſitum, quòd ſuper præmiſſis in Eccleſia Aſtoricen. extaret Statutum. Quare ſupplicatur declarari, An in caſibus prædictis ſit obſervandum Statutum, non obſtante Decreto *c.* 6. *ſeſſ.* 25.

Et videtur dicendum, quòd ſic, quia in *dicto cap.* 6. non derogatur Statutis, ſed tantùm privilegiis, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, & concordiis; de Statutis autem Concilium nullam facit mentionem in derogatione prædicta, quibus nunquam cenſetur derogatum, niſi exprimatur, *c.* 1. *de conſtit. lib.* 6. & ibi ſcribentes.

Confirmatur, quia Sacr. Concilium Trident. quando voluit derogare etiam Conſtitutionibus, & Statutis, id facere conſuevit, ut eſt videre in *capit.* 4. *ſeſſ.* 22. *capit.* 5. *ſeſſ.* 23. *cap.* 2. & *cap.* 4. *ſeſſ.* 24. & *capit.* 9. *ſeſſ.* 25.

Cùm igitur in *dicto capit.* 6. id non fecerit, Statutis derogare voluiſſe non cenſetur, *ad Text. in l.* 5. §. *Sed ut varietatis*, *Cod. de caducis. tollen.* & *cap. Ad audientiam*, *de Decimis cum ſimil.*

Propterea quoad Vicarium Epiſcopi etiam dicitur, quòd per Illuſtriſs. Congregationem inter Epiſcopum, & Capitulum Salamantinum fuit declaratum, quòd ipſe Vicarius debet convenire in loco conſueto, dum tamen ſit extra corpus ipſius Eccleſiæ. Idem igitur videtur in Eccleſia Aſtoricen. obſervandum; quia cùm Concilium *in dicto cap.* 6. circa locum reſpectivè Vicarii nihil diſponat, id remanſit in diſpoſitione Statutorum, & Conſuetudinis, quæ eſt, quòd in loco conſueto una cum deputatis à Capitulo convenire ſolet ad procedendum contra Perſonas Eccleſiæ Cathedralis delinquentes; ad *Text. in l. commodiùs ff. de liber. & Poſthum. Quare* &c.

Ita reperitur in Regeſto autographo Decretorum ejuſdem Sacræ Congregationis, *lib.* 2. *fol.* 25. in fidem &c. Hac die 28. Maii 1689.

Ita eſt. A. Altovitus Secr.

Illud denique circa hanc materiam non eſt omittendum, quòd poteſt dari omnimoda exemptio à Juriſdictione, & Viſitatione Epiſcopi, tum jure proprio, quàm delegato; quando Jus delegatæ Auctoritatis reſidentis 22
penès Ordinarium, tranſitum fecerit vigore peculiaris Privilegii, ſeu immemorabilis præſcriptionis in alium Viſitatorem ſpecialiter delegatam, ut optimè comprobat *Fagnan. in capit. Irrefragabilis*, 13. *numer.* 5. *de Offic. Ordinarii. Pignatell. conſult.* 204. *num.* 13. *in fin. t.* 4. *Cardin. Pallavicin. in adnotat. ad Concil. dict. capit.* 8. *ſeſſ.* 7. *Tamburin. de Jure Abbatum*, *diſput.* 19. *quæſt.* 53. *numer.* 4. *tom.* 1. *Barboſ. de Epiſc. allegat.* 529. *numer.* 11. *cum ſeq. Moſxa de Juſt.* & *Jur. tom.* 1. *num.* 2. *diſput.* 79. *lit.* E, & *diſput.* 85. *lit.* A, *quem laudat*, & *ſequitur Kochier. de Juriſd. in exem. tom.* 1. *part.* 3. *quæſt.* 27. *ant. numer.* 1. & *p.* 4. *q.* 23. *in fin.*

Itemque quando agitur de privilegio expreſſo exemptivo à Viſitatione Ordinarii, conceſſo à Summo Pontifice poſt Concilium Tridentinum, ut advertunt *Ni-* 23
col. Can. Lucubr. lib. 3. *tit.* 39. *de Conſ.* & *Viſitat. verſic.* 4. *amplia in fin.* & *repetit. in ſuis Floſcul. verſic. Viſitatio ordinaria*, *ſub numer.* 1. *verſic. Item niſi eſemptio*, ubi dat reſolutionem Sacr. Congregationis Concilii, & ex eo *Rot. in Palentina Juris viſitandi ſuper negotio principali*, *coram R. P. D. Lancetta*, 23. *Junii* 1700. §. *Ita etiam*.

Non attento, quòd in eadem confirmatione nulla fiat mentio derogatoria Concilii Tridentini, vel alterius in genere, aut in ſpecie. Quia utcumque in cæteris Conciliis Oecumenicis requiratur perneceſſe nota ſpecificæ derogationis, id unum certum eſt in ordi- 24
ne ad Concilium Tridentinum, Quod cum in *cap. fin. ſeſſ.* 25. *de reformat.* expreſsè, & nominatim præſervata legatur authoritas Sedis Apoſtolicæ, pro ejus derogatione non eſt opus ſpecificæ mentionis, ſed ſufficit, quòd Summus Pontifex decernat aliquid, quod opponatur Concilio, ut ad mentem Sacræ Congregationis Concilii obſervat *Fagnan. in capit. ex parte*, 18. *de Privil. num.* 26. *Gratian. cap.* 940. *num.* 15. & 16. *ibique Adden. num.* 9. *Corrad. in Prax.* 3. *cap.* 1. *numer.* 28. *Rot. in rec. dec.* 498. *p.* 19. *tom.* 2. *num.* 26. & 27. ubi concordan. & *in d. Palentina Juris viſitandi*, *coram Urſino*, 27. *Maii* 1697. §. *Haud reſiſtente*. Et tandem notandum, quòd in caſibus, quibus Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias, ſeu loca exempta tenetur ſe declara- 25
re ad talem actum devenire jure delegato, ne, omiſſa hujuſmodi declaratione, remaneat dubium, an hujuſmodi actus expletus fuerit auctoritate ordinaria in præjudicium exemptionis, ut ex *declarat. Concilii Trid.* & *Beati Pii Quinti* animadvertunt unanimiter *Fagn. in c. cum dilectus*, *de Relig. dom. num.* 43. *in fin. Nicol. dicto tit.* 39. *verſic. limita tamen*. *Card. de Luca de Juriſdict. diſc.* 4. *ſub n.* 3. *diſc.* 100. *n.* 16. & *diſc.* 101. *n.* 6.

AD-

Digitized by Google

ADDITIO V.

De Reparatione Eccleſiæ unitæ Capitulis.

ARGUMENTUM.

Ad hoc, ut Parochiani compelli poſſint ad expenſas pro reparatione Eccleſiæ unitæ Capitulo, neceſſe eſt probare inſufficientiam reddituum illius; & quomodo ea probetur. Quando Capitulum teneatur ad reparationem, etiam probata tenuitate reddituum Eccleſiæ.

SUMMARIUM.

1 *Obligatio reparandi Eccleſiam primò ſpectat ad illius Rectorem, & deinde in ſubſidium ad Parochianos.*

2 *Non probata inſufficientia reddituum Eccleſiæ, locum non habet actio ſubſidiaria contra Parochianos.*

3 *Et ad hunc effectum ſtatus reddituum, ac fructuum deſumi debet à tempore præſenti, & affertur ratio, & n. 4.*

5 *Paupertas de tempore præterito non probat paupertatem de tempore præſenti.*

6 *Priùs detrahenda eſt congrua pro manutentione Parochi, & quæ in illam imputanda ſint.*

7 *Emolumenta Parochialia incerta, ad certitudinem reduci poſſint, & quomodo.*

8 *Congrua pro Parocho, qui ſit Vicarius amovibilis ad nutum, quando poſſit excedere ſummam ſcutorum quinquaginta.*

9 *Capitulum obligatum videtur ad reparationem Eccleſiæ unitæ, etiam juſtificata tenuitate redituum ejuſdem, quando unio non eſt æquè principaliter facta, ſed accessoriè, & per viam incorporationis, & num. 14.*

10 *Quæ ſit natura, & effectus unionis acceſſoriæ, & num. 11.*

12 *Data inſufficentia reddituum Eccleſiæ, obligatio illam reparandi tranſit in Patronum, priuſquam deſcendat in Parochianos.*

13 *Capitulum perſonam Patroni Eccleſiæ unitæ repræſentat, & jura.*

15 *Eccleſia, cui facta fuit unio, ſubire tenetur omnia onera alterius Eccleſiæ unitæ, & declaratur Turricell. de union. c. 4. n. 13.*

16 *Ampliatur concluſio ſub nu. 9. poſita, etiamſi Parochiani quandoque ſponte contribuiſſent ad dictam reparationem.*

UT plurimum Capitula Cathedralium, & Collegiatarum habent Eccleſias Parochiales ſibi unitas, quarum cura per Vicarios perpetuos, ſive temporales, vel ad nutum amovibiles, exercetur; ac proinde frequens eſt quæſtio, an reparatio hujuſmodi Eccleſiarum pertineat ad Capitula prædicta, ſive ad Parochianos; unde de eadem differere incongruum non erit. In primis itaque præſupponendum eſt, explorati juris eſſe, primam, ac præcipuam obligationem reparandi Eccleſiam Parochialem pertinere ad ejus ſponſum, qui eſt Parochus; ad Parochianos verò ejuſdem
1 reparationis onus non aliter ſpectare, quàm in ſubſidium, hoc eſt, in caſu, quo fructus, & proventus qualeſcumque ipſius Eccleſiæ ad tantam tenuitatem redacti fuerint, ut præter neceſſariam Parochi ſubſtentationem, nulla ſuperſit quantitas, quæ in hanc cauſam reſtaurationis Eccleſiæ converti valeat, juxta diſertiſſimam legem ſancitam *in Sac. Conc. Trident. ſeſſ. 21. c. 7. de reformat.* ibi — *Parochiales verò Eccleſias, etiam ſi Juriſpatronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus ad eaſdem Eccleſias quomodocumque pertinentibus; qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum Parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant* — & conſonant communiter tradita per *Gonzal. in cap. Quicumque, num. 7. de Eccleſ. ædifican. &c. Abb. conſ. 70. num. 2. par. 1. Rip. reſponſ. 22. circa med. verſic. & ibi reditus. Card. reſolut. 248. ſub num. 1. Manſ. conſultat. 248. numer. 11. Mart. de Juriſdict. par. 2. cap. 48. num. 9. & ſeq. & Tuſch. concluſ. Jur. in Verb. Fabrica, concluſ. 3. num. 3. & ſeq. Solorzan. de Jur. Indiar. tom. 2. lib. 3. cap. 23. nu. 9. Balſamed. de collect. quæſt. 56. num. 6. Barboſ. ad Concil. loco ſupracit. num. 13. & de offic. & poteſt Paroch. par. 1. cap. 13. num. 6. & de offic. & poteſt Epiſc. par. 3. allegat. 64. num. 7. Lambertin. de Jurepatron. artic. 2. quæſt 7. num. 4. verſ. tertius eſt caſus, & num. 7. verſic. etſi iſti Beneficiati. Franc. de Eccleſ. Cathedral. c. 13. num. 67. & ſeq. Coſta de remed. 106. illat. 2. nu. 1. & ſeq. & de ration. rat. quæſt. 575. nu. 9. & ſeq. Bellet. diſquiſit. Clerical. tit. de Clerico debitore, §. 14. numer. 11. Ventrigl. prax. For. Eccleſiaſt. tom. 2. annot. 18. §. Unic. num. 16. Sulgad. de Reg. Protect. part. 3. cap. 5. num. 7. Cortiad. dec. 180. nu. 17. Thomat. dec. 3. num. 10. Panimoll. dec. 55. annot. 1. num. 1. Sperell. dec. 67. num. 9. Rot. dec. 545. num. 1. par. 3. rec. dec. 12. num. 14. inter recollect. ad ornat. Card. de Luca de Juriſdict. & in Leodien. Reparationis Campanilis, 9. Junii 1687. §. Reſponderunt, coram Reverendiſſ. Hervault.* Proindeque non probata inſufficientia reddituum Eccleſiæ Parochialis, ſequitur ſactum non eſſe locum exercitio hujus Subſidiariæ actionis adverſus Univerſitatem, ejuſdemque oneris implementum incumbere Parochialis Eccleſiæ ſpirituale, ac temporale Regimen habentibus.

Neque ad probandam Reddituum tenuitatem, & inſufficientiam adduci poteſt antiqua Bulla Unionis, & valor in ea expreſſus, quia ratio de hujuſmodi enunciativa haberi non poteſt; nam pro juſtificando caſu ſubſidiarii remedii, nullius relevantiæ dignoſcitur eſſe ſtatus adeo remotus, & antiquus; ſed ſtatus 3 reddituum, ac fructuum deſumi debet ex tempore præſenti, ob multiplicem variationem, quæ intra plurium Annorum decurſum contingere valuit, & pinguiores Proventuum acceſſiones, quæ poſt primam dotationem ſupervenire potuerunt, ut advertit *Cortiad. dec. 180. n. 27. Rot. dec. 27. n. 11. poſt Tamburin. de Jur. Abbat. tom. 3.* proindeque non probata inſufficientia reddituum Eccleſiæ Parochialis, non poteſt eſſe locus exercitio ſubſidiariæ actionis adverſus Parochianos.

Minuſque ad probandam reddituum tenuitatem, & inſufficientiam pro ſe exonetando ab onere reſtaurationis, ſufficit, quòd Capitulum juſtificet exiguitatem dotis Eccleſiæ de tempore unionis, quia ſtatus antiquus, 4 præſertim poſt centenariam, præſumitur immutatus, cùm poſt longam decurſum annorum contingere potuerit, quòd Eccleſia pinguiores proventus poſt primam dotationem acquirere potuerit, ut advertit *Cortiad. d. dec. 180. n. 27. Rot. dec. 27. n. 15. poſt Tamburin. de Jure Abbat. tom. 3.*

Sicque generaliter receptum eſt, quòd paupertas de præterito probata nullum præſtet argumentum paupertatis de tempore præſenti, cùm facultatum carentia 5 non ſit habitus permanens, ſed variabilis, ac potius vigeat præſumptio pro ſucceſſivo in dies Patrimonii incremento, novarumque opum acceſſione, ad literam *Text. in l. Spadonem, §. qui abſolutus, ff. de excuſat. Tutor. l. Cura. §. Deficientium, ff. de muneribus, & honorib. l. ſi defunctus, C. de d. Arbitrum Tutel. Bartol. in l. ex diverſo, §. Ult. in fin. ff. ſolut. matrim. Pacian. de Probat. lib. 1. cap. 34. num. 25. & nu. 29. verſ. Huic tamen. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 25. num. 9. Guttier. de Tutel. & Cur. par. 3. cap. 46. num. 5. Rot. dec. 348. num. 4. coram Celſ. dec. 170. nu. 3. par. 4. dec. 283. num. 6. & 7. par. 10. dec. 307. num. 9. par. 18. tom. 1. rec. dec. 93. num. 3. poſt Tamburin. de Jure Abbat. tom. 3.* cum cæteris cumulatis *apud Balduc. rer. Judicat. tit. 5. de Feud. & emphyt. dec. 2. num. 8. & ſeq.*

Detrahenda tamen priùs eſt congrua pro manutentione Parochi, quia, ſi ea detracta non remenerent redditus, fieret locus ſubſidiariæ actioni contra Parochia- 6 nos. Illud tamen pro firmanda congrua Parochi obſervandum eſt, quòd in eam imputanda ſunt omnia, quæ Parocho intuitu Eccleſiæ, etiam ex devotione fidelium, obveniunt, & indubitantiùs ea, quæ proveniunt ab emolumentis Parochialibus, *ad Text. in c. Quia Sacerdotes, cap. Sanctorum 10. quæſt. 1. Fagnan. in cap. Paſtoralis, num. 17. & ſeq. de his, quæ fiunt à Prælat. Ferett. conſ. 143. num. 2. & ſeq. Barboſ. de offic. & poteſt. Paroch. cap. 24. num. 24. & ſeq. Mareſcot.*

variar. reſolut. lib. 2. cap. 45. & ſeq. Pignatell. conſult. Canon. 83. *num.* 1. & *ſeq. tom.* 6. *Bertacchin. Vot. dec.* 191. *num.* 2. *Paramol. dec.* 10. *num.* 45. *Rot. dec.* 256. *n.* 1. *par.* 1. *rec. dec.* 400. *n.* 22. & *ſeq. par.* 18. *tom.* 1. *dec.* 480. *n.* 3. 6. & 10. *coram Merlin.*

Hæc ſiquidem emolumenta, licèt incerta, reduci poſſunt ad certitudinem moralem, ita ut poſſent annuatim locari, & certa quantitas ab illorum conducto-
7 re exigi, ut ex traditis in ſpecie hujuſmodi oblationum per *Ludovic. de Bell. conſ.* 115. *num.* 3. ibi -- *diceremus etiam dictorum emolumentorum habendam eſſe rationem, cùm ad certitudinem reduci poſſint; inveſtigandum enim eſt, quantum hujuſmodi emolumenta locari poſſent* -- *Felin. in cap. Ad aures, num.* 14. *verſic. Sed Petrus de Reſcript. Ancharan. in Clement. Unic. num.* 4. *verſic. Sed adverte, de conceſſ. Præben. Lotter. de re Beneficiar. lib.* 1. *quæſt.* 32. *num.* 63. *Card. de Luc. de Penſion. diſc.* 8. *num.* 9. & *de Jurepatron. diſc.* 10. *num.* 17. *Rot. dec.* 31. *num.* 6. & *ſeq.* & *dec.* 99. *numer.* 22. *junctis, nn. antecedentibus, coram Cerr.* & *dec.* 222. *num.* 7. *part.* 11. *recent.* cum aliis congeſtis per *Em. Petram in commentar. conſtitut. Apoſtolic. tom.* 2. *pag.* 37. *n.* 25.

Pariter obſervandum eſt ad hunc effectum, quòd taxa congruæ favore Parochi, agendo de Vicario ad nutum amovibili, excedere non debet ſummam ſcu-
8 torum quinquaginta, niſi ageretur de aliqua Parochia valdè numeroſa, vel de Eccleſia, quæ ob aliquas particulares circumſtantias exigeret majorem redditum pro ſuſtentatione Parochi, cùm ad mentem Bullæ S. Pii V. ſuper congrua aſſignanda Vicariis ſatis ſit, quòd non ſit minor ſcut. quinquaginta, in *Bullar. nov. tom.* 3. *conſtit.* 47. §. 1. & 2. *Fagnan. in cap.* 3. *num.* 9. *de cleric. ægrotan. Poſſerin. in cap. ſuſcepti Regiminis, num.* 12. & 13. *de Præben.* & *Dignitat. Pignattel. conſult.* 60. *num.* 13. *tom.* 8. *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 20. *num.* 5. *Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. in prax. annotat.* 20. §. 2. *num.* 4. *tom.* 1. *Barboſ. ad Concil. ſeſſ.* 7. *c.* 3. *de Reformat. n.* 7. *Pellegrin. prax. Vicar. par.* 1. *ſect.* 8. *n.* 6. *verſ. Iſti Vicarii. Gonzal. ad Regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 3. *n.* 78. & *ſeq.*

Eſſet verò valde dubitandum, quòd Capitulum non poſſet ſe eximere ab onere reparationis Eccleſiæ etiam juſtificando tenuitatem reddituum ejuſdem,
9 quando unio Parochialis fuiſſet facta non per modum æquè principalem, ſed acceſſorie, & ſubjectivè, & per viam incorporationis, de qua ſpecie unionis loquuntur *Garz. de Beneſic. par.* 12. *cap.* 2. *n.* 31. & 35. *Barboſ. de Offic.* & *Poteſtat. Epiſc. alleg.* 66. *num.* 48. *Turricell. de Union. cap.* 4. *ſub num.* 44. §. *Similiter. Hoyed. de incompat. Beneſic. par.* 2. *cap.* 3. *ſub num.* 3. *verſic. Nam ſi fit unio,* & *verſicul. Tamen incorporatio; Caſtropal. Oper. moral. tom.* 2. *tractat.* 13. *diſput.* 6. *punct.* 2. §. 1. *ſub numer.* 11. *verſic. Si autem; Rot. deciſ.* 599. *numer.* 2. & 4. *coram Cavaler. deciſ.* 304. *numer.* 1. *coram Gregor. deciſ.* 421. *numer.* 7. & *ſequent. coram Bich. dec.* 786. *numer.* 2. *coram Emer. Jun. dec.* 257. *numer.* 2. *part.* 3. *dec.* 30. *num.* 1. *par.* 6. *dec.* 303. *num.* 21. & 23. *par.* 11. *dec.* 50. *num.* 2. *par.* 14. *dec.* 49. *nu.* 7. *par.* 15. & *dec.* 231. *num.* 1. *cum ſeq. par.* 19. *rec.*

Cujuſmodi ſubjectivæ unionis natura, & effectus eſt omnimodam inducere ſuppreſſionem, & extinctionem tituli Eccleſiæ unitæ, eamque efficere quaſi prædium,
10 ſive membrum Capituli, cujus favore unio facta fuit, *Turricell. de Union. cap.* 4. & *per tot. Garz. de Beneſic. par.* 12. *cap.* 2. *num.* 12. *cum ſeq. Gonzal. ſuper regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 7. *num.* 3. 4. & 5. & *ſeqq. Adaen. ad Gregor. dec.* 112. *numer.* 6. *Rot. deciſ.* 645. *numer.* 2. *coram Seraphin. dec.* 303. *numer.* 2. *coram Duran. dec.* 330. *numer.* 5. *coram Cavaler. dec.* 328. *num.* 7. *coram Coccin. dec.* 37. *nu.* 1. *coram Merlin. dec.* 710. *n.* 2. *par.* 2. *dec.* 330. *num.* 23. *par.* 9. & *dec.* 30. *numer.* 5. & 9.
11 *par.* 11. *rec.* Ita ut, bona Proventus, & Jura dictæ Eccleſiæ unitæ nullo modo amplius diſcerni valeant à Bonis, Proventibus, & Juribus ejuſdem Capituli, *Calderin. conſ. ult. de Reb. Eccleſ. non alienand. Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 7. *num.* 2. & *ſeq. Barboſ. de offic.* & *poteſt. Epiſc. allegat.* 66. *num.* 34. *Murga de Beneſ. quæſt.* 2. *num.* 78. 140. & 335. *Manſ. conſultat.* 306. *num.* 8. & *ſeq. Turricell. de Union. dicto cap.* 4. *num.* 11. *Garz. de Beneſic. par.* 12. *dicto cap.* 2. *numer.* 14. *Pariſ. de Reſignat. Beneſic. lib.* 12. *quæſt.* 3. *num.* 50. *tom.* 2. *Rot. dec.* 304. *num.* 1. *cor. Gregor. dec.* 206. *num.* 2. *par.* 5. *rec.* & *dec.* 817. *num.* 2. *coram Merlin. dec.* 33. *num.* 31. *par.* 9. *dec.* 30. *num.* 3. *par.* 11. *deciſ.* 49. *num.* 31. & *dec.* 65. *num.* 8. *part.* 15. *dec.* 81. *num.* 5. & 37. *par.* 18. & *dec.* 631. *num.* 8. *cum ſeq. par.* 19. *tom.* 2. *rec.*

Itaque quemadmodum data inſufficienti tenuitate reddituum Eccleſiæ Parochialis, obligatio reparationis priùs tranſit in Patronum, quàm deſcendat in Parochia-
nos, *ex dicto Sac. Concil. Trid. in ſeſſ.* 21. *cap.* 7. *de Re-* 12
format. Franc. de Eccleſ. Cathedral. cap. 13. *num.* 67. *Solorzan. de Jur. Indiar. lib.* 3. *tom.* 2. *cap.* 53. *ex num.* 14. *Coſta de Remed. ſubſidiar. remed.* 106. *illat.* 2. *num.* 5. & *de Rat. Rat. quæſt.* 157. *num.* 9. *Bellet. diſquiſit. Clerical. par.* 1. *tit. de Clerico debitore,* §. 14. *num.* 11. *Salgad. de Reg. Protect. par.* 3. *cap.* 5. *num.* 15. *Thomat. dec. Maceraten.* 5. *num.* 10. *R. P. D. Petra in Commentar. Conſtit. Apoſtolic. tom* 1. *pag.* 81. *num.* 15. Ita pari ratione hujuſmodi obligationem reſidere dicendum eſt penes Capitulum, patroni perſonam, & Jura re-
præſentans, ob plenarium dominium, & proprieta- 13
tem dictæ Parochialis Eccleſiæ, mediante unione, acquiſitam, *Murga de Beneſic. quæſt.* 2. *num.* 297. ibi -- *Prælatus,* & *Conventus, quibus Eccleſiæ ſunt, ut præfertur, unitæ, ſunt earum Patroni* -- In ordine enim ad reparationem Eccleſiæ unitæ eodem modo ſunt affecti quicumque redditus Eccleſiæ, cui facta fuit unio, perinde ac ſunt affecti pro reſtauratione ipſius Eccleſiæ,
cujus pars, & membrum, ex vi unionis, effecta eſt 14
Eccleſia unita, prout luculenter firmant *Franc. de Eccleſ. Cathedral. cap.* 13. *num.* 78. *Bertacchin. vot. dec.* 100. *ſub nu.* 10. atque ita à Sac. Congregatione Concilii ſub die 18. Februarii 1601. reſolutum fuit in *Sorana*, ut refert *Nicol. in lucubr. Canon. lib.* 3. *tit.* 48. *de Eccleſ. ædifican. vel reparan. ſub num.* 2. ibi -- *Et ſi Eccleſia, præſertim Parochialis, ſit membrum alicujus Abbatiæ, debet reſtaurari ex fructibus Eccleſiæ Principalis* -- & recentiùs in *Spoletana Reſtaurationis Eccleſiæ*, in cujus hypoteſi quæſtio erat, an Communitas Terræ Montis Leonis teneretur ad reſtaurandam Eccleſiam Parochialem Sancti Nicolai, terræmotu penè dirutam; & quamquam concludentiſſimè probaretur inſufficientia reddituum ejuſdem Eccleſiæ, nihilominus ex hoc unico motivo, quòd illa unita reperiebatur Eccleſiæ Collegiatæ Sancti Gregorii Civitatis Spoletanæ, dicta Sacra Congregatio, *ſub die* 12. *Decembris* 1703. reſpondit: *Onus Reſtaurationis non ad Communitatem Parochianorum, ſed ad Capitulum præfatæ Eccleſiæ Collegiatæ ſpectare*, ut latiùs ex prædicta reſolutione d. Sacræ Congregationis extenſa.

Et quamvis *Turricell. de Union. cap.* 4. *num.* 13. generaliter firmet onera Beneficii uniti non communicari, nec transfundi in beneficium, cui facta fuit unio, vi-
detur hoc intelligendum, ut qualitas Beneficii uniti non 15
tranſeat in Beneficium, cui facta eſt unio, ita ut ſi illud habet onus reſidentiæ, non evadat alterum reſidentiale, juxta *deciſ.* 122. *num.* 3. *verſic. Nec obſtat, cor. Merlin.* Non verò quòd ex inde inferri valeat, quòd beneficium, cui facta eſt unio; ſubire non debeat onera alterius Eccleſiæ, ſive Beneficii uniti, ut videre eſt apud *Franc. de Eccleſ. cathedral. cap.* 8. *num.* 111. ibi -- *Eccleſia, cui facta fuit unio, tenetur omnia onera ſubire alterius Eccleſiæ unitæ* -- *Idem Turricell. de Union. cap.* 4. *num.* 13. *verſic. Et licèt Religioſi; Rot. dec.* 5020. *n.* 20. *cor. Pena.*

Denique videtur etiam, quòd Capitulum habens Eccleſiam Parochialem unita modo præmiſſo, ſe eximere non poſſit ab onere reſtaurationis ejuſdem, ac
pariter illam providendi de neceſſariis ſupellectilibus; 16
etiamſi quandoque Parochiani ſponte contribuiſſent ad dictam reparationem; quia pro inducenda in hac materia conſuetudine in futurum obligatoria, neceſſaria foret pluralitas actuum; & inſimul, quòd parochiani id feciſſent animo inducendi conſuetudinem excluſivam voluntariæ obligationis, ut in ſpecie advertunt *Rip. reſponſ.* 1. *num.* 6. & *reſp.* 26. *num.* 2. & *ſeq. Tondut. reſolut. Beneficial. cap.* 39. *ſub num.* 7. *Franc. de Eccleſ. Cathedral. cap.* 13. *num.* 10. & *ſeqq. Antonell. de Regim. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 2. §. 3. *nu.* 20. & *de temp. legal. cap.* 70. *num.* 8. *Bellet. diſquiſit. cleric. part.* 5. *tit. de clerico debitore,* §. 13. *numer.* 50. *Ventrig. in prax.*

rer. no-

ver. notab. tom. 2. annot. 18. §. Unic. num. 4. & ſeqq. Cortiad. dec. Catalon. 180. num. 3. in fin. tom. 3.

Articulus iſte deciſus fuit à *S. Rot. in Savonen. Reſtaurationis Parochialis Eccleſiæ, 8. Martii 1709. cor. bon. mem. Card. Scotto*, quam poſt hæc ſcripta vidimus penes *D. de Fargnam de Jurepatr. p. 5. can. 4. caſ. 11. pag. 122. tom. 5.*

ADDITIO VI.

De Præcedentia Capellanorum, ſeu Manſionariorum Eccleſiæ Cathedralis.

ARGUMENTUM.

An, & quando, in Funeribus, Parochi præcedere debeant Capellanos, ſeu Manſionarios Eccleſiæ Cathedralis. Et quid de Sacerdotibus vice Parochorum, & de eorum mandato intervenientibus. Agitur etiam de præcedentia Clericorum ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis ſupra Clericos aliarum Eccleſiarum inferiorum.

SUMMARIUM.

1 *Qui ſcripſerint contra Capitula Cathedralium, & contra eorum Capellanos, & n. 2.*

3 *Pro Capitulo Cathedralis extant reſolutiones Sac. Rit. Congregationis.*

4 *Sed hoc procedit quando intervenit Capitulum in corpore; ſecus ſi Capitulares interveniant uti ſinguli, vel eorum Manſionarii, ſeu Capellani.*

5 *Adducuntur rationes, pro Parochis militantes, & n. 6. 7. 8. 9. & 10.*

11 *Secus quoad Parochos, qui in Funere non exercent officium Parochiale, ſed invitantur tanquam ſimplices Clerici, & n. 13. & 16.*

12 *Parochus non dicitur Perſona in dignitate conſtituta.*

14 *Vicarius Epiſcopi, ſi interveniat tanquam Canonicus, non habet in choro præcedentiam, ut Vicarius.*

15 *Epiſcopus pariter, qui ſit ſimul Canonicus, & tanquam talis interveniat in Capitulo, non præcedit, ſed poſtponitur antiquioribus Canonicis.*

17 *Clerici Eccleſiæ Cathedralis de jure communi præferuntur Clericis aliarum Eccleſiarum inferiorum, & n. 18. Reliquæ Eccleſiæ reſpectu Cathedralis, dicuntur minores ibid.*

19 *Multò magis præcedere debent Capellani, ſeu Manſionarii, qui ex Indulto Apoſtolico deferunt Almutias, ſeu Pelles.*

Prædictæ Almutiæ, ſeu Pelles non conceduntur, niſi Canonicis Cathedralium, vel aliis Perſonis ex privilegio Apoſtolico, eodem n. 19.

20 *Ex habitu digniori infertur ad locum digniorem, & è converſo, & n. 27.*

21 *Item prædicti Capellani præcedunt, quando Capellani, ſeu Manſionarii, ex privilegio Apoſtolico, efformant Collegium, & quare.*

22 *Etiamſi Capellani, ſeu Manſionarii hujuſmodi ſint amovibiles; & affertur ratio.*

23 *Vicarius Epiſcopi eſt amovibilis, & tamen dicitur habere dignitatem.*

24 *Eique debetur præcedentia etiam à Canonicis, & Capitulo Cathedralis.*

25 *Limitatur concluſio poſita ſub n. 11. quando Capellani non incedunt ſimul cum Capitulo, nec ex privilegio verum Collegium conſtituunt; & afferuntur reſolutiones Sac. Rit. Congregationis, & nu. 26.*

28 *Habitum habens magis dignum præcedere debet habenti minus dignum.*

29 *Indultum deferendi Almutias, conceſſum Capellanis, illis ſuffragatur tantùm in caſibus, quando in ſacris functionibus interveniunt una cum Capitulo, tanquam ejus membra.*

30 *Non ita quoad Canonicos, quorum privilegium propriis inſignibus utendi non circumſcribitur loco.*

Fuit ſæpiſſimè diſputatum, an Capitulis Eccleſiarum, tam Cathedralium, quàm Collegiatarum, & earum Capellanis, ſeu Manſionariis deberetur præcedentia adversùs Parochos defuncti incedentes cum Stola. Et contra Capitula Cathedralium 1
acerrimè ſcripſit *Theodoſ. de Rub. ut in ejus Conſult. impreſſ. inter Singular. Rotæ tom. 2. par. 4. in tract. de præced. fol. 469. repetit. apud Gratian. diſcept. forenſ. cap. 298.*
& contra Capellanos Eccleſiæ Cathedralis præten- 2
dentes ſimilem præcedentiam ſcripſit, & obtinuit in Sac. Rit. Congregatione *Card. de Luca de præem. diſc. 21.*

Et quamvis fuerit judicatum favore Capituli Cathedralis, ut ex reſolutionibus adductis per *Barboſam*
de off. & poteſt. Parochi, c. 9. nu. 8. & 10. de Canonicis, 3
& Dignitat. cap. 18. num. 67. & in Summa Apoſtolic. dec. Collectan. 91. num. 38. Rota coram Seraphin. dec. 445. Curol. Anton. de Luca ad Gratian. diſcept. forenſ. cap. 298. num. 9. Panimol. dec. 1. annot. 9. nu. 14. & ſeq. Nihilominus certum eſt, quòd quando non intervenit Capitulum, ſed interveniunt, vel Capitulares uti ſinguli, vel eorum Manſionarii, ſeu Capellani, tunc
Parocho defuncti debeatur præcedentia adversùs o- 4
mnes.

Rationem adducunt hujus præcedentiæ omnes ſu-
pracitati Doctores, & quotquot viderim in hac mate- 5
ria; quoniam Parochus Defuncti exercet proprium officium, & propriam Juriſdictionem, proſequendo funus ſui Parochiani cum ſuperpelliceo, & orario, ut conſtat ex *Card. de Luca, d. diſcur. 21. num. 5.* ubi ob hanc rationem tribuit præcedentiam Parocho adverſus Capellanos, & ſub *num. 9.* & ibi -- *Secus autem in aliis functionibus, in quibus Parochus intervenit juriſdictionaliter, & tanquam Prælatus, ſeu Paſtor, &c.* Et latiùs in *d. conſult. Rubei apud Gratian. cap. 298.* ubi rationem præcedentiæ fundat primò in eo, quòd Parochus ha-
bet jus ſepeliendi proprium Parochianum, *nu. 42.* Se- 6
cundò, quia incedit cum Stola, *n. 54. & ſeq.* Tertiò, 7
quia exercet officium ſuum, *n. 68. & ſeq.* Quartò quia 8
gerit vices Epiſcopi, in actu Curæ animarum, *n. 71. & ſeq.* Quintò, quia habet juriſdictionem in illo fune-
re, *n. 77. & ſeq.* Et demum ſextò, ſub *num. 48.* ex 9
mente Sac. Congregationis generaliter tradit, quòd tota ratio præcedentiæ fundatur in delatione Stolæ per hæc formalia verba -- *Ubi eſt animadvertendum, quòd*
Congregatio non ſe fundat in perſona, ſeu dignitate per- 10
ſonæ, quia ſit Prior, vel Curatus, ſed in delatione Stolæ, &c. Et idem de Parocho proprium officium exercente intra ſuam Eccleſiam, conciliando decreta hujus Sacr. Congregationis, tradit *Panimoll. d. deciſ. 1. adnotat. 9. num. 20.* & de Stola, *n. 28.* eaſdemque rationes fusè proſequitur *Capon. diſceptat. forenſ. cap. 4. per tot.*

Et hæc quidem inconcuſſa videntur; ſolùmque quæſtio cadere poteſt quando Parochi invitantur ad funus,
uti ſinguli, nullumque exercent officium Parochorum 11
in funere, non incedentes cum Stola, ſed vicem ſimplicium Clericorum gerentes, an ſcilicet iſtis Parochis debeatur præcedentia ſuper Capellanos Eccleſiæ Cathedralis.

Et quidem contra Parochos militat quòd extra 12
propriam Eccleſiam, vel Parochiam nullam habeat juriſdictionem, neque dici valet Perſona in dignitate conſtituta; *adnotat. per Doctores in cap. ſuper ſpecula, ne Clerici, vel Monachi, & in cap. 1. eodem tit. in 6. c. quòd Dei timorem, de ſtatu Monach. Federic. de Senis conſil. 86. ſub num. 1. Pignatell. conſult. canonic. 46. ſub num. 9. in fine, tomo 7.* ibi -- *Idque etiam ſi dictus alienus Parochus ſolo nomine dignitatis Archipresbyter nuncupetur; cùm enim careat collegio, & Juriſdictione, non eſt verè, & propriè Dignitas, atque adeò nullam prærogativam meretur, &c.* & ſuperiùs circa medium, *unde quatenus etiam eſt ſimplex Parochus, Præcedentiam in proceſſionibus habere non debet in Eccleſia aliena*, & firmavit Rota *coram Penia, deciſ. 1347. per tot. juxta impreſſ. Lugdunen. optimè Capon. d. diſcept. 5. num. 13.* ibi -- *Nam nervosè negatur Parochum eſſe in aliqua Dignitate conſtitutum, quia nullibi in Pontificum conſtitutione, & Conciliis Generalibus reperitur Parochis aliquid Dignitatis eſſe attributum, ſed ſolùm pro Fidelium Animarum cura officium tantùm habere dignoſcitur, &c.* & numer. 16. *Ex alio Parochi non conſideratur Dignitas; nam is dicitur in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutus, cui cauſa terminanda per Sedem Apoſtolicam delegatur; ſed Parochus nunquam, nec ullo tempore viſum*

Digitized by Google

fuit cauſam per Sedem Apoſtolicam delegari, quia nulla decorantur dignitate, ſed officio tantùm, &c. Pacian. de probat. tom. 2. capit. 27. numer. 59. & ſeq. idem Pignattell. conſult. 27. numer. 2. tom. 4. Quinimo quamvis impropriè Parochus Dignitas dici poſſit, nihilominus eùm in hujuſmodi funeribus non interveniat utì Parochus,
13 ſed vices gerat cujuſcumque ſimplicis Clerici, Dignitas non ſuffragaretur eidem ad obtinendam præcedentiam, quia ea tunc non utitur, nec facit ad actum, *Barboſ. Vot. 126. numer. 252. & numer. 270.* ubi latiſſimè *tom. 2. Maſſol. in Trimeg. legal. ratiocin. 75. per tot.* Optimè in noſtris terminis *Rota coram Arguell. deciſ. 72. & deciſ. 304. part. 10. Recent. utrobique numer. 26.*
14 ut videmus in Vicario, qui ubi intervenit tanquam Canonicus, & non tanquam Vicarius, non poteſt in Choro præcedentiam obtinere uti Vicarius; *Carol. Anton. de Luca de pluralit. Hom. legal. capit. 32. num. 3. & ir adnot. ad Gratian. diſcept. forenſ. capit. 11. numer. 16.* ubi reſolutiones Sacr. Congregationis Epiſcoporum adducit *Panimolla deciſ. 1. adnotat. 5. numer. 46.* Clarius eſt exemplum in Epiſcopo, qui, ubi ſimul ſit Cano-
15 nicus, & tanquam talis interveniat in Capitulo, non præcedit, ſed poſtponitur antiquioribus Canonicis, non obſtante Ordine, ac Dignitate Epiſcopali, quæ non facit ad actum; *Gloſſ. in capit. A' collatione de appellat. in 6. in fine; DD. communiter, in capit. poſtulaſti, de Conceſſione Præbendæ Caſſan. in Cathal. Hom. legal. capit. 19. ſub num. 9. verſic. in ſtricta Juris Cenſura; Franciſc. Marc. deciſ. 136. Capycer. deciſ. 26. Franc. deciſ. 120. à numer. 2.* latiſſimè *Barboſ. Vot. deciſ. 126. numer. 129. tom. 2. Maſſol. in Trimeg. legal. ratiocin. 75. numer. 8. & ſeq. Rota coram Seraphin. deciſ. 716. num. 15.* & diſtin-
16 guendo inter caſum, in quo Parochus, uti Parochus, intervenit ab alio, in quo intervenit uti Clericus, *Theodoſ. Rub. apud Gratian. diſcept. forenſ. dicto cap. 298. numer. 50. & ſeq.* per hæc formalia verba -- *Ita Parochus cùm conſideretur uti Clericus, & uti Parochus in actibus ſpectantibus ad Clericos, &c.* & inferius -- *& in talibus actibus eſſe Parochum nihil eis ſuffragatur ad præcedentiam, cùm non ſit officium, neque Dignitas Capitularis, ut ſupra diximus. Quando verò eſt in actu Curæ Animarum, & ſic in proprio officio, non conſideratur ut Clericus, ſed uti Sacerdos cum ſigno Sacerdotali Stola, & ita omnes debent anteire, &c.* Et pro Capellanis Eccleſiæ Cathedralis contra Parochos dixit *Rota in Recent. deciſ. 304. numer. 56. part. 10. & coram Arguell. deciſ. 75. numer. 26.*

E contra verò Clerici Eccleſiæ Cathedralis præferendi ſunt, de Jure communi, Clericis reliquarum Ec-
17 cleſiarum inferiorum ratione prærogativæ, qua gaudet eorum Eccleſia ſuper reliquas inferiores, ad *Text. in capit. ex parte, il 2. de reſcriptis in Clement. prima, ubi Gloſſa, verbo Matricem, & ibi Barboſ. de ſentent. Excomm.* Eſt enim Mater, & Magiſtra reliquarum Eccleſiarum, *Gonzalez. in capit. Venerabili 22. de verbor. ſignificat. numer. 2. ubi concordan.* & reliquæ Eccleſiæ dicuntur minores reſpectu illius, *idem Gonzalez. in capit. fin. de Officio Archipresbyteri, numer. 4.* optimè *Rota in Recent. deciſ. 3. numer. 1. part. 5.* Et ſicut ratione talis prærogativæ debetur præcedentia Canonicis Cathedralium
18 ſupra reliquum Clerum, ita debetur eorum Manſionariis; *quia licèt Canonicis dignitate pares non ſint, ſed poſt eos immediatè ſequantur, ſunt tamen membra ipſius Corporis Eccleſiæ, ſicut Canonici, cuius Corporis Caput eſt Epiſcopus*, ut per hæc præciſa verba firmat *Manſ. conſult. 589. numer. 10.* & declaravit hæc Sacra Congregatio ſepiſſimè, ut apud *Barboſ. in ſumma deciſ. Apoſtolic. Collect. 122. numer. 6.* & præcedentia, quæ debetur Capitulo, debetur pariter ejus membris, ne eadem res diverſo jure cenſeatur contra regulam *Text. in capit. cognovimus 12. quæſt. 2. in leg. eum, qui ædes, ff. de uſucap.* ut dixit *Rota poſt Tamburin. de Jure Abbatum, deciſ. 513. & coram Coccin. deciſ. 1731. utrobique num. 3. & 4.*

Eoque fortiùs quando Capellani, ſive Manſionarii
19 ex Indulto Apoſtolico deferunt Almutias, ſive Pelles, quæ ſunt Inſignia Dignitatis, nec conceduntur niſi Canonicis Cathedralium, vel aliis Perſonis ex privilegio Apoſtolico, ut per *Text. in Concil. Viennen. ſub Clement. V. relat. in Clement. prima, §. Statuimus, de ſtatu Monachorum*, in illis verbis -- *Almutiis de Panno nigro, vel Pellibus*, firmat ibidem *Cardinal. Zabarell numer. 3. Pignattel. conſul. Canonic. 59. num. 9. tom. 6. Barboſ. in ſumma deciſ. Apoſtolic. in verbo* Almutia, *Collectan. 20. per totam; Novarius quæſt. forenſ. part. 1. quæſt. 24. per tot.*

Abſurdum verò eſſet, quòd habens habitum digniorem poſtponeretur habenti minus dignum; & ex digniori habitu infertur ad digniorem locum, & è con- 20
tra; *Rota in Recent. deciſ. 252. numer. 13. part. 6.* Et quòd debeat præcedere qui habet habitum magis dignum, *Speculator in tit. de Advocat. §. Sequitur videndum columna 2. Tuſc. litt. D. concluſ. 430. numer. 7. Colleg. Bononien. poſt conſil. Zabarell. conſil. 2. numer. 25. Caſſan. in Catalog. glor. Mundi, part. 7. Conſiderat. 44. & part. 12. conſiderat. 96.* optimè in noſtris terminis *Gratian. diſcept. forenſ. capit. 845. numer. 5. & ſeq. Solorzan. de Jure Indiar. lib. 2. cap. 18. num. 68. tom. 1. Pignattell. conſ. Canonic. 54. in fin. tom. 6.*

Item quando hujuſmodi Manſionarii, ſeu Capellani ex privilegio Apoſtolico efformant Collegium; quia Collegia de jure præferenda ſunt Perſonis ſingularibus, 21
ut latè probat *Caſſan. in Cathal. Glor. Mund. part. 4. conſider. 28. verſic. Octavo facit Collegium.* Et loquendo de Manſionariis, *Pignattell. conſ. canon. 50. num. 6. tom. 3. Rot. dec. 36. num. 3. part. 6. rec.*

Quod quidem procedit etiamſi hujuſmodi Manſionarii ſint amovibiles, quia amovibilitas Manſionario- 22
rum non videtur obſtare eorum præeminentiæ, ea ratione à priori, quia donec fuerit ad actum deducta, ſemper perſeverat qualitas, in qua fundatur præcedentia; aliàs enim actum eſſet de Dignitatibus, nam infiniti ſunt Magiſtratus amovibiles in Republica, quibus extra controverſiam eſt præcedentiam deberi. Et ne immoretur in profanis, Vicarius Epiſcopi eſt amovibilis, *gloſſ. ult. in Clemen. finali, de procurat. in verb. & per electionem, & in Clement. etſi principalis, de reſcriptis*, & ibi *Cardin. num. 10. & Abbas numer. 9. Hoſtien. in ſumma de officio Vicarii, §. Ex quibus, verſ. Sed numquid; Bero. conſ. 22. numer. 34. lib. 1. Rebuff. in praxi beneficiali, tit. forma Vicariat. Archiep. num. 129. Sbrozz. de Vicario Epiſcopi, lib. 3. quæſt. 32. numer. 1. Berlach. in tract. de Epiſcopo, part. 7. quæſt. 11. Valenzuel. conſ. 205. numer. 9. tom. 2.* cum aliis apud *Boerium, deciſ. 347. num. 1. & ſeq. per totum.*

Et nihilominus, hoc non obſtante, Vicarius Epiſcopi dicitur habere Dignitatem, donec ejus amovibilitas non ſit ad actum deducta, mediante illius actua- 23
li remotione ab officio; *gloſſ. in Clement. 2. verbo delegatus*, & ibi *Ancharan. in princ. Card. numer. 22. Imola num. 18. de reſcriptis; Anton. de Prato de Juriſdict. Epiſcopi, capit. 6. num. 51. Valenzuel. d. conſ. 101. numer. 69. tom. 2.* eique deberetur præcedentia etiam à Cano- 24
nicis, & Capitulo Cathedralium, latiſſimè *Panimol. deciſ. 1. annot. 5. num. 2. & ſeq.* ubi plures adducit reſolutiones hujus Sacræ Congregationis.

Hæc autem quæſtio præcedentiæ inter Parochos, & Capellanos Eccleſiæ Cathedralis decidenda videtur juxta diverſitatem caſuum, nam ſi Capellani non ince- 25
dant una cum Capitulo, nec ex privilegio particulari verum ac proprium Collegium efforment, reputandi erunt tanquam ſimplices Clerici, ac proinde præcedentia ſupra ipſos debita erit Parochis, licèt non faciant officium, ſed tantùm ſint invitati ad funus, prout reſolvit *Sacr. Rit. Congregatio in Aretina Præcedentiæ 12. Septembris 1705.* in qua propoſita fuerunt ſequen- 26
tia dubia.

Dub. I. *An in Proceſſionibus funeralibus debeatur Præcedentia Parochis ſupra Manſionarios tam Eccleſiæ Cathedralis, quàm S. Mariæ Plebis, incedentes ſine Canonicis & Capitulo, & quatenus affirmativè.*

Secundum. *An eadem Præcedentia debeatur Sacerdotibus vice Parochorum, & de eorum mandato intervenientibus in dd. Proceſſionibus funeralibus.*

Et prodiit reſponſio ad primum -- *Deberi præcedentiam Parochis in caſu, de quo agitur* -- Ad ſecundum -- *negativè, niſi agatur de vice-Parochis, exercentibus jus funerale.* Prout etiam aliàs declaravit *ead. Sac. Congregatio in una Nucerina Paganorum, 11. Julii 1637. & in alia Maceraten. 10. Junii 1656. & in Interamnen. 22. Novembris 1636. relat. per Pignattell. conſultat. 46. numer. 4. tom. 7.*

No-

Neque ad vindicandam præcedentiam Capellanorum ſupra Parochos poteſt conſiderari Indultum deferendi Almutias ex eo, quia ex digniori habitu ioferatur ad
27 digniorem locum, & è contra. *Roſa in rec. dec. 252. num. 13. part. 6.* Et quòd debeat præcedere qui habet
28 habitum magis dignum, *Florian. in l. ſed, & ſi quid, §. Mancipiorum, ff. de uſufructu; Ludovic. de Penna in l. 2. Cod. de veſt. Oloſeric. lib. 11. ubi Scribentes; Bald. conſ. 387. l. 2. circa medium, verſ. Inſignia etiam nobiliora faciunt digniorem, &c. Caſsan. in Catalog. glor. Mundi, p. 7. conſiderat. 44. & part. 12. conſiderat. 96.* cum aliis ſuperius allegatis *in §. Eoque fortius, num. 20.*

Etenim Indultum hujuſmodi deferendi Almutias ſuf-
29 fragatur tantummodo Cappellanis, ſeu Manſionariis, quando conſiderantur tamquam membra Capituli, & cum ipſo unum corpus efformant proceſſionaliter incedendo, vel in aliis Sacris functionibus cum eodem interveniendo, prout reſpondit *ead. Sacr. Congregatio Rit. in d. Aretina Præcedentiæ ad tertium dubium tenoris ſeq. -- An ſit licitum Manſionariis Eccleſiæ S. Mariæ Plebis, incedentibus, ut ſupra, abſque Capitulo deferre Pelles ſuper brachio in dd. Proceſſionibus funeralibus.* Ad tertium reſpondit -- *Negativè.* In cujus caſu Indultum deferendi Almutias conceptum erat ſub his verbis importantibus liberam facultatem utendi Almutiis, nempè -- *Manſionariis verò ejuſdem Eccleſiæ B. Mariæ, quòd ſuper Cotta Almutias ex pellibus rubeis confectas deferre liberè, & licitè valerent indulſimus, &c.* & nihilominus cenſuit hujuſmodi facultatem eiſdem Manſionariis non competere, niſi quando incedebant una cum Capitulo; quod quidem non procedit reſpectu Canonicorum Cathedralis, quorum privilegium utendi inſignibus peculiaribus non circumſcribitur loco, nec alterationem patitur ab actibus, ubicumque, & qualitercumque extra Cathedralem gerendis, ut præter ea, quæ alibi diximus ex auctoritate *Ceccoper. & Piton.* in propoſito inquit *Roſa in Romana Juris honorifici ſuper petitorio 24. Martii 1702. §. Agnoſcebant, cor. Molines.*

ADDITIO VII.

De Præcedentia Dignitatum ſupra Canonicos.

ARGUMENTUM.

Referuntur prærogativæ, quibus gaudent Dignitates ſupra Canonicos. Agitur etiam de præeminentiis, quibus frui non valent Primæ Dignitates Eccleſiarum Collegiatarum. Super qua materia nonnullæ adducuntur Sacr. Rituum Congregationis reſolutiones.

SUMMARIUM.

1 *Ad primam Dignitatem ſpectat Sacramenta miniſtrare Epiſcopo decumbenti: eoque defuncto, officium funebre peragere.*
2 *Facere funus Epiſcopo, ſicuti etiam alteri Viro primario, inter functiones majores, & Pontificales numeratur.*
3 *Etiamſi adeſſet Canonicus, exercens Curam Animarum, quique ſolitus eſſet Canonicis, in propriis domibus decumbentibus, Sacramenta miniſtrare.*
4 *Et non obſtante contraria conſuetudine, niſi eſſet immemorabilis, cum ſuis requiſitis benè probata, & numer. 12.*
5 *Cæremoniale Epiſc. irritat contrarias conſuetudines.*
6 *Ad Dignitates pariter ſpectat functiones ſolemnes peragere, nolente, vel impedito Epiſcopo.*
7 *Et ſi prima Dignitas ſit impedita, ſuccedit ſecunda, & ſic gradatim alia.*
8 *Ita ut neque Epiſcopus valeat, in præjudicium primæ Dignitatis, id committere ejus Vicario Generali; neque ipſa prima Dignitas, ſi ſit impedita, alteri ſibi benè viſo, in præjudicium Dignioris.*
9 *Epiſcopo nolente, vel impedito celebrare, ſubintrant reliquæ Dignitates, non ex obligatione, ſed ex voluntate.*
10 *In facultativis, ſive voluntariis quando inducatur conſuetudo.*
11 *Decretum irritans inficit quamcumque contrariam poſſeſſionem.*
13 *Quæ dicta ſunt de Dignitatibus, procedunt etiamſi iſtæ non ſint de Capitulo.*
14 *Adducuntur in hoc propoſito decreta Sacr. Rit. Congregationis.*
15 *Quæ ſint functiones Pontificales, peragendæ à prima Dignitate, atque ab aliis gradatim, nolente, vel impedito Epiſcopo eas peragere.*
16 *Sedes, ſeu Stalla Dignitatum abſentium occupari non poſſunt ab aliis Dignitatibus inferioribus, ſive Canonicis.*
17 *Sedes propria, & fixa, pro certo genere Perſonarum deſtinata, non poteſt ab aliis occupari.*
18 *Declara concluſionem num. 16. poſitam, quando ſedes diſtinctæ ſunt per cancellos, & traditur poſſeſſio Dignitatis in ipſa ſede.*
19 *Primæ Dignitati Eccleſiæ Collegiatæ non debentur præeminentiæ, ex diſpoſitione Cæremonialis Epiſcoporum competentes Epiſcopis, neque poſſunt ab ea præſcribi.*
20 *Decreta Sacr. Rit. Congregationis circa præcedentiam debitam Abbatibus, Pontificalibus indutis, ſupra Canonicos.*

PRima Præcedentia occurrit illa miniſtrandi Sacramenta Epiſcopo decumbenti, eóque defuncto officia celebrandi, quæ fundata eſt in literali diſpoſitione 1
Cæremonialis Epiſc. l. 2. capit. 38. ibi -- loquendo de E-
„ piſcopo ægrotante, tunc majori, qua poterit devo-
„ tione, & humilitate ſacrum ſumat Viaticum, quod
„ illi deferat prima Dignitas comitante Capitulo -- &
„ circa finem loquendo de Epiſcopo defuncto -- Collo-
„ cetur feretrum in medio Eccleſiæ, & ibi Prior, ſi-
„ ve dignior Canonicorum, vel prima Dignitas, ſi ad-
„ ſit indutus Pluviali, faciat officium -- ac pro indu-
„ bitato admittunt *De Luc. de Præemin. diſc. 19. num. 12. & 13. Pignatell. conſult. 180. numer. 5. tom. 4. Marchet. de Sepult. tit. 38. §. 2. num. 83. Bauldr. de Sacr. Cærem. c. 38. n. 4. & 26. Piſtor. Caſtal. in prax. Cærem. l. 1. ſect. 10. cap. 15. n. 3. & 11.*

Ratio autem, ob quam incumbit primæ Dignitati, ſcatet ex hoc, quòd facere funus Epiſcopo, ſicuti etiam altero Primario viro, numeratur inter functiones 2
majores, & Pontificales, ut obſervat idem *Cardin. de Luca, dicto diſc. 19. num. 12. & 13.* ubi, quòd nulla videtur differentia inter functiones concernentes Perſonam Epiſcopi infirmi, vel mortui; & functiones majores, & Pontificales ſemper pertinent ad primam Dignitatem, quia illa dicitur dignior, & facit primam figuram, eodem modo, quo juxta praxim dignior, ſeu primus alicujus corporis pro omnibus loquitur; & eodem modo, quo Chriſtus interrogans totum Collegium Apoſtolorum, *quem eſſe dicerent*, Petrus tantùm inter eos primus reſpondit: *Tu es Chriſtus filius Dei vivi*, ſicuti egregie in comprobationem materiæ exornat idem *Card. de Luc. d. diſc. 19. num. 11.*

Quod quidem procedit etiamſi in Eccleſia Cathedrali adeſſet Canonicus exercens curam Animarum, quique ſolitus eſſet adminiſtrare Sacramenta Canonicis decumbentibus in propriis domibus, quia hoc non procederet reſpectu Epiſcopi, licèt ſit caput Capituli, & 3
cum eo unicum corpus conſtituat; neque pariter ſuffragaretur contraria conſuetudo, niſi illa eſſet immemorabilis cum ſuis requiſitis benè probata, *de Luca de præ-* 4
eminentiis, dict. diſc. 19. numer. 4. maxime attenta reſiſtentia dicti Cæremonialis, quod irritat contrarias con- 5
ſuetudines, ut advertunt *Pignattel. conſultat. 7. num. 25. tom. 1. & conſult. 18. num. 12. 1. 3. Panimoll. dec. 1. adnot. 2. num. 39. Unde propoſito in Sacr. Rit. Congregat. hujuſmodi dubio in Gerund. functionum Pontificalium die 11. Februarii 1705.* quamvis allegaretur contraria conſuetudo contra Dignitates, prodiit reſponſum -- *Servetur Cæremoniale in omnibus* --

Altera prærogativa Dignitatum eſt, quòd ad eas ſpectat facere functiones ſolemnes, nolente, vel impedito Epiſcopo celebrare. Fundata enim eſt intentio Dignitatum ſuper hoc in diſpoſitione ejuſdem *Cæremo-* 6
nialis lib. 1. cap. 26. in quo expreſsè declarantur quæ ſint functiones Pontificales, ac etiam *in Decreto d. S. Congreg. edito in Andrien. 3. Decembris 1672.* infra referendo;

do; ita tamen, ut ſi prima Dignitas ſit impedita ſuc-
7 cedat ſecunda, & ſic gradatim alia, ita ut nec Epi-
ſcopus in præjudicium primæ Dignitatis poſſit com-
8 mittere ejus Vicario Generali, vel alteri, neque ip-
ſa prima Dignitas ſi impedita ſit, in præjudicium
dignioris, valeat alteri beneviſo, & pro libito, vi-
ces ſuas delegare, & ſic loquendo de cæteris, ut
punctualiter firmant *Card. de Luc. de Præeminen. di-
ſcur. 19. num. 11. de Regular. diſc. 64. num. 5. & in Mi-
ſcell. Eccleſiaſtic. diſc. 73. num. 8. Pignattel. conſult. Canon.*
6. a. a. tom. 1. ubi quòd aliàs prærogativæ confunde-
rentur, & quod ſemper ita fuit ſervatum à Sacra Con-
gregatione, ut pluribus reſolutionibus ejuſdem relatis
tradunt, idem *Pignattell. conſult. Canon. 27. num. 5. tom.
4. Barboſ. de Canon. & Dignit. cap. 5. num. 46. & 47. &
latè in Collectan. Apoſt. deciſ. Collectan. 253. num. 6. 15.
& num. 18. cum ſeqq.*

Abſque eo quod pariter officere poſſit contraria con-
9 ſuetudo, quia Epiſcopo nolente, vel impedito celebrare
reliquæ Dignitates ſubintrant, non ex obligatione, ſed
ea voluntate, ut relato *Barboſ. in ſumma Apoſtol. deciſ.
collect. 40. num 50. in fin.* indicante reſolutionem hujus
Sacræ Congregationis *in Regien. 9. Decembris* 1600. nec
non etiam *dec. 244. ſub. num. 5. par. 3. Recens.* firmat
Pignattell. dicta conſult. 6. num. 9. tom. 1. & regula eſt,
quòd in facultativis, ſeu voluntariis numquam inducl-
10 tur conſuetudo, niſi concurrat prohibitio, & acquie-
ſcentia, à quo tantum tempore ipſa naſcitur, ut gene-
raliter tradit *Gratian. diſcept. Forenſ. c. 248. num. 10.* &
in his punctualibus terminis proſequitur *Pignatell. con-
ſult. 6. ſub d. num. 9.* & notatu dignum eſt, quòd in con-
firmatione d. Cæremonialis facta per Clementem VIII.
habetur Decretum irritans, ob quod inficitur quæ-
11 cumque contraria poſſeſſio. *Card. de Luc. Miſcell. Ec-
cleſiaſt. diſcurſ. 37. n. 10.* quæ aliàs rejecta fuit ab hac
Sacra Congregatione in hoc præcisè, de quo quæri-
tur juxta Decretum in *Brixinen. 26. Septembris* 1682.
ibi -- *allegata conſuetudine in contrarium non obſtante*;
quæque in hac materia, in qua inferior faceret fun-
12 ctiones primarias, omiſſo majori in ordine, deberet
in omnem caſum eſſe immemorabilis, rigorosè pro-
bata, ut ſupra diximus, ut benè ponderat idem *Car-
dinal. de Luc. de Præeminent. diſc. 19. num. 4. & melius di-
ſcur. 20. num. 16.*

Quod etiam procedit, quando Dignitates non ſunt
de Capitulo; quia celebratio dictarum functionum
13 eiſdem competit, ratione eorum Præeminentiæ, &
qualitatis; nihilque refert, an ſint nec nè de corpo-
re Capituli, quod tantummodo conſideratur reſpectu
actuum merè Capitularium, ut diſtinguit idem *Card.
de Luc. diſcurſ. 19. de Præem. n. 11. in fin.*

Hæc quæſtio fuit pariter reſoluta per *Sac. Congre-
14 gationem Rituum in d. Gerunden. 11. Februarii 1702. ad
ſecundum dubium, tenoris ſeq.*

*An nolente, vel impedito Epiſcopo celebrare in ſolem-
nitatibus majoris Hebdomadæ, Paſchatis, Pentecoſtes,
ac cæteris expreſſis in Cæremoniali Epiſcoporum, ſignan-
ter cap. 34. lib. 2. prout etiam occaſione Proceſſionum San-
ctiſſimi Corporis Chriſti, & ſimilium, tam iſtæ, quam cæ-
teræ Functiones, expleri valeant in ejus locum à Vicario
Generali, ſive Statore Canonico Epiſcopi, ſive Canoni-
co Hebdomadario, ſive alio quocumque Canonico, vel po-
tius peragendæ ſint à prima Dignitate; iſtaque impedita,
gradatim ab aliis, ordine ſucceſſivo* -- Ad hujuſmodi du-
bium prodiit reſponſio -- *ſpectare ad primam Dignita-
tem; eaque impedita, gradatim ad alias, &c.*

Sequitur Decretum ſupra enunciatum *Sacr. Rit.
Congregationis*.

Andrien.

*Decretum Sac. Congregationis Rituum de Functionibus
Pontificalibus pro prima Dignitate pri-
vativè quoad alios.*

Propoſita per Eminentiſs. D. Cardinalem Gualte-
rium in S. Rituum Congregatione habita 28. Febr.
1671. Controverſia inter Carolum Capellanum Ar-
chidiaconum primam Dignitatem, & Antonium del
Cantore Archipresbyterum ſecundam Dignitatem An-
drien. ſuper eo, ad quem ſpectat, abſente, vel im-
pedito Epiſcopo Functiones Pontificales facere, & ce-
lebrare, ac Veſperas decantare, & reſoluta ad favo-
rem d. Archidiaconi, modò ead. Sac. Congregatio ad
tollendas differentias, & ad conſervandam pacem,
referente eodem Eminentiſs. D. Gualterio declaravit,
functiones Pontificales eſſe -- Feſtum Nativitatis Do-
mini Epiphaniæ, Aſcenſionis, Pentecoſtes, Apoſto- 15
lorum Petri, & Pauli, Aſſumptionis B. M. Virginis,
omnium Sanctorum, Dedicationis Eccleſiæ Cathe-
dralis, Tituli ejuſdem Eccleſiæ, Patroni Civitatis,
nec non Commemorationem omnium Defunctorum,
Diſtributionem Candelarum, Cinerum, Palmarum,
Celebrationem Officii feriæ 5. in Cœna Domini, fe-
riæ 6. in Paraſceve, Feſtum Paſchatis Reſurrectionis
Domini noſtri, Diem ſolemnem Corporis Chriſti cum
Proceſſione. Hac die 3. Decembris 1672.

Tertia prærogativa Dignitatum ea eſt, ut eorum 16
Sedes, aut Stalla, ipſis abſentibus ab Eccleſia, non
poſſint occupari à Dignitatibus inferioribus, ſeu à
Canonicis. Hujuſmodi diſputatio favore Dignitatum
reſoluta fuit in præallegata Gerunden. de anno 1702.
ad quintum dubium, in qua, propoſito dubio: *An li-
ceat Canonicis occupare, ſeu ſedere in ſtallis, vel ſedili-
bus pro Dignitatibus deſtinatis, tam præſentibus quam
abſentibus eiſdem. Sacr. Congregat. reſpondit negativè, &
amplius*. Et antea idem reſolutum fuit ab eadem *S.
Congreg. in Placentina, die 15. Maji 1632.* ſub his ver-
bis -- *Sedes Dignitatum abſentium, non debere occupari
ab aliis Dignitatibus, ſeu Canonicis, ſed unamquamque
Dignitatem in proprio Stallo permanere debere*; & præ-
cedenter etiam in una *Capuana, 12. Martii 1618.* &
firmant *Gavant. in Manual. Epiſcopor. verbo, Canonico-
rum munera, in addit. num. 3. Barboſ. de Canon. & Dignit.
cap. 18. num. 41. Pignatell. conſult. Canon. 83. num. 5. &
conſult. 104. num. 6. tom. 4. Panimoll. deciſ. 1. adnot. 8. n.
36.* Quotieſcumque enim concurrit qualitas Sedis pro-
priæ, & fixæ, pro certo genere perſonarum deſtinatæ, 17
in aliquo particulari loco, & ſitu, non poteſt ab aliis
occupari, *Rot. deciſ. 288. num. 10. par. 6. & deciſ. 224.
num. 6. & ſeqq. p. 7. Recent.* ideoque ſolùm cadere poteſt
aliqua dubietas, quando coæqualia eſſent omnino ſca-
mna, nempè, unita, & non diviſa à cancellis; quo
caſu ad evitandam quamdam diſperſionem, & interru-
ptionem unitatis chori, poſſent inferiores occupare lo-
cum Digniorum, ut diſtinguendo docet *Card. de Luc. in
Miſcell. Eccleſ. diſc. 39. num. 14. & 15.* non verò quo- 18
ties Sedes ſunt diſtinctæ per cancellos, & quando tradi-
tur poſſeſſio Dignitati in ipſa ſede; cum hujuſmodi tra-
ditio poſſeſſionis in particulari ſede, præſeferat quali-
tatem propriæ ſedis, quæ ab alio non poteſt occupari,
ut notant *Butr. in c. in litteris, na. 30. verſic. & ſi non ſint,
de reſtitut. ſpoliat. Roman. conſil. 482. num. 2. Rot. coram
Caval. deciſ. 198. num. 1.*

Quatenus verò pertinet ad præeminentias, quas ſi-
bi vindicant nonnullæ ex primis Dignitatibus Eccle-
ſiarum Collegiatarum, illud advertendum eſt, quòd ſi
ſint de illis præeminentiis, quæ ex diſpoſitione Cære- 19
monialis Epiſcoporum debitæ ſunt Epiſcopis, non poſ-
ſunt eæ præſcribi à primis Dignitatibus Collegiatarum,
prout articulo acriter diſcuſſo *in Sac. Congregatione Ri-
tuum in Lucana præeminentiarum* inter b. m. D. Ame-
deum de Saminiatis, Priorem Inſignis Collegiatæ SS.
Joannis, & Reparatæ Lucanæ Civitatis, & nonnul-
los Canonicos ejuſdem Collegiatæ; cenſuit eadem Sac.
Congregatio ſub die 15. Martii 1721. negativè in om-
nibus reſpondendum, quamvis ſcriberet doctè de mo-
re, ad favorem memorati D. Prioris Saminiati, b.
m. D. Pitonius, cujus conſultatio habetur inferiùs,
unà cum conſultatione contraria Auctoris anonymi,
& præfatæ Sac. Congregationis reſolutionibus.

Denique, pro complemento hujus quæſtionis, libet 20
addere reſolutionem *Sac. Rit. Congregationis in Raguſi-
na ſuper præcedentia* inter Canonicos, & Abbates de
die 12. Julii 1627. & de 24. Novembris 1731. fuerunt
enim propoſita infraſcripta Dubia.

1 An Abbatibus, Pontificalibus indutis, uti coab-
ſolventibus, debeatur præcedentia in Proceſſionibus Fu-
nerum ſupra Canonicos.

2 An Abbatibus Pontificalibus indutis, & invita-
tis pro aſſiſtentia in Proceſſione, & Miſſa alicujus Fe-
ſtivitatis, debeatur locus immediatè poſt Epiſcopum.

3 An

3 An Abbatibus, ad aliquam Feſtivitatem extra propriam Eccleſiam invitatis, ac Pontificalibus indutis, debeatur uſus pulvinaris, etiam præſente Epiſcopo.

4 An Abbates in hujuſmodi Proceſſionibus ducere ſecum valeant duos Clericos, vel Monachos Cotta indutos, pro uſu, & ſervitio Mitræ, & baculi Paſtoralis.

Et in omnibus prodiit reſolutio ſavorabilis prædictis Abbatibus.

ADDITIO VIII.

De functionibus peragendis à Coadjutoribus.

ARGUMENTUM.

Adducitur differentia, quæ in hoc propoſito intercedit inter Coadjutorem Dignitatis, & Coadjutorem Canonici, & alia ad materiam.

SUMMARIUM.

1 *Coadjutor dignitatis poteſt, ac debet facere omnes functiones, dignitati Coadjutæ in ſuo Turno incumbentes.*

Contra verò, Coadjutor Canonici non poteſt facere functiones in Turno ſui Coadjuti, ſed poſt omnes Canonicos, ibidem, & n. 3.

Niſi ageretur de Miſſis, quas Canonicus Coadjutus celebrare teneretur, vigore Teſtamenti, ſeu fundationis Canonicatus, ibidem.

2 *Amplia concluſionem de Coadjutore Canonici, etiamſi in literis Coadjutoriæ conceſſæ illi fuerint omnes prærogativæ, præeminentiæ, & honores, prout Coadjutus haberet, ſi præſens eſſet, & de ratione.*

Coadjutus lucrari non valet per Coadjutorem inſervientem emolumenta Canonicatus, ad quæ percipienda propria culpa inhabilis eſſet, & exemplificatur.

5 *Ac pariter ſi Coadjutus non haberet Ordinem, ex Statuto requiſitum, pro lucrandis fructibus, & emolumentis: & illum haberet Coadjutor.*

6 *Coadjutus quando ex perſona Coadjutoris eadem emolumenta conſequi valeat.*

PRO declaratione eorum, quæ dicta ſunt de Functionibus ſpectantibus ad Coadjutores, notanda eſt differentia, quæ intercedit inter Coadjutorem Dignitatis, & Coadjutorem Canonici; nam primus, ut
1 pote reſidens in Stallo Dignitatis, ac ſupra alios Canonicos poteſt, ac debet facere omnes functiones, Dignitati Coadjutæ in ſuo Turno incumbentes; & è contrario Coadjutor Canonici, qui ſedet poſt omnes Canonicos, non poteſt facere eaſdem functiones in Turno ſui Coadjuti, vel ſolummodo poſt omnes Canonicos, niſi ageretur de Miſſis, quas Canonicus Coadjutus celebrare teneretur vigore teſtamenti, vel fundationis Canonicatus. *Pignatell. conſu t. 185. nu. 3. & 4. tom. 4.* ut etiam deciſum fuit in *Patavina relata in Animadverſ. ad tit. 12. lib. 1.* Et hoc non obſtante, quòd in literis Coadjutoriæ Canonico Coadjutori ſint conceſſæ omnes & ſingulæ prærogativæ, præeminentiæ, & honores in Choro, Proceſſionibus, & aliis actibus Capitularibus, quas, & quos Canonicus Co-
2 adjutus haberet, ſi præſens eſſet; cùm hæc verba ſtare dicenda ſint ad excluſionem aliorum inferiorum, non autem ad excluſionam aliorum Canonicorum. *Lotter. de re beneſic. lib. 2. quæſt. 25. nu. 36. Gonzal. ad reg. 8. Canc. gloſſ. 5. §. 9. à num. 97. & præſertim num. 102. & ſeqq.* Ac proinde propoſito dubio in Æſina præcedentiæ in Sacr. Congregatione Concilii -- *An abſente, vel impedito Canonico Coadjuto, Miſſa ſolemnis, quæ juxta Turnum ab eodem eſſet celebranda, celebranda ſit à Canonico Coadjutore, vel potiùs ſit celebranda à Canonico in ordine Canonicorum ſuccedente*; ſub die 1. Aprilis 1719. reſponſum fuit *Ad primam dubii partem negativè; Ad ſecundam affirmativè.* Qua re propoſita ſub die 16. De-
3 cembris ejuſdem anni cum alio dubio -- *An Canonici Coadjutores, in ordine Presbyterali conſtituti, & Miſſam ſolemnem non cantantes in hebdomada juxta Turnum tangente eorum Coadjutis, teneantur eandem Miſſam cantare ex propriis perſonis, poſt completum Turnum aliorum Canonicorum.* Reſpectu Dubii reſoluti ſub die prima Aprilis, reſponſum fuit *in deciſis*; & ad ſecundum dubium *teneri ad cantandum, ut compleat Turnum Canonicorum.*

Ulteriùs advertendum, quòd in caſibus, quibus Coadjutus vel incurreret aliquam inhabilitatem, veluti ſi eſſet excommunicatus, vel juſtè carceratus, ob quam non poſſet conſequi emolumenta Canonicatus, eadem
non poteſt lucrari per Coadjutorem inſervientem, 4
Ventrigl. in prax. tom. 2. annot. 12. §. Unico, numer. 43. Itemque ſi Coadjutus non habetet Ordinem, ex Sta-
tuto requiſitum, pro lucrandis fructibus & emolumen- 5
tis, & illum haberet Coadjutor, quia neque in hoc caſu ex perſona ipſius Coadjutoris poteſt eadem emolumenta lucrari. *Barboſ. de Canonic. & Dignit. cap. 29. num. 38. Clericat. de Beneſic. diſcord. 91. num. 5.* quod tamen ſecus dicendum eſſet, quando Coadjutus propter aliquem naturalem defectum, veluti ob morbum comitialem, impediretur aſcendere ad Sacros Ordines, & ob eam cauſam ei datus eſſet Coadjutor; quia
tunc ex perſona Coadjutoris, & ob ſervitium ab eo 6
præſtandum conſequi deberet dicta emolumenta, maximè ſi concurreret forma literarum Coadjutoriæ, ut plenè probat idem *Clericat. d. diſcord. 91. à n. 6. ad fin.*

ADDITIO IX.

De applicatione Sacrificii Miſſæ, tam Parochialis, quàm Canonicalis.

ARGUMENTUM.

An, & quando Parochi teneantur Sacrificium applicare pro ovibus ſuis; & quid ſi non habeant congruam alimentarem. Referuntur per extenſum plures reſolutiones Sac. Congregationis Concilii, circa applicationem Miſſæ Parochialis, & Conventualis, in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, quæ ſint etiam Parochiales.

SUMMARIUM.

1 *Parochus non tenetur quotidie Sacrum facere; ſed ſufficit, quòd per ſe, vel per alium ad Altare aſcendat diebus dominicis, aliiſque Feſtis ſolemnibus.*

2 *Idem non tenetur, juxta aliquorum opinionem, dictis diebus, Sacrificium pro ſuis Populanis applicare.*

3 *Sed ſatis eſſe, quòd ipſos univerſaliter Deo commendet.*

4 *Alii verò tenent, Parochum obligatum eſſe aliquando Sacrum particulariter pro ſuo Populo immolare; & circa determinationem temporis unaquæque eorum opinio refertur.*

5 *Diebus feſtis licitum eſt Parocho, loco Miſſæ popularis, celebrare, & applicare Miſſam pro aliquo defuncto, de proximo ſepeliendo, & n. ſeqq.*

6 *Prædictis diebus permiſſum eſt, præſente corpore, Miſſam de requiem celebrare.*

7 *Attenta præſertim univerſali conſuetudine cadavera ſepeliendi cum Miſſa de requiem, etiam diebus feſtis.*

8 *Quod ampliatur etiam in Feria V. majoris hebdomadæ in illis Eccleſiis, ubi talis conſuetudo vigeret.*

9 *Reſpondetur contrariis, & n. 10.*

11 *Quando licitum ſit recipere duplicem eleemoſynam pro una eademque Miſſa.*

12 *Parochus diebus feſtis tenetur Miſſam pro populo applicare, etiamſi non habeat congruam, & quomodo in hoc caſu providendum, & n. 13.*

14 *Dantur nonnullæ Sacræ Congregat. Conc. reſolutiones circa materiam applicationis Miſſæ Parochialis, & Conventualis in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, quæ ſunt etiam Parochiales.*

15 *An obligatio celebrandi, & applicandi Miſſam pro Benefactoribus in Eccleſia Cathedrali, ſeu Collegiata, extendatur etiam ad Canonicos noviter auctos.*

16 *Quando Canonici Cathedralis, ſive Collegiatæ eximantur ab onere applicandi Miſſam Conventualem pro Benefactoribus.*

Quam-

QUamvis Sacroſancta Tridentina Synodus seriò admoneat Epiſcopos, ut ſedulò invigilent, quòd Rectores Eccleſiarum Parochialium tam frequenter Miſſas celebrent, ut ſuo muneri ſatisfaciant, quemadmodum videre eſt in *ſeſſ.* 23. *de reformat. c.* 14. *propè finem*, nihilominus communi placito receptum eſt quòd abunde Parochus proprio officio munus exequitur, quoties vel per ſe, vel per alium aſcendat
1 ad Altare in diebus dominicis, aliiſque feſtis ſolemnibus, adeo ut non teneatur quotidie ſacrum peragere, ut præter Auctoritates latiſſime recenſitas per *Barboſ. in comment. ad d. ſeſſ.* 23. *c.* 14. *n.* 4. prænotarunt quoque *Fragoſ. de regim. reip. Chriſtian. par.* 2. *l.* 10. *diſp.* 21. *§.* 1. *num.* 17. *Engel. in Colleg. Jur. Canon. lib.* 3. *& tit.* 41. *num.* 2. *P. Moron. reſponſ.* 93. *num.* 2. *&* 3. *Antonell. de Jur. & oner. Cleric. lib.* 2. *p.* 6. *c.* 6. *n.* 2.

Ex hoc autem principio, in quo concordant omnes Canoniſtæ, & Morales, non levis inter eoſdem ſuborta eſt opinionum ſciſſura, in diſquirendo, utrum in iis diebus, in quibus Parochus de neceſſitate obſtringitur Miſſam celebrare ad hoc, ut populus adimplere valeat præceptum Eccleſiæ, teneatur etiam Sacrificium pro ſuis Parochianis præciſe applicare.
2 Pro omnimoda namque libertate ſacrificii ſavore Parochi plenè ſcripſerunt *Nald. in ſumm. verb. Parochus, nu.* 18. *Ægid. Coninch de Sacram. qu.* 83. *art.* 1. *dub.* 11. *concluſ.* 3. *Gavant. in rubr. Miſſal. p.* 3. *tit.* 11. *n.* 27. *Fraxinell. de oblig. Sacerd. ſect.* 3. *prænot.* 2. *§.* 2. *P. Moron. dicto reſponſ.* 93. *n.* 10. *Laym. Theol. moral. lib.* 5. *tract.* 5. *cap.* 3. *n.* 3. *P. Coton. contr. moral. lib.* 3 *contr.* 6. *c.* 1. *numer.* 16. *cum* 2. *ſeqq. Ceccop. lucubr. Canon. lib.* 3. *tit.* 171. *Antonell. de Jur. & oner. Cler. dicto lib.* 2. *par.* 6. *c.* 6. *n.* 5. *&* 6.

Idque præmiſſæ auctoritates de plano procedere affirmant, non obſtante quòd Sacrum Concilium in præcitata *ſeſſ.* 23. *c.* 1. *in princ.* expreſſe determinet teneri Parochum ex præcepto divino pro ſuis ovibus ſacrificium offerre; non enim exinde Parochus neceſſe habet ſacrificium ſpecialiter applicare pro ſuis Parochia-
3 nis; ſed ſufficit, quòd eos genericè, ſivè univerſaliter Altiſſimo commendet, ut proſequitur *P. Coton. d. controv.* 6. *cap.* 1. *ſub num.* 17. *verſ. nec obſtat. Tridentinum; Tamburin. de method. celebrat. miſ. lib.* 2. *cap.* 2. *§.* 16. *num.* 5. *Engel in Jus Canon. dicto lib.* 3. *cap.* 41. *Giballin. de Simon. quæſt.* 18. *conſecut.* 7. *num.* 13. *Turan. in Director. ſacrificant. part.* 3. *ſect.* 3. *capit.* 3. *§. Sed dices, verſ. probatur conſequentia. fol. mihi* 415. *Amoſtazz. de Cauſ. Piis, lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 58. *ad med.*

4 Alii verò opinati ſunt, quòd hæc Parochi libertas intelligenda ſit juxta prudentis arbitrium, videlicet, quòd aliquando debeat particulariter pro ſuo populo ſacrum immolare, nimirum vel una vice pro ſingulis tribus diebus feſtivis, & in hac claſſe recenſentur *Suarez, Vaſquez. Reginald. aliique collecti per Fragoſ. de regim. reipubl. par.* 2. *lib.* 10. *diſp.* 21. *§.* 1. *num.* 18. vel in quolibet die dominico, & in præcipuis ſolemnitatibus Eccleſiæ, aut ſaltem ſemel in hebdomada, ut per *Bonaccin. oper moral. tom.* 1. *de Sacrament. diſp.* 4. *q. ult. punct.* 7. *num.* 5. *in fin.*

Tranſeundo autem à diebus feriatis ad dies feſtivos de præcepto Eccleſiæ, in quibus, juxta decreta S. Congregationis Concilii ſuperius enunciata, generaliter, & abſtractivè tenetur Parochus applicare Sacrificium pro ſuis ovibus, videtur tolerandum, ut
5 etiam in dictis feſtis diebus, loco Miſſæ popularis, liceat celebrare, & applicare Miſſam funebrem pro aliquo defuncto de proximo ſepeliendo, qui ſit ejus Parochianus.

Siquidem generalitas obligationis, quam habet Parochus applicandi Miſſam pro populo in diebus feſtivis, ſatis evidenter temperata noſcitur per Rubricas miſſalis, quæ in *parte* 1. *tit.* 5. *de Miſſ. defunct. §. Prætere*a, expreſsè permittunt celebrari poſſe in diebus
6 feſtis Miſſam de requiem inſepulto, & præſente cadavere; & idipſum reſolutum fuit à Sacra Rituum Congregatione de anno 1603. ut referunt *Gavant. in Manual. Epiſc. verb. Miſſa, n.* 27. *Barboſ. de offic. Paroch. part.* 1. *cap.* 11. *num.* 25. *Amoſtaz. de cauſ. piis lib.* 6. *cap.* 2. *numer.* 4. *Turren. in direct. Sacrific. par.* 3. *ſect.* 3. *cap.* 3. *§. Reſponde tamen, fol. mihi* 421. *Cortiad. d. deciſ.* 244. *num.* 30.

7 Attenta præſertim univerſali conſuetudine, juxta quam receptum eſt ubique, quòd cadavera Fidelium defunctorum ſepelire non ſolent etiam in diebus feſtivis, abſque præambulo ſuffragio Miſſæ de requiem, prout ultra proximè adductos, communi calculo comprobant *Azor. Inſtit. moral. tom.* 1. *lib.* 10. *cap.* 22. *quæſt.* 7. *Genuen. Manual. Paſtor. cap.* 72. *num.* 6. *Lezan. in ſumm quæſt. regular. cap.* 22. *ſub. num.* 28. *verſ. Miſſa quoque; Ceccoper. lucubrat. canon. lib.* 3. *ſub num.* 62. *verſ. ſimiliter; Nicol. in Floſcul. verb. Miſſa, n.* 7. *in fine; Romaguer. ad conſtitut. Synod. Gerunden. lib.* 3. *tit.* 9. *cap.* 2. *n.* 3. *&* 5. ubi cum *Cortiad. dict. deciſ.* 244. *num.* 29. *lib.* 4. ampliative ſubnectit id permiſſum eſſe etiam in Feria
Quinta majoris Hebdomadæ, quotieſcumque vige- 8
ret conſuetudo, etiam in Eccleſiis particularibus, non tumulandi cadavera ſine Miſſa.

Neque his contradicunt decreta generalia prædictæ Sacræ Congregationis prohibentia duplicis oneris ſatisfactionem cum unica Miſſa, minuſque alterum particulariter editum *in Fanen.* 1. *Septembris* 1629. in quo 9
firmatum fuit, quòd Parochus, quibus diebus tenetur pro ſuis Parochianis Miſſam celebrare, nequeat manualem eleemoſynam ab aliis recipere, pro ejus applicatione, ut videre eſt apud *Zacch. de Salar. q.* 83. *num.* 28. aliiſque ſupra congeſtos in §. *His præmiſſis.*

Etenim decreta generalia confirmata a ſan. m. Urbano VIII, non loquuntur de Parochis, qui nullum 10
accipiunt ſtipendium pro celebratione Miſſæ popularis in diebus feſtivis; ſed ſolummodo agunt de Capellanis, aliiſque Beneficiatis, qui licèt ratione Beneficii, Capellæ, Legati, aut Salarii tenentur ad celebrandum certum Miſſarum numerum cum ſpeciali applicatione pro fundatoribus Capellaniarum, ſeu Beneficiorum: adhuc ab aliis piis fidelibus exigunt, pro Miſſis votivis, vel Defunctorum; perperam putantes, quòd cum unica Miſſa poſſint utrique obligationi ſatisfacere, ut recognoſci valet ex lectura eorumdem decretorum impreſſorum *in Bullar. tom.* 4. *poſt Conſtitut.* 45. *ſan. m. Urbani VIII. in declaratione, ſeu reſponſione ad dub.* 4.

Quod licitum tantummodo eſſe poteſt, quoties is, qui ſecundo loco offert eleemoſynam, non ignorat Sacerdotem eſſe obligatum ad celebrandum pro alio prout
accidere poteſt regulariter, tam occaſione dd. Funerum, 11
quàm celebrationis Matrimonii diebus feſtivis, in quibus Parochus pro Parochianis applicare tenetur; quia tunc videtur licita perceptio duplicis eleemoſynæ pro una eademque Miſſa per ea, quæ docent *Enriquez. in ſumm. Theol. moral. lib.* 9. *cap.* 22. *ſub num.* 6. *verſ. poteſt etiam; Engl. in Colleg. Jur. Canon. lib.* 3. *tit.* 41. *num.* 9. *Layman. Theol. moral. lib.* 5. *tract.* 5. *cap.* 2. *n.* 4. *Marchin. de Sacrament. Ordin. tract.* 3. *cap.* 23. *num.* 10. *Giballin. de Simon. quæſt.* 18. *conject.* 7. *num.* 11. *propè fin. verſ. ſufficit quoque; P. Coton. contr. moral. lib.* 3. *contr.* 5. *cap.* 3. *numer.* 53. *Nicol. in Floſcul. verb. Miſſa, ſub numer.* 34. *limit.* 2.

Quatenus etiam pertinet ad onus applicationis Miſſæ diebus feſtis, intelligendum eſt locum habere, etiamſi
Parochi non habeant congruam, ſicuti reſcripſit Sac. 12
Congregatio Conc. Epiſcopo Piſtorienſi, ut infra.

Reverendiſſime Domine, ut Frater,, Relatis in Sac. Con-
,, gregatione Concilii Literis Ampl. tuæ una cum
,, Precibus Parochorum iſtius Civitatis, ſeu Diœceſis
,, ſupplicantium eximi ab onere applicandi Sacrifi-
,, cium pro Populo, attenta reddituum tenuitate: E-
,, minentiſſimi Patres, inhærendo declarationibus, plu-
,, ries hac de re editis, quòd nempe Parochi tenean-
,, tur diebus feſtis ſacrificium applicare pro Populo, Am-
,, plitudini tuæ reſcribendum eſſe cenſuerunt, prout
,, hiſce facimus, quatenus decreta hujuſmodi omninò
,, ſervari mandet; & quoad Parochos congruam
,, non habentes, ad ſubminiſtrandam, contra quos de
,, jure, & prout juris fuerit, procedat, Ita exeque-
,, tur Amplit. Tua, cui omnia proſpera precamur à
,, Domino.

Romæ 29. Martii 1710.

Quando verò redditus Parochialium ſunt ita tenues, ut nec alimentari congruæ correſpondeant, nec aliud ſuppetat Juris remedium pro ſupplendo eorum inopiæ, eadem Sac. Congregatio aliqua indulgentia uſa
fuit, ut conſtat ex ſequenti reſponſo in Viſitationibus 13
Sacrorum Liminum Albinganen. Epiſcopo, 4. Maji 1697. *lib. literar.* 59. *pag.* 67. *tergo.*

,, Reſ.

„ Reſpondentes autem Poſtulatis circa Parochos
„ ſuæ Diœceſis, non valentes ex tenuitate redditthe
„ Sacrificium pro Populo diebus feſtis applicare, &c.
„ ſuo arbitrio remittendum eſſe cenſuerunt Eminen-
„ tiſs. PP. ut quid in Domino magis expediens hac in
„ re judicaverit, decernere valeat, dummodo tamen
„ in aliquibus ſaltem diebus magis ſolemnibus præ-
„ fati Parochi Sacrificium applicare non prætermit-
„ tant, &c.

14 Pro majori declaratione eorum, quæ dicta ſunt de applicatione Miſſæ Parochialis, & Conventualis in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis, quæ ſunt etiam Parochiales, opportunè ſubnectuntur plures reſolutiones *Sac. Congregationis Concilii in Balneoregien. Miſſæ Parochialis, & Conventualis* 19. *Auguſti* 1713.

1 An Canonici Eccleſiæ Cathedralis, & Parochialis Balneoregii teneantur applicare quotidie Miſſam Conventualem pro Fundatoribus, & Beneſactoribus in caſu &c. & quatenus affirmativè.

2 An ſinguli Canonici teneantur à die adepti Canonicatus ſatisfacere Miſſas Conventuales, uſque adhuc non applicatas, in caſu &c.

3 An Miſſæ de Anniverſario, quæ cantantur in Choro in quatuor menſibus anni, diebus non impeditis, cedere debeant loco Miſſæ Conventualis in caſu &c. & quatenus negativè.

4 An Canonici teneantur celebrare, & applicare, tam, dictas Miſſas de Anniverſario, quàm Conventuales in caſu &c.

5 An ultra Miſſam Conventualem ſit celebranda, & applicanda diebus feſtivis Miſſa Parochialis à Canonicis per Turnum, ſive potiùs à Canonicis Curatis in caſu &c. & quatenus affirmativè, vel à Curatis, vel à Canonicis ſingulis per Turnum.

6 An occurrente, quòd prædicti duo Canonici Curati, vel alii Canonici celebrent Miſſam Conventualem per Turnum diebus Dominicis, ac feſtivis de præcepto, tunc teneantur per alium celebrari facere Miſſam Parochialem in caſu, &c.

7 An quatenus Miſſa Parochialis ſit celebranda in diebus feſtivis à Canonicis Curatis in Parochia Contradæ Rhotæ, ſeu potiùs ambo Canonici Curati teneantur ad applicationem ſupradictæ Miſſæ in caſu &c.

8 An Canonicus Curatus Eccleſiæ Parochialis Contradæ Civitæ, ubi reſidere tenetur, exemptus à ſervitio Chori, teneatur per Turnum cantare, & applicare in Cathedrali Miſſam Conventualem, & celebrare aliam Miſſam in Aurora, quæ celebratur per Turnum in dicta Eccleſia ab omnibus Canonicis tam diebus feſtivis, quàm ferialibus in caſu &c. & quatenus affirmativè in omnibus.

9 An occurrente, quòd celebret per Turnum Miſſam Conventualem, ſive aliam in Aurora diebus feſtivis de præcepto, tunc teneatur per alium celebrari facere Miſſam Parochialem in Eccleſia Parochiali Civitæ in caſu &c.

Ad Primum reſponſum fuit *Affirmativè* -- Ad 2 *Affirmativè, & ad mentem* -- Ad 3 *Negativè* -- Ad 4 *Affirmativè* -- Ad 5 *à Canonicis Curatis* -- Ad 6 *Affirmativè* -- Ad 7 *Unum ſufficere* -- Ad 8 *Negativè* -- Ad 9 *Proviſum*.

An autem hoc onus celebrationis, & applicationis Miſſæ, pro Beneſactoribus in Eccleſia Cathedrali,
15 ſive Collegiata, extendatur etiam ad Canonicos auctos, ſive novæ fundationis, deciſum fuit per eamdem Sacr. Congregationem in *Narnien. ſervitii, & Punctaturarum* 14. *Aprilis* 1714. ſequentis tenoris.

4 An onus applicandi Miſſam Conventualem, pro Fundatoribus, & Beneſactoribus, ſpectet ad omnes Canonicos ejuſdem Eccleſiæ, tam antiquæ, quàm modernæ fundationis per Turnum, vel ſolùm ad Canonicos primæ Erectionis in caſu &c. & quatenus omnes teneantur.

5 An Canonici ſecundæ Erectionis debeant admitti ad participationem emolumentorum extra maſſam conſiſtentium, ſive in Eleemoſynis Communitatis Societatum Roſarii, & SS. Sacramenti pro Miſſis Cantatis, & Proceſſionibus, ſive in relictis Beneſactorum favore Capituli, ſeu pro Funeribus Anniverſariis, & Miſſis Cantatis, etiam de Requiem, & pietate Fidelium provenientium in caſu &c.

Sacra congregatio reſpondit.

Ad quartum *affirmativè, quoad primam partem* -- *Negativè quoad ſecundam*. Idemque cenſuit antea in *Camerinen.* 6. *Junii* 1705. & 5. *Junii* 1706.

Ad quintum *negativè quoad provenientia ex diſpoſitionibus relictis Capitulo ante erectionem novorum Canonicatuum* -- *Affirmativè quoad relicta Capitulo poſt eamdem erectionem, & quoad emolumenta manualia*.

Illud eſt obſervandum circa applicationem Miſſæ Conventualis in Cathedrali, ſeu Collegiata, quòd regula generalis, quòd illam teneantur applicare pro Beneſactoribus, locum non habeat quando conſtat de 16 fundatione, ac de particularibus obligationibus injunctis per Fundatorem, maxime quando omnes redditus proveniant ex liberalitate ipſius Fundatoris, quia tunc videtur Canonicos teneri tantummodo ad applicationem tenore fundationis. *Paſqualig. de Sacrific. Miſſ. quæſt.* 899. *nu.* 2. & 4. cum aliis penes *Urſajam tom.* 3. *par.* 2. *diſcept.* 23. *n.* 69. uſque ad finem.

ADDITIO X.

De Reſervatione Beneficiorum ex Regula Quinta Cancellariæ Apoſtolicæ.

ARGUMENTUM.

Examinatur quæſtio, an per deputationem Canonici à Capitulo factam, ſuper exactione Taxæ Spoliorum, in iis Locis, in quibus inter Cameram Apoſtolicam, & Clerum concordatum fuerit de ſolutione certæ ſummæ, intret Regula V. Cancellariæ Apoſtolicæ. Et hac occaſione adducuntur aliæ limitationes Regulæ prædictæ.

SUMMARIUM.

1 *Per exercitium Officii Subcollectoris, deputati à Capitulo, in locum Cameræ Apoſtolicæ ſubrogato, regulariter inducitur Beneficiorum reſervatio, & quare, & n.* 2. *&* 5. *Contrarium n.* 11. 12. *&* 14.

3 *Debet tamen hujuſmodi Subcollector eſſe unicus, & generalis in tota Civitate, & Diœceſi, & num.* 13. 23. *&* 24.

4 *Et ſufficit aliquem fuiſſe Subcollectorem unico etiam temporis momento.*

6 *Sicuti pariter ad hoc, ut dicatur Subcollector generalis, ſufficit, quòd ſit deputatus ad omnia Spolia Civitatis & Diœceſis.*

7 *Neque generalitas reſoluta remanet ex limitatione, reſpectu ſpoliorum adverſus illicitos negotiatores.*

8 *Neque etiam ex deputatione aliorum Subcollectorum.*

9 *Dummodo non doceatur, quòd ſint in eadem ſpecie, & num.* 10.

15 *Ceſſante unicitate in Subcollectore, deputato à Nuntio Apoſtolico, ob concurſum cum altero deputato à Capitulo, ceſſat etiam reſervatio.*

16 *Ita pariter ceſſaret, ſi Subcollector, deputatus à Nuntio Apoſtolico, non eſſet Eccleſiaſtica dignitate inſignitus.*

17 *Vigore prædictæ Regulæ, reſervata exiſtunt Beneficia Subcollectorum, quæ durante eorum officio obtinebant, & à quibus, ſeu ad quæ Jus eis competebat.*

18 *Epiſcopus poteſtativam Juriſdictionem habet etiam in Parochos exiſtentes, ſive effectos Subcollectores, & num.* 21.

19 *Subcollectores, inter cætera privilegia Apoſtolica, quibus gaudent, plenariè exempti ſunt à poteſtate Ordinarii.*

20 *A quo Pontifice primùm conceſſa fuerit Subcollectoribus ejuſmodi exemptio.*

22 *Regulares, non obſtante ampliſſima eorum exemptione à poteſtate Ordinarii, in ſpectantibus ad Curam Animarum, ſubjiciuntur, non ſecus ac cæteri Parochi, proprio Diœceſano.*

25 *Si poſt deputationem unius Subcollectoris, alter deputetur, poſterior ipſo facto, ad tollendam multiplicitatem, alterum detrudit.*

26 *In perſona, rebus, & Beneficiis Subcollectorum, qui ſunt Papæ Officiales, non decet Inferiorem, ſeu Ordinarium manus apponere.*

27 *Reſervatio, in memorata Regula contenta, apud pleroſque*

roſque cenſeri ſolet odioſa, ratione præjudicii, quod, ob multiplicationem Subcollectorum, ſentiunt Ordinarii.

28 *Ubi unus deputatur à Generali Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, alter verò à Nuncio S. Sedis; tunc duplicitas non impedit reſervationem vigore d. Reg. V. & affertur ratio.*

29 *A' Dominio, & juriſdictione temporali non valet illatio ad Dominium, & Juriſdictionem Spiritualem.*

30 *Adducitur præjudicium, quod Papæ inferretur, admiſſa, in caſa de quo agitur, duplicitate.*

31 *Deputatio Subcollectoris, in verbis non tam ampla, quantum alias requiritur, quando dicatur in actu, & in effectu unica.*

AD evitandas Subcollectorum Apoſtolicorum ve-
xationes, occaſione Spoliorum, in pluribus Diœ-
ceſibus concordatum fuit cum R. C. Apoſtolica, de
ſolvenda eidem certa taxa, exigenda per Capitula Ca-
thedralium à Beneficiatis Diœceſis, prout etiam hæc
praxis viget in Diœceſi Piſtorienſi, in qua Capitulum
Cathedralis per Canonicum, quolibet anno deputa-
tum, hujuſmodi exactionem facit. Unde dubitari con-
tingit, an per hujuſmodi munus Subcollectoris intret
reſervatio, ex regula V. Cancellariæ de reſervatione
Beneficiorum hujuſmodi Subcollectorum; & quæſtio
iſtæ non eſt adeò plana, ut declaratione non indigeat.
Proinde primò eſt præmittendum, quòd per exercitium
1 officii Subcollectoris, deputati à Capitulo, ſubrogato
in locum Cameræ Apoſtolicæ, regulariter inducitur
Beneficiorum reſervatio, ex antedicta regula V. ut re-
ſolvit *Rot. dec. 155. num. 12. & ſeqq. par. 11. rec.* Ete-
nim deputatio facta per Capitulum procedit ex ſpeciali
facultate, & conceſſione Cameræ Apoſtolicæ, cujus
2 nomine fit exactio, ipſique fit ſolutio; quo ſtante ita
deputatus non poteſt dici nudus miniſter ad exigendum,
ſed verus Collector, ut reſpondit *Rot. dec 715. num. 7.
par. 1. & dec. 155. num. 4. & 7. p. 11. & dec. 100. num.
4. & dec. 111. num. 12. cum ſeqq. cor. Dunozet. Jun. &
cor. Duran. dec. 233. num. 19.* Oportet tamen, quòd ad
3 effectum prædictæ reſervationis dictus Collector ſit uni-
cus, & generalis cum juriſdictione in tota Civitate &
Diœceſi, *Rot. apud Novar. in ſumm. Bullar. dec. 46. n.
3. & ſeqq.* Quæ unicitas ſufficit ad effectum dictæ re-
ſervationis, etiamſi verificetur, aliquem fuiſſe Subcol-
lectorem unico momento temporis; *Roſ. de execut. Lit.
Apoſt. in Addit. ad capit. 7. num. 103. De Luc. de Benefic.
diſc. 10. num. 15. cor. Cerr. dec. 884. num. 7. & dec. 51.
num. 6. & ſeqq. par. 15.* & in terminis Subcollectoris
5 deputati à Capitulo, ſubrogato in locum Cameræ, *d.
dec. 155. num. 12. & ſeqq. part. 15.* & reſpectu genera-
6 litatis ſatis eſt, quòd Subcollector ſit deputatus ad om-
nia ſpolia Civitatis, & Diœceſis; *Rot. d. dec. 884. num.
5. & 6. cor. Cerr. & dec. 46. num. 56. & dec. 48. nu. 19.
& dec. 50. num. 11. cum ſeqq. apud Novar. in Sum. Bullar.*
abſque eo quòd generalitas remaneat reſoluta vigore
ſpecialis exceptionis, ſive limitationis, circa Spolia
7 adverſùs illicitos negotiatores, ut in puncto reſpon-
dit *Rot. dec. 715. ſub numer. 7. verſic. nec ex eo quòd in
concordia inita cum Camera ſiat exceptuata ſpolia, part. 1.
rec.* ſive vigore deputationis aliorum Subcollectorum;
8 tum quia deputatio particularium Subcollectorum ad
certa, & particularia, ſive ſpecialia Spolia non tollit
unicitatem generalis Subcollectoriæ, ut præciſè re-
ſpondit *d. dec. 884. num. 6 cor. Cerr.* Tum quia Subcol-
lectorum unicitas, ſive generalitas non excluditur, ex
quo adſint alii Subcollectores, dum non oſtenditur,
9 quòd ſint in eadem ſpecie, ut ait *Rot. apud Novar. in
ſum. Bullar. dec. 49. num. 26. & dec. 111. num. 11. cor.
Dunozet. Jun.* Ubi quòd unicitas poteſt concurrere in
10 pluribus, ob negotiorum diverſitatem, ideoque in iis
caſibus duplicitas non tollit reſervationem dictæ re-
gulæ; *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 43. num. 197. &
gloſſ. 51. n. 76. Rot. dec. 262. num. 4. p. 8. & dec. 51. n.
6. part. 15. rec.*

Hæc autem, quæ diximus, quòd Beneficia hujuſ-
modi Subcollectorum à Capitulis deputatorum, reſer-
vata exiſtant per d. reg. V. Cancellariæ, quamvis va-
lidis ſint innixa fundamentis, tamen negativa ſenten-
tia non caret æquali, ac forſan majori ratione, ſal-
tem cum declarationibus infra dicendis. Etenim poſt-
quam *Rot. cor. Coccin. dec. 988. repetita in rec. dec. 715.
p. 1.* cenſuerat, Beneficia hujuſmodi Subcollectorum,
à Capitulis deputatorum, eſſe reſervata, propter d.
reg. V. Cancellariæ, receſſit à deciſis, *cor. eodem dec.* 11
1009. 1055. & 1132. & poſtea *cor. Remb. dec. 293. &
dec. 336. cor. Dunozet. dec. 5.* ſub motivo, quòd hujuſmodi
Subcollector deputatus à Capitulo non fuerit unicus,
cùm alius deputatus reperiretur Subcollector à Nun-
tio Apoſtolico, pro exigendis ſpoliis, ad Cameram Apo-
ſtolicam ſpectantibus. Quapropter quamvis in Subcol-
lectore, deputato à Capitulo, ſubrogato in locum Ca- 12
meræ Apoſtolicæ, verificetur, juxta præmiſſa, qua-
litas requiſita per d. reg. V. ſi polleat auctoritate, &
juriſdictione generali ad exigenda omnia ſpolia Cleri-
corum Civitatis, & Diœceſis, ut declarando dictas de- 13
ciſiones *cor. Coccin. & cor. Rembold. advertit Rot. d. dec.
233. n. 19. cor. Dunozet. & dec. 125. nu. 12. cum ſeqq. cor.
Dunozet. Jun.* Tamen, ſi deficiant dictæ conditiones,
vel ſi adſit alter Subcollector deputatus à Nuntio A-
poſtolico cum generali deputatione, prout ſequitur in
hac Diœceſi Piſtorien. ubi adeſt Subcollector, deputa-
tus à Nuntio Apoſtolico Florentiæ, cum generali de- 14
putatione, locum habere non poteſt quoad Canoni-
cos, qui annis ſingulis deputantur à Capitulo ad exa-
ctionem taxæ ſpoliorum à Clericis Civitatis, & Diœ-
ceſis, dicta regula V. excluſo neceſſario requiſito uni-
citatis, ex firmatis per *Rot. in dd. deciſ. 233. cor Duno-
zet. & dec. 111. n. 12. cor. Dunozet. Jun.*

Quinimmo videtur eadem ratione dicendum, quòd
neque alterius Subcollectoris, deputati à Nuntio Apo-
ſtolico, cum generali facultate, Beneficia ſint reſerva- 15
ta ea regula prædicta, quia ob concurſum eodem tem-
pore Subcollectoris deputati à Capitulo, excluſa rema-
net unicitas per eamdem regulam perneceſſe requiſita:
quod etiam faciliùs eſſet dicendum, ſi dictus Subcolle-
ctor deputatus à Nuntio Apoſtolico eſſet ſimplex Sa-
cerdos, vel Clericus nulla dignitate Eccleſiaſtica inſi- 16
gnitus, quia munus Subcollectoris debet Perſonæ in
Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ demandari; per *Text.
in cap. Statutum de Reſcript. in 6. Rot. dec. 46. n. 14. &
dec. 48. n. 11. & dec. 50. num. 4. apud Novar. in ſum. Bul-
lar. & dec. 933. num. 1. cum ſeqq. cor. Cerr.* ubi animad-
vertit, quòd, etſi aliquando deputentur Collectores,
qui non ſint in Dignitate conſtituti, tamen ex hoc di-
ci non poteſt, quòd eorum Beneficia cadant ſub prædi-
cta reſervatione.

Subnectitur ad materiam ſequens S. Rotæ Romanæ
Deciſio.

R. P. D.

A N S A L D O.

Brictiuorien. Parochialis.

Veneris 25. Novembris 1712.

UTrùm in caſu Regulæ, vel potiùs unius ex limitationibus, quas adnotavit *Mandoſ. in ſuis commentar. ad Regul. 4. Cancell. quæſt. 3.* propriùs verſaremur, acriter diſceptari contigit in præſenti Cauſa inter Petrum Paulum, & Joſephum Antonium; primo exhibente proviſionem controverſæ Parochialis Eccleſiæ *Arcis S. Caſciani*, obtentam à ſuo Ordinario; & altero Apoſtolicam Collationem, & coram R. P. D. *meo Falconerio ſub die 14. Martii 1712.* triumphavit poſtremus, reſpondente *Rota*, *Literas Apoſtolicas eſſe exequendas*; & id ipſum in ulteriori proſequutione *coram Me* hac die *Tribunal* ſancivit, utpotè reſcribens rursùs, ac firmius pro legitima decretæ executionis execu-tione.

Regula, de qua erat ſermo, conſtituebatur ab ipſa Regula priùs in ordine *in* 4. & hodie 5. Apoſtolicæ Cancellariæ, per quam non ſolùm reſervata remanſerunt cuncta Beneficia generalium Collectorum fructuum, & proventum ipſius Cameræ Apoſtolicæ, ſed etiam ſubalternantium Subcollectorum. Nulla etenim quæſtio effectivè inſurgebat ex facto; certum quippè apparebat, quòd Dominicus ultimo loco Parochus defunctus, & de cujus vacante Beneficio agebatur, fuiſſet creatus Subcollector ab Apoſtolico Nuncio apud Sereniſ-

reniſſimum Magnum Etruriæ Ducem reſidente, uſque
ſub die 29. *Novembris* 1686. quodque in hujuſmodi Of-
ficio perſeveraſſet uſque ad Annum 1691. ideoque cùm
tempore intermedio idem Dominicus fuerit Parochus
conſtitutus, & conſecutiva munia, juraque Parochia-
lia exercuerit, de plano ſequebatur, quòd videretur
17 eſſe locus *Regulæ quintæ* prædictæ, quæ etiam in litera
id exprimebat ob ea verba -- *illa videlicèt Beneficia dum-
taxat, quæ durante eorum Officio obtinebant, & à quibus,
ſeu ad quæ Jus eis competebat*, prout quoque citra con-
tradictorem connotarunt *Æneas Falcon. de reſer. quæſt.
4. princip. effect. 22. in princ. Bellencin. tract. de charit.
ſubſid. quæſt. 119. num. 2. Mandoſ. ſuper eadem Regul. 4.
in princ. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 51. num. 67.
Garz. de Benefic. par. 5. cap. 1. num. 352. Card. de Luca
de Benefic. diſc. 9. num. 4. Rot. dec. 259. num. 4. par. 9.
rec. & dec. 249. num. 3. par. 18.* & in terminis alterius
deputationis factæ à Nuncio Florentino *in Burgi S. Se-
pulchri Beneficii, 12. Junii 1702. §. Reſervatio, coram
Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*, confirmata 27.
Junii 1703. coram eodem.

Quio ullo modo excipi merentur ab eadem *Regula*
Beneficia Parochialia ſub prætextu obſiſtentiæ Decre-
torum Sacrarum Congregationum Concilii, & Eccle-
18 ſiaſticæ Immunitatis, quæ reintegrare videntur Ordi-
narium in ſua poteſtativa Juriſdictione ſuper Parochis,
etiam exiſtentibus, ſive effectis Subcollectoribus, ut
penès *Monacell. in Formul. Eccleſ. par. 10. in Append. pag.
361. n. 28.* Quoniam memorata Decreta nihil ſtatue-
bant contra, vel in ordine ad præmiſſam *Regulam* re-
ſervatoriam, ſed quia inter cætera Privilegia, quæ
Summi Pontifices diſpenſarunt hujuſmodi Subcollecto-
ribus, ut par eſt, pro indigentiis, ſive exigentiis Ca-
meræ Apoſtolicæ impigrè laborantibus, ſpecialiter in-
dulſerint plenariam ipſorum Subcollectorum exemptio-
19 nem à poteſtate Ordinarii, ut habetur ex *Rebuff.* qui
in ejus Commentariis ad prædictam *Regul.* antiquitùs
quartam Cancellariæ, *in prax. Benefic. fol.* 443. tenen-
dum eſt (inquit, atque teſtatur) ejuſmodi exemptio-
20 nem exordium uſque ſumpſiſſe à *Conſtitutione Joannis
XXII.* exarata Avenione, poſtmodum confirmata per
Clementem VI. quòdque ipſe viderit Diploma conceſſio-
nis; quamobrem de hoc ampliùs non dubitarunt *Ze-
rol. in praxi Epiſc. par. 2. §. Exemptio, verſ. 5. Novar.
in ſumma Bullar. Comment. 152. num. 2. part. 2. Man-
doſ. ad Regul. 4. quæſt. 8. ſub numer. 3.* cum aliis *in
dicta Burgi S. Sepulchri Beneficii, 12. Junii 1702. §.
Certiùs.*

Hinc jure meritò prælaudatæ Sacræ Congregationes
declararunt, ſeu decrevere, quod ſi Subcollectores Ca-
meræ Apoſtolicæ non exiſtant ſimplices Beneficiati,
ſeu Clerici, aut Sacerdotes, verùm ſint Parochi effe-
21 ctivi, ex quo Animarum Cura immediatè pertinet ad
Epiſcopos, idcircò in concernentibus ejuſdem Curæ,
& Sacramentorum adminiſtrationem, titulus, & ex-
emptio illis minimè ſuffragetur, quin ratione præfatæ
Curæ directè ſubjaceant correctioni, & omnimodæ
poteſtati ipſorum Epiſcoporum, quorum quodammodò
ſpeciem Vicariatus exercent, ſicuti animadverterunt
*Cardinalis de Luca, Miſcell. Eccleſ. diſc. 1. num. 70. Ni-
col. in Floſcul. verb. Subcollector, num. 2.* cum aliis plenè
relatis *in ſecunda brevi Deciſione hujus Cauſa 3. Junii nuper
elapſi, §. Quo verò, coram Reverendo. P. D. meo Fal-
conerio.*

Idque videtur in longè fortioribus terminis Regu-
larium, antiquiori, & forſan generaliori, atque for-
tiori exemptione ſuffultis, quòd adhuc, ea non obſtan-
22 te, in ſpectantibus ad prædictam Animarum Curam
ſubjiciuntur uti cæteri indifferenter Parochi proprio
Diœceſano, *Card. de Luca de Regul. diſc. 15. num. 4.
& diſc. 32. numer. 2. & de Juriſd. diſc. 4. num. 4. verſ.
Circa verò, & de Paroch. diſc. 13. num. 4. Spada conſil.
57. num. 6. lib. 5. Pignattell. tom. 3. conſult. 58. numer.
5. Rot. dec. 391. num. 4. & 5. para. 13. dec. 20. num.
7. par. 18. recent. & in Firmana Juriſdictionis ſuper re-
ſervatis, 15. Aprilis 1701. §. Idque, coram Reverendiſſ.
D. Molines Decano.*

Hæc circa Regulam in ſe; ſed ab ea, illiuſque vi-
ſceribus literaliter quoque pariformiter inſurgebat ca-
ſtigatio, ac limitatio, nimirum quòd iſti Subcollecto-
res ſubeuntes reſervationem *Regulæ 5.* ſeu ſub illa ca-
dentes, debeant eſſe *unici* in quacumque Civitate, vel
Diœceſi, ut ibi -- *& unicorum in quacunque Civitate,
vel Diœceſi, qui ſuo tempore Officium exercuerint, Subcol-
lectorum*; quare cùm ſub eiſdem annis fuiſſet à Reve-
rendiſſimo Theſaurario expreſsè quoque deputatus in
Subcollectorem hujuſcemet Civitatis, & Diœceſis Ar-
chidiaconus Tamberlichius, quin etiam hæc eadem il-
lius deputatio per triduum præveniſſet factam in Perſo-
nam Dominici prædefuncti, & ulterius poſtmodum per-
duraſſet uſque ad annum 1694. deficere palam videba-
tur prædictum eſſentiale requiſitum *unicitatis*, ſine quà 23
ampliùs locum ſibi non vindicat præfata *Regula quinta*,
ad paſſim affirmata per *Mandoſ. ad d. Regul. quæſt. 1. 2.
1. & 2. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloſ. 51. n. 73. Garz.
de Benefic. par. 5. cap. 1. num. 357. Barboſ. de poteſt Epi-
ſcopi, allegat. 57. num. 117. part. 3. Modern. Clericat. de
Benefic. diſcord. 38. num. 14. Rot. coram Cavaler. dec. 16.
num. 1.* cum pluribus aliis allegatis *in Zamoren. Canoni-
catus, impreſſ. poſt Novarium in ſumm. Bullar. dec. 46 2.
15. & dec. 47. num. 12.* Adeout, ad differentiam gene-
ralium Collectorum, utique in Subcollectoribus non
tantùm requiratur hujuſmodi unicitas Officii, ſed quòd 24
exiſtat eadem unicitas illis attributa per totam Diœce-
ſim, cum plenaria, omnimoda, & univerſali Juriſdi-
ctione, quemadmodum proſequuntur *idem Gonzal. ad
Regul. 8. gloſſ. 51. num. 73. Garz. de Benefic. par. 5. c. 1.
§. 6. num. 375. Barboſ. de poteſtat. Epiſcopi par. 3. allegat.
57. num. 119. Card. de Luca de Benefic. diſ. 8. num. 6. Rot.
in Zamoren. Canonicatus, impreſſa poſt Novar. in ſumm. Bul-
lar. dec. 46. num. 11* cùm aliis *in cit. Burgi S. Sepulchri,
17. Junii 1703. §. Et quamvis, coram Reverendiſſ. D. meo
Decano.* Quòdque è converſo ſi eodem tempore alter
deputetur, pro hac multiplicitate tollenda, ipſo facto
unus, nempè poſterior, alterum detrudat, teſtis eſt 25
*Bellencin. de Charit. ſubſid. quæſt. 109. in princ. Mandoſ.
ad d. Regul. 4. q. 10. num. 2 Verall. dec. 138. num 1. par.
2. & dec. 385. num. 6. par. 5. & dec. 249. num. 15. par.
18. recent.* cum aliis *in dicta Burgi S. Sepulchri Beneficii,
12. Junii 1702. §. Prout etiam.*

Addito, quòd licèt hujuſcemodi reſervatio Benefi-
ciorum, quæ obtineantur ab actu exiſtentibus Subcol-
lectoribus, admodum videatur eſſe rationabilis, ex quo
hujuſmodi Subcollectores ſtatim efficiuntur Papæ Offi-
ciales, & illius Miniſterio, & ſervitio incontinenti
remanent adſcripti, proindeque non deceat, quòd Infe- 26
rior, ſive Ordinarius manus apponat in eorum Perſona,
rebus, & Beneficiis, ut rectè obſervavit *Bellencin. dicto
tract. de Charit. ſubſid. quæſt. 94. in princ. Mandoſ. ad di-
ctam Regul. 4. quæſt. 8. ſub numer. 3. poſt medium; Lot-
ter. de re benef. lib. 2. quæſt. 32. num. 164. Gonzal. ad Re-
gul. 8. Cancell. Gloſs. 51. ſub num. 1. Barboſ. in collect. ad
Concil. Trid. ſeſs. 24. cap. 11. num. 6. de reformat. Rot. in
recent. deciſ. 265. nu. 2. par. 2. recent. & in ſæpedicta Bur-
gi S. Sepulchri, 12. Junii 1702. §. Certiùs, cor. Reverend.
D. meo Decano.*

Nihilominus ex altera non minùs æquipollenti ra-
tione (& ſi oriente ab æquitate, & moderatione Sum-
morum Pontificum) neque etiam congruit, quòd per
multiplicationem horum Subcollectorum Ordinarii ſen-
tiant præjudicium tot reſervationum, ac impedian-
tur conferre paulatim cuncta Beneficia propriæ Diœ- 27
ceſis, quod inter fructus illorum reſidentiæ apprimè
numeratur, & adſcribitur, & proinde apud pleroſque
eadem reſervatio interclusa *in Regula* v. cenſeri ſo-
let odioſa, ex traditis per *Rebuff. in prax. Benefic. in
not. ad dictam Regul. 4. verſ. notandum, Cochier. de Ju-
riſd. in exempt. par. 1. quæſt. 4. num. 6. Mandoſ. ad dictam
Regul. 4. q. 9. & num. 3. & 4. Marant. reſponſ. 44. num.
9. par. 1.*

In hoc igitur conflictu regulæ, & limitationis utrin-
que pugnantium, & in facto juſtificatarum, ac ma-
gis in abſtracto indubitabilium prævaluit apud Domi-
nos accurata, æquitativa, & juridica ponderatio, quòd
tunc unicitati adverſetur duplicitas Subcollectorum,
quando hæc proveniat ab eodem fonte, & ad eum-
dem effectum; ſed ſi eorum altèr extiterit Deputa-
tus ratione propriæ poteſtatis (prout hic) à generali Ca- 28
meræ Apoſtolicæ Theſaurario, alter verò à Nuncio
S. Sedis, tunc eadem duplicitas minimè faciat, quo-
minus ſatis ſuperque remaneat ſubjectus prædictæ *Re-
gulæ quintæ*, ut loquendo etiam in caſu ſimilium de-

puta-

putationum practicatarum in una eademque Civitate, atque Diœceſi uno ore affirmarunt *Card. de Luca de Benef. diſc. 10. num. 6. Roſa de execut. lit. Apoſtol. par. 1. capit. 7. num. 73. Rot. coram Dunoz. Jun. deciſ. 100. ſub num. 6. & dec. 111. numer. 11. & deciſ. 876. nu. 8. & coram Emerix Jun. deciſ. 1020. num. 9. & in recent. deciſ. 255. num. 6. par. 5. tom. 1.* & firmavit *altera Deciſio in hac cauſa die 14. Martii labentis Anni, §. Quandoquidem.*

Quantumvis enim litera præfatæ *Regulæ quintæ* videatur, ut ſupra, deſiderare hanc unicitatem *in quacumque Civitate, vel Diœceſi*, atque ideò ratio, propter quam uno, eodemque tempore aderant in hac Diœceſi duo Subcollectores, motivum, congruentiam, aut neceſſitatem deſumeret à Dominiorum, & Principum ſeparata Ditione, nempè S. Sedis, & Magni Ducis, & propterea adhuc ea non tolerat, quòd non eſſet violata ſingularitas loquendi, adhibita per eamdem *Regulam*, dum, non ex eo, quòd Diœceſis, ſeu Territorium Spirituale hujus, vel alterius Epiſcopi amplectitur loca ſita in diverſo, ac etiam independenti Dominio temporali, ſcinditur ipſa Diœceſis, & de una
29 fiunt duæ; cùm à Dominio, & Juriſdictione temporali minimè valeat illatio ad Dominium, & Juriſdictionem Spiritualem, juxta ponderata in his terminis per *Textum in cap. 1. juncta Gloſſ. in verb. locis, de Relig. Domib. Gloſſ. in Clement. ne Romani, §. Sane, in verb. Diœceſis, de elect. Card. de Luc. de Juriſd. diſc. 1. num. 16. & 17. in fin.* cum cæteris plena manu adductis in illa *Fulden. ſeu Nullius Juriſdictionis, 1. Junii 1708. §. 88. & in Nullius, ſeu Caputaquen. Juriſd. 14. Decembris 1711. §. Cæterùm, coram Me.*

Siquidem facilè obviam ivit huic animadverſioni altera in his terminis conſideratio, deprompta ex eiſdem præcordiis allatæ ſuperiùs congruentiæ, per quam Summi Pontifices præſcripſerunt in *Regula* hanc unicitatem, nempe ut minus præjudicium inferretur Ordinariis, ſed, & hic idem diſcurſus oculariter retorquebatur; nè enim unquam præſumi poſſit, quòd Papa cum Epiſcopis judicetur ad imparia, ideo debeant etiam iidem Epiſcopi tolerare, quòd in his circumſtantiis non tàm paſſim contingibilibus, nempè conceſſionis ejuſdem S. Sedis, quòd ad inſtantiam Principum pro eorum territoriis alii Subcollectores, & Miniſtri deputentur, ipſe Papa, ipſa S. Sedes haud deperdat totum ſuum Jus, totamque *Regulam* in ſui detrimentum deſtruat, & infirmet, retento quippe ſenſu contrario, & dato, quod duo quodammodò neceſſariò deſtinentur in his caſibus Subcollectores, ecce quòd nunquam in hiſce Diœceſibus, per exiſtentiam horum duorum Summus Pontifex conferre poſſet illorum Beneficia, ut affirmaverant, & rectè, ſuperiùs allegati *in §. Hæc circa regulam* quibus addi poſſunt *Belleneiu. dicto tract. de Charitat. ſubſid. quæſt. 118. Ventrigl. in prax. rer. notab. Eccleſ. tit. de reſervat. Benefic. annot. 2. §. 2. num. 52. Maranta dicto reſponſo 44. num. 8. par. 2. Rot. coram Royas dec. 347. n. 8.*

Quamobrem ex oppoſito, quia, ut tritum eſt, ratio eſt anima legis, & ſi regulariter ille unicus Subcollector, *Regulæ quintæ* obnoxius, debeat plenariam, univerſalem, ac omnimodam habere Juriſdictionem in tota Diœceſi; nihilominus quoties tractatum fuit de unico, & in rei veritate deputato Subcollectore eum non tam ampla apparentia, & plenitudine Juriſdictionis, attamen niſi eodem tempore adfuerit alter Subcollector, quia tunc præſervantur Jura Ordinariorum, & præſervatur Jus S. Sedis, ſolidè, & geminatè reſolutum fuit, quòd ſufficiat deputatio, minùs
31 quidem effrænata in verbis, & in Diplomate, ſed in actu, & in effectu unica, ut lato calamo in ſæpè allegata *Burgi S. Sepulchri Beneficii, 12. Junii 1702. §. Certiùs, & 17. ejuſdem menſis 1703. § Et hic coram Reverendiſſ. D. meo Molines Decano.*

Atque ex his adhæſivè etiam de cætero ad ea, quæ luculentiùs oſtenſa fuerunt in præcedenti Inſtantia *coram R. P. D. meo Falconerio*, ut præmiſi, *ſub diebus 14. Martii, & 3. Junii 1712.* in hodierna quoque Audientia *coram Me*, Domini, Joſepho tantùm informante, reſponderunt.

ADDITIO XI.

De adjunctorum juriſdictione in caſu quo Capitulum deliquerit contra Epiſcopum.

ARGUMENTUM.

Quando Epiſcopus procedere teneatur, vel non, cum Adjunctis à Capitulo, hujuſmodi privilegium habente, electis. Et an Adjunctos adhibere debeat Superior, ad quem in ſuis caſibus devolvatur cauſæ cognitio; & qui ſint.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus omnimodam Juriſdictionem habet contra quoſcumque ſibi ſubjectos, etiam contra Capitula Cathedralium, tam de Jure antiquo, quàm de Jure novo, & n. 2. & 3.*
Attento Jure novo habent Capitula hoc privilegium, quòd contra Capitulares procedatur, cum duobus adjunctis, à Capitulo, & ex eodem Capitulo eligendis, eodem n. 2.
4 *Privilegium Adjunctorum quibus Capitulis concedatur.*
5 *In quibus caſibus Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus procedere valeat abſque Adjunctis, & quare, & n. 6. 7. 8. & 9.*
10 *Si Epiſcopus, vel Archiepiſcopus procedere nolit, vel non poſſit contra Capitulum, vel Canonicos, privilegio Adjunctorum gaudentes, Juriſdictio devolvitur ad Superiorem, & n. 11.*
12 *Et devolutio eſt libera, nec alligata cum Adjunctis, & num. 13.*
14 *Hujuſmodi privilegium Adjunctorum locum habet in cauſis, ſeu delictis ſingulorum Capitularium, ad quorum cognitionem proceditur ex officio, vel ad petitionem partis; non autem in cauſis, vel delictis commiſſis contra Epiſcopum, vel Archiepiſcopum, & de ratione, & n. 17. 20. 25. & 26.*
15 *Capitulum, ſeu quilibet alia Univerſitas, tripliciter delinquere dicitur, nempe committendò, ratum habendo, & omittendo; & omnes hi tres modi explicantur, & n. 16.*
18 *In diſcordia inter Epiſcopum, ſeu Archiepiſcopum & Adjunctos, eligi debet tertius de Capitulo.*
21 *Felin. in cap.* Irrefragabili de ff. ordin. *declaratur.*
22 *Reſolutiones pariter Sac. Congregationis Concilii in hoc propoſito declarantur, & n. 23. & 24.*

EPiſcopus, ſive Archiepiſcopus habet omnimodam,
& liberam Juriſdictionem in Jure communi fun- 1
datam contra quoſcumque, etiam Capitula Cathedralium, *per Text. in capit. pernicioſam 1. & c. irrefragabili 13. ubi gloſ. verbo Capitulum, de offic. Jud. Ordinar. cap. cùm Epiſcopus, eodem tit. in 6. capit. cum perſona, de privileg. in 6.* & ubique communiter ſcribentes.

Præfatam Juriſdictionem contra Capitula Cathedralium, per privilegia exemptionum, conſuetudines, con-
cordias, & ſimilia, ablatam, plenariè reſtituerat *Sa-* 2
crum Concilium Tridentinum, ſeſſ. 6. capit. 4. & denuo confirmavit *ſeſſ. 25. cap. 6.* additis ſolummodò, favore Capitularium, duobus Adjunctis à Capitulo, & ex eodem Capitulo eligendis, de quorum conſilio, & aſſenſu contra eos procedere teneatur.

Utriuſque Decreti diſpoſitio Epiſcoporum Juriſdi-
ctionem confirmat, & in hoc invicem famulantur & 3
conveniunt, ut obſervat *Rota, dec. 743. p. 1. & dec. 328. par. 2. diverſ. Jacob. Pignatell. conſult. Canon. 162. num. 2. tom. 4.* Conceſſio verò Adjunctorum Capitulis facta *in cap. 6. ſeſſ. 25.* non emanavit in gratiam Capitulorum, vel Capitularium omnium Cathedralium u-
niverſaliter, ut aliquid omnibus de novo concedere- 4
tur, ſed ſolummodò ad favorem Capitulorum, aliqua libertate, ſeu exemptione à Juriſdictione Ordinarii gaudentium, ne ea totaliter privarentur, & omnimodæ voluntati, & diſcretioni Epiſcoporum, cum quo ſæpe lites, & controverſias habent, ad quem effectum exemptiones paraverant, Capitulares ſubmitterentur, ut pluries per hanc Sac. Congregationem deciſum fuit, & dicunt *Lotther. de re benef. libr. 1. quæſt.*

25. nu.

25. *numer.* 62. *Gratian. diſcept.* 892. *numer.* 26. *Barboſ. de Canon, & Dignit. cap.* 28. *numer.* 2. & 3. & *in Collect. ad dictum cap. 6. ſeſſ.* 25. *num.* 3. & 4. *Saravia de adjunct. quæſt.* 12. *num.* 17. *Card. de Luca, de Canonic. & Capitul. diſc.* 23. *num.* 8. *tom.* 12. & pleniùs *in Miſcell. Eccleſiaſt. diſc.* 24. *numer.* 3. *cum duobus ſeqq. tom.* 14. *Rota dec.* 142. *par.* 1. *dec.* 328. *par.* 2. *div. Seraphin. deciſ.* 493. *n.* 1. & *dec.* 597. *n.* 2.

Talis autem Adjunctorum Juriſdictio eiſdem non ita
tribuitur, ut pernecesse eum ordinaria Epiſcoporum
Juriſdictione ſemper concurrant, ac ſint Conjudices,
ita ut ſine ipſis numquam procedi valeat; ſed dumtaxat admittuntur quando Epiſcopus, ſive Archiepiſcopus ipſe contra ſuos Capitulares procedit, & quando Jus
5 commune non reſiſtit; ac proinde Epiſcopus, ſive Archiepiſcopus ſine Adjunctis procedit contra Cannnicum
alterius Diœceſis, qui in ſua Diœceſi delictum commiſit, ut plenè probat *Saravia de Adjunct. quæſt.* 22.
6 *per tot.* Procedit ſine eis contra ſuos Canonicos, ſi in
principio anni Capitulum Adjunctos non elegit, *Saravia dicto tract. quæſt.* 10. *per tot. Barboſ. de Canonic. cap.* 28. *numer.* 4. & *in collect. ad. d. cap.* 6. *numer.*
5. Sicut ſine Adjunctis procedit, quando totum Ca-
7 pitulum deliquit; *Rota cor. Seraphin deciſ.* 1050. *per tot. d. Saravia quæſt.* 6. *per tot. Barboſ. de Canonic. cap.* 28. *numer.* 23. & *in Collect. ad cap.* 6. *numer.* 21. &
8 in aliis pluribus caſibus; & horum omnium unica
ratio eſt ejus ordinaria Juriſdictio in Jure communi fundata. Ratio autem, quare ceſſet Juriſdictio Adjunctorum, quando delinquit Capitulum, ea eſt, ne ipſi in cauſa propria Capituli, præſertim gravi, & cri-
9 minali evadant Judices, & Partes, quòd menti Patrum
Concilii, & diſpoſitioni Juris omnino repugnat, ut
benè ibidem docet *Barboſ. numer.* 22. & *de Canonic. quæſt.* 28. *numer.* 23. *Ludovic. à Saravia de Adjunct. Juriſdict. quæſt.* 9. *numer.* 4. *Gratian. diſcept.* 893. *numer.* 4. *Ricc. in prax. part.* 4. *reſolut.* 194. *Fermoſin. de offic. Archipresb. quæſt.* 24. *à numer.* 99. *Pax Jordan. var. lucubrat. tom* 2. *lib.* 7. *titul.* 1. *à numer.* 141. *Tondut. reſolut. benefic.* 61. *numer.* 6. *Seraphin. deciſ.* 1050. *numer.* 6. & ita reſolviſſe hanc Sacram Congregationem *in celebri Abulen.* & in aliis teſtatur *Farinacc. in ſuis Collectan. ad idem cap.* 6. *ſect.* 23. *de reformat. pag.* 111.

E converſo, ſi ipſemet Epiſcopus, vel Archiepiſcopus non procedit contra Capitulum, ſeu Canonicos,
10 privilegio Adjunctorum gaudentes, vel quia nolit,
vel quia non poſſit, non devolvitur Juriſdictio, & facultas procedendi ad Adjunctos, ſed ad Superiorem,
qui reſpectu Epiſcopi eſt Archiepiſcopus, & reſpectu
Archiepiſcopi eſt Sedes Apoſtolica, ut latiſſimè probat *dictus Saravia, quæſt.* 5. *per tot.* & in terminis de-
11 licti, commiſſi à Capitulo contra Archiepiſcopum (qui
non debet eſſe Judex in cauſa propria) quòd cognitio
devolvatur ad Superiorem, *Barboſ. in Collect. ad dictum cap.* 6. *numer.* 22. *Rota cor. Seraphin. deciſ.* 1050. *numer.* 6. & clariùs *Valenzuel. conſ.* 184. *numer.* 77. & 78. *lib.* 2.
ubi, quòd devolvitur ad Papam, ad effectum committendi, *Tondut. reſol. benef. par.* 1. *cap.* 61. *num.* 6. *in fine.*

Hujuſmodi devolutio eſt libera, & non alligata cum
Adjunctis. Sacrum enim Concilium *in dicto capit.* 6.
ſolùm Epiſcopis formam procedendi præſcripſit, ut indicant illa verba -- *procedit, procedere teneatur* -- non autem diſponit, quòd ſi cauſa devolvatur ad Archiepiſcopum, ſive ad Papam, procedi debeat cum Adjunctis Capituli, ſeu Canonici delinquentis; ideo tamquam caſus omiſſus remanet ſub diſpoſitione Juris
12 communis, à quo determinandus eſt. In Jure autem
nullibi legitur; nec ullus Canoniſta dixit, cauſas Capitularium, juxta antiquos Canones, ab Epiſcopo, ſeu
Archiepiſcopo cum conſilio ſui Capituli judicandas,
devolvi ad Superiores, cum onere requirendi conſilium
Capituli, & modo Conjudicum Adjunctorum Capitularis judicandi; ſed libera ſemper fuit devolutio, ut
iſtum caſum expreſsè decidit *Textus in capit. Irrefragabili, §. Cæterum, de offic. Judic. Ordinar.* ubi in Concilio Generali ſtatuitur, quòd exceſſus Capituli, maximè in contemptum Epiſcopi, ad ipſius querelam à
Metropolitano caſtigetur, & *ibi poſt gloſſ. in verbo ſuper hoc delegatus, querit Innocent. numer.* 5. ibi -- *Sed quare Epiſcopus non corrigit exceſſus Canonicorum ſuorum? reſpondeo, quòd ſic placuit Papæ, & non ſine cauſa, quia*
videretur Judex in cauſa propria, quamvis non ſit, & quia ardua contra Capitulum; unde non debet eam audire niſi cum Capitulo ſuo; ſed cum eis audire non poſſet, quia eidem Juris eſſet, quamvis non eſſent Rei, & Judices, -- quem ibi ſequuntur *Hoſtien. numer.* 14. *Ancharan. numer.* 10. *Joan. And. in gloſſ. marginali ad d. §. Cæterum, ubi Abb. nu.* 3. *verſus finem; Jo. ab Imola n.* 5. *cæterique ſcribentes.*

Præterea, pro excluſione Adjunctorum in cauſis
devolutis ad Superiorem, urget, quòd ſi Archiepiſco-
pus, qui eſt principalis, & habet ordinariam juriſdictio- 13
nem, non procedit, nec procedere poteſt, quomodo,
& qua ratione Acceſſorii, quales ſunt Adjuncti, admitti debent, juxta regulam *l. fin. §. Cùm mihi*, ibi --
quia niſi à me vim accipiat obligatio nihil potuit valere ff. de verb. obligat. & *in l. nam cum*, ibi -- *non invenimus quis Adjunctus ſit, quia non eſt qui petere poſſit* -- *ff. de ſtipulat. Servor.* quo argumento, ad excludendam devolutionem in Adjunctos, quando Epiſcopus nolit,
vel non poſſit procedere, eamque totaliter transferendam in ſuperiorem, utitur *Saravia de Adjunct. qu.* 5. *n.* 11. ultra alias rationes in eadem quæſtione per ipſum ponderatas.

Urget etiam, quòd privilegium Adjunctorum à Sacro Concilio Capitulis conceſſum, reſpicit ſolùm cauſas, ſeu delicta ſingulorum Capitularium, ad quorum
cognitionem Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus, ex offi-
cio, vel ad petitionem Partis, procedit; non verò 14
comprehendit cauſas, & delicta commiſſa contra Epiſcopum, vel Archieſpiſcopum; in quibus, cùm devolvantur ad Superiorem, non habet locum privilegium Adjunctorum, ut ex *Alciato, reſponſ.* 164. *nu.* 21.
in noſtris terminis advertit *Valenzuel. conſ.* 164. *num.* 78. *lib.* 2.

Tripliciter autem delinquere dicitur Capitulum, ſeu
quælibet alia Univerſitas, nimirum committendo, 15
ratum habendo, & omittendo; ac proinde, quamvis
Capitulum, ſive Univerſitas non dederit expreſſum
mandatum ad delinquendum; tamen ſi geſta ratificavit, vel omiſit ſatisfacere, quando poterat, Superiori offenſo, cenſetur deliquiſſe; *Miſinger. cent.* 4. *obſerv.* 79. *per tot. Bojard. ad Clar. §. Fin. qu.* 16. *à nu.* 11. *ad* 21. *Curia Piſan. lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 1. *ad* 6. *Magon. dec. Lucen.* 72. *à num.* 16. *ad* 19. Sicuti quando
Capitulum omiſit impedire violentias, ſeu alia crimina, patrata à ſuis Capitularibus contra ſuum Epiſco-
pum, vel Archiepiſcopum, quo caſu arguitur man- 16
datum à principio de eiſdem violentiis inferendis,
juxta ſententiam *Butr. in cap. cùm ad Sedem, de reſtitut. ſpoliat. Farinacc. de inquiſit. qu.* 24. *numer.* 142. *&* 143. *Menoch. de recuperan. remed.* 9. *numer.* 129. *Maſcard. de probat. concluſ.* 1420. *numer.* 19. & 20. *Oſaſch. dec.* 138. *num.* 3. *Afflict. deciſ.* 373. *num.* 2. *Magon. deciſ. Lucenſ.* 72. *n.* 18.

Alia denique ratio, ob quam in caſu, quo deliquerit Capitulum, ceſſet juriſdictio Adjunctorum, maximè quando delictum ſit patratum contra Epiſcopum,
ſeu Archiepiſcopum, ſed liberè devolutio fiat ad Su-
periorem, abſque onere procedendi cum Adjunctis Ca- 17
pituli, eſt, quia ſic omnia delicta remanerent impunita;
nam iſti Adjuncti ſemper in favorem Capitularium judicarent, & eſſent de contraria ſententia Judicis; in quo-
rum diſcordia, cùm Tertius eligi debeat de Capitulo, 18
ut plenè firmat *Pignatell. conſult.* 129. *per tot. tom.* 9. re-
ferens plura decreta *Card. de Luc. de Canonic. diſc.* 23. *per* 19
tot. lib. 5. *dub.* 23. *Pac. Jordan. dicto tit.* 1. *n.* 144. *Fermoſin. de Offic. Archipresbyt. qu.* 4. *num.* 11. *Rota cor. Eminentiſſ. D. Cardinali Cerro, dec.* 339. *nu.* 5. iſte et-
iam Tertius, uti de Capitulo, ſemper judicabit ad 20
favorem Capitularis; & materia Judicii ſemper erit
inæqualis, vel ſaltem ſemper Capitulares erunt ſuſpecti in cauſa Capitularis; *Alteſen. in cap. ex parte, de offic. deleg. Vameſ. conſ. Canon. numer.* 4. *de reſcript. Sarav. de Adjunct. q.* 9. *n.* 20.

Neque contra præmiſſa applicabilis eſt concluſio,
quòd nolente, vel recuſante Epiſcopo, devolutio fiat
ad viciniorem, cum ſuo onere, videlicet, cum Adjun- 21
ctis, *ex Felin. in c. Irrefragabili, ſub n.* 3. *ad fin. de Offic. Ordinarii*; nam ipſe loquitur in terminis, quando ſcilicet Epiſcopus non vult, vel negligit, ſeu Partibus ſuſpectus eſt; tunc enim forſan poſſet procedere hæc aſſertio. Secùs autem quando delictum eſt in perſo-

nam Epiſcopi, vel delinquit Capitulum; tunc enim idem *Felinus* contrarium tenet, & cauſa devolvitur ad Metropolitanum; & quando agitur de Metropolitano, ad Papam, qui, ut ſupra diximus, non tenentur judicare cum Adjunctis, quinimo ipſe *Felinus* confirmat ſupradicta *loc. cit.*, ibi -- *Declarat ſecundo loco gloſſ. in dicto cap. Ne pro defectu*, *niſi* ex delicto ſolius Prælati *actus devolveretur ad alium*; *quia*, *ex quo Capitulum non deliquit*, *debet ille ſubrogatus Epiſcopo requirere Capitulum in illo actu*, *ſicut tenebatur Epiſcopus*, *&c.* *& ſic habes caſum*, *in quo ſuccedens de jure devoluto requirit Capitulum* -- Ex quo patet, quòd *Felinus* dicit ſubrogatum Epiſcopo debere requirere Capitulum, quando devolutio ad ipſum ſit, propter delictum Prælati, & Capitulum non deliquit; ſecus verò in caſu contrario, in quo ſolum Capitulum deliquit, non autem Epiſcopus.

Prout nec obſtare poterit, quod aliàs à Sac. Congregatione Concilii fuerit declaratum, quòd in caſu, in quo diſcordantibus duobus Adjunctis, in devolutione, quæ fit ad Epiſcopum viciniorem, pro electione Tertii, quando Epiſcopus, & Capitulum non ſunt concordes, talis Epiſcopus vicinior debeat talem
22 Tertium eligere de gremio ejuſdem Capituli, ea ratione, quia non licet, ut omiſſis membris ejuſdem Eccleſiæ, in ejus negotiis, aliena adhibeantur conſilia; & quia devolutio non immutat naturam electionis devolutæ, ex traditis per *Rot. cor. Cerr. dec.* 339. Ut ſic ex eiſdem rationibus in devolutione, quæ fit hoc caſu ad Superiorem, ita iſte debeat judicare cum Adjunctis quemadmodum judicare debeat Epiſcopus, à quo devolvitur.

Siquidem ceſſat dubitatio, animadvertendo, ideo eo caſu Tertium Adjunctum eſſe eligendum de gremio ejuſdem Capituli, quia cauſa adhuc decidenda remanet ab ipſo Epiſcopo, ut ſic cum diſcordantibus duobus Adjunctis Capitularibus, nullum remaneat ſuffragium
23 pro Capitulo, tertius addi debeat, qui cauſam cum Epiſcopo terminare poſſit; quod non procedit quando cauſa devolvitur ad Superiorem ex eo, quia vel Epiſcopus, vel Capitulum non debent eſſe Judices in cauſa propria, dum agitur de unius, vel alterius delicto puniendo, & ſic nullum amplius poſſit eſſe judicium Epiſcopi; nam tunc nedum non militant rationes ſuperius adductæ, ſed imò ſunt potiùs diverſæ, ut de ſe
24 patet; & propterea devolutio fit ex diverſu jure, quo attento nunquam tranſit cum prioribus qualitatibus, ut tradit *Rebuff. de congr. num.* 27. & in his terminis egregie *Pignatell. conſult. Canon.* 162. *num.* 20. *&* 50. *lib.* 1. Et præcisè diſtinguendo caſum à caſu non obſcurè tradit, ſi benè perpenditur, *Card. Delug. reſponſ. moral. lib.* 5. *dub.* 23. *ſub n.* 8.

Nec ſine maxima ratione, quia hoc caſu Capitulum judicaret contra Epiſcopum, exercendo in perſonis Adjunctorum propriam, & ſeparatam juriſdictionem,
25 quam non habent; & quod magis eſt, judicarent in cauſa propria, & ſine dubio contra Epiſcopum, cujus Juriſdictioni ſemper Capitulum ſolet eſſe contrarium, juxta notata per *Alvar. Pelag. de Planct. Eccleſ. lib.* 2. *c.* 26. *verſ. Nono quia*; junctis traditis ad rem per *Araux dec. moral. d. tract.* 2. *q.* 20. *dub.* 7. *n.* 33.

Alio pariter urgente motivo, quia eo caſu Capitulum, ut diximus, privatur beneficio Adjunctorum; ideoque quando totum Capitulum delinquit, nullus remanet, qui in Judicem valeat eligi; ſiquidem manus Judicis, & Rei in eandem perſonam, reſpectu ejuſdem, nequeunt coincidere, coincidere autem opus eſſet, ſi toto Capitulo peccante, aliquis ex Capitulo ad judicandum eligeretur, ut diſerte probat *Araux. d. Tract.* 2. *q.* 20. *dub.* 5. *ſub nu.* 6. Sicque multò minùs admitti poteſt, quòd Capitulum Judicis partes explere poſſit, quando Epiſcopus judicando eſt excluſus, ea ratione, quia ſicut iniquum eſſet, peccante Capitulo contra Epiſcopum, eundem in illud animadvertendi retineret facultatem, ita iniquum eſſet Capitulum debere animadvertere contra Epiſcopum, in quem deliquit, juxta ea, quæ benè proſequitur idem *Araux*, ubi ſupra ſub eodem n. 6. *verſic. circa quam animadverte*.

ADDITIO XII.

De electione Abbatiſſæ Perpetuæ.

ARGUMENTUM.

An in electione Abbatiſſæ perpetuæ, ſervanda ſit forma Textus in cap. *Quia propter*, *de elect.* Agitur etiam de electione primarum Dignitatum Ordinum Regularium, aliiſque materiam electionis concernentibus.

SUMMARIUM.

1 *In electione Abbatiſſæ temporalis*, *quæ non habet Juriſdictionem in Eccleſia*, *ſervanda non eſt ſolemnitas*, *inducta in* c. Quia propter, de elect.

2 *Sed ſatis eſt*, *quòd eligatur à majori parte Capituli*, *etiamſi vota data fuerint à ſingulis extra Capitulum.*

3 *Secus verò quoad electionem Abbatiſſæ perpetuæ*, *habentis clavem Ordinis*, *& Juriſdictionis in Eccleſia*, *& Perſonis*, *prout in Germania.*

4 *Quod fortius procedit*, *ubi concurrit antiqua conſuetudo.*

5 *Electores quando cenſeantur ſe voluiſſe coarctare ad ſervandum diſpoſitionem d. cap.* quia propter, *ita ut ob defectum formæ*, *ibidem præſcriptæ*, *electio ſit nulla.*

6 *Ad vitandam nullitatem electionis*, *ob non ſervatam formam d. Textus*, *non poſſunt Electores allegare errorem Juris.*

7 *Sed hoc caſu intrat devolutio ad habentem facultatem confirmandi.*

8 *Eodem modo*, *quo in Beneficiis Juriſpatronatus devolvitur collatio ad Ordinarium*, *ſeu ad alium inferiorem*, *ad quem ſpectaret inſtitutio.*

9 *Si nullitas electionis ſequatur abſque culpa*, *& dolo eligentium*, *ſit locus novæ electioni*, *ſive ſcrutinio.*

10 *Hoc tamen procedit*, *quando jam non præceſſit ſententia privationis*, *vel lapſum non fuit tempus ad eligendam.*

11 *Declarata nullitate à Jure*, *vel ab Homine*, *res non eſt amplius integra.*

12 *Etiamſi ſententia prolata fuerit*, *adhuc pendente termino ad eligendam.*

13 *Et tunc licitum eſt Ordinario procedere ad collationem.*

14 *Electio Abbatiſſæ*, *quæ habet clavem Ordinis*, *& Juriſdictionis*, *habet hoc peculiare*, *ut ad ejus validitatem non ſufficiat major pars votorum*, *ſed requirantur duæ ex tribus partibus.*

15 *Et hæc opinio videtur verior.*

16 *Ad validitatem hujuſmodi electionis*, *requiritur*, *ut præceſſerit convocatio Canoniſſarum*, *de mandato Superioriſſæ.*

17 *Ubi convocatio Capituli ſit per alium*, *quàm per eam*, *ad quem ſpectat illud convocare*, *reſolutiones non ſuſtinentur*, *& de ratione*; *&* n. 18.

19. *Nulla pariter eſt electio*, *ſi admiſſus fuerit ad votandum aliquis inhabilis.*

20 *In electionibus primarum Dignitatum Ordinum Regularium*, *neceſſarium eſt juramentum omnium vocalium*, *& quomodo præſtari debeat.*

21 *Alias omiſſio dicti juramenti nullam reddit electionem.*

22 *An ſimile juramentum præſtari debeat in electionibus*, *quæ fiunt à Capitulis Monialium*, *ſive Canoniſſarum*, *de Abbatiſſis*, *ſive Decaniſſis perpetuis.*

23 *In iſtis electionibus illud certum eſt*, *quòd*, *ſub pœna nullitatis*, *ſervandæ ſunt Conſtitutiones Capituli.*

24 *Etiamſi dictæ Conſtitutiones non irritent actum*, *& affertur ratio.*

25 *Præcipuè quando electio eſſet facta contra formam Conſtitutionum Clem. VIII. & Urb. VIII.*

26 *Verbum* inviolabiliter *de ſui natura infirmat actum*, *aliter expletum.*

27 *Quando particulares Conſtitutiones Religionis*, *ſive Capituli requirunt in eligendis certas qualitates*, *electio facta de aliquo non habente tales qualitates non ſubſiſt.*

28 Et

28 *Et eſt revocanda, & annullanda.*
29 *Maximè quando Conſtitutio concepta eſt per verba univerſaliter negativa, & cujus natura ea ſint, & n. 30. & 31.*
32 *In caſu, quo deveniendum ſit ad novam electionem, quia electio jam facta declarata fuerit nulla, & locus non eſſet devolutioni, qui ad novam Capituli celebrationem, & electionem admitti debeant.*
33 *Quando locus ſit ſanationi electionis nulliter factæ.*
34 *Exceptio illegalitatis Jurium, ſeu documentorum quando rejicienda veniat.*
35 *Ultimus Status contradictus non eſt attendendus.*
36 *Ubi validitas, vel nullitas electionis pendet ab examine boni Juris in Petitorio, non admittitur ultimus Status.*
37 *In antiquis etiam Scripturæ informes, & illegales plenam probationem conſtituunt.*
38 *Exceptio ſerotina præſumitur irrelevans.*
39 *Atteſtatio intereſſe habentis fidem non meretur.*
40 *Probationes æquivocæ non relevant.*
41 *Prælatus quando eligi valent extra gremium Capituli.*
42 *Revocatio confeſſionis, non docto de errore, non attenditur.*
43 *Hiſtoricorum teſtimonio valde deferendum eſt.*
44 *Una eademque Scriptura diverſo Jure cenſeri non debet; & verificata, atque obſervata in una parte, admittenda, & præſumenda quoque eſt vera in reliquis illius partibus.*
45 *Actus, geſtus præſumitur ex titulo, de quo conſtat.*
46 *Obſervantia qualificat ſcripturam informem.*
47 *Conſuetudine quadragenaria induci poteſt, quòd una Eccleſia teneatur de gremio alterius ſibi Prælatum eligere.*
48 *Electio Prælati præſumitur effectuata, niſi in contrarium doceatur alium fuiſſe electum.*
49 *Obſervantia Statuum ſubſequentium præſumere facit effectuationem præcedentis.*
50 *Status ſubſequentes continuati centenariam declarant ex antecedentibus inductam.*
51 *Effectuatio Status ſubſequentis inducit realitatem Scripturæ, continentis Statum antecedentem, præſertim in antiquis.*
52 *Electio ipſa, & confirmatio attendi debent, non autem clandeſtinæ proteſtationes, & conventiones cum eligendis præventivè factæ.*
53 *Neque etiam hujuſmodi proteſtationes, & declarationes nocent aliis Capitularibus, qui illas non approbarunt.*
54 *Status, ſeu actus, ad formam Fundationis expleti, ſuperlativum probationis conſtituunt, pro firmanda boni Juris aſſiſtentia.*

QUamvis io electione Abbatiſſæ temporalis, quæ
non habet juriſdictionem in Eccleſia, ſervanda
1 non ſic ſolemnitas inducta per *Text. in cap. Quia propter, de elect.* ad notata per *Abbat. in c. ad probandum*
24. num. 19. ad fin. de ſent. & re judic. Paſſerin. de elect. cap. 9. num. 56. & cap. 40. num. 10. Rot. coram Dunan. dec. 232. in fin. ita ut ad ejus validitatem ſatis
ſit, quòd quoquo modo appareat de conſenſu majoris
2 partis Capituli, etiamſi vota data eſſent à ſingulis
extra Capitulum, *Gloſſ. in cap. ſicut verb. famam, in fin. de elect. Rot. dec. 20. num. 9. & ſeqq. p. 9. rec.*
attamen quoties agitur de electione Abbatiſſæ perpetuæ, habentis clavem Ordinis, & Juriſdictionis in Eccleſia, & perſonis, prout ſequitur in Abbatiſſis Collegiatæ utriuſque ſexus Germaniæ, ſervanda eſt forma
3 *d. Textus*, ut communiter ibi docent DD. & ſignanter *Joannes Andreas, num. 59. verſ. & idem intellectus, Zabarell. ſub n. 3. verſ. Sed etiam Abbatiſſa; Ancharan. in princ. verſ. octavo; dictus Abbas num. 8. Fagnan. numer. 53. Rot. dec. 17. poſt Tamburin. de jur. Abbat. tom. 3. & dec. 756. part. 18. tom. 2. recent. & dec. 813. num. 1. & 2. part. 19.* Quod ibidem probatur ex litera *Text. in cap. Indemnitatibus 43. §. Sub dicta, de elect. in 6. ubi Gloſſ. verb. Provinciarum, & in cap. dilecta, verb. Canonicos 20. de major. & obed.*
Quod ſanè de plano procedit, quando adeſt antiqua
conſuetudo, ut dixit *Rot. in d. dec. 813. part. 19. rec.*
4 vel quando Electores proceſſerunt ad electionem per
5 viam ſcrutinii; nam in hoc caſu cenſetur eos ſe voluiſſe arctare ad ſervandam diſpoſitionem *d. Text.* &
conſequenter ſi defuerint in obſervantia formæ per eum
præſcriptæ, electio nullitatis vitio laborat, quamvis
ratione dignitatis, ad quam fit electio, non eſſet neceſſarium ſervare formam prædictam, *Rot. coram Coccin. dec. 1592. num. 16. & d. dec. 813. n. 2. part. 19. rec.*
quando verò Electores non ſe arctaverunt ad ſervandam formam prædictam, & alioquin hoc non erat
neceſſarium, ſi in aliquo defecerint, electio non vitiatur, *Rot. dec. 363. n. 10. cum ſeqq. p. 6. rec.*
In caſu autem, quòd non ſervata fuerit forma *d. Textus*, non poſſunt Capitulares allegare, ad vitandam
nullitatem electionis, errorem juris; quia hoc excuſa e
poteſt à pœna, nunquam tamen præſervare electionem 6
à nullitate, maximè propter decretum irritans appoſitum in *d. cap. quia propter*, ut in terminis electionis
nulliter factæ à mulieribus, *Sperell. dec. 161. num. 25. ad num. 31.* & in hoc caſu intrat devolutio ad
habentem facultatem confirmandi, ut eſt *Text. in c.* 7
Cumana de elect. & in c. quamquam 18. & cap. ſi Compromiſſarius 37. eod. tit. in 6. Ancharan. in c. auditis, num. 3. verſic. aut non erant privati, de elect. Barboſ. in cap. cum in cunctis, eod. tit. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 18. numer. 1. & 2. Exemplo devolutio-
nis in Beneficiis juriſpatronatus, in quibus ad Ordi- 8
narium devolvitur collatio, ſi ad eum inſtitutio ſpectat;
ſi autem ad inferiorem, ad eumdem, *Paſſerin. de elect. c. 43. n. 49. Lap. allegat. 18. a. 18. in princ. & in fin. Vivian. de Jurepatr. lib. 14. c. 6. num. 16. Rot. dec. 816. num. 1. p. 18. tom. 2. rec.*
Et quamvis poſita nullitate electionis abſque culpa, 9
& dolo eligentium, poſſit eſſe locus novæ electioni,
ſive ſcrutinio, per *Text. in cap. ſi electio, de elect. in 6. Fagnan. in cap. publicato, numer. 36. de elect. Valenz. conſ. 32. num. 97. Rot. d. 210. nu. 36. part. 9. rec.*
hoc procedit quando adhuc res eſt integra, nempe,
quando non præceſſit ſententia privationis, vel non 10
lapſum fuit tempus ad eligendum. Cæterum prolata
ſententia ſuper nullitate, illico avulſum eſt ab Electoribus etiam jus novæ electionis, juxta cenſuram *d. Text. in c. Cumana, de elect. Barboſ. in d. cap. quia propter, num. 33. Franc. Marc. dec. 1340. num. 1. lib. 1. Lotter. de re benefic. lib. 3. q. 17. num. 105. & ſeqq.*
Nam declarata nullitate à Jure, vel ab homine, de-
ſinit eſſe res integra, *Lavor. de elect. cap. 12. num. 29.* 11
& ſeq. Paſſerin. d. tract. cap. 31. num. 23. & ſeq. etiamſi ſententia prolata fuerit, adhuc pendente ter- 12
mino ad eligendum; *Lotter. d. q. 17. nu. 106. & 107.*
ideoque licitum eſt Ordinario, ad quem facta fuit de- 13
volutio, ad collationem procedere, *Lotter. ubi ſupr. Paſſerin. d. tract. c. 31. n. 33.*
Illud peculiare eſt in electionibus Abbatiſſæ Collegiatæ habentis clavem Ordinis, & juriſdictionis, quòd
illius electio fieri debet duabus ex tribus partibus vo- 14
torum; nec ſufficit, quòd fiat à majori parte Capituli, per *Text. in d. cap. indemnitatibus, de elect. in 6.*
cum quo proceſſit *Rot. d. dec. 17. poſt Tambur. de Jur. Abbat. tom. 3.* & quamvis non deſint contrarium ſen-
tientes, tamen hæc opinio verior videtur, quia pro 15
ea militat etiam authoritas *Sac. Congregationis*, teſte
Novar. in Lucern. Regul. verb. electio, numero 13. Tamburin. de Jur. Abbat. diſput. 28. quæſt. 9. Barboſ. Apoſtolic. deciſ. collect. 6. num. 19. & de Jur. Eccleſ. cap. 45. num. 27. lib. 1. &c.
Ad hoc autem ut electio ſit valida, neceſsè eſt, ut
præceſſerit convocatio Capituli Canoniſſarum, vocem
habentium, facta de ordine, & mandato Decaniſſæ,
penes quam, uti ſuperiorem, reſidet facultas indicen- 16
di Capitulum; nam ubi convocatio Capituli fit per alterum, quàm per eum, ad quem ſpectat convocare,
tunc reſolutiones non ſubſtinentur, juxta communem
Canoniſtarum ſententiam in *c. 1. de major. & obed. Abb. in cap. cum olim nobis nu. 9. de elect. & in cap. auditis,*
ſub numer. 3. eod. tit. Fagnan. in capit. Ut Abbates, nu. 17
28. de ætat. & qualit. Paſſerin. de elect. cap. 11. q. 1. num. 3. De Luc. de Canon. & Capitul. diſc. 27. num. 7. & 8.
& in terminis convocationis Capituli Canoniſſarum *Rot. in Leodienſ. Coadjutoriæ, 17. Maii 1680. §. Nec ſuffragari, coram Vice-Comite; & in Gerunden. Juriſdictionis, ſuper validitate reſolutionum factarum 19. Junii 1702. §. Principale, cor. Priolo.* Non enim dicitur legiti-

mè congregatum Capitulum, & conſequenter nulla
18 ſunt omnia, quæ in tali Conventicula, ſeu Pſeudo-
Capitulo tractantur, aut perficiuntur, quemadmodum
unanimiter compenbant Pyrin. de Regular. tom. 3. tit.
de privileg. cap. 13. num. 52. Samuel, de Elect. diſput.
2. contr. 5. ſub numer. 4. verſ. alias geſta Capitularia nul-
la ſunt, & vana; Murg. ad Conſtit. Apoſt. Conſtit. 6.
num. 630. & ſeq. Card. de Luca de Canon. & Capit.
diſc. 27. num. 7. & ſeq. & pluries firmavit Rota, &
ſignanter in Leodien. Coadiutoriæ, 17. Maii 1680. §.
Nec ſuffragari Vice-Comite, & in Gerunden. Juriſdictio-
nis, ſuper validitate reſolutionum 19. Junii 1702. §.
Principale enim, cor. R. P. D. Priolo.

Ac pariter nulla eſſet electio, quando admiſſus eſ-
ſet ad votandum aliquis, qui eſſet ob aliquem notorium
defectum reiiciendus; cùm ex hoc reſultet nullitas
19 Capituli, prout in puncto unius dumtaxat inhabilis
ſcienter ad votandum recepti pro nullitate Electionis
communi calculo reſponderunt Navar. conſ. 11. num. 1.
de Election. Barboſ. Vot. dec. 47. num. 196. & ſeq. lib. 2.
& de Jur. Eccleſ. Univerſ. lib. 1. cap. 19. num. 57. Sua-
rez. tom. 4. de Relig. tract. 8. cap. 4. num. 9. Lezan.
Oper. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 12. num. 29. Lavor. de
elect. tit. 4. cap. 19. num. 45. Milaz. aſſert. 4. numer.
8. Fagnan. in cap. Maſſana, ſub num. 32. verſ. & ra-
tionem, de Elect. Fermoſin. in cap. Illa quotidiana 31.
in prælud. n. 2. eod. tit. Pignatell. conſultat. Canon. tom.
10. conſult. 38. num. 26. Cardinalis de Luca de Regu-
lar. diſcurſ. 53. n. 13. Sperell. dec. 161. num. 38.

Illud pariter non omittendum, quòd in electionibus
primarum Dignitatum Ordinum Regularium neceſſa-
rium eſt juramentum omnium vocalium, nimirùm,
20 quòd formiter Electores jurent de eligendo digniores
magis idoneos, prout ex decretis generaliter editis pro
Reformatione omnium ſingulorum Ordinum Regula-
rium à Clemente VIII. in Bullar. tom. 3. Conſtit. 70.
fol. 81. §. 36. confirmata ab Urbano VIII. d. Bullar.
tom. 4. Conſtit. 28. §. 36. & 40. fol. 66. & ſeqq. O-
21 miſſio autem dicti juramenti reddit nullam electio-
nem, prout unanimiter aſſerunt Megal. in Promptuar. verb.
Electio, num. 37. Tamburin. de Jur. Abb. tom. 1. diſput.
5. quæſt. 6. num. 29. Lezzan. Oper. moral. tom. 1. par.
1. cap. 15. num. 14. Donat. in prax. Regular. tom. 2.
tract. 4. de Elect. quæſt. 22. per tot. & quæſt. 23. n. 6.
& 7. Novar. in Lucern. Regular. verb. Electores, num.
10. Murg. ad Conſtit. Apoſtol. Conſtit. 6. n. 705.

An autem cenſura dictarum Apoſtolicarum Conſti-
tutionum afficiat etiam Electiones, quæ fiunt à Capitu-
lis Monialium, ſive Canonicaſſarum de Abbatiſſis, ſive
Decaniſſis perpetuis, definire non audeo; & negativam
22 ſententiam ſequerer, quoties non adeſſet Conſuetudo
præſtandi ſimile juramentum ab Electricibus. Illud ve-
rò certùm eſt, quòd in hujuſmodi electionibus ſervan-
dæ ſunt Conſtitutiones Capituli; quibus non ſervatis,
23 ſubintrat nullitas Capituli, & electionis, ex cenſura
Sac. Concilii Tridentini, ſeſſ. 25 de Regular. cap. 7. in
fine, communiter comprobant Majol. de Irregular. lib.
4. cap. 7. num. 3. in fine, verſ. in Regularibus quoque;
Mirand. in Manual. Prælat. par. 2. quæſt. 16. art. 3.
concluſ. 5. Barboſ. Vot. dec. 47. num. 160. & 165. Si-
giſmund. à Bonon. de elect. dub. 8. num. 5. & 7. Sa-
muel, eodem tractat. diſput. prima controv. 14. Tondut.
reſolut. Benefic. par. 3. cap. 125. num. 8. Lezan. Oper.
moral. tom. 2. tit. de Elect. inter Regular. ex num. 56.
cum plurib. ſeqq. & ſignanter num. 59. fol. 201. ubi te-
ſtatur de ſtylo inconcuſſo Sac. Congregationis Epiſco-
porum, & Regularium caſſandi electiones contra Con-
ſtitutiones peractas; & in idem refert duplicem reſolu-
tionem promulgatam ſub diebus 6. & 20. Novembris
1647. Murg. ad Conſtit. Apoſtol. Conſt. 6. n. 3.

Idque adeò verum, ut etiamſi Conſtitutiones Ordi-
nis, præſcribentes formam in Electionibus ſervandam,
ulterius non procedant, irritando actum; adhuc electio
24 aliter facta, ſit ipſo jure nulla, veluti geſta contra
determinationem Legis; quamvis lex infirmationem a-
ctus, aliter expleti, minimè decernat, ad clarum
Text. in l. non dubium, §. Quod ad omnes, Cod. de legi-
bus & conſtit. ibi — cæteraque quaſi expreſſa, ex le-
„ gis liceat voluntate colligere, hoc eſt, ut ea, quæ
„ lege fieri prohibentur, ſi fuerint facta, non ſolùm
„ inutilia, ſed pro infectis etiam habeantur, licèt Le-
„ giſlator fieri prohibuerit tantùm, nec ſpecialiter
„ dixerit, inutile eſſe debere quod factum eſt — &
„ idipſum antea cautum fuerat in l. Jubemus 14. §.
Sanè in fine, Cod. de Sacroſ. Eccleſ. quarum Legum diſ-
poſitio canonizzata legitur per Jus Canonicum in can.
Imperiali, cauſ. 25. quæſt. 2. & in cap. 64. de regul.
Jur. in 6. & his perpenſis egregiè firmat Fagnan. in
cap. cum acceſſiſſent, num. 14. de conſtit. Lezan. con-
ſultat. 10. num. 15. & ſeqq. Pignatell. conſult. canon.
77. num. 5. tom. 10. & Rot. dec. 202. num. 2. cor. Ca-
villo. Quod quidem de plano procederet, quando ele- 25
ctio eſſet facta contra formam dictarum Conſtitutio-
num Clementis VIII. & Urbani VIII. in prima namque
in §. 23. præcisè Statuitur, quòd in Superiorum, &
Officialium omnium Electionibus forma præſcripta à
Sac Conc. Trid. & Ordinis Conſtitutionibus inviola-
biliter ſervetur; cum vis dicti verbi inviolabiliter adeò 26
ſtrictam exigat obſervantiam, ut de ſui natura infir-
met actum aliter expletum, ut benè notat idem Le-
zan. Oper. moral. tom. 1. par. 1. cap. 15. numer. 67.
Hinc proinde quando particulares Conſtitutiones Re-
ligionis, ſive Capituli requirunt certas qualitates in 27
eligendis, ſi electio facta fuerit de aliquo non haben-
te tales qualitates, ea non ſubſiſtit ex traditis per
Surd. conſil. 369. num. 39. Rota cor. Royas, dec. 470. nu.
5. & cor. Bich. dec. 661. num. 13. & in Recent. dec. 379.
num. 7. par. 5. & dec. 244. num. 13. par. 12. cum reliquis
notiſſimis; ideoque tanquam de perſona veſtem nu- 28
ptialem non habente, & ineligibili, eſt revocanda,
& annullanda; Spad. conſil. 93. num. 10. lib. 3. Donat. in
prax. Regular. tract. 1. quæſt. 5. num. 3. Paſſerin. de Elect.
cap. 10. num. 2. Rot. dec. 1539. num. 36. coram Cocci-
no. Eoque maximè quando Conſtitutio Ordinis, ſive
Capituli, prout regulariter accidit, eſt concepta per
verba univerſaliter negativa, veluti, nullus poteſt eli- 29
gi; quæ non ſolùm important præciſam neceſſitatem,
auferendo poteſtatem aliter faciendi, ut pluribus ad- 30
ductis firmavit Rota, dec. 555. numer. 3. in fine par. 1.
& dec. 167. numer. 7. part. 2. rec. Sed etiam adeò ſunt
malignantis naturæ, ut virtualiter inducant nullita- 31
tem actus diverſimodè expleti, ex notatis per Barboſ. di-
ction. 268. num. 3. 4. Mogon. dec. Lucenſ. 66. num. 11.
Lezan. Oper. moral. tom. 2. verb. Clauſula, num. 47. &
verb. Electio inter regulares, n. 24. & 25. Cenſal. dec. Lu-
cenſ. 7. num. 10.

Illud denique non omittendum, quòd in caſu nullita-
tis electionis, quodque locus non eſſet devolutioni ad
Superiorem, ſed juxta Conſtitutionem Ordinis, ſive
Capituli, nulla declarata electione jam facta, deve-
niendum eſſet ad novam Capituli celebrationem, & 32
electionem, ad illam eſſent admittendi ſolummodo ii,
qui ab illegitima electione appellaverunt, penes quos per
accreſcendi, aut non decreſcendi conſolidata fuit eligen-
di facultas, quia privati remanſerunt ii, qui per nul-
las non minus, quàm indignas electiones proprio Ju-
re abuſi fuerunt, ſicuti per Text. in cap. 2. de poſtul.
prælat. & cap. 2. de Elect. in affirmant Roman. conſ. 482.
num. 9. & ſeqq. Petr. Gregor. Toloſ. de Elect. cap. 7.
numer. 11. & cap. 19. numer. 22. Pirbing. in Jus Can.
lib. 1. tit. 5. de poſtul. §. 5. numer. 29. & tit. 6. de
Elect. ſect. 1. §. 7. numer. 56. & §. 8. numer. 58. &
ſeq. Caſtellin. de Elect. cap. 5. num. 67. verſ. ſolùm, Lot-
ther. de Re Beneficiar. lib. 3. quæſt. 17. n. 244. Bellon. de Jur.
accreſcen. c. 6. quæſt. 54. num. 4. & ſeqq. Paſſerin. de
elect. dicto c. 31. n. 2. in fin. cum ſeqq. Rot. dec. 219. n. 5.
& 6. par. 9. rec.

Itemque, quòd quando agitur de Electione, quæ ſin-
cere, ac bona fide facta fuiſſet, ac de perſona præſtan-
tibus meritis ornata, ſed tantummodo Electio pecca-
ret in non benè ſervata aliqua ex ſolemnitatibus, ſive
formalitatibus præſcriptis in cap. quia propter, de E-
lect. tunc juxta praxim, & ſtylum Sac. Congrega-
tionis Epiſcoporum, ad quam regulariter hujuſcemo-
di controverſiæ deducuntur, ſolent conſimiles Electio-
nes Regularium ab eadem ſanari; ad differentiam 33
caſus, quando dolus, & machinatio in electione ad-
hibita fuit, ad hoc ut eadem caderet in aliquam per-
ſonam inhabilem, vel indignam, ne detur anſa aucu-
pandi per fas, & nefas Prælaturas, & Officia Reli-
gionis cum ſpe prædictæ ſanationis, ut, diſtinguendo in-
ter utrumque caſum, advertit Card. de Luc. de Regul.
diſc. 5.

Digitized by Google

diſc. 1. n. 94. & 95. diſc. 15. n. 15. & ita obſervatum fuit ab eadem Sac. Congregatione *in Mantuana nullitatis Electionis Provincialis Servitarum*, in qua ſub die 10. Septembris 1680. referente Eminentiſs. D. Card. Præfecto, reſcriptum fuit — *Electionem eſſe nullam, & ſupplicandum Sanctiſſimo D. Noſtro pro ſanatione medio tempore geſtorum* — & rurſus *in Luſitana Rectoratus Provincialis* ad relationem Eminentiſſimi Coloredi, die prima Julii 1695. reſponſum pariter fuit — *In deciſis quoad nullitatem Electionis; & quoad geſta per Patrem Caravalbum cum Sanctiſſimo pro facultate ſanandi*, &c. Necnon etiam recentiùs *in Luſitana Provinciæ Algarbariorum*, die 13. Martii 1698. proponente Eminentiſs. Tanara.

Pro complemento hujus materiæ hic additur ſequens deciſio, in qua agitur de Juriſdictione Abbatiſsæ perpetuæ, ac de aliis conſentaneis noſtro inſtituto.

R. P. D.

C R I S P O.

Eſſendien. ſeu Rellinghauſana Præpoſituræ.

Lunæ prima Julii 1720.

VArium in partibus emerſit Judicium ſuper controverſia excitata inter Capitulares utriuſque ſexus Collegii Rellinghauſani, & Abbatiſsam Collegiatæ Eccleſiæ Eſsendien. circa jus eligendi Præpoſitam præfati Collegii. In prima nempè diſcuſſione hujus Cauſæ habita de anno 1713. coram Adminiſtratore Nuntiaturæ Coloniæ definitum fuerat, *Capitulares prædictas cogi non potuiſſe ad eligendum in Præpoſitam unam ex capitularibus Eſſendien. quatenus tamen, iſtæ in poſterum Jus proprium melius non probaſſent*. Modernus verò Nuncius de anno 1716. aliter determinavit, pronunciando, *illas teneri, & obligatas eſſe ad eligendam in Præpoſitam unam de gremio Eccleſiæ Eſſendien.* Aſt delato hoc diſſidio per appellationem ad Tribunal noſtrum, conſtans perpetuò fuit Judicantium ſententia uniformis illi prolatæ à Nuncio Apoſtolico favore Capitularium Eſsendienſium. Quoniam in relatione habita per R. P. D. meum Cerrum in præcedenti inſtantia ſuper dubio — *An electio ſubſiſteat, ſeu potius ſit eligenda Perſona de gremio capituli Eſſendien.* prodiit reſcriptum *negativum* quoad primam partem; *affirmativum* verò quoad ſecundam, & ſub hoc Themate fuit etiam Cauſa expedita. Devoluta autem per ulteriorem appellationem coram Me denuò formali cognitione ejuſdem litigii, non diſſimilem ſortem Capitulares Eſsendien. expertæ ſunt. Interrogati namque à me hodie Domini ſuper dubio — *An ſententia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda*, non heſitarunt pro omnimoda confirmatione reſpondere.

Fruſtra ſiquidem in hodierna audientia impugnabatur legalitas documentorum, quando ab initio introducti Judicii eadem oppoſitio facta prænoſcebatur in partibus, ad cujus opportunitatem fuerunt coram Judice, citata parte, exhibita omnia originalia documentorum, præter Inſtrumentum fundationis, quod partes jam concordarunt non reperiri. Hac autem facti circumſtantia animadverſa, ſanè exceptio circa illegalitatem,
34 & exhibitionem jurium videtur prorſus rejicienda, quoties conſtat exhibitioni prædictæ etiam Collegium Rellinghauſanum acquieviſse non ſolùm coram Judice primæ inſtantiæ, expreſsè admittendo omnium documentorum legalitatem, excepto dumtaxat fundationis folio; ſed etiam in ſecunda inſtantia agitata in Tribunali Nunciaturæ Coloniæ, ubi Procurator Collegii, non impugnata dd. documentorum legalitate, ad impugnandum tantummodo fundationis documentum ſe reſtrinxit. Unde propterea evanida prorſus convincitur hujuſmodi exceptio, ad tradit. per *Spad. conſil. 252. nu. 2. lib. 3. Rot. coram Priolo, dec. 143. n. 10.* ac alibi paſſim.

Neque rurſus opitulari viſum fuit replicatum objectum circa ultimum ſtatum, & quaſi poſseſſionem, quandoquidem objectio iſthæc, neque Facti, neque Juris aſſiſtentiam habet; in facto enim ſatis exploratum videtur, quòd ultimus ſtatus eſt undique plenus litigio, contradictionibus, & præſervativis, animadvertendo, quòd ſecuta adverſus hujuſmodi actum reclamatione, confirmatio electionis non aliter facta comperitur per Abbatiſsam, niſi cum clauſula jurium præſervativa; ſuperaddito, quòd emergente controverſia ſuper præeminentiis inter Decaniſsam Rellinghauſanam, & Præpoſitam, contra legem fundationis, & obſervantiam extra Gremium Capituli Eſsenden. electam; & inita, & ſtabilita ſubinde concordia, mediante opera Abbatiſſæ, ne ex ea in poſterum electio prædicta, in perſonam qualitates per fundationem volitas non habentem, expleta, vel in minimo cenſeretur approbata, expreſsè declaratum fuit, quòd ex d. Concordia nullum penitus pro futuris vacationibus irrogatum foret præjudicium Capitularibus Eſsendien. quoad jus paſſivæ electionis ſibi ſpectantis: ex quo manifeſtum fit inefficacem penitus exiſtere prædictum ultimum ſtatum, qui nunquam pro- 35
ficuus reputatur, ubi apparet tam ſolemniter contradictus, ad tradita per *Mareſcott. variar. reſolut. lib. 1. cap. 15. num. 30. & 31. Vivian. de jurepatr. lib. 5. c. 2. num. 12. & cap. 4. num. 54. & lib. 11. cap. 6. num. 14. Garz. de benef. par. 5. cap. 5. num. 65. & 508. Rot. deciſ. 290. numer. 10. part. 18. recent. & in Imolen. Juriſpat. 4. Junii 1720. §. Abſque eo quod, coram Reverendiſ. meo Decano*. Profectò, & in Jure nec ſuffragatur ponderando, quod in hypotheſi verſamur in mero, ac ſimplici petitorio, dum ſuper hoc Judicio, tam Judices de Partibus, quàm Sacrum noſtrum Auditorium pronunciarunt, ut animadvertit *Deciſio 6. Februarii 1719. §. Præmiſſo enim, cor. R. P. D. Cerro*, & dictum fuit *in Placentina Beneficii, 27. Martii 1719. §. Quod enim præſens, coram eodem*. Unde ultimus ſtatus non admittitur, quia validitas, vel nullitas electionis 36
pendet ab examine boni Juris, ut firmavit *Rot. in Aſten. Prioratus ſuper inſtitutione 6. Martii 1722. §. Et altera cor. bo. me. Anſaldo, & in Gerunden. eleemoſynæ panis, 18. Martii 1718. §. Siquidem coram, R. P. D. Cerro.*

His præmiſſis, denuò aggrediendo examen boni Juris, quod aſſiſtere videbatur Capitulo Eſsendien. ſanè ad illud dimetiendum præmittendus occurrit titulus fundationis factæ per Metbildem Imperatoris Otthonis Secundi filiam, quæ licèt de per ſe authenticum teſtimonium non præbeat ex informitate, & illegalitate ſcripturæ, attamen novum non eſt, quod in an- 37
tiquiſſimis plenam in Judicio probationem conſtituat, ut latè expendit deciſio præcedentis Inſtantiæ R. P. D. mei Cerri ſub §. *Quod verò*, & dixit *Rota in Compoſtellana Parochialium, 13. Martii 1716. §. Abſque eo quod, coram bon. mem. Anſaldo*, præmaximè ubi concurrunt adminicula, & circumſtantiæ realitatem ſcripturæ ſuadentes, & ubi potiſſimum peculiaris præſtat obſervantia, ut in *eadem deciſ. 7. Februarii 1716. §. Quod verò, cor. R. P. D. meo Cerro, & in Tuden. Parochialis, 25. Junii 1718. §. Sed neque, coram bo. mem. Anſaldo.*

Neque ad declinandam legem fundationis præſtantiſſimis adminiculis, & longa obſervantia comprobatam, meruit animadverſionem atteſtatio extrajudicialis, ac ad alium effectum, & pro diverſa cauſa exarata per Nobilitatem Comitatus Marchiæ Unniæ, nuperrimè pro parte Collegii Rellinghauſani exhibita, ex qua concludi præſumebatur illud per quoſdam de eorum Comitatu extitiſse fundatum. Quoniam ultra irrelevantiæ præſumptionem, quam ſerotina hujuſmodi exhibi- 38
tio ſubminiſtrat, omnem ſubſtulit difficultatem duplex & æquè valida reſponſio; prima nempè, quòd eadem atteſtatio in maximum cedit honorem præfatæ Nobilitatis, utpote quia fundatio Collegii ejus majoribus 39
adſcribitur, qua de re nullam ſibi promeretur fidem. Et altera, quòd Collegium prædictum ex incendio ſecuto de anno 1264. juxta Teſtimonium Patris Buccellini, ferè totum conflagratum extitit, atque ideò cùm fundatio, de qua mentio fit in dicta atteſtatio- 40
ne, verificari valeat in reſtauratione poſt incendium ſequuta, nullatenus ex ea diminuta remanet fides, quam folium fundationis tot adminiculis, & obſervantia munitum promeretur.

Hinc inapplicabiles evadunt ad propoſitum *Sacri Canones, & Concil. Trid. in contrarium allegati*. Verùm ſiquidem eſt in jure, quòd Collegium eligere debeat Prælatum de ſuo gremio; ſed vera quoque eſt hujuſce regulæ limitatio, quando nimirum, vel ex lege fundationis,

tionis, vel ex conſuetudine 40. annorum contrarium ſtabilitum appareat ad literalem *Textum in c. cum dilectus, de conſuetudin. ubi Hoſtien. num. 16. Butr. num. 1. Abbas num. 2. Fagnan. numer. 1. Gonz. ad reg. 8. Cancell. Gloſſa 8. num. 110. Paſſerin. de Elect. cap. 2. numer. 45.* & plenè firmat *deciſio R. P. D. mei Cerri, ſub §. Præmiſſo enim.*

Adminicula autem, & circumſtantiæ convincentes veritatem ſcripturæ, illicò ſeſe offerunt, nedum ex confeſſionibus Judicialibus Collegii Rellinghauſani, ſi- 42 ve ejus Procuratoris, quarum ſubſecuta revocatio per Capitularea facta non docto de errore minimè attendi debet, ſed etiam ex teſtimonio *P. Gabriel. Bucellin. Ordinis Sancti Benedicti, in tract. Germ. Topocronſt. tom. 2. par. 2. fol. 143. & 144.* ubi recenſendo enunciatam fun- 43 dationem factam à Metbilde, clarè patefacit, tale Jus eligendi ad Capitulum Eſſendien. pertinere, & ſimilibus Hiſtoricis valde deferendum eſſe monuit *Rota coram Arguell. deciſ. 20. & in Placcatina Cathedralitatis, 22. Junii 1703. §. Finali, cor. bo. me. Molines; & in Neapolitana Primiceriatus, 9. Junii 1719. §. Hiſce conſtabilitis, coram Me*, atque inſuper reflectendo, quòd juxta legem fundationis, non ſolùm Præpoſitiſſa eligi debeat de gremio Eſſendien. ſed etiam in ea ſic electa accedere debeat confirmatio per ipſam Abbatiſſam Eſſendien. explenda; & ita quemadmodum confirmatio perpetuò exquiſita fuit, nec à Capitularibua Rel- 44 linghauſan. impugnatur, ne una eademque ſcriptura diverſo jure cenſeri debeat, verificata, & obſervata altera illius parte, admitti etiam debet, & præſumenda quoque eſt vera in reliquis illius partibus, *Rot. deciſ. 596. in fine, par. 4. diverſorum; Adden. ad Buratt. deciſ. 10. n. 33. & coram bo. me. Anſaldo, dec. 47. n. 8. & deciſ. 38. n. 11.*

Circumſtantiis prædictis ſuperaccedit obſervantia ex ſtatibus electionum pro tempore factarum, quorum vim, & efficaciam elidere ſtudent Defenſores Collegii Rellinghauſani ſub obtentu, quòd eorum nonnullæ fuerint ſecutæ, ob cauſam craſſantis hæreſis, ad effectum Collegium prædictum providendi de Capite potentiori. Verùm quàm debile ſit hujuſmodi fundamentum, nedum ex eo deprehenditur, quòd nec ſumus datus fuerit, quòd hæreſes in Civitate Rellinghauſana, vel locis adjacentibus expletarum electionum tempore vigerent; ſed etiam quia non tanta quoad potentiam, & nobilitatem inter Capitulum Eſſendien. & Collegium Rellinghauſanum intercedit diverſitas, ut revera ſubſiſtat ſuppoſitum, quòd non ex alia cauſa electiones in perſonam Eſſendienſium proceſſerint, quàm quia Rellinghauſanæ voluerint de potentiori Capite ſibi providere, & idcirco incongruum eſt referre electiones ad hanc cauſam ſed illas utique, ſuadendum eſt, proceſſiſſe 45 ex lege fundationis, de qua conſtat per antiquiſſimam ſcripturam, licèt minus authenticam, ad tradita per *Rot. dec. 330. nu. 5. par. 5. rec. & coram Emerix jun. dec. 1167. n. 8.*

Et ſanè obſervantia pluſquam centenaria concurrit ex novem ſtatibus præcedentibus, ab anno nempe 1523. uſque ad annum 1639. ex quibus dilucidè patet, fuiſſe electam Præpoſitam Collegii Rellinghauſani de gremio 46 Eſſendien. Quæ adeò longæva obſervantia non ſolùm qualificat Inſtrumentum fundationis, juxta animadverſa per *Rot. in Florentina Canonicatuum, 8. Maii 1705. §. Etenim, coram Reverendiſs. meo Decano; & in Theatina Juriſdictionis, 14. Maii 1708. §. Et licet, coram Eminentiſs. Scotto.* Verùm etiam apertam inducit reſtrictionem, ita indefinitè eligendi, cùm ad iſtum effectum ſola conſuetudo quadragenaria ſufficiat, 47 ut ex *cap. cum dilectus, de conſuetudine, & c. Abbate, de verb. ſignific.* tradunt *Lotter. de elect. tit. 4. cap. 16. num. 1. Paſſerin. de elect. cap. 2. num. 45. & ſeqq. Caſtell. eodem tract. cap. 9. num. 36. Donat. de elect. tract. 1. quæſt. 20. num. 2.* poſthabitis exceptionibus in contrarium allatis circa ſtatus præcedentes. Rem enim exordiendo à ſtatu 1523. iſte eſt undique clarus, ne- 48 que requiritur ulterior probatio effectuationis, dum aliam tunc temporis non docetur in contrarium extitiſſe electam Præpoſitam, quinimò accedente obſervan- 49 tia in ſtatibus ſubſequentibus, effectuata præſumitur, ut ad rem ponderat *Rot. deciſ. 85. num. 9. coram Dunozet. & deciſ. 155. num. 4. coram Carill. & dec. 220. num. 7. par. 6. recen. & in Dertbuſen. Juriſdictionis, 6. Februarii 1696. §. Prout etiam, coram bon. mem. Pio;* quòdque ipſa Anna de Limburg. electa de anno 1523. revera fuerit Præpoſitiſſa Collegii Rellinghauſani manifeſtum ſit ex ejus Epiſtola, conſcripta Abbatiſſæ Eſſendien. unde colligitur electio, & ſubſecuta effectuatio; & ex eadem quoque Epiſtola evincitur ipſam Annam extitiſſe de Collegio Eſſendien. quoties in ea ab ex- 50 traneo Collegio ad illud Civitatis Rellinghauſanæ recipiendi cauſa Inſtallationem Præpoſituræ acceſſiſſe ſe profitetur; quidquid vero ſit de hujus generis probatione, & relevantia talis documenti, meritò ſtatus ſubſequentes continuati centenariam declarant, ex antecedentibus inductam, ut in ſpecie reſpondit *Rot. dec. 211. ſub num. 10. coram Dunozett. ſenior. & in recen. deciſ. 290. num. 8. part. 18. & in Majoricen. Benef. 11. Maii 1705. §. Etenim, in fin. coram bo. me. Muto; & in Compoſtellana Benef. 15. Martii 1717. §. Verum, coram Eminentiſs. Albani.*

Æque clarus emergit ſecundus ſtatus anni 1539. unde evincitur electam fuiſſe, in Præpoſitam Catharinam de Clinchen, quæ Decaniſſatum Eſſendien. obtinebat; & quamvis documentum ſuper hoc exhibitum, tanquam illegale, minus juſtè impugnetur, optimè tamen corroboratur ex ſtatu ſubſequentis anni 1553. ubi Capitulum Rellinghauſanum elegit Mariam de Sperghelbergh ad Præpoſituram, veluti vacatam per obitum præfatæ Catharinæ: quòdque eadem Catharina revera Decaniſſa Collegii Eſſendien. extitiſſet, ſatis dilucidè patet, nedum ex litera collationis cujuſdam Beneficii, in qua explicitè uti talis enunciatur, ſed etiam ab actuali effectuatione ſtatus ſubſequentis, qui, quate- 51 nus etiam documentum relatum videretur minus in forma probanti, præcipuè dum verſamur in antiquis, ſcripturæ realitatem inducit ad firmata per *Rot. in Tuden. Parochialis, 29. Junii 1701. §. Recenſitè, coram Eminentiſs. Scotto; & in Mediolanen. Capellaniæ, 25. Junii 1703. §. Additio, & 25. Aprilis 1704. §. Sive quia, coram bo. me. Molines; & in Gerunden. eleemoſynæ panis, 14. Martii 1718. §. Jure igitur, cor. R. P. D. Cerro.*

Status verò ſubſequentes annorum 1553. 1564. & 1591. cùm appareant inelidibiles, meritò non impugnantur, innegabile namque redditur in illis perpetuò, & abſque ulla hæſitatione ad Præpoſituram Rellinghauſanam, cooptatas fuiſſe Capitulares Eſſendien. Duorum autem ex tribus ſtatibus mox prænotatis vim, & efficaciam fruſtra declinare ſatagunt præcitati Defenſores Collegii, ſub clypeo geminarum declarationum anni 1591. & 1589. in quibus explicitè proteſtatum fuit, & declaratum, electiones præfatas faciendas fuiſſe cum præſervatoria Jurium, & ſine præjudicio juris in poſterum liberè eligendi Capitulares Rellinghauſanas. Præterquam quòd enim actus electionis, & ſubſecutæ confirmationis comperti ſunt undequaque liberi, & celebrati abſque ulla conditione, & limitatione, atque ideo 52 iſti debent attendi, non autem quidquid clandeſtinè cum eligendis pactionatum, & præventivè capitulatum fuit, ut dixit *Rot. dec. 220. num. 22. part. 11. recent. & in Majoricen. Beneficii, 28. Novembris 1704. §. Hanc autem, coram bo. me. Muto; & in Cremonen. Beneficii 24. Maii 1706. §. Præſentatio, coram bo. mem. Kaunitz.* Urget inſuper reflexio, quòd præmiſſæ declarationes, quarum altera indubitanter jus activæ electionis reſpicit, quod Rellinghauſanis competere non dubitatur, nullam penitùs efficaciam habent; tum quia artificiosè extortæ præſumuntur per Collegium Rellinghauſanum in fraudem legis fundationis, & contrariæ obſervantiæ, tum, & fortius, quia emiſſæ præſcuuntur ab ipſiſmet Capitularibus electis, non autem ab univerſo Capitulo, atque ideò minus prodeſſe de- 53 bent conſimiles declarationes, & proteſtationes, per quas nullum penitus præjudicium irrogari valuit Capitularibus Eſſendien. quæ pacta prædicta non approbarunt, *Rota, coram Bichio, dec. 368. n. 9. & coram Durano, deciſ. 74. nu. 58. & in recent. deciſ. 136. num. 38. par. 19. & in Colonien. Vicariæ, 6. Martii 1719. §. Quo enim, coram Me.*

Modò ſtatuum ſuccedentium methodum proſequendo, ſeſe offert alter Anni 1605. qui majorem firmitatem Juris induit pro Capitulo Eſſendien. quippè quia contradictus apparet ab Agnete de Limburgh de gre-

mio

min Collegii S. Lamberti Rellinghauſani, concurrente Maria Clara de Spaur Comitiſſa Eſſendien. ſiquidem ex ſubſecuta dimiſſione ejuſdem Præpoſituræ ab eadem Clara exarata, palam fit, ipſam Claram, non autem Agnetem, ſuam contradictricem aſſecutam fuiſſe controverſam Præpoſituram, ultra quod non deficiunt plures facti circumſtantiæ ad id concludendum, relatæ per Defenſores Capituli Eſſendien. quæ manifeſtam reddunt hujuſmodi ſtatus realitatem; & licèt per mox relatam dimiſſionem Anna Sofia de Lymburgh, quæ erat de Collegio Rellingbauſano, aſſequuta fuerit Præpoſituram, nihilominus æquè conſtat eamdem quoque obtinuiſſe Canonicatum Eſſendien. & uti de gremio Capitularium Eſſendien. receptam fuiſſe, ut præſefert actus confirmationis; & manifeſtum quoque facit ipſa adnotatio facta in extremitate confirmationis editæ ab eadem de Spaur, quæ promota fuit ad gradum Abbatiſſæ Eſſendien. & ſic ex iſto etiam ſtatu Annæ de Lymburgh Jus Capitularium Eſſendientium confirmatur,

Subſequens vero ſtatus anni 1625. eamdem præſefert claritatem, quia memorata de Limburgh reſignavit Præpoſituram favore Annæ Ælenæ de Stoffen, quæ Præpoſituram obtinuit uſque ad annum 1639. quòdque ipſa fuerit de Capitularibus Eſſendien. nullo pacto dubitari valet, & in contrarium admittitur, & ſic completa dicitur centenaria, neglecto ſubſequenti ultimo ſtatu, qui vel non modicam dubietatem involvit, vel in univerſum non ſuffragatur, ut ſupra prænotatum eſt.

Enumerati ſtatus ſimul juncti, & inſimul ponderati cum lege fundationis, licèt non authenticè exhibita, ſed non ſemel admiſſa à Collegio Rellinghauſano, & comprobata teſtimonio laudati Hiſtorici Patris Buccelini, vindicati ulterius ab omnibus exceptionibus in oppoſitum cumulatis, ſuperlativum conſtituunt gradum probationis circa aſſiſtentiam boni Juris Capituli Eſ-
14 ſendien. ad cujus tramites in hoc themate procedi debet, ut notat deciſio prioris inſtantiæ ſub *§. Præmiſſo*, *& §. Citra quod*, *& in Placentina Benef.* 17. *Martii* 1719. *§. Quod enim*, *coram R. P. D. meo Cerro*.

Et ita utraque parte viriliter contendente, approbativè ad firmata in prælaudata deciſ. R. P. D. mei Cerri concluſum fuit.

ADDITIO XIII.

De Præcedentia in Actibus Collegialibus.

ARGUMENTUM.

Agitur de Præcedentia in Actibus, & Seſſionibus Capitularibus, & Collegialibus. Beneficiati, & Clerici Eccleſiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, in quo loco ſedere debeant, in concurſu aliorum Clericorum.

SUMMARIUM.

1 *In actibus, & ſeſſionibus Capitularibus, vel Collegialibus, præcedentia debetur antiquioribus, ſeu primo loco receptis.*

2 *In materia præcedentiæ ratio non habetur majoris dignitatis alicujus Collegialis, quando in Collegio non reſidet nomine ipſius dignitatis, & n. 4.*

3 *Non eſt inconveniens, quòd una eademque Perſona, juxta diverſos reſpectus, diverſo jure cenſeatur.*

5 *Reges, qui aliàs, ratione ſupremæ dignitatis, Cardinales ipſos præcedunt, in Conſiſtorio, & Capella Pontificia ſedent ſub primo Epiſcopo, vel poſt antiquiorem Cardinalem.*

6 *Ita Epiſcopi, & Archiepiſcopi, in aliena Eccleſia Canonicatum obtinentes, in Capitulo, ſeu Collegio ſedent in loco Canonicatus, quamvis extra cæteros antecellant.*

7 *Abbates, qui ſunt digniores Canonicis, uti ſingulis, minus digni reputantur, quando ſunt Collegialiter congregati.*

8 *Inquiſitor, in actibus, qui adminiſtrationem ejus Officii concernunt, aliis præcedit; in illis verò, qui ſunt intra ſepta Monaſterii, præcedit Prior, cæterique magis antiani.*

9 *Auditores Sac. Rotæ, etſi Archiepiſcopali, ſeu Patriarchali Dignitate inſigniti, ubi Collegialiter congregantur, ſedent juxta ordinem eorum admiſſionis.*

10 *Cardinalis Vice-Cancellarius, Camerarius, & Pœnitentiarius, non habet in Capellis, aliiſque functionibus Collegialibus, ratione Officii, prærogativam præcedentiæ, & quare.*

11 *Sedes, pro Beneficiatis, & Clericis Eccleſiæ Cathedralis, ſive Collegiatæ, occupari non poſſunt ab aliis Clericis, qui nec poſt ipſos in eodem ordine ſedere debent.*

12 *Ex reſidentia, & inceſſu dd. Beneficiatorum poſt Canonicos, eorum major dignitas reſultat, ſaltem in ipſa Eccleſia, reſpectu aliorum Clericorum.*

13 *Iidem Beneficiati non debent à Canonicis ſeparari.*

14 *Quis locus tribuendus ſit Clericis Seminarii Eccleſiaſtici, eorumque Rectoribus, & Præfectis, quando in Eccleſia Cathedrali, ſive etiam Collegiata ſacris functionibus aſſiſtunt, & n. 16.*

15 *Quædam ſpecies monſtruoſitatis eſt unum Corpus cum alio confundere.*

17 *Confuſio in Hierarchia Eccleſiaſtica ſemper vitanda eſt.*

18 *Quando procedat concluſio, quòd in hac præeminentiarum materia ſtandum ſit conſuetudini, & num. 19. & 20.*

REgulariter in actibus, & ſeſſionibus, Capitularibus, vel Collegialibus, præcedentia tribuenda eſt antiquioribus, ſeu primo loco receptis, ad *Text.* 1
in l. prima, ff. de Alb. ſcriben. l. 1. C. de Conſul. lib. 12. cap. 1. de major. & obed. Rot. coram Seraphin. dec. 326. *num.* 3. *& coram Pamphil. dec.* 92. *numer.* 1. itaut in hoc caſu nullatenus habenda ſit in conſideratione major dignitas alicujus Collegialis, quando, nomine ipſius
Dignitatis, in Collegio non reſidet, licèt propter il- 2
lam Dignitatem quis habeat præcedentiam extra Collegium; cùm præcedentia non Collegialis, quamvis magna, nihil habeat commune cum præcedentia Collegiali; *Gratian. diſcept.* 106. *num.* 3. *& ſeq. diſcept.* 298. *numer.* 26. *& pluribus ſeqq. Barboſ. de Canonic. cap.* 9. *numer.* 11. *Rotam coram Arguelles, deciſ.* 72.
num. 26. *& duobus ſeqq. repetit. in recen. dec.* 254. *part.* 3
10. non enim eſt inconveniens, quòd una, & eadem perſona diverſo jure cenſeatur, ac magis, vel minùs digna, ſecundùm diverſos reſpectus, reputetur, ut,
omiſſis generalibus, in ſubjecta materia præcedentiæ 4
tradunt *Tiraquell. de Nobilit. cap.* 28. *num.* 15. *Menoch. conſ.* 902. *n.* 75. *Gratian. diſcept.* 111. *nu.* 13. *& diſcept.* 29. *num.* 26.

Exemplum habemus in Regibus, qui, in ſupremo Dignitatis culmine conſtituti, ubique locorum Cardinales præcedunt; & tamen id non obtinent in Conſiſtorio, & Capella Pontificia, in qua ſedent ſub pri-
mo Epiſcopo, vel poſt antiquiorem Cardinalem, ut vi- 5
dere eſt in *Libro Pontificali ſub rubrica de recept. Reg. & ſub rubr. de ingreſſ. Imperatoris*; & refert *Menoch. conſ.* 902. *n.* 71. *verſ. ita quoque, cum aliis*, quos allegat *Gratian. d. diſcept.* 111. *n.* 6. *& diſcept.* 298. *n.* 27. *&* 28.

Sic etiam videmus in Epiſcopis, & Archiepiſco-
pis, in aliena Eccleſia Canonicatum obtinentibus, qui, 6
quamvis extra Capitulum cæteros antecellant, nihilominus in Capitulo, ſeu Collegio ſedent in loco Canonicatus; *Gloſſ. in cap. A collatione* 12. *in verb. Prælatus, de Appellat. in* 6. *Barboſ. de Canonic. cap.* 36. *num.* 2. *&* 3. *Rot. cor. Seraphin. dec.* 437. *num.* 5. In Abbatibus, qui ſunt digniores Canonicis, quando conſideran-
tur uti ſinguli, minores tamen reputantur, quando ſunt 7
Collegialiter congregati, *cap. Quamvis, il pr. §. Quanquam, ubi Geminian. num.* 3. *de Præben. in* 6. *Menoch. d.*
conſ. 902. *num.* 71. *& ſeqq. Gratian. d. diſcept.* 112. 8
num. 15. In Regulari electo ad munus Inquiſitoris, qui, etſi in actibus concernentibus adminiſtrationem ejus officii, præcedat aliis, in illis tamen, qui ſunt intra ſepta Religionis, non præcedit Priorem, cæteroſque magis antianos, ut ex mente Sac. Inquiſitionis deciſum refert *Caren. de Sanct. Offic. part.* 1. *tit.* 5. *§.* 5. *num.* 66. In Auditoribus Sac. Rotæ, quamtumvis Archiepiſcopali, & Patriarchali dignitate inſignitis, qui ni-
hilominus, ubi collegialiter congregentur, ſedent jux- 9
ta ordinem admiſſionis. In Cardinalibus, Vice-Cancellario, Camerario, & Pœnitentiario, quorum officia,
quamvis in Romana Curia cæteris majora, nullam ta- 10

men tribuunt præcedentiæ prærogativam in Capellis, aliiſque functionibus Collegialibus; *Rot. cor. Seraphin. deciſ. 716. num. 10.* & ea allegata, *Gratian. d. diſcept. 298. num. 31. & 32.* ubi reddit rationem, quia non ſunt Dignitates Collegiales, cum aliis pluribus ſimilibus relatis per *Joan. Piccard. inter conſ. Menoch. conſ. 52. Menoch. conſ. 902. Caſſan. in Catal. glor. Mund. part. 4. conſiderat. 14. & part. 7. conſiderat. 39. & Gratian. in locis ſæpè citatis,*

Huic quæſtioni conſentanea eſt illa de Beneficiatis, & Clericis Eccleſiæ Cathedralis, ſive Collegiatæ, quorum ſedilia in Eccleſia pro eis deſtinata, non poſſunt, nec debent ab aliis Clericis, alioquin dignis, occupari, nec etiam in eodem ordine poſt ipſos Benefi-
11 ciatos ſedere eis licet; quia prædicti Beneficiati, quamvis Canonicis inferiores, tamen ſunt pars Corporis, & membra ipſius Eccleſiæ, ob idque poſt ipſos Canonicos incedunt, & in ſubſelliis immediatè poſt eoſdem reſident, *Barboſ. in Collect. verbo Capellanus*; ex quorum reſidentia, & inceſſu poſt ipſos Canonicos, eorum major di-
12 gnitas, ſaltem in ipſa Eccleſia, reſpectu aliorum Clericorum, reſultat *ex Gloſſ. in §. Alium, verb. alteri, inſtit. de bon. poſſeſſ. Pacian. de Probat. lib. 2. c. 26. num. 94. & 95.* nec à Canonicis ſunt ſeparandi, ita ut nulla perſona debeat eos ab illis dividere, quia, licèt membra inferiora dicti Corporis Eccleſiæ, debent tamen cum Canonicis membris nobilioribus uniri, ut bene advertit *Manſ. conſ. 589. numer. 2. tom. 6.*

Quocirca Clerici Seminarii Eccleſiaſtici, cùm non ſint de Corpore Cleri Cathedralis, nec ſub ejus appellatione veniant, licèt aliquando ſacris functionibus aſſiſtant, & in eis inſerviant, non debent neque ipſi, neque eorum Rectores, & Præfecti cum Beneficiatis, & reliquis Clericis ſervitio Eccleſiæ mancipatis, quique conſtituunt Corpus Cleri ipſius Cathedralis, ſive etiam Collegiatæ, intermiſceri, tam in Choro, quàm in Proceſſionibus, ſed eiſdem locus ſeparatus, & di-
14 ſtinctus eſt tribuendus, inferior aliis Clericis Eccleſiæ, ut ex mente Sacr. Rit. Congregationis firmavit *Barboſ. in Collect. Verb. Clerici, fol. 176. & in Verb. Seminarium fol. 632.* quem ſequitur *Manſ. d. conſ. 589. n. 11.* nam eſſet quædam ſpecies monſtruoſitatis
15 unum corpus cum alio confundere, contra juris ſanctionem in *l. eum, qui ædes, ff. de Uſucap. & in c. Cognovimus 12. q. 2.* Ac proinde etiam Rectores, ſive Præfecti Seminarii non congruit, ut in ſedibus Capellanorum reſideant; vel cum eis in Proceſſionibus incedant; ſed
16 ad ſervandum debitum ordinem, tanquam Capita ipſius Seminarii, una cum ſuis membris, cùm quibus corpus omnino diverſum à Capellanis, & Clero Cathedralis conſtituunt, ſedere, & incedere debent, ne ſequatur confuſio ſemper in hierarchico Eccleſiæ or-
17 dine vitanda, ad *Text. in cap. 1. diſt. 12. cap. Novit. de his, quæ fiunt à Prælat. Rot. dec. 111. n. 4. par. 5. recent. Manſ. d. conſil. 589. n. 13. & 14.*

Denique pro declaratione Concluſionis, in hac materia præeminentiarum paſſim circumferri ſolitæ, quòd totum faciat conſuetudo, etiamſi huic quandoque Jus adverſetur, obſervandum eſt, quòd ea non ita generaliter eſt accipienda, ut hanc præcipuam limitationem non recipiat, nempe quando contentio non eſt in-
18 ter pares, vel in ordine æquales; nam in hoc caſu conſuetudo, quæ tribueret præcedentiam alicui Perſonæ inferioris ordinis ſupra majorem in ordine, non eſſet reputanda niſi corruptela inefficax ad tribuendum jus aliquod, quia per eam ſpecioſiſſimus ordo in Eccleſiaſticis gradibus deſignatus deſtrueretur, ut bene advertit *Manriq. de Præceden. quæſt. 18. num. 6. ad 10. Caſſan. Catal. glor. Mund. p. 3. Manſ. Conſult. 589. n.*
19 *20. tom. 6.* aut ſaltem in hoc caſu neceſſe eſſet, quòd conſuetudo foret per quadragenariam legitimè præſcripta; *Gratian. diſcept. 9. & diſcept. 298. num. 7. 8. Mareſcott. Var. reſolut. cap. 100. Rot. coram Seraphin. dec. 326.* & ulterius, quòd ea fuerit inducta, & approbata voluntate, & poteſtate eorum, ad quos ſpectat de præcedentiis legem ſtatuere, ex ratione, quòd
20 qui non habet poteſtatem legis condendæ ſuper hac materia, non valet conſuetudinem approbare, & tacito ſuo conſenſu legem non ſcriptam inducere; *Abb. in cap. ult. de conſuet. latè Suarez de legib. lib. 7. cap. 9. num. 17. & ſeqq. Manriq. d. tract. d. quæſt. 18. num. 51. & ſeqq.* ubi alias dictæ regulæ limitationes adducit.

ADDITIO XIV.

De Capellaniis cum onere Miſſarum.

ARGUMENTUM.

Capellaniæ an, & quando dicantur Eccleſiaſticæ, tam quoad materiam Simoniæ, quàm etiam quoad alios effectus, idemque pariter circa Hoſpitalia examinatur.

SUMMARIUM.

1 *Capellaniæ cum onere Miſſarum, abſque auctoritate Ordinarii erectæ; ſunt res merè temporales, & profanæ, & n. 3. 4. & 6.*

2 *Etiamſi habeant annexum onus celebrandi Miſſas, & neceſſariò exigerent in Capellanis Sacerdotium, & num. 5.*

7 *Idcirca in iis non cadit labes ſimoniaca, & num. 8. 9. 10. & 16.*

Immò etiamſi eſſent fundatæ ex bonis Eccleſiæ, non tamen cenſerentur Eccleſiaſticæ, ſi deficiat auctoritas, & confirmatio Epiſcopi, eodem n. 7. & 8.

11 *Qua deficiente, nulla datur ratio ſpiritualis annexionis.*

12 *Rectoria, ſeu adminiſtratio Hoſpitalium, quorum erectio approbata non fuit ab Ordinario, vendi poteſt abſque ſimonia, & affertur ratio, & n. 13.*

14 *Hujuſmodi Hoſpitalia, neque quoad locum, neque quoad bona, gaudent privilegio Clericali.*

15 *Et non ſolùm non dicantur Beneficia, ſed ne quidem ſunt loca ſacra, & pia.*

16 *Laicus poteſtatem non habet annectendi bona temporalia Officio Spirituali, quod eſſet inconveniens, & abſurdum.*

17 *Eodem modo, quo abſurdum eſſet, quòd Laicus rem aliquam ex profana faceret ſacram.*

18 *Suſtinetur nominatio ad Capellaniam, non collativam, cum pacto remiſſionis fructuum adminiſtratorum, ad favorem nominantis, nec ſubjacet vitio ſimoniæ.*

19 *Licèt Capellaniæ hujus generis non ſint materia ſimoniæ, diſpoſitio tamen de illis facta, ſeu nominatio, mediante pretio, eſt actus irreligioſus, non admittendus, & num. 21.*

20 *Maximè quando Capellania inſtituta fuit pro Clerico.*

22 *Auctoritas, ſeu approbatio Ordinarii non ſemper reddit Capellanias verè Eccleſiaſticas, & collativas; ſed ſolùm illa, quæ eaſdem Capellanias in eſſe Beneficii conſtituit.*

23 *In Capellania laicali, habilitas, ſeu qualitas, in Capellano per Fundatorem volita, verificari debet de tempore vacationis, & n. 28.*

24 *Capellaniæ hujuſmodi regulantur ad inſtar Legatorum piorum.*

25 *Succeſſio debita eſt habenti qualitatem requiſitam de tempore apertæ ſucceſſionis, etiam ad excluſionem propinquioris, & quare, & n. 26. 30. & 31.*

27 *Neque datur ſuſpenſio, donec proximior, ſive prædilectus reddatur capax.*

29 *Et etiam non curata prærogativa lineæ.*

32 *Capellaniæ merè laicales an erigi poſſint in Beneficium Eccleſiaſticum contra Fundatoris diſpoſitionem, remiſſivè.*

FRequens eſt quæſtio ſupra propoſita, ſicuti frequentiſſimæ ſunt hodiernis temporibus erectiones, hujuſmodi Capellaniarum. Pro regula itaque ſtatuendum eſt, quòd hæreditates, & legata cum onere Miſſarum 1
abſque auctoritate Eccleſiaſtica ſunt omnino res temporales, & laicales, ut uno ore fatentur tum Theologi, tum Canoniſtæ, & caſus præcisè deciſus fuit à *Rota in una Melphiten. legati pii, coram Dunoz. inter ſuas dec. 101.* cujus meminerunt ferè omnes Doctores, qui præſens punctum attigerunt. In ea dubium proponitur de legato, in quo à Teſtatore relictum fuerat prædium duobus Sacerdotibus, ſingulis pro medietate cum

onere,

Digitized by Google

onere, ut ſinguli tres Miſſas celebrarent qualibet hebdomada; & addita facultate nominandi Sacerdotes, qui ſinguli ſingulis ſuccederent, tum in parte prædii, tum in onere Miſſarum annexo. Et DD. firmaverunt dictum legatum eſſe quid laicale, & temporale,
2 non obſtante quòd haberet onus annexum celebrandi miſſas, & quod exigeret neceſſariò Sacerdotium in legatariis; & hoc ideò, quia connexio prædii cum onere Miſſarum non fuit auctoritate Ordinarii confirmata; cujus confirmationis defectus fecit, quòd res temporalis maneat in ſua temporalitate, & habeatur ut profana
3 & laicalis, in quo conſtanter concordant Theologi, & Juriſperiti *Caſtropal. tract. 13. qui eſt de beneficiis, diſp. 1. punct. 6. num. 1.* ibi — *Quando abſque auctoritate Epiſcopi inſtituuntur, nihil aliud ſunt, quam quædam legata relicta cum obligatione dicendi tot Miſſas, vel tot preces recitandi; Paſqualig. de Sacrific. nov leg. tom. 2. quæſt. 1116. num. 4. in fine*, ibi *Capellania non collativa, cùm ſit quid profanum, & conſiſtat ſolùm in obligatione ad ſervitium* — Thomas *Hurtado de reſid. lib. 6. reſol. 3. num. 1.* ibi — *ſine Epiſcopi auctoritate erecta, eſt quid laycale, & temporale; Gibalin. tract. de ſimonia; quæſt. 20. conſect. 6. — Capellania, quæ pendent ex ſola voluntate inſtituentis, ſunt quædam legata relicta cum onere dicendi certum Miſſarum, aut precum numerum; Azor. inſtit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 3. quæſt. 5. — vocant Capellaniam non collativam, nos appellemus profanam — Alphonſ. de Leon. de Offic. Capellani quæſt. 3. ſect. 2. num. 20.* ibi — *Capellania non collativa, ſeu profana eſt illa*, &c. *Nicolaus Baldell. Theolog. moral. tom. 2. lib. 3. diſputat. 27.* — ibi *Fundata ſine auctoritate, approbatione, aut acceptatione Epiſcopi dicitur profana* — ita ſimiliter loquuntur *Moroa. in reſp. moral. reſp. 7. num. 3. Filiuc. tom. 3. tract. 41. cap. 1. n. 15.*
4 Conſentiunt Canoniſtæ communiſſime; *Barboſ. de Jur. Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 5. num. 6.* ibi — *Capellaniarum privata auctoritate inſtitutarum, bona laicalia reputantur, quamvis opera pia; & Miſſarum onera ipſis injuncta ſint, Perez de Lara de Anniverſ. & Capellan. lib. 2. cap. 1. num. 34.* ibi — *& dicetur illa Capellania ſecularis, & profana* — *Lotter. de re Beneſic. lib. 1. quæſt. 5. num. 59.* ibi — *Conſtituta ſine auctoritate Epiſcopi cenſentur laicales, & temporales; Franciſc. Amoſtaz. de cau. piis, lib. 3. capit. 2. numer. 4.* ibi — *Quando quis fundum reliquerit alicui, vel duobus Presbyteris cum onere Miſſarum ab ipſis dicendarum, & cum facultate, ut ipſi alios nominent abſque Epiſcopi auctoritate, &c. memoria illa Laicalis relinquitur.* Similiter loquuntur *Garz. de beneſic. par. 1. cap. 2. num. 81. & 102. Gonzal. ſuper regul. 8. Cancell. Gloſſ. 5. num. 25. Petr. Gregor. Syntag. Jur. 2. lib. 15. numer. 5. & 11. Mareſcott. var. reſol. lib. 2. cap. 3. nu. 1. 2. & 3.* & aliis omiſſis, *Cardin. de Luca tom. 10. de fideicom. diſc. 8. num. 2.* ubi tradit, quòd quamvis talis Capellania erigatur ſub titulo alicujus Eccleſiæ, & cum oneribus Miſſarum,
5 & cum qualitate Sacerdotali, niſi cum auctoritate Eccleſiaſtici Superioris fiat formalis erectio, cenſetur Jure piorum Legatorum cum generalibus regulis profanis.
Hoc idem pluries firmavit, *Rota præcipuè tamen in una Ulisbonen. cor. D. Penna, 16. Januarii 1591. quæ eſt 125. in ordine, num. 5.* ubi expreſsè notavit auctorita-
6 tem Laici inſtitutoris adnectentis bona profana oneri, & Officio Spirituali, non tollere à talibus bonis ſuam temporalitatem; quapropter licèt verum ſit ſimoniam locum habere etiam extra materiam Beneficiorum, cer-
7 tiſſimum tamen eſt in rebus purè temporalibus, & profanis nunquam ſimoniam committi: Defectus autem Eccleſiaſticæ inſtitutionis, nedum tollit rationem Beneficii, verùm etiam impedit ſpiritualitatem, quæ ex ipſa reſultat, & relinquit bona in ſuo eſſe profano, & temporali, ut per auctoritates allegatas, quibus addi poteſt Rota in *Pampilonen. Capellaniæ, 25. Maii 1646. cor. Corrado, impreſſa apud Piton. de contr. Patron. alleg. 33. num. 22. & in Senogall. Capellaniæ, 16. Aprilis 1696. cor. Molines, & in Hydruntina Capellaniæ, 20. Maii 1697. cor. dell' Olmo; in Mantiſſ. ad Cardin. de Luc. de beneſ. lib. 12. dec. 11. & de jurepatr. lib. 13. dec. 5. & dec. 44. tom. 4.* Quamobrem in iis vendendis, vel quovis modo deducendis in pactum, excluditur ſimonia, quod in terminis individualibus præcisè ex defectu talis inſtitutionis unanimiter deducunt Theologi, & Canoniſtæ, quotquot hanc materiam pertractarunt; *Thomas Hurtad. loc. cit. num. 3. — Imò etiamſi eſſet ex Bonis*

Eccleſiæ, niſi ejuſdem Epiſcopi auctoritas, & confirmatio 8
accedat, &c. ſine qua etiamſi intercedat pactum de dando illam, non interſit ſimonia — Alphonſ. de Leon. de Offic. Capellan. quæſt. 3. ſect. 3. num. 33. ubi inter ea, quæ diſtinguunt Capellaniam profanam à collativa, numerat, quod in iſta committitur ſimonia, ſecùs in illa; & idem
docet *quæſt. citata, ſect. 5. num. 76. Caſtropal. tract. 17. de* 9
ſimon. diſput. 3. punct. 13. num. 14. ibi — *Idem à fortiori dicendum de Capellaniis auctoritate Epiſcopi non erectis, quæ poſſunt abſque labe ſimoniæ pecunia obtineri — Gibalin. tract. de Simon. quæſt. 20. conſect. 6.* ibi — *Priores Capellaniæ, ſcilicet collativæ, ſunt materia ſimoniæ, non verò poſteriores, & Laicæ, quia ſunt quædam ſtipendia, & ſalaria*, cum aliis adductis *per Piton. de contr. Patron. alleg. 67. num. 2. & 7. tom. 2.*
Expreſſius, ſi dici poteſt, idem concludunt Canoni- 10
ſtæ ex ſolo defectu ejuſdem inſtitutionis; *Barboſ. de Jur. Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 5. n. 18.* ibi — *Nec pactum factum ratione illius, ſine Papæ auctoritate, inducit ſimoniam; Verall. dec. 356. part. 2. Ricc. in collectan. dec. col. lect. 789.* ibi — *Pactum factam, ratione talis Capellaniæ, ſine Papæ auctoritate, non inducit ſimoniam; & citat Rotam, dec. 365. part. 2. diverſ.* & idem docet *in prax. for. Eccleſ. part. 1. reſol. 78. numer. 4. Franciſc. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 3. cap. 2. numer. 55.* ibi — *Illud denique ſciendum, in his Capellaniis laicalibus, neutiquam ſimoniam committi, cùm nihil in iis reperiatur Spirituale — Pirr. Corrad. in prax. Beneſic. lib. 4. cap. 5. numer. 57.* ibi — *in quibus proinde non cadit ipſa ſimonia, nempe ſi fuerint Capellaniæ quædam, quæ ſæpe fundari ſolent ſine conſenſu Ordinarii*, &c. & ſubdit; *licèt fuerint perpetuæ, habeantque cætera requiſita præter inſtitutionem.*
Et ne videatur hoc ſolum eſſe verum de Capellaniis, quibus eſt annexum onus Miſſarum, idem prorſus docetur à Theologis, & Canoniſtis de quocumque alio
opere ſpirituali, annexo hæreditati, vel legato, ſed ſi- 11
ne Epiſcopi auctoritate; ex eo præciſe, quia hac deficiente non ſubſiſtit ulla ratio ſpiritualis annexionis, *Gonzal. Tellez in comment. ſuper capit. inſinuatum extra, de Simon. num. 8.* ibi — *in Capellaniis, Hoſpitalibus, Penſionibus, quæ non habentur pro Beneficiis, quia nec per inſtitutionem conferuntur, &c. ſimoniam non committi — Lotter. de re beneſic. lib. 3. quæſt. 29. num. 91. — Onus pſallendi etiam in choro non cauſat ſpirituale aliquod jus, niſi ſit canonicè inſtitutum, neque Præbenda, quæ pro hujuſmodi munere præſtando aſſignatur, reputatur quominus ſit expers ſimoniæ.*
Quod idem patet in ſimili de Hoſpitalibus, quorum Rectoria, & adminiſtratio vendi poteſt abſque ſimo-
nia, ſi eorum erectio ab Ordinario approbata non fue- 12
rit; & ex oppoſito, ſi acceſſerit auctoritas Ordinarii communiter docent Theologi non poſſe vendi ſine ſimonia; *Suarez, de ſimon. cap. 27. num. 11. Filiuc. tom. 3. tract. 45. cap. 6. num. 7. & diſertè Caſtropal. tract. 17. diſp. 4. punct. 13. n. 15. ubi alios citat.*
Bona enim temporalia, quamvis ordinata ad Dei ſervitium, & ad alendos Sacerdotes pro Miſſis vel aliis Officiis, dicuntur non eſſe ſpiritualizata, ex quo non
ſunt acceptata, & dedicata per auctoritatem Ordina- 13
rii; *Perez. de Lara, loc. cit. num. 34. Alphonſus de Leon. loc. cit. num. 20. & alii omnes ſupra allegati.* Et deducitur manifeſtè ex *cap. Ad hæc extra, de religioſis domibus, ubi Gloſſ. verſ. authoritate Pontificis, hoc ideò dicit; quia privatus locum non facit ſacrum*; & ſequuntur ibidem communiter Juris interpretes, *Hoſt. n. 1. Butr. n. 3. Ancharan. n. 5.*
ubi advertit non ſolum quoad locum, ſed neque quoad 14
bona tale Hoſpitale cenſeri ſacrum, & ideo neque quoad bona gaudere privilegio Clericali; quo, inquit, gauderet, ſi eſſet Epiſcopi authoritate fundatum; In cujus *cap.* Commentariis *Gonzal. Tellez. num. 5.* animadvertit ad noſtrum propoſitum, quòd defectus authoritatis Epiſcopalis non ſolum facit tale Hoſpitale non eſ- 15
ſe beneficium, ſed quod nullimode ſit locus ſacer, & pius.
Quovis igitur nomine bona temporalia, ſive loca Deo dedicentur, numquam veniunt adnumeranda inter Eccleſiaſtica, & Spiritualia, aut Spiritualibus legitimè annexa.
Aliter namque, ut notant Theologi, maximum ſequeretur inconveniens, & abſurdum, quòd ſcilicet
Laicus haberet poteſtatem annectendi bona temporalia 16
Offi-

Officio Spirituali, & ſactandi fructus, ut ait *Caſtropal. tract. 13. diſp. 1. punct. 1. num. 3.* quæ poteſtas ſolùm eſt
penes Prælatum Eccleſiaſticum, ad quem pertinet Officia in Eccleſia inſtituere, eiſque fructus adjungere, ut
Eccleſiæ cultus exigit; alioqnin eſſet magna perturbatio, & cnnfuſio, ut per hæc verba dixit *Filiucc. tom. 3.
tract. 41. cap. 1. ſub num. 4.* Etenim ſicuti eſſet abſurdum quòd laicus rem aliquam ex profana faceret ſacram;
17 ita quòd bona ex profanis converteret in Eccleſiaſtica, quòd expendit *Azor. inſtit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 3.
quæſt. 5. verſ. hoc, ut clarius*; & poſt ipſum *Nicol. Baldel. tom. 2. Theol. mor. lib. 3. diſp. 27.* inquiens — *quemadmodum
laicus ſine authoritate Epiſcopi non poteſt ex re profana facere ſacram V. G. Hoſpitale, aut Oratorium, can. quæ ſemel,
cauſ. 19. quæſt. 3. & cap. ad hæc, de relig. Dom, ita neque poteſt ex bonis profanis facere ſacra.*

Unde in caſu, in quo dubitabatur, an ſuſtinerentur nominationes ad duas Capellanias, non collativas, factæ
mediante remiſſione fructuum adminiſtratorum, ad favorem nominantium, fuit à Congregatione particu-
18 lari, deputata à S. M. Clemen. XI. reſponſum, pro validitate nominationum: nec potuiſſe intrare ſimoniam,
ut teſtatur *Eminentiſſimus Petra ad conſtit. 7. Eug. IV. ſub num. 21. tom. 4.*

Eſt tamen notandum, quòd licèt hujuſmodi Capellaniæ non ſint materia ſimoniæ; nihilominus actus de
19 iiſdem diſponendi, ſive nominandi, mediante pretio, uti irreligioſus, non eſt admittendus; maxime quando
20 Capellania eſt inſtituta pro Clerico; ad differentiam Capellaniæ, de qua ſunt capaces laici, & fœminæ, unde
pluries conſulta Sacra Congregatione Concilii nunquam approbavit commercium ſimilium Capellania-
21 rum; itaut pro nominatione, vel ceſſione earundem pretium exigi poſſet, juxta reſolutionas relatas ab eodem
Eminentiſſ. Petra, ubi ſupra, ſub num. 22. & per D. Fagnan. de Jurepatr. part. 2. caſ. 7. pag. 224. numer. 8. & 9.

Cùm autem, ut ſupra, luculenter probatum fuit, ſola Ordinarii Eccleſiaſtici auctoritas ſit illa, quæ Capellaniam
efficit Eccleſiaſticam, puto obſervandum, quòd non omnis auctoritas, utcunque interpoſita ab Ordinario
hujuſmodi Capellanis, illas non reddit verè Eccleſiaſticas, & collativas, quæ à Beneficiis Eccleſiaſticis non
diſtinguuntur; ſed illa tantummodò, quæ
22 dictas Capellanias in eſſe Beneficii conſtituit; itaut in earum proviſione actus inſtitutionis veniat adhibendus;
proindeque decretum, quod per Ordinarium quandoque interponitur, ſuper approbatione Capellaniæ, ſive
Capellani, meo judicio, non efficit Capellaniam Eccleſiaſticam; ſed illam relinquit in ſuo ſtatu laicali, in
qua fuit erecta; itaut regulanda non veniat cum principiis in materia beneficiali cadentibus, ſed ad inſtar
Legati pii, juxta deducta in voto Domini mei Advocati de Villanis, per me impreſſo in *tom. 1. deciſ. 62. num.
final.* & conferunt ea, quæ in propoſito docuit *Mart. de juriſd. cent. 2. caſ. 113. numer. 17. aliique apud eum*,
nimirum, quòd non ſemper auctoritas etiam Apoſtolica, nedum ordinaria, efficit Eccleſiaſticum locum, qui
talis non ſit, vel ſi repugnet, & adverſetur illius fundatio.

Ex his ego conſultus ſuper dubio, an in Capellania laicali habilitas Clericatus, volita per fundatorem in
Capellano, neceſſaria foret de tempore vacationis,
23 vel ſatis eſſet, quòd iſta ſuperveniret in tempore a Jure dato ad præſentandum; negative reſpondi, quoad
ſecundam partem dubii, quia *Tex. in cap. cùm propter, de Jurepatr.* procedit tantummodo in Beneficiis
Eccleſiaſticis, & collativis, in quibus neceſſaria eſt auctorizza-
24 bilis inſtitutio Ordinarii; non autem in Capellaniis merè laicalibus, quæ ad inſtar Legatorum piorum regulantur.
De Luc. de fideicom. diſc. 9. num. 2. & plenè Rot. in mantiſ. ad de Luc. de Jure patr. d. dec. 5. fere per tot.
& melius etiam in *dec. 46. ferè pariter per tot. & ſignanter num. 14. & ſeq.* Sed neceſſe eſt, quòd habilitas
requiſita ad obtinendam Capellaniam adeſſet de tempore vacationis, ſeu potius apertæ ſucceſſionis, cùm
25 in hoc caſu eadem qualitate pollenti debita ſit ſucceſſio, etiam ad excluſionem propinquioris; *Rot. poſt de Luc.
ad materiam de fideicom. lib. 10. dec. 60.* quia in qua-
26 litatibus, quæ habilitatem perſonæ reſpiciunt, attendendum eſt tempus, quo ſucceſſio defertur; *Rot.
poſt de Luc. ubi ſuprà, dec. 60. num. 2.* Non enim admittitur ſuſpenſio poſt apertam ſucceſſionem ad primo-
genituram, ſeu fideicommiſſum, donec aliquis proxi- 27
mior, ſive prædilectus reddatur capax; ſed alter, licèt remotior, actu habilis exiſtens, ad eamdem ſucceſſionem
eſt admittendus. *De Luc. de fideicom. diſc. 7. & 18. Rot. dec. 95. par. 11. rec.*

Et quòd etiam in hujuſmodi Capellaniis, debitis certo generi perſonarum, nulla admittatur ſuſpenſio, ſed
neceſſaria ſit habilitas de tempore facti caſus, ita ut
remotior habilis præferendus veniat etiam proximiori, 28
ea diſtituto, quamvis de proximo qualificando, firmat *Card. de Luc. de fideicomm. diſ. 8. num. 5. & diſc. 9. num.
6.* quinimmo etiam non curata prærogativa lineæ, ut in terminis Clericatus requiſiti ad obtinendam Capella-
niam, ſive pium legatum; *de Luc. d. diſc. num. 8. de fi-* 29
deicomm. Rot. cor. Ottob. dec. num. 70. & cor. Celſo, dec. 159. & 183.

Idque duplici ratione, altera nempe, quia cum in hujuſmodi Capellaniis agatur de jure merè perſonali,
neque in eis detur ordo ſucceſſivus, excluſus ob defectum qualitatis requiſitæ, poteſt, proceſſu operis, admitti
ad jus, quod alteri qualificato defertur; proindeque non agitur niſi de temporali ejus præjudicio, ad
differentiam ſucceſſionis, quæ de una ad aliam lineam 30
tranſitum faceret, ut animadvertit idem *Card. de Luc. d. diſc. 9. numer. 10. Rot. dec. 206. part. 3. rec.* Altera
verò, quia ſi expectanda foret capacitas perſonæ, cum excluſione actu capacis, caſus dari poſſet, ut finis, &
effectus deſideratus à Teſtatore multum differretur, 31
cùm nullus in Jure terminus reperiatur conſtitutus, quo admitti, & tolerari debeat, quòd in pendulo remaneat
ſucceſſio, maximè in caſu iſtiuſmodi jurium perſonalium, ea connotatis per eumdem de *Luc. diſc. 8. num. 5.
& diſc. 9. num. 14. de fideicomm.*

An autem hujuſmodi Capellaniæ laicales poſſint erigi
contra diſpoſitionem Fundatoris in Beneficium Eccle- 32
ſiaſticum, tractat ſupra citatus *Fagna. de Jurepatr. part. 2. can. 8. caſ. 3. pag. 145. tom. 2.*

ADDITIO XV.

De Collegiis receptitiis, ſeu non numeratis.

ARGUMENTUM.

In Collegiis receptitiis non datur certus numerus, ſed tot recipi debent, quot juxta facultates Eccleſiæ
ſuſtentari poſſint; & conſortiales ad hoc compelli valent ab Epiſcopo, & alia ad materiam. Eccleſia è
converſo numerata quando talis dicatur; & an ad hoc ſufficiat conſuetudo. Utrum Canonici Cathedralis,
vel Collegiatæ valeant admitti, vel remanere in Collegio, quando à ſtatu ſimplicis Presbyteri aſcenſum
fecerunt ad illum Canonicorum.

SUMMARIUM.

1 *In Collegiis non numeratis tot recipi valeat, pro quibus ſuſtentandis ſuppetùnt facultates Eccleſiæ.*
2 *Et ad hunc tacitum, & ab Jure ſubintellectum numerum complendum, poſſunt Canonici, ſive Conſortiales per Ordinarium compelli, & quare, & n. 7. & 8.*
3 *Epiſcopus eſt Sac. Canonum Executor.*
4 *Hujus generis duæ extant in Civitate Piſtorii Congregationes Presbyterorum ſæcularium.*
5 *De natura Conſortii, ſeu Collegii eſt, quod ad illud ſpectet aggregare alios in Conſortium; non poſſunt autem Conſortiales, ſeu Collegiales ab aliquo compelli, ut Perſonas inviti recipiant.*
6 *Etiamſi Statuta Collegii, ſive Conſortii diſponant, ut recipiendi certis qualitatibus prædicti eſſe debeant.*
9 *Auctoritas, quam habet Epiſcopus, cogendi Conſortiales ad augendum numerum, juxta facultates Eccleſiæ, non competit Capitulo Cathedralis, quamvis Conſortium, ſive Confraternitas erecta reperiatur intra ſepta ipſius Cathedralis, & num. 11.*
10 *Capitulum de Jure non habet juriſdictionem in Collegia, & Perſonas, licet ab Eccleſia Cathedrali dependentes.*

12 *Ad*

12 *Ad hoc ut Eccleſia aliqua reputari debeat numerata, requiritur, quòd adſit Statutum, certum numerum præfiniens.*

13 *Neque ad hunc effectum ſufficit conſuetudo, niſi fuerit præſcripta cum ſuis requiſitis, & quæ ſint, & num. 14.*

15 *An, & quando Canonici Cathedralis, ſive Collegiatæ admittendi veniant in Collegio, ſeu Conſortio; vel in ipſo remanere valeant, quoties de ſtatu ſimplicium Presbyterorum ad illum Canonicorum elevati fuerint, & num. 16. 17. & 20.*

18 *Officia perſonalia nequeunt per alium adimpleri, & omnimodam incompatibilitatem de facto inducunt.*

19 *Capellania ſimplex, onus habens celebrandi Miſſas per ipſum Capellanum, eſt incompatibilis cum Beneficio, per quod talis obligatio impediatur.*

21 *Canonici ex prædictis Congregationibus indumentis Canonicalibus in ſacris functionibus utuntur; ſe abſtinendo à muneribus congregationis, quæ gradui Canonicali non convenire cenſentur.*

22 *Præcedentia lis inter Canonicos dictarum Congregationum, & alios Confratres deciſa fuit per Sac. Rit. Congregationem, & quomodo.*

IN hujuſmodi Collegiis non numeratis, nempe in
quibus per eorum Statuta, non eſt firmatus nu-
1 merus Conſortialium, eidem Collegin adſcribendus,
tot debent recipi, quot abſque penuria, conſideratis
Eccleſiæ facultatibus, ſuſtentari poſſunt, ut eſt opti-
mus *Text. in cap. primo de inſtitutione* ibi -- *amplius non ſu-
ſcipientur, quam ſe regere de bonis Eccleſiæ abſque penuria
poſſint* -- quem Textum loqui de Eccleſia non numerata,
teſtatur ibidem *Abbas, num. 7. Barboſ. num. 5. verſ. Adi-
ditque; Fagnan. ibid. num. 5. Ventrigl. in prax. for. Eccleſ.
par. 2. annot. 18. §. Unic. num. 22. Lotter. de re beneſc.
lib. primo, q. 14. num. 19. & ſeqq. Card. de Luc. de Ca-
non. & dignit. diſc. 21. ſub. num. 20. & diſc. 36. ſub num.
8. Rot. dec. 229. num. 5. cor. Mantic. & dec. 32. num. 4.
& 5. par. 14. recent.*
Quamvis autem in talibus Eccleſiis, ſive Collegiis
non numeratis non detur certus numerus, & expreſſus,
tamen datur numerus tacitus, à Jure ſubintellectus,
ut videlicet tot in Eccleſia eſſe debeant, quot poſ-
ſunt eſſe, facultatibus Eccleſiæ connumeratis. Et ad
2 iſtum tacitum numerum, & à jure ſubintellectum, com-
plendum, compelli poſſunt Canonici, ſive Conſortia-
les per Ordinarium; ne ipſi reſpiſciendo ad eorum pro-
prium commodum, minorem numerum adſcribant, &
ſic Eccleſia debito fraudetur ſervitio, ut bene *Imola in
d. cap. ex parte, num. 2. Butr. ibidem, pariter n. 2.* quan-
doquidem quoties Collegii, ſive Eccleſiæ non eſt per
eorum Statuta præfinitus numerus, totum remittitur
ad arbitrium Epiſcopi, qui eſt Executor Canonum, ut
3 dixit in propoſito *Bellamer. in cap. cum M. Ferrarien. de con-
ſtit. num. 11.*
Iſtius naturæ ſunt Congregationes Presbyterorum
Sanctiſs. Trinitatis, & Spiritus Sancti hujus Civitatis
Piſtorii, quæ non habent numerum præfinitum, & au-
4 getur ut plurimum mediante nominatione, quam facit
quilibet ex Confratribus Sacerdotibus alterius Clerici,
vel Sacerdotis, juxta deliberationem, quæ imminuto
numero Confratrum, fieri ſolet à Corpore ipſius Con-
fraternitatis, approbante Epiſcopo. De natura enim
5 Conſortii, ſeu Communitatis, vel Confraternitatis
eſt, quòd ad eas ſpectet aggregare alios in Conſor-
tium, quòdque non poſſint Conſortiales cogi ab aliquo,
ut inviti recipiant Perſonas ad eorum Conſortium,
juxta *allegat. Lap. 31. num. 2. & ſeqq. Ricciul. elucubrat.
Eccleſiaſt. lib. 4. cap. 10. num. 2. Navarr. conſ. 1. ſub. 12.
ut lit. pendent. Oldrad. conſ. 97. ſub num. 5. Tondut.
reſolut. beneſic. lib. 1. cap. 24. num. 2. & ſeqq. Adden.
ad Burrat. deciſ. 809. num. 16. Rot. dec. 180. numer.
25. part. 9. deciſ. 388. ſub num. 8. verſic. ulterius pla-
cuit, part. 16. deciſ. 695. num. 18. & pluribus ſeq.
par. 18. recent. tom. 2.* Idque procedit etiamſi in Sta-
tutis Collegii, ſive Conſortii cautum ſit, quòd in eo
admittendi certis qualitatibus pollere debeant; nam
6 non ideò omnes qualificati de neceſſe admitti debent,
ſed hi tantum, quos Conſortiales admittere ex quali-
ficatis voluerint, ut egregiè advertit *Rot. d. dec. 180.
ex num. 23. uſque ad 26. par. 9. & dec. 695. num. 20.
21. & 22. part. 18. rec. tom. 2.* Verumtamen ne fraus
fiat divino cultui, negligendo adſcriptionem novorum
Conſortialium, ſive Confratrum, ut pinguiores ſint
diſtributiones, aliaque emolumenta inter pauciores
repartita, poteſt, ut diximus, Epiſcopus cogere Con-
ſortiales ad augendum numerum; ita, & taliter ut o-
nera Collegio, ſive Confraternitati incumbentia, præ- 7
ſertim Miſſarum, & Officiorum, ritè, & ad mentem
Fundatorum impleri valeant, & conferunt notata
per *Imol. in d. cap. ex parte; & Bellarm. ubi ſupr. & Bu-
trius ibid. num. 2.* ibi -- *Nota quòd quanquam in Eccleſiis
non numeratis, non ſit dare certum, & expreſſum nume-
rum, eſt tamen dare quendam Juris numerum, ut videlicet
tot in Eccleſia ſint, quot eſſe poſſunt, facultatibus Eccleſiæ
attentis, & ad iſtum numerum tacitum complendum cogi
poſſunt per Ordinarium.*
Sicuti autem diximus, quòd ad Ordinarium ſpectat
cogere Conſortiales, ex cauſa præmiſſa, ad complen-
dum numerum competentem, licèt diminuantur lucra
Conſortialium, ſive Confratrum jam admiſſorum, quia 8
hujuſmodi damnum oun eſt habendum in conſideratio-
ne, reſpectu publici boni, quod ex majori numero Ec-
cleſiæ inſervientium provenit, ut ad rem notarunt *Tuſch.
lit. D. concluſ. 314. n. 23. Tondut. reſol. beneſ. 68. numer.
55. lib. 1. Rot. cor. Buratt. dec. 193. num. 22.* Talis au-
ctoritas neutiquam competit Capitulo Cathedralis, li-
cèt ageretur de Conſortio, ſive Confraternitate, ere- 9
cta in Capella, exiſtente intra ſepta ipſius Cathe-
dralis; quia Capitulum de Jure caret juriſdictione in 10
concernentibus loca, Collegia, & Perſonas, licèt ab
Eccleſia Cathedrali dependentes. *Fagnan. in cap. cùm
omnes n. 38. & ſeqq. de Conſtit. ibiq. Felin. ſub numer. 9.
in fin. & num. 10. verſ. 4. eſt advertendum; Feder. de Sen.
conſ. 16. per tot. Rot. d. 307. num. 7. 8. 9. & 10. par.
7. rec. & deciſ. 1. num. 3. apud Conſtantin. ad Statut.
Urb. tom. 3. in Barchinonen. Statuti, 10. Martii 1704. §.
Nec talis poteſtas, coram Priolo, & in Illerden. iuris
mulctandi ſuper negotio principali, §. Et præſcindendum,
circa med. coram Muto, & in Illerden. Statuti, 16. Mar-
tii 1705. coram eodem.* Et in præciſis terminis Conſor- 11
tii Presbyterorum exiſtentium in Capella ſita in Clau-
ſtris Eccleſiæ Cathedralis contra Capitulum Urgellen.
reſpondit *Rot. in Urgellen. Admiſſionis ad Diſtributiones, 8.
Maii 1705. cor. Molinès.*
Ut autem aliqua Eccleſia cenſeri debeat numerata,
neceſſe eſt, ut adſit Statutum, certum numerum præ- 12
finiens. Alioquin, quamvis ex conſuetudine nonniſi
fuerit numerus determinatus inſervientium in qualitate
Canonicorum, ſive Conſortialium, non per hoc Ec-
cleſia reputari poteſt numerata; cùm numerus inductus
ex conſuetudine ſit facultativus, ita ut poſſit vel minui, 13
vel augeri, prout ipſius Eccleſiæ facultates expoſcunt,
juxta regulas ſnperius traditas, ut docuerunt *Jo. Andr.
in d. cap. ex parte, de conceſſ. preben. num. 6. ibiq Imol.
num. 2. & numer. 9. Butr. num. 2. & num. 7. Lotter. de
Re beneſic. lib. primo, quæſt. 14. & num. 54. & Rot. cor.
Coccin. d. 1902. num. 19. & 20.* Niſi ageretur de con-
ſuetudine præſcripta cum tribus requiſitis, quòd habens
jus creandi Canonicos, ſeu admittendi Conſortiales,
voluiſſet alios eligere, ſive admittere ultra conſuetum
numerum, & fuiſſet impeditus, & impedimento ac-
quieviſſet, ut ex doctrina *Imol. in d. cap. ex parte,* 14
num. 9. & Zabarell. ibid. nu. 6. in fine; docet *Lotter.
d. q. 14. n. 15.* ad poſt eum *Piton. diſcept. Eccleſ. 17.
num. 16. & ſeqq. par. prima, pag. 312.* penes quem
latè agitur de materia Eccleſiæ non numeratæ, ac de ad-
miſſione novorum Canonicorum, ſeu Conſortialium ob
excreſcentiam reddituum ipſius Eccleſiæ.
Hìc non inopportunè agendum eſt, an ad Conſortium
Presbyterorum admittendi veniant Canonici Cathedra- 15
lis, ſive Collegiatæ, vel in ipſo Collegio remanere va-
leant, quoties à ſtatu ſimplicis Presbyteri aſcenſum
fecerint ad illum Canonicorum. Hujuſmodi quæſtio a-
gitata fuit in Sacra Congregatione Concilii in una
Regien. Conſortii, 23. Januarii 1706. Etenim cùm in 16
Parochiali Eccleſia Oppidi Herberiæ Diœceſis Regien-
ſis inſtitutum reperiretur quoddam Conſortium Presby-
terorum, qui Statutis diebus, præſertim feſtivis, ei-
dem Eccleſiæ in divinis deſerviebant, ac plura legata
Miſſarum, & Officiorum adimplebant, percipiendo Di-
ſtributiones à communi maſſa provenientes, fuit eadem
Ec-

Eccleſia authoritate Apoſtolica elevata ad ſtatum Collegiatæ, & nonnulli ex Presbyteris Conſortialibus creati Canonici novæ Collegiatæ; hinc inter iſtos, & alios Conſortiales orta eſt controverſia, an prædicti novi Canonici poſſent remanere in numero Conſortialium, ac participare de Diſtributionibus antedictæ maſſæ; & concordato dubio — *An Conſortiales poſſint obtinere Canonicatum in eadem Eccleſia, & in Conſortio remanere*: negativa prodiit reſponſio; non quia incompatibile eſſet Canonico remanere in Conſortio Presbyterorum; ſed quia incompatibile erat in caſu prædicto ſervitium, quod Eccleſiæ tamquam Collegiatæ præſtare debebant Canonici, cum ſervitio, quo aſtringebantur tamquam Conſortiales; ex impoſſibilitate namque adimplendi eodem tempore duo munera, ſive officia, quæ per alium adimpleri nequeunt, utpote perſonalia, reſultat omnimoda incompatibilitas de facto; *Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 3. cap. 12. num. 34. Panimoll. deciſ. 31. adnotat. prima, numer.* 31. Et in terminis Capellaniæ ſimplicis, habentis onus celebrandi per ſe Miſſas, quod
19 ſit incompatibilis cum Beneficio hujuſmodi celebrationem impediente, tradiderunt *Barboſ. de offic. & pot. Epiſc. p. 2. alleg. 24. nu. 47. & de Univerſ. Jur. Eccleſ. lib. 3. cap. 5. num. 19. in fin. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. Gloſſ. 5. num.* 100. *Antonell. de regimen. Eccleſ. lib. 3. cap. 3. num 6. Sac. Congr. Conc. in Tiraſonen. Capellaniæ, 12. Januarii 1697. lib. 47. Decretor. fol. 4.*

Quapropter cùm iſta incompatibilitas Servitii non verificetur in Congregationibus ſupra memoratis hujus Civitatis Piſtorii, & ſimilium, quæ ſunt Florentiæ, cùm ſervitium, quòd præſtant Confratres Presbyteri
20 ex obligationibus, Confraternitati incombentibus, non ſit incompatibile cum ſervitio, cui Canonici ſunt addicti in eorum Eccleſia Cathedrali, ſive Collegiata, ratione diverſitatis temporis, ideo in iſtis Congregationibus admittuntur ſimul cum ſimplicibus Sacerdotibus etiam Canonici, qui in hujus functionibus indumentis Canonicalibus utuntur; ſolùmque ſe abſtinent ab iis muneribus Congregationis, concernentibus adminiſtrationem, & ſimilia, gradui Canonicali aliquatenus incongrua. Exorta tamen jamdiu fuit controverſia inter dictarum noſtrarum Congregationum Canonicos, & alios Confratres ſuper modo præcedendi, prætendentes ſimplices Presbyteri, Canonicos, uti Confratres, nulla gaudere debere prærogativa, ratione Canonicalis dignitatis, juxta ea, quæ alibi diximus agendo de præcedentia in Collegio, ad quam nullatenus confert dignitas extra Collegium. Canonici verò illam ſibi deberi contendebant ſaltem ratione delationis habitus Canonicalis, quem in ſacris functionibus Congregationum geſtare conſueverant. Eadem verò controverſia ſopita fuit per ſequens decretum *Sac. Rit. Congregationis*, quòd pacificè uſque ad hæc tempora fuit obſervatum.

P I S T O R I E N.

Contendentibus inter ſe Confratribus Societatum SS. Trinitatis & Spiritus Sancti Civitatis Piſtorii, videlicet, Canonicis Cathedralis ejuſdem Civitatis ex una, & aliis Presbyteris non Canonicis ex altera partibus ſuper delatione habitus Canonicalis, & præcedentia in dictis Societatibus ſervanda. Sacra Rituum Congregatio, referente Illuſtriſs. de Torres cenſuit Canonicos juxta eorum antiquam conſuetudinem uti debere in dictis Societatibus habitu Canonicali; eoſdemque Canonicos, ſive ſint Priores, ac etiam ſi ſint duo Priores ejuſdem Societatis eodem tempore, ſive ſint Officiales, vel unus, vel plures, ſive nullus eorum habeat Officium, omnes ſimul reſidere ſemper debere in primis locis ad ſiniſtram Chori, atque inter eos, Officiales præcedere aliis, Officium non habentibus, non obſtante majori dignitate, aut priori receptione in Canonicatu. Presbyteros verò non Canonicos Priores, etiam ſi duo ex eis Priores unius Societatis pari modo ſint, ſedere è contra debere ad dexteram Chori. Coadjutores autem Canonicorum nulla in dictis Societatibus prærogativa Canonicorum gaudere poſſe. In reliquis nihil omninò immutari voluit, & ita ſervari mandavit, facto verbo cum Sanctiſſimo. Hac die 12. Junii 1628.

Jo. Baptiſta Cardinalis Datus Præf.
F. Fulvius Benign. Secr.

ADDITIO XVI.

De Præeminentiis Magiſtratus Sæcularis.

ARGUMENTUM.

Inter cætera obſequia, Magiſtratibus Sæcularibus debita, dum in corpore, & propria figura reſident, oſtenditur hic, exhibendam illis eſſe ſalutationem, ſeu reverentiam, etiam à Perſonis Eccleſiaſticis; concurrente præſertim conſuetudine, & alia ad materiam.

SUMMARIUM.

1 *Magiſtratui Sæculari, quoties in corpore, & propriis inſignibus indutus, alicui ſacræ functioni aſſiſtit, debetur ſalutatio, ſeu reverentia, & num. 4.*
2 *Principis perſonam repræſentat.*
3 *Ac proinde obſequiis, tali repræſentationi reſpondentibus, fas eſt ut honoretur.*
5 *Immo dictam ſalutationem malitiosè omittentes puniendi eſſent, etiamſi à Magiſtratus poteſtate exemptionem prætenderent.*
6 *Ad præſtandam ſalutationem Magiſtratui tenentur etiam Eccleſiaſtici; & ſi recuſent, & ipſi ſubjacent pœnæ.*
7 *Sacerdotes, tranſeuntes ante Magiſtratum, occaſione progrediendi ad Altare, pro ſacro faciendo, vel inde ad Sacriſtiam redeuntes, debent illum ſalutare capite cooperto.*
8 *Concurrente præſertim conſuetudine, quæ in hac materia totum operatur.*
9 *Tam de Jure Civili, quàm Canonico, & quæ ſit inter unum & alterum differentia.*
10 *Quod fuit per legitimum tempus obſervatum, in futurum quoque practicari debet.*
11 *Actus facultativi apti non ſunt inducere conſuetudinem obligatoriam; nec proinde ex eis ullum jus quaſi poſſeſſionis acquiritur.*
12 *Limita, quando actus prædicti fuerint per longum tempus continuati.*
13 *Actus, geſti erga aliquem Magiſtratum, ſeu Publicum à Perſonis privatis, an dici poſſint merè facultativi.*
14 *Conſuetudinis, & ſoliti effectus eſt, ut præſtet titulum ſufficientem illum habenti, ad obtinendum etiam in futurum id, quod ex mera voluntate fieri conſuetum fuit.*
15 *Actus voluntarii, per curſum decem annorum, tranſeunt in neceſſitatem.*
16 *Reverentiam Magiſtratui è converſo non tenentur facere Sacerdotes, poſt finem Miſſæ, antequam ab Altari diſcedant.*
17 *Dantur nonnulla decreta Sac. Rit. Congregationis ad materiam.*

IN augmentum eorum, quæ alibi acta ſunt, circa præeminentias Magiſtratuum Sæcularium, hic adnectere lubet, quòd præter alia obſequia illi debita, dum in corpore, & propriis inſignibus indutus, ſacris 1
functionibus aſſiſtit, ſalutatio, ſeu reverentia Magiſtratui facienda eſt. Cùm enim ipſe in propria figura reſideat, & Principis perſonam repræſentet, per tex- 2
tum in l. *Etiam eos, Cod de appellat. l. Item eorum, §. Decuriones, ff. quòd cujuſque univerſ. nom. l. municipes, ff. ad municipal. Bovadill. lib. 3. polit. cap. 1. num. 41. Caſſan. Cathalog. glor. Mund. part. 7. conſid. 10. per tot. in fin. Gratian. diſcept. 284. num. 1. 8. & 9. ibique Carol. Ant. de Luc. num. 5. Choell. in Bull. bon. regim. cap. 30. in fin. Raynald. obſerv. crim. cap. 2. §. 6. & 7. num. 21. Pignattell. conſultat. 26. numer. 2. in fin. tom. 1. Panimoll. deciſ. 1. adnot. 11. num. 4.* decet proinde, ut obſequiis 3
tali repræſentationi reſpondentibus honoretur, prout ex *Caſſan. & Gratian. docet. Panimoll. loc. mox citat, num. 4. Bovadill. lib. 3. polit. cap. 1. num. 41. & cap. 2. num. 6. Scannarol. de Viſit. carcerat. lib. 2. §. 33. cap. unic. num. 44. Raynald. obſerv. crim. cap. 2. §. 6. & 7. num. 8. & 9. Paulus. Diſſert. 86. art. 1. num. 4. & 11.*

Et in puncto ſalutationis, ſeu reverentiæ eſt Textus

in

in l. 1. cod. de ſilentiar. & decurion. l. 12. & l. 1. cod. de Præpoſit. Sac. Cubicul. lib. eodem; ibique Joan. de Plat. in Comment. Sigaroll. conſ. 108. lib. 1. verſ. Redeo ad primum Menoch. conſ. 126. num. 57. lib. 2. Caravit. rit. 5. n. 51. & 52. Bovadil. lib. 3. polit. cap. 1. num. 45. Maſtrill. de Magiſtr. lib. 5. cap. 3. num. 25. Gratian. d. diſcept. 248. in princ. & per totam, & ibi Adden. Capyc. Latr. conſ. 43. num. 16.

Quinimò prædictam ſalutationem malitiosè omitten-
5 tes, pœna digni forent, licèt prætenderent exemptionem, aut libertatem ab ejuſdem Magiſtratus poteſtate; Megaſant. conſ. 157. num. 10. Ruginell. pract. quæſt. cap. 47. num. 65. Caravit. Rit. 5. num. 10. & ſeqq. Muta, regn. Pragm. tit. 4. num. 43. part. 2. Giurb. conſ. crim. 38. num. 15. Conciol. Verb. Officialis, reſol. 2. num.
6 1. neque ab hujuſmodi obſequii exhibitione erga Magiſtratum ſoluti ſunt Eccleſiaſtici; quos pariter, ſi præſtare recuſent, pœnæ ſubjacere, ſcriptum reliquerunt Bovadill. lib. 2. polit. cap. 18. num. 89. ſeſſ. de Inhibit. cap. 7. §. 3. num. 198. Giurb. d. conſ. 38. num. 15. Avendan. in Theſaur. tom. 1. tit. 4. cap. 13. §. 1. num. 104. & §. 2. num. 105. & concordant Seſſ. de Inhibit. cap. 8. §. 3. num. 198. de Luc. ad Gratian. cap. 284. num. 4. & 6. Conciol. verb. Officialis, dict. reſolut. 2. per totam; Raynal. obſerv. crim. cap. 2. §. 6. 7. num. 10. D. Aud. Bonſin. ad Bannim. general. cap. 42. numer. 24. Eamdem ſalutationem, & reverentiam Magiſtratui tenentur facere etiam Sacerdotes, ante illum tran-
7 ſeuntes, occaſione progrediendi ad Altare pro ſacro faciendo, vel inde ad Sacriſtiam redeundi, capite tamen cooperto, ex iis, quæ loquendo de Magnate, ſeu Viro aliquo inſigni, tradit Bauldry, ſac. cæremon. part. 3. tit. 2. de præparat. Sacerdot. & de ingreſſ. ad altar. cùm Magiſtratus munere fungentes, dicantur in dignitate, & honore maximo conſtituti, ex Maſtrill. de Magiſtr. lib. 5. cap. 3. num. 24. Amay. ad tit. de Decurion. in Rub. num. 15. Garz. de nobilit. gloſ. 48. §. 4. n. 77.

Potiſſimum, ſi concurrat conſuetudo, quæ in hac
8 materia totum operatur, ad communiter tradita per Hoſtien. in cap. Pecorum, de ætat. & qualit. ordin. Covarruv. pract. quæſt. cap 17. num. 6. verſ. 4. Menoch. conſ. 51. Altogr. conſ. 1. num. 58. Choell. in Bull. Bon. regimin. capit. 37. numer. 29. Cyriac. controv. 201. numer. 168. Seraphin. deciſ. 964. num. 1. Gregor deciſ. 124. numer. 2. & 4. Merlin. dec. 70. num. 17. & poſt Antonell. de jur. & oner. Cleric. deciſ. 19. num. 10. & deciſ. 21. num. 13. deciſ. 202. num. 17. & 18. part. 10. rec. & in Pampilonen. Præeminentiarum, 3. Feb. 1700. §. Fortius, in fin. cor. dell' Olmo.

Idque procedit, tam de Jure Civili, quàm de Jure Canonico, cum hoc ſolo diſcrimine, quòd ad inducen-
9 dam conſuetudinem, Legibus repugnantem, attento Jure Civili, ſufficiunt decem anni; juxta verò Canonicas Sanctiones requiritur ſpatium quadraginta annorum ut per Corn. conſ. 193. num. 4. lib. 2. Valenzuel. conſ. 34. num. 164. verſ. tempus; Maſtrill. de Magiſtr. lib. 5. cap. 4. num. 33. & ſeqq. Pignatell. conſult. 72. num. 2. tom. 4. Rot. deciſ. 10. num. 4. poſt Tambur. de Jur. Abbat. in recent. deciſ. 226. numer. 7. part. 14. & in cit. Pampilonen. §. Sed etiam.

Stante igitur conſuetudine, practicandum venit, et-
10 iam in futurum, quod fuit per legitimum tempus antea obſervatum, cap. cùm olim extra, de conſuet. Fab. de Anna, conſ. 40. num. 2. 7. & 10. lib. 1. Valenzuel. conſ. 134. num. 32. Lara de Anniver. & Capellan. cap. 24. num. 20. & 21. lib. 1. Bartolin. de præcedent. quæſt. 30. art. 6. fol. 197. col. 5. verſ. temporis enim longitudo; Altovit. vot. 8. poſt deciſ. Rembold. latè Cyriac. contr. 201. num. 165. & ſeqq. Salzed. in theatr. honor. gloſſ. 49. num. 5. & ſeqq. & per tot. Franceſ. de Eccleſ. Cathedr. cap. 25. num. 366. & cap. 33. num. 313. & ſeqq. Joan. Limen de jur. publ. lib. 4. cap. 9. num. 46. & 52. Carpſon, deciſ. ſaxon. 7. numer. 42. Sperell. deciſ. 179. num. 1. Pamphil. deciſ. 127. num. 9. Rot. deciſ. 202. num. 17. part. 10. deciſ. 168. numer. 5. par. 16. deciſ. 87. num 6. par. 17. & deciſ. 781. numer. 5. & ſeqq. part. 18. recen. & in d. Pampilonen. Præeminentiarum, §. Fortius.

Neque ſuffragari valeret, ſi contra conſuetudinem
11 opponeretur, quòd actus ſalutationis ſint facultativi, quodque propterea apti non ſint inducere conſuetudinem obligatoriam, nec ex eis conſequenter acquiratus jus aliquod quaſi poſſeſſionis, juxta text. in l. ſi certis annis, cod. de pact. & notata per Poſth. de Manut. obſerv. 53. numer. 10. & numer. 28. Pignatell. conſultat. 49. num. 4. & per tot. tom. 7. cum aliis adductis à Rot. in allegat. Pampilonen. Præeminentiarum, d. §. Fortius, in fin.

Præſumptio ſiquidem facultatis excluditur ex multiplicitate actum, per diuturnum tempus continuatorum,
quemadmodum ad limitationem enunciatæ regulæ com- 12
muniter monent Gratian. diſcept. foren. cap. 681. numer. 6. Boiſc. Rocc. diſput. cap. 167. numer. 47. & 48. Poſth. de Manut. d. obſerv. 53. num. 20. & ſeqq. Cæſar de Graſs. deciſ. 5. numer. 3. de cauſ. poſſeſſ. Cacheran. deciſ. Pedemont. 99. numer. 19. Panimol. deciſ. 1. adnot. 2. numer. 26. Seraphin. deciſ. 212. num. 2. Gregor. dec. 162. numer. 15. ibique Add. verſ. Secundò excluditur præſumptio facultatis, & deciſ. 572. ubi Add. numer. 8. Rot. apud Poſth. de manut. deciſ. 32. numer. 9. Bich. deciſ. 522. numer. 19. & deciſ. 542. numer. 10. & deciſ. 126. num. 1. part. 1. div. & in rec. deciſ. 126. n. 1. part. 2. & deciſ. 300. numer. 7. part. 4. & in Urgellen. ſervitutum, 18. Martii 1699. §. Et quidem primo, cor. Urſino, & in Pampilonen. Præeminentiarum 7. Martii 1701. §. Minuſque, cor. dell' Olmo, & in Tarraconen. Juris punctandi ſuper manutentione 26. Februarii 1703. §. Item quoque cor. Omanna, & in Monopolitana Præeminentiarum, pariter ſuper manutentione, 16. Junii 1705. §. Nec dicatur, cor. Molin. Maximè quia actus merè facultativi dici poſſe videntur dumtaxat illi, qui fiunt à perſona privata in
aliam privatam; non autem ii, qui practicantur er- 13
ga aliquem Magiſtratum, ſeu Publicum à Perſonis privatis; cùm hoc caſu conſiderationem non mereatur qualitas facultativa, ut poſt Rot. deciſ. 863. part. 4. diver. notat Poſt. in objecto allegatus, d. obſerv. 53. numer. 17.

Et licèt actus iſti à principio ſint voluntatis, fiunt tamen poſtea neceſſitatis, & inducunt conſuetudinem, & obligationem in futurum præſtandi id, quod per lon-
gum temporis ſpatium voluntariè præſtari conſuetum 14
fuit; qui ſanè eſt effectus conſuetudinis, & ſoliti, ut conferat titulum ſufficientem illum non habenti, ad exigendum in futurum illud ipſum, quod ex mera voluntate præſtare quia conſuevit, ex Card. de Luc. de præemin. diſc. 39. numer. 14. verſ. Quoniam; Rot. apud Poſth. de manut. deciſ. 311. numer. 4. cor. Bich. deciſ. 543. numer. 1. in recent. deciſ. 363. num. 6. part. 2. & in Brunduſina electionis ſuper bono Jure, 25. Junii 1706. §. Bonum namque Jus, verſ. Et quamvis, cor. Card. Priol.
ad quem effectum ſolus curſus decem annorum ſufficit; 15
nam eo tranſacto, actus, ex libertate geſti, tranſeunt in neceſſitatem, ut ex Auctoritatibus præallegatis, quibus modò addimus eamdem Rot. deciſ. 322. numer. 17. & 18. in Urgellen. ſervitutum, 15. Martii 1699. §. Et quidem, cor. Urſin. & in Monopolitana Præeminentiarum ſuper manutentione, 16. Junii 1704. §. Nec dicatur cor. Molin.

Hujuſmodi autem reverentiam è converſo non te-
nentur facere Magiſtratui celebrantes poſt finem Miſſæ, 16
antequam ab Altari diſcedant, ut reſolutum fuit à Sac. Rit. Congregatione in Veliterna, 10. Septembris 1718. ad quartum dubium; quæ reſolutio unà cum aliis, in eadem
cauſa emanatis, ſunt tenoris ſequentis, videlicet: 17

I. An Magiſtratus Velitrarum in Feſto S. Franciſci Xaverii poſſit incedere cum Clava, & eodem Comitatu, ac incedit in Feſtivitatibus Quatuor Sanctorum Patronorum Civitatis, Sanctiſſimæ Conceptionis, & Beatiſſimæ Mariæ Gratiarum.

II. An idem Magiſtratus in Eccleſiis extra Cathedralem ſit thuriſicandus triplici ductu.

III. An eidem Magiſtratui ſit dandum oſculum pacis per amplexum, ſeu potius per Inſtrumentum, & à quo.

IV. An Celebrantes poſt finem Miſſæ tam ſolemnis, quàm privatæ debeant, antequam ab Altari diſcedant, reverentiam facere Magiſtratui per Capitis inclinationem.

V. An eodem Magiſtratu intereſſente Miſſæ privatæ, liceat in Altari accendere quatuor candelas.

VI. An Magiſtratus, immediatè poſt Canonicos, & ante Beneficiatos, cæteroſque de Clero, admitti debeat ad Crucis adorationem, & Cineris.

VII. An Magiſtratus, ejuſque Officiales in Proceſſionibus in quibus deferunt Intortitia, illa propriis manibus deferre debeant.

VIII.

VIII. An Magiſtratu accedente ad Cathedralem, aliaſque Eccleſias Civitatis, cum Comitatu & Clava, licitus ſit ſonitus Tubarum intra eaſdem Eccleſias.

IX. An eodem Magiſtratu in Cathedrali, aliiſque Eccleſiis Sæcularibus, & Regularibus intereſſente Miſſa privatæ, licitus ſit intra ipſas Eccleſias ſonitus Tubarum in actu elevationis Sanctiſſimæ Euchariſtiæ.

X. An eidem Magiſtratui liceat in Eccleſia Parochiali S. Mariæ de Trivio retinere ſcamnum intus Presbyterium.

XI. An eidem Magiſtratui, in Eccleſiis S. Martini, S. Franciſci, S. Claræ & S. Thereſiæ, liceat retinere ſcamnum à cornu Evangelii.

Sacra &c. reſpondit.

Ad I. *affirmativè.*

Ad II. *Negativè.*

Ad III. *Dandam eſſe Pacem per Inſtrumentum ab aliquo Miniſtro ſuperpelliceo induto.*

Ad IV. *Negativè.*

Ad V *Affirmativè, dummodo incedat in habitu conſulari.*

Ad VI. *Negativè.*

Ad VII. *Affirmativè.*

Ad VIII. & IX. *Affirmativè, ſed extra Jannam.*

Ad X. *Negativè.*

Ad XI. *Arbitrio Eminentiſſ. Ordinarii & amplius.*

Aliæ ejuſdem Sac. Congregationis reſolutiones, ſuper ſimilibus controverſiis, videri poterunt apud *Monacell. in Formular. leg. pract. form.* 2. *tit.* 13. *n.* 5. & 12.

ADDITIO XVII.

De obligatione reſidendi, quam habent Epiſcopi in ſuis Eccleſiis.

ARGUMENTUM.

Qualis debeat eſſe reſidentia Epiſcoporum in ſuis Diœceſibus. An incurrant pœnas contra non reſidentes inflictas, ſi in Adventu, Quadrageſima, aliiſque temporibus, à Sac. Conc. Tridentino præſcriptis, à Cathedrali abſint. Quando Epiſcopatus ſunt uniti, ubi debeat Epiſcopus ſuam reſidentiam facere.

SUMMARIUM.

1 *Reſidentia Epiſcopi in ſua Cathedrali non debet eſſe materialis, ſed formalis, & activa, & in quo hæc conſiſtat.*

2 *Non poteſt abeſſe à Diœceſi, ultra tres menſes.*

3 *Licèt in qualibet parte ſuæ Diœceſis valeat Epiſcopus reſidere, attamen in aliquibus Anni temporibus debet apud Cathedralem ſuam reſidentiam facere, & num.* 4.

5 *Sed non reſidendo apud Cathedralem dd. temporibus, non incurrit pœnam aliquam, & affertur ratio.*

6 *Et in hoc Sac. Conc. Tridentinum moderatum fuit rigorem antiquorum Canonum.*

7 *Refertur in hoc propoſito reſolutio Sac. Congregationis Concilii.*

8 *Juſta, & rationabilis cauſa excuſat à reſidentia.*

9 *In Epiſcopatibus unitis, debet Epiſcopus reſidere in Eccleſia digniori.*

10 *Eccleſiæ, æquè principaliter unitæ, retinent ſua privilegia, ac prærogativas.*

11 *Et cenſentur inter ſe diſtinctæ; & licèt unus ſit earum Epiſcopus, duplicem tamen perſonam repræſentat.*

12 *Eccleſia dignior, & antiquior præferri debet inferiori etiam in prænominatione.*

13 *Quod intelligendum eſt generaliter de quacumque alia præcedentia, quæ ſemper concedenda eſt Eccleſiæ, digniori, & antiquiori; maximè ſi Eccleſia inferior, ante erectionem in Cathedralem, fuiſſet de Diœceſi alterius Eccleſiæ.*

14 *Declaratur doc. in Vaden. ſeu Urbanien. Prænominationis* 20. *Junii* 1687. *cor. Emer.*

15 *Dantur per extenſum nonnulla Sac. Congregationis Concilii decreta ad materiam.*

16 *An Synodus celebrata in una ex Eccleſiis unitis obliget aliam.*

17 *Quomodo Epiſcopus duarum Eccleſiarum debeat apud utramque reſidere.*

18 *An Epiſcopus duarum Diœceſum teneatur in utraque Vicarium Generalem deputare.*

19 *An Epiſcopus duarum Diœceſum teneatur applicare mulctas in illa Diœceſi, in qua fuerunt exactæ.*

CErtum eſt, quòd, ſive inſpiciamus diſpoſitionem Sacrorum Canonum, ſive noviſſimam diſpoſitionem Sac. Concilii Tridentini, reſidentia Epiſcoporum in Eccleſia Cathedrali non debet eſſe materialis, ſed 1
formalis, ac activa, quia boni Paſtores in omni labore villicationis ſuæ debent quærere ea, quæ ſunt Jeſu Chriſti, ut ex actibus Apoſtolorum probat *Roſa de reſidentia Epiſcoporum, cap.* 4. *ſect.* 1. *numer.* 10. quia reſidentia conſiſtit in mentis ſollicitudine erga Gregem, & in aſſiſtentia Paſtorali cum exercitio Eccleſiaſtici miniſterii, ut proſequitur *Roſa, d. ſect.* 1. *nu.* 5. nam ut legitur in Actibus Apoſtolorum, *c.* 20. Epiſcopis fuit injuncta aſſidua erga Gregem vigilantia, ibi -- *attendite vobis, & univerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſuit vos Epiſcopos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo* -- itaut quòd reſidentia merè corporalis in ſua Eccleſia, quæ eſt infructuoſa, & non operativa, dicatur turpis, inanis, & in Epiſcopo peccaminoſa, ut relatis infinitis Theologis, & Canoniſtis probat *Roſa de reſidentia Epiſcoporum cap.* 4. *num.* 1. ibi: *reſidentiæ nomen non perfunctoriè accipiendum eſt, quatenus ſolum conſiſtat in exhibendo præſentiam corporalem in loco reſidentiæ, ſed ſedulò quatenus importat exercitium Paſtoris, oves paſcendo verbo, & exemplo, & quatenus includit ſollicitudinem paſtoralem vigilando ſuper gregem, illumque ad æternam felicitatem dirigendo, quapropter requiritur præſentia, non ut ſimplex intereſſentia materialis, ſed prout eſt neceſſaria, ut Paſtor ſuum poſſit explere munus, & officium, &c. illa enim turpis, & inanis, hæc glorioſa, & utilis.* Et proinde Sacrum Concilium Tridentinum, dum imponit Epiſcopis onus reſidendi apud Eccleſiam Cathedralem, dictam reſidentiam non requirit ad hoc, ut Epiſcopi exhibeant ſolam corporalem intereſſentiam in Eccleſia Cathedrali, ſed ut munus Paſtoris in ea omni vigilantia exerceant, prout dixit Apoſtolus *in ſecunda epiſtol. ad Timoth. cap.* 4. -- *Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangeliſtæ, miniſterium tuum imple* -- & propterea, inquam, Sac. Concilium Tridentinum requiſivit in Epiſcopo reſidentiam ad hoc, ut attenderet ſibi, & univerſo gregi, utque miniſterium reſidendo impleret, ut liquet *ex ſeſſ.* 6. *cap.* 1. *de reform. & ſeſſ.* 23. *pariter cap.* 1. *de reform.*

Quamvis autem ad iſtam formalem reſidentiam tenentur Epiſcopi, tenentur quoque ad aliam materialem in 2
Diœceſi, itaut non poſſint ab ea abeſſe quolibet anno ultra tres menſes, ex diſpoſitione *S. Conc. Trid. ſeſſ.* 6. *de refor. cap. primo.* Et licèt reſidentia uni, vel alteri loco non ſit alligata, ſed poſſint Epiſcopi in quacumque parte ſuæ Diœceſis reſidere, & hoc modo faciendo 3
excuſentur à pœnis contra Epiſcopos non reſidentes à Sacris Canonibus, & à Sacro Concilio Tridentino comminatis, ad *Textum in capit. cùm Epiſcopus, de offic. ordinar. in* 6. & tradunt *Fagnan. in capit. Qualiter, numer.* 27. & *pluribus ſeqq. de Cleric. non reſident. Pax Jordan. lucubrat. Canonic. lib.* 10. *capit.* 40. *numer.* 14. *Nicol. in floſcul. verbo Epiſcopus, ſub numer.* 93. *§. Poteſt enim; Antonell. de loco Legal. lib.* 1. *capit.* 14. *quæſt.* 5. *numer.* 39. *Pignattell. conſultat. canonic.* 64. *n.* 7. *tom.* 7. *de Luca Miſcellan. Eccleſ. diſc.* 1. *ſub num.* 111. & *diſc.* 26. *numer.* 8. & *diſc.* 29. *ſub numer.* 9. & *ad Concil. diſc.* 4. *numer.* 5. *Roſa de reſident. cap.* 1. *ſect.* 5. *ſub numer.* 29. *§. Interim; Rota in recent. deciſ.* 115. *numer.* 2. *part.* 15. & *Salisburgen. Teſtimonialium,* 23. *Martii* 1702. *§. Quo verò,* 4
coram Scotto: nihilominus ſic reſidendo in Diœceſi, non adimplent aliud monitum ejuſdem Sacri Concilii *in capit.* 1. *ſeſſ.* 23. *de reformat.* ubi admonet, & in Domino hortatur Epiſcopos, ne Dominicis Adventus, Quadrageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes, & Corporis Chriſti diebus à Cathedrali ullo pacto abſint. Verùm, quia in hac parte Concilium Tridentinum procedit per viam monitionis, & con- 5
ſilii, non per modum præcepti, nec continet aliquam pœnam, ea ſolùm incurritur per Epiſcopos in Diœceſi non reſidentes, ut egregiè explicat *Vener. in exam. Epiſcopor. lib.* 4. *capit.* 7. *tit. de reſidentia Epiſcoporum, ſub num.*

numer. 8. & 9. & ſæpiùs reſolvit Sacra Concilii
Congregatio, ut in decretis relatis per Nicol. in floſcul.
verbo Epiſcopus, ſub numer. 93. verſic. Qui rurſus; &
per Pignattell. dicta conſult. 64. aumer. 16. tom. 7. quæ
inferiùs referentur per extenſum; Roſa de reſideat. cap.
1. ſect. 5. ſub numer. 19. §. Interim, fol. 59. & hanc quæ-
ſtionem diffusè tractat Fagnan. in cap. Qualiter de Cleric.
non reſident. à numer. 27. uſque ad numer. 34. ibi --
quæro an Epiſcopi temporibus præſcriptis, in capit. 1.
verſic. eoſdem interim admonet, ſeſſ. 23. de reformat. in
Cathedrale Eccleſia reſidere teneantur: an verò ſatis ſit,
ut in Diœceſi reſideant. Hæc quæſtio habet duas inſpectio-
nes. Prima eſt quoad pœnas Epiſcoporum non reſidentium:
An ſcilicet Epiſcopus in diebus Adventus, Quadrageſimæ,
& aliis à Concilio præſcriptis apud Eccleſiam Cathedra-
lem reſidere teneatur, ut ſi in Diœceſi reſident, incidat
in pœnam amiſſionis fructuum inflictam decreto capit. 1.
ſeſſ. 23. Secunda eſt quoad ipſam obligationem ſimpliciter,
& abſolutè: An ſcilicet Epiſcopus prædictis temporibus
teneatur ex præcepto in Cathedrali reſidere, quamvis ſi
in Diœceſi reſideat faciat fructus ſuos, neque illis privari
debeat.

Quoad primam inſpectionem, verius videtur, Epiſco-
pum in Diœceſi quandocumque reſidentem in pœnas Conci-
lii non incedere; nam decretum in d. capit. 1. ſeſſ. 6.
ad hoc, ut Epiſcopi incidant in pœnam privationis quar-
tæ partis fructuum, requirit, ut ſex menſibus continuis à
ſuis Eccleſiis extra ſuam Diœceſim morando abſuerint; an-
de ad hujuſmodi pœnam ſatis non eſt, ut abſuerint à ſuis
Eccleſiis tantùm, niſi etiam abſuerint extra Diœceſim,
cùm Concilium utrumque copulativè requirat, & ſub uni-
ca verborum ſtructura &c. quòd maximè procedit in pœ-
nalibus, in quibus ſi Lex, vel Statutum ad pœnam incur-
rendam duo requirat copulativè, nullatenus eſt locus pœ-
næ, niſi utrumque ſimul concurrat.

Idque Fagnanus ex mente præfatæ Sac. Congregatio-
nis pluribus aliis fundamentis, & rationibus confirmat
& corroborat num. 30. 31. 32. & 33. ibique exactiſſimè
quæſtionem examinat; idemque probat Vener. in exam.
dict. Epiſcop. cap. 7. tit. de reſident. Epiſcop. num. 2. & nu-
mer. 9. & ſæpius reſolvit hæc Sac. Congregatio præſer-
tim in una Caſſanen. 3. Septembris anni 1622. quam re-
fert Nicol. in floſcul. verb. Epiſcopus, ſub numer. 93. verſ.
quæ rurſus ibi -- Cenſuit Epiſcopum, ſi non accedat ad Ca-
thedralem in temporibus à Concilio præſcriptis, licèt malè
faciat, non tamen incidere in privationem fructuum, im-
poſitam à Concilio contra non reſidentes; & articulo ac-
curatè diſcuſſo per eamdem Sac. Congregationem ita
cenſuit in alia reſolutione, quam per extenſum refert
Pignatell. tom. 7. dict. conſult. 64. num. 16. ibi -- Poſito
decreto Concil. Trident. cap. 1. ſeſſ. 6. & capit. 1. ſeſſ.
13. An Epiſcopi temporibus præſcriptis in d. cap. 1. ſeſſ.
23. verſic. eoſdem interim admonet, in Eccleſia ſua re-
ſidere teneantur; an verè ſatis ſit, ut in Diœceſi reſi-
deant.

Sacra Congregatio &c. articulo hujuſmodi accuratè diſcuſ-
ſo cenſuit, Epiſcopos temporibus, ut ſupra præſcriptis,
teneri in Eccleſia Cathedrali reſidere; nec ſatis eſſe, ut
in Diœceſi reſideant, itant aliter ſuæ obligationi non ſatis-
faciant, niſi Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos aliò vo-
cent. Cæterùm non incidere in pœnas à Sancta Syno-
do Epiſcopis non reſidentibus inflictas, dummodo in
Diœceſi reſideant.

Non revelante, quòd licèt Epiſcopus non reſidens
apud Eccleſiam ſuam Cathedralem temporibus à Sac.
Concilio Tridentino præſcriptis, non incidat in ali-
quas pœnas vigore ipſius Concilii; nihilominus alias
pœnas incurrit de Jure antiquo ſtatutas in Concilio
Carthaginenſi, & aliis Conciliis, quæ refert Fagnan.
in d. capit. Qualiter, numer. 34. de Cleric. non reſid.
Quoniam per Sacrum Concilium Tridentinum, quo-
6 tum ad Epiſcoporum reſidentiam, moderatus fuit ri-
gor antiquorum Canonum, ut rectè advertit Fagn. ubi
ſupra, numer. 34. §. Atque hoc ſuppoſito, verſic. Sed
tamen.

Hinc eſt quòd propoſito ad inſtantiam Capituli Ur-
gellenſis dubio in Sac. Congregatione Concilii in Ur-
gellen. reſidentiæ, ſub die 5. Septembris 1705. -- An in
7 caſu, quo Epiſcopus non reſideat in Cathedrali tempori-
bus præſcriptis à Sacr. Concilio Tridentino veniat punien-
dus, qua pœna, & à quibus in caſu: emanavit reſpon-
ſum dilata, & ad mentem; ac de eadem cauſa ampli-
us actum non fuit, itaut probabile ſit, quòd mens Sac.
Congregationis fuerit monere Epiſcopum de ſua obli-
gatione, ad formam ejuſdem Concilii, non verò obno-
xium fuiſſe aliqua pœna, maxime quia ejus abſentia à
Cathedrali cauſata erat ab inobedientia ejus Capituli, 8
ideoque & juſto, & rationabili motivo, quod excuſat
à reſidentia, ad Text. in cap. Relatum, de cler. non reſi-
den. & cap. Inter quatuor, eod. tit. Barboſ. de Epiſc. alleg.
53. numer. 5. & ſeqq. Roſa de reſident. cap. 3. numer. 22. &
ſeqq.

Hujuſmodi quæſtio de facili contingit in Epiſcopati-
bus unitis, cùm regulariter moram trahendo Epiſcopi a-
pud Eccleſiam digniorem, Capitula minus digna queri
ſolent de ejus abſentia. Etſi autem Epiſcopus reſidens in
una, vel altera Diœceſi, ut diximus, adimpleat onus 9
reſidentiæ; attamen ratione majoritatis reſidentiam fa-
cere debet in Eccleſia digniori, ut tenent Gratian. diſcept.
655. num. 3. loquens de Eccleſia Viterbien. & Tuſca-
nen. Vivian. de Jur. patron. lib. 14. cap. 5. num. 18. Rebuff.
de Union. ubi ſupra num. 11. Sac. Congregatio Concilii a-
pud Garz. de beneficiis, par. 3. cap. 2. num. 179. in reſponſ.
ad 14. & num. 185. Pignattell. conſult. 135. num. 1. tom. 9.
quos refert, & ſequitur Piton. diſcept. 9. num. 7. ex ea ra-
tione, quia cùm unio duarum Eccleſiarum fieri ſoleat
æquè principaliter, ſequitur, quòd Eccleſiæ hoc mo- 10
do unitæ retineant ſua privilegia, ac prærogativas ut
priùs, ad notata per Card. de Luc. diſc. 1. ſub numer. 38.
in Miſcell. Eccleſiaſt. ubi addit rationem, quòd iſtæ Ec- 11
cleſiæ cenſentur inter ſe diſtinctæ; & licèt unus ſit ea-
rum Epiſcopus, duplicem tamen perſonam repræſen-
tat; Piton. dict. diſcept. 9. num. 5. ac proinde Eccleſia di-
gnior, & antiquior præferri debet inferiori, etiam in 12
prænominatione, neque inter Eccleſias, licèt æquè
principaliter unitas, ſervanda eſt alternativa, ſed à digniori
fieri debet denominatio; Rebuf. in prax. ben. tit. de Union. n.
15. & 16. ibi -- Tertiò, ſit unio duarum Eccleſiarum, ut
utraque remaneat Epiſcopalis &c. & tunc dicitur æquè prin-
cipalis utraque Eccleſia, ſed unus erit Epiſcopus, &c. &
tunc quælibet ſua habebit privilegia, & Statuta, &c. &
tunc nominatio à digniori fieri debet, itant iſta denominatio
fieri debeat prælativè ad nominationem alterius Eccle-
ſiæ minus dignæ, poſtſcribendo nomen Eccleſiæ inferio-
ris, & præponendo nomen ſuperioris, prout tradit Gon-
zal. ad regul. 8. gloſſ. 5. §. 7. numer. 31. Franceſ. de Eccleſ.
Cathedral. capit. 8. numer. 368. & ſeqq. Et quod dictum
eſt de prænominatione, intelligendum etiam generali-
ter venit de quacumque alia præcedentia, quæ ſemper 13
danda eſt Eccleſiæ digniori, & antiquiori, maximè ſi
Eccleſia inferior ante erectionem in Cathedralem fuiſ-
ſet de Diœceſi alterius Eccleſiæ, ac proinde iſta fuiſſet
matrix, altera filialis; Fagnan. in capit. cùm certum, nu-
mer. 24. & 25. de majorit. & obedient. ibi -- Conſtat fuiſſe
adjudicatam præcedentiam Capitulo Valvenſi his præcipuè
fundamentis, videlicet, quia Eccleſia Sancti Pelini de Val-
va &c. ſemper fuit Cathedralis &c. at verò Eccleſia Sancti
Panfili de Sulmona erat Plebania Diœceſis Valvenſis. Neuti- 14
quam obſtante reſolutione Rotæ in Vaden. ſeu Urbanien.
Prænominationis, 20. Junii 1687. cor. Emerix; quia ut
advertit Piton. loc. citat. numer. 10. in caſu dictæ deciſio-
nis non conſtabat, quòd una Eccleſia eſſet dignior, &
major altera; itemque quia Pontifex in actu Unionis
ſuppreſſerat antiquas præeminentias, & privilegia utriuſ-
que Eccleſiæ.

Cum autem circa prædicta nonnulla fuerint deciſa per 15
Sac. Congreg. Concilii in una Geruntin. & Cariaten. Sy-
nodi, & gravaminum, ſub die 2. Octobris 1706. hìc ſubne-
ctuntur dubia, & reſolutiones, hanc materiam concer-
nentia.

Primò, An Synodus ab Epiſcopo celebrata in Cathedrali Ca- 16
riatien. ſubſtineantur, & quatenus affirmativè.

Secundò, An liget Diœceſim Geruntinam.

Quarto, An & quomodo Epiſcopus teneatur reſidere in Ca- 17
thedrali Geruntina.

Quintò An Epiſcopus teneatur deputare Vicarium Genera- 18
lem pro Diœceſi Geruntina.

Octavò, An mulcta ab Epiſcopo exacta à Diœceſanis Gerun- 19
tinis applicari debeant locis piis ejuſdem Diœceſis.

Reſponſum fuit ad primum affirmativè; -- ad ſecun-
dum negativè - ad quartum negativè, & Epiſcopus curet
reſidere etiam in Eccleſia Geruntinen. ſaltem in aliquibus die-
bus

bus ſolemnioribus -- ad quintum *in caſu de quo agitur*, *affirmativè* -- ad octavum *affirmativè*.

Ab hujuſmodi reſolutionibus Epiſcopus Geruntinenſis novam obtiouit audientiam; & cauſa repropoſita ſub die 4. Junii 1707. emanavit reſcriptum *dilata ad primam*; ſed revolutis à me ſubſequentibus foliis d. Sac. Congregationis, non reperi aliam repropoſitionem dictæ cauſæ; unde cenſeo Epiſcopum poſtea acquievisſe aote dictis reſolutionibus.

ADDITIO XVIII.

De Prædicatione Verbi Dei.

ARGUMENTUM.

An Capitulum Cathedralis jus aliquod habeat circa ea, quæ concernunt Prædicationem Verbi Dei in Eccleſia Cathedrali.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopis privativè competit munus annunciandi Evangelicam doctrinam, & alia ad ſalutem neceſſaria, & numer. 5.*

2 *Ipſis legitimè impeditis, aſſumere debent Viros, ad hoc Officium exequendum idoneos.*

3 *Et illud uſurpantes, abſque licentia Epiſcopi, vel Sanctæ Sedis, excommunicationi ſubiacent.*

4 *Multò magis ſpectat ad Epiſcopum electio, & deputatio Concionatorum in Eccleſia Cathedrali, aliiſque, in ejus ambitu exiſtentibus, non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili.*

6 *Neque Capitulum prætendere poteſt, quòd Concionatores, ab Epiſcopo deputati, ad annunciandum Verbum Dei in Cathedrali, ipſi exhibeant Literas patentes eorum deputationis, & quare, & n. 7. & 8.*

9 *Item non poteſt prætendere retentionem clavium Pulpiti Eccleſiæ Cathedralis, ubi ſolitum eſt clauſum retineri, ſed, ea ad Epiſcopum ſpectat, & qua ratione.*

10 *Sicuti retentio clavium, ubi aſſervatur Sanctiſſimum Sacramentum, ſpectat ad illum, cui incumbit Sacramentorum adminiſtratio.*

11 *Decreta ad materiam Sac. Congregationis Concilii.*

12 *Si Populus, ſive Capitulum ſubminiſtret expenſas, & honorarium pro Concionatore; poteſt nihilominus Epiſcopus Concionatoris electionem facere, dummodo paratus ſit expenſas facere, pro illius manutentione.*

13 *An Chriſtifideles teneantur, & cogi poſſint ad audiendam Verbi Dei prædicationem, & præſertim in propria Parochia.*

14 *Utrum Canonici teneantur aſſiſtere Concioni, tempore Quadrageſimæ, & Adventus, & ſub quibus pœnis, remiſſivè. Quando, & quomodo ab iiſdem Canonicis præſtanda ſit aſſiſtentia Epiſcopo, Concionem habenti, pariter remiſſivè, eodem num. 14.*

CUM Dominus Jeſus Chriſtus, mittens Apoſtolos ſuos per univerſum Mundum, prædicare juſſerit Evangelium omni Creaturæ, ut habetur *Marc. cap.* 16. Epiſcopi autem, tamquam in Apoſtolorum locum ſuffecti, habent juris aſſiſtentiam, pro explen-
1 do munere Prædicationis in omnibus Eccleſiis ſuæ Diœceſis, quinimò compelluntur præcisè ad hoc; ac privativè eis competit munus annunciandi Evangelicam veritatem, & ea, quæ pertinent ad ſalutem, gentes edocendi, *Can. Epiſcopi* il 3. *diſtinct.* 88. *Can. Diaconi il* 2. *diſtinct.* 92. *Canon. ſicut vir* 7. *quæſt.* 1. & diſponit *Sac. Concilium Tridentinum ſeſſ.* 5. *de reformat. capit.* 2 & *ſeſſ.* 24. *capit.* 4. *Barboſ. de Epiſcop. allegat.* 74. *numer.* 1. & *ſeqq. Campanil. in diverſor. Jur. Canonic. rubr.* 12. *capit.* 13. *num.* 13. *Panimol. deciſ.* 81. *admotat.* 1. *num.* 7. & *ſeqq. Rota in celebri deciſ.* 598. *numer.* 5. & *ſeqq. cor. Merlino*; & *in Gerunden. Juriſdictionis ſuper primo dubio*, 5. *Maji* 1698. §. *Fundamentum*, & *ſequen. cor.* R. P. D. *meo Caprara*.

Ipſiſque legitimè impeditis, præcipitur, ut aſſume-
2 re debeant Viros idoneos, ad Sanctæ Prædicationis officium ſalubriter exequendum, potentes in opere, & ſermone, juxta *Textum in Canon. Epiſcopus nullatenus* 88. *diſtinct.* & ſancita *in Concilio Tridentino ſeſſ.* 5. *de reformat. capit.* 2. & *ſect.* 24. *de reformat. capit.* 4. *weyms ad* 24. *conſtitut. ex Jure antiquo deſumptas*, & *per Concilium Tridentinum innovatas*, *conſtitut.* 5. *num.* 2. *pag.* 40. *Barboſ. ad Concil. d. ſeſſ.* 5. *de reformat. cap.* 2. *num.* 3. *Panimoll. d. deciſ.* 91. *admotat.* 1. *numer.* 8.

Poſito autem, quòd Jus privativum prædicandi, vel alios deputandi, ſpectet ad Epiſcopum, ſequitur, quòd Concionatores, qui, impedito Epiſcopo, Gregem ſuum verbo Dei paſcant, deputari debeant ab eodem Epiſcopo, & ab eo licentia concedi, non ab aliis; adeo-
ut officium Prædicationis ſine ipſius, vel Sedis Apoſtolicæ licentia uſurpantes, anathemate feriuntur: 3
Cap. excommunicamus, §. *Quia verò*, *de hæretic. cap. cùm ex injuncto*, & *cap. ſicut*, *eodem tit.* & Statutum fuit in Concilio Lateranenſi *in capit. intercætera*, *de Offic. Ordinar.* & *in Tridentin. ſeſſ.* 5. *de reformat. cap.* 2. & *ſeſſ.* 24. *cap.* 4. & reſolvit *Sac. Congregatio Epiſcoporum apud Leon. Theſaur. Eccleſ. cap.* 8. *num.* 4. *Franceſ. Paſtoral. regular. quæſt.* 10. *num.* 15. & *ſeq. Antonell. de regimin. Eccleſ. Epiſcop. lib.* 1. *cap.* 15. *nu.* 3. *Barboſ. ad Concil. ſeſſ.* 5. *de reformat. cap.* 2. *num.* 5. & *ſeſſ.* 24. *de reform. cap.* 4. *numer.* 2. & *de Epiſc. allegat.* 76. *num.* 5. *Fagnan. in capit. reſponſo*, *num.* 17. & *ſeq. de ſenten. excommunic. Card. de Luca miſcell. Eccleſ. diſc.* 27. *num.* 4. & 5. *Panimoll. d. deciſ.* 91. *ad n.* 2. *num.* 1. & *ſeqq. Rot. cor. Merlino*, *d. dec.* 598. *num.* 60. & *ſeq* & *in dicta Gerunden. Juriſdictionis ſuper primo dubio*, 5. *Maji* 1698. §. *Eamdemque*, § *ſeq.* §. *Non obſtat*, & §. *Nec ſuffragatur*, *cor.* R. P. D. *Caprara*.

Hocque eò fortius procedit, quando agitur de electione, & deputatione Prædicatorum in Eccleſiis Cathedralibus, aliiſque in eorum ambitu exiſtentibus, quæ
ſemper facienda eſt ab Epiſcopo, & ab eo licentia 4
prædictis ſolùm concedi poteſt, nulla habita ratione cujuſcumque conſuetudinis etiam immemorabilis; adeout Capitulum, & Canonici non poſſint in his deputationibus, & conceſſionibus licentiarum ſe intromittere, ut cenſuit Sac. Congregatio apud *weyms ad* 24. *conſtit. ex Jure antiquo deſumptas*, & per Concilium Tridentinum innovatas, *conſtitut.* 5. *num.* 50. *Barboſ. de Epiſcop. allegat.* 76. *nu.* 6. & *ſeq.* & *ad Concil. ſeſſ.* 5. *de reform. cap.* 2. *num.* 6. & 8. & *in collect.* 592. *num.* 8. & 11. *Gavant. Manual. Epiſcopor. verbo concio Sacra*, *numer.* 21. *Armandar. in addit. ad recompilat. leg. Navar. lib.* 4. *tit.* 30. *leg.* 3. *de Prædicat. Sac. Scriptur. num.* 21. *Cardin. de Luc. Miſcellan. Eccleſ. diſc.* 27. *num.* 5. *Pignattell. conſult. Canonic.* 206. *ſub num.* 3. §. *Quòd jus deputandi*, *num.* 15. 30. 32. & *num.* 46. *in fine*, *tom.* 4. *Panimoll. d. dec.* 91. *adnotat.* 2. *num.* 3.

Et in puncto, quòd Epiſcopus habeat Juris aſſiſten-
tiam ſuper privativa Prædicatione in Eccleſiis ſuæ 5
Diœceſis, & ſuper conceſſione licentiarum, pro explendo munere Prædicationis per alium, *Cad. de Luca*, *Miſcell. Eccleſ. diſc.* 27. *ſub num.* 5. *Pignattell. conſult. Canonic.* 206. *numer.* 46. *tom.* 4. *Ventrigl. de Juriſdict. Archiepiſcop. cap.* 69. *num.* 5. *Antonell. de Regimin. Eccleſ. Epiſcopal. lib.* 1. *capit.* 15. *numer.* 3. *Rota in Gerunden. Juriſdictionis ſuper Manutentione*, 5. *Martii* 1692. §. *Eademque*, *cor. Reverendiſſ. Domino Decano*, & in eadem cauſa ſuper primo dubio, 5. *Maji* 1698. §. *Fundamentum*, & *ſeq.* ubi plures adducuntur concordantes *cor. Card. Caprara*, itaut nec contraria conſuetudo, etiam immemorabilis, contra Epiſcopum ſuffragari poſſit, ut in ſubjecta materia tradunt *Barboſ. de Epiſc. alleg. d.* 76. *num* 6. & *ſeqq.* & *ad Concil. ſeſſ.* 5. *de reformat. cap.* 2. *num.* 5. & 6. & 8. *Gavant. Manual. Epiſcop. verbo Concio Sacra*, *num.* 21. *Panimoll. dicta dec.* 91. *adnot.* 2. *num.* 3. aliiſque ſuperiùs relatis in §. *Hocque*.

Hinc eſt, quòd Capitulum prætendere non poteſt de Jure, quòd Concionatores ab Epiſcopo miſſi, & de-
putati ad annunciandum Verbum Dei in Cathedrali, 6
teneantur ipſi exhibere Literas patentes eorum deputationis; nam ſi Epiſcopus habet Jus privativum prædicandi Verbum Dei, vel aliis, pro hoc munere explendo, licentiam concedendi, ut ſupra oſtenſum eſt; & ſi in hujuſmodi rebus Capitulum ſe ingerere nullo modo, nulloque quæſito colore poteſt, nec directè, nec indirectè, ut in ſpecie notant *Barboſ. ad Concil ſeſſ.* 5. *de reform. cap.* 2. *ſub num.* 6. & *num.* 8. & *de Epiſc. d. allegat.* 76. *numer.* 6. & 7. *Stephan. weyms ad* 24. *conſtit.* ex Jure antiquo deſumptas, & per Concilium Triden-

dentinum innovatas, *conſtitut. 5. num. 10.* ubi refert
7 ita deciſum per Sac. Congregationem *Armendar. in ad-
dit. ad recompilat. leg. Navarr. lib. 4. tit. 30. l. 3. de Præ-
dicat. Sacræ Scripturæ, n. 21.* non poteſt petere, ut ei
exhibeantur literæ patentes ab Epiſcopo Conciona-
8 toribus conceſſas, ut firmavit *Rota in Cautien. Juriſ-
dictionis, 26. Junii 1702. §. Quo verò, in fine, cor. Card.
Caprara, & 11. Junii 1703. §. Quintum caput, coram
eodem*; quia iſte eſt actus Juriſdictionis, circa quam
in hac materia ſe ingerere non poteſt Capitulum, et-
iamſi haberet immemorabilem, ut mox dictum eſt.
In ſequelam autem dictæ aſſiſtentiæ juris favore E-
piſcopi ſequitur, ut non poſſit Capitulum prætendere
retentionem clavium Pulpiti Eccleſiæ Cathedralis;
quia cùm Pulpitus inſtitutus ad hoc ſit, ut populo
verbum Dei annunciari poſſit, eo ipſo, quòd annncia-
tio Verbi Dei in Eccleſia Cathedrali privativè ſpectat
ad Epiſcopum, vel ad alium ab eo deputatum, ſeu ele-
ctum, retentio Clavium Pulpiti, quatenus conſuetum
fuerit, quòd clauſum retineretur, ad eum pariter ſpe-
ctare debet, quia iſta conceditur ei, ad quem poſſeſ-
9 ſio, & uſus materialis Pulpiti eſt conceſſus, *Bald. in
l. a. n. 2. Cod. de verbor. ſignificat. Maſcard. de probation.
concluſ. 298. num. 2. & concluſ. 1184. num. 17. Menoch.
de retinend. poſſeſſ. remed. 3. num. 584. Rot. in Fanen.
Eccleſiæ, & Clavium, 5. Julii 1688. cor. bon. mem. Eme-
rix, nunc impreſſa inter ſuas dec. 859. num. 6. & in
Auguſtana Juriſpatronatus ſuper reintegratione, 31. Ja-
nuarii 1695. §. Conſtabat, cor. bon. mem. Urſino.* Conceſ-
ſo enim principali munere, conceſſa cenſetur retentio
Clavium loci illius, qui pro explendo dicto munere
eſt deſtinatus, ut in ſimili de retentione Clavium, ubi
aſſervatur Sanctiſſimum Sacramentum, quod ſpecta-
10 re debeat ad eum, ad quem ſpectat Sacramentorum ad-
miniſtratio, ex mente hujus Sac. Congregationis pro-
bant *Nicol. in Floſcul. verbo Clavis, num. 2. Barboſa in
Summa Apoſtolicar. dec. collect. 131. n. 2.*
Quæſtio hæc, ſupra examinata, propoſita fuit in
Sac. Congregatione Concilii die 5. Septembris 1705.
11 de tempore, quo ego intereram privatis ſtudiis cauſarum
prædictæ Sac. Congregationis apud clar. mem. Card.
Sperellium, & propoſitis infraſcriptis dubiis in *Urgel-
leg. Juris concionandi*, videlicet:
*Primo. An Concionator deputatus ab Epiſcopo ad prædican-
dum in Cathedrali, aliiſque Eccleſiis in ejus ambitu exiſtentibus
teneatur exhibere literas patentales Capitulo in caſu, &c.*
*Secundo. An liceat Capitulo, ſeu ejus Decano retinere Cla-
ves Pulpiti ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis.*
*Tertio. An Epiſcopus procedere poſſit per cenſuras in caſu,
quo Decanus, & Canonici ſe opponant in caſu &c. non obſtan-
te quòd Capitulum ſe tueretur obſervantia ſibi ſavorabili, ac
prætenſione ordinariæ Juriſdictionis ſuper Eccleſia Cathedrali,
ejuſque ambitu* — contraria prodiit reſolutio, nimirum,
— *quoad primum, & ſecundum, negativè — Ad tertium,
affirmativè, & amplius in omnibus.*
Ad hanc materiam notandum eſt, quòd quoties ex
conſuetudine, etiam immemorabili, Populus, ſive Ca-
pitulum ſubminiſtrat expenſas, & honorarium pro Con-
cionatore, licere nihilominus Epiſcopo Prædicatoris
12 electionem facere, dummodo paratus ſit de proprio ex-
penſas, pro manutentione Prædicatoris ſubire, ut do-
cuit *Fagnan. in cap. inter cætera, num. 31. de Offic. Or-
dinar. De Luc. ad Concil. diſc. 3. num. 6.* ubi quòd obſer-
vantia in hoc caſu dividi non poteſt, ſed attendenda
eſt cum ſua cauſa, videlicet, cum præſtatione elee-
moſynæ, ab Epiſcopo proprio faciendæ, *Pax-Jordan.
lucubrat. l. 6. tit. 1. de Prædicat. verbi Dei, n. 72. in fine;
Pignattel. conſultat. 202. ſub n. 40. tom. 4.*
An autem Chriſtifideles teneantur, & cogi poſſint
ad audiendam Verbi Dei prædicationem, & præſertim
13 in propria Parochia, doctè de more tractat Eminentiſ-
ſimus *Petra, ad Conſtitutiones Apoſtolicas, conſtit. 3. Gre-
gor. X. num. 8. & ſeqq. tom. 3.* ubi pariter à *num. 17.
ad finem* agit de obligatione Canonicorum aſſiſtendi
14 tempore Quadrageſimæ, & Adventus Concioni in
Eccleſia Cathedrali, ac ſub quibus pœnis. Itemque
quomodo, & quando præſtanda ſit à Canonicis aſſiſten-
tia Epiſcopo Conciones habenti, referendo reſolutio-
nes Sac. Congregationis particularis à Sanctiſſimo de-
putatæ in *Caſalen. die 11. Martii 1708.* ad quem in oc-
currentia caſus Lectorem remittimus.

ADDITIO XIX.

De Vicariis, aliiſque Eccleſiæ Miniſtris amovibilibus.

ARGUMENTUM.

An licitum ſit Vicarios, Capallanos, alioſque Eccleſiaſticos Miniſtros ab Officio removere, etiam ſine cauſa, & quando. Et agitur de præeminentiis, quæ competunt Vicariis deputatis pro exercitio Curæ Animarum.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopi, aliique Prælati, jus habentes deputandi Vicarios, poſſunt illos ad ſui libitum removere.*

2 *Ampliа, etiamſi deputans juraverit Vicarium non revocaturum.*

3 *Idem procedit in quocumque alio Vicario, Curam Animarum exercente.*

Præſertim ſi deputans facultatem removendi ſibi reſervavit, quam non poteſt deputatus, qui Vicariam cum tali reſervatione acceptavit, impugnare, eodem n. 3.

4 *Et poteſt deputans hoc caſu Vicarium, ſeu Capellanum removere, abſque obligatione exprimendi cauſam, & n. 5. & 6.*

7 *Exercentes Curam Animarum amovibiliter reputantur tamquam ſervitores, & conductitii.*

8 *Prædicta procedunt, etiamſi deputationes hujuſmodi Vicariorum ſequutæ fuerint ob vacationes per obitum.*

In Beneficiis, ſeu Officiis Manualibus, non datur vera vacatio, ſed ſolùm largo modo, eodem n. 8.

9 *In actibus merè facultativis, ex non uſu, non inducitur contrarius ſtatus.*

10 *In ſententia eorum, qui teneat, deputatum ad aliquod Officium Eccleſiaſticum, ad nutum non poſſe removeri abſque cauſa, Superiori exprimenda, ſufficit quælibet cauſa etiam levis, & leviſſima.*

11 *Secus ſi amotio ſequatur ex odio, vel alia cauſa, veram malitiam redolente.*

12 *Habenti jus deputandi Vicarios, ſeu Officiales ad nutum, debetur manutentio.*

13 *Quaſi poſſeſſio in uno actu ſuffragatur etiam quoad alios, ſub eadem ſpecie comprehenſos.*

14 *Manutentio debetur, etiamſi deputans facultatem removendi numquam exercuerit.*

15 *Qui Officium amovibile acceptavit, licèt paratus ſit docere, ſe non potuiſſe amovibiliter deputari, audiri poteſt, niſi priùs dimiſſo Officio, & num. 17.*

16 Teat. in l. ſi quis conductionis, Cod. locat. *generaliter extenditur ad omnes, habentes cauſam ab agente.*

18 *Cura Animarum Eccleſiæ Cathedralis ad Capitulum ſpectat, non autem ad ſingulos de Capitulo, ſeu ad aliquam particularem Dignitatem.*

19 *Præſertim quandò Capitulum facultatem habet deputandi unum, ſeu plures Miniſtros amovibiles ad Curam Animarum.*

20 *Et Vicarii Curam non exercent jure proprio, ſed uti ſimplices Miniſtri, nomine Capituli.*

21 *Ubi Animarum Cura reſidet apud Capitulum, poteſt, pro exercitio ipſius Curæ, deputare unum, ſeu plures Vicarios amovibiles, nec arctari valet ad unum tantùm deputandum, & n. 27. 28. & 29.*

22 *Concurrente maximè conſuetudine antiqua plures deputandi.*

23 *In una, eademque Eccleſia duo capita, ſeu duo ſponſi eſſe non poſſunt.*

24 *Secus quoad nudum exercitium, quod poteſt apud plures in ſolidum reſidere.*

25 *Capitulum, habens Curam habitualem, poteſt eam exercere per ſingulos Canonicos per Turnum, ſeu per hebdomadas.*

26 *Declaratur motus proprius* S. M. Pii V. *ſuper Parochiis Urbis.*

30 *Cura Animarum Eccleſiæ Cathedralis de Jure exerceri debet per Archipreſbyterum, & ſolùm de conſuetudine reſidet penes Capitulum, præſertim circa liberam deputationem, & amotionem Vicariorum.*

31 *Vicarii pro exercitio Curæ Animarum à Capitulo deputa-*

ti, non poſſunt ab Epiſcopo, poſtquam eos approbavit, removeri abſque legitima, & probata cauſa.
32 *Hujuſmodi Vicariis convenit nomen Curati Capellani.*
33 *In iis, quæ concernunt adminiſtrationem Curæ, & Eccleſiæ ſervitium, competunt illis eadem jura præeminentialia, quæ haberent, ſi eſſent Parochi Titulares.*
34 *An dd. Vicarii gaudeant eadem præeminentia etiam in actibus, & functionibus, Curam Animarum non reſpicientibus, in concurſu Parochorum perpetuorum, remiſſivè.*

Regula Juris eſt indubitata apud omnes, quòd Epiſcopi, aliique Prælati jus habentes deputandi Vicarios, poſſint illos ad libitum, & voluntatem removere; *Clement. principalis, ubi Gloſſ. & Doctores de reſcript. Rebuff. in prax. benefic. p. 1. tit. de Vicar. Epiſcop. n. 1.* ubi quòd hæc eſt conſuetudo, & *tit. for. Vicar. Archiepiſc. num. 192. Piring. in Jus Canon. lib. 1. tit. 28. n. 75. & 76. Ventrigl. in prax. tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 37. in princ. Gutter. de juram. par. 1. capit. 1. numer. 86. Fermoſin. de Offic. & Sac. Eccleſ. rubr. de Offic. Vicar. quæſt. 2. num. 36. Fragoſ. de regim. Reſp. Chriſt. par. 2. lib. 8. diſput. 19. §. 4. num. 22. Fraſſo de Jurep. Indiar. tom. 2. cap. 66. num. 28. Peregrin. de Vicar. par. 1. ſect. 2. ſubſect. 6. num. 2. & ſect. 7. ſubſect. unic. num. 27. de Magiſtris in Sylv. Eccleſiaſt. tom. 1. lib. 2. cap. 8. num. 1. fol. mihi* 556. ubi quòd id procedit in quocumque Vicario, cùm generale ſit, quòd quiſque ſuum Vicarium pro ſua voluntate poſſit revocare, ex relatis per *Sbrozz. de Offic. Vicar. lib. 3. quæſt. 32. num. 3. Rota, dec. 116. n. 31. & ſeq. p. 9. rec.*

1 (beside "vere;")

Quod locum ſibi vindicat, etiamſi juraverit deputans ſe eum non revocaturum; *Gloſſa ſingularis in Clem. ultima de procurat. Caſtren. conſ. 361. nu. 4. lib. 1. Pax-Jordan. tom. 2. lucubr. Eccleſ. lib. 12. num. 258. Gutter. de juram. par. 1. cap. 1. num. 86. Peregr. de Vicar. par. 1. ſect. 2. ſubſect. 6. num. 6. in fine verſ. Notandum, de Magiſtris, in Sylv. dict. lib. 2. cap. 8. ſub num. 2. pag. 556. Koniz. ad Jus Canon. l. 1. tit. de Offic. Vicar. n. 27.*

2 (beside "taus ſe")

Idemque procedit in quocumque alio Vicario exercente Curam Animarum, qui poteſt ad nutum deputantis amoveri; ac præſertim quoties deputans in actu deputationis talem facultatem ſibi reſervavit, cum tali caſu, qui Vicariam hujuſmodi tanquam amovibilem acceptavit, non poſſit dictam qualitatem impugnare, *ad Text. in leg. conductiones, C. locat. Flores. de Mezà, var. reſol. lib. 1. cap. 10. num. 68. Rota, cor. Buratto, dec. 346. num. 6. & 7. cor. Merlino, dec. 817. n. 3. in rec. dec. 817. num. 8. & duobus ſeq. par. 18. num. 2.* ubi in terminis Vicarii, & *in Romana Capellaniarum, 15. Aprilis 1701. §. Quia, cor. bon. mem. Pio.*

3 (beside "tantis amoveri")

Poſito autem, quòd aliqua Vicaria, ſive etiam aliqua Capellania ſit ad nutum amovibilis, & maximè ſi in literis deputationis reſervata fuerit facultas amovendi, poteſt deputans removere ſine neceſſitate exprimendi cauſam, quæ pugnat cum libera facultate ad placitum revocandi; quia hoc importat eſſe Officium de ſui natura amovibile, & cum tali conditione conceſſum, & acceptatum, ut etiam abſque ulla cauſa poſſit jam electus revocari, & alius in ejus locum ſubſtitui; *Paſſerin. in cap. Licet, num. 7. de Offic. Vicar. in 6. latè Pignattell tom. 9. conſult. 143. ex num. 27. Fraſſo de Regio Jurepatron. Indic. capit. 66. num. 24. Card. de Luca de benefic. diſc. 97. numer. 6 Adden. ad dec. 2. par. 3. rec. num. 222. & ſeq. Rota cor. Carillo, deciſ. 96. num. 1. & ſeq. cor. Peutinger. dec. 15. num. 32. & ſeq. dec. 53. & num. 82. & dec. 85. numer. 19. cum ſeq. in Senogallien. Capellaniæ, 1. Julii 1686. §. Potiſſimè, cor. Reverendiſs. Hervauult. & in Romana Capellaniarum, 15. Aprilis 1701. §. Finali, cor. bon. m. Pio & in Oſtenſen. Juris mutandi cum cauſa, vel ſine, 11. Februarii 1704. §. Etenim, verſ. tum quia talis, cor. R. P. D. Lancettaz & in Januen. Tranſactionis, 13. Decembris ejuſdem Anni, §. Et fortius, in fine, cor. R. P. D. Omanna.*

4 (beside "primendi cauſam")

Atque ità pluries fuit reſolutum in terminis durioribus deputatorum pro exercitio Curæ Animarum, & præſertim à Sac. Congreg. Viſitationis de Anno 1692. favore Officialium, ſive Miniſtrorum Laicorum Eccleſiæ S. Venantii Camerinen. de Urbe, quòd ſcilicet liberè pro ſuo beneplacito, arbitrio, & nutu eligere, & amovere poſſent Curatum prædictæ Eccleſiæ, etiam ſine cauſa, ut refert *Pignattell. tom. 9. conſult. 143. nu. 38.* Deque ſimili reſolutione emanata favore Societatis Coquorum in Tribunali Cardinalis Vicarii, approbata in plena Signatura, ad quam Curatus amotus appellaverat, teſtatur *Card. de Luca de benef. diſc. 81. in princ.* Et meritò, quia ita exercentes amovibiliter Curam, reputantur tamquam Servitores, & Conductitii, itaut ſalarium obtinere debeant ad puram menſuram mercenarii ſervitii, ex relatis *in Toletana Decimarum de Capella quoad Parochos, 13. Maii 1701. §. Hoc unum, in fine, cor. R. P. D. Anſaldo.*

5 (beside "ſiæ S. Venantii") — 6 (beside "nu. 38.") — 7 (beside "biliter Curam")

Quod quidem verùm eſt, etiamſi deputationes hujuſmodi Vicariorum ſequutæ fuerint ob vacationes per obitum, & non mediante remotione Vicarii; tum quia in Beneficiis, ſeu Officiis manualibus non datur vera vacatio, ſed ſolùm largo modo, in quantum deputatus ad nutum in illorum adminiſtratione moritur; *Gonzalez ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 15. §. 2. nu. 24. Rota deciſ. 152. num. 16. part. 10. rec. & in Neapolitana, ſeu Tranen. præcepti die 3. Martii 1698. §. Non prætereundò, cor Molines;* tum etiam quia, ſi ille, qui deputavit, voluit, ut electus uſque ad obitum perduraret, non exinde inferri poteſt ad titulum perpetuum, & irrevocabilem; ſufficit enim, quòd potuerit removere, quia in actibus merè facultativis ex non uſu minimè inducitur contrarius ſtatus *Tambur. de Jur. Abbat. tom. 3. diſput. 9. quæſt. 24. num. 7. Rebuff. de pacific. poſſeſ. num. 335. Sanchez in precept. decal. lib. 7. capitul. 29. num. 117. Germon. de Indult. Cardinal. §. Regularia, num. 52. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 5. §. 6. num. 36. & ſeq. Card. de Luca de benef. diſc. 97. num. 13. Eſcana. in propagn. Sac. Relig. Hieroſol. diſcep. 10. ca. 3. num. 10.*

8 (beside "moritur") — 9 (beside "removere")

Et licèt aliqui teneant, quòd deputatus ad aliquod Officium Eccleſiaſticum ad nutum non poſſit removeri abſque cauſa Superiori exprimenda, præſertim quando remotio denigrare poſſet aliquo modo exiſtimationem perſonæ removendæ; certum eſt, quòd ſufficit quælibet cauſa etiam levis, & leviſſima, ut advertunt *Pignattell. tom. 9. conſult. 143. num. 37. Rota cor. Carillo, dec. 96. in fine, cor. Peutinger. dec. 15. num. 44. & dec. 53. num. 111.* & loquendo de his Vicariis Militiarum, *Eſcanno in propugnac. Sac. Relig. Hieroſol. d. diſceptat. 14. cap. 3. num. 13.* ibi — *Exercitium tamen ob cauſam bene eis poterit ſuſpendi, & Vicarii munus auferri, etiam ex cauſa levi;* & latè fuit dictum in *Nullius Provinciæ Hiſpalen. Juris amovendi Vicarium, 21. Februarii 1707. cor. Molines Decano, impreſſa apud me, part. 1. deciſ. 46. in ordine.* Solumque ſuſtineri poſſet contraria opinio, quoties probaretur amotionem factam fuiſſe odio impellente, vel ex alia cauſa, vetam redolente malitiam, ut explicant *Fagnan. in cap. Ad Monaſterium, de ſtatu Monachorum, nu. 42. Pignattell. conſult. 143. num. 34. in fin. part. 9. Rota deciſ. 53. num. 42. cor. Peutinger. & in prædicta nullius Provinciæ Hiſpalen. confirmatoria præcedentis, 10. Junii 1707. cor. eod. Molines, §. Finali.*

10 (beside "libet cauſa") — 11 (beside "factam fuiſſe")

Quod adeò verum, eſt, ut illi, cui competit jus deputandi Vicarios, ſeu Officiales ad nutum, concedenda veniat manutentio; cùm effectus deputandi aliquem in Miniſterio, ad nutum deputantis, ille ſit, ut ad ſimplicem illius voluntatem, & beneplacitum amoveri valeat, vel exiſtente cauſa, vel non, ex congeſtis *per Rotam, cor. Card. Cerro, dec. 330. ſub num. 3. & 4. & dec. 15. num. 14. cum ſeqq. cor. Peutinger.* Quaſi autem poſſeſſio in uno actu extenditur ad alios comprehenſos ſub eadem ſpecie; *Rota d. dec. 15. num. 8. & 9. cor. Peutinger.* Quinimo hujuſmodi manutentio competit, etiamſi deputans nunquam exercuerit facultatem amovendi, cùm ſufficiat, ut vigore ſuæ facultatis potuerit amovere, licèt de facto illa uſus non fuerit, quia cùm tale exercitium, ut diximus, ſit facultativum, & non fuerit perductum ad actum, ex quo non placuit illud exercere, non poteſt Vicarius, ſive alter Officialis allegare quaſi poſſeſſionem de non amovendo, quæ mereatur manuteneri, ex traditis in puncto per *Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 87.* & dixit *Rota in dec. 1. de reſtitut. ſpoliator. in antiq.* quam ſequitur *in dec. 15. num. 35. cum ſeq. cor. Peutinger. & d. dec. 330. num. 5. cor. Card. Cerro;* ac per conſequens, qui acceptavit Officium amovibile, etiamſi docere pa-

12 (beside "veniat manutentio") — 13 (beside "autem poſſeſſio") — 14 (beside "cultatis potuerit")

ſe paratus eſſet, ſa non potuiſſe amovibiliter depu-
tari, audiri adhuc non poſſet, niſi priùs dimiſſo offi-
cio; juxta *Text. in l. ſi quis conductionis*, *Cod. Locati*,
ibi — *ſi quis conductionis titulo agrum*, *vel aliam quam-
cumque rem accepit*, *poſſeſſionem priùs reſtituere debet*, *&
tunc de proprietate litigare*; cujus Textus cenſura, non
16 solùm obtinet locum, quando quæſtio eſt inter loca-
torem, & conductorem, ſed generaliter applicatur ad-
verſus omnes habentes cauſam ab agente, ex congeſtis
per *Adden. ad dec. 450. num. 5. part. 4.* tom. *1. rec.* ubi
cenſura dictæ legis latè explicatur, & ampliatur, &
17 in terminis dixit *Rota in eadem nullius*, *ſeu Provinciæ
Hiſpalen. ſuper manutentione*, *21. Februarii 1707. §. Cæ-
teroqui*, *cor. Molines*.

Conſentaneè ad materiam ſupra examinatam quæ-
rere hic placet de Cura Animarum Eccleſiæ Cathedra-
lis, quæ per Vicarios ad nutum amovibiles exerceri
ſolet. Ac in primis prænotandum eſt, quòd regulari-
ter hujuſmodi Animarum Cura de jure ad Capitulum
18 ſpectat, non autem ad ſingulos de Capitulo, vel ad
aliquam particularem Dignitatem; *Pignatell. conſult.
24. num. 1. tom. 1. Fagnan. in cap. Ex parte*, *n. 14. de
Offic. Ordinar. Rot. cor. Cavaler. dec. 264. n. 5.* ibi -- *cùm
Cura non penes Priorem*, *ſed penes Collegium reſideat*.

Quod quidem indubitatum eſt, quoties Capitulum
habet facultatem deputandi unum, ſeu plures Mini-
ſtros amovibiles ad Curam Animarum, quia tunc evi-
19 dens eſt, ut penes ipſum Capitulum habitualis Cura
reſideat, privativè quoad alium; *Innocentius in c. cum
non ignores n. 2. de præb.* ubi etiam *Joan. Andreas*, *n. 3.* ubi
quòd iſti Vicarii non habent Curam Animarum, ſed
ipſum Collegium, ſeu Capitulum; *Butrius num. 5. Ano-
nia num. 2. Pignatell. conſult. 24. num. 3. tom. 1.* ibi --
Ex eo quòd non Dignitates, *ſed Capitulum deputat Vica-
rios annales pro exercitio Curæ*, *à quibus illa exercetur*;
ſequitur, *quòd Rector*, *Curam habens*, *ſit Capitulum*,
non autem aliqua Dignitas; *Gabriel. conſ. 190. n. 8. & 9.
l. 2.* ibi -- *cum in Eccleſia &c. ſint duo Vicarii*, *impoſſibile
eſt*, *ut dici queat*, *penes Vicarios eſſe Curam actu*, *& am-
bos habere titulum*, quia in una Eccleſia non poteſt niſi
unus habere Curam, & titulum; idcirco tunc Cura
omninò eſt penes Capitulum; & Vicarii non proprio
20 Jure Curam exercent, ſed uti ſimplices Miniſtri no-
mine Capituli, *Peutinger. dec. 53. num. 35. & 33. Ol-
drad. conſ. 67. n. 1. Lotter. de re benef. l. 1. quæſt. 14. n. 93.
Tondut. quæſt. benef. l. 1. c. 1.*

Ubi enim Animarum Cura reſidet penes Capitu-
lum, habet etiam pro ſe Juris aſſiſtentiam ſuper fa-
cultate deputandi, pro exercitio ipſius Curæ, unum,
ſeu plures Vicarios ad nutum amovibiles, itaut non
21 poſſit arctari ad deputandum unum tantùm Vicarium;
Joan. Andr. in cap. cùm non ignores, *de præbend. num. 3.*
ibi — *ipſum Collegium committit Curam Animarum*, *quibus
vult*, *& quando vult*; *Pignatell. d. conſult. 24. n. 5. tom. 1.*
ibi — *Ubi Cura Eccleſiæ*, *vel Capitulo incumbit*, *ſive per
unum*, *ſive per plures adminiſtratur*; maximè quando
22 adeſt conſuetudo antiqua plures deputandi, quæ im-
mutari non decet; *ad Text. in leg. minimè ſunt mutan-
da*, *ff. de legibus*, *& in cap. Quod Dilecti de ætate*, *&
qualitate*; *Rota in Aretina Jurium Parochialium ſuper bo-
no Jure*, *11. Januarii 1703. §. Cæterum*; *cor. R. P. D.
Anſaldo*. Quamvis enim Sacri Canones prohibeant in
23 una, eademque Eccleſia duo Capita, ſeu duos ſpon-
ſos adeſſe, *Rot dec. 39. num. 5. par. 15. rec. & dec. 90.
num. 3. & ſeqq. p. 16. Lotter. de re benef. l. 1. q. 20. n.
111. Tondut. quæſt. benefic. lib. 1. cap. 1. num. 1. Greg.
dec. 370. num. 5.* nihilominus cùm in hoc caſu Capi-
tulum ſit unicus Parochus, Miniſtri autem ab eo de-
putati habeant ſimplex, & nudum exercitium, nulla
24 adeſt repugnantia, quòd iſtud apud plures in ſolidum
reſideat; *Rot. dec. 90. num. 10. par. 16. rec. Gregor. dec.
370. num. 9. Lotter de re benef. dict. quæſt. 20. n. 166.
& ſeq.*

Hinc eſt, quòd Capitulum, habens Curam habitua-
lem, non tenetur deputare Curatos, ſed poteſt Ani-
25 marum Curam exercere per ſingulos Canonicos per
Turnum, ſive per hebdomadas; *Pignatell. conſult. 141.
num. 2. tom. 10. Ceſped. de exempt. regular. dub. 178. nu-
mer. 5. verſic. ut ab ipſis Canonicis*; nihil obſtante mo-
tu proprio Sanctæ memoriæ Pii V. ſuper Parochiis
26 Urbis, in quo decrevit Curam Animarum deberi per

unicum Curatum exerceri, quia, ut ait *Fagnan. in
cap. cùm Eccleſia Vulterrana*, *num. 38. de elect. & in c.
ex parte*, *numer. 35. de Offic. Vicar.* dictus motus pro-
prius reſpicit tantùm Curatos Urbis in undecim Vi-
cariis; quod patet etiam ex eo, quòd Divus Carolus
Borromæus, poſt novem Annos ab obitu Pii V. qui di-
ctam diſpoſitionem fecerat, juſſit in ſua Diœceſi Cu- 27
ram Animarum exerceri per tres Curatos, omnino in-
ter ſe independentes, ut refert *Rota dec. 227. verſ. erant*,
& num. 3. & 12. par. 19. tom. 1. rec. & generaliter *Fa-* 28
gnan. in d. cap. ex parte, *num. 13. de Offic. Vicar.* ibi --
In Eccleſiis Sæcularibus, *& Collegiatis videmus*, *quòd
unus*, *vel duo exercent Curam nomine Collegii*; *nec per
hoc notatur diverſitas*, *quia is facit*, *cujus nomine fit*,
& ſanè inſpecta Juris communis diſpoſitione, *res videtur
ſatis clara* -- & comprobat praxis quamplurium Eccle-
ſiarum Orbis Catholici, in quibus plures Vicarii in
ſolidum Curam exercent animarum. Et ita etiam cen- 29
ſuit *Sac. Congregatio Concilii in Aſſiſien. Adminiſtrationis
Curæ ad ſecundum dubium die 16. Novembris 1709.*

Id verò, quod diximus de Cura Animarum in Ec-
cleſia Cathedrali, quòd nempe reſideat penes Capitu-
lum, intelligendum eſt, attenta conſuetudine, maxi-
mè circa liberam deputationem, & amotionem Vica- 30
riorum; quia alioquin videtur de Jure, exercitium Cu-
ræ actualis eſſe apud Archipreſbyterum, itaut ad eam
ſaltem ſpectent functiones Parochiales nobiliores, per
ea, quæ habentur apud *Nicol. in Floſc. in verb. Cura A-
nimarum*, *n. 3.* cum aliis penès *Piton. diſcept. 45. n. 1.
& ſeqq. tom. 2.*

Notandum tamen eſt, quòd etſi Capitulum, habens
jus deputandi Vicarios pro exercitio Curæ Animarum,
poſſit, ut diximus, eoſdem ad ſuum placitum amove-
re, alioſque deputare, approbandos ab Epiſcopo, non
poteſt ipſe Epiſcopus jam approbatos abſque legitima, 31
& probata cauſa, removere, ut decrevit S. Congr.
Conc. teſte *Nicolio in Floſcul. verb. Cura Animarum*,
*numer. 3. in Aſſiſien. 14. Novembris 1603. ſequent.
tenor.*

*An Vicarii amovibiles deputati ad nutum Capituli pro ex-
ercitio Curæ prævia approbatione Epiſcopi*, *poſſint ab ipſo
Epiſcopo ſine cauſa amoveri.*

Sacr. Congr. cenſuit, *Vicarios prædictos poſſe à Capitulo
amoveri ad nutum Capituli. Ab Ordinario verò non*, *niſi ex
cauſa legitima*, *& probata*, *propter quam*, *etiamſi perpetui
eſſent*, *amoveri poſſent.*

Duo denique pro complemento hujus materiæ adjun-
gimus; primo nimirum, quòd hujuſmodi Vicariis de-
putatis pro exercitio Curæ Animarum convenit no-
men Curati Capellani, prout dicta Sac. Congr. re- 32
ſolvit in ſupra citata *Aſſiſien. 16. Novembris 1709. ad
3.* in qua propoſito dubio -- *An Capellani poſſint aſſumere
titulum*, *& nomen Curatorum dictæ Eccleſiæ in caſu.*
Reſpondit -- *eſſe appellandos Capellanos Curatos*. Se-
cundò, quòd hujuſmodi Vicariis, licèt ad nutum, du-
rante eorum deputatione, in iis, quæ concernunt Cu- 33
ræ adminiſtrationem, & Eccleſiæ ſervitium, competit
eadem præeminentia, quæ ipſis competeret, ſi eſſent
Parochi Titulares. An autem eadem præcedentia iiſdem
ſit debita in aliis congreſſibus, & functionibus, non 34
reſpicientibus Curam Animarum, ſed competentibus
Parochis, & quibus prærogativis gaudeant in concur-
ſu dictorum Parochorum perpetuorum videatur *Urſaja
diſcept. Eccleſ. 18. p. 1. tom. 2.*

ADDITIO XX.

*De Canonicorum Lateranenſium capacitate circa regimen Pa-
rochialium Eccleſiarum*, *& aſſecutionem Canonicatuum
in Cathedralibus*, *& Collegiatis Eccleſiis*, *& nonnulla
de ſpoliis*, *quibus ſubjacent extra Clauſtra*, *ex cauſa præ-
miſſa degentes.*

ARGUMENTUM.

Examinatur quæſtio, an Canonici Regulares Latera-
nenſes aſſumere poſſint regimen Curæ Animarum,
atque Canonicatus obtinere in Eccleſiis Cathedra-
libus, & Collegiatis, cum ſola licentia Abbatis
Generalis, abſque Sedis Apoſtolicæ indulto; & an
de Parochialibus proviſi recuperent bona, ante

Profeſſionem renanciata. Diſcatitur etiam, in materia ſpoliorum, an, & quando bona, acquiſita per Regulares, extra Claaſtra degentes, ſpectent ad Cameram Apoſtolicam.

SUMMARIUM.

1 *Privilegia conceſſa Canonicis Regularibas Lateraneaſibus à S. M. Benedicto XII. remiſſivè.*

2 *Prædicti Canonici Regulares aſſami poſſunt ad regimen Eccleſiarum Parochialum.*

3 *Sed requiritur, ultra licentiam Abbatis Generalis, etiam indultum Apoſtolicum, tam ex reſcripto Gregor. XIII. quàm ex decreto Sac. Congr. Epiſcop & Regularium, & n. 5. & 9.*

4 *Quod tamen reſcriptum probabile eſt expiraſſe per mortem ipſius Pontificis, & quare.*

6 *Collatio, inſtitutio, & deputatio facta contra dictum decretum Sac. Congreg & alterius conſimilis ſucceſſivè emanati, cenſenda eſt prorſus irrita, neque ſuffragatur triennalis, aut etiam longior poſſeſſio.*

7 *Tam Canonici Lateranenſes; quàm S. Salvatoris, S. Georgii in Alga, & Cruciferi, cum ſola Abbatis licentia nec etiam poſſunt admitti ad concurſus Parochialium.*

8 *Et ſi proviſi fuerint de aliquo Beneficio etiam Curato, abſque diſpenſatione Apoſtolica, poteſt idem Beneficium, uti vacans, impetrari.*

10 *Quoad Beneficia non Curata, reſiſtit iiſdem Canonicis Regalaribus Juris Communis diſpoſitio.*

11 *Hujuſmodi Canonici Regalares, de licentia Sanctæ Sedis de Parochialibus proviſi, non recuperant Bona renunciata ante Profeſſionem, neque etiam ad favorem earum Eccleſiarum.*

12 *Religioſa ad Epiſcopatum promotus voto paupertatis remanet obſtrictus.*

13 *Jus tamen nihilominus habet vindicandi paternam hæreditatem.*

14 *Hæreditates, ſibi delatas, poſt adeptum Epiſcopatum, recuperat, quoad proprietatem, ad utilitatem ſuæ Eccleſiæ, & quoad uſumfructum, ad proprium commodum.*

15 *Neque obſtat ceſſio, ſeu renunciatio, dummodo hæreditas non fuerit alteri, ante adeptum Epiſcopatum, acquiſita.*

16 *Regulares, decedentes extra clauſtra, occaſione Eccleſiarum Parochialium regiminis, ſuppoſiti ſunt, ad favorem Cameræ Apoſtolicæ, ſpolio Eccleſiaſtico.*

17 *Et Monaſterium non ſuccedit, niſi in Libris, & in iis, quæ probarentur quæſita, antequam dd. Regulares Eccleſias Parochiales obtinuiſſent.*

18 *Renunciatio, facta per Canonicos Regulares, cum conditione, quòd ea per reditum ad ſæculum reſolveretur, adhuc firma manet in caſu, quo, cum diſpenſatione Apoſtolica, degeret extra clauſtra, & quando ſecus.*

19 *Diſpenſatio manendi extra clauſtra, cum retentione Beneficii Sæcularis, non operatur, ut Regularis cenſeri debeat effectus ſæcularis, & n. 22.*

20 *Et tenetur ad vota Religionis, & ad Regulæ obſervantiam.*

21 *Idque evincitur ex litera* Textus in cap. quòd Dei timorem, de ſtat. Monach.

23 *Pactum, ſeu conditio recuperandi proprietatem Bonorum, in caſu reditus ad ſæculum, eſt de directo contrarium voto paupertatis, ideoque nullum.*

24 *Prædicta conditio, ſeu reſervatio intelligi debet, reſpectu ſolius uſus fructus Bonorum renunciatorum, & numer. 25.*

26 *Defuncto Canonico Lateranenſi extra clauſtra, non obſtante d. pacto reverſivo, ejus bona non ſpectant ad Cameram, ſed ad Renunciatarium, & n. 28.*

27 *Conſtitutio 43. Gregor. XIII. procedit quoad bona, quæſita à Religioſis extra Clauſtra, nec extenditur ad ea, quæ habebant ante ingreſſum in Religionem.*

29 *Spolium intrat, etiamſi Regularis degat extra Clauſtra de licentia ſuorum Superiorum.*

30 *Limita in quæſitis antea in clauſtro, in quibus ſuccedit Religio.*

31 *Item Camera non ſuccedit in bonis, quæſitis extra Clauſtra, quando Religioſus redit ad eadem Clauſtra, ibique decedit.*

32 *Monaſterium non tenetur ad debita, contracta per Religioſum, vagantem extra Clauſtra, quique ad ea reddiit, niſi ratione utilitatis, habitæ ex ſpolio.*

33 *Camera ſuccedit in ſpolio Religioſi, decedentis extra Clauſtra, licèt ejectus fuiſſet à Religione uti incorrigibilis.*

PRæclariſſimus Ordo Canonicorum Lateranenſium,
qui ortum ſuam in primitiva Eccleſia habere non
immeritò gloriatur, inter cætera privilegia, quibus
fruitur, & à Sede Apoſtolica cumulatas fuit, ut ab- 1
undè patet ex *Conſtitutione Benedicti XII. relata in Bullar. inter ſuas conſtitut. 6. tom.* a illo præ cæteris Ec-
cleſiæ Dei Regularibus Ordinibus congaudet, ut il-
liaa Sectatores aſſami poſſint ad regendaa Eccleſias, 2
quibas Cura Animarum imminet, ex celebri reſpon-
ſo *Innocent. III. in capitul. quòd Dei timorem, de Statu
Monach.* Illud autem adhuc eſt in controverſia, an
prænominati Canonici valeant ad Eccleſias curatas
aſſumi abſque Sedis Apoſtolicæ permiſſione, cum ſo-
la Abbatis Generalis licentia; eaoriente difficultate
hujuſmodi, primò ea reſcripto *S. M. Gregor. XIII.* ac
itidem ex decreto *Sac. Congregat. Epiſcoporum, & Re-
gularium* de anno 1671. *ſub S. M. Clementis X.* In pri- 3
mo ſiquidem interrogatus præfatus Sum. Pont. Gregor.
prodiit reſponſum „ *Sanctiſſ. D. N. Gregorius XIII. noluit licere Canonicis Regularibus Lateranen. etiam de licentia ſui Generalis, abſque permiſſa Summi Pontificis aſſumere curam etiam ad tempus, multoque minùs Beneficium etiam in titulum.*

Quatenus pertinet ad ſupradictum reſcriptum, non
ſine ratione, ac probabili fundamento, aſſeri poteſt
expiraſſe, cum ipſo Gregorio, utpote emanatum, non 4
per viam Legis univerſalis, ſed ut ſimplex reſcriptum
ad inſtantiam partis petentis, ut diſertè docuit *Gonzalez ad Regul. 8. Cancellar. Gloſſ. 5. num. 5. §. Cæterùm; Pirrh. Corrad. in prax. diſpenſat. Apoſtolicarum, libr. 6. capitul. 1. Rot. in Burgen. Juris deputandi Curatum, 3. Julii 1684. cor. Albergat.*

Verùm evitari non poteſt efficacia ſubſequentis De-
creti, emanati à *Sac. Congregatione Epiſcopum, & Re-
gul. die 8. Martii* 1681. auctoritate *Clement.* X. edi-
ti, & publicati, in quo ſtatutum fuit, ut nemo ea 5
Canonicis Regularibus Congregationis Lateranenſ.
quamvis non translatus, ad Curam Animarum in
Eccleſiis Sæcularibus, etiam de Jure Patronatus in
perpetuam, ſeu ad tempus, quocumque titulo exercen-
dam, admittatur, niſi præter Abbatis Generalis licen-
tiam, expreſſum quoque Sedis Apoſtolicæ Indultum ac-
cedat, quòd juxta Sacr. Miniſtrorum penuriam, &
prout Animarum poſtulabit utilitas, in contingenti-
bus caſibus, concedetur. Itaut quælibet collatio, inſti-
tutio, & deputatio in favorem hujuſmodi Canonicorum
aliter facta, irrita prorſus, atque inanis cenſeatur; &
ſit; ac nulla etiam triennalis longior poſſeſſio iiſdem 6
ſuffragetur, ut optimè reaſſumendo jus antiquum, &
modernum docet *Eminentiſſimus Petra ad conſtit. 1. Anaſtaſii IV. ſeſſ. 1. n. 39. & ſeq. & ferè per tot.*

Quod ita verum eſt, ut tam prædicti Canonici La-
teranenſes, quàm S. Salvatoris, S. Georgii in Alga,
& Cruciferi, neque poſſint admitti ad concurſus ad
Parochiales, cum ſola licentia proprii Generalis, 7
prout reſcripſiſſe Sac. Congreg. Conc. refert *Eminentiſſimus Petra, ubi ſup. num.* 40. Quinimmo ſi proviſi
fuerint de aliquo Beneficio etiam Curato abſque dicta 8
diſpenſatione Apoſtolica, poteſt illud, uti vacans,
impetrari per alium ex notatis per *Gonzalez in c. quòd Dei timorem, de ſtatu Monachorum in fin.* & præſuppoſi-
tum fuit *in Leodien. Parochialis, 4. Julii* 1692. & 11. *Decembris* 1693. *cor. Pio*, virtute maximè relati Decreti
d. Sac. Congregationis ſub Clement. X. §. *Quapropter*,
in quo hoc expreſſè decernitur, ut advertit idem *Eminentiſſ. Petra, ubi ſup.* Quapropter donec aliud à S.
Sede ſuper hoc puncto decernatur, juxta preces, quas
Congregatio Lateranenſis porrexit S. Mem. Clemen-
ti XI. qui quæſtionem examinandam remiſit Sac. Con- 9.
gregationi Conc. ſub die 30. Aprilis 1713. & de quo
Reſcripto mentio fit ab eodem *Card. Petra, tom. 5. pag.* 622. §. *In quo*, videtur omninò procedendum ad
tenorem dicti Decreti Clement. X. neque admittendos
eſſe Canonicos Lateranenſes ad Beneficia curata &
multò minus ad alia ſimplicia, ſive etiam Canonica-
tùs in Cathedralibus, ſive Collegiatis, cùm quoad Be-
neſi-

neficia oon curata, ipſis expreſſè reſiſtat jus commu-
ro ne, ex latè firmatis per Canoniſtas, inter quos *Barb. de Ep. par. 3. alleg. 57. num. 170. & de Jure Eccleſ. l. 3. c. 4. n. 34. & ad Conc. Trid. ſeſſ. 14. cap. 10. Garzias de benef. par. 7. cap. 10. Pariſ. de reſign. lib. 4. quaſt. 3. num. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloſſ. 8. Vivian. de Jurepatr. par. 2. lib. 6. cap. 2. Lotter. de re benef. lib. 1. quaſt. 34. num. 7. & 8. Corrad. in praxi diſpenſ. lib. 2. capit. 6. n. 4. Card. de Luc. de benef. diſcurſ. 75. n. 19. & 20.*

Hujuſmodi autem Canonici Regulares de licentia Sedis Apoſtolicæ proviſi de Parochialibus non recu-
21 perant proprietatem, ſeu dominium Bonorum renunciatorum ante Profeſſionem, nec etiam ad favorem ſnæ Eccleſiæ, ut reſpondit *Sac. Congreg. Conc. in Firmana renunciationis*, 17. *Julii* 1723. ad diſtinctionem Religioſi ad Epiſcopatum promoti, qui licèt voto pau-
22 pertatis remaneat obſtrictus, & proprium habere non poſſit, juxta *Divum Thom. 2. 2. quaſt. 185. art. 8. ad 3.*
23 nihilominus paternam vindicat hæreditatem per Text. *in Can. Statutum 18. quaſt. 1.* ibi „ *Monachus, quem Canonica electio à jugo Regulæ Monaſticæ Profeſſionis abſolvit, & Sacra Ordinatio de Monacho Epiſcopum facit, velut legitimus hæres paternam ſibi hæreditatem poſtea Jure vindicandi poteſtatem obtineat*. Et ita cenſuit *Rota, dec. 115. num. 7. & ſeqq. & num. 22. & ſeqq. part. 3. tom. 2. rec.* & concordant reſolutiones prædictæ Sacræ Congregationis, & ſignanter in una Neapolitana 7. Decembris 1639. lib. 16. decret. fol. 306. ibi -- *Quæritur, an N. Regularis profeſſus incapax Bonorum ad Epiſcopatum aſſumptus recuperet jus ſuccedendi quoad hæreditates, poſt aſſumptum Epiſcopatum ſibi delatas. Secundò, an eidem obſtet ceſſio, & renunciatio ejuſmodi hæreditatum facta ad favorem Fratris ad præſcriptum Sac. Conc. Trid. cap.*
24 *16. ſeſſ. 25. de regul. Sacra &c. Ad primum reſpondit, recuperare jus ſuccedendi ad hæreditates poſt adeptum Epiſcopatum, ad utilitatem ſuæ Eccleſiæ, ſibi delatas quoad proprietatem, & ad proprium commodum, quoad uſumfructum. Ad*
25 *ſecundum; eidem non obſtare ſupradictam ceſſionem, & renunciationem, quoad hæreditates, quæ non ſint alteri, ante adeptum Epiſcopatum, acquiſitæ*.

Tranſeundo ad Spolia, quibus ſunt ſuppoſiti prædicti Canonici Lateranenſes, præmittendum eſt, quòd decedentes extra Clauſtra occaſione dictarum Eccleſia-
26 rum Parochialium fi t ſuppoſiti Spolio Eccleſiaſtico ad favorem Cameræ Apoſtolicæ, etſi Clerus Diœceſis, in qua morantur, eſſet compoſitus cum Camera pro Spoliis, & Regulares uti Parochi dictam compoſitionem ſolviſſent; & Monaſterium non ſuccedit niſi in Libris, & in iis, quæ probarentur quæſita fuiſſe per Re-
27 gulares, antequam Parochiales habuiſſent ita *Congregatio Spoliorum 15. Septembris 1701. in una Bononien.*

Secundò item, quòd facta per hujuſmodi Canonicos Lateranenſes renunciatione ante profeſſionem, etiam ſub expreſſa conditione, quòd renunciatio reſolveretur per reditum ad ſæculum, ea firma manet in ca-
28 ſu, quo Canonicus Lateranenſis, cum diſpenſatione Apoſtolica, maneret extra Clauſtra, & tantummodò cenſenda eſſet reſoluta renunciatio, quatenùs vel ejus profeſſio nulla declarata fuiſſet, vel diſpenſationem à Summo Pontifice obtinuiſſet à votis, quibus in Profeſſione ſe obſtrinxit; cùm in his caſibus ſolummodo dici poſſit, quòd Regularis effectus ſit ſæcularis, & propriè ad ſæculum redierit. Sola enim
29 diſpenſatio manendi extra Clauſtra cum retentione Beneficii Sæcularis, non efficit, ut Regularis cenſeri debeat Sæcularis, & quòd ad Sæculum redierit, dum etiam in hoc ſtatu, ut diximus, eſt verè, ac propriè Regularis, & ad vota ſolemnia Profeſſionis, & ad Regulæ obſervantiam obligatus, prout manifeſtè ap-
30 paret in cit. *c. quòd Dei timorem, de ſtatu Monach. & ibi Butr. n. 23. Jo. Andr. num. 7. Fagn. num. 5.* & etiam hoc diſertè cautum fuit in *Conſtit. 6. Benedicti XII. §. 32. Bullar. nov. tom. 1. Bordon. in Apolog. pro Canonicis Lateranen. num. 66. Sanchez ad præcepta Decalog. lib. 6. ca. 6. num. 36. Rot. in Anconitana ſucceſſionis 23. Februarii 1722. §. Nihilominus cor. R. Pat. Dom. Calcagnino*.

Et quòd hoc verum ſit, evincitur ex litera Textus in eodem *cap. quòd, Dei timorem*, cùm in eo præſcribatur, quòd prædicti Canonici Regulares diſpenſati ad Beneficia Sæcularia debent ſecum retinere alium Canonicum Regularem, uti ſocium pro adimplenda regulari obſervantia, ibi „ *ſic annuenda induximus poſtulatis, ut exercens Plebani officium, ſi commodè fieri* 21
poterit, unum Canonicum Regularem tecum habeas ad cautelam, cujus in his, quæ Dei ſunt, & Regularis obſervantiæ tam conſortio, quàm ſolatio perfruaris; ubi *Gloſſ. in verb. regimen in Presbyteros, circa fin.* ait, *debet vivere Regulariter tanquam profeſſus*; & ſubinde, in verb. Regularis, *ſed numquid tenetur regulam obſervare propter illam Profeſſionem? dico quòd ſic*; idemque præſcriptum fuit in ſuper allato Decreto Sacr. Congreg. Epiſcoporum, & Regularium ſub Clemente X. quem refert *Monacell. in Appendice ad tom. 1. formul. legal. fol. 415.*

Et hinc profluit, quòd Canonicus Regularis diſpenſatus ad retinendum Beneficium Sæculare, & conſequenter ad morandum extra Clauſtra, uti obſtrictus vo- 22
tis, & obſervantia Regulari, non poteſt propriè dici, quòd ex Religione tranſierit ad Sæculum, ſed ſimpliciter diſpenſatur ab Beneficium Sæculare, & ad vivendum extra Clauſtra, manente obligatione votorum, & regulæ.

Neque aliter intelligi poteſt conditio adjecta renunciationi emiſſæ per Canonicum Regularem reverſionis ad bona renunciata in caſu reditus ad Sæculum; nam alioquin dicendum foret; quòd conditio importaret facultatem recuperandi proprietatem bonorum in tempore, quo Regularis, utpote profeſſus, proprietatis eſt incapax. Cumque ſimile pactum ſit de directo contrarium votis ſubſtantialibus Religionis, & præſertim paupertatis, repugnantis cum facultate poſſidendi, ſeu retinendi aliquid tanquam proprium, eſſet irritum, nulliuſque momenti, prout advertit *Gloſſ. in Auth. Ingreſſi* 23
C. de Sacroſanct. Eccleſ. verb. dedicant ibi -- *Item ſi ex pacto aliquo retinuerit, reſponde, non valet pactum, ſed ingreſſus non vitiatur* -- *Salſed. ad Bernard. Dia. Reg. 321. in fin.* ibi -- *Tertia, & ultima concluſio, ſi tale pactum, quòd Monacho liceat habere proprium, interponatur ex intervallo, vitiatur; & ingreſſus validus remanet* -- *Carol. de Tapia in d. Auth. ingreſſi C. de Sacroſ. Eccleſ. verb. ingreſſi, cap. 14. num. 1.* -- ibi *Primus igitur caſus eſt, quando tale pactum ex intervallo fuit appoſitum; tunc enim concludendum eſt quibuſcumque verbis hæc reſervatio fiat, tale pactum non valere* -- *Leſs. de Juſtit. & Jur. l. 2. cap. 4. num. 62. Barboſ. de Jur. Eccleſ. l. 1. c. 42. n. 130. & ſeq. Rot. in Anconitana ſucceſſionis 23. Februarii 1722. §. Nihilominus, cum duobus ſeqq. cor. R. P. D. Calcagnino*.

Hinc eſt, quòd ſimilis conditio, ſeu reſervatio ad ſummum intelligi poteſt reſpectu ſolius uſusfructus bonorum renunciatorum, non autem proprietatis; & 24
quidem propoſito hujuſmodi articulo in *Sacr. Rot. in d. Anconitana ſucceſſionis* ad inſtantiam Abbatis Nicolai Ferretti, qui ante ſuam Profeſſionem inter Canonicos Lateranenſes renunciationem emiſerat, cum pacto reverſivo in caſu, quo proviſus eſſet de aliquo Beneficio; proindeque cùm proviſus fuiſſet de Parochiali, petierat immiſſionem ad bona renunciata, ſub obtentu, quòd ob reditum ad ſæculum propter collationem ſibi factam de Parochiali, factus fuiſſet locus dicto pacto reverſivo; & propoſito dubio An, & quomodo pro qua rata ſit danda immiſſio, reſolutum fuit, dandam eſſe Immiſſionem in uſufructu, ex motivo nul-
litatis pacti reverſivi reſpectu proprietatis, prout la- 25
tè diſcurſum fuit *in dicta Anconitana 23. Februarii 1722.* & potiſſimùm à *§. Nihilominus uſque ad §. In præmiſſis, cor. R. P. D. Calcagnino*.

His autem firmatis, ſequitur, quòd bona, quæ renunciavit Canonicus Lateranenſis; cum pacto reverſivo, in caſu reditus ad ſæculum, uti quoad uſumfructum verificabili, excepta proprietate, cadere non poſ-
ſint ſub Spolio ad favorem Rev. Cam. ſed ſpectant ad 26
renunciatarium, uti etiam declaravit *Sac. Congr. Conc. in ſupra allegata Firmana renunciationis*, 17. *Julii* 1723. in cujus caſu quidam Canonicus Regularis in renunciatione ante Profeſſionem expreſſum pactum adjecerat reverſionis *in caſo, che per qualunque accidente tanto volontario, che neceſſario foſſe tornato al ſecolo*; & propoſito dubio, ad quem ſpectaret proprietas bonorum, de quibus agebatur, reſponſum fuit, non ſpectare ad ipſum Canonicum Regularem, & amplius, & hoc licèt Jura Rev. Cameræ Apoſtolicæ, quoad Spolium vigore *Conſtitut. 43. S. m. Gregorii XIII.* la-

rè deducta fuiſſent, prout videre eſt in folio ejuſdem Congregationis.

Alia etiam urgente ratione, quia antedicta *Conſtit.*
43. Gregorii XIII. loquitur de bonis de novo quæſi-
27 tis à Religioſis extra Clauſtra degentibns, ex cauſa
teſtati, vel inteſtati; unde cnmprebendere non va-
let bona, quæ Religioſus habebat ante ingreſſum in
Religionem, cùm dici non poſſint bona de novn quæ-
ſita extra Clauſtra, cùm verè, ac propriè ſint bona
patrimonialia, eodem prorſus modo, qno eadem Con-
ſtitutio non comprebendit bona ab eodem non quæſi-
ta ante egreſſum Religionis, ex quo hujuſmodi bona
non ſunt quæſita de novo extra Clauſtra, de quibus
ſolùm diſponit eadem Conſtitutio, ut advertit *Rot. dec.*
121. n. 18. & ſeq. p. 6. rec.

Et in præciſis terminis reſolvit *Congregatio Spolio-*
rum in Piſtorien. die 11. Decembris 1731. cùm enim D.
Sigiſmundus de Celleſis Canonicus Regularis Latera-
nenſis ex Indulto Apoſtolico proviſus de Canonicatu in
Catbedrali Piſtorienſi ſimilem feciſſet renunciatinnem
28 cnm pacto reverſivo in caſu reditus ad ſæculum, ar-
ticulo acriter diſcuſſo, prodiit reſolutio contra Reve-
rendam Cameram ſub hac formula: *nihil conſtare pro*
Camera.

Sequendo verò notabilia in materia Spoliorum, quo-
ad Regulares extra Clauſtra degentes vigore antedi-
ctæ Cnnſtitutionis Gregorii XIII. receptum eſt, quòd
bona apud Religioſum defunctum reperta, qui extra
29 Clauſtra degebat de licentia etiam ſuorum Superiorum,
ſpectant ad dictam Cameram, prout *ex Felinc. in ap-*
pend. de ſpol. tract. 43 cap. 6. à numer. 4 Bellet. diſquiſit.
cleric tit. de bonis cleric. §. 8. numer. 2. tradit Amoſtaz.
de cauſ. piis, lib. 8. cap. 14. num. 5. cum declaratione
tamen, quòd eadem Camera ſuccedat Regulari extra
Clauſtra degenti, in bonis quæſitis per eum extra ea-
dem Clauſtra; nam reſpectu bonorum quæſitorum in
30 Clauſtro ſuccedit Religio, ut declarat *Capon. diſcept.*
256. n. 8.

Et pariformiter Cameræ non applicantur bona Re-
ligioſi vacantis extra Clanſtra, quique poſtea rediit ad
Monaſterium, in eoque mortuus eſt, etiam reſpectu bo-
norum, quæ quæſierat extra Clauſtra; quia Bulla Gre-
gorii loquitur tantummodo de Religioſis extra Clauſtra
31 vagantibus, & extra eadem decedentibus; *Novar. in*
ſumm. Bullar. par. 2. comm. 9. Ricc. p. 3. dec. 176. & dec.
177. Capon. d. diſcept. 256. num. 8.

Advertendum tamen eſt, quòd Monaſterium nnn te-
netur ad debita contracta per Regularem, qui manſit
etiam extra Clauſtra tanquam fugitivns, & Apoſtata,
& ad Mnnaſterium rediit, in eoque deceſſit, niſi pro
quantitate receptnrum ab eodem Religioſo; cùm non
teneatur ex vi contractus, ſed tantùm ratione ntili-
32 tatis habitæ ex ſpoliis ipſius Religioſi; *latè Sanchez*
in præcepta Decalog. lib. 7. capitul. 31. Peyrin. tom. 1. de
Prælat. cap. 50. numer. 11. relat. per Capon. d. diſcept.
256. num. 15. cùm Regularis extra Clauſtra non poſſit
contrahere, neque teſtari, ut advertit idem *Capon. di-*
ſcept. 256. n. 6.

Sub ſpoliis ad favorem Cameræ comprehendantur
etiam quæſita à Religioſo ejecto à Religione, tanqnam
33 incorrigibili, & uti tali declarato per ſententiam,
qui extra Clauſtra defunctus eſt, *Novar. in ſumm. Bul-*
lar. dict. comm. 9. Capon. ubi ſup. ſub n. 10.

ADDITIO XXI.

Piſcienſis, ſeu nullius Præminentiarum.

Initium Sapientiæ timor Domini.

ARGUMENTUM.

Oſtenditur, Eccleſiam Plebaniam Maſſæ Vallis Nebulæ eſſe Matricem: Eccleſiam verò Cozzilis Filialem; adeoque prædictam Plebem, ejuſque Plebanum gaudere debere præeminentiis, de quibus agitur; & reſpondetur contrariis argumentis, & Auctoritatibus.

SUMMARIUM.

1 *Plebis Maſſæ Vallis Nebulæ eſt antiquiſſima.*
2 *Omnis Plebania de neceſſe habere debet ſub ſe aliquem Rectorem.*
3 *Eccleſia Matrix dicitur ea, quæ habet Fontem Baptiſmalem.*
4 *Dupliciter datur Matricitas, altera propria, & altera impropria, & quæ unaquæque ſit.*
5 *Plebano debita eſt præeminentia ſupra Rectores.*
6 *Plebanus dicitur habere dignitatem, & eſſe in dignitate conſtitutus.*
7 *Quiſque Rector in propria Eccleſia dicitur Prælatus, & nemini cedere debet.*
8 *Limitatur prædicta concluſio, reſpectu Perſonarum, quibus ipſe Rector eſt ſubjectus, & quibus ab eo debetur majoritas.*
9 *Declarantur contrariæ Auctoritates.*
10 *Plebania de neceſſe ſupponit aliorum Parochorum, & Capellarum ſubjectionem.*
11 *Recenſentur conjecturæ, præſeferentes Matricitatem dictæ Plebis Maſſæ, & n. ſeqq.*
19 *Confeſſio erronea, conſtito de errore, non præiudicat.*
20 *Attamen error debet concludentiſſimè probari, ita ut res aliter ſe habere non valeat.*
21 *Confeſſio Anteceſſoris, ſi ſit facta tempore non ſuſpecto, & ſit aliunde adminiculata, nocet etiam ſucceſſoribus.*
22 *In materia præeminentiarum, obſervantia, & conſuetudo totum operatur.*
23 *Et ſufficit, quòd fuerit obſervata per decem annos.*
24 *Ex actuum multiplicitate excluditur urbanitas, & correſpectivitas.*
25 *Antiqua conſuetudo eſt ſemper attendenda.*
26 *Quamvis illi Jus reſiſteret.*
27 *Eo magis ſi conſuetudo, & poſſeſſio ſit titulata, & habeat Juris aſſiſtentiam.*
28 *Jus præeminentiale aſſiſtit Plebanis in concurſu Rectorum, remiſſivè.*

NOn ambitionis ſtimnlo, ſed ad prærogativas, &
jura Sponſæ ſibi commiſſæ tuenda prout ex con-
ſcientia tenetur D. Plebanus Maſſæ Vallis Nebulæ, co-
gitur in arenam deſcendere; cum enim ad Eccleſiæ Tri-
umphantis exemplum, etiam in militanti Eccleſia plures
inſtituantur ordines, æquum eſt, ut unuſquiſque in ſuo
gradu permaneat, nec dignitatem alteri debitam uſur-
pare contendat.

Antiquiſſima erectio Plebis Maſſæ Vallis Nebulæ 2
controverti non poteſt, cùm ea ex pluribus inſtrumen-
tis vetuſtiſſimis roboretur.

Prout nec minus dubitari poteſt, quòd Eccleſia Coz-
zilis, licèt Parochialis in ambiru, & in quantum fert
ambitus ipſius Terræ Cozzilis, non ſit ſub Plebanatu
Maſſæ, dum undique ab ipſo Plebanatu reperirur cir- 2
cumdata, cùm omnis Plebania debeat de neceſſe habe-
re ſub ſe aliquem Rectorem, ad latè ex communi Cano-
niſtarum ſententia tradita, firmata per noſtrum *Daniel.*
de Nobilibus in ſua diſputat. 44. n. 5. 6. 7. & ſeqq.

His igitur præmiſſis, quæ in facto, & in jure ſunt
indubitata, noſtræ Plebi indebitè controvertitur titulus
Matricis; eò enim ipſo quòd habet fontem Baptiſ-
malem, ad quem illi de Terra Cozzilis accedunt, di- 3
citur Matrix, quia ſicuti Mater generat filium, ſic &
ipſa generat per Baptiſmum, ut deducitur ex *Clem. pri-*
ma de ſententia excommunicationis, ubi gloſſa in Verbo Ma-
tricem; Fuſcus de viſitat. l. 2. cap. 2. num. 8. Azor. Inſtit.
moral. p. 2. l. 3. c. 12. quæſt. 13. fol. 283. ibi --

Decimo tertio quæritur, quæ ſit in jure Eccleſia Ma-
trix, gloſ. in Clem. prima de ſentent. excommunicat. aſt
Matricem Eccleſiam vocamus majorem Baptiſmalem alia-
rum Matrem; ideò enim Matrix appellatur, quia in ea per
Baptiſmum renaſcimur, &c. latè Daniel. de Nobilibus,
dicta diſputat. 44. num. 43. Barboſ. de officio, & poteſtate
Parochi c. 1. 2. 5.

Sed ultra præſumptionem Matricitatis deſumptam
ex titulo Plebaniæ, concurrunt tot, & tanta alia ar-
gumenta in præſenti themate eamdem Matricitatem
omninò in noſtra Plebe ſuadentia (de quibus infra),
ut vix de hoc ſine præjudicio veritatis dubitari poſ-
ſit;

Digitized by Google

ſit; ſed priuſquam ad ea accedamus , ſupponendum
4 eſt duplicem dari Matricitatem ; unam, quæ eſt propria, & plena Matricitas, quæ conſiſtit in perceptione decimarum, ac emolumentorum Parochialium ; alteram, quæ dicitur impropria Matricitas, conſiſtens in celebratione functionum ſolemnium, in Proceſſionibus, in præeminentiis, ac ſimilibus; & in hac ſecunda ſpecie Matricitatis probanda, ex receptiſſima ſententia non eſſe opus docere de titulo, ſed ſatis ſuperque ſufficere argumenta, adminicula, & conjecturas, ut per *Card. De Luc. de Praeminentiis*, *diſcur.* 42. *numer.* 13. *& de Decimis*, *diſcurſ.* 12. *num.* 13. & admittit optimè *deciſ.* 272. *numer.* 1. *& num.* 4. *part.* 1. *tom.* 2. *recent.* & clariùs habetur in *Biſinianea. Praeminentiarum Veneris* 16. *Januarii* 1711. *§. Siquidem animadvertebat Domini* , *coram R. P. D. meo Anſaldo* , ubi declarantur deciſiones Rotales in contrarium allegatæ, & quia præfata deciſio emanavit in poſſeſſorio , hoc eſt , in judicio manutentionis, diſputata cauſa in petitorio idem omninò fuit reſolutum pro hujuſmodi actibus redolentibus ſecundam ſpeciem Matricitatis , ut videre eſt in doctiſſima deciſione per eundem *R. P. D. meum Anſaldum* , *extenſa ſub titulo Biſinianea. praeminentiarum Mercurii* , 14. *Junii* 1713. *§. Nullatenus de caetero ſubſiſtente meo*, *l.* 27. *dec.* 2207.

Quòd verò præeminentia ſit debita Plebano ſupra Rectores, maximè intra limites ſuæ Plebaniæ , ne-
5 gari certè non poteſt , cùm ea videatur probari per *text. in c. his quae* 11. *de Majoritate* , *& obedientia* , ubi *gloſſ.* in fine figurationis caſus hæc habet.

Nota hic , quae debent Capellani , & Clerici ſuis Plebibus. Et Plebanus dicitur Decanus Ruralis , *gloſſ. in c. cùm Apoſtolus* , *verbo Decani* , *de conſecrat. c. ad haec* , *in fine* , *de offic. Archidiaconi* ; *Barboſ. de Canonicis & dignitat. c.* 6. *n.* 8. *& dicuntur etiam Archipresbyteri Rurales* , *c. ultimo* , *de officio Archipresb. c. ſi in plebibus* , *diſtinct.* 83. *& de uſu Thaſcia teſtatur Sylveſter in Verbo Archipresbyter* , *nu.* 1. *& Caſtrenſ. conſ.* 66. *n.* 4. *l.* 1.

6 Et quòd Plebanus dicatur habere Dignitatem , & eſſe in Dignitate conſtitutum: *Caſtrenſ. dicto conſil.* 66. *n.* 4. *lib.* 1. *Lambertin. de Jurepatronat. lib.* 1. *quaeſt.* 11. *artic.* 4. *Petrus Gregor. Syntagmatum Jur. univerſi* , *lib.* 13. *capit.* 24. *num.* 13. *Tholoſanus de Republica Eccleſiaſtica* , *capit.* 27. *in principio*; *Squillant. ac obligat. Clericorum* , *part.* 2. *numer.* 58. *Ferrus de praecedent. & praelat. quaeſt.* 6. *num.* 5. latè noſter *Daniel de Nobil. diſputat.* 44. *numer.* 23. *Tomaſ. pariter Lucenſis noſter in ſua decad.* 4. *tit. de Praeminent. tract.* 3. *num.* 48. *fol.* 148. & abſque alia authoritate Doctorum , id in præſenti comprobatur ex facto ipſo, & ex circumſtantiis ad probandam Matricitatem Eccleſiæ Plebanalis, & dependentiam Eccleſiæ Cozzilis inferiùs referendis .

Firmata præeminentia, quæ mihi videtur incontrovertibilis, reſpondendum ſequitur unico objecto , in quo ex adverſo magnum fit fundamentum ; quòd ſcilicet omnia ſupra deducta rectè procedant in aliis locis , præter quàm in Eccleſia propria Rectoris , in
7 qua ipſe dicitur Prælatus , & nemini cedere debet , adducendo præ cæteris, tamquam punctualem , authoritatem *Deciani*, *in conſil.* 67. *num.* 1. *&* 2. *tom.* 3. *& Gonzalez ad regul.* 8. *Cancellariae*, *gloſſ.* 6. *num.* 101. *& ſeqq.* ubi allegantur duæ deciſiones Rotæ, una coram Litta, & alia coram Pœnia.

Difficultas hæc, licèt prima facie aliquid apparentiæ habere videatur, attamen in noſtra præciſa quæſtione nihil facit, nec habet ſubſiſtentiam .

Admittitur enim quòd Rector quilibet in ſua Eccleſia non teneatur locum alteri cedere etiam majori , & Capitulis Collegiatæ ; ſed hæc Regula habet ſolemnem limitationem, ut ſcilicet ea non procedat reſpectu
8 illarum Perſonarum, quibus ſecundùm ordinem Hierarchicum ipſe Rector eſt ſubjectus , & illarum , quibus in ipſa Eccleſia Rectoris debetur majoritas ; *Boer. de ordine graduum* ; *par.* 1. *n.* 15. *& n.* 34. & doctè probat noſter *Daniel. de Nobilibus* , *diſput.* 44. *num.* 60. *&* 61. *& diſputat.* 44. *n.* 61. & ipſum refert , & ſequitur *Frances de Eccleſ. Cathedral. c.* 34. *n.* 162. *fol.* 376.

Decianus autem, tamquam punctualis in contrarium
9 allegatus, nihil commune habet cum caſu noſtro, quia quæſtio ibi non agitabatur inter Plebanum , & Rectorem de Pleberio ; ſed lis , & controverſia verſabatur inter plures Plebanos accedentes , & concomitantes funus, & Plebanum Eccleſiæ , ad quam deferebatur.

Sic pariter *deciſio* 272. *part.* 1. *tom.* 2. *rec.* loquitur de Matricitate probanda reſpectu exactionis decimarum , non autem reſpectu ſuperioritatis , & præeminentiæ , ut videre eſt *ſub num.* 2. & ulteriùs alia Eccleſia , quæ prætendebatur ſubjecta , habebat & ipſa fontem Baptiſmalem , ut videre eſt ſub *num.* 2. *verſic. & utraque* .

Deciſio coram Litta in Pampilonen. praeminentiarum non reperitur in aliqua ex libris deciſionum Rotalium impreſſa , & ideò ſuper ea diſcurri non valet ; *Gonzalez* autem , licèt dicat Rectorem in propria Eccleſia debere præcedere omnes alios majores , & ſuperiores , nunquam tamen loquitur de iis majoribus , quibus ſecundùm ordinem Eccleſiaſticæ Hierarchiæ ipſe Rector ſubeſt ; in quibus terminis nos habemus doctrinas punctuales ſupra relatas , & præ cæteris mereri videtur *Ferrus de praecedentia* , *& praelatione* , *quaeſt.* 6. *n.* 7. *& Daniel de Nobilibus* , *diſputat.* 44. *n.* 61. *verſic. Similiter deciſio Littae* , *& diſputat.* 74. *n.* 60. *quarto contraria* , *in addit. ad diſputat.* 44. *n.* 89.

Omnes autem Deciſiones , & Authoritates , quæ ex adverſo allegari poſſunt , vel loquuntur de Confraternitatibus , hoc eſt de præcedentia inter eas , vel de præcedentia inter perſonas omninò diſtinctas , & nullam inter ſe dependentiam , & ſuperioritatem habentes , vel impugnant qualitatem Matricitatis , etiam lato modo ſumptæ .

Deciſio verò Rotae in Andrien. praeminentiarum ſuper bono jure , *Lunae* 2. *Martii* 1711. *coram R. P. D. Aldovrande* , nihil facit ad noſtram hypotheſim , quia ibi agebatur de præcedentia inter duas Confraternitates , alteram Sanctiſſimi Nominis Jeſu , & alteram Sanctiſſimi Sacramenti ; & ultra duo fundamenta allata ad favorem ultimæ in §. *Placuit* , adducitur tertium fundamentum ſuper præcedentia debita eidem Confraternitati Sanctiſſimi Sacramenti , deducta ex eo , quòd controverſæ functiones concernunt propriè , & mediatè ejus officium , & inſtitutum directum ad cultum Venerabilis , ſicuti Doctor præfertur militi in actibus Doctoralibus , & Miles Doctori in militaribus , & Archipresbyter , ad quem ſpectat cura Divinorum , in Miſſa , & divinis præcedit Archidiaconum , licèt hic in cæteris præferatur , quæ ſunt verba præciſa objectæ deciſionis , & quæ nihil commune videntur habere cum noſtra facti ſpecie , in qua merentur videri duæ modernæ Sacræ Rotæ deciſiones , in *Biſinianea. praeminentiarum Veneris* 16. *Januarii* 1711. *coram R. P. D. meo Anſald. meo libro* 19. *deciſ.* 1504. & altera pariter in eadem *Biſinianea. praeminentiar. Mercurii* 14. *Junii* 1713. *coram eodem* , quarum prima emanavit ſuper manutentione , altera autem ſuper bono jure in petitorio , in quarum utraque canonizatur matricitas ſaltem largo modo ad effectum præminentiarum , & quando non agitur de decimis , aut participatione emolumentorum .

Deveniendum nunc eſt ad probationem Matricitatis, quæ ad effectus præeminentiales, de quibus nunc agitur, videtur concludentiſſimè probari ex pluribus , iiſque efficaciſſimis conjecturis , adminiculis , & argumentis .

Primò igitur arguitur ex denominatione ipſa Plebaniæ , quæ de neceſſe ſupponit aliorum Parochorum ,
& Capellanorum ſubjectionem ; ita *Azor. Inſtit. moral. p.* 10
2. *l.* 3. *c.* 21. ibi --

Propriè verò Plebani dicuntur , *qui in majoribus celebrioribuſque Oppidis conſtituuntur* , *quibus praeter Eccleſiae propria curationem* , *certarum quoque Eccleſiarum* , *& certorum Presbyterorum* , *qui minoribus Eccleſiis praeſunt* , *inſpectio* , *& obſervatio committitur* -- & dicti Azorii doctrinam refert , & ſequitur *Barboſ. in cap. ultimo* , *quod incipit ſuper ſpecula* , *n.* 5. *ne Clerici* , *vel Monachi* ; *R. P. Petra ad Conſtitut. Apoſtolicas* , *tom.* 4. *ad conſtitut.* 2. *Bonifacii* IX. *incipientem in ſuprema* , *n.* 8. *verſic. dicuntur autem Plebani* , *fol.* 356.

Secunda conjectura , & quidem multi roboris , deſumitur ex eo , quòd ipſi Homines de Caſtro Cozzilis concurrunt in electione Plebani Maſſæ , quòd denotat antiquitus fuiſſe eidem Plebi immediatè ſubjectos, 11
& ob excreſcentiam Populi in dicto loco fuiſſe in adjuto-

num dictæ Plebis erectam novam Parochiam, maximè
cùm jus præſentandi fuerit reſervatum Parochianis ex
Bulla felicis memoriæ Pontificis Nicolai quinti, de an-
no 1454. ex quo ſequitur eos fuiſſe ex Parochianis di-
ctæ Plebaniæ.

Tertium adminiculum, & quidem urgentiſſimum,
conjicitur ex ſituatione Caſtri, Cozzilis, & ejus Paro-
chiæ, quæ reſtringitur infra confines ipſius Caſtri, ut
neque per modicum ſpatium ultra ipſius muros exten-
12 datur; è contra autem Plebania Maſſæ ſe extendit in
toto Territorio dicti loci Cozzilis uſque ad illius Por-
tas, eum ab omni parte circumdando; unde ex facto
reſultat præfatum locum Cozzilis eſſe intra fines Ple-
baniæ Maſſenſis.

Quarta conjectura reſultat ex fonte Baptiſmali, qui
unicè reperitur in terra Maſſæ ad excluſionem Caſtri
Cozzilis; unde illi de dicto loco coguntur accedere ad
13 recipiendum Baptiſma ad Terram Maſſæ, quòd eſſe ſi-
gnum matricitatis, ſaltem ad effectum omnium præ-
minentiarum, jam ſupra in principio fuit comproba-
tum.

Quinto loco, in facto non controvertitur, quòd Re-
ctor Cozzilis in die Sabbati Sancti accedit ad Terram
Maſſæ occaſione benedictionis Fontis, & ibi exercet
14 munus Diaconi inſerviens D. Plebano celebranti per
ſe, ut ſolet facere, quando vel morbo, vel gravi ſe-
nectute non eſt impeditus, quod certè evidens ſignum
eſt Matricitatis, & ſuperioritatis ſecundùm ordinem
Hierarchicum.

Sexta conjectura eruitur, ex quo in eodem Sabbati
Sancti die, non pulſantur Campanæ Eccleſiæ Parochia-
15 lis Cozzilis, niſi poſt pulſationem illarum Eccleſiæ Ple-
banalis, quia anterior Campanarum pulſatio ſignum
eſt Cathedralitatis, ſeu Matricitatis, ut diſponit ex-
preſsè Concilium Generale Lateranenſe, per Leonem
X. celebratum, & per extenſum in hac parte relatum
per *Quarantam*, *in Summa Bullarum*, *in verbo Campa-
na*, *fol.* 126.

Septima provenit conjectura Matricitatis, ex eo,
quòd Eccleſia Cozzilis ſemper, & ab antiquiſſimo tem-
pore citra venit ad Plebem Maſſæ ad ſumendum Oleum
16 Sacrum, quod reſpectu unius redolet Matricitatem,
reſpectu autem alterius ſubjectionem.

Octavum adminiculum, indicans Matricitatem Eccle-
ſiæ Maſſæ Vallis Nebulæ nedum ſuper Eccleſiam Coz-
zilis, ſed etiam ſuper alias Eccleſias Vallis Nebulæ,
17 reſultat ex eo, quòd jam ante annos tercentum Ple-
banus Maſſæ cum debitis licentiis conceſſit facultatem,
Eccleſiæ Buggiani erigendi fontem Baptiſmalem, pro
qua conceſſione dicta Eccleſia Buggiani annualiter ſol-
vit dictæ Plebi Maſſæ Staria quindecim frumenti, ut
de his omnibus conſtat ex publico inſtrumento, recepto
per Fulgentium de Monte Carolo, ſub die quinta A-
prilis anni 1338.

Nona quaſi evidens conjectura infertur ex propria con-
feſſione Rectoris Cozzilis, qui de anno 1525. in de-
nunciatione, quam facit in Cancellaria Decimarum Ec-
cleſiaſticarum Civitatis Florentinæ, fatetur obligatio-
18 nem refectionis, quam ipſe in ſuis feſtivitatibus eſt ob-
ligatus facere annuatim Plebano, & Clericis Maſſæ,
ſubdendo, & fatendo ſuam Eccleſiam eſſe filialem.

Nec replicari poteſt talem confeſſionem eſſe erroneam.
19 Quia etiamſi confeſſio, conſtito de errore, non præ-
judicet, ad *Text. in l. ſi per errorem*, *ff. de Juriſd. omn. Jud.*
& in l. poſt diviſionem, *C. de Jur. & fact. ignor.*

Attamen error debet concludentiſſimè, & per pro-
bationes omninò urgentes probari, ita ut res aliter ſe
20 habere non valeat, *l. cùm de indebito*, *§. Fin. ff. de pro-
bat. Rot. dec. 584. num. 10. part. 19. tom. 2. recent. &
in Romana ſtipulationis inſtrumenti Luna*, 20. *Novem-
bris* 1708. *§. Nam præmiſſa regula*, *coram Reverendiſſ.
Molines Decano meo*, *lib.* 13. *deciſ.* 1089. *& in Roma-
na*, *ſeu Tuſcanen. Manutentionis ſuper reſervatis*, *Vene-
ris*, 21. *Februarii* 1710. *§. Maximè quia*, *cor.* R. P. D.
Criſpo meo, *lib.* 16. *dec.* 1265. quod tantum abeſt, ut
in præſenti caſu probetur, quòd potiùs talis confeſſio
fulciatur tot conjecturis, & argumentis ſuperiùs addu-
ctis, & inferiùs deducendis.

Nec dicatur talem confeſſionem emanatam de an-
no 1525. per Rectorem tunc temporis non poſſe aliis
21 ſucceſſoribus præjudicare, quia quando talis confeſſio
eſt facta tempore non ſuſpecto, & eſt aliunde admi-
niculata, ut in noſtris terminis, nocet etiam Prælatis
ſucceſſoribus, ut per *Ludoviſ. deciſ.* 506. *n.* 3. *Cerr. dec.*
161. *n.* 6. *& Rot. dec.* 70. *n.* 10. *par.* 13. *recent.*

Decimò tandem concurrit obſervantia & conſuetu-
do, quæ in hac præeminentiarum materia totam fa- 22
cit, & operatur; *Bald. in l. cum olim*, *de conſuet. Ciarlin.
controv. forenſ. cap.* 119. *num.* 4. *& numer.* 5. *Gratian. di-
ſcept. for. cap.* 492. *num.* 9. *D. Manſ. conſult.* 617. *numer.*
52. *tom.* 7. *Altogradus Jun. Controv.* 84. *num.* 18. *vol.* 2.
Rot. deciſ. 102. *n.* 17. *& num.* 18. *part.* 10. *& deciſ.* 87.
n. 6. *par.* 17. *& deciſ.* 781. *num.* 5. *par.* 18. *tom.* 2. *ac dec.*
99. *n.* 10. *p.* 19. *tom.* 1. *& poſt Balducc. ad Ramon. deciſ.*
89. *n.* 53. *&* 54.

Converti autem non valet hujuſmodi quaſi poſſeſſio,
& conſuetudo, quæ ſufficit quòd fuerit obſervata per
ſpatium decem annorum, ut pluribus aliis deciſioni- 23
bus allegatis probat *deciſ.* 99. *numer.* 12. *part.* 19.
tom. 1. & admittitur ex adverſo ab anno 1695. uſ-
que ad annum præteritum; in quo pro parte Recto-
ris Cozzilis fuit de facto prætenſum innovari, dum
in prandio, quod in propria domo tenetur dare in fe-
ſto S. Jacobi D. Plebano, & ejus Clero, ipſe ſatis
impropriè primum locum uſurpavit, ita ut D. Ple-
banus nolens in ſecundo loco ſedere ea humilitate,
quæ Eccleſiaſticum decet, ultimum occupavit.

Pro evertenda hac poſſeſſione opponitur ex adverſo,
hoc ſecutum fuiſſe ex reciproca tacita conventione, cu-
jus vigore Rector Cozzilis ſibi primum locum aſſume-
bat in Eccleſia Plebis Maſſæ occaſione feſtivitatum ad
eam accedendo.

Verùm hæc aſſerta conventio nullam habet ſubſi-
ſtentiam ex eo, quòd ex teſtibus juratis, quorum depo-
ſitiones dantur, ut plurimum ſunt Sacerdotes, qui tem-
poribus anteactis in præfata Eccleſia inſervierunt, vel
tamquam Capellani, vel tamquam ad dictum annuum
feſtum invitati, concludenter reſultat in dictis ſolem-
nitatibus Miſſam ſolemnem ſemper fuiſſe celebra-
tam à D. Plebano Maſſæ, præſente, & aſſiſtente D.
Rectore Cozzilis, eoque abſente fuiſſe decantatam
à Capellano, vel à tertia perſona ad id ſpecialiter vo-
cata. Teſtes autem hujuſmodi ultra dignitatem Sa-
cerdotalem ſunt ætatis ſexaginta, ſeptuaginta, & o-
ctuaginta annorum, qui nedum deponunt de continuatis
actibus ab anno 1695. ſed etiam de magis antiquo tem- 24
pore; ex qua actuum multiplicitate excluditur præten-
ſa humanitas, & correſpectivitas, ut in puncto præe-
minentiarum firmat *Rota coram Merlino*, *dec.* 593. *n.*
8. *&* 9. & revera cùm ſemel Rector Cozzilis declara-
verit nolle ſe facere, & ſolemniter recolere feſtum S.
Jacobi titularis ſuæ Eccleſiæ, adhuc tamen D. Ple-
banus Maſſæ illuc acceſſit Miſſam ſolemnem celebran-
do, & Rector Cozzilis fuit gravatus ab Illuſtriſſimo,
& Reverendiſſimo D. meo Epiſcopo Falconcino, tunc
temporis Præpoſito Piſcienſi, ad ſtipendium D. Pleba-
no perſolvendum.

Quod ſi aliquando, tempore Plebani anteceſſoris,
dum erat octuagenarius, & per conſequens impotens
ad Sacra munia in propria Eccleſia obeunda, Rector
Cozzilis exercuerit aliquas functiones in Eccleſia Ple-
banali, id ex mera benignitate proceſſit, quæ in nulla
conſideratione haberi poteſt, dum de anno 1695. ele-
cto novo Plebano, iſte, prout antiquitus fiebat, cæ-
pit de per ſe exercere functiones tam in propria, quam
in Cozzilis Eccleſia, prout etiam practicabatur de tem-
pore antecedenti dictam ætatem octuagenariam Pleba-
ni anteceſſoris.

Cùm igitur longa conſuetudo ſemper ſit attenden-
da, cùm non ſint mutanda, quæ diuturno tempore ob- 25
ſervata fuerunt, ut monet Divus Chryſoſtomus in Epi-
ſtola prima ad Corinth. Homil. 7. *novitas ſcilicet eſſe odio-
ſas*, *nihilque adeò animos perturbare*, *quàm novare ali-
quid*, *& à conſuetudine divertere* — quam refert, &
ſequitur *Rot. in Colonien. præcedentiæ ſuper bono iure*,
Lunæ 4. *Junii* 1496. *§. Ultimo*, *cor. bonæ memoriæ Muto in
addit. ad Card. de Luc. ad materiam de Juriſdict. deciſ.* 27.
num. 39. & hoc etiam locum habet, quamvis conſuetu-
dini jus reſiſteret, ad tradita in materia præcedentiæ
per *Rot. coram Seraphin. dec.* 964. *num.* 1. *& poſt Poſth.
de Manuten. deciſ.* 33. *num.* 6. *Fagnan. in cap.* 1. *numer.*
16. *de majorit. & obedientia*, quantò magis id procede-

rede-

re debet, quando conſuetudo, & poſſeſſio eſt titula-
27 ta, & habet juris aſſiſtentiam; *Ciarl. controv.* 119. *nu.* 23. *tom.* 1. *Rota coram Seraph. dec.* 964. *num.* 2. *Fagn. in d. c.* 1. *num.* 56. *de majorit. & obed.*

Quòd verò in hujuſmodi præeminentiis jus aſſiſtat Plebanis in concurſu Rectorum intra ambitum eorum
38 Plebis exiſtentium, ſufficiat remiſſio ad *diſputat.* 44. & 75. *D. Daniel. de Nobilibus*, qui fuit Vicarius Generalis per plures annos in Diœceſi Lucana.

Quare pro complemento juſtitiæ, & pro impediendis removendiſque innovationibus, quæ huic controverſiæ cauſam dederunt, inſtatur apud Illuſtriſſimum, & Reverendiſſimum D. meum Epiſcopum Falconcinum Viſitatorem Apoſtolicum, cum quo glorior commercium habuiſſe per literas, cùm Præpoſiti, & Ordinarii Piſcienſis munere fungebatur; ideoque ejus ſingulares virtutes, eximiamque doctrinam, & tunc, & ſemper fuiſſe veneratum.

Et ita, &c. ſub cenſura tamen, &c.

Hieronymus Palma Nepos J. U. D.
& Patricius Lucenſis.

ADDITIO XXII.

Piſcien. Præeminentiarum.

Argumento non indiget, cùm ſit idem ac in præcedenti.

SUMMARIUM.

1 *Exponitur facti ſeries.*
2 *Materia præeminentiæ magni præjudicii reputatur.*
3 *Novitates diſcordiam pariunt.*
4 *Parochus habet in Jure fundatam intentionem liberè exercendi in propria Eccleſia omnes ſacras functiones, primumque locum occupare debet, & numer. 28.*
5 *In ſua enim Eccleſia, & Parochia Prælatus reputatur.*
6 *Ac quodammodo Epiſcopus, & illius vicem gerens.*
7 *Idque procedit etiam in concurſu Canonicorum, & Capituli Collegiatæ, tam circa præcedentiam, quàm circa exercitium ſacrarum functionum.*
8 *In actibus, qui concernunt alicujus officium, competit præcedentia ſupra alios, etiam majori dignitate fulgentes.*
9 *Hujuſmodi præeminentia competit etiam ſimplici Rectori Eccleſiæ, ſive Oratorii publici, ſupra Parochum, in cujus Parochia Eccleſia, vel Oratorium reperitur.*
10 *Eccleſia Parochialis, quæ Plebaniæ nulla præſtat obſequia, nihilque ſolvit in recognitionem ſuperioritatis, non dicitur ab ea habere dependentiam.*
11 *Præſumptio libertatis, & independentiæ ſtat pro Eccleſia, licèt inferiori, quæ habet ſuum Populum diſtinctum, & Territorium ſeparatum.*
12 *Matricitas Eccleſiæ dignioris, & reſpectivè ſubjectio Eccleſiæ inferioris, quomodo probetur, & num.* 13. 22. & 58.
14 *Erectio Vexilli S. Crucis eſt ſignum ſuperioritatis, & juriſdictionis, & n.* 75.
15 *In Proceſſione incedendum eſt ſub Cruce Dignioris, & ab eo debet dirigi, & num.* 74.
16 *Ex unione Crucium, ſeu Vexillorum arguitur æqualitas, & num.* 76.
17 *Conſuetudo, inter duas Eccleſias inducta, præſtandi ſibi invicem obſequia, occaſione ſacrarum functionum, præfert æqualitatem dignitatis, & præeminentiæ.*
18 *Feſtum SS. Corporis Chriſti, cum ſolemni Proceſſione debet fieri tantùm ab Eccleſia Matrici, neque eodem die peragi poteſt ab Eccleſia ſubjecta, ſeu filiali, & num.* 73.
19 *Ex pulſatione Campanarum Eccleſiæ inferioris, poſt Eccleſiam Plebaniam, non arguitur dependentia, ſive filiatio, ſed ſolùm majoritas, ac dignioritas & num.* 62.
20 *Neque ex interesſentia benedictioni ſacri fontis Baptiſmalis, & de ratione, & num.* 61.
21 *Item neque etiam ex eo, quòd aliqua pars Parochianorum Eccleſiæ inferioris concurrat cum Parochianis Eccleſiæ Plebaniæ, ad electionem Plebani, & quare, & n.* 58.
23 *Conſuetudo duarum Eccleſiarum præſtandi ſibi viciſſim obſequia, ut ſupra, ſervanda eſt, & de ratione remiſſivè.*
24 *Stante accidentali impedimento non utendi aliquo jure, quod quis habet, allegabilis non eſt conſuetudo præſcriptiva.*
25 *Neque ſi breve tempus interceſſerit.*
26 *Actus, qui referri poſſunt ad meram gratiam, & conniventiam, manutenibiles non ſunt, neque etiam in ſummariſſimo poſſeſſorio.*
27 *Conſuetudo præſcriptiva, etiam in iis, quæ ſunt præter jus, requirit ſaltem obſervantiam decennalem.*
29 *Et ubi adeſt Juris reſiſtentia, neceſſaria eſt quadragenaria.*
30 *Ex facto Rectoris lædi non poteſt jus, Eccleſiæ competens.*
31 *Etiamſi agatur de ſimplici jure præeminentiali.*
32 *Et tali caſu idem Rector contra proprium factum venire poteſt, & nomine Eccleſiæ amiſſum jus, ſeu poſſeſſionem recuperare.*
34 *Defectus examinis Teſtium, cum prævіis Partis interrogatoriis, ſuppletur ex eorum numero, & qualitate.*
35 *Maximè ſi deponant de actu, in eorum præſentia geſto.*
36 *Item quando illorum depoſitio ab aſſiſtentia Juris confovetur.*
37 *Controverſiæ ſuper præcedentia, quæ inter Perſonas Eccleſiaſticas oriuntur, terminari debent ab Ordinariis ſummariè, & ſine ſtrepitu, & figura Judicii.*
38 *Antiquarum conſuetudinum alterationem Sacri Canones deteſtantur, tanquam fomitem diſcordiarum, & perturbationum.*
39 *Quotuplex ſit Matricitas, & unaquaque ſpecies, cum ſuo effectu, explicatur, & numer.* 40. 41. 43. & 49.
42 *Idem eſt dicere Eccleſia Matrix, quæ talis ſit impropriè, & abuſivè, quàm Eccleſia major.*
44 *Præciſa Lege Synodali, ſive antiquiſſima conſuetudine, Rectores Eccleſiarum inferiorum cogi non poſſunt recipere olea Sancta ab Eccleſia digniori: ſed poſſunt illa recipere ab Eccleſia Cathedrali.*
45 *Ad id autem poſſunt cogi Rectores Eccleſiarum filiarum ab Eccleſia Matrice.*
46 *Recenſentur ea, quæ concurrere debent ad conſtituendam veram Parochialem, independentem ab alia.*
47 *Quæ neceſſaria ſint ad probandam Matricitatem, reſultantem ex diſmembratione partis Parochiæ, ob juſtam cauſam facta, & n.* 48.
50 *A qualitate Plebanatus inferri non poteſt ad Matricitatem.*
51 *Juxta ordinem Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, Inferior ſubordinatur Digniori.*
52 *Hæc ſubordinatio verſatur circa præeminentiam, & honorem, non autem circa ea, quæ reſpiciunt proprium cujuſque munus.*
53 *Proprium munus quilibet ex ſe gerit independenter ab alio, quantumvis in ordine Superiori, & exemplificatur.*
54 *Parocho Titulari, in exercitio ſacrarum functionum, quæ in propria Eccleſia peraguntur, præcedentia debetur ſupra cæteros, etiam digniores.*
55 *Parochus in ſua Eccleſia reputatur Prælatus, & tantam auctoritatem habet, quantam Epiſcopus in ſua Diœceſi.*
56 *Daniel de Nobil. diſp.* 44. *n.* 35. *declaratur.*
57 *Ex ſola nuncupatione Plebaniæ non infertur qualitas Matricitatis, ſed ſolùm Dignoritatis.*
59 *Confutantur alia argumenta contraria, & n.* 60. 63. 66. 67. & 68.
64 *Ex difformi, & æquivoca obſervantia nulla deducitur concludens probatio.*
65 *Obſervantia, munita Juris aſſiſtentia, prævalere debet obſervantiæ contrariæ, tali aſſiſtentia non munitæ.*
69 *Ad præſcribendum jus canendi Miſſam ſolemnem in aliena Eccleſia, requiritur ſpatium* 40. *annorum,*

cum

eum ſcientia, & patientia Rectoris.

90 *Sicuti etiam ad præſcribenda cætera Jura Parochialia.*

71 *Immò dictum jus canendi Miſſam in aliena Eccleſia eſt impræſcriptibile.*

72 *Et contraria conſuetudo referri debet ad ſimplicem actum urbanitatis, licèt eſſet longi temporis.*

77 *Delatio Stolæ in Proceſſionibus eſt indubitatum ſignum Juriſdictionis, & præminentiæ.*

78 *Neque licitum eſt eam geſtare in præſentia Superioris.*

79 *Probata actuum præminentialium poſſeſſione, manutentio concedenda venit.*

80 *Uſus Stolæ in funeribus, in ſignum juriſdictionis Parochialis, ad Parochum privativè. ſpectat.*

81 *Ubi Matricitas adducitur in materia præeminentiarum, ad colorandam poſſeſſorium, ſufficit probatio Matricitatis impropriæ. Secus ſi agatur de illa probanda in petitorio, ad concludendam genericam ſubjectionem, quoad perceptiones Decimarum, emolumentorum Parochialium, & ſimilium.*

82 *Hujuſmodi Matricitas probatur ex enunciativis Ordinariorum in Viſitationibus emiſſis, qui benè informati cenſentur de ſtatu, & prærogativis ſuarum Eccleſiarum.*

83 *Item ex declaratione, in ſimili acta Viſitationis, ab Ordinario facta, circa præcedentiam unius Eccleſiæ ſupra aliam.*

84 *Nec non etiam ex confeſſione Partis.*

85 *Sicuti pariter ex re judicata ſuper prærogativa pulſandi Campanas die Sabati Sancti ante alias Eccleſias.*

86 *Non poteſt amplius impugnari id, quod per plures res judicatas, & Partis confeſſionem, confirmatum fuit.*

87 *Ex quibus aliis hæc impropria Matricitas probata remaneat, & n. 88. & 89.*

Statur antiquæ Scripturæ, quæ in aliqua re inciſa reperiatur, eodem n. 88.

Actus univocus ſufficit in Judicio poſſeſſorio, ad effectum conſequendi jura præeminentialia, eodem num. 89.

90 *Quando ſuſtineatur tranſactio inter duas Eccleſias, abſque Beneplacito Apoſtolico, & num. 91. & 92.*

93 *Ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in Contractu inter duas Eccleſias, ex juſta, & rationabili cauſa inito, neceſſaria non eſt centenaria; quæ tamen requiritur in Contractibus, Eccleſiæ præjudicialibus, qui cum Clericis, ſive aliis Particularibus, celebrantur.*

94 *Breve, quod jam fuit obſervatum, executioni demandandum eſt.*

95 *Verba generalia, & indefinita ad ſuam ſpeciem reſtringi, ac juxta ſubjectam materiam, intelligi debent.*

96 *Ex longæva obſervantia dignoſcitur quid, & quantum in Brevi comprehenſum fuerit.*

CONſueverunt ab immemorabili Rectores Eccleſiarum Parochialium Caſtri Maſſæ, & Caſtri Cozzilis, ac eorum reſpectivè Parochiani, ad hoc ut principaliores functiones Eccleſiaſticæ majori decore in utraque Eccleſia celebrarentur, in unum convenire, nempe in ſolemni ſupplicatione Rogationum, in qua uterque Parochus cum ſuo Clero in uno corpore conveniebat, incedendo ſub Vexillo utriuſque Eccleſiæ,
1 præcedente tamen illo Eccleſiæ Cozzilis, & immediatè ſubſequente illo Eccleſiæ Maſſæ; & ea quadam reciproca urbanitate eorundem DD. Parochorum peragente Sacrum Solemne in Feſtis Titularibus earundem Eccleſiarum in ſolemnitate Aſſumptionis B. Virginis in Eccleſia Maſſæ D. Rectore Cozzilis, & in Feſto S. Jacobi Apoſtoli in Eccleſia Cozzilis D. Plebano Maſſæ, cum prælatione etiam in menſa, cæteriſque actibus præeminentialibus; donec ſenio confecto bon. mem. D. Bartholomæo de Nardinis Rectore dictæ Eccleſiæ Cozzilis, & ob id per aliquot annos ante ejus obitum ad dd. ſacras Functiones accedere non valente, in utraque Eccleſia eædem Sacræ Functiones expletæ fuerunt ut plurimùm à D. Plebano Maſſæ, prout etiam obſervatum fuit à quinque annis circiter, poſtquam vita functo memorato D. Bartholomæo in dicta Eccleſia ſucceſſit D. Dominicus de Nardinis modernus illius Rector, qui ex quadam conniventia permiſit, quòd in ſua Eccleſia in dictis ſacris Functionibus præcederet D. Plebanus Maſſæ, haud curans eadem reciproca præeminentia frui in Functionibus Eccleſiæ Maſſæ, prout patet abunde ex depoſitionibus quamplurium Teſtium juratorum provectæ ætatis, quæ dantur.

Verùm modò ſuis Parochianis impellentibus, ac obligatione tuendi jura ſuæ Eccleſiæ adſtrictus idem D. Modernus Rector, ne ejus conniventia, ſi ulterius proceſſiſſet, præjudicium irreparabile pareret ejuſdem Eccleſiæ præeminentiæ, ac omnimodæ independentiæ ab illa Caſtri Maſſæ, cenſuit actus prædictos interrumpere, & jure ſuo uti, præcedendo in Functionibus, & actibus ad ſuam Eccleſiam pertinentibus, ac in eis primum locum teneodo, ut ſequutum fuit in Feſto S. Jacobi præſentis anni. Et ut magis conſtabilita remaneant jura ſuæ Eccleſiæ in hac materia præeminentiarum, quæ magni præjudicii reputatur, juxta animad- 2
verſa *per Rota coram Put. dec. 449. in fin. l. 2. Seraph. deciſ. 22. num. 1. Sperell. deciſ. 76. num. 2. cum aliis in Colonien. Præcedentiæ ſuper bono iure 4. Junii 1690. §. Plures, coram Muto, impreſ. poſt de Luca ad materiam de Juriſdictione, dec. 27. num.* 10. modò inſtat pro opportuna declaratione facienda ſuper jure ſibi competenti intra ſuam Eccleſiam, & Parochiam explendi omnes functiones ad illam ſpectantes, ac ſuper præeminentia in ipſis functionibus reſpectu D. Plebani Maſſæ, vel ſaltem quòd ſit ſervandus antiquus modus præcedendi reciprocè inter dictum D. Principalem, & dictum D. Plebanum in utraque Eccleſia, ad hoc ut ex hac mutua conniventia conſervetur inter eoſdem concordia, & arceantur novitates, quæ illi unicè adverſantur, ut 3
monet *Text. in l. minimè, ff. de legibus; Capon. diſceptat. 3. n. 24. & D. Chryſoſtomus in Epiſt. 1. ad Corinth. relat. in d. Colonien. Præcedentiæ, in fine;* & in hac ſua petitione videtur omni jure exaudiendus.

Siquidem quilibet Parochus in jure fundatam habet intentionem liberè exercendi in ſua Eccleſia omnes ſacras Functiones, primumque locum in eis tenendi ſu- 4
pra cæteros qualibet majori alioquin dignitate, ſeu majoritate fulgentes, ut præter ea, quæ habentur in *Synodal. Conſt. Piſcien. cap. 3. de celebrat. Divin. Offic.* latè apud *Grat. diſcept. foren. 298. num. 89. Barboſ. de off. & pot. Parochi, part. 1. cap. 9. fere per tot. Marant. controver. Juris, part. 4. reſp. 25. num. 64. Tranched. Conſult. 99. n. 53. l. 1. Rot. coram Penia, dec. 261. num. 17. & cum aliis in Pampilonen. Juris ſedendi, 10. Maii 1706. §. Utrumque verò, coram b. m. Caſſarello.* In ſua enim Eccleſia, 5
& Parochia Curatus reputatur Prælatus *argum. cap. in apibus 7. quæſt. 1. Abbas in cap. decernimus, num. 16. de Judiciis*, & quodammodo Epiſcopus, ac illius vices 6
gerens, ut præter adductos, *Pagnanus in cap. litera, n. 18. de matrim. contract. contra interdic. Eccleſiæ Wanguerei in jus Can. tom. 2. lib. 1. tit. 28. de offic. Vic. cap. 2. verſic. Vicarius. Rot. in dicta Pampilonen. Juris ſedendi, 28. Januarii 1707. §. Nuſquam tamen, coram R. P. D. Remeo Anſaldo*; & in terminis Coucurſus Plebaui cum Rectore ſimplici inferioris Eccleſiæ, *Decian. conſ. 67. num. 1. & 2.* & in concurſu Canonicorum, & Capituli Collegiatæ ad Eccleſiam Parochialem accedentium, tam 7
quoad præcedentiam, quàm quoad exercitium dictarum ſacrarum Functionum, *Barboſ. d. tract. de Paroch. par. 1. cap. 9. num. 5. Grat. d. diſcept. 298. ferè per tot. Idem Barboſ. de poteſt. Epiſcop. allegat. 78. numer. 38. Caſſan. cathal. glor. Mundi, pars. 4. conſiderat. 81. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 6. n. 101. & ſequen. & latiùs in Caſtanen. Jurium Parochialium, ſeu præeminentialium, 6. Junii 1707. coram b. m. Caſſarello, ex ratione*, quam latè exornat *Rot. in Andrien. Præeminentiarum ſuper bonò jure, 2. Martii 1711. §. Placuit, cor. R. P. D.* Aldovrando nempe quòd in actibus, qui concernnnt alicujus officinm, competit 8
ſupra majorem præcedentia, *juxta tex. in l. 1. Cod. de off. Vicarii; & Alexander in l. Centurio, ſub num. 14. ff. de vulgari, & pupill. Felinus in Rubr. de Majorit. & obed. ſub n. 1.*

Et hæc adeò de plano procedunt, ut hæc Præeminentia faciendi hujuſmodi Functiones ſacras in propria Eccleſia, & canendi Miſſas ſolemnes, non ſolùm competat Parocho in ſua Eccleſia ſupra quemlibet alium, ſed etiam ſimplici Rectori Eccleſiæ, ſive Oratorii pu- 9
blici,

blici, ſupra Parochum, intra cujus juriſdictionis limi-
tes reperitur ſituata Eccleſia, vel Oratorium, ut paſ-
ſim declaravit *Rota Romana*, *ac ſignanter in Romana Ora-
torii*, 13. *Januarii* 1698. *§. Nullum igitur*, *& §. iſta
tria*, *coram Eminentiſſ. Priolo*, *& in Civitatis Plebis ju-
rium Parochialium*, 3. *Julii* 1707. *§. Excluſa coram Re-
verendiſſ. Molines Decano*; *& in eadem*, 6. *Junii* 1708.
§. Conſequens, *coram R. P. D. meo Anſaldo*.
Quæ ſanè indubitanter procedunt favore D. Recto-
ris Cozzilis, quia ejus Eccleſia, licèt non decorata ti-
tulo Plebaniæ, attamen nullam habet dependentiam
ab ipſa Plebania, cùm nulla eidem præſtet obſequia;
aut quidquam perſolvat in recognitionem Snperiorita-
tis, prout in ſimilibus caſibus obſervari ſolet, *ex Card.
de Luca de Parochis diſcurſ.* 36. *num.* 1. & alibi paſſim,
& ſemper urget præſumptio libertatis, & independen-
tiæ, præſertim agendo de Eccleſia Parochiali, quan-
do Eccleſia, licèt inferior, habet ſuum Populum di-
11 ſtiuctum, & ſeparatum, & Territorium ſuis finibus
deſignatum, *Fagnan. in capit. ad audientiam*, *num.* 10.
de Eccleſiis ædif. Marant. reſ. 21. *num.* 7. *& ſeqq. part.*
4. *Rot. coram Coccino dec.* 2089. *num.* 10. *& ſeqq. & in
rec. dec.* 469. *num.* 1. *&* 24. *part.* 19. *& in Aretina ju-
rium Parochialium*, 27. *Februarii* 1704. *§. Depulſa*, *co-
ram R. D. Anſaldo*, *& in Gerund. Anniverſariorum*, 1. *Ju-
lii* 1709. *§. Verùm*, *coram Criſpo*. Quinimò prædicta
12 ſubjectio, & reſpectiva Matricitas Eccleſiæ dignioris
nequaquam convincitur, niſi probetur, quòd Eccleſia
inferior erecta fuerit prævia diſmembratione partis red-
dituum, ſeu proventuum, & cum reſervatione nomi-
nandi Rectorem ad favorem ipſius Matricis, juxta
præcitatum Textum *in cap. ad audientiam*, *de Eccleſiis
ædif. ibiq. gloſ. Fagnan. ibid. num.* 35. *&* 38. *Garz. de
Benef. part.* 5. *capit.* 9. *num.* 57. *Barboſ. ad Concil. Trid.
ſeſſ.* 2. *capit.* 4. *num.* 13. ita ut deficiente hac probatio-
ne, ceſſet etiam jus præeminentiarum, ſive præceden-
13 tiæ favore Eccleſiæ ſuperioris, tanquam ceſſante cau-
ſa, & radice productiva earumdem. *De Luca de Præ-
emin. diſc.* 42. *numer.* 12. *&* 13. *& de Parochis diſc.* 3.
num. 6. *Rot. coram Priol. dec.* 65. *num.* 13. *& ſeqq. co-
ram Anſaldo*, *dec.* 65. *num.* 10. *& in Civitatis Plebis ju-
rium Parochialium*, 3. *Junii* 1705. *§. Non ſolum*, *coram
Reverendiſſ. Molines Decano*, *& in dict. Caſſonen Jurium
Parochialium*, 6. *Junii* 1707. *coram bon. memor. Caſ-
farello*.
Verùm quælibet umbra ſubjectionis Eccleſiæ Coz-
zilis reſpectu Plebaniæ Maſſæ, remanet omnino de-
pulſa ex duabus circumſtantiis illius totaliter excluſi-
vis. Ut enim ſupra innuimus, ex antiqua conſuetudi-
ne, uſque ad hæc tempora pacificè obſervata in Pro-
14 ceſſionibus, quæ unitim à Clero dictarum Eccleſiarum
peragi conſueverunt, in Rogationibus utriuſque Ec-
cleſiæ Crux defertur; quin etiam illa Eccleſiæ Cozzi-
lis præcedit alteri Plebaniæ; ac proinde, cùm erectio
Vexilli S. Crucis ſit ſignum Juriſdictionis, & ſuperio-
ritatis, *ad text. in cap. Antiqua de Privilegiis*, *Pignatell.
conſult.* 73. *num.* 19. *tom.* 1. *Marant. reſp.* 21. *numer.* 46.
part. 4. *Paſſer. de ſtatu hom. quæſt.* 187. *art.* 4. *num.* 1087.
& ſeqq. tom. 2. Inde ſequitur, quòd Eccleſia Cozzilis
eſt omnino independens à Plebania Maſſæ, cùm alio-
quin in iiſdem Proceſſionibus ſola Crux ejuſdem Ple-
15 baniæ erigenda foret, cùm ſub Cruce dignioris Pro-
ceſſio incedere debeat, & ab eo dirigi, juxta notata
apud *Pignatell. dict. conſult.* 73. & ex unione dictarum
Crucium, ſeu Vexillorum exoriatur argumentum æqua-
16 litatis, quodque ſingula Corpora, nempe Cleri Maſſæ,
& Cleri Cozzilis in unum coaleſcant, *Rot. in Hiſpal. Præ-
cedentiæ*, 11. *Januarii* 1692. *§. Etenim objectum*, *cor. b. m.
Card. Capr. & in d. Colon. Præcedentiæ*, *cor. Muto*, *n.* 35.
ſicuti pariter eadem æqualitas, totaliter excluſiva præ-
tenſæ ſubjectionis provenit ex prænarrata conſuetudi-
17 ne antiquiſſima Eccleſiarum præſtandi ſibi invicem uni-
formia obſequia, tam in Feſtis titularibus, quàm oc-
caſione dictarum Proceſſionum in Litaniis Majoribus,
quæ denotant æqualitatem dignitatis, & præeminen-
tiæ. Ac pariformiter excluſio dictæ dependentiæ com-
probatur ex eo, quòd in Feſto SS. Corporis Chriſti in
Eccleſia Cozzilis peragitur ſolemnis Proceſſio, prout
fit per Plebaniam Maſſæ; quod ſanè licitum non fo-
18 ret, cùm hujuſmodi Sacra Functio debeat fieri tan-
tummodò ab Eccleſia Matrice, neque eodem die per-
agi poteſt ab Eccleſia ſubjecta, ſeu filiali, ut in durio-
ribus terminis, relatis *Sacræ Rit. Congregat. Decretis
Barboſ. collect. Apoſtolic. conſtitut.* 231. *numer.* 2. *&* 605.
numer. 20. *&* 21. Parum relevante, quòd in Sabatho
Majoris Hebdomadæ non pulſentur Campanæ Eccle-
ſiæ Cozzilis prius quàm illæ Eccleſiæ Plebaniæ Maſ-
ſæ; quia ſine veri præjudicio admiſſa hac conſuetudi-
ne, ex hoc nullatenus inferri poteſt ad comprobandam 19
dependentiam, ſeu filialitatem, quia inde ad ſummum
concludi poteſt majoritas, ac dignioritas Plebaniæ ſu-
pra Eccleſia Cozzilis, quæ non controvertitur, eò quia
Plebaniæ nuncupatione, ac titulo, ut diximus, deco-
ratur, ut notat *Barboſ. de univ. jure Eccl. lib.* 2. *capit.* 3.
num. 69. *in fin.*
Sicuti ejuſdem ponderis eſt objectum, quod in ſola
Plebania Maſſæ adſit fons Baptiſmalis, non autem in
illa Cozzilis, quodque D. Rector Cozzilis ſolitus ſit in-
tereſſe benedictioni ejuſdem Sacri Fontis in pervigilio
Reſurrectionis Dominicæ; hæc enim nullatenus con-
cludunt Matricitatem dictæ Plebaniæ, ac reſpectivè ſu-
bjectionem Eccleſiæ Cozzilis, quia hujuſmodi ſigna 20
ſunt omninò æquivoca, & nullatenus concludentia eam-
dem Matricitatem, cùm non omnis Eccleſia Baptiſma-
lis ſit Matrix cæterarum, in quibus Fons Baptiſmalis
non adeſt, ut de ſe patet; nec ex eo quòd Rector ali-
cujus Eccleſiæ ſit ſolitus accedere ad dictam benedi-
ctionem Sacri Fontis, ſequitur, quòd ſit ſubjectus Ec-
cleſiæ Baptiſmali, quia ſola diuturna conſuetudo eſt
ſufficiens ad inducendam obligationem in Rectore al-
terius Eccleſiæ non filialis ad dictam intereſſentiam,
ut cautum habetur in *Concil. Lateran. V. ſeſſ. conſtit.* 4.
relat. *per Pignatell. conſul.* 20. *tom.* 4. *num.* 1. & conſe-
runt deducta per eundem *Pignatell. conſult.* 3. *ſub num.*
53. *eod. tom.* 4.
Facilè verò diluitur aliud objectum deductum ex aſ-
ſerta Bulla Nicolai V. de Anno 1454. in qua ſtatui-
tur, quòd Juſpatronatus Eccleſiæ Maſſæ pertineat ad
Parochianos, ideoque cùm etiam tertia pars Parochia-
norum Eccleſiæ Cozzilis concurrat cum Parochianis
Maſſæ ad electionem Plebani, exinde reſultet argu-
mentum ſubjectionis Eccleſiæ Cozzilis, quia ex hu-
juſmodi concurſu tertiæ partis Populi Cozzilis poteſt 21
ad ſummum inferri, quòd dicta tertia pars fuerit olim
ſeparata à Parochia Maſſæ, & adjuncta Parochiæ Coz-
zilis, ac proinde juxta antiquum uſum perſeveraverit
in exercitio Juriſpatronatus ſibi competentis, ſed non
videtur quale nam argumentum ſubjectionis, & reſpe-
ctivè Matricitatis ſumi poſſit ex concurſu prædicto,
cùm alioquin quòd una pars Parochianorum propter nu-
meroſitatem, vel aliam legitimam cauſam ſeparetur
ab una Eccleſia, & ſubjiciatur alteri contiguæ, nihil
immutare poteſt ſtatum earumdem Eccleſiarum. Cæ-
terum, ut jam dictum eſt, ſua Filialitas, & reſpecti-
vè Matricitas, quæ importet veram, & formalem ſu-
bjectionem, nequaquam inducitur, niſi ex univocis,
& indubiis præſumptionibus, & indiciis, cùm agatur
de materia odioſa, unde niſi concurrat ſolutio annuæ 22
præſtationis in ſignum ſubjectionis, & nominatio, &
electio Rectoris, quæ competat Rectori Eccleſiæ Ma-
tricitatem prætendentis, cæteræ nihil concludunt, cùm
ſint ſimplicia argumenta Majoritatis, & Dignioritatis
Eccleſiæ reſpectu minus Dignæ, ut ſunt acceſſus ad be-
nedictionem Sacri Fontis, & recipiendum Sacrum
Chriſma pro infirmis in Sabatho Majoris Hebdoma-
dæ, & prælatio in pulſatione campanarum eodem die.
Hæc enim obſequia, & reſpectivè præeminentiæ, qui-
bus fruitur aliqua Eccleſia, tantummodo ſunt demon-
ſtrativæ dignioritatis prædictæ; alioquin ſequeretur ab-
ſurdum, quòd omnes Eccleſiæ Plebanæ, quibus ab
aliis Rectoribus Eccleſiarum Plebis ex communi uſu,
& juxta paſſim ſancita per Synodalia Statuta, hujuſ-
modi obſequia exhibentur, reputandæ eſſent Matrices,
& aliæ Filiales.
His verò ita conſtabilitis, deſcendendo ad præten-
ſam conſuetudinem, in qua per D. Plebanum Maſſæ,
utpote juris fundamentis deſtitutum, major vis fieri
dicitur, præmittimus, quòd quatenus ad conſervan-
dam concordiam, & unionem inter dictas Eccleſias, eo-
rumque Clerum, & Populum obſervari velit memora-
ta laudabilis, & diuturna conſuetudo ex urbanitate in-
troducta, nempe, quòd per præfatos DD. Parochos
viciſ-

viciſſim in alterius Eccleſia peragnotur prænarratæ ſa-
ctæ Functiones, hoc nequaquam impugoatur per Do-
minum Rectorem Cozzilis; quinimò decernendum vi-
detur pro illius obſervantia, cùm per eam præſervata
remaneat utriuſque Eccleſiæ præeminentia, ex ratio-
nibus in ſimili latè deductis in præcitata *Colon. Præce-
dentiæ impreſſ. poſt de Luca ad mater. de Juriſdict. dec. 27.*
Cæterùm indubium videtur, quòd per prædictos actus
præeminentiales, nempe canendi Miſſas ſolemnes in
Eccleſia Cozzilis, geſtos per memoratum D. Plebanum
Maſſæ nullum potuit irrogari præjudicium juribus præ-
dictæ Eccleſiæ Cozzilis, nec induci conſuetudo præ-
ſcriptiva juris eidem competentis. Quatenus enim per-
tinet ad Functiones, quas peregit idem D. Plebanus
ante obitum D. Bartholomæi de Nardinis anteceſſoris
D. Principalis, abſque eo quòd idem D. Bartholomæus
eaſdem Functiones peregerit ad præſcriptum antiquæ
conſuetudinis in Eccleſia Maſſæ, nullum omnino po-
teſt conſtitui fundamentum, quia eatenùs memoratus
D. Bartholomæus uſus non fuit jure ſuo, quia, ut de-
ponunt Teſtes, propter ſuam decrepitam ætatem ac-
cedere non poterat ad eaſdem ſacras Functiones; unde
tum ex hoc motivo, tum ex brevitate temporis, nimi-
rum quinque annorum circiter, allegabilis non eſt con-
24 ſuetudo præſcriptiva juris proprii, ut loquendo in pro-
poſito primæ propoſitionis *Rot. dec. 558. num. 7. part. 5.
& dec. 143. num. 14. & ſeqq. part. 15. rec. & cor. Eme-
rix, dec. 653. num. 8.* & in propoſito alterius eſt textus
25 in *c. de quarta, & in capit. ad aures de præſcriptionibus,
cum aliis per rot. coram Emerix, dec. 281. num. 22.* & in
præciſis terminis *Rot. in Andrien. Præeminentiarum ſuper
bono jure, 17. Febr. 1710. §. Abſque eo quòd; & 2. Martii
1711. §. Finali. ſuper Manutentione cor. R. P. D. Aldovrando.*
Quatenus verò pertinet ad actus geſtos à tempore
obitus prædicti D. Bartholomæi, uſque ad præſens,
nempe Functiones, quas peregit D. Plebanus Maſſæ in
Eccleſia Cozzilis, patiente D. Principali, abſque eo
quòd ipſe gaviſus fuerit eadem prærogativa illas exer-
cendi in Eccleſia Maſſæ, difficultas de facili ſubmo-
vetur, duplici, & æquè valido motivo. Primo nem-
pe, quia cùm, ut ſupra probatum fuit, nullus ad-
ſit titulus ſuperioritatis, reſpectu Eccleſiæ Maſſæ ſu-
pra illam Cozzilis, ſed tum ex juris aſſiſtentia, tum
ex aliis ſupra ponderatis evincatur illius libertas, &
independentia, inde ſequitur, quòd actus prædicti,
quos exercuit dictus Dominus Plebanus, referendi
ſunt ad meram gratiam, ſeu conniventiam, ac pro-
26 inde inallegabiles ad obtinendam manutentionem, nec
etiam in ſummariſſimo poſſeſſorio, *Grat. diſcept. 298.
num. 8. Panimoll. deciſ. 1. annot. 2. num. 12. Buratt. de-
ciſ. 59. numer. 14.* & in terminis præciſis celebrationis
Miſſæ ſolemnis in aliena Eccleſia, licet diu permiſ-
ſæ, quod hujuſmodi actus utpote referibiles ad gra-
tiam, ſive beneplacitum Rectoris ipſius Eccleſiæ non
ſint apti ad inducendam conſuetudinem præſcriptivam,
ſive præſumptivam tituli ſubjectionis, ſive filialitatis,
& dependentiæ, dixit *Rot. in Civit. Plebis Jurium Paro-
chialium, 6. Junii 1708. §. Prout neque, & §. ſeq. cor. R.
P. D. meo Anſaldo.*
Secundò item, quia actus prædicti continuati fuerunt
per tempus adeò breve, nempe quinque, ſeu ſex anno-
rum, ita ut quatenus etiam iidem actus referendi non
eſſent ad ſimplicem gratiam, adhuc remanerent ineffi-
caces ad inducendam conſuetudinem præſcriptivam,
27 quæ in his etiam, quæ ſunt præter jus, ſaltem requi-
rit obſervantiam decennalem, *Abbas in cap. quum ſint,
num. 6. in fin. de Decimis Gloſſ. in capit. finali, in verbo
Conſuetudo, de conſuetud. in 6. Rot. deciſ. 279. num. 2.
dec. 722. num. 1. part. 1. rec. Panimoll. dicta dec. 1. an-
notat. 2. num. 20.* Sed in caſu noſtro, in quo adeſt ju-
ris reſiſtentia, quia nempe, ut dictum eſt, ex juris
28 communis ſanctione ad Rectorem in ſua Eccleſia com-
petit ſupra cæteros præcedentia, ut ultra citatos fir-
mavit *Rot. in Imolen. adminiſtrationis Sacram. 11. Ja-
nuarii 1703. §. Reſolutionis fundamentum, coram Reve-
29 rendiſſ. D. Omana*, neceſſaria foret ad inducendam con-
ſuetudinem præſcriptivam quadragenaria *ad Text. in
capit. ultimo in fine de conſuetudine*, ibique communi-
ter Canoniſtæ, & præcipuè *Abbas, num. 11. Pani-
moll. dec. 1. annotat. 2. num. 22. Rot. dec. 324. num. 3.
part. 5. recent. coram Buratt. deciſ. 59. num. 7. & de-
ciſion. 550. num. 4. & coram Emerix, deciſion. 774. num.
8. & 9.*
Et denique in univerſum ceſſat difficultas, quia qua-
tenus etiam actus geſti per memoratum D. Plebanum
ex conniventia D. Rectoris Cozzilis aliquo modo poſ-
ſent conſiderari ad favorem ejuſdem Domini Pleba-
ni, certum eſt; quòd ex patientia dicti D. Rectoris, 30
quinimò ex ipſius facto, non potuit lædi jus ſuæ Ec-
cleſiæ competens, *Abbas in capit. quum acceſſiſſent, nu-
mer. 8. de conſtitut. Capntaquen. dec. 368. num. 4. & 5.
part. 2. Pignatt. conſultat. 46. num. 4. circa finem; Ro-
ta coram Seraphino, dec. 1400. num. 3.* licet agatur de 31
ſimplici jure præeminentiali. *Menoch. conſ. 1. nu. 221.
Decian. conſ. 21. num. 74. l. 1.*
Itaut idem Rector, qui paſſus eſt aliquid fieri in
præjudicium præeminentiæ ſuæ Eccleſiæ, poſſit veni- 32
re contra proprium factum, & illius nomine amiſſum
jus, ſeu poſſeſſionem recuperare. *Grat. diſcept. foren.
89. n. 18. & diſcept. 298. num. 20. & 21. Amoſtaz. de
cauſis piis lib. 6. capit. 2. num. 17. Pignatt. conſult. num.
90. num. 6. tom. 1. Rot. dec. 139. num. 38. & ſeq. & di-
cta dec. 226. num. 14. & 22. & dec. 275. num. 7. part.
6. rec.* Licet hoc dictum ſit ex abundanti, cùm con-
ſtito de principio, nempe quòd prædicti actus præ-
eminentiales, geſti per dictum Plebanum, ortum ha-
buerint à reciproca urbanitate Rectorum utriuſque Ec-
cleſiæ, ut patet ex depoſitionibus dictorum Teſtium,
ſequitur exinde, quòd non ſunt referendi ad alium ti- 33
tulum, quàm urbanitatis, & gratiæ, ex ſua natura
obligationem nullatenus inferentis, ne inducatur re-
nunciatio juris ſui, quæ in dubio nunquam præſumi-
tur, ut optimè ad propoſitum *Decian. conſ. 21. num.
16. Panimoll. dict. deciſion. 1. annotat. 2. num. 12. §. Ad
inducendam*, & generaliter *Surdus conſ. 421. num. 32.
lib. 3. Cyriac. Controv. 465. num. 60. cum aliis apud Ro-
ta dec. 77. num. 20. poſt de Luc. in mantiſſ. ad materiam de
Fideicommiſſ.*
Non relevante, quòd conſuetudo antiqua viciſſim
peragendi in alterius Eccleſia ſacras Functiones non
probetur, niſi per Teſtes examinatos ad perpetuam,
non autem formiter præviis interrogatoriis Partis ad- 34
verſæ; quia hujuſmodi defectus ſolemnitatis ſupple-
tus remanet ex eorum teſtium numero, & qualitate,
dum aliqui ex eis caractere Sacerdotali ſunt inſigniti,
& cæteri ſunt notæ probitatis viri, cùm ubi concur-
rit numerus plurium teſtium lux veritatis effulgere præ-
ſumatur *ad text. in capit. licet cauſam de Teſtibus Can.
Stryſſer 4. quæſt. 3. Gabriel. de Teſtibus concluſ. 4. num.
28. Rot. dec. 7. num. 13. coram Merlino, & dec. 730.
num. 14 coram Cerro*, maximè quia iidem Teſtes de-
ponunt de actu in eorum præſentia geſto, unde, li- 35
cet non ſint examinati formiter, deferri debet eorum
depoſitionibus. *Cap̃taq. dec. 234. in rec. dec. 198. nu-
mer. 2. part. 1. coram Buratt. dec. 716. num. 3. & coram
Bichio, dec. 423. num. 4.* potiſſimùm, quia ipſorum
depoſitioni adſtipulatur juris aſſiſtentia, ut ſupra fuit 36
comprobatum, ideoque faciliùs eiſdem deferendum ve-
nit, licet formiter non examinatis, ut cæteris omiſ-
ſis, *Rot. in dicta Civitatis Plebis Jurium Parochialium ſu-
per manutentione, 6. Junii 1708. §. Copulabantur, & §.
Seq. cor. R. P. D. meo Anſaldo.*
Verùm attenta natura hujus controverſiæ fuit om-
ninò tale objectum, cùm juxta ſanctionem *S. Concil.
Trid. in capit. 13. de Regul. ſeſſ. 25.* quæſtiones, & con-
troverſiæ ſuper præcedentia, quæ oriuntur inter Ec-
cleſiaſticas Perſonas, componi debeant ab Ordinariis 37
brevi mano, ſummariè, de plano, & ſine ſtrepitu, &
figura judicii, prout per Sacr. Congreg. deciſum ſæpè
fuiſſe teſtantur *Leo in Theſauro fori Eccleſiæ part. 1. qu.
8. num. 18. Campanil. in diverſ. jur. Canon. rub. 13. nu-
mer. 128. Barb. in dict. capit 13. Concil. Trid. num. 10.
Sperell. dec. 76. num. 23. cum aliis apud Panimoll. dec.
1. annotat. 1. num. 1.* Unde meritò ſperamus, rejectis
juris ſubtilitatibus, ſequendo normam ejuſdem Sacri
Concilii, eſſe componendam differentiam, decernen-
do, quòd nihil immutetur de iis, quæ diuturnus uſus,
& conſuetudo approbavit; nempe quòd uterque ex me-
moratis dictorum D. Rectoribus in alterius Eccleſia
æquali perfruatur præeminentia, cùm antiquarum con- 38
ſuetudinum alteratio Sacris Canonibus exoſa ſemper
exiſtat, tamquam diſcordiarum, & perturbationum
fomes,

Digitized by Google

ſomes, ut advertunt *Pignattell. conſult. Canon. tom. 2. conſult. 3. num. 8. & generaliter Text. in capit. cum conſuetudinis de conſuetudine, & in capit. quod dilectio, in fin. de conſanguinit. & affinit. cum aliis relatis per Rotam in Hiſpal. Proceſſionis §. Secundo dubio, 28. Junii* 1700. *§. Sanè coram R. P. D. Anſaldo, & in Aretina jurium Parochialium ſuper bono jure*, 15. *Januar.* 1703. *§. Cæterum coram eodem*.

Quare &c.

Jo: Jac. Scarſantonius
Can. Cath. Piſtorienſis.

Reſponſio ad Allegationem D. Hieronymi
Palmæ Nepotis de qua ſupra in
Additione XXI.

In eadem Cauſa.

PISCIEN. PRÆEMINENTIARUM.

POtiſſimum fundamentum doctiſſimæ Conſultationis nunquam ſatis laudati J. C. D. Hieronymi
Palmæ pro aſſerendo jure Plebis Maſſæ Vallis Nebulæ, in eo conſiſtere videtur, quòd prædictæ Plebi
competat jus Matricitatis ſuper Eccleſiam S. Jacobi Caſtri Cozzilis, & in ſequelam ejuſdem tituli pertineat
ad D. Plebanum jus explendi actus præeminentiales, & ſignanter canendi Miſſam Solemnem in dicta Eccleſia Cozzilis; unde, ut clariori, qua fieri poſſit methodo, ad diſſolutionem difficultatis procedamus, præmittendum cenſemus, ad triplicem ſpeciem poſſe re-
39 duci Matricitatem. Prima, nempe propriè ac ſtrictè
ſumpta; eaque eſt, quoties adeſt unica Eccleſia, quæ cum reliquis Eccleſiis ſibi ſubjectis, & coadjutricibus unam Eccleſiam formalem conſtituit, materialiter tantùm diviſam in prædictis ſubordinatis, erectis pro commodiori exercitio Curæ Animarum; ita ut Rector Eccleſiæ principalioris ſit unicus habitualis Parochus, cæteri verò Rectores ſimplices Vicarii in adjutorium Curæ Animarum aſſumpti; quo caſu ratione prædictæ habitualis curæ habet jus exercendi in iiſdem Eccleſiis quaſcumque Functiones præeminentiales, & etiam Parochiales, ut de hac ſpecie Matricitatis ſtrictè ſumptæ loquuntur *Abbas; conſil. 58. part. 2. verſ. poteſt intelligi; Card. in Clem. 2. §. Irritum, quæſt. 3. de elect. Pignatt. conſult.* 109. *num.* 1. *tom.* 2. *Rota dec.* 226. *num.* 1. *& ſeqq. & dec.* 258. *& deciſion.* 272. *num.* 3. *ferè per tot. part.* 1. *& deciſion.* 284. *numer.* 10. *& ſeqq. part.* 14. *& deciſion.* 281. *num.* 1. *& ſeqq. part.* 15. *& deciſion.* 90. *num.* 1. *& ſeqq. & num.* 23. *part.* 16. *& deciſion.* 504. *part.* 17. *& deciſion.* 7. *num.* 10. *part.* 18. *rec.* Et de hac Matricitate apertè loquuntur auctoritates laudatæ in contraria conſultatione, nempè *Azzor. Inſtitut. moral. part. 2. lib. 2. capit.* 21. *Barb. in capit. ultim. num. 5. ne Cler. vel Monac. Petr. ad conſtitut.* 2. *Bonif. IX. ſub num.* 8. *tom.* 4. dum præſupponunt Plebanos habere curam, & præſidentiam Capellarum in diſtrictu Plebanatus exiſtentium, & Presbyterorum in eis Curam Animarum exercentium.

Altera ſpecies Matricitatis eſt, quando Eccleſia Parochialis erigitur intra limites antiquæ, cum ſeparatione partis Parochiæ ob illius amplitudinem, vel aliam juſtam cauſam cum deputatione Parochi perpe-
40 tui; & in hoc caſu reſervatur quidem annuus cenſus
ad favorem Matricis, teneturque Parochus novæ Parochiæ adire ad antiquam pro Baptiſmo, Scrutinio, Capitulo, & ſimilibus, ſed in reliquis Parochus novæ nullam habet dependentiam ab illo antiquæ Eccleſiæ, niſi aliud in erectione jure ſpeciali fuiſſet eidem reſervatum; quia eo ipſo, quo facta fuit diſmembratio, & reſpectivè erectio novæ Eccleſiæ cum deputatione Parochi titularis, in eum translatum fuit plenum jus Parochiale abſque ulla dependentia exercibile in Parochianos intra limites illi conſtitutos degentes, ut hac Matricitatis ſpecie loquuntur *Fagn. in c. ad audientiam, lib.* 2. *n.* 8. *& ſeqq.* & in durioribus terminis, nempe de erectione novæ Parochiæ cum clauſula præſervativa jurium Eccleſiæ Matricis, *Rot. dec.* 365. *num.* 13. *cor. Priol. & in rec. dec.* 7. *n.* 2. *p.* 18.

Tertia denique ſpecies Matricitatis, quæ impropriè, & potiùs abuſivè talis nuncupatur, ea eſt, quæ
deducitur ab antiquitate, vel majori dignitate alicu- 41
jus Eccleſiæ reſpectu cæterarum, quæ alioquin ſuum Rectorem perpetuum, Populum, & fines determina-
tos ſemper habuerunt; unde idem eſt dicere Eccleſia 42
Matrix, quàm Eccleſia major, *Lap. alleg.* 15. *in princ.* & in hoc caſu Rectores earumdem nullam noſcuntur habere dependentiam, ſive ſubjectionem Parochn Ec-
cleſiæ dignioris, ſed tantummodo tenentur ad nonnul- 43
la reverentialia, nempe ad cedendam præcedentiam Eccleſiæ majori occaſione Functionum, ita ut priùs illæ in ea peragantur, quàm in inferioribus, & ſignanter pulſatio Campanarum in die Sabathi majoris Hebdomadæ, & ſimiliter, quòd illius Rector cæteris Rectoribus præferatur in Seſſionibus, ac Proceſſionibus, non autem quòd ille poſſit ullo modo ſe ingerere in muniis Parochialibus, & anteferri proprio Rectori in ſua Eccleſia, ut benè ad propoſitum *Pignattell. conſ.* 109. *num.* 6. *Rot. dec.* 365. *num.* 13. *cor. Priol.* itaut non concurrente lege Synodali, ſive an-
tiquiſſima conſuetudine, hujuſmodi Rectores Eccle- 44
ſiarum inferiorum cogi non poſſint accedere ad Eccleſiam digniorem ad recipienda Olea Sancta, ſed eis licitum ſit immediatè illa recipere ab Eccleſia Cathedrali. *Petr. ad conſtitut.* 5. *Innoc. IV. ſect. unic. num.* 19. *fol.* 53. *tom.* 3. *Rot. in Caſſan. Jurium Parochialium, & Præeminentiarum*, 6. *Junii* 1707. *§. Hoc denique, cor.*
bon. mem. Caffar. cùm ſolùm probata concludenter Ma- 45
tricitate, poſſint cogi Rectores filialium Eccleſiarum ad recipienda prædicta Olea Santa à Matrice. *Petr. ubi ſup. ſub dict. num.* 19. *Rot. dec.* 524. *num.* 11. *part.* 19. *tom.* 2. *rec.*

His autem præhabitis, deſcendendo ad noſtram hypotheſim, planum ſit, quòd Plebania Maſſæ non poteſt prætendere jura Matricitatis primæ ſpeciei, cùm Eccleſia Cozzilis ſit certis limitibus ſeparata, habeat proprium Rectorem cum titulo collativo, & perpetuo, qui ſuo proprio nomine habet fori pœnitentia-
lis exercitium, & Sacramentorum adminiſtrationem, 46
ita ut concurrant omnia, quæ deſiderantur ad conſtituendam veram Parochialem independentem, & verum Eccleſiæ Parochialis Rectorem juxta notata per DD. *in capit. 2. de Capell. Monac. & Barboſ. in capit. ex parte il* 2. *num.* 9. *de reſcript.* Et pariter neque ſecundæ, cùm nulla afferatur probatio fundationis, ſive dotationis Eccleſiæ Cozzilis prævia diſmembratione par-
tis Parochiæ Maſſæ, & cum participatione illius pro- 47
ventuum, quæ neceſſaria ſunt ad concludendam dictam Matricitatem ex deductis per *Rot. in Gerund. Anniverſ.* 1. *Julii* 1709. *§. Ad hujuſmodi autem effectum, coram R. P. D. Criſpo*. Sine quibus concludenter pro-
batis non datur iſta Matricitatis ſpecies, quæ obliget 48
inferiorem Eccleſiam ad aliquam ſubjectionem Eccleſiæ majori, ut latè probavimus in altera noſtra Informatione ex *de Luc. de præemin. diſc.* 42. *num.* 12. *&* 13. & ex *Rota in dict. Caſſan. Jur. Parochialium*, 6. *Junii* 1707. *cor. Caffar.* unde ad ſummum potuiſſet in noſtra hypotheſi verificari infima ſpecies Matricitatis,
in ſubſtantia nihil aliud concludens, præter quam- 49
dam majoritatem, ſeu dignioritatem ad normam conſuetudinis, omninò ineſſicacem ad importandam, ſeu inducendam obligationem ſubjectionis ratione filialitatis. *Card. de Luc. de Præem. diſc.* 42. *n.* 12. *de decim. diſc.* 52. *n.* 13. *& in Miſcell. diſc.* 1. *ſub n.* 31. & comprobant auctoritates relatæ ſupra in *§. Tertia ſpecies*.

Quinimò neque hujuſmodi Matricitas impropria, & remota Plebis Maſſæ juſtificatur, prout neceſſe foret ad hoc, ut Eccleſia Cozzilis, ejuſque Rector ad prænominata obſequia reverentialia exhibenda erga dictam Plebem compelli poſſet; non enim inferri poteſt
à qualitate Plebanatus ad Matricitatem, imò nec et- 50
iam ad majorem antiquitatem, ut in puncto advertit *Rot. in rec. part. 1. deciſ.* 272. *num.* 15. ibi — Et-
„ iam ſi dicta Eccleſia ſit Plebana, non tamen ſe-
„ quitur, quòd ſit Matrix, & placebat Dominis con-
„ ſideratio facta per Informantes pro Rectoribus ex
„ *Abb. conſ.* 58. *num.* 1. ubi quòd poteſt Epiſcopus ex
„ multis Eccleſiis unam etiam ultimo loco ædifica-
„ tam erigere in Plebem, quod clarè oſtendit differen-
„ tiam inter Eccleſiam Plebanam, & Matricem.

Et

Et hinc corruit animadverſio, quòd D. Rector Ec-
cleſiæ Cozzilis teneatur ad ſubjectionem, & ceden-
dam præcedentiam Eccleſiæ Maſſæ, ad ſervandum
ordinem Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, cùm tanquam ſim-
plex Rector inferior ſit Plebano, maximè intra limi-
51 tes ſui Plebanatus; hæc ſiquidem ſubordinatio Hie-
rarchiæ inferioris erga digniorem, de qua eſt *Text. in
Can. Cleros, 21. diſt.* quæ exemplificari poteſt in Epi-
ſcopo reſpectu ad Archiepiſcopum, in Archipresbyte-
ro reſpectu Archidiaconi, & ſimilibus, reſtringitur
52 tantummodo ad ea, quæ concernunt ſimplicem præ-
eminentiam, & honorem, non autem reſpectu eorum,
quæ concernunt proprium, & particulare cujuſque mu-
nus; nam pro eo exercendo implicat, quòd etiam in-
ferior ſit alteri ſubordinatus, ab eoque dependeat, ad
Text. in capit. cùm in Eccleſiis, de majorit. & obed. & in
terminis *Rot. deciſ. 226. num. 2. & 6. & deciſ. 258. nu-
mer. 1. & per tot. part. 1. & deciſ. 281. num. 2. & ſeqq.
part. 15. recent.* itaut hæc ſubordinatio reſpiciat tan-
tummodo majorem titulum, ſive dignitatem. De cæ-
53 tero quilibet ex ſe gerit proprium munus, ac inde-
pendenter ab alio, quamtumvis in ordine ſuperiori.
Non enim Archipresbyter pro ſuo miniſterio exercen-
do quærit licentiam ab Archidiacono, neque Archie-
piſcopum Epiſcopus, aut Epiſcopum Parochus pro
ſuo munere exercendo adire debet, ut advertunt *Ho-
ſtien. in rubr. de Off. Vicar. part. 5. Rot. coram Sera-
phin. deciſ. 1204. num. 2. & deciſ. 281. num. 3. part.
15. rec.*

Quamobrem cùm ratione ſui officii, ac proprii mu-
neris Parochialis ſpectet ad Parochum Titularem præ-
54 cedentia ſupra cæteros etiam digniores in exercitio Sa-
crarum Functionum, quæ in ſua Eccleſia peragun-
tur, ex firmatis in præcedenti informatione, *§. Siqui-
dem*, quibus addimus *Abb. in capit. 1. num. 28. de do-
lo, & contum.* cum aliis apud *Pignatt. conſ. 46. num.
6. t. 7. etiam S. Rit. Congr. in Aſculana, 23. Junii 1642.*
apud eumdem *l. cit.* & in terminis celebrationis Miſ-
ſæ Solemnis *Barboſ. de Paroch. capit. 9. num. 5. verſ. Re-
ctor enim* ibi -- Rector enim intra propriam Eccleſiam
„ debet præcedere omnes alios majores etiam, & Su-
„ periores in dicendis Miſſis Solemnibus, & aliis qui-
„ buſcumque tangentibus ipſius Rectoris Officium --
& magis præciſè in concurſu Archipresbyteri cum ſim-
plici Parocho Eccleſiæ ſitæ in Archipresbyteratu, ſive
Plebanatu reſcripſit *S. Rit. Congr. in Verulana, 2. Mar-
tii 1642. ſequentis tenoris*, & habetur apud *Pignatt. conſ.
46. ſub n. 6. t. 7.*

Verulana.

„ Exponit Curatus Parochialis Eccleſiæ S. Petri
„ Terræ Banchi, Archipresbyterum S. Angeli ejuſdem
„ loci prætendere Functiones facere in propria Eccle-
„ ſia Oratoris. Supplicat declarari, An liceat. Sac.
„ Congreg. reſpondit non licere, ſed ad proprium Pa-
„ rochum Functiones omnes eccleſiaſticas ſpectare, &
„ pertinere in propria Eccleſia, non obſtante quacum-
„ que contraria conſuetudine.

Perperam prætendit ex hoc ſolo motivo majoris di-
gnitatis D. Plebanus Maſſæ Miſſam ſolemnem canere
in Eccleſia Cozzilis in Feſto Titularis S. Jacobi, &
ab ea principaliori Functione excludere D. Principa-
lem, cùm ſignanter quoad hoc nulla poſſit conſiderari
majoritas dignitatis, quæ valeat ſibi vindicare præce-
dentiam ſupra proprium Parochum in propria Eccleſia,
cùm, ut dicebamus in præterita, reputetur in ea Præ-
55 latus, in eaque tantam auctoritatem, & Juriſdictio-
nem habeat, quantam habet Epiſcopus in Diœceſi,
ut, cæteris omiſſis, *Rot. in Pampil. Jur. Sedendi, 28.
Jan. 1707. §. Nn quamtamen, cor. R. P. D. meo Anſaldo.*

Quamobrem de unica auctoritate exadverſo allata
ad probandum, quòd hujuſmodi Functiones, & ſignan-
ter celebratio Miſſæ ſpectent in Eccleſiis inferioribus
ad Plebanum, nempe *Daniele de Nobilib. diſp. 44. num.
56 35.* vel non eſt habenda ratio in concurſu auctoritatis
Barboſ. & præallatæ reſolutionis *S. Rit. Congr.* quibus
etiam adſtipulantur cætera Juris principia hucuſque de-
ducta: vel intelligenda venit, quando verſaremur in
caſu Matricitatis in propria, ac ſtricta ſignificatione
ſumpta; ſcilicet, ut dictum fuit in principio, quoties
Plebania eſt unica Eccleſia formalis curata, cæteræ
verò illius coadjutrices, ut etiam non obſcurè de-
prehendi poteſt à lectura *præd. diſputat. Daniel. de No-
bilib.*

Deſcendendo autem ex abundanti ad reſponſionem
conjecturis in contraria Conſultatione congeſtis pro
comprobanda Matricitate Plebaniæ Maſſæ reſpectu
Cozzilis; quatenus pertinet ad primam deductam ex
nuncupatione Plebaniæ, ex jam animadverſis corruit
objectum; quia ex tali nuncupatione non inducitur qua- 57
litas Matricitatis, ſed ſolùm ſimplex dignioritas, cùm
potuerit Eccleſia etiam inferior ab Ordinario elevari
ad ſtatum Plebaniæ, ex notatis per *Rot. 272. n. 5. part.
5. rec. ſupra alleg.*

Secunda collabeſcit ex facto, quia eatenus homines
de Caſtro Cozzilis concurrunt ad electionem Plebani
Maſſæ, quatenus ipſi ſunt de Conſilio Maſſæ, ad quod
Conſilium ſpectat Juſpatronatus ejuſdem Plebis; ac
proinde concurrunt in dicta electione tamquam pars,
ſeu membrum dicti Conſilii; nec per hoc poteſt infer-
ri, quòd ob eacreſcentiam Populi in dicto loco fuerit
erecta dicta Parochia Cozzilis, quinimo ex hoc potius
contrarium argui poſſet; etenim ſi ſuiſſet ſequuta præ-
tenſa diſmembratio, debuiſſet Parochianis Maſſæ re- 58
ſervari Juſpatronatus Eccleſiæ Cozzilis, nullatenus ve-
rò hoc jus competere ſuper Plebania Maſſæ Parochia-
nis Eccleſiæ Cozzilis, ut conferunt deducta *ex text. in
c. ad audientiam, de Eccleſiis ædificandis*, in altera noſtra
Informatione in *§. Quæ ſanè indubitanter.*

Tertia pariter non officit, quia cum Parochia Coz-
zilis ſit certis limitibus circumſcripta, & omninò ſe-
parata ab illa Maſſæ, parum relevat, quòd eadem Pa- 59
rochia ex omni parte circumdetur à Plebania Maſſæ.

Quarta ſimiliter parum concludit, quia non pro-
batur, quòd Parochiani Cozzilis perneceſſe debeant
ablui Sacro Fonte in præfata Plebania, quin etiam 60
probari poteſt, plures in aliis Eccleſiis paſſim Sacro
Fonte ablutos. Præterquamquod ex ſimplici retentio-
ne Fontis Baptiſmalis non concluderetur niſi quædam
Matricitas impropria, ac tertiæ ſpeciei ſupra memo-
ratæ, quando probaretur neceſſitas dictorum Paro-
chianorum adeundi pro baptiſmate dictam Plebaniam
Maſſæ.

Quinta itidem non obſtat, quia acceſſus D. Recto-
ris Cozzilis in die Sabathi Sancti, occaſione benedi-
ctionis Sacri Fontis, non provenit ex titulo Matrici-
tatis, ſed dumtaxat ab obligatione ſibi injuncta à 61
Conſtitutionibus Synodalibus Piſcien. in quibus cave-
tur, quòd ſub pœna quatuor aureorum teneantur om-
nes Parochi accedere ad Plebaniam in dicta Sacra Fun-
ctione.

Ejuſdem irrelevantiæ eſt ſexta conjectura, cùm pul-
ſatio Campanarum in die Sabathi majoris hebdomadæ
proveniat ab iiſdem Conſtitutionibus Synodalibus, & 62
ex majori dignitate dictæ Plebaniæ, quam non impu-
gnamus, inefficaci tamen ad concludendam prætenſam
Matricitatem, ut ex jam dictis abundè patet.

Septima deducta ab obſervantia accipiendi Olea San-
cta ab Eccleſia Maſſæ ceſſat, quia non fuit ſemper ea-
dem, ſed aliquando Rector Cozzilis Præpoſituralem 63
Eccleſiam pro illis habendis adivit, prout ei licebat,
non probata vera Matricitate, ut ſupra comprobavi-
mus ex *Petra ad Conſtit. 5. Innoc. IV. ſect. unic. num. 19.
t. 3.* quinimò ex prædicta varia obſervantia arguitur,
quòd dicta receptio SS. Oleorum fuit voluntaria, &
facultativa ratione majoris commoditatis, non autem
neceſſaria, & coacta titulo dependentiæ; ex obſervan-
tia enim æquivoca nulla concludens probatio deduci- 64
tur. *Rot. deciſ. 294. num. 6. part. 2. div. Baratt. deciſ.
464. num. 6. De Luc. ad materiam Vectigalium, diſc. 68.
num. 5. Rot. in Mantiſſ. ad eumd. tom. 2. dec. 6. nu. 21.
& tom. 3. deciſ. 4. num. 21.* & in terminis obſervantiæ
concurrentis cum altera obſervantia, quæ juris aſſiſten- 65
tia munita ſit, quòd illa huic prævalere debeat docent
*Gratian. diſcept. 757. num. 23. Rot. deciſ. 273. num. 35.
part. 15. rec. & in Mantiſſ. ad Card. de Luc. de Juriſd.
dec. 4. num. 22.*

Octavum adminiculum ceſſat, obſervando, quòd agi-
tur de facto inter alios geſto, quòd nullum parere po-
teſt præjudicium tertio. Ultraquamquod nimis proba- 66
ret, quòd omnes Eccleſiæ Vallis Nebulæ eſſent filia-
les dictæ Plebis, quando eidem à paucis tantùm quæ-
dam honorifica obſequia præſtantur.

No-

Nona deſumpta ex aſſerta enunciativa Rectoris Coz-
zilis de anno 1525. eſt omninò inefficax, quia inniti-
tur erroneo ſuppoſito, arguendo filialitatem ah obli-
67 gatione refectionis, quam facere ſolirus erat annua-
tim Plebano, & Clericis Maſſæ, quòd proveniebat
tantummodo ex quadam convenientia, quæ non ſine-
bat, quòd prædicti Clerici poſt expletas Sacras Fun-
ctiones redirent ad ſuos lares jejuni, & deficerent in
via; ex quo pariter motivo etiam Plebanus Maſſæ,
quoties Rector Cozzilis cum ſuis Clericis accedit ad
ſacras Functiones Plebaniæ, ſolitus eſt etiam eidem
prandium parare; & ſic verſamur in viciſſitudinaria
convenientia, quam alter alteri ex prædictis DD. Pa-
rochis exhibere conſueverunt, ob idque nullo modo al-
legabili ad Partis intentum.

Quatenus denique pertinet ad poſtremam conjectu-
ram erutam ex obſervantia, non inficiamur, quòd qua-
tenus illa adeſſet cum ſuis requiſitis benè probata,
multum conſerret ad intenrum Partis, ex cumulatis
in contraria Conſultatione, & etiam per Nos admiſ-
68 ſis in noſtra; verùm illam conſtanrer negamus proba-
ri, ſeu ſaltem talis qualitatis, ut præjudicium irroga-
re potuerit independentiæ Eccleſiæ Cozzilis ab illa Ple-
baniæ. Sanè ut diximus, & comprobatum fuit me-
diante depoſitione jurata plurium Teſtium benè infor-
matorum, & reddentium cauſam eorum ſcientiæ, con-
ſuetudo canendi Miſſam ſolemnem in Eccleſia Cozzi-
lis in Feſto Titulari à D. Plebano Maſſæ, proceſſit à
reciproca ejuſdem humanitate, & urbanitate permit-
tendi, quòd Rector Cozzilis Miſſam caneret in ſua Ec-
cleſia in Feſto Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis
Titulari ejuſdem Eccleſiæ, de qua viciſſitudinaria con-
ſnetudine docerur etiam per novam atreſtationem plu-
rinm reſtium juratorum de auditu à D. Ten. Joanne
Franciſco de Barlis perſona notæ ingenuitatis, & ex
principalioribus d. Caſtri Maſſæ. Nullatenus relevante,
quòd paucis ab hinc annis fuerit interrupta hujuſmo-
di conſuetudo, quia hoc ptoceſſit ex cauſa accidenrali
impotentiæ Prædeceſſoris Rectoris, ut probant præci-
tati Teſtes.

Ad effectum ſiquidem præſcribendi hujuſmodi jus
canendi Miſſam ſolemnem in aliena Eccleſia, quòd eſt
de juribus Parochialibus, non ſufficit decennalis poſ-
69 ſeſſio, ſed ſaltem requiritur conſuetudo legitimè pro-
bata per actus nnn interruptos cum ſcientia, & patien-
tia Rectoris per ſpatium quadraginta annorum, juxta
*text. in capit. ultim. in fin. conſuetud. ibique gloſſ. & com-
muniter Canoniſtæ relat. per Buratt. deciſ. 19. num. 7. ibi-
que Add. num. 3. & 15.* & in præciſis terminis jurium
70 Parochialium *Rot. deciſ. 365. num. 14. coram Priolo*;
& conſerunt deducta *in Civitatis Plebis Jur. Parochia-
lium, 6. Junii 1708. §. Prout neque, & §. ſeq. cor. R.
P. D. meo Anſaldo* cum cæteris allegatis in alia noſtra
in §. *His vero ita conſtabilitis*. Quinimò iſtam ſpeciem
præeminentiæ canendi Miſſam ſolemnem in aliena Ec-
cleſia, reſpectu etiam Archipresbyteri, quacumque
71 longa conſuetudine non obſtante, fore impræſcriptibi-
lem probavimus ſupra ex relato Decreto *Sacr. Congr.
Rit. in Verulana, 2. Martii 1642.* illamque ſemper de-
bere reſerri ad actum ſimplicem urbanitatis, excluden-
72 tis ritulum præſcriptionis, ſive ſubjectionis, aut filia-
litatis, licèt per longum temporis ſpatium fuiſſet per-
miſſa, firmavit *Rot. in d. Civit. Pleb. Jur. Parochia-
lium, 6. Junii 1708. §. Prout, & §. ſeq. coram R. P. D.
meo Anſaldo.*

Eliminaris autem promotis difficultatibus, reſtat
modò videndum, quàm perperam prætendi valeat à
D. Plebano Maſſæ jus Matricitatis ſuæ Eccleſiæ, &
reſpectivè filialitas Eccleſiæ Cozzilis, etiam agendo
de tertia ſpecie, de qua ſupra dictum eſt, nihil præ-
ter quamdam majorem honorificentiam præſeferentem,
profectò ex pluribus conjecturis cumulatis in altera In-
formatione ea ſublata comprobatur, & è contra con-
ſtabilita omnimoda independentia, & libertas Eccleſiæ
Cozzilis; quarum prima eſt quòd in noſtra Eccleſia
Cozzilis fit ſolemnis Proceſſio SS. Sacramenti in die
Corporis Chriſti; & etiam ab ea incipit Proceſ-
ſio in ſolemni ſupplicatione Rogationum, ad eam con-
venientibus D. Plebano, & Clero Maſſæ, & in ea
73 terminatur, prout viciſſim ſequitur, quando eadem
Proceſſio Rogationum fit in Eccleſia Maſſæ, quæ ſunt
ſigna totalis independentiæ, imò ſuperioritatis, ad
*Text. in Canon. quoniam, diſt. 38. Pignatt. conſult. 19.
num. 3. tom. 9.* & in terminis dixit *Rota coram Seraph.
deciſ. 15. num. 1. & ſeqq. & deciſ. 196. num. 23. part.
19. rec.*

Secunda eſt conſuetudo antiquiſſima, & ſervata in
prædd. Proceſſionibus Rogationum, in quibus, ut di-
ximus, conveniunt Rectores, & Clerici utriuſque Ec-
cleſiæ, incedentes per modum unius corporis ſub Ve-
xillis pariter utriuſque Eccleſiæ, ac præcedenre illa
Cozzilis. Unde ex unione dd. Crucum excluditur om-
nis ſpecies dependentiæ d. Eccleſiæ Cozzilis, nam præ- 74
ſuppoſita prætenſa dependentia, non poſſet ſuum Ve-
xillum erigere, ſed teneretur incedere illius Rector,
& Clerus ſub Cruce Eccleſiæ Maſſæ, ut bene adver-
tit *Pignatt. d. conſult. 19. ſub dict. num. 3.* Crucis enim
erectio in Proceſſionibus eſt ſignum ſuperioritatis, & 75
Juriſdictionis, & probavimus in altera noſtra Conſul-
tatione, §. *Verum*; & unio duarum Crucum ſeu Ve-
xillorum exiſtit evidens argumentum æqualis dignita-
tis Corporum, quæ eadem Vexilla erigunt, & in 76
unum coaleſcunt, ut advertit *Rot. in Hiſpal. Præceden-
tiæ, 11. Januarii 1692. §. Etenim objectum, coram bon.
memor. Cardin. Caprara, & in Colonien. Præcedentiæ ſu-
per bono jure, 4. Junii 1690. §. Plures, cor. bon. memor.
Muto, impreſſ. apud De Luc. ad materiam de Juriſd. num.
10.* Tertia in idem collimans eſt delatio Stolæ, quam
facit d. Rector. Cozzilis in prænarratis Proceſſionibus
præſente D. Plebano Maſſæ, eandemque Stolam pa-
riter deſerente, cujus delatio eſt ſignum indubitarum 77
Juriſdictionis, & præeminentiæ, juxta *Gloſſ. in l. unic,
verbo fibulis, C. nulli licere*; *Pignatt. conſult. 73. num 20.
& 21. tom. 8.* quod geſtare non licet in præſentia Supe- 78
rioris, *Grat. diſcept. 298. num. 74. Pignatt. ubi ſupra,
num. 51.*

Quare omnia in unum complectendo, cùm non ſo-
lùm non probetur, Plebaniæ M ſſæ non competere jus
Matricitatis ſupra Eccleſiam Cozzilis, verùm ex plu-
ribus argumentis indubiis reſultet illius Eccleſiæ liber-
tas, & independentia, & alioquin obſtare non poſſit
prætenſa obſervantia Plebani Maſſæ caneodi Miſſam
ſolemnem in Eccleſia Cozzilis, non ſolùm utpote pro-
cedens à prædicta reciproca urbanitate, ſed tamquam
natura ſua impræſcriptibilis, videtur indubitanter re-
ſolvendum eſſe ſavore Eccleſiæ Cozzilis, declarando
illius omnimodam libertatem, & independentiam,
quodque tantummodo in caſu, quo D. Plebanus Maſſæ
viciſſim permittat in ſua Eccleſia prærogativam canen-
di Miſſam juxta antiquum morem dd. Eccleſiarum ea-
dem, perſruatur in illa Cozzilis.

Joannes Jacobus Scarſantoni.

R. P. D.

LANCETTA.

Nullius, ſeu Montis Caſſinenſis Manutentionis.

Veneris, 10. Junii 1715.

JUra, & præeminentias Parochialis Eccleſiæ San-
ctæ Mariæ Majoris Cerbarii tueri ſatagentes illius
Archipresbyter, & Clerus adverſus Parochum, &
Abbatem Eccleſiæ Sancti Pauli extra dictam Terram
exiſtentis, duplici innitebantur fundamento; Matri-
citatis nempè, & tranſactionis, quæ uſque ab anno
1634. inter has Eccleſias, earumque Rectores inira
fuerat. E conrra verò vigore Brevis ſan. memor. In-
nocentii III. præſatam Eccleſiam Sancti Pauli à qua-
cumque ſubjectione liberam, & immunem eſſe oppo-
nebatur. Hinc delata conrroverſia ad A. C. conceſſa
extitit manutentio dictæ Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Ma-
joris quoad actus præeminentiales in ejus decreto de-
ſignatos, nempè reſpectu *ad ſtatum, & nuncupationem
Eccleſiæ majoris, & Matricis Terræ Cerbarii privativè quo-
ad Eccleſiam Sancti Pauli quoad præcedentiam in quibuſ-
cumque Proceſſionibus, & Seſſionibus unitim fieri ſolitis, &
pulſationem Campanarum ante omnes Eccleſias in die Sab-
bati Sancti, ac quoad exercitium functionum, cæterorum-
que actuum in tranſactione contentorum. Et ulterius de-*

man-

mandata fuit obſervantia ejuſdem tranſactionis, *ac Brevis executio*.

Nec diſpar fuit exitus Cauſæ per appellationem ad noſtrum Tribunal devolutæ. Nam propoſito per me hodie dubio omnium dictarum prætenſionum complexivo DD. cenſuerunt *manutentionem dandam eſſe Eccleſiæ Sanctæ Mariæ*, *ſive ejus Archipresbytero*, *etiam ſuper delatione Stolæ in tumulatione Cadaverum Advenarum*, *&* *Peregrinorum*, *tranſactionem ſubſtineri*, *& Breve eſſe exequendum*.

Diſtinctè enim, juxta dubii partes, procedendo, cum reſpectu ad controverſos præeminentiæ actus, poſſeſſio Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, quæ canonizata fuit etiam anno 1642. per mandatum de manutenendo in Tribunali A. C. reportatum, ac anno 1697. mediante Inſtrumento publico ſuper ejuſdem ſtatu in ſequelam Edicti Vicarii Caſſinen. celebrato, continuata ſubinde appareat ad hæc uſque tempora, tum ex depoſitionibus quamplurium Teſtium, tum & fortius ex relatione Ordinarii, ſive Abbatis Caſſinen. noviſſimè
79 tranſmiſſa ad Sacram Congregationem Concilii, utique eadem Eccleſia Sanctæ Mariæ in dicta poſſeſſione manutenenda venit ex paſſim vulgatis Juribus, de quibus *Rota in Senen. Jurium Parochialium*, 13. *Februarii* 1708. *§. Cùm enim*, *coram Me*, *& in Perusina Præeminentiarum ſuper manuteas*. 2. *Decembris* 1711. *§. Finali*, *cor.* R. P. D. *meo Anſaldo*.

Et quamvis ex præfata Ordinarii relatione conſtet, quòd etiam Parochus Eccleſiæ Sancti Pauli cumulativè cum Archipresbytero deferre conſueverit Stolam in tumulatione Cadaverum Advenarum, & Peregrinorum, quia tamen, ut proſequitur dicta relatio, in vim decreti Synodalis ſolùm Archipresbyter adminiſtrat Sacramenta eiſdem Peregrinis, & Advenis, eorumque Cadavera in Eccleſia Sanctæ Mariæ tumu-
80 lantur, ideo ejus tantùm poſſeſſio manuteneri debet, cùm uſus Stolæ in ſignum Parochialis Juriſdictionis in hiſce actibus privativè ſpectet ad Parochum; *Barb. de off. & pot. Paroch. part.* 3. *cap.* 26. *nu.* 76. *& in Summ. Apoſtol. deciſion. collect.* 236. *num.* 10. *Grat. diſcept. forenſ. capit.* 298. *à num.* 65. *cum pluribus ſeqq. Pignatt. conſultat.* 73. *num.* 21. *tom.* 8. *Rot. coram Zarat. deciſion.* 45. *num.* 4.

Maximè quia hìc concurrunt non leves probationes Matricitatis favore Eccleſiæ Sanctæ Mariæ; & cùm non agatur de illa probanda in petitorio, ad concludendam genericam ſubjectionem quoad duriores effectus perceptionis decimarum, emolumentorum Parochialium, & ſimilium, in quibus terminis probatio-
81 nes debent eſſe plenæ, & concludentes, ſed in hypotheſi ſolùm adducta fuerit ad colorandum poſſeſſorium reſpectu Jurium præeminentialium, de quibus eſt quæſtio, profectò ſufficit probatio Matricitatis impropriæ, ut diſtinguendo tradunt *Cardin. de Luc. de Paroch. diſc.* 27. *num.* 9. *& de decim. diſc.* 12. *nu.* 13. *Rot. in Biſinian. Præeminentiarum*, 10. *Februarii* 1710. *§. Minuſque*, *& ſeqq. &* 16. *Januarii* 1711. *§. Siquidem rursùs*, *cor.* R. P. D. *meo Anſaldo*.

Hujuſmodi autem Matricitas reſultat ex antiquiſſimis enunciativis per Ordinarios emiſſis in viſitationibus annorum 1595. ac 1634. quibus ſanè ad hunc effectum deferendum eſt, cùm Epiſcopus apprimè infor-
82 matus ſuarum Eccleſiarum; *Rot. dec.* 397. *num.* 6. *& ſeqq. part.* 13. *rec. deciſ.* 685. *num.* 9. *coram Cerro*; *deciſion.* 14. *num.* 2. *coram* R. P. D. *meo Anſaldo*; *& in dicta Biſinian. Præeminentiarum*, 10. *Februarii* 1610. *§. Sed vaci*, *&* 16. *Januarii* 1711. *§. Siquidem*, *in fine*, *coram eodem*.

Eoque potiſſimum, quia in altera ex dictis Viſitationibus, anni nempe 1619. adnotatum legitur Ordi-
83 narii decretum, in quo ſtatuitur -- *quòd Archipresbyter præcedat Abbatem Sancti Pauli in Proceſſionibus*, *& omnibus aliis* -- In altera verò anni 1634. idem Abbas San-
84 cti Pauli expreſsè faſſus fuit, Eccleſiam Sanctæ Mariæ *eſſe Matricem*; quamobrem tam ex ipſa declaratione, in actu proportionato facta ab Epiſcopo, quàm ex dicta Partis confeſſione, urgens emergit Matricitatis argumentum, ut in ordine ad primam concluſionem proſequitur *Rot. dict. deciſ.* 14. *num.* 1. *cor.* R. P. D. *meo Anſaldo*; *& dec.* 284. *num.* 4. *part.* 14. *rec.* & reſpectu ad ſecundam, *Rot. dict. deciſ.* 397. *num.* 2. *part.* 13. *rec. & in dict. Biſinian. Præeminentiarum*, 10. *Februarii* 1710. *§. In primis*, *&* 16. *Januarii* 1711. *§. Fortiùs*, *coram* R. P. D. *meo Anſaldo*.

Validiùs præmiſſa confirmantur ex re Judicata anni 1642. Suſcitata enim tunc temporis controverſia inter Rectores Eccleſiarum Collitigantium ſuper præcedentia pulſandi Campanas die Sabbati majoris Hebdomadæ, quamvis Vicarius Generalis, tanquam Commiſſarius delegatus, hanc facultatem promiſcuè utrique Eccleſiæ competere declaraverit, attamen Ordinarius in gradu appellationis pronunciavit, illud privativè ſpectare ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ, quæ utique hujuſ- 85
modi prærogativa, citra Matricitatis præeminentiam, inſigniri non poterat; *Cardin. De Luc. de præemin. diſc.* 42. *num.* 15. *Rot. coram Merlin. deciſ.* 109. *& cor. Dunoz. ſen. deciſ.* 198. *num.* 2. *& in dicta Biſinian. Præeminentiarum*, 16. *Januarii* 1711. *§. Finali coram* R. P. D. *meo Anſaldo*.

Nec quicquam ſuffragatur exceptio, quòd dicta ſententia ſit evidenter nulla, ex quo Ordinarius non poterat ampliùs ſe ingerere in cauſa poſtquam ſuper eadem pronunciaverat Vicarius Generalis; nam ultra quòd iſte proceſſit uti Commiſſarius delegatus, ceſſat vis objecti, animadvertendo, quòd devoluta per ulteriorem appellationem cauſa ad A. C. tantùm abeſt, ut præfata ſententia revocata fuerit, quin potiùs Eccleſia Sanctæ Mariæ manutentionem reportaverit in poſſeſſione *Matricitatis*, & exercitio aliarum præeminentiarum; & de facto, recedentibus ſubinde Partibus ab hac lite, mediante tranſactione (de qua infra); in ea ſignanter canonizata fuit favore Eccleſiæ Sanctæ Mariæ præcedentia in pulſatione Campanæ dicta die Sabbati Sancti; adeout perperam modò controvertatur veritas, quæ toties per rem Judi- 86
catam, & per Partis confeſſionem confirmata extitit, *Rot. in ſæpedicta deciſ.* 14. *num.* 7. 8. *&* 55. *coram* R. P. D. *meo Anſaldo & in Fanen. Juriſdictionis*, 31. *Januarii* 1704. *§. Quod autem*, *cor.* R. P. D. *meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*.

Adaugetur aſſumpti comprobatio, tum ex Inventario Eccleſiæ Sancti Pauli, expleto anno 1696. tum ex alio anni 1697. ſuper ſtatu Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Majoris, præſentibus Rectore, & Clero utriuſque Eccle- 87
ſiæ; in eis enim concorditer ſemper eadem Eccleſia Sanctæ Mariæ *Matrix* nuncupatur, ac controverſæ ejuſdem præeminentiæ recenſentur, ex quibus probatio Matricitatis, juxta præmiſſa, ſubſtantiatur.

Præterea in idem etiam collimant quamplures inſcriptiones in lapidibus ſæpedictæ Eccleſiæ inſculptæ; & licèt nonnullæ ex eis, tanquam recentes redarguantur per ſimplices fides aliquorum Teſtium, pendente lite, expiſcatas, attamen ab hac nota omnino immunis eſt illa, quæ uſque ab anno 1653. inciſa di- 88
gnoſcitur in Campana majori ejuſdem Eccleſiæ ibi -- *hæc eſt ſola Matrix* -- quæque proinde optimè confert ad Intentum, *Gloſs. in c. cum cauſam quæ de prob. & notant ſcribentes in l. Monumenta*, *C. de relig. & ſumpt. funer. Cardin. de Luc. de præeminent. diſcurſ.* 2. *num.* 7. *cum concordan. apud Rot. coram Arguell. deciſion.* 17. *num.* 41.

Et tandem accedit dicta relatio Ordinarii, tranſmiſſa ad Sacram Congregationem Concilii, in qua nedum teſtatur, Eccleſiam Sanctæ Mariæ eſſe *Matricem*, ſed etiam ſubdit (ut dictum eſt), quòd ejus Archi- 89
presbyter Sacramenta miniſtrat Advenis, & Peregrinis, & conſequenter ex hoc actu univocè in aperto ponitur controverſa Matricitas in hoc Judicio poſſeſſorio, ad effectum conſequendi dumtaxat controverſa Jura præeminentialia, *Pignatt. conſult.* 109. *num.* 4. *tom.* 9. *Rot. dicta deciſ.* 397. *num.* 8. *part.* 13. *& in dicta Biſinian. Præeminentiarum*, 17. *Februarii* 1710. *§. Mirifico*, *coram* R. P. D. *meo Anſaldo*.

Conſecutivè ex his ſuſtinetur tranſactio, celebrata anno 1643. non attenta duplici exceptione, quòd ſcilicet utilis non fuerit Eccleſiæ Sancti Pauli, & deſtituta appareat Beneplacito Apoſtolico. Prima enim ceſſat in facto, nam in illa conſtabilita fuit præcedentia favore Parochi, & Cleri Sancti Pauli in propria Eccleſia, quæ, præſcindendo à tranſactione, eiſdem non competebat; altera verò tollitur ex pluribus facti circumſtantiis, quæ ſimul unitæ in præ-

ſenti

Digitized by Google

ſenti hypoteſi, validitatem ejuſdem tranſactionis ſe-
cum ferunt, quia, nempè bona fide, inita extitit
inter duas Eccleſias ſuper Juribus præeminentialibus
ad dirimendas controverſias, divino Cultui admodum
præjodiciales, & etiam ex quo nihil in illa, datum
fuit ab Eccleſia Sancti Pauli, niſi id, quod præce-
denter competebat Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, tum ra-
tione aſſiſtentiæ Juris propter Matricitatem, tum ra-
tione rei Judicatæ ad ſavorem ejuſdem vigentis, a-
deout nunquam ſpatio ſeptuaginta ferè annorum im-
pugnata fuerit, ſed pacificum ſemper effectum ſor-
tita dignoſcatur, in quibus terminis, vel Benepla-
90 citum non requiritur, ut per *Text. in capit. finali, de*
pact. in 6. reſpondit *Rota coram Seraphin deciſ. 36. per*
tot. & coram. Cerro, deciſ. 570. numer. 15. ubi quod
ſufficit, ut tranſactio contineat pacta licita, & hone-
91 ſta, *deciſ. 305. numer. finali tom. 1. & deciſ. 460.*
numer. 25. tom. 2. part. 18. recent. ubi quòd hujuſ-
modi determinationes pro bono pacis, Eccleſiarum
92 concordia, & Populorum quiete, abſque Beneplaci-
to Apoſtolico ſuſtinentur, *& in Eugabina præeminen-*
tiarum, 20. *Februarii* 1702. *§. Finali, coram Eminen-*
tiſſimo D. Cardinali Priolo; & in Monopolitana Præemi-
nentiarum ſuper manutentione, 16. *Junii* 1704. *§. Non*
relevantibus coram Reverendiſſ. Domino meo Decano.

Vel præſumi debet, non obſtante, quòd lapſum
non fuerit tempus centum annorum à notiſſima Con-
ſtitutione ſanct. mem. Urbani VIII. requiſitum, quia
93 hæc locum ſibi vindicat in contractibus Eccleſiæ præju-
dicalibus, initis cum Clericis, ſive aliis Particularibus;
non autem cum alia Eccleſia ex juſta, & rationabili
cauſa, ut præciſè animadvertit. *Rot. coram Dunozzett.*
Jun. deciſ. 713. num. 6. & 10. & deciſ. 1169. num. 5. &
coram Emer. Jun.

Deveniendo ad poſtremam dubii partem, exequen-
dum pariter eſt Breve ſanctæ memoriæ Innocentii
III. nam iſtud præſefert tantummodo confirmationem
ſententiæ latæ per Cardinalem Roffridum, tunc tem-
poris Abbatem Caſſinenſem, in qua Parocho Sancti
Pauli concedebatur facultas retinendi in propria Eccle-
ſia æquè Parochiali fontem Baptiſmalem, ſuiſque Pa-
rochianis liberè Sacramenta miniſtrandi, cumque quo-
94 ad hos actus idem Breve uſque nunc obſervatum fuerit,
profectò executioni demandandum venit *Rot. deciſ. 558.*
num. 1. part. 1. & deciſ. 189. num. 1. part. 15. rec. & dec.
812. n. 2. Coram Cerro.

Cæterum nullo modo obſtat ſuperadictæ impropriæ
Matricitati, quamvis, referendo ſententiæ verba,
exprimat quòd Eccleſia Sancti Pauli — *Eccleſiæ Sanctæ*
Mariæ in nullo ſubjaceat — tum quia ſtat benè ſimul
quòd Eccleſia Sancti Pauli non ſit propriè, & formali-
ter ſubjecta, & tamen contendere nequeat ſupradictas
præeminentias Eccleſiæ S. Mariæ propter impropriam
Matricitatem jam comprobatam; tum quia hæc expreſ-
ſio reſpicit retentionem ſontis Baptiſmalis, ac Sacra-
mentorum adminiſtrationem, quorum dumtaxat actuum
libertas, ac exercitium in controverſiam deductum fue-
rat, quemadmodum apertè convincitur ex tenore ſen-
tentiæ in eadem Bulla relato, atque ideo præfata enun-
95 ciativa, quamquam generalis, & indefinita ad ſuam
ſpeciem reſtringi, ac juxta ſubjectam materiam intelli-
gi debet, *l. quæſitum, ſ. Mævia, ff. de legat. 3. Surd.*
conſil. 33. num. 26. & conſil. 421. num. 12. Rocc. diſput.
Jur. cap. 166. n. 7. tom. 2. Rot. cor. Coccin. deciſ. 1788. n.
79. & cor. Bich. dec. 295. num. 1. & dec. 407. n. 7. & in
rec. dec. 428. num. 16. par. 4. tom. 2. & dec. 203. num. 12.
part. 19.

Omnemque ſubmovet hæſitationem vetuſtiſſima ob-
ſervantia; nam per quinque ſæcula, & ultra Parochi S.
Pauli potiti ſolùm fuerunt facultate exercendi Curam
Animarum propriæ Parochiæ, ſemper verò intacta re-
manſerunt Jura præeminentialia Eccleſiæ S. Mariæ per
tot actus, res judicata, & tranſactio in dies conſtabili-
96 ta; itaut inde ad evidentiam uſque dignoſcatur quid,
& quantum in d. Brevi comprehenſum fuerit. *Rota co-*
ram ſan. mem. Alexandro VIII. dec. 175. n. 10. & dec. 1342.
n. 8. coram Emer. Jun. & dec. 65. n. 13. & dec. 319. n. 3.
part. 15. & dec. 533. n. 11. par. 18. rec.

Et ita utraque &c.

ADDITIO XXIII.

Poſt jam impreſſas Additiones, in materia præceden-
tiæ, ac præeminentiarum, nonnulla Sac. Rit. Con-
gregationis Decreta, accuratè collecta, ab Amiciſſi-
mo meo benigne mihi tranſmiſſa fuerunt, ſuper dicta
materia, aliiſque, inſtituto noſtro conſentaneis recen-
ter edita; quæ propterea, cùm ſuis locis inſeri non va-
luerint, hic ponuntur.

SUMMARIUM.

1 *Canonicus, qui prius recepit Ordines minores, præce-*
dere debet alteri, qui occupavit digniorem Stallum
in Choro.

2 *Canonicus quando præcedere valeat quoad lucroſa: aliter*
verò quoad honorifica.

3 *Præcipiente Lege Synodali Canonicis Eccleſiæ Colle-*
giatæ aſſiſtentiam Functionibus Pontificalibus, ab E-
piſcopo celebrandis in Cathedrali, & interventum
ad Proceſſiones publicas, & votivas Civitatis, &
concurrente etiam obſervantia, iidem Canonici ad
prædicta compelli poſſunt, & n. 4.

5 *Quando Parochis permitti valeat uſus Stolæ in pu-*
blicis Proceſſionibus, in quibus intervenit Capi-
tulum.

6 *Magiſtratui ſæculari licitum eſt ſe introducere, ac reſ-*
pectivè permanere intus Aulam, ſeu Cubiculum, in
quo Epiſcopus, Functiones Pontificales peracturus,
recipit Capitulum, habitu Chorali indutum, ut de-
inde cum illo ſe transferat ad Eccleſiam, dum-
modo idem Epiſcopus non repugnet.

7 *Uſque ad quem locum præciſè pervenire, ac perma-*
nere debeat, donec Epiſcopus, & Capitulum ex
eadem Aula, & Cubiculo egrediantur, ut ad Ec-
cleſiam procedant.

8 *Licitum pariter eſt Magiſtratui prædicto, poſtquam*
aſſociavit Epiſcopum uſque ad Altare Sanctiſſimi
Sacramenti, tranſire per Preſbyterium, ad effe-
ctum proſequendi aſſociationem uſque ad locum Bal-
dachini.

9 *Item in Functionibus Eccleſiaſticis uti Clava, ſeu*
Mazza honorifica, quam ante ſe deferre faciat, tam
extra, quàm intus Eccleſiam.

10 *Et tam præſentibus, quàm abſentibus Epiſcopo, &*
Capitulo.

11 *Eadem Clava, ſeu Mazza honorifica, quam ante ſe*
deferri faciat Capitulum Cathedralis, poteſt ipſum
Capitulum uti, in Functionibus Eccleſiaſticis, tam
extra, quàm intus Eccleſiam, abſque Apoſtolicæ Se-
dis indulto.

12 *Non debet, poſt delatam per Subdiaconum Aſſiſtentem*
Pacem Epiſcopo locali, illa deferri Epiſcopo Titula-
ri, antequam Canonici, aſſiſtentes in Throno, eam
recipiant ab Epiſcopo locali.

13 *Canonicus Epiſcopus Titularis, in Miſſis, & Veſpe-*
ris cantatis cum aſſiſtentia Epiſcopi localis, tenetur
diſcedere à Stallo unà cum reliquis Canonicis, pro
faciendis conſuetis circulis, præſcriptis à Ceremo-
niali.

14 *Exercente Epiſcopo locali Pontificalia, & aſſiſtente Ca-*
pitulo in paramentis ſacris, licitum eſt Epiſcopo Titu-
lari deferre Pluviale.

15 *Et ſimul cum pluviali poteſt quoque deferre Mitram Epi-*
ſcopalem, de conſenſu tamen Epiſcopi localis.

16 *Qualis debeat eſſe Mitra in caſu prædicto.*

17 *Conceſſo per Epiſcopum localem Epiſcopo Titulari uſu*
Mitræ, debet illam per ſe ipſum imponere, & amo-
vere à capite.

18 *Non poteſt Epiſcopus Titularis, canens Miſſas, &*
Veſperas, tamquam Canonicus in propria hebdoma-
da, uti Faldiſtorio, & indumentis Pontificalibus,
ſi Miſſæ ſint de Turno; ſed abſtinere ſe debet, &
alium ſubrogare; in ſolemnioribus verò poteſt, de li-
centia tamen Epiſcopi localis.

19 *Cæremoniarum Magiſtro licitum non eſt aſſociare Ca-*
pitulum Eccleſiæ, cui inſervit, cum habitu viola-
ceo, & cum geſtatione ferulæ, in illis Proceſſio-
nibus, in quibus Capitulum Cathedralis inter-
venit.

20 *In quo loco incedere debeant Clerici ſeminarii in publicis, & ſolemnibus Proceſſionibus.*

21 *Utrum in Calendario Eccleſiæ Collegiatæ adnotari debeat tempus, in quo ſit mutatio Capparum Canonicorum ejuſdem Collegiatæ, ſicut adnotatur tempus mutationis Capparum Canonicorum Cathedralis.*

22 *Canonici Collegiatæ non valent in eorum Eccleſia, occaſione Funerum Summorum Pontificum, propriorum Epiſcoporum, aliorumque Principum, exequias ſolemnes peragere cum quinque Abſolutionibus, juxta formam in Pontificali Romano præſcriptam.*

23 *Epiſcopo, Pontificalia exercenti in Eccleſia Collegiata aſſiſtere debent Prior, & Canonici ejuſdem Collegiatæ.*

24 *Occaſione Synodi, ubi, & quomodo ſedere debeant Canonici, & Dignitates Cathedralis, & Prior, & Canonici Collegiatæ.*

25 *Ubi habentur Conciones in Adventu, & Quadrageſima, ſalutatio à Concionatore fieri debet primo loco Capitulo, & Canonicis, deinde verò Magiſtratui.*

26 *Canonici exire debent è Choro, & genufleĉtere ante Auguſtiſſimum Sacramentum, occaſione Benediĉtionis, id præſcribente Teſtatore, non obſtante quòd mutata fuerit Chori ſituatio.*

27 *Ubi celebratur ſub ritu duplicie majoris Feſtum Sanĉti Sebaſtiani, uti Patroni minus principalis, non poteſt ab eo dividi S. Fabianus, hujus Feſtum transferendo.*

28 *Impedita die feſti alicujus Sanĉti, peti debet aſſignatio alterius diei.*

29 *Feſta Sanĉtorum Angelorum, & Archangelorum habere debent utraſque Veſperas integras, in concurſu alterius duplicis minoris, juxta novum decretum.*

30 *Sub nomine Sanĉtorum ad libitum non comprehenduntur officia, conceſſa aliquibus Regnis, Civitatibus, abſque expreſſione* ad libitum, *ſed cum clauſula* recitari poſſint, & valeant, *vel* recitari poſſe.

31 *In Vigilia Epiphaniæ non poſſunt celebrari Miſſæ privatæ, de Requiem, & Votivæ.*

32 *Præpoſito, & Canonicis Collegiatæ inſignis in ſuburbiis Civitatis exiſtentis, in Synodo, & aliis Funĉtionibus debetur præcedentia ſupra Parochos Civitatis.*

Die 15. Febr. 1727.

VENTIMILIEN.

CLericus Jo. Baptiſta Luppi in Ordinatione habita die 28. Decembris 1714. prius recepit Or-
1 dines minores, quàm Clericus Jo. Franciſcus de Rubeis: hic tamen occupavit digniorem Stallum in Choro. Epiſcopus nihil voluit definire. Re delata ad S. C. R. diĉta die propoſito dubio -- *An &. cui competat præcedentia*, ponente Eminentiſſimo Domino Georgio Spinula, reſcripſit -- *Competere præcedentiam Clerico Jo. Baptiſtæ Luppi.*

Die 6. Septemb. 1727.

NOVARIEN.

IN Cathedrali Novarienſi extat ſtatutum -- *Quod nullus Canonicorum admittatur ad fruĉtus Præbendarum, donec fecerit ſeptimanam in ſuo ordine laudatam, nec aſſignatur alicui Canonico Præbenda aliqua donec fecerit ſeptimanam laudatam, & approbatam à majori parte Capituli in ordine ſuo.* Menſe Decembris anni 1694. cùm vacaſſent duo Canonicatus, fuit de uno proviſus Canonicus Torniellus, & de altero Canonicus Berciochus. Torniellus prius cepit poſſeſſionem; ſed alter prius terminavit ſuam ſeptimanam, quam laudavit, & approbavit Capitulum, à quo fuit etiam decretum, quòd quoad honorifica præcederet Tor-
2 niellus, & quoad lucroſa Berciochus. Sunt in diĉta Cathedrali aliæ præeminentiæ debitæ Antianis, nempe quòd celebrare valeant, dum recitatur Matutinum in Choro; & quòd aſſumantur ad officia Theſaurarii, & Procuratoris, de quibus eſt orta diſputatio inter d. Canonicos. Quare propoſitis dubiis.

Prim. An ſuſtineatur reſolutio Capitularis concedens Canonico Berciocho manutentionem in quaſi poſſeſſione antiquitatis quoad omnia lucroſa, & Canonico Torniello, quoad omnia honorifica.

Secund. An, & cui competant jura præeminentialia noviter ſuperventa.

Sacra Congreg. Ponente Eminentiſſimo Pico reſcripſit -- Ad primum *Affirmativè*. Ad Secundum *Competere Torniello.*

Die 24. Januarii 1728.

SORANA.

DIE 5. Decemb. 1716. in Sorana fuerunt propoſita ſequentia Dubia -- An Archipresbyter, & Canonici Eccleſiæ Collegiatæ S. Bartholomæi Civitatis Soræ intervenire, & aſſiſtere debeant omnibus
Funĉtionibus Pontificalibus ab Epiſcopo celebrandis 3
in Eccleſia Cathedrali. II. An teneantur intervenire ad Proceſſiones publicas, & votivas diĉtæ Civitatis. S. C. R. diĉta die reſcripſit *Ad utrumque Affirmativè.*

Die 15. Februarii 1727. fuit propoſitum dubium: An deciſa ſub die 5. Decemb. 1716. contra Archi-
presbyterum, & Canonicos S. Bartholomæi Civita- 4
tis Soræ militent etiam in omnibus contra Præpoſitum, & Canonicos Eccleſiæ Collegiatæ S. Reſtitutæ ejuſdem Civitatis. Fuit reſcriptum: *Affirmativè.* Et die 24. Januarii 1728 Sac. Congreg. ſtetit *In deciſis.* In diĉta Diœceſi ſunt Conſtitutiones Synodales præcipientes hanc aſſiſtentiam, & concurrebat etiam obſervantia.

Eadem die 24. Januar. 1728.

ARIMINEN.

PArochi Civitatis Arimini obtinuerunt reſcriptum ab Eminentiſs. De Via tunc Epiſcopo, quòd poſſent in publicis Proceſſionibus, in quibus intervenit Capitulum Cathedralis incedere cum Stola. Ad reclamationem Capituli, fuit propoſitum dubium -- An in Proceſſionibus, in quibus incedunt, & præcedunt
Canonici Eccleſiæ Cathedralis ſine Stola, & ſimul 5
incedunt Parochi ſub unica ejuſdem Cathedralis Cruce, liceat præfatis Parochis deferre Stolam, non obſtante reſcripto Eminentiſſimi Ordinarii, per quod ſimile indultum ſub die 31. nuper elapſi menſis Auguſti ipſis fuit conceſſum. S. C. R. die 24. Januarii 1728. Ponente Eminentiſſimo Origo reſcripſit -- *Parochos Eccleſiæ Ariminenſis ferre poſſe Stolam in Proceſſionibus generalibus, in quibus Capitulum procedit ſacris paramentis indutum.*

Die 20. Martii 1728.

MILEVITANA PRÆEMINENTIARUM.

1 AN liceat Magiſtratui, & Capitaneo Virgæ ſe introducere, ac reſpeĉtivè permanere in-
tus Aulam, ſeu Cubiculum, in quo Reverendiſs. E- 6
piſcopus Funĉtiones Pontificales peraĉturus recipit Capitulum habitu chorali indutum, ut deinde cum illo ſe transferat ad Eccleſiam.

2. Uſque ad quem locum præcisè pervenire, ac permanere debeant, donec Epiſcopus, & Capitulum ex
eadem Aula, & Cubiculo egrediantur, ut ad Eccle- 7
ſiam procedant.

3. An Magiſtratui, & Capitaneo Virgæ poſtquam aſſociaverint Epiſcopum uſque ad Altare SS. Sacramen-
ti liceat tranſire per Presbyterium ad effeĉtum proſe- 8
quendi aſſociationem uſque ad locum Baldachini.

4. An eidem in Funĉtionibus Eccleſiaſticis uti liceat
Clava, ſeu Mazza honorifica, quam de præſenti an- 9
te ſe deferri faciunt, tam extra, quam intus Eccleſiam.

5. An eadem Clava, ſeu Mazza uti valeant in præfatis Funĉtionibus Eccleſiaſticis tam præſentibus, quam abſentibus Epiſcopo, & Capitulo.

6 An

6. An liceat Capitulo ejuſdem Cathedralis, ſine A-
poſtolicæ Sedis indulto in Functionibus Eccleſiaſticis
uti tam extra, quam intus Eccleſiam Clava, ſeu
11 Mazza honorifica, quam de præſenti ante ſe deferri
facit.

Sac. Congreg. dicta die reſcripſit -- Ad Eminentiſs. ponentem juxta mentem. Mens eſt *Affirmativè* in omnibus, niſi Epiſcopus aliquam ingerat difficultatem, Ponente Eminentiſs. Papia.

Die 20. *Martii* 1728.

A S C U L A N A.

REv. P. D. Joannes Philippus de Cantis Canonicus Aſculanus fuit factus Epiſcopus Titularis cum retentione Canonicatus. Ponente Eminentiſſimo Pico fuerunt propoſita ſequentia dubia dicta die.

1. An poſt delatam per Subdiaconum Aſſiſtentem
12 pacem Epiſcopo locali, debeat illa deferri per dictum
Subdiaconum Epiſcopo Titulari, antequam Canoni-
ci Aſſiſtentes in Throno illam recipiant ab Epiſco-
po locali.

2. An Canonicus Epiſcopus Titularis, in Miſſis, &
Veſperis cantatis cum aſſiſtentia Epiſcopi localis,
teneatur diſcedere à Stallo unà cum reliquis Canoni-
13 cis, pro faciendis conſuetis circulis præſcriptis à Cæ-
remoniali.

3. An exercente Pontificalia Epiſcopo locali, lice-
14 at Epiſcopo Titulari aſſiſtenti in Stallo cum reliquis
Canonicis deferre Pluviale, vel potius incedere debeat
cum Rochetto, Mantelletta, & habitu violaceo.

15 4. An unà cum Pluviali poſſit quoque deferre Mitram
Epiſcopalem abſque conſenſu Epiſcopi localis.

5. An, & cujus qualitatis debeat eſſe Mitra geſtanda
16 per dictum Epiſcopum Titularem.

6. An in caſu conceſſionis uſus Mitræ debeat Epi-
17 ſcopus Titularis illam per ſe ipſum imponere, &
amovere à capite, vel potius ad hunc effectum li-
ceat uti opera alterius.

7. An liceat Epiſcopo Titulari canenti Miſſas, &
18 Veſperas uti Canonico in propria hebdomada, uti
Faldiſtorio, & indumentis Pontificalibus, ſeu potius
illas canere debeat ſedendo in ſcamno, prout practi-
catur cum reliquis Canonicis, & abſque Pontificali-
bus indumentis.

8. An tali caſu teneatur petere licentiam ab Epiſcopo locali.

Sac. Congreg. reſcripſit Ad 1. *Negativè* Ad 2. *affirmativè*. Ad 3. *Affirmativè, exercente Epiſcopo Pontificalia, & aſſiſtente Capitulo in paramentis ſacris*. Ad 4. *poſſe, accedente conſenſu Epiſcopi*. Ad 5. *Debere eſſe lineam in caſu, ut ſupra*. Ad 6. *Per ſe ipſum*. Ad 7. *Ad mentem, & mens eſt, quòd in Miſſis de Turno abſtineat, & ſubroget alium; in ſolemnioribus verò non poſſe, niſi de licentia Epiſcopi*. Ad 8. *Jam proviſum*.

Die 3. *Julii* 1728.

P L A C E N T I N A.

1 AN Magiſter Cæremoniarum Capituli Eccleſiæ
S. Antonini Placentiæ aſſociare valeat di-
19 ctum Capitulum cum habitu violaceo, & cum ge-
ſtatione ferulæ in illis Proceſſionibus, in quibus in-
tervenit Capitulum Eccleſiæ Cathedralis.

20 2. In quo loco incedere debeant Clerici Seminarii in
dictis publicis, & ſolemnibus Proceſſionibus.

21 3. An in Calendario Eccleſiæ Placentinæ adnotari
debeat tempus, in quo fit mutatio Capparum dictorum
Canonicorum S. Antonini, ſicut adnotatur tempus mu-
tationis Capparum dd. Canonicorum Cathedralis.

22 An Canonici dictæ Eccleſiæ S. Antonini peragere
valeant in dicta eorum Eccleſia occaſione Funerum
Summorum Pontificum, propriorum Epiſcoporum,
aliorumque Principum, Exequias ſolemnes cum quin-
que abſolutionibus, juxta formam præſcriptam in
Pontificali Romano, ſeu potius privative ſpectet ad
Cathedralem.

Sacr. Congreg. dicta die, Ponente Eminent. Salerno, *Cecc*... *Lucubr.* Tom. III.

reſcripſit -- Ad 1. *Negativè & amplius*. Ad 2. *Dilata*. Ad 3. *Negativè, & arbitrio Epiſcopi etiam quoad alias Collegiatas*. Ad 4. *Negativè & amplius*.

Quoad ſecundum dubium difficultatem ingeſſit, quia in Proceſſionibus præcedebant ante Confraternitates, & Regulares, Cruces Cathedralis, & Collegiatæ Sancti Antonini, ex quo deducebat Capitulum Cathedralis, Clericos Seminarii non dabere ab ipſo ſeparari.

C A M E R I N E N.

DIE 3. Auguſti 1726. inter Capitulum Cathedralis, & capitulum Inſignis Collegiatæ S. Venantii fuerunt propoſita ſequentia Dubia.

1. An Epiſcopo Pontificalia exercenti in Eccleſia 23
S. Venantii debeatur aſſiſtentia à Dignitatibus, &
Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, ſeu potius a Priore,
& Canonicis ejuſdem Collegiatæ.

2. Ubi, & quomodo occaſione Synodi ſedere de-
beant Canonici, & Dignitates Eccleſiæ Cathedralis,
& Prior & Canonici dictæ Collegiatæ. 24

Ad primum reſcriptum fuit -- *Negativè quoad primam partem, & Affirmativè quoad ſecundam*.

Ad 2. *Servetur Decretum Eminentiſſimi Caſini, nempe quòd locus ſeſſionalis in Synodo ſit extra Presbyterium, & Canonici Cathedralis ſtent à dextris Epiſcopi, & Capitulum Collegiatæ à ſiniſtris*.

Repropoſita die 10. Aprilis 1728. Sac. Congregat. reſcripſit. *Inſpectis prærogativis competentibus Capitulo dictæ Collegiatæ, quæ in multis gaudet privilegio Cathedralitatis in vim Bullæ Pauli III. Sac. Congreg. ſtetit in Deciſis* -- Referente Eminentiſs. Belluga in locum Eminentiſs. Zondadari Ponentis.

FIRMANA SALUTATIONIS.

IN Collegiata Murri Vallium habentur Concio- 25
nes in Adventu, & Quadrageſima: naſcitur quæ-
ſtio cui debeatur prima ſalutatio facienda à Concio-
natore, Canonicis, an Magiſtratui. Die 20. Augu-
ſti 1729. Ab Eminentiſs. S. Clementis fuit propoſi-
tum dubium - An, & cui debeatur primo loco ſaluta-
tio. Sac. Congreg. reſcripſit -- *Salutationem deberi Capi-
tulo primo locò, & amplius*.

A V E N I O N E N.

ÆGidius Bertun anno 1603. reliquit Capitulo
Metropolitanæ ſcuta 1200. cum onere expo-
nendi Venerabile omnibus Dominicis, *e che tutti i Si-
gnori Canonici, e Beneſiziati calino dal Coro, e cantino il
Pangelingua inginocchioni avanti il Corpo di Criſto*. Tunc
erat Chorus à latere dextro Altaris majoris, & per
nonnullos gradus deſcendebatur ad planum Altaris;
ſed à quinquaginta annis eſt in eodem plano poſt Al-
tare majus, & Canonici conſueverunt non exire à 26
Choro, dum canebatur *Pangelingua*, ſed reclamante
Hoſpitali hærede Teſtatoris, ac propoſito dubio -- An
Canonici, & Beneficiati, dum occaſione benedictio-
nis Auguſtiſſimi Sacramenti Dominicis poſt Comple-
torium cantatur hymnus *Pangelingua*, teneantur de-
ſcendere à Choro, & flexis genibus canere ante Ve-
nerabile, vel potius poſſint remanere in eorum Stal-
lis Choralibus. Sac. Congreg. Rit. die 26. Auguſti
1730. ponente Eminentiſſimo Gotto, reſcripſit -- *Ne-
gativè quoad primam partem, & Affirmativè quoad ſe-
cundam*.

M E L I T E N.

CLerus Meliten. expoſuit ſequentia Dubia --

1. Quòd conſuevit celebrare ſub ritu Duplicis
majoris feſtum S. Sebaſtiani Patroni minus principa- 27
lis Ordinis, ac transferre Feſtum S. Fabiani. An
poſſit ſolitum ſervare.

2. Conſuevit transferre in ſequentem diem Fe- 28
ſtum S. Laurentii Juſtiniani, eo quòd die 5. celebra-
tur octava S. Joannis: an poſſit ita continuare.

3. Petit declarari, an Feſta SS. Angelorum, &
Archangelorum debeant habere utraſque Veſperas 29

integritas in concurſu alterius duplici ſminoris ad tenorem novi decreti, quod aſſeritur emanatum 14. Maii 1722.

6. An ſub nomine SS. ad libitum comprehendantur
30 Officia conceſſa aliquibus Regnis, Civitatibus &c. abſque notula ad libitum, ſed cum clauſula, recitari poſſint, & valeant, vel recitari poſſe.

7. An in Vigilia Epiphaniæ poſſint celebrari Miſſæ
35 privatæ, de Requiem, & Votivæ.

Die 16. Septemb. 1730. Ponente Eminentiſs. Zondadari, S. C. R. reſcripſit -- Ad 1. *Non eſſe dividendos, ſed ſervandum Decretum Sacr. Congregat.* Ad 2. *Ad mentem; mens eſt, ut petant aſſignationem alterius diei.* Ad 3. *Affirmativè juxta Decretum.* Ad 6. *Negativè.* Ad 7. *Negativè.*

NEAPOLITANA.

IN loco Caſoriæ, quod eſt unum ex ſuburbiis Civitatis Neapolis, ubi adeſt Collegiata inſignis,
34 inter cujus Præpoſitum, & Canonicos ex una, & Parochos Civitatis ex alia parte, lite exorta circa præcedentiam, propoſitum fuit dubium.

An in Synodo Neapolitana, & aliis Functionibus publicis in dicta Civitate faciendis, debeatur præcedentia Præpoſito, & Canonicis Collegiatæ S. Mauri Caſalis Caſoriæ, vel potius Parochis Civitatis Neapolis, Sac. Congreg. Ponente Eminentiſs. Belluga, die 9. Decembris 1730. reſcripſit -- *Ad primam partem Affirmativè, & Negativè ad ſecundam, & amplius.*

ADDITIO XXIV.

Sequuntur alia conſimilia decreta ejuſdem Sac. Rit. Congregationis.

SUMMARIUM.

1 *Licitum non eſt Magiſtratui retinere ſcamnum, æqualiter elevatum cum ſcamno Capituli, è conſpectu Concionatoris: neque illud retinere à parte dextera.*

2 *Poteſt Capitulum, occaſione Concionum, recedendo à ſolito, ſcamnum ſuum retinere intra Presbyterium; & quid agendum, ſi opus ſit tranſportare Pulpitum.*

3 *Salutatio per Concionatorem facienda non eſt Capitulo, & Magiſtratui in confuſo, ſed cum prælatione Capituli.*

4 *Etiam Gubernatori, & Conſulibus Pax danda eſt per Manſionarium cum Inſtrumento, non autem per Subdiaconum cum amplexu.*

5 *Concordia inter Canonicos, & Magiſtratum, quòd Aſperſorium ſibi porrigatur à Magiſtro Cæremoniarum, in ingreſſu ad Eccleſiam, ſervanda eſt.*

6 *Non licet apponere Tapetem cum Pulvinari ante pedes Præbendati celebrantis, quando deſcendit vertendo terga Altari, pro impoſitione Cinerum, ac diſtributione Candelarum, & Palmarum, aut alia ſimili Functione.*

7 *Etiamſi Magiſtratus utatur eodem Tapete, & Pulvinari in iiſdem Functionibus.*

8 *Per Dignitates, & Canonicos, præſente Epiſcopo, in privatis Functionibus Eccleſiaſticis, adhibendæ non ſunt tam intra Eccleſiam Cathedralem, quam extra, Sedes cum brachiis, & ſubſelliis; ſed uti debent ſcamnis, ſeu ſcabellis, prout utuntur, eodem Epiſcopo Pontificalia exercente.*

9 *Neque iiſdem Dignitatibus, & Canonicis licitum eſt occupare dd. Sedes cum brachiis, abſente Epiſcopo, in Functionibus Eccleſiaſticis intra Eccleſiam, ſi illis non utantur aliæ ejuſdem Regni, ſeu Provinciæ Cathedrales.*

10 *Epiſcopo, Pontificalia exercenti, competit retentio Baldachini ſupra ſedem, poſitum è latere Altaris Majoris, dummodo non ſit pretioſum, nec auratum.*

11 *Etiamſi Capitulum omiſerit apponere Baldachinum ſuper Altare Majus; & ad illud apponendum debet Epiſcopus Capitulum cogere.*

12 *Presbyteris alicujus Eccleſiæ, quam non conſtat eſſe Collegiatam, non poteſt Epiſcopus indulgere uſum Rocbetti ſine manica, & Almutiæ cum caputio, ad inſtar aliarum Collegiatarum ejuſdem Diœceſis.*

13 *Hujuſmodi Inſignia neque etiam poteſt concedere Canonicis Cathedralis; quibus non competit manutentio in poſſeſſione, ſeu quaſi illa deferendi.*

14 *Epiſcopus tenetur ſolitam Conſecrationem Oleorum Sanctorum in Feria v. in Cœna Domini, facere in Eccleſia Cathedrali, ceſſante legitimo impedimento, & num. 16.*

15 *Data autem aliqua neceſſitate dd. Olea Sancta conſecrandi in alia Eccleſia Diœceſis, illa diſpenſari debent in Eccleſia Cathedrali Parochis totius Diœceſis, & num. 17.*

18 *Non poteſt Clerus cogi ab Epiſcopo, ad ſervandum votum jejunandi in Vigilia alicujus Sancti, tamquam Patroni Principalis, emiſſum à Magiſtratu alicujus Provinciæ, cum mandatis Procuræ omnium locorum.*

BONONIEN.

9. Decemb. 1730.

POnente Eminentiſſimo Origo, Magiſtratus Terræ Plebis occaſione reædificationis Eccleſiæ Collegiatæ inivit concordiam cum Capitulo anno 1728. circa modum ſedendi in Concionibus, in qua cum daretur pars dextera Magiſtratui; & quia Canonicus, qui contraxit non habebat ſpeciale mandatum, fuit impugnata à Capitulo, & dicta die propoſita fuerunt ſequentia dubia.

1. An aſſ. concordia, die 10. Febr. 1728. ſit ſervanda.

2. An liceat Magiſtratui retinere ſcamnum æquali- 1
ter elevatum cum ſcamno Capituli è conſpectu Concionatoris, & an ſit licitum illud retinere à parte dextera.

3. An Capitulum, occaſione Concionum, retinere
debeat ſuum ſcamnum intra Presbyterium, vel potius 2
ſervandus ſit ſtylus practicatus ante reſtaurationem Eccleſiæ.

4. An ſalutatio per Concionatorem Capitulo, &
Magiſtratui ſit peragenda in confuſo, vel cum præla- 3
tione Capituli, vel potius ſit omittenda.

5 An danda ſit à Subdiacono pax per amplexum Gubernatori, & duobus Conſulibus, reliquis verò Communiſtis à Manſionario, ſeu alio Sacerdote cum Pluviali per Inſtrumentum.

6. An teneantur Canonici per ſe, vel per alium præ- 5
ſentare Aſperſorium Magiſtratui in ingreſſu ad Eccleſ.

Reſcripſit Sac. Congreg. Ad 1. & 2. *Negativè.* Ad 3. *Affirmativè quoad primam partem, & Negativè quoad ſecundam, tranſportato Pulpito ſumptibus propriis Communitatis in ſitu commodo Capitulo.* Ad 4. *Eſſe faciendam cum prælatione Capituli.* Ad 5. *Eſſe dandam à Manſionario per Inſtrumentum.* Ad 6. *Eſſe ſervandam concordiam anni 1699. in qua convenitur, Aſperſorium eſſe præſentandum Magiſtratus à Magiſtro cæremoniarum.*

TERULEN. POENITENTIARUM.

Die 20. Auguſti 1729. Pon. Eminentiſſimo Belluga.

INter Promotorem Fiſcalem Curiæ Epiſcopalis, & Capitulum Cathedralis concordata fuerunt ſequentia dubia.

1. An liceat apponi Tapetem cum Pulvinari ante Pe-
des Præbendati celebrantis, etiam quando deſcendit 6
vertendo terga ad Altare pro impoſitione cinerum, ac diſtributione Candelarum, & Palmarum, & pro quacumque alia Functione.

2. An liceat, etiamſi ſequatur caſus, quòd Magiſtra- 7
tus Civitatis, vulgo Regidores utatur eodem Tapete, & pulvinari in eiſdem Functionibus.

3 An liceat præſente Epiſcopo eiſdem Dignitatibus,
& Canonicis intra, vel extra Eccleſiam Cathedralem 8
adhibere in privatis Functionibus Eccleſiaſticis ſedes cum brachiis, & ſubſelliis, aut ſolùm uti debeant ſcabellis, vel ſcamnis, quemadmodum utuntur Epiſcopo Pontificalia exercente.

4 An

4 An liceat eiſdem Dignitatibus, & Canonicis oc-
9 cupare eaſdem ſedes cum brachiis, abſente Epiſcopo, in Functionibus Eccleſiaſticis intra Eccleſiam, non obſtantæ oon uſu in Cathedralibus Hiſpaniæ.

5 An Epiſcopo Pontificalia exercenti competat re-
10 tentio Baldachini etiam pretioſi, & aurati ſupra ſedem poſitam è latere Altaris Majoris.

6 An eadem reteotio competat Epiſcopo, etiamſi
11 Capirulum omiſerit apponere Baldachinum ſuper Altare Majus.

Sacr. Congreg. reſcripſit d. die - Ad 1. *Non licere*. Ad 2. *Pro reformatione dubii*. Ad 3. *Negativè quoad primam partem, & affirmativè quoad 2.* Ad 4. *Negativè.* Ad 5. *Competere, dummodo non ſit pretioſum, nec auratum*. Ad 6. *Affirmativè: & Epiſcopus cogat Capitulum, ut ponat Baldachiuum ſuper Altare Majus*.

Repropoſito ſecuodo dubio die oona Decembris 1730. ſuit reſcriptum *Negativè*.

T R I V I C A N A.

Die 28. *Aprilis* 1730.

EPiſcopus Trivicanns conſuevit habitare in Terra Caſtelli, in qua adeſt Eccleſia Parochialis cum numero Presbyterorum, quam Epiſcopus refert eſſe Collegiatam; ſed Capitulum Cathedralis contendit contrarium, dicens eſſe mere Receptitiam; quòd comprobat, quia ejus prima Dignitas non eſt reſervata; quod ſecus foret, ſi eſſet Collegiata, ut notum eſt. Sed utrum ſit Collegiata, pendet lis in S. Congregat. Concilii. Epiſcopus propria authoritate dedit iiſdem Presbyteris Canonicis nuncupatis uſum quorundam inſignium, nempè Rocheti ſine manica, & Almutiæ cum caputio ad inſtar aliarum Collegiatarum Diœceſis Beneventanæ; adverſus quam conceſſionem recurrit Capitulum Cathedralis, & propooitur dubinm.

1. An conceſſio Inſignium, de quibus agitur, facta
12 ab Epiſcopo Trivicano RR. Presbyteris Venn. Eccleſiarum S. Joannis Baptiſtæ Canſi & S. Mariæ de Fratta Caſtelli pretenſarum Collegiatarum ſuſtineatur.

Sac. Congreg. prædicta die, Ponente Eminentiſs. Pico, reſcripſit: *ad primum Negativè*.

Ad Inſtantiam dictarum aſſ. Collegiatarum fuit propoſitum aliud dubium adverſus Capitulum Cathedralis nempe.

2. An Capitulum Cathedralis, Eccleſiæ Trivicanæ
13 ſit manntenendum in poſſeſſione, ſeu quaſi, deferendi Inſignia, de quibus agitur. Sac. Congregar. reſcripſit -- *Negativè quoad Inſignia conceſſa ab Epiſcopo Viglino, & moderno*.

Pro cujus intelligentia Capitulum hujus Cathedralis uſque ad annum 1704. non aliis Inſignibus uſum ſuit, quam quadam Mozetta violacei coloris lanea ſine caputio; ſed anno 1704. ſub Epiſcopatu dicti Epiſcopi Viglini obtinuerunt reintegrationem ad jus deferrendi Rocherum, & Mozettam cum caputio, quod decretum confirmatum ſuit à moderno Epiſcopo, nt ipſe retulit in ſua informatione, aſſerens dictum Decretum ab Anteceſſore proceſſiſſe prorſus inſcio, & cum actis falſis, & ſe etiam deceptum ſuiſſe: quibus documentis innititur relata reſolutio.

T R I V I C A N A.

28. *Aprilis* 1731.

ANno 1706. Epiſcopns ob malam ſuam valetudinem confecit Oleum Sanctum in Eccleſia S. Mariæ Terræ Caſtelli; & Archipresbyter dictæ Eccleſiæ prætendit illud diſtribuere; quæ res dedit motivum Canonicis Cathedralis recurrendi, & propoſita fuerunt duo dubia --

1. An Epiſcopus Trivicanus ſolitam Conſecrationem Oleorum Sanctorum in fer. v. io Cœoa Domini
14 teoeatur facere in Cathedrali.

2. An dato quòd Epiſcopus propter aliquam Canonicam neceſſitatem Oleorum Sanctorum conſecrationem faciat in aliqua Eccleſia Diœceſis, dicta Olea Sancta diſpenſari debeant in Eccleſia Cathedrali Parochis totius Diœceſis -- Sac. Congreg. die 19. Febr. 1707. reſcripſit -- *Ad primum Affirmativè, ceſſante legitimo impedimento. Ad ſecundum, Affirmativè*.

Præfata die 28. Aprilis 1731. ad inſtantiam Promotoris Fiſcalis fuit propoſitum dubium --

An ſit ſtandum, vel recedendum à Deciſis in Sac. 16
Congregat. die 19. Februarii 1707. tam quoad Eccleſiam, in qua fieri debeat conſecratio Olei Sancti in die Cœnæ Domini, quàm quoad Eccleſiam, in qua fieri debeat illius diſtributio in caſu -- S. C. ponente Eminentiſſimo Pico, reſcripſit -- *In Deciſis in omnibus, & amplius*.

A Magiſtratu Provinciæ Guipuſcoæ cum mandatis procuræ omninm locorum fuit emiſſum votum jejunaodi in vigilia S. Ignatii Loyolæ, tamquam Patroni principalis illius; quod cùm ſervare renuerit Clerus; propterea Epiſcopus tamquam Legislator Eccleſiaſticus il- 18
lum obligavit ad ejus obſervantiam. At reportavit Clerus Chyrographnm à ſ. mem. Benedicto XIII. quo improbatum fuit illud ſactum Epiſcopi, ſub die 21. Martii 1729. à quo cùm petita fuiſſet oris aperitio in S. C. Rit. die 3. Martii 1731. ponente Eminentiſs. Origo, fuit denegata, & iterum poſtulato receſſu à Deciſis die 15. Septembris, Sac. Congreg. ſtetit *in Deciſis*.

A D D I T I O XXV.

De capacitate Equitum Ordinum Militarium ad Beneficia Sæcularia.

A R G U M E N T U M.

Ao, & quando Beneficia, & Capellaniæ erectæ in Eccleſiis Ordinnm Militarium cenſeantur Regnlares, adeo nt Clericis Fratribus eorumdem Ordinum conferri valeant. Traditur diſtinctio Ordinum Militarinm, quòd ſcilicet aliqui ſint verè Regulares, alii verò non. An Equites D. Stephani, aliique conſimiles ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ, & ad quem effectnm; & firmatur eos eſſe capaces obtinendi Beneficia, & Penſiones.

S U M M A R I U M.

1 *Fratres Clerici Ordinum Militiarum, Territorium ſeparatum babentium, ſunt capoces abſque diſpenſatione Apoſtolica obtinendi Capellanias intra idem Territorium erectas, etiamſi ſolitæ fuerint conferri Clericis Sæcularibus, & affertur ratio, &* numer. 2.

3 *Amplia etiam quoad Capellanias, & Beneficis erecta in Eccleſiis Regularibus ipſorum Ordinum, qui non babent Territorium ſeparatum.*

4 *Et licèt ſint de Jurepatronatus, & ſive jure ſanguinis, ſive ad præſentationem conferenda veniant.*

5 *Limita, ſi appareat, Beneficia, ſeu Capellanias à Fundatoribus eſſe erectas pro ſæcularibus, & n.* 34.

6 *Beneficia, & Capellaniæ erigi poſſunt etiam in Monaſteriis, ſeu Eccleſiis Regularium de conſenſu tamen Superioris, & Ordinarii.*

7 *Monachis invitis, nullus acquirere poteſt Juſpatronatus in eorum Eccleſiis ad præſentandum Clericos Sæculares.*

8 *Ex Ordinibus Militaribus, alii ſunt verè Regulares, veluti Equites Hieroſolymitani.*

9 *Alii verò non cenſentur ſtrictè Religioſi; & qui ſunt.*

10 *Equites Clerici bujus ſecundi generis non ſunt incapaces Beneficiorum Sæcularium.*

11 *Contrariam ſeatentiam nonnulli Doctores tuentur.*

12 *Et pro bac opinione ſtat ſtylus Datariæ, quæ non ſolet providere buiuſmodi Milites de Beneficiis Sæcularibus, abſque diſpenſatione Apoſtolica, & ſolutione* componendæ.

13 *Equites D. Stephani, aliique conſimiles, non ſunt verè Religioſi, & quare.*

14 *Quale ſit Equitum D. Stephani Inſtitutum.*

15 *Solum impropriè, & abuſivè dicuntur Religioſi.*

16 *Ordo prædictus D. Stephani reputatur tamquam univerſitas, ad exercenda pietatis opera ordinata, & dicitur Eccleſiaſticus, utpotè auctoritate Apoſtolica confirmatus, & n.* 38. *&* 73.

17 *Ad dignoſcendum an aliqua Confraternitas, ſeu Collegium ſit Eccleſiaſticum, attenditur an fundatum, ſivè erectum fuerit auctoritate Ordinarii, & n. 39. & 79.*
18 *Perſonæ componentes Collegia ab Ordinario approbata, quamvis non poſſint dici Religioſæ, ſunt tamen verè Eccleſiaſticæ.*
19 *Equites D. Stephani reputantur Perſonæ Eccleſiaſticæ.*
20 *Non tamen rigoroſè, ſed habent qualitatem miſtam, quæ illos à puris Laicis, & à veris Eccleſiaſticis contradiſtinguit.*
21 *Confraternitas compoſita ex Perſonis Laicis, ſi fuerit fundata cum auctoritate Ordinarii, reputatur Eccleſiaſtica.*
22 *Bona Ordinis Militaris D. Stephani, ac etiam illa Commendarum, tamquam verè Eccleſiaſtica ſunt exempta ab oneribus laicalibus, & communitativis; non ita tamen bona patrimonialia ipſorum Equitum, & n. 44. 77. & 78.*
23 *Sereniſſimus Magnus Dux Etruriæ, tamquam Magnus Magiſter præfati Ordinis, exercet ſuper illum auctoritatem delegatam à S. Sede, à qua idem Ordo confirmatus fuit, cum exemptionem ab omni Ordinariorum ſuperioritate, & num. 74.*
24 *Juriſdictionis Eccleſiaſticæ capaces ſunt nedum Viri, ſed etiam Mulieres in vim privilegii Apoſtolici, & num. 75.*
25 *Equites D. Stephani olim reputabantur ſubſtantialiter, ac propriè Regulares, & uti tales repellebantur ab aſſecutione Beneficiorum Sæcularium.*
26 *Poſtmodum re maturius perpenſa, contraria invaluit opinio, & n. 27. & 28.*
29 *Incapacitas Beneficiorum Sæcularium propriè provenit ex diſparitate habitus, & profeſſionis.*
30 *Quæ verificantur in Canonicis Regularibus, aliiſque Fratribus Ordinum Militarium.*
31 *Stylus, quem ſervat Dataria, ſolutionis componendæ, reſpectu hujuſmodi Militum, quando providentur de Beneficiis Sæcularibus, ſeu Penſionibus, provenit ex eo, quòd præſupponit tacitam diſpenſationem qualitatis Militaris.*
32 *Prædictus tamen Stylus practicandus non videtur cum Militibus Ordinis D. Stephani, qui gaudent indulto obtinendi, & retinendi penſiones ſuper Beneficiis Sæcularibus cujuſcumque generis, & à quo Pontifice illud conceſſum fuerit, & quare, & de eadem capacitate remiſſivè.*
33 *A quo recenſeantur memoranda geſta multum anted. Ordinis.*
35 *Ubi memoratus ſtylus Datariæ viget reſpectu Militum, qui ex eorum Inſtituto obſtringuntur ſubſtantialibus votis Religionis, ſervandus videtur.*
36 *Non ita tamen quoad Milites D. Stephani, qui attenta uniformi, atque univerſali obſervantia paſſim providentur, abſque ulla diſpenſatione, de Beneficiis, & Canonicatibus non minus, ac reliqui Clerici Sæculares.*
37 *Cuique licitum eſt, ſecluſa Principis prohibitione, de Bonis propriis, non minus inter Subditos, quàm favore extraneorum pro libito diſponere.*
40 *Declaratur dec. in Bononien. exemptionis, 6. Junii 1705. cor. Card. Falconer. & n. 43.*
41 *A particularibus licitum non eſt arguere ad univerſalia, & affertur exemplum.*
42 *Diſpoſitio Juris communis correctoria caſum miſtum non comprehendit.*
43 *Expenditur Bulla Sixtina, prohibens alienationem Bonorum in Forenſes.*
46 *Diſcretivus modus loquendi diverſitatem arguit diſponendi in uno caſu ab alio.*
47 *Sub generali appellatione Univerſitatum, Collegiorum, & Communitatum, nulla facta mentione Eccleſiaſticitatis, non intelliguntur comprehenſæ univerſitates Eccleſiaſticæ.*
48 *Qualitas, in fine orationis appoſita, qualificat omnia præcedentia.*
49 *Declaratur quomodo procedat regula prædicta.*
50 *Qualitas appoſita, non ſimpliciter, & abſolutè, ſed cohærenter, & adhæſivè reformabilis eſt tantùm ad illas Perſonas, quibus reperitur adjecta.*
51 *In diſpoſitionibus correctoriis Juris communis, non admittitur extenſio, nedum ex identitate, ſed nec ex majoritate rationis, & n. 81.*
52 *Afferuntur in propoſito verba Conſtitutionis ſ. m. Clem. VIII. renovativa, & ampliativa præcedentis Bullæ Sixtinæ.*
53 *Bulla poſterior renovans, & declarans antecedentem, continere non debet nec plus, nec minus, quàm illa, quæ renovatur.*
54 *De natura declarationis eſt nihil de novo diſponere, ſed tantùm pandere in antecedente diſpoſitione contenta.*
55 *Admittenda non eſt interpretatio, quæ voluntati diſponentis diametraliter opponitur.*
56 *Dictio* præterea *in diſpoſitione, ſeu conſtitutione, appoſita eſt novæ legis indicativa, & tempus præteritum excludit.*
57 *Idem dicitur de clauſula* ut magis.
58 *Et ſimiliter de dictione* de cetero.
59 *Diſpoſitio, aliquid prohibens, ſine licentia diſponentis intelligitur de licentia expreſſa.*
60 *Verba novæ legis, quæ non percutiunt qualitatem aliquam incidenter, & adjectivè ad legem præcedentem connotatam, ſed directè, & principaliter reſpiciunt ſubſtantiam ipſius actus prohibiti, de illo verificari debent.*
61 *Oraculum vivæ vocis in hac materia Sixti V. per organum Cardinalis Monte, & Cardin. Montalti, & n. 62. & 82.*
63 *Nulla major haberi poteſt declaratio Legis, quàm illa, quæ ab ore ejuſdem Legiſlatoris proficiſcitur.*
64 *Aſſertioni Cardinalis Nepotis, ac primi Miniſtri Pontificii, qui ſuper intelligentia Legis ab eo latæ, ipſum conſuluit, plena fides adhibenda eſt.*
65 *Licentia opus non eſt ubi non adeſt prohibitio, & n. 84.*
66 *Utens jure ſuo non prohibito, non eget gratia, nec anguſtiam timet; & num. 85.*
67 *Relatio fieri debet ad ea, quæ magis congruunt diſpoſitioni, & diſponentis intentioni.*
68 *Mutuam correlationem, & cohærentiam habere debet epiſtola miſſiva cum epiſtola reſponſiva.*
69 *Deciſio non eſt ſupponenda, ubi conceſſa fuit facultas illam revidendi.*
70 *Amplia quando tributa fuit nova audientia.*
71 *Declaratur deciſio in Firmana commendæ, 16. Januarii 1677. cor. Priolo.*
73 *Non ſunt attendendæ reſolutiones, quæ ex diverſis circumſtantiis prodierunt.*
76 *Privatio pernéceſſe ſupponit habitum.*
80 *Ad Principem Sæcularem ſpectat recognoſcere an Collegia, vel Adunantiæ merè laicales in ſuo Dominio licitæ ſint, vel illicitæ, & quare.*
83 *Oblatio licentiæ quandoque fiat per modum ſuperfluæ exhibitionis ad favorem illorum, qui per poſſibile dubitarent illam eſſe neceſſariam.*

PRimum præmitteræ oportet, Fratres Clericos Ordinum Militarium, habentium Territorium ſeparatum, eſſe capaces obtinendi abſque diſpenſa-
tione Apoſtolica Capellanias intra ejuſdem Territo- 1
rii fines erectas, etiamſi ſolitæ fuerint conferri Clerici Sæcularibus, ut docet *Roderic. quæſt. Regular. 33. artic. 3. tom. 1. Mend. de Ordin. Milit. diſquiſit. 11. quæſt. 3. §. 1. numer. 20.* & ratio eſt, quia omnes Eccleſiæ ſitæ intra Territorium proprium Ordinum Militarium ſunt ipſi ſubjectæ, & Regula-
res cenſendæ ſunt, proindeque etiam omnia Bene- 2
ficia, & Capellaniæ in eis fundatæ Regulares ſunt, earundemque capaces exiſtunt Clerici Fratres prædictorum Ordinum, ut advertit *idem Mend. loc. ſup. cit. numer. 21.*

Quinimmò tales cenſendæ ſunt Capellaniæ, ſive
Beneficia erecta in Eccleſiis Regularibus ipſorum 3
Ordinum licèt non habentium Territorium ſeparatum; quia etiam iſta conferri valent Fatribus prædictis abſque ulla diſpenſatione, *Mend. d. quæſt. 3.
§. 1. numer. 24. ad 27.* quod idem Auctor extendit 4
etiam ad Capellanias, licèt ſint de Jurepatronatus, & ſive Jure ſanguinis, ſive ad præſentationem Patronorum conferendæ ſint, ex quo nulla extat prohibitio, quin ea obtineri poſſint à dictis Clericis Fratribus dictarum Militiarum, *Mend. loc. cit. §. 2. numer. 29. & ſeqq. & §. 3. numer. 36. & ſeq.*

Hæc

Digitized by Google

Hæc autem doctrina *P. Mend.* non videtur indiſtrictè
accipienda ; quia etſi Beneficia fundata in Eccleſiis
Regularibus præſumantur Regularia, & Regularibus
poſſint conferri, prout advertit *Rebuff. in prax. titul.
quotuplex ſit Beneficium, num. 6. quem ſequitur Maſcard.
de probation. concluſ. 172. n. 17. & dixit Rot. in una
Parmen. Prioratus, 5. Junii 1595. cor. Cordula*, ta-
men ſi ex illorum fundatione appareant inſtituta pro
5 Sæcularibus, licèt in Monaſteriis Regularium Sæcu-
laria remanent, ut optimè probat *Garz. in addit. de
Benefic. part. 7. cap. 10. num. 37.* & ita conſultus ait
ſe reſpondiſſe de Capellaniis fundatis in Eccleſiis
Militiarum S. Jacobi Calatravæ, & Alcantaræ, quas
ibidem concludit non poſſe dari Fratribus, & Reli-
gioſis eorundem Ordinum, ut etiam apparet ex ea-
rum fundatione, & uſu, & ſtylo illorum Regnorum,
ubi Fundatores ad eas vocant ſuos Conſanguineos,
unde eorum animus declaratur quòd voluerint ut ip-
ſæ Capellaniæ eſſent Sæculares pro Clericis Sæcula-
ribus; quandoquidem nulli prohibitum; ſed potius
permiſſum eſt Fundatoribus fundare, & inſtituere Ca-
pellanias in Monaſteriis, & Eccleſiis Regularium pro
Clericis Sæcularibus, de conſenſu tamen Superio-
6 ris, & Ordinarii, de quibus Beneficiis paſſim fiunt
collationes Clericis Sæcularibus, quod etiam compro-
bat *idem Garz. loc. cit. n. 37. verſ. etſi eſſent, in fin.*
& ex pluribus auctoritatibus ſubdit, quòd ideo ad id
7 requiritur etiam conſenſus ſuperioris, & Conventus;
quia Monachis invitis nullus poteſt acquirere Juſpa-
tronatus in eorum Eccleſiis, ſeu Altaribus ad præ-
ſentandum Clericos Sæculares.

Item diſtinguendum eſt inter eoſdem Ordines Mi-
litares: quidam enim ſunt verè, & propriè Ordines
Religioſi, ejuſque Inſtituti Sectatores, ob trium vo-
8 torum ſubſtantialium emiſſionem, cenſendi ſunt Re-
gulares; quia à ceteris Ordinibus S. Eccleſiæ nullate-
nus differunt, prout ſunt Equites S. Joannis Jeroſoly-
mitani ex collectis per *Eminentiſſ. Petram ad Conſtit. 2.
Anaſt. 4. ſect. 2. n. 1. 2. & 3. pag. 47. tom. 2.*

9 Milites autem S. Jacobi de Spatha, de Alcantara,
& S. Stephani non eſſe strictè Religioſos communi cal-
culo receptum eſt; maximè cùm eis deficiat votum
ſubſtantiale paupertatis; ac proinde non ſunt incapa-
ces Beneficiorum Sæcularium, prout reſolvit *Sac. Con-
greg. Concilii, 10. Novembris* 1599. cujus verba refert
*Pax-Jord. Lucub. Can. tom. 2. lib. 10. tit. 27. nu. 50.
Vrsian. de Jurepatronat. lib. 6. cap. 2. num. 16 & ſeqq.
Valenz. conſ. 115. numer. 13. Barboſ. de poteſtat. Epi-
ſcopi, part. 3. alleg. 57. num. 173. & ſeq. & de Ju-
re Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 7. numer. 22. & ſeqq.
Caſtropal. tom. 2. tract. 13. diſput. 6. punct. 2. §. 7.
num. 2. Eſcanno in propugnac. Hieroſol. diſt. 13. cap. 2.
numer. 3. & 16. & 29. Lezzana, quæſt. reg. capit. 5.
num. 43. tom. 2. Azor. tom. 1. lib. 13. capit. 3. quæſt.
2. in fin. Sanchez ad decal. lib. 7. cap. 29. annot. 109.
Murga de Benefic. quæſt. 3. numer. 942. Mend. diſput.
11. quæſt. 4 §. 3. numer. 2. Capon. diſcept. 108. nu-
mer. 71. Duard. in Bulla Cœnæ lib. 2. quæſt. 5. Con-
cluſ. 5. numer. 8. Paſqualig. de Jubil. quæſt. 38. numer.
6. Pignatell. tom. 6. conſult. 73. numer. 1. deciſ. 591.
part. 1. diverſ. deciſ. 228. part. 3. recen. deciſ. 33. nu-
mer. 5. cor. Zarat. tom. 2. Card. Petra ad Conſtit. A-
poſt. fol. 114. numer. 10. Rot. deciſ. 22. num. 5. poſt.
Antonell. de oner. & privil. Cleric.* ubi loquitur de Militi-
bus Jeſu Chriſti, & in terminis Equitum S. Stephani *in
voto impreſſo, p. 3. rec. dec. 229. Barb. d. alleg. 57. n. 173. p. 3.*

Contrariam ſententiam tuentur *Navarr. Mandoſ. Ro-
drig. & alii, quos refert ex Canoniſtis in d. cap. 2. nu-
mer. 9. Barboſ. de Jure Eccleſ. lib. 3. cap. 7. ſub num.
11 23. verſ. quamvis; & Sac. Congregat. Concilii apud
Garz. part. 10. cap. 10. num. 37. Corad. in prax. diſ-
penſat. lib. 6. cap. 1. numer. 21. & 27. Mend. de Or-
din. Militar. diſquiſit. 11. quæſt. 4. §. 2. num. 73.* &
pro hac opinione facit ſtylus Datariæ, quæ non ſo-
12 let providere hujuſmodi Milites de Beneficiis Sæcu-
laribus abſque diſpenſatione, & ſolutione *componen-
dæ*, de qua praxi teſtatur *Barboſ. lib. 3. cap. 7. num.
23. in fin. Mend. d. diſquiſit. 11. quæſt. 4. num. 71. &
72.* ubi rationem reddit, cur hæc diſpenſatio petatur,
*& n. 81. Petra ad Conſtit. Apoſtolicas, tom. 2. pag. 115.
num. 10.*

Sed quidquid ſit ſtatuendum de aliis Militaribus Ordi-
nibus ſupra recenſitis, aliiſque conſimilibus, videtur
indubiè dicendum noſtrum inclitum Ordinem S. Ste-
phani non debere connumerari inter illos, quorum In-
ſtituti ſectatores prorſus regulares, & Religioſi cen- 13
ſendi ſunt, cùm Equites noſtri ſolemnia vota non e-
mittant, nec profeſſionem ſolemnem poſt annum ad
formam Sac. Conc. Trident. ſed eorum principale In-
ſtitutum eſt pro Catholica fide pugnare; Thyrrenum, 14
& Mediterraneum Mare à Barbaris purgare & capti-
vos Chriſticolas redimere, prout comprobant enun-
ciativæ contentæ in Bullis Apoſtolicis ſuper ejuſdem
Inſtituti confirmatione emanatis, & pluribus in locis
notavit *Anſald. conſil. 12. num. 15. 39. & 44. & con-
ſil. 14. num. 4. & conſil. 32. num. 38.* & diſertè de-
cernitur in Statutis ejuſdem Ordinis in *tit. 1. cap. 3.
dell' Offizio, e Profeſſione de' Cavalieri; pag.* 80. poſt
„ hæc verba -- *Chiunque fa profeſſione d'eſſer Soldato di
„ queſta noſtra Milizia, ſappia, che egli fa profeſſione
„ della Milizia di Gesù Criſto; e il primo ufizio del Sol-
„ dato è preporre l'onor di Dio à tutte le coſe, obbedire
„ a i comandamenti della Divina Scrittura, ſervare i
„ precetti della S. Chieſa, combattere per la S. Sede
„ Apoſtolica, oſſervare la giuſtizia, ſoccorrere i Poveri,
„ ricuperare i Prigioni di mano dell' Infedeli, e final-
„ mente ſottentrare di buona volontà a qualunque perico-
„ lo per difeſa della Chriſtiana Religione, e per aumen-
„ to di eſſa eſporre non che la roba, la vita propria* --
Hinc eſt quòd Equites D. Stephani impropriè tan-
tùm & abuſivè dicuntur Religioſi; *Bertach. vot. de-
ciſ. 88. numer. 35.* & Ordo prædictus reputandus ve- 15
nit tamquam Univerſitas ad exercenda opera pieta-
tis ordinata, Eccleſiaſtica tamen, utpote Apoſtoli-
ca auctoritate confirmata; cùm confirmatio hujuſmo- 16
di Eccleſiaſticam qualitatem imprimat, prout in in-
dividuo firmavit *Rot. in Forolivien. Commendæ, 11.
Januarii 1709. §. Aſſumptum, cor. bon. memor. Cardin.
Scotto*; & regula eſt, quòd ad dignoſcendum an ali-
qua Confraternitas, ſive Collegium ſit Eccleſiaſti-
cum, unicè attenditur an ejus fundationi, ſive erectio-
ni acceſſerit auctoritas Ordinarii, ad tradita *per Ga- 17
briel. conſil. 162. numer. 7. lib. 1. Pignatell. conſult. Ca-
non. 21. 22. & ſeqq. tom. 4. Amoſt. de cauſ. piis, lib.
4. capit. 12. num. 7. Maſcard de probat. concluſ. 859.
numer. 1. tom. 2. Gonzal. ad regul. Cancell. Gloſſ. 5. §.
4. numer. 21. & ſeqq. Franc. de Eccleſ. Cathedral. ca-
pit. 25. numer. 77. Sperell. deciſ. 155. numer. 3.* Per-
ſonæ igitur componentes dicta Collegia approbata ab 18
Ordinario, licèt non poſſint dici Perſonæ Religio-
ſæ, ſunt tamen verè Perſonæ Eccleſiaſticæ, ut
videre eſt apud *Pignatell. conſultat. canon. 21. nu-
mer. 2. & ſeqq. tom. 4. Pellizar. Manual. Regul. tract.
1. capit. 3. ſect. 1. numer. 29. Anſald. conſil. 78. nu-
mer. 17. & 18. & conſil. 138. numer. 187. & pluri-
bus ſeqq. Sperell. deciſ. 2. ſub. numer. 120. lib. 1.* ubi
poſitis ſibi in objecto auctoritatibus laudatis in pri-
ma *deciſ. R. P. D. Kaunitz, emanata in dicta Foroli-
vien. Commendæ, 5. Maii 1706.* ita concludit -- *Sed
quidquid ſit de hoc, ſaltem ſunt Perſonæ Eccleſiaſticæ*,
ſubjiciens hac de re plures reſolutiones Sac. Congre-
gationis Immunitatis, *Duard. de Bull. Cœnæ, lib. 2.
conſult. quæſt. 5. ſub numer. 12.* ubi de Equitibus S. 19
Stephani ſermonem habens ait -- *quoniam hi Milites,
„ licèt non ſint perſonæ Religioſæ, ſunt tamen Perſonæ Ec-
„ cleſiaſticæ &c. Lotter. de Re Benefic. lib. 1. q. 36. n. 35.
Del Bene, de immun. lib. 1. c. 1. dub. 11. ſect. 1. n. 1. & n. 8.*
„ ibi -- *Dato non ſint verè, & ſubſtantialiter Religioſi, ſunt
„ tamen Perſonæ Eccleſiaſticæ -- Latiſſimè Carolus de Graſſ.
de effect. Clericat. effect. 1. ex nu. 109. uſque ad 114. No-
va. de elect. For. quæſt. 69. numer. 31. & ſeqq. Diana
coordinat. tom. 9. tract. 2. reſolut. 172.* ubi pariter de
Equitibus S. Stephani verba faciens, inquit -- *quia nume-
rantur inter Perſonas Eccleſiaſticas, & profitentur Religio-
nem approbatam à S. Pontifice -- Cortiad. dec. tom. 3. deciſ.
139. num. 35.* ubi innumeros Doctores affert; huic
ſeſe ſententiæ ſubſcribens *Card. De Luc. de Regal. di-
ſcorſ. 84. num. 10. & de Juriſdict. diſc. 92. ferè per
tot. & de credit. diſc. 118. numer. 5. 8. & 9. Rot. dec.
288. numer. 45. & ſeqq. cor. Bich.* ibi -- *Cujus Ordinis
„ Equites licèt verè Religioſi non ſint, ſunt tamen Perſo-
„ næ Eccleſiaſticæ.*

Non tamen rigorosè reputandi ſunt Milites noſtri
Ordinis Perſonæ Eccleſiaſticæ, ſed juxta diſtinctio-
nem *Rot. in Bononien. exemptionis*, 6. *Junii* 1708. *cor.*
Card. Falconer. §. His tali pacto, & ſeqq. inter *impreſſ.*
cor. eod. deciſ. 5. *tit. de Gabell.* habent qualitatem
miſtam, quæ illos à puris Laicis, & à veris Eccleſia-
ſticis contradiſtinguit; ideoque ordo iſte eſt Eccleſia-
ſticus, ratione confirmationis Apoſtolicæ, & non niſi
impropriè loquendo tales dici queunt ipſius Equites: eo-
dem prorſus modo, quò Confraternitas compoſita ex
Perſonis Laicis reputanda eſt Eccleſiaſtica, ſi fundata
31 fuerit cum auctoritate Ordinarii, prout *ex Rot. in*
d. Forolivien. Commendæ, §. Indeque inapplicabiles, cor.
Card. Scott. ac propterea Bona ejuſdem Ordinis, ac
etiam illa Commendarum gaudent exemptione ab
oneribus laicalibus, & communitativis, tamquam
32 verè Eccleſiaſtica, non ita tamen Bona patrimonialia
Equitum, quæ hujuſmodi exemptione non gaudent, ut
relatis Decretis SS. Congregationum Immunitatis, &
boni regiminis *dixit Rot. in dicta Bononien. exemptionis*,
§. In ſacra namque, & ſeqq. cor. Falconer. & in
dicta Forolivien. Commendæ, §. Rurſus, cor. Scott. &
in confirmatione, 1. *Julii* 1709. *§. Quaſi*; & videtur in
hoc propoſito *Bartacchin. vot. deciſ.* 92. *per tot.* ubi
pariter allegat plura Decreta dictæ Sacr. Congre-
gationis.

Quin adverſetur quod Ordo prædictus S. Stephani,
ac Bona, & Commendæ nullius Eccleſiaſticæ Perſo-
næ Juriſdictioni ſubjaceant, quinimmo à cujuſvis Or-
dinarii auctoritate ſint exempta, eæque maneant ſub
libera diſpoſitione Regiæ Celſitudinis Sereniſſimi
Magni Ducis Etruriæ ejuſdem Ordinis Magni Ma-
giſtri. Juriſdictio ſiquidem, quam præfatus Magnus
33 Magiſter ſuper dicto Ordine, ejuſque Commendis,
& Bonis exercet, profluit tamquam à Fonte ex con-
ceſſione Summi Pontificis Pii IV, qui in ejus Con-
ſtitutione, quæ incipit — *Altitudo*, de anno 1562. ex-
emit ab omni Superiate Ordinariorum Ordinem,
ejuſque Bona, & Commendas, illaque privativè ſub-
jecit Magno Duci, tamquam Magno Magiſtro ejuſdem
Ordinis, qui exercet ſupra dictum Ordinem de-
legatam auctoritatem à S. Pontifice, cùm in vim pri-
vilegii Apoſtolici, nedum Viri merè laici, ſed etiam
Mulieres ſint capaces Eccleſiaſticæ Juriſdictionis, ad
34 *text. in cap. dilecta* 12. *de maiorit. & obed. in cap.*
Novam de Pœnit. & remiſſ. & in cap. de Monialibus,
de ſent. excom. Fallar. in Suar. lib. 4. *de Immunit. ad*
Regn. Angl. cap. 2. *num.* 2. *Grat. conſ.* 61. *num.* 12.
& 23. *Pignattell conſ.* 45. *num.* 7. *tom.* 2. *Card. De*
Luc. de Benef. diſ. 73. *num.* 6. *&* 13. *Rot. dec.* 267.
num. 16. *cor. Bich. & in nullius Provinc. Hiſpalen. Juris*
amovendi Vicarium, §. 6. cor. Reverendiſſ. Molin. Decano,
& in individuo noſtri Ordinis *in d. Forolivien. Commenda*,
1. *Julii* 1709. *§. Nec ad evertendum, cor. Scott.*

35 Redeundo autem, unde non abs re diſceſſimus,
nempè ad examen, an Equites dicti Ordinis ſint capa-
ces abſque diſpenſatione Apoſtolica Beneficiorum Sæ-
cularium, quamvis ſub Pontificatu S. M. Sixti V. &
ex ejuſdem Summi Pontificis definitione ſolemni, Mi-
lites hujus Sacri Ordinis deputarentur ſubſtantiali-
ter, & propriè Regulares, ac uti tales repellerentur
ab aſſecutione Beneficiorum Sæcularium, teſte *Na-*
var. conſ. 10. *de Regular.* ; *& latius Garz. de Benefic.*
p. 7. *cap.* 10. *n.* 32. Nihilominus re maturè poſtmodum
diſcuſſa, contrarium reſolutum fuit pluries in Sacr.
36 Rot. & in Congregatione ſuper rebus Datariæ de-
putata, nec non etiam in Sacr. Congregatione Con-
cilii, & ſignanter in *Lucanien. Plebis*, 22. *Junii* 1579.
cor. Robuſter. ſequentis tenoris — Fuit concluſum quòd
,, hujuſmodi Parochialis Eccleſia Sæcularis, non va-
,, cavit per adeptionem Militiæ, ſeu Profeſſionem
,, Militum Sacerdotum, ſeu Clericorum S. Stephani;
,, quia talis Militia, & Profeſſio non eſt propriè Reli-
,, gio; ſicuti etiam in ſimilibus Militibus Hiſpanis, quòd
,, per illorum Profeſſionem, & Militiam Clericalem
,, non vacet penſio, fuit reſolutum in una *Tiraſonen.*
,, *Penſionis. cor. R. P. D. meo Seraphino*; nam licèt
,, per ingreſſum Religionis poſt profeſſionem vacent
,, ipſo Jure Beneficia prius obtenta, *cap. Benefic. de*
,, *Regular. lib.* 6. hoc tamen intelligebant Domini
,, in propria, & vera Religione, in qua emittun-
,, tur tria vota ſubſtantialia Paupertatis, Caſtitatis,
,, & Obedientiæ, juxta *text. in cap.* 5. *de Stat. Re-*
,, *gular.* cum aliis *per Abbat. in rubr. de Regular. num.*
,, 1. ſed non in iis, quæ non ſunt verè, & propriè
,, Religiones; & in materia privationis, ſeu vacationis
,, ipſo Jure, quæ eſt ſtricti Juris, in dubio non indu-
,, citur privatio, ſeu vacatio ipſo Jure. *Gloſſ. in c.*
,, 1. *de Sagittar.* cum aliis per *Præpoſit. Alexand. Ca-*
,, *non. Salonitanæ, num.* 3. *diſt* 63. & alias, ut bene
,, in *d. dec. & votis Dominorum*,

Chriſtophorus Robuſterius de Samat,
Rot. Auditor,

Adeſt etiam in hac materia votum trium Domi-
norum Auditorum Sacr. Rot. Romanæ ſuper eodem
articulo, an Equites Milites S. Stephani ſint capaces
Beneficiorum Sæcularium, impreſſum in principio Sta-
tutorum dicti Ordinis, *pag.* 35. repetitum *p.* 3. *rec.*
225. *ſequen. tenoris*.

,, Puto Milites S. Stephani eſſe capaces Benefi-
,, ciorum Sæcularium, quia ex reſolutionibus aliàs in
,, Rota factis, tam coram R. P. D. meo Decano in
,, una Tiraſonen. Penſionis, ſub die 10. Decembris
,, 1570. quàm etiam R. D. Oriolen. in una Luca-
,, na Plebis, ſub die 22. Maii 1579. conſtat iſtos
,, Milites, non eſſe verè, ac propriè Regulares. Li-
,, cèt enim habent quendam vivendi modum à Papa ap-
,, probatum, non ideo dicuntur habere regulam, cùm
,, non profiteantur illa tria vota, Paupertatis, Ca-
,, ſtitatis, & Obedientiæ, quæ pro baſi, ac fundamen-
,, to, & perfectione cujuslibet Religionis neceſſa-
,, ria ſunt, *cap. ad Monaſterium, de Stat. Monachi*, ma-
,, ximè cùm proprio non careant, & in Domibus
,, cum Uxoribus propriis vivant, quò caſu non di-
,, ci propriè profeſſos, tradit *Specul.* dicens ita per
,, *Clemen.* fuiſſe judicatum in *tit. de Stat. Monach.*
,, *quæſt.* 36. *ſub num.* 42. & poſt Joannem *de Li-*
,, *gnan. & Laurentium de Rodulphis in Clemen.* 2. *de*
,, *præbend.* tradit *Abb. in cap.* 2. *ſub num.* 15. *de for.*
,, *competen. & in rub. de Regular. num.* 4. ubi dicit
,, quòd licèt Equites Jeroſolimitani, qui matrimonio
,, non utuntur, & obedientiam promittunt, largo modo
,, dici poſſint Religioſi; tamen Rectores Hoſpitalium
,, deferentes certum habitum, qui utuntur matri-
,, monio, nec etiam largo modo dicuntur Religioſi,
,, quod etiam voluit Sum. Ang. in verbo Religio-
,, ſus, num. 1. ubi ait viventes ſub certa regula, ſi
,, utantur Matrimonio, non eſſe, nec ſtrictè, nec
,, largo modo Religioſos; & ex auctoritate *D. Tho-*
,, *mæ in* 2. 2. *q.* 586. *art.* 4. *in fin.* dicentis, quòd il-
,, li modi vivendi, ſecundùm quos homines matri-
,, monio utuntur, non ſunt ſimpliciter, & abſolutè lo-
,, quendo Religiones, tradit *Sot. de Juſt. & Jur. lib.*
,, 7. *quæſt.* 3. *art.* 2. *circa fin. verſ. ſed de Commenda-*
,, *tariis Equitibus*, ubi concludit, quòd votum perpetuæ
,, Caſtitatis requiritur ad Religionis perfectionem,
,, unde tollitur quòd dici poſſet de promiſſione Ca-
,, ſtitatis, quam faciunt iſti Milites in ſuſceptione
,, habitus; quia cùm habeant Uxores, intelligitur
,, tantùm de pudicitia, ſeu Caſtitate conjugali, ut
,, tradit *Abb. in d. cap.* 2. *ſub. num.* 51. quæ non ſuffi-
,, cit, ut patet ex *ſupra cit.* Ultra quod deficit et-
,, iam aliud votum ſubſtantiale Paupertatis, quæ
,, non promittitur ab iſtis Militibus, nec ſervatur,
,, cùm habeant proprium; ut patet ex eorum Statutis,
,, & tradit *Abb. ubi ſup. ſub d. n.* 51. Item deficit vo-
,, tum obedientiæ, quæ cùm promittatur reſtricta ad
,, hoc, ut quis dicatur Regularis, niſi talem profi-
,, teatur obedientiam, quæ ſit Monacalis, hoc
,, eſt, ut per eam omni ſuæ voluntati renuncia-
,, tum, & omnis commiſſa voluntati Superioris cen-
,, ſeatur, *cap. Non dicatis* 12. *quæſt.* 1. adeoque non ſuf-
,, ficit, quòd ſimpliciter promittatur, cùm etiam
,, Canonici Sæculares illam promittant, *cap.* 3. *& cap.*
,, *His, quæ de maior. & obedientia*, ſed debet exprimi,
,, quòd ſit Monacalis, *Archidiaconus in c. Ut lex* 27. *qu.*
,, 2. *quæſtion.* 1. *Cardin. in Clemen.* 1. *in* 2. *quæſt. de Re-*
,, *lig. Domibus*; *Cald. in conſil. ult. de Regul.* unde tanto
,, minus debet ſufficere in iſtis Militibus, quorum
promiſſio

Digitized by Google

,, promiſſio eſt reſtricta juxta Statuta, & Ordinatio-
,, nes Militiæ, & propter uſum Matrimonialem ſer-
,, vari non poteſt, ut dicit *Abb. in d. cap. 2. de for.*
,, *competen. ſub num. 1.*

Seraphinus Oliverius Razzalius Rot. Decan.
Hieronymus Pamphilius Rot. Audit.
Pompejus Arigonius Rotæ Audit.

Conſonat itidem Decretum Sac. Congregationis ſu-
per rebus Datariæ Urbis, de die 11. Septemb. 1591.
emanatum pro quodam Pompejo Lentulo Diacono Ti-
burtino, Milite S. Stephani, qui ſupplicavit ſibi pro-
videri de Canonicatu S. Mariæ in Via lata, non ob-
ſtante quod eſſet Regularis dictæ Militiæ, per hæc
verba.

28 ,, Congregatio ſuper rebus Datariæ cenſuit, quòd
,, ſi Militia S. Stephani cùm non ſit propriè Reli-
,, gio, nec in ea emittantur tria vota ſubſtantialia,
,, non impedit, quominus Milites poſſint retinere Be-
,, neficia Sæcularia, ut ita fuit deciſum de anno
,, 1579. 22. *Maji in una Lucanenſi Plebis*, *coram* R.
,, *P. D. Robuſterio*, poſſet, ſi Sanctiſſimo D. N. pla-
,, cet, indultum dictæ proviſionis ſibi concedi, & eo
,, magis, quia votum obedientiæ non videtur incom-
,, patibile cum Beneficiis Sæcularibus; nam Sacer-
,, dotes exempti à ſervitio Religionis, & non Sa-
,, cerdotes, poſſunt inſervire per interpoſitam Per-
,, ſonam, ut in Conſtitutionibus dictæ Militiæ,
,, *cap. 9.*

Hanc ſententiam tenuit etiam Sacr. Congregatio
Concilii, die decima Novembris 1609. reſpectu Mi-
litum S. Jacobi de Spata, eandem vivendi rationem
ſervantes, liberam ab onere trium votorum ſolem-
nium, ad inſtar Militum S. Stephani, ut ex ſequen-
ti decreto relato per *Eminentiſs. Petram ad Conſtitut.*
5. Alexandri III. ſect. unic. num. 10. *tom.* 2. *fol.* 114. —
Sacra Congregatio cenſuit, ,, Milites Regulares Mi-
,, litiæ S. Jacobi de Spata, alioſque hujuſmodi non
,, emittentes omnia tria vota ſubſtantialia, videlicet
,, Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ, non eſſe
,, incapaces Beneficiorum Sæcularium, ſive ſimpli-
,, cium, ſive Curatorum, quatenus ſint Clerici, &
,, etiam Penſionum. Et ex hac reſolutione; *Garz.*
de Benefic. loc. ſup. cit. §. 1. cap. 4. n. fin. parte 7. recedit
à prius firmatis, aliaſque ſimiles reſolutiones refert
Barboſ. de poteſt. Epiſc. part. 3. alleg. 57. nu. 173. & ſeqq.
& ad Concil. Trid. ſeſſ. 14. cap. 11. nu. 8. Card. de Luc. ad
idem Concil. diſc. 13. n. 3. & 4.

Porrò incapacitas Beneficiorum Sæcularium propriè
29 provenit ex diſparitate habitus, & profeſſionis, jux-
ta cenſuram *text. in can. 9. 16 quæſt. 1. Clem. 1. de elect.*
eaque verificatur in Canonicis Regularibus, aliiſque
30 Fratribus Ordinum Militarium, qui cenſentur verè
Religioſi, prout declaravit Sacr. Congregatio Con-
cilii *in una Portugallien. de anno 1652. relat. apud Card.*
Petram ad dict. Conſtitut. 5. Alexandr. III. ſect. unic. ſub
numer. 10.

Et quamvis Dataria de ſtylo ſervet etiam in hu-
juſmodi Militibus ſolutionem *Componendæ*, præſuppo-
31 nendo tacitam diſpenſationem propter aſſertionem Mi-
litaris qualitatis, quando hujuſmodi Milites providen-
tur de Beneficio ſæculari ſeu Penſionibus, ut obſer-
vat idem *Petra*, *loc. proximè citato*, attamen hujuſmo-
di ſtylus, nullatenus practicabilis videtur cum noſtris
Militibus, qui gaudent Indulto Apoſtolico obtinendi,
& retinendi Penſiones ſuper Beneficiis Sæcularibus
cujuſque generis, iſtis conceſſo à S. M. Pio IV. &
32 confirmato à S. Pontifice Sixto V. ut diſtinguendo
inter eos Milites, qui fruuntur hujuſmodi Indulto,
& alios eo non gaudentes dicit *Eminentiſs. Petra ad*
d. Conſtitut. 5. Alexandri III. ſec. 6. unic. n. 10. circa fin.
pag. 115. quod quidem Indultum ab eodem S. Ponti-
fice Sixto V. confirmatum, & ampliatum fuit ex
motivo quòd Milites noſtri pro Dei, & Chriſtiani
Nominis gloria, ac Fidei Catholicæ defenſione con-
tra Infideles fortiter, & magna cum laude dimicant,
eorumque Triremes, & marittimæ copiæ ad Maris
Mediterranei, & oræ marittimæ totius ferè Italiæ
tuitionem, & ad coercendas Turcarum, & aliorum
Pyratarum incurſiones magnum adjumentum affere-
bant, prout legitur in Bulla ejuſdem S. Pontificis de
anno 1590. & in ſubſequenti Summi Pontificis Pau-
li V. de anno 1608. in qua ex eodem motivo con-
ceſſa fuit dictis Equitibus noſtri Ordinis facultas ob-
tinendi Penſiones ſuper quibuſcumque Beneficiis, et-
iamſi fuerint Uxorati, & Bigami uſque ad ſummam
Ducatorum 400. auri de camera. Circa capacitatem
dd. Penſionum videndæ ſunt *deciſ. 4. 6. 7. 8. & 9. co-*
ram bon. memor. Cardin. Falconerio inter ſuas ſub tit. de
Penſionibus.

Memoranda geſta noſtri Sacri, & Incliti Ordinis
ad hæc uſque tempora luculenter collecta, & deſcri-
pta habentur à P. Fulvio Fontana Soc. Jeſu, in libro 33
33. ſub titulo *I Pregi della Toſcana nell' impreſe più*
ſegnalate de Cavalieri di S. Stefano, in lucem edito de
anno 1701. in quo recenſetur quanta virtute Equites no-
ſtri pro Fidei defenſione, & propagatione vitam ſuam,
& opes promptè quibuſvis periculis exponendo adver-
ſus Infideles dimicarunt.

Complectendo autem in unum omnia, quæ circa
hanc materiam adnotavimus; dicimus, primò Beneficia,
& Capellas, erectas intra fines Territorii, ſive etiam
in Eccleſiis Ordinum Militarium propriè Regularium
poſſe conferri Clericis profeſſis eorundem Ordinum,
cùm præſumantur Beneficia Regularia, maximè ſi 34
iiſdem conferri ſolita fuerint; ſecus verò ſi ex fun-
datione conſtet inſtituta fuiſſe pro Clericis ſæculari-
bus, ut ultra adductos bene diſtinguit *Corrad. in prax.*
Benefic. lib. 1. cap. 6. à n. 328. ad n. 331.

Secundò; quòd Equites Milites, qui ex eorum In-
ſtituto non adſtringuntur ſubſtantialibus votis Reli-
gionis, quamvis Ordo ipſe, & eorundem Militum
cœtus, ſive Univerſitas, tamquam erecta auctorita-
te Apoſtolica, ſit Eccleſiaſtica, nihilominus iidem
Equites non ſunt niſi largo modo, & impropriè Regu-
lares, ideoque de ſtricto Juris rigore capaces ſunt Bene-
ficiorum ſæcularium, abſque diſpenſatione Apoſtolica. 35
Ubi verò viget ſtylus obtinendi diſpenſationem Apo-
ſtolicam, videtur ſervandus, ut monet *Card. Petr. ad d.*
conſtit. 5 Alexandri III. ſect. unic. num. 10.

Tertiò denique, quòd contra Equites noſtri Ordinis
D. Stephani, qui inter Regulares nunquam recenſeri
valent, quinque ex prænarratis Indultis Apoſtolicis
ſunt capaces retinendi, & acquirendi Penſiones ſuper
quibuſcumque Beneficiis ſæcularibus, non tantùm de
ſtricto Juris rigore; verum etiam attenta uniformi, &
univerſali obſervantia, juxta quam abſque ulla diſpen- 36
ſatione, non minus ac reliqui Clerici ſæculares provi-
dentur de Beneficiis, & Canonicatibus, tam ab Ordi-
nariis, quam à Sede Apoſtolica; non poteſt militare
ſtylus contrarius Datariæ, prout militat in aliis conſi-
milibus Militaribus Ordinibus; quo attento, licèt,
ut diximus, Jus eiſdem aſſiſtat, opus habent Apo-
ſtolica diſpenſatione.

Sequuntur geminæ deciſiones in Forolivien. Com-
mendæ, ſuperius allegatæ.

R. P. D. SCOTTO,

Forolivien. Commendæ,

Veneris 11. Januarii 1709.

EX defectu Beneplaciti Sanctæ Sedis à Conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, & ſignanter illa ſan. me-
mor. Sixti V. inter ejus impreſſas in ordine la 3. requi-
ſiti in alienationibus bonorum, quæ fiunt in Forenſes,
nullam, ac irritam in gradu appellationis à Judicato
contrario R. P. D. mei tunc A. C. Aldrovandi declara-
verat Sacra Rota, præviis geminis deciſionibus ſub die-
bus 5. Maji 1706. & 6. Junii 1707. coram R. P. D. meo
Kaunitz editis, Erectionem Commendæ Ordinis Mili-
taris S. Stephani, quam ſuper ejus bonis ſitis in Sta-
tu Eccleſiaſtico fecerat uſque ab anno 1592. Alexan-
der de Baldracanis. Verùm directa mihi ulterioris
appellationis cauſa, & acriori, novaque etiam defen-
ſionis methodo Jura ſua promovente eodem Equeſtri
Ordine unà cum illius Commendatario Marchione
Thoma Ximenes, quamvis ſuper Dubio — *An Senten-*
tia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda -- Nulla ſub die-
bus 16. Januarii, 16. Martii, & 4. Junii mox elapſi
anni, ob ſuffragiorum ſciſſuram, capi valuerit reſolu-
tio,

tio, hodie tamen ſuffragantibus omnibus Dominis, reſ-
ponſum accepi, *pro ejuſdem ſententiæ Inſirmatione*.
Baſis reſolutionis ſtetit ſuper duplici propoſitione,
altera nempè, quòd Sacra Religio Sancti Stephani ſit
Univerſitas Eccleſiaſtica, & altera, quòd Conſtitutio
Sixti V. prohibitiva alienationem Bonorum, quæ
ſunt in Forenſes, non extendatur ad illas diſtractio-
nes, quæ prodeunt ſavore earundem Univerſitatum.
Ex quibus præmiſſis neceſſaria reſultabat conſequen-
tia, quòd Erectio controverſæ Commendæ neutiquam
affici poſſet nullitate per dictam Conſtitutionem in-
flicta, ſed undique valida cenſenda eſſet, quia, ſe-
37 cluſa Principis prohibitione, cuique licitum eſt de
propriis Bonis non minùs inter Subditos, quàm fa-
vore Extraneorum pro libito diſponere, ad *Text. in
leg. dudum, Cod. de contrah. emption. Rota deciſ.* 2229. *n.*
18. *coram Coccino, & deciſ.* 165. *num.* 6. *part. prima rec.*
Aſſumptum autem primæ propoſitionis, quòd ſci-
licet Religio, ſive Ordo Militaris Sancti Stephani ſit
Univerſitas pollens qualitate eccleſiaſtica, ex eo de-
ſumebant Domini, quia illius Erectio ſub Regula
Sancti Benedicti ad pietatis opera, & præcipuè Mau-
ros, & Turcas infenſiſſimos Chriſtiani nominis ho-
38 ſtes à Mari Tyrreno propulſandos ordinata, confir-
mationis Apoſtolicæ robur promeruit per Conſtitutio-
nem ſan. mem. Pii IV. inter impreſſas ejuſdem Pon-
tificis, in ordine la 60. Quapropter quidquid ſit de
Militibus hujus Ordinis in particulari, an ſint Per-
ſonæ Eccleſiaſticæ, vel ſaltem Religioſæ, nec ne:
Super quo ſuperfluum exiſtimarunt Domini quidquam
decernere, undique certum viſum fuit, quòd Ordo
ipſe collectivè ſumptus, & abſtractivè à Perſonis
particularibus, Eccleſiaſticus cenſendus eſſet; quia
præcipuum, & unicum contradiſtinctivum ad digno-
ſcendum, an aliquis Cætus, Collegium, vel Univer-
ſitas ad exercenda pietatis opera ordinata, ſit Eccle-
ſiaſtica nec ne, illud eſt, an fuerit authoritate Su-
perioris Eccleſiaſtici inſtituta, vel ſucceſſivè ab eodem
confirmata, ut eſt obvium exemplum in Confrater-
39 nitatibus, quibus licèt ex Perſonis merè laicis com-
poſitis, ſimplex etiam Ordinarii auctoritas qualita-
tem Eccleſiaſticam imprimit, ac ſuperimponit ad tra-
dita per *Gabriel conſ.* 162. *num.* 7. *lib. primo; Pignattel.
tom.* 4. *conſul.* 21. *num.* 2. *Amoſtaz. de Cauſis Piis, lib.* 4.
cap. 12. *num.* 7. *Franceſ. de Eccleſ. Cathedr. cap.* 25. *n.* 77.
Card. de Luc. de al.ea. diſc. 1. *num.* 11. *Rot. dec.* 248. *n.* 19.
p. 21. *recent.*
Indeque inapplicabiles reddebantur termini Deci-
ſionis in Bononien. Exemptionis, 6. Junii proximè
præteriti coram R. P. D. men Falconerio editæ. In
40 illa enim agitur de perſonis ſingularibus Equitum,
à quibus non valet argumentum ad totum Ordinem,
cùm à particularibus non liceat arguere ad univer-
41 ſalia eo modo, quo à perſonis particularibus Con-
fraternitatum, quæ laicæ ſunt non poteſt argui, quod
etiam Confraternitas ipſa ſit laica, quando eſt fun-
data auctoritate Ordinarii. Quinimò antedicta Deci-
ſio R. P. D. mei Falconerii viſa eſt potiùs apertè re-
torqueri contra illos de Savorellis, & Merendis ſub-
ſtinentes nullitatem Erectionis Commendæ. In illa
ſiquidem *§. His.tali pacto, & ſequent.* firmatur, Mi-
lites dicti Ordinis Sancti Stephani, licèt non ſint pro-
priè Eccleſiaſtici, habere tamen qualitatem miſtam,
quæ illos à puris Laicis, & à veris Eccleſiaſticis con-
tradiſtinguit. Ex quo conſequebatur, quòd illorum
Ordo non eſſet comprehenſus ſub diſpoſitione Bullæ
Sixtinæ, quæ tamquam loquens in caſu ſimplici, &
reſtrictiva illius libertatis, quam quilibet habet à Ju-
42 re de re propria ad libitum diſponendi, & ſic Juris
communis correctiva, non valet comprehendere ca-
ſum miſtum, *Card. de Luca de ſucceſſ. diſc.* 3. *num.* 16.
Rot. dec. 358. *num.* 27. *cor. Bich. & dec.* 547. *numer.* 11.
part. 19. *recent.*
Rurſus antedicta Deciſio in *§. In ſacra namque, &
pluribus ſequent.* relatis Decretis Sacrarum Congrega-
43 tionum Immunitatis, & Boni Regiminis elaboratè di-
ſtinguendo Bona Patrimonialia Equitum ab illis Re-
ligionis, & Commendarum firmat: iſta tamquam Ec-
cleſiaſtica gaudere exemptione ab oneribus laicalibus,
& Communitativis, ex quo neceſſariò conſequitur,
quòd etiam Ordo ipſe à fortiori ſit Eccleſiaſticus,
dum qualitatem Eccleſiaſticam propriis Bonis impri-
mit, quodque Bona Commendarum ſint Eccleſiaſti- 44
ca tradit etiam *P. Mendo de Ordin. Milit. diſq.* 1. *queſt.*
14. *num.* 233.
Firmata itaque prima parte aſſumpti, tranſeundo
ad ſecundam, quòd Bulla Sixtina non comprehen-
dat Univerſitates Eccleſiaſticas, reſultare viſum fuit ex
tenore ejuſdem Conſtitutionis, quæ alienationem bo- 45
norum in Forenſes per hæc verba prohibet, ibi — *Vende-
re, &c. in aliquam Communitatem, Univerſitatem, Col-
legium, vel perſonam extraneam, ſeu forenſem, quæ nobis,
& dictæ Sedi ratione temporalis Juriſdictionis ſubdita, &
ſuppoſita non ſit, cujuſcumque Dignitatis, ſtatus, gradus,
conditionis, & qualitatis exiſtat, etiamſi, ut præfertur, Im-
periali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate, & Di-
gnitate etiam Eccleſiaſtica, quæ ſpecialem, & individuam
mentionem requireret, prædita ſit, &c.* — Ex quibus om-
nibus verbis eliciebant Domini, quòd Pontifex duo per-
ſonarum genera contradiſtinxit, perſonas ſcilicet
particulares & perſonas fictas, ſive civiles, Univer-
ſitates nempè, Communitates, & Collegia, & diſ-
cretivè de illis diſponendo, ubi Sermonem habuit de
perſonis veris prohibitionem expreſſè direxit etiam ad
illas, quæ eccleſiaſtica Dignitata pollerent; ubi verò
mentionem fecit de perſonis fictis, & civilibus, quali-
tatem eccleſiaſticam conſulto omiſit, illas enumeran-
do per verba generalia *Communitatem, Univerſitatem,
& Collegium*; unde ex hujuſmodi diſcretivo modo lo-
quendi apertè convincebatur, quòd prohibitio in perſo-
nis particularibus, & veris comprehendat quidem et-
iam illas, quæ Eccleſiaſtica qualitate potiuntur, ſed
non extendatur ad Collegia, & Univerſitates tali
qualitate præditas, quas diverſo modo, & appoſitè re-
ticita dicta qualitate Pontifex contradiſtinxit, ad *Text.* 46
*in leg. unica, §. Sin autem, Cod. de caduc. toll. Rot. deci-
ſion.* 678. *numer.* 2. *& deciſ.* 1106. *num.* 9. *coram Eme-
rix Junior.*
Potiſſimè quia ſub generali nuncupatione Univer-
ſitatum, Collegiorum, & Communitatum, nulla fa-
cta mentione Eccleſiaſticitatis, ſemper intelligi debe-
ant comprehenſa tantùm Collegia, & Univerſitates
Laicæ; nec veniunt Eccleſiaſticæ, niſi de illis fuerit 47
facta ſpecialis, & individua diſpoſitio, ad tradita per
*Franc. in cap. ult. verſic. Quod autem, de Immunit. Eccle-
ſiaſt. Del Bene, eodem tract. cap.* 8. *dub.* 11. *ſect.* 1. *num.*
11. *Antunez. de Donat. reg. lib.* 2. *par.* 3. *cap.* 43. *num.* 40.
cum aliis apud. Reverendiſs. Zaulum ad *Statut. Favent.
par.* 2. *rubr.* 6. *lib.* 6. *num.* 1.
Neque obſtare viſum fuit, quòd cùm mentio qualita-
tis Eccleſiaſticæ in fine orationis appoſita fuerit, quali-
ficare debeat omnia antecedentia; & ſic etiam Uni-
verſitates, & Collegia in eadem periodo enunciata, 48
juxta regulam, de qua *Bartol. in leg. Seja, §. Cajo, ff.
de fund. inſtruct.* Nam ultra quòd regula prædicta pro-
cedit ſolùm, ubi agitur de clauſula, vel adjectione,
quæ reſpiciat modum ad totam diſpoſitionem congruè
referibilem; non autem ubi, prout hic, agitur de ſim- 49
plici qualitate particulariter certis tantùm perſonis ad-
jecta, ut benè explicant *Soccin. Jun. conſ.* 128. *numer.*
100. *vol.* 1. *Fontanell. deciſ.* 43. *num.* 10. *Rota deciſ.*
263. *num.* 5. *coram Merlin. & deciſ.* 633. *num.* 18. *&* 19.
par. 18. *recent.* In præſenti ceſſare viſa eſt quælibet
difficultas; quia qualitas Eccleſiaſtica non fuit appo-
ſita ſimpliciter, & abſolutè, ſeu independenter, &
de per ſe, ſed adjectivè, & adhæſivè ad dignitatem,
ſtatum, gradum, & conditionem, ibi — *Etiamſi, ut
præfertur, Imperiali, Ducali, vel alia quavis auctoritate,
vel dignitate etiam Eccleſiaſtica.* Ideoque ſicuti aucto-
ritas Ducalis, vel Imperialis verificari non poſſunt,
niſi in particularibus perſonis, non autem in Colle-
giis, & univerſitatibus, ita qualitas Eccleſiaſtica per
modum adjectivi cohærenter, & per continuatum ſer-
monem appoſita, referibilis erat tantùm iiſdem par- 50
ticularibus perſonis, nec poterat adaptari Univerſi-
tatibus, & Collegiis ſuperiùs ſeorſim, & diſtinctè ex-
preſſis, niſi vim literæ inferendo ad *Text. in leg. ſed
& ſi adiiciatur,* 13. *ff. pro ſocio, Rota deciſ.* 556. *numer.*
14. *par.* 18. & in his terminis *deciſ.* 546. *num.* 20. *par.*
19. *recent.*
Minùs relevat, quòd Bulla Sixtina ſit realis tam-
quam principaliter directa in res alienari prohibitas,
proin-

proindeque cnmprehendat etiam diſpoſitinnes ſactas in
Univerſitates eccleſiaſticas, vel in omnem caſum
ad illas extendenda ſit ex identitate rationis, conſu-
lendi ſcilicet ſubditorum utilitati, qui fuit primarius
finis Legislatoris. Siquidem, quòd Bulla ſit realis non
ſubſiſtit in facto, cùm imò ex illius contextu prima-
rio, & principaliter directa appareat in perſonas Sta-
tus Eccleſiaſtici alienare prohibitas, & Forenſes ad
acquireodum inhabitatas. Extenſio verò ex identita-
te rationis non poterat admitti, quia cùm verſemur
in Conſtitutione correctoria Juris Communis, utpote
51 reſtringente naturalem libertatem, quæ unicuiqoe com-
petit de rebus ſuis ad libitum diſponendi, tantùm ca-
pere debet, quantum verba ſonant; nec permittitur
ulla extenſin nedum ex identitate, ſed nec ex majn-
ritate rationis, ut loquendo de hacmet Bulla tradunt
*Rocca diſput. jur. cap. 57. num. 74. Rota, deciſ. 510. nu.
4. & 5. p. 19. recent. & in Nullius, ſeu Senogallien. Bo-
norum, 15. Maji 1697. §. 37. cor. bon. mem. Muto.*

Præterea quòd Bulla Sixtina nequaquam compre-
hendat Univerſitates Eccleſiaſticas, apertiùs convin-
citur ex poſteriori Conſtitutione *ſan. mem. Clementis
VIII. inter ejus impreſſas, in ordine* la 78. In illa enim
Summus Pootifex tria explere profeſſus fuit, vide-
licet renovare, & declarare Bullam Sixtinam, deinde
illam ampliare, & extendere, & demum alia de novn
52 addere, & ex integro ſtatuere, ut colligitur ex ejuſdem
Conſtitutionis prœmio. Et tamen in §. 4. reepilogando
perſonas, in quas per dictam Bullam Sixtinam pro-
hibitin acquirendi bona Status Eccleſiaſtici directa fue-
rat, expreſſè declaravit, Univerſitates, Collegia, &
Communitates hactenus acquirere probibitas, illas eſſe,
quæ extra Statum Eccleſiaſticum exiſtunt, & Eccleſiaſti-
cæ non ſunt, ibi -- *quaſcumque Communitates, Univerſitates, &
Collegia, quæ extra Statum Eccleſiaſticum exiſtunt, & Eccle-
ſiaſtica non ſunt, &c. nullo venditionis, &c. acquirere hactenus
potuiſſe, neque deinceps poſſe* -- Ex quibus verbis evi-
denter conjicitur, quòd prohibitio Bullæ Sixtinæ non
extendebatur ad Univerſitates Eccleſiaſticas, quas li-
teraliter excipit Clementina illius innovativa, & decla-
53 rativa. Bulla enim poſterior renovans, & declarans
antecedentem, non debet plus, nec minus cntinere
quàm antecedens per illam innovata, *Rota deciſ. 115.
n. 7. & deciſ. 251. n. 25. coram Emerix Jun.* & eſt de
natura declarationis, quæ nihil de novo diſponit, ſed
54 tantùm pandit contenta in antecedenti diſpoſitione,
ad *Text. in leg. heres palam, §. Si quid, ff. de Teſtam.
leg. adeò, §. Videtur ff. de acquir. rerum domin. Car-
dinal. De Luca de donat. diſc. 35. num. 12. Rota de-
ciſ. 7. num. 7. par. 17. recent.*

Fortius quia Clemens VIII. nullibi per ejus Bul-
lam relaxare, aut moderari voluit præcedentem Six-
tinam, ſed potius apertè profeſſus eſt, illam ampliare,
& extendere, & nihilominus ſi Bulla Sixtina compre-
henderet Univerſitates Eccleſiaſticas, Conſtitutio Cle-
mentina dirigendo prohibitionem ad Univerſitates tan-
tùm non Eccleſiaſticas, illam patenter reſtrinxiſſet,
ac proinde talis interpretatin, utpote diametraliter
55 nppoſita voluntati ejuſdem Summi Pontificis, nulla-
tenus admitti poterat, *leg. ubi repugnantia, ff. de regul.
jur. leg. cum tale, ff. de condit. & demonſtrat. Rota deciſ.
13. num. 8. & deciſ. 1271. num. 10. coram Emerix. Jun.*

Et ſine difficultate, quia idem Clemens VIII. poſt
innovatam, ac declaratam præcedeotem Bullam Six-
tinam, procedendo ad novam diſpoſitionem, per quam
comprehenderentur plures alienationis modi, plureſ-
que perſonæ, quam continerentur in Sixtina, & ex
integro particulariter prnhibuit Erectinnem Commen-
darum; ibi -- *Preterea, ut ſubditorum noſtrorum utilitati,
& Status noſtri tranquillitati magis conſulamus, quòd de
cætero nullus ex Subditis Status noſtri Eccleſiaſtici, &c.
bona quæcumque in Commendam, aut Erectionem Com-
mendarum alicui ex militis, &c.* Ex quo datur intel-
ligi, quòd Erectio Commendarum non caderet ſub
lege prohibitiva ſui Anteceſſoris, dum novam legem
ex integro publicandam putavit, per quam in futu-
rum illa interdicta remaneret, ut apertè præſeferunt
56 verba illa *præterea, & ut magis, & de cætero*, quæ
ſunt novæ legis inductiva, & tempus præteritum ex-
cludunt, ut de verbo *præterea Manſ. Conſult. 229. num.
35. Hodiern. ad Surd. deciſ. 32. num. 14. Rota deciſ. 1645.
n. 8. coram Coccin. & deciſ. 11. num. 4. inter. recollect. ad
ornatum Cardin. De Luc. de legat.* & de clauſula -- *ut ma-
gis, Vulpell. de præpoſit. ad verb. magis, §. Et ſat; Rota* 57
deciſ. 237. numer. 19. & deciſ. 472. n. 20. par. 1. recent. &
quoad dictionem -- *de cætero, Gloſſ. in cap. 1. de po-* 58
*ſtul. Prælat. in 6. alia Gloſſ. in cap. licèt, verb. de elect. in 6.
Felin. c. final. verb. hanc ſententiam, de conſt. Eugen. conſ.
9. num. 46. lib. 1.* & loquendo de hac Bulla Clemen-
tina, *Rota deciſ. 162. num. 4. par. 3. recent.*

Nec ſatisfecit reſpoofio, quòd nova proviſio Cle-
mentis VIII. verificetur in eo, quòd prn Erectinne
Commendarum requirat Summi Pontificis licentiam
expreſſam, ubi ex Conſtitutione Sixtina ſufficiebat
præſumpta. Tum quia, juxta hanc intelligeotiam,
Clementina nihil omnino ſuperadderet Sixtinæ, quæ 59
prohibendo alienationes bonorum in Forenſes ſine li-
centia Sedis Apoſtolicæ, iotelligi debet de licentia ex-
preſſa, *Lap. alleg. 36. num. 3. Menoch. de arbitr. lib. 2.
cent. 5. cap. 45. num. 14. Adden. ad Gregor. dec. 154. num.
8. Rot. dec. 788. num 10. par. 1. diverſ. & deciſ. 348. nu.
1. coram Manzaned.* Tum etiam quia verba novæ legis
prohibitivæ Clementis VIII. non percutiunt qualita-
tem liceopriæ incidenter tantùm, & adjectivè conno-
tatam, ſed reſpiciunt ſubſtantiam fundationis Com-
mendarum directè, & principaliter prohibitæ; unde 60
de illis verificari debet, ad tradita per *Felin. in cap.
cauſam, ſub num 4. de reſcript. Cravett. conſ. 105. num. 9.
Palm. Nep. alleg. 392. num. 4.*

Hactenus deducta, tamquam deſumpta ex viſceri-
bus Conſtitutionum Sixtinæ, & Clementinæ, viſa
ſunt ſatis, ſuperque comprobare non compræhenſio-
nem fundationis Commendarum ſub diſpoſitinne di-
ctæ Bullæ Sixtinæ; & nibilominus, ubi etiam res
adhuc dubia dici poſſet, non deficiebant documenta
extrinſeca hanc eamdem intelligentiam confoventia.
Cum enim glor. mem. Ferdinandus Magnus Dux Æ-
truriæ ſimulque dicti Ordinis Sancti Stephani Magnus
Magiſter, publicata Conſtitutione Sixtina, ſuppli-
caſſet eidem Pnntifici Sixtn V. per organum Cardi- 61
nalis de Monte, ut declarare dignaretur, ſub lege
prohibitiva dictæ Conſtitutionis nequaquam contine-
ri fundatinnes Commendarum, reſponſum accepit per
hæc verba -- *Mi riſpoſe Sua Santità, che veramente la
Bolla non comprende queſti caſi, ma che il volere fare una
declaratoria per Breve ſarebbe più toſto un' intrigatoria;
ma che ſe alcuno voleſſe fare ſimili Commende, lo notifichi
a lui, che non ſolo li darà licenza, ma che li dichiarerà
non eſſere compreſi in detta Bolla* -- Et tenoris non diſſi-
milis erat altera declaratin facta per nrganum Cardi-
nalis Montalti dicti Sixti V. Nepotis in alia Epiſtn- 62
la eidem Magno Duci ſcripta, ibi -- *Non è ſtata mai
mente della Santità di Noſtro Signore, che non ſi fac-
cino Commende dell' Ordine de' Cavalieri di San Stefa-
no, del quale Voſtra Altezza è Gran Maeſtro, e Fondato-
re, ſe bene ha prohibito a ſuoi Vaſſalli, e Sudditi, che
non poſſino alienare loro Beni ſtabili a i Foraſtieri. Però
Voſtra Altezza ne ſtia con animo quieto, e ſperi grazie,
e favori da Sua Beatitudine, e non ſtrettezza, e mala
ſodisfazione.*

Ex quibus Epiſtolis deſumebant Domini efficax
argumentum, quòd Bulla erectionem Commendarum
non comprehenderet, dum ipſe Summus Pontifex Six-
tus V. qui illam ediderat, ita declaravit per orga-
num dictorum Cardinalium, nec majnr haberi poteſt
declaratio legis, quam illa, quæ proficiſcitur ab ore
ejuſdem Lagislatoris, *Roc. diſput. Jur. cap. 185. num.
29. Rot deciſ. 1404. num. 17. & deciſ. 2283. num. 31.
coram Coccin. & deciſ. 168. num. 20. & 21. par. 10. rec.*

Quinimò verba præcipuè emiſſa in Epiſtola Cardina-
lis Montalti, ex ſe ſola ſufficere videhantur; quia
cùm provenirent à Cardinale Nepote, ac Primo Mini-
ſtro Sixti V. eidem deferendum erat iodubitanter, ut 63
aliàs dixit *Rota deciſ. 374. num. fi. part. 19. & deciſ.
147. num. 1. coram Emerix. & deciſ. 881. n. 8. coram Man-
zaned.*

Hinc cùm ex Oraculn ejuſdem Sixti V. ſcripſerit
idem Cardinalis -- *Non è ſtata mai mente della Santi-
tà di Noſtro Signore di prohibire che non ſi facciuo Com-
mende, ſe bene ha prohibita a' Vaſſalli, e Sudditi, che
non poſſino alienare lora Beni ſtabili a Foraſtieri.* -- Su-
perfluum, & abſurdum erat diſcurrere de licentia
requi-

Digitized by Google

requiſita, necne in fundatione Commendarum, eùm nuſ-
65 quam opus ſit olla licentia, ubi non adeſt ulla prohi-
bitio, ad regulam *Text. in l. nec non ff. ex quibus cauſis
majores, l. prim. ff. de legat. & in Piſaurien. Molendinorum
ſuper bono Jure, 17. Junii 1697. §. Neque, cor. R. P. D.
meo Kaunitz.*
Et ob id illa verba ſubſequentia — *Speri grazie, e fa-
vori da ſua Beatitudine, e non ſtrettezza, e mala ſodisfa-
zione* — non erant referibilia ampliùs ad aliquam factio-
nem, ſive erectionem Commendarum, cùm termini —
di grazie, e favori, di ſtrettezza, e mala ſodisfazione —
non congruerent, quoties nulla aderat prohibitio; utens
enim Jure ſuo non prohibito, nec eget gratia, nec ti-
met anguſtiam, ideoque magis probabiliter referenda
erant prædicta verba — *grazie, e favori* — ad illa Pri-
vilegia, quæ Sixtus tribuerat Religioni, & tribuere in-
tendebat ſecundùm Bullas, & Conſtitutiones recenſitas
penes Statuta ejuſdem Religionis, cùm relatio fieri de-
67 beat ad ea, quæ magis congruunt verbis diſpoſitionis,
& intentioni diſponentis. *Palm. alleg. 305. n. 9. & al-
leg. 375. a. 2. Rot. dec. 38. n. 6. p. 16. rec.*
Eoque magis, quia in hunc ſenſum dicta verba ac-
cepta fuerunt etiam à Magno Magiſtro, ut habetur ex
ejus Epiſtola reſponſiva ſcripta dicto Cardinali Montal-
to, quæ ſicuti expreſsè, & literaliter loquitur de non
comprehenſione erectionis Commendarum ſub prohibi-
tione Sixtinæ, non autem de ſolis erectionibus Com-
mendarum in genere, ita etiam oſtendit talem, & non
alium fuiſſe ſenſum Epiſtolæ Cardinalis Montalti, ob
mutuam correlationem, & cohærentiam, quam habet
68 Epiſtola miſſiva cum Epiſtola reſponſiva, ut dixit *Rot.
in Romana Penſionis, 12. Februarii 1685. §. Non obſtan-
te, coram bo. mem. Paulutio, & in Melevitana Penſionis,
15. Aprilis 1701. §. Nec Pontifex, cor. Reverendiſſimo Do-
mino meo Decano.*
His itaque fundamentis conſtabilita non comprehen-
ſione Commendarum ſub diſpoſitione Bullæ Sixtinæ,
obſtare non poterant firmata in *Firmana Commendæ, 16.
Januarii 1697. cor. R. P. D. meo Priolo*; ſive quia ob
conceſſam per Tribunal facultatem illam revidendi, non
69 erat amplius ſupponenda, ut fuit dictum in *Colon. Ca-
nonicatus Primæ Gratiæ, 4. Februarii 1699. §. Hinc ne-
que, coram Me*; eoque magis eùm adverſus eandem de-
ciſionem ſub die 18. Decembris 1699. conceſſa fuerit
70 nova audientia; ſive etiam quia præcipuum fundamen-
tum dictæ Deciſionis conſiſtebat in eo, quòd prima E-
rectio Commendæ fuerat nulla, utpotè fundata ex Bo-
71 nis fideicommiſſariis: Secunda verò erectio evenerat de
anno 1620. & ſic longè poſt Clementinam editam de
anno 1601. & prohibentem literaliter eaſdem erectio-
nes; unde quidquid in ea legitur appoſitum, tamquam
72 ex diverſis circumſtantiis, non erat attendendum pro
reſolutione præſentis controverſiæ, ut reſpondit *Rota
in deciſ. 480. n. 30. coram Bichio; & in Amerina Fi-
deicommiſſi, 15. Junii 1695. §. Finali, coram bon. mem.
Muto.*
Et ita prætermiſſo, tanquam non neceſſario, exami-
ne ſuper Beneplacito præſumpto, reſolutum fuit utra-
que Parte audita, &c.

R. P. D. SCOTTO.

Forolivien. Commendæ.

Lunæ prima Julii 1709.

Reſolutum fuit in audientia, diei 21. Januarii
proximè præteriti, Erectionem controverſæ
Commendæ nequaquam cadere ſub diſpoſitione Con-
ſtitutionis ſan. mem. Sixti V. prohibendis ſub nul-
litatis pœna alienationes bonorum, quæ per Subditos
Ditionis Pontificiæ in Forenſes fierent ſine Beneplacito
Apoſtolico; cumque fundamenta Ditionis edite ſub enun-
ciata die Dominis undique ſubſiſtere viſa fuerint, non
dubitarunt hodie in Contumaciam illorum de Savo-
rellis, & Merendis informare recuſantium, confirma-
tionis robur ſuperaddere, reſpondendo pro perſiſten-
tia *in Deciſis*.
Solida namque, & inconcuſſa apparuit baſis præci-
pua, cui innitebatur deciſio, quæ revidetur, conſi-
ſtens in eo, quod Ordo Militaris S. Stephani ſit Uni-
verſitas Eccleſiaſtica, quodque Bulla Sixtina prohibi- 73
tiva alienationis Bonorum in Forenſes, non exten-
datur ad illas alienationes, quæ fierent favore Uni-
verſitatum Eccleſiaſticarum, ex quo propterea neceſſa-
ria reſultabat conſequentia, quòd erectio Commendæ
in d. Ordine non cadat ſub lege, nec afficiatur nul-
litate per dictam Conſtitutionem inflicta, ut conclu-
dit antedicta deciſio, *§. Baſis reſolutionis*.
Nec ad evertendum dictum capitale fundamentum
relevare viſa ſunt ea, quæ objiciebantur in memo-
riali porrecto, occaſione petendi novam Audientiam;
non enim refragabatur, quòd Ordo prædictus S. Ste-
phani, ejuſque Univerſitas Bona, & Commendæ nul-
li Eccleſiaſticæ Perſonæ, nec Ordinario ſubjaceant,
ſed maneant ſub libera diſpoſitione Sereniſſimi Ma-
gni Ducis ejuſdem Ordinis Magni Magiſtri. Siqui-
dem Juriſdictio, qua Magnus Magiſter potitur ſuper
dicto Ordine, ejuſque Commendis, & Bonis, non
promanat à fonte Principatus Sæcularis, quem poſ-
ſidet, ſed ortum habet ex conceſſione Summi Ponti-
ficis Pii IV. qui per ejus Conſtitutionem, eximendo 74
dictam Univerſitatem, ejuſque Commendas, & Bo-
na ab omni Superioritate Ordinariorum, illa Privati-
vè ſubjecit Magno Duci, non tanquam Principi Lai-
co, ſed tanquam Magno Magiſtro, ſeù verius Perſo-
næ particulari ab ipſo deputatæ; ideoque Juriſdictio,
quam Magnus Magiſter ſuper dicto Ordine exercet,
dicitur delegata à Summo Pontifice, cujus authori-
tate, & Privilegio etiam Laici Juriſdictionem Eccle- 75
ſiaſticam acquirere poſſunt, ex firmatis in *Nullius Pro-
vinciæ Hiſpalen. Juris amovendi Vicarium, 21. Februarii
1707. §. 6. cor. Reverendiſſ. D. meo Decano, & 12.
Decemb. ejuſdem Anni. §. Et quamvis, cor. R. P. D.
meo Aldrovando.*
Quinimmò ipſa exemptio à poteſtate Ordinariorum,
& Delegatio facta Magno Magiſtro, magis confir-
mat, & comprobat, quòd aliàs Juriſdictio ſuper di-
cta Univerſitate, Commendis, & Bonis, de Jure
ſpectaſſet ad Ordinarios à quibus per ſpeciale privi-
legium Pontificium fuit adempta, eùm privatio ipſa
perneceſſe præſupponat habitum; *Rot. deciſ. 40. n.* 76
21. cor. Priolo, & dec. 1048. num. 2. coram Emerix Jun.
Quòd ſi ex qualitate Bonorum arguendum ſit ad
qualitatem Univerſitatis, Domini potiùs exinde effi-
cax deſumebant argumentum, quòd Ordo S. Stepha-
ni eſſet vera, & propria Univerſitas Eccleſiaſtica,
cùm Bona Commendarum Eccleſiaſtica ſint, ut in-
dividualiter firmat *P. Mend. de Ordin. Milit. diſq. 1.
q. 14. num. 233.* & fuit ſemper conſtans ſenſus Sacr.
Congregationum Immunitatis, & Boni Regiminis,
quæ diſtinguendo inter Bona Patrimonialia Equi-
tum, & illa Religionis, ſeu Commendarum, iſta tan-
quam Eccleſiaſtica ſemper cenſetur excmpta ab oneri- 77
bus Laicalibus, & Communitativis, et Collectis De-
cretis, illaque concordando latè firmatum fuit *in Bo- 78
nonien. Exemptionis, 6. Junii 1708. §. in Sacra namque,
& ſeqq. cor. R. P. D. meo Falconerio.*
Cùm de cætero præcipuum, & unicum contradi-
ſtinctivum ad dignoſcendum, an aliquod Collegium,
vel Univerſitas ad exercenda pietatis opera ordinata,
ſit Eccleſiaſtica nec ne, illud ſit, an fuerit authori-
tate Superioris Eccleſiaſtici ordinata, vel ſucceſſivè 79
ab illo confirmata, prout in noſtra hypotheſi Summi
Pontificis authoritate inſtitutus, approbatus, & con-
firmatus apparet Ordo S. Stephani, ut in Deciſio-
ne, quæ confirmatur §. *Aſſumptum autem, & præter
ibidem adductos tradunt Vitalin. in Clement. quia contin-
git, num. 81. & ſeq. de Relig. Dom. Barboſ. de Offic.
& poteſt. Epiſcopi, alleg. 73. num. 3. 30. & ſeq. Rot.
dec. 343. num. 25. cor. Bich. & dec. 640. num. 11.
par. 19. Rec.*
Reſponſione non attenta, quòd confirmatio Ponti-
cia d. Ordinis tendat tantùm ad removendum obſta-
culum Juris communis, prohibentis Inſtitutionem no-
vorum Collegiorum; etenim pro Inſtitutione Univer-
ſitatis, Collegii, vel Ordinis, qui nec Religioſus,
nec Eccleſiaſticus eſſe debuiſſet; opus non erat re-
currere ad Supremam Summi Pontificis in rebus Ec-
cleſiæ authoritatem, ſed exuberaſſet ſola licentia Ma-
gni Ducis, ad quem ſpectat recognoſcere, an Colle- 80
gia, vel Adunantiæ merè laicales in ſuo Dominio li-
citæ

Digitized by Google

citæ ſint, vel illicitæ, ob periculum illud, quòd ex hominum conventiculis oriri poteſt, juxte *Text. in leg. 1. & leg. 3. ff. de Colleg. & Corpor. illicit. & l. 1. ff. quòd cujuſque univerſit. nom. Bart. in l. Sodales, in 2. quæſt. ff. de Colleg. illicit. Capſc. Latr. dec. 169. num. 1. & ſeqq. Reverendiſſ. Zaul. ad Stat. Favent. rubr. 30. lib. 4. num. 1. tom. 2.* Ideoque licentie Supremi Capitis Eccleſiæ pro erectione hujuſce Ordinis obtenta, non poterat referri ad remotionem obſtaculi Juris communis, ſed neceſſariò dicendum eſt, habuiſſe pro objecto fundationem Univerſitatis Eccleſiaſticæ.

Firmo itaque ſtante, quòd Ordo S. Stephani ſit Univerſitas Eccleſieſtice, non minùs ſubſiſtens apparuit alterum aſſumptum, quòd Bulle Sixtina non comprehendat Univerſitates Eccleſiaſticas. Quamvis enim in illa generaliter prohibeentur alienationes in Communitates, Univerſitates, & Collegia Leicalie, non autem extendi ad Eccleſiaſtica, quæ explicitam mentionem requirunt, etiamſi concurreret Identitas rationis, quia in materia exorbitanti à Jure communi, & reſtrictiva naturalis libertatis, quæ unicuique competit de propriis Bonis ad libitum diſponendi,
81 nec identites, nec majoritas rationis attenditur, ſed unicè inſpicitur quid, & quantum diſpoſitio in litere contineat, ut probat Deciſio, quæ revidetur, *§. Potiſſimè*, & *§ Minus relevat*.

Junctis præcipuè tum ſucceſſiva Conſtitutione ſan. mem. Clementis VIII. quæ recenſito tenore Bullæ Sixtinæ pro indubitato ſupponit ſub ille fuiſſe comprebenſas Univerſitates tantùm, quæ Eccleſiaſticæ non eſſent. Tum etiam declarationibus emiſſis per
82 ipſummet Pontificem Legislatorem per organum Cardinalem de Monte, & Peretti Nepotis ſuper eo, quòd erectiones Commendarum non caderent ſub prohibitione ſubditis facta de non alienando in Exteros ſine licentie S. Sedis, ut proſequitur dicta *Deciſio, §. Præterea, uſque ad finem*.

Non relevante, quòd Epiſtola Cerdinalis de Monte contineat oblationem licentiæ per Pontificem factam, quæ præſupponit vinculum probibitionis; eltera verò Cardinalis Nepotis pariter concludat cum verbis -- *Speri grazie e favori*; nam Epiſtola Cardinalis de Monte ex oraculo babito à Pontifice principaliter declerat -- *Che veramente la Bolla non comprende queſti caſi* -- & licèt in ea ſubdatur -- *Che ſe alcuno voleſſe fare ſimili Commende, le notifichi a lui, che con ſolo li darà licenza, ma che li dichiarerà non eſſer compreſi in detta Bolla*; tamen ex tenore bujuſmodi verborum apertè colligitur, quòd oblatio licentiæ non ſtat per
83 modum neceſſitatis, ſed ſuperfluæ exhibitionis ad favorem illorum, qui per poſſibile dubitaſſent de comprehenſione; maxime quia Pontifex non ſolum obtulit licentiam, ſed quòd ulteriùs declaraſſet, non comprehendi ſub Bulla, ſicque neceſſariam non eſſe licentiam, quæ non exigitur, ubi ulla concurrit pro-
84 hibitio, ad regulam *Text. in leg. nec con ff. ex quibus cauſ. majores leg. prima, ff. de legat*.

Expreſſio eutem *di grazie, e favori*, contenta in altera Epiſtola Cardinalis Nepotis, neutiquam deſignare poterat ſpem Beneplaciti, vel licentiæ pro erectione Commendarum, dum in eadem Epiſtola, Commendæ declarantur non comprebenſæ ſub prohibitio-
85 ne, nec opus habet gratia, qui actum jure ſuo, & lege permittente explere poteſt, ut dixit *Rot., deciſ. 375. n. 13. & dec. 1632. n. 12. cor. Coccin. & obſervat deciſio, quæ revidetur, §. Et ob id*.

Et ite approbando in reliquis deducte in d. mea præcedenti Deciſione, videntibus omnibus DD. reſolutum fuit eltere, &c.

ADDITIO XXVI.

ARGUMENTUM.

Ordinarius procedere nequit per Cenſuras contra exemptos. An, & quando illos declarere valeat incurſos in Cenſuras, à Jure communi inflictas. In caſibus, in quibus iidem exempti particulariter ſubjiciuntur Ordinario, an valeant ab eo etiam per Cenſuras puniri. Latè examinetur quæſtio, an Eques Militaris Ordinis S. Stephani, obtinens Beneficium, ſubjectum Ordinario, ſervare teneatur leges, ſub pœna Suſpenſionis, vel alteriùs Cenſuræ, per ipſum Ordinarium latas; & en poſſit ſe ſubjicere illius juriſdictioni in ſevorabilibus, pro obtinenda nimirum abſolutione à Cenſuris, vel diſpenſatione.

SUMMARIUM.

1 *Quibus Privilegiis gaudeat Equeſtris Ordo S. Stephani Papæ, & Martyris.*
2 *Cenſeræ ferri non poſſent, niſi in dubditos.*
3 *Exemptus non ligatur lege Synodali Ordinarii.*
4 *Et ſi Epiſcopus Edicto, vel Decreto Synodali præcipiat idem, quòd à Sacr. Canonibus, & Apoſtolicis Conſtitutionibus ſancitur, adhuc contra exemptos non poteſt adjicere pœnas Cenſurarum.*
5 *Ordinarius, juxta nonnullorum opinionem, declarare non valet exemptum incurſum in Cenſuras, à Jure communi inflictas, & quare.*
6 *Et in terminis percuſſionis Clerici, per Militem Hieroſolimitanum commiſſæ, affertur Decretum Sacr. Congregationis.*
7 *Contrarium alii tenent.*
8 *Delictum quando dicatur notorium.*
9 *Ordinarius, licèt non poſſit declarare exemptum Cenſura illaqueatum, poteſt tamen illum denunciare Populo, tanquam excommunicatum, et evitetur; etiamſi privilegium quoque babeat, ne excommunicetur, & quare, & n. 10.*
11 *Quando aliquis eſt crimine diffamatus, poteſt procedi extrajudicialiter, & abſque ullo formali proceſſu.*
12 *Si verò delictum non ſit publicum, ſed pro ejus liquidatione requiratur proceſſus formalis, tunc Ordinarius neque ad denunciationem procedere valet, & de ratione.*
13 *Multoque minus ſententiam declaratoriam ferre.*
14 *Quando delictum dicatur non modò publicum, ſed ulterius notorium notorietate ſpeciali.*
15 *Exemptum, committentem delictum notoriem notorietate ſpeciali, poteſt Ordinarius nedum denunciare eſſe Cenſuris ligatum, verùm etiam declaratoriam ferre ſuper illarum incurſu.*
16 *In Notoriis non ſervatur Juris Ordo.*
17 *Ordinarius Teſtis audiens, & probationes recipiens, ad babendam publicitatis qualitatem, aut notorietatis, non dicitur procedere, ut Judex.*
18 *Dubitatur de concluſione poſita ſub n. 15. & n. 20.*
19 *Sententia, declaratoria notorietatis delicti, ferri debet prævia citatione Rei.*
21 *Exempti in caſibus particularibus aliquando Ordinario ſubjiciuntur.*
22 *In exemptum, delinquentem circa Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem, poteſt Ordinarius procedere etiam ad Cenſuras.*
23 *Cùm hoc caſu utatur juriſdictione, ebi per Sedem Apoſtolicam delegata.*
24 *Eaque uti poteſt, tam in actu Viſitationis, quàm extra, quandocumque opus fuerit.*
25 *Quando Ordinarius utitur juriſdictione delegata, nullo jure poteſt per exemptos impediri, & affertur ratio.*
26 *In caſu, quo exemptus aliqua ratione, vel medio ſubjiciatur Ordinario, qui non utatur juriſdictione delegata, ſed ordinaria tantùm, tenent nonnulli ex Theologis, illum non poſſe contra exemptum Cenſuras ferre, ſed teneri ad procedendum aliis pœnis.*
27 *Contraria tamen ſententia eſt verior.*
28 *Quamvis aliàs debeat Ordinarius parciùs Cenſuris uti, & quatenus meliora remedia non ſuppetant.*
29 *Regulares, accedere renuentes ad publicas Proceſſiones, ab Ordinario compelli poſſunt.*
30 *Privilegio exemptionis à juriſdictione Ordinarii non gaudent Regulares, degentes in Monaſteriis, vel locis, quæ ſunt pleno jure illi ſubjecta.*
31 *Prout ſunt hodie parvi Conventus.*
32 *Exemptus, aliquo modo ſubjectus Ordinario, non tamen quoad perſonam, Cenſuris ab eo ligari non poteſt, & quare.*
33 *Regulares in Cauſis civilibus, præcipuè ſi Conſervatore careant, conveniri debent coram Ordinario.*
34 *Quia tamen non ſubjicitur quoad perſonam, non poſ-*

ſunt

ſunt ab eodem Ordinario Cenſuris ligari.
35 *Clerici Milites Equeſtris Ordinis S. Stephani capaces*
ſunt omnium Beneficiorum Sæcularium, etiam ſine
ſpeciali privilegio, vel diſpenſatione.
36 *Hujuſmodi Clerici Milites, obtinentes Canonicatum,*
ſeu aliud Beneficium Sæculare, Ordinario ſubjectum,
ſunt ſubditi, ratione rei, ipſius Ordinarii.
37 *Idem procedit, ſi aliquod Officium obtineant, Ordina-*
rio ſubjectum.
38 *Non incurrunt tamen Cenſuram, violando legem, vel*
decretum Ordinarii, cui pœna Cenſuræ adjecta ſit,
& exemplificatur, & n. 42. & 47.
39 *Poſſeſſor rei, ſitæ in aliena juriſdictione, ſi illius*
cauſa convenatur, coram Judice ejuſdem rei com-
parere debet.
40 *Iſte autem Judex juriſdictionem in perſonam Poſſeſſo-*
ris non habet, & n. 43.
41 *Ac propterea non poteſt ipſum excommunicare.*
44 *Clerici Milites, quamvis ratione Beneficii ſubdantur*
Ordinario circa ipſum Beneficium, quoad perſonam
tamen ſunt exempti, & n. 45.
46 *Neque circa hoc Sac. Conc. Tridentinum aliquid inno-*
vavit, excepta Cura Animarum, & Sacramento-
rum adminiſtratione.
48 *Poterit quidem Ordinarius Militem Beneficiatum, ra-*
tione Beneficii delinquentem, fructibus privare, vel
diſtributionibus, vel voce in Capitulo, vel interven-
tu in Choro, vel illum à Beneficio ſuſpendere, jux-
ta facti qualitatem.
49 *Prædicti Milites, etſi non incidant in Cenſuram, non*
ſervando Leges, aut Decreta Ordinarii circa Ec-
cleſiaſticam diſciplinam, peccant tamen ratione ſcan-
dali, & affertur ratio.
50 *Exemptus, vinculo excommunicationis innodatus in*
communi ſententia, non poteſt ſe ſubjicere Epiſco-
po, ut abſolvatur.
51 *Non enim poteſt ſuæ exemptioni renunciare, & de*
ratione, & num. 52.
53 *Limita, quando exemptio reſpicit tantum perſonam*
exempti.
54 *Poteſt exemptus, de conſenſu ſui Superioris, Epiſco-*
po ſe ſubmittere.
55 *Tutiſſimum erit hoc caſu, quòd Superior, vel licen-*
tiam tribuat exempto ſe ſubmittendi Epiſcopo, ut ab
eo abſolutionem recipiat; vel quòd ipſum exemptum
directè mittat ad Epiſcopum pro abſolutione.
56 *Ubi tamen Superior exempti non eſt Sacerdos, & non*
daret illi facultatem accedendi pro abſolutione ad E-
piſcopum, vel non mitteret; adhuc ſponte ſua poſſet
idem exemptus petere abſolutionem, eaque valida foret.
57 *Juriſdictio in abſolvendo eſt voluntaria, et proinde*
Epiſcopo gratiam, vel beneficium concedente, nul-
la ſequitur Judicum confuſio, aut perturbatio.
58 *Idem dicendum de diſpenſatione, quando Superior ex-*
empti diſpenſare non velet.
59 *Fortius ſi idem exemptus diſpenſatione indigeat ad Or-*
dinem ſuſcipiendum, vel in eo miniſtrando.
60 *Et pariter ſi agatur de diſpenſatione Matrimoniali.*
61 *Indulgentias concedere item eſt juriſdictionis voluntariæ.*
62 *Et tamen poteſt Epiſcopus eas concedere etiam exemptis.*
63 *Exemptus, qui ſit immediatè ſubjectus Sedi Apoſtolicæ,*
non poteſt, abſque illius aſſenſu, ſuæ exemptioni
renunciare, & adducitur ratio.
64 *Secus verò dicendum de exempto ab Epiſcopo, & al-*
teri Superiori ſubjecto; qui poteſt in aliquo caſu
particulari, in quo nullum irrogetur Superiori ſuo
præjudicium, ſeipſum Epiſcopo ſubmittere.
65 *Sac. Conc. Trident. ſeſſ. 24. de reform. c. 11. non re-*
vocat privilegia, Ordinibus Militaribus à ſan. mem.
Pio IV. conceſſa, ſed ea tantum adimit actu illis
non inſervientibus.

PLuribus privilegiis cumulavit Sacram Militiam
Sancti Stephani Papæ & Martyris ſan. memor.
1 Pius IV. in ejus inſtitutione; ac præ cæteris omnes
ipſius Militiæ Profeſſores à quacumque juriſdictione,
viſitatione, ac poteſtate Ordinariorum totaliter libe-
ravit, & Sereniſs. Magno Magiſtro in ſpiritualibus,
& temporalibus pleno jure ſuppoſuit. Ac præterea
noluit ejuſdem Milites poſſe ab Ordinariis locorum
Cenſuris ligari, prout utrumque reſultat ex Conſtit.
Altitudo, *§. 1.* quæ ſubſequitur *in 60.* ipſius Pontificis.
Hinc certum eſt, quòd ſublata Ordinariorum juriſ-
dictione in Milites, Cenſuræ, ſi quæ per eoſdem Or-
dinarios in ipſos Milites late ſint, irritæ omnino
ſient; tum ex defectu juriſdictionis, cum non poſſint 2
ferri, niſi in ſubditos, *can. nullus 9. q. 2. cap. a nobis*
21. de ſent. excommun. Gibalin. de cenſur. diſquiſ. 4.
q. 3. num. 6. Fagnan. in cap. cuarum, n. 46. de privi-
leg. Anaclet. in tit. de ſenten. excomm. num. 18. Rot. de-
ciſ. 47. par. 15. rec. tum obſiſtente altero privilegio
ne poſſint Cenſuris irretiri, *cap. cum olim 12. de pri-*
vileg. cap. 1. §. In eos eod. in 6. Rot. cor. Buratt. de-
ciſ. 146. num. 2.
Idque procedit, etiam quoad Cenſuras, vel Edi-
cto, vel Decreto Synodali præſcriptas, quia exem-
ptus non tenetur Lege Synodali Ordinarii, *cap. nimis præ-* 3
va, ibique Gloſſ. & DD. de exceſſib. Prælat. Franc. Pa-
ſtoral. Regular. par. 2. q. 22. num. 30. quòd adeò ve-
rum eſt, ut ſi Epiſcopus Edicto, vel Decreto Syno-
dali præcipiat idem, quod præcipiunt Sacri Cano-
nes, & Conſtitutiones Apoſtolicæ, adhuc non poteſt 4
adjicere pœnas Cenſurarum, ut reſpondit *Sacr. Con-*
greg. in Mileu. 24. Auguſti 1686. *& in Meliten. Syno-*
di, 27. Novembris 1694. *apud Eminentiſſ. Petr. ad Con-*
ſtitut. 11. Alexandri IV. ſect. unic. num. 29.
Hæc per ſe ſatis clara eſſe videntur, & quæ nul-
lam admittunt dubitationem. At gravis eſt contro-
verſia, an valeat Ordinarius declarare eoſdem Milites in-
curſos in Cenſuras, à Jure communi præſcriptas, ſi
delictum aliquod commiſerint, habens annexam Cen-
ſuram, veluti ſi Clericum percuſſerint. In quo qui-
dem articulo, quòd Ordinarius non valeat ferre de-
claratoriam Cenſurarum in exemptos, quia eſt actus
juriſdictionis, requirens citationem, & alia, quæ con-
tra exemptum expediri nequeunt ab eo, qui caret ju-
riſdictione, tenent plures Regulares foventes propriam 5
cauſam, tanquam exempti; *Lezzan. ſumm. quæſtion.*
regular. tom. 3. verb. exemptio Regularium, num. 9. Donat.
in prax. par. 2. tract. 13. q. 26. 27. Paſqualig. ad
Franco. controv. inter Epiſc. & Regul. par. 2. q. 7.
num. 4. apud quos alii concordantes. Et magis ad
rem, quòd Miles Hieroſolymitanus declarari non po- 6
tuerit excommunicatus ab Epiſcopo, ob Clerici percuſ-
ſionem, cenſuit Sacra Congregatio, teſte *Fagnan. in*
cap. non poteſt, num. 8. de re judic.
E' contra verò multi putant, Ordinarium poſſe de- 7
claratoriam ferre, quia non dicitur ligare, ſed
declarare ligamen, à Jure inductum, atque utraque
ſententia vera eſt in ſuo caſu, vel enim crimen ab
exempto commiſſum, cui Cenſura annexa eſt, fuit
perpetratum publicè, in loco nempe, in quo ſolent homi-
nes convenire, & in præſentia plurimorum, itaut red- 8
ditum ſit manifeſtum, ſeu, ut dicunt Criminaliſtæ,
notorium largo modo ſumptum, ut in *can. manifeſta,*
& can. de manifeſta 2. q. 1. cap. cum olim. in fin. de
verbor. ſignif. cap. Conſtitutionem, eod. in 6. & tunc,
licèt non poſſit declarari illaqueatus Cenſura, quia
declaratoria præreqiurit præcedentem citationem, alia-
que acta juriſdictionem præſupponentia; poterit ta-
men denunciari Populo tanquam excommunicatus, ut
evitetur, etiamſi, præter exemptionem, habeat quo-
que privilegium, ne poſſit excommunicari, ex ea ni-
mirum ratione, quia denunciatio non eſt actus judicia-
lis, reſpiciens exemptum, ſed Populum ſubjectum
Ordinario, qui voce, & Edicto Paſtoris monetur, à 9
qua morboſa ove cavere debeat, quòd ad Paſtoris
officium pertinet, qui propterea denuntiare valet et-
iam exemptum; *can. curæ ſit, 11. q. 3. Clem. 1. de privi-*
leg. Clem. un. de conſang. & affin. Compant. in univerſ.
jur. Can. tit. 12. cap. 16. num. 42. Barboſ. de poteſt.
Epiſc. alleg. 105. num. 73. Epiſc. Ventrigl. in prax. par.
1. annot. 48. §. Un. num. 534. optimè *Fagnan. in d.*
cap. non poteſt, num. 13. & ſeqq. de re judic. Pignatt.
conſul. 10. num. 1. & ſeq. tom. 7. conſul. 52. num. 6.
& conſul. 55. tom. 9. optimè item *Card. De Luc. de*
juriſd. diſc. 29. num. 2. verſ. denuntiatio; & in Miſcell.
Eccleſiaſt. diſc. 13. n. 22. & diſc. 14. num. 4. verſ.
Multo verò magis, & in annot. ad Trid. diſc. 43. nu. 7.
& cenſuit *Sac. Congr. relat. à Barboſ. vot. 135. n. 41. l. 3.*
Idipſum admiſit in Milite Hieroſolymitano, qui pu-
blice Parochum percuſſerat, Sacra Congregatio, re- 10
lata

lata per *Fagnan. ind. c. non poteſt. n. 8. de re judic.* & in
contrarium adducta. Nam poſtquam dixit, Epiſcopum
non poſſe eundem excommunicare, neque declarare
excommunicatum, dixit tamen eundem Epiſcopum
poſſe præcipere Parochis, Canonicis, & aliis Sacer-
dotibus, ne eum admittant ad divina, & intra Eccle-
ſiam, quòd idem operatur.

Nec eſt, quòd quæratur exemptus de denunciatione
cùm jam ſit de crimine diffamatus; & Ordinarius
11 hoc modo nullam exercet juriſdictionem, ſed cir-
ca eum procedit extrajudicialiter abſque ullo formali
proceſſu, *cap. humani, de homicid. in 6. Clem. ultim.
de cenſib. Clem. 1. de pœn. Pignatell. conſult. 10. numer. 3.
tom. 7.*

Si verò delictum non ſit publicum, ſed indigeat
proceſſu formali pro ejus liquidatione; tunc certè non
12 poterit Ordinarius procedere neque ad denuncia-
tionem, quia prærequiruntur actus, qui ſine juriſdi-
ctione exerceri nequeunt in exemptum, multoque
minus poterit ferri declaratoria, ut bene idem *De
Luc. Miſcell. diſc. 14. num. 6. 9. Em. Petr. ad Conſti-
tut. 1. Leonis IX. ſect. 2. n. 71.* Atque in his circum-
ſtantiis rectè procedit ſententia in contrarium ſupra
relata, denegans Ordinario facultatem declarandi ex-
emptum incurſum in Cenſuras, cùm ſive delictum ſit
13 publicum, ſive non publicum, nunquam poſſit pro-
cedere ad declaratoriam, quæ continet formalem cri-
minis declarationem, & condemnationem delinquen-
tis; adeoque præſupponit neceſſariam juriſdictionem,
quæ ceſſat quoad exemptum.

Quòd ſi delictum ſit, non modo publicum, ſed
14 ulterius notorium notorietate ſpeciali, ita ut nec poſ-
ſit ulla ratione defendi, aut excuſari juxta terminos,
apud Criminaliſtas uſitatos, & de qua notorietate
*Maſcard. de probat. concluſ. 1106. in princip. Farinacc.
quæſt. 21. in princ. Fagnan. in cap. veſtras, à num. 68.
de cohabit. Clericor. & Mulier.* tunc Ordinarius non ſo-
lùm denunciare poterit exemptum eſſe Cenſuris liga-
tum, ſed etiam declaratoriam ferre, prout præmiſ-
15 ſam diſtinctionem latè explicat, & plene cum pluri-
mis Decretis Sacræ Congregationis exornat *Eminentiſſ.
Petr. ad Conſtitut. 11. Alexandri IV. ſect. unic. à numer.
10. & ſeqq. per tot.* ex ea nimirum ratione, quia in
16 notoriis non ſervatur Juris ordo, *cap. ad noſtram, 21.
de jurejur.* & ideo Ordinarius procedendo ad declara-
ratoriam, non procedit judicialiter, & tanquam ha-
bens juriſdictionem, & per conſequens non impedi-
tur exemptionis privilegio.

Et ſi ad inſtruendum animum, atque ad habendam
qualitatem publicitatis, aut notorietatis, Ordinarius
17 teſtes audiat, probationes recipiat, non propterea di-
citur procedere ut judex, ut proſequitur *idem Emi-
nentiſſ. Petr. loc. cit. num. 14. Card. De Luc. Miſcell. Ec-
cleſ. diſc. 14. à num. 7.*

De hac tamen diſtinctione inter publicum, & no-
18 torium valde dubitarem, non obſtante *Eminentiſſ.
Petr.* doctrina. Siquidem licèt contra notorium delin-
quentem omnia jura clament, & talis delinquens ha-
beatur pro condemnato, nec requiratur ſententia ju-
19 dicis quoad pœnam; requiritur tamen ſententia de-
claratoria notorietatis delicti, quæ ferri debet prævia
citatione Rei, *Magon. deciſ. Florent. 47. num. 23. 24.
Menoch. de arbitr. caſ. 235. num. 12. & ſeqq. Farinac.
quæſt. 21. num. 69. & 115. Fagnan. in dict. cap. veſtra
num. 69. in fin. de cohabit. Clericor. & Mulier.* Cumque
Reus citari nequeat ex defectu juriſdictionis, dice-
20 rem utroque in caſu, tum publici, tum notorii de-
licti procedi tantùm poſſe ad ſimplicem denunciatio-
nem, non verò ad declaratoriam. Parum attentis
DD. & Sacræ Congregationis verbis, exprimentibus
interdum denunciationem, interdum declarationem,
quia ſæpe pro ſynonimis ponuntur, non cum rigore,
& in proprio, ac ſtricto ſenſu, quod etiam obſervat
idem *Eminentiſſ. Petr. d. ſect. un. n. 11. verſ. pro illuſtranda.*

Gravior eſt dubitatio, an poſſit Ordinarius proce-
dere ad Cenſuras contra exemptum in caſibus, in
21 quibus particulariter ſubjicitur illius juriſdictioni; nam
multoties exempti Ordinario ſubjiciuntur ſecundùm
ſubjectam materiam, ac facti circumſtantias, ut latè
*Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 105. à num. 14. Cookier.
de Ordinar. juriſd. in exempt. tom. 1. par. 2. q. 45. Epiſc.
Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 48. §. Un. per. tot. Pignat.
conſul. 43. tom. 8.*

Et quidem, ſi agatur de Cura Animarum, & ad-
miniſtratione Sacramentorum, certum eſt poſſe Ordi-
narium procedere contra exemptum, circa ea delin- 22
quentem, etiam ad Cenſuras, ex particulari *Conſtit.
Inſcrutabili, 18. Gregorii XV.* quæ hac in re tollit om-
ne ſcrupulum, quia Ordinarius utitur juriſdictione ſibi 23
per ſedem Apoſtolicam in hac parte delegatam in ea-
dem Conſtitutione, de qua *Fagnan. in c. cum. Capella,
numer. 18. & ſeqq. de privileg. Sacr. Congreg. Concil. in
Lauden. juriſdictionis, 1. Decembris 1691.* & in terminis
Parochorum Sacræ Militiæ Hieroſolymitanæ, *Pignat.
conſultat. 305. tom. 1. & conſult. 21. tom. 2.*

Et quamvis nonnulli ex Theologis Regularibus,
qui mordicus tuentur ſua privilegia, aſſerant id com-
petere Ordinario tantùm in actu viſitationis; attamen
eorum ſententia retunditur ex verbis allatæ Conſtitu-
tionis, quæ tribuit Ordinario facultatem procedendi 24
ad Cenſuras, & alias pœnas, etiam extra viſitatio-
nem, & quandocumque, & quoties opus fuerit, &
obſervat *Pignattell. conſult. 21. tom. 2.* plenè *Franc. in
Paſtoral. Regular. part. 2. quæſt. 22. num. 37. & ſeqq. Car-
din. De Luc. de juriſdict. diſc. 101. num. 6. Rot. deciſ. 120.
num. 13. 14. part. 18. recent.* Et certe ubi Ordinarius
utitur juriſdictione delegata, nullo jure impediri po-
teſt per exemptos, cùm juriſdictio ſit major, & po-
tentior exemptionis privilegio; immo conceſſa per 25
Sedem Apoſtolicam eo conſilio, ac mente, ut per
exemptionem non valeat impediri, *Lauret. de Franch.
controv. inter Epiſc. & Regular. par. 1. num. 107. Fa-
gnan. in cap. cum dilectus, num. 42. de relig. domib. &
in cap. ex part. 18. num. 22. 23. de privileg. Franc.
Paſtoral. Regul. par. 2. q. 22. num. 13. De Luc. Miſ-
cell. Eccleſ. diſc. 16. num. 15.*

Difficultas igitur reducitur ad caſum, in quo Or-
dinarius contendat ligare Cenſura exemptum, quando
aliqua ratione, vel medio illi ſubjicitur, nec ei concedi-
tur juriſdictio delegata, ſed ſua tantùm ordinaria
procedit. In quo articulo Theologi nonnulli ſuo more
ſentiunt non poſſe Cenſuras ferre, ſed teneri ad pro- 26
cedendum aliis pœnis; *Sanch. de Matrim. lib. 7. di-
ſput. 33. num. 23. Paſqualig. ad Pronc. par. 2. q. 17.
Dian. tract. 2. de dub. regular. reſol. 76. par. 2.* apud
quos alii concordantes. Verum DD. Regulares non
merentur attendi, quia ſcribunt potius ex affectione,
quam ad veritatem, & ſunt infenſi juriſdictioni Or-
dinariorum; *Pignatt. d. conſult. 21. num. 6. tom. 2.
Eminentiſſ. Petr ad Conſtit. 2. Anaſtaſii IV. ſect. 3. num.
9. verſ. Unde quidquid*; ideoque verior ſententia eſt
Ordinarium, ubi poteſt procedere contra exemptos,
poſſe etiam ferre Cenſuras, licèt procedat ordinaria
auctoritate, etiam ſi exempti privilegium habeant,
ne poſſint excommunicari, quia conceſſa juriſdictio- 27
ne, cenſentur etiam conceſſa omnia illa, quæ ad eam
bene explendam conducunt, ut plene *Ventrigl in prax.
par. 1. annot. 48. §. Un. in fin. Ciarlin. controv. 50. num.
21. Pignattell. conſul. 45. à num. 25. tom. 3. Card. De
Luc. Miſcell. Eccleſ. diſc. 15. num. 8. diſc. 16. num. 12.
& de juriſd. diſc. 29. num. 7. idem Eminentiſſ. Petr.
ad d. Conſtit. Alexandri IV. ſect. un. num. 21. & ſeqq. &
num. 30. & ſeqq.* Quamvis parcius Ordinarius Cenſuris 28
uti debeat, & quatenus non ſuppetant meliora reme-
dia, ex *cap. ne aliqui, de privileg. in 6.* idem *Eminentiſſ.
Petra loc. cit. n. 35.*

Id tamen verum puto ſolùm in caſibus, in quibus
exempti ſubjiciuntur Ordinario quoad perſonam; ita-
ut poſſit eoſdem perſonaliter cogere, & coercere,
veluti exemplificant DD. in Regularibus, tenenti-
bus accedere ad publicas Proceſſiones, quos compelli 29
poſſe ab Ordinario voluit *Trid. ſeſſ. 25. capit. 13. de
Regular.* vel in iiſdem Regularibus degentibus in Mo-
naſteriis, vel locis pleno jure ſubjectis Ordinario, 30
quia tunc ceſſat exemptio, *capit. volentes, §. In eos
verſ. niſi forſan, de privileg. in 6* prout ſunt hodie om-
nes Regulares in parvis Conventibus poſt *Conſtitut.* 31
Inſtaurandæ 27. Decretum, ut in parvis 32 Innoc. X.
ut obſervat *Card. de Luc. de juriſdict. diſc. 36. num. 4.
idem Eminentiſſ. Petr. ad dict. Conſtit. 11. Alexandri IV.
ſect. un. num. 37. Fagnan. in cap. grave, n. 78. de offic. Ju-
dic. Ordin.*

Cæ-

Cæterum ſi exemptus ſubjiciatur Ordinario aliquo
modo, non tamen quoad perſonam, Cenſuris ligari
32 non poterit, quia Cenſura eſt pæna, quæ afficit per-
ſonam, eamque ſequitur, ſicut lepra leproſum *Fagnan.*
in cap. treugas num. 7. de treug. & pac. Ideoque, li-
cet Regulares omnes in cauſis civilibus, præcipuè
33 ſi Conſervatore careant, conveniri debeant, & con-
demnari, & cogi ad ſolvendum per Ordinarium, ut
quotidiana praxis docet, maximè poſt Conſtit. 9.
Gregorii XV. & cenſuit *Sacr. Congreg. in Angelpoli a-*
na, de qua Conſtit. Cum ſicut, 29. Innoc. X. ad 6.
Tondut. de præven. par. 3. cap. 3. num. 6. Fagnan. in
cap. ſanè 9. num. 51. de offic. & poteſt. judic. deleg.
Pignat. conſult. 1. num. 6. tom. 3. Card. De Luc. de
Regular. diſc. 1. num. 33. verſ. id autem, & diſc. 91.
34 *num. 5. de juriſdict.* Attamen, quia quoad perſonam
non ſubjiciuntur, non poſſunt ligari Cenſuris ab eo-
dem Ordinario ex defectu juriſdictionis, *Fagnan. in*
cap. tuarum, num. 46. de privileg. Eminentiſſ. Petr. ſæ-
pe citat. Conſtitut. 11. Alexandri IV. ſect. unic. nume. 6.
Rot. deciſ. 120. num. 1. 2. par. 18. tom. 1. rec. Sal-
vis caſibus particularibus, in quibus plena tribuitur
juriſdictio in perſonas Regularium, ut dictum eſt.
Hinc infertur ad caſum, an Miles Sacræ Militiæ
Sancti Stephani obtinens Beneficium ſubjectum Or-
dinario, teneatur ſervare Leges per Ordinarium latas
circa ſtatum Clericorum ſub pæna ſuſpenſionis, vel al-
terius Cenſuræ. Pone, quòd Miles hujus Sacræ Militiæ
obtineat Canonicatum Eccleſiæ Cathedralis, prout
obtinere poſſe non eſt dubium per ea, quæ alibi ad-
notavimus, quia Profeſſores hujus Militiæ, cùm non
35 emittant tria vota ſubſtantialia; ſunt capaces omnium
Beneficiorum Sæcularium, etiam ſine ſpeciali privile-
gio, vel diſpenſatione, ut loquendo de Militibus hujoſcæ
Sacræ Militiæ *Barboſ. ad Trid. ſeſſ. 14. cap. 11. num.*
8. & de poteſt. Epiſc. alleg. 57. n. 173. Pignat. conſult. 73.
num. 1. tom. 6. Card. De Luc. ad Trid. diſc. 13. n. 3.
4. ac magis ex profeſſo *Rot. deciſ. 228. par. 3. rec.*
Certum eſt, quòd obtinendo Canonicatum, vel
aliud Beneficium Sæculare ſubjectum Ordinario, fit
36 ſubditus ipſius Ordinarii; non quidem amittendo ſuam
exemptionem, ſed gerendo duplicem perſonam, itaut
quà eſt Miles, ſit exemptus; quà verò eſt Canonicus,
ſeu Beneficiatus, ſit ſuppoſitus ratione rei, ex cele-
bri *text. in cap. cum Capella, de privileg. Franc. Paſ-*
toral. Regular. par. 2. q. 21. num. 29. 31. plene *Sal-*
gad. de Supplic. ad Sanctiſſ. par. 2. cap. 15. per tot.
Fagnan. in cap. ex parte, num. 52. de privileg. Card.
Albit. apud Card. De Luc. de juriſdict. diſcept. 2. q. 2.
37 *numer. 13.* idemque eſt ſi obtineat aliud officium ſub-
jectum Ordinario; fit enim ſubditus ratione officii,
ut ſubdunt *Salgad. loc. cit. num. 9. Franc. d. q. 21.*
numer. 31. Fagnan. numer. 53. Card. Albit. numer. 14.
Cùm ergo fiat ſubditus ratione Beneficii, dubita-
tio non emergit, an Miles Beneficiatus incurrat in
Cenſuram non ſervando Legem, vel Decretum Ordina-
rii, cui pœna Cenſuræ adjecta eſt, maxime circa ea,
quæ videntur quodammodo reſpicere Beneficium ip-
ſum, veluti ſi ſub pœna ſuſpenſionis Prohibeatur in
Choro Capillitium, ſive Coma fictitia, geſtatio ha-
bitus brevioris, confabulatio in Eccleſia, vel quid ſimile.
Puto Militem aliàs exemptum, quamvis obtineat
Canonicatum, vel Beneficium, ſubjectum Ordinario,
38 non incurrere in Cenſuram, ſi fictam Comam ge-
rat in Choro, vel fabuletur in Eccleſia vel quid ſi-
mile agat ab Ordinario prohibitum ſub Cenſura, quia
Ordinarius non procedit jure delegato, ſed ſolum ſua
ordinaria juriſdictione, quæ eſt inferior exemptionis
privilegio, quo gaudet Miles.
Nam juxta relatos DD. Ordinarius non acquirit
ſuper Militem Beneficiatum, niſi juriſdictionem ratione
Beneficii, hoc eſt, rei ſubditæ, inſtar Judicis rei ſitæ;
& ſic idem Miles ſortitus quidem forum ipſius Or-
dinarii quoad Beneficium ipſum, itaut coram eo reſ-
pondere debeat ſi illius cauſa conveniatur, exemplo
39 poſſeſſoris rei ſitæ in alterius juriſdictione, ut per
Soccin. in cap. ſane, 3. num. 3. verſ. primo, declaratio
de for. compet. Carleval. de judic. lib. 1. tit. 1. diſpu-
tat. 2. num. 145. Verùm ſicuti judex rei ſitæ nullam
40 habet juriſdictionem in perſonam poſſeſſoris, ſed ſo-
lùm circa rem ipſam, *l. ult. C. ubi in rem act. Fermo-*
ſin. in cap. ſane, q. 2. de for. compet. Carleval. de ju-
dic. d. diſp. 2. num. 151. Modern. Cabrun. lucubrat. fo-
renſ. lucubrat. 12. num. 39. & ſeqq. & propterea cùm
careat juriſdictione in perſonam, non poteſt excom-
municare ipſius rei poſſeſſorem, ut notabiliter *Mari-* 41
an. Soccin. in d. cap. ſane, num. 12. de for. compet.
ibique Bellam. ſub num. 2. verſ. dicit Vincentius & Bu-
tr. num. 10. ita prorſus Ordinarius ratione Beneficii 42
ſibi ſubditi, non poteſt exercere juriſdictionem reſpe-
ctu perſonæ poſſeſſoris exiſtentis de alio foro, *Gloſſ.*
ſingularis, in cap. Quia in tantum 5. Verb. plures, de
præben. ubi Abbas in fin. Innoc. in cap. cum jam dudum
verſ. alii inhærent, eod. tit. Felin. in cap. dilectus filius,
nu. 9. de reſcript. Et quemadmodum exemptus, etſi
ratione rei non exemptæ, tenetur reſpondere quoad
rem ipſam, in foro Judicis ejuſdem rei; non inde tamen 43
fit ſubditus ipſius Judicis, ut poſt *Gloſſ. in Clem. un. verb.*
ſubditos, de for. comp. Rot. dec. 165. n. 6. par. 7. rec.
ita Miles exemptus, maxime ſi exemptio, prout eſt
noſtra, reſpiciat generaliter perſonam, etſi debeat
quoad Beneficium reſpondere Ordinario, remanet ni- 44
hilominus exemptus quoad perſonam, ut punctualites
Chokier. de juriſdict. Ordin. in exempt. tom. 5. par. 2.
q. 45. numer. 6. verſ. quoad tamen; & exempta per-
ſona non poteſt eſſe locus Cenſuris, ut dictum eſt.
Hæc exemptio Militis Beneficiati quoad perſonam
redditur indubitata ex ipſo exemptionis privilegio per
Pium IV. conceſſo, in quo idem Pontifex motu pro-
prio Profeſſores hujus Sacræ Militiæ *etiam in Sacris,*
& Presbyteratus Ordinibus conſtitutos, & quæcumque,
quotcumque, & qualiacumque, cum Cura, & ſine Cura Be-
neficia Eccleſiaſtica obtinentes exemit, adeout perſona 45
ipſa, quamvis Beneficium cujuſvis generis obtineat,
nihilominus manet ſemper exempta, neque ullam pote-
rit in eam Ordinarius juriſdictionem ſibi vindicare.
Cui privilegio non fuit derogatum per Concilium
Tridentinum, neque per alias poſteriores Apoſtoli- 46
cas Conſtitutiones, cùm, excepta Cura Animarum,
& adminiſtratione Sacramentorum, nihil innovave-
rint; *Rot. deciſ. 395. num. 35. par. 13. deciſ. 520. n.*
8. & 15. par. 18. tom. 1. rec.
Cùm igitur perſona Militis, quamvis Beneficium
obtineat, ſuam habeat exemptionem ab Ordinario,
ac prætcrea ex alio capite privilegii non poſſit cenſura- 47
ri, ſequitur eandem non ligari Edictis, aut Decretis
ipſius Ordinarii aliquid præcipientis ſub pœna Cenſuræ,
per tex. in cap. 5. §. 1. de privileg. in 6. & in ter-
minis *Fagnan. in cap. tuarum, à num. 10. & ſeqq. de*
privileg. Quære poterit ſolùm Ordinarius, qui non
utitur in hoc caſu delegata, ſed ſua tantùm ordina-
ria juriſdictione, Militem Beneficiatum, ratione Be-
neficii delinquentem, privare fructibus ejuſdem, vel
diſtributionibus, vel voce in Capitulo, vel interventu in
Choro, vel illum à Beneficio ſuſpendere, juxta fa- 48
cti qualitatem; quia hæc non ſonant in formale exerci-
tium juriſdictionis in perſonam, *Tondut. reſolut. benefic.*
par. 1. cap. 61. num. 50. Franc. de Eccleſ. Cathedr.
cap. 30. num. 254. & ſeqq. nunquam verò procedere per
Cenſuras, aliaſque pœnas perſonales, ut bene *Card.*
De Luc. de juriſdict. diſc. 521. num. 8. ead. Rot. d.
deciſion. 120. part. 18. rec. ubi fuerunt declaratæ nul-
læ Cenſuræ Epiſcopi Imolenſis contra exemptum ex
defectu juriſdictionis, quamvis etiam cum ſcandalo
deliquiſſet. Crederem tamen ejuſmodi Militem non
ſervantem ſimiles leges, aut Decreta, ad eccleſiaſti-
cam diſciplinam ſpectantia, etſi non cadat in Cenſu- 49
ram, peccare ratione ſcandali, quia tenetur vi dire-
ctiva ſe conformare aliis Canonicis, ſeu Beneficiatis,
ut ex notis principiis.
Sequor genium in hac materia, & quæro: An
Miles hujus Sacræ Militiæ, qui eſt exemptus, ut di-
ctum eſt, ab Ordinarii juriſdictione, poſſit ſe ſubji-
cere ejuſdem juriſdictioni in favorabilibus, veluti pro
obtinenda abſolutione, vel diſpenſatione, quando re-
quiritur formale exercitium juriſdictionis fori exterioris.
Pone Militem eſſe excommunicatum à jure, vel
contraxiſſe impedimentum ſuperveniens, ſi ſit uxora-
tus, vel eſſe irregularem, & poſſe abſolvi, vel diſpen-
ſari ab Epiſcopo; poterit ne ſeſe ſubjicere ipſi Epiſ-
copo, ut abſolvat, vel diſpenſet?
Quoad abſolutionem quæſtio fuit olim propoſita in
ter-

terminis Monachi excommunicati, *Federico de Senis*,
dum eſſet Peruſii, & conſuluit, *conſ.* 14. exemptum
hoc caſu poſſe ſe ſubjicere Ordinario, & abſolvi; quia
exemptio, inducta ad favorem, non debet in ejus o-
dium retorqueri, prout retorqueretur, ſi abſolvi non
poſſet; fieret enim deterioris conditionis quàm quili-
bet de Populo.

Generaliter loquendo, communis ſententia eſt, ut
50 non poſſit abſolvi, quam tenet *Joan. Andr. in Gloſſ.
ult. Clem. pen. de ſent. excomm. Abb. in cap. cum tempo-
re, num. 2. verſ. item, & alia quæſtio de arbitr. & in
cap. grave, num. 4. de offic. ordin.* & plene *in ſua quæſt
7. incipit Duo Clerici*, ubi refellit *Federic. de ſen.* ejuſ-
que fundamenta, *Marian. Soccin. in capit. ſignificaſti,
ſub num. 42. verſ. Sed dubium eſt, de for. compet.* ubi pa-
riter refellit *Federic. de Sen. Fagn. in d. cap. grave*, n.
8. *de offic. ordin.*

Ratio eſt quia, quidquid *Gloſſ. in cap. grave, in fin.
de offic. ordin.* dixerit, recepta ſententia eſt, exemptum
51 non poſſe renunciare ſuæ exemptioni, & ſe ſubmit-
tere juriſdictioni ejus, à quo eximitur, *cap. cum tem-
pore, in fin. de arbitr.* ex ea nimirum ratione, quia ex-
52 emptio ita conjuncta eſt inter exemptum, & ſuperio-
rem, ut ſeparatio fieri non poſſit, ut præcisè *Abb. in
d. cap. cum tempore, num. 2. & num. 7. Felin. in cap.
P. & G. n. 13. de offic. deleg. Rot. deciſ.* 461. *num.* 20.
*& 25. par. 5. tom. 2. & deciſ. 50. n. 7. par. 10. rec. Fa-
gn. in cap. ſignificaſti, num. 79. de elect. & in cap. quod
ſuper, num. 18. de maior. & obed.*

Aliam, & quidem optimam, rationem adducit *Bar-
53 boſ. in d. cap. cum tempore ſub num. 5.* quòd quando ex-
emptio reſpicit tantùm perſonam exempti, renuncia-
ri poteſt; ſi verò ſit conceſſa in favorem Eccleſiæ,
Religionis, aut Superioris, renunciari non poteſt;
& cùm noſtra exemptio reſpiciat favorem Sereniſſimi
Magni Magiſtri, & Sacræ Religionis, renunciari non
poterit, & per conſequens Miles excommunicatus non
poterit ſe ſubmittere Epiſcopo pro abſolutione.

At quia DD. tam Canoniſtæ, quàm Theologi ſen-
54 tiunt exemptum poſſe ſe ſubmittere Epiſcopo de con-
ſenſu Superioris, cui ſubeſt, ut docet *Abb. in capit.
grave, num. 3. de offic. ordin. Fagnan. in cap. quod ſuper,
num. 18. verſ. & per illum textum, de major. & obed.*
Tutiſſimum erit hoc in caſu, ut Sereniſſ. Magnus
Magiſter, vel licentiam tribuat Militi ſe ſubmitten-
di, & recipiendi abſolutionem ab Epiſcopo; vel ip-
55 ipſum Militem directè mittat ad Epiſcopum pro ab-
ſolutione, ut tradunt *Manuel in ſum. tom. 1. cap. 131.
num. 2. Molin. tom. 4. diſp. 61. num. 4. Henriq. de Sa-
cram. pænit. lib. 6. cap. 16. num. 8. Avila de cenſur. par.
2. cap. 7. diſput. 1. dub. 6. Suar. in 3. par. D. Thom. tom.
4. diſput. 30. n. 3.* Atque paucis ab hinc annis ita ſua-
ſi, & ita fuit practicatum per duas Vices, cùm Mili-
tes percuſſiſſent Clericos levi percuſſione, qui fuerunt
abſoluti ab Ordinario.

Immo, quatenus etiam Sereniſſ. Magnus Magiſter
non daret facultatem Militi excommunicato acceden-
di pro abſolutione ad Epiſcopum, vel illum non mit-
56 teret, adhuc ſponte ſua poſſet, & valida eſſet abſo-
lutio, quia quando Superior exempti non eſt Sacer-
dos, ut in caſu noſtro, poteſt exemptus ipſe petere,
& obtinere abſolutionem ab Epiſcopo, ut poſt *Ho-
ſtien. & Guglielm. docet Sanct. Antonin. Florent. Archiep.
in ſum. par. 3. tit. 24. cap. 77. §. 1. verſ. in caſu autem;
Sylveſt. in ſum. verb. abſolutio V. num. 1. verſ. ſecun-
dum*, & facit *Suar. in 3. par. D. Thom. tom. 4. di-
ſput. 30. ſect. 2. ſub nu. 3.* Dum dicit quod ubi Superior
exempti non poteſt abſolvere, abſolvit Epiſcopus.

Quod magis dicendum in hac ſpecie, quia juriſdictio
57 in abſolvendo eſt voluntaria, non contentioſa, DD.
*in cap. 2. de conſtit. in 6. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.
126. num. 4. & num. 27. & ſeqq.* & ideo nulla ſequi-
tur confuſio, aut perturbatio Judicum, vel Superio-
rum, cùm Epiſcopus petenti gratiam, vel Beneficium
impertiatur.

Eadem prorſus militant circa diſpenſationes; nam
& hæ ſunt voluntariæ juriſdictionis, & ex eadem ra-
58 tione poterit Miles ſe ſubmittere Epiſcopo, cùm ejus
Superior diſpenſare non valeat. Quòd à fortiori pro-
cedit ſi agatur de Milite Clerico, vel qui Clericus
fieri petat, & diſpenſatione indigeat ad Ordinem ſu-
ſcipiendum, vel in eo miniſtrando; nam ratione Or-
dinis ſuſcepti, vel ſuſcipiendi, exempti omnes ſub- 59
ſunt Epiſcopo, & ſic ab eo ſunt diſpenſandi quoad
interſtitia, & irregularitatem, *Fagnan. in cap. grave,
n. 49. de offic. ordin. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 205.
num. 27. *Anaclet. in lib. 7. Decretal. de offic. ordin. nu-
mer.* 131. Et ſi agatur de Matrimoniali diſpenſatio- 60
ne, res eſt abſoluta; quia quoad Matrimonium ex-
empti ſubſunt Epiſcopo, ex *Trid. ſeſſ. 24. c. 20. Tam-
burin. de jur. Abbat. tom. 1. diſp. 15. q. 7. n. 37.*

Indulgentias quoque concedere eſt quidem juriſdi- 61
ctionis, eæque non proſunt, niſi ſubditis concedentis,
cap. quod autem, de pænit. & remiſ. & tamen eas conce-
dere poteſt Epiſcopus etiam exemptis, ſi petant; *Bar- 62
boſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 88. n. 27. Leand. tom. 8. tract. 6.
diſpus. 11. q. 9. in fin.*

Quibus omnibus additur pro coronide, concluſionem
illam, ut exemptus non poſſit ſine Apoſtolico aſſenſu
renunciare ſuæ exemptioni, & ſe ſubmittere Epiſco- 63
po; locum tantùm habere in exempto, & imme-
diatè ſubjecto Sedi Apoſtolicæ per rationes, quas pon-
derat *Abb. in d. qu. 7. incipit Duo Clerici* quia nem-
pe ſubjectus immediatè Sedi Apoſtolicæ eſt ſubditus
fontis, & principii omis juriſdictionis, atque Eccle-
ſiaſticæ poteſtatis; & ideo non debet ſubmitti rivu-
lo, qualis eſt Epiſcopus, quòd non contingit in ex-
empto ab Epiſcopo, & ſubjecto alteri Superiori, ut
ſunt Milites hujus Sacræ Militiæ, qui ſubjiciuntur
Sereniſſ. Magno Magiſtro, ideoque poterunt quoad
ſeipſos in aliquo caſu particulari, in quo non affe- 64
rant præjudicium juriſdictioni Sereniſſ. Magni Magi-
ſtri, ſe Epiſcopo ſubmittere, *Felin. in cap. cum omnes
n. 8. de conſtit. Rot. cor. Seraph. dec. 595. n. 7. cor. Ludoviſ.
dec. 325. ſub n. 4. ibiq. Ald. n. 29.*

Neque pro elidendo ampliſſimo privilegio exemptio-
nis, conceſſo Militibus noſtri Sacri Ordinis à com-
memorato Summo Pontifice Pio IV. quidquam ope-
rari poteſt id, quod deducere conatur ex Sacr. Conc.
Tridentino, ſeſſ. 24. de reform. cap. 11. & ex Con-
ſtitutione 949. ejuſdem Sum. Pontificis, quæ incipit
In Principis Apoſtolorum; *Urſaya diſcept. Eccleſ. 33.
par. 2. tom 6.* Scribens favore Ordinarii contra Equi-
tem prædicti Ordinis. Siquidem Cenſura Concilii in 65
dicto cap. 11. adaptari non poteſt exemptioni ejuſdem
Ordinis Militibus, præſertim profeſſis, à Sede Apo-
ſtolica conceſſæ; cùm idem Concilium, prout etiam
prætactum fuit, tollere non intellexerit exemptiones
hujuſmodi, ſed tantummodo eas, quibus per modum
communicationis, ſeu alio quovis titulo fruebantur
ſervientes Ordinibus Militaribus, ipſis Ordinibus actu
inſervientibus, & intra eorum ſepta ſub obedientia
Superiorum degentibus, & Profeſſis, ut notant *Che-
chier de Jur. Ordin. in exemp. par. 1. q. 30. numer. 7.
& Barboſ. ad Conc. Trid. d. cap. 11. num.* 10. ſub qua
diſpoſitione planum fit non comprehendi Milites, ſi-
ve Equites Profeſſos, & conſequenter vis nulla fieri
poteſt in Conſtitutione Pii IV. in contrarium alla-
ta, quæ dumtaxat revocat privilegia in iis, quæ di-
ſpoſitis per Sacr. Concilium adverſantur, cùm Con-
cilium loc. cit. non diſponat de Equitibus Profeſſis,
neque de eorum exemptionibus, & privilegiis, ſed
de ſolis inſervientibus Militiis, actualiter iiſdem non
inſervientibus.

Quod equidem tranſit in evidentiam ex enunciati-
vis emiſſis in ſubſequentibus literis Apoſtolicis Sixti
V. & Pauli itidem V. impreſſis in libro Statutorum
prædicti Sacr. Ordinis, pag. 52. & 62. qui occaſione
conceſſionis Indulti pro noſtris Equitibus retinendi Pen-
ſiones, præſupponunt, indubiè vigere exemptionem
favore eorumdem Militum, illis ante Concilium à præ-
fato Pio IV. elargitam.

ADDITIO XXVII.

De Erectione Eccleſiæ Collegiatæ, tam de novo, quàm de reintegratione Collegiatæ jam eutructa ad antiquum ſtatum.

ARGUMENTUM.

An in caſu erectionis ſimplicis Eccleſiæ in Collegiatam, ſi Patronalis ſit, requiratur Patronorum conſenſus, vel Capituli, ubi Jus præſentandi, ſeu collatio ad illud ſpectaret; de facultate Epiſcopi reſtituendi ad ſtatum antiquum Collegiatam, jam erectam, & Cannnicorum ſervitio diu deſtitutam; & quæ probationes faciendæ ſint ad hoc, ut conſtare valeat de ſtatu antiquo Collegiali, cum aliis ad materiam.

SUMMARIUM.

1 *In materiis Spiritualibus, ſeu Beneficialibus, poteſt Papa, pro ſuprema, qua pollet, poteſtate, Juribus Eccleſiaſticarum Perſonarum pro libito derogare.*
2 *Neque ad hunc effectum ulla cauſa requiritur.*
3 *Summus Pontifex eſt Beneficiorum abſolutus Dominus.*
4 *Et valet de illis pro libito voluntatis diſponere, etiam in præiudicium Tertii.*
5 *Et ſic jus Eccleſiaſticum, multoque magis ſpirituale de uno in alium transferre, abſque ulla compenſatione; & affertur ratio.*
6 *Quòd eò fortiùs poteſt concurrente legitima cauſa.*
7 *Poteſt Papa, ſeclnſo quovis Patronorum conſenſu, de Beneficiis Eccleſiaſticis diſponere.*
8 *Ampliu, ſi Patronatus, ſeu Jus conferendi Capitulo, ſeu alteri ex Privilegio Apoſtolico competat.*
9 *Hinc poteſt unionem Beneficii facere, licèt ex ea alteri præiudicium reſultet.*
10 *Et Beneficiorum collationes ſibi reſervare, abſque alicuiu injuria.*
11 *Per Privilegium Apoſtolicum non cenſentur manus Pontificis ligata, ut de Jure, gratuitò conceſſo, non poſſit ex legitima cauſa diſponere.*
12 *Affertur in hoc propoſito exemplum Concordatorum Germaniæ, per quorum approbationem, à Pontifice factam, ligata non remanent eius manus.*
13 *Poteſtatem habet Papa uniendi, ſeu transferendi Beneficio, irrequiſito conſenſu Epiſcopi, ſeu aliarum Perſonarum Eccleſiaſticarum, ad quas ſpectet Jus præſentandi, ſeu collatio, & n. 14. 15. 17. & 18.*
16 *Neque eſt neceſſaria expreſſa Papæ derogatio.*
19 *Aut mentio in reſcripto eiuſdem derogationis.*
20 *Item neque eſt neceſſarius conſenſus Patroni Eccleſiaſtici, & ſimilium in unione facienda à Legato de latere.*
21 *Cùm non requiritur in hujuſmodi unionibus conſenſus Epiſcopi, multo minus eſt neceſſarius conſenſus Capituli, habentis Jus præſentandi, ſeu conferendi.*
22 *Valet unio in præjudicium Collatoris inferioris, etiam ſine cauſa, & n. 24.*
23 *Jus competens ex Privilegio, debilius eſt illo, quod competit de Jure communi.*
25 *Sicuti in minori conſideratione habetur Jus competens Clerico, quàm illud, quod competit Laico.*
26 *Eò magis transferri poteſt in Primam Dignitatem Collegiatæ erigendæ Parochialis, quæ eſſet de Jurepatronatu, ſeu ad collationem Capituli, & redditur ratio.*
27 *Et præjudicium Capituli, ex Regula quarta Cancellariæ, uti accidentale, & conſecutivum, non attenditur.*
28 *Papa uniendo non dicitur præjudicare, licèt in conſequentiam præjudicium ſequatur, & n. 29.*
30 *Erecta Eccleſia inferiori in Collegiatam, non conſideratur præjudicium ulterius Eccleſiæ, circa præcedentiam, ſeu præeminentiam, & n. 34.*
31 *Amplia concluſionem poſitam ſub n. 27. etiamſi Eccleſia, quæ in Collegiatam erigitur, ſit de Jurepatronatus.*
32 *Conceſſiones, & diſpoſitiones omnes ſemper intelligi debent, rebus in eodem ſtatu manentibus.*
33 *Privilegium Juris conferendi, à Sede Apoſtolica Protectori S. Capellæ Lauretanæ conceſſum, per erectionem ejuſdem Loci in Civitatem Epiſcopalem, ſublatum cenſetur.*
35 *Hujuſmodi Privilegium, Inferiori competens ſuper Prima Dignitate, per Reſervationes poſtea factas, extinctum remanſit.*
36 *Quando agitur de augmento Cultus Divini, poteſt etiam Epiſcopus ad uniones procedere.*
37 *Et poteſt Capitulum compellere ad præſtandum conſenſum.*
38 *Ex translatione Eccleſiæ inferioris in Collegiatam reſultat Divini Cultus augmentum. Amplia n. 40. & 41.*
39 *Etiamſi prius in eadem Eccleſia celebraretur Miſſa Conventualis.*
42 *Si Eccleſia, in Collegiatam erigenda, ſit de Jurepatronatus Laicorum ex fundatione, & dotatione, Gratia eſt nulla, non accedente Patroni conſenſu, ſaltem tacito.*
43 *Et facta tali erectione, Jus præſentandi, etiam ad Canonicatus, ex redditibus Eccleſiæ Patronatæ fundatos, intactum remanet ad favorem Patroni laici.*
44 *Ad probandam Collegialitatem, ubi quæſtio eſt circa præeminentias, ſufficiunt ſigna, & argumenta, ex antiquis documentis deducta; ſi verò agatur de ſuſtinenda Proviſione Apoſtolica, tanquam de reſervato, requiritur perfecta probatio.*
45 *Collegialitas non præſumitur, ſed eſt probanda.*
46 *Ex quibus ſignis, & argumentis probetur Collegialitas in habitu, & n. 47. 48. 49. & 50.*
51 *An neceſſe ſit, quòd omnia ſimul concurrant.*
52 *Inſtrumenta antiqua, excedentia metam centum annorum, in quibus ſit mentio de capite, & membris, probant Collegialitatem. Declara n. 53.*
54 *Non eſt tamen neceſſe, ad eſſentiam Collegii, quòd in eo adſit Prælatus, ſeu caput; ſed ſufficit, quòd ad unum reducatur, tanquam ad caput, & exemplificatur, & n. 55.*
56 *Quot Canonici inſtitui debeant in Collegiata habita, ad actum reducenda, & n. 57. 58. & 59.*
60 *Collegialitate actuali, ex accidentali cauſa deſtructa, poteſt Eccleſia, etiam poſt Sæculorum decurſum, ad primævum ſuum ſtatum reſtitui, quamvis deſtituta fuiſſet, ac nova ædificata.*
61 *Imò etiamſi omnes de Collegio, propter commiſſa delicta, privati fuiſſent.*
62 *Poteſt Epiſcopus in Collegiata, ad antiquum ſtatum reſtituta, etiam Dignitatem erigere; multoque magis, ſi ſit habitu, & actu Collegiata. Declara n. 63.*
64 *Neque talis erectio dignitatis valet per oppoſitionem aliorum Canonicorum impediri, & quando.*
65 *Diſſoluto Collegio, an Bona pertineant ad ſingulos de eodem Collegio, & quando valeant recuperari ab eis, qui illa contulerunt, & n. 66.*

DIximus in *animadverſ. ad tit. 4. lib. 1.* Epiſcopum, licèt non valeat erigere Eccleſiam Collegiatam, poſſe tamen Collegiatam, deſtitutam à longo tempore Canonicorum ſervitio, ad primævum ſtatum reducere, ac in *ſubſequenti Animadverſ.* quæ requirantur ad hoc, ut conſtare dicatur de neceſſariis requiſitis, ut aliqua Eccleſia elevetur ad Statum Collegiatæ. Hic autem pro pleniori hujus materiæ cognitione examinare placet, primò, an in caſu erigendi Eccleſiam aliquam in Collegiatam, quæ ſit de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, vel ad collationem alicujus Capitali, neceſſarius exiſtat Patroni Eccleſiaſtici, ſive Capituli prædicti conſenſus. Secundò verò, quæ neceſſaria ſint, ut dicatur conſtare de antiquo ſtatu Collegiatæ, itaut Epiſcopus valeat exercere prædictam auctoritatem reintegrandi Collegiatam ad antiquum ſtatum.

Quatenus attinet ad primum, cùm erectio Collegiatæ, juxta jam firmata, fieri non poſſit, niſi auctoritate Summi Pontificis, ſequitur quòd ipſe pro ſuprema, qua in his ſpiritualibus, ſive beneficialibus materiis pollet, hujuſmodi Juri, quod Eccleſiaſticis Perſonis competit, derogare pro libito valeat, ut de communi ſententia Doctorum probant *Dec. in conſil.* 270. *num. 5. latiſſimè Peregrin. conſil. 4. per tot. & ſignanter numer. 2. & 18. libr. 1. Jaſon. conſ. 136. column. 2. verſic. Unde Princeps, libr. 2. Menoch. conſ. 181. num.* 25. ubi quod poteſt derogare alterius juribus ſine cauſa, *Alexand. conſ. 2. num. 19. verſic. Quinimo lib. 1.* ubi 1 2

pari-

pariter quòd cauſa non requiritur; *Cancer. var. reſolut. lib. 3. cap. 3. num. 46. Ridolphin. de Suprem. Princip. poteſt. cap. 6. n. 149. verſic. Sed forte dici poteſt; Anton. Gabr. commun. concluſ. tit. de jur. quæſit. non tollend. concluſ. 2. Vaſquez. l. 2. contr. illuſt. cap. 5. n. 15.*

Quod multò magis, & ſine dubio procedit in Juribus Spiritualibus, & in materia Beneficiorum, quorum dominium, ex peculiari eorum natura, apud Pon-
3 tificem abſolutiſſimum reſidet, ut per *Text. in cap. literis, de reſcript.* latè firmavit; *Rot. poſt adnot. Paitell. dec. 19. num. 13. & 58. verſic. Nam*, ubi quod ideo po-
4 teſt pro libito voluntatis de illis diſponere, etiam in præjudicium Tertii; *Gloſſ. in cap. decet, verb. permenſurum, de reg. Jur. in 6. Innoc. in cap. in noſtra, de injur. Adden. ad dec. 2. num. 247. par. 3. Rot. dec. 11. n. 7. par. 2. cor. Coccin. dec. 2252. num. 6. & 7. cor. Seraph. dec. 1410. verſ. & valde abſonum; & in Monaſterien. Præpoſituræ, 26. Junii 1702. §. Diximus, cor. R. P. D. Anſaldo.*

Quapropter, citra ullam compenſationem, poteſt, & ſolet Summus Pontifex Jus Eccleſiaſticum, & multò magis Spirituale de uno in alium transferre, quia
5 nihil de proprietate tollit, ſed de ſolo uſu, quem reaſſumere, & de eo diſponere poteſt per *Text. in cap. per hoc 17. de Hæreticis, & Text. in leg. fin. C. de Juriſdictio. omn. Jud. & in leg. prima, C. de offic. Præfect. Urb. Ancharan. conſ. 28. Grammat. conſil. 6. in fin. Put. deciſ. 478. num. 7.* & alios rellatos abundanter in §. *Citrà verò.*

Quod ſi id poteſt ſimpliciter, multò fortius ex legi-
6 tima cauſa, per *Text. in Auth. Ut legum; Ut Eccleſ. Roman. cent. ann. gaud. præſcript.* & notat *Bald. de præſcript. in 5. in princip. quæſt. 9. Dec. conſil. 3. num. 50. cum pluribus ſequen.* ubi multos refert; *Pegaer. dec. Crim. cap. 39. per tot Cabedo; dec. 78. num. 3. in fin. vol. 2. Cancer. var. reſolut. par. 3. cap. 3. num. 46. & ſequen. ultra relatos in §. Poteſt enim*; quæ magis urgens, & rationabilis dari non poteſt, quàm ad augendum Cultum Divinum. Beneficia enim pro augmento talis Cultus fundata ſunt; unde nil rationabilius quàm quod ex eadem identifica cauſa eundem Divinum Cultum augente, Papa de Beneficiis ad ſui beneplacitum diſponere valeat, ut ex auctoritatibus ſupra laudatis. Quod etiam procedit in Beneficiis Patronatis, quia quamvis ex beneficientia Summorum Pontificum, & ad alliciendos fundatores, Eccleſiæ ſervitus permittatur favore Patronorum: id tamen reſpicit diverſos effectus, ſed præciſivè à Poteſtate
7 Summi Pontificis; qui ſecluſo quovis Patroni conſenſu poteſt de dictis Beneficiis diſponere, *Abb. in cap. cùm accerſiſſent 8. num. 5. verſic. ad hoc adduco de Conſtit. Lambertin. de Jurepatron. lib. 3. quæſt. 6. artic. primo fol. 1665. Monet. de Commut. ult. volunt. capit. 11. quæſt. 2. concl. 6. num. 377. & ſeqq.* ubi quòd Patronus non debet impedire utilitatem Eccleſiæ, & *cap. 10. quæſt. 5. concluſ. 7. num. 261. fol. 1316. & num. 270. fol. 1318. Covar. pract. quæſt. c. 36. n. 11. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 22. num. 37. & 38.* ubi quod licèt hoc faciat de Superioris poteſtate, eadem tamen poteſtas ordinata eſt, & ideo non dicitur Juri alterius detrahere, quamvis tale Jus auferat.

Quod quidem magis de plano procederet, quando Patronatus, ſive Jus conferendi Capitulo, ſeu alteri
8 competeret ex Privilegio Summi Pontificis, cùm tunc, circumſcripta quacumque cauſa, poſſit Pontifex Jus, à ſe gratuitò conceſſum, auferre, ut docet *Bald. in leg. qui ſe Patris, C. unde liberi; Angel. in leg. Lucius, ff. de edict. Ruin. conſil. 15. num. 22. lib. primo*, ubi quòd concluſio nullam habet difficultatem; *Decian. conſ. 25. num. 3. lib. primo, de Marin. reſol. quotid. lib. 2. cap. 46. num. 10. Mart. Medic. dec. 41. num. 17. & 18.* ubi quod facere valet de poteſtate ordinaria,
9 prout in terminis unionis Beneficii, ac præjudicii, ex ea alteri reſultantis, *Pariſ. conſil. 5. poſt numer. 87. lib. 4. Lotter de re Benef. lib. 2. quæſt. 22. numer. 24. & 29.* ubi ex hoc infert, Pontificem, abſque alicujus injuria Beneficiorum collationes ſibi reſervare,
10 quia Jus conferendi in ipſo originatur, & in alios diffunditur, *Rota cor. Pen. dec. 1020. num. 17.* ubi quòd cùm ſimile Jus habeatur ex gratia Papæ, nulla propter ejus privationem debetur compenſatio; & in

fortioribus terminis Concordatorom Germaniæ; latè *Rub. adnot. ad dec. 2. n. 229. par. 3.* quia conſtando etiam de clariſſimo Privilegio Apoſtolico, illud conceſſum cenſendum non eſſet in præjudicium ipſiuſmet
Papæ; quominus, ex legitima cauſa, manus ſibi li- 11
gando noluerit de Jure, gratuitò conceſſo, poſſe diſponere, ut advertit *Cephal conſ. 155. num. 14. Rot. cor. Cerro, dec. 173. num. 11. & in rec. dec. 630. n. 11. & 12. par. 4. tom. 3. & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus, 22. Januarii 1703. §. Verùm, circa finem, cor. Reverendiſſ. Molines*; & in fortioribus terminis eo-
rumdem Concordatorum Germaniæ, quòd per illorum 12
approbationem, à Pontifice factam, non cenſeatur reſtricta ejuſdem poteſtas, aut ejuſdem manus ligatæ, per *Text. in cap. dudum, verſ. Nos igitur, de Præbend. in 6.* latè probat *Rab. in adnot. ad d. deciſ. 2. numer. 233. par. 3.* ubi quod ſtolidum eſſet dicere, Pontificem, qui conceſſit facultatem, ſe ea ſpoliaſſe, & *num. 237. Rot. cor. Caputaquen. dec. 337. num. 8. par. 1. & cor. Caſſador. dec. 8. de Præben. numer. 2. in fin. & in rec. dec. 79. num. 4. par. 4. & dec. 114. num. 5. & 6. par. 6. & in Auguſtana Canonicatus, 12. Januarii 1705. §. Propterea, cor. Reverendiſſ. Molines, confirmatæ 23. Januarii 1704. §. Poſita, & Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus 22. Januarii 1703. §. Verùm, verſ. quoties cor. eodem.*

Ac proinde certum eſt, quòd nullum jus neque conferendi, neque Patronatus Eccleſiaſtici, aut Laicalis ex Privilegio difficiliorem reddere valet Summum Pontificem ad diſponendum de Beneficiis, ſeu per viam
unionis, ſeu per viam translationis, ut de Jure com- 13
petenti Epiſcopo tradunt *Ripa reſponſ. 18. num. 7. lib. 2. Rebuff. in prax. benefic. tit. de Union. benef. num. 26. Gambar. de Poteſt. Legat. à Latere lib. 5. Rubric. prima, num. 45. & ſeq. Garz. de Benefic. par. 2. cap. 2. num. 221. Rota dec. 459. aliàs 3. de Offic. legat. in antiq. cor. Seraphin. dec. 1400. in fin.* ubi quòd nunquam Ordi-
narii conſenſus fuit requiſitus, & in ſpecie Juriſpa- 14
tronatus Eccleſiaſtici, probant *Pariſ. conſil. 128. nu-* 15
mer. 5. l. 4. ubi quòd neque neceſſaria eſt expreſſa Pon-
tificis derogatio; & *num. 21. verſ. quia ceſſat*, ubi 16
quòd in talibus Patronatibus ceſſat ratio retrahendi
Laicos à fundatione Beneficiorum; *Rocc. de Curt. de* 17
Jurepatr. verb. honorificum, ſub num. 8. & num. 11. verſ. ſecunda limita; Barboſ. in cap. Cùm dilectus 28. numer. 4. de Jurepatr. & de Jure Eccleſiaſtico, lib. 3. capit. 16. num. 50. Tondut. quæſt. benefic. capit. 144 numer.
11. par. 3. lib. 14. capit. 5. num. 49. ubi de conſenſu 18
Capituli in hujuſmodi unionibus non neceſſario; *Lambertin. eod. tract. libr. 3. quæſt. 6. artic. primo, num. 4. verſ. Et idem dicere; Azor. Inſtit. Moral. par. 2. libr. 5. capit. 29. quæſt. 11. num. 16. & quæſt. 16. verſ. Pari ratione; Pax-Jordan. Lucubrat. Canon. tom. 3. lib. 10. tit. 29. num. 11. Lotter. de re benefic. lib. 1. quæſt. 28. numer. 160. Barboſ. de Jur. Eccleſ. lib. 3. capit. 16. num. 5. Monet. de commut. ultim. volunt. capit. 11. quæſt. 5. concl. 9. num. 294. & 295. Mandoſ. ad regul. Cancell. 32. part. 4. num. 8. & ſequen.* ubi quòd neque de tali
Jurepatronatus facienda eſt mentio in reſcripto dero- 19
gationis.

Imò in fortioribus terminis, quòd ſcilicet conſenſus Patroni Eccleſiaſtici, & ſimilium neceſſarius non
ſit, non ſolùm in unione facienda à Summo Pontifice, 20
ſed nec etiam ſi illa fiat à Legato de Latere, plenè firmant *Gonzal. in cap. ſicut unire, num. 8. in fin. de exceſſ. Prælat. Sanchez. ad præcept. decalog. lib. 7. capit. 29. num. 109. Tondut. reſolut. benefic. cap. 144. numer. 13. par. 3. Lambertin. de Jurepatron. lib. 3. par. 6. art. 1. num. 4. verſic. & idem*; ubi quòd eſt concluſio indubitata, *Barboſ. de Jur. Eccleſiaſt. lib. 3. capit. 16. num. 50. Azor. inſtitut. Moral. par. 2. l. 5. cap. 29. quæſt. 16. Vrvian. de Jurepatron. quæſt. 3. lib. 14. cap. 5. numer. 48.*

Si igitur non ſolùm poteſtas Papæ, ſed nec etiam ejus Legati de Latere, pendere valet à quibuſcumque Juribus Ordinarii Collatoris, multò magis hoc erit dicendum, quando agitur de præjudicio Capituli ha-
bentis Juſpatronatus, vel Jus conferendi, ac proinde 21
ejus conſenſus multò minus eſt neceſſarius, ut probat *Rebuff. conſ. 20. §. Si reſpondetur, verſic. ſit unita*, quèm ſequitur *Tondut. quæſt. beneficial. c. 144. num. 11. verſic. &*

Papæ, *part.* 3. *Garz. de beneſ. part.* 12. *cap.* 2. *nu.* 205.
verſ. ubi ait, *Lotter. de re beneſ. lib.* 1. *quæſt.* 28. *num.*
22 261. ubi quòd valet unio in præjudicium inferioris col-
latoris, etiam ſine cauſa, *dec.* 24. *num.* 2. & 3. *part.*
5. *rec.* Quodcumque enim jus, ex Privilegio compe-
23 tens inferiori Collatori, debilius eſt illo, competen-
ti de Jure communi, & in minori conſideratiune ſem-
per habetur, ut firmavit *Achill. de Graſſis de Privil.*
dec. 1410. *num.* 29. ubi quòd ſicuti in unionibus nun-
quam fuit requiſitus conſenſus Ordinarii Collatoris,
24 ita multò minùs neceſſarius eſt ille alterius Collatoris
inferioris; & *Rota cor. Merl. dec.* 743. *num.* 1. & *ſeqq.*
& *in rec. dec.* 48. *num.* 7. *part.* 1. *dec.* 24. *num.* 7. *part.*
5. prout etiam quòd Jus competens Clerico in longe
25 minori conſideratione habeatur illo, quòd competit
Laico, illique paſſim, & facilius derogetur, per *Text.*
in cap. cum dilectus, *de Jure patr.* firmavit; *Rot. dec.* 48.
num. 9. *in fin. part.* 1. *rec.*

Multò verò magis, quando ageretur de Parochia-
li, quæ eſſet de Jurepatronatus, ſive ad collationem
26 Capituli, & Parochialis transferenda eſſet in Primam
Collegiatæ erigendæ Dignitatem; quia tunc ipſius Ec-
cleſiæ Parochialis conditio melior, & dignior effice-
retur, ut advertunt *Corrad. in prax. beneſ. lib.* 2. *capit.*
12. *num.* 147. *Garz. de Beneſ. capit.* 12. *num.* 5. *in fin.*
quo caſu præjudicium Capituli, ex quo cadat ſub re-
ſervatione regulæ quartæ Cancellariæ, utì tantùm ac-
27 cidentale, & conſecutivum, non attenditur, ut ob-
ſervat *Rota cor. Penia*, *dec.* 1020. *n.* 7. ubi quòd Pa-
28 pa uniendo non dicitur præjudicare, licèt in conſe-
quentiam præjudicium ſequatur, & conſonant *Spad.*
conſil. 27. *num.* 4. *lib.* 3. ubi de præjudicio, quod in-
ferebatur Cardinali, habenti Indultum conferendi per
29 proviſionem Epiſcopatus, & *num.* 5. ubi de præjudi-
cio, quod per erectionem Eccleſiæ inferioris in Col-
30 legiatam, inferebatur alteri Eccleſiæ, quæ habebat
præcedentiam, ſeu præeminentiam, *Rot. coram Sera-*
phin. dec. 1410. *num.* 23. & 29. *verſic. final.* & *coram*
Martin. Andr. dec. 48. *num* 6. & *coram Penia d. dec.*
1020. *num.* 14. & *coram Seraphin. dec.* 1444. *num.* 11.
31 ubi in terminis erectionis Eccleſiæ Juriſpatronatus,
quæ ſi in Collegiatam erigatur, licèt Patronus reti-
neat Jus præſentandi ad Præbendas, non tamen reti-
net tale Jus, quoad Primam Dignitatem, nempe Ab-
batem, & in *rec. dec.* 730. *num.* 3. & 4. *part.* 3. & *dec.*
69 n. 2. 1. & 2. *part.* 4. *diverſ.*

Et quidem efficaci ratione, quia Jus Collationis Ca-
pituli permiſſum, ſeu conceſſum intelligi debet, rebus
32 in eodem ſtatu manentibus, prout generaliter conceſ-
ſiones, ac diſpoſitiones omnes interpretantur, ut mo-
net *Aacharan. conſil.* 84. *num.* 3. *in fin. Rain. conſil.* 137.
num. 11. *lib.* 2. *Gratian. diſceptat. foreuſ. cap.* 458. *num.*
9. *Rot. dec.* 523. *num.* 16. *part.* 2. *diverſ.* & in ſimili-
bus terminis Juria conferendi à Sede Apoſtolica Pro-
tectori S. Capellæ Lauretanæ, quod per erectionem
33 ejuſdem Loci in Civitatem Epiſcopalem cenſeatur ſub-
latum, ex ponderata ratione, quòd intelligeretur con-
ceſſum, rebus in eodem ſtatu manentibus, probat *Gra-*
tian. d. cap. 458. *num.* 10. *Rota dec.* 313. *num.* 3. *verſic.*
Et ſuffragatur part. 4. *rec.* & in præciſis terminis ere-
34 ctionis Eccleſiæ inferioris in Collegiatam *eadem Rot.*
coram Seraph. d. dec. 1444. *num.* 2. 3. & 11. & in for-
tioribus terminis Juris collationis, inferiori competen-
tis ſuper Prima Dignitate Collegiatæ, quod extin-
35 ctum remanſerit per reſervationes, poſtea factas ſi-
milium Dignitatum in regula quarta *Cancellariæ*, la-
tè firmat *Card. De Luc. de beneſ. diſcurſ.* 12. *per tot.* ac
ſignanter *num.* 9. 10. & *ſeq.* & latiſſimè *Rota*, *dec.* 285.
num. 7. & *ſeqq. p.* 9. *rec.*

Illud etiam advertendum, quòd quando agitur de
36 augmento Divini Cultus, poteſt etiam Epiſcopus ad
ſimiles uniones procedere per *Text. in capit. ex par-*
te, *de Conſtitut. Barboſ. de Jure Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 16.
num. 39. *verſ. velut Divinus Cultus*; *Sanchez. ad præ-*
cept. Decalog. libr. 7. *capit.* 9. *numer.* 165. *Azor. inſti-*
tut. Moral. part. 2. *libr.* 6. *quæſt.* 12. *verſic.* & *cum ibi*
dicatur; ubi quòd ſi juſta cauſa ſubeſt, poteſt Epiſ-
37 copus compellere Capitulum ad præſtandum conſen-
ſum, & quòd multò magis hoc facere poteſt ipſe
Pontifex, *Taricell. de unione capit.* 6. *num.* 30. quod-
que inter juſtas cauſas faciendi ſimiles uniones, ſeu
erectiones, primum ſibi locum vindicet Divini Cultus
augmentum, reſultans ex translatione Eccleſiæ infe- 38
rioris in Collegiatam, probant *Card. De Luca de præ-*
emin. diſcurſ. 9. *num.* 13. ubi quamvis in eadem Eccle-
ſia prius etiam celebraretur Miſſa Conventualis, *Ad-* 39
den. ad Ludoviſ. deciſ. 419. *num.* 6. *verſ. hinc eſt coram*
Creſcent. dec. 141. *alias prima de Paroch. num.* 1. & *in*
Gerund. unionis 16. *Decembris* 1623. *coram Veroſpio im-*
preſ. apud Spad. conſil. 87. *num.* 12. & 16. *lib.* 2. ubi
quòd maximè procedit, quando unio facta fuit in 40
ipſa erectione Eccleſiæ; & *coram Caval. deciſ.* 435. *nu-*
mer. 3. & *coram Cerro dec.* 685. *num.* 5. Eoque certius
prædicta ſibi locum vindicant, ſi in loco nulla alia
Eccleſia Collegiata exiſtat, nec aliter de facili fieri 41
poſſit, ut optimè advertit *Lamb. de Jurep. lib.* 3. *quæſt.*
6. *art.* 5. *fol. mihi* 1065. & pluribus aliis relatis; *Mo-*
neta de Commut. ult. volunt. capit. 11. *num.* 377. *in fin.*
fol. 1605.

Si verò agatur de Jurepatronatus laicorum, & ex
juſtitia competenti, nimirum ex fundatione, & dota-
tione, nulla redditur gratia, niſi accedat Patroni con- 42
ſenſus, aut expreſſus, aut ſaltem tacitus, qui illam
coaleſcere facit, ut generaliter. *Pariſ. de reſign. Beneſ.*
lib. 2. *quæſt.* 4. *ad num.* 4. *ad* 15. & in terminis unio-
nis, & ſuppreſſionis; *Lott. de re beneſ. lib.* 2. *quæſt.* 8.
num. 44. & erectionis Collegiatæ; *Jo: Andr. in capit.*
Nobis 25. *num.* 8. *ad medium*, *de Jurepat.* idem *Lotter.*
ubi ſup. num. 95. Quinimò facta erectione Eccleſiæ Pa-
tronatæ in Collegiatam, remanet intactum jus præ-
ſentandi etiam ad Canonicatus, ex illius redditibus 43
fundatos, ad favorem Patroni laici, ut notat *idem*
Lott. ubi ſup. num. 97. *et Rota*, *cor. Seraph. dec.* 1444.
num. 11.

Quo verò ad alteram quæſtionem, in primis præ-
mittere oportet, quòd conſtituenda eſt differentia in-
ter caſum, in quo agatur de probanda Collegialitate
ad effectum præeminentiarum, ut eſt caſus ſupra pro-
poſitus: ac inter caſum, in quo agatur ad effectum fir-
mandi ſtatum Rectoriæ, ſeu Præpoſituræ ipſius Eccle-
ſiæ, an videlicet reputanda ſit utì ſimplex Parochia-
lis, providenda per concurſum ad formam Concilii,
& Bullæ S. Pii V. vel tanquam prima Dignitas, cu-
jus collatio reſervata ſit Sedi Apoſtolicæ, vigore Reg.
quartæ Cancellariæ. Siquidem ad primum effectum
præeminentiarum, ac dijudicandi, Eccleſiam habitu
Collegiatam, non requiritur adeò perfecta probatio,
ſed univocis ſignis, & argumentis, deductis ex anti-
quis documentis, ut infra dicemus, ſufficienter juſti-
ficatur; ſecus verò ad ſecundum effectum, nempe ſu- 44
ſtinendi proviſionem Apoſtolicam tanquam de reſer-
vato, quia in hujuſmodi caſu requiritur perfecta pro-
batio Collegialitatis; maximè quando ſtatus ultimus
eſſet contrarius, itaut interent termini *Text. in c. conſul-*
tationibus, *de Jurep.* ut præmiſſa firmat *Card. De Luc.*
de Beneſ. diſc. 14. *n.* 3. 5. & 6.

Agendo autem juxta noſtrum propoſitum de ſignis
concludentibus Collegialitatem in habitu, pariter no-
tandum eſt, quòd Collegialitas, tanquam qualitas ac- 45
cidentalis, non præſumitur, ſed probanda eſt ab al-
legante, ut notat *Card. De Luc. ubi ſup. diſc.* 14. *nu-*
mer. 7. & luculenter *Rota*, *dec.* 47. *part.* 10. *rec.* pro-
indeque ſufficienter non probatur per antiquam deno-
minationem Capituli, aliiſque ſignis referibilibus ad
ſimplicem Eccleſiam Matricem, habentem Clericos,
ad ſui ſervitium adſcriptos, ac de Maſſa participan-
tes, ac Syndicum pro illius Maſſæ adminiſtratione ha-
bentes; ſed oportet, ut argumenta Collegialitatis ma- 46
gis concludentia, nimirùm deducta vel ex Bulla fun-
dationis, aut aliis conjecturis, efficaciter illam com-
probantibus; *Rota d. dec.* 147. & *coram Ottobono*, *dec.*
240. *Card. De Luc. Diſc.* 14. *num.* 7. & 8. *Piton. diſcept.*
Eccleſ. 8. *num.* 9.

Non eſt tamen neceſſe ad præmiſſum effectum in-
ſtrumentum erectionis, ſed ſufficit aliquas concurrere 47
conjecturas, per quas Collegialitas argui poſſit, & ve-
riſimilia reddi, juxta *notata per Zabarell. in Clem.* 1.
num. 10. *verſ. non tamen*, *de ætate*, & *qualitate*; *Ale-*
xander conſil. 74. *num.* 4. & *conſil.* 75. *num.* 1. & 2.
libr. 4. *Piton. diſcept.* 8. unde probatur ex hiſtoricis
claſſicis, mentionem facientibus de Collegiata, ejuſ-
que individuis ſignis; *Gratian. diſceptat.* 893. *numer.*

6. &

6. & ſeqq. Piton. ubi ſupra, nu. 50. & ſeqq. Rota, cor.
Coccin. dec 1867. *num.* 19. Item ex enunciativis an-
tiquis, in quibus nomina Præpoſiti, & Canonicorum
49 recenſentur, *Barboſ. de Canonic. c. 20. n. 14. Merlin. dec.*
87. n. 8. nomen enim Præpoſiti præſupponit aliquan-
50 do, rectorem fuiſſe caput Collegii, juxta *Gloſſ. in cap.*
Statutum, verbo Collegialitas, de elect. in 6. Corrad. in prax.
benefic. l. 2. c. 2. n. 41. Piton. ubi ſupra, n. 14. & 15. Ro-
ta dec. 37. n. 19. p. 9. rec.

Et ſubſequenter, quamvis facultas deputandi Syn-
dicum, præſtandi juramentum, communes tractatus,
arca communis, & ſigillum ſint ſigna Collegialita-
tis, quando ſumus in antiquis, & quæritur de firman-
do ſtatu Collegiatæ in habitu, non eſt neceſſe, quòd
omnia inſimul probentur; ſed ſatis eſt, quòd aliqua
51 ex prædictis juſtificentur, quæ conveniant perneceſſe
Eccleſiæ Collegiatæ, & ſint excluſiva Eccleſiæ rece-
ptitiæ, ſeu ſimplicis Matricis, habentis ad ſui ſervi-
tium ſimplices Clericos, *Innocent. in cap. poſtulaſti,*
num. 1. de Jurepatron. Maſcard. de probat. concluſ. 583.
num. 5. & ſeqq. Federic. de Senis, conſil. 61. Calderin.
conſil. 275. verſic. prædicta probantur, alias conſil. 5. de his,
quæ ſiunt à Prælat.

Nec refragaretur, quòd in antiquis inſtrumentis ex-
cedentibus metam centum annorum mentio fieret de
52 capite, & membris probare Collegialitatem, conſu-
luit *Alexander, d. conſil. 75. num. 3. & 4. lib. 4.* quòd
tamen intelligendum venit, dummodo actus, in an-
53 tiquo inſtrumento enunciatus, aliquo modo probet,
ſuum effectum ſortitum fuiſſe, juxta doctrinam *Gloſſ.*
in cap. 5. de elect. Alexander d. conſil. 74. num. 4. & con-
ſil. 73. num. 1. lib. 4. Tuſch. concluſ. 558. lit. c. num. 1.
& ſeqq.

Circa autem id, quod ſupra diximus, Collegialitatis
ſignum exiſtere, quòd illa habeat caput, & membra,
notandum eſt, quòd ad Collegii eſſentiam perneceſſe
non requiritur, quòd in eo adſit Prælatus, ſeu caput,
54 juxta notata per *Oldrad. conſil. 128. num. 8. verſic. & ſi*
dicatur; ſed tantummodo expoſcitur ordinata diſpoſi-
tio, ut ad unum reducatur, tanquam ad caput, ut
55 explicat *idem Oldrad. conſil. 204. circa princip.* quod vi-
detur exemplificandum in caſu, quo in Collegiata fi-
guram faciat antiquior de Collegio, vel præſideat
unus ex Collegio ad tempus per Turnum, vel tandem
ad tempus pariter aliquis eligatur ad præſidendum,
juxta morem quorumdam Regularium in electione ſuo-
rum præſidentium, vel Superiorum.

Poſitis autem circumſtantiis, ſeu ſignis, ſufficienter
concludentibus antiquum ſtatum Collegialitatis, ut ali-
bi diximus, poteſt Epiſcopus auctoritate ſua ordina-
ria Collegiatam habitu ad actum reducere, tres ſal-
56 tem Canonicos in ea inſtituendo cum ſuis Præbendis,
inter quos numerari poteſt caput, ſeu Prima Digni-
tas, etiamſi eidem Animarum cura immineat, quia
minùs quàm tres non poſſunt Collegium conſtituere;
Barboſ. de Canonic. capit. 2. num. 52. Merlin. deciſ. 87.
num. 8. & in recen. dec. 225. num. 13. par. 19. Piton.
d. diſcept. 8. num. 26. & 27. quod procedit etiam de
Jure Civili; *ad Text. in leg. Neratius, ff. de reg. Jur.*
Abb. conſ. 25. numer. 8. de reſcript. lib. 2. qui tamen
57 credidit de Jure Canonico ad Collegium conſtituen-
dum ſufficere tantùm duos, *ex capit. 5. de elect. in eo-*
dem conſil. 25. num. 2. diſtinguendo inter Collegium
jam erectum, qui cum omnibus ſuis juribus poteſt
58 conſervari in uno tantùm, aliis deficientibus, ut ul-
tra *Abbatem* dixerunt *Roman. conſil. 436. num. 6. Fa-*
gnan. in cap. de multa, num. 44. verſic. conſtat, de Præ-
ben. aliiſque penes Piton. d. diſcept. 8. num. 18. & inter
59 Collegium erigendum, qui in uno non poteſt coa-
leſcere, *Abb. d. conſil. 35. num. 2.* Ac proinde in ca-
ſu, quo unus ex dicto Collegio, veluti Præpoſitus,
ſolus remanſiſſet, qui etiam Curam Animarum gere-
ret, in eo jura Collegiatæ conſervata forent, itaut hu-
juſmodi Eccleſia Collegiata in habitu reputanda foret,
dummodo non fuiſſet Superioris auctoritate, ejuſque
ſententia, cauſa cognita, tali qualitate ſpoliata, eaque
extincta; ſed Collegialitas actualis ex accidenti, ve-
luti propter hoſtium invaſionem, vel Bonorum amiſ-
ſionem defecerit, & Canonicorum ſervitio ob id deſti-
tuta remanſerit; quo caſu poteſt ad ſuum primævum
60 ſtatum, etiam poſt ſæculorum decurſum reſtitui, quam-

vis ipſa materialis Eccleſia deſtituta fuiſſet, ac no-
va ædificata, ex plenè relatis per *Piton. d. diſcept. 8.*
num. 18. quinimmo etiamſi omnes de Collegio, pro-
pter certa delicta, privati fuiſſent, quia propter hoc 61
Eccleſia non amittit Privilegium, & jus Collegiatæ, ut
conſuluit *Alexander. conſil 74. in princip. l. 4.*

Non eſt omittendum, quòd in hujuſmodi caſu, in
quo licet Epiſcopo reintegrare Eccleſiam ad ſtatum Col-
legialitatis, & multò magis quando Eccleſia eſt in 62
habitu, & actu Collegiata, erigere in ea etiam Di-
gnitatem, ut in terminis Archidiaconatus reſolviſſe
Sac. Congregationem Concilii in una Sabinen. 26. No-
vembris 1695. teſtatur *Bertacchin. vot. dec. 192. & te-*
nuit Barboſ. de Poteſt. Epiſcop. in addit. ad allegat. 68.
ſub num. 8. quod intelligitur dummodo non minuan-
tur emolumenta aliorum Canonicorum, ex ratione, 63
quòd per talem erectionem augetur Divinus Cultus,
& honos Eccleſiæ, ut *Dixit. Rot. in decis* 1092. *cor.*
Coccin. itaut talis erectio Dignitatis non poſſit impe-
diri per oppoſitionem aliorum Canonicorum, quam-
vis dictæ novæ Dignitati concedenda ſit præeminen-
tia in Choro, & cæteris actibus, & non activa,
& paſſiva in Capitulum, quia conſenſus Capituli ha- 64
betur pro præſtito, utpote irrationabiliter denegatus,
juxta notata per *Lotter. de re benefic. lib. 1. quæſt. 28.*
num. 10. Rot. deciſ. 744. numer. 8. par. 18. tit. 2. rec. &
cor. Coccin. d. dec. 1092. *num. 56. ac plenè Bertach. d.*
Vot. 192. per tot. Denique notandum, quòd diſſoluto
Collegio, ritè erecto, bona non poſſunt prætendi,
quòd pertineant ad ſingulos de eodem Collegio, quia 65
jam effecta erant communia, & pertinebant ad ſingulos
uti de Collegio, ad *Text. in cap. unico, de Relig. Domi-*
bus, Federic. de Senis conſ. 15. num. 6. Card. Tuſch. con-
cluſ. 457. n. 5. lit. C. ad diſtinctionem Collegii illiciti,
& non approbati, cujus Bona, quia nunquam fuerunt 66
propria Collegii, quod tale reputari non potuit, reman-
ſerunt eorum, qui ea contulerunt; ideoque ab eis re-
cuperari queunt, prout conſuluit *idem Federic. de Se-*
nis, d. conſ. 55. numer. 5. verſic. etiam non obſtat; Card.
Tuſch. d. concluſ. 457. n. 6.

ADDITIO XXVIII.

De Quindenniis, eorumque origine.

ARGUMENTUM.

An, & quando Capitula Eccleſiarum Cathedralium,
ſeu Collegiatarum ſolvere teneantur Quindennia,
pro Beneficiis, ſibimet ipſis perpetuò unitis. Agi-
tur etiam de Quindenniis, debitis ob tranſitum Bo-
norum emphyteuticorum in manus mortuas.

SUMMARIUM.

1 *Quindenniorum ſolutio pro Beneficiis, unitis Capitulo, ſeu alteri loco pio, ad quem finem introducta fuerit, & num. 2.*
3 *In Pontifice numquam præſumitur voluntas tollendi jus Tertii, niſi adſit ſpecialis derogatio regulæ* de jure quæſito non tollendo.
4 *Ad hoc, ut locus ſit ſolutioni quindennii, requiritur, quòd unio Beneficii ſit facta alicui corpori, numquam defecturo, itaut illius vacatio amplius non detur.*
5 *Unde ſi Beneficii unio fiat pro conſtituendis Præbendis Canonicalibus, quæ Apoſtolicis revocationibus, ſeu affectionibus ſubjaceant, ceſſat obligatio ſolvendi Quindennia, & quare, & n. 10.*
6 *An Quindenniorum ſolutio locum habeat, quando de redditibus Beneficii uniti erectæ fuerint Dignitates, ſeu Canonicatus, qui non excedunt annuum valorem viginti quatuor ducatorum auri de Camera, & num 8.*
7 *De hujuſmodi Beneficiis non ſolvitur Annata.*
9 *Quindenniorum ſolutio non debetur ex Juris Communis diſpoſitione, ſed ex privilegio.*
11 *S. Pius V. innovando, & confirmando Conſtitutiones in hac materia aliorum Summorum Pontificum, extendit obligationem ſolvendi Quindennia etiam ad uniones, factas Menſis Capitularibus, pro uſu diſtributionum quotidianarum.*

12 *Declara, extenſionem procedere, quando fructus Beneficiorum applicantur pro diſtributionibus quotidianis, & ſimul etiam ad alium uſum; ſecus verò, ſi pro ſolis diſtributionibus quotidianis.*

13 *In Canonicatibus, erectis cum Beneficiorum unione, in quibus datur vacatio, ac Sedis Apoſtolicæ proviſio, ratione reſervationum, ſeu affectionum, non conſideratur præjudicium Cameræ, ob non exactionem Quindennii, quod per ipſam antea exigebatur, ex titulo præcedentis unionis, & offertur ratio.*

14 *Quindennia, quæ ſolvuntur, ex alienatione Bonorum emphyteuticorum in manus mortuas, quam ob cauſam fuerint introducta, & n. 19. 32. & 46.*

15 *Pro obtinenda ſolutione tam Quindenniorum, quàm laudemiorum, neceſſe eſt, quòd conſtet de proprietate, & directo dominio illius, qui talem ſolutionem prætendit.*

16 *Atque etiam de ipſorum Bonorum identitate, quæ tamen in antiquis probatur conjecturis, ac præſumptionibus.*

17 *An Quindennia, quæ debentur pro tranſitu Bonorum emphyteuticorum in manus mortuas, ſolvenda ſint juxta ſtatum antiquum, vel potius juxta tempus præſens, habito ſcilicet reſpectu ad melioramenta, & n. 20. 23. 24. 27. & 48.*

18 *Laudemium ſolvitur etiam de melioramentis, in fundo factis, & n. 33.*

21 *Natura ſubrogationis eſt, ut ſubrogatum induat omnes qualitates rei, in cujus locum ſubrogatur, & nu. 34. & 49.*

22 *Quindennia, loco annatarum pro Beneficiis unitis ſolvenda, naturam earundem annatarum aſſumunt.*

23 *Fictio Legis ultra caſus expreſſos non admittitur, & num. 56.*

26 *In materia laudemii, conſuetudo præcisè ſervanda eſt, eo modo, & forma, qua fuit introducta, & n. 57.*

28 *Adducitur ratio diverſitatis inter laudemium, quod ſolvitur in caſu alienationis, & novæ inveſtituræ, & inter Quindennia, quæ debentur de Bonis emphyteuticis, quæ tranſeunt in manus mortuas, & n. 35. & 53.*

29 *Reprobatur Niger de Laudem. tom. 1. quæſt. 23. n. 76.*

30 *Opinio, negans obligationem ſolvendi dd. Quindennia etiam de melioramentis, multo magis procedit quoties agitur de fundo emphyteutico, in quo conſtructa fuerit Eccleſia aliqua, ſeu Monaſterium.*

31 *An Locus pius, qui ſucceſſit in fundo emphyteutico, poſſit illum affrancare, remiſſivè.*

36 *Simplex renovatio non importat novum contractum, ſed continuationem præcedentis.*

37 *Quindennia, quæ pro Beneficiis unitis ſolvi ſolent, ſemper, & in eadem ſumma ſolvuntur, in qua ab initio taxata fuerunt, & n. 60.*

38 *Quindennia, quæ ſolvuntur de Bonis emphyteuticis, in manus mortuas tranſeuntibus, inventa ſunt ad ſimilitudinem Quindenniorum, quæ debentur pro Beneficiis unitis.*

39 *Eadem debet eſſe Juris diſpoſitio, ubi eadem militat ratio. & n. 55.*

40 *Melioramenta cedunt fundo, ejuſque naturam, & qualitatem induunt.*

41 *Limita in melioramentis, quæ conſiſtunt in conſtructione Eccleſiæ, ſive Monaſterii.*

42 *Hujuſmodi melioramentorum ratione, ſolum ipſum nullius ſub dominio remanet, & n. 61.*

43 *Sed religioſum, & efficitur.*

44 *Laudemia, & Quindennia calculari debent ad menſuram veræ æſtimationis quolibet onere, & extraneo valoris augmento deducto.*

45 *Neque inſpiciendum eſt, quid impenſum aliquando ab Emptore ſit, ſed quantum Venditor conſequutus fuerit.*

47 *Ubi non proceditur per viam novæ inveſtituræ favore diverſæ perſonæ, ſed ſimplicis renovationis in perſonam Emphyteutæ, ſemel inveſtiti; laudemium, quod debetur, ſolvendum eſt, juxta taxam, in prima acquiſitione conventam, non conſideratis melioramentis rei emphyteuticæ.*

50 *Quindennia ſtant loco laudemii, quod ſingulis quindecim annis ſingitur domino directo debitum.*

55 *Laudemium, ſecluſa contraria conſuetudine, certam habet menſuram, ac determinationem.*

52 *Ita etiam Quindennia, quæ in locum laudemii ſubrogantur, ſuam habent menſuram, abſque eo quòd opus ſit aliqua conventione.*

54 *Fictio in caſu ficto operatur quod veritas in caſu vero.*

58 *Nemo locupletari debet cum aliena jactura.*

59 *Major utilitas provenit domino directo, ex taxa invariabili Quindenniorum, quàm ſi ea determinato tempore eſſet renovanda, & quare.*

OBligatio ſolutionis Quindenni introducta fuit, pro ſervanda indemnitate Cancellariæ Apoſtolicæ, & Annatiſtarum, ejuſdemque Cancellariæ Offi- 1
cialium, pro beneficiis, perpetuò unitis quibuſcumque Locis piis, necnon Collegiatis Eccleſiis, aut Capitularibus Menſis, juxta *conſtit. Pauli II. in ordine 8. Pauli 4. conſtit. 17. Pii V. conſtit. 18. Sixti V. conſtit. 32. Urbani VIII. conſt. 18. & ultimo loco Clem. X. conſt. 50.* de quibus *Pariſ. de reſign. Benefic. libr. 4. quæſt. 10. numer. 3. & 4. Nigr. de Laudem. quæſt. 12. art. 3. num. 149. Novar. in Summ. Bullar. comment. 145. à numer. 8. & ſeqq. Amayden. de Stylo Datariæ. capitul. 18. §. 4. per tot. Lotter. de re Benefic. lib. 1. capitul. 29. numer. 1. & ſeq. Barboſ. Apoſtolic. dec. collect. 626. Capon. contr. for. 30. num. 4. & ſeqq. Pracceſ. de Eccleſ. Cathedral. cap. 8. n. 441. Antonell. de tempore legal. l. 2. c. 25. n. 13. Parimoll. dec. 4. n. 5. Rot. cor. Seraphin. dec. 1401. n. 2. & dec. 1410. n. 1. & in rec. dec. 474. nu. 19. par. 9. tom. 2.*

Quòd maximè procedit in caſu, quo unio Benefi-
cii, tam Regularis, quam Sæcularis facta prædictis 2
Locis piis, ſeu Menſis Capitularibus, eſſet de beneficio, ſive Dignitate, ex qua propter antecedentem unionem ſolitum eſſet ſolvi Quindennium; cùm tunc cenſendum ſit Beneficium tranſiviſſe cum ſuo onere, nec per novam unionem præjudicatum juribus Cameræ Apoſtolicæ, ex quo nunquam præſumitur Pontificem voluiſſe tollere jus tertii, niſi concurrat ſpecialis derogatio
Regulæ de jure quæſito non tollendo *cap. cùm olim de* 3
conſuet. cap. 2. de relig. domib. cum aliis per Seraphin. d. dec. 1401. num. 1.

Verùm quia ſolutio Quindennii ideo introducta fuit, ut diximus, à Summis Pontificibus, tantummodo ad reparandum damnum Annatiſtarum, aliorumque Officialium Cancellariæ Apoſtolicæ, quoties Beneficia devenirent ad manus mortuas, quia tali caſu nulla poſtmodum contingere poteſt vacatio, & amittitur annata, quam ſolvere conſueverant; idcirco ad hoc, ut ſit locus ſolutioni Quindennii, neceſſario requiritur, quòd Beneficium ſit unitum alicui corpori, nunquam deſecturo: & quòd deſperata ſit illius vacatio, ut ex-
plicando Bullas Summorum Pontificum, tradunt DD. 4
ſuperiùs allegati. Ex quo ſequitur, quòd ſi Beneficium unitum fuerit Dignitati alicujus Cathedralis, ſive Collegiatæ, &, ut plurimum ſequitur, in earum erectione, pro conſtituendis Præbendis Canonicalibus, quæ ſubſunt Apoſtolicis reſervationibus, ac per Sedem Apoſtolicam in menſibus reſervatis, ſeu ratione affectionum per eamdem Sedem Apoſtolicam providen-
tur, cum exactione ſolitorum emolumentorum; in hoc 5
caſu non ſit locus ſolutioni Quindenniorum, ceſſante cauſa, ob quam dicta ſolutio fuit introducta, nempe quando unio facta fuit Dignitati, vel Canonicatui, in quibus datur vacatio, & à Sede Apoſtolica juxta reſervationes, & affectiones de illis ſit collatio, ut in terminis probat *Azor. inſtit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 14. ſeſſ. 4.* ibi „ Reſpondeo, in Pontifi„ cis conſtitutionibus dici, ut ſolvatur ex beneficiis „ unitis in perpetuum amplius non vacaturis *Amayden. de ſtylo Datariæ lib. 1. d. capit. 18. numer. 22.* ibi „ Eadem eſt ratio in unione facta Canonicatui, ſeu „ Dignitati, modò detur vacatio „ & conſonant *Tondut. de Penſ. c. 10. num. 21. Capon. contr. for. 30. num. 9. in fin.*

Tunc verò de præmiſſis dubitandum eſſet, quando de redditibus Beneficii uniti erectæ fuiſſent Dignita-
tes, vel Canonicatus, qui non excederent valorem 6
annuam viginti quatuor ducatorum auri de Camera, 7
ex quo de iſtis non ſolvitur annata, ex Conſtit. S. Pii V. in ordine la 38. & in Clement. quoad regularis, §. Præmiſſa *de Supplen. neglig. Prælat. Tamburin.*

de

de Jure Abbat. tom. 1. diſp. 9. q. 3. num. 2. R. P. D. Fargen. in cap. præterea, num. 93. ne Prælat. vices ſuas, in 1. par. 5. lib. Decretalium, fol. 197. Quoniam hoc caſu, licèt aliqnod præjudicium Cameræ reſultaret, videretur quòd Canonici adſtringi non poſſent ad ſolutionem dd. Quindenniorum, deficiente prædicto motivo in unione facta ad favorem Beneficii, in quo datùt va-
8 catio, proindeque locum babeot proviſiones Apo-
ſtolicæ; & fortius, quia ſolutio Quindenniorum non
9 debetur ex Juris communis diſpoſitiooe, ſed ex pri-
vilegio, adootata pet *Rot. cor. Seraph. dec. 1401. num. 4. & dec. 1410. num. 29. Spada conſil. 95. num. 2. & ſeq. tom. 2.* quod quidem privilegium, ut clarè patet ex lectura ſingularum Conſtitutionum Pontificiarum, in hac materia editarum, procedit tantummodo in unionibus factis Dignitatibus non amplius vacaturis, ut etiam animadvertunt Doctores ſuperius laudati, & per conſequens cùm iſta qualitas requiſita à Conſtitutionibus, verificati non poſſit in Canonicatibus, io quibus datur vacatio, videtur non eſſe locum ſo-
10 lutioni Quindeoii, *Felin. in capit. 2. de reſcript. Dec. conſ. 250. n. 11. Bero. conſ. 29. num. 29. vol. 2. Natta conſ. 474. num. 31. & in noſtris terminis; Capon. d. cont. 32. num. 37.* & quamvis *S. Pius V. in d. conſtit. 38.* inoovando, & confirmando Conſtitutioner aliotum Pontificum, in hac materia præcedenter editas, obligationem ſolvendi Qindennium extenderit etiam ad
11 illas uniones Capitularibus Menſi pro nſu diſtribu-
tionum qnotidianarum, ex animadverſis per *Novar. in Summa Bullar. comment. 145. lib. 1. num. 12. Amayden. de ſtylo Dataria, lib. 1. d. cap. 19. §. 4. num. 24. Azor. Inſtit. moral. part. 1. lib. 7. d. capit. 14. verſ. 6. quæritur*. Advertendum nihilominus eſt, qnòd tam Conſtitutio prædicta, qnàm Auctoritates ſuperius allegatæ procedere videntur taotùm in caſu, quo fructus Beneficiorum applicantur non ſolùm pro diſtributionibus quotidianis, ſed inſimul ad alium uſum:
12 ſecùs verò, quando applicati fuerunt tantummodo
pro diſtributionibus quotidiaois, prout benè diſtinguendo firmat *Corrad. in prax. benefic. lib. 2. capit. 8. num. 65. & ſeqq. ubi d. n. 65.* dicit ita fuiſſe teſolutum per *Rot. in una Cortonen. 27. Maii* 1579.

Neqne obſtare poſſe videtut, quod præſumendum non ſit, quòd Summns Pontiſex per gratiam unionis voluiſſet tollere jus quæſitum Cameræ in exactione Quindeooi, quod antea per eamdem Cameram exigebatur ex titulo præcedentis unioois. Quia præter-
13 quamquod compenſatum aliquo modo remanet es col-
lationibus Canooicatuum, vacantium io menſibus reſervatis, vel aliquo modo affectnrum, cùm hujuſmodi præjudicium ſit conſecutivum, & oceaſionale, non eſt habendnm io conſideratiooe, neque neceſſaria eſt derogatio regulæ de jure quæſito non tollendo, *Rot. cor. Seraphin. ſæpt laudat. dec. 1401. numer. 3. & 29.* benè *Spad. conſ. 94. num. 2.* & meliùs *conſ. 95. à nu. 3. uſque in fin. & ſignanter n. 8. tom. 2.*

Solutio hujuſmodi Quindenniorum pro unionibus Beneficiorum inttoducta fuit ad inſtar Quindenniorum, quæ ſolvuntur ex alienatiooe bonorum emphyteuticorum in manus mortuas, de quibus bìc obiter aliqua adootare extraneum à noſtro inſtituto penitùs non videtur; cùm ut plurimum Menſæ Capitulares, vel exigant laudemia, vel ſolvant Quindennia. Quapropter præmittendum eſt, quòd quamvis bujuſmodi Quindennia jure antiquo ſint penitùr Incognita, tamen ex quadam æquitate ſucceſſerunt in locum laudemii, & in tecompeoſationem ejus præjudicii, cui ſubjicitur Dominus Directus propter nimis raras, & difficiles alienationes, quæ fieri ſolent à manibus mortuis. Ideo-
14 que fuerint introducta Qnindennia, quaſi quòd ſi Em-
phyteuſis permanſiſſet penes Laicos, ſingulis quindecim annis veriſimiliter alieoari potuiſſet, nt tradant *Niger de Laudem. quæſt. 12. art. 3. numer. 148. lib. 5. Eminentiſſ. De Luc. de Benefic. diſc. 89. num. 9. & de Emphyteuſ. diſcurſ. 40. num. 4. Panimol. dec. 4. num. 3. & ſequen. Rot. dec. 474. à num. 15. ad 21. & deciſ. 494. à numer. 7. uſque ad 15. part. 9. rec. in Romana Quindenniorum, 6. Junii 1687. cor. Benincaſa; §. Præſuppoſito; & in Avenionen. Novenniorum, 26. Junii 5699. §. Quamvis, cor. R. P. D. Pio.*

Ad hoc autem ut tam laudemiorum, quàm Quindenniorum ſolutio locum habeat, oportet, ut conſtet de proprietate, & directo dominio ejus, qui prætendit il-
lorum ſolutionem, cùm io illius recognitionem utraque 15
ſolutio introducta ſit; *Rot. in d. Romana Quindenniorum, §. Præſuppoſito namque, cor. Benincaſa,* ac etiam de ideo-
titate ipſorum bonorum, quæ tamen ſtante antiquita- 16
te conceſſionum, conjecturis, ac præſumptionibus probatnr, ut dixit *Rot. dec. 678. n. 5. & dec. 785. num. 42. & 43. p. 18. tom. 2. recen. & in Romana Quindenniorum, 20. Martii 1684. §. Bonum ius, cor. Albergat.*

Acris quæſtio fuit, an bujuſmodi Quindennia ſolvenda ſint juxta ſtatum antiquum, nempe ſecutæ vendi-
tionis in manus mortuas, ſeu potius juxta tempus 17
præſens, cooſideratis nempe melioramentis ſuper bonis emphiteuticis poſtea factis; urgente pro hac ſecunda parte dubii ratione, quòd cùm Quindennia ſint ſubrogata loco laudemii, quod ſolvitur non tantùm de
valore ipſius fundi, qualis erat primitus, ſed etiam 18
de ejus meliorationibus, ut tradunt communitet ſcribentes *in leg. final. Cod. de Jur. Emphiteut. & ſignanter Jaſon. numer. 40. & 44. Riminald. lib. 1. conſ. 1. in fin. Gabriel. conſ. 168. quæſt. 6. numer. 89. Menoch. conſil. 444. numer. 41. libr. 5. Burg. de Laudemiis par. 2. inſpect. 6. ferè per tot. Fulgin. de Emphiteuſ. tit. de Laudem. quæſt. 8. num. 23.* ubi in fioe rejicit contrarios, latè *Niger. de Laudem. quæſt. 23. numer. 71. & ſeqq. tom. 5. Panimol. dec. 4. adnot. 1. numer. 23. Rot. cor. Ottobon. deciſ. 583. numer. 5.* repetit poſt *Salgad. in Labyr. Creditor. 90.* & admittitur *in dec. in Romana Quindennior. 13. Martii 1689. §. Præmiſſo, ſiquidem, circa medium, cor. bon. mem. Benincaſa;* inde videtur, quod cùm eadem Quindennia ſint ſubrogata, ut diximus, loco laudemii, & in recompenſationem ejus præjudicii, cui ſubjicitur Dominus directus, propter nimis raras, & difficiles alienationes, quæ fieri ſolent à manibus mortuis, qnaſi quod ſi empbyteu-
ſis permanſiſſet penes Laicos, ſingulis quindecim an- 19
nis, veriſimiliter alienari potuiſſet, ut tradunt *Niger. de Laudem. quæſt. 15. art. 3. numer. 148. libr. 1. Eminentiſſ. De Luc. de Benefic. diſc. 89. num. 9. & de emphiteuſ. diſcurſ. 40. num. 4. Panimol. dec. 4. num. 3. & ſequen. Cor. dec. 474. à num. 15. ad 25. & dec. 494. à num. 7. uſque ad 55. par. 9. recen. & in cit. Avenionen. Novenniorum, 26. Junii 1699. §. Quamvis cor. R. P. D. Pio.* Hinc pernecеſſe conſequitur, ut quemadmodum in caſu alienationis Laudemium, ſeu quinquageſima pats ſolvi Domino directo debet, etiam babita ratione melioramentorum; ira etiam habita eadem ratio-
ne ſolvi debeant Quindennia, tum propter ſupradi- 20
ctam identitatem rationis, tum propter naturam ſubrogationis faeientis, ut ſubrogatum aſſumat omnes qua-
litates rei, in cujus locum ſubrogatur, *Gabr. de reg. Jur.* 21
concluſ. 2. Capyc. latr. conſult. 120. num. 62. & ſequen. Barboſ. axiom. 14. & 213. Rot. dec. 232. num. 14. poſt Zacch. de obligat. Cameral. Eminentiſſ. De Luc. de regal. diſcurſ. 33. num. 12. & in terminis Quindenniorum, loco annatarum pro Beneficiis uoitis ſolvendo-
rum, quòd Quindennia induant eamdem oaturam an- 22
natarum, in quarum locum per *Co ſt. 6. Pauli II.* ſerunt ſubrogata, bene tradit *idem De Luc. de Benefic. di-*
ſcurſ. 89. n. 6. junct. num. 9. ubi exemplificat etiam in 23
terminis noſtris, & *de Emphyteuſ. diſc. 28. n. 7.*

Verùm ſecunda opinio prævaluit, nempe Quinden-
nium de melioramentis non deberi, ut ſolutis abunde 24
contrariis reſolvit *Rot. in d. Romana Quindenniorum, 13. Martii 1689. cor. Benincaſa.* ex ea ratione potiſſimùm, quòd quamvis ex fictione æquitativa, conſuetudine inducta, ſingulis quindecim annis ex ſuppoſita alienatione otiatur favore Domini directi Jus novæ inveſtituræ, & exactionis laudemii; non tamen probatut in Jure diſpoſitum, aut ab eadem conſuetudine Inductum, quòd illud debitum etiam ſit pro melioramentis Ipſius rei emphyteuticæ, cujus nova fingitur inveſtitura; & tritum eſt, quòd fictio legis, tamquam
Jus ſingulare, ultra caſus expreſſos non admittitur, *leg.* 25
2. §. Codicillorum, ubi Bald. ff. de Jur. Codicill. leg. ſingulare, ff. ſi cert. petat. Giovagnon. conſ. 73. num. 64. lib. 1. Mantica de tacit. lib. 8. tit. 2. numer. 7. lib. 13. Bicb. dec. 102. num. 17. præcipuè in hac materia lau-
demii, in qua conſuetudo præcisè obſervanda venit eo 26
modo, & forma, qua fuit introducta; *Soccin. Jun. conſ. 70.*

num. 73. & ſeqq. lib. 3. Gratian. diſcept. 377. *n.*19. *Ful-*
gin. de Jur. Emphyt. tit. de Laudem. par. 15. *num.* 2. & ita
27 etiam reſolvit *Rot. in alia Romana Quindenniorum*, 13.
Martii 1701. *cor. Molines Decano*; in qua reſpondit,
Quindennia deberi ad rationem ſtatus antiqui, non
comprehenſis melioramentis.

Non enim obſtat ratio ſupra adducta quòd laude-
mia in caſu alienationis, & novæ inveſtituræ ſint
ſolvenda etiam de melioramentis, quia hoc provenit
ex eo, quòd fundus emphyteuticus, una cum meliora-
mentis, ad Dominum directum revertitur; & ita ip-
ſe æquè de melioramentis, & fundo, tanquam re pro-
28 pria, laudemium exigit. In noſtro autem caſu fundus
emphyteuticus non revertitur ad Dominum, nec nova
conceditur inveſtitura, ſed eſt continuatio, & renova-
tio in perſonam, ſeu Collegium, & Univerſitatem
ſemel inveſtitam; ideoque jure merito dicendum, Quin-
dennia, licèt inducta in compenſationem lucri, quod
pro laudemio, in caſu alienationis, conſequeretur Do-
minus, nihilominus aſſumere naturam illius laudemii,
quòd interpolatis temporibus convenitur inter Partes,
& ſolvitur ſemper juxta taxam, in prima acquiſitio-
ne conventam, quia non eſt nova inveſtitura, ſed
29 primæ continuatio, *Ottobon. dec.* 183. *num.* 12. non
obſtante, quòd in contrarium ſenſerit *Niger. de Lan-*
dem. ſuper alleg. tom. 1. *quæſt* 23. *num.* 76. quia ejus opi-
nio non videtur ſequenda, uti nullo innixa fundamen-
to, & auctoritate, cum *Hieronymus Leon. dec.* 77. *ab*
eo allegatus, non firmet dictam concluſionem. Indu-
bitanter verò prædicta opinio procedit, quando agitur
30 de ſolo emphyteutico, in quo conſtructa fuerit Ec-
cleſia, ſive Monaſterium, prout erat caſus *in ſæpe ci-*
tat. Romana Quindennior. cor. Benincaſa, in qua fuit et-
iam *ſub die* 6. *Junii* 1687. propoſitum dubium, an Lo-
31 cus pius, qui ſucceſſit in fundo emphyteutico, poſſit
illum affrancare, & ſe eximere à præſtatione Canonum,
& Quindenniorum, quæ deciſio hic habebitur impreſſa
una cum alia ſuper Quindenniis, cùm in utraque,
materia ſupra tractata benè diſcuſſa habeatur.

R. P. D.

BENINCASA.

Romana Quindenniorum.

Ven. 6. *Junii* 1687.

JUxta ſeriem facti alius expoſiti in alia bujuſmet
Cauſæ deciſione, *ſub die* 20. *Martii* 1684. *coram*
bon. mem. R. P. D. Albergato jam emanata Inſtanti-
bus adhuc Canonicis S. Mariæ Tranſtiberim adver-
ſus Moniales B. Virginis Septem Dolorum pro manu-
tentione exigendi Laudemium, & Quindennia reſpecti-
vè debita pro domibus emphyteuticis Capituli, tam
ex titulo emptionis, quam legati olim perventis ad D.
Duciſſam de Latera præſati Monaſterii fundatricem;
Dubitatum iterum fuit hodie in Rota -- *An conſtaret de*
bono Jure ipſius Capituli ad effectum controverſæ manu-
tentionis; & omiſſis aliis inſpectionibus, quæ ſub pro-
poſito dubio involvebantur, DD. pro nunc unicè exa-
minantes, quæ circa Qindennia, eorumque quantita-
tem quoad Domum emptam deducebantur, reſolve-
runt reſpectu illius tantùm conſtare de bono Jure Ca-
pituli juxta ſtatum de tempore venditionis, & modum
inferius exprimendum.

Præſuppoſito itamque; quòd domus, de qua agitur,
ſub proprietate ſit, & directo dominio Capituli, tam-
quam in ejus ſolo conſtructa, dum poſtea ex perſona
Duciſſæ pervenit in manus mortuas Monaſterii hære-
dis illius, abſque ulla ſpe ulterioris devolutionis, con-
32 ſequens eſt quòd ab eodem Quindennia debeantur loco
laudemii in hoc caſu ſubrogata, juxta praxim de qua
per Novar. in explicatione Bullarum inter prætermiſſas de
*ſolut. laudem. n.*16. *Rot. dec.* 280. *n.* 4. *part.* 1. *dec.* 240.
n. 30. *p.* 7. *dec.* 274. *n.* 4. & *dec.* 494. *n.* 15. *p.* 9.

Difficultas unicè verſabatur circa hujuſmodi Quin-
dennialis debiti liquidationem, quòd in ſumma verè ex-
ceſſiva taxandum eſſe prætendebant Canonici ex rugula,
quòd ſicuti in qualibet nova inveſtitura laudemium
33 commenſurari ſolet reſpectivè etiam ad emponemata,
ſeu melioramenta rei emphyteuticæ; *Jaſon. in l. final.*
n. 40. & *ſeqq. C. de Jur. emphyt. Rminald. Jun. conſ.* 1.
num. 69. *Gabr. conſ.* 168. *q.* 6. *numer.* 89. *Boer. dec.* 19.
*n.*3. Sic eodem modo Quindennia, quæ loco laudemii
debita ſunt pro Domo, quæ hodie in Nobile Mona-
ſterium converſa eſt proportionabilis ad valorem, &
ſtatum præſentem regulari debuiſſent; cùm tritum ſit, 34
quòd ſubrogatum induit naturam ejus, cujus loco ſub-
rogatur, *Text. in l. filia §. Attia; ff. de condit. & demon-*
ſtrat. Rot. dec. 52. *n.*4. *p.* 54. & *dec.* 655. *n.*20. *p.*18.

Sed extranea, & præſenti hipotheſi inapplicabilis
propoſita regula videbatur animadvertendo eam pro-
cedere, quando fundus aliquis emphyteuticus, una ſi-
mul cum melioramentis in eo conſtructis, vel per con-
tractum alienationis in tertium, vel alio modo devol-
vitur; tunc enim ex eo, quia ratione etiam meliora-
mentorum novus Domini conſenſus in nova inveſtitura
requiritur, debetur etiam ratione illorum laudemium;
Corbul. de Cauſ. privat. ob alienat. ampliat. 39. *Fulgin. tit. de*
*laudem. q.*8. *n.*23. *in fine*, ſecus verò ubi durante adhuc 35
emphyteuſi proceditur per viam ſimplicis renovatio-
nis, tunc enim quia melioramenta remanent penes
ipſum emphyteutam, irrequiſito etiam conſenſu Do-
mini, augere non poſſunt laudemium, quòd reſpectu
illius tantùm ſolvi debet; *Ruin. conſ.* 44. *nu.* 12. & *ſeq.*
Soccin. Jun. conſ. 70. *num.* 2. *l.* 3. *Amadeus à Pont. de lau-*
dem. q. 13. *n.* 1. & 2. cum aliis apud *Eminentiſſ. Ottobon.*
dec. 183. *n.*4.

Hinc eodem retento themate ſimilitudinis, idem di-
cendum venit in præſenti de ſolutione Quindenniorum
pro Domo emphyteutica, quæ non transfertur in di-
verſam perſnnam, ſed apud ipſum Monaſterium per-
petuò duratura eſt, cùm enim agatur de ſimplici reno- 36
vatione, quæ non importat novum contractum, ſed
continuationem præcedentis, *Alciat. conſ.* 42. *num.* 1. *l.*
8. *Bero. conſ.* 116. *num.* 17. *l.* 1. ad normam illius omnia
regulanda ſunt, & Quindenniale etiam debitum abſ-
que ullo incremento taxandum eſt, ut ſuperius addu-
ctis in ſimilibus terminis firmavit *Rota coram Eminentiſſ.*
Ottobon. in dicta dec. 183. *n.* 12. & *ſeqq.*

Mirificè hoc comprobatur exemplo alterius Quin-
dennii, quod pro beneficiis unitis ſolvi ſolet, ne præ-
judicium Annatiſtis inferatur, quod ſemper, & in ea-
dem ſumma ſolvitur, in qua uſque ab initio taxatum 37
reperitur, ſive beneficiales redditus augeantur, ſive
decreſcant, *Caſſador. in reg. Cancell. dec.* 19. *num.* 6.
Urſill. concluſ. 100. *n.* 20. Hinc, & Quindennia, de 38
quibus agitur, quæ ad ejus ſimilitudinem inventa ſunt,
Nigr. de laudem. q. 12. *art.* 3. *num.* 149. *Rot. dec.* 198.
num. 4. *par.* 19. ſive valor emphyteuſis incramentum,
ſive detrimentum patiatur, ſemper in ſumma ſemel
taxata, ſolvenda veniunt, eadem enim debet eſſe
Juris diſpoſitio, ubi eadem ratio militat ad *Text. in l.* 39
illud ff. ad leg. Aquil. Abb. in c. nihil, *nu.* 5. *de elect. Dec.*
conſ. 15. *n.*2.

Et fortiùs argumentum fulcitur, ponderando, quòd 40
laudemium in tantum ſolvitur de melioramentis, ex
quibus valor fundi emphyteutici augetur, in quantum
ratione directi dominii acquiruntur Domino fundi, &
cedunt fundo, cujus naturam, & qualitatem induunt,
l. adeo, *§. Ex diverſo*, *ff. de acquir. rer. domin. Bald.*
conſ. 310. *l.* 3. *num.* 1 *Gabr. conſ.* 168. *numer.* 88 *tom.* 5.
& *ſeqq. Sperell. dec.* 57. *num.* 23. undè & laudemium,
& quindennia in ſequelam ipſius debita ceſſare in præ-
ſenti dubium non eſt, ubi melioramenta, quæ ſunt 41
Monaſterium, & Eccleſia ſuperædificata in fundo em-
phyteutico, & ex quibus provenit incrementum, nul-
latenus cedere poſſunt ſolo, ſed Solum ipſum rationem 42
illorum nullius ſub dominio remanet; *§. Nullius*, *In-*
ſtit. de rer. diviſ. ſed religioſum, & ſacrum efficitur;
Gloſſ. in Can. Apoſtolicus in verbo contraxiſſe in q. 2. *Cal-*
derin. conſ. 5. *de Relig. domib. Rot. dec.* 308. *n.* 6. *p.* 4.
tom. 1.

Non ſolum autem putarunt DD. pro decernenda quan-
titate Quindenniorum conſiderandam eſſe Domum
venditam juxta ſtatum de tempore venditionis, hoc
eſt abſque ullo reſpectu ad melioramenta, unde illa poſt-
modum aucta eſt, ſed ulterius ab æſtimatione ejuſdem
præcedenter facta deducendum cenſuerunt illud plus, quod
fuit appretiata cum ſuppoſito quòd eſſet libera quando 43
erat emphyteutica, multoque magis partem illam pre-

tii,

rii, quo pluris vendita fuit ratione retractus in vim
Bullæ Gregorii XIII. in ordine ſa 2. Laudemium nam-
44 que, & Quindennia calculari non debent, niſi ad men-
ſuram veræ æſtimationis hoc eſt deducto quolibet
onere, & extraneo augmento valoris, itaut juxta
Doctrinam *Bartol. & Caſtren. in lib. ſed ſi, §. Qui-
dam, ff. de condu. & demonſtr.* Neque ſit inſpiciendum
45 quid impenſum aliquando ab emptore ſit, ſed quantum
venditor conſecutus fuerit, quam in propoſito ſequi-
tur *Caldas de emphyt. extinct. quæſt. 16. num. 4. lib. 4.
Redoan. de reb. Eccl. non alien. fol. 379. num. 12. Fulgin.
de emphyt. tit. de laudem. q. 1. n. 8. in fine.*
Atque ex his ſatis viſum eſt normam fuiſſe præ-
ſcriptam, quomodo regulandæ ſint in præſenti. Quin-
denniales ſolutiones, à Capitulo prætenſæ, de cujus
bono Jure conſtare, juxta modum expreſſum, reſolu-
tum fuit. Utraque Parte informante.

R. P. D.

B E N I N C A S A.

Romana Quindenniorum.

Ven. 13. Martii 1689.

POſtquam ſub die 6 Junii 1687. reſolutum fuit con-
ſtare de bono Jure Capituli S. Mariæ Tranſtibe-
rim ad effectum manutentionis in exigendis Quinden-
niis ſibi debitis pro quadam Domo emphyteutica à
Monialibus Beatæ Virginis Septem Dolorum titulo
emptionis modò poſſeſſa, eademque Quindennia fore
regulanda ſecundum valorem ipſius Domus de tempo-
re quo empta fuerat, non autem juxta ſtatum præ-
ſentem, ex nova fabrica Monaſterii, & Eccleſiæ to-
taliter mutatum, & pluribus melioramentis adauctum,
diſputatum hodie fuit: An ſtandum, vel receden-
dum eſſet à Deciſis, & DD. inhærentes fundamen-
tis præteritæ reſolutionis pro illius confirmatione ſte-
terunt, rejectis novis objectionibus in contrarium ex-
citatis.
Præmiſſo ſiquidem quòd Quindennia, in Jure peni-
tus ignota, ſucceſſerint loco laudemii, quod ex qua-
dam æquitate à praxi fingitur decimo quinto quolibet
anno deberi Domino directo, qui aliàs nullam habe-
46 ret ſpem devolutionis, ob tranſitum emphyteuſis in
manus mortuas, *Ricc. in praxi, reſolut. 633. part. 1. per
tot. Rota coram Coccin. dec. 233. num. 15. coram Emi-
nentiſs. Cerro, dec. 2. num. 12. uſque ad 25. & dec. 195.
num. 4. part. 19. rec.* Sicut ubi non proceditur per viam
novæ inveſtituræ favore diverſæ perſonæ, ſed potius
ſimplicia renovationis in perſonam emphyteutæ, ſe-
47 mel inveſtiti, quando laudemium debetur, ſolvendum
eſt juxta taxam in prima acquiſitione conventam, non
conſideratis melioramentis rei emphyteuticæ, ex fir-
matis per *Rotam, coram Eminentiſs. Ottobono, dec. 183.
num. 6. & ſeqq. cum aliis ibid. adductis.* Sic etiam quin-
denniales præſtationes ad ejus normam, & ab eadem
perſona ſolvendæ, regulari debent ſecundùm anti-
48 quum rei valorem, nulla habita ratione Emponema-
tum, ex quibus hoc medio tempore ejuſdem incre-
mentum derivat, nam eadem in æquiparatis militat
49 ratio, & ſubrogatus naturam induit ejus, in cujus
locum ſubrogatur, *l. Pomponius 53. §. cum quis, ff. de
acquir. poſſeſſ. Oldrad. conſ. 224. num. 53. Rot. dec. 44. n.
16. part. 8.*
Nec attendi meretur, quòd applicabilis non ſit præ-
ſenti caſui regula propoſita, vel quia nec laudemium,
nec quindennia fuerint unquam taxata poſt acquiſitam
Domum Monialibus, vel quia non verſamur in ter-
minis ſimplicis renovationis, ſed veræ novæ inveſti-
turæ, dum controverſa Domus per D. Duciſſam de
Latera Monialium Auctricem olim empta, & uſque
ad obitum poſſeſſa, noviſſimè ſolùm ad manus mor-
tuas Monialium pervenit, & nonniſi poſtquam con-
verſa fuit in Monaſterium, & adaucta enunciatis me-
lioramentis.
Quoniam fruſtra quæritur de ſpeciali conventione
50 quantitatis quindenniorum, dum ea nil aliud ſunt,
quàm ipſum laudemium determinato tempore decimi
quinti cujuslibet anni ſolvendum, *Niger de Laudem. qu.
15. art. 3. num. 145. Rot. dec. 474. num. 18. part. 9.* Si-
cut autem laudemium, ſecluſa contraria conſuetudi- 51
ne, ſuam habet menſuram à *l. fin. §. ne Avaritia, Cod.
de Jure Emphyt.* Sic etiam quindennium, abſque eo quòd
opus ſit aliqua conventione, cum ipſo laudemio com- 52
menſuratur. *Rot. dec. 40. num. 301. part. 7. & deciſ.
280. num. 4. part. prima; & coram Eminentiſs. Cerro de-
ciſ. 2. num. 134.*
Quòd autem in caſu noſtro extranei ſint termini no-
væ inveſtituræ, patet ex iſto Inſtrumento emphyteu-
ſis Domus, de qua agitur, à Duciſſa acquiſitæ pro
ipſiſmet Monialibus, & ad earum favorem ſolummo-
modo ſtipulato, accedente etiam ipſius Capituli con-
ſenſu. Quamobrem non ſolùm ex facto ceſſat obje-
ctum, & convincitur, quòd poſſeſſio uſque ad obitum
non fuerit penes Duciſſam, nec quòd ad Moniales per-
venerit exiſtentibus jam melioramentis ab ea factis;
ſed in neceſſariam ſequelam venit, quòd nullum pro 53
eis debeatur augmentum quindennii, ſicut non auge-
tur laudemium, quod ab ipſo meliorante perſolvitur.
*Rain. conſ. 44. num. 12. & ſeqq. Soccin. Jun. conſ. 70.
num. 20. lib. 3. Anſad. à Ponte de Laudemiis, part. 13. n.
1. & 2.* cum aliis congeſtis *in dec. 90. poſt Salgad. in La-
byr. Creditor, num. 4.*
Neque ex eo, quia loco laudemii, quod in quali-
bet nova inveſtitura ſolvendum eſſet, ſucceſſerint
Quindennia, cum ſuppoſito, quòd bona emphyteuti-
ca, ſi penes privatam perſonam exiſterent, de 15. in
15. annos alienari poſſent, dici meretur, quòd cùm
in caſu veræ alienationis reguletur Quindennium, ha-
bita etiam melioramentorum ratione, exinde eveniat,
quòd eodem modo commenſurari debeat in caſu ſup-
poſitæ alienationis, ut fictio in caſu ficto operetur 54
quòd veritas in caſu vero, *l. prima, §. hoc autem, ff.
ad Senat. Conſult. Trebell. Decian. conſ. primo, num. 150.
lib. primo; Gonzal. ad regul. 8. Cancellariæ, gloſſ. 51.
num. 28.*
Nam, ultra quòd quando emphyteuſis in manus
mortuas tranſivit, apud quas perpetuo duratura eſt,
nulla prorſus fingi valet nova inveſtitura niſi in per-
ſonam ejuſdem emphytheutæ, quo caſu cùm pro me-
lioramentis laudemium augeatur, dictum fuit, ita nec 55
Quindennia, ut eadem militet Juris diſpoſitio, ubi
eadem ratio procedit, *l. his ſolis, C. de revoc. donat.
Rota deciſion. 84. num. 4. part. 4. & deciſion. 348. nu-
mer. 13. part. 17.*
Reſponſum etiam fuit, quòd quamvis ex fictione,
ab æquitativa conſuetudine inducta, ſingulis quinde-
cim annis, ex ſuppoſita alienatione, oriatur favore Do-
mini directi Jus novæ Inveſtituræ, & exactionis lau-
demii; non tamen probatur in Jure diſpoſitum, aut
ab eadem conſuetudine inductum, quòd illud debi-
tum etiam ſit pro melioramentis ipſius rei emphy-
teuticæ, cujus fingitur nova inveſtitura; & tritum
eſt; quòd fictio legis, tamquam Jus ſingulare, ultra
caſus expreſſos non admittitur, *l. 2. §. Codicillorum ubi* 56
*Bald. ff. de Jur. Codicil. l. Singulari, ff. Si certum peta-
tur. Giovagn. conſ. 73. numer. 64. lib. primo; Mantic. de
tacit. lib. 8. tit. 2. num. 7. Ric. dec. 101. numer. 16.*
Præcipuè in hac materia laudemiorum, in qua con- 57
ſuetudo præciſè obſervanda venit eo modo, & for-
ma, qua fuit introducta. *Soccin. Jun. conſ. 70. numer.
53. & ſeqq. lib. 3. Gratian. diſcept. 377. num. 19. Fulgin.
de Jure emphyt. tit. de laudemiis, quæſt. 15. numer. 20.*
Movere tandem non potuit Dominos exaggeratum
præjudicium, quòd reſultare videtur in hoc caſu Do-
mino directo, qui ſi fundum emphyteuticum in ma-
nus mortuas diſtrahi non permiſiſſet, ſemper à novo
emphyteuta laudemium potuiſſet expoſcere ratione
emponematum, prout præciſè exactum fuit pro aliis
ſimilibus fundis ab eodem Capitulo, cujus jactura
non debent Moniales locupletari contra. *Text. in c.* 58
*unico, §. Sed duorum, de alienat. fundi. Innoc. in capit.
Secundum Canonicam, n. 323. quæſt. 8.*
Etenim cùm evenire quoque poſſet, ut quolibet de-
cimoquinto anno non ſolùm non augeatur, ſed fortaſ-
ſè diminutus remaneat valor rei emphyteuticæ, et-
iam ex cauſa inopinata, major fortaſſè reſultat uti-
litas Domino directo ex invariabili taxa ſemel firma- 59
ta, quam ſi determinato tempore eſſet renovanda,
ut ad propoſitum notat *Papon, in Collectan. arreſtor. l. pri-
mo,*

Digitized by Google

mo; tit. 14. Arreſt. 4. per totum. Unde hoc etiam pra-
60 cticari ſolet in Quindenniis Cameræ Apoſtolicæ debi-
tis, à quibus uſus proceſſit Quindennialium hujuſmodi
ſolutionum. *Caſſador. ad regul. Cancell. dec. 19. num. 6. Urceol. conſult. 100. n. 20. Nigr. de Laudem. part. 1. n. art. 3. n. 218. Rota dec. 248. num. 4. p. 19.*

Cæterum, omnis tollitur dubietas in præſenti hypo-
theſi, ſi conſideretur quòd melioramenta, de quibus
agitur, tamquam ſacra, & religioſa cùm cedere ne-
61 queant ſolo, nunquam favore Domini directi, devol-
vi poſsunt. Unde quod ea fruſtranea remanet quæſtio,
tam laudemii, quàm Quindennii, ut latius dictum fuit
in Deciſione, quæ revidetur, quòd non ſolùm intelli-
gendum eſt de Eccleſia, ut à Capitulo controvertitur,
ſed etiam de toto Monaſterio, auctoritate ordinaria ere-
cto. *Cald r. conſ. 5. de religioſ. Domib. Grzarel. dec. 37. n. 3. & ſeq. Rota, dec. 308. n. 6. p. 4. tom. primo.*

Et ita approbando in reliquis præteritam Deciſio-
nem, fuit reſponſum utraque, &c. & omnibus DD.
Suffragantibus.

ADDITIO XXIX.

De conſuetudinibus contra Cæremoniale Romanum, an, & quando tolerandæ veniant, aut eliminandæ.

ARGUMENTUM.

Ex ordinationibus in Cæremoniali Romano contentis, quæ ſervandæ ſint ſub pœna peccati, adeoque impræſcriptibiles exiſtant: quæque è converſo non ſint tales, & præſcribi valeant. Et ſignanter agitur, an Canonici alicujus Collegiatæ inſignis, qui conſueverunt præſtare Primæ ejuſdem Collegiatæ Dignitati actus obſequiales, ſolis Epiſcopis debitos, illos licitè valeant continuare; atque in hoc propoſito quamplures recenſentur conſuetudines, prædicto Cæremoniali contrariæ, quæ ab Epiſcopis paſſim tolerantur.

SUMMARIUM.

1 *Cæremoniale Romanum exactam ab omnibus exigit obſervantiam; & in aliquo caſu, etiam ſub reatu gravis culpæ.*

2 *Id tamen procedit quoad ea, quæ Dei cultum immediatè reſpiciunt. Secus verò reſpectu eorum, quæ perſonas Miniſtrorum, Sacris functionibus intereſſentium, concernunt.*

3 *Illa primi generis impræſcriptibiles ſunt, non ita alia ſecundi, niſi quando ad abuſum reducerentur, vel confunderetur ordo hierarchicus.*

4 *Cæremoniale non tollit conſuetudines laudabiles contrarias, neque centenariam, ſive immemorabilem.*

5 *Maximè ſi agatur de conſuetudinibus, quæ in Diœceſi, vel in Provincia ſint uſu receptæ, dummodo ſint rationabiles, & abuſum non redoleant, & n. 13.*

6 *Quo caſu, ad præſcribendum contra Cæremoniale, neceſſaria non eſt immemorabilis, ſive centenaria, cum ſuis requiſitis plenè probata.*

7 *Pontifex non cenſetur velle obligare per ſuas leges, mores concernentes; niſi fuerint uſu recepta.*

8 *Ritus contrarius Cæremoniali, quando permittè valeat, etiamſi cultum Divinum immediatè concernat.*

9 *Immutatio etiam in melius, majorum ſolet eſſe origo malorum.*

10 *Conſuetudo, quæ non niſi cum perturbatione pacis tolli poteſt, toleranda eſt.*

11 *Recenſentur conſuetudines, Cæremoniali adverſantes, quæ paſſim tolerantur à Prælatis, in concernentibus eorum honorificentiam.*

12 *Et hujuſmodi conſuetudines approbat etiam ipſa Sacra Rituum Congregatio.*

14 *Conſtitutio Clem. VIII. confirmatoria Cæremonialis, ad ea reſtringitur, quæ in eodem Cæremoniali ſunt expreſſa.*

15 *Obviatio, ſeu aſſociatio, uti referibilis ad actum civilem Canonicorum erga Primam dignitatem, non eſt reprobanda.*

16 *Ad hoc ut non intret diſpoſitio Cæremonialis, ſufficit quòd dubitetur, caſum non eſſe comprehenſum.*

17 *In materia prohibitiva, fieri non debet extenſio de caſu ad caſum.*

18 *Decretum S. Congregat. Rituum in hoc propoſito, per eamdem Congregationem moderatum deinde fuit ad inſtantiam Monachorum Caſſinenſium, ſub ſimplicè aſſertione immemorabilis, pro eorum Abbatibus militantis.*

19 *Deciſiones Rotæ Romanæ, ubi conceſſa eſt nova audientia, non faciunt ſtatum.*

20 *Priori Collegiatæ, occaſione acceſſus Capitulariter ad Cathedralem, non debetur locus in Presbyterio ejuſdem Cathedralis, neque etiam Canonicis, & n. 22.*

21 *Eidem Priori competit præcedentia ante Præpoſitum, cæteroſque Canonicos Cathedralis, præſente Archidiacono, non autem eo abſente.*

23 *Idem ſervandum in Proceſſionibus; aliiſque actibus, in quibus accedere ſolet utrumque Capitulum.*

24 *Quando Archidiaconus aſſiſtit Epiſcopo celebranti, vel aſſiſtentiam eidem præſtat in Proceſſionibus, etiam Sanctiſſimi Corporis Chriſti, non habetur pro præſente, itaut Prior prædictus præcedere debeat præpoſitum Cathedralis.*

25 *Miniſtrare naviculam Epiſcopo, Thus ponenti in Thuribulo in Collegiata Eccleſia, occaſione functionum, in quibus intervenit Capitulum Cathedralis, & Epiſcopus non aſſiſtit in Pontificalibus, ſpectat non ad digniorem ex Capitulo Cathedralis, ſed ad Priorem, aliumve digniorem ex Capitulo Collegiatæ.*

26 *Parochus Collegiatæ in Proceſſionibus, in quibus intervenit utrumque Capitulum, incedere debet à ſiniſtris Parochi Cathedralis, etiam cum Stola.*

27 *Accedente Epiſcopo ad Eccleſiam Cathedralem, pro celebranda Miſſa privata ad Altare alicujus Sancti, tenentur de Jure Canonici occurrere in oſtio, & Aſperſorium porrigere.*

28 *Et ex conſuetudine induci poteſt, ut etiam celebranti aſſiſtant.*

29 *Servitus ſemper eſt præſcriptibilis.*

30 *Ad præſcribendam ſervitutem, regulariter requiritur ſpatium 31. annorum.*

31 *Eccleſia repræſentatur per Epiſcopum.*

32 *Qui propterea debet excellentiùs, & ſublimiùs, quantùm fieri poteſt, honorari, tamquam apex eccleſiaſticæ dignitatis.*

33 *Ubi agitur de præſtatione ſervitii favore Eccleſiæ, conſuetudo inducitur ſpatio decem annorum.*

34 *Affertur reſolutio S. Congregat. Rit. ſuper dubiis ſupra propoſitis.*

FRequens admodùm, & penè univerſalis eſt caſus in omni fere Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, quòd in aliquibus Sacris Ritibus, vel Cæremoniis diverſa ſit praxis à diſpoſitione ipſius Cæremonialis. Unde quid in hac varietate ſtatuendum veniat, hîc explicandum cenſeo, omiſsa impreſſione, quam alibi promiſimus, Conſultationum editarum in Lucana Præeminentiarum, quia ſic Lectoris commodo magis conſultum remanet, & quæſtio magis diſerta.

Quamvis Cæremoniale, utpote lex Pontificia, con-
cernens rectam Sacrorum Rituum praxim, publicata,
& Eccleſiæ univerſali conſenſu recepta, loquendo in
abſtracto, rigoroſam ab omnibus exigat obſervantiam, 1
& in aliquo caſu, etiam ſub reatu culpæ lethalis, tranſ-
gredi nequeat, ut præ cæteris notant *Gratian. diſc. for. cap. 15. num. 7. Cler. de Benef. diſcord. 68. numer. 8. Rot. dec. 647. part. 4. tom. 3. rec.* Hujuſmodi tamen propoſi-
tio non poteſt ita univerſaliter accipi, ut omnes, &
quæcumque ordinationes, contentæ in Cæremonia- 2
li, ſervandæ ſint ſub pœna peccati, ſed illæ tantùm,
quæ immediatè Dei cultum; non autem, quæ Mini-
ſtros, aliaſque Perſonas ſacris Functionibus intereſſen-
tes, concernunt. Illæ enim primi generis, utpote ſu-
perioris ordinis, præſcribi non valent, eorumque in-
obſervantia, nonniſi abuſus impræſcriptibilis reputan-
dus eſt. Secundi verò generis inobſervantia eatenus to- 3
leranda non eſt, quatenus reducatur ad abuſum, vel
confundatur ordo hierarchicus, veluti ſi minor præfe-
ratur majori. Siquidem Cæremoniale non adverſatur
laudabilibus conſuetudinibus, neque tollit centenariam, 4
ſive immemorabilem, neque derogat particularibus
Statutis, quando, ut diximus, non agatur de abuſu,
qui

qui mereatur eliminari, ut de prima propoſitione plu-
res extant Reſolutiones Sac. Rit. Congreg. quas refert
Barboſ. in Collect. Dec. Apoſtol. verbo Cæremoniale, *&* *ple-
nias apud Pignatt. conſ. 26. num. 4. & ſeq. tom. 4. &
idem Barboſ. de Canon. capit. 43. numer. 23. Pax Jord.
lib. 14. titul. 20. num. 43. tom. 3. Clericat. de beneſ. diſ-
cord. 68. numer. 7. & 11.* de immemorabili, & cen-
tenaria, *Pignatt. conſ. 18. num. 12. tom. 3. Rot. coram
Merlin. deciſ. 109. 2. & apud Card. de Luca ad mat. Ju-
riſdict. dec. 28. num. 25. & in Hiſpal. Proceſſionibus ſu-
per primo dubio 28. Januarii 1700. §. & quidem, co-
ram Anſald.* ibi *Dum nec ipſæ Confirmationes Apoſtolicæ in
ordine ad memoratum Cæremoniale aſquam intellexerant in-
fringere conſuetudines centenarias, & immemorabiles; &
in Colon. præcedentiæ poſt Antonell. de Jur. & oner. Cler.
dec. 19. num. 12.* ac de Statutis in viridi obſervantia
exiſtentibus, *Barboſ. Summ. Apoſt. dec. collect. 79. num.
7. & collect. 680. num. 2. Pignatt. conſultat. 32. & 35.
& conſult. 104. num. 15. tom. 4. Rot. coram Dunoz. Jun.
dec. 855. num. 11. & ſeqq. & in rec. deciſ. 102. num.
15. part. 10. & in Colon. Præcedentiæ 4. Junii 1696. §.
ex ipſo, coram b. m. Muto, apud Ant. de Jur. & oneribus
Cler. dec. 19. n. 22.*

Præmiſſaque eò magis procedunt, ubi agatur de con-
ſuetudinibus, quæ in Diœceſi, vel Provincia uſu recce-
ptæ ſunt, dummodo tamen non ſint irrationabiles, vel
5 abuſivæ, *Cler. de beneſ. diſcord. 72. num. 31.* cum aliis
apud eum; *Rot. in Pampil. Præeminentiarum 3. Februa-
rii 1700. §. Et hæc certiora in fin. coram Reverendiſſimo
dell'Olmo, & 7. Martii 1717. §. Nec Prædicta, in
fine, coram eod. & in Trojana delationis Crucis ſuper bo-
no Jur. 10. Decembris 1708. §. quidquid enim cor. Emi-
nentiſs. Aldovrando. & in Oſnaburgen. Canonicatus 14. Ja-
nuarii 1715. §. Irrito, cor. R. P. D. Criſpo*, ibi — *Præſer-
tim quia talis conſuetudo, nedum viget in hac Eccleſia, ſed
etiam in aliis pluribus Germaniæ, quòd potiſſimè confert ad
convincendum hujus Eccleſiæ inſtitutum, quod rationi con-
ſonum ſit; cùm ea, quæ exorbitantiam continent, aliarum
Eccleſiarum moribus recipi non ſoleant -- & in ſimili reſcri-
pſit S. Rit. Congr. Epiſcopo Nicien. apud Pignatt. d. conſ. 26.
tom. 4. ſub n. 4. ſeq. tenor.*

„ Nella difficoltà, che portano i Canonici di cote-
„ ſta Cattedrale in non voler eſſi, che il Prete aſſi-
„ ſtente porti ſul Capo il libro, conforme al Ceremo-
„ niale, queſti Eminentiſſimi Signori, ſentite le ra-
„ gioni loro, e viſte le ſedi della conſuetudine di coteſta
„ Chieſa, e delle circonvicine, penſarono, che ſia be-
„ ne, che V. S. laſci correre, come ſi è fatto fin quì,
„ finchè non ſi determina altrimenti; perchè ſe la con-
„ ſuetudine ſarà lodevole per le circoſtanze, che ſi
„ poſſono conſiderare, biſognerà dire, che dal Cere-
„ moniale non ſia levata, &c. 7. Giugno 1625. Ex
qua reſolutione inferri poteſt, non eſſe neceſſariam im-
6 memorabilem, ſive centenariam, cum ſuis requiſitis
ple è probatam ad præſcribendam cenſuram Cæremo-
nialis, quotieſcumque agitur de conſuetudine laudabi-
li, quæque ad abuſum referri non poſſit, ſi uniformis
ſit conſuetudini Reginnis, vel aliarum Eccleſiarum fi-
nitimarum, & conſerunt firmata per *Rot. in ſupra re-
lat. deciſ. in Pampil. & Trojan.* & præſertim *Oſnaburgen.
coram Criſpo*. Eoque maximè quia diuturna obſervan-
tia contra diſpoſita per Cæremoniale circa aliquem ri-
7 tum præſumere faciat, quòd non fuerint uſu recepta,
proindeque non obligent, ex veriſimili mente Pontifi-
cis, qui non cenſetur velle obligare per ſuas leges, quæ
mores concernunt, niſi fuerint uſu receptæ, ut in his
terminis, *Cler. de Beneſ. d. diſcord. 72. n. 30.*

Tantaque eſt vis conſuetudinis in his materiis, ut
etiamſi Ritus, præſcriptus à Cæremoniali, concernat
immediatè cultum divinum, contrarius continuandus
8 veniat, & nonniſi inſtigante neceſſitate, manifeſta
corruptela, vel intollerabili abuſu, immutandus, pro-
ut in terminis geſtationis Sanctiſſimi Sacramenti in
Proceſſionibus ſuper humeros Sacerdotum, contra diſ-
poſita per ipſum Cæremoniale, in quo dicta geſtatio
propriis manibus reſervavit Epiſcopo, plenè firmavit
*Rot. in Hiſpal. Proceſſionis ſuper ſecundo dubio 28. Janua-
rii 1700. per tot.* & præſertim *§. Et ſanè, & ſeq. coram
b. m. Anſald. impreſſas poſt meas animadverſiones ad Cer-
coper. part. 1. dec. 41.* ibi: *admodum leuiè & nonniſi in-
ſtigante neceſſitate, & reſpectivè corruptela, & intolerabi-
li abuſu, conveniat falcem immittere in has conſuetudines,
Populorum uſu receptas*; afferendo notabile reſponſum
*Celeſtini III. in cap. Quod dilecto in fin. de ætate, & con-
ſanguinitate.* ex ea evidenti ratione, quòd multoties im- 9
mutatio etiam in melius, majorum ſolet eſſe princi-
pium malorum.

Hinc cùm fuiſſem requiſitus de meo voto, an tuta
conſcientia poſſent quidam Canonici inſignis Collegia-
tæ continuare in præſtatione quorumdam obſequiorum
erga eorum Primam Dignitatem, & ſignanter aſſo-
ciationis in acceſſu, & receſſu ab Eccleſia uſque ad
ædes ipſius Dignitatis, eidem Eccleſiæ anneaas; cen-
ſui, ex motivo antiquæ conſuetudinis, eiſdem Cano-
nicis non ſolùm licere, ſed valde conveniens eſſe Dei
ſervitio, uſum prædictum non immutare; quia licèt
hujuſmodi obſequium ſit potius debitum Epiſcopo,
quàm ſimplici Capiti Collegiatæ, nec per eum à Ca-
nonicis exigi poſſit; nihilominus cùm uſus prædictus
eſſet antiquus, & receptus in cæteris Collegiatis Civi-
tatis, & Diœceſis, neque tanquam abuſus reputari
poſſet, eò quia aſſociatio prædicta inferior erat illa,
quam Canonici faciunt proprio Epiſcopo, videbatur
proptereà continuandus, nam interverſio hujus conſue- 10
tudinis, nonniſi cum perturbatione pacis ſequi poterat,
ut appoſitè dixit *Rot. in dicta Oſnaburg. Canonicatus, §.
Initio, coram Criſp.*

Etenim obſervabam, quòd tolerare ſimiles conſue-
tudines, quæ irrationabilitatem non involvunt, non
ſolùm non debet reputari illicitum, ſed multum lau-
dabile, & quandoque neceſſarium, quamvis contra-
riæ ſint Cæremoniali, propter gravia ſcandala, quæ
regulariter exoriuntur ex qualibet innovatione in hac
materia. Et exinde videmus, quòd Prælati pietate,
& doctrina conſpicui, non exigunt ab eorum Canoni-
cis, vel etiam à Magiſtratibus ſecularibus exactam ob-
ſervantiam in eo, quod concernit eorum honorificen-
tiam; ſed antiquas tolerant conſuetudines, licèt eidem
Cæremoniali adverſantes; permittendo, inter cæte- 11
ra; Canonicis celebrantibus, etiam in eorum præſen-
tia, ultra Diaconum, & Subdiaconum, Sacerdotem
adſiſtentem Pluviali indutum; uſum pariter Sedis or-
natæ, tam pro Celebrante in ejus præſentia, quàm
pro prima Dignitate, ſive Aſſiſtente ad ejus Cathe-
dram, dum Pontificalia exercet, & incenſationem
triplici ductu; & reſpectu Magiſtratuum, tolerando
eorum reſidentiam intra Presbyterium, & incenſatio-
ne triplici ductu, cum ſimilibus. Neque ſanè puta-
mus hujuſmodi Prælatos, tamquam reos alicujus cri-
minis, ob hanc cauſam condemnandos, ſed valde com-
mendabiles eſſe, utì pacis amatores, quam penitus
excluderent ab eorum Eccleſiis, ſi exactam totius Cæ-
remonialis obſervantiam ab omnibus exigere vellent.
Quin etiam vidimus, quòd ipſa Sacr. Congr. Rit. quæ
ex peculiari ſuo inſtituto, Sacrorum Rituum, & Cæ- 12
remonialis eſt vindex, paſſim approbat hujuſmodi con-
ſuetudines, prout in *Nicien. ſupra relata, ac in Piſa-
na 22. Junii 1624. & in Piſtor. 15. Martii 1721.* in
quibus approbavit uſum Presbyteri Aſſiſtentis pro Ca-
nonicis.

Quibus conſonare dicebam receptum principium,
quòd diſpoſitio Cæremonialis, ſicuti aliæ leges Pon-
tificiæ, quæ mores concernunt, & non fidei articu-
los, ex veriſimili mente Pontificis, non obligant, ni-
ſi ſint uſu receptæ; ac proinde, cùm hoc verificare-
tur, reſpectu dictorum actuum obſequialium, quorum
uſus non ſolùm eſt antiquus, ſed etiam univerſalis in
cæteris Collegiatis ejuſdem Civitatis, videbatur, ci- 13
tra omnem ſcrupulum, continuandus, ex iis, quæ in
terminis Cæremonialis, advertit *Cler. de Beneſ. d. diſ-
cord. 72. num. 30.*

Item quia actus obſequiales prædicti cenſeri debeant
à Cæremoniali permiſſi, potius quàm prohibiti, cùm
de iis exhibendis inferioribus Epiſcopis, expreſſè non
diſponat; ac proinde derogatio contrariis conſuetudi-
nibus, contenta in Bulla confirmationis Clem. VIII.
non poteſt extendi ad caſum prædictum, prout agen- 14
do de ſimili actu obſequiali, ſolito exhiberi à Cano-
nicis Collegiatæ Canonicis Cathedralis, firmavit *Ro-
ta, deciſ. 102. num. 10. & ſeq. & ferè per tot. part. 10.
rec. cum aliis in voto b. m. Auditoris Farſetti apud me im-
preſſo deciſ. 55. part. 1. num. 64. & ſeqq.* Quinimo ob-
ſer-

Digitized by Google

ſervabam, quòd actus aſſociationis, contra quem ma-
ximè inſiſtebatur per Canonicos, non poterat redar-
gui, tamquam abuſus, utpotè per Cæremoniale de-
ſtinatus pro Epiſcopo, quia juxta diſpoſita *in capit. 5.*
obſequium, quod exhibetur Primæ Dignitati eſt val-
de inferius eo, quod Canonici Cathedralis exhibere te-
nentur Epiſcopo, cui uſque ad Cameram ſui Palatii
obviam ire, & in reditu uſque ad illam aſſociare de-
bent; & Canonici prædicti hoc præſtare conſueverunt
tantummodo uſque ad ædes Priorales in Eccleſia Col-
legiata correſpondentes; ac propterea caſus eſt diver-
ſus: minorque eſt honorificentia, quæ Priori exhibe-
tur, illa, quæ ex Cæremoniali debetur Epiſcopo, qua-
propter obviatio Primæ Dignitati, tanquam referibi-
15 lis ad actum civilem, videtur indubiè approbanda,
ac in præciſis terminis dixit *Ceccop. lucubr. can. lib. 3.*
num. 21. *ſecundum antiq. impreſſ.* ibi „ Hujuſmodi aſſo-
„ ciationes, de quibus loquitur Cæremoniale, com-
„ petunt tantùm Epiſcopali Dignitati, non autem in-
„ ferioribus; ſed quia obviatio eſt actus civilis, & in
„ aliquibus locis ab Eccleſiaſticis Fundatori Eccleſiæ,
„ uſque ad ejus valvas crederem poſſe à Canonicis fie-
„ ri Primæ Dignitati, ſæcularis Collegiatæ Capiti.
16 Sufficit enim ad hoc ut non intret diſpoſitio Cæremo-
nialis, ut dubitetur an comprehendat caſum, de quo eſt
quæſtio, *Rot. d. dec.* 103. *n.* 16. *part.* 10. *Rec. Aud. Far-*
ſeni in præcit. voto, dec. 53. *part.* 1.

Neque præmiſſis obſtare putabam Decretum Sacr.
Congregationis Rit. confirmatum à ſ. mem. Alexandro
VII. de anno 1659. *relat. per Monacell. in formul. part.*
2. *titul.* 13. *formul.* 4. *num.* 34. in quo prohibetur Ab-
batibus, & aliis Prælatis inferioribus, ne aſſociari ſe
ſinant à ſuis Monachis, ſive Canonicis; quia iſtud De-
cretum emanavit in gratiam Epiſcoporum; & in caſu,
de quo agebatur, Epiſcopus non erat in cauſa, ne-
que prædictam honorificam aſſociationem impugnabat,
quinimmo illi ſavebat; propterea ſtante materia pro-
17 hibitiva, fieri non debebat extenſio de caſu ad ca-
ſum, etiam concurrente majoritate rationis, ad *nota-*
ta per Fuſar. de ſubſtit. q. 678. *Capyc. Latr. conſult.* 32. *n.*
16. *& ſeqq. De Luc. de benef. diſc.* 21. *n.* 19. *& de Fideicom.*
diſc. 159. *n.* 2. *Manſ. conſult.* 262. *n.* 52. *c.* 3.

Sed quod omnem meo judicio propulſabat dubita-
tionem, eſt ſubſequens moderatio prædicti Decreti,
facta per eamdem Sacram Congregationem, relat. per
extenſum à *Monacell. Form. prædic. part.* 2. *tit.* 13. *form.*
4. *ſub num.* 34. ad inſtantiam Monachorum Caſſinen-
ſium, ſub fundamento ſimplicis aſſertionis, quòd ab
18 immemorabili conſueviſſent aſſociare eorum Abba-
tes, ad Pontificalia exercenda accedentes. Si enim S.
Congregatio cenſuiſſet uſum prædictum eſſe illicitum,
tanquam Cæremonialis diſpoſitioni contrarium, neu-
tiquam ſolemne Decretum, confirmatum à S. Pontifi-
ce, ſtatim revocandum duxiſſet, allegata tantummo-
do, & non probata conſuetudine immemorabili; quo
pacto ſatis ſuperque declaravit, antiquas conſuetudi-
nes in his materiis Præeminentiarum legi ipſi eſſe an-
teferendas, prout idem præſeferunt aliæ reſolutiones
ejuſdem S. Congr. ſupra relatæ, & quæ paſſim apud
Auctores leguntur.

Et quamvis etiam Canonicorum dubitatio innitere-
tur Reſcripto Sac. Congreg. Rit. quæ ſub die 15. Mar-
tii 1722. negativam dedit reſponſionem dubiis propoſi-
tis contra Priorem ſub hac formula: *Sac. Congregatio,*
&c. reſcribendum cenſuit negativè in omnibus, & ita decre-
vit, & ſervari mandavit: adhuc credidi, duplici capite
dubium evaneſcere, ac primo quia cùm Reſcriptum
reſpiceret favorem Canonicorum, utpote quia dubia
fuerunt concepta ſub formula: *an Canonici teneantur ad*
præſtanda ſolita obſequia D. Priori, non autem an illo-
rum uſus eſſet reprobandus, remanet in eorum liber-
tate uti nec ne, eodem reſcripto. Secundò indubitan-
tius, quia cùm reſolutio emanaverit cum ſciſſura voto-
rum, proindeque ab eadem Sacr. Congregatione fuerit
petita, & obtenta nova audientia, reſolutio prædicta
19 nullum ſtatum facit, & idem eſt, ac ſi non emanaſ-
ſet, ut loquendo de Deciſionibus Rotæ Romanæ *Card.*
de Luca de Teſtam. diſc. 79. *n.* 14. *& ead. Rot. dec.* 397. *n.*
21. *p.* 1. *rec.* & alibi paſſim.

Prædictum autem votum meum, editum ad inſtan-
tiam Prioris cujuſdam Collegiatæ inſignis, fuit appro-
batum, & ſubſcriptum à Theologis, & Canoniſtis pri-
mi nominis ſupra quinquaginta.

Hoc loco, cohærenter ad materiam præeminentiæ,
quam de Priore Eccleſiæ Collegiatæ tractavimus, op-
portunum erit addere nonnulla dubia à Sacr. Rit. Con-
gregatione in una Camerinen. reſoluta ſub die 11. Maii
1715. tenoris ſequentis.

I. An Priori Collegiatæ Eccleſiæ S. Venantii, occa-
ſione acceſſus capitulariter ad Eccleſiam Cathedralem, 20
debeatur locus in Presbyterio ejuſdem Cathedralis. Et
quatenus affirmativè.

II. An eidem Priori debeatur præcedentia antè Præ-
poſitum, cæteroſque Canonicos ejuſdem Cathedralis, 21
tam præſente, quàm abſente Archidiacono, prima Di-
gnitate dictæ Cathedralis.

III. An idem locus in dicto Presbyterio debeatur et-
iam Canonicis ejuſdem Collegiatæ, infra locum Cano- 22
nicorum Cathedralis, in linea tamen æquali.

IV. An, & qui locus debeatur Priori S. Venantii,
abſente Archidiacono Cathedralis, in Proceſſionibus, 23
aliiſque actibus, in quibus accedere ſolet utrumque Ca-
pitulum: & Prior S. Venantii incedit à ſiniſtris Archi-
diaconi, ipſo præſente, & intereſſente.

V. An Archidiaconus habeatur pro præſente quan-
do aſſiſtit Epiſcopo celebranti: vel aſſiſtentiam præſtat 24
eidem in Proceſſionibus etiam Sanctiſſimi Corporis
Chriſti, ita ut Prior S. Venantii debeat præcedere Præ-
poſitum Cathedralis.

VI. An miniſtrare naviculam Epiſcopo ponenti Thus
in Thuribulo in Collegiata Eccleſia in Proceſſionibus,
in quibus intervenit Capitulum Cathedralis, & Epiſco- 25
pus non aſſiſtit in Pontificalibus, ſpectet ad digniorem
ex Capitulo Cathedralis, vel ad Priorem, aliumque di-
gniorem ex Capitulo Collegiatæ.

VII. An Parochus Collegiatæ in Proceſſionibus, in
quibus intervenit utrumque Capitulum, incedere debeat 26
à ſiniſtris Parochi Cathedralis, etiam cum ſtola.

Ad I. *Negativè*.

Ad II. *Affirmativè, præſente Archidiacono, negativè*
verò abſente.

Ad III. *Negativè*.

Ad IV. *Satis proviſum in ſecundo*.

Ad V. *Negativè*.

Ad VI. *Negativè quoad primam partem, & affirmati-*
vè quoad ſecundam.

Ad VII. *Affirmativè, & amplius in omnibus*.

Contingit etiam dubitare, an obliget conſuetudo,
quòd accedenti Epiſcopo ad Eccleſiam Cathedralem,
pro celebranda Miſſa privata ad Altare alicujus Sancti,
Canonici occurrant in Oſtio, porrigant Aſperſorium,
necnon etiam præſtent Miſſæ aſſiſtentiam.

Reſpectu obligationis occurrendi in Oſtio, & porri-
gendi Aſperſorium, opus non eſt conſuetudine, cùm
hujuſmodi obligatio de Jure procedat, teſte *Ceccoper.* 27
lucubr. Canon. lib. 3. *num.* 84. juxta veterem impreſſio-
nem; *Vener. in exam. Epiſc. libr.* 40. *num.* 10. *Pignatt.*
conſult. 83. *n.* 40. *tom.* 5. Difficultas verſatur circa obli-
gationem præſtandi aſſiſtentiam Miſſæ; quam ex con- 28
ſuetudine induci poſſe ea eo ſuadetur, quia cum agatur 29
de ſervitute, ea ſemper eſt præſcriptibilis; & ita reſo-
lutum fuiſſe per Sac. Congregationem affirmant *Fagn.*
in cap. licet, n. 108. *de præbend. Barboſ. de can. c.* 33. *n.*
14. *Pignattell. cit. conſult.* 83. *n.* 4. *t.* 5. *Ventrigl. de Juriſd.*
Archiep. c. 23. *n.* 5.

Hæc autem conſuetudo, cùm tendat ad probandam
ſervitutem, regulariter loquendo, præſcribitur ſpatio 30
30. annorum, prout ſtatuitur *in l. Si quis diuturno, ff.*
de ſervit. vindic. & tradit *Card. de Luc. de ſervit. diſc.*
32. *num.* 5. In ſubjecta tamen materia, ſufficeret et-
iam præſcriptio 10. annorum, cùm talis conſuetudo
reſpiciat majorem Epiſcopi honorificentiam, & conſe-
quenter favorem Eccleſiæ, quæ per Epiſcopum repræ- 31
ſentatur, *Can. Scire debes* 7. *quæſt.* 1. nam Epiſcopus,
uti apex Eccleſiaſticæ Dignitatis, debet, quantùm fie- 32
ri poteſt, excellentiùs, & ſublimiùs honorari. *Can. E-*
piſcopus in Eccleſia, diſt. 95. *& Can. duo ſunt quippe,*
diſt. 96. Speciale ſiquidem eſt in conſuetudinibus, quæ
reſpiciunt Eccleſiæ favorem, ut inducantur ſpatio 10. 33
annorum, in materia habendi præſtationem alicujus
ſervitii Eccleſiaſtici, ut in ſpecie dixit *Rocc. Iſclan. diſp.*
jur. cap. 167. *num.* 50. *Rot. cor. Bich. deciſ.* 522. *num.* 17.
& 18.

& 18. & coram Pen. dec. 5135. num. 2. & 3. in rec. dec. 102. num. 10. part. 50. & in Urgell. Servitutum 15. Martii 1697. §. Et quidem, cor. Urſin.

Fuerunt propoſita in Sac. Congreg. Rituum in una Aſculana de anno 1716. ſuper obligatione Canonicorum occurrendi Epiſcopo accedenti ad Eccleſiam Cathedralem pro celebranda Miſſa privata, porrigendi Aſperſorium; necnon præſtandi aſſiſtentiam dictæ Miſſæ, & quoad primam partem prodiit reſponſum affirmativum, nempè quoad occurſum per nonnullos Canonicos, & porrectionem Aſperſorii in reliquis Dilata. Cùm autem nequiverim an, & quomodo reſoluta fuerit cauſa prædicta quoad prædictam ſecundam partem, nihil certi firmare audeo.

ADDITIO XXX.

De Bonis emphyteuticis, ad Eccleſiaſtica loca pertinentibus.

ARGUMENTUM.

Emphyteuſis Eccleſiaſtica quando ſit tranſitoria ad extraneos, & ad quos effectus. Hujuſmodi emphyteuſis regulariter non habet perpetuitatem, ſed reſtringitur ad tres tantùm generationes Linea finita, quando competat proximioribus ultimo inveſtito manutentio, & quando ex æquitate debentur dictis proximioribus renovatio, cum aliis ad materiam ſingularibus quæſtionibus.

SUMMARIUM

1 *In emphyteuſi Eccleſiaſtica, appellatione hæredum, & ſucceſſorum, non veniant niſi hæredes, & ſucceſſores ſanguinis.*
2 *Etiamſi concurrant clauſulæ* ad habendum, & in perpetuum, *& quare, & n. 3.*
4 *Maximè ſi adſit pactum, quòd Emphyteuta uti, & frui debeat, nec permittere, quòd ad alios ſua culpa, & dolo perveniat.*
5 *Quæ concluſio item ampliatur in caſu, quo antiqua inveſtitura comprehenderet etiam hæredes extraneos, & quando.*
6 *E converſo cenſenda eſt facta conceſſio, tranſitoria ad extraneos, quoties Inveſtitura eſt pro hæredibus, abſque ulla reſtrictione ad perſonas, vel ad agnationem.*
7 *Stantibus præſertim clauſulis, importantibus facultatem alienandi, & quæ ſint.*
8 *Requiri tamen debet concurſus Domini directi, ab eo non denegandus, ſoluto laudemio.*
9 *Extende, quando Eccleſia, in actu conceſſionis, dominium directum tantummodo ſibi retinuit.*
10 *Idem dicendum de emphyteuſi, conceſſa* pro ſe, ſuiſque hæredibus & ſucceſſoribus quibuſcumque, &c. univerſis, &c.
11 *Similiter quando pactum adeſſet ſolvendi laudemium, in caſu alienationis.*
12 *Vel pactum prohibitionis alienationis in Loca pia, ac excluſionis Fiſci in caſu extinctionis lineæ.*
13 *Quid operetur facultas alienandi in Inveſtitura, ex pacto, & providentia.*
14 *Emphyteuſis Eccleſiaſtica regulariter non eſt perpetua, ſed ad tres ſolas generationes reſtringitur.*
15 *Quando non conſtat de Inſtrumento emphyteuſis, ex quibus adminiculis præſumatur interveniſſe ſcriptura, cum aliis ſubſtantialibus requiſitis.*
16 *Et tunc poteſt Eccleſia prætendere devolutionem, præſertim ob lineam finitam.*
17 *Quoties non agitur de devolutione, incurſa ob Canones non ſolutos, ſeu aliam ob cauſam; ſed ex capite lineæ finitæ, levior probatio domini admittitur.*
18 *Etiam per conjecturas ſimul junctas.*
19 *Proximioribus ultimo inveſtito datur manutentio, quando ſpes probabilis adeſt renovationis, vel ex æquitate, vel ex alia cauſa, & n. 20. & 22.*
21 *Secus ſi devolutio, & caducitas ſit omnino certa, & indubitata.*
23 *Renovatio ex æquitate proximioribus debetur, quando Eccleſia vult aliis inveſtire; non autem quando vult bona pro ſe retinere, & ammenſare; & affertur ratio, & n. 24.*
25 *Bona Eccleſiæ in Emphyteuſim concedi valent abſque ſolemnitatibus, quando ſunt ſolita locari, & quomodo iſtud ſolitum probetur.*
26 *Simplex enunciativa Prælati alienantis non probat hoc ſolitum; præſertim ſi ſit de recenti emiſſa.*
27 *Attendenda verò foret, ſi eſſet antiqua, & adminiculata.*
28 *In his conceſſionibus emphyteuticis, factis ex motivo, quòd bona ſunt ſolita locari, neceſſe non eſt, quòd verificetur utilitas Eccleſiæ; ſed ſufficit, quòd ſerventur pacta antiqua.*
29 *Idque præſertim procedit, quoad bona ſolita locari, in quibus cadit quædam coactiva æquitas renovandi.*
30 *Neceſſe tamen eſt, quòd non alteretur ſolitum in præjudicium Eccleſiæ, veluti ſi comprehenderet plures generationes, quàm prima Inveſtitura.*
31 *Pro evitanda nullitate, optima cautela eſt, declarare in actu novæ Inveſtituræ, quòd ea intelligatur facta ad normam antecedentis, & non aliter.*
32 *Eccleſia admittere debet ad purgationem moræ Emphyteutam, qui abſque dolo defecit in obſervantia pactorum, ſeu in canonum ſolutione, quando illius jus effectum non ſit deterius.*
33 *Imò etiam quando jus Actoris effectum eſt deterius, dummodo Emphyteuta offerat celebri ſatisfactione damnum reficere.*
34 *Stante hoc æquitativo præſidio, bona emphyteutica non dicuntur in commiſſum cecidiſſe, niſi ultra declarationem, & acceptationem caducitatis, concurrat etiam lapſus temporis ad purgandam moram.*
35 *Devolutio conſummata, ob incurſam caducitatem ab Anteceſſore, non poteſt, eo defuncto, acceptari, & declarari contra Succeſſorem.*
36 *Quando ignorantia caducitatis ſuffragetur Domino ad hoc, ut poſſit eam declarare etiam contra Succeſſorem, & n. 37.*
38 *Fructus rei emphyteuticæ, ob non ſolutum canonem devolutæ ad Dominum directum, reſtituendi ſunt à die factæ declarationis.*
39 *In caſu verò devolutionis per mortem emphyteutæ, vel per extinctionem lineæ, reſtituendi veniunt à die mortis, & devolutionis.*
40 *Tunc titulus reducitur ad non titulum.*
41 *Neque excuſat bona fides, & affertur ratio.*
42 *Emphyteuſis Eccleſiaſtica non poteſt tranſire in aliam Eccleſiam, & ſic in manus mortuas; ſed ſolùm hypothecatio, & exactio fructuum, retento titulo ab Emphyteuta.*
43 *Et ſi emphyteuſis jure hæreditario particulari, vel univerſali ad Eccleſiam, ſive pium locum devenerit, tenetur bona intra annum dimittere, & in perſonam capacem transferre.*
44 *Quòd ſi in Inveſtitura adſit pactum expreſſum, de non transferendo in manus mortuas; hoc caſu deneganda eſt Loco pio immiſſio, etiam ad effectum vendendi, & conſequendi pretium.*
45 *Emphyteuſis Eccleſiaſtica tranſire non poteſt ad illegitimos.*
46 *Amplia, etiamſi conceſſio facta fuerit pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque, & cum pacto francandi.*
47 *Ad emphyteutam ſpectat onus probandi antiqua confinia, quando ejus culpa confuſa fuerunt.*
48 *Caducitas non declarata à domino directo, nequit poſt mortem declarari ab ejus hærede.*
49 *Quia dum dominus directus non declaravit, dum erat vivens, caducitatem, incurſam per Emphyteutam, cenſetur illam tacitè remiſiſſe.*
50 *Jus declarandi caducitatem eſt perſonale, quod morte extinguitur.*
51 *Declara, id procedere, ubi dominus directus ſciviſſet caducitatem, per Emphyteutam incurſam: ſecus data ignorantia.*
52 *Jus declarandi caducitatem incurſam, & petendi devolutionem, quinquennio præſcribitur.*
53 *Caducitas, incurſa in vita Prædeceſſoris in Beneficio, qui illam non acceptavit, declarari nequit à Succeſſore.*
54 *Deficiente in ſolutione Canonis uſufructuario, non idcir-*

circò cadit Emphyteuta à jure ſuo; ſed ſolùm emphyteuſis dicitur reverſa ad dominum, durante vita ipſius Uſufructuarii.

55 *Etiamſi citati fuerint hæredes uſufructuarii.*

56 *Ob non factam ſolutionem Canonis à Beneficiato, Eccleſia non cadit à jure ſua, & caducitas effectum ſuum operatur, durante vita beneficiati, qui Canonem non ſolvit.*

57 *Dimiſſio fundi emphyteutici, non permittitur, invito domino directo.*

58 *Emphyteuſis nomen, & naturu à Jure ſortita fuit.*

59 *Et inter Contractus nominatos recenſetur à quibus, altera Parte diſſentiente, reſilire non licet.*

60 *Actio, contra primum Inveſtitum competens domino directo, tamquam perſonalis, exerceri non poteſt contra ſingularem ſucceſſorem.*

61 *Dimiſſo fundo emphyteutico, ceſſat obligatio ſolvendi Canonem.*

62 *Domino directo, qui actione perſonali deſtitutus eſt, non aliter conſultum remanet, quàm alternativè petere, quòd Emphyteuta ſolvat, vel rem dimittat.*

63 *Et abſolvendus eſt tertius poſſeſſor, ſi dumtaxat conveniatur, ut ſolvat; non autem alternativè, ut ſolvat, vel rem dimittat.*

64 *Concluſio poſita ſub num.* 60. *limitatur, quando in ſingularem ſucceſſorem, vigore præambuli contractus, vel quaſi, tranſlata fuerint jura omnia primi Inveſtiti.*

65 *Ex ſolutione Canonis dignaſcitur facta nova conceſſio emphyteutis, & affertur ratio*, & n. 66.

67 *Sicuti qui ſolvit Canonem, expreſsè agnoſcit rem, pro qua præſtatur, eſſe emphyteuticam, ita ex hac recognitione, & domini confeſſione probatur contractus emphyteuticus.*

68 *Et iſta eſt optima cautela, ad obligandos emphyteutas dominis directis, abſque Inſtrumento Inveſtituræ.*

69 *Ex legitima præſcriptione* 40. *annorum præſumitur contra ſolventes, favore Domini directi, præceſſiſſe titulum, & fuiſſe celebratum Contractum emphyteuticum.*

70 *Ita pariter, ſi quis longiſſimo tempore alienum prædium, tamquam emphyteuticarium, cùm non eſſet, poſſediſſet, cenſum pro eo ſolvendo; ne poſtea cognitu, dici non poſſet, quin qualitatem emphyteuticarium præſcripſerit.*

71 *Emens rem, alieno dominio ſubjectum, annuoque Canone gravatam, videtur tale onus ſponte ſubiiſſe, & quaſi contrahendo, domino directo ſolvere ſe obligaſſe.*

72 *Afferuntur, & declarantur Auctoritates contrariæ*, & num. 73.

74 *Qui emit fundum, annuo Canone gravatum, diminuto propter hoc valore illius, cùm retineat apud ſe pretium oneris, correlativam obligationem idem ſolvendi ſuſcepiſſe cenſetur.*

75 *Eodem modo, quaſi venditor pulſaretur à Domino directo ad ſolvendum Canonem, ipſe vertere ſe poſſet contra Emptorem, cui nulla competeret defenſio, quia pretium apud ſe retineret.*

76 *Quando non agitur de enunciativa alicujus incerti oneris, ſed onus ab initio eſt certum, & determinatum, non poteſt deinde ceſſione res evitari.*

77 *Expreſſio oneris facta ab ipſa Emptore, faciliùs ſuadet illius agnitionem, quæ afficit omnes ab eo cauſam habentes.*

78 *Maximè ſi perpetui oneris agnitio ſit geminata.*

79 *Et agatur de emphyteuſi Eccleſiaſtica, in qua favor piæ cauſæ concurrit.*

80 *Scriptura eſt de ſubſtantia Contractus emphyteutici.*

81 *Qui tamen etiam nudo conſenſu perficitur.*

82 *Solemnitatemque Scripturæ vel neceſſariò de Jure non requiri, vel ſaltem ejus neceſſitas remiſſa eſt conſuetudine, ubique recepta.*

83 *Vel demum ceſſat, ob diuturnas ſolutiones Canonum.*

84 *Quoties per ſcripturam probatur conſequens neceſſarium, eadem ſcriptura probatum remanet etiam illius antecedens.*

UT plurimum Capitula habent bona emphyteutica, cùmque iſta regulentur in pluribus cum particularibus principiis diverſis ab emphyteuſi profana, non inopportunum cenſeo ſingularia quædam hic adnotare.

Et primò, quòd Emphyteuſis conceſſa *pro ſe, ſuiſque hæredibus & ſucceſſoribus*, cum pacto renovandi Scripturam de 29. in 29. annis, non tranſit ad extraneos, quia in Emphyteuſi Eccleſiaſtica, tanquam materia 1
indifferenti, appellatione hæredum, & Succeſſorum non veniunt niſi hæredes, & ſucceſſores ſanguinis, *De Luc. de Emphyt. diſc.* 28. *num.* 2. *diſc.* 30. *num.* 11. *& diſc.* 31. *num.* 2. *Andreol. contr.* 378. *num.* 7. *Panimoll. annot.* 1. *ad dec.* 4. *num.* 44. *Rot. cor. Cerro, dec.* 226. *num.* 10. *Priol. dec.* 303. *num.* 2 *in rec. dec.* 211. *num.* 6. *& part.* 17. *dec.* 26. *num.* 1. Etiamſi concurrant clauſulæ *ad habendum, &c. & in perpetuum*, cùm ta- 2
les clauſulæ interpretari debeant, ſecundùm naturam contractus, cui famulantur, prout de clauſula *ad habendum, Mantic. de tacit. lib.* 27. *tit.* 10. *num.* 21. *Rot cor. Merlin. dec.* 532. *num.* 9. *& ſeq. poſt Urceol. de tranſact. dec.* 144. *num.* 5. *cor. Emerix dec.* 130. *num.* 3. *part.* 13. *dec.* 481. *nu.* 2. *part.* 16. & de clauſula *in perpetuum*, quòd perpetuitatem importat inter ſolos ſucceſſores ſan- 3
guinis, & perſonas in Inveſtitura comprehenſas, *Pacion. de locat. capit.* 53. *num.* 11. *Rot. coram Pæna, dec.* 1181. *num.* 4. *coram Ottobon. dec.* 24. *num.* 9. *in rec. p.* 9. *dec.* 423. *num.* 23. *part.* 11. *dec.* 340. *num.* 15. *part* 13. *dec.* 481. *num.* 2. optimè *in Mantuana emphyteuſis* 8. *Martii* 1700. *§. & ſanè, cum ſeq. cor. Lancetta*; pleniſſimè *Rot. in Bonon. emphyteuſis* 17. *Junii* 1707. *per tot. cor. Omanna*. Ubi quod maximè procedit, ſi adſit pa- 4
ctum, quòd Emphyteuta uti, & frui debeat, nec permittere, quòd ſua culpa, & dolo ad alios deveniat.

Quod etiam ampliatur in caſu, quo antiqua inveſtitura comprehenderet ultra hæredes ſanguinis etiam extraneos, ſi in nova Inveſtitura leguntur nova pa- 5
cta, propter quæ cenſetur facta nova Inveſtitura, licèt in ultima habeatur relatio ad antiquas; *Rot. cor. Gregor. dec.* 522, *num.* 19. *cor. Bich. dec.* 317. *num.* 8. *& in rec. dec.* 33. *num.* 2. *part.* 18. *De Luc. de emphyt. diſc.* 32. *num.* 8. *Palm. nep. alleg.* 94. *num.* 55. *Grat. diſcept.* 350. *num.* 47. *Pacion. de locat. cap.* 14. *§.* 6. *n.* 28. *Rot. in rec. p.* 17. *dec.* 564. *n.* 11.

Hæc tamen cum diſtinctione accipienda ſunt, nimirùm quoties Inveſtitura eſt tantummodo pro hære- 6
dibus abſque ulla reſtrictione ad Perſonas, vel agnationem, ut erat caſus *in Mantuana, cor. Lancetta ſupracitata*, in qua conceſſio facta fuerat *pro ſe, & hæredibus ſuis*; quia in hoc caſu emphyteuſis cenſenda eſt tranſitoria ad extraneos, *Rot. dec.* 294. *n.* 8. *part.* 11. *& dec.* 60. *num.* 12. *&* 13. *part.* 5. *dec.* 74. *à num.* 11. *ad* 13. *part.* 6. *rec.* quòd faciliùs procedit, quando clauſula *ad* 7
habendum extenſa eſt, nempe cum verbis: *& de eis quantum eſt reſpectu utilis dominii, omnia, & ſingula faciendum, &c.* vel *quibus dederit*, aut ſimilibus, quæ 8
operantur, ut conceſſio reputanda ſit hæreditaria, & alienabilis, dummodo requiratur conſenſus Domini directi, ab eo non denegandus, ſoluto laudemio, *Rot. cor. Greg. dec.* 520. *n.* 8. *cum aliis in voto b. m. R. P. D. Fatinelli; in Ferrar. Emphyteuſis, de anno* 1694. *§. Accedentibus præſertim*. Quod utique magis urget, quoties Eccleſia ſibi retinuit in actu conceſſionis, tantummodo 9
dominium directum; nam hæc retentio ſolius dominii directi præſefert voluntatem concedendi, cum facultate alienandi, & tranſmittendi ad extraneos, *Rot. d. dec.* 294. *n.* 5. *p.* 11. *rec. & cor. Lancellot. apud Giovagnon. conſil.* 44. *n.* 73. *l.* 2.

Similiter in emphyteuſi conceſſa *pro ſe, ſuiſque Hæ-* 10
redibus & ſucceſſoribus quibuſcumque, &c. univerſis, &c. quæ utpote univerſalis, & indefinita, nequit reſtringi ad ſolos Hæredes Sanguinis, *Pacion. de locat. capit.* 53. *num.* 56. *Bocol. apud de ſucceſſ. in maiorat. Italiæ, p.* 2. *reſp.* 2. *n.* 73. *& ſeq. Rot. in Romana devolutionis Vineæ,* 3. *Martii* 1719. *§. Et rem ordiendo cor. De Gamaches*.

Item quando inter pacta illud adeſt ſolutionis lau- 11
demii in caſu alienationis, *Valaſc. de Jur. emphyt. q.* 32. *num.* 31. *Rot. coram Merlin. dec.* 699. *n.* 17. *& ſeq.* Itemque alterum prohibitionis alienationis in loca pia, ac excluſionis Fiſci, in caſu extinctionis lineæ; *Cor-* 12
bul. de jur. emphyt. tit. de cauſ. privat. ob mort. civil. n. 40.

Digitized by Google

n. 40. cum aliis in d. Romana devolutionis Viatæ, §. Eoque certius.

Illud verò in hoc propoſito notandum eſt, quòd po-
ſita facultate alienaudi ex litera Iuveſtituræ, conti-
nente conceſſionem emphyteuſis ex pacto, & providen-
13 tia, ea operatur tautummodo in præjudicium Domi-
ni directi, ne occurrente alienatione caducitatem præ-
tendere poſſit, non tamen lædit jus comprebenſorum,
quòd nunquam cenſetur ſublatum, ut rejecto Lader-
chio in conſult. 1. anteſignano contrariæ opinionis, il-
liuſque ſectatoribus, de veriori tuentur; Fulgin. de Jur.
emphyt. tit. de alienat. quæſt. 8. num. 5. Corbal. eod. tract.
de cauſ. privat. ob alienat. quæſt. 7. ex num. 5. Rot. dec.
730. num. 2. 3. & 4. part. 3. rec. & in Amerina em-
phyt. 15. Februarii 1694. §. Neque reſtrictam, cor. bon.
mem. Urſino inter addita ad De Luc. de emphyt. dec. 16.
num. 9. & 10. & per tot. & in Fanea. ſeu Senogallien.
Caſtri, & Bonorum Montis Portii, 7. Maii 1708. §. Mi-
nuſque, & ſeq. cor. Molines.

Emphyteuſis Eccleſiaſtica hoc habet etiam peculia-
re, quòd non habet regulariter perpetuitatem, ſed re-
14 ſtringitur ad tres generationes, cùm Eccleſia ſua bo-
na ultra illas concedere non valet, juxta Text. in Au-
thentic. de reb. Eccleſ. non alienand. in §. emphyteuſis;
Amaydea. de Stylo Datar. lib. 1. cap. 25. §. 13. num. 4.
in fin. Palm. nep. alleg. 228. num. 8. & ſeqq. & Rot.
Rom. apud eam dec. 135. num. 3. tom. 2. Unde quan-
do non conſtat de inſtrumento emphyteuſis & alio-
quin concurrant adminicula, & præcipuè longæva Ca-
15 nonum ſolutio, ex quibus præſumitur interveniſſe ſcri-
pturam, & omnia alia ſubſtantialia requiſita, ut be-
nè Rot. in rec. dec. 400. num. 10. part. 1. & dec. 262.
num. 9. part. 5. Romaguer. ad Synodales Gerund. libr. 5.
tit. 12. cap. 2. num. 52. & ſeqq. poteſt Eccleſia præ-
tendere devolutionem præſertim ob lineam finitam,
16 metiendo voluntatem à poteſtate, ut præter addu-
ctos; Rot. in rec. dec. 195. num. 2. part. 14. quia quan-
do non agitur de devolutione; incurſa ob Canones non
ſolutos, ſeu per aliam cauſam, ſed ob lineam fini-
17 tam, non adeo rigidè proceditur ſuper probatione di-
recti dominii, ſed minor probatio admittitur, juxta
diſtinctionem, de qua Rot. coram Buratt. dec. 602. nu.
9. coram Caval. dec. 269. in fin. coram Dunoz. Junior.
dec. 741. num. 7. & 930. num. 6. cum aliis apud Carol.
Anton. de Luc. ad Grat. diſcept. 447. num. 10. itaut non
curato Inſtrumento Inveſtituræ ad effectum devolu-
18 tionis probatur dominium ex conjecturis ex regula,
ſingula, quæ non proſunt, unita juvant, ut dixit Rot. dec.
476. n. 12. p. 4. tom. 2.

Notandum pariter, quòd finita linea, datur manu-
19 tentio proximiori ultimo Iuveſtito, quando adeſt ſpes
probabilis renovationis, vel ex æquitate; Bartol. in
l. 1. §. Permittitur, ſub num. 1. de aqua quotidiana,
& æſtiva, vel ex tenuitate Canonis, vel ex qualita-
20 te appodiationis, & ſolito renovandi, juxta deducta
in nullius ſeu Senogallien. Bonor. impreſſ. poſt Cardinal.
Albit. de inconſt. in judic. deciſion. 49. & 56 Siquidem
in hac materia, & in ſummariſſimo manutentionis
Judicio, communis, & recepta eſt opinio, quòd ſci-
21 licet, aut devolutio, & caducitas eſt omnino certa,
& indubitata, & ſimiliter indubitata eſt reconſolida-
tio dominii utilis cum directo, itaut nulla apud em-
phyteutam, vel illius ſucceſſores remaneat ſpes con-
tinuandi dominium utile eorumdem bonorum, & tunc
conceditur manutentio, a. 10. Domino directo ut di-
cta devolutio non eſt omnino certa, & indubitata,
ſed ſuper illa aliqua allegari poteſt dubietas vel em-
phyteutæ, ejuſque ſucceſſoribus aliqua effulgere poteſt
ſpes continuandi in dicto dominio utili, & poſſeſſione
bonorum emphyteuticorum, etiam per viam renova-
tionis, vel alterius cujuſcumque tituli, & tali caſu
manutentio conceditur iſtis ex illa juridica ratione à
priori, quia ſcilicet, cùm dicta poſſeſſio civilis præ-
tenſa à Domino directo unicè fundetur in devolutio-
ne, certa, ac perpetua reconſolidatione dominii uti-
lis cum directo, ſi iſtæ aliquam decipiunt dubietatem,
22 & diſputationem, illa rejicitur ad Judicium petito-
rium; nec ideo impediri poteſt manutentio, compe-
tens in ſummariſſimo Judicio favore indubitati poſ-
ſeſſoris, de qua in ſpecie Valaſc. conſil. 159. num. 29. &
ſeq. Grat. diſcept. 736. num. 7. & 8. Rot. apud Poſth. de
manut. dec. 111. num. 8. & in rec. dec. 431. num. 22.
& ſeqq. part. 11. & dec. 54. num. 21. part. 16. cum aliis
in Urbanita. ſeu Senogallien. emphyt. 23. Martii 1696. §.
Non reſiſtente coram Molines, ceſſantibus verò prædi-
ctis, quæ ſpem probabilem renovationis inducunt,
æquitas Bartoli procedit in iis tantùm caſibus, in qui-
bus Eccleſia Domina directa intendit extraneos, vel
alios inveſtire, neglectis Proximioribus, non autem 23
quando eadem Eccleſia vult bona pro ſe retinere, ea-
que ammortizzare, & ammenſare; quoniam tunc nul-
la datur actio Proximioribus, renovationem petendi,
juxta diſtinctionem per hoc Sac. Tribunal amplexam,
de qua coram Bichio dec. 402. num. 9. & ſeqq. & coram
Priol. dec. 87. num. 1. & 2. & in rec. dec. 201. num.
17. part. 7. & dec. 151. num. 4. part. 9. & dec. 143.
num. 2. part. 10. & dec. 418. pariter num. 1. part. 16.
& dec. 358. num. 14. & ſeqq. part. 19. & dec. 618.
num. 15. eadem part. 19. tom. 2. & aliis cumulatis Ber-
tacchin. Vot. 127. num. 2. & benè reſpondendo ſupra-
dictis Deciſionibus in Nullius, ſeu Senogallien. Bonorum
firmavit Rot. in dict. Piſana Devolutionis, 24. Januarii
1701. §. Neque ad impediendam, & 27. Junii ejuſdem
anni cor. R. P. D. dell' Olmo, ea nimirum ratione, quòd
nulla æquitatis ratio patitur, ut Eccleſia de proprio al-
teri Beneficium conferat, contra benè ordinatam Cari- 24
tatem, ſemetipſum primo loco reſpicientem, ut tra-
dunt Deciſiones, & Doctores ſupra allegati, cum aliis,
quos allegat Bertacchin. d. Voto 127. n. 3.

Itidem proprium eſt emphyteuſis Eccleſiaſt. quod abſ-
que ſolemnitatibus præſcriptis in extravag. Ambitioſæ,
de reb. Eccleſ. non alienand. Suſtineatur conceſſio, quo-
ties agitur de bonis locari conſuetis, itaut hoc ſoli- 25
tum probetur, vel ex una conceſſione ſolemni, vel ex
duabus minus ſolemnibus, per quadraginta annos ef-
fectum pacificè ſortitis, ut tradunt Barb. de pot. Epiſc.
part. 3. alleg. 95. n. 29. De Luc. de alienat. diſc. 1. n. 138.
cum aliis in Nullius, ſeu Aſculana emphyteuſis, 27. Janua-
rii 1719. §. Solitam coram Corio.

Eſt benè verum, quòd hoc ſolitum non probatur
per ſimplicem enunciativam Prælati alienantis, ſed 26
aliunde debet juſtificari, Fulgin. de emphyt. tit. de con-
trahen. emphyt. quæſt. 9. num. 10. Saminiat. controv. 2. n.
11. tom. 1. Rot. coram Dunozet. Jun. dec. 705. num. 5.
& in rec. dec. 367. num. 18. 19. part. 5. & dec. 39. n.
46. part. 8. Quia ſimplex, & maximè de recenti emiſ-
ſa enunciativa de per ſe parum juvat, ne de facili de-
tur anſa fraudandi legis prohibitionem, & præjudicium
inhærendi Eccleſiæ; nam ſi enunciativa eſſet antiqua,
& adminiculata, attendenda foret, utpotè fomentum 27
recipiens ab actu ſerio, & proportionato, in quo emit-
titur, nempe in actu novæ inveſtituræ, prout tenuit
Rot. in Aſcalan. bonor. 15. Januar. 1680. §. De ſolito, cor.
Card. Vicecomit. & in d. Nullius, ſeu Aſculana emphyteuſis,
§. In bis; & §. ſeq. cor. Cor.

Occaſione ſimilium inveſtiturarum minus ſolem-
nium, nempe ex motivo, quòd bona ſint ſolita loca-
ri, peculiare eſt, quòd non eſt neceſſaria verificatio
utilitatis Eccleſiæ, quæ rigidè commenſurari debet, 28
quando agitur de conceſſione ex integro facienda; ſed
ſatis eſt, quòd ſerventur pacta antiquæ inveſtituræ,
quòdque habita veterum conventionum ratione, læſio
Eccleſiæ excludatur, ut tradunt Beroius lib. 1. conſ. 26.
n. 1. Gratian. diſcept. 913. num. 34. Sabell. reſ. 69. num.
36. Saminiat, controv. 4. per tot. tom. 1. Afflict. dec. 305.
num. 17. & in dict. Aſculana Bonorum, cor. Vicecomit. §.
Minus ſubſiſtit; & in d. Aſculana Bonorum §. Jam verò,
Quod ſine ulla dubitatione procedit quoties agitur de 29
bonis, locari ſolitis, & in quibus verificari valet quæ-
dam coactiva æquitas renovandi, De Luc. de emphyt.
diſc. 7. numer. 7. & diſc. 12. in fine. Gratian. diſceptat.
813. num. 33. Rot. deciſ. 10. num. 12. & ſeqq. & deciſ.
247. n. 10. coram Ottobon. Neceſſe tamen eſt, ut ſolitum
non alteretur in præjudicium Eccleſiæ, ac proinde non
contineat plures generationes, quàm comprehenſæ fue- 30
runt in prima inveſtitura, ut dixit Rot. cor. Coccin.
deciſ. 1254. num. 9. ad fin. & deciſ. 1287. num. 6. cor.
Peuting. dec. 33. num. 4. & 11. In quibus deciſioni-
bus agebatur de ſola nominatione Perſonæ, in caſu
quo defuiſſent primo vocati. Unde pro evitanda nul-
litate optima cautela foret declarare in actu novæ inve-
ſtituræ, quòd ea intelligatur facta ad normam ante- 31
ceden-

cedentis, quodque nullum haberi debeat, in quo ſo-
litum alteratum eſſet; cùm etiam alteratio in acciden-
talibus operetur nullitatem actus, *Turricel. de reb. Eccl.*
non alien. cap. 5. num. 29. Rot. cor. Coccin. dec. 1287. n.
12. & in rec. dec. 284. n. 12. & ſeq. p. 4. tom. 2. & dec.
291. n. 5. & 10. p. 13.

Notandum etiam venit, quòd Eccleſia, otpote æqui-
tatis, & juſtitiæ ultrix, debet admittere ad purgatio-
nem moræ Emphyteutam, qui defecit abſque dolo in
obſervatione pactorum, ſive in ſolutione Canonis,
32 quoties illius jus non eſt effectum deterius, nempe poſt
jam declaratam, & conſummatam caducitatem per
adoptionem poſſeſſionis fundi emphyteutici, quia tunc
non dicitur amplius res integra, ideòque impertiendum
non eſt beneficium purgationis moræ, favore ejus,
qui in judicio fuit citatus, ut de veriori teſtatur *Va-*
laſc. de jur. emphyt. quæſt. 21. num. 8. Rot. cor. Seraphin.
dec. 591. num. 7. & dec. 1150. num. 4. cor. Emerix Ju-
nior. dec. 749. num. 11. & ſeq. & dec. 1140. n. 14. cum
aliis in Romana, ſeu Portuen. Tenutarum 17. Jan. 1697.
§. Vindicatis, cor. b. m. dell' Olmo; & in Romana devolu-
tionis 8. Martii 1720. §. Efficacia cor. Corio.

Quodque ex antedicta æquitate Emphyteuta admit-
33 ti poſſit ad purgationem moræ, etiamſi jus actoris ef-
fectum ſit deterius, dummodo offerat celeri ſatisfa-
ctione damnum reficere, dixit *Rot. cor. Bich. dec. 485.*
n. 30. Add. ad Pamphil. dec. 8. num. 5. Cæterum præ-
dictum æquitativum præſidium, ex litera Sac. Cano-
num deſumptum, ſuſpendit devolutionem, illiuſque
effectum, itaut non dicantur bona emphyteutica in
34 commiſſum cecidiſſe, niſi ultra declarationem, & ac-
ceptationem caducitatis, concurrat etiam copulativè
lapſus temporis ad purgandam moram; nam penden-
te tempore, & ſpe purgationis moræ, devolutio non
dicitur conſummata, ex originalibus theoricis, *Ja-*
ſon. in l. 2. num. 126. in fin. Cod. de jur. emphyt. & Joan.
ab Imolo in capit. potuit, ſub num. 29. verſic. Sed circa
iſtam, de locat. & conduct. & firmavit Rot. in d. Roma-
na, ſeu Portuen. Tenutarum 2. Decembr. 1693. §. Verùm
quia; & 25. Jun. 1694. §. Steterunt, & §. Non obſtant
cor. eod. b. m. Emerix; & in Mantuana emphyt. 15. Martii
1697. §. Devolutio, cor. Urſino.

Eſt quoque advertendum, quòd etiamſi devolutio
fuiſſet conſummata, ob incurſam caducitatem ab An-
teceſſore, non poteſt acceptari, & declarari, eo defun-
35 cto, contra Succeſſorem ex propria perſona, in Inve-
ſtitura comprehenſam, quia certa eſt propoſitio, quòd
caducitas incurſa, & non declarata contra Auctorem,
qui in commiſſum incidit, contra illius ſucceſſorem de-
clarari non poteſt, ad firmata per *Honded. conſ. 35.*
nu. 20. lib. 1. Grat. conſ. 132. per tot. lib. 1. Palm. Nep.
alleg. 143. num. 32. & 33. Mantic. de tacit. & ambig. lib.
22. tit. 57. n. 34. Adden. ad Greg. d. 529. nu. 13. Rot. cor.
Dunoz. Jun. dec. 362. n. 4. & 5. & d. 419. n. 3. & ſeqq.
ubi alii concordantes.

Haud obſtante, quòd quando Dominus ignoravit
caducitatem, poſſit eam etiam declarare contra Suc-
ceſſorem, juxta opinionem *Honded. conſ. 51. num. 29.*
lib. 1. & Rot. dec. 529. num. 11. coram Gregorio. Quia
36 ignorantia tunc Domino ſuffragatur, quando agitur de
devolutione conventionali, oriente à pacto appoſito
in contractu; quia tunc actio ex contractu competens
Domino, utpote ſcripta, tranſit etiam contra tertium
poſſeſſorem, & hæredes emphyteutæ, ut in his ter-
minis loquuntur auctoritates, quæ in contrarium alle-
gari poſſunt, & ſignanter *dec. 529. Greg.* ut benè ſe ex-
plicat *idem Greg. ibidem, num. 19. & ſeqq.* Secus tamen
eſt quando nullum adeſt pactum reſolutivum, nulla
ſtipulatio devolutionis, in caſu non ſolutionis Cano-
num, ita laque Domino competit actio ex contractu.
37 Sed remedio tantùm extraordinario, & pœnali agit
ad devolutionem ob dolum & culpam emphyteutæ;
nam in his terminis, cum pœna commiſſi ſit legalis,
non conventionalis, remanet perſonaliſſima, nec ad
hæredes tranſit, ut magiſtraliter, diſtincta materia,
dixit. *Rot. in dec. 419. num. 18. 19. & 20. cor. Dunoz.*
Jun. & traduot etiam *Ruin. conſ. 10. num. 5. lib 1. Ci-*
roc. diſcept. 56. num. 3. verſ. Quoniam; Bonintend. dec.
Bonon. 37. num. 17. & in d. Mantuana emphyteuſis, 15.
Martii 1697. §. Incaleſcit, & ſeq. cor. Urſino.

Eſt pariter notatu digna quæſtio, à quo tempore re-
ſtituendi ſint fructus rei emphyteuticæ, quando emphy-
teuſis ad Dominum directum devolvitur. Et diſtinguen-
di ſunt duo caſus, nimirum, quod aut agitur de reſo-
lutione emphyteuſis ob non factam Canonum ſolutio-
nem, & in hoc caſu fructuum reſtitutio peti nequit à 38
Domino directo à die incurſæ caducitatis, ſed tantùm
à die factæ declarationis, ut reprobatis contrarium te-
nentibus, dixit *Rot. dec. 1189. à nu. 1. cor. Emer. & in*
confirmatoriis ſuper articulo fructuum, 17. Junii 1697. §.
Prioris partis cum ſeq. & 10. Jan. 1698. §. Quandoqui-
dem, cor. dell' Olmo.

Aut agitur de terminatione emphyteuſis per mortem
emphyteutæ, aut per extinctionem lineæ; & tunc quia
emphyteuſis regulatur ad inſtar uſus fructus, veniunt 39
à die mortis, & devolutionis, *Gall. de Fruct. diſputat.*
26. art. 1. num. 18. Barb. in l. divortio, num. 20. ff. ſo-
lut. matrim. Barbat. de fruct. part. 2. capit. 13. num 6.
Rot. dec. 147. num. 1. & 2. cor. Manzanedo, latè *Ful-*
gin. de Jur. emphyt. tit. de ſolut. Can. quæſt. 1. à num. 236.
& ſeqq. Carol. Ant. De Luc. ad Gratian. diſcept. for. c. 810.
num. 4. & ſeqq.

Et ratio eſt, quia titulus reducitur ad non titulum,
Honded. conſ. 85. n. 2. lib. 2. Corbul. de Jur. emphyt. tit. 40
de cauſ. ob non ſolut. Canon. amplıat. 37. n. 5. Rot. coram
Manzaned. d. 147.

Et tali caſu non excuſat bona fides, en quia, data
devolutione, emphyteuta non poſſedit rem uti ſuam, 41
ſed tanquam ad Dominum directum ſpectantem; *Palm.*
dec. lucen. 265. n. 29. tom. 3. dec. 147. per tot. apud Man-
zaned. dec. 615. per tot. p. 4. tom. 3. & c. Carol. Ant. De
Luc. loc. mox cit.

Pro coronide alia quædam ſingularia hic breviter ad-
notare placet, ac primò quod emphyteuſis Eccleſiaſti-
ca in manus mortuas, & ſic nec etiam ad aliam Ec- 42
cleſiam tranſire poſſit, ſed ſolùm hypothecatio, &
exactio fructuum, retento titulo ab emphyteuta, ita
ut quoties emphyteuſis hæreditaria jure particulari,
vel univerſali in Eccleſiam, ſive locum pium devenerit, 43
teneatur intra annum bona dimittere, & in perſonam
capacem transferre; *Rot. poſt Torr. de pact. dec. 188. per*
tot. Quod tamen declarandum eſt, ut ſi Inveſtitura ad-
ſit pactum expreſſum, de non transferendo in manus 44
mortuas, in hoc caſu deneganda eſt immiſſio Loco pio
etiam ad effectum vendendi, & conſequendi pretium,
juxta latè deducta in *Farſen. Bonor. 21. Jun. 1683. co-*
ram Emerix.

Secundò, quòd Emphyteuſis Eccleſiaſtica non poteſt
tranſire ad filios, & ſucceſſores illegitimos, *Bartol. in* 45
l. facto, §. Si quis rogatur, n. 8. ibi Alex. ff. ad Trebellian.
Sperell dec. 73. n. 8. cor. Coccin. dec. 1873. n. 18. cor. Se-
raph. dec. 1858. n. 1. cor. Emerix, dec. 667. num. 32. &
in Romana domus 10. Jan. 1707. cor. Cardin. Scotto, ubi
ampliatur concluſio, etiamſi conceſſio fuerit *pro ſe hæ-*
redibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque, & cum pacto fran- 46
candi, cum hæc intelligi debeant de hæredibus, &
ſucceſſoribus capacibus; *Giovagn. conſil. 37. n. 11. lib. 2.*
Gabr. conſil. 83. n. 9. & ſeq. & conſil. 84. n. 25. & ſeqq. l.
2. Carena reſol. 54. nu. 4. & in hoc concordat *Conſtitutio*
S. Pii V. 117. in Bullar. tom. 2.

Tertiò, quòd ad emphyteutam ſpectat onus pro-
bandi antiqua confinia rei emphyteuticæ, quando fue- 47
runt ejus culpa cum aliis confuſa; *Rot. coram Bich.*
dec. 485. n. 4.

Quartò, quòd caducitas non declarata à Domino di-
recto, ipſo vivente, nequit declarari ab ejus hærede;
Rot. dec. 419. à nu. 3. cor. Dunozet. ex ea ratione, quòd 48
Dominus directus, dum vivens non ſe declaravit acce-
ptare velle caducitatem incurſam per emphyteutam,
cenſetur illam tacitè remiſiſſe; *Rot. coram Bicch. d. dec.* 49
485. à n. 14. & cor. Dunoz. d. dec. 419. à n. 8.

Quòd eò magis procedit attento, quòd jus declaran-
di caducitatem eſt perſonale, proindeque morte extin- 50
guitur, nec ad hæredes transfertur, ut advertit *Rot.*
in d. dec. 485. cor. Bich. num. 15. & dec. 419. num. 8.
12. & 13. coram Dunoz. Id tamen intelligendum eſt,
quatenus Dominus directus ſciviſſet caducitatem in-
curſam ab emphyteuta; nam ſtante ignorantia, locus 51
non eſſet præſumptioni remiſſionis caducitatis, ut ad-
vertitur in *præcit. deciſion. 419. num. 29. coram Dunozet*
ubi firmatur, quòd hoc jus declarandi caducitatem
incurſam, & petendi devolutionem, quinquennio præ- 52
ſcri-

ſcribitur ; & conſentaneè ad dictam quæſtionem *in d.*
dec. 485. in n. 6. decernitur, quòd caducitas incurſa in
53 vita Prædeceſſoris in Beneficio, qui illam non acce-
ptavit, declarari nequit à Succeſſore.
Quintò, quòd hæres Uſufructuarius, ad quem ſpe-
54 ctat ſolutio canonis, ſi illum non ſolvat, non idcir-
co cadit emphyteuta à iure ſuo, ſed ſolùm empbiteu-
ſis dicitur reverſa ad Dominum, durante vita ipſius
Uſufructuarii, *Dunozet. d. deciſ. 419. num. 30. & 31. &*
55 *in fin.* ubi quòd id procedit etiamſi fuerint citati hæ-
redes Uſufructuarii. In cujus principii ſequelam, ob
non ſolutionem Caonis factam à Beneficiato, Eccle-
ſia non cadit à jure ſuo, & caducitas ſolùm opera-
56 tur ſuum effectum, durante vita Beneficiati, qui Ca-
nones non ſolvit ; itaut, eo mortuo, revertatur em-
phyteuſis ad Eccleſiam, ut dixit *Rot. in ſæp. cit. deciſ.*
419. n. 33. cor. Dunozet.
Denique cùm ad manus pervenerit quædam magi-
ſtralis deciſio emanata in *Neapolitana emphyteuſis*, 16.
Maji 1687. cor. Hervault, quam nullibi impreſſam in-
veni, in qua agitur de articulo, an emphyteutæ li-
ceat dimittere boua emphyteutica, & ſic ſe eximere
à ſolutione Canonis, illam hic imprimendam cen-
ſui, ad complementum hujus materiæ.

NEAPOLITANA EMPHYTEUSIS

Ven. 16. Maji 1687.

cotam

R. P. D. H E R V A U L T.

DOmus, de qua agitur à Ven. Carthuſia Neapo-
lis pro annuo Canone ducator. 24. in emphy-
teuſim conceſſa Vincentio, pro ſe, ſuiſque hæredibus,
& ſucceſſoribus quibuſcumque, etiam particularibus,
eoque mortuo magna æris alieni mole gravato, ad in-
ſtantiam Creditorum, ſub haſta vendita Franciſco, de-
lata fuit cum univerſa hujus hæreditate Hoſpitali,
& Patribus S. Mariæ Pacis, qui cùm recuſare cæpiſ-
ſent ſolutionem Canonis, offerendo dimittere penes
Dominum directum ſuudum empbyteuticum ; poſt va-
rias inter ſe pugnantes ſententias in partibus, & in
Curia prolatas, cauſa fuit ad Rotam devoluta, mi-
hique commiſſa. Unde cùm bis propoſuerim dubium:
An præfati PP. teneantur ad ſolutionem annui Cano-
nis ducatorum 24.
Domini, dilata die 11. Jan. proximè elapſi Cauſæ
reſolutione, hodie maturiori examine te diſcuſſa, re-
ſponderunt, PP. teneri ad Canonis ſolutionem, eam-
que evitare non poſſe, dimittendo ſundum emphyteu-
ticum ; & ratio fuit, quia dimiſſio ſuodi empbyteuti-
57 ci non permittitur, invito Dominodirecto, ut probat
Text. à coutrario ſenſu in *l. 2. C. de Jur. empbyt.* ibique
poſt antiquiores notavit *Jaſon. n. 24. Abb. conſ. 94. nu. 4.*
verſ. finem, verſ. & ſic non poteſt, lib. 2. Guido de Suza de
Jure empbyt. n. 53. tract. mag. tom. 6. p. 1. Jacob. Vanent. de
ann. præſtat. q. 33. n. 5. tom. 6. p. 2. tract. mag. aliiſve rela-
tis concordantibus noviſſime dixit *Rota coram me in una*
Romana empbyt. 10. *Junii 1686. §. At DD.*
Emphyteuſis enim peculiare nomen, & naturam à
58 Jure ſortita, ut in *§. Adeo autem, inſtit. de locat. &*
conduct. & l. 5. Cod. de Jur. empbyt. Clar. in §. Empbyteu-
ſis, quæſt. 2. Molin. de Juſtit. & Jur. tract. 2. diſput. 447.
num. 3. recenſetur inter contractus nominatos, à qui-
59 bus, altera parte diſſentiente, reſilire non licet ;
Speculator, tit. de empyt. num. 154. Faber in ſuo Cod. eo-
dem tit. lib. 4. tit. 42. definit. 11. num. 1. Clar. mem. Card.
De Luca de feud. diſc. 71. num. 2. Gallerat. de renunc. tom.
2. cent. 1. renunc. 40. num. 3. Theſaur. deciſ. 20. & pro-
ſequitur *Rota mox citata, deciſ. §. Eaque hujus ſen-*
tentiæ.
Nec obſtat, quòd actio, quæ contra primum inve-
ſtitum Domino directo competebat, tanquam perſona-
60 lis, exerceri non poterat contra Franciſcum ſingula-
rem ſucceſſorem, ad quem domus devenerat Jure ſub-
haſtationis, *l. fin. §. Finali, ff. de contrahen. empt. Rom.*
conſ. 34. num. 1. & conſ. 417. nu. 7. Theſaur. quæſt. forenſ.
32. num. 2. lib. 1. Guidopap. d. 576. Afflict. d. 95. numer. 6.
ideoque PP. ab eo cauſam habentes, renunciando ſun-
dum emphyteuticum, abſolvi debere à præſtatione
Canonis, ad *Text. in l. cùm fructuarius 64. ff. de uſufruct.* 61
& Gloſ. in l. & ſi forte 6. §. Enim, in verb. dereliuquere,
& in verb. ſcribit ff. ſi ſervitus vindic. & eſt altera *Gloſ.*
in l. ſi uſus fructus, nomine 7. in verb. conduci poterit, ff.
uſufruct. quemadmodum caveat cum Domino directo (ſi
deſtituitur actione perſonali) nuu aliter conſultum ſit
contra fundi poſſeſſorem, quam alternativè petendo 62
quòd ſolvat, vel rem dimittat ; *Jaſon. in l. 2. nu. 130.*
& 154. Cod. de Jur. empbyteut. Felician. de Cenſib. lib. 3.
cap. 6. num. 1. & 2. ubi ait abſolvendum eſſe tertium
poſſeſſorem, ſi dumtaxat conveniatur ut ſolvat, non
autem alternativè, ut ſolvat, vel rem dimittat ; quem 63
ſequitur *Giurb. obſervat. 65. num. 1.* eumdemque agendi
modum inſinuat Senatus Mantuanus apud *Surd. deciſ.*
32. num. 8.
Quoniam præſatæ Juris regulæ non procedunt ſi in
ſingularem ſucceſſorem virtute præambuli contractus,
vel quaſi, translata fuerint Jura omnia primi Inve- 64
ſtiti, quia tunc urgeri poterit actione perſonali ad ſol-
vendos Canones, aliaſque omnes contractus empby-
teutici leges ſervandas, ex celebri doctrina *Bartoli in*
l. is cum quos 7. num. 1. & 2. ff. de aqua plu. arcen. &
ibidem Bald. Paul. de Caſtro num. 1. & 3. aliique com-
muniter.
Ut contingit in noſtra hypotheſi, in qua licèt Fran-
ciſcus non appareat ſubrogatus Vincentio, primo em-
phyteutæ, per novam, & expreſſam inveſtituram, in
ſcriptis redactam, attamen ex diuturna ſolutione con-
ſueti Canonis, tam ab ipſa, quam ab ejus Succeſſori- 65
bus, quotannis hucuſque facta, conſtare dicitur de no-
va conceſſione empbyteutis ; nam qualis apparet ſo-
lutio, talis præſumitur præceſſiſſe conceſſio, ut doctè
advertit *Bald. in l. ſi certis annis 28. num. 9. Cod. de pact.*
quem ibidem ſequitur *Jaſon. num. final. Decius, nu. 18.*
Rimin. ſen. colum. 5. prope finem ; Felin. in cap. cum Ber-
toldus 18. n. 28. poſt med. de ſent. & re judicat. Roman. conſ.
103. n. 5. & ſeq. Cephal. conſ. 9. nu. 17. & 18. lib. 1. Rota
dec. 46. poſt Pacific. de ſalv. interd.
Et jure meritò, quia ſi receptio Canonis tantæ eſt
efficaciæ, ut virtute illius Dominus directus appro-
baſſe dicatur perſonam emphyteutæ, adeo ut finita
prima emphyteuſi, nova conceſſio ex illa inſeratur ;
idemque ſi ob non ſolutum Canonem ab emphyteuſi 66
cecideràt, caducitas remiſſa cenſeatur, ita etiam pa-
ri ratione ſolvens ex tacito ſaltem, & præſumpto con-
tractu obligatus remanebit Domino directo, ut argu-
mentantur *Roman. d. conſ. 103. num. 5. & Rota d. dec. 46.*
poſt Pacific. num. 6.
Quæ facilius viſa fuerunt procedere in præſenti, tam
quia ſolventes Canonem expreſsè agnoverant Domum,
pro qua præſtabatur, eſſe emphyteuricam, & ſub pro-
prietate Ven. Carthuſiæ, ex qua recognitione, & Do- 67
minii confeſſione eo ipſo præſuppoſitum, probatum-
que cenſeri contractum emphyteuticum voluit *Bald. in*
l. cum falſa 5. num. 6. in fine, C. de Juris, & facti ignor.
Jaſon. d. l. ſi certis annis, in fin. eamque eſſe optimam
cautelam ad obligandos emphyteutas Dominis dire-
ctis, abſque Inſtrumento Inveſtituræ notavit idem 68
Bald. d. l. ſi certis annis, n. 10. ibique etiam Salicet. nu. 9.
referentes eorum temporibus exactores Monaſterio-
rum curare conſueviſſe, ut ſolventes Canonem, rem
cenſuariam eſſe confiterentur.
Quàm etiam quia, cùm præfati PP. S. Mariæ de Pa-
ce, eorumque Auctor 60. circiter annis controverſam
Domum quaſi emphyteuticariam ſub annui cenſus præ-
ſtatione poſſederint, ex legitima præſcriptione 40. &
ultra, annorum præſumitur contra ſolventes favore Do- 69
mini directi, cui facta fuit ſulutio, præceſſiſſe titulum,
& fuiſſe celebratum Contractum empbyteuticum, cu-
jus virtute ad ejuſdem ſolutionem futuris temporibus
compelli poſſint, ut arguit *Jaſon. in l. 2. numer. 158.*
Cod. de Jur. empbyt. Ripa in l. rem, quæ à nobis num. 28.
ff. de acquir. poſſeſſ. Caſtrenſ. conſ. 23. numer. 2. lib. 2. &
aliis antiquioribus latè collectis tradunt *Menoch. de*
præſumpt. præſumpt. 111. lib. 3. Maſcard. de probat. 603.
numer. 2. de Marinis, variar. reſolut. cap. 100. num. 4.
lib. 1. quemadmodum ſi quis longiſſimo tempore alie-
num prædium, tanquam emphyteuticarium, cum non
eſset, poſsediſset, cenſum pro eo ſolvendo, re po-
ſtea cognita, dici non poſset, quin qualitatem em- 70
phy-

phyteuticariam præſcripſiſſet, vetuſtate corrigente vitium poſſeſſinnis, quæ ſine titulo fuit, ut ait *Cujacius in l. 2. C. de Jur. emphyt. fol. mihi 444. lit. E. tom. 3. operum Poſthum.* & docuit *gloſſ. mag. ad eandem legem, in fine ſpeculat. §. Emphyt. q. 64. d' eſpeiſſes des droits Seigneuriaus art. 4. des droits de l' emphiteote fol. mihi 98. num. 10. tom. 3. & Gamma, dec. Luſitan. 244. num. 2.* & alii paſſim.

Cùm igitur ex præmiſſis pateat PP. utpote ex quaſi contractu obligatos, dimittendo Domum, ſe eximere non poſſe à ſolutione annui Canonis, ſuperfluum videti poterat novas ad idem aſſumptum probandum afferre rationes. Quamquam enim leve argumentum elici poſſet, ex eo, quòd in venditione facta Franciſco expreſſum fuit, Domum, de qua agitut, ſubjectam eſſe Dominio directo Ven. Carthuſiæ, annuoque Ca-
71 none 24. ducatorum gravatam, proindeque Emptorem, cui tale onus innotuit, videti illud ſponte ſubiiſſe, & quaſi contrahendo, Domino directo ſolvere ſe obligaſſe, ut docuere *Amic. de Jur. empyt. q. 56. Coſt. de Jur. & facti ignorant. aut ſciebat. aut ignorabat diſtinct. 34. num. 3. Cent. 2. Feller. in prax. cenſ. §. Tamquam res judicata numer. 29. & ſeqq. Urſell. concluſ. 33. num. 32. Gratian. diſcept. 912. num. 10. & ſeqq. Surd. d. 10. num. 9. & dec. 32. num. 53. & Rota dec. 29. p. 4. tom. 2. rec.*

Et quamvis contraria opinio placuerit *Speculat. in §. Emphyteuſis numer.* 95. aliiſque, quos referunt *de Marinis, var. reſolat. cap.* 102. *lib. 1. & Giurb. obſervat. 65. in fine; Hodier. ad d. dec Surd. 32. num. 10.*
72 eamque in judicando Tribunalia etiam amplexa fuerint, ut ex *Guidopap. d. 24. Giurb. dec. 62. numer. 25.* & ultra jura à præfatis Doctoribus allegata comprobari poſſe videatur per Textum in *l. Titius 81. §. Lucius, ff. 5. contrahen. empt.* in quo J. C. reſpondit, emptorem obligatum non eſſe (actione nimirum perſonali, ut ibi declarat *Gloſſ. in verb. eſſe*) ad annuam præſtationem frumenti, quæ fundo vendito inhærebat.

Nihilominus tamen DD. nolentes in abſtracto ſubtiliori examine inquirere, quænam ex his inter ſe pugnantibus opinionibus meliori ratione nitatur, ob peculiares facti circumſtantias, priorem amplexi fuerunt; quia præter diuturnam præſtationem annui cen-
73 ſus, cum ejuſdem expreſſione concurrentem; quo caſu etiam contrariæ ſententiæ Auctores primam opinionem ſequuntur, ut videre eſt apud *de Marinis d. cap. 102. num. 8. & ſeqq. Hod. num. 21. & 22.*

Apparet, contemplatione oneris enunciati in contractu venditionis, diminutus valor Domus, Unde Emptor, penes quem pretium oneris dimiſſum fuit,
74 correlativam obligationem idem ſolvendi ſuſcepiſſe cenſeri debet, *Feller. in praxi cenſ. §. Tamquam res judicata, num.* 30. & juſta ratione; nam ſicuti venditor, ſi pulſaretur à Domino directo ad ſolvendum Canonem, ſe vertere poſſet contra emptorem, eique nulla competeret defenſio; quia illius pretium retineret;
75 ita etiam ſi tamquam debitor debitoris, directe conveniatur, eandem ſolutionem effugere minimè poterit ad evitandos inutiles circuitus, ut poſt *Franch. dec. 273.* docuere *Giurb. d. dec. 62. n. 26. Hodier. ad Surd. d. 32. in fine.*

Atque etiam demum, quia, ut aliqui ex DD. addebant, qualitas ſupraſcriptæ confeſſionis, & natura emphyteuſis acceptationem confeſſi oneris neceſſariò præſeferre videntur, cùm non agatur de generica enun-
76 ciativa alicujus incerti oneris, qualis erat caſus, *d. §. Lucius*, ſed de onere, quòd cum ab initio certum, & determinatum eſſet, ceſſione rei evitari modò nequit; *Bartol. in l. ſi cùm quo 7. num. 1. in fine*, quem ſequitur *Surd. de alim. tit. 9. q. 23. ſub. num.* 20. eadem que expreſſio facta non legitur à venditore tantùm, ut in *d.*
77 *§. Lucius*, ſed etiam ab ipſo Emptore, quo faciliùs ſuadetur agnitio oneris expreſſi, quæ afficit Succeſſores quoſcumque ab eo cauſam habentes, *Rota in dec. 29. n. 5. par. 4. tom. 2. rec.* maximè quia ratificata ab eodem apparet in Teſtamento, ex quo ſucceſſerunt dd. PP. quas
78 geminatas agnitiones perpetui oneris, ut in noſtro fere præciſo caſu, expendit *Surd. dec. 10. num. 8.*

Et verſamur in emphyteuſi Eccleſiaſtica, cujus
79 gratia ſola enunciativa annui Canonis operatur natam dici in emptore obligationem ad perpetuam illius præſtationem favore piæ cauſæ, qui in Jure noſtro ſemper fuit præcipuus, *Roman. conſ. 311. ſub num. 2. & ſeqq. Afflict. deciſ. 95. num. 7. Surd. d. dec. 32. n. 20.*

His itaque ſic firmatis, fruſtra objicitur, quòd
renovatio emphyteuſis cum Franciſco non probetur 80
per Scripturam, quam eſſe de ſubſtantia contractus videtur ex *l. 1. & 3. Cod. de Jur. emphyt.* communique
traditione DD. 81

Quia cum etiam contractus emphyteuticus nudo conſenſu perficiatur, ut docuit *Cujac. Paralit. in l. 4. Cod. de Jur. emphyt. fol. mihi 163. tom. 2. operum priorum; Roman. conſ. 103. ſub. n. 5.* vel Scripturæ ſolemnitatem neceſſario de Jure non requirit, vel ſal-
tem ejuſdem neceſſitas cenſetur remiſſa conſuetudine 82
ubique recepta, juxta *Gloſſ. in l. 1. verb. Scriptura, C. de Jur. emphyt. Bart. ibid. n. 6.* aliiſque relatis; *Mantic. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 6. num. 17. & ſeq. Urſell. ad Afflict. dec. 365. num. 7. Rota dec. 46.
num. 4. poſt Pacific. de ſald. interd.* procul dubio ceſſat, 83
ſi afferantur diuturnæ ſolutiones Canonum, *Roman. d. conſ. 103. num. 5. & ſeq. aliique ſupra allegati, §. Ut contingit*, atque illæ in ſcriptis redactæ appareant,
nam quoties per ſcripturam probatur conſequens 84
neceſſarium, etiam illius antecedens eadem Scriptura probari ait *Bald. conſ. 116. num. 2. lib. 5. Rota d. dec. 46. num. 5.*

Et ita utraque parte acerrimè informante reſponſum fuit.

ADDITIO XXXI.

Piſcienſis, ſeu Montis Caroli Capellaniæ.

ARGUMENTUM.

Duo hic firmantur. Unum, quòd Capellania, de qua agitur, requirat in Poſſeſſore ex Fundatoris voluntate, geſtationem habitus Clericalis, non ſecus ac Beneficium collativum. Alterum verò, quòd ob aſſumptum à Capellano cingulum militare, ratione incompatibilitatis, & privationem Capellaniæ incurrerit, & reſpondetur contrariis.

SUMMARIUM.

2 *Remedio manutentionis uti non poteſt qui poſſeſſionem ſponte admiſit.*

2 *Manutentioni locus non eſt, ubi Poſſeſſorium abſorbetur à Petitorio claro, & indubitato.*

3 *Manutenendus eſt in ſua poſſeſſione, qui illam, auctore Prætore, legitimè apprehendit.*

4 *Capellanus quando ex fundatione debeat eſſe, & permanere in ſtatu Clericali.*

5 *Teſtatoris voluntas non minoris potentiæ habet, quàm ipſamet Legis diſpoſitio.*

6 *Ubi Fundator voluit, quòd Rector Capellaniæ ſit Sacerdos, vel Clericus, tunc ea regulari debet ac ſi eſſet Beneficium collativum.*

7 *Qualitas, ſeu ſtatus Clericatus requiritur in Legato pio, quando voluntas Fundatoris eſt directa ad Clericos.*

8 *Clericus, aſſumens cingulum militare, deſinit eſſe miles Chriſti, & n. 9.*

10 *Et ſtatim incurrit privationem Beneficii, etiamſi ſæva non execuerit, & quare, & n. 11. 57. & 23.*

22 *Et quidem abſque ulla Judicis declaratione; & quando hæc, & trina monitio requiratur, & n. 13.*

54 *Ad effectum inducendi ipſo Jure privationem Beneficii, pari paſſu ambulant adſcriptio militiæ ſæculari, & Contractus Matrimonii, & utroque caſu cenſetur Clericus habere Beneficium pro derelicto, & n. 25.*

15 *Idem dicitur de aſſumptione Officii Notariatus Sæcularis & Gubernatoris.*

16 *Quidquid ſit de Clericis, militantibus ſub Vexillo Summi Pontificis.*

18 *Ita Clericus reputatur incapax Feudi, importantis militiam ſæcularem, & ſubjectionem Principi laico.*

19 *Ut nec per momentum poſſit quis eſſe Clericus, & Feudatarius.*

20 *Quamvis ſecus ſit in Feudo Eccleſiaſtico, vel non obligante ad talem ſubjectionem.*

aa

23 *Clericus contrahens Matrimonium, quod ob aliquod impedimentum, nullum detegatur, dummodo non proveniat ex defectu voluntatis, privatur ipſo Jure Beneficio.*

24 *Clericus, reaſſumens habitum Clericalem, reintegratur ad privilegia Fori, & Canonis, ſed non ad Beneficium, quod ſtatim amittitur, ſine ſpe recuperationis, & n. 25. & 26.*

27 *Præſertim ſi ante reaſſumptionem habitus fuiſſet alterijus quæſitum.*

DEneganda videtur Laurentio de Minutis manutentio in poſſeſſione Capellaniæ, de qua agitur, quia per voluntariam dimiſſionem habitus Clericalis, & aſſumptionem cinguli militaris, illicò privatus remanſit omni Jure ad eamdem Capellaniam; itaut nullatenus uti poſſit eodem remedio manutentio-
1 nis pro ſe confovendo in illius poſſeſſione, quam una
cum Clericatu ſponté, animo, & facto à ſe abdicavit, *ad Text. expreſſum in l. qui bona 19. §. 1. ff. de acquirenda poſſeſſione; Rot. dec. 365. num. 8. & ſeqq. p. 10. rec. & poſt de Luc. ad mat. de fideicom. deciſ. 107. num.* 16. Cùmque Jus, & titulus ceſſet in radice, & poſ-
2 ſeſſorium, abſorbeatur à petitorio claro, & indubitato, non eſt locus manutentioni, juxta plenè deducta per *Poſth. de manut. obſer. 74. num. 3. Rot. in Romana Penſionis ſuper manutentione, 5. Julii 1694. §. 1. cor. Emerix, & 9. Decembris 1695. §. 1. cor. Illuſtriſſ. Scotto Almæ Urbis Gubernatore; & in Neapolitana Penſionis impreſſa ad De Luc. in Mantiſſ. ad mater. Juriſpatr. dec. 74. num. 1. & 4. & dec. 75. num. 10. & ſeqq.* cum aliis ibidem cumulatis.

E contra verò videtur indubiè decernenda manutentio R. D. Joanni Dominico de Minutis, qui vavacantem poſſeſſionem, authore Prætore, legitimè
3 apprehendit, juxta *Text. in l. Juſte poſſidet, ff. de acquirenda, vel amittenda poſſeſſione; Angel. de legit. contradict. q. 2. n. 123. Rot. dec. 214. num. 1. ad De Luc. ad materiam de fideicomm. cum aliis in Romana hæreditatis de Ruſpolis, 2. Martis 1705. §. Docuit, coram Reverend. Molines Decano.*

Nullatenus relevante duplici objecto contra R. D. Joannem Dominicum excitato: primum nempè, quòd verificetur in caſu laicalis Capellaniæ, non exigentis in Poſſeſſore ſtatum Clericalem, alterum verò, quòd aſſumptio militiæ ſæcularis non inducat amiſſionem dictæ Capellaniæ.

Quatenus enim pertinet ad primam partem, clara, & literalis eſt Fundatoris voluntas, juxta quam poſ-
4 ſeſſor dictæ Capellaniæ debet habere qualitatem Sacerdotalem, ſeu ſaltem Clericalem; & quidem per verba præceptiva, & includentia omne tempus, ibi- *ſi deva ſempre eleggere il maggior nato deſcendente Sacerdote di Caſa Minuti — e non eſſendovene, il maggior nato Clerico*: ac proinde ad hoc, ut quis poſſit dictam Capellaniam retinere, oportet, ut in ſtatu Clericali perſeveret, non minus ac ſi ageremus de Beneficio collativo, cùm non minoris potentiæ, & efficaciæ
5 exiſtat Teſtatoris voluntas, quàm ipſamet juris diſpoſitio; *l. fideicommiſſa, §. Item ſi quis, ff. de legat. 3. & l. ex facto, ff. de hæredibus inſtituen.* & in terminis *Rot. dec. 679. num. 1. coram Cerr. dec. 188. num. 2. & ſeq. part. 11. rec. & poſt De Luc. in Mantiſſ. ad mater. Juriſpatr. dec. 47. n. 13. & ſeqq.*

Quin relevet replicatio, quòd memorata Capellania non ſit Sacerdotalis, nec Clericalis, ſed juxta naturam ſimplicis pii relicti, retineri poſſit à Laico, quia hoc repugnat præallatæ literæ fundationis cujus vi, nonniſi Perſonæ Eccleſiaſticæ illius capaces exiſtunt.

Nec diverſitas voluntatis argui poteſt in Fundatore ex illis verbis, quæ ſubſequuntur, ſupra relata, nempe, *e non eſſendovi nè Sacerdoti, nè Clerici di Caſa Minuti deſcendenti per linea maſculina da' ſuddetti Padroni, ſia ſempre preferito il maggior nato* -- ex quibus infertur ex adverſo, majorem natum dictæ Familiæ de Minutis, etiam Laicum eſſe capacem dictæ Capellaniæ. Etenim clarum eſt, quòd prælatio majoris natu non concernit Capellaniæ aſſumptionem, ſeu Patronatum paſſivum, ſed tantummodo activum, videlicet ſimplicem facultatem nominandi, ibi -- *ſia preferito il maggior nato deſcendente per linea maſcalina de' ſuddetti Padroni, al quale detto Teſtatore diede, e dà facoltà, che poſſa elegere al ſuddetto Beneficio, o Capellania il ſuo Rettore, o Capellano* -- proindeque conſtito de mente Fundatoris, nempè quòd voluerit in Rectore Cappellaniæ Clericalem, ſeu Sacerdotalem ſtatum, quoad hoc Capellania regulari debet cum iiſdem terminis, cum quibus regulantur Beneficia in titulum, cùm in hoc totum operetur
Fundatoris voluntas, juxta notata per *Gonzal. ad regul.* 6
8. Cancell. Gloſſ. 5. num. 26. & 28. Et quoties intentio Fundatoris eſt directa ad Clericos, tunc iſta qualitas, non minus ac in vero beneficio in titulum, requiritur in Legato pio, non habente formam Benefi- 7
cii; *De Luc. de Jurepatron. diſ. 45. in fin. Rot. cor. Ottobon. dec. 270. & cor. Celſ. dec. 259. & 183.*

Poſito autem innegabili requiſito ſtatus Clericalis in Poſſeſſore ſæpedictæ Capellaniæ, juxta tenorem memoratæ fundationis, deſcendit in conſequentiam, quòd dimiſſo per antedictum Laurentium Clericali habitu, & dato nomine ſæculari militiæ in Præſidio Liburnen. ſtatim, ut diximus, deſierit eſſe miles Dei; cùm 8
militare cingulum, militiam Chriſti excludat, eique omnimode adverſetur, ad *Text. in cap. Si quis Clericus, de Feud. Felinus in cap. in præſentia, num. 11. ad fin. de probat. Graſſ. de effect. Cleric. effect. 4. Rot. dec. 355. num. 9. par. 14. rec. & poſt De Luc. in Mantiſſ. de Jurepatron. dec. 76. n. 11.*

Electio enim miniſtri ſæcularis, incompatibilis cum
militia Eccleſiaſtica, ſupponit, quinimmo importat, 9
renunciationem militiæ Dei, *d. cap. ſi quis Clericus, de Feud. Zabarell. in Clem. unic. §. Eodem, numer. 6. ibique Imola, num. 26. de ſupplenda negligent. Prælat. Joannes Andreas in cap. ficut ne Cler. vel Monac.* latè *Rot. in recen. deciſ. 279. num. 4. & 5. par. 16. & coram Celſo deciſ. 69. & 226. & poſt De Luc. in Mantiſſ. ad mater. Juriſpatr. deciſ. 76. numer. 9.* ac proinde eo
momento, quo Clericus aſſumit militare cingulum, 10
incurrit privationem Beneficii, etiamſi ſæva non exercuerit; quòd ſolùm attenditur ad effectum incurſus in irregularitatem; quia adſcriptio ſæculari militiæ habetur tamquam probatio voluntatis renunciandi, una
cum Clericatu, etiam Beneficium, ob omnimodam in- 11
compatibilitatem, quæ inter unum, & alterum ſtatum intercedit, ut optimè *Card. de Luc. de Penſion. diſc. 46. num. 4. & 5.* cùm adſcribens ſe militiæ ſæculari, ſe ſubmittat juriſdictioni, & obedientiæ Principis ſæcularis, & Ducis militum, ut proſequitur *idem Cardin. De Luc. d. diſc. 46. num. 11.* & per conſequens ex iſta aſſumptione miniſterii, adeò adverſantis ſtatui Clericali, abſque ulla Judicis declaratoria, incurſa cen-
ſetur prædicta privatio, licèt Clericus de facto ad exer- 12
cendum ſæva in bello non proceſſerit, ut cæteris omiſſis *Ciarlin. controv. 36. n. 38. & controv. 130. num. 7. Tondut. quæſt. benefic. p. 2. cap. 5. §. 5. num. 19.* & latius *de Penſion. capit. 77. ferè per tot. Rocc. diſput. Jur. cap. 191. & ſeqq.* quæ declaratoria, & præcedens trina monitio ſolùm requiritur, quando agitur de mini-
ſteriis omnino non incompatibilibus cum Clericatu aſ- 13
ſumptis per Clericum. Vel etiam quando agitur de incurrenda privatione aliorum privilegiorum ſtatui Clericalis annexorum, nempè Fori, & Canonis; ſecus verò quando Clericus facit actum, omnino ordini Clericali contrarium, prout eſt militiæ nomen dare, vel matrimonium contrahere, juxta communem ſententiam Canoniſtarum, de qua teſtatur Fagnanus *in cap. contingit, il Secondo, de ſent. excomm. num. 16. & bene* diſtinguit *Card. De Luc. diſc. 46. nu. 6. & ſeqq.* Pari enim paſſu procedunt ad effectum inducendi ipſo Jure privationem Beneficii contractus matrimonii, ac aſſumptio cinguli militaris, cùm utroque caſu Clericus, tamquam transfuga, puniatur ab Eccleſia, quæ
attendit ad illum actum externum, cum privatione 14
Beneficii ipſo facto, licèt talis Clericus adhuc retineat dicta Privilegia Fori, & Canonis, & ab eodem Clerico evellatur jus, titulus, & commodum cujuſcumque emolumenti Eccleſiaſtici, quòd habet in Beneficio; & ulterius etiam cenſeatur in ipſo actu, quo vel dat nomen militiæ ſæculari, vel matrimonium contrahit; habere Beneficium pro derelicto *Rot. in d. Neapolitana Penſionis, poſt De Luc. ad mat. de Jurepatron. dec. 75. n. 25. & 26.* & parificando unum, & alterum caſum optimè *Lotter. de re benefic. l. 3. p. 26. à n. 61.* ad 84.

ad 84. quinimmo quòd ſimplex aſsumpto officii nota-
riatus ſæcularis, etiam Gubernatoris, babeatur tam-
15 quam probatio voluntatis dimittendi Clericatum, &
aſsumendi ſtatum ſæcularem, ac per conſequens baben-
di Beneficium pro derelicto plenè firmavit *Rot. in Cæſar-
auguſtana Penſionis*, 14. *Junii* 1660. *coram Veroſpio*, *& in
Romana Penſionis*, 55. *Juni* 1668. *coram Albergato*.

Quæ ſanè de plano procedunt, quoties Clericus,
prout in noſtro caſu, voluntarie ſe ſubmittit Princi-
pi ſæculari, & ejus militiæ adſcribitur; quidquid ſit
16 in Clerico militantibus ſub vexillo Summi Pontificis,
in quibus diverſa cadit ratio, conſiderata à *Card. De
Luc. d. diſc.* 46. *num.* 11. *&* 15. quamvis forſan, nec
in hujuſmodi caſu ſuſtentabilis ſit ejuſdem opinio, cum
nulla ſit ſieta auctoritate, & contra eam ſenſerit *Rot.
in ſupra alleg. dec.* 69. *& dec.* 216. *coram Card. Celſo*, *per
totam*, ubi agebatur in terminis ſimplicis Cuſtodis
Arcis.

Sicuti pariter credimus ſuffragari non poſse prædi-
cto Laurentio, ſi replicaretur, quòd ſimplex adſcriptio
militiæ ſæculari in dicto Præſidio, ubi ſæva regula-
riter non exercentur, non potuerit eſſe ſufficiens ad
inducendam ipſo jure privationem dictæ Capellaniæ.
Quippe quia ad effectum prædictum, ſufficit ſola aſ-
17 ſumptio militiæ ſæcularis, quæ propter ſubmiſſionem,
quam importàt Principi laico, ac Duci militum, et-
iamſi non exerceantur ſæva, quæ ex ſe alium effe-
ctum, nempe irregularitatis, producunt, inducit om-
nimodam incompatibilitatem cum ſtatu Clericali, *Rot.
in Romana Penſionis*, 29. *Februarii* 1692. *§. Cæterum*,
cor. bon. me. Card. Caprara. Eodem prorſus modo, quo
Clericus reputatur incapax Feudi, quando importat
18 militiam ſæcularem, & prædictam ſubjectionem Prin-
cipi laico, ut eſt de natura ac lege feudorum, per
Text. in c. unic. de Vaſſal. milit. qui arma bellic. depoſ. ibi --
*Eò quòd deſiit eſſe miles ſæculi qui factus eſt miles Chriſti,
nec beneficium pertinet ad eum, qui non poteſt gerere offi-
cium; & in §. Qui Clericus, ſi de feud. defunct. content.
ſit inter Domin. & Agnat. Vaſſal.* ibi -- *Qui Clericus effici-
tur, aut votum Religionis aſſumit, hoc ipſo feudum amit-
tit. Cap. unic. de feud. fœmin. circa fin.* ibi -- *Ex hoc illud
deſcendit quod dicitur, Clericum nullo modo in Beneficium
Paternum debere ſuccedere; & in c. unic. an mutus, vel
aliàs imperfect. feud. retin. quidam tamen dicunt eum, qui
talis natus eſt, retinere non poſſe, quia ipſum ſervare non va-
leo; ſic dicimus in Clerico, & in fœmina, & ſimilibus;
Hartman. Piſtor. p. 3. q. 33. Menoch. conſ.* 185. *num.* 64. *&
ſeqq. de Luc. de Feud. diſc.* 17. *n.* 2. & antea *diſc.* 56. *n.* 2.
& plenius *diſc.* 54. *eod. tit. de feud. num.* 8. *&* 9. ideoque
attenta dicta incompatibilitate ſubjectionis Principi
19 Sæculari cum Clericatu, ſequitur, ut nec per momen-
tum quis poſſit eſſe Clericus, & Feudatarius, licèt re-
motus ſit caſus exercendi ſæva, & procedendi ad bel-
lum; *Hartman. Piſtor. d. q.* 33. *num.* 18. *de Luc. d. diſc.*
17. *num.* 4. *in fin.* cùm ſervitium ſpirituale ſit omnino
incompatibile cum officio temporali, ut in ſpecie tra-
dunt *Tondut. de Penſion. cap.* 77. *num.* 7. *Menoch. de arbitr.
caſ.* 235. *num.* 4. *Roſental. de feud. capit.* 8. *concluſ.*
30. *num.* 7. quamvis ſecus ſit in feudo Eccleſiaſtico,
20 vel non obligante ad præſtandam ſubjectionem, juxta
luculenter deducta per *Spad. conſ.* 59. *num.* 15. *& per
tot. lib.* 5. *ac per De Luc. d. diſc.* 54. *num.* 10. *& in dict.
Rom. Penſionis* 29. *Februarii* 1692. *d. §. Cæterum*, *cor.
Cardin. Caprara*; & ulterius, dicta aſſumptio militiæ
21 pernecеſſe demonſtrat animum habendi Beneficium
pro derelicto, in quo fundatur, ut animadverſum fuit,
(ſignanter ex *Lotter. d. lib.* 3. *q.* 26. *num.* 84.) incurſus
privationis Beneficii ipſo Jure; & bene *de Luc. de Pen-
ſion. diſc.* 46. *num.* 4. *&* 5. tanto magis, quia Clericus
eo ipſo, quo ſe ſubmittit Principi laico, militiæ no-
men dando, ſe exponit periculo ſæva exercendi, jux-
ta juſſiones ſui Ducis; ac proinde ſicuti dum Cleri-
cus contrahit matrimonium, illudque nullum detegi-
22 tur, ob aliquod impedimentum, dummodò non pro-
veniat ex defectu voluntatis, inducitur ipſo Jure pri-
vatio Beneficii, ut diſcuſſo articulo probat *Lotter. de re
benef. d. q.* 26. *n.* 75. & ſimiliter quando Clericus ſuc-
cedit in feudo, obligante ad ſubjectionem præciſam
Principi laico, licèt arma non aſſumpſerit, cenſetur
ex jam firmatis Clericatui renunciaſſe; ita pariformi-
ter, dum Clericus efficitur miles, incurrere debet pri-
vationem Beneficii ipſo facto, cùm idem jus ad hunc ca-
ſum porrigatur, ut advertit *Lotter. ubi ſupra*, *num.* 84. 23

Neque tandem videtur obſtare, quòd pro parte præ-
dicti Laurentii obſervatum fuit, nempe quòd Clericus
effectus miles, ſi deſerat militiam, & reaſſumat ha-
bitum Clericalem, reintegretur ad privilegia Cleri- 24
calia, quæ ſuſpenſa erant, non deperdita; *Clement.* 1.
verſic. Quamdiu, *& ibi Gloſſ. in verbo recuperabunt*, *de
vita & honeſt. Cleric. cum aliis apud Rot. deciſ.* 355. *nu-
mer.* 50. *part.* 14. *recen.* quia non per hoc evitatur in-
curſus dictæ privationis ipſo facto, ſtatim ac Cleri-
cus effectus fuit miles; cùm reintegratio ſupponat præ-
cedentem amiſſionem. Et prædicta intelliguntur ſo-
lummodo de Privilegiis Fori, & Canonis, quæ tunc tem-
poris manent in ſuſpenſo; non autem de beneficio,
quod illico amittitur ſine ſpe recuperationis, cùm in
Beneficiis non poſſit dari ipſa ſuſpenſio, maximè at-
tenta Conſtitutione *ſan. mem. Sixt. V.* 92. *in Bullar. novo*,
tom. 2. juxta cujus cenſuram etiam propter ſolam di-
miſſionem habitus Clericalis, abſque ulla monitione
Judicis Eccleſiaſtici incurritur ipſo facto privatio Be- 25
neficii, ut tradunt *Navarr. in Summ. Bullar. comment.*
62. *tit. de habit. Cleric. Barboſ. ad Concil. capit.* 6. *ſeſſ.* 14.
de reformat. num. 5. *Rot. coram Coccin. deciſ.* 1290. *nu-
mer.* 5. cum aliis *in Barchinonen. Beneficiorum*, 15. *Apri-
lis* 1704. *§. Certius*, *coram Reverendiſſ. Molines*, *&* 12.
Novembris 1704. *§. Coram Omanna*, quæ ſuſpenſio
alioquin non repugnat dari in prædictis privilegiis Fo-
ri, & Canonis; & cæterum nimis, abſurdum fo-
ret, quòd Clericus poſtquam per plures annos mili- 26
tiam ſequutus fuit, reaſſumendo habitum, reſtituen-
dus eſſet ad Beneficium, dimiſſum de tempore, quo
militiæ nomen dedit, contra ea, quæ in his terminis
firmant *Novar. in ſum. Bullar. com.* 71. *titul. de habitu Cler.
num.* 5. *Lotter. de re benef. lib.* 3. *quæſt.* 26. *numer.* 92. *Rot.
coram Coccino*, *deciſ.* 1290. *à num. primo*, *ad* 4. *& in
dicta Barch. Benef. §. Et hinc*, *coram Omanna*; quod
eo magis in præſenti hypoteſi procedere debet, in qua
fuit jus perfectè quæſitum Reverendo D. Provincia-
li, qui antequam Laurentius depoſuerit militare cin-
gulum ad dictam Capellaniam fuit electus, illiuſque
poſſeſſionem apprehendit; itaut res amplius non ſit
integra, ut ad rem optimè faciunt deducta in termi-
nis feudi per *Card. De Luc. de feud. d. diſc.* 17. *ſub
n.* 4. cum aliis per eum ibidem allegatis.

Quare, &c.

Joannes Jacobus de Scarfantoni
J. C. Piſtorienſis.

Juxta ſupra deducta reſolutum fuit, *Anno* 1714. *ad fa-
vorem D. Joannis Dominici de Minutis per Reverend. D.
Joſephum de Ciampellis Auditorem Illuſtriſſ. Nunciaturæ
Florentinæ.*

Iterum anno 1715. *fuit reſolutum ad favorem d. D.
Joannis*, *juxta Votum D. de Bonſinis Auditoris Rotæ Florent.*

ADDITIO XXXII.

Piſcienſis Officiaturæ, ſeu Legati Pii.

ARGUMENTUM.

Prorogatio termini ad præſentandum, ab Ordinario conceſsa, quando ſuſtineatur in præjudicium Papæ. Agitur etiam de Capellania, quando dicatur Beneficium Eccleſiaſticum, vel potius ſimplex Legatum Pium.

SUMMARIUM.

1 *Exponitur facti ſeries.*
2 *Impetratio odioſa ſtrictè eſt interpretanda contra eno-ſum eupiſcatorem.*
3 *Et Reo convento ſufficit vincere per non jus Actoris.*
4 *Literæ Apoſtolicæ, vitio obreptionis, ſeu ſubreptionis laborantes, non ſunt exequendæ.*
5 *Stante prorogatione, ab Ordinario obtenta, idem eſt præſentare in tempore prorogato, ac intra quadrimeſtre, & n.* 50.
6 *Ordinarius facultatem habet prorogandi terminum ad præſentandum, & affertur ratio.*

7 Hu-

7 *Hujuſmodi prorogatio non præjudicat Pontifici, quia poſſit concurrere, & Ordinarium in ipſa collatione prævenire.*

8 *Poteſt ea ab Ordinario concedi, etiam invitis Compatronis.*

9 *Quid importet clauſula* dummodo de tempore datæ, non ſit alteri Jus quæſitum, *& n. 10. 11. 12. & 7. 48. 49.*

13 *Præſentatus à vero Compatrono, poſt acceptationem, jus validum ad rem acquirit, & neceſſariò eſt inſtituendus.*

14 *Papa, concedendo alicui gratiam, nunquam intendit Tertio, etiam in Jure quærendo, præjudicare.*

15 *Declarantur Auctoritates, firmantes, ſuſtineri Proviſionem Apoſtolicam contra Præſentatum, ante illius datam, in tempore prorogato, & n. 16. & 18.*

19 *In materia beneficiali, impedimentum, doloſè procuratum ab Adverſario, jus alterius deterius non efficit.*

20 *Et eſt etiam regulare, quòd impedimentum, ex facto Adverſarii procedens, alteri nunquam nocet.*

21 *Sub nomine Officiaturæ, vel Capellaniæ non venit Beneficium.*

22 *Naturæ Beneficii repugnat, quod redditus, tempore vacationis, per Laicos adminiſtrentur, & ſucceſſoribus non reſerventur.*

23 *Atteſtanti ſuper re, quæ ad proprium officium ſpectat, deferendum eſt, & n. 61.*

24 *Negativa probatur ex Actorum diligenti rimatione.*

25 *Capellaniæ, abſque Ordinarii auctoritate erectæ, non reputantur Beneficia Eccleſiaſtica, & n. 29.*

26 *Sed juxta terminos Legatorum piorum regulantur.*

27 *Cauſa efficiens Beneficii eſt auctoritas Epiſcopalis, ſeu quaſi Epiſcopalis, & n. 90.*

28 *Juris Spiritualis creatio ad alium ſpectare non poteſt, niſi ad habentem Jura Pontificalis Dignitatis.*

30 *In hujuſmodi Capellaniis locum non habet tempus quadrimeſtris, nec devolutio ad Ordinarium.*

31 *Si dictæ Capellaniæ impetrentur, uti Beneficia, gratia redditur ſubreptitia.*

32 *Iiſdem non conveniunt termini collationis, & inſtitutionis, nec aptantur alia regulæ, in materia beneficiali cadentes, & n. 33.*

34 *Sed illarum proviſio omninò dependet à nominatione, & electione Patroni Laici.*

35 *Non obſtante quòd per errorem in antecedenti ſtatu facta fuiſſet collatio ab Ordinario.*

36 *Probata qualitate Capellaniæ, uti Legati pii, ea adjudicanda eſt nominato, ſive præſentato per Patronum, excluſo Proviſo Apoſtolico.*

37 *Fraus illam machinanti opitulari non debet.*

38 *Impedito ex facto Adverſarii non currit tempus.*

39 *Maximè ſi proveniat ex lite, ab eodem Adverſario procurata.*

40 *Non debet quis ſine propria culpa pœna devolutionis mulctari, & à Jure ſuo cadere.*

41 *Literæ Apoſtolicæ obreptitiæ nullam executionem merentur.*

42 *Si Pontifici reticita fuerint ea, quæ narrata difficiliorem gratiam reddidiſſent, talis gratia non eſt exequenda.*

43 *Papa in conceſſione gratiæ, ex regula de Jure quæſito non tollendo, non cenſetur alteri præjudicare.*

44 *Ubi agitur de gratia, in præjudicium Collitigantis tendente, mentio litis ſemper facienda eſt, & de ratione, & n. 45.*

46 *Alias impetratio eſt ſubreptitia, & nulla.*

47 *Reſpondetur auctoritatibus contrariis.*

50 *Si Ordinarius conferat Jure devoluto, præveniendo collationem Papæ, in concurſu Proviſionis Apoſtolicæ, obtinere debet Proviſus ab Ordinario.*

52 *Etiamſi nondum cæpiſſet poſſeſſionem Beneficii.*

53 *Nec ſubſequens Proviſio Apoſtolica, tanquam de devoluto, poteſt adimere Jus, in Præſentato jam radicatum.*

54 *Si lis vertat inter Proviſum Apoſtolicum, & nominatum à Patrono, attenditur ſolùm ultimus ſtatus.*

55 *In quibus terminis procedat antecedens concluſio.*

56 *Quale tempus requiratur ad hoc, ut ultimus ſtatus aptus ſit ad imprimendam novam qualitatem Beneficii.*

57 *Ultimus ſtatus non attenditur, ad ſuſtinendam Proviſionem Apoſtolicam, quando in contrarium conſtat per Inſtrumentum fundationis.*

58 *Et tunc poſſeſſio abſorpta remanet à proprietate.*

59 *In tota Juriſdictione Piſcienſi Capitulum Collegiatæ Eccleſiæ eſt Ordinarius Collator omnium Beneficiorum, excluſo etiam à Jure ſimultaneæ collationis Præpoſito, ex conceſſione S. M. Leonis X. in ejuſdem Collegiatæ erectione.*

60 *Et Præpoſito non remanſit niſi facultas auctorizzandi fundationes ſimplicium Capellaniarum, & Officiaturarum.*

62 *Tribunal Nunciaturæ Civitatis Florentiæ facultatem non habet cognoſcendi cauſas beneficiales.*

63 *Nomina confirmationis, & inſtitutionis ſæpè confunduntur, & unum promiſcuè accipitur pro altero.*

64 *Edictorum affixio eſt neceſſariò præmittenda inſtitutioni.*

65 *Effectus, & natura actus, rejecta vocis ſignificatione, ſpectandus eſt.*

66 *Expreſſiones Patronorum, pro conſtituenda Officiatura ſimplici in ſtatu Beneficii collativi, quando non attendantur.*

67 *In actibus ineffectuatis nullum poteſt conſtitui fundamentum.*

68 *Inſtitutio conceſſa per Ordinarium, tanquam de Beneficio, imprimere non valet ſimplici Officiaturæ qualitatem beneficialem.*

69 *Ad coercendam deteſtabilem Clericorum incontinentiam, à Sacris Canonibus, & Conciliis Generalibus pœna, & infamia irrogata fuit tam in illius Auctores, quàm in eorum progeniem, & ſingillatim recenſentur prædictæ Conſtitutiones, & pœnæ, ab eis inflictæ, & n. 70. 71. 72. 73.*

74 *Filiis illegitimi Clericorum, juxta alias Sacrorum Canonum ſanctiones, inſtitui prohibentur in Beneficio, immediatè ante à Patre poſſeſſo.*

Prout etiam vetitum eſt filiis, ex legitimo thoro ſuſceptis, & quare, ibidem.

75 *Quia tamen poſſent inſtitulari in Beneficio, quod Pater obtinuiſſet, media intercedente Perſona, cui Beneficium illud fuiſſet collatum, & de ratione, & num. 76.*

77 *Ideo ad tollendum hunc abuſum, S. M. Clemens VII. ſancivit, ne filii Presbyterorum, ex fornicatione nati, Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque, quæ eorum Patres obtinuerant, poſſent, neque immediatè, neque mediatè, obtinere.*

78 *Ulterius Sac. Conc. Trident. decrevit, ut illis non liceat in Eccleſiis, ubi ipſarum Patres Beneficium aliquod Eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcumque etiam diſſimile Beneficium obtinere, nec in dd. Eccleſiis ullo modo miniſtrare, nec Penſiones habere ſuper fructibus Beneficiorum, quæ Parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt.*

79 *Et collatio, iiſdem facta, redditur ipſo Jure invalida, & nulla.*

80 *Ad quem effectum ſufficit, quòd Pater naturalis de facto, & ſine juſto titulo, ac per poſſeſſionem, ſive bonam, ſive malam, Beneficium in eadem Eccleſia obtinuerit.*

81 *Imò quòd ipſe Pater habuerit poſſeſſionem Beneficii, licèt in eo, aut in Eccleſia non miniſtraverit.*

82 *Præſentato à majori parte Patronorum debetur inſtitutio.*

83 *Conciliaris diſpoſitio in hac materia eſt in pluribus correctoria Juris communis.*

84 *Adeoque ſtrictè intelligi debet, nec patitur extenſionem de caſu ad caſum.*

85 *Simplex Capellania laicalis, cum onere Miſſarum, in titulum Beneficii non erecta, non cadit ſub dicto conciliari decreto.*

86 *Et illius capax eſt etiam Laicus.*

87 *De natura, & ſubſtantia Beneficii Eccleſiaſtici eſt, quòd Beneficiatus non poteſt ſibi ſucceſſorem deputare.*

88 *Pœna privationis Beneficii, uti graviſſima, niſi præviis Canonicis monitionibus, & ſententia Judicis, infligi non poteſt.*

89 *In Beneficio Eccleſiaſtico, poſt Canonicam Inſtitutionem, ſtatim Beneficiatus omnes fructus vacantis Beneficii aſſequitur: nec illud dari poteſt ad tempus; ſed ad vitam Beneficiati confertur.*

91 *Simplex voluntas efficiendi Capellaniam collativam non ſufficit, niſi probetur ad actum redacta cum conſenſu Ordinarii.*

92 *Collatio, ſeu Inſtitutio Præſentati ſufficiens non eſt ad*

immutandam naturam ſimplicis Legati pii in Beneficium, ſi deficiat erectio.

93 *Incongruum non eſt, quod etiam in Legatis piis Ordinarii auctoritas adhibeatur in eorum adjudicatione potiùs uni, quàm alteri.*

94 *Vicarius Generalis inſtitutionem concedere nequit; niſi ex ſpeciali Epiſcopi facultate, ſive mandato.*

95 *Non repugnat, quòd ſimplices Capellaniæ cum onere Miſſarum, donec accedat auctoritas Ordinarii, remaneant in ſtatu Legati pii, nec Beneficii Eccleſiaſtici nomen mereantur; & tamen ad illarum titulum quis Ordinari valeat.*

96 *Declarantur contrariæ Auctoritates, in quibus terminis procedant, & ex n. 98.*

97 *Capellani in Eccleſiis receptitiis dicuntur verè Beneficiati, & quare.*

BON. mem. D. Thomas de Pinis in ultimo, cum quo deceſſit Elogio de Anno 1643. de univerſo ſuo aſſe hæreditario, perpetuum legatum cum onere Miſſarum inſtituit, explicatum ab eodem Teſtatore ſub nomine Officiaturæ, relinquendo nominationem
5 Sacerdotis, cui incumbere debebat onus dictæ celebrationis, majori natu familiæ de Neris de Luicciana, & in defectum dictæ familiæ, majori natu aliarum familiarum ſucceſſivè ſubſtitutarum, ea etiam lege adjecta, quòd, quouſque ab habentibus Jus nominandi, non eſſet facta Sacerdotis electio, & nominatio, redditus ſuæ hæreditatis, ad effectum interim adimplendi onera Miſſarum per eum injuncta, remanerent penes eoſdem Executores, & poſt ipſorum obitum, penes Camerarium nuncupatum della Vicinanza, ad eumdem effectum adimplementi dd. onerum pro tempore, quo Officiatura deſtituta eſſet Capellano, ſeu Sacerdote, ut ſupra eligendo.

Uſque ad hæc tempora Officiatura prædicta perſeveravit in ſtatu ſimplicis Legati pii cum onere Miſſarum, quæ adimpletæ fuerunt per Sacerdotes à Patronis electos, abſque eo quòd neque ab Illuſtriſſ. D. Ordinario Piſcienſi, ſeu à Reverendiſſ. Capitulo dictæ Civitatis Ordinario Collatore in vim ſuarum facultatum fuerit erectum in Beneficium, aut tamquam tale per actum collationis, ſeu inſtitutionis ab eiſdem proviſum, prout teſtantur poſt exactiſſimam rimationem omnium actorum exiſtentium tam in Archivio Eccleſiaſtico, quàm Capitulari Piſcienſi utriuſque Cancellarii.

Vacante nuper dicto Legato per obitum R. P. Flaminii de Bartolinis, D. Philippus Major natu memoratæ familiæ de Neris unicus Patronus, non informatus de natura dicti Legati pii, putans regulandum eſſe ad normam Beneficii Eccleſiaſtici, comparuit coram dicto Reverendiſſ. Capitulo Piſcienſi, & inſtante lapſu quadrimeſtris dato à Jure Patronis laicis ad præſentandum, petiit, & obtinuit ſibi prorogari terminum prædictum ad duos menſes. Pro parte verò Caroli de Bartolinis prætenſi Patroni intra dictum terminum quadrimeſtris fuit præſentatus R. D. Antonius Franciſcus de Pagnis, ac demum in dicto tempore prorogato dictus D. Philippus de Neris præſentavit R. D. Canon. Petrum Thomam de Bianuccis, qui ſuam præſentationem incontinenti acceptavit.

Cùmque Præfatus R. P. de Pagnis parum de ſuis Juribus fiderent, utpotè quia Jus ſuum metiebatur à præſentatione obtenta à dicto de Bartolinis, qui nonniſi in defectum dictæ familiæ de Neris invitatus erat ad dictum Jus Patronatus, impetravit à Sede Apoſtolica collationem dictæ Officiaturæ, tamquam de Beneficio collativo, ſub narrativa, quòd illius collatio ad eamdem Sedem devoluta eſſet, ex quo à quatuor menſibus, & ultra vacaret, & tempus Patronis laicis ad præſentandum à Jure præfixum, lapſum exiſteret, illamque obtinuit ſub expreſſa conditione, dummodo tempore datæ earumdem literarum, in eodem Beneficio alicui Jus quæſitum non exiſteret, & tempus prædictum defluxum foret. Quarum literarum executio cùm directa fuerit Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. Epiſc. Piſtorien. ac in ejus locum ex ſubdelegatione ſuffecta fuerit Perſona D. V. Reverendiſs. ſperatur reſpondendum fore pro inexequibilitate earumdem literarum, ac pro immiſſione in poſſeſſionem Jurium, & Bonorum dictæ Officiaturæ, ad favorem dicti D. de Bianuccis Principalis, ac etiam reverenter ſupplicatur.

Præmiſſo namque, quòd verſamur in caſu odioſæ impetrationis, quæ ſtrictiſſimè eſt interpretanda contra exoſum expiſcatorem, *ad notat. per Hoſtien. in capit. Cum in multis, ſub numer. 4. verſ. proinde, & ſub num. 9. verſ. verum, de reſcript. in 6. Lotter. de re benef. lib. 2. quæſt. 44. & ſeq. Card. De Luca de Benef. in ſupplem. par. 4. diſc. 134. num. 4. Rot. deciſ. 269. numer. 4. deciſ. 303. numer. 10. coram Royas, & in Leodien. Canonicatus, 14. Decembris 1698. §. 1. coram bo. mem. Jacometto, & in Gracovien. Canonicat. 13. Junii 1701. §. Præhabitis, coram R. P. D. meo Anſaldo*, ita- 2
ut D. Principali ſufficiat vincere per non Jus Actoris, ut paſſim reſpondit *Rota, & ſignanter in Gerunden. Beneficii, 28. Aprilis 1690. in fin. coram bon. mem. Benincaſa; in Mutinen. ſeu Regien. Archipresbyteratus, & Canonicatus, 20. Februarii 1693. cor. Reverendiſſ. P. D. Molines Decano; & in Alerien. Parochialis, 23. Februarii 1693. §. Incontrovertibilis, coram eod.* patet ad evidentiam, quòd literæ Apoſtolicæ præfatæ, ut- 3
potè parientes obreptionis, & ſubreptionis notam, nullam promereantur executionem, *ad Tex. in Capit. ſuper literis, de reſcript. Rot. dec. 320. num. 1. coram Bichio; dec. 148. num. 13. par. 19. rec. in Lucana Beneficii, 7. Maii 1694. §. Nec minùs, cor. R. P. D. Molines; & in Romana Clericatus, 3. Martii 1698. §. Præbuit, coram R. P. D. meo Anſaldo.* 4

Vitium ſanè obreptionis, & ſubreptionis manifeſtè reſultat, tum ex narrativa, ſub qua obtentæ fuerunt eædem literæ, nimirum, quòd lapſum eſſet tempus ad præſentandum; tum quod Officiatura, ſeu Legatum pium, de quo agitur, eſſet Beneficium Eccleſiaſticum, in titulum collativum provideri ſolitum.

Quatenus enim pertinet ad primam partem, ſubreptio redditur innegabilis, quod lapſum eſſet tempus datum de Jure ad præſentandum, quia neutiquam verificatur bujuſmodi defluxus temporis propter prorogationem obtentam à Reverendiſſ. Capitulo Ordinario collatore, qua prorogatione attenta, idem eſt præ- 5
ſentare in tempore Quadrimeſtris, ac in alio prorogato per Superiorem; *Rot. dec. 114. num. 14. coram Cerro; & dec. 74. num. 25. par. 16. & dec. 491. num. 8. par. 18. rec. cum aliis in Mediolan. Præpoſituræ, 3. Martii 1704. §. Hæc ſiquidem, & §. Quòd verò, coram R. P. D. meo Anſaldo, & 23. Januarii 1705. §. Firmata, cor. R. P. D. Molines;* cùm Ordinarius indubiè facultatem habeat prorogandi terminum, in quo, Jure devoluto; poſſet conferre, cùm ſibi tantùm præjudicium inferat; *Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. §. 4. proœm. num. 92. & ſeq. cùm aliis in dec. 180. n. 20. p. 18. tom. 1. rec.*

Nec adverſatur, quòd prorogatio tendat etiam in præjudicium Papæ, qui tamquam Ordinarius Ordinariorum, poteſt concurrere cum quolibet Collatore inferiore, ideoque non ſit attendenda, quia prorogatio, ſeu extenſio termini conceſſa ab inferiore, nequaquam præjudicat Pontifici, quominus intra illius 7
tempus poſſit concurrere, atque prævenire Ordinarium in ipſa collatione; ideoque, cùm ea ſolùm liget manus Ordinarii Collatoris illam concedentis, nullus dubitat, quin omninò ſubſiſtat; *ex animadverſis per Rot. in d. dec. 180. ſub d. n. 20. p. 18. rec. cùm aliis proximè allegat.*

In nihilo pariter refragante, quòd nulla ſit prorogatio prædicta, utpotè obtenta, contradicente alio prætenſo Patrono, quia hujuſmodi contradictio præterquamquod nullatenus erat attendenda, utpotè facta ab eo, 8
qui Jus ſuum metiebatur à Perſona, cui Jus Patronatus non competebat, nihil relevat, quia poteſt concedi ab Ordinario etiam invitis Compatronis; cùm de illorum præjudicio non agatur, quoties, ut in præſens petita fuit, durante adhuc termino Quadrimeſtris, ut punctualiter objectum diluit *Pax-Jordan. lucubr. tit. 2. l. 10. tit. 7. ſub n. 34. verſ. ex eo autem*, quem ſecuta eſt *Rota in d. Mediolan. Præpoſituræ, §. Quo verò, coram R. P. D. meo Anſaldo, & in confirmatoria, §. Quin hujuſmodi, coram R. P. D. Decano.*

Præter vitium ſubreptionis, inexequibilitas earumdem literarum reſultat ab expreſſa conditione, ſub qua proviſio Apoſtolica fuit expedita, nempè cum clauſula; *dummodò de tempore datæ præſentium non ſit alteri* 9

teri Jus quæſitum, quæ declarat mentem Sum. Pontifi-
cis tamquam æquiſſimi Principis noluiſſe tollere Jus
alteri beneficio competens ; *Lotter. de re benefic. lib.* 2.
quæſt. 23. *num.* 1. *Rot. deciſ.* 169. *num.*29. *par.* 10. *&* *dec.*
240. *num.* 12. *part.* 11. & *d. deciſ.* 170. *num.* 14. *rec.* ac
talis , tantæque eſt efficaciæ , ut per eam præſerva-
10 tum cenſeatur Jus alterius , & in nihilo detractum
Juribus inferioris Collatoris , *Rot. dec.* 159. *numer.*11.
par. 18. *rec. coram Emerix*, *dec.* 1046. *num.* 2. 3. *&* *dec.*
1252. *numer.* 3. 4. *&* *in Celſonen. Beneficii*, 25. *Januar.*
1700. §. *Nihilominus*, *coram bon. mem. Jacometto* ; & præ-
11 ſervatum cenſeatur etiam Jus ad rem , licet non in
re , nimirum adeptum per actualem inſtitutionem ,
ſeu Collationem ; *Lotter. d. lib.* 2. *quæſt.* 51. *num.* 18. *&*
ſeq. de Roſ. de execut. Lit. Apoſt. part. 1. *cap.* 5. *num.* 105.
Rot. in Barchinon. Beneficii, 26. *Novembris* 1703. §. *Dum*
hæc, *coram R. P. D. Lancetta*, *&* 23. *Martii* 1705. §
Tum etiam, *coram R. P. D. meo Anſaldo* ; & ſignanter,
quòd per præcitatam Clauſulam præſervatum cenſea-
12 tur Jus quæſitum ad Beneficium , mediante præſen-
tatione acceptata pluries reſolvit Rota , ut teſtantur
Vivian. de Jur. patronat. part. 2. *lib.* 8. *cap.* 8. *num.* 3. *&*
coram Cavaler. deciſ. 478. *num.* 6. ibi *cùm ſemper intel-*
ligatur Papam concedere gratiam , dummodò alteri non ſit
jus quæſitum ; quæ clauſula dummodò expreſsè aderat in
literis Julii ; & ſic per eam apparebat Papam voluiſſe
præſervare præſentationes jam factas à Patronis, & dec.
208. num. 12. part. 19. rec. -- ibi -- *Unde ſit conſequen-*
tia non juſtificari narrativam , quòd in Canonicatu alteri
non ſit Jus quæſitum , cùm de tempore datæ adeſſet præ-
ſentatus à familia Lanza , qui tamquam majoribus voci-
bus ſuffultus , aliiſque præditus qualitatibus , haberi debet
pro inſtituto , nec illi Papa præjudicare cenſetur, & opti-
mè etiam coram *Buratt. dec.* 651. *num.* 4. *& coram Celſ.*
dec. 144. *num.* 12.

Ac proindè , cùm præſentatio D. Principalis , illi-
uſque admiſſio , & acceptatio prævenerit datam dd.
Literarum Apoſtolicarum , ſequitur idcircò , quòd nul-
lum per eas fuerit irrogatum præjudicium Juri , quod
idem D. Principalis acquiſiverat ; maximè quia præ-
ſentatus fuerat ab unico Beneficii Patrono , unde poſt
13 acceptationem Jus validum ad rem ſibi quæſivetat ,
ac neceſſariò debebat inſtitui ; *Lambertin. de Jur. patr.*
lib. 2. *part.* 2. *quæſt.* 5. *art.* 8. *numer.* 2. *in fin. &* *numer.* 3.
Gonzal. ad regul. 8. *Gloſſ.* 15. §. 2. *numer.* 2. *Vivian. d. cap.*
8. *numer.* 4. *&* 5. *Lotter. de re Benefic. lib.* 2. *quæſt.* 20.
numer. 33. *&* 35. *Seraphin. deciſ.* 1446. *numer.* 1. &
optimè *Adden. ad Buratt. dict. deciſ.* 651. *numer.* 10. *lit.*
14 B. cùm juxta regulam paſſim receptam Papa conce-
dendo uni gratiam nunquam intendat Tertio etiam
in Jure quærendo præjudicare ; *ad Text. in cap. Quam-*
vis in fin. & *cap. Si propter tua , de reſcript. Tondut.*
reſol. benefic. Cap. 110. *num.* 18. *&* 19. *lib.* 1. *Ottobon. de-*
ciſ. 53. *num.* 7. *Millin. deciſ.* 198. *à num.* 8. *ad deciſ.* 285.
n. 6. *part.* 9. *rec.*

Hinc non refragatur *Rota in Lunen. Sarzanea. Ca-*
pellaniæ , coram Bevilacqua , impreſſa apud Manſ. poſt
Conſultationem 785. *tom.* 8. in contrarium allegata ,
quia etiam in ea admittitur , quòd Ordinarius poſſit
prorogationem concedere in ſui præjudicium , ut in
§. Hujuſmodi , & licèt ibi recedendo à firmiter ſta-
bilitis in eadem cauſa *coram Em. Carpineo in deciſ.* 74.
part. 16. *recent.* ſequuta ſit opinionem pro prælatione
Apoſtolicæ proviſionis contra eum , qui ante illius
datam in tempore prorogato præſentationem obti-
15 nuit , vel eſt intelligenda , quòd procedat in termi-
nis , quando non ſit verè Jus quæſitum præſentato ob
non factam acceptationem , ſivè præſentationem actua-
lem coram Ordinario , ut in puncto diſtinguit *Rot. de-*
ciſ. 663. *num.* 8. *&* 9. *par.* 18. *tom.* 2. *rec.* eùm ibi con-
16 cordantibus , ſive tandem , non à majori parte Pa-
tronorum , ut declarat *Add. ad Buratt. d. dec.* 651. *num.*
10. ne aliàs deſtruantur ſuperiùs allatæ regulæ com-
probantes efficaciam dictæ clauſulæ , *dummodò de tem-*
pore datæ , &c. quæ , ut etiam admittitur in *d. dec. co-*
ram Bevilacqua in fin. præſervat Jus validum , ac le-
17 gitimum , vel in omnem caſum inapplicabilis cenſeri
deberet ad præſentem hipotheſim , in qua R. D. Prin-
cipalis inſtitutionem non obtinuit , attenta contradi-
ctione ipſius Adverſarii , ut conſtat ex actis geſtis co-
ram Reverendiſs. Capitulo Piſcienſi , nè ex ſua quo-

dammodo fraude lucrum , & commodum reportet ; quia
ſi ceſſaſſent dd. impedimenta poſita pro parte dicti D.
Adverſarii , D. Principalis obtinuiſſet præventivè ad
expeditionem Literarum inſtitutionem , ac proinde Jus
magis validum , & efficacius acquiſiviſſet , quòd citra
omnem dubitationem præſervatum extitiſſet per clau-
ſulam *dummodo de tempore datæ* , *&c.* ut in ſpecie de- 18
clarando dictam deciſionem coram Bevilacqua , reſpon-
dit *ead. Rot. d. deciſ.* 180. *num.* 20. Cùm nulla æqui-
tas patiatur , quòd per impedimentum præſtitum , &
doloſè procuratum ab Adverſario , Jus alterius dete- 19
rius fiat , ut faciunt deducta in terminis Juris patro-
natus per *Gonzal. ad Reg.* 8. *gloſſ.* 6. *nu.* 108. *& ſeq. Lot-*
ter. de re benef. lib. 2. *quæſt.* 35. *num.* 9. *De Luca de Ju-*
repatr. diſc. 64. *num.* 12. & regulare eſt , quòd nunquam
debet nocere impedimentum , quod provenit ex facto 20
Adverſarii , *ad Tex. in l. eum ipſe , ff. de excuſat. Tutor.*
de Luca de Cenſ. diſc. 27. *num.* 6. *Rot. cor. Ludoviſ. deciſ.*
341. *num.* 2. *coram Cerr. dec.* 380. *n.* 8. *& dec.* 19. *nu.* 6.
part. 7. *rec.*

Deſcendendo ad alteram partem ſubreptionis dd.
Literarum Apoſtolicarum , ea redditur manifeſta , à
Litera Teſtamenti Fundatoris Officiaturæ prædictæ ,
qui noluit Beneficium Eccleſiaſticum inſtituere , ſed
ſimplicem Officiaturam , ſeù pium Legatum cum one-
re Miſſarum ; nam pluries illud explicavit ſub dicto
vocabulo Officiaturæ -- ibi -- *in augumento della detta E-*
redità , *&* *Officiatura* , & ſubindè *ordinare un' Officiatura,*
o Cappellania ; & poſtmodum , *alla quale Officiatura* -- ſub
quo non venit Beneficium , etiam ex communi uſu lo- 21
quendi , ſed reputatur tamquam ſimplex ſtipendium ,
ſeu ſalarium , nihil habens ſpiritualitatis .

Et indubitantiùs , quia patet ex dicto Teſtamento
mentem Fundatoris fuiſſe inſtituendi ſimplex Legatum
pium ex conditione adjecta , quòd durante tempore
vacationis Officiaturæ , videlicet uſque dum per Pa-
tronos non fuiſſet facta electio Sacerdotis , per ejus
Executores adminiſtrarentur redditus Officiaturæ , ſeu
ejus hæreditatis deſtinatæ pro illius Dote , ac procu-
raretur adimplementùm oneris Miſſarum -- ibi *e men-*
tre dal Cappellano non ſarà eletto , li ſopradetti Eſecutori
tenghino conto dell' entrate della detta Eredità , e di quelle
faccino celebrare le tre Meſſe ordinate ogni ſettimana , ec.
repugnat enim naturæ Beneficii , quòd illius redditus
tempore vacationis per Laicos adminiſtrentur , & expen-
dantur juxta modum ab eodem Teſtatore expreſſum , 22
nec reſerventur , juxta formam Juris , Succeſſoribus ,
ad Tex. in Cap. cum in officiis de Teſtam. Cap. Quia ſæpè ,
de elect. Panimoll. dec. 20. *annot.* 2. *num.* 1. ut in ter-
minis durioribus qualitatem Laicalitatis firmavit *Ro-*
ta in Hydruntina Capellaniæ . §. *Et fructus* , *coram dell'*
Olmo , infra allegandа .

Illud autem , quod rem magis in tuto ponit , eſt
defectus authoritatis Superioris Eccleſiaſtici , cùm ex
dd. atteſtationibus , tam Cancellarii Ordinarii Pi-
ſcienſis , quàm Capitularis ejuſdem Civitatis , pateat ,
prædictam Officiaturam nunquam fuiſſe in Benefici-
um erectam , neque uti tale in titulum collativum pro-
viſam , quibus Cancellariis ſine dubio tamquam depo-
nentibus de re ad proprium officium ſpectante , plenè 23
deferendum venit , etiamſi ſint extrajudiciales , *Rot.*
deciſ. 122. *numer.* 7. *part.* 1. *rec. Addon. ad Gregor. deciſ.*
214. *lit. B. Merlin. deciſ.* 714. *numer.* 18. *& deciſ.* 467.
numer. 16. *part.* 19. *tom.* 2. *recent.* ac ex ipſis atte-
ſtationibus exaratis poſt exactiſſimam rimationem om- 24
nium actorum , negativa d. confirmationis ſuperlati-
vè probatur ; *Rot. dec.* 683. *num.* 2. *coram Buratt. & Ad-*
den. ad eumdem dec. 120. *lit. B. & dec.* 611. *num.* 2. *par.* 1.
& dec. 455. *n.* 4. *par.* 2. *rec.*

Siquidem Capellaniæ ſine aliqua Superioris Eccleſia-
ſtici authoritate erectæ , ad hoc ut in illis ſuccedant
Clerici de Parentela , vel alii approbati , ſeu nomina-
ti à Patronis laicis , quamvis ſint perpetuæ uſque ad
obitum Capellani ; quando deficit authoritas , & in- 25
ſtitutio Ordinarii , non reputantur Beneficia Eccleſia-
ſtica , ut innumeris relatis tradit *Gonzal. ad reg.* 8.
Gloſſ. 5. *numer.* 20. *Lotter. de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 5. *n.*
59. *&* 60. *Barboſ. de Jur. Eccleſ. lib.* 3. *capit.* 4. *numer.*
15. cum aliis cumulatis in *Hydruntina Capellaniæ* , 10.
Martii 1697. §. *Quod autem* , *coram R. P. D. dell' Ol-*
mo ad De Luc. in Mantiſſ. deciſ. 5. *tit.* 23. ſed cum ter-

minis Legatorum piorum regulantur, *De Luc. de Benef.*
26 *diſc.* 61. *num.* 6. & eiſdem inapplicabiles ſont regulæ
beneficiales, *idem De Luc. diſc.* 80. *num.* 17. *eodem tit.*
de Benef. & d: Jurepatr. diſc. 15. *num* 4. Cauſa enim ef-
ficiens Beneficii eſt auctoritas Epiſcopalis, ſeu quaſi
27 Epiſcopalis, itaut impoſſibile ſit aliter conſtitui Be-
neficium, ſi illa non interveniat; *Gloſſ. prima, in Clem.*
2. *ad fin. verſ. in dic. de Decimis*, *Guido Pap. deciſ.* 187.
num. 1. *Lotter. d. quæſt.* 5. *n.* 39. *& ſeq.* cùm creatio Juris
Spiritualis, quod eſt in Beneficio, ad alium ſpecta-
28 re non poſſit, quàm ad habentem Jura Pontificalis
dignitatis; *ad Tex. in c. ad hæc, ubi Gloſſ. in verbo au-*
ctoritate Pontificis, de Religioſ. Dom. Lotter. ubi ſup. nu. 45.
Unde ſequitur perneceſsè, quòd dum hujuſmodi Or-
29 dinarii aſſenſus, & auctoritas deſideratur, non poſſit
dici, nec reputari Beneficium, ſed ſimplex pium re-
lictum extraneum à natura, & indole Beneficii Ec-
cleſiaſtici, ut proſequitur *Lotter. ubi ſupra, numer.* 56.
Bordon. tract. var. cap. 13. *de Capellan. n.* 5. & optimè in
terminis *Rot. dec.* 238. *num.* 1. *& ſeq. part.* 5. *tom.* 1. *rec.*
Nec in hujuſmodi Capellaniis habet locum defluxus
quatuor menſium, nec devolutio ad Ordinarium, qui
30 in ipſis non habet Jus inſtituendi ſeu, diſtituendi,
multoque minus conferendi, *Garz. de Benef. p.* 1. *c.* 2.
num. 102. *& Rot. penès eum ſub num.* 106. *&* 107. ubi
quòd gratia impetrationis hujuſmodi Capellaniarum,
31 uti Beneficia, tanquam ſubreptitia, non eſt attenden-
da; *Amoſtaz. de Cauſ. piis, lib.* 3. *cap.* 2. *& ſeq. & in Se-*
nogallien. Capellaniæ, 16. *Aprilis* 1696. *§. Excluſa, co-*
ram R. P. D. Molines; & in d. Hydruntina, §. Nec ob-
ſtat, coram dell' Olmo.

Et indè profluit, quòd hujuſmodi Capellaniis, ſeu
Officiaturis ſint inapplicabiles termini Collationis, ſeu
inſtitutionis, aliarumque regularum in materiis bene-
ficialibus cadentium; ſed attenta qualitate laicalita-
tis, ſolùm ſpectatur Teſtatoris diſpoſitio, non minùs
32 ac in cæteris profanis Legatis; nec eſt locus Colla-
tioni, ſeu proviſioni ordinariæ, ſeu Apoſtolicæ, quæ
in ſuum neceſſarium antecedens requirit exiſtentiam
Beneficii Eccleſiaſtici formiter erecti, *Abb. conſ.* 47.
num. 1. *lib.* 2. *Rot. dec.* 254. *num.* 3. *par.* 2. *rec. Gonzal. ad*
reg 8. *d. Gloſſ.* 5. *num.* 22. & in puncto contra Apoſtoli-
cum proviſum, *Rot. d. dec.* 238. *num.* 6. *part.* 5. *tom.* 1.
rec. cum aliis in dicta *Senogallien. Capellaniæ* 1696. *§.*
Etenim, coram R. P. D. Molines impreſſ. in Mantiſs. ad De
Luc. deciſ. 46. *lib.* 13. cum actus collativus in titulum
33 non cadat, niſi in Beneficio Eccleſiaſtico; *Dec. conſ.*
248. *ſub n.* 2. *Lotter. d. quæſt.* 5. *num.* 64. ſed illius provi-
ſio omnimodè dependet à nominatione, & electione
34 Patroni laici, ut proſequitur *Gonzal. d. Gloſſ.* 5. *nu.* 28.
Rot. apud Garz. d. par. 1. *cap.* 2. *n.* 106. etiamſi per er-
rorem in antecedenti ſtatu proceſſum fuiſſet per viam
35 collationis Ordinarii, quia prævalere debet in illius
concurſu ſtatus anterior laicalitatis, ut reſpondit *Ro-*
ta in d. dec. 238. *num.* 3. *& ſeqq.* & optimè in d. *Seno-*
gallien. coram Molines, §. Nec ſubſiſtit -- ibi -- *Conſtito de*
ſtatu Laicali ex lege Fundatricis, ſubſecuta inſtitutio fa-
cta ab Ordinario, non potuit imprimere qualitatem Benefi-
cii Eccleſiaſtici, niſi appareat de vera illius erectione ca-
nonicè facta auctoritate Ordinarii in titulum veri, & per-
petui Beneficii Eccleſiaſtici; & in dicta Hydruntina Ca-
pellaniæ, §. Multò minus, coram dell' Olmo.

Quamobram firmata ex præmiſſis qualitate laicalis
Legati, tum ex mente Fundatoris, tum ex deficien-
tia auctoritatis Eccleſiaſtici Superioris, plus quàm ma-
nifeſtum redditur, quòd impetratio Officiaturæ tam-
quam de Beneficio obtenta à D. de Pagnis, nullo Ju-
36 re ſubſiſtere poſſit; ſed quòd prædictum Legatum,
ſeu Officiatura adjudicanda ſit D. Principali, in quo
concurrunt omnia requiſita per Teſtatorem; ac præ-
ſentatio, ſeu nominatio facta per unicum Patronum,
ut patet ex atteſtationibus ad verificationem ejus per-
ſonæ in actis productis, ut in fortioribus terminis con-
tra proviſum Apoſtolicum reſolvit *Rota in d. Magiſtra-*
li dec. 238. *p.* 5. *rec.*

Quare, &c.

Joannes Jacobus Scarfantoni

PISCIENSIS OFFICIATURÆ

SEU

LEGATI PII.

SUbſiſtunt fundamenta, relata in prima noſtra In-
formatione, non obſtantibus doctiſſimè deductis
per D. Advocatum de Mauris, favore D. de Pagnis.
Siquidem procedendo pro nunc cum præſuppoſito,
quòd Officiatura, de qua loquimur, eſſet Beneficium
Eccleſiaſticum: & omiſſa diſputatione, an verſemur
in caſu odioſæ expiſcationis, illud eſt innegabile, quòd
impedimentum procuratum ab Adverſario, ne à Re-
verendiſs. Capitulo Piſcienſi concederetur D. Principa-
li inſtitutio, pro qua præventive ad datam Litera-
rum Apoſtolicarum inſtiterat, fuit unica cauſa, quòd
antea non fuerit eidem decreta inſtitutio prædicta,
eaque cum actuali poſſeſſione conſummata; ac pro-
inde ſequitur, quòd hujuſmodi doloſæ, ac quodam-
modo fraudolentæ oppoſitiones præſtitæ per eumdem
Adverſarium, quæ unicè retardarunt, ne D. Princi-
palis jus plenum, & per ſubſequentes literas Apoſto-
licas non vulnerabile, obtineret, non debeant eidem
præjudicium irrogare ex iis, quæ diximus in prætéri-
ta, *§. Hinc non refragatur*, circa finem, ne alias con-
tra omnem æquitatem fraus opituletur illam machi- 37
nanti, contra diſpoſita per *Text. in l. Si itaque* 12. *ff. de*
furt. & in l. 13. *ff. de dolo*, *Mart. Medic. dec. Senen.* 100.
num. 10. *Rot. in Romana Fideicom. de Pinis*, 4. *Martii*
1699. *§. Vel tandem, cor. Reverendiſs. Molines*. Sicuti
habemus in proximis terminis, quòd impedito ex fa- 38
cto Adverſarii non currit tempus, *ad text. in cap. Quia*
diverſitatem, de conceſſ. præbend. Lotter. de re benef. lib. 2.
quæſt. 24. *num.* 18. *Rot. deciſ.* 342. *num.* 12. *par.* 18. *tom.*
2. *rec.* maximè ſi proveniat ex lite, ab eodem Ad-
verſario procurata, ad firmata per *Card. de Luc. de* 39
Jur. patronat. diſc. 64. *numer.* 12. *Lotter. dict. quæſt.* 24.
num. 19. *Rot. dec.* 306. *num.* 13. *part.* 18. *tom.* 2. *rec.* quia
ſine culpa non eſt æquum, quod quia pœna devolu- 40
tionis mulctetur, & à jure ſuo cadat; *Gonzalez. ad*
Regul. 8. *Cancell. Gloſſ.* 6. *n.* 128. *& ſeq.*

Verùm ulteriùs progrediendo, patet etiam ex alio
capite, eaſdem literas Apoſtolicas impetratas, ſeu po-
tius extortas à D. de Pagnis, utpote obreptitias, nul- 41
lam mereri executionem, ex connotatis paſſim per
Rot. & ſignanter *dec.* 260. *num.* 17. *coram Buratt. & dec.*
352. *num.* 32. *part.* 16. *& deciſ.* 148. *num.* 3. *&* 4. *part.*
19. *& in Palentina Theſaurariæ*, 4. *Junii* 1703. *§. Agno-*
verunt, coram Kaunitz, cum aliis in d. Hipporegien. Be-
neficii §. Expreſſit, coram Muto. Manifeſtus enim ob-
reptionis defectus reſultat, ex quo D. de Pagnis re-
ticuit veritatem, quæ narrata difficiliorem reddidiſſet
Summum Pontificem ad concedendam gratiam, iſque
ſufficit, ut literæ ſic obtentæ, nullatenus debeant
executioni mandari, ex traditis *per Fagnan. in cap. ſa-*
per literis, num. 12. *& ſeqq. ibiq. per cæteros Canoniſtas de*
reſcript. Marcheſan. de Commiſſ. tom. 3. *tit. de commiſſ. rela-*
xan. juramenent. §. 1. *num.* 38. *Rot. in Mediolanen. Præpoſi-*
turæ, 3. *Maii* 1705. *§. Facilt negotio, cor. R. P. D. meo*
Anſaldo; & in Barchinonen. Beneficii, 23. *Martii ejuſdem*
anni, cor. eod. Tacuit enim D. de Pagnis in ſua im-
petratione præſentationem jam ſecutam, & acceptatam
per Dominum Principalem in tempore habili, nem-
pè prorogato ab Ordinario Collatore; cujus circum-
ſtantiæ taciturnitas, non poteſt ambigi, quin retar- 42
dare potuiſſet Summum Pontificem à conceſſione gra-
tiæ, cùm tanquam æquiſſimus Princeps nunquam præ-
ſumatur, quòd alicui in jure, ſibi quæſito, præju-
dicare voluerit, niſi expreſſe de diverſa illius mente
conſtiterit, maximè propter regulam de jure quæſito 43
non tollendo, quæ eſt generalis declaratio intentionis
Papæ de non irrogando alteri præjudicio, dum ali-
cui indulget, ut advertit *Card. De Luc. de Penſion. diſc.*
13. *num.* 16. *Rot. deciſ.* 17. *num.* 8. *tom.* 12. *poſt eundem De*
Luc. & alibi paſſim.

Clarius etiam patet vitium obreptionis earundem
literarum, quia memoratus D. de Pagnis prætermiſit
exprimere litem, jam introductam cùm Domino Prin-
cipali coram Reverendiſs. Capitulo Piſcien. ſuper præ-
tenſa

tenſa hinc inde inſtitutione ad Beneficium prædictum;
hujuſmodi ſanè taciturnitas gratiam vitiat, quia ſem-
44 per facienda eſt litis mentio in impetratione, quoties,
ut in præſenti, agitur de gratia, quæ in collitigantis
præjudicium tendit, *Oldrad. conſ. 299. num. 5. verſ. aut impetrat*; *De Luc. de Penſion. diſc. 13. num. 17.* recurren-
te ſuperius allata regula, quòd non præſumitur, Pa-
45 pam velle præjudicare liti, & juribus Collitigantis;
ad Text. in cap. final. ut litt. pendent. & in cap. final. de conſtit. Ac proinde cùm ſit manifeſtum, quòd gratia Domi-
ni de Pagnis omninò deſtruat jus adeptum per D. Prin-
cipalem ex ſua præſentatione, illiuſque acceptatione,
ac ex lite ſuper hinc inde petita inſtitutione introducta
coram Reverendiſſimo Capitulo Piſcienſi, non potuit
46 per eumdem prætermitti illius expreſſio, ſine vitio
ſubreptionis, juxta magiſtraliter firmata per *Rot. in dec. 14. à num. 27. ad 38. part. 10. rec.*

Hæc ſanè exuberarent, ut reſponderi deberet pro ine-
xequibilitate dd. literarum Apoſtolicarum, verùm, ut
cætera etiam diluantur, deducta favore Domini de
Pagnis, animadvertere rogamus Reverendiſſimum Do-
47 minum, quòd neutra ex Deciſionibus allatis in contra-
ria informatione, nempè *deciſ. 13. part. 17. & deciſ. 180. num. 9. 11. & 13. part. 18. rec.* deſcendit ad caſum,
in quo verſamur, nempè quando præſentatio, & acce-
ptatio, cùm inſtantia pro inſtitutione prævenerit Da-
tam literarum Apoſtolicarum, ac per conſequens Præ-
ſentato quæſitum fuerit jus validum ad Beneficium;
ac de cætero indubitatum eſt, quod diximus in præteri-
ta, videlicet, quòd jus ex Præſentatione acceptata,
radicatum in Præſentato, & cui alioquin debita eſſet
48 inſtitutio, nequaquam tollitur per proviſionem Apo-
ſtolicam continentem clauſulam *Dummodo de tempore Datæ*, ut probant auctoritates congeſtæ in §. *Præter vitium*,
& potiſſimum *Rot. cor. Cavalier. deciſ. 478. num. 6. & deciſ. 208. num. 12. part. 19. rec.* quibus addimus *Rot. in Januen. Abbatiæ, 27. Junii 1707. §. Et quòd re vera & §. Eoq. certius, cor. Reverendiſſ. Molines*, cùm præ-
dicta clauſula *Dummodo* conditionem præciſam importet,
quæ abſtrahit animum Summi Pontificis concedentis à
49 conceſſione gratiæ, quatenus per eam jus alterius læ-
datur; *Lotter. de re beneſic. lib. 2. quæſt. 20. num. 82. Roſ. de Execut. liter. Apoſtol. lib. primo, cap. 4. il 2. num. 153. & cap. 16. num. 173. Rot. coram Bich. deciſ. 455. num. 9. & cor. S. M. Alexand. VIII. deciſ. 120. num. 8. & in Cracov. Archidiaconatus, 19. Aprilis 1697. §. Et proinde, cor. bon. mem. Muto; & in Monaſterien. Canonicatus, 20. Novembris 1705. §. Perhorreſcebat, cor. R. P. D. meo Anſaldo*,
cum aliis in his terminis *in Barchinonen. Beneficii, 23. Martii 1705. §. Tum etiam, coram eodem.*

Nullatenus refragante, quòd præſentatio Domini
Principalis non fuerit facta in tempore quadrimeſtris,
50 ſed in alio prorogato per Ordinarium Collatorem, quia,
ut objecto ſatisfecimus, eumdem propemodum parit ju-
ris effectum præſentatio facta in uno, vel altero tempore,
ut probant auctoritates relatæ in §. *Quatenus enim*, &
ſignanter *Rot. in Mediolanen. Præpoſituræ, 23. Januarii 1705. §. Firmata, cor. Reverendiſſimo Dom. Molines Decano.*

Quin relevet replicatio, quòd Ordinarius non va-
leat præcludere aditum Summo Pontifici conferendi Be-
neficium, poſt effluxum terminum quadrimeſtris, cùm
pro ſuprema illius poteſtate in Beneficialibus, poſſit con-
currere, ac prævenire in collatione quemcumque Colla-
torem, quoniam ex hoc non infertur, quòd idem Sum-
mus Pontifex conferendo Beneficium, tamquam devo-
lutum, intellexerit tollere jus antea quæſitum Præſentato;
51 nam ſicuti ſi Ordinarius jure devoluto contuliſſet, præ-
veniendo collationem Papæ in concurſu Proviſionis Apo-
ſtolicæ, obtineret Proviſus ab Ordinario, ex juribus
congeſtis in præterita, §. *Præter vitium, circa princ.* qui-
nimmò etiam ſi nondum cœpiſſet poſſeſſionem Beneficii;
52 *Rot. dec. 412. n. 7. p. 18. tom. 2. rec.* ita pariter, quoties
Ordinarius admiſit præſentationem in tempore proroga-
to, ac per eam fuit jus quæſitum Præſentato, mediante
acceptatione, ac inſtantia pro habenda inſtitutione, ſub-
ſequens proviſio Apoſtolica, tanquam de devoluto, non
53 poteſt adimere jus jam radicatum in Præſentato, cùm in
hoc caſu non verificetur devolutio, nec quòd alteri in Be-
neficio non ſit jus quæſitum, ſub quibus conditionibus
unicè innititur, ac fundatur ipſa Apoſtolica Proviſio;
& arguendo à contrario ſenſu, benè *Rot. dec. 166. num. 8. & 9. par. 18. tom. 2. rec.*

Quatenus verò pertinet ad alterum, ex fundamentis
per nos deductis, ad oſtendendum, literis Domini de Pa-
gnis nullam deberi executionem) nempè quòd caſus con-
troverſiæ non ſit de Beneficio ſuppoſito collationi, ac
devolutioni, ſed de ſimplici Officiatura, vel Legato pio,
non cadente ſub regulis Beneficialibus, ac quòd per
conſequens deficiat ipſum ſubjectum Apoſtolicæ Proviſio-
nis) efficaciam hujus ineluctabilis difficultatis Dominus
exadverſo Scribens evitare conatur, replicando, quòd
quatenus juxta teſtamentariam diſpoſitionem Fundatoris
Officiaturæ, eadem regulanda eſſet ad inſtar ſimplicis
Legati pii; nihilominus, attento ultimo ſtatu collativo,
& ex eo, quòd quæſtio vertitur inter Proviſum Apoſto-
licum, & nominatum à Patrono, veniat ſolummodò at-
tendenda quaſi poſſeſſio ſtatus collativi, ad ſuſtinendam 54
Apoſtolicam Proviſionem, rejecta definitione veri ſtatus
Beneficii ad petitorium, pro futuris vacationibus, juxta
ea, quæ communiter per Beneficialiſtas favore habentis
pro ſe ultimum ſtatum, traditur, ut apud *Corrad. in prax. benefic. lib. 1. cap. 2. num. 58. cum aliis cumulatis in d. contraria Informatione, §. Exploſa.*

Verùm facili negotio ſubmovetur objectum, quia
præallatum principium ſolummodo procedit, quoties, 55
vel ſumus in dubio, & verba Fundatoris ſunt obſcura,
ſeu deficit inſtrumentum fundationis, vel quoties agitur
de actu jam perfecto, nempe de Proviſione jam ſuum
effectum ſortita, per actualem poſſeſſionem Apoſtolici
proviſi, ita ut caſus eſſet de eodem amovendo à poſ-
ſeſſione, jam legitimè capta, prout de primo caſu apert-
tè loquuntur *Corrad. in d. cap. 2. num. 58. Garz. de benefic. par. 1. cap. 2. num. 113. Rot. dec. 328. ſub. num. 4. & 5. par. 18. tom. 1. & dec. 411. num. 23. & 24. ead. par. 18. tom. 2. rec.* & in altero caſu procedit *Merlin. dec. 501. numer. 10.* omnes exadverſo allegati *in d. §. Exploſa.*

Cùm igitur in hypotheſi deficiat utrumque ſuppoſi-
tum, inapplicabile redditur hujuſmodi principium; res
enim eſt integra, & non agitur de amovendo Proviſo
à poſſeſſione Beneficii; & qualitas ſimplicis Officiaturæ
ſatis ſuperque fuit oſtenſa, ex tenore Teſtamenti Fun-
datoris, & innegabiliter ex defectu interventus autho-
ritatis Superioris Eccleſiaſtici, qui Legatum pium in
eſſe Beneficii conſtituerit; unde ne inutiliter repetan-
tur jam dicta, me refero ad præteritam Informationem
in §. *Et indubitanter, & §. Sequen.*

Quod autem omnem prorſus eliminat umbram diffi-
cultatis, illud eſt, quòd ſtatus ultimus neutiquam,
prout præſupponitur exadverſo, aſſiſtit D. de Pagnis;
& quatenus etiam ille eſſet tanquam de Beneficio col-
lativo, eidem ſuffragari non poſſet, quia quatenus
pertinet ad hanc ſecundam partem, videlicet, quòd
etiam ſi in ſtatu ultimo Capellania, ſeu Officiatura col-
lata fuiſſet in titulum Beneficii, cùm verſemur in ca-
ſu, in quo non agitur de accidentalibus Beneficii,
veluti ſi quæreretur, an eſſet nec ne reſidentiale, ſed
de ſubſtantiali qualitate, videlicet, an ſit Beneficium,
ſeu potiùs ſimplex Legatum pium, non eſt ſufficiens
ſimpliciter docere de ultimo ſtatu, pro ſuſtinenda
proviſione Apoſtolica, tanquam de collativo; ſed ne-
ceſſe eſt docere, quòd hujuſmodi ſtatus ſit legitimè 56
impreſſus, mediante decurſu ſaltem quadraginta anno-
rum, ac proinde cùm d. ſtatus ultimus ſit de anno
1676. deficit curſus temporis legitimus ad imprimen-
dam qualititatem Beneficii, ex iis, quæ communiter
firmant *Gratian. diſcep. 574. num. 10. & ſeqq. Tondut. reſolut. benef. par. 3. cap. 166. num. 13. & ſeqq. Lotter. de re benef. lib. 1. quæſt. 34. num. 35. & ſeq. Coccin. in annot. 340. numer. 12. & ſeqq. Rot. cor. Penia dec. 5435. & dec. 1487. cum aliis in Hipporegien. Beneficii, 21. Februarii 1704. §. Nec obſtat, & §. Eoque fortius, cor. bon. mem. Muto.* Maximè quia res eſt
adhuc integra, ut prætactum fuit, nec Proviſus Apo-
ſtolicus reperitur in poſſeſſione, & conſtat liquidiſſimè
de ſtatu anteriori per ſuperlativam probationem, nem- 57
per exhibitionem Inſtrumenti fundationis; unde inal-
legabilis redditur dictus ſtatus ultimus, & ineptus ad
ſuſtinendam proviſionem Apoſtolicam, ex magiſtra-
liter firmatis in *Barchinonen. Parochialis, del Prat 2. Decembris 165. fere per tot. cor. bon. mem Urſino. impreſſa poſt De Luc. in Mantiſſ. ad mater. de Jurepatron.*

cum

cum aliis in *d. Hipporegien. Beneficii*, *§. Poſito autem*, *cor. Muto*, & ſpreta probatione, elicita ex ultimo 58 ſtatu, uti contraria veritati, attendenda eſt litera fundationis, cùm poſſeſſio abſorta remaneat à proprietate; *Felin. in cap. In veſtra*, *num. 43. de reſcript. latè Coccin. in prææallegata annot. 304. num. 10. cum aliis in Cracovien. Parochialis 14. Maii 1696. §. Sive etiam*, *cor. Urſino*, *impreſſa in Mantiſs. ubi ſupra*, *dec. 36.*

Indubitantiua præmiſſa procedunt, quia non ſolùm ex Inſtrumento fundationis, ac ex probatione negativa non interventus Ordinariæ authoritatis, liquidò conſiſtat de qualitate ſimplicis Officiaturæ ſeu Legati pii, cum onere Miſſarum; & excluſa remanet qualitas Beneficii collativi; verùm etiam, ut proximè innuimus, quia ſtatus prædictus anni 1676. comprobat mirificè qualitatem ſimplicis Officiaturæ, & excludit collativam. Sanè præmittere operæ pretium eſt, Ordinarium Collatorem omnium Beneficiorum in titulum in tota Juriſdictione Piſcienſi eſſe Capitulum Collegiatæ Eccleſiæ. Si- 59 quidem *Sa. mem. Leo Decimus*, dictum Territorium diſmembrando ab Epiſcopatu Lucenſi, jus conferendi omnia Beneficia ejuſdem Territorii, eidem Capitulo attribuit, excluſo etiam à Jure ſimultaneæ collationis Præpoſito, qui nonniſi unam vocem, prout alii Capitulares in iiſdem actibus collationum habet, ut expenſis literis dictæ diſmembrationis, & erectionis ejuſdem Collegiatæ, latè firmatum fuit in *Piſcien. Juris conferendi*, *14. Januarii 1658. cor. Albergato impreſſa inter recen. dec. 300. part 12. confirmata coram eodem*, *24. Martii* 60 *1659. inter recent. decis. 44. part. 13.* Unde eidem Præpoſito nnn remanet niſi facultas authorizzandi fundationes, & erectiones ſimplicium Capellaniarum, ſeu Officiaturarum, quæ in titulum Beneficii non providentur, & in quibus non fit expeditio Bullarum, ſed ſimplex interponitur Decretum pro approbatione Sacerdotis à Patronis nominati, prout patet ex atteſtatione publici Cancellarii Curiæ Præpoſituralis, cui indubiè fides adhibenda venit, non ſolùm quia ejus dictum habet aſſiſtentiam dd. Deciſionum, verùm quia deponit 61 de re ad ſuum officium ſpectante, ut paſſim reſpondit *Rot. & ſignanter coram Emerix Jun. decis. 752. num. 6. in rec. decis. 316. num. 9. part. 10. decis. 352. num. 6. part. 12. decis. 432. num. 6. part. 13. & in Seguntina Archidiaconatus 12. Febr. 1703. §. Quod enim*, *cor. Illuſtriſs. D. Scotto Almæ Urb. Gubernatore.*

Hoc præmiſſo, cum in ultima vocatione Officiaturæ de d. anno 1676. nominatio Capellani fuerit facta coram D. Vicario Generali Illuſtriſs. D. Præpoſiti Piſcien. ac idem per modum tantùm ſimplicis confirmationis, & approbationis ejuſdem nominationis ſine Bullarum expeditione, & non per actum collationis, ſeu inſtitutionis, prout in Beneficiis collativis ſervatur, proceſſerit, ut patet ex Decreto d. Confirmationis in Proc. à 52. ibi -- *præfatum D. Flaminium de Bartolinis*, *uti vocatum à Teſtatore in Capellanum S. Claræ*, *inſtituit*, *& confirmavit*, *prout hoc præſenti Decreto pro inſtituto*, *& confirmato haberi voluit*, *poſſeſſionemque præfatæ Officiaturæ*, *unà cum omnibus ſuis Juribus*, *& oneribus*, *& pertinentiis conceſſit; decernendo deſuper*, *omne*, *& quodcumque mandatum*, *magis utile*, *& opportunum pro effectu prædicto* -- Inde ſequitur, quòd tam conſiderato actu prædicto, quàm etiam menſurando voluntatem à poteſtate; dum, ut diximus, facultas ejuſdem Domini Vicarii non ſe extendebat ad explicandum actum collationis, ſpectantem privative ad dictum Capitulum Collegiatæ Piſcien. liquet manifeſtè, ſtatum d. anni 1676. concludere qualitatem ſimplicis Officiaturæ, & excludere qualitatem Beneficialem. Quod etiam in majorem tranſit evidentiam, quia à ſententia ejuſdem D. Vicarii, lata occaſione dictæ ultimæ vocationis, fuit provocatum ad Illuſtriſſimam Nunciaturam Florentiæ, & in ejus Tribunali lis agitata, ac per ſententiam diffinitivè terminata, ut in Proc. à 49. Quòd utique pariter convincit qualitatem ſimplicis Officiaturæ; nam Tribunal Nunciaturæ non habet facultatem cognoſcendi cauſas beneficiales, prout eſt notorium, & pa- 62 tet ex lectura Brevium, in quibus exprimuntur facultates Illuſtriſſimorum, & Reverendiſſimorum Nunciorum, & adeſt expreſſa limitatio facultatis cognoſcendi cauſas beneficiales prædictas, nullatenus attento, quod in eadem ſententia, ac Decreto d. Domini Vicarii adhibita ſint etiam verba denotantia inſtitutionem, quæque proprius cadunt in materia Beneficiali; cum nomina confirmationis, & inſtitutionis ſæpè 63 confundantur, & promiſcuè accipiatur unum pro altero, ut advertit *Gloſſ. in can. hoc tantùm*, *in verb. iniſtiuere 18. quæſt. 2. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 1. num. 16.* ideoque vis fieri non poteſt in verbis *inſtituit*, & *pro inſtituto haberi voluit*, maximè quia fuit adhibitum etiam nomen Officiaturæ excluſivum Beneficii, ac relaxatum mandatum, prout in profanis, ſine ex- 64 peditione Bullarum, ac præcedenti affixione edictorum de neceſſitate præmittenda inſtitutioni, juxta ſanctionem *Text. in cap. final. de elect. in 6. Lambertin. de Jure patron. lib. 2. part. 2. quæſt. 6. per tot. Lotter. de re benefic. libr. 2. quæſt. 13. numer. 20.* ideoque rejecta vocis ſignificatione, ſpectandus venit effectus, & natura actus, ſecundùm quam eadem ſignificatio 65 inflecti, & impropriari debet *ad text. in l. inſulam 6. de præſcript. Verb. Bald. in l. 2. num. 2. Cod. Comodat. Lotter. d. tract. lib. 3. quæſt. 34. numer. 18. Seraphin. dec. 794. numer. 6.* Hinc proinde multo minus attendendæ ſunt expreſſiones, & actus geſti per Patronos qualitatem Beneficialem præſeferentes, quia (præter quam quod, utpotè Perſonarum minimè callentium proprietatem terminorum, parvi faciendi ſunt) potiſſimum 66 in concurſu effectus inde ſecuti, hujuſmodi expreſſiones Patronorum non poſſunt eſſe habiles ad conſtituendam Officiaturam ſimplicem in ſtatu Beneficii collativi, dum, ut abundè fuit oſtenſum, omnia ſimul cnllimant ad evidenter comprobandam qualitatem Officiaturæ, nempe aperta voluntas Fundatoris, defectus authoritatis Ordinarii pro illa conſtituenda in eſſe Beneficii, & denique ſubſecuta obſervantia, cùm nunquam in titulum Beneficii appareat collata, & quód majus eſt, neque ab habente jus conferendi, nempè à Reverendiſſimo Capitulo Piſcien. omnium Beneficiorum dictæ Juriſdictionis Ordinario Collatore, fuerit facta Capellanorum approbatio, proinde ſuper prædictis actibus, quorum probatur ineffectuatio, nullum poteſt conſtitui fundamentum, 67 ut ad rem *Rot. in Mediolanen. Præpoſituræ*, *4. Julii 1692. §. Adhuc. cor. Reverendiſs. D. Molines Decano*; *& 18. Maii 1695. §. Inſuper*, *& §. Sequen. coram bon. memor. Muto*, *& in ſæpe allegata Hipporegien. Beneficii*, *§. Aiti*, *coram eodem*, maximè quia, ut late in præterita noſtra fuit comprobatum, conſtito de ſtatu laicalitatis ex lege fundationis, etiam inſtitutio conceſſa per Ordinarium, tanquam de Beneficio, ſine expreſſa erectione canonice facta, non eſt apta ad impri- 68 mendam ſimplici Officiaturæ qualitatem collativam, ſeu beneficialem, ut reliquis omiſſis, ſolidè firmavit *Rot. in Senogallien. Capellaniæ*, *16. Aprilis 1696. §. Nec ſubſiſtit*, *cor. Reverendiſs. Molines*; *& in Hydruntina Capellaniæ*, *§. Multò minus*, *10. Martii 1697. cor. Reverendiſs. dell' Olmo Epiſcopo Conchen.*

Jo. Jacobus Scatſantoni.

R. P. D.

DE MARYMON.

Pampilonen. Dimidii Beneficii de Zegama.

Lunæ, *27. Novemb. 1719.*

DEteſtabilem Clericorum incontinentiam adeò fuiſſe in Eccleſia Dei ſemper exoſam, ut ad eam coercendam, non tantùm in illius Authores, verùm & in eorum progeniem pœna, & infamia ferretur, ac redundaret, plures Sacrorum Canonum determinationes, & Conciliorum Generalium Decreta luculenter 69 inter cætera nobis oſtendunt. Poſtquam enim *Concilium Tridentinum 9. Can.* 10. celebratum anno Chriſti 655. 70 tempore *Eugenii Papæ I.* quod refertur *in cap. cum multæ*, *Cauſ. 15. qu. 7.* ſanciverat, ut quilibet ab Epiſcopo uſque ad Subdiaconum, qui filios, ſive ex ancilla, ſive ex ingenua procreaverit, canonica cenſura damnaretur, ejus verò filii non ſolum Patris hæreditatem nunquam acciperent, ſed ulterius in ſervitutem Eccleſiæ, ad cujus ignominiam nati eſſent, Ju-

re

71 re perenni redigerentur ; & in Concilio *Bituricenſis*
1034. ſub *Benedicto IX. Canon.* 8. ſtatutum fuerat, ut
filii Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum
poſt ordinationem ſuſcepti, nec Sacris Ordinibus de-
corari, nec hæreditates adire, nec teſtimonium dice-
72 re poſſent, & in Concilio Generali *Lateranenſe* 2. *anno*
1139. *ſub Innocentio II. Canon.* 21. decretum fuerat,
ut filii Presbyterorum à Sacris Altaris Miniſteriis re-
moverentur, niſi aut in Cœnobiis, aut in Canonicis
religioſè fuerint converſati, ut eruditè obſervat *P. Tho-
maſſin. in vet. & nov. Eccleſ. diſciplina, part.* 2. *lib.* 1.
cap. 84. *num.* 2. *&* 7. Innocentius III. veſtigiis ſuorum
73 Prædeceſſorum inhærendo diſtrictè prohibuit, ne filii
illegitimi Canonicorum, fierent Canonici, vel Præben-
das haberent in Eccleſiis, in quibus Patres eorum
fuerant inſtituti, ut legitur *in cap. Cùm decorem, de
fil. Presbyterorum*, cum ibi adducens rationem -- *Cùm
indecorum ſit, ut in Altaris Officio illegitimus filius impu-
dico Patri miniſtret, in quo Unigenitus Dei Filius Æterno
Patri pro ſalute humani Generis victimatur*, & id ipſum
decrevit. *in cap. ad abolendam, eod. tit.*

Verùm quamvis juxta alias Sacrorum Canonum
4 Sanctiones filii illegitimi Clericorum inſtitui quoque
prohiberentur in beneficio immediatè ante à Patre
poſſeſſo, prout etiam vetitum erat filiis ex legitimo
thoro ſuſceptis, ad evitandam in beneficiis hæredi-
tariam quaſi ſucceſſionem Sacris Canonibus inimi-
cam, ut diſponitur *in cap. ad extirpandam, & capit.
Dilectus, de filiis Presbyterorum*. Quia tamen poterant
75 intitulari in beneficio, quod Pater obtinuerat media-
tè, idest cum media interceſſit Perſona, cui benefi-
cium illud fuerit collatum, prout reſcripſit *Alexander
III. Epiſcopo Cantuarienſi in c. ex tranſmiſſa, eodem tit.*
76 quaſi quod Perſona media purgaret vitium ſucceſſio-
nis, ut advertunt *Fagnan. in cap. ad extirpandas, nu.
7. & 12. de Fil. Presbyteror. Caſtropal. Oper. Moral. tom.* 2.
tract. 13. *diſp.* 4. *punct.* 2. *numer.* 2. ideò poſtremis hiſce
ſæculis Sacerdotes, qui ob inordinatum filiorum Spu-
riorum amorem exoptabant, ut beneficia per ipſos
poſſeſſa ad filios pervenirent, evadere ſatagentes diſ-
poſitionem præfatorum Canonum prohibentium im-
mediatam ſucceſſionem filiorum in beneficiis Paren-
tum, illa reſignabant in favorem Perſonarum, quæ,
etiam poſſeſſione una habita, denuò, illa mediante
nova reſignatione, mox transferebant in ipſorum Re-
ſignantium filios ex fornicatione genitos, cui quidem
abuſui, & corruptelæ provida determinatione occur-
rere intendes ſan. mem. *Clemens VII.* per ſuam ſpe-
cialem Conſtitutionem editam anno 1533. quæ inci-
pit *Ad Canonum Conditorem*, inter ejus impreſſas *in*
Bullario novo, tom. 1. & per extenſum tranſcripta a-
pud *Gig. de penſion. quæſt.* 86. ſancivit, ut de cæte-
77 ro filii Presbyterorum ex fornicatione nati, quæcum-
que beneficia Eccleſiaſtica, quæ eorum Patres Preſ-
byteri, & Clerici, ac Religioſi obtinuerunt, nullo
unquam tempore, & ſic neque immediate, neque
mediatè poſſent obtinere, ut referunt *Pax Jordan. lu-
cubrat. Jur. tom.* 2. *lib.* 10. *tit.* 19. *num.* 7. *Pignattell. Con-
ſult. Can.* 140. *n.* 4. *tom.* 9.

His autem reſtrictivis, quibus repellebantur filii il-
legitimi à conſecutione Beneficiorum, quæ obtinuerant
illorum Parentes, minime contentum Sacrum Concili-
um Tridentinum, ut memoria paternæ incontinentiæ à
88 Locis Deo conſecratis longiſſimè arceretur in *ſeſſ.* 25. *de
reformat. cap.* 15. ulterius decrevit. *ut non liceat filiis Cle-
ricorum, qui non ex legitimo nati ſunt Matrimonio, in
Eccleſiis, ubi eorum Patres beneficium aliquod Eccleſia-
ſticum habent, aut habuerunt, quodcunque etiam diſſimile be-
neficium obtinere, nec in dictis Eccleſiis quoquo modo mini-
ſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ
Parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere* -- Et
conſetanee ad dictum Conciliare decretum monent *Ana-
clet. in decretal. tom.* 1. *tit.* 17. *num.* 30. *Lavor. var. lucu-
brat. tit.* 4. *cap.* 16. *num.* 48. *cum ſeqq. Gratian. di-
ſcept.* 397. *num.* 14. *cum pluribus ſeqq. Pignattell. con-
ſult.* 140. *num.* 4. *& ſeqq. tom.* 9. *Pax Jordan. elucubrat.
tom.* 2. *lib.* 10. *tit.* 19. *num.* 1. *& ſeqq. & per tot. Gavant.
Manual. Epiſcoporum, verbo filii Clericorum illegitimi, n.*
1. *& ſeqq. Garz. de benefic. par.* 7. *cap.* 3. *per tot. Lotter.
de re benefic. lib.* 3. *quæſt.* 48. *num.* 177. *& ſeqq. Corrad.
in praxi diſpenſat. Apoſtolic. lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 14. *&
ſeq. Barboſ. de Epiſcopis, par.* 3. *allegat.* 65. *n.* 1. *&
ſeqq. Caſtropal. tom.* 2. *tract.* 13. *diſputat.* 4. *punct.* 2. *n.*
1. *& ſeqq. Romaguer. ad conſtitut. Synodal. Gerunden. lib.*
1. *tit.* 3. *cap.* 1. *numer.* 1. *& ſeqq. Cardinal. De Luca
in annotat. ad Concil. diſcurſ.* 49. *num.* 1. *& ſeqq. Rota
coram Seraph. dec.* 1442. *per. tot.*

Tantæque eſt efficaciæ conciliaris hujuſmodi diſpo-
ſitio inhabilitans filios illegitimos ad conſequendum
beneficia etiam diſſimilia in eadem Eccleſia, in qua
Paternalis illa obtinuit, ut collationem ipſis factam 97
reddat ipſo Jure invalidam, & nullam, ex punctua-
liter animadverſis per *Fagnan. in cap. veniens, n.* 21.
de Filiis Presbyter. Grattan. diſcept. foren. cap. 397. *n.* 32.
& ſeqq. Pax Jordan. Elucubrat. Canonic. tom. 2. *lib.* 10. *tit.*
19. *num.* 17. *Garz. de benefic. part.* 7. *cap.* 3. *n.* 16. Qui-
nimò ad hoc, ut habeat locum inhabilitas filii ille-
gitimi ex præſato Conciliari Decreto proveniens, &
ut militet ratio per Sacrum Concilium inibi adducta
de longiſſimè arcenda memoria paternæ incontinen-
tiæ ab Eccleſia, non ſolùm ſatis eſt, quòd Pater na-
turalis de facto, & ſine juxto titulo, ac per poſſeſ-
ſionem, ſive bonam, ſive malam, beneficium in ea- 80
dem Eccleſia obtinuerit, ſed ulterius ſufficit, quòd
ipſe Pater habuerit poſſeſſionem Beneficii, licèt in eo,
aut in Eccleſia non miniſtraverit, ut in terminis pri-
mæ propoſitionis monuerunt *Pax Jordan. dicto lib.* 10.
tit. 19. *num.* 25. *Pignattell. conſult.* 140. *num.* 28. *tom.* 9.
*Gavant. in Manual. Epiſc. verbo Filii Clericorum illegiti-
mi, num.* 7. *Barboſ. de Epiſc. allegat.* 65. *nu.* 7. *Garz. de
benef. d. par.* 7. *cap.* 3. *num.* 58. *& ſeqq.* & in propoſito
ſecundæ advertunt *Lavor. variar. lucubrat. tit.* 4. *cap.* 16. 81
num. 5. *Ugolin. de offic. Epiſc. cap.* 50. *§.* 7. *num.* 1. *verſ.*
4. *Gavant. Manual. Epiſc. d. verbo filii Clericorum illegiti-
mi, num.* 10. *Paſſerin. de electione. Canonic. cap.* 25. *quæſt.*
22. *num.* 253. *Garz. de benef. dicta part.* 7. *c.* 3. *n.* 57.

His fretus theoricis, & ſignanter *Sacri Concilii Tri-
dentini* diſpoſitione Bartholomæus de Aſſequilonaza,
quamvis occaſione vacationis dimidii beneficii fun-
dati in Eccleſia Parochiali Villæ de Zegama repor-
taſſet à Vicinis dictæ Villæ, ad quos Jus præſentan-
di ſpectat, minorem numerum vocum, adhuc ſibi
blandiebatur idem beneficium conſequi ad excluſio-
nem alterius Bartholomæi de Larrea præſentati à
majori Patronorum parte, eo ſub obtentu, quòd idem
de Larrea eſſet incapax ad illud aſſequendum, tan-
quam filius naturalis Franciſci de Larrea Presbyte-
ri, qui in eadem Eccleſia obtinuerat Capellaniam à
Thoma Oyarbide fundatam ; & licèt ab Ordinario
favorabilem reportaverit ſententiam, qua mediante
declaratum fuit, quòd ſtante præſata inhabilitate e-
juſdem Bartholomæi de Larrea, totum Juſpræſentan-
di pro illa vice conſolidatum fuerat in Vicinis, qui
præſentaverant ipſum Bartholomæum de Aſſequilo-
naza ; contrariam tamen ſortem expertus eſt in no-
ſtro Tribunali, ad quod Cauſa in gradu appellatio-
nis conſcendit ; cùm enim in hodierna Audientia ad
normam Commiſſionis mihi directæ à Dominis meis
exquiſiverim -- *cui eſſet danda Inſtitutio* -- reſolutio-
nem habui, quod *eſſet danda Bartholomæo de Larrea*.

Quandoquidem ipſe ſe præſentatum oſtendebat à
majori parte Vicinorum Parochialis Eccleſiæ Villæ
de Zegama, ad quorum favorem in nupera contro-
verſi Beneficii erectione jus præſentandi fuit reſerva- 82
tum, proindeque eidem in concurſu alterius Cooppo-
ſitoris præſentati per minorem eorumdem Vicinorum
partem, omni jure debita erat Inſtitutio ex commu-
niter adnotatis per *Text. in cap. querelam, de elect. Rip.
in cap. cum Eccleſ. Sutrin. num.* 9. *de cauſ. poſſeſſ. & propr.
Calderin. conſ.* 12. *de Jurepatron. Lotter. de re benef. lib.* 1.
quæſt. 34. *num.* 21. *Rota in Sorana Juriſpatronatus* 11. *De-
cembris* 1711. *§. Clara coram Eminentiſſimo Priolo ; & in
Compoſtellana Parochialium* 10. *Martii labentis anni §. Ite-
rum namque, coram R. P. D. meo de Gamaches.*

Abſque eò, quòd obeſſe valuerit aſſerta incapaci-
tas Bartholomæi de Larrea ex eo deſumpta, quòd
cùm ſit filius naturalis Franciſci, qui in Eccleſia
Parochiali de Zegama obtinuit Capellaniam funda-
tam à Thoma de Oyarbide cùm ſubſequuta illius
poſſeſſione, fuerit effectus inhabilis ad obtinendum in
eadem Eccleſia beneficium, de quo agitur juxta ſu-
pradictam diſpoſitionem *Sacri Concilii Tridentini in ſeſſ.*
25.

27. de reformat. cap. 15. cùm qua conveniunt, *Auctores ſupra relati in §. His autem*. Ponderabant quippe Domini, quòd Sac. Concilium Tridentinum ſolùm prohibet, ne filius illegitimus poſſit obtinere beneficium in eadem Eccleſia, in qua naturalis Pater poſſedit aliquod beneficium Eccleſiaſticum, ibi – *ubi eorum Patres aliquod beneficium Eccleſiaſticum habent, vel habuerunt, &c.* Unde cùm diſpoſitio Conciliaris, tamquam
83 in pluribus correctoria Juris communis ex animadverſis in ſpecie per *Fagnan. in cap. ad extirpandas, à numer. 10. cum pluribus ſeqq. de fil. Presbyter. Pignatell. conſ. 140. num. 1. cum ſeqq. tom. 9. Caſtropal. tom 2. tract. 13. diſp. 4. punct. 2. numer. 2.* ſit ſtrictè intelligenda, nec patiatur
83 extenſionem de caſu ad caſum, ut probant *Barboſ. ad Concil. d. ſeſſ. 25. cap. 15. num. 5. Garz. de benefic. part. 7. cap. 3. num. 27. Caſtropal. oper. moral. tom. 2. tract. 13. diſput. 4. num. 2. Murg. de benefic. quæſt. 3. numer. 655. Rota coram Seraph. deciſ. 1442. num. 13.* neutiquam extendi poſſe authumarunt ad præſentem hypotheſim, in qua Franciſcus Pater naturalis Bartholomæi de Larrea ſo-
85 lum poſſedit in dicta Eccleſia ſimplicem Capellaniam laicalem cum onere miſſarum, minimè erectam in titulum beneficii Eccleſiaſtici, quam non cadere ſub Conciliarii decreto advertunt *Barboſ. ibid., numer. 22. Piring. in Jus Canonic. lib. 1. tit. 17. §. 2. num. 42. Fr. Sigiſmund. a Bononien. de elect. dub. 75. num. 6. Pan. Jordan. tom. 2. lib. 10. tit. 19. num. 64. Garz. de benef. part. 7. cap. 3. num. 72. Murg. eodem tract. quæſt. 3. numer. 656. Caſtropal. Oper. Moral. tom. 2. tract. 13. diſp. 4. punct. 2. n. 16.*

Quòd autem præfata Capellania per Franciſcum de Larrea poſſeſſa, non eſſet beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum legatum pium cum onere miſſarum manifeſtè reſultare viſum fuit ex toto contextu Teſtamentariæ Diſpoſitionis Thomæ de Oyarbide Fundatoris, qui nil aliud habuit in votis, niſi quòd - *In ſuffragium ejus animæ celebretur una miſſa lecta ſingulis diebus huius mundi perpetuò cum uno Reſponſorio dicto in Sepultura* – Quæ quidem verba nullo pacto præſeferre valent fundationem beneficii Eccleſiaſtici, ſed impor-
86 tant ſimplex legatum pium cum onere miſſarum, quo capax evadit quicumque etiam Laicus, ut dixit *Card. De Luc. de fideicom. diſc. 8. num. 2. & de Jurepatr. diſc. 45. n. 10. Rot coram Burat. deciſ. 1. n. 7.*

Longèque clarior apparuit præfati Teſtatoris voluntas excluſiva fundationis beneficii Eccleſiaſtici ex ſubſequentibus ejuſdem Teſtamenti partibus. Poſtquam enim nominavit perſonam Andreæ de Ibarretta, qui dictas Miſſas celebrare deberet, talem nominationem non coarctavit ad ejus perſonam dumtaxat, ſed addidit ulterius, ut Miſſas præfatas unà cum ipſo celebrare valerent alii Presbyteri, qui fuerint ei beneviſi, dictoque Andreæ, aliiſque Capellanis ab eo nominatis, indulſit facultatem nominandi alium Capellanum, aut Capellanos poſt eorum mortem; quo nil magis repugnans dari poteſt naturæ; & ſubſtantiæ beneficii Eccleſiaſtici, in quo Beneficiatus non poteſt Succeſſorem
87 ſibi deputare, ut in puncto dixit *Rot. deciſ. 101. per tot. coram Dunozzet. jun.* nec plures poſſunt inſimul inſtitui, & ad unam Præbendam admitti, ut per *Text. in capit. cum dilecto; de Præbend. ubi Abbas, num. 3. & Barboſ. num. 4.* monuerunt, *Piring. in jus Canonic. lib. 3. tit. 5. ſect. 6. §. 6. num. 226. verſ. notandum ſecundo; Garz. de benef. part. 12. cap. 4. numer. 2. Murg. eodem tract. quæſt. 6. num. 2. Rot. deciſ. 50. numer. 2. part. 7. & deciſ. 309. num. 33. part. 14. rec.*

Nec diverſimodè mentem ſuam aperuit idem Fundator, ubi ſubinde juſſit, quòd ſi Capellanus, aut Capellani deficerent in demandata celebratione Miſſarum, adeout ſolis octo diebus illam neglexerint, valeret illicò Viſitator Miſſas transferre ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ Magdalenæ *de Segura* cum eiſdem qualitatibus; ex qua circumſtantia eò certius excluſa videbatur qualitas Beneficii Eccleſiaſtici, dum per ſolam contumaciam octo dierum non potuiſſent Capellani Beneficio privari. De jure namque graviſſima pœna privationis Beneficii executioni demandari nequit, niſi præviis Canonicis
88 monitionibus, & ſententia Judicis, ex firmatis per *Rebuff. in praxi benefic. tit. de pacific. poſſeſſ. numer 318. Garz. de benefic. part. 3. quæſt. 2. numer. 6. & 9.* cum aliis relatis per *Rot. in Leodien. beneficii 27. Junii 1718. §. Finali, coram R. P. D. meo Cerro.*

Quidquam non refragantibus Codicillis ab ipſo exaratis, in quibus conſulendo pauperum Studentium neceſſitati, qui ob patrimonii defectum ad Sacros Ordines promoveri non poſſent, mandavit, ut Rector, & Beneficiati dictæ Eccleſiæ poſſent aſſignare ad præmiſſum effectum alicui Studenti pauperi annuos ducatos 30. conſtituentes medietatem redditus Capellaniæ, de qua agitur, quibus frui deberet à die promotionis ad Subdiaconatum, quouſque redditum Eccleſiaſticum ejuſdem ſummæ conſequeretur; quo aſſequuto, liberam dimitteret dictam Capellaniam. Tantum enim aberat, quòd hæc peculiaris diſpoſitio favore pauperum Studentium facta, congruere poſſet fundationi beneficii Eccleſiaſtici, quin potiùs eidem adverſaretur, tam quoad conditionem illam percipiendi ſolùm fructus à die promotionis ad Subdiaconatum, quàm quoad alteram dimittendi liberè Capellaniam poſt conſequutionem alterius redditus Eccleſiaſtici; cùm in Beneficio Eccleſiaſtico poſt Canonicam Inſtitutionem ſtatim Beneficiatus aſſequatur omnes fructus vacantis beneficii, nec illud dari poſſit ad 89
tempus, ſed ad vitam Beneficiati conferatur, ut quoad primam propoſitionem obſervant *Garz. de benef. part. 2. capit. 5. num. 89. Rot. in Eichſteten. Scholoſteriæ, 14. Maii 1719. coram Reverendiſſimo D. meo Aldrovando, & in Auguſtana Canonicatus ſuper fructibus 30. Junii præteriti, §. Quandoquidem, coram R. P. D. meo Cerro;* & quoad ſecundam advertunt *Lar. de Capellan. lib. 2. cap. 6. num. 9. Barboſ. de poteſt. Epiſc. part. 3. allegat. 57. num. 146. Murg. de benef. quæſt. 1. num. 1. & ſeqq.*

Qualitas autem Beneficii Eccleſiaſtici quoad Capellaniam, de qua res eſt, quæ ſuperabundanter ſublata remanebat ex ipſius Fundatoris mente, & voluntate, eò ſecuriùs excludebatur in præſenti hypotheſi, in qua nulla affertur erectio Epiſcopi, qua ſecluſa, nullius remanſiſſet roboris quæcumque fundatio, & voluntas Teſtatoris, tamerſi directa ad Conſtitutionem Beneficii Eccleſiaſtici. Ad hoc enim ut Capellania, quam fundare mandaverit aliquis Teſtator, aſſumat 90
naturam Beneficii Eccleſiaſtici, oportet, ut Epiſcopus Diœceſanus illam ſua ordinaria auctoritate in Beneficium Eccleſiaſticum erigat, & approbet pacta, & conditiones per Fundatorem in illa appoſitas, & quouſque talis Capellania erigatur auctoritate Epiſcopi in titulum Beneficii, ſemper remanet in ſtatu ſimplicis legati Pii cum onere Miſſarum, nec prætendi poteſt Eccleſiaſtica, vel collativa, non obſtante Teſtatoris fundatione, quæ in nihilo eſt attendenda, tamquam nuda, & pura materies ſine forma, quæ ſolùm imprimitur per aſſenſum, & approbationem Epiſcopi, juxta ubique receptam Doctorum omnium ſententiam de qua *Gonzalez ad regul. 8. Cancellar. gloſſ. 5. num. 6. & 7. Lotter. de re benef. lib. 1. quæſt. 3. num. 4. & ſeqq. Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. quæſt. 2. art. 5. num. 2. Lara de Capellan. lib. 2. cap. 1. num. 40. Corrod. in prax. benef. lib. 1. cap. 2. num. 29. & num. 41. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. numer. 102. Card. De Luc. de Jurepatr. diſc. 15. num. 24. Rot. coram Dunozzet. jun. deciſ. 101. n. 2. & 3. in Pampilonen. Capellaniæ, 25. Maji 1646. §. Verùm, coram clа. me. Card. Corrado, in Hydruntina Capellaniæ, 10. Maji 1697. coram Reverendiſſimo dell' Olmo, Epiſcopo Conchen. impreſſ. od ornat. Card. de Luc. in Mantiſſ. ad mater. de jurepatr. diſc. 5. num. 4. in Aſten. Prioratus ſuper pertinentiis, 7. Decembris 1708. §. Vis igitur, coram Reverendiſſimo Aldrovando, & in Tridentina Beneficii, 20. Junii 1712. §. Diximus, coram Reverendiſſimo D. meo Anſaldo Decano.*

Quin hujuſmodi defectus formalis erectionis ab Epiſcopo factæ ſuppleri valeret, ex quo de anno 1627. Rector Parochialis Eccleſiæ de Zegama nominaverit ad Capellaniam 36. ducatorum Clericum Franciſcum de Huarte Studentem, ut ad Sacros Ordines promoveri poſſet, & conſtituit Procuratores, ut ſupplicarent Epiſcopo Pampilonenſi ad hoc, ut dictam Capellaniam faceret collativam. Non enim oſtendebatur, quòd Procuratores à dicto Rectore deputati, eorum mandatum coram Ordinario produxerint, quodque coram eo inſteterint pro erectione Capellaniæ in titulum beneficii, multòque minus, quòd Epiſcopus ad dictam erectionem proceſſerit. Unde quemadmodum nuda Fundatoris voluntas inefficax remanet,

niſi

niſi concurrat cauſa efficiens, & productiva reſultans à ſpecifica erectione facta ab Epiſcopo, ut probant
91 auctoritates ſuperiùs adductæ, ita à fortiori ſufficiens eſſe non poteſt ſimplex voluntas dicti Rectoris, quæ non probatur ad actum deducta, nec ſubſequuto Ordinarii conſenſu, adimpleta, ut patet ad ſenſum.

Minuſque refragare authumatunt Domini, quòd anno 1692. Franciſcus de Larrea per ſententiam Vicarii Generalis Pampilonen. confirmatam per Metropolitanum Burgen. obtinuerit ſibi adjudicari dictam Capellaniam, ad cujus titulum Sacris Ordinibus inſigniri ſe fecit; ex quo inferre ſatagebat Bartholomæus de Aſſequilonaza, quòd eadem Capellania eſſet verè, & propriè Beneficium Eccleſiaſticum, tum quia de ea fuit facta collatio, & Canonica Inſtitutio, quòd verificabile non eſt in ſimplici legato Pio cum onere Miſſarum; tum etiam quia implicare videtur, quòd quis ordinetur ad titulum Capellaniæ, & illa non ſit Eccleſiaſticum beneficium. In caſu namque prædicto orta fuerat contentio ſuper aſſequutione dictæ Capellaniæ inter Franciſcum de Larrea, qui præferri prætendebat tanquam de genere vocato, & contemplato à Teſtatore, & alterum nominatum à Patronis; & ideò Vicarius generalis illam adjudicavit Franciſco, tamquam de genere, ad excluſionem alterius Prætendentis. Unica autem collatio, ſeu inſtitutio Præſentati ſufficiens non eſt ad immutandam naturam ſim-
92 plicis legati pii in Beneficium Eccleſieſticum, ubi deficiat erectio, ut in ſpecie animadvertunt *Felin. conſ. 45. numer. 2. & 4. Corrad. in prax. benefic. lib. 1. cap. 2. num. 53. Card. De Luc. de jurepatr. diſc. 27. ſub n. 5.* ubi quòd non eſt incongruum, ut etiam in legatis piis Ordinarii authoritas adhibeatur in eis adjudican-
93 dis potius uni, quàm alteri; *Rot. deciſ. 101. num. 3. coram Dunozzet. jun. dec. 238. num. 3. part. 5. rec.*

Potiſſimè quia talis Inſtitutio non proceſſit ab Epiſcopo ſed à Vicario Generali, qui ſicuti nulla polleт Juriſdictione pro interponenda ſua auctoritate in erectione beneficii, ita multò minùs id facere valet præſuppoſitivè concedendo alicui inſtitutionem, niſi intercedat ſpecialis Epiſcopi facultas, ſive mandatum, ut in propoſito connotarunt *Fagnan. in c. non amplius, n. 80. de inſtit. Rot. coram Roxas, deciſ. 99. num. 9. 11. & 12. & deciſ. 121. num. 7. & in recen. deciſ. 555. n. 3. par. 3. deciſ. 430. num. 6. par. 9. deciſ. 331. num. 5. par. 15. & in Comen. Juriſpatronatus, 15. Martii 1715. §. Abſque eo quod, coram R. P. D. meo Cerro, & in Placentina Beneficii, 27. Martii præteriti, §. Finali, coram eodem.*

Ejuſdemque irrelevantiæ viſa eſt ſuſceptio Sacrorum Ordinum facta per Franciſcum de Larrea ad titulum
94 ſæpedictæ Capellaniæ. Retento namque indubitato illo principio, quòd, deficiente authoritate Ordinarii, hujuſmodi Capellaniæ numquam poſſunt aſſumere qualitatem, & naturam veri Beneficii Eccleſiaſtici, quæ ſolùm imprimi debet ab aſſenſu, & approbatione Epiſcopi, nulla conſiderabilis eſt repugnantia, quòd, donec Epiſcopi authoritas intercedat, illæ remaneant in
95 ſtatu ſimplicis legati Pii cum onere Miſſarum nec Beneficii Eccleſiaſtici nomen mereantur, & tamen ſint perpetuæ, & ad illarum titulum quis ordinari valeat, ſecundum ea, quæ dixit *Corrad. in prax. benef. dicto lib. 1. c. 2. num. 44. Gonzal. ad regul. 8. Cancellar. gloſſ. 5. num. 20. Pignatell. conſultat. Canonic. 4. num. 5. tom. 8. Cardin. De Luc. de donation. diſc. 21. num. 8. Rot. in Pampilonen. Capellaniæ, 25. Maji 1646. §. Verùm, & §. Secundam, coram Card. Corrado, & in dicta Hydruntina Capellaniæ apud De Luc. de jurepatr. in Muntiſſ. dec. 5. num. 17.*

Demum nullatenus officere compertum eſt, quòd vigore Conciliaris decreti ad arcendam memoriam paternæ incontinentiæ debeat repelli filius naturalis à conſequutione Beneficii in eadem Eccleſia, in qua Pater obtinuit etiam ſimplicem Capellaniam; cùm ſatis ſit,
96 quod hujuſmodi Capellaniæ conferantur ad vitam Recipientis, & habeant aliquid Spiritualitatis annexum; quo caſu illas recipiens dicitur Beneficia Eccleſiaſtica obtinere, & intitulatus eſt in Eccleſia, prout animadvertunt *Gratian. diſcept. forenſ. cap. 397. num. 48. & ſeqq. Pax Jordan. tom. 2. lib. 10. tit. 19. num. 59. cum pluribus ſeqq. Paſſerin. de election. Canonic. cap. 25. quæſt. 22. num. 248.* & in fortioribus terminis reſolvit *Sacra Congregatio Concilii in Oſtunen. Participationis, 15. Aprilis 1684. lib. decretor. 34. fol. 123.* ubi declaravit, quod filius naturalis Archidiaconi Cathedralis non poſſet admitti ad participationem Eleemoſynarum, quæ in eadem Eccleſia diſtribui ſolebant pro celebratione Miſſarum inter Sacerdotes, qui longiùs ſervitium Eccleſiæ præſtiterant; & in *Pampilonen. Indulti, 29. Novembris 1692. lib. decretor. 42. fol. 666. à tergo*, in qua Sacra Congregatio decrevit diſpoſitionem Conciliarem obſtare filio illegitimo, ne tanquam Capellanus amovibilis celebraret in Eccleſia, in qua ejus Pater naturalis erat Parochus: & demùm *in Marſicen., 25. Septembris 1694. lib. decretor. 44. fol. 480. à tergo*, ubi rejecta fuit inſtantia filii naturalis petentis declarari, quòd decretum Sacri Concilii ei non obſtaret, quin celebrare poſſet Miſſas, & recipere eleemoſynas pro eis dari ſolitas ex Maſſa communi in Eccleſia receptitia, in qua ejus Pater naturalis obtinuerat Officium Cantoratus, cui nulla erat annexa Præbenda.

Prædicti namque Authores loquuntur in terminis Capellaniarum, quæ fundatæ reperiuntur in Eccleſiis non numeratis, ſeu receptitiis, quas comprehendi tuentur ſub nomine Beneficii Eccleſiaſtici ob eam rationem, quia etiam ſi tales Capellani non vocentur ad communes tractatus cum Canonicis, nec habeant vocem in Capitulo, nec ſint de corpore Collegii: quia tamen percipiunt fructus Eccleſiæ ratione Juris Spiritualis, & participant de Maſſa communi, dicuntur verè Beneficiati, ut probat *Tondut. quæſt. & reſolut. benefic. par. 2. c. 1. §. 3. n. 3. tom. 1. Card. De Luc. de Canonic. diſc. 22. n. 5.* & latè tradunt idem *Gratian. d. cap. 397. à n. 68. ad n. 74. Pax Jordan. d. tom. 2. lib. 10. tit. 19. n. 29. cum ſeqq.* & ſub eamdem claſſem ſimilium Capellaniarum in Eccleſiis receptitiis cadit reſolutio Sac. Congregationis Concilii in *dicta Marſicen. 25. Septembris 1694.* in qua agebatur de Patre, qui in Eccleſia receptitia participaverat de Maſſa communi, tamquam Cantor. Unde inapplicabiles dignoſcebantur præſenti hypotheſi, in qua Pater naturalis Bartholomæi de Larrea ſolum poſſedit Capellaniam Laicalem numquam authoritate Ordinarii erectam in titulum Beneficii Eccleſiaſtici, quam non comprehendi ſub Conciliari decreto requirente, quòd Pater poſſederit aliquod Beneficium Eccleſiaſticum, firmant authoritates ſupra congeſtæ *in §. Abſque eo quòd.*

Cæteræ verò ejuſdem Sacræ Congregationis Concilii reſolutiones ſuperius adductæ remanent extraneæ à præſenti inſpectione. In illarum namque caſu dubitari non poterat, quòd Pater poſſediſſet in eadem Eccleſia Beneficium verè Eccleſiaſticum, quia in *Oſtunen. Participationis, 15. Aprilis 1684.* agebatur de filio Archidiaconi in eadem Eccleſia, & *in Pampilonen. Indulti, 29. Novembris 1692.* res erat de filiis Parochi.

Et ita Partibus utrimque informantibus, reſponſum fuit.

ADDITIO XXXIII.

Piſcien. Capellaniæ.

SUMMARIUM.

1 *Per præſentationem factam in tempore devoluto ad Ordinarium, qui prorogavit terminum ad præſentandum, nullum jus acquiritur in præjudicium Papæ.*

2 *In quibus terminis procedant Auctoritates contrariæ,* &c. n. 3. 4. & 5.

6 *Impetratio non dicitur odioſa, quoties fundatur in devolutione ob negligentiam Patronorum, ad differentiam caſus, quando fundatur in incapacitate, ſeu inhabilitate Poſſeſſoris.*

7 *Simplex Legatum pium non cadit ſub collationem, ac devolutionem.*

8 *In dubio de qualitate Beneficii Eccleſiaſtici, ultimus ſtatus eſt attendendus inter Proviſos.*

9 *Qui venit per obitum Proviſi ab Ordinario in ultimo ſtatu, tanquam de Beneficio, illius titulum approbare cenſetur.*

10 *Confeſſio plenè probat contra confitentem.*

11 *Et eximit Adverſarium ab ulteriori probatione.*

12 *Nec valet conſitens contra propriam confeſſionem, ac propriam factum audiri.*
13 *In Legatum pium non cadit Simonia.*
14 *Neque inſtitutio Ordinarii.*
15 *Et multò minùs prorogatio termini ad præſentandum.*
16 *Quando voluntas Fundatoris non eſt ita clara, ut omnem reſpuat interpretationem, recedendum non eſt ab ultimo ſtatu*, & n. 20.
17 *Quæ ſint requiſita Beneficii Eccleſiaſtici.*
18 *Teſtator inſtituendo ſimpliciter Capellaniam, inſtituere velle cenſetur Beneficium Eccleſiaſticum, etiamſi adhibitus non fuerit conſenſus Ordinarii; ad differentiam erectionis factæ in contractu inter vivos.*
19 *Concurrente preſertim obſervantia, quæ in dubio interpretatur Fundatoris voluntatem.*
21. *Quando Fundatoris intentio fuit inſtituendi Beneficium, ab ea non eſt recedendum.*
22 *Ubi non reſiſtit clara voluntas Fundatoris erectioni Beneficii, Ordinarius in quaſi poſſeſſione exiſtens conferendi, vel ad alterius præſentationem inſtituendi, jure ſuo privandus non eſt; ſed quæſtio pro futuris vacationibus ad petitorium reſervari debet.*
23 *Viſitationes Ordinarii non cadunt in Legata pia.*
24 *Perſona præſentata diverſa eſt à præſentante, & maxime ſi illa veniat ex jure diverſo.*
25 *Impedimentum, quod de facili removeri poteſt, vel à Judice ſperni, ad effectum impediendi devolutionem, non conſideratur.*
26 *Idem operatur, ne quis amittat, vel impedito tempus currat; non autem juris acquiſitionem.*
27 *Non facta in impetratione mentione litis, Gratia redditur ſubreptitia.*
28 *Clauſula* dummodo de tempore datæ non ſit alicui jus quæſitum, *præſervat Gratiam à vitio ſubreptionis ob non factam expreſſionem præſentationis, ſeu juris alterius.*
29 *Ita etiam clauſula* cujus litis ſtatus habeatur pro expreſſo *operatur litis in individuam mentionem.*
30 *Præſentatio extra tempus facta nullum jus tribuit.*
31 *Prorogatio termini ad præſentandum ab Ordinario conceſſa, præjudicare non valet facultati Pontificis, illum præveniendi in collatione jure devoluto.*
32 *Ex præſentatione facta intra legitima tempora jure proprio, acquiritur jus. Secus autem ubi præſentatio fiat in tempore prorogato, niſi etiam ſequatur inſtitutio, & redditur ratio*, & num. 33.
34 *Præſentatus impugnare non poteſt id, quod expreſſum fuit à Patrono, & eam ejus præſuppoſito illum præſentavit.*
35 *Ubi non agitur de præſcribenda qualitate Beneficii, ſed de juſtificatione illius, ſufficit ultimus ſtatus, abſque temporis decurſu, & quando.*
36. *Apud Capitulum Piſcien. reſidet jus conferendi Beneficia liberæ collationis; quò verò ad Beneficia de Jurepatronatus, illorum inſtitutio ſpectat ad Præpoſitum, ejuſque Vicarium, & affertur ratio*, & num. 37.
38 *Tribunal Nunciaturæ Florentiæ Juriſdictionem habet etiam in Cauſis Beneficialibus.*
39 *Inſtitutio non verificatur in Legato pio, in quo datur tantùm mandatum de immittendo.*
40 *Inſtitutio alia collatione non indiget, ſed ipſa, ſeu mandatum de inſtituendo pro collatione habetur.*
41 *Ad effectum imprimendi qualitatem Beneficii, non requiritur Edictum, neque etiam ad effectum acquirendi quaſi poſſeſſionem.*

EXequendæ videntur Literæ Apoſtolicæ R. D. Antonii Franciſci de Pagnis, Jure præventivo propter devolutionem ad Ordinarium conceſſæ, non obſtante duplici exceptione contra eos exadverſo propoſita.

Nam prima exceptio, quòd nempè præfatæ litteræ contineant clauſulam præſervativam Juris alteri acquiſiti, quæ operatur, ut cenſeatur præſervatum etiam illud Jus, quod per ſolam præſentationem acquiritur præſentato, veriſſima eſt; ſed non applicatur caſui noſtro; quia intelligitur illa de Jure acquiſito, vigore præſentationis factæ Jure Ordinario, non autem ex gratia Ordinarii prorogantis tempus ad præſentandum, quando nempè præſentatio facta extitit in tempore devoluto ad ipſum Ordinarium. Et ratio eſt, quia ſicuti Ordinarius non valet prorogare tempus Patrono ad præſentandum in præjudicium Papæ concurrere volentis cum eod. Ordinario jure devoluto; ita etiam non valuit, vigore præfatæ præſentationis factæ in tempore prorogato, abſque præventiva Inſtitutione aliquod Jus acquiri præſentato in præjudicium Apoſtolicæ collationis, quæ prævenit collationem ipſius Ordinarii, cùm in hoc poſteriori caſu jus non acquiratur præſentato, niſi per Inſtitutionem ante Apoſtolicam collationem, non autem per præſentationem in tempore nulliter prorogato, quia defectus poteſtatis prorogantis in præjudicium Papæ eſt, qui operatur, ut in iſtius præjudicium nullum cenſeatur jus per eam acquiſitum ante Inſtitutionem, ſicuti in puncto, recedendo *à deciſ. 74. par. 16. rec.* firmavit *Rota in deciſ. 13. par. 17. rec.* & bene diſtinguendo unum caſum ab altero, dixit ead. *Rot. in deciſ. 180. n. 9. 11. 13. & 20. verſ. non applicabilis, par. 18. rec.*

Quin turbet reſponſio exadverſo ſubtiliter data, quòd nempè præfata opinio intelligenda ſit in caſu, quando non conſtat de acceptatione præſentationis, ſeu quando non conſtat de præſentatione facta à majori parte, non autem quando conſtat de præſentatio- 2
ne facta ab unico Patrono, acceptata ab ipſo præſentato, nec non ab eodem Ordinario, juxta diſtinctionem traditam per *Adden. ad Bur. etun. deciſ. 651. n. 10. & Rota in deciſ. 665. n. 8. & 9 par. 18. tom. 2. recent.* aut demum quando inſtitutio impedita fuit 3
facto Colliticantis, cum impedimentum nequaquam debeat proficere iſtius Auctori.

Quia dictæ reſponſiones rectè procederent quando Patronus valuiſſet ſua poteſtate Ordinaria, & proprio jure præſentare, & in hoc ſenſu procedunt præfatæ auctoritates. At quando ipſæ in hoc caſu non valuit jure Ordinario præſentare, quia elapſum erat tempus ad præſentandum, minùſque jure delegato, ſcilicet prorogato, quia hoc fieri minimè poterat in præjudicium Papæ, tunc non eſt agendum de impedimento, ſed dumtaxat de facultate. Si etenim non habebat jure proprio in hoc caſu facultatem præſentandi in præjudicium Papæ, inanè prorſus videtur allegare aſſertum impedimentum.

Sibi enim imputare debet pars adverſa, cùm jure proprio in tempore non præſentaverit, ac maluerit tempus labi ad præſentandum ad effectum utendi jure delegato, ſeu prorogato ab Ordinario. Debebat ſiquidem ipſa ſtatim debito tempore præſentare, vel in tempore prorogato illicò procurare, ac obtinere Inſtitutionem jure devoluto, nè Papa præveniret, vel ab ipſomet Papa collationem eodem jure, ſicuti fecit Principalis noſter.

Illius ſiquidem negligentia non debet eſſe impedimenti Papæ præveniendi in collatione Ordinarium ad favorem Perſonæ ſibi benevisæ, ut cultui Divino quanto citiùs provideatur.

Agnovit difficultatem D. Exadverſo ſcribens, & propterea conatur demonſtrare, quòd nempè Principalis non ſit favorabiliter recipiendus, tanquam odioſus explicator, ſed inutiliter, quia impetrans jure devoluto beneficium vacans de jure, & de facto, non cenſetur odioſus expiſcator, quoties impetratio, ut hic; non fundatur in incapacitate, ſeu inhabilitate poſſeſſoris, ſed in devolutione ob neglientiam Patronorum; in puncto *Tondutus reſol. Benef. par. 2. cap. 3. ſ. 4. n. 18. fol. mihi 263.* ibi — *duplex eſt devolutionis, ſeù devolutariorum genus; primum eſt, de quo egimus hoc capite, quando Beneficium obtinetur jure devoluto propter negligentiam Patroni, vel Ordinarii collatoris, & hic modus non eſt odioſus; ſecundum verò devolutionis genus, quando ſit impetratio Beneficii propter incapacitatem, aut inhabilitatem Poſſeſſoris; & tales impetrantes, maximè in Gallia, Devolutarii, vel Certomodarii nuncupantur, & hi non ſolent audiri* — *& Rebuffus in praxi benef. tit. de devolut. n.* 107. ibi — *Impetrantibus jure devoluto aliàs, quàm per incapacitatem, quia hic modus eſt odioſus, alii verò modi non* — *& Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 44. n. 2. & Rota in Comen. Canonicatus, 11. Febr.*

Febr. 1704. *§. Nec urget*, *coram R. P. D. Scotto*, ibi --
*Nam cùm gratia Franciſci non fundetur ſuper nullitate pro-
viſionis D. Nuntii*, *de qua nullam ſecit mentionem*, *ſed in-
nitatur ſimplici reſervationi Menſis*, *hinc ead. non dicitur pi-
ſcatoria*, *& odioſa*, *ſed potius ſimplex proviſio tanquam de
reſervato*.

Exploſa ergò prima exceptione cum dicta qualita-
te odioſi Expiſcatoris, & deſcendendo ad ſecundam,
in eo fundatam, quòd nempè hic non agatur de Be-
neficio Eccleſiaſtico collativo, ſed dumtaxat de me-
ro Legato Pio, quod ſub collationem, ac devolutio-
7 nem non cadit, *per Rotam in Hydruntina Capellaniæ*,
10. *Martii* 1697. *coram R. P. D. dell'Olmo*; dicimus,
tanquam de Beneficio Eccleſiaſtico collativo, qui ta-
metſi non ſit attendendus, dum claré conſtat de vo-
luntate Fundatoris non erigendi Beneficium Eccleſia-
8 ſticum collativum, *at in d. Hydruntina*, *& aliis*, nihi-
lominus, quia hìc dubium eſt, an Teſtator voluerit
Legatum pium, ſeu potiùs Beneficium Eccleſiaſti-
cum, hinc non videtur recedendum à d. ultimo ſta-
tu, tanquam de Beneficio Eccleſieſtico, donec in pe-
titorio diſputetur inter Promotorem Fiſcalem, & Pa-
tronum, an re vera Fundator voluerit Beneficium
Eccleſiaſticum, ſeu potiùs Legatum pium, quia in-
ter proviſos non attenditur, niſi ultimus ſtatus, reje-
cta ad petitorium definitione veri ſtatus pro futuris
vacationibus; & hæc eſt concluſio, quæ apud Bene-
ficialiſtas, & Sac. Rotam Romanam nullum habet
principium difficultatis, uti videre eſt apud *Corradum
in praxi beneſ. lib. 1. cap. 2. num. 38. §. Interim* -- ibi
-- *interim tamen pro iſta praxi dicendum eſt*, *quod ubi cer-
ta præmiſſa non conſtat*, *an verè &c. Beneficium Eccle-
ſiaſticum exiſtat*, *quod potiſſimum evenire poſſet ex eo quòd
teſtamentum*, *ſeu alia ſcriptura &c. id nequeat demon-
ſtrare &c. erit tunc quidem prædictus ultimus ſtatus at-
tendendus*, *ita ut ſi reperiatur illud fuiſſe collatum in ti-
tulum Beneficii*, *ille attendendus*, *ut fuit dictum in una
Pacen. Capellaniæ &c. & ſemper in dubio*, *ſi apparet de
una collatione facta per Ordinarium*, *talis Capellania cen-
ſetur Beneficium* -- *Garzias de Beneſ. part. 5. cap. 2. n.* 113.
-- ibi -- *Rurſus*, *ſi apparet de una collatione*, *vel Inſtitutio-
ne Ordinarii*, *in dubio cenſetur Capellania Beneficium*,
nam in dubio ultimus ſtatus Beneficii attenditur -- & me-
liùs *in num* 116. *in fine* -- ibi *licet Capellania non ſit
collativa*, *tamen ſi ex conſenſu Patronorum expreſſo*, *vel
tacito*, *vel ex negligentia efficiatur collativa*, *& poſtea
interim vacare contigerit*, *licet opponatur*, *quòd non ſit col-
lativa*, *ultimus ſtatus eſt conſiderandus in proviſione illius*
-- *Creſcent. deciſ.* 12. *per tot. de probat.* & latiſſimè
Meriin. deciſ. 301. *à num.* 50. *§. Sed* -- ibi -- *Sed quid-
quid ſit de præmiſſis*, *ſufficit Gaſpari*, *quòd modò non agi-
tur inter ipſos Collatores*, *nec ſuper ſtatu principaliter Ca-
pellaniæ*, *vel illius ſtatus mutatione*, *ſed agitur tantùm
inter proviſos*. *Unde ad ſubſtinendam proviſionem ipſius
Gaſparis*, *ſufficit ultimus ſtatus*, *qui eſt collativus*; *&
proviſus non eſt amovendus*, *etiam ſi poſtea detegatur*,
hanc Capellaniam non eſſe Beneficium, *neque collatio in-
fringitur*, *aut retractatur ex ſuperveniente probatione veræ
qualitatis &c.* ubi reſpondetur *num.* 14. *cum ſeqq.* con-
trariis auctoritatibus *& deciſ.* 521. *per tot.* & præcipuè
num. 2. -- ibi -- *& dum agitur inter proviſos*, *non autem
inter Collatores*, *& principaliter non agitur ſuper ſtatu*,
ſed de jure proviſi, *ſufficit ultimus ſtatus ad ſubſtinendam
hanc collationem*, *quidquid ſit in ſequentibus vacationibus*,
*quatenus detegeretur hoc Eremitorium eſſe ſimplicem Ca-
pellaniam*, *non autem Beneficium collativum*, *quia inte-
rim ſufficit quaſi poſſeſſio reſultans ex ultimo ſtatu &c.* &
Rot. in deciſ. 329. *ſub. num.* 4. *§. Quod*, *& num.* 5.
part. 18. *tom.* 1. -- ibi -- *quatenus tamen ſupereſſet ali-
qua dubietas dicebant DD. hanc ipſam ſufficere pro ſubſti-
nenda gratia Tonelli*; *quia quoties non eſt clarum funda-
tionis Inſtrumentum &c. ſufficit impetranti docere de ul-
timo ſtatu &c.* & in ipſius confirmatoria, *deciſ.* 411.
num. 13. *&* 14. *part.* 18. *tom.* 2. *rec.* -- ibi -- *Hæc
autem*, *etſi aliquod dubium pati poſſent*, *ad hunc effectum
ſufficere DD. dicebant*, *ut dici nequeat conſtare de claro
tenore fundationis excluſivo Beneficii Eccleſiaſtici*, *quia
ſecluſis Inſtrumento fundationis*, *re judicata*, *vel partis
confeſſione*, *attenditur ultimus ſtatus collativus pro ſubſti-
nenda gratia Tonelli &c. ad quem effectum non ſufficit
Inſtrumentum fundationis*, *quod in jure*, *vel in facto non
eſt adeò clarum*, *ut nullam pro Beneficio Eccleſiaſtico interpe-
tretionem recipiat*.

De ultimo autem ſtatu tanquam de Beneficio Eccle-
ſiaſtico collativo, non eſt hæſitandum, quia reſultat
ex collatione facta in ultimo ſtatu, effectum ſortita, &
ex confeſſione D. exadverſo ſcribentis in d. ſua elabora-
ta Informatione.

Tranſit in evidentiam præfatus ultimus ſtatus cum
dicta qualitate Beneficii Eccleſiaſtici, quia dum D.
Adverſarius venit hodie per obitum ultimi proviſi,
tanquam de Beneficio Eccleſiaſtico, & ampliùs tan-
quam præſentatus ad Beneficium Eccleſiaſticum, pe-
tit ab Ordinario inſtitui, -- ibi -- *tanquam Patronus*,
& in poſſeſſione juris præſentandi ad ſimplex Beneficium,
ſeu Capellaniam ſub titulo St. Crucifixi - & -- ibi -- *in
vacatione d. Beneficii*, *ſeu Capellaniæ &c.* & -- ibi -- *qui
fuit immediatus Rector dicti Beneficii &c.* & -- ibi -- *pe-
tit inſtitui*, *& inſtat per D. V. R. inſtitui eundem Com-
parentem de præfato Beneficio &c. & Bullas concedi*, *ju-
rans*, *quòd in præmiſſis*, *nulla interveniat labes ſimoniæ*,
ſeu alia illicita pactio -- hinc non poteſt amplius impu-
gnare validitatem dicti ultimi ſtatus, & qualitatem 9
Beneficii Eccleſiaſtici; tum quia, qui venit per obi-
tum proviſi ab Ordinario in ultimo ſtatu tanquam de
Beneficio, ſicuti fecit, & facit D. Adverſarius,
cenſetur illius titulum approbare, in puncto *Ubagus*,
deciſ. 30. *num.* 9 -- ibi -- *quia hoc eſſet redarguere ejus ti-
tulum*, *quem*, *veniendo ex vacatione per ejus obitum*,
approbare cenſetur -- *Emerix Jun. deciſ.* 573. *numer.* 18. *&
deciſ.* 593. *in fine*, *Bichius deciſ.* 312. *nu.* 20. *verſ.* 7. *quia
agitur*, *d. deciſ.* 351. *num.* 25. *& Rota deciſ.* 186. *numer.*
7. *part.* 6. *& deciſ.* 99. *num.* 17. *part.* 10. Tum etiam,
quia illi obſtat ſuprad. propria confeſſio, & propri- 10
um factum, nempè præſentatio coram Ordinario, ut
inſtituatur; quæ plenè probant contra confitentem,
& ſupradicto modo agentem, *Rota deciſ.* 758. *num.* 1.
part. 3. & eximunt Principalem noſtrum ab ulteriori 11
probatione; *Angelus de Conf. lib.* 1. *quæſt.* 1. *art.* 2. *Poſth.
de manut. obſerv.* 19. *num.* 13. *Rota deciſ.* 68. *num.* 1.
part. 8. *rec.* & operatur, ut nullatenus valeat D. Ad- 12
verſarius contra propriam confeſſionem, & proprium
factum audiri; *ad Text. in l. Cum præjudicium, Cod. de libe-
rali cauſa*; potiſſimè, quia Patronus recurſum habuit ad
Ordinarium anno 1671. pro confirmatione Donationis
juris præſentandi, & in præſenti vacatione pro pro-
rogatione temporis ad præſentandum, nè intraret de-
volutio; & D. Adverſarius pro inſtitutione, prævio
juramento, quòd nempe in controverſo Beneficio nul-
la intercеſſerit Simoniæ labes, qui ſiquidem petit, ac
obtinet confirmationem donationis, prorogationem tem-
poris ad præſentandum, nec non inſtitui tanquam præ-
ſentatus ad Beneficium ab Ordinario, & ampliùs jurat,
nullam interveniſſe Simoniæ Labem; quemadmodum
fecit quoque ſuprad. Patronus, confirmat exiſtentiam
Beneficii Eccleſiaſtici collativi ad excluſionem Lega-
ti pii, quia dumtaxat in Beneficio Eccleſiaſtico ca-
dit ratio Simoniæ, confirmationis Donationis juris
præſentandi, promulgationis temporis ad præſentan-
dum, & inſtitutionis, non autem in Legato pio, in
quo non cadit Simonia; *Gonzalez ſuper regula* 8. *gloſ.*
5. *num.* 25. nec Inſtitutio Ordinarii; *Gonzalez d. Gloſ.* 13
5. *num.* 35. *Amoſtaz. de cauſis piis*, *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 2.
Garzias de beneſ. part. 1. *cap.* 2. *num.* 102. *cum aliis addu-* 14
ctis in d. Hydruntina, *§. Neque obſtat &c.* & multò minùs
prorogatio ad præſentandum propter defectum facul- 15
tatis in Ordinario conferendi Legatum pium jure de-
voluto, ut in *d. Hydruntina exadverſo allegata*.

Quòd autem Teſtatoris voluntas non ſit ita clara,
ut nullam pro Beneficio Eccleſiaſtico interpretationem
recipiat, quod ſufficit, ut non ſit recedendum ab ul-
timo ſtatu; *Rota deciſ.* 329. *num.* 5. *& deciſ.* 411. *num.* 16
54. *part.* 18. *rec.* evidenter patet, quia Fundator Be-
neficium non erexit ipſo vivente, ſed illud erigi man-
davit in Teſtamento poſt obitum his verbis, ibi -- *E
preſo il poſſeſſo*, *fatto l'inventario*, *venduto li mobili*, *e
dato effetto al retratto di quelli*, *ordinare un' Offiziatura*,
o Cappellania nella Pieve di San Pietro del Borgo, *alla
quale Offiziatura deva eleggera il Capellano*, *che dovrà
offiziare*, *ec.* & ibi -- *aſpetti tal voce di eleggere il Sa-
cerdote*, & ibi -- *qual Sacerdote non poſſa conſeguire det-
ta Offiziatura*, *ec. ſe non ſia ordinato in ſacris*, *ec. o non
al-*

altrimenti, ec. & ibi -- *e tutti li Sacerdoti per i tempi ſaranno eletti a tal Offiziatura, o Cappellania, ſiano obligati celebrare, e far celebrare in perpetuo*, ec. *tre Meſſe la Settimana*, ec. & in §. *Non poſſa* ibi *non poſſa in modo alcuno d. Cappellano vendere*, ec. *ſotto pena della privazione del Benefizio, o Cappellania*, ec. & in §. *Per ſe*, ibi -- *ſia privo della detta Capellania*, ec. & ibi -- *etiam privo del Beneficio*, ec. & in §. *Ogni anno*. ibi -- *ſia tenuto detto Cappellano far celebrare*, ec. *in perpetuo*, ec. Qui ſiquidem in Teſtamento ordinat erectionem Capellaniæ, ſeu Beneficii, jubet præſentari Sacerdotem, Miſſas celebrare, ac Dotem in perpetuum conſtituit; tunc ſine dubio cenſetur voluiſſe Beneficium Eccleſiaſticum, cùm ita ſint propria requiſita Beneficii Eccleſiaſtici in Teſtamento ordinati; in puncto *Pamphil. dec.* 396. *num.* 5. & ita etiam in dubio venit pronunciandum, licèt in dicto Teſtamento non fuerit adhibitus Ordinarii conſenſus ad diſtinctionem erectionis factæ in contractu inter vivos abſque eo quemadmodum reddendo rationem firmant Beneficialiſtæ omnes, & præſertim *Garzias de Benef. par.* 1. *cap.* 2. *num.* 109. ibi -- *Id verum eſt in Capellaniis inſtitutis in ultima voluntate, in quibus non ſolet intervenire auctoritas, & erectio Ordinarii, niſi poſt mortem Teſtatoris, quando effectum ſunt habituræ, & Teſtator inſtituendo Capellaniam, ſimpliciter videtur velle inſtituere Beneficium Eccleſiaſticum, niſi aliud conſtet* -- *Panimoll. deciſ.* 21. *num.* 13. ibi -- *nam Teſtator ſimpliciter inſtituendo Capellaniam nulla facta mentione, ſeu non requiſita auctoritate Epiſcopi cenſetur inſtituere voluiſſe Beneficium Eccleſiaſticum, præcipuè in Capellaniis inſtitutis in ultima voluntate, in quibus non videtur excluſa Auctoritas Ordinarii, & erectio ab eodem facienda, dum tantùm exigatur, & intervenire ſoleat poſt mortem Teſtatoris, quando effectum ſunt habituræ, ad differentiam Capellaniæ inſtitutæ inter vivos, requiſito Ordinario, &c. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 11. & *Caſtropal. de Benef. tract.* 13. *diſp.* 1. *punct.* 6. *numer.* 3.

Idemque juſtificat ſucceſſiva obſervantia agendi modo præmiſſo, quæ interpretatur dictam Teſtatoris voluntatem, & reputatur omnium interpretationum regina, quando ſupradictus intellectus aliquam pateretur dubietatem, *ad text. in l. minime*, & *l. Si de interpretatione*, *ff. de legib.* tametſi nobis ſuperabundet,
20 quòd materia ſit dubia, ut non ſit recedendum ab ultimo ſtatu juxtà punctuales *deciſ.* 329. *num.* 5. & 411. *n.* 14. *part.* 18. *rec.*

Nec quidquam facit nuncupatio Officiaturæ aliquando in Teſtamento facta, quando eſt ordinata ad finem habendi Beneficium, illamque pluries appellavit Capellaniam, ſeu Beneficium; quando enim intentio Teſtatoris fuit faciendi Beneficium benè deſumpta ex ſupradictis verbis expreſſivis etiam Beneficii, & Capellaniæ, nec non ex dicta obſervantia, &
21 onere Miſſarum, tunc ab ea nullatenus eſt recedendum, quemadmodum in puncto probat *Lara de anniverſ. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 42. ibi -- *Et licèt quandoque quis nominet memoriam Miſſarum Capellaniam, utrumque poſſit comprehendi, & Capellaniam, & Anniverſarium, in eo ſenſu accipiendum eſt vocabulum, in quem magis principalis verborum conceptio operatur, & ad quem intentio principaliter dirigitur*; *Abb. Panormitan. conſ.* 15. *num.* 1. *part.* 1. &c. *Si ergo ex verbis Teſtatoris colligitur, quòd eius intentio fuit faciendi Anniverſarium Miſſarum, nil refert, quòd uſus fuerit nomine Capellaniæ per ſupradicta; nec ſunt verba ejus capienda, ut impugnetur ejus voluntas, & judicium, ſi tamen manifeſtè non conſtiterit, quòd Teſtator voluerit Anniverſarium celebrari, intelligendum eſt de Capellania, & vi verbi* &c. & *quia mens Teſtatoris talis præſumitur, qualis verba demonſtrant*, &c. & *quia quod eſt in nomine, præſumitur in re.*

Non obſtat defectus erectionis factæ auctoritate Ordinaria, à qua Beneficium ſuum eſſe unicè conſequitur, quia hodie quæſtio non eſt inter Patronum, & Ordinarium ſuper qualitate, ſeu exiſtentia Beneficii, in quibus terminis neceſſaria foret erectio modo ſupradicto, ſed eſt inter Proviſos, inter quos, omiſſa vera qualitate Beneficii, non attenditur, niſi ultimus ſtatus tanquam de Beneficio Eccleſiaſtico, reſervata definitione contrarii ſtatus ipſi Ordinario, & Patrono pro futuris collationibus, ut ſupra probavi cum dd. punctualiſſimis deciſionibus *Merlini*, & *aliis ſupra allegat. in* §. *Exploſa*.

Quid dicendum foret, quando re vera Teſtatoris voluntas reſiſteret erectioni Beneficii, juxta caſum auctoritatum in contrarium allegatarum? nam tunc non eſt dubium, quòd ultimus ſtatus non eſt atten- 22
dendus, quia proprietas in continenti probata abſorberet ultimum ſtatum. At ubi de hujuſmodi reſiſtentia non conſtat, tunc ultimus ſtatus, tanquam de Beneficio, unà cum ſupradicto modo operandi, adhibito in hoc Beneficio, & maximè cum d. Partis, & Patroni confeſſione facit præſumere iſtius erectionem, ac operatur, ut omnino ſit attendendus pro adjudicatione Beneficii, quodque Ordinarius, & in iſtius locum Papa non ſit privandus jure inſtituendi, ſeu conferendi tanquam de Beneficio, remittendo cauſæ deciſionem in petitorio pro futuris vacationibus; in puncto *Gonzal. ſuper regul.* 8. *gloſſ.* 5. *numer.* 51. ibi -- *hoc tamen intelligendum arbitror, quando Ordinarius eſſet in quaſi poſſeſſione conferendi, vel ad alterius præſentationem inſtituendi, nam tunc ratione poſſeſſionis præſumitur Beneficium eccleſiaſticum cum debita ſolemnitate creatum*, &c. cum plurib. ſeqq. & *Garzias de benef. par.* 1. *cap.* 2. *n.* 113.

Ipſa ſiquidem inſtitutio in ultimo ſtatu, ac donationis Juriſpatronatus confirmatio vim, quatenus opus ſit, erectionis habent ad effectum, de quo agitur, juxta auctoritates ſupra allegat. in §. *Exploſa*, vel ſaltem præſumere faciunt illud eſſe in ſtatu collativo, juxta mox allegatas Auctoritates, *Gonzal.* & *Gar-* 23
zias, & maxime ſi adſtipulantur Ordinariæ viſitationes, quæ non cadunt in Legatis piis, juxta opinionem *Gonzal. ſuper regul.* 8. *gloſſ.* 5. *num.* 35. & *Pariſ. conſ.* 34. *n.* 9. 11. 31. 40. 41. *lib.* 4. & *in dd. deciſionibus Merlini*.

Jo. Baptiſta Maurus,
In Rom. Curia Adv.

P I S C I E N.

Beneficii, ſeu Capellaniæ.

REverendiſſimæ Pater. Subſiſtunt deducta in mea Informatione, & propterea crederem exequendas eſſe literas Apoſtolicas R. D. de Pagnis Principalis noſtri, non obſtantibus exadverſo deductis.

Non inquam obſtat primum; quòd nempè Principalis noſter fuerit cauſa impedimenti, ne Jus perfectum præſervabile per literas Apoſtolicas D. Adverſario acquireretur, quia hoc non regit in facto; & quatenus regeret, nullius eſſet relevantiæ in jure ad effectum acquiſitionis juris, in odium, & præjudicium impedientis. Non enim regit in facto, quia ut mihi ſupponitur conſtantiſſimè, in proceſſu nulla legitur oppoſitio, ſeu contradictio facta à D. de Pagnis; ſique hoc primum aſſumptum videtur ad partes ponendum. Et licèt ibi legatur ſcriptura exceptionis facta pro parte D. Caroli Antonii de Bartolinis, aſſerti Compatroni, & Auctoris noſtri Principalis ſuper ſuo prætenſo Jurepatronatus, non tamen eſt præfati D. de Pagnis ſupra Inſtitutione, cùm Perſona præſentata ſit diverſa à Perſona præſentante; & maximè quando illa venit hodie ex jure diverſo, nempe Pontificio, ex notatis per *Gonz. ſuper reg.* 8. *gloſſ.* 6. *n.* 128. & 129.

Verum quando etiam regeret in facto, non rele- 24
varet in jure: Tum quia impedimentum præſtitum, ne D. Adverſarius inſtitueretur, non fecit impedimentum de facto violentum, ſed civile exceptionum datarum inſtantiæ D. Adverſarii ſuper pertinentia Patronali, quod non meretur allegari, non ſolùm, quia illo ſpreto poterat per Judicem ad inſtitutionem Partis deveniri, verùm etiam, quia poterat ab ipſa Parte per diligentias removeri, illicò exhibendo juſtificationem ſui juris, excluſivam juris alterius. U- 25
bi ſiquidem de facili impedimentum removeri poteſt, vel à Judice ſperni, tunc ad effectum impediendi devolutionem, nullatenus attenditur, nec nomen meretur impedimenti, in puncto *Lotter. de re benef. lib.* 2. *queſt.*

queſt. 24. *numer.* 23. *Seraphin. deciſ.* 1206. *numer.*
2. *& per tot. & Rota in deciſ.* 104. *numer.* 3. *part.*
prima diſc.

Tum etiam quia non valet argumentum; fuit im-
peditus, ergo jus acquiſivit in præjudicium Papæ.
26 Impedimentum ſiquidem operatur, ne quis amittat,
vel ne impedito tempus currat; non autem juris ac-
quiſitionem; ad inſtar bonæ fidei, de qua in *deciſ.*
1361. *num.* 5. *coram Seraph.*

Minùs obſtat ſecundùm (ſequendo ordinem do-
ctæ reſponſionis D. mei I. I. S.) quod nempè D.
de Pagnis tacuerit in ſua gratia præſentationem jam ſe-
quutam, & acceptatam per D. Adverſarium in tem-
pore habili; nempe in tempore prorogato ab Or-
dinario Collatore, necnon litem coram eodem Ordina-
rio Collatore vertentem, quòd gratiam reddit ſu-
27 brepticiam, cùm alienum ſit à mente Papæ præjudi-
candi juri, alteri ex præſentatione, vel ea lite acquiſi-
to, ex firmatis in dicta reſponſione, §. *Verùm*,
& §. *Clarius*,

Quia clauſula, *dummodo de tempore Datæ præſentium*
non ſit alieni jus quæſitum, appoſita in noſtra gratia,
iſtam præſervat à vitio ſubreptionis ob non expreſ-
28 ſionem præſentationis, ſeu juris alterius, in puncto
Felinus, in cap. in noſtra, numer. 32. *in trigeſimo ſe-*
xto coram Rano, verſ. dummodo non ſit alteri jus quæ-
ſitum, de reſcriptis, & cap. ſuper literis, numer. 11.
eod. tit. Vivian. de Jurepatr. lib. 13. *cap.* 8. *numer.* 78.
Gonz. ſuper reg. 8. *gloſſ.* 15. §. *Primo, num.* 67. *Sel-*
va de benef. par. 3. *cap.* 11. *num.* 103. *Moſcobr. in ſua*
Praxi habendi concurſum, præludio 7. *dub.* 21. *n.* 154.
Marta de clauſ. clauſ. 35. *num.* 12. *par.* 1. *Barboſ. de clau-*
ſulis, clauſ. 44. *numer.* 14. *Rota in una Colonien. Ca-*
nonicatus, penes Garz. de benef. par. 10. *cap.* 5. *num.*
74. *poſt medium, verſ. & inſuper adeſt alia clauſula,*
Dummodo, prout etiam clauſula, *cujus litis ſtatus ha-*
29 *beatur pro expreſſo* in eadem gratia pariter appoſita,
quæ operatur individuam mentionem d. litis, perin-
de ac ſi totus illius ſtatus fuiſſet expreſſus; *Ludoviſ.*
deciſ. 2. *numer.* 6. *&* 7. *Mantica, dec.* 213. *num.* 8.
Coccin. deciſ. 263. *num.* 7. *Barboſ. de clauſ. clauſ.* 77. *num.*
5. *& Rota in Ferrarien. Capellaniæ*, 10. *Maii* 1694. §. *fin.*
coram Urſino.

Tertium verò, quòd nempe Papa per conceſſio-
nem noſtræ gratiæ non intellexerit præjudicare juri
acquiſito D. Adverſario ex præſentatione, cùm inſtan-
tia pro inſtitutione, recte procederet, eſſetque ad-
miſſibile in præſentatione facta jure proprio, in tem-
pore dato à jure Patrono ad præſentandum, quia per
ſolam præſentationem factam in tempore, jure pro-
30 prio jus acquiritur. At res ita non ſe habet in præ-
ſentatione facta extra tempus, quia præſentatio ex-
tra tempus facta nullum jus tribuit, *Rota in dec.* 13.
n. 1. *cum ibi allegatis, par.* 17.

Non obſtat prætenſa prorogatio, conceſſa ad præ-
ſentandum, quia quidquid ſit de ſubſiſtentia dictæ pro-
rogationis, hoc unum certum eſt, quod nempe illa non
31 valuit concedi in præjudicium facultatis Papæ præ-
veniendi Ordinarium Collatorem in collatione jure
devoluto, *juxta conſtantem opinionem Rotæ, de qua in de-*
ciſ. 13. *numer.* 4. 5. *&* 6. *cum ibi allegatis, par.* 17.
cujus lectura ad intentum ſuperabundat, & admiſſe
etiam *Rota in deciſ.* 180. *numer.* 16. *&* 20. *part.* 18.
recent.

Si ergo in præjudicium Papæ, qui contulit Prin-
cipali noſtro beneficium, non ſubſtinetetur, fruſtra al-
legatur. Et per eamdem rationem non meretur attendi
ſubalterna reſponſio, videlicet, quòd fuerit jus D.
Adverſario acquiſitum ex præſentatione cum inſtantia
pro Inſtitutione ante datam noſtræ gratiæ, quoties
dicta prorogatio in præjudicium Papæ non ſuſtinetur.
In hac ſiquidem materia diſtinguendum videtur inter
præſentationem factam intra legitima tempora jure
proprio, & præſentationem factam in tempore proro-
gato jure alieno, nempe jure prorogantis. In primo
quippe caſu admitto jus acquiri, ſecus in ſecundo,
niſi etiam præcedat Inſtitutio. Et ratio differentiæ
eſt, quia in primo caſu jus acquiritur ex perſona Pa-
troni legitimè præſentantis, juxta juris diſpoſitionem,
32 quæ illi tribuit hoc jus. In ſecundò verò caſu non
acquiritur niſi ex perſona Prorogantis, quæ niſi con-
ſummet actum per Inſtitutionem, non impedit, quin
interim Papa valeat Ordinarium prævenire, ac con-
ferre in præjudicium dicti præſentati; quia reſpectu
Papæ dicta præſentatio tanquam facta extra tempus,
non habetur in conſideratione, ut optimè diſtin-
guendo unum caſum ab altero, firmavit *Rota in dec.* 53.
per. tot. par. 17. *rec.*

In caſu ſiquidem dictæ deciſionis, vigore proroga-
tionis præceſſerat formalis præſentatio coram Ordina-
rio Collatore facta 18. Januarii, & ampliùs ſubſe-
quuta fuerat Inſtitutio 26. ejuſdem. At quia hoc me- 33
dio tempore inter præſentationem, & Inſtitutionem,
nempe 22. Januarii Papa contulerat, uti videre eſt
in dec. 74. *in principio, par.* 16. Rota recedendo *à d.*
dec. 74. firmante per præſentationem fuiſſe jus acqui-
ſitum præſentato ante Apoſtolicam collationem, fuit
in ſenſu; quòd nempe non potuerit in hoc caſu jus
acquiri, niſi per Inſtitutionem, ea aſſignata ratione,
quia prorogatio, cujus vigore facta fuit præſentatio,
non poterat ſubſtineri in præjudicium Papæ, uti vide-
re eſt *in dicta celebri dec.* 13. *per. tot par.* 17. quæ reſ-
pondet prætenſo juri acquiſito ex præſentatione, ſic
etiam diſtinguendo, manifeſtè probat itidem *Rota in*
dec. 180. *numer.* 16. & præſertim *numer.* 20. *par.* 18.
ubi reſpondendo *dictæ Deciſioni* 13.° *par.* 17. ſic ait,
ibi — *& in ſpecie diſtinguit Rota in dicta Lunen. &c.*
in contrarium allegata, non applicabilis in reliquis caſui
noſtro, quia in caſu illius deciſionis Papa prævenerat In-
ſtitutionem Ordinarii.

Sicque dum habemus caſum particulariter deciſum
cum diſtinctione in præfatis, Deciſionibus, & exad-
verſo nulla allegatur auctoritas, quæ contrarium defi-
niat, & non fuerit revocata: hinc jure, meritoque
non debemus recedere à dd. punctualibus Deciſioni-
bus, nec immorandum in concluſione, quod nempe
præſentatio facta in tempore prorogato eundem pa-
riat effectum, ac ſi facta fuiſſet intra legitima tem-
pora, quoties prorogatio non potuit concedi in præ-
judicium Papæ, & non potuit per eam jus acqui-
ri, niſi ſequuta Inſtitutione, ut ſupra probavi,
quidquid dicendum ſit in præjudicium ejuſdem Ordi-
narii.

Agnovit tandem difficultatem D. exadverſo Scri-
bens, & propterea recurrendo ad quartum objectum
conatur demonſtrare, non verſari in Legato pio, in
quo non cadit ratio devolutionis, ſed inutiliter, quia
verba Teſtamenti ſuadent Fundatorem voluiſſe Be-
neficium, ultimus ſtatus collativus, tamquam de Be-
neficio id pariter comprobat, & denique præſentatio
Adverſarii facta à Patrono cum inſtantia ejuſdem Ad-
verſarii coram Ordinario pro inſtitutione, tamquam
de Beneficio Eccleſiaſtico collativo, & aliis deductis
in mea Informatione, §. *De ultimo ſtatu, cum ſeqq.* aſ-
ſumptum noſtrum ponit in tuto. Quocirca dum habe-
mus mentem Fundatoris, ultimum ſtatum, & Partis
confeſſionem, tanquam de Beneficio Eccleſiaſtico col-
lativo, non debemus aliud in hoc Judicio executio-
nis literarum inter proviſos inquirere, quia partis con-
feſſio ſuperat omne genus probationum; ultimus ſta-
tus ſuperabundat pro ſuſtinenda collatione tamquam de
Beneficio, quia facit præſumere, quod iſtud fuerit au-
ctoritate ordinaria ſpiritualizatum; & voluntas Fun-
datoris non adverſatur, dum ſtat pro Beneficio, &
non pro Legato pio, ut latius probavi in alia mea
Informatione à §. *Exploſa*, ubi allegavi punctuales au-
ctoritates in his præciſis terminis, quæ hodie veniunt
attendendæ, dum non conſtat de contraria voluntate
Fundatoris, quæ abſorbeat ultimum ſtatum, nec ex-
adverſo allegatur auctoritas, quæ contrarium defi-
niat; & interpretatio exadverſo data noſtris punctua-
libus auctoritatibus, non ſubſiſtit, ut ex lectura clarè
reſultat.

Immo ſola præſentatio D. Adverſarii facta ab aſſ.
Patrono cùm præſuppoſito exiſtentiæ beneficii ſupera-
bundat, ut modò iſtam non valeat ille impugnare, in
puncto *Ubald. dec.* 865. *num.* 3. ibi *Quia fuit reſpon-* 34
ſum præterquamquòd d. erectio fuit approbata à Martino
præſentando &c. Alfonſum &c. unde non videtur poſſe idem
Alfonſus hodie impugnare dictam erectionem, cùm ejus præ-
ſuppoſito ipſe fuit præſentatus à Patrono.

Nec in præſenti neceſſarium eſt, quòd nempe ol-

timus ſtatus ſit ſpatio quadraginta annorum præſcri-
ptus, quia hic non agitur de præſcribenda qualitate Be-
neficii, non impugnata iſtius exiſtentia, ut puta quan-
do prætenderetur Beneficium per prius regulare, eſſe
35 juxta ultimum ſtatum ſæculare, in quibus terminis ne-
ceſſarii forent quadraginta anni pro valida præſcriptio-
ne, & mutatione ſtatus beneficii de regulari in ſæ-
culare, juxta caſum contrariarum auctoritatum, ſed
agitur de juſtificatione impreſſionis qualitatis beneficii,
abſque alia mutatione; pro qua præſumenda ſuperа-
bundat ultimus ſtatus, abſque alio temporis decur-
ſu, quando, prout in præſenti, Teſtatoris voluntas
non reſiſtit, ſed favet, juxta punctualiſſimas auctori-
tates in dicta mea Informatione allegatas, *d. §. Exploſa*.
Quòd autem Teſtatoris voluntas ordinando erectio-
nem Officiaturæ, ſeu Capellaniæ intellexerit ordina-
re Beneficium, patet ex illis verbis relatis in dicta
mea Informatione, *§. Quòd autem &c.* & ſignanter
ex illis verbis, ibi -- *ſotto pena della privazione del be-
neficio* -- & ibi -- *etiam privo del Beneſizio, ec.* & ex
qualitate oneris, nam Teſtator non dixit *ſotto pena
della privazione del Legato pio*, ſed *del Beneficio*, quod
ad evidentiam oſtendit voluiſſe Beneficium, & non
Legatum pium; quia ſi voluiſſet Legatum pium, &
non Beneficium, id expreſſiſſet, ut patet ad ſen-
ſum.

Hanc quoque veritatem incontrovertibilem mani-
bus palpavit D. exadverſo Scribens; & propterea de-
monſtrandò, quòd nempe jus conferendi unice reſideat
in Capitulo Piſcienſi ex deductis in *deciſ. 300. par.
12. & dec. 44 par. 13. rec.* inferre prætendit Inſti-
tutionem factam à D. Vicario in ultimo ſtatu non eſſe
attendendam, niſi in qualitate Legati pii, ſed inuti-
liter, quia licèt jus conferendi Beneficia liberæ col-
lationis reſideat in Capitulo, non tamen ita ſe ha-
36 bet in Beneficiis de Jurepatronatus, quorum Inſtitutio
non competit, niſi Rever. D. Præpoſito, qui eſt Ordi-
narius Piſcien. iſtiuſque Vicario, utì videre eſt in aliis
Cauſis Piſcien. *& ſignanter in deciſ 803. n. 4. §. Unde,
par. prima*, & *deciſ. 798. par. 4. div. & deciſ. 128.
num. 1. & 2. par. 11. rec. & dec. 90. in princ. coram
Ubaldo*, recognoſci poteſt ex actis Curiæ. In Benefi-
ciis ſiquidem liberæ collationis, vel Juriſpatronatus
37 ejuſdem Ordinarii exercetur actus gratiæ, in Benefi-
ciis verò Juriſpatronatus Laicorum non poteſt exer-
ceri, niſi actus Juſtitiæ, qui non convenit, niſi ipſi
Præpoſito inibi Juriſdictionem ordinariam exercenti,
juxta mox allegatas Deciſiones, & praxim Curiæ,
ac tradita in puncto per *Vivianum de Jurepatr. lib. 12.
c. 2. a. 3.* ſic etiam determinatum habemus *per. Sac.
Conc. Trid. ſeſſ. 14. de refor. cap. 13.* & decrevit no-
viſſime *Sac. Congregatio Concilii in una Firmana contra
Capitulum S. Mariæ in via lata Urbis*, non obſtante,
quòd Jus Inſtituendi haberet ex fundatione, quia
Concilium ita mandat, ut ex lectura.

Cætera tanquam ſublata in mea Informatione,
non indigent reſponſione, & Recurſus ad Tribunal
Nunciaturæ, prout etiam verbum *Inſtituere*, ac defe-
ctus Edicti non merentur allegari, quia dictus Re-
curſus habitus fuit ad alium effectum, nihilque con-
cludit pro parte adverſa, & dictum Tribunal habet
38 juriſdictionem in hujuſmodi cauſis; *Gonzal. ſuper regu-
la 8. §. 2. probem. num. 62. in additione, Garz. de beneſ.
par. 6. cap. 3. num. 86. & Rota dec. 156. num. 5. par.
2. rec.* & in ſpecie Nunciaturæ Florentiæ *in altera
Cauſa Piſcien. Merlin. dec. 35. §. Nam verſ. Nuntio
Apoſtolico Florentiæ*. Verbum vero *Inſtituere* uſurpatur jux-
ta ſubjectam materiam; nam ſi agatur de Confirma-
tione electionis accipitur pro confirmatione, ſi verò
de præſentatione, ſumitur pro vera Inſtitutione, ca-
39 dente in Beneficio de Jurepatronatus; & nunquam ve-
rificatur in Legato pio, in quo datur tantùm man-
datum de immittendo, non autem Inſtitutio, quæ alia
40 collatione non indiget, quia ipſa inſtitutio, ſeu manda-
tum de inſtituendo pro collatione habetur; *Vivian. d. lib.
12. cap. 1.* Et demum defectus Edicti in ultimo ſtatu,
quatenus verificetur, non relevaret, quia ad effectum
imprimendi qualitatem Beneficii in Beneficio ordina-
41 to à Fundatore non requiritur Edictum; quinimmò
nec etiam ad effectum acquirendi quaſi poſſeſſionem,
ex plenè firmatis per *Garz. de beneſ. par. 5. cap. 5.
n. 104. & Rota cor. Peutinger. dec. 317. num. 24. &
25. & poſt Vivian. de Jurepatron. dec. 86. n. 18. & Rot.
in Mediolanen. Capell. 27. Junii 1703. §. Addito, coram
R. P. D. Decano Rotæ*. Quare &c.

Jo. Baptiſta Maurus in Rom. Curia Advoc.

ADDITIO XXXIV.

Piſtorien. & Praten. Juriſdictionis.

DUBIA.

I. *An ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis ſub die 2. Octobris anni 1721. quoad approbationem Laudi in caſu, &c. -- Et quatenus recedendum.*

II. *An, in qua parte, & quomodò Laudum approbandum, & reſpectivè reformandum ſit in caſu, &c.*

III. *An examen Teſtium, exequatia diſpenſationum, & reliqua, quæ concernant Cauſas Matrimoniales quoad Loca, & perſonas, de quibus agitur, ſpectent ad Curiam Epiſcopalem Piſtorien. privativè quoad Curiam Epiſcopalem Praten. vel potius contra in caſu, &c.*

IV. *An Cauſæ ſuper Quarta Funeralium, & Decimarum quoad eadem Loca, & perſonas ſpectent privativè ad dict. Curiam Piſtorien. ſive potius Praten. in caſu, &c.*

V. *An Cauſæ ſuper punitione Concubinariorum, & delinquentium in rebus Fidei, & ſimilium, prout etiam ſuper illorum excommunicatione, & reſpectivè reconciliatione quoad eadem Loca, & perſonas, ſpectent privativè ad eamdem Curiam Piſtorien. ſive potiùs Praten. in caſu, &c.*

VI. *An approbatio Confeſſariorum pro audiendis Confeſſionibus in prædictis Locis, de quibus agitur, ſpectet potiùs ad Epiſcopum, uti Epiſcopum Piſtorien. ſive uti Epiſcopum Praten. in caſu, &c.*

VII. *An Ordinatio Clericorum in prædictis Locis, de quibus agitur, degen. ſpectet ad Epiſcopum, uti Epiſcopum Piſtorien. vel potius uti Epiſcopum Praten. in caſu, &c.*

SUMMARIUM.

1 *Tota facti ſeries exponitur, unà cum tenore laudi, ab Epiſcopo Piſtorienſi, tamquam Arbitro inter Capitulares Piſtorienſes, & Capitulares Pratenſes prolati, n. & ſeqq.*

12 *Ante erectionem Oppidi Prati in Civitatem, ejuſque Eccleſiæ Collegiatæ in Cathedralem, Oppidum ipſum, & Loca, extra mœnia exiſtentia, erant in Diœceſi, & de Diœceſi Piſtorienſi.*

Itaut antiquus Præpoſitus nullam omninò Juriſdictionem in populum haberet, ibidem.

Epiſcopus intra terminos ſuæ Diœceſis Juriſdictionem exercere contentus eſſe debet, ibidem.

13 *Materia diſmembrationis, cùm ſit odioſa, expreſſum requirit privilegium.*

Neque extenditur niſi ad loca, quæ in conceſſione comprehenſa ſunt, ibidem.

14 *Oppidi appellatione, quando veniant, vel non ſuburbia, eidem adjacentia, & n. 30.*

Quid propriè ſignificet nomen iſtud Oppidi ibidem.

Quæ ſit indoles, & natura pronominis ipſe, ibidem.

15 *In erectione novi Epiſcopatus, neceſſaria eſt deſignatio limitum Diœceſis, & quare.*

Nomen Civitatis de Jure diverſificat à Diœceſi, ibidem.

16 *Pro declaratione Gratiæ, à Principe conceſſæ, valde deferendum eſt teſtimonio perſonæ qualificatæ, quæ negotium ipſum tractavit, & n. 17.*

18 *Item interpretationem recipit à tenore ſupplicationis.*

Unde conceſſum cenſetur quantum poſtulatum fuit, ibidem.

19 *Propria confeſſio ex facto reſultans ſuperat omne aliud probationis genus.*

20 Ob-

20 *Obſervantia longæva, & uniformis, in materia, juriſdictionali, plurimi facienda eſt, imò omnem removet difficultatem.*

21 *Actus, deſtituti titulo, etiam colorato, & putativo, apti non ſunt ad præſcribendum.*

Vel quando è converſo reſiſtit initio præſcriptionis titulus clarus, ibidem.

Vel etiamſi deficiat bona fides, ibidem.

Actus magis qualificati, & Juris aſſiſtentiam habentes prævalere debent actibus contrariis, ibidem.

22 *Ad proprium Epiſcopum, & non ad alium de Jure pertinet omnimoda Juriſdictio in qualibet ſuæ Diœceſis parte, & in populum ibi commorantem.*

Nec unus Epiſcopus debet Juriſdictionem alterius uſurpare, ibidem.

23 *Non repugnat, quòd Parochi unius Diœceſis Curam Animarum, & actus Parochiales exerceant, quoad populum in alterius Epiſcopi Diœceſi commorantem.*

24 *Epiſcopus omnem Juriſdictionem, & ſuperioritatem habet ſuper populum, ſibi concreditum.*

25 *Nullus Parochus, licèt alias exemptus, poteſt Curam Animarum exercere, abſque præcedenti approbatione ejus Epiſcopi, cujus eſt populus.*

26 *Quando una, eademque Parochia extenditur ad plurium Diœceſum fines, tenetur Parochus approbationem recipere, & ſeſe ſubjicere Juriſdictioni utriuſque Epiſcopi, & n. 30. in fin. & 80.*

27 *Prællatæ propoſitionis afferuntur exempla.*

28 *Confutatur votum, in hac controverſia editum à Card. Sperello.*

29 *Una, eademque perſona, ratione diverſi muneris, ac diverſis reſpectibus, non repugnat, quòd plures agnoſcat Superiores.*

Eodem modo, quo idem locus, reſpectu diverſarum rerum, duobus ſubjicitur Epiſcopis, ibidem.

30 *Epiſcopi habent Juriſdictionem in Eccleſias, ac perſonas Regularium exemptas, quoad Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem, & quare.*

31 *Ab exemptione Eccleſiæ, & perſonarum, eidem inſervientium, inferri nequit ad exemptionem ratione Curæ Animarum.*

32 *Epiſcopus Feſulanus Juriſdictionem habet in totum populum Sanctæ Mariæ in Campo, licèt Eccleſia iſta ſitu ſit in Civitate Florentiæ, & affertur ratio.*

33 *Ad præſcribendam Juriſdictionem, non ſufficit lapſus temporis, niſi etiam probetur negligentia in illa exercenda.*

34 *Pro dirimendis litigiis inter Diœceſim Piſtorienſem, & Diœceſim Pratenſem, proponitur vel aſſignatio populi, extra Civitatem prati degentis, Parochis Diœceſis Piſtorienſis; vel deputato Capellanorum pro Curam Animarum, in aliquo ex Oratoriis ejuſdem Piſtorienſis Diœceſis.*

35 *Quod eſt extra terminum terminatum, intra ipſum includi non poteſt.*

36 *Monſtruoſum eſſet, quòd in uno eodemque loco dum adeſſent Capita, duoque Prælati cum Juriſdictione inſolidum.*

37 *Contra certam mali Juris ſcientiam obſervantia attendenda non eſt.*

In actibus, à cauſa univerſali dependentibus, ſpectatur potiùs ipſa cauſa, quàm aliquorum actuum exercitium, ibidem.

38 *Locus, in diſmembratione Territorii non aſſignatus, relictus cenſetur alteri Ordinario.*

39 *Ubi concurrit eadem ratio, idem quoque Jus ſtatuendum eſt.*

42 *Conceſſa Juriſdictione in populum circa ea, quæ Curam Animarum reſpiciunt, in omnibus aliis remanet ille ſubjectus Juriſdictioni ſui Epiſcopi.*

43 *Cauſæ Matrimoniales debent privativè cognoſci ab Epiſcopo, cujus eſt populus.*

Idem dicitur de exequutione diſpenſationum Matrimonialium, ibidem.

Et de diſpenſatione à denunciationibus faciendis, ibidem.

Actor ſequi debet forum rei.

45 *Facultas puniendi delicta privativè ſpectat ad Epiſcopum illius Diœceſis, in qua delinquentes commorantur.*

46 *Ad Epiſcopum, ordinariam Juriſdictionem habentem in populum, ſibi ſubjectum, pariter ſpectat licentias concedere pro audiendis Confeſſionibus.*

47 *Sicuti etiam facultas conferendi Ordines, & Literas dimiſſoriales concedendi.*

49 *Oppidum, nunc Civitas Prati, nec origine, nec privilegio, nec etiam præſcriptione fuit unquam in ſtatu nullius Diœceſis, neque unquam Territorium habuit ſeparatum, & n. 72.*

55 *Flumen Biſentii Diœceſim Piſtorienſem à Florentina dividit.*

58 *Oſtenditur, non currere paritatem inter Arborem, ramos extendentem in alienum fundum, & Parochiam, membra habentem in aliena Diœceſi.*

59 *Interdicta Civitate, Caſtro, vel Villa, veniunt etiam Suburbia, & quare, & n. 74.*

63 *Nemini permiſſum eſt contra propriam confeſſionem venire.*

65 *Suburbiorum appellatione quæ propriè veniant.*

66 *Aſſignato Oppido pro Diœceſi, Juriſdictio novi Epiſcopi reſtringitur intra ipſum Oppidum.*

73 *Materia diſmembrationis eſt odioſa.*

In qua proinde nomen Oppidi non comprehendit Suburbia, ibidem.

75 *In exemptione, conceſſa à Sac. Memor. Innocent. IV. & Pii II. Eccleſiæ Pratenſi, quæ veniant.*

77 *Jus inſtituendi ad Parochiales competere poteſt, præſertim ante Concilium Tridentinum, etiam Prælatis inferioribus.*

78 *Ad quid reſtrictum ſit privilegium, conceſſum à S. M. Alex. III. Prepoſito, & Capitulo Praten. circa Capellam Sancti Jacobi.*

79 *Urbanus III. Innocentius III. & Honorius pariter III. ad viam Juris reduxerunt omnia privilegia, ab aliis Summis Pontificibus conceſſa Eccleſiæ Pratenſi.*

81 *Prælato inferiori exempto competit benedictio ſimplex novæ Eccleſiæ, & ſimilia, abſque eo quod indigeat licentia Epiſcopi.*

82 *Afferuntur Viſitationes, aliique actus Juriſdictionales, ab Epiſcopis Piſtorienſibus exerciti in Territorio Pratenſi, & in ipſo Oppido Prati, ante ejus erectionem in Epiſcopatum, remiſſivè.*

83 *Itemque alii actus Juriſdictionales, & Viſitationes, ab Epiſcopo cum Canonicis Piſtorienſibus peractæ ſub oculis ipſius Capituli Pratenſis.*

84 *Reſolutio Sacræ Congregationis Concilii in hac cauſa.*

85 *Comendatur D. Columbinus Baſſi, olim Epiſcopus Piſtorien. & Praten.*

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

SUſpenſa, & indeciſa reperitur in hac Sac. Congregatione tum approbatio, reformatioque Laudi aliàs inter Capitulares Piſtorienſes Principales, & Capitulares Pratenſes Adverſarios à Reverendiſſimo Epiſcopo promulgati, de quo in primo, & ſecundo præinſerto Dubio, tum etiam Juriſdictio alterutrius Capituli quoad exercitium ſingulorum actuum juriſdictionalium, de quibus in reliquis itidem præinſertis Dobiis jam pridem coram R. P. D. Secretario concordatis. Quamobrem, ut Emioentiſſimi Patres leventur opere reaſſumendi veteres ſcripturas, & tamen omnia controverſiarum capita decidere facilè poſſint, operæ pretium eſt totam facti ſeriem paulo altiùs repetere, moxque ad ſingulorum Dubiorum examen deſcendere. 1

Pratum, inſigne Oppidum Etruriæ, intra fines Piſtorienſis Diœceſis ab immemorabili conſtructum reperiebatur, teſte *Fagnano, in capit. cum ab Eccleſiarum. ex n. 13. de Offic. Ordin.* ſed anno 1653. ſan.me. Innocentius X. ad preces glorioſæ memoriæ Ferdinaodi II. Magni Etruriæ Ducis erexit in Cathedralem ipſi Eccleſiæ Piſtorienſi æquè principaliter unitam, eidemque ſic in Cathedralem erectæ aſſignavit pro Ci- 2

vitate , Diæceſi *ipſum Oppidum Prati* , Homines , Habitatores , & Incolas pro populo , & Vaſſallos pro Vaſſallis .

3 Vix annus à die hujuſce Erectionis effluxerat , cùm Capitulares Prateuſes Adverſarii contendere cæperunt, quòd nomiue *Oppidi* , *&* *Civitatis* Continerentur Suburbia , quòdque proinde Diæceſis novi Epiſcopatus Pratenſis ſeſe extra Mænia ad quinque ſuburbanas Parochias protendere poſſet ; ſed datis per Secretariam Status Magni Ducis literis ad Marchionem Riccardum , qui tamquam Orator præfati Sereniſſimi Ferdinandi apud Sanctam Sedem id negotii perſecerat, ut hac ex parte mentem Summi Pontificis pateſaceret ; idem ſub die 8. menſis Martii anno 1655. reſpondit -- *La mente dell' iſteſſo Papa fu , che le cinque Chieſe preteſe dalli Prateſi reſtaſſero nella Dioceſi di Piſtoja , e non di Prato , al quale ſi aſſegnaſſe per Dioceſi , quanto conteneva il cerchio delle Mura SOLAMENTE , e tutto il reſto rimaneſſe à Piſtoja* , ſemperque clariùs concluſit -- *In ſomma ſempre ſi è da tutti camminato quà con ſuppoſto , che colle Mura di Prato ſi terminaſſe la ſua Dioceſi , ec. ed io pure mi ricordo , che il Papa diſſe , che voleva levare tutte le liti , che poteſſero naſcere tra queſte due Dioceſi , col mettervi termini tanto reali , quanto erano le loro Mura* .

4 Quapropter certior hac de re factus Sereniſſimus Ferdinandus , necnon memor , quòd etiam cum publicis Deputatis Pratenſibus conventum priùs amicabiliter fuerat -- *Che per Dioceſi di quel Veſcovado ſe gli aſſegnaſſe la Città di Prato , rimanendo tutto il di fuori alla Giuriſdizione di Piſtoja* . Ipſemet die 5. menſis Julii ejuſdem anni 1655. ſcripſit ad R. P. D. Gerinum utriuſque Eccleſiæ tunc Epiſcopum , ut turbas ex adverſo excitatas componeret , prout re vera compoſitæ ſtatim fuerunt per formalem Capituli Pratenſis renunciationem , cujus vigore prædictæ quinque ſuburbanæ Parochiæ ſub Diæceſi Piſtorienſi remanſerunt .

5 Hac extincta controverſia , altera non abſimilis paulò poſt ſuboriri viſa fuit ; etenim , cum Parochia Cathedralis præfatæ Civitatis Prati ſe extendens ultra Mœnia per tria ferè milliaria numeret extra Civitatem Animas circiter 1250. necnon Parochiæ Sanctiſſimæ Trinitatis , & S. Marci habeant & ipſæ plures Animas extra Mœnia , Capitulum Adverſarium cupiens ſuper populo tribus hiſce Parochiis ſubiecto aliquam paulatim acquirere Juriſdictionem , exquiſivit ſuper hoc puncto Votum clar. mem. Card. Sperelli , tunc in Urbe Advocati , qui quidem cenſuit , quòd Capitulum Adverſarium , Sede Vacante , aliquam exercere poſſet Juriſdictionem ſuper eodem populo , in iis tamen , quæ pertinent ad exercitium Curæ Parochialis exiſtentis intra Mœnia Civitatis , & non in aliis ; & eo modo quo Epiſcopus in Eccleſias exemptas , & Parochiales Regularium ſe ingerit viſitando , corrigendo , & jus dicendo in iis tantùm , quæ ad Curam , & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent , votumque clauſit verbis illis -- *Imò , exceptis iis , quæ pertinent ad Curam Animarum , populus degens extra Mœnia , tamquam de Piſtorienſi Diæceſi in delictis , & ſimilibus , & in Foro & in actis Judicialibus non eſſe exemptas à Juriſdictione ſui Diæceſani* .

6 Verumtamen hæc omnia ſine aliqua determinata firmitate permanſerunt ad annum uſque 1719. quo Domini Adverſarii , reaſſumpta hac diſputatione , examinare contemporaneè voluerunt , an ipſi aliquam exercere poſſent Juriſdictionem , vel ſuper Oratoriis , quæ propè Civitatis Mœnia ſita ſunt , vel ſuper exigua illa Territorii parte , quæ ultra Flumen Biſentium Eccleſiam habet S. Mariæ de Pietate PP. Carmelitarum Excalceatorum ; cùmque valde opportunum viſum fuerit haſce omnes differentias amicabiliter per viam compromiſſi dirimere , hinc de licentia hujuſce Sac. Congregationis ſub die 8. Martii ejuſdem anni 1719. benignè conceſſa , omnes in perſonam hodierni Reverendiſſimi Epiſcopi compromiſſæ fuerunt , ut convenit inter partes .

7 Prodiit tandem Laudum in ſequelam compromiſſi , atque in illius primo capite firmatum fuit -- *Omne Territorium , ſeu Loca , etiam Suburbia nuncupata , ſita extra Civitatem Prati etiam circa murorum ambitum , & muris ipſis cohærentia uſque ad Flumen Biſentii , etiam exiſtentia intra fines Parochiarum Cathedralis Prati , nec non Sanctiſſimæ Trinitatis , & S. Marci eſſe in Diæceſi & de Diæceſi Piſtorienſi , excepta Cura Animarum , & Sacramentorum adminiſtratione , & locis , prout infra . Populumque ibi degentem ſubditum eſſe Epiſcopo Piſtorienſi , muroſque Civitatis Prati quoad loca , & Territorium prædictum uſque ad Flumen Biſentii fuiſſe , & eſſe terminos , ſeu fines ſeparantes Diæceſim & Epiſcopatum Praten. & Diæceſim , & Epiſcopatum Piſtorien. ac propterea in ipſis Locis , & Territorio , utpote ſpectan. ad Diæceſim & Epiſcopatum Piſtorien. non licuiſſe , neque licere Epiſcopo Praten. vel ejus Vicario , & , Sede Vacante , Vicario Capitulari , ullos exercere actus , neque privatæ Juriſdictionis , neque voluntariæ , neque contentioſæ* .

8 In ſecundo capite declaratum fuit -- *populum , & Loca extra muros Civitatis Prati degen. & exiſtentia intra fines Parochiarum Cathedralis Prati , Sanctiſſimæ Trinitatis , & S. Marci intra Pratum poſitarum , quamvis in Diæceſi , & de Diæceſi Piſtorien. nihilominus quoad Curam Animarum , & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectaſſe , & pertinuiſſe , ſpectare , & pertinere ad ſuos reſpectivè Parochos , &c. ipſumque populum earumdem Parochiarum , quoad ipſam Curam Animarum , & Sacramentorum adminiſtrationem tantùm , conſequutivè ad Parochos ſubeſſe Epiſcopo Praten. & Parochos in Cura Animarum , & Sacramentorum adminiſtratione delinquentes ; etiam quoad ipſum populum , ab Epiſcopo Praten. puniri , & corrigi debere* .

9 Et in tertio tandem Capite laudatum fuit -- *Capitulum , & Epiſcopum Praten. quoad Territorium ſitum ultra Flumen Biſentium verſus Diæceſim Florentinam , prout quoad Oratorium S. Rochi , & quoad collationem Beneficii fundati in Oratorio S. Hieronymi extra Muros , fore , & eſſe à petitis per Capitulum Piſtorien. definitivè abſolvendum , &c.*

10 Cumque idem Laudum hoc modo conceptum , tranſmiſſum de more fuiſſet ad hanc S. Congregationem unà cùm voto , placuit utrique Capitulo non modo ſuper illius approbatione in genere , ſed etiam ſpecificè ſuper declaratione nonnullorum actuum in præ inſertis Dubiis poſtea comprehenſorum inſiſtere . At in Congregatione die 2. Octobris anni 1721. reſcriptum fuit -- *Laudum eſſe approbandum ; & quoad petitam declarationem recurratur in caſibus particularibus* -- atque ita DD. principales Laudum , quantumvis Juribus propriæ Eccleſiæ evidenter præjudiciale , acceptare coacti fuerunt .

11 Poſt hæc omnia Capitulares Pratenſes Adverſarii denuò petere nuper cæperunt , ut hæc S. Congregatio ſpeciatim declararet , quomodo regulanda foret Juriſdictio in populum dictarum trium Parochialium , Cathedralis , SS. Trinitatis , & Sancti Marci quoad certas cauſas , & certos actus , ſuper quibus requiſita priùs fuit ſolita Reverendiſſimi Epiſcopi relatio , ac deinde concordata fuerunt quinque poſteriora Dubia ſub initium hujuſce noſtri Reſtrictus appoſita . Verum deſcripta cauſa in conſueto folio cum prædictis Dubiis pro Congregatione diei 9. menſis Junii 1725. compertoque præfatum Laudum omnimodam non poſſe mereri approbationem , dilata fuit eorum reſolutio , prodiitque reſcriptum -- *Proponatur Cauſa ſuper approbatione Laudi* -- Atque in ejuſdem reſcripti ſequelam concordata fuerunt coram R. P. D. Secretario alia duo Dubia primo loco in fronte Reſtrictus impreſſa , quæ in hodierna Congregatione unà cum reliquis contemporaneè decidenda proponuntur . Quamobrem Eminentiſſimis PP. obſequentiſſime ſupplicamus pro favorabili omnium reſolutione , & , manifeſta id exigente juſtitia , voti compotes effici poſſe certo certius ſperamus .

12 Remque ordiendo à primo recenſiti Laudi capite , hoc quidem juſtiſſimum eſſe videtur in ea parte in qua declarat *Omne Territorium , ſeu loca , etiam Suburbia nuncupata , ſita extra Civitatem Prati , etiam circa murorum ambitum , & muris ipſis cohærentia uſque ad ad Flumen Biſentii , etiam exiſtentia intra fines Parochiarum Cathedralis Pratenſis nec non Sanctiſſimæ Trinitatis , & Sancti Marci eſſe in Diæceſi & de Diæceſi Piſtorienſis muroſque Civitatis Prati quoad loca , & Territorium prædictum uſq; ad Flumen Biſentii , fuiſſe , & eſſe* ter-

Digitized by Google

terminos, ſeu fines ſeparantes Diœceſim, & Epiſcopatuum Praten. à Diœceſi, & Epiſcopatu Piſtorien. Etenim, cùm, antequam ſanctæ memor. Innocentius X. Oppidum Prati in Civitatem, ejuſque Eccleſiam Collegiatam in Cathedralem erexiſſet, non ſolùm loca prædicta exiſtentia extra mœnia præfati Oppidi, ejuſque Suburbia, ſed etiam Oppidum ipſum eſſet in Diœceſi, & de Diœceſi Piſtorien. ut latè probant *Fagn. in cap. cum ab Eccleſiarum, à numer. 53. de offic. Ordin. Gratian. diſcept. 918. numer. 1. clar. memor. Card. Sperell. in ſuo vot. impreſſ. apud D. meum Scarfanton. ad Ceccoper. deciſ. 60. in princip. tom. 2.* & ipſemet *Scarfanton. ibid. numer.* 20. ita quidem, ut antiquus Præpoſitus Prati nullam omninò juriſdictionem haberet in populum, ut benè proſequuntur *Fagnan. in dict. capit. cùm ab Eccleſiarum, ex numer. 23. ad 25. Gratian. dict. diſcept. 918. numer.* 32. inde fit ut ejuſdem Eccleſiæ Pratenſis juriſdictio, quæ in ipſa ſui erectione in Cathedralem fines habuit limitatos, ac circumſcriptos Mœnibus ipſius Civitatis, ibi -- *pro Civitate, & Diœceſi ipſum Oppidum Prati, homines, habitatores, & Incolas pro populo, & Vaſſallos pro Vaſſallis, &c. concedimus, & aſſignamus*; ſeſe protendere nequeat ad controverſa Suburbia, homineſque ibi degentes, qui, cùm ſint extra Civitatis ambitum, remanſiſſe dicendi ſunt in Diœceſi Piſtorienſi, à qua per Bullam Innocentianam non fuerunt avulſi ad *Text. in cap. Conquerente; de offic. Ordin. cap. cum Epiſcopus, eod. tit. in 6. cap. Cum perſonæ, de privil. in 6. Barboſa de jur. Eccleſ. lib. 1. c. 11. §. 3. n. 108. Anton. de loc legal. c. 3. n. 243. Rot. poſt Tamb. de jur. Abb. dec. 64. n. 1. & 2. & dec. 71. n. 1. & in Leod. Juriſdict. 6. Decemb. 1726. §. Militat, cor. R. P. D. Cincio.*

23 Agitur enim de odioſiſſima diſmembrationis materia, quæ cùm ſuaptè natura ſpeciale requirat expreſſiſſimum privilegium; *Extravagan. ad Apoſtolatus, de conceſſ. præbend. Ancharan. in capit. poſtulaſti, numer. 125. de for. competen. Rot. in Baren. Juriſdictionis 26. Aprilis 1694. §. Neque juris, coram bonæ memor. Urſino, & in Nullius, ſeu Fulden. Juriſdictionis, ſuper bono jure, 1. Junii 1708. §. Altera, coram bonæ memor. Anſaldo*; nullam omninò patitur extenſionem ad alia loca, aut perſonas, quæ in conceſſione expreſſæ non ſunt, ſed ea dumtaxat comprehendit, quæ literaliter, oculiſque corporeis ibi leguntur, ut concorditer firmant *Ancharan. in dicto capit. poſtulaſti, ſub. numer. 45. de foro compet. Fagnan. in cap. cum contingat, numer. 23. & 26. eod. tit. Antonell. de loco legal. libr. primo, capit. 4. numer. 3. Rota in Gerunden. Juriſdictionis ſuper commiſſione Curæ, & actibus, 23. Februarii 1714. §. Nihil efficiunt, coram Eminentiſſimo Falconerio, in Mileten. Juriſdictionis, 27. Januarii 1716. §. 17. coram eodem, & in Burgen. Juriſdictionis S. Joannis ſuper Territorio ſeparato, 21. Junii 1726. §. Finul. cor. bon. mem. Cerro.*

24 Nihilque turbat, quòd appellatione Oppidi venire poſſint etiam Suburbia eidem adjacentia; quidquid enim dicendum foret in caſu, quo ageretur de materia favorabili, latamque recipiente interpretationem, id certe locum ſibi vindicare nequit in noſtra hypoteſi, in qua res eſt de antiquæ Diœceſis diſmembratione, quæ, uti materia ſtricta, & odioſa, nullatenus extendi poteſt, aut ampliari, ut præter auctoritates proximè allegatas monent *Fagnan. in capit. ſignificaſti, numer. 10. de offic. Archidiac. Lotter. de re Beneſic. lib. 1. quæſt. 24. numer. 96. & ſeq. Rota in recent. deciſ. 70. numer. 34. & ſeq. part. 13.* quæque proinde non patitur, ut nomen Oppidi in Bulla Innocentiana appoſitum ne latum quidem unguem porrigatur ultra propriam, germanamque ipſius ſignificationem, quæ nil aliud comprehendit, niſi quod murorum ambitu continetur, juxta *Text. in l. 2. ff. de verb. ſignific. ibiq. Alciat. in princ.* verbis illis -- *Urbis, &c. idem in Civitate, Caſtro, Villa, Oppido; nam hæ dictiones id propriè ſignificant, quod ambitu murorum continetur -- cap. ſi civitas, de ſentent. excomm. in 6. Gratian. diſcept. 217. numer. 1. Bonfin. in Bannim. general. Stat. Eccleſ. cap. 23. numer. 1. & 15. & cap. 76. numer 5.* ibi -- *de ſui natura non comprehenditur niſi id, quod murorum ambitu continetur -- Rota coram Coccino, deciſ. 218. numer. 2. & deciſ. 129. numer. 1. & in recent. deciſ. 429. numer. 18. part. 18.* Eoque magis, quia Summus Pontifex non jam ſimpliciter nominavit Oppidum Prati, ſed adjecit dictionem illam -- *ipſum* -- quæ cum ſit demonſtrativa ad oculum, & limitativa, reſtringit conceſſionem ad ipſa mœnia, murorumque circuitum; *Bald. conſult. 304. in fin. lib. 5. Surd. conſ. 53. num. 12. & deciſ. 210. nu. 18. & in rec. dec. 387. num. 30. part. 13.*

25 Præſertim verò, quia, cùm deſignatio limitum Diœceſis in erectione novi Epiſcopatus ſit omninò neceſſaria pro dirimendis inter finitimas Diœceſes controverſiis, *Fagnan. in cap. pernicioſam, numer. 33. & ſeq. de offic. Ordin. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 107. numer. 4. part. 3. Eminentiſſimus Petra ad Conſtitut. Apoſtol. tom. 2. fol. 220. numer. 36. Rota coram Peutingerio, deciſ. 12. numer. 5. & in Nullius, ſeu Fulden. Juriſdictionis, ſuper bono jure, 1. Junii 1708. §. 10. coram bon. memor. Anſaldo,* profectò ſi Summus Pontifex aſſignare voluiſſet Diœceſi Pratenſi controverſa Suburbia, haudquaquam deſignaſſet *pro Civitate, & Diœceſi ipſum Oppidum Prati*, nec ſtatuiſſet, ut, unum, & idem Oppidum *Civitatem, & Diœceſim* conſtitueret, ſed certo certiùs pro Civitate Oppidum; pro Diœceſi verò, ejuſque finibus aſſignaſſet Suburbia cùm de jure diverſa ſit Civitas à Diœceſi, ut videre eſt in *Clement. ne Romani, §. Sane, de elect. Abb. in cap. tua nobis, numer. 5. verſ. Quæro an Diœceſis, de offic. Vicar Rot. coram Cocciano, dec. 129. numer. 1.* & ad rem noſtram optimè animadvertunt *Card. Sperell. in dict. ſuo vot. impreſſ.* penès *Scarfanton. dec. 60. numer. 1. part. 1.* ibi -- *Cùm autem pro Civitate, & Diœceſi Pratenſi aſſignaverit ipſum Oppidum Prati, &c. manifeſtè patet, quòd Diœceſis, ambitus, geometricè reſtrictus eſt intra Mœnia, & ambitum ipſius Prati, nec ulterius ſe extendit* -- Idem *Scarfanton. ad Ceccoper. deciſ. 60. numer. 4. part. 2.* Maximè quia in Voto Reverendiſſimi Epiſcopi ad hanc Sacram Congregationem tranſmiſſo unà cum Laudo expreſſum habetur, quòd controverſa Suburbia tempore erectionis Prati in Cathedralem non aderant, utpotè longe priùs everſa, ac diruta; ideoque, ſi eadem per id tempus in rerum natura non erant, fruſtra quæritur, an novo Pratenſi Epiſcopatui fuerint attributa, ut, omiſſis generalibus, hanc circumſtantiam optimè perpendit *Scarfanton. ad Ceccoper. dict. deciſ. 60. numer. 5. tom. 2.*

26 Quæ quidem, licet clariſſima ſint, clariora tamen redduntur ob plures extrinſecas probationes deſumptas tum à mente ſan. mem. Innoc. X. gratiam erectionis concedentis, tum ab animo Sereniſſimi Ferdinandi II. Magni Etruriæ Ducis, eamdem gratiam poſtulantis, tum denique à facto ipſo Capituli Pratenſis Adverſarii; quæ plane omnia non innuunt, ſed apertè oſtendunt, & evincunt juriſdictionem Eccleſiæ Pratenſis extra ipſius Civitatis mœnia non protendi. Et profectò inſpiciendo mentem Summi Pontificis, eadem clarè directa dignoſcitur ad reſtringendam Diœceſim, Juriſdictionemque novi Epiſcopatus intra mœnia Civitatis Prati, ut patet ex Epiſtola Marchionis Riccardi tunc Oratoris Sereniſſimi Magni Ducis apud S. Sedem, cujus curæ, ac diligentiæ gratia iſthæc commiſſa fuerat expedienda, quique de mente Summi Pontificis ſibimet pandita à R. P. D. Fagnano certiorem fecit præfatum Sereniſſimum Ferdinandum verbis illis -- *Che la mente dell' iſteſſo Papa fu, che le cinque Chieſe preteſe dai Prateſi reſtaſſero nella Dioceſi di Piſtoia, e non di Prato, al quale ſi aſſegnaſſe per Dioceſi, quanto conteneva il Cerchio delle mura ſolamente, e tutto il reſto rimaneſſe à Piſtoja* -- addiditque ex ore proprio *Ed io pure mi ricordo, che il Papa diſſe, che voleva levare tutte le litti, che poteſſero naſcere tra queſte due Dioceſi, col metervi termini tanto reali, quanto erano le mura. In ſomma ſempre ſi è camminato con queſto ſuppoſto, che con le mura di Prato ſi terminaſſe la Dioceſi.*

27 Atque id ipſum pariter confirmatur ex Epiſtola à Jo. Baptiſta Mancini ſubalterno Miniſtro conſcripto ad prædictum Marchionem Riccardum Oratorem, in quo ſcribens affirmat, ſe hac de re egiſſe cum R. P. D. Fagnano, ab eodemque audiviſſe, quòd reſpectu Diœceſis aſſignandæ novo Epiſcopatui, conſtituendum ipſi erat ſolum Oppidum Prati ibi -- *Circa al ſecondo, dicono volergli dare per Dioceſi ſolamente la Terra di Prato, per non pregiudicare alli Veſcovi intereſſati in d. Territorio.* Nemo autem eſt, qui ignoret, quantum ſit de-

ſit deferendum declarationibus ab ipſomet Principe gratiam concedente factis, de quibus teſtimonium perbibent perſonæ adeo qualificatæ, quæ negotium ipſum tractaverunt, ut poſt plures relatos concordantes egregiè in puncto animadvertit *Scarſanton. ad Ceccoper. dicta dec. 60. num. 5. & 7. tom. 2.*

18 Si verò ũ tueamur animum Principis gratiam expoſcentis, ejus certè petitio nil aliud continebat, niſi, quòd pro novi Epiſcopatus Diæceſi eadem Civiras taxativè aſſignaretur; iia namque aſſeruit Sereniſſimus Ferdinandus II. in ejus Epiſtola, quam ſub die 5. Jul. 1655. pro componendis Pratenſium jactationibus conſcripſit ad R. P. D. Geeinum, utriuſque Eccleſiæ Piſtorienſis, ac Pratenſis Antiſtitem ibi -- *nel Trattato di ereggerſi la Prepoſitura di Prato in Cattedrale fu con i Deputati de' Prateſi eſpreſſamente ſtabilito, che per Diœceſi di quel Veſcovado ſe gli aſſegnaſſe la Città di Prato, rimanendo tutto il di fuori nella giuriſdizione di Piſtoja*. Quamobrem ſi vera, prout veriſſima eſt illa Juris noſtri regula, quòd gratia interpretationem recipit ab ipſo tenore precum ſupplicantis, ad *Tex. in cap. Inter dilectos §. Cæterùm*, ibique *Gloſſ. verb. petitionis, de fid. inſtrum.* illud neceſſariò ſequitur, quòd Summus Pontifex nil ultra Eccleſiæ Pratenſi conceſſerit, niſi, quod Sereniſſimus Magnus Etruriæ Dux ab ipſo poſtulabat, hoc eſt Diæceſim ſolo ambitu mnrorum ipſius Oppidi circumſcriptam; *Rota coram Cavaler. dec. 285. num. 8. coram Dunozzett. jun. dec. 604. num. 7. coram Emerix jun. dec. 1175. num.* 2. & in præciſis noſtræ quæſtionis terminis admonet *Scarſanton. ad Ceccoper. d. dec. 60. num. 5. tom. 2.*

19 Si denique reſpiciamus ad ipſiuſmet Capituli Adverſarii ſactum, hoc quidem clarius, efficaciuſque eſſe non poteſt; ipſi enim Capitulares ſub die 1. Februarii 1656. npſecundando meoti Sereniſſimi Magni Ducis in præfata Epiſtola, luculenter expreſſæ, ſolemniter ceſſerunt cuicumque prætenſo Juei, atque Juriſdictioni ſuper qniuque ruralibus Eccleſiis extra mœnia Civitatis Prati exiſtentibns; & quidem non alia de canſa, niſi quia tam ex prædictia Epiſtolis Marchionis Riccardi, & Joannis Baptiſtæ Mancini, qnàm etiam ex apertiſſima declaratione Sereniſſimi Magni Ducis Ferdinandi II. compertum clariſſimè fuit, Diæceſim Pratenſem ipſis Prati mœnibus concluſam, terminatamque remanſiſſe. Enim verò ſolemnis iſta Capieuli Adveeſarii confeſſio tanti roboris eſt, atque virtutis, ut, ſecluſis etiam tot, tantiſque recenſitis documentis, vel ſola ſufficeret pro ſubmovendo quocumque contrariæ inſtantiæ ſundamento, ut in terminis perpetuò firmavit *Rota*, *& præſertim in Theatina Monutentionis; 5. Junii 1719. §. Ulterius, coram Reverendiſſimo Criſpo; & 29. Januarii 1720. §. Similiter, cor. eodem, & in Nullius Terræ Pratulirum Juriſdictionis, 16. Junii 1724. §. Nec mirùm, coram Eminentiſſimo Falconerio.*

20 Nec tamen prætermittere poſſumus diuturnam obſervantiam clariſſimè reſultantem tum ex pluribus actibus Juriſdictionalibus, pluribuſque viſitationibus quorumdam Oratorioum in controverſis Suburbiis exiſtentium, factis ab Epiſcopis tanquam Ordinariis Piſtorienſibus, ſicuti teſtatur Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto unà cum laudo tunc tranſmiſſo in §. *Et maximè*; tum etiam ex pluribus Relationibus ad hanc Sac. Congregationem conſcriptis ab utriuſque Diæceſis Epiſcopis occaſione Viſitationis Sacrorum Liminum, in quibus ſempee declaratum fuit, quod Diæceſis Pratenſis non prætergrediebatur mœnia ejuſdem Civitatis, prout recenſet *Scarſanton. ad Ceccoper. dicta dec. 60. ſub. d. n.* 24. Quæ ſanè obſervantia adeò longæva, adeò uniformis, atque ſolemnis in hac Juriſdictionali materia plurimi facienda eſt, imò omnem omninò ſubmovet difficultatem, ut in propoſito admonet *Rota in Friſingen, Juris deputandi Curatos; 24. Martii 1713. in princ. coram bon. mem. Anſaldo, in Eyſteten. Juriſdictionis, ſuper bono jure, 27. Aprilis 1716. §. Quo verò, coram bon. mem. Foſcaro; & in Caven. Juriſdictionis ſuper bono jure, 1. Julii 1720. §. Quòd ſi aliquid, coram bon. mem. de Herrera.*

21 Nec verò univocis hiſce, atque continuatis actibus Juriſdictionalibus opponi poſſunt pauci quidam actus, qui exerciti contenduntur per Vicarios Generales Pratenſes in præfatis Suburbiis; hi namque apti nequaquam ſunt inducendæ legitimæ præſcriptioni, tum quia pars adverſa deſtituta eſt quocumque titulo etiam colorato, & putativo, ut notat *Scarſanton. ad Ceccoper dict. dec. 60. ex nu. 28. ad nu. 31.* tum quia cuicumque legitimæ Præſcriptionis initio reſiſtit clarus titulus promanans à prædicta Bulla Innocentiana taxativè deſignante Diæceſim Pratenſem intra ipſius Civitatis mœnia, contra quem præſcriptio non admittitur juxta immotam illam Juris regulam, de qua *Rota, coram bon. mem. Anſaldo dec. 31. num. 6. in Caputaquen. Juriſdictionis ſuper bono jure, 4. Maji 1708. §. Hujuſmodi, coram bon. mem. Caffarello, & in Burgen. Juris viſitandi de Brìbieſca, 11. Januarii 1715. §. Quo verò, coram bon. mem. Cerro*; tum demum, quia ejuſdem præſcriptionis progreſſui ſemper obſtitit defectus bonæ fidei, quæ ad hunc effectum eſt abſolute neceſſaria, quæque certo certiùs interrupta fuit tam à dicta ſolemni renunciatione quinque Eccleſiarum ſuburbanarum facta à Capitulo Adverſario anno 1656. quàm etiam à prædictis actibus Juriſdictionalibus paſſim exercitis ab Eccleſia Piſtorienſi in controverſis Suburbiis, & quidem ſcientibus, & videntibus ipſiſmet Capitularibus Adverſariis; è quorum gremio regulariter aſſumitur Parochus Eccleſiæ Cathedralis, cujus Parochiæ limites ad præfata Suburbia protenduntur, ut bene conſiderat *Scarſanton. ad Ceccoper. d. deciſ. 60. num. 32. par.* 2. Porrò iſtiuſmodi actus juriſdictionales geſti ab Eccleſia Piſtorienſi, cùm ſint magis qnalificati, juriſque aſſiſtentia fuffulti, meritò præferendi ſunt actibus contrariis, tametſi iſti forent numero plures, quamvis revera longè pauciores ſint, ut in ſubjecta materia disertè firmat *Rota*, *coram Emerix Jun. deciſ. 398. num. 17. in recent. dec. 604. num. 15. par. 19. in Caven. Juriſdictionis ſuper bono jure, 23. Junii 1721. §. Sed ulteriùs, coram bon. mem. de Herrera*; & in hac eadem controverſia egregiè advertit Reverendiſſimus Epiſcopus in dicto ſuo voto, *§. Et maximè, & Scarſanton. ad Ceccoper. d. dec. 60. num. 32. par. 2.*

Atque hinc, velut ex neceſſario antecedenti, ſequitur, quòd ſolidiſſimis innititur fundamentis idem Laudum quoad alteram primi capitis partem, qua firmatur, *populum ibi* (hoc eſt extra mœnia) *degentem, ſubjectum eſſe Epiſcopo Piſtorienſi, ac propterea in ipſis Locis, & Territorio, utpote ſpectan. ad Diœceſim & Epiſcopatum Piſtorienſem, non licuiſſe, neque licere Epiſcopo Praten. vel ejus Vicario, & Sede Vacante, Vicario Capitulari ullos exercere actus, neque publicæ neque privatæ Juriſdictionis, neque voluntariæ neque contentioſæ*; 22
pertinet enim de jure ad proprium Epiſcopum, & non ad alium omnimoda Juriſdictio in qualibet ſuæ Diæceſis parte, & reſpectivè in populo ibidem commorante, juxta celebrem *Text. in can. conquerente, de offic. ordin. cap. cum Epiſcopus, eod. tit. in 6. can. omnes Baſilicæ 16. quæſt. 7. Barboſa de Jur. Eccleſiaſt. lib. 1. cap. 11. §. 3. num.* 108. Nec uni Epiſcopo juriſdictionem alterius quoquo modo uſurpare permittitur, ex *Text. in Canon. Eccleſias 13. quæſt. prima, & in cap. Nullus de Paroch. Barboſ. de Offic. & poteſt. Epiſc. par. 1. tit. 1. cap. 7. numer. 11. verſ. 6. Ciarlin. contr. 60. numer. 4. & ſeq. lib. 1. clar. mem. Card. De Luca de Juriſd. diſc. 1. numer. 28.*

Tranſeundo autem ad ſecundum præfati Laudi caput, quamvis juſta videatur pars illa, qua decernitur, *Populum, & loca extra Muros Civitatis Prati degentia, & exiſtentia intra fines Parochiarum Cathedralis Pratenſis, Sanctiſſimæ Trinitatis, & Sancti Marci intra Pratum poſitarum, quamvis in Diæceſi, & de Diæceſi Piſtorien. nihilominus quoad Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectaſſe, & pertinuiſſe, ſpectare, & pertinere ad ſuos reſpective Parochos earumdem Eccleſiarum*; cùm non repugnet, quòd Parochi ipſius Diæceſis Curam Animarum, actuſque Parochiales exerceant quoad populum in alterius Epiſcopi Diæceſi commorantem, ut bene probant *clar. mem. Card. De Luc. de Juriſd. diſc. 20. numer. 28. Pellizar. de Monialib. cap. 10. ſect. 3. ſubſect. 1. ſub. numer. 233. & ſeq. Rot. coram Priolo, dec. 334. num. 9. & ſeq. & in Caſſanen. Jurium Parochialium, ſeu præeminentiarum. 6. Junii 1707. §. Nihilominus, coram bon. memor. Caffarello.* 23

Aquieſcere tamen non poſſumus alteri ejuſdem ſecundi Capitis parti, in qua laudatur -- *Populum earum-* 24

dem

Digitized by Google

dem Parochiarum, quoad ipſam Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem tantum, conſequutivè ad Parochos ſubeſſe Epiſcopo Praten. ipſique Epiſcopo, & ejus Vicario, &, Sede Vacante, Vicario Capituli in Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem concernentibus, ad reſpondendum teneri, & obligatum eſſe, & Parochos in Cura Animarum, & Sacramentorum adminiſtratione delinquentes, etiam quoad ipſum Populum, ab Epiſcopo Praten. puniri, & corrigi debere, eorumdemque Parochorum inſtitutionem auctorizabilem à Praten. Epiſcopo reportatam, etiam quoad populum extra Muros Prati degentem, ſatis eſſe abſque alia Epiſcopi Piſtorien. approbatione. Nam ſi res ſit de populo extra Mœnia Prati commorante, qui in eodem Laudo jure, meritoque de Diæceſi Piſtorien. nuncupatur, quippe aſcendit ad conſpicuum numerum Animarum 1500. abſurdum profectò foret, quòd ipſe eximendus eſſet, quoad adminiſtrationem Sacramentorum, à proprio Epiſcopo, à cujus manibus illius ſanguis per Supremum Judicem requireretur, ut ait *Sac. Concilium Tridentinum, ſeſſ. 6. cap. 1. de reformat.* quique proinde omnimoda pollere debet ſuperioritate, ac juriſdictione ſuper oves ſibi concreditas, juxta *Text. expreſſ. in c. 1. de Offic. Ord. cap. Cum Epiſcopus, eod. tit. in 6. capit. Cum Perſonæ; de privil. parit. in 6. Geminian. in capit. 1. numer. 2. de Capell. Monach. Gonzal. ad d. capit. 1. numer. 6. de Offic. Ordin. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 12. numer. 10. clar. memor. Card. De Luc. de Juriſdict. diſc. 1. numer. 18. & diſc. 2. numer. 14. Rot. in Leodien. Juriſdictionis ſuper bono jure, 29. Aprilis 1701. §. Circa quod, coram clar. memor. Card. Priolo, & in altera Leodien. Juriſdictionis, 6. Decembris 1726. §. Militat, coram R. P. D. Circie.*

25 Si verò ſermo ſit de Parochis, in quorum ſequelam populus dictarum trium Parochiarum extra Pratum inhabitans, quoad Curam Animarum Eccleſiæ Praten. fuit adjudicatus, debiliori certe fundamento præfatum Laudum hac ex parte innixum eſt; nimis namque repugnaret, quòd Homines prædicti extra Mœnia Prati degentes, in inſigni numero Animarum 1500. & Piſtorienſis Epiſcopi vigilantiæ commiſſi regerentur à Parochis, qui ſi in Cura Animarum, & Sacramentorum adminiſtratione delinquerent, à dicto Epiſcopo Piſtorienſi corrigi, punirique non poſſent, quique nec ab eodem Piſtorienſi Antiſtite, quoad Curam Animarum ſuæ Diæceſis, approbari deberent, contra certiſſimum illam Sac. Canonum regulam, juxta quam nullus Parochus, licet quomodolibet exemptus, poteſt Curam Animarum ſuſcipere, aut exercere abſque præcedenti approbatione ejus Epiſcopi, cujus eſt populus, ad *Text. expreſſ. in cap. primo, de verb. ſignif. in 6.* ibi -- *Qui* (nempe Parochi) *ratione Plebium examinandi Epiſcopis præſententur, ut ab eis Curam recipiant Animarum, cùm Plebes Epiſcopis ſint ſubjectæ* -- *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt. 12. numer. 10. & ſeqq. clar. memor. Card. De Luc. de Juriſdict. diſc. 4. numer. 4. verſ. Circa verè, Pignatell. conſult. 58. numer. 4. tom. 3. Rot. in recent. deciſ. 391. numer. 4. part. 13. in Firmana Juriſdictionis, ſuper reſervatis, 15. Aprilis 1701. §. Idque, coram bon. mem. Molines; & in Burgen. Juriſdictionis, 26. Junii 1709. §. Non attento, cor. bon. mem. Lancetta.*

26 Itaque impugnari nullo pacto poteſt, quin Parochi dd. trium Eccleſiarum quoad Curam Animarum degentium extra Mœnia Prati ſubjici debeant Piſtorienſis Epiſcopi Juriſdictioni, tametſi, quoad Eccleſias Parochiales, ac reliquum populum in d. Civitate commorantem, Pratenſi Epiſcopo ſubjiciantur. Quando enim una, eademque Parochia ſeſe porrigit ad plurium Diæceſum fines, tenetur Parochus uniuſcujuſque Epiſcopi juriſdictioni ſeſe ſubmittere, & ab unoquoque Ordinario obtinere approbationem quoad Curam Animarum in ſua reſpectivè Diæceſi degentium, ut in terminis ſolidiſſimè firmant *Scarfanton. ad Ceccop. in adnot. ad d. Votum clar. memor. Cardinalis Sperelli, deciſ. 60. numer. 2. & 3. tom. 1. & deciſ. pariter 60. numer. 52. tom. 2. Eminentiſſimus Petr. ad Conſtitut. Apoſtol. tom. 5. fol. 366. numer. 82. §. Sed Rota proceſſit* ibi -- *Debuerat Parochus recipere approbationem, poſtquam deputatus fuerat à Monialibus Sanctæ Cæciliæ, tam à Cardinali Vicario pro parte Parochiæ exiſtente in Urbe, & Diæceſi Romana, & etiam à Cardinali Epiſcopo Portuenſi pro dicto Caſali Marliani, exiſtente in Diæceſi Portuen. quia etſi aliqua Parochia poſſit ſe extendere ad partes diverſarum Diæceſum, &c. tenetur tamen Parochus recipere approbationem, & ſe ſubjicere juriſdictioni utriuſque Epiſcopi, & approbatio ab alterutro ex eis reportata latiùs patere non poteſt, quàm pateat Diæceſis ipſi ſubjecta, cùm quilibet Epiſcopus reſpectu alterius Diæceſis habeatur pro perſona privata* — *Rota in Portuen. Juriſdictionis, 15. Aprilis 1712. §. Hinc non relevabant, coram clar. memor. Card. Priolo,* ibi -- *Hinc non relevabant deducta ex parte Monialium, quòd nempè Parochus ab ipſis deputatus ſemper Sacramenta miniſtraverit Hominibus d. Tenutæ, interfuerit Matrimoniis, cadavera tumulaverit; quoniam prædicti actus probant quidem illius ſubjectionem Parochiæ Sanctæ Cæciliæ; nunquam tamen efficiunt, quòd Caſale non ſit de Diæceſi Portuen. ſed eſſe debeat in Diæceſi Romana, ſicut reliqua, & major pars ejuſdem Parochiæ; quoniam nulla eſt implicantia quominus aliqua Parochia multoties ſe extendat ad partes multorum Territoriorum, &c. itaut Parochus S. Cæciliæ pro ea parte, quæ ſubeſt Epiſcopatui Romano, teneatur recognoſcere Juriſdict. Eminentiſſ. Vicarii Urbis; pro ea autem parte, quæ ſubeſt Epiſcopatui Portuen. teneatur ſe ſubjicere Juriſdictioni illius Eminentiſſimi Epiſcopi, & approbatio ab alterutro ex eis reportata latiùs patere non poſſit eo, quòd pateat Diæceſis ipſi ſubjecta, cùm quilibet Epiſcopus reſpectu alterius Diæceſis habeatur pro privata perſona* -- *& in contemporanea deciſione ſuper Cenſuris, & attentatis, §. De attentatis, coram eodem.*

Nec plura deſunt exempla idipſum apertiſſimè evincentia, nam præter illud proximè allatum Parochiæ Sanctæ Cæciliæ Urbis in Portuen. Romanaque Diæceſi exiſtentis, de quo loquitur *Eminentiſſimus Petra, & Rota in d. Portuen. Juriſdictionis locis ſupra citatis*, ita adamuſſim ſervatur in Civitate Florentiæ, quoad Parochum Sancti Eugenii, cujus Eccleſia Parochialis, licèt ſubjecta ſit Epiſcopo Fæſulano, ipſe tamen Parochus pro exercenda Cura Animarum degentium in Diæceſi Florentina, ejuſdem Diæceſis Archiepiſcopo; plene ſubjicitur ob eandemque cauſam Parochus Eccleſiæ Mongiovini Diæceſis Civitatis Plebis, cujus Parochiæ fines ſeſe extendunt etiam ad Diæceſim Peruſinam, utriuſque Epiſcopi Juriſdictionem tenetur agnoſcere juxta reſolutionem Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium *in Peruſina, 22. Junii 1708.* quemadmodum refert *Rota in dicta Portuen. Juriſdictionis ſuper Cenſuris, & Attentatis, 15. Aprilis 1712. §. De Attentatis, cor. cl. mem. Card. Priolo.* 27

Quibus quidem Sacræ Congregationis Reſolutionibus, Sacræ Rotæ deciſionibus opponi non meretur auctoritas clar. memor. Cardinalis Sperelli contrarium hac ex parte ſententiis in præfato ejus Voto, ubi cenſuit, Parochos dd. trium Parochiarum exiſtentium intra Civitatem ipſam Prati in reſpicientibus Curam Animarum unicè ſubjectos eſſe debere Juriſdictioni Eccleſiæ Praten. etiam quoad populum degentem in Diæceſi Piſtorien. extra mœnia Prati, neque enim ſubſiſtunt momenta rationum ab eodem Doctore adductarum in eodem Voto impreſſo apud *Scarfant. ad Ceccoper. dicta deciſ. 60. à numer. 8. ad 23. part. 1.* in quarum obſequium Reverendiſſimus Arbiter in ſuo Voto ad hanc Sacram Congregationem tranſmiſſo ſub *§. Neque magis*, profitetur ſeſe in controverſo Laudo non aliter decreviſſe. 28

Et ſane admiſſa, ut par eſt, ſubjectione dd. trium Parochorum Juriſdictioni Epiſcopi Piſtorien. quoad Curam Animarum in hujus Diæceſi commorantium, haudquaquam ſubſiſtit monſtruoſitas illa plurium Capitum in eadem Parochia cum Juriſdictione inſolidum, quam latè exaggerat dictus clar. memor. Cardinalis Sperellus in ſæpius recenſito Voto ſub *numer.* 10. *cum plurib. ſeqq.* hoc namque caſu Juriſdictio utriuſque Epiſcopi non excedit fines uniuſcujuſque Diæceſis, ſed uterque Epiſcopus præeſt curæ Ovium ſibi commiſſarum; & licèt Parochus duobus ſubjiciatur Epiſcopis, quia tamen id provenit occaſione diverſi populi, cujus exercet Curam, nulla omninò ob id adeſt repugnantia, cum abſurdum non ſit, quòd una, eademque perſona ratione diverſi muneris, ac diverſis reſpectibus plures agnoſcat ſuperiores, ut appoſite docent *Frances Paſtoral. Regul. part. 2. quæſt. 6. numer. 7. & ſeqq. Rot. coram Seraphin.* 29

phin. dec. 1058. *num.* 4. *& ſeqq. in Burgen. Juriſdictionis, ſeu Viſitationis de Ona ſuper novis attentatis Archiepiſcopi*, 26. *Junii* 1722. *§. Quoad Viſitationem, coram R. P. D. Corio*, *& in confirmatoria*; 14. *Junii* 1726. §. 13. *cor.* R. P. D. *de Gamaches*; eodem prorſus modo, quo non repugnat, ut unus, & idem Locus, reſpectu diverſarum rerum, duobus ſubjiciatur Epiſcopis, ut occurendo objectionibus, quæ contra propriam ſententiam in hac eadem controverſia proponi poterant, firmat idem *Card. Sperellus*, *in d. ejus Voto*, *numer.* 17.

30 Nulliuſque roboris eſt contrarius ille diſcurſus, quòd nimirum Epiſcopo Praten. tribui poſſit Juriſdictio quoad Curam Animarum degentium extra mœnia Prati in Diæceſi Piſtorien. ſicuti tribuitur Epiſcopis Juriſdictio in Eccleſias, ac perſonas Regularium exemptas, quoad Animarum Curam, & Sacramentorum adminiſtrationem, ut proſequitur præfatus *Card. Sperellus in dicto ſuo Voto numer.* 16. *&* 17. quippe Regulares exempti, eatenus quoad Curam Animarum ſubſunt Diæceſanis, quatenus ipſi miniſtrare debent Sacramenta populis prædictorum Epiſcoporum Curæ, ac vigilantiæ commiſſis, in quos Superior Regularis nullam prorſus Epiſcopalem Juriſdictionem habet, ut præ cæteris obſervat *Cardin. De Luc. de Juriſdiction. diſc.* 4. *numer.* 21. *verſ. circa verò*; *Pignattell. conſult.* 58. *num.* 40 *tom.* 3. *Rot. in rec. dec.* 391. *num.* 4. *par.* 13. Quapropter, cùm in caſu noſtro populus degens extra mœnia Prati, cui Sacramenta à dictis Parochis miniſtrari debent, non ſolum non ſit ſubjectus Eccleſiæ Pratenſi, ſed imò plenè, ac perfectiſſimè Juriſdictioni Eccleſiæ Piſtorien. ſubjiciatur, manifeſtam idcircò ſaperet repugnantiam, quòd Epiſcopus Piſtorien. ſuper Oves ſibi concreditas quoad præcipuam ſui muneris partem, quæ eſt Cura Animarum, Juriſdictionem exercere non poſſet; vice autem verſa eadem Juriſdictio tribuenda foret Epiſcopo Praten. cui populus ille non ſubjicitur, quique, reſpectu ejuſdem populi, perinde habetur, ac ſi eſſet perſona privata, ut in noſtris terminis ratiocinantur *Scarfanton. ad Ceccoper. d. dec.* 60. *num.* 53. *par.* 5. *Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom.* 5. *fol.* 366. *num.* 82. *§. Sed*, *Rot. in d. Portuen. Juriſdictionis*, 17. *Aprilis* 1712. *§. Hinc non relevabant*, *in fin. cor. cl. me. Card. Priolo*.

31 Fruſtraque pro eximendis præfatis Parochis à Juriſdictione proprii Epiſcopi, quoad Curam Animarum in iſtius Diæceſi commorantium, exadverſo dicebatur, quòd Eccleſiæ ipſæ Parochiales ſitæ ſunt in ipſa Prati Civitate, non verò in Diæceſi Piſtorien. in hac quippe materia certum omninò eſt, quòd ab exemptione Eccleſiæ, & perſonarum eidem inſervientium argui nequit ad exemptionem ratione Curæ Animarum, ad *Text. in cap. Per exemptionem, de privileg. in* 6. *Fagnan. in cap. Cum Capella*, *num.* 16. *de privileg. Pignatell. conſult.* 8. *numer.* 7. *tom.* 7. *Rota cor. Carrill. dec.* 181. *numer.* 11. *in rec.* 233. *numer.* 30. *par.* 10. *in Firmana Juriſdictionis*, 10. *Maji* 1700. *§. Eoque magis cor. bo. me. Molines*, *& in Burgen. Juriſdictionis*, 26. *Junii* 1709. *§. Necquidquam cor. bo. me. Lancetta*.

32 Nulloque pariter numero habendum eſt exemptum Eccleſiæ Parochialis Sanctæ Mariæ in Campo, quæ licèt ſita in Civitate Florentina, ſubeſt tamen etiam, quoad Parochianos, Epiſcopo Fæſulano, cui dicta Eccleſia Parochialis unà cum omnibus ſuis pertinentiis unita fuit à Gregorio IX. *juxta allegationem Lapi* 539. quo exemplo utitur d. cl. me. *Card. Sperellus in præfato ſuo Voto*, *ſub numer.* 31. *& ſeqq.* in caſu namque dictæ Eccleſiæ S. Mariæ in Campo ideo Epiſcopus Fæſulanus adeptus fuit Juriſdictionem etiam in univerſum populum Parochiæ ſubiectum, quia eidem unita non fuerat ſola Eccleſia, ſed omnes etiam illius pertinentiæ, ut advertit idem *Lap. d. alleg.* 539. *n.* 10. quamobrem recenſitum exemplum congruere minimè poteſt caſui noſtro, in quo Eccleſiæ Parochiales exiſtentes in Civitate Prati non ſolùm addictæ non fuerunt novo Epiſcopatui cum omnibus ſuis pertinentiis, ſed imò aſſignatæ potiùs fuerunt reſtrictivè ad ipſa Civitatis Mœnia, ut egregiè monet ipſemet *cl. me. Card. Sperellus in ſuo Vot. num.* 36. ibi — *Non obſtant, quæ ſuperiùs dicta ſunt de Epiſcopo Fæſulano ex allegatione Lapi* 539. *quia in eo caſu tradita erat Epiſcopo Fæſulano in Urbe Florentiæ Eccleſia S. Mariæ cum pertinentiis ſuis, hic verò tradita eſt pro Diæceſi Urbs Prati, non verò omnes pertinentiæ Eccleſiarum Pratenſium, nec ea, quæ extra Urbem ſunt*.

Parvique refert, quòd à die erectionis Eccleſiæ Cathedralis Praten. non appareat, quemquam ex dictis tribus Parochis approbationem obtinuiſſe ab Epiſcopis Piſtorien. ut innuit Reverendiſſimus Epiſcopus in fine ſecundi capitis præfati Laudi. Etenim ſi ſermo ſit de vacationibus dictarum Parochiarum ſequutis, vivente Epiſcopo, utique, cùm unus, & idem Epiſcopus utrique Diæceſi præficiatur, & utriuſque Diæceſis populus ejuſdem curæ committatur, ſupervacaneum omninò fuiſſet, quòd Parochi ab eodemmet Epiſcopo, & pro eodemmet populo ſibi ſubjecto, duplicem obtinerent approbationem; ſi verò loquamur relativè ad Capitulum, quòd nonniſi Sede Vacante, per actus diſcontinuos dictam Juriſdictionem exercere poteſt, & tunc non ſolum non defluxit tempus idoneum ad præſcribendum, ſed etiam exadverſo non docetur, prout doceri debet, quòd tempore Sedis Vacantis & ipſæ Parochiæ vacaverint, aut Parochi in eorum munere exceſſerint quoad populum extra Prati Mœnia inhabitantem, quòdque noſtrum Capitulum in eoſdem Parochos Juriſdictionem exercere neglexerit; alioquin enim, ſecluſa hac probatione, temporis lapſus non eſt aptus ad auferendum Reverendiſſ. Capitulo Principali jus ipſi perfectè quæſitum, at perpetuò firmavit *Rot. cor. Cavaler. deciſ.* 80. *& cor. Coccin. deciſ.* 544. *utrobique num.* 6. *cor. Dunozett. jun. dec.* 644. *num.* 16. *in recent. deciſ.* 21. *num.* 10. 13. *&* 14. *part.* 7. *& ad ornat. Card. De Luc. de Juriſ. deciſ.* 29. *numer.* 2. *lib.* 3. 33

Cæterùm hac ex parte illud animadvertendum proponitur, quòd, cùm noctu claudantur Portæ Civitatis Prati, adeòut per id tempus Parochi nequeant populo extra Mœnia degenti Sacramenta miniſtrare, cùmque ob magnam locorum diſtantiam id ipſum etiam interdiù non modicum afferat incommodum iiſdem Parochis, ac præſertim Parocho Cathedralis, cujus Parochia ultra Animas 1900. quas habet in Civitate, numerat etiam alias 1270. extra Mœnia, ſeſeque protendit ad tria circiter milliaria verſus Aquilonem, & ad duo milliaria verſus Meridiem, opportunum maximè videretur, ad conſulendum non minùs aſſiduis harum conterminarum Diœceſium litigiis, quàm evidenti dictarum Animarum periculo, confugere ad Juris remedia ſtatuta in *cap. Ad audientiam*, *de Eccleſ. ædificand. & in Sac. Concil. Trident. ſeſſ.* 21. *cap.* 4. *de reformat.* ſcilicet vel populum extra Civitatem Prati degentem aſſignando Parochis Diæceſis Piſtoriensis, vel deputando Capellanos pro Cura Animarum in aliquo ex Oratoriis d. Diæceſis Piſtorienſis, qui etiam quoad Animarum Curam ſubjecti eſſent ejuſdem Diæceſis Epiſcopo, eique rationem ſui gregis eſſent reddituri, prout in hac eadem cauſa ita reſentiebat etiam *cl. mem. Card. Sperellus in d. ſuo Voto*, *numer.* 30. *ad fin.* 34

Progrediendo denique ad tertium, idemque poſtremum Laudi caput, in quo ſtatuitur — *Capitulum, & Epiſcopatum Pratenſem, quoad Territorium ſitum ultra flumen Biſentii verſus Diœceſim Florentinam, & Florentinæ Diæceſi finitimum, prout quoad Oratorium Sancti Rochi, & quoad collationem Beneficii fundati in Oratorio S. Hieronymi extra muros, &c. eſſe à petitis per Capitulum Piſtorien. &c. abſolvendum, eidemque Capitulo, & Epiſcopatui quoad d. Territorium, & quoad Oratorium S. Rochi, ac plenam, omnimodam, & voluntariam Juriſdictionem ibi exercendam, prout quoad collationem Oratorii S. Hieronymi &c. mandatum de manutenendo, &c. concedendum, &c.* dicimus, conſtanterque ſubſtinemus, quòd idem non ſolùm nulla juſta Juris ratione nititur, verùm etiam directè pugnat cum primo capite; nam, ſi ex inibi luculenter conſtabilitis Juriſdictio Eccleſiæ Praten. in intra ſola Civitatis Mœnia fuit reſtricta, & coarctata, tam inſpecta voluntate Pontificis concedentis, quæ fuit, ut novo Epiſcopatui — *ſi aſſegnaſſe per Diœceſi quanto conteneva il cerchio delle Mura ſolamente, e tutto il reſto rimaneſſe à Piſtoja*, quàm ſpectato tractatu ſuper Erectione dictæ novæ Cathedralis, de quo deponens Sereniſſimus Ferdinandus II. in ſua Epiſtola R. P. D. 35

P. D. Gerino conſcripta, ſic ait — *Nel trattato di eriggerſi la Prepoſitura di Prato in Cattedrale, fu con i Deputati Prateſi eſpreſſamente ſtabilito, che per Dioceſi di quel Veſcovado ſe gli aſſegnaſſe la Città di Prato, rimanendo il tutto di fuori nella Giuriſdizione di Piſtoja*. In his profectò circumſtantiis manifeſtam involveret contrarietatem aſſumptum illud, quòd præfata Oratoria Sancti Rochi, & Sancti Hieronymi exiſtentia Mœnia Prati, illaque pars Territorii trans Flumen Biſentii dicerentur, & eſſent in Diæceſi, & de Diæceſi Praten. quæ ultra Civitatis Mœnia non extenditur, quòd enim eſt extra terminum terminatum, includi intra ipſum nullo modo poteſt, ut inquit *Bald. in Leg. ſi fines, num. 1. C. de evict. & Rot. in Meliten. Juriſdictionis, prima Aprilis 1715. §. Dum igitur, coram Eminentiſs. Falconerio.*

36 Immo verò nimis id rectæ rationi adverſaretur; firmata namque omnimoda, univerſalique Juriſdictione Epiſcopi Piſtorien. uſque ad ipſa Prati Mœnia, admiſſaque è converſo prætenſa Juriſdictione Epiſcopi Praten. quoad dd. Oratoria, & Loca extra Pratum poſita, ſequeretur abſurdum illud abſurdiſſimum, quòd in uno, eodemque Loco duo adeſſent capita, ac duo Prælati cum Juriſdictione inſolidum, id, quod velut monſtro ſimile improbatur à *Text. in cap. Quoniam, de Offic. Ordinar. Fagnan. in cap. Auditis num. 9. & 10. de Præſcript. & in cap. Nullus, num. 25. de Paroch. Rot. in Burgen. Juriſdictionis, 19. Februarii 1714. §. In ancipiti, cor. Eminentiſſimo Falconerio, in Mileten. Juriſdictionis, prima Aprilis 1715. §. Jure enim, & §. Cum igitur, coram Eod. & in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca, 4. Junii 1717. §. Duo quippe coram R. P. D. de Gamaches*, & in terminis optimè perpendit *Scarfant. ad Ceccoper. d. deciſ. 60. numer. 34. & ſeqq. part. 2.*

37 Nec reſpectu Oratorii Sancti Rochi ullo in numero habenda eſt ratio in contrarium elicita ex prætenſa obſervantia, ſeu viſitationibus per Epiſcopos, uti Ordinarios Pratenſes, ibidem factis, quibus adhæſiſſe fatetur Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto, ſatis quippè eſſet reſpondere, quòd iſtiuſmodi actus viſitationum nullatenus attenduntur contra claram, expreſſamque prædictæ Conſtitutionis Innocentianæ literam, & contra certam, indubitatamque ſcientiam mali Juris in Capitulo Adverſario optime probatam tum prædictis Epiſtolis Sereniſſimi Ferdinandi, tum ſolemnibus renunciationibus dd. quinque Eccleſiarum Ruralium, tum denique aliis pluribus actibus juriſdictionalibus, ac viſitationibus ſuperius latè recenſitis, ut præciſè differit *Scarfanton. ad Ceccoper. d. deciſ. 60. num. 33. part. 2.* Verùm præterea dicimus, quòd prætenſa contraria obſervantia, per errorem fortaſsè introducta, adimere nullo pacto potuit effectum provenientem à cauſa univerſali, qualis eſt extenſio Diæceſis Piſtorien. uſque ad ipſa mœnia Prati, quæ ſecum fert id omne, quod intra dictum Territorium reperitur. In actibus enim à cauſa univerſali dependentibus ſpectatur potius ipſa cauſa, quàm aliquorum actuum exercitium, *Rot. cor. Mantic. deciſ. 320. num. 6. & ſeqq. cor. Celſ. deciſ. 7. num. 7. in rec. dec. 257. num. 5. part. 3. in Marſicen. ſeu nullius Juriſdictionis ſuper bono Jure, 7. Junii 1700. §. Fortiuſque incaleſcit, in fin. cor. bon. mem. Muto in Burgen. Decimarum de Bellorado, 18. Junii 1715. §. Cæterum, cor. clar. mem. Card. Scotto; & in Nullius, ſeu Provinciæ Tarraconen. Beneficii, 30. Junii 1724. §. Aſt quando, cor. R. P. D. Nunez.*

38 Minùs urget, quòd pars illa Territorii ſita ultra Flumen Biſentium ante novæ Cathedralis erectionem non eſſet de Diæceſi Piſtorien. ſed ſubjiceretur Præpoſito Praten. qui Eccleſiam ibi exiſtetem viſitavit, alioſque Juriſdictionales actus ibidem explevit, quos recenſet Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto; etenim, tametſi Parti Adverſæ morem gerendo concederemus, quòd prædicta pars Territorii plenè ſubjecta fuiſſet Præpoſito Praten. nihilominus, cùm ad præcidendas controverſias, quæ inter dd. Eccleſias Piſtorien. & Praten. in dies oriebantur, Summus Pontifex, prævio etiam ipſarum Partium tractatu, Oppidum Prati, quod prius erat in Diæceſi, ac de Diæceſi Piſtorien. erexerit in Civitatem, & Cathedralem, illudque taxativè, ac reſtrictivè pro Civitate, & Diæceſi aſſignaverit novo Epiſcopatui, profectò inficias ire nemo poteſt, quin controverſum Territorium ſitum trans Amnem Biſentium fuerit vel per viam permutationis, ac ſpontaneæ ceſſionis, vel per viam correſpectivæ recompenſationis aſſignatum Diæceſi Piſtorien. à qua contemporaneè avulſum, diſmembratumque fuerat præfatum Oppidum Prati, ne alioquin locus ille relictus fuiſſe dicatur ſine Paſtore, ut benè ad rem arguit *Rot. in d. Nullius ſeu Fulden. Juriſdictionis ſuper bono jure, 1. Junii 1708. §. 12. cor. bon. mem. Anſaldo, & in puncto Scarfanton. d. deciſ. 60. numer. 47. part. 2.*

Additur his obſervantia ſubſequuta reſpectu dd. quinque Eccleſiarum ſuburbanarum, in quibus non minùs, quam in hac Territorii parte ultra Flumen Biſentii Præpoſitus Prati Juriſdictionem exercebat; & tamen cuicumque in ipſas Eccleſias Juriſdictioni Capitulares Pratenſes poſt erectionem Epiſcopatus ſolemniter ceſſerunt. Quamobrem ſi vigore tractatus, in quo concordatum fuit, quòd ſolus ambitus Murorum Civitatis Prati conſtitueret ejus Diæceſim — *rimanendo tutto il di fuori nella giuriſdizione di Piſtoja*; eædem quinque Eccleſiæ addictæ, ſubjectæque fuerunt Juriſdictioni Eccleſiæ Piſtorien. pari proindè ratione controverſum Territorium eidem Eccleſiæ adjudicatum fuiſſe dicendum eſt, ut, prætermiſſis generalibus, in puncto conſiderat *Scarfant. ad Ceccoper. dicta deciſ. 60. num. 47. tom. 2.* 39

Ergo ex hucuſque firmatis, non aliter primis duobus præinſertis Dubiis reſponderi poſſe videtur, niſi pro receſſu à deciſis, quoad primum; quò verò ad ſecundum pro reformatione Laudi juxta modum hactenus enunciatum, ita: ut inpoſterum tum Oratoria S. Rochi, & S. Hieronymi, tum Territorium illud ſitum trans Amnem Biſentium, tum demum Populus dd. trium Parochiarum, degens extra Mœnia Prati generaliter, & indiſtinctè ſoli Epiſcopo Piſtor. ac, Sede Vacante, Capitulo, ac Vicario Capitulari Piſtorien. omninò ſubjiciantur, ac reſpective etiam Parochi dd. trium Parochiarum, quoad d. populum Diæceſis Piſtorien. ab hujus Diæceſi Epiſcopo, coque defuncto, à Vicario Capitulari approbari, atque in caſu delicti puniri debeant. 40

Quibus ita conſtitutis, ſupervacaneum profectò foret de reliquis quinque ſubalternis Dubiis quidquam differere, cùm ipſarum reſolutio ita demum eſſet neceſſaria, ſi vel contra literam Bullæ Innocentianæ, contra receptiſſimum Doctorum, ac Tribunalium ſententiam, & contra obſervantiam ſuperiùs latè conſtabilitam, Parochi dd. trium Parochiarum ſubjici non deberent Juriſdictioni Epiſcopi Piſtorien. quoad Curam Animarum extra Pratum commorantium, vel ſaltem conſuli non poſſet perpetuæ quieti utriuſque Eccleſiæ Piſtorien. & Praten. & imminenti dictarum Animarum periculo ipſas aſſignando Parochis Diæceſis Piſtorien. aut Vicariis, qui ejuſdem Piſtorien. Epiſcopi Juriſdictioni ſubjicerentur, juxta Votum d. clar. mem. Cardinalis Sperelli toties recenſitum. 41

Verum enim verò, ne quid intactum in hac Cauſa relinquatur, tametſi procedere vellemus cum Voto dicti Eminentiſs. Sperelli, & conſentaneè ad Laudum Reverendiſs. Epiſcopi eidem Voto prorſus conforme, profectò cum idem Eminentiſs. Doctor in ſuo Voto impreſs. apud *Scarfanton. ad Ceccoper. dicta deciſ. 60. num. 28. part. prima*, arbitretur, *quod, exceptis iis, quæ pertinent ad Curam Animarum, Populus degens extra Mœnia tanquam de Piſtorien. Diæceſi in delictis, & ſimilibus, & in foro, atque actis judicialibus non erit exemptus à Juriſdictione ſui Diæceſani* — Cumque id ipſum declaret etiam Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Laudo, ubi decernit, *in controverſis Locis non licere Epiſcopo Praten. vel ejus Vicario, &, Sede Vacante, Vicario Capitulari ullos exercere actus neque publicæ, neque privatæ Juriſdictionis, neque voluntariæ, neque contentioſæ*, conſequens eſt, ut, cùm actus in prædictis dubiis expreſſi non reſpiciant ipſam Animarum Curam, uti præciſè deſcendentem à miniſterio Parochi, quæ ſolummodò conſequutivè ad Parochos reſervata fuit Epiſcopo Praten. in præfato Laudo; ſed potiùs publicam, & contentioſam Juriſdictionem requirant, eorum propterea exercitium concedendum omninò 42

nindò

tinò ſit Epiſcopo Piſtorien. juxta ea, quæ in caſu longè difficiliori tradit *Calderin. in ſuo conſil. poſt dictam allegat. Lapi 129. num. 20. & 22.* ibi -- *Exemptio à poteſtate Epiſcopi Florentini non eſt acceſſorium ad Eccleſiam, vel Curam Populi, vel ipſius Curæ ductionem; hæc enim ſtant ſimul, quòd unus Epiſcopus extraneus prædicta faciat, & ille Populus remaneat ſub poteſtate, & juriſdictione ſui Epiſcopi in omnibus aliis, puta pro chriſmate, ſive confirmatione in fronte, pro Juriſdictione Cauſarum ad forum Eccleſiaſticam pertinentium, & hujuſmodi, &c.*

43 Et ſanè, ſi res ſit de exequutione diſpenſationum matrimonialium, de examine Teſtium ſuper ſtatu libero, de diſpenſatione à denunciationibus, cæteriſque ad cauſas matrimoniales pertinentibus, quæ in tertio dubio continentur, hi omnes actus meritò adjudicandi ſunt Epiſcopo Piſtorienſi, cùm iidem nonniſi cum aliqua judiciali forma expleantur, prout maximè contingit in exequutione diſpenſationum, & examine Teſtium ſuper ſtatu libero, ſintque appendices Cauſarum Matrimonialium, quarum cognitio privativè ſpectat ad juriſdictionem illius Epiſcopi, cujus eſt Populus, ad *Text. in cap. Accedentibus*, ibique *Fagnan. num. 2. de exceſſib. Prælat. Sac. Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 20. §. Ad hæc, de reformat. Lotter. de re Benefic. quæſt. 24. nu. 194. lib. 1. Zerb. reſolut. Canonic. tit. 1. quæſt. 11. Rot. cor. Dunozet. Jun. deciſ. 457. num. 7. in Nullius, ſeu Falden. Juriſdictionis ſuper præſcriptione, 15. Junii 1711. §. 27. coram bon. memor. Caffarello, & in Burgen. Juriſdictionis, ſuper commiſſione Curæ, 26. Junii 1715. §. Quod & confirmatur, verſ. ac ſpecialius, cor. Reverendiſſimo Criſpo*, ac præcisè de exequutione diſpenſationum matrimonialium diſponit idem *Sac. Conc. Trident. ſeſſ. 22. de reformat. cap. 5.* ibi -- *Diſpenſationes quacumque auctoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint* -- *Rot. coram Coccin. dec. 346. n. 5.* & de diſpenſatione à denunciationibus præſcribitur pariter *in dicto Sac. Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 1. de reformat. Matrim. Ugolin. de poteſt. Epiſc. cap. 6. à n. 3. Sanchez de Matrim. lib. 3. diſput. 7. n. 4. & ſeqq. Barboſ. de Jur. Eccleſ. lib. 1. cap. 12. §. 6. num. 184.*

44 Quod attinet ad quartum Dubium, Cauſæ ſuper decimis, & quarta funerali, de quibus ibi ſermo eſt, nil certè commune habent cum adminiſtratione Sacramentorum, & Cura Animarum, ſed potiùs pertinent ad juriſdictionem forenſem expreſsè, & literaliter reſervatam favore Epiſcopi Piſtorienſis, de cujus ſanè foro cùm ſint illi, contra quos hujuſmodi Cauſæ à Parochis inſtrui deberent, longè fortiori jure ipſarum cognitio ſpectare debet ad Curiam Epiſcopalem Piſtorienſem, ita præcipiente immoto illo Juris noſtri principio, quòd nempè Actor ſequi debeat forum Rei, ad *Text. in Leg. Juris ordinem, C. de Juriſdict. omn. Judic. cap. ſi Clericus, de for. compet. Valenzuel. conſ. 138. n. 36. tom. 2. Theſaur. quæſt. forenſ. lib. 2. cap. 15. n. 6. clar. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 75. n. 1. Campell. ad Conſtit. Docut. Urbin. decr. 109. n. 125.*

45 Quintum Dubium loquitur de actibus, qui fiunt in figura Judicii, quique reſpiciunt punitionem, excommunicationemque Concubinariorum, aliorumque Delinquentium in materia Fidei; atque hi, cùm tam in Voto Cardinalis Sperelli, quàm in Laudo Reverendiſſimi Epiſcopi expreſsè reſervati legantur favore Ordinarii Piſtorienſis, certo certiùs eidem Epiſcopo concedendi ſunt; nullus namque Epiſcopus alterius ſubditum excommunicare poteſt, ſed facultas coercendi, & puniendi ſcelera, cùm præſupponat omnimodam perſonarum delinquentium ſubjectionem, privativè ſpectat ad Epiſcopum, in cujus Diæceſi illæ commorantur, ad *Text. in c. 1. & c. conquerente, de Offic. Jud. Ordinar. Sac. Conc. Trid. d. ſeſſ. 24. c. 20. §. Ad hæc, de Reformat. cl. me. Card. de Luca, de Juriſd. diſc. 1. nu. 8. & diſc. 2. num. 14. Rot. cor. Coccin. dec. 471. num. 1. in Giennen. Aſſumptorum, 13. Februarii 1702. §. Pro enim, cor. bon. mem. Molines, & in Burgen. Juriſdictionis S. Joannis ſuper Territorio ſeparato, 10. Decembris 1725. §. In Statutis, coram bon. mem. Cerro.*

46 Eodemque prorſus jure cenſenda eſt approbatio Confeſſariorum pro audiendis in Locis controverſis confeſſionibus, de qua loquitur ſextum Dubium; eadem enim approbatio nil commune habet Curæ materialis exercitio, & cùm communicet Confeſſariis facultatem abſolvendi ſubditos Epiſcopi concedentis, idcircò reſervata jure optimo fuit Epiſcopis habentibus nativam, ordinariamque Juriſdictionem in Populum ſibi ſubjectum, juxta *Text. in cap. inter cætera, §. Unde præcipimus, de offic. Jud. Ordin. Sac. Conc. Triden. ſeſſ. 23. cap. 15. de reformat. Rot. poſt Poſtum. de manuten. dec. 310. num. 3. coram Dunozet. Jun. deciſ. 457. num. 8. cor. Zurat. dec. 10. num. 19. in rec. dec. 22. num. 2. & 3. part. 7. & in Vratiſlavien. Juris approbandi Confeſſarios, 3. Februarii 1719. in princip. coram bon. mem. Anſaldo, 17. Junii 1720. §. Ordinarius, cor. bon. mem. Lancetta, 11. Maji 1722. §. Siquidem, cor. Eodem.*

Denique ſeptimum, idemque poſtremum Dubium 47
agit de collatione Ordinum, & conſequutivè de facultate concedendi Literas dimiſſoriales pro recipiendis Ordinibus; ſed talis collatio, & talis facultas reſervata pariter dicenda eſt favore Epiſcopi Piſtorienſis; ea quippè nullam omnino connexionem habet cum exercitio Curæ, nullamque penitùs habet dependentiam à Parochis, ſed unicè ſpectat ad voluntariam Juriſdictionem Epiſcopi Diæceſani, cujus judicio commiſſum eſt eos tantùm ordinare, qui ſint utiles, & neceſſarii ſuis Eccleſiis, ut ait *Sacr. Conc. Trident. ſeſſion. 23. cap. 16. de reform.* Quamobrem ritè, rectèque eadem facultas conferendi ordines, & reſpectivè concedendi Literas Dimiſſoriales ſoli Epiſcopo, cui ratione Diæceſis ſubjiciuntur Ordinandi, fuit reſervata, ut docet *Text. in Can. Nullam Epiſcoporum 9. quæſt. 2. in cap. Nullus; ibique Fagnan. à n. 9. de Parochis; Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 23. c. 8. de Reform. Rot. coram Seraphin. dec. 467. n. 9. coram Zurat. deciſ. 10. num. 20. in Rec. dec. 47. num. 4. part. 5. & in Senogallien. Canonicatus, 29. Junii 1706. §. Sextus ſubinde, cuſus coram bon. mem. Anſaldo*; & de conceſſione Literarum Dimiſſorialium loquitur *S. Conc. Trid. dict. ſeſſ. 23. c. 10. de Refor.* ibi -- *Ad Epiſcopos, intra quorum Diæceſis fines exiſtunt, pertineat. Camparil. diverſ. Jur. Canon. Rub. 6. cap. 3. num. 13. ad fin. Barboſ. de off. & poteſt. Epiſc. par. 2. alleg. 7. num. 4. & de Jur. Eccleſ. lib. 1. c. 12. §. 3. num. 111. & ſeq. Rot. coram Seraph. dec. 985. num. 3. & in rec. deciſ. 70. n. 36. p. 13.*

Quare &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Piſtorien. & Praten. Juriſdictionis.

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

MEminimus, quòd Sacra iſthæc Congregatio, poſt- 48
quam anno 1721. reſcripſit -- *Laudum eſſe approbandum* -- agnoſcens ſubinde prædictam ſimplicem, & abſolutam Laudi approbationem ſubſtineri nequaquam poſſe, mandavit anno 1725. ſub die 9. menſis Junii, ut Cauſa reproponeretur ſuper approbatione Laudi. Quamobrem, ſi ipſimet Eminentiſſimi PP. quorum plures adhuc, bono Cauſæ noſtræ fato, ſunt in hac Sac. Congregatione, juſſerunt Nos aggredi debere formale examen ſuper Laudi approbatione, vel reformatione, nemo non videt, quòd nulla nobis opus eſt abſolutione à juramento.

Obſequentes igitur mandatis hujus Sac. Congrega- 49
tionis dicimus, à vero prorſus alienos eſſe contrarios diſcurſus, & primò quidem falſiſſimum eſt, quod Oppidum Prati fuerit unquam in ſtatu *Nullius cum Territorio ſeparato*, cum imò certiſſimum in facto ſit, quòd præfatum Oppidum fuit jam inde à ſui fundatione de Diæceſi, & in Diæceſi Piſtorienſi, nec unquam avulſum ab Ordinaria Juriſdictione Piſtorienſis Epiſcopi, cujus quidem irrefragabilis veritatis locupletiſſimum Teſtimonium perhibet doctiſſimus *Fagnanus, in cap. cum ab Eccleſiarum, de Offic. Ordin. à num. 13. uſque in fin.* ubi ſolidiſſime probat, quòd Oppidum Prati nec origine, nec privilegio, nec præſcriptione fuit unquam in ſtatu nullius Diæceſis, nec unquam Territorium habuit ſeparatum, atque ad ipſum firmat *Gratian. diſcept. 918. à n. 1. uſque ad 56.*

Illud igitur maneat in Cauſa, quod in caſu noſtro 50
res eſt de odioſiſſima diſmembrationis materia; nam hoc ipſo, quòd Oppidum Prati, non obſtante quocunque Indulto, erat in Diæceſi, & de Diæceſi Piſtorienſi, di-

ſi, dicendum eſt diſmembratum ab eadem Diæceſi per conſtitutiouem, & erectionem alterius novæ, qualis eſt illa Pratenſis, ideoque firmiſſimum remanet, quod, ſpectata ſubjecta materia, nomeu Oppidi, ſive Urbis, ſive Civitatis nibil aliud comprehendit, niſi quod ſolo murorum ambitu continetur, ut optime probant Jura, & auctoritates relatæ iu *noſtro reſtricto ſub* §. 14. contrariis procedentibus in caſu, quo agatur de materia favorabili, ideoque latam, atque benignam recipiente interpretationem, prout racognoſci ſupplicamus.

51 Nec obſtat eunnciativa emiſſa in Literis glorioſæ memoriæ Ferdinandi II. quia Præpoſiti Pratenſes vigore quorundam Indultorum, quorum meminit laudatus *Fagnanus*, *loc. ſupra citat.* arrogare ſibi volebant aliquam Juriſdictionem ſuper quinque Parochialibus; quam tamen Epiſcopi Piſtorienſes, uti ſoli, & veri Ordinarii, acerrime ſemper impugnant.

52 Quòd autem Capitulum Pratenſe Adverſarium renunciaverit cuicumque Juri ſuper juriſdictione dd. quinque Eccleſiarum, haudquaquam probat, ipſi revera priùs competiiſſe prædictam juriſdictionem; ſed actus iſte reſetendus eſt ad prætenſionem, quam jactitabat, ibi -- *renunciaverunt, & ceſſerunt, &c. omnibus, & ſingulis actionibus, prætenſionibus, & juribus cogitatis, vel incogitatis, quæ prædictum Capitulum habet, vel habere poſſet, &c.*

53 Et profecto noſtrum Capitulum Piſtorienſe nullam ob id agnoſcere voluit Capituli Adverſarii juriſdictionem, ſed renunciationem illam acceptavit cum eapreſſa ſuorum jurium præſervatione, ac ſine ſuæ nativæ juriſdictionis præjudicio.

54 Atque bic inſubſiſtens detegitur animadverſio illa, quòd nempè io Epiſtola Jo. Baptiſtæ Mancini non legatur excluſio Suburbiorum, quòdque eadem Suburbia tempore Erectionis novi Epiſcopatus extitiſſe non doceantur de pertinentiis Epiſcopi Piſtorienſis; etenim, dum præfatus Mancini ea ore R. P. D. Fagnani, qui reni hanc cum Summo Pontifice agebat, inquit, quod novo Epiſcopatui volebant dare pro Diæceſi SOLAMENTE LA TERRA DI PRATO, apertiſſimè excluſit Suburbia, attenta natura dictionis illius taxativæ SOLAMENTE, ut ſenſui pater.

55 Augeturque vis, & efficacia diſcurſus ex illis aliis immediatè ſequentibus verbis, *Per non pregiudicare alli Veſcovi intereſſati in detto Territorio*. Cum enim Flumeu Biſentii, quod alluit Mœnia Prati, dividat Diæceſim Piſtorienſem à Florentina, teſte *Fagnano*, *in dicto cap. cum ab Eccleſiarum*, *num.* 17. *de Offic. Ordin. & Gratian. dicta diſceptat.* 918. *numer.* 17. & 18. cumque proinde Suburbia Prati certò certius ſpectarent ad Diæceſim Piſtorienſem, ac Florentinam, utiqne, ſi eadem ultra Terram Prati aſſignata fuiſſent novo Epiſcopatui Pratenſi, præjudicatum ſuiſſet -- *Alli Veſcovi intereſſati in detto Territorio* -- hoc eſt Archiepiſcopo Florentino, ac Epiſcopo Piſtorienſi, ut patet conſideranti.

56 Cùm itaque probatum clariſſimè fuerit, quòd non ſolum Suburbia Oppidi Pratenſis, eacepta exigua illa parte ad Diæceſim Florentinam ſpectante, verùm etiam ipſummet Oppidum Prati erat in Diæceſi, ac de Diæceſi Piſtorienſi ante erectionem novi Epiſcopatus; cumque pars Adverſa libeoter admittat, Summum Pontificem eo animo fuiſſe, ut præjudicare nollet *alli Veſcovi intereſſati in detto Territorio*, conſequens eſt, ut libenti pariter animo fateri, atque admittere jam debeat pertioentiam dd. Suburbiorum ad noſtram Diæceſim Piſtorienſem, prout ad hanc faciendam reſtitutionem paratiſſimn ſe eſſe auimo profitetur in ſua reſponſione, §. *Altera aſſertio eſt*.

57 Confirmantur magis, magiſque hucuſque deducta ex Epiſtola Marchionis Riccardi per id tempus Oratoris Sereniſſ.mi Magoi Ducis apud Sanctam Sedem, quæ adeò clarè, atque perſpicuè teſtatur de Summi Pontificis mente, quo ad reſtrictionem, limitatiooemque novæ Diæceſis intra ſolum ambitum Murorum ipſius Prati, ut nullum hac in re dubitationi locum relinquat.

58 Non officit exemplum à Card. Sperello adductum arboris extendentis palmites ſuos extra muros Prædii, in quo nata eſt. Etenim Dominus Prædii poſiti extra illos muros nullum Jus, nullumque dominium aſſerere ſibi valet illorum palmitum ſuper ſuo Prædio pendeotium; vice autem verſa Epiſcopus Piſtorienſis, quamvis ob novam Cathedralis erectionem uullum amplius Jus habet ſuper Eccleſiis Parochialibus, & parte dd. Parochiarum exiſtente intra Civitatem Prati, attamen jus omne, nativamque ſuam ordinariam Juriſdictionem habet ſuper animabus earundem Parochiarum, exiſtentibus extra ambitum murorum, ac ſuper illius Territorii parte, quam à ſua Diæceſi avulſam non fuiſſe hactenus fuit demonſtratum.

59 Minùs verò applicatur *Text. in cap. Si Civitas* 17. *de ſentent. Excommun. in* 6. ibi enim nomine Civitatis, Caſtri, vel Villæ idcircò veuiunt Suburbia, quæ alioqui non venirent, ne vilipendatur, ac contemptibilis fiat pœna Interdicti Eccleſiaſtici, cui Civitas, Caſtrum, vel Villa ſopponatur, ſicque ne reddatur eluſoria Mens Superioris Eccleſiaſtici prædictam pœnam juſtiſſimis de cauſis infligentis. Contra verò, ſi nomine Oppidi veoirent in caſu noſtro Suburbia, auferretur Epiſcopo Piſtorienſi pars Territorii, quam Summus Pontifex auferre nequaquam voluit, cùm oovam Diæceſim Pratenſem reſtrinxerit intra ſolum ambitum Murorum Prati -- *Per non pregiudicare alli Veſcovi intereſſati in d. Territorio*.

Mirantur autem, quòd exadverſo impugoetur eaercitium plurium actuum juriſdictionalium in parte controverſarum Parochiarum ſita extra Mœnia, quando de hac veritate teſtantur tum modernus Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto ad hanc Sac. Congregationem tranſmiſſo, tum etiam alii plures anteceſſores Epiſcopi in ſuis Relationibus ad hanc eandem Congregationem conſcriptis, prout jam advertimus in *noſtro Reſtricto*, §. 20.

Ad rem autem non pertinet, utrum Votum Card. Sperelli fuerit eaquiſitum à Capitulo Pratenſi, an potius à noſtro Piſtorienſi, vel demum ab Epiſcopo de conſenſu utriuſque Capituli; ſed unicè inſpiciendum eſt, ex qua parte Auctor ille rectè ſenſerit, ex qua non.

Doctiſſimus Scarſantonius, prout indubiam faciunt fidem ejus Opera, ac præſertim diſertiſſimæ Elucubrationes ad Ceccoperium, omnem omuinò meretur fidem, quia qualitas Canonici Piſtorienſis ejus auctoritati uil detrabit, cùm in ſcribendo non fuerit perſequutus ſundamenta levia, infirma, ac parùm ſolida, ſed attulerit argumenta, & numero plurima, & pondere graviſſima, quibus bonum Jus Reverendiſſimi Capituli Piſtorienſis ipſa rei evidentia demonſtratur,

Quare &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Piſtorien. & Praten. Juriſdictionis.

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

60 IN bac Cauſa ſuit petita dilatio, ut tranſmitti poſſet contrarius voluminoſus Reſtrictus ad Reverendiſſimum Capitulum Piſtotienſe principale, indeqne veniret aliqua reſponſio ad æquivoca, quæ pars Adverſa ibidem obtrudere conatur; ſed iniquitate temporum factum eſt, ut vix eo literas noſtras perveniſſe reſcivetimus. Nihilominus, cùm eadem Cauſa deſcripta legatur in Folio imminentis Congregationis, non dubitamus in arenam deſcendere, quando etiam ſine novis documeutis demonſtrari facillimè poteſt contrariorum ſundamentorum inſubſiſteutia, ita quidem, ut ſperari tutò poſſit perſiſtentia io ultimo loco deciſis, prout eriam Eminentiſsimis PP. obſequentiſsimè ſupplicamus.

61 Illud autem io primis eſt animadvertendum, perperam nobis exadverſo improperari, quòd recedere velimus à Laudo ſundato in Voto cl. mem. Card. Sperelli, ſolemniter à Patribus acceptato, & ab Epiſcopo in Synodo Diæceſana promulgato; etenim, cùm anno 1725. repropoſita Cauſa ſuper nonnullis particularibus caſibus, iu acerrimo Partium contradictorio ipſamet Sacra Congregatio, qoamvis vidiſſet prædictum Votum Cardinalis Sperelli, certoque ſciret ſolemnem acceptationem à Reverendiſsimo noſtro Capitulo factam, *ut ex contrario Summario tunc diſtributo, & in præſenti contrario Reſtricto nunc pluries indicato, ſub n.* 5. *lit.* B. & *numer.* 3. *in princ.* & *num.* 5. attameu jam

tum

tum prævidens ſubſiſtere non poſſe ſecundum Laudi caput, præter noſtram expectationem mandaverit Cauſam reproponi ſuper approbatione Laudi, nemo non videt, quòd imputari nobis nequeat receſſus à Concordia; ſed ipſamet Sac. Congregatio, re meliùs, accuratiuſque perpenſa, eamdem Concordiam emendare voluerit in ea parte, quæ reformatione indigere videbatur.

62 Jam verò, quod attinet ad merita cauſæ, contendit pars Adverſa populum degentem extra Muros Civitatis Prati, & ſubjectum Parochis Eccleſiarum Parochialium exiſtentium intra muros ejuſdem Civitatis ſubditum eſſe Epiſcopo Pratenſi quoad Curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum; tum quia hoc ipſo, quod S. M. Innocentius X. in nova Epiſcopatus Pratenſis erectione aſsignavit pro Civitate, & Diœceſi ipſum Oppidum Prati, comprehendiſſe dicendus ſit etiam Suburbia, quæ, ſi Oppidi nomine venire poſſunt, etiamſi res eſſet de materia odioſa, multo magis contineri debere dicuntur in caſu noſtro, in quo non agi de odioſa diſmembrationis materia dictitat pars Adverſa; tum etiam, quia, licèt Diœceſis Pratenſis reſtringeretur ad ipſos Muros Civitatis, attamen actus, de quibus agitur, pertinere debeant ad Epiſcopum Pratenſem, qui ex Pontificis Conſtitutionibus, ex Reſolutionibus Sacrarum Congregationum, ac denique ex inconcuſſa obſervantia illos acquiſiviſſe contenditur.

63 Sed fruſtra partis Adverſæ conatus impenſos credimus. Rem namque ordiendo à prima contrarii diſcurſus parte, ſatis eſſe reſpondere, quòd ipſummet Reverendiſsimum Capitulum Adverſarium mordicus inſiſtit ſuper ſimplici, & abſoluta Laudi approbatione, ut videre eſt in contrario Reſtrictu, ſub §. *Ad cujus reſcipti*; atqui in primo d. Laudi capite expreſſis, diſertiſque verbis definitur -- *Omne Territorium, ſeu Loca, etiam Suburbia nuncupata, ſita extra Civitatem Prati, etiam circa Murorum ambitum, & Muris ipſis cohærentia uſque ad Flumen Biſentii, etiam exiſtentia intra fines Parochiarum Cathedralis Prati, necnon Sanctiſſimæ Trinitatis, & S. Marci, eſſe in DIÆCESI, ET DE DIÆCESI PISTORIENSI. &c. populumque ibi degentem ſubditum eſſe Epiſcopo Piſtorienſi; Muroſque Civitatis Prati quoad Loca, & Territorium prædictum uſque ad Flumen Biſentii fuiſſe, & eſſe terminos, ſeu fines ſeparantes Diœceſim, & Epiſcopatum Piſtorienſ. &c.* -- ſunt verba ipſius Laudi ergo contendi nunc ex adverſo non poteſt, quòd Suburbia Civitatis Prati ſint in Diœceſi, & de Diœceſi Praten. Id enim eſſet venire contra propriam, apertamque confeſſionem, quod nemini permiſſum eſſe firmat ad rem noſtram *Reverendiſſimus Piton. diſcept. Eccleſ. 59. n. 13. tom. 3. & Rota in rec. dec. 70. n. 9. & ſeq. p. 13.*

64 Verùm præterea dicimus, quòd, cùm tempore factæ erectionis non adeſſent Suburbia, utpotè pluribus ante Sæculis diruta, iſtiuſmodi quæſtio, utrùm nempè Oppidi, ac Civitatis nomine venirent Suburbia, remanebat de ſubjecto, ut ajunt, non ſupponente, ut optimè diſſerit Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto ad hanc Sacram Congregationem tranſmiſſo.

65 Et licèt remanſerit denominatio quædam Suburbiorum, hæc tamen ſolummodò retinetur ad effectus civiles pro exigendis contributionibus; cùm Suburbia, juxta Juris intellectum, nil aliud propriè ſint, quàm ædificia continentia, ſeu cohærentia Oppido, aut Civitati; non verò ea, quæ, prout in caſu noſtro, ſparſim exiſtunt in agris pro commodo Colonorum, ut egregiè declarat *Bald. in c. Rodulphus, num. 17. de reſcript.* ibi -- *Sicuti ſunt Suburbia conjuncta Civitati, nullo extraneo loco mediante,* -- & præcisè advertit D. *meus Scarfanton. poſt Ceccoper. part. 2. deciſ. 60. ſub num. 15.* & proſequitur Reverendiſſimus Epiſcopus in præfato ſuo Voto.

66 Rurſus, ſi San. Mem. Innocentius X. in ſua Erectionis Bulla quodammodò geometricè deſcripſit Oppidum Prati, prout erat Mœnibus cinctum, ibi -- *Oppidum Prati hujuſmodi, Mœnibus cinctum &c.* -- & ſubinde -- *Ipſum Oppidum pro Civitate, & Diœceſi* -- aſſignavit novo Epiſcopo Praten. conſequens eſt, ut Juriſdictio novi Epiſcopi reſtricta, & coarctata fuerit intra ipſum Oppidum, utque unum & idem Oppidum conſtituerit Civitatem, & Diœceſim, licèt, inſpecta Juris cenſura, aliud ſit Civitas, & aliud Diœceſis, ut egregiè argumentatur idem *D. Scarfanton. dicta dec. 60. n. 4. poſt Ceccoper. tom. 2.* & prius *clar. mem. Cardin. Sperellus in dicto ſuo Voto impreſs. per D. Scarfanton. ad Ceccop. tom. 1. dec. 60. n. 1.*

Accedit his tractatus, qui novi Epiſcopatus erectionem præceſſit, prout luculentiſſimum perbibet teſtimonium glorioſæ mem. Ferdinandus II. in ſua Epiſtola, quam ſcripſit ad R. P. D. Gerinum utriuſque Eccleſiæ Piſtorien. ac Praten. Antiſtitem, ibi -- *Nel trattato di ereggerſi la Prepoſitura di Prato in Cattedrale fù con i Deputati de' Prateſi eſpreſſamente ſtabilito, ſe gli aſſegnaſſe la Città di Prato, rimanendo tutto il di fuori nella giuriſdizione di Piſtoja.* 67

Atque his conſonat mens Summi Pontificis gratiam concedentis, quemadmodum teſtatur in quadam ſua Epiſtola bo. me. Marchio Gabriel Riccardi, tunc Sereniſſimi Magni Ducis apud Sanctam Sedem Orator, cujus diligentiæ, & curæ gratia iſthæc commiſſa fuerat expedienda, quique de mente Summi Pontificis ſibi pandita ab R. P. D. Fagnano, certiorem fecit præfatum Sereniſsimum Ferdinandum II. verbis illis -- *Che la mente dell' iſteſſo Papa ſia, che a Prato s' aſſegnaſſe per Dioceſi quanto conteneva il cerchio delle Mura ſolamente, e tutto il reſto rimaneſſe à Piſtoja*; additque, ſeſe idipſum ex proprio Pontificis ore audiviſſe -- *Ed io pure mi ricordo, che il Papa diſſe, che voleva levare tutte le liti, che poteſſero naſcere trà queſte due Dioceſi, col mettervi termini tanto reali, quant' erano le Mura. In ſomma ſempre ſi è caminato con queſto ſuppoſto, che CON LE MURA DI PRATO SI TERMINASSE LA DIOCESI.* 68

Nec ſilentio prætereundum eſt teſtimonium Joannis Baptiſtæ Mancini, qui & ipſe, uti ſubalternus Miniſter Sereniſsimi Magni Ducis, hac de re egerat cum R. P. D. Fagnano, ab eodemque audiverat, quòd reſpectu Diœceſis novo Epiſcopatui aſſignandæ conſtituendum ipſi erat ſolum Oppidum Prati, ibi -- *circa al ſecondo, dicono volerli dare per Dioceſi SOLAMENTE LA TERRA DI PRATO.* 69

Quid plura? Ipſummet Reverendiſsimum Capitulum Adverſarium hanc veritatem agnoſcens, jam inde ab anno 1656. ſicque tempore erectioni proximo ſolemniter ceſsit, ac renunciavit cuicumque prætenſo Juri ſuper quinque ruralibus Eccleſiis extra Mœnia Civitatis Prati exiſtentibus, quamquam noſtrum Capitulum Piſtorienſe renunciationem illam acceptavit cum expreſſa ſuorum Jurium præſervatione, ac ſine ſuæ nativæ Juriſdictionis præjudicio. 70

Eat nunc pars Adverſa, ſubtileſque, & academicos texens diſcurſus, contendat, Oppidi, ſeu Civitatis nomine venire ſuburbia, quando contra eam ſtant ipſa rei natura, voluntas Principis, & Partium gratiam expoſcentium, mens Pontificis illam concedentis, nec non antiqua, & moderna judicialis confeſsio ipſiuſmet Capituli adverſarii, prout hucuſque luculentiſsime demonſtravimus. 71

Aſſumptique noſtri veritas magis, magiſque confirmatur animadvertendo, quòd in caſu noſtro agitur de odioſiſsima diſmembrationis materia; nam, quidquid obloqui, ac diſputare conetur contrarius Reſtrictus, veritas ineluctabilis eſt, & irreſragabilis, quod Oppidum Prati jam inde ab ipſa ſui fundatione fuit ſemper de Diœceſi, & in Diœceſi Piſtorienſi, nec unquam avulſum remanſit ab ordinaria juriſdictione Piſtorienſis Epiſcopi, cujus quidem certiſsimæ veritatis indubiam fidem facit doctiſsimus *Fagnanus in cap. cum ab Eccleſiarum, de Offic. Ordin. à numer. 13. uſque in fin.* ubi ipſa rei evidentia oſtendit, quòd Oppidum Prati nec origine, nec privilegio, nec præſcriptione fuit unquam in ſtatu Nullius Diœceſis, nec unquam Territorium habuit ſeparatum, atque id ipſum ſolidiſsimè firmat *Gratian. diſcept. 918. ex num. primo uſque ad 56.* quos hac ex parte legiſſe ſufficit, & quorum inſuperabilem auctoritatem diſsimulant Domini Contrarii Defenſores. 72

Ergò, ſi Oppidum Prati erat in Diœceſi, & de Diœceſi Piſtorien. dicendum procul dubio eſt, ipſum diſmembratum fuiſſe ab eadem Diœceſi per conſtitutionem, & erectionem novi Epiſcopatus Pratenſis; 73

ideo-

ideòqoe ratione ſubjectæ odioſiſſimæ materiæ, qualis dicitur, & eſt diſmembratio, ut ttadunt relati per *D. Advoc. Urſaya, diſcept. Eccleſ. tom. 6. part. 2. diſcept. 25. numer. 43. Rot. in recent. deciſ. 567. numer. 6. part. 19. tom. 2. & coram Eminentiſſ. Falconer. tom. 4. tit. final. deciſ. 34. numer. 12.* nomen Oppidi, ſeù Civitatis non extenditur ad ſuburbia, ſed ſolo Murorum ambitu continetur, ac circumſcribitur, ut optimè probant Jura, & Auctoritates adductæ in noſtro præterito Reſtrictu, *§. 15. quibus addo Oldrad. conſil. 121. nu. 7. Menoch. conſ. 498. n. 34. & de Arbitr. Judic. cas. 155. n. 50.*

74 Hinc verò non applicatur *Text. exadverſo allegatus in cap. ſi civitas 17. de Sentent. excom. in 6.* ibi enim appellatione Caſtri, Villæ, vel Civitatis idcireo veniunt Suburbia, quæ alioqui non venirent, ne vilipendatur, & contemptibilis fiat pena Interdicti Eccleſiaſtici, cui Civitas, Caſtrum, vel Villa ſupponatur, prout contingeret, ſi Cives exeundo è Civitate morarentur in Suburbiis, ſicque ne reddatur eluſoria mens Superioris Eccleſiaſtici prædictam pœnam juſtiſſimis de cauſis infligentis, atque ideò odioſitas materiæ vincitur, ac ſuperatur à ratione publici boni ex pena Eccleſiaſtica pnmanantis. Contra verò, ſi Oppidi nomine continerentur in caſu noſtro Suburbia, auſerretur Epiſcopo Piſtorien. pars ſui Territorii, quam Summus Pontifex ei abſtuliſſe cenſendus non eſt, cum id expreſsè non dixerit, ſed imò novam Diæceſim Pratenſem reſtrinxerit intra ſolum ambitum Murorum Prati, quemadmodum Superioribus locis clariſſimè probavimus.

75 Progrediendo autem ad alteram contrarii diſcurſus partem, quòd nempè, admiſſa etiam, ut par eſt, reſtrictione Diæceſis Pratenſis intra ejuſdem Civitatis Muros, attamen Eccleſia Praten. juriſdictionem quaſi Epiſcopalem acquiſierit in pepulum degentem extra Mœnia ex Apoſtolicis Conſtitutionibus, ex Sacrarum Congregationum Reſolutionibus, & ex inconcuſſa obſervantia; profectò, quod attinet ad Conſtitutiones Apoſtolicas, fruſtra pars adverſa contendit, ex iis Juriſdictionem aliquam quaſi Epiſcopalem ſibi fuiſſe conceſſam; Literæ enim Apoſtolicæ, præſertim Innoc. IV. & Pii II. ſecum ferunt tantummodò exemptionem quamdam paſſivam Eccleſiæ præpoſituralis, præpoſiti, Canonicorum, ac Beneficiatorum, eorumque receptionem ſub immediata protectione S. Petri non verò important conceſſionem ſimilis exemptionis quoad Loca, & populum, de quibus eſt quæſtio, eoque minùs translationem Juriſdictionis in eoſdem Exemptos, ut in puncto advertunt *Fagnan. in dicto c. cùm Eccleſiarum, de Offic. Ordin. num. 24.* ibi -- *Tum quia tribuitur eidem Eccleſiæ Indultum ſimplicis exemptionis, quæ quidem exemptio neceſſariò ſupponit exiſtentiam in Diæceſi, &c. tum denique quia exemptio non eſt univerſalis totius Cleri, & populi, ſed reſtricta ad Eccleſiam, illius Beneficia, & perſonas* -- *Gratian. dicta diſcept. 918. numer. 32.* ibi -- *Cùm etiam eadem exemptio ſit reſtricta ſolum ad Eccleſiam Sancti Stephani, & Præpoſitum ac Canonicos, & Beneficiatos, non autem conceſſa quoad Locum, & populum, prout neque Juriſdictio, quæ reſpectu exemptorum abdicatur ab Epiſcopo, fuit tranſlata in eoſdem exemptos.* Quocirca Juriſdictio Epiſcopalis Curiæ Piſtorienſis ſemper remanſiſſe in ſuo primævo ſtatu dicenda eſt quoad populum, & Loca, quæ comprehenſa non fuerunt in exemptionis Privilegio, ut in puncto proſequitur *Gratian. d. diſcept. 918. num. 33.*

76 Fortiùs verò quia in præſato Indulto exemptionis ſanct. memor. Pii II. Oppidum Prati enunciatur *Piſtorien. Diæceſis*, ut advertunt *Fagnan. in dicto cap. cùm ab Eccleſiarum, num. 24. & Gratian. dicta diſcept. 918. num. 9.* id quòd ex induſtria omiſſum fuit, & ruſſus ex iiſdem Literis Pii II. Præpoſitus Prati obligabatur ad præſtandum Juramentum ſub hujuſmodi forma, videlicet, *Ego Carolus de Medicis Præpoſitus Eccleſiæ, ſeu Plebis Sancti Stephani Praten. Piſtorien. Diæceſis*, prout ex Regiſtro Bullarum Cameræ Apoſtolicæ apparere teſtatur *Fagn. in d. c. cum ab Eccleſiarum num. 24. §. Nec eſt omittendum.*

77 Nec contrarium ſuadet Bulla Alexandri III. ibi enim Summus ille Pontifex facultatem conceſſit Præpoſito, & Capitulo Praten. inſtituendi Beneficiatum ad Capellam Sancti Jacobi in eorum Fundo ædificatam, & Eccleſiæ Præpoſituralis filialem; quòd ſanè privilegium prætenſam juriſdictionem quaſi Epiſcopalem non importat, tum quia jus inſtituendi ad Parochiale præſertim ante Sac. Concil. Tridentinum competere poterat etiam Prælatis inferioribus, qui juriſdictionem quaſi Epiſcopalem non haberent, ex traditis per *Barboſ. de Offic. & poteſt. Epiſc. part. 3. alleg. 72. numer. 184. Vivian. de Jurepatr. part. 2. lib. 12. capit. 3. numer. 1. clar. memor. Card. De Luc. eodem titul. diſc. 64. numer. 32. Rota in Burgen. Juriſdictionis Sancti Joannis ſuper commiſſ. Curæ; 23. Februarii 1714. §. Sicuti, coram Eminentiſſ. Falcon. & 2. Decembr. 1722. §. Validitas, coram R. P. D. Gamacbes.*

Tum quia obedientia, & reverentia in ſpiritualibus, 78
de quibus eſt mentio in dicta Bulla, reſpicit tantummodo jus Parochiale, & Matricitatis, cujus vigore dicta Capella S. Jacobi filialis Eccleſiæ Prepoſitutalis Pratenſis & in ejus fundo ædificata, ipſam uti ſuperiorem, & Matricem recognoſcere tenebatur, ut in eadem Bulla explicatur, ibi -- *Et eadem Capella; quemadmodum ſtatutum eſt, Plebi veſtræ tamquam Matrici Eccleſiæ* IN OMNI JURE PAROCHIALI, *ſicut reliquæ Capellæ veſtræ ſubjecta permaneat* -- & advertit *Gratian. dicta diſcept. 918. num. 27.* ibi -- *Quia omnia iſta privilegia ſunt reſtricta ad jus Parochiale, neque ullam juriſdictionem Epiſcopalem concedunt Præpoſito.*

Tum demum, quia omnia iſta præcedentia privile- 79
gia Eccleſiæ Pratenſi conceſſa, fuerunt poſtmodum à Summis Pontificibus redacta ad viam juris, & præſertim à ſanct. memor. Urbano III. Innoc. III. & Henrico III. qui in eorum Bullis expreſsè decreverunt, ut occaſione privilegiorum Praten. conceſſorum nulla inferri poſſet diminutio poteſtatis, aut dignitatis Piſtorienſis Eccleſiæ illarum Matris, prout recenſent *Fagnan. in capit. cum ab Eccleſiarum, numer. 15. & Gratian. dict. diſc. 918. n. 28.*

Si verò res ſit de Sac. Congregationum Reſolutioni- 80
bus, mirum non eſt, quòd Sac. iſthæc Congregatio, quamvis approbaverit primum caput Laudi, in quo declarabatur, Diæceſim Pratenſem reſtrictam eſſe intra Muros Civitatis, crediderit tamen, prout in tertio ejuſdem Laudi capite continebatur, aliquam competere poſſe juriſdictionem Eccleſiæ Pratenſi ſuper Oratorio S. Rochi, & quoad collationem Beneficii fundati in Oratorio S. Hieronymi exiſten. extra Civitatis Muros. Hujuſmodi enim actus Juriſdictionales ſuper præfatis Oratoriis, tametſi à Nobis fuerint impugnati, ideò tamen Pratenſibus fuerunt pro bono pacis præſervati, quia ejus naturæ non erant, ut pertinerent ad Curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum, quales profectò erant alii actus; qui in ſecundo Laudi capite continebantur, quique, cum reſpicerent præcipuum Paſtoralis Officii munus, quod eſt Cura Animarum, & Sacramentorum Adminiſtratio, jure proindè, meritòque fuerunt à Sac. Congregatione adjudicati Epiſcopo Piſtorienſi, qui eſt verus, & proprius Paſtor populi extrà Muros Prati commorantis, quiquè propterea omnimodam exercere debet Juriſdictionem tam ſuper eodem populo, quàm etiam ſuper Parochis relativè ad eundem populum, tametſi præfati Parochi quoad Parochiales Eccleſias, & quoad alteram populi partem alteri Epiſcopo ſubjiciantur, prout latè probavimus in prætorio Reſtrictu, *§. 26. & 27.* ubi præter ea, quæ individualiter advertit D. *Scarfanton. ad Ceccoptr. in annotat. ad Vot. Card. Sperell. deciſ. 60. numer. 2. & 3. part. 5. & deciſ. pariter 60. numer. 52. part. 2.* punctualiſſimas attulimus auctoritates *Eminentiſſimi D. Cardin. Petr. ad Conſtitution. Apoſtolor. tom. 5. fol. 366. num. 82. Rot. in Portuen. Juriſdictionis, 15. Aprilis 1712. §. Hinc non relevabant coram clar. mem. Cardin. Priolo, & in contemporanea deciſ. ſuper cenſuris, & attentatis, §. de attentatis, cor. eodem, & Sac. Congregat. Epiſcoporum, & Regularium in una Peruſina, 22. Junii 1708.* quibus quidem individualiſſimis auctoritatibus ne verbum quidem Pars Adverſa reſpondet.

Eademque reſponſione ſubmovetur altera illa obje- 81
ctio deſumpta ex Reſolutione Sacræ Congregationis Rituum, in qua non jam agebatur de exercenda Juriſdictione aliqua Epiſcopali in populum alteri Epiſcopo

ſub-

ſubjectum, prout eſt caſus noſter, ſed de ſimplici Benedictione novæ Eccleſiæ exiſtentis ſub Parochia, & Cura Præpoſiti Pratenſis, de adminiſtrandis Oblationibus eidem Eccleſiæ factis, de Cura Fabricæ, celebratione Miſſarum, ac deputatione Sacerdotum; quæ omnia, ſi competere poſſunt cuilibet ſimplici Parocho, longè magis poterant pertinere ad Præpoſitum Pratenſem, qui, uti Prælatus inferior, & exemptus, non indigebat licentia Epiſcopi, ut benè monet *Pax Jordan. de Re Sacra, lib. 5. tit. 8. de Ædificatione Eccleſiarum, num. 59.*

82 Denique reſpectu prætenſæ contrariæ obſervantiæ illud eſt præcipuè adnotandum, quòd ſive agatur relativè ad tempus ante erectionem Eccleſiæ Pratenſis in Epiſcoparum, ſive ad tempus decurſum poſt præfatam erectionem, numquam hujuſmodi obſervantia dici poteſt pacifica, & non contradicta; reſpectu enim temporis præcedentis, tametſi Pratenſes plures actus Juriſdictionales exercere tentaverint, immò verò expreſsè decreverint in quodam peculiari Statuto, ut nullus allegare auderet, quòd Præpoſitus Pratenſis non haberet Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem; nihilominus ſemper iſti actus, & Pratenſium attentata, contradicta, & impugnata fuerunt ab Epiſcopis Piſtorienſibus, qui Eccleſias viſitarunt, alioſque actus Juriſdictionales exercuerunt non ſolùm in Territorio, ſed etiam in ipſo Oppido Prati, prout recenſent *Fagnan. in dicto cap. Cùm ab Eccleſiarum, ex num. 29. uſque in fin.* ubi diſtinctè, & gradatim enumerat omnia tempora; & *Gratian. diſceptat.* 918. *num.* 19. 20. 40. 46. *&* 50. qui etiam ſub *num.* 21. ait, quòd ad requiſitionem Epiſcoporum Piſtorienſium quamplures egregii Juriſconſulti contra præfatum Statutum, uti læſivum libertatis Eccleſiæ, Jurium Epiſcopi conſuluerunt.

83 Quod verò reſpicit tempus poſt erectionem Civitatis Prati in Cathedralem, non ſolùm omnis quæcumque prætenſa contraria obſervantia inallegabilis redditur ex defectu bonæ fidei, quæ in Pratenſibus adfuiſſe non potuit è conſpectu tot, tantarumque demonſtrationum evidentiſſimè oſtendentium, quòd Juriſdictio novo Epiſcopatui conceſſa, Civitatis muros non egrediebatur, ſed etiam omninò confunditur, & abſorbetur tùm à ſolemni renunciatione dictarum quinque Eccleſiarum ſuburbanarum à Capitulo Adverſario facta, tùm etiam à pluribus actibus Juriſdictionalibus, & Viſitationibus peractis ab Epiſcopo cum Canonicis Piſtorienſibus in conſpectu, & in oculis ipſius Capituli Pratenſis, prout latè diſſerit Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuo Voto, *dato in d. noſtro Summ. nu.* 9. *§. Et maximè; & D. Scarfanton. in d. dec.* 60. *à n.* 24. *ad* 33. *ad Ceccop. tom.* 2.

Quare &c.

Victorius de Martinis Advoc.

HÆC cauſa, cujus ſtatus relatio habetur in fine ſæcundæ partis noſtrarum animadverſionum ad Ceccoperium, ſuum non habuit finem, ut putabatur, cum reſolutione capta à Sac. Congregatione Concilii, ut ibidem legitur; nam Capitulum Pratenſe novas excitavit prætenſiones contentas in dubiis in prima ſuperius impreſsa informatione relatis, quæ cauſam dederunt, ut iterum ad trutinam revocaretur juſtitia Laudi prolati cum Voto D. Auditoris Jacobi de Comitibus à bo. me. Epiſcopo Baſſi; unde propoſita hujuſmodi Cauſa prodiit reſcriptum ſub die 31. Julii 1728. quòd ita ſe habuit.

Ad primum, & ſecundum: Laudum eſſe reformandum,
84 *& reſpectivè approbandum juxta modum; & quo ad reliqua ſatis proviſum in præcedentibus, & ad mentem Eminentiſſimi Præfecti.*

Modus eſt, quòd prævia Reformatione Laudi in ea parte tantùm, in qua decernit -- Populum degentem extra Muros Civitatis Prati, & ſubjectum Parochiis Eccleſiarum Parochialium exiſtentium intra Muros ejuſdem Civitatis Prati, ſubjectum eſſe in concernentibus Curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum Epiſcopo Pratenſi -- Declaretur in prædictum Populum competere omnimodam juriſdictionem Epiſcopo Piſtorienſi, ſicuti etiam in præfatos Parochos reſpectu illius Populi; in reliquis verò Laudum approbetur -- Et iterum repropoſita Cauſa, inſtantibus Canonicis Praten. ſub die 2. Aprilis 1729. reſcriptum fuit -- *In deciſis, & amplius* --

Verùm quia per reſolutionem captam à Sacra Congregatione, periculo animarum extra Civitatem Prati degentium proviſum non erat, cùm Parochi præſto eſſe non poſſent illarum ſpiritualibus neceſſitatibus maximè in periculoſiſſimo mortis conflictu non tantùm ob diſtantiam ab ipſa Civitate Prati, quantùm etiam, quia noctis tempore portis ipſius obſeratis, nonniſi poſt deperditum multum temporis intervallum poterat Parochus repetiri, & interim multi abſque Sacramentorum auxilio obibant; vigilantiſſimus tunc
Præſul Columbinus de Baſſis à munere Generalis Or- 85
dinis Valliſumbroſæ ad Cathedras Piſtorien. & Praten. invitus, ac diu reluctans, ſed obtinente ſemper ſel. mem. R. Celſitudine Coſmi III. exaltatus, recogitans dd. animarum periculum, Sac. Congregationi expoſuit, nulla alia ratione eiſdem conſultum fore, quàm mediante diſmembratione dd. animarum, illarumque perpetua commendatione Parochis Diæceſis Piſtorien. & voti compos effectus cum in executione obtenti reſcripti compertum fuiſſet, neque hoc medio prædictarum animarum periculo proviſum eſſe ob multitudinem Populi, & diſtantiam à Parochiis, ſuperando pene innumerabiles difficultates, quas humani generis hoſtis excitavit, omnia humana deſtitutus ope, ſed divinæ tantùm innixus, à fundamentis erexit in loco apto novam Eccleſiam ſub invocatione Beatiſſimæ Virginis de Humilitate ſatis amplam, & decentem cum ædibus Parochialibus, idque totum ſuo ipſius ære, quod cogebat in dies, parſimoniam adhibendo in omnibus, quæ ad ſui cultum pertinebant, utpotè religioſæ paupertatis rigidus cuſtos, præſtando fabricæ continuam aſsiſtentiam, contempto ſolis ardore, & aeris inclementia, ac etiam manuum ſuarum labore, à quo vir zelo, & humilitate plenus, non abhorruit, licet ſenio confectus, & mala utens corporis valetudine ob incommoda tum pænitentis vitæ ab eo traductæ per plures annos in eremo Valliſumbroſæ, & in obeundo munere Generalis d. Ordinis, tum in replicatis noſtræ peramplæ Diæceſis Viſitationibus. Sacra inſuper eidem ſupellectili providit, pluriumque Sanctorum reliquiis decus auxit, ſufficienti redditu aſsignavit dotem, ac in ea conſtituto Parocho ſub titulo Prioris, illam ſolemni ritu conſecravit; quibus expletis paulò poſt ad cæleſtem Patriam, ut piè creditur, à Domino juſto bonorum operum remuneratore fuit evocatus.

ADDITIO XXXV.

Lucana Præeminentiarum.

ARGUMENTUM.

Habetur ex Summario, & ex infra poſitis Dubiis.

I. *An accedente Epiſcopo ad Eccleſiam S. Mariæ Foriſportam in Feſto Sanctiſſimæ Aſſumptionis occaſione intereſſendi Miſſæ inibi cantandæ per Capitulum Cathedralis, P. Abbas Canonicorum Regularium S. Salvatoris, vel potiùs dignior de Capitulo Cathedralis porrigere debeat Aſperſorium Epiſcopo Eccleſiam introeunti.*

II. *An in aſſociando Epiſcopum intus, & per eandem Eccleſiam præcedere debeat P. Abbas, vel potiùs prima, & ſecunda Dignitas Capituli Cathedralis, in caſu &c.*

SUMMARIUM

1 *Capitulum Cathedralis Lucanæ indulto Apoſtolico olim fruebatur eligendi Priores, & Clericos collocandi in Eccleſiis tam intra Civitatem, quam extra in Suburbiis, una cum Epiſcopo, & n.* 14.

2 *Nonnullæ ex dd. Eccleſiis à Regularibus poſſideri cæperunt.*

Et ſignanter Eccleſia S. Mariæ Foriſportam à Canonicis Regularibus Sancti Salvatoris, & à quo tempore, ibidem.

In vim antiquæ ſubjectionis, Canonici in quibuſdam majoribus Feſtivitatibus ad eaſdem Eccleſias accedunt,

Digitized by Google

dunt, ibique ſacra ſolemniter peragunt, ibidem.

3 *Quomodo excipiatur Epiſcopus, ad dd. Eccleſias accedens.*

4 *Et à quo illi Aſperſorium porrigatur.*

5 *Exponitur ſtatus controverſiæ.*

6 *Epiſcopo ad aliquam inferiorem Eccleſiam accedenti, Aſperſorium porrigendum eſt à Superiore illius Eccleſiæ, non autem à Canonico, ſeu Dignitate Eccleſiæ Cathedralis ibi præſente.*

7 *Limita, quando Canonici Cathedralis ſunt Capitulariter præſentes, & indumentis Choralibus induti, & affertur diſtinctionis ratio, & n. 8. & 14.*

Cannonici quando repræſentent Corpus Capituli, eodem numer. 9.

Reſolutiones Sacror. Congregationum diſtinguentes prævalent generalibus indiſtinctè loquentibus.

10 *Immemorabilis præſumere facit omnem meliorem titulum de Mundo.*

11 *Etiam in materia habente contra ſe magnam, & vehementem Juris prohibitionem.*

12 *Immemorabilis in quolibet Decreto derogatorio conſuetudinis, præſervata cenſetur.*

13 *Centenaria, & Immemorabilis, ut attendi non valeat, debet eſſe ſuper materia, quæ abuſum, & corruptelam ſapiat.*

Epiſcopus facit unum Corpus cum ſuo Capitulo, ibid.

15 *Confeſſio judicialis præjudicat etiam Succeſſoribus.*

16 *Ubi militat eadem ratio, & agitur de declaratione cauſæ univerſalis, idem quoque Jus ſtatuendum eſt.*

17 *Conſuetudo antiqua ſervanda eſt ad tollendam perturbationem, quam pareret novitas.*

18 *In iis, quæ bonis moribus non adverſantur, neque diſciplinam Eccleſiaſticam lædunt, permiſſum eſt, ut unaquaque Provincia in ſenſu ſuo abundet.*

19 *Conſuetudo aliarum Diœceſum, ſeu Eccleſiarum eſt valde attendenda.*

20 *Aſſociatio Epiſcopi ſpectat ad ſolas Dignitates & Canonicos Cathedralis, non tantùm in propria Eccleſia, quam etiam in aliis.*

21 *Et quidem cum præcedentia ſuper quoſcumque alios, & affertur ratio.*

22 *Hujuſmodi aſſociatio non eſt ſimplicis obſequii erga Prælatum, ſed actus honorificentiæ, & ſolemnitatis.*

23 *Monſtruoſum eſſet, quòd Corpus ſeparetur à membris.*

24 *Accedente Epiſcopo ad Eccleſiam Collegiatam, Canonici Cathedralis præcedere debent in omnibus actibus, & functionibus Canonicis, & Dignitatibus Collegiatæ, non obſtante conſuetudine in contrarium.*

25 *In materia præeminentiarum principem locum obtinet conſuetudo, & obſervantia.*

Et habetur loco aſſiſtentiæ Juris, ibidem.

26 *Maximè ſi conſuetudo ſit rationabilis.*

27 *Canonici dicuntur Fratres Epiſcopi, ſicuti Cardinales nuncupantur Fratres Summi Pontificis.*

28 *Gratiæ narrativa debet juſtificari.*

29 *Clauſula* -- verificato prius, &c. *conditionem importat.*

30 *Juſpatronatus tamquam ſervitus non præſumitur.*

31 *Hæreſis ob crimen juſpatronatus amittitur.*

32 *Gentilitium juſpatronatus ob unius delictum non extinguitur, ſed remanet in aliis de Familia.*

33 *Juſpatronatus certæ lineæ reſervatum, ultra illam non progreditur, ſed fit hæreditarium.*

34 *Sententia pro jurepatronatus, quæ non habuit effectum, ſtatum libertatis non mutat.*

35 *Sententia continens manifeſtum juris errorem, non attenditur.*

36 *Patronorum concordia, inſciis Ordinario, & Promotore fiſcali, nequit immutare ſtatum liberum Beneficii.*

37 *Patronorum conſenſus in executione literarum Apoſtolicarum præſtitus, libertatem Beneficii non vulnerat, ſi Papa in dictis literis expreſſit, ſe non intendere juſpatronatus approbare.*

38 *Proviſio Apoſtolica tamquam de reſervato, ſupponit Beneficium liberum à jurepatronatus Laicorum.*

39 *Gratia derogatoria juriſpatronatus in totum non ſolet concedi, niſi per litis pendentiam in petitorio.*

40 *Concordia ad redimendam litem novum titulum non tribuit.*

41 *Concordia facta, inaudito principali collitigante, litem non extinguit.*

42 *Litis pendentia in petitorio durat uſque ad rem judicatam.*

43 *Literæ Apoſtolicæ, in quarum executione citatus non fuit Promotor fiſcalis, libero ſtatui Beneficii non præjudicant.*

44 *Clauſula* -- verificato jurepatronatus -- *ut adimpleatur, citandus eſt Promotor fiſcalis.*

45 *Quaſi poſſeſſio Patroni ex ultimo ſtatu non ſufficit contra Epiſcopum contendentem pro libertate Beneficii.*

46 *Quaſi poſſeſſio Patroni cum mala fide ad nihilum valet.*

47 *Clauſula* -- verificato jurepatronatus &c. *non adimpletur per quaſi poſſeſſionis probationem; ſed requirit efficaces probationes tum in poſſeſſorio, quam in petitorio.*

48 *Poſſeſſius actus, licèt remotiores, prævalent ultimis turbidis, & litigioſis.*

49 *Poſſeſſionis præcedentis continuatio non prohibetur ex lite ſuperveniente.*

50 *Collationis Jus ad Epiſcopum, & Capitulum ſpectans ſimultaneè, uno ex eis negligente, impedito, vel nulliter agente, conſolidatur in alterum.*

51 *Inſtitutio, licèt ſit nulliter conceſſa, jus tamen, quod antea præexiſtebat, illæſum relinquit.*

52 *Præſentatio, ſi fiat conditionaliter, purificari debet conditio intra idem quadrimeſtre, quod datur ad præſentandum.*

53 *Gentilitium juſpatronatus in ultimo ex vocatis fit hæreditarium.*

54 *Poſſeſſoria judicio is obtinet, de cujus non vitioſa poſſeſſione conſtat.*

INter innumeras conſpicuas prærogativas, quibus Summorum Pontificum largitione Reverendiſs. Capitulum Cathedralis Lucanæ decoratum cumulatiſſimè reperitur, hæc una temporibus anteactis erat præcipua, ut electiones Priorum, ſivè collationes Clericorum in Eccleſiis tam intra Civitatem Lucanam, quàm 1
extra in Suburbiis non fierent, niſi cum illius, & Epiſcopi conſenſu; indeque ſic electi, inter quos erant Prior, & Rector Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Foriſportam, quæ tunc temporis Collegiata Sæcularis erat, obedientiam Capitulo antedicto devovebant, & ab iſto una ſimul cum Epiſcopo inſtituebantur.

Quantumvis autem nonnullæ ex memoratis Eccleſiis proceſſu temporis inceptæ fuerint poſſidari à Regularibus, ut ſignanter evenit de mox dicta Eccleſia Sanctæ Mariæ, quam ab anno 1512. detinent Canonici Regulares S. Salvatoris, vulgò *Scopettini*, ubi teſtatur *Daniel. de Nobil. in addit. ad diſp 44. n. 25.* Nihilominus apud Reverendiſſimum Capitulum aliquæ reman- 2
ſerunt, & de præſenti remanent antiquæ ſubjectionis reliquiæ; nam recurrentibus in aiſdem Eccleſiis majoribus quibuſdam feſtivitatibus, ad eas DD. Canonici Capitulariter accednot, indumentis Canonicalibus induti, ibique ſacra de more peragunt.

Hinc immemorabilis inolevit conſuetudo, ut Reverendiſſimo Capitulo ad eaſdem Eccleſias, ut mox dictum eſt, accedente, Superiores Eccleſiarum obviam procedant Epiſcopo extra Portam Eccleſiæ ad ejus Currum in actu deſcenſus ab illo, eundemque aſſocientur uſque ad januam Eccleſiæ, ejuſque primum gradum; quo perventi, locum cedant duabus Dignitatibus Capituli, quæ in medio ponunt Epiſcopum, incedentes à dextris, & à ſiniſtris, cæteris DD. Canonicis retro comitantibus in modum Semicirculi: ac 3
iiſdem Superioribus Eccleſiarum cum ſuis Religioſis ab uno latere ſeparatim ab ipſo corpore Capituli; idemque ſervetur ordo in diſceſſu Epiſcopi ab Ecclecleſia, qui eodem modo aſſociatur per Dignitates & Canonicos uſque ad januam Eccleſiæ, & deinde Superiores Eccleſiarum eundem comitantur Epiſcopum, illique inſerviunt uſque ad Currum.

Præter hanc conſuetudinem invaluit pariter & altera æquè immemorabilis, ſemperque conſtans, ut aſperſorium aquæ Sanctæ porrigatur eidem Epiſcopo Eccleſiam introeunti ab una ex Dignitatibus Reverendiſſimi Capituli, illud prius recipiente ex manibus Capel- 4
lani, ſive Sacriſtæ ejuſdem Eccleſiæ.

Has immemorabiles, & nuſquam per Sæcula interruptas, imo inviolabiliter obſervatas, perpetuoque cuſtoditas conſuetudines intervertere ſatagentes Canonici Regulares S. Salvatoris Adverſarii in præfata Eccleſia Sanctæ Mariæ Foriſportam, recurſum habuerunt ad

hanc

Digitized by Google

hanc Sacram Congregationem petentes declarari ad
5 eorum Abbatem ſpectare porrectionem Aſperſorii, eumdemque in aſſociando Epiſcopo præcedere debere Dignitates, & Capitulum; quamobrem ſuperventa relatione ejuſdem Epiſcopi, ac in Ponentem deſtinato Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino, Sumus hodie in diſputatione præinſertorum dubiorum, quæ non aliter reſolvenda veniunt, quàm favore Reverendiſſimi Capituli, quemadmodum perhumillimè ſupplicamus.

Aggrediendo namque diſputationem primi dubii, in quo quæritur ad quem pertinere debet porrectio Aſperſorii facienda Epiſcopo in ingreſſu Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Foriſportam, ad quam Capitulum unà cum Epiſcopo accedit in Feſto SS. Aſſumptionis Beatæ M. V. occaſione inibi celebrandi Miſſam cantatam. Talis præeminentia nonniſi ad unam ex dignitatibus Capituli ſpectare debet. Quamvis enim, accedente
6 Epiſcopo ad aliquam inferiorem Eccleſiam, porrectio Aſperſorii, tamquam actus obſequii, pertinere videatur ad Superiorem illius Eccleſiæ, ad quam acceditur, non autem ad dignitatem, vel Canonicum Eccleſiæ Cathedralis ibi præſentem, juxta reſolutiones quas referunt *Barbos. de Canon. cap. 32. n. 8. Pignatell. tom. 3. Conſult. 18. numer. 14. & ſeqq. Ciarlin. cap. 204. numer. 39.*

Hoc autem ſolemniter limitatur, & locum non habet, quando adeſt univerſum corpus Capituli capitulariter præſens cum indumentis Capitularibus, &
7 Choralibus, ut in præſenti, cum Cappa, & Rocchetto; hoc enim caſu Aſperſorium porrigi debet Epiſcopo per primam dignitatem Capituli, quemadmodum diſtinguendo unum caſum ab altero indicavit hæc Sacra Congregatio in *Laud.* 18 *Januarii* 1658. confirmata in altera *Laud. 6. Aprilis* 1680. ibi -- *Aſperſorium Aquæ benedictæ eſſe porrigendum Epiſcopo à prima dignitate Eccleſiæ tam Regularis, quam Sæcularis, ad quam accedit, ſi aliquis Canonicus, vel Dignitas Cathedralis; dummodo non adſit capitulariter, nec cum indumentis capitularibus; tunc enim hujuſmodi munus ad primam Dignitatem Cathedralis ſpectare, ſicuti reſolutum fuit in alia Lauden. 18. Januarii 1653.*

Neque idcirco allegare juvat alias reſolutiones contrarias ex adverſo inculcandas. Quia cùm iſtæ ſint generales, & indiſtinctè loquantur, debent intelligi ad formam diſtinctionis firmatæ in relatis decretis *Lauden.* ut nempe locum habeant, ubi Canonicus
8 & Dignitas non adſit capitulariter, nec cum habitu capitulari; Secus verò ubi Capitulum capitulariter præſens reperitur, quia tunc talis præeminentia, ſive obſequium convenit, uti per membra præſtetur Epiſcopo eorum capiti, nullo extraneo ſe immiſcente, magna enim eſt differentia inter Canonicos ſingulariter, & capitulariter intervenientes ad effectum jurium præeminentialium; quæ licet competant univerſis, uti corpori, non tamen competunt ſingularibus uti ſingulis, qui tali caſu non repræſentant corpus Capituli, ut tradit *Barbos. de Canon. cap. 18. num. 63. Panimoll. dec. 1. annot. 6. nu. 8. & annot. 9. numer. 26. Caſſan. in cathal. glor. Mundi, par. 4. conſider. 38. verſic. ex hoc infertur. Ventrigl. in praxi, par. 1. annot. 12. §. unico, nu. 20. verſ. collige ſecund. Ceccoper. de Canon. lib. 1. nu. 209. D. Urſaya, diſcept. 19. num. 37. par. 5. tom. 5.*

Unde cùm habeamus reſolutiones hujus Sac. Congregationis diſtinguentes unum caſum ab altero, iſtæ præferri debent aliis generalibus indiſtinctè loquen-
9 tibus, ut benè firmavit Rota in *Genen. juris votandi, 9. Februarii 1705. §. quo verò, coram Eminentiſſimo Scotto.*

Verùm enim verò in hodierna hypotheſi tollitur in radice quilibet ſcrupulus hæſitandi, dum jus porrigendi Aſperſorium competit uni ex dignitatibus Reverendiſſ. Capituli ex immemorabili conſuetudine, quæ probata remanet ex pluribus, ac pluribus documentis relatis in Summario. Ubi autem concurrit, ut hic
10 hujuſmodi ſpecies conſuetudinis, dicitur concurrere privilegium Apoſtolicum, omniſque alius melior, & quoquo modo excogitabilis titulus de mundo, etiam ſi agatur de conſuetudine derogatoria juris communis, & contra ejus expreſſam reſiſtentiam. *Fagnan. in cap. cum certum, de majorit. & obedien. nu. 16. Lagunez de fruct. par. 1. cap. 30. §. 1. nu. 143. Frances de Eccleſ. Cathedral. cap. 34. num. 178. Tranchedin. conſult. 14. nu. 6. & conſ. 23. nu. 6. vol. pr. Capon. diſcept. 329. ſub. nu. 12. Pacion. allegat. 39. nu. 5. Panimoll. dec. pr. annot. 2. num. 2. Add. ad Buratt. dec. 903. ſub. n. 21.*

Et in materia habente contra ſe magnam, & ve- 11
hementem juris prohibitionem dixit *Rot. in Pampilonen. Præeminentiarum 3. Februarii 1700. §. Fortius, cum ſeqq. & 7. Maii 1701. §. Iterum, & ſeq. cor. Omanna; & in Trojana delationis crucis, 21. Martii 1708. §. Quamvis, cor. R. P. D. Lancetta; & 10. Decembris 1708. §. Bonum jus, cum pluribus ſeqq. cor. R. P. D. Aldovrando; & in Colonien. præcedentiæ, cor. Mato, impreſſa apud Antonell. de jur. & oner. Clericor. dec. 19. n. 5. & ſequentibus, & nu. 23.*

Non relevante reſolutione Sacræ Congregationis relata apud *Pignattel. dict. conſult. 18. nu. 19. tom. 3.* juxta quam denegata fuit remiſſoria ad probandam conſuetudinem porrigendi Aſperſorium Epiſcopo per Dignitates, & Canonicos excluſivè ad Abbatem S. Vitalis Ravennæ. Etenim reſolutio ſuperiùs relata loquitur de ſimplici conſuetudine, non verò de immemorabili, & centenaria, quæ in quolibet decre-
ro derogatorio conſuetudinis nunquam intelligitur com- 12
prehenſa, ſed præſervata, *Ciarlin. contr. 304. num. 51. Pignattell. conſ. 7. n. 25. tom. 1. & conſ. 25. n. 12. & conſ. 26. nu. 25.* ubi allegantur *reſolutiones Sacræ Congregationis, tom. 4. Novar. in Summ. Bullar. comment. 19. n. 19. Capon. diſcept. 329. ſub. n. 15.* ubi pariter allegantur reſolutiones Sacræ Congregationis, *Panimoll. dec. 1. annot. 21. n. 39. Gratian. diſcept. 492. n. 5. Rot. in Pampilonen. Præeminentiarum 3. Februarii 1700. §. Non attento, cor. dell' Olmo; & in Hiſpalen. Proceſſionis ſuper primo dubio, 28. Junii ejuſdem anni, §. Et quidem, cum ſeqq. cor. R. P. D. Anſaldo; & plenè in dicta Trojana delationis Crucis, 10. Decembris 1708. §. Neque bonum jus, cor. R. P. D. Aldovrando,* loquens in terminis reſolutionum hujus Sacræ Congregationis derogatoriarum quibuſcumque conſuetudinibus in contrarium, quòd non comprehendant immemorabilem, ſed eam præſervare cenſeantur.

Et ratio eſt evidens quia ut centenaria, & immemorabilis conſuetudo attendi non poſſit debet eſſe ſuper materia, quæ concernat abuſum, & corruptelam; in noſtra autem conſuetudine nulla excogitari poteſt
corruptela, & abuſus, ſed imò conſideratur, & ſum- 13
mopere urget maxima congruentia, & honeſtas, qualis eſt, ut Epiſcopus honoretur ab ejus Capitulo, tanquam Membris, & Perſonis nobilioribus, & dignioribus omnibus etiam Abbatibus Regularibus, ut apud *Ceccoper. de Canon. lib. 1. numer. 117. verſ. Sicut dicendum; Gavant. in Manual. Epiſcoporum verbo,* Abbas, *numer. 40. Panimoll. deciſ. 1. annot. 6. num. 8. Barboſ. de Canon. cap. 18. numer. 56. Grattan. diſceptatio. 111. numer. 5.* Ac etiam ratione unicitatis corporis, quod facit Epiſcopus cum ſuo Capitulo, incongruum non eſt, ſed naturalibus principiis conſentaneum, quòd membra capiti inſerviant, & famulentur, *Can. ſingula, diſt. 89. c. Novit de his, quæ fiunt à Prælatis.*

Hæc autem immemorabilis conſuetudo magis, ac magis ſtringit in concreto, attentis pluribus facti circumſtantiis, eam comitantibus. Quarum prima eſt, quòd Eccleſia Sanctæ Mariæ, quemadmodum & reliquæ tam intra Civitatem Lucanam, quàm extra in ipſius Suburbiis ſubjectæ erant Capitulo Cathedrali; dum Priores, & Clerici in eis non eligebantur niſi de Capituli, & Epiſcopi conſenſu; & ſic electi obedientiam Capitulo antedicto ſpondebant, & ab eo inſtitu-
tionem etiam recipiebant. Unde non mirum, ſed ma- 14
ximopere conveniens videtur, ut Capitulum retinuerit, & retineat in eiſdem Eccleſiis prærogativam ad eas ſtatis temporibus accedendi, ibique Sacra celebrandi, & hac occaſione porrigendi Epiſcopo Aſperſorium in ſignum, ſeu verius memoriale perenne illius ſubjectionis, quà Eccleſiæ hujuſmodi erga Capitulum devinctæ ab antiquo, noſcebantur.

Secunda ex eo promanat, quòd uſque de anno 1652. Reverendiſſimum Capitulum introduxit litem ſuper hoc eodem puncto in hac Sacra Congregatione per

lite-

literas citatoriales contra omnes Soperiores Civitatis Lucanæ, & ſignanter contra Abbatem bujus Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Foriſportam Adverſarium: qua occaſione examinati fuerunt quioque Teſtes concludentes Immemorabilem, in qua eo etiam tempore reperiebatur Capitulum circa jus porrigendi Epiſcopo Aſperſorium per maous ſuarum Dignitatum; & Abbas tunc temporis in recoghirionem veritatis,& manifeſti boni juris Reverendiſſimi Capituli, mediante judiciali proteſtatione, declaravit ſibi non competere jus porrigendi aſperſorium, & propterea nolle litem inſtituere, aut illam proſequi; quæ ſaue circumſtantia non ſolùm operatur, ut noo modò ratificata dicatur immemorabilis probatione facta tunc temporis per Teſtes, verùm
15 etiam, quòd ex cooſeſſiooe judiciali Abbatis firmatum dicatur jus Capituli in præjudicium etiam Abbatum Succeſſorum, juxta firmata in *dec.* 300. *num.* 13. *&* 17. *par.* 12. *rec. & in nullius, ſea Fulden. juriſdictionis*, 25. *Aprilis* 1705. *§.* 4. *cor. Molines; & in Caven. Juriſdictionis*, 13. *Junii* 1706. *§. Et omiſſis, &c. & in nullius, ſeu. Capataquen. juriſdictionis*, 21. *Februarii* 1711. *§. Verum, coram Illuſtriſſ. D. Urbis Gubernatore, & in Burgen. jurium Parochialium*, 10. *Maii* 1717. *§. Quæ juris determinatio, &c. coram eod.*

Tertia eſt, quòd circa annum 1685. cùm Prior Collegiatæ SS. Paulini, & Donati Civitatis Lucanæ prætenſionem meditaretur circa jus porrigendi Aſperſorium Epiſcopo ad ſuam Eccleſiam accedenti, conſulto per Epiſtolam Secretario hujus Sacræ Congregationis, reſponſum accepit, quòd juxta reſolutiones *in Lauden. ut ſupra*, jus porrigendi Aſperſorium ſpectabat ad primam Dignitatem Cathedralis; quo audito memoratus Prior acquievit, & de ſua juſta acquieſcentia nunciatum ſe it Capitulum, & memoriam reliquit in libris dictæ ſuæ Eccleſiæ. Hoc autem exemplum, licèt emanatum in caſu alterius Eccle-
16 ſiæ, attamen facit ſtatum etiam quoad Eccleſiam, de qua agitur; quia militat eadem ratio, & eſt declaratio cauſæ univerſalis, quæ aſſiſtit Reverendiſſimo Capitulo circa competentiam juris porrigendi Aſperſorium Epiſcopo, excluſivè quoad Superiores locales Eccleſiarum, ad quas, interveniente Capitulo, ipſe accedit, ut firmat *Rot. dec.* 130. *ſub nu.* 12. *&* 13. *par.* 19. *& in Recanaten. Beneficii*, 20. *Martii* 1702. *§. quin relevet, cor. cl. mem Card. Caprara, & in Saltiburgen Vicariæ*, 30. *Aprilis* 1717. *§. Quandoquidem, cor. R. P. D. Fuſcaro.*

Poſtrema demum circumſtantia, & quidem ſumma conſideratione digna, profluit ex eo quòd hujuſcemodi immemorabilis conſuetudo non viget in hac ſola Eccleſia Sanctæ Mariæ Foriſportam, ſed in omnibus Eccleſiis tam Regularibus, quàm Sæcularibus Civitatis Lucanæ, ad quas Capitulum accedere ſolet intra annum pro Eccleſiaſticis functionibus
17 celebrandis. Igitur tanto firmiùs eandem conſuetudinem retinere, & contrariis conatibus ſarctam, tectamque modò ſervare oportet, ne aliàs ipſa mutatio conſuetudinis adeo pervetuſtæ, & cui Populorum mores, & oculi per innumera temporum ſpatia aſſueverunt, plus afferat turbationis quàm commoditatis, ut eruditè monet *ex D. Auguſtino, & aliis Gonzalez Tell. in cap. cum conſuetudinis, numer.* 3. *de conſuet. Valenzuel. conſ.* 146. *numer.* 46. *& ſeqq. Solarzan. de jur. Indiar. tom.* 2. *lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 73. *& lib.* 2. *cap.* 33. *num.* 25. *& ſeqq. Calvin. de æquit. lib* 2. *cap.* 179. *num.* 73. *Capon. diſcept.* 8. *num.* 11. *De Luc. in Miſcell. diſc.* 39. *num.* 57. *in fin. Rot. in Hiſpalen.* *Proceſſionis ſuper* 2. *dubio*, 28. *Junii* 1700. *§. Et ſanè, cor. Reverendiſſimo Anſaldo Decano.*

Hæc enim conſuetudo, quæ nihil adverſatur bonis moribus, nihilque detrahit Eccleſiaſticæ diſciplinæ, de illis revera eſt conſuetudinibus, de quibus loquens D. *Hieronymus* relatus *in can. Utinam, diſt.* 76. inquit
18 — *permiſſum eſſe, ut unaquæque Provincia abundet in ſenſu ſuo* — ejuſque dictum probavit *Clemens III in cap. certificari, de ſepulturis; & Pius II. in Comment. lib. II. poſt medium, pag. mihi* 300.

Et præſertim, quòd hæc conſuetudo conformis eſt conſuetudini Diæceſum proximarum; ita enim obſervatur Piſis, & ita Mutinæ. Quantum autem incremen-
19 ti recipiat noſtra conſuetudo, ex uniformi uſu, & more practicato in Diæceſibus Limotrophiis uno ore teſtantur *Caſtrenſ. conſ.* 164. *in princ. l.* 2. *Decian. conſ.* 124. *n.* 29. *l.* 3. *Bellon. conſ.* 37. *n.* 8. *&* 9. *Palm. Sen. con.* 73. *n.* 8.

Confecta diſcuſſione primi dubii, deveniendo ad ſecundum, reſolvendum omnino ſperatur jus recipiendi, & aſſociandi Epiſcopum intus, & per eandem Eccleſiam Sanctæ Mariæ ſpectare ad ſolas Dignitates Cathedralis una cum Capitulo; etenim ad Dignita- 20
tes, & Canonicos, qui ſunt membra, ſpectat, & pertinet honorifica receptio, & aſſociatio Epiſcopi eorum Capitis non ſolum in propria Eccleſia Cathedrali, ſed etiam in aliis, ad quas Epiſcopus accedere conſuevit, ut præſcribere videtur *Cæremonial. Epiſcop. lib.* 1. *capit.* 15. ibi — *In acceſſu ad Eccleſiam præibunt Familiares Epiſcopi, Magiſtratus immediatè ante Epiſcopum, tunc ipſe Epiſcopus, & poſt eum ſequentur Canonici bini, &c.* & diſertè probant *Ceccoper. Canon. lib.* 3. *numer.* 87. *Scipio de Rubeis in Aphor. Epiſc. verb. aſſiſtentia, num.* 1. *Barboſ. de Canon. cap.* 33. *num.* 9. *& ſeqq. Gratian. diſcept.* 467. *n.* 55. *& ſeqq. Rot. in Novarien. interventus in Pontificalibus*, 27. *Junii* 1704. *§. Motivum, cor. bo. mem. Omanna.*

Si hoc pertinet ad Dignitates, & Canonicos tamquam membra, plana inſurgit conſequentia, quòd pertineat munus iſtud prælativè, & cum præcedentia ſuper omnes alios quoſcumque, qui exiſtunt in propriis Eccleſiis; nam licèt in propria domo unicuique competat præcedentia in ſingulis actibus etiam ſupra majori dignitate pollentibus, hæc tamen regula limitatur quoad Capitulum Cathedralis, ea ratione, quòd ſicuti Epiſco- 21
pus, in qualibet Eccleſia, & in qualibet parte ſuæ Diæceſis præcedentiam obtinet ſupra omnes alios; ita eadem præcedentia gaudere debent Canonici ejus membra, ne ſeparentur ab eorum Capite, & diverſo jure diſcriminetur unicitas Conſortii, & miſticum Corpus Eccleſiæ Cathedralis, juxta Theoricam *Felin. in capital. cum licet, de præſcript. Caſſan. in cathal. glor. Mund. p.* 4. *conſiderat.* 32. *verſ. Et licet, pag. mihi* 337. ubi loquens in puncto denegandæ præcedentiæ, ab Abbate in propria Eccleſia prætenſæ, inquit — *Non enim licet à capite membra diſcedere; ideo ſtatim poſt Epiſcopum debent eſſe Canonici, tanquam membra immediatè caput ſequentia* — *Pignatell. conſult.* 97. *num.* 1. *&* 2. *tom.* 4. *Barboſ. de Canon. caput.* 18. *num.* 48. *& ſeqq. & in Summ. Apoſtol. dec. collect.* 100. *num.* 4. *Ceccoper. de Canon. libr.* 1. *numer.* 140. *Ventrigl. in praxi, par.* 1. *annot.* 15. *§. Unic. num.* 20. *De Luc. de præeminent. diſc.* 17. *num* 4. *Rot. apud Pignatell. conſult.* 18. *num.* 3. *& ſeqq. tom.* 3. cujus verba præcisè ferientia hodiernam controverſiam, ſunt hæc — *Commiſſa mihi cauſa ſuper præcedentia, quam Canonici Eccleſiæ Collegiatæ de Tempio Ampurienſis Diœceſis controvertebant in propria Eccleſia Capitulo, & Canonicis Cathedralis illius Civitatis, propoſui dubium particulare, an ſcilicet Capitulum, & Canonici Cathedralis Ampurienſis præcedere debeant ipſis Canonicis Collegiatæ de Tempio in ſingulis actibus, etiam aſſociando Epiſcopum in dicta Eccleſia Collegiata, & ad favorem dicti Capituli Ampurienſis emanavit reſolutio — eadem Rot. cor. Gregor. dec.* 284. *nu.* 1. *ubi add. litt. A. cor. Coccin. dec.* 1731. *num.* 5. *& in rec. deciſ.* 511. *num* 6. *& ſeqq. par.* 5. *& dec.* 120. *num.* 1. *& ſeqq. juncto num.* 10. *par.* 13. *& in dicta Novarien. Interventus in Pontificalibus*, 27. *Junii* 1704. *§. Motivum; cor. bon. mem. Omanna, & in Colonien. Præcedentiæ, cor. Muto, impreſſa apud Antonell. de jur. & oner. Cleric. dec.* 12. *n.* 12.

Neque propterea hoc officium ſpectare convenit ad Abbatem Regularem, uti Dominum Eccleſiæ; actus enim iſte à dextris, & à ſiniſtris aſſociandi Epiſcopum in ingreſſu Eccleſiæ non eſt ſimplicis obſequii erga Prælatum, ſed eſt actus honorificentiæ, & ſolemnitatis; quæ ſolemnitas honorificentiùs præſtatur, & ob- 22
tinetur per Capitulum Cathedralis, quàm per ſimplicem Abbatem Regularem, ut bene advertit *Gratian. diſcept.* 467. *n.* 57. ibi — *Quod etiam ſpectat ad decorem Dignitatis Epiſcopalis, quæ magis honoratur, quando ſimul cum Capite adſunt ejus membra, &c. & Epiſcopus à ſuis membris non ſeparetur, & perſonæ exemptæ non poſſent conqueri, quòd eorum Miniſterium deſpiceretur ab Epiſcopo.*

Ac etiam quia ſi ſpectaret ad Abbatem Regularem recipere, & aſſociare Epiſcopum, iſte diviſos remaneret à ſuis membris, & perſona extranea ſcindere, &

interſecaret corpos Eccleſiæ, ſeparaodo caput à membris, quòd veluti mooſtruoſum SS. Canones undique deteſtantur, ut *in d. cap. liceat, de præſcript. can. 1. diſt. 12. Barboſ. de Canon. d. cap. 18. numer. 55. Pignattell. d. conſ. 90. nu. 6. tom. 4. Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 12. §. Unic. num. 20. Rot deciſ. 3. n. 4. p. 5. & dec. 120. nu. 3. par. 12. recent.*

Hinc loquendo de acceſſu Epiſcopi ad Eccleſiam Collegiatam, quòd Canonici Cathedralis præcedere debeant Canonicis, & Dignitatibus Collegiatæ in omni-
24 bus actibus, & functionibus, ooo obſtante etiam conſuetudine in contrarium, judicavit Sac. Congregatio *in Fundana, 2. Octobris 1597. apud Barboſ. de Canon. d. capitul. 18. num. 48. Rot. dict. deciſ. 220. num. 6. part. 23. recent.*

Hæc, quæ à tramite juris rectè procedunt, conſona exiſtunt, & indiſſolubilia redduntur ex obſervantia, & conſuetudine immemorabili, juxta quam nedum Abbas; & Canonici Regulares hujus Eccleſiæ S. Mariæ Foriſportam, ſed omnes Superiores Eccleſiarum Civitatis Lucanæ, ad quas Capitulum unà cum Epiſcopo capitulariter accedit, has præeminentias ſemper ceſſerunt, & reliquerunt eidem Capitulo, ejus Dignitatibus, & Canonicis, abſque ulla penitus reclamatione & contradictiooe. Io hac autem materia præminentiarum apud omnes receptiſſimi juris eſt, principem
25 locum obtinere obſervantiam, & conſuetudinem, quæ ad decidendas hujuſmodi controverſias maximi roboris reputetur, ut paſſim comprobat cæremoniale Epiſcoporum, & ſignanter in *cap. 23. lib. 1. & capit. 33. libr. 2.* Ita, & taliter, ut habeatur loco aſſiſtentiæ Juris, ut inquit *Rot. dec. 781. num. 6. par. 18 recent.* -- ibi -- *Iſti dicantur ratione talis conſuetudinis habere juris aſſiſtentiam* -- *& cor. Pen. deciſ. 817. numer. 3. Panimoll. deciſ. 1. annot. 2. numer. 1. Reverendiſſimus Anſaldus in addit. ad deciſ. 25. num. 53. D. Urſaya diſcept. Eccleſ. par. 2. diſcept. 26. num. 62. tom. pri. & late in Pampilonen. Præeminentiarum, 3. Februarii 1700. §. Fortius, cum ſeqq. & 7. Martii 1701. §. Iterum. cor. bo. mem. Omanna.*

Quæ quidem conſuetudo magis qualificata redditur ex circumſtantia ſuperiùs relata, & hic oon ioutiliter repetenda, quòd ſcilicet Abbas, & Canonici Regulares omnino non privantur juribus ſuis ſeu convenientiis; quia nempe eis permiſſum ſemper fuit obviam ire Epiſcopo, eiſque actum obſequii exhibere extra Portam Eccleſiæ ad illius currum in actu deſcendendi ab illo, quo loco eum recipiont, & aſſociantur uſque ad Portam Eccleſiæ, ubi ſtatim daot locum duabus Dignitatibus Capituli, quæ in medio ponunt Epiſcopum à dextris, & ſioiſtris, comitantibus retro cæteris Canonicis per modum ſemicirculi, ac infimul Abbate cum Canonicis Regularibus ab uno latere ſeparatim ab ipſo corpore Capituli. Idemque modus adamuſſim ſervatur in diſceſſu Epiſcopi ab Eccleſia, qui ſimiliter aſſociatur per Dignitates, & Canonicos uſque ad januam Eccleſiæ; & deiode Abbas, & Canonici Regulares Epiſcopum comitantur, eique inſerviunt uſque ad currum, io quem ipſe ingreditur, ut probant Teſtes deſuper examinati. Quibus ſtantibus eo magis ſervanda venit hæc immemorabilis conſuetudo, dum per eam omnino non tollitur jus præeminentiale Abbatis, & Canooicorum Regularium, quibus fuit præſervatum in prædicta receptiooe Epiſco-
26 pi limitata juxta modum ſuperiùs relatum; & ideo ex hac circumſtantia dicitur maximopere rationabilis per ea, quæ io fortioribus ootarunt *Menoch. conſ. 42. n. 49. & 50. Speccll. dec. 76. n. 12. Panimoll. dec. 1. annot. 2. n. 7. & 8. Ventrigl. in prax. p. pri. annot. 12. §. unic. nu. 19. in fine.*

Ratiooabile eſt enim, ut poſtquam Abbas, & Canooici Regulares fecerunt primum occurſum, primamque receptionem ad currum Epiſcopi, & eum comitati ſunt uſque ad jaouam Eccleſiæ, ſubintret io primo grado Januæ honorifica receptio Digoitatum, quæ reſpicit decorem Dignitatis Epiſcopalis, cui honorabilius eſt, quòd excipiatur per ſuas Dignitates, & Canonicos, cum quibus majorem habet connexionem,
27 & conjunctionem, itaut dicaotur ejus Fratres, non ſecus ac Eminentiſſimi S. R. E. Cardinales Fratres Summi Pootificis nuocupaotur, ſecundum innumeras auctoritates in propoſito relatas à *Caſſan. in Cathal. glor. Mund. par. 4. dicta conſiderat. 32. verſ. & primo, cum pluribus ſequentibus, pag. mihi 306. & pag. 337. verſ. & licet, &c. Gratian. diſcept. 467. numer. 57. Rot. cor. Gregor. dec. 284. num. 3. & coram Coccin. dec. 1619. nu. 4. & dec. 1651. num. 3. & in Novarien. Præcedentiæ 51. Decembris 1713. §. Ea moti, cor. bo. mem. Barbadigo, & in dicta Colonien. Præcedentiæ, cor. Muto, apud Antonell. de jur. & oner. Cleric. dec. 58. n. 2.*

Quare &c.

Franciſcus Maria Pitonus Advoc.

Sacr. Rit. Congreg. die 7. Auguſti 1716. in prædicta cauſa decrevit per modum proviſionis ſervari ſolitum, ſeu modum habitum, & retentam in ultima Feſtivitate anni præcedentis, nempè ut Aſpergillum Aquæ Benedictæ tradatur Epiſcopo per Primam Dignitatem Capituli, & in aſſociando eodem Epiſcopo, præcedat Prima, & ſecunda Dignitas ejuſdem Capituli. Et poſtmodum de hujuſmodi cauſa amplius actum non fuit, quia Canonici Regulares S. Salvatoris acquieverunt.

ANNOTATIO ADDITIONALIS.

ULtra ea, quæ de hoc inſigoi Capitulo Lucaoo Superius per bon. mem. D. Advocatum Pitonum adducta ſuot, & ultra ea, quæ Nos quoque innuimus *in animad. ad tit. 2. nu. 21. 22. & 23. lib. 3. & in animad. ad tit. 12. à num. 38. ad fin. lib. 4.* ſuperaddendum remanet idem Capitulum gaudere juriſdictione ordinaria io nonnullis Eccleſiis circa electionem Operariorum; ſeu Fabriceriorum, & circa redditionem rationum eorum adminiſtrationis, cum facultate compellendi etiam per cenſuras Eccleſiaſticas hujuſmodi Operarios, alioſque Operarum debitores; cùm hoc eidem Capitulo indultum fuerit ex privilegio *S. M. Pauli III. ſub die 5. Januarii 1549.* in quo hæc inter cætera habentur -- *Duobus Canonicis deputatis ad regimen, & gubernium dictarum Operarum, necnon ab Adminiſtratoribus, & Gubernatoribus dictarum Operarum, & cuiuslibet earum pro tempore exiſtentibus computa, & Sindicatum petendum, & recipiendum, &c. ut modernos, & pro tempore exiſtentes ipſarum Operarum laboratores, Cenſuarios, & Colonos, ac debitores ad ſe Sindicatui ſubmittendum, & computa ſua fideliter reddendum, &c. Ipſis duobus Canonicis pro tempore deputatis, ad effectum Operas ipſas per dictum Capitulum manutenendi, & illis neceſſaria, & opportuna faciendi, conſignandum, perſolvendum, & ſatisfaciendum, etiam per Cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna Juris remedia cogere, & compellere, ac ordinariam Juriſdictionem in ipſos Adminiſtratores, ſive Regentium, ac Colonorum, & aliorum prædictorum dumtaxat exercere liberè ac licitè poſſint, & valeant, &c.*

In augmentum verò eorum, quæ inibi diximus de uſu Mitræ, quo jampridem ad inſtar S. R. E. Cardinalium ipſi Caooici ex Apoſtolico Indulto fruebantur, ſub ſilentio præterire noo debemus Iodultum hujuſmodi noviſſimè confirmatum fuiſſe à S. M. Benedicto XIII. facta inſuper illis facultate utendi omnibus Inſignibus, Indumentis, & Parameotis Abbatialibus, ac Populum ſolemniter benedicendi, Crucem, Annulum & Baculum geſtaodi, aliaque omnia Pontificalia ad inſtar Abbatum uſum Mitræ, & Baculi habentium, exercendi, prout latiùs continetur io Breve ab eodem Summo Pontifice emaoato ſub *die 15. Februarii 1725.* & impreſſo poſt egregium tractatum *Vincentii de Juſtis de Diſpenſ. Matrim. in append. pag. 62. prima ſecunda vice editum Lucæ Typis Salvatoris, & Jo. Dominici Mareſcandoli, anno 1726.* pro inſigni Beneficio, ac ſingulari privilegio miſſis per DD. Canonicos ad Sanctitatem Suam debitis gratiarum actionibus, Summus Pontifex io Brevi reſponſivo eoſdem hiſce verbis ioter alia decorare dignatus eſt -- *Quàm bene apud Vos locata ſint Paternæ noſtræ charitatis beneficia, & quæ jamdudum Collegii veſtri dignitas depoſcebat, precibus quidem veſtris prævertiſſe, non meritis* --

Et quia in *animad. ad lib. 3. tit. 3. nu. 77. & 78.* tetigimus jus, quod habet noſtrum Piſtorienſe Capitulum inſtituendi ad Parochiales S. Vitalis, & S. Leonar-

nardi, omittere nolumus, conſimilem facultatem ha-
bere pariſormiter prælaudatum Capitulum Lucanum,
inſtituendi ſcilicet ad quamplura Beneſitia tum Paro-
chialia, tum etiam ſimplicia, ac reſidentialia in eadem
Cathedrali, ut de Beneficio S. Laurentii appatet ex S.
Rotæ Decisione; quæ hic ſubnectitur.

R. P. D.

FALCONERIO.

Lucana Beneficii.

Veneris 22. Februarii 1709.

COnſtructo in Cathedrali Eccleſia Lucana Altare
ſub invocatione S. Laurentii à Nicolao de Arri-
ghis, datoque placito ſuis hæredibus circa Miſſarum
celebrationam, & alia oneta adimplenda, Juſpatro-
natus ad ipſorum ſavorem in ejus Teſtamento condito
de Anno 1435. bis verbis reſervavit -- *Cujus qui-
dem Altaris Patronos reliquit, fecit, eſſeque volun, &c.
Dominum Gregorium qu. Arrighi de Arrighis, & provi-
dum Virum Laurentium ejus fratrem, & filium d. q. Ar-
righi, Nepotes dicti Teſtatoris, & quemlibet eorum, &
quoſcumque alios eorum, & cujuſcumque eorum filios, &
Deſcendentes maſculos damtaxat ex legitimo matrimonio
procreatos.*

In adimplementum recenſitæ diſpoſitionis, non ſo-
lùm onera declaravit Laurentius unus ex hæredibus
dicti Nicolai, unuſque ex Patronis; ſed ulteriùs idem
Altare dotando, iterum de Anno 1467. Juſpatronatus
ad ſui ſavorem, ac filiorum Gregorii Fratris ſpectare
debere præfinivit, ut ibi -- *Item quòd ipſe Laurentius
toto tempore ſuæ vitæ, & poſt ejus mortem Luviſus, &
Gherardus ejus Nepotes, & filii D. Gregorii prædicti,
& alii ex eis per lineam Maſculinam Deſcendentes ſint,
& eſſe intelligantur veri, & legitimi Patroni ipſius Al-
taris, & Capellaniæ Sancti Laurentii, & ad eos ſpectet,
& pertineat Juſpatronatus, & electio, nominatio, & præ-
ſentatio Capellanorum ipſius Altaris in futurum eligendo-
rum; & receptio, & confirmatio ipſorum Capellanorum
ſpectet, & pertineat ad Capitulum Canonicorum ipſius Ec-
cleſiæ Sancti Martini.*

Extincta Linea de Arrighis in Gherardo ultimo ex
Deſcendentibus Maſculis, Juſpatronatus è Gentilitio
in hæreditarium tranſivit ad commodum Philippi de Ca-
landrinis, hæredis ejuſdem Gherardi, qui quadraginta
Annorum decurſu pacificè, & abſque ulla contradi-
ctione quatuor explevit præſentationes. Verùm quia
Julianus iſtius filius, recedendo ab infallibilibus Sacro-
ſanctæ Catholicæ fidei Dogmatibus de anno 1567. pro-
lapſus in hæreſim Calvinianam, Genevam ſe tranſtu-
lit. Hac de cauſa Lucana Reſpublica eundem utì in-
curſum in crimen leſæ Majeſtatis Divinæ, & utì Re-
bellem, ad pœnam ultimi ſupplicii, & confiſcationis
Bonorum condemnavit; & Ordinarius unà cùm Capi-
tulo, obventa ſub anno 1572. vacatione dictæ Capel-
laniæ, eam recognoſcendo exemptam à ſervitute Pa-
tronatus, liberè contulit Joſepho de Galganis. E con-
tra verò Franciſcus Jacobus, & Vincentius de Arri-
ghis de Anno 1587. ſub credulitate, quòd eſſent de Fa-
milia Fundatoris, obtinuerunt à Vicario Generali Piſa-
no Delegato Apoſtolico reintegrationem ad prædictum
Juſpatronatus; cujus ſententia, tametſi non appareat
executioni demandata, adhuc præbuit cauſam, ut nul-
lus ferè impoſterum ſtabilis, & pacificus ſtatus dijudi-
cari poſſit.

In ultima tandem vacatione de menſe Decembris
1706. Ordinarius, & Capitulum eandem Capellaniam
Paulo Franciſco Finuccio contulerunt, unà cum ſubſe-
quuta poſſeſſione. Urſula Camigliana, & Magdalena
de Rubeis, uti hæredes ab inteſtato Franciſci Arrighi
ſine Prole defuncti, reſervata Penſione Ducatorum 25.
pro medietate diviſa inter Jo. Baptiſtam Martinellum,
& Sebaſtianum Mariam Pellum, præſentarunt Fran-
ciſcum Mariam Nerium, qui penſioni conſentiendo,
Literas pro præſentato de Menſe Octob. 1707. à San-
cta Sede reportavit: Et Philippus Calandrinus ad San-
ctam Catholicam fidem reverſus, & in Patria receptus,
præſentavit Balthaſſarem de Balthaſſaria. Delata in-

terim hac triangulari contentione, ad Tribunal. gna-
turæ Juſtitiæ, fuit mihi directa Commiſſio cum Clau-
ſula -- *Circumſcripta poſſeſſione, & appoſito ſequeſtro* --
cujus facti Theſis, quamvis videatur à tot inter ſe
pugnantibus Beneficii Collationibus involuta, atque
multiplicibus Juris ambagibus circumſepta; attamen
in hodierna Audientia à me propoſita ſub dubio --
*An Literæ Apoſtolicæ ſint exequendæ; vel potius, An &
cui ſit danda inſtitutio* -- à Patribus exitit definita -- *Li-
teras Apoſtolicas non eſſe exequendas, & Inſtitutionem eſſe
dandam Paulo Franciſco.*

Quò enim ad primam partem Dubii, nullam pro-
mereri poſſunt executionem Literæ Apoſtolicæ, utì de-
ficientes in principali Narrativa exiſtentiæ Jurispatro-
natus, ac in verificatione Franciſcum Mariam fuiſſe
præſentatum à veris, & legitimis Patronis; *Caſſador.* 28
*deciſ. 4. num. 10. & 22. de probat. & dec. 7. numer. 1.
& 2. de Jurepatron. Rot. deciſ. 531. num. 1. par. 1. di-
verſ. & cor. Duran. dec. 87. num. 17.* Et præſertim at-
tenta illa Clauſula in eiſdem literis appoſita -- *verifi-
cato priùs coram Te, quòd dictum Juſpatronatus ex fun-
datione, vel dotatione exiſtat, ut præfertur*; quæ condi-
tionem importat, & executionem gratiæ ſuſpendit uſ-
quequo per plenas, concludentes, & legitimas pro- 29
bationes fuerit juſtificata; *Roſ. de execut. Liter. Apoſto-
lic. lib. 1. cap. 4. il 2. n. 124. & 125. Vivian. de Jurep-
atr. lib. 13. cap. 8. num. 2. Rot. coram Duran. d. deciſ.
87. num. 18. & 19. & coram Cerro, dec. 370. num. 6.
& 7. & in recent. deciſ. 15. num. 12. par. 14. & deciſ.
331. num. 2. par. 13.* Quod abſque ullo prorſus dubio
procedit in hypotheſi, in qua adeſt Contradictor, utì
de libero proviſus. Et Ordinarius, ſive ejus Promo-
tor Fiſcalis eſt in Cauſa, ut benè proſequitur idem
Roſa, loc. citat. num. 125. & 126. cùm omnis Juris 30
præſumptio urgeat pro libertate Beneficii, *Canon. De-
cretum eſt, 10. quæſt. 1. & Can. Omnes Baſilicæ, 16. quæſt.
7. Innocen. in cap. cum Venerabilis, num. 9. de except.*
Ideoque probationes in ſuo genere perfectæ, non tam
ad poſſeſſorium, quàm ad petitorium proferri debent;
*Poſth. de manut. obſervat. 32. n. 27. in fin. Rot. cor. Millin.
dec. 42. n. 3. & in rec. dec. 235. num. 1.*

Hujuſmodi autem rigoroſa probatio Jurispatrona-
tus à Juſtificationibus uſque nunc exhibitis non deduci-
tur; dum illius exiſtentia de diametro pugnat cum liber-
tate Beneficii uſque de Anno 1571. propter hæreſim
Juliani Calandrini ab Ordinario recognita. Et indubi-
tatum eſt Patronum, in hæreſim labentem, Patrona-
tum amittere, & Beneficium uti liberum remanere ſub
poteſtate Epiſcopi. *Vivian. de Jurepatron. lib. 15. cap. 2.
num. 5. Lambertin. in eodem tract. lib. 3. quæſt. 8. artic.* 31
*8. num. 22. Garz. de Benefic. par. 5. c. 9. n. 31. Molin. de
Primogen. l. 1. c. 24. n. 27. Sanchez in præcept. Decal. lib.
2. c. 19. n. 16. & 17.*

Neque libertas Patronatus in ancipiti ponitur ab il-
lius qualitate gentilitia, ob quam Jure hæreditario tran-
ſire non potuit in Calandrinos, dum ſupererant Fran-
ciſcus Jacobus, & Vincentius de Arrighis, proximio-
res Deſcendentes de eadem Familia Arrighi Nicolai
Fundatoris, quibus nullum præjudicium irrogare va-
luit delictum Juliani Calandrini, cùm ex illius perſo-
na non venirent, ſed Jure proprio, & utì vocati ab
eodem Fundatore. Immo in iſto caſu etiamſi deli-
ctum fuiſſet commiſſum ab aliquo de Familia, ta-
men Juſpatronatus nonniſi temporaliter, & durante 32
vita Delinquentis, confiſcari potuiſſet, & deindè ex
lege fundationis tranſire debuiſſet ad alios de Fami-
lia in fundatione honoratos, ut præmiſſam Conclu-
ſionem limitando firmat *Sanchez loc. cit. numer. 15.
& 17. ſequent. Farinacc. de hæreſi qu. 190. §. 5. ſub
num. 24.*

Error quippe eſt in ſuppoſito, dum Juſpatronatus
fuit reſervatum favore filiorum, & Deſcendentium
maſculorum -- *duntaxat* -- duorum Nepotum ipſius
Fundatoris, vel pro Deſcendentibus per lineam ma-
ſculinam ex Luviſo, & Gherardo filiis Gregorii; ac
propterea non oſtenſo, quòd Franciſcus Jacobus, &
Vincentius de Arrighis deſcenderent à dictis Nepoti-
bus, ſivè pronepotibus Fundatis, ad quorum favo-
rem Juſpatronatus erat ſpecialiter reſtrictum, & re-
ſervatum, veniunt idcircò conſiderandi tanquam ex- 33
tranei, & excluſi; *Riminald. Jun. conſ. 371. n. 77. cum*

daobus ſeqq. lib. 4. Rot. cor. ſa. mem. Alex. VIII. deciſ. 217. n. 1. & ſeqq. & in recent. dec. 15. n. 22. & ſeqq. p. 7. & in Melien. ſeù Panormitana Patrimonii , 6. Junii 1708. cor R. D. meo Lancetta .

Replicatione non attenta , quòd tunc firmata procederent , quando nonc dicti de Arrighis inſtarent admitti ad præſentandum : at quia uſque tunc conſiderantes neque delictum Calandrini , neque devolutionem ab Epiſcopo acceptatam ſibi obſtitiſſe ; obtinuerunt à ſan. memor. Sixto V. cauſam per Breve committi Archiepiſcopo Piſano , ſive ejus Vicario Generali , à quo de Anno 1587. Sententiam ſuper eorum reiotegratione ad dictum Jus præſrntandi reportarunt , & fuerunt canonizati proximiores de Agoatione , & Familia de Arrighis ; ideoque fruſtatorium nunc reddatur ampliùs perqnirere eorum Deſceodentiam ,

Quoniam iſta ſententia nunquam fuit Eaecutioni demandata propter continuationem proviſi ab Ordinario in poſſeſſione Beneficii uſque ad ejus obitum , quòd maximoperè conſert pro illius ſtatu libero, ea firmaris *à Rota poſt Vrvian. dec. 25. num. 7. & in Cremonen. Beneficii , 11. Màii 1705. ſ. Nec proviſioni ; & 14. Maii 1706. §. Tum etiam qaia , cor. R. P. D. meo Kaunitz* , à quibus Deciſionibua etiam ſi fuiſſet poſtea receſſum cum ſubſecuta Sententiæ Rntalis infirmatione , ut habetur ex *deciſ. edita cor. R. P. D. meo Lancetta , 3. Decembris* 1706. atiamen alia Fundameota dederunt cauſam mutationi , ut benè obſervat *Rota in Mediolanen. Beneficii , prima Aprilis 1707. ſ. Tertius caſas in fine , coram R. P. D. meo Anſaldo* . Prout Pariter ſubſequnta proviſio de Anno 1605. in perſonam Felicis Trenta , qui , non obſtante contradictione præſenti ab Arrighis , ſuam poſseſſionem continuavit uſque ad aſsecutionem alteriùs incompatibilis , ob quam dictum Beneficium à Sed Apoſtolica fuit liberè collatum de Anno 1607. Vincentio Landinello , quæ omnia ineffectua-
34 tionem Sententiæ concludunt , & maximoperè ſavent libertati Beneficii . *Rota in recent. deciſ. 321. num. 21. & ſeqq. part. 9. & deciſ. 514. num. 7. & 8. part. 13. & dec. 136. num. 20. par. 19. & in dicta Cremonen Beneficii , 11. Maii 1705. ſ. Tantò magis ; & 14. Maii 1706. ſ. Tum etiam in fin. & §. His verò adnectebatur* .

Accedit inſuper eandem Sententiam non fuiſſe aptam immutare ſtatum liberum Beneficii , non ſolùm , quia ea Actis non juſtificatur , juata ſenſum *Rotæ in ſupradicta dec. 514. num. 6.* Verùm etiam quia ex ipſius lectura drtegitur erronea , cùm Judea dd. de Arrighis admiſerit ad præſentandum -- *tanquam de familia , Agnatione , & denominatione de Arrighis* -- quod ex præmiſſis non ſufficit , ſed neceſſe eſt , juxta preſcripta in lege fundationis , ut ſint de vera , & effectiva Deſcendentia maſculina Nepotum , ſivè pronepotum Fundatoris . Unde , cum maniſeſtiſſimus ſit error , & in eadem Sententia expreſſus , illa non venit conſideranda-
35 da . *Pal. de Caſtro in l. cum prolatis , ff. de re judic. Rota , coram ſan. mem. Alexandro VIII. dec. 263. n. 9. & in Melevitana Juriſpatronatus 31. Martii 1702. ſ. Prout neque , coram R. P. D. meo Scotto , & in ſæpedicta Cremonen. Beneficii , 11. Maii 1705. ſ. Æquè infeliciter , & 14. Maii 1706. §. Ex quo facto , in fin. & §. Tum demum qaia* .

Er re vera ſi iſti Arrighi originem habuiſſent à Deſcendeotia in fundatione conſiderata , utique non permiſiſſent poſt obitum Gherardi ultimi de dicta Deſcendentia , ut in Patronatu ſuccederet Philippus Calaodrinus , neque quòd iſte per ſpatium 40. Annorum in illiua poſſeſſione permanſiſſet , nec etiam quòd dicti tempotia decurſu per quatuor vices pacificè præſentationes expleviſſet , ut conſideravit *Rota in Mediolanen. Prioratus ſuper dubio Ignobilium , 15. Junii 1703. ſ. Quod autem , & ſuper qualitate agnatitia , 18. Junii 1703. §. Final. cor. R. P. D. meo Scotto ; & in laudata Cremonen. Beneficii , 14. Maii 1706. ſ. Tantò faciliùs* .

Nec , quæ à dicta Sentenria non implorantur , deduci poſſunt ab obſervantia , vel præſcriptione : nam neutram concurrere exiſtimarunr Domini ; dum poſt delictum Calandrini fuit ab Ordinario , utì de libern prnviſus Joſeph Galganus , qui de Anno 1572. uſque ad Annum 1605. in quieta poſſeſſione Beneficii permanſit , non obſtante prædicta Sententia Delegati Apoſtolici , emanata de Anno 1587. juatà ſuperiùs firmata in *ſ. Quoniam* .

Sequnto ejuſdem Proviſi obitu de Annò 1605. iterum Beneficium ; utì liberum ab Ordinario obtinuit Felix Trenta ; & quamvis à Jacobo Arrigo in dicta Sententia reintegraro , præſentatus fuiſſet Mareus Antonius Santuccius , tamen idem Felix in ſua poſſeſſiooe continuavir uſque ad aſſecutionem alterius incompatibilis poſt biennium eventam , ut in d. §. *Quoniam* .

De Anno 1607. à Sancta Sede , apud quam vacabat dictum Beneficium , vincentius Landinellus illud impetravit , & è contra proſecuta Lite à Santuccio , per eoncordiam remanſit hujuſmodi ſtatus abſolutus , & beneficium per renunciationem ejuſdem Landinelli , ſibi tamen reſervata annua penſione ſeutorum centum , à prædicta S. Sede conceſſum fuit Georgio Arrigo , qui pro ſtabiliendo Jure præſentandi in Jacobo Patre adjicere curavit in ſuis Litteris clauſulam -- *Dummodò Patroni ed boc accedat aſſerſus* -- prout effectivè in actu executionis dictus Jacobus ſuum præſtitir conſenſum . Iſta autem in vim Concordiæ peracta , in-
36 ſciis Ordinario , & Promotore Fiſcali , non potuerunt immutare præcedentem ſtatum liberum beneficii , neque io Patronum transſundere aliquod Jus manntenibile ; *Corrad. in prax. Beneſic. lib. 4. cap. 4. num. 14. Adden. ad Buratt. dec. 633. num. 18. Rot. dec. 301. num. 2. & 3. par. 2. diverſ. & in rec. dec. 615. num. 12. par. 19.*

Eoque magis attenta altera Clauſula in eiſdem Litteris contemporaneè appoſita -- *per præſentes autem non intendimus dictam Juſpatronatus , ſi quod ſit , in aliqao approbare* -- quæ operatur , ur excluſa remaneat quæcumqne Juriſpatronarus Canonizatio , ac ut illæ-
37 ſa reſideat præcedens Beneficii libertas , non obſtante conſenſu à Patrono in eaecutione Literarum præſtito ; *Amayden. de ſtyl. Datar. cap. 15. §. 15. num. 47. Rot. dec. 331. num. 8. & ſeqq. par. 15. & dec. 290. num. 4. par. 18. recent. & in toties recenſita Cremonen. Beneficii 14. Maii 1706. §. Nec prædictus ſtatas , coram R. P. D. meo Kaunitz* ,

Eademque beneficii libertas quam maximè comprobata remanſit de Anno 1630. in quo ſequuto obitu dicti Georgii , Henricua , & Franciſcus filii Jacobi Arrighi coram Ordinario præſentarunt Andream Carellum , cujus inſtitutioni ſe oppoſuit Promotor Fiſcalis , allegando libertatem Beneficii , Proviſiones tanquam de libero effectuatas in tribus vacationibus Annorum 1572. 1605. & 1607. & impugnando ſententiam Delegati Piſani , negavit præſentantes eſſe de Familia Fuodatoris : undè , conteſtata lite in petitorio inter Ordinarium , & dd. præſentantes , non ſolùm præſentatio Carelli nullum babuit effectum ; verùm etiam , ipſa lite pendente , fuit eodem Anno 1630. utì de libero proviſus à S. Sede Vincenrius Galganus , cum ulteriori derogatione Juriſpatronatus in totum , attenta lite , addita Clauſula -- *quatenùs de illo exiſtat , extra tamen illiu approbationem* . Quocirca effectuata hac gratia , eaque diviſa in duobus diſtioctis capitibus , ea primordiali de reſervato comprobatur liber-
38 tas beneficii , *Rota in dicta Cremonen. Beneficii , 14. Maii 1706. ſ. Non relevante , coram R. P. D. meo Kaunitz* . Et ex ſecundario Juriſpatronatus derogatio propter litem citra illius approbationem educirur litis pendentia in petitorio , eùm Papa nunquam ſoleat Pa-
39 tronatui derogare in totum , niſi lire pendente ; *Rota in Romana Capellaniæ , 3. Februarii 1708. §. Quin ſuffragetur , cum allegatis coram R. P. D. meo Scotto* .

Non obſtante Concordia inita inter Galganum , & Carellum , qui oh penſionem ad ſui favorem reſervatam Liti renunciavir quia nec iſta novum titulum eidem Galgano tradidit , neque immutavit liberam collationem Beneficii ; ſed pro redimendis moleſtiis , in-
40 quietationibus , Litiumque verſutiis , id actum fuiſſe per ipſum Galganum creditur ; *Moliu. de Primogen. lib. 4. cap. 9. ſub nu. 22.* & optimè *Rota in Placentina Juriſpatronatus , 10. Martii 1704. §. Eoque minùs , coram Reverendiſſimo D. meo Molines* . At nec etiam fuit apta litem earioguere , cum in ea non intervenerit Ordinarius , cùm quo lis principaliter agebatur , *l. à Sententia , verſ. idem reſcripſit , ff. de appellat. Rot. deciſ. 602. num. 4. & dec. 715. num. 2. par. 18. & dec. 264. nam. 7. par. 19. rec. & in Faventina Beneficii 10. Junii*

nii 1703. *§. Minuſque ſabſiſtit*, *cor. R. P. D. meo Kaunitz.*

Hoc namque uſque ad evidentiam oſtenditur à ſubſecuto ſtatu Anni 1633. in quo per reſignationem Galgani ſuit à Sede Apoſtolica dictum Beneficium collatum Antonio Gratiani Nuti, cum ejuſdemmet litia ſpecifica expreſſione, ac cum derogatione Juriſpatronatus in totum; attenta lite, & cum illa Clauſula præſervativa -- *per præſentes non intendimus dictum Juſpatronatus in aliquo approbare* -- Quinimmò præſatæ Literæ Apoſtolicæ non aliter ſuerunt executæ, niſi prævia verificatione hujus Litis, ut ibi -- *Præcedens ad illarum executionem, conſtito ſibi de dicta Lite, occaſione dictæ Capellaniæ indeciſa* -- Quo circa indubia redditur Litis pendentia in petitorio, quæ in ſua ſtabilitate tamdiù permanere dicitur, donec illius deciſio à re
42 judicata habeatur; *cap. ſi ii, ut lit. pendea. in 6. & inibi gloſſ. in verbo finita*, ibi -- *poſt ſententiam* -- *ubi gloſſ. marginalis* hæc verba addit -- *quæ tranſivit in rem judicatam* -- tunc enim eſt finita lis, & concordat alter *Textus in cap. primo cum Gloſſ. in verbo pariter finita de Litis conteſtat. in 6. Abb. in Clement. cùm Lite pendente n. 3. at lite pendente.*

Nulla denique vis conſtitui poteſt in geminis ultimis Apoſtolicis proviſionibus cum conſenſu Franciſci Arrighi effectuatis, altera nempè ad favorem Antonii Nuti Junioris in Coadjutorem aſſignati de Anno 1644. dicto Antonio Nuti Seniori; & altera de Anno 1655. pro Jacobo de Nutis reſignatario præfati Antonii Junioris; unde arguitur, quòd exiſtente dicto Arrigo in quaſi poſſeſſione præſentandi in vim præſtiti conſenſus in utroque præcedenti ſtatu, ſive conſideretur pro vero Patrono, ſive pro putativo, hæc ſola poſſeſſio ſufficiat Franciſco Mariæ pro tuendis ſuis præſentationibus, & pro obtinenda executione ſuarum Literarum Apoſtolicarum, juxta *Text. in cap. Conſultationibus de Jurepatronat.* & firmata à *Rota in dec.* 362. *n.* 3. *p.* 5. *& dec.* 514. *n.* 3. *p.* 13. *recent.*

Etenim in primis Literis Coadjutoriæ non ſolùm fuerunt appoſitæ Clauſulæ -- *per præſentes quoque non intendimus Juſpatronatus, ſi quod ſit, in aliquo aprobare* -- Et -- *ſuper eo inter aliquos lis &c. pendeat indeciſa*, *&c.* Sed etiam illarum executio nullum inferre potuit
43 præjudicium libertati Beneficii, cùm in ea non fuerit citatus Promotor Curiæ Epiſcopalis, de cujus intereſſe principaliter agebatur; *Corrad. in prax. Benefic. lib. 4. capit. 6. num. 62. Rota cor. Seraphin. deciſ.* 1395. *n. 7. cor. Barat. dec.* 178. *n.* 18. *cor. Cerro dec.* 120 *n.* 15. *& in dicta Cremonen. Beneficii*, 21. *Maii* 1706. *§. Reſpectu, coram R. P. D. meo Kaunitz.*

In ſecundis verò reſignationibus fuit appoſita Clauſula -- *accedente conſenſu Patroni, verificato tamen priùs Jurepatronatus ex fundatione, vel Dotatione* -- in cujus verificationis actu tenebatur quoque illarum executor
44 audire, & citare dictum Promotorem Fiſcalem, juxta praxim expoſitam *à Vivian. de Jurepatron. lib.* 13. *c.* 8. *n.* 11. *&* 12. *Roſ. de execut. Litter. Apoſtolic. lib.* 1. *c.* 4. *al* 2. *n.* 129. *& Rota poſt d. Vivian. dec.* 25. *in fin. & dec.* 384. *n.* 5. *&* 6. *p.* 12. *rec.*

Maxime quia adhuc indeciſa pendebat lis cum eo præcedenter in petitorio conteſtata, & Ordinarius ante prædictam litem erat in poſſeſſione liberè conferendi Beneficium, & nunc pariter contentio eſt circa illius ſervitutem, vel libertatem; quapropter in iſto caſu locum ſibi non vindicat diſpoſitio d. *Text. in capit. Conſultationibus*, cùm ſola quaſi poſſeſſio ex ultimo ſtatu nec aſſerto Patrono ſuffragetur ad effectum obtinendi manutentionem in quaſi poſſeſſione præſentan-
45 di, nec ſuo præſentato pro conſequenda inſtitutione in Beneficio, ut poſt *Gonz. ad regul. 8. Cancell. Gloſſ.* 18. *num.* 22. magiſtraliter *Rot. in Mediolanen. Beneficii*, 1. *Aprilis* 1707. *§. Cum itaque, cor. R. P. D. meo Anſaldo.*

Immo ex cauſa d. Litis prorsùs exulante bona fide, ſicuti fructus rei materialis pertinent ad bonæ fidei poſſeſſorem, non autem ad Dominum, prout è contra in malæ fidei poſſeſſorem; ita fructus Juris præſentandi (cùm præſentare fructus Juriſpatronatus ſit) ſuos non facit Patronus, qui in omnimoda bona fide non
46 præſentavit, ut benè obſervat *Abb. in d. capit. Conſultationibus, num. 3. & ſeqq. de Jurepatronat. & in conſ.* 54. *num.* 2. & cæteri Canoniſtæ in eodem *Text. Vivian. de Jurepatr. l.* 11. *c.* 6. *n.* 22. *Mareſcott. var. reſol. lib.* 1. *c.* 55. *n.* 53. *& ſeqq. Lambertin. de Jurepatr. l.* 2. *p.* 1. *q.* 3. *art.* 9. *per totam* cum aliis *in dicta Mediolanen. Beneficii §. Suppoſitimus.*

Addito denique, prout in *§. Quo enim, &c.* præmiſi, quòd in Literis Apoſtolicis Franciſci Mariæ fuit appoſita clauſula -- *verificato priùs coram te, quòd dictum Juſpatronatus ex dotatione, vel fundatione exiſtat* -- pro cujus verificatione non ſufficit quaſi poſſeſſio præſentandi ad normam *Text. in cap. Conſultationibus, de Jure-* 47
patr. ſed requiruntur probationes efficaces, tam in poſſeſſorio, quàm in petitorio, ultra auctoritates allegatas in *d. §. Quo enim*; *Rota poſt Vivian. de Jurepatron. dec.* 25. *num.* 1. *& ſeqq.* cum aliis latè congeſtis *in d. Mediolanen. Beneficii, §. Cum itaque, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Deſcendendo modò ad ſecundam Dubii partem, in qua per Dominos fuit reſponſum -- *Inſtitutionem eſſe dandam Paulo Franciſco* -- ſatis eſt reflectere, quòd vindicata per Ordinarium libertate Beneficii propter hæreſim Juliani Calandrini, ſtatim ſe conſtituit in poſſeſſione libere illud conferendi, ut habetur à proviſionibus, & Collationibus de libero plenè effectuatis de Annis 1572. 1605. 1607. & 1630. quæ quantumvis ſint valdè remotæ, attamen cùm poſteriores fuerint detectæ turbidæ, & litigioſæ, pro ultimis ſunt
conſiderandæ; ut ad rem *Rota in Aretina Beneficii*, 48
20. *Januarii* 1701. *§. Utique, &* 23. *Aprilis* 1703. *§. Minimè tollunt, cum ſequentibus, coram R. P. D. meo Anſaldo; & in Cremonen. Beneficii tertia Decembris* 1706. *§. Facilè fuit, in fine, coram R. P. D. meo Lancetta*; & in ſpecie ſavore Epiſcopi, qui etiam ex unico actu in hac quaſi poſſeſſione conſtituitur; *Rot. cor. Seraphin. dec.* 799. *n.* 4.

Aliquod non inferente Obſtaculum litis pendentia, introducta de Anno 1630. inter Ordinarium, & aſſertos Patronos; quoniam ea vertente inter primum pro libertate Beneficii, & ſecundos pro ſervitute contendentes, atque ante motam litem, exiſtente eodem Ordinario in quaſi poſſeſſione liberè providendi, præcipuè in duobus ſtatibus Annorum 1572. & 1605. abſque ulla contradictione peractis, conſimilis litis pendentia inefficax eſt ad impediendam Ordinario prædicto continuationem, ſive manutentionem in quaſi poſſeſſione liberè conferendi Beneficium, prout ante motam litem egiſſe oſtendit *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt.* 20. *n.* 5. *Lancellot. de Attentat. lit. pendent. par.* 2. *capit.* 4 *in præ-*
fat. num. 510. *cum ſeqq. Rota coram ſan. mem. Alexan-* 49
dro VIII. deciſ. 163. *num.* 13. *& ſeqq. & deciſ.* 427. *p.* 1. *rec. & in Mediolanen. Prioratus ſuper Manutentione*, 15. *Junii* 1603. *§. Pendentia verò Litis in petitorio, coram R. P. D. meo D. Scotto.*

Eoque minùs reſiſtente, quòd proviſio Pauli Franciſci, uti obtenta à Vicario Generali ſine ſpeciali mandato Eminentiſſimi Epiſcopi laboret vitio nullitatis. Etenim, ultra ejuſdem mandati amplitudinem, obſervarunt Domini eam fuiſſe à Capitulo confirmatam, & abſque dubio agi de ſimultanea Collatione ad Ordinarium, & Capitulum ſpectante; quapropter, uno ex eis negligente, impedito, vel nulliter agente, totum Jus conſolidatum remanet in altero; ac uno non con-
tradicente, nequaquam dubitari poteſt de validitate 50
proviſionis alteriùs, ut poſt *Gonzal. Garz. Achill. Pat. Coccin. & alios Lotter. de re Benefic. l.* 2. *quæſt.* 21. *nu.* 24. 25. *&* 26.

Cæteroquin fere inutilis redditur dicta oppoſitio, quia cùm nunc in noſtro Sacro Auditorio diſputetur -- *An, & cui ſit danda Inſtitutio* -- & Promotor Fiſcalis ſit in Cauſa, nec ex præmiſſis in dubium revocetur, quin apud Ordinarium exiſtat dicta quaſi poſſeſſio liberè conferendi; hinc eſt, quòd, corruente actu ma-
terialis proviſionis, non tamen perit jus Ordinarii per 51
comparitionem ratificatum, cujus vigore venit Inſtitutio concedenda, ad *Text. in cap. ſi confirmationem, de Elect. in 6. Rota coram Seraph. dec.* 1274. *n.* 2.

Hucuſque diſcuſſa pro libertate controverſi Beneficii, relevant ab onere examinandi excluſionem utriuſque contradictoris. Fortiùs quia, quoad Nerium præſentatum à cauſam habentibus à Franciſco Arrigo, non juſtificatur, iſtius Auctores fuiſſe de illa Familia Arrigha in fundatione contemplata, nec unquam

acquiſiviſſe aliquem ſtatum manutenibilem; nec ulterius eorum præſentatio ſub conditione penſionis reſervandæ à S. Sede Apoſtolica (quatenùs cætera neceſſaria con-
52 currerent) inſtitutionem meretur, cùm non doceatur prædictam conditionem fuiſſe intra quadrimeſtre purificatam; *Vivian. de Jurep. lib. 8. capit. 6. num. 24. Rot. dec. 430. num 36. & 37. par. 9. & dec. 323. num. 9. part. 16. rec.*

Quò verò ad Balthaxarem præſentatum à Philippo Calandrino, & ſi indubitata ſit propoſitio, quòd extincto Patronatu Gentilitio in Gherardo de Arrighis, evaſerit illud hæreditarium ad commodum Philippi Calandrini Senioris illius hæredis, juxta *Conſil. Ancharan.* 81. à Sac. Rota paſſim receptum, & pro com-
53 muni canonizatum in Deciſione tranſcripta apud *Vivian. de Jurepatronat. lib. 4. cap. 2. ſub nu. 14. confirmata coram Seraphin. dec. 364. num. 3. & deciſ. 378. numer. 1. Buratt. deciſ. 183. nu. 21. Mellin. dec. 330. num. 1. Bich. dec. 553. num. 5. & 6. & dec. 581. per tot. & in recent. deciſ. 221. num. 22. part. 8. deciſ. 220. num. 16. par. 11. & deciſ. 667. num. 11. & 12. par. 18.* Adhùc tamen, cùm modernus Philippus Calandrinus ſuam legitimam non probet deſcendentiam ab illo Philippo Calandrino, qui præſentavit de Anno 1545. nec quòd cauſam ab illo habeat; immò verſante nunc controverſia ſuper Inſtitutione, quæ eſt judicium poſſeſſorium, non admittitur Patronus, qui in quaſi poſſeſſione præſentandi non reperitur; & ſignanter, quando per lapſum 136. Annorum, alter eſt in quaſi
54 poſſeſſione liberè providendi; *Rota, coram Cerro, dec. 370. nu. 15. & 16. & in Aſtoricen. Parochialis, 6. Febr. 1699. §. Ipſe enim, coram R. P. D. meo Scotto, & in Mediolanen. Prioratus ſuper manutentione, 15. Junii 1703. §. His ita firmatis, cor. eodem.*

Et ita in triangulari conflictu Partibus acerrimè diſceptantibus reſolutum fuit.

Prædicta Deciſio confirmata fuit ſub die 26. Junii 1709. coram eodem Eminentiſſimo Falconerio, prout videre eſt inter ſuas impreſſas de Jurepatr. tit. 19. dec. 4 & 5. & ſub die 2. Auguſti ejuſdem anni demandata fuit cauſæ expeditio.

Poſtmodum autem DD. de Calandrinis eorum deſcendentiam juſtificarunt coram Excellentiſſimo Lucenſi Senatu, à quo propterea ſub die 8. Maii 1727. pro ejus inſigni pietate reintegrati fuerunt ad antiquos honores Patricios.

ADDITIO XXXVI.

ARGUMENTUM.

Canonicus, vel Beneficiatus juſtè privatus de Capitulo, & facultate optandi, ſi reſtituatur in Capitulum, non cenſetur reſtitutus etiam ad facultatem optandi, præſertim in præjudicium eorum, ad quos medio tempore devolutum eſt jus optandi. Secus ſi privatus fuiſſet injuſtè.

SUMMARIUM.

1 *Beneficiati Cathedralis Lucanæ habent Indultum Apoſtolicum condendi Statuta, & Ordinationes pro eorum recto gubernio.*
2 *Privatus injuſtè dicitur potius amotus, quàm privatus, neque cadit à ſua poſſeſſione.*
3 *Canonicus privatus facultate optandi, ſi poſtea reſtituatur, non recuperat ſuum primum locum in præjudicium aliorum medio tempore ad optationem admiſſorum.*
4 *Officialis privatus ſuo officio, quod interim fuit alteri collatum, illud non recuperat per ſupervenientem reintegrationem.*
5 *Canonicus Sacerdos receptione poſterior præcedere debet Canonicum non Sacerdotem anteriorem poſſeſſione, etiam poſtquam iſte factus eſſet Sacerdos, ubi Prebendæ non ſunt diſtinctæ.*
6 *Papa tollere non ſolet jus tertio quæſitum.*
7 *Vox in Capitulo non tribuit Canonico facultatem optandi.*
8 *Reſtitutus in Capitulum, non cenſetur reintegratus etiam ad facultatem optandi, qua fuerat inſimul privatus.*
9 *Optio eſt fructus ſpectans ad poſſeſſorem.*
10 *Qualitas apta ad prælationem, intelligitur* cæteris paribus.
11 *Fraudibus eſt obviandum.*
12 *In optationibus ſtatur conſuetudini.*
13 *Reſtitutio ad gradus, licet ſpecialiter petita fuerit, non cenſetur conceſſa, niſi de ea fiat mentio in reſcripto gratioſo.*
14 *Punitus duplici pœna, ſi abſolutus fuerit ab una, non cenſetur abſolutus etiam ab alia, niſi facta ſit abolitio decreti condemnationis, cum omnibus inde ſequutis.*

IN Cathedrali Eccleſia Lucana, ultra Reverendiſſimum Capitulum DD. Canonicorum, adeſt etiam particulare Collegium appellatum *Univerſitas*, quod componitur quadraginta Beneficiatis in titulum, ciſque olim Cardinalis Silvius Legatus S. Sedis in Thu- 1
ſcia, anno 1517. elargitus fuit Indultum condendi Statuta, & Ordinationes, licitas tamen, & honeſtas circa negotia particularia Univerſitatis, & Perſonas particulares Beneficiatorum, prout latiùs continetur in eodem Indulto canonizzato per duas Deciſiones *S. Rotæ Romanæ, ſub die 13. Februarii, & 9. Aprilis 1601. coram Pamphilio*, quarum prima habetur impreſſa penes *Marcheſan. de Commiſſion. par. pri. pag. 534. n. 3.*

Habet idem Collegium pro ſua Maſſa groſſa Diſtributionum multos redditus, conſiſtentes pro majori parte in frumento, & diviſos in unam ſupra triginta Exactiones, quæ vulgariter ab eis membra nuncupantur, eaſque exercere facit à totidem Beneficiatis anterioribus receptione, ſeu de Magis antianis, cum optione generali inter illos quolibet Decennio, & etiam infra Decennium, quoties aliqua legitima vacatio ſuperveniat, aſſignando cuilibet ex eis meritum, ſeu præmium ad rationem quatuordecim pro centenario, cum onere tamen dandi omnes partitas integraliter pro exactis infra Menſem Octobris cujuslibet anni. Neque ad haſce exactiones admittuntur noviſſimi novem Beneficiati juniores de Collegio, niſi prius evenerit præmorientia alicujus ex Beneficiatis magis antianis. Qui tamen novem recentiores conſequuntur ab aliis antiquioribus integras diſtributiones per eos lucratas. Quemadmodum verò præfata Membra, ſeu Exactiones non ſunt omnes inter ſe æquales, ſed difformes, & aliæ facilioris, aliæ autem difficilioris exactionis, ita operoſiores, ac difficiliores perneceſſe optari debent à Beneficiatis ultimo loco receptis, qui in ordine, ſeu linea optationis in dies ſuccedunt.

Sub anno 1624. comperto per Univerſitatem, quòd unus ex ſuis Beneficiatis Exactionem fruentibus, muneri ſuo defeciſſet, & in ipſius fideli adminiſtratione prævaricatus fuiſſet, eumdem privavit tam dicta Exactione, quàm jure aliàs optandi ſuis loco, & tempore; & ulterius ipſum privavit facultate intereſſendi Capitularibus Comitiis pro tempore, quo Univerſitati libuerit; ipſiuſque Exactionem, ſeu Membrum optationi expoſuit, ac alterum ex novem Beneficiatis junioribus ad optandum admiſit, quemadmodum in caſu cujuſque legitimæ vacationis practicari conſuevit.

Beneficiatus hujuſmodi privationem paſſus, nullum à præfato Decreto recurſum interpoſuit, ſed eidem per aliquot annos acquievit; donec Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus D. Archidiaconus Sardi Vicarius Generalis ſeſe pro eo interpoſuit apud Beneficiatos pro nova admiſſione in eorum Adunantiis, & pro abolitione ſuperius recenſiti decreti; obtinuitque ſub die 7. Aprilis 1728. ut in obſequium adeò inſignis, ac meritiſſimi Mediatoris in Capitularibus Seſſionibus iterum intereſſe valeret, non obſtante quocunque decreto in contrarium.

Cùm autem in præſentiarum evenerit vacatio duarum ex præfatis Exactionibus, & Beneficiatus nuperrimè, ut ſupra, in Conſortium admiſſus, ſibimetipſi blandiatur alteram ex eis optare poſſe, & quidem in eo loco, in quo ante privationem reperiebatur; ipſius prætenſioni ſeſe oppoſuerunt Beneficiati illi, qui ob ejus privationem in Cathegoria, ſeu ordine optandi ſucceſſerunt. Cùmque Votum meum deſuper expoſtulatum fuerit, cenſui pro veritate reſpondendum, quòd præſentis controverſiæ momentum in eo conſiſtere videtur, an Beneficiatus de novo in Conſortium admiſſus,

fue-

fuerit juſtè, vel injuſtè privatus Exactionibus, ac
facultate optandi per Decretum ſub die 5. Januarii
1724. Dato etenim, quòd hujuſmodi Decretum ju-
2 ſtitiæ non niteretur, & Beneficiatus privationem inju-
ſtè paſsus fuiſset, utique dici deberet potius amotus,
quàm privatus, & conſequenter non remanſiſſet ſpo-
liatus ſua poſſeſſione; ſed ſuum primum locum retine-
ret, ut firmat *Rot. deciſ. 44. num. 2. par. 3. rec. Gon-
zal. ad Reg. 8. Cancell. gloſ. 31. num. 41. & gloſ. 34. n.
94. 95. & 96.*

Aggrediendo itaque nunc in ſuppoſitione, quòd
decretum privationis, de quo ſupra, ſit juſtum, non
ſolùm quia ita præſumi poteſt; ſed etiam quia ipſe-
met Beneficiatus eidem acquievit, nec de eo apud ſuos
Judices conqueſtus fuit; ac per viam gratiæ, median-
te ſuperioris interpoſitione, non autem per viam ju-
ſtitiæ in Gremium ſui Collegii iterum admiſſus fuit.
In his planè terminis clarum videtur recuperare non
poſſe ſuum primum locum in præjudicium aliorum Be-
neficiatorum, ad quos tunc temporis facultas, & præ-
cedentia optandi legitimè devoluta fuit; & quibus
3 hoc interim jus optationis quæſitum fuit, ut optimè
probat Præſtantiſſimus D. *Canonicus Scarfantoni in ſuis
Doctiſſimis Animadverſionibus ad Ceccoper. de Canon. libr.
1. tit. 8. num. 25. & ſeqq. Torr. de poſt. futur. ſucceſſ.
lib. 2. cap. 25. num. 74. & ſeqq. Piton. diſcept. Ecclеſ.
10. ſub num. 21. Verſ. difficultas, Tom. 1. pr. Antonell. de
Regim. Eccleſ. l. 3. cap. ultim. ſub num. 10. Rot. poſt Re-
mocamp. de Coadjutor. dec. 54. n. 1. & 2. d. dec. 44. nu. 2.
par. 3. recent.*

Et in terminis Officialis Officio ſuo per Principem
privati, & poſtea ad illud reſtituti, quòd ipſum non
4 recuperet, ſi ante reſtitutionem fuiſſet alteri collatum,
firmat *Donat. Anton. de Marin. var. reſol. l. 1. c. 68. n. 4. &
ſeqq. & c. 310. per tot.*

Atque demum in terminis Canonici non Sacerdotis
anterioris poſſeſſione, quòd cedere debeat præceden-
tiam Canonico Sacerdoti in poſſeſſione poſteriori, ubi
Præbendæ non ſint diſtinctæ in Subdiaconales, Dia-
conales, & Presbyterales, & quòd eam non recupe-
ret poſtquam ad Sacerdotium promotus fuerit, ea ra-
tione, quia jus prælationis ſemel adeptum, amplius
non amittatur, reſolutum habetur à *Sacr. Rit. Con-
5 gregatione in Monopolitana, 17. Novembris 1674. & in
Sutrina Præcedentiæ, 17. Auguſti 1707. ut apud Mona-
cell. in formul. tom. 3. par. 3. tit. 2. form. 7. num. 9. &
in ſupplement. num. 508. tom. 4. Pignatell. tom. 3. con-
ſult. 55. nu. 25. idem D. Canonicus Scarfanton. in Animad-
verſ. ad Ceccoper. de Canon. l. 1. tit. 12. num. 15. & 16.
Tom. pri.*

Talis enim, tantæque virtutis, & efficaciæ eſt jus
tertio quæſitum, ut nec ipſe Summus Pontifex eidem
6 derogare conſueverit, juxtà notata per *Fagnan. in c.
cæterum, de reſcript. n. 18. & ſeqq. Tom. pr. Piton de con-
trov. Patron. alleg. 47. n. 9. & ſeqq. Tom. pr.*

Quin juvet replicatio, quòd, cùm Beneficiatus no-
viter admiſſus fuerit per Univerſitatem in ſuum Gre-
mium, reintegratus quoque cenſeatur ad ſuum pri-
ſtinum optandi locum; hoc enim neque in jure, ne-
que in facto ſubſiſtere videtur. Non in jure, quia ſo-
la Vox, ſeu Votum in Capitulis nullum titulum,
7 nullamque optandi facultatem attribuit, ut advertit
*Gloſſ. in clem. ut ii, de ætat. & qualit. Gonzal. ad regul. 8.
Cancell. gloſ. 34. n. 128. & 129. Paulmoll. dec. 33. n. 36.
Barboſ. de Canon. cap. 30. n. 15. Ventrigl. in prax. part. pri.
annot. 6. §. unic. n. 9.*

Non in facto; quia gratia ſuæ readmiſſionis, ſeu
reſtitutionis literaliter reſtricta legitur ad ſolum Con-
ſortium Univerſitatis, non verò ad Exactionem, ne-
que ad facultatem optandi, quibus ſicuti fuerat expreſ-
sè privatus, ità ad eas ſpecialiter reintegrari debebat
per actum retroſimilem; cùm facultas intereſſendi A-
dunantiis, & facultas optandi Exactiones ſint toto
Cœlo inter ſe diverſæ, ac ſeparatæ, neque una ve-
niat in conſequentiam alterius. Omnes enim quadra-
ginta Beneficiati ſunt de Gremio Univerſitatis, ac in
ea Vocem habent; & tamen non omnes potiuntur
facultate optandi, quæ competit ſolùm uni ſupra Tri-
ginta ex antiquioribus, juxta tempus receptionis, quia
totidem, & non plures ſunt Exactiones. Ideoque cùm
non fuerit per Univerſitatem reintegratus ad omnia

Ceccop. Lucubr. Tom. III.

ſua primæva Jura (id quod non ſine maxima circum-
ſpectione fecit, dum in præjudicium alterius aliter
facere non potuiſſet) ex hoc ſequitur, quòd ſola gra-
tia obtenta pro reſtitutione in Conſortium, non poſ-
ſit extendi, neque trahi per capillos etiam ad rein-
tegrationem ad ſuam Exactionem, & ad facultatem
aliàs optandi, quemadmodum obſervat *Donat. Anton.* 8
de Marin. d. reſol. 69. n. 3. & ſeqq. l. 1.

Verum dato etiam per peſſimam hypotheſim, quòd
dici deberet reintegratus non ſolùm in Conſortium,
ſed etiam ad facultatem optandi, hoc utique intelli-
gendum eſſet, ut ad ſummum, & ad omne pejus
optare valeret ultimo loco poſt omnes illos Benefi-
ciatos, qui hucuſque legitimè optarunt, nempe an-
te alios novem recentiores, qui nondum optandi lo-
cum obtinuerunt; non autem eo loco, quo potiebatur
ante privationem, & qui, jure devoluto, tranſivit in
alios poſt illum ſuccedentes, & per reiteratos actus
perfectos, & conſummatos in legitima, & pacifica
poſſeſſione Exactionum, & facultatis optandi jam exi-
ſtentes, & qua propterea ſpoliari non poſſunt; optio
enim eſt fructus, & fructus ad poſſeſſorem pertinent, 9
ut in ſpecie advertit *Tondut. quæſt. Beneſic. capit. 111.
n. 4. & ſeqq. & in dec. Recoll. per D. Canonicum Scarfanton.
ad Ceccoper. de Canon. Tom. pri. dec. 59. n. 59.*

Abſque eo quòd ſuffragari poſſit Decretum perpe-
tuum Univerſitatis, *ſub n. 44.* per quod præſcribitur
optationes faciendas eſſe à Beneficiatis antiquioribus,
& priùs deſcriptis in Albo, ſeu Cathalogo Beneficia-
torum. Hoc enim decretum intelligendum eſt, ut
procedat eo tantum caſu, quo iidem Beneficiati ma-
gis antiani ſint capaces optandi; non autem quan-
do iſti per delictum prævaricationis privati fuerint
Exactionibus, & interdicti, ne ampliùs optarent:
regula namque juris eſt, ut omnis qualitas apta ad
prælationem, ſemper intelligatur, cæteris paribus, 10
ſicuti docent *Ventrigl. in prax. par. 2. annot. pri. §. 3.
n. 49. & 55. Vivian. de jurepatr. lib. 12. cap. 9. n. 18. &
ſeqq. Piton. diſcept. 93. nu. 5. & 6. Tom. 3. Gonzal. d. gloſ.
34. n. 16.*

Aliàs enim aperiretur via diverſis fraudibus, gra-
vibuſque abſurdis; quia Beneficiati habentes Exa-
ctiones periculoſas, & difficilis exactionis, poſſent præ-
varicari, vel de illis rationem non reddere ad hoc,
ut eis privarentur ad formam Conſtitutionum Univer-
ſitatis, interim conſequendo integras Diſtributiones abſ-
que periculo ferendi damnum, quod ferre cogerentur
cæteri Beneficiati poſt illos ſuccedentes. Tranſacto
verò tempore, ac periculo habendi Exactionem, ſeu
Membrum difficillimæ exactionis, redire poſſent ad
ſuum primum locum, optando Exactiones pinguiores,
ac facilioris exigentiæ, & excludendo ab eis Bene-
ficiatos innocentes, qui alieni reatus pœnas eouſque
luiſsent; & ſequi poſsent etiam aliæ fraudes, collu-
ſiones, & abſurda, quibus eſt obviandum, non in-
dulgendum, ne merces & præmium ex illis reporte-
tur contra monitum *Text. in cap. pleranque 23. de re-* 11
*ſcript. & in l. cum antiquitas, in fin. C. de teſtam. Rot.
cor. Falconer. tit. 41. dec. 7. ſub n. 55. Urſaya diſcept. 21.
num. 178. par. pr. Tom. 2.*

Vim aliquam facere poſset conſuetudo in contra-
rium, ſi adeſset, quæ in hac materia optationis at- 12
tendi ſolet, ut in *cap. final. de conſuetud. in 6. Tondut. qu.
Beneſic. capit. 110. num. 1. & 16. Paulmoll. d. dec. 33.
num. 2.* Verùm hanc non adeſse mihi ſupponitur; quo-
tieſcunque enim Exactiones ob prætatas, vel propter
alias conſimiles cauſas vacarunt, nunquàm Univerſitas
coegit Beneficiatos juniores ad illas optandas, ne poſt-
modum eas relinquere compellerentur; ſed potius eas ſub
haſta expoſuit, ac per modum proviſionis ita exige-
re, & adminiſtrare fecit. Malè autem, & perperam
pro conſuetudine aſtruenda, allegatur caſus q. Jaco-
bi Nuti per Univerſitatem extra gremium ejecti,
ac Exactionem privati; quia ipſe ſtatim ac privatio-
nem paſsus fuit, recurſum interpoſuit ad S. Sedem,
apud quam conſtare fecit de nullitate, & injuſtitia
Decreti ſuæ privationis, obtinuitque ab A. C. rein-
tegrationem; cujus exemplum ſequi debebat hodier-
nus Beneficiatus, ſi à Decreto ſuæ privationis ſentie-
bat ſe gravatum.

Et ita, ſuppoſita juſtitia decreti privationis, ut

I 4 ſupe-

ſuperiùs præmiſi, atque hic iterum rapeto, reſpondendum exiſtimavi, ſub omnimoda tamen cenſura ſanioris, ac ſapientioris judicii, cui me omninò ſubmittere velle proteſtor, atque declaro, &c.

Paulus Franciſcus Finucci.

Huic reſponſo ſeſe pro veritate ſubſcripſerunt quamplures inſignes Theologi, & eximii Juris Conſulti Lucanæ Civitatis, quibus tamen non acquieſceate Beneficiato, Univerſitas exquiſivit Votum Rotæ Lucanæ, quæ ut infra reſpondit.

Requiſiti per nonnullos Deputatos à Perilluſtri Univerſitate DD. Beneficiatorum Cathedralis Lucanæ de noſtra ſententia pro veritate, & prout de jure in quadam Controverſia in eadem Univerſitate vertente, in qua abundè ſcripſerunt tam D. Abbas Paulus Franciſcus Finucci, quàm D. Angelus Paulinus Baleſtrieri Advocatus ipſius Univerſitatis, lectis, ac maturè penſatis eorum Allegationibus, dividendam eſſe duximus Controverſiam in duas ſubalternas quæſtiones, videlicet, an Beneficiati primùm ab Univerſitate privati, & poſtea per eam ex gratia in Collegium reſtituti, vigore hujuſmodi gratiæ optare poſſint Exactiones, & quatenus affirmativè, an hoc intelligi debeat quoad Exactiones modò vacantes, ſeu etiam quoad illas, quæ in futurum vacabunt; & unanimiter cenſuimus approbandum eſſe veluti juſtum, ac benè fundatum quidquid deſuper præfatus D. Abbas Finucci in medium adduxit, & præſertim quoad primam inſpectionem, in qua, cùm per Illuſtris Univerſitas gratiam non conceſſerit motu proprio, ſed ad interceſſionem Reverendiſſimi D. Vicarii, iſtiuſque inſtantia ſit literaliter reſtricta ad novam admiſſionem in Univerſitatem, & ad iſtam gratia prædicta pariformiter circumſcripta legatur, nullus remanet locus interpretationi pro extendenda voluntate conceden-
13 tium præter id, quod expreſſè continetur in decreto, ſeu reſcripto gratioſo, ut pluribus relatis tenuit *Rot. dec. 25. ſub a. 5. p. 25. recent.*

Quòd ſi diceretur Biliectum Reverendiſſimi D. Vicarii nobis oſtenſum petere non ſolùm novam admiſſionem in Univerſitatem, ſed etiam abolitionem condemnationis, quod quidem ſecum ferret totalem reſtitutionem: reſponderi poteſt, vel hujuſmodi abolitionem fuiſſe petitam pro eo tantùm, quod obſtare poſſet gratiæ novæ admiſſionis individualiter petitæ; vel retorqueri poſſe, & coarctari debere ad dictam ſolam gratiam admiſſionis, dum hæc conceſſa fuit ſub expreſſione — *Non obſtante qualſiſia decreto* — quæ quidem verba cùm non importent abolitionem condemnationis, ſed ſolùm indicent remotionem impedimenti, quod ab ea promanabat, neceſſariò dicandum eſt, mentem concedentium fuiſſe impertiendi admiſſionem in Univerſitatem, ac unicè removendi in hac parte obſtaculum Decreti, illud quoad cætera in ſuo robore relinquendo.

Hinc eo facilius inhærendum duximus Judicio præfati D. Abbatis Finucci etiam quoad ſecundam Inſpectionem; quia ad hoc, ut gratia novæ admiſſionis præſeferret totalem reintegrationem etiam ad locum optandi, quo Beneficiatus fuit privatus, & in quo jam ſubrogati reperiuntur alii Beneficiati, neceſſaria fuiſſet abolitio totius Decreti, ſeu condemnationis, quinimmò in ſenſu quamplurium Doctorum, etiam cum clau-
14 ſula — *Cum omnibus inde ſequutis* — ut videre eſt *in dec. 125. a. 49. coram Merlin.* Quapropter id, quod ſuperiùs ſubdidit dict. D. Abbas Finucci *in §. Veram dato, &c.* nempè quòd Beneficiatus de novo admiſſus optare queat ultimo loco, tanto magis eidem ſavet, dum aſſentitur eidem competere id, quòd hucuſque demonſtratum fuit non fuiſſe mentem Univerſitatis concedendi.

Ponderando præſertim, quòd de jure, & ex præſumpta voluntate concedentis nunquam cenſetur quis reſtitutus ad illud officium, in quo deliquit, niſi id ſpecificè in gratia exprimatur, ut quotidie practicari videmus, præſertim Romæ in ſacris illis Congregationibus, &c. Et ita &c.

Jacobus Canti Auditor Syndicus.
Antonius Maria Maſſa Aud. Conſult.
Dominicus Sandre[illegible]i Aud. Judex Vid.

ADDITIO XXXVII.

Piſana.

DUBIA.

I. An liceat Capellanis Beneficiatis Primatialis Eccleſiæ ſedere in Choro ordinario immediatè poſt Canonicos, & in eadem Linea, & in Subſelliis ejuſdem qualitatis in caſu, &c.

II. An idipſum liceat Beneficiatis in Choro æſtivo in caſu, &c.

III. An idem ſit ſervandum in omnibus ſacris Functionibus peragendis à Capitulo, & Canonicis cum interventu eorumdem Beneficiatorum in omnibus aliis Eccleſiis in caſu, &c.

SUMMARIUM.

1 Facti ſeries exponitur, & n. ſeqq.
13 Canonicos diſtinctos eſſe decet à Capellanis, & ſtallum in choro honorificentius habere, & quare, & n. 14. 21. 22. & 23.
15 Recenſentur prærogativæ, quibus gaudent Canonici Primatialis Eccleſiæ Piſanæ, earumque ſuperioritas, & juriſdictio in Capellanos, & n. 16.
17 A ſede, quam occupat Magiſter chori, qui eſt caput Capellanorum, ſeu Beneficiatorum, in capite ſecundi ordinis, infertur ad eorum ſubjectionem, & diſtinctionem.
18 Dantur plures alii actus, per quos Canonici prædicti diſtinguuntur à Capellanis.
19 Locum ſuum quiſque tenere debet, nec alienum invadere.
20 Ex uſu promiſcuo ſedilium, & ex ſubingreſſu Presbyterorum in ſedes Canonicales, quale abſurdum ſequi poſſit.
24 Praxis Eccleſiarum finitimarum, ac præſertim Baſilicarum Urbis Romæ, normam aliis præbere debet.
25 Obſervantia particularis alicujus Eccleſiæ, Juris diſpoſitioni conformis, omninò ſervari debet.
26 Teſtium dicta inter ſe concilianda ſunt.
27 Multa per patientiam tolerantur, quæ ſi in Judicium deducta ſint, ampliùs non meventur, ſi Juſtitia ita exigat, tolerari.
28 Mappa, ſeu Planta, aliis documentis juncta, plenam fidem meretur.
29 Non probant Teſtes, quando ex relatione Ordinarii convincuntur de mendacio.
33 Referuntur plures Functiones Sacræ in aliis ejuſdem Civitatis Eccleſiis, in quibus ſedilia Canonicorum ſunt ab illis Capellanorum diſtincta, & n. 34.
35 Ad tollendam conſuetudinem, ſufficit unicus actus contrarius.
Probata particulari alicujus Eccleſiæ conſuetudine, ratio habenda non eſt de contraria aliarum Eccleſiarum obſervantia, ibidem.
37 Teſtium depoſitioni priori, non autem poſteriori ſtandum eſt.
Ad ſuum locum regredi compellendus eſt, qui inde indecenter emerſerat, ibidem.
39 Licitum non eſt Capellanis ſubingredi Sedes Canonicales vacantes.
Ordo Eccleſiæ Militantis dirigitur juxta ordinem hierarchicum Eccleſiæ Triumphantis, ibidem.
40 Qui locum ſibi indebitum uſurpavit, inde repelli debet.
41 Quod ex indulgentia conceſſum eſt, nullum de Jure legitimum ſtatum firmat.
Conſuetudo Ordini hierarchico adverſativa, uti corruptela, & abuſus, eſt extirpanda, ibidem.
42 In iis, quæ habeant Juris reſiſtentiam, non ſufficit ad præſcribendum ſola quadragenaria poſſeſſio, niſi etiam concurrat titulus.
43 Ubi conſtat de initio, ceſſat immemorabilis conſuetudo.
Immemorabilis natura eſt, quod contrarium nunquam auditum fuerit, ibid.
45 Conſuetudo, ad hoc ut vim habeat, qualis debeat eſſe.
46 Cæremoniale Epiſcoporum, confirmatum à S. M. Clemente VIII tollit quamcunque poſſeſſionem, & conſuetudinem.

Imò

Ibò derogat etiam ſtatutis particularibus, ac peculiari contrariæ conventioni, ibidem.

Et decretum irritans, appoſitum in Bulla Clementina, prædicti Cæremonialis confirmatoria elidit etiam poſſeſſionem centenariam, ibidem.

52 *Prærogativa Canonicorum occupandi in Choro Sedes ſuperiores, & altiores, incæpit à tempore Urbani II.*

58 *Ne Canonicis quidem permittitur ſubingredi ſtalla vacantia Dignitatum.*

66 *Declaratur S. Rot. in Burgen. Præeminentiarum 24. Januarii 1721. cor. b. m. de Herrera.*

61 *Explicatur ibidem Pignatt. Conſult. Canon. 23. in fin. tom. 4.*

55 *Permiſſum non eſt Capellanis, non obſtante longiſſima conſuetudine, ſedere in choro in ſubſelliis æqualibus illis Canonicorum, ibidem, & n. 56.*

57 *Propoſitio Cauſæ una cum Sac. Congreg. Conc. reſolutionibus, & n. 58. & 59.*

Eminentiſs. & Reverendiſs. Domine.

1 CAuſam agere cogimur labore Patrum Eminentiſſimorum non dignam, cujus facti ſpecies hæc eſt. Extat in Primatiali Eccleſia Piſana Chorus fixus duplici Subſelliorum ordine, ſuperiori ſcilicet, & inferiori compoſitus, cùmque inferiora Subſellia capere non poſſint omnes Capellanos numero ſexagintaduos, licet olim omnes caperet antiquus Chorus, hinc factum eſt, ut, aſſignatis Magiſtro Chori, Hebdomadario, & Cantoribus, qui ſunt de gremio Capellanorum, quique principem inter illos locum obtinent, primis ſtallis inferioris ordinis ad oſtendendum, quòd hæc ſit propria ipſorum Capellanorum Sedes, hinc, inquam, factum eſt, ut nonnulli Capellani occupent poſt Canonicos Stalla in ſuperiori ordine vacantia, ex quibus ſolummodò viginti novem implentur à totidem Canonicis, prout apparet ex Mappa prædicti Chori fixi ſeparatim diſtributa, & probant Teſtes relati.

2 At iſta ſedendi ratio, quam præciſa neceſſitas invexit, longè, multumque differt ab illa, quæ hactenus ſervata fuit, ac ſervatur in præſens, vel dum habetur Synodus, cujus occaſione ſedent Capellani in humilioribus diſtinctis Subſelliis, prout luculenter apparet ex altera Mappa ſeorſim pariter diſtributa, vel dum Reverendiſſimum Capitulum ſacras audit conciones, aut intereſt rei divinæ, quæ ad nonnulla ipſius Eccleſiæ Primatialis Altaria identidem celebratur, vel dum extra illam ſacris adeſt functionibus, quæ in aliis Eccleſiis peraguntur, ubi Teſtes ſingillatim, caſum à caſu diſtinguentes referunt conſuetudinem hucuſque ſervatam, quibus apprimè conſonant cæteri Teſtes ſtatim ſubjiciendi.

3 Etenim Prior S. Petri ad Vincula (in cujus Eccleſia tempore Rogationum à Reverend. Capitulo una cum Capellanis canitur Miſſa) diſtinctè teſtatur, ſeſe ſpatio viginti duorum annorum paraſſe Sellas reclinatorias pro Canonicis, nuda verò ſcamna pro Capellanis, & nullum ex his unquam auſum fuiſſe occupare Sedilia Canonicis deſtinata.

4 Eamdemque veritatem uno ore confirmant Parochus Eccleſiæ S. Felicis, deponens de triginta annorum ſpatio, Moniales S. Mariæ, occaſione pariter Rogationum, Moniales S. Joſephi, Moniales S. Annæ, Moniales S. Martini, necnon Moniales S. Sylveſtri, Parochus S. Petri *à Iſtia*, qui teſtatur de hujuſmodi conſuetudine à ſemetipſo in ſua Eccleſia per quinquaginta tres annos ſervata, & Patres Sancti Torpetis.

5 Quod verò attinet ad ordinem ſedendi in choro æſtivo, & tunc cùm celebratur ad Sacella quædam Primatialis Eccleſiæ, afferuntur Teſtes unanimiter deponentes, Reverendiſſimos Canonicos ſedere in Sedilibus diſtinctis à Capellanis; quando autem vel Synodus, vel ſacræ habentur Conciones, Canonicos ſedere in Subſelliis ſublimioribus panno viridi coopertis, Capellanos verò in Scamnis nudis, nullumque gradum habentibus.

6 Quum autem PP. Carmelitæ celebraturi per triduum eſſent Feſtum pro canonizatione B. Joannis à Cruce, ut res ſolemniori cum pompa, majorique cum dignitate procederet, invitarunt Reverendiſſimum Capitulum, ac pro Canonicis Sellas reclinatorias, pro Capellanis verò ſcamna ante Sedes Cannnicorum conſtituta pararunt; prout tempore univerſalis Jubilæi ſervatum fuerat in Templo S. Antonii, & occaſione Translationis Reliquiæ S. Blaſii, & in Feſto Beati Andreæ de Comitibus.

7 Sed ambitio Capellanorum eòuſque proceſſit, ut, viſo hoc ſedendi ordine, ſtatim inde diſceſſerint cum magna Populi illuc confluentis offenſione. Immò verò, cùm poſtero die Miſſa ſolemnis celebraretur, redierunt Capellani, non tamen ut heſternam injuriam obſequio pleniore abolerent, ſed ut magis inſoleſcerent adverſus Canonicos, quippe majori perciti animoſitate, auſi fuerunt Sedilia Canonicorum vacantia occupare.

8 Quapropter Reverendiſſimus Piſarnm Archiepiſcopus pro ea ſumma, qua pollet, ſapientia, atque prudentia, occurrere deſiderans ulterioribas ſcandalis, per ſuum Vicarium Generalem denunciari juſſit Capellanis, hanc ſuam eſſe voluntatem, ut ſine præjudicio Jurium Partibus competentium pararentur in primo, digniorique loco Subſellia pro Canonicis differentia à Sedilibus Capellanorum, in eademque linea ſederent etiam aliqui ex Capellanis poſt Canonicos, ſed in Sedilibus differentibus ab illis Canonicorum, nec ſubingredi poſſent loca Sedilium Canonicis deſtinatorum.

9 Tantum verò abeſt, quòd Capellani voluntati proprii Paſtoriis, ſicuti par erat, obſecundarint, ut immò in reliquis ejuſdem Solemnitatis diebus intereſſe noluerint Sacris Functionibus, quodque intolerabilius eſt, ipſorum nonnulli in omnium oculis, atque conſpectu ſe ſe ſpectandos præbuerint in eadem Eccleſia abſque habitu chorali, ſtantes retrò, & à tergo Sedilium Canonicalium, atque è regione Cathedræ Archiepiſcopalis. Quocirca coactus fuit, quamquam invitus, Reverendiſſimus Archiepiſcopus tribus Capellanis, veluti ſeditionis auctoribus, ſuam cuique domum loco carceris aſſignare.

10 Id autem, quod per hanc occaſionem contigit, in cauſa fuit, ut, quando urbanitatis officia non profuerant, ad judicialia decurreretur remedia, præſertim cùm Functiones Rogationum imminerent. Cùm enim Reverendiſſimum Capitulum per id tempus quaſdam ingrediatur Eccleſias, ibique aliquantiſper moretur intereſſendo Miſſæ ſolemni, vel preces recitando, Reverendiſſimus Archiepiſcopus, auditis Partibus, die 18. menſis Martii ſuperioris anni edidit formale Decretum, per modum quidem proviſionis, ac ſine præjudicio Jurium Partium, ſed ſub pœna ſuſpenſionis ſervandum.

11 11 Ab iſtiuſmodi proviſionali Decreto reclamarunt DD. Capellani Adverſarii ad hanc Sacram Congregationem, à qua datis de more literis Reverendiſſimo Archiepiſcopo ad eliciendam rerum geſtarum relationem, hæc ſupervenit. In hoc autem rerum ſtatu conſentaneè ad controverſias indebitè exadverſo excitatas compoſita fuerunt à R. P. D. Secretario Dubia præinſerta, favore Reverendiſſimi Capituli Principalis omnino decidenda, prout certò certius confidimus, & obſequentiſſimè ſupplicamus.

12 Porrò primum Dubium reſpicit ordinem ſedendi in choro fixo, in quo licet, ità exigente neceſſitate, ſederint, ac ſedeant nonnulli Capellani poſt Canonicos in prima linea, ſive ſuperiori ſubſelliorum ordine, & ob hanc ipſam cauſam Reverendiſſimum Capitulum illos inde detrudere, ac dejicere minime contendat, quum in inferiori ordine non adſint tot Sedes Capellanorum numero reſpondentes; nihilominus idem Reverendiſſimum Capitulum, ut manifeſta fiat diſtinctio inter Cannnicos, & Capellanos intercedens, utque ab Ordine Hyerarchico confuſio omnis arceatur, enixè ſupplicat Eminentiſſimis Patribus, ut recenſitum *primum Dubium* reſolvere dignentur *juxta modum*, quem reverentèr inſinuare non dubitamus, quòd nempè relinqui ſemper debeant pro Cannnicis tot ſubſellia, quot ipſorum numero adamuſſim reſpondeant, ſivè interſint Choro, ſive non, omnes, & ſinguli Cannici; quodque vel apponatur in corona ſedilium Tabella

bella fixa diſtinguens Stalla Canonicorum à Stallis Capellanorum, vel Subſellia Canonicorum altiùs eleventur, vel demùm panno quodam ſemper inſtrata retineantur.

13 Utque voti compotes efficiamur, ſatis eſt afferre ſolam Juris diſpoſitionem, quæ omninò diſtinctos eſſe præcipit Canonicos à Capellanis, & Stallum in choro honorificentius habere, *ut ex Text. in Can. Cleros, diſtinct.* 21. *Can. à Subdiacono, & Can. non oportet, diſtinct.* 93. concorditer docent *Felin. in cap. Paſtoralis, num.* 12. *de Offic. delegati; Valenzuel. conſ.* 34. *num.* 49. *& ſeqq. Barb. de Canon. cap.* 18. *num.* 85. *Manriquez de praeced. Canon. quaeſt.* 10. *num.* 2. *Novar. quaeſt. for. part.* 1. *quaeſt.* 24. *num.* 1. *Ceccoper. lucubr. Canon. lib.* 1. *tit.* 2. *num.* 1. ubi quòd hoc eſt clarum, & dubitatione indignum, *Pignatell. conſult. Canon.* 82. *num.* 10. *&* 11. *tom.* 4. *& conſult.* 104. *num.* 6. *eodem Tom.*, ibi -- *Hinc etiam ſedilia Canonicorum debent eſſe diſtincta à Sedibus Presbyterorum ex diſpoſitione Juris, ſecundùm quod Canonicis debetur locus altior. Eminentiſſimus Petra ad conſtit. Apoſtol. tom.* 1. *fol.* 55. *num.* 11. *in fine*, ubi refert reſolutionem hujus Sacr. Congregationis, & poſt alios -- *Rot. in Burgen. Praeeminentiarum*, 28. *Junii* 1723. §. *Quamobrem, cor. b. m. Lancetta*, ubi, quòd hæc eſt univerſalis totius Orbis Catholici conſuetudo.

14 Et juſta ſanè ratione, quia Canonici dicuntur Fratres, & Collaterales Epiſcopi, unumque corpus cum ipſo faciunt, repræſentando, dum ſimul conveniunt, Eccleſiam Cathedralem, vel Metropolitanam; *ad Text. in cap. novit, de his, quae fiunt à Praelat.* ibique -- *Abb. num.* 1. *Pelin. in cap. Paſtoralis, de Off. deleg. Caſſan. in Cathalog. Glor. mund. part.* 4. *conſid.* 32. *verſ. ſed intellige, & verſ. quinto pro hac parte; Lotter. de re Beneſ. lib.* 2. *quaeſt.* 50. *num.* 53. *Ricc. in prax. tom.* 2. *part.* 2. *reſolut.* 392. *num.* 3. *Panimoll. dec.* 1. *annot.* 6. *num.* 8. *& Rot. in Burgen. Praeeminentiarum*, 24. *Januarii* 1721. §. *Quod profectò, ad med. cor. bon. m. de Herrera, &* 28. *Junii* 1723. §. *Quamobrem, coram bon. m. Lancetta*. Vice autem verſa Capellani inſervire tenentur non ſolùm Epiſcopo, & Archiepiſcopo, ſed etiam ipſimet Capitulo, cujus quodammodo famuli ſunt, ac nuncupantur *Aſſiſi*, velut aſſidui ad præſtandum ſuo Capitulo ſervitium, ad *Text. in cap. cum ad hoc, verſic. ſervitoribus, de Cler. non reſid. & ibi Gloſſ. verb. Aſſiſios; Abb. in cap. cum non liceat, num.* 2. *verſ. Ego verò, de praeſcript. Barb. de Canon. capit.* 4. *num.* 36. *clar. mem. Card. de Luc. de Canon. diſc.* 7. *num.* 7. *diſc.* 20. *n.* 6. *& diſc.* 32. *num.* 12. *& in Miſcell. diſc.* 39. *num.* 13. *Pignatt. conſult.* 82. *num.* 10. *tom.* 4. *Scarfant. ad Ceccop. lucubr. Canon. lib.* 2. *tit.* 5. *num.* 36. *Rot. in Romana Praecedentia*, 5. *Maii* 1720. §. *Tanto magis, cor. Reverendiſſimo Criſpo*.

15 Verùmtamen diſpoſitio Juris magis, magiſque corroborata remanet publicis, ſolemnibuſque documentis, quibus luculenter evincitur, Capellanos Adverſarios Subditos eſſe Reverendiſſimo Capitulo Principali. Etenim ea privilegio ſan. mem. Nicolai II. Canonici Primatialis Eccleſiæ Piſanæ nuncupantur ORDINARII, Reverendiſſimum Capitulum tamquam Judex Ordinarius Capellanorum, & Beneficiatorum actus ſemper exercuit Juriſdictionales, juxta eorumdem Capellanorum confeſſiones. Idem Capitulum in fundationibus Cappellaniarum conſenſum præſtat. Præſentationes, ac reſignationes ipſarum admittit, ac recipit. Prorogationes impertitur ad præſentandos Capellanos. Quamplures ſententias pronunciavit ſuper privatione Capellanorum, & Beneficiatorum; eoſdemque Capellanos vivere ſub obedientia Capituli enunciatur in ipſo Diario Archiepiſcopali.

16 Quodque ſuperat hac in re genus omne probationis, & evidentiæ metam attingit, eſt ſolemne illud juramentum, quod unuſquiſque Capellanus præſtat, antequàm Capellaniæ poſſeſſionem adipiſcatur, cujus quidem hic tenor eſt -- *Ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero Reverendiſſimo Capitulo, & Reverendiſſimis Canonicis, eorumque Succeſſoribus, dictiſque Capituli mandatis ſemper parebo, necnon eiſdem DD. Canonicis Superioribus meis debitum per omnia honorem, atque obſequii reverentiam rependam* -- Aliique plures actus huic juramento conſentanei, & omnimodam Capellanorum ſubjectionem ſecumferentes recenſentur.

Quæ quidem ſubjectio, atque diſtinctio Capellano- 17
rum reſultat etiam ex continuata obſervantia in omnibus, & ſingulis Reverendiſſimi Capituli functionibus; quippè Magiſter Chori, qui caput eſt Beneficiatorum, quique à Reverendiſſimo Capitulo ſeligitur, ſedet in capite ſecundæ lineæ, ſive ordinis; imò verò quando Hebdomadarius, & Cantores ſunt induti Pluviali, occupant ipſi dictum primum locum in eadem linea inferiori, hinc oſtendendo, quòd ipſorum vera ſedes ſit illa inferior, quodque ex mera tantùm neceſſitate Capellani ſedeant in eadem Canonicorum linea, & quòd in ordine inferiori tot Sedes non adſint pro ſingulis Capellanis, prout revera, antequam ſub initium præteriti ſæculi præſens chorus in hanc formam redigeretur, Sedilia Canonicorum diſtincta erant ab illis Capellanorum, ſicuti patet.

Prætereà, cùm Sacer Orator à Reverendiſſimo Ca- 18
pitulo excipitur in Choro, ſedet poſt ultimum Canonicum, & ante ſeniorem Capellanum, ita Canonicos à Capellanis diſtinguendo; quoties Reverendiſſimus Archiepiſcopus Chorum ingreditur, Canonici ſola capitis ſalutatione eumdem excipiunt, Capellani verò flectunt genua. Idipſum ſervatur in diſtributione Palmarum, Cinerum, & in Feſto Purificationis. Orando ante Aram, ubi expoſitum eſt Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, Canonici utuntur Pulvinari, Cappellani genuflexorio. Canonici thurificantur à Canonico Diacono Miniſtrante, Magiſter verò Chori, & Cantores thurificantur unico ductu à Clerico Niculiæ, qui ante cæteros Capellanos per tranſitum, ac ſine mora circumfert Thuribulum.

Ergo evidens, & apertum redditur, quòd in om- 19
nibus quibuſcumque actibus Capellani Adverſarii gerunt perſonam Subditorum; Canonici autem Principales ſupereminent veluti Superiores, patefacta ipſorum diſtinctione etiam ob ingreſſum Chori, quando Reverendiſſimi Canonici eo intrant per aditum rectum, & majorem, Capellani verò à lateribus; adſtipulanturque cæteræ probationes; atque in his proinde circumſtantiis dubitare nullo modo poſſumus, quin Eminentiſſimi PP. reſolutioni primi dubii adjecturi ſint modum ſuperius indicatum; ſic enim ordo Hyerarchicus non confundetur; ac ſuperveniente poſt horas inchoatas aliquo ex Canonicis, illud monſtro ſimile non amplius continget, quòd Canonici, & Capellani ſeſe invicem premant, atque collidant, quemadmodum poſt exortas haſce controverſias jam contigit cum maximo omnium ſcandalo, & offenſione; ſicque etiam æqui, bonique ratio poſtulat, ut ſuum quiſque teneat locum, nec alienum invadere tentet, ut poſt alios firmat *Rot. in Romana Praecedentiae*, 3. *Junii* 1712. §. *Quemadmodum, coram Reverendiſſimo Criſpo, in Burgen. Praeeminentiarum*, 24. *Januarii* 1721. §. *Quod profectò, coram b. mem. de Herrera, &* 7. *Martii* 1727. §. *Subſiſtens, &* §. *Si itaque, coram bon. R. P. D. Ratto; & in Novarien. Praeminentiarum*, 26. *Junii* 1726. §. *Concurrente, cor. eodem*.

Tantòque magis, quia alioquia ſequeretur alterum 20
illud abſurdum abſurdiſſimum, quòd Capellanus ſedens à latere dextero propter ſubingreſſum in loca Canonicorum vacantia, præcedere poſſet Canonicos, ſedentes à latere ſiniſtro, ut optimè conſiderat *Pignattell. conſultat. Canon.* 104. *numer.* 6. *tom.* 4. verbis illis -- *Ex iſa namque promiſcuo ſedilium, & ex ſubingreſſu Presbyterorum in Sedes Canonicales, non parvum ſequitur abſurdum, nam deficientibus aliquibus ex Canonicis, qui ſedent à parte dextera primae Dignitatis, Presbyteri per ſubingreſſum occupant non modò aequalem locum, ſed honorabiliorem loco Canonicorum, qui dum ſedent à parte ſiniſtra, remanent in loco inferiori, &c. quod quidem nullo modo permittendum videtur, tamquam contrarium Sacris Canonibus, qui abhorrent ab hac membrorum confuſione, quae inter ſe ſunt diſtincta, &c. eſtque indecorum, quòd Canonici cum proprio, & diſtincto habitu ſedeant in loco minùs digno contra rectum ordinem, qui non eſt confundendus, &c. omniſque conſuetudo, per quam confunditur ordo in ſedendo, dicitur invalida*.

Expediti à primo Dubio, progredimur ad examen 21
ſecundi, quo quæritur. - *An idipſum liceat Beneficiatis in Choro aeſtivo*. - Enimverò pro negativa hujus Dubii reſolutione, huc etiam redit indubitata illa Juris Pontifi-

tificii regula, quòd nempè Canonicis ſemper locus dignior debeatur, hoc eſt ſedes eminentiores, Capellanis autem inferiores, ut præter Jura, & auctoritates ſuperiùs allegatas, firmat *Text. in cap. ſtatuimus, de Majorit. & obed. Ceccoper. lucubrat. can. lib. 1. titul. 8. numer. 2.* ibi -- *Canonicis ſedes eminentiores competunt, nempè in ſuperiori luna; Curati autem, Capellani, & alii Clerici, cùm ſint inferioris Ordinis, ſedere debent in ſecunda luna, hoc eſt in Subſelliis inferioribus, ac disjunctis à Canonicalibus. Incongruum eſt, enim, ut Ordines confundantur, &c.* -- *Pignatell. conſultat. can. 54. numer. 4. tom. 6. & Rot. in Burgen. Præeminentiarum, 24. Januarii 1721. §. Quod profectò, in princ. coram b. mem. de Herrera.*

22 Et in longè difficiliori caſu Canonicorum Collegiatæ contendentium cum Canonicis Cathedralis, quòd primi non ſolùm ſedere debeant in diverſa linea, ſed etiam in inferiori, reſpondit *Sacr. Rituum Congregatio in Novar. Juris ſedendi, 8. Maii* 1700. in qua examinatis inter cætera ſequentibus Dubiis -- Quinto: *An ſcamna, ſivè ſedilia Canonicorum Eccleſiæ Cathedralis debeant eſſe elevata à pavimento per unum gradum, & quatenus affirmativè* -- Sextò: *An hujuſmodi ſcamna debeantur Canonicis Collegiatæ S. Gaudentii*. Sacra Congregatio ad Quintum reſcripſit -- *Affirmativè* -- ad Sextum verò *Negativè* -- quam reſolutionem refert *D. Advoc. Urſaya, diſcept. Eccl. tom. prim. part. 2. diſcept. 26. num. 97. & 99.* ubi ſuperaddit rationem, quia ſcilicet in concurſu Canonicorum Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatatum diſtinctio verificari non modò debet reſpectu loci, ſeù manus dexteræ, verùm etiam reſpectu ſedilium, itaut inæquales in gradu, cujuſmodi ſunt Canonici Cathedralis, & Collegiatæ, ſedeant in ſcamnis inæqualibus; & ita etiam fuit reſolutum à Congregatione Particulari habita in cauſa *Fundana Plurium, die 9. Menſis Auguſti, Anni 1728. in reſponſione ad trigeſimum.*

23 Diſpoſitioni autem Juris Canonici accedit etiam cenſura *Cæremonialis Epiſcoporum, lib. 1. cap. 18.* quo cautum expreſsè reperitur, ſedes Canonicales diſtinctas eſſe debere ab illis Capellanorum, cæterorumque Beneficiatorum. Quod quidem *Cæremoniale*, utpotè confirmatum *à ſa. mem. Clemente VIII.* ac munitum clauſula *ſublato & Decreto irritanti*, vim legis obtinet, ut benè obſervant *Lotter. de re Benefic. lib. primo, quæſt. 56. num. 123. Gratian. diſcept. 298. num. 28. clar. memor. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 32. num. 4. & in Miſcell. diſc. 37. numer. 10. & Rot. in Romana Præcedentiæ, 5. Maii 1710. §. Ac patens coram Reverendiſſ. Criſpo.*

24 Atque hæc eſt obſervantia conſtantiſſimè ſervata in Urbe Roma; non ſolùm enim in omnibus Eccleſiis Patriarchalibus Lateranenſi, Vaticana, & Liberiana, ſed in aliis quoque Baſilicis, ac etiam in Collegiatis Canonici tàm in Choro, quàm in cæteris Functionibus ſedent in loco ſublimiori, Capellani verò in inferiori; & id ipſum uſu receptum eſt in præclarioribus ipſius Etruriæ Eccleſiis, prout ex documentis adductis quoad Eccleſiam Florentinam, & Eccleſiam Lucanam Piſanæ conterminam; nemo autem eſt qui ignoret, quòd obſervantia, conſuetudoque finitimarum Eccleſiarum, ac præſertim illa elicita ab Urbe Roma, quæ cæterarum omnium Eccleſiarum Mater eſt, ac Magiſtra, normam præbet, ac regulam in noſtra Primatiali Eccleſia ſervandam; *Rot. in Rec. dec. 298. numer. 19. part. 6.* ubi de praxi Baſilicarum Urbis; *& in Romana Præcedentiæ, 5. Maii 1750. §. Sed ab ea, coram Reverend. Criſpo; & 3. Junii 1711. §. Militante, coram eodem*, & ita reſponſum fuit *à Sacra Rituum Congregatione in Neapolitana Præeminentiarum, 12. Julii 1727.*

25 Sed cur obſervantiam diverſorum Locorum, diverſarumque Eccleſiarum perſequimur, quandò nobis præſto eſt certiſſima noſtræ Primatialis Eccleſiæ conſuetudo? Exploratiſſimum namque in facto eſt, quod Capellani in choro mobili per æſtivum tempus confici ſolito in medio Eccleſiæ, ſedere ſemper conſueverunt in ſcamnis diverſæ qualitatis, & humilioribus, licèt in eadem linea, prout deponunt ſex Teſtes: *In tempo di Eſtate nel coro eretto nel luogo ſolito, cioè in mezzo alla Chieſa, vi ſtanno li ſuddetti Banconi alti un gradino da terra, ed un gradino da inginocchiarſi per li ſuddetti Reverendiſſimi Signori Canonici, ed avanti nella medeſima fila vi ſono quelli per li Signori Cappellani in piana terra ſenza gradino, ed altro* -- quibus conſonant alii Teſtes -- *nel tempo dell' Eſtate ſi va ad offiziare in mezzo alla Chieſa: li Canonici hanno le banche più alte col gradino, li Cappellani più inferiori, e ſenza gradino, ec.* -- quæ quidem præciſa noſtræ Eccleſiæ obſervantia, & quidem Juris diſpoſitioni conformis, omninò eſt attendenda; *Rot. coram Seraph. deciſ. 1025. num. 5. ad ornatum clar. mem. Card. de Luc. dec. 29. lib. 3. tom. primo in Firmana Juriſdictionis ſuper modo viſitandi, 13. Maii 1702. §. Et quoniam, cor. b. m. Lancetta, in Friſingen. Decanatus, 29. Februarii 1712. §. fin. coram Reverendiſſimo Criſpo, & in Eyctenſten. Juriſdictionis ſuper bono Jure, 27. Januarii 1717. §. Conſpirante, cor. Emin. Falconerio.*

In hoc autem rerum ſtatu nullius momenti ſunt Teſtes exadverſo inducti, quorum ope Capellani adverſarii probare contendunt, ſeſe etiam in Choro mobili ſediſſe in æquali Canonicorum linea. Hæc quippè germana Facti veritas eſt, quam ſuperius etiam innuimus, quòd nempè quidam Capellani in Choro mobili ſedent quidem in eadem linea, ſed in Scamnis depreſſioribus, difformiſque qualitatis, nimirùm abſque gradu, ſeu ſuppedaneo; ideòque Teſtes prædicti, qui artificiosè ſuadere conantur æqualem Capellanorum cum Canonicis ſeſſionem, optimè conciliantur cum noſtris Teſtibus ſingillatim declarantibus præciſam ſedendi conſuetudinem in dicto choro mobili, prout ita conciliandos eſſe monet *ex Text. in cap. Cùm tu, de Teſtib. Rot. cor. Bich. dec. 618. num. 7. coram Emer. Jun. dec. 290. num. prim. & dec. 240. num. prim. & cor. Caprar. dec. 528. num. 15. & dec. 455. num. 4. in Tyburtina Decimarum, 22. Januarii 1725. §. Et quartò, cor. R. P. D. Corio.* 26

Et licèt non diffiteamur, quòd aliquando Capellanorum animoſitas eò proceſſerit, ut nonnulla Canonicorum ſubſellia vacantia occupaverint, id tamen nequaquam officit, cùm hinc præcisè orta fuerit præſens controverſia, quæ proindè Supremo Eminentiſſimorum PP. Judicio decidenda omninò eſt favore Reverendiſſimi Capituli Principalis. Multa enim per patientiam tolerantur, quæ, ſi deducta fuerint in Judicium, non debent amplius, exigente Juſtitia, tolerari, ut totidem verbis reſpondit *Innocentius III. in capit. Cum jamdudum, de Præb.* ubi *Gloſſa, verb. Per patientiam*, ſubdit -- *Per patientiam non fit diſpenſatio* -- *Rot. in Rec. dec. 308. num. 11. part. 17. cor. Dunoz. Junior. dec. 351. num. 15. cor. Emer. Jun. dec. 932. num. 11. poſt Conſtant. ad Sat. Urb. dec. 43. num. 9. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. dec. 2. num. 41. & ſeq. lib. 2. & in Romana Præcedentiæ, 4. Februarii 1714. §. 19. cor. Eminent. Falconerio.* 27

Et ſane mirari ſatis non poſſumus, reperiri potuiſſe Teſtes, qui Capellanos in omnibus functionibus ſediſſe in eadem linea, & in Sedilibus ejuſdem qualitatis deponerent è conſpectu tot, tantarumque probationum, quibus luce ipſa meridiana clariùs oſtenditur, Capellanos Adverſarios in Primatiali Eccleſia extrà chorum fixum ſediſſe ſemper in Subſelliis humilioribus, idque etiam ſervatum fuiſſe in celebratione Synodorum, quibus univerſus ampliſſimæ Diœceſis Clerus ſemper interfuit, & ubi diſtincta, & regularis ſedendi ratio retinetur, prout perſpici poteſt ex mappa ſeparatim diſtributa, quæ juncta cum tot aliis documentis in caſu noſtro concurrentibus omnem omninò meretur fidem, ut poſt alios in puncto puncti firmavit *Rot. in Pampil. Præeminentiarum, impreſſ. poſt Scarfant. ad Ceccoper. lucubrat. Canonical. tom. 2. dec. 33. num. 18.* 28

Ob eamdemque rationem nullo numero haberi poſſet quidam Teſtis Sacerdos, nomine Julianus Gherardini, ſed tamen, cùm ipſe ſeparatim deponat, ſpeciatim etiam rejiciendus videtur, idque facili negotio effici poteſt. In primis enim ſupponit, jampridem inter Reverendiſſimos Principales, & DD. Adverſarios ſimilem adfuiſſe controverſiam ſuper ſedendi forma, & tamen nuſquam conſtat de tali controverſia. Rurſùs ſupponit, Capellanos tempore quadrageſimali Sacras Conciones audituros ſediſſe in eadem linea juxta 29

Ca-

Digitized by Google

Canonicos, quando contrarium apertiſſimè deponunt tot, tantique Teſtes, & quando ipſe etiam Reverendiſſimus Archiepiſcopus contrarium omninò conteſtatur in ſua Informatione, cujus hæc verba ſunt -- *In eadem Eccleſia Primatiali, dum interſunt in Adventu, & Quadrageſima Sacris Concionibus, Canonici habent Sedilia cum panno laneo viridi, & ſuppedaneo in linea ſuperiori, & omnes Cappellani in linea inferiori, & ante illos ſedentes in nudis ſubſelliis; qui ordo ſedendi inter eos eodem modo ſervatur etiam, quando in eadem Eccleſia Synodi habentur, ſimiliter cùm tempore æſtivo recitantur Veſperæ ab eis in eadem Eccleſia, ſed in loco, in quo Solis radii minùs ſentiuntur, cum eadem diſtinctione, excepto ſolùm panno viridi, ſedent Canonici, & Cappellani, necnon quando in Dominica in Albis, aſſiſtente Clero, & Archiepiſcopo, Sacræ Reliquiæ, quæ in dicta Eccleſia cuſtodiuntur, Populo ſingulis annis oſtenduntur*. Porrò ſicuti nefas eſſet dubitare de veritate hujuſce Informationis editæ ab Ordinario; & quaſi Ordinario? ita convictum dici debet contrarium Teſtium mendacium, ut benè diſſerunt *Fagnan. in cap. Poſtulaſti, num. 14. & 15. de Jurepatr. & Rot. cor. Eminentiſſimo Falconerio, tom. 1. tit. 3. dec. 1. num. 7. in Neapolitana Primiceriatus, 11. Decembris 1722. §. ſed clariùs, cor. b. m. Lancetta, & in Biſinian. Præmiacatiarum, 2. Julii 1725. §. Conſuetudo, cor.* R. P. D. *Calcagnino*.

30 Verumenimvero, tametſi contra rei evidentiam ſuſtineri exadverſo vellet, quòd duo ex Capellanis ſedere attentaſſent in linea ſuperiori Chori mobilis propè Canonicos, id tamen, utì monſtruoſum abſurdum, tolerandum ampliùs non eſſet; neque enim in Choro mobili verificatur neceſſitas illa, quæ urget in Choro fixo, ubi Sedilia inferioris lineæ non ſufficiunt pro Capellanis; imò verò prædicti duo Capellani rejiciendi ſunt ad humiliora ſubſellia, quæ ſunt propriæ ipſorum ſedes, nam alioquin Canonici, & Capellani unicum corpus conſtituere viderentur, nec ſervaretur inter eos diſtinctio illa, quam diſpoſitio Juris, Cenſura cæremonialis Epiſcoporum, communiſſima Doctorum Sententia, Sacrarum omnium Congregationum oracula, & graviſſimæ facti circumſtantiæ in caſu noſtro concurrentes non ſolùm deſiderant, ſed expreſsè etiam præcipiunt, atque demandant.

31 Illud etiam addendo veluti ſpecialiſſima nota dignum, quòd in ipſo Choro fixo Primatialis Eccleſiæ, quamvis nonnulli Capellani, præciſa urgente neceſſitate, ſedeant in ſuperiori ſubſelliorum ordine propè Canonicos, attamen in illo ipſo Choro fixo deſignatur præciſus locus, in quo Capellani omnes ſedere deberent, quique retinetur à Magiſtro Chori, Hebdomadario, atque Cantoribus, qui ſunt veluti capita Capellanorum.

32 Jam verò ſumus in tertio Dubio, quod quidem præſenti controverſiæ cauſam præbuit. Hoc igitur diſceptatur -- *An idem ſit ſervandum* (ſcilicèt immediatè ſedere poſt Canonicos) *in omnibus Sacris functionibus peragendis à Capitulo, & Canonicis cum interventu eorumdem Beneficiatorum in omnibus aliis Eccleſiis Civitatis*. Sed negativam reſolutionem certo certius expoſcunt eadem Jurium, rationumque momenta, quæ in præcedentium Dubiorum examine hactenus expenſa fuerunt; ut proinde ſatis ſit aſſertam refellere conſuetudinem, qua unicè niti contrariam defenſionem intelligimus.

33 Aſſerta autem conſuetudo eliſa penitus, atque omnino ſublata remanet ex cumulo noſtrarum probationum, quas carptim repetere cogimur, quòd nempe occaſione Jubilæi Univerſalis, dum Reverendiſſimum Capitulum viſitavit Eccleſiam S. Antonii, paratæ fuerunt pro Canonicis Sellæ reclinatoriæ, pro Capellanis verò nuda ſubſellia, quod id ipſum ſervatum fuit occaſione tranſlationis Reliquiæ S. Blaſii: quòd id etiam contigit tunc, cùm celebratum fuit Feſtum pro Beatificatione B. Andreæ de Comitibus in Eccleſia PP. Conventualium, & in canonizatione S. Joannis à Cruce id pariter obſervatum fuit in Eccleſia PP. Carmelitarum.

34 Nec reticendum eſt etiam, quòd occaſione Rogationum Reverendiſſimi Canonici in Eccleſiis Civitatis, vel Suburbiorum habuerunt Sedilia ſemper diſtincta à Capellanis juxta Teſtimonium Prioris S. Petri ad Vincula deponentis de obſervantia 32. annorum, ac ſubdentis, quòd per totum illud tempus nullus Capellanus ſubingredi auſus fuit Canonicorum ſubſellia; concordantque Parochus S. Felicis de conſuetudine 30. annorum deponens, Parochus S. Petri *à Iſtia*, Moniales S. Joſephi, S. Martæ, S. Annæ, S. Martini, & S. Sylveſtri, & PP. S. Torpetis.

At verò, ſi ad excludendam conſuetudinem ſufficit unicus contrarius actus, ut firmat *Rot. coram Carill. deciſ. 514. num. 11. coram Bich. dec. 48. num. 15. in rec. dec. 742. num. 7. part. 18. in Gerund. Capitali 9. Martii 1703. §. fin. coram b. m. Omanna; & in Romana Præcedentiæ 8. Februarii 1724. §. Eoque certiùs, coram Eminentiſſimo Falconerio*, quid quæſo dicendum in caſu noſtro, in quo multifariam conſtat, Capellanos Adverſarios nunquam in tot Eccleſiis habuiſſe Sedilia æqualia Subſelliis Canonicorum, atque horum loca, licet vacantia, nunquam occupaſſe? Qua de re, tametſi exadverſo probaretur, quòd in aliis quibuſdam Eccleſiis eſſet aliter ſervatum, hæc tamen contraria conſuetudo rejicienda omnino foret ad tradita per *clar. m. Card. de Luc. de Benefic. diſc. 30. num. 12. Pignatt. conſult. can. 86. num. 20. tom. 1. Rot. coram Cerro, dec. 551. num. 9. cor. Bich. dec. 518. num. 17. in rec. dec. 217. n. 18. p. 17.* & ad ornatum *clar. m. Card. de Luc. lib. 3. t. 1. dec. 29. n. 15. & 16.* 35

Sed revera nullius roboris ſunt contrariæ depoſitiones, utpotè majori ex parte contra ipſam rei evidentiam, ac veritatem extortæ. Et profectò Moniales illæ S. Martini, quæ jam favore noſtri Capituli depoſuerant, parata ſcilicet in ſua ipſarum Eccleſia fuiſſe ſedilia pro Canonicis diverſa ab illis Capellanorum, contrarium poſtea teſtatæ ſunt favore Capellanorum aſſerentes, quòd pluries viderint, nonnullos ex Capellanis ſedere in Canonicorum ſubſellia, & id ipſum inquiunt PP. S. Torpetis, quamvis priùs ita depoſuiſſent -- *Abbiamo ſempre preparato le Sedie per gl' Illuſtriſſimi Signori Canonici, e le Banche nude per li Cappellani, e queſto ſi è ſempre oſſervato da molto; e molto tempo in qua* -- prout totidem ferè verbis antea depoſuerant prædictæ Moniales S. Martini, ibi -- *Abbiamo ſempre, e ciò per molto ſpazio di tempo preparato per li Signori Canonici le Sedie à Braccioli, e le Banche lunghe per li Cappellani* -- 36

Quapropter, vel hoc ſolo nomine poſtbabendæ forent contrariæ depoſitiones, quia regula Juris eſt, quòd in concurſu non poſteriori, ſed antecedenti Teſtium depoſitioni ſtandum eſt, teſte *Farinacc. de Teſtib. quæſt. 63. num. 223. Roſ. conſult. 68. num. 18. in rec. deciſ. 415. num. 2. part. 11. dec. 368. num. 5. part. 13. deciſ. 369. num. 63. part. 19. & coram Beninc. deciſ. 268. num. 7.* Non omittendo etiam, quòd, cùm in contrariis quoque depoſitionibus admittatur, Sedilia ſemper fuiſſe diſtinctim præparata, id quidem exuberat, nedum ſufficit ad intentum, quia ſi Capellani propria elati ambitione in alienas ſurrepere Sedes non erubuerunt, hodie contrario Imperio Eminentiſſimorum Patrum, coram quibus res ad normam Juris, præſcriptumque rationis expenditur, in ſuas ipſi Sedes detrudendi ſunt, juxtà *Text. in l. nemo, Cod. de Offic. Magiſtr. Offic.* ibi -- *In locum, ex quo indecenter emerſerat, revertatur*. 37

Parvique refert, quòd DD. Adverſarii habere non contendant ſedilia ad inſtar Canonicorum, ſed ſubingredi poſſe Subſellia Canonicis deſtinata, quoties ſunt vacantia, prout hactenus ſervatum fuiſſe ſupponunt. 38

Quandoquidem, ubi Sedilia ſunt diſtincta, prout contingit in omnibus quibuſcumque functionibus, quibus intereſt noſtrum Capitulum, proculdubio nequeunt Capellani ſubſellia Canonicorum, & ſi vacantia, occupare; alioquin enim confunderetur ordo Eccleſiæ Militantis, quæ dirigitur juxta Ordinem Hierarchicum Eccleſiæ Triumphantis, ut benè inquit *Divus Gregorius relatus in Can. Ad hoc, diſtinct. 84. & Abb. in cap. novit, num. 12. de Judic.* & in præciſis terminis, quòd non liceat Capellanis ſubingredi Sedes Canonicorum vacantes, concorditer tradunt *Lotter. de re Ben. quæſt. 16. n. 46. Barb. de can. & dignit. c. 18. nu. 41.* referens ita deciſum *à S. Rit. Congr. in una Capuana; Pignatt. conſult. canon. 104. n. 6. tom. 4. Rot. cor. Seraph. dec. 716. n. 4. & in rec. dec. 511. n. 5. p. 5.* 39

Atque

Digitized by Google

40 Atque in bis circumſtantiis, etiamſi aliquis Capellanus ex quadam Canonicorum conniventia conſediſſet unà cum Reverendiſſimis Canonicis, proptercà quòd ſedilia pro Capellanis parata non ſufficerent, contra verò ob Canonicorum abſentiam loca quædam vacaverint, prout eveniſſe deponunt Teſtes dati, non idcircò tamen inſerri quoquo modo poteſt, quòd liceat Capellanis ſubſellia Canonicorum de Jure occupare, licèt vacantia, &, ſi quandò vel precario, vel ex induſtria id ſecerunt, poſtbac id ipſum attentare prohibendi ſunt, juxta *Text. in l. prima, Cod. ut dignitat. ord. ſervet. lib.* 12. ibi -- *Si quis indebitum ſibi locum uſurpaverit, nulla ſe ignorantia defendat, ſit planè Sacrilegii Reus. Gerard. ſingular.* 33. *num.* 6. ubi quòd, ſi inferior temerè majoris locum aſcendat, inde repelli debet, & locum conſuetum amittit; latè *Maſtrill. de Magiſtrat. c.* 4. *lib.* 5. *n.* 71. *Tiraqu. de Nobilit. c.* 13. *n.* 3. *Cancer. var. reſol. part.* 2. *cap.* 10. *num.* 117. *Rot. in rec. dec.* 414. *nam.* 3. *p.* 4.

41 Quin etiam, licèt ultronea fuiſſet Cannnicorum indulgentia", hinc tamen nullus de Jure legitimus ſtatus firmari potuiſſet, ut poſt alios monet *Rot. in Romana Præcedentiæ* 4. *Februarii* 1725. §. *Maximè quia, coram Eminentiſſimo Falcon. & in Hildeſimen. Optionis*, 12. *Martii* 1728. §. *Abſque eo quod, coram Reverendiſſimo Aldrovando*. Potiſſimum quia id inveheret conſuetudinem quamdam adverſus ordinem Hierarchicum, ubiquè in Eccleſia omninò ſervandum, quæ proindè conſuetudo, utì corruptela, & abuſus, ſubſiſtere nequaquam poſſet, ut benè, relatis concordantibus, declarat *Rot. in Romana Præcedentiæ*, 5. *Maii* 1710. §. *Verum coram Reverendiſſimo Criſpo*, & 3. *Junii* 1712. §. *Militante, coram eodem*; & *in Biſinian. Præeminentiarum*, 18. *Martii* 1726. §. *Quibus, coram R. P. D. Calcagnino*. Et rectè quidem, quia conſuetndo continens abuſum, & corruptelam proſcribenda prorſus eſt, juxtà *Text. in Canon. mala, & Can. veritate diſtinct.* 8. ibi -- *Nemo conſuetudinem rationi, & veritati præponat, quia conſuetudinem ratio, & veritas ſemper excludit* -- & *can. ſi conſuetudinem, eadem diſtinct.* 8. *cap. cum Cauſa, de ſentent. & re judic. & in l. quod non ratione* 39. *ff. de legib.* & optimè concinunt aurea verba *D. Cypriani in Joannem* 14. ibi -- *Conſuetudo, quæ apud quoſdam irrepſerat, impedire non debet, quominùs non prævaleat veritas, & vincat* --

42 Fortius verò hæc locum ſibi vindicant in noſtra hypotheſi, quia DD. Adverſarii non probant quadragenariam cum titulo, eòque minùs immemorabilem. Titulus enim nec expreſſus, nec coloratus deduci exadverſo poteſt, quin etiam prorſus eliminatur ex ipſa prærogativa Canonicali, cui tum Juris, tum Cæremonialis Epiſcoporum diſpoſitio, tum Doctorum ſententia, tum deniqne Sacrarum Congregationum auctoritas ſuffragantur; ideòque tametſi quadragenaria exadverſo probaretur, nullo tamen numero babenda foret; *Text. in cap. ſi diligenti, de præſcript. & cap.* 1. & 2. *eodem tit. in* 6. *Rot. coram Emerin Jun. dec.* 1021. *nu.* 5. *in rec. dec.* 70. *num.* 11. & 12. *part.* 11. *ad ornatum clar. m. Card. de Luc. dec.* 1. *num.* 9. & *poſt Conſtant. ad Stat. Urb. dec.* 1. *num.* 9.

43 Prout etiam excluſa penitùs remanet immemorabilis: cùm enim ſcamna pro Capellanis confecta non reſponderent ipſorum numero, ob eamque cauſam Reverendiſſimi Principales permiſerunt, nonnullos ex Capellanis, ne ſtare cogerentur, unà cum ſemetipſis ſedere, utiquè conſtare dicendum eſt de initio, ac ratione ita ſedendi, proindeque ceſſat prætenſa immemorabilis conſuetudo; *Rot. coram Dunoz Jun. deciſ.* 791. *num.* 3. *in rec. dec.* 153. *nam.* 19. *part.* 11. & *dec.* 363. *part.* 6. *num.* 18. *in Brixien. Aggregationis ſuper Remiſſoria*, 22. *Junii* 1712. §. *Hujus mali, coram b. m. Lancetta*; & *in Burgen. Juriſdictionis, ſuper Remiſſoria* 19. *Februarii* 1714. §. *Inſuper, coram Eminentiſſimo Falconerio*; eoque magis, quia conſtat etiam de difformi ratione ſedendi, ob quam pariter ſubmovetur immemorabilis, cujus ea indoles, ac natura eſt, ut nunquam contrarium auditum, nedum factum fuerit, prout ex celebri *Gloſſ. in capit.* 1. *de Præſcript. in* 6. *verb. memoria*, concorditer obſervant *clar. m. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc.* 3. *num.* 8. *Rot. coram San. Mem. Gregor. XV. deciſ.* 162. *num.* 9. *coram San. Mem. Alexandri VIII. dec.* 159. *num.* 6. & *ſeqq. in Auguſtana Canonicatus*, 21. *Martii* 1718. §. *Conſentaneè, coram b. m. de Herrera*, & *Colon. Canonicatus*, 12. *Maii* 1726. §. *fin. cor. b. m. Cerro*.

Et quidem contrarium apertiſſimè probant noſtri 44
Teſtes, in quibus Prior S. Petri ad Vincula ita loquitur -- *nè mai ho veduto, che neſſun de' Cappellani ſi ſia meſſo à ſedere nelle ſedie de' Signori Canonici*, idque per ſpatium viginti duorum annorum. Parochus S. Felicis inquit -- *Per lo ſpazio di* 30. *anni in circa ho ſempre preparate le ſedie à Braccioli per gl' Illuſtriſſimi Signori Canonici ſolamente, ec.* necnon Moniales S. Marthæ pariter deponunt -- *ſopra le ſedie, e banche de' Signori Canonici non abbiamo veduto ſedere alcuno de' Signori Cappellani*; & Parochus Sanctæ Chriſtinæ deponens de obſervantia 33. annorum, ac ſubdens, ita pariter à ſuo Anteceſſore fuiſſe ſervatum.

Quæ cùm ita ſint, curandum planè non eſt, quòd 45
aliqui ex adverſo afferantur actus contrarii. Hi namque referendi omninò ſunt ad meram Canonicorum conniventiam, ideòque ſtatum firmare nequeunt, juxta ſuperioribus locis animadverſa. Ut enim conſuetudo vim ſuam habere queat, debet eſſe univerſalis, uniformis, pacifica, & non precario titulo innixa, ad tradita per *Rot. in Ravennat. prætenſæ Aggregationis ad locum Concilii*, 7. *Junii* 1717. §. *Quæ in caſu, coram b. m. Anſaldo*; *in Tarentina Beneficii SS. Simeonis, & Judæ*, 15. *Maii* 1722. §. *fin. coram b. m. Lancetta*; & *in Romana Præcedentiæ*, 4. *Februarii* 1724. §. *Eoque certiùs, cor. Emin. Falconerio*.

Rurſus confirmatio Cæremonialis Epiſcoporum præ- 46
cipientis præcedentiam Canonicorum in ſedendo facta à San. Mem. Clemente VIII. inficit quamcumque poſſeſſionem, & conſuetudinem; *Paaimol. dec.* 1. *annot.* 2. *ex num.* 31. *ad* 36. *Rot. in rec. dec.* 647. *num.* 11. *part.* 4. *tom.* 3. *dec.* 102. *num.* 12. *part.* 10. & *in Monopolitana Præeminentiarum*, 14. *Martii* 1712. §. *Quo verò, coram clar. mem. Card. Scotto*; imò derogat etiam Statutis particularibus, ac peculiari contrariæ conventioni, *Rot. poſt Anton. de Jurib. & onerib. Cleric. dec.* 18. *num.* 17. & decretum irritans, quo munita legitur Bulla Clementina prædicti Cæremonialis confirmatoria, elidit etiam poſſeſſionem centenariam ex relatis per *Rot. in Barchinon. Beneficii*, 31. *Januarii* 1724. §. *Eoque magis, cor. b. m. Criſpolio*.

Illud denique ſilentio taciti præterire non poſſu- 47
mus, quòd Reverendiſſimi Canonici Principales geſtant in Choro honorificentiſſimum purpurei coloris habitum inſtar S. R. E. Cardinalium, prout notorium eſt, & teſtantur *Maring. de præced. quæſt.* 10. *num.* 14. *Ceccop. lucub. Canon. lib.* 1. *tit.* 8. *num.* 20. Quamobrem monſtruoſum eſſet, & omnium oculos offenderet, ſi Capellani, utentes habitu longè inferiori, Sedes Canonicorum occuparent, & cum illis ferè commiſti conſpicerentur; ſicque in uno corpore diverſa, & inæqualia membra comparerent; id quod ferendum non eſſe tradiderunt *Lotter. de re benef. lib.* 1. *quæſt.* 16. *num.* 4. & 5. *Pignatt. conſult.* 132. *num.* 7. & *ſeq. tom.* 1. *Rot. poſt Anton. de Jurib. & Onerib. Cleric. deciſ.* 18. *num.* 6. *in Romana Præcedentiæ* 3. *Junii* 1712. §. *Quemadmodum, coram Reverendiſſimo Criſpo*; & *in Burgen. Præeminentiarum* 7. *Martii* 1727. §. *Si itaque, coram R. P. D. Ratto*.

Quare, &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Piſana.

Eminentiſs., & Reverendiſs. Domine.

DUbia, quæ in bodierna Congregatione diſceptantur, reſolvenda omninò ſunt favore Reverendiſſimi Capituli Principalis, nullo numero habitis iis, quæ in contraria Juris allegatione cumulantur.

Remque ordiendo à primo Dubio, non negamus, 48
quominùs, ita exigente neceſſitate, nonnulli ex DD. Capellanis Adverſariis ſederint in Subſelliis ſuperioribus; ſed tamen conſtantiſſimè etiam ſubſtinemus, quòd propria Sedes eorumdem Capellanorum jam inde ab initio collocata fuit in inferiori ſubſelliorum ordine, in quo proindè ſemper ſederunt Capita ipſa Capel-

pellanorum, quales ſont Magiſter Chori Hebdomadarius, atque Cantores.

49 Quamobrem, ſi Cappellani Adverſarii ſederuot in ordine ſuperiori, ex præciſa dumraxat neceſſitate. Si ejuſmodi æqualis ſeſſio eoſdem allexit Capellanos ad ſubingrediendum etiam loca vacantia Canonicorum. Si denique hinc ortæ diſſenſiones, & ſcandala, profectò certa ſpe nobis pollicemur, quòd Eminentiſſimi Patres, ad occurreodum ulrerioribus jurgiis, atque diſſidiis, demandabunt certam aliquam inter Canonicos, & Capellanos diſtinctionem, quæ magis apta, magiſque tuta excogitari minimè poſſe videtur, quam quæ ex elevatione Sedilium Canonicalium proveniret.

50 Et ſaoè in ſpem hanc longè faciliùs adducimur, quia modus iſte, atque proviſio valdè conformis eſt Juris diſpoſitioni, quæ non ſolùm præcipit Canonicos uti debere habitu nobiliori, diverſoque ab indumento Capellanorum, prour latè oſtenditur *in contraria Juris Informatione*, §. 7. *& tribus ſeqq.* Verùm etiam alriorem locum, ſedemqoe emineotiorem eiſdem Canonicis in Choro competere, quemadmodùm punctualiſſimis auctoritatibus probavimus *in noſtro Reſtrictu ſub* §. 13. *& ſub* §. 21.

51 Nec verò ſubſiſtit contrarius illa diſcurſus, quòd nempè ſatis ſit, Canonicos ſedere io loco digniori, quamvis non ſedeant in loco ſublimiori, *ex Pignatell. conſult. canon.* 25. *num.* 4. *&* 10. *tom.* 1. In primis enim Pignatellus ſibimeripſi reſpondet *in ſubſequenti conſultat.* 82. *num.* 10. *tom* 4. ibi. *Si licet Canonicis Metropolitanis, & Cathedralibus differre à Beneficiatis STALLO SUBLIMIORI, licebit etiam iis afferre Pulvinaribus* — *& in conſult.* 104. *numer.* 6. *eodem pariter tom.* 4. ibi — *Hinc etiam Sedilia Canonicorum debent eſſe diſtincta à Sedibus Presbyterorum ex diſpoſitione Juris, ſecundum quod Canonicis debetur locus ALTIOR* — & melius etiam *in conſult.* 54. *num.* 4. *tom.* 6. ibi — *Debet itaque Canonicus à Beneficiato, & Capellano diſtingui habitu, ſede, loco, in quibus præcipuè præeminentia conſiſtit, &c. differre enim debet Dominus à Servo, Superior à Subdito.*

52 Atque idipſum pariter firmarunt *Zecch. de Republ. Eccleſiaſt. c.* 5. *num.* 1. *Novar. quaſt. fer. part.* 1. *quaſt.* 24. *num.* 1. *Cecrop. lucub. Canon. lib.* 1. *tit.* 8. *num.* 2. *Manriquez, Barboſ.* cæteriſque à nobis jam præventivè relati, & hanc Canonicorum prærogativam implendi Sedes ſuperiores in Choro cæpiſſe jam runc ab Urbani II. tempore, refert *Thomaſin. de veter. & nov. Eccl. Diſciplin. p.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *num.* 5.

53 Et ipſa Sacra Rituum Congregatio altiora Scamna tribui voluit Canonicis Eccleſiæ Cathedralis etiam in concurſu Canonicorum Eccleſiæ Collegiatæ, prout oſtendimus *in noſtro Reſtrictu*, *ſub* §. 22.

54 Accedit his clariſſima Cæremonialis Epiſcoporum diſpoſitio demandaos diſtioctionem inter Sedes Canonicales, & Scamna Capellanorum, *ut in noſtra Reſtrictu*, *ſub* §. 23.

55 Conſonat pariter conſtantiſſima Urbis Romæ obſervantia, in omnibus namque Patriarchalibus, in omnibus Baſilicis, & in omnibus Urbis Collegiatis Canonici ſemper ſederunt, ac in præſens ſedent in loco altiori, ac ſublimiori. Idque etiam ſervatur in illuſtrioribus ipſius Æ ruriæ Eccleſiis, nimirum in Florentina, atque Lucana, quæ Piſaoæ contermina eſt.

56 Quid: quod eadem viget conſuetudo io noſtramet Eccleſia Primatiali Piſana, quoties in Choro æſtivo, vel in alia ipſius Eccleſiæ parre divina peraguntur officia? Quemadmodum probationibus luce ipſa meridiana clarioribus jam oſtendimus.

57 Illud etiam ſilentio prætereundum non eſt, quòd, niſi ooſtris Reverendiſſimis Principalibus altiores in Choro Sedes aſſignarentur, haudquaquam verificari ſemper poſſet, quòd in loco digoiori ipſi ſedeaot; cùm enim Capellani Adverſarii ſubingredi velint in loca Canonicorum vacantia, nemo noo videt, contiogere facilè poſſe, quòd Capellanus ſedens à latere dextero, ob ſubingreſſum in locum Canonici abſentis, præcederes Canonicos ſedentes à latere ſiniſtro, prout egregiè perpendit *Pignatell. conſult. canon.* 104. *n.* 6. *t.* 4. cujus verba exſcripſimus *in noſtro Reſtrictu*, §. 20.

58 Atque etiam peculiari animadverſione dignum eſt, quòd, ſine Canonicis quidem permittitur ſubingredi Stalla vacaotia Dignitatum, ut pluries decrevit Sacr. Rituum Congregatio, Teſte *Barb. in ſumm. dec. Apoſtol. verb. Sedes*, *num.* 55. *& Pignatt. conſult. Can.* 104. *num.* 6. *verſic. Et quemadmodum*; & tamen Canonici, atque Dignitates faciuot unum idemque corpus cum ipſo Epiſcopo, ut latè oſtendimus *in noſtro Reſtrictu*, *ſub* §. 14. Quanto minus ſubingredi poterunt Canonicorum abſentium loca Capellani Adverſarii, qui non modò cum ipſis Canonicis unum corpus non conſtituunt, ſed tantum ab ipſis diſtant, quantum Servus à Domino, ac Subditus à ſuo Superiore? ut in puncto benè ratiocinatur *Pignatt. dict. conſult.* 104. *dicto num.* 6. *verſic. Et quemadmodum.*

Parvique refert, quòd Reverendiſſimi Principales 59
ſatis diſtinguantur à RR. Capellanis habitu longè nobiliori, ut advertit contrarius Reſtrictus, §. 6. *& tribus ſeqq.* io id ſæpius allegando *Rot. in Burgen. Præeminentiarum*, 24. *Januarii* 1731. §. *Quod profectò*, *coram bon. m. de Herrera*. Etenim hoc ipſo quòd DD. Canonici Principales habitum geſtaot longè honorificentiorem, juſtiore titulo ipſis competit etiam Sedes eminentior, ne quos diverſitas habitus diſcriminat, eoſdem Seſſionis æqualitas pariſicare videatur; & profectò ipſimet Doctores, qui altiorem locum Canonicis in Choro competere tradiderunt, vel inquiunt, vel ſupponunt, eoſdem uti poſſe, atque debere etiam habitu diſtincto, & honorificentiore, prout recognoſci
ſupplicamus. 60

Nec contrarium firmat *Rot. in dicta Burgen. Præeminentiarum exadverſo allegata*. Ibi enim res erat non jam de Seſſione io Choro, ſed de Proceſſionibus, in quibus Canonici diſtingui minimè poterant à Capellanis niſi habitu digniori. Idque adeò verum eſt, ut Sacra Rota poſtmodum in eadem cauſa ſub *die* 28. *Junii* 1723. *coram bon. m. Lancetta*, §. *Quamobrem*, conſiderans prærogativam Canonicorum ſupra Capellanos firmaverit, quòd iidem Canonici non ſolùm in inceſſu, ſed etiam io Seſſione diſtincti eſſe debeant à Capellanis, qui dicuntur Clerici ſecundi Ordinis; ſubdens præterea hanc eſſe univerſalem totius Orbis Catholici conſuetudinem.

Prout etiam non officit reſolutio edita à Sacr. Ri- 61
tuum Congregatione Rheginen. relata per *Pignatt. dicta conſult. canon.* 25. *in fin. tom.* 4. In ea quippè agebatur de reſtituendo io priſtinum Choro attentatè poſt interpoſitam appellationem ad Sanctam Sedem everſo à Canonicis tempore Sedis Archiepiſcopalis vacantis, ut videre eſt *in dicta conſult. num.* 7. *&* 8. in quibus planè terminis mirum non eſt, ſi Sacr. Rituum Congregatio mandavit omnia in priſtinum reſtitui, nec ob id veræ, ac in jure ſubſiſtentes, & à Sac. Rituum Congregatione receptæ dici debeot theoricæ illæ, quæ ad ornatum afferuntur à prædicto Auctore, qui in illa Cauſa ſcripſit. Immò verò illud bono noſtræ cauſæ fato contigit, quòd, non obſtante recenſita reſolutione, nuper ipſamet cauſa *Rheginen.* propoſita fuit in eadem Sacr. Rituum Congregatione ſub dubio — *An liceat fit Presbyteris Metropolitanæ Eccleſiæ Rheginen. ſedere in choro in ſubſelliis æqualibus illis Canonicorum dictæ Metropolitanæ in caſu, &c.* — eademque Sacra Congregatio, non attenta longiſſima conſuetudine à Capellanis ſummoperè exagerata, reſpondit die 16. Septembris ſuperioris anni 1730. *negativè* — prout probè noruot, ac reminiſcuntur plures ex Eminentiſſimis hujus noſtræ Congregationis Cardinalibus, qui & in illa Sacrorum Rituum maritiſſimè ſedeot, & judicant.

Eat nunc Pars adverſa, & innumeras congerens au- 62
ctoritates extollat quantum libet vim, auctoritatemque conſuetudinis, quando in noſtris terminis conſuetudo omnis, tametſi antiquiſſima, ac veluti immemorabilis rejecta fuit à prædicta Sacr. Rituum Congregatione, quando eadem conſuetudo, tanquam Ordini Hierarchico apertè contraria, declarata fuit corruptela, & abuſus à Sacra Rota, *in Romana Præcedentiæ*, *& in Biſinian. Præeminentiarum*, quas retulimus in *noſtro Reſtrictu*, *ſub* §. 41. Et quando in noſtra Eccleſia Primatiali prætenſa conſuetudo profecta fuit ex mera, præciſaque neceſſitate, rejectis etiam ſemper ad depreſſiorem ſubſelliorum Ordinem capitibus ipſis Capellanorum.

Hæc

63 Hæc quoad primum dubium. Quod verò attinet ad ſecundum & tertium, brevi nos hinc expedimus, quia, cùm D. meus, exadverſo in Jure ſcribens, ſupponat ſavere Capellanis antiquiſſimam conſuetudinem, non aliud inquit, niſi quòd eadem ſervaoda eſſe videtur, neque in hac præeminentiarum materia novitas ulla inducenda. Sed facilis eſt, ac prompta Reſponſio tam in Facto, quàm in Jure. Et quidem Facto, quia jam probavimus in noſtro Reſtrictu, quòd conſuetudo non jam Capellanis Adverſariis, ſed Canonicis Principalibus certo certius ſuffragatur; quæ ſanè probatio elicita fuit non modò ex depoſitione plurium, pluriumque qualificatorum Teſtium de facto proprio deponentium, ſed etiam ex luculenta relatione Reverendiſſimi Archiepiſcopi, quem, cum nomino, honoris gratia, nomino Præſulem, non tam Doctrinæ, atque Sapientiæ, quàm Pietatis, Juſtitiæ, Sanctitatis exemplar, cui uni malim injurato, quàm mille aliis juratis credere.

64 In Jure autem, quia ejuſcemodi conſuetudo vi omni, & effectu caret, utpotè corruptela potius, & abuſus de facto uſurpatur contra diſpoſitionem Juris, contrà cenſuram Cæremonialis Epiſcoporum, contra ſexcentas Sacrarum Congregationum reſolutiones, contra univerſalem Urbis Romæ, atque adeò totius Orbis Catholici praxim, ac denique contra Hierarchicum Eccleſiæ Militantis Ordinem, qui juxta Ordinem Eccleſiæ Triumphantis adamuſſim dirigitur.

Quare, &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Piſana.

IN Primatiali Eccleſia Piſana conſueverunt Capellani, dum Divina Officia peraguntur in Choro Ordinario, ſedere non quidem omnes, ſed ex iis aliqui immediatè poſt Canonicos in eadem linea, in iiſdem-
65 que ſubſelliis, in quibus aſſident Canonici; non tamen ad ea aditum, ingreſſumque babent ex eodem loco, ex quo ingrediuntur Canonici; cæteri verò Capellani, qui talem ſeſſionis locum capere nequeunt, ob ſubſelliorum numerum, imparem omnibus, ſedent in ordine inferiori.

Æſtivo autem tempore, cùm Veſperæ recitantur in alio Eccleſiæ loco ſolaribus radiis minus obnoxio, tunc omnes Capellani conſident in linea, & ordine inferiori. Hoc quoque ipſum ſervatur, dum quot annis in Dominica in Albis adſtante Archiepiſcopo, & Clero oſtenduntur Populo Sacræ Reliquiæ in prædicta Eccleſia aſſervatæ.

Præterea dum Conciones habentur in Adventu, & in Quadrageſima, Canonicis, qui iis interſunt, deſtinata ſunt ſubſellia ſuperiora, & viridi panno ornata. Omnes verò Capellani ſedent in linea inferiori ante ipſos Canonicos, & in nudis ſubſelliis: quæ ſanè ſeſſionis norma adhiberi itidem ſolet in Synodis, prout hæc omnia refert in literis ad hanc Sacram Congregationem datis Archiepiſcopus.

At nuper mutua inter Canonicos, & Capellanos quæſtio ſuborta eſt. Canonici enim contendunt non licerè ulli ex Capellanis in Choro ordinario ſumere ſibi ſeſſionis locum in eadem linea, in qua aſſident ipſi Canonici, ſed omnibus Capellanis injungendam eſſe ſeſſionem in ſubſelliis inferioribus, prout hæc ſunt iis aſſignata ſeorſim à Canonicis, tam in Choro æſtivo, quàm in omnibus aliis functionibus, quæ in eadem Eccleſia peraguntur. Talem quoque eminentiorem, ac diſtinctum ſeſſionis locum dicti Canonici ſibi debeſi exiſtimant, & concedi conſueviſſe affirmant extra Eccleſiam Primatialem, videlicet in aliis Eccleſiis, quas adire ſolet omnis Clerus ex cauſa Proceſſionum. Plures ad eam bonorificentiam ſibi vindicandam circumſtantias exponunt. Hyemali quippe tempore utuntur Cappa magna rubea, æſtivo autem tempore Mozzetta ejuſdem coloris ſupra Rocchettum; jus habent conferendi Capellanias, vel inſtituendi Capellanos, quos Patroni præſentaverint. Omnes Capellani in ingreſſu ſpondent interpoſita jurisjurandi Religione, ſe obedientes fore Capitulo, & Canonicis, eiſque juxta eorum ſtatuta, conſuetudines, & ordinationes in Divinis Officiis deſervituros, debitumque honorem, & reverentiam exhibituros. Jus denique Canonicis eſt eligendi quotannis, ſive confirmandi caput Capellanorum, quod vocant *Magiſcola*.

Ex diverſo autem Capellani innituntur veteri mori, qui ſupra relatus fuit circa ordinem ſedendi in Choro ordinario, indeque inferunt eamdem eſſe ſervandam normam ſeſſionis aliis in locis, & functionibus eccleſiaſticis, prout conſuetudinem ſibi ſavere contendunt, quando Clerus in generalibus ſupplicationibus alias Eccleſias ingreditur.

Tria itaque, quæ ſequuntur dubia proponuntur diſceptanda. 66

I *An liceat Capellanis Beneficiatis Primatialis Eccleſiæ Piſanæ ſedere in Choro ordinario immediate poſt Canonicos, & in eadem linea.*

II. *An idipſum liceat Beneficiatis in Choro æſtivo in caſa, &c.*

III. *An idem ſit ſervandum in omnibus ſacris functionibus peragendis à Capitulo, & Canonicis, cum interventu eorumdem Beneficiatorum in omnibus aliis eccleſiis Civitatis in caſa, &c.*

Die 18. Auguſti 1731. *Sacra Congregatio reſpondit ad primum affirmativè juxta modum, videlicet, quòd genuflexoria Canonicorum ornentur panno viridi, nec ea, licèt vacua, poſſint à Capellanis occupari. Ad ſecundum, & tertium, negativè.*

Huic deciſioni non acquieſcentibus Capellanis, ſed imò inſtantibus etiam pro remiſſoria ad probandam conſuetudinem immemorabilem ſibi ipſis faventem hodie diſcutietur - *An ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis* Die 18. Auguſti 1731. 67

Die 12 Januarii 1732. *Sacra Congregatio Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum ſtetit in deciſis, & bujuſmodi cauſam amplius non proponi mandavit.*

C. Cardinalis Origus Præfectus.

J. Amadorius ol. de Laufredinis Secr.

ADDITIO XXXVIII.

Alben. Sacrorum Rituum, & Regiminis Eccleſiæ.

ARGUMENTUM.

Examinantur varia dubia inter Capitulum Eccleſiæ Cathedralis Alben & Promotorem Fiſcalem exorta, in materiis concernentibus Sacros Ritus, & Eccleſiæ Regimen; & dantur reſolutiones ſuper ipſis emanatæ à Sacr. Congregatione particulari Eminentiſſimorum Cardinalium.

SUMMARIUM.

5 *Concesſio uſus Rocchetti ſpectat ad S. Sedem Apoſtolicam, & num. 4.*
2 *Quando, & quomodo illum concedere ſoleat.*
3 *Si huiuſmodi privilegium in Bulla erectionis conceſſum non fuit, non prodeſt poſſeſſio, quamvis quadragenaria, & etiam longior.*
5 *Servanda eſt conſuetudo, quòd Archidiaconus, prima Dignitas, vel in illius defectum, alter dignior de Capitulo, Miſſale ſubſtineat Epiſcopo, pontificaliter celebranti.*
6 *Diſpoſita in Cæremoniali Epiſcoporum vim legis habent.*
7 *Decretum irritans, contentum in Conſtitutione Clementis VIII. ejuſdem Cæremonialis confirmatoria, inficit quamlibet conſuetudinem contrariam, etiam immemorabilem.*
8 *Quæ requirantur ad probationem Immemorabilis.*
9 *Immemorabilis deſtruitur per actus contrarios, & etiam inſtantias extrajudiciales.*
10 *Actus, qui cauſam liti dederant, ad manutentionem non proſunt.*
11 *Poſſeſſio, ex actu libero, & prorſus voluntario proveniens, quamlibet conſuetudinem interrumpere valet, & quando talis dicatur.*

12 Con-

12 *Conſuetudo negativa eſt difficillimæ probationis, & quare.*
13 *Leges poſteriores derogant prioribus.*
14 *Epiſcopum ad alias Eccleſias extra Cathedralem accedentem, occaſione alicujus Feſtivitatis ibidem celebraturum, duo Canonici debent in ingreſſu excipere, & diſcedentem aſſociare, eidemque aſſiſtere in Miſſæ celebratione, & num. 15.*
16 *Concurrente præſertim conſuetudine, quæ tanquam laudabilis, & Juri conſona, eſt ſervanda.*
17 *Vicarius Generalis poteſt Functionibus Chori, & Pontificalibus intervenire, eique dignior locus eſt aſſignandus.*
18 *Idem Vicarius Generalis, ratione muneris & juriſdictionis, aliis præcellere debet, etiamſi eſſet unus ex Canonicis.*
19 *Synodales Conſtitutiones, ad inſtar Legis, debent in tota Diœceſi ſervari.*
20 *Licitum non eſt, ſine ſcientia, & permiſſione Ordinarii, Venerabile exponere, & cum illo Populo benedicere.*
21 *Canonici an in celebratione Miſſæ Conventualis, tam diebus feſtis, quàm feriatis, teneantur Diaconum, & Subdiaconum adhibere, & num. 22.*
23 *Clerici Seminarii non tenentur diebus ferialibus Cathedrali inſervire, ſed diebus feſtis tantùm, & num. 24. & 26.*
25 *Non obſtante contraria conſuetudine, & quare.*
27 *Pro miniſterio, ſeu adminiſtratione Seminarii, poteſt Epiſcopus proprios familiares deputare.*
Quod prohibitum non eſt, cenſetur permiſſum, ibidem.
28 *Qui aliquam adminiſtrationem habent, ſolliciti eſſe debent de reſecandis expenſis, & de gerendis rebus utilibus Patrimonio adminiſtrato.*
29 *Miſſam Conventualem non canere in Eccleſia Cathedrali eſt culpa gravis.*
30 *Contravenientes præcepto Epiſcopi, ſub pœna cenſuræ, aliquid faciendi, illam incurrunt.*
31 *Ad illos, quibus factum fuit tale præceptum, non ſpectat de juſtitia comminationis cenſuræ cognoſcere.*
32 *Neque ulla ſuffragari valet excuſatio, niſi quæ conſiſteret in jure claro, & incontroverſibili.*
33 *Suſpenſione innodatus ſi celebret, Irregularitatem incurrit.*
34 *Ita pariter Interdicto innodatus.*
35 *Epiſcopus non ſolùm poteſt Capitulares, in eorum munere deficientes, pœnis cenſurarum compeſcere, ſed etiam debet.*
36 *A declaratoria ſuper incurſu cenſurarum non datur appellatio ſuſpenſiva & de ratione.*
37 *Archipresbyter, aliique curam animarum habentes, tenentur ſingulis diebus feſtis in Cathedrali Miſſam celebrare.*
38 *Alii verò Canonici celebrare ſaltem debent in die feſtivitatis ſancti Titularis.*
39 *Canonicus Pœnitentiarius onus principaliter habet confeſſiones Fidelium excipiendi in Eccleſia Cathedrali.*
40 *Alii Canonici, curam animarum habentes, quando teneantur Confeſſiones audire in Cathedrali, & Matrice.*
41 *Canonici novem anni menſibus reſidere debent, & duæ ex tribus eorumdem partibus Choro continuò intereſſe.*
42 *Epiſcopus facultatem habet deputandi Præfectum Chori.*
43 *Item deputare valet contrapunctatorem; & renuentibus Canonicis dicta Officia acceptare, & exercere, poteſt ſub cenſuris illos compellere, & Clericos extraneos deputare.*
44 *Canonici tenentur ad recitationem Officii in choro.*
45 *Præſertim diebus feſtivis.*
46 *Neque circa hoc ſuffragatur ulla contraria conſuetudo.*
47 *Diebus ferialibus non poſſunt Canonici divina Officia in ſacriſtia recitare, niſi cauſa cognita, & approbata ab Epiſcopo.*
48 *Matutinum in choro conſuetis temporibus eſt recitandum.*
49 *Maximè ubi Statuta Eccleſiæ id præcipiunt.*
50 *Conſuetudo contraria ex quibus ſublata remaneat.*
51 *Ad quem finem inventæ ſint diſtributiones.*
52 *Canonici ad illas participandas admittere non valent alios Canonicos, qui ad reſidentiam non tenentur, & quare.*
53 *Epiſcopo permiſſum eſt Comitiis Capitularibus ad libitum intervenire, dummodo non proponatur negotium, ad ipſum, vel ad ſuos pertinens.*
54 *Capitulum quando contribuere teneatur ad expenſas, pro celebratione Anniverſarii Epiſcopi anteceſſoris.*
Decreta Synodus Provincialis ab Eccleſia ſuffraganea ſunt ſervanda, ibidem.
55 *Capitulum tenetur exhibere Libros Capitulares, ad omnem epiſcopi requiſitionem.*
56 *Epiſcopus exigere valet à Capitulo redditionem rationis proventuum Capitularium.*
57 *Poteſt pariter injungere Capitulo exactionem redditunm, reparationem, & culturam Bonorum.*
58 *Et ex legitima cauſa Oeconomos, alioſque Capituli Miniſtros removere.*
59 *Necnon etiam demandare, ne ſcripturæ, reſpicientes intereſſe eccleſiæ, ſerventur in Archivio Capituli, ſub cuſtodia ad id ſpecialiter deputatorum.*
60 *Epiſcopus Cathedraticum exigere valet etiam à Beneficiatis, qui à proprio Beneficio congruam non percipiunt, & num. 61.*
62 *Epiſcopus, qui Cathedraticum nunquam exegit, poteſt illud exigere, tam pro tempore præterito, quam in futurum.*
63 *Imò nec expreſſè remitti valet.*
64 *Ad epiſcopum ſpectat diſtributio eleemoſynarum, inter Conciones recollectarum, non autem ad Capitulum.*
65 *Ad ipſum Epiſcopum ſpectat licentias quæſtuandi concedere, exceptis Regularibus, quibus ex proprio inſtituto quæſtuare permiſſum eſt.*
66 *Jus recognoſcendi Inſtitutiones, ſeu Bullas Proviſorum de Beneficiis Cathedralis, non ſpectat ad Capitulum, ſed ad Epiſcopum.*
67 *Quando ſuſtineatur conſuetudo exigendi in Viſitatione Paſtorali aliquam pecuniæ ſummam pro cavalcaturis.*
Immemorabilis præſumere facit Privilegium Apoſtolicum, cum opportunis derogationibus, præſertim quando ex aliqua juſta cauſa rationabilis appareat, ibidem.
68 *Conſuetudo exigendi pecuniam pro cavalcaturis ſuſtinetur, volentibus, & non reclamantibus Communitatibus, quæ talem recognitionem præſtant.*
69 *In omnem caſum quis teneretur dictam pecuniam reſtituere.*
70 *Licitum eſt Epiſcopo aſportare paramenta, pro ejus uſu inſervientia, ad Capellam Palatii Epiſcopalis, & illis uti.*
71 *Epiſcopus, pro Pontificalibus peragendis in Cathedrali, uti poteſt Paramentis ejuſdem Eccleſiæ.*
72 *Canonici quando uti non poſſint Paramentis nobilioribus, ab epiſcopis anteceſſoribus Sacriſtiæ relictis.*
73 *Indigente Cathedrali eccleſia reparatione, ſi non adſit aliquid ad hoc deſtinatum, unicè attendenda eſt conſuetudo.*
74 *Præciſivè à conſuetudine, epiſcopus tenetur pro aliqua parte, & in reliquis contribuere tenentur Canonici.*
75 *Coadiutor Dignitatis, ſeu Canonici tenetur ad reſidentiam.*
76 *Nec illam evitare valet, ſub prætextu aſſiſtendi litibus pro capitulo, niſi obtenta licentia à S. Congregatione Concilii.*
77 *Alias incidit in pœnas, contra clericos non reſidentes inflictas à Sacr. canonibus, & à Sacr. Concil. Tridentino.*
78 *Diſpoſitio, ſeu decretum acceptari debet cum ſua qualitate.*
78 *Epiſcopus poteſt reſponſiones concurrentium ad Parochiales ſcripto traditas, ſuo tantùm ſigillo obſignare; nec tenetur etiam ſigillum Examinatorum Synodalium adhibere.*
80 *Concionatori eleemoſyna ſolvi debet à quibus conſuetum eſt.*
81 *Valor monetarum in omnibus ferè Regionibus, & præſertim in Italia, immutatus eſt.*
82 *Poſſeſſori Jus aſſiſtit, donec ſpolium clarè, & evidenter probetur.*
83 *Synodus Diœceſana præſumptionem habet validitatis.*

Actus

Digitized by Google

Actus præſumitur validus, niſi ab allegante nullitas concludentiſſimè probetur, ibidem.

84 *Accedente præſertim obſervantia.*

85 *Multò magis ſi Synodus Diæceſana fuerit acceptata.*

86 *Defectus impreſſionis nullitatem non gignit Diæceſanæ Synodi, præſertim ſi in publico Archivio aſſervata fuerit.*

87 *Conſenſus Capituli, & Cleri ſufficienter ex eo reſultat, quòd Acta, & decreta Synodi à Notario illius publicata fuerunt, Clero præſente, & non reclamante.*

88 *Poteſt Epiſcopus Synodalia Statuta condere, independenter à conſenſu, & approbatione Capituli.*

89 *Nec neceſſe eſt, quòd omnia decreta Synodi fiant in Eccleſia, ſed ſufficit, quòd poſtea in Eccleſia promulgentur.*

90 *Epiſcopus habens habitationem diſtantem ab Eccleſia, ubi, & quomodò ſit excipiendus à Canonicis.*

Eminentiſs. & Reverendiſs. Domine.

DUbia, quæ proponuntur, videntur reſolvenda favore Reverendiſſimi Epiſcopi Alben. Principalis, prout humillimè ſupplicamus, & ex inclita Eminentiſſimorum Patrum Juſtitia obtinere ſperamus.

Quod enim attinet ad primum, juſtum, & exequendum eſt Decretum dicti Epiſcopi, quòd Canonici teneantur deponere uſum Rocchetti, & reaſſumere uſum Superpellicei, quia cùm pro uſu dicti Rocchetti DD. Canonici Adverſarii nullum habeant privilegium Apoſtolicum, non poſſunt Rocchettum geſtare, cùm illius
1 uſum concedere ſpectet ad Sanctam Sedem Apoſtolicam, juxta *Text. in c. pervenit 21. diſtinct. 93. & c. illud autem 22. eadem diſtinct. 93. Anaſtaſ. Germon. de Sacr. Immun. lib. 3. cap. 6. nu. 72. & ſeq. Campanil. in diverſ. Juris Canon. rub. 9. c. 5. n. 3. Gratian. diſcept. 845. n. 4. & ſeq.* & ſignanter *n. 52. & 53. Caſſan. in Cathalogo Gloriæ Mundi, p. 1. conſid. 23. fol. 4. & p. 7. conſid. 44. fol. 187. & p. 12. conſid. 96. fol. 388. Nicol in Floſc. verbo veſtis, num. 3. & plurib. ſeqq. cum aliis relatis per Pignatell. tom. 6. conſult. 59. n. 8. & plur. ſeqq.*

Imò Sancta Sedes Apoſtolica, & Sanctiſſimi Pontifices, & quando uſus Rocchetti non eſt indultus in
2 Bulla erectionis, talem uſum concedere non ſolent, niſi materia priùs examinata in Sacrorum Rituum Congregatione, ut per *Pignatell. dicto tom. 6. dicta conſult. 59. num. 8. & nu. 13.* & conſonant *Barboſ. in Collectan. Bullar. verbo Almutia, & verbo Rocchettum; Anaſt. Germ. de Sacr. Immunit. lib. 3. cap. 6. num. 72. & ſeqq. Campanil. in diverſ. Jur. Canon. rub. 9. cap. 5. num. 3. & Gratian. diſcept. forenſ. cap. 845. num. 52. & 53. cum pluribus ibi relatis.*

Momenti nec eſt, quòd Domini Canonici Adverſarii nunc ſiat in poſſeſſione deferendi dictum Rocchettum, quia hoc ipſo, quòd à Sancta Sede Apoſtolica
3 tale privilegium in Bulla Erectionis non habent, cenſetur illis talis uſus denegatus; unde nulla poſſeſſio, quamvis eſſet quadragenaria, & etiam longior eiſdem ſuffragari valeat, ut benè, & in terminis firmat *Pignatell. conſult. canon. tomo 6. n. 10. 11. & ſequent.*

Quamquam ceſsat difficultas, quia Domini Canonici Adverſarii Rocchettum aſumpſerunt cum ſuppoſito facultatis ſibi conceſsæ à Domino Epiſcopo, quam non exhibent, nec poſsunt exhibere, quia numquam fuit illis conceſsa; & quando etiam conceſsa fuiſset,
4 eſset omninò inefficax, quia, ut ſupra dixi, & probavi, tales conceſſiones ſpectant ad Sanctam Sedem Apoſtolicam; & Epiſcopi talem facultatem non habent, ut, ultra ſupra allegatos, *Platea in leg. ſi quis Naviculam, Cod. de Murilegul. lib. 11. Lucas de Penn. in leg. 4. C. de Veſtib. Olober. & aurat. Caſſan. in Cathalogo Gloriæ Mundi p. 12. conſid. 96. column. 4. per tot.* præcipuè *verſ. & dicitur, Corrad. in prax. benefic. lib. 3. c. 14. Barboſ. de Canon. & Dignitat. c. 2. ex n. 27.*

Circa ſecundum Dubium tenetur Archidiaconus prima dignitas, vel, in illius defectum, alius dignior
5 de Capitulo ſubſtinere Miſsale Epiſcopo pontificaliter celebranti, nam reverendiſſimus Epiſcopus in tali poſſeſſione reperitur, & manutentionem contra eumdem Dominum Archidiaconum judicialiter coram R. P. D. Aldovrando tunc A. C. obtinuit, unde talis poſſeſſio, & talis conſuetudo eſt obſervanda, ut ex *cap. finali, de conſuetudine*, & declaravit Sacra Rituum Congregatio in Lamecenſi, 5. Julii 1603. relat. per *Pignattel. conſult. 83. tom. 5. num. 12.* ibi -- *Hujuſmodi enim conſuetudines ſunt laudabiles, quia ſunt ad gloriam, & ſplendorem Dignitatis Epiſcopalis, ac proindè obſervandæ ſunt -- & ead. conſult. n. 41. & alibi.*

Præſertim, cùm non ſolùm ſit rationabilis, ſed omninò conformis Cæremoniali Epiſcoporum, in quo diſponitur, quod Epiſcopo, Pontificaliter celebranti, Miſsale ſubſtentari debeat à Dignori de Capitulo quocumque nomine fungatur, ut in titulo *de officio Presbyteri aſſiſten. cap. 7.* diſpoſita autem in dicto Cæremoniali habent vim Legis, uti edito, & confirmato cum 6
Decreto irritanti à ſan. mem. Clemen. VIII. in ejus *Conſtitutione in Bullar. in ord. la 69. tom. 3.* & communiter tradunt *Eminentiſſim. de Luca de Juriſdictione, diſcurſ. 31 num. 4. & in Miſcellan. diſcurſ. 37. numer. 10. Pignattell. conſultat. 83. à numer. 36. ad 43. tom. 5.* & varias Sacræ Rituum Congregationis reſolutiones refert; & *Rota deciſ. 647. num. 3.* & alibi *part. 4. tom. 3. Recent. Pignattell. conſult. canon. 83. tom. 5. num. 16. & ſub num. 58.*

Et hinc fruſtra Domini Canonici Adverſarii recurrunt ad fundamentum immemorabilis, quia propter dictum Decretum irritans, contentum in Conſtitutione confirmatoria dicti Clementis VIII. edita 4. Ju- 7
nii 1600. qualibet conſuetudo contraria etiam immemorabilis irrita remanſiſset; *Ruin. conſil. 102. column. penult. in fine verſic. & clarius comprobatur, lib. 3. Gabriel de clauſulis, concluſ. 3. num. 39. uſque ad num. 44. Felin. in cap. cùm acceſſiſſent 8. volumn. 17. in princip. verſic. 4. limita, num. 30. de conſtitut. Probat. in cap. Si qui, num. 7. Rota deciſ. 489. num. 4. part. 3.* & in ſpecie reſpondit *Rota, dec. 443. num 5. & 6. p. 5. tom. 2. & dec. 192. nu. 10. p. 18. tom. 2. rec.*

Sed re vera non adeſt, quia ex adverſo non probatur, prout probanda eſset à Teſtibus longævæ ætatis, qui viderint ſic ſemper practicatum fuiſse, & non 8
aliàs, & quòd ita ipſi, & eorum majores viderint, & audiverint; *Gloſſ. in cap. pri. verſic. memoria, de præſcript. in 6. Bartol. in leg. Celſus, de Uſucap. Bald. de præſcript. in ult. par. num. 14. & ſequ. Covarr. in Reg. poſſeſſor, par. 2. §. 3. num. 7.* & dicit *Rota, coram Seraphin. deciſ. 1102. num. 2. & num. 4. & dec. 1450. num. 2. & ſeq. & dec. 196. n. 3. & coram Ludoviſ. dec. 106. nu. 20. & dec. 196. n. 1. & coram Coccin. dec. 155. n. 3. & dec. 116. n. 2. & ſeq. Rot. p. 19. rec.*

Sed cùm Epiſcopi ſemper reclamaverint, nulla allegari valet immemorabilis, ad cujus eſsentiam requiritur, ut fuerit ita pacificè, ut nihil in contrarium actum, aut auditum fuerit, etiam per actus, & in- 9
ſtantias extrajudiciales; *Rot. cor. Bichio, dec. 48. num. 14. & 15. cum aliis alleg. in Palatina Decimarum, coram Cerr. dec. 503. num. 8. confirm. dec. 527. ſub nu. 7. & dec. 544. num. 14. & 15. & dec. 97. n. 21. & ſeq. part. 13. recent. & coram Penia, dec. 535. num. 2. & dec. 387. nu. 3. & ſequen. par. 16. & dec. 208. n. 17. par. 17. & dec. 469. nu. 57. par. 19. tom 2. recent.* Cùm tamen actus contrarii in noſtro caſu ſint Claſſici, & Judiciales, dum fuit probata, & canonizata in Judicio poſſeſſio Epiſcopi, ut Miſsale ſibi ſubſtentetur ab Archidiacono, quæ poſſeſſio non poteſt dici, quòd fuerit recens, aut dederit cauſam liti, quia Epiſcopus, coram dicto R. P. D. Aldovrando manutentionem obtinuit; nec potuiſset obtinere per actus, qui cauſam liti dediſ- 10
ſent, cùm iſti ad manutentionem non proſint; *Rota in Oritana Præcedentiæ, 11. Junii 1606. coram Manzaned. impreſſ. penès Poſthum. de manutent. dec. 101. & deciſ. 419. num. 13. part. 9. recent.* cum aliis ibi relatis; *Sau. mem. Greg. dec. 292. nu. 3. & coram bon. mem. Celſo, dec. 292. pariter num. 3. & dec. 169. nu. 9. p. 16. & dec. 243. num. 16. par. dicta; & dec. 520. num. 13. & 24. par. 19. tom. 3. recent.*

Et ſanè poſſeſſio, in qua exiſtit D. Epiſcopus, non poteſt procedere ex actibus turbativis ab ipſo geſtis, 11
dum dicta ſubſtentatio Miſsalis eſt actus, qui provenire non poteſt niſi ex facto libero, & prorſus voluntario dicti Archidiaconi, quod propterea eſt aptum legitimè interrumpere quamvis conſuetudinem antecedentem; *Surd. conſ. 293. num. 23. & 24. Tondut. reſol.*

Beneſic. 104. *nu.* 13. *Sperell. dec.* 69. *nu.* 28. *& ſequen. Rota corum Celſo, dec.* 52. *nu.* 8. *coram Zarat. dec.* 211. *nu.* 12. *& ſequen. & in recent. par.* 11. *dec.* 133. *num.* 12. *&* 13. *par.* 14. *dec.* 77. *nu.* 4. *& ſeqq.* præſertim negativam,
12 quæ eſt difficillimæ probationis, ex quo potuit aliqua Dignitas, vel Canonicus incumbentem ſibi ſubſtentationem Miſſalis peragere, quio ipſi Teſtes tunc adfuerint, intervenerint, vel audiverint, *Gabriel. de præſcript. tit.* 6. *concluſ.* 1. *num.* 81. *Covar. in cap. poſſeſſor, part.* 2. *§.* 3. *num.* 7. *de reg. Jur. lib.* 6. *Seraphin. dec.* 1102. *nu.* 2. *Cavaler. deciſ.* 174. *num.* 1. *& Celſ. dec.* 68. *nu.* 10. *& dec.* 211. *nu.* 16. *Rota, corum ſan. mem. Gregor. dec.* 252. *num.* 3. ibique *adden. num.* 15. *& dec.* 434. *num.* 11. *& in recent. dec.* 101. *nu.* 6. *par.* 4. *tom.* 2. *& dec.* 248. *num.* 2. *& dec.* 272. *num.* 4. *par.* 2. *& dec.* 69. *num.* 15. *&* 16. *par.* 17. *rec.*

Nec eſt cur in contrarium ponderetur quædam declaratio Sacræ Congregationis Rituum relata *in Pignatell. dicto tom.* 5. *dicta conſult.* 83. *num.* 43. *&* 55. ibi -- *Primam verò dignitatem debere ad dexteram Archiepiſcopi celebrantis, parumper caput ſupponere ad librum, quem Capellanus, vel Portionarius manibus ſuſtinet, dum in Sede emiuenti ipſe Archiepiſcopus intonat Hymnum Gloria in Excelſis, &c.* -- Nam dicta declaratio emanavit reſpectu Eccleſiæ Archiepiſcopalis, & Metropolitanæ Hiſpalen. ut apud *Pignatell. dicta conſult.* 83. *nu.* 27. & ſic non valet inferri ad alias Eccleſias inferioris Ordinis, præſertim cùm prima reſolutio dictæ Sacræ Congregationis fuerit, ut prima Dignitas Archiepiſcopo de libro ſerviat, ut *n.* 43. dictæque reſolutiones emanarunt de Anno 1592. ut in dicto *n.* 27. Unde attendendum eſt d. Cæremoniale confirmatum à Clemente VIII. de dicto Anno 1600. quod uti poſterius, & la-
13 tum ad inſtar Legis univerſalis, ſubſtulit omnia Decreta, & declarationes antecedentes; *Leg. Sed, & poſteriores, ff. de Legibus, leg. ſi quis ante, ff. de acquiren. poſſeſſ. Leg. pr. ff. de ſtip. Ser. Leg. peracta, Cod. de pactis, Leg. Clari, Cod. de fideicomm. Soccin. Sen. conſ.* 145. *ſub nu.* 5. *lib.* 1. *Surd. conſ.* 202. *num.* 1. *& conſ.* 359. *num.* 54. *Thomas, reg.* 230. *Tuſch. litt. D. Concluſ.* 451. *& litt. V. Concluſ.* 228. *Barboſ. axiom.* 183. *Rota in Recent. dec.* 593. *num.* 2. *&* 3. *par.* 4.

Tertio, quarto, quioto, & ſexto, & ſeptimo DD. Adverſarii renuociarunt; tamen minus validè, & oon ſine involucro, & captioſitate; unde ſupplicamus pro ſavorabili reſolutione, ſtantibus rationibus benè ponderatis per Dominum Cauſæ Patronum.

Octavum quoque reſolvendum *affirmativè* -- teneri nempè Capitulum Epiſcopo accedenti occaſione Feſtivitatum ad alias Eccleſias ibidem celebraturo, tranſmittere duos Canonicos ad effectum ipſum ingredientem excipiendi, & diſcedentem aſſociandi, ac eidem aſ-
14 ſiſtendi in celebratione Miſſæ; nam ad hujuſmodi munera Canonici erga Epiſcopum de Jure tenentur, ut declaravit *Sacra Congregatio Rituum in Calaguritana prima Julii* 1601. *in Bononien.* 20. *Aprilis* 1602. *in Brunduſina* 31. *Julii* 1617. *& in Imcramnen.* 2. *Auguſti* 1631. & in aliis, ut videre eſt apud *Pignattell. Conſult. Canon. dicta conſult.* 83. *n.* 7. *&* 8. *Tom.* 5. ubi quòd Epiſcopus tanquam Caput non debet prorſus ſejunctum à
15 Capitularibus, tamquam membris, has Functiones, etiam in aliis Eccleſiis extra Cathedralem peragere, & *n.* 39. ubi de alia declaratione dictæ Sacræ Congregatioois, & ſignanter *n.* 60. *eadem Conſultat.* ubi varias Sac. Congregationis reſolutiones refert.

Præſertim verò, quia talis fuit, & eſt obſervantia; ſivè conſuetodo, quæ propterea tamquam lau-
16 dabilis, & Juri conſooa, eſt obſervanda, ut in his terminis habetur ex *Cupit. final. de conſuetud.* & Sacra Ritoum Congregatio confirmavit *in Lucemnenſi* 5. *Julii* 1603. nt apparet ex *Pignattell. conſult* 349. *nu.* 1. *tom.* 1. & planè *conſult.* 83. *To.* 5. *n.* 12. 30. 31. 32. 39. 41. 59. in quibus variæ Sac. Rituum Congregationis reſolutiones habentur.

Ad nonum, & decimum *affirmativè* -- *An ſcilicet Vicarius Generalis poſſit intervenire functionibus Chori, & Pontificalibus, & an dignior ei locus, & qualis ſit aſſignandus* -- poſſe Vicarium Generalem dictis functio-
17 nibus intervenire, ac omnibus aliis Canonicis præcedere debere, eique digniorem locum ratione ejus præeminentiæ ac Juriſdictionis eſſe aſſignandum, tradunt *Menoch. Conſ.* 257. *nu.* 94. *Sbrez. lib.* 2. *quæſt.* 27. *num.* 12. *Ventriglia, volum.* 2. *annot.* 14. *§.* 2. *num.* 1. *Barboſ. allegat.* 54. *nu.* 144. *& pluribus ſequen. & de Canon. cap.* 5. *nu.* 55. *Nicol. in floſcul. verbo Vicarius Generalis, num.* 44. *Peregrin. prax. Vicarior. par.* 1. *ſect.* 2. *ſubſect.* 7. *fol.* 16. *nu.* 19. *& ſequent.*

Præſertim cùm modernus Vicarius Reverendiſſimi Epiſcopi oon ſit de Canonicis Cathedralis; ſed quidem de Ordine nobili, & equeſtri; cùm immò etiam 18
quòd Vicarius eſſet unus de Canonicis ejuſdem Capituli, adhuc quia ratione muneris, & Juriſdictionis eſt ab aliis diſtinctus, cæteris præcellere debet; *Gloſſ. in cap. ii collatione, verbo Prælati, de Appellatione in* 6. *Gemin. ibid. nu.* 6. *Navar. fuiè in conſ.* 1. *cap.* 2. *de majorit. & obedien. Ventrigl. de Vicario generali, annot.* 14. *§.* 1. *num.* 19. *& alibi fol.* 161. & reſpondit Sac. Congregatio Rituum *in una Moutis realis* 20. *Auguſti* 1586. *& in alia Leſinen.* 3. *Octobris eodem anno, & in Vicentina* 16. *Martii* 1604. quæ reſolutiones comprobantur ex aliis auctoritatibus adductis per *Peregrinum prax. Vicariorum, par.* 1. *ſection.* 2. *ſubſect. prima,* cum aliis in *deciſ.* 3. *Sayr. de Majorit. & obed. Ricc. Collect. dec.* 1069.

Ad undecimum -- *Non licere DD. Canonicis, exponere Venerabile ſine approbatione, ſivè licentia Epiſcopi, & Conſtitutiones Synodales id ipſum diſponentes eſſe ſervandas* -- Etenim in eiſdem conditis ſub bon. mem. Epiſcopo Britio diſponitur ibi -- *Ne autem tanti Sacramenti nimia familiaritas in contemptum cadat, illius publicam expoſitionem, tum in exemptis locis, ſub pœnis à Sacra Congregatione Rituum, & Epiſcoporum, & Regularium, ſine publica, & gravi cauſa Officio noſtro gratis approbanda prohibemus.* Quæ proinde Conſtitutiones Synodales ad inſtar legis in tota Diœce- 19
ſi ſervandæ ſunt, docet *Text. in cap.* 2. *de Conſtitution. in* 6. *Gonzalez ſuper reg.* 8. *Cancellar. Gloſſ.* 9. *§.* 1. *nu.* 18. *& num.* 20. *verſic. ſic in qualibet; Rota, coram Seraphin. dec.* 813. *per tot. coram Comitol dec.* 553. *num.* 5. *& dec.* 163. *num.* 18. *par.* 17. *& deciſ.* 484. *nu.* 6. *par.* 19. *tom.* 1. *Rec.*

Idque eſt etiam de Jure communi, nè ex qualibet levi cauſa ab Ordinario ignorata Venerabile expo- 20
natur, & cum illo ſine ſcientia, & permiſſione Ordinarii Populo benedicatur; *Nicol. in floſcul. verbo Eucharistia, nu.* 23. *& ſequen. cum aliis ibi allegatis, Lezana in Summa qu. regular. tom.* 2. *cap.* 26. *& tom.* 3. *ſub verbo Euchariſtia, nu.* 55. *& ſequ.* & confirmavit Sacra Rituum Congregatio ſub die 26. Februarii 1626. de qua *Gavant. in Enchirid. Epiſcopor. verbo Euchariſtia, nu.* 55. *cum aliis plena manu congeſtis per Barboſ. Collectan. Apoſt. deciſ.* 335. *nu.* 6. *&* 7.

Facilis eſt reſolutio Duodecimi dubii pro affirmativa, quòd ſcilicet Capitulum in celebratione Miſſæ Conventualis teneatur adhibere Diaconum, & Subdiaconum, tàm diebus Feſtivis, quàm feriatis. Quo
enim ad dies feſtos id præſcribunt eidem *Statuta Eccleſiæ*, ſic etiam comprobavit longa conſuetudo uſ- 21
que de Anno 1614. atque ita diſponunt Decreta facta in Viſitatione Paſtorali, ac Conſtitutiones Synodales.

Quemadmodum pro ſingulis aliis diebus idem eſt obſervandum, dum agitur de Cathedrali inſigni Civitatis Albæ, cognomento Pompejæ, ab Inſtauraturis
nomine nuncupatæ, ut propterea Miſſa Conventualis 22
celebrari ſingulis diebus debeat cùm aſſiſtentia Diaconi, atque Subdiacooi, & non modo indecenti cùm aſſiſtentia uoius miſerabilis Clerici, & ita expreſſe mandavit Sacra Rituum Congregatio 28. Januarii 1612. cùm aliis ibidem reſolutionibus, quæ habeutur in *Prax. Epiſcoporum Gavanti, n.* 2. *ſuo verbo Miſſa Conventualis, fol. mihi* 141.

Dubium decimumtertium eſt de renunciatis, & reſolvendum affirmativè ex deductis à D. Cauſæ Patrono.

Decimumquartum eſt reſolvendum *negativè*; quia ſcilicet Clerici, qui aluntur in Seminario non tenentur diebus ferialibus inſervire Cathedrali à celebratione, ut prætenditur, ſecundæ Miſſæ incluſivè, & Miſſæ Conventualis, & uſque ad finem aliarum functionum de mane; oam ex reſcripto Sacri Concilii Tridentioi: *ſeſſ.* 24. *de refor. c.* 18. Pueri in Seminario edu-
caodi debeot incumbere ad ſtudia, ut habiles fiaut mi- 23

niſtra

niſtrare, & ſervire Eccleſiæ; & ſolummodo ſub §. Curet Epiſcopus, mandatur ut ſerviant Eccleſiæ diebus feſtis, & propterea non ſunt illis ſubtrahendæ horæ, ſeu tempus opportunius ad ſtudia peragenda extra dies feſtivos, juxta præſcriptum dicti Sacri Concilii, ſeſſ. 23. capit. 18. de reformatione, verſic. Curet Epiſcopus, & docent Frances de Eccleſia Cathedrali, capit. 28. numer. 598. Barboſ. Collectan. Apoſtolic. deciſion. 667. numer. 6. & 7.

Præſertim cùm directio Seminarii à dicto Sacro Concilio Tridentino commiſſa ſit Ordinariis locorum, undè contra ipſorum placitum, & contra finem dicti Sa-
cri Concilii non debent in diebus non feſtivis à ſtu-
24 diis amoveri, cùm talis finis dicti Sacri Concilii deſumatur; Tùm ex eo quod præcipit debere tales Pueros ſtudiis vacare; Tum quia ſervitium ab ipſis præſtandum Eccleſiis coarctatur ad dies feſtivos, per ea, quæ tradit Frances de Eccleſia Cathedrali, cap. 28. num. 597. ibi -- Et quidem ex ſua inſtitutione tenentur omnibus diebus Feſtivis in Eccleſia Cathedrali inſervire, ita ut in Altaribus Sacerdotibus miniſtrent, in Choro opera Miniſtrorum exerceant ipſum incenſando, & alia faciendo, &c.

Non obſtante prætenſa contraria conſuetudine; Tum quia cum ſuis requiſitis non eſt probata; Tum quia
25 eſſet merus abuſus repugnans fini dictæ Conciliaris diſpoſitionis, quæ cùm abroget omnes contrarias conſuetudines, etiam iſta abrogata cenſetur; Barboſ. de Offic. & Poteſtate Epiſc. alleg. 53. n. 115. & pluribus ſeqq. & firmavit Rota in Papien. Reſidentiæ, 10. Martii 1603. §. Immò videatur, coram bon. mem. Ottembergo, & deciſ. 430. n. 1. 2. & 3. p. 18. tom. 2. rec.

Et inde patet reſolutio ad decimumquintum, quia ad formam, & tenorem dictæ diſpoſitionis Concilia-
26 ris, Clerici ejuſdem Seminarii Albenſis non tenentur aſſiſtere niſi Functionibus ſolemnioribus, quæ in diebus feſtivis peragi ſolent, non verò aliis quibuſcumque à Clero, & Capitularibus peragendis.

Ad decimumſextum affirmativè, quia quatenus Epiſcopo placeat deputare pro Miniſterio, ſeu adminiſtra-
27 tione Seminarii proprios familiares, tale quid eidem non prohibetur, & hoc ſufficit, ut cenſeatur permiſſum ex regula Textus in lege nec non 28. §. Nec ejus, ubi Gloſſa verbo prohibeant, ff. ex quibus cauſis major, cum aliis concordan. per Cyriac. controverſ. 132. numer. 37. & plurib. ſequen. & ſignanter controverſ. 291. numer. 7. & 8. Paulutius diſſert. 5. numer. 7. Adminiſtratio enim Seminarii juxta dictam diſpoſitionem Sacri Concilii Tridentini eſt ad curam ejuſdem Epiſcopi; & juxta ejus prudentiam, & providentiam, ſi familiares habeat idoneos, eis pro adminiſtratione Seminarii, ad parcendum majoribus expenſis, uti poteſt, rationes
28 ad formam Decreti dicti Sacri Concilii redditurus; cùm imò talis providentia ſit laudabilis, cum ii, qui de Jure præſunt alicui Adminiſtrationi, ſolliciti potiſſimum eſſe debeant de reſecandis expenſis, & de gerendis rebus utilibus Patrimonio Adminiſtrato, ut per Ancharan. conſ. prim. num. 2. & ſeqq. Franc. in capit. pri. num. 7. ad med. verſ. ex quorum dictis; ibique Gemin. numer. 7. verſic. ſed ſi haberet Rectorem, de rebus Eccleſ. non alienand. in 6. Gratian. diſcept. forenſ. cap. 395. num. 38. Rot. coram Coccin. deciſ. 625. num. 22. ſolumque in hoc præjudicatum remanere poteſt ſervitium ejuſdem Epiſcopi, ſi propriis familiaribus utitur etiam pro ſervitio Seminarii, ut patet ad ſenſum; cum dictum Seminarium exiguos habeat redditus; & proinde collaudandus eo magis ſit Epiſcopus, qui ſtudet reſecationi expenſarum.

Ad decimumſeptimum affirmativè, quòd ſcilicet DD. Capitulares Adverſarii, qui in ſpretum præcepti D. Epiſcopi Miſſam Conventualem cantare prætermiſerunt, & prætermittunt, inciderint in pœnas ſuſpenſionis, & interdicti comminatas ab Epiſcopo. Nam
29 Miſſam Conventualem in Eccleſia Cathedrali non canere eſt culpa gravis, & etiam lethalis contra obligationem talibus Eccleſiis inhærentem, ut tradunt Gloſſ. & DD. & ſignanter Abbas in cap. cum Creatura, de celebr. Miſſarum, ubi Jo: Andreas, & cæteri Canoniſtæ, & proſequuntur quamplures apud Dian. part. 10. tract. 27. reſolut. 40. & Hurtad. part. prima Moral. tract. 2. cap. 7. num. 311. Barboſ. de Canon. & Dignitat. cap. 34. numer. primo, & 2. cum aliis ibi relatis. Undè ritè, & recte Epiſcopus Capitulo, & Capitularibus injunxit celebrationem dictæ Miſſæ Conventualis ſub pœnis ſuſpenſionis, & Interdicti, in quas propterea contraven-
nientes tali juſto præcepto Epiſcopi incurrerunt; Say- 30
rus de Cenſuris, lib. 5. cap. 18. n. 18. & pluribus ſequentibus, & latè lib. 4. cap. 9. nu. 7. & ſequ. Novar. in Manual. cap. 27. Alter. de Cenſuris, diſp. 6. de ſuſpenſ. cap. 2. lit. D. & E. Abbas in cap. ſicut, nu. 4. verſic. ſecunda differentia, de cohabit. Cleric. & Mulierum.

Nullaque legitima excuſatio deſumi poteſt ex eo, quòd Epiſcopus prohibuerit ne dd. Clerici Seminarii dictæ Miſſæ Conventuali diebus non feſtivis aſſiſtentiam præſtarent, quia id cum omni fundamento Juſtitiæ demandatum fuit, ut ſupra, quodque non deficerent Clerici, & ipſe Clericus ſubſacriſta, qui dictæ Miſſæ Conventuali ſervire poſſet, patet ex ipſius, & aliorum depoſitione, nec fuit ſine ſcandalo Populi, quòd ipſi Canonici eſſent in Choro tempore quo Canonicus debebat celebrare Miſſam Conventualem, illaque celebrata non fuerit, imò Miſſa privato, & demiſſo modo celebrata fuerit, & cui inſerviebat perſona Sæcularis, ut deponunt Teſtes; & alter ex Canonicis, nempè Joannes Joſeph de Canibus, probe noſcens non poſſe prætermitti cantum dictæ Miſſæ Conventualis proteſtatus fuit ſe tali contraventioni, & novitati aſſenſum non præſtare. Et ſic patet totum moti-
vum contraventionis, & ſpretus ſumptum fuiſſe ex
contumelioſo voto ſpernendi præcepta Epiſcopi, cùm 31
de cætero ad ipſos Capitulares non ſpectaret cognoſcere de Juſtitia comminationis dictarum pœnarum, ſed omnino dicto præcepto parere tenebantur ex cap. is, cui, de ſentent. excommunic. lib. 6. Ancharan. in cap. pri. §. fin. num. 5. de ſentent. excomm. lib. 6. Philip. Franc. num. 6. Innoc. cap. pri. nu. 2. verſic. in ſuſpenſione, de Cleric. Peregr. Abbas in cap. ſicut, num. 4. de Cohab. Cleric. &
Mulier. Nec ulla excuſatio ſuffragari poterat, niſi quæ 32
conſiſteret in Jure claro, & incontrovertibili, ex c. unic. de iis, quæ vi, metuſve cauſ. fiunt; & ex cap. 1. de ſentent. & re judic. lib. 6. & ex can. ſi quis Epiſcopus, & Gloſſ. in dicto can. ſi quis Epiſcopus, verſ. in Italia, quæſt. 3. Ancharan. in cap. 1. §. fin. nu. 5. de ſent. excomm. lib. 6.

Et inde profluit reſponſum affirmativum dubio de-
cimoctavo, quòd ſcilicet dd. Canonici ſuſpenſi, & in- 33
terdicti, & excommunicationem incurſi, in irregularitatem incurrerint, prout de ſuſpenſis eſt Textus apertus in capit. 1. de re Judic. in 6. & dict. cap. unic. de iis, quæ vi, metuſve cauſ. fiunt; Novar. in Manual. cap. 27. num. 244. Alter. de Cenſuris de ſuſpenſis, diſput. 6. c. primo, litt. D. cum aliis ibi allegatis, & ſignanter dict. diſput. cap. 2. litt. B. & C. & alibi; & de interdicto
innodatis habetur ex Canone ſi quis Epiſcopus, 11. q. 34
3. Innocent. in cap. pri. num. 4. ibique Geminian. §. Si quis autem, num. 4. verſic. quæro, de ſentent. excomm. in 6. & probant Sayrus de Cenſuris, lib. 5. cap. 18. num. 18. & Alterius de Cenſuris, dicta diſput. 6. cap. prim. litt. B. & alibi, capit. 2. per tot. Non ſolùm autem Epiſcopus po-
teſt, ſed debet Capitulares ab eorum obligatione de- 35
ficientes, pœnis ſuſpenſionis, interdicti, & excommunicationis compeſcere, ut in ſimilibus terminis reſcripſit Sac. Congregatio Concilii die 15. Novembris 1653. in una Coſentina Edicti, relat. per Pignatell. conſult. Canon. 77. tom. primo num. 4. ibi -- Tollantur verba ipſo Jure, addaturque ſub pœnis ejus arbitrio imponendis, & ſuſpenſionis, &c.

Nil prorſus relevante, quòd dicti DD. Canonici à declaratoria ſuper incurſu dictarum cenſurarum ap-
pellaverint ad A. C. quia eſt ſententia communis, 36
quòd quia agitur de ſententiis Animarum medicinalibus, & quæ principaliter veniunt ad corrigendum, trahunt ſecum executionem, & ideò per appellationem non ſuſpenduntur, juxta Text. in capit. per tuas, de ſentent. excommun. Abbas in cap. 44. ſepè ſub num. 4. de appellat. num. 15. cap. 53. paſtoralis, §. Verum quia, de appellat. ſpecialiter Marant. titulo de appellatione, in §. Noviſſimè, ſub numer. primo, caſu 5. Franch. in cap. 13. pervenit, not. 4. numer. 6. & capit. 56. ut noſtrum, ſub num. 4. verſic. in gloſſ. in verſic. revocamus; plenè Scacc. de appellatione, quæſt. 17. limit. 22. à num. 3. per tot. & Alterius de cenſuris, diſput. 6. cap. 61. de ſuſpenſ. litt. A. B. C. D.

Juxta decimumnonum, cùm quæratur an Archi-
presbyter, & alii habentes Curam Animarum teneantur ſingulis diebus feſtivis celebrare Miſſam in Cathe-
drali, & an alii Canonici ullo unquam tempore in ea-
37 dem Cathedrali celebrare debeant, reſolvendum *affir-
mativè*, quia quilibet habens Curam Animarum, ſingu-
lis diebus feſtivis tenetur celebrare in Eccleſia Parochia-
li, vel in alia in ejus loco ſubrogata, per *Text. in cap.
ut Dominicis 2. de Paroch. Azor. Inſtitut. Moral. part. pri.
lib. 10. cap. 24. verſ. ſecundo quæritur*; *Bonacin. de Sa-
cram. diſput. 4. quæſt. ultim. punct. 7. nu. 4. Layman. in
Theolog. Moral. lib. 5. tractat. 5. cap. 3. num. 2. Barboſ. in
Summ. Apoſtol. dec. 555. nu. pri.* cum aliis per *Antonell.
de Jur. & oner. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 63. num. 2. Mur-
ga de Benefic. quæſt. 2. §. 6. ſect. prima, num. 88. Rota
coram Coccin. deciſ. 1887. num. 22. & in recen. dec. 469.
num. 67. part. 19. tom. 2.* & alii Canonici celebrare
38 ſaltem debent in die feſtivitatis S. Laurentii Titula-
ris ejuſdem Cathedralis, & reſolvit Sacra Rituum
Congregatio ad ſupplicationem Capituli, & aliorum
Eccleſiæ *Abulen. relat. per Barbos. de Canon. & Dignit. cap.
31. nu. 5.* & Sacra Congregatio Concilii *relat. per Garz.
de Benefic. par. 3. cap. 2. num. 495.* & latè penes ipſos
DD. allegatos.

Et inde ſequitur reſolutio affirmativa ad dubium 20;
ut Pœnitentiarius Archipresbyter, & alii Canonici
Cathedralis habentes Curam Animarum teneantur
Confeſſiones Fidelium excipere in Cathedrali, non
in Eccleſiis Coadjutricibus; nam Pœnitentiarius ad
tale onus excipiendi Confeſſiones Fidelium eſt prin-
39 cipaliter deſtinatus, ut deciſum referunt *Aloyſ. Ricc.
reſolut. 477. num. 6. Nicol. Gar. part. 5. cap. 4. nu. 118.
Campana, cap. 6. num. 27. & ſeqq.* cum aliis ſupra al-
legatis; *Ricc. in prax. Epiſcop. part. 2. verbo Pœnitentia-
rius*; *Campanil. diverſ. Jur. Canon. rubr. 7. cap. 6. nu. 77.
Barboſ. de poteſt. Epiſc. part. 3. alleg. 55. num. 26. in tract.
de Canon. & Dignit. cap. 26. & in Summa: io Apoſtol. deci-
ſion. 581. nu. 20.*

Alii verò habentes Curam Animarum, cùm non
valeant tali muneri incumbere in Eccleſiis Coadjutrici-
40 bus; ex deductis in facto, tenentur tali muneri ſatis-
facere in Eccleſia Cathedrali, & Matrice; *Seſſ. ſelect.
Canon. c. 21. n. 3. & Salaz. de Mendoza Canonicus Pœni-
tentiarius Eccleſiæ Toletanæ, in libello de Inſtitution. Cano-
nicatus Pœnitentiariæ ejuſdem Eccleſiæ*, relat. per *Ven-
trigl. annot. 12. ſ. 2. de præbend. Theologal. & Pœnitential.*

Circa dubium vigeſimumprimum nulla videtur ſu-
beſſe difficultas ex benè deductis per D. Cauſæ Pa-
tronum, quòd ſervanda ſint Decreta facta in Viſi-
tatione ſuper adimplemento, & ſatisfactione onerum
Miſſarum, & Anniverſariorum incumbentium Capi-
tulo, & retentione Libri in Sacriſtia, in quo Cele-
brantes ſatisfactionem dd. onerum propria manu de-
ſcribant.

De plano etiam procedit reſolutio affirmativa ad
41 vigeſimumſecundum, quòd Canonici teneantur reſi-
dere ſaltem pro tempore novem menſium, & Choro
intereſſe ſaltem pro duabus partibus dicti temporis,
juxta claram diſpoſitionem Sacri Concilii Tridenti-
ni, *Seſſ. 24. cap. 12. de reform.* & tradunt *Garzias de Be-
neficiis, part. 3. cap. 2. nu. 315.* aliaſque ibi refert Sacræ
Congregationis reſolutiones *Fagnan. in cap. licet, de
Præbendis*; & eadem Sacra Congregatio *in Aſculana 13.
Februarii 1696.*

Ad vigeſimumtertium pariter *affirmativè*, quia poſ-
42 ſe Epiſcopum deputare præfectum Chori, decernitur
ex lege Concilii Provincialis Mediolanen. primo *Tit.
de Offic. cantatoris, §. Epiſcopus delegat, Concil. 4. Tit.
quæ pertinent ad Sanctiſſimum Miſſæ Sacrificium in fine, §.
Præfectus Chori*; & de Jure tradunt, & dixit eadem
Sacra Congregatio Concilii in *Aſten. 26. Junii 1688.*
& Sacra Rituum Congregatio in *Caphalnden. 4. Junii
1614.* penes *Aldan. in compendio Canonic. reſolut. tit.
24. nu. 118. & plur. ſeq. tradit Barboſ. Collectan. Apo-
ſtol. dec. 334. nu. 5.*

Ad vigeſimumquartum, & vigeſimumquintum *af-
firmativè*, tum attenta renunciatione, tum quia pla-
43 num eſt, quòd Epiſcopus poſſit deputare Contrapun-
ctatorem; & renuentibus Canonicis eorum incumben-
tias adimplere, illos ſub cenſuris Eccleſiaſticis compel-
lere, alioſque etiam extraneos deputare; & dixit Sacra
Congregatio Concilii in una *Civitatis Caſtellanæ Puncta-
turarum die 5. Maji 1696.* impreſſa inter recollectas
per *Antonellum, de Juribus, & Oneribus Clericorum, fol.
mihi 17. num. primo*; & *Fuſcar de Viſit. lib. 1. cap. 15. nu.
29.* cum aliis ibi latè adductis; & *Ugolin. de offic.
Epiſcop. cap. 19. §. Primo, nu. 7. Barboſ. de Canon. cap.
34. num. 19. & 20.*

Ad vigeſimumſextum *negativè*, & non eſſe tole-
randam recitationem Horarum in Sacriſtia à Feſtivi-
tate omnium Sanctorum uſque ad diem Reſurrectio-
nis Dominicæ, nec permitti poſſe eo tempore ſub
Veſpere Matutinum cum Laudibus ſequentis diei, &
eſſe ſervandum Decretum Epiſcopi ſuper loco, & 44
tempore Divinorum Officiorum. Quo enim ad pri-
mam partem Canonici tenentur ad recitationem Di-
vini Officii in Choro; *Barboſ. de Canonicis, & Digni-
tatibus, cap. 34. n. 8.* & decrevit Sacra Congregatio Con-
cilii relat. per *Pignatell. conſult. Canon. tom. 1. conſult.
322. num. 1. & per totum; idem Barboſ. Collectan. Apoſtol.
deciſ. 532. nu. 26. & ſequen.* præſertim vero diebus feſti- 45
vis; *Barboſ. de Canonicis, & Dignitatibus, cap. 34. nu.
7. & ſequent. & in Collectan. Apoſtol. deciſ. 532. num. 26.
Bonfadin. in Theſauro Eccleſiaſtic. dec. reſolut. 26. num. 40.
& ſequen.*

Abſque eo quòd ſuffragari valeat allegata aeris in-
temperies, & frigoris exceſſivitas, tum quia in Ci-
vitatibus Pedemontanis ſub Cœlo rigidiori ſitis, Di-
vina Officia à Canonicis celebrantur in Choro; tum
quia deberent in omnem caſum petere diſpenſationem
à Sanctiſſimo, cùm ſecluſo tali indulto, recitatio Di-
vinorum Officiorum ſit peragenda in Choro tanquam ad
id deſtinato, præſertim in diebus feſtivis, cùm in hoc 46
non ſuffragetur ulla contraria conſuetudo, ut reſolvit
Sacra Congregatio Rituum in *una Siguina, 2. Janua-
rii 1604. & in Lunen. ſeù Sarzanen. 3. Martii 1633.
apud Barboſ. de Canonicis, cap. 34. num. 8.* ibi -- *Poteſt
aliquando ex cauſa, veluti ob frigus, extra Chorum in die-
bus ferialibus arbitrio Epiſcopi recitari; in diebus verò fe-
ſtivis omninò recitandum in Choro, non obſtante contraria
conſuetudine*; & reſpectu aliorum dierum ferialium Ca-
nonici in Sacriſtia recitare Divina Officia non poſ-
ſunt, niſi cauſa cognita, & approbata ab Epiſcopo, 47
communiter tradunt *Barboſ. de Canonic. cap. 34. nu.
7.* & alibi cum congeſtis per eum, & in *Collectan.
Apoſtol. deciſ. 532. num. 25. & 26. & ſequen.*

Circa ſecundam partem dicti dubii non licet per-
vertere ſolitum ordinem, & *ritum* Horarum Cano-
nicarum, ſed conſuetis temporibus recitandum eſt 48
Matutinum.; *Vivian. in rationabili libri tertii Juris Pon-
tificii, pag. 219. Alagont. in Compendio Juris Canonici,
pag. 534. remiſſivè Ximen. in concord. par. 1. & 2.* & re-
fertur *Bocharer. lib. 2. decretal. cap. 104. 105. par. 6. cap.
181. nu. 81. Anton. Aug. collect. 3. decretal. lib. 2. titul.
de ſuffragiis, cap. 2. Navar. de Oration. & Horis Canoni-
cis*; *Sot. de Iuſtitia lib. 10. quæſt. 5. Azor. inſtit. moral.
par. 1. lib. 10. cap. 1. cum ſequen.* latè *Barboſ. ſuper Decre-
tal. tom. 2. in cap. Presbyter. de celebratione Miſſarum, tit.
41. fol. 400. à nu. 1. art. 3. & 4. & per tot.*

Fruſtraque exadverſo recurritur ad eandem excu-
ſationem deſumptam ab aeris intemperie, dùm vide-
mus, quod in Regionibus, majori etiam hyemis ri-
gori expoſitis; Matutinum juxta rubricam recitatur
de mane, & in ortu Solis, prout ante abuſum, à
Dominis Canonicis introductum, etiam in Eccleſia 49
Albenſi celebrabatur; idemque determinant ipſamet
ſtatuta Capituli Adverſarii, ad quorum propterea ob-
ſervantiam omnino tenentur; *Modernus Aſculanus ad
ſtatut. Urb. tom. 1. annot. 15. n. 42. Pic. ad Stat. Urb. c. 135.
gloſſ. 17. n. 1. Rota, cor. Verall. dec. 205. in prin. par. 3. &
cor. Caval. dec. 239. n. 6. & ſeqq. & cor. Pamphil. dec. 530.
n. 3. & in recent. dec. 232. n. 1. & 2. par. 12. & dec. 306.
n. 3. part. 18. tom. 1. & dec. 596. n. 11. par. d. tom. 2.*

Et hinc juvari à conſuetudine nequeunt, tum quia
non eſt legitimè probata, tum quia extitit ſublata, &
enervata ex pluribus actibus eidem contrariis, nempè
ex Decretis in Viſitatione Paſtorali legitimè intimata, 50
& à Canonicis Adverſariis acceptata, tum ex aliis de-
cretis in ipſa Synodo Diœceſana celebrata, eiſdem Ca-
nonicis præſentibus, & acceptantibus; unde prorſus
ceſſat, ſeu effractum remanet quodlibet jus prætenſæ
conſuetudinis, ut ſupra probatum fuit.

Ad

Ad dubium vigeſimumſeptimum, & vigeſimumoctavum pariter *negativè* ex rationibus adductis à D. cauſæ Patrono.

Et ſimiliter ad vigeſimumnonum, non poſſe ſcilicet admitti ad participationem diſtributionum Canonicos de natura ſui Canonicatus non participantes, & qui ad reſidentiam non tenentur. Siquidem diſtributiones adinventæ ſunt ad alliciendos Canonicos ad magis fre-
51 quentanda Divina Officia, adeout ubi tenues exiſtant, *Sacr. Concil. Trident. in Seſſ. 21. de reformat. cap. 3.* mandaverit, ut quatenùs ſint ita tenues, ut veriſimiliter negligantur, debeat Epiſcopus tertiam partem omnium fructuum in illas convertere; unde permittenda non eſt earum diminutio propter admiſſionem ad illas participandas de iis Canonicis non reſidentialibus, qui
52 participare non debent; nec Canonici facultatem habent cum hac arbitraria admiſſione non participantium diſtributiones quotidianas minuere, juxta doctrinam *Abb. in cap. cum omnes; ibique etiam Felin. num. 7. & n. 9.* & alii communiter de *Conſtitut. S. Conc. Trid. in ſeſſ. 21. & 22. cap. utrobique 3. de reformat.* cum aliis adductis per *Rotam, coram Celſo, deciſ. 12. num. 15. 16. & 57.* ubi quòd in concernentibus cultum Divinum, vel ſervitium Eccleſiæ, ſeu obſervantiam reſidentiæ, Capitulum nil poteſt ſtatuere, niſi ad præſcriptum Juris Communis.

Ad trigeſimum *negativè*, & non poſſe admitti ad participationem diſtributionum Canonicos participantes, ſed Choro non intereſſentes. Et ad trigeſimum primum *affirmativè*, quòd Comitia Capitularia ſint habenda ſaltem bis in menſe, ut diſertè probat Domin. Cauſæ Patronus.

Ad trigeſimumſecundum *affirmativè*, poſſe ſcilicet Comitiis Capitularibus Epiſcopum ad libitum interve-
53 nire, ac præeſſe, dummodo non proponatur negotium ad ipſum, vel ſuos pertinens; id enim præſupponitur, atque diſponitur à *Sacr. Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 6. de reformat.* ibi — *Epiſcopis in Choro, & Capitulo, & aliis actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua rerum agendarum authoritas, non obſtantibus Privilegiis, necnon conſuetudinibus etiam immemorabilibus* — ibique *Barboſ. numer. 16. & idem Barboſ. de poteſtate Epiſcopi, alleg. 73. num. 17. & ſequent. Tondut. quæſt. Beneſic. par. 1. cap. 62. à num. 1. ad 15. Caſſan. in Cathalogo Gloriæ Mundi, part. 4. conſider. 45. Franc. Marc. dec. 139. num. 2. & ſeq. tom. 2. Rota, coram Celſ. dec. 12. num. 14. 15. & 16. cum aliis in Hiſpalen. Juris præſidendi in Capitulo, 2. Julii 1700. coram Reverendiſſimo Epiſcopo Conchen. §. Licet namque, cum pluribus ſequen. & in §. Atque*, ubi refertur reſolutio Congregationis Sac. Rituum.

Ad trigeſimumtertium *affirmativè*, nempè Capitulum teneri contribuere ad expenſas pro Celebratione Anniverſarii Epiſcopi anteceſſoris, quia Cathedralis
54 Alben. eſt ſuffraganea Eccleſiæ Archiepiſcopalis Mediolanen. Unde cùm in primo Concilio Provinciali Mediolanen. diſponatur funus pro Animabus Epiſcoporum anteceſſorum fieri debere viventis Epiſcopi, & Capituli ſumptibus, inde conſequitur diſpoſitionem talis Concilii Provincialis ab Eccleſia ſuffraganea eſſe ſervandam; *Archiepiſcopus Bonon. part. 3. pag. 234. cum ſequen. Franc. Emman. quæſt. regul. tom. 3. quæſt. 46. art. 2. num. 7. & 8. & ſeq. Trullench. in Decalogo, lib. 4. cap. 1. dub. 1. num. 4.*

Ad trigeſimumquartum, an Capitulum teneatur retinere librum, in quo adnotentur omnes reſolutiones Capitulares, & alium, in quo adnotentur omnes Contractus; & alium, in quo ſimiliter adnotentur Introitus, & Exitus proventuum Maſsæ Capitularis, *affirmativè*, ex deductis per Dominum Cauſæ Patronum:
55 Et ſimiliter ad trigeſimumquintum, teneri ſcilicèt DD. Canonicos ad exhibitionem dictorum librorum ad omnem requiſitionem Epiſcopi, cùm ad ipſum ſpectet cura, quòd omnia à Capitulo ritè, & rectè gerantur, & ad formam Sacrorum Canonum; unde ei exhibendi ſunt libri ad effectum, ut cum illorum reviſione propriæ conſcientiæ, & curæ ipſi incumbenti ſatisfacere poſſit, ex ſancitis tam in *Clementina, quia contingit, de Religioſ. Domib.* quàm etiam in *ſeſſ. 24. cap. 8. & 9. de reformat. Sacr. Concilii Tridentini; & Pignatell. tom. 7. conſult. 15. & conſult. 17. num. 10. & ſequ.* cum aliis ibi plena manu adductis *tom. 8. & conſultat. 552. num. 21. tom. 9. Covarruv. reſolut. lib. 1. cap. 1. numer. 7.* & firmavit *Rota in Hiſpalen. Viſitationis, 30. Aprilis 1700. §. Præbuit, & per tot. coram Reverendiſſimo Molines Decano; & in eadem Hiſpalenſ. ſub iiſdem die, & anno, pariter per tot. coram eodem; & in Gerunden. Juriſdictionis ſuper exhibitione Reſolutionum Capitularium. 12. Junii 1702. §. Fundamentum, & plur. ſequ. cor. R. P. D. Priolo.*

Et eadem reſponſio affirmativa procedit quoad trigeſimumſextum, ſcilicet quòd Epiſcopus poſſit exigere redditionem rationis proventuum Capitularium,
56 cum ad ipſum ſpectet invigilare, & recognoſcere, ut diſpoſitiones Piorum Benefactorum adimpleantur, & Introitus Eccleſiæ convertantur in uſus deſtinatos, ad *Text. in leg. tales conditiones, §. Priſcus, ff. de condit. & demonſtrat. Paul. in leg. penult. ff. de Juſtit. & Jur. Saravia de Adjunctis, capit. 24. num. 20. poſt med. & Escobar. de ratiocin. capit. 7. numer. 2.* & præcedenter *cap. 2. numer. 20.* cum aliis cumulatis in *dicta Hiſpalen. Viſitationis, 30. Aprilis 1700. §. Præmiſſum, & ſequentib. & in alia eadem die, §. Cæterum quatenus, coram Reverendiſſimo Molines Decano*, & tanto magis quia ultra quod eſt Juri conſonum, id eſt etiam neceſſarium, attenta maxima, & ſecordi incuria dictorum Capitularium in exigendis rationibus ab Adminiſtratoribus, contra id, quod præſcribitur à Sacro Concilio Tridentino, *ſeſſ. 22. cap. 9. de reformatione; eſt Text. in leg. ſi Procuratorem, §. Tutores, verſ. non ſunt igitur excuſandi, ff. mandat.; Ancharan. in cap. 1. numer. 9. in tertio notab. de procurat. in 6. Barbat. conſ. 92. quod eſt ultimum, num. 5. lib. 3. Rota, coram Coccin. dec. 625. num. 20. & 22.* & alibi.

Ad trigeſimumprimum, & trigeſimumoctavum, trigeſimumnonum, & quadrageſimum pariter affirmativè; quia omnia dicta dubia concernunt neceſſa-
57 riam vigilantiam, & Curam, quam Epiſcopus habere debet, ne ex negligentia Capituli ſequatur damnum Eccleſiæ, ejuſque bonis, atque redditibus; unde poteſt Capitulo injungere exactionem reddituum, reparationem, & culturam Bonorum juxta ſancita à *Concil. Trid. ſeſſ. 5. de reformat. cap. 2. & ſeſſion. 24. pariter de reformatione, cap. 16. Barboſ. de poteſtat. Epiſc. in compen. par. 3. fol. mihi 182. num. 56. & par. 3. allegat. 78. n. 26. verſus med.* cum aliis concordan. ne eligantur in Miniſtros, qui de anteacta adminiſtratione rationem non reddiderint, *Altimar. de nullitat. par. 10. quæſt. 12. num. primo; Fragos de regim. Republic. Chriſtian. par. prima, lib. 7. diſp. 23. §. primo, nu. 11. & 13. Cancer. var. cap. 12. nu. 151. & Boler. de decoct. Fiſcal. tit. pri. quæſt. 9. numer. 9. Conciol. ad Statut. Eugub. lib. 1. rubr. 11. num. 12. & rubr. 19. n. 22.* nec non valet
58 ex legima cauſa Oeconomos alioſque Capituli Miniſtros removere; Sac. Congregatio Concilii relat. per *Barboſ. in declarationibus impreſſis in fine tractatus de offic. & Poteſtat. Epiſcop. pag. 6. dub. 12. & Joan. Maria Novar. in Lucerna Regular. verbo Adminiſtratores, num. 3. idem Barboſ. Collectan. Apoſtol. deciſ. 13. numer. 11.*
59 necnon demandare, quòd ſcripturæ reſpicientes intereſſe ejuſdem Eccleſiæ, ſervandæ ſint in Archivio Capituli ſub cuſtodia ad id ſpecialiter deputatorum; & prohibere, ne retineantur per particulares perſonas ad præſcriptum Concilii primi Mediolanenſis, *tit. de his*, quæ pertinent ad bonorum, & Jurium Eccleſiaſticorum conſervationem, rectam adminiſtrationem, & diſpenſationem, *pag. mihi 540. & verſic. ſimili, Frances de Eccleſia Cathedrali, cap. 23. de Archivio Eccleſiæ Cathedralis, per tot* cum aliis ibi plena manu congeſtis.

60 Ad quadrageſimumprimum affirmativè, & pro ſolutione Cathedratici, *ad Text. expreſſ. in cap. placuit; & canon. inter cætera 10. quæſt. 3. & capit. olim de cenſib. & Abbas in cap. dilectus, in principio, & in cap. Paſtoralis, num. 7. verſ. in gloſſ. de domo. & conſ. 7. num. 4. col. 4. verſ. ſed quamquam, lib. 2. Leo in Theſaur. for. Eccleſiaſtici tom. 2. cap. 29. de quar. funer. nu. 5. Davino de viſit. par. prima, qu. 5. num. 12. & ſeq.* cum aliis apud *Gratian. cap. 620. n. 1. & ferè per tot. Pignatell. conſult. Canon. tom. 1. conſult. 284. 285. & 286. Rota, coram Coccin. deciſ. 1774. nu. 5. & 10.* cùm aliis ibi relatis.

Abſque eò quòd ſolutio d. Cathedratici retardari

valeat ſub prætesto, quod aliquæ Eccleſiæ, ſeu Bene-
61 ficia non habeant integram congruam; nam in pri-
mis hæc eſt exceptio ſolum allegabilis à talibus Ec-
cleſiis, & Beneficiatis particularibus, & de qua, jux-
ta ſtylum Sacrarum Congregationum, diſceptandum ſo-
lùm eſſet in caſibus particulatibus, & rurſus hæc op-
poſitio eſt prorſus ſpernenda; quia Cathedraticum con-
numeratur inter prima onera cujuslibet Eccleſiæ, &
ſolvitur pro honore Cathedræ, & in ſignum ſubjectio-
nis, quæ ſubjectio ſemper durat, & qui honor Ca-
thedræ ſemper eſt debitus, ut in *c. placuit, & can. in-
ter cætera 10. quæſt. 3. cap. olim, de cenſib. Gloſſ. in c. con-
querente 16. in verbo duos ſolidos, de Offic. Ordinariorum;
Archidiacon. in cap. primo de Præbend. Abbas, conſ. 7. col. 3.
ad med. verb. quamquam hæc urgere, lib. 2. & in cap. Pa-
ſtoralis, nu. 7. in gloſſ. verb. præter Cathedraticum, de Do-
nat. Jo. Ugo, de Offic. quatuor Prælatorum, p. 2. in fin. rub.
de exaction. Epiſc. n. 1. tom. 3.*

Unde juxta dubium quadrageſimumſecuodum tenen-
tur & ipſi DD. Canonici ſolvere Cathedraticum, non
obſtante prætenſa contraria conſuetudine; tum quia
propter Conſtitutiones Synodales multipliciter decer-
nentes talem honorificam præſtationem Cathedratici,
omnis præſcriptio ſublata remanſit ex auctoritatibus
ſupra allegatis, & in terminis Cathedratici, quòd
62 Epiſcopus, qui nunquam illud exegit, adhuc poſſit
exigere, tam pro tempore præterito, quàm in futu-
rum cenſuit Sacra Congregatio Concilii in una *Albi-
ganen. die 3. Decembris 1644. quam refert Pignatell. con-
ſult. Canon. 284. tom. 1. num. unico*, quodque non ſit
præſcriptibile ſaltem in totum. *Abbas in cap. cum Ve-
nerabilis 21. num. 3. & ibidem Joan. de Anan. num. 4. in
principio, de cenſibus; Henric. Botteus, de Synodo Epiſc.
part. 3. num. 88. tom. 13. part. 2. Alberic. de Statutis, par.
2. qu. 104. cum aliis ſequentibus; Alexan. conſ. 134. num.
42. lib. 6.* Juxta *cap. tua*, cum ibi notatis per *Innocen.*
63 *de Decimis, Gloſs. & Doctores in cap. Tua nobis, eodem
titula*; imò remitti nec expreſsè valeat, *Gratian. di-
ſcept. 620. à num. 12. & per totum*, cum aliis ibidem,
& alibi citatis.

Ad quadrageſimumtertium negativè; Capitulo enim
non licet diſtribuere Eleemoſynas recollectas in qui-
64 buſdam diebus occaſione Prædicationum, perſonis ſer-
vientibus Sacriſtiæ, cùm diſtributio talium Eleemo-
ſynarum ſpectet ad Epiſcopum ad formam reſcripti
Sacræ Congregationis Concilii, *ſeſſ. 22. cap. 9. & per
Pignattell. tom. 10. conſultat. 8. à num. 1. ad 19. & conſult.
12. à num. 8. ad 19. Barboſ. de poteſtat. Epiſcop. alleg. 109.
num. 9. & ſeq. Capon. diſcept. 396. nu. 50. Eminentiſſ. de
Luc., de Jurepatron. diſc. 12. num. 10. Ricc. deciſ. Collect.
171. tom. 3.*

Nec ullo modo poteſt Capitulum concedere dictis
Sacriſtis, ſeu aliis licentiam quæſtuandi frumentum,
65 ſeu alios fructus, cùm imò hujuſmodi Quæſtores per
quæſtuationes, exceptis iis perſonis, & Regularibus,
quibus ex proprio inſtituto quæſtuare eſt permiſſum,
ſint prohibitæ tum per Sacros Canones, *ut in cap.
cum ex eo, de pœnit. & remiſſion. & in Clementin. 2.
eod. titul.* tum ex diſpoſitione Sacri Concilii Tridenti-
ni, *ſeſſ. 21. de reform. cap. 9.* tùm ex Bulla B. Pii
V. inter ejus impreſſas la 3. & tradunt *Barboſ. ad d.
cap. 9. n. 2. & ſequen. Rodriguez. variar. reſol. cap. 59. n.
4. & 5.* cùm aliis apud *Pignatell. tom. 8. conſul. 12. n. 3.
& ſeq. Franciſcus Leo in Theſauro Fori, Eccleſiaſtici par.
4. Marc. Anton. Genuenſ. in prax. Epiſcopor. Neapolit. cap.
59. nu. 11. Campanil in diverſ. Jur. Canon. rubric. 12.
cap. 13. num. 134. & ſeq.* cum concordan.

Reſolutio negativa Dubii quadrageſimiquarti proce-
dit de plano; quia Jus recognoſcendi Inſtitutiones,
66 ſeu Bullas proviſorum de Beneficiis Cathedralis, non
ſpectat ad Capitulum, ſed ad Epiſcopum, *cap. Ordi-
narii 3. ubi Gloſſa, verb. eo ipſo de Officio Ordinarii, lib.
6.* qui *Textus renovatur à Sacro Concilio Tridentino, ſeſſ.
7. cap. 3. Gonzalez ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 15. numer.
62. Maſſobr. in prax. habea. concurſ. regul. prim. dub. 2.
num 23*

Pro negativa reſolutione Dubii quadrageſimiquinti
exuberant deducta per D. Cauſæ Patronum.

Circa quadrageſimumſextum, quidquid ſit, an in
abſtracto Epiſcopus poſſit exigere in Viſitatione Pa-
ſtorali aliquam pæcuniæ ſummam pro Cavalcatu-
ris, & quoties exegerit, teneatur ad reſtitutionem;
in concreto caſus noſtri, dum habemus, quòd Diœ-
ceſis eſt ita vaſta, & Populoſiſſima, complectens ſu-
pra centum millia Animarum, & loca ſunt alpeſtria,
& diſſita, & viceverſa redditus Menſæ Epiſcopalis lon- 67
gè non aſcendunt ad congruam Conciliarem, videtur ſub-
ſtinenda conſuetudo longæva, & immemorabilis reci-
piendi dictam modicam ſummam, quatenus ſoluta fuerit
pro dictis Cavalcaturis, cùm immemorabilis faciat et-
iam præſumere Privilegium Apoſtolicum cum omnibus
opportunis derogationibus, præſertim quando ex aliqua
juſta cauſa apparet rationabilis, *Card. De Luca de Canon.
diſc. 11. num. 6. & de Benefic. diſc. 31. num. 8. Pa-
nimoll. dec. 91. n. 8. Sperell. deciſ. 37. n. 5. cum pluri-
bus ſequen. & Rota, cor. Merl. dec. 593. n. 28. & ſeq.
& bene cor. Celſo dec. 100. n. 3. & ſeq. & dec. 101. n. 31.
p. 10. & dec. 155. n. 8. cum duobus ſeqq. & deciſ. 671.
num. 16. par. 18. Recent.*

Præſertim, cùm talis recognitio in nibilo tangat
Dominos Canonicos Adverſarios, ſed præſtetur à
Communitatibus, quibus volentibus, & non recla-
mantibus, tales conſuetudines ſubſtineri valent ex dedu- 68
ctis per *Barboſ. ad Sacr. Concil. Trident. de reformat ſeſſ.
24. cap. 3. ſub. n. 36. verſ. extante conſuetudine.*

Nec eſt locus prædictæ reſtitutioni dictæ pecuniæ,
præſertim reſpectu Reverendiſs. Epiſcopi, qui illam
non exegit, nec de ejus ordine exacta fuit; unde, qui
eam exegerunt, & non Epiſcopus, ad talem reſtitu- 69
tionem in omnem caſum teneri deberent, eſt *Text.
expreſs. in l. 2. §. Item ſi dedero, ff. de Cond. ob turp. vel
injuſtam Cauſam; Bart. in l. Inſtrumenta, in principio,
ff. eod. Molin. de Juſtitia, & Jure, lib. 1. tractat. 2. diſ-
cept. 83. col. 3. ſub. litt. D. Rot. dec. 54. n. 9. par. 18. rec.*

Circa quadrageſimumſeptimum, & quadrageſimum-
octavum non eſt opus aliud ſuperaddere deductis per
Dominum Cauſæ Patronum.

Ad quadrageſimumnonum affirmativè, licere ſcili-
cet Epiſcopo aſportare Paramenta pro ejus uſu inſer-
vientia ad Capellam propriam Palatii Epiſcopalis, il-
liſque uti, ſtante Decreto Concilii Provincialis Medio- 70
lanenſis cujus vigore Sacra Supellex deſtinata pro uſu
Epiſcopi, debet teneri diſtincta, & ſeparata; ex quo
conſequitur, quòd illa tamquam ad ejus uſum deſti-
nata, Epiſcopus uti poſſit, ut reſolvit Sacra Con-
gregatio particularis in his identificis terminis Eccle-
ſiæ *Caſalen. ſubjectæ Metropolitanæ Mediolanen. ſub die 11.
Martii cadentis Anni*, ut ex Decreto relato à Domi-
no Cauſæ Patrono.

Ad quinquageſimum negativè; quia Epiſcopus pro
Pontificalibus peragendis in Cathedrali, poteſt uti pa-
ramentis ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis, quatenus adſint, 71
ut in terminis tradunt *Barb. conſ. 26. n. 5. lib. 3. Surd. conſ.
62. n. 5. & ſeq.* cum aliis ibidem relatis, *Frances de Ec-
cleſia Cathedrali, cap. 20. n. 37. Panimoll. adnot. 1. n.
46. dec. 15. & num. 47. & 48.* & refert communi-
ter ſcribentes *Sperell. dec. 67. per. tot.*

Et negativè ad quinquageſimum primum, cùm
Canonici non poſſint uti Paramentis nobilioribus ab
Epiſcopis anteceſſoribus Sacriſtiæ relictis, quando ce-
lebrant Miſſas privatas, & functiones minus ſolem-
nes; cùm id non ſolùm exigat debita proportio, & 72
convenientia, ſed etiam diſponatur à Concilio. Pro-
vinciali Mediolanen. mandante, quòd retineatur diſtin-
cta ſupellex, qua utatur ſolus Epiſcopus, & alia pro uſu
Canonicorum in diebus ferialibus, & reſpectivè feſtivis.

Ad quinquageſimum ſecundum negativè, & me
remittens Domino Cauſæ Patrono.

Ad quinquageſimum tertium concernens Repara-
tionem Eccleſiæ, & quæſtio eſt de ſubjecto non ſup-
ponente; cùm Eccleſia nulla indigeat reparatione, &
de cætero quando Cathedralis tali indiget rerepara- 73
tione, quatenùs non adſit aliquid deſtinatum pro tali
uſu, ſit unicè attendenda conſuetudo, ut ii ad talem
reparationem teneantur, qui ad talem reparationem
contribuere conſueverunt; *Hoſtiens, & Ancaran. in
cap. 1. n. 2. de Eccleſ. ædif. ibique Rutr. num. 6. verſ.
1. igitur; & Abbas num. 3.* & communiter Canoniſtæ;
*Bero conſ. 3. num. 1. & 2. vol. 1. Surd. conſ. 224.
Campanil. in diverſ. Jur. Canon. Rubr. 13. cap. 13. ſub
n. 29. Genuenſ. in praxi Epiſcopor. Neap. c. 91. n. 53. Bel-
let. diſquiſ. Clerical. tit. de Cleric. debitore, c. 13. num. 3.
tom. 1.*

tom. 1. *Sperell. dec.* 67. *nu.* 3. *tom.* 1. *Rot. deciſ.* 627. *nu.* 1.
part. 1. *recent.* Sin minus Epiſcopus noo teneatur niſi
pro aliqua parte fructuum, & in reliquis teneantur con-
tribuere etiam Canonici, ad *Textum apertum*, *in cap.
fin. de iis, quæ fiunt à maior. part. capitul. c. vobis* 12. *qu.*
2. *Fuſcus de Viſit. & Regimin. Eccleſ. cap.* 10. *n.* 16. *Ricc.
in Praxi, reſolut.* 476. *numer.* 4. *Azor. inſtit. moral. part.* 2.
lib. 9. *cap.* 3. *quæſt.* 10. *Barboſ. de poteſtat. Epiſcop. alleg.* 64.
num. 4. *Panimoll. dec.* 6. *adnot.* 8. *num.* 2. *& dec.* 15. *num.*
1. *& ibi in adnot.* 1. *num.* 11. *& Sperell. deciſ.* 68. *numer.*
10. *part.* 1.

Circa dubium quinquageſimumquartum, quinquage-
ſimumquintum, & quinquageſimumſextum, quinqua-
geſimumſeptimum, & quinquageſimumoctavum, pa-
riter ſufficit remiſſivè ſe habere ad D. Cauſam Patronum.

An dubium quinquageſimumnonum negativè; quia
75 D. Archidiaconus Coadjutor tenetur ad reſidentiam;
*Quaranta in ſumma Bullarii, verb. reſidentia, verſ. præter
Summiſſas Pios*; *& in praxi nova Epiſcop. par.* 2. *cap.* 3.
num. 77. *& ſequen.* & deciſum referunt *Galet. in Mar-
garita Caſuum conſcientiæ, verb. reſidentia* 1. *Aloyſ. Ricc.
reſolut.* 494. *num.* 14. *Barboſ. de Epiſcop. alleg.* 64. *num.* 8.
& 9. *& in Collectan. ad Concil. ſeſſ.* 21. *cap.* 6. *de reformat.
num.* 5. *in fin.* & benè *Rota, dec* 176. *num.* 1. *& ſequen.
tom.* 1. *recent.* nec poteſt illam evitare ſub prætextu aſ-
ſiſtendi bujuſmodi litibus pro Capitulo; quia debet
76 obtinere licentiam à Sacra Congregatione Concilii,
ut in *cap. Clerte. de Clericis non reſident. & in capite con-
querente, eod. tit. Sacr. Trid. Conc. ſeſſ.* 6. *de reform. cap.* 2.
Pignattell. conſultat. Canonicorum conſult. 4. *tom.* 2. *per tot.
& conſult.* 5. *tom. dicto.*

Et propterea ad Dubium ſexageſimum reſponden-
dum eſt, dictum D. Archidiaconum incidiſte in pœnas
privationis fructuum, & alias à Sacris Canonibus, &
77 à Sacro Concilio Tridentino comminatas contra Cleri-
cos non reſidentes, juxta *Text. in cap. quia non multi,
& c. conquerente, de Cleric. non reſid. & per Concil. Trid.
ſeſſ.* 6. *de reform. cap.* 3. *& ſeſſ.* 24. *cap.* 12. *verſ. præterea*;
& verſ. alioquin ibique Barboſ. n. 1. *in fin. & latiùs de Cano-
nicis c.* 20. *ex n.* 1. *& ſub n.* 15.

Ideoque magis, quia licentiam à dicta Sacra Con-
gregatione Concilii vel obtinere non potuit, vel non
niſi ad modicum tempus, quæ jam diù expiravit; &
licèt pluries monitus, neque defuncto Coadjuto, reſi-
dere curavit; undè eo magis, ſtante longa contuma-
cia attingente metam, triennii dict. D. Archidiaconus
incidit in pœnas præfatas.

Ad ſexageſimumprimum negativè; nam Epiſcopus
in actu Viſitationis decrevit, ut celebrarentur in Ca-
pella Sancti Andreæ Miſſæ quatuor in qualibet heb-
domada ſumptibus ſuæ propriæ Menſæ Epiſcopalis,
circumſcripta quacumque horæ, aut loci ſervitute; &
propterea cùm neque tunc dd. Miſſæ celebratæ non
fuerint, & ex abundanti zelo Religionis propriis ejus
78 Menſæ ſumptibus Epiſcopus eas celebrari mandave-
rit; ſi hoc decretum vult à DD. Canonicis Adverſa-
riis acceptari, debet acceptari eum qualitate d. liber-
tatis *leg. cum ab uno, in princip. ff. de legat.* 2. *leg. qui
tutelam, ff. de Teſtament. tutel. Tiraquell. de retract. Con-
vent. in fin. numer.* 8. *& ſequen. Salgad. labyrint. Creditor.
part.* 2. *cap.* 6. *num.* 20. *Put. deciſ.* 369. *alias* 359. *inci-
piente in una Hiſpalen. Rocc. diſputat. Jur. capit.* 178. *nu-
mer.* 3. *&* 4.

Ad ſexageſimumſecundum affirmativè, & poſſe Epi-
ſcopum reſponſiones concurrentium pro Parochialibus
ſcripto traditas ſuo Sigillo obſignare; nec debere ob-
79 ſignari etiam eum Sigillo Examinatorum Synodalium;
nam in caſibus particularibus reponi debet in arbitrio
Epiſcopi adhibere talem cautelam obſignandi proprio
Sigillo tales reſponſiones, eaſque Notario, ut aliquan-
do conſuevit, ad conſervandum tradendi; neque inde
naſcitur actio Examinatoribus, ut compellere poſſint
Epiſcopum ad adhibenda etiam eorum obſignacula,
cum Sacri Canones confidunt de ſolo Epiſcopo ejuſ-
que ſolertia, ubi non diſponunt, quòd aliorum etiam
opera adhibeatur.

Ad ſexageſimumtertium negativè, ſcilicet non te-
neri Epiſcopum ſubminiſtrare Coocionatoribus libras
80 100. pro quolibet; quia procedendo cum longæva ob-
ſervantia practicata, Sede Epiſcopali, tam plena,
quàm vacante, conſueverunt Concionatori ſubminiſtra-
ri ſolæ libræ 50. unde hæc conſuetudo eſt attendenda,
prout pluribus probat *Barboſ. in Collect. ad Concil. ſeſſ.* 5.
c. 2. *ex n.* 9. *cum ſequen. Riccius in Praxi, tom.* 1. *reſolut.*
468. *n.* 4. *&* 5. *Diana reſol.* 71. *Moſconius de Maieſtate Mi-
lit. Eccl. lib.* 1. *c.* 19. *Franceſ. de Eccleſ. Cathedr. cap.* 18.
fol. mihi 308. *n.* 116. *& ſeqq.*

Præſertim quia ſi antiquitus reperiantur aliquando
deſcriptæ libræ 100. id potuit provenire, vel ex ſpon-
tanea ſupererogatione Epiſcoporum, vel poteſt dari
caſus, quòd valor nummerarum mutationem receperit, 18
prout in omnibus ferè Regionibus, & præſertim in
Italia immutatus fuit, prout ex deductis *per Eminen-
tiſſimum De Luca, de Emphyt. diſc.* 78. *n.* 3. *& ſeqq. de Le-
gat. diſc.* 68. *num.* 2. *& ſeqq. de alienat. diſc.* 10. *num.* 3. *de
Credit. diſc.* 68. *n.* 24. *diſc.* 92. *num.* 10. *&* 19. *diſc.* 140.
per tot. de benefic. diſc. 87. *n.* 16. *de Regalibus diſc.* 128. *nu.*
5. *& ſequen.*

Quoad ſexageſimumquartum Capitulum non eſſe,
nec manutenendum, nec reintegrandum in prætenſa
poſſeſſione Viridarii, ſeu potiùs vilis petiunculi Ter-
ræ; quia cùm Reverendiſſimus Epiſcopus poſſideat, 82
Jus aſſiſtit pro poſſeſſore donec ſpolium clarè, & evi-
denter probetur, *ut ex capit. cum ad Sedem, ubi Abbas,
num.* 17. *de reſtitut. ſpoliat. Argel. de acquir. poſſeſſ. quæſt.* 8.
num. 955. *& ſeqq. & n.* 964. *verſ. ad primum*; *& n.* 1026.
& ſequen. Rot. coram Martin. Andr. deciſ. 86. *n.* 6. *& in dec.*
77. *n.* 16. *p.* 15. *recent.*

Ad ſexageſimumquintum *affirmativè*, nempè Syno-
dum Diæceſanam celebratam anno 1702. eſſe validam;
ſic etiam dictat præſumptio Juris, quæ militat pro va- 83
liditate actus præcedenter geſti, niſi nullitas conclu-
dentiſſimè ab allegante probetur, ut de ſimilibus acti-
bus tradunt *Tondut. quæſt. benefic. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 3.
4. *&* 5. *Ugolin. de Offic. & Poteſtat. Epiſcop. part.* 2. *cap.* 47.
n. 7. *Sanchez de Matrim. lib.* 8. *diſput.* 3. *numer.* 37. *Ciarlin.
Contr.* 61. *n.* 11. *lib. primo*, *Barboſ. de Canon. & Dignitat.
cap.* 42. *num.* 23.

Signanter verò poſt lapſum 5. Annorum, & am-
plius, & poſt illius per tantam temporis obſervan- 84
tiam, *cap. cùm dilectus, de Conſuetud. Surd. conſ.* 262. *n.*
26. *Rota, dec.* 1. *n.* 6. *& dec.* 371. *nu.* 9. *par.* 4. *tom.* 2. *&
dec.* 14. *num.* 4. *par.* 7. *& dec.* 266. *nu.* 12. *part.* 9. *& dec.*
39. *num.* 1. *part.* 9. *& deciſ.* 260. *num.* 14. *& deciſ.* 152.
num. 12. *&* 13. *& ſeqq. part.* 16. *Recent.* Imò etiam ac-
ceptationem Dominorum Canonicorum Adverſario- 85
rum, & illius uſum; nam actum approbatum, & ob-
ſervantia canonizatum, nemo amplius tanquam inva-
lidum impugnare poteſt, *lege obſervare*, *§. Fin. ff. de
Offic. Proconſ. Rota in Bononien. ſeu Imolen. Bonorum, ſuper
bono Jure*, 18. *Martii* 1686. *§. Quinimò, coram bon. mem.
Albergato*; & conſonant deducta *in deciſ.* 229. *& deciſ.*
259. *n.* 6. *&* 7. *& deciſ.* 269. *n.* 9. *& ſeqq. & deciſ.* 1213.
n. 14. *coram Emerix Jun.*

Fruſtraque pro nullitate allegatur, quòd per ali-
quot annos d. Synodus non fuerit Typis impreſſa,
quia id contigit ex calamitate temporum, & Bello-
rum in illa Regione ſævientium, cùm in Civitate 86
Alben. Typus non adſit; nec in Jure cautum repe-
ritur, quòd defectus talis impreſſionis nullitatem Sy-
nodi cauſet, quando præſertim Synodus fuit aſſervata
in publico Archivio ad publicam omnium commodi-
tatem, & utilitatem.

Ejuſdemque momenti eſt alia prætenſa nullitas de-
ducta ex eo, quòd aliquæ Congregationes pro Decre-
tis publicandis in Synodo factæ fuerint in Palatio E- 87
piſcopali, & deinde non conſtet dd. Decreta fuiſſe con-
dita etiam de conſenſu Capituli, quia ultra quod con-
ſenſus Capituli, & Cleri ſatis ſuperque elicitur, ex
eo quòd omnia acta, & Decreta fuerunt publicata à
Notario Synodi, nomine Cleri præſentis, & ſaltem
tacitè approbantis, nullo proteſtante, vel reclaman-
te: *leg. ſi fil. fam.* 10. *Cod. de petit. hæred. Soccin. conſ.* 46.
num. 3. *lib.* 3. *Cephal. conſ.* 286. *numer.* 4. *Mantic. de tacit.
& ambig. Convent. tit.* 12. *lib.* 7. *num.* 2. *cum pluribus ſeqq.
Garzias de Beneſ. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 42. *Lotter. de re bene-
fic. lib.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 24. *&* 25. *Rota, coram Coccin. de-
ciſ.* 212. *num.* 4. *& ſeqq. & deciſ.* 274. *num.* 15. *part.* 19.
tom. 1. *Recent.*

Nullus de Jure in faciendis, & aperiendis Decretis
Synodalibus requiritur conſenſus Capituli, quia in de-
cernendo, & ſtatuendo quæ viſa fuerint opportuna in

Synodo, Epiſcopus non tenetur ſequi conſilium Capituli; ſed prædicta poteſtas pendet à Jure Monarchico conſtituto in ipſo Epiſcopo, quod Capitulo communicabile non eſt, ut tradunt *Hoſtienſis in cap. quanto, de iis, quæ fiunt à Prælat. ſine conſenſu Capituli, ſub numero primo, ibique Abbas, num. 4. & 5. Henric. Botta de Synodo part. 3. num. 137. Camill. Borell. in Sum. deciſ. tom. 1. tit. 13. num. 28. Suarez, de legib. lib. 4. cap. 5. in 2. dub. Barboſ. de Canon. & Dignit. c. 42. num. 23.* ubi in fine refert plures reſolutiones Sacræ Congregationis Concilii; *Mandoſ. de inhibit. q. 192. num. 2.* huoc eſſe communem ſententiam agnovit; *Rota apud Achil. deciſ. 57. aliàs 2. de Offic. Ordinar. n. 7. verſ. communis tamen Puteus deciſ. 92. à n. 3. lib. 3. Verall. p. 1. dec. 305. n. 4. & ſeqq.*

Nec eſt neceſſe, ut omnia Decreta fiant in Eccleſia, dummodo poſtea publicè in Eccleſia promulgen-
89 tur; *Card. Alex. cap. fin. num. 5. Botteus de Synodo Epiſcop. part. 2. à num. 4. & 9.* & expreſsè *Quaranta in ſumma Bullar. verbo Synodus; §. In privatis; Tondut. quæſt. & reſolut. Beneſic. lib. 1. cap. 11. n. 3. 4. & ſequen.* & ad præmiſſa faciunt quæ tradit *Sanchez in tractat. de Matrim. lib. 8. diſp. 17.*

Circa Dubium ſexageſimum ſextum, & ſexageſimum ſeptimum, cùm ſiot de ſubjecto non ſupponente, non eſt opus aliquid addere bene deductis per Dominum Cauſæ Patronum. Unde de primo ad ultimum enixè exorantur Emioentiſſimi PP. ut auctoritatem, & Dignitatem Epiſcopalem à Dominis Canonicis Adverſariis peſſimo exemplo vilipenſam, dignentur reſtituere, ut ad præſcriptum Sacr. Concilii Tridentini, & Sacrorum Canonum, Diſciplina Eccleſiaſtica, quæ ob contumaciam Dominorum Adverſariorum uſque modò ſemper magis deflexit, tandem in dicta Eccleſia Cathedrali reintegretur.

Quare &c.

P. Pomponius de Vecchis Sacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatus.

Alben. Sacrorum Rituum, ac Regiminis Eccleſiæ.

D U B I A.

1 *An ſervandum, & exequendum ſit Decretum Epiſcopi, quòd Canonici teneantur deponere uſum Rocchetti, & reaſſumere uſum ſuperpellicei.*

2 An prima Dignitas, vel, in illius defectum, alius dignior de Capitulo teneatur ſuſtinere Miſſale Epiſcopo Pontificaliter celebranti.

3 An Canonici abeſſe poſſint ſine legitima cauſa à functionibus ab Epiſcopo Pontificaliter peragendis, & quatenus negativè.

4 An, & quomodo in caſu hujuſmodi abſentiæ ſit providendum.

5 An Epiſcopo accedenti ad Eccleſiam Cathedralem, Cappam aſſumpturo ad oſtium ejuſdem Eccleſiæ pro Pontificalibus peragendis, teneatur Capitulum eidem obviam ire, ac in reditu aſſociare uſque ad januas Eccleſiæ.

6 An Epiſcopo accedenti ad dictam Eccleſiam Cappam ad oſtium aſſumpturo, ad effectum aſſiſtendi Miſſis Conventualibus, Concionibus, & ſimilibus, teneatur Capitulum eidem obviam ire, & in reditu aſſociare uſque ad Januas dictæ Eccleſiæ, vel potius ſufficiat aſſociatio quatuor Canonicorum.

7 An quoties Epiſcopus accedit ad Eccleſiam Cappam aſſumpturus ad oſtium pro Pontificalibus peragendis, ſivè ad effectum aſſiſtendi Concionibus, Miſſis Conventualibus, & ſimilibus, teneatur Capitulum tranſmittere duos Canonicos ad Palatium Epiſcopale ad ipſum aſſociandum, tam in acceſſu, quàm in receſſu.

8 An Epiſcopo accedenti ad alias Eccleſias occaſione feſtivitatum Miſſam celebraturo, Capitulum teneatur tranſmittere duos Canonicos ad effectum ipſum excipiendi, & diſcedentem aſſociandi in habitu Canonicali ad Januam Eccleſiæ, eidemque aſſiſtendi in celebratione Miſſæ.

9 An Vicarius Generalis poſſit intervenire functionibus Chori, & Pontificalibus, & quatenus affirmativè.

10 An dignior locus ei ſit aſſignandus, ſeu qualis.

11 An poſſit Capitulum ſine licentia Epiſcopi, & ex cauſa ſibi bene viſa exponere Venerabile, & Populo benedicere in forma publica, vel potius ſervandæ ſint conſtitutiones Synodales.

12 An Capitulum in celebratione Miſſæ Conventualis, teneatur adhibere Diaconum, & Subdiaconum, tam diebus feſtivis, quàm ferìatis.

13 An Miſſæ Conventualis Sacrificium ſit applicandum pro Collegio, & Benefactoribus.

14 An ſit ſervandus prætenſus uſus, quòd duò ex Clericis Seminarii inſerviant Cathedrali diebus ferialibus à celebratione ſecundæ Miſſæ incluſivè, Miſſis Conventualibus, & uſque ad finem aliarum functionum de mane.

15 An omnes, vel major pars dd. Clericorum teneantur aſſiſtere diebus ferialibus, Proceſſionibus, aſſociationibus funerum capitulariter faciendis, expoſitionibus Venerabilis, & ſimilibus aliis functionibus fieri ſolitis.

16 An Epiſcopus deputare valeat in Miniſtros Seminarii proprios familiares.

17 An Capitulum, Canonici, & Hebdomadarii, qui ob prætenſum defectum Clericorum Seminarii, cantum in prætenſa Miſſa Conventuali prætermiſerunt, & prætermittunt, inciderint in pœnas interdicti, ſuſpenſionis à Divinis, ac reſpectivè excommunicationis, comminatis in præcepto Epiſcopi, & quatenus affirmativè.

18 An celebrando Canonici inciderint in irregularitatem.

19 An Archipresbyter habens curam Animarum in Cathedrali, & Canonici, quibus prætenditur incumbere curam in caſu de quo agitur, teneantur ſinguli ſaltem diebus feſtivis celebrare Miſſam in Cathedrali.

20 An Pœnitentiarius, Archipresbyter, & alii Canonici Cathedralis habentes curam Animarum, teneantur confeſſiones fidelium excipere in Cathedrali, vel in Eccleſiis prætenſis Coadiutricibus, ſeu prætenſis diſtinctis Parochiis.

21 An ſervanda ſint Decreta facta in viſitatione ſuper adimplemento, & ſatisfactione onerum Miſſarum, & Anniverſariorum incumbentium Capitulo, & retentione libri in Sacriſtia, in quo celebrantes ſatisfactionem dd. onerum propria manu deſcribant.

22 An Canonici teneantur reſidere ſaltem novem menſibus anni, nec non ſaltem duæ ex tribus eorumdem partibus continuò intereſſe Choro.

23 An Epiſcopus poſſit deputare Præfectum Chori.

24 An idem Epiſcopus poſſit deputare contrapunctatorem.

25 An, renuentibus canonicis, dicta officia acceptare, vel exercere poſſit Epiſcopus, illos ſub cenſuris compellere, vel clericos extraneos ſumptibus capituli deputare.

26 An ſit tolerandus prætenſus uſus d. Eccleſiæ recitandi horas canonicas in Sacriſtia à feſtivitate omnium Sanctorum uſque ad diem Reſurrectionis Dominicæ; itidemque præmittendi eo tempore ſub veſpere matutinum cum laudibus ſequentis diei; vel potius ſervandum ſit decretum Epiſcopi ſuper loco, & tempore Divinorum Officiorum.

27 An capitulum poſſit convertere in uſum diſtributionum ceras applicatas Sacriſtiæ ſuperextantes in fine anni, vel potius teneatur illas ſervare ad uſum ejuſdem Sacriſtiæ pro anno ſequenti.

28 An capitulum poſſit repartire diſtributiones quotidianas canonicis, antequam recognoſcantur libri punctationum, & contrapunctationum.

29 An capitulum poſſit admittere ad participationem diſtributionum canonicos de natura ſui canonicatus non participantes.

30 An admittere valeant ad participationem dd. diſtributionum canonicos participantes, ſed choro non intereſſentes.

31 An comitia capitularia ſint habenda ſaltem bis in menſe.

32 An in illis poſſit intervenire Epiſcopus ad libitum.

33 An capitulum teneatur contribuere ad expenſas pro celebratione Anniverſarii Epiſcopi Anteceſſoris.

34 An capitulum teneatur retinere librum, in quo diſtinctè adnotentur omnes reſolutiones capitulares, & alium, in quo adnotentur omnes contractus ſtipulati, & ſtipulandi, nec non alium, in quo ſimiliter adnotentur introitus, & exitus proventuum maſſæ capitularis.

35 An Capitulum teneatur exhibere dd. libros Epiſcopo toties, quoties illi videbitur.

36 An Epiſcopus poſſit exigere redditionem rationis proventuum Capitularium à Capitulo ejuſque Miniſtris.

37 An Epiſcopus in caſu negligentiæ Capituli, poſſit eidem injungere exactionem redditaum, ac reparationem, & reſpectivè culturam bonorum tam Urbanorum, quàm Ruſticorum.

38 An Epiſcopus poſſit inhibere Capitulo, ne eligat in Miniſtros, qui de anteacta adminiſtratione rationem non reddiderunt.

39 *An*

39 *An poſſit Epiſcopus ex legitima cauſa Oeconomos, alioſque Capituli Miniſtros removere.*

40 *An ſcripturæ reſpicientes præbendas bonorum, & Capitularium Eccleſiæ, & commune intereſſe ejuſdem Eccleſiæ ſervandæ ſint in Archivio Capituli ſub pluribus clavibus, & non penes particulares poſſeſſores.*

41 *An Epiſcopus poſſit Cathedraticum exigere à beneficiatis, qui congruam non percipiunt a proprio Beneficio.*

42 *An Canonici teneantur ſolvere Cathedraticum.*

43 *An liceat Capitulo impertiri ſervientibus Sacriſtiæ eleemoſynas quorumdam dierum inter conciones collectas, & licentiam quæſtuandi granum, alioſque fructus.*

44 *An Capitulo competat jus recognoſcendi, ſeu examinandi inſtitutiones, ſeu Bullas noviter proviſorum de Beneficiis Cathedralis.*

45 *An tolerandus ſit uſus, quòd Capitulum habeat, invitationes, ac viſitationes noviter proviſorum Eccleſiæ Cathedralis in antecedentibus, & ſubſequentibus diebus eorum admiſſionis.*

46 *An Epiſcopus poſſit exigere in Viſitatione Paſtorali ſummam pecuniæ pro cavalcaturis, ultra victualia, & quoties exegerit, an teneatur ad reſtitutionem.*

47 *An Epiſcopus deputare valeat Canonicum Pœnitentiarium Cathedralis in Confeſſarium Ordinarium Monialium.*

48 *An Epiſcopus teneatur ſupplere Anniverſaria, omiſſa pro Epiſcopo Anteceſſore.*

47 *An liceat Epiſcopo aſportare, & retinere paramenta propriæ Sacriſtiæ Cathedralis ad Capellam Palatii Epiſcopalis, invito Capitulo.*

50 *An Epiſcopus teneatur ſibi providere de paramentis pro Pontificalibus peragendis in Cathedrali.*

51 *An Canonici uti poſſint paramentis nobilioribus ab Epiſcopis Anteceſſoribus Sacriſtiæ relictis, pro Miſſis privatis, & functionibus minus ſolemnibus.*

52 *An Capitulum poſſit, inconſulto Epiſcopo, formam dd. Paramentorum immutare, vel alienare pro aliis ſubrogandis.*

53 *An Epiſcopus teneatur reparare Cathedralem.*

54 *An Epiſcopus aliquoties in anno debeat intereſſe horis Canonicis in Choro, & quatenus affirmativè.*

55 *An Epiſcopus teneatur intereſſe aliquando horis Canonicis in choro, ſtantibus litibus cum capitulo.*

56 *An Epiſcopo liceat collationes generales Ordinum, & Chriſmа reſpectivè conficere extra Cathedralem, ſtantibus litibus cum capitulo.*

57 *An dies interpolatæ permanentiæ Epiſcopi in ſuo caſtro extra Diœceſim exiſten. computandæ ſint in abſentia Epiſcopi à Sac. Conc. Trid. permiſſa.*

58 *An Epiſcopus abeſſe poſſit à functionibus ſolemnioribus cathedralis per triennium, ſtantibus litibus cum capitulo.*

59 *An Archidiaconus Coadiutor potuerit abeſſe à reſidentia per biennium, & ultra, & adhuc continuare ſine licentia Sac. Congregationis in caſu, de quo agitur, & quatenus negativè.*

60 *An, & in quas pœnas inciderit.*

61 *An Epiſcopus teneatur adimplere onera Capellæ Sancti Andreæ in caſu de quo agitur ad formam Tabellæ Sacriſtiæ.*

62 *An Epiſcopus poſſit reſponſiones concurrentium pro Parochialibus ſcripto traditas, ſuo tantummodò ſigillo obſignare, vel potius teneatur obſignare etiam ſigillo Examinatorum Synodalium.*

63 *An Epiſcopus teneatur ſubminiſtrare anno quolibet concionatoribus Quadrageſimalibus Cathedralis prætenſum ſtipendium vel donativum librarum centum.*

64 *An capitulum ſit manutenendum, vel reintegrandum in prætenſam poſſeſſionem Viridarii ab Epiſcopo, ut prætenditur, occupati.*

65 *An Synodus Diœceſana celebrata ab anno 1702. ſit valida.*

66 *An idem Epiſcopus confraternitates in Cathedrali inſtituere vel erigere conſenſu capituli.*

67 *An Epiſcopus poſſit Titulos Beneficiorum ſimplicium, & Parœcialium Cathedralis, & Diœceſis immutare, tribuendo E. G. ſimplici Capellano titulum Prioris, & ſimplici Plebano, vel Presbytero titulum Archipresbyteri.*

V. Petra Sac. Congregat. Conc. Secr.

Sacra Congregatio Particularis à Sanctiſs. Deputata: in qua interfuere Eminentiſs. Card. Panciatichi, De Abdua, Sancti Clementis, Gabrielis Caprara & Fabroni, Imperiali non interveniente, ſub die 19. Sept. 1710. reſcripſit, ut infra, &c.

Ad 1. Affirmativè.

Ad 2. Affirmativè ad formam cæremonialis.

Ad 3. Negativè.

Ad 4. Ad formam Sac. Can. & S. Conc. Trid.

Ad 5. Affirmativè.

Ad 6. Affirmativè, quoad primum partem, negativè quoad ſecundam.

Ad 7. Affirmativè.

Ad 8. Ad Sac. Congregationem Concilii.

Ad 9. Affirmativè.

Ad 10. Affirmativè, & deberi locum digniorem.

Ad 11. Licentiam eſſe petendam ab Epiſcopo ſemel in anno pro functionibus conſuetis, pro aliis qualibet vice.

Ad 12. Affirmativè pro diebus feſtis, ac aliis præſcribendis ab Eminentiſs. Panciatico.

Ad 13. Affirmativè pro Benefactoribus tantùm.

Ad 14. Negativè.

Ad 15. Negativè.

Ad 16. Affirmativè.

Ad 17. Affirmativè, & adeant Epiſcopum pro abſolutione à cenſuris.

Ad 18. Affirmativè, & Domino Secretario cum Sanctiſſimo pro diſpenſatione.

Ad 19. Affirmativè quoad Archipresbyterum, quo verò ad Canonicos Curatos teneri in propria Eccleſia Curata cum applicatione pro populo.

Ad 20. Pœnitentiarium, & Archipresbyterum teneri in Cathedrali Canonicos verò Curatos in propria Eccleſia debitis temporibus.

Ad 21. 22. 23. & 24. Affirmativè.

Ad 25. Affirmativè etiam ſub cenſuris, non tamen ipſo facto incurrendis.

Ad 26. Quoad primam partem negativè in diebus feſtis, & aliis poſſe tolerari in loco deputando ab Epiſcopo; & quoad recitationem Matutini, & laudum uſum non eſſe tolerandum.

Ad 27. & 28. Negativè.

Ad 29. Affirmativè, item ad 30. 31. affirmativè.

Ad 32. Affirmativè, dummodo non agatur de commodo Epiſcopi vel ſuorum.

Ad 33. & 34. Affirmativè.

Ad 35. Affirmativè ex rationabili cauſa.

Ad 36. 37. 38. 39. 40. 41. & 42. affirmativè.

Ad 43. & 44. Negativè.

Ad 45. Affirmativè, ex urbanitate, dummodo non retardetur poſſeſſio Proviſorum.

Ad 46 Dentur Decreta S. Cong. Concilii in Amalphitana 18. Julii 1699. ad 3.

Ad 47. Negativè.

Ad. 48. Affirmativè expenſis Epiſcopi, & Capituli.

Ad 49. Dentur Decreta edita in Caſalen. in Congregatione Deputata 11. Martii 1708. approbata à Sanctiſs. nempe ad nonum — An Capitulum ob denegationem Baculi, Mitræ pretioſæ, & Pluvialis factam Epiſcopo occaſione publicandi Jubileum, aliaque, ut in actis, ſit puniendum. Et quomodo— Ad x. An ſtante dicta denegatione potuerit Epiſcopus propria auctoritate tranſportari facere Paramenta prædicta, & Sac. Supellectiles à Sacriſtia Cathedralis ad Curiam Epiſcopalem — Ad 9. affirmativè, arbitrio Congregationis deputatæ. Ad decimum affirmativè, & eſſe reſtituenda capitulo, facta obligatione de illis ſubminiſtrandis, pro uſu Epiſcopi in functionibus Pontificalibus peragendis tam in Cathedrali, quàm in Capella Epiſcopali.

Ad 50. Negativè, quatenus adſint.

Ad 51. & 52. Negativè.

Ad 53. affirmativè, prout de Jure, arbitrio, & conſcientia Epiſcopi.

Ad 55. proviſum in Superioribus.

Ad 56. Negativè, niſi ex cauſa legitima.

Ad 57. affirmativè.

A 58. & 59. negativè.

Ad 60. Incidiſſe in pœnas Sac. Canonum & Sac. Concil. Tridem.

Ad 61. Ad Sac. Can. Conc. & interim ſervetur decret. Epiſco-

piſcopi de anno 1698. Ad 62. affirmativè, quoad primam, negativè quoad ſecundam partem.

Ad 63. Servetur ſolitum.

Ad 64. ad Judices ſuos.

Ad 65. affirmativè.

Ad 66. negativè.

Ad 67. negativè.

I N C E R T I L O C I.

PEtitum fuit tacito nomine loci, & Perſonarum reſponderi, an excipi debeat Epiſcopus ad Ja-
90 nuam Eccleſiæ quandocumque ad eam accedit, habens habitationem diſtantem ab Eccleſia. Et Sacra Congregatio reſpondit, Epiſcopum ad Eccleſiam venientem cum Cappa, ſemper excipi debere à Capitulo, & Canonicis in habitu Canonicali in Aula ſuæ habitationis, ſeu alio loco per ipſum ad hoc deſtinato; eumque aſſociari, & comitari ad Eccleſiam, & abeuntem parimodo reduci ad locum, ubi exceptus fuit, non obſtante quòd Palatiom, ſeu habitatio diſtet ab Eccleſia. *Venientem verò ſine Cappa*, & Canonicis in Choro divinas horas recitantibus, ſatis eſſe, quòd à quatuor, vel quinque de Capitulo in Oſtio Eccleſiæ excipiatur. An ſi extra tempus communis exiſtentiæ Canonicorum in Eccleſia, reperiatur ibi aliquis Canonicus, ab eo excipi debeat Epiſcopus veniens ad Eccleſiam, eique à dicto Canonico aſperſorium porrigi, & miniſtrari. Et Sacra Congregatio reſpondit, ſemper Epiſcopum venientem ad Eccleſias in caſu propoſito excipi debere à Canonicis in Eccleſia exiſtentibus in oſtio Eccleſiæ, eique in Eccleſiam ingredienti, à digniori aſperſorium miniſtrari. Tertio, an Epiſcopus poſt peractam Miſſam privatam in Eccleſia, vel aliam functionem exercens, volens intereſſe Miſſæ cantandæ, vel Prædicationi, teneantur Canonici accedere ad locum, in quo functiones exercuit, vel ad Capellam, in qua celebravit, ad effectum illum aſſociandi in Choro, vel in loco Prædicationis, an potius illum expectare in Choro, vel in loco, in quo debet accedere; & Sac. Congregatio reſpondit, Epiſcopum à Canonicis excipi deberu in Capella, vel alio loco, in quo functionem exercuit; & ab eiſdem in caſu propoſito aſſociari in Choro, vel in loco Prædicationis. Die 4. Decembris 1631.

Ita, &c.

N. M. Tedeſchi Archiep. Apam. Secr.

A D D I T I O XXXIX.

Bajanen. Jurium Parochialium ac Præeminentiarum.

D U B I A.

I. *An conſtet de Parochialitate Eccleſiarum Rectoralium Sancti Georgii, Sancti Bartholomæi, & SS. Angeli, & Mercurii Terræ Campobaſſi, in caſu &c. & quatenus affirmativè.*

II. *An conſtet de Matricitate Eccleſiæ Archipresbyteralis Sanctæ MARIÆ Majoris, & reſpectivè filiatione dd. Eccleſiarum Rectorialium, in caſu &c.*

III. *An liceat unicuique Rectori dd. Eccleſiarum Sancti Georgii, Sancti Bartholomæi, & SS. Angeli & Mercurii erigere propriis ſumptibus in ſuis reſpectivè Eccleſiis particulares fontes Baptiſmales, in caſu &c. Et quatenus negativè.*

IV. *An, & quomodo conſulendum ſit indemnitati Parvulorum in defectum Fontis Baptiſmalis Eccleſiæ Collegialis S. Leonardi recenter dirutæ, in caſu &c.*

V. *An liceat unicuique ex dd. Rectoribus proprios particulares conficere, & retinere Libros Baptizatorum atque ex iis Fides Baptiſmatum reſpectivè extraere, vel potius unicus liber fieri debeat aſſervandus ab Archipresbytero; dictaque extractio ab ipſo ſolùm Archipreſbytero privativè facienda ſit, in caſu &c.*

VI. *An benedictio Fontis Baptiſmalis Eccleſiæ Archipresbyteralis fieri poſſit ab ipſo Archipreſbytero, ſtante impeditus nequeat; vel potius fieri debeat à Rectoribus per turnum privativè, quoad ipſum Archipreſbyterum, in caſu &c.*

VII. *An idem Archipresbyter poſſit aliquando, & pro ſui libito miniſtrare per ſe ipſum Sacramentum Baptiſmi Infantibus de Familiis dd. Eccleſiarum Rectoralium; vel potius id ſemper privativè ſpectet ad proprium cujuſcumque familiæ Rectorem, ſeu alium ab eo ſubſtituendum, in caſu &c.*

VIII. *An Exteri Uxorem ducentes de familiis Rectoralium poſſint eligere Rectorulem familiæ Uxoris pro futura adminiſtratione Sacramentorum in excluſionem Archipresbyteralis, in caſu, &c.*

IX. *An Exteri, vel Exteræ famulatum præſtantes Oppidanis de familiis Rectoralium, dicantur de iiſdem familiis, itaut ſubjaceant pro adminiſtratione Sacramentorum Eccleſiæ Rectorali familiæ privativè quoad Archipresbyterum in caſu, &c.*

X. *An in Proceſſionibus Funeralibus pro Defuncto de familiis alicujus Rectoralis, præcedentia, & uſus Stolæ reſpectivè debeantur Rectori defuncti, aut illius ſubſtituto privativè etiam quoad Archipreſbyterum; vel potiùs præcedentia, & uſus Stolæ competant Archipresbytero privativè, etiam quoad Rectorem defuncti in caſu, &c.*

XI. *An in iiſdem Proceſſionibus funeralibus pro defuncto de familiis Rectoralium, quæ fiant Capitulariter cum toto Collegio, liceat Archipreſbytero exigere duplicatam portionem ex emolumentis aſſociationis, in caſu, &c.*

XII. *An in aſſociatione Cadaverum Archipresbyteralis, vel Rectorialium, quæ fit propter amorem Dei, intervenire debeat totum corpus Collegii, ſeu capituli, vel potius ſola Rectoralis, & reſpectivè Archipresbyteralis, cui defunctus ſubjaceat, in caſu, &c.*

XIII. *An ex fructibus, qui diſtribuuntur in Collegio S. Leonardi, & ex Eleemoſynis Miſſarum, quas Collegium, ſeu capitulum recipit à Gubernatoribus SS. Sacramenti d. Terræ Campobaſſi, debeatur Archipresbytero portio duplicata, vel potiùs ſola portio æqualis cum aliis de Collegio, in caſu, &c.*

XIV. *An in aliis Proceſſionibus non Funeralibus, in quibus intervenit totum corpus capituli, ſeu Collegii, uſus Stolæ privativè competat ſoli Archipresbytero, vel potiùs cumulativè etiam dd. Rectoribus, in caſu, &c.*

XV. *An, & qui teneantur aſſiſtere in officiis Diaconi, & Subdiaconi Archipresbytero celebranti, in Proceſſionibus, & Miſſis ſolemnibus Pentecoſtes, Aſcenſionis, & Corporis CHRISTI, in caſu, &c. & quatenus teneantur Rectores.*

XVI. *An in iis diebus eadem aſſiſtentia danda ſit etiam Oeconomo Archipresbyteri impediti celebranti, in caſu, &c.*

XVII. *An in Proceſſionibus Feriæ ſecundæ, tertiæ, & quartæ Rogationum, & in Proceſſione votiva primæ diei Maii, poſſit Archipresbyter pro ſui libito explere per ſe ipſum functionem cum Pluviali; vel potiùs id privativè ſpectet ad Rectores, juxta regulas, Capitulationum anni 1715. in caſu &c.*

XVIII. *An, à quibus, & quibus diebus facienda ſit benedictio Crucium diſtribuen. juxta ſolitum, pro Portis Oppidi, & ad ejus populi devotionem, in caſu, &c.*

XIX. *An pulſatio Campanarum, quæ pro Miſſa ſolemni dierum feſtorum fieri ſolet ab Eccleſia Rectorali Sancti Georgii ante alias Rectorales, & Archipresbyteralem, pendere debeat ab arbitrio Archipresbyteri, vel potiùs privativè à ſolo arbitrio Rectoris, in caſu, &c. & quatenus negativè quoad primam partem.*

XX. *An dictis diebus feſtis pro d. Miſſa ſolemni liceat Eccleſiæ Archipresbyterali pulſare ſuas Campanas ante Campanarum dictæ Rectoralis Sancti Georgii pulſationem, in caſu, &c.*

XXI. *An Procurator collegii, ad quem ſpectat demandare primam pulſationem campanarum Eccleſiæ Rectoralis Sancti Georgii in omnibus Proceſſionibus Funeralibus totius Oppidi, demandare debeat dictam pulſationem de per ſe, vel potius de licentia Archipresbyteri; in caſu, &c.*

S U M M A R I U M.

1 *Exponitur ſtatus controverſiæ, & plura in facto præmittuntur, & n. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & 10.*

11 *Parochialitas ex quibus probetur; & recenſentur requiſita eſſentialia, & circumſtantiæ convincentes veram Parochialitatem, & num. 12. 13. 14. 15. 16. 17. & 18.*

Neceſſe

Neceſſe non eſt, quòd Parochia habeat fines, & Populum diſtinctum, ſed ſufficit, quòd per diſtinctionem familiarum ſuas proprias habeat oves, eodem numer. 12.

19 Nomen Eccleſiæ Rectoralis idem eſt, ac Parochialis.

Per obſervantiam centum annorum, & ultra eſt allegabilis quicumque melior titulus, ad conſtituendam Parochialitatem habilis, eod. n. 19.

20 Qualitas Matricitatis rigoroſè ſumpta, de Jure competit ſoli Eccleſiæ Cathedrali, relativè ad omnes alias diœceſis Eccleſias, & n. 21.

22 Ad verificandam alteram ſpeciem Matricitatis, cujus vigore una Eccleſia vocatur Mater, alia verò Filia, quid requiratur, & n. 23.

24 Sine neceſſitate, ac utilitate conſtituta non præſumitur nova Parochia in præjudicium Eccleſiæ Matricis, & num. 25.

26 Eccleſia Matrix, quæ paſſa fuit diſmembrationem, transfundit in Eccleſiam filialem ſuam qualitatem, & naturam, & ſemper retinet illius Patronatum, & num. 27.

28 Retinet etiam jus aliquod ſuper Eccleſia filiali in ſignum recognitionis.

29 Eccleſia filialis, ſi ſupprimatur, univi debet cum rebus ſuis Eccleſiæ Matrici.

30 Quale jus tribuat tertia, & ultima Matricitatis ſpecies.

31 Inter duas Eccleſias, quarum una ſit de libera collatione Ordinarii, altera verò de Jurepatronatus Laicorum, illa dicitur dignior iſta.

32 Referuntur ſigna, ex quibus inter Eccleſias, de quibus agitur, æqualitas dignoſcitur, & numer. 33.

34 Qui actus denotent dignitatem, ſeu majoritatem unius Eccleſiæ ſupra aliam, & n. 35.

36 A quo tempore originem traxerit ritus baptizandi in Fontibus, ad id ſpecialiter conſtructis.

Olim in Eccleſiis Cathedralibus tantùm Baptiſmus conferebatur; poſtmodum cuilibet Parochiæ fons baptiſmalis aſſignatus fuit, eod. n. 36.

37 De Jure communi non ſolùm Eccleſiæ Parochiales, ſed etiam non Parochiales facultatem habent retinendi Fontem baptiſmalem.

38 Quando agitur de actu facultativo, ſolus non uſus etiam per longiſſimum tempus, facultatem non adimit illum exercendi, & quando.

40 Eccleſia Cathedralis prærogativam habet quemlibet diœceſanum baptizandi alterius cujuſvis Parochiæ inferioris.

41 Ad Rectorem Eccleſiæ Baptiſmalis quando privativè, quoad alios Parochos, ſpectet infantes baptizare.

42 Actus benedictionis cum Stola, alioque honorifico habitu in aliena Eccleſia expletus, illius ſubjectionem, paſſivamque ſervitutem arguit.

Clavium retentio, ſeu facultas iis ad libitum utendi dominium præſefert, ibid.

43 Quando ob diſtantiam loci tempore hyemali commodè Parochiam non poſſunt Divinis Officiis intereſſe, permittitur novæ Parochiæ erectio.

46 Liber Baptizatorum eſt unus ex illis, qui juxta præſcriptum Sac. Conc. Trident. à Parochis retineri debet.

47 Et ad Parochum baptizantem privativè, quoad alios, ſpectat Libri Baptizatorum teſtimonium requirentibus dare.

Parochi officium eſt oves ſuas non in genere ſolum agnoſcere, ſed perſonas quaslibet in individuo, earumque ætatem, & qualitates, eodem num. 47.

49 Actus uſurpativus, & irrationalis in nulla conſideratione eſt habendus.

50 In actibus facultativis, & juriſdictionalibus, unicus etiam actus facultatem, & juriſdictionem præſervat.

54 In materia præminentiarum ſtandum eſt particularibus cujuſque Eccleſiæ Statutis.

Nec non etiam antiquæ locorum conſuetudini, eodem num. 54.

56 Unuſquiſque à proprio Parocho Sacramenta recipere debet.

57 Licentia aliquem actum exercendi, magis magiſque confirmat jus illam concedentis.

58 Conſuetudo Juris diſpoſitioni conſentanea, religioſè ſervanda eſt.

Neque ab actibus per illam introductis, extenſio fieri debet ad alios actus, in quibus contraria aſſiſtit quaſi poſſeſſio, eod. n. 58.

60 Quoties agitur de Parochiis per materiales domos diviſis, poteſt quis pro ſuo arbitratu domicilium, atque Parochiam mutare.

Multò magis poterit illam ab initio eligere, etiamſi agatur de Parochiis per ſolas familias diſtinctis, eod. num. 60.

Decretum Sacr. Congregationis Apoſtolicæ, tamquam lex expreſſa, ſervandum eſt, ibidem.

62 Idem Parochus domini eſt etiam Parochus famulorum, qui ipſi inſerviunt.

Sub nomine familiæ alicujus continentur famuli, ac famulæ illius ſervitio addicti, eod. n. 62.

63 Conſuetudo majus etiam robur accipit à manutentione judicialiter reportata.

64 In materia præeminentiarum totum facit obſervantia.

65 In Proceſſione funebri Parochus omnibus præcedit, & ad ipſum ſpectat omnes functiones occaſione funeris peragere.

66 Delatio Stolæ in Proceſſione funebri ſignum eſt Juriſdictionis.

Et à proprio Parocho, ſive illius ſubſtituto, privativè quoad alios, cum omnimoda præcedentia, deferenda eſt, eod. n. 66.

Præeminentiæ, quæ debentur Parocho, debentur etiam illius ſubſtituto ibidem.

74 De Miſſa communi omnes de Capitulo æqualiter participare debent.

Quod diu ſervatum fuit, tolli non debet, eodem num. 74.

Abbas participare non debet in majori quantitate, quàm cæteri Beneficiati, ibidem.

75 Per proteſtationem quando præſervata remaneant jura, pro futuris temporibus proteſtanti competentia.

76 Imò ſtante clara concedentis voluntate, etiam ſine jurium proteſtatione, quælibet obſervantia contraria nullam vim habet.

77 Archipresbyter pro eleemoſynis Miſſarum duplex ſtipendium prætendens, facere videtur contra Conſtitutionem ſan. mem. Urbani VIII.

78 Cæremoniale Epiſcoporum vim legis habet.

79 Ubi Parochiæ diſtinctæ non ſunt per domos materiales, ſed per familias, in Proceſſionibus, quæ fiunt in eodem Territorio, omnes Parochi actus juriſdictionales, & ſignanter delationis Stolæ, æqualiter exercere valeat.

80 Stola in Proceſſionibus non funeralibus non eſt ſignum juriſdictionale, ſed dumtaxat diſtinctivum Parochorum à cæteris Presbyteris; & in hac materia attenditur obſervantia.

82 Statutorum recentium, non autem antiquorum, diſpoſitio ſervanda eſt.

83 Statuta, quæ per ſe non ſubſiſterent, firmitatem accipiunt, ſi fuerint Apoſtolica auctoritate roborata.

84 Canonici Curam Animarum habentes, cogi non poſſunt in Officiis Divinis Archipreſbytero aſſiſtere, & quare.

94 Actus clandeſtinus, pendente lite, attentatus, in conſideratione habendus non eſt.

96 Quod in favorem alicujus conceſſum eſt, non debet in ejus odium, & damnum retorqueri.

97 Arbitrium in uno caſu conceſſum, denegatum cenſetur in reliquis.

98 Conſuetudines, uſuſque longævi immutandi non ſunt.

100 Dantur reſolutiones S. C. C. in hac cauſa Bojanen. Præeminentiarum.

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

BOjanum Urbs Regni Neapolitani in Comitatu Moliſii, cujus Epiſcopus eſt Suffraganeus Archiepiſcopo Beneventano, plura habet Oppida, in quibus inſigne eſt illud Campobaſſi, quod, præter frequen-

quentiſſimum Clerum centum quinquaginta circiter
5 Eccleſiaſticorum, quinque fere Incolarum millia complectitur, & quatuor habet Eccleſias Parochiales, non jam diſtinctas per domos materiales, ſed formaliter conſtitutas per certas determinatas familias hic illic diſperſas, nimirum, Eccleſiam Sanctæ MARIÆ Majoris, quæ confertur ad nominationem Baronis, alteram S. Georgii, alteram S. Bartholomæi, & alteram SS. Angeli, ac Mercurii, quæ ſunt liberæ collationis; atque ultra Parochias, habet etiam Eccleſiam Collegiatam ſub titulo S. Leonardi, in qua Parochus S. MARIÆ Majoris, cæterique Parochi unà cum Presbyteris, & Clericis ſubalternis unicuique Parochiæ ſeparatim addictis, Collegium conſtituunt, prout convenit inter Partes.

2 Nulla autem de iſtarum Parochiarum erectione, nulla de fundatione Collegii extat individua memoria; quippe quia in Archiviis reperitur ſolummodò Bulla ſan. me. Clem. VII. qui anno 1526. univit menſæ Capitulari fructus Monaſterii S. MARIÆ de Foris; repeſiuntur antiqua Statuta Collegii, facta anno 1629. necnon recentiſſima Statuta edita anno 1715. juſſu Archiepiſcopi Beneventani Metropolini; nullumque aliud reperiri potuit documentum, quod ad corpus Parochiarum, & Collegii pertineret. Verùm ex Libris Viſita-
3 tionum ejuſdem Terræ initium ſumentibus jam inde ab anno 1566. luculenter reſultat, quòd Reverendiſſimi Epiſcopi Bojanenſes viſitationem ejuſdem Oppidi ſemper inchoarunt in Eccleſia Collegiata S. Leonardi, ibidemque ab Archipresbytero, Parochis, Participantibus, Collegio, & Clero ſolitum receperunt obſequium.

4 Prout etiam ex Libro Viſitationum anni 1616. apparet, quòd ab eo uſque tempore Fons Baptiſmalis factus fuerat pro communi omnium Parochiarum uſu in eadem Collegiata Eccleſia S. Leonardi, quòd ibidem aſſervabatur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pro omnibus parochiis; clavisque Ciborii tribus menſibus retinebatur ab Archipresbytero, tribus à Parocho S. Georgii, aliis tribus à Parocho S. Bartholomæi, & denique tribus aliis menſibus à Parochis tunc diſtinctis duarum Parochiarum poſtmodum unitarum SS. Angeli, & Mercurii. Quodque jam inde ab illo tempore in controverſiam adducta fuit portio duplicata, quam Archipresbyter ſuper fructibus Maſſæ communis expoſcebat.

5 Quin etiam in libro Viſitationum anni 1617. expreſſum legitur, quòd Rectores omnes *SUNT CAPITA, ET PRÆFECTI SUARUM ECCLESIARUM, ET RESPECTIVE SUI CLERI*; atque in libro Viſitationum anni 1629. duo potiſſimum ad præſentem controverſiam pertinentia, jam tum in Partium contradictorio conſtituta, conſpiciuntur, quòd nimirum neque Eccleſia S. Mariæ Majoris, in qua Rector eſt Archipresbyter, nec reliquæ Parochiales inferiores pulſare poſſent Campanas occaſione canendi Miſſas, niſi priùs pulſatæ fuiſſent Campanæ Eccleſiæ S. Georgii, quodque quilibet Advena domicilium contrahens in Oppido Campobaſſi, eligere poſſet pro ſua familia quamcumque ex Parochiis ſibi magis bene viſam.

6 Prædicta autem Eccleſia Parochialis S. Georgii injungit Parocho, illiuſque Canonicis ſubalternis certum Miſſarum numerum pro Populo celebrandarum, ſeptemque alias ſub ſua Juriſdictione habet Eccleſias Granciales, ſeu ſubalternas, & illius Rectores peculiarem Baptizatorum librum retinuerunt, ac per ſe ipſos, vel alios ſubſtitutos baptizarunt proprios Parochianos; Sacramenta per ſemetipſos etiam famulis, & famulabus exteris propriorum Parochianorum miniſtrarunt, ac niſi cum *EXPRESSA IPSORUM LICENTIA*, numquam potuit Archipresbyter aliquem Parochianum ejuſdem Parochialis baptizare.

7 Rector Eccleſiæ Sancti Bartholomæi ultra alias ſex Granciales Eccleſias ſurpreſtas, habet & ipſe cum ſuis Canonicis participantibus onus Miſſarum pro Populo, retinetque Grancialem ſubalternam. Ipſe per ſe exigit diſtinctas decimas prædiales, quas Eccleſia illa habet etiam ſuper Territoriis aliarum Eccleſiarum; atque ipſe, ejuſque Oeconomi Sacramenta miniſtrarunt propriis Parochianis, eorundemque Parochianorum famulabus, & famulis advenis, idemque ſolitum Baptizatorum librum retinuit.

8 Ut etiam Eccleſia Parochialis SS. Angeli, & Mercurii retinuit librum Baptizatorum, exegit decimas prædiales, Sacramenta miniſtravit tum propriis Parochianis, tum etiam eorum famulabus, & famulis, habuitque ſemper onus Miſſarum pro populo, quod habere ſolent Eccleſiæ Parochiales.

9 Veruntamen Clavis Fontis Baptiſmalis, erecti intra Eccleſiam Collegiatam S. Leonardi ad commune omnium Incolarum, omniumque Parochorum commodum, retenta ſemper fuit à Sacriſta ejuſdem Eccleſiæ Collegiatæ; itidemque ſumptibus Maſſæ communis ejuſdem Eccleſiæ Collegiatæ parata fuerunt Sacramentalia pro toto Populo, & in functionibus tam particularibus, quàm communibus ſervatum ſemper pacificè fuit cum omnimoda æqualitate inter Archipresbyterum, cæteroſque Parochos id, quòd enarrant Teſtes, id quod conſtat ex Juribus Archivii, id, quod addit Reverendiſſimus Epiſcopus in ſuis relationibus; atque id demum, quod expreſſum eſt in prædictis ultimis Statutis anni 1715. quæ ſan. mem. Benedictus XIII. non ſolùm per id tempus auctoritate Metropolitica, ſed etiam poſtmodum Apoſtolica poteſtate confirmavit.

10 Nuper verò R. D. Ferdinandus Maſcillo Adverſarius, hodiernus Parochus S. Mariæ Majoris, homo novis rebus ſtudens, qui ſuo Archipresbyteratu vanè tumens, ſeſe magnificè inſcribit *ARCHIPRESBYTERUM CAMPOBASSANEN.* aliumque quaſi Epiſcopalem titulum *PAROCHI PAROCHORUM DEI GRATIA*, uſurpare tentavit, atque præſumpſit, multa contra omnem juris rationem propoſuit coram hac Sac. Congregatione ad ſubſtinendos abuſus jam introductos, introducendoſque novos longè deteriores in grave damnum, & præjudicium reliquorum Parochorum, totius Collegii, ac Parochianorum; quocirca, audito de more Reverendiſſ. Epiſcopo vices Eminentiſſ. & Reverend. D. Card. Vicarii cum magno Curiæ plauſu, ſummaque omnium ordinum gratia, & benevolentia, à pluribus jam retro annis ſubſtinente, ut perſpici poteſt ex illius Relationibus; concordata tandem fuerunt, inſtante, & petente ipſomet Domino Adverſario, dubia præinſerta, quæ decidenda omninò eſſe favore DD. Rectorum Principalium certò confidimus, prout etiam Eminentiſſ. PP. obſequentiſſimè ſupplicamus.

11 Diſtinctè autem, & ordinatè procedentes, ordientesque ab examine primi dubii, quo quæritur, *An conſtet de Parochialitate Eccleſiarum Rectoralium*, reſpondendum credimus *affirmativè*; propterea quòd eædem Eccleſiæ habent omnia neceſſaria Parochialitatis requiſita, habent Jura, onera, ac præeminentias Parochiales, atque etiam ab immemorabili nomen Parochialium retinent; quibus ſanè concurrentibus, de noſtrarum Eccleſiarum Parochialitate dubitari nullo modo poteſt, ex plenè traditis per *Rot. cor. Bich. dec. 228. num. 19. & ſeq. cor. Caprar. deciſ. 557. num. 5. & in Nullius, ſeu Vigilien. Parochialitatis ſuper bono jure, 1. Julii 1715. §. Concurrunt, coram Reverendiſſ. Criſpo.*

12 Et profectò primum ſubſtantiale Parochiæ conſtitutivum eſt locus certis limitibus circumſcriptus, in quo Populus degat, *Can. Eccleſiarum 13. quæſt. 5. Can. Plures 16. ead. quæſtion. 1. Sac. Concil. Trid. ſeſſ. 24. de reform. cap. 13. in fin.* Et quamvis in Oppido Campobaſſi nulla adſit materialis diſtinctio Domorum, ac limitum inter Rectoralea, & Archipresbyteralem, adeſt tamen inter eas formalis diſtinctio familiarum: quælibet enim Rectoria, & Eccleſia ſuas agnoſcit familias, licèt in Oppido ſparſim habitantes, prout refert Reverendiſſ. Epiſcopus; quæ quidem formalis diſtinctio per ſolas familias æquivalet omnino materiali diſtinctioni, quam habent aliæ Parochiæ per Domos, quemadmodum, aliis omiſſis, benè obſervant *Barboſ. de offic. & poteſt. Paroch. par. 1. cap. 1. n. 13. & ſeq. & ſequitur in annot. ad Conc. Trid. ſeſſ. 24. de Reform. c. 13. n. 7. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. reg. 87. n. 96. cl. mem. Card. De Luc. in Miſcell. Eccleſ. diſc. 1. n. 31.* ibi — *Aliæ Parochiæ inter ſe diſtinctos fines, diſtinctumque Populum habent, adeò ut quilibet Paſtor ſuas agnoſcat oves, neque unum ovile cum*

altero

altero confundatur. Aliæ verò ſine finium diſtinctione propriæ & diſtinctas agnoſcunt oves PER SOLAM DISTINCTIONEM FAMILIARUM. *Panimoll. dec. 5. annot. 1. n. 37. Rot. in Caſſan. Jurium Parochialium, ſeu Præeminentiarum, 6. Junii 1707. §. Enimverò, cor. bon. mem. Caſſarello.*

13 Alterum eſſentiale Parochialitatis requiſitum conſiſtit in eo, quòd cura Animarum exerceatur à Rectore Eccl. non alieno, ſed proprio nomine, prout revera ſervatur in noſtris Eccleſiis Rectoralibus; nam Rectores jam inde ab anno 1617. vocati fuerunt in actu viſitationis *Capita, & Præfecti ſuarum Eccleſiarum, & Cleri reſpectivè*; & unuſquiſque Rector ſemper exercuit animarum curam nomine proprio independenter ab aliis, & ab ipſomet Archipresbytero, quam circumſtantiam pro adſtruenda Parochialitate expendunt *Pax. Jordan. Incubrat. Canonic. tom. 2. lib. 10. tit. 8. num. 5. & ſeq. Panimoll. dec. 5. annot. 1. num. 2. Rot. coram Bich. dec. 208. num. 59. & ſeq. in Aretina Jurium Parochialium, 27. Februarii 1704. §. Etenim, coram bon. mem. Anſaldo; & in Nullius, ſeu Urgellen. Parochialitatis ſuper bono Jure, 1. Julii 1715. §. Concurrunt, cor. Reverendiſſ. Criſpo.*

14 Tertium ſubſtantiale Parochialitatis conſtitutivum eſt poteſtas Fori Pœnitentialis cum correſpectiva neceſſitate recipiendi, & adminiſtrandi Sacramenta, quod æquè clarè concurrere probatur in noſtris Eccleſiis Rectoralibus, quippe quia Familiæ unius ex dictis Eccleſiis nunquam recipere potuerunt Sacramenta ab alio Rectore, aut ab ipſo Archipresbytero, niſi cum expreſſa proprii Rectoris licentia; Præcepto Paſchali nonniſi per manus proprii Rectoris ſatisfecerunt, atque ab ipſo proprio Rectore unuſquiſque ſolitam Communionis pagellam recepit, quin etiam unuſquiſque Sanctiſſimum Viaticum, Extremam Unctionem, ac ſepulturam à propria Rectorali Eccleſia ſemper recepit, & ad hunc effectum clavis Ciborii Sanctiſſimi Sacramenti, & Chriſmatis, quæ hodie aſſervatur in Eccleſia Collegiata, antiquis temporibus retinebatur per turnum ab Archipresbytero, cæteriſque Rectoribus. Quæ planè omnia ſuperlativè probant prædictam Fori Pænitentialis poteſtatem cum ſuis requiſitis, juxta firmata per *Gratian. diſcept. 865. n. 11. & 14. Rot. deciſ. 52. per tot. part. 2. Diverſ. coram Caprar. deciſ. 577. n. 1. & in Bononien. Jurium Parochialium, 2. Julii 1717. §. Pariformiter, cor. bon. mem. Herrera.*

15 Quartum denique requiſitum in eo ſitum eſt, quòd Sacerdos ſingulariter, & non cum aliis curam adminiſtret; id quod mirabiliter probatum remanet ex recenſita facti circumſtantia, quòd nullus unquam Rector, aut Archipresbyter potuit ſeſe immiſcere adminiſtrationi Sacramentorum pro Familiis reliquarum Rectoralium Eccleſiarum, niſi prævia expreſſa proprii Rectoris licentia. Quamobrem, concurrentibus hiſce requiſitis, nefas eſt dubitare de vera, propriaque Rectoralium Eccleſiarum Parochialitate, ut unanimiter tradunt *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 6. n. 36. Rot. in rec. deciſ. 380. n. 11. par. 5. cor. Bich. dec. 248. n. 59. & ſeqq. in Bonon. Jurium Parochialium, 2. Julii 1717. §. Cujus præſumptionis, in fin. cor. bon. mem. Herrera; & in Policaſtren. Jurium Parochialium, 30. Jan. 1729. §. Sed etiam; cor. R. P. D. Cincio.*

16 Nec tamen ſilentio taciti præterire poſſumus, quòd præter requiſita huc uſque deducta habet unaquæque ex Eccleſiis Rectoralibus onus particulare Miſſarum pro ſuo populo celebrandarum; unaquæque antiquitùs retinebat Sacramentum Euchariſtiæ, quod poſtmodum in Eccleſia Capitulari S. Leonardi ad commune omnium commodum aſſervari cœptum fuit; unaquæque ſuos tumulat Parochianos ſine electione ſepulturæ decedentes, & particulare recipit emolumentum ratione ſtolæ; unaquæque ſuas recipit peculiares oblationes, deciſmaſque exigit perſonales, atque prædiales; & unaquæque demum celebrat Matrimonia, publicatque denunciationes propriorum Parochianorum, necnon iiſdem diſtribuit ſolitas Syngraphas occaſione Communionis Paſchalis.

17 Enim verò omnes iſtæ circumſtantiæ non innuunt, ſed apertè oſtendant, ac magis, magiſque evincunt veram Eccleſiarum Rectoralium Parochialitatem, prout de onere celebrandi Miſſas pro populo diſponit *S. Trid. Conc. ſeſſ. 23. c. 1. de Reform. in princip.* & notat *Rota, coram Coccin. dec. 2089. n. 3. ad 9. in Bonon. Parochialis, 6. Maji 1715. § Obſervantia, cor. cl. mem. Card. Scotto; & in Sutrina Præcedentiæ, 8. Maii 1716. §. Parique, cor. Eminentiſſ. Althan*; de retentione, & adminiſtratione SS. Euchariſtiæ *Text. eſt in Clement. 1. de Privil. Panim. dec. 5. annot. 5. n. 16. & 17. Rota, cor. Peuting. dec. 57. n. 3. in rec. dec. 380. n. 13. par. 5. & in dicta Nullius, ſeu Urgell. Parochialitatis ſuper bono iure, 1. Julii 1715. §. Interdicta, cor. Reverendiſſ. Criſpo*, de tumulatione decedentium abſque electione ſepulturæ *Barb. de offic. & poteſt. Paroch. c. 1. n. 19. & 30. Panimoll. d. dec. 5. annot. 1. n. 12. in fin. Rot. in rec. dec. 77. n. 2. par. 8. & dec. 225. n. 1. par. 19. & in Bonon. Jurium Parochialium 2. Julii 1717. §. Cujus, verſ. & de tumulatione, cor. bon. mem. Herrera.*

De receptione oblationum, ac decimarum *clar. mem. Card. De Luc. de Paroch. diſc. 31. n. 8. & de Benef. diſc. 49. n. 5. & 6. Rot. cor. ſan. mem. Greg. XV. dec. 504. n. 2. & 3. & cor. Coccin. dec. 454. n. 4. in Recent. dec. 330. nu. 6. par. 11. in Sutrina Præcedentiæ, 19. Febr. 1714. §. Similiter, & Decimæ, cor. Reverendiſſ. Criſpo; & in Nullius, ſeu Urgell. Parochialitatis ſuper Bono Jure, 1. Julii 1715. §. Inter dicta, cor. eod.* de celebratione Matrimoniorum, ac denunciationibus; *S. Conc. Trid. ſeſſ. 24. de Reform. cap. 1. Rot. in Rec. d. dec. 380. n. 31. & 32. par. 5. tom. 1. dec. 77. n. 1. par. 8. in Aretina Jurium Parochialium, 15. Januarii 1703. §. Verùm, cor. bon. mem. Anſaldo; & in dicta Bonon. Jurium Parochialium, 2. Julii 1717. §. Cujus, verſ. de aſſiſtentia, cor. bon. mem. Herrera.* Et de diſtributione Pagellarum in Communione Paſchali, *Urſaya diſcept. Eccleſ. par. 2. diſcept. 2. n. 128. Panimoll. dec. 5. annot. 5. num. 52. Rot. in Rec. dec. 258. n. 1. par. 5.*

Fortiùs verò hæc urgent animadvertendo, quòd centum, & amplius ab hinc annis non modò hæc omnia pacificè peracta fuerunt; verùm etiam eædem Eccleſiæ Principales tum in antiquis Statutis anni 1629. tum in novis anni 1715. tum etiam in cæteris omnibus actibus ſemper ſuppoſitæ, ac reſpectivè nuncupatæ ſemper fuerunt partim RECTORALES, quod idem eſt ac PAROCHIALES, *ad Tex. in cap. 1. de Capell. Monach. Archid. in Can. licet, de elect. in 6. Rot. in Rec. dec. 816. n. 11. par. 18.* & partim etiam PAROCHIALES. Porrò, concurrente iſta adeò longæva, & à centum, & ultra annis ad diem uſque motæ litis conſtantiſſimè continuata obſervantia, certi, exploratique Juris eſt, quòd Parochialitas ſatis, ſuperque probata dicenda eſt per exhibitionem cujuſcumque tituli, qui de jure Parochialitatem potuiſſet meliùs, certiùſque conſtituere, atque transferre, ut totidem verbis in puncto concludit *Rot. in Uratislavien. ſeu Gedanen. Parochialitatis, 30. Junii 1719. §. Unde dubitari, cor. bon. mem. Foſcaro.* 19

Expediti à primo Dubio progredimur ad examen ſecundi reſpicientis præeminentiam Matricitatis, quam Eccleſiæ S. Mariæ Majoris deberi contendit ejus Archipresbyter Adverſarius ſupra reliquas Eccleſias Parochiales noſtras Principales, quod quidem dubium *negativè* reſolvendum eſſe ſperamus, quia Eccleſia S. Mariæ Majoris dici nequit Matrix genere ullo, aut ſpecie Matricitatis comparativè ad prædictas Rectorales Eccleſias. 20

Et ſanè non eſt Matrix in primo gradu rigoroſæ Matricitatis, eo quòd D. Archipresbyter Adverſarius certò certiùs aſſerere ſibi non audebit Concathedralitatem cum Eccleſia Bojanenſi; gradus enim, tituluſque rigoroſæ Matricitatis de jure competit ſolis Eccleſiis Cathedralibus relativè ad omnes alias Diæceſis Eccleſias, juxta *Text. in Cap. Venerabile, de verb. ſignif.* ibique *Gonzal. cap. Ex tranſmiſſa, de Præſcript. Abb. in cap. ex par. 2. de reſcript. & in cap. dilectus, n. 11. de Capell. Monach. Barboſ. in cap. Ad Audientiam, n. 7. de Decim. Pagnan. in cap. Ad audientiam il primo n. 10. de Eccleſ. Ædific. Rot. in rec. dec. 552. n. 11. par. 5.* cum aliis per *Rot. in Biſinianen. Præeminentiarum, 26. Jan. 1711. §. Deſcendendo, cor. bo. me. Anſaldo.* 21

Prout etiam Matrix non eſt in ſecundo genere, ac ſecundo gradu illius veræ, ac propriæ Matricitatis, cujus vigore una Eccleſia vocatur Mater, & altera Filia, prout notant *Pignatt. conſ. 509. n. 6. tom. 9. Piton. diſcept. Eccleſ. 106. nu. 13. tom. 4.* Ad aſſequendum enim gradum, atque præeminentiam huiuſce Matricitatis, neceſſario probandum exadverſo foret, quòd Eccleſia S. Mariæ Majoris fuiſſet uſque ab initio unica totius Oppidi Parochia, quodque deinde cum illius multiplici diſmem- 22

Digitized by Google

membratione aliæ quatuor, ſeu tres Eccleſiæ Parochiales S. Georgii, S. Bartholomæi, & SS. Angeli, ac Mercurii eractæ fuiſſent ad terminos *Text. in cap. Ad audientiam prim. de Eccleſ. Ædific. cap. Præterea, de Tranſact. Clem. prima de Sent. Excomm. de quibus cl. mem. Card. De Luc. de Praem. diſc. 42. n. 12. & 13. de Decim. diſc. 12. nu. 13. Monacell. Formul. Legal. Tom. 1. Tit. 2. Formul. 3. per tot.* optime *Scarfanton. ad Ceccoper. tom. 2. Animad. ad tit. 10. lib. 4. n. 6. & ſeq.* ibi -- *In caſu, quo aliqua Eccleſia ſit certis limitibus ſeparata, & habeat proprium Rectorem cum titulo collativo, & perpetuo, qui nomine proprio Sacramenta adminiſtret, quæ conſtituunt veram Parochialem independentem, ac verum, & proprium Parochum, &c. vel non conſtet de fundatione, vel dotatione ipſius Eccleſiæ prævia diſmembratione partis Parochiæ, & Bonorum Eccleſiæ, quæ jura Matricitatis prætendit, nunquam poteſt inferri, quod verificetur prima, vel ſecunda ſpecies Matricitatis, &c. ita ut, non probatis requiſitis prædictis concludenter, nulla poſſit prætendi per Rectorem Eccleſiæ Majoris ſubjectio, ſeu aliqua ſubordinatio Eccleſiæ inferioris -- Rot. cor. Priol. dec. 36. n. 13. & ſeq. & cor. Anſald. dec. 65. n. 10. in Coſſanen. Juriam Parochialium, 6. Junii 1707. per tot. cor. bon. mem. Caffarello*.

23 *In Gerund. Anniverſariorum prima Julii 1709. §. Ad hujuſmodi, cor. Reverend. Criſpo* ibi - *Ut etiam aliqua Eccleſia filialis dici poſſit, deberet eſſe erecta, prævia diſmembratione Partis Parochiæ, atque cum participatione illius proventuum, his autem deficientibus, Parochialis Eccleſia Matrix propriè nuncupari non valet, ſed Matrix impropria, & magis remota reſultans ex eo, quòd ſit reſpectivè ad eam major, quæ majoritas nihil ad ſubjectionem infert -- & in Biſinianen. Præeminentiarum, 16. Jan. 1711. §. Quodque, cor. bon. me. Anſaldo.*

24 Tantum autem abeſt, quòd exadverſo probari poſſit, reliquas Parochias cum diſmembratione Parochialis S. Mariæ Majoris conſtitutas fuiſſe, ut immo potiùs ab antecedentibus, concomitantibus, ac ſubſequentibus evidentiſſimis demonſtrationibus contrarium manifeſtè convincatur

25 Et quidem ab antecentibus; quia, ſi revera in Oppido Campobaſſi adfuiſſet in ipſo ſui initio unica Parochia, ſubdiviſa deinde, ut exadverſo contenditur, in alias ſubalternas, nihil profectò proponeretur, cur Epiſcopi permiſiſſent aſſertam illius diſmembrationem ad effectum conſtituendi alias Parochias cum ſola Familiarum diſtinctione. Data quippe Familiarum per totum Oppidum diſperſione, nullum majus commodum Oppidanis attuliſſet eadam figurata diſmembratio, & nova Parochiarum conſtitutio, ut ſenſui patet; proindeque hæc diviſio parochiarum per ſolas Familias ſine materiali diviſione Territorii luculenter oſtendit admitti, ſupponique nullo modo poſſe prætenſam diſmembrationem, quæ eſt principale fundamentum Matricitatis, ne alioquin dicatur, quòd ſine neceſſitate, ac utilitate oſcitanter fuerint conſtitutæ novæ Parochiæ in præjudicium Matricis Eccleſiæ, ex firmatis per *Rot. in recent. dec. 223. num. 15. part. 6. dec. 224. n. 18. par. 10. & deciſ. 578. n. 6. & 7. part. 19. & in Leodien. diſmembrationis, 3. Julii 1713. §. Præter nullitates, cor. Reverendiſſ. Criſpo: & 23. Jan. 1715. §. Minuſque; & ſeq. cor. bon. mem. Lancetta.*

26 A concomitantibus autem; quia Eccleſia Sanctæ Mariæ eſt de Jurepatronatus Laicali, & ad nominationem Baronis confertur: reliquæ verò Eccleſiæ Parochiales Campobaſſi ſunt liberæ collationis; & tamen indubitati Juris eſt, quòd Eccleſiæ filiales retinent ſemper naturam Eccleſiæ Matricis, quinimo ipſa Eccleſia Matrix, quæ paſſa ſuit diſmembrationem, ſemper habet Patronatum Eccleſiæ filialis, juxta Cenſuram *Text. in Cap. Ad audientiam, de Eccleſ. Ædific.* ubi Alexander III. reſcribens Archiepiſcopo Eboracen. eidem expreſſè mandavit, ut in Eccleſia noviter ædificata, ac filiali, Sacerdotem ad præſentationem Rectoris Eccleſiæ majoris inſtitueret; *Garz. de Beneſ. par. 5. cap. 9. num. 57. Barboſ. ad Conc. Trident. ſeſſ. 21 cap. 4. de Reform. n. 13. Monacell. Formul. Legal. Tom. 1. Tit. 2. Formul. 3. num. 12. Rot. coram Anſald. dec. 65. num. 10. & in dicta Biſinianen. Præeminentiarum, 16. Januar. 1711. §. Quodque, cor. Eodem.*

27 Ideoque, ſi Eccleſiæ Rectorales non ſunt ejuſdem naturæ, ejuſdemque qualitatis, cujus eſt Eccleſia S. Mariæ, nunquam dijudicari poſſunt illius filiales. Suppoſita quippe diſmembratione, Patronus Eccleſiæ S. Mariæ certò certiùs ſibi reſervaſſet Juſpatronatus ſuper aliis novis Eccleſiis Rectoralibus, cùm pro hujuſmodi potiſſimùm cauſa in diſmembrationibus ſemper citari debeant Patroni Eccleſiæ, quæ diſmembratur, ex firmatis per *Rot. in Leodien. Diſmembrationis, prima Februarii 1712. §. Defectus, cor. Eminentiſſ. Falconer. & 21. Junii 1714. §. Subſiſtit. cor. bon. mem. Lancetta.*

Rurſus Eccleſia Matrix, quæ paſſa fuit diſmembrationem, retinet ſemper Jus aliquod ſuper Eccleſiis filialibus in ſignum recognitionis, ut habetur *in d. cap. Ad Audientiam, de Eccleſ. Ædific.* ibi -- *Provideat tamen, ut competens in ea honor pro facultate Loci Matrici Eccleſiæ ſervetur* -- & tamen Eccleſia S. Mariæ nullum Jus habet in aliis Eccleſiis, nullumque ab iis exigit honorem quinimò illa ipſa die, qua D. Archipresbyter celebrat in Eccleſia Sanctæ Mariæ Feſtivitatem Tituli, illa, inquam, ipſa die eadem feſtivitas ſolemniori cum pompa celebratur in Eccleſia Sancti Georgii, ex quo quidem evidens redditur, noſtras Eccleſias Rectorales haudquaquam dici poſſe filiales reſpectu Eccleſiæ S. Mariæ Majoris Adverſariæ, ut arguunt *Monacell. d. Form. 3. n. 13. Scarfanton. ad Ceccoper. lib. 4. tit. 10. n. 2.* 28

Et denique ad ſubſequentia deſcendendo, ſi Eccleſia Sanctæ Mariæ verè fuiſſet Matrix ceterarum Parochiarum, utique Parochia S. Angeli, jamdudum ſupſuppreſſa, unita fuiſſet eidem Matrici, non autem alteri Eccleſiæ S. Mercurii, ut in proximis terminis eſt *Text. in Can. Prima actione 16. quæſt. 3.* ibi -- *Eccleſia receptura eſt Parochiam. quam ante tenuit, cum rebus ſuis* -- ut notant *Rot. cor. Bich. dec. 640. n. 11. in rec. dec. 404. n. 19. par. 19. & in Clement. Pertinentiæ, 14. Aprilis 1725. §. Poſito, cor. bon. mem. Cerro*, Potiſſimum vero, quia non agitur de Parochiis per materiales domos diviſis, in quibus ſpectanda foret Eccleſiarum vicinitas, & commodum inde reſultans filiis Parochiæ ſuppreſſæ; ſed res eſt de Parochiis per ſolam familiarum formalitatem diſtinctis, quæ cum æquali commodo uniri potuiſſent Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, prout liquet cogitanti. 29

Ultima ſpecies Matricitatis, quæ ſecum fert ſimplicem majoritatem, ſeu Dignioritatem, quo ad certos determinatos actus & effectus, *Teſte clar. mem. Card. De Luc. de Decim. diſc. 12. num. 13. & Rot. in Biſinian. Præeminentiarum, 16. Januarii 1711. §. Ac propterea, coram bon. mem. Anſaldo; & in Novarien. Præeminentiarum, 26. Junii 1726. per. tot. coram R. P. D. Ratto*, non nimis in pretio eſt apud Dominum Archipresbyterum Adverſarium, qui dubium concordari voluit quoad Matricitatem ſecundæ ſpeciei importantem ſubjectionem filiarum; ſed, etiamſi deberi ſibi contendiſſet iſtiuſmodi majoritatem, & dignitatem, ejus tamen conatus fruſtra impenſi fuiſſent; quia reliquæ Eccleſiæ Principales noſtræ, vel digniores, vel ſaltem æquales probantur cum Eccleſia Sanctæ Mariæ, & quoad iſtam Matricitatis ſpeciem Eccleſia Capitularis, ſeu Collegiata S. Leonardi revera dignior, & Matrix eſſe dignoſcitur. 30

Profectò Eccleſiæ Rectorales S. Georgii, S. Bartholomæi, ac SS. Angeli, & Mercurii probantur Digniores Eccleſia Sanctæ Mariæ; quia iſta, ut jam diximus, eſt de Jurepatronatus Laicorum, illæ verò ſunt liberæ collationis; quæ quidem eſt ſubſtantialiſſima differentia præciſè conſiderata ad effectum arguendi majoritatem, dignioritatemque unius Eccleſiæ ſupra alteram, prout perſpici poteſt ex bene firmatis per *Rot. in dicta Novarien. Præeminentiarum, 26. Junii 1726. §. Multiplices, coram R. P. D. Ratto*, ibi -- *Urgebat enim primò, quòd Eccleſia S. Venantii ſemper fuit, prout adhuc eſt, de libera collatione Ordinarii; illa verò Sanctæ Mariæ, tamquam de Jurepatronatus Laicorum, ſubjicitur nominationibus privatorum; hæc autem ſubjectiva qualitas unius comparativè ad liberam qualitatem alterius, exempla duarum Eccleſiarum; quarum una confertur à Papa, altera verò ab Ordinario, majoritatis ſignum evincit favore Eccleſiæ liberæ collationis.* 31

In cæteris autem actibus tam Eccleſia Sanctæ Mariæ, quàm Reliquæ Rectorales probantur æquales; etenim in actu viſitationis omnes illarum Rectores æqualiter vocati fuerunt *Capita ſuarum Eccleſiarum, & Cleri*, clavis Ciborii Sanctiſſimi Sacramenti, & Chriſ- 19

matis

matis æqualiter per turnum ab omnibus retenta fuit; in electione Procuratoris Capitularis omnes Eccleſiæ æqualiter fuerunt conſideratæ. Jus Stolæ, ac delatio propriæ Crucis in Proceſſionibus Ordinariis æqualiter ivit in orbem inter omnes Eccleſias; clavis Fontis Baptiſmalis retenta ſemper fuit penès Sacriſtam Eccleſiæ Capitularis ad commune omnium æquale commodum; quælibet Eccleſia æqualiter habet ſuas Subalternas Eccleſias Granciales; quælibet Eccleſia ſuas æqualiter habet decimas prædiales; quælibet Eccleſia ſuns Participantes, prout Eccleſia Sanctæ Mariæ; unuſquiſque Rector ſuas æqualiter agnoſcit oves, eiſque Sacramenta miniſtrat, vel miniſtrari permittit; unuſquiſque funus celebrat propriorum Parochianorum cum præcedentia ſuper cadaveribus; & unuſquiſque Rector in ultimo agone Sacramenta recipit à propriis ſubalternis Miniſtris.

33 Et quamvis in Eccleſia Sanctæ Mariæ olim fieret à Capitulo Benedictio Palmarum, illa tamen æqualiter fieri ſolebat etiam in Eccleſia Sancti Mercurii cum diviſione Cleri. Quamvis in Eccleſia Sanctæ Mariæ fiat benedictio Fontis, fit tamen non ab Archipresbytero, ſed à Rectoribus per turnum cum aſſiſtentia Capituli, eſtque omnibus communis; id quod non leve argumentum eſt prærogativæ, ut benè notat *Franceſ. de Eccleſ. Cathedral. cap. 19. nu. 61. & 124. & ſeq.* Ac inſuper in Eccleſia Sancti Georgii redduntur rationes, & aſſervatur Archivium Capituli; quamvis occaſione ejuſdem functionis Sabbati Sancti, de more, primæ omnium pulſentur Campanæ S. Mariæ, attenta functione Capitulari, quæ fit in eadem ipſa Eccleſia à Rectoribus per Turnum; in cæteris tamen totius anni feſtivitatibus priùs pulſantur Campanæ Sancti Georgii vigore decretorum Sac. Viſitationis; quamvis Proceſſiones Rogationum exeant ab Eccleſia Sanctæ Mariæ, illa tamen Pentecoſtes exit ab Eccleſia Sancti Mercurii; & quamvis denique in omnibus extraordinariis Proceſſionibus præcedat Crux Sanctæ Mariæ, omnes tamen Rectorales habent & ipſæ in iiſdem Proceſſionibus ſuas cruces diſcoopertas, quod ſufficit ad indicandam, præſervandamque æqualem omnium Eccleſiarum Juriſdictionem, juxta perpenſa per *clar. mem. Card. De Luca de Præmin. diſc. nr. 3. num. 12. & in Miſcell. diſc. 37. num. 13. Piton. diſcept. Eccleſ. 9. num. 77. Rota in Neritonen. Præcedentiæ ſuper bono Jure, 3. Julii 1713. §. Jam verò; & 19. Febr. 1714. §. Fin. cor. cl. mem. Card. Scotto.*

34 Quin etiam aliud duplex majoritatis, ac dignioritatis Eccleſiarum Rectoralium validiſſimum argumentum conſurgit ex duplici illa facti circumſtantia, quòd nempe Rectores per Turnum celebrent, & benedicant fontem in Eccleſia Sanctæ Mariæ, præſente, ac patiente ipſomet Archipreſbytero, quodque occaſione Rogationum exeat Proceſſio ab Eccleſia Sanctæ Mariæ ſub ſola Cruce Rectoralium penitùs denudata, & *ſub directione Rectorum cum Stola incedentium*; actus enim exercitus in aliena Eccleſia indicat majoritatem agentis, *Monacell. formul. legal. part. 1. tit. 2. formul. 3. num. 13. Rot. coram Coccin. deciſ. 2089. num. 10. & ſeq. cum aliis in Forolivien. Jurium Parochialium, 7. Decemb. 1716. §. Ut autem, cor. bon. mem. Lancetta.* Delatio Stolæ in aliena Eccleſia præfefert ſuper ea Juriſdictionis ſignum, & argumentum præeminentiæ in deferente, ex traditis per *Rot. in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis ſuper Delatione Stolæ, 22. Junii 1714. §. Merito, coram bon. mem. Anſaldo; in Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono Jure, 2. Julii 1725. §. Delatio verò, coram R. P. D. Ratto, & in Biſinianen. Præeminentiarum, 27. Januarii 1727. §. Fin. coram R. P. Dom. Calcagnino*; & id ipſum demonſtrat inceſſus ſub unica Cruce, ut admonent *Decian. reſponſ. 77. num. 7. lib. 2. Ventril. de juriſdiction. Archiepiſc. cap. 17. num. 8. Pignatell. conſul. 73. num. 116. tom. 8. Rot. in Trojana Delationis Crucis ſuper bono jure, 10. Decemb. 1708. §. Neque bonum, coram Reverediſs. Aldovr. & in Tranen. Præeminentiarum ſuper Reſervatis, 3. Junii 1715. §. Ratio, cor. cl. mem. Card. Scotto.*

35 Sed, ſi veritatem amamus, Eccl. Capitularis S. Leonardi in hac linea Matrix omnium Parochialium dicenda eſt; hæc namque Jus habet certas peragendi functiones tam in Eccleſia S. Mariæ, quàm in aliis Eccleſiis Parochialibus. Hæc miniſtrat Sacramenta univerſo Populo: Ab hac regulariter exeunt omnes Proceſſiones, exceptis illis Rogationum, & Pentecoſtes: Ab hac aſſignatur hora Archipresbytero, cæteriſque Rectoribus, qui quotidie ad eam accedunt, infantes ad ipſam deferendo, ut baptizentur, Sacrumque Viaticum ab ea recipiendo: Ab hac regulariter inchoatæ fuerunt Epiſcoporum Viſitationes; Ad hujus valvas affixa regulariter fuerunt edicta Epiſcopalia; & in hac denique factæ fuerunt Proceſſiones extraordinariæ unà cum cæteris publicis univerſalis lætitiæ feſtivitatibus. Hæc autem omnia ſunt requiſita, quæ pleniſſimè probant majoritatem, dignioritatem, ſeu impropriam Eccleſiarum Matricitatem ex promiſcuè traditis per *Rot. in Biſinianen. Præeminentiarum, 10. Februarii 1710; coram bon. mem. Anſaldo; in Trenta. Præeminentiarum ſuper reſervatis, 3. Junii 1715. §. Matricitas, & ſeq. coram cl. mem. Card. Scotto, & in Novarien. Præeminentiarum, 26. Junii 1726. per tot. coram R. D. Ratto.*

Gradum facimus ad examen III. & IV. Dubii ſuper erectione Fontium Baptiſmalium in ſingulis Eccleſiis Parochialibus, pro quorum affirmativa reſolutione illud eſt appoſitè præmittendum, quòd, reſtituta Eccleſiæ Catholicæ tranquillitate per admirabilem Conſtantini Magni converſionem, introductoque laudabili ritu baptizandi non amplius in Fluminibus, & in Fontibus communibus, ſed ſolummodò in Fontibus ad id ſpecialiter extructis, cum poſitivo præcepto non aliter baptizandi, prout obſervant *Durant. de Rit. Eccleſ. lib. 1. cap. 19. num. 8. & ſeqq. Franc. de Eccleſ. Cathed. cap. 19. n. 1. & ſeqq. & num. 8.* quamvis iidem Fontes erecti ab initio fuiſſent in Eccleſiis dumtaxat Cathedralibus, quæ propter jus privativum Baptizandi vocabantur per antonomaſiam *Eccleſiæ Baptiſmales*, teſte *Daniel. de Nobilib. diſput. 44. numer. 2.* nihilominus ex peculiari ſucceſivo decreto Concilii Meldenſis, cap. 7. ſuus cuique Parochiæ fons poſtmodum aſſignatus, conceſſuſque fuit, ut apertè colligitur ex *text. in Can. Pridem 18. quæſt. 2. & in puncto refert. Franceſ. loc. proximè citat. n. 23. & duobus ſeqq.* 36

Atque hæc adeò vera ſunt, ut, inſpecta ea Juris Canonici Cenſura, cum qua hodie pacificè vivit Eccleſia Catholica, non ſolùm Eccleſiæ Cathedrales, ſed etiam aliæ omnes Parochiales, immo etiam non Parochiales facultatem habeant retinendi particulares Fontes Baptiſmales, prout de Eccleſiis Parochialibus inferioribus reſolviſſe Sac. Congregationem Rituum in *Ortolen. 16. Decembris 1605.* teſtatur *Barbor. de Offic. Paroch. cap. 18. num. 7. & Sac. Congregationem Concilii* pluries ita reſpondiſſe refert *Nicol. in fl. ſc. verb. Baptiſmus, ſub n. 9. verſic. Sacra; Fagnan. in cap. Cùm contingat, num. 59. de decim. Eminentiſſimus Petr. ad Conſt. apoſt. tom. 4. num. 20. fol. mihi 286.* & de aliis Eccleſiis non Parochialibus firmat *Rot. cor. S. M. Gregor. XV. deciſ. 108. & deciſ. 387.* quam laudat *clar. mem. Card. De Luc. de Paroch. diſc. 24. num. 12. & teſtatur etiam Eminentiſſimus Petr. ubi ſupra num. 19.* 37

His igitur probè conſtituta facultate, quam ſuaptè natura habent Eccleſiæ Rectorales Principales noſtræ, erigendi, retinendique proprios particulares Fontes Baptiſmales, irrito planè conatu eadem Fontium erectio à noſtris Rectoribus recentiſſimè petita impugnari exadverſo videtur eo ſub obtentu, quòd anteactis temporibus nunquam petita, & numquam facta fuerit. Cùm enim agatur de actu facultativo, hoc eſt, de erectione, quæ fieri, ac prætermitti etiam poterat, ſolus non uſus etiam per longiſſimum temporis ſpatium tribuere nequit Archipreſbytero Adverſario jus ullum impediendi erectionem, niſi jamdiu id fuiſſe Judicialiter impugnatum, & poſt Rectorum acquieſcentiam elapſum probaretur tempus aptum ad præſcribendum, ut ſæpiſſimè firmavit Rot. & præſertim in *Bituntina ſtatutorum, 11. Martii 1720. §. Nec quidem, cor. R. P. D. Corio; in Spoletana Paramentorum ſuper exequt. Brevis, 22. Junii 1722. §. Longe, cor. bon. mem. Criſpolto; in Hildeſimen. Comitiorum, 13. Maii 1726. §. Neque, & §. Minuſque, cor. bon. mem. Criſpolto, & in Bononien. Statutorum, 30. Junii 1727. §. Evidentius cor. R. P. D. Ratto.* 38

Fruſtraque pariter eadem novorum Fontium Baptiſmalium erectio impugnatur ob aliam rationem, quòd nempè Fons communis ad hæc uſque tempora retentas 39

Digitized by Google

partitas baptiſmatum, quodque idem actus, tamquam uſurpativus, & irrationabilis, nullo numero eſſet habendus ea diſpoſitione *Text. in Can. Eccleſias* 13. *quæſt.* 1. *l. Improba*, *C. de acquir. poſſeſs. Franceſ. de Eccleſ. Cathed. cap.* 19. *n.* 118. ibi — *Cum unus Sacerdos alterius Parochiæ terminos, Plebem, & Jus non debeat uſurpare* - *Eminentiſſimus Petra ad Conſt. Apoſtol. tom.* 4. *fol. mihi* 285. *n.* 14.

50 Multòque minus officit, quòd itidem Dominus Archipresbyter ſæpè ſæpiùs dederit Fides Baptiſmatum; ut enim præſervata dicatur facultas jure ſuo competens unicuique Parocho illas tradendi, ſatis eſt oſtendere, quòd ipſi etiam Parochi aliquando illas dederint, eaſdemque Curia Epiſcopalis admiſerit. In actibus namque facultativis, & juriſdictionalibus unicus etiam actus præſervat facultatem, & juriſdictionem, ut notant DD. *in c. Dilectus, de Capell. Monach. Menoch. de retin. remed.* 3. *num.* 158. *Card. Albit. diſcept.* 1. *n.* 93. *poſt cl. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. Rot. coram Seraphin. dec.* 5043. *n.* 4. *coram S. M. Gregorii XV. deciſ.* 557. *n.* 9. & *in rec. deciſ.* 24. *n.* 35. *par.* 10. Et ſicut annotationes Baptiſmatum factæ ab Archipreshytero, fuerunt uſurpativæ, ita etiam uſurpativi cenſendi ſunt actus prædictarum atteſtationum, ac per conſequens nullo modo attendendi ex vulgatis.

51 Ex his ſupervacaneum remanet examen VI. dubii; nam ſi PP. Eminentiſſimi in deciſione tertii dubii permittunt, prout certo ſperamus, erectionem fontis in unaquaque Eccleſia Parochiali, utique in hoc caſu unuſquiſque Parochus cum ſuo reſpectivè Clero operam dabit benedictioni proprii Fontis, & ſic etiam Dominus Archipresbyter illum benedicet in ſua Eccleſia.

52 Quod ſi tamen per figuratam hypotheſim res in eodem ſtatu permaneret, non aliter idem ſextum Dubium reſolvendum eſſet, quàm *negativè quoad primam partem, & affirmativè quoad ſecundam*; quippe in ipſis antiquis Statutis Collegii ſubſcriptis, & approbatis anno 1629. veluti pro regula conſtitutum legitur — *Che la funzione del Cerea, Fonte Batteſimale, e Meſſa cantata ſi debbia fare alternativamente, come per il paſſato tra le tre Parocchie, cioè S. Giorgio, S. Bartolomeo, e S. Angelo* -. In noviſſimis autem Statutis anni 1715. Apoſtolica etiam auctoritate confirmatis enumerantur Officia, ac prærogativæ Archipresbyteri; nec tamen ulla penitus fit mentio facultatis benedicendi Fontem, quam ipſe hodie præter omnem expectationem ſibi arrogare contendit. Quinimmo paulò poſt deſcribuntur officia, atque prærogativæ cæterarum Rectoralium & inter iſtas in primis recenſetur facultas benedicendi fontem per Turnum, & quidem cum ea inſigni circumſtantia, quòd in abſentia Rectorum ne ſubingredi quidem valeat Archipresbyter, ſed ſuccedere ex ordine debeant Decani uniuſcujuſque Rectoralis, ibi — *In mancanza de' quali debba farſi riſpettivamente dalli Decani delle dette Chieſe nell' Arcipretale*.

53 Et revera ſoli Rectores per Turnum ſemper benedictionem fecerunt, nec unquam illam fecit Archipresbyter, prout omnia mirifice comprobat prima relatio Reverendiſſimi Epiſcopi, ibi — *Baptiſmatis communi uſus omnium Curatorum aſſervatur in prædicta Archipresbyterali Eccleſia Sanctæ Mariæ Majoris, ubi benedicitur aqua Baptiſmalis modò per unum, & modò per alium ex Rectoribus*, *EXCLUSO ARCHIPRESBYTERO*.

54 Nihil autem tam certum eſt, quàm quòd in hac præeminentiarum materia inſpici, ſpectarique unicè debent tum peculiaria cujuſque Eccleſiæ Statuta, *Abb. in c. Quod Clericis, n.* 23. *de For. compet. Rot. coram ſan. mem. Innoc. X. deciſ.* 265. *n.* 4 *in Hildeſimen. Comitiorum*, 13. *Maji* 1726. *§. Fin. coram R. P. D. Gamacheſ. in Bononien. Statutorum*, 28. *Aprilis* 1727. *§. Clariſſima, coram R. P. D. Ratto, & in Vicen. Juris admittedi Presbyteros*, 14. *Junii* 1728. *§. Qua de re, coram bon. mem. Cornelio*; tum etiam ſpeciales locorum antiquiſſimæ conſuetudines ex animadverſis per *Rot. in Neritonen. Præcedentiæ ſuper bono Jure*, 3. *Julii* 1713. *§. Et exordientes, coram clar. mem. Card. Scotto; in Cracovien. Præcedentiæ*, 15. *Februarii* 1715. *§. Præterea, coram eodem; & in Biſinianen. Præeminentiarum*, 27. *Januarii* 1727. *§. Cum itaque, coram R. P. D. Calcagnino*.

55 Ea oppoſito ad dubium VII. *negativè quoad primam partem, & affirmativè quoad ſecundam* reſpondendum omnino eſſe videtur; etenim inſtantiæ, quam hodie promovet D. Archypresbyter Adverſarius, miniſtrandi pro ſui libito baptiſmum filianis Eccleſiarum Rector alium, directè reſiſtit Juris diſpoſitio, ac reſiſtit etiam inveterata conſuetudo.

Reſiſtit diſpoſitio Juris; nam Sac. Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 24. *c.* 13. *de reformat.* expreſsè præcipit, ut à ſolo proprio Parocho Sacramenta miniſtrentur, ibi — *Unicuique ſuum proprium peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & à QUO SOLO licitè Sacramenta ſuſcipiant*, utque unus Parochus alterius Parochianis Sacramenta miniſtrare non præſumeret, apertè vetuit etiam *Dioniſius Papa in Epiſtol.* 2. *ad Severum, relat. in Can. Eccleſias* 13. *quæſt. prima*, ibi — *Nullus alterius Parochiæ terras, terminos, aut jus invadat, ſed unuſquiſque ſuis terminis ſit contentus* — idemque firmant *Anaclet. in Jus Canonic. lib.* 3. *tit.* 29. *n.* 3. *in fin. Pignattell. conſult. Canon.* 89. *num.* 16. & 17. *tom.* 7. *Ricciardel. in liceo Eccleſ. cap.* 13. *§.* 2. *num.* 88. *in fin.* ubi refert reſolutionem *Sac. Congregationis Rituum in Novarien.* 12. *Junii* 1627. *Panimoll. dec.* 161. *ex num.* 2. *ad* 13. *Rot. in rec. deciſ.* 348. *n. primo*, *par.* 11. & *deciſ.* 90. *n.* 12. *par.* 16. 56

Reſiſtit etiam vetuſtiſſima conſuetudo; nam Dominus Archipresbyter Adverſarius nunquam probare poterit, quòd vel ipſe, vel ejus Anteceſſores aliquem Infantem Rectoralium jure proprio baptizaverint: immò vero conſtantiſſimum in facto eſt, quòd, ſi quando baptizarunt Infantes Rectoralium, id non aliter fecerunt, nec aliter facere poſſe agnoverunt, quàm cum licentia proprii Rectoris; quæ quidem licentia Juriſdictionem DD. Rectorum Principalium magis, magiſque confirmat, ut benè advertit poſt alios *Rot. in rec. deciſ.* 124. *num.* 5. *par.* 12. ibi — *Per tales namque actus de licentia Parochi geſtos nedum non fuit aliquo in parte læſum Jus Parochi, ſed eò magis illius Juriſdictio confirmata remanſit*. 57

Ac propterea iſtiuſmodi laudabilis conſuetudo Juris diſpoſitioni maximè conſentanea etiam in poſterum ſanctè, religioſèque ſervada eſt, juxta *Text. in c. cum ab Eccleſiarum, de Offic. Ordin. Rot. coram Emerix Jun. dec.* 1167. *num.* 5. præſertim verò, quia, cùm in caſu noſtro nullo pacto conſtet de vera, & propria Matricitate Eccleſiæ Archipresbyteralis Adverſariæ, nulla penitus extenſio admittenda eſt ab actibus per conſuetudinem introductis ad alios actus, in quibus contrariæ viget quaſi poſſeſſionis obſervantia, ut relatis concordantibus, optimè in noſtris terminis firmat *Rot. in Biſinianen. Præeminentiarum*, 2. *Julii* 1725. *§. Nullus, coram R. P. D. Calcagnino*.

Dubium VIII. ad cujus examen gradatim procedimus, non videtur ſatis clarè conceptum; nam credimus eſſe ab Eminentiſſimis PP. declarandum, quòd omnes Advenæ habere debeant facultatem eligendi Parochiam ſibi magis beneviſam; quodque Advenæ Uxorem ducentes de Familia alicujus Rectoralis, non ſolùm poſſint, ſed etiam congruenter debeant eligere pro ſe; ac filiis naſcituris Parochiam ipſam Uxoris. 59

Exploratiſſimum quippe in Jure eſt, quòd unuſquiſque poteſt ſemper, & quandocumque pro ſuo arbitratu mutare domicilium, atque Parochiam, quoties agitur de Parochiis per domos materiales diviſis, ad tradita per *gloſſ. & Doctores in cap. ſignificavit, de Paroch. & alien. Parochian.* ideoque multò magis certum eſt, quòd illam poſſit ab initio eligere, tametſi agatur de Parochiis per ſolas familias diſtinctis, ut ita in receptione Sacramentorum cenſeatur omnimoda præſervata libertas, prout benè in proximis terminis notat *Text. in cap. primo de Parochiis*, ibi — *Quod ſi fortè unus fuerit Locus, ad eum pertineat, quem Plebs elegerit* — benè *Ancharan. in d. cap. primo, n.* 6. ibi — *Nota, quòd Plebi datur Jus eligendi alterum ex duobus Epiſcopis, &c. & honeſtum etiam eſt, &c. Ipſorum enim intereſt habere bonum, ſub quo non patiantur famem, & ſitim* — *Sanchez de Matrimon. lib.* 3. *diſput.* 23. *num.* 17. cum aliis apud *Pignattell. conſult. canon.* 145. *per tot. tom. primo*, & hoc ipſum deciſum, determinatumque jam fuit in oppido Campobaſſi per ſolemne Decretum Sac. Viſitationis, anno 1629. quod quidem Sac. Viſitationis Decretum, utpote Juris diſpoſitioni conforme; præſupponendum hodie eſt tamquam lex expreſſa ex animadverſis per *Rot. coram Anſaldo, deciſ.* 60

14. n. primo; in recen. deciſ. 284. n. 4. par. 14. & in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis, 10. Junii 1712. §. Eoque potiſſimum, cor. bon. mem. Lancetta; & in Bononien. Jurium Parochialium, 19. Junii 1710. §. Ex quibus, cor. bon. mem. Herrera.

61 Verumtamen in caſu, quo exteri conjunguntur in Matrimonium cum Mulieribus Oppidanis, ſicuti per affinitatem, quam contrahunt cum Uxoribus, fiunt cum ipſis una caro, & quodam modo accedunt ad earum familias, ita rationi conſentaneum videretur ſtatuere, ut etiam reſpectu Sacramentorum ſubjecti remaneant illi ipſi Parochiæ, cui ſubjacet Uxor, & à qua propter Uxorem in ipſo primo actu contrahendi Matrimonium, Sacramenta recipere neceſſariò coguntur, cum id in nullius Eccleſiæ detrimentum redundet, æqualiterque ad favorem cujuſque Eccleſiæ locum habere debeat.

62 Dubium IX. potiori Jure reſolvendum videtur *affirmativè*, nimirum pro omnimoda ſubjectione ſamulorum, ſamularumque exterarum eidem Parochiæ, cui ſubjacent Domini, vel Dominæ. Ille enim eſt Parochus ſamulorum, qui eſt Parochus Domini, cui ipſi inſerviunt, ut firmant *Pagnan. in c. ſignificavit, n. 31. de Parochiis; Barboſ. de Paroch. part. 2. c. 21. n. 40. §. Quinto; Gratian. diſcept. 75. n. 19. Panimoll. dec. 120. n. 33. & dec. 166. n. 22.* idque eò fortiùs dicendum eſt in noſtra hypotheſi; in qua Parochiæ diſtinctæ non ſunt per domos materiales, ſed per Familias formales, in quibus terminis, cùm omnes ii, qui veniunt ſub nomine ſamiliæ, ſubjacere debeant Parochiæ, cui ſamilia addicta eſt, procul dubio Parochiis Dominorum ſubjacere debent ſamuli, & ſamulæ exteræ actuali ſervitio addictæ, quæ de jure in hoc propoſito ſub nomine ſamiliæ Dominorum continentur; *Geminian. in c. ultimo, de verb. ſignif. in 6. Menoch. de arbitr. caſ. 552. n. 9. & ſeq. Gratian. diſcept. 34. n. 20. clar. mem. Card. de Luc. de regal. diſc. 61. n. 50.*

63 Præſertim verò quia, adſtipulatur immemorabilis conſuetudo ad hæc uſque tempora ſemper conſtantiſſime obſervata, ex qua conſtat, quòd ejuſcemodi ſamulis, & ſamulabus exteris tanquam ſamiliaribus Dominorum miniſtrarunt Sacramenta ipſorum reſpectivè Dominorum Rectores, atque hæc ipſa conſuetudo majoris roboris, majoriſque virtutis cenſenda eſt ob judicialem manutentionem, quæ noviſſimè ad ejus ſtatum conceſſa fuit favore Rectoralium Principalium, ut benè in his terminis obſervat poſt alios, *Rot. in Neritonen. Præcedentiæ ſuper bono jure, 19. Februarii 1714. §. Collimante, cor. clar. mem. Card. Scotto, & in Burgen. Proceſſionum, prima Julii 1726. §. Inutiliter, cor. R. P. D. Millino.*

64 Succedit X. Dubium, cui reſcribendum eſt *affirmativè, quoad primam, & negativè quoad ſecundam partem.* Urget enim pro Eccleſiis Rectoralibus Principalibus noſtris antiquiſſima conſuetudo, & obſervantia; dum Teſtes ſine contradictione deponunt, quòd quilibet Parochus in funeribus Proceſſionibus ſuorum Parochianorum ſemper Stolam detulit, ſemperque præceſſit Achipresbytero; quodque Archipresbyter inceſſit ſemper *ſine Stola* à ſiniſtris tum Rectoris, tum etiam Oeconomi gerentis vices ipſius Rectoris; quæ planè obſervantia in ſubiecta præſertim materia totum facit, & unicè eſt attendenda, prout ultra auctoritates ſupra deductas admonet *Rot. in Colonien. Præeminentiarum, 22. Junii 1701. §. Verùm etiam, coram bon. mem. dell' Olmo; & in Neapolitana Primiceriatus, 11. Decembris 1722. §. Sed clariùs, coram bon. mem. Lancetta.*

65 Immo verò præter hanc vetuſtiſſimam obſervantiam, conſuetudinemque, concurrit etiam favore Rectorum Principalium ineluctabilis aſſiſtentia Juris tam pro præcedentia, quàm etiam pro privativa delatione Stolæ. Communis enim Doctorum opinio, cum qua hodie in Foro vivimus, ea eſt, quòd in Proceſſione funebri, in qua Parochi incedunt tanquam Prælati, atque Paſtores, præcedere ſemper omnibus debeat proprius Parochus, & ab illo privativè quoad alios exercendi ſint omnes actus Juriſdictionales, qui ob eandem occaſionem explentur ſive in Domo defuncti, ſive per viam, ſive intra Eccleſiam Parochialem, ut pluries reſolvit Sacra Rituum Congregatio, & præſertim *in Averſana, 15. Septembris 1640. in Novarien. 21. Septembris 1641. apud Pignattell. conſult. 59. num. 5. 6. & 8. tom. 6. Barboſ. de Paroch. c. 9. n. 11. & cap. 26. n. 74. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 6. c. 2. n. 23. in fin. cl. me. Card. De Luc. de præeminen. diſc. 21. per tot.* & præcipuè *n. 9. Samuel. de ſepultur. diſp. 3. controv. 7. n. 16. Monacell. formul. legal. tit. 10. formul. 17. ſub. n. 4. & tit. 13. formul. prim. ſub n. 70. Panimoll. deciſ. prima, annot. 9. n. 20. & 30. & annot. 10. n. prim. Rot. cor. Peutinger. dec. 172. n. 1. & ſeq. in recentior. deciſ. 572. n. 5. par. 5. & in Tranen. Præeminentiarum, 20. Februarii 1713. §. Supererat, & ſeq. coram cl. mem. Card. Scotto; & in Cularitana Jurium Parochialium ſuper bono Jure, 2. Julii 1725. §. Et in individualibus, & ſeqq. coram R. P. D. Ratto;* & in durioribus terminis pro præcedentia Parochorum, qui re vera ſubjecti erant Archipresbytero, reſpondit *Rot. in dec. 101. coram ſan. mem. Innoc. X. per tot.*

Quamobrem cùm delatio Stolæ in Proceſſione funebri ſignum ſit Juriſdictionis à proprio Parocho exercendæ, *Samuel de ſepultur. tract. prim. diſput. 3. controv. 7. n. 9. & diſput. 4. controv. 12. nu. 12. Monacell. formul. legal. tom. 2. tit. 13. formul. prim. n. 77. Rot. in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis ſuper delatione Stolæ, 22. Junii 1714. §. Merito, coram bon. mem. Anſaldo;* procul dubio inficias ire nemo poteſt, quin illa à proprio Parocho, ſive illius Oeconomo privativè quoad omnem alium deferenda ſit cum omnimoda præcedentia ſupra quoſcunque, ut concorditer tuentur *Barboſ. de Offic. & Poteſt. Paroch. part. 3. cap. 26. n. 76. Gratian. diſcept. 298. a num. 65. cum pluribus ſeqq. cl. mem. Card. De Luc. de Præemin. diſc. 43. n. 3. Rot. coram Zarat. deciſ. 45. n. 4. in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis, 10. Junii 1712. §. Et quamvis, coram bon. mem. Lancetta, & in Cularitana Jurium Parochialium ſuper bono Jure, 2. Julii 1725. §. Delatio, coram R. P. D. Ratto;* & ita decreviſſe Sac. Congregationem Rituum teſtatur. *Pignattell. conſult. 73. n. 110. tom. 8. & Sac. Congregationem Concilii in Ebrunden. in reſponſ. ad XI. 23. Junii 1695.* teſtatur *Monacell. tom. 1. tit. 10. formul. 18. n. 4.* quodque Præeminentiæ, quæ debentur Parocho, debeantur etiam illius Subſtituto, relatis concordantibus, firmavit *Rot. in Sutrina Præcedentiæ, 10. Februarii 1713. §. Separatis in fin. coram bon. mem. Lancetta.* 66

Intermittimus hic Examen Dubii XI. verba de eo facturi una cum XIII. cui connexum eſt, & aſſumentes quæſtionem ſuper Dubio XII. pro ejus aſſequenda reſolutione ſupplicamus percurrere Caput 23. & ultimum noviſſimorum Statutorum Collegii, ſeu Capituli, in cujus Capitis initio expreſsè cautum perſpicient PP. Eminentiſſimi, quòd in Proceſſionibus funeralibus; quæ fiunt propter amorem Dei, juxta vetuſtiſſimam loci conſuetudinem, intereſſe debet ſola defuncti Parochia, ibi -- *Per l' aſſociazione delle Perſone miſerabili, deeſi mantenere la lodevole coſtumanza di aſſociarſi gratis coll' accompagnamento del Paroco, e di quelli Canonici, che ſono aſcritti alla Chieſa, di cui è il defonto.* Qua de re, cùm habeamus clariſſimam Legem Statutariam, tam feriò ſancitam, & Apoſtolica auctoritate roboratam, profectò juxta ipſius tenorem *negativè ad primam, & affirmativè ad ſecundam partem* reſpondendum eſt. 67

Hic autem opportunè reaſſumimus intermiſſum examen Dubii XI. una cum Dubio XIII. ac pro faciliori, clariorique ipſorum reſolutione præmittimus, ſeu veriùs repetimus in facto, quòd Maſſa communis Eccleſiæ Capitularis principaliter conflatur ex fructibus, atque redditibus ſuppreſſi Monaſterii S. Mariæ in Foris, quæ anno 1526. per ſan. mem. Clementem VII. Eccleſiæ Capitulari unita fuit. 68

Iidemque repetimus, quòd jam tum, cùm dicta unio facta fuit, maſſa communis æquis portionibus dividebatur inter Archipresbyterum, cæteroſque Participantes Collegii, ita quidem, ut ſuppoſita æquali diviſione, Summus Pontifex unionem fecerit, ibi -- *Fructus, redditus, & proventus Maſſæ communis d. Collegii ÆQUIS PORTIONIBUS dividuntur.* 69

Præmittimus tertiò, quòd ſub anno 1616. Archipresbyter illius temporis induxit abuſum recipiendi indiſtinctè ex omnibus Maſſæ communis fructibus portionem duplicatam; cumque cæteri de gremio Collegii in actu viſitationis factæ eodem anno 1616. reclamaſſent aſſerendo, *eidem Archipresbytero competere ſim-* 70

plicem

plicem partem, *fuit juſſam*, *quòd obſervetur ſolitum in ſolvendo partes duas*, *SALVIS TAMEN JURIBUS SUPER HOC CONTRADICTORIBUS*.

71 Præmittimus quartò, quòd in eadem Maſſa communi continentur legata Pia Miſſarum, quæ, deductis deducendis, vix rediguntur ad rationem manualis, hoc eſt ad rationem unius Caroleni pro qualibet Miſſa.

72 Præmittimus quintò, quòd Miſſæ celebrandæ à Capitulo pro dictorum onerum ſatisfactione, æqualiter, ac æquis portionibus celebrantur ab unoquoque de gremio Capituli, & ab Archipresbytero, prout exprimitur in capite quarto ſtatutorum anni 1715. in fine ibi -- *Tiene l' obbligo di celebrare*, *e cantare tante Meſſe pro rata*, *quanto ogn' altro Canonico*.

73 Et denique præmittimus in facto, quòd in eadem Maſſa communi recenſentur etiam funerum emolumenta.

74 Ex his autem ſolidiſſimè præmiſſis nagativa conſequitur reſolutio utriuſque Dubii XI. & XIII. Nam ſi de jure omnes de Capitulo æqualiter participare debeant de Maſſa communi, juxta *Text. in capit. Cum omnes*, *de conſtit.* Si rursùs jam inda ab ipſa fundatione, & erectione Capituli, multiſque ſubſequutis annis cum hac lege fuit pacificè proceſſum, profectò id ipſum pro norma etiam futuri temporis firmandum, ſtatuendumque eſſe videtur, ut in ſpecie, ſequendo cenſuram d. *Text. in cap. Cum omnes*, *de conſtit.* monent *Gonzal. ibidem num.* 13. ibique etiam *Fagnan. num.* 5. *Calderin. conſ.* 21. *de praebend. Suarez de legib. lib.* 4. *capit.* 6. *num.* 11. *Cecchoper. Lucubrat. Canonic. lib.* 4. *n.* 170. *Rot. in Amalphitana ſtatutorum*, 13. *Maii* 1715. §. *Quod autem*, & *ſeqq. coram bon. mem. Foſcaro*; & magis in individuo, quòd Abbas participare nequeat in majori quantitate, quàm cæteri Beneficiati; *Rot. in Calaguritana*, *Quartae funeralis de Naxero*, 19. *Februarii* 1725. §. *Ex his*, *coram bon. mem. Cerro*.

75 Et quidem ita reſpondendum ſperamus, poſthabito pænitùs abuſu anno circiter 1616. introducto admittendi Archipresbyterum, quamvis æqualiter laborantem, ad majorem duplicatam participationem. Cùm enim uſque ab initio cæteri Presbyteri, & participantes Collegii proteſtati fuerint, prout dicebamus, in actu viſitationis, de inefficacia ejuſdem abuſus; iſtaque proteſtatio pro eorum, & ſucceſſorum indemnitate fuerit ſolemniter admiſſa, utique ſucceſſiva quælibet ejuſdem abuſus tolerantia, inſciis ſucceſſoribus ſequuta, obtendi nullo pacto poteſt in præjudicium Jurium univerſo Capitulo competentium, quæ per admiſſionem hujuſmodi proteſtationis jam tunc fuerunt pro perpetuis futuris temporibus præſervata, *Rot. in rec. dec.* 36. *n.* 8. *p.* 10. *coram Emerix Jun. dec.* 1031. *n.* 6. *coram Caprar. deciſ.* 326. *n.* 12. & *in Mantiſſ. ad cl. mem. Card. De Luc. dec.* 70. *n.* 12. *l.* 13.

76 Cæterum quod fructus Abbatiæ S. Mariæ in Foris additur alia præcipua animadverſio, quòd nempe ſan. mem. Clemens VII. qui illam univit Menſæ Capitulari, unionem facere declaravit in æquale omnium Conſortium levamen, itaut omnes æqualiter de iis participarent. Præmiſſa ſiquidem clariſſima Summi Pontificis voluntate, quoad æqualem omnimodam participationem, nemo non videt, quòd quilibet ſucceſſivus abuſus etiam ſine expreſſa Jurium præſervatione, habendus nullo in numero fuiſſet, utpote directè contrarius menti, voluntatique Summi Pontificis concedentis, teſte *Corrad. in prax. Beneſic. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 11. *Rot. in Auguſtana Canonicatus*, 27. *Junii* 1714. §. *Ad evitandum*, *coram Reverendiſſimo Criſpo*; & *in Nullius*, *ſeu Urgellen. Parochialitatis*, *ſuper bono Jure*, *prim. Julii* 1715. §. *Minùs vera*, *coram eodem*.

77 Quin etiam, quòd attinet ad legata Pia, ſeu emolumenta Miſſarum, ſequeretur abſurdum illud abſurdiſſimum; quòd, quàmvis omnes Sacerdotes æqualia Sacrificia Deo offerant, reliqui tamen Eleemoſynam manuali minorem reciperent, & ſolus Archipresbyter in ipſorum detrimentum peteret, haberetque eleemoſynam duplicatam, id quod adverſari videtur Conſtitutioni ſan. mem. Urbani VIII. de qua in *Bullar. Rom. tom.* 4. *conſt.* 43. *fol. mihi* 311. & notant *Novar. in ſumm. Comment.* 81. *par.* 1. *Bordon. de legat. tit. de ſtipend. Miſſar. cap.* 11. *num.* 66. *Pignatell. conſult.* 223. *num.* 1. 7. & 13. *tom.* 3. & *conſultat.* 134. *numer.* 6. *tom.* 9. *Rot. in dicta Amalphitana ſtatutorum*, 13.

Maii 1715. §. *Praeterea*, *coram bon. mem. Foſcaro*.

Veniendo nunc ad Dubium XIV. reſcribendum eſt *negativè quoad primam partem*, & *affirmativè quoad ſecundam*, ad quem effectum exuberat, nedum ſufficit allegare ſæpiùs recenſita Statuta anni 1715. in quorum Capite Tertio loquente *de habitu Chorali*, declaratur, quòd habitus Choralis, cujus vigore Archipresbyter, cæterique Rectores diſtinguuntur à reliquis Canonicis, ſit, & eſſe debeat Stola, ſive uſus Stolæ, ibi -- *Il Signor Arciprete*, *e Rettori hanno l' uſo della Stolla*. Siquidem, juxta Cæremoniale Epiſcoporum, in omnibus publicis functionibus non funeralibus unuſquiſque incedere debet cum ſuo peculiari habitu Chorali, quemadmodum perſpici poteſt ex *cap.* 32. *libr.* 2. ejuſdem cæremonialis quod, juxta communem Doctorum ſententiam, habet vim legis, *Gratian. diſcept.* 151. *n.* 7. *Rot. in recen. dec.* 647. *nu. primo*, & *ſeq. par.* 4. *tom.* 3. & *dec.* 254. *n.* 10. *p.* 10. & *in Monopolitana Praeminentiarum*, 14. *Martii* 1712. §. *Obſervantia*, & §. *Quo verò*, *cor. cl. mem. Card. Priolo*. 78

79 Et tamen in caſu noſtro accedit his altera ratio particularis; ſicut enim univerſum Oppidi Campobaſſi Territorium cenſendum eſt Territorium omnium Parochiarum, quæ, ut toties diximus, ex familiis hic illic diſperſis compoſitæ ſunt, ita in Proceſſionibus, quæ fiunt intra idem Territorium, omnis æqui boniqua ratio poſtulat, ut omnes Parochi expleant æquales juriſdictionis actus, & in ejuſdem juriſdictionis ſignum æqualiter Stolam deferant, ut in his terminis monent *Geminian. in cap. Licet Canon. numer.* 6. *de elect. in* 6. *cl. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc.* 20. *num.* 24. & *in Miſcell. diſc.* 35. *num.* 17. & 18. & in puncto egregiè advertit *Rot. in Caſſanen. Jurium Parochialium*, *ſeu Praeminentiarum*, 6. *Junii* 1707. §. *Nihilo tamen minùs*, *coram bon. mem. Caffarello*, ibi -- *Haec Parochia S. Mariae de Conſolatione certos limites*, & *finium diſtinctionem non habet*, *ſed à Parochia Archipresbyteratus diviſa*, & *diſtincta reperitur per familias*, *ſeu domos promiſcuè per Caſtrum effuſas*; *ideoque in his terminis*, *cùm jus Parochiale non cohaereat Territorio*, *ſed ſit exercibile*, *quocumque in loco domus illae*, *ſeu familiae moram trahant*, *utique nulla alterius Parochi juriſdictioni affertur injuria per dictum liberum inceſſum cum Stola*, & *Cruce* --, & conſonat eadem *Rot. in Biſinian. Praeeminentiarum*, 2. *Junii* 1725. §. *Fin. coram R. P. D. Calcagnino*, ibi -- *Extra verò propriam Eccleſiam*, & *per vias in publicis Proceſſionibus placuit utrique tam Archipresbytero*, *quàm Rectori ius eſſe deferendi Stolam*; *quia id ita practicatum conſtat ex obſervantia immemorabili*, *cui illa poteſt applicari ratio*, *quòd in eo caſu alter non videtur deſtruere Juriſdictionem alterius*, *ſed quiſque ſuam mutuò conſervare*.

Eoque libentiùs in noſtra hypotheſi; quia talis fuit, & eſt conſuetudo localis, quòd ſcilicet in Proceſſionibus non funeralibus omnes quatuor Rectores ſemper inceſſerint, & incedant cum Stola. Hæc namque eſt de iis materiis, in quibus potiſſimùm attenditur obſervantia, de qua quoties conſtat, idem ſemper in poſterum ſervandum eſſe decernitur, ut loquendo de promiſcua delatione Stolæ, quæ in actibus non funeralibus non eſt ſignum juriſdictionale, ſed dumtaxat diſtinctivum Parochorum à cæteris Presbyteris, monet *Rot. in Nullius*, *ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis ſuper delatione Stolae*, 22. *Junii* 1714. §. *Quoniam*, *coram bo. mem. Anſaldo*; *in Tranen. Praeminentiarum ſuper reſervatis*, 19. *Novembris* 1717. §. *Et revera*, *coram Anſaldo*, & 23. *Junii* 1719. §. *Nam common io*, *coram R. P. D. Gamaches*, & *in Biſinianen. Praeeminentiarum*, 2. *Junii* 1725. & 27. *Januarii* 1727. *utrobique* §. *Fin. cor. R. P. D. Calcagnino*. 80

Tranſeundo ad examen Dubii XV. litera Statutorum anni 1715. prorſus occidit, cogitque reſpondere, quòd Archipresbytero celebranti aſſiſtere non teneantur cæteri Parochi, ſed alii Canonici Antiani poſt eoſdem Parochos; legitur enim in dd. Statutorum Capite 10. -- *Circa l' aſſiſtenza all' Arciprete*, *deeſi fare dalli Canonici più Decani appreſſo li Rettori* -- atque ita ſervatum ſemper pacificè fuiſſe comprobant Teſtes relati. 81

Parvique refert, contrarium jamdudum cautum fuiſſe in antiquioribus Statutis conditis anno 1629. Quoties enim adſunt Statuta noviſſima, quorum virtute antiquiora, vel ſublata; vel emendata fuerunt, norma 82

judicandi deſumenda eſt non ampliùs ab antiquis, ſed à recentibus Statutis; *Piton. diſcept. 61. n.3. part.3. Rot. in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis, ſeu Proceſſionum, 27. Junii 1714. §. Fin. coram bo. me. Lancetta, & in Romana electionis Conſulum, 14. Junii 1726. §. Suppoſita, cor. Reverendiſſimo Aldrovando.*

83 Maxime verò, quia hæc poſtrema Statuta non oſcitanter, ſed maturè, ac ſeriò compilata dignoſcuntur, nimirum juſſu Metropolitani, & conſilio ſan. mem. Clementis XI. multoque magis, quia Apoſtolica auctoritate ſan. mem. Benedicti XIII. qui, dum erat Archiepiſcopus Beneventanus, eadem compilari curaverat, poſtmodum roborata fuerunt: talis namque Apoſtolica confirmatio omnem Parti adverſæ rationem adimit eadem impugnandi Statuta, licèt ipſa per ſe firmiſſima non extitiſſent; *Rot. in Romana Oblationum, 25. Junii 1723. §. Verum, coram bon. mem. Criſpolto, & in dicta Romana Electionis Conſulum, 14. Junii 1726. §. Suppoſita, coram Reverendiſſimo Aldrovando.*

84 Sed longè fortiùs, atque robuſtiùs, quia eadem Statuta in hac præſertim parte ſunt admodum rationabilia, Juriſque diſpoſitioni omninò conformia; quippe Canonici Curam Animarum habentes, ac de momento in momentum adminiſtrationi Sacramentorum vacantes, ne in ſubſidium quidem cogi poſſunt proprio aſſiſtere Archipresbytero, tametſi res eſſet de Archipresbytero Eccleſiæ Collegiatæ, ut ex pluribus validiſſimis fundamentis, & rationibus probat *Clericat. de Benefic. & Penſ. diſcord. 71. per tot.* ex gratia viden. & præcipuè *n. 6.* ibi -- *Si in diebus feſtis ſolemnioribus obligarentur inſervire Archipresbytero loco Diaconi, vel Subdiaconi in Miſſa ſolemni, cogerentur intermittere adminiſtrationem Sacramentorum Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, &c. Hoc autem eſſet magnum abſurdum, quia quilibet debet vacare proprio Officio, & Officium Canonicorum, Curam habentium Animarum, eos obligat inſervire Animabus, non autem Archipresbytero* -- & conſonat *Rot. in Gerund. Diſtributionum de Ulox. 30. Aprilis 1711. §. Atque hæc, coram bon. mem. Lancetta; & in Bobien. Exemptionis, 27. Januarii 1719. §. Quoniam, coram R. P. D. de Gamacher.*

85 Hujus autem dubii favorabilis reſolutio præripit occaſionem examinandi Dubium XVI. ſed tamen iſtud reſolvendum *negativè* jam fuiſſet ob aliam etiam rationem, quòd ſcilicet ipſa antiqua Statuta anni 1629. non concedunt Oeconomo Archipresbyteri eas prærogativas, quas impertiuntur Archipresbytero.

86 Quod ſpectat ad Dubium XVII. pugnat D. Archipresbyter hac ex parte contra ipſa antiqua Statuta anni 1629. in quibus Pluviale conceditur Rectoribus, & non Archipresbytero in Proceſſionibus diei 2. 3. & 4. Rogationum, & diei primæ Maii.

87 Pugnat inſuper adversùs noviſſima Statuta anni 1715. in quibus æqualis fit diviſio Officiorum, aliarumque prærogativarum inter Archipresbyterum, cæteroſque Rectores; eademque præcisè ratione diſtribuitur inter ipſos uſus Pluvialis occaſione dictarum Proceſſionum.

88 Pugnat itidem contra antiquiſſimam immemorabilem obſervantiam, diſpoſitioni eorundem Statutorum conformem, de qua teſtantur complures Oppidani, & Reverendiſſimus Epiſcopus in ſua relatione.

89 Quapropter, ne ſuo loco mota videamus nova, veteraque Statuta, neve omnia novitate nimis odioſa perturbentur, *negativè* ad Dub. XVII. erit omnino reſpondendum.

90 Sequentis etiam Dubii XVIII. favorabilem reſolutionem exigunt memorata Statuta anni 1715. in eorum quippe quarto capite numerantur Officia, & prærogativæ D. Archipresbyteri Adverſarii, ac præſertim prærogativa celebrandi in die Aſcenſionis Domini; nec ulla penitùs fit mentio de benedictione Crucium ab ipſo tunc facienda.

91 In Cap. 5. deſcribuntur Officia, & prærogativæ D. Rectoris S. Georgii, in quibus eſt illa celebrandi die prima Maii, & nulla pariter fit mentio dictæ benedictionis Crucium.

92 In Cap. 6. narrantur Officia D. Rectoris S. Bartholomæi, & inter alia cautum legitur, ut ad ipſum ſpectet -- *Nella Feria ſeconda delle Rogazioni fare la Proceſſione con i Miniſtri ancora Parati colla benedizione delle Croci, quali dovranno ponerſi nella Porta Maggior della Piazza di Campobaſſo del Caſtello, Palazzo Veſcovile, e Ducale.*

93 Et in Cap. 7. expreſsè diſponitur, ut ad D. Rectorem SS. Angeli, & Mercurii ſpectet -- *Nella Feria terza, e quarta delle Rogazioni fare la Proceſſione con i Miniſtri Parati colla benedizione delle Croci, che dovranno ponerſi alle altre quattro Porte della Terra, &c.*

94 Ergo non à D. Archipresbytero, neque in die Aſcenſionis, non à D. Rectore S. Georgii, neque in die prima Maii, ſed ſolùm à DD. Rectoribus S. Bartholomæi, & SS. Angeli, & Mercurii in ſecunda, tertia, & quarta Feria Rogationum Cruces benedicendæ, & diſtribuendæ ſunt, prout hactenus benedictæ, & diſtributæ fuerunt. Et quamvis D. Adverſarius, pendente lite, illas clandeſtine, ac de facto abſque Cleri, & Rectorum interventu, cum ſola ſuorum ſubalternorum aſſiſtentia, ſemel benedixerit in die Aſcenſionis; attamen unicus iſte clandeſtinus actus, pendente lite, attentatus inveteratæ conſuetudini contrarius, diſpoſitionique Statutorum, Apoſtolica auctoritate confirmatorum, apertè repugnans, parvi, ſeu potiùs nihili faciendus eſt ex firmatis per *Rot. coram Bich. dec. 133. n. 24. coram Emerix Jun. dec. 1167. num. 10. in recent. dec. 220. n. 28. & deciſ. 313. nu. 13. par. 9. & deciſ. 274. num. 9. par. 17. & in Bononien. Benedictionis ſuper bono Jure, 9. Martii 1722. §. Nihilominus, cor. R. P. D. Calcagnino.*

95 Accedimus nunc ad examen Dubii XIX. cujus reſpectu illud eſt omnino præmittendum, quòd in Oppido Campobaſſi neque Eccleſia Archipresbyteralis, neque Eccleſiæ Rectorales Miſſam ſolemnem celebrare poſſunt, antequam pulſetur Campana Eccleſiæ S. Georgii, prout diſponitur in antiquiſſimo decreto Viſitationis anni 1629. ſed præſens D. Archipresbyteri inſtantia verſatur in eo, quòd iſtiuſmodi pulſatio pendere debeat à ſuo arbitrio, non autem ab arbitrio Rectoris S. Georgii.

96 Hæc autem inſtantia abſolutè rejicienda videtur, reſcribendo *negativè ad primum, & affirmativè ad ſecundam partem* prædicti Dubii XIX. alioquin enim præeminentia iſthæc ante pulſandi Campanas, quæ jam inde ab anno 1629. favore Eccleſiæ Rectoralis S. Georgii canonizata fuit, irrationabiliter retorqueretur in paſſivam ſervitutem, & onus, ſi ab alieni Rectoris arbitrio, juſſuque pendere deberet, quando tamen ipſius etiam naturæ vocibus admonemur, quòd ea, quæ ad alicujus favorem conſtituta fuerunt, haudquaquam debent in illius odium, damnumque detorqueri, juxta *Text. in L. quòd favore, ff. de Reg. Jur. L. Meminerint, in fin. Cod. unde vi; Piton. diſcept. Eccleſ. 103. num. 36. Rot. in Colonien. Canonicatus primæ gratiæ, 13. Decemb. 1719. §. Neque, cor. bo. me. Lancetta; & in Romana Quartæ Funeralis, 20. Januarii 1722. §. Quòd ſi, coram Eminentiſſ. Falconerio.*

97 Nec verò officit, ſed immo potius favet Eccleſiæ S. Georgii, quòd in functionibus Capitularibus pulſatio ejuſdem Campanæ pendere debuerit ab arbitrio Archipresbyteri. Etenim maximum eſt diſcrimen inter functiones Eccleſiæ Capitularis, & functiones Funerales, ſeu alias particulares Eccleſiarum Parochialium, prout benè diſtinguunt Teſtes adducti. Nec mirum id cuiquam videri debet; quia æquum potius eſt, quòd in functionibus Eccleſiæ Capitularis, Archipresbyter nomine ipſius Eccleſiæ, ſeu tanquam caput Capituli memoratum, arbitrium habere queat; at non etiam conveniens videtur, ut ipſum habeat in functionibus Eccleſiarum Parochialium, in quibus Archipresbyter conſideratur, & eſt ſimplex Parochus, ac Rector S. Mariæ. Cumque arbitrium iſtud conceſſum Archipresbytero fuerit pro ſolis functionibus Capitularibus, hinc potius denegatum fuiſſe dicendum eſt quoad reliquas functiones ſimpliciter Parochiales, prout animadvertit *Rot. in Gerunden. Anniverſariorum, 14. Maii 1710. §. Cæterùm, coram bon. mem. Anſaldo; & in Andrien. Præeminentiarum, ſuper bono Jure, 2. Martii 1711. §. Secundum, coram Reverendiſſ. Aldrovando.*

98 Sentiens D. Archipresbyter Adverſarius, ſeſe ſubſtinere minimè poſſe Inſtantiam ſupra proximè relatam, convertit ſe magis incongruè, & irrationabiliter ad impugnandam Eccleſiæ S. Georgii eandem prærogativam priùs pulſandi Campanas pro Miſſa ſolemni Eccleſiarum Parochialium, ad quem effectum concordari voluit Dubium XX. Sed hic profectò eſt error pejor prio-

Digitized by Google

priore, omnino rejiciendus reſpooſo *Negativo*; oam ſi jam inde ab anno 1629. alter Archipresbyter in actu Viſitationis exclamavit -- *In Eccleſia S. Mariæ non eſſe expectandum, ut Campanæ S. Georgii prius pulſentur, quando in Eccleſiis Parochialibus Miſſæ cantantur* -- & tamen non ſuit exauditus, nec potuit facultatem iſtam obtinere; quis non videt, quòd Inſtantiæ D. Archipreſbyteri Adverſarii, quotquot ſunt, directè adverſantur vetuſtiſſimis conſuetudinibus, & antiquiſſimis decretis, prout conteſtari dedignatus non fuit Reverendiſſimus Epiſcopus in ſecunda Relatione, atque ideo penitus penituſque rejiciendæ ſunt juxta *Text. in cap. cum conſuetudinis, de conſuetud. Pignattell. conſult. 25. numer. 14. tom. 4. clar. mem. Card. De Luc. in Miſcell. diſc. 39. nu. 17. in fin Piton. diſcept. 149. num. 24. Rot. poſt Antonell. de Jurib. & Oner. Cleric. dec. 19. num. 23. & in Bononien. Beneficii ſuper bono Jure, 9. Martii 1722. §. Nihilominus, coram R. P. D. Calcagnino.*

89 Supereſt XXI. idemque poſtremum Duhium, pro cujus *negativa* reſolutione ſatis eſt animadvertere, quòd occaſione Funeralium totius Oppidi Campobaſſi, quibus intereſſe debet totum Capitulum, ſemper pulſata primum ſuit Campaoa S. Georgi, vel S. Bartholomæi juſſu Rev. Procuratoris Collegii, & aliis vicibus Campana Eccleſiæ S. Leonardi de mandato D. Archipresbyteri, juxta Capitulares anni 1715. Incongruum namque io hiſce terminis videtur aſſumptum D. Archipresbyteri, quòd etiam prima pulſatio Campanæ demandari non poſſet à Procuratore Collegii abſque ejus licentia, quando Statuta, conſnetudineſque obſtant, & apertè repugnant; quinimmo, ſi prima pulſatio Campanæ pendere deberet à nutu Archipresbyteri, ſuperfluum eſſet diſtingere primam pulſationem ab aliis; & magis ſupervacaneum videri poſſet in hanc rem deſtinare Procuratorem Collegii, qui in ejuſmodi prætenſa hypotheſi gererer figuram ſimplicis Mediatoris, inutilis omninò, atque ſuperflui, prout patet cooſideranti.

Quare, &c.

Victorius de Martiois Adv.

Dubia reſoluta in dicta Cauſa Bojaneo. Præeminentiarum, die 24. Maii 1732.

Ad I. *Affirmativè.*

Ad II. *Conſtare de Majoritate, non autem de Matricitate.*

Ad III. *Nihil eſſe innovandum.*

Ad IV. *Reponendum eſſe in Eccleſia S. Leonardi, quatenus fuerit reædificata, aliàs Epiſcopus provideat pro ſuo arbitrio.*

Ad V. *Servetur ſolitum.*

Ad VI. *Benedictionem eſſe faciendam per Turnum, juxta Statuta anni 1715.*

Ad VII. *Negativè ad primam partem, & affirmativè ad ſecundam.*

Ad VIII. *&* IX. *Affirmativè.*

Ad X. *Affirmativè ad primam partem, & negativè ad ſecundam.*

Ad XI. *Affirmativè, abſque tamen participatione obventionum Stolæ.*

Ad XII. *Poſſe, ſed non teneri.*

Ad XIII. *Affirmativè ad primam partem, & negativè ad ſecundam, exceptis tamen eleemoſynis Miſſarum.*

Ad XIV. *Negativè ad primam partem, & affirmativè ad ſecundam.*

Ad XV. *Serventur Statuta anni 1715.*

Ad XVI. *Archipresbytero impedito, celebrare debere non Oeconomum, ſed Canonicum antiquiorem cum aſſiſtentia aliorum Canonicorum.*

Ad XVII. *&* XVIII. *Serventur Statuta anni 1715.*

Ad XIX. *Pulſationem Campanarum liberè fieri poſſe ab omnibus Eccleſiis, excepto Sabbatho Sancto, quo die ſpectat prima pulſatio ad Eccleſiam Archipresbyteralem.*

Ad XX. *Proviſum in Superiori.*

Ad XXI. *Servetur ſolitum, & amplius in omnibus.*

ADDITIO XL.

Florentina Præeminentiarum.

ARGUMENTUM.

Decreta Sacr. Congregationis Conc. in Florentioa Præeminentiarum, & io Æſina, una cum Voto R. P. D. Lambertioi, tuoc præd. Sac. Congregationis Secretarii, nunc verò S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopi Bononienſis meritiſſimi, concernentia materiam Coadjuti, & Coadjutoris, de qua in Additione octava, poſt illam jam impreſſam ad manus perventa.

SUMMARIUM.

1 *Exponitur facti ſeries in d. Florentina Præeminentiarum, & n. 2.*

3 *Decretum Capitulare excluſivum Coadjuti in peragendis functionibus de hebdomada, & turno.*

4 *Adducitur in hoc propoſito praxis Metropolitanæ Florentinæ.*

5 *Differentia inter Coadjutorem Dignitatis, & Coadjutorem Canonici, ut primus explere valeat functiones ſpectantes ad Coadjutum, non autem ſecundus, & de ratione.*

6 *Pro reſolutione quæſtionis, an impedito, vel nolente Coadjuto, poſſit dd. functiones explere Coadjutor, vel potius tale jus devolvatur ad Canonicum in turno ſuccedentem, ponderanda ſunt verba Bullæ Coadjutoriæ, & n. 11. & 14.*

7 *Revocatio prænarrati Decreti Capitularis.*

8 *Impugnatur allegata conſuetudo Metropolitanæ Florentinæ.*

9 *Decreta emanata à Sac. Rit. Congregatione favore Coadjutorum Dignitatum, ab eadem Sac. Congregatione extenſa fuerunt etiam ad Coadjutores Canonicorum.*

10 *Coadjutor datur in gratiam, & favorem Coadjuti.*

12 *Reſolutio Sac. Congregationis in cauſa prædicta.*

13 *Facti ſeries alterius conſimilis cauſæ Æſinæ diœceſis.*

15 *In Eccleſia Cathedrali Æſina diſtincti ſunt Ordines Canonicorum.*

16 *Quando verſamur in Eccleſia, ubi diſtincti ſunt Ordines, tutiora ſunt iura Coadjutoris.*

17 *Reſolutio Sac. Congregationis in hac ſecunda cauſa.*

OCcaſione, qua Joannes Guerinus Canonicus Collegiatæ Eccleſiæ Sancti Laurentii Civitatis Florentiæ Coadjutorem à Sede Apoſtolica obtinnit, inter ipſum, alioſque Canonicos exorta eſt controverſia quoad Functiooes, quæ ſunt de Hebdomada, & Turno, quæ *Parature* vocantur, an ſcilicet Canonicus Coadjutus eas per ſeipſum explere valeat, non obſtante, quòd habeat Coadjutorem, & an impedito, vel noleote Canonico Coadjuto, jus eas peragendi pertineat ad Canonicum Coadjutorem, vel potiùs ad Caoonicum in Turno ſuccedentem, commiſſaque harum controverſiarum deciſione Revereodiſſimo Archiepiſcopo Florentino, tamquam arbitratori, & amicabili compoſitori, fuit Laudum ab illo prolatum, in quo declaravit a
competiiſſe, & competere Canonico Guerino Coadjuto, jus, & facultatem explendi, & exercendi per ſeipſum, quatenus velit, aut poſſit, omoes, & quaſcumque functiones Canonicales, quas facere, & explere poterat, antequam à Sede Apoſtolica Coadjutorem obtinuiſſet; ſed eo nolente, aut aliàs non adimplente functiones, jus eas faciendi, tranſire debere ad alios Canonicos in ordine ſuccedentes; & illis ſupplere nolentibus, facultatem devolvi ad Coadjutorem, & non aliter, nec alio modo, ut ex tenore Laudi, quòd à Canonico Guerino exhibetur.

Huic Laudo Canonicus Guerinus nullatenus acquievit in ea parte, quæ Canonico Dominico Cianfonio ſuo Coadjutori eſt præjudicialis; habitoque pro illius reformatiooe recurſu ad haoc Sacram Congregationem, remiſſiſque precibus pro informatione ad eundem Re- a
verendiſſimum Archiepiſcopum Florentioum, retulit ipſe, à ſe fuiſſe prolatum laudum ſupradictum, & ſe

ulterius terminum præfixiſſe Capitulo ad jura ſua de-
ducenda in hac Sacra Congregatione, & à Capitulo
fuiſſe conſignatas nonnullas Scripturas, in quibus tota
facti ſeries exponitur, cum inſtantia, ut illæ EE.VV.
tranſmitterentur, & cum declaratione, quòd aliam
partem hac in re facere nolebat.

In Scripturis autem à Capitulo tranſmiſſis contine-
tur Capitulare Decretum factum die 15. menſis Se-
3 ptembris, anno 1702. in quo inter cætera cavetur, *che
il Turno del Coro, circa la celebrazione della Santa Meſſa,
delle Parature, e vantaggi dell' ebdomada, d' augmenti, ed
altri emolumenti ſia ſolamente del Coadjutore nel ſuo luogo, e
non del Coadjuto; reputar dovendoſi queſto come non interve-
niente in ogni caſo, che ſi tratti di detta celebrazione,
ed altro, come ſopra, ancorchè foſſe preſente*; & ex hoc
Decreto inferunt Canonici, quòd Coadjutus per ſe ip-
ſum explere nequit functiones nuncupatas de Hebdo-
mada, & Turno; & multo magis, cùm Canonicus
Guerinus illi Decreto ſe ſubſcripſerit, quando factum
eſt, illudque fuerit executioni mandatum à Canonico
de Zipolis, qui in Coadjutorem obtinuerat Canoni-
cum Bruſculum, juxta documentum à Capitulo tranſ-
miſſum. Addunt iidem Canonici, quòd impedito, aut
nolente Coadjuto, functiones de hebdomada peragi non
debent ab ejus Coadjutore, ſed à Canonicis proximè
ſuccedentibus, vel quia ita fert conſuetudo Metropo-
litanæ Eccleſiæ Florentinæ, de qua teſtatur Magi-
4 ſter Cæremoniarum, vel quia hæc eſt differentia in-
ter Coadjutores Dignitatum, & Coadjutores Canoni-
corum, quòd primi, uti ſedentes in Stallo dignitatum
explere debent functiones, ſpectantes ad Dignitatem
5 Coadjutam, quod procedere non poteſt in Coadjutori-
bus Canonicorum, qui ſicuti ſedent poſt omnes Canoni-
cos, ita non admittuntur ad honorarias functiones, ſi
alii adſint Canonici, juxta tradita per *Pignattell. con-
ſult.* 185. *num.* 3. *&* 4. *tom.* 4. ponderando, quòd reſo-
lutiones Congregationis Sacrorum Rituum, in *Pata-
via.* 14. *Februarii* 1615. *&* 3. *Decembris* 1616. *& in
Neritonen.* 13. *Octobris* 1619. quæ, impedito Coadjuto,
firmant jus functiones peragendi devolvi ad Coadjuto-
rem, & non ad Canonicum in Turno ſuccedentem,
loquuntur in terminis Coadjutorum Dignitatum, & non
Canonicorum. Adversùs hæc reponit Canonicus Gue-
rinus; ſe poſſe explere functiones nuncupatas de Heb-
domada, & Turno, non obſtante, quòd habeat Co-
6 adjutorem; in Bulla ſiquidem Coadjutoriæ hæc haben-
tur: *toties quoties dictus Joannes Guerinus noluerit, aut
non potuerit per ſe ipſum dictæ Eccleſiæ, ratione Canonica-
tus, ac Præbendæ hujuſmodi deſervire, ſic vice, & loco
dicti Joannis Guerini, tanquam dictæ Eccleſiæ Canonicus,
illi in divinis, ac aliàs deſervire, &c.* quorum tenor ver-
borum importat, ut Coadjutus, ſi velit, functiones
explere valeat, & poſſit abſque eo, quòd quidquam re-
7 ferat Decretum allegatum Capitulare anni 1702. tum
quia fuit abrogatum ab alio Decreto Capitulari, edito
die 5. *Martii* 1704. uti teſtatur Reverendiſſimus Archie-
piſcopus in ſuo voto, quod laudum præceſſit; tum quia
primum illud Decretum non fuit auctoritate ordinaria
vallatum; ſubdit quoque ſcribens pro Canonico Gue-
rino, conſuetudinem Eccleſiæ Metropolitanæ Floren-
8 tinæ non eſſe probatam ex atteſtatione Magiſtri Cæ-
remoniarum; nec eſt omittendum, quòd allegatæ re-
ſolutiones Congregationis Sacrorum Rituum firmantes,
quòd Coadjutores Dignitatum, & non Canonici exple-
re debent Functiones ſpectantes ad Dignitatem Co-
adjutam, fuerunt ab hac Sacra Congregatione Conci-
9 lii extenſæ ad Coadjutores Canonicorum; in cauſa et-
enim *Caſalen. confirmationis ſtatuti*, propoſita *die* 28. *Ja-
nuarii* 1690. in qua quæſitum fuit, *an Coadjutori, abſente
Canonico Coadjuto, indiſtinctè competat exercitium omnium
functionum ſui Coadjuti*, licèt Canonici in ordine ſucce-
dentes prætenderent eas ad ſe, & non ad Coadjutores Ca-
nonicorum pertinere; reſponſum fuit, *danda eſſe Decre-
ta ſupra allegata à Sacra Rituum Congregatione, edita in
Patavina, videlicet, & Neritonen.*

His poſitis, dignabuntur EE. VV. decernere.

I. *An Canonicus Coadjutus poſſit per ſe ipſum explere Fun-
ctiones nuncupatas de Hebdomada, & Turno, in caſu, &c.*

II. *An eo impedito, vel nolente, poſſit dictas Functiones
peragere Coadjutor, ſeu potiùs jus eas explendi devolvatur
ad Canonicum in Turno ſuccedentem, in caſu.*

Votum R. P. D. Lambertini tunc Sacræ Congrega-
tionis Secretarii, & nunc Cardinalis,
& Archiepiſcopi Bononiæ.

Dubium I. *An Canonicus Coadjutus poſſit per ſe ipſum
explere Functiones nuncupatas de Hebdomada, & Turno,
in caſu, &c.*

Affirmativè reſponderem. Datur enim Coadjutor in
gratiam, & favorem Coadjuti, & conſequenter, quan-
do Coadjutus vult per ſe ipſum explere Functiones nun-
cupatas de Hebdomada, & Turno, id peragere po- 10
teſt; multoque magis, cùm huic aſſumpto faveant ver-
ba Bullæ Coadjutoriæ in folio relata.

Dubium II. *An eo impedito, vel nolente, poſſit dictas
Functiones peragere Coadjutor, ſeu potiùs jus eas explendi
devolvatur ad Canonicum in Turno ſuccedentem in ca-
ſu, &c.*

Hujus ſecundi Dubii reſolutio pendet à verbis Bul-
læ Coadjutoriæ, in qua Bulla hæc habentur -- *Ubique* 11
*locorum, prout dictus Joannes Guerinus habet, & habere
poteſt, & debet, pariformiter, & æquè principaliter, &
abſque ulla prorſus differentia, ac uti verus dictæ Eccleſiæ
Canonicus in omnibus, & per omnia plenariè, & integrè ha-
bere, ac omnibus præeminentiis, immunitatibus, libertati-
bus, exemptionibus, honoribus, favoribus, gratiis, offi-
ciis, & privilegiis, quibus ipſe Joannes Guerinus ratione
dicti Canonicatus, & Præbendæ utitur, fruitur, potitur,
& gaudet, & uti, frui, potiri, & gaudere, ac Divinis
Officiis præfatis, & aliis quibuſvis Functionibus, & a-
ctibus intereſſe, ac omnes, & ſingulos fructus, redditus,
& proventus, diſtributiones quotidianas, & alia emolumen-
ta quæcumque, quomodocumque nuncupata, ad dictos Canoni-
catum, & Præbendam quomodolibet ſpectantia, & perti-
nentia pro dicto Joanne Guerino lucrari poteris, & debeas,
ac etiam tenearis.*

Non verificarentur autem hæc verba Bullæ, ſi im-
pedito, vel nolente Coadjuto, jus peragendi Functio-
nes de hebdomada, & Turno non pertineret ad Coad-
jutorem, ſed devolveretur ad Canonicum in Turno
ſuccedentem.

Adeoque ſecundo Dubio reſpondendum eſſet *Affirma-
tivè ad primam partem, negativè quoad ſecundam*; ſed
quia verba Bullæ fuerunt à me deſumpta ex voto,
quod præceſſit laudum Archiepiſcopi Florentini, tu-
tiùs procedendo, reſponderem *dilata*, & exhibeatur
Bulla Coadjutoriæ, & ad mentem, & mens eſſe pote-
rit, ut Magiſter Cæremoniarum Cathedralis Florenti-
næ clariùs ſe explicet quoad dictæ Eccleſiæ conſuetudi-
nem, fides enim per eum tranſmiſſa, videtur admodum
involuta, & obſcura.

Die 26. *Martii* 1718. *Sacra Congreg. Sacr. Concilii* 12
*Tridentini Interpretum diſtulit propoſitionem; ſed propoſita
eadem cauſa, ſub die* 9. *Aprilis anni* 1718. *ſub iiſdem
Dubiis, Sacra Congregatio reſpondit ad primum affirma-
tivè, & ampliùs. Ad ſecundum affirmativè quoad primam
partem, & negativè quoad ſecundam.*

*Aliud in eadem materia ejuſdem Sac. Con-
gregationis Decretum.*

Æſina. Conſimilis quæſtioni præcedenti inter Ca-
nonicum Joannem Guerinum, & alios Canonicos Col-
legiatæ Eccleſiæ S. Laurentii Civitatis Florentinæ, de
qua mox actum eſt, alia diei valet quæſtio excitata in
Eccleſia Cathedrali Æſina inter Canonicum Curtium
Bonafidem Coadjutorem Canonici Moriconi, & Cano-
nicum Hyppolitum Colocci. Cùm etenim recurrente 13
hebdomada, in qua, juxta Turnum, Miſſa ſolemnis
cantari debebat à Canonico Moricono, Canonicus Cur-
tius Bonafides ejus Coadjutor diceret ad ſe pertinere
ejuſdem Miſſæ ſolemnis celebrationem in abſentia Co-
adjuti; Canonicus Hyppolitus Colocci ſe oppoſuit,
aſſerens ſui juris eſſe, & ad ſe, uti ſuccedentem poſt
Canonicum Moriconum, pertinere, eo impedito,
officium peragere, & Miſſam canere ſolemnem.
Tam Canonicus Bonafides, quàm Canonicus Colocci
obſervantiam aſſerunt Cathedralis Æſinæ, ſed eadem
neutri favet, cùm ſit æquivoca, uti teſtatur Epiſco-
pus in ſua Informatione. Ad EE. itaque VV. ſpe-
ctat decernere.

An no-

Digitized by Google

An nolente, vel impedito Canonico Moricono, Miſſa ſolemnis, quæ, juxta Turnum, ab eodem eſſet celebranda, celebranda ſit à Canonico Curtio Bonafide ejus Coadjutore, vel potiùs ſit celebranda à Canonico Hyppolito Celocci in ordine Canonicorum ſuccedente.

Votum R. P. D. Lambertini tunc Sacræ Congregationis Secretarii, & nunc Cardinalis; & Archiepiſcopi Bononiæ.

Dubium. *An nolente, vel impedito Canonico Moricono, Miſſa ſolemnis, quæ juxta Turnum ab eodem eſſet celebranda, celebranda ſit à Canonico Curtio Bonafide ejus Coadjutore, vel potiùs ſit celebranda à Canonico Hyppolito Celocci in ordine Canonicorum ſuccedente.*

Reſponderem dilata, & exhibeatur Bulla Coadjutoriæ Canonici Curtii Bonafide; ut enim dictum fuit in reſpon-
24 ſione ad ſecundum Dubium cauſæ Florentinæ, harum, & conſimilium quæſtionum reſolutio dependet à tenore Bullæ.

Si verba Bullæ non obſtabunt, reſolutio erit plana favore dicti Canonici Curtii Coadjutoris; in Eccleſia
25 etenim Æſina diſtincti ſunt Ordines Canonicorum, utì colligitur ex reſolutionibus Congregationis Sacrorum Rituum loquentibus in terminis hujus Eccleſiæ, & editis *5. Martii 1644. & 4. Aprilis 1705.*

Et quando verſamur in Eccleſia, in qua diſtincti ſunt Ordines Canonicorum, tutiora ſunt jura Coadjutoris
26 pro excluſione aliorum Canonicorum in ordine ſuccedentium, utì reſolvit hæc Sacra Congregatio in una *Sarzanen. prima Septembris 1646. libr. Decret. 18. fol. 185.* ubi ſic legitur, *Coadjutorem Canonici Diaconi aſſiſtere debere Epiſcopo ſolemniter celebranti, non autem Canonicum Subdiaconum, quando in Eccleſia Ordines, juxta diſpoſitionem Sacri Concilii, ſunt diſtincti.*

27 *Sacra Congregatio, ſub die 26 Martii 1718. diſtulit propoſitionem, repropoſitaque cauſa ſub iiſdem Dubiis, die 9. Aprilis reſcripſit, quòd exhiberetur Bulla Coadjutoriæ. Sed repropoſita iterum cauſa, die prima Aprilis 1719. ſub eodem Dubio Sacra Congregatio reſpondit negativè ad primam partem, & affirmativè ad ſecundam.*

ADDITIO XLI.

Compſana Primiceriatus.

ARGUMENTUM.

Oſtenditur, Primiceriatum Eccleſiæ Terræ Colliani non eſſe Beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum ac ſimplex Officium honorificum, & præeminentiale, proindeque reſervationibus Apoſtolicis minimè ſubjectum.

SUMMARIUM.

1 *Status cauſæ exponitur.*
2 *Merum, ac ſimplex officium non eſt Apoſtolicis reſervationibus obnoxium, & n. 43*
3 *Eccleſia Terræ Colliani eſt ſimplex Parochialis, & receptitia, & à quibus regatur.*
4 *Primiceriatus dictæ Eccleſiæ non importat veram, ac propriam dignitatem, ſed ſolùm denominationem quamdam abuſivam.*
5 *Et non eſt Beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum officium honorificum.*
6 *Sine dote, & certis redditibus non datur Beneficium Eccleſiaſticum, & n. 45. & 47. in fin.*
11 *Portiones, qui Vicecuratis perſolvuntur, connumerari non poſſunt inter Beneficia Eccleſiaſtica.*
12 *A' Portione, quæ datur ratione ſtipendii, non infertur ad ſtatum Beneficii Eccleſiaſtici, & n. 46.*
17 *Documenta prævalent Teſtium depoſitionibus.*
20 *Rev. Camera Apoſtolica ratione ſpolii manus apponit ſuper fructibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum vacantium, & n. 54.*
21 *In aliquibus Eccleſiis Regni Neapolitani inducta eſt conſuetudo diſtribuendi fructus Beneficiorum vacantium inter Clericos ejuſdem Eccleſiæ.*
Sed hujuſmodi conſuetudo per conſtitutionem Sancti Pii V. & Sixti V. abrogata remanſit.
22 *Retentio dicti Primiceriatus cum Archipresbyteratu, qui eſt verum Beneficium, abſque diſpenſatione Apoſtolica, arguit illum eſſe merum, ac ſimplex Officium, cum Beneficio ſub eodem tecto compatibile, & num. 53.*
23 *Idem probat privatio, ſive remotio, arbitrio Ordinarii, abſque ulla confectione Proceſſus.*
24 *Proviſio Beneficii vacantis ob aſſequutionem alterius Beneficii incompatibilis, ſpectat ad Sanctam Sedem, & num. 55.*
Excluſio reſervationum Apoſtolicarum reſultat, quando per longiſſimum temporis ſpatium collatio ſemper facta fuit ab Ordinario, abſque eo, quod nullus comparuerit impetrator, ibid.
25 *Poſt obitum Epiſcopi omnia Beneficia vacantia reſervata ſunt Sedi Apoſtolicæ, & ſub n. 55.*
Vicarius Capitularis facultatem non habet conferendi Beneficia, ibidem, & ſub n. 55.
27 *Ex collationibus per centum annos, & ultra, ab Ordinario expletis, inducitur obſervantia, etiam affirmativa, pro excluſione reſervationum Apoſtolicarum, & num. 57.*
28 *Regula 9. Cancellariæ vim tollit conſuetudinis centenariæ, & immemorabilis, quando clarè conſtat Beneficium eſſe ſubjectum Apoſtolicis reſervationibus; non autem quando de hac qualitate non conſtat, & num. 58.*
29 *In Judicio poſſeſſorio executionis Literarum Apoſtolicarum, ultimus Status reſervationibus contrarius attendendus eſt, & n. 59.*
30 *Ordinarii non valent eorum facto intrinſecum Statum Beneficii immutare, & n. 63.*
31 *Factum providendi in Menſibus reſervatis prævalere debet verborum formulæ, quibus Ordinarii uſi ſunt, & ſub n. 64.*
33 *Status collativus non tanquam de Beneficio, ſed tanquam de Officio, non relevat ad effectum reſervationis, & n. 66.*
34 *Officia Eccleſiaſtica quando comprehendantur in reſervationibus, & ſub n. 66.*
36 *Proviſiones Apoſtolicæ tanquam de ſimplici Officio, non ſolùm non probant qualitatem veri Beneficii, ſed imò potiùs illam excludunt, & n. 68.*
37 *Neque pariter præjudicant Proviſiones Apoſtolicæ ſub falſa expreſſione veri Beneficii.*
38 *Ad immutandum Statum Beneficiorum, ultra quadragenariam, requiritur etiam ſcientia prioris Status in conferente.*
39 *Simplex ſupplicatio, quæ non habuit effectum, ob non factam Literarum expeditionem, nullam vim habet, & n. 69.*
Proviſio Apoſtolica poſt incæptam litem obtenta tanquam de vero Beneficio, perinde eſt, ac ſi obtenta non fuiſſet, ibid.
40 *Stante conſuetudine, non tantùm Beneficiati, ſed etiam omnes Clerici ad ſolutionem Cathedratici obſtringi poſſunt, & n. 70.*
41 *Declaratur dec. in Baren. Primiceriatus, 9. Decembris 1726. cor. bon. mem. Cornel.*
44 *Primiceriatus quando recenſeri valeat inter Officia Eccleſiaſtica reſervationibus obnoxia.*
47 *Ad conſtituendam veram naturam Beneficii, non ſimplex denominatio inſpicienda eſt, ſed rei ſubſtantia.*
49 *Dos annexa Beneficio, eo ipſo acquiritur, quòd ad Beneficium quis eligitur, & ne momento quidem temporis poteſt ab ipſo auferri.*
51 *In Teſtium conflictu prævalent ii, qui ſunt numero, & qualitate majores.*
Teſtibus, qui ſcribere neſciunt, in re, quæ non cadit ſub ſenſus, deferendum non videtur, ibidem.
Documenta publica prævalent Teſtibus quibuſcumque, ibidem.
52 *Quid importent verba* cum ſuis Gagiis, & emolumentis.
54 *Beneficia Eccleſiaſtica diu vacantia, à S. Sede, jure devoluto, conferuntur.*
60 *Contra Proviſum Apoſtolicum, ſatis eſt, quòd reſervatio reddatur turbida.*
61 *Verba vacare,* conſerre, *& ſimilia conveniunt etiam ſimplici Officio.*

62 *Idem dicendum de miſſione in poſſeſſionem cum promiſſione manutenendi.*

64 *Facta præponderant verbis.*

Et potius effectus, quàm modus attenditur, ibidem.

67 *A diverſis non fit illatio.*

Dubium — *An literæ Apoſtolicæ ſint exequendæ in caſu, &c.*

Reverendiſſime Pater.

1 PRæſens cauſa quater jam propoſita fuit in hoc Sac. Auditorio, & ob parem ſuffragiorum diſcrepantiam nunquam reſoluta; quapropter, cùm in Rota diei 30. Januarii currentis anni, videntibus omnibus DD. reſcriptum fuerit — *Iterum proponatur* — certa ſpe confidimus, Reverendiſſimos PP. in hac quinta cauſæ propoſitione abſoluturos rem tandem eſſe favore DD. Principalium, reſcribendo *negativè*, prout obſequentiſſimè ſupplicamus.

2 Porrò momentum omne hujus cauſæ ſitum eſt in eo, an nempe Primiceriatus Eccleſiæ Terræ Colliani ſit Beneficium Eccleſiaſticum reſervationibus Apoſtolicis obnoxium, utì Pars adverſa contendit; an potiùs ſit merum, & ſimplex Officium honorificum, & præeminentiale, haud quaquam participans de qualitate veri, ac proprii Beneficii, prout Nos juſtiſſimè ſuſtinemus. Si enim idem Primiceriatus, eſt verum, & proprium Beneficium, tunc Literæ Apoſtolicæ exadverſo expeditæ, tanqam de reſervaro ratione Menſium, erunt proculdubio exequendæ. Sin autem eſt merum, & ſimplex Officium, tunc certo certiùs eædem Literæ Apoſtolicæ demandari executioni non poterunt, quia hujuſmodi Officia ſubjecta non ſunt reſervationibus Apoſtolicis, ut poſt alios abſque contradictore firmant *Piton. diſcept. 17. num. 52. Rot. coram Duran. dec. 340. num. 4. & 5. coram Cerr. dec. 287. num. 4. coram Capr. deciſ. 428. num. 5. & in Auguſtana Summæ Cuſtodiæ, ſuper ſecundis Literis, 21. Junii 1715. §. Deficere, coram Eminentiſſimo Falconer. confirmata 15. Maii 1716. §. Pirmum, cor. eodem.*

3 Ut autem propoſita quæſtio faciliùs pro DD. principalibus decidatur, illud eſt omnino animadvertendum, quòd Eccleſia Terræ Colliani, non jam eſt Eccleſia Cathedralis, aut Collagiata, ſed eſt dumtaxat Parochialis, & Receptitia, quæ inſtar aliarum ſimilium Eccleſiarum Regni Neapolitani, de quibus loquitur *clar. me. Card. De Luc. de Canonic. diſc. 18. 19. & 21. in princip. & Rot. in Caſtellaneten. Portionis, 3. Junii 1720. §. Quòd verò, coram bon. mem. Foſcaro*, regitur à Parocho, qui nuncupatur Archipresbyter, & à quatuor aliis Presbyteris ejuſdem Terræ à Reverendiſſimo Archiepiſcopo Compſano Depatatis, quorum unus dicitur Primicerius, & reliqui tres vocantur Participantes; qui omnes, ſicuti adjuvant Parochum in exercitio Curæ Animarum, ita de Emolumentis ejuſdem Curæ participant, & præcisè loquendo de hac Eccleſia Terræ Colliani, advertit *Urſaya, diſcept.* 20. *num. 16. tom. 2. part. 1.* ibi — *Noſtra Eccleſia non eſt Cathedralis, vel Collegiata, ſed ſimplex Parochialis, quæ non regitur ab Archipresbytero tanquam ab unico Parocho, ſed ab eodem tanquam Capite; Primicerio autem, & tribus aliis Presbyteris, tanquam ejus membris ipſum adjuvantibus in Exercitio Curæ, participantibus de emolumentis ejuſdem Curæ.*

4 Et quamvis, ut dicebamus, alter ex præfatis quatuor Participantibus deputari ſoleat ad munas Primicerii pro directione Chori, Sacrarumque Functionum, quia tamen eadem Eccleſia non eſt Collegiata, ſed ſolùm Parochialis, & receptitia, idcirco ſpecioſus iſte Titulus Primicerii non importat veram, & propriam dignitatem, ſed ſolùm denominationem quandam abuſivam, ut de hoc eodem noſtro Primiceriatu diſſerit *Urſaya, d. diſcept. 20. num. 41. cum duobus ſeqq. & num. 47. & ſeq. tom. 2. par. 1.* eodem ferme pacto, quo in ſimilibus Eccleſiis Receptitiis Regni Neapolitani, tametſi Presbyteri participantes dicantur abuſivè Canonici, verè tamen Canonici non ſunt, ut obſervat *clar. mem. Card. De Luc. de Benefic. diſc. 59. n. 5. & de Canonic. diſc. 18. n. 13. & diſc. 19. n. 6. & 7.* & conferunt deducta per *Pignatell. conſult. 46. n. 9. in fin. tom. 7. Rot. dec. 4. n. 3. poſt Tamburin. de Jur. Abb.*

5 His ergo ita prænotatis, dicimus, conſtanterque ſuſtinemus, quòd Primiceriatus prædictæ Eccleſiæ Colliani, prout cæteri omnes reliquarum Eccleſiarum Diæceſis Compſanæ non ſunt vera, & propria Beneficia Eccleſiaſtica, ſed ſunt mera Officia honorifica, prout hoc præciſo Officiorum nomine nuncupantur in Literis Deputationum ab Archiepiſcopis fieri ſolitis, ibi — *Cum vacaret, & vacet ad præſens OFFICIUM Primiceriatus in Matrici Eccleſia dictæ Terræ* — & rurſus — *prædictum Primiceriatus OFFICIUM præmiſſo, ſeu quovis alio modo vacan.* — ac denique — *in veram, &c. poſſeſſionem ejuſdem OFFICII Primiceriatus immittat*; & loquendo de hoc noſtro Primiceriatu Terræ Colliani, dixit *Urſaya, dicta diſcept. 20. n. 46. tom. 2. par. 1.* ibi — *Ipſum ſimpliciter ſubrogavit in eum locum, quem habuerunt illius Anteceſſores à tempore, cujus initii memoria non exiſtit, DUM DE TALI OFFICIO habetur etiam replicata mentio in antiqua Sententia anni 1612.*

6 Et re vera hujuſmodi Primiceriatus haud quaquam dici poteſt verum, & proprium Beneficium Eccleſiaſticum, cùm nullam penitùs habeat Dotem, nullos certos habeat redditus, ſine quibus impoſſibile prorſùs eſt, quòd dari poſſit Beneficium Eccleſiaſticum, ut communiſſimè poſt alios Canoniſtas firmant *Gonzal. ad Reg. 8. Cancellar. Gloſ. 5. à num. 7. ad 14. Anaclet. in Jus Canon. l. 3. tit. 5. de Conceſſ. Præbend. n. 17. Corrad. in Prax. Benef. l. 1. c. 1. nu. 12. Monacell. Formul. Legal. tom. 1. Annot. ad Form. 1. Tit. 2. n. 4. Rot. coram Priol. dec. 104. n. 16. & in rec. deciſ. 263. num. 2. par. 4. & dec. 59. n. 7. part. 10.*

7 Pars adverſa Dotem, quam noſter Primiceriatus re ipſa non habet, ex nihilo creare contendens, ſupponit, quòd in noſtra Eccleſia adſit Maſſa communis in quinque æquales partes diviſa: Quod Dos Archipresbyteratus conſiſtat ſolùm in una ex dictis quinque Portionibus: Quòd una ex hujuſmodi Portionibus deſtinata ſit pro Dote Primiceriatus: Quòdque demum Primicerius habeat diſtributiones quotidianas duplicatas.

8 Sed hujuſmodi contrarium ſuppoſitum in nulla ſui parte ſubſiſtit. Falſum namque eſt, quòd in noſtra Eccleſia adſit Maſſa communis; nam præter redditus Parochiales conſiſtentes in Emolumentis percipi ſolitis ex Funeribus, Baptiſmis, Matrimoniis, Oblationibus, nec non in quibuſdam fructibus aliquorum Stabilium ad Archipresbyteratum ſpectantium, nulli alii adſunt fructus, aut proventus, ex quibus confici poſſit prætenſa Maſſa communis.

9 Hi autem fructus, atque proventus omnes in univerſum abſque ulla prorſùs diminutione aſſignantur ſoli Archipresbytero in collatione ipſius Archipresbyteratus, ut liquido patet ex Literis Apoſtolicis moderni Archipresbyteri; & quamvis Pars adverſa gratis aſſerat, in Collatione Parochiæ transferri ſolummodo fructus ad Archipresbyteratum ſpectantes, non verò alios redditus ad Eccleſiam pertinentes, fas tamen Nobis ſit quærere ab eadem Parte adverſa, ubi nam ſint iſti redditus, ubi Bona, ubi alia Emolumenta non ad Archipresbyteratum, ſed ad Eccleſiam pertinentia, ex quibus confici poſſit Maſſa communis, & quorum in exiſtentia à Nobis cæteroquin apertè probatur ex documentis in præcedenti §. enunciatis.

10 Verùm quidem eſt, quòd, cùm Archipresbyter ſolus ſupereſſe non poſſit omnibus oneribus Parochiæ nimium vaſtæ, ac numeroſæ, & idcirco aliorum Presbyterorum auxilio indigeat, ſolent ab Archiepiſcopis eidem adjungi quatuor Sacerdotes tamquam illius Coadjutores in Cura Animarum, quibus per ſpeciale Decretum Archiepiſcoporum aſſignatur aliqua portio reddituum Parochialium in recompenſationem laborum, quos ſubſtinent pro Archipresbytero.

11 Sed tamen falſum eſt, quod una tantùm portio ſit Dos Archipresbyteri, cùm ipſe tamquam verus Beneficii Rector univerſos ejus fructus colligat, & retenta ſibi duplici portione *per parte, ed autsparte*, reliquas portiones tanquam cæterorum caput diſtribuat aliis Præsbyteris Coadjutoribus eodem ferme pacto, quo ſuis Vicecuratis mercedem perſolveret; ob quam quidem cauſam hujuſmodi Portiones connumerari non poſſunt inter Beneficia Eccleſiaſtica, ut, diſcuſſo formiter articulo, pro excluſione Apoſtolicarum Reſer-

ſervationum optimè firmavit *Rot. in Caſtellaneten. Portionis*, 3. *Junii* 1720. *cor. b. m. Foſcaro*.

12 Prout etiam falſiſſimum eſt, quòd una ex dictis Portionibus annexa ſit controverſo Primiceriatui. Etenim, ſi quando aliquis ex dictis Presbyteris Coadjutoribus eligitur Primicerius, uti peritus Cantus Gregoriani, participat quidem de una Portione, ſed non *tanquam Primicerius*, nec vigore Literarum Patentium pro Primiceriatu expeditarum, ſed *tanquam Coadjutor Parochi in curn Animarum*, ac vigore ſpecialis, diſtinctique Decreti Deputationis ab Archiepiſcopo factæ, id quod certè non ſufficit, ut eadem Portio dici debeat Dos Primiceriatus, ut optimè monent *Lotter. de re Benef. lib.* 2. *quæſt.* 31. *num.* 71. *Anaclet. in Jus Canon. lib.* 3. *tit.* 5. *de Præb. num.* 17. *Monacell. Formul. Legal. tom.* 1. *annot. ad formul.* 5. *tit.* 2. *num.* 4. *Rot. cor. Duran. dec.* 340. *num.* 10. *§. Nec quidquam*; *& cor. Priol. dec.* 204. *num.* 16.

13 Et ſanè, quòd ita ſe res habeat, evidens, & apertum redditur ex eo, quòd ſi quando Presbyteri Participantes fuerunt electi Primicerii, priorem dumtaxat, quam priùs habebant, Portionem retinuerunt; nec quidquam præterea adepti ſunt, ut quoad noſtram Eccleſiam conſtat ex ultimo Statu, in quo Joſeph Cardonus ad participationem receptus anno 1691. poſt novem annos effectus fuit Primicerius per obitum Franciſci Flore, ſuamque portionem retinuit, nec adeptus fuit illam à prædicto Flore poſſeſſam, utpote quæ aſſignata fuit Joſepho de Vecchis; ergo Primicerii uti tales nihil prorsùs habent, ſed ſolummodo retinent id, quod tanquam Coadjutores jam habebant.

14 Quid? quòd idem Presbyter uno eodemque tempore Deputatus Primicerius, & receptus ad participationem, non jam participationem obtinuit vigore Literarum Patentium Primiceriatus; ſed pro aſſequenda Participatione, neceſſe habuit obtinere aliud diſtinctum, ac ſeparatum Decretum eadem die expeditum, ut accidit in noſtra Eccleſia anno 1679. quo Franciſcus Flore, die 28. Novembris per ſolitas Literas patentes electus fuit Primicerius; & tamen, ut Portionem, quam ipſe non habebat, aſſequeretur, neceſſe fuit, ut contemporaneè, & ſub eademmet die diſtinctum Decretum obtineret pro admiſſione ad participationem; ergo Primiceriatus nullam habet annexam Portionem, dum pro ea obtinenda ſatis non eſt electio ad Primiceriatum, ſed requiritur diſtincta admiſſio ad munus Coadjutoris.

15 Quid plura? Permulti fuerunt electi Primicerii, & tamen vel nunquam participarunt, quia nunquam fuerunt admiſſi ad munus Coadjutoris; vel ſaltem iidem Primicerii nonniſi poſt longum temporis ſpatium fuerunt ad participationem admiſſi, donec per ſolitum ſpeciale Decretum Archiepiſcopi fuerunt in numerum Coadjutorum cooptati. Illud etiam addendo, quòd, ſi unquam inter Presbyteros tam Participantes, quàm non Participantes nullus extitit Peritus Cantus Gregoriani, Officium Primicerii expletum fuit ab ipſo Archipresbytero, qui non idcirco ullam majorem habuit Portionem.

16 Paret itaque, quòd noſter Primiceriatus nullam habet Portionem annexam, nullam Dotem, nulloſque fructus; atque hæc ipſa veritas magis, magiſque confirmata remanet ex documentis in tertia Propoſitione à Parte adverſa productis. Produxit enim Literas Apoſtolicas Proviſionis conſimilis Primiceriatus Terræ Aulettæ, in quibus exprimitur, quòd ipſe erat ſimplex Officium, non verò dignitas; quodque nullos habebat fructus certos, incertus verò in ſola ſumma quinque Carolenorum. Eadem Pars Adverſa attulit Depoſitionem Sabbati Caporale Primicerii Terræ Pali, in qua ipſe aſſerit ſe Portionem renunciaſſe *per non eſſere obligato all' aſſiſtenza delle Confeſſioni, raccomandazione di Anime, ed altre coſe di obbligo di detta Participazione, ma ſtare colla ſua ſolita libertà*; ex quibus quidem contrariis documentis perſpicuum redditur, quòd Primiceriatus nullam penitus habet dotem, vel portionem annexam; quodque participatio non datur uti dos Primiceriatus, ſed uti merces laboris impenſi pro Parocho, ut patet conſideranti.

17 E conſpectu verò hujuſmodi documentorum, cæterarumque demonſtrationum ſuperiùs allatarum, ſpernendæ prorſus ſunt ſimplices fides exadverſo adductæ nonnullorum Teſtium, quorum aliqui nec ſcribere quidem ſciunt, & tamen omnes animosè deponunt, unam portionem annexam eſſe Primiceriatui. Hæc enim annexio non eſt res, quæ cadat ſub ſenſus, & quamvis plerumque Primiceriatus conferri ſoleant Participantibus, uti Presbyteris antiquioribus, & idcirco ſæpiſſimè Primicerii frui etiam ſoleant una portione, id tamen non efficit, ut hæc portio Primiceriatui ſit neceſſariò annexa, utque pro habenda eadem portione, ſatis ſit deputatio ad munus Primicerii, cùm contrarium conſtet ex publicis documentis ſuperiùs allatis, quæ certè prævalere debent ſimplicibus Teſtium depoſitionibus, juxta *Text. in leg. Cenſus, ff. de Probation.* ibi -- *Monumenta publica potiora Teſtibus eſſe, Senatus cenſuit* -- *Rot. cor. Coccin. dec.* 235. *num.* 17. *cor. Dunoz. jun. dec.* 122. *num.* 11. *& in rec. dec.* 589. *num.* 5. *par.* 2.

Quemadmodum autem ex hucuſque deductis minimè ſubſiſtit, quòd una portio ſit annexa Primiceriatui, ita pariter falſum eſt, quòd noſter Primicerius habeat diſtributiones quotidianas duplicatas, quæ proinde inſervire debeant loco Præbendæ. Si enim in noſtra Eccleſia non recitatur quotidie Divinum Officium, ſed dumtaxat in ſolemnioribus primæ Claſſis Feſtivitatibus, quæ ad paucos dumtaxat dies rediguntur, intelligi profectò non poteſt, quomodo creari velint iſtæ diſtributiones quotidianæ, ut ita attribui valeat noſtro Primiceriatui Dos illa, quam re ipſa non habet. 18

Hæc ſanè exuberarent, nedum ſufficerent ad conſtabiliendum, quòd noſter Primiceriatus, tanquam carens dote, non eſt verum, & proprium Beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum dumtaxat Officium honorificum, ac præeminentiale; ſed adhuc tamen clariora ſuperſunt argumenta id manifeſte evincentia; & primo quidem, quia, licèt noſter Primiceriatus ſpatio 23. annorum vacaverit, ab anno nempe 1656. ad annum uſque 1679. nunquam tamen Sedes Apoſtolica illum contulit jure devoluto, prout conferre debuiſſet, ſi verum extitiſſet Beneficium, ſed ipſum providet Archiepiſcopus eodem anno 1679. favore Franciſci Fiore. 19

Deinde verò Rev. Camera Apoſtolica nunquam ratione Spolii manus appoſuit ſuper fructibus dicti Primiceriatus tam in dicta diuturna vacatione 23. annorum, quàm in cæteris ſucceſſivis vacationibus per obitum Franciſci Fiore, & Joſepho Cardone, prout facere debuiſſet vigore Bullæ Sancti Pii Quinti la 26. & ſicut quotidie facere ſolet in veris Beneficiis collativis propriam Dotem habentibus, ex notatis per *Valenzuol. conſ.* 196 *numer.* 47. *Pariſ. de reſignat. lib.* 5. *quæſt.* 6. *n.* 57. *Rot. in recent. dec.* 335. *numer.* 2. *part.* 3. *& dec.* 237. *num.* 3. *par.* 4. 20

Sperata replicatione, quòd id fortaſsè evenire potuit, quia in aliquibus Eccleſiis Regni Neapolitani inolevit conſuetudo diſtribuendi fructus Beneficiorum vacantium inter Clericos ejuſdem Eccleſiæ, ut tradit *Redoan. de Spoliis, quæſt.* 5. *n.* 5. Nam, quidquid foret per id tempus, quo ſcripſit idem Redoanus, qui examinat ſolùm Bullam ſan. mem. Julii III, in qua præſervabantur Conſuetudines, certè id dici nullo pacto poteſt, poſtquam S. Pius V. expreſsè ſibi reſervavit Spolia, fructuſque omnium Beneficiorum vacantium Regni Neapolitani; & contrarias omnes conſuetudines abrogavit, ut liquidò conſtat ex ejus *Conſtitut. in Bullar. nov.* la 55. & poſtquam etiam ſan. mem. Sixtus V. ſimilem fecit reſervationem in ſuo Brevi impreſs. apud *Quarant. in ſumma Bullar. verb. Spolia Clericorum, fol. mihi* 608. 21

Tertium argumentum beneficiariæ qualitatis excluſivum eſt, quòd Archipresbyteri, quoties Deputati etiam fuerunt ad munus Primicerii, abſque ulla diſpenſatione Apoſtolica Primiceriatum cum Archipresbyteratu, qui eſt verum Beneficium, ſemper retinuerunt non jam *interinè*, ut ex adverſo contendebatur, ſed per viam veræ, ac ſtabilis deputationis; id quod luculenter oſtendit, controverſum Primiceriatum eſſe merum, & ſimplex Officium honorificum, ideoque compatibile cum vero Beneficio etiam ſub eodem tecto, ut bene in puncto diſſerit *Rot. cor. Cerr. de-* 22

ciſ.

ciſ. 623. n. 11. & 20. & in Auguſtana Summæ Cuſtodiæ ſuper ſecundis Literis, 21. Junii 1715. §. Tantum autem, cor. Eminent. Falcon.

23 Quartum argumentum eruitur ex eo, quòd noſtri Primicerii abſque ulla confectione Proceſſus privantur, & amoventur arbitrio Archiepiſcopi, quam circumſtantiam pro excluſione qualitatis veri Beneficii in noſtris præciſis terminis Magiſtri Cantus ponderat *Rot. in rec. dec. 329. n. 2. 3. & ſeq. part. 16. & cor. Emerix Jun. dec. 73. & dec. 92. utrobique n. 1.*

24 Huc etiam ſpectat altera illa graviſſima circumſtantia, quòd, ubi contigit, hujuſmodi Primicerios proviſos fuiſſe de Archipresbyteratu, qui eſt verum, & proprium Beneficium, novus Primicerius non jam proviſus fuit à Dataria Apoſtolica, ſed fuit ſemper electus ab Archiepiſcopo Compſano; quando tamen ad ipſam Datariam vigore Decreti ſpectare certiſſimè proviſio debuiſſet, ſi actum fuiſſet de vero Beneficio; *Gonz. ad Reg. 8. Cancell. Gloſſ. 52. num. 7. Barboſ. de Off. & Pot. Epiſc. Alleg. 57. nu. 2. Rot. in Colon. Canonic. 13. Maii 1726. in fine princ. coram b. m. Cerro*; & inveriſimile prorſus eſt, quòd in tanto temporis ſpatio nullus comparuiſſet Impetrator, ut egregiè obſervat *Piton. de controv. Patron. Alleg. 97. num. 18. Rot. in Monaſter. Canonicatus, 19. Januarii 1714. §. Prædicta, coram bon. m. Anſaldo.*

25 Accedit his, quod ipſimet Vicarii Capitulares, Sede Archiepiſcopali vacante, elegerunt, ac deputarunt Primicerios; id quòd certo certiùs facere nequiviſſent, ſi hujuſmodi Primiceriatus forent vera, & propria Beneficia; tum quia omnia Beneficia poſt Epiſcoporum obitum vacantia, ſunt reſervata S. Sedi vigore, Regulæ ſecundæ Cancellar. ut monet *Rot. in Granat. ſeu Toletana Beneficii, 12. Decembris 1721. §. Reſervatio, in fin. coram b. m. de Herrera*; tum etiam quia Vicarii Capitulares nullam habent facultatem conferendi Beneficia; ad *Text. in cap. 2. Ne Sed. Vacant. Rot. in Segobien. Canonicatus, 11. Aprilis 1704. §. Quæ quidem, coram clar. mem. Card. Scotto, & in Abulen. Cappellaniæ, 28. Junii 1715. §. Multoque minus, coram bonæ memoriæ Anſaldo.*

26 Non ſubſiſtit autem, quòd Carolus Antonius Muſcatus ob eaſdem Proviſiones Primiceriatuum remotus fuerit ab Officio Vicarii Capitularis; tum quia Cauſæ, ob quas ipſe remotus fuit à prædicto Officio, ſunt penitus diverſæ, ut videre eſt in ejus ſupplici Libello, & in Relatione Reverendiſſimi Nuntii; tum quia Proviſio Primiceriatus Terræ Teoræ ab ipſo facta fuit anno 1714. & tamen ejus privatio, prout etiam exadverſo aſſeritur, non priùs contigit, quàm anno 1715. tùm demum quia ipſe nec ſolus, nec primus fuit, qui ſimiles proviſiones explevit, cùm alii etiam Vicarii Capitulares ab immemorabili tempore noſtros Primiceriatus ſemper contulerint.

27 Coronat denique ſupradicta omnia argumenta conſtans, uniformis, & pluſquam centenaria obſervantia tam affirmativa, quàm negativa, juxta quam Archiepiſcopi Compſani per Sæculum, & ultrà, atque etiam in ultimo Statu ſemper elegerunt Primicerios noſtræ Eccleſiæ Colliani, quamvis pluries, & præſertim in dicto ultimo Statu ipſe Primiceriatus vacaverit in menſibus reſervatis, nec intra longiſſimum centum annorum ſpatium ullam reperiri potuit Proviſio Apoſtolica controverſi noſtri Primiceriatus Terræ Colliani, quamvis in Archivio ſupplicationum Apoſtolicarum fuerint in id adhibitæ exactiſſimæ diligentiæ; & quamvis, uti ſuperius diximus, idem Primiceriatus pluries vacaverit in menſibus reſervatis, enimvero uniformis iſta obſervantia tam affirmativa, quàm negativa metam centum annorum prætergrediens, clariſſimè oſtendit, noſtrum Primiceriatum nunquam fuiſſe verum Beneficium, ſed merum, ac ſimplex Officium honorificum, non cadens ſub Reſervationes Apoſtolicas, ut loquendo de obſervantia affirmativa optimè poſt alios firmavit *Rot. in Compoſtellana Beneficii, 15. Martii 1717. §. Verùm etiam, coram Eminentiſſimo Althan; & in Caſtellaneten. Portionis, 3. Junii 1720. §. Hinc funditus, coram bon. m. Foſcaro*; & differendo de obſervantia negativa egregiè notavit *Rot. in rec. deciſ. 661. num. 15. part. 19. in dicta Auguſtana ſummæ Cuſtodiæ ſuper ſecundis Literis 21. Junii 1715. §. Altera, coram Eminentiſſimo Falconerio, & 15. Maii 1716. §. Parum, coram eodem; & in dicta Compoſtellana Beneficii, 15. Martii 1717. §. autem, coram Eminentiſſimo Althan.*

Nilque turbat, quòd in Regula 9. Cancellariæ derogetur immemorabili quaſi poſſeſſioni conferendi Beneficia vacantia in Menſibus reſervatis, & irritentur proviſiones omnes, quæ aliter fiant ab Ordinariis; id etenim ſolummodo procedit in veris, ac propriis Beneficiis, quæ cadunt ſub Apoſtolicas Reſervationes; at non etiam in meris, ac ſimplicibus Officiis honorificis, quæ nulli Reſervationi ſunt obnoxia, cujuſmodi eſſe noſtrum Primiceriatum ipſa rei evidentia ſuperiùs oſtendimus, prout hujuſmodi objectioni præcisè reſpondent *Gonz. ad Regul. 8. Canc. Gloſſ. 5. §. 11. num. 5. 10. & ſeq. & Gloſſ. 67. num. 39. Kochier in dicta Reg. 8. Gloſſ. 1. num. 24. Rot. in dicta Auguſtana ſummæ Cuſtodiæ ſuper ſecundis Literis; 21. Junii 1715. §. Deficere, & §. Non ſubſiſtente, cor. Eminentiſſimo Falconerio, & in d. Caſtellaneten. Portionis, 3. Junii 1720. §. Non attento, in fin. cor. b. m. Foſcaro.* 28

At verò, ſi juxta firmata ſuperioribus locis excluſa penitus remaneret qualitas veri, & proprii Beneficii, etiamſi eſſemus in Judicio petitorio ſuper Statu controverſi Primiceriatus; quid, quæſo, dicendum erit in hac noſtra hypotheſi, in qua ſolùm agitur de Judicio poſſeſſorio prætenſæ Executionis Literarum Apoſtolicarum, quòd abſolvi certò certiùs debet ſimpliciter juxta ultimum Statum? Profectò in his terminis, cùm ultima proviſio ejuſdem Primiceriatus facta fuerit ab Archiepiſcopo Compſano, tametſi Franciſcus Fiore illius poſſeſſor obiiſſet in Menſe reſervato, ſola hæc ultima proviſio exuberat ad effectum denegandi executionem Literis Apoſtolicis, excludendique odioſum Impetrantem ex aſſerta reſervatione, ut, aliis omiſſis, unanimiter tradunt *Lotter. de re Benef. lib. 1. quæſt. 34. num. 27. Piton. diſcept. Eccleſ. 17. n. 62. ad 66. & de controv. Patron. alleg. 98. n. 6. Rot. in rec. dec. 154. n. 3. p. 1.* ibi -- *Ad effectum, ut includeretur, vel excluderetur reſervatio, attendenda eſt iſta quaſi poſſeſſio, & ultimus Status Beneficii -- dec. 329. num. 4. part. 16. dec. 472. num. 26. part. 19. in Auguſtana ſummæ Cuſtodiæ ſuper ſecundis Literis, 21. Junii 1715. §. Non ſubſiſtente, coram Eminentiſſimo Falconerio, in Compoſtellana Beneficii, 15. Martii 1717. §. Emergebat, cor. Eminentiſſimo Althan*, ibi -- *Tantummodo attendi debet quaſi poſſeſſio, & ultimus ſtatus ad effectum excludendi aſſertam reſervationem, & in d. Caſtellaneten. Portionis, 3. Junii 1720. §. Fin. cor. b. m. Foſcaro.* 29

In hoc autem rerum ſtatu nullo prorsùs numero habenda eſt contraria illa objectio tantopere exadverſo exaggerata, quòd nempè Archiepiſcopi elegerint Primicerios per Literas patentes, quæ præſeferre videntur collationem in titulum. Multiplex enim, & unaquæque validiſſima occurrit reſponſio, quarum prima eſt, quòd, cùm ex hactenus deductis evidenter appareat, Primiceriatus, de quibus agitur, non eſſe vera, & propria Beneficia, quodlibet Ordinariorum factum ipſorum ſtatum immutare non potuit, cùm Ordinarii facultatem non habeant immutandi ſtatum Beneficiorum propriæ Diœceſis, ut benè firmat *Rot. coram Buratt. dec. 636. num. 8. ibique Adden. litt. E. coram Merlin. dec. 87. num. 17. coram ſan. mem. Alexandro VIII. dec. 240. num. 26. coram Dunoz. Jun. dec. 861. n. 3. & dec. 887. num. 4. & in rec. dec. 151. n. 12. p. 50. & dec. 234. n. 27. p. 16.* 30

Altera reſponſio eſt, quòd abuſiva illa Formula earundem Literarum patentium, nihil prorsùs curanda eſt è conſpectu patentiſſimi Facti ipſorum Ordinariorum, quòd certè magis efficax, magiſque concludens eſſe non poteſt pro excludenda qualitate veri, & proprii Beneficii. Ipſi enim, quamvis expediverint Bullas, ſemper tamen, & ad ſemper etiam in Menſibus reſervatis contulerunt Primiceriatus; quòd quidem facere nequiviſſent, niſi agnoviſſent, rem non eſſe de vero Beneficio, ſed de mero tantùm, ac ſimplici Officio, ut in puncto puncti optimè notat *Piton. diſcept. Eccleſ. 17. num. 59.* ibi -- *Cum multi Ordinarii, & Capitula, ſeu Clerici hujuſmodi Eccleſiarum parum bibant de his ſubtilitatibus Juris circa modum, & formulam propriam providendi de his Beneficiis, & procedunt cum ſolita formula aliarum Beneficiorum Eccleſiæ numerata, ſed bene ſa* 35

gerunt.

gerunt circa factum, & ſubſtantiam providendi in Menſe reſervato, ſciendo, quòd in quocumque tempore ad eos pertinet proviſio in his Eccleſiis receptitiis; ideoque, ſicut factum præponderat verbis, & attenditur effectus, & non modus. ITA DEBET PRÆVALERE FACTUM PROVIDENDI IN MENSIBUS RESERVATIS, ET SPERNI CORTEX, SEU FORMULA VERBORUM PROVISIONIS.

32 Veroſimile autem eſt, quòd ideò per Bullas expediantur Primiceriatus, ad differentiam portionum, quæ per ſimplex Decretum aſſignabantur, quia res erat de Officio ſecum ferente præeminentiam quandam, ac præcedentiam ſupra portionarios, ac præferente quandam honoris, ſeu dignitatis impropriam denominationem; & idcirco fortaſsè Cancellarii uſi fuerunt eadem ferè Bullarum formula, quæ in Collatione Primiceriatus Eccleſiæ Cathedralis, qui eſt vera, & propria Dignitas, adhibetur; ſed tamen negari non poteſt, quin eadem Formula quoad noſtros Primiceriatus impropria dici debeat, & abuſiva, cùm in ea præſertim adſint verba illa -- *Aſſignantes tibi Stallum in Choro, & primam vocem poſt Archipresbyterum in Capitulo*; id quòd verificari certè non poteſt in noſtra Eccleſia, in qua nullum adeſt Capitulum, cùm ipſa non ſit Cathedralis, nec Collegiata, ſed ſimpliciter Parochialis, & receptitia, ut toties ſuperiùs probavimus.

33 Ac tertiò demum urget fatalis illa, & ineluctabilis reſponſio, quòd nempè in iiſdem prætenſis Bullis controverſi Primiceriatus non jam conferuntur tanquam Dignitates, aut Beneficia; ſed tanquam mera, & ſimplicia Officia, ibi -- *Cum vacaret, & vacet ad præſens* OFFICIUM PRIMICERIATUS *in Matrici Eccleſia dictæ Terræ* - & rurſùs *prædictum* PRIMICERIATUS OFFICIUM *præmiſſo, ſeu alio quovis modo vacan.* ac denique -- *in veram, &c. poſſeſſionem ejuſdem* OFFICII PRIMICERIATUS *immittant*. Ideoque in his terminis, tametſi daremus, quòd ex prædictis aſſertis Bullis deſumi poſſet ſtatus collativus noſtrorum Primiceriatuum; quia tamen iſte non eſſet ſtatus collativus Beneficiorum, ſed ſolummodo ſtatus collativus Officiorum, id certè efficere nullo pacto poſſet, ut prædicti Primiceriatus ſub Apoſtolicis reſervationibus comprehenſi remanerent, prout in individuo contrariæ objectioni egregiè reſpondet *Rot. coram Duran. dec.* 340. *num.* 14. ibi -- *Et ceſſat difficultas, quia nullibi conſtat, Collationes prædictas fuiſſe ſimpliciter factas de Beneficiis Eccleſiaſticis, ſed potius de Officiis. Unde non probatur ſtatus collativus Beneficiorum, ſed Officiorum, qui non relevat ad effectum, at dictæ Præpoſituræ ſub reſervatione comprehendantur -- & coram Cerr. dec.* 623. *num.* 13. §. *Imò ponderarunt*.

34 Nec urget, quòd etiam Officia Eccleſiaſtica cadant ſub reſervationes Apoſtolicas; id namque intelligendum eſt de illis Officiis, quæ conferuntur in titulum perpetui Beneficii, quæque habent omnia neceſſaria requiſita verum Beneficium conſtituentia, & in his terminis loquuntur Auctoritates, quæ exadverſo allegari ſolent, at aliter ſe res habet quoad cætera Officia, quæ nec conferuntur in titulum perpetui Beneficii, nec re ipſa ſunt Beneficia Eccleſiaſtica, prout ſunt noſtri Primiceriatus; ejuſmodi namque Officia, tametſi Eccleſiaſtica, nullo pacto comprehendi poſſunt ſub reſervationibus Apoſtolicis, ut optimè in noſtris terminis diſtinguit *Rot. coram Duran. dicta dec.* 340. *num.* 15. *cum plurib. ſeqq.* ibi -- *Nec relevat, ſi dicatur, quòd, licèt non ſint Beneficia, ſit ſatis, quòd ſint Officia Eccleſiaſtica, cum etiam illa cadant ſub reſervatione; quia, dato etiam, quòd talia eſſent, reſpondetur, non omnia Officia Eccleſiaſtica ſub reſervatione comprehendi, &c. ſed ſolùm illa cadunt ſub reſervatione, quæ conferuntur in titulum perpetui Beneficii, & re vera ſunt Beneficia Eccleſiaſtica, prout ſunt Sacriſtæ, Archipresbyteratus, Præpoſituræ habentes Spiritualitatem, & erecta in titulum Beneficii, & ſimilia, quæ in nihilo diſtant à Beneficiis Eccleſiaſticis, Mandoſ. &c. unde, cùm non conſtet, dictas Præpoſituras conſuevisse conferri in titulum perpetui Beneficii, nec re vera eſſe Beneficia Eccleſiaſtica, ſed imò totum contrarium, neceſſario ſequitur, non cadere ſub Reſervatione*.

35 Hinc autem nullo prorsùs numero habendæ ſunt paucæ quædam proviſiones Apoſtolicæ, quæ in contrarium afferuntur; tum quia non reſpiciunt Primiceriatum noſtræ Eccleſiæ Colliani, de quo nunc agitur, quique ſemper, & præſertim in ultimo ſtatu ab Ordinariis collatus fuit etiam in Menſibus reſervatis, uti ſupra probavimus; ſed loquuntur de Primiceriatibus aliarum Eccleſiarum noſtræ Diœceſis, nimirum Terræ Conturſii, Buccini, & Aulettæ.

Tum quia differendo etiam de prædictis proviſionibus Apoſtolicis, in illa Primiceriatus Terræ Aulettæ apertè dicitur, quòd idem Primiceriatus eſt ſimplex Officium, nulloſque habet fructus certos, incertos verò in ſola ſumma quinque Carolenorum, ibi - *Cum Primiceriatus nullibi Dignitas, ſed Officium ſimplex exiſtens in Parochiali Eccleſia Terræ Aulettæ, &c. cujus, & illi forſan annexorum fructus nulli ſunt, incerti verò quinque Carolenorum* - ideoque hæc proviſio non ſolùm non officit, ſed etiam maximè prodeſt, cùm ibidem Primiceriatus nuncupetur ſimplex Officium carens omni dote, ut in puncto optimè obſervat *Rot. coram Cerr. dec.* 623. *num.* 16. §. *Imò ponderarunt*, ibi -- *Imò ponderarunt Domini, nonnullas ex Apoſtolicis Proviſionibus ſpecificè loqui de ſimplici Officio, & ſignanter infraſcriptas, nempè, &c. unde hujuſmodi Proviſiones non ſunt contrariæ, ſed uniformes ſtatui antiquo*. 36

Reliquæ verò proviſiones Apoſtolicæ Primiceriatuum Terræ Conturſii, & Terræ Buccini ideò prodiiſſe dicendæ ſunt, quia Summo Pontifici narratum ſubreptitiè fuit, quòd tam Eccleſia Conturſii, quàm Eccleſia Buccini erant Collegiatæ, & idcirco Summus Pontifex credere potuit, quòd cùm res eſſet de Eccleſiis Collegiatis, Primiceriatus eſſent veræ Dignitates, ac Beneficia; ſed tamen falſa hæc expreſſio efficere nequaquam poteſt, ut ſubreptitiæ illæ proviſiones Apoſtolicæ præjudicium irrogare queant veræ, ac propriæ naturæ noſtrorum Primiceriatuum, ut benè monet *Rot. in Rhegien. Capellaniæ, ſeu Præbendæ*, 28. *Junii* 1706. §. *Nec obſtare, cor. clar. m. Card. Priol.* & 25. *Julii* 1708. §. 1. *cor. Eodem*. 37

Tum demum, quia jam loco regulæ receptum eſt, quòd ubi conſtat de vero ſtatu Beneficii, proviſiones Apoſtolicæ, quæ ſemper continent illam clauſulam -- *Dummodo Collatio ad Nos hac vice pertineat* - nunquam illius ſtatum immutant; cùm ad immutandum ſtatum Beneficiorum, præter quadragenarium temporis lapſum, requiratur etiam ſcientia prioris ſtatus in conferente, & deliberata voluntas illum immutandi, & imprimendi ſtatum novum, ut optimè in noſtris terminis firmant *Piton. diſcept. Eccl.* 17. *num.* 41. *& ſeqq.* ubi, quòd id procedit, etiamſi Ordinarius Literas Apoſtolicas executioni demandaſſet, *Rot. cor. Duran. dec.* 340. *num.* 11. *coram Cerr. dec.* 623. *num.* 16. *in rec. dec.* 263. *num.* 1. *& num.* 5. *in fin. p.* 4. ibi -- *Licèt iſtæ Præpoſituræ probarentur aliquando per Papam collatæ, ut Beneficia Eccleſiaſtica, adhuc eſſet probandum, id per eum factum fuiſſe animo antiquum illarum ſtatum mutandi, & novum inducendi* - & *dec.* 320. *n.* 1. *eadem p.* 4. & *dec.* 152. *n.* 13. *p.* 10. & *in d. Caſtellan. Portionis*, 3. *Junii* 1720. §. *Fin. cor. b. m. Foſcaro*. 38

Majoris inſubſiſtentiæ eſt altera Apoſtolica proviſio Primiceriatus Terræ Teoræ nuper facta ex cauſa reſignationis favore certæ Perſonæ. Ea enim eſt ſimplex ſupplicatio, quæ non habuit effectum, cùm Reſignatarius, agnita nullitate ejuſdem Gratiæ ob falſam expreſſionem, quòd agebatur de vero Beneficio, Literas Apoſtolicas non expedierit, & reſignans adhuc permaneat in poſſeſſione ſui Primiceriatus. Illud etiam addendo, quòd eadem proviſio Apoſtolica tanquam facta poſt inceptam hanc litem, & exadverſo ſtudioſè promota, perinde habenda eſt, ac ſi facta non fuiſſet, ut in puncto *Rot. coram Cerr. dicta deciſ.* 623. *num.* 17. 39

Ac denique non officit, quòd noſtri Primicerii ſolvant Cathedraticum; in Diœceſi namque Compſana invetecravit jam antiquiſſima conſuetudo, quòd idem Cathedraticum, vulgo ibidem nuncupatum *La Chierica*, ſolvatur non ſolùm à Beneficiatis, ſed etiam à ſimplicibus Presbyteris, & ab ipſis Diaconis; ob quam quidem conſuetudinem non ſolùm Beneficiati, ſed etiam omnes Clerici ad ſolutionem Cathedratici obſtringi poſſunt, ut firmant *Ventrigl. in Prax. part.* 3. *Annot.* 25. §. 1. *num.* 4. *Monacell. Formul. legal. p.* 1. *tit.* 1. *formul.* 1. *num.* 37. 40

Quæ

41 Quæ cùm ita ſunt, applicari certe nullo pacto poteſt caſui noſtro deciſio edita *in Baren. Primiceriatus*, 9. *Decembris* 1726. *coram bon. mem. Cornelio*, quæ cum reliquis ejuſdem Cauſæ Deciſionibus ſæpiſſimè in contrarium allegari ſolet; io ea namque res erat de Primiceriatu habente Præbendam, & redditus eertos pro ipſius dote aſſignatos, pront recognoſei ſupplicamus in dicta deciſ. §. *Idque etiam deſumebatur*. Rurſus, aderat incompampatibilitas inter Primiceriatum, & Canonicatus illius Eccleſiæ, qui ounquam ſimul retenti fuerunt abſque diſpenſatione Apoſtolica, *ut in §. Attenta potiſſimum*. Ad hæc, Primiceriatus ibi erat Dignitas ex ipſamet cooſeſſione Archipresbyteri Ordinarii Collatoris, *ut in §. Præterea*. Ibidem Primicerius emittebat Proſeſſionem Fidei, & deſerebat Almutias Canonicales, *ut in §. Ulteriùs*; & deniqua ibi agebatur de Primiceriatu exiſtente non jam in Eccleſia ſimpliciter Parochiali, & Receptitia, qualis proculdubio eſt noſtra, ſed in Eecleſia Collegiata, & numerata inſignis Terræ Acquavivæ, ut *in dicto §. Ulteriùs*. Quæ quidem omnes circumſtantiæ certò certiùs efficiuot, ut non tam Lux à tenebris, quàm caſus iſtius Deciſionis diſſarat à noſtro.

Quare, &c.

Victorius de Martinis Advoc.

R. P. D.

DE SANMINIATIS.

Compſana Primiceriatus.

Ven. 20. *Martii* 1733.

42 PRimiceriatum Eccleſiæ Parochialis Oppidi Colliani Diæceſis Compſæ vacantem per obitum Joſephi Cardoni obtinuit à S. Sede Potitus Columbo tanquam ei reſervatum ex duplici capite, in vim ſcilicet *Reg.* 2. *& Reg.* 9. *Cancellariæ*. Sed conteſtata lite inter ipſum, & Petrum Columbo Proviſum ab Ordinario, nec non Promotorem Fiſcalem Curiæ Archiepiſcopalis Compſæ, quamvis eauſa in hoc Sacro Auditorio ſine ulla reſolutione bis propoſita, eandem pariter ſortem ſubierit; tum tertia vice, ſuffragaotibus quioto, & ſexto, tum quarta OO. DD. juxta morem ſententiam dicentibus, demum in hodierna Audientia toties propoſitæ quæſtioni reſponſum fuit -- *Literas Potiti Columbo non eſſe exequendas*.

43 Ratio sic decidendi ea fuit, quòd Domini eſiſtimaverint, Primiceriatum Eccleſiæ Colliani eſſe merum, ac ſimplex Officium baud quaquam participans de natura Eccleſiaſtici Beoeficii, & conſequenter Apoſtolicis reſervationibus; quæ dictis Literis cauſam dederant, non obnoxium; *Cocchier. ad Reg.* 8. *Cancell. gloſſ.* 1. *nam.* 24. *Rot. coram Duran. dec.* 340. *num.* 4. *& cor. Eminentiſſimo Falcon. dec.* 10. *nam.* 4. *& dec.* 13. *num.* 5. *tit. de Benef.*

44 Rem autem ita ſe babere ex eo potiſſimùm judicabant, quòd non ageretur de Primiceriatu propriè tali, ut exiſtit in Eccleſiis Cathedralibus, vel etiam Collagiatis, erectus in titulum Eccleſiaſtici Benefieii cum ſua Dote, & Præbenda, in qua ſpecie loquuntur, qui Primiceriatum recenſent inter Officia Eccleſiaſtica ſubjecta reſervationibus, ut videre eſt penes *Gonzal. ad Reg.* 8. *Canc. gloſſ.* 5. §. 11. *num.* 2. *juncto num.* 5. *&* 10. *Rot. in Baren. Primiceriatus*, 27. *Junii* 1726. §. *Nil pariformiter*, *cum ſeq. cor. b. m. Cerro*.

45 Verùm agebatur de ſimplici Officio, qood abuſivè, & impropriè nuneupatur Primiceriatus, utì teſtantur Canceſlarius Curiæ Archiepiſcopalis Compſæ, necnon Dignitates, & Capitulum ejus Cathedralis, cùm revera præſeferat tantùm jus quoddam honorificum, munuſve dirigendi Sacras Functiones, oon quidem in Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, ſed in Parochiali, & receptitia, in qua, dempto Parocho, pauci alii, qui adſunt, Presbyteri, ocque ſunt Beneficiati, neque Collegium efformant, quin præter hæc ullam habeat peculiaram dotem, ſeu præbendam, nullaque Epiſcopi auctoritate ſit inſtitutum. Atque, horum altero deficiente, impoſſibile eſt erectum fuiſſe in titulum Eccleſiaſtici Beneficii, cùm ad ejus conſtitutiooem omninò, & veluti forma requiratur tam Epiſcopi auctoritas, *Gloſſ.* 1. *in Clem.* 2. *ad fin. verſ. Tu dic contra*, *de Decim. Lotter. de re Benef. lib.* 1. *quæſt.* 5. *num.* 40. *& ſeq.* quàm certa Dos, vel præbenda, *Can. nemo Eccleſiam*, *de Conſecr. diſt.* 1. *idem Lotter. lib.* 1. *quæſt.* 4. *num.* 55. *& quæſt.* 31. *num.* 3. *uſque ad* 7. *Anaclet. in Jus Can. lib.* 3. *tit.* 5. *de conceſſ. præb. nu.* 17. *Corrad. in prax. benef. l.* 1. *c.* 1. *n.* 12 *Rot. in rec. dec.* 263. *n.* 2. *p.* 4. *r. t. & dec.* 59. *n.* 7. *p.* 10.

Abſque eo quod loco Dotis ceoſeri poſſit participatio, quam habet Primicerius ex communi, ut prætenditur, Maſſa reddituum Eccleſiæ Colliani. Quippè in ea, præter redditus Parochiales, qui Parocho, ut convenit, integri, atque iodiſtioctè aſſignantur in Literis Collationis Parochiæ, nullos alios adeſſe conſtitit redditus, ſeù Proventus, ex quibus confici valeat hæc prætenſa communis Maſſa. Et quamvis verum ſit, Parochum, qui Archipresbyter nuncupatur, retenta ſibi dupla portione horum reddituum, reliquas quatuor diſtribuere totidem Presbyteris, utì ejus Coadjutoribus in exercenda cura Animarum ab Archiepiſcopo deputatis; ideoque contiogere, ut Primicerius alter, ut plurimùm ex numero, & gremio horum Coadjutorum unam ex dictis portiooibus aſſequatur; banc tamen portionem non aſſequitur tanquam Primicerius in vim literarum Primiceriatus, ſed taoquam Coadjutor Parochi in vim ſpecialis, diſtinctique Decreti ab Archiepiſcopo lati. Quamobrem iſthæc portio quaſi ſalarii, ac ſtipendii oomine propter Officium prorsùs diverſum, ac ſeparatum conſtituta, pro Dote Primiceriatus vel Eccleſiaſtici Beneficii reputari nullo modo poteſt; *Lotter. de re benef. libr.* 1. *quæſt.* 31. *num. final. Anaclet. in Jus Canon. lib.* 3. *dicto tit.* 5. *de Præb. num.* 57. *Rot. coram Duran. dicta dec.* 340. *num.* 10. §. *Necquidquam*, *& coram Priol. dec.* 104. *num.* 16. *& in Caſtellaneten. Portionis*, 3. *Junii* 1720. §. *Quod verò*, *cor. b. m. Foſcaro*. 46

Et quidem pro Dote veri Beneficii haud unquam reputata fuit ſimilis portio, quæ ſolvitur aliis Presbyteris Coadjutoribus, quemadmodum inter Partes conveoiebant; quare oec illa, quæ ſolvitur Primicerio, eùm habeat eundem fioem, atque reſpectum compenſandi laboris ob adjutorium curæ Animarum. Neque enim titulus Primicerii aliquid addit ad naturam Beneficii, quoniam non ſimplex deoominatio, ſed ſubſtantia rei eſt inſpicienda, ut proſequitur *dicta deciſ. in Caſtellaneten. Portionis*, §. *Et de cætero*; & ubi deficit Dos, nunquam eſt Beoeficium, ſive Canonieus, ſive alio qoovis nomioe quis nuncupetur; *Garz. de benefic. quæſt.* 5. *c.* 2. *n.* 65. *Lotter. ſæpè laudat. de re benef. lib.* 1. *quæſt.* 19. *num.* 7. 47

Quodque revera oulla ex dictis portionibus Dotis nomine ſit aunexa Primiceriatui, clarius etiam ex infra dicendis DD. ſuaſum fuit. Et primum, ex eo, quòd ſi quando Presbyteri participantes, vel etiam ipſe Archipresbyter electi fueruot Primicerii, non idcircò majorem, qua antea fruerentur, portionem adepti fuerunt. Rurſus quia Primicerius jus non acquirit ad iſtam Portionem in vim litterarum Primiceriatus, ſed indiget ſpeciali, ac diſtincto Archiepiſcopi Decreto, quo ioter Coadiutores adſciſcatur, ut probatum fuit tam reſpectu Primieeriatus, de quo agitur, qoam reſpectu aliorum ejuſdem prorſus naturæ exiſtentium in Diæceſi Compſæ. 48

Accedit, permultos fuiſſe Primicerios, qui vel nunquam participaruot, quia nunquam inter Coadjutores adſcripti fuerunt, ut ex Teſtibus optimè inſtructis, & præclaris exemplis, inter quæ illud ſimilis Primiceriatus Oppidi Selvitellæ aa lege collati, ut Ordinarius portionis vacantis diſpoſitionem arbitrio ſuo reſervaverit; vel ſaltem iidem Primicerii nonniſi poſt longum tempus fuerunt ad participationem admiſſi. Siquidem ex iis omnibus planum videbatur, hanc portionem non aſſe Dotem annexam Primiceriatui; nam ſi talis foret, & acquireretur boc ipſo, quòd quis eligitur Primicerius, mioimeque poſſet vel momento temporis eidem auferri; *Rot. cor. Penia*, *dec.* 611. *n.* 8. *& cor. Cerro*, *dec.* 623. *nu.* 7. 49

Confirmabant DD. in hac Sententia ipſamet documenta à proviſo Apoſtolico producta, tum ſcilicet quædam

tum Apoſtolica proviſio facta de ſimili Primiceriatu Terræ Aulettæ, tanquam de mero, & ſimplici officio, nullos habente certos redditus, incertos verò in ſola ſomma quinque Carolenorum; unde comprobatur, hos Primiceriatus nullam penitùs habere Dotem, ſeu portionem annexam; tum Teſtimonium eujuſdam Primicerii Terræ Pali aſſerentis ſe portionem renunciaſſe, ibi -- *Per non eſſer obligato all' aſſiſtenza delle Confeſſioni, raccommandazione di Anime, & altre coſe di obligo di detta partecipazione, reſtare colla ſua libertà* -- Ex quo pariter liquet participationem non dari uti Dotem Primiceriatus, ſed uti mercedem Officii Coadjutoris Parochi, eamque poſſe à Primiceriatu disjungi, & ſeparari.

51 Hinc non obſtabant vel dicta Teſtium contra aſſerentium; vel literæ Ordinariorum, quibus Primiceriatus expediri ſolet cum ſuis *Gagiis, & emolumentis*; nam ſi Teſtibus certandum ſit, profectò qui aſſerunt dictam portionem non eſſe annexam Primiceriatui, & numero prævalent, & qualitate, præcipuè ſi ex numero contrariorum demantur, qui nec ſcribere ſciunt; horum namque judicio eo minùs ſtandum videtur in re non cadente ſub ſenſus, ut eſt anneaio, de qua agitur. At verò cùm concurrant monumenta publica, quæ annexionem excludunt, hæc Teſtibus quibuſcumque potiora eſſe debere certiſſimum eſt; *L. Cenſus, ff. de probat. Rot. cor. Coccin. dec.* 235. *nu.* 17. *& in rec. dec.* 389. *n.* 2. *part.* 2.

52 Levius eſt argumentum doctum à proviſionibus Primiceriatus cum ſuis *Gagiis, & emolumentis*; hæc enim verba eò tantùm pertinent, ut ſi quæ adſint emolumenta, ea omnia transferantur ipſo jure in Primicerium; an verò adſint nec ne, id minime ſtatuunt, vel determinant, ita quidem ut per ſe nihil ponant in eſſe; *Bald. in cap.* 1. §. *Et contrario, num.* 1. *de Inveſt. fact. de re aliena. Rot. coram Duran. dec.* 28. *ſub num.* 25. Maximè cùm hæc eadem verba indiſtinctè adhibita fuerint, etiamſi eligerentur Primicerii, qui poſtmodum tantùm vigore ſpecialis, diſtinctique Decreti ad participationem fuerunt admiſſi; ex quo intelligitur vel ex ſtilo apponi conſueviſſe, vel ad ſummum referri ad tenuiſſima quædam emolumenta protsùs incerta, quæ, ut exprimitur in ſupra enunciata proviſione conſimilis Primiceriatus, vix aſcendunt ad quinque Carolenos.

53 Eo autem facilius PP. ſuffragantes in hanc Sententiam inclinabant, quoniam undique confluebant validiſſima argumenta, quæ titulum Eccleſiaſtici Beneficii à Primiceriatu, de quo agitur, removebant. In primis enim, eùm quandoque ipſimet Archipreſbyteri electi fuerint Primicerii, non jam temporaneè, ſed verè, ac ſtabiliter, ſemper, & abſque ulla diſpenſatione Apoſtolica Primiceriatum, ſimulque Archipreſbyteratum retinuerunt; id quod luculenter oſtendit, Primiceriatum eſſe merum, ac ſimplex Officium compatibile cum Beneficio ſub eodem tecto, prout eſt Archipresbyteratus; *Rot. cor. Cerro, dec.* 623. *nu.* 11. & 20. *& coram Eminentiſſimo Falconer. deciſ.* 50. *num.* 6. *tit. de Benef.*

54 Deinde nec Rev. Camera ſuper fructibus hujus Primiceriatus pluries quidem, diuque vacantis manus unquam appoſuit ratione Spolii, prout facere debuiſſet vigore Bullæ S. Pii V. la 26. & quotidie facere ſolet in veris Beneficiis collativis, propriam dotem habentibus; *Rot. in rec. dec.* 555. *num.* 2. *part.* 3. *& dec.* 337. *num.* 3. *part.* 4. Neque Sedes Apoſtolica illum, licèt vacantem per longiſſimum tempus, ab anno ſcilicet 1656. uſque ad annum 1679. unquam contulit jure devoluto, ut quoties agitur de Beneficiis Eccleſiaſticis diſtinctè præcipitur in Concilio Lateranenſi relato *in c.* 2. *de conceſſ. preb.*

55 Amplius, neque contulit S. Sedes, ſivè Primiceriatus vacaverit ob promotionem Primicerii ad Archipresbyteratum auctoritate Apoſtolica ſecutam, ſivè vacaverit, Sede Archiepiſcopali Compſæ nondum plena. Et tamen utroque caſu conferre debuiſſet, ſi de vero Beneficio actum fuiſſet, primo ſcilicet caſu propter affectionem reſultantem ex vacatione, ut dicitur, juxtà Decretum *Gonz. ad Reg.* 8. *Cancell. gloſſ.* 52. *n.* 7. *Barboſ. de offic. & pot. Epiſc. alleg.* 57. *n.* 2. *Rot. in Colon. Canonicatus,* 13. *Maii* 1726. *in fin. principii, cor. b. mem. Cerro.* Secundo caſu, propter reſervationem præſcriptam in *Reg.* 2. *Cancellariæ.* Quinimmò eùm iſto ſecundo caſu Vicarii Capitulares ſemper conſueverint Primicerios deputare, exindè magis excluditur qualitas veri Beneficii; nam quæ vera ſunt Beneficia, Vicarii Capitulares conferendi poteſtatem non habent, ſed expectari debet novus ſucceſſor in Epiſcopatu; *Capit.* 2. *Ne Sede Vacante, Rot. in Segobien. Canonicatus,* 11. *Aprilis* 1704. §. *Quæ quidem, cor. clar. mem. Cardin. Scotto; & in Abulen. Cappellaniæ,* 28. *Junii* 1715. §. *Multoque minus, cor. bon. mem. Anſaldo.*

Quod verò ad declinandam hanc validiſſimam circumſtantiam dicebatur, Carolum Antonium Muſcatum ob hujuſmodi proviſionem Primiceriatus remotum fuiſſe ab Officio Vicarii Capitularis, id minimè probatum fuit, quin potius contrarium apparuit tam ex eo, quòd inter cauſas ejus remotionis recenſitas in relatione Reverendiſſimi Nuncii, nuſquam hæc numerabatur, quàm etiam quia dictus Muſcatus neque ſolus, neque primus fuit, qui ſimiles Proviſiones expleverit, ſed alios quoque Vicarios Capitulares hoc jure uſos fuiſſe patebat ex Summario proviſi ab Ordinatio. 56

Tot validiſſimis argumentis illud etiam veluti corona addebatur, quòd ſpatio centum, & ultra annorum, etſi pluries, & præcipuè ultima vice Primiceriatus vacaverit in menſibus reſervatis, nihilominus Archiepiſcopi Compſæ illum perpetuo contulerunt, quin unquam in tanto temporis intervallo vel una proviſio Apoſtolica, licèt in Archivio ſupplicationum diligenter perquiſita, adinveniri potuerit. Enim verò conſtans hæc, & diuturna obſervantia tam affirmativa, quàm negativa prætergrediens metam centum annorum, palam oſtendit, quod initiò dicebatur, videlicet hunc Primiceriatum eſſe merum, ac ſimplex Officium reſervationibus non obnoxium, ut loquendo de obſervantia affirmativa optimè poſt alios firmavit *S. Rot. in Compoſtellana Beneficii,* 15. *Martii* 1717. §. *Verum etiam, coram Eminentiſſimo Althan. & in dicta Caſtellanaten. Portionis,* 3. *Junii* 1710. §. *Hinc fundìtus, cor. b. m. Foſcaro;* & de obſervantia negativa eadem *Rot. in rec. dec.* 661. *n.* 15. *p.* 19. *& dec.* 10. *n.* 7. *dec.* 13. *nu.* 15. *cor. Eminent. Falcon. & in dicta Compoſtellana Beneficii,* §. *Hac autem, cor. Eminentiſſimo Althan.* 57

Utcumque enim Regula 9. Cancellariæ vim tollat cujuſvis conſuetudinis etiam immemorabilis, & centenariæ, ne illud, quod clarè conſtat eſſe verum Beneficium ſuaptè natura ſubjectum reſervationibus, contraria obſervantia liberum fiat, non tamen tollit, quin ubi è contrario de qualitate Beneficii diſputatur, verus ejuſdem ſtatus ex ipſa obſervantia, tanquam optima rerum interprete, conjici poſſit; *Rot. in rec. dec.* 608. *num.* 6. *p.* 2. *& dicta dec.* 10. *num.* 16. *cor. Eminentiſſimo Falconerio; & in Caſtellanat. Portionis,* 3. *Junii* 1720. §. *Non attento, cor. b. m. Foſcaro.* 58

Quæ cùm vera eſſent, etiamſi de ſtatu hujus Primiceriatus rigoroſè ageretur in Judicio petitorio, potiori ſanè ratione DD. exiſtimarunt admittenda fore, dum agitur in Judicio merè poſſeſſorio prætenſæ executionis Literarum Apoſtolicarum. Si enim in Judicio poſſeſſorio ſecundùm ultimum ſtatum ſemper eſt pronunciandum, porrò in hac ſpecie, in qua ſecundùm ultimum ſtatum hic Primiceriatus, licèt vacans in menſibus reſervatis, non quidem à Dataria, ſed ab Archiepiſcopo collatus fuit, juris ordo exigebat, ut favore Proviſi ab Ordinario contra executionem literarum expeditarum à Dataria, pronunciandum foret; *Piton. diſcept. Eccl.* 17. *num.* 62. *ad* 66. *& de controv. Patron. alleg.* 98. *n.* 6. *Rot. in rec. dec.* 554. *num.* 3. *p. prim. & dec.* 329. *n.* 4. *p.* 16. *dec.* 472. *n.* 26. *p.* 19. *& in dicta Compoſtellana Beneficii,* 15. *Martii* 1717. §. *Emergebat, cor. Eminentiſſimo Althan.* cum aliis ſupra citatis. 59

Adſtipulante præſertim alia Regula, qua traditum eſt Proviſum Apoſtolicum ex capite reſervationis adeò teneri perſpicuè, & concludenter probare qualitatem veri Beneficii reſervationibus obnoxii, ut ſi aliqua ſuperextet dubitatio, ſatis ſit, ne locum habeat reſervatio, neve literis ab ipſo impetratis concedi debeat executio; *Garz. de Benefic. part.* 6. *capit.* 3. *numer.* 10. *& ſeq. Piton. dicta diſcept.* 17. *num.* 64. *Rot. coram Dunozzet. Jun. dec.* 769. *num.* 3. *& in rec. dec.* 327. *num.* 2. *part.* 15. 60

His

Digitized by Google

61 His poſitis, haud tanti ponderis viſa ſunt, quæ contra proponebantur. Etenim horum ſumma io eo ſita erat, quòd Ordinarii ſemper conſueverint Primicerios eligere ea forma, qua ſolent Beneficia conferri, nempe per Bullas ſolemnes, quæ præſeferre videntur Collationem in titulum. At primo loco reſponſum fuit, verba *vacare*, *conferre*, & ſimilia, quibus Ordioarii in dictis Bullis uſi fuerunt, etſi propiùs accedant ad naturam Beneficii collativi, ea tamen non eſſe, ut etiam ad merum, & ſimplex Officium referri non valeant; *Piton. dicta diſcept. Eccl. 17. num. 56. & ſeq. Rot. cor. Peuia, dec. 814. num. 5. & 6. & coram Cerro, dec. 623. num. 11. & coram Eminent. Falcon. dec. 13. num. 16. tit. de Benefic.*

62 Ejuſdemque indolis eſt miſſio in poſſeſſionem Primiceriatus cum promiſſione manutenendi, quæ pariter in dictis Bullis continetur. Nam hæc proficiſcitur non quidem ex qualitate Beneficii Eccleſiaſtici, ſed potiùs ex eo, quòd nemo ſine juſta cauſa ſpoliandus ſit jure ſemel quæſito, ut aliàs dixit *S. Rot. in laudata Caſtellanaten. Portionis 3. Junii 1720. §. Nec naturam, coram bon. mem. Foſcaro*.

63 Præterea, quoties ex hactenus dictis, & potiſſimùm ex defectu dotis liquidò conſtat, hujuſmodi Primiceriatum non eſſe verum, ac proprium Beneficium, parùm intereſt, qua forma ab Ordinariis conferri conſueverit; nam quæcumque ea fuerit, intrinſecum Beneficii ſtatum immutare non valuit ad *Text. in capit. cum de Beneficio de præben. in 6. Rot. coram Buratt. dec. 636. num. 8. ibique Adden. lit. E. & coram Merlin. deciſ. 87. num. 17. & coram Otthobon. dec. 240. num. 26. & cor. Dunozett. Jun. dec. 887. num. 4. & in rec. dec. 234. numer. 27. part. 16.*

64 Præſertim, cùm huic formulæ verborum adverſetur perpetuum, ac ſolemne factum eorumdemmet Ordinariorum, qui ſemper, & quovis tempore, nulla habita ratione Menſium, & reſervationum Apoſtolicarum, hujuſmodi Primiceriatum, tanquam eſſet merum, ac ſimplex Officium, contulerunt. Quemadmodum enim regula juris eſt, ut facta præponderent verbis, *cap. cum M. Ferrarienſis de conſtit. leg. Repræhendenda Cod. de Inſtit. & ſubſtit.* & potiùs effectus, quàm modus attendatur, *leg. Jubemus Cod. de Teſtam.* ita factum providendi io Menſibus reſervatis prævalere debet cortici verborum, ſeu formulæ, qua Ordinarii minùs cautè uſi fuerunt, ut præciſè advertit *Piton. diſcept. Eccleſ. 17. num. 59.*

65 Semperque magis, cùm veroſimile ſit, ideò Primiceriatum conſueviſſe per Bullas expediri ad differentiam portionum, quæ per ſimplex Decretum aſſignantur, vel cujuſdam honoris gratia propter gradum præeminentiæ, quo Primicerius cæteros portionarios antecellit, vel quia Cancellarii magis advertentes ad extrinſecam prærogativam nominis, quàm ad ipſam ſubſtantiam rei, eandem fermè adhibendam eſſe cenſuerint Bullarum formulam, quæ in collatione veri Primiceriatus Eccleſiæ Cathedralis, vel Collegiatæ ſolet adhiberi; cæterùm hanc formulam eſſe impropriam, & abuſivam ex eo quoque intelligitur, quòd in illa aſſignetur Primicerio prima vox poſt Archipresbyterum in Capitulo, quando in Eccleſia Colliani nullum revera adeſt Capitulum, cùm ipſa non ſit Cathedralis, vel Collegiata, ſed ſimpliciter Parochialis, & receptitia.

66 At quovis modo ſe res habeat, cùm illud omnino certum ſit, Primiceriatum, de quo agitur, in aſſertis Bullis collatum fuiſſe uti merum, ac ſimplex Officium, profectò ex eiſdem non probatur ſtatus collativus Beneficii, ſed Officii dumtaxat, qui non relevat, ut locum habeant reſervationes, dixit *Rot. cor. Duran. d. dec. 340. n. 14.* contrariis procedentibus eo caſu, quo ageretur de Officiis Eccleſiaſticis, erectis in titulum Eccleſiaſtici Beneficii cum ſua dote, & præbenda, ut proſequitur eadem *Rot. cor. Duran. n. 15.*

67 Quemadmodum verò nulla habita fuit ratio de formulis proviſionum ab Ordinariis adhibitis, ita nec de paucis quibuſdam Collationibus Apoſtolicis, quæ in contrarium afferebantur; ſatis enim fuit reſpondere, nullam ex iis pertinere ad Primiceriatum Eccleſiæ Colliani, de quo io præſens diſputatur, quique ſemper, & maximè in ultimo ſtatu ab Ordinario collatus fuit, etiam in menſibus reſervatis; ſed omnes agere de Primiceriatibus paucarum aliarum Eccleſiarum Diœceſis Compſæ, quorum naturam, ſtatumve operæ pretium non fuit in præſentia examioare. Hoc uoum tamen fuit animadverſum, quòd ſi liceat à ſimilibus argumentari, multò plures ſint Primiceriatus exiſtentes in aliis Eccleſiis ejuſdem Diœceſis, quorum reſpectu nec ulla afferebatur collatio Apoſtolica, nec quidquam aliud, quod oſtenderet naturam veri Beneficii. Fortiùs cùm in dictis literis Apoſtolicis expreſſum fuerit illos Primiceriatus exiſtere in Eccleſiis Collegiatis, & certos habere redditus, quòd utique manifeſtam diverſitatem inducit cum Primiceriatu Eccleſiæ Colliani, ut propterea eo minùs ab uno ad alium fieri debeat illatio, juxta vulgatum axioma, de quo in *Leg. Papinianus ff. de minor.*

Ulteriùs, noonullæ ex iis Collationibus Apoſtolicis 68
alia de cauſa ſunt prorsùs ineptæ; nam illa Primiceriatus Terræ Auletæ, cùm fuerit expedita tanquam de mero, ac ſimplici Officio, nullos habente certos redditus, incertos autem in minima quantitate Carolenorum quinque, tantùm abeſt, ut probet qualitatem veri Beneficii, quin potius illam apertiſſimè excludat *Rot. cor. Cerro, d. dec. 623. n. 16. §. Imò.*

Altera verò proviſio Primiceriatus Terræ Teoræ 69
nuper facta ex cauſa reſignationis favore certæ Perſonæ, ſicuti nullum habuit effectum, quia Reſignatarius literas non expedivit, & reſignans adhuc manet in ſua poſſeſſione, ita nullam vim, nullamque efficaciam obtinere debet; *Rot. cor. Celſ. dec. 7. num. 9. & cor. Molines dec. 1050. num. 18. tom. 5.*

Fruſtra denique opponebatur, Primicerium Eccleſiæ 70
Colliani ad inſtar aliorum Beneficiatorum Cathedraticum ſolvere. Nam argumentum urgeret, ſi ſoli Beneficiati hoc onere tenerentur; ſed probatum fuit, hujuſmodi onus ex antiquiſſima conſuetudine, vigente in Diœceſi Compſæ, non tantùm ſpectare ad Beneficiatos, verùm etiam ad ſimplices Presbyteros, ipſoſque Diaconos. Stante autem conſuetudine, ne quidem ſimplices Clerici hoc onere ſolvendi Cathedraticum ſunt exempti; *Ventrigl. in prax. p. 3. annot. 25. §. 1. n. 4. Monacell. formul. leg. p. 1. tit. 1. formul. 1. n. 37.*

Et ita utraque, &c. videntibus OO. DD. reſolotum fuit.

Poſt Editam hanc Deciſionem Pars adverſa liti renunciavit.

ADDITIO XLII.

Florentina Proceſſionis.

ARGUMENTUM.

Proceſſio in Solemnitate Sanctiſſimi Corporis Chriſti pro majori celebritate, ac decore fieri debet ab Eccleſia Matrice; neque permittitur in Oratoriis Confraternitatum Sæcularium eodem die Venerabile exponere publicæ adorationi, & inde Proceſſionem inchoare, etiam ſub prætextu immemorabilis, quam in caſu, de quo agitur, probatam non fuiſſe oſtenditur, & probatam non relevare.

SUMMARIUM.

1 *Quando, & à quibus inſtituta fuerit Solemnitas Sanctiſſimi Corporis Chriſti.*

2 *Proceſſio in die prædictæ ſolemnitatis fieri debet ab Eccleſia Matrice; ab Eccleſiis verò Parochialibus, eidem Matrici ſubjectis, vel infra octavam, vel in die octava.*

3 *Neque licitum eſt die ejuſdem ſolemnitatis in Oratoriis Confraternitatum Sæcularium publicæ adorationi Venerabile exponere, minuſque ſolemnem Proceſſionem cum illo facere, non obſtante contraria obſervantia.*

4 *Parochi ſuffraganei cogendi ſunt, ut ad Proceſſionem accedant, quæ fit à Plebania, ſeu Matrice in dicta ſolemnitate.*

5 *Præcipuum Eccleſiæ bonum in recto ordine, ejuſque exacta obſervatione conſiſtit.*

6 *In hac Eccleſia militanti ad inſtar triumphantis Hierarchiæ, debent Miniſtri gradu, & dignitate eſſe diſtincti.*

7 Ri-

7 *Ritus, & Ordinem, in Proceſſionibus ab Eccleſia præſcriptos, non licet privato cujuſque arbitrio pervertere.*

8 *Conſuetudo, quæ non ſit juſta, & rationabilis, tanquam illicitus abuſus, eſt omninò corrigenda, & in melius reformanda.*

9 *In Bulla ſanct. mem. Clem. VIII. confirmatoria Cæremonialis Romani, derogatur quibuſcumque conſuetudinibus eidem cæremoniali contrariis.*

Quæ ſit virtus decreti irritantis, ibidem.

10 *Ad probandam immemorabilem quæ requirantur, & n. 12. 15. 16. & 17.*

11 *Teſtes, qui affectionem aliquam, vel intereſſe in cauſa habente, ad teſtificandum non admittuntur.*

13 *Ætas quinquaginta quatuor annorum, quæ ad effectum probandi immemorabilem, in Teſtibus requiritur, debet eſſe completa de tempore motæ litis.*

14 *Vim, atque effectum conſuetudinis immemorabilis impedit etiam antiqua lis, ſeu contentio, etiam extrajudicialiter excitata, & n. 20.*

18 *Quilibet Teſtis de requiſitis immemorabilis deponere debet, nec ſufficit, quod alter de uno, alter verò de cæteris teſtificetur.*

19 *Solus rumor litis, ſeu contradictionis tollit efficaciam immemorabilis.*

21 *Multò magis actus aliquis in contrarium, licèt unicus.*

22 *Atteſtationes in Judicio formiter non recognitæ, attendi non merentur.*

23 *Per decretum, emanatum de Partium conſenſu, & ſine ullo earum præjudicio, lis non extinguitur, ſed remanet intacta, ac ſi nihil geſtum fuiſſet.*

24 *Ratio habenda non eſt conſuetudinis immemorabilis contra Juris diſpoſitionem allegatæ, donec per rem judicatam canonizata fuerit; itaut medio tempore ſtandum ſit Juris diſpoſitioni.*

25 *Præſumptio, ex centenaria, ſeu immemorabili elicita, contrariis probationibus vel etiam conjecturis fortioribus, ſeu magis veriſimilibus eliditur.*

26 *Eadem centenaria, ſeu immemorabilis nunquam præſumere facit gratiam, ſeu privilegium, quòd non deceat, nec ſolet concedi.*

QUamquam in ſolemni feſtivitate Sanctiſſ. Corporis Domini Noſtri Jeſu Chriſti uſque de anno 1264 ab Urbano IV. piè inſtituta, & Feria quin-
1 ta poſt Octavam Penteceſtes celebranda, juxta poſteriorum *Pontificum Conſtitutiones*, & ſignanter *Clem. V.* de qua *in Clem. Si Dominum de reliq. & venerat. Sanct. in 6.* itemque *Eugen. IV. Conſt. 6. & Martini V. Conſtit. 12.* & quam *Sacroſ. Concil. Trident. Seſs. 13. cap. 5. de Sacram. Euchariſt.* commendat his verbis -- „Piè, & religioſè admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hunc morem, ut ſingulis annis præcelſum hoc, & Venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, & ſolemnitate celebraretur, utque in Proceſſionibus reverenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur, &c. -- & ut demum huic Auguſtiſſimo Sacramento, in quo Salvator noſter amantiſſimus ſuorum fecit mirabilium compendium, & Beneficiorum nobis ab eo collatorum maximum, ſpecialis ſuper omnia noſtræ Religionis miſteria, cultus, & honor exhiberetur, ſicut eruditè ſubdit *R. P. D. Petra ad Bullar. Conſt. 1. Urbani IV. in princ. numer. 3. & ſequent. tom. 3. fol. 295.*

2 Providè Statutum fuit pro majori hujus Sacræ functionis decore, & fidelium affluentia tam in *Cæremoniali Roman. Epiſc. lib. 2. cap. 32.* quàm etiam in noviſſima *Synodo hujus Diœceſis, tit. 3. cap. 12. num. 11. ubi lit. L.* fit conformis remiſſio ad alias priores Synodales Conſtitutiones, quòd -- Proceſſio in die ſolemnitatis Corporis Chriſti à ſolis matricibus Eccleſiis fiat „hora competenti, & in præcedenti Dominica die „palam ex Altari per Plebanum, aut alium Eccleſiæ „matricis Rectorem prænunciata, & ad eam Parochi omnes per ſe, vel, ſi legitimè fuerint impediti, per alium Sacerdotem idoneum accedant, totique Sacræ functioni interſint, & inſerviant, &c. „In Parochiis autem Matrici Eccleſiæ ſubjectis ſolemnis hujuſmodi Proceſſio, vel infra Octavam, vel in die Octavæ fieri poſſit.

Atque in hujus congruæ ſanctionis ſequelam non liceat in Oratoriis Confraternitatum Sæcularium hoc eodem die Sanctiſſimum exponere publicæ populi ado-
rationi, minuſque exindè ſolemnem Proceſſionem in- 3
choare, quæ ad Parochialem Eccleſiam, vel ad idem Oratorium ſit reditura, Parochi conſenſu non attento, nec etiam cujuslibet temporis preſcriptione, aut obſervantia, quàm uti meram corruptelam & damnabilem abuſum increpant, & omninò rejiciendam monent *Barboſ. ad Concil. Seſſ. 25. cap. 13. de regular. num. 45. Pignattel. conſ. can. 84. nu. 2. & 4. per tot. tom. 4.*

Nihilominus hæc omnia parvi fecit R. Prior Parochialis Eccleſiæ S. Mariæ de Grevio, qui in hac ſolemni celebritate renuit intereſſe Proceſſioni fieri ſolitæ per Rev. D. Plebanum de Giogoli, cujus Matrici, ſeu Plebaniæ ſuppoſita reperitur ejus Eccleſia Prioralis; & quod magis eſt, aſſentitur, ut eo die fiat publica Venerabilis expoſitio in memorata Confraternitate ſæculari, à qua ipſemet incipit ſupplicem Proceſſionem, & ad eam revertendo deſinit contra tot Juris Pontificii, & Diæceſani prohibitiones, juxta quæ idcirco inhiberi debet, ne amplius ſimilia atten-
tare audeat in futurum, unàque præcipi, ut ad dictæ 4
Plebaniæ Proceſſionem accedat; *Barboſ. de Epiſc. alleg. 78. ex num. 2. Lara de Ann. lib. 1. cap. 24. num. 14. Grat. dec. 232. nu. 8. Hermoſill. gloſſ. 2. in prologom. par. 5. numer. 85. Card. de Luc. ad Concil. diſc. 35. num. 2. & 3.*

Quin relatæ prohibitiones confundi valeant ſub obtentu aſſertæ conſuetudinis in propria die peragendi feſtum Corporis Chriſti, ejuſque Proceſſionem per Priorem, & Confratres S. Mariæ de Grevio. Cùm enim
præcipuum Eccleſiæ bonum in recto ordine ejuſque 5
exacta obſervatione conſiſtat, ut ex *D. Auguſtino* monet *Luc. de Penna in l. 2. circa pr. C. de prax. Sacr. ſcrin. lib. 12. Hermoſill. ad Lopez. part. 5. in prolog. gloſſ. 2. numer. 130. Manſ. conſ. 589. n. 6. tom. 6.* idemque ordo Cæleſtis Hierarchiæ triumphantis, quem Omnipotens Deus ineffabili providentia conſtituit in Cœ-
lis, imitari voluit etiam in Eccleſia terrena militan- 6
ti, in qua Miniſtros gradu, & dignitatate diſtinctos adeſſe mandavit; *Cap. conſtituimus de major. & obed. Manſ. d. conſ. 589. num. 4. Rot. Florent. penes Palm. dec. 457. num. 50.* Conſuetudo proinde hoc divinum Eccleſiæ bonum interimere, & Proceſſionum ordi-
nem Cœlitum inſtat diſpoſitum turbare, ac ſubver- 7
tere non valet; *Quart. de Proceſſ. lect. 3. punct. 3. n. 158. fol. 138.* ibi „tenentur utique Eccleſiaſtici ſervare in Proceſſionibus Ritus conſuetos, & ab Eccleſia præſcriptos, quia ſine illis carent Proceſſiones ſuo decore, „& ordine, ac debita forma; cùm enim Proceſſiones fiant nomine Eccleſiæ, non privato cujuſque „arbitrio, ſed ex præſcripto Eccleſiæ dirigi, & ordinari debent -- *Thomas tract. Var. de præced. in pr. n. 139.* ibi -- quem ordinem in Terris ſervare debemus, non etiam conſuetudine ſubvertere; *Valenzuel. conſ. 121. num. 82. Idem Cruſ. de Præem. lib. pr. cap. pr. nu. 33. & cap. 12. nu. 13. & ſeq. Rot. in Oppidea. Proceſſionum, 18. Maji 1646. §. Non obſtat. coram Veroſpio.*

Illa etiam accedente ratione, quòd adverſa conſuetudo, utpote irrationabilis, & contra rectum Eccle-
ſiæ inſtitutum nullo pacto teneret, quia de eſſentia
conſuetudinis eſt, quòd ad inſtar legis ſit juſta, & ra- 8
tionabilis, alioquin vergit in illicitum abuſum neutiquam de jure ſubſiſtentem, ſed omninò corrigendum, & in melius reformandum, ut per *Manſ. conſ. 6. num. 78. conſ. 589. num. 22. & ſeqq. Bonden. collect. 14. nu. 71. vol. 2. Calvin. de Equitat. lib. pr. cap. 69. nu. 52. Rot. coram Ottbobon. dec. 4. num. 37. poſt Antonell. de Jurib. Cleric. dec. 18. num. 54. & dec. 469. nu. 26. & ſeq. par. 19. rec.*

Aut in omnem caſum prædicta conſuetudo ſublata remanſit per Bullam S. M. Clem. VIII. in qua occaſione confirmandi memoratum Cæremoniale Romanum, hunc eundem ordinem incedendi in publicis ſupplicationibus determinans, præciſè derogatum legitur quibuſcumque conſuetudinibus adverſantibus formæ in eodem Cæremoniali præſcriptæ unà cum decreto irritanti,

cujus

cujus quoque inſita virtus eſt tollendi omnes conſuetudi-
nes in contrarium, adeout nulla earum ob reſiſtentiam
prædictæ clauſulæ, & verborum Pontificiæ Conſtitutio-
nis, allegari valeat; *Card. de Luc. Miſcell. Eccl. diſc. 32.
n. 4. diſc. 37. n. 10. & ſeq. Sperell. dec. 179. n. 34. & ſeqq.
Rot. deciſ. 647. num. 11. par. 4. tom. 3. dec. 87. num. 20.
par. 17. recent. & in Oppiden. Proceſſionum*, 18. *Maji* 1646.
coram Veroſpio, §. *Quia* — Eadem conſuetudo abroga-
„ ta cenſetur à Bulla Clem. VIII. Cæremonialis
confirmatoria emanata ſub ampliſſimis clauſulis cui-
„ cunque conſuetudini derogatoriis, ex quibus irritata
„ fuit quælibet præterita conſuetudo, vel in futurum
„ inducenda, &c. prout etiam ſublata ex irritanti de-
creto appoſito in ea Bulla.

Nec etiam officit vulgata exceptio immemorabilis
præſcriptionis, vel obſervantiæ, ſub cujus obtentu
contenditur allegari poſſe ad ſavorem Rectoris S. Ma-
riæ de Grevin præſumptum privilegium Apoſtolicum,
vel alium quemlibet titulum meliorem, ad ſalvandum
utrumque exceſſum univerſo Juri communi, Pontifi-
cio, & Synodali contrarium.

Etenim nemo ignorat ei, qui allegat immemorabi-
lem, onus incumbere probandi omnia, & ſingula
ejus requiſita ſimul, & copulativè verificari, & qui-
10 dem per Teſtes ritè examinatos, qui ultra eorum le-
gitimam ætatem deponant de viſu per quadraginta an-
nos, & de auditu ab eorum majoribus, juncta publica
voce, ſama, juxta ea, quæ originaliter docuit celebria
*Gloſſ. in cap. pr. verb. memoria, de præſcriptionib. in 6. & ob-
ſervant. Pacion. alleg. 117. nu. 4. Bertach. vot. 41. Rot.
coram Emer. Jun. deciſ. 391. num. 16. dec. 497. numer.
16. par. 19. rec.*

At in præſenti ſpecie hunc probationis gradum neu-
tiquam attingunt decem Teſtes exadverſo inducti;
præter quod enim ſeptem ex eis, nempe à ſecundo ad
octavum, validam patiuntur exceptionem perſonalem,
ex eo quòd ſunt de Confratribus S. Mariæ de Gre-
vio, qui, uti principales in præſenti Judicio; adverſas
partes ſubſtinent, & in conſequens ratione præſumptæ
affectionis, vel intereſſe tum communi confraternita-
11 tis, tum etiam ſingulari cujuslibet eorum ob cande-
la diſtributionem, nec non ferculum, ſeu prandium
eo die Confratribus fieri ſolitum, ad teſtificandam in
cauſa propria de jure nequeunt admitti, ut in ſpecie
tradunt *Farinacc. de teſtib. quæſt. 60. nu. 496. & 501.
Pacion. alleg. 167. nu. 13. Rot. coram Emer. Jun. dec.
1103. num. 9. Pamphil. dec. 734. nu. 3. 4. ibiq. Add.
nu. 14. & dec. 136. nu. 1. & 2. par. pr. deciſ. 223.
num. 15. & ſeq. par. 13. rec.*

Ulterius proponimus advertendum, nullum ex op-
poſitis decem Teſtibus habere legitimam ætatem ad
12 hunc effectum requiſitam; qua ſola ceſſante, immemo-
rabilis probata dici non poteſt; *Pignatell. conſ. 26.
numer. 21. lib. 2. Add. ad Gregor. deciſ. 252. numer.
15. in fin. Rot. cor. eodem. deciſ. 298. numer. 1. ibi-
que Add. numer. 12. Card. de Luc. de Judic. diſc. 21.
numer. 59.*

Ætas quippe Teſtium in propoſito exigitur ſaltem
quinquaginta quatuor annorum, at ſubducto tempo-
re pupillari per quadraginta annos deponere valeant,
& quidem ante motam litem, ſeu controverſiam
exortam uſque de anno 1666. ut ſeptimus Teſtis de-
ponit; vel de anno 1688. ut conſtat ex decreto cl.
mem. Card. Morigia tunc Archiepiſcopi Florentini;
vel ſaltem de anno 1694. in quo prodiit decretum pro-
viſionale ejuſdem Eminentiſſimi Archiepiſcopi; & de
hac eadem lite concordant ferè omnes ex dictis Te-
13 ſtibus, à quibus proinde carentibus ætate neceſſaria,
habito reſpectu ad unumquodque ex dictis temporibus
cœptæ litis, ſeu contentionis, neque probata, neque
probabilis redditur prætenſa immemorabilis, prout con-
corditer firmant *Add. ad Gregor. dec. 252. nu. 15. in
fin. Pignatt. conſ. 26. num. 21. tom. 2. Panimoll. dec. 10.
adnot. 5. num. 16. Bertach. vot. 41. numer. 4. de Luc.
de Jud. 21. nu. 59. Rot. coram Buratt. dec. 673. nu.
10. ubi ad in fin. penes eundem Bertach. vot. 88. nu. 14.
coram Anſald. dec. 78. nu. 57. Emer. Jun. deciſ. 1279.
num. 3. & ſeq. deciſ. 1296. num. 10. & ſeqq.* ubi quòd
hæc Teſtium ætas eſſe debet completa de tempore
motæ litis, *dec. 132. nu. 7. par. 17. recent. poſt. de Luc. de
Conſtit. dec. 1. nu. 5. deciſ. 3. num. 2. tom. 2.*

Idque adeò verum, ut ad computandam integram
Teſtium ætatem, non ſolùm demenda ſunt tempora ef-
fluxa poſt hujus Judicii introductionem, ſed etiam
longè retro haberi debeat reſpectus ad ipſum primor- 14
dium cujuslibet antiquæ litis, ſeu contentionis, ut-
cunque extrajudicialiter excitatæ, ſeu contradictæ cir-
ca vim, & effectum ejuſdem conſuetudinis, quæ im-
memorabilis aſſeveratur, ex optimè notatis per *Card.
de Luc. de Decim. diſc. 6. num. 22.* qui teſtatur aliam
litem vetuſtiſſimam in ſuo caſo reddidiſſe impoſſibi-
bilem immemorabilis probationem, *& diſc. 7. nu. 4.
5. de Paroc. diſc. 27. nu. 7. ad Concil. diſc. 11. num.
14. Rot. coram Cocc. dec. 1586. ex num. 45. Anſ. dec.
78. num. 56. penes Bertach. vot. 88. nu. 15. dec. 314.
n. 3. 4. part. 11. recent. poſt. de Luc. ad Conſtit. dec.
1. num. 5. deciſ. 3. nu. 2. 8. tom. 2.*

Præter ætatis defectum, alter æquè ſubſtantialis pu-
blicæ vocis, & famæ neutiquam probatæ per octo ex
dictis Teſtibus, nempe à ſecundo ad nonum, eorum
dictum penitus confringit. Fama namque conſtans, & 15.
publica ita præciſè requiritur ad conſtituendam imme-
morabilem, ut ſit opus eam principaliter, & ſingil-
latim in articulis ponere, & plenè, ac perfectè per
Teſtes juſtificare; *Card. de Luc. de Beneſic. diſc. 32. n. 6.
ad Concil. diſc. 8. ſub nu. 12. de Judic. diſc. 21. num.
62. Pignattell. conſ. 26. nu. 21. verſ. ſecundum, Panimoll.
deciſ. 10. adnot. 5. numer. 18. Rot. deciſ. 153. numer.
14. par. 11. dec. 132. nu. 7. part. 17. & poſt De Luc.
de regular. deciſ. 17. nu. 11. dec. 18. num. 15. ad Conſt.
dec. pr. num. 16. tom. 2.*

Deſunt pariter primus, quartus, quintus, & ſepti-
mus ex dictis Teſtibus in altero extremo dictæ im-
memorabilis probando, quòd ſcilicet eandem obſer-
vantiam, ſeu conſuetudinem, de qua teſtantur, ab
eorum majoribus concorditer ſervatam audiverint. Li- 16
cet enim ingenuè fatear auditum auditus à magis re-
motis genitoribus haud eſſe neceſſarium; attamen æquo
animo fatendum eſt, quòd Teſtes non deponentes de
communi auditu, ſaltem ab eorum majoribus imme-
diatis, penitus frigeſcunt, nec attendi merentur ad con-
cludendam obſervantiam temporis immemorabilis;
*Card. De Luc. de Decim. diſc. pr. numer. 8. verſ. ideo;
Panimoll. deciſ. 10. adn. 5. numer 18. Rot. coram. Emerix.
Jun. dec. 1279. numer. 15. dec. 1296. nu. 12. poſt. de
Luc. de regular. dec. 17. nu. 8. dec. 18. n. 15. tom. 2.*

Et denique quatuor ex dictis Teſtibus, ſcilicet pri-
mus, quartus, nonus, & decimus neutiquam teſtantur
de viſu per quadraginta annos poſt eorum pupillarem æ-
tatem, & ante motas lites, ſeu controverſias ſuper re- 17
latas, ſicut omninò requiri in contingenti tuentur *Pign.
conſ. can. 26. nu. 21. verſ. ſecundum, t. 2. Panim. dec. 10.
ad 5. n. 17. De Luc. de Decim. diſc. 6. n. 22. ad conc. diſc. 11.
n. 14. Rot. dec. 153. ex n. 14. p. 11. dec. 132. n. 7. p. 17. dec.
497. n. 16. p. 19. rec. coram Coccin. deciſ. 1586. ex nu. 45.
Anſ. dec. 78. n. 56. & ſeqq. poſt eundem de Luc. ad conſtit.
dec. 1. num. 5. 6. tom. 2.*

Tot igitur Teſtium defectus ſingillatim perpenſi adeo
claram, & inevitabilem reddunt excluſionem memo-
rabilis, ut ad eam confovendam ſimul jungi nequeant,
reſiſtente nimirum ultra generalem in materia proba-
tionum ſpeciali regula juris exigente in ſubjecta ma- 18
teria quemlibet teſtem de omnibus, & ſingulis re-
quiſitis immemorabilis plenè, & concludenter depo-
nere, itaut ſatis non ſit quòd alter de uno, alter
verò de cæteris teſtificetur, ſed omnes in aliquo ex-
tremo deficientes, pariformiter rejiciuntur, & nul-
lam immemorabilis probationem conſtituunt; *Pignat-
tell. conſ. Canon. 75. num. 15. lib. 10. Panimoll. deciſ.
10. adn. 5. nu. 15. 21. & 25. Mareſcot. lib. 2. cap.
100. num. 10. Rot. coram Greg. deciſ. 252. nu. 3. ubi
add. nu. 15. Mant. dec. 589. numer. 4. Emer. Jun. dec.
158. nu. 3. dec. 153. nu. 15. part. 11. rec.*

Prærerea ad elidendam quamcunque immemorabilis
efficaciam, ſufficeret per dictos Teſtes haud eſſe pro-
batam neceſſariam circumſtantiam, quòd adverſus præ-
tenſam conſuetudinem nil unquam dictum, vel audi-
tum fuerit in contrarium, dum nedùm actus ipſi con-
trarii, ſed quilibet rumor litis, ſeu contradictionis
pluſquam ſatis efficiat, quominus dici valeat inducta
obſervantia, cujus non ſit memoria in contrarium;
*Pignatt. conſ. Can. 26. numer. 21. verſ. Primus eſt Pani-
moll.*

Panimoll. deciſ. 10. *adnot.* 5. *num.* 7. ubi quòd nullam pa-
titur umbram actus contrarii; *de Luc. de Judic. diſc.*
21. *numer.* 61. *de Paroch. diſc.* 27. *numer.* 7. ubi de
ſola extrajudiciali contradictione; *Rot. coram Zarat.*
deciſ. 74. *numer.* 34. *deciſ.* 97. *numer.* 21. *part.* 13. *deciſ.*
469. *numer.* 57. *deciſ.* 604. *num.* 12. *part.* 19. *rec. Emer.*
Jun. dec. 519. *n.* 8. *dec.* 1296. *n.* 13.

20 Tantùm verò abeſt in propoſito ex Teſtibus proba-
ri immemorabilem cum hac negativa qualificata,
quòd nil unquam dictum, vel auditum fuerit in op-
poſitum, quin potiùs illi ſere omnes, & ſignanter ſe-
cundus, tertius, quartus, quintus, ſextus, & octa-
vus expreſſum perhibeant Teſtimonium litis, & con-
troverſiæ ortæ cum Plebano Anteceſſore Domini prin-
cipalis, ſuper quo prodiit Decretum proviſionale de
Anno 1694. ſeptimus autem referat antiquiorem litem
de Anno 1666. inter utriuſque Eccleſiæ Plebaniæ ſci-
licet, & Prioralis Rectores; undè nullam ab his Te-
ſtibus immemorabilem juſtificari, ſed eam penitus de-
ſtrui concordant *Pignatell. conſult. Canon.* 154. *num.* 6.
tom. 9. *Grat. capit.* 918. *numer.* 40. *de Luc. de Decim.*
diſc. 6. *numer.* 22. *verſ. ac etiam*, *de Judic. diſc.* 21. *nu-*
mer. 61. ubi ex ſola litis exiſtentia arguit inveriſimile,
vel potiùs impoſſibile Teſtes nil contrarium audiviſſe;
Panimol. deciſ. 10. *adnot.* 5. *numer.* 7. 8. *Rot. coram Gre-*
gor. deciſ. 51. *numer.* 3. *ubi add. numer.* 6. *& deciſ.* 434.
num. 10. *add. ad eum*, *dec.* 298. *num.* 13. *& poſt de Luc.*
de regular. dec. 14. *n.* 11. *tom.* 2.

Quinimo pro eadem immemorabili funditus ever-
tenda, exuberat præceptum factum Priori de Anno
1688. per Eminentiſſimum Archiepiſcopum ei mandan-
tem Synodalium obſervantiam, niſi de immemorabili
21 doceat, prout tunc minimè docuit. Hinc enim actus,
licèt unicus foret in contrarium, potens eſt refragari
immemorabili, ejuſque pacificum, & inconcuſſum pro-
lapſum turbare; *de Luc. de præem. diſc.* 3. *num.* 8. *Pa-*
cion. alleg. 70. *numer.* 20. *in fin. Rot. deciſ.* 24. *num.* 36. *de-*
ciſ. 87. *numer.* 5. *part.* 10. *deciſ.* 304. *numer.* 11. *& ſeq.*
par. 11. *dec.* 70. *num.* 66. *& ſeq. par.* 12. *dec.* 497. *num.*
16. *par.* 19 *rec. coram Anſald. dec.* 78. *numer.* 58. *Emer.*
Jun. dec. 395. *n.* 17. *dec.* 1279. *n.* 16. *dec.* 1296. *n.* 10.

Parùmque refert, quod lis, ſeu controverſia exci-
tata de Anno 1668. finem Rectori exadverſo favo-
rabilem de Anno 1694. obtinuerit, prævio Decreto
Cardinalis Morigiæ dictæ Proceſſionis conſuetudinem
admittentis; nedum quia illud fundatur in nonnullis
22 extrajudicialibus Teſtium fidibus, quæ ultra relatas
exceptiones non fuerunt in judicio formiter recogni-
tæ, & in conſequens omninò vileſcunt; *Card. de Luc.*
de Judic. diſc. 32. *num.* 2. *Rot. coram Gregor. recent.*
214. *ibique add. Cerro, deciſ.* 50. *numer.* 3. *& deciſ.*
67. *numer.* 8 *par.* 10. *recent. & poſt de Luc. de Jud.*
deciſ. 31. *num.* 3. *in Maatiſs.*

Sed etiam quia idem Decretum prodiit „ da con-
ſenſu utriuſque partis „ & ſine ullo de cætero earum
præjudicio „ juxta ejus verba præciſa, ex quibus im-
memorabilis probatio remanet potius offuſcata, &
23 & prior lis in meritis per hoc decretum proviſiona-
le neutiquam extinguitur, quinimò abſolutè reſerva-
tur intacta, perindè ac ſi nil geſtum extitiſſet; *Bar-*
boſ. clauſ. 157. *numer.* 8. *Rot. coram. Puteo dec.* 191. *nu.*
17. *lib.* 1. *de Luc. de Juriſd. diſc.* 94. *num.* 13. *circa fin.*
Rot. poſt Merlin. de legit. deciſ. 82. *ex num.* 5. *dec.* 34. *ex*
num. 12. *part.* 5. *dec.* 121. *num.* 7. *part.* 6. *dec.* 38. *num.*
31. *& ſeq. p.* 9. *dec.* 536. *n.* 101. *par.* 14. *rec.*

De cætero in præſenti nulla planè ratio habenda
venit de immemorabili contra juris diſpoſitionem, ut
prætenditur, inducta, donec, & quouſque per tres
conformes, & rem judicatam validam, & juſtam
plenè, & perfectè fuerit canonizata, itaut medio tem-
24 pore ſtandum ſit cenſuræ Juris communis, & Synoda-
lis aſſiſtentis Domino Plebano Principali, juxta de-
clarationem Sacræ Congregationis Concilii, quam re-
fert *Barboſ. ad Concil. ſeſſ.* 24. *cap.* 20. *ſub num.* 91. *de Luc.*
de præemin. diſc. 19. *num.* 5. *Rot. deciſ.* 24. *num.* 33. *part.*
10. *deciſ.* 497. *num.* 16. *in fin. par.* 19. *rec. coram Dunoz.*
dec. 536. *n.* 6.

Silentio tandem mittendum non eſt, quòd cum Pro-
ceſſio ſolemnis in die Sanctiſsimi Corporis Chriſti facta
ab Eccleſia ſubjecta, ac etiam ejus ſocietate ſæculari
redoleat magnum abuſum, & inconveniens tam Ec-
cleſiæ matrici, nempe Plebaniæ, quam etiam functionis
celebritati, & majori fidelium concurſui præjudicialiſſi-
mum; ſicut hac in urbe, ubi tanta populi copia affluit,
permittenda non eſſet; nec beneplacitum, ſeu privile-
gium Apoſtolicum foret impetrabile propter juſtæ cau-
ſæ, & rationis defectum, ſine qua illud minimè obti-
neri conſuevit. Ita allegari non poteſt illius præſum-
ptio deſumpta ex centenaria, ſeu immemorabili; 25
hæc namque inducit ſimplicem Juris præſumtionem
contrariis probationibus, vel etiam conjecturis for-
tioribus, ſeu magis veriſimilibus elidibilem, ut in
ſpecie *Cad. de Luc. de Jurepatr. diſc.* 8. *num.* 7. *&* 8. *de*
alienat. diſc. 1. *num.* 90. *Anſald. de mercat. diſc.* 95. *num.*
57. Ac inſuper eadem immemorabilis dicitur quædam
fictio, quæ ſolitum, ſeu veritatem imitatur; ideo-
que intrare non poteſt ad præſumendum Papæ gra-
tioſum placitum in actu, quem concedere non dece-
at, nec ſoleat, ſed idemmet ejus aſpectus Eccleſia-
ſtici Ordinis, atque decentiæ ſubverſivus excludit mo-
ralem poſsibilitatem veræ Conceſsionis, quam lex, 26
ceſſanta juſta cauſa, & concurrente publico Eccle-
ſiæ præjudicio, nunquam præſumit, ut in his ter-
minis docet *Card. de Luc. de Juriſd. diſc.* 24. *numer.* 13.
verſ. reſpondebam tertio, *de Alienat. diſc.* 1. *numer.* 93. *de*
Jurepatron. diſc. 72. *n.* 6. *Rot. coram Ubald. dec.* 69. *num.*
11. *poſt Gob. tract. var. dec.* 5. *num.* 12. *&* 13. *deciſ.* 165.
n. 15. *par.* 10. *dec* 82. *n.* 10. *par.* 11. *dec.* 395. *n.* 15. *par.* 18.
rec. Rot. Flor. in Florentina Emphiteuſis, 26. *Septembris*
1716. *in fin. coram Illuſtriſs. D. Auditore Bellutio.*

Quare, &c,

Alexander Scurtius.

A D D I T I O XLIII.

Florentina Præeminentiarum.

A R G U M E N T U M.

De præcedentia Parocho debita occaſione aſſocian-
di Cadavera, ſupra omnes alios Presbyteros, ac
de Stolæ delatione. Quæ requirantur ad proban-
dam Parochialitatem. Et quando per translatio-
nem Curæ ab una Eccleſia ad aliam, prior Ec-
cleſia dicatur remanſiſſe Parochialitate omninò
ſpoliata.

S U M M A R I U M.

1 *Exponitur Cauſa ſtatus.*

2 *Stola in Funeribus, cùm ſit ſignum Juriſdictionis, à ſolo Parocho defuncti eſt deferenda, dum in aliena Eccleſia ſepeliri debet, & numer.* 4. 5. *&* 23.

Hujuſmodi jus competit etiam Sacerdoti vices Parochi gerenti, ibid.

3 *Et dignior locus eidem Parocho defuncti debetur.*

Reſolutiones Sac. Congregationum Sac. Rota reverenter amplectitur d. n. 5.

6 *Conſuetudo, & praxis almæ Urbis plurimi facienda eſt.*

7 *Refertur in hoc propoſito diſpoſitio Synodi Florentinæ de anno* 1710. *& n.* 24.

Synodales Conſtitutiones intra Diœceſim tanquam Lex, ab omnibus ſervandæ ſunt, ibidem, & ſub numer. 24.

8 *Alleganti Immemorabilem, præſertim ubi adeſt Juris reſiſtentia in contrarium, incumbit onus illam concludenter probandi.*

9 *Ad probandam Immemorabilem, ſimplices atteſtationes non admittuntur.*

Immemorabilis quomodo articulari debeat remiſſivè, ibidem.

10 *Teſtes famuli non probant.*

Inter alia requiſita Immemorabilis, neceſſe eſt, quòd Teſtes ſint ætatis annorum 54. *ibidem.*

11 *Et quòd deponant de viſu per ſpatium quadraginta annorum, & n.* 13.

12 *Regulares non ſunt idonei Teſtes in cauſa proprii Monaſterii.*

14 *Teſtes, ut probare valeant Immemorabilem, deponere*

debent cum requiſitis Gloſ. in capit. 1. verb. memoria, de præſcrpt. in 6. & quæ ſint, & ſub num. 31.

15 *Immemorabilis ex ſimplici rumore in contrarium eliſa remanet.*

19 *Ad probandam conſuetudinem valde confert aſſertio Ordinarii, & quare, & n. 33.*

17 *Teſtes quando nec ſimul ſumpti ſufficientem probationem conſtituant.*

Stolæ delatio potuit evenire vel ex urbanitate, vel ex ignorantia; unde non valet cæteris Parochis præjudicare, ibidem.

18 *Ad effectum probandi Immemorabilem; omnes Teſtes debent eſſe conteſtes in probandis ſingulis ejuſdem requiſitis, nec poſſunt inſimul conjungi.*

20 *Eccleſia Parochialis unita alteri Eccleſiæ, quæ non ſit Parochialis, illi ſua privilegia non communicat.*

21 *Ex annexione, & incorporatione alicujus Eccleſiæ, cujus Parochialitas in aliam Eccleſiam tranſlata fuit, annexus, & incorporatus cenſetur ſolus Eccleſiæ ſitus, eademque Eccleſia materialis.*

22 *Quæ requirantur ad hoc, ut Eccleſia aliqua dicatur Parochialis, & n. 28.*

25 *Parochialitas nunquam præſumitur ſed qui illam allegat, concludenter juſtificare debet.*

Teſtes contra Inducentem plenè probant.

Per Eccleſiæ Parochialis deſtructionem Jura Parochialia extinguuntur ibid.

27 *Propria confeſſio in actu ſerio, à proportionato emiſſa, omnem aliam probationem ſuperat.*

Probatio æquivoca non concludit Parochialitatem habentem contra ſe Juris præſumptionem, ibid.

29 *Ex particulari alicujus juris reſervatione in tranſlatione Curæ facta, cætera omnia tranſlata cenſentur.*

30 *Poſt tranſlationem, Curam habitualem retinens, valet jura Parochialia exercere in Eccleſia, ad quam Parochialitas tranſlata fuit; non autem in Eccleſia Parochiali antiqua.*

31 *Teſtes formiter non examinati, non probant.*

32 *Exempla aliarum Eccleſiarum, in quibus diverſæ concurrunt circumſtantiæ, non ſunt allegandæ.*

A diverſis non fit illatio, ibidem.

Manutentio eo facilius concedenda eſt, quoties favore poſſeſſoris militat etiam bonum jus, ſub dict. num. 33.

Reverendiſſime Pater.

1 Conſtat de bono jure R. D. Parochi Eccleſiæ Sanctæ Fœlicitæ Principalis ſuper privativa facultate deferendi Stolam, primumque locum obtinendi in aſſociatione Cadaverum ſuorum Parochianorum, quæ ad Ven. Eccleſiam Sanctæ Mariæ Congregationis Caſſinenſis Adverſariam tumulanda efferuntur, Ideoque certò credimus, quòd, ſicuti D. Vicarius Generalis Florentinus eidem Domino Principali in prima Inſtantia manutentionem conceſſit, ita etiam Reverendiſſimi Patres propoſito dubio reſpondere dignabuntur — *Conſtare de bono jure Parochi etiam ad effectum manutentionis*, — prout obſequentiſſimè ſupplicamus.

2 Cùm enim delatio Stolæ in Funeribus ſit ſignum Juriſdictionis, hinc proinde ſequitur, ut in eodem actu ab aliis deferri nequeat, niſi à Parocho Defuncti, qui ipſum ad Sepulturam aſſociando, Juriſdictionem in proprium Subditum exercere dicitur, ut optimè firmant *Gratian. diſcept.* 298. *à num.* 65. *cum pluribus ſequen. Gob. conſult.* 118. *n.* 6. *tom.* 1. *Pignatell. conſult.* 46. *num.* 9. *tom.* 7. ubi id ampliat etiam in Sacerdote

3 vices Parochi gerente, clar. mem. *Card. de Luc. de Præemin. diſc.* 43. *num.* 3. & *de Regular. diſc.* 1. *num.* 33. *Panimoll. dec.* 1. *annotat.* 9. *num.* 28. *Rot. coram Zarat. deciſ.* 45. *num.* 40. *in Caſſinen. Jurium Parochialium* 6. *Junii* 1707. *§. Fin. coram. bo. mem. Caſſarello, in Tranen. Præeminentiarum ſuper reſervatis*, 19. *Novembris* 1717. *§. Quoniam, & ſeq. coram bon. mem. Anſaldo; & in Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono Jure*, 2. *Julii* 1725. *§. Delatio, coram Reverendiſſimo Ratto.*

Ob eandemque cauſam in aſſociatione Cadaverum ſuorum Parochianorum ipſe Parochus defuncti cæteris omnibus eſt præferendus, digniotemque locum debet obtinere, ut tradunt *Capon. diſcept.* 4. *nu.* 2. *cl. me. Card. de Luc. de Præeminentiis diſc.* 20. *num.* 5. & *diſc.* 43. *num.* 3. *Barbſ Torcul. Jur. reſolut.* 152. *n.* 21. *Pignatell. conſult.* 73. *numer.* 21. *tom.* 8. *Rot. in dicta Tranen. Præeminentiarum*, 20. *Februarii* 1713. *§. Superarat, coram cl. mem. Card. Scotto.*

Idemque ſancitum eſt in Rituali Romano *Tit. de Exeq.* pluriesſque declararunt Sacræ Congregationes, prout de Sacra Congregatione Rituum teſtatur *Pignatell. conſult.* 54. *n.* 1. *tom.* 5. ubi, propoſitis dubiis, *an Regularibus liceat Cadavera Defunctorum aſſociare cum Stola; Et quid, ſi ſint Capellani Confraternitatum?* ita reſpondet — *Ad primum, & ſecundum reſpondeo, non licere. Uſus enim Stolæ, præſertim in funeribus, ut alibi fuſius dicam, eſt ſignum Juriſdictionis Parochialis. Quare Sacra Congregatio Rituum in Nucerina die* 24. *Octobris* 1609. & *in Præneſtina die* 13. *Julii* 1619. *declaravit, Parochum tantummodo Stolam deferre debere, ac omnes alios præcedere. Idem haberetur ex Rituali Romano Rubr. de exeq. Cùm igitur ſolus Parochus in aſſociandis funeribus fungatur munere proprio, debet etiam ipſe ſolus uti Stola.* Et in fortioribus terminis adeſt Reſolutio ejuſdem Sacr. Rituum Congregationis in Eugubina, 5. Junii 1614. 4

Ac ſæpius idipſum ſervari mandavit Sacra Congregatio Concilii, & præſertim die 2. Julii 1620. uti referunt *Lezan. in Summ. quæſt. Regular. cap.* 22. *n.* 3. *Pignatell. conſult.* 73. *numer.* 21. *tom.* 8. & priùs *in Ebrunden.* 25. *Junii* 1595. *in Reſponſione ad* 1. ut tradunt *Monacell. in formul. legal. tom.* 1. *tit.* 10. *Formul.* 18. *numer.* 4. & *Rota in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. manutentionis ſuper delatione Stolæ*, 22. *Jun.* 1714. *§. Meritò coram bon. mem. Anſaldo.* Neminem autem latet, quòd Sacrum hoc Tribunal reſolutiones Sacrarum Congregationum reverenter amplectitur, ut aliis omiſſis, dixit in *Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono jure* 2. *Julii* 1725. *§. Quæ profectò, coram Reverendiſſimo Ratto.* 5

Atque his omnibus adſtipulantur tum conſtantiſſima praxis, & conſuetudo hujus almæ Urbis, in qua ſoli Defunctorum Parochi Stolam deferunt, cęteroſque omnes præcedunt, quoties ad Eccleſias Regularium non Parochiales Funus ducitur; quam quidem Urbis praxim plurimi ſaciendam eſſe inuncto monent *Urſaja diſc.* 6. *num.* 028. *tom.* 4. *part.* 2. *Rot. in Neapolitana Jurium Parochialium*, 13. *Martii* 1711. *§. Nihilo tamen minùs, coram bon. mem. Anſaldo; & in dicta Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono jure*, 2. *Julii* 1725. *§. Fin. coram Reverendiſſimo Ratto.* 6

Tum & fortiùs Conſtitutiones Synodales Diæceſis Florentinæ, initæ anno 1710. in quibus *tit.* 3. *cap.* 14. *de Funeribus n.* 19. ita cautum legitur -- *Stolam non induant, qui Parochiam non obtinent, vel Parochi vicem non explent, ſalvis tamen Privilegiis, vel immemorabili conſuetudine.* Certi autem, exploratique Juris eſt, quòd Conſtitutiones Synodales intra Diæceſim vim legis obtinent, & ab omnibus ſervandæ ſunt, ut ſæpiſſimè firmavit *Rot.* & *præſertim. in dicta Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis ſuper delatione Stolæ*, 22. *Junii* 1714. *§. Deguſtando, coram bon. mem. Anſaldo; in Burgen. Jurium Parochialium*, 11. *Decembris* 1716. *§. Ultra licentiam, coram Eminentiſſimo Falconerio; & in Placentina ſubminiſtrationis Ceræ*, 5. *Maii* 1728. *§. Pro eo enim, & ſeq. coram R. P. D. Millino.* 7

Nec verò ſubſiſtit, quòd ex conſuetudine immemorabili Ven. Eccleſia Abbatialis Adverſaria Jus habeat delegandi unum ex Monachis, Cotta, ac Stola indutum, qui Parochum præcedat, quoties Cadavera Defunctorum ad eandem Abbatialem Eccleſiam deferuntur. Ejuſmodi namque immemorabilis nullo pacto ex adverſo probatur, nec Teſtibus in præterita hujus cauſæ propoſitione adductis, nec aliis Teſtibus recentiùs examinatis; Et tamen nemo non ſcit, quòd allegan̄ti immemorabilem, præſertim ubi adeſt juris reſiſtentia in contrarium, prout Parti Adverſæ accidit in noſtra hypotheſi, incumbit onus illam plenè, concludenterque probandi ex notatis per *Rot. coram Bich. deciſ.* 324. *num.* 8. *coram Dunozett. Jun. dec.* 454. *nu.* 7. *in sec. dec.* 334. *numer.* 11. *par.* 18. & *Uratiſlavien.* 8

Digitized by Google

vien. Juris approbandi Confeſſarios, 17. *Junii* 1720. §. *Hinc deſcendendo*, *cor. bon. mem. Lancetta*; *&* 11. *Maii* 1722. §. *Quod verò*, *cor. eodem*.

9 Et re vera eadem Immemorabilis probata non remanet à Teſtibus in præterita Propoſitione adductis; ſepoſitis namque ſimplicibus ipſorum atteſtationibus, quæ certè ad probandam immemorabilem non admittuntur, ut, aliis omiſſis, firmavit *Rot. in dicta Uratislavien. Juris approbandi Confeſſarios*, 17. *Junii* 1720. §. *Hinc diſcendendo*, *coram bon. memor. Lancetta*. Quòd attinet ad reliquos Teſtes formiter repertos, hi pariter nullo penitùs in numero habendi ſunt, tum quia Immemorabilis ne articulata quidem fuit, prout neceſſariò requirebatur, *Rot. cor. ſan. memor. Alex. VIII. deciſ.* 53. *num.* 1. *cor. Peutinger. dec.* 491. *num.* 4. *& in rec. deciſ.* 101. *n.* 6. *par.* 4. *tom.* 2.

10 Tum quia iidem Teſtes addicti omnes ad unum fuerunt ſervitio Monaſterii Adverſarii, pro quo idcirco teſtificari non poterant, ut in ſpecie firmant *Urſaya diſcept. Eccleſ.* 11. *num.* 23. *tom.* 4. *part.* 1. *Rot. in Mantiſs. ad clar. mem. Card. de Luc. dec.* 32. *nu.* 33. *lib.* 16. Tum demum quia, exceptis duobus, reliqui omnes Teſtes non excedebant ætatem annorum 47. 45. 25. & 18. ideoque deponere nequibant de immemorabili, quæ, cùm præter alia requiſita neceſſariò expoſcat, ut Teſtes deponant de viſu per quadraginta annos, non alios admittit Teſtes, niſi qui ſaltem 54. annorum ætatem compleverint, ut tradunt *claræ memor. Cardinal. de Luc. de Decim. diſc.* 1. *numer.* 8. *Rota coram Emerix. junct. deciſ.* 158. *numer.* 4. *in Neapolitana Jurium Parochialium*, 13. *Martii* 1711. §. *Cæterùm*, *coram bon. memor. Anſaldo*; *& in Uratislavien. Juris approbandi Confeſſarios*, 10. *Decembris* 1721. §. *Porrò*, *coram bonæ memoriæ Lancetta*.

11 Alii autem duo Teſtes, quorum primus aſſeruit, ſe in ſexageſimo ætatis anno eſſe conſtitutum, alter verò dixit, ſe attingere ætatis ſuæ annum 64. haudquaquam depoſuerunt de viſu per integrum ſpatium quadraginta annorum, ſed prior dumtaxat de triginta annis; alter verò de decem tantum annis, quòd certè non ſufficit ad probandam immemorabilem, pro qua requiruntur Teſtes, qui, præter cætera notiſſima requiſita à *Gloſ. in cap.* 1. *verb. Memoria de Præſcript. in* 6. deponant de viſu per integrum ſpatium quadraginta annorum ante motam litem, uti probant auctoritates proximè allegatæ, quibus addimus *Rot. coram Buratt. deciſ.* 551. *num.* 4. *coram ſan. mem. Gregor. XV. deciſ.* 298. *num.* 1. *in Recent. dec.* 82. *num.* 5. *part.* 12. *& in Gerundon. Jurium Parochialium ſuper bono jure*, 5. *Maii* 1719. §. *Nec pro hac exemptione*, *cor. bon. mem. Cerro*.

12 Agnovit Pars adverſa irrelevantiam iſtorum Teſtium, ideoque, poſt præteritam hujus cauſæ propoſitionem vigore Remiſſoriæ, examinandos formiter curavit quatuor alios Teſtes; ſed nec etiam ex huiuſmodi novorum Teſtium examine prætenſa immemorabilis probari exadverſo poteſt. Duo enim ex dictis Teſtibus nempè P. Abbas Savini, & P. Andreas Barli ſunt Monachi, & Filii Monaſterii Adverſarii, ac proinde, cùm agatur de amplianda Juriſdictione, ac Præeminentia eiuſdem Monaſterii, prædicti Teſtes idonei non ſunt ad probandam immemorabilem ad *Text. in L. Nullus* 10. *ff. de Teſtib. Pax-Jordan. lucubrat. Canonic. tom.* 3. *lib.* 4. *tit.* 18. *de Teſtib. numer.* 541. *Urſaya diſcept.* 11. *numer.* 20. *part.* 4. *tom.* 1. *Rot. in recent. deciſ.* 220. *num.* 17. *part.* 17. *& in Uratislavien. Juris approbandi Confeſſarios*, 17. *Junii* 1720. §. *Hinc deſcendendo*, *in fin. coram bo. me Lancetta* ibi -- *Teſtes ab ipſa adducti ſunt ut plurimum Monachi ejus Ordinis*, *quorum fides non eſt omnino tuta dum agitur de Jure ampliante Juriſdictionem*, *& præeminentiam eorum Monaſterii* --

13 Rurſus prædicti Teſtes probare nequeunt immemorabilem, cùm non ſemper per integrum quadraginta annorum ſpatium commorati fuerint in Monaſterio Adverſario, ſed ab ipſo per diuturnum temporis lapſum fuerint abſentes, prout bene in his terminis admonent; *Adden. ad Buratt. dec.* 673. *n.* 7. ibi -- *Si Teſtes per ſpatium quadraginta annorum non potuerunt videre*, *ut quia toto tempore non fuerunt in loco*, *ſed aliquando fuerunt abſentes*, *Immemorabilis per eos probari non poteſt* -- *Rot. in recen. dec.* 254. *n.* 2. *part.* 1.

Accedit his, quòd tam prædicti Teſtes, quam alii 14
duo cum ipſis formiter examinati, nec explicitè deponunt de immemorabili, nec teſtantur de publica voce, & fama, nec coarctant negativam, excludendo poſſibilitatem in contrarium, quinimmo aliqui ex ipſis ſupponere videntur, quòd aliquando res diverſimode accidere potuerit, nec denique aſſerunt, ſe ita per quadraginta annos vidiſſe, ita à ſuis Majoribus audiviſſe, & ita hos etiam pariter audiviſſe, nec unquam aliquid viſum, auditumve fuiſſe in contrarium, ut latiùs in facto oſtendit D. meus cauſæ Patronus; & tamen certiſſimi Juris eſt, quòd Teſtes, ut probare poſſint Immemorabilem, deponere debent cum requiſitis *Gloſſ. in dict. capit.* 1. *verb. Memoria de Præſcript. in* 6. quòd nempe ipſi ita viderint per 40. annos ante motam litem, atque ita ſervatum audiverint à ſuis Majoribus, qui etiam ab aliis idem audiverant, quòd nil unquam in contrarium viderint, aut audiverint à ſuis pariter Majoribus, quòdque demum teſtentur de publica voce, & fama per verba tam præſens, quàm præteritum tempus comprehendentia, ut conſentaneè comprobant *Adden. ad Buratt. deciſ.* 673. *numer.* 7. *Rota coram Bichio deciſ.* 328. *numer.* 11. *coram Cerr. deciſ.* 607. *numer.* 16 *in recent. deciſ.* 430. *numer.* 5. *part.* 18. *in Brunduſina Præeminentiarum*, 20. *Martii* 1719. §. *Probatione*, *&* §. *Super cæteris*, *coram bon. memor. Herrera*, *& in Uratislavien. Juris approbandi Confeſſarios* 10. *Decembris* 1721. §. *Quamquam enim*, *coram bon. memor. Lancetta*, *&* 11. *Maii* 1722. §. *Profectò*, *coram eodem*.

Ac denique, cùm de eſſentia Immemorabilis ſit, 15
quòd nihil auditum, geſtumque fuerit in contrarium; ita quidem, ut ipſa ex ſimplici contrario rumore eliſa remaneat, prout ex aliis advertit *Rot. in dict. Uratislav. Juris approbandi Confeſſarios*, 17. *Junii* 1720. §. *Nec ſubſiſteri*, *coram bon. memor. Lancetta*, *&* 11. *Maii* 1722. §. *Præterea*, *coram eodem*; profectò excluſa procul dubio dicenda erit Immemorabilis in caſu noſtro, in quo non ſolum adſunt depoſitiones omnium ferè Parochorum Civitatis Florentinæ, qui teſtantur de privativa delatione Stolæ, & de ſua ipſorum præcedentia ſupra cæteros, quoties ſuorum Parochianorum Cadavera ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ Adverſariam efferuntur; unuſque ex contrariis Teſtibus recens examinatis ingenuè fatetur, ſe audiviſſe, *Che tra i Sacerdoti mandati da Badia*, *ed i Parochi di alcuni Defonti ſepoltuarii della medeſima in occaſione di aſſociazione de' loro Cadaveri vi ſono ſtate delle altercazioni circa l' uſo della Stola*, *e la precedenza*, ut pro excluſione immemorabilis benè ad rem obſervat; *Rot. in Brunduſina Præeminentiarum*, 20. *Martii* 1719. §. *Caius profectò*, *cor. bon. mem. Herrera*.

Verum etiam pro omnimoda excluſione ejuſdem 16
Immemorabilis urget Teſtimonium Reverendiſſimi Archiepiſcopi Florentini, qui anno 1705. in ſimili controverſia tunc exorta inter Parochum Sanctæ Fælicitæ Principalem noſtrum, & PP. Congregationis Miſſionis Eccleſiæ Sancti Jacobi ſupra Arnum, apertiſſimè declaravit, ita ex uniformi conſuetudine Civitatis Florentiæ ſervari, ut Stola in Funeribus à ſolo Defuncti Parocho deferatur, ibi *Decrevit*, *& declaravit licere præfatis Reverend. Superiori*, *& Sacerdotibus Miſſionis in occurentibus caſibus hujuſmodi Crucem erigere*, *illamque mittere per unum ex ſuis ad Eccleſiam Parochialem Defuncti*, *non tamen Stolam deferre*, *quæ ſolum competere declaravit Parocho Defuncti*, *prout uniformi conſuetudine in hac Civitate ſervatur*, *quæ etiam quoad ipſos ſervari mandavit* -- Huic autem adeo inſigni Teſtimonio Reverendiſſimi Archiepiſcopi, qui præſumitur optimè inſtructus de conſuetudinibus propriæ Diœceſis, ſummopere in hac materia deferendum eſt, prout bene ad rem ponderant *Urſaya diſcept.* 11. *numer.* 24. *& ſeq. tom.* 4. *part.* 1. *Rot. in Florentina Quartæ Funeralis*, 1. *Decembris* 1704. *coram bon. memor. Molines inter eius impreſſas*, *deciſ.* 939. *numer.* 17. *& in Nullius*, *ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis*, 16. *Junii* 1712. §. *Hujuſmodi*, *coram bon. mem. Lancetta*.

Nilque turbat numerus contrariorum Teſtium favore 17
Monaſterii Adverſarii deponentium, hinc inferendo, quòd ipſi ſimul jungi debeant, ut, ſi non ſinguli ſeparatim ſumpti, ſaltem omnes ſimul uniti ſufficientem probationem conſtituant. Cùm enim agatur de re, quæ habet con-

tra ſe juris reſiſtentiam, ita quidem, ut vigore Conſtitutionum Synodalium præſervata fuerit conſuetudo dumtaxat Immemorabilis. In his ſanè terminis non omnes Teſtes admittuntur; nec ſatis eſt, quòd deponant, ſe vidiſſe, quòd aliquis Parochus manum ceſſerit Monacho, qui mitti ſolet à Monaſterio Adverſario, quòdque paſſus reſpectivè fuerit, eundem Monachom Stolam etiam detuliſſe, cùm id evenire potuerit vel ex urbanitate, vel ex ignorantia abſque ullo prorſus præjudicio cæterorum Parochorum, ut benè monent *Baruſ. in Formul. Jur. reſolut. 552. num. 26. & ſeq. Gratian. diſcept. 298. num. 99. Capon. diſcept. 4. num. 17. & 18. & numer. 21.* ibi -- *Immo non prodeſt tam Primicerio, quàm Abbati, quòd interdum præceſſerint ipſimet Parocho in Funeralibus, quia repugnat Juri honeſtatis, quòd Parochus in proprio Officio Sacerdotali non præferatur omnibus, &c. Igitur, licèt aliquis Parochus, ſive plures ignorantia, vel adulatione ducti toleraverant, ſicut permiſerunt talem Abbatem, vel Primicerium ipſis præcedere, id juxta ſupra tradita non debet nocere, neque præjudicare cæteris Parochis ſucceſſoribus -- Rota, coram Peutinger. dec. 172. nu. 6.*

18 Sed neceſſariò requiritur, ut omnes omninò Teſtes ad probandam immemorabilem adducti deponant cum requiſitis *Gloſſæ in capit. 1. verb. memoria, de Præſcript. in 6.* nam quidquid ſit in aliis materiis, certè in terminis immemorabilis ex inconcuſſa Sententia hujus Sacri Tribunalis, omnes Teſtes debent eſſe conteſtes in probandis ſingulis iiſdem requiſitis; nec conjungi poſſunt, ſi unus de uno, alius verò de alio requiſito deponat, prout optimè reſpondit *Rot. coram Bich. dec. 228. n. 9. poſt Vivian. de Jurep. dec. 11. n. 1. in rec. dec. 201. numer. 15. part. 13. deciſ. 430. numer. 12. & ſeq. part. 18. & in dicta Uratislavien. Juris approbandi Confeſſarios, 10. Decembris 1721. §. Abſque eo quòd, coram bon. memor. Lancetta, & 15. Maji 1722. §. Enim verò, coram eodem.*

19 Gratis autem exadverſo aſſeritur, quòd Eccleſia Abbatialis Sanctæ Mariæ Adverſariæ ſit etiam Parochialis, vel ex eo, quòd penes Monaſterium exiſtat Cura habitualis Eccleſiarum *Sancti Proculi, & Simonis*, vel ex eo, quòd eidem Eccleſiæ Abbatiali annexa, & incorporata ſit antiqua Eccleſia *Sancti Stephani*, quæ modò ampliùs non exiſtit, & antiquitus erat Parochialis.

20 Quòd enim attinet ad Curam habitualem Eccleſiarum *SS. Proculi, & Simonis*, hæc procul dubio non efficit, ut Eccleſia Sanctæ Mariæ, quæ nec Populum, nec certos limites, nec alia habet Parochialitatis ſigna, ſit etiam Parochialis; cùm enim prædictæ Eccleſiæ, quamvis dependentes à Monaſterio, ſint tamen diſtinctæ, ac ſeparatæ ab eodem Monaſterio, ſuoſque habeant diſtinctos, ac ſeparatos fines, nec modò quæſtio ſit de funeribus, quæ ad eaſdem Parochiales Eccleſias deferuntur, ſed de illis, quæ ducuntur ad prædictam Eccleſ. Abbatialem S. Mariæ; hinc propterea fit, ut privilegia dd. Eccleſiarum Parochialium exerceri nulloſpacto poſſint ab Eccleſia S. M. quæ verè non eſt Parochialis, ex traditis per *clar. memor. Cardin. de Luc. in Miſcell. diſc. 26. numer. 6. Piton. diſcept. Eccleſ. 9. numer. 3. verſ. tertio demum; Rot. coram Cavaler. deciſ. 330. numer. 2. coram Dunoz. Jun. deciſ. 640. numer. 19. & in Sancti Severini Jurium Parochialium 5. Maii 1710. §. & ſine ullo, coram Reverendiſſ. Criſpo.*

21 Quod verò reſpicit annexionem, & incorporationem antiquæ Eccleſiæ *Sancti Stephani*, hæc potiùs apertiſſimè excludit tranſlationem Parochialitatis in Eccleſiam Abbatialem Adverſariam; nam, quidquid ſit de materiali ſitu ipſius Eccleſiæ, quæ hodie ampliùs non exiſtit, certè Animarum Cura, ſeu Parochia adjudicata, ac tranſlata fuit in Eccleſiam Sancti Proculi; ex qua tranſlatione Curæ in aliam Eccleſiam, evidens conſurgit demonſtratio, quòd ſummus Pontifex noluit incorporare Eccleſiæ Abbatiali Adverſariæ Parochiam Sancti Stephani, ſed ſolùm Eccleſiæ ſitum, eandemque Eccleſiam materialem. Cùm enim non poſſint eſſe duo Parochi ejuſdem Parochiæ, hinc manifeſtè conſequitur, ut conceſſio Curæ Animarum facta Eccleſiæ Sancti Proculi ſit expreſſa denegatio reſpectu Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, *Rot. coram Duran. deciſ. 48. num. 7. & in Rec. dec. 7. n. 13. & ſeqq. par. 18.*

Nec deſunt etiam extrinſeca argumenta, ex quibus 22
excluſa remanet Parochialitas Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Adverſariæ, Præter enim Teſtimonium Sacriſtæ ejuſdem Eccleſiæ, Eccleſia Adverſaria nec adminiſtrat Sacramenta ex neceſſitate, nec viſitatur ab Ordinario, prout in concernentibus Curam Animarum viſitantur omnes Eccleſiæ Parochiales, quamvis exemptæ; nec inter Eccleſias Parochiales adnotata reperitur in Libris Cancellariæ Archiepiſcopalis Florentiæ, nec denique certos habet limites, certumque Populum, ſine quibus impoſſibile prorſus eſt, Eccleſiam aliquam dici poſſe Parochialem, uti bene diſſerunt *Barboſ. de Paroch. cap. 1. numer. 27. & 35. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. Gloſſ. 7. numer. 37. Rot. coram Mantic. deciſ. 48. numer. 1. coram Sanct. Memor. Gregor. XV. deciſ. 387. numer. 9. coram Bich. deciſ. 228. numer. 19. & in Rec. deciſ. 10. nu. 3. par. 17.*

Quare, &c.

Victorios de Martinis)
F. Maria Medices)Advoc.
Jacobus Lavajani.)

R. P. D. C O R I O

Florentina Præeminentiarum.

Lunæ, 17. Aprilis 1733.

PRætenſio ab Abbate Sanctæ Mariæ Congregationis Caſſinenſis excitata, quòd Cadavera Defunctorum in ejus Abbatiali Eccleſia Florentiæ ſepelienda ex cauſa electionis Sepulturæ, vel exiſtentiæ gentilitii Sepulchri Majorum, aſſocianda forent per ſimplicem Presbyterum ab ipſo eligendum, indutum Cotta, & Stola cum præcedentia à dextris Parochi defunctorum, & ſub Cruce Abbatialis Eccleſiæ, juſtum præbuit motivum Parochis dictæ Civitatis, & ſignanter illi Monaſterii Monialium S. Felicitæ impugnandi tales præeminentias; unde delata controverſia in ſummariſſimo Judicio manutentionis ad Forum judiciarium, emanavit coram Vicario Generali Sententia in omnibus Parochis favorabilis, à qua interpoſita per Abbatem, & Monachos appellatione ad Rotam, datum fuit per me, die 17. Junii 1729. Dubium -- *An, & cui danda eſſet manutentio* -- prodiitque reſcriptum -- *Videatur de bono jure etiam ad effectum manutentionis* --, ad cujus tramites aptato novo dubio -- *An, & de cujus bono jure conſtet etiam ad effectum manutentionis* --, hodie reſponſum accepi -- *conſtare de bono jure Monaſterii Sanctæ Felicitæ etiam ad effectum manutentionis.*

Ratio ſolutionis emergere viſa eſt ex duplici fonte, 23
altero nempè diſpoſitionis Juris communis, juxta quam cautum reperitur, quòd ſoli Parocho in aſſociatione Cadaverum eorum, qui in propria Parochia moriuntur, & in alia Eccleſia ſepeliri debent, uſus delationis Stolæ, & dignioris Loci privativè competat in ſignum authoritativæ Juriſdictionis, & præeminentiæ ſupra omnes alios Presbyteros, quibus haud licitum eſſe poteſt Juriſdictionem in non ſubditum exercere, ut in terminis delationis Stolæ communiter firmant *Barboſ. de Offic. & Poteſt. Paroch. part. 3. capit. 26. numer. 76. Card. de Luc. de præemin. diſc. 43. numer. 3. Panimoll. deciſ. 1. annotat. 9. numer. 28. Rot. coram Zarat. deciſ. 45. numer. 40. & in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. manutentionis, ſuper delatione Stolæ, 16. Junii 1712. §. Et quamvis, coram bon. memor. Lancetta, confirmat. 22. Junii 1714. §. Merito, coram bon. memor. Anſaldo, & in Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono jure, 2. Julii 1725. §. Delatio, coram Reverendiſſimo Cordubea. & in Biſinianen. Præeminentiarum, 12. Junii 1725. §. Reliquum, & 18. Martii 1726. §. Licet, cor. R. P. D. meo Calcagnino*, & in terminis dignioris Loci, & præcedentiæ *Card. de Luc. de præemin. diſc. 21. numer. 5. & diſc. 43. num. 3. Pignatell. conſult. 73. num. 21. tom. 8. Rot. in Tranen. Præeminent. 20. Febr. 1713. §. Supererat, cor. cl. mem. Cardinali Scotto.*

Altero vero ex particulari diſpoſitione Synodi Flo- 24
rentiæ celebratæ anno 1710. in qua expreſſè conſtabilitum noſcitur, ibi -- *Stolam non induant, qui Parochiam*
non

Digitized by Google

non obtinent, vel Parochi vicem non implent, ſalvis tamen Privilegiis, vel immemorabili conſuetudine — Quamobrem cum Abbas S. Mariæ Congregationis Caſſinenſis nec Parochiam obtineat, nec Privilegium aliquod, aut immemorabilis eidem opitaletur, ſequitur exinde, ut nec ipſe, oec Presbyter ab eo deputandus, in aſſociatione Cadaverum, quæ ad propriam Abbatialem Eccleſiam tumulanda deferuntur, ullum jus delationis Stolæ, aut præcedentiam à dextris Parochi S. Felicitæ ſibi arrogare valeat, ob reſiſtentiam Syoodalis Sanctionis, qua taoquam lex ab omnibus Eccleſiis Civitatis, & Diæceſis ioviolabiter eſt ſervanda, ad tradita per *Maſſobr. de Synod. cap. 4. dubit. 41. Gonzal. ad Regul. 8. Cancellar. gloſs. 9. §. 1. num. 18. Rot. in recent. deciſ. 115. num. 6. part. 19. & in Mediolanen. Jurium Parochialium*, 20. *Aprilis* 1708. *§. Conſtabilita in fin. coram clar. memor. Cardinali Scotto, & in Placentina ſubminiſtrationis Ceræ*, 5. *Maji* 1728. *§. Pro eo enim, & ſeqq. coram R. P. D. meo Millino.*

25 Allegare quin juverit, quòd Eccleſia Abbatialis S. Mariæ fuiſſet verè Parochialis, tum ex exercitio Curæ, quòd licèt pro majori commodo Populorum per actum olim in Capella S. Stephani, ad Eccleſiam S. Mariæ referri dicatur, intra cujus ambitum, immo in ipſo veſtibulo eadem Capella exiſtit; tum ex eo, quòd Perſonæ degentes intra limites Monaſterii, ſemper denominatæ fuerint de Diſtrictu, & de Populo Abbatiæ Florentinæ. Parochialitas enim nunquam præſumenda, niſi concludenter ab allegante juſtificetur, ad notata per *Barboſ. de Paroch. par. 1. c. 1 n. 36. Pammol. deciſ. 5. annot. 2. numer. 4. Rot. deciſ. 27. num. 1. par. 1. diverſor. dec. 387. n. 3. & ſeq. & deciſ. 67. num. 12. coram Zarat.* Tantum abeſt, ut ex mox dictis probata dici queat, ut potius excluſa videatur, ea ſub prævalida animadverſione, quòd Parochialitas Eccleſiæ S. Stephani in nihilo pertinere dicatur ad Eccleſiam S. Mariæ, & quateous etiam ad illam pertioere dici valuiſſet, adhuc tamen dicto juro plene ſpoliatam fuiſſe compertum eſſet.

26 Et ſanè, quòd Eccleſia S. Stephani fuerit de ſe vera, & antiqua Parochialis, non autem ſimplex Sacellum pro majori commodo Functionum Parochialium S. Mariæ deſtinatum, ſatis ſuperque probatum videtur tum ex Teſtibus per Monachos examinatis, qui ideo contra inducentem plenè probant, juxta firmata per *Bart. in l. 1. §. Hoc autem, numer. 7. ff. de nov. oper. nunciat. Rot. coram. Emer. Jun. dec. 43. n. 5. & coram Molines, dec. 1308. num.* 10. Dum enim iſti teſtati ſunt antiquam Eccleſiam S. Stephani fuiſſe deſtructam, & illius loco, diſſitè tamen à muro Eccleſiæ S. Mariæ conſtructam fuiſſe Capellam, quæ hodie exiſtit, fit indo, ut ab hac nullo modo allegabilia ſint jura Parochialitatis aotiquæ Eccleſiæ Sancti Stephani, quæ per ejus deſtructionem penitus extincta remanſerant; *Abb. in cap. 2. numer. 5. de nov. Oper. nunciat. Franceſ. de Eccleſ. Cathedral. c. 7. n. 48. Gonzal. ad Regul. 8. Cancellar. gloſſ. 8. §. 7. num.* 70. *Rot. coram Cerro, dec. 325. num. 16.*

27 Tum ex antiquiſſimo documento translationis Curæ, factæ à dicta Eccleſia S. Stephani anno 1479. in Eccleſiam S. Proculi, in qao cum Abbas, & Monachi mentionem fecerint de Cura, & populanis S. Stephani, nunquam verò S. Mariæ, prout recta agendi methodus expoſtulaſſet, ſi Parochialitas penes Eccleſiam S. Mariæ extitiſſet; hujuſmodi idcirco ſatis aperta confeſſio in actu ſerio, & proportionato, fulcita etiam moderna atteſtatione Sacriſtæ ejuſdem Abbatiæ, aſſerentis Eccleſiam S. Mariæ non eſſe curatam, cuicumque alteri inductioni prævalere debet; *Angel. de confeſſ. lib. 3. queſt. 20. num. 2. Rot. coram Merlin. dec. 59. num. 7. & ſeqq. coram Celſ. deciſ. 79. num. 2. in fin. coram Emer. Jun. dec. 1214. num. 1. & coram. Molines, dec. 493. num. 7. & dec. 1182. num. 3.* Ita ut attendi amplius non mereantur monumenta loquentia de Populo, & Diſtrictu Abbatiæ Florentinæ, quæ utpore referibilia ad tempus, quo aliæ aderaot Parochiales Eccleſiæ ab Abbatia dependentes, æquivoca prorſus remanent, & per conſequens inepta ad concludendam Parochialitatem habentem contra ſe juris præſumptionam; *Rot. coram Emer. Jun. dec. 104. n. 7. cor. Molin. dec. 78. n. 460. & in rec. dec. 10. n. 15. par. 12.*

Aſt ubi ab his præſcindendo, per hypotheſin dici valuiſſet, quòd antiqua Parochialis Eccleſia S. Stephani fuiſſet Sacellum Eccleſiæ S. Mariæ pro majori Populorum commodo deſtinatum, viriliter adhuc obſtitiſſet, quòd eadem Eccleſia S. Mariæ amplius pro Parochiali reputari noo poſſet poſt dictæ Curæ translationem legitimè factam in Eccleſiam S. Proculi cum pacifica duorum Sæculorum cum dimidio obſervantia. Si eoim ab inde citra nunquam amplius Sacramenta ex neceſſitate adminiſtravit, nunquam viſitata fuit ab Ordinario, qui io coneeroeotibus Curam Animarum, Eccleſias etiam exemptas viſitat, adnotata non reperitur inter Eccleſias Parochiales in libris Cancellariæ Archiepiſcopalis, nulloſque retinuit certos limites, certumque Populum, otique in his terminis qualibet Parochialitate, quatenus per prius competiiſſet, dicenda fuiſſet expoliata, ut arguuot *Barboſ. de Paroch. cap 1. n. 27. & 35. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 7. numer. 37. Rota, coram Mantic. deciſ. 48. num. 1. coram Bich. dec. 228. num. 19. & in recentior. deciſ. 10. num. 3. par. 17.* 28

Haud attento, quòd parochialitas præſervata videretur, ex quo in actu translationis Curæ per pactum conventum fuerit, ibi — *Con queſto tamen patto, che ſe neſſuno de Populani di S. Stefano voleſſe nel tempo della Paſqua venirſi à communicare nella noſtra Badia, poſſa ſenza ſcrupulo venirci* — Si namque poſt factam translationem Curæ ad Eccleſiam Sancti Proculi ſpeciali pacto conventum fuit, quòd Parochiani Sacram Synaxim ſumere poſſent tempore Paſchali in Eccleſia Abbatiali, bene exinde arguitur, quòd per dictum actum translata fuit omnimoda Parochialitas in Eccleſiam S. Proculi; aliàs enim ſuperfluum fuiſſet ſpeciali pacto convenire adminiſtrationem Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramenti, cujus idcirco individua reſervatio pro majori forte Populorum commodo facta, io cauſa eſſe debet, ut quoad omnia alia Eccleſia Abbatialis nullum Parochialitatis jus habeat, pleoeque ſpectent ad Eccleſiam, ad quam translatio facta fuit. *Rebuff. in prax. tit. de translat. Epiſcop. nu. final. Franceſ. de Eccleſ. Cathedral. cap. 7. nu. 76. Card. de Luc. de Juriſdiction. diſc. 30. per tot.* 29

Magis non faceſſente, quod per dictam traoslationem Parochialitatis ad Eccleſiam S. Proculi, remanſiſſet ſaltem penes Abbatem Cura habitualis, cujus vigore exercere valeat jura Parochialia. Aliis enim omiſſis reſponſionibus, fatalis urget, quòd admiſſa etiam dicta habituali Cura penès Abbatem tribuente facultatem exercendi Parochialia Jura, eadem ad ſummum in propoſito opitulari poſſet pro tumulatione Cadaverum, quæ fieri contingat in dicta Eccleſia Sancti Proculi, non verò in Eccleſia Sanctæ Mariæ, in qua Parochialitas amplius noo reſidet, ut in conſimilibus terminis advertunt; *Gabr. conſil. 195. a. . lib. 2. Grattan. diſcept. 298. num. 50. & ſeqq. Scarfanton. ad Ceccoper. lucubrat. lib. 1. tit. 13. numer. 8. 16. & 17. tom. 1. Rota, coram Arguell. deciſ. 72. num. 29. & ſeqq.* 30

His autem retentis, magis non erat, quòd pro ſubſtinendis controverſis juribus præeminentialibus, expenderetur aſſerta immemorabilis poſſeſſio, quæ reſultare contendebatur ex Teſtium depoſitionibus, ab exemplis aliarum Eccleſiarum, & à Sententia Cardinalis Medici, decernente delationem vexilli Abbatiæ in ſolemoibus Proceſſionibus pari paſſu, atque in eadem linea cum vexillo Eccleſiæ Metropolitanæ Probatio enim immemorabilis, quæ certo certiùs deſumi nequivit ex Teſtibus, quorum aliqui, tanquam informes, penitus poſthabendi erant, ut ad rem dixit *Rota in Uratiſlavien. Juris approbandi Confeſſarios*, 17. *Junii* 1720. *§. Hinc. deſcendendo, coram bon. mem. Lancetta.* reliqui autem formiter examinati ſcopum attingere non poterant ob defectum requiſitorum celebris *Gloſſ. in cap. 1. verb. memoria, de præſcript. in 6.* dum in pluribus ſufficiens ætas deſiderabatur; alii noo deponebant de primo, aut ſecundo auditu; alii contrarium non excludebaot; & alis demum nec de actibus per quadraginta annos exercitis, oec de fama teſtificabantur, ac proinde ex toto inefficaces reputari debebant, ut in ſpecie firmant *Adden. ad Buratt. deciſ. 673. num. 7. Rota, coram Bich. dec. 328. num. 11. coram Cerro, dec. 607. numer. 16. in recentior. dec. 430. numer. 5. part.* 31

19. *& in dicta Vratiſlavien. Juris approbandi Confeſſarius*, 10. *Decembris* 1721. *§. Quamquam enim*, *&* 11. *Maji* 1722. *§. Profectò*, *coram bon. mem. Lancetta*.

32 Multo minùs fulciri poterat aut exemplis aliarum Eccleſiarum, quæ ſive ex conniventia Parochorum, ſive ex particulari privilegio juſtificentur, non ſunt in præſenti ex varietate circumſtantiarum allegabilia; *Rota*, *coram Molines*, *deciſ.* 871. *num.* 26. *deciſ.* 903. *numer.* 21. *& deciſ.* 1052. *num.* 48. Aut ex Sententia Cardinalis Medici ſuper æquali inceſſu utriuſque vexilli Eccleſiæ Metropolitanæ, & Abbatialis, pro quo immemorabilis probata ſuit, ut habetur ex voto in dicta Cauſa edito, & impreſſo penes *Ceccoper. lucubrat. Canonic. tom.* 1. *deciſ.* 55. *numer.* 9. 21. *& per tot.* & ideo ab ea non licet arguere ex vulgata *leg. Papinianus*, *ff. de minor.*

33 Eò vel maxime, quia adverſative ad prætenſas præeminentias juris reſiſtentiam habentes, afferebantur nedum depoſitiones fere omnium Parochorum Civitatis ſuper non uſu delationis Stolæ, & præcedentiæ ſupra Parochum Defuncti; ſed Laudum editum anno 1705. per Reverendiſſimum Florentiæ Archiepiſcopum in conſimili controverſia, ibi — *Non tamen Stolam deferre*, *quæ ſolùm declaravit competere Parocho Defuncti*, *prout uniformi conſuetudine in hac Civitate ſervatur* — cujus judicium, utpote bene informati conſuetudinis ſuæ Civitatis, plurimum ſpectandum fore dixit *Rota in Nullius*, *ſeu Montis Caſſinen. manutentionis*, 16. *Junii* 1712. *§. Hujuſmodi*, *coram b. m. mem. Lancetta*. Itaut cohærenter ad hanc conſuetudinem, Parocho Sanctæ Felicitas jure competat manutentio, quæ cæteroquin ad tramites boni Juris, ejus favore militantis, tutior remanet ex paſſim firmatis per *Rot.* & ſignanter *in Peruſina Præeminentiarum ſuper manutentione*, 2. *Decembris* 1711. *§. Verum etiam*, *coram bon. mem. Anſaldo*, *& in Nullius*, *ſeu Montis Caſſinen. manutentionis*, *ſuper delatione Stolæ*, 22. *Junii* 1714. *§. Poſita autem*, *coram eodem*.

Et ita utraque, &c.

ADDITIO XLIV.

Aretina Præeminentiarum.

ARGUMENTUM.

Epiſcopi uſum Pallii, & Crucis habentes, poſſunt, erecta Cruce, quævis Loca exempta eorum Diœceſis ingredi cum Mozzetta ſupra Rocchetto: vel cum ſola Mozzetta abſque Mantelletta, ſi ſint Regulares; nec non etiam aſpergere circumſtantes Aqua benedicta.

SUMMARIUM.

1 *Exponitur facti ſeries.*

2 *Archiepiſcopus poteſt in quibuſlibet Locis exemptis ſuæ diœceſis Crucem ante ſe deferre facere, quocumque privilegio non obſtante, & n.* 3 *&* 35.

4 *Quod, ex identitate rationis, extenditur etiam ad Epiſcopos, qui ex peculiari S. Sedis privilegio habent uſum Pallii, & Crucis, & n.* 5. 6. *&* 7.

8 *Hujuſmodi facultas competit Archiepiſcopis, & Epiſcopis Palliatis, tam in caſu Acceſſus neceſſarii, quam voluntarii, & n.* 9.

10 *Rocchettum eſt habitus ordinarius, & præcipuus Epiſcopi in tota ſua Diœceſi.*

11 *Quo proinde uti valet etiam in Locis exemptis ſuæ Diœceſis, & num.* 22. 23. *&* 25.

12 *Epiſcopus benedicere poteſt in iiſdem Locis exemptis Populo non tantùm benedictione ordinaria, ſed etiam ſolemni.*

13 *Et ſic etiam aſpergere in ingreſſu Eccleſiæ ipſos Regulares.*

Aquæ benedictæ aſperſio eſt quædam ſpecies benedictionis, ibidem.

14 *In dictis Locis, & Eccleſiis exemptis Epiſcopus poteſt quoque Pontificaliter celebrare.*

15 *Et erigere ibidem Baldachinum.*

16 *Loca exempta licet non ſint de Diœceſi, ſunt tamen in Diœceſi, ad differentiam Locorum nullius.*

17 *Exemptio operatur quidem, ut Epiſcopi in Locis exemptis nequeant actus juriſdictionales exercere; non autem aufert ipſis jura honorifica, & præeminentialia, nec uſum inſignium propriæ Dignitatis, & numer.* 34.

18 *Crucis delatio non importat ſignum Juriſdictionis, ſed ſolùm Dignitatem, ac præeminentiam illius, qui eam ante ſe deferre facit, & numer.* 19. *&* 20.

21 *Archiepiſcopus Nazzarenus ampliſſimo fruitur privilegio, Pallium, & Crucem deferendi ubique Locorum.*

22 *Uſus Mozzettæ, & Rocchetti nullam præſefert Juriſdictionis exercitium, ſed eſt honorificum indumentum.*

24 *Cardinales Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, quoties viſitant alios Cardinales, in iſtorum Palatiis Mantellectam exuant, ſolamque Mozzettam cum Rocchetto deferunt.*

26 *Aſperſio aquæ benedictæ non Juriſdictionem, ſed quandam tantùm majoritatem, ac ſuperioritatem denotat.*

Epiſcopus in Locis ipſis exemptis eſt major Regularibus, ibidem.

27 *Delatio tamen Crucis, geſtatio Rocchetti cum Mozzetta, Benedictio non permittitur, præſente Sum. Pontifice, Legato, Patriarcha, aliiſque Superioribus, & affertur ratio.*

28 *Præſente Superiore, non interdicitur Epiſcopo exercitium ordinariæ, & contentioſæ Juriſdictionis.*

29 *Regulares, licèt ſint perſonæ exemptæ, ſigna honoris, & obſequii tenentur exhibere Epiſcopo.*

30 *Qualiter excipiendus ſit Epiſcopus à Regularibus, quoties ad eorum Eccleſias accedit, & numer.* 31.

32 *Præter dignitatem, in qua conſtituti ſunt Epiſcopi, ex quibus aliis præſtari illis debeat à Regularibus reverentia.*

33 *Monachi olim ſubjecti erant Epiſcopis, in quorum Diœceſibus reperiebantur.*

Juxta regulam Sancti Benedicti poſſunt Epiſcopi electionem Abbatis, qui ſit indignus, reſcindere, & alium dignum eligere, ibidem.

Exemptionum privilegia Regularibus ab Epiſcopis, vel ſaltem de illorum conſenſu conceſſa fuerunt, ibidem.

36 *Quæ comprehendant privilegia conceſſa Caſſinenſibus à ſan. mem. Eugen. IV.*

Privilegia, ſi ſint inter ſe compatibilia, unum alteri non derogat, & quando, ibidem.

37 *Prædictis privilegiis derogatum fuit per generale decretum Sac. Congregat. Epiſc. & regular. Anni* 1603. *de ſpeciali mandato ſanct. memor. Clementis VIII. & n.* 42. *&* 43.

38 *An idem decretum, mandans regularibus, ut in ſuis Eccleſiis Epiſcopos admittant, Pontificaliter celebrare volentes, iiſque Baldacchinum attollant, requirat ex parte Epiſcoporum probationem conſuetudinis, vel privilegii, & n.* 39.

40 *Quæ verba ſufficiant, ut derogatum dicatur privilegiis conceſſis cum hoc, quod ipſis nunquam cenſeatur derogatum, niſi fiat eorundem expreſſa mentio, & num.* 41.

44 *Refertur in hac materia contra PP. Caſſinenſes aliud decretum Sac. Rit. Congregat. Anno* 1659. *editum, cum approbatione ſan. mem. Alexandri VII. illudque examinatur, & num.* 45. *&* 46.

47 *In quas cauſas Congregatio PP. Caſſinenſium ſolvat quotannis Cameræ Apoſtolicæ unciam Auri.*

Summus Pontifex poteſt, & ſolet ex cauſa publica derogare exemptionibus à ſolutione Gabellarum, aliiſque oneribus temporalibus; & quoad regulares, quæ verba ſufficiant, ibidem.

48 *In actibus meræ facultatis nunquam præſcribitur, niſi doceatur de prohibitione facta volentibus illis uti, & de iſtorum acquieſcentia.*

49 *Neque in his terminis operativa eſt centenaria.*

51 *Carthuſiani, Dominicani, & Canonici Lateranenſes fruuntur per communicationem privilegiis Caſſinenſium.*

52 Sin-

Sixtus IV. conceſſit Canonicis Lateranenſibus exemptionem à quacumque Epiſcoporum ſuperioritate, & præeminentia, ibidem.
53 *Votum in hac Cauſa Emin. ac Reverendiſs. D. Cardin. Corradini.*

QUum Sanctiſſimus D. Noſter Clemens XII. feliciter regnans, menſe Novembris, anno 1730.
tunc Reverendiſſimo, nunc Eminentiſſimo D. Cardinali Guadagni Epiſcopo Aretino, ejuſdem Succeſſoribus in
perpetuum per ſuas literas Apoſtolicas motu proprio expeditas, conceſſiſſet inſignem Pallii prærogativam,
& Indultum præferendi Crucem in Diœceſi Aretina:
5 idemque, nondum S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis creatus, recurrente Feſtivitate SS. Floræ, & Lucillæ,
quæ in Eccleſia RR.PP. Caſſinenſium Aretii ſolemniter celebratur, ad ipſam illam Eccleſiam, erecta
Cruce, & cum Mozzetta abſque Mantelletta devotionis ergo acceſſiſſet; hinc iidem PP. Caſſinenſes,
ſuam ipſorum exemptionem ex ejuſmodi acceſſu læſam fuiſſe putantes contrariam deſuper emittere voluerunt
protestationem, cæperuntque contendere, non licuiſſe, nec licere Eminentiſſimo Epiſcopo abſque
ſuo ipſorum aſſenſu prædictam Eccleſiam ingredi, erecta Cruce, & cum ſola Mozzetta; quod in Epiſcopis
Regularibus uſum Roccbetti non habentibus idem eſt, ac ingredi cum Roccbetto abſque Mantelletta,
nec eundem Epiſcopum poſſe in ingreſſu dictæ Eccleſiæ Abbatem, Monachos, cæteroſque circumſiſtentes
aqua benedicta cum aſperſorio perfundere. Verumtamen hæc omnia Eminentiſſimo Epiſcopo licuiſſe, atque
licere conſtanter affirmamus, idque etiam ſolidiſſimis, ac nullum dubitandi locum relinquentibus
fundamentis, probaturos nos eſſe pollicemur, & quidem, non, ut Eminentiſſimi Principalis cauſæ
tantummodò ſerviamus, ſed ut in re alioquin clariſſima veritati ipſi obſequium præſtemus.
Remque ordiendo à delatione Crucis, clariſſima eſt diſpoſitio Clementinæ 2. de Privileg. cujus vigore
Summus Pontifex Clemens V. in Generali Con-
2 cilio Viennenſi omnibus conceſſit Archiepiſcopis facultatem præferendi Crucem in quibuslibet Locis
exemptis ſuarum Provinciarum, quocumque Privilegio non obſtante ibi „ Archiepiſcopo per quævis loca
„ exempta ſuæ Provinciæ facienti tranſitum, aut „ ad ea forſitan declinanti, ut Crucem ante ſe libe-
„ re portari faciat, benedicat Populo, Divina Offi- „ cia privatim, vel publicè ibidem audiat, & ea
„ etiam in Pontificalibus celebret, & faciat in ſua „ præſentia ſine Pontificalibus celebrari) quovis Privi-
„ legio contrario non obſtante) Sacro approbante Con- „ cilio, præſentis Conſtitutionis ſerie duximus conce-
„ dendum. Et conſentaneè traduot *Abbas in cap. primo num. 2. ut lit. penden. Tamburin. de Jur. Abbat. tom.
1. diſput. 15. q. 15. num. 7. Kocbier. de Juriſdict. in exempt. par. 2. q. 45. num. 34. & ſeq. Thomaſſin. de nov. & vetr.
Eccl. diſcipl. par. 1. lib. 1. cap. 59. num. 8. §. Dixi; Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. univerſ. par. 1. tit. 19. cap. 5. num.
100. Scarfanton. ad Ceccoper. Lucubr. Canonic. lib. 3. tit 5. num. 3. tom. 2. Rot. coram Burratt. dec. 321. num. 3. & duob. ſeqq.*
3 Id quod etiam pluries ſervari mandarunt *Sacræ Congregationes*, prout videre *eſt apud Urſaya diſcept. Eccleſiaſt.
part. 1. tom. 2. diſcept. 1. num.* 13. ac præſertim *contra ipſos PP. Caſſinenſes* reſolutum fuit à *Sac.
Rituum. Congregat. in una Theatina*, 13. *Julii* 1613. uti referunt *Barboſ. in Summ. Apoſtol. deciſ. verb.
Archiepiſcopus num. 6. Carol. Anton. de Luc. ad Vinceat. de Franc. dec. 711. num. 1. in fin. Riccardol. in Liceo
Eccleſiaſtic. p. 2. cap. 19. num.* 77. qui ex ſcribit etiam præciſa dictæ Reſolutionis verba; & *Eminentiſſimus Petra
ad Conſtit. Apoſtol. tom. 5. fol. 216. num. 45. verſ. non obſtante quacumque exemptione.*
Et quamvis memorata *Concilii Viennenſis* diſpoſitio ſolummodo loquatur de Archiepiſcopis, communiſſi-
4 me tamen ea identitate rationis extenditur ad Epiſcopos, qui ex peculiari S. Sedis Privilegio habent uſum
Pallii, & Crucis, prout, omiſſis antiquioribus, benè moneot *Gratian. diſcept. 467. num. 8. Novar. in ſum.
Bullar. comment. 19. numer. 3. part. 5.* ibi — *Et quamvis d. Clementina loquatur de Archiepiſcopo, tamen illa
fuit contingentia facti, & per eam non excluditur Epiſcopus — Farga. de Jurepatr. par. 2. cap. 14. & 15. Caſ.
10. num. 3. Urſaya d. diſcept. 1. num. 85. par. 1. tom. 2. Scarfanton. ad Ceccoper. lucubr. Canonic. lib. 3. tit.
5. n. 7. & ſeq. tom. 2.* ibi „ Hæc autem quæ dicta
„ ſunt de Archiepiſcopis circa facultatem præferen- „ di Crucem in locis exemptis eorum Diœceſis, &c.
„ locum ſibi vindicant etiam quoad Epiſcopos, ha- „ bentes ex Apoſtolico indulto Privilegium præfe-
„ rendi Crucem, & uſum Pallii — *& num.* 13. ibi „ — ex identitate rationis diſpoſitio dictæ Clemeot.
„ loquens de Archiepiſcopis, trahitur ad Epiſcopos „ Palliatos „ *Fatinell. in ſuo reſponſ. impreſs. poſt
Scarfanton. ad Ceccoper. deciſ. 57. numer. 8. & Eminen. Petr. ad Conſtitut. Apoſtol. tom. 5. fol. 216. num.
44. & ſeq.* ibi licet Clementina „ loquatur de Archiepiſcopo, non exindè non debet applicari Epiſco-
„ po, qui habet uſum Crucis ex Privilegio; nam, „ ſi hoc ſubſiſteret, ſequeretur, quòd excluderentur
„ etiam Patriarchæ, & Primates, cùm Clementina „ faciat mentionem tantùm de Archiepiſcopo; & ſic
„ verè intelligi debet de omnibus habentibus uſum „ prædictum, in eaque Clementina talis uſus ſupponi-
„ tur in Archiepiſcopis, ſed ſolùm ibi comprobatur „ in Loco exempto, eò quòd per talem delationem
„ in Loco exempto nullum inferatur præjudicium „ exemptioni, & ſic diſpoſitio dictæ Clementinæ,
„ & ratio procedit etiam quoad Epiſcopum, qui ha- „ bet ex Privilegio uſum Crucis,
Et ita reſpondit *Sacra Congregatio Concilii* favore Epiſcopi Papienſis habentis uſum Pallii, & Crucis
ex privilegio, *in Papien.* 8. *Februari* 1681. in qua contendentibus Miniſtris Collegii Ghislerii amplissima 5
exemptione pollentis, quòd Epiſcopus Papienſis, erecta Cruce, idem Collegium ingredi non poſſet, diſceptata
fuerunt hæc duo dubia — Primò -- An „ Epiſcopus Papienſis, qui habet uſum Pallii &c. poſſit
„ tam dictum Collegium, quàm alia quæcumque loca „ intra ſuam Civitatem, & Diœceſim exiſtentia intra-
„ re cum Cruce, non intendens per hoc præjudicium „ inferre Privilegiis, aut Exemptionibus prætenſis.
„ Secundò -- An & quæ remedia Epiſcopus adverſus „ repugnantes poſſit adhibere; iiſdemque dubiis
„ reſponſum fuit Ad primum *Affirmativè*, & ad ſecundum — *Utatur iuris remediis*. Iterumque propoſita
eadem cauſa diebus 13. Januarii 1685. & 10. Maii 1687. ſemper *Sacra Congregatio* ſtetit *in deciſis*, denegavitque
remiſſoriam, quæ ad probandam contrariam obſervantiam petebatur, uti teſtantur *Urſaya d. diſcept. prim.
n. 15. & 16. tom. 2. par. prim. & Eminentiſſimus Petra ad Conſt. Apoſtol. tom. 5. fol. 216. nu.
45. & 47.*
Rurſus in altera *Papien. Juris deferrendi Crucem* eadem Sacra Congregatio die 17. Septembris 1707. ad
dubium -- An Eminentiſſimo Epiſcopo Papienſi li- 6
„ cuerit in ſuo acceſſu ad Carthuſiam Papienſem, oc- „ caſione reviſionis computorum Eleemoſynarum, in-
„ gredi, erecta Cruce, Eccleſiam, & Monaſterium „ ejuſdem Carthuſiæ; Reſpondit — *Affirmativè quoad
Eccleſiam, negativè verò quoad Monaſterium*, ſed, repropoſita cauſa die 22. Septembris inſequentis anni 1708.
perſtitum fuit in *deciſis quoad Eccleſiam*, & recedendo à deciſis quoad Monaſterium, ita fuit reſolutum
„ — Licere Eminentiſſimo Epiſcopo ingredi cum Cru- „ ce in caſu, de quo agitur, etiam Monaſterium,
„ abſque ullo tamen exercitio Juriſdictionis -- ut videre eſt penes *Urſaya dict. diſcept. prim. num. 17. 112.
& ſeq. Eminent. Petr. d. tom. 5. ſub nu. 45. & 47. fol. 216. & Scarfanton. ad Ceccoper. Lucubr. Canonic. lib. 3. tit. 5. n.
9. tom. 2.*
Atque hoc ipſum fuit iterum ab eadem Sac. Congregatione reſolutum *in Lucana Juris deferendi Cru-
cem 8. Auguſti* 1716. in qua, cùm Canonici Regulares 7
Lateranenſes ob ampliſſimum exemptionis privilegium, ipſis conceſſum à S. M. Sixto IV. contenderent,
Epiſcopum Lucanum ingredi non poſſe ſuam ipſorum Eccleſiam, erecta Cruce, propoſitum fuit dubium --
„ An liceat Epiſcopo Lucano ingredi, erecta Cruce, „ Eccleſiam S. Frigdiani Canonicorum Lateranen-
„ ſium in caſu &c. — eidemque reſponſum fuit

Affirmativè -- ut perſpici poteſt *en Eminentiſſimo Petr. d. Tom. 5. fol. 216. numer. 45. Scarfanton. ad Ceccoper. d. lib. 3. tit. 5. n. 11. Farg. de Jurepatr. par. 2. Can. 14. & 15. caſ. 10. n. 10.*

8 Hæc autem ampliſſima facultas, quam de jure habent Archiepiſcopi, & Epiſcopi Palliati, præſeferendi Crucem in locis exemptis ſuarum Diœceſum, indiſtinctè locum obtinet non modò, ubi res ſit de acceſſu quodammodo neceſſario, puta, pro exercendis Pontificalibus, pro publicis ſupplicationibus peragendis, vel quandò Jus aliquod ipſis competit viſitandi ad formam Sacri Concilii Tridentini; verùm etiam quoties acceſſus eſt merè voluntarius, & Epiſcopus vult adire loca exempta, vel ad effectum ſimpliciter orandi in Eccleſia, vel etiam pro exercendo aliquo Urbanitatis officio, vel id genus aliis, prout egregiè advertunt *Zabarell. in dict. Clemen. 2. numer. 5. de Privileg. Ventrigl. de Juriſdict. Archiepiſc. capit. 17. numer. 8. Scarfant. ad Ceccoper. dict. lib. 3. titul. 5. numer. 6. & 15.* ibi -- Idem dicendum venit de delatione, Crucis, quæ po-,, teſt per Archiepiſcopos, ſive Epiſcopos privilegia-,, tos in omnibus locis eorum Diœceſis, ſive reſpe-,, ctivè Provinciæ in quibuſcumque actibus volunta-,, riis indiſtinctè deferri -- *Fatinell. poſt eumdem Scarfant. deciſ. 56. numer. 19.* ibi -- Deindè repeto, quod ,, prænotavi cum *Zabarell. in dict. Clement. Archiepiſco-,, po numer. 5. 8.* Crucem deferre poſſe indiſtinctè in ,, actibus voluntariis, quia in neceſſariis non eſt du-,, bium -- *& deciſ. 57. numer. 3. tom. 1. Urſaya dict. diſcept. prima numer. 51. & ſeq. & numer. 120. tom. 2. par. 1. Farga. de Jurepatr. dict. part. 2. Canon. 14. & 15. Caſ. 20. numer. 3. & Eminentiſſ. Petr. ad Conſtit. Apoſtol. dict. tom. 5. n. 46. & 47. fol. 217.*

9 Et reipſa in recenſita *Papien. anni 1681.* agebatur de ingreſſu in Collegium Ghiſlerium occaſione viſitandi quemdam Infirmum, vel hoſpitem, prout teſtatur *Eminentiſſ. Petr. dict. tom. 5. ſol. 217. numer. 47. verſ. Hinc in dicta.* In altera *Papien. anni 1708.* res erat de voluntario ingreſſu in Eccleſiam, & Monaſterium Carthuſiæ ad effectum recognoſcendi quædam computa Eleemoſynarum abſque ullo Juriſdictionis exercitio, uti narrant *Eminentiſſ. Petr. loc. citat. verſ. Et in terminis; & Urſaya dict. diſcept. 1. numer. 112.* Ut etiam in una *Raguſina delationis Crucis, die 26. Martii 1711. Sac. Congregat. Epiſc. & Regular.* cenſuit, Archiepiſcopum Raguſinum ingredi poſſe cum Cruce elevata Conventum PP. Prædicatorum, quamvis ageretur de actu merè officioſo, invisendi ſcilicet quemdam Epiſcopum, qui apud eoſdem PP. hoſpitabatur, prout videre eſt penes, *d. Eminent. Petr. ubi ſupra n. 45. verſ. & in terminis ingreſſus; Urſaya dict. diſcept. 1. numer. 52. & Scarfant. ad Ceccoper. dict. lib. 5. tit. 5. numer. 17.* Ac denique in prædicta *Lucana anni 1716.* quæſtio erat de ſimplici viſitatione Eccleſiæ occaſione Jubilæi, & Expoſitionis Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti, prout teſtantur *Scarfanton. dict. tit. 3. lib. 5. numer. 10. & 11. Pargn. de Jurepatron. par. 12. canon. 14. & 15. Caſ. 10. nu. 10. & Eminentiſſ. Petr. dict. tom. 5. fol. 216. num. 45. verſ. Et in terminis Canonicorum Regularium.*

Jam verò ſicut ea hactenus firmatis Archiepiſcopi, Epiſcopique Palliati deferre indiſtinctè poſſunt Crucem erectam in quibuſcumque locis exemptis ſuarum Diœceſum, ita etiam omnes Epiſcopi in iiſdem locis exemptis deferre poſſunt Mozzettam ſupra Rocchetum diſcoopertum, vel ſolam Mozzettam abſque Mantelletta, ſi Regulares ſint, ipſiſque licet in ingreſſu Eccleſię exemptæ aſpergere circumſiſtentes aqua benedicta.

Et ſanè, quòd attinet ad uſum Rocchetti cum Mozzetta, cùm iſte ſit ordinarius, & præcipuus habitus E-
10 piſcopi in tota ſua Diœceſi juxta Cæremoniale Epiſcoporum, *cap. 3. de habit. Ordinar. Epiſcop.* & notarunt etiam *Peſcet. in prax. Cæremon. lib. 1. ſect. 10. numer. 2. clar. memor. Card. de Luc. in relat. Roman. Curiæ, diſc. 3. num. 12. & Scarfanton. ad Ceccoper. lib. 5. tit. 7. numer. 37. tom. 1.* hinc proinde ſequitur, quòd Epiſcopus eodem habitu tanquam ſuo proprio, & pecu-
11 liari ornamento uti queat etiam in locis exemptis ſuæ Diœceſis, ut individualiter firmant *Donat. rer. Regular. tom. 1. tract. 13. de exempt. quæſt. 74. numer. 2. Carol. Anton. de Luc. ad de Franch. deciſ. 711. numer. 3.* ibi ,, Archiepiſcopus in tota Provincia Mozzetta violacea ſu-,, pra Rocchettum apertum utitur, &c. Subditos oc-,, currentes per totam Provinciam benedicit dextera ,, elevata, & extenſa ſignum Crucis formans, &c. ,, etiam in loco exempto -- & priùs totidem verbis *Barboſ. de Jur. Eccleſ. part. 1. cap. 7. num. 128. & ſeq. Scarfant. ad Ceccoper. lucubr. Canonic. lib. 1. tit. 7. numer. 37. & ſeq. tom. 1. & lib. 3. tit. 5. num. 14. tom. 2.* ibi, non ,, ambigitur, quòd Epiſcopis licitum ſit pro libito uti in locis exemptis eorum Diœceſis inſignibus Epiſcopa-,, libus Rocchetti, & Mozzettæ, cæteriſque ſimilibus, *& num. 25.* ubi firmat quòd, ſi Regulares denegarent Epiſcopo ingreſſum in ſuas ipſorum Eccleſias cum Rocchetto diſcooperto, & Mozzetta, poſſet contra ipſos procedi ad cenſuras, idemque probat *Monacell. in ſupplemen. ad tom. 2. num. 365. tom. 4.*

Denique ſi ſermo ſit de facultate aſpergendi Aſtantes etiam Regulares aqua benedicta in ingreſſu Eccleſiæ, id quoque explere poſſunt Epiſcopi in lo- 12
cis exemptis. Ipſi enim vigore *dictæ Clementinæ 2. de Privileg.* poſſunt ibidem populo benedicere ibi ,, ,, Simili modo concedimus Epiſcopo, ut in locis eiſ-,, dem ſuæ Diœceſis poſſit populo benedicere, &c. ,, id quod intelligitur non ſolùm de benedictione ſimplici, atque per viam, ſed etiam de benedictione ſolemni, & intra Eccleſiam, ita quidem, ut Epiſcopus Diæceſanus illam impertire queat etiam perſonis ipſis exemptis, ut unanimiter tradiderunt *Vitalin. in dict. Clement. 2. numer. 7. Novar. in Summ. Bullar. Comment. 19. num. 3. verſ. & quamvis* ibi ,, Pariter in-,, tus Monaſteria, & loca exempta, & populum e-,, xemptum benedicere poterit, &c. non tantum be-,, nedictione ordinaria, ſed etiam ſolemni per illa ,, verba: ſit nomen domini benedictum ,, *Gratian diſcept. 467. numer. 31.* ibi ,, Secundò poterit populo ,, benedicere d. Clement. Archiepiſcopo, quòd in-,, telligitur non ſolùm in loco exempto, ſed etiam ,, populo exempto, &c. & non tantùm de benedi-,, ctione ordinaria, ſed etiam de benedictione ſolemni ,, *Tamburin. de Jur. Abbat. tom. 1. diſput. 15. qu. 15. numer. 6. & 7. Quarant. in Sum. Bullar. verb. Archiepiſcopi authoritas, numer. 29. & Rota coram Eminentiſſ. Falcon. dec. 9. num. 15. de offic. Ordin.*

In his autem terminis nihil certè proponitur, cur Epiſcopus, qui populo etiam, & perſonis exemptis poteſt benedicere, aſpergere nequeat in ingreſſu Eccleſiæ ipſos Regulares, quando certiſſimum eſt, quòd aſ- 13
perſio aquæ benedictæ nil aliud importat, niſi quamdam ſpeciem benedictionis, ut optimè monet. *Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. univerſ. par. 2. tit. 25. c. 7. n. 19.* ibi ,, ,, Cùm hæc aquæ luſtralis aſperſio ſit quædam ſpe-,, cies benedictionis, ſuperbiam ſapit, eam nolle ac-,, cipere à Sacerdote, & in puncto, Partibus hinc inde informantibus, ita reſpondit die 1. Octob. 1701. Sac. Congregatio Rituum in Feſulana Pontificalium inter Epiſcopum, & Abbatem S. Bartholomei Canonicorum Lateranenſium, in qua ad VII. Dubium ,, ,, An Epiſcopus, accedens ad dictam Eccleſiam Mo-,, naſterii, potuerit, recepto aſperſorio è manibus e-,, juſdem Abbatis, benedicere nedum populum, ſed ,, etiam Abbatem ipſum, & ejus Canonicos? reſcriptum fuit -- *Affirmativè, dummodo incedat in habitu Prælatitio, etiam viatorio* -- ut refert *Scarfanton. ad Ceccop. lib. 3. tit. 2. n. 25. par. 2.*

Immo verò non ſolùm in locis, & Eccleſiis exemptis poſſunt Epiſcopi benedicere, ſed etiam ibidem poſſunt Pontificaliter celebrare, prout ſancitur in 14
dicta Clement. 2. de Privileg. ibique Zabarell. numer. 5. & Vitalin. numer. 13. & obſervant *Barboſ. de Offic. & Poteſt. Epiſc. part. 3. allegat. 123. numer. 31. verſ. illud; Gratian. dict. diſcept. 467. numer. 33. clar. memor. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 35. num. 6. Pignatell. conſult. Canonic. 45. numer. 18. tom. 7. Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. univerſ. par. 1. tit. 16. cap. 3. numer. 9.* ibi ,, Epiſcopus ,, Diœceſanus in ſimili loco exempto abſque conſen-,, ſu Superioris illius loci Pontificalia agere poteſt, *Rot. in rec. deciſ. 238. numer. 3. part. 2. & coram Caprar. dec. 443. n. 2. & 3.*

Et quod plus eſt, non obſtante quocunque privilegio, erigere etiam poſſunt Baldachinum in Eccleſiis exemptis quorumcunque Regularium *etiam Caſſinen-* 15
ſium, ut expreſsè demandatum fuit in decreto Genera-

li,

Digitized by Google

li, edito anno 1603. tempore ſan. memor. Clementis VIII. quod per extenſum referunt *Fagnan. in c. Quia nobis nu. 19. de Auctorit. & uſu Pallii*; *Novar. in Summ. Bullar. comment. 19. num. 1.* & concorditer advertunt *de Franchis controv. inter Epiſcop. & Regular. p. 1. nu. 380. & ſeq. & num. 385. fol. mihi 127.* ubi id ampliat ad Monaſteria exempta, *Urſaya in toties citat. diſcept. 5. n. 24. tom. 2. p. 1. Scarfant. ad Ceccop. lib. 3. tit. 5. nu. 1. Fantinell. poſt eundem dec. 56. n. 2. tom. 1.*

Sapienter autem, atque conſultò hæc omnia fuerunt à Majoribus noſtris ita conſtituta; cùm enim loca nunc exempta, antiquitùs ſubjecta fuerint Juriſdictio-
16 ni Epiſcoporum, & quamvis per ſucceſſivam exemptionem deſierint eſſe de Diæceſi, verè tamen, ac propriè in Diæceſi remanſerint, ad differentiam locorum *nullius*, quæ nec ſunt de Diæceſi, nec in Diæceſi, prout bene diſtingnunt *Gratian. diſcept. 467. n. 30. Vanceſpen. de Jur. Eccleſ. univerſ. p. 3. tit. 12. c. 5. n. 44. & ſeq. Eminentiſs. Petra ad Conſt. Apoſtol. tom. 3. fol. 335. nu. 45. Urſaya diſcept. 1. num. 18. tom. 2. p. 1. Rot. coram Caprar. dec. 443. n. 2. & ſeq. & coram Eminentiſs. Falcon. d. dec. 9. n. 8. tit. de Offic. Ordinar.*

Jure proinde, meritoque ob reliquias præcedentis ſubjectionis, & ob veram exemptorum locorum exiſtentiam in Diæceſi, præſervatus ibidem fuit favore Epiſcoporum uſus Inſignium propriæ Dignitatis, quibus ipſi, vel de Jure, vel ex privilegio uti poſſunt in tota ſua Diæceſi, cùm exemptio operetur quidem, ut Epiſcopi in locis exemptis actus Juriſdictionis ne-
17 queant exercere, at non etiam ipſis auferr Jura honorifica, & præeminentialia, nec uſum Inſignium propriæ Dignitatis, ut appoſitè differunt *Fagnan. in cap. Quia nos, n. 16. & 17. de auctorit. & uſu Pallii*, *Fuſcb. de viſitat. lib. 2. cap. 20. num. 4. Gratian. diſcept. 467. numer. 25. Pax Jordan. lucubr. lib. 11. tit. 2. num. 90.* ibi „ Loca exempta non deſinunt eſſe in Provincia, vel „ Diæceſi; Crucem autem deferre, prout, & benedictionem dare, quamvis denotet præeminentiam „ quandam ejus, qui ante ſe facit illam deferre, non „ tamen prohibetur in locis exemptis, quia dicta loca, ut ſupra dicitur, non deſinunt eſſe in Diæceſi, „ & ob id in memoriam priſtinæ ſubjectionis ante ex„ emptionem, quæ multum valet, ita permittitur „ *cl. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 35. num. 5. & de Regular. diſc. 64. num. 15. Vaneſpen. loc. cit. num. 45. §. Sed ſicuti*; *Urſaya dict. diſcept. 1. numer. 58. & ſeq.* ibi „ Eccleſiæ exemptæ quamvis non ſint de Diæceſi E„ piſcoporum, ſunt tamen in illorum Diæceſi, &c. „ & propterea exemptio operatur ſolùm, ut in locis „ exemptis Epiſcopi non poſſint exercere actus Juriſ„ dictionis, non autem apta eſt producere prorſus di„ ſparatum effectum, ut in illis nequeant uti inſigni„ bus propriæ Dignitatis „ *& num. 59. & 60. & nu. 79. & ſeq. p. 5. tom. 2. de Franchis dec. 711. nu. 11. Rot. in Conſtantien. Juriſdictionis ſuper bono Jure, 13. Aprilis 1714. §. Præcipuè, coram cl. mem. Cardinali Scotto.*

Hæc igitur cùm ita ſe habeant, nullius momenti eſſe dignoſcuntur ea, quæ in contraria Juris diſputatione afferuntur, quòd nempè Crucis erectio, delatio Mozzettæ abſque Mantelletta, ſeu cum Rocchetto nudo, nec non aſperſio aquæ benedictæ ſint ſigna Juriſdictionis, quam Epiſcopi in locis exemptis exercere non poſſunt. Crucis namque delatio in iis Epiſcopis, qui ex privilegio uſum illius habent, haudqua-
18 quam importat actum Juriſdictionis, ſed ſolummodo honorem, Dignitatem, ac præeminentiam illius, qui eandem præferri mandat, prout concorditer docuerunt *Zabarell. in d. Clement. 2. de Privileg. n. 5. ibique Ancharan. n. 2. Vitalin. n. 4.* ibi „ Delatio Crucis ſignificat „ quandam præeminentiam ejus, qui ante ſe illam „ facit deferre, qua non obſtante, poteſt quis illam „ facere deferre per loca exempta, *& num. 54. in fin.* „ ibi conclude ergo quòd iſta Clementina loquitur ſo„ lùm in his, quæ ſunt potiùs honoris, quàm ſint „ juriſdictionis „ *Quarant. in Summ. Bullar. verb. Archiepiſcopi auctoritas, num. 28.* ibi „ Crucis enim prælatio „ illius, cui præfertur, præcipuam quandam Dignita„ tem demonſtrat; *Urſell. concl. 138. num. 29. Barboſ. de Offic. & poteſtat. Epiſcopi, p. 1. tit. 4. num. 39. ad med. Ventrigl. de Juriſdict. Archiep. c. 17. nu. 8. Gratian. diſcept. 467. num. 3. & ſeq.* ibi „ Delatio Crucis permittitur ra„ tione univerſalis præeminentiæ propter reliquias præ„ cedentis ſubjectionis ante exemptionem; maximè „ quia iſta Inſignia Pontificalia deferuntur ſine præ„ judicio alterius, quo caſu non interdicitur eorum „ uſus: & contraria procedunt in facie Judicii, aut „ poteſtatis, & in quibus acquiritur aliqua juriſdi„ ctio Archiepiſcopo, ſecùs autem in hac facie ſalu„ taris devotionis, quæ magis exercetur ratione ho„ noris, quàm officii „ *De Franch. deciſ. 711. nn. 8. & 11. latè Urſaya d. diſcept. 1. à num. 3. ad 13. & nu. 109. Scarfant. ad Ceccoper. lucubr. Canon. lib. 3. tit. 5. nu. 4. & 5. Fantinell. poſt eundem dec. 56. num. 6. & dec. 57. num. 3. verſ. Nec dicant* ibi „ Elevatio Crucis eſt perſonalis „ honorificentia Epiſcopi non lædens, aut tangens ex„ emptionem „ *Fagn. de Jurepatr. 5. & 2. can. 14. & 15. Caſ. 10. num. 8. & Eminentiſs. Petra ad Conſt. Apoſtol fol. 217. n. 48. tom. 5.*

Quamvis autem non deſint aliqui Doctores in contraria Juris allegatione citati, qui putant delationem Crucis eſſe ſignum Juriſdictionis, eorum tamen opinio nullo penitùs numero habenda eſt; tum quia no-
ſtram hanc ſententiam, rejecta contraria, pluries ex 19
profeſſo amplexa eſt Sac. Rota, ut, omiſſis compluribus aliis deciſionibus, videre eſt *in Trojana delationis Crucis ſuper bono Jure, 10. Decembris 1708. §. Maximè obſtante, & ſeq. coram Reverendiſſimo Aldrovando; & in Calaritana Jurium Parochialium ſuper Bono Jure, 2. Julii 1715. §. Hæc autem, coram Reverendiſs. Ratto Epiſcopo Corduben.*

Tum, & fortiùs, quia in his noſtris præciſis terminis ſæpè numero Sacræ Congregationes declararunt de-
lationem Crucis nullum præſeferre argumentum Juriſ- 20
dictionis, prout in *Theatina, 13. Julii 1613.* contra ipſoſmet PP. Caſſinenſes, in *Papien. in Lucana, & in Raguſina*, ſuperiùs allegatis, quodque ſpeciali nota dignum eſt, in *d. Papien. die 22. Septembris 1708. S. Congregatio Concilii* reſcripſit „ licere Eminentiſſimo Epiſco„ po ingredi cum Cruce in caſu, de quo agitur, et„ iam Monaſterium, abſque ullo tamen exercitio Ju„ riſdictionis. Ex quo quidem evidens, & apertum redditur, quòd, ſi Sacra Congregatio prohibuit, ne Epiſcopus ullam quamcunque juriſdictionem exerceret in Monaſterio, & tamen illi permiſit delationem Crucis, ſatis apertè declaravit, id non præſeferre ullum ſignum Juriſdictionis, ut benè admonet *Urſaya d. diſcep. prima n. 111. cum duob. ſeqq. p. 1. tom. 1.*

Et profectò, cum Archiepiſcopus Nazarenus ampliſſimum habeat privilegium deferendi Pallium, & Cru-
cem ubique locorum, ut *hac honoris ſpecie Civitas il-* 21
la decoraretur, unde Unigenitus Dei Filius natalem ſuum ſortiri dignatus eſt diem, ut ait *Rot. in recent. deciſion. 106. in princip. par. 10.* & notavit etiam *clar. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 30. in princip. & de præeminent. diſc. 16. nu. 6.* quis unquam auſit dicere, quòd idcircò in univerſo Orbe Catholico Juriſdictionem exerceat?

Eademque reſponſio congruit etiam delationi Mozzettæ, & Rocchetti. Id enim nullum omninò præſe-
fert Juriſdictionis exercitium, ſed eſt indumentum 22
honorificum, quo juxta diſpoſitionem Ceremonialis Epiſcoporum uti poteſt Epiſcopus in tota ſua Diæceſi, quodque proinde ab ipſo geſtari valet etiam in locis exemptis, quæ per exemptionem non deſinunt eſſe in Diæceſi, ut benè reſpondet *Scarfant. ad Ceccop. lib. 1. tit. 7. ex num. 36. ad 44.* ibi „ Intentio Epiſcopi circa „ uſum indumenti fundata eſt in literali diſpoſitione „ cæremonialis Epiſcoporum in cap. 3. de habitu or„ dinar. Epiſcop. ubi præſcribitur, quòd Epiſcopus in „ tota ſua Diæceſi uti poteſt Rocchetto, & Mozzet„ ta, iſque eſt ſuus Ordinarius, & præcipuus habi„ tus, &c. Et licet Regulares, eorumque Monaſte„ ria ſint ab Epiſcopali Juriſdictione exempta, non „ ſequitur exinde, quòd eadem Monaſteria Territorium „ ſeparatum à Diæceſi Epiſcopi conſtituant; ſed quam„ vis exempta, ſunt verè & propriè de illius Terri„ torio, ac Diæceſi, cùm exemptio naturam loci non „ immutet, &c. & ob id, quoties Epiſcopi ad dicta „ Monaſteria, ſive Eccleſias accedunt, non eſt, cur „ debeant deponere Inſignia ſuæ Dignitatis, cùm re„ periantur in ſua Diæceſi, in qua pro illorum libe„ ro uſu habent Juris aſſiſtentiam in dicto Cæremo„ niali. Quinimmò propter quandam habitualem Ju„ riſdi-

„ riſdictionem Epiſcopis olim competentem tam circa
„ loca, quàm Perſonas Regularium, &c. eiſdem li-
„ cet in locis exemptis, ac ſignanter Regularium, ea
„ omnia peragere, & exercere quæ honorem, ac præ-
„ rogativam Dignitatis concernunt; ac, quod majus
„ eſt ſimplici geſtatione Mozzettæ ſupra Rocchettum,
„ poſſunt Epiſcopalem Cathedram erigere, benedictio-
„ nem ſolemnem Populo impertiri, cæteraſque Pon-
„ tificales Functiones peragere, &c.

23 „ Et ratio præmiſſorum (proſequitur idem Auctor,)
„ in eo conſiſtit, quia per hanc Inſignium geſtationem,
„ ſeu exercitium Epiſcupalium Functiunum, quòd ſu-
„ lum bonurem, ac prærogativam Dignitatis Epiſco-
„ palis reſpicit, nullatenus violata remanet exemptio
„ iiſdem Regularibus competens, &c. quamvis ſe-
„ cus eſſet, quoties Epiſcopi in locis exemptis exer-
„ cere vellent ea, quæ contentioſam Juriſdictionem
„ invulvunt.

Ergo ſimplex geſtatio Rocchetti, & Mozzettæ non
eſt univocum Juriſdictionis ſignum, ſed ſuapte natu-
ra denotat ſolummodo Dignitatem, ac præeminen-
tiam illius, qui eodem iudumento uti poteſt; prout
re ipſa couſpicimus in S. Romanæ Eccleſiæ Cardina-
24 libus, qui, quoties viſitant alios Eminentiſſimos Car-
dinales, in iſtorum Palatiis Mantellectam exuunt, ſo-
lamque deferunt Mozzettam cum Rocchetto; & ta-
men, cùm non ſint in propriis, ſed in alienis Palatiis,
nullam certè Juriſdictionem ibi poſſunt exercere. Et
quamvis aliquando uſus Mozzettæ, & Rocchetti præ-
ſeſerre etiam poſſit ſignum Juriſdictionis, quia tamen
25 non eſt ſiguum univocum, ſed verè, & propriè eſt
Inſigne honoris, Dignitatis, ac præeminentiæ, idcir-
co abſque ullu exemptionis præjudicio adhiberi poteſt
ab Epiſcopo in locis exemptis ſuæ Diæceſis, ut be-
nè de Inſignibus Pontificalibus ratiocinatur *Gratian. di-
ſcept.* 467. *num.* 34. ibi, licet ſint hæc de lege Juriſdi-
„ ctiunis, tamen, cùm ſint Inſignia Dignitatis Epi-
„ ſcopalis, non debet eorum eſſe interdictus uſus, cùm
„ id ſine præjudicio exemptionis fieri poſſit.

Quod demum attinet ad aſperſiouem aquæ benedi-
ctæ, hæc nullo pacto præſefert Juriſdictionem, ſed
26 ſolùm quandam majoritatem, ac ſuperioritatem, jux-
ta illud Apoſtoli ad Hebræos *cap.* 7. *numer.* 7. ibi „
„ ſine ulla autem contradictione, quud minus eſt, à
„ majore benedicitur „ *can. deniqa: diſtinct.* 21. ibi, De-
„ nique, ſi in Epiſtola legimus ad Hebræos, quòd
„ minor à majore benedicitur, &c. nullus Sacerdos,
„ majure ſuo non innuente Conſacerdote, cuilibet
„ rei beoedictionem dare nitatur, *Pax Jordan. lucabr.
lib.* 5. *tit.* 15. *num.* 25. *&* 26. *Vaneſpen. de Jur. Eccleſ.
univerſ. part.* 2. *tit.* 25. *cap.* 7. *numer.* 20. *Rot. coram Bu-
ratt. deciſ.* 321. *num.* 2. Negari autem non poteſt, quin
Epiſcopus in locis ipſis exemptis ſuæ Diæceſis major
ſit Regularibus oun ſulùm Ordine, ac Dignitate, ſed
etiam quoad Jus Diæceſanum, ſicut optimè ad rem
advertit *Rot. cor. Caprar. dec.* 443. *n.* 2. ibi „ major eſt
„ quoad Jus Diæceſanum.

Parvique refert, quòd nec delatio Crucis, nec ge-
ſtatio Rocchetti cum Mozzetta, nec benedictionis im-
pertitio permittatur, præſente Summo Pontifice, Le-
gato, Patriarcha, cæteriſque Superioribus; neque enim
idcircò ſequitur, quod ea omnia ſint Juriſdictioois ſi-
27 gna, ſed ſolummudu, quòd ſint ſigua Dignitatis, &
præeminentiæ, quibus Inferior ob reverentiam, &
honorem Superiori debitum, uti non poteſt, præſeo-
te ipſo Superiore, ut benè explicant *Specul. tit. de le-
gat.* §. 3. *num.* 4. *Gratian. d. diſcept.* 467. *num.* 10. *&* 11.
ibi „ Intelligitur tamen prædicta, dummodo non adeſ-
„ ſet præſens legatus Papæ utens Inſignibus Digni-
„ tatis Apoſtolicæ; quia tunc Patriarcha, ſeo Ar-
„ chiepiſcopus non poſſet ante ſe facere Crucem de-
„ ferre, ſicut nec præſente Papa, &c. cum Prælatus
„ inferior non utatur Inſignibus Dignitatis, præſen-
„ te Superiore. *Et dec. March.* 29. *num.* 6. ibi „ ex Di-
„ guitate Epiſcopatus præ ſe Crucem ferens debet il-
„ lam dimittere, præſente Legato de latere inſigui-
„ bus utente; nam Epiſcopus debet honorare d. Le-
„ gatum ex vi jurameoti ſoi, quod præſtat in conſe-
„ cratione; *Specul. de Epiſc. in princ. verſ. Honorandas.*
„ Et hinc inolevit conſuetudo, qood Epiſcopi, aſſi-
„ ſtentibus Illuſtriſſimis Cardinalibus, non portant
„ Rocchettum ſaltem diſcoopertum, nec Cardinales,
„ aſſiſtente Papa, *&* *nu.* 10. Opiuio veriur, & ma-
„ gis communis eſt, quod poteſtas minoris reveren-
„ tialis deponatur in præſentia majoris; ratio eſt pro-
„ pter prærogativam reverentiæ, *& in addit. ad dec.*
„ 29. *nu.* ibi. Idem in ſuffraganeis, qui non poſſunt
„ coram Archiepiſcopo portare Rocchettum detectum
„ propter maximam reverentiam, & obedientiam,
„ quam debent præſtare ipſi Metropolitano, cùm di-
„ catur Pater Epiſcoporum.

Adeò autem verum eſt, quòd actus ſuperius recen-
ſiti, non ſunt univocum Juriſdictionis ſignum, ut quam-
vis ob honorem, ac reverentiam expleri nequeant,
præſente Superiore, non idcircò tamen Epiſcopis inter-
dictum remaneat exercitium ordinariæ, & contentio-
ſæ ipſorum Juriſdictionis, quam, etiam præſentibus 28
Legatis, & Archiepiſcopis, liberè poſſunt exercere;
prout, aliis omiſſis, egregiè ad rem firmat *Gratian. d.
dec.* 29. *n.* 1. ibi „ In præſentia majoris deponitur po-
„ teſtas reverentialis minoris, licet contentiuſa non
„ omittatur, *n.* 8. 9. *&* 10. ibi: Reſpondetur, prædi-
„ cta procedere in juriſdictione contentioſa, ſecus quu
„ ad habitum, & inſignia reverentialia, quo caſu opi-
„ nio verior, & magis communis eſt, quod poteſtas mi-
„ noris reverentialis deponatur in præſentia majoris.

Sed iſta honoris, ac reverentiæ ratio, ob quam E-
piſcopi, præſentibus Legatis, aliiſque, qui ſint Digni-
tate Superiores, uti nequeunt Inſignibus, ac prærroga-
tivis propriæ Dignitatis, verificari certè non poteſt
quoad Perſonas exemptas. Ipſæ enim non ſolùm nullo
pacto dici poſſunt Epiſcopis Superiores, ſed verè, ac 29
propriè ſunt illis longè inferiores, & uti tales ſigna ho-
noris, & obſequii iiſdem exbibere teneutur, juxta cla-
riſſimam Conſtitutionem 22. *ſan. mem. Leonis X.* §. 22.
Bullar. nov. tom. 1. ibi „ Eoſdem iuſuper Fratres in vir-
„ tute S. Obedientiæ monemus, ut eoſdem Epiſco-
„ pos loco SS. Apoſtolorum ſubrogatos pro debita &
„ noſtra, & Sedis Apoſtolicæ reverentia congruo ho-
„ nore, & convenienti obſervantia venerentur.

Atque idcircò, quoties Epiſcopus accedit ad Eccle-
ſias Regularium, iſti debent ei obviam ire, illum ad
Eccleſiæ Januam obſequenter excipere, eique genu- 30
flexorium cum Pulvinaribus, ac ſtrato parare, cùm
Jus reverentiæ nunquam tollatur per exemptionem,
ut egregiè notant *Bald. in leg. fin. num.* 4. *cod. de Bon. li-
bert. Felin. in cap. cum non liceat, num.* 2. *de Præſcript.
Quarant. in Summ. Bullar. verb. Archiepiſcopi auctoritas,
num.* 28. *verſ. Jus namque*, ibi „ Jus namque revereo-
„ tiæ nunquam tollitur per exemptionem; & ideo Ec-
„ cleſia exempta, ſeu liberata tenetur nihilominus ex-
„ hibere reverentiam Epiſcopo, & ire ei obviam pro-
„ ceſſionaliter more aliorum; *de Franch. controverſ. in-
ter Epiſc. & Regular. part.* 2. *qu.* 32. *num.* 1. *Paſqualig. ad
eand. de Franch. in addit. ad cap.* 30. *num.* 2. *Urſaya diſcept.*
1. *numer.* 20. *& ſeq. tom.* 2. *part.* 1. *Fargn. de Jurepat. tom.*
2. *can.* 14. *&* 15. *Caſ.* 9. *numer.* 3. *Monacell. formul. legal.
tom.* 3. *tit.* 3. *formul.* 6. *num.* 20. *& in ſupplement. ad tom.*
2. *num.* 364. *& ſeq. tom.* 4. ibi „ Si alia occaſione Epi-
„ ſcopus accederet ad Eccleſias Regularium ſuæ Diæ-
„ ceſis, debet ab ipſis recipi cum obſequio, quia non
„ ſunt exempti ab actibus reverentialibus, & debent
„ ei reddere debitum honorem etiam ſub culpa mor-
„ tali, &c. unde ſi aliquo modo impedirent, ne ſuæ
„ Dignitatis Inſignia, & præemioentias haberet,
„ aut uteretur, poſset contra ipſos cenſuras relaxa-
„ re, &c. præſertim, ſi denegatio honorificentiæ eſ-
„ ſet publica, puta, ſi impedirent coram Populo, oe
„ deferret in eorum Eccleſia Rocchettum nudum,
„ Mozzettam, aut Cappam magnam. *Gavant. in Ru-
„ bric. Miſſal. part.* 2. *tit.* 3. *lit. M.* vel ſi Rucchetto, &
„ Mozzetta, ſeu Cappa indutus, & incedens ad oran-
„ dum ante Altare SS. Sacramenti, genuflexorium
„ cum Strato, & pulvioari ornatum denegarent, &
„ præparare nolleot, cùm ſit hoourificentia Epiſco-
„ po debita, Sacr. Congregatio Rituum in Cameri-
„ oen. 21. Februarii 1699. ad 3. ac totidem ferè ver-
„ bis loquitur, *Scarſanton. ad Ceccoper. lucubr. Canon.
lib.* 3. *tit.* 5. *n.* 24. *& ſeq. tom.* 2.

Idque etiam declaravit Sacra Congregatio Epiſco-
porum, & Regularium io una Forolivien. die 6. Mar- 31
tii 1692. cùm enim, ut hiſce verbis narrat *Monacell. in*

Sup-

Supplem. ad tom. 2. num. 366. to. 4. „ PP. Camalduſenſes occaſione acceſſus Epiſcopi ad eorum Eccleſiam „ tempore axpoſitionis SS. Sacramenti, illum nec „ in ingraſſu, nec in egreſſu aſſociare, neque naviculam incenſus, ut moris erat, (licèt a Magiſtro cæremoniarum moniti, ut thurificare poſſet Sanctiſſimum) porrigere noluiſſent, & Epiſcopus de his „ Sacram Congregationem reddidiſſet inſtructam. Hæc „ ad relationem cl. memor. Cardinalis mei Petrucci, die 6. Martii 1692. ſeſcripſit „ PP. Camaldulenſes „ taneri præſtara Epiſcopo accedenti ad eorum Eccleſiam omnes actus reverentiales, & ad mentem „ Mens eſt, quòd P. Abbas accedat ad Epiſcopum, „ & exprimat obſequia tam ſuo, quàm Religioſorum ſuorum nomine.

Et juſta quidem ratione; nam præter ampliſſimam Dignitatem, in qua Epiſcopi ſunt conſtituti, & ob
32 quam in eorum præſertim Diæceſi maxima ipſis præſtanda eſt ſeverentia „ Dabent Epiſcopis Monachi „ Monaſtariorum Fundationes pleraſque; debent omnes, ſi ratio habeatur conſenſus eorum, ſine quo „ eæ perfici non poſſunt; debent illis & ipſa ſua, „ quæ, iis conſentientibus, omnia, aut pleraque data ſunt privilegia; ut ad rem loquitur eruditiſſimus *Thomaſſin. de nov. & veter. Eccleſiæ diſciplin. lib. 3. cap. 38. num. 11.* ibidemque ita egregiè concludit „ Pia hæc, & „ religioſa officioſitas Regularium in Epiſcopos, diſ„ ſenſiones Epiſcuporum, & Monachorum quam plu„ rimas avertiſſet, & præſocaſſet, aliquando axitia„ les, ſemper tædii, & moleſtiarum pleniſſimas.

Nec quemquam latet, quòd antiquitus, ut jam innuimus, Monachi ſubjecti omnino erant Epiſcopis, in
33 quorum Diæceſibus ſita reperiebantur ipſurum Monaſteria, ut latè poſt alius notant *Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. Univerſ. par. 3. tit. 12. c. 1. & 2. & Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom. 1. fol. 353. n. 4.* Et ipſemet Sanctiſſimus Patriarcha Benedictus, licèt in ſua Regula potaſtatem feciſſet Monachis eligendi proprium Abbatem, ibidem tamen Epiſcopos obteſtatur, ut, ſi Monachi indignum elegerint, Abbatis alectionem reſcindant, & ipſimet eum præficiant, qui commiſſo ſibi munere probè, ſanctèque fungatur, ut tradit *Thomaſſin. de nov. ac Veter. Eccleſ. Diſciplin. par. 1. lib. 3. cap. 29. n. 12.* Et licèt progreſſu temporis concedi cæperint exemptionum privilegia, ipſa tamea nonniſi ab Epiſcopis, vel ſaltem de illorum aſſenſu concedebantur, prout fusè narrant idem *Thomaſſin. d. lib. 3. c. 31. 32. 34. 36. & præſertim 37. & Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. Univerſ. par. 3. tit. 12. cap. 2. & 3.*

Ex his atiam evidens, & apertum redditur, quòd nullatenus obſtant ampliſſima Privilegia à Summis Pontificibus conceſſa Monachis Caſſinenſibus, quorum vigore exadverſo contenditur, Epiſcopos in eorum Eccleſiis memoratos actus explere, ac Pontificalia exercere, abſque ipſorum licentia, non poſſe. Cùm enim juxtà Superioribus locis latè firmata, ſimplex uſus Inſignium Dignitatis Epiſcopalis, & actus, de quibus eſt quæſtio, nullam penitùs ſecumferant juriſdictionem,
34 affirmari profectò nequit, quòd adverſantur Privilegiis axemptionum, quæ eximunt quidem Regulares à Juriſdictiona Epiſcoporum, non verò ab Hierarchica ipſorum præeminentia, nec à Jure honorifico ob ſupereminentem Dignitatem, & Juriſdictionem ipſis in propria Diæceſi competentem, prout ſimilibus Privilegiis egregiè reſpondent *Urſaya d. diſcept. 1. nu. 37. & ſeq. nu. 63. & 100. Fatinell. in ſuo reſponſo poſt Scarfanton. ad Ceccoper. dec. 56. num. 23. §. Quia conſtitutio, & num. 26. lib. 1.* & in ſpecie, quòd Privilegia Caſſinenſium intelligenda ſint de exercitio Pontificalium in actibus Juriſdictionalibus, ut puta in degradationa, ordinatione, & ſimilibus, non verò de ſimplici illorum uſu, firmat *Pignatell. exadverſo allegatus, conſult. 45. num. 16. & 20. tom. 7.*

Ob quam certè cauſam *in præcitat. Clement. 2. de privileg. in fin.* declaratum ſuit, per delationem Crucis, uſum Pontificalium, ac benedictionem, quæ ibidem fuerunt conceſſa Ordinariis in locis exemptis ſuarum Diæceſum, nullum cenſeri irrogatum fuiſſe præjudicium axemptioni, ut appoſitè advertunt *Fagnan. in c. Quia nos 13. de auctorit. & uſ. Pallii; Quarant. in Sum. Bullar. verb. Archiepiſcopi Auctoritas, n. 28. in fin. Aliique penès Urſaya diſcept. 1. num. 134. par. 1. tom. 2.*

Accedit his, quòd Privilegia conceſſa Caſſinenſibus, fuerunt revocata in dicta Clementina 2. de Privileg. ibi „ Privilegio contrario non obſtante, ſacro 35
„ approbante Concilio, præſentis conſtitutionis ſerie „ duximus concedendum „ ut, cæteris omiſſis, in ſpecie da hujuſmodi Privilegiis Caſſinenſium, diſſerunt *Pignattell. d. conſult. Canon. 45. n. 18. tom. 7. & Paſqualig. de Sacrific. Miſſæ, tom. 2. q. 1215. num. 4.*

Nac varò quidquam refert, quòd poſt Concilium Viennenſa indulta fuerint Caſſinenſibus nova Privilegia à ſan. mem. Eugenio IV. cum ampliſſimis derogationibus, quarum vi eidem *Clementinæ 2. editæ in* 36
Concilio Viennenſi derogatum fuiſſa tradunt *Pignattell. d. conſult. 45. n. 5. & 6. tom. 7. & Paſqualig. ubi ſupra; d. num. 4. 5. & 6.*

In primis anim iſtiuſmodi nova Privilegia prohibent dumtaxat Epiſcopis, na ad Eccleſias Caſſinenſium ac„ cedant cauſa Ordines celebrandi, ſeu cauſas Civi„ les, aut Criminales exercendi, conventus, ſive „ Synodos, & Proceſſiones convocandi, miſſas, & „ alia officia celebrandi „ ſunt verba Privilegiorum relata à *Paſqualig. d. num. 4. & 6.* & in contraria Juris allegatione, §. 10. Ergo, tametſi daremus per hanc poſteriorem *Eugenii IV.* Conſtitutionem fuiſſe derogatum *dictæ Clementinæ 2.* derogatio tamen eſset particularis quoad celebrationam Miſsarum, Divinorumqua Officiorum, at non etiam comprehenderet delationem Crucis, Benedictionem, cæteroſqua actus, de quibus loquitur *dicta Clementina*, quique in novis Privilegiis minima prohibentur; cùm certi, exploratique Juris ſit, quòd, ubi Privilegia ſunt inter ſe compatibilia, unum alteri non derogat, niſi in eo, quòd literaliter in derogatione expreſſum aſt, ut bene firmant *Piton. diſcept. Eccleſ. 26. num. 14. tom. 1.* & in noſtris terminis *Fatinell. poſt Scarfanton. ad Ceccoper. dec. 56, num. 26. tom. 1.*

Altera, & quidem non minùs efficax reſponſio ea aſt, quod hiſce Privilegiis *Eugenii IV.* aliorumqua Summorum Pontificum derogatum poſtea fuit per Genetala decretum *Sac. Congregationis Epiſcoporum, & Regularium*, editum anno 1603. de ſpeciali, expreſſuque mandato *ſan. mem. Clementis VIII.* ralatum per *Novar. in Summ. Bullar. Comment. 19. num. 1.* quo ſtatutum clariſſime fuit, ut Epiſcopis Pontificaliter ce- 37
lebrantibus in Eccleſiis quorumcumque Regularium *etiam Caſſinenſium* parandum eſſet ſolium cum Baldachino, ut in puncto reſpondet *Pignattell. conſult. 45. n. 20. tom. 7.* ibi „ Minùs obſtant Privilegia Eugenii „ IV. pro Caſſinenſibus, tum quia intelliguntur de „ exercitio Pontificalium, non autem de uſu; tum „ etiam quia fuerunt revocata à Decreto Sac. Con„ greg. ſuper Epiſcopis, & Regularibus, quod decretum ibi per extenſum refert, & n. 21.

Nilque turbat, quod, cùm hujuſmodi Decretum mandet, ut Regulares teneantur in ſuis Eccleſiis Epiſcopos ad Pontificalia exercenda admittere, iiſque 38
Baldachinum attollera „ Ubi tam ex conſuetudine, „ & Privilegio, quàm ax Sacrorum Canonum Con„ ſtitutionibus, & Pontificalis Romani præſcripto, „ aut alio Jure Pontificalia exarcere poſſunt, docera proinde debeat Epiſcopus Aretinus id ſibi priùs explere licuiſse in Eccleſiis Caſſinenſium vigora alicujus ax ſupradictis Titulis; id quod tamen probari non poſſe exadverſo contenditur; ob reſiſtentiam dicti Privilegii Eugenii IV. à quo exarcitium Pontificalium in Eccleſiis Caſſinenſium prohibebatur Epiſcopis, ut arguit contraria Juris allegatio, §. 23. & ſeq. ex auctoritate *Pignattell. d. conſult. 45. n. 7. tom. 7.*

Quandoquidam Eminentiſſimus Epiſcopus Aretinus ſtatim docet, ſibi ex Sacrorum Canonum conſtitutionibus, & da Jure, vigore dictæ Clementinæ 2. de Privileg. licuiſse, atque licere Pontificaliter celebrare, omneſque Epiſcopalis dignitatis actus axercere in omnibus Ecclaſiis exemptis ſuæ Diæceſis; & hoc ſufficit ad 39
verificandam ſupradictam expreſſionem conſulto appoſitam in præcitato Decreto, ne ſcilicet ejus obtentu Epiſcopi Pontificalia exercere præſumerent in Eccleſiis Regularium extra propriam Diæceſim exiſtentibus. Neque vero pro verificatione d. expreſſionis ullatenus requi-

requiritur, quòd tempore editionis d. decreti nullis contrariis Privilegiis impedirentur Epiſcopi ab exercitio Pontificalium; ſi enim Decretum illud, ampliſſimè derogando omnibus contrariis Conſtitutionibus, & Privilegiis, expreſsè præcipit, ut Epiſcopi ad Pontificaliter celebrandum ſub Baldachino admittantur in Eccleſiis Regularium, *etiam Caſſinenſium*, ubi vel de Jure, vel ex conſuetudine, vel ex Privilegio id explere poſſunt, hinc velut ex neceſſario antecedenti ſequitur, quòd, ſublatis quibuſcumque intermediis Regularium Privilegiis, vult omnes Epiſcopos in eo reponere Statu, in quo ante eadem intermedia Privilegia reperiebantur; alioquin enim, ſi relatum decretum præſervare voluiſſet Privilegia Regularium, ex quibus celebratio Pontificalium, in eorum Eccleſiis interdicitur Epiſcopis, ſupervacanea prorſus aſſet, atque eluſoria illius diſpoſitio, & fruſtra de Baldachini erectione diſponeret, ſi Epiſcopi ob reſiſtentiam dd. Privilegiorum, quæ per communicationem omnibus ferè Regularibus fiunt communia, in eorum Eccleſiis nunquam potuiſſent Pontificaliter celebrare, ut patet conſideranti.

Pignattellus verò, qui exadverſo tamquam punctualis allegatur in d. Conſult. 45. tom. 7. ubi examinat, an Epiſcopi Pontificaliter celebsare queant in Eccleſiis Regularium, quamvis pro negativa complures afferat rationes uſque ad n. 15. & adducat in ſpecie ſub n. 6. Privilegia Caſſinenſium, nihilominus ex num. 16. ad fin. contrariam ſententiam affirmativam ſtrenuè tuetur, eidemque ſubſcribit, ibi „ verùm, his omnibus non „ attentis, haud dubitamus affirmativam ſententiam „ defendere „ & num. 20. & ſeq. diſertè inquit, Privilegia *Eugenii IV.* favore Caſſinenſium fuiſſe revocata d. decreto anni 1603.

Prout etiam non ſubſiſtit, quòd in eodem decreto non fuerit ſufficienter derogatum recenſitis Eugenii IV. privilegiis, propterea quòd ſpecialiter ipſis caveatur, ne unquam eiſdem cenſeatur derogatum, niſi fiat
40 expreſſa ipſorum mentio cum inſertione totius tenoris de verbo ad verbum, uti notant *Pignattell. conſult. Canon.* 107. *n.* 7. *tom.* 10. *& Paſqualig. d. q.* 1215. *n.* 8.

Cùm enim in ſæpiùs relato decreto *ſa. me. Clementis VIII.* poſt factam expreſſam *Caſſinenſium* mentionem, ibi „ etiam Caſinentium „ adjectæ legantur clauſulæ illæ derogatoriæ „ Non obſtantibus quibuslibet Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Ordinum, Religionum, militiarum, ſocietatum, & Congregationum quocumque nomine cenſeantur, ſtatutis, Privilegiis quoque, & literis Apoſtolicis quibuſcumque tenoribus, formis, & cum cujuslibet etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium præmiſſorum, hactenus quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & ſingulis etiamſi talia eſſent, quæ ſub generali expreſſione, & derogatione non venirent, ſed de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habens eadem Sanctitas Sua hac unice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogat, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque „ ut videre eſt in d. Decreto penes *Novar. in ſumm. Bullar. Comment.* 19. *n.* 1.

Utique revocari in Dubium non poteſt, quin per ſupradicta ampliſſima, atque effrænatiſſima verba ſatis ſuperque derogatum fuerit Privilegiis Eugenianis, tametſi illud in eis contineretur, ut pro ipſorum revocatione inſerendus foret integer illorum tenor; cùm
41 ad hujuſmodi effectum ſufficeret etiam ſola clauſula *quorum tenores, &c.* quæ ideò fuit adinventa, ne ob ferè moralem impoſſibilitatem inſerendi in literis revocatoriis integrum tenorem omnium contrarium Conſtitutionum, quarum vel ſpecialis notitia non habetur, vel quaſi infinitus eſt numerus, prout re ipſa ferè innumera ſunt Privilegia Exemptionum Regularibus conceſſa, nimis arctaretur ampliſſima facultas, quam habet Summus Pontifex derogandi Conſtitutionibus ſuorum Anteceſſorum, prout egregiè admonent *Gonzalez ad Reg.* 8. *Cancell. gloſſ.* 6. *nu.* 8. *& ſeq. Rot. cor. ſan. mem. Gregor. XV. dec.* 109. *n.* 10. *ibique Adden. n.* 14. *& in rec. dec.* 630. *n.* 44. *& ſeq. p.* 4. *tom.* 3.

Paſqualigus verò exadverſo allegatus *in q.* 1215. *n.* 8. dicit quidem *Eugenium IV.* derogaſſe futuris revocationibus, niſi integrum ſui Privilegii tenorem continerent; idemque etiam aſſerit *Pignattell. pariter exadverſo citatus, conſult.* 107. *n.* 7. *tom.* 10. Neuter tamen examinat d. Decretum *Clementis VIII.* quinimò, ut ſupra diximus, idem *Pignattell. in ſua Conſult.* 45. *n.* 20. *to.* 7. in qua refert per extenſum illud idem Decretum, ingenuè fatetur, illius vigore fuiſſe derogatum Privile- 42
giis *Eugenii IV.* id quod ſatis etiam declaravit *Sacr. Rituum Congreg. in d. Theatina*, 13. *Julii* 1613. in qua, cùm recens eſſet memoria d. Decreti editi anno 1603. poſthabitis hujuſmodi Privilegiis, decrevit, Archiepiſcopum Theatinum poſſe deferre Crucem in locis exemptis Monachorum Caſſinenſium,

Hæcque Reſolutio non jam prodiit, ut exadverſo gratis ſupponitur, abſque matura diſcuſſione Privilegiorum Congregationis Caſſinenſis, & ex cauſa longevæ conſuetudinis Archiepiſcopo aſſiſtentis; ſed immo cenſuit id Sac. Congregatio poſt accuratum exa- 43
men Jurium utriuſque Partis, auditiſque ipſarum Advocatis, & in caſu, ubi non modò nulla penitus aderat conſuetudo favore Archiepiſcopi, ſed potius adeſſe dicebatur immemorabilis in contrarium, prout optimè obſervat *Ricciardel. in Liceo Eccleſ.* 2. *p. cap.* 19. *n.* 77. ibi „ Crucem ante ſe deferre Metropolitanus „ poteſt intra fines ſuæ Diæceſis immo Provinciæ „ etiam nullius Diæceſis, per Monaſteria Abbatum „ Juriſdictionem habentium, *ad Text. in Clementina Archiepiſcopo, de Privileg.* &c. & fuit reſolutum à Sac. „ Congregatione in una Theatina, ſub die 13. Julii 1613. ibi „ Prætendebat Archiepiſcopus Theatinus Crucem ante ſe deferri facere ad formam „ Clementinæ 2. de Privileg. dum ad S. Liberatoris „ de Marcella Terræ Monteſehæ, & Faræ Cepollariæ, aliàs Filiorum Petri loca accederet, ſive illac pertranſire contingeret, eò quia non ſolùm inter fines ſuæ Provinciæ, ſed etiam Diæceſis ſita ſunt. Contra autem Abbas, & Monachi „ Caſſinenſes hoc Jus Archiepiſcopo non competere, „ Monaſterium S. Liberatoris, Granciam Cœnobii Caſſinenſis, ac loca hujuſmodi in nullius Diæceſis ſita eſſe, ab eodem Cœnobio dependere, & ſuper hominum memoriam Archiepiſcopos Theatinos hoc Jure nunquam uſos fuiſſe excipiebant -- Sac. Rituum „ Congreg., auditis utrinque Advocatis, ac Partium „ Juribus maturè diſcuſſis, auditaque relatione Eminentiſſimi D. Cardinalis Millini, &c. eidem Archiepiſcopo Crucem per ante ſe Monaſterium, & „ loca hujuſmodi deferri facere licuiſſe, & licere reſpondit, ac ita ſervari mandavit.

Clariſſima quidem hæc ſunt, ſed adhuc clariora ſuperſunt. Quippe omnibus omnino Privilegiis Caſſinenſium in hac ſubjecta materia expreſsè derogatum fuiſſe dici debet tempore ſan. mem. Alex. VII. tunc cùm anno 1659. editum fuit à Sac. Rituum Con-
gregatione Decretum ſuper uſu Pontificalium quoad 44
Prælatos inferiores; cum enim PP. Caſſinenſes aliqua ex iis, quæ in dicto Decreto prohibebantur, ex Apoſtolicis Indultis permiſſa ſibi eſſe contenderent, ideoque illorum Procurator Generalis Summo Pontifici ſupplicaſſet, ut prædicti Decreti declarationem eidem Sac. Congreg. *prævia diſcuſſione*, committeret: hinc die 20. menſis Julii ſubſequentis anni 1660. prodiit declaratio quoad memoratos PP. Caſſinenſes; in eademque declaratione, in cujus §. 14. & 15. tradita fuerat Abbatibus forma Pontificaliter celebrandi in eorum Eccleſiis, præſente Epiſcopo; ita decrevit Sac. Congregatio ibi „ Ad §. 14. quo in „ præſentia Epiſcopi Abbatibus denegatur facultas „ benedicendi ſolemniter etiam in Pontificalibus, aſſerentibus Monachis ex privilegio ipſis etiam præſente „ Epiſcopo, benedictiones hujuſmodi competere; „ Sac. Congregatio cenſuit ſervandum eſſe Decretum ad §. 15. quo traditur ordo Inferioribus Prælatis Divina Pontificaliter peragendi præſente Epiſcopo loci Ordinario, exponentibus Monachis Epiſcopo vetitum reperiri ingreſſum in eorum Eccleſias, ipſis invitis; Sac. Congregatio cenſuit „ ſervandum eſſe Decretum „ ut videre eſt in iiſdem declarationibus relatis à *Monacell. Formul. legal. tom.*

2. *tit.*

2. tit. 13. form. 4. numer. 32. & *Panimoll. dec.* 30. *annot.* 1. *numer.* 7. & 8. Ergo ſi, non obſtantibus Privilegiis allegatis à PP. Caſſinenſibus, Sacr. Congregatio cum ſucceſſiva Summi Pontificis approbatione cenſuit, Locorum Ordinariis competere Jus benedicendi, ac Pontificaliter celebrandi, nemo ſanè non videt, nullum jam ſupereſſe dubitandi locum, quin hac ex parte iiſdem Privilegiis fuerit derogatum.

Perperam autem exadverſo contenditur in contra-
45 ria Juris allegatione §. 29. ejuſcemodi Decretum illiuſque declarationem procedere eo cum ſuppoſito, quod Epiſcopi accedant invitati ad Eccleſias Regularium; ſi enim, *exponentibus Monachis, Epiſcopo vetitum reperiri ingreſſum in eorum Eccleſias, ipſis invitis, Sacra tamen Congregatio cenſuit ſervandum eſſe Decretum*; proculdubio proceſſum non fuit cum ſuppoſito, quòd Epiſcopi ad Eccleſias Regularium, atque etiam Caſinenſium accederent invitati.

Similiter idem Decretum, ejuſque Declaratio intelligenda non ſunt in caſu, quo concurrat conſuetudo favore Epiſcopi, prout dicitur in contraria Al-
46 legatione §. 30. Ibidem namque nulla penitus fit mentio conſuetudinis vigentis favore Epiſcoporum, ſed immo potius contrariæ immemorabilis conſuetudo, quam prætendebant PP. Caſſinenſes, fuit penitùs à Sac. Congregatione rejecta, ſicuti notat *Rot. coram Caprar. dec.* 443. *num.* 17. & *quatenus in* §. 16. ejuſdem Decreti ſubjungitur „ Abſtineant tamen Epiſco„ pi, ubi conſuetudo contraria non viget, à frequen„ ti hujuſmodi acceſſu ad Eccleſias exemptas, in ſi„ milibus actibus, ut liberiùs Abbates valeant ſuis „ uti Privilegiis. Unuſquiſque ſtatim intelligit, quòd conſuetudo, de qua ibi agitur, reſpicit ſolummodò frequentiam acceſſus, non verò ipſum acceſſum, qui non modò non prohibetur, quoties eſt moderatus ſed immo in §§. Superioribus clariſſimè permittitur.

Æquè inſubſiſtens eſt illa altera contraria animadverſio, quòd nempe Congregatio Caſſinenſium pro ſuorum Privilegiorum conſervatione quotannis ſolvat in
47 camera unciam Auri; unde exadverſo infertur eadem Privilegia aſſumpſiſſe naturam contractus, ac Tituli oneroſi, ideoque præſumi non poſſe, quòd fuerint à Summis Pontificibus revocata. Omiſſo enim, an præſtatio unius unciæ Auri dici queat Titulus oneroſus correſpectivè ad ampliſſimas exemptiones, quibus fruitur Congregatio Caſſinenſis preſſè, ſolidèque reſpondemus, quod exiguum Auri pondus à Monachis Benedictinis pendi quotannis ſolitum in Camera, & in quo ipſi Titulum oneroſum conſtituunt, non jam ſolvitur pro hiſce Privilegiis præeminentialibus, atque Spiritualibus, ſed pro ampliſſimis Exemptionibus, quas habent à ſolutione Gabellarum, Impoſitionum, aliorumque onerum temporalium, quemadmodum perſpici poteſt apud el. mem. *Card. De Luc. de Regal. diſc.* 56. *num.* 2. ubi *à num.* 3. *uſque ad* 10. firmat, Summum Pontificem, & poſſe, & ſolere, præſertim ex cauſa publica, ipſis derogare, ſatiſque derogatum dici, ſi in impoſitione nominentur Religiones, & Congregationes in genere quamvis expreſsè non nuncupentur Benedictini.

Nilque etiam detrahit ampliſſimæ facultati, quam de Jure habet Epiſcopus Aretinus utendi Inſignibus propriæ Dignitatis, & Pontificaliter celebrandi in Eccleſiis exemptis ſuæ Diœceſis, quod hæc omnia non expleverit in Eccleſia PP. Caſſinenſum, per lon-
48 giſſimum centenarii temporis ſpatium. Quidquid enim ſit de veritate hujuſce aſſertionis, profectò, ſi ſermo ſit de elevatione Crucis, hæc deferri certè antehac non potuit, cùm noviſſimè tantùm, hoc eſt anno 1730. Eccleſia Aretina præclariſſimo hoc honore fuerit inſignita. Si autem res ſit de uſo Pontificalium, cæterorumque Inſignium Epiſcopalis Dignitatis, cum eorum uſus in Eccleſiis Regularium ſit actus merè facultativus, præſcribi nunquam potuit, niſi exadverſo doceatur de prohibitione facta Epiſcopis, ac de iſtorum ſucceſſiva acquieſcentia, ut in noſtris terminis benè firmat *Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom.* 5. *fol.* 218. *num.* 49. ibi „ Cum agatur de actibus facul„ tativis, non obſtat, Epiſcopum non detuliſſe Cru„ cem, ſi non adeſſet denegatio, & acquieſcentia in non „ deferendo Crucem „ & contra PP. Caſſinenſes declaravit Sac. Rituum Congregatio in toties citata Theatina, 13. Julii 1623. in qua contra Archiepiſcopum aderat conſuetudo immemorabilis non deferendi Crucem in locis controverſis, ut ex *Ricciardello* fuit ſupra animadverſum.

Illud addendo, quòd, cùm PP. Caſſinenſes allega-
verint Privilegia, quæ ipſis ſuffragari non poſſe jam 49
demonſtravimus, ſeſe convertere ampliùs nequeunt ad allegationem centenariæ, ſicuti poſt alios benè monet *Rot. in Bituntina ſtatutorum*, 11. *Martii* 1720. §. *Nec quidem, coram R. P. D. Corio.*

Igitur, ſi in hac materia non attenditur contraria conſuetudo, fruſtra exadverſo reſpondetur ad reſolutiones editas in prædictis *Papien. Raguſina*, & *Lucana* ſuperiùs allegatis, quòd nempè ideò in eiſdem reſponſum fuit favore Epiſcoporum, quia illis antiqua ſuffragabatur
conſuetudo. Nam, etiamſi demus, quod in iis Cau- 50
ſis Epiſcopi allegare poſſent aliquos actus, qui tamen à Regularibus impugnabantur, nihilominus id inſervire ad ſummum potuit pro faciliori cauſarum reſolutione, non verò pro illatum principali fundamento. Etſi enim nulla penitus conſuetudo pro Epiſcopis concurriſſet, ex aliis tamen validiſſimis rationibus ſemper illorum favore reſpondiſſent *Sac. Congregationes*, prout favore Archiepiſcopi Theatini contra Caſſinenſes reſpondit *Sacra Rituum Congregatio*, ut ſupra animadvertimus.

Denique non ſubſiſtit, quòd Carthuſiani, Dominicani, & Canonici Lateranenſes, contra quos prodierunt memoratæ Reſolutiones *Papien. Raguſina*, & *Lucana*, non habeant tam ampla Privilegia, quàm habet Congregatio Caſſinenſis; etenim præter com-
municationem Privilegiorum, ob quam relati Ordines 51
fruuntur etiam Privilegiis Caſſinenſium, ut poſt alios tradunt *Portell. in dub. Regalar, verb. Communicatio Privilegiorum* 1. & 2. *Rot. in rec. dec* 337. *num.* 23. *part.* 10. habent & ipſi ſpecialia ampliſſima Privilegia, & præſertim peculiari nota dignum eſt Privilegium *Sixti IV*, conceſſum Canonicis Lateranenſibus, quòd non jam ſe continet in ſimplicibus Terminis Exemptionis à Juriſdictione Ordinariorum, ſed ipſos etiam exemptos, ac liberos eſſe mandat à quacumque Epiſcoporum Superioritate, & præeminentia, prout videre eſt apud *Eminentiſſ. Petr. d. Tom.* 5. *fol.* 216. *num.* 45. *Scarfant. ad Cecop. lib.* 3. *tit.* 5. *num.* 51. & *Urſaya diſcept.* 5. *nu.* 90. *part. prima tom.* 2.

Ut ergo omnia in pauca conferantur, & uno veluti ſub aſpectu ponantur univerſa, dicimus, quòd, non obſtantibus quibuſcumque contrariis Privilegiis,
potuit Eminentiſſimus Epiſcopus, ac deinceps poterit 52
non ſolùm in actibus neceſſariis, verùm etiam in merè voluntariis ingredi Eccleſiam, ac Monaſterium RR. PP. Caſſinenſium, cæterorumque Regularium exemptorum ſuæ Diœceſis, & quidem erecta Cruce, & cum ſola Mozzetta; poterit aſpergere aqua luſtrali omnes omnino circumſiſtentes etiam Regulares; poterit omnes benedicere non ſolùm benedictione ordinaria, ſed etiam ſolemni; poterit omnes reverentiales actus ab ipſis Regularibus exigere; poterit denique in eorum Eccleſiis Pontificalia celebrare cum erectione Baldachini abſque ulla ipſorum licentia. Hæc enim ad formam *Sacri Concilii Tridentini, ſeſſ.* 6. *capit.* 3. *de Reformat.* petenda quidem eſt, quando Epiſcopus Pontificalia vult exercere in aliena Diœceſi; & in his terminis loquuntur Auctoritates in contraria Juris Diſſertatione allegatæ §. 8. at non etiam quando & Pontificalia, & reliqua omnia ſupradicta celebrare, ac peragere vult in Eccleſiis, quæ quantumvis exemptæ, ſunt tamen in propria Diœceſi, prout ſolidiſſimè firmant Auctoritates à nobis Superioribus locis adductæ, & in ſpecie optimè diſtinguit *Vaneſpen. de Jur. Eccleſ. Univerſ. part.* 2. *tit.* 16. *c.* 3. *n.* 7. 8. & 9.

Quare, &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Votum Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi D. Cardinalis Corradini in hac eadem cauſa editum.

CUm Eminentiſſimus, & Reverendiſſimus D. Cardinalis Guadagni Epiſcopus Aretinus die Feſtivitatis SS. Floræ, & Lucillæ, quæ in Eccleſia d. Civitatis Aretii RR. PP. Caſſinenſium ſolemniter celebratur, acceſſiſſet devotionis ergo, & non vocatus, ad eandem Eccleſiam erecta Cruce cum Mozzetta, abſque Mantelletta, & Abbatem Monachos, & Po-
53 pulum, aqua luſtrali cum aſperſorio perfudiſſet, & prætenderet iidem Abbas, & Monachi eidem Epiſcopo, qui tunc Cardinalis non erat, non licuiſſe prædicta facere, utpote exercitium Juriſdictionis indicantia; & tam d. Eminentiſſimus, uti Epiſcopus Aretii, quam iidem Abbas, & Monachi pro bono pacis, me Protectorem totius Congregationis Caſſinenſis apud S. Sedem requiſiverint, ut meam ſententiam dicerem, offerentes eidem omnino adhærere.

Hinc eſt quòd, expenſis rationibus hinc inde adductis, crederem d. Eminentiſſimo, & Epiſcopis Aretinis ſucceſſoribus ejuſdem licuiſſe, & licere omnes prædictos actus explere in Eccleſia dd. RR. PP. Caſſinenſium; quippe conſtat Epiſcopos Aretinos ex peculiari S. Sedis Privilegio habere uſum Pallii, & Crucis inſtar Archiepiſcoporum. Patet enim Eccleſiam prædictam ſitam in Civitate Aretina, & ſic in propria Diæceſi, & Civitate Epiſcopi prædicti, ac proinde palam fit, juxta diſpoſitionem Clement. 2. de Privil. & communem opinionem Doctorum laudatam à S. Congregatione Rituum, poſſe Epiſcopum prædictum liberè Crucem ante ſe deferre facere Populo, & Monachis benedicere, eoſque aqua benedicta aſpergere, etiam in Eccleſiis, & locis exemptis, & ſuæ Juriſdictioni non ſubjectis.

Quò verò ad dubium, an Epiſcopus prædictus poſſit ingredi dictam Eccleſiam cum ſola Mozzetta abſque Mantelletta (quod idem eſt quod Epiſcopum Regularem, ac dicere quòd poſſit ingredi cum ſolo Rocchetto abſque Mantelletta, cum Epiſcopus Regularis, quemadmodum eſt Eminentiſſimus Guadagni, uſum Rocchetti non habeat) putarem id dubium affirmativè eſſe reſpondendum; quandoquidem agitur de Epiſcopo exiſtente in ſua Diæceſi, qui uti omnino debet Inſignibus propriæ Dignitatis; at cùm inter ea præcipuum illud ſit, quòd poſſit per totam ſuam Diæceſim incedere cum ſolo Rocchetto, & Mozzetta ſine Mantelletta, ratio nulla ſuadet, quòd ingrediens Eccleſiam Monachorum Exemptam, debeat Mantellettam aſſumere; itidem præcipuus habitus Epiſcopi in univerſa ſua Diæceſi, juxta cæremoniale Epiſcoporum, ille eſt, ut ſemper incedat cum Rocchetto, & Mozzetta; abſque Mantelletta. Si autem is eſt habitus Epiſcopalis in propria Diæceſi, & Eccleſia licèt exempta, dicitur eſſe in Diæceſi, facilè intelligitur, Epiſcopum geſtantem ſuum peculiarem habitum in eadem Eccleſia, quæ eſt in ſua Diæceſi nullum actum Juriſdictionis in Eadem Eccleſia exercere, cum habitus, & inſignia Epiſcopalia difformia prorſus, & diſſimilia ſint à Juriſdictione. Habitus enim non eſt Epiſcopis conſtitutus pro Juriſdictione, ſed tantummodò pro Dignitate indicanda; aliàs abſurdum eſſet videre Epiſcopum uſque ad Eccleſiam exemptam incedere cum Rocchetto, & Mozzetta; ingredientem verò eandem Eccleſiam dimittere oportere habitum proprium, & peculiarem, ſibi aſſignatum à Cæremoniali Epiſcoporum, & induere difformem habitum, quem geſtare ſolent Epiſcopi in Provinciis, & Diæceſibus alienis.

Et quamvis non ignorem, aliquos eſſe Doctores, qui contrarium affirmant; attamen crediderim opinionem illorum, qui docent hunc habitum non eſſe ſignum Juriſdictionis in propria Epiſcopi Diæceſi, ſed ſimplex, & nudum ſignum ſuæ Dignitatis, & præeminentiæ, quidquid ſit quando ageretur de Eccleſia ſita extra Diæceſim, eſſe magis communem, & rationi conſonam, & praxi conſentaneam, eoque magis recipiendam, ne coram Populo hæc ſcena appareat, quod Epiſcopus ante ingreſſum, & poſt egreſſum incedat ſine Mantelletta, & ingrediens Eccleſiam exemptam, eandem induere teneatur, & ſic diverſum habitum ferè momento temporis aſſumere.

Et ita ſtatuendum, & definiendum, ac in futurum exequendum eſſe cenſeo.

P. Cardinalis Corradinus.

ADDITIO XLV.

Neapolitana prætenſæ Aperitionis Oris, & Proceſſionum.

DUBIA.

I. *An ſit locus arbitrio pro aperitione Oris. Et quatenus affirmativè.*

II. *An ſit ſtandum, vel recedendum à Deciſis ſub diebus 19. Novembris 1724. ac Martii 1725.*

SUMMARIUM.

1 *Tota facti ſeries diffuſè narratur, & numm. ſeqq.*

11 *Solus nutus, & umbra voluntatis Summorum Pontificum eſt feſtinanter exequutioni demandanda, & adoranda.*

Ubi certiſſima eſt Papæ voluntas, concedenda non eſt Oris aperitio, ad retardandam exequutionem Gratiæ, motu proprio, ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis factæ, ibidem.

Nec hujuſmodi Gratia ulla indiget juſtificatione, ibidem.

12 *Eoque magis deneganda eſt Oris aperitio, quando agitur de negotio, diligenter, ac mature jam diſcuſſo.*

14 *Quæ probatio requiratur, ad obtinendam Oris aperitionem, & num. 15.*

16 *Circa Perſonas Eccleſiaſticas, & circa functiones, divinum cultum reſpicientes, Papa habere dicitur cæleſte arbitrium.*

Contra Breve, editum ad extinguendas lites, os non eſt aperiendum, ibidem.

17 *Neque etiam, ubi in petente Oris aperitionem concurrit inobedientia, & contumacia.*

Obedientia nihil humilibus prodeſſe videretur, ſi contemptus contumacibus non obeſſet, ibidem.

18 *Epiſcopi facultatem habent compellendi ad publicas Proceſſiones omnes Clericos, tam Seculares, quàm Regulares, quomodolibet exemptos, & n. 20. & ſeq.*

19 *Exceptis duntaxat Religioſis, & ſtrictiori clauſura viventibus, & Monaſteriis, ultra medium milliare à Civitate diſtantibus, necnon aliis, clarum privilegium Apoſtolicum deſuper habentibus, Concilio Tridentino poſterius, & n. 20.*

25 *Nec ſuffragatur privilegium, ante Conc. Trid. obtentum, etiamſi in limine fundationis conceſſum fuerit, cum ſpeciali exemptione ab acceſſu ad publicas proceſſiones, & ſub n. 26. & 37.*

26 *Generaliter Privilegia exemptionis, in limine fundationis Regularibus conceſſa, non impediunt, quin ipſi teneantur obſervare omnia decreta Conc. Trid. in capitibus ſeſſ. 25. de regul. contenta.*

28 *Clerici pariter ſecularis alicujus Eccleſiæ, non obſtante quòd in illius fundatione exempti fuerint à juriſdictione Ordinarii, poſſunt ab eodem compelli ad publicas Proceſſiones accedere, & n. 37.*

29 *Imò multò magis iſti, quàm Regulares, argumento ducto à fortiori.*

30 *Eccleſiaſticus Fundator Beneficii, ſi de tempore fundationis poſſidebat redditus Eccleſiaſticos, & expreſſit, Beneficium dotare de Bonis, ſibi à Deo collatis, intellexiſſe cenſetur de Bonis Eccleſiaſticis, non autem de Laicalibus.*

31 *Maximè ſi non docetur de poſſeſſione Bonorum patrimonialium.*

Secundogeniti in Regno Neapolitano, juxta ejuſdem Regni Pragmaticas, non habent niſi ſolam vitam, & militiam in fructibus, & quidem in tenui quantitate, ib.

32 *Perſona Eccleſiaſtica, tametſi Bona patrimonialia poſſideat, opus pium fundare ſupponitur ex bonis Eccleſiaſticis.*

33 *Voluntatem Teſtatoris alterare non valet contraria hæredis declaratio.*

34 *Adminiſtratio operis pii, laicis Perſonis commiſſa, non efficit, ut ipſum opus pium dici non debeat ex Bonis Eccleſiaſticis erectum, & verè, ac propriè Eccleſiaſtic. non ſit.*

35 *Quo-*

35 *Quoties Princeps, vel Generale Concilium aliquid ſtatuit, vel præcipit, ad publicam utilitatem, per viam Legis univerſalis, ſervare non tenetur nec pactum, nec privilegium, etiam ex cauſa oneroſa conceſſum; & hujuſmodi privilegium revocando, ad pretii reſtitutionem non obligatur.*

36 *Etiam Sacerdotes, Eccleſiis Religionis Hieroſolymitanæ inſervientes, accedere tenentur ad publicas Proceſſiones.*

Religio Hieroſolymitana habet à S. Sede privilegia ampliſſima, ex titulo oneroſo, & qualis iſte ſit, ibidem.

39 *Quod Conc. Tridentinum derogare non ſoleat conditionibus, in limine fundationis appoſitis, locum habet in Beneficiis, & Patronatibus.*

40 *Ab eodem Conc. Tridentino, cap. ultimo, ſeſſ. 25. de Regular. revocantur privilegia, quæ ſunt contra Decreta illius Seſſionis, non autem ea, quæ ſunt contra decreta aliarum Seſſionum.*

41 *Exempti ad quas Proceſſiones compelli nequeant, & quando, & n. 42.*

43 *Ratio habenda non eſt intermediæ reſolutionis alicujus Sacr. Congregationis, quoties antecedenti, & ſubſequenti tempore eadem Sac. Congregatio contrarium tenuit.*

Et in concurſu priorum reſolutionum, ſtandum eſt poſterioribus, ibidem.

45 *Monitoria, quæ non ſunt in Actis reproducta, habentur ac ſi expedita, & intimata non fuiſſent.*

46 *Monitoria A. C. Epiſcopos non impediunt, quominus procedere valeant, ad executionem Conciliaris diſpoſitionis.*

47 *Bonum jus alicujus ex acquieſcentia Adverſarii poſt contradictionem magis magiſque confirmatur.*

48 *Actus devotionis cauſa geſti, diu continuati, non præſumuntur voluntarii.*

Proteſtationes, contrariæ factis, non attendunt, ibid.

49 *Præſertim quando datur initium contractum, vel à Lege, vel ab Homine.*

50 *Decretum irritans tollit omnem contrarium uſum, tam ortum, quàm deinceps oriturum.*

52 *Teſti qualificato credendum eſt.*

53 *Vicarius Generalis, abſente Epiſcopo, vel Archiepiſcopo, facultatem habet, in materia Proceſſionum, ea omnia gerendi, quæ poteſt Epiſcopus, vel Archiepiſcopus, ſi eſſet præſens.*

Eademque facultas tranſit etiam ad Vicarium Foraneum, ibidem.

Deciſio emanata in puncto quæſtionis, ſuper qua pendet Cauſa, rem facit judicatam, ibidem.

61 *Prælati Inferiores in quot claſſes dividantur, & nu. 62. & 63.*

64 *Quæ requirantur, ad probandam in Prælato Inferiore qualitatem nullius, cum Territorio ſeparato, & Juriſdictione quaſi Epiſcopali.*

66 *Ad hunc effectum non ſufficit conceſſio Juriſdictionis in certas, ac determinatas perſonas, & nu. 67.*

68 *Ita nec ad certos, ac particulares actus, & nu. 69.*

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

DElata Neapolim certa notitia obitus ſan. me. Innoc. XIII. ſtatim Curia Archiepiſcopalis Neapo-
1 litana, ſolemnibus pro eo celebratis Exequiis, ſolemnes etiam per publicum Edictum indixit ſupplicationes, quibus intereſſe jubebatur Clerus Sæcularis, ac Regularis pro Divina Ope imploranda in re tanti momenti, cujuſmodi eſt celer, & concors Summi Pontificis electio, quam Animarum ſalus exigit, & totius Orbis expoſcit utilitas, juxta præſcriptum Beati Gregorii X. *in c. Ubi periculum*, §. *Quia verò Fidelibus*, *de elect. in 6.*

2 Omnes de Clero tam Sæculari, quàm Regulari ad præſtitutam in Edicto diem præſto fuerunt, excepto Rectore, ſeu Sacriſta, & Clero Sancti Angeli ad Nidum; qui proinde ne cauſando ignorantiam ejuſdem Edicti, de more ad valvas Eccleſiæ Metropolitanæ, & in cæteris publicis, conſuetiſque locis affixi, ſeſe eximere poſſet ab acceſſu, novum Edictum publicandum, eidemque Rectori, & Clero S. Angeli ad Nidum perſonaliter denunciandum curavit eadem Curia Neapolitana expreſſe præcipiens, ut ad Proceſſiones, quæ ob eandem cauſam ſequentibus deinceps diebus fierent, omnino accederent, impoſita in caſu inobedientiæ pœna ſuſpenſionis à Divinis quoad Sacerdotes, & Interdicti quoad Eccleſiam.

Verumtamen haud intereſſe voluit Rev. D. Marcus 3
Mercadante Rector prædictus una cum ſuis Capellanis, prætextu aſſerti cujuſdam Privilegii Apoſtolici. Quapropter, receptis formiter Teſtibus ſuper illorum abſentia, Curia Metropolitana ſuſpendi mandavit à Divinis eundem Rectorem, ſalva facultate procedendi contra Capellanos, & ad interdictum Eccleſiæ, fueruntque affixi Cedulones ad valvas Eccleſiæ Metropolitanæ, necnon facta perſonalis intimatio eidem Rectori, qui non reſipiſcens, ſed audacior factus, contemptiſque præceptis, ac pœnis in eodem Edicto comminatis, ejuſdemque contumacia in dies magis, magiſque gliſcente, Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium palam celebrare, Populo ſolemniter benedicere, Palmas die Dominico Palmarum diſtribuere, & aliàs in Divinis miniſtrare non ſine maxima omnium offenſione auſus fuit.

Quum autem hujuſmodi exceſſus non ſine horrore 4
perlati fuiſſent ad aures Sacr. Collegii tunc Comitia pro novo eligendo Pontifice celebrantis, ejus juſſu ſcriptum fuit Epiſtolium Eminentiſſimo Archiepiſcopo tunc pariter exiſtenti in Conclavi in hæc conceptum verba -- *Ordini al ſuo Vicario di uſare minor convenienza di quella, che ha forſe dimoſtrata ſin' ora contro un' ecceſſo così ſcandaloſo; ed inoltre gl' ingiunga di procedere ſeveramente ſecondo le diſpoſizioni Canoniche ad ulteriori paſſi contro un Reo di attentato di tanto rilievo, e di eſempio così pernicioſo.*

Quamobrem Vicarius Generalis Neapolitanus, ut 5
muneri ſuo ſatisfaceret, & non modo juſſa Eminentiſſimi Archiepiſcopi, ſed oracula etiam univerſi Sacri Collegii diligenter exequeretur, quum videret Rectorem Adverſarium in Cenſurarum contemptu quotidie magis inſordeſcentem, & obfirmatiore ſemper animo in ſua contumacia Miſſam publicè celebrantem, mandavit examinari Teſtes formiter ſuper tanto exceſſu, prout jam examinati fuere; citatoque perſonaliter eodem Rectore, ipſum poſt contumacias legitimè incuſatas, à Fidelium communione per ſententiam ſegregavit, & Anathematis nexibus canonicè innodatum declaravit; qua tamen Sententia impiè, ſuperbiſſiméque contempta, idem Rector Cœleſtem Hoſtiam, ut priùs, immolare perrexit.

Electo ſubinde Summo Pontifice ſan. mem. Bene- 6
dicto XIII. ab eoque hujuſmodi controverſia remiſſa ad hanc Sacram Congregationem, die 18. Novembris 1724. propoſita in ipſa fuerunt tria ſequentia Dubia. I. *An Curia Archiepiſcopalis potuerit cogere Rectorem, ſeu Sacriſtam Eccleſiæ Sancti Angeli ad Nidum ad interveniendum Proceſſioni in caſu, &c.* II. *An potuerit hoc facere per Cenſuras; Et quatenus Affirmativè.* III. *An Cenſuræ latæ, fuerint attentatæ, ſeu potius ſubſtineantur, itaut Rector prædictus incurrerit irregularitatem ob celebrationem in caſu, &c.*

Priora duo reſoluta fuerunt -- *Affirmativè*. Ad Ter- 7
tium verò dilata fuit reſolutio, Cauſaque poſtmodum repropoſita, die 24. Martii 1725. & Parte Adverſa acerrimè contradicente, perſtitum conſtanter fuit in deciſis quoad *primum*, & *ſecundum Dubium*; quo verò *ad tertium* reſcriptum fuit -- *Cenſuras non eſſe attentatas, & ad mentem* -- menſque fuit deinde explicata ab hac S. Congregatione in folio diei 4. Auguſti 1725. *ut ſcilicet daretur abſolutio una cum diſpenſatione ab irregularitate, ad quem effectum S. Congregatio ſuas impartiebatur facultates* -- Ac diem demum 14. Aprilis 1725. adverſus omnes prædictas noſtrorum Dubiorum reſolutiones, inſtante Adverſario pro nova Audientia, reſponſum ab hac S. Congregatione fuit -- *Pro nova Audientia, non retardata executione quoad primum Dubium* -- Cujus quidem reſcripti vigore Curia Archiepiſcopalis coacta fuit ad novas Cenſuras procedere contra prædictum Rectorem, eò quòd accedere noluit ad ſolemnem Proceſſionem die Tranſlationis Sanguinis S. Januarii Martyris, & Civitatis Patroni.

Ob memoratum novæ Audientiæ Beneficium Cauſa hæc denuò deſcripta fuit in folio hujus Sac. Congregationis, die 4. Auguſti ejuſdem anni 1725. ſed quum ſuppoſitum exadverſo fuiſſet, pendere inter Partes

quem-

quemdam concordiæ tractatum, reſcriptum fuit -- *Dilata* -- Cujus veritatis luculentum perhibet teſtimonium Epiſtola Eminentiſsi Lambertini, tunc Sacræ Congregationis meritiſsimi Secretarii paucis poſt diebus ad Eminentiſsimum Archiepiſcopum ſcipta.

9 Circa eadem Dubia, illorumque ſolidiſsimas reſolutiones Eminent. Pereyra tunc in urbe degens, & unus ex hujus S. Congreg. Cardinalibus elaboratiſsimum edidit Votum, quod ſeparatim diſtribuitur. Mox autem ſan. mem. Bened. XIII. cujus aures ad tam ſcandaloſam Rectoris contumaciam jam tum exhorruerant, quum adhuc Cardinalatus honore ſungebatur, Motu proprio expediri mandavit Breve ſpeciale, in quo non modò recenſitas reſolutiones ab hac Sac. Congregatione editas ſpecificè approbavit, *ſed in eis contenta quæcumque confirmavit, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmatis robur adjecit, ac omnes & ſingulos Juris, & facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſeu interveniſſe dici, cenſeri, prætendi, vel intelligi unquam poſſent, pleniſſimè, & ampliſſimè ſupplevit, & ſanavit, perpetuumque deſuper eidem Rectori ſilentium impoſuit*, additis efficaciſsimis quibuſque clauſulis, quæ excogitari unquam poſſent.

10 Adverſus hujuſmodi Breve poſt annos octo, die ſcilicet 28. Maji proximè præteri habitus exadverſo fuit recurſus ad Signaturam Gratiæ pro obtinenda Oris apertione, ob eaque reſcriptum fuit -- *Arbitrio Sac. Congregationis Concilii* -- Quocirca diſceptanda hodie ſunt Dubia præinſerta, ad quorum primum reſpondendum omninò eſt *negativè*. Sed etiamſi reſolveretur cum reſcripto affirmativo, id quod fieri nullo modo poſſe credimus, ad ſecundum tamen certo certiùs reſpondendum eſſet -- *In deciſis, & amplius* --, quemadmodum obſequentiſsimè ſupplicamus.

PRIMUM DUBIUM.

11 Et ſanè ſi *ſolus nutus, & umbra voluntatis Summorum Pontificum eſt feſtinanter, & inoffenſo pede exequutioni mandanda, & adoranda*, ut hiſce verbis inquit *Grutb. de Arte benè deſideran. reſolut.* 15. §. 9. *num.* 177. quantò magis exequendum eſt Breve Benedictinum non jam extortum à Pontifice, rei, de qua agebatur, ignaro, ſed editum à Papa pleniſsimam facti, & Juris notitiam habente, quippe qui audierat jam in Conclavi una cum cæteris S. R. Eccleſiæ Cardinalibus, & quidem non ſine horrore, in obedientiam, contumaciam, ſcandaloſoſque exceſſus Rectoris Adverſarii; & optimè norat, quòd à Sacro Collegio datum id præcipuè fuerat in mandatis Vicario Generali Neapolitano, ut tantam compeſceret inſolentiam. In quibus porrò circumſtantiis quum certiſsima ſit Papæ voluntas, nec fas ſit de illius poteſtate dubitare, nihil certè proponitur, cur concedenda ſit Oris apertio ad remorandam executionem Gratiæ Motu proprio, ex certa ſcientia, & de poteſtatis plenitudine factæ; egregiè *Piton. deſcept. Eccleſ.* 100. *num.* 19. *Rot. in Rec. dec.* 231. *ex. n.* 1. *ad* 8. *par.* 5. *in Inſalana Primiceriatus*, 12. *Martii* 1728. §. *Placuit, coram bon. mem. de Valentibus; & in Hiſpalen. Decimarum*, 4. *Maji* 1731. §. *Reſolutio, coram bon. mem. de Gamaches*; quæ quidem nulla prorſus indiget juſtificatione; *Turricell. de Union. cap.* 10. *n.* 28. *Rot. coram Coccin. dec.* 1012. *n.* 2. *in rec. dec.* 90. *num.* 5. *& ſeq. par.* 4. *tom.* 2. *& dec.* 174. *num.* 12. *par.* 7.

12 Rurſus Breve, de quo agitur, continet illam ipſam definitionem, quæ non ſemel, ſed bis, ac tertiò prodierat jam ab hac Sacra Congregatione, ſicuti demonſtratum ſupra fuit in Facti expoſitione, ut proinde tanto minus concedenda ſit prætenſa Oris apertio adverſus Breve editum, negotio diligenter, accurateque examinato ab hac Sacra Congregatione, quæ nonniſi cum ſumma maturitate, & juxta Juris, Canonicarumque Sanctionum regulas procedere ſolet, prout aliis relatis, bene ad rem diſſerit *Rot. in Juvenacen. Juriſdictionis*, 28. *Martii currentis anni*, §. *quod cum, coram R. P. D. Mellino*, ibi -- *Tum quia eadem Conſtitutio fuit edita maxima cum ponderatione, examinato nimirum negotio in Congregatione particulari ſpecialiter deputato, ideoque eò majorem ſibi firmitatem adſcivit* --

13 Nilque turbat, quòd hæc eadem Sacra Congregatio adverſus præcedentes Reſolutiones novam conceſſerit Audientiam, die 14. Aprilis 1725. & die 4. Auguſti ejuſdem anni reſponderit -- *Dilata* -- Etenim quod attinet ad novam Audientiam, conceſſa quidem hæc fuit, ſed tamen cum clauſula -- *non retardata exequutione quoad primum Dubium* --, prout legitur tum in folio ejuſdem Sac. Congregationis d. diei 4. Auguſti, tum etiam in noſtro Brevi. Ex quo quidem conjicere fas eſt, Eminentiſſimos PP. pro juſtiſſima habuiſſe reſolutionem jam captam favore Curiæ Archiepiſcopalis, quæ proinde adverſus Rectorem, & Capellanos Adverſarios ad novas Cenſuras Eccleſiaſticas procedere coacta fuit, eoquòd ſolemni Proceſſioni in Translatione Sanguinis S. Januarii Martyris, & Civitatis Patroni cum reliquo Clero intervenire noluerunt. Quod verò, die 4. Auguſti dictum fuerit -- *Dilata* -- id unicè proceſſit ex eo, quòd per illud ipſum tempus ſcriptum à nonnullis fuerat ad Eminentiſſimum Archiepiſcopum pro tractanda inter Partes concordia, quemadmodum probatum ſupra fuit in §. 8.

Nilque etiam refert, quòd oris apertio non jam petatur ad infringendam Brevis ſubſtantiam, ſed ſolummodo ad temperandum rigorem clauſulæ -- *ſublata* -- & *Decreti irritantis*, ad quem effectum opus non ſit concludendi illa, perfectaque probatione, quæ Gratiæ nullitatem ex defectu intentionis evincat; huic namque objectioni punctualiſſimè occurrit *Sac. Rota in Colonien. Canonicatus ſuper apertione oris*, 27. *Aprilis* 1731. §. *Alterum verò, coram R. P. D. Creſcentio*, verbis illis omninò exſcribendis -- *Licet. ad effectum obtinendi apertionem oris non requiratur concludens, & perfecta probatio nullitatis, non ideò tamen ſufficit qualibet in contrarium oppoſita exceptio, probabili etiam deſtituta fundamento juſtitiæ; ſed ea demum exigitur cauſa, quæ de bono jure petentis doceat, vel ſaltem dubium ingerat circa vitium ſubreptionis, cui Gratia probari poſſit obnoxia, ne alioquin arbitrium regulandum à Jure, atque ad hoc unicè interponendum, ut viam faciat ad Juſtitiam, injuſtis potius, ac inutilibus litibus viam aperire contingat* --; & conſonant *Marcheſan. de Commiſſion. aperit. oris, part.* 2. §. 1. *num.* 65. *& Rot. in Recent. deciſ.* 461. *n.* 5. *part.* 1. *dec.* 294. *num.* 2. *&* 485. *n.* 3. *& ſeq. & n.* 18. *par.* 4. *tom.* 2. *& dec.* 707. *n.* 2. *&* 3. *par.* 18. 14

Tantum verò abeſt, quòd hic adſit cauſa ulla, quæ de bono jure Rectoris Adverſarii edoceat, vel concurrat dubium aliquod circa vitium ſubreptionis; ut immo clariſſimum ſit bonum Jus Curiæ Archiepiſcopalis, & clariſſima etiam ſit Summi Pontificis voluntas, qua quidem concurrente, licèt bonum Jus favere potiùs Parti Adverſæ dici poſſet, Gratia tamen ſubſiſteret, nec oris apertio concedenda foret, ut, cæteris omiſſis, optimè firmat *Rot. coram Coccin. dec.* 2148. *n.* 1. ibi -- *ideò de ordine Sanctiſſimi Domini noſtri dubitavi, an dicta apertio oris eſſet concedendo; & DD. negativè reſolverunt, quia aut illa prætenditur ex defectu intentionis Summi Pontificis in concedendo dicto Indulto, quæ eſt potiſſima cauſa concedendi oris apertionem, juxta notata per Abbat. &c. & iſte defectus non adeſt, quia in Indulta expreſſè dicitur, &c. & proptereà cùm conſtet de clara voluntate Summi Pontificis, non poteſt dari de defectu intentionis, cùm ſubſtantia Gratiæ pendeat à voluntate Concedentis, cap. cùm ſuper de Offic. Delegat. &c.* & infra *num.* 3. ibi -- *aut prætenditur oris apertio ex cauſis allegatis, & neque eſt danda, cùm non allegetur cauſa urgens, prout requiritur; nam Gratia Principis non debet eſſe inanis, ſed potiùs debet perpetuari, c. Decet, &c. neque videtur ſufficiens cauſa, quæ deducitur ex eo, quòd Indultum tollat omne Jus crediti Virginiæ, unde reſultet nedum defectus intentionis, ſed etiam cauſa legitima apertionis oris, quia Princeps non intelligitur voluiſſe tollere jus Tertii, &c. nam fuit reſponſum, quòd fundamentum eſt verum in dubio, ſecùs verò, quando conſtat de clara voluntate Papæ* -- 15

Urgent autem hæc longè validiùs, tum quia controverſum Breve præciſè reſpicit Perſonas Eccleſiaſticas, nec non Functiones ad Divinum cultum unicè pertinentes, circa quas Papa habere dicitur cæleſte arbitrium, juxta *Gloſ. in capit. Quanto, de Translat. Prælati*, quam ſequitur *Rot. in Romana Celebrationis Miſſarum*, 13. *Junii* 1732. §. *Semper, coram R. P. D. Calcagino*; tum quia ejuſmodi Breve editum fuit ob laudabilem, optimumque finem extinguendi lites, & 16

con-

controverſias; ob quam quidem cauſam non eſſe concedendam oris aperitionem concorditer tradunt *clar. mem. Card. de Luc. de Præeminen. diſc. 8. num. 4. Fatinell. reſponſ. 73., n num. 7. lib. n. Rot. in Recent. deciſ. 485. num. 19. & 20. par. 4. tom. n.* ibi -- *Non eſt aperiendum Os ubi agitur de ſuſcitandis litibus, quas intereſt Reipublicæ quantocitius finire, dec. 707. num. 3. part. 18. & coram Ubago dec. 29. n. 3.*

17 Tum etiam quia petita Oris aperitio ſummoperè foveret inobedientiam, contumaciamque Rectoris Adverſarii, qui audaciſſimè deſpexit tam relatas tres reſolutiones hujus Sac. Congregationis, quàm ipſummet Breve ſan. mem. Benedicti XIII. uti conſtat ex Proceſſ. ſuper eodem gravi exceſſu, ſervatis ſervandis, deſuper compilato, & exiſtente apud Reverendiſſimum Secretarium, id quod nequaquam permittendum eſſe videtur, *Non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, cujus ſalubria præcepta temerè contempſit*; ſunt verba Sac. Concilii Tridentini, *ſeſſ. 24. capitul. 5. de Reform. Matrim. & nihil obedientia prodeſſe videretur humilibus, ſi contemptus contumacibus non obeſſet*, prout hiſce verbis loquitur Summus Pontifex *in capitul. 1. de Poſtulat. Prælat.* Immo verò hæc eadem Oris aperitio peſſima cæteris eſſet exemplo non parendi Brevibus Summi Pontificis, qui *non puri hominis, ſed veri Dei vices gerit in Terris*, ut inquit *Text. in capitul. 3. de Translat. Prælat.* excitandique novas lites, ac controverſias, & novam malorum, ſcandalorumque ſegetem ferendi, prout providè, ac ſapienter expendit ſan. mem. Benedictus XIII. in controverſo Brevi, verbis illis -- *Non conſiderantes hujuſmodi controverſiam, nedum gravia ſcandala, & mala in univerſam Civitatem Neapolitanam invehere, ſed etiam peſſimum, & perniciosum aliis exemplum præbere, &c.*

SECUNDUM DUBIUM.

18 Jam verò confecta res dici poſſet, ac ſupervacaneum ſecundi Dubii quodlibet examen, atque diſcuſſio. Nihilo tamen minùs, ne certamen cum Parte adverſa deſugere videamur, utque magis, magiſque eluceſcat Curiæ Archiepiſcopalis bonum Jus, quod petitæ Oris aperitioni viam penitùs obſtruit, dicimus, conſtanterque ſubſtinemus, quòd, licèt Rector S. Angeli ad Nidum Adverſarius contendat, ſeſe exemptum eſſe à Juriſdictione Eminentiſſimi Archiepiſcopi, hæc tamen exemptio haudquaquam ipſi ſuffragatur quoad acceſſum ad publicas Proceſſiones ex apertiſſima diſpoſitione Sac. Concilii Tridentini *ſeſſ. 25. cap. 13. de Regular.* quo loci datur Epiſcopis facultas compellendi ad publicas Proceſſiones quoſcumque Clericos tam Sæculares, quàm Regulares quomodolibet exemptos, ibi -- *Exempti autem omnes tam Clerici Sæculares, quàm Regulares quicumque, etiam Monachi, ad publicas Proceſſiones vocati accedere compellantur* --; & eſt communiſſima omnium Doctorum ſententia, de qua, cumulatis antiquioribus, teſtantur *Barboſ. ad Concil. dicta ſeſſ. 25. capitul. 13. numer. 18. Novar. in Summ. Bullar. part. 1. Comment. 103. numer. 3. Thomaſin. de Veter. & Nov. Eccleſ. Diſciplin. part. 1. lib. 3. cap. 40. §. 7. num. 31. Koeb. de Juriſdict. in exempt. part. 2. q. 65. num. 109. Ceſped. de exempt. Regular. dub. 207. num. 1. & ſeq. Nicol. Canonic. Lucubr. l. 1. tit. 31. num. 22. Fraſ. de Patronat. Reg. Indiar. cap. 59. num. 1. Antonell. de Jurib. & oner. Cleric. lib. 2. part. 6. cap. 5. num. 1. & ſeq. Panimol. dec. 84. adnot. 1. num. 39. Fuſcus de Viſit. lib. 2. c. 8. num. 12. Marcell. Vulp. in prax. judic. for. Eccleſiaſt. c. 42. num. 8.*

19 Atque hac ex parte ſeſe nobis offert etiam generale Decretum per viam legis, editum à Congregatione Particulari trium S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Præfectorum Sacrarum Congregationum Rituum, Concilii, & Epiſcoporum, illarumque Secretariorum, necnon aliorum Romanæ Curiæ inſignium Prælatorum à ſan. mem. Urbano VIII. deputata, quæ anno 1628. concordibus omnium Suffragiis reſpondit, omnes quomodocumque, & qualitercumque exemptos teneri, & obligatos eſſe accedere ad publicas Proceſſiones, à quibus non eſſe exemptos, niſi Religioſos in ſtrictiori Clauſura viventes, vel degentes in Monaſteriis ultra medium miliare à Civitate diſtantibus, necnon alios habentes clarum, ac literale Apoſtolicum Privilegium, quod tamen poſterius ſit Concilio Tridentino, & ſpecialem contineat exemptionem ab obligatione accedendi ad publicas Proceſſiones, quemadmodum videre eſt apud *Pignattell. conſult. 122. num. 2. tom. 1.* ubi impreſſa reperitur ejuſmodi reſolutio verbis hiſce concepta -- *Die 27. Julii 1628. & 25. Auguſti, ac 29. Septembris ejuſdem anni habita fuit Congregatio Particularis de ordine Sanctiſſimi Domini Noſtri PP. Urbani VIII. in Palatio Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi D. Cardinalis Millini, cui interfuerunt idem Illuſtriſſimus Millinus, necnon Illuſtriſſimus Ubaldinus, & Ginnetus, & alii, ac RR. PP. DD. Paulutius, & Benignus Secretarius Congregationis Rituum, & alii, &c. Negotioque maturè diſcuſſo, unanimiter ſenſerunt, poſſe Epiſcopos pœnis ſibi benèviſis compellere quoſcumque Regulares recuſantes, etiam Monachos, & quomodolibet exemptos, ad infraſcriptas Proceſſiones accedere, atque illis intereſſe, exceptis dumtaxat in ſtrictiori Clauſura viventibus, & Monaſteriis ultra medium milliare à Civitate diſtantibus, nempe in die Feſto Sanctiſſimi Corporis Chriſti, in Litaniis majoribus, in Rogationibus, ac in quibuſcumque publicis, & conſuetis, vel pro bono, cauſa, aut honore publico ab Epiſcopo indictis Proceſſionibus. Non obſtantibus quibuſcumque Privilegiis, conſuetudinibus, Præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Privilegiis tantùm Apoſtolicis Sacro Concilio Tridentino poſterioribus, contrarium deſuper diſponentibus, minimè ſublatis.*

Quæ quidem reſolutio, cùm ſubinde fuerit à Summo Pontifice ſpecialiter approbata, teſte *Pignattell. dicta conſult. 122. numer. 1. tom. 1.* idcirco ſervanda præcisè eſt tamquam Lex Papalis, prout eam ſemper religiosè ſervarunt omnes Sacræ Congregationes, juxta ipſarum antiquas, medias, atque modernas reſolutiones, prout in Nullius, 29. Aprilis 1629. ibi -- *Teneri accedere ad Proceſſionem S. Marci, & ad alias publicas Proceſſiones, niſi exhibeant Privilegia Apoſtolica poſteriora publicationi Sac. Concilii Tridentini* --, *in Averſana, 12. Februarii 1641. in Tarentina, 3. Maii 1642.* ibi -- *Niſi docuerint de Apoſtolicis Privilegiis contrarium diſponentibus, quæ ſint Concilio Tridentino poſteriora* --; *in Mediolanen. 3. Auguſti 1658.* ibi -- *aut niſi exhibeant Privilegia Apoſtolica poſteriora publicationi Sac. Concilii Tridentini* --; *& in Caietana, 7. Aprilis 1690.* quas referunt *Pignattell. Conſult. Canon. 46. ex num. 12. uſque ad 22. tom. 3. Ventrigl. in Prax. part. 1. tit. de Proceſſion. annot. 12. §. Unic. nu. 15.* ibique *Carol. Anton. de Luc. num. 3. Nicol. Canon. Lucubr. lib. 1. tit. 31. numer. 22. & Monacell. Formular. legal. tom. 1. tit. 5. formul. 7. num. 23.* 20

Et una pro cunctis ſufficeret, ea nimirum, quæ noviſſimè, Partibus hinc inde acerrimè informantibus, ab hac Sacra Congregatione emanavit in Neapolitana Proceſſionis, 3. Auguſti 1709. favore ejuſdem noſtræ Curiæ Archiepiſcopalis contra Clerum S. Jacobi Nationis Hiſpanorum, quantumvis afferentem ampliſſima generalis exemptionis Privilegia à quatuor Summis Pontificibus ſibi conceſſa, ac reſpectivè confirmata, ut perſpici poteſt apud *D. Advoc. Urſin. Diſcept. Eccleſiaſtic. tom. 2. part. 2. diſcept. 4. per tot. ubi ſub numer.* 69. excribuntur Dubia in eadem Cauſa diſputata, primum ſcilicet -- *An Clerus S. Jacobi Nationis Hiſpanorum Neapolis teneatur accedere ad Proceſſionem Sanctiſſimi Corporis Chriſti in caſu, &c.* -- ſecundum -- *An ſuſpenſio lata à Curia Archiepiſcopali Neapolitana contra Capellanos, & Clericos dictæ Eccleſiæ ſubſtineatur* --; quorum utrumque reſolutum fuit *affirmativè*, cum ſubſecuta exactiſſima illorum executione. 21

Nil mirum igitur, ſi Doctores omnes, qui poſt Sac. Concilium Tridentinum hac de re ſcripſerunt, unanimiter firmant, quòd pro exemptione ab acceſſu ad Generales Proceſſiones non ſolùm non attenduntur Indulta omnia ante Sac. Concilium Tridentinum conceſſa, ſed nec ſufficit quidem Privilegium quodcumque obtentum etiam poſt idem Concilium Tridentinum, niſi eodem Privilegio ſpecialiter, & expreſsè eximantur Privilegiati ab acceſſu ad publicas Proceſſiones; *Fagnan. in capitul. Nimis prava, num. 10. de exceſſ. Prælat. Nicol. Canonic. Lucubr. d. libr. 1. titul. 31. numer. 22. verſ. 8. limita; Ricc. in Prax. part. 1. reſolut.* 22

319. numer. 4. Ceſped. de Juriſdict. in Exempt. rubric. 274. num. 1. Tamburin. de Jur. Abbat. tom. 1. diſput. 24. quæſt. 8. num. 7. à Sprit. Sanct. in Director. Regular. tit. de Oblig. Religioſ. tract. 3. diſput. 6. ſect. 11. §. 7. numer. 1558. & ſeqq. Barboſ. de Poteſt. Epiſc. par. 1. allegat. 78. num. 22. Pignatell. Conſult. Canon. 46. numer. 35. tom. 3. & conſult. 30. numer. 1. tom. 4. Novar. in Summ. Bullar. par. 2. comment. 503. num. 18. Criſpin. de Viſit. Paſtoral. par. 2. §. 25. num. 4. ibi -- Sappia il Viſitatore, ſe alle Proceſſioni publiche intervengano, come ſono tenuti gli Eſenti, eziandio Regolari, eccettuati quelli, che ne hanno SPECIAL PRIVILEGIO DI ESENZIONE -- De Aſte Method. Viſit. Apoſt. par. 3. §. 7. ſub numer. 21. verſ. Ad generales, ibi -- Ad generales pro cauſa, bono, vel honore publico indictas, tam Clerici Sæculares, &c. quàm Regulares invitati (exceptis habentibus SPECIALE PRIVILEGIUM de non accedendo) OMNES intereſſe tenentur, ac compellendi ab Epiſcopo Juris remediis, juxta diſpoſitionem Concilii, ſeſſ. 25. capitul. 13. de Regular. &c. cl. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 100. num. 3. & in annot. ad Concil. dec. 38. num. 3.

23 Idque ſummo jure conſtitutum fuit, tum quia acceſſus ad publicas Proceſſiones nullam ſecumfert ſervitutem, vel onus Eccleſiarum exemptarum, ſed immo potiùs ipſarum Eccleſiarum honorificentiam, atque prærogativam, dum earum Clerici ſub proprio Vexillo ad eaſdem accedunt Proceſſiones, ut egregiè favore noſtræ Curiæ Archiepiſcopalis contra Priorem S. Joannis ad Mare, Ordinis Hieroſolymitani, conſiderat clar. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 100. num. 7. ibi -- Ea quoque ponderatione accedente, quòd dici non poterat, agi de vera ſervitute præjudiciali, & oneroſa; dum potiùs iſte interventus redolet in ipſis Eccleſiis inferioribus honorificentiam; vel prærogativam, dum ſub proprio Vexillo eorum Clerici interveniunt --; cum etiam quia rogare Deum, & ejus opem ſuppliciter implorare, quemadmodum fit in publicis Proceſſionibus, pro aliquo publico bono, publicaque neceſſitate, tam convenit exemptis, quàm non exemptis, juxta Text. in Can. Revertimini 16. quæſt. 1. & benè obſervat Abb. in cap. Nimis prava, numer. 5. de Exceſſ. Prælat. ibi -- Non puto tamen, quòd propter exemptionem poſtmodum eis conceſſam releventur ab illo onere veniendi ad Proceſſionem, &c. nam rogare Deum pro ſalute Populi, omnibus Clericis imminere debet tam exemptis, quàm non exemptis -- & ſequuntur Faccm. ibid. num. 12. verſ. Et quamquam; & Fagnan. nu. 7. Valenzuel. conſ. 1. n. 5. & Kocbier de Juriſdict. in exempt. par. 2. quæſt. 45. num. 109.

24 Nec obſtat, quòd hactenus deducta locum habeant, quoad Exemptos, per viam ſimplicis Privilegii conceſſi in limine fundationis. Diſcurſus namque iſte ex adverſo tantoperè exaggeratus non ſubſiſtit in facto, ac minus officeret in Jure. Non quidem ſubſiſtit in facto, quia Breve ſan. mem. Martini V. in quo unicè fundatur adverſæ Partis intentio, non jam continet ſpecialem ullam exemptionem ab obligatione accedendi ad Proceſſiones generales; ſed eximit dumtaxat Rectorem Hoſpitalis, necnon Perſonas in eo degentes ab omni Juriſdictione Archiepiſcopi Neapolitani, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjicit, ut proinde contraria objectio dicenda ſit de ſubjecto non ſupponente.

25 Minùs autem officeret in Jure, quia, tametſi Parti adverſæ morem gerendo fingeremus, clarum, ac literale Privilegium exemptionis ab acceſſu ad publicas Proceſſiones in ipſo fundationis limine fuiſſe conceſſum, attamen eidem derogatum omninò fuiſſe dicendum eſſet à Sac. Concilio Tridentino, quod in cap. 21. quod eſt ultimum ſeſſ. 25. de Regular. enixiſſimè cupiens omnimodam exequutionem eorum, quæ in dicta Seſſione decreta fuerant, in quibus aderat etiam caput 13. de publicis Proceſſionibus loquens, ita providè, clariſſimèque ſtatuit -- hæc omnia, & ſingula in ſuperioribus Decretis contenta obſervari S. Synodus præcepit in omnibus Cœnobiis, ac Monaſteriis, Collegiis, &c. non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum Privilegiis ſub quibuſcumque verborum formulis conceptis, &c. etiam in FUNDATIONE OBTENTIS, nec non Conſtitutionibus, & Regulis etiam juratis, ac etiam conſuetudinibus, vel Præſcriptionibus etiam immemorabilibus -- Ergo nihili facienda eſſet etiam ſpecifica præcedens exemptio ab acceſſu ad generales Proceſſiones in ipſo fundationis ortu conventa, quia Sacroſancta Tridentina Synodus hac ex parte derogavit cuicumque Fundationi, & juratæ Conceſſioni, ut liquidò patet ex præcitatis verbis.

26 Id quod etiam declaravit hæc S. Congregatio tam generaliter quoad omnia Decreta prædictæ ſeſſ. 25. de Regular. quàm ſpecialiter quoad publicas Proceſſiones, de quibus diſponit memoratum cap. 13. ejuſdem Seſſionis: Generaliter quidem in Reatina, 26. Aprilis 1602. Decret. l. 10. fol. 10. ibi -- Congregatio Concilii reſpondit, Privilegia exemptionis etiam IN FUNDATIONIS LIMINE OBTENTA, non eſſe impedimento, quominus Regulares teneantur ad obſervanda ea, quæ in dd. Capitulis continentur; propterea quod ejuſmodi Privilegiis, & exemptionibus, etiam in FUNDATIONIS LIMINE conceſſis, idem Concilium d. cap. 22. ejuſdem Seſſionis diſertis verbis derogavit -- & in Virdunen. eodem anno 1602. ut videre eſt in eodem lib. 10. Decret. fol. 26. à tergo. Specialiter autem in una Neapolitana, de qua teſtatur Genuen. in Prax. Curiæ Archiep. Neapolit. capitul. 64. numer. 9. verſ. ſciendum, juxta impreſſ. Venetam anni 1667. ibi -- Sciendum etiam, Sac. Congregationem nuper reſcripſiſſe Curiæ Archiepiſcopali Neapolitanæ, omnes exemptos teneri accedere ad Proceſſiones, juxta dictum capitul. 13. etiamſi haberent Privilegium in LIMINE FUNDATIONIS IN CONTRARIUM --; & nuperrimè in altera Neapolitana Proceſſionis, 3. Auguſti 1709. quam ſupra memoravimus, ubi pariter nulla habita fuit ratio Privilegii in fundationis limine conceſſi.

27 Atque idipſum ſtatuunt Doctores materiam hanc pertractantes, ac præcipue Campanil. in Diverſor. Jur. Canon. Rubr. 12. cap. 13. nu. 217. Marant. reſponſ. 79. numer. 3. lib. 3. Barboſ. ad Concil. ſeſſ. 25. de Regular. c. 13. nu. 38. ibi -- Clerici Sæculares alicujus Eccleſiæ in fundatione illius exempti à Juriſdictione Ordinarii, intra cujus Diœceſim exiſtunt, poſſunt ab eodem Ordinario compelli accedere ad publicas Proceſſiones ex hoc Decreto, & capitul. 22. hac eadem ſeſſ. ut per Sell. &c. -- & in Summ. Apoſtol. deciſ. collect. 607. numer. 2. Pax-Jordan. var. lucubr. tom. 2. lib. 11. tit de Proceſſion. numer. 39. ibi -- Subamplia præterea, locum habere in Clericis Sæcularibus alicujus Eccleſiæ, quæ in SUI FUNDATIONE fuiſſet exempta à Juriſdictione Ordinarii, &c. poſſunt enim ab eodem Ordinario cogi ad publicas Proceſſiones accedere ex Decreto Concilii Tridentini, &c. mox referens ita deciſum à Sacra Congregatione, 21. Maii 1602. Piloya deciſ. 12. de Regular. num. 42. & ita ſervatum fuiſſe in Curia Neapolitana tradunt Barboſ. de Poteſt. Epiſc. alleg. 78. n. 25. verſ. & in Curia Neapolitana; & Ricc. in Prax. tom. 1. reſol. 119. §. Accedit.

28 Ex juſta ſanè ratione, quia, ſi ab obligatione accedendi ad publicas Proceſſiones non eximuntur Regulares ob tot ampliſſima omnimodæ exemptionis Privilegia, in ipſo limine fundationis à Sancta Sede ſibi conceſſa, & Mare Magnum nuncupata, uti concorditer advertunt Doctores hactenus allegati, & apertiſſimè diſponit S. Concilium Tridentinum d. cap. 22. Seſſ. 25. de Regular. quantominus ſuffragari poterit Rectori, & Sacerdotibus Sæcularibus Adverſariis Privilegium, nullo certè pacto comparandum cum effrenatiſſimis Regularium Indultis? Ducto argumento à fortiori, quod in Jure noſtro validiſſimum eſt, ad Text. in can. ſi ergo 8. quæſt. 1. Auth. multò magis, C. de Sacroſ. Eccleſ. Gonzal ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 9. §. 2. num. 24. Rot. in Romana prætenſæ reintegrationis, 6. Junii 1712. §. 24. coram bon. me. Anſald. & coram Eminentiſſ. Falcon. tom. 3. tit. 37. dec. 28. n. 12.

29 Prout etiam non officit, quòd in caſu noſtro res ſit de Privilegio exemptionis conceſſo ex cauſa oneroſa, eo quòd Cardinalis Raynaldus Brancaccius ex propriis Bonis reædificavit, redotavitque Hoſpitale S. Angeli ad Nidum; nam hoc etiam contrarium aſſumptum claudicat in facto, & non ſubſiſtit in Jure. Claudicat in facto, quia tum ſan. memor. Martinus V. in ſuo Brevi approbativo novæ fundationis expreſsè declarat, quòd Cardinalis Brancaccius id agere intendebat de BONIS SIBI A' DEO COLLATIS,

tum,

Digitized by Google

tum, & clariùs ipſemet Cardinalis Fundator in ipſo redotationis actu nominavit priùs ſuam eximiam Dignitatem, & Bona plurima ſibi à Deo collata, addens inſuper illud ſpecialiſſima nota dignum, quòd nempè reputabat, diſſonum, & impium eſſe, ſi non ipſi Deo aliqua de dictis Bonis ſibi ab eo conceſſis rependeret, ut in *contrario Summario, num. 9. in princ.* ibi — *Dum intuitus noſtræ conſiderationis extenditur, ac pervigili, & devota mentis intentione penſamus, quo nos largitor Bonorum Deus titulo Dignitatis extulerit, quanta humilitati noſtræ Bona munificentiæ ſuæ largitate contulerit, diſſonum reputamus, & impium, ſi, non ei, qui Bonorum noſtrorum non indiget, aliqua de dictis Bonis NOBIS AB IPSO CONCESSIS quodam recognitionis ſigno rependamus.*

30 Enim verò in his circumſtantiis, in quibus Fundator erat Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, ac Hoſpitale S. Angeli ad Nidum de novo conſtruere, ac redotare velle profeſſus fuit ex BONIS SIBI A DEO COLLATIS, ATQUE CONCESSIS, & quidem, ut impii crimen evitaret, in quòd certè non incurriſſet, ſi Bona fuiſſent patrimonialia, eaque Conſanguineis ſuis reliquiſſet, juxta *Text. in Can. quicumque 17. quæſt. 4. & can. 48. Concilii Agathenſis relat. à Gonzal. in caput. 1. num. 3. de Pecul. Cleric.* protul dubio idem Cardinalis reædificaſſe, ac redotaſſe dicendus eſt Hoſpitale prædictum ex Bonis Eccleſiaſticis, non autem Laicalibus, quæ in ſuo haberet Patrimonio, prout aliis allegatis, reſpondit *Rota in Parmen. Beneficii, 1. Maii 1700. §. Quæ eò faciliùs, coram clar. me. Card. Scotto*, verbis illis — *Quæ eò faciliùs procedere videbantur in propoſito, dum prædictus Canonicus in illius fundatione profeſſus fuit fundare hujuſmodi Beneficium ex BONIS SIBI A DEO DATIS; quæ verba denotare videntur, illud fundaſſe cum redditibus Canonicatus, quem poſſidebat, ut in terminis ſimilium verborum obſervat Vivian. de Jurepatr. lib. 1. cap. 2. num. 19. nam licet omnia Bona nobis proveniant à Deo, quod omnibus commune eſt, nihilominus in præſenti, cùm ſimus in Fundatore Eccleſiaſtico, quique redditus Eccleſiaſticos poſſidebat, veriſimilius viſum fuit de illis Bonis intellexiſſe, quæ per medium Eccleſiæ nobis pervenire dicuntur, prout ſunt redditus Eccleſiaſtici, qui Patrimonium Chriſti appellantur.*

31 Potiſſimum quia exadverſo non docetur, quòd Cardinalis Raynaldus poſſideret Bona patrimonialia, prout eſſet neceſſarium, ad notata per *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt. 10. numer. 20. & Rot. in rec. deciſ. 360. num. 5. & 6. par. 4. to. 3.* nec id ſanè doceri unquam poſſet, quia cùm Cardinales plerumque ſint ſuarum Domorum ſecundogeniti, & iſti, juxta Regni Neapolitani pragmaticas, non habeant, niſi ſolam vitam, & militiam in fructibus, & quidem in tenui quantitate, prout notiſſimum eſt, & teſtantur *Capan. de vit. & milit. quæſt. 6. & 7. Bottilier. de ſucceſſ. ab inteſt. cap. 3. theor. 109. ſub num. 22. Vincent. de Franch. dec. 61. num. 1. & 22. ibique Carol. Anton. de Luc. numer. 7.* juſta idcirco præſumptione dicere poſſumus, Cardinalem Brancaccium non habuiſſe Bona patrimonialia eroganda in reædificationem, redotationemque Hoſpitalis.

32 Quam quidem validiſſimam præſumptionem confirmat ipſamet petita licentia, ejuſque conceſſio reædificandi Hoſpitale de Bonis ſibi à Deo collatis per id tempus, quo Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales non habebant activam Teſtamenti factionem de Bonis ſibi acquiſitis ex fructibus Eccleſiaſticis, uti notorium eſt; in quibus planè terminis dubitare minimè poſſo videtur, quin reædificatio facta, dicenda ſit ex Bonis Eccleſiaſticis; quando præciſſivè etiam ab inſignibus hiſce circumſtantiis perſona Eccleſiaſtica, tametſi Bona patrimonialia poſſideat, opus pium fundare ſupponitur non jam ex Bonis patrimonialibus, ſed ex Bonis Eccleſiaſticis, juxta magiſtralem *Gloſſ. in can. 1. verb. ſua 12. quæſt. 3. & in cap. 1. verb. debent, de Pecul. Cleric.* ubi communiter Canoniſtæ, ac præſertim *Abb. n. 1. Corrad. in Prax. Benefic. l. 4. c. 2. num. 46. Lotter. de re Benefi. l. 2. quæſt. 10. num. 10. Rot. in rec. dec. 273. num. 1. par. 3. & coram Reverendiſſ. Criſpo, dec. 405. num. 4.*

33 Nilque refert, quòd anno 1428. Hæredes Cardinalis Raynaldi dixerint, quòd Hoſpitale ædificatum fuerat *de propriis Bonis ipſius D. Cardinalis*; certi namque, exploratique Juris eſt, quòd à voluntate Hæredum non pendet immutare declarationes illas, quæ factæ fuerant tum à Papa, tum etiam ab ipſomet Teſtatore, ad tradita per *Menoch. conſ. 79. num. 37. Natt. conſ. 214. num. 1. Surd. conſ. 73. num. 34. Monacell. in Formul. Legal. tom. 1. tit. 2. Formul. 10. numer. 12. & Rot. dec. 174. numer. 14. coram Priolo*. Fortiùs verò quia etiam ſan. mem. Paulus III. tunc cum Breve Martini V. confirmavit ad preces ipſorummet Gubernatorum Hoſpitalis, quorum unus ſemper eſt de Domo Brancaccia, non jam detulit relatis Hæredum declarationibus, ſed expreſſioni factæ, tam à Predeceſſore ſuo Martino V. quàm à Cardinali Fundatore; ac non ſemel, ſed bis inquit, Hoſpitale fuiſſe reædificatum *ex Bonis à Deo collatis Cardinali Brancaccio*.

34 Ut etiam ad rem non pertinet, quòd Cardinalis Fundator Regimen Hoſpitalis Perſonis Laicis commiſerit; quia cùm directè, ac principaliter reſpexerit ad fundationem Operis pii, & Eccleſiaſtici, deputatio Laicorum in Adminiſtratores, & Cuſtodes ejuſdem Operis facta, & quidem præeunte Summi Pontificis expreſſo conſenſu, haudquaquam impedit, quominus ipſum Opus pium ex Bonis Eccleſiaſticis, non autem Laicalibus erectum fuiſſe dicatur, & verè, ac propriè ſit Eccleſiaſticum, non autem Laicale, ut uno ore probant *Lambertin. de Jurepatron. libr. 1. part. 1. quæſt. 2. art. 10. num. 7. Vivian. eodem tract. lib. 1. cap. 3. num. 13. Garz. de Benefic. part. 5. capit. 1. num. 99. Corrad. in Prax. Benefic. lib. 4. cap. 2. num. 51. Rot. coram Lancett. dec. 125. num. 5. tom. 1.* & latè *in Hildeſimen. Canonicatus, 16. Martii 1716. §. Nihil adverſante, coram Reverendiſſimo Criſpo*.

35 Conſtat igitur ex huc uſque deductis, affirmari in caſu noſtro non poſſe, quòd hic agatur de Privilegio exemptionis conceſſo ex cauſa oneroſa ob reædificationem, redotationemque Hoſpitalis ex propriis Laicalibus Fundatoris Bonis factam. Aſt, etiamſi certo certiùs tractaretur de tali Privilegio ex cauſa verè oneroſa quæſito, attamen indubitatum eſt in Jure, quòd idem abrogatum remanſiſſet per novam generalem diſpoſitionem Sac. Concilii Tridentini. Quoties enim Princeps, vel Generale Concilium propter publicam utilitatem aliquid præcipit, ſtatuitque per viam legis univerſalis, toties nullo ligatur vinculo vel Pacti, Contractuſque, vel Privilegii ex quocumque titulo verè oneroſo conceſſi, & revocando hujuſmodi Privilegium, non tenetur ad pretii reſtitutionem, quemadmodum poſt complures relatos concordantes, uno ore pro indubitato tradiderunt *Felin. in cap. nonnulli, num. 1. & ſeqq. de reſcript. Dec. in cap. Quæ in Eccleſiarum, numer. 93. verſ. hoc intelligitur de Conſtit. Pinell. in leg. 1. Cod. de Bon. Matern. part. 3. num. 61. verſ. infertur decimoſexto; Menoch. conſ. 701. numer. 88. Roman. conſ. 310. num. 1.* ubi, quod iſte caſus non habet dubium; *Roland. conſ. 79. num. 44. lib. 2. Surd. conſ. 210. num. 65. & conſ. 513. num. 10. Venturin. conſ. 19. num. 9. verſ. licèt ſecus; Cyriac. controv. 75. num. 22. Peregrin. de Jur. Fiſc. lib. 5. tit. 2. num. 52. Capyc. Galeot. reſponſ. Fiſcal. 23. n. 75. Larrea allegat. Fiſcal. 2. à n. 8. uſque ad 13. clar. me. Card. de Luc. de Offic. fol. 58. verſ. certum eſt, & fol. 67. n. 28. & fol. 69. num. 36.* ubi quòd id non eſt dubium, *Cabed. dec. 75. n. 13. Seſſ. dec. 79. n. 2. & ſeq. & n. 46. Rot. dec. 457. n. 14. & 15. par. 4. diverſor.*

36 Et propiùs ad rem noſtram accedendo, illud eſt explorantiſſimum, quòd Sacerdotes inſervientes Eccleſiis Religionis Hieroſolymitanæ tenentur accedere ad publicas Proceſſiones, ut benè inquiunt *Cened. practic. Canon. quæſt. libr. 1. quæſt. 26. numer. 17. Salgad. de Reg. Protect. par. 2. cap. 9. numer. 103. Armendar. in Addit. ad recompil. leg. Navar. libr. 1. titul. 14. capitul. 28. §. 31. de Proceſſion. num. 5. Novar. in Lucern. Regular. verb. Proceſſiones, numer. 8. Barboſ. de Poteſt. Epiſc. alleg. 78. numer. 11. Antonell. de Jurib. Cleric. lib. 2. part. 6. cap. 5. num. 3. Gavant. in Manual. Epiſc. verb. Proceſſio, num. 14. Marcell. Vulp. in prax. Judic. For. Eccleſiic. cap. 42. numer. 9. Pan-Jordan. elucubr. div. tom. 2. libr. 11. tit. 2. numer. 38. clar. mem. Card. de*

Luc. de Juriſdict. diſc. 100. num. 5. Gallemart. ad Concil. Trident. ſeſſ. 25. c. 23. de Regular. in declarat. num. 2. ibi -- *Nullæ immunitates Religionis Hieroſolymitanæ conceſſæ obſtant, quominus ejus Sacerdotes inſervientes Eccleſiis vocari debeant ad Proceſſiones; ac, niſi accedant, etiam compelli* -- & ita reſolvit hæc Sac. Congregatio *in una Neapolitana, 27. Februarii 1591. relat. à Pignatell. conſult. Can. 46. num. 14. tom. 3.* & tamen nemo non ſcit, quòd Religio Hieroſolymitana habet à S. Sede ampliſſima exemptionis Privilegia ea cauſa, & titulo oneroſo quæſita, ut ait *Rot. coram Otthobon. dec. 257. numer. 16.* quæſita ſcilicet non exigui ſolutione auri, ſed pretio ſanguinis, quem pro defenſione Catholicæ Fidei cum perpetuo Chriſtiani Nominis Hoſte quotidie dimicantes generosè profundunt, quemadmodum præclariſſimum hac de re teſtimonium perhibent *ſan. memor. Clemens V. in ſua Conſtit. 3. §. 1. in fin. & §. 2. in prin. ſan. mem. Pius IV. Conſtit. 9. §. 33. ſan. mem. Gregoris XIII. Conſtit. 60. in princ. & ſan. mem. Gregorius XIV. Conſtit. 5. in princ.*

37 Ob eamdemque rationem in *Neapolitana Proceſſionis anni* 1709. licèt exemptio fuiſſet indubitanter titulo oneroſo conceſſa Petro de Toledo Proregi Neapolitano in FUNDATIONE Hoſpitalis Nationis Hiſpanorum, & quidem facta ex Bonis Laicalibus, nimirùm *ex Regii Ærarii, ipſiuſque Petri Marchionis, necnon ſtipendiariorum Militum dictæ Nationis proventibus, atque ſubſidiis, quorum fructus, & proventus annuum redditum quatuordecim millium ducatorum conſtituebant*, ſunt verba Gregorii XIII. & Sixti V. eandem Fundationem pleniſſimè confirmantium; & licèt à duobus verè præſtantiſſimis Romanæ Curiæ Advocatis pro Eccleſia S. Jacobi Hiſpanorum mirabiliter extollerentur hæ circumſtantiæ una cum altera exemptionis, multo certè majoris illa à ſan. mem. Martino V. conceſſa Cardinali Brancaccio, ubi Ordinario Neapolitano interdicitur promulgatio Cenſurarum contra Clerum, alioſque Officiales prædictæ Eccleſiæ, & Hoſpitalis Sancti Jacobi, & eximitur à Juriſdictione quorumcumque Ordinariorum, etiam tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegatorum, & confirmatur ſimilis exemptio, & Nuncius Apoſtolicus Neapolitanus deputatus Judex Ordinarius prædictorum Hoſpitalis, & Eccleſiæ; attamen hæc Sacra Congregatio reſpondit, Clerum Sancti Jacobi teneri accedere ad Proceſſiones generales, & ſubſtineri ſuſpenſionem à Curia Archiepiſcopali contra ipſum latam ob non interventum.

38 Eat nunc Pars adverſa, & propoſitiones afferat generales, quòd nempè Sacrum Concilium Tridentinum nunquam derogare intellexerit Privilegii in fundationis limine conceſſis; afferat Reſolutiones ab hac Sacra Congregatione editas *in Neapolitana Proceſſionis, 16. Novembris 1675. & 18. Junii 1685.* afferat exemptionem à Viſitatione Eminentiſſimi Archiepiſcopi, & à ſolutione Cathedratici; afferat denique Monitoria, & prætenſam obſervantiam. Omnia quippe ex hactenus deductis penitùs convulſa, ac labefactata remanſerunt. Verumtamen, non ut Cauſæ, quæ bona ac plana eſt, ſed ut Parti adverſæ pleniùs ſatisfaciamus, non pigebit ſingula cominùs aggredi, & accuratiùs confutare.

39 Et primo quidem nullo numero habendum eſt, quòd Concilium Tridentinum derogare non ſoleat conditionibus in fundationis limine appoſitis, ex firmatis *in Legionen. Parochialis, 2. Julii 1706. coram bon. mem. Kaunitz* exadverſo jam allegata; id enim obtinet in materia Beneficiorum, & Patronatuum, in quibus, ne Fideles retrahantur à piis fundationibus, Sacrum Concilium non derogat legibus, & conditionibus in ipſorum erectione adjectis, tametſi Juris communis diſpoſitioni contrariæ forent, tantumque abeſt, quòd Sacrum Concilium in aliqua Seſſione, vel in Decreto aliquo derogare voluerit legibus fundamentalibus Beneficiorum, ut immo eis derogandum non eſſe expreſsè conſtituat in *c. 5. ſeſſ. 25. de Reform.*

40 At verò longè aliter ſe res habet in caſu noſtro, in quo idemmet Sacrum Concilium seriò conſiderans, quòd Decreta in *ſeſſ. 25. de Regular.* ſtabilita, haud ſuam habere potuiſſent exequutionem, niſi derogatum fuiſſet omnibus Privilegiis ex quovis titulo, *& in* FUNDATIONIS *etiam limine* conceſſis (ſtatim enim inſurrexiſſet quilibet Regularis Ordo, & ſua quiſque ampliſſima Privilegia in limine fundationis quæſita protuliſſet) idcircò *in cap. ult. ejuſdem ſeſſionis* cum magna verborum emphaſi, ut in individuo notat *Kochier de Juriſdict. in exempt. part. 2. quæſt. 54. num. 2.* expreſſiſſimè derogavit quibuſcumque Privilegiis *in ipſa etiam fundatione* conceſſis, quæ impedire potuiſſent exequutionem omnium, & ſingulorum Decretorum prædictæ ſeſſionis, id quod factum non fuit à Sanctiſſimis illis Patribus in aliis Seſſionibus, quarum proindè reſpectu, mirum non eſt, ſi locum non habeat diſpoſitio memorati *Capitis ult.* quemadmodum diſtinguendo præcisè obſervant *Navar. in Manual. ca. 27. nu. 190. & conſ. 7. de Privileg. Emanuel. Roderic. Quæſt. Regular. tom. 1. quæſt. 8. art. 6. §. Hæc omnia*, ubi, exſcriptis verbis prædicti *cap. ult.* quod eſt 22. toties citatæ *ſeſſionis* 25. ſic ait -- *Reſpondeo enim, quòd in dicto cap. 22. ſolùm revocantur Privilegia, quæ ſunt contra illud, quod decretum eſt in ſeſſ.* 25. de *Regular. & non Privilegia, quæ ſunt contra Decreta aliarum ſeſſionum dicti Concilii, & ſic dicit Concilium -- hæc omnia, & ſingula in ſuperioribus Decretis contenta, &c. Nota, quòd dicit -- in ſuperioribus Decretis & non dicit -- in ſuperioribus Seſſionibus --; unde clarè innuere voluit, quòd Decreta contenta in dicta ſeſſ. 25. de Regular. obſervantur omninò contra Privilegia, etiamſi in aliquo eorum non fiat derogatio expreſſa Privilegiorum; at contenta in aliis ſeſſionibus non præcipit Concilium obſervari contra ipſorum Privilegiorum tenorem, ſi expreſsè in his non revocantur -- Garz. de Benefic. par. 3. cap. 2. num. 277.* ibi -- *Revera dicto Decreto ult. ſolùm revocantur Privilegia, quæ ſunt contra Decreta illius ſeſſ. 25. de Regular. & non quæ ſunt contra Decreta aliarum ſeſſionum --, & Kochier de Juriſdict. in exempt. p. 2. quæſt. 54. n. 9. Jo. Aloyſ. Ricc. in Prax. tom. 1. p. 1. reſol. 359. n. 6. in fin.*

Quod verò attinet ad duas reſolutiones hujuſce Sac. 45
Congregationis exadverſo allegatas, illa anni 1685. non jam loquitur de Proceſſione generali indicta pro publica, & urgenti cauſa, qualis eſt electio Summi Pontificis, reſpiciens univerſale totius Catholici Orbis bonum, ut in puncto advertunt *Vener. de exam. Epiſcop. lib. 6. cap. 18. num. 19. & Monacell. tom. 1. Formular. tit. 5. form. 7. num. 24.* ſed loquitur de Proceſſione ob cauſam privatam, hoc eſt pro electione novi Archiepiſcopi & convocata à ſolo Vicario Capitulari, ibi -- *Proceſſionum à Vicario Capitulari indictarum pro electione novi Paſtoris* --, ad quam proinde non tenentur exempti accedere, prout in ſimillimo caſu adventus novi Paſtoris reſpondit hæc Sac. Congregatio *in Anagnina Proceſſionis, 9. Decembris 1692. in l. Decret. 23. fol. 92.* quam referunt etiam *Lantuſc. in Theatr. Regular. verb. Proceſſiones, num. 4. Pignatell. conſult. can. 46. n. ult. tom. 3. & Panimoll. dec. 84. annot. 1. num. 48.*

Altera autem reſolutio, anno 1675. edita favore Cle- 42
ri S. Antonii Viennenſis, in primis non obſtat, quia obſcurum eſt, an Privilegium exemptionis fuiſſet conceſſum ante, vel poſt Concilium Tridentinum. Rurſum aderat in eo caſu inſignis illa circumſtantia, conſuetudinis nimirùm accedendi non ad omnes generales Proceſſiones, ſed ad duas dumtaxat, hoc eſt Sanctiſſimi Corporis Chriſti, & S. Januarii Protectoris Civitatis, prout legitur in folio dicta die diſtributo, ibi -- *Exhibetur Proceſſus remiſſorialis fabricatus de mandato Sac. Congregationis Rituum, in quo plures Teſtes deponunt, &c. Presbyteros Sancti Antonii Viennenſis non conſueviſſe accedere niſi ad Proceſſiones Sanctiſſimi Corporis Chriſti, & S. Januarii Patroni Civitatis* --, ideoque applicari nullo pacto poteſt caſui noſtro, in quo evidenter conſtat tum de generali exemptione ante Concilium Tridentinum, tum etiam de contraria conſuetudine accedendi ad omnes Proceſſiones generales, non autem ad unam, vel alteram, prout infra meliùs demonſtrabimus.

Sed ceſſat in univerſum omnis omnino difficultas 43
animadvertendo, quòd hæc eadem Sac. Congregatio in ſexcentis aliis caſibus proximis tum publicationi Sac. Concilii, tum reſolutioni per viam legis univerſalis editæ anno 1628. & à ſan. mem. Urbano VIII. ſpecialiter confirmatæ, conſtantiſſimè ſemper reſpondit, Cle-

ricos

ricos omnes tam Sæculares, quàm Regulares quomodolibet exemptos teneri accedere ad publicas Proceſſiones, niſi ſpeciale Privilegium exemptionis ab hac ipſa obligatione poſt Sac. Concilium obtinuiſſent, utì ſupra luculenter oſtendimus; cùmque pariter idipſum in acerrimo Partium contradictorio noviſſimè ſtatuerit, 3. Auguſti 1709. *in altera Neapolitana* totis recenſita, & quidem in peculiaribus, maximaque notadignis circumſtantiis exemptionis ex cauſa indubitanter oneroſa, & in ipſo fundationis limine conceſſæ; hinc veluti ex neceſſario antecedenti ſequitur, ut nulla penitùs habenda ratio foret unius contrariæ intermediæ Reſolutionis, & religiosè ſtandum eſſet ſententiæ tam antecedenti, quàm ſubſequenti tempore ab eadem Sac. Congregatione conſtanter obſervatæ, prout in puncto de ſimili intermedio contrario Decreto Sac. Congregationis Rituum optimè diſſerit *Piton. diſcept. 43. num. 11. tom. 2.* quodque Decreta Sacræ Congregationis Concilii poſteriora unicè ſpectanda ſint, & atendenda in concurſu priorum, firmarunt *Pignattel. tom. 1. conſult. 108. num. 13. & Rota in Melevitana Decretorum, 2. Martii 1707. §. Final. coram bon. mem. Anſaldo.*

44 Nihil dicimus de exemptione à Viſitatione, & Juriſdictione Ordinarii, nihil de exemptione à ſolutione Cathedratici, & id generis aliis latè exadverſo exaggeratis in Signatura Gratiæ; hæc namque omnia nihil penitus habent commune cum exemptione ab obligatione accedendi ad publicas Proceſſiones, eo prorſus modo, quo Regulares omnes longè majorem exemptionem habentes ab omnimoda Ordinariorum Juriſdictione, & ab omnibus conſectariis odinariæ Juriſdictionis effectibus, tenentur tamen ad Publicas Proceſſiones accedere, juxta latè ſuperioribus locis firmata.

45 Nullumque negotium faceſſunt aſſerta quædam Monitoria; quippe quia non fuerunt opportunè in actis reproducta, in quibus planè terminis perinde habenda ſunt, ac ſi expedita, & intimata non fuiſſent, per ea, quæ monent *Saluſt. Tyber. in Prax. lib. 1. cap. 47. num. 1. Rodolphus: pariter in Prax. part. 2. cap. 4. num. 38.* apud *Rot. Poſth. de Manut. deciſ. 644. num. 10. cor. Bjrattn. dec. 652. num. 2. & coram Dunozet. Jun. dec. 686. n. 6.*

46 Huic etiam accedit, quòd in materia reſpiciente exequutionem Sac. Concilii Tridentini, præſertim circa ea, quæ injuncta fuerunt Epiſcopis tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegatis, ejuſmodi Monitoria A. C. nullam prorſus habent auctoritatem impediendi Epiſcopos, quo minùs procedant ad exequutionem Conciliaris diſpoſitionis, juxta oraculum S. Pii V. de quo in ejus *Conſtit. 113. §. 16. Bullar. nov. tom. 2.* ibi -- *Similiter nihil ſine ſpeciali noſtra commiſſione decernat, aut faciat, aut mandet, quòd Epiſcopos, aut alios Ordinarios impedire poſſit, ne ad exequutionem Decretorum Sac. Concilii Tridentini liberè procedant*; & ſequuntur adducti per *Fagnan. in cap. de Priore, num. 34. & ſeqq. de appellat.* & ita quotidie ſervare ſolet hæc eadem Sac. Congregatio, ſicuti, prætermiſſis generalibus, reſpondit in ipſiſſimis terminis noſtri caſus in *Spoletana, 23. Junii 1629.* de qua in *lib. Decret. 14. fol. 211.* ibi -- *Sac. Congregatio reſpondit, Epiſcopum procedere poſſe ad exequutionem Decreti ejuſdem Sac. Concilii, cap. 13. ſeſſ. 25. de Regular. & declarationum hujus Sacræ Congregationis, Inhibitionibus A. C. non obſtantibus* -- Et allegatur etiam *à Nicol. Canonic. lucubr. lib. 1. tit. 31. num. 20.*

47 Et re vera, non obſtantibus aſſertis Monitoriis, Clerus Sancti Angeli ad Nidum ſemper interfuit generalibus Proceſſionibus ab Archiepiſcopali Curia indictis; ſicque tantum abeſt, quòd Monitoria exadverſo adducta officiant Curiæ Archiepiſcopali, ut imò ipſius bonum Jus magis, magiſque confirment, ex animadverſis per *Piton. diſcept. 17. num. 51. Rot. in Cremonen. Beneficii, 14. Maii 1706. §. Tum etiam, coram Kaunitz; & in Friſingen. Decanatus, & Curæ, 10. Maii 1707. §. Nequaquam, coram bon. mem. Anſaldo.*

48 Quòd autem ceſſet contraria obſervantia, quòdque Rector Adverſarius, ejuſque Capellani ſemper acceſſerint ad Proceſſiones generales, non modò perſpicuum redditur ex deductis, ſed etiam ex Summario contrario, coram hac Sac. Congregatione diſtributo, die 30. Septembris 1724. in quo literis cubitalibus viginti duo Sacerdotes teſtantur, Rectores pro tempore ſemper miſiſſe aliquos ex ſuis Capellanis ad aſſiſtendum generalibus Proceſſionibus à Curia Archiepiſcopali publicatis. Et licèt ſubdant, id egiſſe Rectorem -- *Per ſua divozione, colla proteſta di non pregiudicare alli Privilegj di d. Pio Luogo* -- Hæc tamen devotio tamdiu exactiſſimè continuata, haud quaquam præſumitur voluntaria; *Rot. in Rec. deciſ. 397. numer. 3. part. 2. & cor. Bich. dec. 522. num. 19.* & proteſtationes, utì contrariæ factis, nullatenus attenduntur; *leg. cum in plures, §. Locator, ff. locat. Rot. in Rec. dec. 538. numer. 35. part. 17. & coram Emer. Jun. deciſ. 386. num. 7.*

Quid? quòd Adverſarii acceſſerunt ad prædictas Pro- 49
ceſſiones vigore Edicti convocatorii contra omnes exemptos promulgati, & innixi literali diſpoſitioni Sac. Concilii Tridentini; in quibus ſanè circumſtantiis quæcumque contraria proteſtatio nullius penitùs roboris eſt, atque momenti, juxta doctrinam *Amaya in leg. 1. num. 43. Cod. de his, qui ſpont. public. mun. ſubeunt, lib. 10.* ibi -- *Secus autem erit in actibus coactis, ubi cogeris vel à lege, vel ab Homine; tunc enim nihil prodeſt proteſtatio* --; quàm ſequuntur *Garz. de Nobilit. Gloſſ. 5. numer. 6. Gratian. diſcept. 33. num. 13. & diſcept. 435. num. 28. Surd. deciſ. 62. num. 35. Rot. in Rec. deciſ. 172. num. 2. part. 11. & dec. 475. num. 20. part. 12.* atque in noſtris præciſis terminis acceſſus exemptorum ad Proceſſiones *Pignattell. conſult. Can. 46. num. 3. tom. 3.* ibi -- *Quoniam dato initio coactivo, ſcilicet Concilii Tridentini, actus deinde geſti, non ſunt ſimpliciter voluntarii, & facultativi, ſed neceſſarii; Gabr. &c. præterquamquòd generaliter actus in dubio cenſetur factus ex cauſa nec ſſaria potiùs, quàm voluntaria* --; cum quibus proceſſit hæc eadem Sac. Congregatio *in Neapolitana Proceſſionis, 3. Auguſti 1709.* ſæpè, ſed nunquam ſatis citata, in cujus pariter caſu Sacerdotes inſervientes Eccleſiæ Sancti Jacobi Nationis Hiſpanorum ſæpiſſimè renovaverant hanc eandem proteſtationem, proprio facto contrariam, utì videre eſt apud *Advocat. Urſaya tom. 2. diſceptation. Eccleſ. part. 2. diſcept. 4. numer. 26.*

Nec deniquè illud taciti præterire volumus, quòd 50
nempè Conſtitutio 94. ſan. mem. Pii IV. qua confirmantur Decreta omnia Sacri Concilii Tridentini, utpote Decretò irritanti munita, certò certiùs impedit, ne quoquo modo attendatur quæcumque longiſſima obſervantia contra diſpoſita in eodem Concilio Tridentino; propterea quod Decretum irritans tollit omnem antecedentem contrarium uſum, & excludit ortum futuræ contrariæ obſervantiæ, ut latè oſtendit *Piton. de Contr. Patron. allegat. 5. numer. 6.* & aliis omiſſis, *Rota, coram Emerix Junior. deciſ. 1279. num. 18. coram Anſaldo, deciſ. 25. n. 5. & in Romana Funerum ſuper Bono Jure, 7. Junii 1720. §. Præter, coram bon. mem. Gamaches.*

Reliquum modò eſt, ut pauca quædam dicamus de 51
tertio Dubio reſoluto die 24. Martii 1725. cum Reſcripto illo -- *Cenſuras, de quibus agitur, non eſſe attentatas, & in reliquis ad Mentem, quæ fuit, ut daretur abſolutio unà cum diſpenſatione ab Irregularitate incurſa à Rectore, ſeu Sacriſta Adverſario ob celebrationem poſt eas fulminatas, ad quem effectum Sacra Congregatio ſuas impertiebatur facultates* --, ut habetur in folio diei 4. Auguſti memorati Anni; quam tamen Sacræ Congregationis benignitatem idem Adverſarius penitùs contempſit, dum ad hæc uſque tempora nunquam abſolutionem, diſpenſationemque expoſtulavit.

Et profectò reſpondendum eſt *in Deciſis*, quia uni- 52
cum Partis Adverſæ diffugium, quòd Cenſuræ, utì procedentes à Vicario Generali ſpecialem facultatem non habente, ſint nullæ, & attentatæ, eſt nodique inſubſiſtens; aut enim ſermo eſt de primis Cenſuris, & hæ ſunt certò certiùs validiſſimæ, tum quia Proceſſiones indictæ fuerunt ab Eminentiſſimo Archiepiſcopo antequam diſcederet à Civitate Neapolis, prout eſt in facto indubitatum, & idem Eminentiſſimus Archiepiſcopus in Actu diſceſſus à prædicta Civitate omnes ſuas facultates ejus Vicario oretenùs communicavit, Teſte ipſomet Eminentiſſimo in ſua Epiſtola conſcripta ad Eminentiſſimum Lam-

bertinum, tunc hujus Sacræ Congregationis digniſſimum Secretarium, cui quidem luculentiſſimo Teſtimonio ob inſignem Nobilitatem, qualitateſque egregias, ac Dignitatem Cardinalitiam, quibus effulget, Teſtificans, pleniſſima adhibenda eſt fides, cùm neſas ſit ullum in eo ſuſpicari mendacium; ad *Text. in Can. Nobiliſſimus 3. 97. diſtinct. can. abſit 11. quæſt. 3. Rota, coram Buratto, dec. 228. num. 7.* & latè *in Romana Peraniaria, 11. Decemb. 1724. §. 19. coram Reverendiſſimo Ratto*; qua ſtante facultatum communicatione, nullo pacto dici poteſt; quòd ejuſmodi Cenſuræ latæ fuerint abſque Juriſdictione, & ſint nullæ.

53 Tum pariter quia, tametſi Eminentiſſimus Archiepiſcopus ſuo Vicario facultates non impertiſſet, attamen Vicarius Generalis potuiſſet, abſente Archiepiſcopo, in hujuſmodi Proceſſionum materia ea omnia gerere, quæ potuiſſet ipſemet Archiepiſcopus, ſi fuiſſet præſens, ut optimè firmant *Valenzuel. tom. 2. conſ. 184. num. 24. Gavant. in Manual. Epiſcop. verb. Proceſſio, numer. 2. Joannes Aloyſius Ricc. in deciſ. Cur. Archiepiſcop. Neap. par. 4. deciſ. 389. num. 4.* & pluries reſolvit Sacra Rituum Congregatio, præſertim in *Vigilien. 28. Septembr. 1630. in Biſuntina, 3. Aprilis 1632. in Caſſanen. 5. Martii 1633.* quas referunt, & ſequuntur *Barboſ. ad Concil. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 13. num. 42. in fine, & de Offic. & Poteſtate Epiſcopi part. 3. allegat. 78. numer. 5. & in Summ. Apoſtolic. deciſ. verb. Proceſſio, collect. 605. numer. 7. Pax-Jordan. elucubrat. div. tom. 2. lib. 11. tit. 2. num. 36. Ceccoper. lucubrat. Canonic. lib. 2. tit. 14. num. 31.* quo loci *num. 37.* pariter tradit, quòd hujuſmodi facultas tranſeat etiam ad Vicarium Foraneum; & reſolvit etiam in puncto puncti Vicarii Generalis Neapolis hæc Sacra Congregatio *in ſæpè dicta Neapolitana, 3. Augusti 1709.* in qua Cenſuras latas à dicto Vicario contra Clerum Eccleſiæ Sancti Jacobi Nationis Hiſpanorum ob non acceſſum ad Proceſſiones, plenè canonizavit, ut videre eſt apud D. *Advocatum Urſaya, tom. 2. part. 2. diſc. 4. in fine*; ex qua profectò reſolutione orta deſuper dici poteſt res Judicata, juxta *Rot. in Faventina Canonicatus, 11. Decembris 1716. §. Unde reſtricta, coram bo. me. Foſcaro.*

54 Aut verò loquimur de ultimis cenſuris, & multò minùs redargui poſſunt de nullitate ex defectu Juriſdictionis, quia ad illarum fulminationem proceſſit D. Vicarius Generalis Neapolitanus ex ſpeciali ſpecialiſſima facultate ab Eminentiſſimo Archiepiſcopo ſibi tradita, & quidem in exequutionem Epiſtolii EE. PP. in Conclavi tunc exiſtentium, quo Eminentiſſimus Archiepiſcopus admonebatur, ut Vicario ſuo diſtrictè præciperet, ne tam remiſſè ageret, ſed graviùs animadverteret in Auctorem Exceſſus tam enormis, tamque ſcandaloſi, & perniciosiſſimi exempli.

Quare, &c.

Dominicus Urſaya)
Victorius de Martinis) Adv.
M. Antonius Amalphitanus)

Neapolitana prætenſæ Aperitionis Oris, & Proceſſionum.

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

55 NOn eſſe locum arbitrio pro aperitione Oris reſpondendum omnino eſt, non obſtantibus exadverſo deductis, tum quia Breve Benedictinum narrat tamen rei geſtæ ſeriem, itaut dubitari nequaquam poſſit de certa, determinataque voluntate Summi Pontificis, qui proinde cùm proceſſerit motu proprio, ex certa ſcientia, ac de plenitudine poteſtatis, ejus diſpoſitio obnoxia non eſt vitio ulli prætenſæ ſubreptionis, obreptioni ſuæ, ſed veneranda eſt, ac religioſè exequenda, ex noſtris firmatis *in noſtro reſtrictu, §. 11. & 12.*

56 Tum etiam quia exadverſo adducta in priori Reſtrictu diſtributo in Signatura Gratiæ, ſublata jam, & pleniſſimè confutata fuerunt in noſtro Reſtrictu, in quo ipſa rei evidentia demonſtravimus, nullum revera adeſſe Privilegium vel à Martino V. vel à Paulo III. nominatim conceſſum exemptionis ab acceſſu ad publicas Proceſſiones; & tametſi adfuiſſet, eidem tamen derogatum poſtea fuiſſe à S. Concilio Tridentino, quod hac ex parte ſubſtulit de medio omnia quæcumque Privilegia, etiamſi in limine fundationis, & ex quavis cauſa fuiſſent conceſſa, & quidem nulla penitùs facta diſtinctione inter fundationem ex bonis Eccleſiaſticis, aut ex bonis laicis conſtitutam, in id adducendo non modò legem conciliarem, declarationeſque hujus S. Congregationis generaliter, & indiſtinctè de quacumque fundatione loquentes, verùm etiam ejuſdem Sacræ Congregationis Decreta ſpeciatim edita in caſu Fundationum certocertiùs Laicalium.

Quibus quidem addere volumus aliam præclariſſimam hujus S. Congregationis Reſolutionem, quæ prodiit die 16. Martii 1680. in una Mantuana Juriſdictionis inter Epiſcopum Mantuanum, & Abbatem S. Barbaræ. Quamvis enim Pius IV. in ſua Bulla expedita pridiè Idus Octobris 1564. expreſſè declaraſſet, quòd Juſpatronatus Abbatiæ S. Barbaræ competeret Ducibus Mantuæ, non jam *ex privilegio Apoſtolico, ſed ex vera fundatione, & vera dotatione*; ſunt verba ejuſdem Bullæ; & licet Abbati conceſſiſſet omnimodam ordinariam Juriſdictionem in omnes Dignitates, Canonicos, & Capellanos Eccleſiæ S. Barbaræ cum aliis ampliſſimis privilegiis, atque prærogativis, prout latè narratur in Diſcurſu Eminentiſſimi Lambertini edito ad calcem Folii Congregationis Concilii habitæ die 23. Augusti 1727. attamen, renuente eodem Abbate accedere ad publicas Proceſſiones ab Epiſcopo Mantuano indictas, diſputatum idcircò fuit prædicta die 16. Martii 1680. dubium, *An idem Abbas teneretur*, reſponſumque fuit — *Teneri, ut in lib. 31. decret. fol. 60. à ter.* & refertur in memorato Diſcurſu Eminentiſſimi Lambertini §. 7. 57

Nec omittere poſſumus inſignem circumſtantiam *in noſtro reſtrictu* prætermiſſam, quoad Reſolutionem anno 1675. editam favore PP. S. Antonii Viennenſis, quòd nimirum eorum Eccleſia diſtat à Civitate Neapolis ultra medium Miliare, ut videre eſt apud Infraſcriptum Seniorem in jure ſcribentem, *Diſcept. Eccleſ. tom. 6. part. 2. diſc. 19. numer. 115.* in quibus planè circumſtantiis iidem PP. ad Proceſſiones accedere minimè tenebantur, juxta Generalem Reſolutionem Congregationis particularis anni 1628. de qua *in noſtro Reſtrictu §. 59.* 58

Agnoſcit ipſamet Pars Adverſa, haudquaquam ſubſiſtere fundamentum exadverſo deſumptum ex Privilegio exemptionis in limine fundationis ex quacumque cauſa conceſſo; ideoque in ultimo ſuo Reſtrictu affert, velut novum, alterum fundamentum prætenſi Territorii ſeparati, ac Juriſdictionis quaſi Epiſcopalis in Eccleſia, cujus Adverſarius eſt Sacriſta, ſive Rector, quando revera hujuſmodi fundamentum fuit etiam jam olim adductum in Congregatione, diei 18. Novembris 1724. & ab Eminentiſſimis PP. pro penitùs inſubſiſtenti rejectum, prout perſpici poteſt, ac recognoſci ſupplicamus apud D. Seniorem in jure ſcribentem, *Diſcept. Eccleſ. tom. 6. par. 2. diſcept. 19. §. 5. à num. 57. ad 68.* 59

Et jure quidem, meritoque, quia nos etiam ultrò concedimus quòd Prælati *verè Nullius*, & Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes unà cum vero, ac proprio ſeparato Territorio non teneantur accedere ad publicas Proceſſiones ab Epiſcopis pro publica cauſa indictas, in quibus dumtaxat terminis loquuntur Auctoritates in ultimo contrario Reſtrictu, adductæ in §. 16. ubi ſolummodò affertur reſolutio hujus Sac. Congregationis pro Abbate SS. Trinitatis Caven. qui non jam eſt Prælatus inferior ſecundæ ſpeciei, qualis exadverſo ſupponitur, ſed certo certiùs eſt Abbas *verè Nullius, omnimodam habens Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, propriumque Territorium*, prout jam ante annum 1591. probatum id liquido fuiſſe coram hac Sacra Congregatione teſtatur Cardinalis Matthejus, relatus à *Quarant. in Summ. Bullar. verb. Concilium Provinciale, fol. mihi 229. §. Nos Hieronymus, juxta impreſſ. Venet. anni 1629.* & noviſſimè hæc eadem qualitas *verè Nullius* cum Territorio ſeparato confirmata fuit per rem judicatam Rotalem, prout videre eſt ex *deciſ. 3. & 4. Eminentiſſ. Falcon. de Territor. ſeparat.* idque etiam pro 60

certo

certo ſupponitur in *dec. 547. & 171. coram bon. me. de Herrera*.

61 Verumtamen conſtantiſsimè negamus, Adverſarium ſimplicem Sacriſtam, eſſe Prælatum verè Nullius eum Juriſdictione quaſi Epiſcopali, & Tetritorio ſeparato; imò verò dicera cogimur, hoc eſſe merum commentum, ſeu potiùs chimeram, ac Platonis ideam. Tres quippe ſunt, juxta univerſam Canoniſtarum Scholam, ſpecies Prælatorum inferiorum. Prima, & infima ſpecies eſt Prælatorum babentium exemptionem paſsivam, quique etiam aliquando habere poſſunt Juriſdictionem aliquam activam, non quidem in Populum, ſed in certas perſonas alicujus Eccleſiæ, ſeu Monaſterii, cujuſmodi ſunt Prælati Regulares.

62 Altera ſpecies eſt Prælatorum, qui præter exemptionem paſsivam, habent etiam Juriſdictionem activam in Populum. & Clerum certi Loci, ſed ſunt in Diæceſi, & Territorio Epiſcopi, à cujus Diæceſi Locus ille non ſuit avulſus, ac ſeparatus.

63 Tertia demum ſpecies eſt eorum, qui Juriſdictionem planariam habent in certo Loco ſuper omnes de Clero, & Populo inibi commorantes cum vera, propria, formalique ejuſdem Loci diſmembratione à Diæceſi, in qua priùs erat conſtitutus, atque ex tribus hiſce ſpeciebus ſola hæc ultima conſtituit Prælatum vere Nullius cum Territorio ſeparato, tribuitque Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, prout diſtinguendo unam ab altera ſpecie, optimè declarant *Lotter. de Re Beneſic. lib. 1. quæſt. 24. & num. 112. ad plures ſeqq. cl. mem. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 1. n. 7.* & magiſtraliter de more *Eminentiſſimus Petr. ad Conſtit. Apoſtol. tom. 5. fol. 91. ex num. 8. ad 18.* quem unum videre ſufficit; & reſpondendo ad contrariam objectionem præciſè advertit infraſcriptus Senior in jure ſcribens, *d. diſcept. 19. num. 63. & duobus ſeqq. tom. 6. part. 2.*

64 Utque tertia iſthæc Prælati inferioris ſpecies conſtitui poſsit, neceſſe omnino eſt, ut vel adſit Privilegium Apoſtolicum rotundum, clarum, ac literale, vel concurrat immemorabilis conſuetudo, non utcumque probata, ſed per tres ſententias conformes canonizata, juxta firmata per *Rot. in rec. dec. 70. numer. 29. & ſeqq. par. 13. coram Emerix jun. dec. 411. num. 2. & ſeqq. & dec. 840. per tot. coram clar. mem. Card. Caprar. dec. 29. pariter per tot. ac præſertim num. 18. & poſt Proſper. de Territor. ſeparat. dec. 1. per tot. ac præcipuè à num. 23.* aliaſque deciſiones allegatas à *D. Advoc. Urſaya d. diſcept. 19. numer. 58. & 59. tom. 6. par. 2.* & punctualiſsimè reſpondit etiam hæc *Sac. Congregatio in Anglonen. Juriſdictionis, 7. Novembris 1714.* de qua apud infraſcriptum Seniorem in jure ſcribentem, *tom. 1. par. 1. diſcept. 9. & tom. 2. par. 1. diſcept. 5. utrobique per tot.*

65 Porrò affirmari nullo pacto poteſt, quòd Sacriſta, ſeu Rector Adverſarius ſit Prælatus inferior dictæ tertiæ ſpeciei, quia, prætermiſſa Conſtitutione Martini V. quæ tribuit ſolummodo meram exemptionem paſſivam à Juriſdictione Ordinarii, prout recognoſci ſupplicamus, profectò Bulla Pauli III. quantum attinet ad Juriſdictionem activam, nil aliud diſponit, niſi, ut *Presbyter Sacriſta pro tempore omnimodam poteſtatem, & Juriſdictionem Ordinariam in Clericos, & Sacerdotes exercere licitè poſſit, Ordinarii Loci licentia minimè requiſita*.

66 At verò, ſi conceſſa fuit Juriſdictio in ſolos Clericos, & Sacerdotes, nulla prorſus facta mentione Populi, nec Perſonarum Laicarum Hoſpitali, & Eccleſiæ inſervientium; ſi nulla facta fuit diſmembratio Loci, à Diæceſi, ac Territorio Archiepiſcopi Neapolitani, imò verò ſi in illa ipſa diſpoſitivæ parte, in qua tributa fuit ejuſmodi Juriſdictio, enunciatum expreſſe fuit, quòd Archiepiſcopus ERAT ORDINARIUS LOCI ibi — *ORDINARII LOCI licentia deſuper minimè requiſita* —, proculdubio hæc omnia non innuunt, ſed apertiſſimè oſtendunt, & evincunt, Sacriſtam Adverſarium non eſſe, ac dici non poſſe Prælatum inferiorem tertiæ ſpeciei cum qualitate Nullius, ac Territorio ſeparato, ſed ad ſummum habere quamdam Juriſdictionem ſupra certas dumtaxat, paucaſque Perſonas, quam quidem Juriſdictionem multi habere poſſunt, tametſi non habeant Territorium, prout egregiè poſt plures antiquos Canoniſtas docet *Eminentiſſimus Petra ad Conſt. Apoſt. dicto num. 5. fol. 95. num. 26. per tot.* ibi — *Multi enim habent Juriſdictionem, & non habent Territorium, Hoſtien. &c.* & infra rem optimè declarat.

67 Et re vera licèt in præcitata *Mantuana* Abbas S. Barbaræ haberet *Juriſdictionem Ordinariam* in Eccleſiam Collegiatam, & in omnes illius Dignitates, Canonicos, & Capellanos, quos univerſos Pius IV. penitùs exemerat *ab omni ſuperioritate, correctione, Viſitatione, Juriſdictione, Dominio, & poteſtate Epiſcopi Mantuani*; ſunt verba Bullæ Pianæ exſcripta in prædicto diſcurſu Eminentiſſ. Lambertini, anno 1727. edito, *§. 2.* & licèt memoratus Abbas obtinuiſſet etiam privilegia conferendi omnes Minores Ordines, longè quidem præſtantiora, quàm quæ habuit Sacriſta Adverſarius, attamen hæc Sac. Congregatio, nullo numero ad hujuſmodi effectum habitis ampliſſimis hiſce Privilegiis, haud unquam reputavit, Abbatem S. Barbaræ eſſe Prælatum tertiæ ſpeciei, hoc eſt *verè Nullius* cum Territori ſeparato, prout benè demonſtratur in recenſito diſcurſu Eminentiſſimi Lambertini à *§. 13.* ac proinde inter cætera declaravit, eumdem Abbatem teneri accedere ad publicas Proceſsiones, uti ſuperiùs oſtendimus.

68 Omitti autem poterant prætenſæ Remiſsiones Cauſarum Civilium, & Criminalium ad Sacriſtam, ſeu Rectorem Adverſarium, nec non aſserta Cameram, & Familiæ armatæ retentio. Quidquid enim ſit de relevantia documentorum, quæ ad id probandum afferuntur, exuberat, nedum ſufficit illa reſponſio, quòd hæc omnia important ſolummodò quamdam Juriſdictionem reſtrictam, ac limitatam ad certos dumtaxat, ac particulares actus, quæ uti ſuperiùs luculenter oſtendimus, ſtare rectè poteſt ſejuncta à Juriſdictione univerſali quaſi Epiſcopali, & à Territorio ſeparato, prout bene declaravit hæc *Sacra Congregatio in dicta Anglonen. Juriſdictionis, 7. Novembris* 1714. in qua, licèt admiſerit, Abbatem Carbonis exercere poſse Juriſdictionem quoad actus longè plures, multòque præſtantiores, contemporaneè tamen reſpondit, eidem non competere quaſi Epiſcopalem Juriſdictionem, minuſque Territorium ſeparatum in dicta Terra Carbonis, longè diſtante à reſidentia Epiſcopi.

69 Quòd ſi declaratum ita fuit in caſu, quo res erat de Abbate, & loco diſtante à Civitate Epiſcopali, quid quæſo dicendum in terminis unius, ejuſdemque Civitatis, in qua verè monſtruoſum eſset, quòd in ipſis oculis Ordinarii exiſterer alter Ordinarius cum Territorio ſeparato, non oſtenſo Brevi Pontificio claro, ac literali, minùſque probata conſuetudine immemorabili, & quidem canonizata per tres conformes ſententias, quæ ſunt Alpha, & Omega Juriſdictionis quaſi Epiſcopalis, & Territorii ſeparati; nulla prorſus habita ratione quorumcumque actuum particularium, juxta ſuperiùs animadverſa, quibus addimus *Rot. coram Caprar. deciſ. 36. n. 5.*

70 Quod demum attinet ad prætenſam facultatem approbandi Confeſsarios, ſilentio taciti præterire non poſsumus, hanc eſſe meram uſurpationem, & abuſum ab Eminentiſsimis PP. minimè tolerandum. Nullum quippe Rector Adverſarius ad id habet Privilegium vel à Martino V. vel à Paulo III. & ſi quod habuiſset, ſublatum deinde fuiſset à S. Concilio Tridentino, quod hanc facultatem reſervavit ſolis Epiſcopis, derogando Privilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque etiam immemorabilibus, *ut in Cap. 15. ſeſſ. 25.*

Quare, &c.

Dominicus Urſaya }
Victorius de Martinis } Adv.
M. Antonius Amalphitanus }

ADDITIO XLVI.

Melevitana Deprædationum.

ARGUMENTUM.

An permitti poſſit deprædatio mercium Chriſtianorum, ſuper Navi Turcica onuſtarum, juxta ſenſum Sac. Congregatioois particularis, à Sanctiſſimo deputatæ. Et examinatur etiam modus, circa probationes, ab ipſis Chriſtianis facieodas, pertinentiæ dd. mercium, ab eadem Sac. Congregatione propoſitus.

SUMMARIUM.

1 Facti ſpecies, cum omnibus ſuis circumſtantis, exponitur, & n. ſeqq.

7 Excommunicationi ſubiacet, qui Chriſtianos, pro negotiatione, ſeu aliis honeſtis de cauſis navigio vectos, capere præſumit, aut rebus ſuis ſpoliare.

Refertur Conſtitutio in hoc propoſito à S. Pio V. edita, ibidem.

8 Statuta Religionis Hieroſolymitanæ non ſolùm prohibent deprædationem, omnemque moleſtiam Chriſtianorum navigantium, & eorum mercium ac Bonorum, ſed etiam præcipiunt, ut à privatis Armatoribus idonea præſtari debeat fidejuſſio, pro damnorum reparatione.

9 Bona, & merces Chriſtianorum navigantium diripi non poſſe pluries reſolutum fuit, tam à Sac. Congr. quàm à Sac. Rota.

10 Et ſi bona ſint Chriſtianorum, contra alios Chriſtianos non pugnantium, neque in Mari, neque in Terra diripi poſſunt, & num. ſeq. affertur ratio.

12 Deprædatio inter Chriſtianos quomodo introducta fuerit.

Ad quem finem inſtitui poſſit Religio militaris, ibidem.

13 Bona à Græcis mercatoribus, etiam Schiſmaticis, licitum non eſt Catholicis auferre, & quare.

16 Orientales Catholici, vel Schiſmatici Chriſtiani, ſub Imperio Turcarum viventes, neceſſarium habent cum eis commercium.

17 Deprædata Navi inimica, merces Amicorum in ea repertæ, Amicis reſtitui debent.

18 Excommunicatio, in Bulla Cœnæ contenta, afficit Piratas, qui invadentes Navim Infidelium, merces deprædantur, in Fidelium utilitatem ceſſuras, & num. 19.

20 Deprædatio mercium, ad Chriſtianos pertinentium licita eſt, ſi Navis Turcica, mercibus Chriſtianorum onuſta, aggrediatur Navim Chriſtianam, non autem è converſa, & quando, & ſub n. 27.

21 In quibus terminis procedat regula illa, quòd qui communicat cum Inimicis noſtris, Inimicus noſter eſt, & refellitur Card. de Luc. de regal. diſc. 170. qui in ea ſe fundat.

22 Græci, aliique Orientales, quia neceſſariò cum Turcis communicant, non ſolùm nullius culpæ rei cenſeri debent, ſed omni potiùs commiſeratione digni ſunt.

23 Turcæ, ſi non de facto, ſaltem de Jure Principibus Chriſtianis ſubduntur, & quare.

24 Capta Navi alicuius Principis diffidati, ſeu inimici, licitè diripi non poſſunt Bona Eccleſiaſticorum, qui in ea reperiantur, & quare.

25 Declarantur Auctoritates contrariæ.

26 A' dicto, vel ſenſu unius Doctoris pendere non debet veritas, & juſtitia rerum.

27 Communis Navigationis conſuetudo in hac materia quæ ſit.

29 Non ſunt mala facienda, ut inde ſequantur bona.

30 In pari cauſa favendum potiùs eſt ei, qui agit de damno vitando, quàm ei, qui agit de lucro quærendo.

31 Remedium deterius eſſe non debet ipſo malo.

32 [illegible] probandam deprædationem, leviores ſufficiunt probationes.

33 Juxta receptam navigandi conſuetudinem, etiam Naves Chriſtianæ erigere poſſunt vexillum Turcicum, & quare.

Naves Chriſtianæ, à Melitenſibus aggreſſæ, poſſunt illis reſiſtere, ſeque contra eoſdem tueri, ibidem.

34 Oſtenditur differentia inter ſalvum Conductum, conceſſum à Reg. Celſ. Magni Ducis Etruriæ Chriſtianis Maronitis, & deprædationem Chriſtianorum, in Turcico Navigio exiſtentium.

35 Ab antiquis Legibus deviandum non eſt.

36 Conſulatus, ſeu denunciatio Mercium in viciniori Porta, eaſdem Merces deſcribendo, cum ſuis ſpecificie qualitatibus, & quantitatibus, à deprædatis multoties ſervari non poteſt.

37 Actiones omnes, & præſertim illæ, quæ ex delicto oriuntur, non minori ſpatio præſcribuntur, quàm annis viginti.

38 Probationes coanguſtandæ non ſunt.

39 Explicatur text. in l. Neminem, C. de ſuſcept. Præpoſit. lib. 10. & in l. 2. C. de Naufrag. lib. 11. & n. 40. & 41.

Exceptiones, ac defenſiones perpetuæ eſſe debent, eod. num. 39.

Eminentiſſime, & Revereodiſſime Domine.

INclyta Hieroſolymitaoa Religio non ſolùm validiſ- 1
ſima ſuarum Triremium Claſſe, ſed privatis etiam aliorum Navibus ſub ejus Vexillo militantibus quotidie proſequitur, admirandaque virtute redintegrat perpetuum illud bellum, quod pro recuperandis Chriſtianorum Regnis, à Turcis injuſtiſſimè occupatis, ac pro liberandis reſpectivè ab eorum tyrannide Chriſtianis ipſis, ſub illorum jugo miſerrimè oppreſſis, contra eoſdem Turcas univerſus Chriſtianorum Cætus publicè profitetur.

Ne autem hæ privatæ Naves, quæ ad Chriſtiano- 2
rum, & præcipuè Orientalium tutelam, ſecuritatemque armabaotur, in eorum damnum, atque perniciem armari viderentur, eadem Sac. Hieroſolymitana Religio in ſuis Statutis expreſſè prohibuit, ne abſque licentia Emineotiſſimi Magni Magiſtri, & Conſilii Ordinarii Naves iſtæ Piraticæ inſtruerentur; imò verò ſatis edocta, quòd Piratæ *licentiam ſpoliandi nacti*, ut ajebat *Loccen. de Jur. maritim. lib. 2. capit. 3. ſub numer. 5. facilè præſcriptos mandati fines excedunt, ut ne Amicis quidem, aut aliis, à quibus vel ipſi, vel eorum Patroni nunquam læſi ſunt, parcant*: mandavit prætereà in iiſdem Statutis, ut privati iſti Armatores cautionem idoneam præſtare tenerentur de non moleſtaodis, ac reſpectivè deprædandis Chriſtianis, eorumque Bonis, ut habetur in *Tit. 28. eo. anni. Statut. fol. mihi 220. num. 18. 19.* ibi — *Determiniamo, che non ſi poſſino armare nel Convento noſtro Galere, Galeotte, ed altri Vaſcelli di qualſivoglia ſorte da alcuno o ſia Fratello, o Secolare ſenza licenza del Maeſtro, e del Conſiglio Ordinario. Chi contrafarà perda il Vaſcello, il quale ſia applicato al noſtro comun Teſoro. La qual licenza ſi dia in ſcritto; e coloro, che con tal licenza [illegible], ſiano tenuti di dare ſufficiente ſicurtà, che non moleſtaranno, nè depredaranno i Criſtiani, nè i Beni loro.*

Quoties itaque privatus quiſpiam piraticam Na- 3
vim in Inſula Melitenſi armare voluit, ſemper huc uſque receptum uſu fuit, quòd Dux ejuſdem Navis acceptutus licentiam, ſeu facultatem, in qua ipſi diſtrictè interdicitur deprædatio Chriſtianorum, rerumqoe ad ipſos pertineotium, ſolemniter, ac ſub juriſjurandi religione promitteret, ſeſe ad Oras Barbaras, & Orientales vela facientem nullum penitùs damnum Terra, Marique Chriſtianis, eorumque Bonis allaturum; ſeque etiam effecturum, ut ſui Officiales, Nautæ, cæterique Subditi nullum iiſdem Chriſtianis detrimentum irrogarent, juxta formam Apoſtolicarum Conſtitutionum, Mandatorum Ven. Magiſtratus Armamenti, ac Statutorum Ven. Conſilii; imò verò ſeſe expreſsè obligaret ad obſervaatiam Mandatorum omnium, atque Conſtitutionum dicti Ven. Conſilii; & in caſu contraventioais ad refectionem omnium damnorum, expenſarum & intereſſe, nec noo idoneam de his exactè implendis cautionem præſtaret, ut perſpici poteſt ex lon[g]a ſerie iſtiuſmodi obligationum.

Cùm autem, cootemptis hiſce ſolemnibus promiſ- 4
ſionibus, non rarò Piraticæ Naves deprædatæ fuerint Bona, Merceſque Græcorum, aliorumque Chriſtianorum Orientalium, qui pro comparandis ad vitæ ſub-

Digitized by Google

tæ ſubſidium debitis alimentis mercaturam exercere coguntur, partim in paucis quibuſdam propriis Navigiis, partim verò, & crebriùs in Navibus Turcarum, quæ in Oriente ſunt frequentiſſimæ, ac pro mercibus de uno ad alium Portum tranſvehendis commodiores; ſemper tamen ſervatum fuit, quòd, poſtquam iidem Chriſtiani deprædatarum Mercium dominium probaverunt, etiam poſt plures, pluresque annos à die ſequutæ deprædationis demandata fuerit ipſorum favore mercium reſtitutio, ut videre eſt in pluribus S. Rotæ reſolutionibus deſuper editis, quas paulo inferiùs referemus; & quoad damna, & intereſſe providiſſimè pariter decretum fuit, ea quidem deberi, at non à die factæ deprædationis, ſed dumtaxat à die ſuctæ probationis ſuper pertinentia mercium ad Chriſtianos, niſi fortè ageretur de tali deprædatione, quæ omnem omninò bonam fidem deprædantium excluderet, prout caſum à caſu diſtinguit *S. Rota in Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 11. Maii 1714. §. Supererat, cor. clar. m. Card. Scotto; & in eadem ſuper damnis, & intereſſe, prima Julii 1715. §. Quandoquidem, coram eodem; & 14. Februarii 1716. §. Deſcendendo, coram b. mem. Anſaldo.*

5 Quoniam verò nuper Sanctiſſimo Domino Noſtro ſupplicatum fuit, ut in hac deprædationum materia certas ſtatueret regulas, quæ à S. Sede approbatæ in poſterum ſervari deberent, veluti Leges, Decretaleſque Pontificiæ, viſum eſt eidem Sanctiſſimo delegare præfatam Inſtantiam huic Sacræ Congregationi, in qua, inauditis Græcis, aliiſque Chriſtianis Orientalibus, ſenſus nonnullorum fuit -- *licitam eſſe deprædationem etiam Mercium Græcorum, quando Navis deprædata eſt verè Turcica, cum Duce Turcico, ſive Duce Græco appoſito in fraudem, ſive Melitenſes ſint aggreſſores, ſive aggreſſi* --. Mox etiam progredientes addiderunt -- *In aliis verò caſibus, quibus Græci prætendunt, Prædam non legitimè factam, debeant in primo Portu, quem appulerint poſt deprædationem, conficere Conſulatum, denunciando merces, quas proprias prætendunt cum ſuis qualitatibus, & quantitatibus, & in termino unius anni à die deprædationis, vel Portus appulſionis proponere inſtantiam cum legitimis documentis, & probationibus; quo elapſo, non ampliùs audiantur. Verùm, probato legitimo impedimento, poſſit Judex dictum terminum prorogare ad alium annum; &, elapſo primo termino, intereſſe non currat favore Deprædati; prorogato autem termino, Judex ſe regulet quoad fructus juxta regulas juris* -- Ac denique ſubdiderunt -- *Jusjurandum verò præſtandum eſſe Melitæ in manibus Sacerdotis Græco Catholici, quoties cauſa ibi eſſet cognoſcenda, alibi autem juxta cujuſque Regionis conſuetudinem.*

6 Verumtamen, cùm eadem S. Congregatio, penſata materiæ gravitate, antequam quidquam palam ſtatueret, benignè indulſerit, ut Græci, cæterique Chriſtiani Orientales, audirentur, iidem in ſummo conſtituti diſcrimine ſupplices Eminentiſſimis Patribus manus tendunt, eoſque infimis precibus obſecrant, ut pro eo, quo maximè fervent erga Chriſtianam Religionem zelo, perpendere dignentur momenta rationum, ob quas primam, & ſecundam propoſiti diſcurſus partem ſubſiſtere minimè poſſe arbitrantur.

7 Remque ordiendo à prima, profectò ſive ſpectetur Juris communis diſpoſitio, ſive attendantur Apoſtolicæ Conſtitutiones, ac Statuta Ordinis Hieroſolymitani, ſive demum inſpiciantur Sacrarum Congregationum Decreta, Tribunaliumque, & præcipuè S. Rotæ reſolutiones, necnon Doctorum traditiones, nunquam pro licita canonizari permittique poterit Deprædatio Chriſtianorum, eorumque Mercium, atque Bonorum, tametſi in Navi Turcica reperiantur. Et ſanè Juris communis diſpoſitio omninò, & indiſtinctè prohibet, ne quiſpiam Bona, & Merces Chriſtianorum navigantium audeat deprædari, prout cautum legitur in Concilio Lateranenſi III. ſub Alexandro III. *relat. in capit. Excommunicationi de Raptorib.* ibi -- *Excommunicationi ſubduntur, qui Romanos, aut alios Chriſtianos pro negotiatione, vel aliis honeſtis cauſis navigio vectos, aut capere, aut rebus ſuis ſpoliare præſumunt* -- Idemque etiam præſcribitur in pluribus Apoſtolicis Conſtitutionibus, quas in ſubjecta materia recenſet *P. Schiara in Additam. ad Theologiam Bellic. lib. 7. difficult. pertin. ad Naves, num. 9.* & præſertim in Motu proprio S. Pii V. inter ejus *Conſtitutiones la 149. Bull. nov. tom. 2.* ubi Sanctiſſimus ille Pontifex occaſione Cruciatæ tunc contra Turcas promulgatæ diſponit verbis illis omninò exſcribendis -- *Licèt omnibus notiſſimum ſit bellum hoc, quod cum impio Turcarum Tyranno geritur, non ea tantùm de cauſa geri, ut imminens ab illius viribus nobis periculum dimoveamus, ſed ut etiam plurima Chriſtianorum millia, quæ ſub dira illius Tyrannide ſervilem, ac miſerabilem vitam ducunt, in libertatem, & ad Chriſti nomen liberè confitendum, ac excolendum vindicemus. Non defuerunt tamen, qui Chriſtianæ Fraternitatis obliti, Loca Turcarum hoſtium noſtrorum invadentes, Chriſtianos ibidem repertos in ſervitutem redegerunt, bonis ac fortunis ſpoliarunt, triremibus alligarunt, ac talleam impoſuerunt; quo fit, ut Chriſti Sanguine redempti, qui cumulatis votis Chriſtianorum adventum, & victoriam exoptaverunt, ea à victoribus Fratribus ſuis patiantur, quibus paulo pejora à Turcis expectare potuiſſent. Nos igitur, &c. verentes, ne, ſi injunctæ nobis ab eo erga filios noſtros charitatis, & dilectionis immemores ſimus, Omnipotentis Dei contra Nos, Claſſemque noſtram iram provocemus, malis hujuſmodi obviare cupientes, tenore præſentium decernimus, & mandamus, ut nullus deinceps, ſive Sacri Fœderis miles, ſive alius Chriſtianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede, remigrare cogat, talleam imponat, aut EJUS BONA DIRIPIAT, quinimò fraternè, & amicabiliter, ut Chriſtianam pietatem decet, tractet, &c. Mandantes omnibus, & ſingulis; tam ipſius Claſſis, quàm Locorum ipſorum Superioribus, quibus ſpectat, &c. & in futurum ſpectabit, ut, pro quanto ſtudent divinam gratiam, noſtramque benevolentiam promereri, hoc noſtrum, imò verò potiùs DOMINICUM PRÆCEPTUM, ET MANDATUM, &c. faciant ab omnibus inviolabiliter obſervari.*

Juris communis, & Apoſtolicarum Conſtitutionum 8
ſanctioni accedunt etiam ipſamet Statuta & Ordinationes inclyti Ordinis Hieroſolymitani, juxta verba ſuperiùs relata in §. 2. in quibus non ſolùm inhibetur deprædatio, & quævis moleſtatio Chriſtianorum navigantium, eorumque Mercium, & bonorum, ſed etiam præcipitur, ut à privatis Armatoribus præſtari debeat idonea fidejuſſio pro reparatione damnorum, quoties bona, & merces Chriſtianorum ab ipſis diripiantur, ut videre eſt in eodem Statuto, & in obligationibus, quæ ad illius formam ab Armatoribus fiunt, & tradunt etiam *Anſald. de Commerc. & Mercat. diſc. 9. n. 3. Rot. cor. Merl. dec. 606. & 619. in princ. in rec. dec. 246. in princip. p. 6. dec. 497. in princ. p. 14. & in Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. in princ. cor. b. m. Molines.*

Conſonant etiam plures Sac. Congregationum, & 9
Sacr. Rotæ reſolutiones, in quibus indiſtinctè, ac generaliter præſcribitur, Bona, & Merces Chriſtianorum Navigantium diripi non poſſe, ut quoad Decreta Sacr. Congregationis S. Officii notat *Pignatell. conſult. 99. tom. 8.* ubi quòd tum alias, tum præcipuè, die 10. *& 27. Novembris 1611. & 2. Aprilis 1612.* edita fuerunt hanc in rem Decreta ad Inquiſitorem Melitenſem tranſmittenda; & teſtatur *Rota in dicta Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. in princ. coram bon. m. Molines*, quoad Decreta Sacr. Congregationis de Propaganda Fide tradunt *bon. mem. Anſald. de Commerc. & mercat. diſc. 9. num. 3. P. Schiar. in Additam. ad Theolog. Bellic. lib. 7. Difficult. pertinen. ad Naves num. 9. Rot. in dicta Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. in princ. coram bon. mem. Molines*, & nonnulla ejuſdem Sacr. Congregationis Decreta referuntur, quamvis alia quamplura afferri potuiſſent, quæ brevitatis gratia omittuntur, & quoad Sacr. Rotæ Deciſiones *videre eſt coram Merlin. deciſion. 606. & 619. coram Rembold. deciſion. 582. coram Caprar. deciſion. 190. in rec. deciſion. 246. part. 6. & deciſ. 497. par. 14. in dicta Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. coram bon. mem. Molines, 22. Februarii 1712. coram clar. mem. Card. Priolo, 11. Martii 1714. & prima Julii 1715. coram clar. mem. Card. Scotto, & 14. Februarii 1716. coram bon. mem. Anſaldo.*

Denique adſtipulatur communiſſima Doctorum Scho- 10
la, &

la, & quidem non ſolùm Civiliſtarum, ſed etiam Canoniſtarum, Moraliſtarumque, qui omnes concorditer tradunt, Bona Chriſtianorum contra alios Chriſtianos non pugnantium, nec in Mari, nec in Terra diripi poſſe, juxta notata penes *Abb. in d. c. Excommunicationi, de Raptor. num. 1. Albit. de Inconſt. in Fid. capit. 10. num. 41. §. Vigore tamen; Pignatt. dicta conſult. 99. tom. 8. Theſaur. de Pœn. Eccleſiaſtic. part. 2. §. 4. Suyr. de Cenſur. libr. 3. capit. 31. num. 18. & in Theſaur. Caſ. Conſcien. capit. 8. num. 8. Vivald. in Expoſit. Bull. Cœn. num. 29. Filliuc. quæſt. moral. tom. 1. tract. 16. capit. 4. de Cenſur. in particul. num. 80. 81. & 88. Scort. in Select. Summ. Pontific. conſtitut. theor. 325. P. Sebiar. in additum. ad Theolog. Bellic. lib. 7. Difficult. pertinen. ad Naves ex num. 9. fol. mihi 353. Jacob. à Graff. dec. aureur. part. 1. lib. 3. num. 72. Caval. can. de Bruch. Reg. part. 6. fragm. 25. num. 28. Maeſ. conſult. 275. ex num. 24. bon. m. Anſald. de Commerc. & Mercat. diſc. 9. num. 3. & clar. mem. Card. De Luc. de Regal. diſc. 593. num. 55. & 20.* aliique complures inferiùs referentur.

11 Nec deeſt etiam viva, & efficaciſſima ratio, quòd nempe Deprædatio, tamquam ſpecies manifeſtæ rapinæ, natura ipſa non eſt licita, ut præclarè inquit Romanæ Eloquentiæ Parens *lib. 3. Officior. Edit. Pariſien. fol. mihi 390. num. 35.* verbis illis -- *Illud verò naturam non patì, ut aliorum ſpoliis noſtras facultates, copias, opes augeamus. Neque verò hoc ſolùm natura, id eſt jure gentium, ſed etiam legibus Populorum, quibus in ſingulis Civitatibus Reſpublica continetur, eodem modo ita conſtitutum eſt, ut non liceret ſui commodi cauſa nocere alteri* -- & ad rem noſtram teſtatur *Loccen. de Jur. maritim. lib. 2. capit. 3. num. 5.* Omnes enim homines ſecundùm naturam vivere volentes, detrahere alteri non debent ſui commodi cauſa; ne alioquin pervertant ea, quæ ſunt fundamenta naturæ, & convictum humanum, ſocietatemque diſrumpant, ut egregiè inquit idem *Cicer. loc. proximè allegat. numer. 25.* ibi -- *Si enim ſic erimus affecti, ut propter ſuum quiſque emolumentum ſpoliet, aut violet alterum, diſrumpi neceſſe eſt eam, quæ maximè eſt ſecundùm naturam, humani generis ſocietatem* -- & infra -- *Si unuſquiſque noſtrum ad ſe rapiat commoda aliorum, detrahatque, quod cuique poſſit, emolumenti ſui gratia, ſocietas hominum, & communitas evertatur neceſſe eſt* -- & inferiùs *num. 35. in fin.* -- *Atque hoc multò magis efficit ipſa naturæ ratio, quæ eſt lex divina, & humana, cui parere qui velit (omnes autem parebunt, qui ſecundùm naturam volent vivere) nunquam committet, ut alienum appetat; & id, quod alteri detraxerit, ſibi aſſumat* --

12 Et ſanè deprædatio, quæ inter Chriſtianos jampridem eſt introducta, non jam LEGE, AUT POSITIVA ALIQUA SUMMORUM PONTIFICUM DECRETALI PERMISSA EST, ſed uſu dumtaxat, & conſuetudine, & quatenus res ſit, inter hoſtes publicè diffidatos, ex traditis per *Covarruv. in regul. Peccatum, §. 9. num. 1. & 2. Caſtrop. oper. moral. tr. 6. diſput. 5. punct. 4. num. 17. Muger. de Advocat. Armat. cap. 8. num. 16. Molin. de Juſtit. & Jur. diſput. 100. & 102. tr. 2. bon. mem. Anſald. de Commerc. dict. diſc. 9. num. 5.* Qua de re nihil profectò cauſæ proponitur, cur edenda modò ſit DECRETALIS ULLA PONTIFICIA, per quam canonizari pro licito debeat furtum, atque rapina contra Græcos, cæteroſque Chriſtianos Orientales, qui nec ſunt, nec ullo modo dici poſſunt Hoſtes Meliteoſium, Sacrique Ordinis Hieroſolymitani, qui juxta proprium laudabile inſtitutum dumtaxat adverſus Turcas perpetuum bellum gerit, & quidem favore Chriſtianorum ad defenſionem Fidei, conſervationem Chriſtianæ Religionis, & commune ſpirituale ipſius bonum, ob quem ſolummodo finem ſupernaturalem inſtitui poſſe Religionem Militarem ſolidè poſt alios probat *Eminentiſſimus Petra, ad conſtitut. Apoſtolic. tom. 2. fol. 45. ex num. 19.* Alioquin enim miſerabiles illos Chriſtianos ſub duriſſimo Turcarum imperio miſerrimè viventes contra Sacrorum Canonum diſpoſitionem, contra Apoſtolicarum Conſtitutionum tenorem, contra Sacr. Congregationum, & Sacr. Rotæ reſolutiones, contra communiſſimam Doctorum omnium opinionem, &, quòd magis eſt, contra regulam fidei, ſecundùm quàm *tenetur Fidelis ulteri fideli auxiliari*, dict. Capit. Excommunicationi, §. Illi, de Raptorib. *ab his, à quibus miſericorditer ſublevari, & conſolari deberent, deprædari conſpiceremus*, prout hiſce verbis altè conqueritur *Greg. VII. l. 5. epiſt. 14.*

Nilque turbat, quòd aliqui ex Græcis, aliiſque 13
Chriſtianis Orientalibus ſint Schiſmatici. Etenim, cum illos benignè toleret Catholica Mater Eccleſia, & plerumque ipſi Sæculares laborent ignorantia invincibili Schiſmatis, ita quidem ut, quotias à Catholicis charitativè doceantur, inſtruanturque, facili negotio abjiciant Schiſma, & Catholicæ Fidei profeſſionem emittant, prout ferè quotidiana nos edocet experientia; inde fit, ut, etiamſi iidem Græci eſſent Schiſmatici; eorum tamen Bona jure diripi non poſſent, ut in puncto puncti firmant *Theſaur. de Pœn. Eccleſ. par. 2. verb. Schiſma §. 4. verſ. Limita, fol. mihi 316.* ibi -- *Limita, quòd non præterea licitum eſt Catholicis auferre à Græcis Mercatoribus bona eorum, etiamſi Schiſmatici eſſe dicantur, ſeu Eccleſiæ Schiſmaticorum, &c. quia Eccleſia Catholica eos tolerat, ut Archidiac. can. Magnum 51. quæſt. 1. & quia ipſi Sæculares ſæpè laborant ignorantia invincibili Schiſmatis* -- *Albit. de Inconſt. in Fid. cap. 10. num. 41. ſub §. Vigore tamen; Pignatell. conſult. 99. tom. 8.* ibi -- *An, & quatenus Græci Schiſmatici poſſint fieri captivi, & ſuis bonis expoliari à Chriſtianis, præſertim à Triremibus Religionis Hieroſolymitanæ. Respondeo negativè. Ratio autem eſt, quia ſunt Chriſtiani, atque adeo proteguntur à Concilio Lateranenſi ſub Alexandro III. relat. in cap. Excommunicationi de Raptor. quo ſolis Chriſtianis expreſſè proſpicitur* -- & ita reſolutum fuit à Sac. Congregatione de Propaganda Fide annis 1710. & 1711.

Neque verò Chriſtianorum Merces licitè diripi poſ- 14
ſe dicendæ ſunt à Navibus Melitenſibus, ſive iſtæ aggredientes ſint ſive aggreſſæ, quoties eædem Merces à Navi Turcica ſub Duce Turcico; vel ſub Duce Græco in fraudem appoſito deferantur, quaſi verò in his terminis ſibi imputare debeant Chriſtiani, qui communicantes cum Inimicis noſtris, quorum etiam ſunt Subditi, certiſſimo deprædationis periculo ſeſe ſubjicere voluerunt, juxta placitum *clar. mem. Cardin. de Luc. de Regal. diſcurſ. 170. numer. 18. & 19. §. Item quia*.

Præmiſſo enim, quòd præfatus Eminentiſſimus Au- 15
ctor erat Advocatus S. Religionis Hieroſolymitanæ, & ſcripſit ab ea requiſitus, quòdque privatus ejus ſenſus nunquam fuit uſu, praxique receptus, prout indubiam facit fidem ipſamet præſens contraria inſtantia.

Hoc, inquam præmiſſo, illud eſt præcipuè animad- 16
vertendum, quòd *illi miſeri Græci, & aliæ Nationes Chriſtianæ ſub Turcico Imperio, qui tributo perſequutionem evadunt, ut ait Gronov. ad Hugon. Grot. lib. 1. capit. 4. §. 7. numer. 8. verſ. Chriſtus fugam*, pro ſolvendis innumeris illis datiis, & gravaminibus, ſine quibus Chriſtiana Religio in iis partibus non vigeret, non alia prorſus induſtria ſibi poſſunt pecunias neceſſarias comparare, quàm mercatura, quæ ab ipſis maritima navigatione exercetur vel in Portibus Infidelium, vel etiam in illis ad hanc Sanctam Sedem, alioſve Principes Chriſtianos ſpectantibus. Sed quia Græci, aliique Orientales Chriſtiani duplicis ſunt ſpeciei, alii ſcilicet, & plerique inter Turcas, & in eorum Civitatibus ſparſim viventes, pauci verò, & admodum pauci, in quibuſdam Inſulis aut Locis inhabitantes, qui licèt ſint ſub Imperio Turcico, eique tributa perſolvant, in iis tamen locis abſque Turcarum miſtura à Chriſtianis gubernantur, prout ſunt Inſula Pathmos, & ſimiles; inde fit, ut quamvis in Oriente aliquæ adſint Chriſtianorum Naves, quia tamen iſtæ raræ admodum ſunt, Græci Mercatores, & præcipue illi, qui in Turcarum Locis ſparſim vivunt, plerumque uti cogantur Navibus Turcicis, quæ faciliùs, crebriuſque inveniuntur, quæque aptiores ſunt pro tranſvehendis mercibus ab uno ad alium ex Portibus Orientis, ut ponderat idemmet *Card. de Luca* in contrarium allegatus *dicto diſc. 170. de Regalib. numer. 2. §. Omnes, in fin.* ibi -- *Hujuſmodi Orientales Catholici, vel Schiſmatici Chriſtiani Turcarum Imperio, vel Tyrannidi ſubditi cum eis neceſſarium habent commercium,*

atque

atque non gratia præſtendi opem Infidelibus, ſed gratia negotiationis, & mercaturæ in propriis, vel in illis Infidelium Navibus navigationem ineunt.

17 His ita prænotatis, quamvis nos etiam concedamus, quòd, quoties Chriſtianorum Merces reperiantur in Navibus Turcicis, concludenter probari debeat illarum pertinentia ad Mercatores Chriſtianos, ob juridicam illam præſumptionem, quòd nempè Res inventæ in Navibus hoſtilibus præſumantur eſſe hoſtiles; dicimus tamen, conſtanterque ſubſtinemus, quòd ſola qualitas Navis, quæ ſit Turcica, & à Turcico Duce gubernata, in cauſa eſſe non poteſt, ut licitè diripi queant Merces, aliaque Bona, quæ ob neceſſarium commercium, quod cum Turcis habent, Chriſtiani ibidem deponere compelluntur, ita quidem, ut ſidem Chriſtiani Mercatores probare nequeant, Merces illas ad ſe pertinere; id enim nimis durum eſſet, & aſperum, & directè adverſaretur tam uſui Belli, quàm receptiſſimis Legibus conſulatus Maris, quibus cavetur, ut, deprædata Navi Inimica, Merces Amicorum in ea repertæ, Amicis reſtitui debeant, prout videre eſt in capite 273. & 285. ejuſdem Conſolatus; & tradunt Hugo Grot. de Jur. Bell. & Pac. lib. 3. cap. 6. §. 6. & 26. ibi — Quæ verò res hoſtium non ſunt, etſi apud hoſtes reperiantur, capientium non ſiunt; id enim, ut jam diximus, nec naturali Juri congruit, nec Jure gentium introductum eſt; — Loccen. de Jur. Maritim. lib. 2. cap. 4. num. 21. ibi — Res in hoſtium Navibus repertæ præſumuntur eſſe hoſtiles, donec contrarium probetur. Si verò probetur, non eſſe hoſtiles, capientium non ſiunt, etſi apud hoſtes inventæ — Rocc. de Offic. Rub. 26. §. 2. num. 28. Caſareg. de Commerc. Naval. diſc. 24. num. 18. ibi — Regulariter res, vel merces inventæ in Navibus hoſtilibus, præſumuntur eſſe hoſtiles, donec contrarium legitimè probetur, &c. Si verò probetur, non eſſe hoſtiles, capientium, vel Piratarum non ſiunt, ſed reſtitui debent veris Dominis, etſi apud hoſtes, vel in Navibus hoſtilibus inventæ — clar. memor. Card. de Luca de regal. diſc. 195. num. 15. ibi — Tam lex, quàm uſus Belli concedunt deprædari bona Inimicorum, & relinqui bona Amicorum — Dian. Oper. Moral. part. 11. tract. 3. reſol. 1. §. Confirmatur, ibi — Ut res aliqua noſtra fiat Jure Belli, requiritur, eam hoſtium fuiſſe; Nam, quæ res apud hoſtes quidem ſunt, & in eorum Navibus, Caſtris, Civitatibus, & Prædiis inveniuntur, quarum tamen domini hoſtes effecti non ſunt, illæ per nos bello, & occupatione acquiri non poſſunt, ſed tertio, non hoſti reſtitui debeat — Galea apud Balducc. dec. & Rer. Judicat. dec. 4. tit. de Aſſecurat. num. 14. ibi — Capta Navi inimica cum Mercibus Amicorum, Res Inimicorum cedunt in compendium hoſtis capientis; cæteræ verò res perſiſtunt in dominio eorumdem —.

18 In quod longe fortiùs procedit, inſpectis Conſtitutionibus Apoſtolicis, & præcipuè Bulla Cœnæ, in qua Chriſtianis, eorumque Bonis, ac mercibus indiſtinctè proſpicitur, tametſi in Navibus Turcicis reperiantur, ut optimè explicant Caſtropal. de cenſur. diſput. 3. punct. 4. num. 6. part. 5. ibi — Unde ad decidendum, an invadentes, ſpoliantesque Navim Infidelium hac Excommunicatione afficiantur, inveſtigandum eſt, an ex illa deprædatione Fidelibus damnum conferatur, eo quòd merces in utilitatem Fidelium ceſſuræ, ibidem ſunt repoſitæ; nam eo caſu excommunicantur Piratæ, quia verè eſt Fidelibus facta deprædatio — Suarez in tertiam partem D. Thomæ, tom. 5. de Cenſur. diſputat. 21. ſect. 2. num. 20. & ſeq. Duard. ad Bull. Cœn. lib. 2. can. 3. quæſt. 7. §. 1. Bonaccin. de cenſur. tom. 3. diſput. 1. quæſt. 4. punct. 1. nu. 12. ibi — Secundò, dubium eſt, utrum Chriſtiani ſubjaceant huic pœnæ, dum ſpoliant Infideles advehentes merces Fidelium. Reſpondeo diſtinguendo, vel advehunt merces Fidelium in ipſorum Fidelium utilitatem, & commodum, vel in detrimentum ipſorum Fidelium. Si advehunt merces Fidelium in ipſorum utilitatem, ſubjacent huic pœnæ, quia dicuntur potiùs piraticam contra Fideles, quàm contra Infideles agere; & potiùs Catholicos, quàm Infideles ſpoliare, niſi fortè, dum accipiunt, animo parati ſint ad reſtitutionem Fidelibus faciendam, poſtquam cognoverant ad ipſos Bona ablata pertinere, &c. & quæſt. 5. punct. 3. num. 4. ibi — Hanc pœnam incurri, ſi rapiantur Bona Chriſtianorum, etiamſi Navibus Infidelium veherentur; parùm enim refert, an bona Chriſtianorum Navibus Fidelium an Infidelium veherentur — Alphonſ. Vivald. in Expoſit. Bull. Cœn. num. 29. Reginald. in prax. For. Pœnitent. lib. 9. nu. 267. ibi — Quintum dubium eſt de illis Infidelium Navibus, quæ ſunt onuſtæ Fidelium Bonis, aut mercibus Infidelium hoſtium, an per illorum ſpoliationem incurratur hæc Excommunicatio. Pro cujus explicatione dicendum eſt primò, Chriſtianos abſque hac cenſura Infidelium Navem invadere poſſe, eamque, & Infideles omnes, atque eorum bona, ſiquæ ibi ſint, ſibi capere, dummodò non prædentur bona Fidelium, ſed ea ſuis Dominis relinquant, quandò illi ſua eſſe probaverint. Secundò, ſi Navis ſit Fidelium, bona verò, quæ vehuntur, ſint Infidelium, neque incurrere in hanc Excommunicationem Fideles invadentes eandem, & ſpoliantes Bona Infidelium reperta in ea, Fidelibus relicta ſua Navi.

In hanc eandem Sententiam loquuntur Filliuc. quæſt. Moral. tom. primo, tract. 16. de cenſur. in particular. num. 88. ibi — Id, quod præcipuè ottendendam, eſt qualitas Bonorum, quæ rapiuntur, & ideò additur: Chriſtianorum. Parùm autem refert, an ea Bona deferantur Navibus Chriſtianorum, an Infidelium — Alter de cenſur. tom. primo, diſput. 4. de Excommunic. Bull. Cœn. lib. 5. cap. 13. §. Prima ſit, ibi — Quando Navis eſt Infidelium Fidelium Mercibus onuſta, quæ deferuntur in locum ſtatutum à Domino Mercium, ut, ſi Mercator Venetus Turcica Navi ſuas Merces è Conſtantinopoli Venetias mittat, ſi Pirata Chriſtianus eam capit, & ex ea Turcarum Bona, ſiqua ſunt, accipit, & ipſos Turcas in ſervitutem redigit, ſed non prædatur Merces illius Fidelis, quas relinquit proprio Domino, ſaltem, quando in Judicio probabit Fidelis, Bona illa ad ipſum pertinere, non incidit in hanc Excommunicationem, quia iſte revera non prædatur Chriſtianos — optimè Sayr. eodem Tractat. lib. 3. cap. 8. num. 7. ibi — Advertendum etiam eſt illud, quod de Navibus Chriſtianorum in hoc Canone dicitur, ſic intelligendum eſſe, ut non ſolùm ratio Navium, quibus res deferuntur, habenda ſit, an ſcilicet ſint Chriſtianorum, vel Infidelium, ſed etiam ratio ipſorum Bonorum habenda eſt, an Fidelium fuerint, vel Infidelium. Siquidem, ſi Naves ſint Fidelium, Bona verò Infidelium, auferendo Bona Naufragantium non incurritur Excommunicatio. E contra verò, ſi Naves ſint Infidelium, & Bona Chriſtianorum ſint, auferendo Bona, incurritur Excommunicatio, id quod ex verbis Bullæ, & Legiſlatoris intentione colligitur. Solùm enim mentio fit rapientium Bona Chriſtianorum, & Summi Pontificis intentio eſt, ut Bonis Fidelium provideatur — Jacob. à Graffis, deciſ. aurear. part. prima, num. 72. libr. 3. ibi — Quartò ampliatur, etiamſi Bona Chriſtianorum ſint in Navibus Infidelium. 19

20 Et in noſtris præciſis terminis, diſtinguendo Navim Turcicam Chriſtianorum Mercibus onuſtam, & aggredientem, à Navi Chriſtiana, quæ Turcicam aggreditur, quòd in priori caſu licita ſit deprædatio etiam Mercium ad Chriſtianos pertinentium, non autem in ſecundo, optimè firmant Cavalcan. de Brach. Reg. part. 6. fragm. 25. num. 28. P. Schiar. in Additam. ad Theolog. Bellic. lib. 7. difficult. pertin. ad Naves, num. 1. ibi — Notandum primò, &c. magnum dari diſcrimen inter Navim Turcicam, in qua exiſtant Chriſtiani, & quæ aggrediatur Navem Chriſtianorum, & Navem Chriſtianam, quæ aggrediatur Navem Turcicam, in qua exiſtant etiam Merces Chriſtianorum. In primo caſu licitam eſſe deprædationem Mercium Chriſtianorum; ſecus tamen in ſecundo, tradit Cavalcan. — Rot. in Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. §. Incaſſum, in fin. coram b. m. Molines, ibi Et diſtinguendo inter caſum Navis Turcicæ, in qua exiſtant Chriſtiani, & quæ aggrediatur Navem Chriſtianorum; & caſum Navis Chriſtianæ, quæ aggrediatur Navem Turcarum, in qua exiſtant etiam Merces Chriſtianorum, quòd in primo caſu licita ſit deprædatio Mercium Chriſtianorum, ſecus tamen in ſecundo, latè proſequitur Cavalcan. &c.

21 Ex quibus perſpicuum fit, applicari nequaquam poſſe caſui noſtro regulam illam, quòd, qui communicat cum Inimicis noſtris, Inimicus noſter eſt, in quo quidem fundatur totum ratiocinium Card. De Luc. in dicta diſc. 170. de Regal. Quippe regula iſthæc locum ſibi vindicare nequit in noſtra hypotheſi, in qua res eſt de Græcis, aliiſque Chriſtianis Orientalibus, qui pro conſervanda Chriſtiana Religione in illis Regionibus, quæ olim unam, eamdemque fidem nobiſcum profitebantur,

Digitized by Google

tur, neceſſariò cum Turcis communicare debent, quique proinde à Summis Pontificibus, & ab ipſomet Ordinis Hieroſolymitani Statuto excipiuntur, ac præſervantur; ita quidem, ut quamvis Turcico Imperio, ac Tyrannidi ſubjiciantur, & cum Turcis aſſiduè communicent, attamen nec in perſona, nec in Bonis poſſint deprædationi ſubjacere, ut refellendo ea, quæ in *cit. diſc. Card. de Luc.* 170. *de Regal.* cumulantur, optimè reſpondet *Rot. in Melevitana Deprædationis quoad Demetrium*, 22. *Februarii* 1712. §. *Minùs decantata*, *coram clar. mem. Card. Priolo*, ibi -- *Ea, quæ in dicto diſcurſu firmantur, procedunt quando inter duos Principes apertum Bellum intercedit, quo caſu etiam Subditorum Perſonæ, & Bona eamdem aleam ſubire coguntur. At quamvis ad compeſcendas Turcarum, & Barbarorum contra Chriſtianos incurſiones continuò inſequantur à prædictis Equitibus, attamen comprehendi minimè debent SUBDITI GRÆCI CUJUSCUMQUE RITUS; imò expreſſè in Decretis ejuſdem Religionis in eadem licentia enunciatis excipiuntur, & præſervantur unà cum Bonis, & Mercibus ſuis.*

22 Alioquin enim, cum Græci, aliique Chriſtiani Orientales Turcarum Tyrannidi ſubiiciantur, & cum iis communicent, tam quoties in Navi Turcica proprias Merces, ac Bona deferunt, vel in ſuis Navibus Merces Turcicas vehunt, quàm quoties in Terris Turcico Imperio ſubjectis inhabitant, in his planè omnibus indiſtinctè caſibus licitè à Navibus Melitenſibus deprædationem pati poſſent. Id quod penitùs abhorſet ab Apoſtolicis Conſtitutionibus, Statutis Ordinis Hieroſolymitani, Sacrarum Congregationum, Rotæque Romanæ reſolutionibus, ab unanimi Doctorum, & præcipuè Moralium ſenſu, & ab ipſa etiam pietate Chriſtiana, quæ non patitur, quòd pauperes iſti Græci, aliique Orientales exiguæ Chriſtianitatis Reliquiæ ab aliis Chriſtianis impunè diripi poſſint, & quidem non alia de cauſa, niſi quia cum Turcis neceſſariò communicant, & ſub eorum jugo miſerrimè detinentur; quæ quidem ratio non ſolùm ipſos in nulla penitùs culpa conſtituit, ſed eos potiùs omni quacumque commiſeratione dignos efficit, ut egregiè in puncto notant *Theſaur. de Pæn. Eccl. part.* 2. *verb. Schiſma* §. 4. *verſ. Secùs, in fin. & Rot. in rec. dec.* 480. *num.* 4. *part.* 3. *omnino viden.* cùm non ſolùm reſpondeat in jure, ſed teſtatur etiam de facto, & praxi, quæ jam tum cum noſtris Chriſtianis Orientalibus ſervabatur, ibi -- *Nedum ex eo, quòd opprimantur ab hæretico Rege, ſunt deprædandi, quòd imò ex hoc ſunt majori commiſeratione digni; & ita etiam ſervatur in PRAXI cum Chriſtianis Subditis REGI TURCARUM.*

23 Præterea Chriſtiani Græci, aliique Fideles Orientales vexandi non ſunt tamquam veri, & proprii Turcarum Subditi, & tamquam pars Reipublicæ Turcicæ, cum qua perpetuum nobis eſt Bellum. Ipſi enim nequaquam ſunt legitimi Subditi Turcarum, imò verò iidem Turcæ, ſi non de facto, ſaltem de Jure Chriſtianis Principibus ſubiiciuntur, eò quia Terras illas per tyrannidem occuparunt, ac per vim retinent, quæ olim à Chriſtianis, & præſertim à Græcis poſſidebantur, prout benè notat *Sot. de Juſt. & Jur. lib.* 5. *quæſt.* 3. *art.* 5. §. *De Concluſionibus, ad med.* ibi -- *Alii ſunt Infideles, qui licèt non de facto, tamen de Jure Chriſtianis Principibus ſubduntur, ſaltem quantum ad Regnorum ſuorum poſſeſſionem, nempè qui Terras vi poſſident, quæ olim ſub Ditione noſtra fuerunt, ut ſunt Afri, Saraceni, & Turcæ Græciam tyrannide poſſidentes* -- & idcircò tanquam injuſti eorumdem Regnorum uſurpatores à nobis continuò Bello exagitantur, ut benè proſequitur idem *Soto, l. cit. Dian. reſol. mor. p.* 3. *tr.* 3. *reſ.* 98. & *p.* 6. *tr.* 4. *reſol.* 14. §. *Et omnia*; *Cacheran. in ſua diſputat. poſt dec. Pedemont. num.* 19. & 20. *Caball. reſol. criminal.* 220. *num.* 6. & 7. *Borell. de Præſtant. Reg. Cathol. cap.* 32. *num.* 176.

24 Quocirca, cùm Græci, aliique Chriſtiani Orientales partem non faciant in Republica Turcica, jure proinde, meritoque deprædationi ſubjacere non poſſunt, tametſi in Turcarum Navibus cum ſuis Mercibus inveniantur; eodem fermè pacto, quo licet Eccleſiaſtici Subditi alicujus Principis diffidati in Navi inimica reperiantur, quia tamen partem non faciunt in Republica inimica, ideò ab hoſtibus eorum Bona licitè diripi non poſſunt, ut optimè advertit *Dian. Oper. moral. part.* 11. *tract.* 3. *reſolut.* 1. §. *Sed in ordine.*

25 Hinc autem ad rem noſtram non pertinere dignoſcuntur auctoritates omnes, quæ exadverſo allegabantur. Eæ namque, ſi unum excipias *Card. de Luc. diſc.* 170. *de Regal.* non loquuntur in terminis Chriſtianorum, qui Infidelium Tyrannidi ſubiiciuntur, quique tot, tantiſque privilegiis ſuperiùs expenſis, à deprædationibus fuerunt exempti; ſed vel differunt de veris Subditis alicujus Principis diffidati, qui nullo peculiari privilegio potiuntur, vel de confæderatis eidem Principi, qui, ſicuti neceſſitatem non habent communicandi cum hoſtibus, & hoc caſu unam quaſi Rempublicam faciunt: ita tamquam hoſtes cenſendi ſunt, & in his terminis loquuntur *Grammat. conſil. civil.* 24. *Stracc. de Mercat. tit. de Naut. part.* 3. *num.* 24. & 29. & *tit. de Navib. part.* 2. & *ſeq. A Pont. de poteſt. Proreg. tit.* 55. *de Triremib. num.* 16. *Roc. de offic. tit. de Præfect. Claſſ. tit.* 2. *tit. de Præd. Bonor. num.* 47. vel demum reſpiciunt caſum Hebræorum Subditorum Turcico Imperio, qui tamquam non conviventes in una, eademque Fide, in iis locis, in quibus tolerati non ſunt, juxta aliquorum Sententiam, licitè poſſunt deprædationi ſubjacere, prout erat caſus *dec.* 76. *Reverenter. ibique de Marin. num.* 1. & 2. *dec.* 254. *Maſtrill. & deciſ.* 454. *coram Seraph. repetit. in dec.* 611. *part.* 1. *diverſ.* Quapropter congruere nunquam poſſunt hypotheſi noſtræ, in qua ſermo eſt de Græcis, aliiſque Chriſtianis Orientalibus, qui nec ſunt veri, & legitimi Turcarum ſubditi, nec cum in iis ſpontè, ſed, neceſſitate potiùs compellente, communicant; imò verò uti conviventes in una, eademque Fide non ſolùm à Sede Apoſtolica tolerantur, verùm etiam à deprædationibus, aliiſque moleſtiis eximuntur, ac præſervantur, ut optimè monent *Theſaur. de pæn. Eccleſ. part.* 2. *verb. Schiſma*, §. 4. *verſ. Secus*; *Rot. in recent. d. deciſ.* 480. *num.* 3. & 4. *part.* 3.

26 Quod verò attinet ad *Card. de Luca*, profectò cùm idem ob nimiam affectionem erga Sacr. Religionem Hieroſolymitanam requirentem, cujus erat perpetuus Advocatus, loquutus fuerit contra id, quod in Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Statutis ipſius Ordinis Hieroſolymitani continetur, contra tot Reſolutiones Sacrarum Congregationum, ac Tribunalis Sacr. Rotæ, & contra communiſſimam Doctorum omnium Sententiam, prout ipſa rei evidentia ſuperiùs oſtendimus, ſufficeret ejus auctoritati reſpondere id, quod ipſemet Auctor in *præd. diſc.* 170. inquit *ſub num.* 10. quòd *nempe ab uno, vel altero dicto, vel ſenſu unius Doctoris pendere non debet veritas, & juſtitia rerum* -- Præſertim quia idem Auctor videtur ſibimetipſi contrarius in *ſeq. diſc.* 195. *eod. tit. de Regal. num.* 15. & 20. in quo indiſtinctè affirmat, quòd tam lex, quàm uſus Belli concedunt, diripi poſſe Bona Inimicorum, relictis iis, quæ Amicorum ſunt, prout benè notat *Anſald. de Commerc. & Mercat. d. diſc.* 9. *num.* 8.

27 Cæterùm præfatus Doctor ne contrarius quidem noſtræ Inſtantiæ dici poteſt, tum quia *dictum diſc.* 170. his verbis concludit -- *Ac propterea in præmiſſis omnibus concludendum videtur, ut magis communiter navigationis receptæ conſuetudines attendi debeant* -- ideoque ſuam Sententiam conformale voluit communi Navigationis conſuetudini, quæ, ſive attendatur Conſulatus Maris, juxta *cap.* 273. & 285. *penes Caſareg. de Commerc. Naval. tom. primo in fin.* certò certiùs non patitur, quòd Amicorum Bona, licèt exiſtentia in Navibus Inimicis, deprædationi ſubjacere poſſint; ſive inſpiciatur communiſſima Chriſtianorum, & ipſorummet Melitenſium praxis, hæc nunquam permiſit, aliorum Chriſtianorum Bona ubique locorum exiſtentia impunè poſſe diripi. Tum quia citatus Auctor ibidem loquitur de Mercibus Chriſtianorum exiſtentium non jam in Navi Turcica Mercantili, ſed in Navi Piratica, quæ Chriſtianam Navim aggrediatur, ut pandunt verba illa, *ſub num.* 19. §. *Item quia*, ibi -- *Siquidem iidem Turcæ, qui hanc piraticam artem exercere velint, Subditos Chriſtianos in Navibus ſecum habere affectarent, illos fingendo Mercium, aliorumque Bonorum Dominos, ut, contingente ſuccumbentia, Bonorum jacturam, ac deprædationem non paterentur* -- In quibus ſanè terminis etiam nos ultro, fatemur, quòd, ſi Navis Turcica Chriſtianam

Na-

Digitized by Google

Navim aggrediatur, Bona Chriſtianorum in ea exiſtentium, & Turcis opem in aggreſſione ferentium licitam patiantur deprædationem, juxta ſuperiùs firmata in §. *Et in noſtris præciſis terminis*, 20. Licèt ſecus dicendum ſit, quoties conſtiterit, Chriſtianos ſuam operam, ac induſtriam non præſtitiſſe in aggreſſione Navis Chriſtianæ facta à Turcis, prout benè animadvertit *Rocc. de Offic. rubr. 26. tit. de Præfect. Claſs. §. 2. de Præd. Bonorum hoſtil. num. 30. in fin.* ibi -- *Si Navis noſtra fuerit aggreſſa à Navi inimica, id potiùs videtur ſuccedere opera, & malo animo Capitanei illius Navis Inimicæ, quàm culpa, & induſtria dominorum Mercium; & ideò cauſa aggreſſionis non eſt ratio ſufficiens, ut Bona Amicorum prædari valeant, niſi conſtet, fuiſſe quoque adhibitam operam, & induſtriam à Dominis Mercium.*

28 Fruſtra verò Melitenſes Armatores licitè deprædari poſſe contendunt Chriſtianorum Merces in Navi Turcica, & ſub Duce Turcico exiſtentes, tametſi ipſi ſint Aggreſſores, eo ſub obtentu, quòd non ultro, non ſpontè, ſed neceſſario vigore proprii Inſtituti Turcicas Naves aggredi cogantur: hinc inferendo, quòd, ſi ipſis licitum non foret deprædari Chriſtianorum Merces in Turcica Navi exiſtentes, nimis inæqualem ſubirent aleam, & ad imparia judicarentur, dum in caſu ſuccumbentiæ tam ipſi, quàm eorum Naves, & bona indiſtinctè cederent in utilitatem victorum; vice autem verſa in caſu Victoriæ exiguum lucrum, compendiumque referrent, propterea quòd Chriſtianos, eorumque bona, & Merces dimittere, ac reſpectivè relinquere cogerentur.

29 Quidquid enim ſit de prætenſa pugnandi neceſſitate, proculdubio non hinc tamen inferri poſſet, licitam eſſe deprædationem Mercium Chriſtianarum in iis exiſtentium. Id enim eſſet contra Conſtitutiones Apoſtolicas, contra Statuta Ordinis, contra licentiam Eminentiſſimi Magni Magiſtri, contra Tribunalium, omniumque Doctorum Sententiam, & contra ipſammet Armatorum juratam, ac ſolemnem obligationem non moleſtandi, aut deprædandi Merces, & Bona Chriſtianorum, quam huculque ſemper emittere conſueverunt ante Navis Piraticæ inſtructionem. Porrò in his terminis præſtaret potiùs vel hanc prætenſam neceſſitatem aggrediendi omnes quaſcumque Turcicas Naves de medio tollere, vel piraticas Naves non inſtruere, quàm prætextu obſervandi Inſtituta Ordinis, & auxilium ferendi Orbi Chriſtiano, poſitivum admittere malum, & Conſtitutionibus Apoſtolicis, Statutis Religionis, propriæque juratæ obligationi contravenlendo, pauperes innocentes Chriſtianos ſuis bonis ſpoliare. Mala ſiquidem facienda non ſunt, ut inde bona ſequantur, juxta *text. in cap. Et dararum, de ſortileg. & capit. Super eo, de uſur. Gloſſ. in L. Qui ſub prætexta, Cod. de Sacroſ. Eccleſ. & in capit. Magna ne Cleric. vel Monach.*

30 Nec verò ſubſiſtit contrarius ille diſcurſus, quòd nempe Armatores Melitenſes aggrediendo Navim Turcicam, in qua Chriſtianorum Merces exiſterent, nimis inæqualem ſubirent aleam, ſi ipſas etiam deprædari non poſſent, cùm iidem Armatores, ſi fortè capiantur à Turcis, tam quoad perſonas, quàm quoad Bona omnia in hoſtium veniant poteſtatem. Pudet enim, & valdè quidem pudet, quòd noſtri Melitenſes comparentur Turcis infenſiſſimis Chriſtiani nominis hoſtibus, quòdque eodem uti velint jure, quo utitur Natio infidelis, quæ vix Jus ullum agnoſcit; ſint Turcæ barbari, ſint immanes, ſint omnis expertes humanitatis. Aliis vivunt Legibus Chriſtiani, Juraque fraternitatis & norunt, & obſervant. Sed rurſus noſtri Melitenſes, præter obedientiam Chriſtianis ſanctiſſimis Legibus præſtitam, præter obſequium vero Deo redditum, ac præter æternæ retributionis mercedem, non modicum referunt compendium deprædando Navem ipſam Turcicam, mancipando Turcas in ea exiſtentes, diripiendoque Turcicas Merces ibidem repertas. Imò verò, ſi Melitenſibus liceret etiam Chriſtianos, eorumque Bona in eadem Navi Turcica deprædari, non illi quidem, ſed pauperes hi Chriſtiani ad imparia judicarentur; iſti namque, ſuccumbendo, omnia amitterent, & vincendo, nil prorſus lucrarentur, cùm omnia cederent in utilitatem Turcarum, quorum eſſet Navis, quique in conflictu cum Melitenſibus pugnaviſſent. Enim verò in pari cauſa, juxta omnes Juris noſtri regulas, conſulendum, providendumque potiùs eſt Chriſtianis Orientalibus, qui certant de damno vitando, quàm Armatoribus Melitenſibus, qui agunt de lucro captando; damni enim, ac lucri longè diſpar eſt ratio, juxta *text. in L. final. §. Si quis verò, Cod. de Codicill.* ibi -- *Non enim par, eademque ratio videtur amittere debita, & lucra non captare* -- *Gravett. conſil. 292. n. 2. Boer. de auctorit. Magni conſil. num. 197. in fin. Perez. in Cod. lib. 10. tit. 7. num. 3. Larr. alleg. 115. num. 6. part. 2. Solorzan. de Jur. Indiar. tom. 2. lib. 2. cap. 25. num. 110.*

Prout etiam nullius roboris eſt ad novam conden- 31
dam Decretalem, novamque regulam ſtatuendam exaggerata Græcorum fraus, atque malitia in vehendis Turcarum mercibus ſub proprio nomine, exercendoque fraudulenter Ducis munere in Navibus Turcicis. Quippe utinam etiam inter Chriſtianos Ritus Latini, & vel in ipſo Catholicæ Religionis Centro quotidiè fraudes non admitterentur! Et tamen nunquam in mentem venit tot Sanctiſſimis Pontificibus novam ſtatuere Legem, quæ jura omnia divina, atque humana perverteret; ſed ſolummodò in caſibus particularibus fraudem, malitiamque & vindicarunt, & vindicant, prout unicuique notiſſimum eſt. Cùm igitur etiam Melitenſes facultatem habeant inquirendi, necnon animadvertendi in hujuſmodi Græcos, quoties fraus, atque colluſio ab iis admiſſa probetur, quemadmodum in aliis ſimilibus caſibus etiam criminaliter contra ipſos proceſſiſſe demonſtrant documenta relata in Summario exadverſo dato in præteritis Cauſæ propoſitionibus, hinc quidem poſſunt, ſi libet, & nos ultro, libenterque concedimus, poſſunt cautelæ cautelis addi ad evitandas fraudes, ſed certè non expedit ſub obtentu illarum avertendarum novam conſtituere LEGEM, quæ, ut toties diximus, & repetere cogimur, ſuo loco moveat Apoſtolicas Conſtitutiones etiam in Corpore Juris clauſas, & Chriſtianorum bonis indiſtinctè proſpicientes, Decreta Sacrarum Congregationum, Leges ipſas fundamentales S. Ordinis Hieroſolymitani, necnon unanimem Tribunalium, Doctorumque ſententiam; alioquin enim remedium eſſet periculoſius, atque deterius ipſo malo & *inde injuriarum naſceretur occaſio, unde Jura naſcuntur* contra monitum Imperatorum in *L. Meminerint, in princ. C. Unde vi.*

Atque hic enixè rogatos volumus Eminentiſſimos 32
Patres, ut ſecum ipſi reputent, quòd, ſi nova regula ſtatueretur, ac non potiùs remitteretur cognitio ad Judices ſuos, quorum partes ſunt, expendere probationes, quæ hinc inde afferuntur, & providere in caſibus particularibus, ita quidem, ut in poſterum ad adſtruendam ſimulationem non rigidæ, non concludentes requirantur probationes, quales ſunt omnino neceſſariæ, quoties agitur de delictis, ad *text. in l. fin. C. de Probation.* ſed leviores ſufficiant, ac benigniores, prout exadverſo contendebatur in ultimo Reſtrictu *ſub §.* 23. actum erit de navigatione eorundem Græcorum, cæterorumque Chriſtianorum Orientalium non ſolùm in Navibus Turcicis, ſed etiam in Navibus Chriſtianis. Semper enim Armatores Melitenſes aggredi, ac deprædari poterunt Naves etiam Chriſtianas contendendo, quòd Dux, ſeu Capitaneus appoſitus ſit in fraudem, quòdque Merces ad Turcas pertineant, & ſub Chriſtianorum nomine colluſivè deferantur. Et ubi priùs ad probandam deprædationem leviores ſufficiebant probationes, ut videre eſt apud *clar. mem. Card. de Luc. de Regal. diſc. 195. num. 4. & 5. Manſ. conſult. 275. num. 4. & ſeq. Rot. in rec. deciſ. 246. num. 27. & ſeq. part. 6. dec. 497. num. 1. & 2. part. 14. dec. 95. num. 1. & 2. part. 15. cor. Caprar. dec. 190. num. 4. & 5. & in Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. §. Neutiquam, cor. bon. mem. Molines*; nunc ſanè opus eſſet, ut pauperes Chriſtiani deprædationem paſſi, ad probandam ipſius injuſtitiam, excludendamque prætenſam fraudem, & colluſionem, quæ ſemper confingi, ac facillimè obtendi poſſet, rigidioribus gravarentur probationibus, & liquidò, concludenterque oſtendere deberent Mercium deprædatarum pertinentiam, ut ſenſui patet.

Atque hæc faciliùs etiam uſu venire poſſent iis in 33
caſibus, in quibus reperirentur Naves Chriſtianæ cum

Ve-

Digitized by Google

Vexillo Turcico, quòd juxta receptam Navigationis conſuetudinem, etiam Chriſtiani poſſunt erigere, ut ita faciliùs, tutiuſque Merces per oras, ac litora Turcarum abſque onere ſolvendi Datii, & abſque periculo repræſaliarum, tranſvehantur; *Manſ. conſult. 275. num. 29. P. Schiar. in Addit. ad Theolog. Bellic. lib. 7. difficult. pertinen. ad Naves, num. 2. & 15. Rot. in dict. Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, 8. Maii 1711. §. Delatio, coram bon. memor. Molines*; & quoties Naves Chriſtianæ aggreſſæ reſiſterent Melitenſibus aggreſſoribus, ſeſeque adverſus illos, prout per naturam licet, tuerentur; *bon. mem. Anſald. de Commerc. & Merc. diſc. 9. num. 5. & 6. P. Schiar, ubi ſupra, num. 16. Rot. in dict. Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, §. Incaſſum, coram bon. mem. Molines.*

34 Superfluum autem eſſet diſſerere de exemplis Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ, ac Regiæ Celſitudinis Magni Ducis Etruriæ; quidquid enim ſit de praxi Reipublicæ Venetæ, quippequæ exadverſo non probatur, profectò, quod attinet ad Magnum Etruriæ Ducem, haudquaquam probatur ex documento relato, quòd ipſe permiſerit deprædationem Chriſtianorum in Turcico Navigio exiſtentium; ſed quòd ea ſolùm mente fuerit, ut Salvus Conductus ab ipſo Chriſtianis Maronitis conceſſus, aliis quibuſcumque Perſonis ſuffragari non poſſet. Id autem nil habet commune cum noſtra hypotheſi, dum Literæ Salvi Conductus pendent ſimpliciter à concedentis arbitrio; ita quidem ut Magnus Dux ita pro ſuo arbitratu potuerit eaſdem concedere ſolis Chriſtianis Maronitis, ſicut juxta liberum ſuæ voluntatis placitum elargiri poterat Navibus Turcicis, & Infidelibus, juxta facti ſpeciem relatam per *Spad. conſ. 8. lib. 1.*

35 Non omittendo etiam animadvertere quòd in hac exemplari materia Perſonas, & Bona Chriſtianorum reſpiciente, Sancta Sedes nunquam adhærere conſuevit aliorum, ac præſertim Sæcularium Principum exemplis; ſed ſicuti, non obſtante communi conſuetudine deprædandi Bona inimicorum publicè diffidatorum, eam tamen Sedes Apoſtolica nunquam voluit EXPRESSO PERMISSIONIS DECRETO approbare; ita pauperes Chriſtiani Orientales, erga quos Catholica Mater Eccleſia ſemper viſcera pietatis oſtendit, certo certius ſibi pollicentur, confirmandas eſſe Apoſtolicas Conſtitutiones, plurimaſque Sacrarum Congregationum Reſolutiones, per quas eorum Bonis, atque Perſonis benignè, atque expreſſiſſimè providetur; nec adduci poſſunt, ut timeant, eaſdem NOVA DECRETALI eſſe abrogandas, quando ab antiquis Legibus deviandum non eſſe admonemus tum Divinæ vocis Oraculo, *ut Proverb. c. 22. verſ. 28.* ibi -- *Ne tranſgrediaris terminos antiquos, quòd poſuerunt Patres tui* -- *Hierem. capit. 6. verſ. 16.* ibi -- *Hæc dicit Dominus: ſtate ſuper vias, & videte, & interrogate de ſemitis antiquis, quæ ſit via bona, & ambulate in ea, &c.* tum etiam Jure Pontificio, de quo in *Can. contra Statuta 25. qu. prima*, ibi -- *Apud nos inconvulſis radicibus vivit antiquitas, cui Decreta Patrum ſancxere reverentiam* -- *in Can. Eccleſiaſticæ 25. quæſt. 2. in c. Cum dilecte, de Conſanguin. & affinit. & in c. Cum expediat, de Elect. in 6.*

36 Prima pars Cauſæ confacta eſt. Quòd verò attinet ad alteram, qua dicebatur -- *In aliis verò caſibus, quibus Græci prætendunt, Prædam non legitimè factam, debeant in primo Portu, quem appulerint poſt deprædationem, conficere Conſulatum, denunciando Merces, quas proprias prætendant, cum ſuis qualitatibus, & quantitatibus, & in termine unius anni à die deprædationis, vel Portus appulſionis, proponere Inſtantiam cum legitimis documentis, & probationibus; quo elapſo, non ampliùs audiantur. Verùm, probato legitimo impedimento, poſſit Judex dictum terminum prorogare ad alium annum; & elapſo primo termino, intereſſe non currat favore Deprædati; prorogato autem termino, Judex ſe regulet, quoad fructus; juxta regulas Juris* -- Profectò etiam hac ex parte contrarius diſcurſus ſubſiſtere non poſſe videtur. Si enim agimus de Conſulatu, ſive denunciatione Mercium facienda in Portu viciniori, exacta deſcriptio earumdem Mercium cum ſuis ſpecificis qualitatibus, & quantitatibus multoties ſervari non poterit à pauperibus deprædatis, qui plerumque non ſolùm expoliantur omnibus ſcripturis, ac documentis, quibus ſuas merces poſſent individualiter denunciare, ſed etiam diù in Carceribus, ac Catenis miſerrimè detinentur, prout notarunt *Manſ. conſ. 275. num. 33. & ſeq. clar. memor. Card. de Luc. de Regalib. diſc. 195. num. 9. & 17.* & loquendo de Piratis Melitenſibus *Rot. coram Rembold. deciſ. 582. num. 4. & cor. Capr. dec. 190. num. 9.* ideoque hujuſmodi Conſulatum non eſſe de forma pro obtinenda Mercium deprædatarum reſtitutione advertunt *clar. mem. Card. de Luc. de Regal. dicto diſc. 195. num. 6. Anſald. de Commerc. & Mercat. dict. diſc. 9. num. 22.* & practicè ſervatum fuit in omnibus prædictis Sac. Rotæ Reſolutionibus in Cauſis deprædationum editis.

Si verò res ſit de Inſtantia cum legitimis documentis, & probationibus proponenda in termino unius anni à die deprædationis, vel appulſionis ad Portum ſub pœna, quòd, eo elapſo, ampliùs deprædati non audiantur; id ſanè videtur eſſe contra omnes Juris regulas, quibus edocemur, omnes quaſcumque actiones, & præſertim illas, quæ ex delicto oriuntur, non minori temporis ſpatio præſcribi, quàm annis viginti ex traditis per *Farinac. quæſt. Criminal. 10. n. 3. & 5. Caball. reſol. Crimin. caſ. 93. n. 24. & 35. Guazzin. defenſ. Reorum, defenſ. 2. cap. 2. n. 5.* & in noſtris terminis *Manſ. conſult. 275. num. 24.* 37

Fortiùs verò, quia pauperes iſti deprædati, non ſolùm ſuis Bonis omnibus, imò & veſtibus ipſis, ſed etiam ſcripturis, ac documentis ſpoliati, vel diu in vinculis mancipati detinentur, vel in Inſulis deſertis, prout ſæpè ſæpiùs contingit, exponuntur, ac derelinquuntur. Quocirca, antequam Navim inveniant, quæ illac fortuitò pertranſiens eos ad aliquem Portum, quo ipſa Navis tendit, perducere velit, antequam ſciant, à quibus Piratis fuerint deprædati, opportunitatemque navigationis inveniant verſus loca, ubi paranda ſunt neceſſaria documenta; ac denique antequam opportunas probationes inveniant, &, quòd magis eſt, pecunias pro longiſſimis itineribus, ac diuturnis litibus neceſſarias colligere poſſint, & Melitam pervenire, nemo non videt, quòd non ſolùm unius, ſed fortaſsè etiam integri Quinquennii ſpatium aliquando breviſſimum erit; præſertim quia non ita facilè reperiunt in Civitate Melitenſi Advocatos, qui ſuarum cauſarum patrocinium ſuſcipere velint, prout bis pejora narrat *Rot. coram Rembold. dec. 582. num. 4. & coram Caprar. dec. 190. num. 9.* In quibus ſanè terminis eò magis procedendum eſt cum elementari illa Juris noſtri regula, quòd probationes anguſtandæ non ſunt, juxta *Text. in leg. Quoniam multi, in fin. Cod. de Hæret. & Manich. Rot. coram Cerro, dec. 201. num. 42. coram Priol. deciſ. 224. num. 21. & coram Anſald. deciſ. 35. num. 5.* & in noſtris terminis notat *clar. mem. Card. De Luc. de Regal. dicto diſc. 195. num. 6.* ibi -- *Mmìſque deprædatio objici poteſt, cur illicò ſuas non fecerit juſtificationes, dum idem deprædator Ducem Navis, ejuſque Nautas, & Miniſtros vinctos ad formam ſervorum per tempus adeò notabile detinuit. Ideoqae ad has diſtinctiones, & differentias omninò reflectendum venit, cum alias manifeſtum ſit æquivocum hujuſmodi terminos, vel caſus confundere* -- 38

Perperam autem e adverſo obtenditur diſpoſitio *text. in l. Neminem, Cod. de ſuſceptor. Præpoſit. lib. 10. & in l. 2. Cod. de Naufrag. lib. 11.* quibus cavetur, Naufragii, alteriuſque ſiniſtri caſus probationem faciendam eſſe intra annum. Etenim præfatæ Leges, vel ſpecialiter loquuntur favore Fiſci, ne alioquin admitti debeat, contra omnia Juris principia, quòd exceptiones, ac defenſiones perpetuæ non ſint, quemadmodum voluerunt DD. *in dicta leg. 2. Cod. de Naufrag.* & præſertim *Angel. Jo. de Platea; Rebuff. Pech. Bruneman. Maſcard. de Probat. concluſ. 274. num. 13. & ſeq. Claud. ad Bertazzol. conſ. criminal. 348. litt. B. Aufrer. in addit. ad Capel. Tholoſan. deciſ. 448. Campell. ad conſtit. Urbin. decret. 303. num. 20.* & in noſtris præciſis terminis *Manſ. conſult. 275. numer. 21.* ibi -- *Nam hujus Legis diſpoſitio non pertinet ad res privatas, nec generalem ſtatuit regulam in omnibus adverſis caſibus Exercitori, vel Magiſtro Navis occurſis, ſed ſpeciale hoc eſt favore Fiſci, nempe in ſuſceptore Mercium, vel ſpecierum publicarum, ut videlicet teneatur earum paſſam incendio, aut furto amiſſionem intra anni ſpatium probare, alias* 39

om-

Digitized by Google

amplius non audietur, nec è redditione rationis earum excuſabitur.

40 Vel, etiamſi earumdem Legum diſpoſitio ad res privatas extendatur, cùm tam præfati Textus, quàm etiam quotquot auctoritates exadverſo fuerunt allegatæ, ac deinceps poterant allegari, loquantur de Naviculario, qui pro ſui defenſione, & ad effectum ſe eximendi à redditione rationis Mercium in ſua Navi depoſitarum, vel aſſecuratarum, allegat caſum fortuitum, eædem applicari certè non poſſunt caſui noſtro penitùs diverſo, ut benè in puncto monet *clar. mem. Card. de Luc. de Regal. dicto diſc. 195. n. 7.* ibi — *Atque hinc reſultat, non ſolùm æquivocum, ſed evidenter fabuloſum eſſe applicare Text. in leg. Neminem, C. de ſuſcept. Præpoſit. lib. 10. quoniam, ut patet ex tenore Textus, & iis, quæ Bartolus, & alii ibidem obſervant, id procedit in iis, qui juxta illorum temporum mores ſuſcipiebant, tamquam per ſpecies Muneris publici vehere merces, & pecunias de loco ad locum cum obligatione reddendi rationes, in quarum diſpunctionibus pro eorum exoneratione ſiniſtros caſus allegare ſolebant diſperſionis, vel furti, aut alterius deprædationis, cùm tunc in iiſdem ſuſceptoribus intrare poſſet eadem ratio fraudis, & affectionis, quæ ſupra conſideratur in illis, qui ſunt ſollicits de aſſecuratione, ut ſupra. Ac propterea in Textu literaliter aſſignatur ratio celeris notitiæ, & juſtificationis, ut inquiri poſſint fures, vel deprædatores, & per conſequens manifeſtæ fabulæ ſpeciem habet, conſiderare iſtum Textum adductum per Maſcard. dicta concluſ. 273. num. 11. & ſeqq. ad favorem ipſius furis, & deprædatoris, adeoùt iſtud motivum omni penitùs diſcurſu indignum cenſendum veniat* —.

41 Ea autem eſt diverſitatis ſolidiſſima ratio, quòd, ut modò innuimus, Navicularius tali indiget probatione ad effectum ſeſe defendendi, & in caſu, qui omnem habet præſumptionem contra allegantem, proindeque ſanctiſſimè Majores noſtri ſtatuerunt, ut ad ſubmovendam quamcumque fraudis, machinationis, vel, ut ajunt, Barattariæ ſuſpicionem in Naviculario, cui Merces cuſtodiendæ traditæ fuerant, probatio ſiniſtri caſus fieri deberet celeriter, & intra annum, ut ita faciliùs ab intereſſe habentibus poſſet reprobari. In caſu autem noſtro deprædati non jam veniunt ſe defendendo, aut excipiendo, ſed agendo pro damni illati refectione; nec eis imputari poteſt fraus illa, & machinatio, quæ contra Naviculariam eſt allegabilis; ac propterea, licèt in primo caſu probatio fieri debeat intra annum, id tamen non militat in ſecundo, ut in noſtris individualibus terminis optimè firmant *cl. mem. Card. de Luc. de Legal. diſc. 195. num. 3. & 4.* ibi — *In altero autem caſu deprædationis, qualis eſt ille, de quo agitur, res eſt in oppoſitum, quoniam in deprædato nullum concurrit delictum, nullaque conſiderari poteſt fraudis, & colluſionis præordinatio, & affectatio; ſed è converſo delictum, & culpa concurrunt in injuſto, & illicito deprædatore, cui in caſu illicito Latronis, & violenti ſpoliatoris, ac perturbatoris Commercii nomen congruit* — & *num. 6.* ibi — *Ideoque ad has diſtinctiones, & differentias omninò reflectendum venit, cùm alias manifeſtum ſit æquivocum, hujuſmodi terminos, vel caſus confundere* — *Manſ. dicto conſult. 275. num. 22. & 23.* ibi — *Sed verè, qualis ſit hujus Legis interpretatio nil habet commune cum re noſtra. Ibi enim agitur caſus, quando Exercitor, vel Magiſter Navis convenitur à Dominis Mercium ſuper Navi oneratarum, ut veherentur in aliam fortè Provinciam. Ipſe vero, ut ab earum reſtitutione ſe defendat, allegat rapinæ, vel furti caſum ſubſtinuiſſe, ut excuſetur à reſtitutione Mercium, vel earum pretii. Unde Lex ſuſpectam habens probationem aſſerti caſus ultra annum dilatam, vel ſaltem ejus negligentiam punire volens, anni termino emenſo, hujuſmodi defenſionem, aut exceptionem ei ſubſtulit. Agitur autem hic è contra à Magiſtro Navis contra Raptorem ſuarum Mercium, ſuæque Navis expilatorem non criminaliter ad pœnam, ſed civiliter pro ſuo intereſſe. Ex quocumque enim crimine vulgatum eſt, duplicem oriri actionem, civilem ſcilicet, & criminalem; hæc ad publicam vindictam, & ad pœnam exigendam. Illa verò, quæ appellatur in factum, ad perſequutionem rei familiaris, & paſſi damni reparationem, &c. unde eſt, quòd actio ex delicto deſcendens NON UNIUS ANNI limite concluditur; ſed nec minori, quàm viginti ſaltem annorum decurſu tollatur, & præſcribatur, &c. cum quibus etiam reſponſum fuit allegato cap. 11. Barcellonæ, quòd loquitur contra Magiſtrum Navis, & favore Exercitoris, & Domini, ſeu fortè etiam Aſſecuratoris ejuſdem Navis pro ſuſcepto itinere, quod eſt quid omnino diverſum ex jam dictis* — *Caſareg. de Commerc. Naval. diſc. 1. num. 163.* ibi — *Limitanda tamen venit hæc opinio in caſu, quo Nauta, ſive Capitaneus naufragium, ſeu caſum ſiniſtrum probare vellet non ad ſui defenſionem, ſed ad agendum contra aliquem pro reſtauratione damni ſibi illati in cauſando ei naufragium, vel merces ejiciendo, ſive rapiendo. Nam tunc non conſtringeretur illud probare intra annum, ut notat, &c.* — *de Comitib. deciſ. Florent. 61. num. 25. in fin. part. 2. tom. 1.* ibi — *Præſcribitur annus ſolùm ei, qui vellet probare ſiniſtrum ad ſui defenſionem, non verò quando vellet agere pro damni reſtauratione* —.

Nec eſt, cur hic iterum exadverſo exaggerentur 42 poſſibiles Græcorum fraudes, pro quibus declinandis probationum parandarum limites coerceri, ac coarctari poſſe dicebantur, tum quia, cùm præfatæ Leges ſint exorbitantes, & indefinitam, quam quivis habet facultatem allegandi ſuas probationes, reſtringant ad breviſſimum anni ſpatium, utique à caſu *Navicularii*, de quo loquuntur, ad caſum noſtrum, omnino diverſum, extendi non poſſunt, tum etiam quia re vera adeò magnificata Græcorum fraus non ſolùm concludenter, ut par eſſet, exadverſo non probatur, verùm etiam poſitivè excluditur, animadvertendo, quòd in cauſis deprædationum hic in Curia agitatis, ferè ſemper Græci deprædati victoriam retulerunt, ut perſpici poteſt ex omnibus Sacr. Rotæ Deciſionibus ſupra ſparſim allegatis, quamvis non raro in Civitate Melitenſi per plura etiam Judicata ſuccubuiſſent, ut præſertim videre eſt in dicta *Melevitana Deprædationis quoad Demetrium, octava Maii 1710. §. Cùm autem, coram bon. mem. Molines.*

Reliquum modò eſſet verba facere de tertio, eodemque poſtremo propoſiti diſcurſus capite; ſed quum 43 Græcis, cæteriſque Chriſtianis Orientalibus grave non ſit obtemperare Patribus Eminentiſſimis ſuper modo præſcripto præſtandi Juramentum, idcirco hac de re diſſerere ſuperſedemus.

Quare, &c.

Victorius de Martinis Advoc.

A D D I T I O XLVII.

Vaſionen.

D U B I U M.

An Taxæ præſcriptæ in Synodo Diœceſana Vaſionis ſint obſervandæ, & exequendæ in caſu, &c.

S U M M A R I U M.

1 *Recenſentur plures antiquæ Diœceſis Vaſionenſis Synodales Conſtitutiones, prohibentes Parochis, pro Sacramentorum adminiſtratione, aliiſque functionibus Parochialibus, quidquam à ſuis Parochianis petere, ratione certæ taxæ, & num. 2.*

4 *Refertur noviſſima Synodus ejuſdem Diœceſis, in qua præſcribitur certa portio, ſolvenda Parochis pro Matrimoniis, Baptiſmo, Funeribus, & deſcriptione in libro Mortuorum.*

6 *Regulare eſt, quòd Conſtitutiones Synodales intra Diœceſim, tamquam lex, ab omnibus ſervandæ ſunt.*

7 *Limitatur tamen hæc regula, ſi hujuſmodi Conſtitutiones S. Canonibus non adverſentur, & num. 11.*

Et ob hanc cauſam poteſt ab iiſdem appellari ad S. Sedem, ibidem.

8 *Pro Sacramentorum adminiſtratione, ac pro Defunctorum ſepultura nihil à Parochis exigi poteſt, & n. 9. 10. 11. 12. 22. & 23.*

13 *Præſertim ſi concurrat etiam antiqua conſuetudo.*

14 *Parochis aliquando licitum eſſe poteſt aliquid pro Sacramentorum adminiſtratione exigere, non tamquam pretium Sacramenti, ſed uti ſtipendium, pro Miniſtri laborantis ſubſtentatione.*

Aliàs ceſſante hoc titulo erit ſimonia ibidem, & numer. 24.

15 Si-

Digitized by Google

55 *Sicuti etiam, ceſſante ratione neceſſariæ ſubſtentationis, nullum emolumentum exigi poteſt, pro deſcriptione Baptiſmatum, Matrimoniorum, ac Defunctorum, & quare, & n. 25.*

16 *Parochi, ad proprium commodum deponentes, ſuſpecti ſunt, & fidem non merentur.*

17 *Actus facultativi, & voluntarii nullam inducunt obligationem, etiamſi ſint plures, & per mille annos continuati, & quando, & n. 34.*

28 *Prætextu cujuſcumque conſuetudinis, nihil peti poteſt, antequam Sacramenta adminiſtrentur, & numer. 35.*

59 *Conſuetudo contra Juris diſpoſitionem probanda eſt per tempus immemorabile cum ſuis requiſitis.*

Et ulteriùs oſtendi debet, eam fuiſſe confirmatam in contradictorio Judicio, ibidem.

20 *Conſuetudo, in materia nutritiva peccati, & peſſimi exempli, tamquam abuſus, & corruptela, eſt omnino extirpanda.*

26 *Ubi decimæ perſolvuntur Capitulo, Curam habitualem habenti, abſurdum eſſet, quòd nova emolumenta tradi deberent Curato actualiter exercenti.*

29 *Conſuetudo probari debet in ſpecie, & præcisè in loco, de quo diſputatur.*

30 *Ac præſertim ſi in uno caſu, aut loco militet diverſa ratio, ac in alio.*

31 *Conſuetudo in hoc materia attendenda eſt, quando fuit legitimè introducta, & originem trahit ex mera Fidelium liberalitate, & volantate.*

36 *Conſuetudo, pro ſui eſſentia, requirit actuum conformitatem, & unicus actus difformis, & contrarius illam deſtruit.*

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

1 IN Synodo Provinciali Avenionen. celebrata anno 1613. coercita fuit, ac reſrænata licentia Parochorum, qui pro Sacramentorum adminiſtratione non contenti oblationibus ſibi ſponte factis, ſed pro ſuo quiſque arbitrio contra præſcriptum Sacrorum Canonum indebitè extorquebant à Parochianis emolumenta ſibi magis placita, iidemque proinde Parochi diſtrictè prohibiti fuerunt in hanc cauſam quidquam petere ratione certæ taxæ, vel emolumenti, ac reſpectivè cogere Parochianos ad aliquid tradendum, uti videre eſt *Tit. de vit. & honeſtate Cleric.* ibi -- *& quia inter cæteros Clericorum defectus ſummopere fugienda eſt cujuslibet avaritiæ minima ſuſpicio, idcircò in Sacramentis miniſtrandis, Miſſis dicendis, & hortationibus faciendis, mortuiſque ſepeliendis, nihil omninò petere, nec exigere poſſint, niſi quod ipſis gratuitò, & ſecundùm legitimam conſuetudinem offeretur.*

2 Idipſum, quoad noſtram Diæceſim Vaſionenſem longè antea probibitum fuerat in antiquiſſimo Decreto Synodi *Vaſenſis*, quod idem eſt ac *Vaſionenſis*, Tertiæ, habitæ anno Chriſti 529. & relato in Canone *Præcipiendum* 13. *quæſt.* 2. verbis illis -- *Præcipiendum eſt ſecundùm Canonum auctoritatem, ut de ſepulturis, & hominibus ſepeliendis nihil muneris exigant, niſi fortè, ſi qui ſepelitur, vivens juſſerit Eccleſiæ, in cujus Atrio ſepelitur, aliquid de rebus ſuis tribuere, aut etiam poſt mortem ipſius, illi, quibus commiſſum eſt ejus eleemoſynam facere, de rebus illius aliquid ſponte dare voluerint, & tamen nullatenus à Presbyteris Eccleſiæ illius aliquid exigatur* -- Idemque cautum reperitur in altera Synodo Vaſionenſi, habita die 24. Aprilis 1672. ſub bon. mem. Epiſcopo Ludovico *Alphonſo de Suarez, tit. de Sacramentis, fol.* 13. ubi loquendo de Parochis circa adminiſtrationem Sacramentorum, hæc habentur -- *Nihil exigant, & quod gratis acceperunt, gratis adminiſtrent. Si quid verò fuerit oblatum ſpontè, modeſtè accipiant, ut ne minima quidem avaritiæ, & aviditatis ſuſpicio animadverti poſſit* --

3 Hæ Synodales diſpoſitiones fuerunt in hanc uſque diem religioſiſſimè ſervatæ ab omnibus Parochis, & Curatis pro tempore tam Civitatis, quàm Diæceſis Vaſionen. quippe qui ob Sacramentorum adminiſtrationem non alia perceperunt emolumenta, quàm quæ ſpontè oblata fuerunt à Parochianis, ut probatur unanimi depoſitione Teſtium, confirmaturque ipſis etiam documentis, & atteſtationibus ex adverſo productis, & huic Sacræ Congregationi exhibendis; ex quibus conſtat, Parochos pro Publicationibus, Matrimoniis, cæteriſque functionibus Parochialibus habuiſſe quidem aliqua emolumenta, ſed ſponte ipſius oblata, & abſque ulla certa taxa, cùm tradita modò fuerint in majori, modò in minori quantitate, modò in ſpecie, ac modò in pecunia, & ſine ulla coactiva, aut titulo obligatorio, prout infra latiùs oſtendemus.

Quibus tamen minimè obſtantibus in noviſſima Diæceſana Synodo Vaſionen. celebrata, die 5. Septembris anno 1719. edita fuit generalis, & exceſſiva Taxa in tota Diæceſi pro emolumentis ſolvendis cuilibet ex Parochis tam pro matrimoniis, quàm pro Baptiſmo, atque etiam pro funeribus, & deſcriptione in libro mortuorum. Cumque in hac parte Communitas, & Conſules Vaſionen. reclamaverint ad Reverendiſſimum Prolegatum Avenionen. placuit eidem demandare executionem, & obſervantiam memoratæ Taxæ. 4

Interpoſita ab hujuſmodi Judicato appellatione, cauſaque ex Decreto Eminentiſſimi Pro-Auditoris Sanctiſſimi delegata huic Sacræ Congregationi, ſubſcriptum fuit præinſertum dubium, quòd *negativè* reſolvendum omninò eſſe ſperamus, prout etiam Eminentiſſimis Patribus obſequentiſſimè ſupplicamus. 5

Quamvis enim regulare ſit, ut Conſtitutiones Synodales intra Diæceſim vim Legis habeant, & ab omnibus ſint ſervandæ, *ad Text. in capit. Si quis venerit de Majorit. & Obed. Barboſ. de Offic. & Poteſtat. Epiſcoporum, part. 3. allegat. 93. num. 23. & 24. Romaguer. ad Conſtit. Gerund. lib. 1. tit. primo cap. 1. num. 39. & ſeqq. Tondut. quæſt. benef. lib. primo, cap. 11. num. 1. & ſeqq. Rot. coram Emer. Jun. dec. 740. num. 2. in rec. deciſ. 212. num. 3. & 4. part. 19. & in Placentina ſubminiſtrationis Ceræ, 5. Maii 1728. §. Pro ce enim, coram R. P. D. Milline.* 6

Nihilominus regula prædicta ita demum obtinet, ſi recenſitæ Conſtitutiones Sacris Canonibus non adverſentur; aliàs enim in caſu oppoſito illa non debet attendi, & obſervari, ut apertè ſtatuitur *in cap. Quod ſuper his, de Major. & obed.* ibi -- *Dummodo in ipſa Synodo non ducas aliquid ſtatuendum, quod Canonicis obviet Inſtitutis* -- ibique -- *Fagnan. num. 26. Baruſ. Torcul. Jur. reſolut. 23. num. 25. Zerb. reſolut. Canon. tit. 5. de Conſtit. quæſt. 17. num. 2. Pignatt. Conſult. 123. n. 18. tom. 4. Urſaya diſcept. Eccl. tom. 8. diſcept. 4. num. 10. ad 16. part. 1. Rot. coram Coccin. deciſ. 1486. num. 4.* Atque ob hanc ipſam cauſam ab iiſdem Conſtitutionibus Synodalibus appellari poteſt ad S. Sedem, *Can. Sicut Excellentiam, verſic. Ex Concilio, 23. quæſt. 4. Præpoſit. in Rubric. de Appell. num. 34. Jacobat. de Concil. lib. 9. art. 15. num. 200. & lib. 10. art. 1. num. 1. Nicol. in Floſcul. verb. Synodus, num. 4. Zerb. reſolut. Canon. tit. 5. de conſtit. quæſt. 9. num. 2. Pignatt. conſult. 72. tom. 1. Rot. cor. Coccin. dec. 5386. num. 1. & 6.* 7

In caſu autem noſtro prædictæ Conſtitutiones Synodales adverſantur diſpoſitioni non modò Sacrorum Canonum, verùm etiam Juris Divini, quo apertè præcipitur, Sacramenta gratis eſſe adminiſtranda, juxta illud *Matthæi* 10. *verſic.* 8. ibi -- *Gratis accepiſtis, gratis date* -- *& Apocalypſ. 22. verſ. 18.* -- *Qui ſitit, veniat & qui vult, accipiat aquam vitæ gratis* -- Et hinc in compluribus Synodis conſtitutum expreſsè legitur, nihil penitùs exigi poſſe pro Sacramentorum adminiſtratione, & pro Defunctorum ſepultura: *ita habetur in Concilio Toletano 11. cap. 8. relato in Can. quidquid* 101. *prima, quæſt.* 5. ibi -- *Quidquid inviſibilis gratiæ conſolatione tribuitur, nunquam quæſtibus, vel quibuslibet præmiis venundari penitùs debet, dicente Domino* -- *Quod gratis accepiſtis, gratis date* -- *Et ideò quicumque deinceps in Eccleſiaſtico Ordine conſtituitur, aut pro baptizandis, conſignandiſque Fidelibus, aut collatione Chriſmatis, vel promotioni graduum, pretia quælibet, vel præmia, niſi voluntariè oblata, pro hujuſmodi ambitione ſuſceperit, &c. competenti pœna, & debita excommunicatione plectendus eſt* -- Ac ruſùs in Concilio Bracarenſi 2. *capit. 7. relat. in Canon. Placuit* 103. *prima quæſt. 1. in Concilio Elliberitano, cap. 48. relat. in Can. Emendari* 104. *par. quæſt. 1. in Concilio Triburienſi, relat. in Can. Dictum eſt* 105. *eadem cauſa, & quæſt. Concil. Londinen. 2. cap. 3. Conc. Oxonien. prim. Can. 22. Concil. Ravennat. habit. anno 997. ſub Gerberto Archiepiſcopo, poſtea Silveſtro II. can. 3.* 8

ibi --

ibi -- *Et ſi quis Sacri Ordinis de ſepultura Mortuorum aliquid acceperit, niſi quæ fortè ſponte ab Amicis, vel propinquis Mortuorum Eccleſiæ fuerint collata, hac maledictione teneantur obnoxii* -- Concilio Bituricen. anni 1031. *can.* 11. ibi -- *Nullus pretium pro Baptiſmo, neque pro pœnitentia danda, neque pro ſepultura accipiat, niſi quod Fideles ſponte dare, vel offerre voluerint* -- Concilio Mediolanenſi primo ſub Sancto Carolo Burromæo *p.* 2. *tit. de his, quæ ad adminiſtr. Sacrament. generatim pertinent*, ibi -- *Cum Sacramenta Eccleſiæ non ſolùm Simoniæ labe, verùm etiam ſine avaritiæ ſuſpicione præbenda ſint, caveant omnes, ne in eorum adminiſtratione quidquam exigant, aut etiam verbis, aut ſignis directè, vel indirectè petant: qui ſecùs fecerit, eum, & pœnis de Jure communi ſtatutis, & aliis arbitrio Epiſcopi plecti volumus* -- Synodo Piſana Reverendiſſimi Archiepiſcopi Franciſci Froſini, anni 1708. *part.* 1. *cap.* 7. *§. Caveant, fol.* 19. Et conſonant decreta Concilii Provincialis Avenionen. anni 1613. & necnon Synodorum noſtræ Diœceſis Vaſionen. annorum 529. 1672. quorum verba ſuperiùs exſcripſimus in expoſitione Facti.

9 Et ultra diſpoſita in Conciliis, id quoque per viam legis univerſalis determinant plures Textus tam Canonici, quàm etiam Civiles. Et primò quidem *Text. in Can. Baptizandi* 99. *primo, quæſt.* 1. ibi -- *Baptizandis, conſignandiſque Fidelibus, Sacerdotes pretia nulla præfigant, nec illationibus quibuslibet impoſitis exagitare cupiant renuſcentes, quoniam quod gratis accipimus, gratis dare mandamur; & ideo nihil a prædictis prorſus exigere moliantur* -- *Canon. quæſta eſt* 13. *quæſt.* 2. ibi -- *Si quando aliquem in Eccleſia veſtra ſepeliri conceditis, ſiquidem Parentes ipſius proximi, vel Hæredes pro luminaribus ſponte quid offerre voluerint, accipi non vetamus. Peti verò aliquid, aut exigi omninò prohibemus, ne, quod valde irreligioſum eſt, aut venalis fortaſſe, quod abſit, dicatur Eccleſia, aut vos videamini de humanis mortibus gratulari, ſi ex eorum Cadaveribus ſtudeatis quærere quolibet modo compendium* -- *cap. Cum in Eccleſia* 9. *de Simonia*, ibi -- *Ne igitur hæc de cætero fiant, vel pro Perſonis Eccleſiaſticis deducendis in ſedem, vel Sacerdotibus inſtituendis, aut ſepeliendis Mortuis, ſeu benedicendis Nubentibus, ſeu aliis Sacramentis conferendis, diſtrictius prohibemus* -- *cap. Non ſatis, eodem tit. cap. Suam nobis*, ibi -- *Suam nobis Parochiani de Villafranca quærimoniam deſtinarunt, quòd Capellanus eorum pro exequiis Mortuorum, & benedictionibus Nubentium minùs licitè pecuniam ab his exigit, & extorquet* -- & infra -- *Diſcretioni tuæ mandamus, quatenus Capellanum, ut à tanta præſumptione deſiſtat, & etiam pro exceſſu ſatisfaciat, competenter moneatis* -- *cap. Audivimus, & capit. Ad Apoſtolicam, eodem pariter tit. & capit. Abolendas, de ſepultur.*

10 In Jure etiam Civili habetur *Novell.* 59. *collat.* 10. *de Impenſ. quas fieri oport. in Defunct. funer.* in qua Juſtinianus Imperator volens, ut ipſe ait, *Hominibus largiri, ac geminam incommoditatem ſubſtineant, tam ſuos amittentes, quam etiam illorum nomine ſubeuntes*, Miniſtris, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ plures redditus attribuit, mandavitque, ne quidquam pro Defunctorum funere exigerent, ibi -- *His ita evenientibus, nemo omninò ab Invito pro Curato de Mortuis Corpore quidquam auferat* -- Et paulò poſt -- *Nihil prorsùs auferentes, aut per dationem cæterorum exigentes, aut ſub alio velamento quemcumque exactionis modum excogitantes.*

11 Quibus omnibus adſtipulantur tum complures Sac. Congregationum reſolutiones, de quibus teſtatur *Monacell. Formul. legal. tom.* 2. *tit.* 16. *in annot. ad formul.* 2. *num.* 17. tum inſtructio, ſeu Tuuu juſſu ſan. memor. Innocentii XI. *impreſſ. poſt conſult.* 11. *Pignatell. tom.* 8. *§. Parimente*, ibi -- *Parimente per una Regola generale da non ſoggiacere à limitazione alcuna; il Veſcovo, a altro Prelato, ſuo Vicario Generale, o particolare, Cancelliero, o qualunque altro Offiziale, Miniſtro, o Familiare, anche ſotto nome di mancia, o volontario donativo, non potrà eſigere, ne ricevere emolumento alcuno così in denaro, come in qualunque altra coſa in tutto quello, che riguarda l' amminiſtrazione de' Sacramenti del Batteſimo, della Creſima, della Penitenza, della Eucariſtia, e della Eſtrema Unzione, anche per l' eſame, ed approvazione, o licenza d' amminiſtrarli. Anzi s' incarica a Veſcovi, e Prelati, e loro Vicarj, ed Offiziali, che non lo permettano a i Curati, ed a Confeſſori, ed altri Miniſtri, e particolarmente nel prendere il Piatto, o altro Vaſe, nel quale ſia riposto il Vaſe dell' Oglio Santo per l' Eſtrema Unzione, o del Criſma nel Batteſimo, ovvero Toveglie, Fazzoletti, ed altre coſe, dichiarandoſi tutto ciò illecito.*

Tum etiam univerſa Schola Doctorum id ſeriò, ac præcisè inculcantium, & præ cæteris diſertiſſimè tradunt D. *Thomas* 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 2. *ad* 6. & *art.* 3. *ad* 2. *Sot. de Juſtit. & Jur. lib.* 9. *q.* 6. *art.* 1. *Suarez de Religion. tom.* 1. *lib.* 4. *de Simonia, cap.* 14. *nu.* 19. *Redoan. de Simonia part.* 1. *cap.* 11. *num.* 8. *part.* 3. *cap.* 16. *n.* 32. & *ead. par.* 3. *cap.* 17. *numer.* 5. *Barboſ. de Offic. & poteſt. Paroch. part.* 3. *cap.* 26. *num.* 16. *Amoſtaz. de Cauſ. piis, lib.* 6. *cap.* 3. *numer.* 46. *Antonell. de Jur. Clericor. lib.* 1. *p.* 5. *cap.* 16. *numer.* 10. & *de Regim. Eccleſ. lib.* 2. *part.* 5. *cap.* 16. *num.* 10. & *cap.* 12. *§.* 6. *nu.* 50. & 53. *Pirhing. ad Jus Canonic. tom.* 3. *lib.* 3. *tit.* 25. *§.* 4. *numer.* 27. *Thomaſſin. de nov. & veter. Eccleſ. diſcipl. part.* 3. *lib.* 1. *capit.* 69. *numer.* 2. *Monacell. formul. legal. tom.* 2. *tit.* 16. *formul.* 2. *num.* 17. *Adden. ad ſan. memor. Gregor. XV. deciſ.* 145. *num.* 10. *in fine; Rot. in recent. deciſ.* 561. *numer.* 1. *part.* 4. *tom.* 1. 12

Ac denique hæc omnia coronat antiquiſſima conſuetudo Civitatis Vaſionenſis, in qua cùm ſolvantur annua ſcuta mille circiter pro Decimis Reverendiſſimo Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, penes quòd reſider habitualis Cura totius Civitatis, & ad quod propterea pertinet onus ſubminiſtrandi congruam ſubſtentationem Vicario ad nutum amovibili, qui ejuſdem Civitatis actualem Curam exercent. Inde factum eſt, ut nunquam pro adminiſtratione Sacramentorum, ac præſertim pro Baptiſmo, Denunciationibus Matrimoniorum, & pro Funeribus quidquam à Parochis petitum fuerit, ſed abſque ulla Parochorum conqueſtione, in Baptiſmo nil aliud petitum præter unam Candelam. In funeribus diſtributio tam Ceræ, quam pecuniarum pependit à libero hæredum arbitrio, qui quandoque nil penitùs perſolverunt, & in Matrimonio pro illius Publicationibus, ac pro benedictione Nuptiali, præter Eleemoſynam Miſſæ; una dumtaxat Gallina, vel decem, aut duodecim ſolidi ad libitum Contrahentium oblati fuerunt, prout luculenter conſtat ex depoſitionibus plurimorum Teſtium, & præſertim R. D. Franciſci Gauthier, qui ab anno 1709. ad annum uſque 1725. fuit Vicarius Curatus d. Civitatis Vaſionenſis. Quæ ſanè antiquiſſima conſuetudo, utpore conformis diſpoſitioni Juris, & tot Teſtium depoſitionibus comprobata, omnino ſervanda eſt, ut præcisè firmant *Poſſevin. de Offic. Curat. cap.* 12. *n.* 45. & *cap.* 14. *n.* 3. *Barboſ. de Offic. & Poteſt. Paroch. p.* 1. *c.* 7. *num.* 19. *Ricc. Collect.* 3456. & 4533. 13

Eademque conſuetudo non ſolùm Juris Communis diſpoſitioni, ſed rationi etiam apprimè conſona dicenda eſt. Si enim tota ratio, ob quam aliquando Parochis licitum eſſe poteſt aliquid exigere pro Sacramentorum adminiſtratione, in eo unicè ſita eſt, ut illud exigatur non tamquam pretium Sacramenti, ſed ut ſtipendium pro Miniſtri laborantis ſubſtentatione, ut notant *Bonacin. de Simon. quæſt.* 6. *punct.* 2. *numer.* 1. *Barboſ. de Offic. & poteſtat. Paroch. part.* 2. *cap.* 17. *num.* 42. *Rot. cor. Eminentiſſimo Falconer. in Miſcell. deciſ.* 75. *num.* 17. & 18. Nemo non videt, quòd, cùm in Civitate Vaſionenſi perſolvantur Decimæ in inſigni quantitate ſcutorum mille Capitulo Cathedralis, ex quibus ali debet Vicarius Curatus Civitatis Curam exercens, ceſſat proinde prætextus ille ſubſtentationis, nihilque exigi poteſt pro adminiſtratione Sacramentorum, aliarumque rerum ſpiritualium abſque labe Simoniæ, prout benè admonet *Gloſſ. in cap. ſuam nobis, de Simon. verb. Pro Exequiis*, ibi -- *Sacerdos, qui ex Officio ſuo ad hoc tenetur, & qui habet victum ſuum, ſuis ſumptibus tenetur ſpiritualia miniſtrare* -- *S. Thomas* 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 3. *ad tertium*, ibi -- *Ad tertium dicendum, quòd ille, cui committitur ſpiritualis poteſtas, ex Officio obligatur ad uſum poteſtatis ſibi commiſſæ in ſpiritualium diſpenſatione, & etiam pro ſua ſubſtentatione ſtatuta ſtipendia habet ex redditibus Eccleſiæ; & ideò, ſi aliquid acciperet pro uſu ſpiritualis poteſtatis, non intelligitur locare operas ſuas, quas ex debito ſuſcepti Officii deberet impendere; ſed intelligeretur ven-* 14

Digitized by Google

dere ipſum ſpiritualis Gratiæ uſum , & propter hoc non licet pro quacumque diſpenſatione aliquid accipere -- Barboſ. in cap. ad Apoſtolicam numer. 26. verſ. Inſuper , de Simon. ubi quod hoc procedit, non obſtante conſuetudine , Roman. conſ. 344. numer. 1. Pirbing. ad jus Canon. tom. 3. lib. 3. tit. 25. §. 4. num. 40. Pax Jordan. Lucubrat. Canonic. tom. 1. lib. 5. tit. 11. numer. 15. Gratian. diſcept. 210. n. 27. Pignattell. conſult. 88. n. 5. tom. 6.

15 Ex quo quidem illud etiam efficitur , ut oulla merces exigi poſſit pro deſcriptione Baptiſmatum , Matrimoniorum , & Defunctorum in Libris , qui ad hujuſmodi effectum à Parochis retinentur . Cùm enim onus ſit Parochorum non tam adminiſtrandi Sacramenta , quàm retinendi Libros Baptizatorum , Matrimoniorum , ac Defunctorum , juxta Decretum Sacri Concilii Tridentini ; *ſeſſ. 24. de reform. Matrim. c. 1. & 2.* utique ; ceſſante ratione neceſſariæ ſubſtentationis , nullum penitùs emolumentum exigi poteſt pro facienda deſcriptione partitarum in iiſdem Libris , quam Parochi omnes ratione Officii conficere tenentur : *Sanchez de Matrim. lib. 3. diſp. 15. n. 22. Barboſ. de Offic. & poteſt. Paroch. p. 1. c. 7. num 8. Pax. Jordan. lucubrat. Canonic. tom. 1. lib. 3. tit. 7. n. 157. Grat. diſcept. 653. numer. 64.*

16 Quæ cùm ita ſint , inanis eſt apparatus contrariæ Conſuetudinis , juxta quam inquit Pars Adverſa , Parochos , & Curatos aliquid ſemper exegiſſe à Parochianis occaſione Adminiſtrationis Sacramentorum , quemadmodum ſuaderi contenditur ex documentis exadverſo exhibendis ; nam præter quam quòd hujuſmodi ſolutiones principaliter probantur ex depoſitione eorundem Parochorum , qui habent in Cauſa intereſſe , ac deponunt ad proprium commodum , & conſequenter eorum teſtimonium eſt undique ſuſpectum , & nullatenus meretur attendi , ex firmatis per *Rot. cor. Coccin. deciſ. 178. n. 4. in rec. dec. 762. n. 6. part. 1. cum aliis in Monaſterien. Canonicatus , 20. Jan. 1708. §. Talis autem , coram cl. mem. Card. Scotto.*

17 Præterea ſingillatim expenſis contrariis depoſitionibus , illico patet , quòd ſolutiones factæ Parochis tam pro Matrimoniis , quàm pro Baptiſmis , & ſimilibus , fuerunt prorſus voluntariæ , & arbitrariæ , ac ſine ulla certa taxa , aut deſtinatione , & modò in ſpecie , modò in pecunia , & nunc in majori , nunc in minori ſumma ; imò ut plurimum factæ fuerunt , & fiunt correſpectivè ad celebrationem Miſſæ , & ad Ceram , quam Parochi conſumunt de proprio ; nec ullus ex Parochis auſus eſt deponere , quod Parochiani , etiam recuſantes , & ioviti , coacti fuerint , & adſtricti ad ſolvenda dd. Emolumenta . Unde locum ſibi vindicat vulgata regula , quòd ex actibus facultativis , & voluntariis nulla deſumi poteſt obligatio , nullumque acquiritur Jus , ſeu poſſeſſio , aut Conſuetudo obligatoria , etiamſi actus ſint plures , atque , ut ajunt Doctores , continuati per mille aonos , quia ſemper referuntur ad ſuum principium meræ voluntatis , nec poſſunt tranſire io obligatorios , ac inducere Conſuetudinem coactivam , niſi probetur , quòd Parochiani recuſantes ſolvere , fuerint ad id coacti , & coactioni acquieverint , per ea , quæ notant *Pignattell. conſult. 35. num. 25. tom. 4. Lotter. de re beneſ. lib. 1. qu. 34. num. 52. Rot. coram Bich. deciſ. 118. num. 17. & pluribus allegatis , coram Eminentiſſimo Falconer. tit. de elect. dec. 3. num. 6.*

18 Atque ideò ad tenorem prætenſæ Conſuetudinis , & Obſervantiæ fundatæ in facto voluntario Parochianorum , eorumque arbitrio , & facultate , permitti quidem poterit , ut Parochi valeant recipere res ſibi ultro , ac ſpontè oblatas ; oon autem ut poſſint cogere Parochianos ad offerendum , quia id eſſet contra ſolitum , & obſervantiam , & actus merè voluntarii converterentur in neceſſarios , & obligatorios ; ac prætextu Conſuetudinis admitterentur illa abſurda , à quibus cavendum eſſe clamat in propoſito Divus Thomas 2. 2. qu. 100. *art. 2. ad 4.* ibi -- *In his tamen omnibus ſollicitè cavendum eſt , quòd habet ſpeciem Simoniæ , vel Cupiditatis , ſecundùm illud Apoſtol. 1. ad Theſſalon. ultim -- Ab omni ſpecie mala abſtinete vos* -- Et magis præcisè , quòd , non obſtante quacumque antiquiſſima Conſuetudine , nihil peti poſſit , antequam Sacramenta adminiſtrentur , firmat *Barboſ. in c. ad Apoſtolicam , n. 12. de Simon.*

19 Cæterùm , cùm agatur de Conſuetudine , qua firmari contenditur debitum certæ taxæ , & emolumenti pro Sacramentis contra diſpoſitionem Juris tam Canonici , quàm Civilis , hoc caſu non ſolùm illa probanda eſſet per tempus immemorabile cum requiſitis notoriis *Gloſſæ , in cap. 6. de præſcript.* Sed ulteriùs oſtendi deberet , eam fuiſſe confirmatam io contradictorio Judicio ; *Surd. conſ. 393. nu. 25. Manſ. conſult. 6. numer. 18. tom. 1. Rot. coram Merlin. dec. 638. num. 7. coram Eminentiſſimo Falconer. de Jurepatr. deciſ. 30. numer. 18.*

20 Imò cum agatur de materia nutritiva peccati , & aeſſimi exempli , ac , utì tali reprobata à Sacris Canonibus , & omnibus Conciliis tam generalibus , quàm etiam Provincialibus , & Peculiaribus noſtræ Diœceſis , utì ſuperiùs animadvertimus , utique illa , tamquam abuſus , & corruptela , foret omnioò rejicienda , otpote quæ inducta cenſeretur ex avaritia , & cupiditate Clericorum , ut uno ore firmant *Abb. in cap. 1. numer. 6. de Decim. Ricc. in prax. reſolut. 576. num. 3. tom. 1. Gratian. diſceptat. 210. numer. 30. Antonell. de Regimin. Eccleſ. lib. 1. cap. 12. §. 6. num. 57. Redoan. de Simon. part. 3. cap. 16. num. 37.*

Quare , &c.

Victorius de Martinis Advoc.

Vaſionen. Taxarum.

Eminentiſſime , & Reverendiſſime Domine.

21 CONſtitutiones Synodales in ea parte , qua præſcribunt *certam taxam , ac emolumenta fixa* pro adminiſtratione Sacramentorum , coguntque Parochianos etiam iovitos ad illorum ſolutionem , non ſunt ullo modo obſervandæ , aut exequendæ . Etſi enim regulariter magna ſit auctoritas hujuſmodi Conſtitutionum , quæ intra limites Diœceſis vim legis habent , juxta *auctoritates hinc inde allegatas* . Ea tamen ſtatim ceſſat , ac reſolvitur , quatenus præfatæ Conſtitutiones , aliquid conſtituant , quod Sacris Canonibus adverſetur , ut literaliter diſponitur in *Capit. quod ſuper his de Majorit. & obedien.* & firmant plena manu relati *in noſtro reſtricto* .

22 Undique autem reſonat Vox Sacrorum Canonum , ſtrictè monens Parochos , ut Sacramenta gratis adminiſtrent , neque hac occaſione aliquid emolumenti audeant à Parochianis exigere . Id quod præſcriptum habemus in Sacris paginis , & in pluribus Conciliis tam Generalibus , quàm Provincialibus , ac ſpecialiter in illis noſtræ Diœceſis ; & conſonant ipſæ Ceſareæ Leges , necnon reſolutiones Sacrarum Congregationum , & ſenſus univerſalis omnium Doctorum , ut latè , & diſtinctè probavimus *in Reſtricto , &c.* Unde ſolutio certæ taxæ io d. Synodo præcipuè injuncta , non poteſt ſubſtineri , utpote quæ pectus opponit contra Torrentem , & inſurgit contra apertam Juris & Sacrorum Canonum diſpoſitionem .

23 Et præcæteris ioexequibilitatem dictarum Conſtitutionum evincit declaratio , ſeu Taxa Innocentiana , iojungens per viam regulæ generalis -- *da non ſoggiacere ad alcuna limitazione* -- omnibus Epiſcopis , & Vicariis , ne aliquid recipi permittant in tota , quam late patet , materia Sacramentorum , juxta verba tranſcripta *in noſtra Informatione* , §. 11. Proindeq; è conſpectu iſtius recentioris , & ſolemniſſimæ prohibitionis , contraria taxa nullam meretur executionem , non attenta excuſatione , quòd dicta declaratio Ionocentiana non fuerit tranſmiſſa ad Ordinarios Aven. & Comitatus Venaiſini . Quippe cùm illa emanaverit per viam Legis univerſalis , & in toto Mundo Chriſtiano obſervandæ , opus non eſt docere de ejus particulari tranſmiſſiooe , nec opus eſt dare rationem , cur Lex Papalis non ſit ſervanda in hiſce locis Ditionis Eccleſiaſticæ , ſignanter in materia ſpirituali , & in qua totum id , quod continetur in hac declaratione , expreſſum legitur in corpore Juris Canonici , & Civilis .

24 Fruſtra verò objicitur quòd Clerici , & ſi nihil petere & accipere valeant in Sacramentorum adminiſtratione , *tamquam rei ſpiritualis pretium* , poſſint tamen aliquid recipere in præmium laboris , *& veluti per modum*

ſtipendii

Digitized by Google

ſtipendii temporalis. Nam quidquid ſit de ſubſiſtentia iſtius aſſumpti, qaod in ſuis caſibus non eſt indefinitè admittendum; ſed cum grano Salis, & cum magna circumſpectione, ne fiat fraus legi, & hiſce ſubtilitatibus ſomentum detur cupiditati Clericorum, & Simoniæ, ut obſervant adducti *in noſtro reſtrictu*, *&c.*

25 Ceſſat omnis prætextus in hypotheſi; quia ut patet, ac exadverſo ultro admittitur, Parochus eſt abunde, & ſufficienter proviſus, & congruam ſubſtentationem obtinet à Reverendiſſimo Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, quòd babet penes ſe curam habitualem, & illius intuitu axigit Decimas aſcend. ad ſcuta mille circiter in ſingulos aunos. Quo ſtante, præſens taxa ſalvari nequit ſub colore ſtipendii temporalis, quod jam exuberanter perſolvitur in tot decimis; & nova emolumenta peti, & exigi non poſſunt ſine avidenti labe Simoniæ, quemadmodum individualiter reſpondent *Gloſ. in cap. Suam nobis*, *de Simon.* aliique congeſti, & tranſcripti in noſtra Informatione.

26 Nullatenus relevante, quòd Decimæ prædictæ tradantur Reverendiſſimo Capitulo, non autem Curato actualiter exercenti, ac miniſtranti Sacramenta; quia id eſt verbis illudere; & dum Decimæ ſolvuntur Capitulo habenti curam habitualem, & dantur præcisè in *caaſam adminiſtrationis Sacramentorum*, idem profectò eſt, ac ſi directè tradercotur ipſimet Curato, qui conſequi debet congruum ſtipendium, & ſalarium ab ipſo Capitulo, neque potaſt hoc titulo aliquid exigere à Parochianis, aliàa iſti ex hoe capita duplici onere gravarentur; Altero ſcilicet ſolvendi decimas in ſumma adeo conſpicua Capitulo habenti curam habitualem; & altero tradendi nova emolumenta Curato actualitar exerceoti; quo ſanè nihil ahſurdius, ut in propoſito advertunt *Rot. deciſ.* 174. *n.* 3. *cor. Ludoviſ. & ibi Adden. & dec.* 412. *nu.* 5. *tom.* 2. *cor. Molines*.

27 Denique cæteris fragilius eſt præſidium aſſertæ conſuetudinis, cujus vigore prætenditur, licitum eſſe Parochis aliquid recipere pro adminiſtrandis Sacramentis, etiamſi *divites* ſint, *& abundè proviſi*. In eo enim quod reipicit noſtam Civitatem Vaſionis, objectum ceſſat aa facto, quia, ut præventivè demonſtravimus, in eadem Civitate nihil unquam fuit petitum, aut ſolutum pro Baptiſmo, denunciationibus Matrimoniorum, & funeribus, excepta una Candela pro Baptiſmo, & una Gallina, ſeu decem, aut duodecim ſolidis pro benedictione nuptiali, ut ex atteſtatione veteris Curati dictæ Civitatis. aliorumque plurium Teſtium data. Idaoque conſuetudo localis mirabiliter retorquetur, & una cum diſpoſitione Juris, & Sacrorum Canonum inſurgit adverſus prætenſam taxam, quæ novum imponit onus Parochianis contra ſolitum, quod non poteſt, nec debet alterari, ut probant ipſæmet auctoritates laudaræ in contraria Informatione, §§. 7. *&* 8.

28 Nec conſuetudini per nos adductæ adverſantur Teſtes dati. Nam quatuor, aut quinque ex illis, qui deponunt de prætenſo ſolito *Civitatis Vaſionis*, nullo numero habendi ſunt, tum quia conquaſſantur à noſtris Teſtibus, qui ſunt numero plures, & teſtantur præcisè, ac de facto proprio. Tum quia in ſubſtantia excepta Candela tradi ſolita in Baptiſmo, ſuper qua concordant atiam noſtri Teſtes; in reliquis, & ſignanter circa *funera*, ſunt varii, & fatentur modò plus, modò minùs fuiſſe ſolutum, ajendo per verba-- *Almeno mi davano* -- turſùs -- *non vi era regola veruna* -- *non vi era regolamento alcuno* -- *che le diſtribuzioni de' ſotterramenti non ſono regolate* -- *Che non v' è ſtato mai regolato niente*: & propterea in eorum dicto nihil concludunt, & confirmant potius depoſitionea noſtrorum Teſtium aſſerentium, quòd axtra Candelam datam in Baptiſmo, in reliquis modicum, aut nihil fuit perſolutum.

29 Alii verò Teſtes contrarii non loquuntur de conſuetudine noſtræ Civitatis, ſed da illa vigente, ut prætenditur, in aliis locis Diæceſis Vaſionen. ſicque nil faciunt ad caſum. Regulare enim eſt in hac materia, quòd non datur extenſio de loco ad locum, nec de perſona ad perſonam; ſed conſuetudo debet probari in ſpecie, & in eo ſignato loco, de quo diſputatur, ut tradunt *Ciarlin. controv. foren. cap.* 62. *n.* 7. *Cartar. deciſ.* 46. *num.* 31. *Rot. dec.* 321. *numer.* 50. *part.* 15. *rec.* Quidquid ergo practicatum fuit in aliquibus locis iſtius Diæceſis, non poteſt firmare ſtatum pro noſtra Civitate Vaſionis, ubi viget conſuetudo contraria; nec confundenda ſuot ſolitum, & leges unius loci cum illis loci diverſi, ut præter ſuperiùs allegatos optimè traduut *Rot. coram Coccin. dec.* 1773. *nu.* 5. *&* 6. *tom.* 4. *& cor. Cerro dec.* 931. *nu.* 6. *& coram Cavaler. dec.* 95. *num.* 3. *&* 419. *num.* 4. *& dec.* 74. *n.* 13. *Miſcell. cor. Eminentiſſimo Falconer. & dec.* 452. *nu.* 22. *tom.* 2. *cor. Bich.*

30 Attenta ſignanter graviſſima illa circumſtantia, quòd oempè Capitulum noſtræ Civitatis pro adminiſtratione Sacramentorum obtinet pinguiſſimum emolumentum ſcut. 1000. circiter io ratione Decimarum. Inde enim aſſequimur, quòd eatenus in Civitate Vaſionis nihil, aut parum traditur Parocho, ex quo eidem ſolvitur à Parochianis conſpicuum ſtipendium, quod non ſolvitur in aliis locis præfatæ Diæceſis; & conſequenter inſpecto tam evidenti *rationis* diſcrimine, eo minus fieri poteſt extenſio conſuatudinis de uno loco ad alium, ut individualiter reflectunt *Rot. cor. Eminentiſſimo Falconer. dec.* 74. *nu.* 14. *in Miſcell. & dec.* 385. *nu.* 14. *&* 15. *cor. Molines*, *tom.* 2. *dec.* 214. *num.* 20. *par.* 17. *& dec.* 278. *nu.* 15. *part.* 2. *rec.*

31 Cæterum, ut dicebamus io reſtrictu, apparatus iſtius conſuetudinis nullius eſt momenti ad ſubſtinendam prætenſam taxam. Omiſſo enim quòd illa legitimè non probatur, nec docetur fuiſſe confirmatam in contradictorio Judicio, prout requiritur in ſubjecta materia, quæ habet contra ſe reſiſtentiam Juris, & SS. Canonum. Omiſſaque inſuper quæſtione circa vires, & efficaciam iſtius conſuetudiois, cujus vigore vult reddi licitum id; quod omni Jure prohibitum eſt, lubenti animo accipimus diſtinctionem inſinuatam in contrariis ſcriptis, quòd ſcilicet conſuetudo attendi debeat, quoties fuit legitimè introducta. & originem trahit ex mera *liberalitate*, *& voluntate* Fidelium. Secus verò, quando ex mero abuſu, *& Clericorum poteſtate*, *& exactione* procedit, ut totidem verbis relat. *Gonzal. Tell. in cap. Cum in Eccleſ.* 8. *de Simon. ait D. exadverſo Scriben. in ſua facti*, §. 9.

32 Hoc namque retento themate, negotium confactum eſt ex ore ipſius Partis, quia aſſ. conſuetudo in hac Diæceſi non aliter fuit inducta, quam per abuſum, & violentiam Clericorum. Et hæc veritas probatur ex eadem Synodo nuper celebrata, in qua claris notis dicitur, ad aures Reverendiſſimi Epiſcopi deveniſſe querelas, & -- *expoſtulationes quorumdam Laicorum contra prætenſam nimiam Parochorum exactionem in adminiſtratione Sacramentorum*. Idemque legitur in exordio contrariæ Informationis, ubi dicitur taxam fuiſſe in Synodo præſcriptam -- *ad tollendos abuſus*, *qui in Diæceſi Vaſionis irrepſerant circa exceſſivam exactionem retributionum*, *ſeu emolumentorum*.

33 Ideoque palam eſt ex ingenua Partis confeſſione, quòd emolumenta hactenus à Parochis exacta, *& de quibus loquuntur contrariæ depoſitiones*, non proceſſerunt ex libera voluntate, ac pia fidelium liberalitate, ſed ex cupiditate, & facto Parochorum, *ac nimia*, *& exceſſiva illorum exactione*, & per conſequens exinde nulla potuit induci legitima conſuetudo, quæ debet eſſe immunis ab omni violentia, & reclamatione ſolventium; nec poteſt deduci aa actibus violentis, & contradictis; qui potius oſtendunt rem verſari in terminis abuſus, & corruptelæ omni jure reprobatæ, prout dicitur in ipſis contrariis ſcriptis, & præter auctoritates in eis allegatas plenè firmant aliæ cumulatæ in noſtro *Reſtrictu*, §. *Fin.*

34 Verùm etiamſi præciſivè ab his omnibus admitti vellet prætenſa conſuetudo, nunquam tamen ſubſtentabilis eſſet controverſa taxa; ea invincibili ratione, quia ad terminos dictæ conſuetudinis Parochi debent emolumenta accipere, prout hactenus recepiſſe ſupponunt *à ſpontè dantibus*, & ad eorum *libitum*, modò plus, & modò minùs, modò in pecunia, & modò in ſpecie, ut inuegabiliter patet ea documentis relatis. Quod ſanè eſt prorsùs incompatibile cum prætenſa taxa, cujus vigore Parochi poſſunt exigere, & Parochiani, *velint*, *noliat*, tenentur tradere emolumenta *fixa*, & in quantitate inibi *deſignata*; & ſic taxa non ſervat, ſed potiùs deſtruit conſuetudinem tam

circa *ſubſtantiam*, quàm circa *quantitatem*, & largitionem merè voluntariam, & *arbitrariam* tranſire facit in coactivam, *&* *obligatoriam* contra Regulas exornatas in *noſtro Reſtrictu*, §. 17.

35 Et hìc ad hominem, ut diximus, retorquentur *c. ad Apoſtolicam* 41. *de Simon.* aliæque doctrinæ in oppoſitum allegatæ. Ajunt enim conſuetudines, honeſtas tamen, & moderatas, ſervandas eſſe, prohibita quacumque illarum *immutatione*, *ſeu alteratione*; & conſequenter directè ſe opponunt prætenſæ taxæ, juxta quam in univerſum immutatur ſolitum, & præſcribitur ſolutio certi, & fixi emolumenti tradendi etiam ab invitis, quandò ex probationibus hinc inde cumulatis in comperto eſt, quòd in traditione hujuſmodi emolumentorum nihil unquam fuit *certi*, aut *determinati*; ſed illa nunc fuerunt ſoluta in majori, nunc verò in minori quantitate; & modò in unâ ſpecie, modò in alia; totumque reſedit *in libero arbitrio* Parochianorum, qui pluries etiam nihil tradiderunt. Unde ſub obtentu ſervandæ conſuetudinis, illa non debet alterari, ac deſtrui, imponendo Parochianis ea onera, quæ in adminiſtratione Sacramentorum ſunt in univerſum reprobata, & de ſtricta Juris cenſura non debent tolerari nec etiam ſub prætextu *aſſ. conſuetudinis*, ut relatis pluribus Canonibus, & Conciliis, non minùs doctè, quàm eruditè probat *Gonzal. Tell. exadverſo laudatas in d. cap. Cùm in Eccleſia, de Simon. n. 3, & per tot.*

36 Ultra quod Textus in dicto Capitulo ad Apoſtolicam loquitur in ſuppoſito conſuetudinis indubitatæ, & coram Epiſcopo juſtificatæ, juxta quam Parochiani ſolverint aliquod certum, & fixum emolumentum ſine ulla *variatione*, aut *contrarietate*; proindeque non eſt applicabile ad caſum, in quo ex ipſis contrariis probationibus habetur *difformitas*, & *varietas* ſolutionum, quæ dicuntur factæ abſque ulla certa methodo, ſeu determinatione, & ad merum arbitrium Parochianorum. In quibus terminis nec etiam dici poteſt, quòd adſit ulla conſuetudo, dum iſta pro ſui aſſentia requirit actuum conformitatem, & perpetuam conſonantiam; & ex unico actu difformi, & contrario remanet excluſa; *Bartol. in Leg. Semper in ſtipulationibus, in fine, ff. de Reg. jur. Gratianus diſcept. foren. cap.* 639. *num.* 12. *Rota coram Gregor. deciſ.* 162. *numer.* 9. *ibique adden, numer.* 15. *coram Eminentiſſimo Falconerio, in Miſcellaneis, deciſ.* 74. *num.* 16. *cum aliis in Tyburtina Fabricæ*, 18. *Martii* 1720. §. *Tota namque, coram Reverendiſſimo Corio Decano.*

Quare, &c.

Jo. Franciſcus Marcus.

In hac Cauſa à S. Congregatione Concil. reſponſum fuit ſub die 6. Februarii 1734. *negativè, & ampliùs.*

A D D I T I O XLVIII.

Illuſtriſſimi ac Reverendſs. Domini

D. JOANNIS ANDREÆ DE PINIS

Gubernatoris Ven. Hoſpitalis S. Mariæ Novæ de Florentia, & R. S. C. Auditoris.

C O N S U L T A T I O

pro eodem Ven. Hoſpit.

Florentina Jurium Funeralium.

A R G U M E N T U M.

An, & quando occaſione funeris illorum, qui in aliquo Hoſpitali moriuntur, & ſepulturam alibi elegerunt, Parochus Loci, in quo Hoſpitale eſt ſitum, jus Parochiale ſibi vindicare valeat. Hac occaſione examinantur privilegia, quibus gaudet inſigne Hoſpitale S. Mariæ Novæ Civit. Florent.

S U M M A R I U M.

1 *Duo genera Hoſpitalium, quoad Jura Parochialia, diſtinguuntur, & quæ iſta ſint.*

2 *Hoſpitale S. Mariæ Novæ Florentiæ proprios habet Sacerdotes, qui omnia Sacramenta, & Spiritualia præbent Infirmis, & Familiæ; plenamque gerunt ibidem Curam Animarum, privativè quoad Parochos Locorum, ubi conſiſtunt Hoſpitalis ædificia.*

3 *Parochialitas conſtituitur ex reciproca neceſſitate, quam habet Parochus Parochianis Sacramenta præbendi, & Parochiani eadem à Parocho recipiendi.*

4 *Parochus jus non habet in eorum funeribus, qui Sacramenta ab eo recipere non tenentur, & n. 5.*

6 *Hoſpitale habens proprios Sacerdotes, qui, privativè quoad Parochum, præbent Sacramenta, & Curam Animarum gerunt degentium in eo, exemptum dicitur à Parocho, particularemque conſtituit Parochiam, per quandam ſpeciem Territorii ſeparati, num. 73. & 75.*

7 *Et prædicti Sacerdotes aſſiſtentiam Juris habent, etiam quoad emolumenta funerum in Hoſpitali decedentium, tanquam proprii Parochi, & n. 74.*

8 *Recenſentur verba exemptionis conceſſæ prædicto Hoſpitali S. Mariæ Novæ.*

9 *Exemptio ab Ordinario ſecum fert quoque exemptionem à Parocho, qui eſt Coadjutor, & veluti Vicarius Epiſcopi.*

10 *In Eccleſiis Regularium, ex quo ſunt exemptæ ab Ordinario, nulla competit Parocho, in cujus Parochia ſitæ ſunt, Juris aſſiſtentia.*

11 *Decedentes in aliquo Hoſpitali, ſi alibi ſepeliendi ſint, aſſociari debent à Parocho.*

12 *Declaratur præcedens concluſio, ut procedat, quoad Parochum Defuncti, qui ad Hoſpitale curationis cauſa delatus fuerat.*

13 *Parochus verò loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, nullum jus habet in funeribus eorum, qui aliò deferuntur ſepeliendi.*

14 *Aliud dicendum de illo, qui non ratione curationis, ſed famulatus in Hoſpitale ſe recepit, quia hoc caſu priorem Parochiam amittit, & in eodem Hoſpitali ſuam familiarem habitationem conſtituit.*

15 *Ita famuli, mercede conducti, ſtatim ac tranſeunt in familiam Dominorum, Parochiani ſiunt eorumdem dominorum.*

16 *Etiam ad effectum validè contrahendi Matrimonium.*

17 *Decedente recepto in familiam Hoſpitalis, qui illius Sacerdotes in proprios Parochos agnoſcit, tam Parochus loci, quam quilibet alius Parochus, aſſociationem prætendens, ex non jure agendi repellitur.*

18 *Regulares, in quorum Eccleſia ſepeliendus eſt Defunctus, non valent illum aſportare, niſi prius monito, & expectato Parocho.*

19 *Hoc autem intelligitur, non de Parocho loci materialis, in quo reperitur Hoſpitale, ſed de Parocho proprio Defuncti, ſub cujus Parochia vivebat, nu. 28. 69. & 71.*

20 *Licitum eſt Regularibus, & aliis quibuſcumque, occaſione ducendi funus, alienas Parochias intrare, & num. 83.*

21 *Poſt aſperſum Corpus Aqua benedicta à Parocho defuncti, & recitatam Antiphonam* Si iniqui ates, *& Pſalmum* De profundis, *poſſunt Regulares ipſum Corpus levare, & ad eorum Eccleſiam deferre.*

22 *Ad Sacerdotes Hoſpitalis, qui ibi Curam Animarum gerunt, ſpectat ſupradicta peragere ſupra Corpus defuncti.*

23 *Iiſdemque licitum eſt Defunctum aſſociare cum Stola.*

24 *Electa à Monialibus ex privilegio ſepultura, extra Eccleſiam Monaſterii, Parochus loci nullum jus habet in illius funere.*

25 *Sed Confeſſarius, tamquam proprius Parochus, funus comitatur, & num. 89.*

26 *Stola eſt ornatus Sacerdotalis, non ſignum Juriſdictionis.*

27 *Ut Regulares poſſint funus efferre, neceſſe non eſt, proprium Defuncti præmittere, & ritus ſupradictos, multoque minus funus comitari cum Stola; ſed ſatis eſt, quòd ſit præſens, & permittat.*

29 Re-

29 *Regulares, extra Clauſtra decedentes, poſſunt ad eorum Eccleſias deferri, inconſulto Parocho loci, in quo defunctus eſt, & n. 81.*

30 *Mandatum de manutenendo, quod non juſtificatur en Actis, tamquam notoriè injuſtum, eſt nullum.*

31 *Parocho loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, in caſu dd. funerum, concedenda non eſt, ex ſola Juris aſſiſtentia, manutentio.*

32 *Et generaliter ubi jus Parochi eſt turbidum, ea denegatur.*

33 *Mandatum de manutenendo, cu novis probationibus, in ſecunda Inſtantia factis, tamquam juſtum, confirmandum venit.*

34 *Actus geſti, vacante officio Hoſpitalarii, non nocent, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio, cùm ſint ſpoliativi, & n. 35.*

36 *Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem, neceſſaria eſt ſcientia, & patientia illius, in cujus præjudicium actus geritur.*

37 *Actus poſſeſſorii deſtruuntur ab actibus contrariis.*

38 *Libri Parochiales probant circa ea, quæ Officium Parochi concernunt, non autem circa circumſtantias, quæ ibi enunciuntur.*

39 *Actus poſſeſſorii non ſuffragantur contra habentem Juris aſſiſtentiam etiamſi ſint plures, & multiplicati.*

40 *Decedente fœmina, in Hoſpitali ad tempus conſtituta, funus ducere ad Parochum illum ſpectat, ſub quo vivebat, antequam ad Hoſpitale accederet.*

41 *Poſſeſſor non eſt manutenendus, conſtito de illius non jure, & n. 42.*

43 *Nec qui paſſus eſt ſe ſpoliari, ſuaque poſſeſſione privari.*

44 *Familiares, & continui commenſales Exemptorum, ſepeliendi ſunt in eorumdem Exemptorum Eccleſia.*

45 *Et ſi eligant ſepulturam alibi, quando ſuſtineatur electio.*

46 *Juris aſſiſtentia, quam habent Parochi in funeribus decedentium intra limites Parochiæ, non competit ratione loci materialis, vel obitus accidentalis in eadem Parochia, etiam cum adminiſtratione Sacramentorum, ſed ratione perſonæ, ſeu ſpiritualis officii à Parocho erga ſuum Parochianum, dum vivebat, exerciti, n. 47. 48. 59. 60. & 82.*

49 *Rure decedens, non in rurali, ſed in propria Civitatis Parochia eſt ſepeliendus.*

50 *Canonici, ubicumque decedant, in Cathedrali ſunt ſepeliendi.*

51 *Fortuitò extra propriam Parochiam decedens, non in Parochia obitus, ſed in Parochia domicilii eſt ſepulturæ tradendus.*

52 *Puellæ educationis cauſa in Monaſteriis collocatæ, ſi ibi moriantur, ſepeliendæ ſunt in Parochia propriis domicilii.*

53 *Ad Parochum loci, in quo ſitum eſt Monaſterium, pertinet ducere funus Puellæ defunctæ in Monaſterio, quando ad propriam Parochiam commodè deferri non poteſt.*

54 *Parochus loci Monaſterii, non poteſt jungere Matrimonio Puellas in Monaſterio degentes.*

55 *Puellæ defunctæ in Monaſterio, in Monialium Eccleſia ſepeliri non poſſunt.*

56 *Parochus loci, in quo advenæ, & peregrini decedant, quoad Sacramenta, & funus, non dicitur eorum proprius Parochus, ſed Parochus neceſſitatis.*

57 *Parochus neceſſitatis, quoad funus, excludit Eccleſias magis extraneas, imò & Cathedralem.*

58 *Limita, ſi ad propriam Parochiam hujuſmodi cadavera commodè deferri non poſſint.*

61 *Parochialitas per eum ſervatur, per quem non ſtat, quominus Sacramenta adminiſtret.*

62 *Parochiani ex eo, quòd in aliis Eccleſiis, quàm in Parochiali Sacramenta recipiant, à juriſdictione Parochi non ſubtrahuntur.*

63 *Omnia privilegia Mendicantium, quoad Sacramentorum adminiſtrationem, ceſſant in Paſchate, & in mortis periculo.*

64 *Adminiſtratio Sacramentorum facta per Capellanos Hoſpitalis, & nulla reddita ratio de animabus in eo degentibus, illud à juriſdictione Parochi loci omninò liberum probant, & n. 70.*

65 *Eò vel maximè, ſi adſit conſuetudo temporis conſiderabilis, quæ ſufficit etiam in iis, quæ ſunt præter jus.*

66 *Hoſpitale non dicitur liberum à juriſdictione Parochi loci, quando in eo de hujus licentia Sacramenta adminiſtrantur.*

67 *Regulares habent jus ſepeliendi in propria Eccleſia eos omnes, qui ibidem ſepulturam elegerunt.*

68 *Regularibus licet ad propriam Eccleſiam Defunctos proceſſionaliter deferre.*

72 *Parochus loci, ſi contendat ſepelire Defunctos in Hoſpitali, qui tamen de ejus Parochia non ſunt, ex non jure agendi repellitur.*

76 *Parocho de jure competit jus adminiſtrandi Sacramenta ſuis Parochianis, ad Hoſpitale cauſa infirmitatis delatis, num. 78.*

77 *Limita, quando Hoſpitale ab Epiſcopi juriſdictione eſt exemptum.*

79 *Regulares habent ſolùm exemptionem paſſivam ab Epiſcopi juriſdictione.*

80 *Hoſpitale exemptum æquiparatur loco exiſtenti extra Parochiam.*

84 *Jus ducendi funeris competere poteſt etiam non habenti Territorium, & n. 99.*

85 *Sacerdotes adminiſtrantes Sacramenta in Hoſpitali, extra illud nullam habent juriſdictionem.*

86 *Declara prælatam concluſionem procedere quoad Parochum Defuncti, ſecus quoad Parochum loci, in quo Hoſpitale eſt erectum.*

87 *Infirmi delati in Hoſpitale exemptum curationis cauſa, retinent ſemper Parochiam, in qua degebant.*

88 *Familiares Hoſpitalis exempti non agnoſcunt alium proprium Parochum niſi ejuſdem Hoſpitalis Sacerdotes.*

90 *Regulare eſt, rationem magis attendi, quàm dictum.*

91 *Confeſſario Monaſterii competit aſſociatio, & cætera jura Parochialia in caſu, quo fœmina ſæcularis decedit intra Clauſtra, ibidem ad vitam collocata, num. 92. & 93.*

94 *Stola quoad funera deferri poteſt in Eccleſiis Regularium etiam à non Parocho, num. 95.*

96 *Enumerantur effectus, quos jus Parochiale, veluti univerſalis cauſa producit.*

97 *Manutentio non competit Parocho in caſu, quo jus manifeſtè reſiſtat.*

98 *Non probata quaſi poſſeſſione, non datur manutentio ex ſola juris aſſiſtentia.*

100 *Ex actibus facultativis non poteſt induci manutentio, niſi intercedat contradictio, & rejectio.*

101 *Declara id habere locum, quando agitur de actibus facultativis factis à privato in privatum non verò de publicis.*

102 *Uſus contrarius, ſeu non uſus longiſſimi temporis tollit omne jus etiam facultativum, & præbet ſtatum manutenibilem.*

103 *Amplia id etiam ad quodlibet privilegium.*

104 *Derogatio* Clemen. Dudum, *requiritur in privilegia exemptionis Hoſpitalis, quando agitur de ſepeliendo alieno Parochiano abſque ſolutione quartæ.*

Illuſtriſſime, & Reverendiſſime Domine.

DUO ſunt genera Hoſpitalium, quoad Jura Parochialia. Alterum eorum, quæ ſub cura ſunt
Parochi, intra cujus Parochiæ fines exiſtunt, qui, ſi
non omnem, ſaltem præcipuam, & majorem ſolici-
tudinem gerit degentium in eis, & hæc eidem Paro- 1
cho ſubjiciuntur. Alterum eorum, quæ proprios habent Sacerdotes, qui omnia Sacramenta, & ſpiritualia præbent Infirmis, & Familiæ, plenamque Curam geſunt Animarum degentium in eis, ſive conceſſione, ſive longa conſuetudine; & hæc eo ipſo exempta ſunt ab omni jure Parochiali, eorumque exemptionem comprobavit Concilium Vienoenſe *in Clem. quia contingit, §. Cæterum, de Religioſ. Domib. ubi gloſſ. verb. Parochiales; Zabar. num. 1. Ancharan. num. 17. & 18. Panormit. num. 24. Vitalin. num. 86. Pax Jordan. elucub. lib. 7. tit. 9. num. 39. Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit. 5. num. 26. verſ. limita octavo; Pignatt. conſult. 152. num. 17. tom. 9. Van-Eſpen. jur. Eccleſiaſt. part. 2. tit. 37. capit. 3. numer. 40. & 41.*

Hujus ſecundi generis eſt inſigne in hac Civitate,
& ſummis ubique laudibus celebratum Hoſpitale a
Sanctæ Mariæ Novæ; habet enim à pluribus ſæculis

 pro-

proprio Sacerdotes Sacramenta adminiſtrantes, Chri-
ſtianas Inſtitutiones edocentes, atque omoimodam Cu-
ram getentes Animarum in eo degentium privativè
omnino quoad Parochos locorum, in quibus conſi-
ſtunt Hoſpitalis Ædificia, ita ut nulli dubium eſſe
poſſit de pleniſſima ejuſdem exemptione. At nihilo-
minus, defuncto nuper Sebaſtiano Bartoli, perpetuò
addicto eidem Hoſpitali, ipſoque per Patres Ordinis
Servorum, juxta ſuam poſtremam voluotatem, ad eo-
rum Eccleſiam Sepulturæ cauſa ducto, præter om-
nem expectationem declamare cœpit Rev. Parochus S.
Michaelis Vicedemoniorum non potuiſſe, eo incon-
ſulto, duci Funus, quia Hoſpitale ſitum eſt intra li-
mites ſuæ Parochiæ, atque ex ſola juris aſſiſtentia,
nullis allatis probationibus, obtinuit ab Archiepiſco-
pali Curia ſibi decerni mandatum de manutenendo,
ac tradi tamquam proprio Parocho Funeris emolu-
menta, quod in gradu appellationis omnino eſt revo-
candum.

Juris enim aſſiſtentia, quam Parochus ſibi blandi-
tur habere, nullo nititur fundamento, quia, quidquid
ſit, an Hoſpitale reperiatur intra limites ſuæ Paro-
chiæ, non inde ſequitur eum eſſe Parochum Hoſpi-
talis, & degentium in eo.

Parochialitas enim conſtituitur ex reciproca neceſ-
3 ſitate, qua Parochus obſtringitur Parochianis præbe-
re, & Parochiani viciſſim obſtringuntur à Parocho re-
cipere Sacramenta, *Clem. Dudam, §. Verum, de ſepul. Pax Jordan. elucubrat. lib. 10. tit. 8. n. 5. Panimoll. dec. 5. num. 12. & adnot. 1. n. 10. Proſper. de Territor. ſepar. q. 9. n. 6. Rot. dec. 52. nu. 10. p. 2. diverſ. deciſ. 454. nu. 7. & dec. 1887. num. 3. coram Coccia. & deciſ. 387. nu. 7.* ibi-
que *Add. cor. Gregorio*.

Hinc fit, ut, cùm Parochus Sancti Michaelis nullo
obſtringatur vinculo præbendi Sacramenta degentibus
in Hoſpitali, ipſique viciſſim non cogantur recipere,
nullo modo dici poſſit proprius eorundem Parochus,
nullaque propterea fulciatur juris aſſiſtentia, præcipuè
4 quoad eorum Funera, quæ omnino pendent à præmiſ-
ſa neceſſitate miniſtrandi Sacramenta, *cap. 1. 2. & 4. de ſepultur.* plene *Urſaya, tom. 1. p. 2. diſcept. 28. n. 64. 65. Panimoll. d. deciſ. 5. num. 14. & 15. Priol. deciſ. 365. num. 3.* & in puncto Parochi intra cujus Parochiæ li-
mites eſt Hoſpitale, ut nullum jus habeat in eo-
rum Funeribus, qui ibi decedunt, ex quo eis non
præbet Sacramenta, *Cardin. de Luc. de Paroch. diſcur. 23. numer. 7.* optimè *Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit. 5. ſub numer. 26. verſic. limita octavo; Zarat. deciſ. 45. numer. 12.*

Cùm itaque Parochus adverſarius viventibus in Ho-
ſpitali Spiritualia non præbeat, non poteſt ſibi vin-
5 dicare jus Parochiale iis Defunctis, qui in vita Pa-
rochus non erat, nec per obitum intra limites ſuæ
Parochiæ fiunt ejus ſubditi, qui non cogebantur vi-
ventes ab eo reficì Sacramentis, ut per *Text. in cap. is, qui, de ſepultur. in 6.* bene notat *Paſſerin. de ſtatib. quæſt. 187. artic. 4. numer. 311. Panimoll. deciſ. 5. numer. 14. & 15.*

E contra cùm Hoſpitale proprios habeat Sacerdo-
tes, qui privativè quoad Parochum loci præbent Sa-
cramenta, & curam gerunt degentium in eo; ſequi-
6 tur, ipſum eſſe omnino exemptum à Parocho, ac
conſtituere particularem Parochiam per quamdam ſpe-
ciem Territorii ſeparati, ſuoſque Sacerdotes eſſe pro-
prios Parochos ejuſdem; *d. Clement. quia contingit, §. Ult. de Religioſ. Domib. Cardin. de Luc. de Paroch. diſc. 23. numer. 13. Royas, deciſ. 36. numer. 7. Priol. deciſ. 104. num. 27. & deciſ. 2. num. 24. p. 13. recent.* adeout iidem
7 Sacerdotes habeant juris aſſiſteotiam, etiam quoad
emolumenta Funerum decedentium in Hoſpitali tam-
quam proprii Parochi; *Nicol. lucubr. civil d. lib. 4. tit. 55. num. 26. verſ. limita octavo; Panimoll. dec. 5. adnot. 5. num. 5. Zarat. d. dec. 45. num. 11.*

Quæ omnia, ſi procedunt ſolo Jure communi in-
ſpecto, locumque obtinent in quolibet Hoſpitali ha-
bente proprios Sacerdotes Spiritualia adminiſtrantes,
adeout fiat eo ipſo exemptum à Parocho loci, mul-
tò magis in noſtro locum habere debent ob ampliſ-
8 ſima Privilegia exemptionis ei conceſſa, *ab omni juriſdictione, poteſtate, auctoritate, & dominio, correctione, viſitatione, & ſuperioritate Archiepiſcopi Florentini, &c.*
ut ſunt eorumdem Privilegiorum verba; ſublata nam-
que ab Ordinario, etiam *viſitatione*, & *correctione*, quæ
magis pertinent ad Curam Animarum, ſublata quo- 9
que eſt quælibet Parochi juriſdictio, quæ eſt ſubordi-
nata juriſdictioni Ordinarii; cùm Parochus in Cura
Animarum ſit Coadjutor, & veluti Vicarius Epiſco-
pi; *can. bonæ rei 12. q. 2. Barboſ. de Paroch. cap. 9. nu. 1. Fagnan. in cap. literæ, num. 12. & 18. de matrim. contract. contra interdict. Eccleſ. Pignattel. conſult. 52. num. 2. tom. 1. Panimoll. deciſ. 1. adnot. 9. num. 7.* & in terminis *Card. de Luc. de Paroch. diſc. 23. num. 3. Zarat. d. dec. 45. n. 3. Panimoll. d. deciſ. 5. num. 19. & deciſ. 5. adnot. 10. nu. 4.*
ubi quòd Parochus loci nullam habet juris aſſiſten-
tiam in Hoſpitali exempto, & quòd ſola exemptio
ab Ordinario eximat quoque à Parocho, *Sacr. Congr. in Bononien. 20. Martii 1726.* Quod confirmari poteſt
exemplo Eccleſiarum Regularium, in quibus nulla
competit Parocho, in cujus Parochia ſitæ ſunt, juris 10
aſſiſtentia, ea quo exemptæ ſunt ab Ordinario; *Panimoll. dec. 1. adnot. 10. num. 2. & dec. 5. num. 18. Rot. dec. 87. num. 23. poſt Tamburin. de jur. Abbat. & dec. 396. nu. 13. part. 5. recent.*

Nec dicatur, quòd omne jus Hoſpitalis in Fune-
ribus degentium in eo, contineatur intra ſepta, ita-
ut, ſi alibi ſint ſepeliendi, Sacerdotes Hoſpitalis non
poſſint eos aſſociare, ſed id pertineat ad Parochum; 11
Cardin. de Luc. de Paroch. diſc. 38. num. 8. & diſc. 41. numer. 5. Panimoll. d. dec. 5. adnot. 5. num. 12. Zarat. d. dec. 45. num. 40.

Objectum enim in quo conſiſtit præcipuum funda-
mentum Parochi adverſarii, facillimè tollitur, obſer-
vando aſſociationem Defuncti in Hoſpitali pertinere
quidem ad Parochum, ſed ad Parochum proprium De-
functi, non ad Parochum loci, in quo Hoſpitale ſi-
tum eſt. Quando enim quis Infirmus defertur ad Ho-
ſpitale curandus, ibique moritur, relicta ſibi Sepul-
tura extra illud, tunc ille, qui erat Parochus Defun- 12
cti, antequam deferretur ad Hoſpitale, reſumit quoad
ipſius Funus ſuum jus Parochiale, quia Defunctus
per traoslationem ad Hoſpitale, & accidentalem mu-
tationem, non mutavit Parochiam; *cap. is, qui, de ſepultur in 6. Panimoll. d. dec. 5. adnot. 1. num. 54. Card. de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. n. 9.* & de hoc Parocho lo-
quuntur in contrarium adducti, ut legenti patet.

Parochus verò loci, in quo eſt Hoſpitale, nullum
jus habet, quamvis Defuncti alio deferantur ſepelien- 13
di, ut bene *de Luc. d. diſc. 23. n. 7. verſ. ac etiam quia, & num. 15. Zarat. d. deciſ. 45. num. 4. & 5.* Et hoc ju-
re utimur in omnibus Hoſpitalibus Civitatis, ut, de-
cedente aliquo ad ea ducto Curationis cauſa, qui alio
ad Sepulturam ſit deferendus, vocetur Parochus ſuæ
habitationis, nunquam tamen Parochus loci, in quo
Hoſpitalia ſita ſunt.

Alia tamen eſt cauſa ejus, qui non ratione curatio-
nis, ſed famulatus in Hoſpitale ſe recipit; hic enim
priorem Parochiam amittit, quia conſtituit in eodem 14
Hoſpitali ſuam familiarem habitationem, nec am-
plius eſt ſubditus priori Parocho, juxta *Text. in cap. ſignificavit de Paroch.* ubi *Fagnan. à num. 28. Barboſ. univerſ. jur. Eccleſ. lib. 2. cap. 10. num. 33. Panimoll. d. deciſ. 5. adnot. 1. num. 56. Rot. in Neapolitana Matrimonii, 26. Febr. 1706. §. Neque, cor. bon. mem. Priol.* idque eſt fre-
quentiſſimum in famulis mercede conductis, qui ſta-
tim ac tranſeunt in familiam Dominorum, fiunt Pa- 15
rochiani Parochi eorumdem Dominorum; *Antonell. de reg. Eccleſ. lib. 1. cap. 12. nu. 36.* etiam ad duriorem
effectum contrahendi validè Matrimonium; *Sanch.* 16
de Matrim. lib. 3. diſput. 23. num. 12. Antonell. de reg. Eccleſ. lib. 8. cap. 10. num. 2. Panimoll. deciſ. 120. num. 33. & deciſ. 166. num. 22. tom. 3.

Quapropter Defunctus, de quo agitur, & quicum-
que alii, qui in Familiam Hoſpitalis ſunt recepti, non
habent, nec agnoſcunt alium Parochum, niſi Sacer-
dotes eis adminiſtrantes ſpiritualia, à quibus poſſint
aſſociari, quique propterea non turbant Juriſdictio-
nem alicujus Parochi, quia nec Parochus adverſarius
eſt proprius Parochus dictæ Familiæ, nec alius Pa-
rochus proprius reperiri poteſt, qui juſtè queri valeat
de aſſociatione Funeris, cùm cuilibet dici poſſit: tua 17
non intereſt: ideoque & Parochus adverſarius, & qui-
libet alius ex non jure agendi repellitur, ut optimè in
termi-

Digitized by Google

terminis *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *nu.* 12. *Zarat. d. dec.* 45. *nu.* 8.

Non minus injuſta eſt querela propoſita contra Pa-
tres Ordinis Servorum, quòd acceſſerint cum Cruce
ad Hoſpitale ad levandum, & ducendum Funus, non
18 monito, nec expectaro Parocho adverſarin contra Con-
ſtitutionem Concilii Lateranenſis V. & Decretum ge-
nerale Sacræ Congregationis relatum per *Pignat. con-
ſult.* 199. *nu.* 10. *& per Nicol. lucubr. civil. lib.* 4. *tit.* 5.
ſub n. 24. *& per Paſſer. de ſtatib. qu.* 187. *art.* 4. *n.* 153.
Ad eos enim pleniſſimè juſtificandos ſufficit afferre
verba Decreti „ *Licèt in Sacro, &c. ſtatuit, &c. nullo
„ modo licere, etiam ſpecialis alicuius conſuetudinis præ-
„ textu, Parochias cum Cruce proceſſionaliter, aut alias
„ ad levanda, & efferenda Defunctorum Cadavera intra-
„ re, & efferre, niſi vocato; & expectato proprio De-
„ functi Parocho, eoque ibidem intereſſente, ſi tamen ip-
„ ſe aliter fieri non conſentiat, &c.*
Ex his verbis cuique patet reſponſio, ex ſupra fir-
matis, quia Parochus adverſarius non eſt Parochus
proprius Familiæ Hoſpiralis, ideoque non renebantur
Patres eum monere, vocare, & eapectare, immo,
eo invito, poterant intrare ſuam Parochiam, & Fu-
19 nus levare, & ducere ad eorum Eccleſiam. Vocari
enim, moneri, & eapectari debet à Regularibus Fu-
nus levantibus ab Hoſpitali Parochus „ *non quidem il-
„ le loci, materialis, in quo Hoſpitale ſitum ſit, ſed Pa-
„ rochus proprius Defuncti, ſub cuius Parochia vivebat,
„ &c.* ut hiſce verbis in puncto reſpondit *Card. de
Luc. de Regular. diſc.* 2. *nu.* 52. *& de Paroch. d. diſc.* 23.
num. 3. *&* 15.
Nec verba illa Decreti, nt Regularibus non li-
ceat intrare Parochias cum Cruce, intelligi debent
de quacumque Parochia, ſed de Parochia propria De-
20 functi; nam alienas Parochias intrare, & per eas
trauſire cum funebri Proceſſione, & pompa, cuilibet
licet, etiam Regularibus; nec Parochi locorum poſ-
ſunt eos impedire, ut ſæpiſſimè cenſuit Sacra Con-
gregatio, teſte *Mattheucc. in Offic. Curiæ, cap.* 20. *num.*
2. *Panimoll. deciſ.* 2. *adnot.* 9. *in fin.* plenè *Urſaya tom.* 2.
part. 2. *diſcept.* 28. *numer.* 62. *&* 63. Parochiam igitur
Parochi adverſarii, quæ non eſt propria Familiæ Ho-
ſpitalis, & Defunctorum in eo, rectè intrare potue-
runt Patres Ordinis Servorum, & intrare poterunt in
futurum, quando caſus contingat, prout intrant quo-
tidie cum Cruce alii Regulares accedentes ad Hoſpi-
talia ad levanda Funera eorum, qui in illo deceden-
tes aliò ſunt ad ſepulturam deferendi, nunquam vo-
cato Parocho loci, in quo Hoſpitalia ſita ſunt, nt
notum eſt.
Præterea, nt Regulares licitè poſſint levare Fu-
21 nus, & efferre, ſatis eſt, quòd Defuncti Parochus
Corpus aſpergat Aqua Benedicta, ac Antiphonam *Si
iniquitates*, & Pſalmum *De profundis* recitet. Hoc enim
peracto, licèt Regularibus Corpus deferre; *Barboſ. uni-
verſ. jur. Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 10. *numer.* 66. *Paſſeria. de ſta-
tib. quæſt.* 187. *art.* 4. *numer.* 162. quæ omnia ſemper
22 explent Sacerdotes Hoſpitalis; immo ad eos perti-
net hæc agere ſupra Corpus Defuncti, antequam ef-
ſevatur, & ſic officium Funeris inchoare; *Panimoll.
dec.* 5. *adnot.* 5. *num.* 12. *Proſper. de Territor. ſepar. qu.*
8. *num.* 34. adeout, quatenus non licuiſſet in caſu no-
ſtro eiſdem Sacerdotibus aſſociare Funus cum Stola,
quòd conſtanter negamus, licuit tamen Regularibus
Funus ducere ad eorum Eccleſiam, cùm Sacerdotes
Hoſpitalis, tamquam Parochi proprii Defuncti, pe-
regerint ea omnia, quæ præmittenda ſunt ad dictam
Funeris delationem per Regulares faciendam.
Sed licuit etiam Sacerdoti Hoſpitalis tamquam
23 unico Parocho proprio Defuncti Funus aſſociare cum
Stola, exemplo ſimillimo Confeſſarii Monialium.
Si enim Monialis ex privilegio ſibi eligat Sepulturam
24 eatra Eccleſiam Monaſterii, non Parochus loci, qui
nullum ſibi vindicat jus in Funere Monialis; *Ricciar-
dell. in lyc. for. Eccleſ. par.* 2. *cap.* 7. *§.* 3. *n.* 67. *&c.*
8. *§.* 2. *num.* 20. ſed Confeſſarius tamquam unicus
25 Parochus proptius Funus comitatur, nt cum Bordo-
no ſcripſit *Pellizzar. de Monialib. lib.* 10. *numer.* 233.
*verſ. advertit idem Bordonas; Samuell. de ſepult. con-
trov.* 16. *numer.* 28. *&* 29. præcipuè quia Stola eſt
26 ornatus Sacerdotalis, non ſignum juriſdictionis; *Pi-*

gnat. conſult. 48. *num.* 40. *tom.* 3. *Gratian. diſcept.* 298.
a nu. 54. *& ſeqq.*
Inſuper, ut Regulares poſſint Funus efferre, nec
quidem neceſſe eſt Parochum proprium præmittere
Preces, & Ritus ſupra relatos, multoque minùs Fu- 27
nus comitari cum Stola; ſed ſatis eſt, ſi præſans ſit,
vel permittat, ut patet ea verbis Decreti generalis
ſupra relatis „ *niſi vocato, & expectato proprio defuncti
Parocho, eoque ibidem intereſſente, ſi tamen ipſe aliter
fieri non conſentiat, &c.* Quod rectè præſtant Sacerdo-
tes Hoſpitalis, & quod ſuit ſervatum annis 1639.
& 1640. quibus delata fuerunt abſque ullo Parocho
loci duo Cadavera ea Hoſpitali ad eamdem Eccle-
ſiam Servorum.
Ex ea nimirum ratione, quia jus Parochiale niti- 28
tur perſona Parochiani ſubditi, & non loco; *Pignat.
conſult.* 48. *numer.* 22. *tom.* 3. & ideo in educendis ex
Hoſpitalibus Infirmis Defunctis, alibi tumulandis,
vocatur, juxta praxim univerſalem Civitatis ſupra al-
laram, eorum Parochus tamquam jus habens in per-
ſonam Parochiani, nullo facto verbo cum Parocho
loci. Quo eodem jure utuntur Regulares omnes, qui,
ſi quis eorum decedat extra Clauſtra in privatis do- 29
mibus, illum ſibi vindicant; & ducunt ad Eccleſiam
tumulandum inconſulro Parocho loci, in quo defun-
ctus eſt; *Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *numer.* 68. *& in
Sum. Apoſtol. dec. collect.* 645. *n.* 2. plenè *Paſſerin. de ſta-
tib. q.* 187. *art.* 4. *n.* 213. *&* 2 *ſeq.* ubi refert etiam De-
creta Sac. Congreg.
Ex præmiſſis rectiſſimè infertur Mandatum de ma-
nutenendo ab Archiepiſcopali Curia relaxatum favo- 30
re Parochi adverſarii eſſe nullum, tamquam notoriè
injuſtum, quia non juſtificatur ex actis, cùm nullæ
fuerint datæ ptobationes; *Mantic. dec.* 211. *numer.* 6.
Buratt. dec. 325. *num.* 2. *Gregor. deciſ.* 209. *nu.* 4. *Ca-
valer. dec.* 203. *num.* 4.
Nititur enim ſola juris aſſiſtentia, ex qua nullo mo-
do concedi porerat, ut in terminis *Barboſ. jur. Eccleſ.* 31
univerſ. lib. 3. *cap.* 24. *numer.* 4. *Panimoll. dec.* 5. *per tot.*
& præcipuè *numer.* 20. *Merlin. dec.* 19. *numer.* 4. & ge-
neraliter, ut juris aſſiſtentia non ſufficiat ad manuten- 32
tionem, ubi eſt turbidum jus Parochi; *Poſſb. de manut.
obſerv.* 45. *num.* 20. *Barat. dec.* 219. *ibique Add. verſ. li-
mitatur primò*; *Gregor. dec.* 312. *ibique Add. & deciſ.*
520. *nu.* 7. *& ſeqq. p.* 19. *tom.* 2. *rec.*
Nec reparant hanc nullitatem jura producta in ſe-
cunda Inſtantia, ex quibus Parochus adverſarius pu-
tat conſtare de actibus poſſeſſoris aſſociandi cum Sto-
la Defunctos ab Hoſpitali aliò ductos Sepulturæ cau-
ſa; atque ideo mandarum ex novis probationibus eſſe 33
confirmandum, tamquam iuſtum; *Caprar. dec.* 267. *in
princ.*
Facillimè ſiquidem deprehenduntur nullius momenti
actus poſſeſſorii in hac ſecunda Inſtantia producti.
Nam ptimus de aſſociatione Reverendiſſimi D. Mi-
laneſi Epiſcopi Marſicani, & Hoſpitalatii, anno 1594. 34
cùm contigerit vacante Hoſpitalariatu, nocere non po-
teſt, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio ad regulam
Text. in c. novit ne ſede vacan. eſt enim actus ſpoliativus
Rot. dec. 327. *n.* 13. *& ſeqq. & dec.* 330. *n.* 29. *& ſeqq.* 35
poſt Poſſ. de manut. Et non potuit fieri cum ſcientia, &
patientia Hoſpiralarii omnino neceſſaria ad quærendam
quaſi poſſeſſionem adverſatio; *Spad. conſ.* 128. *&* 129. 36
lib. 2. *Dunoz. jun. dec.* 998. *nu.* 15. *& poſt Proſper. de ter-
rit. ſeparat. dec.* 12. *n.* 39. & deſtruitur ab aliis geſtis in 37
contrarium annis 1639. & 1640. quibus fuerunt dela-
ta per Patres Servorum duo Funera ab Hoſpitali ab-
ſque Parocho ex regula *Text. in cap. omnis res, de regul.
jur.* de qua in terminis *Put. dec.* 269. *lib.* 1.
Secundus Actus Aſſociationis Joannis Prateſi, an-
no 1719. *Proc. a* 17. non probatur ex Libro Parochi
adverſarii, qui, quidquid ſit quoad mortem ejus, qui
deſcriptus eſt, certè quoad circumſtantias enunciaras 38
nibil probat, nt in terminis *Card. de Luc. de judic. diſc.*
30. *nu.* 7. Et revera perlegendo deſcriptionem à Pa-
rocho factam, ſtatim deprebenditur, qua affectione
ad ſua iura ſe geſſerit.
Præterea hic actus eſt unicus, & pro Hoſpitali
adeſt iuris aſſiſtentia, nt ſupra demonſtratum eſt; ideo-
que non ſufficit, immo nec ſufficerent plures, & mul- 39
tiplicati actus; *Rot. deciſ.* 321. *numer.* 34. *poſt Poſſb.*

de manut. & dec. 184. n. 2. coram Emer. jun. & dec. 153. in fin. cor. Molin.

Diximus eſſe unicum actum, quia non poteſt conjungi cum actu aſſociationis factæ Funeri Catharinæ Angelæ Patriarchi anno 1729. *Proc. à* 21. cùm eadem Mulier eſſet in Hoſpitali ad tempus; ideoque Funus
40 ſpectabat ad Parochum, non quidem Sancti Michaelis, ſed ad eum, ſub quo vivebat, antequam accederet ad Hoſpitale; *Pellizzar. de Monialib. c.* 10. *n.* 233. *§. Quod ſi fœmina illa; Cloricat. de Juriſdict. diſcord.* 18. *nu.* 6. & ſic agitur de actu contra tertium, non contra Hoſpitale.

41 Tandem, cùm ex præmiſſis ſit undequaque demonſtratum bonum jus Hoſpitalis, ſatiſque conſtet de non jure Parochi adverſarii, non eſt manutenendus; *Anſald. deciſ.* 81. *num.* 2. ſemper enim, ubi de manutentione agitur, conſiderandum eſt bonum, vel malum jus; *Rot. deciſ.* 69. *num.* 2. *in Mantiſs. ad de Luc. de jurepatron.*

Inter actus poſſeſſorios productos à Parocho adverſario admiſcetur, *Proc. à* 18. 19. & 20. quædam narratio de Alexandro Mariani Piſtore Hoſpitalis Defun-
42 cto, ad cujus Funus vocatus à Fratre fuerat Parochus ipſe, quod Illuſtriſs. D. Hoſpitalarius impedivit; & ne idem Parochus Funus aſſociaret, Defunctum ſepeliri fecit in eodem Hoſpitali. Hæc narratio, quatenus adducatur ad probandam quaſi poſſeſſionem Parochi adverſarii, parum prodeſt, immo retorquetur, quia
43 paſſus eſt ſe ſpoliari, & privari ſua poſſeſſione; *Poſt. de manutent. obſerv.* 57. *n.* 98. & *ſeqq.*

Si verò afferatur ad oſtendendum Illuſtriſs. D. Hoſpitalarium vim quamdam intuliſſe, & violaſſe voluntatem Defuncti, qui diſpoſuit ſepeliri in Eccleſia
44 Patrum Ordinis Servorum, noſſe oportet Familiares, & continuos commenſales exemptorum ſepeliendos eſſe in Eccleſia eorumdem exemptorum. Et licèt poſſint alibi eligere Sepulturam, non poſſunt tamen illam eligere implendam tempore familiaritatis,
45 ſed ſolùm habet locum electio, ſi decedant poſt diſceſſum à familiaritate, ut optimè *Paſſerin. de ſtatib. q.* 187. *art.* 4. *n.* 228. & per conſequens rectiſſimè potuit Illuſtriſſimus Hoſpitalarius, ſpreta electione Sepulturæ, mandare, ut ſepeliretur in Hoſpitali.

Ex his apertiſſimè conſtat omni jure eſſe imponendum perpetuum ſilentium Parocho adverſario, condemnandumque ad reſtituenda emolumenta Funeris. Conſtat etiam quanti interſit Hoſpitalia hanc Cauſam totis viribus tueri. Primum, quia Parochus adverſarius ſibi vindicare contendit jus Parochiale ſuper Hoſpitale omninò exemptum, non ſine præjudicio exemptionis ab Ordinario, cujus juriſdictio veniret in conſequentiam juris Parochialis. Secundò, quia manus porrigeret ad emolumenta Funerum, quæ ad ipſum Hoſpitale pertinent, cujus Sacerdotes præbent in eo degentibus ſpiritualia.

Quare, &c.

In eadem Cauſa Reſponſio ejuſdem Auctoris ad contrarias Allegationes.

Florentina Jurium Funeralium.

NUlla fulcitur juris aſſiſtentia Rev. Parochus S. Michaelis Viſdomini quoad Funera Familiarium Ven. Hoſpitalis Sanctæ Mariæ Novæ.

Iterum enim conſtantiſſimè aſſerimus juris aſſiſtentiam, quam habent Parochi in Funeribus decedentium intra limites Parochiæ, non competere ratione loci materialis, aut manſitationis, vel obitus accidentalis in eadem Parochia, etiam cum adminiſtratione Sacramentorum in extremo vitæ, ſed ratione ſpiritualis officii, quod Parochus gerit erga ſuum Parochianum, dum vivit, præbendo ſpiritualia; ideoque com-
46 petit tantummodo proprio Parocho perſonæ defunctæ; ad literam *Text. in c.* 1. *de ſepult. in cap.* 2. *eodem in* 6. *in Clem. Dudum, §. Verùm, eod. tit.*

Ita uno ore docent omnes, tum veteres, tum recentiores; *Navarr. in can. placuit, num.* 102. *de pœnit. diſt.* 6. ibi — *infertur ad eum Parochum pertinere funus, qui adminiſtrat Sacramenta, Dian. par.* 9. *tract.* 7. *miſcell. reſol.* 62. ibi — *à quo viventes recipimus Sacramenta; ab*
eo poſt mortem debemus recipere ſepulturam, clariùs *A-* 47
naclet. in jus canon. lib. 3. *tit.* 28. *num.* 16. ibi — *Sacri Canones in ordine ad ſepulturam non attendunt locum, ubi quis in extremis reficitur, ſed ubi in vivis cæleſti pabulo refici conſuevit. Paſſerin. de ſtatib. quæſt.* 187. *art.* 4. *numer.* 311. ibi — *Unde unuſquiſque eſt ſepeliendus, ubi Sacramenta debet percipere, quia utrumque eſt jus Parochiale, ſcilicet Sacramenta adminiſtrare, & mortuos ſepelire. Vaneſpen. juris Eccleſiaſt. univerſ. part.* 2. *tit.* 38. *cap.* 3. *num.* 7. ibi — *Parochiani autem, quantum ad ſepulturam ii dicuntur, qui intra limites Parochiæ ita morantur, ut Sacramenta vivi in ipſa percipere, & Parochi ipſis adminiſtrare teneantur. Pignatell. conſul.* 151. *num.* 6. *tom.* 4. ibi — *quia jus ſepulturæ eſt conſecutivum ad jus adminiſtrandi Sacramenta, &c. Hæc enim duo jura ſunt ad invicem connexa, tamquam ordinata ad ea, quæ debentur defuncto ex officio Parochiali; & conſult.* 73. *nu.* 54. *Farga. de jurepatron. part.* 1. *cap.* 1. & 2. *caſ.* 2. *num.* 9. ibi — *jus ſepeliendi eorum Cadavera ſpectat ad Eccleſiam Parochialem, à qua tum in vita, tum in morte cæleſti pabulo Parochiani reficiuntur.*

Et, ne in immenſum congerantur præter neceſſitatem verba DD. idipſum agnovit etiam *Rot. in Romana Juris Tumulandi*, 3. *Martii* 1703. *§. His ita, cor. Card. Priolo* — ibi — *His ita præmiſſis, DD. viſam fuit*
non ita rigoroſè accipiendam eſſe aſſiſtentiam juris compe- 48
tentem Eccleſiæ Parochiali, quia Cardinalis Pallavicinus non erat in Urbe animo permanendi, ſed advenerat tantum à ſua Eccleſia occaſione anni ſæcularis, tanquam alienam domum habitaret; & quia poſt paucos menſes apoplexiæ inſultu correptus remanſit, incapax fuit illorum Sacramentorum, quæ à Parochis miniſtrari ſolent, ac propterea ceſſare dicebatur jus Parochiale fundatum in domicilio, & Sacramentorum adminiſtratione.

Hinc eſt, quòd qui ruri agit, ibique moritur, non 49
in rurali Parochia eſt ſepeliendus, ſed reducendus ad ſuam Parochiam Civitatis, ad cujus Parochum pertinet jus Funeris, ad literam *Text. in capit. is, qui, de ſepultur. in* 6. *Pignattell. conſult.* 63. *numer.* 4. *tom.* 7. *Nicol. lucubrat. civil. lib.* 4. *tit.* 55. *num.* 59. *Paſſerin. de ſtatib. dicta quæſt.* 187. *artic.* 4. *numer.* 347. *Anaclet. lib.* 3. *titul.* 28. *numer.* 16. *in fin. Pirbing. lib.* 3. *tit.* 28. *numer.* 6.

Et Canonici in Parochiis diſtinctis à Cathedrali commorantes, ibique decedentes, non in earundem
Eccleſiis, ſed in Cathedrali ſunt ſepeliendi, quia in 50
ea Divina, & Sacra peragunt, & Spiritualibus reficiuntur. *Amoſt. de cauſ. piis, lib.* 6. *cap.* 2. *num.* 50. *Pirbing. lib.* 31. *tit.* 28. *nu.* 9. *Vaneſpen. part.* 2. *tit.* 38. *cap.* 3. *numer.* 18. *Ventrigl. in pran. part.* 1. *annot.* 42. *§. Unic. numer.* 24. *Panimoll. deciſ.* 5. *numer.* 11. *Piton. diſcurſ.* 51. *numer.* 33.

Et caſu alicubi decedentes, non in Parochia obi- 51
tus, cujus Parochus nihil juris ſibi vindicare poteſt in eorum Funeribus, ſed in Parochia domicilii ſunt ſepulturæ tradendi; *Paſſerin. de Statib. d. qu.* 187. *art.* 4. *num.* 349. *Nicol. lucubr. civil. lib.* 4. *tit.* 15. *num.* 19. *verſ. Multò magis. Marchett. de ſepultur. tit.* 38. *§.* 2. *num.* 63. *Ronnguerr. ad Conciol. ad ſtatut. Eugub. lib.* 5. *rub.* 38. *n.* 7.

Et quod magis urget, etiam Puellæ educationis 52
cauſa in Monaſteriis collocatæ, ſi decedant, quamvis in Monaſterio Sacramenta receperint, nihilominus ſepeliendæ non ſunt in Parochia Monaſterii, ſed deferendæ ad Parochiam domicilii paterni, ibique ſepulturæ tradendæ; *Paſſerin. de ſtatib. d. q.* 18. *art.* 5. *n.* 896. ibi — *Funus pertinet ad Parochum proprii domicilii, & ei debetur quarta Funeralis; Pignattell. conſult.* 63. *à numer.* 3. & *ſeqq. tom.* 7. *Mattheucc. offic. Curiæ, cap.* 32. *à num.* 8. & *ſeqq.*

Et licèt idem *Pignatellus* videatur contrarium aſſe- 53
rere, nimirum ſepeliendas eſſe in Parochia loci Monaſterii, quia Monaſterium eſt in Parochia, licèt non ſit de Parochia, in quo magnum exadverſo conſtituitur fundamentum; attamen id affirmat tantummodo de Puellis non habentibus alibi Parochiam, ad quam commodè deferri poſſint, ut patet *ex d. conſult.* 63. *n.* 52. *Mattheucc. offic. Curiæ, cap.* 32. *num.* 9. *verſ. Sed quid*
ſi in nulla. Quamvis etiam in hoc caſu falſum ſit Puel- 54
las hujuſmodi eſſe in Parochia, & per Parochum loci poſſe Matrimonio jungi, ut ſentire videtur *id. Pignatellus*, cùm contrarium per viam legis univerſalis ad tollen-

tollendas varias DD. opiniones cenſuerit *Sacra Con-
greg. apud Urſayam, tom. 1. part. 2. diſcept. 30. nu. 33.*
Hæ tamen Puellæ, non habentes alibi in Paro-
55 chiam, ideo ſepeliuntur in Parochia loci Monaſterii,
quia eùm non poſſint ſepeliri in Eccleſia Monialium,
id prohibentibus Decretis, de quibus *Urſaya, diſcept.
30. à num. 17. part. 2. tom. 2. Bertacchin. vot. 189. in
fin. idem Pignat. conſult. 177. tom. 4. Emin. Petra ad
Conſtit. 3. Cæleſtini III. ſect. 2. num. 29. & ſeqq.* Pa-
rochus loci Monaſterii fit in hoc caſu Parochus ne-
ceſſitatis, ut contingit in advenis, peregrinis, & via-
toribus, & quibuſcumque aliis decedentibus extra
propriam Parochiam, ad quam non poſſunt commo-
dè deferri.
Nam, ne hujuſmodi perſonæ careant ultimis Sa-
56 cramentis, & Eccleſiaſtica Sepultura, optima ratio-
ne inductum eſt, ut Parochus loci, in quo vagantes
reperiuntur, & Sacramenta adminiſtret, & ſepultu-
ræ tradat; non quia ſit Parochus proprius, ſed quia
propter neceſſitatem ſuccedit in locum Parochi pro-
prii, ideoque dicitur Parochus neceſſitatis; *Abb. in
cap. in noſtra, num. 11. de ſepultur. Navar, in can. pla-
cuit; num. 102. de pœnit. diſt. 6. Fagnan. in cap. ſignifi-
cavit, num. 32. de Paroch. in terminis Paſſerin. de ſtatib.
d. q. 187. art. 4. num. 312. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib.
6. cap. 8. num. 15.*
57 Parochus tamen neceſſitatis fundat quidem inten-
tionem ſuam quoad Funus ejuſmodi perſonarum ad
excluſionem Eccleſiarum magis extranearum, ac
etiam Cathedralis; *Seraph. deciſ. 1135. Caprar. deciſ.
398.* Sed non generaliter, & abſolutè, multoque mi-
58 nus quoad propriam Parochiam, quia ſi commode
poſſunt, ad eam deferendæ ſunt, ibique ſepeliendæ;
*Abb. in cap. 1. num. 4. de ſepultur. Paſſerin. de ſtatib. d.
qu. 187. art. 4. nu. 314. & 315. Anaclet. in jus Canon.
lib. 3. tit. 28. num. 26. Pirhing. eod. lib. 3. tit. 28. num.
8. Vaneſpen. part. 2. tit. 38. num. 9. & 10. Amoſtaz. de
cauſ. piis, lib. 6. cap. 8. num. 20.*
Ex huc uſque ad tollenda equivoca, quæ ex oppo-
ſitis concluſionibus facile oriri poſſent, longiùs, quàm
par eſſet, dictis, manifeſtè conſtat falſiſſimum omni-
no eſſe, quod ſimplex mora, ac ſimplex obitus in-
tra limites Parochiæ ſatis ſint ad fundandam Parochi
intentionem, cùm juris aſſiſtentia non detur Parocho
59 ratione loci, ſed ratione officii Parochialis, ut qui
viventibus dux fuit vitæ ſpiritualis, det etiam eo-
rum peregrinationi terminum; ideoque competit tan-
tummodo Parocho proprio, eique tribuunt Sacri Ca-
nones emolumenta Funerum tamquam merces labo-
ris impenſi in paſtorali munere, *cap. 1. de ſepultur.*
ibi — *quia dignus eſt Operarius mercede ſua, tertiam par-
tem ſui Judicii illi Eccleſiæ dari cenſemus, in qua cœle-
ſti Pabulo reſici conſuevit. Clem. Dudum, §. Verum eod.*
ibi — *ne Parochiales Eccleſiæ, & ipſarum Curati, ſeu
Rectores, qui miniſtrare debent Eccleſiaſtica Sacramenta,
debitis, & neceſſariis beneficiis defraudentur, &c.*
60 Et hæc fuit ſemper communis Canoniſtarum ſen-
tentia poſt *Gloſſ. in cap. 2. de ſepultur. Lapus, alleg.
62. num. 2. Petr. de Ubald. de Canon. Paroch. cap. 2.
num. 2. Anaclet. d. lib. 3. tit. 28. num. 14. Urſaya, tom.
1. part. 2. diſcept. 28. num. 65. & diſcept. 30. num. 64.
Pignattell. conſult. 52. num. 4. tom. 1. Card. de Luc. de
Paroch. diſc. 23. numer. 7. Pirhing. in jus Canon. lib. 3.
tit. 28. num. 52. Fargn. de jurepatron. par. 1. can. 1. &
2. caſ. 2. num. 12. in fin. Priol. dec. 365. nu. 2. & 3.
Merlin. dec. 480. num. 9. Molin. dec. 621. num. 31. ubi
concordan.*
Cùm itaque nihil tale contingat in Rev. Parocho
Sancti Michaelis, qui nec tenetur, nec poteſt, nec
unquam tentavit adminiſtrare in Hoſpitali Sacramen-
ta, multoque minus fuit unquam receptus in Paro-
chum proprium ejuſdem Hoſpitalis, nullumque in-
tercedat ad invicem vinculum neceſſitatis, quod in-
ter Parochos, & Parochianos intercedere neceſſe eſt,
nullam poteſt allegare juris aſſiſtentiam.
61 Nec refert, quòd per eum non ſtat, quominus ad-
miniſtret Sacramenta, quod ſatis eſt ad ſervandam
Parochialitatem, ex *Mareſcott. lib. 2. reſol. cap. 95. n.
4. Panimoll. dec. 5. num. 8. & annot. 1. numer. 62.* Id
enim verum eſt in eo, qui tenetur ex officio admi-
niſtrare, & per accidens non adminiſtrat, ut patet
ex iiſdem DD. Nam ſi Parochiani, ut hodie fre-
quentiſſimum eſt, poſt privilegia conceſſa Mendican- 62
tibus, relicta Eccleſia Parochiali, Sacramenta ex de-
votione ſumant in aliis Eccleſiis, non ſubtrahuntur
à juriſdictione Parochi; *Proſper. de territ. qu. 9. num.
12.* quia Regulares, ſeu quicumque alii Sacramenta
præbentes non adminiſtrant ex officio, & jure pro-
prio, nec ad id cogi poſſunt, nec coguntur Populi ab
eis recipere, nec ullum intercedit inter eos vincu-
lum, prout inter Parochum, & Parochianos. Di-
verſum omnino eſt quando urget præceptum ſumendi
Sacramenta, ut in Paſchate, & in mortis periculo;
nam qui non poteſt cogi eo tempore ad adminiſtran-
dum, non eſt Parochus; & qui non cogitur recipe-
re, non eſt Parochianus, cùm ſumenda, & præben-
da ſint Sacramenta à Parocho proprio tantùm, & 63
ceſſent omnia privilegia, ut per *text. in c. omnis utriuſ-
que ſexus*, ibique DD. *de pœnit. & remiſſ. Clem. Reli-
gioſi, in princ. de privileg. Gloſſ. in Clem. Dudum, §.
Statuimus, verb. impendant, de ſepultur. Barboſ. in d.
Clem. Religioſi, nu. 2. 3. & 4. Fagnan. in cap. cum Ca-
pella, n. 26. de Privileg. Card. de Luc. de Paroch. diſc.
31. num. 8. & de Regular. diſc. 1. num. 60. Pignattell.
conſult. 3. num. 5. & ſeqq. tom. 4.*
Neceſſitas, & officium adminiſtrandi Sacramenta 64
degentibus in Hoſpitali ab antiquiſſimo, & plurimo-
rum ſæculorum tempore ſemper fuit, & quidem in-
dependenter, & privativè ad Parochum, & Paro-
chiam Sancti Michaelis, apud Sacerdotes Hoſpitalis
ad hoc munus ſpecialiter deputatos, & approbatos,
qui nullam unquam rationem de Animabus ejuſdem
Hoſpitalis eidem Parocho reddiderunt; ex quo ſequi-
tur, Hoſpitale ipſum eſſe omnino liberum, ac ple-
niſſime acquiſiviſſe omnia, quæ ſunt de jure Paro-
chiæ; *Clem. quia contingit, §. Ceterum, de Religioſ. do-
mib.* ubi *Gloſſ. verb. Parochiales*, quam communiter
amplectuntur omnes alià s adducti, & præcipuè *Vita-
lin. num. 88.* ibi — *& ſic nota, quod locus non habens
Parochiam, præſcribit omnia, quæ ſunt de iure Paro-
chiæ, tam ſpiritualia, quàm temporalia*; & per eadem
verba loquuntur *Abb. ibid. numer. 24. Anchar. numer.
17. Lap. de hoſpitalit. nu. 34. inter tract. magn. tom. 14.
fol. 164. Paſſerin. de ſtatib. d. q. 187. art. 4. num. 326.*
bene *Nicol. lucubr. civil. lib. 4. tit. 15. nu. 26. verſ. limi-
ta octavo*, ibi — *Limita octavo; ut non teneantur ſolvere
quartam Hoſpitalia, & alia loca pia pro quibuſcumque per-
ſonis in eis degentibus, quando Parochus, intra cujus Pa-
rochiæ fines exiſtunt, non tenebatur illis adminiſtrare Sa-
cramenta, ſed ſuos habent Sacerdotes Sacramentorum ad-
miniſtrationi deputatos*; plenè *Pignatt. conſult. 134. per
tot. tom. 10.* ubi de ſimili exemptione Hoſpitalis in-
ducta ex conſuetudine, & quòd in hoc caſu debeat
dari manutentio, rejecto Parocho allegante juris aſ-
ſiſtentiam.
Ad quem effectum non eſt neceſſaria conſuetudo,
quæ requiritur ad præſcribendum contra jus, ſed ſa-
tis eſt illa, quæ ſufficit ad inducendum ſtatum præ- 65
ter jus, quia ejuſmodi conſuetudo non eſt juri con-
traria, eùm approbetur ab eadem *Clem. quia contingit,
§. Ceterum, de religioſ. domib.* in puncto *Card. de Luc.
de Paroch. diſc. 41. num 6. verſic. Quatenus verò*, ibi —
*quatenus verò adſit conſuetudo, quæ aſſiſtat Capellanis, &
Miniſtris Hoſpitalis, tunc ſi iſta eſſet alicuius temporis con-
ſiderabilis, quamvis non eſſet talis, quod ſufficeret in iis,
quæ ſunt contra, ſed in iis, quæ ſunt præter jus, adhuc
eam ſufficere dicebam; &c.*
Hinc cautè legenda eſt *Rot. deciſ. 129. part. 12. &
dec. 231. part. 13. rec.* in contrarium adducta, quia 66
ibi agitur de Hoſpitali, in quo Sacramenta admini-
ſtrabantur de expreſsa licentia Parochi loci, ut patet
ex d. dec. 124. num. 4. & d. dec. 231. nu. 3. Et de ſi-
mili Hoſpitali Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta San-
ctorum de Urbe loquitur *Card. de Luc. de Paroch. diſc.
38. & diſc. 41. & Panimoll. dec. 166. num. 74. tom. 3.*
in contrarium pariter adducti. In eo enim Hoſpita-
li, Parochus loci, nempe Vicarius Baſilicæ Latera-
nenſis Sacramenta adminiſtrat, defunctos ſepelit, &
deſcribit inter ſuos Parochianos in Paſchate Mini-
ſtros Hoſpitalis, habetque hac in re jus diverſum
particulare, ut patet *ex d. diſc. 38. num. 5. & diſc. 41.
& diſc. 1. num. 52. de Regular.*

Excluſo

Excluſo Rever. Parocho Sancti Michaelis ab omni jure Parochiali in perſonas Hoſpitalis, excluſa quoque remanet qoerela propoſita contra RR. Patres Ordinis Servorum de aſſociatione Funeris cum Cruce. Nam non eſt novum Regulares omnes habere jus recipiendi ad ſepulturam quoſcumque ſepeliri eligentes apud ipſos; *dict. Clem. Dudum*, *§. Hujuſmodi*, *de ſepultur.* in cujus conſequentiam venit, quòd habeant etiam jus deſerendi Defunctos proceſſionaliter; *Gloſſ. fin. in Extrav. ſuper Cathedram, de ſepultur. Ancharan. in d. Clem. Dudum, num.* 28. *Oldrad. conſ.* 225. *in princ. Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *num.* 56. *Proſper. de territor. quæſt.* 8. *num.* 12.

68

Non urgente reſponſione, quòd Regulares prohibeantur levare Funus abſque Parocho, juxta Decretum Concilii Lateranenſ. ſub Leone X. quia Decretum expreſsè loquitur de Parocho proprio Defuncti, non de
69 Parocho loci materialis, in quo Hoſpitale ſitum eſt; in puncto *Card. de Luc. de Regularib. diſc.* 1. *num.* 52. ibi *Sabuntur Parochus, non quidem ille loci materialis, in quo Hoſpitale ſitum eſt, ſed Parochus proprius Defuncti, &c. Zarat. decis.* 45. *n.* 4. *&* 5.

Et re vera perperam cumulantur auctoritates expreſsè loquentes de Parochis propriis Defunctorum, cùm eæ nullo modo aptentur Parocho Sancti Michaelis, qui, ut eſt notorium, numquam fuit, nec ad præſens reperitur in quaſi poſſeſſione alicujus juris Parochialis, non adminiſtrationis Sacramentorum,
70 præſertim in Paſchate, non Funerum, non deſcriptionis Familiæ in Libro ſtatus Animarum, non denique alterius cujuſcumque, vel minimæ earum rerum, quæ pertinent ad Parochiale officium; & tamen hæc concurrere neceſſe eſt demonſtrandum eum eſſe Parochum Hoſpitalis, & fundandam ejus intentionem, juxta celebrem *gloſſ.* aliàs adductam in *dict. Clem. Dudum*, *§ Statuimus*, *verb. impendant de ſepultur. Gregor. decis.* 387. *num.* 6. *& ſeqq. Rot. decis.* 228. *num.* 6. *par.* 2. *rec. & decis.* 2. *num.* 3. *& ſeqq. cor. Herrer. & decis.* 706. *n.* 7. *& ſeqq. cor. Molin.*

Quòd ſi generaliter ex ſola Hoſpitalis exiſtentia intra fines Parochiæ Parochus Sancti Michaelis eſſet Parochus proprius ejuſdem Hoſpitalis, itaut abſque eo non poſſent Regulares accedere ad Hoſpitale cum Cruce ad levanda Funera eorum, qui alibi ſunt ſepeliendi, id nunquam licuiſſet in præteritum, nec licere in præſens, nec fuiſſet per ſæcula toleratum; & tamen ſæpiſſime, tam in præteritum, quàm in præſens elata fuerunt ex ipſo Hoſpitali Cadavera alibi ſepelienda, accedentibus cum Cruce Regulari-
71 bus, & funus aſſociantibus, ſumpto funebris Proceſſionis initio apud idem Hoſpitale, adeoque intra ſuam Parochiam, nunqoam vocato eodem Reverend. Parocho, ac nonquam reclamante, ſoloque tantùm vocato Parocho proprio Defunctorum, prout de jure; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 9. *de Regular. diſc.* 1. *num.* 52. *Zarat. dict. decis.* 45. *num.* 5. itaut meritò eidem Parocho reſponderi poſſit cum *Rot. in Romana Juris tumulandi*, 20. *Februar.* 1702. *§. Nullius pariter, in fin. cor. Card. Priolo*; quòd ejus ratio generaliſſima nimis probat, ergo nihil.

Præcipuum tamen præſentis cauſæ momentum ex adverſo conſtituitur in tribus; quòd Sacerdotes Hoſpitalis non ſunt propriè Parochi: quòd eorum juriſdictio continetur intra ſepta, quia non habent proprium Territorium; & quamvis non ſint de Parochia, ſunt tamen in Parochia ad inſtar Monaſteriorum Regularium, quæ licèt non ſint de Diæceſi, ſont tamen in Diæceſi: quòd non potuerint aſſociare Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola more Parochorum.

At facillimè diluuntur omnia. Primùm, quia cum Rev. Parochus S. Michaelis nunquam fuerit, nec ſit Parochus proprius Defunctorum in Hoſpitali, ac tan-
72 tummodo ſibi jus vindicare contendat, quia Hoſpitale ſitum eſt in ſua parochia, repellitur ea non jure actoris; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 11. *Zarat. d. dec.* 45. *num.* 8. idque ſatis eſſe videtur pro omnibus, quæ objiciuntur,

Secundò, quia iidem Sacerdotes tamquam deputati ad Sacramenta adminiſtranda, ſunt proprii Pa-
73 rochi decedentium in Hoſpitali; *Rojas dec.* 36. *nu.* 6. ibi -- *in Hoſpitalibus Sacerdotes Sæculares deputati ad audiendas Confeſſiones, aliaque Sacramenta adminiſtranda ſunt proprii Parochi illorum, &c.* ſeu ſaltem pro Parochis habentur; *Priol. dec.* 104. *num.* 26. *&* 27. ibi -- *cùm Capellani habeant jus miniſtrandi Sacramenta ſuper Infirmis, &c. tamquam Hoſpitali deputatos pro Parochis haberi, &c. & decis.* 2. *nu.* 24. *par.* 13. *rec.*

Et licèt Parochi verè, & propriè ſint, qui habent titulum Canonicum, & Canooicam inſtitutionem, *Rot. dec.* 466. *num.* 20. *&* 21. *par.* 19. *rec.* qualem 74
non habent Sacerdotes Hoſpitalis; tamen ad fundandam intentionem in Fuoeribus, eorumque emolumentis, ſufficit habere nudum exercitium Curæ, & Sacramentorum adminiſtrationem, prout habent ipſi Sacerdotes; *Barboſ. de Paroch. cap.* 25. *num.* 21. *& jur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 24. *num.* 21. *Pignatell. conſult.* 205. *num.* 33. *tom.* 4. *Piton. diſcept.* 50. *num.* 4. 8. & in terminis *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *n.* 7. *Zarat. d. decis.* 45. *nu.* 9. *& ſeqq. & n.* 24.

Tertiò quia Sacerdotes Hoſpitalis à *Car. de Luc.* 75
d. diſc. 23. *num.* 16. & à *Zarat. d. decis.* 45. *num.* 47. dicuntur Parochi impropriè, & accidentales comparativè ad Parochos Infirmorum. Qui enim erant Parochi eorum ante infirmitatem, cujus cauſa delati fuerunt ad Hoſpitale, adhuc remanent Parochi proprii eorumdem Infirmorum, ideoque de jure, ceſſante exemptione Hoſpitalis, tenerentur ſingulis ſuis 76
Parochianis in firmis in eodem Hoſpitali adminiſtrare Sacramenta, eoſque ſepelire; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 38. *num.* 14. *& diſc.* 41. *num.* 6. At ob exemptionem Hoſpitalis, ejus Sacerdotes ſubrogantur, & ſuccedunt in locum Parochi proprii cujuſli- 77
bet particularis infirmi, ad inſtar Parochorum neceſſitatis vagantium, & Peregrinorum, de quibus dictum eſt in *§. Nam ne hujuſmodi perſona, & ſeqq.*

Id tamen nihil prodeſt. Rev. Parocho S. Michaelis, quia ſive Sacerdotes ſint Parochi propriè, ſive impropriè, ſemper excluditur à Funeribus Defunctorum in 78
Hoſpitali, qui alibi tumulantur; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 7. 9. *&* 15. *diſc.* 38. 14. *& de Regular. d. diſc.* 1. *num.* 52. *Zarat. d. decis.* 45. *num.* 3. *&* 4. ſolùmque admittitur Parochus proprius cujuſcumque Defuncti, ut dictum eſt.

Quartò, quia, data etiam in Sacerdotibus Hoſpitalis improprietate Parochiæ; & Territorii, & quòd Hoſpitale ipſum ſit in Parochia, licèt non ſit 79
de Parochia, itaut exemptio ſit purè paſſiva ad inſtar Regularium, ut vult *id. Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *n.* 14. *&* 16. *Zarat. d. dec.* 45. *numer.* 40. adhuc tamen idem Hoſpitale ſemper æquiparari debet loco exiſtenti extra Parochiam, ut in ſimili dixit 80
Rot. in Romana Funerum ſuper bono jure, 7. *Junii* 1720. *§. Ex hac autem paſſiva exemptione, cor. Rovavult.* Et quemadmodum Parochus loci nihil juris habet in 81
Funere Regularis extra Clauſtra defuncti, quem, inconſulto eodem Parocho, licèt deſerre ad ſepulturam; *Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *n.* 68. *in ſum. Apoſtol. decis. collect.* 645. *n.* 1. *Capon. diſcept.* 325. *num.* 11. 34. *& ſeqq. tom.* 5. ubi referuntur plura S. C. Decreta; ita admiſſa paſſiva exemptione Familiæ Hoſpitalis, poterit deferri ad ſepulturam familiaris ejuſdem.

Quintò, quia etiam Territorium cujuſcumque Pa- 82
rochi eſt improprium, & ejus juriſdictio, ſeu potius officium Parochiale non eſt affixum loco, quemadmodum juriſdictio Ordinariorum, ſed conſiſtit, ac fundatur in perſona Parochianorum; *Pignatell. conſ.* 48. *num.* 22. *tom.* 3. Hinc fit, ut in propria Parochia nullum jus habeat in alienum Parochianum *cap.* 2. *de Paroch. Fagnan. in cap. ne pro dilatione, num.* 29. *de pænit. & remiſſ.* E contra verò omne jus habet in ſuum Parochianum, ubique in univerſo Mundo; *Hoſtien. in ſumma de pænit. & remiſſ. §. Cui confitendum, verſ. & nunquid extra Territorium*; *Navarr. in can. placuit, n.* 84. *de pænit. diſt.* 6. *Fagnan. in cap. Quod nobis, num.* 35. *de clandeſtin. deſponſat.* quare paſſim occurrunt exempla Parochiarum per capita, & familias, quæ hinc, illucque vagantur de domo in domum, per aliarum Parochiarum Territoria, earumque Parochi adeunt perſonas, & familias ſuorum Parochianorum quoad Sacramenta, & quoad Funera, neque per liberum inceſſum cum Stola, & Cruce inferunt

inju-

juriam Juriſdictioni Parochorum, intra quorum fines eæ
Familiæ babitant; *Card. de Luc. de juriſdict. diſc.* 20.
n. 24. *Rot. in Caſſan. Jurium Parochialium, ſeu Præe-
minentiarum*, 6. *Junii* 1707. *§. Nihil. tamen minùs*,
cor. Caſſarello.

Ex hoc Parochiali jure cohærente potius perſonæ
Parochianorum, quàm loco, ſeu Territorio, ſequi-
tur Parochos omnes, etiam certos fines habentes, &
83 Regulares quoſcumque poſſe eum Cruce, & proceſ-
ſionaliter comitari Funera Parochianorum, & duce-
re per alienas Parochias, immo & per diverſas Diæce-
ſes, invitis etiam, & contradicentibus earumdem
Diæceſum, & Parochiarum Epiſcopis, & Parochis;
quia nimirum Parochus proprius ſemper ſequitur ſuum
Parochianum defunctum quocumque ducatur, ut de-
claravit *Sacra Congreg.* relat. per *Urſayam*, *tom.* 1. *par.*
2. *diſcept.* 28. *num.* 62, *&* 63. & reſolvit *Rot. in Roma-
na Jurium Parochialium*, 12. *Aprilis* 1720. *cor. Cerro*
favore Parochi S.Mariæ in Via Lata, occaſione tranſla-
tionis Cadaveris clar. mem. Cardinalis Acciajoli De-
cani ad Carthuſiam Florentinam.

Hinc Sacerdotibus Hoſpitalis, qui pleniſſimum,
& privativum jus Parochiale habent in ejus fami-
liares, quia nec in vita, nec in morte alios Paro-
chos agnoſcunt, opponi non poteſt, quòd aſſociando
Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola, quodque RR.
PP. Ordinis Servorum levando idem Funus turbave-
rint Juriſdictionem Rev. Parochi Sancti Michaelis,
tum quia eiſdem Sacerdotibus tamquam propriis Pa-
rochis id omnino licuit, etiam per alienum Terri-
84 torium, & Parochiam, ut ſupra dictum eſt; tum
quia jus ducendi Funeris non eſt territoriale, neque
veræ juriſdictionis, & competere poteſt etiam non
habenti Territorium, ut dixit *Rot. in Romana Fune-
rum, ſuper bono jure*, 7. *Junii* 1720. *§. Ex hac au-
tem*, *cor. Rovault*.

Nec rurſus objiciatur, quòd Sacerdotes extra Hoſ-
pitale nullam habeant Juriſdictionem, eorumque offi-
85 cium in Funeribus omnino ceſſet, ad firmata per *Card.
de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *nu.* 15. *& per Rot. d.
deciſ.* 45. *num.* 40. *cor. Zarat.* in quibus tanquam in-
dividualibus ex adverſo conſtituitur totius cauſæ præ-
ſidium.

Recurrit enim reſponſio ſupra tradita, quòd id pro-
cedit in concurſu Parochi proprii, ad quem privati-
vè pertinet jus Funeris ſui Parochiani, etiam extra
Parochiam defuncti; quique ſtatim educto ſuo Parochia-
no ex loco Hoſpitalis exempto, reſumit ſuum jus Paro-
chiale, ut expreſſè docet id. *Card. de Luc. d. diſc.* 23.
num. 15. *&* 16. *& diſc.* 38. *num.* 8. *& de Regular.
d. diſc.* 1. *num.* 52. At de admittendo Parocho loci
Hoſpitalis, nec *Card. de Luc.* nec *Rota* minimum ver-
bum faciunt, ut legenti patet. Immo ipſe *Card. de
Luc. d. diſc.* 23. *num.* 7. *verſ. ac etiam quia & num.* 11.
86 apertiſſimè declarat, Parochum loci Hoſpitalis nul-
lum jus habere. Quapropter *d. deciſio*, *cor. Zarat.* &
doctrina *Card. de Luc.* in hac parte ob diverſas cir-
cumſtantias à caſu noſtro non merentur allegari, ut
generaliter *Rot. deciſ.* 871. *num.* 26. *& deciſ.* 1104.
n. 6. *cor. Molin. Anſald. deciſ.* 75. *n.* 68.

Diverſitas circumſtantiarum in noſtro caſu eſt cla-
ra, quia familiares Hoſpitalis longè differunt ab in-
87 firmis, qui in eo curationis cauſa ducti moriuntur,
& de is agit *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *& Zarat.
d. diſc.* 45. Nam hi retinent Parochiam, in qua de-
gebant, & Parochus remanet proprius eorumdem
Infirmorum Parochus ex ſupra traditis, ipſique com-
petit privativè funeri præeſſe poſt habitis quibuſcum-
que aliis, qui per accidens, vel in neceſſitate, vel in
ratione moræ, vel alioquovis modo Sacramenta admini-
ſtrarunt; quoniam Parochus proprius domicilii cæteris
omnibus præfertur; *d. c. is qui*, *ubi DD. de ſepult. in* 6.
Barboſ. de Paroch. cap. 25. *à num.* 26. *& ſeqq. Amoſtaz.
de cauſ. piis*, *lib.* 6. *cap.* 8. *n.* 15. *&* 16. *Anaclet. in
jus Canon. lib.* 3. *tit.* 28. *n.* 16. 26. *&* 27. *Pirhing.
lib.* 3. *tit.* 28. *numer.* 6. *Pignatt. conſult.* 63. *numer.* 3.
tom. 7.

Nos vero verſamur in caſu contrario, quia Fami-
liares Hoſpitalis, ii maximè qui ſunt ad vitam, cu-
juſmodi erat Sebaſtianus Bartoli, conſtituunt ſuum
domicilium in eodem Hoſpitali, ideoque amittunt
priorem Parochiam, quam habebant; nec agnoſcunt 88
alium Parochum proprium, niſi Hoſpitalis Sacerdo-
tes, qui teneantur eis præbere Sacramenta, & à qui-
bus ipſi cogantur accipere, ut notum eſt; ideoque
ſunt eorundem veri, proprii, & unici Parochi, ut
optimè in ſimilibus terminis ratiocinatur *Pignattell.* in
contrarium allegatus, *conſult.* 63. *num.* 9. *tom.* 7.

Ad quod comprobandum, allatum fuit ſimillimum, 89
& per omnia conveniens exemplum Monialis, quæ
alibi extra Monaſterium ſit tumulanda, quam non
Parochus loci Monaſterii, ſed Confeſſarius aſſocia-
re debet cum Stola ad locum ſepulturæ; quia hæc
Monialis non habet alium Parochum, niſi Con-
feſſarium, ut bene *Pellizzar. de Monialib. capit.* 10.
num. 233. *in fin. Samuell. de ſepultur. controv.* 16. *num.*
28. *&* 29.

Huic exemplo reſponſum fuit Monialem eſſe exem-
ptam ab Ordinario, & à Parocho, prout exempta
ſunt Monaſteria; ſed reſponſio multipliciter retorque-
tur obſervando: Primùm, quòd etiam Hoſpitale, &
degentes in eo eadem exemptione gaudent Secundò,
quòd pleraque Monaſteria Monialium ſubjecta ſunt
pleno jure Ordinariis; à Parocho verò loci non alia
ratione ſunt exempta, niſi quia non habet in ipſis Sa-
cramentorum adminiſtrationem, & Moniales non ſunt
oves ſuæ Curæ creditæ; idemque paſſim contingit in
Puellarum Conſervatoriis, quia Puellæ alium habent
Sacramentorum Miniſtrum ab Ordinario conſtitu- 90
tum privativè ad Parochum loci, qui nullum ſubſti-
net onus. Tertiò, quòd DD. non moventur ad
excludendum Parochum loci à funere Monialis
ob exemptionem, ſed ob adminiſtrationem Sacra-
mentorum, quæ non ad Parochum pertinet, ſed
Confeſſarium privativè, itaut Confeſſarius ſit uni-
cus, & proprius Parochus Monialis, quæ neminem
præter eum agnoſcit in Paſtorem; DD. autem ac-
cipiendi ſunt ſecundùm rationes, quibus moventur;
Rot. deciſ. 214. *num.* 12. *&* 13. *part.* 16. *recent. & co-
ram Molin. deciſ.* 1120. *num.* 76. & eſt regula, ut ma-
gis attendatur ratio, quàm dictum, *l. cùm pater*, *§. Dul-
ciſſimis*. *ff. de leg.* 2.

At occurrit aliud magis urgens exemplum, quod
nullam patitur difficultatem, de fœmina collocata in
Monaſterio ad vitam. Hæc enim, quia poteſt elige-
re ſepulturam, ſi alibi ſit ſepelienda, aſſocianda
eſt à Confeſſario Monaſterii, eique debentur, & quar- 91
ta Funeris, & alia jura Parochialia, ex hac unica
ratione, quia talis mulier effecta eſt de Ovibus Con-
feſſarii, & ab eo recepit Sacramenta dum viveret;
id. Pellizzar. de Monialibus, *dict. cap.* 10. *num.* 233. *§.
Quòd ſi hac occaſione*, ibi -- *Sicut ergo fœmina illa vivens
recepit Sacramenta à Confeſſario Monialium, tamquam
ejus Parochiana, ſic poſt mortem debet ab eo recipere ſepul-
turam, & ille lucrari ab ea jura Parochialia, cum verè ſit
ejus Parochus* Pellizarium in hac parte ſequitur ejuſ-
dem præciſa tranſcribendo verba *Dian. part.* 9. *tract.* 7.
miſcellan. reſol. 62. *§. Sed hic obiter*; ubi teſtatur, ca-
ſum contigiſſe Panormi, atque ita obſervatum fuiſſe,
& ſubſcribit *Pignattell.* in contrarium aductus, *d. con-
ſult.* 63. *n.* 9. *tom.* 7.

In eandem Sententiam eſt *Paſſerin. de ſtatib. dict. qu.*
187. *art.* 1. *num.* 893. ibi -- *quòd ſi intra Clauſuram dece- 92
dat fœmina ſæcularis, quæ ibi perpetuum domicilium ſibi ele-
git, jam illa nullius alterius eſt Parochiæ, ſed ſpectat ad
Monaſterium, & eſt de Ovibus Confeſſarii, & ideo ad il-
lum ſpectat miniſtrare illi Sacramenta extrema, & illius
erit incboare officium Funeris, & levare Cadaver, & illi
debebitur quarta funeralis, &c.*

Luculentius *Capon. diſcept.* 133. *num.* 73. *&* 74. *tom.*
2. ibi -- *Difficultas eſt in caſu, quo mulieres eligerent ſe-
pulturam extra, in alia Eccleſia, à quo levandum ſit Ca-
daver, & funus proſequendum, utrum à Confeſſario, an 93
à Parocho, &c. & reſpondeo competere eu officio Con-
feſſario, quia ad illum pertinet Funus complere, ad quem
pertinet illud incipere. Ad Confeſſarium pertinet illud
complere, tum quia talis mulier, quoad Sacramenta, &
ſepulturam nihil differt à Monialibus, niſi ratione electionis
ſepulturæ, ſed talis actus electionis ſepulturæ, non tollit
jus Parocho quæſitum quoad Sacramenta, & funus ſui
Parochiani, & illud proſequi ad alienam Eccleſiam; er-
go idem dicendum in caſu præſenti, &c.*

Iiſ-

Digitized by Google

Iiſdem rationibus ſubmovetur objectum de Stolæ
delatione. Si enim Reverend. Parochus Sancti Mi-
chaelis non eſt Parochus proprius Familiæ Hoſpita-
lis, non poteſt conqueri, quòd alius officium Paro-
chi gerat, & Stolam deferat in funere Parochiani non
ſui, cùm id liceat cuicumque Parocho per alienas Pa-
94 rochias ex ſupra traditis; maximè, quia pro certo af-
firmari nequit, an delatio Stolæ ſit peculiare ſignum
juriſdictionis Parochialis, ſeu potius referri valeat ad
dignitatem Sacerdotalem; ideoque deferri poſſe etiam
in Funeribus in Eccleſiis Regularium contra ſcripta
per *Urſayam* cenſuit S. C. relata *per eand. tom. 3. di-*
95 *ſcept. 31. numer. 57. par. 1. & diſcept. 6. nu. 33. & 189.*
tom. 4. par. 2. & poſſe deferri etiam à non Parocho in
Funeribus, *Molin. dec. 727. num. 13. & 27.*

Ex his evidentiſsimè conſtat injuſtiſsima eſſe De-
creta manutentionis in præſenti Cauſa emanata. Pri-
mùm, quia Reverend. Parochus Sancti Michaelis non
eſt Parochus Hoſpitalis, ut plenè demonſtratum eſt,
ideoque non juvatur tam multipliciter exaggerata juris
aſsiſtentia.

Idque magis demonſtratur obſervando, quòd jus
Parochiale eſt veluti quædam cauſa univerſalis pro-
ducens plures effectus, ut ſunt Sacramentorum ad-
96 miniſtratio, maximè Euchariſtiæ in Paſchate, & in
mortis, periculo, atque Extremæ Unctionis, fune-
rum celebratio, oblationum, & Decimarum perce-
ptio, Benedictiones diverſæ, præcipuè Domorum an-
te Paſcha, & Parochianorum deſcriptio in Libro ſta-
tus Animarum, & ſi qui ſunt alii, de quibus poſt ve-
teres in *rubr. de Paroch.* plenè *Barboſ. in ſum. Apoſtol. dec.*
collect. 395. num. 5. & ſeqq. Anaclet. lib. 3. tit. 29. num. 9.
Pirbing. eod. lib. & tit. num. 3. & ſeqq. Rot. dec. 552. à
numer. 3. & ſeqq. par. 5. recent. & deciſ. 1. per tot. coram
Molines, & deciſ. 11. num. 12. de offic. Ordin. cor. Card.
Falconer.

In nullius horum jurium quaſi poſſeſsione reperitur
97 Reverend. Parochus Sancti Michaelis, nec quoad
locum, nec quoad Familiam Hoſpitalis, itaut nec
umbram Parochi præſeferat, ideoque manifeſtè reſi-
ſtentia juris repellitur, & manutentio competit Sa-
cerdotibus Hoſpitalis; *Poſt. de manutent. obſerv. 44.*
num. 28. & ſeqq. Pignatt. dict. conſult. 534. num. 1.
tom. 10.

98 Secundò, quia in materia funerum ex ſola juris
aſsiſtentia, non probata quaſi poſſeſsione, non datur
manutentio, ut præter adductos in præcedenti firma-
vit *Rot. deciſ. 139. num. 20. part. 17. & deciſ. 456.*
num. 7. part. 18. recent. ubi præcisè contra Parochum.
Et ratio eſt clara, quia jus funerandi, & ſepeliendi
99 non probat Parochialitatem, cum poſsit etiam com-
petere Eccleſiæ non Parochiali; *Panimoll. dec. 5. adnot.*
1. num. 12. Rot. deciſ. 387. num. 12. cor. Gregor. & deciſ.
228. n. 7. par. 12. rec.

100 Nec dicatur, quòd erat in facultate Rever. Pa-
rochi aſſociare, & intereſſe Funeribus, ideoque ex
non intereſſentia non potuit acquiri jus Sacerdotibus
Hoſpitalis, niſi probent eundem Parochum rejectum
fuiſſe, ex *Poſt. de manuten. obſerv. 45. num. 18. obſerv.*
53. num. 28. Rot. dec. 254. num. 25. par. 19. recent. Tum
101 quia regula procedit, quando agitur de actibus fa-
ctis à private in privatum, non verò de publicis,
ut declarat *Poſt. dict. obſerv. 53. numer. 57.* tum quia
concurrente, prout hic, uſu contrario, ſeu non uſu
102 in tot actibus Parochialibus longiſsimi temporis,
ſublatum remanet omne jus, etiam facultativum,
& acquiritur ſtatus manutenibilis *id. poſt. dict. obſerv.*
53. num. 20. Add. ad Buratt. dec. 14. num. 4. & de-
ciſ. 903. n. 21. quemadmodum per non uſum longiſsi-
mi temporis, amiſſum cenſetur etiam privilegium
103 abſque ulla neceſsitate probandi contradictionem cum
acquieſcentia *Molin. deciſ. 198. num. 9. & dec. 240.*
num. 9. & 10.

Fruſtra tandem objicitur privilegium exemptionis Hoſpitalis carere derogatione *Clement. Dudum*, tum quia hic non agitur de ſepeliendo alieno Parochiano abſque ſolutione quartæ, ſed de jure Parochiali, cui competat, quod non pertinet ad materiam *Clem. Dudum*; tum quia noſtra exemptio fundatur in jure communi, *in dict. Clem. quia contingit*, quæ eſt Conſtitutio ejuſdem Concilii Generalis Vienn.

Ex his ſublata videntur omnia in contrarium adducta, quamquam unica reſponſione tollantur, quia Rever. Parochus Sancti Michaelis non docet ſe eſſe Parochum Hoſpitalis.

Quare, &c.

A D D I T I O XLIX.

Diſſertatio prælaudati.

Illuſtriſſimi, ac Reverendiſſimi Domini.

JO: ANDREÆ DE PINIS, &c.

A R G U M E N T U M.

Quæ probanda ſint pro obtinenda diſpenſatione Matrimonii in radice: & quibus ex cauſis concedatur. Quando cenſeatur Pontifex in radice diſpenſare. De diſpenſatione, ad effectum legitimandi tantùm prolem, poſt mortem utriuſque Parentis, vel alterius eorum. An hujuſmodi diſpenſatio operetur tam quoad Spiritualia, quàm etiam quoad Temporalia.

S U M M A R I U M.

1 *Quæ dicatur diſpenſatio in radice Matrimonii.*

2 *Papa ita diſpenſando facit de illegitimo legitimum conſenſum contrahentium, qui eſt Matrimonii radix.*

3 *Copula habita cenſetur maritalis, & proles habetur tamquam nata ex legitimo Matrimonio, & quare.*

4 *Ad hanc diſpenſationem requiritur Matrimonium de facto contractum, vel cohabitatio præſeferens umbram Matrimonii, vel ſaltem copula, affectu maritali habita.*

5 *Onus probandi prolem ſuſceptam fuiſſe ex copula putativè matrimoniali, vel ſaltem affectu maritali habita, ſpectat ad illum, qui legitimatione innititur.*

6 *Non eſt tamen neceſſaria plena probatio; ſed ſufficit, quòd copula non ſit manifeſtè fornicaria.*

7 *Si Parentes petant diſpenſationem ad legitimè contrahendum Matrimonium, eumdem animum habuiſſe præſumuntur tempore præcedentis copulæ.*

8 *Etiamſi exponant copulam habuiſſe ex veſana libidine, & quare.*

9 *Id tamen generaliter loquendo, pendet potius ex narrativa, facta Pontifici ab impetrante diſpenſationem, & ex cauſis, quibus conceſſa eſt.*

10 *Impetrans diſpenſationem regulariter probare debet expoſita in narrativa, & quando.*

11 *Impedimentum, cujus cauſa datur diſpenſatio, debet eſſe inductum à Jure eccleſiaſtico, non à Jure divino, vel naturali, & exemplificatur, & numer. 12.*

13 *Poteſt Summus Pontifex diſpenſare in ſolemni voto caſtitatis, ad matrimonium contrahendum.*

14 *Proles proinde nata ex perſonis, ſolemni voto adſtrictis, poteſt fieri legitima in radice.*

15 *Diſpenſatio Matrimonii in radice concedi ſolet, ubi illud contractum fuit ſcienter, & mala fide: & contrahentes, pænitentia ducti, diſpenſationem petunt ſuper impedimento, quod eis obſtat, ut legitimè contrahant, & quando.*

16 *Additurque clauſula legitimationis prolis ſuſceptæ, vel ſuſcipiendæ.*

17 *Conceditur etiam hæc diſpenſatio conſanguineis, ſeu Affinibus, qui copulam inter ſe habuerunt, & deinde cupiunt Matrimonium contrahere.*

18 *Ad diſpenſandum in radice, juxta nonnullorum ſententiam, requiritur Matrimonium de facto contractum: nec ſufficit copula, affectu maritali habita.*

19 *Praxis tamen eſt omnino contraria, & affertur ratio.*

20 *Conceditur quoque à Pontifice prædicta diſpenſatio, ad effectum dumtaxat legitimandi prolem in radice, ſive illam petat alter Parens ſuperſtes, altero defuncto, ſive filii ipſi, utroque Parente mortuo; rarò tamen,*

tec

nec niſi magna ex cauſa, & plerumque requiſito Sac. Congregat. voto, & n. 21.

22 *Pontifex quando cenſeatur diſpenſare in radice Matrimonii, & n. 26. 29. 40. & ſeqq.*

23 *Matrimonium, inter Conſanguineos, ſeu Affines de facto contractum, eſt inceſtuoſum, atque excommunicationem majorem ipſo jure annexam habet.*

24 *Et in diſpenſatione mandat Pontifex ſic contrahentes abſolvi ab inceſtu, & ab excommunicatione, injuncta gravi, ac ſalutari pœnitentia.*

25 *Adjicitque etiam aliam pœnam, ut ſcilicet alter, alteri ſupervivens, perpetuò abſque ſpe conjugii maneat.*

27 *Olim conſueverunt Pontifices in hujuſmodi diſpenſationibus concedere, ut Conjuges in contracto matrimonio remanere poſſent.*

28 *Quæ Clauſula, Matrimonium præcedens, non efficiebat validum in ſubſtantia; ſed vires ſumebat à novo conſenſu poſt diſpenſationem, tacito, vel expreſſo.*

30 *Hodie verò forma Literarum Apoſtolicarum eſt correcta, & facultas remanendi in Matrimonio iam contracto non conceditur, & n. 35.*

31 *Corrigendi anſam dedit Tridentin. ſeſſ. 24. de reform. Matrim. cap. 1. ubi irrita declarantur Matrimonia abſque Parocho, & Teſtibus contracta.*

32 *Jus antiquum mandat, Matrimonia ſolemniter celebrari, præviis denunciationibus, imponendo pœnas aliter contrahentibus; non inducit tamen nullitatem.*

33 *Ideoque ante Concilium Tridentinum matrimonium, quod, ob aliquod impedimentum dirimens, irritum deprehendebatur, eo per diſpenſationem ſublato, convaleſcebat ex privato conſenſu: immo ex ſola cohabitatione, & copula, affectu maritali habita.*

34 *Poſt Concilium non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus coram Parocho, & Teſtibus.*

36 *Si verò impedimentum ſit occultum, & ſervata fuerit in principio forma Conc. Trid. ſufficit privatus conſenſus ad vitanda ſcandala.*

37 *Impugnatur Rot. deciſ. 273. num. 11. & ſeqq. part. 6. recent.*

38 *Verba illa* — & in eo poſtmodum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant — *in Literis diſpenſationis apponi ſolita, non referuntur ad Matrimonium irritè contractum, ſed ad contrahendum poſt ipſam diſpenſationem.*

39 *Eadem verba apponuntur in Literis diſpenſationis* de contrahendo.

44 *Quando Vir, & Fœmina poſt copulam petunt diſpenſari ad contrahendum legitimè Matrimonium: & Literis Apoſtolicis apponitur clauſula* — prolem ſuſceptam & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo — *ſi Parentes, vel alter eorum decedat, antequam Matrimonium contrahatur, proderit nihilominus diſpenſatio ad prolis legitimationem.*

45 *Utroque Parente, vel altero eorum defuncto, ſi ſuperſtes, vel filii diſpenſationem petant, ad legitimationem tantum conſequendam; hoc caſu non eſt aliqua uſitata forma diſpenſandi: ſed ſatis eſt, ſi Papa velit haberi prolem pro legitima, & de legitimo Matrimonio nata.*

46 *Vigore hujus diſpenſationis, Matrimonium, vel copula habetur tamquam legitima conjunctio; & proles legitima cenſetur in omnibus, quoad effectus civiles.*

47 *Pontifex revocare poteſt ſuam legem, etiam quoad præterita.*

48 *Aliter verò ſentiendum eſt, quoad veritatem Matrimonii, contra aliquorum opinionem, & n. 50. 51. 58. & 59.*

49 *Qui ſpicas conterit, non dicitur novam ſpeciem efficere, ſed eam, quæ aderat, detegit.*

52 *Matrimonium inter Chriſtianos eſt etiam Sacramentum novæ legis.*

53 *Cauſa cujus efficiens, ſeu materia eſt mutuus contrahentium conſenſus.*

54 *Iſte autem ſi præſtetur ab iis, qui contrahere prohibentur, non ſit materia Sacramenti.*

55 *Et matrimonium inter impeditos contrahere, eſt omnino nullum, ſive mala, ſive bona fide contractum ſit*

56 *Nec convaleſcere poteſt, niſi contrahentes, poſt diſpenſationem, iterum mutuò expreſſè conſentiant.*

57 *Hujuſmodi defectum non ſupplet diſpenſatio, & quare.*

60 *Plures DD. tenent, diſpenſationem in radice, circa legitimationem prolis, à Papa conceſſam, non prodeſſe in terris aliorum Principum, quoad temporalia, honores ſcilicet, & ſucceſſiones.*

61 *Alii è converſo affirmant, ſic legitimatum idoneum fieri ubique locorum, etiam quoad temporalia.*

62 *Si diſpenſatio concedatur ad prolem tantùm legitimandam, & non ad contrahendum legitimum matrimonium, ſpernenda omnino non eſt prior ſententia, & nu. 70.*

63 *Si verò diſpenſationi in radice ſuccedat legitimum matrimonium, ea tunc operatur legitimationem quoad omnia, & ubique locorum, & n. 64.*

65 *Ubi adeſt impedimentum dirimens, ſubſequens matrimonium non reddit legitimam prolem, antea ſuſceptam.*

66 *Sed quando ſuper impedimento conceditur diſpenſatio in radice, proles ipſa ſit omnino legitima, & affertur ratio, & n. 67.*

68 *Sublato impedimento per diſpenſationem, legitimatio ſtatim ſit miniſterio legis, & matrimonii ſubſequentis non facto Pontificis.*

69 *Et conſequenter lex eſt illa, quæ ſic legitimatis defert ſucceſſiones, quæ, ceſſante legitimatione in radice, aliis deberentur.*

71 *Papa, diſpenſando in radice, extra caſum Matrimonii, legitimè contrahendi, utitur plenitudine poteſtatis.*

72 *Qua uti non debet ſine magna, & publica cauſa.*

73 *Maximè ob præjudicium ſuccedentium ab inteſtato.*

74 *Reprobatur ſententia, admittens legitimatos per diſpenſationem in radice, ad omnes omnino ſucceſſiones.*

75 *Admittuntur quidem ita legitimati ad ſucceſſiones ab inteſtato, vel ex teſtamento, ad quas vocentur legitimi & naturales.*

76 *At ubi fideicommiſſum, primogenitura, vel feudum ſit pro natis ex legitimo matrimonio, vel fortius pro natis, & procreatis ex vero, & legitimo matrimonio, ab hujuſmodi ſucceſſionibus legitimati per diſpenſationem in radice excluduntur, & quare, & num. 77. & ſeqq.*

80 *Diſpenſatio in radice, & legitimatio per ſubſequens matrimonium æquiparantur ad invicem.*

81 *Prædicta diſpenſatio non detegit verum, & validum matrimonium; ſed ſolùm retrotrahit effectus ad initium nativitatis, & n. 82.*

DIſpenſationem in radice Matrimonii illam Doctores appellant, quam Summus Pontifex concedit ad legitimandam prolem ſuſceptam, vel ex Matrimonio nullo ob impedimentum dirimens, vel ex copula præſeferente umbram, ſive ſpeciem Matrimonii, aut ſaltem affectu maritali habita ab iis, qui 1
impedimento ejuſmodi contrahere prohibentur. De ea plenè DD. *in cap. Per Venerabilem qui fil. ſint legit.* quos congerit *Barboſ. ibid. num. 4. & in vot. dec. 27. lib. 2.* quibus addi poſſunt *Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 332. Perez. eod. tract. diſput. 44. ſect. 5. num. 3. Caſtropal. to. 2. tract. 13. diſput. 4. §. 5. à numer 5. Gonzal. in d. cap. per Venerabilem num. 22. Pirhing. in Decretal. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. Vvieſtn. inſtit. Canon. lib. 4. tit. 17. à num. 66. Leuren. in univerſ. jus Canon. lib. 4. tit. 17. q. 267. Anaclet. in jus Canon. lib. 4. in append. de diſpenſ. §. 7. n. 356. Corrad. in praxi diſpenſ. lib. 8. cap. 3. num. 4. Merlin. de legit. lib. 1. tit. 2. q. 1. num. 20. Lar. deciſ. Gramat. 8. per tot. Creſp. de Valdaur. obſervat. 23. à num. 145. par. 1. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. numer. 272. Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. n. 28.*

Hæc diſpenſatio dicitur in radice, ſive quia Pontifex diſpenſando facit de irrito ratum, & de illegitimo legiti- 2
mum conſenſum contrahentium, qui eſt radix Matrimonii; *Lotter. de re beneficiar. lib. 2. q. 48. n. 99. & 100. Barb. d. vot. deciſ. 27. nu. 17. lib. 2. Caſtill. controv. tom. 5. cap. 105. num. 27. Larr. d. deciſ. 8. num. 8. Anaclet. in jus Canon. lib. 4. tit. 17. n. 51.* unde ſequitur, ut copula habita cenſeatur maritalis, & proles habeatur, tamquam

nata

circa *ſubſtantiam*, quàm circa *quantitatem*, & largitionem merè voluotariam, & *arbitrariam* tranſire facit in coactivam, & *obligatoriam* contra Regulas exornatas in *noſtro Reſtrictu*, §. 17.

35 Et hic ad hominem, ut diximus, retorquentur *c. ad Apoſtolicam* 41. *de Simon.* aliæque doctrinæ in oppoſitum allegatæ. Ajunt enim conſuetudines, honeſtas tamen, & moderatas, ſervandas eſſe, prohibita quacumque illarum *immutatione*, *ſeu alteratione*; & conſequenter directè ſe opponuot prætenſæ taxæ, juxta quam in univerſum immutatur ſolitum, & præſcribitur ſolutio certi, & fixi emolumenti tradendi etiam ab invitis, quando ex probationibus hinc inde cumulatis in comperto eſt, quòd in traditione hujuſmodi emolumentorum nihil unquam fuit *certi*, aut *determinati*; ſed illa nunc fuerunt ſoluta in majori, nunc verò in minori quantitate; & modò in unâ ſpecie, modò in alia; totumque reſedit *in libero arbitrio* Parochianorum, qui pluries etiam nihil tradiderunt. Unde ſub obtentu ſervandæ conſuetudinis, illa non debet alterari, ac deſtrui, imponendo Parochianis ea onera, quæ in adminiſtratione Sacramentorum ſunt in univerſum reprobata, & de ſtricta Juris cenſura non debent tolerari nec etiam ſub prætextu aſſ. *conſuetudinis*, ut relatis pluribus Canonibus, & Conciliis, non minùs doctè, quàm eruditè probat *Gonzal. Tell. enadverſo laudatus in d. cap. Cùm in Eccleſia, de Simon. n. 3, & per tot*.

36 Ultra quod Textus in dicto Capitulo ad Apoſtolicam loquitur in ſuppoſito conſuetudinis indubitatæ, & coram Epiſcopo juſtificatæ, juxta quam Parochiaoi ſolverint aliquod certum, & fixum emolumentum ſine ulla *variatione*, aut *contrarietate*; proindeque non eſt applicabile ad caſum, in quo ex ipſis contrariis probationibus habetur *difformitas*, & *varietas* ſolutionum, quæ dicuntur factæ abſque ulla certa methodo, ſeu determinatione, & ad merum arbitrium Parochianorum. In quibus terminis nec etiam dici poteſt, quòd adſit ulla conſuetudo, dum iſta pro ſui aſſentia requirit actuum conformitatem, & perpetuam conſonantiam; & ex unico actu difformi, & contrario remanet excluſa; *Bartol. in Leg. Semper in ſtipulationibus, in fine, ff. de Reg. jur. Gratianus diſcept. foren. cap.* 639. *num.* 12. *Rota coram Gregor. deciſ.* 162. *numer.* 9. *ibique adden. numer.* 15. *coram Eminentiſſimo Falconerio, in Miſcellaneis, deciſ.* 74. *num.* 16. *cum aliis in Tyburtina Fabricæ*, 18. *Martii* 1720. §. *Tota numque, coram Reverendiſſimo Corio Decano*.

Quare, &c.

Jo. Franciſcus Marcua.

In hac Cauſa à S. Congregatione Concil. reſponſum fuit ſub die 6. Februarii 1734. negativè, & ampliùs.

A D D I T I O XLVIII.

Illuſtriſſimi ac Reverendſs. Domini

D. JOANNIS ANDREÆ DE PINIS

Gubernatoris Ven. Hoſpitalis S. Mariæ Novæ de Florentia, & R. S. C. Auditoris.

C O N S U L T A T I O

pro eodem Ven. Hoſpit.

Florentina Jurium Funeralium.

A R G U M E N T U M.

An, & quando occaſione funeris illorum, qui in aliquo Hoſpitali moriuntur, & ſepulturam alibi elegerunt, Parochus Loci, in quo Hoſpitale eſt ſitum, jus Parochiale ſibi vindicare valeat. Hac occaſione examinantur privilegia, quibus gaudet inſigne Hoſpitale S. Mariæ Novæ Civit. Florent.

S U M M A R I U M.

1 *Duo genera Hoſpitalium, quoad Jura Parochialia, diſtinguuntur, & quæ iſta ſint.*

2 *Hoſpitale S. Mariæ Novæ Florentiæ proprios habet Sacerdotes, qui omnia Sacramenta, & Spiritualia præbent Infirmis, & Familiæ; plenamque gerunt ibidem Curam Animarum, privativè quoad Parochos Locorum, ubi conſiſtunt Hoſpitalis ædificia.*

3 *Parochialitas conſtituitur ex reciproca neceſſitate, quam habet Parochus Parochianis Sacramenta præbendi, & Parochiani eadem à Parocho recipiendi.*

4 *Parochus jus non habet in eorum funeribus, qui Sacramenta ab eo recipere non tenentur, & n.* 5.

6 *Hoſpitale habens proprios Sacerdotes, qui, privativè quoad Parochum, præbent Sacramenta, & Curam Animarum gerunt degentium in eo, exemptum dicitur à Parocho, particularemque conſtituit Parochiam, per quandam ſpeciem Territorii ſeparati, num.* 73. *&* 75.

7 *Et prædicti Sacerdotes aſſiſtentiam Juris habent, etiam quoad emolumenta funeram in Hoſpitali decedentium, tanquam proprii Parochi, & n.* 74.

8 *Recenſentur verba exemptionis conceſſæ prædicto Hoſpitali S. Mariæ Novæ.*

9 *Exemptio ab Ordinario ſecum fert quoque exemptionem à Parocho, qui eſt Coadjutor, & veluti Vicarius Epiſcopi.*

10 *In Eccleſiis Regularium, ex quo ſunt exemptæ ab Ordinario, nulla competit Parocho, in cujus Parochia ſitæ ſunt, Juris aſſiſtentia.*

11 *Decedentes in aliquo Hoſpitali, ſi alibi ſepeliendi ſint, aſſociari debent à Parocho.*

12 *Declaratur præcedens concluſio, ut procedat, quoad Parochum Defuncti, qui ad Hoſpitale curationis cauſa delatus fuerat.*

13 *Parochus verò loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, nullum jus habet in funeribus eorum, qui aliò deferuntur ſepeliendi.*

14 *Aliud dicendum de illo, qui non ratione curationis, ſed famulatus in Hoſpitale ſe recepit, quia hoc caſu priorem Parochiam amittit, & in eodem Hoſpitali ſuam familiarem habitationem conſtituit.*

15 *Ita famuli, mercede conducti, ſtatim ac tranſeunt in familiam Dominorum, Parochiani fiunt eorumdem dominorum.*

16 *Etiam ad effectum validè contrahendi Matrimonium.*

17 *Decedente recepto in familiam Hoſpitalis, qui illius Sacerdotes in proprios Parochos agnoſcit, tam Parochus loci, quam quilibet alius Parochus, aſſociationem prætendens, ex non jure agendi repellitur.*

18 *Regulares, in quorum Eccleſia ſepeliendus eſt Defunctus, non valeat illum aſportare, niſi prius monito, & expectato Parocho.*

19 *Hoc autem intelligitur, non de Parocho loci materialis, in quo reperitur Hoſpitale, ſed de Parocho proprio Defuncti, ſub cujus Parochia vivebat, nu.* 28. 69. *&* 71.

20 *Licitum eſt Regularibus, & aliis quibuſcumque, occaſione ducendi funus, alienas Parochias intrare, & num.* 83.

21 *Poſt aſperſum Corpus Aqua benedicta à Parocho defuncti, & recitatam Antiphonam* Si iniquitates, *& Pſalmum* De profundis, *poſſunt Regulares ipſum Corpus levare, & ad eorum Eccleſiam deferre.*

22 *Ad Sacerdotes Hoſpitalis, qui ibi Curam Animarum gerunt, ſpectat ſupradicta peragere ſupra Corpus defuncti.*

23 *Iiſdemque licitum eſt Defunctum aſſociare cum Stola.*

24 *Electa à Monialibus ex privilegio ſepultura, extra Eccleſiam Monaſterii, Parochus loci nullum jus habet in illius funere.*

25 *Sed Confeſſarius, tamquam proprius Parochus, funus comitatur, & num.* 89.

26 *Stola eſt ornatus Sacerdotalis, non ſignum Juriſdictionis.*

27 *Ut Regulares poſſint funus efferre, neceſſe non eſt, proprium Defuncti præmittere, & ritus ſupradictos, multoque minus funus comitari cum Stola; ſed ſatis eſt, quòd ſit præſens, & permittat.*

29 Re-

29 Regulares, extra Clauſtra decedentes, poſſunt ad earum Eccleſias deferri, inconſulto Parocho loci, in quo defunctus eſt, & n. 81.

30 Mandatum de manutenendo, quod non juſtificatur ex Actis, tamquam notoriè injuſtum, eſt nullum.

31 Parocho loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, in caſu dd. funerum, concedenda non eſt, ex ſola Juris aſſiſtentia, manutentio.

32 Et generaliter ubi jus Parochi eſt turbidum, ea denegatur.

33 Mandatum de manutenendo, ex novis probationibus, in ſecunda Inſtantia factis, tamquam juſtum, confirmandum venit.

34 Actus geſti, vacante officio Hoſpitalarii, non nocent, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio, cùm ſint ſpoliativi, & n. 35.

36 Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem, neceſſaria eſt ſcientia, & patientia illius, in cujus præjudicium actus geritur.

37 Actus poſſeſſorii deſtruuntur ab actibus contrariis.

38 Libri Parochiales probant circa ea, quæ Officium Parochi concernunt, non autem circa circumſtantias, quæ ibi enunciantur.

39 Actus poſſeſſorii non ſuffragantur contra habentem Juris aſſiſtentiam etiamſi ſint plures, & multiplicati.

40 Decedente fœmina, in Hoſpitali ad tempus conſtituta, funus ducere ad Parochum illum ſpectat, ſub quo vivebat, antequam ad Hoſpitale accederet.

41 Poſſeſſor non eſt manutenendus, conſtito de illius non jure, & n. 42.

43 Nec qui paſſus eſt ſe ſpoliari, ſuaque poſſeſſione privari.

44 Familiares, & continui commenſales Exemptorum, ſepeliendi ſunt in eorumdem Exemptorum Eccleſia.

45 Et ſi eligant ſepulturam alibi, quando ſuſtineatur electio.

46 Juris aſſiſtentia, quam habent Parochi in funeribus decedentium intra limites Parochiæ, non competit ratione loci materialis, vel obitus accidentalis in eadem Parochia, etiam cum adminiſtratione Sacramentorum, ſed ratione perſonæ, ſeu ſpiritualis officii à Parocho erga ſuum Parochianum, dum vivebat, exerciti, n. 47. 48. 59. 60. & 82.

49 Rure decedens, non in rurali, ſed in propria Civitatis Parochia eſt ſepeliendus.

50 Canonici, ubicumque decedant, in Cathedrali ſunt ſepeliendi.

51 Fortuitò extra propriam Parochiam decedens, non in Parochia obitus, ſed in Parochia domicilii eſt ſepulturæ tradendus.

52 Puellæ educationis cauſa in Monaſteriis collocatæ, ſi ibi moriantur, ſepeliendæ ſunt in Parochia proprii domicilii.

53 Ad Parochum loci, in quo ſitum eſt Monaſterium, pertinet ducere funus Puellæ defunctæ in Monaſterio, quando ad propriam Parochiam commodè deferri non poteſt.

54 Parochus loci Monaſterii, non poteſt jungere Matrimonio Puellas in Monaſterio degentes.

55 Puellæ defunctæ in Monaſterio, in Monialium Eccleſia ſepeliri non poſſunt.

56 Parochus loci, in quo advenæ, & peregrini decedunt, quoad Sacramenta, & funus, non dicitur eorum proprius Parochus, ſed Parochus neceſſitatis.

57 Parochus neceſſitatis, quoad funus, excludit Eccleſias magis extraneas, imò & Cathedralem.

58 Limita, ſi ad propriam Parochiam hujuſmodi cadavera commodè deferri non poſſint.

61 Parochialitas per eum ſervatur, per quem non ſtat, quominus Sacramenta adminiſtret.

62 Parochiani ex eo, quòd in aliis Eccleſiis, quàm in Parochiali Sacramenta recipiant, à juriſdictione Parochi non ſubtrahuntur.

63 Omnia privilegia Mendicantium, quoad Sacramentorum adminiſtrationem, ceſſant in Paſchate, & in mortis periculo.

64 Adminiſtratio Sacramentorum facta per Capellanos Hoſpitalis, & nulla reddita ratio de animabus in eo degentibus, illud à juriſdictione Parochi loci omninò liberum probant, & n. 70.

65 Eò vel maximè, ſi adſit conſuetudo temporis conſiderabilis, quæ ſufficit etiam in iis, quæ ſunt præter jus.

66 Hoſpitale non dicitur liberum à juriſdictione Parochi loci, quando in eo de hujus licentia Sacramenta adminiſtrantur.

67 Regulares habent jus ſepeliendi in propria Eccleſia eos omnes, qui ibidem ſepulturam elegerunt.

68 Regularibus licet ad propriam Eccleſiam Defunctos proceſſionaliter deferre.

72 Parochus loci, ſi contendat ſepelire Defunctos in Hoſpitali, qui tamen de ejus Parochia non ſunt, ex non jure agendi repellitur.

76 Parocho de jure competit jus adminiſtrandi Sacramenta ſuis Parochianis, ad Hoſpitale cauſa infirmitatis delatis, num. 78.

77 Limita, quando Hoſpitale ab Epiſcopi juriſdictione eſt exemptum.

79 Regulares habent ſolùm exemptionem paſſivam ab Epiſcopi juriſdictione.

80 Hoſpitale exemptum æquiparatur loco exiſtenti extra Parochiam.

84 Jus ducendi funeris competere poteſt etiam non habenti Territorium, & n. 99.

85 Sacerdotes adminiſtrantes Sacramenta in Hoſpitali, extra illud nullam habent juriſdictionem.

86 Declara prælatam concluſionem procedere quoad Parochum Defuncti, ſecus quoad Parochum loci, in quo Hoſpitale eſt erectum.

87 Infirmi delati in Hoſpitale exemptum curationis cauſa, retinent ſemper Parochiam, in qua degebant.

88 Familiares Hoſpitalis exempti non agnoſcunt alium proprium Parochum niſi ejuſdem Hoſpitalis Sacerdotes.

90 Regulare eſt, rationem magis attendi, quàm dictum.

91 Confeſſario Monaſterii competit aſſociatio, & cætera jura Parochialia in caſu, quo fœmina ſecularis decedat intra Clauſtra, ibidem ad vitam collocata, num. 92. & 93.

94 Stola quoad funera deferri poteſt in Eccleſiis Regularium etiam à non Parocho, num. 95.

96 Enumerantur effectus, quos jus Parochiale, veluti univerſalis cauſa producit.

97 Manutentio non competit Parocho in caſu, quo jus manifeſtè reſiſtat.

98 Non probata quaſi poſſeſſione, non datur manutentio ex ſola juris aſſiſtentia.

100 Ex actibus facultativis non poteſt induci manutentio, niſi intercedat contradictio, & rejectio.

101 Declara id habere locum, quando agitur de actibus facultativis factis à privato in privatum non verò de publicis.

102 Uſus contrarius, ſeu non uſus longiſſimi temporis tollit omne jus etiam facultativum, & præbet ſtatum manutenibilem.

103 Amplia id etiam ad quodlibet privilegium.

104 Derogatio Clemen. Dudum, requiritur in privilegio exemptionis Hoſpitalis, quando agitur de ſepeliendo alieno Parochiano abſque ſolutione quartæ.

Illuſtriſſime, & Reverendiſſime Domine.

DUO ſunt genera Hoſpitalium, quoad Jura Pa-
rochialia. Alterum eorum, quæ ſub cura ſunt
Parochi, intra cujus Parochiæ fines exiſtunt, qui, ſi
non omnem, ſaltem præcipuam, & majorem ſolici-
tudinem gerit degentium in eis, & hæc eidem Paro- 1
cho ſubjiciuntur. Alterum eorum, quæ proprios ha-
bent Sacerdotes, qui omnia Sacramenta, & ſpiritua-
lia præbent Infirmis, & Familiæ, plenamque Curam
gerunt Animarum degentium in eis, ſive conceſſio-
ne, ſive longa conſuetudine; & hæc eo ipſo exem-
pta ſunt ab omni jure Parochiali, eorumque exem-
ptionem comprobavit Concilium Viennenſe *in Clem.
quia contingit, §. Cæterum, de Religioſ. Domib. ubi gloſſ.
verb. Parochiales; Zabar. num. 1. Ancharan. num. 17. &
18. Panormit. num. 24. Vitalin. num. 86. Pax Jordan. elucub.
lib. 7. tit. 9. num. 39. Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit. 5. num.
26. verſ. limita octavo; Pignatt. conſult. 152. num. 17. tom.
9. Van-Eſpen. jur. Eccleſiaſt. part. 2. tit. 37. capit. 3. numer.
40. & 41.*

Hujus ſecundi generis eſt inſigne in hac Civitate,
& ſummis ubique laudibus celebratum Hoſpitale 2
Sanctæ Mariæ Novæ; habet enim à pluribus ſæculis
O 3 pro-

proptio Sacerdotes Sacramenta adminiſtraotes, Chri-
ſtianas Inſtitutiones edocentes, atque omnimodam Cu-
ram gerentes Animarum in eo degentium privativè
omnino quoad Parochos locorum, in quibus conſi-
ſtunt Hoſpitalis Ædificia, ita ut nulli dubium eſſe
poſſit de pleniſſima ejuſdem exemptione. At nihilo-
minus, defuncto nuper Sebaſtiano Bartoli, perpetuò
addicto eidem Hoſpitali, ipſoque per Patres Ordinis
Servorum, juxta ſuam poſtremam voluntatem, ad eo-
rum Eccleſiam Sepulturæ cauſa ducto, præter om-
nem expectationem declamare cœpit Rev. Parochus S.
Michaelis Vicedemoniorum non potuiſſe, eo incon-
ſulto, duci Funus, quia Hoſpitale ſitum eſt intra li-
mites ſuæ Parochiæ, atque ex ſola juris aſſiſtentia,
nullis allatis probationibus, obtinuit ab Archiepiſco-
pali Curia ſibi decerni mandatum de manutenendo,
ac tradi tamquam proprio Parocho Funeris emolu-
menta, quod in gradu appellationis omnino eſt revo-
candum.

Juris enim aſſiſtentia, quam Parochus ſibi blandi-
tur habere, nullo nititur fundamento, quia, quidquid
ſit, an Hoſpitale reperiatur intra limites ſuæ Paro-
chiæ, non inde ſequitur eum eſſe Parochum Hoſpi-
talis, & degentium in eo.

Parochialitas enim conſtituitur ex reciproca neceſ-
3 ſitate, qua Parochus obſtringitur Parochianis præbe-
re, & Parochiani viciſſim obſtringuntur à Parocho re-
cipere Sacramenta, *Clem. Dudam, §. Verum, de ſepul.
Pax Jordan. elucabrat. lib. 10. tit. 8. n. 5. Panimoll. dec. 5.
num. 12. & adnot. 1. n. 10. Proſper. de Territor. ſepar. q. 9.
n. 6. Rot. dec. 52. nu. 10. p. 2. diverſ. deciſ. 454. nu. 7. &
dec. 1887. num. 3. coram Coccin. & deciſ. 387. nu. 7.* ibi-
que *Add. cor. Gregorio*.

Hinc fit, ut, cùm Parochus Sancti Michaelis nullo
obſtringatur vinculo præbendi Sacramenta degentibus
in Hoſpitali, ipſique viciſſim non cogantur recipere,
nullo modo dici poſſit proprius eorundem Parochus,
nullaque propterea fulciatur juris aſſiſtentia, præcipuè
4 quoad eorum Funera, quæ omnino pendent à præmiſ-
ſa neceſſitate miniſtrandi Sacramenta, *cap. 1. 2. & 4.
de ſepultur.* plene *Urſaya, tom. 1. p. 2. diſcept. 28. n. 64.
65. Panimoll. d. deciſ. 5. num. 14. & 15. Priol deciſ. 365.
num. 3.* & in puncto Parochi intra cujus Parochiæ li-
mites eſt Hoſpitale, ut nullum jus habeat in eo-
rum Funeribus, qui ibi decedunt, ex quo eis non
præbet Sacramenta, *Cardin. de Luc. de Paroch. diſcur.
23. numer. 7.* optimè *Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit 5.
ſub numer. 26. verſic. limita octavo; Zarat. deciſ. 45. nu-
mer. 12.*

Cùm itaque Parochus adverſarius viventibus in Ho-
ſpitali Spiritualia non præbeat, non poteſt ſibi vin-
5 dicare jus Parochiale iis Defunctis, qui in vita Pa-
rochus non erat, nec per obitum intra limites ſuæ
Parochiæ fiunt ejus ſubditi, qui non cogebantur vi-
ventes ab eo refici Sacramentis, ut per *Text. in cap.
is, qui, de ſepultur. in 6.* bene notat *Paſſerin. de ſtatib.
quæſt. 187. artic. 4. numer. 311. Panimoll. deciſ. 5. numer.
14. & 15.*

E contra cùm Hoſpitale proprios habeat Sacerdo-
tes, qui privativè quoad Parochum loci præbent Sa-
cramenta, & curam gerunt degentium in eo; ſequi-
6 tur, ipſum eſſe omnino exemptum à Parocho, ac
conſtituere particularem Parochiam per quamdam ſpe-
ciem Territorii ſeparati, ſuoſque Sacerdotes eſſe pro-
prios Parochos ejuſdem; *d. Clement. quia contingit, §.
Ult. de Religioſ. Domib. Cardin. de Luc. de Paroch. diſc. 23.
numer. 13. Royas, deciſ. 36. numer. 7. Priol. deciſ. 104.
num. 27. & deciſ. 2. num. 24. p. 13. recent.* adeout iidem
7 Sacerdotes habeant juris aſſiſtentiam, etiam quoad
emolumenta Funerum decedentium in Hoſpitali tam-
quam proprii Parochi; *Nicol. lucubr. civil d. lib. 4. tit.
55. num. 26. verſ. limita octavo; Panimoll. dec. 5. adnot.
5. num. 5. Zarat. d. dec. 45. num. 11.*

Quæ omnia, ſi procedunt ſolo Jure communi in-
ſpecto, locumque obtinent in quolibet Hoſpitali ha-
bente proprios Sacerdotes Spiritualia adminiſtrantes,
adeout fiat eo ipſo exemptum à Parocho loci, mul-
tò magis in noſtro locum habere debent ob ampliſ-
8 ſima Privilegia exemptionis ei conceſſa, *ab omni ju-
riſdictione, poteſtate, auctoritate, & dominio, correctione,
viſitatione, & ſuperioritate Archiepiſcopi Florentini, &c.*
ut ſunt eorumdem Privilegiorum verba; ſublata nam-
que ab Ordinario, etiam *viſitatione*, & *correctione*, quæ
magis pertinent ad Curam Animarum, ſublata quo- 9
que eſt quælibet Parochi juriſdictio, quæ eſt ſubordi-
nata juriſdictioni Ordinarii; cùm Parochus in Cura
Animarum ſit Coadjutor, & veluti Vicarius Epiſco-
pi; *can. bonæ rei 12. q. 2. Barboſ. de Paroch. cap. 9. nu. 1.
Fagnan. in cap. literæ, num. 12. & 18. de matrim. contract.
contra interdict. Eccleſ. Pignattel. conſult. 52. num. 2. tom. 5.
Panimoll. deciſ. 1. adnot. 9. num. 7.* & in terminis *Card.
de Luc. de Paroch. diſc. 23. num. 3. Zarat. d. dec. 45. n. 3.
Panimoll. d. deciſ. 5. num. 19. & deciſ. 1. adnot. 10. nu. 4.*
ubi quòd Parochus loci nullam habet juris aſſiſten-
tiam in Hoſpitali exempto, & quòd ſola exemptio
ab Ordinario eximat quoque à Parocho, *Sacr. Congr.
in Bononien. 20. Martii 1726.* Quod confirmari poteſt
exemplo Eccleſiarum Regularium, in quibus nulla
competit Parocho, in cujus Parochia ſitæ ſunt, juris 10
aſſiſtentia, ex quo exemptæ ſunt ab Ordinario; *Pani-
moll. dec. 1. adnot. 10. num. 2. & dec. 5. num. 18. Rot. dec.
87. num. 23. poſt Tambarin. de jur. Abbat. & dec. 396. nu.
13. part. 5. recent.*

Nec dicatur, quòd omne jus Hoſpitalis in Fune-
ribus degentium in eo, contineatur intra ſepta, ita-
ut, ſi alibi ſint ſepeliendi, Sacerdotes Hoſpitalis non
poſſint eos aſſociare, ſed id pertineat ad Parochum; 11
*Cardin. de Luc. de Paroch. diſc. 38. num. 8. & diſc. 41. nu-
mer. 5. Panimoll. d. dec. 5. adnot. 5. num. 12. Zarat. d. dec.
45. num. 40.*

Objectum enim in quo conſiſtit præcipuum funda-
mentum Parochi adverſarii, facillimè tollitur, obſer-
vando aſſociationem Defuncti in Hoſpitali pertinere
quidem ad Parochum, ſed ad Parochum proprium De-
functi, non ad Parochum loci, in quo Hoſpitale ſi-
tum eſt. Quando enim quis Infirmus defertur ad Ho-
ſpitale curandus, ibique moritur, relicta ſibi Sepul-
tura extra illud, tunc ille, qui erat Parochus Defun- 12
cti, antequam deferretur ad Hoſpitale, reſumit quoad
ipſius Funus ſuum jus Parochiale, quia Defunctus
per translationem ad Hoſpitale, & accidentalem mu-
tationem, non mutavit Parochiam; *cap. is, qui, de
ſepultur in 6. Panimoll. d. dec. 5. adnot. 1. num. 54. Card.
de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. n. 9.* & de hoc Parocho lo-
quuntur in contrarium adducti, ut legenti patet.

Parochus verò loci, in quo eſt Hoſpitale, nullum
jus habet, quamvis Defuncti alio deferantur ſepelien- 13
di, ut bene *de Luc. d. diſc. 23. n. 7. verſ. ac etiam quia,
& num. 15. Zarat. d. deciſ. 45. num. 4. & 5.* Et hoc ju-
re utimur in omnibus Hoſpitalibus Civitatis, ut, de-
cedente aliquo ad ea ducto Curationis cauſa, qui alio
ad Sepulturam ſit deferendus, vocetur Parochus ſuæ
habitationis, nunquam tamen Parochus loci, in quo
Hoſpitalia ſita ſunt.

Alia tamen eſt cauſa ejus, qui non ratione curatio-
nis, ſed famulatus in Hoſpitale ſe recipit; hic enim
priorem Parochiam amittit, quia conſtituit in eodem 14
Hoſpitali ſuam familiarem habitationem, nec am-
plius eſt ſubditus priori Parocho, juxta *Text. in cap.
ſignificavit de Paroch.* ubi *Fagnan. à num. 28. Barboſ. uni-
verſ. jur. Eccleſ. lib. 2. cap. 10. num. 33. Panimoll. d. deciſ.
5. adnot. 1. num. 56. Rot. in Neapolitana Matrimonii, 26.
Febr. 1706. §. Neque, cor. bon. mem. Priol.* idque eſt fre-
quentiſſimum in famulis mercede conductis, qui ſta-
tim ac tranſeunt in familiam Dominorum, fiunt Pa- 15
rochiani Parochi eorumdem Dominorum; *Antonell.
de reg. Eccleſ. lib. 1. cap. 12. nu. 36.* etiam ad duriorem
effectum contrahendi validè Matrimonium; *Sanch. 16
de Matrim. lib. 3. diſput. 23. num. 12. Antonell. de reg. Ec-
cleſ. lib. 8. cap. 10. num. 2. Panimoll. deciſ. 120. num. 33.
& deciſ. 166. num. 22. tom. 3.*

Quapropter Defunctus, de quo agitur, & quicum-
que alii, qui in Familiam Hoſpitalis ſunt recepti, non
habent, nec agnoſcunt alium Parochum, niſi Sacer-
dotes eis adminiſtrantes ſpiritualia, à quibus poſſint
aſſociari, quique propterea non turbant Juriſdictio-
nem alicujus Parochi, quia nec Parochus adverſarius
eſt proprius Parochus dictæ Familiæ, nec alius Pa-
rochus proprius reperiri poteſt, qui juſtè queri valeat
de aſſociatione Funeris, cùm cuilibet dici poſſit: tua 17
non intereſt: ideoque & Parochus adverſarius, & qui-
libet alius ex non jure agendi repellitur, ut optimè in
termi-

terminis *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *nu.* 11. *Zarat. d. dec.* 45. *nu.* 8.

Non minus injuſta eſt querela propoſita contra Pa-
tres Ordinis Servorum, quòd acceſſerint cum Cruce
ad Hoſpitale ad levandum, & ducendum Funus, non
18 monito, nec expectato Parocho adverſario contra Con-
ſtitutionem Concilii Lateranenſis V. & Decretum ge-
nerale Sacræ Congregationis relatum per *Pignat. con-
ſult.* 199. *nu.* 10. *& per Nicol. lucubr. civil. lib.* 4. *tit.* 5.
ſub n. 24. *& per Paſſer. de ſtatib. qu.* 187. *art.* 4. *n.* 151.

Ad eos enim pleniſſimè juſtificandos ſufficit afferre
verba Decreti „ *Licèt in Sacro, &c. ſtatuit, &c. nullo*
„ *modo licere, etiam ſpecialis alicuius conſuetudinis præ-*
„ *textu, Parochias cum Cruce proceſſionaliter, aut alias*
„ *ad levanda, & efferenda Defunctorum Cadavera intra-*
„ *re, & efferre, niſi vocato; & expectato proprio De-*
„ *functi Parocho, eoque ibidem intereſſente, ſi tamen ip-*
„ *ſe aliter fieri non conſentiat, &c.*

Ex his verbis cuique patet reſponſio, ex ſupra fir-
matis, quia Parochus adverſarius non eſt Parochus
proprius Familiæ Hoſpitalis, ideoque non tenebantur
Patres eum monere, vocare, & expectare, immo,
eo invito, poterant intrare ſuam Parochiam, & Fu-
19 nus levare, & ducere ad eorum Eccleſiam. Vocari
enim, moneri, & expectari debet à Regularibus Fu-
nus levantibus ab Hoſpitali Parochus „ *non quidem il-*
„ *le loci, materialis, in quo Hoſpitale ſitum ſit, ſed Pa-*
„ *rochus proprius Defuncti, ſub cuius Parochia vivebat,*
„ *&c.* ut hiſce verbis in puncto reſpondit *Card. de
Luc. de Regular. diſc.* 1. *nu.* 52. *& de Paroch. d. diſc.* 23.
num. 3. *&* 15.

Nec verba illa Decreti, ut Regularibus non li-
ceat intrare Parochias cum Cruce, intelligi debent
de quacumque Parochia, ſed de Parochia propria De-
20 functi; nam alienas Parochias intrare, & per eas
tranſire cum funebri Proceſſione, & pompa, cuilibet
licet, etiam Regularibus; nec Parochi locorum poſ-
ſunt eos impedire, ut ſæpiſſimè cenſuit Sacra Con-
gregatio, teſte *Mattheucc. in Offic. Curiæ, cap.* 20. *num.*
2. *Panimoll. deciſ.* 2. *adnot.* 9. *in fin.* plenè *Urſaya tom.* 1.
part. 2. *diſcept.* 28. *numer.* 62. *&* 61. Parochiam igitur
Parochi adverſarii, quæ non eſt propria Familiæ Ho-
ſpitalis, & Defunctorum in eo, rectè intrare potue-
runt Patres Ordinis Servorum, & intrare poterunt in
futurum, quando caſus contingat, prout intrant quo-
tidie cum Cruce alii Regulares accedentes ad Hoſpi-
talia ad levanda Funera eorum, qui in illo deceden-
tes aliò ſunt ad ſepulturam deferendi, nunquam vo-
cato Parocho loci, in quo Hoſpitalia ſita ſunt, ut
notum eſt.

Præterea, ut Regulares licitè poſſint levare Fu-
21 nus, & efferre, ſatis eſt, quòd Defuncti Parochus
Corpus aſpergat Aqua Benedicta, ac Antiphonam *Si
iniquitates*, & Pſalmum *De profundis* reciter. Hoc enim
peracto, licèt Regularibus Corpus deferre; *Barboſ. uni-
verſ. jur. Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 10. *numer.* 66. *Paſſerin. de ſta-
tib. quæſt.* 187. *art.* 4. *numer.* 162. quæ omnia ſemper
22 explent Sacerdotes Hoſpitalis; immo ad eos perti-
net hæc agere ſupra Corpus Defuncti, antequam ef-
feratur, & ſic officium Funeris inchoare; *Panimoll.
dec.* 5. *adnot.* 5. *num.* 12. *Proſper. de Territor. ſepar. qu.*
8. *num.* 14. adeout, quatenus non licuiſſet in caſu no-
ſtro eiſdem Sacerdotibus aſſociare Funus cum Stola,
quòd conſtanter negamus, licuit tamen Regularibus
Funus ducere ad eorum Eccleſiam, cùm Sacerdotes
Hoſpitalis, tamquam Parochi proprii Defuncti, pe-
regerint ea omnia, quæ præmittenda ſunt ad dictam
Funeris delationem per Regulares faciendam.

Sed licuit etiam Sacerdoti Hoſpitalis tamquam
23 unico Parocho proprio Defuncti Funus aſſociare cum
Stola, exemplo ſimillimo Confeſſarii Monialium.
Si enim Monialis ex privilegio ſibi eligat Sepulturam
24 extra Eccleſiam Monaſterii, non Parochus loci, qui
nullum ſibi vindicat jus in Funere Monialis; *Ricciar-
dell. in lyc. for. Eccleſ. par.* 1. *cap.* 7. *§.* 1. *n.* 67. *& c.*
8. *§.* 2. *num.* 20. ſed Confeſſarius tamquam unicus
25 Parochus proprius Funus comitatur, ut cum Bordo-
no ſcripſit *Pellizzar. de Monialib. lib.* 10. *numer.* 231.
verſ. advertit idem Bordonus; *Samuell. de ſepult. con-
trov.* 16. *numer.* 28. *&* 29. præcipuè quia Stola eſt
26 ornatus Sacerdotalis, non ſignum juriſdictionis; *Pi-*

gnat. conſult. 48. *num.* 40. *tom.* 3. *Gratian. diſcept.* 298.
a nu. 54. *& ſeqq.*

Inſuper, ut Regulares poſſint Funus efferre, nec
quidem neceſſe eſt Parochum proprium præmittere
Preces, & Ritus ſupra relatos, multoque minùs Fu- 27
nus comitari cum Stola; ſed ſatis eſt, ſi præſens ſit,
vel permittat, ut patet ex verbis Decreti generalis
ſupra relatis „ *niſi vocato, & expectato proprio defuncti
Parocho, eoque ibidem intereſſente, ſi tamen ipſe aliter
fieri non conſentiat, &c.* Quod rectè præſtant Sacerdo-
tes Hoſpitalis, & quod fuit ſervatum annis 1639.
& 1640. quibus delata fuerunt abſque ullo Parocho
loci duo Cadavera ex Hoſpitali ad eamdem Eccle-
ſiam Servorum.

Ex ea nimirum ratione, quia jus Parochiale niti- 28
tur perſona Parochiani ſubditi, & non loco; *Pignat.
conſult.* 48. *numer.* 22. *tom.* 1. & ideo in educendis ex
Hoſpitalibus Infirmis Defunctis, alibi tumulandis,
vocatur, juxta praxim univerſalem Civitatis ſupra al-
latam, eorum Parochus tamquam jus habens in per-
ſonam Parochiani, nullo facto verbo cum Parocho
loci. Quo eodem jure utuntur Regulares omnes, qui,
ſi quis eorum decedat extra Clauſtra in privatis do- 29
mibus, illum ſibi vindicant; & ducunt ad Eccleſiam
tumulandum inconſulto Parocho loci, in quo defun-
ctus eſt; *Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *numer.* 68. *& in
Sum. Apoſtol. dec. collect.* 645. *n.* 1. plenè *Paſſerin. de ſta-
tib. q.* 187. *art.* 4. *n.* 111. *&* 214. ubi refert etiam De-
creta Sac. Congreg.

Ex præmiſſis rectiſſimè infertur Mandatum de ma-
nutenendo ab Archiepiſcopali Curia relaxatum favo- 10
re Parochi adverſarii eſſe nullum, tamquam notoriè
injuſtum, quia non juſtificatur ex actis, cùm nullæ
fuerint datæ probationes; *Mantic. dec.* 211. *numer.* 6.
Buratt. dec. 125. *num.* 2. *Gregor. deciſ.* 209. *nu.* 4. *Ca-
valer. dec.* 201. *num.* 4.

Nititur enim ſola juris aſſiſtentia, ex qua nullo mo-
do concedi poterat, ut in terminis *Barboſ. jur. Eccleſ.* 31
univerſ. lib. 1. *cap.* 24. *numer.* 4. *Panimoll. dec.* 5. *per tot.*
& præcipuè *numer.* 20. *Merlin. dec.* 19. *numer.* 4. & ge-
neraliter, ut juris aſſiſtentia non ſufficiat ad manuten- 32
tionem, ubi eſt turbidum jus Parochi; *Poſth. de manut.
obſerv.* 45. *num.* 20. *Burat. dec.* 219. *ibique Add. verſ. li-
mitatur primò*; *Gregor. dec.* 312. *ibique Add. & deciſ.*
520. *nu.* 7. *& ſeqq. p.* 19. *tom.* 2. *rec.*

Nec reparant hanc nullitatem jura producta in ſe-
cunda Inſtantia, ex quibus Parochus adverſarius pu-
tat conſtare de actibus poſſeſſoris aſſociandi cum Sto-
la Defunctos ab Hoſpitali aliò ductos Sepulturæ cau-
ſa; atque ideo mandatum ex novis probationibus eſſe 11
confirmandum, tamquam iuſtum; *Caprac. dec.* 267. *in
princ.*

Facillimè ſiquidem deprehenduntur nullius momenti
actus poſſeſſorii in hac ſecunda Inſtantia producti.
Nam primus de aſſociatione Reverendiſſimi D. Mi-
laneſi Epiſcopi Marſicani, & Hoſpitalarii, anno 1594. 14
cùm contigerit vacante Hoſpitalariatu, nocere non po-
teſt, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio ad regulam
Text. in c. novit ne ſede vacan. eſt enim actus ſpoliativus
Rot. dec. 327. *n.* 11. *& ſeqq. & dec.* 330. *n.* 29. *& ſeqq.* 35
poſt Poſt. de manut. Et non potuit fieri cum ſcientia, &
patientia Hoſpitalarii omnino neceſſaria ad quærendam
quaſi poſſeſſionem adverſario; *Spad. conſ.* 128. *&* 129. 36
lib. 2. *Dunoz. jun. dec.* 998. *nu.* 15. *& poſt Proſper. de ter-
rit. ſeparat. dec.* 12. *n.* 19. & deſtruitur ab aliis geſtis in 37
contrarium annis 1639. & 1640. quibus fuerunt dela-
ta per Patres Servorum duo Funera ab Hoſpitali ab-
ſque Parocho ex regula *Text. in cap. omnis res, de regul.
jur.* de qua in terminis *Put. dec.* 269. *lib.* 1.

Secundus Actus Aſſociationis Joannis Prateſi, an-
no 1719. *Proc. à* 17. non probatur ex Libro Parochi
adverſarii, qui, quidquid ſit quoad mortem ejus, qui
deſcriptus eſt, certè quoad circumſtantias enunciatas 38
nihil probat, ut in terminis *Card. de Luc. de iudic. diſc.*
10. *nu.* 7. Et revera perlegendo deſcriptionem à Pa-
rocho factam, ſtatim deprehenditur, qua affectione
ad ſua iura ſe geſſerit.

Prærerea hic actus eſt unicus, & pro Hoſpitali
adeſt iuris aſſiſtentia, ut ſupra demonſtratum eſt; ideo-
que non ſufficit, immo nec ſufficerent plures, & mul- 39
tiplicati actus; *Rot. deciſ.* 321. *numer.* 34. *poſt Poſth.*

de manut. & dec. 184. n. 2. coram Emer. jun. & dec. 153. in fin. cor. Molin.

Diximus eſſe unicum actum, quia non poteſt conjungi cum actu aſſociationis factæ Funeri Catharinæ Angelæ Patriarchi anno 1729. *Proc. à 21.* cùm eadem Mulier eſſet in Hoſpitali ad tempus; ideoque Funus
40 ſpectabat ad Parochum, non quidem Sancti Michaelis, ſed ad eum, ſub quo vivebat, antequam accederet ad Hoſpitale; *Pellizzar. de Monialib. c. 10. n. 233. §. Quod ſi fœmina illa; Clericat. de Juriſdict. diſcord. 18. nu. 6.* & ſic agitur de actu contra tertium, non contra Hoſpitale.

41 Tandem, cùm ex præmiſſis ſit undequaque demonſtratum bonum jus Hoſpitalis, ſatiſque conſtet de non jure Parochi adverſarii, non eſt manutenendus; *Arſald. deciſ. 81. num. 2.* ſemper enim, ubi de manutentione agitur, conſiderandum eſt bonum, vel malum jus; *Rot. deciſ. 69. num. 2. in Mantiſſ. ad de Luc. de jurepatron.*

Inter actus poſſeſſorios productos à Parocho adverſario admiſcetur, *Proc. à 18. 19. & 20.* quædam narratio de Alexandro Mariani Piſtore Hoſpitalis Defun-
42 cto, ad cujus Funus vocatus à Fratre fuerat Parochus ipſe, quod Illuſtriſs. D. Hoſpitalarius impedivit; & ne idem Parochus Funus aſſociaret, Defunctum ſepeliri fecit in eodem Hoſpitali. Hæc narratio, quatenus adducatur ad probandam quaſi poſſeſſionem Parochi adverſarii, parum prodeſt, immo retorquetur, quia
43 paſſus eſt ſe ſpoliari, & privari ſua poſſeſſione; *Poſſ. de manutent. obſerv. 57. n. 98. & ſeqq.*

Si verò aſſeratur ad oſtendendum Illuſtriſs. D. Hoſpitalarium vim quamdam intuliſſe, & violaſſe voluntatem Defuncti, qui diſpoſuit ſepeliri in Eccleſia
44 Patrum Ordinis Servorum, noſſe oportet Familiares, & continuos commenſales exemptorum ſepeliendos eſſe in Eccleſia eorumdem exemptorum. Et licèt poſſint alibi eligere Sepulturam, non poſſunt tamen illam eligere implendam tempore familiaritatis,
45 ſed ſolùm habet locum electio, ſi decedant poſt diſceſſum à familiaritate, ut optimè *Paſſerin. de ſtatib. q. 187. art. 4. n. 228.* & per conſequens rectiſſimè potuit Illuſtriſſimus Hoſpitalarius, ſpreta electione Sepulturæ, mandare, ut ſepeliretur in Hoſpitali.

Ex his apertiſſimè conſtat omni jure eſſe imponendum perpetuum ſilentium Parocho adverſario, condemnandumque ad reſtituenda emolumenta Funeris. Conſtat etiam quanti interſit Hoſpitatis hanc Cauſam totis viribus tueri. Primum, quia Parochus adverſarius ſibi vindicare contendit jus Parochiale ſuper Hoſpitale omninò exemptum, non ſine præjudicio exemptionis ab Ordinario, cujus juriſdictio veniret in conſequentiam juris Parochialis. Secundò, quia manus porrigeret ad emolumenta Funerum, quæ ad ipſum Hoſpitale pertinent, cujus Sacerdotes præbent in eo degentibus ſpiritualia.

Quare, &c.

In eadem Cauſa Reſponſio ejuſdem Auctoris ad contrarias Allegationes.

Florentina Jurium Funeralium.

NUlla fulcitur juris aſſiſtentia Rev. Parochus S. Michaelis Viſdomini quoad Funera Familiarium Ven. Hoſpitalis Sanctæ Mariæ Novæ.

Iterum enim conſtantiſſimè aſſerimus juris aſſiſtentiam, quam habent Parochi in Funeribus decedentium intra limites Parochiæ, non competere ratione loci materialis, aut manſitationis, vel obitus accidentalis in eadem Parochia, etiam cum adminiſtratione Sacramentorum in extremo vitæ, ſed ratione ſpiritualis officii, quod Parochus gerit erga ſuum Parochianum, dum vivit, præbendo ſpiritualia; ideoque com-
46 petit tantummodo proprio Parocho perſonæ defunctæ; ad literam *Text. in c. 1. de ſepult. in cap. 2. eadem in 6. in Clem. Dudum, §. Verùm, eod. tit.*

Ita uno ore docent omnes, tum veteres, tum recentiores; *Navarr. in can. placuit, num. 102. de pœnit. diſt. 6.* ibi -- *infertur ad eum Parochum pertinere funus, qui adminiſtrat Sacramenta, Dian. par. 9. tract. 7. miſcell. reſol. 62.* ibi -- *à quo viventes recipimus Sacramenta; ab eo poſt mortem debemus recipere ſepulturam*, clariùs *Anaclet.* 47 *in jus canon. lib. 3. tit. 28. num. 16.* ibi -- *Sacri Canones in ordine ad ſepulturam non attendunt locum, ubi quis in extremis reficitur, ſed ubi in vivis cæleſti pabulo refici conſuevit. Paſſerin. de ſtatib. quæſt. 187. art. 4. numer. 311.* ibi -- *Unde unuſquiſque eſt ſepeliendus, ubi Sacramenta debet percipere, quia utrumque eſt juris Parochiale, ſcilicet Sacramenta adminiſtrare, & mortuos ſepelire. Vanespen. juris Eccleſiaſt. univerſ. part. 2. tit. 38. cap. 3. num. 7.* ibi -- *Parochiani autem, quantum ad ſepulturam ii dicuntur, qui intra limites Parochiæ ita morantur, ut Sacramenta vivi in ipſa percipere, & Parochi ipſis adminiſtrare teneantur. Pignatell. conſult. 151. num. 6. tom. 4.* ibi -- *quia jus ſepulturæ eſt conſecutivum ad jus adminiſtrandi Sacramenta, &c. Hæc enim duo jura ſunt ad invicem connexa, tanquam ordinata ad ea, quæ debentur defuncto ex officio Parochiali; & conſult. 73. nu. 54. Fargn. de jurepatron. part. 1. can. 1. & 2. caſ. 2. num. 9.* ibi -- *jus ſepeliendi eorum Cadavera ſpectat ad Eccleſiam Parochialem, à quo tum in vita, tum in morte cæleſti pabulo Parochiani reficiuntur.*

Et, ne in immenſum congerantur præter neceſſitatem verba DD. idipſum agnovit etiam *Rot. in Romana Juris Tumulandi, 5. Martii 1703. §. His ita, cor. Card. Priolo* -- ibi -- *His ita præmiſſis, DD. viſum fuit non ita rigorosè accipiendam eſſe aſſiſtentiam juris competentem* 48 *Eccleſiæ Parochiali, quia Cardinalis Pallavicinus non erat in Urbe animo permanendi, ſed advenerat tantum à ſua Eccleſia occaſione anni Sæcularis, tanquam alienam domum habitaret; & quia poſt paucos menſes apoplexiæ inſultu correptus remanſit, incapax fuit illorum Sacramentorum, quæ à Parochis miniſtrari ſolent, ac propterea ceſſare dicebatur jus Parochiale fundatum in domicilio, & Sacramentorum adminiſtratione.*

Hinc eſt, quòd qui ruri agit, ibique moritur, non 49
in rurali Parochia eſt ſepeliendus, ſed reducendus ad ſuam Parochiam Civitatis, ad cujus Parochum pertinet jus Funeris, ad literam *Text. in capit. is, qui, de ſepultur. in 6. Pignatell. conſult. 63. numer. 4. tom. 7. Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit. 15. num. 19. Paſſerin. de ſtatib. dicta quæſt. 187. artic. 4. numer. 347. Anaclet. lib. 3. titul. 28. numer. 16. in fin. Pirhing. lib. 3. tit. 28. numer. 6.*

Et Canonici in Parochiis diſtinctis à Cathedrali commorantes, ibique decedentes, non in earumdem Eccleſiis, ſed in Cathedrali ſunt ſepeliendi, quia in 50
ea Divina, & Sacra peragunt, & Spiritualibus reficiuntur. *Amoſt. de cauſ. piis, lib. 6. cap. 2. num. 50. Pirhing. lib. 31. tit. 28. nu. 9. Vanespen. part. 2. tit. 38. cap. 3. numer. 18. Ventrigl. in prax. part. 1. annot. 42. §. Unic. numer. 24. Panimoll. deciſ. 5. numer. 11. Pitan. diſcurſ. 51. numer. 33.*

Et caſu alicubi decedentes, non in Parochia obi- 51
tus, cujus Parochus nihil juris ſibi vindicare poteſt in eorum Funeribus, ſed in Parochia domicilii ſunt ſepulturæ tradendi; *Paſſerin. de Statib. d. qu. 187. art. 4. num. 349. Nicol. lucubr. civil. lib. 4. tit. 15. num. 18. verſ. Multò magis. Marchett. de ſepultur. tit. 38. §. 2. num. 63. Romaguerr. ad Conciliab. ad ſtatut. Eugub. lib. 5. rub. 38. n. 7.*

Et quod magis urget, etiam Puellæ educationis 52
cauſa in Monaſteriis collocatæ, ſi decedant, quamvis in Monaſterio Sacramenta receperint, nihilominus ſepeliendæ non ſunt in Parochia Monaſterii, ſed deferendæ ad Parochiam domicilii paterni, ibique ſepulturæ tradendæ; *Paſſerin. de ſtatib. d. q. 18. art. 1. n. 896.* ibi -- *Funus pertinet ad Parochum proprii domicilii, & ei debetur quarta Funeralis; Pignatell. conſult. 63. à numer. 3. & ſeqq. tom. 7. Mattheucc. offic. Curiæ, cap. 32. à num. 8. & ſeqq.*

Et licèt idem *Pignatellus* videatur contrarium aſſe- 53
rere, nimirum ſepeliendas eſſe in Parochia loci Monaſterii, quia Monaſterium eſt in Parochia, licèt non ſit de Parochia, in quo magnum exadverſo conſtituitur fundamentum; attamen id affirmat tantummodo de Puellis non habentibus alibi Parochiam, ad quam commodè deferri poſſint, ut patet *ex d. conſult. 63. n. 12. Mattheucc. offic. Curiæ, cap. 32. num. 9. verſ. Sed quid ſi in aula.* Quamvis etiam in hoc caſu falſum ſit Puel- 54
las hujuſmodi eſſe in Parochia, & per Parochum loci poſſe Matrimonio jungi, ut ſentire videtur *id. Pignatellus*, cùm contrarium per viam legis univerſalis ad tollen-

tollendas varias DD. opiniones cenſuerit *Sacra Con-
greg. apud Urſayam , tom. 1. part. 2. diſcept.* 30. *nu.* 33.
Hæ tamen Puellæ , non habentes alibi in Paro-
55 chiam , ideo ſepeliuntur in Parochia loci Monaſterii ,
quia cùm non poſſint ſepeliri in Eccleſia Monialium ,
id prohibentibus Decretis, de quibus *Urſaya , diſcept.*
30. à *num.* 17. *part.* 2. *tom.* 2. *Bertacchin. vet.* 189. *in
fin. idem Pignat. conſult.* 177. *tom.* 4. *Emin. Petra ad
Conſtit.* 3. *Cæleſtini III. ſect.* 2. *num.* 29. *& ſeqq.* Pa-
rochus loci Monaſterii fit in hoc caſu Parochus ne-
ceſſitatis , ut contingit in advenis, peregrinis , & via-
toribus , & quibuſcumque aliis decedentibus extra
propriam Parochiam , ad quam non poſſunt commo-
dè deferri.
Nam , ne hujuſmodi perſonæ careant ultimis Sa-
56 cramentis , & Eccleſiaſtica Sepultura , optima ratio-
ne inductum eſt , ut Parochus loci , in quo vagantes
repeiiuntur , & Sacramenta adminiſtret , & ſepultu-
ræ tradat ; non quia ſit Parochus proprius , ſed quia
propter neceſſitatem ſuccedit in locum Parochi pro-
prii , ideoque dicitur Parochus neceſſitatis ; *Abb. in
cap. in noſtra , num.* 11. *de ſepultur. Navar , in can. pla-
cuit ; num.* 102. *de pœnit. diſt.* 6. *Fagnan. in cap. ſignifi-
cavit , num.* 32. *de Paroch. in terminis Paſſerin. de ſtatib.
d. q.* 187. *art.* 4. *num.* 312. *Amoſtaz. de cauſ. piis , lib.*
6. *cap.* 8. *num.* 15.
57 Parochus tamen neceſſitatis fundat quidem inten-
tionem ſuam quoad Funus ejuſmodi perſonarum ad
excluſionem Eccleſiarum magis extranearum , ac
etiam Cathedralis ; *Seraph. decif.* 1135. *Caprar. decif.*
398. Sed non generaliter , & abſolutè , multoque mi-
58 nus quoad propriam Parochiam , quia ſi commode
poſſunt , ad eam deferendæ ſunt , ibique ſepeliendæ ;
Abb. in cap. 1. *num.* 4. *de ſepultur. Paſſerin. de ſtatib. d.
qu.* 187. *art.* 4. *nu.* 314. *&* 315. *Anaclet. in ius Canon.
lib.* 3. *tit.* 28. *num.* 26. *Pirhing. eod. lib.* 3. *tit.* 28. *num.*
8. *Vaneſpen. part.* 2. *tit.* 38. *num.* 9. *&* 10. *Amoſtaz. de
cauſ. piis , lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 20.
Ex huc uſque ad tollenda equivoca , quæ ex oppo-
ſitis concluſionibus facile oriri poſſent , longiùs , quàm
par eſſet , dictis , manifeſtè conſtat falſiſſimum omni-
no eſſe , quod ſimplex mora , ac ſimplex obitus in-
tra limites Parochiæ ſatis ſint ad fundandam Parochi
intentionem , cùm juris aſſiſtentia non detur Parocho
59 ratione loci , ſed ratione officii Parochialis , ut qui
viventibus dux fuit vitæ ſpiritualis , det etiam eo-
rum peregrinationi terminum ; ideoque competit tan-
tummodo Parocho proprio , eique tribuunt Sacri Ca-
nones emolumenta Funerum tamquam merces labo-
ris impenſi in paſtorali munere , *cap.* 1. *de ſepultur.*
ibi — *quia dignus eſt Operarius mercede ſua , tertiam par-
tem ſui Judicii illi Eccleſiæ dari cenſemus , in qua cæle-
ſti Pabulo reſici conſuevit . Clem. Dudum , §. Verum eod.*
ibi — *ne Parochiales Eccleſiæ , & ipſarum Curati , ſeu
Rectores , qui miniſtrare debent Eccleſiaſtica Sacramenta ,
debitis , & neceſſariis beneficiis defraudentur , &c.*
60 Et hæc fuit ſemper communis Canoniſtarum ſen-
tentia poſt *Gloſſ. in cap.* 2. *de ſepultur. Lapus , alleg.*
62. *num.* 2. *Petr. de Ubald. de Canon. Paroch. cap.* 2.
num. 2. *Anaclet. d. lib.* 3. *tit.* 28. *num.* 14. *Urſaya , tom.*
1. *part.* 2. *diſcept.* 28. *num.* 65. *& diſcept.* 30. *num.* 64.
Pignattell. conſult. 52. *num.* 4. *tom.* 1. *Card. de Luc. de
Paroch. diſc.* 23. *numer.* 7. *Pirhing. in ius Canon. lib.* 3.
tit. 28. *num.* 52. *Fargn. de jurepatron. par.* 1. *can.* 1. *&*
2. *caſ.* 2. *num.* 12. *in fin. Priol. dec.* 365. *nu.* 2. *&* 3.
Merlin. dec. 480. *num.* 9. *Molin. dec.* 621. *num.* 31. *ubi
concordan.*
Cùm itaque nihil tale contingat in Rev. Parocho
Sancti Michaelis , qui nec tenetur , nec poteſt , nec
unquam tentavit adminiſtrare in Hoſpitali Sacramen-
ta , multoque minus fuit unquam receptus in Paro-
chum proprium ejuſdem Hoſpitalis , nullumque in-
tercedat ad invicem vinculum neceſſitatis , quod in-
ter Parochos , & Parochianos intercedere neceſſe eſt ,
nullam poteſt allegare juris aſſiſtentiam .
61 Nec refert , quòd per eum non ſtat , quominus ad-
miniſtret Sacramenta , quod ſatis eſt ad ſervandam
Parochialitatem , ex *Mareſcott. lib.* 2. *reſol. cap.* 95. *n.*
4. *Panimoll. dec.* 5. *num.* 8. *& annot.* 1. *numer.* 62. Id
enim verum eſt in eo , qui tenetur ex officio admi-
niſtrare , & per accidens non adminiſtrat , ut patet
ex iiſdem DD. Nam ſi Parochiani , ut hodie fre-
quentiſſimum eſt , poſt privilegia conceſſa Mendican- 62
tibus , relicta Eccleſia Parochiali , Sacramenta ex de-
votione ſumant in aliis Eccleſiis , non ſubtrahuntur
à juriſdictione Parochi ; *Proſper. de torret. qa.* 9. *num.*
12. quia Regulares , ſeu quicumque alii Sacramenta
præbentes non adminiſtrant ex officio , & jure pro-
prio , nec ad id cogi poſſunt , nec coguntur Populi ab
eis recipere , nec ullum intercedit inter eos vincu-
lum , prout inter Parochum , & Parochianos . Di-
verſum omnino eſt quando urget præceptum ſumendi
Sacramenta , ut in Paſchate , & in mortis periculo ;
nam qui non poteſt cogi eo tempore ad adminiſtran-
dum , non eſt Parochus ; & qui non cogitur recipe-
re , non eſt Parochianus , cùm ſumenda , & præben-
da ſint Sacramenta à Parocho proprio tantùm , & 63
ceſſent omnia privilegia , ut per *text. in c. omnis utriuſ-
que ſexus* , ibique DD. *de pœnit. & remiſſ. Clem. Reli-
gioſi , in princ. de privileg. Gloſſ. in Clem. Dudum , §.
Statuimus , verb. impendant , de ſepultur. Barboſ. in d.
Clem. Religioſi , nu.* 2. 3. *&* 4. *Fagnan. in cap. cum Ca-
pella , n.* 26. *de Privileg. Card. de Luc. de Paroch. diſc.*
31. *num.* 8. *& de Regular. diſc.* 1. *num.* 60. *Pignattell.
conſult.* 3. *num.* 5. *& ſeqq. tom.* 4.
Neceſſitas , & officium adminiſtrandi Sacramenta 64
degentibus in Hoſpitali ab antiquiſſimo , & plurimo-
rum ſæculorum tempore ſemper fuit , & quidem in-
dependenter , & privativè ad Parochum , & Paro-
chiam Sancti Michaelis , apud Sacerdotes Hoſpitalis
ad hoc munus ſpecialiter deputatos , & approbatos ,
qui nullam unquam rationem de Animabus ejuſdem
Hoſpitalis eidem Parocho reddiderunt ; ex quo ſequi-
tur , Hoſpitale ipſum eſſe omnino liberum , ac ple-
niſſime acquiſiviſſe omnia , quæ ſunt de jure Paro-
chiæ ; *Clem. quia contingit , §. Ceterum , de Religioſ. do-
mib.* ubi *Gloſſ. verb. Parochiales* , quam communiter
amplectuntur omnes aliàs adducti , & præcipuè *Vita-
lin. num.* 88. ibi — *& ſic nota , quod locus non habens
Parochiam , præſcribit omnia , quæ ſunt de iure Paro-
chiæ , tam ſpiritualia , quàm temporalia* ; & per eadem
verba loquuntur *Abb. ibid. numer.* 24. *Anchar. numer.*
17. *Lap. de hoſpitalit. nu.* 34. *inter tract. magn. tom.* 14.
fol. 164. *Paſſerin. de ſtatib. d. q.* 187. *art.* 4. *num.* 326.
bene *Nicol. lucubr. c vil. lib.* 4. *tit.* 15. *nu.* 26. *verſ. limi-
ta octavo* , ibi — *Limita octavo ; ut non teneantur ſolvere
quartam Hoſpitalia , & alia loca pia pro quibuſcumque per-
ſonis in eis degentibus , quando Parochus , intra cuius Pa-
rochiæ fines exiſtunt , non tenebatur illis admiſtrare Sa-
cramenta , ſed ſuos habent Sacerdotes Sacramentorum ad-
miniſtrationi deputatos* ; plenè *Pignatt. conſult.* 134. *per
tot. tom.* 10. ubi de ſimili exemptione Hoſpitalis in-
ducta ex conſuetudine , & quòd in hoc caſu debeat
dari manutentio , rejecto Parocho allegante juris aſ-
ſiſtentiam .
Ad quem affectum non eſt neceſſaria conſuetudo ,
quæ requiritur ad præſcribendum contra jus , ſed ſa-
tis eſt illa , quæ ſufficit ad inducendum ſtatum præ- 65
ter jus , quia ejuſmodi conſuetudo non eſt juri con-
traria , cùm approbetur ab eadem *Clem. quia contingit ,
§. Cæterum , de religioſ. domib.* in puncto *Card. de Luc.
de Paroch. diſc.* 41. *num* 6. *verſic. Quatenus verò* , ibi—
*quatenus verò adſit conſuetudo , quæ aſſiſtat Capellanis , &
Miniſtris Hoſpitalis , tunc ſi iſta eſſet alicuius temporis con-
ſiderabilis , quamvis non eſſet talis , quod ſufficeret in iis ,
quæ ſunt contra , ſed in iis , quæ ſunt præter jus , adhuc
eam ſufficere dicebam ; &c.*
Hinc cautè legenda eſt *Rot. decif.* 129. *part.* 12. *&
dec.* 231. *part.* 13. *rec.* in contrarium adducta , quia 66
ibi agitur de Hoſpitali , in quo Sacramenta admini-
ſtrabantur de expreſſa licentia Parochi loci , ut patet
ex d. dec. 124. *num.* 4. *& d. dec.* 231. *nu.* 3. Et de ſi-
mili Hoſpitali Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta San-
ctorum de Urbe loquitur *Card. de Luc. de Paroch. diſc.*
38. *& diſc.* 41. *& Panimoll. dec.* 166. *num.* 74. *tom.* 3.
in contrarium pariter adducti. In eo enim Hoſpita-
li , Parochus loci , nempe Vicarius Baſilicæ Latera-
nenſis Sacramenta adminiſtrat , defunctos ſepelit , &
deſcribit inter ſuos Parochianos in Paſchate Mini-
ſtros Hoſpitalis , habetque hac in re jus diverſum
particulare , ut patet *ex d. diſc.* 38. *num.* 5. *& diſc.* 41.
& diſc. 1. *num.* 32. *de Regular.*

Excluſo

Excluſo Rever. Parocho Sancti Michaelis ab om-
ni jure Parochiali in perſonas Hoſpitalis, excluſa quo-
que remanet querela propoſita contra RR. Patres Or-
dinis Servorum de aſſociatione Funeris cum Cruce.
Nam non eſt novum Regulares omnes habere jus re-
cipiendi ad ſepulturam quoſcumque ſepeliri eligentes
apud ipſos; *dict. Clem. Dudum*, *§. Hujuſmodi*, *de ſepul-
tur.* in cujus conſequentiam venit, quòd habeant etiam
jus deferendi Defunctos proceſſionaliter; *Gloſſ. fin. in Ex-*
68 *trav. ſuper Cathedram*, *de ſepultur. Archidiac. in d. Clem.
Dudum*, *num.* 28. *Oldrad. conſ.* 223. *in princ. Barboſ. de
Paroch. cap.* 26. *num.* 56. *Proſper. de territor. quæſt.* 8.
num. 12.

Non urgente reſponſione, quòd Regulares prohibe-
antur levare Funus abſque Parocho, juxta Decretum
Concilii Lateranenſ. ſub Leone X. quia Decretum ex-
preſsè loquitur de Parocho proprio Defuncti, non de
69 Parocho loci materialis, in quo Hoſpitale ſitum eſt;
in puncto *Card. de Luc. de Regularib. diſc.* 1. *num.* 52. ibi
Subintrat Parochus, *non quidem ille loci materialis*, *in quo
Hoſpitale ſitum eſt*, *ſed Parochus proprius Defuncti*, *&c.
Zarat. deciſ.* 45. *n.* 4. *&* 5.

Et ſic vera perperam cumulantur auctoritates ex-
preſsè loquentes de Parochis propriis Defunctorum,
cùm eæ nullo modo aptentur Parocho Sancti Mi-
chaelis, qui, ut eſt notorium, numquam fuit, nec
ad præſens reperitur in quaſi poſſeſſione alicujus ju-
ris Parochialis, non adminiſtrationis Sacramentorum,
70 præſertim in Paſchate, non Funerum, non deſcri-
ptionis Familiæ in Libro ſtatus Animarum, non de-
nique alterius cujuſcumque, vel minimæ earum re-
rum, quæ pertinent ad Parochiale officium; & ta-
men nec concurrere neceſſe eſt demonſtrandum eum
eſſe Parochum Hoſpitalis, & fundandam ejus inten-
tionem, juxta celebrem *gloſſ.* aliàs adductam in *dict.
Clem. Dudum*, *§ Statuimus*, *verb. impendant ac ſepultur.
Gregor. deciſ.* 387. *num.* 6. *& ſeqq. Rot. deciſ.* 228. *num.*
4. *par.* 2. *rec. & deciſ.* 2. *num.* 3. *& ſeqq. cor. Herrer. &
deciſ.* 706. *n.* 7. *& ſeqq. cor. Molin.*

Quòd ſi generaliter ex ſola Hoſpitalis exiſtentia
intra fines Parochiæ Parochus Sancti Michaelis eſſet
Parochus proprius ejuſdem Hoſpitalis, itaut abſque
eo non poſſent Regulares accedere ad Hoſpitale cum
Cruce ad levanda Funera eorum, qui alibi ſunt ſe-
peliendi, id nunquam licuiſſet in præteritum, nec
licere in præſens, nec fuiſſet per ſæcula toleratum;
& tamen ſæpiſſime, tam in præteritum, quàm in
præſens elata fuerunt ex ipſo Hoſpitali Cadavera a-
libi ſepelienda, accedentibus cum Cruce Regulari-
71 bus, & funus aſſociantibus, ſumpto funebris Proceſ-
ſionis initio apud idem Hoſpitale, adeoque intra ſuam
Parochiam, nunquam vocato eodem Reverend. Pa-
rocho, ac nunquam reclamante, ſoloque tantùm vo-
cato Parocho proprio Defunctorum, prout de jure;
Card. de Luc. de Paroch. diſc. 23. *num.* 9. *de Regular. diſc.*
1. *num.* 52. *Zarat. dict. deciſ.* 45. *num.* 5. itaut meritò
eidem Parocho reſponderi poſſit cum *Rot. in Romana
Juris tumulandi*, 20. *Februar.* 1702. *§. Nullius pariter*,
in fin. cor. Card. Priolo; quòd ejus ratio generaliſſima ni-
mis probat, ergo nihil.

Præcipuum tamen præſentis cauſæ momentum ex
adverſo conſtituitur in tribus; quòd Sacerdotes Hoſ-
pitalis non ſunt propriè Parochi: quòd eorum juriſ-
dictio continetur intra ſepta, quia non habent pro-
prium Territorium; & quamvis non ſint de Paro-
chia, ſunt tamen in Parochia ad inſtar Monaſte-
riorum Regularium, quæ licèt non ſint de Diœ-
ceſi, ſunt tamen in Diœceſi: quòd non potuerint aſ-
ſociare Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola more
Parochorum.

At facillimè diluuntur omnia. Primùm, quia cum
Rev. Parochus S. Michaelis nunquam fuerit, nec ſit
Parochus proprius Defunctorum in Hoſpitali, ac tan-
72 tummodo ſibi jus vindicare contendat, quia Hoſpi-
tale ſitum eſt in ſua parochia, repellitur ex non jure
actoris; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 11.
Zarat. d. dec. 45. *num.* 8. idque ſatis eſſe videtur
pro omnibus, quæ objiciuntur.

Secundò, quia iidem Sacerdotes tamquam depu-
tati ad Sacramenta adminiſtranda, ſunt proprii Pa-
73 rochi decedentium in Hoſpitali; *Rojas dec.* 36. *nu.* 6.
ibi — *in Hoſpitalibus Sacerdotes Sæculares deputati ad
audiendas Confeſſiones*, *aliaque Sacramenta adminiſtranda
ſunt proprii Parochi illorum*, *&c.* ſeu ſaltem pro Paro-
chis habentur; *Priol. dec.* 104. *num.* 26. *&* 27. ibi
— *cùm Capellani habeant jus miniſtrandi Sacramenta ſu-
per Infirmis*, *&c. tamquam Hoſpitali deputatos pro Paro-
chis haberi*, *&c. & deciſ.* 2. *nu.* 24. *par.* 13. *rec.*

Et licèt Parochi verè, & propriè ſint, qui habent
titulum Canonicum, & Canonicam inſtitutionem,
Rot. dec. 466. *num.* 20. *&* 21. *par.* 19. *rec.* qualem 74
non habent Sacerdotes Hoſpitalis; tamen ad fundan-
dam intentionem in Funeribus, eorumque emolu-
mentis, ſufficit habere nudum exercitium Curæ, &
Sacramentorum adminiſtrationem, prout habent ipſi
Sacerdotes; *Barboſ. de Paroch. cap.* 25. *num.* 21. *&
jur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 24. *num.* 21. *Pignatell. conſult.*
205. *num.* 33. *tom.* 4. *Piton. diſcept.* 50. *num.* 4. 8.
& in terminis *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *n.* 7. *Zarat.
d. deciſ.* 45. *nu.* 9. *& ſeqq. &* 2. 24.

Tertiò quia Sacerdotes Hoſpitalis à *Car. de Luc.* 75
d. diſc. 23. *num.* 16. & à *Zarat. d. deciſ.* 45. *num.* 47.
dicuntur Parochi impropriè, & accidentales compa-
rativè ad Parochos Infirmorum. Qui enim erant Pa-
rochi eorum ante infirmitatem, cujus cauſa delati
fuerunt ad Hoſpitale, adhuc remanent Parochi pro-
prii eorumdem Infirmorum, ideoque de jure, ceſſan-
te exemptione Hoſpitalis, tenerentur ſingulis ſuis 76
Parochianis infirmis in eodem Hoſpitali adminiſtra-
re Sacramenta, eoſque ſepelire; *Card. de Luc. de Pa-
roch. diſc.* 38. *num.* 14. *& diſc.* 41. *num.* 6. At ob
exemptionem Hoſpitalis, ejus Sacerdotes ſubrogan-
tur, & ſuccedunt in locum Parochi proprii cujuſli- 77
ber particularis infirmi, ad inſtar Parochorum ne-
ceſſitatis vagantium, & Peregrinorum, de quibus di-
ctum eſt in *§. Nam ne hujuſmodi perſonæ*. *& ſeqq.*

Id tamen nihil prodeſt. Rev. Parocho S. Michaelis,
quia ſive Sacerdotes ſint Parochi propriè, ſive impro-
priè, ſemper excluditur à Funeribus Defunctorum in 78
Hoſpitali, qui alibi tumulantur; *Card. de Luc. de Paroch.
diſc.* 23. *num.* 7. 9. *&* 15. *diſc.* 38. 14. *& de Regu-
lar. d. diſc.* 1. *num.* 52. *Zarat. d. deciſ.* 45. *num.* 3.
& 4. ſolùmque admittitur Parochus proprius cujuſ-
cumque Defuncti, ut dictum eſt.

Quartò, quia, data etiam in Sacerdotibus Hoſ-
pitalis improprietate Parochiæ; & Territorii, &
quòd Hoſpitale ipſum ſit in Parochia, licèt non ſit 79
de Parochia, itaut exemptio ſit purè paſſiva ad in-
ſtar Regularium, ut vult *id. Card. de Luc. de Paroch.
d. diſc.* 23. *n.* 14. *&* 16. *Zarat. d. dec.* 45. *numer.* 40.
adhuc tamen idem Hoſpitale ſemper æquiparari de-
bet loco exiſtenti extra Parochiam, ut in ſimili dixit 80
Rot. in Romana Fratrum ſuper bono jure, 7. *Junii* 1720.
§. Ex hac autem paſſiva exemptione, *cor. Rovenult.*
Et quemadmodum Parochus loci nihil juris habet in 81
Funere Regularis extra Clauſtra defuncti, quem, in-
conſulto eodem Parocho, licèt deferre ad ſepulturam;
Barboſ. de Paroch. cap. 26. *n.* 68. *in ſum. Apoſtol. deciſ.
collect.* 645. *n.* 1. *Capon. diſcept.* 325. *num.* 11. 34.
& ſeqq. tom. 5. ubi referuntur plura S. C. Decreta;
ita admiſſa paſſiva exemptione Familiæ Hoſpitalis,
poterit deferri ad ſepulturam familiaris ejuſdem.

Quintò, quia etiam Territorium cujuſcumque Pa- 82
rochi eſt Improprium, & ejus juriſdictio, ſeu potius
officium Parochiale non eſt affixum loco, quemad-
modum juriſdictio Ordinariorum, ſed conſiſtit, ac
fundatur in perſona Parochianorum; *Pignatell. conſ.*
48. *num.* 22. *tom.* 3. Hinc fit, ut in propria Paro-
chia nullum jus habeat in alienum Parochianum *cap.*
2. *de Paroch. Fagnan. in cap. ac pro dilatione*, *num.* 29.
de pænit. & remiſſ. E contra verò omne jus habet in
ſuum Parochianum, ubique in univerſo Mondo; *Ho-
ſtien. in ſumma de pænit. & remiſſ. §. Cui confiten-
dum*, *verſ. & nunquid extra Territorium*; *Navarr. in
can. placuit*, *n.* 84. *de pænit. diſt.* 6. *Fagnan. in cap.
Quod nobis*, *num.* 35. *de clandeſtin. deſponſat.* quare
paſſim occurrunt exempla Parochiarum per capita,
& familias, quæ huc, illucque vagantur de domo in
domum, per aliarum Parochiarum Territoria, earum-
que Parochi adeunt perſonas, & familias ſuorum Paro-
chianorum quoad Sacramenta, & quoad Funera, neque
per liberum inceſſum cum Stola, & Cruce inferunt
inju-

juriam Juriſdictioni Parochorum, intra quorum fines eæ Familiæ habitant; *Card. de Luc. de juriſdict. diſc.* 20. *n.* 24. *Rot. in Caſſan. Jurium Parochialium, ſeu Præeminentiarum, 6. Junii 1707. §. Nihil. tamen minùs, cor. Caſſarello*.

Ex hoc Parochiali jure cohærente potius perſonæ Parochianorum, quàm loco, ſeu Territorio, ſequitur Parochos omnes, etiam certos fines habentes, &
83 Regulares quoſcumque poſſe cum Cruce, & proceſſionaliter comitari Funera Parochianorum, & ducere per alienas Parochias, immo & per diverſas Diæceſes, invitis etiam, & contradicentibus earumdem Diæceſum, & Parochiarum Epiſcopis, & Parochis; quia nimirum Parochus proprius ſemper ſequitur ſuum Parochianum defunctum quocumque ducatur, ut declaravit *Sacra Congreg.* relat. per *Urſayam, tom. 1. par. 2. diſcept. 28. num. 62, & 63.* & reſolvit *Rot. in Romana Jurium Parochialium, 12. Aprilis 1720. cor. Cerro* favore Parochi S. Mariæ in Via Lata, occaſione tranſlationis Cadaveris clar. mem. Cardinalis Acciajoli Decani ad Carthuſiam Florentinam.

Hinc Sacerdotibus Hoſpitalis, qui pleniſſimum, & privativum jus Parochiale habent in ejus familiares, quia nec in vita, nec in morte alios Parochos agnoſcunt, opponi non poteſt, quòd aſſociando Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola, quodque RR. PP. Ordinis Servorum levando idem Funus turbaverint Juriſdictionem Rev. Parochi Sancti Michaelis, tum quia eiſdem Sacerdotibus tamquam propriis Parochis id omnino licuit, etiam per alienum Terri-
84 torium, & Parochiam, ut ſupra dictum eſt; tum quia jus ducendi Funeris non eſt territoriale, neque veræ juriſdictionis, & competere poteſt etiam non habenti Territorium, ut dixit *Rot. in Romana Funerum, ſuper bono jure, 7. Junii 1720. §. Ex hac autem, cor. Rovault*.

Nec rurſus objiciatur, quòd Sacerdotes extra Hoſpitale nullam habeant Juriſdictionem, eorumque offi-
85 cium in Funeribus omnino ceſſet, ad firmata per *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. nu. 15. & per Rot. d. deciſ. 45. num. 40. cor. Zarat.* in quibus tanquam individualibus ex adverſo conſtituitur totius cauſæ præſidium.

Recurrit enim reſponſio ſupra tradita, quòd id procedit in concurſu Parochi proprii, ad quem privativè pertinet jus Funeris ſui Parochiani, etiam extra Parochiam defuncti; quique ſtatim educto ſuo Parochiano ex loco Hoſpitalis exempto, reſumit ſuum jus Parochiale, ut expreſſè docet id. *Card. de Luc. d. diſc. 23. num. 15. & 16. & diſc. 38. num. 8. & de Regular. d. diſc. 1. num. 52.* At de admittendo Parocho loci Hoſpitalis, nec *Card. de Luc.* nec *Rota* minimum verbum faciunt, ut legenti patet. Immo ipſe *Card. de Luc. d. diſc. 23. num. 7. verſ. ac etiam quia & num. 11.*
86 apertiſſimè declarat, Parochum loci Hoſpitalis nullum jus habere. Quapropter *d. deciſio, cor. Zarat.* & doctrina *Card. de Luc.* in hac parte ob diverſas circumſtantias à caſu noſtro non merentur allegari, ut generaliter *Rot. deciſ. 871. num. 26. & deciſ. 1104. n. 6. cor. Molin. Anſald. deciſ. 75. n. 68.*

Diverſitas circumſtantiarum in noſtro caſu eſt clara, quia familiares Hoſpitalis longè differunt ab in-
87 firmis, qui in eo curationis cauſa ducti moriuntur, & de iis agit *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. & Zarat. d. diſc. 45.* Nam hi retinent Parochiam, in qua degebant, & Parochus remanet proprius eorumdem Infirmorum Parochus ex ſupra traditis, ipſique competit privativè funeri præeſſe poſt habitis quibuſcumque aliis, qui per accidens, vel in neceſſitate, vel in ratione moræ, vel alioquovis modo Sacramenta adminiſtrarunt; quoniam Parochus proprius domicilii cæteris omnibus præfertur; *d. c. is qui, ubi DD. de ſepult. in 6. Barboſ. de Paroch. cap. 25. à num. 26. & ſeqq. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 6. cap. 8. n. 15. & 16. Anaclet. in jus Canon. lib. 3. tit. 28. n. 16. 26. & 27. Pirbing. lib. 3. tit. 28. numer. 6. Pignatt. conſult. 63. numer. 3. tom. 7.*

Nos vero verſamur in caſu contrario, quia Familiares Hoſpitalis, ii maximè qui ſunt ad vitam, cujuſmodi erat Sebaſtianus Bartoli, conſtituunt ſuum domicilium in eodem Hoſpitali, ideoque amittunt
priorem Parochiam, quam habebant; nec agnoſcunt 88
alium Parochum proprium, niſi Hoſpitalis Sacerdotes, qui teneantur eis præbere Sacramenta, & à quibus ipſi cogantur accipere, ut notum eſt; ideoque ſunt eorundem veri, proprii, & unici Parochi, ut optimè in ſimilibus terminis ratiocinatur *Pignatell.* in contrarium allegatus, *conſult. 63. num. 9. tom. 7.*

Ad quod comprobandum, allatum fuit ſimillimum, 89
& per omnia conveniens exemplum Monialis, quæ alibi extra Monaſterium ſit tumulanda, quam non Parochus loci Monaſterii, ſed Confeſſarius aſſociare debet cum Stola ad locum ſepulturæ; quia hæc Monialis non habet alium Parochum, niſi Confeſſarium, ut bene *Pellizzar. de Monialib. capit. 10. num. 233. in fin. Samuell. de ſepultur. controv. 16. num. 28. & 29.*

Huic exemplo reſponſum fuit Monialem eſſe exemptam ab Ordinario, & à Parocho, prout exempta ſunt Monaſteria; ſed reſponſio multipliciter retorquetur obſervando: Primùm, quòd etiam Hoſpitale, & degentes in eo eadem exemptione gaudent. Secundò, quòd pleraque Monaſteria Monialium ſubjecta ſunt pleno jure Ordinariis; à Parocho verò loci non alia ratione ſunt exempta, niſi quia non habet in ipſis Sacramentorum adminiſtrationem, & Moniales non ſunt oves ſuæ Curæ creditæ; idemque paſſim contingit in Puellarum Conſervatoriis, quia Puellæ alium habent Sacramentorum Miniſtrum ab Ordinario conſtitu- 90
tum privativè ad Parochum loci, qui nullum ſubſtinet onus. Tertiò, quòd DD. non moventur ad excludendum Parochum loci à funere Monialis ob exemptionem, ſed ob adminiſtrationem Sacramentorum, quæ non ad Parochum pertinet, ſed Confeſſarium privativè, itaut Confeſſarius ſit unicus, & proprius Parochus Monialis, quæ neminem præter eum agnoſcit in Paſtorem; DD. autem accipiendi ſunt ſecundùm rationes, quibus moventur; *Rot. deciſ. 214. num. 12. & 13. part. 16. recent. & coram Molin. deciſ. 1120. num. 76.* & eſt regula, ut magis attendatur ratio, quàm dictum, *l. cùm pater, §. Dulciſſimis. ff. de leg. 2.*

At occurrit aliud magis urgens exemplum, quod nullam patitur difficultatem, de fœmina collocata in Monaſterio ad vitam. Hæc enim, quia poteſt eligere ſepulturam, ſi alibi ſit ſepelienda, aſſocianda eſt à Confeſſario Monaſterii, eique debentur, & quar- 91
ta Funeris, & alia jura Parochialia, ex hac unica ratione, quia talis mulier effecta eſt de Ovibus Confeſſarii, & ab eo recepit Sacramenta dum viveret; *id. Pellizzar. de Monialibus, dict. cap. 10. num. 233. §. Quòd ſi hac occaſione*, ibi — *Sicut ergo fœmina illa vivens recepit Sacramenta à Confeſſario Monialium, tamquam ejus Parochiana, ſic poſt mortem debet ab eo recipere ſepulturam, & ille lucrari ab ea jura Parochialia, cum verè ſit ejus Parochus* Pellizarium in hac parte ſequitur ejuſdem præciſa tranſcribendo verba *Dian. part. 9. tract. 7. miſcellan. reſol. 62. §. Sed hic obiter*; ubi teſtatur, caſum contigiſſe Panormi, atque ita obſervatum fuiſſe, & ſubſcribit *Pignatell.* in contrarium adductus, *d. conſult. 63. n. 9. tom. 7.*

In eandem Sententiam eſt *Paſſeria. de ſtatib. dict. qu. 187. art. 1. num. 893.* ibi — *quòd ſi intra Clauſuram dece- 92
dat fœmina ſæcularis, quæ ibi perpetuam domicilium ſibi elegit, jam illa nullius alterius eſt Parochiæ, ſed ſpectat ad Monaſterium, & eſt de Ovibus Confeſſaris, & ideo ad illum ſpectat miniſtrare illi Sacramenta extrema, & illius erit incboare officium Funeris, & levare Cadaver, & illi debebitur quarta funeralis, &c.*

Luculentius *Capon. diſcept. 133. num. 73. & 74. tom. 2.* ibi — *Difficultas eſt in caſu, quo mulieres eligerent ſepulturam extra, in alia Eccleſia, à quo levandum ſit Cadaver, & funus proſequendum, utrum à Confeſſario, an 93
à Parocho, &c. & reſpondea competere ex officio Confeſſario, quia ad illum pertinet Funus complere, ad quem pertinet illud incipere. Ad Confeſſarium pertinet illud complere, tum quia talis mulier, quoad Sacramenta, & ſepulturam nihil differt à Monialibus, niſi rationæ electionis ſepulturæ, ſed talis actus electionis ſepulturæ, non tollit jus Parocho quæſitum quoad Sacramenta, & funus ſui Parochiani, & illud proſequi ad alienam Eccleſiam; ergo idem dicendum in caſu præſenti, &c.*

Iiſ-

nec niſi magna ex cauſa, & plerumque requiſito Sac. Congregat. voto, & n. 21.

22 *Pontifex quando cenſeatur diſpenſare in radice Matrimonii, & n. 26. 29. 40. & ſeqq.*

23 *Matrimonium, inter Conſanguineos, ſex Affines de facto contractum, eſt inceſtuoſum, atque excommunicationem maiorem ipſo jure annexam habet.*

24 *Et in diſpenſatione mandat Pontifex ſic contrahentes abſolvi ab inceſtu, & ab excommunicatione, injuncta gravi, ac ſalutari pœnitentia.*

25 *Adjicitque etiam aliam pœnam, ut ſcilicet alter, alteri ſuperviveus, perpetuò abſque ſpe conjugii maneat.*

27 *Olim conſueverunt Pontifices in huiuſmodi diſpenſationibus concedere, ut Coniuges in contracto matrimonio remanere poſſent.*

28 *Quæ Clauſula, Matrimonium præcedens, non efficiebat validum in ſubſtantia; ſed vires ſumebat à novo conſenſu poſt diſpenſationem, tacito, vel expreſſo.*

30 *Hodie verò forma Literarum Apoſtolicarum eſt correcta, & facultas remanendi in Matrimonio iam contracto non conceditur, & n. 35.*

31 *Corrigendi anſam dedit Tridentin. ſeſſ. 24. de reform. Matrim. cap. 1. ubi irrita declarantur Matrimonia abſque Parocho, & Teſtibus contracta.*

32 *Jus antiquum mandat, Matrimonia ſolemniter celebrari, præviis denunciationibus, imponendo pœnas aliter contrahentibus:. non inducit tamen nullitatem.*

33 *Ideoque ante Concilium Tridentinum matrimonium, quod, ob aliquod impedimentum dirimens, irritum deprehendebatur, eo per diſpenſationem ſublato, convaleſcebat ex privato conſenſu: immo ex ſola cohabitatione, & copula, affectu maritali habita.*

34 *Poſt Concilium non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus coram Parocho, & Teſtibus.*

36 *Si verò impedimentum ſit occultum, & ſervata fuerit in principio forma Conc. Trid. ſufficit privatus conſenſus ad vitanda ſcandala.*

37 *Impugnatur Rot. deciſ. 273. num. 11. & ſeqq. part. 6. recent.*

38 *Verba illa* — & in eo poſtmodum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant — *in Literis diſpenſationis appoui ſolita, non referuntur ad Matrimonium irritè contractum, ſed ad contrahendum poſt ipſam diſpenſationem.*

39 *Eadem verba apponuntur in Literis diſpenſationis* de contrahendo.

44 *Quando Vir, & Fœmina poſt copulam petunt diſpenſari ad contrahendum legitimè Matrimonium: & Literis Apoſtolicis apponitur clauſula* — prolem ſuſceptam & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo — *ſi Parentes, vel alter eorum decedat, antequam Matrimonium contrahatur, proderit nihilominus diſpenſatio ad prolis legitimationem.*

45 *Utroque Parente, vel altero eorum defuncto, ſi ſuperſtites, vel filii diſpenſationem petant, ad legitimationem tantum conſequendam; hoc caſu non eſt aliqua ſtatuta forma diſpenſandi: ſed ſatis eſt, ſi Papa velit haberi prolem pro legitima, & de legitimo Matrimonio nata.*

46 *Vigore hujus diſpenſationis, Matrimonium, vel copula habetur tamquam legitima conjunctio; & proles legitima cenſetur in omnibus, quoad effectus civiles.*

47 *Pontifex revocare poteſt ſuam legem, etiam quoad præterita.*

48 *Aliter verò ſentiendum eſt, quoad veritatem Matrimonii, contra aliquorum opinionem, & n. 50. 51. 58. & 59.*

49 *Qui ſpicas conterit, non dicitur novam ſpeciem efficere, ſed eam, quæ intrat, detegit.*

52 *Matrimonium inter Chriſtianos eſt etiam Sacramentum novæ legis.*

53 *Cauſa cujus efficiens, ſeu materia eſt mutuus contrahentium conſenſus.*

54 *Iſte autem ſi præſtetur ab iis, qui contrahere prohibentur, non ſit materia Sacramenti.*

55 *Et matrimonium inter impeditos contrahere, eſt omnino nullum, ſive mala, ſive bona fide contractum ſit*

56 *Nec convaleſcere poteſt, niſi contrahentes, poſt diſpenſationem, iterum mutuò expreſſè conſentiant.*

57 *Hujuſmodi defectum non ſupplet diſpenſatio, & quare.*

60 *Plures DD. tenent, diſpenſationem in radice, circa legitimationem prolis, à Papa conceſſam, non prodeſſe in terris aliorum Principum, quoad temporalia, honores ſcilicet, & ſucceſſiones.*

61 *Alii è converſo affirmant, ſic legitimatum idoneum fieri ubique locorum, etiam quoad temporalia.*

62 *Si diſpenſatio concedatur ad prolem tantùm legitimandum, & non ad contrahendum legitimum matrimonium, ſpernenda omnino non eſt prior ſententia, & nu. 70.*

63 *Si verò diſpenſationi in radice ſuccedat legitimum matrimonium, ea tunc operatur legitimationem quoad omnia, & ubique locorum, & n. 64.*

65 *Ubi adeſt impedimentum dirimens, ſubſequens matrimonium non reddit legitimam prolem, antea ſuſceptam.*

66 *Sed quando ſuper impedimento conceditur diſpenſatio in radice, proles ipſa fit omnino legitima, & affertur ratio, & n. 67.*

68 *Sublato impedimento per diſpenſationem, legitimatio ſtatim fit miniſterio legis, & matrimonii ſubſequentis non facto Pontificis.*

69 *Et conſequenter lex eſt illa, quæ ſic legitimatis defert ſucceſſiones, quæ, ceſſante legitimatione in radice, aliis deberentur.*

71 *Papa, diſpenſando in radice, extra caſum Matrimonii, legitimè contrahendi, utitur plenitudine poteſtatis.*

72 *Qua uti non debet ſine magna, & publica cauſa.*

73 *Maximè ob præjudicium ſuccedentium ab inteſtato.*

74 *Reprobatur ſententia, admittens legitimatos per diſpenſationem in radice, ad omnes omnino ſucceſſiones.*

75 *Admittuntur quidem ita legitimati ad ſucceſſiones ab inteſtato, vel ex teſtamento, ad quas vocentur legitimi & naturales.*

76 *At ubi fideicommiſſum, primogenitura, vel feudum ſit pro natis ex legitimo matrimonio, vel fortius pro natis, & procreatis ex vero, & legitimo matrimonio, ab huiuſmodi ſucceſſionibus legitimati per diſpenſationem in radice excluduntur, & quare, & num. 77. & ſeqq.*

80 *Diſpenſatio in radice, & legitimatio per ſubſequens matrimonium æquiparantur ad invicem.*

81 *Prædicta diſpenſatio non detegit verum, & validum matrimonium; ſed ſolùm retrotrahit effectus ad initium nativitatis, & n. 82.*

DIſpenſationem in radice Matrimonii illam Doctores appellant, quam Summus Pontifex concedit
ad legitimandam prolem ſuſceptam, vel ex Matrimonio nullo ob impedimentum dirimens, vel ex copula præſeferente umbram, ſive ſpeciem Matri-
monii, aut ſaltem affectu maritali habita ab iis, qui 1
impedimento ejuſmodi contrahere prohibentur. De ea plenè *DD. in cap. Per Venerabilem qui fil. ſint legit.* quos congerit *Barboſ. ibid. num. 4. & in vot. dec. 27. lib. 2.* quibus addi poſſunt *Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 332. Perez. eod. tract. diſput. 44. ſect. 5. num. 3. Caſtropal. to. 2. tract. 13. diſput. 4. §. 5. à numer 5. Gonzal. in d. cap. per Venerabilem num. 22. Pirhing. in Decretal. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. Vuieſtn. inſtit. Canon. lib. 4. tit. 17. à num. 66. Leuren. in univerſ. ius Canon. lib. 4. tit. 17. q. 267. Anaclet. in jus Canon. lib. 4. in append. de diſpenſ. §. 7. n. 356. Corrad. in praxi diſpenſ. lib. 8. cap. 3. num. 4. Merlin. de legit. lib. 1. tit. 2. q. 1. num. 20. Lar. deciſ. Gramat. 8. per tot. Creſp. de Valdaur. obſervat. 23. à num. 145. par. 1. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. numer. 272. Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. n. 28.*
Hæc diſpenſatio dicitur in radice, ſive quia Pontifex
diſpenſando facit de irrito ratum, & de illegitimo legiti- 2
mum conſenſum contrahentium, qui eſt radix Matrimonii; *Lotter. de re beneficar. lib. 2. q. 48. n. 99. & 100. Barb. d. vot. deciſ. 27. nu. 17. lib. 2. Caſtill. controv. tom. 5. cap. 103. num. 27. Larr. d. deciſ. 8. num. 8. Anaclet. in jus Canon. lib. 4. tit. 17. n. 51.* onde ſequitur, ut copula habita cenſeatur maritalis, & proles habeatur, tamquam

nata

nata ex legitimo Matrimonio; ſive qnia tollit legem
Eccleſiaſticam, quæ eſt radix, & origo, ex qoa con-
ſurgit proles illegitima; *Gonzal. in d. cap. Per Venerabi-
lem, num. 22. qui fil. ſint legit. wieſtn. inſtit. Canon. lib. 4.
tit. 17. num. 71. wagnerech. in d. cap. Per Venerabilem. in
fin. Pirbing. in d. lib. 4. Decretal. tit. 17. §. 6. num. 42. in
princ.*

Hinc ad hujuſmodi diſpenſationem omnino requi-
ritur, vel Mattimnnium de facto contractum, vel
cohabitatio præſeferens umbram Matrimonii, vel ſal-
4 tem quòd copula, ex qua proles ſuſcepta eſt, babi-
ta fuerit affectu maritali; alioquin non eſſet radix,
ſuper qua Pontifex diſpenſare poſſet; *Sanch. de Ma-
trim. lib. 8. diſp. 6. num. 7. Caſtropal. tom. 2. tract. 13. diſp.
4. punct. 1. §. 5. nu. 6. Gonzal. in d. cap. Per Venerabilem,
nu. 22. Caſtill. tom. 5. controv. d. cap. 105. num. 25. Larr.
d. deciſ. 8. nn. 8. Creſp. de Valdaur. d. obſerv. 23. num. 150.
Rot. deciſ. 166. nn. 1. & ſeqq. & deciſ. 191. n. 2. part. 1.
rec. & cor. Gregor. deciſ. 19. n. 2.*

Cujus ſit onus probandi prolem ſuſceptam fuiſſe ex
copula putativè Matrimoniali, vel ſaltem affectu ma-
ritali habita, nullus ex Doctoribus indicat; videtur
5. tamen pertinere ad eum, qui legitimatione inniti-
tur, ut cenſuit *Rot. d. deciſ. 19. cor. Gregor. & deciſ.
174. poſt 2. vol. conſil. Fariaac. & deciſ. 191. ſub num. 9.
par. 1. rec.*

Non eſt tamen neceſſaria plena probatio, ſed ſuf-
ficit præſumptiva, & dubia, itaut copula noo ſit
6 manifeſtè fornicaria; *Barboſ. in dict. capit. per Ve-
nerabilem, nnmer. 7. qai fil. ſunt legit. Creſp. de Valdaur.
obſervat. 23. num. 151. part. 1. Rot. dict. deciſ. 191. nu-
mer. 6. par. 1. receat. Piton. diſcept. 63. num. 16. & 23.*
Et ideo ſi parentes petant diſpenſationem ad legiti-
7 me conttahendum Matrimonium, præſumuntur eum-
dem animum habuiſſe tempore præcedentis copulæ,
adeò ut contrarium probare debeat impugnans legiti-
8 mationem; *Rot. d. dec. 166. n. 2. & 4. & dec. 191. n. 10. par. 1.
rec.* cui nihl prodeſt, ſi fortè parentes in petenda diſpen-
ſatione exponant habuiſſe copulam ex veſana libidi-
ne, qnia hæc non excludit maritalem affectionem,
ut proſequitur *ead. Rot. in dd. deciſ. 166. nu. 2. & 191.
n. 9. in fin. par. 1. rec.*

Generaliter tamen id potius pendet ex narrativa
9 facta Pontifici ab impetrante diſpenſationem, & ex
cauſis, ex quibus conceſſa eſt *ead. Rot. d. dec. 191. n. 9.* qui
enim diſpenſationem impetrat, regulariter probare de-
10 bet expoſita in narrativa, quando pertinent ad ſubſtan-
tiam gratiæ; *vulg. c. 2. & c. conſtitutus de reſcript. de Roſ.
de exequat. lit. Apoſtol. par. 1. cap. 6. n. 3. 4. & ſeqq. Rot.
deciſ. 687. n. 3. part. 2. recent. & in Monaſterien. Decana-
tus, 17. Junii 1718. cor. Foſcara.*

Requiritut præterea, ut impedimentum, cujus cau-
ſa datur diſpenſatio, ſit inductum à jure Eccleſiaſtico
11 non à jure Divino, vel ·aturali; *Barboſ. in d. cap. Per
Venerabilem; num. 4. qui fil. ſint legit. Gonzal. ibid. numer.
22. Torr. de majorat. part. 1. cap. 29. num. 31. Guttier. de
Matrim. cap. 74. num. 3. De Juſt. de Diſpenſ. lib. 1.
cap. 7. num. 286. Eminentiſs. Lambert. in vot. in Pra-
gen. Matrimonii nuper impreſſ. poſt de Juſt. de diſpenſ. caſ. 28.*
& ideo ſi agatur de impedimento etroris, qui tollit
12 conſenſum jure naturæ neceſſarium, vel proles con-
cepta ſit ex adulterio, diſpenſatio in radice non pro-
deſt; *Pont. de matrim. lib. 1. cap. 5. num. 8. Caſtropal. tom.
2. tract. 13. diſp. 4. punct. 1. §. 5. nu. 6. Torr. de major. part.
1. cap. 29. num. 30. & 31. de Juſt. de diſpenſat. lib. 1. cap.
7. n. 287.*

Et quia Pontifex diſpenſate poteſt in ſolemni vo-
13 to caſtitatis ad Matrimonium contrahendum, *D. Ur-
ſaya tom. 2. par. 1. diſcept. 3. à n. 18. & diſcept. 13. per tot.*
ubi affert plura exempla ſimilium diſpenſationum,
14 idcirco ptoles nata ex adſtrictis ſolemni voto, pote-
rit fieri legitima in radice; *Pont. de matrim. lib. 12. cap.
5. num. 9. Gonzal. in d. cap. Per Venerabilem, num. 24.
Torr. de majorat. part. 1. cap. 29. num. 33.* & admiſit in
Subdiacono; *Rot. deciſ. 377. num. 56. & 57. part.
17. recent.*

Concedi hæc diſpenſatio ſolet, primùm ubi fuit
contractum Matrimonium ſcienter, & mala fide, &
15 contrahentes, pænitentia ducti, petunt diſpenſatio-
nem ſuper impedimento, quod eis obſtat, ut legiti-
mè contrahant; nam etſi puniri potiùs, & ſpe di-
ſpenſationis carere debeaot, ex *Tridentino ſeſſ. 24. cap. 5.*
nihilominus etiam ex ſola cauſa prolis ſuſceptæ, vel
ad vitanda ſcandala, & ne mulier diffamata, & in-
nupta remaneat, datur eis diſpenſatio; *Corrad. in prax.
de diſpenſat. lib. 8. cap. 3. num. 29. Barboſ. d. vot. 27. nu.
10. lib. 2. de Juſt. de diſpenſat. lib. 2. cap. 19. nu. 242. &
lib. 3. cap. 17. num. 14. Rot. deciſ. 273. nu. 12. part. 6. rec.*
additurque clauſula legitimationis prolis ſuſceptæ, vel
ſuſcipiendæ, prout ex forma literarum apud eundem 16
*Corrad. d. lib. 8. cap. 3. num. 46. Rot. d. dec. 273. nu. 16.
par. 6. recent.* & hæc diſpenſatio in Curia dicitur -- *de
ſcienter contracto.*

Secundò conceditur ubi conſanguinei, ſeu affines
copulam habuerunt, & deinde cupiunt Matrimonium 17
contrahere datur enim illis diſpanſatio, quæ dicitur
-- *de contrahendo cum copula ſcienter* -- ne mulier diſ-
famata, & innupta remaneat, addita item clauſula
legitimationis prolis ſuſceptæ, vel ſuſcipiendæ, quæ
operatur legitimationem prolis in radice, ut infra de-
monſtrabitur; quia copula præcedens cenſetur habita
maritali affectu, ut ſupra dictum eſt.

Et quamvis *Garz. de Beneſic. part. 7. capit. 2. ſub
num. 42. verſ. ſed certe mihi* aſſerat omnino neceſſa-
rium eſſe Matrimonium de facto contractum, nec
ſufficere copulam affectu maritali babitam ad di-
ſpenſandum in radice, quia ex ſola copula cum ma-
ritali affectu abſque contractu Matrimonii non habe- 18
tur radix, ſuper qua diſpenſetur, idemque ſentiat
De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. n. 274. & *Torr. de majorat.
par. 1. cap. 29. n. 29.* Praxis tamen eſt omnino contraria,
ut patet ex forma literarum Apoſtolicarum, quam po-
nit *Corrad. in prax. lib. 8. cap. 1. nn. 7. de Juſt. de diſpenſ.
lib. 3. c. 17. n. 1. & ſeqq.* Nam ut bene obſervat *Barb. in d.
vot. 27. n. 17. lib. 2.* Matrimonium de facto contractum non
poteſt plus operari, quàm maritalis affectus, cùm ob
impedimentum dirimens ſit omnino inefficax, nulloque 19
vinculo obſtringat, itaut nec habeat vim ſponſalium;
Bellarmin. ad Concil. ſeſſ. 24. cap. 1. ibique *Barboſ. numer.
130. Pignatt. conſult. 133. nu. 56. tom. 9.* & dixit *Rot. dec.
66. n. 4. & 5. cor. Benincaſa*, & cenſuit *S. Congr. Conc. in
Saſeraitana Matrimonii*, de qua *D. Urſaya, diſcept. 17. tom.
1. par. 2.* ideoque non præſefert, niſi naturalem, ac nu-
dum conſenſum in Matrimonium, qui habetur etiam
ex copula cum affectu maritali, quiqua ſufficiens radix
eſt ad diſpenſandum, ut dictum eſt.

Tertio tandem conceditur ubi parentes, qui vel
ex Matrimonio de facto contracto, vel ax copula af-
fectu maritali habita prolem ſuſceperunt, nihil cogi-
tant de Matrimonio legitimè contrahendo, ſed pe-
tunt legitimationem prolis in radice, vel eandem pe-
tit alter parens ſuperſtes, altero defuncto, vel filii
ipſi utroque parente mortuo, tunc enim, quia mors 20
alterius, vel utriuſque parentis non impedit hanc legi-
timationem; *Navar. conſult. 2. qui fil. ſint legit. Barb. in d.
vot. 27. num. 15. lib. 2. & in dict. cap. Per Venerabilem,
num. 6.* ibique *Gonzal. num. 23. Rot. deciſ. 687. num.
13. part. 2. recent. Eminentiſs. Lambertin. in dict. vot. in
Pragen. Matrimonii, poſt de Juſt. de diſpenſ. caſ. 28. in fin.*
Pontifex illam concedit, ratò tamen, nec niſi ex 21
magna cauſa, & plerumque ex voto Sacræ Congre-
gationis, ut in *d. Pragen. Matrimonii*, in qua 18. *Se-
ptembris 1723.* dixit -- *conſulendum Sanctiſſimo pro diſpen-
ſatione in radice* -- quamvis Pater mortuus eſſet.

Quando verò cenſeatur Pontifex in radice diſpenſare
non ſatis conſtat. Veteres, quos refert *Gutier. de Ma-
trimon capit. 74. numer. 20. Sanch. de matrim. lib. 8. diſp.
7. numer.* 28. cenſuerunt tunc Pontificem diſpenſare 22
in radice Matrimonii, quandò copulativè legitimat Ma-
trimonium de facto contractum, & prolem ex eo na-
tam; ſed eos improbat *Rot. deciſ. 455. num. 13. par.
1. recent.* animadvertens ſatis eſſe, ſi Pontifex ap- 23
probet, confirmet, ſive permittat Matrimonium an-
tea contractum, Sed obſervandum eſt Pontificem nun-
quam approbare, vel ratum habere Matrimonium,
antea contractum, cùm ſit inceſtuoſum, graveque pec-
catum contineat, cui excommunicatio major ipſo ju- 28
re annexa eſt; *Clem. un. de conſang. & affinit.* immo
concedendo diſpenſationem, illiud expreſſè improbat,
mandatque ſic contrahentes abſolvi ab inceſtu, &
ab communicatione, iniuncta gravi, ac ſalutari pœ-
nitentia, ut patet ex forma literarum Apoſtolicarum

apud

apud Corrad. in prax. lib. 8. cap. 1. 2. & 3. & de Juſt. de
diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n. 238. adjicitque aliam graviſſi-
mam pœnam - ut alter alteri ſupervivens perpetuò abſque
25 ſpe conjugii maneat; quæ pœna conſtituta eſt in can. qui
propinquam 35. quæſt. 2. & 3. cap. 2. & cap. tranſmiſſæ,
de eo, qui cognov. conſang. uxor. ſuæ; Corrad. in prax. diſt.
lib. 8. cap. 3. in fin. De Juſt. de diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n.
239. De Roſ. de Exequut. lit. Apoſtol. par. 1. cap. 5. numer.
249. Urſaya tom. 1. part. 2. diſcept. 17. à numer. 13.
& ſeqq.

Ideoque alii rectiùs dixerunt, Pontificem diſpenſa-
26 re in radice, eùm concedit, ut contrahentes, qui in-
ceſtuoſum Matrimonium attantarunt, & quos ita
contraxiſſe pœnitet, in Matrimonio ſic contracto
remaneant, ut apud Caſtill. tom. 5. controv. cap. 105.
num. 29. Boſſ. de Matrim. contract. cap. 10. num. 360. De
Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. num. 284. Rot. deciſ. 455.
num. 9. part. 1. & deciſ. 687. num. 9. part. 2. recent. &
poſt Merlin. de legit. dec. 52. n. 12.

Sed hic quoque eſt obſervandum, olim quidem con-
27 ſueviſſe Pontifices in diſpenſationibus de contracto tam
ſcienter, & mala fide, quàm ignoranter, & bona
fide, concedere, ut conjuges in ſic contracto Matri-
monio remanere poſſent, juxta text. in cap. quia circa,
de conſang. & affinit. ſic enim erat concepta clauſula
Literarum -- in veſtro ſic contracto Matrimonio remane-
re, ſeu illud inter vos de novo contrahere, &c.
per hanc enim clauſulam, licèt Matrimonium præ-
cedens non fiat validum in ſubſtantia, cùm ſumat
vires à novo conſenſu poſt diſpenſationem, tacito,
28 vel expreſſo; Navar. conſ. 2. num. 10. qui fil. ſint. legit.
Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. num. 25. Boſſ. eod.
tract. cap. 10. num. 360. nihilominus diſpenſatum vi-
debatur in radice, ut ex auctoritatibus ſupra relatis;
& ideo ſi quæ diſpenſationes antiquitus conceſſæ ſub
29 hac forma reperiuntur, ſortiri debent effectum legi-
timationis hujuſmodi. At à ſæculo circiter facultas re-
30 manendi in jam contracto non conceditur, & forma
literarum Apoſtolicarum eſt correcta, ut aſſerit Cor-
rad. in prax. d. lib. 8. cap. 3. nu. 49. & cap. 4. nu. 62. in fin.
de qua correctione extat Decretum Sacræ Congrega-
tionis Concilii ſub Card. Alerato, in regeſt. Decretor.
cui Titulus Decreta Sacræ Congregationis Concilii ſuper
diſpenſationibus Matrimonialibus, pag. 309. in Archiv. Va-
tic. in quo legitur -- delenda illa: in matrimonio rema-
nere, & addenda: publicè de novo ſervata forma Con-
cilii Tridentini contrahere, &c. cœpitque ſubinde uſus
non concedendi diſpenſationes ſub hac forma.

Præbuit corrigendi occaſionem Trid. ſeſſ. 24. de re-
31 form. Matrim. cap. 1. dum irrita declaravit Matri-
monia contracta abſque Parocho, & teſtibus. Licèt
32 enim Concilium Lateranenſe IV. mandaſſet celebrari
Matrimonia ſolemniter, præviis denunciationibus,
imponendo pœnas aliter contrahentibus, ut in cap.
cùm inhibitio, de clandeſt. diſpenſat. non induxit tamen
nullitatem. Tridentinum verò præter alias pœnas, ſta-
tuit etiam nullitatem, ubi contrahantur abſque Pa-
rocho, & teſtibus; ideoque Matrimonium, quod ante
Concilium, ob aliquod impedimentum dirimens, irri-
tum deprehendebatur in utroque foro, quodque ſubla-
33 to per diſpenſationem impedimento, convaleſcebat ab-
ſque ulla ſolemnitate ex privato conſenſu, immo ex
ſola cohabitatione, & copula affectu maritali habita,
cap. cum locum, cap. veniens cap. is, qui fidem, de Spon-
34 ſal. Covarr. de Sponſal. part. 2. cap. 4. num. 5. poſt Conci-
lium, non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus
coram Parocho, & teſtibus; Fagnan. in cap. de illis,
num. 13. de deſponſ. impuber. Corrad. in prax. diſpenſat. lib.
8. cap. 3. num. 35. & num. 38. ubi refert Decretum Sa-
cræ Congregationis, & cap. 4. num. 62. Sacr. Congreg.
in Hiſpalen. Matrimonii, 20. Julii 1709. lib. 11. Decretor.
fol. 58. D. Urſaya tom. 1. par. 2. diſcept. 17. num. 8. ideo-
35 que hoc tempore non datur diſpenſatio, niſi ſub for-
ma contrahendi de novo, ut ex verbis literarum apud
Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 35. & apud De Juſt.
de diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n. 238. ibi -- Matrimonium inter
ſe de novo publicè ſervata forma Concilii Tridentini contrahe-
re, &c.

Si verò impedimentum ſit occultum, & ſervata fuit
36 in principio forma Concilii Tridentini, contrahitur
item de novo, ſed privato conſenſu, ad vitanda ſcan-
dala, juxta formam literarum Sacræ Pœnitentiariæ,
de qua Leon. in prax. ad liter. Sacr. Pœnitent. part. 2. pag.
mihi 245. ibi -- Matrimonium uterque inter ſe de novo ſe-
cretè ad evitanda ſcandala contrahere, &c. idque ex parti-
culari Decreto Sancti Pii V. de quo Navarr. conſ. 3. nu. 3.
de eo, qui dux. in Matrim. Pignat. conſult. 27. tom. 8.
Seraph. dec. 900. Ludoviſ. deciſ. 395. Panimoll. deciſ. 46.
num. 32.

Et propterea cavendum à Rot. in dec. 273. num. 11. &
ſeqq. par. 6. recent. dùm contendit conceſſam intelligi fa- 37
cultatem remanendi in jam contracto Matrimonio, ex
clauſula etiam hodie apponi conſueta -- Matrimonium
inter ſe de novo ſervata forma Concilii Tridentini contrahe-
re, illudque in faciem Eccleſiæ ſolemnizare, & in eo poſtmo-
dum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant, &c. re-
ferendo verba -- in eo poſtmodum remanere ad Matri-
monium irritè contractum, non ad contrahendum poſt
diſpenſationem, obſervando quòd ſi referrentur ad
contrahendum poſt diſpenſationem, eſſent ſuperflua,
& incongrua, quod motivum nuper magno cum appa-
ratu exornarunt duo inſignes Advocati in quadam cau-
ſa propoſita in Sacra Congregatione Concilii.

Re enim vera non referuntur ad Matrimonium irritè
contractum, ſed ad contrahendum poſt diſpenſationem, 38
ut cuilibet vel minimo ſolicitatori hujuſmodi negotio-
rum perſpicuum eſt, ſufficitque ad hoc æquivocum
tollendum legere De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 6. n.
254. ibi -- Hæc verba videatur potius appoſita ad tollen-
dum omne dubium, quòd juris ignaris occurrere poſſit;
quàm quòd neceſſaria ſint; quia contracto Matrimonio ritè,
& legitimè, conſequitur neceſſariò, ut poſſint, ac debe-
ant conjuges in eo remanere, &c. eiſdemque verbis lo-
quitur Leon. in prax. ad liter. Sacr. Pœnit. par. 2. pag.
mihi 234. obſervat Gutier. de Matrim. cap. 74. n. 22.

Quod manifeſtè demonſtratur ex forma literarum di-
ſpenſationis de contrahendo, quæ paſſim circumferun-
tur, in quibus ſemper ponitur eadem clauſula, iiſ- 39
dem verbis concepta, ut patet ea Corrad. in prax.
lib. 7. cap. 4. num. 8. licèt nullum Matrimonium fue-
rit antea contractum, ad quod referri poſſit.

Alii tandem ſentiunt ex clauſula prolem ſuſceptam,
& ſuſcipiendam, exinde legitimam decernendo, quæ ap- 40
poni ſolet in literis Apoſtolicis, ubi contrahentes ince-
ſtuoſas nuptias, pœnitentia ducti, Matrimonium legi-
timum inire cupiunt, indueí diſpenſationem in radice;
Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 48. numer. 109. Oliv. de
for. Eccleſ. par. 2. quæſt. 33. num. 42. & 43. Corrad. in
prax. lib. 8. cap. 3. à num. 46. & ſeqq. Caſtill. controv. tom.
5. cap 105. num. 31. Creſp. de Valdaur. obſerv. 23. n. 145.
par. 2. de Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7 nu. 285. Rot. deciſ.
455. numer. 12. par. 1. deciſ. 687. num. 14. par. 2. deciſ.
273. num. 16. par. 6. recent. & poſt Merlin. de legit. dec. 52.
num. 22.

Hæc opinio communis eſt, & in praxi recepta, nec
alia habetur uſitata forma diſpenſationis in radice, 41
quando Vir, & fœmina poſt copulam petunt diſpenſa-
ri ad contrahendum legitimè Matrimonium; itaut ho-
die, quoties in literis diſpenſationis reperitur eadem
clauſula, toties cenſetur in radice diſpenſatum, quid-
quid dixerint Sanch. de Matrim. lib. 8. diſpeaſ. 7. nu. 23.
aliique pauci, quorum ſententia eſt reprobata, ut obſer-
vat Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 48. num. 109. Urſaya
diſcept. 11. num. 16. tom. 6. Nam ubi Pontifex in diſpen-
ſatione exæquat prolem antea ſuſceptam proli ſuſcipi-
endæ; quemadmodum proles ſuſcipienda ex Matrimo-
nio poſt diſpenſationem legitimè contracto eſt omninò
legitima, ita in neceſſarium antecedens legitimam cen-
ſetur Pontifex facere antea ſuſceptam, quod eſt diſpen-
ſare, ſeu legitimare in radice, quamvis improbet Ma- 42
trimonium jam contractum, vel copulam præcedenter
habitam, ac præſcribat novam Matrimonii celebratio-
nem, ut optimè arguunt Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3.
n. 52. Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 362. Caſtill. controv.
tom. 5. d. cap. 105. n. 31. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7.
n. 294. Urſaya d. diſcept. 11. num. 10. tom. 6. Rot. deciſ.
687. num. 14. & 15. par. 2. deciſ. 273. n. 16. & 17. par.
6. rec. ubi pleniſſimè diſcutiuntur verba prædictæ clau-
ſulæ; non enim eſt neceſſe, ut Pontifex approbet Ma-
trimonium præcedens, Molin. de primog. lib. 3. cap. 2.
ſub. nu. 12. verſ. non enim eſt vis; quia licet contrahatur
Matrimonium de novo, effectus tamen retrotrahitur ad 43
tem-

tempus copulæ præbabitur; *Gonzal. in d. cap. Per Vene-
rabilem, ſub n. 22. ad med. Lotter. de re benefic. lib. 2. qu.
48. num. 110. Torr. de Majorat. par. 1. cap. 29. num. 38. O-
liva de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. num. 42.* ac alii ſupra ad-
ducti.

Et ſi conceſſa diſpenſatione cum dicta clauſola, Pa-
rentes, vel alter eorum decedat antequam Matrimoni-
44 um contrahatur; proderit nihilominus diſpenſatio, &
exequutioni demandari poterit quoad prolis legitimatio-
nem, quamvis non poſſit quoad Matrimonium contra-
hendum; quia continet duo capita æquè principalia, ſive
duas gratias diſtinctas, mandatum ſcilicet de diſpenſan-
do, & poteſtatem legitimandi prolem ſuſceptam, &
ſuſcipiendam; *Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 48. num.
111. Corrad. in prax. d. lib. 8. cap. 2. n. 27. & ſeqq. & n.
38. Epiſc. D. Roſ. de Exequut. liter. Apoſtol. par. 1. cap. 5.
n. 263. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 6. n. 538.* & de al-
tero ex parentibus defuncto eſt caſus *dec. 207. par. 1.
diverſ.* & de utroque *dec. 121. coram Seraphin.*

Huc uſque dicta de forma diſpenſandi in radice lo-
cum habent, quando Parentes Matrimonium legiti-
mum contrahere cupiunt, & petunt diſpenſationem ſu-
per impedimento. At ſi uterque, vel alter eorum ob-
ierit, itaut ſuperſtes, vel filii diſpenſationem petant
ad legitimationem tantummodo conſequendam; tunc
quia agitur de remedio extraordinario, & turò ad pra-
xim deducto, obſervandus erit tenor literarum diſpen-
45 ſationis; quibuſcumque enim verbis uti poteſt Pontifex,
cùm extra caſum Matrimonii contrahendi non ſit aliqua
uſitata forma, quam ſervare ſoleat; ſatiſque eſt, ſi ve-
lit habere prolem pro legitima, & de legitimo Matri-
monio nata, *Barboſ. d. vot. 27. n. 19. lib. 2. Boſſ. de Ma-
trimon. cap. 10. n. 356. Rot. dec. 280. n. 3. par. 2. recent.*
plene *Piton. dicept. 63. per tot.* apud quem extat exem-
plum literarum diſpenſationis, de quo in *vot. 28.* poſt
Juſt. de diſpenſ. ſecunda impreſ.

Hujus diſpenſationis effectus eſt abrogare legem Ec-
cleſiaſticam, inducentem impedimentum dirimens uſque
ab initio; itaut quemadmodum, ſi lex illa non extitiſ-
46 ſet tempore Matrimonii, de facto contracti, aut copu-
læ affectu maritali habitæ, proles nulla incurriſſet dam-
na illegitimitatis: ita abrogata lege, impedimentum
conſtituente, *ut nunc*, hoc eſt, à tempore Matrimonii,
vel copulæ, Matrimonium, vel copula habetur tam-
quam legitima conjunctio, & proles legitima cenſetur
quoad civiles effectus ad omnia, *DD. in d. c. per Venerabi-
lem qui fil. ſint leg. Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. n. 4. Boſſ.
eod. tract. lib. 11. c. 5. n. 9. Barb. d. vot. 27. n. 11. Larr. dec.
Granat. 8. n. 5.* aliique communiter, qui omnes eu mo-
ventur ratione, quòd Pontifex poteſt revocare ſuam le-
gem, etiam quoad præterita, perinde ac ſi numquam
47 fuiſſet conſtituta; *per text. in Clem. un.* ubi *gloſſ. de im-
munit. Eccleſiar.*

Dixi quoad civiles effectus; nam quoad veritatem
Matrimonii aliter ſentiendum eſt, quidquid arbitren-
tur nonnulli, qui audacter contendunt, per hanc diſ-
penſationem induci verum, validum, & legitimum
Matrimonium, itaut nec novus exigatur conſenſus con-
48 trahentium, ſi ſuperſint, poſt diſpenſationem, quòd
probant exemplo ejus, qui ſpicas conterit, qui non di-
49 citur efficere novam ſpeciem, ſed detegit eam, quæ
jam erat; *l. adeo, ff. de acquir. rer. dom.* atque ita à pari
arguendo ſentiunt Summum Pontificem, abrogata le-
50 ge, inducente nullitatem Matrimonii per diſpenſatio-
nem in radice, non operari per fictionem juris, ſed per
veritatem, & detegere, & in lucem proferre Matrimo-
nium jure naturæ legitimum, quod erat obumbratum
lege poſitiva. Hujus ſententiæ ſunt *Pont. de Matr. l. 11.
c. 5. ſub. n. 12. verſ. non obſtat. Barb. in d. vot. 27. n. 14. &
in d. cap. Per Venerabilem, num. 5. qui fil. ſint legitim. Rot.
deciſ. 455. n. 6. par. 1. dec. 687. n. 8. par. 2. recen.*

51 Verùm hæc opinio, ſi res funditus examinetur, non
modò falſa eſt, prout eam falſam, immo falſiſſimam
appellat *Molin. de juſt. & jur. tom. 3. diſput. 624. verſ. ego
verò*, ſed aberrat à doctrina catholica; *Pignatt. conſult.
63. num. 3. tom. 3.* ibi -- *Adverto tamen, quòd hæc doctrina
non poteſt ſanum habere intellectum, niſi quoad effectus merè
civiles, & temporales, puta legitimationem, & ſimilia,
non autem, ut ipſum matrimonii Sacramentum, quod ab initio
non conſtitit, vel convaleſcat unquam, vel valuiſſe cenſeatur.*

Nam ſemper docuit, & docet S. Mater Eccleſia,
Matrimonium inter Chriſtianos eſſe etiam Sacramen-
tum novæ legis, *Trid. ſeſſ. 24. in doctr. de Sacrament. Ma- 52
trim.* cujus cauſa efficiens, ſeu materia eſt mutuus con-
ſenſus contrahentium; *Conc. Flor. in Decreto pro Arme- 53
nis*, qui conſenſus præſtari debet ab iis, qui contrahe-
re non prohibentur, alioquin non ſit materia Sacramen-
ti; *DD. inc. ult. de ſponſ. duor.* & eſt propoſitio Catholi-
ca definita à *Conc. Trid. ſeſſ. 24. can. 4.* ut obſervat *Pignatt. 54
conſult. 133. n. 17. tom. 9.* & tradunt *Navarr. conſ. 12. n. 3.
de ſponſal. & conſ. 2. n. 10. qui fil. ſint. legit. Corrad. in prax.
lib. 8. cap. 3. n. 35. Caſtropal. moral. tom. 5. tract. 28. diſp.
3. punct. 7. §. 2. n. 1. Boſſ. de matrim. c. 2. n. 1. & ſeqq.
Panimoll. dec. 46. n. 22. & n. 32. in fin.* & ideo celebra-
tum inter impeditos contrahere, eſt omnino nullum,
ſive bona, ſive mala fide contractum ſit, quod 55
nemo Catholicorum negabit, quia alioquin non potuiſ-
ſet Eccleſia ſtatuere impedimenta dirimentia.

Poſita Matrimonii nullitate, certiſſimum item eſt
convaleſcere non poſſe, niſi contrahentes poſt diſpenſa-
tionem iterum mutuò expreſſè conſentiant, quia ſem- 56
per deeſſet materia Sacramenti, ut ſentiunt Theologi
omnes; *in 4. ſenten. diſt. 35. & diſt. 40. D. Thom. d. diſt.
40. quæſt. un. art. 4. Scot. diſt. 35. q. un. verſ. reſpondeo, pri-
mus conſenſus*, cum aliis, quos congerit *Sanch. de Ma-
trim. lib. 2. diſp. 35. n. 2. Pont. eod. tract. lib. 4. cap. 24. n.
2. Guttier. eod. tract. cap. 47. n. 2. Boſſ. eod. tract. n. 336.* &
ex pluribus Rotæ Romanæ reſponſis affirmat *D. Urſaya,
tom. 1. par. 2. diſcept. 17. n. 8.* & in individuo *Pignatt. con-
ſul. 63. n. 3. tom. 3.*

Cui defectui non ſupplet diſpenſatio, quia non eſt in
Summi Pontificis poteſtate efficere ſacramentum, quòd
non eſt tale natura ſua, ſed concurrere debent ea, quæ 57
ſunt de ſubſtantia, & eſſentia Sacramenti; & ideo
nunquam erit ex ſola diſpenſatione, abſque novo con-
ſenſu, verum illud, & legitimum Matrimonium inſti-
tutum à Jeſu Chriſto, prout eſſe debet inter Chri-
ſtianos, ut benè *Navarr. de Sponſal. conſ. 14. n. 7. & conſ.
2. n. 3. & 10. qui fil. ſint legit. Boſſ. de matrim. d. cap. 10.
n. 336. Perez. eod. tract. diſp. 44. ſect. 5. n. 5. Molin. de juſt.
& jur. tom. 3. diſp. 624. n. 3. Corrad. in prax. diſpenſ. lib.
8. cap. 4. num. 62. Pignatt. d. conſ. 63. in fin. tom. 3.* ibi --
*Fictiones enim, & effectus retroactivi in civilibus admittun-
tur, non autem in ſacramentis, quæ ſi ab initio non value-
rint, per ſupervenientem diſpenſationem nulla poſſunt ratio-
ne confirmari; & ideo quando matrimonium, ob aliquam in-
habilitatem eſt irritum, ad hoc, ut convaleſcat, & fiat vali-
dum, requiritur neceſſario conſenſus amborum conjugum.*

Hinc patet, incongruam omnino eſſe rationem, pon-
deratam ab aliquibus, & præcipuè à *Barboſ. in dict. cap.
Per Venerabilem, n. 5. & in d. vot. 27. n. 4. lib. 2.* quòd
ſcilicet legitimitas ſit materia ſubjecta legi, & quòd lex
in iis, quæ ſibi ſubſunt, verè diſponit, & propterea
Pontifex ſua diſpenſatione efficit verum, & legitimum
Matrimonium.

Agitur enim de Matrimonio, quòd inter Fideles non
eſt merè contractus civilis, ſed eſt Sacramentum, qua
ratione non ſubjicitur poteſtati Pontificis, ut dictum 58
eſt, immo natura Sacramenti quoad Chriſtianos eſt in-
ſeparabilis ab ipſo contractu; *Bellarm. de matrim. lib. 1.
c. 7. Sanch. de matrim. lib. 2. diſp. 10. n. 6. Leand. eod. tract.
9. diſp. 4. qu. 7. Caſtropal. tom. 5. tract. 28. diſp. 2. pun. 2.
n. 5. Pignat. conſult. 151. nu. 8. tom. 1. Fagnan in cap. u-
trum autem, n. 21. de cognat. ſpirit.* pleniſſime *Card. Laur.
de matrim. diſp. 13. art. 11. per tot.*

Sentiendum igitur eſt, cum ſanioris Judicii Interpre-
tibus, diſpenſationem in radice poſſe quidem abrogare
legem Eccleſiaſticam, inducentem impedimentum di-
rimens, ejuſque vim retrotrahere ad initium Matrimo-
nii de facto contracti, vel copulæ affectu maritali habi-
tæ, ut docuerunt Veteres Canoniſtæ in *d. cap. Per Ve-
nerabilem, qui fil. ſint. legit.* non ad effectum reddendi le- 59
gitimum, verum, & validum Matrimonium ipſum;
ſed ſolùm auferendi à prole damna ab illegitimitate pro-
ducta, & à jure poſitivo derivata, ut bene materiam
declarando *Gonzal. in d. cap. Per. Venerabilem, n. 22. in fin.*
ibi -- *Hæc doctrina, ex ratione declaratur, quoniam non dici-
mus (ut pro contraria opinione ponderatur) Pontificem poſſe
efficere, quòd Matrimonium fuerit à principio validum, vel
quod nunc incipiat valere abſq; novo contrahentium conſenſu.
Hæc enim omnia planum eſt non ſubeſſe Pontificiæ poteſtati;
ſed ſolum dicimus poſſe Pontificem, diſpenſando,* prout tunc,

in ipſa

in ipſa irriti Matrimonii radice, delere, & revocare omnia damna ex quocumque jure humano incurſa: & prolem reſtituere in illum ſtatum, quem haberet ſi orta fuiſſet ex Matrimonio valido; nam diſpenſando in lege eccleſiaſtica, pront ex tunc, *& in hoc ſenſu illam revocando, cui tamquam fundamento illa irritas, & alia damna nitebantur, omnia proculdubio corruunt.*

Pirhingh. in decretal. lib. 4. tit. 17. § 6. num. 42. ibi -- *quare non dicimus Pontificem poſſe efficere, ut Matrimonium ab initio invalidum, ex tunc fuerit validum, vel nunc incipiat valere, abſque novo contrahentium conſenſu, vel ut ex eo non ſint ſequuti effectus Jure civilis ſtatuti in illegitimos; ſed ſolùm dicimus poſſe Pontificem diſpenſando in impedimento Matrimonii, à ſe inducto, revocare, & tollere omnia damna, Jure humano illata ob illegitimitatem, ac in eum ſtatum prolem reſtituere, quem haberet, ſi ex Matrimonio valido nata fuiſſet.*

Wieſtn. inſtit. Canonic. lib. 4. tit. 17. num. 71. ibi -- *ſic Papa non facit, ut Matrimonium re ipſa non fuerit nulliter contractum, ſed diſpenſando in radice nullitatis Matrimonii, ſcilicet lege eccleſiaſtica, revocat, & tollit omnia damna ex Jure eccleſiaſtico profecta, & prolem reſtituit in ſtatum, in quo fuiſſet, ſi contracti Matrimonii tempore lex Eccleſiaſtica Matrimonium irritans non fuiſſet.*

Leurenp. univerſ. Jur. Can. lib. 4. tit. 17. q. 267. num. 2. ibi -- *licèt Pontifex facere nequeat, ut Matrimonium illud non fuerit invalidum, poteſt tamen effectus ex eo, vi præciſæ legis Eccleſiaſticæ abrogando talem legem tollere.*

Atque ita ſentiunt apertiſſimè *Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. num. 4. verſ. Non enim dicimus*; optimè *Pignatt. d. conſul. 63. num. 3. tom. 3. Caſtropal. moral. tom. 2. tract. 13. diſp. 4. pun. e. § 3. num. 8. Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 336. Garnd. in prax. lib. 8. cap. 3. n. 58. Molin. de juſt. & jur. tom. 3. diſpu. 624. num. 3. verſ. ego vero non dubito; & verſ. nonnulla obſerva; Perez. de Matrim. diſp. 44. ſect. 5. num. 6. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. num. 12. verſ. non enim vis eſt; Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. à num. 36. verſ. ad primum ſcilicet.*

Hinc plures DD. animadvertentes, diſpenſationem in radice operari legitimationem prolis ex ſpeciali gratia, & privilegio Summi Pontificis, per abrogationem legis eccleſiaſticæ, tollendo damna à jure Ca-
60 nonico inducta, cenſuerunt eam non tollere inhabilitates juris civilis; ideoque non prodeſſe, quoad temporalia, honores ſcilicet, & ſucceſſiones in Terris aliorum Principum, ſed ſolum quoad ſpiritualia, Ordines ſcilicet, & Dignitates Eccleſiaſticas, *per text. in d. cap. Per Venerabilem, in princ. & §. Inſuper cum Rex, qui fil. ſint legit. Butr. ibid. num. 10. & 11. Navarr. conſ. 2. num. 12. eod. tit. Gutier. de Matrimon. cap. 74. num. 21. Perez. eod. tract. diſp. 44. ſect. 5. numer. 8. Hurtad. eod. tract. diſp. 26. difficul. 1. in fin. Coninch. eod. tract. diſput. 33. dub. 4 Dicaſtill. tract. 10. de Sacram. diſp. 8. dub. 2. à num. 15. Molin. de juſt. & jur. tom. 3. diſput. 624. ſub. num. 3. verſ. ego vero Larr. deciſ. Granat. 8. à num. 23. & ſeqq.*

Alii tamen quorum ſententia majori numero fulci-
61 tur, dixerunt, ſic legitimatum fieri idoneum ubique locorum, etiam quoad temporalia; DD. *in d. cap. Per Venerabilem, qui fil. ſint legit. Caſtil. num. 5. controv. cap. 105. per tot. Creſp. de Valdaur. obſerv. 23. à num. 145. par. 2. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. à nu. 12. Oliva de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. numer. 36. Barboſ. in d. tot. 27. lib. 2. Torr. de maiorat. par. 1. cap. 29. à num. 34.* ubi de magis communi *Card. de Luc. de fideicomm. diſc.* 223. cum aliis initio adductis.

Ex tot DD. diſſidio facilè quiſque deprehendet, ab aliquibus plus juſto, ab aliquibus verò minùs tributum fuiſſe diſpenſationi in radice. Nam aſſerere, quod hæc diſpenſatio reddat Matrimonium verum, validum, & legitimum, falſum omnino eſt; & ita ſentientes plus juſto tribuiſſe videntur hujuſmodi diſpen-
62 ſationi; ideoque ſi concedatur ad prolem tantùm legitimandam, & non ad contrahendum legitimum Matrimonium, non eſt omnino ſpernenda prima opinio; re enim vera hæc diſpenſatio eſt ex gratia, & reſcripto, cùm nihil mutuetur à jure communi, & propterea timendum, ne Principes Sæculares eorum ſubditis permittant hujuſmodi legitimationem, monent *Navar. conſ. 2. in fin. qui fil. ſint. legit. Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 345.* & Venetiis publica auctoritate in impreſſione *Sanch. de Matrim.* fuiſſe deletum hac de cauſa locum *lib. 8. diſput. 7. num. 4.* in quo Auctor tuetur diſpenſationem in radice prodeſſe quoad omnia, & Pontificem de hac re conqueſtum fuiſſe, teſtatus *Wagnereck. in cap. Per Venerabilem, verſ. ſed poſſe Pontificem qui fil. ſint legit.*

Si vero diſpenſationem in radice ſubſequatur legi-
timum Matrimonium, certiſſimum item eſt eam ope- 63
rari legitimationem quoad omnia, & ubique locorum; & in his terminis loquuntur fere omnes, qui pugnant pro hac diſpenſatione, & præcipuè *Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. à num. 10. Creſp. de Valdaur. d. obſervat. 23. par. 1. Caſtill. tom. 5. controu. cap. 105. Rot. deciſ. 166. dec. 191. deciſ. 455. par. 1. deciſ. 689. par. 2. deciſ. 273. par. 6. deciſ. 377. par. 17. recen.* Et ſi qui contra ſentiunt, affirmantes ex defectu poteſtatis legitimationem hujuſmodi in hoc caſu non prodeſſe, niſi quoad ſpiritualia, hi minùs juſto tribuunt diſpenſationi in radice.

Hac diſtinctione inter diſpenſationem in radice, in caſu Matrimonii contrahendi, & extra hujuſmodi caſum, videntur reduci ad concordiam Doctores fere omnes, in contrarias ſententias abeuntes. Quando
enim ſubſequitur Matrimonium, diſpenſatio eſt ad- 64
mittenda ad omnes omnino effectus, rectèque procedunt rationes, quæ in hac materia paſſim afferuntur. Secus verò extra caſum Matrimonii, nam longè differt alter caſus ab altero, & longè diverſa eſt utriusque ratio, quia ubi contrahitur Matrimonium, legitimationi accedit jus commune; ubi verò non contrahitur, fit ex ſola gratia Pontificis.

Nam ſubſequens Matrimonium non reddit legiti-
mam prolem antea ſuſceptam; ubi adeſt impedimen- 65
tum dirimens; *cap. ta.* 11, *in fin. qui fil. ſint legit. ibiq. DD. Barboſ. num. 37. Gonzal. numer. 5. Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. numer. 18. Rot. deciſ. 207. par. 1. diverſ. & deciſ. 64. num. 10. poſt. 2. volum. conſil. Farinacc.*
Sed quando conceditur ſuper impedimento, diſpen- 66
ſatio in radice, hoc eſt, cum clauſula legitimationis prolis ſuſceptæ, & ſuſcipiendæ, proles ipſa fit omnino legitima; *Barboſ. in cap. ſuper eo, n. 10. de condit. apposit. Boſſ. de Matrimon. cap. 10. n. 362. Fuſar. de ſubſtit. q. 409. num. 615. Molin. de primog. lib. 3. cap. 2. num. 10. verſ. hoc tamen; Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. num. 84. Rot. deciſ. 1121. num. 1. coram Seraphino, dec. 114. num. 5. cor. Ubaldo dec. 461. num. 7. & 8. cor. Gregorio, d. dec. 207. par. 1. diverſ. deciſ. 166. num. 5. par. 1. recen.*

Concurrunt enim in hoc caſu duo remedia, diſpenſatio ſcilicet in radice, quæ tollit obicem impedimenti dirimentis, & Matrimonium ſubſequens, quod,
ſublato impedimento, ſtatim operatur legitimationem, 67
quæ retrotrahitur ad initium, itaut proles habeatur tamquam nata in conſtantia legitimi Matrimonii, ut docent *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 48. num. 91. & 95. Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. numer. 42. Card. de Luc. de fideic. diſc. 223. num. 4. Torr. de majorat. par. 1. c. 29. num. 84. Rot. d. deciſ. 461. num. 6. & 7. cor. Gregorio;* & clarius *deciſ. 191. numer. 1. 5. & 7. par. 1. deciſ. 280. num. 4 par. 2. & dec. 377. num. 56. & 57. par. 17. recent.*

Neque dici poteſt, Pontificem excedere limites ſuæ poteſtatis; tollit enim tantummodo impedimentum Canonicum, quod privativè ſubeſt ejus juriſdictioni,
& quod obſiſtit legitimationi per ſubſequens Matri- 68
monium, quo ſublato ſtatim fit legitimatio miniſterio legis, & Matrimonii ſubſequentis, non facto Pontificis; *Lotter. de re benefic. d. lib. 2. q. 48. num. 95. & n. 108. Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. num. 42.* bene *Card. de Luc. de fideicom. d. diſc. 223. num. 3 De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. c. 7. n. 283. Rot. deciſ. 191. n. 8. par. 1. recent.*

Et in hac ſpecie bene congruit ratio, generaliter allata à DD. circa præiudicium tertii, quoad ſucceſſiones, quæ per hanc legitimationem auferuntur iis, quibus alioquin deberentur, ceſſante diſpenſatione in
radice, quia lex eſt illa, quæ operatur legitimatio- 69
nem, quæque defert ſucceſſiones ſic legitimatis, ut in ſimili *Decian. reſp. 5. num 69. & num. 116. in fin. lib. 1.* Pontifex enim non porrigit manus ad ſucceſſiones, ſed ſolùm revocat legem à ſe latam, inducentem impedimentum; eaque ſublata, ceſſat exceptio illegitimitatis; & legitimatus in conſequentiam fit capax, quoad tem-

*de manut. & dec. 184. n. 2. coram Emer. jun. & dec. 153.
in fin. cor. Molin.*

Diximus eſſe unicum actum, quia non poteſt con-
jungi cum actu aſſociationis factæ Funeri Catharinæ
Angelæ Patriarchi anno 1729. *Proc. à 51.* cùm eadem
Mulier eſſet in Hoſpitali ad tempus; ideoque Funus
40 ſpectabat ad Parochum, non quidem Sancti Michae-
lis, ſed ad eum, ſub quo vivebat, antequam accede-
ret ad Hoſpitale; *Pellizzar. de Monialib. c. 10. n. 233.
§. Quod ſi fœmina illa; Clericat. de Juriſdict. diſcord. 18.
nu. 6.* & ſic agitur de actu contra tertium, non con-
tra Hoſpitale.

41 Tandem, cùm ex præmiſſis ſit undequaquo demon-
ſtratum bonum jus Hoſpitalis, ſatiſque conſtet de
non jure Parochi adverſarii, non eſt manutenendus;
Anſald. deciſ. 81. num. 2. ſemper enim, ubi de manu-
tentione agitur, conſiderandum eſt bonum, vel ma-
lum jus; *Rot. deciſ. 69. num. 2. in Mantiſſ. ad de Luc. de
jurepatron.*

Inter actus poſſeſſorios productos à Parocho adver-
ſario admiſcetur, *Proc. à 18. 19. & 20.* quædam nar-
ratio de Alexandro Mariani Piſtore Hoſpitalis Deſun-
42 cto, ad cujus Funus vocatus à Fratre fuerat Parochus
ipſe, quod Illuſtriſs. D. Hoſpitalarius impedivit; & ne
idem Parochus Funus aſſociaret, Deſunctum ſepeliri
fecit in eodem Hoſpitali. Hæc narratio, quatenus
adducatur ad probandam quaſi poſſeſſionem Parochi
adverſarii, parum prodeſt, immo retorquetur, quia
43 paſſus eſt ſe ſpoliari, & privari ſua poſſeſſione; *Poſt.
de manutent. obſerv. 57. n. 98. & ſeqq.*

Si verò afferatur ad oſtendendum Illuſtriſs. D. Ho-
ſpitalarium vim quamdam intuliſſe, & violaſſe vo-
luntatem Deſuncti, qui diſpoſuit ſepeliri in Eccleſia
44 Patrum Ordinis Servorum, noſſe oportet Familia-
res, & continuos commenſales exemptorum ſepelien-
dos eſſe in Eccleſia eorumdem exemptorum. Et li-
cèt poſſint alibi eligere Sepulturam, non poſſunt ta-
men illam eligere implendam tempore familiaritatis,
45 ſed ſolùm habet locum electio, ſi decedant poſt di-
ſceſſum à familiaritate, ut optimè *Paſſerin. de ſtatib.
q. 187. art. 4. n. 228.* & per conſequens rectiſſimè po-
tuit Illuſtriſſimus Hoſpitalarius, ſpreta electione Se-
pulturæ, mandare, ut ſepeliretur in Hoſpitali.

Ex his apertiſſimè conſtat omni jure eſſe imponen-
dum perpetuum ſilentium Parocho adverſario, condem-
nandumque ad reſtituenda emolumenta Funeris. Con-
ſtat etiam quanti interſit Hoſpitatis hanc Cauſam to-
tis viribus tueri. Primum, quia Parochus adverſarius
ſibi vindicare contendit jus Parochiale ſuper Hoſpi-
tale omninò exemptum, non ſine præjudicio exem-
ptionis ab Ordinario, cujus juriſdictio veniret in con-
ſequentiam juris Parochialis. Secundò, quia manus
porrigeret ad emolumenta Funerum, quæ ad ipſum
Hoſpitale pertinent, cujus Sacerdotes præbent in eo
degentibus ſpiritualia.

Quare, &c.

In eadem Cauſa Reſponſio ejuſdem Auctoris ad
contrarias Allegationes.

Florentina Jurium Funeralium.

NUlla fulcitur juris aſſiſtentia Rev. Parochus S.
Michaelis Viſdomini quoad Funera Familiarium
Ven. Hoſpitalis Sanctæ Mariæ Novæ.

Iterum enim conſtantiſſimè aſſerimus juris aſſiſten-
tiam, quam habent Parochi in Funeribus decedentium
intra limites Parochiæ, non competere ratione loci
materialis, aut manſitationis, vel obitus accidentalis
in eadem Parochia, etiam cum adminiſtratione Sa-
cramentorum in extremo vitæ, ſed ratione ſpiritua-
lis officii, quod Parochus gerit erga ſuum Parochia-
num, dum vivit, præbendo ſpiritualia; ideoque com-
46 petit tantummodo proprio Parocho perſonæ defunctæ;
ad literam *Text. in c. 1. de ſepult. in cap. 2. eodem in 6. in
Clem. Dudum, §. Verùm, eod. tit.*

Ita uno ore docent omnes, tum veteres, tum recen-
tiores; *Navarr. in can. placuit, num. 102. de pænit. diſt.
6.* ibi — *infertur ad eum Parochum pertinere funus, qui
adminiſtrat Sacramenta, Dian. par. 9. tract. 7. miſcell. re-
ſol. 62.* ibi — *à quo viventes recipimus Sacramenta; ab
eo poſt mortem debemus recipere ſepulturam*, clariùs *A-* 47
naclet. in jus canon. lib. 3. tit. 28. num. 16. ibi — *Sacri
Canones in ordine ad ſepulturam non attendunt locum,
ubi quis in extremis reficitur, ſed ubi in vivis cœleſti pa-
bulo refici conſuevit. Paſſerin. de ſtatib. quæſt. 187. art. 4.
numer. 311.* ibi — *Unde unuſquiſque eſt ſepeliendus, ubi
Sacramenta debet percipere, quia utrumque eſt jus Pa-
rochiale, ſcilicet Sacramenta adminiſtrare, & mortuos
ſepelire. Vaneſpen. juris Eccleſiaſt. univerſ. part. 2. tit. 38.
cap. 3. num. 7.* ibi — *Parochiani autem, quantum ad ſe-
pulturam ii dicuntur, qui intra limites Parochiæ ita mo-
rantur, ut Sacramenta vivi in ipſa percipere, & Paro-
chi ipſis adminiſtrare teneantur. Pignatell. conſul. 251.
num. 6. tom. 4.* ibi — *quia jus ſepulturæ eſt conſecutivum
ad jus adminiſtrandi Sacramenta, &c. Hæc enim duo ju-
ra ſunt ad invicem connexa, tamquam ordinata ad ea,
quæ debentur defuncto ex officio Parochiali; & conſult.
73. nu. 54. Fargn. de jurepatron. part. 1. can. 1. & 2. caſ.
2. num. 9.* ibi — *jus ſepeliendi eorum Cadavera ſpectat ad
Eccleſiam Parochialem, à qua tum in vita, tum in mor-
te cœleſti pabulo Parochiani reficiuntur.*

Et, ne in immenſum congerantur præter neceſſi-
tatem verba DD. idipſum agnovit etiam *Rot. in Ro-
mana Juris Tumulandi, 5. Martii 1703. §. His ita, cor.
Card. Priolo* — ibi — *His ita præmiſſis*, DD. *viſum fuit
non ita rigorosè accipiendam eſſe aſſiſtentiam juris compe-* 48
*tentem Eccleſiæ Parochiali, quia Cardinalis Pallavicinus
non erat in Urbe animo permanendi, ſed advenerat tantum
à ſua Eccleſia occaſione anni ſæcularis, ita ut alienam do-
mum habitaret; & quia poſt paucos menſes apoplexia in-
ſultu correptus remanſit, incapax fuit illorum Sacramen-
torum, quæ à Parochis miniſtrari ſolent, ac propterea ceſ-
ſare dicebatur jus Parochiale fundatum in domicilio, &
Sacramentorum adminiſtratione.*

Hinc eſt, quòd qui ruri agit, ibique moritur, non 49
in rurali Parochia eſt ſepeliendus, ſed reducendus ad
ſuam Parochiam Civitatis, ad cujus Parochum per-
tinet jus Funeris, ad literam *Text. in capit. is, qui,
de ſepultur. in 6. Pignattell. conſult. 63. numer. 4. tom. 7.
Nicol. lucubrat. civil. lib. 4. tit. 15. num. 19. Paſſerin. de
ſtatib. dicta quæſt. 187. artic. 4. numer. 347. Anaclet.
lib. 3. titul. 28. numer. 16. in fin. Pirhing. lib. 3. tit. 28.
numer. 6.*

Et Canonici in Parochiis diſtinctis à Cathedrali
commorantes, ibique decedentes, non in earumdem
Eccleſiis, ſed in Cathedrali ſunt ſepeliendi, quia in 50
ea Divina, & Sacra peragunt, & Spiritualibus refi-
ciuntur. *Amoſt. de cauſ. piis, lib. 6. cap. 2. num. 50. Pi-
rhing. lib. 31. tit. 28. nu. 9. Vaneſpen. part. 2. tit. 38. cap.
3. numer. 18. Ventrigl. in prax. part. 1. annot. 42. §. Unic.
numer. 24. Panimoll. deciſ. 5. numer. 11. Piton. diſcurſ. 52.
numer. 33.*

Et caſu alicubi decedentes, non in Parochia obi- 51
tus, cujus Parochus nihil juris ſibi vindicare poteſt in
eorum Funeribus, ſed in Parochia domicilii ſunt ſe-
pulturæ tradendi; *Paſſerin. de Statib. d. qu. 187. art. 4.
num. 349. Nicol. lucubr. civil. lib. 4. tit. 15. num. 19. verſ.
Multò magis. Marchett. de ſepultur. tit. 38. §. 2. num. 63.
Romaguerr. ad Conciol. ad ſtatut. Eugub. lib. 5. rub. 38. n. 7.*

Et quod magis urget, etiam Puellæ educationis 52
cauſa in Monaſteriis collocatæ, ſi decedant, quamvis
in Monaſterio Sacramenta receperint, nihilominus ſe-
peliendæ non ſunt in Parochia Monaſterii, ſed defe-
rendæ ad Parochiam domicilii paterni, ibique ſepul-
turæ tradendæ; *Paſſerin. de ſtatib. d. q. 18. art. 1. n. 896.*
ibi — *Funus pertinet ad Parochum proprii domicilii, &
ei debetur quarta Funeralis; Pignattell. conſult. 63. à nu-
mer. 3. & ſeqq. tom. 7. Mattheucc. offic. Curiæ, cap. 32. à
num. 8. & ſeqq.*

Et licèt idem *Pignatellus* videatur contrarium aſſe- 53
rere, nimirum ſepeliendas eſſe in Parochia loci Mona-
ſterii, quia Monaſterium eſt in Parochia, licèt non ſit
de Parochia, in quo magnum exadverſo conſtituitur
fundamentum; attamen id affirmat tantummodo de
Puellis non habentibus alibi Parochiam, ad quam
commodè deferri poſſint, ut patet *ex d. conſult. 63. n.
12. Matthеucc. offic. Curiæ, cap. 32, num. 9. verſ. Sed quid
ſi in nulla.* Quamvis etiam in hoc caſu falſum ſit Puel- 54
las hujuſmodi eſſe in Parochia, & per Parochum lo-
ci poſſe Matrimonio jungi, ut ſentire videtur *id. Pigna-
tellus*, cùm contrarium per viam legis univerſalis ad
tollen-

Digitized by Google

tollendas varias DD. opiniones cenſuerit Sacra Con-
greg. apud Urſayam, tom. 1. part. 2. diſcept. 30. nu. 33.
Hæ tamen Puellæ, non habentes alibi in Paro-
55 chiam, ideo ſepeliuntur in Parochia loci Monaſterii,
quia cùm non poſſint ſepeliri in Eccleſia Monialium,
id prohibentibus Decretis, de quibus Urſaya, diſcept.
30. à num. 17. part. 2. tom. 2. Bertacchin. vot. 189. in
fin. idem Pignat. conſult. 177. tom. 4. Emin. Petra ad
Conſtit. 3. Cœleſtini III. ſect. 2. num. 29. & ſeqq. Pa-
rochus loci Monaſterii fit in hoc caſu Parochus ne-
ceſſitatis, ut contingit in advenis, peregrinis, & via-
toribus, & quibuſcumque aliis decedentibus extra
propriam Parochiam, ad quam non poſſunt commo-
dè deferri.
Nam, ne hujuſmodi perſonæ careant ultimis Sa-
56 cramentis, & Eccleſiaſtica Sepultura, optimè ratio-
ne inductum eſt, ut Parochus loci, in quo vagantes
reperiuntur, & Sacramenta adminiſtret, & ſepultu-
ræ tradat; non quia ſit Parochus proprius, ſed quia
propter neceſſitatem ſuccedit in locum Parochi pro-
prii, ideoque dicitur Parochus neceſſitatis; Abb. in
cap. in noſtra, num. 11. de ſepultur. Navar. in can. pla-
cuit; num. 102. de pœnit. diſt. 6. Faguan. in cap. ſignifi-
cavit, num. 32. de Paroch. in terminis Paſſerin. de ſtatib.
d. q. 187. art. 4. num. 312. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib.
6. cap. 8. num. 15.
57 Parochus tamen neceſſitatis fundat quidem inten-
tionem ſuam quoad Funus ejuſmodi perſonarum ad
excluſionem Eccleſiarum magis extranearum, ac
etiam Cathedralis; Seraph. deciſ. 1135. Caprar. deciſ.
398. Sed non generaliter, & abſolutè, multoque mi-
58 nus quoad propriam Parochiam, quia ſi commode
poſſunt, ad eam deferendæ ſunt, ibique ſepeliendæ;
Abb. in cap. 1. num. 4. de ſepultur. Paſſerin. de ſtatib. d.
qu. 187. art. 4. nu. 314. & 315. Anaclet. in jus Canon.
lib. 3. tit. 28. num. 26. Pirhing. eod. lib. 3. tit. 28. num.
8. Vaneſpen. part. 2. tit. 38. num. 9. & 10. Amoſtaz. de
cauſ. piis, lib. 6. cap. 8. num. 20.
Ex huc uſque ad tollenda equivoca, quæ ex oppo-
ſitis concluſionibus facile oriri poſſent, longiùs, quàm
par eſſet, dictis, manifeſtè conſtat falſiſſimum omni-
no eſſe, quod ſimplex mora, ac ſimplex obitus in-
tra limites Parochiæ ſatis ſint ad fundandam Parochi
intentionem, cùm juris aſſiſtentia non detur Parocho
59 ratione loci, ſed ratione officii Parochialis, ut qui
viventibus dux fuit vitæ ſpiritualis, det etiam eo-
rum peregrinationi terminum; ideoque competit tan-
tummodo Parocho proprio, eique tribuunt Sacri Ca-
nones emolumenta Funerum tamquam merces labo-
ris impenſi in paſtorali munere, cap. 1. de ſepultur.
ibi — quia dignus eſt Operarius mercede ſua, tertiam par-
tem ſui Judicii illi Eccleſiæ dari cenſemus, in qua cœle-
ſti Pabulo reſici conſuevit. Clem. Dudum, §. Verum eod.
ibi — ne Parochiales Eccleſiæ, & ipſarum Curati, ſeu
Rectores, qui miniſtrare debent Eccleſiaſtica Sacramenta,
debitis, & neceſſariis beneficiis defraudentur, &c.
60 Et hæc fuit ſemper communis Canoniſtarum ſen-
tentia poſt Gloſſ. in cap. 2. de ſepultur. Lapus, alleg.
62. num. 2. Petr. de Ubald. de Canon. Paroch. cap. 2.
num. 2. Anaclet. d. lib. 3. tit. 28. num. 14. Urſaya, tom.
1. part. 2. diſcept. 28. num. 65. & diſcept. 30. num. 64.
Pignattell. conſult. 52. num. 4. tom. 1. Card. de Luc. de
Paroch. diſc. 23. numer. 7. Pirhing. in jus Canon. lib. 3.
tit. 28. num. 52. Fargn. de jurepatron. par. 1. can. 1. &
2. caſ. 2. num. 12. in fin. Priol. dec. 365. nu. 2. & 3.
Merlin. dec. 480. num. 9. Molin. dec. 622. num. 31. ubi
concordan.
Cùm itaque nihil tale contingat in Rev. Parocho
Sancti Michaelis, qui nec tenetur, nec poteſt, nec
unquam tentavit adminiſtrare in Hoſpitali Sacramen-
ta, multoque minus fuit unquam receptus in Paro-
chum proprium ejuſdem Hoſpitalis, nullumque in-
tercedat ad invicem vinculum neceſſitatis, quod in-
tar Parochos, & Parochianos intercedere neceſſe eſt,
nullam poteſt allegare juris aſſiſtentiam.
61 Nec refert, quòd per eum non ſtat, quominus ad-
miniſtret Sacramenta, quod ſatis eſt ad ſervandam
Parochialitatem, ex Mareſcott. lib. 2. reſol. cap. 95. n.
4. Panimoll. dec. 5. num. 8. & annot. 1. numer. 62. Id
enim verum eſt in eo, qui tenetur ex officio admi-
niſtrare, & per accidens non adminiſtrat, ut patet
ex iiſdem DD. Nam ſi Parochiani, ut hodie fre-
quentiſſimum eſt, poſt privilegia conceſſa Mendican- 62
tibus, relicta Eccleſia Parochiali, Sacramenta ex de-
votione ſumant in aliis Eccleſiis, non ſubtrahuntur
à juriſdictione Parochi; Proſper. de territ. qu. 9. num.
52. quia Regulares, ſeu quicumque alii Sacramenta
præbentes non adminiſtrant ex officio, & jure pro-
prio, nec ad id cogi poſſunt, nec coguntur Populi ab
eis recipere, nec ullum intercedit inter eos vincu-
lum, prout inter Parochum, & Parochianos. Di-
verſum omnino eſt quando urget præceptum ſumendi
Sacramenta, ut in Paſchate, & in mortis periculo;
nam qui non poteſt cogi eo tempore ad adminiſtran-
dum, non eſt Parochus; & qui non cogitur recipe-
re, non eſt Parochianus, cùm ſumenda, & præben-
da ſint Sacramenta à Parocho proprio tantùm, & 63
ceſſent omnia privilegia, ut per text. in c. omnis utriuſ-
que ſexus, ibique DD. de pœnit. & remiſſ. Clem. Reli-
gioſi, in princ. de privileg. Gloſſ. in Clem. Dudum, §.
Statuimus, verb. impendant, de ſepultur. Barboſ. in d.
Clem. Religioſi, nu. 2. 3. & 4. Faguan. in cap. cum Ca-
pella, n. 26. de Privileg. Card. de Luc. de Paroch. diſc.
31. num. 8. & de Regular. diſc. 1. num. 60. Pignatell.
conſult. 3. num. 5. & ſeqq. tom. 4.
Neceſſitas, & officium adminiſtrandi Sacramenta 64
degentibus in Hoſpitali ab antiquiſſimo, & plurimo-
rum ſæculorum tempore ſemper fuit, & quidem in-
dependenter, & privativè ad Parochum, & Paro-
chiam Sancti Michaelis, apud Sacerdotes Hoſpitalis
ad hoc munus ſpecialiter deputatos, & approbatos,
qui nullam unquam rationem de Animabus ejuſdem
Hoſpitalis eidem Parocho reddiderunt; ex quo ſequi-
tur, Hoſpitale ipſum eſſe omnino liberum, ac ple-
niſſime acquiſiviſſe omnia, quæ ſunt de jure Paro-
chiæ; Clem. quia contingit, §. Ceterum, de Religioſ. do-
mib. ubi Gloſſ. verb. Parochiales, quam communiter
amplectuntur omnes aliàs adducti, & præcipuè Vita-
lin. num. 88. ibi — & ſic nota, quod locus non habens
Parochiam, præſcribit omnia, quæ ſunt de iure Paro-
chiæ, tam ſpiritualia, quàm temporalia; & per eadem
verba loquuntur Abb. ibid. numer. 24. Anchar. numer.
17. Lap. de hoſpitalit. nu. 34. inter tract. magn. tom. 14.
fol. 164. Paſſerin. de ſtatib. d. q. 187. art. 4. num. 326.
bene Nicol. lucubr. c vil. lib. 4. tit. 15. nu. 26. verſ. limi-
ta octavo, ibi — Limita octavo; ut non teneantur ſolvere
quartam Hoſpitalia, & alia loca pia pro quibaſcumque per-
ſonis in eis degentibus, quando Parochus, intra cujus Pa-
rochiæ fines exiſtunt, non tenebatur illis adminiſtrare Sa-
cramenta, ſed ſuos habent Sacerdotes Sacramentorum ad-
miniſtrationi deputatos; plenè Pignatt. conſult. 134. per
tot. tom. 10. ubi de ſimili exemptione Hoſpitalis in-
ductu ex conſuetudine, & quòd in hoc caſu debeat
dari manutentio, rejecto Parocho allegante juris aſ-
ſiſtentiam.
Ad quem affectum non eſt neceſſaria conſuetudo,
quæ requiritur ad præſcribendum contra jus, ſed ſa-
tis eſt illa, quæ ſufficit ad inducendum ſtatum præ- 65
ter jus, quia ejuſmodi conſuetudo non eſt juri con-
traria, cùm approbetur ab eadem Clem. quia contingit,
§. Caterum, de religioſ. domib. in puncto Card. de Luc.
de Paroch. diſc. 41. num 6. verſic. Quatenus verò, ibi —
quatenus verò adſit conſuetudo, quæ aſſiſtat Capellanis, &
Miniſtris Hoſpitalis, tunc ſi iſta eſſet alicuius temporis con-
ſiderabilis, quamvis non eſſet talis, quod ſufficeret in iis,
quæ ſunt contra, ſed in iis, quæ ſunt præter jus, adhuc
eam ſufficere dicebam; &c.
Hinc cautè legenda eſt Rot. deciſ. 129. part. 12. &
dec. 231. part. 13. rec. in contrarium adducta, quia 66
ibi agitur de Hoſpitali, in quo Sacramenta admini-
ſtrabantur de expreſſa licentia Parochi loci, ut patet
ex d. dec. 124. num. 4. & d. dec. 231. nu. 3. Et de ſi-
mili Hoſpitali Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta San-
ctorum de Urbe loquitur Card. de Luc. de Paroch. diſc.
38. & diſc. 41. & Panimoll. dec. 166. num. 74. tom. 3.
in contrarium pariter adducti. In eo enim Hoſpita-
li, Parochus loci, nempe Vicarius Baſilicæ Latera-
nenſis Sacramenta adminiſtrat, defunctos ſepelit, &
deſcribit inter ſuos Parochianos in Paſchate Mini-
ſtros Hoſpitalia, habetque hac in re jus diverſum
particulare, ut patet ex d. diſc. 38. num. 5. & diſc. 41.
& diſc. 1. num. 32. de Regular.

Excluſo

Excluſo Rever. Parocho Sancti Michaelis ab omni jure Parochiali in perſonas Hoſpitalis, excluſa quoque remanet querela propoſita contra RR. Patres Ordinis Servorum de aſſociatione Funeris cum Cruce. Nam non eſt novum Regulares omnes habere jus recipiendi ad ſepulturam quoſcumque ſepeliri eligentes apud ipſos; *dict. Clem. Dudum*, *§. Hujuſmodi*, *de ſepultur.* in cujus conſequentiam venit, quòd habeant etiam jus deferendi Defunctos proceſſionaliter; *Gloſſ. fin. in Ex-*
68 *trav. ſuper Cathedram*, *de ſepultur. Archidiac. in d. Clem. Dudum*, *num.* 28. *Oldrad. conſ.* 223. *in princ. Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *num.* 56. *Proſper. de territor. quæſt.* 8. *num.* 12.

Non urgente reſponſione, quòd Regulares prohibeantur levare Funus abſque Parocho, juxta Decretum Concilii Lateranenſ. ſub Leone X. quia Decretum expreſsè loquitur de Parocho proprio Defuncti, non de
69 Parocho loci materialis, in quo Hoſpitale ſitum eſt; in puncto *Card. de Luc. de Regularib. diſc.* 1. *num.* 52. ibi *Subintrat Parochus*, *non quidem ille loci materialis*, *in quo Hoſpitale ſitum eſt*, *ſed Parochus proprius Defuncti*, *&c.* *Zarat. decıſ.* 45. *n.* 4. *&* 5.

Et re vera perperam cumulantur auctoritates expreſsè loquentes de Parochis propriis Defunctorum, cùm eæ nullo modo aptentur Parocho Sancti Michaelis, qui, ut eſt notorium, numquam fuit, nec ad præſens reperitur in quaſi poſſeſſione alicujus juris Parochialis, non adminiſtrationis Sacramentorum,
70 præſertim in Paſchate, non Funerum, non deſcriptionis Familiæ in Libro ſtatus Animarum, non demique alterius cujuſcumque, vel minimæ earum rerum, quæ pertinent ad Parochiale officium; & tamen hæc concurrere neceſſe eſt demonſtrandum eum eſſe Parochum Hoſpitalis, & fundandam ejus intentionem, juxta celebrem *gloſſ.* aliàs adductam in *dict. Clem. Dudum*, *§ Statuimus*. *verb. impendant de ſepultur.* *Gregor. decıſ.* 387. *num.* 6. *& ſeqq. Rot. decıſ.* 228. *num.* 4. *par.* 2. *rec.* *& decıſ.* 2. *num.* 3. *& ſeqq. cor. Herrer.* *& decıſ.* 706. *n.* 7. *& ſeqq. cor. Molin.*

Quòd ſi generaliter ex ſola Hoſpitalis exiſtentia intra fines Parochiæ Parochus Sancti Michaelis eſſet Parochus proprius ejuſdem Hoſpitalis, itaut abſque eo non poſſent Regulares accedere ad Hoſpitale cum Cruce ad levanda Funera eorum, qui alibi ſunt ſepeliendi, id nunquam licuiſſet in præteritum, nec licere in præſens, nec fuiſſet per ſæcula toleratum; & tamen ſæpiſſime, tam in præteritum, quàm in præſens elata fuerunt ex ipſo Hoſpitali Cadavera alibi ſepelienda, accedentibus cum Cruce Regulari-
71 bus, & funus aſſociantibus, ſumpto funebris Proceſſionis initio apud idem Hoſpitale, adeoque intra ſuam Parochiam, nunquam vocato eodem Reverend. Parocho, ac nunquam reclamante, ſoloque tantùm vocato Parocho proprio Defunctorum, prout de jure; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 9. *de Regular. diſc.* 1. *num.* 52. *Zarat. dict. decıſ.* 45. *num.* 5. itaut meritò eidem Parocho reſponderi poſſit cum *Rot. in Romana Juris tumulandi*, 20. *Februar.* 1702. *§. Nullius pariter*, *in fin. cor. Card. Priolo*; quòd ejus ratio generaliſſima nimis probat, ergo nihil.

Præcipuum tamen præſentis cauſæ momentum ex adverſo conſtituitur in tribus; quòd Sacerdotes Hoſpitalis non ſunt propriè Parochi: quòd eorum juriſdictio continetur intra ſepta, quia non habent proprium Territorium; & quamvis non ſint de Parochia, ſunt tamen in Parochia ad inſtar Monaſteriorum Regularium, quæ licèt non ſint de Diæceſi, ſunt tamen in Diæceſi: quòd non potuerint aſſociare Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola more Parochorum.

At facillimè diluuntur omnia. Primùm, quia cum Rev. Parochus S. Michaelis nunquam fuerit, nec ſit Parochus proprius Defunctorum in Hoſpitali, ac tan-
72 tummodo ſibi jus vindicare contendat, quia Hoſpitale ſitum eſt in ſua parochia, repellitur ex non jure actoris; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 11. *Zarat. d. dec.* 45. *num.* 8. idque ſatis eſſe videtur pro omnibus, quæ objiciuntur,

Secundò, quia iidem Sacerdotes tamquam deputati ad Sacramenta adminiſtranda, ſunt proprii Pa-
73 rochi decedentium in Hoſpitali; *Rojas dec.* 36. *nu.* 6. ibi -- *in Hoſpitalibus Sacerdotes Sæculares deputati ad audiendas Confeſſiones*, *aliaque Sacramenta adminiſtranda ſunt proprii Parochi illorum*, *&c.* ſeu ſaltem pro Parochis habentur; *Priol. dec.* 504. *num.* 26. *&* 27. ibi -- *cùm Capellani habeant jus miniſtrandi Sacramenta ſuper Infirmis*, *&c. tamquam Hoſpitali deputatos pro Parochis haberi*, *&c. & decıſ.* 2. *nu.* 24. *par.* 13. *rec.*

Et licèt Parochi verè, & propriè ſint, qui habent titulum Canonicum, & Canonicam inſtitutionem, *Rot. dec.* 466. *num.* 20. *&* 21. *par.* 19. *rec.* qualem 74
non habent Sacerdotes Hoſpitalis; tamen ad fundandam intentionem in Funeribus, eorumque emolumentis, ſufficit habere nudum exercitium Curæ, & Sacramentorum adminiſtrationem, prout habent ipſi Sacerdotes; *Barboſ. de Paroch. cap.* 25. *num.* 21. *& iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 24. *num.* 21. *Pignatell. conſult.* 205. *num.* 33. *tom.* 4. *Piton. diſcept.* 30. *num.* 4. 8. & in terminis *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *n.* 7. *Zarat. d. decıſ.* 45. *nu.* 9. *& ſeqq. & n.* 24.

Tertiò quia Sacerdotes Hoſpitalis à *Car. de Luc.* 75
d. diſc. 23. *num.* 16. & à *Zarat. d. decıſ.* 45. *num.* 47. dicuntur Parochi impropriè, & accidentales comparativè ad Parochos Infirmorum. Qui enim erant Parochi eorum ante infirmitatem, cujus cauſa delati fuerunt ad Hoſpitale, adhuc remanent Parochi proprii eorumdem Infirmorum, ideoque de jure, ceſſante exemptione Hoſpitalis, tenerentur ſingulis ſuis 76
Parochianis infirmis in eodem Hoſpitali adminiſtrare Sacramenta, eoſque ſepelire; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 38. *num.* 14. *& diſc.* 41. *num.* 6. At ob exemptionem Hoſpitalis, ejus Sacerdotes ſubrogantur, & ſuccedunt in locum Parochi proprii cujuſli- 77
bet particularis infirmi, ad inſtar Parochorum neceſſitatis vagantium, & Peregrinorum, de quibus dictum eſt in *§. Nam ne hujuſmodi perſonæ*, *& ſeqq.*

Id tamen nihil prodeſt. Rev. Parocho S. Michaelis, quia ſive Sacerdotes ſint Parochi propriè, ſive impropriè, ſemper excluditur à Funeribus Defunctorum in 78
Hoſpitali, qui alibi tumulantur; *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 23. *num.* 7. 9. *&* 15. *diſc.* 38. 14. *& de Regular. d. diſc.* 1. *num.* 52. *Zarat. d. decıſ.* 45. *num.* 3. *&* 4. ſolùmque admittitur Parochus proprius cujuſcumque Defuncti, ut dictum eſt.

Quartò, quia, data etiam in Sacerdotibus Hoſpitalis improprietate Parochiæ; & Territorii, & quòd Hoſpitale ipſum ſit in Parochia, licèt non ſit 79
de Parochia, itaut exemptio ſit purè paſſiva ad inſtar Regularium, ut vult *id. Card. de Luc. de Paroch. d. diſc.* 23. *n.* 14. *&* 16. *Zarat. d. dec.* 45. *numer.* 40. adhuc tamen idem Hoſpitale ſemper æquiparari debet loco exiſtenti extra Parochiam, ut in ſimili dixit 80
Rot. in Romana Funerum ſuper bono iure, 7. *Junii* 1720. *§. Ex hac autem paſſiva exemptione*, *cor. Rovenult.* Et quemadmodum Parochus loci nihil juris habet in 81
Funere Regularis extra Clauſtra defuncti, quem, inconſulto eodem Parocho, licèt deferre ad ſepulturam; *Barboſ. de Paroch. cap.* 26. *n.* 68. *in ſum. Apoſtol. decıſ. collect.* 645. *n.* 1. *Capon. diſcept.* 325. *num.* 11. 34. *& ſeqq. tom.* 5. ubi referuntur plura S. C. Decreta; ita admiſſa paſſiva exemptione Familiæ Hoſpitalis, poterit deferri ad ſepulturam familiaris ejuſdem.

Quintò, quia etiam Territorium cujuſcumque Pa- 82
rochi eſt Improprium, & ejus juriſdictio, ſeu potius officium Parochiale non eſt affixum loco, quemadmodum juriſdictio Ordinariorum, ſed conſiſtit, ac fundatur in perſona Parochianorum; *Pignatell. conſ.* 48. *num.* 22. *tom.* 3. Hinc fit, ut in propria Parochia nullum jus habeat in alienum Parochianum *cap.* 2. *de Paroch. Fagnan. in cap. ne pro dilatione*, *num.* 29. *de pænit. & remiſſ.* E contra verò omne jus habet in ſuum Parochianum, ubique in univarſo Mundo; *Hoſtien. in ſumma de pænit. & remiſſ. §. Cui confitendum*, *verſ. & nunquid extra Territorium*; *Navarr. in can. placuit*, *n.* 84. *de pænit. diſt.* 6. *Fagnan. in cap. Quod nobis*, *num.* 35. *de clandeſtin. deſponſat.* quare paſſim occurrunt exempla Parochiarum per capita, & familias, quæ hinc, illucque vagantur de domo in domum, per aliarum Parochiarum Territoria, earumque Parochi adeunt perſonas, & familias ſuorum Parochianorum quoad Sacramenta, & quoad Funera, neque per liberum inceſſum cum Stola, & Cruce inferunt

inju-

juriam Juriſdictioni Parochorum, intra quorum fines eæ Familiæ babitant; *Card. de Luc. de juriſdict. diſc.* 50. *n.* 24. *Rot. in Caſſan. Jurium Parochialium, ſeu Præeminentiarum, 6. Junii* 1707. *§. Nihil. tamen minùs, cor. Caſſarello.*

Ex hoc Parochiali jure cohærente potius perſonæ Parochianorum, quàm loco, ſeu Territorio, ſequitur Parochos omnes, etiam certos fines habentes, &
83 Regulares quoſcumque poſſe cum Cruce, & proceſſionaliter comitari Funera Parochianorum, & ducere per alienas Parochias, immo & per diverſas Diæceſes, *invitis* etiam, & contradicentibus earumdem Diæceſum, & Parochiarum Epiſcopis, & Parochis; quia nimirum Parochus proprius ſemper ſequitur ſuum Parochianum defunctum quocumque ducatur, ut declaravit *Sacra Congreg.* relat. per *Urſayam, tom. 1. par. 2. diſcept. 28. num. 62. & 63.* & reſolvit *Rot. in Romana Jurium Parochialium, 12. Aprilis 1720. cor. Cerro* favore Parochi S. Mariæ in Via Lata, occaſione translationis Cadaveris clar. mem. Cardinalis Acciajoli Decani ad Carthuſiam Florentinam.

Hinc Sacerdotibus Hoſpitalis, qui pleniſſimum, & privativum jus Parochiale habent in ejus familiares, quia nec in vita, nec in morte alios Parochos agnoſcunt, opponi non poteſt, quòd aſſociando Funus Sebaſtiani Bartoli cum Stola, quodque RR. PP. Ordinis Servorum levando idem Funus turbaverint Juriſdictionem Rev. Parochi Sancti Michaelis, tum quia eiſdem Sacerdotibus tamquam propriis Parochis id omnino licuit, etiam per alienum Terri-
84 torium, & Parochiam, ut ſupra dictum eſt; tum quia jus ducendi Funeris non eſt territoriale, neque veræ juriſdictionis, & competere poteſt etiam non habenti Territorium, ut dixit *Rot. in Romana Funerum, ſuper bono jure, 7. Junii 1750. §. Ex hac autem, cor. Rovault.*

Nec rurſus objiciatur, quòd Sacerdotes extra Hoſpitale nullam habeant Juriſdictionem, eorumque offi-
85 cium in Funeribus omnino ceſſet, ad firmata per *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. nu. 55. & per Rot. d. deciſ. 45. num. 40. cor. Zarat.* in quibus tanquam individualibus ex adverſo conſtituitur totius cauſæ præſidium.

Recurrit enim reſponſio ſupra tradita, quòd id procedit in concurſu Parochi proprii, ad quem privativè pertinet jus Funeris ſui Parochiani, etiam extra Parochiam defuncti; quique ſtatim educto ſuo Parochiano ex loco Hoſpitalis exempto, reſumit ſuum jus Parochiale, ut expreſſè docet id. *Card. de Luc. d. diſc. 23. num. 15. & 16. & diſc. 38. num. 8. & de Regular. d. diſc. 1. num. 52.* At de admittendo Parocho loci Hoſpitalis, nec *Card. de Luc*, nec *Rota* minimum verbum faciunt, ut legenti patet. Immo ipſe *Card. de Luc. d. diſc. 23. num. 7. verſ. ac etiam quia & num. 11.*
86 apertiſſimè declarat, Parochum loci Hoſpitalis nullum jus babere. Quapropter *d. deciſio, cor. Zarat.* & doctrina *Card. de Luc.* in bac parte ob diverſas circumſtantias à caſu noſtro non mereotur allegari, ut generaliter *Rot. deciſ. 872. num. 26. & deciſ. 1104. n. 6. cor. Molin. Anſald. deciſ. 75. n. 68.*

Diverſitas circumſtantiarum in noſtro caſu eſt clara, quia familiares Hoſpitalis longè differunt ab in-
87 firmis, qui in eo curationis cauſa ducti moriuntur, & de is agit *Card. de Luc. de Paroch. d. diſc. 23. & Zarat. d. diſc. 45.* Nam hi retinent Parochiam, in qua degebant, & Parochus remanet proprius eorumdem Infirmorum Parochus ex ſupra traditis, ipſique competit privativè funeri præeſſe poſt babitis quibuſcumque aliis, qui per accidens, vel in neceſſitate, vel in ratione moræ, vel alioquovis modo Sacramenta adminiſtrarunt; quoniam Parochus proprius domicilii cæteris omnibus præfertur; *d. c. is qui, ubi DD. de ſepult. in 6. Barboſ. de Paroch. cap. 25. à num. 26. & ſeqq. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 6. cap. 8. n. 15. & 16. Anaclet. in jus Canon. lib. 3. tit. 28. n. 16. 26. & 27. Pirbing. lib. 3. tit. 28. numer. 6. Pignatt. conſult. 63. numer. 3. tom. 7.*

Nos vero verſamur in caſu contrario, quia Familiares Hoſpitalis, ii maximè qui ſunt ad vitam, cujuſmodi erat Sebaſtianus Bartoli, conſtituunt ſuum domicilium in eodem Hoſpitali, ideoque amittunt
priorem Parochiam, quam habebant; nec agnoſcunt 88
alium Parochum proprium, niſi Hoſpitalis Sacerdotes, qui teneantur eis præbere Sacramenta, & à quibus ipſi cogantur accipere, ut notum eſt; ideoque ſunt eorundem veri, proprii, & unici Parochi, ut optimè in ſimilibus terminis ratiocinatur *Pignatell.* in contrarium allegatus, *conſult. 63. num. 9. tom. 7.*

Ad quod comprobandum, allatum fuit ſimillimum, 89
& per omnia conveniens exemplum Monialis, quæ alibi extra Monaſterium ſit tumulanda, quam non Parochus loci Monaſterii, ſed Confeſſarius aſſociare debet cum Stola ad locum ſepulturæ; quia hæc Monialis non habet alium Parochum, niſi Confeſſarium, ut bene *Pellizzar. de Monialib. capit. 10. num. 233. in fin. Samuell. de ſepultur. controv. 16. num. 28. & 29.*

Huic exemplo reſponſum fuit Monialem eſſe exemptam ab Ordinario, & à Parocho, prout exempta ſunt Monaſteria; ſed reſponſio multipliciter retorquetur obſervando: Primùm, quòd etiam Hoſpitale, & degentes in eo eadem exemptione gaudent. Secundò, quòd pleraque Monaſteria Monialium ſubjecta ſunt pleno jure Ordinariis; à Parocho verò loci non alia ratione ſunt exempta, niſi quia non habet in ipſis Sacramentorum adminiſtrationem, & Moniales non ſunt oves ſuæ Curæ creditæ; idemque paſſim contingit in Puellarum Conſervatoriis, quia Puellæ alium habent Sacramentorum Miniſtrum ab Ordinario conſtitu- 90
tum privativè ad Parochum loci, qui nullum ſubſtinet onus. Tertiò, quòd DD. non moventur ad excludendum Parochum loci à funere Monialis ob exemptionem, ſed ob adminiſtrationem Sacramentorum, quæ non ad Parochum pertinet, ſed Confeſſarium privativè, itaut Confeſſarius ſit unicus, & proprius Parochus Monialis, quæ neminem præter eum agnoſcit in Paſtorem: DD. autem accipiendi ſunt ſecundùm rationes, quibus moventur; *Rot. deciſ. 214. num. 12. & 13. part. 16. recent. & coram Molin. deciſ. 1120. num. 76.* & eſt regula, ut magis attendatur ratio, quàm dictum, *l. cùm pater, §. Dulciſſimis. ff. de leg. 2.*

At occurrit aliud magis urgens exemplum, quod nullam patitur difficultatem, de fœmina collocata in Monaſterio ad vitam. Hæc enim, quia poteſt eligere ſepulturam, ſi alibi ſit ſepelienda, aſſocianda eſt à Confeſſario Monaſterii, eique debentur, & quar- 91
ta Funeris, & alia jura Parochialia, ea hac unica ratione, quia talis mulier effecta eſt de Ovibus Confeſſarii, & ab eo recepit Sacramenta dum viveret; *id. Pellizzar. de Monialibus, dict. cap. 10. num. 233. §. Quòd ſi hac occaſione*, ibi -- *Sicut ergo fœmina illa vivens recepit Sacramenta à Confeſſario Monialium, tamquam ejus Parochiana, ſic poſt mortem debet ab eo recipere ſepulturam, & ille lucrari ab ea jura Parochialia, cum verè ſit ejus Parochus* Pellizarium in hac parte ſequitur ejuſdem præciſa tranſcribendo verba *Dian. part. 9. tract. 7. miſcellan. reſol. 62. §. Sed hic obiter*; ubi teſtatur, eaſum contigiſſe Panormi, atque ita obſervatum fuiſſe, & ſubſcribit *Pignatell.* in contrarium adductus, *d. conſult. 63. n. 9. tom. 7.*

In eandem Sententiam eſt *Paſſerin. de ſtatib. dict. qu. 187. art. 1. num. 893.* ibi -- *quòd ſi intra Clauſuram dece- 92
dat fœmina ſecularis, quæ ibi perpetuum domicilium ſibi elegit, jam illa nullius alterius eſt Parochiæ, ſed ſpectat ad Monaſterium, & eſt de Ovibus Confeſſarii, & ideo ad illum ſpectat miniſtrare illi Sacramenta extrema, & illius erit inchoare officium Funeris, & levare Cadaver, & illi debebitur quarta funeralis, &c.*

Luculentius *Capon. diſcept. 133. num. 73. & 74. tom. 2.* ibi -- *Difficultas eſt in caſu, quo mulieres eligerent ſepulturam extra, in alia Eccleſia, à quo levandum ſit Cadaver, & funus proſequendum, utrum à Confeſſario, an 93
à Parocho, &c. & reſpondeo competere ex officio Confeſſario, quia ad illum pertinet Funus complere, ad quem pertinet illud incipere. Ad Confeſſarium pertinet illud complere, tum quia talis mulier, quoad Sacramenta, & ſepulturam nihil differt à Monialibus, niſi ratione electionis ſepulturæ, ſed talis actus electionis ſepulturæ, non tollit jus Parocho quæſitum quoad Sacramenta, & funus ſui Parochiani, & illud proſequi ad alienam Eccleſiam; ergo idem dicendum in caſu præſenti, &c.*

Iiſ-

Digitized by Google

nec niſi magna ex cauſa, & plerumque requiſito Sac. Congregat. voto, & n. 21.

22 *Pontifex quando cenſeatur diſpenſare in radice Matrimonii, & n. 26. 29. 40. & ſeqq.*

23 *Matrimonium, inter Conſanguineos, ſeu Affines de facto contractum, eſt inceſtuoſum, atque excommunicationem majorem ipſo jure annexam habet.*

24 *Et in diſpenſatione mandat Pontifex ſic contrahentes abſolvi ab inceſtu, & ab excommunicatione, injuncta gravi, ac ſalutari pœnitentia.*

25 *Adjicitque etiam aliam pœnam, ut ſcilicet alter, alteri ſupervivens, perpetuò abſque ſpe conjugii maneat.*

27 *Olim conſueverunt Pontifices in hujuſmodi diſpenſationibus concedere, ut Conjuges in contracto matrimonio remanere poſſent.*

28 *Quæ Clauſula, Matrimonium præcedens, non efficiebat validum in ſubſtantia; ſed vires ſumebat à novo conſenſu poſt diſpenſationem, tacito, vel expreſſo.*

30 *Hodie verò forma Literarum Apoſtolicarum eſt correcta, & facultas remanendi in Matrimonio iam contracto non conceditur, & n. 35.*

31 *Corrigendi anſam dedit Tridentin. ſeſſ. 24. de reform. Matrim. cap. 1. ubi irrita declarantur Matrimonia abſque Parocho, & Teſtibus contracta.*

32 *Jus antiquum mandat, Matrimonia ſolemniter celebrari, præviis denunciationibus, imponendo pœnas aliter contrahentibus: non inducit tamen nullitatem.*

33 *Ideoque ante Concilium Tridentinum matrimonium, quod, ob aliquod impedimentum dirimens, irritum deprehendebatur, eo per diſpenſationem ſublato, convaleſcebat ex privato conſenſu: immo ex ſola cohabitatione, & copula, affectu maritali habita.*

34 *Poſt Concilium non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus coram Parocho, & Teſtibus.*

36 *Si verò impedimentum ſit occultum, & ſervata fuerit in principio forma Conc. Trid. ſufficit privatus conſenſus ad vitanda ſcandala.*

37 *Impugnatur Rot. deciſ. 273. num. 11. & ſeqq. part. 6. recent.*

38 *Verba illa* — & in eo poſtmodum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant — *in Literis diſpenſationis apponi ſolita, non referuntur ad Matrimonium irritè contractum, ſed ad contrahendum poſt ipſam diſpenſationem.*

39 *Eadem verba apponuntur in Literis diſpenſationis* de contrahendo.

44 *Quando Vir, & Fœmina poſt copulam petunt diſpenſari ad contrahendum legitimè Matrimonium: & Literis Apoſtolicis apponitur clauſula* — prolem ſuſceptam & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo — *ſi Parentes, vel alter eorum decedat, antequam Matrimonium contrahatur, proderit nihilominus diſpenſatio ad prolis legitimationem.*

45 *Utroque Parente, vel altero eorum defuncto, ſi ſuperſtes, vel filii diſpenſationem petant, ad legitimationem tantum conſequendam; hoc caſu non eſt aliqua uſitata forma diſpenſandi: ſed ſatis eſt, ſi Papa velit haberi prolem pro legitima, & de legitimo Matrimonio nata.*

46 *Vigore hujus diſpenſationis, Matrimonium, vel copula habetur tamquam legitima conjunctio; & proles legitima cenſetur in omnibus, quoad effectus civiles.*

47 *Pontifex revocare poteſt ſuam legem, etiam quoad præterita.*

48 *Aliter verò ſentiendum eſt, quoad veritatem Matrimonii, contra aliquorum opinionem, & n. 50. 51. 58. & 59.*

49 *Qui ſpicas conterit, non dicitur novam ſpeciem efficere, ſed eam, quæ inerat, detegit.*

52 *Matrimonium inter Chriſtianos eſt etiam Sacramentum novæ legis.*

53 *Cauſa cujus efficiens, ſeu materia eſt mutuus contrahentium conſenſus.*

54 *Iſte autem ſi præſtetur ab iis, qui contrahere prohibentur, non fit materia Sacramenti.*

55 *Et matrimonium inter impeditos contrahere, eſt omnino nullum, ſive mala, ſive bona fide contractum ſit*

56 *Nec convaleſcere poteſt, niſi contrahentes, poſt diſpenſationem, iterum mutuò expreſsè conſentiant.*

57 *Hujuſmodi defectum non ſupplet diſpenſatio, & quare.*

60 *Plures DD. tenent, diſpenſationem in radice, circa legitimationem prolis, à Papa conceſſam, non prodeſſe in terris aliorum Principum, quoad temporalia, honores ſcilicet, & ſucceſſiones.*

61 *Alii è converſo affirmant, ſic legitimatum idoneum fieri ubique locorum, etiam quoad temporalia.*

62 *Si diſpenſatio concedatur ad prolem tantùm legitimandam, & non ad contrahendum legitimum matrimonium, ſpernenda omnino non eſt prior ſententia, & nu. 70.*

63 *Si verò diſpenſationi in radice ſuccedat legitimum matrimonium, ea tunc operatur legitimationem quoad omnia, & ubique locorum, & n. 64.*

65 *Ubi adeſt impedimentum dirimens, ſubſequens matrimonium non reddit legitimam prolem, antea ſuſceptam.*

66 *Sed quando ſuper impedimento conceditur diſpenſatio in radice, proles ipſa fit omnino legitima, & affertur ratio, & n. 67.*

68 *Sublato impedimento per diſpenſationem, legitimatio ſtatim fit miniſterio legis, & matrimonii ſubſequentis non facto Pontificis.*

69 *Et conſequenter lex eſt illa, quæ ſic legitimatis defert ſucceſſiones, quæ, ceſſante legitimatione in radice, aliis deberentur.*

71 *Papa, diſpenſando in radice, extra caſum Matrimonii, legitimè contrahendi, utitur plenitudine poteſtatis.*

72 *Qua uti non debet ſine magna, & publica cauſa.*

73 *Maximè ob præjudicium ſuccedentium ab inteſtato.*

74 *Reprobatur ſententia, admittens legitimatos per diſpenſationem in radice, ad omnes omnino ſucceſſiones.*

75 *Admittuntur quidem ita legitimati ad ſucceſſiones ab inteſtato, vel ex teſtamento, ad quas vocentur legitimi & naturales.*

76 *At ubi fideicommiſſum, primogenitura, vel feudum ſit pro natis ex legitimo matrimonio, vel fortius pro natis, & procreatis ex vero, & legitimo matrimonio, ab hujuſmodi ſucceſſionibus legitimati per diſpenſationem in radice excluduntur, & quare, & num. 77. & ſeqq.*

80 *Diſpenſatio in radice, & legitimatio per ſubſequens matrimonium æquiparantur ad invicem.*

81 *Præ dicta diſpenſatio non detegit verum, & validum matrimonium; ſed ſolùm retrotrahit effectus ad initium nativitatis, & n. 82.*

DIſpenſationem in radice Matrimonii illam Doctores appellant, quam Summus Pontifex concedit ad legitimandam prolem ſuſceptam, vel ex Matrimonio nullo ob impedimentum dirimens, vel ex copula præſeferente umbram, ſive ſpeciem Matrimonii, aut ſaltem affectu maritali habita ab iis, qui 1
impedimento ejuſmodi contrahere prohibentur. De ea plenè *DD. in cap. Per Venerabilem qui fil. ſint legit.* quos congerit *Barboſ. ibid. num. 4. & in vot. dec. 27. lib. 2.* quibus addi poſſunt *Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 332. Perez. eod. tract. diſput. 44. ſect. 5. num. 3. Caſtropal. to. 2. tract. 13. diſput. 4. §. 5. à numer 5. Gonzal. in d. cap. per Venerabilem num. 22. Pirhing. in Decretal. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. Vvieſtn. inſtit. Canon. lib. 4. tit. 17. à. num. 66. Leuren. in univerſ. ius Canon. lib. 4. tit. 17. q. 267. Anaclet. in jus Canon. lib. 4. in append. de diſpenſ. §. 7. n. 356. Corrad. in praxi diſpenſ. lib. 8. cap. 3. num. 4. Merlin. de legit. lib. 1. tit. 2. q. 1. num. 20. Lar. deciſ. Gramat. 8. per tot. Creſp. de Valdaur. obſervat. 23. à num. 145. par. 1. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. numer. 272. Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. n. 28.*

Hæc diſpenſatio dicitur in radice, ſive quia Pontifex diſpenſando facit de irrito ratum, & de illegitimo legiti- 2
mum conſenſum contrahentium, qui eſt radix Matrimonii; *Lotter. de re beneficar. lib. 2. q. 48. n. 99. & 100. Barb. d. vot. deciſ. 29. nu. 17. lib. 2. Caſtill. controv. tom. 5. cap. 105. num. 27. Larr. d. deciſ. 8. num. 8. Anaclet. in ius Canon. lib. 4. tit. 17. n. 51.* unde ſequitur, ut copula habita cenſeatur maritalis, & proles habeatur, tamquam

nata

nata ex legitimo Matrimonio; ſive quia tollit legem
Eccleſiaſticam, quæ eſt radix, & origo, ex qua con-
ſurgit proles illegitima; Gonzal. in d. cap. Per Venerabi-
lem, num. 22. qui fil. ſint legit. wieſtn. inſtit. Canon. lib. 4.
tit. 17. num. 71. wagnerech. in d. cap. Per Venerabilem. in
fin. Pirhing. in d. lib. 4. Decretal. tit. 17. §. 6. num. 42. in
princ.

Hinc ad hujuſmodi diſpenſationem omnino requi-
ritur, vel Matrimonium de facto contractum, vel
cohabitatio præſeferens umbram Matrimonii, vel ſal-
4 tem quòd copula, ex qua proles ſuſcepta eſt, habi-
ta fuerit affectu maritali; alioquin non eſſet radix,
ſuper qua Pontifex diſpenſare poſſet; Sanch. de Ma-
trim. lib. 8. diſp. 6. num. 7. Caſtropal. tom. 2. tract. 13. diſp.
4. punct. 1. §. 5. nu. 6. Gonzal. in d. cap. Per Venerabilem,
nu. 22. Caſtill. tom. 5. controv. d. cap. 103. num. 25. Lerr.
d. deciſ. 8. nu. 8. Creſp. de Valdaur. d. obſerv. 23. num. 150.
Rot. deciſ. 166. nu. 1. & ſeqq. & deciſ. 191. n. 2. part. 1.
rec. & cor. Gregor. deciſ. 19. n. 2.

Cujus ſit onus probandi prolem ſuſceptam fuiſſe ex
copula putativè Matrimoniali, vel ſaltem affectu ma-
ritali habita, nullus ex Doctoribus indicat; videtur
5 tamen pertinere ad eum, qui legitimatione inniti-
tur, ut cenſuit Rot. d. deciſ. 19. cor. Gregor. & deciſ.
274. poſt 2. vol. conſil. Farinac. & deciſ. 191. ſub num. 9.
par. 1. rec.

Non eſt tamen neceſſaria plena probatio, ſed ſuf-
ficit præſumptiva, & dubia, itaut copula non ſit
6 manifeſtè fornicaria; Barboſ. in dict. capit. per Ve-
nerabilem, numer. 7. qui fil. ſunt legit. Creſp. de Valdaur.
obſervat. 23. num. 151. part. 1. Rot. dict. deciſ. 191. nu-
mer. 6. par. 1. recent. Piton. diſcept. 63. num. 16. & 23.
Et ideo ſi parentes petant diſpenſationem ad legiti-
7 me contrahendum Mattimonium, præſumuntur eun-
dem animum habuiſſe tempore præcedentis copulæ,
adeò ut contrarium probare debeat impugnans legiti-
8 mationem; Rot. d. dec. 166. n. 2. & 4. & dec. 191. n. 10. par. 1.
rec. cui nihil prodeſt, ſi fortè parentes in petenda diſpen-
ſatione exponant habuiſſe copulam ex veſana libidi-
ne, quia hæc non excludit maritalem affectionem,
ut proſequitur ead. Rot. in dd. deciſ. 166. nu. 2. & 191.
n. 9. in fin. par. 1. rec.

Generaliter tamen id potius pendet ex narrativa
9 facta Pontifici ab impetrante diſpenſationem, & ex
cauſis, ex quibus conceſſa eſt ead. Rot. d. dec. 191. n. 9. qui
enim diſpenſationem impetrat, regulariter probare de-
10 bet expoſita in narrativa, quando pertineant ad ſubſtan-
tiam gratiæ; vulg. c. 2. & c. conſtitutus de reſcript. de Roſ.
de exequut. lit. Apoſtol. par. 1. cap. 6. n. 3. 4. & ſeqq. Rot.
deciſ. 687. n. 3. part. 2. recent. & in Monaſterien. Decana-
tus, 17. Junii 1718. cor. Foſcaro.

Requiritur præterea, ut impedimentum, cujus cau-
ſa datur diſpenſatio, ſit inductum à jure Eccleſiaſtico
11 non à jure Divino, vel naturali; Barboſ. in d. cap. Per
Venerabilem; num. 4. qui fil. ſint legit. Gonzal. ibid. numer.
22. Torr. de majorat. part. 1. cap. 29. num. 31. Guttier. de
Matrim. cap. 74. num. 3. De Juſt. de Diſpenſ. lib. 1.
cap. 7. num. 286. Eminentiſſ. Lambert. in vot. in Pra-
gen. Matrimonii nuper impreſſ. poſt de Juſt. de diſpenſ. caſ. 28.
& ideo ſi agatur de impedimento erroris, qui tollit
12 conſenſum jure naturæ neceſſarium, vel proles con-
cepta ſit ex adulterio, diſpenſatio in radice non pro-
deſt; Pont. de matrim. lib. 1. cap. 5. num. 8. Caſtropal. tom.
2. tract. 13. diſp. 4. punct. 1. §. 5. nu. 6. Torr. de major. part.
1. cap. 29. num. 30. & 31. de Juſt. de diſpenſat. lib. 1. cap.
7. n. 287.

Et quia Pontifex diſpenſare poteſt in ſolemni vo-
13 to caſtitatis ad Matrimonium contrahendum, D. Ur-
ſaya tom. 2. par. 1. diſcept. 3. à n. 18. & diſcept. 13. per tot.
ubi affert plura exempla ſimilium diſpenſationum,
14 idcirco proles nata ex adſtrictis ſolemni voto, pote-
rit fieri legitima in radice; Pont. de matrim. lib. 11. cap.
5. num. 9. Gonzal. in d. cap. Per Venerabilem, num. 24.
Torr. de majorat. part. 1. cap. 29. num. 33. & admiſit in
Subdiacono; Rot. deciſ. 377. num. 56. & 57. part.
17. recent.

Concedi hæc diſpenſatio ſolet, primùm ubi fuit
contractum Matrimonium ſcienter, & mala fide, &
15 contrahentes, pænitentia ducti, petunt diſpenſatio-
nem ſuper impedimento, quod eis obſtat, ut legiti-
mè contrahant; nam etſi puniri potiùs, & ſpe di-
ſpenſationis carere debeant, ex Tridentino ſeſſ. 24. cap. 5.
nihilominus etiam ex ſola cauſa prolis ſuſceptæ, vel
ad vitanda ſcandala, & ne mulier diffamata, & in-
nupta remaneat, datur eis diſpenſatio; Corrad. in prax.
de diſpenſat. lib. 8. cap. 3. num. 29. Barboſ. d. vot. 27. nu.
10. lib. 2. de Juſt. de diſpenſat. lib. 2. cap. 19. nu. 242. &
lib. 3. cap. 17. num. 14. Rot. deciſ. 273. nu. 12. part. 6. rec.
additurque clauſula legitimationis prolis ſuſceptæ, vel
ſuſcipiendæ, prout ex forma literarum apud eundem 16
Corrad. d. lib. 8. cap. 3. num. 46. Rot. d. dec. 273. nu. 16.
par. 6. recent. & hæc diſpenſatio in Curia dicitur -- de
ſcienter contracto.

Secundò conceditur ubi conſanguinei, ſeu affines
copulam habuerunt, & deinde cupiunt Matrimonium 17
contrahere datur enim illis diſpenſatio, quæ dicitur
-- de contrahendo cum copula ſcienter -- ne mulier diſ-
famata, & innupta remaneat, addita item clauſula
legitimationis prolis ſuſceptæ, vel ſuſcipiendæ, quæ
operatur legitimationem prolis in radice, ut infra de-
monſtrabitur; quia copula præcedens cenſetur habita
maritali affectu, ut ſupra dictum eſt.

Et quamvis Garz. de Beneſic. part. 7. capit. 2. ſub
num. 42. verſ. ſed certe mihi afferat omnino neceſſa-
rium eſſe Matrimonium de facto contractum, nec
ſufficere copulam affectu maritali habitam ad di-
ſpenſandum in radice, quia ex ſola copula cum ma-
ritali affectu abſque contractu Matrimonii non habe- 18
tur radix, ſuper qua diſpenſetur, idemque ſentiat
De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. n. 274. & Torr. de maiorat.
par. 1. cap. 29. n. 29. Praxis tamen eſt omnino contraria,
ut patet ex forma literarum Apoſtolicarum, quam po-
nit Corrad. in prax. lib. 8. cap. 1. nu. 7. de Juſt. de diſpenſ.
lib. 3. c. 17. n. 1. & ſeqq. Nam ut bene obſervat Barb. in d.
vot. 23. n. 17. lib. 2. Matrimonium de facto contractum non
poteſt plus operari, quàm maritalis affectus, cùm ob
impedimentum dirimens ſit omnino inefficax, nulloque 19
vinculo obſtringat, itaut nec habeat vim ſponſalium;
Bellarmin. ad Concil. ſeſſ. 24. cap. 1. ibique Barboſ. numer.
130. Pignatt. conſult. 133. nu. 56. tom. 9. & dixit Rot. dec.
66. n. 4. & 5. cor. Benincaſa, & cenſuit S. Congr. Conc. in
Salernitana Matrimonii, de qua D. Urſaya, diſcept. 17. tom.
1. par. 2. ideoque non præſefert, niſi naturalem, ac nu-
dum conſenſum in Matrimonium, qui habetur etiam
ex copula cum affectu maritali, quique ſufficiens radix
eſt ad diſpenſandum, ut dictum eſt.

Tertio tandem conceditur ubi parentes, qui vel
ex Mattimonio de facto cootracto, vel ex copula af-
fectu maritali habita prolem ſuſceperunt, nihil cogi-
tant de Matrimonio legitimè contrahendo, ſed pe-
tunt legitimationem prolis in radice, vel eandem pe-
tit alter parens ſuperſtes, altero defuncto, vel filii
ipſi utroque parente mortuo, tunc enim, quia mors 20
alterius, vel utriuſque parentis non impedit hanc legi-
timationem; Navar. conſult. 2. qui fil. ſint legit. Barb. in d.
vot. 27. num. 15. lib. 2. & in dict. cap. Per Venerabilem,
num. 6. ibique Gonzal. num. 23. Rot. deciſ. 687. num.
13. part. 2. recent. Eminentiſſ. Lambertin. in dict. vot. in
Pragen. Matrimonii, poſt de Juſt. de diſpenſ. caſ. 28. in fin.
Pontifex illam concedit, raró tamen, nec niſi ex 21
magna cauſa, & plerumque ex voto Sacræ Congre-
gationis, ut in d. Pragen. Matrimonii, in qua 18. Se-
ptembris 1723. dixit -- conſulendam Sanctiſſimo pro diſpen-
ſatione in radice -- quamvis Pater mortuus eſſet.

Quando verò cenſeatur Pontifex in radice diſpenſare
non ſatis conſtat. Veteres, quos refert Gutier. de Ma-
trimon capit. 74. numer. 20. Sanch. de matrim. lib. 8. diſp.
7. numer. 28. cenſuerunt tunc Pontificem diſpenſare 22
in radice Matrimonii, quandò copulativè legitimat Ma-
trimonium de facto contractum, & prolem ex eo na-
tam; ſed eos improbat Rot. deciſ. 455. num. 13. par.
1. recent. animadvertens ſatis eſſe, ſi Pontifex ap- 23
probet, confirmet, ſive permittat Matrimonium an-
tea contractum, Sed obſervandum eſt Pontificem nun-
quam approbare, vel ratum habere Matrimonium,
antea contractum, cùm ſit inceſtuoſum, graveque pec-
catum contineat, cui excommunicatio major ipſo ju- 28
re annexa eſt; Clem. un. de conſang. & affinit. immo
concedendo diſpenſationem, illiud expreſſè improbat,
mandatque ſic contrahentes abſolvi ab inceſtu, &
ab communicatione, iniuncta gravi, ac ſalutari pœ-
nitentia, ut patet ex forma literarum Apoſtolicarum
apud

apud Corrad. in prax. lib. 8. cap. 1. 2. & 3. & de Juſt. de
diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n. 238. adjicitque aliam graviſſi-
mam pœnam - ut alter alteri ſupervivens perpetuò abſque
25 ſpe conjugii maneat; quæ pœna conſtituta eſt in cap. qui
propinquam 35. quæſt. 2. & 3. cap. 2. & cap. tranſmiſſæ,
de eo, qui cognov. conſang. uxor. ſuæ; Corrad. in prax. dict.
lib. 8. cap. 3. in fin. De Juſt. de diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n.
239. De Roſ. de Exequut. lit. Apoſtol. par. 1. cap. 5. numer.
249. Urſaya tom. 1. part. 2. diſcept. 17. à numer. 33.
& ſeqq.
Ideoque alii rectiùs dixerunt, Pontificem diſpenſa-
26 re in radice, cùm concedit, ut contrahentes, qui in-
ceſtuoſum Matrimonium attentarunt, & quos ita
contraxiſſe pœnitet, in Matrimonio ſic contracto
remaneant, ut apud Caſtill. tom. 5. controv. cap. 105.
num. 29. Boſs. de Matrim. contract. cap. 10. num. 360. De
Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. num. 284. Rot. deciſ. 455.
num. 9. part. 1. & deciſ. 687. num. 9. part. 2. recent. &
poſt Merlin. de legit. dec. 52. n. 12.
Sed hic quoque eſt obſervandum, olim quidem con-
27 ſueviſſe Pontifices in diſpenſationibus de contracto tam
ſcienter, & mala fide, quàm ignoranter, & bona
fide, concedere, ut conjuges in ſic contracto Matri-
monio remanere poſſent, juxta text. in cap. quia circa,
de conſang. & affinit. ſic enim erat concepta clauſula
Literarum -- in veſtro ſic contracto Matrimonio remane-
re, ſeu illud inter vos de novo contrahere, &c.
per hanc enim clauſulam, licèt Matrimonium præ-
cedens non fiat validum in ſubſtantia, cùm ſumat
vires à novo conſenſu poſt diſpenſationem, tacito,
28 vel expreſſo; Navar. conſ. 2. num. 10. qui fil. ſint. legit.
Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. num. 25. Boſs. eod.
tract. cap. 10. num. 360. nihilominus diſpenſatum vi-
debatur in radice, ut ex auctoritatibus ſupra relatis;
& ideo ſi quæ diſpenſationes antiquitus conceſſæ ſub
29 hac forma reperiuntur, ſortiri debent effectum legi-
timationis hujuſmodi. At à ſæculo circiter facultas re-
30 manendi in jam contracto non conceditur, & forma
literarum Apoſtolicarum eſt correcta, ut aſſerit Cor-
rad. in prax. d. lib. 8. cap. 3. nu. 49. & cap. 4. nu. 62. in fin.
de qua correctione extat Decretum Sacræ Congrega-
tionis Concilii ſub Card. Alciato, in regeſt. Decretor.
cui Titulus Decreta Sacræ Congregationis Concilii ſuper
diſpenſationibus Matrimonialibus, pag. 309. in Archiv. Va-
tic. in quo legitur -- delenda illa: in matrimonio rema-
nere, & addenda; publicè de novo ſervata forma Con-
cilii Tridentini contrahere, &c. cœpitque ſubinde uſus
non concedendi diſpenſationes ſub hac forma.
Præbuit corrigendi occaſionem Trid. ſeſſ. 24. de re-
31 form. Matrim. cap. 1. dum irrita declaravit Matri-
monia contracta abſque Parocho, & teſtibus. Licèt
32 enim Concilium Lateranenſe IV. mandaſſet celebrari
Matrimonia ſolemniter, præviis denunciationibus,
imponendo pœnas aliter contrahentibus, ut in cap.
cùm inhibitio, de clandeſt. diſpenſat. non induxit tamen
nullitatem. Tridentinum verò præter alias pœnas, ſta-
tuit etiam nullitatem, ubi contrahantur abſque Pa-
rocho, & teſtibus; ideoque Matrimonium, quod ante
Concilium, ob aliquod impedimentum dirimens, irri-
tum deprehendebatur in utroque foro, quodque ſubla-
33 to per diſpenſationem impedimento, convaleſcebat ab-
ſque ulla ſolemnitate ex privato conſenſu, immo ex
ſola cohabitatione, & copula affectu maritali habita,
cap. cum locum, cap. veniens cap. is, qui fidem, de ſpon-
34 ſal. Covarr. de Sponſal. part. 2. cap. 4. num. 5. poſt Conci-
lium, non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus
coram Parocho, & teſtibus; Fagnan. in cap. de illis,
num. 13. de deſponſ. impuber. Corrad. in prax. diſpenſat. lib.
8. cap. 3. num. 35. & num. 38. ubi refert Decretum Sa-
cræ Congregationis, & cap. 4. num. 62. Sacr. Congreg.
in Hiſpalen. Matrimonii, 20. Julii 1709. lib. 11. Decretor.
fol. 58. D. Urſaya tom. 1. par. 2. diſcept. 17. num. 8. ideo-
35 que hoc tempore non datur diſpenſatio, niſi ſub for-
ma contrahendi de novo, ut ex verbis literarum apud
Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 35. & apud De Juſt.
de diſpenſ. lib. 2. cap. 19. n. 238. ibi -- Matrimonium inter
ſe de novo publicè ſervata forma Concilii Tridentini contrahe-
re, &c.
Si verò impedimentum ſit occultum, & ſervata fuit
36 in principio forma Concilii Tridentini, contrahitur
item de novo, ſed privato conſenſu, ad vitanda ſcan-
dala, juxta formam literarum Sacræ Pœnitentiariæ,
de qua Leon. in prax. ad liter. Sacr. Pœnitent. part. 2. pag.
mihi 245. ibi -- Matrimonium uterque inter ſe de novo ſe-
cretè ad evitanda ſcandala contrahere, &c. idque ex parti-
culari Decreto Sancti Pii V. de quo Navarr. conſ. 3. 12. ſi
de eo, qui dux. in Matrim. Pignatt. conſult. 27. tom. 8.
Seraph. dec. 900. Ludoviſ. deciſ. 395. Panimoll. deciſ. 46.
num. 32.
Et propterea cavendum à Rot. in dec. 273. num. 11. &
ſeqq. par. 6. recent. dum contendit conceſſam intelligi fa- 37
cultatem remanendi in jam contracto Matrimonio, ex
clauſula etiam hodie apponi conſueta -- Matrimonium
inter ſe de novo ſervata forma Concilii Tridentini contrahe-
re, illudque in faciem Eccleſiæ ſolemnizare, & in eo poſtmo-
dum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant, &c. re-
ferendo verba -- in eo poſtmodum remanere ad Matri-
monium irritè contractum, non ad contrahendum poſt
diſpenſationem, obſervando quòd ſi referrentur ad
contrahendum poſt diſpenſationem, eſſent ſuperflua,
& incongrua, quod motivum nuper magno cum appa-
ratu exornarunt duo inſignes Advocati in quadam cau-
ſa propoſita in Sacra Congregatione Concilii.
Re enim vera non referuntur ad Matrimonium irritè
contractum, ſed ad contrahendum poſt diſpenſationem, 38
ut cuilibet vel minimo ſolicitatori hujuſmodi negotio-
rum perſpicuum eſt, ſufficitque ad hoc æquivocum
tollendum legere De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 6. n.
254. ibi -- Hæc verba videntur potius appoſita ad tollen-
dum omne dubium, quòd juris ignaris occurrere poſſit,
quàm quòd neceſſaria ſint; quia contracto Matrimonio ritè,
& legitimè, conſequitur neceſſariò, ut poſſint, ac debe-
ant conjuges in eo remanere, &c. eiſdemque verbis lo-
quitur Leon. in prax. ad liter. Sacr. Pœnit. par. 2. pag.
mihi 234. obſervat Guttier. de Matrim. cap. 74. n. 22.
Quod manifeſtè demonſtratur ex forma literarum di-
ſpenſationis de contrahendo, quæ paſſim circumferun-
tur, in quibus ſemper ponitur eadem clauſula, iiſ- 39
dem verbis concepta, ut patet ex Corrad. in prax.
lib. 7. cap. 4. num. 8. licèt nullum Matrimonium fue-
rit antea contractum, ad quod referri poſſit.
Alii tandem ſentiunt ex clauſula prolem ſuſceptam,
& ſuſcipiendam, exinde legitimam decernendo, quæ ap- 40
poni ſolet in literis Apoſtolicis, ubi contrahentes ince-
ſtuoſas nuptias, pœnitentia ducti, Matrimonium legi-
timum inire cupiunt, induci diſpenſationem in radice;
Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 48. numer. 109. Olrv. de
for. Eccleſ. par. 2. quæſt. 33. num. 42. & 43. Corrad. in
prax. lib. 8. cap. 3. à num. 46. & ſeqq. Caſtill. controv. tom.
5. cap 105. num. 31. Creſp. de Valdaur. obſerv. 23. n. 145.
par. 2. de Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7 nu. 285. Rot. deciſ.
455. numer. 12. par. 1. deciſ. 687. num. 14. par. 2. deciſ.
273. num. 16. par. 6. recent. & poſt Merlin. de legit. dec. 52.
num. 22.
Hæc opinio communis eſt, & in praxi recepta, nec
alia habetur uſitata forma diſpenſationis in radice, 41
quando Vir, & fœmina poſt copulam petunt diſpenſa-
ri ad contrahendum legitimè Matrimonium; itaut ho-
die, quoties in literis diſpenſationis reperitur eadem
clauſula, toties cenſetur in radice diſpenſatum, quid-
quid dixerint Sanch. de Matrim. lib. 8. diſpenſ. 7. nu. 23.
aliique pauci, quorum ſententia eſt reprobata, ut obſer-
var Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 48. num. 109. Urſaya
diſcept. 11. num. 16. tom. 6. Nam ubi Pontifex in diſpen-
ſatione exæquat prolem antea ſuſceptam proli ſuſcipi-
endæ; quemadmodum proles ſuſcipienda ex Matrimo-
nio poſt diſpenſationem legitimè contracto eſt omnino
legitima, ita in neceſſarium antecedens legitimam cen-
ſetur Pontifex facere antea ſuſceptam, quod eſt diſpen-
ſare, ſeu legitimare in radice, quamvis improbet Ma- 42
trimonium jam contractum, vel copulam præcedenter
habitam, ac præſcribat novam Matrimonii celebratio-
nem, ut optimè arguunt Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3.
n. 52. Boſs. de Matrim. cap. 10. num. 362. Caſtill. controv.
tom. 5. d. cap. 105. n. 31. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7.
n. 294. Urſaya d. diſcept. 11. num. 10. tom. 6. Rot. deciſ.
687. num. 14. & 15. par. 2. deciſ. 273. n. 16. & 17. par.
6. rec. ubi pleniſſimè diſcutiuntur verba prædictæ clau-
ſulæ; non enim eſt neceſſe, ut Pontifex approbet Ma-
trimonium præcedens, Molin. de primog. lib. 3. cap. 2.
ſub. nu. 12. verſ. non enim eſt vis; quia licèt contrahatur
Matrimonium de novo, effectus tamen retrotrahitur ad 43
tem-

in ipſa irriti Matrimonii radice, delere, & revocare omnia damna ex quocumque jure humano incurſa: & prolem reſtituere in illum ſtatum, quem haberet ſi orta fuiſſet ex Matrimonio valido; nam diſpenſando in lege eccleſiaſtica, pront ex tunc, *& in hoc ſenſu illam revocando, cui tamquam fundamento ille itemitas, & alia damna nitebantur, omnia proculdubio corruunt.*

Pirhingh. in decretal. lib. 4. tit. 17. § 6. num. 42. ibi — *quare non dicimus Pontificem poſſe efficere, ut Matrimonium ab initio invalidum, ex tunc fuerit validum, vel nunc incipiat valere, abſque novo contrahentium conſenſu, vel ut ex eo non ſint ſequuti effectus Jure civili ſtatuti in illegitimos; ſed ſolùm dicimus poſſe Pontificem diſpenſando in impedimento Matrimonii, à ſe inducto, revocare, & tollere omnia damna, Jure humano illata ob illegitimitatem, ac in eum ſtatum prolem reſtituere, quem haberet, ſi ex Matrimonio valido natu fuiſſet.*

Wieſtn. inſtit. Canonic. lib. 4. tit. 17. num. 71. ibi — *ſic Papa non facit, ut Matrimonium re ipſa non fuerit nulliter contractum, ſed diſpenſando in radice nullitatis Matrimonii, ſcilicet lege eccleſiaſtica, revocat, & tollit omnia damna ex Jure eccleſiaſtico profecta, & prolem reſtituit in ſtatum, in quo fuiſſet, ſi contracti Matrimonii tempore lex Eccleſiaſtica Matrimonium irritans non fuiſſet.*

Leurey. univerſ. Jur. Can. lib. 4. tit. 17. q. 267. num. 2. ibi -- *licèt Pontifex facere nequeat, ut Matrimonium illud non fuerit invalidum, poteſt tamen effectus ex eo, vi præciſæ legis Eccleſiaſticæ abrogando talem legem tollere.*

Atque ita ſentiunt apertiſſimè *Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. num. 4. verſ. Non enim dicimus;* optimè *Pignatt. d. conſul. 63. num. 3. tom. 3. Caſtropal. moral. tom. 2. tract. 13. diſp. 4. pun. 1. § 5. num. 8. Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 336. Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3. n. 58. Molin. de juſt. & jur. tom. 3. diſpu. 624. num. 3. verſ. ego vèro non dubito; & verſ. nonnulla obſerva; Perez. de Matrim. diſp. 44. ſect. 5. num. 6. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. num. 12. verſ. non enim vis eſt; Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. à num. 36. verſ. ad primum ſcilicet.*

Hinc plures DD. animadvertentes, diſpenſationem in radice operari legitimationem prolis ex ſpeciali gratia, & privilegio Summi Pontificis, per abrogationem legis eccleſiaſticæ, tollendo damna à jure Ca-
60 nonico inducta, cenſuerunt eam non tollere inhabilitates Juris civilis; ideoque non prodeſſe, quoad temporalia, honores ſcilicet, & ſucceſſiones in Terris aliorum Principum, ſed ſolum quoad ſpiritualia, Ordines ſcilicet, & Dignitates Eccleſiaſticas, *per text. in d. cap. Per Venerabilem, in princ. & §. Inſuper cum Rex, qui fil. ſint legit. Butr. ibid. num. 10 & 11. Navarr. conſ. 2. num. 12. eod. tit. Gutier. de Matrimon. cap. 74. num. 21. Perez. eod. tract. diſp. 44. ſect. 5. numer. 8. Hurtad. eod. tract. diſp. 26. difficul. 1. in fin. Coninch. eod. tract. diſput. 33. dub. 4 Dicaſtill. tract. 10. de Sacram. diſp. 8. dub. 2. à num. 15. Molin. de juſt. & jur. tom. 3. diſput. 624. ſub. num. 3. verſ. ego vero Larr. deciſ. Granat. 8. à num. 23. & ſeqq.*

Alii tamen quorum ſententia majori numero fulci-
61 tur, dixerunt, ſic legitimatum fieri idoneum ubique locorum, etiam quoad temporalia; DD. *in d. cap. Per Venerabilem, qui fil. ſint legit. Caſtil. num. 5. controv. cap. 105. per tot. Creſp. de Valdaur. obſerv. 23. à num. 145. par. 2. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. à nu. 12. Oliva de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. numer. 36. Barboſ. in d. tot. 27. lib. 2. Torr. de maiorat. par. 1. cap. 29. à num. 34.* ubi de magis communi *Card. de Luc. de fideicomm. diſc. 223.* cum aliis initio adductis.

Ex tot DD. diſſidio facilè quiſque deprehendet, ab aliquibus plus juſto, ab aliquibus verò minùs tributum fuiſſe diſpenſationi in radice. Nam aſſerere, quod hæc diſpenſatio reddat Matrimonium verum, validum, & legitimum, falſum omnino eſt; & ita ſentientes plus juſto tribuiſſe videntur hujuſmodi diſpen-
62 ſationi; ideoque ſi concedatur ad prolem tantùm legitimandam, & nòn ad contrahendum legitimum Matrimonium; non eſt omnino ſpernenda prima opinio; ne enim vera hæc diſpenſatio eſt ex gratia, & reſcripto, cùm nihil mutuetur à jure communi, & propterea timendum, ne Principes Sæculares eorum ſubditis permittant hujuſmodi legitimationem, monent *Navar. conſ. 2. in fin. qui fil. ſint. legit. Boſſ. de Matrim. cap. 10. num. 345.* & Venetiis publica auctoritate in impreſſione *Sanch. de Matrim.* fuiſſe deletum hac de cauſa locum *lib. 8. diſput. 7. num. 4.* in quo Auctor tuetur diſpenſationem in radice prodeſſe quoad omnia, & Pontificem de hac re conqueſtum fuiſſe, teſtatur *Wagnereck. in cap. Per Venerabilem, verſ. ſed poſſe Pontificem qui fil. ſint legit.*

Si vero diſpenſationem in radice ſubſequatur legitimum Matrimonium, certiſſimum item eſt eam ope- 63
rari legitimationem quoad omnia, & ubique locorum; & in his terminis loquuntur fere omnes, qui pugnant pro hac diſpenſatione, & præcipuè *Molin. de primogen. lib. 3. cap. 2. à num. 10. Creſp. de Valdaur. d. obſervat. 23. par. 1. Caſtill. tom. 5. controv. cap. 105. Rot. deciſ. 166. dec. 191. deciſ. 455. par. 1. deciſ. 689. par. 2. deciſ. 273. par. 6. deciſ. 377. par. 17. recen.* Et ſi qui contra ſentiunt, affirmantes ex defectu poteſtatis legitimationem hujuſmodi in hoc caſu non prodeſſe, niſi quoad ſpiritualia, hi minùs juſto tribuunt diſpenſationi in radice.

Hac diſtinctione inter diſpenſationem in radice, in caſu Matrimonii contrahendi, & extra hujuſmodi caſum, videntur reduci ad concordiam Doctores fere omnes, in contrarias ſententias abeuntes. Quando enim ſubſequitur Matrimonium, diſpenſatio eſt ad- 64
mittenda ad omnes omnino effectus, rectèque procedunt rationes, quæ in hac materia paſſim afferuntur. Secus verò extra caſum Matrimonii, nam longè differt alter caſus ab altero, & longè diverſa eſt utriusque ratio, quia ubi contrahitur Matrimonium, legitimationi accedit jus commune; ubi verò non contrahitur, ſit ex ſola gratia Pontificis.

Nam ſubſequens Matrimonium non reddit legitimam prolem antea ſuſceptam; ubi adeſt impedimen- 65
tum dirimens; *cap. tanta, in fin. qui fil. ſint legit. ibiq. DD. Barboſ. num. 37. Gonzal. numer. 5. Sanch. de Matrim. lib. 8. diſp. 7. numer. 18. Rot. deciſ. 207. par. 1. diverſ. & deciſ. 64. num. 10. poſt. 2. volum. conſil. Farinacc.* Sed quando conceditur ſuper impedimento, diſpen- 66
ſatio in radice, hoc eſt, cum clauſula legitimationis prolis ſuſceptæ, & ſuſcipiendæ, proles ipſa fit omnino legitima; *Barboſ. in cap. ſuper eo, n. 10. de condit. appoſit. Boſſ. de Matrimon. cap. 10. n. 362. Fuſar. de ſubſtit. q. 409. num. 115. Molin. de primog. lib. 3. cap. 2. num. 10. verſ. hoc tamen; Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. num. 84. Rot. deciſ. 1121. num. 1. coram Seraphino, dec. 114. num. 5. cor. Ubaldo dec. 461. num. 7. & 8. cor. Gregorio, d. dec. 207. par. 1. diverſ. deciſ. 166. num. 5. par. 1. recen.*

Concurrunt enim in hoc caſu duo remedia, diſpenſatio ſcilicet in radice, quæ tollit obicem impedimenti dirimentis, & Matrimonium ſubſequens, quod, ſublato impedimento, ſtatim operatur legitimationem, 67
quæ retrotrahitur ad initium, itaut proles habeatur tamquam nata in conſtantia legitimi Matrimonii, ut docent *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 48. num. 91. & 95. Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. numer. 42. Card. de Luc. de fideic. diſc. 223. num. 4. Torr. de majorat. par. 1. c. 29. num. 84. Rot. d. deciſ. 461. num. 6. & 7. cor. Gregorio; &* clarius *deciſ. 191. numer. 2. 5. & 7. par. 1. deciſ. 280. num. 4 par. 2. & dec. 377. num. 56. & 57. par. 17. recent.*

Neque dici poteſt, Pontificem excedere limites ſuæ poteſtatis; tollit enim tantummodo impedimentum Canonicum, quod privativè ſubeſt ejus juriſdictioni, & quod obſiſtit legitimationi per ſubſequens Matri- 68
monium, quo ſublato ſtatim fit legitimatio miniſterio legis, & Matrimonii ſubſequentis, non facto Pontificis; *Lotter. de re benefic. d. lib. 2. q. 48. num. 95. & n. 108. Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. num. 42.* bene *Card. de Luc. de fideicom. d. diſc. 223. num. 3. De Juſt. de diſpenſ. lib. 1. c. 7. n. 283. Rot. deciſ. 191. n. 8. par. 1. recent.*

Et in hac ſpecie bene congruit ratio, generaliter allata à DD. circa præjudicium tertii, quoad ſucceſſiones, quæ per hanc legitimationem auferuntur iis, quibus alioquin deberentur, ceſſante diſpenſatione in radice, quia lex eſt illa, quæ operatur legitimatio- 69
nem, quæque defert ſucceſſiones ſic legitimatis, ut in ſimili *Decian. reſp. 5. num 69. & num. 116. in fin. lib. 1.* Pontifex enim non porrigit manus ad ſucceſſiones, ſed ſolùm revocat legem à ſe latam, inducentem impedimentum; eaque ſublata, ceſſat exceptio illegitimitatis; & legitimatus in conſequentiam fit capax, quoad tem-

temporalia, ut plenè D. D. in d. cap. Per Venerabilem, qui fil. ſint legit. præcipuè Gonzal. num. 22. verſ. nec obſtabit dicere, Barboſ. num. 6. wagnerech. verſ. ergo eo ipſo; Leuren. in univerſ. jus Canon. lib. 4. tit. 17. q. 267. num. 2. in fin. Pirbingh. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. in fin. Barboſ. d. vot. 27. num. 12. & 13. lib. 2. Caſtill. controverſ. tom. 5. cap. 105. à num. 22. Lotter. de re beneſic. lib. 2. q. 48. num. 108. cum aliis initio adductis.

At extra caſum Matrimonii, poſt diſpenſationem
70 contrahendi, diſpenſatio non habet niſi naturam gratiæ, & reſcripti, omniſque effectus derivat à facto Principis, nempe Summi Pontificis; nec facile recipienda eſt quoad temporalia, cùm nihil à Jure communi mutuetur; ideoque rectiſſimè conſulunt DD. eam aut vix, aut raro eſſe concedendam. Nam etſi Sacra Congregatio Concilii nuper in d. Pragen. apud De Juſt. de diſpenſ. caſ. 28. poſt contrarium reſponſum, cenſuerit conſulendum Sanctiſſimo pro diſpenſatione in radice ob varias, graveſque circumſtantias, ita ſuadentes; antea tamen in Ulixeponen. apud eamd. De Juſt. caſ. 19. non eſſe concedendam cenſuit, & meritò, quia non urgebant in hac ſpecie neque timor ſcandali, neque infamia mulieris, nec quòd fortè remanere poſſet innupta, quæ ſunt cauſæ concedendi diſpenſationem, ut ſupra dictum eſt, neque concurrit Matrimonii contrahendi favor, cujus item ratione ſolet Pontifex diſpenſare, ad vitandum peccatum; Oliv. de for. Eccleſ. par. 2. q. 33. num. 42. de Juſt. de diſpenſ. lib. 1. cap. 7. num. 294. Rot. deciſ. 191. num. 8. in fin. par. 1. & deciſ. 687. num. 14. par. 2. recen.

E contra urget, quòd Papa diſpenſando in radice,
71 extra caſum Matrimonii, legitimè contrahendi, utitur plenitudine poteſtatis, ut obſervat Navarr. d. conſ. 2. num. 15. qui fil. ſint legit. Perez. de Matrim. diſp. 44. ſect. 5. num. 9. in fin. Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 57. Barboſ. d. vot. 27. num. 2. lib. 2. qua uti non debet ſine
72 magna, & publica cauſa; cap. cum ad Monaſterium, in fin. ibiq. not. de Stat. Monach. Hoſtien. in cap. ſuper eo, num. 4. de bigam. non ordin. ibiq. Fagnan. num. 18. De Juſt. de diſpenſ. lib. 3. cap. 1. num. 17. & in puncto Ponc. de Matrimon. lib. 11. cap. 5. num. 6. in fin. & maxime ob præjudicium ſuccedentium ab inteſtato; ut in puncto Sanch. de Matrim. lib. 8. diſput. 7. num. 5. Gutter. eod. tract. c. 74. n. 26. Caſtrop. Moral. tom. 2. tract. 13. diſp. 4. pun. 1. §. 5. n. 10. Larr. d. deciſ. 8. à n. 33. & ſeqq. wieſtn. inſtit. Canon. lib. 4. tit. 17. num. 72.

Sed ſive in caſu legitimi Matrimonii contrahendi, ſive extra illum diſpenſet Pontifex in radice, & placeat in utroque caſu ſequi ſententiam, admittentem hanc legitimationem etiam quoad temporalia; nihilo-
74 minus ſic legitimati non erunt admittendi ad omnes omnino ſucceſſiones; ut plus item juſto tribuente huic legitimationi putarunt Lotter. de re beneſic. lib. 2. q. 48. à num. 95. Barboſ. d. vot. 27. lib. 2. De Juſt. de diſpenſat. lib. 1. cap. 7. à num. 267. Si enim agatur de ſucceſſione
75 ab inteſtato, vel ex teſtamento, ad quam vocentur legitimi, & naturales, admittendi erunt, quia ſunt naturales per nativitatem, & legitimi per diſpenſationem; Creſp. de Valdaur. d. obſerv. 23. num. 143. Manſ. conſult. 105. num. 5. tom. 9. D. de Comit. deciſ. Flor. 58. § Un. num. 11. & 12. Torr. de majorat. par. 1. cap. 29. à n. 36. Rot. d. deciſ. 273. par. 6. recen. & in terminis fideicommiſſi Peregrin. de fideicom. art. 24. numer. 77. Faſar. de ſubſtit. q. 409. num. 115. Card. de Luc. de fideic. diſc. 223. num. 4. & in terminis primogenituræ, vel majoratus, quod per hanc diſpenſationem in radice fiat proles idonea ad ſuccedendum, maximè ſi ſubſequatur Matrimonium, itaut præferatur liberis poſtea natis in conſtantia Matrimonii, Torr. de majorat. d. par. 1. cap. 9. num. 84. Molin. de primogen. d. lib. 3. cap. 2. num. 12. Rot. d. deciſ. 455. par. 1. & deciſ. 689. par. 2. rec. & poſt Merlin. de legit. deciſ. 52. & in terminis feudi Creſp. de Valdaur d. obſerv. 23. num. 146. Card. De Luc. de fideic. diſc. 223. num. 3. & 4. Krimer quæſt. Canonic. in Decretal. lib. 4. tit. 17. art. 3. §. Un.

At ſi vel fideicommiſſum, primogenitura, vel feu-
76 dum ſit pro natis ex legitimo Matrimonio, & fortiùs ſi pro natis, & procreatis ex vero, & legitimo Matrimonio, legitimati per diſpenſationem in radice, etiamſi legitimum Matrimonium contrahatur, non videntur admittendi.

Ut enim legitimati per ſubſequens Matrimonium ad fideicommiſsa, per hæc verba ordinata, ex veriori ſententia non admittuntur, quia carent qualitate præſcripta à teſtatore; qui conſideravit modum natura- 77
lem legitimitatis, ut plenè omnibus hinc inde ponderatis rationibus, Torr. de majorat. d. par. 1. cap. 29. n. 97. & num. 100. & ſeqq. Card. de Luc. de feud. diſc. 15. Manſ. conſul. 124. & conſul. 125. per tot. quamvis
effectus Matrimonii retrotrahatur ad initium, & le- 78
gitimatio ſumatur ab ipſa nativitate prolis, adeout fingatur nata in conſtantia Matrimonii; auth. quib. mod. natur. effic. legit. in princ. DD. in l. Gallus, § Et quid ſi in tantum, ff. de liber. & poſth. Barboſ. in cap. tanta, num. 13. Gonzal. num. 3. qui fil. ſint legit. Krimer. quæſt. Canonic. in Decretal. lib. 4. tit. 17. art. 3. Altograd. conſ. 93. num. 14. & 26. lib. 2. Lotter. de re beneſic. lib. 2. q. 48. num. 82. & 91. Mart. de ſucceſſ. par. 1. q. 11. art. 2. num. 3. Rox. de incompatibil. par. 1. cap. 4. num. 18. & ſeqq. ita ex eadem ratione non erunt admittendi legi-
gitimati per diſpenſationem in radice, quia non ſunt 79
verè nati ex legitimo Matrimonio, ut ſenſiſse videtur Card. de Luc. de fideicomm. diſc. 223. numer. 3. Em. Pereyra in voto apud Urſayam, diſcept. 11. par. 1. tom. 6. numer. 91. & 92.

Nam diſpenſatio in radice extra caſum Matrimonii non poteſt plus operari, quam legitimatio per ſubſequens Matrimonium; immo æquiparantur ad invicem; Emin. Pereyra d. vot. apud Urſaya, tom. 6. par. 1. diſcept. 11. numer. 93. Nec enim detegit Matrimonium verum, validum, & legitimum, ut falsò nonnulli auſi ſunt affirmare; ſed ſolum retrotrahit effectus ad initium nativitatis; communiter DD. in d. cap. Per Venerabilem qui fil. ſint legit. Gonzal. ibid. num. 22. verſ. ſed contraria ſententia wagnerech. ibid. verſ. ſed poſſe Pontificem in fin. Pirbingh. in jus Canon. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. ad med. Leuren. in univerſ. jus Canonic. lib. 4. tit. 17. q. 267. ſub n. 2. Vnieſtn. inſtit. Canon. lib. 4. tit. 17. numer. 69. Lotter. de re beneſic. lib. 2. q. 48. num. 95. Corrad. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 9. Pign t. conſult. 63. num. 3. tom. 3. Emin. Lambertin. in d. vot. 28. poſt De Juſt. de diſpenſat.

Nec abrogatio legis Eccleſiaſticæ, & reſtitutio prolis in eum ſtatum, in quo fuiſſet, ſi nullum extitiſſet impedimentum, poteſt prodeſſe, quia non inde ſequitur, Matrimonium de facto contractum, vel copulam affectu maritali habitam tranſire in verum, validum, & legitimum Matrimonium, itaut diſpenſatio operetur per veritatem, ſed ſolum operatur per fictionem, & retrotractionem, cum ſit quædam reſtitutio prolis natalibus; Gonzal. in d. cap. Per Venerabilem, num. 22. prop. fin. qui filii ſint legit. Pirbing. in jus Canon. lib. 4. tit. 17. §. 6. num. 42. prop. fin. Vnieſtn. inſtit. Canonic. lib. 4. tit. 17. numer. 71. Ponc. de Matrim. lib. 11. cap. 5. num. 6. in fin. & ideo nunquam dici poterit nata, vel procreata ex vero, & legitimo Matrimonio, ſed talis judicatur in externo foro ex mera tantum gratia, & conceſſione Pontificis.

Ex his facile dignoſci poterit, quid ſit ſentiendum in caſibus occurrentibus, ne fraudentur teſtantium voluntates.

ADDITIO L.

ARGUMENTUM.

Eleemoſyna Manualis Miſſarum an augeri poſſit pro Sacerdotibus inopia preſſis. Dubium diſputatum in Sac. Congregatione Concilii anno 1726. cum infraſcriptis Adnotationibus R. P. D. Lambertini tunc ejuſdem Sac. Congregationis à ſecretis, nunc vero S. R. E. Cardinalis, & Archiepiſcopi Bononienſis.

SUMMARIUM.

1 Mos antiquus eſt aliquid offerendi Sacerdotibus pro celebratione Miſsæ.
2 Oblatio iſta conſiſtebat in Pane, & amphora vini, & poſtea mutata fuit in denarios, & quare fuerit taxata.
3 Quælibet pacta, & conditiones prohibitæ ſunt pro Miſſis celebrandis.

4 Li-

4 *Licitum tamen eſt recipere ſtipendium, non quaſi pretium Miſſæ, ſed in cauſam ſubſtentationis.*

5 *Nemo ordinari poteſt niſi ad titulum, vel Beneficii, vel Patrimonii.*

6 *Sacerdotis eleemoſyna, ſeu ſtipendium non eſt illud, quod ſatis ſit ad eum ſubſtentandum ea die, cùm per alia media honeſta poſſit ſibi victum quærere.*

7 *Sed quod taxatum eſt, vel à communi conſuetudine, vel à lege Synodali, vel à decreto Epiſcopi.*

8 *Sacerdos exigere nequit majorem eleemoſynam, ea, quæ ſit taxata, ut ſupra; ſed ſolùm ei licet ſponte oblatam acceptare.*

9 *Epiſcopus an poſſit ſtatuere, ut Sacerdotes pro eorum ſtipendio non recipiant quid minus eleemoſyna taxata.*

10 *In taxatione eleemoſynæ Miſſarum manualium, de quibus ratio habenda ſit.*

11 *Rationes, quæ militant pro augenda eleemoſyna; prout in ſupra propoſita dubio.*

12 *Et quæ militent pro ea non augenda.*

13 *Valor Sacrificii ex opere operato eſt infinitus in actu primo; talis tamen non eſt in applicatione, & in actu ſecūdo.*

14 *Eleemoſyna integra danda eſt Sacerdoti celebranti abſque eo, quòd à Sacrariis retineri poſſit unus obulus pro Sacris utenſilibus.*

15 *Reſolutio propoſiti dubii.*

EXhibitus fuit Sanctiſſimo Domino Noſtro ſupplex libellus, in quo pauperes Sacerdotes, qui ut plurimum vivunt ex eleemosyna Miſſæ, inſtant, ut eleemosyna Miſſæ manualis, quæ in Urbe eſt ad rationem unius Julii pro qualibet Miſſa, augeatur. Cumque à Sanctitate ſua preces fuerint remiſſæ ad hanc Sacram Congregationem, & Eminentiſſimus Urbis Vicarius remiſſivè ſe habeat ad id, quod ab hac Sacra Congregatione determinabitur, diſputandum in præſenti proponitur Dubium mox referendum.

Nonnulla ſunt præmittenda: Primum, eſt, antiquum eſſe morem offerendi Denarium pro Miſſa. Cæteris etenim prætermiſſis, Joannes Monachus in vita
1 S. Petri Damiani hæc habet *cap. 2.* de eodem Petro adhuc Puero; *Petrus quadam die nummum reperit, & tamquam ſubito dives effectus, gratulabundus, quid eo mercari aptius poſſet, diù mente revolvere cœpit. Divinitus tandem inſpiratus ait. Melius eſt, ut tradam Presbytero, qui Deo Sacrificium offerat pro Patre meo defuncto.* Et quod caput eſt Fidelis Populi ad Sacrificium oblatio eſt antiquiſſima, & ab ipſis Apoſtolis inſtituta, uti habetur ex Juſtino Martyre, Tertulliano, & aliis vetuſtiſſimis Patribus. Cumque hæc oblatio conſiſteret in Pane; & larga Vini amphora, quorum ſolummodo modica pars conſecrabatur, & reliqua maſſa in commodum Sacerdotis, & Clerici cedebat; variatio temporum, & circumſtantiarum ſuaſit, ut dicta oblatio in denarios mutaretur; & quia devotionem hanc avaritia Laicorum diminuerat, aut propemodum extin-
2 xerat, opus fuit, ut Epiſcopi taxarent Miſſæ denarium, uti erudite oſtendit Chriſtianus Lupus *ad Concilia Generalia, & Provincialia, tom. 3. editionis Bruxellenſis, pag. mihi 182. & ſeqq.*

Secundum eſt, quòd licèt à Sacroſancta Tridenti-
3 na Synodo Prohibeantur cujuſvis generis conditiones, & pacta pro Miſſis celebrandis, uti habetur *ſeſſ. 23. in Decreto de obſervandis, & vitandis in Miſſæ celebratione*, licitum nihilominus eſt Sacerdoti pecuniam re-
4 cipere pro Miſſa, non quaſi pretium Miſſæ, ſed in cauſam ſuæ ſubſtentationis, juxta Doctrinam Divi Thomæ *Secunda Secundæ, quæſt. 100. art. 2. ad 2.* ibi — *Sacerdos non accipit pecuniam quaſi pretium conſecrationis Euchariſtiæ, aut Miſſæ decantandæ, hoc enim eſſet Simoniacum, ſed quaſi ſtipendium ſuæ ſubſtentationis* — & rurſus *in quart. ſent. diſt. 25. quæſt. 3. art. 2. quæſtiuncula prima ad quartum* ibi, — *facere pactionem de Miſſa celebranda eſt Simoniacum ſemper; ſi tamen non habet alios ſumptus, & non tenetur ex officio Miſſam cantare, poteſt accipere denarios, ſicuti conducti Sacerdotes faciunt, non quaſi pretium Miſſæ, ſed quaſi ſubſtentamentum vitæ* — quod ipſum proſequuntur Theologi recentiores; *Cardinalis de Lugo de Sacram. Euchariſtiæ, diſp. 21. ſec. 1. num. 13. Paſqualig. de Sacrif. novæ legis, q. 903. n. 3. Maurus in Theolog. tom. 3. lib. 12. q. 218. n. 4. Grandin. in Theolog. tom. 5. diſput. 2. de Euchariſtia, ut Sacrificium, ſec. proxima de ſtipendio, num. 1.*

Tertium eſt, communiori calculo reprobatam eſſe opinionem illorum, qui voluerunt juſtam pro Miſſa eleemoſynam eſſe illam, quæ requiritur, ut Sacerdos 5
celebrans, die celebrationis vivere poſſit, tum quia inutilis eſſet Sacrorum Canonum diſpoſitio, quæ præſcribit, ut nemo ordinari poſſit niſi ad titulum Beneficii, vel Patrimonii, uti argumentatur *Giballin. de Simonia, quæſt. 18. conſect. 7. num. 4.* tum quia per alia media honeſta poteſt Sacerdos celebrans ſibi quærere victum 6
qualibet die, uti bene ponderat *Suarez in 3. partem D. Thom. tom. 3. diſp. 86. art. 6. ſec. 2. concluſ. 3.* ibi — *Quia Sacerdos non tantùm habet hoc miniſterium, ſed etiam exercet alias actiones Sacras, ratione quarum poteſt aliquid in ſubſtentationem recipere ex Fidelium largitionibus, vel aliis Eccleſiaſticis redditibus* — & latè proſequuntur *La Croix in Theolog. Morali, tom. 2. par. 2. de Sacrific. Miſſæ, num. 126. Roſignol. de Euchariſt. tom. 15. q. 12. art. 5. diſſert. 3. num. 11. & ſequen. Diana in Edit. coordinata, tom. 2. tract. 1. reſol. 22. numer. 17.* Adeoque bene ſubdit *Juvenin. de Sacrament. diſſert. 5. q. 7. de Sacrific. Euchariſtiæ, art. 5.* ibi — *Sed monitum velim Lectorem rationi conſonam non eſſe conſuetudinem, quæ illud ſtipendium definit ex ſumma, quæ ſatis ſit Sacerdotis in unam diem ſubſtentationi: ratio eſt, quia ſtipendia non conferuntur ad integram Presbyteri ſubſtentationem, ſed ad illius adminiculum; nec mirum, quippe, quòd Sæculares Sacerdotes fruantur, aut titulis patrimonialibus, aut Beneficiis, quæ teneant eorum locum; vetant nempe Canones ne Sæculares ordinentur, quin ſuffulti ad vitam titulo; Mendicantes verò à Populo fideli ſupponuntur recipere eleemoſynas, quibus veſcantur, nec enim ad Monaſterium admitti debent plures, quam conſuetæ eleemoſynæ ſubſtentare valeant.*

Quartum eſt, quantitatem eleemoſynæ, & juſtam ejus taxam deſumendam eſſe, vel à communi conſuetudine, quæ vigeat in Diœceſi, vel à lege Synodali,
aut à Decreto Epiſcopi, ubi docent *Suarez in tertiam* 7
partem D. Thom. tom. 3. q. 86. ſect. 2. in pr. & 2. concluſione; Maurus, tom. 3. loco cit. num. 8. Roſignol. de Euchariſtia, tom. 15. q. 12. de ſtipendio Miſſæ, art. 3. num. 5. Bonaccin. operum moralium, tom. 1. diſp. 4. de Sacram. Euchariſtiæ, punct. 8. propoſit. 2. num. 8. Tamburin de Sacrif. Miſſæ lib. 3. cap. 1. § 1. num. 2. & eſt ſententia hujus Sacræ Congregationis, quæ *die 15. Novembris 1698. lib. 48. decret. pag. 548.* in cauſa Aprutina ita reſpondit — *Epiſcopus diſputanda propoſuit hæc dubia: Primò quanta eſſe debeat eleemoſyna Miſſarum Manualium: Secundò quanta eſſe debeat pro perpetuis non taxatis à Fundatoribus, &c. Sac. &c. ad primum, & ſecundum cenſuit, attendendam eſſe conſuetudinem loci, vel legem Synodalem, quatenus adſit; ſi minus ſtatuendam eſſe per Epiſcopum eleemoſynam competentem ejus arbitrio.*

Taxataque per conſuetudinem localem, vel legem Synodalem, aut Epiſcopi Decretum eleemoſyna, id operatur, ut Sacerdotes plus exigere non poſſint, aut
accipere præcedente pacto implicitè, vel explicitè; 8
ſed non facit, ut ampliorem eleemoſynam ſponte oblatam acceptare non poſſint; *Cardinalis de Lugo, reſp. Moral. lib. 5. dub. 18. Pellizar. in manual. Regul. tom. 1. tract. 5. cap. 9. num. 56. Bonaccin. operum Moral. tom. 1. de Sacram. Eucariſt. diſp. 4. q. ultima punct. 8. propoſit. 2. num. 9. & ſeqq.* Fuitque reſolutum ab hac Sacra Congreg. in cauſa Piſtorien. 16. *Januarii 1649. lib. 18. decr. p. 175. à tergo*; propoſito enim ſequenti dubio, *an poſſit Epiſcopus prohibere ſub pœna cenſurarum Laicis, ne pinguius ſtipendium Taxæ ſolvant Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quàm Regularibus Miſſam celebrantibus, & quod iidem Sacerdotes illud acceptare non poſſint etiam à ſponte dantibus*, Sacra Congreg. reſpondit, *prohiberi non poſſe, ideoque moderandum Decretum.* Itaut ſola difficultas conſiſtat in puncto, an Ordinarius ſtatuere valeat, quòd
Sacerdotes pro Miſſa non recipiant quid minus elee- 9
moſyna taxata, in quo nonnulli negativè reſponderunt, *Giballin. de Simonia, q. 18. conſect. 7. ſub num. 5. Azzor. inſtit. Moral. part. 3. lib. 12. cap. 6. in fine*; alii affirmativè reſpondent, concurrentibus circumſtantiis, uti latè habetur apud *Paſqualig. de Sacrif. Miſſæ, q. 928. num. 3. & ſequen.* & adhæſit hæc Sac. Congreg. *in S. Severini eleemoſynæ Miſſarum, 16. Julii 1689.* ibi — *Epiſcopus narrat Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium quadammodo vileſcere, dum Sacerdotes quotidie ſe offerunt celebrare ad rationem tenuis eleemoſynæ dimidii Julii pro qualibet Miſſa:*

unde ſupplicat declarari, an ipſe ſtatuere poſſit eleemoſynam manualem unius Julii integri pro qualibet Miſſa, imponendo pœnam celebrantibus pro minori quantitate. Sacra, &c. reſpondit affirmativè quoad eleemoſynam manualem.

Ultimum tandem eſt, quòd in taxatione eleemoſynæ habenda eſt ratio circumſtantiarum loci, & temporis, & ſignanter charitatis, vel utilitatis Annonæ, uti
10 cæteris allegatis proſequitur *Paſqualig. qu. 125.* ibi *ſtipendium datur propter ſubſtentationem, licèt non totalem, ergo debet eſſe proportionatum illi partiali ſubſtentationi, pro qua datur, itaut ſufficiens ſit pro illa comparanda. Ergo ubi victualia pluris veneunt, requiritur majus ſtipendium, ut poſſint comparari; & ubi minoris veneunt, ſufficit minus ſtipendium*; & confert reſolutio hujus Sac. Congr. *in Nullius, Lereæ, 7. Decembris 1675. lib. 29. Decret. pag. 178. à tergo*, ibi -- *Clerus, ſtante augmento pretii rerum pro victu neceſſariarum, petit augmentum etiam Eleemoſynæ Myſſarum; Sacra, &c. audita relatione Prioris Lereæ S. Jacobi de Spatha in Provincia Legionenſi, eidem benignè commiſit, ut veris exiſtentibus narratis, pro Miſſis perpetuis in poſterum fundandis taxam eleemoſynæ augeat ad octo regalia monetæ nuncupatæ di Villon; pro Miſſis autem manualibus ad quatuor. Et perſpectis tabellis, fundationibus, Teſtamentis, aliiſque documentis, & vocatis, qui fuerint vocandi, onera hactenus acceptata, vel fundata gratis moderetur, atque reducat ad rationem quatuor regalium pro qualibet Miſſa. Ita tamen, ut ſi redditus augeantur, vel cauſæ augmenti Taxæ hujuſmodi ceſſent, augeatur proportionabiliter numerus ipſe Miſſarum, quod in actu viſitationis præſertim erit inſpiciendum.*

His præmiſſis, facit pro augmento eleemoſynæ manualis Miſſæ in Urbe, quod ſi ex ſupradictis datur eleemoſyna pro partiali ſubſtentatione Sacerdotis Miſſam celebrantis, ſi pariter ex ſupradictis juſtitia Taxæ conſtituitur in circumſtantia loci, & temporis, & ſignan-
11 ter in majori, vel minori pretio rerum pro ſubſtentatione neceſſariarum, nemo eſt qui non videat Julium unum pro qualibet Miſſa conſtituere non poſſe in Urbe partialem ſubſtentationem Sacerdotis celebrantis; & eò fortius cùm eleemoſyna Miſſarum in Civitate Viennæ ſit obolorum viginti quinque, in Civitate Mediolanenſi diebus ferialibus ſit unius Jubi, & tertiæ partis ejuſdem Julii, & diebus feſtivis quantitas prædicta duplicetur; & in Civitate Venetiarum ſit in Julio uno cum dimidio diebus ferialibus, & diebus feſtivis augmentum ſuſcipiat; & demum in Civitatibus Bononiæ, & Ferrariæ memorata eleemoſyna ſit in duodecim obolis, & Ferrariæ in quindecim obolis diebus feſtivis, quæ profectò exempla ſuadent eſſe poſſe locum petito augmento in Urbe, in qua abſque dubio Annona charior eſt, quàm in prædictis aliis Civitatibus, & ad quam tot exteri confluunt miſerabiles Sacerdotes, qui vivunt cum ſola eleemoſyna Miſſæ, & carent Beneficio & Patrimonio, aut propter paſſa infortunia, aut ex aliis cauſis, quæ etiam ſi culpoſæ eſſent, id tamen non facit, quin eis ſuccurrendum ſit, ne in dedecus Characteris Sacerdotalis ad mendicitatem redigantur.

Plura è contra ſunt, quæ ſuadent locum eſſe non poſſe petito augmento eleemoſynæ Miſſæ. Primum eſt,
12 quòd à qualibet novitate cavendum eſſe videtur. Secundum eſt, quòd eò fortius à novitate cavendum eſt, quando eadem viam aperire poſſet dicteriis Laicorum, prout contingeret in caſu, de quo nunc agitur, in quo Laici augmentum referrent ad avaritiam. Tertium eſt, quòd victualia Romæ non ſunt in pretio exceſſivo, ſi tractetur de victualibus neceſſariis, & non voluptuoſis. Quartum eſt, quòd tempore, quo introducta fuit Taxa unius Julii pro Miſſa ad tempus præſens, ignoratur quòd ulla contigerit variatio prætii in victualibus; qua variatione deficiente, etiam juxta ſupradicta ceſſet augmentum eleemoſynæ. Quintum eſt, quòd experientia teſte, aut quia calamitates temporum excreverunt, aut quia Fidelium devotio decrevit, minor eſt hodie in Urbe numerus Miſſarum Manualium, quàm eſſet annis præteritis, & incongruum profectò eſſet, quòd decreſcente numero Miſſarum manualium, augeretur eleemoſyna earumdem. Sextum eſt, quòd abundantia Miſſarum manualium in Urbe ut plurimum provenit ex obitu Magnatum, qui conſpicuum numerum Miſſarum pro ſuis animabus celebrandarum in Teſtamento relinquunt, cùm exiſtiment multiplicationem ſuffragiorum ſibi eſſe maximopere profuturam,
quia licet valor Sacrificii ex opere operato ſit infinitus 13
in actu primo, talis tamen non eſt in applicatione, & in actu ſecundo, juxta Doctrinam D. Thomæ *in 4. ſententiarum, diſt. 45. q. 2. art. 4. quæſtiunc. 2. & 3. par. q. 79. art. 5.* cum aliis, quos cumulat, & ſequitur *Paſqualig. q. 129. num. 4. & 5.* & adhæret *Clericat. de Sacrif. Miſſæ, dec. 33. num. 35. & ſequen.* quo ſtante, ſi augeretur eleemoſyna manualium Miſſarum nullo negotio, aut Teſtatores, aut hæredes Miſſas relictas demandarent celebrandas, aut celebrare facerent extra Urbem in locis, in quibus minor eſt eleemoſyna Miſſæ manualis. Septimum eſt, quòd in Civitate Neapolis, in Regno Neapolitano, in Piceno, & Umbria, aliiſque finitimis regionibus multi abſque dubio, & multi pauperes reperiuntur Sacerdotes, qui, audito augmento eleemoſynæ in Urbe, ad eam citò advenirent, ut majorem conſequerentur eleemoſynam, ea, quam habent, aut unquam ſunt habituri in Patria ſua; prætermiſſiſque inconvenientibus, quæ ex multiplicato Pauperum Sacerdotum numero in Urbe facile ſequerentur, illud ad rem, de qua nunc agitur, magna ponderatione dignum eſſe videtur, quòd augeretur numerus Sacerdotum quando numerus Miſſarum minoratur, aut quia minoratio cauſam habet à temporum infortuniis, vel à tepidiori Fidelium devotione; ſeu denique ex tranſmiſſione, quæ fiet, Miſſarum extra Urbem celebrandarum, quoties in Urbe earum eleemoſyna augeatur, juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt. Ultimum denique eſt, quòd in nulla alia Civitate poſſunt honeſtam Sacerdotes ſi velint, habere ſubſtentationem, ultra Miſſæ eleemoſynam, quam habeant in Urbe. Prætermiſſo quippe, quòd in Urbe tot degunt Eminentiſſimi Cardinales, tot degunt Illuſtriſſ. Præſules, tot demum Magnates, quorum famulatui in officio ipſorum Charactéri proportionato adſcribi poſſunt, ſi ſint idonei, poſſunt eſſe Coadjutores Parochorum, & Confeſſarii Monialium, aut Confeſſiones excipere in Eccleſiis, pro quo munere adimplendo congrua non deſunt ſalaria; ſi aliqualem cantus Peritiam habent, plures adſunt pro his Capellaniæ nedum in Choris Baſilicarum, & Collegiatarum, ſed etiam in Choris aliarum Eccleſiarum, pura SS. Trinitatis Peregrinorum, S. Jacobi Incurabilium, S. Rocchi, & aliarum; ſi Grammaticam calleant, poſſunt eſſe Magiſtri, & Repetitores ſcholarum; ſi competenter ſcribere ſciant, promptæ, & paratæ ſunt occaſiones, Scriptutas in ſuis domibus exemplandi; ſi denique his omnibus qualitatibus careant, Pedagogi eſſe poſſunt Puerorum in Collegiis, & etiam extra Collegia; & demum cum multi ſint, qui ex obligatione tenentur ad faciendum Miſſas celebrare diebus feſtivis in Eccleſiis ruralibus, ſi pro hac celebratione juxta morem duplicata, aut etiam triplicata perſolvitur eleemoſyna; omnia hæc, aut ſingillatim, aut collectivè ſumpta oſtendunt, quòd ultrà Beneficium, aut Patrimonium, ſine quo Sacerdotes ordinari non poſſunt, ultra eleemoſynam Miſſæ Manualis, plures alii ſuperſunt in Urbe modi, quibus Sacerdotes, aut totalem, aut partialem poſſunt recipere ſubſtentationem, itaut locus non ſit petito augmento eleemoſynæ, ſed alicui potius providentiæ, quòd Miſſæ in Urbe celebrandæ ad rationem unius Julii pro qualibet, extra Urbem, utì fit, non tranſmittantur, ut celebrentur in locis, in quibus eleemoſyna eſt julio minor,
& quòd ulterius julius integer Sacerdoti celebranti per-
ſolvatur, cùm in pleriſque Sacrariis unus obulus reti- 14
neatur pro utenſilibus in præjudicium celebrantis contra Edictum ſan. mem. Clementis XI. in ejus *Bullario, pag. 319.* ſumpta quippe hac providentia amplior erit numerus Miſſarum manualium in Urbe, & Sacerdotes integram habebunt manualem.

Et hæc ſunt, quæ pro utraque parte dici poſſunt, & quæ operæ pretium exiſtimatum fuit EE. VV. exponere, ut prudens, & de more aptum in re, de qua nunc agitur, conſilium Sanctiſſ. præſtari poſſit.

An, & in qua quantitate eleemoſyna manualis Miſſæ au- 15
genda ſit in Urbe in caſu, &c.

Die 13. Aprilis 1726. Sacr. Congreg. Conc. Reſpondit -- Nihil eſſe innovandum, & ad mentem.

ADDITIONUM FINIS.

DECISIONES
SACRÆ ROTÆ ROMANÆ
AD MATERIAS
IN HAC TERTIA PARTE ADDITIONUM
AD ANIMADVERSIONES IN
CECCOPERIUM
PERTRACTATAS

Quibus acceſſit.

Reſponſum Juris D. Thomæ de Comitibus
In Romana Curia Advocati.

Cum Argumentis, Summariis, ac Indice Rerum, & Verborum locupletiſſimo.

INDEX ARGUMENTORUM
SINGULARUM DECISIONUM,
Quæ in hac Tertia Parte Additionum ad Animadverſiones ad Ceccoperium continentur.

R. P. D. ROVAULT DE GAMACHES,

Nulliur, ſeo Piſcien. Beneficii,

Veneris, 13. *Maii* 1720.

D E C I S I O I.

BEneficium, de quo agitur, non requirere reſidentiam præciſam, ſed cauſativam, tum ex Juris diſpoſitione; tum ex fundatione, tum etiam ex obſervantis luculenter probatur; ac propteres non eſſe cum Canonicatu incompatibile. Habens unum, vel plura Beneficia quando poſſit, vel non præſentari ad aliud.

R. P. D. P R I O L O.

Gerunden. Eleemoſynæ panis ſuper Reſidentia.

Veneris, 3. *Julii* 1711.

D E C I S I O II.

Beneficium, ſeu Officium quando requirat reſidentiam præciſam, & formalem, vel potiur cauſativam, & ſecundùm quid, non obſtante, quòd à Fundatore injuncta ſit Capellano obligatio Miſſam ſtatutis diebus celebrandi, atque Horis Canonicir intereſſendi; ita ut per ſubſtitutum ſuppleri poſſit.

R.P.D. F O S C A R O.

Leodien. Capellaniarum ſuper bono Jute.

Lunæ, 27. *Februarii* 1719.

D E C I S I O III.

Capellaniar Parochialir Eccleſiæ S. Joannis Baptiſtæ Leodii non eſſe perpetuas, ſed amovibiles deciſum fuit à Saer. Rota; idque, ultra Juris præſumptionem, pluribus documentis oſtenditur, juncta etiam obſervantia, tum affirmativa, tum negativa.

R. P. D. ROVAULT DE GAMACHES.

Tranen. Præeminentiarum ſuper reſervatis.

Luna, 23. *Junii* 1719.

D E C I S I O IV.

Capitulo Collegiatæ Eccleſiæ debetur præcedentia in aſſociatione funerum, ſupra Parochum, uti minur dignum, etiamſi defuncti ſint ejus Parochiani, & in hujuſmodi Proceſſione ſunebri elevanda eſt ante feretrum propria Crux ejuſdem Collegiatæ, præſertim ubi favore iſtius concutrat etiam obſervantia immemorabilis.

R.P.D. F O S C A R O.

Aquilana Capellaniæ.

Lunæ, 3. *Junii* 1720.

D E C I S I O V.

Agitur pariter in hac deciſione de eadem materia, ac in præcedenter impreſſa, amovibilitatis ſcilicet Capellani ad nutum electi, conceſſa ſecundo Capellano, qui fuerat, cum remotione primi, per Patronum præſentatus, & ſucceſſivè ab Ordinario inſtitutus, manutentione in poſſeſſione Capellaniæ.

R. P. D. C O R I O.

Piſtorien. Beneficii.

Veneris, 6. *Februarii* 1722.

D E C I S I O VI.

In hae deciſione firmatur, non ſubſtineri tranſactionem, ſuper Jurepatronatur hæreditario, inter Compatronor initam, extra limen ſundationir, & ex intervallo, quòd voces ad præſentandum pro futurir vacationibus cedi in extraneos oon valeant, quodque præſentari debeant perſonæ de genere Comparronum, Beneplacito Apoſtolico, excepto tamen caſu redotationir Beneficii.

R.P.D. B U S S I O.

Burgen. Juriſdictionis S. Joannis ſuper Territorio ſeparato.

Luna, 28. *Martii* 1735.

D E C I S I O VII.

Firmatur in bac deciſione, non conſtare de Territorio ſeparato vero, ac proprio, favore Abbatis S. Joannis extra muros Ordinis S. Benedicti Civitatis Burgi, oeque etiam reſpectu Monaſterii, & Eccleſiæ Parochialis S. Adelelmi, ac perſonarum ibidem exiſtentium, & inſervientium, prout alioquin Sacr. Rota, cor. Emin. Cincio, cum præd. reſtrictione definierat, moderando judicata, ad favorem Archiepiſcopi Burgenſis, præcedenter emanata.

R.P.D. N U N E Z.

Gerunden. Accenſioqir Candelarum.

Lunæ, 17. *Martii* 1732.

D E C I S I O VIII.

Revocatur ſententia contumacialis, qua abſolutus fuerat Canonicus à mulcta, per Vicarium Generalem eidem inflicta, ob diſceſſum à Choro, non petita licentia, ob contemptum juſſionir Abbatis, necnoo etiam ob perturbationem Divinorum Officiorum cum ſcandalo Adſtantium, & Populi: & reſpectivè eondemnatus fuerat Promotor Fiſcalir, ad cujur inſtantiam confectur Proceſſus criminalis, ad reficiendas expenſas, & damna.

R.P.D. R E Z Z O N I C O.

Syracuſana Præpoſituræ.

Veneris, 28. *Martii* 1732.

D E C I S I O IX.

Quoties Capitulum, ſeu Univerſitas convocata fuit ab habente jus convocandi, ſubſtinetur electio, ſeu præſentatio facta ab iis, qui intervenerunt, neglectis aiiir interveuire recuſaotibus. Et quando talis clectio, ſeu præſentatio valida ſit, non obſtante quòd ab Electoribus abbreviatus fuerit terminus, à jure datns ad præſentandum.

R.P.D. O M A N N A.

Novarien. Interventus in Pontificalibur ſuper. Manutentione.

Veneris, 27. *Junii* 1704.

D E C I S I O X.

In hae deciſione reſolutum fuit, dandam eſſe manutentionem Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ S. Gaudentii, in quaſi poſſeſſione interveniendi functionibus, Epiſcopo ibidem Pontificalitet celebrante, adverſus Canonicos Cathedralis, qui opponebant eorum antiquam quaſi poſſeſſionem, aſſiſtendi dd. Pontificalibus, abſque interventu Canonicorum Collegiatæ.

R.P.D. R E Z Z O N I C O.

Valentina Funerum.

Veneris, 27. *Decembris* 1731.

D E C I S I O XI.

Parochir permiſſum non eſt, in aſſociatione cadaverum, Eccleſias Regularium ingredi cum Stola, & Cruce elevata, neque ſunebres functiones inibi peragere; & declatatur, receſſum fuiſſe à quadam tranſactione, inita per Rectorem, & Beneficiator Eccleſiæ Parochialir Villæ Liriæ, Valentinæ Diœceſis, cum Patribus Diſcalceatis S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ dicti Loci. Agitur etiam de exem-

exemptione Seraphici Ordinis S. Franciſci à ſolutione quartæ funeralis; & quando locus ſit exhumationi, & reſtitutioni cadaveris.

R.P.D. CINCIO.

Salamantina Juris recipiendi ſervitium ſuper bono Jure.

Veneris, 13. *Junii* 1732.

DECISIO XII.

Juata piam, ac laudabilem, in omnibus Hiſpaniarum Eccleſiis, vetuſtiſſimam conſuetudinem deferendi propriis humeris Sacerdotum, ſuper eminenti Tabernaculo, in ſolemni Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti, Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum, cogi poſſunt Sacerdotes, qui hujuſmodi ſervitium præſtare conſueverunt, ad illud continuandum etiam in futurum; & alia ad materiam.

R.P.D. CINCIO.

Gerunden. Servitutum ſuper bono Jure.

Veneris, 23. *Februarii* 1731.

DECISIO XIII.

Conſuetudinem, in Eccleſia Cathedrali Gerundenſi introductam, quòd nempè Canonici, & Beneficiati gratuitam ad invicem præſtatent aſſiſtentiam, proceſſionaliter incedendo, tam occaſione deferendi ipſis Canonicis, & reſpectivè Beneficiatis infirmis Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, quàm etiam occaſione eorum funerum, cenſuit S. Rota ſervandam eſſe, juxta modum in hac deciſione expreſſum.

R.P.D. CRESCENTIO.

Nullius Putiniani Præeminentiarum.

Veneris, 7. *Decembris* 1731.

DECISIO XIV.

Requiſita veræ, ac propriæ Matricitatis quæ ſint. Refelluntur argumenta, pro Eccleſia, quæ hujuſmodi qualitatem ſe habere contendebat, adducta; ex quibus aliud non evinci hic firmatur, quàm ſimplicem prærogativam, in linea præeminentiali, unius Eccleſiæ ſupra aliam. Et è converſo alia adducuntur argumenta, qualitatem rigoroſæ Matricitatis excludentis. Agitur etiam quando permitti poſſit in pluribus Eccleſiis ejuſdem Feſtivitatis celebratio.

R.P.D. ROVAULT DE GAMACHES.

Balneoregien. Canonicatuum.

Veneris, 1. *Martii* 1720.

DECISIO XV.

In præſenti deciſione oſtenditur, validam eſſe tranſactionem initam inter Canonicos antiquos Cathedralis Balneoregienſis, & Canonicos noviter erectos, circa æqualem participationem de redditibus, à Fundatore novorum Canonicatuum relictis, qui facta aſſignatione Præbendarum pro novis Canonicis, ſupererant, ad mentem ejuſdem Fundatoris.

R.P.D. MILLINO.

Valentina Mulctæ,

Veneris, 5. *Junii* 1733.

DECISIO XVI.

Recurſu habito per unum ex Beneficiatis Parochialis Eccleſiæ SS. Petri Martyris, & Nicolai Civitatis Valentinæ ad Archiepiſcopum ejuſdem Loci, occaſione mulctæ, quam ille injuſtè ſe paſſum exponebat à Vice-Rectore, ſeu Vicario ejuſdem Eccleſiæ, facultatem habente, vigore Statuti, auctoritate Pontificia confirmati, Beneficiatos mulctandi, ubi circa ſervitium Chori, & Eccleſiæ Statuta delinquerent; & opponentibus è converſo Vice-Rectore, ac Beneficiatis incompetentiam juriſdictionis, Sacr. Rota ſuper tali controverſia favore Archiepiſcopi reſpondit.

R.P.D. DE HERRERA.

Pampilon. Beneficii de Yrun.

Lunæ, 19. *Junii* 1719.

DECISIO XVII.

Reprobatur in præſenti deciſione electio facta per ſortes à majori eligentium parte, tam ex Juris communis cenſura, quàm ex lege, in electione facienda ab Univerſitate præſcripta; non curata electione, in eamdem perſonam poſterius facta ab ipſis Electoribus, qui facultate ſibi conceſſa primò malè uſi fuerant.

R.P.D. FOSCARO.

Caſtellaneten. Portionis.

Lunæ, 3. *Junii* 1720.

DECISIO XVIII.

Portionem, de qua agitur, non eſſe verum, ac proprium Beneficium Eccleſiaſticum hic firmatur: ſed ſimplicem, ac meram admiſſionem, atque Presbyteri aſſumptionem ad participandum de Maſſa communi, & ad vocem in Capitulo, itaut non intrent reſervationes Apoſtolicæ.

R.P.D. DE MARYMON.

Imolen. Beneficii.

Veneris, 14. *Junii* 1720.

DECISIO XIX.

Juſpatronatus, Maſſario, ac Syndicis alicujus Confraternitatis relictum, quando judicandum ſit laicale, ad excluſionem reſervationum Apoſtolicarum.

R.P.D CERRO.

Barchinon. Beneficii,

Lunæ, 3. *Junii* 1720.

DECISIO XX.

Reſervationes Apoſtolicæ non ceſſant ex eo, quòd Fundator reſervaverit jus præſentandi, quandocumque, & quotieſcumque vacatio contigerit, neque etiam ex eo, quòd idem Fundator terminum ad præſentandum, à Jure conceſſum coarctaverit, niſi adſint alia verba magis perſtringentia, quæ neceſſitatem præſentandi in quacumque vacatione importent.

R.P.D. ROVAULT DE GAMACHES.

Aurien. Parochialis de Rozamonde.

Veneris, 29. *Aprilis* 1720.

DECISIO XXI.

Parochialem Eccleſiam, de qua agitur, Monaſterio S. Martini Compoſtellæ Ordinis S. Benedicti eſſe plenariè, ac ſubjectivè unitam, oſtenditur; atque adeò curam Animarum in illud tranſlatam per Vicarium Regularem, ſeu Sæcularem, ad deputationem ipſius Monaſterii, ſeu illius Abbatis, exercendam, & argumenta in contrarium adducta luculenter refelluntur.

R.P.D. CALCAGNINO.

Romana celebrationis Miſſarum.

Veneris, 13. *Junii* 1732.

DECISIO XXII.

Latè oſtenditur, quàm religioſè ſervandæ ſint ultimæ Teſtatorum voluntates, ubi præſertim agitur de Legatis piis. Et licèt S. Sedes, de plenitudine ſuæ poteſtatis, valeat commutare, ſeu alterare pias Defunctorum diſpoſitiones, tamen ſi Gratia impetretur, prout in caſu Deciſionis, tacita veritate, vel expreſſa falſitate, non ſubſtinetur; maximè ſi taciturnitas veri, aut falſi expreſſio difficiliorem reddidiſſet Gratiam.

R.P.D. CRISPO,

Praten. Beneficii.

Veneris, 1. *Decembris* 1719.

DECISIO XXIII.

Juſpatronatus laicale ad Perſonas Eccleſiaſticas tranſiens, Eccleſiaſticum evadit. Et licèt poſſit adhuc qualitatem primævam retinere ex lege fundationis vel expreſſa vel tacita, quam præſumere facit obſervantia centenaria; probationes tamen ad hunc effectum omninò certæ eſſe debent; nec ſufficiunt præſumptiones & conjecturæ.

R.P.D. HARRACH.

Tarraconen. Juris Reſidendi,

Lunæ, 15. *Martii* 1734.

DECISIO XXIV.

Parochus reſidere tenetur apud Eccleſiam in ædibus Parochialibus; an de Epiſcopi licentia poſſit alibi reſidere, & quæ cauſæ ab hujuſmodi reſidentia illum excuſent.

R.P.D. CRESCENTIO.

Tiraſonen. Juriſdict. & Præeminentiarum.

Lunæ, 25. *Januarii* 1734.

DECISIO XXV.

Clerus Eccleſiæ Collegiatæ, licèt exemptæ, recipere tenetur Proceſſionem Rogationum, juxta ſolitum, eamque aſſociare in ingreſſu, & egreſſu. Et Breve Apoſtolicum deſuper obtentum, uti obreptitium & ſubre-

Digitized by Google

ſubreptitium non eſſe exequendum, firmatur in hac Deciſione, io qua etiam demonſtratur, quaodo Gratia ſit ſubreptitiè obtenta, & quando Eccleſia ſit Major vel dignior, ita ut ab ea Proceſſiones ſiot incoandæ.

R.P.D. CALCAGNINO.

Nullius Montis Caſſini Amotionis Inſignium.

Lunæ, 11. *Januarii* 1734.

DECISIO XXVI.

Ex quibus deducatur Eccleſiam ab aliquo fuiſſe conſtructam, ad eumque ſpectare; & ao concedi poſſit in emphyteuſim; etſi per alios in illa fiaot reſtaurationes, liceat eorum inſignia, vel arma ibidem apponere.

R.P.D. REZZONICO.

Tarraconen. Canonicatus.

Lunæ, 21. *Junii* 1734.

DECISIO XXVII.

Nominatio facta per Canonicum Turnarium abſentem ultra ſex Menſes, ſed Eccleſiæ inſervientem; mediante ſuo Coadjutore, an & quando ſubſtineatur.

R.P.D. CALCAGNINO.

Tricaricen. Archipresbyteratus.

Ven. 22. *Januarii* 1734.

DECISIO XXVIII.

Concurſus declaratur validus, ſi ante ejus terminationem unus ex tribus examinatoribus juſta de cauſa diſcedat, & ſequenti die abſolvatur concurſus; & literæ Apoſtolicæ impetrationis ob non ſervatam formam Concurſus, executionem an mereantur.

R.P.D. HARRACH.

Barchioonen. Nuociationis novi Operis.

Lunæ, 7. *Decembris* 1733.

DECISIO XXIX.

Capella quando dicatur Deo dicata, ita ut non poſſit ad uſus profanos, nec etiam de Ordinarii licentia converti. Arcbidiaconi Eccleſiæ conſenſus an, & quando requiratur pro novis ædificiis in ſua Eccleſia excitandis. Operarii Eccleſiarum quam facultatem habeant, & in quibus eorum munus conſiſtat, & an dependere debeant à Rectore Eccleſiæ.

R.P.D. MILLINO.

Barchinonen. Electionis.

Lunæ, 28. *Junii* 1734.

DECISIO XXX.

Operarii Eccleſiarum quomodo eligendi, & ad quem pertineat indictio diei pro eorum electione, nec non quis eorum electioni præeſſe debest.

R.P.D. CRESCENTIO.

Hildeſimen. Fructuum Canonicalium ſuper bono Jure.

Veneris, 15. *Junii* 1731.

DECISIO XXXI.

Stante particulari alicujus Eccleſiæ Statuto vel Conſuetudine, quòd Canonici abſentes lucrari non valeant niſi fructus dari ſolitos abſentibus, diſpenſatio Apoſtolica ſuper retentione Canonicatus cum Parochiali oullum jus tribuit illam obtinenti, pro conſequendis etiam reliquis fructibus; & diluuntur contraria argumenta.

R.P.D. MILLINO.

Valentina Proceſſioois.

Lunæ, 30. *Junii* 1732.

DECISIO XXXII.

Permiſſum eſt Regularibus vigore conſtitutionis ſan. mem. Gregorii XIII. Proceſſionem peragere Sanctiſſimi Corporis Chriſti in quacumque die infra octavam ejuſdem ſolemnitatis, etiam extra Clauſtra, abſque eo quòd poſſiot ab aliquo ſub prætextu cujuſcumque privilegii perturbari, & etiam abſque licentia Parochi.

R.P.D. CRESCENTIO.

Hiſpalen. Antianitatis.

Veneris, 9. *Januarii* 1734.

DECISIO XXXIII.

In ſingulis Civitatibus, & locis una dumtaxat Confraternitas Sanctiſſimi Sacramenti adjungi, & aggregari poteſt Archiconfraternitati, quæ talem habeat ab Apoſtolica Sede facultatem, juxta Bullam Clementis Papæ VIII. quæ ſit forma, in eadem Bulla præſcripta, & ad quem finem.

R.P.D. CRESCENTIO.

Salernitana Canonicatus,

Die 1. *Martii* 1734.

DECISIO XXXIV.

Quando agitur de præbendis, quæ propter illarum ſeparabilitatem à Canonicatibus, conſiderantur uti quid merè temporale, optari poſſunt abſque mutatione tituli Canonicalis. Per optionem factam à Canonico Protbonotario Apoſtolico, affecta remanet Præbenda optata, non autem dimiſſa.

R.P.D. CRESCENTIO.

Theleſina Delationis, inſignium.

Lunæ, 4. *Junii* 1736.

DECISIO XXXV.

Non poteſt Epiſcopus facultatem concedere deferendi Inſignia Canonicalia, ſive ſint de majoribus, ſive de minoribus; ſed horum uſum indulgere unicè, ac privativè ſpectat ad Sanctam Sedem.

R.P.D. CRESCENTIO.

Theleſina Collegiata.

Lunæ, 4. *Junii* 1736.

DECISIO XXXVI.

Reſolutum fuit hic à Sac. Rota, exequendam non eſſe gratiam à ſao. mem. Benedicto XIII. conceſſam, pro confirmatione Eccleſiæ Oppidi Sancti Laurentii Majoris Theleſinæ Diæceſis in veram Collegiatam, ob vitium ſubreptionis, ex quo Pontifici narratum fuerat, dictam Eccleſiam eſſe antiquitus Collegiatam, & numeratam, quam tamen expreſſionem conſtitit eſſe falſam.

RESPONSUM JURIS

D. Advocati de Comitibus.

An ſubſtineatur donatio Juriſpatronatus facta à Muliere abſque ſolemnitatibus Statutariis. Defenditur quoque validitas Teſtamenti Conditi ad Pias Cauſas, & favore filiorum; necnon etiam ratione Loci exempti à ſtatuentium Juriſdictione, in quo conditum fuit.

Digitized by Google

INDEX DECISIONUM SACRÆ ROTÆ ROMANÆ PER DIŒCESES,

Quæ inter Additiones, & poſt ipſas impreſſæ habentur.

A

AQuilana Capellaniæ, 3. Junii 1720. coram R. P. D. Foſcaro, dec. 5. pag. 243

Aurien. Parochialis de Rozamonde, 29. Apr. 1720. cor. R. P. D. Rovault de Gamaches, dec. 21. 279

B

BAlneoregien. Canonicatuum, 1. Martii 1720. cor. R. P. D. Rovault de Gamaches, dec. 15. 265

Barchinonen. Beneficii, 3. Junii 1720. coram R. P. D. Cerro, dec. 20. 276

Barchinonen. Nunciationis novi operis, Innæ 7. Decembris 1733. cor. R. P. D. Harrach, dec. 29. 308

Barchinonen. Electionis, 38. Junii 1734. coram R. P. D. Millino, dec. 30. 310

Brictinorien. Parochialis, 25. Novembris 1712. coram R. P. D. Anſaldo, poſt Addit. 10. 30

Burgen. Juriſdictionis S. Joannis ſuper Territorio ſeparato, 28. Martii 1735. cor. R. P. D. Buſſio, dec. 7. 246

C

CAſtellaneten. Portionis, 3. Junii 1720. coram R. P. D. Foſcaro, dec. 18. 271

Colonien. Canonicatus S. Andreæ, 12. Junii 1719. coram R. P. D. Cerro, poſt Addit. 5. 12

Compſana Primiceriatus, 20. Martii 1733. coram R. P. D. de Sanminiatis, poſt Addit. 41. 172

E

ESſendien. ſeu Relliogauſana Præpoſituræ, 5. Junii 1720. coram R. P. D. Criſpo, poſt Addit. 12. 37

F

FLorentina Præeminentiarum, 17. Aprilis 1733. coram R. P. D. Corio, poſt Addit. 41. 180

Forolivien. Commendæ, 11. Januarii 1709. coram R. P. D. Scotto, poſt Addit. 25. 73

Forolivien. Commeodæ, 1. Junii 1709. coram eodem, ibidem. 76

G

GErunden. Eleemoſynæ Panis ſuper reſidendia, 3. Junii 1711. coram R. P. D. Priolo, dec. 2. 237

Gerunden. Accenſionis Candelarum, 17. Martii 1732. coram R. P. D. Nunez, dec. 8. 249

Gerunden. Servitutum ſuper bono Jure, 23. Februarii 1731. coram R. P. D. Cincio, dec. 13. 261

H

HIldeſimen. Fructuum Canonicalium ſuper bono Jure, Ven. 15. Junii 1731. coram R. P. D. Creſcentio, dec. 32. 311

Hiſpalen. Antianitatis, Ven. 9. Januarii, 1733. coram eodem, dec. 33. 315

I

IMolen. Beneficii, 14. Junii 1720. coram R. P. D. de Marymon. dec. 19. 274

L

LEodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus, 21. Junii 1720. cor. R. P. D. Cerro, poſt Addit. 1. 14

Lucana Beneficii, 22. Februarii 1709. coram R. P. D. Falconerio, poſt Addit. 35. 135

Leodien. Cappellaniarum ſuper bono Jure, 27. Februarii 1719. coram R. P. D. Foſcaro, dec. 3. 239

N

NUllius ſeu Montis Caſſinenſis Manutentionis 10. Junii 1712. coram R. P. D. Lancetta poſt Addit. 22. 63

Neapolitana Emphyteuſis, 16. Maii 1687. coram R. P. D. Hervavult, poſt Addit. 30. 97

Nullius, ſeu Piſcien. Beneficii, 13. Maii 1720. coram R. P. D. Rovavult de Gamaches, dec. 1. 235

Novarien. Interventus in Pontificalibus ſuper Manutentione, 27. Junii 1704. coram R. P. D. Omanna, dec. 10. 255

Nullius Putiniani Præeminentiarum, 7. Decembris 1731. coram R. P. D. Creſcentio, dec. 14. 262

Nullius Montis Caſſini Amotionis Inſignium, 11. Januarii 1734. coram Calcagnino, dec. 26. 300

P

PAmpilonen. Dimidii Beneficii de Zegama, 27. Novembris 1719. coram R. P. D. Marymon. poſt Addit. 32. 106

Piſtorien. Beneficii, 6. Februarii 1722. coram R. P. D. Corio, dec. 6. 245

Pampilonen. Beneficii de Yun. 19. Junii 1719. coram R. P. D. Herrera, dec. 17. 268

Praten. Beneficii, Veo. 1. Decembris 1719. coram R. P. D. Criſpo, dec. 23. 289

R

ROmana Quindenoiorum, 6. Junii 1687. coram R. P. D. Benincaſa, poſt Addit. 28. 88

Romana Quindenniorum, 13. Martii; coram eodem, ibidem. 89

Romana Celebrationis Miſſarum, 13. Junii 1732. coram R. P. D. Calcagnino, dec. 22. 284

S

SYracuſana Præpoſituræ, 28. Martii 1732. coram R. P. D. Rezzonico, dec. 9. 252

Salamantina Juris recipiendi ſervitium ſuper bono Jure, 13. Junii 1732. cor. R. P. D. Cincio, dec. 12. 259

Salernitana Canonicatus, 1. Martii 1734. coram R. P. D. Creſcentio, dec. 34. 317

T

TRanen. Præeminentiarum ſuper reſervatis, 23. Junii 1719. coram R. P. D. Rovault de Gamaches, dec. 4. 241

Tarraconen. Juris reſidendi, 15. Martii 1734. coram R. P. D. Harrach, dec. 24. 291

Tiraſonen. Juriſdictionis, & Præeminentiarum, 29. Januarii 1734. cor. R. P. D. Creſcentio, dec. 29. 293

Tarraconen. Canonicatus, 21. Junii 1734. coram. R. P. D. Rezzonico, dec. 27. 303

Tricaricen. Archipresbyteratus, 22. Januarii 1734. coram R. P. D. Calcagnino, dec. 28. 306

Theleſina Delationis Inſignium, 4. Junii 1736. coram R. P. D. Creſcentio, dec. 35. 320

Theleſina Collegiatæ, 4. Junii cor. eodem, dec. 36. 322

V

VAlentina Funerum, 7. Decembris 1731. coram R. P. D. Reazonico, dec. 11. 256

Valentina Mulctæ, 5. Junii 1733. coram R. P. D. Millino, dec. 16. 267

Valentina Proceſſionis, 30. Junii 1732. coram eodem, dec. 32. 313

D E C I S I O N E S
SACRÆ ROTÆ ROMANÆ,
ET VOTA DECISIVA DIVERSORUM JUDICUM.

In primo hujus Operis Tomo impreſſa habetur deciſio Rot. Florent. in Piſcien. Beneficii la 52. in ordine. *Verùm quia d. deciſio fuit poſtmodum revocata à S. Rot. idcirco hic imprimendam duximus ſequentem deciſionem illius revocatoriam, & reſpectivè confirmatoriam alterius præcedentis.*

R. P. D.

R O V A U L T

De Gamaches

Nullius, ſeu Piſcien. Beneficii.

Ven. 13. Maii 1720.

A R G U M E N T U M.

Beneficium, de quo agitur, non requirere reſidentiam præciſam, ſed cauſativam, tum ex Juris diſpoſitione, tum ex fundatione, tum etiam ex obſervantia luculenter probatur; ac propterea non eſſe cum Canonicatu incompatibile. Habens unum, vel plura Beneficia quando poſſit, vel non, præſentari ad aliud.

S U M M A R I U M.

1 *LIteræ Apoſtolicæ impetrationis Beneficii non ſunt exequendæ, ſi de veritate expreſſorum in illis aliquo modo dubitari poſſit.*

2 *Beneficium ſimplex de Jure communi nullam requirit reſidentiam, neque eſt cum Beneficio reſidentiali incompatibile.*

3 *Onus celebrandi Miſſam, à Fundatore injunctum, per ſe non facit Beneficium reſidentiale reſidentia præciſa, ad effectum inducendi incompatibilitatem.*

4 *Idem dicendum eſt de facultate removendi Capellanum, ſi non impleat id, ad quod tenetur; cùm hæc diſpoſitio reſpiciat ſimplex implementum oneris præſcripti, quatenus Capellanus illi, neque per ſe, neque per alium, ſatisfaciat.*

5 *Neque etiam ex ſervitio perſonali, quod à Fundatore in Capellano volitum fuiſſet, ſequeretur incompatibilitas Beneficii cum Canonicatu, quia poteſt Canonicus una hora inſervire Canonicatui in Choro, & diverſa hora Beneficio in Altari.*

6 *Pro excludenda qualitate reſidentiali Beneficii, de quo agitur, & incompatibilitatis cum Canonicatu, expenduntur quamplures ejuſdem Beneficii ſtatus.*

7 *Ex lege fundationis, quòd Patroni teneantur eligere Presbyterum habilem, & idoneum ad officiandum Altare de Miſſis, juxta* controv. 37. & 38. Saminiati, *requiritur in Beneficiato qualitas Sacerdotalis actu.*

8 *Sed de veritate hujus aſſumpti dubitandum videtur, quando Beneficiato injunctum non fuit onus celebrandi Miſſas per ſe ipſum.*

9 *A qualitate Sacerdotali in Beneficiato inferri non valet ad reſidentiam, & Beneficii incompatibilitatem cum alio Beneficio verè reſidentiali.*

10 *Reſidentia voluntaria, ſive cauſativa, ad effectum ſcilicet lucrandi diſtributiones, non inducit dictam incompatibilitatem.*

11 *Præſentato à majori parte Patronorum Beneficium adjudicandum eſt.*

12 *Qui Beneficium habet, ſufficiens, pro propria ſubſtentatione, non cenſetur pro alio acquirendo idoneus.*

13 *Id tamen procedit, quando proviſio ſecundi Beneficii fieri debet per Literas Apoſtolicas, at non etiam quando proviſio facta fuit per Ordinarium ad præſentationem Patronorum.*

14 *Dummodo aliter in fundatione cautum non fuerit, & quidem per prohibitionem, reſpicientem actum, & tempus præſentationis.*

15 *Beneficiorum pluralitas officit tantùm illorum ſimultaneæ retentioni, ultra tempus à Sac. Canonibus ſtatutum, niſi accedat Apoſtolica diſpenſatio.*

16 *Secus quoad Beneficia incompatibilia, cum qui habet unum ſufficiens, idoneus non ſit ad aliud Beneficium incompatibile.*

D E C I S I O I.

ADverſùs deciſionem, die 5. Maii 1719. à Me editum, qua dictum fuit iotrare arbitrium pro retardatione executionis Literarum Apoſtolicarum Matthæi de Galeſſis, & Beneficium ſimplex, de quo agitur, à Guidone Nardino anno 1425. fundatum in Collegiata Eccleſia Piſciæ ſub titulo Sanctiſſimæ Annuntiatæ eſſe adjudicandum Canonico Chriſtophoro pariter de Galeſſis, conceſſa dicto Matthæo nova Audientia, noviſque ab eo expeditis literis pro confirmanda ſua Impetratione Beneficii prædicti, mihi pro executione directis; idcircò in hodierna Cauſæ repropoſitione dedi Dubium -- *An ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis, ſeu potiùs novæ Literæ Matthæi ſint exequendæ* -- quod reſolutum fuit -- *pro jam deciſis, & novas Literas Matthæi non eſſe exequendas.*

Iterum namque viſum fuit intrare arbitrium pro retardatione executionis antiquarum Literarum Matthæi, eo quòd non juſtificabatur ullus ex modis in illis expreſſis, ſub quibus à Summo Pontifice dictum Beneficium impetravit, quod nempè illud non ſit ſolitum retineri una cum Canonicatu Eccleſiæ Cathedralis Piſcienſis abſqoe diſpenſatione Apoſtolica; quòd ſit incompatibile cum Canonicatu, & ob hanc Incompatibilitatem vacet, ut prius, per obitum ultimi Poſſeſſoris;

ris; & demum, quòd tempus Patronis Laicis datum ad præſentandum lapſum exiſtat; & tamen cùm agatur de gratia Piſcatoria, & directa ad annullandam præſentationem à majori parte Patronotum, favore Chriſtophori factam, itidemque præcedentem aliam gratiam ejuſdem Beneficii proviſivam ſimul, & diſpenſativam ipſi Chriſtophoro à Papa conceſſam, concludenter docendum eſſet à Matthæo Impetratore, narrata ab eo vera eſſe; cùm in his terminis, ut locus fiat arbitrio pro
1 impedienda executione literatum prædictarum, ſufficeret, quòd de veritate expreſſotum in illis quoquo modo dubitari poſſet, juxta theoricam *Hoſtien. in cap. cum incunctis, de reſcript. in 6.* & monet *Rot. in Paderbonen. Præpoſituræ, 16. Aprilis 1717. §. Fundamentum, coram bon. mem. Anſaldo, in Auguſtana ſummæ Cuſtodiæ, ſuper ſecundis literis, 21. Junii 1715. §. Moti, & 15. Maii 1716. §. Finali, coram R. P. D. meo Falconerio, Almæ Urbis Gubernatore, & in Compoſtellana Beneficii, 15. Martii 1717. §. Finali, coram Eminentiſſimo D. Cardinali Albban.*

Et ſanè Matthæus non verificat eam expreſſionem, quòd Beneficium ſit reſidentiale, & incompatibile cum Canonicatu, quem in eadem Cathedrali Eccleſia Piſciæ poſſidet Chriſtophorus; minuſque, quòd illud cum Canonicatu ſine Apoſtolica diſpenſatione tetineri non conſueverit; imò potiùs contrarium oſtendebatur à Chriſtophoro, tum ex diſpoſitione juris, tum ex lege fundationis Beneficii, tum etiam ex ſubſe-
2 quuta obſervantia. Et quidem ex diſpoſitione Juris, quia ea inſpecta apud omnes modò receptum eſt ſimplex Beneficium nullam requirere reſidentiam, nec eſſe incompatibile cum reſidentiali Beneficio, ut tradunt *Imol. in capit. final. de Cler. non reſid. Fagnan. in capit. ut Abbates, num. 24. de ætat. & qualit. Cler. Card. de Luca, de Benefic. diſc. 58. num. 2. Rota in Ortonen. Beneficii, 23. Martii 1708. §. Minùs demum, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto, & 10. Junii 1709. §. Finali, coram Eminentiſſimo D. Card. de Polignac. & in Melphiten. Beneficii, 26. Junii 1711. §. Deciſionem, coram clar. m. Card. Priolo; & 21. Junii 1712. §. Juris namque, coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano.* Lex autem fundationis onus reſidentiæ, ac incompatibilitatem quoque excludit; nam in ea, ſive in Teſtamentaria diſpoſitione Guidonis Nardini Fundatoris, nil aliud injungitur Beneficiato pro tempore, quam ut Miſſam celebret, & Officium dicat pro Anima ipſius Fundatoris. Unde cùm recitatio Officii non immutet
3 naturam ſimplicis Beneficii, & onus Miſſarum ab alio impleri poſſit, deficiente clauſula *per ſe ipſum*, nulla juſta ratione prætendebatur à Matthæo Beneficium eſſe reſidentiale reſidentia præciſa, ad effectum ex ea inducendi aſſertam incompatibilitatem, ut ſequendo allegationes *Lapi 35. & 116. dixit. Rot. in rec. dec. 335. n. 7. p. 19. in Gerund. eleemoſynæ Panis, ſuper reſidentia, 3. Junii 1711. §. Dixerunt, cor. Card. Priolo*, & probat deciſio, quæ revidetur, *§. 10. in fine.*

Idemque dicendum eſt, ſi animadvertatur unum, ſive alterum exemplum Codicillorum celebratorum, die 12. Martii 1431. ab eodem Fundatore. Quippe in illorum exemplo allato à Chriſtophoro, etſi tributa legatur Patronis facultas removendi Capellanum, ſi non faciat id, ad quod tenetur, aliumque de novo eli-
4 gendi; nihilominus exinde argui nequit qualitas reſidentiæ in dicto Beneficio, cùm hæc diſpoſitio reſpiciat ſimplex implementum oneris præſcripti, quatenus Capellanus illi, neque per ſe, neque per alium ſatisfaciat; *Fagnan. in c. ut Abbates, num. 66. de ſtat. & qualit.* ubi refert conformem reſolutionem Sac. Congregationis Concilii *in una Caſalen. Rota in Cremonen. Beneficii, 9. Martii 1714. §. Pæna, cor. Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano, & 4. Februarii 1715. §. Nec magis, coram R. P. D. meo Cerro.* In alio verò exemplo dd. Codicillorum adducto à Matthæo, præcipitur ſimpliciter Patronis electio Presbyteri ad officiandum Altare de Miſſis, & aliis Officiis, ut moris eſt; qui diſponendi modus non ſecum fert perſonale ſervitium, dum Officium ad Altare expleri valet etiam per alium, quoties Teſtator non adhibuit clauſulam *per ſe*, aut aliam ſimilem, ut mox probatum eſt. His addendo, quòd neque ex perſonali ſervitio, quatenus illud volitum fuiſſet,
5 ſequeretur incompatibilitas Beneficii cum Canonicatu, quia poteſt una hora Canonicus inſervire Canonicatui in Choro, & diverſa hora Beneficio in Altari, ex animadverſis per *Rot. in Mediol. Canonicatus, 2. Julii 1706. §. Non accedente, cor. Eminent. D. Card. Scotto.*

Confirmabantur præmiſſa ex obſervantia ferè duorum Sæculorum, ex qua nedum reſultat Beneficium non eſſe reſidentiale, neque incompatibile cum Canonicatu, ſed præterea demonſtratur falſitas alterius expreſſionis factæ à Matthæo, utrumque ſcilicet inſimul retineri non conſueviſſe abſque Apoſtolica diſ-
penſatione. In ſtatibus quippe dicti Beneficii annorum 6
1519. 1562. 1574. 1587. 1595. 1631. & 1678. illud retentum fuit modò cum Canonicatu ejuſdem Eccleſiæ Piſciæ, modò cum Dignitate, modò cum Parochiali ſine diſpenſatione Apoſtolica; & quod æquè urget, in pluribus ex relatis ſtatibus, & proviſionibus Beneficii, & præſertim in illis, quæ contigerunt annis 1595. 1611. 1648. 1678. & 1694. expreſsè dictum fuit, illud haud requirere perſonalem reſidentiam, & Capellanum potiri facultate inſerviendi Choro per ſubſtitutum. Atque id ipſum probant geminæ atteſtationes à Canonicis dictæ Cathedralis Eccleſiæ, factæ anno 1613. & de recenti in hac cauſa, ſuper conſuetudine retinendi ſine ope Apoſtolicæ diſpenſationis hoc Beneficium cum Canonicatu, & ſuper ſervitio per ſubſtitutum præſtari ſolito, ut latè obſervat præterita deciſio, §. 4. & §. 14.

Quæ cùm ita ſint, parvi refert Beneficium, de quo fit ſermo, requirere in Beneficiato qualitatem Sa-
cerdotalem actu, id deſumendo ex eo, quòd juxta le- 7
gem fundationis Patroni tenentur eligere Presbyterum habilem, & idoneum ad officiandum Altare de Miſſis, ut ſcripſit *Paminiat. controv. 37. & 38.* Etenim quidquid ſit de veritate hujus aſſumpti, de qua valdè dubitandum eſt, eo ipſo, quòd eidem Beneficiato
injunctum non fuit onus celebrandi Miſſas per ſe ip- 8
ſum, quo caſu ſufficeret qualitatem Sacerdotalem in potentia, tenuit *Rot. coram Merlin. dec. 825. à num. 1. & ſeqq. in Melphiten. Beneficii, 21. Junii 1711. §. Minus, & ſeq. coram Card. Priolo, & 21. Junii 1712. §. Noc robur, & 5. Decembris ejuſdem Anni, §. Subſequebatur, coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano*; illud certè in conſequenti officere viſum non fuit, ob
eam rationem, quòd à qualitate Sacerdotali Beneficii 9
inferre non licet ad reſidentiam, illiuſque incompatibilitatem cum alio Beneficio verè reſidentiali; *Rot. in Auguſtana Canonicatus Provinciæ Moguntinæ, 14. Martii 1710. §. Quo verò, coram bon. memor. Molines.* Prout nullius momenti eſt, quòd Prædeceſſores Beneficiati aliquando inſervi verint Choro; ſiquidem hoc initium ſumpſit non à lege fundationis, ſed à quadam Conſtitutione poſtmodum edita anno 1533. à Delegato Apoſtolico, ut inde magis augeretur in Cathedrali Piſciæ numerus Choralium, & Cultus Divinus. Et ulterius dicta Conſtitutio præſcribit ſolum onus
reſidentiæ voluntariæ, ſeu cauſativæ ad effectum lu- 10
crandi diſtributiones, expreſsè tribuendo Canonicis de hoc Beneficio, aliiſque Capellaniis proviſis, facultatem explendi ſervitium Chori per Subſtitutum Capellanum; ideoque nulla excogitari poteſt incompatibilitas Beneficii cum Canonicatu, propter quam Beneficium vacaverit, *Rot. coram Bich. dec. 13. num. 7. in Cremonen. Beneficii, 9. Martii 1714. §. Minus confert, coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano, & 4. Februarii 1715. §. Nec magis, cor. R. P. D. meo Cerro.*

Æque verò falſum eſt, quòd tempus ad præſentandum à Jure præfixum Patronis Laicis lapſum exiſtat, ut minùs rectè idem Matthæus Summo Pontifici quoque ſuppoſuit; cùm doceatur Chriſtophorum intra legitima tempora præſantatum fuiſſe à majori Patro-
notum numero, quo fit, eidem adjudicandum eſſe 11
Beneficium, ut perſiſtendo in deciſis etiam in hac parte, hodie reſolutum fuit, & diſponit *Text. in cap. quoniam, de Jurep. de quo Rota in Piſana Prioratus, 15. Junii 1715. §. Pro informante, coram Anſaldo, & in Compoſtellana Parochialium, 20. Junii 1718. §. Ipſe enim, & 10. Martii 1719. §. Iterum, coram Me.*

Nec ſubſiſtit, quòd Chriſtophorus non eſſet idoneus tempore præſentationis pro aſſequendo controverſo Beneficio, eo quòd proviſus reperiretur in eadem Cathedrali Eccleſia de Canonicatu, perſonalem reſiden-

tiam

tiam requirente, & de alio ſimplici Beneficio ſub ti-
12 tulo S. Benedicti. Qui enim habet Beneficium ſufficiens
pro propria ſubſtentatione, non cenſetur pro alio acqui-
rendo idoneus, ad *Text. in cap. Is cui de præben. in 6,
& in capitul. ſuper inordinata, de Præbend. & Dignitat.*
Quoniam objectio procedit, quando proviſio ſecundi
Beneficii fieri debet per literas Apoſtolicas; at non
13 etiam quoties, ut in præſenti, per Ordinarium facta
fuit vigore præſentationis Patronorum, ut explicat
*Ancharan. ſuper citato Textu, in cap. Is cui, num. 1. &
2.* Hoc utique caſu, dum aliter in fundatione cautum
non fuit, & quidem per probibitionem reſpicientem
14 actum, & tempus præſentationis, habens unum, vel
plura Beneficia, præſentari rectè poteſt ad aliud, at-
que idoneus ad illud conſequendum reputatur; *Rot. co-
ram Bich. deciſ. 313. num. 3. & ſeqq. & in Durtuſen.
Beneficii, 27. Junii 1703. §. Non relevante, & Fina-
li, coram Omanna*, cùm Beneficiorum pluralitas offi-
ciat dumtaxat illorum ſimultaneæ retentioni ultra tem-
pus à Sacris Canonibus ſtatutum, niſi accedat Apo-
15 ſtolica diſpenſatio, quam tamen Chriſtophorus re in-
tegra, & ante gratiam piſcatoriam Matthæi obtinuit;
*Garz. de Beneſic. part. 11. cap. 5. num. 186. Vivian. de
Jurepatr. lib. 6. cap. 10. num. 2. Card. de Luc. de Bene-
fic. diſc. 59. numer. 1. & 2. Rota in Monaſterien. Cano-
nicatus, 9. Decembris 1712. §. Re itaque, coram Re-
verendiſſimo D. meo Aldrovando*; & notat Deciſio, quæ
revidetur, §. 15. Ut etiam alter *Text. in capit. ſuper
inordinata de præben. & dignit.* applicari nequit præ-
ſenti hypotheſi, utpote quia loquitur de Beneficiis in-
compatibilibus, reſpectu quorum, qui habet unum
16 ſufficiens, non eſt idoneus ad aliud Beneficium incom-
patibile, retento primo, quia in utroque ſervire non
poteſt, ut animadvertit *Gloſſ. ibidem verb. Beneficiatis,
& Abb. nu. 3.* ubi limitat concluſionem, ſi unum Be-
neficium non eſſet reſidentiale.

Pro eo denique, quod attinet ad novas Literas impetrationis Beneficii, de quo agitur à Matthæo quoque impetratas, cùm illæ dignoſcantur ejuſdem qualitatis, & naturæ, cujus ſunt primæ, eaſdemque falſas expreſſiones contineant, executionem non merentur, quemadmodum de primis literis pro impetratione prædicta, hucuſque dictum eſt, & in præterita deciſione.

Et ita utraque, &c

R. P. D.

PRIOLO.

Gerunden. Eleemoſynæ Panis ſuper Reſidentia.

Veneris, 3. Julii 1711.

ARGUMENTUM.

Beneficium, ſeu Officium quando requirat reſidentiam præciſam, & formalem: vel potius cauſativam, & ſecundùm quid, non obſtante quòd à Fundatore injuncta ſit Capellano, obligatio Miſſam ſtatutis diebus celebrandi, atque Horis Canonicis intereſſendi; ita ut per ſubſtitutum ſuppleri poſſit.

SUMMARIUM.

1 *Beneficium ſimplex de generali conſuetudine reſidentiam non requirit.*

2 *Quoties Capellano onus injunctum non eſt celebrandi Miſſam per ſe ipſum, poteſt illud per Subſtitutum impleri.*

3 *Si Fundator, qui Capellanum obligavit ad reſidentiam in Choro, pœnam privationis, aut pecuniariam, in caſu non reſidendi, non appoſuit, talis reſidentia requiſita non dicitur præciſè, & formaliter, aut cauſativè ſimpliciter, ſed potius cauſativè ſecundùm quid.*

4 *Et tunc ſuppleri poteſt per Subſtitutum.*

5 *Obſervantia, proxima fundationi, & maximè ſi ex facto ipſius Fundatoris oriatur, illius voluntatem optimè declarat.*

6 *Commiſſo alicui, qui in dignitate, ſeu officio conſtitutus ſit, miniſterio circa id, quod habet tractum ſucceſſivum, & perpetuum, non dicitur electa induſtria perſona, ſed miniſterium illud commiſſum cenſetur etiam ſucceſſoribus in eadem dignitate, ſeu officio.*

7 *Nec repugnat, quòd ejuſdem exercitium poſſit alteri committi.*

8 *Ex diſpoſitione Teſtatoris, quòd diſtributor eleemoſynæ, pauperibus erogandæ, inhabitet domum aſſignatam, an inferatur ad reſidentiam, & adminiſtrationem perſonalem.*

9 *Statuta, quorum validitas firmata non eſt, nullam probationem faciunt.*

10 *Qui de bonis ſuis diſponit in idem opus pium, ab altero inſtitutum, ſi pœnam privationis in caſu non rectæ adminiſtrationis apponat, illius diſpoſitio alterare non valet naturam, ſeu qualitatem diſpoſitionis, ab alio Fundatore præcedenter factæ, ſed vires tantùm habet pro bonorum portione adjecta.*

11 *Adminiſtrator alicujus operis pii tenetur ad ea omnia, quæ facere debet quilibet diligens Paterfamilias pro recto gubernio ſui patrimonii, & Tutor in bonis Pupilli.*

DECISIO II.

IN ſequelam alterius meæ deciſionis ſuper hac eadem Cauſa hodie emanatæ, ſecundum propoſui Dominis meis dubium — *An ſcilicet Præpoſitus Capellanus Eleemoſynæ panis teneatur perſonaliter reſidere, & per ſe ipſum adminiſtrare officium Eleemoſynariæ, atque reddere rationem Sacriſtæ Majori, & quæ pro recta adminiſtratione teneatur adimplere* — quibus reſponſum fuit juxta modum inferius exprimendum.

Dixerunt enim, Præpoſitum non teneri perſonaliter
reſidere ſub ea fundamentali ratione, quòd ſive hujuſ-
modi Præpoſitura habeatur pro officio, ſive pro Bene-
ficio, ut obſervatum fuit in altera mea deciſione,
nunquam tamen importare poterit obligationem reſi-
dendi, quia cùm ad ſummum dici valeat Beneficium
ſimplex, de generali conſuetudine, quomodolibet onus 1
reſidentiale rejicere videtur, juxta *communem Doctorum
opinionem in c. fin. de cleric. non reſid. & ſignanter Innoc.
in princ. Card. num. 16. Imol. num. 9. & Rota, cor. Merl.
dec. 825. num. 2. & cor. Gregor. deciſ. 108. num. 4. cum
ibi relat.* & alibi.

Neque illud dici poteſt injunctum fuiſſe à Fundato-
re, ex quo voluerit, quod Præpoſitus teneretur inte-
reſſe horis Canonicis, & celebrare tribus diebus in
qualibet hebdomada, ibi — *qui interſit horis Canonicis
conſuetis, niſi impediatur cauſis neceſſariis, ibidemque in
Choro deſerviat, & teneatur ex debito tribus diebus in heb-
domada Miſſam in Altari prædicto celebrare*, ut in *Sum.
Sacriſta, ſuper jure nominandi, num. 2.* nam quoad ce-
lebrationem Miſſarum, cùm iſta non ſit concepta,
ut teneatur per ſe ipſum celebrare, hodie ſatis fir- 2
matum remanet, quòd non cenſeatur prohibitum quin
per ſubſtitutum adimpleri poſſit, ut notat *Zab. in ca-
pit. de multa, §. Fin. verb. circa nu. 12. & 13. de præb.
Grat. diſcept. forenſ. cap. 133. num. 12. & Rot. in Mel-
phicten. Beneficii, 26. Junii proximè præteriti, §. Cum
enim, coram Me*. In ſimilibus namque caſibus verba
prædicta ſtant potiùs demonſtrativè ad indicandum
onus Miſſarum, quàm ad perſonam Celebrantis; nec
in dubio præſumitur electa induſtria perſonæ, cùm me-
ritum ſacrificii dependeat ab opere operato, non ab
opere operantis, ut benè advertit *Merl. dict. dec. 825.
num. 4. & 5.*

Quò verò ad reſidentiam in Choro, cùm nulla Præ-
poſito non reſidenti legatur injuncta pœna privationis,
ſeu pecuniaria, talis obligatio reſidendi dici nequit
præciſa, & formalis, aut cauſativa ſimpliciter, ſed
potiùs cauſativa ſecundùm quid, & proveniens ex vo- 3
luntate Fundatoris, qui Præpoſito principaliter impo-
ſuit adminiſtrationem eleemoſynariæ; ſecundariò quan-
do non eſt legitimè impeditus, onus inſerviendi in
Choro, quemadmodum notat *Abb. in capit. fin. num.
4. Jo: Andr. num. 6. Butr. numer. 6. de Cleric. non reſid.
Bich. dec. 13. num. 7. & Rembold. dec. 239. numer. 7.*
quibus attentis excluſo formali ſervitio, Beneficium
dici nullatenus nequit reſidentiale, ſed ſuppleri pote-
rit per ſubſtitutum, ut benè declarat *Gonzal. ad reg. 4
8. Cancell. gloſſ. 5. num. 88. & 89.* ubi docet conſimi-
les Capellanias, quamvis fundatas de licentia Ordina-
rii, non requirere perſonalem reſidentiam, ſed poſſe

per

per ſubſtitutum deſerviri, ſicut reliqua Beneficia ſimplicia.

Et hoc comprobat antiquiſſima obſervantia, dum à ſua fundatioue per plura ſæcula de tali Beneficio plures proviſi fueruut, qui erant Canouici in diverſis Eccleſiis, & Civitatibus, ut ex *Summ. Franciſci*, *n.* 4. *&* 5. & ipſemet Fundator deputavit pro prima vice Clavigerum, ſeu Parochum ejuſdem Cathedralis,
5 ut legere eſt in ejus fundatione, quæ uti proximæ diſpoſitioni, & peracta ab ipſo diſpouente optimè declarat illius voluntatem; ad *Text. in leg. Epiſtola*, *ff. ad Trebell. Mantic. de conject. lib.* 3. *tit.* 1. *num.* 7. *Rot. deciſ.* 166. *num.* 43. *part.* 8. *rec. &* *deciſ.* 365. *num.* 5. *part.* 17.

Sed dictum quoque fuit in hac eadem Cauſa ſuper declaratoria, 19. Januarii 1703. inter Capitulum, & Præpoſitum, quod Canonici ſub prætextu illius abſentiæ intendebant ſe excuſare à non paritione demandatæ dimiſſionis, quæ non eſt hodie incidenter revocanda.

Conſentaneè quoqua dixerunt Domiui Præpoſitum non teneri per ſe ipſum admiuiſtrare, nec redditus inter pauperes diſtribuere; cùm enim ad iſtum effectum Arnaldus inſtituerit in ſuo Teſtamento Sacerdotem, qui retineat omnia bona dictæ eleemoſynæ donata, &
6 faciat totum ſervitium, hoc videtur impoſitum non ſolùm primo, ſed etiam omnibus in d. Beneficio ſucceſſuris; ideoque non cenſetur electa induſtria determinatæ perſonæ, ſed potiùs dicendum eſt tale miniſterium dignitati commiſſum, ut dixit *Rota*, *coram Dunoz. Jun. dec.* 208. *num* 60. nec repugnat quin poſ-
7 ſit illius exercitium alteri committi, ad *Text. in cap. fin. de offic. Jud. Ordin. & ibi — Gloſſ. verb. caſibus; Hoſtien. numer.* 2. *Joan. Andr. num.* 3. *& cæteri expoſitores*, *& Rot. in dict. deciſ.* 208. *num.* 17. *& in altera*, *coram Me*, *in allegata deciſ. ſuper declaratoria*, *§. Non ſubſiſtunt*.

Et hanc tandem interpretationem recipiunt verba in fundatione poſita, quòd Præpoſitus inhabitet domos aſſignatas, & eidem operi relictas; nam ex his non benè infertur, neque ad reſidentiam, neque ad admi-
8 niſtrationem perſonalem, ſed potius tale quid Fundatorem voluiſſe præſumendum eſt ad majorem Præpoſiti pro tempore, vel ipſorummet Pauperum commoditatem, ut ſcilicet iſti haberent certum, & determinatum locum, ad quem confugere poſſent pro reportanda eleemoſyna.

Nec iterum recurrendum eſt ad Statuta, & conventiones anni 1232. ex quibus præciſè imponitur Præpoſito gubernium, & adminiſtratio bonorum, ac diſtributio redditnum in uſus Pauperum ſub pœna privationis, quatenus reperiretur infidelis, & culpabilis; ex
9 quibus inferebatur fuiſſe electam induſtriam perſonæ: hic enim recurrit eadem reſponſio in altera mea deciſione data circa legalitatem dd. Statutorum, quæ donec firmata non remaneant, nullam probationem facere poſſunt.

Idem quoque dicendum venit de Teſtamento Guglielmi Gaufridi de anno 1292. confecto, *Summ. Sacriſtæ*, *num.* 4. in quo eadem pœna privationis legitur, quòd vel Teſtator diſpoſuit cum præſuppoſita legalitate dd. Statutorum, vel quatenus probationem facere poſſet, etiam eſſet ſumptum de ſumpto, illius diſpoſitio vires tantùm haberet pro illa portione bonorum
10 ſubjugata eidem operi pio, non autem quòd potuerit alterare naturam, ſeu qualitatem diſpoſitionis præcedenter factæ ab Arnaldo.

Procedendo ad alteram partem dubii, reſpicientem, an Præpoſitus teneatur reddere rationem Sacriſtæ Majori, quæ obligatio cùm promanas à prædictis Statutis, & Teſtamento Guglielmi, illius determinatio relicta fuit in ſuſpenſo, donec in ulterioribus diſputationibus firmata remaneat illorum validitas, & legalitas, de qua dubitatum fuit in contemporanea deciſione.

Demum ſupereſt poſtrema pars dubii circa ea, quæ pro recta adminiſtratione Præpoſitus teneatur adimplere, & nulla adfuiſſet difficultas inter Partes, ſi Sacriſta major non periiſſet plura ultra juris diſpoſitionem, & contenta in fundatione, & Teſtamento ipſius Arnaldi. Verùm quia datæ fuerunt quamplures aliæ ordinationes factæ à Capitulo de anno 1347. & ſupponuntur etiam confirmatæ à Pio II. ut in ejus *Sum. nu.* 5. ad quarum obſervantiam prætendebatur teneri Præpoſitum; contra iſtas expreſsè proteſtatus eſt d. Præpoſitus de illarum illegalitate, & non integra tranſumptatione, *ut in ejus Sum. reſponſionis*, *n.* 2. & tamquam fundatas in præſuppoſito Statuto, & Conſtitutionibus anni 1232. dicebatur nullam probationem conſtituere, donec canonizata non remaneat validitas illorum, quæ pro baſi ponuntur; & propterea Domini reſpouderunt Præpoſitum teneri in genere ad ea omnia, quæ facere 11
debet quilibet diligens Paterfamilias pro recto gubernio, & adminiſtratione ſui Patrimonii, & Tutor in bonis Pupilli, quemadmodum etiam præſcribitur *in Clement.* 1. *§. Quia contingit*, *de religioſis domibus*, & refert *Grat. diſcept.* 395. *num.* 5. *& Rota*, *cor. Coccin. dec.* 625. *num.* 10. cùm difficile admodum ſit ad omnia particularia deſcendere, & omnia præ oculis habere, maximè donec firmatum non remaneat, an ſit procedendum cum prædictis Statutis, & aliis Conſtitutionibus, nec non cum Teſtamento Guglielmi, ſeu cum ſola fundatione, & Teſtamento Arnaldi.

Tertium pariter dubium diſceptandum propoſui Dominis meis ſuper Juramento fidelitatis, & Homagio, an Sacriſta major poſſit exigere à Vaſſallis eleemoſynariæ panis Juramentum fidelitatis, & Homagium, privativè ad Præpoſitum Capellanum, & iſte poſſit facere arrendamentum, aliaque diſponere circa bona, & redditus eleemoſynariæ abſque conſenſu d. Sacriſtæ. At quia iſti omnes actus deſumebantur à prædictis Conventionibus, de quarum legalitate, & validitate admodum inter Partes diſceptatum fuit, nec ſatis ex Summariis conſtabat; Ideo Domini reſolutionem differre ſatius duxerunt, donec diſcuſſa, & firmata remaneat dd. Jurium validitas,

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

F O S C A R O,

Leodien. Capellaniarum.

Super bono Jure.

Luna, 27. *Februarii* 1719.

A R G U M E N T U M.

Capellanias Parochialis Eccleſiæ Sanct. Joannis Baptiſtæ Leodii non eſſe perpetuas, ſed amovibiles deciſum fuit à Sac. Rota; idque, ultra Juris præſumptionem, pluribus documentis oſtenditur, juncta etiam obſervantia, tum affirmativa, tum negativa.

S U M M A R I U M.

1 *Capellani ſimpliciter ad celebrandas Miſſas*, *& Horas Canonicas recitandas aſſumpti*, *de Jure præſumuntur amovibiles.*

2 *Idem dicendum de Capellanis*, *vocatis ad exercendam Animarum Curam*, *quæ apud Parochum totaliter reſideat.*

3 *Capellaniæ merè Sæculares*, *adinſtar aliorum officiorum*, *præciſivè etiam ab inſtitutione Ordinarii*, *poſſunt eſſe perpetuæ.*

4 *De hoc tamen conſtare debet*, *vel ex fundatione*, *vel ex aliis titulis*, *à Lege approbatis.*

5 *Statuta*, *confirmata à Sede Apoſtolica*, *dicuntur Papalia.*

6 *Poteſt Epiſcopus*, *ad rectum Eccleſiæ gubernium*, *ordinationes facere.*

7 *Ordinariorum decretis*, *qui de Eccleſiarum ſuæ Diœceſis Statu*, *& qualitate informati præſumuntur*, *plurimum defertur.*

8 *Obſervantia patefacit*, *quòd ſub antiquitatis obſcuritate latet.*

9 *Et eſt optima interpres cujuſcumque Statuti.*

10 *Capellaniæ etiam amovibiles poſſunt quandoque in perpetuum conferri.*

11 *Pro-*

11 *Propria, & eſſentialis Capellaniarum perpetuitas ex fundatione ipſa eſt deſumenda.*

12 *Capellaniam in perpetuum retentam fuiſſe permiſſivè, atque accidentaliter, declarat obſervantia ſubſequuta.*

13 *Super actu ineffectuato nullum fieri poteſt fundamentum.*

14 *Statuta non legitime condita, adverſus Eccleſiæ conſtitutiones, & conſuetudines non tenent.*

15 *Statutum, quod neglectum fuit, abſque ulla executione, inter Eccleſiæ ſanctiones connumerari non meretur.*

16 *Non valent Statuta. à Laicis condita, contra antiquas Eccleſiæ Leges, Apoſtolica, ſeu Ordinaria auctoritate confirmatas.*

17 *Verba urbana, & officioſa non præſupponunt, ſed potius excludunt Capellaniarum perpetuitatem.*

18 *Stante præſervatione juriſdictionis, antea exercitæ, res in ſuo primævo ſtatu relicta cenſetur.*

19 *Sententia, ſub falſa credulitate lata, utpote erronea, non eſt attendenda.*

20 *Sententia afficere non valet non citatum, quando de eius principali intereſſe, & præjudicio agitur.*

21 *Actus, licet unicus, amotionis Capellani, ceſſante tamen cauſa ſpeciali ejuſdem remotionis, confirmat generalem facultatem removendi.*

22 *In facultativis, per non uſum, nullum infertur præjudicium, niſi etiam concurrat impedimentum, cum ſubſequuta acquieſcentia.*

23 *Clavium traditio quid operetur.*

D E C I S I O III.

MOderni Capellani Parochialis Eccleſiæ Sancti Joannis Baptiſtæ Leodii, poſt habita eorum deputatione à Curia Inſignis Hoſpitalis Sancti Abrahami ejuſdem Civitatis, ad merum officium deſervitorium, & amovibile reportata, neglectaque etiam ejuſdem amovibilitatis recognitione, qualibet die Cioerum exponi ſolita, mediante clavium reſtitutione, ordinationibus ejuſdem Curiæ parere recuſantes, geminas excitarunt prætenſiones; alteram circa Capellaniarum perpetuitatem; & alteram, quoad adminiſtrationem bonorum, & redditaum earumdem Capellaniarum. Cumque poſt varia decreta in partibus lata, Cauſa tandem ex reſcripto Signaturæ Juſtitiæ integre ad Sacram Rotam conſcenderit, tria ſubſcripſi Dubia, primum ſuper bono Jure -- *An ſcilicet Capellaniæ, de quibus agitur, eſſent perpetuæ, vel amovibiles* -- ſecundum ſuper Jure adminiſtrandi, nempe -- *An, & cui competeret Jus adminiſtrandi bona Capellaniarum* -- & tertium -- *ſuper manutentione* à Capellanis ipſis prætenſa in earumdem Capellaniarum poſſeſſione, eorumque primis hodie propoſitis, Domini ſolidiora cenſentes Jura favore Curiæ deducta, quoad perpetuitatem, & amovibilitatem, reſponderunt -- *Capellanias eſſe amovibiles*.

Ea moti ratione, quia agitur de Capellanis ſimpli-
1 citer ad celebratiooem Miſſarum; & ad recitandas Horas canonicas aſſumptis à Miniſtris Hoſpitalis, abſque ullo collationis, aut inſtitutionis titulo ab Ordinaria authoritate procedente. Unde, non conſtito de ſundatione indicante perpetuitatem, de Juræ præſumendi erant amovibiles ad nutum eligentium, juxta doctrinam *Text. in cap. ad hæc, in fine, de Offic. Archid.* & communiter tradunt *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſs. 5. num. 11. alter Gonzal. in cap. de nobis, n. 3. de Cleric. Garz. de benefic. lib. 1. cap. 1. num. 61. Amoſtaz. de cauſ. piis, lib. 3. cap. 1. num. 8. Card. de Luc. de canon. diſc. 18. num. 13. Rota coram Peutinger. deciſ. 15. num. 46. & ſeq. in recent. deciſ. 466. num. 19. & ſeq. par. 19. & in Auguſtana Summæ Cuſtodiæ ſuper ſecundis litteris, 22. Junii 1715. §. Deficere, & 15. Maii 1716. §. Non attenta, coram R. P. D. meo Falconerio, Almæ Urbis Gubernatore*, & io fortioribus terminis, Capellanorum
2 ſcilicet adſcitorum ad exercendam Animarum Curam, quæ in præſeoti totaliter apud Parochum reſidebat, plene firmavit *Rota in Bononien. Parochialis, 6. Maji 1715. §. Expediti, coram Eminentiſſimo Scotto, confirmat. die 10. Februarii 1716. §. Valde etiam, coram R. P. D. meo Cerro, & die 21. Decembris ejuſdem anni, §. Hæc autem, cor. Me.*

Non attenta reſponſione, quod præciſive etiam ab inſtitutione Ordinarii, Capellaniæ meræ ſæculares, ad inſtar aliorum officiorum, & munerum, adhuc poſ-
ſint eſſe perpetuæ, ut teſtantur *Amoſtaz. de cauſis piis* 3
lib. 3. cap. 11. numer. 1. Gonzalez ad regul. 8. Cancell. gloſs. 5. num. 50. Leon. de offic. Capell. qu. 3. ſect. 3. num. 39. Garz. de benefic. par. 1. cap. 2. num. 102. & firmavit *Rota in dicta Auguſtana Summæ Cuſtodiæ, ſuper ſecundis litteris, 22. Junii 1715. §. Neque refert; & 15. Maji 1716. §. Nequiquam, coram R. P. D. meo Falconerio*. Quoniam licet Juris cenſuræ non repugnet ſimilium Capellaoiarum perpetuitas introducta ex fundatione, aliiſve titulis a Lege approbatis; eis tamen
minime exhibitis, & ſic Capellaniarum ſtatu ad du- 4
bietatem redacto, præſumptio urget pro amovibilitate, adeout vel qui de perpetuitate conteodit, illam tenentur oſtendere per probationes concludentes, vel in pari cauſa, & in conflictu probationum pro amovibilitate inclinare debeat arbitrium Judicantis, ut, expendendo effectum præſumptionis Juris, explicant *Innocent. in cap. audiſtis, num. 3. de præſcript. Card. de Luc. de cred. diſc. 135. num. 15. Rota apud Poſth. de manutent. dec. 64. num. 3. coram Burat. dec. 572. num. 14. & in recentior. dec. 429. num. 5. par. 19.* & in terminis monent *Lap. allegat. 67. num. 6. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 5. num. 58. Corrad. in prax. benefic. lib. 9. cap. 6. num. 261.* & egregie *Rota ad ornatum Card. de Luc. de benefic. lib. 11. dec. 11. num. 7.*

In præſenti autem controverſia hanc probatioois ſpeciem Capellani non exhibebant, quinimo invicem collatis documentis hinc inde deductis, adeo efficacia comperta fuere ea, Curiæ nomine exhibita, ut citra opem juridicæ præſumptionis, concludenter detecta videretur amovibilitas. Pro ea enim urgebant primò antiquiſſima Eccleſiæ Statuta, ultra explicationem Capellanorum annalium, & mercenariorum, ac determinationem juramenti anno quolibet per ipſos præſtandi, præciſè, & explicitè omnimodam Paſtori, & Magiſtris facultatem tribuentia diſponendi circa Capellanorum receptionem, correctionem, & expulſionem cum interdictione, cujuſcumque contradictionis. Cumque illa confirmata appareant ſuo anno 1618. a S. Sedis Legato, conſtabilita inde remanet amovibilitatis pro-
batio; nam, ſuperventa coofirmatione Apoſtolica, 5
occluſus remanet aditus impugnandi ampliùs dicta Statuta, dato etiam, quod ſecundum eorum primævam originem, totalem non promererentur executionem, ut dixit *Rota coram Coccin. dec. 1951. num. 29. in Friſingen. Juris deputandi Curatos, 22. Junii 1716. §. Et hinc omiſſo, coram R. P. D. meo Cerro, & in Salisburgen. Vicariæ, 31. Januarii 1714. §. Quamobrem, coram R. P. D. meo Falconerio, confirmata 30. Aprilis 1717. §. Verumtamen, coram Me.*

Rurſus concludebatur amovibilitas ex diplomate Epiſcopi Adulphi, & Valeriani Præpoſiti Leodien. *anno* 1331. evulgato, & ſub citata Apoſtolica Confirmatione comprehenſo, in quo ſub eadem preſuppoſitione qualitatis deſervitoriæ, poſtque nonnullas ordinationes Divini Cultus incrementum reſpicientes, relativè ad ſundationes, decernitur. & declaratur, Capellanos in futurum annales eſſe debere. Quo ſtante, eo magis excluſa remanet prætenſa perpetuitas, cui citra dubietatem, reſiſterer antiquiſſime ſanctio emiſſa, cauſa cognita, & ad rectum Eccleſiæ guberoium, necnon ad fundationum adimplemeotum præordina-
ta, quæ nedum in figura Diſpoſitionis novæ ſufficiens 6
reputari poterat ad inducendam amovibilitatem, per ea, quæ tradunt *Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 47. quæſt. 9. Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſcopi, par. 3. allegat. 93. n. 23.* & dixit *Rota in Gerunden. Beneficii, 28. Junii 1697. §. Validitas, in fine, coram bon. mem. Molines*; præſertim poſtquam ſupervenerat coofirmatio Apoſtolica, juxta authoritates ſuperius citatas; ſed inſuper in linea ſaltem declarativa concludentem præſefert amovibilitatis probationem; cum credendum non
ſit, Epiſcopum, & Præpoſitum io actu adeò ſolemni, & relevanti erronee præſuppoſuiſſe, ac decreviſſe 7
amovibilitatem, abſque eo quòd, contra propriam confeſſionem, de illo prius ſufficientem exceperint probationem, juxta firmata per *Felin. in cap. ad aures, num. 15. de reſcript. Addea. ad Buratt. dec. 111. numer. 15. Rota, coram Pan. dec. 960. numer. 7. coram*

ram Celſo, *dec.* 215. *num.* 8. *in recent. dec.* 284. *numer.* 4. *par.* 14. *dec.* 523. *nu.* 18. *par.* 19. & bene in *Auguſtana Canonicatus Provinciæ Moguntinæ*, 26. *Januarii* 1711. §. *Aſſumptum comprobant*, *coram* R. P. D, *Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*.

Et denique in eumdem ſenſum collimabat multiplex, & plurium ſæculorum obſervantia reſultans tam ex actibus affirmativis, quam negativis. Capellani enim ſemper deputari conſueverunt ad annum; & hanc limitatam deputationem ipſi quoque acceptarunt, proprioque Juramento, ad formam Statutorum, præſtito, confirmarunt, qualibet die cinerum Claves, in ſignum dimittendi, & obtinendi de novo officium, conſignarunt, & reacceptarunt; Curia Hoſpitalis Capellaniarum Bona, & redditus adminiſtravit, eoſque inter Capellanos diſtribuit, illarum permutationes, abſque alicujus Superioris approbatione, admiſit; nec unquam conſtitit, quemquam ad Sacros Ordines fuiſſe promotum ad titulum harum Capellaniarum, quinimò obtenta per quemdam *Lurchkia* a Parochianis deputatione, ſub conditione, quod fieret Sacerdos ad titulum Capellaniæ; deputatio hujuſmodi effectu vacus remanſit, & Capellaniam obtinuit quidam *Lombart*, de more ad annum deputatus. Quare cum deputationes, cæterique actus conſecutivi ſint omnes cum perpetuitate incompatibiles, ſuperlativè exinde probata dicebatur amovibilitas, quam, ultra titulos ſuperius relatos, in omnem caſum concluderet ſola
8 obſervantia, quæ paſſim in rebus ſub antiquitatis obſcuritate latentibus, explicare ſolet quidnam fundationes in origine præſetuliſſent, ut in ſpecie firmant *Gonzal. dicta gloſſ.* 5. §. 6. *n.* 2. *Amoſtaz. de cauſ. piis*, *lib.* 3. *cap. primo*, *ſub num.* 8. latè *Rota*, *coram Merlin. decis.* 61. *num.* 1. *& ſeq. coram Peutinger. dec.* 15. *num.* 19. *& ſeq. & in dicta Bononien. Parochialis*, 6. *Maii* 1715. §. *Obſervantia*, *coram Eminentiſſimo Scotto*, *&* 11. *Decembris* 1716. §. *Et quartum denique*, *coram Me*.

Et hac adeo inveterata, & uniformi concurrente obſervantia, quæcumque itidem removebatur ſuſpicio ſubreptionis, aut clandeſtinitatis contra Apoſtolicam confirmationem Statutorum oppoſitæ. Nam dum tractu temporis deputationes, juramenta, confirmationes, aliique omnes actus expleti fuere conſentaneè ad ea, quæ leguntur in eiſdem Statutis diſpoſita, exinde
9 ſublatus remanet omnis timor, quod Curiæ Miniſtri Statutorum confirmationem clandeſtinè, aut ſubreptitiè impetraverint, juxta obſervata per *Decium*, *conſ.* 48. *num.* 12. *Rota dec.* 75. *num.* 7. *part.* 18. *in Majoricen. Parochialis*, 12. *Februarii* 1709. §. *Idipſum*, *coram* R. P. D. *Aldrovando*; *& in Avenionen. Collegii*. 12. *Maii* 1713. §. *Cæterum*, *&* §. *Quod apertius*, *coram Eminentiſſimo Scotto*.

Pariterque evertebatur objectum contra Epiſcopale Diploma excitatum, quòd Epiſcopus, & Præpoſitus eo ipſo, ac ſemel in eodem actu approbaverant perpetuitatem Capellaniarum illius temporis, non valuerint in futurum annualitatem, & amovibilitatem præſcribere. Etenim non omiſſo, quod præfati Capellani effici potuiſſent perpetui ex jure ſpeciali, ſcilicet ex ſpeciali deputatione ad vitam obtenta, quod incompatibile non eſt cum naturali Capellaniarum a-
10 movibilitate, cum Capellaniæ etiam amovibiles poſſint quandoque in perpetuum conferri, ut firmatum fuit *in dicta Bononien. Parochialis*, 6. *Maii* 1715. *coram Eminentiſſimo Scotto*, §. *Abſque eo*, *cum ſequen. &* 11. *Decembris* 1716. §. *Atque hinc*, *coram Me*; attenta præſertim relatione in ea habita *ad voluntates*, *& deſideria Fundatorum*. Unde evidentius colligebatur, perpetuam retentionem Capellaniarum nunc temporis per-
11 miſſam fuiſſe ex aliqua peculiari cauſa ad illoſmet Capellanos reſtricta, non vero ex propria, & eſſentiali Capellaniarum perpetuitate extra fundationem non deſumenda; *Garz. de benefic. part.* 1. *cap.* 8. *num.* 85. *& ſeq. Thierrius eodem tract. ſect.* 4. *verſ. Sed quid dicendum*, *Amoſtaz. de cauſ. piis*, *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 59. *Rota*, *coram Peutinger. dec.* 25. *num.* 24. *&* 25. *& in ſæpe citata Bononien. Parochialis*. Inſuper quelibet ceſſabat amaritudo, ex ſæpedicta ſubſequuta obſervantia, quæ juxta
12 ejus juridicam operationem, optimè declaravit, quòd de illo tempore Capellaniæ in perpetuum retinerentur permiſſive, ac accidentaliter, *Card. de Luc. de benefic. diſc.* 73. *num.* 380. *Rota poſt eum*, *lib.* 2. *dec.* 11. *num.* 7. *in Senten. Jurium Parochialium*, 3. *Februarii* 1708. §. *Fin. coram* R. P. D. *meo Lancetta*, & latè *in dicta Bononien. Parochialis*, 10. *Februarii* 1716. §. *Minuſque*, *cum ſeq. cor.* R. P. D. *meo Cerro*.

Probata autem exinde amovibilitate, parum ad adſtruendam perpetuitatem obeſſe poterant quædam reſolutiones, regulamenta nuncupatæ, editæ ab Univerſitate Parochianorum, ad quos primario Juſpatronatus ſpectare dicitur. Etenim quidquid dicendum ſit de hac Patronatus pertinentia, an ſcilicet ea penes Parochiæ Populum adhuc reſideat, an verò integrè tranſlata fuerit ad Curiam Hoſpitalis, quocirca Domini nihil ſtatuere velle decreverunt; perluſtratis dictis regulamentis, nullatenus ex eis immutata dici poterat Capellaniarum amovibilitas. Illa namque annorum 1556. & 1610. nullum habuerant effectum; nam licet in eorum primo dictum fuerit, quod Capellani Imposterum non deſtituerentur à Directoribus; & in altero, quod ad effectum remotionis, legitima cauſa requireretur; abinde tamen, eis non obſtantibus, Capellani claves de more repoſuerunt, & officia dimiſerunt in manibus Parochi, & Magiſtrorum, à quibus novam deputationem obtinuerunt. Quinimò de anno 1613. ad eorumdem ſimplicem nutum, excluſus remanſerat quidam *de Latia*, abſque ulteriori contradictione. Unde ſuper eiſdem regulamentis, utpo- 13
te ineffectuatis, nullum adſtrui poterat fundamentum perpetuitatis, ut notat *Barboſ. in collect. par.* 1 *decret. diſtinct.* 4. *cap. in iſtis n.* 15. *Turricel. de union. cap.* 11. *numer.* 23. *&* 25. *Cord. Albet. diſcept.* 2. *quæſt.* 8. *numer.* 19. *impreſſ. poſt Card. de Luc. de Juriſdict. Rota coram Merlin. dec.* 461. *in fine*; *& in Tarraconen. Juris puntandi ſuper negotio principali*, 26. *Februarii* 1703. §. *Minùſque*, *coram bonæ memoriæ Omanna*.

Aliud verò regulamentum anni 1682. per quod Capellaniæ declarantur perpetuæ, & confutantur Eccleſiæ ſtatuta, & ordinationes, pejori vitio laborat; nam proceſſit ab adunantia minus legitimè, & tumultuariè congregata, & ſpecificè per Curiæ Mini- 14
ſtros contradicta. Unde quidquid in ea fuerat præſcriptum adverſus Eccleſiæ conſtitutiones, & conſuetudines, nec regulamenti nomen promeretur, ut tradit *Gloſſ. in cap.* 2. *verbo Statutum*, *de verbor. ſignific.* in 6. quam ſequuntur *Valenzuel. conſ.* 122. *nu.* 25. *& ſeq. Tondut. q. benefic. cap.* 115. *n.* 8. *&* 9. *Rota ad ornatum Card. de Luc. lib.* 14. *d* 14. *n.* 2. *& ſeq.* & *in Amalphitana Statutorum*, 13. *Maii* 1715. §. *Primo*. *coram Me*. Ut etiam exitus comprobavit, nam licèt in eo quidam Lurchin perpetuam reportaverit nominationem cum conditione aſcendendi ad Sacros Ordines ad titulum Capellaniæ, his tamen effectibus fruſtratus remanſit; cùm nec potuerit ad Sacros Ordines promoveri, niſi ad titulum Patrimonii, & Capellaniam alius obtinuerit ex deputatione Curiæ, ſecundùm anteriorem ſtatum expleta. Et inſuper in ſucceſſivis ſolemnibus regulamentis annorum 1688. & 1691. præſcripta, & reſpectivè confirmata extitit forma, juxta quam in futurum gubernari deberet Hoſpitale, poſthabito, & ſub ſilentio prætermiſſo dicto regulamento anni 1682. quod propterea nec poterat inter Eccleſiæ Sanctiones connu- 15
merari; dum, præter ejus intrinſecas nullitates, nullam obtinuit executionem, quoad electionem Capellani, neglectumque fuit in aliis poſterioribus regulamentis, in quibus ad ſedanda diſſidia inter Curiam, & Parochianos exorta, hoc unico excepto, antiquiora etiam regulamenta fuerunt ad trutinam revocata; *Carpan. ad Statut. Mediolanen. cap.* 341. *num.* 11. *par.* 1. *Cavalcan. dec.* 27. *num.* 57. *Rota in Illerden. Statuti*, 16. *Martii* 1705. §. *Motivum*, *cor. bo. me. Muto*; & latè *in Avenionen. Collegii*, 12. *Martii* 1713. §. *Quandoquidem*, *cor. Eminentiſſ. Card. Scotto*.

Et his everſis regulamentis, quæ præterea nullius eſſent relevantiæ, utpote celebrata à laicali cætu Parochianorum, quibus permiſſum non erat ex proprio libito, Curia contradicente, vel inaudita, & ſine juſta, & legitima cauſa; intervertere antiquiſſimas Ec- 16
cleſiæ, ſive Hoſpitalis Leges, Apoſtolica, & Ordinaria authoritate confirmatas, & per plurium Sæculorum obſervantiam approbatas, juxta firmata per *Fagnan. in*

cap.

Digitized by Google

cap. Dilecto, *num.* 22. *de Præbend. Lotter. de re beneſic. lib. primo*, *qu.* 33. *num.* 11. *Franceſ. de Eccleſ. Cathed. c.*14. *n.* 172. *Barboſ. de Jure Eccleſ. lib. primo*, *cap.* 32. *n.* 17. & 18. *Pignatt. conſult. Canon.* 14. *num.* 2. *tom.* 50. & in fortiori dixit *Rot. in dicta Amalphitana Statutorum*, 13. *Maji* 1715. §. *primo*, & §. *Rurſus*, *coram Me*, prætenſa Capellaniarum perpetuitas fruſtra elici poſſe contendebatur à mox enunciatis regulamentis ſolemniter celebratis anno 1688. & 1697. In primo etenim Hoſpitalis Miniſtri eam tantùm expoſuerunt declarationem *di voler mantener*, *e conſervare tutti li Capellani con amore*, *benevolenza &c. aſſicurando di più di perpetuarli*, *quantum in eis erit* -- quæ quidem verba ad urbanitatem, & officioſitatem directam, nullatenus
17 decernunt, ſeu præſupponunt, ſed potiùs excludunt Capellaniarum perpetuitatem, quia ea ſemel impreſſa, ſuperfluus de cætero remaneret quicumque Miniſtrorum favor oblatus ad eumdem effectum perpetuitatis, juxta in ſpecie animadverſa per *Rotam in ſæpecitata dec.* 15. *coram Peutinger. num.* 19. & *ſeq.* & *dec.* 11. *ad ornatum Card. de Luc. de Beneſic. lib.* 12. *ſub numer.* 7. In poſtremo verò anni 1691. etſi renovata in genere, & approbata fuerint regulamenta præterita annorum 1556. & 1610. nedum tamen nihil concluſum apparet de prætenſa perpetuitate; ſed inſuper Curiæ explicitè reſervatur omnimoda juriſdictio, quoad Perſonas, & Bona Hoſpitalis, necnon facultas declarandi amovibilitatem officiorum, omnium, & Commiſſionum ejuſdem Hoſpitalis. Quare, juxta ejuſdem regulamenti tenorem in nihilum immutata prætendi valet qualitas manualitatis Capellaniarum, cùm ſtante generica præſervativa omnimodæ juriſdictionis, relativè ad illam, quam per decurſum plurium Seculorum, Curia exercuerat, evidens ſit, Capellanias
18 relictas fuiſſe in ſuo primævo ſtatu amovibiles, ſub quo Seculis præteritis, Curia ipſa explere conſueverat deputationes, juxta regulam generaliter firmatam *in Burgen. Decimarum de Belloardo*, 12. *Junii* 1716. §. *Finali*, *coram Me*.

Multoque minùs vis fieri poterat in aſſerta Re judicata anni 1702. per quam prætendebatur canonizatam fuiſſe perpetuitatem Capellaniarum. Quoniam,
19 prætermiſſo, quòd ſententia, unde exorta dicebatur Res judicata, non immeritò reputari poſſet erronea, tamquam lata ſub falſa credulitate, quòd manualitas fuerit correpta, & immutata per regulamentum anni 1688. de qua tamen correctione, & immutatione non liquet, juxta tenorem ejuſdem regulamenti, & multò minùs juxta continentiam regulamenti anni 1691. ad cujus limites ferenda erat ſententia, ut dixit *Rota in Termulen. manutentionis*, 3. *Julii* 1702. §. *Addito*, *coram Reverendiſſimo Domino meo Anſaldo Decano*, & *in Peruſina Fideicommiſſi*, 29. *Martii* 1715. §. *Atque hinc*, *coram R. P. D. meo Lancetta*; ea in om-
20 nem caſum afficere non valuit Curiam in illo Judicio minimè auditam; quæ tamen citanda erat, cùm ageretur de ejus principali intereſſe, & præjudicio, ex regula *Text. in L. Sæpè*, *ff. de re judic. De Franch. dec.* 523. *n.* 17. & 18. *Rota*, *coram Bichio*, *dec.* 560. *numer.* 4. *in recent. dec.* 466. *num.* 47. *par.* 19. & *in Firmana Primogenituræ ſuper Immiſſione*, 19. *Februarii* 1712. §. *Multoque minùs*, *coram R. P. D. meo Falconerio*, *Almæ Urbis Gubernatore*.

Et tandem nec relevabat, quod non doceretur ex parte Curiæ de amotionibus Capellanorum, tum quia contrarium emerſit ex ſuperius enunciato actu excluſionis, ſequuto anno 1613. qui licèt unicus,
21 ceſſante tamen cauſa ſpecialis remotionis, confirmat generalem facultatem removendi, ut in ſimili dixit *Rota*, *coram Bichio*, *dec.* 290. *nu.* 31. *coram Emerix Jun. dec.* 395. *nu.* 17. *in recent. dec.* 304. *num.* 12. *cum ſeq. part.* 11. *dec.* 340. *nu.* 21. & 22. *part.* 15. *in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca*, 11. *Januarii* 1715. §. *Sic itaque*, *coram R. P. D. meo Cerro*; & *in Militen. Juriſdictionis*, *prima Aprilis ejuſdem anni*, §. *Facillimè*, *cor. R.P.D. meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*; tum etiam quia in facultativis planè recepta
22 eſt propoſitio, quòd per non uſum nullum inducitur præjudicium, niſi inſimul concurreret impedimentum cum ſubſequuta acquieſcentia, ut in puncto. *Pignatell. conſult. Canon.* 143. *num.* 31. *in fin. tom.* 9.

Card. de Luc. de Beneſ. diſc. 97. *num.* 13. *Rota*, *coram Priolo*, *dec.* 104. *numer.* 33. & *ſeqq. coram Reverendiſſimo Anſaldo*, *dec.* 12. *num.* 23. *in recentior. dec.* 469. *n.* 2. *par.* 19. & *in Bononien. Parochialis*, 15. *Decembris*, §. *Fin.* 1616. *coram Me*.

Exindeque evanidæ, & minùs in Jure fundatæ compertæ fuerunt Capellanorum conqueſtiones ſuper eo, quòd Curiæ Miniſtri actum illum reportationis clavium die Cinerum expleri ſolitum ad quamdam obſequii recognitionem, nimis aſperè detorſerint ad ſenſum, quòd Capellaniæ annales eſſent, & amovibiles, ut ita in omnimoda illarum diſpoſitione ſeſe confoverent nedum in præjudicium Capellanorum, ſed quoque in ſupplantationem Univerſitatis Parochianorum. Siquidem clavium dimiſſio, & reconceſſio, juncta præſertim primordiali deputatione ad annum reſtricta, & ad cauſam manualem, & mercenariam directa, ſatis ſuperque ex ſe ipſa, abſque ulteriori indagine, oſtendit reſpectum habere non poſſe, niſi 23
ad amovibilitatem, ad regulam *Text. in Leg. Clavibus*, *ff. de contrahend. emptione*; *Andreol. contr.* 381. *n.* 3. cum aliis penès *Rotam*, *coram Emerix Jun. dec.* 859. *num.* 6. & 7. De reliquis autem ſolliciti eſſe non debent Capellani, qui utpote ad merum ſervitium conducti, quocumque ſe vertant, nunquam evadere poterunt amovibilitatem, ab ipſis in actu deputationis recognitam, proprioque juramento confirmatam, de qua unicè in præſenti controverſia agebatur.

Et ita utraque &c.

R. P. D. ROVAULT

De Gamaches.

Tranen. Præminentiarum ſuper reſervatis.

Lunæ, 23. *Junii* 1719.

ARGUMENTUM.

Capitulo Collegiatæ Eccleſiæ debetur præcedentia in aſſociatione funerum, ſupra Parochum, uti minus dignum etiamſi defuncti ſint ejus Parochiani, & in hujuſmodi Proceſſione funebri elevanda eſt ante feretrum propria Crux ejuſdem Collegiatæ; præſertim ubi favore iſtius concurrat etiam obſervantia immemorabilis.

SUMMARIUM.

1 *Capitulum Eccleſiæ Collegiatæ præcedere debet Parochum*, *uti minus dignum*, *in aſſociatione funerum*, *etiam ejus Parochianorum*.
2 *Et deferenda eſt ſola Crux ejuſdem Collegiatæ*.
3 *Aſſociatio per viam in funeribus eſt actus indifferens*, & *in ea Parochus nullam exercere dicitur juriſdictionem ſupra Cadaver*.
4 *Aſſociatio eſt inſeparabiliter connexa cum primis*, & *ultimis actibus*, *funus perficientibus*.
5 *Qui ſint actus Parochiales in funeribus*.
6 *Stola eſt ſignum Parochialis juriſdictionis*.
7 *Declara quoad actus Juriſdictionales*, & *Parochiales*, *ut non reſpectu aſſociationis Cadaveris*, *aliorumque actuum indifferentium*.
8 *Sic non prohibetur Parocho ingredi cum Stola Eccleſiam tumulantem Regularium*, *licèt in ea nullum ſupra Cadaver Parochiani ſui officium peragere queat*.
9 *Centenaria obſervantia quam vim habeat*.
10 *Teſtium depoſitiones*, *qui in alia cauſa examinati fuerunt*, & *non percutiunt caſum controverſiæ*, *non ſunt attendenda*.

DECISIO IV.

RESponderunt hodie Domini, *procedendum eſſe ad legitimam exequutionem* mandati Rotalis de exequendo rem judicatam, tribuentem Capitulo Collegiatæ Eccleſiæ S. Mariæ Majoris Oppidi Barolitani præcedentiam ſupra Rectorem, ſeu Parochum Eccleſ. S. Jacobi ejuſdem Oppidi in aſſociandis funeribus Sacerdo-

tum, & Secularium Parochianorum ipſius Eccleſiæ
S. Jacobi, cum geſtatione Crucis dumtaxat præfatæ Col-
legiatæ Eccleſiæ S. Mariæ. Cùm enim hæc Eccleſia di-
gnior ſit, utpote Matrix ſaltem impropria, atque et-
iam Inſignis Collegiata, ut probant tum *deciſiones*
jamdudum inter haſce Partes, die 18. *Maii* 1689.
& 16. *Januarii* 1690. *à clar. mem. Card Caccia* editæ
de ſtylo hic ſupponendæ, tum aliæ, quæ die 3. *Ju-*
nii 1715. *ab Eminentiſſimo* D. *Card. Scotto*, *&* 19. *No-*
vembris 1717. à *Reverendiſs.* D. *meo Anſaldo Decano* re-
center emanarunt, quæque d. mandatum Rotale præ-
ceſſerunt. Ordo ſanè Eccleſiaſticæ Hierarchiæ poſtu-
lat, quòd idem Capitulum præcedat Parochum Eccle-
1 ſiæ S. Jacobi minus dignum in aſſociatione funerum,
etiam Parochianorum ejuſdem Eccleſiæ, ut ex *text. in*
cap. ſtatuimus, de major. & obedient. & in l. 1. C. ut dignit.
ord. ſervet. & l. gradatim, ff. de muner. probant *Lavor.*
elucubrat. cap. 3. num. 212. tit. 2. tom. 1. Samuel. de
Sepult. tract. 1. diſp. 3. contr. 2. nu. 23. Antonell. de regim.
Eccleſ. lib. 5. cap. 18. §. 2. num. 19. Panimol. dec. 1.
adnot. 9. num. 14. & pluries reſolvit *Sac. Congrega-*
tio Rituum, ut refert *Barboſ. in Sum. Apoſtolic. dec. col-*
lect. 91. numer. 38. Pignattell. conſult. 52. n. 3. & ſeqq.
tom. 3. & præſertim in *Præneſtina Cavarum*, 14. *Augu-*
ſti 1618. Quodque incedat ſub ſola Cruce ejuſdem
2 Collegiatæ ante feretrum deferenda, quia hæc quo-
que prærogativa ratione præeminentiæ digniori tribu-
enda eſt; *Abb. in cap. 1. ſub num. 7. ut lit. penden.*
Ventrigl. de Juriſd. Epiſc. cap. 17. num. 8. Matthæucc.
de Official. Cur. Eccleſ. cap. 20. num. 9. Rot. in Troja-
na delationis Crucis ſuper bono Jure, 10. *Decembris* 1718.
§. Neque bonum Jus, coram Reverendiſſ. D. meo Al-
drovando. Et jure quidem, meritòque; quia ſim-
plex aſſociatio per viam in funeribus, eſt actus
3 indifferens, non conſtituens eſſentiam funeris, & in
qua Parochus nullam exercet Juriſdictionem ſupra
Cadaver, ſed illud aſſociare dicitur unà cum aliis, ut
probat *Barboſ. de offic. & poteſt. Paroch. cap. 9. num.*
11. cum aliis allegatis in præcedentibus deciſionibus; in pri-
ma nempe *§. Ratio* & in ſecunda *§. Prædictis, & §. Quoniam*,

Nec obeſſe poteſt, quòd aſſociatio ſit inſeparabili-
4 ter connexa cum primis, & ultimis actibus perficienti-
bus funus, ad tradita per *Pignattell. conſult. 47. num.*
1. tom. 7. Card. de Luc. de Regular. diſc. 3. ſub n. 53.
qui actus dubio procul ſunt Parochiales, cùm in il-
lis Parochus proprium munus exerceat, ut eſt bene
5 dicere Cadaver, illudque de Domo levare, deſigna-
re vias, per quas proceſſio ducenda ſit, & illam dirige-
re ab initio uſque ad finem; Antiphonas, & Pſal-
mos intonare, aliaque his ſimilia peragere, uſque ad
Cadaveris tumulationem; *Barboſ. de Paroch. cap. 26.*
numer. 74. Lezzan. in Sum. Regular. verb. Defun-
ctus, num. 4. Novar. in Lucern. Regul. verb. Defun-
ctus, num. 4. Panimol. deciſ. 1. adnot. 1. nu. 7. ideo-
que id ipſum dicendum ſit de aſſociatione, maximè
quia in ea ſolus Parochus Eccleſiæ S. Jacobi defert
6 Stnlam, quæ eſt ſignum Parochialis Juriſdictionis;
Pignattell. conſult. 73. nu. 21. tom. 8. Gratian. diſc. foren.
cap. 298. n. 65. Rot. cor. Zarat. dec. 45. n. 40.

Nam connexio actus proceſſionis cum actibus Pa-
rochialibus, non operatur, quòd Proceſſio ipſa ejuſ-
dem ſit naturæ, & qualitatis Parochialis, quando re
ipſa ab illis diſtinguitur, licèt impropriè etiam pro u-
nico actu ad alium effectum uſurpetur à *Pignattell. &*
Card. de Luc. locis ſuper citat. paſſim quippe celebran-
tur funera abſque ullo ſolemni inceſſu, non tamen ſine
pſalmis, antiphonis, cæteriſque functionibus Paro-
chialibus, in quibus ſubſtantiatur funus; quo fit, ut
aſſociatio ſit actus ſimpliciter indifferens, & per conſe-
quens in ea, & in elevatione Crucis ante Cadaver,
7 debeatur Capitulo S. Mariæ, tamquam digniori,
præcedentia, non attento quòd Parochus indutus ſit
Stola, cum illa ad Parochum in funere pertineat
quidem in ſignum juriſdictionis relativè ad actus ju-
riſdictionales, & Parochiales, quos ſupra Cadaver
exercet, at non etiam reſpectu proceſſionis, aliorum-
que actuum indifferentium, in quibus ipſius Stolæ uſus
remanet quoque actus indifferens, nullam denotans Ju-
riſdictionem, ut monant *Barboſ. de offic. & poteſt.*
Paroch. cap. 9. num. 11. Antonell. de Regim. Eccleſ. lib.
3. cap. 18. Lavor. elucubr. canonic. tit. 3. cap. 3. num.
217. Rot. in Savonen. Aggregationis, 15. *Januarii* 1700.
§. Atque hinc, cor. Reverendiſs. Conchen. exemplo Pro-
ceſſionis SS. Corporis Chriſti, in qua certè Parochi
nullam exercent juriſdictionem, & tamen illam defe-
runt, ut ſcilicet diſcriminentur à ſimplicibus Presbyte-
ris. Sic etiam non prohibetur Parocho ingredi cum Sto-
la Eccleſiam tumulantem Regularium, licèt in ea ſu-
pra Cadaver ſui Parochiani nullum officium perage- 8
re poſſit; *Pignattell. conſult. canonic. 47. n. 45. tom. 3.*

His accedit immemorabilis obſervantia, in qua
reperitur Capitulum Eccleſiæ S. Mariæ præcedendi in
proceſſionibus funerum Parochianorum Eccleſiæ San-
cti Jacobi ejus Rectorem, ſeu Parochum, & propriam
Crucem dumtaxat ante feretrum elevandi, ut refert
Card. de Luc. de præeminent. diſc. 43. & deponunt
tum decem & ſeptem teſtes cum requiſitis *Gloſ. in*
cap. 1. verb. memoria, de præſcript. in 6. anno 1685.
& 1687. formiter examinati, tum Equites Hieroſo-
lymitani Eccleſiæ S. Sepulchri, tum Seniores, & No-
biles Oppidi Barolitani in numero biſcentum & ul-
tra, tum demum ipſius Oppidi Magiſtratus, & Cle-
rus, atque definiunt etiam antiquæ Sententiæ annis
1650. & 1686. hac in re latæ favore dictæ Eccle-
ſiæ S. Mariæ. Obſervantia autem iſta, non ſolùm
attendenda eſt, uti declarativa juris præcedendi, ut
ſupra competentis d. Eccleſiæ S. Mariæ, ſed tam-
quam eidem tribuens facultatem allegandi quemcum- 9
que titulum de Mundo meliorem pro hac prærogа-
tiva tuenda, *Probat. de effect. immemorab. qu. 3. art.*
ultim. numer. 162. Gratian. diſcept. foren. cap. 578.
n. 11. & ſeqq. Rot. cor. Emer. Jun. dec. 1188. nu. 1. &
in Trojana Delationis Crucis ſuper bono Jure, 10. *Decembris*
1709. cor. Reverendiſs. D. meo Aldrovando.

Neque immemorabilem hanc conſuetudinem eli-
dunt retractationes quatuor ex relatis teſtibus, aut de-
poſitiones aliorum quinque teſtium ab Eccleſia San-
cti Jacobi adductorum; quoniam illis omnibus præ-
valent alii Teſtes numero majores, & qualitate præ-
ſtantiores, qui in ſuo dicto conſtantes fuerunt. Non o-
mittendo etiam, quod prædictæ depoſitiones quinque
teſtium extractæ apparent ex ſumpto cujuſdam proceſ- 10
ſus criminalis, in quo citata non fuit Eccleſia S.
Mariæ, nec percutiunt caſum præſentis quæſtionis
cùm loquantur de funeribus ſimpliciter Defunctorum
in Parochiali Eccleſia Sancti Jacobi, non exprimen-
do circumſtantiam, an videlicet ad illa aſſocianda
invitatum fuerit Capitulum Eccleſiæ S. Mariæ, &
idcirco nulla de illis ratio habenda eſt, ut rectè
advertunt *præteritæ deciſiones*, ad quas Domini in re-
liquis remiſſivè ſe habuerunt.

Et ita utraque, &c. videntibus omnibus Dominis.

R. P. D.

F O S C A R O.

Aquilana Capellaniæ,

Lunæ, 3. *Junii* 1720.

A R G U M E N T U M.

Agitur pariter in hac deciſione de eadem materia,
ac in præcedenter impreſſa, amovibilitatis ſcili-
cet Capellani ad nutum electi; conceſſa ſecundo
Capellano, qui fuerat, cum remntione primi, per
Patronum præſentatus, & ſucceſſive ab Ordinario
inſtitutus, manutentione in poſſeſſione Capellaniæ.

S U M M A R I U M.

1 *Regulariter præferenda eſt poſſeſſio antiquior*,
2 *Limita quando antiquior poſſeſſio eſt ad nutum revocabilis*,
3 *Præcipuus effectus amovibilitatis ad nutum eſt, ut Patronus nullam teneatur aſſignare rationem hac facultate utendi*.
4 *Qui præſentatus, ſeu electus fuit à Patrono, cum qualitate amovibilitatis, eamque acceptavit, & Beneficium, ſeu Capellaniam per longum temporis ſpatium retinuit, non poteſt amplius ipſam qualitatem impugnare*.

5 Ne-

5 *Neque illi permiſſum eſt, inconſulto Patrono, & in ejus prejudicium, difformem ab Ordinario inſtitutionem obtinere.*

6 *Conſtito de qualitate amovibilitatis in ipſo actu erectionis ſtabilita, in dubium revocari non poteſt facultas removendi, etiam abſque obligatione exprimendi cauſam.*

7 *Scriptura recognita, & adminiculis comprobata, immo etiam ſolis adminiculis fulcita, plenam in Judicio fidem promeretur.*

8 *Relatio, in acta proportionato emiſſa, & effectum ſortita, probat etiam ſine relato.*

Præſertim ſi proceſſerit à Perſonis informatis, ibidem.

9 *Effectuatio ſtatuum ſubſequentium comprobat enunciativam, ſeu relationem, in ſtatu antecedenti contentam.*

10 *Vel ſaltem ex hujuſmodi obſervantia, impreſſus dicitur ſtatus, pro libera, & abſoluta amovibilitate.*

11 *Judicium manutentionis de Jure regulandum venit juxta præſentem rerum ſtatum.*

12 *Neque admittuntur exceptiones, altiorem indaginem requirentes, ſed iſtæ ad Judicium petitorium rejiciuntur.*

13 *In prædicto Judicio, adeo privilegiato, diſcutienda non eſt probatio; quæ ex propria præſentati acceptatione deſcendit.*

14 *Quando in diſpoſitione teſtamentaria non adeſt clauſula* ad nutum, *ad effectum removendi requiritur cauſa.*

15 *Amovibilitas tamen, à Fundatore ſimpliciter explicata, per obſervantiam declaratur.*

16 *Vocata aliqua familia, non veniant illi de familia extranea, licèt per medium fœminæ cùm illa junguntur.*

DECISIO V.

CONtendentibus Blaſio Vicentino cui ab anno 1700. collata fuerat controverſa Capellania ad præſentationem Patroni, cum expreſſione amovibilitatis ad nutum ejuſdem Patroni, & Juſtino Cordeſco Capellano, cum remotione primi, nuper præſentato, & inſtituto, circa manutentionem in quaſi poſſeſſione ejuſdem Capellaniæ, Cauſaque, ex reſcripto Signaturæ Juſtitiæ mihi *ex integro* delegata, dubitatum fuit in præſenti Audientia — *an & cui danda eſſet manutentio* — Cumque in hujuſmodi conflictu potior dijudicata fuit poſſeſſio Juſtini, Domini cenſuerunt ei quoque daandam eſſe manutentionem.

Non etenim in facto dubium aliquod emergebat, quòd idem Juſtinus vigore præſentationis à legitimo Patrono reportatæ cùm remotione primi Capellani obtinuiſſet Inſtitutionem controverſæ Capellaniæ, ſubindeque adeptus fuiſſet illius poſſeſſionem. Unde certa itidem deſcendebat conſequentia, ei debitam fuiſſe manutentionem, etiam in concurſu Blaſii antiquioris Capellani; nam licèt regulariter præferenda ſit poſ-
1 ſeſſio antiquior, juxta *Text. in cap. licet. cauſam, de probat. Poſſh. de manutent. obſer. 71. n. 1. & ſeqq. Rot. coram Emerix. Jun. dec. 1297. n. 11. & in rec. dec. 223. n. 19. part. 19.* Hæc tamen Juris concluſio locum ſibi vindicare non poſſet, quando eadem antiquior poſſeſſio fuerit ad nutum revocabilis, cùm in his terminis ſuperventa jam revocatione, ea dicatur quoad omnes effectus reſoluta, & manutentio concedenda ſit ſecun-
2 do Poſſeſſori, cui per remotionem Contradictoris libere, & abſque ullo obſtaculo poſſeſſionis Jura pervenerant, ut firmat *Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 87. Rot. dec. 1. de reſtit. ſpoliat. in antiquis, coram Burat. deciſ. 346. n. 6. & 7. coram Peutinger. deciſ. 25. nu. 54. & dec. 85. n. 11. & in Leodien. Capellaniæ ſuper manutentione, 3. Martii 1719. §. Primo, coram Me; & in Melevitana ſeu Januen. Parochialis, ſuper manutentione, 30. Junii 1719, §. Ratio autem, coram R.P. D. Rovault de Gamaches.* Etiam nulla aſſignata cauſa propter quam Patronus ad prioris Capellani amotio-
3 nem devenerit, nam id eſt præcipuus effectus amovibilitatis ad nutum, ut Patronus nullam aſſignare teneatur rationem, ex qua hac utetetur facultate, ne proſequitur *Garz. de benef. n. 88. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 1. §. 6. n. 46. Card. de Luc. de beneſic. diſc. 80. num. 5. & diſc. 97. num. 6. Rot. coram. Priolo, dec. 104. numer. 12. coram Peutinger. deciſ. 15. 53. & 83. ferè per tot. cum aliis allegatis in dicta Leodien. Capellaniæ ſuper manutentione, 3. Martii 1719. §. Hinc ſuperfluum, coram Me.*

Quòd verò hic ageretur de Capellania manuali, & ad nutum Patroni conferenda, vix poterat, præſertim in præſenti Judicio, in diſcrimen revocari. Eo quia ipſemet Vicentinus illius collationem ab Ordinario reportaverat, vigore præſentationis de ſe factæ ſub explicita mentione amovibilitatis ad nutum ut non obſcurè indicabat mandatum Procuræ à Patrono ad præſentandum conceſſo, & clarius præſeferebat præſentatio per Procuratorem coram Ordinario exhibita. Unde pla- 4
num fit, eum controvertere amplius non poſſe qualitatem amovibilitatis ad nutum ſemel ab ipſo acceptatam, & poſtquam ejus vigore per longum temporis ſpatium Capellaniam retinere profeſſus eſt, ut poſt *Text. in l. ſi quis conductionis, C. locati*; in puncto *Card. de Luc. de benef. diſc. 80. n. 4. Rot. in rec. dec. 817. n. 8. & ſeq. part. 18. in Nullius ſeu Provinciæ Hiſpalem. Juris deputandi Vicarium ſuper manutentione, 2. Februarii 1707. §. Certoque certius, cor. bon. mem. Molines, & in ejus confirmatoria, 12. Decembris ejuſdem anni §. Alteram, coram Reverendiſſimo D. Aldrovanda.*

Haud relevante, quòd in ſucceſſiva inſtitutione Ordinarius, inhærendo diſpoſitioni Sacrorum Canonum, & Conſtitutionum Apoſtolicarum, declaraverit, quod Vicentinus non poſſit amoveri *abſque legitima cauſa per Epiſcopalem Curiam recognita*. Quoniam prætermiſſa intrinſeca irrelevantia ejuſdem declarationis Vicentino ſemper obſiſteret acceptatio præcedentis qualificatæ præſentationis, quia nequaquam idem Vicen-
tinus valuiſſet, difformem obtinendo Inſtitutionem, in- 5
ſcio, & inconſulto Patrono, quoquo modo lædere Jura Patronalia & impugnare preſentationem, ex qua Inſtitutionem impetrabat, ut dixit *Rot. dec. 26. n. 10. verſic. aut ſaltem; impreſſ. poſt Vivian. de Jur. Patron. dec. 368. n. 10. cor. Bich. & in rec. deciſ. 236. n. 38. par. 19. tom. 1.*

Ex hoc igitur quòd Vicentinus Capellaniam acceptaverit, & retinuerit ſub hac ſpecifica conditione amovibilitatis ad nutum, dimittere illam debuiſſet ad ſolum nutum Patroni. Sed nihilominus aſſumptum eò magis Dominis comprobari viſum fuit, ex quo in primæva collatione Capellaniæ ſecuta de anno 1661. contineretur expreſſio, quod erectio facta fuerit in titulum *ſimplicis*, &c. *amovibilis manualis ad nutum &c.* Unde conſtito de lege, & qualitate in ipſo actu erectionis ſtabilita quælibet ſublata dicebatur occaſio dubitandi de abſoluta Patronorum libertate removen-
di quandocumque, & ad libitum Capellanos, etiam 6
citra obligationem explicandi cauſam, ob quam ad remotionem devenirent, ut ſignanter advertunt *Paul. Layman. in ſum. lib. 4. tract. 2. de beneſic. cap. 4. n. 6. Barboſ. Jur. Eccleſiaſtic. univerſ. lib. 2. cap. 5. num. 2. Amſtaz. de cauſ. piis, lib. 3. cap. 1. num. 8. & Rot. in Rhegien. Juriſpatronatus, ſeu Capellaniæ; ſuper execut. lit. Apoſtolicarum, 28. Junii 1706. §. Defectus autem, cor. clar. me. Card. Priolo.*

Abſque eo quòd adverſus d. probationem urgeret duplex exceptio; altera nempe quòd reſultaret ex ſcriptura, quæ aliquod paſſa fuerit detrimentum; altera verò quòd reſolveretur in ſimplicem enunciativam, & relationem, quæ ſine relato non probet. Primam etenim exceptionem plane ſubſtulit ſolemne Teſtimonium duorum Notariorum Curiæ Epiſcopalis Aquilanæ, qui d. Scripturam ex pluribus ſignis & argumentis recognoverunt pro ſcriptura legitima, & exarata à Paulo Gualterio ejuſdem Curiæ Actuario, de anno 1661. Referentes ulterius eam fuiſſe in aliqua parte à muribus corroſam ob temporis vetuſtatem, & ex parum diligenti Patronorum cuſtodia; quamobrem cùm de reliquo probaretur exequutioni demandata, eò quia Capellaniam de facto poſſedit is, qui ibidem legebatur inſtitutus; hinc non attenta dicta accidentali, & fortuita corroſione, ea plenam fidem in Ju-
dicio promerebatur, juxta ea, quæ in ſimilibus 7
de ſcriptura recognita, & ex adminiculis comprobata firmarunt *Bald. conſ. 123. n. 20. & ſeq. Surd. conſ. 263. n.*

26. Rot. dec. 313. num. 11. part. 1. diverſ. coram Rembold. dec. 584. num. 9. & in fortioribus terminis ſcripturæ ex adminiculis comprobatæ, *Rot. in Eſſendien. Præpoſituræ*, 6. *Feb.* 1719. §. *Quod vero, coram R. P. D. Cerro*.

Quo verò ad ſecundam, Dominis arriſit reſponſio, quòd cum datum non fuerit exhibere formalem Beneficii, ſeu Capellaniæ erectionem ſorſan caſu deperditam, & ageretur de relatione emiſſa in actu pro-
8 portionato, & continente reſpectu amovibilitatis totam ſubſtantiam relati, qualitas inde ejus amovibilitatis ſatis ſuperque probata dicebatur ex dicta prima collatione, ſupplente vices erectionis ſignanter ob id, quòd fuerit effectum ſortita ex traditis per *Urceol. de tranſact. quæſt.* 61. *numer.* 6. 9. *&* 18. *de Angel. de confeſſ. lib.* 2. *quæſt.* 5. *numer.* 1. *Rota, coram Merlin. dec.* 652. *n.* 6. *&* 7. *cor. Bich. dec.* 55. *n.* 15. *coram Celſo dec.* 389. *n.* 20. *& coram bon. mem. Anſaldo dec.* 4. *n.* 5. *& in Faventina Jurium Parochialium*, 28. *Junii* 1697. §. *Nihilominus, coram eodem*; nec non ex quo proceſſerit à Perſonis informatis, & præcipuè ab ipſomet Ordinario, qui erectionem confirmavit, ad firmata per *Card. de Luc. de Jurepatron. diſc.* 42. *numer.* 4. *in fin. Rot. in. Mediolanen. Jurispat.* 21. *Feb.* 1707. §. *Intelligentiam, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus*, 9. *Martii* 1716. §. *Ultra, &* §. *Nihilque, coram bo. mem. Anſaldo*, & in puncto amovibilitatis bene advertit *eadem Rot. in Leodien. Capellaniarum, ſuper bono jure*, 27. *Febr.* 1719. §. *Rurſus, verſ. præſertim, coram Me*.

Præmiſſis accedebat conſtans, & nunquam interrupta obſervantia, efformata ex tribus uniformibus præſentationibus à die erectionis exhibitis Curiæ Epiſcopali, & per eamdem Curiam approbatis ſub expreſſa conditione amovibilitatis ad nutum; unde omnis circa eamdem amovibilitatem ceſſaverat difficultas; nam dum omnes Beneficii ſtatus ſimpliciem amovibilitatem indicabant ad merum placitum Patrono-
9 rum, vel inde validiſſimum eruebatur argumentum comprobutivum prædictæ enunciativæ, & relationis, ex traditis per *Rot. in Florentina Canonicatuum*, 8. *Maji* 1705. §. *Etenim, cor. Reverendiſs. D. meo Lancetta Decano, in Theatina Juriſdictionis*, 14 *Maji* 1708. §. *Et licèt, cor. Eminentiſſimo Scotto, & in dicta Eſſendien. Præpoſituræ*, 6. *Feb.* 1719. §. *Verùm enim, coram R. P. D. meo Cerro*, vel ſaltem præciſivè etiam
10 à lege erectionis, impreſſus legitimè dicebatur ſtatus pro libera, & abſoluta amovibilitate; & in puncto firmant *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. Gloſſ.* 5. §. 6. *n.* 2. *Amoſtaz. de Cauſ. piis, lib.* 3. *diſput.* 1. *punct.* 5. *nu.* 20. *Monet. de Commut. ult. volunt. cap.* 12. *numer.* 38. *& cap.* 11. *numer.* 102. *Tondut. quæſt. benefic. par.* 2. *cap.* 1. §. 6. *numer.* 23. *Rot. coram. Merlin. deciſ.* 61. *ſub numer.* 3. *verſ. nec cum etiam, coram Peutinger. deciſ.* 15. *n.* 19. *& ſeq. in Bononien. Parochialis*, 6. *Maji* 1715. §. *Obſervantia, coram Eminentiſſimo Scotto*; *&* 11. *Decembris* 1716. §. *Et quartum denique, cor. Me*.

Contra id, quod reſultabat ab erectione Capellaniæ hoc præciſè reſpectu per obſervantiam confirmata, & contra id, quod ipſemet Vicentinus proprio facto comprobaverat, omnimprobabiliter ſuſtineri poterat, quòd parum, aut nihil relevaret contraria Fundatoris diſpoſitio, quatenus ea cum præmiſſo amo-
11 vibilitatis ſtatu non conveniret; nam in Judicio manutentionis, juxta præſentem rerum ſtatum de jure regulando, juxta familiarem propoſitionem, de qua *Rota in Romana Communantiarum, & Fontanilis*, 3. *Martii* 1698. §. *Nec extenſio, cor. clar. mem. Card. Priolo, in Burgen. Paris*, 10. *Marti* 1698. §. *Abſque eo quòd, coram bo. mem. Pio*; *& in Tiburtina Bonorum, ſuper manutentione*, 26. *Feb.* 1706. §. *Primo, cor. bo. mem. Molines*, admittendæ non eſſent exceptiones altiorem indaginem requirentes, donec, & quouſque
12 in Judicio plenario revocaretur præſens Capellaniæ ſtatus, Ordinarii authoritate legitimè introductus, & ſucceſſivè pacificè obſervatus per ea, quæ *per Text. in cap. querelam, de elect. & cap. conſultationibus de jurepatr.* firmavit *Rot. in Saliſburgen. Vicaria*, 6. *Jan. Anni proximè præteriti, coram R. P. D. meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*; & in puncto præciſè advertit *Rot. in d. Melevitana, ſeu Januen. Parochialis, ſuper manutentione*, 30. *Junii* 1719. §. *Multo autem minus, coram R. P. D. Rovault de Gamaches*.

Sed opus non fuerat hanc aggredi arduam quæſtionem, & quia differentia Judicii admodum privilegiati non patiebatur revolvi, inter cæteras, eam probationem, quæ ex propria Vicentini acceptatione, 13
deſcendebat, ut in terminis, præter authoritates ſupra congeſtas in §. *Quo verò*, bene firmat *Rot. in d. Melevitana, ſeu Januen. Parochialis, ſuper manutentione*, 30. *Junii* 1719. §. *Multo autem minus, cor. R. P. D. de Gamaches*; & fortiùs quia Franciſcus Nannicelli Fundator, in ejus Teſtamento declaravit, fundare voluiſſe *un Beneficio, ſeu Capellania amovibile* -- quare ejus diſpoſitio difformis dici nequit à ſubſecuta erectione ſimiliter præſervante amovibilitatem; & licèt in terminis diſpoſitionis Teſtamentariæ, ubi non 14
adeſt clauſula *ad nutum*; pro effectu remotionis requiſitata, dici valeat cauſa, ut præ ceteris advertit *Nicol. in Floſcul. verb. Capellanus, verſ. amot. numer.* 6. *Corrad. in prax. benefic. lib.* 1. *capit.* 6. *à numer.* 23. *uſque ad* 37. *Amoſtaz. de Cauſ. piis, lib.* 3. *cap.* 1. *n.* 3. *à numer.* 33. *uſque ad* 38. nihilominus cùm amovibilitas ſimpliciter explicata tenderet ad utrumque modum removendi, ſcilicet cum cauſa, vel ſine, & ad nutum; ſubſecuta hinc executio, & obſervantia 15
optimè valuit declarare quonam modo Fundator remotionem permiſerit, ut generaliter advertit *Rota in Mediolanen. Capellaniæ*, 23. *Martii* 1703. §. *Quæ interpretatio, coram bon. mem. Molines*; *& in Mediolanen. Beneficii*, 18. *Junii* 1708. §. *Potiſſimè, coram bon. mem. Omanna*; & in puncto dictum fuit *in citata Leodin. Capellaniarum, ſuper bono Jure*, 27. *Feb.* 1719. §. *Et denique, coram Me*.

Et hac everſa principaliori difficultate, nil penitus urgebat, quòd inter Vicentinum, & Familiam Nannicellam Sanguinis conjunctio intercederet, inde inferendo ad prælationem, quaſi ea fuiſſet à Teſtatore favore Conſanguineorum præſervata. Quoniam Fundator prælationem conceſſit Sacerdotibus, aut Clericis *della Famiglia de Nannicelli* -- Unde ſub ea in- 16
cludendus non erat Vicentinus de Familia extranea, licèt per medium fæminæ cum illa jungeretur; ad *Text. in l, Familiæ* 169. *ff. de verbor. ſignific. Bard. in l. prima, num.* 7. *&* 8. *C. quando non peten. part. Torr. de Primogen. Ital. part. prima, capit.* 38. *numer.* 266. *& ſeqq.* & in puncto *Card. de Luc. de jurepatr. diſc.* 26. *numer.* 8. *& Rot. cor. Ubago, dec.* 24. *num.* 6. *&* 7. *& in Nullius Nonantulana Juriſpatronatus*, 3. *Julii* 1719. §. *Nec. pariter, & in confirmatoria*, 4. *Decembris ejuſdem anni*, § *Quod autem attinet, coram R. P. D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*.

Et ita, neglecta tamquam penitus ſuperflua, indagine Cauſæ, quæ ad exuberantiam, & pro majori remotionis firmitate deducebatur etiam nomine Patroni ad Cauſam admiſſi, concluſum fuit, utraque, &c.

R. P. D. CORIO.

Piſtorien. Beneficii,

Ven. 6. *Februarii* 1722,

ARGUMENTUM,

In hac Deciſione firmatur, non ſuſtineri tranſactionem, ſuper Jurepatronatus hæreditario, inter Compatronos initam, extra limen fundationis, & ex intervallo, quòd voces ad præſentandum pro futuris vacationibus cedi in extraneos non valeant, quodque præſentari debeant perſonæ de genere Compatronorum, abſque Beneplacito Apoſtolico, excepto tamen caſu redotationis Beneficii.

SUMMARIUM.

1 *Juſpatronatus in dubio præſumitur hæreditarium*.
2 *Sententia, declarans Juſpatronatus eſſe hæreditarium, jus facere dicitur, & ſtatum quoad omnes Compatronos*.

3 In-

Digitized by Google

3 *Inſtitutio ſemper concedenda eſt Præſentato à majori parte Patronorum.*

4 *Conventiones, per quas Compatroni arctantur ad ſeſe invicem præſentandum, tamquam de ſimonia ut plurimum ſuſpectæ, reprobantur.*

5 *Adjectio Juſpatronatus paſſivi, extra limen fundationis, & ex intervallo à compatronis facta, non ſubſiſtetur, abſque Beneplacito Apoſtolico.*

6 *Et ſtante nullitate, valent Patroni ab hujuſmodi conventione reſilire, ac de Jurepatronatus, ut priùs, diſponere.*

7 *Ratione redotationis Beneficii de Jure permittitur novæ qualitatis adjectio.*

8 *Vocabulum Presbyteri, & Sacerdotis, à Perſona ignara prolatum, juxta communem uſum loquendi qualitatem actualis Sacerdotis deſignat.*

9 *Pro firmando ſtatu Beneficii actu Sacerdotalis, plurimum valet ſententia, per quam id declaratum fuit, juncta præſertim ſucceſſiva obſervantia.*

10 *Præſentatio contra legem fundationis minimè eſt attendenda.*

11 *Sed Juſpatronatus pro illa vice conſolidatum remanet in Patronis, qui conſentaneè ad fundationem præſentarunt.*

12 *Antiqua enunciativa Inſtrumenti, cum ſubſequuta obſervantia, plenam conſtituit probationem.*

D E C I S I O VI.

VAcaote de anno 1714. per obitum Presbyteri
Joannis Mariæ de Baptiſtinis, Beneficio ſimpli-
ci ſub invocatione S. Antonii Abbatis in Eccleſia
Parochiali S. Petri de Caſale Guidi Piſtorienſia Diœ-
ceſis de Jurepatronatus Laicali, intar Jo. Franciſcum
de Auguſtinis, & Dominicum da Garginia à diverſis
Patronis præſentatos, judicialis exarſit contentio,
quæ licèt coram Vicario Generali Piſtorien. & dein-
de in ſecunda Inſtantia per Rev. D. Antonium Fia-
ni per Breve Apoſtolicum delegatum, de voto trium
Aſſeſſorum definita fuerit per Sententiam, conceden-
tem inſtitutionem Jo. Franciſco; delata tamen io gra-
du ulterioris appellationis cognitione ad Rotam, cum
hodie Dominos de more requiſiverim — *An, & cui
ſit danda Inſtitutio* — in contamaciam dicti Jo. Fran-
ciſci, comparere detrectantis, eam dandam eſſe Do-
minico exiſtimatum fuit cum conſueto reſponſo — *Pro
informante*.

Quandoquidem præmiſſo, quòd res modò ſit de
Jurepatronatus hæreditario, nedum quia in dubio ita
2 de Jure præſumitur ex cenſura *Text. in Clementina Plu-
res, de Jurepatr. Card. de Luc. de Jurepatr. diſc.* 20.
num. 8. *Rot. deciſ.* 233. *num.* 2. *part.* 19. *& in Roma-
na Capellaniæ Sancti Nicolai*, 28. *Junii* 1709. §. *Qua-
tenus, coram bon. memor. Aaſalde; & in Imolea. Juris-
patronatus*, 27. *Januarii* 1710. §. *Satis enim, cor. Rev.
D. meo Decano*; ſed inhæſitanter quia id ipſum ſtabilitum
legitur per Sententiam Ordinarii Piſtorien. latam ao-
no 1603. in qua expreſſè defioitum legitur, Juſpa-
tronatus eſſe hæreditarium, illudque diviſum in quin-
que voces in totidem familias diſtributas, nempè Go-
reetam, Bargbinam Goram, Marellam, & Carlam,
quæ quidem Sententia jus facere dicitur, & ſtatum
2 quoad omnes Compatronos; *Vivian. de Jurepatr. lib.*
14. *cap.* 4. *num.* 4. *Rot. coram Pen. deciſ.* 165. *num.*
8. *in rec. deciſ.* 139. *num.* 10. *par.* 17. *& in Tyburti-
na Capellania*, 16. *Martis* 1711. §. *De qualitate, cor. clar.
mem. Cad. Priolo*, utique conſequebatur, quòd Domi-
nico præſentato nedum à quampluribus Compatronis,
verùm etiam à Fratribus de Garginis, habentibus ceſ-
ſiones vocum à perſonis, majorem partem componen-
tibus cujuslibet ex quatuor dd. familiis, ut conſtat
ex *Sum. a.* 8. *& plur. ſeqq.* juncta arbore ad partes diſtri-
buta, prælativè ad Jo. Franciſcum ab illis de Familia
3 Barghina unica vocem efformantibus præſentatum de-
bita inſtitutio, quæ ſemper conceditur præſentato à
majori parte Patronorum, juxta *Text. in cap. Quoniam
de Jurepatr. Card. de Luc. de Jurepatr. diſc.* 42. *nu-
mer.* 3. *Rot. coram Gregor. deciſ.* 452. *num.* 3. *& in
Cerneа. Capellaniæ*, 3. *Junii* 1720. §. *Reſolutiones,
confirmata* 25. *Novembris ejuſdem anni*, §. *Cùm enim,
coram Me.*

Neque verò vocum pluralitati, ut ſupra probatæ,
officere poterat Inſtrumentum tranſactionis ann. 1685.
inter Compatronos celebratæ, in qua dum conventum
apparet, quòd voces ad præſentandum pro futuris
vacationibus in extraneos cedi non poſſent, quodque
ſemper præſentari deberet aliquis ex Compatronis,
ſeu ab iis deſcedens, inferebatur, quòd nulla habe-
ri poſſit ratio de præſentationibus in perſonam Domi-
nici, utpote quæ erant à d. tranſactione omnino diſ-
formes, tum quia factæ fuerunt à Garginis extra-
neis vigore prohibitæ ceſſionis vocum, tum quia
idem Dominicus non eſt de genere Patronorum, aut
ab eis deſcedens.

Quemadmodum enim aſſerta tranſactio, quæ tum in
ſpiritu, tum in litera aliò non tendebat, quàm ad ar-
ctandos Compatronos ad ſeſe invicem præſentandum,
invalida prorſus, & nulla oportuit dijudicari, vel
quia pactiones hujuſmodi, ſimoniacæ ut plurimum ſuſ- 4
picioni obnoxiæ, omninò proſcribantur ex animadver-
ſis per *Piringh. in Jus Canon. lib.* 5. *tit.* 4. *ſect.* 4. *nu-
mer.* 72. *Azor. Inſt. Moral. tom.* 3. *lib.* 2. *cap.* 7. *in
fin. Donat. quæſt. regul. part.* 3. *tract.* 1. *quæſt.* 22. *nu-
mer.* 6. *Suarez, de relig. tom.* 1. *cap.* 57. *num.* 37. *Ar-
mill. in verb. excommunicatio, num.* 59. *Rodrig. quæſt.
regular. tom.* 1. *quæſt.* 42. *artic.* 13. *Murg. de Benef.
quæſt.* 3. *numer.* 119. *&* 1114. Vel quia ſaltem adje-
ctio extra limen fundationis, & ex intervallo fa-
cta Juriſpatronatus paſſivi, per quod Beneficium ad 5
certum perſonarum genus coarctatur, nequaquam ſubſti-
netur ſine Apoſtolico Beneplacito, ut communiter
tradunt *Lambertin. de Jurepatron. lib.* 2. *par.* 3. *quæſt.*
5. *artic.* 4. *num.* 10. *Vivian. eod. tract. part.* 1. *lib.* 2.
cap. 8. *numer.* 4. optimè *Rot. coram Duran. deciſ.* 56.
num. 3. *& in Neapolitana, ſeu Salernitana Juriſpatro-
natus*, 23. *Junii* 1704. §. *Haud refragante, cor. bon.
mem. Omanæ.* Ita & d. nullitate inſpecta, ligare non
valuit Patronos, qui à promiſſione in ea contenta 6
reſilire jure optimò valuerunt, ac de Jurepatronatus,
ut priùs, diſponere, ut connotant *Mareſcot. var. re-
ſolut. lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 1. *Amayd. de ſtyl. dat. lib.* 1.
cap. 15. §. 8. *num.* 31. *&* 33. *Card. de Luc. de bene-
fic. diſc.* 51. *num.* 5. *& diſc.* 79. *num.* 4. *Rot. in rec.
deciſ.* 755. *num.* 2. *part.* 2. *& in d. Neapolitana, ſeu
Salernitana Juriſpatronatus*, §. *Secunda, ad med. cor. bon.
mem. Omanæ; & in Auximana Juriſpatronatus*, 27. *Junii*
1718. §. *Secunda, & ſeqq. cor. R. P. D. meo Gamaches,
confirmatoria* 8. *Martii* 1720. §. *Quidquam, in fin. cor bon.
mem. Marymon.*

Hoc igitur manere debet in cauſa, quòd verè Pa-
tronorum voces pro majori parte in præſentatione
Dominici coaluerint. Aſt ubi etiam Patronorum nu-
merus defeciſſet, deneganda tamen neque fuiſſet in-
ſtitutio eidem Dominico, qui veluti pollens quali-
tate actualis Sacerdotis juxta legem pro hoc Benefi-
cio conſtabilitam, ut habetur ex inſtrumento anni
1445. in quo, cùm actum fuerit de redotatione ejuſ-
dem Beneficii, cujus cauſa adjectio novæ qualitatis 7
de Jure permittitur ex firmatis apud *Lambertin. de Ju-
repat. lib.* 1. *par.* 2. *q.* 4. *art.* 5. *n.* 2. *Vivian. d. tract. part.* 1.
lib. 2. *cap.* 5. *nu.* 11. *& ſeqq.* cum aliis *in Sulmonen.
Beneficii*, 2. *Maii* 1718. §. *Neutra, coram Rev. D. meo De-
cano confirmata* 20. *Jan.* 1719. §. *Urget, cor. me*, expreſſum
habetur, quòd Rector eligendus ad Beneficium,
ſit Presbyter, & Sacerdos; ex qua geminatione vo-
cabuli *Prete, e Sacerdote*, ſignanter expreſſi à perſona 8
ruſtica, & ſe acommodante communi uſui loquendi
Sacerdotium non in potentia, ſed in actu volitum fuiſ-
ſe firmant *Ciorlin. controv.* 211. *num.* 48. *Rocc. diſput.
jur. ſelect. capit.* 190. *num.* 4. *&* 10. *Amoſtaz. de cauſ.
piis, lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 31. *Rot. cor. Seraph. dec.* 861. *n.*
1. & contrariis declaratis *in Brixinorien. Beneficii*, 20.
Januarii 1717. §. *Adſtipulatur, coram Me, confirmata* 7.
Februarii 1718. §. *abſque eo quod, cor. Reverendiſſimo
Decano*; & exuberanter declaratum extitit per ſen-
tentiam arbitramentalem anno 1482. à Vicario Ge-
nerali prolatam, & executioni mandatam in exclu- 9
ſionem ſimplicis Clerici, juncta etiam ſucceſſiva
extrajudiciali obſervantia, juxta quam præſenta-
ti ſemper apparent actu Sacerdotes, ut pro fir-
mando Statû Beneficii actu Sacerdotalis promi-
ſcue obſervant *Abb. in capitul. cum in cunctis*

§. inferioris, numer. 11. in fin. de Elect. Lotter. de re beneſic. lib. 2. qu. 47. num. 31. Rot. cor. Emer. Jun. dec. 248. n. 2. & dec. 263. n. 10. & dec. 278. n. 7. optimè *in d. Brixinorien. Beneficii, 20. Januarii 1717. §. Verùm §. Id quòd, cor. Me, & in ejus confirmatoriis, §. Abſque eo quod, & §. Maximè, cor. Reverendiſſ. Decano.*

Meritò præferendus eſſet Joanni Franciſco ſimplici Clerico, etiamſi iſte reportaſſet à majori parte Pa-
10 tronorum præſentationem, quæ utpote contra legem fundationis in nihilo foret attendenda; *Rot. apud Garz. de Benef. par. 7. cap. 4. n. 113. cor. Buratt. dec. 680. n. 1. cor. Emer. Jun. dec. 263. n. 4. in rec. dec. 404. n. 2. par. 12.* ſed Juſpatronatus pro hac vice integrè conſolidatum di-
11 ceretur in Patronis, qui conſentaneè ad fundationum Dominicum præſentarunt, ut firmatum fuit in *Compoſtellana Parochialis, 7. Junii 1696. §. Eoque faciliùs, cor. bo. mem. Molines, in Terraconen. Beneficii, 19. Januarii 1712. §. Prout etiam, cor. Reverendiſſimo Decano; & in d. Brixinorien. Beneficii, §. Conſtitit enim, coram Me.* Parum attento, quòd Inſtrumentum redotationis, ſive augmenti Dotis non exibeatur; cùm enim illius ſubſtantia integrè referatur in d. ſententis anni 1482. & in ſuc-
12 ceſſivo Inſtrumento Inveſtituræ, dubitari non poteſt, quin ex hac antiquiſſima enunciativa, roborata etiam à ſubſequenti obſervantia, plena oriatur probatio, præciſivè etiam ab inſtrumento relato, ut benè advertunt *Bald. in l. 1. n. 5. C. de Epiſcop. & Cler. Boer. dec. 171. n. 5. Rot. cor. Seraph. dec. 1083. n. 3. & ſeq. cor. Celſ. dec. 389. n. 2. in rec. dec. 317. n. 18. & ſeq. par. 11. & in Inter amnen. Legati. 10. Decembris 1712. §. Abſque eo quod, cor. R. P. D. meo Falconerio, & in Burgen. Juriſdictionis, ſuper viſitatione, 19. Januaris 1714. §. Quia, coram bon. mem. Barbadigo.*

Et ita unica, &c.

R. P. D. BUSSIO.

Burgen. Juriſdictionis S. Joannis.

Super Territorio Separato.

Luna, 28. Martii 1735.

ARGUMENTUM.

Firmatur in hac Deciſione, non conſtare de Territorio ſeparato vero, ac proprio, favore Abbatis S. Joannis extra Muros Ordinis S. Benedicti Civitatis Burgi, neque etiam reſpectu Monaſterii, & Eccleſiæ Parochialis S. Adelelmi, ac Perſonarum, ibidem exiſtentium, & inſervientium; prout alioquin Sac. Rot. cor. Eminet. Cincio, cum præd. reſtrictione definierat, moderando judicata, ad favorum Archiepiſcopi Burgenſia, præcedenter emanata.

SUMMARIUM.

1 *Ob defectum juſtitiæ ſententiarum, non conſtituitur ex eis res judicata.*

2 *Epiſcopo, ſeu Archiepiſcopo competit, ex diſpoſitione Juris, ordinaria juriſdictio in locis ſuæ Diœceſis.*

3 *Ea tamen ceſſat, quando vigore Apoſtolici Privilegii, vel Conſuetudinis immemorabilis, legitimè probata, conſtat, favore Prælati inferioris, de Territorio ſeparato verò, & propriè.*

4 *Juriſdictio criminalis Prælatis inferioribus ſublata fuit à Sac. Conc. Trid.*

5 *De ſubſtantia juriſdictionis non eſt habere Territorium proprium, & ſeparatum.*

6 *Omnes Prælati tam Sæculares, quàm Regulares, habentes qualitatem nullius, cum Territorio ſeparato, cognoſcere poſſunt cauſas criminales Subditorum ſuorum, adinſtar Epiſcopi.*

7 *Sententiæ rotales, juxta Conſtitutiones Apoſtolicas, intelligendæ ſunt ad formam præcedentium deciſionum.*

8 *Ex unione etiam ſubjectiva inferri non valet ad competentiam Territorii ſeparati.*

9 *Non repugnat, quod certus Locus, & certæ Perſonæ, ibidem degentes, ſint exemptæ ad omnimoda juriſdictione Ordinarii: & quòd adhuc idem Locus, & Perſonæ in ejus Diœceſi, & juriſdictione habituali permanere dicantur.*

10 *Ad conſtituendum Territorium, verè, ac propriè ſeparatum, requiritur juriſdictio univerſalis in omnibus cauſis, in omnibus Perſonis, & in toto Territorio.*

11 *Neque ſufficit facultas cognoſcendi cauſas civiles, & criminales, ſed requiritur etiam extenſio ad Forum Pœnitentiale, & ad omnia alia, concernentia Sacramentorum adminiſtrationem.*

12 *Univerſitas Populi non conſtituitur ex certis determinatis Perſonis, ſervitio alicujus Monaſterii, ſeu Parochiæ addictis, ſed ex univerſitate Familiarum, Perſonarumque pluralitate.*

Fundamentum juriſdictionis quaſi Epiſcopalis cum Territorio ſeparato conſiſtit in univerſali juriſdictione in omnes Perſonas utriuſque ſexus, ibidem.

13 *Territorium componitur ex pluralitate Locorum, in quibus Jus dicitur.*

14 *Qualitas conſtitutiva Territorii ſeparati conſiſtit etiam in generali juriſdictione in omnibus Locis abſque ulla limitatione.*

15 *Jus inſtituendi, & deſtituendi non eſt aptum inducere ad favorem Prælati inferioris Territorium ſeparatum, & quare.*

16 *Conceſſio juriſdictionis quoad actus particulares, Prælato inferiori facta, privativè ad Epiſcopum, non valet in illum transferre juriſdictionem univerſalem cum Territorio ſeparato, quæ ſemper apud ipſum Epiſcopum remanet.*

17 *Etiamſi prætenderetur Territorium ſeparatum reſpectu tantùm certi Loci, certarumque Perſonarum, niſi oſtendatur Privilegium Apoſtolicum, cum verbis importantibus qualitatem nullius, & aliam interpretationem non recipientibus.*

18 *Conſideratur abſurdum, quod oriretur, ſi ſola Eccleſia Parochialis eſſet verum, & proprium Territorium alicujus Prælati inferioris.*

19 *Quando præſervata remaneat Ordinaria, & nativa juriſdictio Epiſcopi, non obſtantibus actibus, per Prælatum inferiorem geſtis.*

DECISIO VII.

DElatis ad S. Rotam acerrimis juriſdictionalibus controverſiis, inter Reverendiſſimum Archiepiſcopum Burgenſem, ac Abbatem Ven. Monaſterii S. Joannis extra Muros dictæ Civitatis Ordinis Benedictini, *præcæteris*, coram bo. mem. Anſaldo definitum fuit, jus committendi Curam Animarum in Eccleſia Parochiali S. Adelelmi, eidem Monaſterio plenariè, & ſubjectivè unita, competiiſſe, & competere d. Reverendiſſimo Abbati habenti in ea, veluti de proprio Territorio, omnimodam Juriſdictionem quodammodo tamquam quaſi Epiſcopalem. At in gradu appellationis aſſumpto formali examine ſuper competentia dicti Territorii ſeparati, geminæ in hac parte promulgatæ fuerunt Sententiæ præcedentis revocatoriæ, altera *bon. mem. Lancetta*, & altera *cl. mem. Card. Falcon.* in quibus declaratum fuit dicto Rev. Abbati haud competere dictam Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem cum Territorio ſeparato, & quamvis hæ duo uniformes Sententiæ ad provocationem Abbatis revocatæ fuerint, *cor. bon. mem. Gamachet*, in contumaciam Archiepiſcopi, attamen ex poſt per aliam Sententiam Rotalem confirmari meruerunt, coram *bon. mem. Cerro*, & ſubinde etiam cum Decreto taxationis expenſarum, coram *Rev. Domino Ratto.*

Adverſus hæc quatuor judicata conformia, non adhuc acquieſcente Reverendiſſimo Abbate, devoluta Cauſa ad R. P. D. meum Millinum cum clauſula *Alteri, qui ad legitimam*, & deinde ob turni mutationem ad Eminentiſſimum Cincium, cenſuit Sac. Tribunal præfatas Sententias eſſe moderandas favore Abbatis, *eaſque non eſſe extendendas* ad Monaſterium, & ad d. Eccleſiam Parochialem S. Adelelmi, neque ad perſonas in illis exiſtentes, ibique quomodolibet inſervientes, quorum reſpectu declaravit conſtare de Juriſdictione Abbatis cum Territorio ſeparato proprio, & non abuſivo. Verùm ab hac modificatione recla-

man-

mante Archiepiſcopo, & ex reſcripto Signaturæ Juſtitiæ commiſſa mihi cauſa cum clauſula *conſito de tribus*, conſului DD. ſub congruo dubio — *An conſtet. de tribus*, & reſponſum retuli *Negativè*.

Libratis enim fundamentis Deciſionum, & Sententiarum hinc inde prolatarum, ſicuti potiora competta fuerunt illa favore Archiepiſcopi, ita exinde re-
1 manebant inſubſiſtentia illa expoſita in Deciſionibus editis favore Abbatis; & ob defectum Juſtitiæ nequibat ex dictis tribus ſententiis res judicata conſtitui; *Conſtantin. ad Stat. Urb. annot. 52. art. 1. ſect. 6. num. 272. ad 282. Rot. coram Seraphin. dec. 988. nu. 6. coram Cavaler. dec. 270. nu. 5. coram Bichio, dec. 162. num. 23. coram Lancetta, dec. 980. n. 1. & cor. Falconer. dec. 5. num. 4. tit. de decimis*.

Hinc aſſumendo examen ſuper injuſtitia dd. trium
2 Sententiarum, ſe obtulit favore Archiepiſcopi diſpoſitio Juris eidem concedens ordinariam Juriſdictionem in locis ſuæ Diœceſis, *ad Text. in cap. conquerente, & c. conſtitutus, de offic. Ordinarii; Abbas in c. cum contingat, num. 17 & ſeqq. de for. compet. Card. de Luc. de Juriſdict. diſc. 1. num. 14. Rot. coram Carillo, deciſ. 126. num. 3. & 4. coram Priol. dec. 338. num. 10. & 11. in recent. dec. 483. numer. 3. par. 14. & coram Molines, deciſ. 197. numer. 1. & 2. & dec. 599. numer. 2.* & benè obſervant deciſiones in cauſa editæ, & præſertim *dec. 619. num. 16. & 26. cor. bon. mem. Lancetta, & illa diei 10. Decemb. 1725. §. Potiſſima, & §. Præterea, cor. bon. mem. Cerro*.

Et quamvis ordinaria Archiepiſcopi juriſdictio elidi poſſit, quando vigore Apoſtolici Privilegii, vel immemorabilis conſuetudinis, ad tramites Juris probatæ, conſtat de ſeparatione Territotii ab Ordinaria Juriſdictione Archiepiſcopi, cum translatione om-
3 nimoda Juriſdictionis in Prælatum inferiorem conſtituendo Territorium ſeparatum proprium, & rigoroſum, non autem improprium, & abuſivum, ut firmant *Pignatell. conſultat. canonic. 26. numer. 18. cum ſeqq. tom. 2. Rot. coram Emerix Jun. deciſ. 411. numer. 4. coram Falconer. deciſ. 11. numer. 1. titul. 23. de offic. Ordinarii, & Territorii ſeparatione, tom. 2. Rot. in Leodien. Juriſdictionis, 15. Martii 1700. §. Minuſque, coram clar. memor. Cardinal. Scotto*; & per vim legis univerſalis præſcriptum fuit in decreto Congregationis particularis à ſan. memor. Clemente XI. deputatæ, & ab eodem Summo Pontifice approbato, ut videre eſt penes *Eminentiſſimum Petram ad Conſtitut. Apoſtol. tom. 5. fol. 164. & 165. & refert dec. Reverendiſſimi Ratto, diei 9. Januarii 1728. §. Quæ profectò*.

Attamen iſta rigoroſa probatio à Reverendiſſimo Abbate non ampliùs indefinitè allegata, ſed circumſcriptivè deducta ad formam Sententiæ Eminentiſs. Ciocii, intra ſepta Monaſterii, & Eccleſiæ Parochialis S. Adelelmi, & quoad Perſonas ibidem degentes, & quomodolibet inſervientes, nullo pacto viſa fuit poſſe deduci ex antiqua re judicata rotali, & executorialibus in ejus ſequelam expeditis de anno 1598. cor. Orano. Perlecto namque tenore dictarum executorialium, ac rimatis Deciſionibus deſuper editis, ſtetit incomperto, quòd lis tunc temporis agitata non verſabatur ſuper Territorio ſeparato, ſed ſuper
4 Juriſdictione criminali exercenda in Clericos dictæ Eccleſiæ Parochialis S. Adelelmi, quam Juriſdictionem impugnabat Archiepiſcopus, allegando, fuiſſe Abbati ſublatam à S. Concilio Tridentino, *ſeſſ. 24. cap. 20. §. Ad hæc, de Reformat. ut in dec. 34. & 44. poſt Tambur. de Jur. Abb. & dec. 717. part. 4. diverſ.*

Idque pro certo fuit habitum, ponderando, quòd, S. Rota die 4. Decemb. 1595. coram Orano in examine dubii — *An conſtaret de Territorio proprio, & ſeparato Abbatis*, *reſpondit negativè*, recedendo à ſuppoſita in præcedentibus Deciſionibus pertinentia ad Abbatem dicti Territorii ſeparati; quinimmo in ſucceſſivis cauſæ propoſitionibus ſemper ſe proteſtata fuit, quòd nihil intererat, an Abbas S. Joannis haberet
5 Territorium, vel non, cùm de ſubſtantia Juriſdictionis non eſſet habere Territorium proprium, & ſeparatum, ut in *Deciſione edita, die 6. Novembris 1596. coram eodem Orano, in ordine la 43. poſt Tambur. de Jur. Abbat.* ac inſuper declaravit, quòd omnia in Deciſionibus expoſita circa dictum Territorium ſeparatum dicta fuerant ex abundanti, ut in altera *deciſ. diei 6. Martii 1595. ſub num. 6. impreſſa ſimuliter inter. dec. poſt Tambur. de Jur. Abbat. in ordine la 44.*

Et ſanè res aliter eſſe non poterat, nam ſi S. Rota in dd. Deciſionibus fuiſſet in ſenſu, quòd Abbati competeret verum, & proprium Territorium ſeparatum, inutiliter diſſeruiſſet tam de privilegio Juriſdictionis à Sixto IV. conceſſo Abbati S. Joannis in Clericos dictæ Parochialis S. Adelelmi, quàm de diſtinctione inter Prælatos Sæculares, & Regulares circa illorum comprehenſionem ſub diſpoſitione Conc. Trid. cùm indiſtinctè omnes Prælati tam Sæculares, quàm
Regulares habentes qualitatem *Nullius* cum Territo- 6
rio ſeparato Cauſas Criminales ſuorum ſubditorum ad inſtar Epiſcopi cognoſcere poſſint, & valeant; *Barboſ. ad Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. n. 51. & 55. Fagnan. in cap. cùm contingat, num. 28. in fin. de for. competenti; Eminentiſſimus Petra ad Conſtitut. Apoſtol. tom. 2. fol. 147. numer. 5. & tom 5. fol. 109. num. 37. Rot. coram Emerix Jun. dec. 958. numer. 6.* & advertunt præteritæ deciſiones, nempè *deciſio 619. numer. 6. & ſeq. coram Lancetta, deciſio diei 21. Junii 1726. §. Et hoc itaque, coram bon. mem. Cerro, & deciſio diei 9. Januarii 1728. §. Fundamenta, & ſeq. coram Reverendiſſimo Ratto*.

Hinc propterea ſi juxta Apoſtolicas Conſtitutiones Sententiæ Rotales ſunt intelligendæ ad formam præcedentium Deciſionum, & ſi ſuperiùs relatæ Deci-
ſiones, coram Orano, non ſolùm non concedunt, 7
ſed expreſsè negant Abbati Territorium ſeparatum, profectò eſt impoſſibile, quòd id erui valeat ex Sententia, & executorialibus in ſequelam Deciſionum ſucceſſivè expeditis, ut ratiocinantur, *dec. 619. nu. 9. & 10. coram Lancetta, deciſ. diei 10. Decembris 1725. §. Accedente, & 21. Junii 1726. §. Quæſtione, & §. Hoc. itaque, coram bon. mem. Cerro, & 9. Januarii 1728. §. Cum itaque, coram Reverendiſſ. Ratto*.

Territorium itaque ſeparatum, quod ex ſubſtantia
Sententiæ, comprehendi non poterat, incaſſum elli- 8
ci prætendebatur ex verbis ipſius Sententiæ, cum quibus declaratur — *Parochialem Eccleſiam S. Adelelmi fore, & eſſe pleno Jure tam in ſpiritualibus quàm temporalibus ſubjectam Monaſterio S. Joannis*. Siquidem ex dd. verbis benè deſumi valet, quòd Eccleſia S. Adelelmi ſit ſubjectivè, & pleno Jure unita dicto Monaſterio ad quoſcumque Juris effectus, ſed non inde licet inferre, quòd dicta Eccleſia ſit verum, & proprium Territorium Abbatis diſtinctum, & ſeparatum à Territorio Archiepiſcopi, cùm ex unione etiam ſubjectiva argui non valeat ad competentiam Territorii ſeparati ad firmata per *Tondut. quæſt. Beneſic. part. 2. c. 1. §. 5. numer. 12. Murg. de Beneſic. quæſt. 2. fol. 139. num. 49. Rot. dec. 93. num. 12. part. 16. recent. dec. 858. num. 3. coram Cerr. dec. 770. num. 18. coram Molines, dec. 10. num. 13. de offic. Ordinar. cor. Falconer.* & benè explicant Deciſiones editæ favore Archiepiſcopi, nempè *deciſ. 382. num. 8. penes Poſth. de manut. deciſ. 343. ſub num. 5. coram Reverendiſſimo Criſpo, deciſ. 6. nu. 8. tit. de offic. Ordinarii, coram Falconer. & deciſ. diei 9. Januarii 1728. §. Et ſanè, & ſeqq. coram Rev. Ratto*.

Minuſque urgent alia ſequentia verba, quæ decernunt — *Dictum Monaſterium unà cum Parochiali Eccleſia, & Clericos tam Sæculares, quàm Regulares, & quaſcumque alias perſonas ibidem degentes, & illis quomodolibet inſervientes, fuiſſe, & eſſe exemptum, liberum, & immune, atque exemptas, liberas, & immunes ab omni, & quacumque juriſdictione, atque ſuperioritate prædicti D. Archiepiſcopi*. Hæc ſiquidem verba impor-
tantia exemptionem merè paſſivam, licèt de per ſe 9
ampliſſima, & effrænata, non ſunt tamen apta ad conſtituendum Territorium ſeparatum favore Abbatis cum plenaria Juriſdictione quaſi Epiſcopali, & cum qualitate *Nullius*. Nulla enim adeſt repugnantia, quòd certus locus, & certæ Perſonæ ibidem degentes ſint exemptæ ab omni Juriſdictione actuali Archiepiſcopi, & quòd adhuc dictus locus, & præfatæ Perſonæ permaneant in ejus Diœceſi, & ſub ejus Juriſdictione habituali, juxta *Text. expreſſum in cap. per exemptionem, de privileg. in 6. Fagnan. in cap. cùm*

Capella, num. 11. de privileg. Card. de Luc. de Juriſdict. diſ. 10. num. 9. Eminentiſſimus Petra ad Conſtitut. Apoſtolic. tom. 6. fol. 136. numer. 42. & ſeq. Rot. coram Carill. dec. 181. numer. 11. in recent. dec. 324. numer. 6. par. 1. coram Molines dec. 770. n. 3. & coram Falconer. dec. 10. n. 8. tit. de Offic. Ordinar.

Reliqua ſurſus verba dictæ Sententiæ, in quibus determioatur — *Omnimodam Juriſdictionem criminalem & civilem in Clericos, & perſonas prædictæ Parochialis Eccleſiæ, atque, jus recipiendi computa, omnimodè diſponendi de præd. Eccleſia Parochiali, atque in illa inſtituendi, & deſtituendi ſpectaſſe, & ſpectare ad D. Abbatem prædicti Monaſterii privativè, quoad Archiepiſcopum, & illius Proviſores*: utpotè reſtricta, & limitata ad certas cauſas, ad certas Perſonas, & ad certum locum, non ſunt tanti ponderis, & efficaciæ, ut efformare
10 valeant Territorium verè & propriè ſeparatum, ad quem effectum requiritur Juriſdictio univerſalis in omnibus Cauſis, in omnibus perſonis, & in toto Territorio; *Rot. dec. 70. num. 28. & ſeq. par. 13. dec. 640. num. 21. par. 19. tom. 2. rec. dec. 9. ſub num. 8. & 17. & dec. 10 ſub num. 9. & 13. tit. 23. de Offic. Ordinar. ac de Territorio ſeparato; coram Falconerio deciſ. 619. numer. 7. & 8. coram Lancetta, deciſ. diei 10. Decembris 1723. §. Et ſi, & 21. Junii 1726, §. In pronunciando, cor. bon. mem. Cerro, & 9. Januarii 1727. §. Juſtitia, coram Reverendiſſimo Ratto.*

Quodque dicta verba non tranſtulerint in Abbatem omnimodam Juriſdictionem quoad omnes generaliter cauſas, ſatis apertè deſumptum fuit ex reſtricta, & limitata facultate conceſſa pro cognitione cauſarum ſpectantium ad ſolam materiam *civilem, & criminalem*, abſque ulla dilatatione ad Forum Pœnitentiale, &
11 ad omnia alia ſpectantia ad Sacramentorum admioiſtrationem, quæ ſanè dilatatio, & extenſio eſſet omnino neceſſaria pro efformanda Diæceſi, & conſtituendo Territorio ſeparato; *Fagnan. in c. ſignificaſti, de Offic. Archidiaconi, ſub num. 17. verſic. illud tamen, & num. 59. cum aliis allegatis in dec. diei 10. Decembris 1725. §. Quo verò, coram bon. mem. Cerro.*

Inſuper deficientia univerſalis Juriſdictionis in omnibus perſonis effulſit ex illius reſtrictione *ad Clericos, & perſonas Parochialis Eccleſiæ*; & tamen regula eſt,
12 quòd univerſitas Populi non conſtituitur ex certis determinatis perſoois addictis ſervitio Monaſterii, & Parochiæ, ſed ex univerſitate Familiarum, & pluralitate perſonarum, unde cùm dicta Sententia nullam faciat mentionem de reliquo populo utriuſque ſexus in circumdario Parochiæ habitante, non eſt allegabilis ex defectu neceſſariæ amplitudinis, illa omnimoda uoiverſalis Juriſdictio in omnibus perſonis, in qua conſiſtit alterum fundamentum Juriſdictionis quaſi Epiſcopalis cum Territorio ſeparato, ut advertunt *Lotter. de re beneſic. lib. 1. q. 24. num. 113. Rot. deciſ. 9. ſub num. 17. §. Facillimum, tit. 23. de Offic. Ordinar. ac de Territor. ſeparat. coram Falconer. cum aliis in dec. diei 10. Decembris 1725. §. Prout quoque, cor. bon. mem. Cerro, & in dec. diei 9. Januarii 1728. §. Rurſus, coram Reverendiſſimo Ratto.*

Defectus denique Juriſdictionis in Univerſo Territorio apparuit ex reſtrictione dictæ Juriſdictionis *ad Eccleſiam Parochialem S. Adelelmi*, & intra illius ſepta abſque extenſione ad univerſum Territorium com-
13 poſitum ex pluralitate Locorum, in quibus Jus dicitus, ad *Tex. in l. Pupillus, §. Territorium, ff. de verbor. ſignificat. de quo in dec. in cauſa edita ſuper Territorio ſeparato, cor. bon. mem. Orano, die 4. Decembris 1595.* qua ſtante Juriſdictione reſtricta ad certam determinatam Eccleſiam, corruit quoque altera qualitas
14 conſtitutiva Territorii ſeparati, conſiſtens in illimitata, & generali Juriſdictione in toto, & oniverſo Territorio, ut benè tradunt *Felin. in cap. conqueſtus, n. 1. de for. compet. Eminentiſſ. Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom. 2. fol. 130. num. 11. Rot. in recent. dec. 97. num. 50. & ſeqq. par. 13. recen. coram Molin. dec. 770. num. 17. in Leodien. Juriſdictionis, 17. Aprilis 1705. §. Quinimò, cor. bon. me. Anſaldo, & in dec. diei 9. Januarii 1728. §. Deſerit, cor. Reverendiſſimo Ratto.*

Haud relevante, quòd in dictis executorialibus non ſolùm conceſſum fuerit Abbati *Jus inſtituendi, & deſtituendi in d. Parochiali Eccleſia S. Adelelmi*, ſed eidem quoque fuerit tributa omnimoda Juriſdictitio *privativè quoad Archiepiſcopum*; inde inferendo, quòd Juriſdictio tali modo abdicata à Reverendiſſimo Archiepiſcopo, & in Abbatem privativè translata, perneceſſe importare debeat Territorium verè, & propriè ſeparatum; ſiquidem loquendo de Jure inſtituendi, & deſtituendi, in Abbatem translato, etiam ſi illud eſſet intelligendum non de Inſtitutione collativæ, ſed de inſtitutione auctorizabili, non eſt de per ſe capax 15
ad inducendum favore Abbatis Territorium ſeparatum, cùm etiam ſine qualitate *Nullius*, Prælatus inferior Vicario, nomine Epiſcopi, poſſit concedere hujuſmodi inſtitutiones, ut tradit *Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtolic. tom. 5. fol. 534. num. 29. & ſeqq.* & in ſubjecto caſu favore Abbatis firmavit *Rot. dec. 341. num. 5. 8. 16. & 17. cor. Reverendiſſimo Criſpo; & dec. 13. n. 4. in Miſcellan. cor. Falconerio.*

Prout loquendo de conceſſione Juriſdictionis *privativè ad Archiepiſcopum*, cum iſta ex ſuperius animadverſia non ſit univerſalis, & indefinita, ſed reſtricta ad certos particulares actus, benè potuit impedire Archiepiſcopo exercitium ſuæ Juriſdictionis, quoad dictos ſpeciales actus privativè Abbati conceſſos; at 16
non valuit in eumdem transferre univerſalem Juriſdictionem cum Territorio ſeparato, quæ ſemper remanſit penès Archiepiſcopum, etiamſi Juriſdictin quoad aliquos particulares actus fuerit in Abbatem privativè translata; *Abb. in cap. cùm contingat, num. 18. & 19. de for. compet. Jo. Andreas in cap. cùm Epiſcopus, de Offic. Ordinar. in 6. Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtolic. fol. 95. num. 14.* & *benè explicat Rot. deciſ. 9. num. 34. de Offic. Ordinar. cor. Falconer.*

Minus quoque refragante, quòd hæc omnia procedant in caſu, quo Abbas inſiſteret in plenaria Juriſdictione in univerſo Territorio. Secus autem quando inſtantia reſtriogitur ad certum locum, & ad certas perſonas, nempe intra ſepta Monaſterii, & Eccleſiæ Parochialis, & ad perſonas ibidem degentes, & quomodolibet inſervientes. Quoniam ponderarunt DD.
quòd hæc ſpecies Territorii reſtricta ad certam determi- 17
natam Eccleſiam, eſt nimis incongrua, & exorbitans, quodque nonniſi rariſſimè concedatur, taliter, ut ad hujuſmodi effectum ſit neceſſarium ſpeciale Apoſtolicum Privilegium cum verbis expreſſis præſeferentibus qualitatem *Nullius*, & aliam Interpretationem non patientibus; quod ſanè Privilegium cùm à Revereodiſſimo Abbate nec allegari, nec afferri valeat, vanum propterea erat inſiſtere in Territorio ſeparato, etiam cum præfata Juriſdictione circumſcripta, & limitata ad dictam certam Eccleſiam, & ad dd. certas Perſonas ut generaliter firmant *Fagnan. in c. Grave, n. 10. de Offic. Ordinar. Cocbier. de Juriſdict. in exempt. par. 1. q. 9. n. 3. Rot. poſt. Tambur. de jur. Abbat. deciſ. 50. n. 5. in recent. dec. 304. n. 8. part. 11. dec. 60. n. 29. & 30. par. 13. dec. 340. n. 16. & 17. par. 15. dec. 511. part. 19. coram Emerix. Jun. deciſ. 395. n. 12. & dec. 840. n. 5. cor. Caprar. dec. 29. n. 12. coram Falconer. dec. 10. n. 17. de Offic. Ordinar. & in Leodien. Juriſdictionis ſuper bono Jure, 29. Aprilis 1705. §. Vindicenta, coram cl. mem. Card. Priolo*; & in ſpecie de Territorio ſeparato reſtricto ad certam Eccleſiam *Card. de Luc. in annot. poſt diſc. 57. de juriſdict. Eminentiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom. 2. fol. 128. n. 7. & 8.*

Potiſſimum quia in caſu, de quo agitur, ſi ſola præfata Eccleſia Parochialis S. Adelelmi eſſet verum, & proprium Territorium Abbatis, orivetur notabile abſurdum, & inconveniens, quòd nempè uoiverſus Populus inhabitans intra ſepta Parochiæ eſſet ſubje-
ctus plenariæ Juriſdictioni Archiepiſcopi; & è con- 18
verſo Parochus illius populi non cognoſceret in Superiorem, & Dominum, niſi ipſum Abbatem, taliter ut Archiepiſcopus non poſſet inquirere, an Parochus rectè nec ne ſuum munus adimpleat in erudiendo populo, & in adminiſtratiooe Sacramentorum; quod ſanè abſurdum ad evitandum eò faciliùs erat inclinandum pro excluſione dicti Territorii ſeparati, etiam reſtrictivè ad dictam Eccleſiam Parochialem.

Rejectis, & non conſideratis actibus Juriſdictionalibus per Abbatem geſtis in dicta Eccleſia Parochiali S. Adelelmi, ex quo iſti habent contra ſe alios innumeros actus ab Archiepiſcopo exercitos, tam in conceſſione

licen-

licentiæ Abbati, & Prioribus Monaſterii adminiſtrandi Sacramentum Baptiſmatis, & aſſiſtendi Matrimoniis, quàm in viſitando præfatam Eccleſiam, in promovendo Beneficiatos ad Sacros Ordines, & eiſdem concedendo facultatem celebrandi, & exeiceodi Curam Aoimarum, cum aliis relatis in *dec. 619, num. 22, coram Lancetta, & in deciſ. dies 10. Decemb. 1725. §. Neque majorem, coram bon. mem. Cerro*. Per quos actus juncto
19 decreto Card. Millini tunc Hiſpaniarum Nuncii, de
anno 1685. prohibitivo Abbati, ne adhiberet titulum *Nullius*, & uteretur Juriſdictione quaſi Epiſcopali in d. Eccleſia S. Adelelmi, de quo in *dec. dies 21. Junii 1726. §. Aut verò, cor. bon. mem. Cerro*, præſervata remanſit quæcumque ordinaria, & oativa Juriſdictio Archiepiſcopi. *Innocent. in cap. Auditis, n. 4. de præſcript, Rot. cor. Zarat. dec. 13. num. 27. cor. Priol. dec. 328. nu. 18, cor. Molin. dec. 549. num. 19. & 20. & in Leodien. Juriſdictionis, 25. Jun. 1700. §. Hinc evaneſcunt, cor. clar. mem. Card. Scotto*.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. NUNEZ.

Gerunden. Aſcenſionis Candelarum.

Lunæ 17. Martii 1732.

ARGUMENTUM.

Revocatur Sententia contumacialis, qua abſolutus fuerat Cannnicus à mulcta, per Vicarium Generalem eidem inflicta, ob diſceſſum à Choro, non petita liceotia, ob contemptum juſſionis Abbatis, necnon etiam ob perturbationem Divinorum Officiorum cum ſcandalo Adſtantium, & Populi: & reſpectivè condemnatus fuerat Promotor Fiſcalis, ad cujus inſtantiam confectus fuit Proceſſus Criminalis, ad reficiendas expenſas, & damna.

SUMMARIUM.

1 *Omnia honeſtè, & juxta ordinem fieri debent.*
2 *In Officiis Matutinis, ac Veſpertinis, ſervanda eſt recta, ac decora pſallendi methodus.*
3 *Reſtitutio in integrum faciliùs conceditur contra ſententiam, quæ, ob non interpoſitam intra legitima tempora appellationem, tranſitum fecit in rem judicatam, quàm contra rem iudicatam, efformatam à tribus ſententiis conformibus, prævia matura cauſa diſcuſſione, & Partium contradictione emanatis.*
4 *Sententia injuſta non meretur nomen ſententiæ.*
5 *Nec unquam facit tranſitum in rem judicatam.*
6 *Sed beneficio reſtitutionis in integrum reparari debet læſio, ex injuſtitia ſententiæ reſultans.*
7 *Delinquens, ob receſſum à Choro non petita venia à Digniore, & ſimilia, puniri valet, & debet.*
8 *Et poteſt Epiſcopus, ſeu eius Curia contra delinquentes in Choro in figura Judicii procedere, & debitam pœnam illis infligere.*
9 *Legem, in Divinis Officiis perſolvendic, præſcriptam non ſervans, meritò punitur.*
10 *In Divinarum laudum recitatione, ſtandum eſt ritui, & moribus Eccleſiæ, cui per Clericos actualiter inſervitur.*
11 *In Divinis Officiis, Cæremoniæ, quæ non ſunt à Jure præſcripta, à conſuetudine regulam ſumunt.*
12 *Secunda Veſpera, primis Veſperis, atque Horis Matutinis omnino reſpondere debent.*
13 *Divina Officia, non contentionibus, ſed humiliter, ac contrito corde tractanda ſunt.*
14 *Et ſicuti devotionem, ac pietatem excitant in Populo, ſi debita cum reverentia perſolvuntur: ita è converſo contemptum pariunt, ſi irreverenter, & cum ſcandalo exerceantur, & n. 15.*
16 *In punitione Subditorum, omnis præſumptio militat pro Epiſcopo, quòd circa modum non exceſſerit, & quare.*
17 *Qui ob ſuam contumaciam mulctam paſſus eſt, ſibimetipſi omne damnum imputare debet.*
18 *Capitularium depoſitiones, circa conſuetudinem propriæ Eccleſiæ probant, non obſtante defectu citationis,*
19 *Et concurrente etiam deponentium intereſſe.*
20 *Ceſſante dolo, aut calumnia in querelante, non intrat condemnatio ad refectionem damnorum, & intereſſe, & quare.*
21 *Limita in accuſatore voluntario, qui, non probato expoſito delicto, dicitur eſſe in præſumpta calumnia.*
22 *Diſtributiones, quas amittunt Eccleſiæ actualiter non inſervientes, ipſo Jure accreſcunt aliis præſentibus, & inſervientibus.*
23 *Quando impedimentum dicatur potius voluntarium, quàm neceſſarium, ad effectum amittendi diſtributiones quotidianas.*

DECISIO VIII.

UT omnia honeſtè, & ſecundùm Ordinem fiant,
juxta monitum *Divi Pauli Apoſtoli, Epiſtol. pri-* 1
ma ad Corinthios, & recta, inſimulque decora pſallendi methodus in Matutinis, ac Veſpertinis Officiis ſer-
vetur, prout præſcriptum legitur *in Can. primo Conci-* 2
lii Bracharenſis, anni 565. invaluit io Eccleſia Collegiata S. Felicis Gerundæ conſuetudo, ſpeciali etiam conventione inita anno 1657. inter Canonicos, & Sacriſtam Minorem, ejuſdem Eccleſiæ roborata, accendendi quatuor Candelas cum Sacra peragitur Pſalmodia ſub ritu duplici; ſi verò Officium perſolvitur ſub ritu ſemiduplici, licet id eveniat io die, cæteroquin feſtivo de Præcepto, non accenduntur quàm duæ Candelæ. Cùm itaque ad preces Catholici Hiſpaniarum Regis vigore Decreti *editi die 11. Januarii 1727.* à ſan. mem. Benedicto XIII. demandatum fuerit, ut in omnibus Hiſpaniarum Regnis celebraretur de Præcepto Feſtum S. Iſidori Agricolæ, cujus prima feſtivitas recurrebat *die 15. Maji*, qua die, quia nondum advenerat Decretum S. Sedis circa recitationem Officii prædicti Sancti, ideo nedum in eadem Eccleſia Sancti Felicis, ſed etiam in ipſamet Cathedrali, cæteriſque Eccleſiis Gerunden. perſolutum fuit Officium Sancti Torquati Epiſcopi, & Martyris, quod cùm eſſet juxta formam in Tabella legitimè præſcriptam in ritu ſemiduplici, hioc optimè ſe geſſit Sacriſta minor accendendo non minùs in primis Veſperis, quàm etiam in quibuslibet horis Matutinis duas tantùm Caodelas.

Uniformem hanc luminum accenſionem ſervatam ab eodem Sacriſta in ſecundis Veſperis ægrè ferens Canonicus Jacobus Galter, tunc Hebdomadarius, ſub inani prætextu, quòd ratione recurrentis Feſtivitatis Sancti Iſidori, accendendæ eſſent quatuor Candelæ, renuit Veſperis præcinere, & in hac ſua repugnantia adeò conſtans fuit, ut peſſundata charitativa monitione Cannnici Dalmau Senioris, oecnon etiam oraculo Abbatis, qui mandavit, ut in ſecundis Veſperis idem ſervaretur, quod jam in primis, atque in horis Matutinis ſervatum fuerat, & quatenus Canonicus Galter oollet Veſperas intonare, id præſtaret Canonicus Dalmau Senior, qui ſtatim ac, mediante pervicacia, & inobedientia Cannnici Galter, ex mandato Abbatis, Veſperas iocepit, illico idem Canonicus diſceſſit è Choro, non ſine gravi omnium Capitularium perturbatione, & maximo totius Populi adſtantis ſcandalo.

Scandalum hoc, quod in Eccleſia Dei, & tempore, quo Divioa perſolvebantur Officia, Clero, & Populo attularat Canonicus Galter, ſui muneris eſſe cenſuit Promotor Fiſcalis Curiæ Epiſcopalis denunciare Vicario Generali; qui audita pro informationo Curiæ depoſitione quinque Teſtium, mandavit per Decretum proviſionale eumdem Galter propriam Domum habere debere loco Carceris ſub pœna librarum 200. ſalvis tamen ejus Juribus. Verùm quia id demandatum extiterat potiùs ad paternam correctionem, quàm ad pœnam, idcircò Reverendiſſimus de Copons tunc Epiſcopus Gerunden. ſumma ejus humanitate, & manſuetudine inſinuari curavit, ut quatenus debito obſequio ſe ſubjeciſſet proprio Paſtori, ſtatim eum liberaſſet. At lenitas iſta Epiſcopalis ceſſit in irritum, quia Canonicus Galter loco libentiſſimè acceptandi oblatam illam conditionem, eam pervivaciter recuſavit, reſpondendo ſe velle expectare Senteotiam, ad quem effectum exhibuit ſexagiota, & ultra articulos,

Qua-

Quapropter ne dignitas Epiſcopalis vileſceret, compilatus fuit proceſſus, emanavitque Sententia Vicarii Generalis, qua prædictus Canonicus condemnatus fuit *ad ſolvendam expenſas in Cauſa factas, iſta una cum arreſto, ſeu detentione per ipſum Domi ſuæ paſſa per ſpatium trium menſium compenſando, & habendo loco pœnæ, pro delicto per eum commiſſo infligendæ* — prout latiùs conſtat ex verbis dictæ Sententiæ.

Verùm interpoſita per Galter appellatione, expeditiſque in noſtro Tribunali ſolitis literis inhibitorialibus, diſputatum fuit, *die 23. Januarii* 1730. coram bon. mem. de Valentibus dubium — *An mulcta ſubſiſtatur, ſeu potius ſint reficienda Damna* — quod in contumacia Reverendiſſimi Copons, eò tempore tranſlati ad Archiepiſcopatum Tarraconenſem, reſolutum extitit — *Negativè quoad primam partem, affirmativè quoad ſecundam*, ut patet ex deciſione eadem die promulgata, ad cujus tramites ab R. P. D. meo Millino ſubrogato in locum d. bon. mem. de Valentibus, lata fuit Sententia pariter contumacialis, quæ cùm ob non interpoſitam appellationem intra decendium, tranſitum fecerit in rem judicatam; hinc à Reverendiſſimo Baſtero noviter aſſumpto ad Gerundenſis Eccleſiæ regimen, aſſumpta fuit Cauſæ defenſio, ideoque inſtante ejus Promotore Fiſcali, necnon Capitularibus S. Felicis, adita fuit Signatura Juſtitiæ, à qua delegata mihi cauſæ cognitione in gradu reſtitutionis in integrum, ad ejus tramites ſubſcripſi dubium — *An conſtet de re judicata, ſeu potius de Cauſis reſtitutionis in integrum* — illudqua propoſui DD. meis, qui reſponderunt — *Negativè quoad primam partem, affirmativè quoad ſecundam*.

Agitur ſiquidem de unica tantùm Sententia contumaciali revocatoria alterius in prima inſtantia latæ, quæ ob non interpoſitam infra legitima tempora appellationem, tranſitum fecit in rem judicatam; mi-
3 nimè verò de re judicata efformata à tribus Sententiis conformibus, prævia matura cauſæ diſcuſſione, & utriuſque Partis contradictione emanaris, in quibus circumſtantiis faciliùs indulgetur beneficium reſtitutionis in integrum, ut unum ab altero caſu diſtinguendo notant *Card. de Luc. de Judic. diſc.* 38. *num.* 19. & 20. *Rot. coram Cerr. deciſ.* 93. *num.* 2. & 3. *Aſten. Beneficii*, 17. *Januarii* 1616. §. *Sententiarum, coram bon. mem. Cerro*; & *in Salamantina Beneficii*, 5. *Decembris* 1729. §. *Agitur, coram Me*; indubitantius quando con-
4 currit dictæ contumacialis Sententiæ injuſtitia, quæ ſicuti efficit, ut Sententiæ nomen minimè mereatur, juxta *Text. in c. inter cæteras, de Sentent. & re judic.* & *in leg.* 4. §. *Condemnatum*, *ff. de re judicat.* ita impedit illius tranſitum in auctoritatem rei judicatæ, ad *Text.*
5 *in leg. Si expreſſim*, *ff. de appell. Rot. dec.* 121. *nu.* 2. *cor. Caprar.* & *dec.* 3. *n.* 4. *coram Eminentiſſimo Falcon. ſub tit. de appell.* ad effectum remedio reſtitutionis in integrum
6 reparandi læſionem ex injuſtitia dictæ Sententiæ reſultantem, ſicuti proſequitur *Rot. in deciſ.* 1237. *nu.* 2. *coram Emerix Jun. in Maioricen. Beneficii*, 11. *Januarii* 1726. §. *Injuſtitia, coram bon. mem. Cornelio*; & *in d. Salamantina Beneficii*, *citato* §. *Agitur, cor. Me*.

Porrò dictæ contumacialis Sententiæ injuſtitia in prima parte, in qua infirmando judicatum de partibus, pronunciavit mulctam non ſubſtineri, illamque malè, & perperam impoſitam fuiſſe, nequibat eſſe magis clara. Quandoquidem reſoltabat ex facto, quod Canonicus Galter, ad quem uti Hebdomadarium pertinebat Officium inchoare, *ſub die* 15. *Maji* 1727. cùm tempus adeſſet canendi Veſpertinos Pſalmos, omneſque Capitolares Veſtibus Choralibus induti ad id peragendum jam conveniſſent, obſtinatè, & pertinaciter recuſaverit intonare Veſpertinam Pſalmodiam; quinimò licèt ſemel, atque iterum à Canonico Seniore admonitus, & ab Abbate juſſus, adhuc in ſua pertinaci voluntate perſtiterit, &, quod gravius eſt, nulla petita venia, è Choro diſceſſerit in Dei, ſuperiorumque contemptum, & in maximum Populi ſcandalum, profectò in his terminis protervia, & contumacia D. Galter major eſſe non poterat, quia defecit in Officio, tum ratione loci, nempè in Eccleſia, & Choro deſtinato ad Divinas Laudes, non autem ad controverſias; item ratione temporis, poſtquam ſcilicet Canonici habitis Choralibus induti, prompti, & parati erant ad Sacram Pſalmodiam peragendam; denique ratione modi, quia ſtatim audito ſuperiore, non acquievit; quinimo, poſt retardatam Veſperarum recitationem, non brevi temporis ſpatio, è Choro diſceſſit, inceptis jam Veſperis, & nulla petita licentia: ideoque cùm ejus culpa, & quidem multiplex, ſit inexcuſabilis, & conſequenter debita pœna 7
plectenda, ut hæc omnia delicta recenſendo notant *Marchin. de Sacram. ord. part.* 3. *tr.* 3. *cap.* 12. *diſſert.* 5. *Gavant. Theſaur. S. Rit. de hor. can. c. primo cum ſeqq. Ceccop. lucubr. can. lib.* 2. *tit.* 5. *num.* 5. *ibique Scarſ. n.* 16. *Pignatt. conſult. can.* 27. *num.* 3. & 4. *tom.* 4. & ſancivit Sac. Epiſcoporum, & Regularium Congregatio in una Theatina, relata à *Barboſ. de Canon. & Dignit. c.* 34. *num.* 17. & in alia Aprutina, relat. per *Monacell. formul. leg. tom.* 1. *tit.* 2. *formul.* 4. *num.* 2. merito poterat, & debebat Reverendiſſimus Epiſcopus, ſive ejus Curia, adhibita rei cognitione, in figura Judicis 8
Supremi corripere gravem, & ſcandaloſum exceſſum dicti Canonici, pro modo pœnæ in ejus Sententia contentæ, ſicuti probant *Gonzal. cap. primo, num.* 4. & *in cap. cum ſatis num. primo cum ſeq. de Offic. Archidiac. Bero. conſ.* 23. *num.* 25. *vol. primo, Lotter. de re Benef. lib. primo quæſt.* 16. *num.* 69. *Rot. in rec. dec.* 20. *num.* 3. *part. prim.* & *in Derthuſ. Juriſdictionis, ſuper gravibus*, 4. *Maii* 1697. §. *Quod ipſum, in fin. cor. b. m. Pio*, & *in Illerd. Juris Mulctandi, ſuper negotio principali*, 23. *Jan.* 1702. §. *Et præſcindendo, cor. b. m. Muto*.

Nec Judicium Epiſcopi de ulla redargui poteſt injuſtitia, ex eo quòd Canonicus Galter rationabiliter inſteterit pro accenſione quatuor Candelarum ea die, qua Solemnitas Sancti Iſidori celebrabatur; cùm igitur iſta luminum accenſio juxta conſuetudinem, & morem Eccleſiæ, ſervata minimè fuerit, juſtè proinde idem Canonicus ex laudabili zelo motus, ſervandi nimirum Eccleſiæ ritum, & conſuetudinem, potuerit ſe ab exercitio proprii muneris abſtinere. Quandoquidem major, vel minor accenſio luminum reſpectum habet ad majorem, vel minorem Chori celebritatem; taliter ut ſi Officium perſolvitur ſub ritu duplici, quatuor accendendæ ſint Candelæ, ſi verò ſub ritu ſemiduplici duæ tantùm ſufficiant Candelæ, prout hanc eſſe inconcuſſam Eccleſiæ conſuetudinem teſtantur plures Canonici relati in *Summario Promotoris, num.* 4. Si igitur, *die* 15. *Maii*, qua recurrebat Feſtivitas Sancti Iſidori, celebratum fuit Officium Sancti Torquati Epiſcopi & Martyris ſub ritu ſemiduplici, juxta Tabellam in tota Diæceſi Gerunden. præfinitam, ſicuti fidem faciunt iidem Canonici, cum quibus concordat etiam Magiſter Cæremoniarum, *dicto Summario, num.* 3. ſequitur injuſtam fuiſſe dicti Canonici inſiſtentiam circa accenſionem quatuor Candelarum, & conſecutivam illius recuſationem munus 9
ſuum adimplendi, dignaque idcirco pœna coercitam, ad firmata per *Rot. in Leodien. reintegrationis ad ingreſſum Capituli*, 12. *Maii* 1727. §. *Quamvis, cor. R. P. D. meo Gorio*. In Divinarum quippe laudum perſolutione ſtandum eſt ritui, & mori ejus Eccleſiæ, cui per Cle- 10
ricos actualiter obſequia præſtantur, ut ſequendo monitum *Divi Auguſtini in Epiſtola ad Januarium, cap.* 52. *notant Van-Eſpen. in diſſert. de hor. can. part. prima, cap.* 4. §. 3. *Thomaſin. in veter. & nov. Eccl. diſcipl. p. prima, lib.* 2. *c.* 73. *num.* 18.

Minimè attenta replicatione, quòd *dicta die* 15. *Maii* 1727. fuerat jam promulgatum Feſtum Sancti Iſidori de præcepto per omnia Regna Hiſpaniarum, & ſubſequenti Anno 1728. fuerit recitatum in Eccleſia S. Felicis Officium S. Iſidori ſub ritu duplici cum accenſione quatuor candelarum. Nam licèt promulgatio Feſtivitatis Sancti Iſidori præceſſiſſet diem illam 15. *Maii*, adhuc in tali promulgatione nulla penitus habita fuit mentio de recitando Officio ejuſdem Sancti, quia nondum pervenerat decretum, minuſque illud publicatum extiterat in Civitate, & Diæceſi Gerunden. ut patet ex Epiſtolis Reverendiſſimi Epiſcopi illius temporis, directis ejus Agenti hic in Urbe, & relatis in *Summ. num.* 12. & 13. & ex fide jurata Magiſtri Cæremoniarum Cathedralis Gerunden. *dicto Summar. num.* 3. proindeque per univerſam Diæceſim Gerunden. continuata fuit recitatio Officii Sancti Torquati. In tantùm verò Anno ſubſequenti recita-

citatum fuit Officium S. Iſidori ſub Ritu duplici, cum
accenſione quatuor candelarum, quia ſupervenerat de-
cretum celebrationis Officii proprii ejuſdem Sancti ſub
Ritu duplici; unde ſemper magis magiſque patet,
quòd ſola Feſtivitas de præcepto ſatis non erat ad hoc,
ut accendi deberent quatuor candelæ; ſed accenſio
11 luminum regulanda erat à Ritu, & qualitate Offi-
cii, quod perſolvebatur, prout fieri debet in omni-
bus Cæremoniis, quæ non ſunt à Jure præſcriptæ,
ſed normam à conſuetudine deſumunt, ut probant
*Garz. de Benef. part. 3. c. 2. §. 1. n. 191. Pignat. conſult.
26. num. 26. tom. 4. Panimoll. dec. 1. adnotat. 11. num.
39. Rot. dec. 198. num. 3. coram Dunoz. Sen. in Pampi-
lonen. Praeminentiarum*, 3. *Februarii* 1700. *§. Sed di-
cto*; *&* 7. *Maii* 1701. *§. Nec praeaddacta, coram bon. m.
dell' Olmo.*

At ex duplici æquè valido fundamento inexcuſabi-
lis reddebatur inſiſtentia Canonici Galter pro accen-
ſione quatuor candelarum; tum quia primæ Veſpe-
ræ, & horæ matutinæ, & laudes ejuſdem diei, 15.
Maii, de communi placito omnium Capitularium, &
ipſomet Canonico Galter patiente, ac intonante, ce-
lebratæ fuerunt ſub ritu ſemiduplici de Sancto Tor-
quato, cum accenſione duarum tantummodo cande-
larum, & conſequenter nullo modo erat amplius lo-
cus immutationi Ritus, ne turbatus remaneret rectus
ordo Pſalmodiæ; cùm certum ſit ſecundas Veſperas
12 unius, ejuſdemque Feſti, omninò correſpondere de-
bere primis Veſperis, atque horis matutinis, ut eru-
ditè probant *Duran. ration. Div. Offic. lib. 5. de Veſper.
capit. 11. num. 2. Gavant. Theſaur. ſac. rit. ſect. 1. cap.
5. de defect. in Off. Divin. contingen. tit. 2. de mutat. Off.
Divin. num. 8. Van-Eſpen. in diſſert. Can. Hiſtor. de hor.
Canon. part. 2. cap. 3. §. 2.* tum etiam quia quoties ſu-
pervenerat mandatum Abbatis, ut nempè Veſperæ
inchoari deberent per Hebdemadarium, & in illius
repugnantia per Canonicum Seniorem, partes Cano-
nici Galter erant acquieſcere hujuſmodi legitimæ de-
terminationi, non autem magis obfirmato animo, ob-
teſtari ſe neque inchoaturum Veſperas, neque per-
miſſurum, ut ab aliis inchoarentur; & poſtquam
Veſperæ cœptæ fuerant à Canonico Sen. illico nulla
petita venia è Choro diſcedere, deſerendo ſuum mu-
nus, divinumque ſervitium, ac publicè ſcandalum
13 ingerendo; nam Sacra obſequia Deo debita non ſunt
contentionibus permiſcenda, ſed humiliter, contri-
toque corde tractanda, juxta animadverſa per *Gui-
sberch. in opuſc. italicè inſcripto, leg. Eccleſiaſt. in Choro
princ. Filliuc. moral. tr. 23. cap. 6. num. 190. Gavant.
Theſaur. Sacr. Rit. de hor. Canon. capit. 1. cum pluribus
ſeqq. Ceccop. lucubr. Can. lib. 2. tit. 2. num. 10. & ſeqq.
Bonacc. de hor. Can. quaeſt. 1. cum ſeqq. Molan. de Canon.
lib. 1. cap. 19.* & quemadmodum devotionem, & pie-
14 tatem excitant in populo, ſi debita cum reverentia
perſolvuntur; *Card. Turrecren. capit. 6. diſtinct. 5. nu-
mer. 4. Enriquez in Summ. cap. 11. num. 4.* ita irriſio-
15 nem, & contemptum patiunt, quatenus indecorè,
irreverenter, & cum ſcandalo exerceantur; *Divus An-
tonius in Summ. part. 2. tit. 9. cap. 12. Leſs. de juſtit. &
jur. capit. 45. diſput. 3. num. 17.*

Minuſque de ulla exceſſivitate notari poteſt arre-
ſtum in propria Domo ſpatio trium menſium, fa-
ctum à Curia Epiſcopali. Nam ultra quàm quòd om-
nis præſumptio in hujuſmodi rebus militat pro Epiſco-
16 po, qui ſanè oves ſuas benè noſcit, & ſcit, quibus
remediis earum morbi curandi ſunt; *Rot. in Pampil.
Exemptionis*, 6. *Decembris* 1706. *§. Quin eſſandum, cum
ſeqq. cor. bon. mem. Anſaldo.* Animadverſum fuit, quòd
detentio trium menſium non proceſſit à Judice, qui in
decreto nullum præfixit certum tempus, ſed ſpecialiter
præſervavit ejus Jura, ſed proceſſit à ſolita contuma-
cia, & pervicacia Canonici Galter, qui paucis diebus
poſt arreſtum requiſitus pro parte Reverendiſſimi E-
piſcopi, ut peteret veniam, quia ſtatim eum liberaſ-
ſet, abutens ſuperlativa humanitate Epiſcopi, non
veniam, ſed ſatisfactionem petiit, ut referunt Teſtes
relati *in Summario Promotoris*, *num.* 4. cum quibus con-
cordat Epiſtola ſcripta ab Epiſcopo ejus Agenti, *di-
cto Summario*, *num.* 8. unde talis detentio, quæ ab
initio nil aliud fuit, quàm modica coercitio, & ve-
rè paterna correctio, ſi poſtmodum continuavit per
tres menſes tribuenda non eſt Judici; qui quaſi à ſua
Majeſtate declinans, ultro liberationem obtulit, ſed
obdurato animo, & pertinaciæ Canonici in non ſub-
jiciendo ſemetipſum mitiſſimæ conditioni ab Epiſco- 17
po propoſitæ, & conſequenter ſibi tantummodo om-
ne damnum imputare debet, ut in ſpecie reſpondit
*Rot. in Barchinonen. Multæ, coram Eminentiſſimo Falco-
nerio, inter ejus impreſſ. deciſ. 22. num. 16. tit. de Officio
Ordinarii.*

Nullo numero habitis exceptionibus propoſitis con-
tra Teſtes adductos à Promotore Fiſcali ad proban-
dam conſuetudinem, quòd nempè examinati fuerint
lite pendente in Rota abſque citatione partis, quod-
que omnes, utpotè Capitulares S. Felicis intereſſe ha-
bentes in cauſa, ſint à Teſtimonio ferendo repellen-
di; quoniam eorumdem depoſitio adducta fuit admi-
niculativè tantùm, dum probatio conſuetudinis accen-
dendi quatuor candelas, quando recitatur Officium
ſub Ritu duplici, & duæ tantùm quando perſolvitur
ſub Ritu ſemiduplici, deducebatur ex depoſitione Sa-
criſtæ minoris, pluribus exemplis roborata, & ex
Teſtibus examinatis ad petitionem Promotoris Fiſca-
lis longè ante conteſtationem litis in Rota. Undè
cùm omnes ſint in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitu-
ti, & deponant de conſuetudine propriæ Eccleſiæ,
nulli melius, quàm ipſis Capitularibus perſpecta, om-
nimoda fides præſtanda venit, non obſtante defectu 18
citationis, & concurrente etiam intereſſe deponentis,
ut de prima propoſitione, *Rot. in Romana Pecuniaria*,
2. *Decembris* 1701. *§. 2. coram bon. mem. Muto*; *& in
Vicen. Juris ſedendi in Choro*, 26. *Junii* 1705. *§. Nec 19
obſtat, coram eodem*; & de ſecunda, *eadem Rot.* 380.
*num. 5. coram Emerix Jun. & deciſ. 36. num. 6. de Cenſ. co-
ram Eminentiſſimo Falconerio*; *& in Romana Juris tu-
mulandi*, 5. *Martii* 1703. *§. Agnoverunt, coram cl. mem.
Cardinali Priolo.*

Conſtabilita ex his validitate, & juſtitia mulctæ,
illicò comperitur injuſta Sententia in ea parte, in qua
condemnat Promotorem Fiſcalem ad refectionem ex-
penſarum, damnorum, & Intereſſe; nam cùm ipſe
querelam porrexerit ratione proprii Officii, & in hac
querela proceſſerit non dolo, neque calumnia, ne-
que per ſordes, ſed bona fide, & per ſimplicem nar-
rativam facti, à pluribus Teſtibus Sacerdotibus com-
probatam, nullo Jure condemnari poteſt ad refectio-
nem damnorum, & intereſſe, ne formidine talis con- 20
demnationis jura Fiſci indefenſa remaneant, ut fir-
miter edocent *Gaill. obſervat. 90. n. 5. lib. 1. Gratian. di-
ſcept. for. c. 33. n. 40. ad ſeq. Bonſin. in Bannim. gener. cap.
12. n. 17. Boer. dec. 324. in princ. Cartiad. dec. 23. à n. 25.
Rot. dec. 190. n. 2. cum ſeqq. cor. Coccin.* contrariis aucto-
ritatibus procedentibus in Accuſatore voluntario, qui
non probato expoſito delicto dicitur eſſe in præſum-
pta calumnia; at in Promotore Fiſcali, cui ratione 21
Officii aſſiſtit præſumptio excluſiva cujuſlibet calum-
niæ, & doli, ſatis non eſt delictum non fuiſſe pro-
batum, ut inde ſequatur condemnatio in expenſis;
ſed omnino requiritur calumnia vera, & notoriè ma-
nifeſta, ut optimè contrarios declarando firmant *Ma-
ſcard. de probat. concl. 254. nu. 34. Gratian. diſcept. forenſ.
c. 33. n. 41. Clar. in prax. Crimin. lib. 5. §. fin. q. 62. Bon-
ſin. in Bannim. General. c. 12. num. 17. & Rot. in dicta deciſ.
1190. n. 1. & 2. & per tot. coram Coccin.*

Et demum injuſta quoque apparet Sententia in ea
parte, in qua Capitulares fuerunt condemnati ad re-
ſtitutionem omnium fructuum, & diſtributionum per-
ceptarum, durante arreſto prædicti Canonici Galter.
Quia cùm diſtributiones debeantur præſentibus tan-
tùm in Choro, & ratione ſervitii actualis, eo ipſo,
quòd dictus Galter non fuit præſens, minuſque actu
Eccleſiæ inſervivit, illas lucrari non potuit, ſed ipſo
Jure accreverunt cæteris Capitularibus præſentibus, 22
& inſervientibus; *Anton. Macoraten. var. reſolut. lib. 1.
capit. 102. num. 24. Pellizar. Manual. regular. titul. 5. c. 8.
ſect. 3. n. 139. & ſeqq. tom. 1. Card. de Luc. de Canon. diſc.
16. num. 3.*

Haud relevante, quòd cùm dicti Canonici detentio
Domi, loco Carceris, fuerit injuſta, vel ſaltem ex-
ceſſiva, privari proinde nequeat diſtributionibus quo-
tidianis; quia ex ſupra firmatis ſatis ſuperque conſta-
bat de juſtitia hujus detentionis ab initio unicè deman-

datæ

Digitized by Google

datæ per modum paternæ correctionis ; quæ poſtmodum ſi protracta fuit ad res menſes , id proceſſit ex prava Canonici contumacia, & voluntate, qui oblatam ab Epiſcopo veniam pervicaciter recuſavit ; in quibus terminis, cùm impedimentum fuerit potiùs vo-
23 luntarium , quàm neceſſarium , dici nequit legitimè impeditus ad effectum lucrandi diſtributiones quotidianas , ad firmata in durioribus terminis injuſtè excommunicati negligentis petere abſolutionem per *Barboſ. in collect. Rector. in cap. Paſtoralis 53. de appellat. num. 55. Ricciull. de jur. perſonar. lib. 4. cap. 14. num. 36. Barboſ. de irregularit. tit. qui ſint excommunicationis effectus , n. 17. Sayr. de Cenſur. lib. 2. cap. 5. num. 25. Garzia de Beneſic. part. 7. cap. 13. num. 123. Cardinalis de Luca , de Canon. diſc. 40. num. 3.*

Et ita utraque parte jura ſua viriliter deducente reſolutum fuit, &c.

R. P. D.

REZZONICO

Syracuſana Præpoſituræ.

Ven. 28. Martii 1732.

ARGUMENTUM.

Quoties Capitulum , ſeu Univerſitas convocata fuit ab habente jus convocandi , ſubſtinetur electio, ſeu præſentatio facta ab iis, qui intervenerunt , neglectis aliis , intervenire recuſantibus. Et quando talis electio, ſeu præſentatio valida ſit, non obſtante quòd ab Electoribus abbreviatus fuerit terminus, à Jure datus ad præſentandum.

SUMMARIUM.

1 *Quando facultas convocandi Collegium reſidet penès ipſum Collegium , ea repoſita dicitur in duabus ex tribus partibus , & n. 9.*

2 *Secus quando hujuſmodi facultas reſidet apud unum ex Collegio , ratione dignitatis , quo caſu totum jus conſolidatum remanet in illis , qui ad dignioris convocationem capitulariter intervenerunt , & n. 10.*

3 *Et ſic electio , ſeu nominatio , per illos facta , valida eſt , neglectis aliis , qui intereſſe recuſarunt , etiamſi conſtituant majorem partem , reſpectu totius Collegii.*

4 *Ex convocatione legitimè facta , negligentes , vel recuſantes intervenire , in contumacia poſiti dicuntur.*

5 *Et videntur juri ſuo renunciaſſe , atque ex facto proprio ab illo actu extraneos , & alienos ſe feciſſe.*

6 *Si tres Canonici Capitulo interveniant , cæteris abſentibus , adhuc poſſunt illi tres negotia Capitularia validè expedire.*

7 *Habens facultatem convocandi Collegium , facultatem non habet reſtringendi terminum Juris , datum ad præſentandum.*

8 *De Jure , quando Collegium , ſeu Univerſitas habet caput , quod non ratione antiquitatis , ſeu ſenioris ætatis , ſed ratione Dignitatis præeſt , illis competit facultas Collegium , ſeu Univerſitatem convocandi.*

11 *In hac materia conſuetudo antiqua eſt omnino attendenda.*

12 *Teſtes conſanguinei nullam in Judicio probationem conſtituunt.*

13 *Teſtium depoſitiones ex documentis , & publicorum Officialium atteſtationibus , conquaſſatæ remanent.*

14 *In actibus facultativis , non uſus non præjudicat , niſi ſimul etiam probetur , quòd quis facultate , quam habet , uti voluerit , & prohibitus fuerit , cum ſubſequuta acquieſcentia.*

15 *Actus dubii , & æquivoci nullum probationis gradum conſtituunt.*

16 *Electores legitimè convocati , dum non imminet tempus , à Lege præfixum , ſi nolunt illud abbreviare , poſſunt abbreviationem , & electionem differre ad aliam diem.*

17 *At ſi volunt d. terminum abbreviare , & ad electionem procedere , non dicitur coactiva abbreviatio , per Convocantem facta , ſed effectus liberæ voluntatis Convocatorum , qui poterant ad libitum eligere , & non eligere.*

18 *Conceſſio termini ad eligendum , & præſentandum , ſicuti non impedit , quin Electores in quacumque parte termini poſſint eligere , ac nominare , & terminum ipſum abbreviare.*

19 *Ita etiam nullum præſtat impedimentum , quòd Præſes in quacumque parte termini poſſit convocare.*

20 *Neque in actu ſequutæ abbreviationis termini Juris ad eligendum , ſive præſentandum de Jure competentis , requiritur , quòd interveniant duæ ex tribus partibus , habito reſpectu ad totum Collegium , ſive Univerſitatem , quando jus convocandi ad dignioeem ſpectat ; ſed Intereſſentes poſſunt omni Jure terminum coarctando , actum electionis expedire , licèt ſecus ſit , ubi jus convocandi reſideat apud ipſum Collegium.*

21 *Quo caſu poſſunt Intereſſentes , non conſideratis aliis , qui accedere recuſarunt , terminum coarctare , & actum electionis expedire.*

22 *Concurrente maximè ſpecifica obſervantia.*

23 *Nullibi in Jure cautum reperitur , quòd in una adunantia abbreviari debeat ab Electoribus terminus , in altera verò fieri electio ; ſed in oppoſitum , ex receptiori Doctorum calculo , poteſt utrumque expleri ab Intervenientibus in eodem actu collegiali , licèt ipſi minorem partem Collegii conſtituant.*

24 *Diſtingue , aut habens facultatem convocandi Collegium , illud convocat ad præciſum effectum faciendi electionem ; & tunc Intervenientes poſſunt eligere , etiam abbreviando terminum. Aut vocat eligentes , ad ſtatuendam diem , in qua fieri debeat electio ; & tunc poteſt quidem ſtatui certa dies pro facienda electione , non autem ad effectivam electionem deveniri , & num. 25.*

DECISIO IX.

SUB novo accurato examine validam denuò , ac ſubſiſtentem eſſe , putarunt Domini electionem , sivè præſentationem , quam ad vacantem Præpoſituram Inſignis Collegiatæ Eccleſiæ S. Juliani Civitatis Calatayeronis ; prævia convocatione facta per Patritium , reportaverat Antonius Morſo à Magiſtratu dictæ Civitatis , jus præſentandi habente ; & proinde non attentis literis per Columnam impetratis ſub motivo juris devoluti , ac prætenſæ nullitatis præſentationis , approbandam cenſuerunt *poſtremam reſolutionem* , revocatis aliis præcedentis inſtantiæ , *editam coram Me , ſub die 3. Decembris anni præteriti* , pro executione literarum , quas *pro præſentato* magis opportunè obtinuerat idem Antonius , reſpondendo — *In deciſis*.

Validitas ſiquidem , & ſubſiſtentia præſentationis , ut ſupra , expletæ favore Antonii Morſo , undique certa apparuit ex ſolemni actu electionis , ſive nominationis , ſervatis ſervandis , expleto per Magiſtratum dictæ Civitatis. Quamvis enim in actu dictæ electionis non intervenerint Patritius , & quinque Jurati conſtituentes integrum Magiſtratum Civitatis , ſed tantùm duo ex illis una cum dicto Patritio , attamen dubitari non potuit , electionem , & nominationem fuiſſe legitimè conſummatam . Quidquid enim contrarium eſſet dicendum , quando non adeſt perſona , cui de Jure , vel conſuetudine competat facultas convocandi , ſed Univerſitas per ſe congregatur , & Jus convocandi reſidet penès Collegium , ex quo potentia 1
Capitularis , ſive Univerſitatis tali caſu repoſita dicatur in duabus ex tribus partibus , juxta terminos *Text. in Leg. nulli , leg. planè , & ibi Gloſſ. verſ. duæ partes , ff. quòd cujuſque Univerſ. nomine Leg. nominationem , 45. Cod. de decur. lib. 10. Hoſtienſ. in capit. cum nobis , numer. 13. de electione. Lotter. de re beneſic. lib. 4. quæſt. 17. numer. 7.* certè ubi , prout in præſenti , corpus Univerſitatis , vel Senatus fuit legitimè congregatum à Patritio , ratione dignitatis , jus convocandi habente , receptiſſimi juris eſt , quòd Collegium, 2
nullatenus numeratis Senatoribus , qui intervenire recuſarunt , ſitè , ac rectè dicatur conſtitutum per illos , qui poſt dictam dignioris convocationem capitulariter intervenerint , & totum Jus in illis remanet con-

met conſolidatum, ut diſtinguendo unum caſum ab
alio, communiter tradunt Canoniſtæ, & ſignaoter
*Abb. in cap. in cauſis 30. numer. 9. de elect. & cap. cum om-
nes 6. numer. 13. de conſtit. Joannes Andr. dicto capit.
in cauſis, numer. 22. Ancaran. ibidem, numer. 4. In-
noc. in capit. 1. de major. & obed. numer. 2. erga fin. &
c. ex injuncta, ſub numer. 2. de nov. oper. nunc.* cum aliis
*in Placentina Parochialis, ſuper gratia ſi neutri, 27.
Januarii 1727. §. Relevare, coram bon. mem. Cornelio*;
& ſic electio, ſive nominatio facta per eos tanquam
3 legitimè repræſentantes potentiam totius Univerſita-
tis, Collegii, omnem obtinent firmitatem; *Abb. in
dicto capit. cum in cauſis, ſub numer. 9. verſ. pro hoc,
de elect. Felin. in capit. cum omnes, ſub numer. 34.
verſ. prima eſt, de conſtit. Fagnan. in capit cum ex in-
juncto, nu. 49. de nov. oper. nunc. Tamburin. de Jur. Abb.
tom. 1. diſput. 5. quæſt. 3. num. 26. Paſſerin. de elect. cap.
34. q. 2. nu. 12. & 21. Rot. coram Put. dec. 283. n.
3. lib. 3.* cum aliis *in dec. quæ confirmatur, 3. Decem-
bris 1731. §. Et electio, coram Me*.

Eaque occurrit principalis ratio diſparitatis inter
unum, & alterum caſum; quoties enim Vocales non
fuerunt intimati ab habente facultatem convocandi,
conſtituti admodum dici poſſunt in bona fide, quòd
deficiente hujuſmodi legitima convocatione, dari ſine
eis non poſſit valida Univerſitatis repræſentantia,
dum, eſt in congregando regulariter ut dictum,
eſt, repoſita, in duabus ex tribus Vocalium.
E converſo autem, ſi Vocales intimati, & convo-
cati ſunt ab habente, ratione dignitatis, poteſtatem
convocandi, qui, præſtituta die negligunt, vel recu-
ſant intervenire, etiamſi conſtituant majorem par-
tem, reſpectu totius Collegii, non ſunt amplius ha-
bendi in conſideratione, nam ex ipſa convocatione
4 legitimè facta, dicuntur poſiti in contumacia, ut ex-
plicando diſpoſitionem *Text. in dicta leg. nulli, leg. pla-
nè, leg. nominationem*, bene advertunt *Abb. in cap. in
cauſis numer. 9. in fin. de elect. cap. cum omnes, num.
53. de conſtit. Gratian. diſcept. 933. nn. 7. & 8. Rot.
in Majoricen. Beneficii, 21. Februarii 1724. §. Quin
ullatenus, coram bon. mem. Cerro*. Et ex tali contuma-
cia per ipſos contracta poſt banc legitimam Præſidis
5 convocatinnem, renunciaſſe videntur Juri ſuo, & ex
proprio facto ſe feciſſe extraneos, & alienos ab illo a-
ctu, ut per *Text.* expreſsum *in cap. cum nobis, de
elect.* optimè ratiocinatur idem *Abb. in cap. in cau-
ſis, numer. 9. de elect. Fagnan. in cap. ex injuncto, nu.
99. de nov. oper nunc. Creſp de Valdaur. obſer. dec. 512.
numer. 5. Tamburin. de Jur. Abbat. tom. 1. diſput. 5.
q. 3. n. 23. & 26. Anaclet. in Jus Canonic. tom. 1. tit. 6. §.
8. n. 202. in fin. Ceccoper. lucubr. Canonic. lib. 4. tit. 2. n.
50. cum plur. ſeqq.* ubi *num. 57.* quòd ſi tres Canoni-
6 ci interveniant, cæteris abſentibus, adhuc poſſunt
illi tres, negotia capitularia validè expedire, idem-
que tenet *Scarfanton. ibidem, n. 40.* & conſnnant tra-
dita per *Rot. in Melevitana præminentiæ Conſiliaratus,
coram bon. mem. Molines, inter ejus nuper impreſſ. deciſ.
565. num. 2.* cum aliis *in deciſ. quæ confirmatur 3. De-
cembris 1735. §. Et electio, coram Me.*

Fruſtraque ad elidendam vim præfatæ diſtioctionis
& ad ſubſtinendam reſpectivè nullitatem nominarionis,
ſive præſentationis expletæ à Patritio, & binis Jura-
tis, denuò proponebantur aliàs rejectæ exceptiones,
nimirum quod idem Patritius non polleat facultate
convocandi Senatum, quodque, ea etiam præſuppo-
ſita, ſaltem non babuerit Jus indicendi electionem,
7 ſive nominationem facta abbreviatione termini de
Jure dati ad præſentandum, ex regula, quò habens
facultatem convocandi Senatum, non habeat facul-
tatem reſtringendi terminum Juris, de qua *Abb. in
cap. cum nobis, num. 9. de elect. Pirsngb. in Jus Ca-
nonic. lib. 2. tit. 6. ſect. 3. §. 2. ſub nu. 133. Laiman.
de elect. prælat. cap. 4. ſub num. 41.* cum aliis latè
cumulatis *in Deciſionibus præcedentis Inſtantiæ, 11. De-
cembris 1730. §. Animadverſum, & 27. Aprilis 1735.
§. Quidquid, coram R. P. D. meo Corio.*

Diſtinctè ſiquidem per Dominos reaſſumpta diſcuſ-
ſione utriuſque objectionis, quòd attinet ad faculta-
tem convocandi Senatum, retento, quòd Patricius
Civitatis Calatayeronis, juxta ejus primævam aggre-
gationem ad corpus Juratorum, ſecutam de anno 1612
non ſolùm cum Senatoribus conſtituat corpus Civitatis,
ed etiam ex aperta, & literali expreſſione ibidem fa-
cta ſit caput intes eos, ibi -- *Abbia di più, che ſia capo di
eſſi Giurati* -- certum undique apparuit, quòd ipſe,
tam inſpecta Juris diſpoſitione, quàm librata ipſiua
Senatus conſuetudine, verè Jus habuerit convocandi
Senatum. De Jure ſiquidem, quando Collegium, vel
Univerſitas habet caput, quod non ratione prætenſæ
antiquioritatis, vel Senioris ætatis, ſed ratione di- 8
gnitatis præeſt, illi debita eſt facultas convocandi di-
ctum Collegium, vel Univerſitatem, ut per *Text. in
cap. 1. de major & obed. notat. Butr. in cap. cum nobis 19. n.
33. de elect. Card. Tuſch. lit. T. concl. 256. num. 3. Lam-
bertin. de Jur. patron. par. 2. princ. art. 19. tom. 2. pag. 146.
Piton. diſcept. Eccleſ. 500. numer. 2. tom. 3. & in Ge-
runden Juriſdictionis ſuper Jure convocandi Capitulum
24. Junii 1702. §. Talis autem, coram clar. mem. Cardin.
Priolo.* Quod indiſtinctè locum ſibi vindicat, ſive aga-
tur de Collegio Eccleſiaſtico, ſive de Univerſitate,
vel Collegio Sæculari; quia licèt deficienter perſona, 9
quæ in eis præſideat ratione dignitatis, Jus convocan-
di, tamquam exiſtens penes ipſam Univerſitatem,
exigat duas ex tribus, & in eis potiùs reſidere dica-
tur ex traditis per *Felin. in c. cùm omnes de conſtit. ſub
num. 35. Lambertin. de Jur. patronat. part. 2. lib. 2. art.
22. quæſt. 2. verſ. reſtringe banc declarationem; Vivian. de
Jur. patronat. part. 2. lib. 8. cap. 3. num. 6.* Attamen
quando Collegium Eccleſiaſticum, vel Sæculare ha- 10
bet caput, ad ipſum ſemper abſolutè pertinet Jus
convocandi Senatum, nt probant *Authoritates ſupe-
riùs recenſitæ*, & in ſpecie loquendo de Patritio Ca-
latayeronis, ſimat *Piton. diſcept. Eccleſ. 13. num. 31.*

Inſpecta verò obſervantia, & antiqua particulari
conſuetudine ſenatns dictæ Civitatis, pari modò re-
cognitum fuit, hanc aſſiſtere favore Patritii, & compro-
batam undique remanere ex pluribus actibus Electio-
num, ſen præſentationum factarum, prævia convoca-
tione, per Patritium pro tempore indicta, cum expreſſa
enunciativa, ad ipſum pertinere Jus convocandi Senato-
res; Ex teſtimonio publici Secretarii dicti Senatus;
ex depoſirione aliorum publicorum Officialinm;
ex fide ipſorum Juramentorum, ad quos pertinet Ci-
vitatis Gubeminm ex uniſona depoſitinne aliorum plu-
rinm Nobilium ejuſdem Civitatis; & demum ex Epiſto-
la per ipſum Senatum ſcripta de anno 1698. Epiſco-
po Syracuſano, in qua Senatores ſincerè faſſi ſunt,
ibi -- *Così à V. S. Illuſtriſſima dobbiamo ſincerare, che il
Patritio gode le prerogative medeme, che il Pretore di Pa-
lermo, con ampla conceſſione, ec. onde nelle funzioni di
rilievo, egli ſolo tiene il Jus, non che di proporre a Col-
leghi, ma di chiamarli alla Caſa-Senatoria* -- Unde tot
attentis documentis, in queſtionem vix tevocari po-
terat, Patritium verè pollere dicta qualitate convo-
candi Senatum, juata dictam antiquam, & indivi- 11
dualem conſuetudinem in hac materia omninò at-
tendendam; *Innoc. in cap. 1. num. 1. de major. & obed.
Rota coram Merlin. deciſ. 779. numer. 2. coram Bich.
deciſ. 566. numer. 27. in recent. dec. 781. numer. 5.
par. 18. in Illerden. Juris Præſidendi in extractione Prio-
rum, 27. Junii 1704. §. Præſertim, coram clar. mem.
Card. Scotto*; & latè comprobat *deciſio, quæ confirma-
tur §. Sed certiùs*.

Rejectis Teſtibus, & actibus electinnum, ſive præ-
ſentationum per Columnam in oppoſitum addnctis,
etenim contra depoſitiones dictorum Teſtium, ex
quibus juſtificari prætendebatur, Jus convocandi Se-
natum reſidere penes Juratos, reſiſtebant actus per
ipſosmet expleti de tempore, quo, Patritii, vel Ju-
ratornm munere fungebantur, & quidem ſpecificè
occaſione ſimilium electionum factarum prævia con-
vocatione per Patritium indicta, ſub ea narrativa, -- *cui
competit Jus convocandi Senatum* -- & reſiſtebat inſu-
per, quòd dicti Teſtes ſunt vinculn Conſanguinitatis 12
adſtricti cum ipſo Columna, & propterea nullam in Ju-
dicin probationem poterant continere; *Maſcard. de pro-
bat. concluſ. 1357. num. 43. Rot. coram Anſald. dec.
40. num. 8. coram Eminentiſſimo Falconerio in Miſcell. de-
ciſ. 44. ſub num. 15. verſ. male ſua*; & fortiùs, dum
ultra Juris diſpoſitionem in oppoſitnm millitantem, 13
eorum depoſitio conquaſſatur etiam ex recenſitis do-
cumentis, & ex ſolemni atteſtatione publicorum Of-
ficia-

Digitized by Google

ficialium deponentium de dicta prærogativa Patritio
competente ; *Farinac. de Teſt. qu. 65. n. 130. Rot. coram
Emerix Jun. dec. 1167. n. 14. & in Tranen. Præeminentia-
rum, ſuper Reſervatis, 19. Novembris 1713. §. Quo ve-
rò, cor. bon. me. Anſaldo.*

Actus autem electionum, ut prætenditur, facta-
rum, prævia convocatione quatuor Juratorum, qui
in ſubſtantia reducebantur ad tres præſentationes, &
electiones anni 1678. 1698. & 1707. pari facilitate
non excludere compertum fuit, Jus convocandi per-
tinere ad Patritium ; nam cùm actus convocationis ſit
mere facultativus, etiamſi convocatio aliquando fa-
14 cta fuerit à Juratis, non inde excluſum dici poteſt
Jus dicto Patritio competens, niſi certa ſit etiam pro-
batio, quòd ipſe voluerit convocare, ſed fuerit pro-
hibitus, cum ſubſequuta acquieſcentia, ad firmata
per *Rot. coram Zaratt. dec. 74. n. 4. in rec. 218. n. 11. p.
16. dec. 96. n. 17. & ſeq. p. 17. coram bon. mem. Molines,
inter deciſ. nuper impreſſas 619. n. 8. tom. 2. & in Hildeſi-
men. Comitiorum, 13. Maji 1716. §. Neque, & §. Minuſ-
que, coram R. P. D. meo de Gamaches* ; & ponderat *deci-
ſio, quæ confirmatur, §. Convocationes.*

Potiſſimè quia ad examen revocatis dictis contra-
riis actibus in oppoſitum allegatis per Columnam, in
facto conſtitit, ex primo anni 1678. nullatenus reſul-
tare, quòd Senatus fuerat convocatus à quatuor Ju-
ratis excluſivè ad Patritium, ſed ſolùm quòd præ-
ſentatio expleta fuerit à quatuor Juratis, ex quo Pa-
tritius cum eis congregatus noluerit eligere ; in aliis
verò actibus electionum factarum de annis 1698. &
1707. eatenus illos geſtos fuiſſe, prævia convocatio-
ne quatuor Juratorum, quatenus Patritius renuerat
Senatum convocare, & cum aliis convenire. Quapro-
15 pter actus hujuſmodi referibiles ad juſtam convoca-
tionis cauſam, vel à Patritio, vel à Juratis, ob ir-
rationabilem ipſius Patritii reluctantiam, nullatenus
dici poterant efficaces, ad excludendam neceſſariò per-
tinentiam Juris convocandi, tot documentis favore
Patritii conſtabilitam ; ad *Text. in Leg. neque natales,
Cod. de probat. Leg. non hoc, Cod. unde liberi ; Rocc. diſp.
Jur. ſelect. c. 111. n. 48. Rot. coram Ludoviſ. dec. 353. nu.
2. coram Emerix Jun. dec. 104. num. 7. & in Vicen. Juris
admittendi Presbyteros, 14. Junii 1728. §. Spretis, coram
bon. mem. Cornelio.*

Deſcendendo autem ad impugnatam electionis ſubſi-
ſtentiam, ex quo, ſuperextante adhuc trimeſtre, Pa-
tritius non poſſet, convocando Senatum abbreviare
terminum à Jure datum ad præſentandum. Argumen-
ta per Columnam cumulata, iterum corruere viſa
ſunt ex ipſa contrarii ſuppoſiti erroneitate, quod Pa-
tritius convocato Senatu pro facienda electione ſub
certa præfinita die coactivè abbreviaverit terminum
Juris ; nam revera aliter res ſe habet, quia Patri-
tius, deducendo ad actum, facultatem ſibi competen-
tem convocandi Senatum ad effectum faciendi electio-
nem, prout infra quadrimeſtre ei permiſſum erat in
quacumque die ſibi beneviſa, obligavit quidem vo-
catos ad accedendum ſtatuta die ſub pœna contuma-
ciæ, ſed illos minimè obſtrinxit ad abbreviandum
terminum Juris, ſive ad eligendum. Explorati ſiqui-
16 dem Juris eſt, quòd ſi venientes legitimè convocati,
dum non imminet tempus à Lege præfixum, nolunt
dictum terminum abbreviare, vel eligere, utique ad
libitum poſſunt abbreviationem, ac electionem dif-
ferre ad aliam diem, ut benè explicat *Paſſerin. de elect.
cap. 9. num. 103. Paringh. in Jus Canon. lib. 1. tit. 6. ſect. 3.
§. 2. ſub num. 33. Leuren. in for. benef. par. 2. ſect. 331. ſub
n. 2. verſ. unde convocare poteſt Præſes* ; & probat *poſtre-
ma Deciſio, §. Hæc tamen.*

Atque hinc, ſi poſt convocatum à Patritio Sena-
tum, ad effectum peragendæ electionis, Intereſſenti-
bus placuit, abbreviare terminum Juris, procedendo
etiam ad complendum actum indictæ electionis, pa-
lam emergit, quòd talis ſubſequuta electio, non di-
17 citur effectus proveniens à coactiva abbreviatione ter-
mini Juris, facta per Convocantem, quæ non adfuit,
ſed à libera voluntate venientium, qui legitimè re-
præſentando potentiam Senatus, poterant ad libitum
eligere, & non eligere, ex traditis per *Lambertin. de
Jurepatron. lib. 2. p. 2. quæſt. princip. art. 19. num. 5. verſ.
Tu circa, Paſſerin. de elect. cap. 11. n. 97. & ſeq. Leuren.
in for. benef. ſect. 2. cap. 2. dict. quæſt. 331. ſub numer. 2.
verſ. unde convocare, & ſeq.* Et proinde non minùs
validitas convocationis, quàm electionis, & ipſius con-
ſummatæ abbreviationis termini, malè apparuit in
quæſtionem revocata, poſtquam Electores proceſſe-
rant prævia intimatione ipſis facta ab habente facul-
tatem convocandi ; terminus enim de Jure conceſſus
ad eligendum, & præſentandum, tamquam propriè
datus negligentiæ, ne extra illum electio differatur,
ſicuti non impedit, quin Electores in quacumque par- 18
te termini poſſint eligere, ac nominare, & ipſum
terminum Juris abbreviare, ut notat *Paſſerin. de elect.
capit. 13. num. 33. Rot. in Recentior. deciſ. 388. num. 2.
deciſ. 467. num. 38. & ſeq. part. 19. coram Ubag. deciſ.
70. à num. 1. ; & coram Caprara, deciſ. 60. numer. 14.
& 15.* ita nullum præſtat impedimentum, quòd Præ-
ſes in quacumque parte termini poſſit convocare ; ſe-
quutaque, prout in caſu effectiva electione, & ab- 19
breviatione termini, ex quo intereſſentibus ritè in
Senatu convocatis, ita placuit, uterque actus abbre-
viationis, & electionis legitimè dicendus eſt expletus
ad tramites indubitati Juris penès eos conſolidati,
ut probat dicta *poſtrema Deciſio Cauſæ, §. Neque in
iſto caſu.*

Nec in his terminis valet opponi, quòd in actu ſe-
quutæ abbrevationis termini, de Jure Senatoribus com-
petentis ad eligendum, ſive præſentandum, non in-
tervenerint duæ ex tribus partibus, habito reſpectu
ad totum Collegium, ſive Senatum. Quoniam hæc
inſpectio, ut ſuperiùs dictum eſt, locum vindicare poſ- 20
ſet, quoties Jus convocandi Senatum, non reſediſſet
penes Patritium, ſed penes ipſum Senatum ; in hoc
quippe caſu, quemadmodum Senatores nonniſi per
duas ex tribus partibus convocari potuiſſent, ita iſtis
deficientibus, poteſtas Collegii dici non potuiſſet com-
pleta ad effectum abbreviandi terminum Juris. At di-
verſimodè res procedit in præſenti facti ſpecie, in qua
Jus convocandi Senatum, plenè conſtitit, pertinere
ad Patritium, quia poſt legitimam Senatorum convo-
cationem, ſicuti ex firmatis, poteſtas Collegii tota
reſedit penes venientes ; ita intuitu ipſius conſolida-
tæ poteſtatis, non attentis ratione contumaciæ Ele- 21
ctoribus, qui accedere recuſarunt, omni Jure potue-
runt Intereſſentes terminum coarctare, actum electio-
nis expediendo, etſi duas ex tribus partibus reſpectu
totius Collegii non conſtituerent, ut optimè proſe-
quitur *Cucch. inſtit. major. lib. 4. tit. 1. num. 176.* & ex-
pendit *Deciſio, quæ confirmatur 3. Decembris 1731. §. Ne-
que in iſto, coram me.*

Demum ejuſdem inefficaciæ apparuit ſubalterna ite-
rata oppoſitio, juxta quam per Columnam ſubſtineri
prætendebatur ; quòd licèt Jurati in præambulo Ca-
pitulo legitimè congregati conveniſſent circa abbrevia-
tionem termini Juris, attamen in una eademque coadu-
natione non potuerint Juris terminum abbreviare, &
una ſimul electionem ipſam perficere, ſed potius, præ-
finita certa die, debuiſſent actum electionis ad illam
differre, ex doctrina *Lambert. de Jure Patron. lib. 2. q. 2.
princ. n. 7. verſ. ſed adverte.*

Ultra quòd enim huic excitatæ prætentioni, ſatis
adverſabatur, in præteritum, ſemper in Senatu Ca-
latayeronis adhibitam fuiſſe unicam intimationem ad
accedendum in Aulam Senatoriam, & ad eligendum
cum ſubſequuta electione, ſeu nominatione, quamvis
non inſtaret finis termini à Jure dati ad præſentandum,
ac nominandum, & non præceſſiſſet alia coadunatio
pro arctatione dicti termini, quæ ſpecifica obſervantia 22
ſine dubio maximè ſtringit, ex animadverſis per *Rot.
in recen. dec. 165. num. 16. par. 10. dec. 350. num. 18. p.
16. & coram bon. mem. Molines, dec. 672. nu. 39. tom. 3.*
in radice ſubmoveri viſa fuit quælibet difficultas ad-
vertendo, in Jure nullibi cautum reperiri, quòd pro
indictæ electionis validitate, ubi non inſtat finis ter-
mini, duæ neceſſariò concurrere debeant adunantiæ
Capitulares, in quarum prima abbreviatus remaneat
terminus Juris, in ſecunda verò fiat electio, ſed po- 23
tiùs oppoſitum ex receptiori Doctorum calculo digno-
ſcitur admiſſum, quod ſcilicet Electores legitimè ad
eligendum convocati, ab habente facultatem convo-
candi, etiamſi minorem Collegii partem conſtituant,
poſſint in contumaciam intervenire recuſantium, non

ſolùm

Digitized by Google

ſolùm abbréviare terminum Juris, ſed etiam ad effectivam electionis actum devenite, *ex auctoritatibus ſuperius allegatis*.

Doctrinam verò *Lambertini* in oppoſitum allegatam, denuò cenſnerunt Domini, obicem non præbere, ſed eſſe intelligendam, prævia diſtinctione bini caſus;
24 alterius, ubi habens facultatem convocandi Collegium, illud convocat ad præciſum effectum faciendi electionem; & alterins, ubi habens dictam facultatem, vocat Eligentes ad effectum ſtatuendi diem, in qua fieri debeat electio, & nominatio; nam ut recognitum fuit, ſuppoſita hac diſtinctione, *Lambertinus* in primo caſu, quia attenta contumacia accedere recuſantium penes venientes, tota Capituli, ſive Collegii poteſtas fuit legitimè conſolidata, ideò non obſenrè admittit, quòd intervenientes, licèt abbrevient terminum Juris, poſſint etiam eligere, ex quo ad id vocati ſunt, ut ibidem *num. 4. & 5. verſ. Tu circa prædicta*. In ſecundo verò caſu, quia Electores fuerunt ſimpliciter vocati ad ſtatuendam diem pro facienda electione, idem *Lambertinus* ſentit, quòd ſicnti illi, qui non acceſſerunt, dici non poſſunt contumaces, quoad actum electionis, pro qua non fuerunt, intimati, ita ioterveniences poſſint quidem abbreviare terminum Juris, & ſtatuere certam diem, ad quod fuerunt vocati, ſed non poſſint actum electionis conſummare, ad quod non fuerunt vocati, ncibidem *n. 5.* & ex verbis latiùs *in deciſione, quæ confirmatur*, tecenſitis. Nec diſcordant pet eum poſtea firmata *ſub Articulo* 22. *§. Ex quibus reſtringe modo*, *il* 2. quia idem Aoctor ibi loquitur etiam in caſu, quo vocatio reſtricta fuiſſet ad abbreviationem termini, non verò ubi Electores vocati fuerunt ad eligendum, & poſt generalem concluſionem ſe refert *ad articul.* 19. Ex quibus ſatis colligi debet, juxta dictos caſus, verè verſari opinionem *Lambertini*, quæ propterea nullatenus diſſona, ſed potiùs conformis dicenda erat, *cum aliis auctoritatibus* ſuperius pro validitate electionis, & abbreviationis termini *recenſitis*.

Qua de re, cùm in caſu præſeoti nulla occurrat in facto controverſia, quòd Patritius Jus habens convocandi Senatum, illum convocaverit ad præciſum, & individuum effectum eligendi, ibi — *Ad effetto di conferirſi domane, corrono li 9. dal præſente Gennaro ad ore ſedici di detto giorno nella Loggia, e Caſa Senatoria per fare l'elezione, ſeu preſentazione della Prepoſitura dell'Inſigne Collegiata di San Giuliano, che al preſente vaca* — utique ſub hac ſpecifica convocatione ad eligendum certa præfinita die, ambigendum non erat, Patritium, & binos Juratos, qni intervenerunt, non attenta le-
25 vi excuſatione aliorum, qui accedere recuſarunt, benè potuiſſe ſub unico actu, & congregatione, terminum Juris abbreviare, & ipſam indictam electionem perficere, *ex allegatis*, & præ cæteris optimè concludunc *Cucch. inſtit. major. lib. 4. tit. 5. n. 274. & ſeq. Paſſerin. de elect. c. 11. n. 79. Leuren. in for. beneſic. ſect. 2. c. 2. q. 331. nu. 2. verſ. unde convocare; & concordat Rot. coram Millin. deciſ. 410. num. 2. in recen. dec. 36. num. 4. part. 6. & in dicta Placentina Parochialis ſuper gratia ſi neutri, 27. Januarii 1727. §. Nec relevare, in fine, cor. bon. mem. Cornelio*.

Conſultò omiſſis aliis, quæ inotilitet denoo excitata ſnnt, vel qnia Patritius una cum aliis duobus Juratis, qui nominarunt Antonium Morſo, non conſtituanc majorem, vel ſaniorem partem, prout Pontifici fuerat expreſſum in literis *pro præſentato* ab eo teportatis; vel quia inter ſuffragia præſtita in actu electionis numerari non debeat illud Joſephi Rizzari, nnius ea Juratis, qui votum expoſuit per medium Procuratoris extranei; vel demum quia electio, ſive præſentatio infecta diei poſſit ob labem Simoniæ. Hæc enim, quæ cæteroquin leviora apparuerunt, abundè ſublata viſæ ſunt ex firmatis in *dicta Poſtremit Deciſione, quæ confirmatur à §. Conſtabilitis, ad finem*, ad qnam proinde Domini ſeſe in omnibus relativè habuerunt.

Et ita concluſum fuit utraque, &c.

R. P. D. OMANNA

Novarien. Interventus in Pontificalibus ſuper Manutentione.

Ven. 27. Junii 1704.

ARGUMENTUM.

In hac Deciſione reſolutum fuit, dandam eſſe manutentionem Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ S. Gaudentii in quaſi poſſeſſione interveniendi functionibus, Epiſcopo ibidem Pontificalitet celebrante, adverſus Canonicos Cathedralis, qui opponebant eorum antiquam quaſi poſſeſſionem aſſiſtendi dd. Pontificalibus, abſque interventu Canonicorum Collegiatæ.

SUMMARIUM.

1 *Manutentio concedenda eſt habenti poſſeſſionem, ſeu quaſi.*
2 *Et ad hunc effectum ſufficit etiam unicus actus.*
3 *Quando diſputatar de modo, ſupponenda eſt ſubſtantia, cùm qualitas non detur ſine ente.*
4 *Non attenditur anterior poſſeſſio, ubi illa redditur incerta, & æquivoca.*
5 *Manutentio conceditur ad ſtatum, in quo quis ultimo loco reperitur.*
6 *Præſertim quando poſterior poſſeſſio roborata reperitur Juris aſſiſtentia.*

DECISIO X.

COotendente Capitulo Majotis Eccleſiæ Novarien. reperiri in antiqua poſſeſſione accedendi in feſtis diebus Sancti Gaudentii ad Collegiatam Eccleſiam ejuſdem Sancti, & celebrante etiam Epiſcopo aſſiſtendi functionibus abſque interventu Canonicorum dictæ Collegiatæ; è converſo autem opponentibus iſtis eorum quaſi poſſeſſionem aſſiſtendi Pontificalibus, quæ in dictis diebus per Epiſcopum geri contigerit, utrumque Capitulum ad invicem maontentionem in hodierna audientia expoſtulabat; ſed quemadmodum Ordinarius judicavit manutenendos eſſe Canonicos Collegiatæ, ita ipſis eamdem manutentionem dandam eſſe reſolutum fuit.

Illorum enim quaſi poſſeſſio reſultat ex actu incontroverſo anni 1697. in quo accedente Epiſcopo ad dictam Collegiatam, ibique Pontificaliter celebrante, Canonici S. Gaudentii una cum aliis Eccleſiæ Cathedralis eidem functioni intervenerunt. Attenta autem 1
hujuſmodi quaſi poſſeſſione, manutentio eidem concedenda eſt, ad vulg. *Text. in §. Retinendæ, de interdict.* cum aliis in *Tarraconen. Juriſdictionis, ſuper editis, 28. Junii 1700. §. Non quidem, coram Illuſtriſſimo D. Magno Cancellario Mediolano*; non obſtante, quòd ea probecur ex unico actu, cùm etiam iſte ad manutentionem
obtinendam ſufficiens reputari ſoleac ex adductis pet 2
Poſth. de manutent. obſerv. 310. num. 77. Rot. deciſ. 347. num. 2. coram Buratt. & in Cremonen. Feudi, 4. Februarii 1692. §. Quia ultima, coram Reverendiſſ. Turonen.

Neque obſtat, quòd dictus actus fuerit à Canonicis Cathedralis contradictus, & proteſtatus, quoniam proteſtationes, & contradictiones non fuerunt directæ ad impediendam aſſiſtentiam in Pontificalibus, ſed potius ad excludendam prætenſionem Thurificationis, & oſculi Pacis, quam Canonici Collegiatæ promovebant; eo autem ipſo, quòd altercatio tetigit modum, & formam talis intereſſentiæ Capituli Collegiatæ, dici debet quòd intereſſentia ipſa fuerit præſuppoſita, cùm
diſputari nequeat de modo, niſi ſuppoſita ſubſtantia, 3
& qualitas ſine ente non datur; ad *text. in l. decem, ff de verbor. obligation. Cyriac. controverſ. 26. num. 5. Actolin. reſolut. 19. numer. 13. Rot. coram Emerix Jun. deciſ. 982. in fine*;

Prout nec relevat anterior contraria poſſeſſio Capituli, Cathedralis interveniendi in Pontificalibus abſque aſſiſtentia Canonicorum Collegiatæ. Tum quia illorum abſtinentia referri poteſt ad cauſam prætenſionis Capituli non dandi ipſis oſculum pacis, conſque minimè

Digitized by Google

nimè thurificandi; unde quælibet poſſeſſio, quæ ex-
4 inde ex illorum non interventu deduci poteſt, remanet admodum incerta, & æquivoca, ex animadverſis in alia mea hodierna Deciſione, §. *Finali*. Tum etiam quia in Judicio manutentionis non attenduntur actus anteriores prætenſæ poſſeſſionis, ſed is obtinet, qui
5 magis proximus eſt tempori motæ litis, cùm manutentio concedatur ad ſtatum, in quo quis ultimo loco reperitur; *ad Text. in cap. cum Eccleſia Sutrina, de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Poſtb. de manutent. obſerv. 71. num. 51. Rota apud ipſum, dec. 194. n. 40. & in rec. part. 12. dec. 270. num. 1. & in d. Cremonen. Feudi, 4. Februarii 1692. coram Reverendiſſimo Turonen.*

Addito præſertim, quòd poſterior quaſi poſſeſſio Canonicorum Collegiatæ roborata eſt juris aſſiſtentia,
6 de qua in d. alia mea hodierna deciſione; unde in conflictu anterioris quaſi poſſeſſionis allegatæ per Capitulum Cathedralis, hæc dubio procul præferenda eſt, faciliuſque venit manutenenda, ea notatis *per Innoc. in c. auditis, ſub num. 4. verſ. ſed contrarium videtur, de præſcript. Solorzan. de Jur. Indiar. lib. 3. c. 14. nu. 65. Gratian. diſcept. forenſ. c. 402. n. 1. Cirocch. diſcept. 78. n. 26. Rot. coram ſan. mem. Alex. VIII. dec. 167. n. 3. & in Tarraconen. Jurisdictionis, 10. Maji 1700. §. Fin. coram Illuſtriſſ. D. Magno Cancellario Mediolani; & in Tarraconen. Juris punctandi, ſuper manutentione, 26. Februarii 1703. §. Eo fortius, coram Me.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

R E Z Z O N I C O

Valentina Funerum.

7. Decembris 1731.

A R G U M E N T U M.

Parochis permiſſum non eſt, in aſſociatione Cadaverum, Eccleſias Regularium ingredi cum Stola, & Cruce elevata, neque funebres functiones inibi peragere; & declaratur, receſſum fuiſſe à quadam tranſactione, inita per Rectorem, & Beneficiatos Eccleſiæ Parochialis Villæ Liriæ, Valentinæ Diœceſis, cum Patribus diſcalceatis S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ d. Loci. Agitur etiam de exemptione Seraphici Ordinis S. Franciſci à ſolutione quartæ funeralis; & quando locus ſit exhumationi, & reſtitutioni Cadaveris.

S U M M A R I U M.

1 *Parochus pro exercitio juris Parochialis, intra limites propriæ Parochiæ, fundatam habet intentionem, ac Juris aſſiſtentiam, privativè quo ad alios.*
2 *Quando tamen agitur de Cadaveribus ſepeliendis in Eccleſiis Regularium, non poteſt Parochus cum Stola, & Cruce dd. Eccleſias ingredi, vel ibi exequias Eccleſiaſtico ritu celebrare, aut alios quoſcumque actus, ab Officio, & poteſtate Parochiali dependentes exercere, niſi jus quæſitum habeat ex immemorabili conſuetudine, vel alio quovis legitimo titulo.*
3 *Sed terminare debet preces aſſociatorias ante januam Eccleſiæ, ibique benedicere, & dare ultimum vale.*
4 *Hoc per viam Legis, ubique Locorum ſervandæ, ſtatuerunt favore Seraphicæ Religionis S. Franciſci Summi Pontifices Alexander VII. & Clemens X.*
5 *Tranſactioni contraveniens privatur omni actione, & emolumento, ab illa proveniente.*
6 *Quæ ſit virtus, & efficacia pacti reſolutivi, in contractu appoſiti.*
7 *Stante pacto reſolutivo, ſi una Pars non adimpleat, reſoluta remanet Tranſactio, & in priſtinum ſtatum rediguntur jura alterius Partis.*
8 *Generalis diſpoſitio nullam patitur reſtrictionem, ſeu limitationem.*
9 *In ſtipulationibus nullum verbum otiosè appoſitum cenſeri debet.*
10 *Facta in diſpoſitione alicujus rei ſpeciali mentione, dubitari nequit de illius incluſione, ex verborum proprietate.*
11 *Pactum reſolutivum operatur, ut etiamſi in adimplementum Tranſactionis verſetur circa unicum capitulum, quantumvis minimum, altera Pars compelli amplius nequeat ad illam ſervandam.*
12 *Poſt legitimam Collegii coadunationem, quod ſtatuitur à majori parte, factum dicitur ab omnibus, & quælibet reſolutio, capitulariter facta, valida eſt, etiamſi minor pars actus conſenſum non præſtiterit.*
13 *Receſſus à Tranſactione impugnari nequit, ſi eo apparent adhibitæ eædem ſolemnitates, ac in ipſa Tranſactione.*
14 *Unuſquiſque debet contra ſe admittere legem, cujus beneficio præventivè uſus fuit.*
15 *Simplex enunciativa, impugnativè emiſſa, neque confeſſionem ullam, neque probationem conſtituere valet.*
16 *Teſtium examen factum coram Judice incompetenti, nullum eſt, cum aliis inde ſequutis.*
17 *Quæ ſint requiſita neceſſaria ad probandam Immemorabilem, remiſſivè.*
18 *Quibus deficientibus, non relevant Teſtium depoſitiones ſuper illa.*
19 *Ad hunc effectum principaliter requiritur, quòd Teſtes deponant de viſu, & propria ſcientia per annos quadrag.*
20 *Teſtium depoſitiones, vel aliæ ſimiles probationes ſuper Immemorabili, in materia facultativa, ſunt inefficaces, niſi concludant Partis contradictionem, ejuſque ſecceſſivam acquieſcentiam.*
21 *Seraphicus Ordo S. Franciſci, ex Conſtitutionibus Apoſtolicis, & privilegiis Summorum Pontificum, exemptus eſt à qualibet ſolutione Quartæ funeralis.*
22 *Juris cenſura favore Parochorum, quo ad ſolutionem quartæ funeralis, ceſſat, concurrente contrario privilegio.*
23 *Liberum cuique eſt, Eccleſiaſticam ſepulturam eligere, etiam extra Parochialem Eccleſiam.*
24 *Parochus, in propria Eccleſia ſepeliens Defunctum, qui alibi ſepulturam elegerat, compellendus eſt ad reſtitutionem Cadaveris, indebitè ſepulti.*
25 *Ad vitandam Civium vexationem, quandoque Judices, dimiſſo Juris rigore, reſtitutionem ſuſpendere valent.*
26 *Vel illam penitus denegare.*
27 *Declaratur, in quibus caſibus prædicta procedant.*

D E C I S I O XI.

Diem clauſit extremum Anno 1728. Victoria Mas de Villa Liriæ, Valentinæ Diœceſis, electa ſibi in ejus ultimis tabulis Sepultura in Eccleſia PP. Diſcalceatorum S. Franc. Strictiori Obſervantiæ dicti Loci; unde Rector, & Beneficiati Eccleſiæ Parochialis, debito paſtoralis Officii, quo fungebantur, defunctæ Domum cum Cruce, & Stola adiverant, ejuſque Cadaver ad Eccleſiam tumulantem, conſueta pompa transferre curarunt. Sed opponentibus dictis PP. quòd eis non liceret cum Stola, & Cruce ingredi in eorum Eccleſiam, ibique funebres Functiones peragere ſine licentia P. Guardiani; dicti Beneficiati hujuſmodi licentiam petere renuentes, ab Eccleſiæ Janua, quam vix attigerant, una cum Cadavere illico receſſerunt, illudque in propria Parochiali Eccleſia, loco depoſiti, tumularunt.

Occurrentes autem præjudiciis, ex hujuſmodi tentato ingreſſu, aliiſque Beneficiatorum jactationibus, quomodolibet inferendis, PP. prædicti, emiſſa priùs judiciali proteſtatione ſuper reſtitutione Cadaveris, expedire non deſtiterunt in Tribunali A. C. Monitorium ſuper obſervatione, & executione Decretorum Sacrarum Congregationum, necnon Conſtitutionum Apoſtolicarum, eoque dicto Rectori, & Beneficiatis præſentato, aſſumptum fuit judiciale certamen; & auditis plenè juribus hinc inde deductis, definitum fuit, non licere eidem Rectori, & Beneficiatis Eccleſiæ Parochialis Villæ de Liria in aſſociatione Cadaverum ingredi cum Stola, & Cruce elevata in Eccleſiam PP. Ordinis S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ dicti Loci, ibique functiones funebres peragere, invitis PP. prædictis, minuſque exigere Quartam Funeralem pro Cadaveribus ſepeliendis in dicta Eccleſia, & denique dd. Presbyteros teneri ad reſtitutionem Cadaveris d. Victoriæ una cum emolumentis perceptis.

Impe-

Impetrata verò à Rectore, & Communitate dictorum
Beneficiatorum adversùs hanc Sententiam appellatio-
nis commiſſione mihi directa cum clauſula -- *de appel-*
latione -- in hodierna audientia propoſui dubium, ex-
citatas controverſias complectens -- *An Parocho, &*
Beneficiatis liceat ingredi cum Cruce, & Stola in Eccle-
ſiam Conventus S. Franciſci, & in ea functiones funebres
peragere, ac Quartam Funeralem exigere, & an ſit locus
reſtitutioni Cadaveris, in caſu, &c. -- cui Domini reſ-
ponderunt -- *negativè quoad primam partem, affirmativè*
quoad ſecundam --

Facilem enim, & expeditam hanc reſolutioni viam
ſternere viſa ſunt ampliſſima privilegia, quibus uni-
verſus Regularium Ordinum cœtus, & præſertim Sa-
cra Divi Franciſci Familia à Summis Pontificibus con-
decorata eſt; quod ſiquidem attinet ad primam dubii
partem concernentem prætenſum jus ingrediendi Ec-
cleſiam PP. S. Franciſci, celebrandiſque ibidem Exe-
quias Cadaveribus Parochianorum, licèt Parochus pro
1 exercitio Juris Parochialis intra limites propriæ Paro-
chiæ fundatam habeat intentionem, ac juris aſſiſtan-
tiam privativè quoad alios; ad *Text. in cap. primo, de*
ſepult. & in Clement. dudum, §. Verùm, eodem tit. Bar-
boſ. de Offic. Paroch. part. 3. cap. 26. num. 66. Rot. in
rec. dec. 366. num. primo, part. prima, deciſ. 552. n. 17.
part. 5. deciſ. 391. num. 6. & 7. part. 8. dec. 124. num.
1. part. 12.

Attamen ubi, prout hìc, agitur de Cadaveribus tu-
mulandis in Eccleſia Regularium, ratione exemptio-
nis, qua iſti ferè omnes peculiari Sedis Apoſtolicæ
Beneficio, fruuntur in ſuis Eccleſiis, & Monaſteriis,
quamvis intra limites Parochiæ poſitis, Rector pa-
ſtorali Juriſdictione, & Præeminentia, tam actu, quàm
2 habitu, adeo eſt deſtitutus, ut ſi velit in aſſociatio-
ne Cadaverum cum Stola, & Cruce per dd. Eccleſias
incedere, vel Exequias Eccleſiaſtico Ritu celebrare,
vel alios quoſcumque actus ab Officio, & Poteſtate Pa-
rochiali ſimili modo dependentes ibidem exercere, po-
ſitivam juris reſiſtentiam potiùs habere dicatur, ſit-
que omninò excludendus, niſi vel ex immemorabili
conſuetudine, vel alio quovis legitimo, & juſto titu-
lo, tale jus quæſitum appareat, ut communiter tra-
dunt *Barboſ. de Offic. Paroch. part. 3. cap. 26. num. 80.*
& ſeq. & in Collect. deciſ. Apoſtol. collect. nu. 245. n. 9. &
12. Tambur. de Jur. Abbat. tom. primo, diſput. 15. qu. 11.
num. 21. Romaguer. ad Conſtit. Synodal. Gerunden. lib. 3.
tit. 9. cap. 3. num. 20. Card. de Luc. de Præemin. diſc. 22.
num. 5. Panimoll. dec. prima, annot. 10. num. 18. & de-
ciſ. 169. num. 2. Rot. coram Zarat. dec. 45. num. 3. Et
conſentaneè ad hujuſmodi juris cenſuram adhæſerunt
etiam Sacr. Congregationes Concilii, Regularium, ac
Rituum, decernentes, quòd in Eccleſiis Regularium,
occaſione tumulationis Cadaverum, nullum jus, Pa-
rochi, nullamque Juriſdictionem valeant exercere,
3 ſed teneantur terminare preces aſſociatorias ante Ja-
nuam Eccleſiæ, ibique benedicere, & dare ultimum
vale, ut ex innumeris reſolutionibus, quas paſſim re-
ferunt *Novarius, in Summ. Bullar. Commem. 91. nu. 1.*
& alii relati in locis mox citatis. Idemque demum per
viam legis ubique locorum, & quovis tempore obſer-
4 vandæ, præciſo, & ſpeciali favore Seraphicæ Reli-
gionis S. Franciſci, ſtatuerunt Summi Pontifices *Alex.*
VII. in conſtit. 93. §. primo, Bullar. Roman. tom. 6. &
Clem. X. conſtit. 57. §. 2. eodem tom. 6.

In hypotheſi autem nullius momenti eſſe putarunt
Domini ea, quæ ad evitandam hanc univocam Cano-
niſtarum, Sacrarum Congregationum, & Apoſtoli-
carum Conſtitutionum, Cenſuram, favore Presbyte-
rorum deducebant, *vel* ex aſſerta conſuetudine im-
memorabili, *vel* ex quadam tranſactione inita de an-
no 1676. inter Parochum, ſive Presbyteros Eccleſiæ
Parochialis de Lyria, & PP. Sancti Franciſci occaſio-
ne conſimilis controverſiæ inter ipſos tunc pendentis
coram Judice Locali.

Aſſumpto enim examine tranſactionis, in qua po-
tiſſimè per Rectorem, & Presbyteros Parochialis Ec-
cleſiæ inſiſtebatur, facilè conſtitit, de illa nullam eſſe
habendam rationem, quia dato etiam quòd vigore con-
ventionis inibi contentæ, quæſitum Presbyteris videri
poſſet jus celebrandi Exequias, aliaſque functiones
peragendi in Eccleſia PP. Sancti Franciſci, non ob-
ſtantibus eorum privilegiis, & exemptionibus. Cum
tamen de anno 1727. ipſimet Presbyteri convocato Ca-
pitulo ſolemniter declaraverint à dicta tranſactione re-
cedere, eamque irritam facere, intimando hanc Ca-
pitularem reſolutionem ipſis PP. & directè contrave-
niendo diſpoſitis in illa, utique videntur à quolibet ip-
ſius tranſactionis jure, & emolumento cecidiſſe, tam 5
inſpecta juris diſpoſitione in *leg. Si quis major. Cod. de*
Tranſact. ibique Gloſſ. verb. privatus, quàm inſpecto pacto
reſolutivo concordi Partium tranſigentium voluntate
literaliter adjecto ibi -- *Quod quecumque ex dd. Com-*
munitatibus, que contravenies biſce Capitulis, ſubjaceat,
ut altera Pars poſſit uti ſuis juribus -- Virtus enim, & ef-
ficacia pacti reſolutivi eſt, contractum ſequuta con- 6
traventione diſſolvere, perinde ac ſi celebratus nun-
quam fuiſſet; *leg. in voluntate, ff. quib. mod. pign. &*
hypot. ſolu. Bald. in leg. Ea lege, num. 13. verſ. Ego dico,
Cod. de condit. ob Cauſ. Menoch. conſ. 26. num. 4. lib. pri-
mo; Gratian. diſcept. 307. n. 3. & 4. Magon. dec. Florent.
49. num. primo; Rot. cor. Veral. dec. 315. n. 2. p. 3. coram
Celſ. dec. 131. n. 6. in rec. dec. 199. n. 11. p. 6. dec. 64.
num. 6. part. 19.

Qua de re non erant redarguendi PP. S. Franciſci,
ex quo propriis Privilegiis inhærentes, in his circum-
ſtantiis renuant Presbyteros cum Stola, & Cruce in-
tra Eccleſiam admittere, eiſdemque Parochialis juriſ-
dictionibus exercitium conſtanter denegent, neglecta
penitùs tranſactione: Sicuti enim ſtante inadimple-
mento, & receſſu capitulariter declarato per Recto-
res, ſive Presbyteros, viribus deſtituta remanſit tran-
ſactio ob dictum pactum reſolutivum, quo munita erat,
ita ob illius reſolutionem in priſtinum ſtatum reſtitu- 7
ta fuerunt antiqua Jura, & Privilegia Patrum Fran-
ciſcanorum, ut probant tradita per *Jaſon. in leg. Quam-*
vis, num. 4. de tranſact. Mareſcot. var. reſol. lib. 1. c. 90.
Cyriac. contr. 230. num. 24. Gratian. dicta diſcept. 307.
num. 3. & 4. conſt. de retrotract. cap. 8. caſ. 1. num. pri-
mo, & ſeq. Rot. poſt Urceol. de Tranſact. dec. 33. num.
primo; in rec. dec. 107. n. 8. p. 12. dec. 396. n. 6. p. 13.

Abſque eo, quòd Presbyteris Eccleſiæ Parochialis
prodeſſe viſum fuerit, quòd antedicta eorum Capitu-
laris declaratio proceſſerit ex diſſidiis ortis cum dd. PP.
Sancti Franciſci circa Confraternitatem, ſeu Societa-
tem, quæ ab initio Fundationis Conventus inita fue-
rat; unde, vel non ſit extendenda ad revocationem ali-
cujus concordiæ cum PP. initæ, vel comprehendat tan-
tùm Concordiam celebratam de anno 1645. in qua
confirmata, & certis legibus ſtabilita fuerat dicta So-
cietas; non autem illam celebratam anno 1676. quæ
non tangit controverſias dictæ Societatis.

Quandoquidem ad objecti remotionem urgere primo
loco viſa ſunt verba ipſa receſſus Capitularis, ibi --
Decretò, e determinò, la maggior parte di detto Capito-
lo, e Congregazione anullare la Concordia, e Fratellan-
za, e perciò nel preſente Capitolo ſi annullò, e decretò,
e diſciolſe in tutto detta Fratellanza, e che la Concordia
non ſia più di veruna forza, e valore -- Si enim diſpoſi-
tio hujuſmodi generaliter directa dignoſcitur ad omni-
modam revocationem, & reſciſſionem, tam antiquæ
Fraternitatis, quàm Concordiæ, utique non erat fa- 8
cienda reſtrictio ad ſolam tantùm Fraternitatem, ad
firmata per *Rot. deciſ. 524. num. 12. & ſeq. part. 18.*
dec. 295. num. 21. & ſeq. part. 19. rec. In ſtipulatio-
nibus enim nullum verbum cenſeri debet appoſitum 9
ſine virtute operandi; *Altograd. conſ. 12. num. 14. &*
conſ. 100. num. 39. lib. 2. Gratian. diſcept. 995. num. 9.
Rot. coram Caval. dec. 147. n. 5. præcipuè quia, tam de
Fraternitate, quàm de Concordia facta fuit ſpecialis,
& geminata mentio; quo caſu, juxta verborum pro-
prietatem, magis ſtringit utriuſque incluſio ſine limi- 10
tatione, ut ponderat *Rot. cor. Eminentiſſimo Falconerio,*
dec. 10. n. 2. tit. 20. de Legat. & Fideic. particul.

Sed quidquid ſit de vera Cauſa antiquorum diſſi-
diorum, quæ motivum dedit dictæ Tranſactioni, cer-
tior etiam apparuit inſubſiſtentia dictæ prætenſionis,
quòd Presbyteri revocare tantùm intellexerint con-
cordiam, quàm vocant Fraternitatis, celebratam de
anno 1645. non verò tranſactionem ſuper jure fune-
randi initam de anno 1676. cùm enim poſterior hæc
tranſactio, etſi principaliter facta ad extinguen-
dam litem tunc pendentem, ſuper jure funerandi,

pluribus compoſita fuerit Capitulis, quorum alterum continebat ſpecialem, & explicitam conformationem, ac relationem ad antiquam Confraternitatem de anno 1645. ſtipulatam ibi; — *Item circa Societatem initam inter Rev. Clerum, & prædictam Communitatem Seraphici P. S. Franciſci, de modo ſeu modo ſe habendi utramque Communitatem in Funeribus tam Presbyterorum, quàm Religioſorum, obſervari debeat antiqua conſuetudo, juxta concordiam initam de anno* 1645. utique neceſſariò dicendum videbatur, quòd dato Presbyterorum receſſu ab antiqua Fraternitate, & Concordia anni 1645. poſterior quoque tranſactio primæ in aliquibus relativa, ac dependens, ex facto ipſorum Presbyterorum con-
11 travenientium evanuerit, adeout ad illius implementum PP. S. Franciſci vigore dicti pacti reſolutivi nequeant amplius compelli, etiamſi unicum Capitulum, quantumvis minimum, ejuſdam Tranſactionis remaneat inobſervatum; *Cagnol. in l. Si quis major num.* 196. *Cod. de tranſact. Urceol. de tranſact. quæſt.* 99. *num.* 6. *Rota poſt eumdem, dec.* 33. *num.* 9. *coram Pæna, dec.* 348. *num.* 3. *coram Verall. dec.* 316. *part.* 3. *& in rec. dec.* 428. *num.* 7. *part.* 1.

Parique modo prodeſſe non potuit exceptio, quòd dicta Capitularis determinatio generaliter decernens receſſum à tranſactione, fuerit inefficax, & invalida, ob non interventum omnium Beneficiatorum. Quamvis enim non intervenerint omnes Presbyteri, in facto tamen non fuit impugnatum, majorem ipſorum Partem unà cum Rectore, ſeu Vicario perpetuo Eccleſiæ Parochialis, ad hunc actum celebrandum, conveniſſe, quod ſufficit, quia poſt legitimam Collegii coadunationem, rectè fieri dicitur ab omnibus, quid-
12 quid à majori parte ſtatuitur, adeout quælibet reſolutio Capitulariter capta, valida ſit, etiamſi minor pars conſenſum non præſtiterit, juxta *Text. in cap.* 1. *de his quæ fiunt à majori parte, cap. Felin. in capit. cum omnes, num.* 22. *verſ.* 4. *nota de conſtit. Surd. conſ.* 65. *num.* 21. *Gratian. diſcept.* 721. *num.* 18. *adden. ad Buratt. dec.* 573. *num.* 5. *Rota poſt Scarfanton. ad Ceccop. dec.* 28. *num.* 4. *& coram Bich. dec.* 261. *num.* 14. attento præſertim quòd dicta poſterior Tranſactio anni 1676. ut pandit litera Inſtrumenti, celebrata pariter fuit non ab omnibus de Clero, ſed à majori tantùm parte: ſi enim Presbyteri validam, ac legitimam eſſe contendunt dictam tranſactionem, eò mi-
13 nus impugnare debent d. receſſum ſub eiſdem ſolemnitatibus capitulariter conſtabilitum, ut in ſimili ponderat *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 9. §. 1. *in annot. num.* 73. *& gloſſ.* 30. *num.* 35. *Caputaquen. dec.* 184.
14 *num.* 4. & confert regula de qua *Rota, in Melevitana Bajulivatus,* 11. *Martii* 1718. §. *Abſque eo, quod in fin. coram Reverendiſſimo Criſpo inter ſuas impreſſ. dec.* 475. *ſub num.* 18.

Rejecta autem ex his efficacia d. Tranſactionis, cujus vigore à Presbyteris quæſitum prætendebatur jus funerandi in Eccleſia PP. S. Franciſci, pari irrelevantia, detecta fuit aſſerta immemorabilis conſuetudo deſumpta, vel ex confeſſione ipſorum PP. emiſſa in narrativa præcitatæ Tranſactionis, vel ex depoſitionibus Teſtium pro Parocho, & Presbyteris examinatorum de anno 1676. coram Judice Locali, cum ſucceſſiva relaxatione mandati de manutenendo in quaſi poſſeſſione ingrediendi Eccleſiam dd. PP. ibique explendi functiones funebres ſine licentia P. Guardiani. Etenim allegatam PP. confeſſionem, in rei veritate nil aliud continere compertum fuit, quàm ſimplicem narrationem litis præexiſtentis, quæ Cauſam dederat tranſactioni cum dd. PP. qui de facto, nec acquiaverunt, nec manutentionem Presbyteris conceſſam approbarunt, quinimò integra, & illæſa ſibi ipſis jura reſervarunt ad litem proſequendam, ſive in caſu, quo tranſactio non fuiſſet obſervata, juxta pactum ſupra narratum, ſive in caſu, quo Pater Provincialis, cujus conſenſus erat exquirendus, eam approbare noluiſſet. Et propterea in his terminis ſimplex erat enunciativa
15 impugnative prolata, quæ neque confeſſionem, neque probationem ullam vallet conſtituere ex traditis per *Felin. in cap. Per tuas, num.* 12. *de probat. Decian. conſ.* 10. *num.* 9. *lib.* 3. *Alex. conſ.* 136. *n.* 13. *lib.* 5. *Palmſan. conſult.* 48. *num.* 9. *Rot. coram Bich. dec.* 382. *n.* 52. *in rec. deciſ.* 279. *num.* 4. *part.* 5.

Teſtes verò circa aſſertam immemorabilem conſuetudinem inducti de anno 1676. attendi non meruerunt. Ultraquod enim eorum examen cum aliis inde 16
ſequutis, tamquam factum coram Judice laico, & incompetenti inſanabili ſubjacet nullitati, ex traditis per *Butr. in cap.* 1. *num.* 2. *de Teſt. cog. Bald. & DD. in leg. final. Cod. de Teſtam. Corn. conſ.* 274. *num.* 3. *Ruin. conſ.* 149. *num.* 25. *lib.* 5. *Gratian. diſcept.* 674. *num.* 16. *Rota coram Eminentiſſimo Falcon. dec.* 39. *num.* 2. *deciſ.* 20. *num.* 1. *de Offic. Ordin. tom.* 2. animadverſum fuit, ipſos non leves pati exceptiones perſonales, imo de- 17
ſtitutos reperiri neceſſariis requiſitis *gloſſa in capit.* 1. *verb. memoria, de præſcript. in* 6. Unde eorum Depoſi- 18
tiones penitus ineptæ remanebant ad fundandam aſſertæ immemorabilis conſuetudinis probationem. *Rocc. diſput. jur. capit.* 167. *num.* 21. *coram Emerix Jun. deciſ.* 558. *num.* 3. *& in Trojanen. defationis Crucis,* 30. *Decembris* 1708. *per tot. coram Reverendiſſimo P. D. Aldovrando Decano*; ſpectata præſertim eorumdem Teſtium minùs apta ætate; qua retenta, nec etiam deponere poterant de viſu, & propria ſcientia per annos 19
quadraginta, prout ad hujuſmodi effectum principaliter requiritur, ad firmata per *Rot. cor. Bich. dec.* 328. *num.* 10. *coram Ludoviſ. deciſ.* 196. *num.* 1. *& ibi adden. lit. A. cor. Emerix Jun. dec.* 1279. *num.* 13. *cor. Celſo, dec.* 370. *num.* 1. *in rec. dec.* 76. *num.* 3. *dec.* 445. *nu.* 5. *p.* 1. *dec.* 248. *ſub num.* 3. *part.* 2. *dec.* 226. *num.* 18. *p.* 7. *dec.* 109. *num.* 11. *p.* 18.

Ulterius, licèt prædicti Teſtes aſſerant, vidiſſe Parochum, & Presbyteros exercentes funebre officium tumulationis Cadaverum in Eccleſia PP. S. Franciſci, nemo tamen ex eis affirmavit, quòd etiam renuente Patre Guardiano, Parochus hujuſmodi functiones peregerit, & quòd his actibus ſucceſſivè PP. acquieverint; & proptereà non excludunt licentiam, & permiſſionem ipſorum PP. qui juſta ratione ducti, potuerunt aliquando illam impartiri. Non excluſa verò hu- 20
juſmodi licentia, quæ contrariam conſuetudinem deſtruit, inefficaces ſemper dici debent Teſtium depoſitiones, vel ſimiles probationes, ex traditis per *Puteo. diſcept. Eccl. quæſt.* 79. *num.* 8. *Rebuff. de decim. quæſt.* 13. *n.* 94. *Rota, cor. Seraph. deciſ.* 813. *num.* 5. *cor. Anſald. dec.* 78. *n.* 70. *cor. Coccin. dec.* 1392. *n.* 4. *&* 5. *in rec. deciſ.* 350. *n.* 10. *p.* 12. *dec.* 319. *nu.* 9. *& ſeq. p.* 17. *& in Ruben. Juris tumulandi,* 27. *Aprilis currentis anni,* §. *Neque ex his cum ſeq. cor. Me.*

His autem ita conſtabilitis, pro excluſione aſſerti Juris peragendi functiones Eccleſiaſticas cum Stola, & Cruce in Eccleſia Sancti Franciſci in irritum quoque ceſſit alia per Parochum, & Presbyteros ejuſdem Eccleſiæ Parochialis excitata prætenſio ſuper jure exi- 21
gendi quartam funeralem, quoniam attentis Apoſtolicis Conſtitutionibus, & privilegiis diverſorum Summorum Pontificum, quibus Seraphicus Ordo Sancti Franciſci exemptus reperitur à qualibet ſolutione quartæ funeralis cum explicita derogatione *Clementinæ dudum, de Sepult.* ut videre eſt apud *Anaclet. in Jus Canonic. lib.* 3. *tit.* 28. §. 2. *num.* 55. *Lavor. var. lucubrat. tit.* 2. *cap.* 3. *ſub num.* 183. *Pignatt. conſult.* 70. *num.* 2. *tom.* 7. *& conſult.* 145. *num.* 1. *& ſeq. Rot. in rec. deciſ.* 263. *per tot. part.* 15. dubitari apud Dominos non potuit, dd. PP. S. Franciſci non teneri ad petitam præſtationem, ſed eſſe, quoad illam, plenè abſolvendos à qualibet Parochorum prætenſione, fundata in cen- 22
ſura Juris communis, quæ ſatis ceſſat ex concurſu contrarii privilegii, ut in ſpecie advertit *Gratian. diſcept.* 925. *num.* 1. *&* 2. *Barboſ. de Offic. Paroch. part.* 3. *c.* 25. *num.* 27. *de jur. Eccl. lib.* 3. *cap.* 24. *num.* 7. *Pignatt. dicta conſult.* 70. *num.* 2. *tom.* 7. *Lezan. oper. moral. tom.* 2. *verſ. Quarta funeralis, & in Calagurritana quartæ funeralis,* 2. *Julii* 1728. §. *in præfatis, coram R. P. D. meo Ratto.*

Tandem quoad poſtremam dubii partem juri, & æquitati undique conſonum apud Dominos viſum fuit reſtituendos eſſe Eccleſiæ S. Franciſci Cineres Victoriæ Mas, nunc exiſtentes in Eccleſia Parochiali de Lyria quia cùm liberum cuique ſit, quam ſibi velit, 23
Eccleſiaſticam Sepulturam eligere, poſtbabita etiam Eccleſia Parochiali, *cap. cum liberum* 6. *de Sepult. Bellet. diſquiſ. Cleric. part.* 1. *tit. de Cler. deb.* §. 3. *num.* 53. *Barboſ. de Offic. Paroch. part.* 3. *capit.* 26. *num.* 20. poſt-

quam

quam dicta Mulier pietatis, & religionis ſtudio legitimam Sepulturam ſibi vivens elegerat in Eccleſia PP. S. Franciſci, non licebat Parocho, & Presbyteris, neglecta hac pia deſtinatione, illius Cadaver alio transferre, & in propria Eccleſia privata authoritate tu-
24 mulare; & proinde ad eahumatiooem, & reſtitutionem Cadaveris indebitè ſepulti meritò erant compellendi, ut ex *Text. in cap. 1. de Sepult. in 6.* probant relati per *Barboſ. de Offic. Paroch. part. 3. cap. 26. nu. 27. Gob. conſult. 118. num. 2. & conſult. 119. num. 22. Gratian. diſcept. 817. num. 1. ibique de Luca, num. 10. Panimoll. dec. 5. annot. 3. num. 5.* idemque ſæpe approbavit Sacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium, ut præter *Lezana oper. moral. tom. 2. fol. 1181. num. 8.* reſtantur noviſſimæ ejus reſolutiones in *Compſana, 18 Februar. 1707. confirmata 27. Aprilis 1708. & in Auximana reſtitutionis Cadaveris, 31. Auguſti 1708.* quibus aſtipnlatur etiam praxis inconcuſſa Sacr. Congregationis Rituum, ut videre eſt in *Spoletana Funerum, 19. Junii 1710.* & Sacr. Congregationis Concilii, ut in *Romana Juris Sepeliendi, 17. Auguſti 1697. & in Æſina Juris ſepeliendi, 15. Decembris 1703.*

Neque obſtare potuit exaggerata Cinerum vexatio, cujus vitandæ cauſa quandoque Judiees, dimiſ-
25 ſo juris rigore reſtitutionem valent ſuſpendere, ex æquitata, *Text. in leg. ne corpora, leg. divi fratres, leg. ſunt perſonæ, ff. de relig. & ſumpt. funer. de qua Innoc. in cap. Cùm liberum de ſepult. Felin. in capit. Sicut Judæi, col. 1. verſ. Item nota de Jud. Rota in rec. dec. 76. num. 4. & 7. part. 11. & deciſ. 429. num. 5. part. 18.* vel
26 eam penitus denegare, ut ea *dec. 41. num. 4. apud Novar. in Summ. Bullar.* & inter decret. Sacr. Congreg. Concilii *in dict. Romana Juris Sepeliendi, 17. Auguſti 1697. apud Antonell. de jur. Cler. fol. 20. & in dicta Æſina, 15. Decembris 1703.* Animadverſum namque fuit mox allegatas auctoritates tunc locum vindicare poſſe, ſive quoties difficillima eſt ſparſorum Cinerum Con-
27 gregatio, ſive ubi petita reſtitutio facienda eſt per viam ſimplicis purgationis attentatorum, hoc eſt, ſub incerto litis eventu, cùm verè in his caſibus inutiliter perturbari, & vexari Cineres dicantur, ut explicant præcitatæ auctoritates, & notat *Rota coram Bich. deciſ. 439. num. 10. & in dicta dec. 41. num. 7. & 8. penès Novar.*

At in caſu præſenti de attentatis non eſt quæſtio, nec lis eſt ſuper poſſeſſorio; difficultatem verò repetendi Cineres, ſatis ſubſtulerunt ipſi Presbyteri, qui, ut conſtitit, Cadaver in arca lignea per modum depoſiti condiderunt, illudque in eadem Arca diſpoſitum, & ab aliis ſegregatum adhuc detinent. Quapropter cùm nec Cinerum diſperſio, nec commixtio timeri poſſit, ceſſat eahumandi Cadaveris veaatio, adeout retardanda nullatenus viſa fuerit illius reſtitutio ad normam diſpoſitionis *Text. in cap. 1. de Sepultur.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D. CINCIO.

Salamantina Juris recipiendi Servitium ſuper bono Jure.

Veneris, 13. Junii 1732.

ARGUMENTUM.

Juxta piam, ac laudabilem, in omnibus Hiſpaniarum Eccleſiis, vetuſtiſſimam conſuetudinem deferendi propriis humeris Sacerdotum, ſuper eminenti Tabernaculo, in ſolemni Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti, Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum, cogi poſſunt Sacerdotes, qui hujuſmodi ſervitium præſtare conſueverunt, ad illud continuandum etiam in futurum; & alia ad materiam.

SUMMARIUM.

1 *In omnibus Eccleſiis Hiſpaniarum adeſt vetuſtiſſima, & immemorabilis conſuetudo, quòd in Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti, illud deferatur per Sacerdotes propriis humeris.*

2 *Quæ pia, ac laudabilis conſuetudo, tamquam Lex, ſervari debet ab iis; qui tale ſervitium præſtarunt.*

3 *Stante hac immemorabili conſuetudine in genere, neceſſaria non eſt, quo ad Sacerdotes in ſpecie, qui ad id teneantur, ſimilis probatio immemorabilis; ſed ſufficiunt etiam pauci actus, & affertur ratio, & num. 4.*

5 *Præſertim, ubi alii Sacerdotes ex eodem Clero prædictum munus obire non recuſant.*

6 *Actus facultativi, ac voluntarii inducere non valent obligationem, & obſervantiam coactivam.*

7 *Limita in actibus, geſtis in executionem, & ſequelam obligationis, & tituli præambuli.*

8 *Et pariter in materia concernente Cauſam Piam cultumque Divinum.*

9 *Ad quem effectum, ſatis eſt, quòd concurrat lapſus decem annorum.*

10 *In materia, quæ verſatur circa Cauſam Piam; & Cultum Divinum, ad hoc ut conſuetudo ex actibus facultativis ſit obligatoria, quando requiratur aliqua cauſa correſpectiva, & recompenſativa, & nu. 11.*

12 *In Primitiis, utpote quæ Deo immediatè offeruntur, nulla requiritur correſpectivitas, ſed exuberat conſuetudo decennalis.*

13 *Quod ſimiliter procedit in oblationibus, quæ Deo immediatè præſtantur.*

14 *Et in acceſſu quoque ad Proceſſiones.*

15 *In actibus, qui immediatè reſpiciunt Cultum Divinum, ſemper adeſt cauſa correſpectiva, & recompenſativa, cùm Deus ipſe nobis merces ſit.*

16 *Reclamationes in hac materia magis confirmant malum eius reclamantium, quando in Judicio poſtea ſuccubuerunt.*

17 *Actus, qui dederunt cauſam liti, infringere non valent obligationem, ex aliis pacificis actibus jam inductam.*

DECISIO XII.

ANtiquiſſimam, ac laudabilem Conſuetudinem, vigentem in Hiſpaniarum Eccleſiis, deferendi in ſolemni Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuper eminenti Solio, ſeu Tabernaculo propriis Sacerdotum humeris, Sacris Veſtibus indutorum, intervertere ſatagentes in Cathedrali Eccleſia Civitatis Salamantinæ Sacerdotes Congregationum Beatæ Mariæ de Pace, ac SS. Petri, & Pauli d. Civitatis, excitarunt prætenſionem cogi non poſſe ad delationem Tabernaculi; unde introducto Judicio per Capitulum d. Cathadralis Salamantinæ coram Ordinario, ejus favore emanavit anno 1706. decretum ſuper manutentione in poſſeſſione, ſeu quaſi Juris recipiendi ſervitium delationis Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti; & licet ab hujuſmodi Judicato Sacerdotes dictarum Congregationum ſuccumbentes interpoſuerint appellationem in devolutivo tantùm admiſſam, neglecta tamen illius proſecutione, ac obtemperando Executorialibus, anno 1707. expeditis, continuarunt præſtare controverſum ſervitium.

Verum quia anno 1724. dd. Sacerdotes antiquam renovando prætenſionem, in ipſo actu Proceſſionis, non ſine Populi ſcandalo, relicto Tabernaculo, quod deferebant, fugæ ſe dederunt; idcirco Capitulum præfatæ Eccleſiæ Salamantinæ promovit inſtantiam coram Ordinario, ad hoc ut dd. Sacerdotes declararentur incurſi in pœnas in caſu inobedientiæ comminatas in mandato de manutenendo relaxato de anno 1706. & in Executorialibus ſucceſſivè expeditis; ſed cùm idem Ordinarius immunes declaraverit Reos conventos ab incurſu pænarum, ſalvi tamen Juribus competentibus Capitulo ſuper ſervitio ab illis præſtando; idque pariter decreverit Reverendiſſimus Hiſpaniarum Nuncius in ſecunda inſtantia, poſt eaaminatos formiter viginti Teſtes, dictam immemorabilem conſuetudinem concludentes, reclamante proinde Capitulo ad noſtrum Sacr. Tribunal, præviis duabus Deciſionibus editis ſub diebus 2. Decembris 1729. & 7. Maii 1731. coram R. P. D. meo de Gamaches, prodiit ſententia, declarans competere Capitulo Jus recipiendi dictum ſervitium, adverſus quam ad provocationem dd. Sacerdotum delegata mihi cognitione Cauſæ in gradu ulterioris appellationis, ſubjeci in hodierna

audientia DD. examini Dubium -- *An Sententia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda* -- reſponſumque retulit -- *Sententiam Rotalem eſſe confirmandam* -- ita ſuadentibus illius validitate, & Juſtitia, quarum prima reſultabat ex actis, altera verè emergere viſa eſt ex fundamentis amplexis in Deciſionibus Cauſæ, juxta animadverſa per *Rot. dec.* 668. *num.* 3. *par.* 9. *rec.* in *Fanen. Emphyteuſis prima Aprilis* 1726. §. *Primo*, *coram R. P. D. meo Nunez*, *& in Ferrarien. Succeſſionis*, 23. *Januarii* 1728. §. *Juſtitia verè*, *coram Me.*

Poſito enim, quòd in omnibus Hiſpaniarum Eccleſiis, ex vetuſtiſſima, & immemorabili Conſuetu-
1 dine in Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti Sacerdotes propriis humeris deferre ſoleant Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuper eminenti, ac pretioſo Tabernaculo, eademque Conſuetudo non ſolùm approbata fuerit à Sacra Congregetione Rituum de anno 1686. prævia revocatione decreti clar. mem. Cardinalis Millini, tunc Hiſpaniarum Nuncii, injungentis Santiſſimum Sacramentum à Celebrante propriis manibus eſſe deferendum, ſed etiam canonizata extiterit à noſtro Auditorio in Cauſa *Hiſpalen. Proceſſionis ſuper ſecundo dubio*, 26. *Junii* 1700. *coram bon. mem. Anſaldo* edita adverſus Archiepiſcopum Hiſpalen. qui Sanctiſſimum Sacramentum propriis manibus aliquando geſtare exoptabat, & impreſſa penès *Scarfantoa. in animadverſionibus ad lucubrationes Canonicas Ceccoper*, *par. prima dec.* 41. ab hujuſmodi proinde pia, ac laudabili conſuetudine, ad cujus formam dd. Sacerdotes Congregationem B. Mariæ de Pace, ac SS. Petri, & Pauli, aliique Sacerdotes Civitatis Salamantinæ ſervitium, de quo agitur, præſtarunt, recedi non de-
2 bet, ſed tamquam lex venit ſervanda, *L. Vetuſtiſſima C. de Jur. dom impetran. Gorz. de Benef. par.* 2. *cap.* 2. *numer.* 434. *Rot. dec.* 259. *num.* 3. *par.* 17. *Rec. deciſ.* 1083. *num.* 2. *coram Emerix Jun. & in Gerunden. Servitutum*, *ſuper bono Jure* 23. *Februarii* 1731. §. *Nihilominus*, *coram Me.*

Quin releves, quòd immemorabilis Conſuetudo à Sac. Congregatione Rituum approbata reſpiciat ſolùm in genere delationem Tabernaculi humeris Sacerdotum faciendam; ſed ex ea non reſultet, qui Sacerdotes in ſpecie hoc munus obire debeant, ideoque niſi probetur, quòd Sacerdotes dd. Congregationum ab immemorabili tempore geſtaverint Tabernaculum, obligari non poſſint ad illius delationem impoſterum. Quoniam ubi conſtat de immemorabili Conſuetudine deferendi Sanctiſſimum Sacramentum humeris Sacerdotum, individuatio Perſonarum, ſive Sacerdotum, qui ad id teneantur, uti reſpiciens obſervantiam in-
3 terpretativam Conſuetudinis generalis, non exigit probationem immemorabilis, ſed ſufficit verificare etiam paucos actus, *Cap. Cum dilectus* 8. *de Conſuetud. Rot. dec.* 118. *numer.* 15. *par.* 19. *Rec.* in *Melevitana Bajulatus* 11. *Maii* 1718. § *Finali*, *coram Reverendiſſimo Criſpo*, *& firmatum fuit in ſecunda Deciſione Cauſæ præcedentis inſtantiæ* 7. *Maii* 1731. § *Quandoquidem*, *coram R. P. D. meo Gomeches*. Ac propterea cùm dd. Sacerdotes Congregationum B. Mariæ de Pace, & SS. Petri; & Pauli tam ante reſolutionem Sac. Congregationis Rituum, approbativam generalis Conſuetudinis, quàm ex poſt per diuturnum tempus detulerint Tabernaculum, ex hac obſervantia declaratum remanet ipſos eſſe de numero illorum Sacerdotum, qui
4 ſervitutem præſtiterunt, adeout cogi debeant ad illum præſtandam in futurum, etiamſi non remaneat probata legitima præſcriptio, ut firmant autoritates mox relatæ, quibus addi poſſunt *Rot. deciſ.* 312. *num.* 14. *coram Caprar. & dec.* 11. *num.* 20. *tit.* 46. *de Statut. excluſiv. Fœminar. coram. Eminentiſſimo D. Cardinali Falconerio*. Potiſſimùm quia omnes alii Sacerdotes, qui cum Reis conventis Clerum Salamantinum componunt, propriam obligationem agnoſcendo, nunquam impugnarunt, nec impugnant deferre Tabernaculum,
5 quod plurimum attendi debet ad inducendam etiam obligationem dd. Sacerdotum renuentium. *Rot. deciſ.* 389. *num.* 9. *verſic. Et hæc Conſuetudo*, *par.* 5. *tom. primo Rec.* & animadvertit Deciſio Cauſæ, 7. *Maii* 1731. §. *Quandoquidem*, *coram R. P. D. Gamaches*.

Prout nec quidem urget, quòd actus delationis Tabernaculi tamquam facultativi, & voluntarii, ac contradicti per Sacerdotes dd. Congregationum non ſint 6
apti ad inducendam obligationem, & conſtituendam obſervantiam coactivam impoſterum, *Rot. deciſ.* 254. *n.* 2. *part.* 10. *Rec. dec.* 393. *num.* 10. *coram Celſ. & in Burgen. Juris viſitandi de Bibrieſca* 22. *Januarii* 1714. § *Cætera*, *coram Card. Scotto*. Nam qualitas facultativa, & voluntaria in memoratis actibus non ſolùm excluditur ex præcedenti generali, & immemorabili Conſuetudine deferendi Sanctiſſimum Sacramentum humeris Sacerdotum à Sac. Congregatione Rituum canonizata,
in modum, ut in executionem, & ſequelam iſtius ge- 7
neralis obligationis, & præambuli tituli, ſubſequentes actus delationis Solii, ſive Tabernaculi dici debeant expleti, *ad tradita per Rot. dec.* 128. *numer.* 8. *coram Coccin. deciſ.* 740. *num.* 3. *&* 4. *coram Emeria jun. & in Nullius*, *ſeu Vicen. Proceſſionum*, 12. *Maii* 1690. §. *Final*, *coram clar. mem. Card. Coccia*; ſed penitus inſuper ſubmovetur, quia verſamur in materia concer-
nente Cauſam piam, & Divinum Cultum, in qua 8
actus quamvis à principio potuerint habere cauſam voluntariam, brevi temporis intervallo, ſi fuerint continuati, tranſeunt in Conſuetudinem neceſſariam, *Cap. ad Apoſtolicam num.* 3. *de Simon. Gutierz Canon. quæſt. lib.* 2. *cap.* 21. *numer.* 15. *Rot. dec.* 702. *numer.* 3. *par.* 4. *tom.* 2. *rec. & in Illerden. Statuti*, 16. *Martii* 1705. §. *Potiſſimum*, *coram bon. mem. Muto*; quodque ex actibus merè facultativis, & voluntariis ſtabilita rema-
neat Conſuetudo obligatoria, & coactiva favore piæ 9
Cauſæ, aut Divini Cultus; ubi concurrat lapſus decem annorum notant *Felin. in d. cap. Ad Apoſtolicam num.* 3. *de Simon. Covarruv. var. reſolut. lib.* 1. *cap.* 17. *numer.* 3. *verſic. ind*; *Rocc. diſput. Jur. ſelect. cap.* 167. *numer.* 50. *Rot. dec.* 388. *numer.* 8. *par.* 5. *tom.* 1. *& dec.* 186. *numer.* 17. *par.* 11. *rec. dec.* 543. *num.* 7. *coram Bich. dec.* 123. *num.* 4. *coram Bonincaſ. & in Deciſione Cauſæ*, 7. *Maii* 1731. § *Quibus poſitis*, *coram R. P. D. meo Gomaches*.

Minime attenta reſponſione, quòd conſuetudo inductiva obligationis ex actibus facultativis favore piæ cauſæ, & Divini Cultus habeat locum, quando agitur de actibus expletis ex aliqua cauſa correſpectiva & recompenſativa, non autem ſi deficiat correſpectivitas,
& recompenſatio. Etenim quoties actus pietatis dire- 10
ctè tendunt, prout in hypotheſi, in augmentum Divini Cultus, & ſic immediatè reſpiciunt ipſum Deum, nulla requiritur cauſa correſpectiva, vel recompenſatio, prout obſervant *Anton. de Butr. in d. cap. Ad Apoſtolicam num.* 5. *de Simon. Amoſtaz. de Cauſ. piis*, *lib.* 2. *cap.* 11. *numer.* 31. *in fin. Pax-Jordan. lucubr. Canonic. lib.* 10. *tit.* 13. *numer.* 41. ad differentiam actuum concernentium Cauſam piam, qui non fiunt immediatè ipſi Deo, ſed hominibus, & in illorum utilitatem
propter Deum, de quibus loquuntur authoritates in 11
contrarium allegari ſolitæ, & ſignanter *Lagunez. de fruct. par. prima cap.* 33. *numer.* 21. idque confirmatur pluribus exemplis. Siquidem in Primitiis, quæ ſunt primi fructus Terræ immediatè oblati Deo ad eum recognoſcendum in muneribus ſuis, nulla requi-
ritur correſpectivitas, ſed exuberat Conſuetudo de- 12
cennalis; *Eminentiſſ. Petra in Commentar. ad Conſtit.* 4. *Martini V. ſect. unica*, *numer.* 7. *verſic. quare*, *tom.* 4. *pag.* 427. *Manacell. formular. practic. tom* 2. *tit.* 14. *in annot. ad formul. primam*, *num.* 15. *verſic. Nam licet*; *Rot. deciſ.* 230. *numer.* 6. *&* 7. *part.* 17. *Recent.* Quod
ſimiliter procedit tam in oblationibus, quæ Deo im- 13
mediatè præſtantur, *Covarruv. var. reſol. lib.* 1. *cap.* 17. *numer.* 3. *verſic. quòd ſi Clerici*, *Suarez. de Relig. tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 5. *numer.* 20. *Anaclet. in Jus Canonic. lib.* 3. *tit.* 30. § 9. *de Primit. & oblat. Eminentiſſimus Petra in Commentar. ad Conſtitut. primam Anaſt. IV. ſect.* 2. *numer.* 39. § *Porro*, *tom.* 2. *pag.* 32. quam in acceſſu ad Pro-
ceſſiones, *Rot. in Nullius ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis*, *ſeu Proceſſionum*, 27. *Junii* 1714. § *Quin obſtet*, *coram bon. mem. Lancetta*, *& dictum fuit in Deciſione præcedentis inſtantiæ*, 7. *Maii* 1731. § *Abſque eo quod*, *cum duobus ſeqq. coram R. P. D. meo de Gamoches*. Quòd ſi adhuc in hiſce actibus immediate reſpicientibus Cultum Divinum eſſet neceſſaria cauſa correſpectiva, & re-
compenſativa, ea non deficeret, dum ipſe Deus Opti- 15
mus Maximus, quem colimus, nobis merces eſt, ut inquit *S. Auguſtinus enarr. in Pſalm.* 118. *ſerm.* 11. *numer.*

5. circa

5. *circa finem*, *tom.* 4. & ponderat Deciſio Cauſæ, 7. *Maji* 1731. *§. Ultra quam quòd*.

Nec denique fundamentum conſtitui valet in contradictionibus, quibua Sacerdotes dd. Congregationum effugere tentarunt delationem Tabernaculi; quia re-
26 clamationes anni 1706. magis confirmant eorum malum Jus, eo ipſo, quòd ſuccubuerunt in Judicio manutentionis per Ordinarium conceſſæ favore Capituli, *Rot. in Nullius, ſeu Calagurritana Juris ingrediendi Chorum ſuper manutentione*, 10. *Maji*. 1723. *§. Reſpectu verſic. quòd imò, coram bon. mem. Cerro*. Succeſſivæ verò contradictiones poſt paritionem mandato de manutenendo uſque ad annum 1724. nullam merentur ani-
27 madverſionem ad infrigendam dd. Sacerdotum obligationem ex tot pacificis præcedentibus actibus reſultantem, cùm dederint cauſam liti, *Rot. deciſ.* 4. *num.* 2. *coram Ludoviſ. dec.* 354. *num.* 6. *coram Dunozett. Jun. & in Gerunden. Eleemoſinæ panis, ſuper Jure nominandi*, 26. *Junii* 1713. *§. Neque huic, coram clar. me. Card. Scotto*.

Et ita cum ſuffragio Quinti, & ſexti audito Capitulo Cathedralis Salamantinæ, altera vero Parte comparere non curante reſolutum fuit.

R. P. D. CINCIO

Gerunden. Servitutum.

Super bono Jure,

Veneris, 23. *Februarii* 1731.

ARGUMENTUM.

Conſuetudinem, in Eccleſia Cathedrali Gerundenſi introductam, quòd nempe Canonici, & Beneficiati gratuitam ad invicem præſtarent aſſiſtentiam, proceſſionaliter incedendo, tam occaſione deferendi ipſis Canonicis, & reſpectivè Beneficiatis infirmis Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, quàm etiam occaſione eorum funerum, cenſuit Sac. Rota ſervandam eſſe, juxta modum in hac Deciſione expreſſum.

SUMMARIUM.

1 *Beneficiati, ſeu Capellani obedientiam præſtare tenentur Capitulo in omnibus iis, quæ concernunt Eccleſiaſticas, & Capitulares functiones.*

2 *Non obſtante, quòd ipſi Beneficiati, ſeu Capellani conſtituant Collegium, & Communitatem, diſtinctam à Capitulo, & quare, & num.* 3.

4 *Vetuſta conſuetudo, inter Canonicos, & Beneficiatos introducta, gratuitam aſſiſtentiam ad invicem ſibi præſtandi, tam occaſione deferendi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum Canonicis, & reſpectivè Beneficiatis infirmis, quam etiam eorum funeribus, tamquam pia, & laudabilis, eſt omnino ſervanda.*

5 *Obſervantia facultativa non inducit conſuetudinem obligatoriam, & libertatis reſtrictivam.*

6 *Limita, quando talis obſervantia introducta reperitur cum continuata actuum multiplicitate per ſpatium longi temporis.*

7 *Præſertim ubi agitur de actibus, qui concernunt Cultum Divinum, & opera pietatis.*

8 *Actus, à principio voluntarii, facilè tranſeunt in conſuetudinem neceſſariam.*

9 *Libri Capitulares contra Capitulum, & Canonicos plenè probant.*

DECISIO XIII.

Renuentibus Beneficiatis Cathedralis Eccleſiæ Gerunden. intervenire Proceſſionibus ſolemniter fieri conſuetis, tam in deferendo Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum per modum Viatici alicui ex Dignitatibus, vel Canonicis dictæ Cathedralis, quàm in aſſociandis Cadaveribus eorumdem Canonicorum, & Dignitatum, illorumque funeri intereſſe, ad inſtantiam Capituli, & Canonicor. impetrata fuit Commiſſio jact. jact. ſuper manutentione in poſſeſſione habendi aſſiſtentiam Beneficiatorum in dictis functionibus cum inibitione noſtro Sac. Tribunali directa; cujus præſentatione non obſtante, cùm dicti Beneficiati recuſaverint aſſociare Cadaver Joannis de Ciurana Præcentoris d. Cathedralis de menſe Aprilis 1729. defuncti, etiamſi ad intereſſendum ſpecialiter moniti, hinc ſub die prima Julii 1729. diſputato dubio coram me -- *An conſtet de attentatis, itaut veniant purganda, & quomodo* --, emanavit reſolutin -- *Affirmativè per viam nullitatis*; & poſt decretam Cauſæ expeditionem pro effectu purgationis attentatorum, relaxatum fuit favore Capituli, & Canonicorum Mandatum de manutenendo in poſſeſſione, ſeu quaſi habendi aſſiſtentiam Beneficiatorum in dictis Proceſſionibus.

Adverſus hujuſmodi Judicatum Succumbentes habuerunt recurſum ad Signaturam Juſtitiæ, petendo ſignari commiſſionem appellationis cum clauſura ſuſpenſiva; verùm quia denegata extitit appellatio etiam in devolutivo, mediante reſcripto *Nihil*, idcircò aſſumere curarunt diſputationem ſuper Bono Jure, reſpiciente pariter interventum Canonicorum in aſſociatione Sanctiſſimi Viatici deferendi Beneficiatis, eorumque funeribus, ac conſultis in hodierna Audientia DD. -- *An Canonici, & Beneficiati teneantur ad invicem intervenire Proceſſionibus ſuper aſſociatione Sanctiſs. Viatici, & reſpectivè funeribus eorumdem Canonicorum, & Beneficiatorum*, reſponſum retuli *Affirmativè in omnibus juxta modum inferius exprimendum*.

Siquidem licèt Canonici obligationem Beneficiatorum interveniendi Proceſſionibus, quæ ſub Cruce Capituli fiunt in aſſociatione Sanctiſſimi Viatici, & funeribus eorumdem Canonicorum deſumere prætenderent, nedum ex conſuetudine in eorum Cathedrali Eccleſia vigente, ſed etiam ex diſpoſitione Juris, juxta quam Beneficiati in omnibus iis, quæ concernunt Ec- 1
cleſiaſticas, & Capitulares functiones tamquam mancipati ſervitio Eccleſiæ tenentur Capitulo obedientiam præſtare, & per conſequens accedere una ſimul cum Canonicis ad dictas Proceſſiones, quas Capitulum cum aſſiſtentia Vicarii Generalis Reverendiſſimi Epiſcopi fieri mandat, ut ex *Gloſſ. in cap. penult. verb. Aſſiſios de Cleric. non reſid.* firmant *Barboſ. de Canonic. & dignit. cap.* 4. *numer.* 33. *Pignattell. conſult. Canon.* 218. *numer.* 2. *tom.* 9. *Card. de Luc. de Canonic. diſc.* 32. *numer.* 11. *Rot. dec.* 183. *numer.* 1. *par.* 1. *& deciſ.* 73. *numer.* 8. *par.* 17. *rec. dec.* 57. *numer.* 8. *coram Caril. & dec.* 167. *numer.* 3. *coram Bich.* & quidem non obſtante quòd Beneficiati juxta Sententias Rotales conſtituant Collegium, & Communitatem, & poſſint pro enrum communibus negotiis collegialiter ſe congregare eo modo, 2
quo declaravit *Rot. dec.* 483. *cor. Emeria Jun.* dum conſtitutio Collegii Beneficiatorum diſtinctè à Canonicis concernit ſolùm illorum coadunationem, & congregationem in propriis negotiis tractandis independenter à Capitulo, non autem omnimodam conſtitutionem di- 3
verſi Corporis, & totalem independentiam ab eodem Capitulo, ne detur biceps Corpus diſtinctum Canonicorum, & Beneficiatorum in eadem Eccleſia, & ſic ſalvis actibus in quibus habent juſtum titulum ſe coadunandi, in reliquis obtemperare debeant Capitulo, juxta *conſil.* 5. *Calderin. de his, quæ fiunt à Prælat. Pignattell. conſult* 30. *numer.* 6. *&* 7. *tom.* 3. *Rot. dec.* 214. *num.* 9. *&* 10. *par.* 4. *rec. in Urgellen. Servitutum*, 12. *Junii* 1698. *§ Final. cor. bon. mem. Urſino, & in Romana Præcedentiæ*, 5. *Maii* 1710. *§. Prout quoque, cum duob. ſeqq. cor. Reverendiſs. Criſpo*.

Nihilominus quidquid ſit de hoc poſteriori fundamento, exuberare viſa fuit conſuetudo, ne quidem controverſa inter Partes, & reſultans ex ipſis libris Capitularibus Cathedralis Gerunden. ex quibus cùm habeatur Canonicos, & Beneficiatos ad invicem gratuitam aſſiſtentiam preſtitiſſe proceſſionaliter incedendo, tam ubi defertur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sa- 4
cramentum Canonicis; & reſpectivè Beneficiatis infirmis, quàm ubi contingat eorum obitus occaſione funeris, ab iſta conſuetudine in augmentum divini cultus, & ad exercenda charitatis, ac pietatis opera tam laudabiliter introducta, nullatenus venit recedendum, ſed tamquam lex eſt ſervanda, *l. Vetuſtiſſima Cod. de Jur. Dom. impetran. Soccin. con.* 94. *n.* 15. *lib.* 1. *Garz. de Benefic. part.* 3. *c.* 2. *n.* 434. *Rot. dec.* 32. *n.* 15. *par.* 7. *& dec.* 259. *n.* 3. *par.* 17. *rec. & cor. Emer. Jun. deciſ.* 1083. *n.* 2.

Quin urgeat quòd niſi probetur interventum in di-
ctis Proceſſionibus fuiſſe redactum ad neceſſitatem per-
5 petuam, & obligationem coactivam obſervantia re-
putari debeat facultativa, quæ non inducit conſue-
tudinem obligatoriam, & reſtrictivam libertatis *Rot.*
cor. Celſ. dec. 393. *numer.* 10. *in rec. dec.* 254. *num.* 2.
par. 10. *& dec.* 105. *num.* 21. *par.* 14. *& in Burgen. Ju-*
ris viſitandi de Bibrieſca, 22. *Januarii* 1714. § *Cætera, cor.*
cl. me. Card. Scotto. Quoniam ipſa conſuetudo, quæ re-
6 peritur introducta cum continuata actuum multiplici-
tate per ſpatium temporis longævi præſumere facit
eos geſtos fuiſſe ex neceſſitate; *Poſth. de Manat. obſerv.*
53. *num.* 20. *Tondut. reſol. civil.* 169. *num.* 8. *&* 9. *Rocc.*
diſput. Jur. ſelect. cap. 163. *numer.* 47. *&* 48. *Rot. cor.*
Bich. dec. 343. *num.* 1. *& in Illerden. Statuti ſuper Ma-*
nutentione, 16. *Martii* 1705. *§. Etenim, cor. bon. mem.*
Muto; præſertim quia agitur de actibus concernenti-
7 bus Cultum Divinum, & pietatis opera, quorum fa-
vore laudabiles conſuetudines obſervari præcipit *Text.*
in cap. ad Apoſtolicam, 24. *de Simon.* & actus à prin-
8 cipio voluntarii facilè tranſeunt in conſuetudinem ne-
ceſſariam, *Felin. in d. cap. Ad Apoſtolicam*, *numer.* 3.
de Simon. Guttier. Canonic. quæſt. lib. 2. *cap.* 22. *num.* 15.
Rot. dec. 365. *num.* 6. *par.* 2. *& dec.* 702. *num.* 3. *par.* 4.
tom. 3. *rec. in Urgellen. Servitutum*, 25. *Martii* 1697. *§.*
Minuſque, cor. bo. me. Urſino, & ind. Illerden. Statu-
ti, 16. *Maii* 1705. *§. Potiſſimè, cor. bo. me. Muto*.

Nullatenus relevante, quòd Canonici cogi non poſ-
ſint ad intereſſendum Proceſſioni Sanctiſſimi Viatici,
& funeribus Beneficiatorum, niſi porrecta per illos
de Collegio Beneficiatorum ſupplicatione in ſcriptis
Capitulo, & Canonicis pro eorum interventu, & aſ-
ſiſtentia, prout hactenus fuiſſe obſervatum contende-
bant. Nam cùm hujuſmodi conſuetudo porrigendi
Supplicationem in ſcriptis Capitulo minimè remaneat
verificata, ſolùmque conſtet Vicarium Generalem in
Capitulo notificaſſe inſtantias Beneficiatorum, ad hoc,
ut Canonici intervenirent in dictis functionibus, ac
mandarent pulſari Campanas, & deſtinari horam in
dictis functionibus; ideo cenſuerunt DD. per Bene-
ficiatos eſſe ſolummodo porrigendas preces verbales
Vicario Generali, ut Canonici intereſſe dignentur
Proceſſionibus, tam in aſſociatione Sanctiſſimi Via-
tici, quàm in funeribus Beneficiatorum, ita ſervan-
do ſolitum, & conſuetum deſumptum ex ipſis Libris
9 Capitularibus; qui contra Capitulum, & Canonicos,
dubium non eſt, quin plenè probent *Rot. deciſ.* 12.
num. 11. *poſt Card. de Luc. de Juriſdict. dec.* 55. *numer.*
30. *poſt Scarfanton. ad Ceccoper. lib.* 1. *& in Ferrarien. ſimu-*
lationis Contractus ſuper fructibus, 27. *Junii* 1725. *§. Ve-*
rùm, cor. R. P. D. meo de Gamaches.

Et juxta hunc modum reſolutum fuit utraque, &c.

R. P. D.

C R E S C E N T I O

Nullius Putiniani Præeminentiarum.

Veneris, 7. Decembris 1731.

A R G U M E N T U M.

Requiſita veræ, ac propriæ Matricitatis quæ ſint. Refelluntur argumenta; pro Eccleſia, quæ hujuſmodi qualitatem ſe habere contendebat, adducta; ex quibus aliud non evinci hic firmatur, quàm ſimplicem prærogativam, in linea præeminentiali, unius Eccleſiæ ſupra aliam. Et è converſo alia adducuntur argumenta, qualitatem rigoroſæ Matricitatis excludentia. Agitur etiam, quando permitti poſſit in pluribus Eccleſiis ejuſdem Feſtivitatis celebratio.

S U M M A R I U M.

1. *Ad hoc, ut Eccleſia aliqua dici poſſit filialis alterius, requiritur, quòd ab illa, tamquam de ſinu Matris, proceſſerit, & in ejus adjutorium poſteriori tempore nata fuerit, ac ædificata.*
2. *Præſcindendo ab hac qualitate originaria, matricitas, & reſpectivè ſubjectio aliis quoque ſignis, & argumentis probatur.*
3. *Quæ tamen debent eſſe adeo clara, & univoca, ut alium ſenſum recipere non valeant, nec ad aliam cauſam referri.*
4. *Simplex denominatio Matricis non concludit propriam, ac veram Matricitatem, cùm ea convenire poſſit etiam Eccleſiæ Parochiali, reſpectu alterius Eccleſiæ, quæ non habeat Curam Animarum.*
5. *Jus pulſandi priùs Campanas in die Sabbathi Sancti, & ſimilia, quæ hic enumerantur, ſimplicem dumtaxat prærogativam important ſupra alias Eccleſias.*
6. *Recenſentur ſigna, & argumenta, ex quibus excluditur vera ſubjectio, & omnimoda dependentia unius Eccleſiæ ab altera.*
7. *Ad evincendam alicujus Eccleſiæ libertatem, valde confert ſententia, ſuper actibus particularibus ab ea reportata contra alteram Eccleſiam, quæ ſe Matricem eſſe prætendat.*
8. *Eccleſia, quæ conſuevit aliquod Feſtum celebrare, debet in quaſi poſſeſſione manuteneri, privativè quoad alias Eccleſias, non conſtito de illius ſubjectione, ac dependentia.*
9. *In materia publicarum Feſtivitatum, ad obviandum æmulationi, ac tollendas contentiones, Judicis officio providendum eſt, ut qui Feſtum celebrare poſteriùs incæpit, cedat alteri, qui illam prævenit.*
10. *Teſtibus formiter examinatis deferendum potius eſt, quàm ſimplici, & extrajudiciali aliorum atteſtationi.*
11. *Actus geſti pendente lite non ſunt in conſideratione habendi.*
12. *Confraternitas, ſub titulo, & invocatione alicujus Sancti erecta, in illius feſtivitate celebranda; alteri præferri debet, cæteris paribus, & re integra.*
13. *Secus autem concurrente ſpiritu æmulationis, & in præjudicium juris alieni, ex longæva poſſeſſione jam quæſiti.*
14. *Celebratio contemporanea ejuſdem Feſtivitatis permitti ſolet in pluribus Eccleſiis Magnæ Civitatis, & quare.*
15. *Ea verò deneganda eſt in parvo Loco, ne ſequatur Populi diverſio.*

D E C I S I O XIV.

QUÆ nuper exarſit judicialis contentio inter Eccleſias Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ *la Greca*, Terræ Putiniani, ſuper celebratione ſolemnitatis Beatæ Mariæ Virginis Septem Dolorum, alias quoque excitavit controverſias, ad opportunitatem primi aſſumpti promotas à Capitulo Sancti Petri ſuper obſervatione decretorum Sacræ Congregationis Concilii, nec non ſuper matricitate, & obſequiis filiabus ſibi debitis ab Eccleſia S. Mariæ. Quorum omnium delata cognitione ad Tribunal A. C. ſeu Judicem ab eo deputatum, prodiit ſententia declarans, Eccleſiam Sancti Petri, non ſolùm eſſe unicam Parochialem totius Territorii Putiniani, ſed etiam Jure matricitatis gaudere, eique deditas eſſe omnes prærogativas, & obſequia competentia Eccleſiæ Matrici, & unicæ Parochiali, reſervato particulari examini articulo ſuper Jure celebrandi feſtum B. Mariæ Virginis Septem Dolorum.

Cauſa poſtmodum commiſſa fuit R. P. D. Caballino, qui Eccleſiæ Sanctæ Mariæ *la Greca* manutentionem conceſſit in quaſi poſſeſſione privativè celebrandi ſolemnitatem prædictam feria ſexta poſt Dominicam Paſſionis. Eccleſiam verò Sancti Petri declaravit quidem eſſe unicam Parochialem in Terra, ac Territorio Putiniani, eique deberi omnia, & ſingula Jura, & præeminentias, quibus gaudere ſolet Eccleſia Parochialis; ſed nequaquam conſtare de illius matricitate, ac ſuperioritate, reſpectu Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, ideoque nullum Jus, Priori, & Capitulo Sancti Petri competere exigendi ab iſta obſequia filialia, nullamque facultatem celebrandi eadem die feſtum B. Mariæ Virginis Septem Dolorum, & Eccleſiam S. Mariæ *la Greca* proceſſionaliter ingrediendi, vel alias Eccleſiaſticas functiones ſibi benè viſas in ea peragendi; firma tamen remanente conſuetudine, ac poſſeſſione, in qua Capitulum S. Petri reperitur exercendi non-

nul-

nullos actus præeminentiales expreſſos in tertio Capite dictæ Sententiæ.

In hoc Judiciorum conflictu fuit per Commiſſionem mihi directam, delegata ulterior Cauſæ cognitio Sacræ Rotæ, ubi poſterius judicatum Juſtitiæ conſonum undequaque compertum, confirmari hodie promeruit. Conſulti enim DD. ſub congruo dubio — *An, & de cujus bono Jure conſtet etiam ad effectum manutentionis*, reſponderunt —*Conſtare de bono Jure utriuſque juxta modum*; hoc eſt ad formam ſententiæ R. P. D. Caballini.

Et ſanè, quod attinet ad qualitatem unicæ Parochialis in toto diſtrictu Putiniani, conſtabat de bono Jure Eccleſiæ Sancti Petri etiam ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exigendi ab altera S. Mariæ *la Greca* omnia obſequia debita Eccleſiæ Parochiali, abſque eo quòd immorandum diuriùs eſſet circa rationum momenta, à quibus in hac parte bonum Jus Eccleſiæ prædictæ deſumebatur: cùm adeſſent decreta Sacræ Congregationis Concilii, quæ anno 1631. atque iterum anno 1660. declaravit, curam animarum unicè reſidere penès Eccleſiam Sancti Petri, & nullam fuiſſe nec denuò eſſe faciendam erectionem novæ Parochialis in Eccleſia Sanctæ Mariæ *la Greca*, cujus Capitulum, & Clerus ingenuè idipſum fatebatur, ac admittebat.

Non ſic autem conſtare dici poterat de illius bono Jure, quoad matricitatem, præſertim ſumptam in ſua vera, & propria ſignificatione, atque ad effectum exigendi ab Eccleſia, & Clero S. Mariæ omnia, & ſingula obſequia filialia. Non enim docebatur, quòd
1 iſta, de cujus ſubjectione agitur, ab Eccleſia S. Petri, veluti de ſinu matris proceſſerit, atque in ejus adjutorium poſteriori tempore nata fuerit, ac ædificata, quemadmodum ad hunc effectum requiri tradunt per *Text. in c. ad Audientiam, de Eccleſ. ædific. Abb. in c. cùm contingat, n. 8. de Decim. Rebuff. de Decim q. 6. n. 71. Barboſ. de Jure Eccleſ. lib. 2. c. 1. n. 21. Franc. de Eccleſ. Cathedral. c. 15. n. 167. & ſeqq. Suarez, de Relig. lib. 1. c. 24. n. 2. Rot. deciſ. 607. n. 3. par. 4. t. 1. deciſ. 7. n. 7. & 8. p. 18. recent. & dec. 324. n. 3. & 4. coram Card. Caprara; & in Peraſina præeminentiarum, 2. Decembris 1715. §. Quod autem, coram bon. mem. Anſaldo.*

Et quamvis deficiente hujuſmodi originariæ quali-
2 tatis documento, probari quoque valeat matricitas, & reſpectivè ſubjectio Eccleſiam ab aliis ſignis, & argumentis; *Rota deciſ. 105. per tot. coram Seraphin. dec. 252. numer. 10. cor. Priolo; dec. 64. n. 32. & ſeq. part. 19. & in Biſinianen. præeminentiarum, 10. Februarii 1710, § Et ſanè, coram Anſaldo*. Attamen cùm agatur de ſervitute, cui omnis reſiſtit juridica præſumptio, adeò clara, & univoca eſſe oportet ſigna, & argumenta prædicta, ut nec alium ſenſum, aut interpretatio-
3 nem recipere, nec ad aliam cauſam referri omnino poſſint; *Rota in Firmana Juriſdictionis, 20. Martii 1702, §. 11. & ſeqq. coram Molines; & in Civitatis Plebis Jurium Parochialium, 3 Julii 1705. §. In præſenti, coram eodem*.

Hunc autem probationis gradum, nequaquam attingere viſa ſunt, quæ in hypotheſi afferebantur. Quòd enim Eccleſia Sancti Petri in actibus feriis, & proportionatis, ſæpe ſæpiùs tum à Viſitatoribus Apoſtolicis, tum ab ipſomet Clero S. Mariæ denominata fuerit *matrix*; minimè concludit propriam, & veram matricitatem. Deficiente ſiquidem originario ti-
4 tulo diſmembrationis unius ab altera Eccleſia, denominatio iſthæc refertur ad ſpeciem matricitatis impropriæ, & latè ſumptæ, quæ convenit etiam Eccleſiæ Parochiali, reſpectu alterius non habentis curam animarum, ducta ſcilicet ſignificatione à vocabulo *matris*, quæ ſicuti naturaliter generat filios, ita Eccleſia Parochialis in ſpiritu regenerat per Baptiſmatis Sacramentum, ut Benè ait *Gloſſ. in Clement. prima verbo matricem, de ſent. excommunicat. Abbas in cap. Venerabili, num. 2. de verbor. ſignification. Lap. alleg. 66. Ferrett. conſil. 36. Card. de Luc. de præeminent. diſc. 42. n. 12. & de Paroch. diſc. 27. n. 10. Piton. diſcept. Eccleſ. 106. n. 50. & 20. tom. 4. Scarfanton. ad Ceccoper. t. 2. lib. 4. tit. 10. n. 10. Rota poſt eundem; dec. 9. n. 5. in recent. dec. 272. numer. 2. par. prima: & dec. 7. num. 7. part. 18. & in Caſſanen. Jurium Parochialium, 6. Junii 1707. § Et licèt, coram Caffarello*.

Cætera verò, quæ dicebantur de Jure, quod habet Eccleſia Sancti Petri priùs pulſandi Campanas in die Sabbathi Sancti quòd ab ea Sacræ Viſitationes, & publicæ ſupplicationes incipiant, quod ibi à Viſitatoribus Apoſtolicis Pontificalia exercentur, atque ad eam Clerus Sanctæ Mariæ *la Greca* accedere teneatur pro habendis congreſſibus circa negotia communia, probant quidem bonum Jus Eccleſiæ Sancti Petri, quoad actus prædictos, & alios ſimiles, in quorum pacifica poſſeſſione reperitur, abſque eo tamen, quòd referri debeant ad cauſam univerſalem veræ, ac rigoroſæ matricitatis, cùm revera actus, & Ju- 5
ſa prædicta non aliud evincant, quàm ſimplicem prærogativam ejuſdem Eccleſiæ in linea præeminentiali, ac remotæ matricitatis, citra tamen veram, ac propriam ſubjectionem, & omnimodam dependentiam unius ab altera Eccleſia, prout de his actibus promiſcuè tradunt *Pignatell. conſult. 109. num. 6. tom. 9. Cardinal. de Luc. de præeminent. diſcurſ. 42. ſub numer. 13. & 14. Piton. diſceptat. Eccleſ. 160. n. 4. t. 4. & ſub num. 10. Rota coram Priolo, dec. 365. numer. 3. & ſeqq. & num. 19.*

Quinimmo tantùm abeſt, quòd Eccleſia S. Petri ex his omnibus fundatam haberet ſuam intentionem in ordine ad matricitatem, & reſpectivè ſubjectionem alterius Eccleſiæ S. Mariæ, ut, pro ejuſdem qualitatis excluſione, validiora concurrerent argumenta ex iis deducta, quæ in facto docebantur pro parte Eccleſiæ S. Mariæ. In Congreſſibus enim, qui fieri ſolent 6
à Clero utriuſque Eccleſiæ ad communia pertractanda negotia, Sacerdotes S. Mariæ promiſcuè ſedent cum aliis Sacerdotibus S. Petri in loco ſuæ receptionis, & juxta ordinem antianitatis; Idemque ſervatur in publicis Proceſſionibus, quamvis uterque Clerus incedat ſub unica Cruce Eccleſiæ majoris S. Petri. Inſuper Clerus S. Mariæ extra propriam Eccleſiam, nec inſervire, nec miniſtrare tenetur Priori, & Capitulo S. Petri, nec aliis intereſſe Proceſſionibus, quàm deſignatis in decreto Viſitationis anni 1612. Suas habet leges, & Statuta particularia, proprios redditus liberè adminiſtrat; novos recipit Clericos, atque Presbyteros etiam de gremio Eccleſiæ S. Petri, Functiones Eccleſiaſticas, ac duas certis diebus peragit Proceſſiones ſub propria Cruce; & hæc omnia, cùm expleat abſque interventu, ullaque dependentia à Priore, & Capitulo S. Petri, ab ea prætenſam matricitatem certò certius excludunt, & mirificè comprobant libertatem Eccleſiæ S. Mariæ, juxta firmata per *Card. de Luc. de Præeminent. diſc. 42. num. 13. Rot. in Civitatis Plebis Jurium Parochialium, 3. Julii 1705. §. Non ſolùm, coram bon. memor. Molines*.

Accedente præſertim Sententia lata uſque ab anno 1586. ab Archiepiſcopo Baren. per S. Sedem ſpecialiter Delegato. Orta ſiquidem tunc controverſia inter eaſdem Eccleſias, ſuper eo, quòd Clerus S. Mariæ intereſſe deberet diebus feſtivis celebrationi Officiorum in Eccleſia Parochiali, neque illi liceret quaſdam ducere Proceſſiones per Terram Putiniani, ſuccubuit Eccleſia S. Petri per ſententiam abſolutoriam alterius S. Mariæ ab interventu prædicto, data inſuper eidem facultate celebrandi ſub propria Cruce Proceſſiones in duabus feſtivitatibus S. Stephani, & Sanctiſ- 7
ſimi Roſarii. Quæ ſanè Sententia licèt præcisè non emanaverit ſuper hodierna controverſia matricitatis, ſed reſtrictivè ad actus particulares, de quibus tunc agebatur, non leve tamen præſtat argumentum ad excludendam eamdem matricitatem, ac evincendam Eccleſiæ S. Mariæ libertatem, quæ hujuſmodi rei judicatæ maximum fomentum præbere potuit, ut aliàs animadvertit *Rota in Gneſnen. Decimarum, 16. Junii 1715. § Adhuc tamen, cor. Eminentiſſimo Domino Cardinali Albano. & in Toletana Decimarum, 16. Januarii 1723. § Ita etiam, coram bon. mem. Cerro, confirmata 30. Junii 1724. coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Falconerio*.

Tranſitum nunc faciendo ad alteram reſolutionis partem, reſpicientem feſtum B. Mariæ Virginis Septem Dolorum, Jus illud privativè celebrandi feria ſexta poſt Dominicam Paſſionis, competere viſum eſt Eccleſiæ S. Mariæ *la Greca*; ita quidem, ut Eccleſiæ S. Petri licitum nequaquam ſit eamdem ſolemnitatem dicta die peragere, multoque minùs proceſſionem ducere, ac

Proceſſionaliter ingredi Eccleſiam S. Mariæ, quemadmodum in præcedenti Inſtantia judicatum fuerat à R. P. D. Caballino. Cùm enim non agatur de Jure aliquo Parochiali, in omnibus præſervato favore dictæ Eccleſiæ S. Petri, ejusque Prioris, nec conſtet de tali matricitate, ac ſuperioritate ejusdem Eccleſiæ,
8 propter quam altera S. Mariæ legem ab illa recipere teneatur, omnis profectò ratio ſuadebat, Eccleſiam præfatam S. Mariæ, ubi quadraginta circiter ab hinc annis celebrari conſuevit dicta Solemnitas, non ſolùm manutenendam eſſe in dicta quaſi poſſeſſione privativa quoad Eccleſiam S. Petri, quæ noviſſimè tantùm idem Feſtum peragere cæpit, publicam quoque ducendo Proceſſionem per Terram Putiniani cum Simulacro B. M. V. juxta paſſim firmata per *Rot.* & ſignanter *coram Bichio. dec. 486. num. 3. coram Emerix Jun. deciſ. 1158. num. 1. in Turraconen. Inſignium ſuper manutentione, 3. Julii 1702. §. Final. coram bon. mem. Caffarello; in Ceſenaten. manutentionis, 10. Februari 1713. §. Potiſſimè, coram Reverendiſſimo Criſpo*; & in ſimili caſu dixit *Rota in Calaritana manutentionis, 16. Januarii 1722. §. De poſſeſſione, coram bon. mem. de Herrera, inter ejus noviſſimè impreſſas, dec. 191. num. 1. & ſeqq.*

Sed inſuper illius favore eſſe declarandam aſſiſtentiam boni Juris, ad effectam privativè celebrandi ſolemnitatem prædictam. Cùm in hac publicæ feſtivitatis materia, ad æmulationis ſpiritum compeſcendum, avertendumque periculum contentionum, ac mutuæ perturbationis, quæ à contemporanea celebra-
9 tione in duplici Eccleſia exoriri facilè poſſunt, ſic Judicis Officio, & authoritate provideri oporteat, ut qui poſterius ſolemnitatem, ac feſtum peragere cæpit, cedere debeat alteri, qui priùs id ipſum facere conſuevit; ut per *Text. in L. opus, ff. de oper. publ.* firmat *Spada, conſil. 223. num. 5. tom. 2. Pignatell. conſult. Canon. 69. num. 2. tom. 3. Nicol. in Floſcul. verbo Feſtum, nu. 3. & 5. Eminentiſſimus Petra ad Conſtitution. Caliſti III. num. 23. & ſeqq. tom. 1. & in Dertbonen. Commemorationis Defunctor. 14. Junii 1728. §. Præterea, coram Reverendiſſimo P. D. meo Aldrovando Decano, & in ejus Confirmatoria, 7. Februarii 1729. §. Cæterum, & ſeqq. cor. eodem.*

Conſtitit autem de antiquiori hujuſmodi poſſeſſione Eccleſiæ Sanctæ Mariæ ex viginti quinque Teſtibus, qui uno ore deponunt ab annis quadraginta circiter non alibi celebratam fuiſſe Solemnitatem, quàm in Eccleſia S. Mariæ. Et quamvis alii non deeſſent, qui de ſimili antiqua poſſeſſione teſtimonium perhiberent favore Parochialis Eccleſiæ S. Petri; Attamen ultra quòd eorum depoſitio nimis affectata apparebat, & verificari poterat de feſtivitate, qua feria ſexta prædicta, Eccleſia Univerſalis memoriam recolit illios doloroſi gladii, qui dulciſſimam B. M. V. animam pertranſivit; non autem de ea majori ſolemnitate, ac pompa, quam nuper, etiam cum publica Proceſſione introduxit Eccleſia S. Petri; prompta inſuper
10 occurrebat reſponſio, quòd Teſtibus pro parte Eccleſiæ S. Mariæ inductis, ac formiter ſub interrogatoriis examinatis deferendum potiùs erat, quàm ſimplici, & extrajudiciali atteſtationi aliorum juxta vulgatam regulam, de qua *Rota, coram Pamphil. deciſ. 362. num. 6. coram Bich. deciſ. 580. num. 14. coram Dunozet. Jun. deciſ. 244. num. 6. coram Emerix Jun. dec. 31. num. 3. in Sorana Diviſionis 18. April. 1712. § Perperam, cum ſeq. coram bon. mem. Lanceita, & in ejus confirmatoria, 23. Junii 1713. § Quin pro, coram Reverendiſſimo Criſpo.*

Ac demum quemadmodum nulla ratio habenda erat de actibus poſſeſſoriis noviſſimè expletis per Clerum S. Petri, qui occaſione dictæ feſtivitatis proceſſionaliter ingreſſus fuit Eccleſiam S. Mariæ, atqua ibidem honorificè receptus, cum id ſolummodò accidarit pro prima vice, anno 1726. & cauſam dederit præſenti liti monitorium anno ſequenti expeditum pro parte Eccleſiæ S. Mariæ, quæ ampliùs non admiſit ingreſſum hujuſmodi Proceſſionis; cæteri autem actus celebratæ ſolemnitatis geſti fuerint pendente lite, nul-
11 lum exinde præjudicium irrogatum dici poteſt Eccleſiæ S. Mariæ ex paſſim notatis per *Rot. in Ilerden. Juris mulctandi, ſuper manutentione, 27. Januarii 1702. § Alii verò, coram Muto; in Caſenaten. manutentionis, 10. Februar. 1716. § Final. coram Reverendiſſimo Criſpo,* & in puncto proſequitur *in citata Calaritana manutentionis, 16. Januarii 1722. § Nullu, cor. bo. me. Herrera.*

Ita pariter ad effectum de quo agitur, Eccleſiæ S. Petri ſuffragari non poſſe viſum eſt, quòd in ea proprium adſit Altare B. V. ſeptem Dolorum cum Inſigni ejuſdem ſimulacro, quòdque ibidem erecta reperiatur Societas ejuſdam Beatiſſimæ Virginis, jam aucta in conſpicuum numerum Confratrum; unde inſerebatur, vel Magis congruam in ea fore celebrationem privativam hujuſmodi feſtivitatis, vel ſaltem denegari eidem non poſſe facultatem conteporaneè agendi controverſam ſolemnitatem; quæ propriè ſpectat ad ejus inſtitutum, & maximè confert ad Religionis, ac Divi Cultus augmentum.

Etenim cùm Eccleſia S. Mariæ pariter habeat Altare, & Simulacrum ejusdem Beatiſſimæ V. ſeptem Dolorum, unica præponderans circumſtantia Societatis in Eccleſia S. Petri nuper erectæ, apta quidem fuiſſet cæteris paribus, atque re integra, illi tribuere Jus aliquod prælationis in celebranda feſtivitate ad 12
proprium inſtitutum ſpectante. Secus autem ubi, prout in caſu, nova iſthæc Confraternitatis erectio, non prius approbata, quàm anno 1726. fomentum recepiſſe videri poterat non ſolùm à cauſa pietatis, & Religionis, ſed etiam à ſpiritu æmulationis, atque in præjudicium Juris alieni, jam pridem à longæva poſſeſſione quæſiti favore Eccleſiæ S. Mariæ, 13
quemadmodum in terminis alterius Confraternitatis de novo erectæ, ſeu aggregatæ ad effectum exercendi functiones priùs ab alia celebratas, optimè ratiocinatur *Rota in dicta Dertbonen. Commemorat. Defunctorum 14. Junii 1728. & 7. Februarii 1729. ferè per tot. coram Reverendiſſimo P. D. meo Aldrovando Decano.*

Maximè quia res non verſatur in magna Civitate, in qua ceſſante mutui impedimenti, ac perturbationis periculo, ob diſtantiam Eccleſiarum, & Populi frequentiam, permitti ſolet contemporanea celebratio 14
ejuſdem feſtivitatis in pluribus Eccleſiis; juxta diſtinctionem, de qua *Eminentiſſimus Petra in Comment. ad Conſtit. Apoſt. tom. 2. Conſtit. 1. Celeſtini III. ſect. unic. num. 24.* ſed quæſtio eſt in Terra Putiniani, cujus devotioni, ac pietati ſatisfacere congruè poteſt Eccleſia S. Mariæ; ideoque nulla urget neceſſitas alibi permittendi ſimultaneam ejuſdem feſti celebrationem: neque ex motivo pietatis, religionis, & Cultus Divini, cujus aliquale incrementum etiam ſi exinde ſperari poſſet, illud profectò contingeret ex proportionali ſubtractione concurſus ab Eccleſia S. Mariæ: Quapropter ſemper eumdem præſeferret ſpiritum æmulationis turbativum alieni Juris, cui arbitrium Judicis indulgere minimè debet, prout ad ſimilem effe- 15
ctum evitandi Populi diverſionem, benè obſervat, aliis adductis, *Rot. in Bononien. Benedictionis ſuper bono Jure, 9. Martii 1722. § Rurſus, & ſeqq. coram R. P. D. meo Calcagnino; & in dicta Dertbonen. Commemorationis Defunctorum, 14. Junii 1728. § Atque hinc, cum ſeqq. & 7. Februarii 1729. § Atque hinc, coram Reverendiſſimo P. D. meo Aldrovando Decano.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D. ROVAULT

De Gamaches.

Balneoregien. Canonicatuum.

Veneris, 1. Martii 1720.

ARGUMENTUM.

In præſenti Deciſione oſtenditur, validam eſſe tranſactionem initam inter Canonicos antiquos Cathedralis Balneoregienſis, & Canonicos noviter erectos, circa æqualem participationem de redditibus, à Fundatore novorum Cononicatuum relictis, qui, facta aſſignatione Præbendarum pro novis Canonicis, ſupererant, ad mentem ejusdem Fundatoris.

SUMMARIUM.

1 Tranſactio, ſeu concordia inita ex juſta, & rationabili

aabili eaaſa, obligat nedum ſnos Auctores, ſed etiam eorum Succeſſores, & eſt prorſns exequenda.

2 *Ad ſnbſtinendam Tranſactionem, neceſſe non eſt, quòd præceſſerint controverſiæ judiciales, ſed ſufficiunt etiam extrajudiciales.*

3 *Quando Præbendæ eſſe debent æquales, verificari debet æqualitas vera, & ſubſtantialis in ipſo limine erectionis.*

4 *Et de tali æqualitate, non autem de materiali; præſumitur Fundator intellexiſſe.*

5 *Veriſimile non eſt, quòd Fundator minùs dilexerit novos Canonicos, à ſe creatos, quàm Canonicos antiquos.*

6 *A valore Beneficii detrahi non ſolent onera Miſſarum.*

7 *Oppoſitum tenent nonnulli, & in quibus caſibus.*

8 *In eodem Teſtamento non datur prius, nec poſterius.*

9 *Corruit Beneplacitum Apoſtolicum, quod ex falſa cauſa utilitatis conceſſum fuit.*

10 *Sine utilitate Beneplacitum Apoſtolicum non conceditur.*

11 *Stante admiſſione novorum Canonicorum, facta ab antiquis Canonicis in eodem Capitulo, abſque ulla reſervatione, non eſt inter eos facienda diſtinctio, tam circa implementum onerum, quàm emolumentorum perceptionem, accedente præſertim obſervantia.*

12 *Emolumenta, provenientia ex Cura actuali, Canonicis, illam exercentibus, privativè quoad alios, debeatur.*

D E C I S I O XV.

BOnaventura Brunellus in ſuo cum quo deceſſit Teſtamento, condito anno 1694. hæredem univerſalem inſtituit Eccleſiam Collegiatam Sancti Nicolai Civitatis Balneoregienſis, modò Cathedralem, ea lege, quòd in eadem Eccleſia duo erigerentur Canonicatus annui redditus æqualis aliis Præbendis Canonicalibus ibidem exiſtentibus, quatenus tamen fructus ſuæ hæreditatis ſufficientes reperirentur; ſin minùs, quod erigeretur unus tantùm Canonicatus. Cuilibet autem ex his novis Canonicatibus impoſuit onus trium Miſſarum ſingulis hebdomadis pro ſua Anima celebrandarum, & reſiduum hæreditatis, quod ſupereſſet, voluit fore repartiendum inter Priorem, & Canonicos antiquos, dummodo æquales his eſſent novi Canonici, in emolumentis, oneribus, & honoribus. Et denique in Codicillis reſervavit Hieronymo de Victoris, ejuſque filiis, & deſcendentibus Juſpatronatus dictorum Canonicatuum.

Acceptata ab Eccleſia Sancti Nicolai, ſeu a Capitulo, hac pia diſpoſitione; & comperto valorem aſſis hæreditarii Brunelli diſponentis aſcendere ad ſcuta 58162. exuberantia pro erectione duorum Canonicatuum, ortum fuit in limine erectionis dubium cum Patronis, num ſcilicet, in conſtitutione Præbendarum habenda foret ratio dicti oneris trium Miſſarum, ita quidem, ut novis Canonicis præterea dandum eſſe nec ne, ex Fundatoris hæreditate, emolumentum eidem oneri æquivalens. Super quo conſultis Canonicis antiquis capitulariter congregatis, reſolutum fuit, quòd aſſignarentur pro novis Canonicis Præbendæ in bonis ſtabilibus correſpondentibus valori Præbendarum antiquorum Canonicorum, & reſiduum hæreditatis poneretur in communi maſſa dictorum antiquorum Canonicorum, deque ea æqualiter participare deberent Canonici novi, & antiqui, & viceverſa, omnes promiſcuè adimplere tenerentur tam onus prædictarum Miſſarum, quàm omnia alia onera, quæ Canonicis antiquis incumbebant.

Quamvis verò ad formam ejuſmodi reſolutionis ab Ordinario approbatæ facta fuerit inter Patronos, & Capitulum concordia, ſive erectio novorum Canonicatuum, quæ a Sacra Congregatione Concilii deinde fuit confirmata per medium Apoſtolici Delegati Epiſcopi Bobienſis, tunc temporis Superintendentis Eccleſiæ Balneoregienſi, à quo exequutioni commiſſa fuit, diuque pacificè obſervata extitit. Nihilominus ſucceſſores Canonici antiquæ erectionis, illam impugnare fatagerunt; ſed fruſtra, quippe R. P. D. de Gentilibus A. C. Locum tenens, ad quem contentio primò delata fuit, conceſſit mandatum de manutenendo Canonicis novis, ſeu adjunctis in quaſi poſſeſſione ſatisfaciendi oneri celebrationis dictarum ſex Miſſarum inſimul cum Canonicis antiquis, ac etiam participandi de omnibus emolumentis provenientibus ex antiqua Maſſa Capitulari, & ulteriùs fruendi omnibus, & ſingulis prærogativis, quibus hactenus potiti fuerunt, & ſucceſſivè ſententiam protulit in petitorio pro exequutione, & obſervatione memoratæ concordiæ, & erectionis. Nec diſſimile fuit Sac. Rotæ judicium. Cum enim commiſſio appellationis ab iiſdem antiquis Canonicis interpoſitæ mihi directa fuerit, & hodie a Dominis quæſiverim -- *An concordia, ſeu erectio Canonicatuum, de quibus agitur, ſit exequenda, & reſpectivè An, & quæ onera, & emolumenta ſpectent ad Canonicos Adjunctos*, reſponſum accepi -- *Concordiam eſſe exequendam; & onera, & emolumenta ſpectare ad Canonicos Adjunctos unitim cum Canonicis antiquis*.

Quod enim attinet ad concordiam, cum ea celebrata fuerit à Capitulo, juſta, & rationabili Cauſa, evitandi nempè litem, & controverſiam cum Patronis novorum Canonicatuum ſuper illorum æqualitate cum antiquis Præbendis à Fundatore exoptata, & confirmata reperiatur, ut ſupra dictum eſt, tum auctoritate Ordinarii, tum Apoſtolico Beneplacito, non ſolùm obligavit Canonicos antiquos ad illam obſervandam, verùm etiam modò afficit Canonicos eorum Succeſſores, & per conſequens exequenda prorsùs eſt; ad *Text. in cap. Veniens; de tranſact. Turricell. de reb. Eccleſ. non alienan. cap. 9. n. 1. Urceol. de tranſact. quæſt. 23. num. 35. Rot. coram Dunozett. Jun. dec. 382. num. 6. cor. Emerix Jun. dec. 5028. n. 2. & in rec. dec. 221. n. 29. par. 7.* 1

Nec eſt cur objiciatur Apoſtolicum Beneplacitum pro approbatione dictæ Concordiæ, & erectionis Canonicatuum novorum, fuiſſe obreptitiè extortum ab eorumdem Patronis, eo ſub falſo prætextu, quòd ageretur de Concordia inita pro dirimendis controverſiis inter Patronos Canonicatuum erigendorum, & Capitulum exortis; quando non erat niſi ſimplex actus Capitularis præſeferens ſimplicem conſenſum antiquorum Canonicorum ſuper novorum Canonicatuum erectione, & modo illam faciendi, minuſque ulla præceſſerat controverſia. Etenim non omittendo, quòd inſtantia pro obtinendo à Sacr. Congregatione Concilii dicto Apoſtolico Beneplacito facta fuit à Patronis inſimul cum Capitulo, ut legitur in folio Cauſarum confecto à clar. mem. Cardinali Nuptio, tunc temporis à Secretis eidem Sacræ Congregationi, penitus inſuper excluditur aſſ. obreptio, ea ſub animadverſione, quòd dicta reſolutio Capitularis, Concordiæ nomen verè meretur, cùm per eam ſublata remanſerit prætenſio in linea dubii à Patronis novorum Canonicatuum excitata, quòd ex cauſa oneris ſex Miſſarum, illis à Fundatore impoſiti, aſſignandum eſſet emolumentum æquivalens, ut novæ Præbendæ fierent æquales Præbendis antiquorum Canonicorum, prout Teſtator ipſe mandaverat; quæ ſanè prætenſio, ſatis quoque eſt pro verificanda expreſſione controverſiarum vertentium inter Capitulum, & Patronos prædictos, ad effectum ſubſtinendi ſucceſſivam reſolutionem, & concordiam, quia minimè requirebatur. quòd præceſſerint controverſiæ judiciales, ſed ſufficit eas fuiſſe extrajudiciales, ad tradita per *Urceol. de tranſact. quæſt. 2. n. 34. & 37. Rot. coram Emerix Junior. dec. 601. n. 5. & dec. 1187. n. 9. in recent. dec. 540. n. 13. & dec. 553. n. 13. par. 19. & in Firmana Primogenituræ, ſuper tranſactione, 20. Junii 1713. §. Accedit, coram R. P. D. meo Criſpo.* 2

Certius, quia ambigi nequit, quo minùs dicta controverſia à Patronis promota fuerit valdè rationabilis; licèt enim Fundator celebrationem dd. Miſſarum novis Canonicis dumtaxat demandaverit, nihilominus cùm illorum Præbendas omninò æquales antiquis eſſe voluerit, ibi -- *Per formare due Prebende d' ugual frutto dell' altre* -- & rurſus -- *le due Prebende uguali all' altre* -- & alibi -- *uguagliare le Prebende*. Inde ſequitur, ut pro adimplenda hac Fundatoris voluntate, & ſervanda æqualitate ab eo adeò enixè volita, aſſignari debuiſſet novis Canonicis, ultra Præbendas ſimiles antiquis, emolumentum correſpectivum dicto oneri

Miſ-

Digitized by Google

Miſſarum; quo caſu pro antiquis Canonicis minor quan-
titas Bonorum hæreditariorum ſuperfuiſſet illa, quæ
iiſdem ex Hæreditate Brunelli Fundatoris fuit appli-
cata, vel ſaltem etiam antiqui Canonici ferre debe-
bant onus prædictum, novoſque Canonicos admittere
ad participationem Maſſæ Capitularis, uti concorda-
tum fuit; alioquin enim Præbendæ erigendæ, non con-
ſiderato d. onere Miſsarum, numquam æquales fuiſ-
3 ſent antiquis Præbendis, æqualitate vera, & ſub-
ſtantiali, ut in ipſo limine erectionis Juris ratio ex-
poſcit, *Abb. in cap. cum M. Ferrarien. n. 2. & 7. de
conſtit. Card. de Luc. de Canon. & cap. diſc. 34. n. 8.*
& de qua, non verò de ſola æqualitate materiali
4 Fundatorem intellexiſse præſumitur; *Rot. cor. Coccin.
dec. 1788. numer. 29. in rec. dec. 4. num. 10. part. 8.*
Idque confirmatur etiam ex eo, quòd patrimonium à
Fundatore relictum aſcendebat ad ſc. 18162. & ta-
men dubitavit, an ſufficiens foret pro dote duorum
Canonicatuum, dum ordinavit, quòd tali caſu eri-
gendus eſset unicus Canonicatus, quo fit, ut reſpe-
ctum non habuerit ad æqualitatem extrinſecam an-
tiquarum Præbendarum non excedentium ſc. 700. ſed
etiam ad onera Miſsarum novis Canonicis impoſita,
quæ earumdem Præbendarum redditum ferè in totum
abſorberent; itaut deductis dictis oneribus, aliud non
remaneret pro ſubſtentatione novorum Canonicatu-
um, quàm tenuis quantitas ſc. 570. & ex oppoſito
Canonici antiqui majorem partem d. Patrimonii li-
berè conſequerentur contra ipſius Fundatoris mentem,
& exoptatam æqualitatem; & denique contra om-
5 nem veriſimilitudinem, quòd Canonicos novos à ſe
creatos longè minùs dilexerit Canonicis antiquis, ut
adnotavit *Pignatell. conſult. Canon. 48. n. 14. tom. 6.*
6 Quæ cùm ita ſint, nullius momenti eſt, quòd de
jure onera Miſsarum detrahi non ſoleant à valore Be-
neficii; *Garz. de Benefic. par. 5. cap. 3. num. 169. Card.
de Luc. de donat. diſc. 11. num. 8. Rot. coram Benin-
caſa, deciſ. 300. num. 11. & in Pampilonen. Beneficii,
11. Junii 1703. §. Haud refragante, cor. Muto.* Quid-
quid enim ſit de hac propoſitione ad effectus prorsùs
diverſos, verificationis valoris Beneficiorum, vel re-
7 ſervationis penſionis, in qua neque Doctores benè
conveniunt, cùm plerique tueantur onus Miſsarum
eſse ſemper detrahendum, quando eſt magnum, &
exceſſivum ex notatis *per Monacell. tom. 3. Formul.
numer. 28. in fin. fol.* 228. æquè veram in præſenti
recipit limitationem, inſpecta voluntate ipſius Fun-
datoris. Si namque voluit erectionem duorum Cano-
catuum comparativè ad valorem æqualem, tam in
Capitali, quàm in fructu antiquis Præbendis, hæc
ejus Vota adimpleri nequirent, niſi haberetur reſpe-
ctus ad onera Miſsarum Præbendis erigendis infixa,
ut ſuperiùs probatum fuit. Parvipenſa reſponſione,
quòd idem Teſtator juxta ordinem Scripturæ, de-
mandaverit priùs conſtitutionem duarum Præbenda-
rum, & poſtea illis adjecerit onus ſex Miſsarum; quia
non exinde inferri poteſt, quòd habenda non ſit ra-
8 tio de hoc onere, dum eodem tempore, & in eodem
teſtamento, in quo non datur prius, & poſterius,
novos Canonicos pares eſse voluit cum Canonicis an-
tiquis, ex congeſtis per *Merlin. de Pignor. lib. 4. quæſt.
41. n. 75. Rot. in rec. dec. 232. num 7. part. 10. dec. 215.
num. 2. part. 18. & deciſ. 306. num. 9. par. 19.*
Ut etiàm non ſubſiſtit, quòd ex dicta Concordia
Canonici antiqui nullam receperint utilitatem; ex
quo ſi in Judicio ſuccubuiſsent, majus præjudicium
9 pati non potuiſsent. Ideoque corruat beneplacitum
Apoſtolicum tamquam conceſsum ex falſa cauſa uti-
litatis Capituli; *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt. 48.
num. 293. Rot. in Caſtellana aperitionis oris, 19. Novem-
bris 1703. §. Incipiendo, cor. b. m. Molines; & in Forolivien.
Jurium Parochialium, 7. Decemb. 1716. §. Abſque eo quòd,
coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano.* Siquidem in
hypotheſi eorum ſuccumbentiæ in lite, detrahendus
fuiſset ex hæreditate Fundatoris in novarum Præben-
darum conſtitutione, annus redditus ſc. 62. 40. quan-
ti æſtimabatur onus ſex Miſsarum ſingulis hebdoma-
dis celebrandarum ad rationem juliorum duorum pro
qualibet Miſsa, de quo redditu Canonici antiqui non
participaſsent, tantoque minus habuiſsent ex hæredi-
tate dicti Fundatoris, quando modò beneficio dictæ
concordiæ de illo participes fiunt pro quinque ex ſe-
ptem partibus, & idcirco utilitas Capituli eſt certa,
ſine qua, nec Epiſcopus, nec Delegatus Apoſtolicus
dictam Concordiam confirmaſſent, multoque minùs
Sac. Congregatio Concilii facultatem illam approban-
di eidem Delegato Apoſtolico tribuiſſet, ſed peti-
tum beneplacitum, & confirmationem abſolutè dene- 10
negaſſet; *Venturin. conſil. 3. ſub num. 57. Caren. reſolut.
204. n. 7. Rot. in rec. dec. 736. num. 33. par. 18. & in Ro-
mana, ſeu Ferrarien. Tranſactionis, 11. Maji 1711. §. Eo-
que validius, coram bon. men. Molines.*
Ex his verò deveniendo ad ſecundam Dubii partem,
Domini cenſuerunt onera, & emolumenta omnia,
pertinentia ad Canonicos antiquæ erectionis ſpectare
unitim cum illis ad Canonicos novos, ſeu adjunctos;
nam cùm iſti virtute dictæ concordiæ ſint de eodem
Capitulo, & in eo recepti fuerint abſque ulla reſer-
vatione, diſtinguendi profectò non ſunt in adimple- 11
mentum onerum, nec in perceptione emolumentorum
ab antiquis Canonicis, ut ab anno 1694. quo ſequu-
ta fuit concordia, ſeu erectio novorum Canonicatu-
um, & deinceps obſervatum fuit; & docuerunt *Abb.
in cap. cum M. Ferrarien., à numer. 29. ad 31. de conſtitut.*
ibique etiam *Barboſ. num. 16. Fagnan. in Cap. Dilectus,
ſub num. 21. & 24. de Præben. lib. 3. Rot. coram Burat. dec.
193. à num. 1. & per tot. in recent. dec. 364. n. 10. & 15.
par. 18. & in Novarien. Aggregationis, 20. Junii 1681. &
12. Junii 1682. coram Urſino.* Quòd procedit, quamvis
duo ex Canonicis antiquis exerceant Curam Anima-
rum, & alii duo certis anni ſolemnitatibus teneantur
audire Confeſſiones Sacramentales Fidelium, à quo one-
re novi Canonici ex Decreto Sacræ Congregationis
Concilii, edito die 23. Junii 1714. immunes ſunt. Quo-
niam novi Canonici ſolùm petunt emolumenta Maſſæ
communis, quæ a Canonicis antiquis, qui nec confeſ-
ſiones audiunt, nec exercitium Curæ habent, perci-
piuntur jure Canoniæ, & Curæ habitualis penès totum
Capitulum reſidentis, non autem illa emolumenta pro-
venientia ex Cura actuali, quæ eam exercentibus, pri-
vativè quoad alios, debentur, ut dixit *Rot. in rec. dec.* 12
*391. n. 5. par. 4. & in Sutrina Præcedentiæ, 19. Februa-
rii 1714. §. Et de facto, coram R. P. D. meo Criſpo.*
Et ita utraque, &c.

R. P. D. MILLINO,

Valentina Mulctæ,

Veneris, 5. Junii 1733.

ARGUMENTUM.

Recurſu habito per unum ex Beneficiatis Parochialis
Eccleſiæ SS. Petri Martyris, & Nicolai Civitatis
Valentiæ ad Archiepiſcopum ejuſdem Loci, occa-
ſione mulctæ, quam ille injuſte ſe paſſum expoſue-
rat à Vice-Rectore, ſeu Vicario ejuſdem Eccleſiæ,
facultatem habente, vigore Statuti, auctoritate
Pontificia confirmati, Beneficiatos mulctandi, ubi
circa ſervitium Chori, & Eccleſiæ Statuta delinque-
rent; & opponentibus è converſo Vice-Rectore, ac
Beneficiatis incompetentiam juriſdictionis, Sac. Ro-
ta ſuper tali controverſia favore Archiepiſcopi reſ-
pondit.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus juriſdictionem univer-
ſalem habet in omnes Eccleſias, Loca Pia, Capi-
tula, & Perſonas Eccleſiaſticas, in ſua Diœceſi e-
xiſtentes, & n. 2.*
3 *Signanter circa cognitionem gravaminum.*
4 *A correctione, & reformatione non datur appella-
tio.*
5 *Declara quoad effectum ſuſpenſivum tantùm.*
6 *Per ſpecialem delegationem, cenſetur Judicis Ordina-
rii juriſdictioni derogatum.*
7 *Inter Judicem delegatum, & Judicem Ordinarium,
quando locus ſit præventioni.*
8 *Verbum* poſſit *magis convenit facultati cumulativæ,
quàm privativæ.*

9 *Ca-*

9 *Capitulum non poteſt aliquid ſtatuere, quod in minimam partem imminuat jura Epiſcopi, ſeu Archiepiſcopi.*

10 *Confirmationis vis, & natura eſt, corroborare actum confirmatum, non ampliare.*

11 *Etiamſi confirmatio munita ſit clauſula* ſublata, *cum decreto irritanti, & quare.*

12 *Juriſdictio, in gratiam particularis Perſonæ conceſſa, cenſeri debet privativa.*

13 *Statutum circa conceſſionem juriſdictionis, à Papa confirmatum, non extenditur ad juriſdictionem privativam, in præjudicium Ordinarii, cui nec litera, nec poteſtas Statuentium accomodatur.*

14 *Pro juriſdictione cumulativa eſt in dubio reſpondendum.*

15 *Inter Judices, cumulativè procedentes, datur præventio.*

D E C I S I O XVI.

FAcultatem notandi, & mulctandi Beneficiatos
Parochialis Eccleſiæ SS. Petri Martyris, & Ni-
colai Civitatis Valentinæ, ſervitium Chori negligen-
tes, bonoſque, ac integros mores, & Eccleſiæ Statu-
ta non ſervantes, Vice-Rectori, ſeu Vicario ejuſdem
Eccleſiæ in annos ſingulos eligendo conceſſam per Sta-
tutum confirmatum literis ſan. mem. Siſti V. in for-
ma *Rationi congruit*, expeditis Kal. Maji, anni 1584.
irrationabiliter, & injuſtè fuiſſe exercitam prætendens
Jo. Baptiſta Allegria Beneficiatus dictæ Eccleſiæ,
cùm ob recuſatam celebrationem Miſſæ die 26. Au-
guſti 1730. per id temporis Vice-Rectorem contra
conſuetum Turni ordinem in dicta Eccleſia vigentem,
ſibi indictam, paſſus eſt ab eo irrogationem Mulctæ,
reclamavit ad Reverendiſſimum Archiepiſcopum Va-
lentinum, cujus Judicium declinare licèt d. Vice-Re-
ctor, & Beneficiati, Capitulum dictæ Eccleſiæ conſti-
tuentes, tentaverint, proponendo exceptionem incom-
petentiæ Juriſdictionis, fuerunt duplici Vicarii Gene-
ralis decreto rejecti; primò eandem exceptionem reſ-
puente, altero refutatorio appellationis à priori inter-
poſitæ. Rebus ita ſe habentibus curarunt ipſi contro-
verſiam hujus Juriſdictionis examinandam Sacro Tri-
bunali delegari, mox à me Ponente deſignato ſubſcribi
dubium -- *An, & de cujus bono Jure conſtet ad effectum de quo agitur* -- quod in hodierna Audientia propoſitum, ha-
buit reſponſum -- *Conſtare de bono Jure Joannis Baptiſtæ, & Promotoris Fiſcalis.*

Manabat bonum Jus utriuſque ex irriguo fonte nati-
væ, & univerſalis Juriſdictionis, qua Reverendiſſi-
mus Archiepiſcopus eſt præditus, quoad omnes Ec-
1 cleſias, Loca Pia, Capitula, & Perſonas Eccleſiaſticas
in ſua Diœceſi exiſtentes, juxta Juris apertam diſpo-
ſitionem *in cap. 1. & cap. conquerente 16. de Offic. Ordin. cap. cum Venerabilis, & cap. cum dilectus, de Religioſ. Domib. cap. Cum Perſonæ, de Privileg. in 6. Can. omnes Baſilicæ 16. quæſt. 7.* cui conſonat *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20. de reform.* & dixit *Rot. coram Emerix Jun. dec. 881. num. 1. & in Vicen. Juriſdictionis, 7. Decembris 1731. §. Perpulit, coram Me.*

Enim verò conſpectu hujuſce Juriſdictionis univer-
ſalis, admitti minimè poteſt exceptio declinatoria per
Vice-Rectorem, & Capitulum Beneficiatorum, ut
ſupra propoſita ad effugiendum Judicium Archiepiſco-
pi pro Mulctæ revocatione à Joanne Baptiſta implo-
2 ratum, quando ipſi nullo Exemptionis Privilegio in-
ſtructi, illi omnimodam ſubjectionem profiteri cogun-
tur, cùm generaliter in quacumque materia res eo-
rum, & perſonas ſpectante, ad tradita per *Barboſ. de Offic. & Poteſt. Epiſcop. par. 3. alleg. 127. num. 28. & ſeq. Lotter. de re beneſic. lib. 1. quæſt. 21. num. 4. & ſeqq. Card. de Luc. in Miſcellan. Eccleſ. diſc. 34. n. 6. Rot. coram Priolo, dec. 295. & 338. utrobique num. 3. coram Molines dec. 731. num. 1. & in Leodien. Juriſdictionis, 6. Decembris 1726. §. Militat, coram R. P. D. meo Cincio*; tum
ſpeciatim in ſubjecta recurſus adverſus gravamen, quod
ſibi per Mulctæ irrogationem illatum fuiſſe queritur
3 idem Jo. Baptiſta; hujus namque gravaminis cognitio
defluit a Juriſdictione præfata, per *Text. in cap. 1. de Offic. Ordinar. in 6. cap. Romana §. Ab Archidiaconis, de appellat. in 6. Abb. in cap. cùm contingat, num. 19. verſ. item poterit, de Offic. Ordinar. Rot. in Baren. ſeu Juvenacen. Juriſdictionis, 20. Martii ſuperioris anni, §. Quidquam, coram Me.*

Neque ejuſdem Juriſdictionis exercitio impedimen-
tum afferre poſſe videbatur conſideratio, quòd cum
mulcta Jo. Baptiſtæ fuerit indicta per viam domeſti-
cæ caſtigationis, ac privatæ correctionis, juxta facul-
tatem Vice-Rectori à Statuto, Pontificia confirmatio-
ne munito attributam, non debeat adversùs illam ad-
mitti appellatio ad Archiepiſcopum, ne ſecus contin- 4
gat correctionis, & reformationis officium liberè ex-
pediri non poſſe contra monitum; *Text. in cap. irrefragabilis 13. de Offic. Ordinar. c. ad noſtram 3. de appellation.*
Quidquid enim ſit de admittenda appellatione in ſuſ-
penſivo in hujuſmodi privatis correctionibus, de qua
loquuntur *Textus* in objecto relati, certè quidem eam 5
ab Epiſcopo aliove Judice ſuperiore admitti debere
ad reparandum gravamen appellanti illatum, expreſ-
ſe ſancitur *in cap. licèt 12. de Offic. Judic. Ordinar.* &
notant *Abb. in cap. ad noſtram, num. 1. eodem tit. Fagn. ibidem, num. 5. & ſeqq. Gonzalez in d. cap. irrefragabili, de Offic. Jud. Ordinar.* eamque præterea ipſum admittit
apertè Statutum Capituli ſimulatque cognitionem mul-
ctæ Beneficiatis inflictæ transfert ad Congregationem
ejuſdem Capituli.

Per hanc autem facultatem cognoſcendi de juſtitia,
vel injuſtitia mulctæ, ſeu notæ Congregationi man-
datam, minùs rectè Vice-Rector, & Capitulum infer-
re nitebantur, fuiſſe excluſam Juriſdictionem Archie-
piſcopi, eam aſſignando rationem, quòd cùm Papa, 6
qui Statutum Capituli confirmando, in forma ſpecifi-
ca ſuum feciſſe videtur certum pro eadem cognitione,
ac ſpecialem dederit Judicem, Congregationem præ-
fatam, cenſeatur Judicis Ordinarii juriſdictioni dero-
gare voluiſſe, itaut illam is non poſſet ampliùs ad ſe
revocare, per *Text. in cap. Studuiſti il 2. de offic. legat.*
& notata per *Zabarell. ibid. num. 1. Fagnan. pariter n. 1. Tondut. de præveat. par. 2. cap. 7. num. 9.*

Nam eadem facultas tamquam indefinitè reſpiciens
Cauſas certi generis, nimirum correctionis, & ani-
madverſionis in exceſſus Beneficiatorum per ſtatutum
deſignatos, non autem certam cauſam, aut negotium 7
particulare, intelligenda eſt cumulativè conceſſa cum
ordinaria Archiepiſcopi Juriſdictione, ut ſit locus præ-
ventioni non privativè, juxta diſpoſitionem *Text. in l. fin. Cod. de Offic. Præfecti Urbis*, & communiter diſtin-
guendo, & contrarias explicando Authoritates, tra-
dunt *Bart. in l. 1. Cod. eodem; Felin. in cap. Paſtoralis, n. 2. & ſeqq. de Offic. Ordinar. Fagnan. in cap. ut Privilegia, num. 39. de Privileg. Burſatt. conſil. 391. num. 15. Surd. conſil. 56. n. 19. & ſeqq. Gratian. diſcept. 154. num. 35. Oliv. de Foro Eccleſiæ, par. 3. quæſt. 13. num. 2. & ſeqq. Pitoa. de controv. Patron. allegat. 41. numer. 33. Rot. dec. 457. num. 15. & 16. & dec. 618. num. 27. par. 5. rec.* in-
ter recollectas per *Adden. ad Ceccoper. dec. 44. num. 39. & ſeqq. & in Tarraconen. Juriſdictionis, 10. Maji 1700. coram dell' Olmo.*

Accedente potiſſimum in confirmationem hujus in-
telligentiæ ponderatione illa, quòd Statutum non pa-
titur extenſionem ad Juriſdictionem privativam, tum
quia cognitionem mulctæ per Vice-Rectorem inflictæ,
defert Capitulo per verbum *poſſit*, quod tamquam de- 8
monſtrativum ſimplicis facultatis, magis convenit cu-
mulativæ, quam privativæ, ut poſt *Aretin. conſ. 10a. num. 1.* dixit *Rota, coram Peutinger. dec. 46. num. 5.* &
inter recollectas per *Adden. ad Ceccoper. dec. 44. numer. 40. tom. 1.* tum, & fortius, quia admitti nul-
lo modo debet, quòd Statuentes voluerint ſibi arro-
gare juriſdictionem privativam in præjudicium Ar- 9
chiepiſcopi, cujus Jura fas eis non erat in minimam
partem imminuere, ex notatis per *Gloſſ. in cap. 2. verb. Statutum, de verb. ſignificat. in 6. Abb. in c. cùm acceſſiſſent, n. 4.* ibique *Dec. num. 9. de Conſtitut. Fermoſin. de Capitul. tract. 3. quæſt. 4. num. 2. Frances de Eccleſ. Cathedral. cap. 24. num. 172. Rot. coram Coccin. deciſ. 283. & 307. per tot. coram Ubag. dec. 34. num. 22. & 23. & coram Eminentiſſimo Domino meo Card. Falconerio in Miſcellan. deciſ. 86. num. 4.*

Atque hinc nullum habuit momentum confirmatio
Pontificia dicto Statuto ſuperaddita. Si enim illud ap-
tum per ſe non erat tribuere Capitulo Juriſdictionem
pri-

10 privativam, pari ratione nec illam inducere poterat
confirmatio, cujus virtus eſt corroborare actum con-
firmatum, non ampliare; per *Text. in l. Aurelius*, *§. Te-
ſtamento*, *ff. de liberat. legat. Bald. in l. Adverſùs*, *nu.* 3.
Cod. ſi adverſùs rem Judicat. Alexand. conſ. 122. *n.* 21. *to.*6.
Rot. coram Otthobon. dec. 149. *nu.* 13. *coram Molines dec.*
737. *n.* 12. *& deciſ.* 1015. *n.* 9. Non obſtante, quòd il-
li ſuerit adjecta clauſula *ſublata*, cum decreto irritan-
11 te; ea enim, uti appoſita ad fulcimentum confirmatio-
nis, & ab ea dependens, illius ingenium imitatur, non
egrediens terminos Statuti confirmati, ad tradita per
Gabriel. de clauſul. concl. 3. *num.* 82. *Rot. coram Emp-
rix Jun. deciſ.* 1029. *numer.* 15. *& in recen. dec.* 247.
n. 9. *par.* 16.

Parvi etiam referre Domini putaverunt, quòd con-
firmatio Apoſtolica prodierit ad ſupplicationem Capi-
tuli, & in gratiam Perſonarum illud conſtituentium,
12 ideoque tribuat Juriſdictionem privativam, ex *Felin.
in cap. Paſtoralis*, *num.* 2. *in fin. de Offic. Ordinar. Me-
noch. præſumpt.* 18. *num.* 23. *lib.* 2. *Rot. coram Gregor.
dec.* 4. *num.* 6. *& ſeqq. in rec. deciſ.* 37. *par.* 1. Non
enim res verſatur in terminis Juriſdictionis in particu-
larem perſonam per ſpeciale Privilegium à Principe
collatæ, in quibus procedunt authoritates proximè
adductæ, ſed in longe diverſis terminis Statuti à Pa-
pa confirmati, quòd utcumque fuerit confirmatum,
13 non eſt extendendum ad creationem privativæ Juriſdi-
ctionis ſavore Capituli in diminutionem Juriſdictionis
Ordinariæ Archiepiſcopo competentis, cui quemad-
modum nec litera, nec poteſtas Statuentium accomo-
datur. ut ſuperiùs fuit demonſtratum, ſic confirma-
tio nequit convenire ad *Text. in cap. ad aures*, *de re-
ſcript. cap. ſuper eo*, *de Offic. Judic. delegat. Rot. coram
Duran. deciſ.* 5. *num.* 6.

Minùſque profuit recurrere ad qualitatem ſubjectæ
materiæ, perinde acſi ea reſpueret cumulativam inter
Archiepiſcopum, & Capitulum; quia cùm non aga-
tur de irrogatione mulctæ, ſed tantummodò de repara-
tione gravaminis per eum illati in gradu recurſus, ni-
hil deperit qualitati ſubjectæ materiæ per hoc, quòd
detur cumulativa ſavore utriuſque, pro qua de cæte-
14 ro, utpote tendente ad conſervationem Juriſdictionis
Ordinariæ, omni favore dignæ in quacumque dubita-
tione eſſet reſpondendum; ad *Text. in cap. Per hoc*, *de
Hæretic. in* 6. *l. final. Cod. de Juriſdict. omn. Judic. Ro-
man. conſ.* 393. *à n.* 1. *ad* 9. *Spad. conſ.* 133. *n.* 10.
tom. 3. *de Marin. reſolut.* 213. *n.* 2. *& ſeqq. tom.* 1. *Me-
noch. præſumpt.* 18. *num.* 26. *lib.* 2. *Mart. de Juriſdict.
par.* 4. *caſ.* 147. *n.* 5. *& ſeqq. Fontanell. dec.* 463. *nu-
mer.* 10.

Ex cumulativa per hæc conſtabilita conſequebatur
non licuiſſe Vice-Rectori, & Capitulo opponere ex-
ceptionem declinatoriam Fori, cùm per recurſum,
apud Archiepiſcopum interpoſitum à Joanne Bapti-
ſta, ejus Juriſdictio effecta fuerit indeclinabilis Jure
15 præventionis, quòd locum ſibi vindicare inter Judices
cumulativè procedentes non ambigitur, & perſpicuè
ſancitur *in cap. cum plures* 8. *de Offic. Delegat. Abb. in
cap. prudentiam*, *n.* 10. *in fin. eodem tit. Tondut. de præ-
vent. par.* 2. *cap.* 43. *num.* 1. *Piton. Diſcept. Eccleſiaſt.*
60. *n.* 1. *Rota coram Molines*, *dec.* 966. *n.* 32. *& in
Valentina Electionis Adminiſtratoris*, *ſuper bono Jure*,
1. *Julii* 1729. *§. Hoc unum*, *coram Reverendiſſimo Do-
mino Epiſcopo Corduben.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

D E H E R R E R A

Pampilonen. Beneficii de Trun.

Lunæ, 19. *Junii* 1719.

A R G U M E N T U M.

Reprobatur in præſenti Deciſione electio, facta per ſortes à majori eligentium parte, tam ex Juris Communis cenſura, quàm ex lege, in electione facienda ab Univerſitate præſcripta; non curata electione, in eamdem perſonam poſterius facta ab ipſis Electoribus, qui ſacultate ſibi conceſſa primò male uſi fuerant.

S U M M A R I U M.

1 *Electione à majori parte eligentium nulliter facta, tota eligendi facultas in minori parte pro illa vice conſolidata remanet.*

2 *Et conſequenter favore electi à minori parte Beneficium adjudicandum eſt.*

3 *In præſentatione, ſeu electione licitum non eſt judicium ſortis adhibere.*

4 *Quod communiter reputatur cæcum, fallax, & erroneum.*

5 *Ubi ſors unicè operatur, locus non remanet actum conſummandi, juxta dictamen rationis, & propriæ conſcientiæ.*

6 *Procurator debet diligenter cuſtodire, & ſervare formam, in mandato ſibi præſcriptam.*

7 *Nominatio, ſive electio, quæ fit viva voce, in nihilo diſcrepat ab illa, quæ in ſcriptis expletur.*

8 *Sors merita perſonarum non diſcernit, & mores; ſed ſuper parùm idoneos ſæpe cadit, minuſque habiles magis idoneis præfert.*

9 *Paritas meritorum inter eos, quorum prælectio ſorti commiſſa eſt, non verificatur, ubi inæqualis eſt votorum numerus.*

10 *Conſuetudinem Loci non præſumitur Ordinarius ignorare.*

11 *Ex unico actu, præſertim ſi ſubreptitiè, & clandeſtinè geſtus fuerit, non inducitur obſervantia.*

12 *Ignorantia non excuſat in iis, quæ ex Juris diſpoſitione deſcendunt.*

13 *Ignorantia veriſimilis non eſt in illo, qui pro alio aliquid agit, vigore ſpecialis mandati, & adducitur ratio.*

14 *Stante contraria proteſtatione, ſeu interpellatione, allegabilis non eſt ignorantia, ſeu bona fides.*

15 *Nulliter eligens propria culpa, & mala fide, pro ea vice facultatem eligendi amittit.*

16 *Iſtaque conſolidatur in aliis, qui ad electionem ritè, & rectè devenerunt.*

17 *Dec.* 459. *par.* 19. *recen. examinatur*, *& n.* 19.

18 *In electione ad ſimplicem Capellaniam laicalem, vetitum non eſt judicio ſortis uti.*

20 *Bona fides, & juſta credulitas validitatis actus excuſat à Jure devoluto favore Ordinarii.*

21 *Conſolidatio juris eligendi, ſeu præſentandi majoris partis Patronorum in altera minori parte, locum non habet in caſu, quando electio, ſeu præſentatio facta non fuerit jure particulari, ſed jure Collegii, ſeu Univerſitatis.*

22 *Contrarium verius.*

23 *Si electio fuerit nulla, non ex vitio Perſonæ, ſed quia actus contra Juris diſpoſitionem expletus fuerit, poteſt ad novam electionem procedi.*

24 *Declara, quando omnes Electores peccaverunt in forma, & unica tantum facta fuit electio. Secus autem ubi duæ contemporaneæ expletæ fuerunt electiones, altera nulliter per majorem Vocalium partem, altera verò validè per minorem, & affertur ratio.*

25 *Nullitas primi actus influit etiam in ſecundum, in adhæſionem, & approbationem illius geſtum.*

26 *Secundus actus, poſita nullitate actus præcedentis, dicitur primus, ac ſi nullus alius præceſſiſſet.*

D E C I S I O XVII.

SEntentia Rotalis à R. P. D. meo Lancetta, prævia deciſione, diei 23. Januarii proximè præteriti lata, & decernens inſtitutionem ad Beneficium controverſum concedendam eſſe Joſepho Arbelaiz, poſthabita nominatione Lazari Tompes, licèt à quinque ex novem Vocalibus expleta, cùm valida & juſta apparuerit, ideo confirmatione digna per Dominos coram me fuit habita.

Validitate ſiquidem inter Partes non controverſa, juſtitia ex eo comprobata apparebat, quia, etſi favore Joſephi quatuor ſolummodo ex novem Vocalibus nominationem expleverint, adhuc tamen cùm Lazarus

tus à quinque ex dictis Vocalibus nulliter fuerit præ-
5 ſentatus, ideo nominatio per Joſephum à quatuor tantùm raportata perinde habetur, ac ſi ab omnibus expleta fuiſſet; cùm in eis tota eligendi facultas pro dicta vice conſolidata remanſiſſet; *ad Textum, in Cap. Gratum, de poſtul. Prælat. ibique Gloſſ. verb. pauciores; Lavor. de elect. cap. 21. num. 47. Paſſerin. de elect. cap. 31. n. 3. & ſeqq. Rota in Majoricen. Beneficii, 29. Martii 1700. §. Ac propterea, cor. bo. me. Muto; in Volaterrana Beneficii, 4. Decemb. 1708. §. Nulla ſiquidem, coram R. P. D. meo Criſpo; & in Tarraconen. Beneficii, 29. Januarii 1712. §. Prout etiam, coram R. P. D. meo Lancetta, probatque deciſio antecedentis inſtantiæ, §. Licèt enim.* Et conſequenter ad-
2 judicatio controverſi Beneficii favore ejuſdem Joſephi omni jure demandata fuit, *ad Text. in cap. Quoniam, de jurepatr. Rota in Tuden. Parrochialis, de Berduzido, 20. Junii 1701. §. Conſtit. & §. Finali, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto; & in Bononien. Beneficiorum de Caſtello, 9. Junii 1713. §. Ex hac ipſa, coram Reverendiſſimo P. D. Anſaldo Decano.*

Præſentationem porrò favore jam dicti Lazari expletam nullitatis vitio fuiſſe infectam ex eo probatum
3 remanebat, quia ad illam non aliter deventum fuit, quam per ſortem, cujus judicium in tali præſentatione adhibere nedum vetitum erat ex nota juris Pontificii ſanctione, *in cap. Finali de Sortileg.* optimè procedente etiam in nominationibus, ſeu præſentationibus ad Beneficia de jurepatronatus, ut reſpondit *Rota in Majoricen. Beneficii, 15. Junii 1699. coram Reverendiſſimo P. D. meo Anſaldo Decano, confirmata 29. Martii 1700. cor. bon. mem. Muto; & in Albaracinen. Canonicatus, 10. Maji ejuſdem anni, §. Minuſque refert, coram bon. mem. Molines.* Verùm etiam ex lege, quam Univerſitas Oppidi de Yrun hujuſce Beneficii Patrona indixit novem illis Perſonis, ſeu Officialibus, in quos electionis, ſeu nominationis tranſtulit exercitium, ita per eos mediantibus ſuffragiis explendum; *ut in Rectorem, ſeu Beneficiatum eligant perſonam, ſeu perſonas, quas in Domino & juxta dictamen propriæ conſcientiæ habiles, & idoneas eſſe cenſerent* -- De mandata enim electio per ſuffragia, & juxta dictamen propriæ conſcientiæ, ad hoc ut illa caderet in perſonas habiles &
4 idoneas, nullo modo compatitur cum electione per ſortem, cùm ejus judicium apud omne cæcum, fallax, & erroneum communiter reputetur, *ad Text. in cap. fin. de purgat. vulgar. Joann. Andr. in cap. fin. n. 6. de ſortileg. ubi Gonzal. num. 8. necnon Barboſ. numer. 3. Rota deciſ. 9. num. 14. coram Reverendiſſimo P. D. meo Anſaldo Decano.* Indubitatumque ſit, quòd ubi ſors unicè operatur, nullus remanet locus dictamini ratio-
5 nis, ſeu applicationi illius ſcientiæ, qua quis operando juxta propriæ conſcientiæ dictamen, ad actus conſummationem conducitur, ut docent *D. Thom. prima 2. qu. 19. art. 5. ſub num. 40. Azzor. inſtit. moral. tom. 1. lib. 2. quæſt. 8. Caſtropal. Oper. Moral. par. prima, tract. primo, diſp. 5. n. 5. Donat. in prax. quæſt. regul. tom. 2. tract. 4. de elect. q. 24. num. 9. & ſeqq.*

Parvipenſa reſponſione; quòd dictis Officialibus nulla ineſſet neceſſitas ſectandi in nominationibus formam, quæ ab Univerſitate Loci de Yrun, ut ſupra, præſtituta allegabatur, cùm ipſi non fuerint conſtituti ſimplices Procuratores ad præſentandum, ſeu nominandum; ſed deſignati extiterint veri, & abſoluti Patroni, quibus idcirco, ſicuti vetitum non erat nominationem quocumque modo, & potiſſimum viva voce explere; ita nec etiam prohibitum cenſeri debeat illam facere per ſortes, maximè attenta nedum paritate meritorum in concurrentibus ad Beneficium: verum etiam conſuetudine non tam generali in Regnis Hiſpaniæ, quàm particulari eorumdem Officialium deveniendi ad ſimilem nominationem per ſortes. Etenim, quòd dicti Officiales per Communitatem conſtituti fuerint Patroni abſoluti, evidenter excludebatur, ex quo Univerſitas ad tollendas diſſenſiones, & jurgia, quæ in hiſce nominationibus inter ipſius Homines oriebantur, facultatem nominandi in prædictos Officiales, tamquam ipſius Univerſitatis procuratores tranſtulit; ibi -- *facultatem impartiebantur, prout impartiti fuerunt, dictis novem Votantibus, ut modo præmiſſo procederent ad præſentationem* -- Quo circa dum eadem Univerſitas in tali delegatione modum faciendæ nominationis eiſdem Officialibus præſcripſerat, juxtaqua illum, nominandi facultatem eis largita fuerat, utiqua forma, ſeu modus ita præſcriptus 6
nulla in parte tranſgredi, ſeu negligi poterat deveniendo per ſortem ad nominationem illam, quam per vota, & juxta propriæ conſcientiæ dictamen explendam fuerat præſcriptum, juxta *Text. in leg. ſi Procurator; Cod. de Procurat. & in leg. ſi diligenter, C. mandati.* Non obſtante, quòd eiſdem Officialibus nequaquam vetitum eſſet ad dictam nominationem viva voce procedere; quia præſentatio, quæ fit viva voce, in nihilo diſ- 7
crepat à nominatione, ſeu electione in ſcriptis expleta, ut ponderat *Paſſerin. de election. cap. 18. qu. 5. n. 8. in fin.* Dum utroque modo electio, ſeu nominatio fiat, ſemper verificatum remanet illam proprio Eligentis, ſeu Nominantis judicio expleri, quod utique non verificatur in nomatione judicio ſortis commiſſa; cùm tunc non proprio judicio, & juxta propriæ conſcientiæ dictamen electio ſequatur, ſed judicio 8
alieno, hoc eſt ſortis, quæ ſicuti merita, & mores perſonarum non diſcernit, ita ad parum idoneos per ſæpè decurrat, minuſque habiles magis idoneis antefert, ut cum *Tacit. lib. 13. Annal. & lib. 4. Hiſtor.* advertit *Rota deciſ. 95. num. 14. cor. Reverendiſſimo P. D. Anſaldo Decano, & notat deciſio antecedentis inſtantiæ; §. Ad oſtendendum, in fin.*

Paritas verò meritorum tam Lazari, quàm Gabrielis Beraun, nec non obſervantia ſive generalis, ſive particularis, nullum præſtabant præſidium pro ſubſtinenda dicta nominatione per ſortes; quia reſpectu ad meritorum paritatem, ultra quòd non conſtabat illa conſiderata, ſeu diſcuſſa fuiſſe in tali nominatione judicio ſortis, ut ſupra, committenda; ceſſabat etiam objectum ex eo, quia Gabriel ab uno tantùm ex dictis quinque Vocalibus fuerat nominatus, ita ut nullo modo poſſet conſiderari par in meritis cum Lazaro Tompes, utpote à quatuor Vocalibus nominato; in quo licèt par eſſet Joſeph Arhelaiz, à ſimili Vocalium numero prælectus; adhuc tamen à dicto ſor- 9
tis experimento fuit prorſus exclufus. Unde adducta meritorum paritas inter eos, quorum prælectio ſorti commiſſa fuit, nec etiam verificari dignoſcebatur, ut ſpectato inequali votorum numero, advertunt *Anton. de Caſtrogallego, allag. 17. num. 20. Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 12. n. 6. Rota dec. 95. n. 18. coram Reverendiſſimo P. D. meo Anſaldo Decano;* notatque *deciſ. antecedentis inſtantiæ, §. Abſque eo quòd.*

Allegata demum obſervantia nullum profectò præſidium præſtare poterat; quia reſpectu illius, quæ generalis dicebatur in Regnis Hiſpaniæ, ea nullo modo probata apparebat. Reſpectu verò alterius, quæ præciſa, & particularis compellebatur, malè ea deduci contendebatur ex duobus actibus annorum 1638. & 1713. quia reſpectu primi, ultra quod non cadebat ſuper aliquo ex Beneficiis Oppidi de Yrun, quorum nominatio dictis novem Officialibus commiſſa repetitur; ille potiùs retorquebatur, dum facta per quatuor ex decem Officialibus Magiſtratus Fuenterraviæ nominatione favore Ludovici de Abbadia; & reliquis ſex convenientibus, ut nominatio committeretur ſorti, quæ effectivè poſtmodum cecidit ſuper Martino de Aduna, pro illius excluſione, & reſpectivè pro inſtitutione Abbadiæ pronunciavit, nedum Ordinarius Pampilonenſis, verùm etiam Reverendiſſimus Nuncius Apoſtolicus cum ſucceſſiva judicati executione, quod ſanè non eveniſſet, ſi ſuppoſita Diœceſis, aut Regni conſuetudo ſubſiſteret, cùm de illa tam Or- 10
dinarium, quàm Nuncium Apoſtolicum ignaros fuiſſe non præſumatur ex animadverſis per *Rotam in Barchinonen. Beneficii, 22. Februarii 1704. §. Poſita, coram bon. mem. Caffarello; in Burgen. Jurium Parochialium, 10. Maji 1717. §. Sed cur, coram R. P. D. meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore; & in Salisburgen. Jurium Parochialium, 30. Januarii 1719. §. Certiùs, coram R. P. D. meo Gamarches.*

Reſpectu verò alteriùs actus anni 1713. licèt ex nonnullorum Teſtium depoſitione habeatur præſentationem per ſortem tunc expletam fuiſſe; adhuc tamen ex eis quoque apparebat taliter nominato inſtitutionem ab Ordinario ideo tributam fuiſſe, quia in præſentationis Inſtrumento nulla mentio de ſortis experimento

facta

facta fuit, idque conſultò advertentibus iiſdem Offi-
cialibus, tamquam optimè callentibus, quòd tali men-
tione facta in actu præſentationis, Ordinarius eam non
11 fuiſſet admiſſurus. Unde ex tali actu in ſe unico, &
ſubreptitiè, ac clandeſtinè inſuper expleto nulla obſer-
vantiæ probatio deduci poterat, ad ſatis vulgata ju-
ra, de quibus *Rota in Salamantina Juris conferendi*, 3.
Decembris 1703. §. *Abſque eo quòd*, *coram b. m. Molines*;
in Salisburgen. ſeu Chimen. Teſtimonialium, 20. *Junii* 1704.
§. *Animadvertentes*, *coram Eminentiſſimo Domino Cardin.
Scotto*, *& in Senogallien. Immiſſionis*, 30. *Martii* 1716. *ſub*
§. *Præterea*, *coram Reverendiſſ. P. D. meo Anſaldo Decano*.

Profligata ex his quoque remanente dictorum Præ-
ſentantium bona fide, & ignorantia, per quam no-
minatio prædicta judicio ſortis expleta à nullitatis vi-
12 tio ſalvari contendebatur. Quoniam ultra, quòd ta-
lis excuſatio ex capite ignorantiæ non admittitur in
iis, quæ à juris diſpoſitione deſcendunt, ex notis juri-
bus cumulatis *in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus*,
10. *Martii* 1701. §. *Scientia autem*, *coram claræ memoriæ
Cardin. Caprara*. Nec veriſimilis videtur in illo, qui
jus alienum exercet vigore ſpecialis mandati, à quo
ſicuti univerſæ ſuæ facultates deſcendunt, ita illius
13 legem, & formam haud inſpexiſſe non præſumitur,
juxta notata per *Geminian. conſ.* 96. *numer.* 4. *Rota in
Giennen. Adjunctorum*, 27. *Martii* 1705. §. *Hinc prop-
terea*, *coram bon. mem. Molines*; omnis ſubmovebatur
difficultas ex poſitiva interpellatione, ſeu contradictio-
ne aliorum quatuor Vocalium, qui mordicus ſe oppo-
ſuerunt electioni per ſortes ab aliis quinque jam de-
cretæ, explicitè etiam proteſtando de nullitate actus.
In his quippè terminis vana prorſus videbatur quæcum-
14 que allegatio ignorantiæ, ſeu bonæ fidei, utpotè per
contrariam proteſtationem, ſeu interpellationem om-
ninò ſublatæ, ex notatis per *Hoſtienſ. in cap. Quia pro-
pter*, *nu.* 59. *de elect. Rota*, *coram Pien. dec.* 123. *num.*
12. *cum ſequentibus*; *in recent. deciſ.* 89. *num.* 9. *par.* 17.
dec. 435. *num.* 20. *par.* 28. *& dec.* 231. *n.* 4. *&* 5. *part.*
29. *advertitque deciſio antecedentis inſtantiæ*, §. *Ex bis*.

Præſidium, quod à priori iſta nominatione Laza-
rum ſibi quærere non poſſe ex præmiſſis comperiebatur,
æquè inſubſiſtenter illud reponere viſum fuit in al-
tera poſteriori per dictos Officiales, expleta ſub die 6.
Januarii anni ſubſequentis 1716. Quoniam cùm dicti
Officiales in prima nominatione nimis apertè peccaſ-
ſent, tam contra diſpoſitionem juris expreſsè prohi-
bentis electionem, ſeu nominationem per ſortes, quàm
contra formam ipſis in mandato præſcriptam, ſpreta
etiam aliorum Vocalium interpellatione, & nomina-
tione ſuper hujuſce nominationis nullitate, utique
tamquam in culpa, & mala fide conſtituti, poteſta-
tem eligendi pro ea vice amiſerunt; eaque conſolida-
ta fuit in aliis, qui ad nominationem, ſervato juris
ordine, ac lege in mandato præſcripta devenerunt, ut
15 de prima propoſitione advertit *Panormitan. in cap. Cau-
ſamque*, *numer.* 10. § *Secundo*, *de elect. Tondut. quæſt.
benefic. par.* 1. *cap.* 118. *num.* 32. *Lotter. de re benefic.*
16 *lib.* 2. *quæſt.* 18. *n.* 6. Et de ſecunda notant per *Text. in
cap. Gratum*, *de poſtul. Prælat. Paſſerin. de elect. cap.* 31.
n. 3. *cum ſequentibus*; *Rota in dicta Majoricen. Beneficii*,
coram Reverendiſſimo Anſaldo, *inter ſuas in ordine dec.* 93.
n. 3. *&* 4. *confirmata* 29. *Martii* 1700. §. *Ac propterea*,
cor. bon. mem. Muto, *& in Regien. Juriſpatronatus* 16. *Ja-
nuarii* 1708. §. *Tantum*, *coram bon. mem. Molines*; *probat-
que deciſio antecedentis inſtantiæ*, §. *Neque*.

Minimè attenta *deciſ.* 459. *part.* 19. *recent.* ubi Ro-
ta admiſit ſecundam præſentationem expletam à Pa-
tronis, qui per ſortes primò præſentaverant. Quoniam
17 nimis patens eſt diverſitas caſus dictæ deciſionis à cir-
cumſtantiis præſentis controverſiæ. In dicto quippe
caſu omnes Patroni, nullo penitus diſſentiente, ad im-
buſſolationem, ſortiſque experimentum bona fide de-
venerunt; in caſu verò præſenti qui quinque tantùm
Vocales ſortis Judicio uſi ſunt; iique in manifeſta ma-
la fide conſtituti fuerunt ob reclamationem, & prote-
ſtationem nullitatis ab aliis emiſſam, qua non obſtan-
te adhuc pertinaciter per ſortes eligere voluerunt. Rur-
ſus in caſu dictæ deciſionis omnes Patroni convenerant
imbuſſolare tantùm illos, qui in votorum paritate præe-
lecti fuerant, ibi — *E non ſi metteranno in buſſola*, *ſe non
quelli*, *che averanno ottenuta la metà de' voti* — In ſubje-
cta verò hypotheſi imbuſſolati fuerunt Lazarus à
quatuor Vocalibus electus, & Grabriel ab uno tan-
tùm ex eiſdem Vocalibus nominatus. Et demum in ca-
ſu prælaudatæ deciſionis agebatur de electione facta
non ad Beneficium inſtitutionem canonicam, ut in
præſenti, requirens, ſed ad ſimplicem Capellaniam
laicalem non adhuc Ordinarii authoritate in titulum
Beneficii erectam, reſpectu cujus locum non habere 18
diſpoſitionem *Text. in cap. fin. de Sortileg. probat Panormit.
in eodem cap. fin. num.* 3. Ut ponderatis hiſce circumſtan-
tiis unum caſum ab altero diverſificantibus pro reſpon-
ſione ad firmata in prædicta deciſione advertit *Reve-
rendiſſimus P. D. meus Anſaldus Decanus in annot. ad ſuam
deciſ.* 95. *numer.* 28.

Ruante ponderatione, quòd etſi in caſu dictæ deci-
ſionis alius non adeſſet Patronus, cui jus præſentandi
accreſceret, adhuc tamen locus erat devolutioni fa-
vore Ordinarii, in cujus exclusionem admiſſa fuit no-
va nominatio ab eiſdem Patronis expleta. Quoniam, 19
ut reſtatur dicta deciſio *numer.* 27. *&* 28. in eo ca-
ſu Patroni verſati fuerunt in bona fide, & ignoran-
tia undique juſta, & probabili; dum prima præſen-
tatio per ſortes facta fuit de omnium Patronorum con-
ſenſu ante ſpiritualizationem Capellaniæ tunc merè
laicalis, & amovibilis; quæ bona fides, & juſta cre-
dulitas ultra dictarum circumſtantiarum diverſitatem,
in præſenti prorsùs deficere apparebat ex interpella-
tione, ſeu denunciatione nullitatis actus ſpecificè fa-
cta per Vocales, qui Joſephum præſentarunt. Unde
in dictis circumſtantiis mirum non eſt, Si Rota pro-
nunciando favore noviter Nominati, excluſerit Inſti-
tutum per Ordinarium Jure devoluto, à quo excuſa-
vit bona fides, & juſta credulitas validitatis actus,
donec ſcientia illius nullitatis ſuperveniſſet, juxta no- 20
tata in his terminis per *Lambertin. de Jurepatronat.
libr.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *Articul.* 24. *num.* 63. *verſ.
Sed non obſtante*; *Paſſerin. de Elect. cap.* 13. *num.* 41.
Rota in Bononien. Parochialis, 26. *Januarii* 1711. §. *Fir-
mata*, *coram b. m. Caſſarello*.

Minùs etiam refragante altera oppoſitione, quòd
conſolidatio facultatis majoris partis Patronorum in al-
teram partem minorem, nequaquam locum habere
valuerit in caſu, cùm nominatio facta non fuerit Ju- 21
re particulari, ſed Jure Collegii, vel Univerſitatis,
quæ cùm à majori tantùm parte repræſentetur, ideò
nominatio per minorem partem expleta, nullius pror-
sùs ſit efficaciæ, juxta firmata per *Rotam in Recent. dec.*
568. *n.* 2. *par.* 2. *impreſſ. penes Dunozett. Senior. dec.* 58.
num. 3. Hujuſmodi enim diſcurſui, etſi Rota adhæ-
ſiſſe videatur in ſupradicta deciſione, illius tamen in- 22
ſubſiſtentiam ſucceſſivè agnoviſſe apparet, dum po-
ſteriùs *in deciſione* 75. *num.* 4. *&* 5. *coram eodem Duno-
zett. Junior.* validam dixit nominationem factam à mi-
nori parte, in quam ob electionem nulliter à majori
parte, expletam, univerſa facultas conſolidata re-
manſerat ad terminos *Text. in cap. Dudum il primo*, *de
Elect.* per quem ita firmant *Lambertin. de Jurepatronat. lib.*
2. *par.* 3. *Artic.* 5. *quæſt.* 4. *n.* 2. *Paſſerin. de elect. cap.* 18.
n. 39. idque ſolemniter firmatum fuit *in ſæpè dicta. Ma-
joricen. Beneficii*, *coram Reverendiſſimo Decano*, *quæ eſt
inter ſuas deciſ.* 95. *num.* 3. *& ſeqq. confirmata* 29. *Martii*
1700. §. *Ac propterea*, *coram bon. mem. Muto*, *& in Vo-
laterrana Beneficii*, 7. *Decembris* 1708. §. *Nulla ſiquidem*,
coram R. P. D. meo Criſpo.

Pariformiter non refragante, quòd cùm Electio, ſeu
nominatio in caſu non ſit nulla ex vitio Perſonæ, ſed
ex vitio, & inſubſiſtentia actus contra Juris diſpoſi-
tionem expleti, ideò ad novam Electi nominationem 23
procedi poſſit, juxta *Textum in cap. ſuper eo* 12. *de E-
lect.* Quoniam dicti Textus diſpoſitio locum ſibi vin-
dicaret, quando omnes Eligentes peccaſſent in forma,
& unica tantùm facta fuiſſet electio. Secus autem ubi
duæ contemporaneæ expletæ fuerunt electiones, alia
nulliter per majorem Vocalium partem, alia verò
validè per minorem; hoc enim caſu cùm totum Jus 24
Eligentium conſolidatum remaneat in illa minori par-
te Eligentium, qui electionem, ſeu nominationem
validè expleverunt, ideò ad novam electionem deve-
niri non poterat in præjudicium ipſorum, & ab illis
Nominati, cui Jus ex tali præſentatione quæſitum re-
manſit; *Hoſtienſ. in cap. quia propter*, *num.* 59. *de Elect. capt*

18. *num*,

18. num. 39. Sperell. dec. 180. numer. 21. & 22. Rota in Regien. Juriſpatronatus, 16. Januarii 1708. §. Tantùm, coram bon. mem. Molines.

Verumtamen quando etiam procedi debuiſſet cum ſuppoſito, quòd Officiales, qui rem Judicio ſortis definiendam commiſerant, ad novam electionem devanire potuiſſent, poſthabita illa, quam cæteri Officiales in forma valida favore Joſephi jam expleverant, adhuc tamen nullum præſidium in excluſionem dicti Joſephi ex tali nominationa Lazarus ſibi poterat arrogare, attenta pariformi ſecundæ hujus nominationis nullitate ex eo proficiſcente, quia Officiales, ſan Deputati prædicti ad novum hunc actum non devenerunt independenter à priori, eoque improbato, caſſato, & abolito, ſed illum denuò refricando eidem poſitivè inhærere profeſſi ſunt; ibi — *Quamvis de cætero plenè inſtructi ſint iidem quinque Patroni, quòd dicta præſentatio facta prævio ſortis experimento eſt valida, nihilominùs ad evitandas lites expediens eſſe, quòd ratificaretur, & approbaretur factum dictæ præſentationis ad favorem dicti Don Lazari Tompes;* & inferiùs — *Ratificabant, & approbabant, caſu verò quo aliqua opponi poſſet exceptio, eligebant, & præſentabant, quatenus opus ſit, dictum Lazarum* — Unde
15 ſicuti ex his patet actum prædictum non fuiſſe novum, & independentem à primo, ſed illi in omnibus, & per omnia adhæſivum, ratihabitivum, & approbativum, ideò nullitas primi influit etiam in ſecundum, juxta *Text. in cap. Bonæ 4. de poſtul. Prælat. ubique; Zabarell. §. Verùm, erga finem; Innocent. num. 8. & Hoſtienſ. ſub num. 19.* & generaliter notant *Gratian. diſcept. forenſ. cap. 334. num. 3. Barboſ. Vot. deciſ. 17. num. 178. Card. de Luca de Donat. diſc. 32. ſub num. 18. Rota in recent. dec. 63. n. 18. part. 8. deciſ. 239. num. 26. part. 12. dec. 358. n. 4. part. 19. & in Firmana Commendæ, 3 Julii 1713. §. Cæterum, coram Reverend. Patre Domino meo Anſaldo.*

Novitatem dicti actus excludentibus etiam ejus intrinſecis qualitatibus, ſeu circumſtantiis. Siquidem ad dictam electionem Officiales præfati non devanerunt, poſitis ad Suffragia omnibus Concurrentibus, ut juxta dictamen propriæ conſcientiæ, ac prævia Juramenti præſtatione, ad Dignioris electionem devenirent. Sed nullo alio ex Concurrentibus cumulato, nullis ſuffragiis adhibitis, nulloque etiam præſtito Juramento, noviter confirmarunt quem Judicio ſortis antea præelegerant. Unde inevitabile dilemma deſcendere videbatur, quòd, vel actus hic ratihabitivus prioris, illique in omnibus inhærens dicendus erat, & recurrebant ſuperiùs firmata circa ejuſdem actus inſubſiſtentiam, & nullitatem; aut verò illa pro actu novo, & omnino independenti erat dijudicandus; & cùm expletus appareret, non ſervata forma præſcripta in Mandato eiſdem Officialibus per Univerſitatem dato; ideò ob Mandati formam non ſervatam, idem actus vitio nullitatis infectus indubiè remanſerat, ut benè per hoc dilemma concludit *deciſio antecedentis Inſtantiæ, §. Tum demum.* Non obſtante, quod dictum Juramentum, utpote jam emiſſum in præcedenti nominatione per ſortes, haud neceſſarium eſſet denuò repetere in hac poſteriori, quia dum ſecundus actus, juxta prætenſionem ipſius Lazari fuit nova electio ex integro; ideò ſicuti illa debebat eſſe à prima prorsùs independens, ita & Juramentum noviter erat adhibendum, cùm ſecundus
16 actus poſita nullitate præcedentis dicatur primus, ac ſi nullus alius præceſſiſſet; *Fagnan. in cap. Cum autem, num. 11. de Jurepatronat. Lambertin. de Jurepatronat. lib. 2. part. 2. quæſt. 7. art. 11. ſub num. 6. Rota deciſ. 52. num. 7. coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Anſaldo Decano.*

Et ita pro confirmatione Sententiæ Rotalis reſponſum fuit utraque, &c.

R. P. D. FOSCARO

Caſtellaneten. Portionis.

Lunæ, 3. Junii 1720.

ARGUMENTUM.

Portionem, de qua agitur, non eſſe verum, ac proprium Beneficium Eccleſiaſticum hic firmatur: ſed ſimplicem, ac meram admiſſionem, atque Presbyteri aſſumptionem ad participandum de Maſſa communi, & ad vocem in Capitulo, itaut non intrent reſervationes Apoſtolicæ.

SUMMARIUM.

1 *Literæ Apoſtolicæ non juſtificatæ executionem non merentur.*

2 *Reſervationibus Apoſtolicis non ſubjacent Portiones, conſiſtentes in emolumentis, ex ſolo intuitu ſervitii aſſignari ſolitis ex Maſſa communi, abſque titulo collativo.*

3 *Hujuſmodi Portiones naturam non habent veri Beneficii Eccleſiaſtici, ſed ſunt meræ, ac ſimplices Participationes, quæ jure famulatus aſſignantur, & n. 12.*

4 *Portiones, quæ dantur abſque inſtitutione, connumerari non poſſunt inter Beneficia Eccleſiaſtica, quæ ſtatum collativum pernecesse ſupponunt.*

5 *Nemo ſine cauſa ſpoliandus eſt jure, jam ſemel perfectè quæſito.*

6 *Similes Participationes recenſendæ non ſunt inter Beneficia Eccleſiaſtica, quamvis forent perpetuæ, & ad earum titulum permittatur aſcenſus ad Ordines Sacros.*

7 *Neque pariter ex eo, quòd Participantes Eccleſiæ munera obeant, & cum Canonicis in emolumentis conveniant, atque inde etiam Portiones obtineant, & quare.*

8 *Vel quòd inter Capitulares admittantur, & denominentur Beneficiati.*

Jus ferendi ſuffragium in Capitulo, præciſivè etiam à jure Conſortiali, & Capitulari, competere poteſt ex particulari Eccleſiæ conſuetudine, ibidem.

9 *Probatio ratione incertitudinis non relevat.*

10 *Denominatio rei ſubſtantiam non mutat.*

11 *Verba quandoque impropriandà ſunt, & rebus, quibus ſerviunt, accommodanda.*

13 *Pro excluſione tituli collativi in his Portionibus, valde confert obſervantia.*

14 *Non poteſt Inferior contra Legem Superioris aliquid ſtatuere.*

15 *Limita, accedente obſervantia centenaria, per quam præſumitur ſequuta Superioris approbatio, ſeu confirmatio.*

16 *Non ſuſtinetur Statutum, ſive explicitè, ſive implicitè diſponens, quòd Beneficia de cætero reſervationibus Apoſtolicis ſubjecta, ſint ab illis immunia.*

17 *Secus autem quando, præſuppoſita qualitate, ſeu natura, à veri Beneficii aliena, à Statuto ſolùm præſcribitur modus providendi.*

18 *In reſervationibus Apoſtolicis, mens Summi Pontificis non eſt ſtatum Beneficiorum alterare.*

19 *Ad excluſionem reſervationum Apoſtolicarum, ſatis eſt rem eſſe dubiam.*

DECISIO XVIII.

PRoviſo à Sancta Sede de Canonicatu Eccleſiæ Cathedralis Caſtellaneten. Laurentio Terruſi, priùs inter Portionarios Participantes ejuſdem Eccleſiæ recepto, Capitulum, prævio examine antianitatis, & ſervitii præcedenter præſtiti, inter eoſdem Portionarios de more recenſuit Hyacinthum Meledandri; ſed, hac non obſtante Capitulari diſpoſitione, Vitus Antonius Colizzo dictam Portionem à Dataria impetravit, eo ſub fundamento; quòd illa utpote vacans per dimiſſionem, ſubjecta pro hac vice extitiſset reſervationi indictæ *in Extravag. Execrabilis, de Præbend.* & renovatæ *in Regula prima Cancell.* Quare inſtructo Judicio circa executionem Literarum Apoſtolicarum, propoſitoque hodie congruo dubio — *An Literæ Apoſtolicæ*

Digitized by Google

licæ eſſent exequendæ -- Domini mei cenſentes eas non
ſuiſſe juſtificatas in eo principaliori Gratiæ ſunda-
1 mento, quòd nempè controverſa Portio ſubeſſet re-
ſervationibus Apoſtolicis, *negativè* reſpondendum eſſe
authumarunt, juxta claram diſpoſitionem *Text. in cap. ſi
Capitulo, ibique Gloſſ. v. exequatur, de conceſſ. Præbend. in* 6.
de qua communiter Scribentes relati per *Lotter. de re be-
nefic. lib. 2. q. 44. n. 2. Rota coram Emerix Jun. dec. 1352.
num. 2. coram bon. mem. Anſaldo, dec. 38. num. 1. in
Auguſtana Canonicatus ſuper literis Ludovici, 6. Martii 1713.
§. Et præcipuè, coram R. P. D. Criſpo; & in Urcellen. Benefi-
cii, ſeu Canonicatus, 22. Junii 1716. §. Et quidem, coram
R. P. D. Herrera*.

Quòd vero literæ non fuiſſent juſtificatæ quoad re-
ſervationem Summo Pontifici expoſitam ab Impetran-
te, ex eo planè deductum fuit, quòd hic non age-
batur de vero, & proprio Beneficio Eccleſiaſtico,
cui congruere poſſent Apoſtolicæ reſervationes, ſed
tamen de ſimplici, & mera admiſſione, & aſſumptio-
ne Presbyteri ad participationem Maſſæ communis,
2 carente nedum titulo, & ſubſtantia Beneficii, ſed
etiam titulo collativo. Unde in ea locum habere non
poterant reſervationes, quæ utpote directæ ad Bene-
ficia Eccleſiaſtica, comprehendere nequeunt hujuſmodi
Participationes emolumentorum ex ſolo intuitu ſervi-
tii, & famulatus aſſignati ſolitas, ut generaliter adver-
tit *Geminian. conſ. 85. n. 20. verſic. ſed appellatione*, cum
aliis apud *Monet. de diſtribut. quotidian. part. 1. quæſt. 2.
num.* 12. & punctualiter loquendo de ſimilibus admiſ-
ſionibus fieri ſolitis in Regno Neapolitano, *Card. de
Luca de Canonic. diſc. 19. ſub n. 4. & diſc. 20. ſub n. 5.
verſ. Dicebam; & de Beneſic. diſc. 97. n.* 20.

Abſque eo quòd in dubium revocari poſſet prædi-
cta Portionis qualitas diverſa à Beneficio Eccleſiaſti-
co, & excluſiva tituli collativi; nam ea undique pro-
bata apparuit, animadverſo in facto, quòd adſunt in
Cathedrali Caſtellaneten. Participantes, ſeu Portiona-
rii, qui juxta antiquiſſimum Eccleſiæ Statutum, lon-
giſſima etiam, immò immemorabili obſervantia ad-
mitti ſolent per Capitulum, prævia ſecreta merito-
rum diſcuſſione de illis Presbyteris Civitatis Caſtella-
neten. qui ſub ſpe iſtiuſmodi emolumenti Eccleſiæ
ſervitia de præterito præſtitiſſent, & hanc admiſſio-
nem ipſummet Capitulum perficit per ſimplicem aggre-
gationem in fratrem, qua ſecuta deinceps admiſſus par-
ticipat de Maſſa communi, & habet vocem in Capitu-
lo. His enim inſpectis facti circumſtantiis, clarum red-
ditur prædictas Portiones non præſeferre naturam verii
3 Beneficii Eccleſiaſtici, quia in primis liquet, eas
utpote pro patrimonialibus in præmium laboris de
præterito in Eccleſiæ ſervitio impenſi, ac pro merce-
de ſervitii impoſterum præſtandi deſtinatas, eſſe me-
ras, & ſimplices Participationes jure famulatus aſſi-
gnari ſolitas, ut præ cæteris advertit *Card. de Luca
de Canonic. & Capitul. diſc. 20. ſub num. 5. verſic. & conſe-
quenter, & de Beneſic. d. diſc. 97. n.* 1.

Et rursùs deprehenditur, eas non eſſe collativas,
quia conſtito exinde, quòd admiſſiones fiunt per Ca-
pitulum per modum ſubrogandi novum Participantem
in locum antiquioris, qui Portionem dimiſerit, abſque
eo quòd ulteriùs ei inſtitutionem concedat, adeout
Presbyteri fiant Participantes, ſtatim ac fuiſſent per
Capitulum approbati, clarum efficitur, haſce Portio-
4 nes non eſſe ullo modo collativas. Proindeque con-
numerari non poſse inter Beneficia Eccleſiaſtica, quæ
ſtatum collativum pernecesſe ſupponunt, ut ponderant
ad propoſitum *Gonzal. ad regul. 8. Cancellar. gloſſ. 5. §. 11.
num. 5. & 10. cum ſeqq. Cokier ad d. regul. 8. Cancellar.
gloſſ. 1. n. 24. Æneas de Falcon. de reſervat. quæſt. 3. n. 25.
& Rota in Vicen. Beneficii, 17. Februarii 1713. §. Hæc
autem, coram Reverendiſſ. Aldrovando*.

Nec naturam Beneficii Eccleſiaſtici deſumere pote-
rant, vel ex eo quo eſſent perpetuæ, vel quia ha-
berent annexam ſpiritualitatem, & jus intereſsendi
in Choro, & Capitulo, & participandi de Maſſa commu-
ni pro Capitularibus reſervata; vel demum, quia quan-
doque in ipſomet Statuto nuncupati fuerint Beneficiati.
Quoniam perpetuitas nil confert ad præſentem quæſtio-
nem, cùm in his terminis ea deſcendere non dicatur
ex qualitate Beneficii Eccleſiaſtici, ſed potius de-
5 rivet, ea quo nemo ſine juſta cauſa ſpoliandus eſt
jure jam ſemel perfectè quæſito, ex traditis per *Roſ-
ſental. de feudis, concl. 19. n. 30. & Manſ. conſult. 252.
n.* 11. & in terminis, quòd ſimiles participationes recen-
ſendæ non ſint inter Beneficia Eccleſiaſtica, quamvis 6
forent perpetuæ, & ad earum titulum permittatur aſcen-
ſus ad Ordines Sacros, præter authoritates ſuperiùs re-
latas, optimè advertit *Rota in Pampilonen. dimidii Be-
neficii de Legana, 27. Novembris 1719. §. Ejuſdemque ir-
relevantia, coram R. P. D. de Marymon*.

Quòd autem Participantes obeant Eccleſiæ mune-
ra, & cum Canonicis in emolumentis conveniant,
nil pariter ad intentum concludunt, cùm nulla adſit
neceſſitas alevandi Portiones ad ſtatum Beneficii, ex
quo Participantes Eccleſiaſticas functiones expleant,
& inde obtineant etiam Portiones; quia ea, quæ 7
ſervitium concernunt, ut ſupra dictum eſt, citra præ-
ſuppoſitionem Beneficii, referibilia ſunt ad quamdam
ſpeciem famulatus, quem poſtea rependere conve-
nit, mediante aſſignatione Portionis, cujus medio com-
penſatum remaneat tam præſens Eccleſiæ ſervitium,
quàm etiam præteritum ſub tali ſpe deveniendi tan-
dem ad participationem præſtitum, ex firmatis per
*Card. de Luca, d. diſc. 19. ſub num. 4. de Canonic. & d.
diſc. 20. n. 4. eod. tit.*

Et de cætero admiſſio inter Capitulares, necnon de-
nominatio Beneficiatorum reputata fuerunt argumen-
ta admodum levia, quia in ſimilibus circumſtan- 8
tiis facultas ferendi ſuffragium in Capitulo, præciſi-
vè etiam à Jure Conſortii, & Capitulari, competere
poterat ex particulari Eccleſiæ Conſuetudine, ut in
puncto *Geminian. in cap. fin. num. 5. verſic. in dubio,
de Præben. in 6. Lotter. de re beneſ. lib. 1. cap. 15. n. 23.
Genuen. in Prax. cap. 69. num. 20. & 21. Card. de Lu-
ca de Canonic. & Capitul. diſc. 19. & diſc. 20. utrobique
num. 9. Adden. ad deciſ. 27. num. 51. part. 3. Rota coram
Merlin. deciſ. 35. num. 8. & coram Bich. deciſ. 167.
n. 14. & ſub n. 17. verſ. non obſtat, coram Coccin. dec. 1595.
num. 6. & in rec. dec. 459. num. 8. part.* 5. Denominatio
verò explicata in Statuto, concepta fuit per alternati-
vam, ibi -- *Beneficiati, ſeu Portionarii, vulgò Partecci-
panti* -- Unde ratione incertitudinis præſeferre nequit 9
indicium, quòd Participantes haberent titulum Bene-
ficii, ad *Text. in l. neque Natales* 10. ubi *Gloſſ. verb.
Cum nihil, C. de probat. & l. nam hoc*, ubi etiam *Gloſſ. verb.
quærenda Cod. unde legitimi*, cum aliis cumulatis per *Ma-
rant. Epiſc. reſponſ. 53. num. 21. part. 4. Rot. coram Sera-
phin. deciſ. 1171. n. 1. & alibi paſſim*. Et nihilominus,
quando etiam dicta Denominatio fuiſset univoca, adhuc
inepta ad eumdem effectum redderetur; quia conſtito
aliunde, quòd Portiones conſtitutæ ſint ex mero facto
aggregationis titulum nullatenus tribuere, contraria
denominatio, quæ rei ſubſtantiam non immutat, ad 10
tradita per *Bart. in l. 2. C. commodati, dec. conſil. 564.
num. 3. Surd. deciſ. 198. n. 3. Manſ. conſult. 280. n. 101.
Rot. coram Seraphin. dec. 313. & dec. 272. utrobique
num.* 3. referenda eſt ad qualitatem Beneficii impro-
prii, ratione ſcilicet emolumenti, quod aggregati per-
cipiunt, ad *Text. in Can. Sedulo 38. diſt. gloſſ. in Ex- 11
travag. quaramatem verb. convertens, de verbor. ſignific. Manſ.
conſult. 376. n. 3. & 28. Natta, conſ. 94. n. 3. Cephal. conſ.
325. n. 7. lib. 2. & Caſanat. conſil. 45. n.* 104.

Hinc funditus eliminata à controverſis Portionibus
qualitate Beneficii Eccleſiaſtici, nulla ratione ſuſtine-
ri poterat Viti Antonii impetratio obtenta in ſup-
poſitione, quòd illæ eſsent Beneficia Eccleſiaſtica, ut
ad differentiam Portionum Eccleſiarum Hiſpaniæ, de 12
quibus loquebantur Authoritates congeſtæ ab Infor-
mantibus pro Vito Antonio, præciſè loquendo de Por-
tionibus Eccleſiarum Regni Neapolis, firmat *Cardinal.
de Luca de Canonic. diſc. 20. num.* 5. ſed nihilominus
Domini ad exuberantiam etiam ponderabant, quòd
à tempore immemorabili hujuſmodi Portiones aſſigna-
ri ſolent à Capitulo, inſpecta antianitatis, & meri-
torum præponderantia, abſque eo quòd unquam col-
latæ fuiſsent neque à Papa, neque ab Epiſcopo.
Quinimmò, contendente nuper Promotore Fiſcali
perturbare pacificam quaſi poſseſſionem Capituli, hoc
manutentionem priùs in Judicio poſseſsorio, & deinde
ſententiam in petitorio à Tribunali A. C. reportavit.
Unde, ſi ſæpedictæ Portiones numquam fuerunt in Ti-
tulum collatæ, nec in eis locum habent Reſervationes, eo

magis,

Digitized by Google

magis, magiſque comprobatum remanebat aſſum-
ptum, quòd in præſenti facti ſpecie non ageretur de
13 Beneficio Eccleſiaſtico, ſed de mera, & ſimplici Emo-
lumentorum participatione, cui congruere nequeant
reſervationes, ducto argumento ab obſervantia, quam
in his terminis expendit *Rot. deciſ.* 661. *n.* 15. *par.*
19. *tom.* 2. *recen. in Parmen. Beneficij*, 16. *Januarii*
1702. §. *Fin. cor. bon. mem. Anſaldo, in ejus confirma-
toria* 27. *Junii* 1703. §. *Fin. cor. bon. mem. Molines;
in Tarraconen. Beneficii*, 11. *April.* 1702. §. *Cæterum,
cor. Reverendiſs. Lancetta Decano; & in Gerunden. Elee-
moſinæ Panis, quoad Jus nominandi ſuper reſervatis*, 26.
Junii 1713. §. *Et demum, coram Eminentiſſimo Scotto.*
Non attento reflexu, quòd obſervantia originem
traxerit à Statuto, quòd ſuſtineri nequeat ſine ſpe-
cifica confirmatione Summi Pontificis in eo, quod
14 adverſabatur reſervationibus Apoſtolicis, ad *Text. in
cap. cum omnes, de Conſtit. Cap. cum inferior, de Ma-
jor. & obed. Rota dec.* 319. *n.* 29. *& dec.* 333. *n.* 25.
& ſeq. par. 11. *recen. in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Cano-
nicatus*, 6. *Maii* 1707. §. *Præſertim*, & §. *Nec obſtan-
te, coram Reverendiſs. Decano, & in Auguſtana Cano-
nicatus ſuper fructibus*, 30. *Junii* 1709. §. *Nec pro de-
flectendo, coram* R. P. D. *Cerro*, non enim immerito ſu-
ſtineri poſſet, quòd Statutum omnimodam promere-
15 tur exequutionem, cùm ex vi, & operatione obſer-
vantiæ pluſquam centenariæ approbatum dici valeret
per Sedem Apoſtolicam in forma ſpecifica, ut tradit
poſt alios *Carol. Anton. De Luca, de Apoſtolic. Regioque
aſſenſu, quæſt.* 200. *n.* 6. *verſic. niſi benè; & Rot. in
Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus*, 22. *Januar.* 1703.
§. *Agnoverunt, cor. bon. mem. Molines*, ſed objectum
penitus inſubſiſtens evincebatur, quia Statutum ipſum
non adverſatur præcisè Reſervationibus, prout dice-
retur, quatenus ſive explicitè, ſive implicitè conti-
16 neret diſpoſitionem, quod Beneficia ſubjecta de cæ-
tero Reſervationibus, conferri deberent à ſolo Ca-
pitulo, in quibus ſanè terminis illud diceretur exor-
bitans, & ſublatum cenſeretur à Derogationibus con-
tentis in Regulis Cancellariæ, ex traditis per *Rotam,
coram Manzaned. dec.* 617. *n.* 2. *& dec.* 635. *n.* 1. *&
ſeq. coram Coccino, dec.* 704. *ex n.* 7. *cor. Bichio, dec.*
672. *n.* 18. *&* 19. *& in rec. dec.* 140. *n.* 10. *par.* 10. At
dicti Statuti tenor nil horum determinat; ſed præ-
ſuppoſita natura Portionum conſiſtentium in nuda,
& mera participatione reddituum, abſque qualitate
Beneficii tantummodò explicat modum, quo Capitu-
lum deberet aggregare Participantes. Unde neque ob-
ſervantia nullam pateretur reſiſtentiam à Regulis Can-
17 cellariæ, niſi probaretur, quòd dictæ portiones præ-
cedenter fuiſſent Beneficia Eccleſiaſtica, Apoſtolicis
reſervationibus ſubjecta, quæ deinde ex diſpoſitione
Statutaria à tali ſubjectione ſubtracta fuerint ex fir-
matis per *Garz. de benefic. par.* 1. *c.* 2. *n.* 102. *& ſeq.
Rota dec.* 13. *n.* 9. *par.* 6. *rec. in Vicen. Beneficii*, 17.
Februarii 1713. §. *Non obſtante, cum ſeqq. coram Re-
verendiſſimo Aldovrando.*
Hæc penitùs removebant fundamentum reſervatio-
nis. Verùm, quatenus aliqua ineſſet dubietas, hoc
unum contra Impetrantem exuberabat, quòd præſens
Portionum Status vigebat contra reſervationes; Proin-
deque locus non erat Reſervationi, tum quia Sum-
18 mus Pontifex alterare non intelligit Statum Benefi-
ciorum, ex traditis per *Rotam, coram Rombold. dec.*
376. *n.* 20. *deciſ.* 87. *n.* 15. *coram Merlin. & in recen.
dec.* 234. *n.* 23. *&* 24. *par.* 16. *& in Comen. Canoni-
catus*, 11. *Februarii* 1704. §. *Non attento, coram Emi-
nentiſs. Scotto*, tum quia ad excluſionem Impetrantis
19 ſatis eſt, rem eſſe dubiam, ut interea ſubſtineri de-
beat proviſio de more celebrata, ex traditis per *Garz.
de Benefic. par.* 6. *c.* 3. *n.* 10. *& ſeqq. Gonzal. ad Reg.*
8. *Cancellar.* §. *Proœmiali*, *n.* 216. *Rota in Cremonen.
Beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Præmiſſo enim, cor. Re-
verendiſs. Decano; in d. Vicen. Beneficii* 17. *Februarii*
1713. §. *Ex quibus negari, cor. Reverendiſs. Aldovran-
do; & in Auguſtana Canonicatus ſuper literis Ludovici*,
6. *Martii ejuſdem anni*, §. *Pluribus, coram* R. P. D.
Criſpo.
Et ita utraque, &c.

R. P. D.

DE MARYMON.

Imolen. Beneficii.

Veneris 14. *Junii* 1720.

ARGUMENTUM.

Juſpatronatus, Maſſario, ac Syndicis alicujus Confra-
ternitatis relictum, quando judicandum ſit laicale,
ad excluſionem reſervationum Apoſtolicarum.

SUMMARIUM.

1 *Literæ Apoſtolicæ, undique juſtificatæ, celerem exe-
cutionem merentur.*
2 *E converſo exequendæ non ſunt ſubreptitiè, & obre-
ptitiè obtentæ, licèt eſſent in data anteriores.*
3 *Valor juſtificatur per ſimilem expreſſionem, factam
à contradictore.*
4 *Quando agitur de Literis, expeditis in forma gra-
tioſa, idoneitas juſtificata præſumitur in Data-
ria.*
5 *Summus Pontifex facultatem habet providendi etiam
de Beneficiis Juriſpatronatus laicorum, Patronis in-
vitis, & reluctantibus.*
6 *Reſignationes tamen hujuſmodi Beneficiorum admittere
non ſolet, niſi cum clauſula* accedente Patrono-
rum conſenſu.
7 *Gratia obtenta, abſque mentione Juriſpatronatus Lai-
corum, eſt ſubreptitia, & ipſo Jure nulla.*
8 *Juſpatronatus, reſervatum Maſſario, & Syndicis ali-
cujus Confraternitatis, non dicitur Eccleſiaſticum,
ſed merè laicale, ſolo intuitu earumdem Perſona-
rum laicalium reſervatum cenſeatur.*
9 *Maſſarius, & Syndici ſtare non poſſunt ſine Confra-
ternitate, benè tamen ſtare poteſt Confraternitas ſi-
ne Maſſario, & Syndicis; & eo caſu magis dignus
præſidet loco Rectoris.*
10 *Quando Maſſarius, & Syndici Confraternitatis, jux-
ta legem fundationis, ſine illa, jus præſentandi ha-
bent, Juſpatronatus reſervatum dicitur, intuitu
Perſonarum, præſentare debentium, non autem Con-
fraternitatis, ſeu Eccleſiæ.*
11 *Eccleſiaſticum dicitur Juſpatronatus, ſi Beneficium
fundatum fuerit ex bonis Eccleſiæ relictis.*
12 *Bona, Confraternitati laicali relicta, cenſeri debent
laicalia, & non eccleſiaſtica, etiamſi aliquod opus
pium annexum habeant.*
13 *Confraternitas laicalis, ex bonis ſibi relictis, ſicutì
poteſt erigere Capellaniam manualem, non ſubje-
ctam reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis:
ita pariter poteſt illa convertere in erectionem Bene-
ficii Eccleſiaſtici, & jus præſentandi reſervare fa-
vore Maſſarii, & Syndicorum, modo, & forma
laicali, excluſis reſervationibus.*
14 *Approbatio Ordinarii, in reſervatione Juriſpatronatus
favore Perſonarum laicalium, præſumere facit Be-
neficium fuiſſe fundatum ex bonis laicalibus, non
autem Eccleſiaſticis, & quare.*
15 *Juſpatronatus eſt quid diverſum à Jure præſentan-
di, & quomodo.*
16 *Non repugnat, quòd Juſpatronatus, reſpectu domi-
nii, & pertinentiæ, dicatur Eccleſiaſticum; re-
ſpectu verò modi, & exercitii juris præſentandi,
ſit laicale.*
17 *Qualitas Eccleſiaſtica ſuperventa Societati, reddere
non valet Eccleſiaſticum jus præſentandi, reſerva-
tum particularibus Perſonis laicis, privativè ad ip-
ſam Societatem, & independenter ab ea.*
18 *Potiùs attendi debet id, quod obſervatum fuit, quàm
illud; quod fuit in fundatione cautum.*
19 *Obſervantia declarat fundationis legem, cum quali-
tate laicali, ad excluſionem reſervationum, & af-
fectionum Apoſtolicarum.*
20 *Accedente præſertim etiam obſervantia negativa,
dum nulla exhibetur Proviſio Apoſtolica tamquam
de reſervato.*

21 *In Judicio executivo Literarum Apoſtolicarum, attenditur ultimus ſtatus, & factum poſſeſſionis adverſus reſervationes Apoſtolicas.*
22 *In dubio potius judicari debet pro excluſione reſervationum, & qualitatis Eccleſiaſticæ.*

D E C I S I O XIX.

SImplex perpetuum Beneficium Eccleſiaſticum ſub
invocatione Beatæ Mariæ Virginis Aſſumptæ erectum in Parochiali Eccleſia S. Euſtachii Terræ Mordani, Imolen. Diœceſis, quod liberè reſignaverat in
manibus Sanctiſſimi Domini Noſtri Franciſcus, illius
ultimus obtentor, ſibi conferri curavit Baptiſta ejuſdem Reſignantis ex Fratre Nepos, ſub narrativa,
quòd Juſpatronatus, & præſentandi ſpectaret ad Maſſarium, & duos Procuratores Confraternitatis ejuſdem
Beatæ Mariæ Virginis in dicta Eccleſia canonicè erectæ, ceſſantibus tamen reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis. Cùm autem inſteterit coram Vicario Generali Imonen. pro executione ſuarum literarum Apoſtolicarum, ſeſe oppoſuerunt Prior, & Homines Confraternitatis prædictæ, liteque deſuper inſtructa, idem Vicarius decrevit ſuperſedendum eſſe in
executione literarum Baptiſtæ, donec ipſe obtineret à
S. Sede earumdem literarum revalidatoriam, exprimendo qualitatem laicalem Juriſpatronatus, ad quem
effectum præfixit ei terminum unius menſis.

In hoc rerum ſtatu, Geminianus recurſum habuit
ad Sanctam Sedem, à qua obtinuit ſibi de eodem Beneficio provideri ſub narrativa, quòd Baptiſta nulla
facta mentione Juriſpatronatus Laicalis, ac nullo reportato Patronorum conſenſu, proviſionem dicti Beneficii è manibus Papæ ad ſui ſavorem extorſerit;
expeditiſque Literis Apoſtolicis, eùm ex decreto R.
P. D. Auditoris Signaturæ devoluta fuerit cauſa ad
noſtrum Auditorium, in hodierna Audientia diſcutiendum expoſui dubium -- *An, & quæ literæ forent exequendæ* -- & Domini mei reſponſum dederunt -- *Literas Apoſtolicas Geminiani eſſe exequendas.*

Sicuti namque Literæ Apoſtolicæ à Geminiano obtentæ dignoſcebantur undique juſtificatæ, ita omnis
1 Juris ratio expoſcebat, ut celeri demandarentur executioni ad excluſionem illarum, quas Baptiſta ſubreptitiè, & obreptitiè extorſerat, licèt eſſent anteriores in data, ut in terminis primæ propoſitionis ex
vulgato *Textus in c. ſi Capitulo; ibique gloſſ. verbo exequatur, de conceſſ. Præbend. in 6.* monuerunt *Rota coram Emerix Jan. dec. 1287. n. 1. in Monaſterien. Canonicatus 5.
Junii 1716. §. Arbitrio, & 7. Decembris ejuſdem anni in
principio, coram R. P. de Gamaches; & in Hidruntina Beneficii 6. Februar. 1719. §. Quantumvis, coram R. P. D.
meo Cerro; & in Auximana Juriſpatronatus 8. Martii præteriti, §. Nulla namque, coram me;* & in propoſito ſecun-
2 dæ per alium *Textum in c. 2. de Reſcript.* advertit *Rota in
Urgellen. Beneficii, ſeu Canonicatus 22. Junii 1716. §. Et
quidem, cor. R. P. D. meo de Herrera; in Romana Capellaniæ 18. Martii 1718. §. Non diſpari, coram R. P. D. meo
Cerro; & in dicta Auximana Juriſpatronatus 8. Martii præteriti, §. final. coram Me.*

De juſtificatione autem literarum, quas reportaverat Geminianus, dubitari non poterat. Valor enim
3 narratus, per non exceſſum verificatus remanebat ex
ſimili expreſſione facta per Baptiſtam in ſuis literis,
ut dixit *Rota, deciſ. 175. n. 4. & deciſ. 254. num. 2. cor.
Emerix Jun.* Item qualitas Juriſpatronatus Laicalis plenè evincebatur ex inferius dicendis; ac demum cir-
4 ca habilitatem Geminiani, cùm ageretur de literis
expeditis in forma gratioſa, juſtificatio facta præſumebatur in Dataria, ex animadverſis per *Rotam in Calavitana Canonicatus, 4. Decemb. 1697. §. Non enim, coram
b. m. Anſaldo; & Seguntina Archidiaconatus, 12. Febr.
1703. §. Narrata, coram Eminentiſſimus D. Card. Scotto.*

Quòd verò Literæ per Baptiſtam extortæ, ſubreptionis, & obreptionis vitio infectæ remanerent, reſultare videbatur ex eo, quòd ipſe reticuit in eiſdem literis, controverſum Beneficium eſſe de Jurepatronatus
Laicorum; quæ mentionis omiſſio dubio procul induxit nullitatem gratiæ; quia licèt Summus Pontifex
abſolutam habeat in Beneficialibus poteſtatem, exer-
5 cibilem etiam quoad proviſionem Beneficiorum Juriſpatronatus Laicorum, invitis, & reluctantibus Patronis, ut per celebrem *Gloſſam in Clementina ſecunda,
verbo Apoſtolicis, de Præbendis;* obſervant *Lotter. de re
benefic. lib. 2. quæſt. 8. num. 5. Tondut. quæſt. benefic. lib. 1.
part. 2. cap. 4. §. 9. num. 33. Pariſ. de Reſignat. Benef. l. 2.
quæſt. 4. num. 32. & 34. Amayden. de ſtil. Datar. lib. 1. cap.
15. num. 39. verſ. Unde.* Nunquam tamen ſolet admittere reſignationes hujuſmodi Beneficiorum Juriſpatro-
natus Laicalis, niſi cum clauſula -- *Accedente Patronorum conſenſu* -- quemadmodum, relato ſtylo Datariæ, deſumpto *ex regul. 42. Cancellariæ,* probant *Lotter. de re benefic. quæſt. 8. num. 93. lib. 2. Pariſ. de reſignat.
lib. 2. qu. 4. ex num. 4. ad 5. & num. 26. Rota deciſ. 725.
num. 1. part. 18. Recentior. & poſt Antonell. de Jur. & Oner.
Cler. dec. 44. n. 6.* 6

Indeque fit, quòd in Literis ſemper eſt facienda
mentio Juriſpatronatus Laicorum; cui ſi contingat
derogari per Papam, hæc derogatio debet eſſe explicita, & non ſubintellecta, nec conditionalis; aliàs 7
nunquam cenſetur per ſummum Pontificem derogatum;
unde cùm Baptiſta expoſuerit, quòd Beneficium ſubjacebat reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis,
quodque illis tantùm ceſſantibus, nominatio, ſeu præſentatio ſpectaret ad Priorem, ſeu Maſſarium, &
duos Procuratores Confraternitatis, gratia remanſit
nulla, & ſubreptitia ipſo Jure, ut liquet ex contextu ejuſdem *Regulæ 42. Cancellariæ;* & latè explicant
*Lotter. de re Benefic. lib. 2. q. 8. n. 93. & quæſt. 10. n. 77. &
ſeqq. Rot. dec. 168. num. 47. p. 10. deciſ. 372. num. 4. &
ſeqq. p. 17. deciſ. 159. n. 2. & ſeqq. & deciſ. 725. n. 1. &
ſeqq. p. 18. Rec. d. deciſ. 44. n. 10. poſt Antonell. de Jur. &
Oner. Cler. & in Cremonen. Beneficii 14. Maji 1706. §. Abſque eo quòd, in fine, cor. bon. mem. Kaunitz.*

His indubitatis principiis præmiſſis, tota difficultas in præſenti hypotheſi verſabatur circa qualitatem,
& naturam Juriſpatronatus, de quo agitur; An ſcilicet illud eſſet Laicale, vel Eccleſiaſticum, in qua
quidem quæſtione autumarunt Domini præfatum Juſpatronatus eſſe Laicale, quia eùm illud non fuerit 8
reſervatum Confraternitati, ſed tantum Maſſario, &
Syndicis ipſius Confraternitatis, qui ſunt merè Laici,
dici debet reſervatum ſolo intuitu earumdemmet Perſonarum Laicalium Maſſarii, & Syndicorum; & conſequenter numquam dici potuit Eccleſiaſticum, ſed
merè Laicale judicari debebit ad ea, quæ advertit
*Garz. de benef. p. 5. c. 1. n. 608. Lotter. de re Benef. lib. 2.
q. 10. n. 58. Barboſ. de Jur. Eccleſiaſt. univerſ. lib. 3. c. 12.
n. 15. Franceſ. de Eccleſ. Cathed. cap. 25. num. 182. Card.
de Luc. de Jurepatr. diſcurſ. 59. num. 18. Adden. ad Pamphil. deciſ. 189. num. 15. Rota Duran. deciſ. 130. per tot.
coram Merlin. deciſ. 407. num. 2. coram Cerro, deciſ. 732.
n. 3. & in rec. deciſ. 661. n. 6. & ſeqq. p. 19. tom. 2. & in
Barchinonen. Beneficii 8. Junii 1685. §. Minus relevat; &
16. Jan. 1686. §. Non enim; & 17. Junii ejuſdem anni, §. Neque obſtare, cor. cl. mem. Card. Matthejo.*

Ea præſertim adſtipulante ratione, quòd Maſſarius,
& Syndici nullam habent inſeparabilem connexionem cum Confraternitate, vel Eccleſia. Licèt enim 9
ipſi ſtare non poſſint ſine Confraternitate, benè tamen ſtare poteſt Confraternitas ſine Maſſario, & Syndicis, cum iſto caſu magis dignus præſideat loco Rectoris, ad tradita per *Innoc. in c. cùm non ignores, verb.
Unius, de Præbendis; Abb. in c. 1. n. 6. verſ. Porrò videtur, de elect. Ricciul. elucubr. Eccleſiaſt. lib. 4. c. 8. num. 1.*
Unde cum Maſſarius, & Syndici non repræſentent
neque locum, neque Confraternitatem, & ſine illa,
juxta claram fundationis literam, facere debeant, &
faciant præſentationem ad Beneficium; in his terminis Juſpatronatus prædictum dubio procul cenſeri 10
debet reſervatum intuitu dumtaxat earumdem perſonarum præſentare debentium, non autem Confraternitatis, & Eccleſiæ, juxta originalem Theoricam
*Baldi, in leg. ſi quis ad declinandum, §. In omnibus,
Cod. de Epiſcopis, & Clericis;* cum qua procedit *Rota, dec. 130. n. 3. coram Duran. & dec. 661. n. 7. par. 19.
tom. 2. rec.*

Haud ſubſiſtente, quòd Beneficium controverſum,
fuerit auctoritate Ordinarii fundatum, ac dotatum ex
nonnullis Prædiis relictis Capellæ Beatæ Mariæ Aſſumptionis pro amore Dei, & pro Animarum ſalute vigore
plurium Legatorum, & ultimarum voluntatum, ut 11
proinde

proinde Juſpatronatus, uti ex bonis Eccleſiæ erectum,
Eccleſiaſticum etiam ſit judicandum. Quoniam ea In-
ſtrumento fundationis evincebatur, quòd bona aſſigna-
ta in dotem ab Hominibus Societatis, non poterant
aſſa bona relicta Capellæ, quam adhuc non habebant
dicti Homines, dum volebant illam acquirere ex cau-
ſa dotationis -- ibi -- *Qui Homines Societatis, &c. optan-
tes pro ipſorum devotione habere Capellam unitam in Ec-
cleſiæ, &c. cujus Capellæ perpetuò ſint, & efficiantur
Patroni*. Si itaque Bona non fuerant relicta Capellæ,
ſed ipſimet Societati, tunc temporis indubitanter Lai-
cali, -- ibi -- *Ad dictos Homines, & Societatem quomodo-
libet ſpectantibus, &c. vigore quorumcumque Legatorum,
& diſpoſitionum dictæ eorum Societati, &c. uſque in præ-
ſentem diem factorum* -- palam inde fit, quòd eadem bona,
12 tanquam relicta eidem Confraternitati per Laicos erant
merè laicalia, etiamſi fortaſsè haberent annexum ali-
quod onus pium, de quo non conſtat pro Anima il-
lorum, qui prædicta bona eidem Societati reliquerant;
quia hoc non obſtante, adhuc bona Confrater-
nitati Laicali relicta cenſeri deberent Laicalia, & non
Eccleſiaſtica, ut admonent *Donat. in Prax. rerum re-
gul. tomo 3. tract. 8. quæſt. 15. n. 2. Ricciul. de Jurepa-
tron. cap. 21. n. 5. Rota in Firmana Capellaniarum 2. Julii
1717. §. fin. cor. Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano.*

Ea ulterius urgente ponderatione, quòd quemadmo-
dum Confraternitas tunc laicalis ex hujuſmodi bonis
ſibi relictis potuiſſet erigere, & fundare Capellaniam
13 manualem non ſubjectam reſervationibus, & affe-
ctionibus Apoſtolicis, ita potuit illam convertere in
erectionem Beneficii Eccleſiaſtici, & reſervare jus
præſentandi favore Maſſarii, & Syndicorum, modo,
& forma laicali, ad excluſionem earumdem reſerva-
tionum, ut per hanc identificam rationem magiſtrali-
ter firmavit *Rota in Vicen. Beneficii 17. Februar. 1713.
§. In concreto, cum duobus ſeqq. coram Reverendiſſimo D.
meo Aldovrando.*

Comprobante id ipſum decreto, & Judicio Ordina-
rii, qui approbavit fundationem cum reſervatione Ju-
ris præſentandi ad favorem Patronorum laicalium,
nempè Maſſarii, & Syndicorum, quod facere non
potuiſſet, ſi fundatio expleta foret de bonis ad Eccle-
14 ſiam ſpectantibus. Unde cùm ſemper præſumi debe-
at, quòd Ordinarius id egerit cauſa cognita, eiqua
conſtituto, quòd bona Confraternitatis forent laica-
lia, ſtante illius approbatione, fateri oportet Benefi-
cium fuiſſe fundatum ex bonis laicalibus, non autem
ex bonis Eccleſiaſticis, ut appoſitè obſervant *Lotter. de
re benefic. lib. 2. quæſt. 10. num. 13. Garz. de Benefic. par.
5. cap. 1. n. 594. Rota, deciſ. 273. n. 3. & 4. par. 3. &
deciſ. 665. n. 8. par. 4. tom. 3. In Parmen. Beneficii, 28.
Januarii 1701. §. Conjecturæ, coram Eminentiſs. D. Card.
Scotto; & 16. Januarii 1702. §. Verum, cor. bon. mem.
Anſaldo; & in dicta Vicen. Beneficii 17. Februarii 1713.
§. In concreto, coram Reverendiſſimo Aldovrando.*

Minuſque officere videbatur, quòd licèt Juſpatro-
natus ab initio dici potuiſſet laicale, adhuc tamen
cùm Confraternitas per ſuperventam approbationem
Ordinarii aſſumpſerit qualitatem Eccleſiaſticam, et-
iam Juſpatronatus de laicali fuerit effectum Eccleſia-
ſticum, & ſubjectum remanſerit affectionibus, & re-
ſervationibus Apoſtolicis. Siquidem procedendo cum
debita temporum diſtinctione, illicò apparebat Con-
fraternitatem de tempore fundationis Beneficii fuiſſe
merè laicalem, dum Beneficium fundatum extitit de
anno 1447. Confraternitas verò ſolùm de anno 1526.
per confirmationem receptam ab Ordinario aſſumere
potuit qualitatem Eccleſiaſticam. Ac propterea dum
tempore fundationis Confraternitas erat laicalis, il-
liuſque bona erant pariter laicalia, perneceſſe reſulta-
bat, quòd Juſpatronatus, ſeu præſentandi reſervatum
Maſſario, & Syndicis, foret etiam laicale; non ob-
ſtante, quod poſtmodum Confraternitas per approba-
tionem Ordinarii mutaverit naturam laicalem, & aſ-
ſumpſerit qualitatem Eccleſiaſticam; quia ex qualita-
te Eccleſiaſtica Confraternitatis non benè infertur ad
qualitatem Eccleſiaſticam Maſſarii, & Syndicorum;
aliud enim eſt Confraternitas, aliud verò ſunt Maſſa-
rius, & Syndici ejuſdem Confraternitatis, quibus, uti
Perſonis laicis, reſervatum eſt Jus præſentandi.
15 Unde cùm Juſpatronatus ſit quid diverſum à Jure
præſentandi, dum primum importat ſubſtantiam, &
dominium; ſecundum verò importat modum, jus, &
exercitium præſentandi, ut firmant *Geminian. in c. fin.
§. 1. in fin. de uſur. in 6. Felin. cap. Cum Venerabilis, n. 3.
verſ. & adde, de except. Dec. conſ. 542. n. 7. verſ. & non
obſtat*. Stat utique benè ſimul, quòd Juſpatronatus,
ab initio reſervatum favore Societatis laicalis, muta-
verit inde naturam, & evaſerit Eccleſiaſticum propter
ſuperventam in Societate approbationem Ordinarii. 16
Jus verò præſentandi reſervatum Maſſario, & Syndi-
cis, ſuam ſemper conſervaverit originem laicalem;
quia nil repugnat, quòd Juſpatronatus, reſpectu Do-
minii, & pertinentiæ, dicatur Eccleſiaſticum; reſpe-
ctu verò modi, & exercitii juris præſentandi, ſit lai-
cale, ut optime advertit *Rota apud Vivian. de Jurepatr.
lib. 4. cap. 9. num. 56. verſ. Nec ſubſiſtere videtur, co-
ram Dunozet. Jun. deciſ. 769. n. 4. in Recentior. deciſ.
157. n. 7. par. 7. & deciſ. 242. n. 5. part. 19.*

Robuſtius autem, quia in ipſo fundationis limine fa-
cta fuit iſta realis ſeparatio Maſſarii, & Syndicorum,
ſeu Procuratorum ab ipſo Corpore Confraternitatis,
apponendo per pactum, quòd ſolus Maſſarius cum Pro-
curatoribus haberet Jus præſentandi, & non quivis
alius cum dictionibus taxativis, *ſolùm, dumtaxat*, ibi --
*Quibus Maſſario, ſive Priori, & duobus Procuratoribus
dictæ Societatis pro tempore exiſtentibus, SOLUM, DUM-
TAXAT authoritatem, & poteſtatem nominandi, & præ-
ſentandi, &c.* & inferius, ibi -- *Solum, & dumtaxat
Prior, ſeu Maſſarius, & duo Procuratores ejuſdem Societa-
tis, & non aliquis alius habeant, & habere debeant authori-
tatem, & poteſtatem, arbitrium, & baliam eligendi, & præ-
ſentandi Rectorem* -- Eaque propter facta excluſione Con-
fraternitatis ab hoc Jure præſentandi privativè reſerva-
to particularibus Laicis, ſequitur inde qualitatem Ec-
cleſiaſticam ſuperventam Societati, non potuiſſe red-
dere Eccleſiaſticum Jus præſentandi non reſervatum ip-
ſi Societati, ſed particularibus perſonis Laicis, in qui-
bus perduravit cum ſua qualitate Laicali, ut prius; 17
eamdemque qualitatem Eccleſiaſticam transfuſam in
Corpus Societatis, non potuiſſe influere in Maſſari-
um, & Procuratores, quibus vigore dictionum, *SO-
LUM, & DUMTAXAT*, tributum fuerat Jus, & exer-
citium præſentandi, tanquam particularibus Perſonis
Laicis privativè ad Societatem, & independenter ab
ipſa, ex collectis per *Tondut. quæſt. benefic. par. 3. c. 139.
n. 7. Rota deciſ. 289. n. 121. & ſeqq. coram Duran. de-
ciſ. 144. n. 8. par. 5. Recent. & in Majoricen. Beneficii 6.
Decemb. 1709. §. Quodque, cor. bon. mem. Anſald.*

Sed quatenus præmiſſa, aliquam præſeferent dubie-
tatem ad inducendam qualitatem Laicalem Juriſpa-
tronatus, ſeu juris præſentandi quoad Beneficium, de
quo agitur, omnem prorsùs eliminari difficultatis um-
bram cenſuerunt Domini ea obſervantia ab ipſis Fun-
dationis primordiis inducta, & inde uſque ad hodier-
na tempora uniformiter provecta, dum per integrum
130. annorum defluxum in omnibus vacationibus,
quæ obtigerunt, ſemper ab Ordinario fuit data inſti-
tutio ad præſentationem Maſſarii, & Syndicorum, ut
patet ex ſeptem continuatis ſtatibus annorum 1592.
1602. 1613. 1615. 1655. 1662. & 1689. de quibus
Summar. Geminiani à num. 3. ad 14. quæ quidem ob-
ſervantia centenariam excedens, & continens inter
cæteros duos primos ſtatus annorum 1592. & 1602.
cum expreſſa, & literali declaratione per Ordina-
rium facta in actu inſtitutionis de qualitate Laicali
controverſi Juriſpatronatus, ibi -- *Quæ de Jurepatronatus
Laicorum, videlicet Dilectorum Nobis in Chriſto Maſſarii, &
Hominum Societatis S. Mariæ in dicta Parochiali Eccleſia exi-
ſtit*, & alios tres ſtatus de vacationibus ſequutis in Men-
ſibus Sanctæ Sedi reſervatis, cum præſentationibus fa-
ctis à Maſſario, & Syndicis, & effectuatis mediante in-
ſtitutione Ordinarii, & ſubſequuta poſſeſſione, qua-
les ſunt ſtatus annorum 1615. 1655. & 1662. ſicuti
operatur, ut potius attendi debeat id, quod fuit ob- 18
ſervatum; quàm id quod fuit in fundatione cautum,
ut benè tradit *bon. mem. Anſald. in addit. ad deciſ. 38. n.
15. & 16. Rot. dec. 218. ex n. 7. uſque ad finem, par. 6. dec.
29. n. 28. & ſeq. par. 7. & dec. 290. n. 14. par. 18. Recent.* Ita
mirabiliter declarat fundationis legem cum qualitate
Laicali ad excluſionem reſervationum, & affectionum
Apoſtolicarum, ut in puncto obſervant *Marant. reſponſ.*

15. n. 12. & 14. tom. 3. Rota in Parmen. Beneficii 16. Januarii 1702. §. final. coram bon. mem. Anſaldo; & 13. Junii 1703. §. fin. coram bon. mem. Molines, in Tarracon. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Cæterum, coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano; & in Gerunden. Eleemoſyna Panis, 14. Martii 1718. §. Cùm igitur, & ſeqq. coram R. P. D. meo Cerro.

Fortiùs accedeote obſervantia negativa, dum à die fundationis uſque in præſens nulla exhibetur proviſio
20 Apoſtolica tamquam de reſervato, de qua utique cnnſtare poſſet ſi Beneficium fuiſſet Juriſpatronatus Ecclefiaſtici; quæ obſervantia negativa ad effectum, de quo agitur, ſemper fuit habita in conſideratione per Sacrum Rotæ Auditorium, ut ſignanter videre eſt *in deciſ. 661. nu. 15. part. 19. Recent. in Parmen. Beneficii 16. Januarii 5702. §. final. coram bon. mem. Anſaldo; & 27. Junii 1703. §. final. cor. bon. mem. Molines; in Tarraconen. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Cæterum, cor. Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano; & in Compoſtellana Beneficii 15. Martii 5717. §. Hæc autem, coram Eminentiſſimo Althann.*

Eademque obſervantia, quæ de cætero ſufficiens eſſet ad declarandam qualitatem Juriſpatronatus etiam in Judicio petitorio, eo fortius ſtringebat in præſenti caſu, ubi verſamur in Judicio executivo literarum Apoſtolicarum, in quo attenditur ultimus ſtatus, &
21 factum poſſeſſionis, etiam adverſus Reſervationes Apoſtolicas, ad firmata per *Rot. deciſ. 346. num. 11. & 15. coram Rojas, deciſ. 312. num. 18. coram Bich. deciſ. 633. n. 4. p. 4. tom. 3. deciſ. 143. n. 2. p. 7. rec. & in Mediolanen. Optionis 29. Aprilis 1711. §. Comprobationem, coram R. P. D. Faleonerio Almæ Urbis Gubernatore.*

Non prætereundo ex abundanti, quòd aliqua dubitatione emergente, potius judicari debet pro exclu-
22 ſione reſervationum, & qualitatis Eccleſiaſticæ, ut teſtatur *Spad. conſ. 26. n. 2. & conſ. 46. n. 3. lib. 3. Rota coram Bichio, deciſ. 400. nu. 2. coram Cavaler. deciſ. 597. n. 2. in Recent. deciſ. 327. n. 2. p. 15. & deciſ. 566. n. 14. part. 19. in Vicen. Beneficii 17. Februarii 1713. §. Ex quibus, coram Reverendiſſ. D. meo Aldrovando; & in Compoſtellana Beneficii 15. Martii 1717. §. fin. coram Eminentiſſimo D. Card. Althann.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. CERRO.

Barchinonen. Beneficii.

Lunæ 3. Junii 5720.

ARGUMENTUM.

Reſervationes Apoſtolicæ non ceſſant ex eo, quòd Fundator reſervaverit jus præſentandi, quandocumque, & quotieſcumque vacatio contigerit; neque etiam ex eo, quòd idem Fundator terminum ad præſentandum, à Jure conceſſum coarctaverit, niſi adſint alia verba magis perſtringentia, quæ neceſſitatem præſentandi in quacumque vacatione importent.

SUMMARIUM.

1 *Juſpatronatus Laicale, ob tranſitum ad Perſonas eccleſiaſtica, verè eccleſiaſticum evadit.*

2 *Fundator Beneficii relinquens Eccleſiæ Juſpatronatus, ipſius legibus illud ſubmiſiſſe cenſetur.*

3 *Et conſequenter obnoxium remanet Regulis Cancellariæ, Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico reſervantibus.*

4 *Pro evitanda reſervatione Apoſtolica, conſtare debet de voluntate Fundatoris Beneficii, illi contraria, vel expreſsè, vel ſaltem tacitè ex circumſtantiis, & conjecturis, & quales eſſe debeant.*

5 *Prædictæ Regulæ Cancellariæ à quo Pontifice promulgatæ fuerint.*

6 *Fundator non cenſetur cogitaſſe de excluſione Regulæ, Menſium reſervatoriæ, ſi Beneficium fundatum fuit ante ejuſdem Regulæ promulgationem.*

7 *Expreſſio, quòd Patronus præſentare valeat quandocumque, & quotieſcumque Beneficium vacare contigerit, talis roboris non reputatur, ut ceſſare faciat reſervationes Apoſtolicas, & quare, & n. 8.*

9 *Tunc illæ ceſſant, quando exercitium Juriſpatronatus collatum eſt in Patronorum, cum clauſulis* ſemper, in perpetuum, & ſine ullo impedimento.

10 *Non verò ſi appoſita fuerit clauſula* toties quoties, *vel conſimiles.*

11 *Copia Scripturæ, pendente lite, & abſque compulſoria, vel Partis citatione extracta, fidem non meretur.*

12 *Quando terminus ad præſentandum, in fundatione præfixus, ſit cum proviſione Apoſtolica incompatibilis.*

13 *In concordatis Germaniæ, collatio Papæ ad tres menſes coarctatur.*

14 *Nulla eſt repugnantia, quòd, licèt Papa provideat vigore reſervationis, adhuc ex mente Fundatoris, providere debeat intra certum tempus.*

15 *Qui poteſt plus, poteſt etiam minus.*

16 *Devolutio ad favorem Capituli, in caſu negligentiæ Patronorum Eccleſiaſticorum in præſentando, non immutat naturam Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, ſed imò illud magis confirmat.*

17 *Obſervantia, promanans ex proviſionibus Apoſtolicis, ex cauſa vacationis in menſe reſervato expletis, ad interpretandam legem fundationis inſervit, reſervationum minimè excluſivam.*

18 *Fortiùs verò attento ultimo Statu, in contradictorio Judicio per rem Judicatam conſtabilito.*

19 *Status, qui non docetur effectuatus, non eſt in conſideratione habendus.*

20 *Status, ubi aſſeritur, Beneficium vacaſſe in menſe reſervato, Datariæ non præjudicat, niſi id aliunde certò probetur, & quare.*

DECISIO XX.

DEcertantibus Baudilio Matas, & Raymundo Maſcarò pro aſſecutione unius ex decem Beneficiis, exiſtentibus in Eccleſia Inſignis Monaſterii Beatæ Mariæ de Petris albis, vacati de menſe Octobris anni 1715. per obitum Joſephi Creus, primo nimirùm vigore præſentationis in ſui perſonam factæ ab Abbatiſſa præfati Monaſterii, cui uſque ab anno 1334. occaſione erectionis Beneficiorum piæ memoriæ Eliſenda Aragonum Regina, Monaſterii fundatrix, Juſpatronatus reſervaverat; altero verò in vim proviſionis à Sancta Sede obtentæ, tanquam de reſervato, reſpondit Sacrum Auditorium ſub die 2. Julii 1717. coram Me -- *Literas Raymundi non eſſe exequendas, & eſſe inſtituendum Baudilium* -- ac promulgata ad normam hujuſce Deciſionis per me Sententia, illa ob lapſum fatalium tranſitum fecit in rem judicatam. Cùm autem Raymundus in gradu reſtitutionis in integrum iterum mihi Cauſam delegare curaverit, ſuppoſui idcircò Dominorum examini congruum Dubium -- *An conſtet de Cauſis reſtitutionis in integrum, ſeu potius de re judicata* -- reſponſumque accepi -- *Conſtare de Cauſis.*

Injuſtitia etenim antecedentis Judicati viam aperiens reſtitutioni in integrum ſatis reſultare viſa fuit, ex quo cùm agatur de Jurepatronatus poſt obitum Reginæ Fundatricis reſervato Abbatiſſæ, & Monialibus 1
Monaſterii de Petris albis, illud ob hujuſmodi tranſitum ad Perſonas Eccleſiaſticas, verè Eccleſiaſticum evaſit, juxta cenſuram *Text. in cap. Unic. §. Finali de Jurepatronatus in 6.* cum quo etiam Fundatricem ſe conformare voluiſſe præſumitur; nam relinquendo tale Jus Eccleſiæ ipſius legibus illud ſubmiſiſſe cen- 2
ſetur, ad ſirmata per *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt. 8. num. 99. & quæſt. 27. num. 66. Rota in Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. §. Nam quamvis, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*; & conſequenter obnoxium feciſſe regulis Cancellariæ reſervantibus Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, itaut cùm vacatio contro- 3
verſi Beneficii acciderit in Menſe Octobris vigore regulæ octavæ, hodie nonæ S. Sedis reſervato nullo Jure proviſio Apoſtolica impediri poſſit, ut in ſubjecta materia dixit *Rota in Romana Juriſpatronatus coram Sacrato, impreſſa apud Vrvian. de Jurepatr. lib. 4. c. 9. ſub num. 56. verſ. & ita videtur; & in Monaſterien. Vicariæ, 6. Junii 1707. §. Non minùs, coram Eminentiſſimo Scotto; & in Ortbonen. Beneficii 3. Martii 1708. §. Probata, cor. eod.*

Militante igitur præſumptione pro reſervatione Apoſtolica,

ſtolica, ob rationem, quòd Juſpatronatus ex voluntate Fundatricis translatum fuerit in locum, & Perſooas Eccleſiaſticas, unum eſſet pro ea evitanda, quòd ex inſtrumento Fundationis conſtaret de voluntate
4 Fundatricis de directo adverſante præmiſſæ reſervatinni Apoſtolicæ, illaque, vel expreſsè ſcripta baberetur; vel ſaltem tacitè ex circumſtantiis omninò, & pernecesſè concludeatibus conjici poſſet; non enim omnes conjecturæ admittendæ veniunt, ſed quæ dumtaxat ſint in ſuo genere perfectæ, & talis roboris, ut vim regulæ retundere valeant; *Rota deciſ. 584. num. 02. cor. Dicb. dec. 602. n. 14. & 961. n. 16. coram Dunozet. Jun. deciſ. 519. num. 7. part. 0. rec. deciſ. 54. num. 19. p. 17. & deciſ. 807. n. 2. tom. 0. recent. & in Praten. Beneficii prima Decemb. 1719. §. Eadem; & §. Si autem, coram R.*
5 *P. D. meo Criſpo.* Eo præſertim, quia res eſt de Jurepatronatus conſtituto longè antequam emanaſſet regula reſervatoria Menſium, promulgata à ſan. mem. Nicolao Quinto circa medium Sæculi Decimiquinti, at notat *Rota, deciſ. 121. n. 3. & 14. par. 19. recen. & in Parmen. Beneficii 28. Jannarii 1701. coram Eminentiſſimo Scotto.* Proptereaque valde difficilius cenſeri debet Fundatricem cogitaſſe de excluſione regulæ Menſium nondum ea ætate exiſtentis in rerum natura,
6 cum regulariter voluntas non feratur in incognita, unde niſi de ſui natura incompatibilis dignoſcatur cum ipſamet regula, nequit eidem ſuam operationem adimere, juxta animadverſa per *Rot. in Barcbinonen. Beneficii 16. Januarii 1686. §. Et hunc eſſe, & §. Contrà, cor. clar. m. Card. Matthaeio; in Tiraſonen. Prioratus 19. Novembris 1791. §. Etenim, coram b. m. Molines; in Parmen. Beneficii prima Martii 1700. §. Finali, coram Eminentiſſimo Scotto; in d. Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. §. Abſque eo quod, & §. Minus relevat. cor. eod. & in Ortbonen. Beneficii 23. Martii 1708. §. Probata, pariter cor. eod.*

Porrò talem nequaquam fuiſſe arbitrati ſunt Dominoi voluntatem Reginæ Eliſeadæ, quia præciſivè etiam à quæſtione, quam viriliter promovebant Defenſores Raymundi, ſuper eo, quòd Bona in Dotem Beneficiorum aſſignata, provenirent in parte à quibuſdam Parochialibus Apoſtolica auctoritate unitis; proindeque utpote originariè Eccleſiaſtica, multò fortiùs ſubminiſtrarent adminiculum mentis Fundatricis Patronatum relinquendi in Statu Eccleſiaſtico; & circa hoc procedendo cum ſuppoſito, quòd eadem Bona verè fuiſſent Laicalia, & patrimonialia Fundatricis, de quo latè in præterita Deciſione, §. *Nec demùm.* Adhuc eadem voluntas ſufficienter evinci non
7 poterat, ex quo in fundatione præſtitutum fuerit Abbatiſſam, & Moniales præſentare debere -- *quandocumque, & quotieſcumque ipſos Presbyteratus, & unumquemque eorum vacare contigerit* -- quaſi quòd exindè incluſum cenſendum ſit omne, & quodcumque tempus præſentandi, & conſequenter excluſæ dici debeant reſervationes Apoſtolicæ, ut ex pluribus auctoritatibus probare conatur præcedens mea Deciſio, §. *Quod verò.* Quoniam hæc ſola expreſſio quandocumque præſentandi ſaltem virtualiter inhærens cuicumque fundationi Beneficii de Jurepatronatus, tali roboris dijudicari nequit, ut ex ſe ſubmoveat Eccleſiaſticitatem Juris præſentandi, & ceſſare faciat reſervationes Apoſtolicas, aliàs ſequeretur, quòd in quolibet Jurepatronatus ex vi talis Clauſulæ, vel expreſsè appoſitæ, vel tacitè ſubintellectæ, eſſet admittenda in omnibus caſibus præſentatio Patroni etiam Eccleſiaſtici, ad inſtar Laici, & ſic fruſtratoria redderetur diſpoſitio prædicti *Cap. Unic. de Jurepatronat.* & nunquam locum haberet regula reſervatinnis, Juſpatronatus Eccleſiaſticum ſpecificè percutiens; ut in puncto reſpondit *Rota in Barcbinonen. Beneficii 5. Decembris 1685. §. Minùs, coram Card. Matthaejo; in altera Barcbinonen. 16. Januarii 1686. §. Contrà; & 12. Junii ejuſdem Anni, §. Parùm, coram prælaudato Card. Matthajo; in Novarien. Canonicatus prima Decemb. 1690. §. Nihil refragante, cor. bon. mem. Manuel. in Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. §. Non attento, & §. Abſque eo quod, cor. Eminentiſſimo Scotto; & in Monaſterien. Vicariæ 6. Junii 1707. §. Non attento, cor. eodem.*

Neque itaque exoriatur intelligentia adeò exorbitans,
8 dicendum eſt, facultatem tributam Patrono Eccleſiaſtico præſentandi quandocumque, & quotieſcumque verificari, dummodo non ſuperveniat impedimentum reſervationis Apoſtolicæ; & in iis Menſibus, in quibus juxta naturam Juriſpatronatus Eccleſiaſtici liberum Patrono ſit ejuſdem facultatis exercitium, ut optimè in terminis probat *Advocat. Piton. in ſuis Eccleſ. diſceptat. 12. 25. n. 2.* & firmavit *Rota in Tiraſonen. Prioratus 19. Novembris 1691. cor. bon. mem. Molines, impreſſ. poſt dictam diſcept. 25. n. 35.* & in allegatis *Barcbinonen. Beneficii, coram Card. Matthaejo, in dicta Aprutina Beneficii, §. Immò, coram Eminentiſſ. Scotto; in Ortbonen. Beneficii, 23. Martii 1708. §. Probata, coram eodem; & 10. Junii 1709. §. Porrò, coram Eminentiſſimo Polignac; & in Moguntina Decanatus, 15. Januarii 1710. cor. Reverendiſſ. D. meo Lancetta Decano.* Idque procedit non obſtante diſtinctione in contraria Deciſione relata in §. *Non Adverſante*, videlicet aliud eſſe quando verba univerſalia *quotieſcumque, & quandocumque, ſeu toties quoties* reſpiciunt reſervationem Juriſpatronatus; aliud verò in terminis, quibus relativè ſe habeant ad illius exercitium; quo poſtremo caſu operari debeant etiam in excluſionem reſervationis Apoſtolicæ. Ponderabant etenim Domini
tunc hujuſmodi diſtinctionem vim obtinere poſſe, quo- 9
ties exercitium prædictum collatum ſit in Patronum clauſulis magis perſtringentibus, & quæ neceſſitatem præſentandi importent in quacumque vacatione, ut ſunt dictiones illæ *ſemper, in perpetuum, & ſine illius impedimento*, juxtà quas, aliàs Rota rectè cenſuit, exercitium Juris præſentandi minimè remorari poſſe à reſervationibus Apoſtolicis, veluti videre eſt *in Deciſionibus Aprutina Beneficii, 19. Junii 1705. coram Eminentiſſimo Scotto; Tarraconen. Beneficii, 11. April. 1712. §. Quibus, coram Reverendiſſ. D. meo Lancetta Decano & in Monaſterien. Canonicatus, 19. Februari 1714. cor. bon. mem. Anſaldo.* Non autem in ſimplicibus terminis Clauſularum *toties quoties*, vel conſimilium, quæ
aptè recipere valeant interpretationem, ceſſantibus 10
reſervationibus Apoſtolicis, ad firmata in duriaribus circumſtantiis per *Rotam in Monaſterien. Decanatus, 13. Junii 1710. §. Eoque faciliùs, cor. bon. mem. Caffarello, & in Moguntina Decanatus 14. Januarii 1710. §. Nihilque, cor. Reverendiſſimo D. Lancetta Decano.*

Atque hinc exploſa principaliori conjectura eruta à ſæpe memoratis verbis univerſalibus, debilior apparuit altera deſumpta à termino trium menſium ſtatuto Patronis ad præſentandum, qui in præſenti diſputatione ulterius contendebatur coarctatum fuiſſe in poſtrema Donatione Eliſendæ Reginæ ad duos ſolummodò menſes, exindè dupliciter arguendo, primò nempe, quòd Fundatrix enixè optaverit præſentationem ſemper fieri à Monialibus, eo ipſo, quòd conſuetum terminum ſex menſium de Jure competentem Patronis Eccleſiaſticis adeò anguſtavit; ſecundò autem quòd ex tali præfinitione termini neceſſariò ſublata dici debeat quælibet reſervatio Apoſtolica, quæ nullo temporis termino ad conferendum limitatur, ut probare ſatagit præcedens deciſio, §. *Et magis.*

Quandoquidem opportunè prænotando, quòd Inſtrumentum augmenti Dotis, in quo facta dicitur reſtrictio termini ad duos menſes, non eſt in forma probanti, nedum quia in extractione illius copiæ non fuit deſignatum præciſum tempus diei, & anni exem-
plationis hujuſmodi; verùm etiam ex quo Notarius 11
exemplator, non eſt ſucceſſor in Officio, proindeque copia ita per eum privata auctoritate, pendente lite, & abſque compulſoria, vel partis citatione extracta, nullam fidem promeretur, ad tradita per *Rotam, dec. 69. n. 4. cor. Ludoviſ. dec. 88. n. 4. cor. Ottob. deciſ. 581. n. 2. & dec. 054. n. 1. cor. Emerix. Junior. & in Olomucen. Juriſdictionis 10. Decembris 1688. § Nec hujuſmodi, coram clar. mem. Cardinali Caprara.* Quomodocumque itidem res ſumatur, ſemper terminus tantæ eſt extenſionis, ut eo pendente rectè valeat Summus Pontifex de vacatione Beneficii certiorari, & intra illum proviſionem explere; in quibus circumſtantiis, nulla conſiderari poteſt incompatibilitas inter collationem à Papa faciendam, & voluntatem Fundatricis; optimè enim ſalvatur, quòd juxta ejus Votum, citiùs quàm præfinferret ſolitus terminus à Jure ſtatutus, dandus ſit Rector Beneficio; & tamen quòd ſimilis proviſio explenda ſit à Papa, atque eo dumtaxat caſu, talis incompatibilitas intercederet quando terminus in fundatione præfixus eſſet adeò brevis, ut

non ſine læſione voluntatis Fundatoris expectari va-
leret proviſio Apoſtolica, prout cum effectu in propo-
ſito, quòd terminus ad præſentandum ſtabilitus fue-
rat in brevi curriculo decem, quindecim, vel vigin-
ti dierum, loquuntur Deciſiones *in Parmen. Beneficii*
28. Januarii 1701. & 16. Januarii 1702. coram Eminen-
tiſſimo Scotto; in Gerunden. Beneficii 10. Jun. 1702. coram
bo. me. Molines, in Tarraconen. Beneficii 11. Aprilis 1712.
cor. Reverendiſs. D. Lancetta Decano; in Gerunden. Eleemo-
ſynæ Panis 26. Junii 1713. coram prædicto Eminentiſſimo
Scotto, confirmat. 14. Maji coram Me; quibus adhæſit
Deciſio præteritæ Inſtantiæ, *§. Eo magis, cum ſeq.*

Quòd autem collatio Papæ nullo termino limitari
poſſit, eſt ratio omninò inſufficiens ad effectum in-
13 ducendi excluſionem regulæ Menſium reſervatoriæ;
habemus etenim examplum concordatorum Germaniæ,
juxtà quæ collatio Papæ coarctatur ad tres menſes,
ut notat Rota, *deciſ. 1364. num. 5. & 8. coram Emerix*
Jun. deciſ. 205. num. 4. part. 10. deciſ. 467. num. 19. par.
19. Recent. in Treviren. Parochialis, 26. Junii 1715. §.
Non obſtat, coram Reverendiſſimo Domino meo Lancetta De-
cano; & in Hildeſimen. Canonicatus, 14. Martii 1718.
§. De meliò, coram R. P. D. meo Criſpo. Unde nulla con-
14 currit repugnantia, quòd licèt Papa provideat vigo-
re reſervationis adhuc ex mente Fundatoris provide-
re debeat intra certum terminum; eo potiſſimum quia
ſi ex lege fundationis id pernecesse præſeferente ex-
cludi poteſt Papa à conferendo in quolibet caſus,
15 multò fortiùs, ſalvis reſervationibus, datum erit ei-
dem limitare tempus collationis faciendæ, juxta regu-
lam, quòd qui poteſt plus, poteſt etiam minùs, de
qua *Tex. in leg. non debet, ff. de regul. Jur. Authent.* multò
magis, *Cod. de Sacroſanct. Eccleſ. cap. cui licet 53. de*
regul. Jur. Novarr. quæſt. forenſ. quæſt. 24. n. 6. lib. 1.

Præterea minùs juridicè contendebatur reſervatio-
nes fuiſſe in fundatione rejectas, ex eo quòd in ca-
ſu, quo Abbatiſſa, & Moniales negligerent intra
terminum trium menſium præſentare, ad id perficien-
dum ſubſtituitur Capitulum Cathedralis Barchinonen-
ſis. Quoniam exindè nulla profluit incompatibilitas
cum regula Menſium; nam quemadmodum Jus præ-
ſentandi Abbatiſſæ, & Monialium ex ſuperiùs de-
monſtratis verificatur, & apprimè locum obtinet nul-
lo intercedente impedimento reſervationum Apoſtoli-
carum; eadem cenſura militat quoad devolutionem
16 ſtabilitam favore Capituli, quæ ſanè devolutio con-
ſulit quidem caſui negligentiæ primi Patroni, ſed
non tollit in ſuis caſibus reſervationes; cùm non im-
mutet naturam Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, quin
imò illud magis confirmet, utpotè quia in alias Per-
ſonas Eccleſiaſticas translatum ſit, juxta tradita per
Rotam, in Leodien. Beneficii, 26. Februarii 1706. §. Et
hæc, coram clar. memor. Cardin. Priolo; in Monaſterien.
Vicariæ, 6. Junii 1707. §. Addito, coram Eminentiſſi-
mo Scotto; & in Tarraconen. Beneficii, 11. Aprilis 1712.
§. Perperam, coram Reverendiſſimo Domino meo Lancetta
Decano.

In univerſum verò difficultatem ſubmovebat ſpeci-
fica, & qualificatiſſima obſervantia, non ſolùm exo-
riens à tribus ſtatibus annorum 1681. 1696. & 1701.
in quibus Proviſiones Apoſtolicæ, ex cauſa vacatio-
17 nis in menſe reſervato expletæ, plenarium effectum
habuerunt; quæque optimè inſervire poſſunt ad in-
terpretationem legis fundationis nequaquam excluſi-
vam reſervationum, ut advertit Rota, *deciſ. 2316.*
num. 9. cor. Coccin. deciſ. 184. ibique *Adden. num. 8. cor.*
Ludoviſ. deciſ. 608. numer. 6. part. 2. recent. in Tiraſonen.
Prioratus, 19. Novembris 1691. §. Quæ omnia, coram
bon. mem. Molines, confirmat. 19. Jun. 1697. cor. bo. mem.
Urſino; & noviſſimè *in Praten. Beneficii, prima Decem-*
bris 1719. §. Si autem, & §. Conſtans; & 29. Aprilis cur-
rentis anni, §. Inſuper, coram R. P. D. meo Criſpo. Sed
& fortiùs ab ultimo ſtatu anni 1711. in quo re ma-
turè perpenſa, & contradicente, præſentato ab Abba-
tiſſa per ſolemnem rem Judicatam, conſtabilitum fuit
locum fieri debere proviſioni Apoſtolicæ, & proviſum
eſſe in poſſeſſionem Beneficii immittendum, à quo ſa-
nè ultimo ſtatu taliter in contradictorio Judicio firma-
18 to, cùm Beneficium aſſumpſerit qualitatem ſubjectio-
nis regulæ Menſium, datum non eſt in præſenti ju-
dicio, in quo verſamur, ullo pacto recedere, juxta fir-
mata in Pennen. Beneficii, ſuper Pertinentia, 17. Martii
1710. §. Ultrò quod, cor. Reverendiſs. Aldrovando; in Ca-
ſertana Beneficii, 27. Martii 1715. §. Super accedente, cor.
Eminentiſſimo Scotto; & 15. Junii 1716. §. Altera, coram
Eminentiſs. Altbano; & in Compoſtellana Beneficii 15. Mar-
tii 1717. §. Porrò, coram eodem. Et è conſpectu illius
adeò qualificati nullius momenti deteguntur duo anti-
quiores ſtatus annorum 1669. & 1670. & alter anni
1706. ultimus etenim ex his non docetur effectuatus,
alii autem duo anteriores non præſeferunt certam pro- 19
bationem, verè vacationem accidiſſe in menſe reſer-
vato, cùm id ſolummodò reſultet ab aſſertiva in il-
lis emiſſa, quæ non eſt immunis à ſuſpicione, quòd
in præjudicium Datariæ ſupponi potuerit abſque ve-
ritatis fundamento, ut benè *Rota, in deciſ. 99. num.* 20
16. coram Royas; deciſ. 576. num. 11. coram Carill. de-
ciſ. 224. num. 16. part. 8. recentior. & in Praten. Beneficii,
1. Decembris 1719. §. Verum, cum ſeqq. coram R. P. D.
meo Criſpo.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. ROVAULT

De Gamaches.

Aurien. Parochialis de Rozamonde.

Veneris, 29. Aprilis 1720.

ARGUMENTUM.

Parochialem Eccleſiam, de qua agitur, Monaſterio S. Martini Compoſtellæ Ordinis S. Benedicti eſſe plenariè, ac ſubjectivè unitam, oſtenditur: atque adeò curam Animarum in illud translatam per Vicarium Regularem, ſeu Sæcularem, ad deputationem ipſius Monaſterii, ſeu illius Abbatis, exercendam, & argumenta in contrarium adductæ luculenter refelluntur.

SUMMARIUM.

1 *Recenſetur unio Parochialis S. Mariæ de Rozamondo Monaſterio S. Martini, à quo Pontifice facta fuerit, & à quo deinde confirmata.*

2 *In Monaſterio, ſeu Eccleſiam, cui facta eſt unio acceſſoria, & ſubjectiva alterius Monaſterii, ſeu Eccleſiæ, tranſeunt omnia illius bona, & jura.*

3 *Refertur indultum, conceſſum ab Urbano II. Petro Hiſpaniarum Regi, ejuſque Succeſſoribus, uniendi favore Monaſteriorum Parochiales Eccleſias, in Saracenorum Terris acquiſitas, vel in propriis hæreditariis fundatas.*

4 *Ante Sac. Conc. Tridem. uniendi facultas ad Epiſcopos pertinebat.*

5 *In quibus conſiſtat jura Spiritualia, & Parochialia, plenariam unionem præſeferentia, & n. 6.*

7 *Donare Beneficium Monaſterio, non importat illius unionem, ſed ſolùm conceſſionem Juriſpatronatus, & Juris præſentandi.*

8 *Limita, quando non agitur de donatione ſimplici, ſed de donatione concepta verbis ampliſſimis, cum conceſſione Curæ, Decimarum, Primitiarum, & Jurium Parochialium.*

9 *Non obſtante quòd deficiant clauſulæ* pleno Jure, & in temporalibus, ac ſpiritualibus.

10 *Uniones plenariæ in temporalibus, & ſpiritualibus fiunt etiam ex cauſa incrementi redditu.*

11 *Ex quibus legalitas Scripturæ probetur.*

12 *Sententia, edita in Cauſa Status, facit jus quoad omnes.*

13 *Quid importet verbum* reintegrare, & reſtituere,

14 *Tale conſeri debet referens, quale eſt relatum.*

15 *Verba* perpetuò unimus, adnectimus, & incorporamus *præſeferunt unionem in ſpiritualibus, & corporalibus, & quare, & n. 21.*

16 *Aliud argumentum talis unionis eſt aſſignatio certæ congruæ Vicario in fructibus Parochialis, reſervatis aliis Abbati, & Monaſterio.*

17 *Nuncupatio* Rectoris *verificatur etiam, licèt minùs propriè, in Vicaria, & Eccleſia alteri unita.*

18 *Idem*

18 *Idem dicendum venit de enunciativa* Vacationis, *& num.* 25.

19 *Et pariter de enunciativa* Juriſpatronatus, *& quare.*

20 *Contradictio in eadem diſpoſitione vitanda ſemper eſt.*

22 *In dubium revocari non poteſt unio, quando de ea conſtat per Sententiam Executoris Apoſtolici, cor. quo verificata fuerant omnia in Bulla contenta.*

23 *Pro capienda poſſeſſione bonorum Eccleſiæ unitæ, quando citatione opus non ſit.*

24 *In reſignatione Eccleſiæ unitæ ad favorem certæ perſonæ, habetur loco nominationis, & deputationis novi Vicarii.*

26 *Vicaria poteſt dari etiam in titulum.*

27 *Abbas apellari poteſt Patronus Eccleſiæ unitæ.*

28 *Actus ſubſequentes unionem, ad illam referri debeant.*

29 *Perceptio decimarum, & fructuum Parochialium, & adminiſtratio Sacramentorum cum aſſignatione congrua, ſunt ſigna, & effectus unionis.*

30 *Sententia, in judicatum tranſacta, magis magiſque unionem, illiuſque obſervantiam confirmat.*

31 *Quando non agitur de exequenda ſententia, ſed ea affertur ad probationem facti, ſi dignoſcatur ſubſiſtens, attenditur ejus juſtitia, non curata exceptione nullitatis.*

32 *Nullitas proponi non poteſt contra Sententiam antiquiſſimam.*

33 *Conſervator judicialem habet juriſdictionem, ſtante amplitudine clauſularum, in deputatione appoſitarum.*

34 *Juris præſumptio ſtat, quòd Sententia lata ſit contra viventem.*

35 *Sententia ex Collitigantis contumacia, robur ſuum non ammittit.*

36 *Præventiva appellatio, & proteſtatio non impedit, quin Judex Sententiam ſuam validè proferat.*

37 *Poſſeſſio triennalis non ſuffragatur intruſo.*

38 *Poſſeſſio triennalis, & decennalis tuetur ipſum poſſeſſorem dumtaxat, & non illum.*

39 *In cauſa, reſpiciente petitorium, non alia attenditur poſſeſſio, quam illa, quæ Beneficii ſtatum immutare, & præſcribere valeat.*

40 *Neque ſtatus litigioſi, & contradicti apti ſunt præſcribere ejuſdem Beneficii qualitatem.*

41 *Appellans, & proſequens judicium Anteceſſoris, facit omnia acta ſua, perinde ac ſi Sententia adverſus ipſum emanaſſet.*

42 *Ex quibus ſtatus Beneficii dicatur controverſus, & litigioſus, & num.* 43.

44 *Lis ſemper durat, & pendere dicitur, donec per rem judicatam terminata fuerit.*

45 *Inſtantia Cauſæ, inſpecto Jure Canonico, eſt perpetua.*

46 *Pendente lite in Petitorio, Poſſeſſor litigioſus, etiam per centum annos, & ultra poſſidendo, nullum jus acquirit.*

47 *Attenta pendentia litis ſuper qualitate Beneficii contraria enunciativa Ordinarii; nullius roboris ſunt.*

48 *Stante unione Parochialis in temporalibus, & ſpiritualibus, deputatio Vicarii in perpetuum non inducit tranſlationem totius Curæ in ipſum Vicarium, ſed purum, & ſimplex ejuſdem Curæ exercitium, Curamque habitualem relinquit penes Monaſterium, & Abbatem.*

49 *Ad differentiam caſus, quando ageretur de Vicario perpetuo pro Parochiali, unita quoad temporalia tantùm.*

DECISIO XXI.

PEt Rotalem Sententiam, prævia deciſione 16. menſis Aprilis anni 1717. à Rev. D. meo Lancetta Decano prolatam, definitum fuit favore Abbatis, & Monachorum Ven. Monaſterii S. Martini Compoſtellæ, Ordinis S. Benedicti, conſtare de plenaria, & ſubjectiva unione, ac incorporatione Parochialis Eccleſiæ S. Mariæ de Rozamonde eidem Monaſterio S. Martini, tranſlata in illud Animarum Cura exercenda per Vicarium Regularem, ſeu Sæcularem, per ipſum Monaſterium, ſeu illius Abbatem pro libito deputandum. Et præterea Joſephum de Caſtro modernum Curatum proviſum de dicta Parochiali, tamquam de libero, ab Ordinario, & à Sede Apoſtolica, teneri ad reſtitutionem fructuum ex eadem Parochiali indebite perceptorum. Ab ejuſmodi Judicato, neque Epiſcopus Aurien. neque Capitulum, neq; Archidiaconus Eccl. Cathedralis Litis Conſortes appellarunt, ſed dumtaxat dictus Joſeph de Caſtro. Unde directa Mihi Cauſæ commiſſione diſputandum die 21. Martii anni 1718. propoſui dubium — *An ſententia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda*; quod ob ſuffragiorum paritatem, reſolvi nequivit. At in hodierna Audientia, cùm illud repropoſuerim, reſponſum à Dominis habui — *Sententiam Rotalem eſſe confirmandam quoad unionem, in reliquis iterum proponatur.*

Unio namque dictæ Parochialis Sanctæ Mariæ de Rozamonde Monaſterio Sancti Martini, plenè probari viſa fuit, ex quo eadem Parochialis prius unita fuerat antiquo Monaſterio S. Pelagii Compoſtellæ, Ordinis pariter S. Benedicti, quod cùm anno 1493. au- 1
ctoritate ſan. mem. Innocentii VIII. plenariè unitum, & incorporatum fuerit, unà cum altero illius filiale S. Petri de Foris, Monaſterio S. Martini; & hanc unionem, poſt obitum Innoc. VIII. confirmaverit eodem anno Conſiſtorialiter, & de Cardinalium conſeſu, illius Succeſſor Alexand. VI. ita quidem, ut anno 1496. Abbas, & Monaſterium S. Martini adeptus fuerit poſſeſſionem dicti Monaſterii S. Pelagii, & alterius S. Petri de Foris. Itidamque anno 1505. obtinuerit à Regina Joanna Literas executoriales trium Sententiarum latarum à Judicibus, Regni Galitiæ, & Regiæ Audientiæ, quibus declaratum fuit, ad Monaſterium S. Martini pertinere Territoria S. Mariæ de Rozamonde, S. Andreæ de Campo Rotundo, Comite de Rivadabia occupata, & Juribus Monaſterii S. Pelagii; de quibus omnibus, & de Parochiali præſertim controverſa idem Abbas anno 1523. iterum poſſeſſionem cœpit, etiam ex vi Bullarum ſan. mem. Julii II. & Leonis X. annis 1503. & 1518. hac de re editarum; Inde ſequitur dictam Eccleſiam de Rozamonde unitam remanſiſſe Monaſterio S. Martini; quia in Mo- 2
naſterium, cui facta eſt unio acceſſoria, & ſubjectiva, tranſeunt Bona Eccleſiæ, & jura omnia Monaſterii extincti alteri uniti, juxta doctrinam *Felin. in cap. tranſlato, ſub nu. 46. circa medium, verſ. ſed adde, de conſtit. Rota, coram ſan. mem. Gregor. XV. dec. 304. n. 1. coram Durand. deciſ. 14. nu. 13. coram Merlin. dec. 625. num. 1. in Recent. deciſ. 31. num. 17. par. 10. deciſ. 809. num. 9. par. 18.* & probat *citata deciſio præteritæ Inſtantiæ, §. Suppoſito enim, coram Reverendiſſimo D. meo Lancetta Decano.*

Fruſtra autem in dubium revocabatur prima unio Parochialis Sanctæ Mariæ de Rozamonde Monaſterio Sancti Pelagii; nam illa ex tribus titulis evidens, & aperta redditur; & quidem primò ex donatione ipſiuſmet Eccleſiæ Parochialis ab Alphonſo VIII. Rege Hiſpaniarum facta ſub æra 1175. correſpondenti anno reparatæ ſalutis 1137. Monaſterio S. Pelagii, quæ unio, quamvis facta à Laico at- 3
tamen ſubſiſtinetur, eo quòd Reges Hiſpaniarum tunc temporis gaudebant Indulto Apoſtolico per ſan. mem. Urbanum II. conceſſo anno 1095. Petro Hiſpaniarum Regi, & ejus Succeſſoribus, cum facultate uniendi, unà cum Primitiis, Decimis, aliiſque Juribus Spiritualibus favore Monaſteriorum quaſcumque Eccleſias Parochiales, quas in Saracenorum Terris jure Belli acquiſiverant, inter quas recenſetur Parochialis S. Mariæ de Rozamonde, vel in propriis hæreditatibus fundaverant, in vim cujus Privilegii, Reges Hiſpaniarum plures fecerunt uniones Eccleſiarum Parochialium Monaſteriis Regularium à S. Rota approbatas, ut videre eſt *in Recent. dec. 192. n. 3. dec. 254. ante n. 1. par. 7. in Tarraconen. Paroch. de Vimbodino 15. Januarii 1706. §. Fortiùs, cor. bo. mem. Anſaldo; in Compoſtellana Parochialium 13. Martii 1716. §. Verùm, cum ſeq. cor. eodem; confirmata 5. Maji 1717. §. Probata, coram R. P. D. meo Criſpo.* Atque etiam quia donationi prædictæ acceſſit ſubſcriptio non ſolùm Didaci Archiepiſcopi Compoſtellani, aliorumque Præſulum finitimarum Eccleſiarum, ſed etiam Martini Epiſcopi Aurienſis, in cujus Diœceſi ſita eſt Parochialis, de 4

qua agitur. Quamobrem cùm ante Sacrum Conci-
lium Tridentinum ex Sacrorum Canonum diſpoſitio-
ne, uniendi facultas ad Epiſcopos pertineret, *c. ex-
poſuiſti, de Præben. in cap. ſicut unire, de exceſſ. Prælat.*
eo minùs dubitari valet de validitate dictæ unionis,
ut probant deciſiones mox citatæ in Compoſtellana Pa-
rochialium, & animadverſum fuit in deciſione ante-
actæ inſtantiæ, §. 5.

Quòd verò hæc unio Parochialis S. Pelagii fuerit
plenaria in temporalibus, & ſpiritualibus, deſumitur
ex tenore relatæ Donationis. Per eam enim Rex Al-
phonſus conceſſit Monaſterio nedùm Eccleſiam de Ro-
zamonda, ibi -- *una cum ſua Eccleſia S. Mariæ Virgi-
nis, & utriuſque capti* (ideſt Tenutæ) *homines, &
familias, terras, hæreditates, cultas, & incultas, &
jura ipſarum Eccleſiarum, decimis, primitiis, &c. ac di-*
5 *rectuiris Clericalibus*, in quibus conſiſtunt jura ſpiritua-
lia, & Parochialia plenariam unionem præſeferentia,
ut firmavit *Rota, coram Seraſin. dec. 1304. ante num. 1.
coram Emerix Jun. dec. 150. n. 2. & dec. 320. n. 3. in rec.
deciſ. 88. nu. 7. p. 9. & in dicta Compoſtellana Parochialium
13. Martii 1716. §. Cùm enim; & 5. Maji 1717. §. Pro-
bata, coram R. P. D. meo Criſpo*. Verùm, quòd magis
eſt, in Monaſterium, & Monachos expreſsè tranſtulit
Curam Animarum, & totam Parochialitatem, ibi --
*Concedimus vobis, & Succeſſoribus veſtris in perpetuum
cum tali obligatione, & onere, ut Animarum cura, &
adminiſtratio, circa ipſarum Eccleſiarum Parochianos, &
fideles vobis ſemper immineat, & ad vos, & ſucceſſores
veſtros pertineat* -- In quo caſu cenſeri, factam fuiſſe
6 unionem etiam in ſpiritualibus, monet *Gloſſ. in Clem.
frequens, verb. ad menſam de exceſſ. Prælat. ibique Vual.
num. 48. & 49. Rota in Leodien. Vicariæ de Jemeppe, 23.
Januarii 1716. §. inſuper, coram R. P. D. meo Herrera;
in Compoſtellana Parochialis 11. Maji 1716. §. Plenariam,
cum ſeqq. cor. R. P. D. meo Cerro; & 26. Februarii 1717.
§. Plenaria, coram Me*.

Nec eſt cur objiciatur, ex dicta donatione non
benè inferri ad unionem, eo ſub obtentu, quòd do-
7 nare Beneficium Monaſterio, non eſt illud ei unire,
ſed importat ſolummodò conceſſionem Juriſpatronatus,
& Juris præſentandi; per *Text. in cap. Dilectus, nu. 34.
de præbia. Rota coram ſan. mem. Alexandro VIII. deciſ. 93.
num. 4. & ad ornatum Card. de Luc. de Benefic. deciſ. 30.
num. 6.* & loquendo de aliis donationibus Regiis *in Vi-
cen. Parochialis de Aqualata, 1. Julii 1712. §. De qualita-
te, coram R. P. D. meo Criſpo; & in Cracovien. Plebaniæ,
22. Jan. 1717. §. Pro declinanda, cor. R. P. D. meo Cerro*.
Quoniam objectio urgeret, ſi ageretur de donatione
ſimplici Eccleſiæ; in quo ſenſu intelligendæ ſunt au-
ctoritates adductæ. At res aliter ſe habet in donatio-
ne prædicta, utpotè concepta verbis ampliſſimis cum
8 conceſſione Curæ, Decimarum, Primitiarum, & Ju-
rium Parochialium. Hæc enim omnia alio titulo do-
nata dici nequeunt, quàm unionis; *Addit. ad Gregor.
dec. 77. n. 11. Rota, coram Emerix Jun. dec. 947. num. 1.
coram Bich. dec. 237. n. 4. & 5. in rec. dec. 88. n. 37. p. 9.
& dec. 434. n. 1. p. 19*.

Abſque eo quòd officiat, in dicta Donatione non
adeſſe clauſulas: *Pleno Jure, & in temporalibus, ac
ſpiritualibus*; eamdemque factam fuiſſe ad occurren-
dum indigentiis Monaſterii S. Pelagii. Etenim pro eo,
quòd reſpicit dictas clauſulas, illarum omiſſio reſtrin-
gere haud apta eſt Unionem ad temporalia dumtaxat,
9 quando cæteroquin, ut probatum eſt, Unionis ſub-
ſtantia in præſenti cadit tam ſuper temporalibus, quàm
ſuper ſpiritualibus; *Rot. coram Ninot. deciſ. 78. num. 3.
& 4. coram Emerix Jun. deciſ. 947. num. 1. & ſeqq. & in
Salisburgen. Vicariæ 31. Januarii 1714. §. Nil reſiſtente,
cor. R. P. D. meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*. Cau-
ſa verò principalis Donationis, & Unionis directa fuit
ad Cultum Dei in Monaſterio magis conſervandum,
& augendum, & ſecundaria ad conſulendum Mona-
ſterii paupertati, ibi -- *Ut cuncta habeatis, & poſſidea-
tis ad Cultum Dei in veſtro Monaſterio conſervandum, &
augendum, ad veſtram ſubſtentationem victus, & veſti-
tus, & ipſius Monaſterii conſervationem*. Proindeque re-
10 ſtringi nequit unio ad temporalia tantùm; imò ex
hac cauſa incrementi redituum fieri etiam uniones
plenarias in temporalibus, & ſpiritualibus, notat *Pa-
normitan. in cap. de Monacis, num. 15. de Præbend. Rota
in Recan. deciſ. 49. num. 8. verſ. officere; & num. 9. cum
ſeqq. p. 15. in Firmana Juriſdictionis 14. Junii 1689. §.
Hinc non relevat, coram bo. me. Rondinino, impreſſ. apud
Bertacchin. vot. deciſiv. 88. nu. 65. & in Neapolitana Unio-
nis 23. Junii 1713. §. Nullatenus officiente, coram bon. me.
Molines*.

Denique impugnari nequit dicta Donatio ex capite
illegalitatis, cùm illa extracta fuerit ab Archivio Mo-
naſterii Sancti Martini ordinatè retento, & cuſtodito,
itaut ſcripturis in eo exiſtentibus ſemper habita fue-
rit, & habeatur publica fides, ut animadverſum fuit
in actu compulſationis; & quod æquè urget legali-
tas dictæ Donationis, nedum recognita aliàs fuit ab 11
Epiſcopo Aurien. & præcipuè anno 1468. quo tem-
pore in confirmationem, & executionem prædictæ Do-
nationis, devenit ad renovationem unionis Parochia-
lis controverſæ Monaſterio Sancti Pelagii, ut infra
dicetur; verùm quoque judicialiter approbata reperi-
tur. Anno quippe 1380. ob recurſum ab abbate fa-
ctum ad Regem Joannem II. conceſſa fuit Monaſterio
reintegratio ab Bona in eadem Donatione comprehen-
ſa adverſus illorum detentores; & anno 1505. per
rem judicatam ex tribus conformibus ſententiis exor-
tam, & per Literas executoriales Reginæ Joannæ,
idem Monaſterium reintegratum pariter fuit ad alia
ejus Jura, ac Bona Parochialis de Rozamonde, vi-
gore memoratæ Donationis Regis Alphonſi, reje-
cta tanquam inſubſiſtenti hac exceptione illegalitatis,
tunc etiam oppoſita; quòd exuberat, ut in medium
adduci amplius nequeat, tam ſi inſpiciatur vis, &
auctoritas rei judicatæ, quæ tamquam edita in cau- 12
ſa ſtatus, facit Jus quoad omnes; *Rota coram Zarat.
deciſ. 23. numer. 6. in Cremonen. Beneficii 3. Decembris
1706. §. Et ſine difficultate, coram Reverendiſſimo Domi-
no meo Lancetta Decano; & in Compoſtellana Parochialium
13. Martii 1716. §. abſque eo quod, coram Anſaldo*.
Quam ſi animadverſio fiat ad dictam reintegrationem,
& reſtitutionem judicialem Bonorum, & Jurium ſub- 13
donatione comprehenſorum, quæ præſefert de illis
antiquam Monaſterii poſſeſſionem, ac ipſius Donatio-
nis, & Unionis obſervantiam; ad *Text. in L. reſtitue-
re, ff. de verb. ſignificat. Rot. cor. Buratt. deciſ. 160. nu. 5.
& deciſ. 491. num. 2. coram Bich. deciſ. 63. num. 2. & in
Cavea. Juriſdictionis ſuper Territorio ſeparato 13. Junii 1710.
§. Quinimmo, coram R. P. D. meo Falconerio Almæ Urbis
Gubernatore*.

Alter titulus Unionis prædictæ reſultat ex memo-
rata illius confirmatione facta anno 1648. per Epiſco-
pum Aurien. *juxta donationem, & confirmationem*, ſunt
præciſa verba, *Sereniſſimi Imperatoris D. Alphonſi*, eo
quòd tunc temporis ex cauſa Bellorum, quæ in Hiſpa-
niis efferbuerunt, occupata fuerant à Nonnullis Ec-
cleſiæ unitæ Bona, & Monaſterium redactum repe-
riebatur in Commendam, ad quod paulò ante, nem-
pè anno 1456. Abbas reſtitutus fuerat. Ideòque cùm
Unio Alphonſi Regis fuerit plenaria in ſpiritualibus,
& temporalibus, talis etiam cenſeri debet Unio hæc 14
Epiſcopalis ad illam relativa; *Rota, coram Emerix
Jun. dec. 47. num. 4. deciſ. 535. num. 7. coram Benincaſa,
deciſ. 281. n. 10. & in rec. deciſ. 103. num. 2. part. 17. &
deciſ. 135. num. 3. part. 18*. Idque ipſum manifeſtò con-
vincunt verba -- *perpetuò unimus, adnectimus, & in-* 15
corporamus -- quibus eadem unio concepta eſt. Hæc
enim verba intelligi ſanè nequeunt niſi de unione in
ſpiritualibus, & temporalibus, quæ ſola dicitur incor-
porativa, & reductiva Eccleſiæ unitæ ad Menſam Mo-
naſterii, ut firmavit *Rota cor. Zarat. dec. 23. n. 23. co-
ram Emerix Junior. deciſ. 786. num. 2. in Recan. deciſ. 49.
& ſeqq. part. 15. & deciſ. 321. utrobique nu. 11. part. 19*.
Certiùs quia in iſta unione Epiſcopi aſſignatur Vica- 16
rio deputando certa congrua in quibuſdam fructibus
dictæ Parochialis de Rozamonde, reſervatis aliis Ab-
bati, & Monaſterio, ex quo deſumitur aliud argu-
mentum Unionis plenariæ in ſpiritualibus, & tem-
poralibus; *Rot. in citata Compoſtellana Parochialis 11.
Maji 1716. §. Plenariam, coram R. P. D. Cerro; & 26.
Februarii 1717. §. Plenaria, cor. Me*.

Nilque turbat, quòd ipſe Epiſcopus Aurien. confir-
mando donationem, & Unionem Regiam, expreſſe-
rit, Parochialem Eccleſiam de Rozamonde fuiſſe va-
cantem per renunciationem Sancii de Cardamas illius

Recto-

Digitized by Google

Rectoris, eamque eſſe de Jurepatronatus Abbatis, &
Monaſterii. Etenim hæc omnia non ſunt incompati-
bilia cum unione plenaria in ſpiritualibus, & tempora-
libus, dum etiam verificantur, licèt minus proprie, in
Vicaria Eccleſia alteri unita, ut de enunciativa Recto-
17 ris monent Gonzal. ad regul. Cancell. 8. gloſſ. 5. §. 3.
num. 32. Rebuff. de congrua, ſub num 112. Rot. cor.
Comitul. deciſ. 554. num. 6. in Recen. deciſ. 204. num.
6. par. 2. deciſ. 184. n. 5. par. 8. in Burgen. S. Sepul-
chri Parochialis 5. Junii 1690. §. Prout nec unionem,
coram Card. Caprara. De enunciativa Vacationis, Rot.
18 cor. Emer. Jun. dec. 269. n. 4. in Burgen. Jurisdictionis ſu-
per actibus Parochialibus 27. Junii 1715. §. Neque ſubſiſtit,
cor. R. P. D. meo Criſpo in Compoſtellana Parochialis 11. Maji
1716. §. Atque hinc, coram R. P. D. meo Cerro; & in Leo-
dien. Vicariæ de Jemeppe 23. Jan. 1719. §. Inſtitutiones, cor.
19 R. P. D. meo Herrera. Et de enunciativa Juriſpatronatus,
utpotè referibili ad Jus nominandi Vicarium, ratione
cujus Abbas dicitur quoquo modo Patronus, & habere
Juſpatronatus Vicariæ ſuo Monaſterio unitæ, Toudut. de
penſion. c. 8. n. 5. Rota cor. Emer. Jun. dec. 947. num. 5. in
rec. dec. 485. ſub n. 21. par. 4. tom. 2. & in Compoſtellana Pa-
rochialium 13. Martii 1716. §. Conſtabilita, cor. Anſaldo;
& 5. Maji 1717. §. Minuſque cor. R. P. D. meo Criſpo. Et
in hunc ſenſum relatæ expreſſiones in præſenti intelli-
gendæ ſunt, quia alioquin ſequeretur aperta contradi-
ctio, dum Epiſcopus confirmando Donationem Regis
20 Alphonſi, præſuppoſuiſſet in illa unionem Parochialis,
& viceverſa prædictas enunciativas in ſenſu proprio pro-
ferendo, unionem ipſam directè excluſiſſet, quod feren-
dum non eſt, ex notatis per Text. in Clem 1. de Jurep. Rot.
cor. Carill. dec. 270. n. 3. in rec. dec. 441. ſub n. 5. par. 5. &
dec. 330. n. 24. & 25. par. 9.

Præter unionem ſactam à Rege Alphonſo, & ab E-
piſcopo Aurien. ſan. m. Pontifex Paulus II. eodem mo-
do plenariè univit anno 1468. per ejus Bullam controver-
ſam Parochialem de Rozamonde dicto Monaſterio S. Pe-
21 lagii in temporalibus, & ſpiritualibus, ut legitur in
parte narrativa. ibi -- Nobis fuit humiliter ſupplicatum,
ut eamdem Eccleſiam perpetuò unire, adnectere, & incor-
porare dignaremur -- cum qua concordat diſpoſitiva, ibi
Eccleſiam prædictam quocumque modo vacet, cum omni-
bus juribus, & pertinentiis ſuis d. Monaſterio, in perpetu-
um unire, incorporare, & adnectere, &c. & paulò in-
frà -- Volumus autem, quòd ſi unionem, annexionem,
& incorporationem hujuſmodi, &c. fieri contingerit. Eccle-
ſia prædicta debitis propterea non fraudetur obſequiis, &
Animarum cura in ea nullatenus negligatur, ſed ejus de-
bitè ſupportentur onera conſueta. Ex hac autem diſponen-
di methodo induci unionem plenariam in ſpiritualibus,
& temporalibus ſuperius firmatum fuit in §. 4. & §. 8.

Nec refert, quòd unio hæc Apoſtolica non emana-
verit in forma gratioſa, ſed in forma Commiſſaria,
quia hæc non minuit ejus ſubſtantiam, quinimò ma-
jorem gratiæ firmitatem ſecumfert, ea ſub animadver-
ſione, quòd Exequutor Apoſtolicus, nempè Archidia-
conus de Bubala, cui commiſſa fuerat executio
dictæ Bullæ, verificato prius coram ipſo omnia,
& ſingula in eiſdem præinſertis Literis Apoſtolicis con-
tenta, & narrata fuiſſe, & eſſe vera, ac plena veritate
fulciri, ſuam protulit ſententiam pro unione dictæ Pa-
rochialis, illuſque vigore Monaſterium immediatè cœ-
22 pit poſſeſſionem Eccleſiæ, omniumque ejus pertinen-
tiarum, & jurium; propterea que de unione dubitare
integrum non eſt, Garz. de benefic. par. 12. cap. 2. n.
212. & 290. Barboſ. de Jur. Eccleſ. tom. 2. lib. 3. c. 16. n.
65. Arguell. dec. 4. n. 15. in Recen. dec. 224. n. 6. par.
11. & in Celſon. Annuæ præſtationis 5. Maji 1717. §.
Similique, coram R. P. D. meo Falconerio; tametſi
dicta poſſeſſio capta fuerit, nemine citato, & audi-
to; nam cùm ſententia dicti Executoris prodierit ſer-
vatis ſervandis, & vocatis omnibus, quorum intere-
rat, eamdemque facultatem tribuerit Abbati apprehen-
23 dendi poſſeſſionem Parochialis, ejuſque Bonorum propria
auctoritate, utique, pro illa capienda, opus non erat
alia citatione; ad Text. in c. Paſtoralis de union. & notat
Libert. de citat. cap. 15. nu. 334. verſ. Quintus; Rota in rec.
dec. 49. n. 8. par. 15.

At hæc clariora reddebantur ea obſervantia ſub-
ſequuta dictæ unionis. Quippè anno 1518. ſan. m. Leo
X. conceſſit per ejus Breve Abbati poteſtatem continu-
andi propria auctoritate in poſſeſſionem omnium re-
rum unitarum Monaſterio S. Martini, cui incorpo-
ratum jam fuerat Monaſterium S. Pelagii, eamque,
quatenus opus foret, liberè apprehendere, ac perpe-
tuò retinere, derogando regulis Cancellariæ, & aliis
Conſtitutionibus Apoſtolicis, in cujus Brevis executio-
nem idem Abbas anno 1523. non recedendo, & appro-
bando, ac ratiabendo poſſeſſionem captam Eccleſiæ
Sanctæ Mariæ de Rozamonde, iterum illum appre-
hendit. Anno verò 1556. Joannes Molina Vicarius
prædictæ Parochialis Sanctæ Mariæ de Rozamonde
ab Abbate deputatus, illam reſignare cupiens, requi-
ſivit conſenſum Abbatis, à quo datus fuit, ut de illa
provideretur in titulum Bartholomæus Arubiel Reſi-
gnatarius per queſta volta, e non più, quemadmodum
evenit. Qui porrò conſenſus habetur loco nomina- 24
tionis & deputationis novi Vicarii Rota, coram Duran.
deciſ. 563. num. 13. coram Priolo, deciſ. 34. num. 8.
in rec. deciſ. 230. num. 19. par. 19. & in Cremonen.
Beneficii 2. Maji 1718. §. Non difficiliùs, coram Reve-
rendiſſimo D. meo Lancetta Decano.

Parvipenſa reſponſione, quòd Ordinarius in actu
proviſionis expreſſerit vacationem dictæ Parochialis
ex cauſa renunciationis, & fecerit collationem in
titulum. Siquidem pro eo, quod attinet ad vacatio-
nem, hæc aliquo modo datur etiam in vicariis uni- 25
tis, ut dictum fuit in §. 9. Expreſſio vero tituli, neque
unionem excludit, cum ſucceſſerit pro ea vice tantùm,
juxta conſenſum Abbatis, ad quem relativè ſe ha-
buit Ordinarius, & cadere poſſit ſuper ſolo exercitio 26
Vicariæ, quæ etiam in titulum hoc modo dari poſ-
ſunt; Rota in Compoſtellana Parochialis 26. Februarii 1717.
§. Minuſque, coram Me. Prout nihil facit, quòd Or-
dinarius nuncupatus fuerit Abbas Padrone in ſolido,
che è di detta Chieſa. Vocabulum enim iſtud rectè
congruit Abbati, utpotè habenti Parochialem pleno
jure unitam proprio Monaſterio; reſpectu cujus, & 27
novum non eſt; Abbatem appellari Patronum, ad
Text. in Clement. 1. de Jurepatr. non abſimili ratione
dici poteſt Patronus in ſolidum, ideſt unicus, & abſo-
lutus, quoquo Parochialis ea vi illius unionis Mona- 28
ſterio, juxta quam interpretari debent, & referri
actus ſubſequentes, ut animadvertit Rota, coram Eme-
rix Jun. dec. 947. numer. 4. in rec. dec. 330. numer.
24. & 25. part. 9. in Compoſtellana Parochialium 13.
Maji 1716. §. Conſtabilita, cor. bon. mem. Anſaldo, &
in Leodien. Vicariæ de Jemeppe 23. Januarii 1719. §.
Obſervantiæ, coram R. P. D. meo Herrera.

Neque officit, quòd idem Bartholomæus Rubiel
Reſignatarius, qui, ut mox dictum eſt, ex gratia
Abbatis dictam Vicariam conſequutus fuerat, illam-
que ſpatio decem annorum poſſederat, quamvis in præ-
judicium Jurium Monaſterii obtineri non potuerit,
illam unire Monaſterio Monialium S. Pelagii, reſer-
vando ſibi conſiderabilem penſionem; nihilominus an-
no 1567. inſcio Abbate, & reticita expreſſione unio-
nis, reſignaverit eamdem Vicariam Parochialem favo-
re Gundiſalvi Coira tamquam liberæ collationis cum
reſervatione annuæ penſionis ducat. 150. Quoniam
habita ab Abbate anno 1576. notitia hujus intruſio-
nis Gundiſalvi in Vicariam, ſtatim contra eum in-
troduxit litem, in qua producto dicto titulo unionis
dictæ Parochialis, & prævio examine plurium Te- 29
ſtium formiter examinatorum, & deponentium de ob-
ſervantia ejuſdem unionis tam de viſu, quàm de au-
ditu ab eorum majoribus, & de perceptione Deci-
marum, & fructuum Parochialium, ac de deputatione
Vicarii pro exercitio curæ, & adminiſtratione Sacra-
mentorum cum aſſignatione congruæ, quæ omnia
ſunt ſigna, effectus, & ſequela unionis; Rot. in rec.
deciſ. 9. num. 6. & ſeq. par. 10. in Lucana Unionis 3.
Junii 1707. §. Nam quod attinet, coram clar. mem. Card.
Priolo; & in Celſonen. Annuæ præſtationis 5. Martii 1717.
§. Prout, coram R. P. D. meo Falconerio, ſententiam à Judi-
ce Conſervatore Privilegiorum Monaſterii reportavit de-
clarantem, Parochialem Eccleſiam de Rozamonde uni-
tam reperiri Monaſterio, & Gundiſalvum, tamquam in- 30
truſum ab ea removendum eſſe, & teneri reſtituere Mo-
naſterio fructus omnes indebitè perceptos. Cùmque hæc
Sententia tranſitum fecerit in Judicatum, magis unio-
nem prædictam, illiuſque obſervantiam certè confir-
mat;

nut; Rota in Oppiden. Beneficii 8. *Martii* , 1703. *§.*
Præcipue, coram Muto, in Majoricen. Beneficii 28. *No-*
vembris 1704. *§. Stantibus, cor. eodem; in Pennen. Be-*
neficii, ſuper pertinentia 17. *Maii* 1710. *§. Ultra quod*
coram Reverendiſſimo Domino meo Aldrovando; & in
Compoſtellana Beneficii 15. *Martii* 1717. *§. Porrò, coram*
Eminentiſſimo D. Card. Alban.

Non ſubſiſtente, quòd hæc Sententia, & Res ju-
dicata fuerit nulla, ob defectum facultatum Judicis
Conſervatoris, aut quia prodierit contra Mortuum.
Etenim non omittendo, quòd hic non agitur de exe-
quendo prædictam Sententiam, & Rem judicatam,
31 ſed dumtaxat ea affertur ad probationem facti, vi-
delicet unionionis, quo in caſu attenditur ejuſdem
juſtitia, quæ ex adductis probationibus ſatis ſuper-
que ſubſiſtens dignoſcitur, non curata exceptione nul-
litatis, juxtà doctrinam *Bartholi in l. Si expreſſim, verſ.*
videndum eſt, ff. de appellat. Alexand. conſ. 73. *n.* 11.
verſ. Tertiò reſpondeo, lib. 5. *Panimoll. deciſ.* 96. *num.*
18. *Rota coram Peutinger. deciſ.* 18. *num.* 6. *in recent.*
deciſ. 128. *num.* 2. *par.* 15. *& in Mantuana Bonorum,*
12. *Martii* 1706. *§. Abſque eo quod, coram Card. Ca-*
32 *prara*; quæ adverſus antiquiſſimam Sententiam duo-
rum ſæculorum, neque proponi poſſet, ex traditis per
Rot. coram Coccin. deciſ. 396. *num.* 2. *coram Merlin.*
deciſ. 283. *num.* 1. Objectio, quoad utramque ſui
partem penitùs tollitur, ea ſub animadverſione, quòd
facultas Conſervatoris clarè reſultat ex Bulla Alexan-
dri VI, concepta ampliſſimis clauſulis, reſpicientibus
etiam judicialem ejuſdem Conſervatoris juriſdictio-
33 nem; *Barboſ. de poteſt. Epiſcopi, allegat.* 81. *num.* 53.
Rota in recent. dec. 16. *par.* 2. Gundiſalvum verò, con-
trà quem à dicto Conſervatore, die 10. Octobris
anni 1577. lata fuit Sententia, fuiſſe tunc defun-
ctum; ſatis non probatur ea ſimplici aſſertione Pro-
curatoris Petri de Tricio Collitigantis, atque ab ea-
dem Sententia appellantis, & pro illius validitate
34 cùm ſtet Juris præſumptio, cenſendam planè eſt,
latam fuiſſe, vivente adhuc Gundiſalvo; *Rota in*
Burgen. Juris viſitandi de Beibieſca, 22. *Junii* 1714.
§. Evanida, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto; &
11. *Januarii* 1715., *§. Fruſtra autem, cor. R. P. D. meo*
Cerro. Itidemque non obſtat, quòd Gundiſalvus non
35 comparuerit, & ad impediendam Sententiam fece-
rit proteſtationes, & præventivè ab ea appellaverit;
quia Sententia ex Collitigantis contumacia robur ſu-
um non amittit; *Rota, coram Peuting. dec.* 317. *num.*
27. *& coram Benincaſa, deciſ.* 352. *num.* 5. Præventiva
36 autem appellatio, & proteſtatio impedire apta non
eſt, quòd Judex ſuam ſententiam validè non profe-
rat, *cap. Qui de dolo, & contumac. in* 6. *Marant. in prax.*
par. 6. *n.* 210. *Gozad. ad regul.* 8. *Cancellar. in annot. ſuper*
nullitat. num. 74.

Ejuſdem irrelevantiæ eſt litem adverſùs dictum
Gundiſalvum ab Abbate motam fuiſſe tranſacto de-
37 cennio, & ſic contrà triennalem Poſſeſſorem. Poſ-
ſeſſio enim triennalis, aut decennalis non ſuffraga-
tur intruſo, qualis per Rem judicatam declaratus
fuit Gundiſalvus; *Rot. in recent. deciſ.* 599. *num.* 29. *ad*
42. *par.* 4. *tom.* 3. *in Mediolanen. Beneficiorum*, 2. *Julii*
1703. *§. Cum de cetero, coram bon. mem. Molines; & in*
Romana Capellania, 3. *Februarii* 1708. *§. finali, coram*
Eminentiſſimo D. Card. Scotto. Immo verò cùm dicta
38 poſſeſſio triennalis, & decennalis tueatur ipſum Poſ-
ſeſſorem dumtaxat, & non alium, ut firmavit *Rot.*
in Hypporegien. Beneficii, 11. *Februarii* 1704. *§. Abſque*
eo, cum ſeqq. cor. Muto; & in citat. Romana Capellaniæ,
3. *Februarii* 1708. *§. finali, coram Eminentiſſimo D. Card.*
Scotto. & 14. *Maji* 1714. *§. Triennalis, coram Reveren-*
diſſimo D. meo Lancetta Decano, confundi profectò ne-
quit cum præſenti caſu, in quo lis eſt contra alium
Collitigantem, & Ordinarium ſuper ſtatu, & unio-
39 ne Beneficii reſpiciente petitorium, in quo non alia
attenditur poſſeſſio, quàm illa, quæ ejuſdem Benefi-
cii ſtatum immutare, & præſcribere potuerit; *Teat.*
in c. Cum, de Benefic. de Preb. in 6. *Grat. diſcept. forenſ. c.*
574. *n.* 10. *& ſeqq. Tondut. q. Benefic. par.* 3. *c.* 166. *n.* 13.
& ſeqq. Adden. ad Gregor. dec. 77. *ſub n.* 12. *Adden. ad Pam-*
phil. deciſ. 539. *n.* 6. *Cortia. annot.* 304. *n.* 12. *& ſeqq. Rot.*
coram Emerix jun. deciſ. 550. *§. final. in recent.*
deciſ. 106. *numer.* 4. *& ſeqq. part.* 16. *& in Hyp-*
porigien. Beneficii; 11. *Februarii* 1704. *§. Non obſtat*,
coram. Muto.

Quo poſito, nulla vis fieri valet in ſucceſſivis ſta-
tibus Parochialis proviſæ tamquam de Jurepatrona-
tus aut beneficio libero, quamvis continuatis ſpatio
centum, & ultra annorum; nam omnes ſtatus præ-
dicti fuerunt uſque ad hæc tempora litigioſi, & con- 40
tradicti, ut clarum fit ex ſingulari illorum enume-
ratione. Ideòque ea illis præſcribi nequaquam po-
tuit antiqua Unio tot titulis ſuperiùs relatis, & re
Judicata firmata, *Rot. cor. Card. Cerro deciſ.* 414. *n.* 25.
in recen. deciſ. 63. *n.* 16. *part.* 19. *in Mediolanen. Beneficii*,
1. *Aprilis* 1707. *coram Anſaldo; in Burgen. Jurium Paro-*
chialium, 11. *Decembris* 1716. *§. Fruſtra, coram R. P. D.*
meo Falconerio, & notat. deciſio præteritæ Inſtantiæ, *§.* 11.

Et ſanè anno 1577. mortuo Gundiſalvo, Epiſco-
pus, prævia affixione edictorum pro concurſu ad di-
ctam Parochialem, ſupponendo eſſe de Jurepatrona-
tus Eccleſiaſtico, de illa providit Petrum Tricium ejus
Conſanguineum, qui in illius poſſeſſionem ſe immi-
ſit, atque ſtatim comparuit coram dicto Judice Con-
ſervatore, petendo Apoſtolos appellationis adverſus
ſententiam, ſuper unione Parochialis contra Gundi-
ſalvum Anteceſſorem editam, & per conſequens ip-
ſemet Petrus Tricius ſtatum hunc beneficii facto ſuo 45
litigioſum reddidit, cùm appellans, & proſequens
Judicium Anteceſſoris, faciat omnia acta ſua, pe-
rinde ac ſi ſententia adverſos ipſum emanaſſet; *In-*
nocent. in cap. cum ſuper, num. 6. *verſic. attamen. de ſen-*
tent. & re judicata, Rot. coram Cerr. deciſ. 133. *numer.* 5.
in recen. deciſ. 288. *num.* 1. *&* 2. *par.* 9. *& deciſ.* 127. *nu.*
6. *par.* 15. Anno 1583. mortuo jam Petro Tricio,
habetur quòd dicta Parochialis detinebatur à Fran-
ciſco de Lovello, ob cujus liberam dimiſſionem,
Epiſcopus Aurien. illam eodem modo, quo ſupra,
contulit Petro della Camera, in ſimplicem tamen
Commendam, & utì Oeconomo, reſervatis fructi-
bus futuro Beneficiato, à S. Sede eligendo, ratione
vacationis dictæ Parochialis menſe Octobris Papæ
reſervato. Cùm verò Nullus obtinuerit Proviſionem
Apoſtolicam, & contrà Petrum de Camera, ejuſ-
que Oeconomatum Monaſterium litem proſecutum
fuerit, inſtando pro exequutione prædictæ ſententiæ
Conſervatoris, clarè patet, ſtatum hunc fuiſſe pa-
riter controverſum; *Rot. in rec. deciſ.* 166. *num.* 4. *part.*
4. *tom.* 1. *deciſ.* 416. *num.* 2. *& ſeqq. part.* 4. *tom.* 2.
deciſ. 349. *n.* 19. *par.* 17. *& in Faventina Beneficii*, 20. *Ju-*
nii 1705. *§. Nec obſiſtit, cor. bon. mem. Kaunitz.*

Succeſſivè, poſt mortem Petri della Camera, di-
cebatur, dictam Parochialem habuiſſe anno 1631.
quemdam Joannem Raynaldos, licèt de ejus provi-
ſione non conſtet, nec quo tempore illa ſequuta fue-
rit. Conſtat tamen, quòd eodem anno Monaſterium
proſequutum fuit litem coram Conſervatore, & in-
ſtitit, ob non proſequutam appellationem, declarari
Cauſam deſertam ad effectum obtinendi exequutio-
nem Rei Judicatæ contra ipſum Raynaldos ci-
tatum, qui illam, & unionem Parochialis im-
pugnaverat ſub obtentu, quòd ea eſſet liberæ
collationis, & demum recurſum habuit ad Regium
conſilium, ut cogeret Conſervatorem admittere ap-
pellationem, prout illam poſtea admiſit. Verùm quia
ipſe Raynaldos non curabat eam proſequi, Mona-
ſterium, prævia terminorum præfixione, petiit con-
ceſſionem Literarum Executorialium ſæpedictæ ſen-
tentiæ Conſervatoris; quæ cùm expediri nequiverint,
ob iteratam appellationem ejuſdem Raynaldos, ea
propter Monaſterium, ut aliquando huic Liti finis
imponeretur, e re ſua putavit, Cauſam per Breve
committi Canonico Doctorali Ovetenſi, à quo da-
tis Literis Compulſorialibus pro extrahendis documen-
tis neceſſariis, ad cauſam venit Promotor Fiſcalis Cu-
riæ Epiſcopalis Aurien. Dum hæc agebantur, dictus
Raynaldos reſignavit anno 1667. Parochialem, de
qua agitur, in Dataria favore Juliani de Lueda ejus
nepotis, contra quem propterea Abbas litem reaſum-
pſit, in qua plures alii actus judiciales facti fuerunt,
ex quorum omnium ſerie palam fit, hos duos ſta-
tus fuiſſe ab initio uſque ad finem litigioſos; *Rota in*
rec. dec. 63. *n.* 16. *par.* 19. *in Mediolanen. Beneficii, prima*
Aprilis 1707. *§. De reliquo coram Anſaldo; & in Imolen.*
Juriſ-

Digitized by Google

Juriſpatronatus, 27. *Januarii* 1710. *§. Abſque eo quòd*, *coram Reverendiſſ. D. meo Lancetta Decano*.

Iſtudque vitium litigioſi habuiſſe reliquos ſtatus, colligitur ex eò, quòd anno 1670. cùm, mortuo Joanne Lueda, poſſeſſionem dictæ Parochialis adeptus fuerit Antonius Cerbela, neſcitur an titulo Apoſtolico, vel Ordinario, vel quo alio prætextu, Monaſterium inſtauravit veterem litem contra eundem, & Promotorem Fiſcalem Curiæ Epiſcopalis Aurienſis, necnon etiam contra Capitulum, & Archidiaconum Aurien. quemadmodum evenit anno 1684. occaſione qua tunc Parochialis poſſidebatur per Didacum Roxel de Loxada, cujus favore dictus Antonius Cerbela illam, pendente lite, ſubreptitiè dimiſerat in manibus SS. Et poſt nulla decreta hinc inde in Cauſa facta, tum ab Ordinario, tum ab Archiepiſcopo Compoſtellana Metropolitano, tum à Nuncio Apoſtolico, res venit ad Sacrum noſtrum Auditorium, mediante Commiſſione directa primùm bon. mem. Jacometto, ſecundò bon. mem. Caffarello, & tertio Eminentiſſimo Domino Cardinali Scotto per viam ſubrogationis Unius in locum Alterius; coram quo expeditis Compulſorialibus, & Executorialibus Roſalibus, fuerunt in Partibus compulſata Jura, & ultimo loco illi ſubrogato Reverendiſſimo Dom. meo Lancetta Decano, coram eo, die 16. Aprilis anni 1717. reſolutum fuit, *Conſtare de unione etiam contra Joſephum de Caſtro hodiernum Collitigantem*, utpotè quia, defuncto Didaco Loxada, ille anno 1714. non ſine vitio nullitatis, & ſubreptionis conſequutus fuit dictam Parochialem ab Ordinario, & à Sancta Sede Apoſtolica in ſpretum hujus Litis non expreſſæ quæ
44 à momento, quo contra ejus Anteceſſores conteſtata fuit, adhuc durat, & ſemper pendere dicitur donec per Rem Judicatam terminata fuit; *cap. ſi iis ut lit. pendea. in 6. cap. 1. ubi gloſſ. verb. pariter finita, de lit. conteſt. in 6. Panormit. in Clem. cum lit. penden. num. 3. ut lit. penden. Rota in Lucana Beneficii*, 22. *Februarii* 1709. *§. Hoc namque*, *coram R. P. D. Falconerio*. Idque procedit, tametſi, propter frequentes fortè Abbatum mutationes, aliquando videatur Litem hujuſmodi conquieviſſe. Satis enim eſt pro illius continuatione, reaſſumptam ſemel fuiſſe, & in quolibet ſtatu Parochialis, ac contra ſingulos illius Occupatores, ut ſupra conteſtata, præſertim
45 inſpecto jure Canonico, juxta quod inſtantia eſt perpetua; ad *Text. in cap. penult. de Judic. Rota cor. Royas. dec.* 294. *n.* 14. *cor. Priolo, dec.* 15. *n.* 37. *cor. Emerix. Jun. deciſ.* 900. *n.* 12. *in recen. deciſ.* 288. *n.* 1. *par.* 18. *& in Faventina Beneficii*, 30. *Junii* 1705. *§. Minuſque coram Kaunitz*.

Et his ſequitur nequam obeſſe, quòd Proviſi, ut ſupra, de dicta Parochiali, Permanſerint in illius poſſeſſione uſque ad obitum, quoties illam non reſignarunt; quia cùm talis poſſeſſio, & ſtatus fuerint ſemper litigioſi, de uno in alium immutari exinde nequivit prædictæ Parochialis unio, utpote reſpiciens
46 petitorium; reſpectu cujus Poſſeſſor litigioſus etiam per certum, & ultra annos poſſidendo, nullum Jus acquirit, *Rota coram Cerro, deciſ.* 414. *numer.* 15. *coram Bich. deciſ.* 379. *numer.* 1. *in recent. deciſ.* 742. *numer.* 7. *par.* 18. *& in Hiſpalen. Juris ſedendi in Synodo*, 21. *Junii* 1697. *§. In hypotheſi*, *coram Muto*; *& in Benonien. Beneficiorum*, 11. *Januarii* 1717. *§. Neque verò*, *&* 15. *Junii* 1718. *§. Quibus*, *coram R. P. D. meo Criſpo*. Paris irrelevantiæ ſunt enunciativæ emiſſæ in Viſitationibus ab Epiſcopis Aurienſibus, quòd nempe Parochiali Sanctæ Mariæ de Rozamonde eſſet de Jurepatronatus, & de præſentatione Monaſterii. Quoniam præter reſponſionem ſuperiùs traditam in §. *Nihilque turbat*, quòd nempè eædem enunciativæ intelligi debeant de Patronatu improprio, ad Monaſterium pertinente ex cauſa unionis, ne erroneæ dicantur, & meminit deciſio præteritæ Inſtantiæ, §. 13. Accedit animadverſio, quòd initium ſumunt ab anno 1584. & ſic pendente Lite inter Abbatem, & ipſos Ordinarios pro tempore,
47 ac Proviſos ab illis; unde ex hac etiam ratione nullius roboris reputantur; *Rota cor. Buratt. dec.* 750. *n.* 4. *in rec. dec.* 220. *n.* 28. *par.* 17. *in Placentina Juriſpatr. prima Decemb.* 1704. *§. Finali*, *cor. Omanna*; *& in Compoſtellana Parochialis*, 11. *Maji* 1716. *§. Finali*, *cor. R. P. D. meo Cerro*.

Ea verò, quæ hinc inde à Scribentibus deducebantur, quoad deputationem Vicarii, an videlicet ille debeat eſſe amovibilis, vel potiùs perpetuus, extranea viſa ſunt ab hodierno dubio, tamquam reſtricto ad examen unionis plenariæ, quæ ceteroquin haud excluderetur, quatenus etiam ageretur de Vicario perpetuo, cum concurrente unione Parochialis Mo- 48
naſterio in Spiritualibus, & temporalibus, perpetuitas non inducat translationem totius Curæ in Vicarium, ſed purum, & ſimplex ejuſdem Curæ exercitium, & relinquat Curam habitualem penès Monaſterium, & Abbatem, in qua conſiſtit ſubſtantia Unionis, ut tradunt *Turricel. de union. cap.* 31. *num.* 77. *Rot. in rec. dec.* 37. *n.* 8. *par.* 4. *tom.* 1. *dec.* 445. *num.* 11. *verſ. & eodem modo*, *par.* 5. *tom.* 2. *in Compoſtellana Parochialis*, 11. *Maji* 1716. *§. Nihil detrahit*, *coram R. P. D. meo Cerro*; *in Friſingen. Juris deputandi Curatos*, 22. *Junii ejuſdem anni*, *§. Verum*, *cor. eodem*; *in Compoſtellana Parochialis*, 26. *Februarii* 1717. *§. Minuſque officit*, *coram Me*; *in Leodien. Vicariæ de Jemeppe*, 23. *Januarii* 1719. *§. Inſtitutiones*, *coram R. P. D. meo Herrera*. Ad differentiam alterius caſus, quo ſermo eſſet de Vicario perpetuo pro Parochiali, quoad temporalia tantùm, unita, ut diſtinguit *Gloſſ. in Clement. frequens*, *verb. ad Menſam*, *de exceſſ. Prælat. verſ. quæ patet. Garz. de benefic. par.* 11. *cap.* 2. *numer.* 3. *Pignatell. conſult.* 157. *n.* 1. *&* 3. *tom.* 9. *Rot. dec.* 2. *n.* 1. *&* 2. *de exceſſ. Prælat. in nov.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

CALCAGNINO

Romana celebrationis Miſſarum.

Ven. 13. *Junii* 1732.

ARGUMENTUM.

Latè oſtenditur, quàm religiosè ſervandæ ſint ultimæ Teſtatorum voluntates, ubi præſertim agitur de Legatis piis, Et licèt S. Sedes, de plenitudine ſuæ poteſtatis, valeat commutare, ſeu alterare pias Defunctorum diſpoſitiones; tamen ſi Gratia impetretur, prout in caſu Deciſionis, tacita veritate, vel expreſſa falſitate, non ſuſtinetur; maximè ſi taciturnitas veri, aut falſi expreſſio difficiliorem reddidiſſet Gratiam.

SUMMARIUM.

1 *Voluntas Defuncti, tamquam Lex, religiosè ab Hærede ſervanda eſt.*
2 *Et illam intervertendo, dicitur, per quamdam ſpeciem furti, rem diſpoſitam contrectare.*
3 *Neque ultima voluntas impleri debet ſolùm quoad ſubſtantiam, ſed etiam quoad modum.*
4 *Miſſarum celebratio, certo in loco ex Teſtatoris voluntate, perpetuò celebrandarum, non debet aliò transferri.*
5 *Per alterationem ultimarum voluntatum, tollitur ſolatium illud, quod Legibus placuit morientibus indulgere.*
6 *Hæc tamen intelliguntur, ſalva Summi Pontificis auctoritate, & n. 7.*
8 *Quæ à Teſtatoribus in Cauſam Piam legantur, ſub onere perpetuæ celebrationis Miſſarum, deſinunt eſſe bona laicalia, & efficiuntur de dominio, ſeu adminiſtratione Eccleſiæ.*
9 *Et habetur tamquam Deo, & Sanctis ſuis conſecrata.*
10 *Iſtorum autem plenaria adminiſtratio ad Pontificem pro tempore ſpectat, tamquam caput viſibile ejus Eccleſiæ, & num. 11.*
12 *Pontifex ſemper præſumitur ex juxta cauſa moveri, neque idcirco admittitur probatio in contrarium.*
13 *Et habet cæleſte arbitrium, itaut ipſi dici non valeat, cur ita facis?*
14 *Obſervantia perpetua diſpoſitorum in ultimis voluntatibus circa modum, non prodit à Jure Divino, vel natu-*

naturali, cui diſpenſari non poſſit, ſed à Jure poſitivo, & à Legibus civilibus.

15 *Non poteſt à Teſtatore prohiberi, ut aliqua diſpoſitio, commodum ſpirituale primariò reſpiciens, Pontificiæ juriſdictioni, & adminiſtrationi non ſubjaceat.*

16 *Hujuſmodi facultatem commutandi ultimas voluntates habent etiam Principes laici in rebus, ſub eorum dominio, & juriſdictione exiſtentibus.*

17 *Poteſtas, quam habent Summi Pontifices commutandi pias diſpoſitiones, differt ab illa, quam habent in hac materia Principes Sæculares, & adducitur ratio diverſitatis.*

18 *De hujuſmodi auctoritate Summorum Pontificum nullatenus ambigendum eſt.*

19 *Reſcriptum, mendacio impetratum, licèt aliàs Legibus conſentaneum, eſt nullum; & ſi mendacium ſit etiam fraudoleatum, poteſt Impetrans puniri.*

20 *Impetrato per mendacium reſcripto, debet Judex delegatus procedere, non ſecundum Impetrantis affirmationem, ſed pro tenore veritatis procedere debet.*

21 *Reſcripta, contra Jus elicita, ab omnibus Judicibus retractanda ſunt, niſi fortè ſit aliquid, quod non lædat alium, & peccati proſit.*

22 *Impetrans Literas Apoſtolicas, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, illarum commodo prorſus caret.*

23 *Neque circa id diſcrimen eſt inter reſcripta Gratiæ, & reſcripta Juſtitiæ.*

24 *Tam veri taciturnitas, quàm falſi ſuggeſtio nullam reddit Gratiam.*

25 *Præſertim quando alterutra difficiliorem Papam ad Gratiam reddidiſſet.*

26 *Sepulchra debent eſſe ab Altare diſtantia.*

27 *Eligens ſibi in aliqua Eccleſia ſepulturam, cenſetur ibidem prælegiſſe ſuum poſt obitum domicilium, & num. 29.*

28 *Cùm Teſtator jubet aliquod in foro fieri, id peragendum intelligitur in foro ejus domicilii, ratione affectionis ad illud.*

30 *Ubi perpetuæ Miſſæ celebrandæ demandantur abſque ſpecificatione Eccleſiæ, celebrari debent in Eccleſia ſepulcrali.*

31 *Eccleſia iſta, tamquam magis correlativa ad Animam defuncti, prædilecta cenſetur.*

32 *Et ſicuti ſuſtinet ſervitutem ſepulturæ, ita quoque commodum celebrationis Miſſarum ſentire debet.*

33 *Obreptionis vitium inducitur, ſi taceatur id, quod Pontificis voluntatem à conceſſione Gratiæ retrahere potuiſſet.*

34 *Non creditur impetratum à plenaria, & abſoluta Principis voluntate, cùm in aliquo negocio veritas reticetur.*

35 *Anima defuncti, meritis, & interceſſione adjuvatur illius Sancti, in cujus Eccleſia corpus ſuum recondi voluit.*

36 *Contriſtantur Animæ defunctorum, cùm videat ſe fraudari præoptato in vita ſuffragio.*

37 *Nullum datur pro Animabus Purgatorii majus, atque uberius ſuffragium, quàm Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium.*

38 *Quoties non agitur de jure quærendo, ſed de jam quæſito, non ſolet à Pontifice derogari.*

39 *Tranſlatio Miſſarum de una Eccleſia ad alteram, denegari ſolet, ubi agatur de Miſſis perpetuis, quæ à Teſtatore ibibi ſepulto, pro ejus Animæ ſuffragio relictæ ſint.*

40 *Circumſtantia Eccleſiæ ſepulcralis non operatur, ut hæres adigatur ad ibi celebrare faciendum Miſſas, à Teſtatore relictas, vi coactiva, ſed directivas, ratione ſcilicet directivæ honeſtatis.*

41 *In qualibet Eccleſia ſequatur implementum, ſemper pius diſponens obtinet totum id, quod ei in executionem illius ultimæ voluntatis debetur.*

42 *Præſertim quando Miſſæ relictæ ad Altare privilegiatum transferuntur, cùm ita pinguius voluntati defuncti conſulatur.*

43 *In quibus caſibus procedat concluſio poſita ſub n. 41.*

44 *Argumentum à pinguiori implemento locum non habet in iis caſibus, in quibus certa, ac determinata diſponentis voluntas præfinita eſt.*

45 *Juri alteri quæſito derogare voluiſſe concedens non præſumitur.*

46 *Onus, impoſitum hæredi, intelligi poteſt, quòd ſit perſonale ad illius vitam, non autem perpetuum.*

47 *Per venditionem Capellæ transfertur tantummodo improprium, atque uſuale illius dominium, ratione materialium, pretio æſtimabilium.*

48 *Et remanent Legata pia, contemplatione illius determinatæ Eccleſiæ facta.*

49 *Non omne Legatum Miſſarum perneceſſe importat ſuffragium pro Anima Teſtatoris, licèt aliàs id præſumatur.*

50 *Quando Eccleſiæ nominatio ſtat demonſtrativè tantùm, tunc de facili permittitur Miſſarum celebratio extra illam.*

51 *Ad hoc, ut reſcriptum non ſortiatur effectum, ſufficit, quòd, ſi veritas narrata fuiſſet, Pontifex difficiliùs conceſſiſſet, aut veriſimiliter non conceſſiſſet.*

52 *In pari Cauſa, potior eſt favor Teſtatoris, & quæſitum jus Legatarii, quàm Hæredis contra ipſius Teſtatoris votum petentis.*

53 *Gratia ex defectu voluntatis concedentis, ipſo jure nulla cenſetur.*

54 *Expreſſa diſponentis voluntas pro Lege ſervanda eſt.*

55 *Relicta à Teſtatore celebratione Miſſarum in aliqua Eccleſia, tenentur Hæres ad ſolvendum id, quod pro conſumptione Sacrarum ſupellectilium debetur.*

56 *Quod quis facto jam approbavit, ampliùs impugnare non valet.*

57 *De natura ſubrogationis eſt, ut qualitates ſubrogantis induat, & omnia illius onera in ſe recipiat.*

58 *Onus in una parte à Teſtatore injunctum, repetitum cenſetur etiam in altera.*

DECISIO XXII.

BEatiſſimu Padre -- *La Conteſſa Giuſtina Ginevra Baldinotti di Carpegna, Oratrice Umiliſſima della Santità Voſtra, proſtrata a ſuoi SS. piedi divotamente rappreſenta, come la Marcheſa Ghezzi Baldinotti nel ſuo ultimo Teſtamento obligò detta Oratrice ſua figlia, ed erede di far celebrare una Meſſa quotidiana nella Chieſa di S. Gio: de Fiorentini di Roma, fin tanto che dall' Oratrice foſſero ricuperati alcuni crediti ad eſſa Teſtatrice ſpettanti; dopo la qual ricupera ne ordinò la compra di Luoghi 14. di Monti in credito della Cappella Baldinotti, eſiſtente nella Chieſa ſuddetta. E perchè i Creditori del Duca Baldinotti, il quale ha eretta la ſuddeta Cappella, hanno giudizialmente ottenuta la vendita d'eſſa Cappella, la quale paſſerà in breve ad altra famiglia, e così mancherà il motivo, che ha indotto la Teſtatrice ad ordinare la celebrazione della Meſſa quotidiana nella prefata Cappella, e Chieſa. Supplica per tanto la Santità Voſtra di volerle concedere la facoltà di far celebrare la ſuddetta Meſſa nella Chieſa di San Pantaleo delle Scuole pie di Roma all' Altare privilegiato, dove l' Eminentiſſ. Gaſpara di Carpegna ha laſciato nella ſuddetta Chieſa due Meſſe la ſettimana in perpetua, ove ha l'Oratrice una particolar divozione. Che della grazia, ec. Die 22. Jun. 1729. ex Audientia Santiſſimi. Sanctiſſimus Annuit, ut petitur.*

Pauló poſt anima ſan. mem. Benedicti XIII. in cæleſtem Patriam reverſa, cùm Deus Opt. Max. regimini ſuæ univerſalis Eccleſiæ perfecerit S.D. Noſtrum feliciter regnantem, Venerabilis Eccleſia S. Joannis inclytæ Nationis Florentinorum Urbis adverſus præmiſſas preces conqueſta eſt, ideoque obtinuit delegari cognitionem R. P. D. Furietto Locumtenenti Eminentiſſ. Vicarii ſuper expoſita nullitate d. reſcripti ex capite obreptionis, & ſubreptionis; qui poſt cribrata utriuſque competitoris momenta, relaxavit Mandatum de gravando pro coactiva celebratione; & per definitivam ſententiam pronunciavit nullum, & inexequibilem præfatum ſan. mem. Benedicti XIII. reſcriptum, pro impedienda celebratione dictæ Miſſæ quotidianæ in eadem Eccleſia S. Joannis, ac pro ſolutione utenſilium Sacriſtiæ ejuſdem Eccleſiæ ad formam Teſtamenti dictæ Marchioniſſæ Marthæ Baldinotti. Verùm præfata Juſtina, credens ſe nimium læſam fuiſſe, obtinuit in Sacro noſtro Auditorio ulteriorem negotii cognitionem, prævia commiſſionem mihi directa, ad cujus tramites ſuſcripſi dubium -- *An Mandatum Eminent. Vicarii ſit exequendum* -- quo DD. meis exhibitio, reſponſum deſuper -- *Affirmativè*.

Pro hujuſmodi judicio ferendo habita præ oculis fuit

fuit diſpoſitio Marthæ Antoniæ Ghezzi, Matris præ-
dictæ Oratricis, quæ poſt ſibi prælectam ſepulturam
in Monumento ejus Viri, in dicta Capella præexi-
ſtente, ita diſpoſuit -- *E ſopra le porzioni a me Teſtatrice
ſpettanti ſopra le ſuddette eredità fraterna, paterna, e ma-
terna impongo il peſo di comprare 14. Luoghi di Monti Ca-
merali liberi, e non vacabili, ſotto il nome della Cappella di
S. Zenobio, nella Chieſa di S. Gio: de' Fiorentini; ed il
loro bimeſtrale frutto, per la ſomma di ſeudi 36. annuali,
ſia perpetuamente obbligato alla celebrazione d'una Meſſa quo-
tidiana in eſſa Cappella, coll' elemoſina manuale d' un giulio
per Meſſa al Sacerdote, che la celebrerà in ſuffragio dell'
anima mia, delli miei genitori, del detto mio fratello, del
Duca mio Marito, e Conteſſa mia figlia, quando la Maeſtà
Divina li chiamerà all' altro Mondo; ed il reſiduo fruttato di
eſſi Monti, dedottane la mancia di Natale, reſti a beneficio
della Sagreſtia di eſſa Chieſa per gli utenſili di eſſa Meſſa quo-
tidiana; e fintanto che non ſi ſaranno ricuperate le dette mie
porzioni ereditarie per lite, o per concordie cogli altri Coe-
redi, eſſa Conteſſa mia figlia, ed erede, col frutto della mia
dote farà giornalmente celebrare nella ſuddetta Chieſa eſſa
Meſſa di ſuffragio.*

Ex quibus verbis apprimè colligitur ex dicto Pon-
tificio reſcripto citra ſinceram concedentis volunta-
tem hæc tria prodire, nempè certæ voluntatis De-
functæ interverſionem, læſionem rationis honeſtatis
& demum tertii præjudicium. Siquidem palam eſt,
Teſtatricem voluiſſe celebrationem Miſſæ perpetuæ
1 in Capella S. Zenobii, exiſtente in Eccleſia S. Jo-
annis; quæ voluntas ab hærede jam pro tempore
executa, & in poſterum ſervari debuit, prout Jus
Cæſareum præſcribit: diſponat Teſtator, & erit lex
*§. diſponat, auth. de nupt. coll. 4. l. cum quæſtio, ff. de Legat.
l. ex facto, §. Verum, ff. de hæred. inſtit. l. ii, ff. de cond.
& demonſtr.* ibi -- *in iis, quæ extra Teſtamentum incurrunt,
poſſunt res ex bono, & æquo interpretationem capere; ea ve-
rò, quæ ex ipſo teſtamento oriuntur, neceſſe eſt ſecundùm
ſcripti juris rationem expediri, hoc eſt ſecundùm ſcripturam
Teſtamenti; & in auth. de ſanc. Epiſc. §. Sed hoc præſenti,
verſ. final. & latè Sarmieat. lib. 1. ſelect. c. 8. ſignanter n. 22.*

Quodque & Jus Pontificium ſummè commendat,
præcipuè in *Clem. quia contingit, de Religioſ. Domibus, cap.
non quidem 3. de Teſtam.* ibique eruditè *Gonzalez, nu-
mer. 7. cap. ſi hæredes juſſa 6. num. 6. eod. titul.* Quilibet
enim teſtamenti factione non carens, poteſt gentium,
& civili jure, prout ſibi placuerit, liberè de rebus
ſuis diſponere, abſque eo quòd à nemine, quod ipſe
2 juſſerit, intervertatur; vel ab eo, quòd in liberum
amplius non redit, arbitrium auferatur. Nam aliàs
quodammodo per ſpeciem furti diverſa rei diſpoſitæ
contrectatio fieret; *Text. in l. Legatum, ff. de adminiſtr.
rerum*, ibi -- *Legatam municipio pecuniam in aliam rem,
quam Defunctus voluit, citra Principis authoritatem non
liceat.*

Qui quidem favor ſervandæ fidei deſideriis morien-
tium, non ſolùm obtinet pro integra diſpoſiti ſubſtan-
tia, ſed etiam pro injuncti modi obſervantia, ne de
3 uno in alterum converſio, ſeu translatio rei legatæ
ſequatur; proditum quippe eſt nec à Tiberio impetra-
ri potuiſſe, ut pecunia legata Trebianis in opus no-
vi Theatri ad munitionem viæ transferretur, ut ſcri-
bit *Svetonius in Tiberio*, & ad rem notavit *Covarr. var.
reſol. lib. 3. cap. 6. numer. 6. ver. quarto*; ac in ſpecie
de Legato Miſſarum perpetuarum certo loco ex vo-
luntate defuncti celebrandarum, quòd hujuſmodi ce-
4 lebratio in diverſo fieri non debeat loco, tradunt
*Navarr. in Manual. cap. 25. n. 134. ad fin. Gratian. diſcept.
forenſ. c. 73. n. 4. latè Cevallos, q. 686. n. 6. latè Petrus de
Ubald. de Canonic. Epiſc. & Parochial. cap. 7. n. 39. & ſeq.
impreſſ. inter tract. mag. tom. 15. p. 2.*

Ex ipſa namque Teſtamenti factione defunctus
potitur jure quæſito ad manutentionem ejus ultimæ
voluntatis in ſua ſpecifica forma. Per alterationem
verò ejuſdem, hoc jure ſibi debito fraudaretur, nec
eſſet amplius ultimæ voluntatis ſolatium, quod &
præcipua æquitatis ratio, & ſummum Reipublicæ
5 bonum morientibus placuit relinquere *leg. prima Cod.
de Sacr. Eccleſ. leg. Si pars, ff. de inoffic. Teſt. in conditio-
nibus, ff. de condit. demonſtr. leg. Vel negare, ff. quemad.
teſt. aper. Bald. in auth. ſed cum teſtat. n. 1 Cod. ad leg. Falci-
diam, leg. Legatum ff. de adminiſtr. rerum ad civit. perti-
nent. Gloſſ. in cap. Tua nobis, Verb. Voluntatem, de Teſtam.
Gonzalez loco ſupracit. c. 3. n. 7. & cap. 6. n. 6. tit. de Teſt.*

Quamquam enim à prælaudatis juribus allegetur
hæres, ut pro libito ſuæ voluntatis defuncti vota ne-
queat pervertere, nihilo tamen minùs in themate
haud competere excipiebatur Eccleſiæ S. Joannis actio-
nem reſpoſcendi perpetuæ Miſſæ celebrationem in ejus
Capella S. Zenobii; eo quia ex authoritate Pontifi-
cii reſcripti celebratio in altera Eccleſia S. Panta-
leonis translata fuit quòd ritè fieri potuit, cum po-
tuit, cum pronunciata interdicta de non commutan- 6
dis, ſeu alterandis defunctorum piis diſpoſitionibus
intelligantur, ſalva Summi Pontificis authoritate, ut
perſpicuè diſponitur in præcitata *Clemen. cum contingit,
de relig. Domibus* ibi -- *Cùm tamen ea, quæ ad certum uſum
largitione ſunt deſtinata fidelium, & ad illum debeant, non
ad alium, ſalva quidem Sedis Apoſtolicæ authoritate converti.*

Itaut apud Canoniſtas, & Theologos crebior inva-
luit Sententiam hujuſmodi poteſtatem, & uſum col-
laudans, ut notat *Gloſſ. in dicta Clement. verb. Sedis Apo-* 7
*ſtolicæ, & ibi Abbas, verb. ſolus Papa; ibidem Cardina-
lis, in 2. apoſt. n. 9. Vitalin. ibid. n. 111. & 113. & ſeq. &
Covarr. n. 9. Petrus de Ubaldis, c. 7. n. 37. prope fin. tract.
de Canon. Epiſcop. & Paroch. impreſſ. in tract. magn. tom.
15. par. 2. & idipſum præſupponitur in cap. Quod translatio-
nem de Offic. legat. capit. ex multiplici, de decimis; Cle-
ment. dudum, §. Nos etenim de ſepulturis; & tradunt
Felin. capit. cùm acceſſiſſent; numer. 17. in fin. de con-
ſtit. Abbas in cap. Nos quidam, n. 6. de condit. appoſ. Perez
de Lara, de anniverſ. lib. 1. n. 11. Fagnan. in 1. par. 3. de-
cretal. cap. Significatum, de præben. n. 16. idem in 2. par. 1.
decret. cap. Pernicioſam, de Offic. ordin. n. 67. Genin. conſ.
63. in princ. Ancharan. conſ. 282. in princ. Alex. conſ. 2.
n. 19. verſ. præterea, lib. 5. Bald. conſ. 29. n. 2. in fin. lib.
6. Federicus de Senis, conſ. 191. n. 4. Roman. conſ. 368. n.
27. Oldrad. conſ. 61. in fin.*

Ea præſertim ſuadente ratione, quia quæ à Teſta-
toribus in cauſam piam legantur ſub onere perpe-
tuæ celebrationis Miſſarum, deſinunt eſſe laica bo-
na, atque efficiuntur de Domino, proprietate, ſeu 8
adminiſtratione Eccleſiæ *cap. Conqueſtus, & ibi Gloſſ. fi-
nal. de for. competen.* habenturque tamquam Deo & San-
ctis ſuis conſecrata; *can. iniuſtum de rer. permutat.* Iſto-
rum verò plenaria adminiſtratio ad Pontificem pro 9
tempore, uti caput viſibile ejus Eccleſiæ, ſpectat;
ut late, & eruditè *Fagnan. in part. 2. lib. 3. Decretal.* 10
*cap. relatum tit. ne Clerici, vel Monachi, à n. 16. cum pluri-
bus ſeqq. Innoc. in cap. cum ſuper, n. 3. de cauſ. poſſeſſ. &
propr. & in cap. Verum n. 2. de foro competen.* Debito pro-
inde jure oportet illa omnimodæ juriſdictioni, ac ſu-
premæ adminiſtrationi Pontificiæ ſubeſſe, ut præce- 11
teris notavit *Paulus de Caſtro, conſ. 288. nu. 3. Covar.
var. reſol. lib. 3. c. 6. poſt n. 7. verſ. ſed Juris conſultus; & la-
tè Fagnan. in præcit. cap. Significatum, n. 24.* idipſum pro-
bat *in prima parte decretal. cap. Nos quidem, de Teſtam. nu.*
36. ubi & concordan.

Semper quippe Pontifex præſumitur ex juſta cauſa
moveri, ideoque nec admittitur probatio in contra-
rium; *Roman. cit. conſ. 368. n. 28. ubi concord. Gigas in* 12
*tract. de penſion. q. 35. n. 7. Fagnan. in prima part. 3. Decre-
tal. cap. nos quidem, de Teſtam. n. 36. verſ. Qin imo; Gul-
lielm. de Mont. in Clement. quia contingit, de relig. domib.
Petr. de Ubald. in tract. de port. Canon. & Epiſcop. ante nu.
38. verſ. Reſpondeo; Monet. de commutat. ultim. volunt. c. 5.
nu. 152. & ſeq. Hoied. de incompat. beneſ. part. 5. cap. 19.
n. 18.* & Canoniſtæ in ſubjecta materia tenent, quòd
Pontifici inſit cæleſte arbitrium, juxta *Gloſſam in cap.
Quanto, de translat. Epiſc. lit. G.* Verbo -- Veri Dei -- 13
nec ipſi dici poſſit -- cur ita facis? *cap. ad Apoſtolicæ,
de re Judic. cap. in memoriam, diſt. 19. de pænit. Bartholo-
meus Soccin. Sen. Conſil. 13. n. 28. verſ. quia, tom. 1. Ca-
ſtren. conſ. 415. n. 6. Fagnan. in 2. par. libri primi decretal.
d. cap. Quanto, de Translat. n. 47. verſ. Quamvis.*

Neque id grave videri debet, ex quo teſtamenti fa-
ctio ſit de Jure gentium, atque civili. Hæc enim
obſervantia perpetua diſpoſitorum circa modum non
prodit à Jure Divino, vel naturali, cui diſpenſari
non poſſit, ſed quidem à Jure poſitivo, ſed à legi- 14
bus civilibus, ut ponderat *Card. de Luc. in relat. Curiæ
Rom. diſc. 20. n. 15. cum ſeq.* taliter ut prohibitio com-
mutandæ voluntatis à Principe in ejus elogio per Te-
ſtato-

ſtatorem demandata caſſa, & irrita habenda eſſet, ut-
15 pote adverſativa juri Canonico, & Divino. Quòd ſci-
licet detur aliqua diſpoſitio commodum ſpirituale prima-
rio reſpiciens, quæ juriſdictioni, & Adminiſtrationi
Pontificiæ non ſubſit, ut latè proſequitur *Fagn. in præ-
cit. cap. Nos quidem, de Teſtam. n. 41. cum pluribus ſeqq.
& idem Fagnan. in 2. par. lib. 3. decret. in cap. relatum ne
Clerici, vel Monachi, n.39. Bero, conſ. 49. n.10. & per
tot. lib. 2. Bald. conſult. 82. n. 1. & 2. lib. 1. Petrus de U-
bald. in tract. de Canonic. port. Epiſcop. cap. 7. n. 38.*

Eoque minus de hac Pontificia Poteſtate ambigen-
dum eſt; quia ſicuti Quiritum, & Cæſarum jura hu-
juſmodi poteſtatem cæteris Principibus tribuerunt in
laicalibus rebus ſpectantibus eorum Dominio, & juriſ-
16 dictioni; *Leg. Legatum, ff. de Adminiſtrat. Rerum ad Ci-
vit. pertinen. Bald. in Leg. Gallus, §. Et ſi tantum, n. 146.
ff. de liber. & poſt idem in leg. ſi teſtamenta, in fin. Cod. de
Teſtam. Pinell. in rubric. de reſcinden. vendit. part. 1. cap. 3.
n. 19. Decius, conſult. 357. n. 5. Soccin. jun. con. 65. n. 3.
volum. 2. Cæphal. conſult. 511. n. 38. Berouſ. conſ. 49. n. 4.
tom. 2. Cravetta, conſ. 297. n. 7. lib. 2. Laudenſ. de privil.
§. 22. Molin. de primog. lib. 1. cap. 8. nu. 31. Peregrin. de
fideicom. art. 52. nu. 125. & ſeqq. Menet. de commutat. ult.
volunt. cap. 6. concluſ. 2. nu. 29.* Ita potiori jure tribuen-
dum eſt Summis Pontificibus in piis diſpoſitionibus;
quarum ſubſtantia cùm ſit pietas erga Deum pro Ani-
marum ſuffragio, hinc parum refert, an quòd acciden-
talis variatio contingat per commutationem unius in
17 alterum modum, dum eadem proſpecta erga Deum ſer-
vatur ratio, eademque remanet diſpoſiti ſubſtantia,
quòd in Principibus Sæcularibus longè diverſum eſt, ut
non immeritò quoad iſtos exorbitans dijudicetur actus,
uti optimè diſtinguit *Card. de Luc. in Relat. Romanæ Cu-
riæ, citat. diſc. 20. n. 16. & ſeqq.*

Quamquam verò de prælaudata Summorum Pontifi-
18 cum auctoritate ambigendum non ſit, ut in ſpecie pro-
fitentur *Fagnan. in 2. par. lib. 3. Decretal. cap. Relatum, n.
40. in fin. verſ. quo circa dubitare; Gemin. conſ. 63. in princ.*
Nihilominùs quanta excelſa, & ſublimis ſit Principum
auctoritas, adhuc iſta de per ſe tantùm non facit, ut
quæ eorum reſcriptis mandata ſunt, irrevocabiliter
debeant eſſe manſura, dum ipſimet Cæſares, ſummi-
que Pontifices jure ſanxerunt, quòd ſi legibus conſen-
taneum Sacrum Oraculum mendax Precator attulerit,
careat penitùs impetratis; & ſi nimia mentientis inve-
niatur improbitas, etiam ſeveritati ſubjaceat judican-
19 tis, ita Imperatores Theod. & Valentinus *in leg. & ſi
legibus, C. ſi contra jus, vel utilit. publ.* ſive in juris narra-
tione mendacium reperiatur, ſive in facti, ſive in ta-
20 cendi fraude. Pro tenore veritatis, non deprecantis af-
firmatione, datum Judicem cognoſcere debere, & ſe-
cundùm hoc de Cauſa convenit ferendam eſſe ſententi-
am, decrevit *Conſtantin. Imper. in leg. præſcriptione, C.
eod. tit. idem, in leg. non damnoſa, C. de prec. Imper. offe-
ren.* prælaudati Theodorus, & Valentinus *in leg. reſcri-
21 pta, C. eod. titul.* reſcripta contra jus elicita ab omnibus
judicibus retractanda eſſe voluerunt, niſi fortè ſit ali-
quid, quòd non lædat alium, & proſit petenti.

Id ipſum decrevere Summi Pontifices, ut ſuppli-
22 canter tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, carere
debeant commodo literarum, ut ſignanter Alexan-
der III. *in c. Cæterum 3. de Reſcript. in 6. Innocent.
III. in cap. ſuper literis, eod. tit. & ibi latè Gonzalez.
lib. 1. decretal. d. n. 1. cum pluribus ſequen.* ubi & probat,
23 nullum intercipiendum eſſe diſcrimen inter Reſcripta
juſtitiæ, & gratiæ, ut videre eſt *n. 8. & ſeqq. ibiq; Concord.*

Ex quibus proindè juribus conſtat Principum autho-
24 ritatem parum eſſe, ni ex veritate precum ſimul
concedendi probetur plena, & determinata voluntas,
quæ precibus adeò nititur, ut citra earum integram
veritatem obreptio, vel ſubreptio exoritur, quarum
alterutra ipſo jure conceſſiones, ſeu gratias annullat,
& irritat; *cap. dudum, il 2. verſ. inſuper, de electio. cap.
porrecta, de reſcriptis; & ibi Innoc. Joann. Andreas in cap.
Autentiam, il 2. de reſcript.* præſertim ubi tacitum, vel
falsò expreſſum difficiliorem Papam ad gratiam reddi-
25 diſſet, *cap. poſtulaſti, de reſcript. & cap. 2. in fin. de filiis
presbyt. Calderin. conſ. titul. de præſumpt. conſ. 2. per tot. Re-
ta in Alatrina Reintegrationis 1. Februar. proximè elapſi cor.
R. P. D. meo Corio, §. Totum adhuc, ubi concordan.*

Qua de re dicti ſupplicis libelli, & præſati Teſta-
menti inſimul collatis, verbis locuples obreptionis, &
ſubreptionis probatio inventa eſt. Narravit quippe
obligationem ſibi à Teſtatrice injunctam, ut in Ec-
cleſia S. Joannis Florentinorum de Urbe in Capella
Ducis Baldinotti ejuſdem Viri, quotidianam Miſ-
ſam celebrari curaret; verùm quia dicti Ducis patri-
monium pro creditoribus ſub haſta poſitum erat, id-
circo de proximo ipſa quoque Capella in extraneum
licitatorem perveniret, ideoque deficeret ratio moti-
va, ob quam Teſtatrix celebrationem præfatæ Miſ-
ſæ præceperat; proindeque rogabat ut in Eccleſia S.
Pantaleonis de Urbe ad Altare Privilegiatum prædi-
cta celebratio transferretur; quo loco ipſamet Preca-
trix peculiari ferebatur devotione. Teſtatrix verò in
prædicto ejus teſtamento juſſerat, ſuum Cadaver ſi-
ne funebri pompa in dicta Eccleſia, abſolutis exe-
quiis, tumulari in ejuſdem viri familiari Capella S.
Zenobii; ac comparanda eſſe quatuordecim loca Mon-
tium libera, non vacabilia, nomine d. Capellæ, ut
pro annuo reddito ſcutorum 36. obnoxia eſſent in
perpetuum pro celebratione Miſſæ quotidianæ de ſuf-
fragio ejus animæ, Genitorum, Filiæ, Fratris, &
Viri; quodque ſupereſſet de dicto reddita locorum
Montium, cederet Sacriſtiæ dictæ Eccleſiæ commodo.

Apprimè igitur conſtat ſupplicantem tacuiſſe exi-
ſtens in dicta Capella familiare Sepulcrum ab Al- 26
tari diſtans, ut præſcribunt *Sacri Canones, cap. per-
cipiendum, diſt. 13. queſt. 2. Gonzalez. in cap. Fraternita-
tem, de ſepult. num. 5.* ac in d. Sepultura Teſtatricem
ſe tumulari juſſiſſe, quaſi ſuum poſt obitum ibi præele- 27
giſſet domicilium, juxta illud pſalmiſtæ; *Sepulchra eo-
rum, domus eorum in æternum; Benard. Laym. apparat. bi-
blic. l. 1. cap. 14. §. In proinmento, verſ. fin.* atque profa-
na, & Eccleſiaſtica eruditione latè exornat *Gonzalez.
in l. 3. Decretal. c. 1. tit. 28. de Sepult. n. 5. cum plur. ſeq.*

Quod ſi utrumque Pontifici Precatrix narraſſet, non
ita de facili gratiam obtinuiſſet; ex quo Sanctiſſi-
mus Pontifex in mentem revocaſſet *Jabaleni* reſponſum
*in l. quæ conditio, ff. de condit. & demonſtrat. ubi Bal-
dus, num. 1.* edocet, quòd ubi ſit mentio de foro, in
dubio intelligitur de foro Domicilii, ideo cùm Te- 28
ſtator jubet aliquid in foro fieri, in ejus municipii fo-
ro peragendum eſſet, impellente affectionis ratione
erga Domicilii forum: *Roman. conſult. 408. n. 4. & ſeqq.
Rota deciſ. 574. nu. 17. & ſeqq. par. 5. recent. tom. 2.* & ad
rem egregie notavit *Panormitan. conſ. 99. numer. 4. in fin.* 29
*lib. 2. & num. 5. ibi — cùm ibi elegerit. quodammodo domi-
cilium poſt mortem — Portell. in dub. regular. tom. 1. par. 2.
caſ. 19. num. 1. verſ. videlicet.; Barboſ. de jure Eccleſ. lib.
2. cap. 10. num. 33.* ubi quod ſepultura inter mortuos
comparatur domicilio inter vivos; *Paſqualig. de Sa-
crific. non leg. quæſt. 1007. n. 3.*

Tanti enim ponderis eſt circumſtantia familiaris
Sepulchri, ut ubi perpetuæ Miſſæ abſque ſpecificatio- 30
ne Eccleſiæ fuerint, utique in ſepulchrali Eccleſia ce-
lebrari debent, ut probat præcitatus *Abbas, cit. conſ.
99. ferre per tot. lib. 2. Roman. conſ. 308. nu. 5. Paſqualig.
de Sacrific. nov. leg. quæſt. 1000. num. 7. & ſeq. Rodriquez,
quæſt. moral. tom. 4 cap. 55. verb. miſſa, num. 3. Capon.
diſcept. forenſ. diſcept. 197. n. 20. tom. 3. Alphonſ. de Leo,
de Offic. Capel. qu. 5. ſeſſ. 2. n. 29. Portell. dub. regular. verb.
miſſ. nu. 13. & reſponſ. moral. par. 2. caſu 19. Murg. de Se-
pult. tract. 8. diſp. 2. ſeſſ. 2. dub. 31. num. 1. & ſeq. Ad
vocat. Urſaya diſcept. Eccleſ. tom. 7. par. 2. diſcept. 28. nu.
11. Rot. dec. 494. n. 3. cor. Cavaler.*

Idque obtinuit, tum quia illa Eccleſia ſupra cæ-
teras, utpote magis correlativa ad animam deſun- 31
ctæ, prædilecta cenſetur, ut ad rem ponderant *Ma-
rant. reſp. 4. per tot. numer. 102. & ſeq. Ventrigl. in
prax. quæſt. 2. annot. 28. §. 1. numer. 34. verſ. con-
ject. Tiraquel. de privileg. piæ Cauſ. quæſt. 17. in princ.
numer. 16. verſ. vel ſi in altera; Mantic. de Conject.
ultimar. volunt. lib. 8. tit. 9. numer. 6. verſ. Sed ad-
vertendum, in fin. Paſqualig. quæſt. moral. 238. verſ.
finem.* Tum etiam quia ſummæ æquitatis ſuadet ra-
tio, ut illa Eccleſia, quæ ſuſtinet ſervitutem ſe- 32
pulturæ, exinde celebrationis Miſſarum ſentiat com-
modum, ut proſequitur *citat. Marant. numer. 101.
Bordon. de legib. capit. 5. numer. 501. in fin. Amo-
ſtaz. de Cauſ. piis, libr. 1. capit. 15. numer. 22.
in fin. Ventrigl. in prax. part. 2. annot. 28. §. 1.*
num.

num. 36. Paſqualig. de Sacrific. nov. leg. quæſt. 1000.
num. 3.
Cùm itaque in oblatis à ſupplicante precibus hæc
circumſtantia reticita fuerit, quæ Pontificis volunta-
33 tem à conceſſione retrahere potuiſſet, obtentum re-
ſcriptum obreptionis vitio inficitur; *cap. ad aures* 8.
tit. de reſcript. cap. cum olim 12. *& cap. inter, de re ju-*
dicat, cap. quæritur 22. *quæſt.* 2. non enim creditur im-
petratum à plenaria, & abſoluta Principis volunta-
34 te, cùm in aliquo negotio veritas reticetur, ut no-
rant Canoniſtæ, ſignanter *Decius*, *Felinus*, *Canſius*
in cap. ſuper literis de reſcriptis; *Geminian. conſ.*82. *n.* 13.
cum duob. ſeqq. Rota in Ravennaten. penſionis, ſuper aperi-
tione Oris, *7. Januarii* 1726. *§. Primo, quòd & in Aver-*
ſana Capellania, 28. *Junis ejuſdem anni*, *§. Fuiſſe*,
utrobique, coram Me.
Tacuit itidem, quòd ibi Teſtatrix humata erat; quòd
ſi narratum fuiſſet Pontifici; eò difficiliùs translationem
Miſſæ in alteram Eccleſiam conceſſiſſet, ſeu verius ob
eruditionem Eccleſiaſticam, qua maxime præditus erat,
illam denegaſſet. Quia ejus piiſſimo animo, licèt mu-
nificentiſſimo, recogitaſſet prodeſſe cuique poſt mor-
tem, ejus Cadaver apud alicujus prælecti Sancti offi-
cioſa pietate recoli, hocque pacto quæſitam opitula-
tionem in precibus Sacerdotis, quæ Deo Optimo Maxi-
mo ad ejus Altare funduntur, ſicuti Eccleſiæ univerſæ
35 commendat votum, ita Summi Pontificis approbaſſet
authoritas; ipſa enim ſepultura, ubi corpus jacet, &
recordantis, & precantis affectionem excitat, dicto-
rumque Sanctorum meritis defuncti adjuvatur anima;
& hoc, quod ita juſtè, ac piè Teſtatrix credidit, ſup-
plicatio quædam fuit, adjuvans Defuncti ſpiritum, non
autem corporis locum — juxta notata *in l.* 3. *cod. Theod tit.*
de Sepultur. violat. & plura eruditè refert Gonzalez, *lib.* 3.
Decretal. tit. de Sepult. cap. 1. *n.* 1. *verſ. final. & n.*6.
Itaut (ſi id ſincere expreſſum fuiſſet) Summum Pon-
tificem piam defunctæ mentem hoc fruſtrati deſiderio
voluiſſe præſumendum non eſt, rectè ſcientem, quòd
ſi cognoſcant homines, aliquod poſt mortem eorum
ſuis corporibus debitum, eo privari, contriſtantur
36 ut homines, quaſi per modum pœnæ, ex quo illo
præoptato in vita ſuffragio poſt eorum obitum frau-
darentur, ut profunde ſcribit *Div. Auguſtinus in ejus*
tract. de cur. gerend. pro mort. ad Paulin. in ejus oper. tom. 6.
fol. mihi 377.
Adſtipulante præſertim congruentia rationis ex do-
micilio in vita, quo cariora, pretioſioraque nobis
favore curamus, & prænotavit *Div. Auguſtinus loco*
ſupracit. de geren. cura pro mortuis, profectò nil cariùs,
atque pretioſius Teſtatrix in ejus votis colere po-
tuit, quàm in prælecta Eccleſia, & Altari, &
Sepulchro ſuffragium Miſſarum ſibi legatum conſe-
37 qui, quo majus dari non poteſt, utpote juxta men-
ſuram ſuæ excellentiæ ſatisfactorium, ut advertitur
in Sac. Concil. Trid. ſeſſ. 25. *de Purgator. & ſeſſ.* 22. *cap.* 2.
de Sacrific. Miſſ. ubi Barboſ. n. 2. *Coninc. de Sacramentis*,
diſput. 11. *tit. de Purgator. diſput.* 7. *n.* 52. *Lavor. lucubrat.*
Canonic. tom. 2. *cap.* 12. *n.* 99. *& ſeqq. Card. Bellarminus*
controv. Eccleſia, *lib.* 6. *tit. de Euchariſtia*, *cap.* 1. *& ſeq.*
de Miſſa, & eleganter probat Eminentiſſimus *Card.*
Cienfuegos in ejus tract. de vita abſcondita, *diſput.* 1. *ſeſſ.* 1.
§. 3. *& ſignanter n.* 27. *& ſeq. & latius diſput.* 6. *ſeſſ.* 2.
num. 73. *& ſeq.*
Hæcque honeſtatis, & æquitatis non intervertendæ
defunctorum voluntatis ratio, non tantum de per ſe
ſola difficiliorem reddidiſſet Summum Pontificem,
ſed multò magis, quia ſociata aſt cum altera præju-
dicii juris tertii, ſeu commodi jam radicati, & diù
quæſiti ipſimet Eccleſiæ, cùm exindè commodum, &
decus ei obvenerit per majorem Miſſarum numerum;
38 itaut cùm non de jure quærendo, ſed jam quæſito aga-
tur, derogari non ſolet, ut diſtinguendo notavit *Rot.*
dec. 198. *per tot. coram Millino*, *deciſ.* 81. *n.* 4. *coram*
Pamphil. & alibi paſſim; & in terminis advertitur *Pau-*
lus de Caſtro, *conſil.* 288. *num.* 2. *&* 3. *Urſaya diſceptat.*
Eccleſ. diſcept. 6. *n.* 156. *part.* 2. *tom.* 1.
Iſtamque ſententiam frequens approbavit Sac. Con-
gregationis Concilii praxis, quæ cùm rogata in ſimili-
bus fuerit, licèt aliquando juſta de cauſa translationi
Miſſarum ab una ad alteram Eccleſiam annuerit,
39 ſemper tamen pro Miſſis perpetuis legatis, & à Teſtato-
ribus inibi ſepultis pro eorum animarum ſuffragio reli-
ctis, denegavit, ut ſignanter contingit *in Æſina Legato-*
rum, 21. *Auguſti* 1706. *in Ulyſſiponen. Translationis oneris*
Miſſarum, 28. *Junii* 1731. & in durioribus terminis, nem-
pè ſolius electionis Sepulturæ, licèt defunctus ibi non
fuiſset ſepultus; in *Mediolanen. ſeu Ferentino Capella-*
niæ, 23. *Februarii* 1715. *in Tarraconen. reductionis Miſ-*
ſarum, 7. *Maii* 1718. & in terminis Brevis de ſimili gratia
ab eodemmet Summo Pontifice obreptitiè, & ſubreptitiè
obſignati, noviſſimè reſolvit d. Sac. Conc. Congregatio in
Neapolitana Capellaniarum 16. *Junii* 1731.
Abſque eo quòd contractum obreptionis, & ſubreptio-
nis vitium deeſse videatur, quia ſepulchri, & tumula-
tionis circumſtantia non præſeferat jus coactivum de ce-
lebrandis in ſepulchrali Eccleſia Miſſis, ſed quoddam 40
potius jus directivæ honeſtatis, ac ſi hæres non adi-
gatur vi coactiva, ſed directiva ibidem illas celebra-
ri facere, juxta notata per *Tamburin. in methodo cele-*
brandi Miſſas, *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 24. *verſ. Multo minus*;
Fagundez, *de præcept. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 9. *ſub num.* 2.
tum quia in qualibet Eccleſia ſequatur adimplemen-
tum, ſemper pius Diſponens obtinet totum id, quod
ei in executionem ejus ultimæ voluntatis debetur, ut 41
advertit *Paſqualig. de Sacrific. nov. legis*, *tom.* 2. *quæſt.*
996. *num.* 8. *Rota deciſ.* 1149. *num.* 11. *verſ. Quod*,
coram Seraphin. tum quia, dum ſæpedicta Miſſarum
translatio facta fuit ad Altare Privilegiatum, quo- 42
dammodo pinguius conſultum videtur voluntati defun-
ctæ, juxta latè tradita per *Bordon. in ejus oper. tit. de*
Altar. privil. defunct. Monet. de commutatione ultimarum vo-
luntatum, *cap.* 5. *num.* 391.
Verùm enim verò dictum obreptionis, & ſubre-
ptionis vitium non ideo removetur, quia licèt Teſta-
trix pro excellentia Sacrificii obtineat totum, ſive in
una, ſive in altera Eccleſia Miſſa de ſuffragio cele-
bretur; *Can. Multi diſtinct.* 4. tamen non obtinet totum
quoad plenitudinem ejus piæ voluntatis, ut ſcilicet
Miſſæ celebrarentur in loco loci, quo ejus Cadaver
humatum eſſet: adducta enim in oppoſitum vindicant 43
ſibi locum, vel cùm agitur de Miſſis unica vice cele-
brandis, vel ad evitandum delictum in Regularibus
bona fide in altera eorum Eccleſia Miſſas perpetuas ta-
men celebrantibus, ut præ cæteris advertit *Urſaya di-*
ſceptat. Eccleſ. tom. 5. *part.* 2. *diſcept.* 15. *à num.* 46. *cum*
pluribus ſeqq. ſeu in caſu, quo diſponens nulla peculiari
affectione movebatur ad illas conſequendas potius in
una, quàm in altera Eccleſia, ſeu quoties in illa præcisè
deſignata Eccleſia ex aliquo juſto impedimento, ſeu cau-
ſa celebrari non poſsent. Cùm itaque res ſecus ſit in ca-
ſu, extraneæ remanent auctoritates in objecto allegatæ;
& è converſo perſtringunt jura ſupracitata, ut illata vo-
luntati defunctæ jactura ſarciatur.
Citra quod aliquid ponderis addat translatio ad di-
ctum Altare Privilegiatum, dum neque id confert pleni-
tudini voluntatis Diſponentis; quoniam & ſimile privi-
legiatum Altare aderat, & adeſt in prædicta Eccleſia
Sancti Joannis ab ipſa Teſtatrice prælecta, & ſi vo- 44
luiſſet, dixiſset, cùm argumentum à pinguiori adim-
plemento, utile non ſit in iis caſibus, in quibus cer-
ta, & determinata Diſponentis voluntas præfinita eſt,
ut in terminis reſpondit *Vitalinus in Clementina*, *quia con-*
tingit, *de Religioſis Domibus*, *num.* 211.
Tacuit ulterius, ut quod ſupererit de redditu di-
ctorum locorum Montium, cederet commodo Sacriſtiæ
dictæ Eccleſiæ; ideoque cùm non expreſſerit Summo
Pontifici hoc jus Eccleſiæ quæſitum, ſequitur, ut obten-
tum reſcriptum cenſeri debeat citra Concedentis volun-
tatem, quæ ad incognita non fertur; quam ob rem,
gratia uti per obreptionem obtenta, impetrans carere
debet reſcripti commodo ex defectu voluntatis Conce- 45
dentis, qui juri tertio quæſito in nihilo præjudicare vo-
luiſse præſumitur, ut ad rem notat *Abbas*, *in cap. poſtu-*
laſti, *de reſcript. Rota in Romana Reintegrationis*, 12. *Martii*
1731. *§. Adhuc*, *& §. Cajus*, *coram Reverendiſſimo P.*
D. meo Aldrovando, *& in confirmatoria*, 2. *Julii ejuſdem anni*,
§. De cætero, *coram eodem*, *& in Romana*, *ſeu Bergomen. Col-*
legii, 24. *Martii* 1732. *§. Quibus*, *coram Eodem*, *& in citata*
Alatrina Reintegrationis, *prima Februarii* 1732. *§. Vitius ob-*
reptionis, *coram R. P. D. meo Corſo*.
Prædictis, quæ reticita fuerunt, accedit ſtudioſa nar-
ratorum expreſſio, ut Summus Pontifex ad conceden-
dum

dum facilior redderetur; nam in ſupplici libello ſup-
poſitum quodammodo fuit onus Miſſarum eſſe ad vi-
tam hæredis; licèt enim expreſſum ſit onus emptioois *di
luoghi 14. di Monte in credito della Capella*; attamen cùm
hujuſmodi accreditatio verificabilis etiam ſit ad vitam
hæredis, nulla expreſſa perpetuitatis mentiooe, ſequi-
tur, quòd expoſita præcedenter obligatio ſub illis ver-
bis-*obbligò detta Oratrice ſua figlia, & Erede di far celebra-
re una Meſſa quotidiana nella Chieſa di S. Gio:* interpretari
46 potuerit de onere non perpetuo, ſed potius debuerit
intelligi de obligatione perſonali ad vitam hæredis;
*Leg. cum Pater, §. Donationes à deleg. 2. Leg. Quæcumque
gerimus, ff. de action. & obligat. Leg. cum precario, ff. de
precar. Gloſs. in c. Mandata, de præſumpt. Paſqualig. de Sa-
crif. novæ legis tit. de legat. pro celebrat. Miſſ. q. 1053. n. 5,
& ſeq.*

Subinde narratum etiam fuit, præfatam Capellam
de proximo in extraneam familiam eſſe tranſituram,
qua de re defectura erat cauſa motiva ordinatæ ce-
lebrationis Miſſarum in dicta Capella; quæ procul
dubio ratio de per ſe movere noo potuit Pontificem
ad concedendam translationem, cùm per venditionem
47 Capellæ transferatur tantummodo dominium impro-
prium, & uſuale competens ratiooe materialium
juſto pretio æſtimabilium, abſque aliqua ſpiritua-
litatis miſtura, ſeu translationis, ut advertit *Bar-
boſ. de jure Eccleſ. lib. 2. c. 10. de ſepultur. n. 18. Salgad. in
Labyr. Credit. par. 3. c. 5. n. 50. & ſeq.* Remaneotibus i-
48 tidem legatis à piis Teſtatoribus cootemplatione il-
lius determinatæ Eccleſiæ, & loci, factis, ut diſtio-
guendo admonet *Franceſ. de Eccleſ. Cathedral. c. 7. Monac.
coll. formular. pract. legal. tom. 2. tract. 13. n. 60. & 62.* &
convenit *Rot. dec. 1149. n. 10. cor. Seraphin.*

Eatenus verò præfatam narrationem denudavit præ-
notatis illis circumſtantiis, Sepulturæ videlicet, ac
tumulationis in eadem, & celebratioois Miſſæ da
ſuffragio io eadem Capella demandatæ, & perpetui-
tatis oneris injuncti, ac juris jam quæſiti favore Sa-
criſtiæ, ac demum exiſtentiæ Altaris privilegiati in
eadem Eccleſia, ut nempe ex ea breviloqua, & de-
truncata prædictis circumſtantiis narratione, credere
poſſet Summus Pontifex Teſtatricem in prælectæ
Eccleſiæ decus, & io Theſauro Eccleſiæ tantùm con-
ferre voluiſſe prædictas Miſſas, cùm non quodlibet
49 Miſſarum Legatum perneceſſe ſit, licèt præſumatur
de ſuffragio, ut notant *Leon. de Offic. Capella, q. 8. ſeſſ. 18.
n. 578. Pignatell. conſult. 60. n. 5. & ſeq. & n. 4. tom. 3. Ga-
vant. in Comment. rubric. Miſſal. par. 3. tit. 12. n. 5.*

Tum, & quia potuit credere ex illis reticitis cir-
50 cumſtantiis demonſtrativè tantùm erga dictam Eccle-
ſiam ſe habuiſſe, quo themate de facili extra illam
permittitur celebratio, ut præter ſupracitatos adver-
tit *Bordon. de Leg. c. 12. tit. de Capell. n. 27. Amoſtaz. de Cauſis
piis, lib. 2. c. 6. n. 40.* itaut ſi illa enarratio prædictis cir-
cumſtantiis veſtita fuiſſet, utiqoe percepiſſet Summus
Pontifex, Eccleſiam nominatim prælectam fuiſſe ex
peculiari affectione ad tumulum, & devotione erga
51 Eccleſiam, & S. Joaooem, & Zenobium, & diffici-
lior in concedendo fuiſſet, aut veriſimiliter non con-
ceſſiſſet; quod ſufficit, ut obteotum ambigua narra-
tione reſcriptum non ſortiatur effectum per ea, quæ
ad rem optimè notant *Gemin. conſil. 82. n. 13. Card. de
Lugo, diſp. 21. de Eucharist. ſeſſ. 28. per tot. Hurtad. tom.
1. inſtitut. Moral. tract. 2. cap. 2 reſol. 9. n. 500. Paſqualig.
de Sacrif. nov. Leg. tom. 2. q. 1142. n. 1. & ſeq. de Luca ad
Gratian. diſcept. Forenſ. c. 73. in fine; Monacell. formular.
legal. tom. 2. tit. 3. formul. 2. n. 65. & ſeq.*

Addito olteriùs, quòd Precatrix in fine ejus ob-
latæ ſupplicationis pro cauſa motiva Pontificis appo-
ſuit hæc verba -- *ove la Oratrice ha una particolar devozio-
ne* -- ex quo licet inferre, præcedentem ſupplicatio-
nis tenorem ſæpedictis circumſtantiis denudatum fuiſ-
ſe, ne Summus Pontifex piiſſima ejus mente percipe-
ret, Teſtatricem æquè præ maxima devotionis Can-
ſa relicto Parochialis Eccleſiæ tumulo, prælegiſſe io
altera Eccleſia S. Joannis abſque funebri pompa tu-
mulari, ibique Miſſas celebrari. Proindeque ſi Ora-
trix pro conſequenda gratia plurimum conferre cen-
ſuit motivum ejus devotionis, eo certiùs hæc ipſa-
met ratio ex diſpoſitione Teſtatricis promanans, ſi ex
ſincera, & integra narratiooe proſpecta fuiſſet Sum-
mo Pontifici, prævaluiſſet pro illa deneganda, cùm 52
in pari cauſa potior fuiſſet Teſtatricis favor, & Le-
gatarii quæſitum jus, quàm hæredis contra Teſtatri-
cis vota expoſtulantis; *Leg. Servo ſuo manumiſſo, ff.
de condit. indeb. Leg. Quo loco, §. 5. ff. de hæred. in-
ſtit. Leg. Is, qui putat, ff. de acquiren. Mantic. de con-
ject. ultim. volunt. lib. 3. tit. 10. num. 1. & ſeq. Rot.
dec. 1149. num. 9. coram Seraphin.* & ad rem optimè
*Rota, in citata Romana, ſeu Bergomen. Collegii, 26.
Novembris 1731. §. Et proprius, coram Reverendiſſimo
P. D. meo Aldovrando.*

Conſtito proindè, quod in præfato libello pleraque
fuerint reticita, & non omnia ſincerè, & diſtinctè
narrata, ſed quidem tali ſtudio enunciata, ut Sum-
mus Pontifex (licèt largiter ad gratias pronus) fa-
cilior redderetur; hinc gratia, ex defectu voluntatis 53
concedentis, ipſo jure nulla cenſetur, ut advertit *Ro-
ta in citata Alatrina Reintegrationis, coram R. P. D.
meo Corio, §. Omni enim;* & præter ibi citatos latè,
& ſolidè probat *Gonzal. in l. 5. Decretal. tit. 3. de re-
ſcript. c. ſuper literis, à nu. 4. cum pluribus ſeqq.* Per-
neceſsè ſequitur, quòd impetrans nec impedire poſſit
quominùs in eadem Eccleſia S. Joanois celebrari de-
beat dicta Miſſa quotidiana.

Et ex indè planum fit hæredem ex eadem Teſta-
tricis voluntate inſuper teneri ad annuam præſtatio-
nem ſcutorum ſex pro cooſumptione ſupellectilium,
quæ ad Sacrificia explenda in eadem Eccleſia requi-
runtur; tùm quia expreſſa Diſponentis voluntas pro 54
lege eſt ſervanda, ad *Text. in §. Diſponat, Auth. de Nupt.
Peres de Lara, de Capell. & Anniv. lib. 1. c. 14. num. 33.
Rota, dec. 235. n. 3. par. 14. dec. 28. nu. 6. part. 19. rec.*
Tum etiam quia juxta conſuetudinem in Urbe re-
ceptam, & Juris diſpoſitione firmatam, ad illa præ- 55
ſtanda omninò tenetur, *Bordon. de Leg. cap. 10. de ſti-
pend. Miſſ. num. 71. Piton. controv. Patron. allegat. 54. nu.
46. Advocat. Urſaia, diſcept. Eccleſ. tom. 8. part. 1. diſc.
9. num. 57.* Quemadmodum ipſa judicialiter adacta exa- 56
ctè paruit, & facto comprobavit, à quo reſilire am-
plius non decet; *ad Tex. in cap. quod ſemel. de regul. Ju-
ris in 6. Leg. Si quis, Cod. de Teſtament. Card. Albitius de
inconſtant. in judic. q. 24. num. 5. & 67.*

Haud obſtante, quòd dicta annua præſtatio deman-
data fuerit ex redditibus Locorum Montium poſt re-
cuperata bona, unde hac pendente recoperatione hæ-
res teneri non debeat ad eandem præſtationem pro
utenſilibus ex fructibus Dotis; eo quia Teſtatrix io
hac parte nullum de iis verbum fecerit. Etenim
cùm fructus Dotis ſubrogati fuerint quouſque reddi-
tus Locorum Montium haberentur, immunes eſſe
noo poſſunt à dicta præſtatione contra indolem ſub- 57
rogationis, cujus eſt eandem ſortiri naturam, nul-
lumque ſubrogantis reſpuere onus; ad *Text. in leg. Si
eum, §. Qui injuriam, ff. ſi quis cautio ſiſten. Rot. dec. 16.
n. 7. ad ornat. Card. de Luc. lib. 10. & ad rem in Majoricen.
Succeſſionis, 16 Junii 1710. §. Quemadmodum, cor. Re-
verendiſſimo P. D. meo Aldrovando.*

Ac ſicuti Teſtatrix pro fructibus Dotis injuoxit
hæredi onus earundem numero Miſſarum, & quidem
celebrandarum in illo ipſomet Altari, de quo in pri-
ma parte pro redditibus Locorum Montium loquuta
fuerat; ita eandem etiam eleemoſynam, eandemque
annuam præſtationem pro utenſilibus, quam io di-
cta prima parte conſtituerat, in altera repetere vo-
luiſſe cenſendum eſt, ad tradita per *Bald. conſ. 153.
n. 2. & 3. lib. 5. Bero, conſil. 32. n. 8. lib. 2. Mantic. de con-
jectur. ultim. voluntat. lib. 10. tit. 6. n. 12. Rota cor. Cerro,
dec. 532. n. 8.*

Et ita utraque parte &c.

R. P. D. C R I S P O.

Praten. Beneficii.

Veneris, 5. Decembris 1719.

A R G U M E N T U M.

Juſpatronatus, laicale, ad Perſonas Eccleſiaſticas
tranſiens; Eccleſiaſticum evadit. Et licèt poſſit
adhuc qualitatem primævam retinere ex lege funda-
tio-

Digitized by Google

tionis, vel expreſſa, vel tacita, quam præſumere facit obſervantia centanaria; probationes tamen ad hunc effectum omnino certæ eſſe debent, nec ſufficiunt præſumptionas, & conjecturæ.

S U M M A R I U M.

1 *Juſpatronatus laicale, ad Perſonas Eccleſiaſticas gradum faciens, Eccleſieſticum evadit.*

2 *Literæ Apoſtolicæ, quæ undequoque juſtificatæ apparent, ſunt exequendæ.*

3 *Juſpatronatus loicale in Eccleſiam, ſeu Perſonas Eccleſiaſticas tranſitum faciens, adhuc retinere valet qualitatem laicalem ad effectum evadendi reſervationes Apoſtolicas, & quando.*

4 *Derogatio medietatis Vocum non intrat, quando Juſpatronatus Univerſitati, ſeu Collegio competit, & quare.*

5 *Inſtrumentis, ſeu documentis antiquis fides ampliſſima debetur.*

6 *Probatio æquivoca, & ambigua non concludit.*

7 *Hæres ſit Dominus rerum hæreditariarum, quando hæreditatem adivit.*

8 *Ante aditionem, hæreditas ſemper dicitur jecent.*

9 *Actus contrarius, intra metam Centenariæ ſequutus, ipſam Centenariam intervertit, & vulnerat.*

10 *Præſentatio ad Beneficium in menſe reſervato non probat vacationem in eo ſequutam, cùm obitus evenire potuerit in menſe libero.*

11 *Regula reſervatoria menſium habet in ventre clauſulam* ſublata, *cum decreto irritante.*

12 *Parochus de Jure ſepeliri debet in propria Parochia, etiamſi in aliena deceſſerit.*

13 *Probationes, contra Regulam menſium reſervatoriam, eſſe debent omnino certæ, & in ſua ſpecie perfectæ, nec ſufficiunt præſumptiones, conjecturæ, & veriſimilitudines.*

14 *Satis eſt pro executione Literarum Apoſtolicarum, quod Beneficium ſit, juxta ultimum ſtatum reſervationibus ſubjectum.*

15 *In Judicio poſſeſſorio, ubi lis inter Præſentatos agitatur, pro executione Literarum Apoſtolicarum, ultimus ſtatus attenditur, quem pro ſe habet Dataria, in collatione Beneficii, tamquam reſervati.*

16 *Eoque magis, ſi pro qualitate Eccleſiaſtica concurrit factum, ſeu confeſſio Patronorum Eccleſiaſticorum.*

D E C I S I O XXIII.

BEneficium ſub invocationa S. Juliani, erectom in Eccleſia Parochiali Divi Jacobi Civitatis Ptati, olim de Jurepatronatus Familiæ de Torellis, per obitum ultimi de illius genere, ex perſona Sororis Pacificæ Torellæ, ad liberam Monaſterii, & Monialium SS. Vincentii, & Stephani, nuncupati *d'Annalena* Civitatis
1 Florentiæ, nominationem devenit, indeque de Laicali ſtatu ad Ecclaſiaſticum gradum faciaos, juxta diſpoſitionem *Textus, in cap. unico, de Jurepatronatus in 6.* cenſuræ, Regulæ nonæ Cancellariæ reſervativæ manſium, ſubjectum remanſit. Cumque propterea aliàs, nempè de anno 1642. vacaſſet in menſe reſervato, Dataria Apoſtolica providit, prout practicavit in ſubſequuta vacatione de aono 1671. & licèt nuper de menſu Auguſti 1717. idem Beneficium vacaſſet; ac habita notitia de illius vacatione, Moniales prædictæ ſtatim, ſub prætextu antiquæ laicalis qualitatis, prævenerint in præſentando Caoonicum Horatium de Mazzeis, qui deſuper reportavit, illius vigore inſtitutionem ab Ordinario, & poſſaſſionem apprehendit. Nihilominus Canonicus Joannes de Vivianis, Regulis reſervativis menſium innixus, de eodem Beneficio obtinuit providari, & actualem quoque illius poſſeſſionem nactus fuit cum Decreto Ordinarii, cui Literarum Apoſtolicarum exequotio directa fuerat; ortaque exinde controverſia inter duos Prætendentes, & ſublata per medium Signaturæ Juſtitiæ poſteriori poſſeſſiora; tametſi hæc Cauſa Beneficialis, ad petitionem Horatii appellantis, commiſſa fuerit *Alteri per Breve in partibus*; nihilominus, reclamaotu Joanne, extitit, ex Decreto Auditoris Summi Pontificis feliciter regnantis, delegata noſtro Tribunali cum ſpeciali commiſſione Mihi directa; ad cujus tramites diſputato in hodierna Audientia Dubio — *An literæ Apoſtolicæ ſint exequendæ*, pro illarum exequutione prodiit reſolutio.

Siquidem inter Partes non controvertebatur, quòd antiquitùs hoc Beneficium de Jurepatronatus Laicorum exiſteret, tamquam pertinens ad familiam de Torellis; præſens tamen quæſtio tantummodo verſabatur ſuper eo, quòd, cùm ex perſona Sororis Pacificæ, ob defectum aliorum de familia Torellia, tranſitum fecerit Juſpatronatus ad præmemoratum Monaſterium, & exinde immutaverit ſuam aotiquam indolem, & evaſerit Eccleſiaſticum, ad normam præcitatæ diſpoſitionis *Textus, in cap. unico de Jurepatr. in 6.* idcircò Deſenſores Horatii acriter impugnabaot præfatam qualitatem Eccleſiaſticam, ſuſtioentes, ad prædictum Monaſterium liberè fuiſſe tranſlatum jus nominandi, cum eadem qualitate laicali, qua pollebant illi de familia Torelia. Verùm reſiſtente diſpoſitione Juris, inaniter laborabant; cùm enim incontrovertibile ſit in facto, quòd Monaſterium per extinctionem Lineæ Patronorum acquiſiverit omnia jura illorum de familia Torella, inconcuſſum remaoet, quòd obventa vacatione in meoſe Sedi Apoſtolicæ reſervato, optimè valuerat Canonicus Vivianus illud à Summo Pontifice obtinere, poſthabita quacumque nominatione in fraudem Datariæ, & Sedis Apoſtolicæ emanata, contra præſcriptum in Regula nona Cancellariæ; ideoque cùm literæ Viviani uodique juſtificatæ appareant, meritò 2
pro illis debita decernenda erat exequutio, ad *Text. in cap. ſi Capitulo, de conceſſ. Præben. in 6. Rot. coram Emerix jun. dec. 1287. n. 1. & in Mediolanen. Beneficii prima Aprilis 1707. §. Et ad rem, coram bon. mem. Anſaldo; & in Abulen. Capellaniæ, 31. Januarii 1718. §. Inconcuſſa, coram Reverendiſſimo D. meo Decano; & in Auximana Juriſpatronatus, 11. Martii 1718. coram R. P. D. meo de Gamaches.*

Nil relevanta, ad evadendam cenſuram Regulæ, objecto, qood Juſpatronatus laicale, poſtquam tranſitum fecit in Eccleſiam, poſſit adhuc retinere qualitatem laicalem, ad effectum evadendi Reſervationes Apoſtolicas; quoties nempe ex lege fundationis cautum reperitur, quod ſucceſſuri in Jurepatronatus ſemper præſentare debeant, in quocumque caſu, & menſe, Beneficium vacaverit, vel id ipſum ſervatum extiterit 3
ab omnibus ſucceſſoribus, quibus ab immemorabili tempore Jus præſentandi pertinuerat, utiqua utroque caſu præſervatum, & expers cootroverſum Beneficium à Reſervationibus Apoſtolicis dijudicari poterit, ut de communi opinione teſtatur *Card. de Luc. de Jurepatr. diſc. 59. n. 16. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 10. n. 4. Corrad. in prax. benefic. lib. 4. cap. 2. n. 40.* & paſſim firmavit *Rot. in Monaſterien. Canonicatus, 19. Februarii 1714. §. Verùm, coram bon. mem. Anſaldo; & in Compoſtellana Beneficii, 15. Martii 1717. §. Secus verò, & §. Idque eo certius, coram Emo entiſſ. Altàm.*

Quandoquidem in præſenti nullibi docetur de Inſtrumento fundationis, nec ulla lex Fundatoris reſiſtit, minuſqua hujuſmodi demandata præſentatio per Patronos axplenda in quocumque menſe Beneficium vacaverit, per æquipollens deſumi valet ex adducta Centenaria Obſervantia præſentationum factarum per Moniales *de Anneleaa*, etiam in menſibus reſervatis; quoniam, vel ea adamuſſim non probatur, vel eadem probata in hypotheſi non relevaret ad declinandas reſervationes menſium. Quamvis enim præſentatus à Monialibus Centenariæ obſervantiæ initium deſumere prætendat ab anno 1527. quo ſequuta fuit reſignatio controverſi Benaficii in manibus Legati Apoſtolici, in qua illud enunciatur *de Jurepatronatus quorumdam Laicorum*, quorum conſenſus fuit explicitè præſervatus, cum derogationa medietatis Vocum, in Literis Collationis à Summo Pontifice expreſſa; adhuc concludenter juſtificatum non apparet, quòd da dicto anno 1527. Juſpatronatus jam fuiſſet tranſlatum in Monialas, da quibus oulla ſit mentio io Literis prædictæ reſignationis.

Quinimò contrarium patet ex incongruentia facti, animadvertendo, quòd, ſi Moniales reveta de illo tempore jam acquiſiviſſent Jura Patronorum, nec ullus adeſſet Patronus Laicus, prout probari contenditut; profectò, retento hoc themate, nec necaſſaria fuiſſet deroga-

4 tio medietatis Vocum, quæ non intrat, quando Juſpatronatus competit Univerſitati, cùm unica tantùm Vox conſtituatur ab Univerſo Collegio, Conventu, ſeu Communitate, ut apud *Garz. de Benef. part. 10. cap. 3. n. 53. & per Rot. poſt Vrvian. de Jurepatr. deciſ. 148. n. 10.* nec conſenſus cæterorum debuiſſet in literis præſervari, & prorſus incongrua detegeretur enunciativa illa de *Jurepatronatus quorumdam Laicorum*. Et ulterius inveriſimile redditur, quòd de illo tempore nullus ſupererit de familia, & Monaſterium ex perſona Sororis Pacificæ Torellæ jam præoccupaverit bona, eaque deſcribi fecerit in Cataſtro, veluti propria; & tamen de illo in præfatis Literis reſignationis, non ſolùm nulla penitùs mentio facta fuit, ſed inſuper in eiſdem Literis reſignationis explicitè reſervatum fuit jus Apoſtolicarum reſervationum, quòd valdè conſiderabile reputatur ad tollendam vim, & efficaciam ſuppoſiti tranſitus ad Moniales cum qualitate laicali; præmaximè quia in contrarium docetur ea datis *in Summario Vrviani, numer. 2*, quòd Nicolaus Torellus, ultimus de familia ſuperſtes, prædefunctus anno 1511. hæredem in uſufructu inſtituit Liſam ejus Uxorem, cui ſubſtituit Monaſterium; & licèt hujuſmodi factum deſumatur à ſimplici adnotatione deprompta ea Libro intitulato *dell' Opere della Città di Firenze*; attamen cùm eadem ſit antiqua metam duorum ſæculorum excedens, ſaltem deſervit ad obumbrandam intentionem præſentati a Monialibus, cùm
5 regulariter antiquis Inſtrumentis, fides ampliſſima debeatur, ut ſæpiùs firmavit *Rota*, & præcisè *dec. 21. §. Ad ſecundam, coram Martin. Andr. & coram Buratt. dec. 611. num. 2. & coram Coccin. deciſ. 2358. n. 13. & ſeqq. & in Faventina Jurium Parochialium, 17. Junii 1697. §. Sentientes in fin. coram bon. mem. Anſaldo, inter ejus impreſſ. deciſ. 14. n. 11.*

Et ulteriùs dum Præſentatus aliunde non probat concludenter Juspatronatus tranſitum feciſſe ad Moniales, ſtatim ſequuto obitu Nicolaì de Torellis, ſanè deſcriptio nonnullorum bonorum in Cataſtro in faciem Monaſterii, ad propoſitum non ſuffragatur, quia eſt valde æquivoca, tamquam referibilis ad aliam Cauſam Dotis, aut Livelli, ſeu alterius Tituli, & Contractus, quibus mediantibus ad Monaſterium bo-
6 na prædicta devenire fortaſsè potuerint, & ideò præcisè non concludunt generalem acquiſitionem, ex capite delatæ ſucceſſionis, juxta *vulgat. Text. in l. Neque Natal. 10. ibique Gloſ. verſ. Cum nihil, Cod. de probat.* & diait. *Rot. dec. 610. n. 5. part. 4. tom. 3. & dec. 392. n. 6. & 7. part. 18. tom. 1. rec.*

Firmatum itaque, immotumque manet, quòd ſtatus anni 1527. ritè non poſſit pro initio Centenariæ Obſervantiæ computari, dum certitudinariè non conſtat, Juſpatronatus de eo tempore ad Monaſterium perveniſſe, imò contrarium potiùs deprehenditur, ex quo in vacatione anni 1552. Moniales ſe declaraverint hæredes inteſtatas Nicolai de Torellis, & ex hoc utique actu poſitivo aditionis hæreditatis, nunquam antea expletæ, manifeſtè concluditur de eo dumtaxat tempore Juſpatronatus acquiſiviſſe Moniales. Hæres enim fit
7 Dominus rerum hæreditariarum, quando adivit hæreditatem, *juxta Text. in l. 1. §. Veteres, ff. de acquir. hæred.* alias ante aditionem hæreditas ſemper dicitur jacens;
8 *l. hæreditas enim, & l. Hæreditas in multis, ff. de acquir. rer. domin. & l. mortuo, ff. de fideiuſſ.*

Nullatenus refragante reſponſione, quòd præfata declaratio, ſivè aditio, adhibita fuerit tamquam de novo, & ad majorem cautelam; quoties namque nullus de præterito aſſignatur actus determinans præfatam aditionem; nulluſque adducitur ſtatus poſſeſſorius, pernecesſè concludi oportet, non perantea Monaſterium Jus prædictum valuiſſe experiri. Eaquepropter ab hoc anno tantùm 1552. deſumi poterit Obſervantia. Ea tamen recluditur in gradu Centenariæ ſub unica facti ponderatione, quòd nimirum de anno 1642. idem Beneficium, uti vacatum in menſe reſervato,
9 fuit collatum à S. Sede; & proinde jam ex iſto unico ſtatu contrario, intra metam Centenariæ obvento, interverſa, & vulnerata diceretur prætenſa Centenariæ Obſervantiæ; *Menoch. conſ. 300. num. 5. Trobat. de effect. immemorab. quæſt. 7. num. 48.* Rot. *deciſ. 395. num. 17. coram Emerix. Jun. & in Colugaritana Decimarum de Naro, 1. Martii 1700. §. Nihilo tamen, cor. bon. mem. Anſaldo; & Bituntina Statutorum, 26. Junii labentis anni, §. Indeque, cor. R. P. D. meo de Marymon.*

Verùm, aggrediendo etiam particulare examen ſtatuum intercedentium, exceptis illis anni 1552. 1574. & 1586. cæteri omnes ſunt æquivoci, & in eis præcisè non probatur, nec enunciatur vacatio in menſe reſervato, ſed tantùm mandata de præſentando habent data de menſibus reſervatis, ex quibus non con- 10
cluditur vacatio in menſe reſervato, quia obitus potuit evenire in menſe libero, & præſentatio fieri in menſe reſervato; *Rot. deciſ. 266. num. 14. part. 15. & in Melevitana Beneficii, 4. Decembris 1690. §. Nihilque refert, coram cl. mem. Card. Caccia; & in Placentina Juriſpatronatus, 10. Martii 1704. §. Minaſque, coram bon. mem. Molines.* Et quatenus etiam hujuſmodi præſentationes factæ fuiſſent in vacationibus per obitum ſequutum in menſe reſervato, adhuc aptæ non eſſent præjudicium aliquod irrogare reſervationi inductæ ex regula nona Cancellariæ, habente in Ventre clauſulam *Sublata* cum Decreto irritanti, ut firmavit *Rot. dec. 152. n. 11. part. 4. & in deciſ. 77. n. 9. part. 14. rec. & dec. 153. num. 3. coram Ludoviſ. & in Monaſterien. Vicariæ, 12. Martii 1706. §. Atque hinc; & 18. Martii 1707. §. Finali, coram bon. memoriæ Omanna; & in Moguntina Decanatus, 15. Januarii 1715. §. Finali, coram Reverendiſſ. D. meo Lancetta Decano.*

Et præcipuè introſpecto ſtatu illo primæ præſenta- 11
tionis ſubſequutæ de anno 1552. per obitum Franciſci de Freſcobaldis, valdè diſputabile remanet, an ille Franciſcus, quem obiiſſe aſſeritur in menſe reſervato, revera fuerit ille met Franciſcus, qui controverſum poſſidebat Beneficium. Probationes namque ad id concludendum relatæ, undique æquivocæ deteguntur, ſub ea præſertim facti animadverſione, quòd ad identificandam Perſonam, nullum aliud afferatur documentum, & adminiculum, quàm adſcripta qualitas Presbyteri cum adjecto Comitis Freſcobaldi; quando de cætero memoratus Franciſcus olim Beneficii Poſseſſor, numquam talis denominatus fuit in Literis renunciationis, nec in præſentatione Succeſſoris; & ulteriùs idem Franciſcus, dum vixerat, obtinebat quoque Parochialem, & publicè denominabatur Parochus, & tamen de ea qualitate nulla fit mentio in documentis allatis. Sed eò magis augetur inveriſimilitudo circa identitatem Perſonæ, ponderando, quòd ipſe adnotatur ſepultus in aliena Eccleſia, quando
veluti Parochus de jure ſepeliri debuerat in propria Pa- 12
rochia, etiamſi in aliena deceſſiſſet, ad tradita per *Innocent. in cap. 1. de ſepult.* & per *Rot. in Romana Juris tumulandi, 5. Martii 1702. §. Hoc magis, cor. Eminentiſſ. Priolo.*

Eademque, & majori turbiditate laborant alii ſtatus longa ſerie recenſiti per Moniales, atque ideò ſuper illis parum immorandum venit; quia omnes in ſubſtantia probationes depromptæ fuerunt ex privatis Scripturis, vel ea libris Monaſterii, qui ob reſiſtentiam Regulæ, non præſeferunt eam probationis ſpe-
ciem, ad hoc propoſitum neceſsariam, & proinde ni- 13
hil relevant, quia probationes ad hujuſmodi effectum debent eſſe omninò certæ, & in ſua ſpecie perfectæ; nec ſatis eſſe dicuntur præſumptiones, conjecturæ, & veriſimilitudines, ut teſtatur *Rot. in Placentina Juriſpatronatus, 23. Martii 1703. §. Nec ſuffragatur, & 19. Martii 1704. §. Minaſque, coram bon. mem. Molines, & notat Lotter. de re beneſic. lib. 2. quæſt. 7. n. 62. & 65. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 33. per tot.*

Si autem durum nimis videretur canonizare Exemptionem ex defectu probationum, quæ deſiderantur invincibiles, quid inſuper erit dicendum, ſi reſpectus habebitur ad ſtatum ultimum Beneficii, reſultantem non ex unica tantum Pontificia Collatione, ſed efformatum in pluribus vacationibus? Sane hinc re-
movetur omnis dubietas, cùm ſaltem ex præſenti 14
ſtatu Beneficium ſubſit reſervationibus, quod ſufficere pro exequutione Literarum paſſim receptum eſt per *Rot. deciſ. 39. num. 4. & 5. coram Ninot. & in Mediolanen. Prioratus, 15. Decembris 1701. coram bon. mem. Molines; & 14. Februarii 1701. §. At licèt, coram Eminentiſſimo Scotto; & in Januen. Beneficii, ſuper executione Literarum Apoſtolicarum, 17. Martii 1710. §. Ex hoc autem, coram Reverendiſſimo D. meo Aldrovando.*

Conſtans

Conſtans ſiquidem in facto eſt, quòd ſequota vacatione de anno 1645. in menſe reſervato, Beneficium controverſum fuit à Sede Apoſtolica proviſum, prout pariter obſervatum extitit io ſubſequuta vacatione de anno 1671. Cumque propterea favore Datariæ Apoſtolicæ incontrovertibiliter aſſiſtat penultimus, & ultimus ſtatus, in hoc Judicio poſſeſſorio, quo Lis eſt inter Præſentatos ſuper execntione Literarum Apoſtolicarum, conſtabilitum dicitur Jus collationis in Se-
15 de Apoſtolica, ad formam præſcriptorum in Regulis Cancellariæ, & juxta determinationem *Text. in cap. Conſultationibus, de Jurepatr.* & dixit *Rot. in Mediolanen. Beneficii, 7. Junii 1715. coram Me; & in Aſtoricen. Parochialis, 3. Aprilis 1717. §. Validitas, coram R. P. D. meo de Gamaches.*

Tantoque magis confirmatum remanet Jus Datariæ ex circumſtaotia facti, ſicuti de anoo 1616. quo ſuborto rumore proximæ futuræ vacationis hujus Beneficii in menſe reſervato, prævideotes Moniales, quòd, ſi revera contigiſſet vacatio, manus utique ſuper eodem Beneficio appoſuiſſet Summus Pontifex, mediante ioterpoſitione Oratoris Magni Ducis Etruriæ, & R. P. D. Octavii Corſini, ſupplicarunt Sanctiſſimo, ut illud de proximo vacaturum, conſerre dignaretur Perſonæ ipſis Monialibus magis benevisæ, & de tali gratia quodammodo aſſecuratæ fuerunt Monlales, ut reſultat ex contextu Literarum. Unde de plano emergit quòd ipſæmet Moniales uſque de dicto anno 1616. & ſic intra curſum Centenariæ, agnoverunt Jus Datariæ Apoſtolicæ, in quibus terminis potiùs pro Sede Apoſtolica, quàm pro Monaſterio computari poſſet Centenaria Obſervantia, dum ultra penultimom, & ultimum ſtatum favorabilem militat quoque ipſius favore Factum poſitivum Monaſteril contradicentis, quòd Jus Datariæ non hæſitavit ali-
16 quando profiteri. Unde ex hoc ſolemni Monialium actu, eò magis remanet confeſſata qualitas Eccleſiaſtica hujus Patronatus, & pertioentia Datariæ pro ejuſdem proviſione ex firmatis per *Rot. in Comen. Capellaniæ, 13. Martii 1702. §. Confirmantur, coram Eminentiſſimo Cardinali de la Tremoille;* & *4. Maji 1703. §. Sublata, coram Eminentiſſimo Cardinali Priolo; in Foſſanen. Juriſpatronatus, 15. Martii 1713. §. Accedente, coram Cardinali Caprara; & in Mediolanen. Juriſpatronatus, 18. Junii 1703. §. Conſonant, cor. Eminentiſs. Cardinali Scotto.*

Et ita utraque Parte in ſtrenuo Contradictorio audita, deciſum fuit.

R. P. D. HARRACH

Tarraconen. Juris Reſidendi.

Lunæ, 25. Martii 1734.

ARGUMENTUM.

Parochus reſidere tenetur apud Eccleſiam in ædibus Parochialibus; an de Epiſcopi licentia poſſit alibi reſidere, & quæ cauſæ ab hujuſmodi reſidentia illum excuſent.

SUMMARIUM.

1 *Parochus reſidere tenetur apud Eccleſiam Parochialem, & Curam Animarum per ſe ipſum exercere, non autem per ſubſtitutum.*

2 *Ideoque inhabitare debet Ædes Parochiales, ut præſtò, & promptus eſſe poſſit.*

3 *Licentia ſub conditione conceſſa, ea non adimpleta, pro non conceſſa habetur, præſertim ſi non habuit effectum.*

4 *Teſtes ſe referentes ad licentiam, quæ non exhibetur, nec aliunde de illa conſtet, minimè probant, & num. 5.*

6 *Ordinarius non poteſt remittere Parocho onus reſidendi penes Eccleſiam Parochialem.*

7 *Tranſlata Parochialitate, Parochus reſidere tenetur apud Eccleſiam, ad quam eſt facta tranſlatio.*

8 *Tranſlatio Parochialitatis exigit actum ſolemnem, & pro ea concurrere debent cauſæ legitimæ.*

9 *Alias Parochus non eximitur à reſidentia apud priorem Eccleſia.*

10 *An, & quando Parochus de Epiſcopi licentia reſidere poſſit intra limites Parochiæ extra Ædes Parochiales, & n. 11. 12. & 13.*

14 *Aeris intemperies non excuſat Parochum ab onere reſidendi.*

15 *Indigenarum diſceſſio ab uno loco, & Incolarum habitatio in alio, an eximat Parochum à reſidentia in priori loco.*

16 *Parochianis debetur manutentio in quaſi poſſeſſione recipiendi Sacramenta in Eccleſia, in qua per longum tempus ea receperunt, & habendi reſidentiam Parochi apud ipſam Eccleſiam.*

DECISIO XXIV.

CUM Rector antiquus non minus, quàm inſignis Eccleſiæ Parochialis *de Tamarit*, ob diffoſos, quos illa in Oppido Tamariti, aliiſque proximis Pagis habet limites, non valeret promptè, ut par erat, in tota Parochia Spiritualibus occurrere Parochianorum neceſſitatibus; Hinc de anno 1573. Homines, ſeu Incolæ dictorum locorum, accedente authoritate clar. mem. Card. Cervantes Archiepiſcopi Tarraconen. conſtruxerunt in loco -- *de la Riera* -- qui tamquam poſitus inter duos proximo Pagos *Virgilis*, & *Ardena*, commodior, & aptior erat, Eccleſiam cum Fonte Baptiſmali, ac Domo, ibique fuit deputatus Vicarius, qui deinceps Curam Animarum exerceret.

In Eccleſia autem Parrochiali dicti Oppidi *Tamariti*, etſi Rectores pro tempore Domum eidem Eccleſiæ annexam continuò habitantes, opportunam ſollicitudinem impendiſſent in adminiſtrandis per ſe ipſos Sacramentis Hominibus ejuſdem Oppidi, aliaque obiiſſent munia Parochialia; Hodiernus tamen Rector Felix Perez uſque ab initio adeptæ Parochiæ oſtendit reluctaotem animum à reſidentia ipſius Eccleſia Parochialis, atque in ea conſtituto Capellano Mercenario, lares tranſtulit ad locum *de la Riera* apud Eccleſiam, in qua Vicarius ad exercitium Curæ deputatus reſidebat. Quamobrem Decuriones, & Communitas Oppidi Tamariti eumdem Felicem Rectorem in Judicium vocarunt, coram Ordinario Tarraconenſi, & ad tramites eorum petitionis obtinuerunt per ſententiam decerni, quòd ille teneretur reſidere in Ædibus Parochialibus Eccleſiæ *de Tamarit*, quodque Homines ejuſdem Communitatis manuteneri debeant in quaſi poſſeſſione recipiendi Sacramenta ab eodem Rectore. Commiſſa denique mihi Cauſa per reſcriptum Signaturæ Juſtitiæ propoſui hodie Dominis Meis Dubium -- *An, & de cujus bono Jure conſtet etiam ad effectum manutentionis* -- & habui reſponſum -- *Conſtare de bono Jure Decurionum, etiam ad effectum manutentionis.*

Actio ſiquidem per Decuriones Communitatis Oppidi *de Tamarit* promota ad effectum adigendi præfatum Rectorem ad expleodam reſidentiam in Domo dictæ Eccleſiæ Parochialis, ut Homioibus dictæ Commonitatis Sacramenta miniſtraret, juxta antiquam illorum quaſi poſſeſſionem, Juri Conſona viſa fuit, tamquam uniformis diſpoſitioni *Sac. Conc. Trident. in cap. 1. ſeſſ. 23. de reform.* quæ innixa antiquis Sacrorum Canonum ſtatutis diſtrictè præcipit Parochis, ut perſonaliter reſideant apud Eccleſiam Parochialem, & Curam Animarum eis commiſſam per ſeipſos, non autem 1
per Subſtitutos Mercenarios exerceant, ut tradunt *Fagnan. in cap. extirpandæ, §. Qui verò, n. 1. & 3. de Præben. Barboſ. ad idem Conc. dict. cap. 1. ſeſſ. 23. n. 46.* cum aliis relatis per *Pignatell. Conſult. 4. num. 19. tom. 7. Monacell. in formular. part. 1. tit. 10. form. 18.* Quæ ſanè perſonalis reſidentia, & Curæ exercitium, ut ad mentem Sacrorum Canonum, & Sac. Concilii Tridentini impleatur, oportet, ut Rector ædes Parochiales habitet, quia tunc per ſe ipſum præſto eſſe poteſt his, quæ ad Curam
ſpectant Animarum, & promptiùs indigentiis Paro- 2
chianorum valet occurrere, juxta notata per eumdem *Fagnan. in dicto cap. Extirpanda, ſub num. 12.* ubi refert reſolutiones Sac. Congregationis Concilii; *Barboſ. ad Conc. d. cap. 1. ſeſſ. 23. de reformat. num. 44. & de Offic. & Poteſt. Epiſc. alleg. 53. n. 71. Garz. de beneſ. part. 3. cap. 2. n. 179. Nicol. in Floſc. verb. Parochus, verſ. Sacra quoque, Ricc. dec. Cur. Archiep. Neap. part. 4. dec. 41.*

Nec ad evitandam hujuſmodi reſidentiam idem Re-

ctor allegare poterat facultatem habitandi apud Eccleſiam loci de *la Riera*, quam aſſeverabat obtinuiſſe à Tarraconenſi tunc Antiſtite, ſtatim ac adeptus fuit Parochiam *de Tamarit*. Quooiam Rector noo exhibuit aſſertam Archiepiſcopi licentiam, prout tenebatur, oec illam ſupplere valebat quædam Epiſtola Archiepiſcopi Anteceſſoris. Nam hæc potiùs excludit aſſumptum. Ex illius enim verbis colligebatur, quòd dictus Rector optaverat obtinere translationem reſidentiæ ad locum -- *de la Riera* -- Quodque Archiepiſcopus ad eumdem effectum curaverat, ut removerentur quæcumque difficultates. Unde patet talem liceotiam tunc non fuiſſe conceſſam, cùm ad ſui perfectionem expe-
3 ctaret actum effectivæ translationis reſideotiæ, quæ remotis prius difficultatibus in futurum expleri debebat; *Rota coram Priolo, dec. 25. n. 9. coram Cerro, decis. 498. n. 17. coram bon. mem. Herrera, deciſ. 35. num. 26. & 17. & in Hipporegien. Beneficii, 11. Februarii* 1704. *§. Aliæ verò, coram bon. mem. Muto*.

Atque hinc nulla fides præſtanda erat Teſtibus deponentibus dictam licentiam ab Archiepiſcopo fuiſſe cooceſſam, quia illi relationem habent ad dictam Archiepiſcopi Epiſtolam, quæ veluti aſſertam licentiam
4 non continens, ab eorum dicto diſcordat, ut advertunt *Capyc. latr. conſult. 4. n. 5. Card. de Luc. de Judic. diſc. 32. n. 6. Rot. deciſ. 237. num. 18. coram Roxas; & in Recen. dec. 484. num. 14. par. 19.* Maximè quòd Teſtes depoount de dicta licentia conſtare ex proceſſu Cauſæ agitatæ in Curia Archiepiſcopali Tarraconen. Cùm autem eadem liceotia non exhibeatur, utique di-
5 cti Teſtes nullam conſtituunt probationem; *Dec. in auth. ſi quis in aliquo, num. 45. verſ. reſtringitur, Cod. de eden. Pariſ. conſ. primo, num. 4. Rota coram Dunozett. Jun. deciſ. 868. n. 8. & in recen. dec. 569. n. 14. par. 19. tom. 2. & coram clar. mem Card. Falconer. dec. 33. n. 16 tit. de Jurepatronat.*

Præterea ponderatum fuit, quòd hujuſmodi Ordinarii licentia habitandi apud Eccleſiam -- *de Riera* -- quatenus conceſſa fuiſſet, nec Rectori ſuffragari valeret. Quoniam is cùm haberet penes Eccleſiam Parochialem *de Tamarit* Domum, teoebatur eam habitare, ut ſatisfaceret oneri reſidentiæ. Ordinarius verò
6 nequit Parocho reſidentiam remittere, ut ex *S. Conc. Trident. ſeſſ. 23 de reform. c. 1. advertit Fagnan. in cap. Ex parte, n. 22. de Cleric. non reſid. & c. extirpandæ, §. Qui verò, ſub n. 3. & n. 13. de Præben. Barboſ. ad Conc. Trident. ſeſſ. 6. de reformat. c. 3. n. 3. & dict. ſeſſ. 23. c. 1. n. 55. Marant. controv. Jur. reſponſ. 19. p. 2. n. primo; Ventrigl. in prax. annot. 20. §. Primo, n. primo.*

Et quamvis io caſu, quo Archiepiſcopus tranſtuliſſet Parochialitatem ab Eccleſia *de Tamarit* ad illam *de Riera*, Rector ſioe dubio potuiſſet, imò debuiſſet
7 reſidere in Eccleſia, ad quam facta fuiſſet translatio, ex notatis per *Joan. Andr. Cap. Cum Perſonæ, notab. 16. de privil. in 6. Rota cor. Gregor. deciſ. 387. n. 2. adden. ad eumdem dec. 405. lit. D. & in Mediolanen. Jurium Parochialium, 20. Aprilis 1708. §. Stetit; coram clar. mem. Card. Scotto*. Attamen ad hunc effectum ſatis non erat, quòd Ordinarius ſuam pateſaceret voluotatem io Epiſtola, de qua ſuperius fuit habita ratio, aot ſimpliciter licentiam concederet; ſed translatio exigebat actum ſolem-
8 nem, unà cum legitimis Cauſis, ac requiſitis, de quibus *Lap. alleg. 68. n. primo; Oldrad. conſ. 260. ſub n. 2. Fagnan. in cap. Ad audientiam, il primo, numer. 58. de Eccleſ. Ædifican. Lotter. de Re benefic. lib. 3. quæſt. 12. num. 40. Rebuff. in prax. tit. de translat. num. 4. Franceſ. de Eccleſ. Cathed. capit. 7. numer. 6.* Non ſequuta
9 igitur hac formali translatione, non erat cur Parochus evitare valeret reſidentiam io dicta Eccleſia Parochiali, ut in his termiois advertit *Fagnan. in dict. c. Extirpandæ, §. Qui verò, n. 60. & ſeq. de Præben.*

Non relevaote, quòd Domus penès Eccleſiam Loci *de Riera*, ſit intra Limites Parochiæ *de Tamarit*. Quandoquidem & ſi juxta anthoritates allegatas pro Rectore, valeat quandoque Parochus, permittente Epiſcopo, habitare Domum io Parochia, quæ non ſit annexa Eccleſiæ Parochiali. Illæ tamen procedunt, vel in terminis Eccleſiæ Parochialis, quæ careat ædibus pro habitatione Parochi; tunc enim urgente oeceſſitate poteſt
10 Rector aliam de conſenſu Epiſcopi habitare Domum, ut teſtatur *Fagnan. in dicto cap. Extirpandæ, num. 15. ubi ita deciſum fuiſſe refert à Sacra Congregatione Concilii; Barboſ. de Offic. & poteſt. Epiſc. alleg. 53. n. 71. Pax-Jordan. tom. 2. lib. 10. tit. 40. num. 55. Monacell. form. 2. tit. 6. n. 5. tom. 2.* vel ubi agitur de habitatione, quæ
permittente Epiſcopo fiat ad tempus in Domo, proxima 11
tamen Eccleſiæ Parochiali; ad tradita per *Barboſ. de Paroch. part. 1. cap. 8. num. 37. Pax-Jordan. tom. 2. lib. 10. tit. 40. num. 56. De Luc. ad Ventrigl. adnot. 20. §. Primo, n. 2. Card. de Luca in annotation. ad Sacr. Concil. Trident. diſc. 4. num. 11.*

In hypotheſi aotem res erat extra Caſus ab his Doctoribus perpenſos. Cùm enim extet Domus Eccleſiæ Parochialis, nulla aderat neceſſitas, ut ejus defectus ſuppleretur. Minuſque agebatur de habitatione ad tempus, & Ordinarius quidquid egerit Anteceſſor, illam non permittit, imò iooovationi hujuſmodi Paſtorali quo pollet, Zelo reſiſtit, adeout per ſententiam in Curia Archiepiſcopali latam mandaverit, ut Rector exemplo aliorum Rectorum prædeceſſorum reſidere teneretur in ædibus ſitis apud Eccleſiam Parochialem Oppidi *de Tamarit*. Sed ulteriùs maximè urgebat, quòd Domus loci de *Riera* oon eſt proxima Eccleſiæ Parochiali, imò illa longè diſtat, ac difficile erat iter propter Flumen inter utramque decurrens, ut deponunt Teſtes pro parte Decurionum adducti, quod adeò verum eſt, ut uſque ab anno 1573. Cardioalis Cervantes, tuoc Archiepiſcopus Tarraconen. hac de Cauſa mandaverit conſtrui dictam Eccleſiam in loco de *la Riera*, deputato in ea Vicario ad exercitium Curæ Animarum. Quare ob diſtantiam dictæ Domus, cùm non valeat Rector in ea degens perſonaliter occurrere indigentiis Parochianorum Oppidi Tamariti, nec preſto eſſe adminiſtrationi Sacramentorum, perinde ac ſi habitaret Domum Eccleſiæ Parochialis, meritò
cogendus erat ad explendam io Domo Parochiali habi- 12
tationem, & reſideotiam, ut optimè advertuot idem *Fagnan. in dicto cap. Extirpandæ, §. Qui verò, n. 15. & ſeqq. de Præben. Pax-Jordan. dict. lib. 10. tit. 40. n. 56. aliique in contrarium allegati*.

Fruſtra demum afferebatur pro legitima Cauſa deſerendi habitationem Domus Eccleſiæ Parochialis, aeris gravitas, & intemperies, Oppido Tamariti imminens, ob quam aſſerunt Teſtes, plures incolas inci-
diſſe in morbum lethalem, pluresque Indigenas lares
tranſtuliſſe ad locum *de Riera*, in quo major extat 13
Incolarum oumetus. Quidquid enim eſſet de hujus facti probatione fundata in Teſtibus, nihil de cætero ad intentum Rectoris concludentibus, peodente lite, & ad perpetuam examinatis, contra quorum etiam aſſertionem urgebat, quòd plures Rectores, qui regimini dictæ Eccleſiæ Parochialis præfuerunt ab anno 1547. uſque ad præſens (uno tantùm excepto, qui per annum vixit) in eàdem Parochiali ſeneſcentes reſederunt ſpatio viginti, aut triginta annorum, nec aeris corruptio tribui poterat novæ Cauſæ, ſed potiùs dicti Teſtes pro Rectore adducti referebant Cauſam ab antiquo immotam, & permaneotem, nempe quod dictum oppidum expoſitum erat ventis meridionalibus, quodque ex proximo monte, impedito aliorum ventorum acceſſu, illud libero aere carebat.

Summoveri tamen viſa fuit quælibet difficultas ex eo, quòd aeris intemperies allegari non merebatur pro
legitima cauſa, quæ Parochum à reſidentia valeret 14
eximere; *Fagnan. in cap. Clericos, num. 36. de Cleric. non reſiden. Ugolin. de Offic. Epiſcop. cap. 15. §. 3. verſ. 6. Zerol. in prax. Epiſc. part. 1. verb. reſidentia, §. 7. Barboſ. ad Conc. dict. ſeſſ. 23. cap. 1. de reformat. num. 44. Monacell. part. 1. tit. 10. form. 18. num. 16.* Indigenarum autem diſceſſus cùm verificaretur in parvo numero, oec
aptus erat ad evitandam Parochi reſidentiam, ut in 15
durioribus terminis advertit *Gloſſ. in cap. licet, verb. Parochialis Eccleſia, de elect. in 6. Fagnan. in d. Cap. Extirpandæ, §. Qui verò n. 11. Barboſ. de Paroch. part. 1. cap. 8. num. 37. Ricciul. de Jur. Perſonarum, lib. 1. cap. 150. num. 1. Gratian. diſcept. 291. num. 23. & 46.* Multitudini denique Incolarum loci *de Riera*, aliorumque proximorum Pagorum jam proſpexit Archiepiſcopus Tarraconenſis uſque ab anno 1573. per erectionem Eccleſiæ Filialis, Conſtituto in ea Vicario, qui Animarum Curam exercet.

Conſtito igitur de bono Jure Decurionum, otique

juxta

juxta ſecundam dubii partem, ad illius tramites debetur ipſis manutentio in quaſi poſſeſſione recipiendi Sacramenta a Rectore Parochialis *de Tamarit*, qui etiam pro eodem effectu tenebatur continuare reſidentiam eo modo, quo illam expleverunt Rectores prædeceſſores in ædibus ſitis apud dictam Eccleſiam Parochialem; eo magis quia ultra Boni Juris aſſiſtentiam Decuriones
16 exiſtunt in hujuſmodi quaſi poſſeſſione per diuturnum temporis ſpatium continuata; *Rot. in recen. deciſ. 55. & dec. 270. utrobique a. 1. part. 17. & in Interamnen. Manutentionis ſuper reſervatis, 27. Junii 1718. §. Ejuſdemque, coram bon. mem. Anſaldo; & in Veralana Manutentionis, 3. Junii 1720. §. Pro eo enim, coram bon. mem. Gamaches.*

Et ita, &c. utraque, &c.

R. P. D. CRESCENTIO.

Tiraſonen. Juriſdictionis, & Præeminentiarum.

Lunæ, 25. Januarii 1734.

ARGUMENTUM.

Clerus Eccleſiæ Collegiatæ, licèt exemptæ recipere tenetur Proceſſionem Rogationum, juxta ſolitum, eamque aſſociare in ingreſſu, & egreſſu; & Breve Apoſtolicum deſuper obtentum, uti obreptitium, & ſubreptitium non eſſe exequendum, firmatur in hac Deciſione, in qua etiam demonſtratur quando Gratia ſit ſubreptitiè obtenta, & quando Eccleſia ſit major, vel dignior, itaut ab ea Proceſſiones ſint inchoandæ.

SUMMARIUM.

1 *Series facti, & num. 2. 3. 4. 7. & 8.*
5 *Exitus, & reſolutio Cauſæ.*
6 *Indulta Pontificum ſemper important tacitam conditionem, dummodo preces veritati nitantur.*
9 *Privilegia, utpote odioſa, non ſunt extendenda:*
10 *Eo quòd ſpecificè revocetur aliquod privilegium, non intelligitur reſtricta præcedens generalis revocatio, ſed ſolùm majoris declarationis gratia facta cenſetur.*
11 *Vitium ſubreptionis inducit non minus omnimoda reticentia veri, quàm illius indicatio ſubobſcura, & confuſa.*
12 *Ubi partes Proœmialis, & diſpoſitiva adverſantur parti executivæ, Gratiæ ſubſiſtentia potius à veritate, vel falſitate partis proœmialis, & diſpoſitiva eſt regulanda.*
13 *Ut gratia dicatur ſubreptitia, vel obreptitia ſufficit quòd reticeantur ea, quæ Pontificem, vel difficiliorem reddidiſſent; vel à conceſſione retraxiſſent; & num. 20.*
14 *Privilegia poſt revocationem, perinde eſt, ac ſi nunquam emanaſſent.*
15 *Ad præſcribendum adverſus Conſtitutionem Pontificiam requiruntur actus poſitivi, & ſibi directè contrarii, & num. 16. 17. & 18.*
Imo quòd quiſpiam ſe oppoſuerit, & deinde acquieverit, ibid.
19 *Corruente principali Gratiæ fundamento in univerſum, deficit Principis intentio quoad omnia.*
21 *Pontifex numquam abſque legitima cauſa vult tollere jus præeminentiale alteri Eccleſiæ quæſitum.*
22 *Rigoroſa ſpecies Matricitatis eſt, quando reliquæ Eccleſiæ veluti è Matricis ſinu effluxerunt.*
Non rigoroſa Matricitas importat tantùm majoritatem, & præeminentiam. ibid. & n. 23. & 24.
25 *Proceſſiones inchoandæ ſunt ab Eccleſia Matrice.*
Hæ dant ſignum valde univocum Matricitatis Eccleſiæ. ibid.
26 *Matricitas alicujus Eccleſiæ ex Hiſtoricorum relationibus probatur, & num. 27.*
28 *Item de ex judicata.*
29 *Sententia tribuens alicui Eccleſiæ Matricitatem, afficit omnes Eccleſias ipſius loci, etiam non citatas.*
Non eſt abſurdum, quòd ex duabus, Eccleſiis æquè Collegiatis, una ſit altera major, ac dignior, ibid.

30 *Eccleſia Regularis, non poteſt contendere de majoritate, & præeminentia cum Eccleſia Sæculari.*
31 *Longæva conſuetudo pro lege ſervanda eſt.*
32 *Ampliæ etiam in caſu, quo non doceatur legitimè præſcripta.*
Actus concernentes divinum cultum, utcumque ab initio voluntarii, facilè tranſeunt in conſuetudinem, ibid.
33 *Nulla ratio habenda eſt de abſurdo, quod vel à facto voluntario procedit, vel facilè removeri poteſt.*
Conſuetudo non habens Juris reſiſtentiam, per ſolum decennium inducitur, ibid.
34 *In materia Proceſſionum omnis poteſtas Epiſcopis tradita eſt.*
35 *Teſtes numerò plures merentur majorem fidem.*
36 *Manutentio debetur etiam in actibus honorificis, & præeminentialibus.*
Imo conſuetudo in talibus rebus inducit validum titulum ad effectum exigendi eoſdem actus urbanitatis, ibid.
37 *Ex actuum multiplicitate per longum, & continuatum temporis ſpatium excluditur præſumptio qualitatis merè facultativæ in materia præſertim Præeminentiarum.*
Urbanitatis officia tranſeunt in neceſſitatem, ubi ſolitum eſt illa adhiberi, ibid.
38 *Eccleſiæ Patrono, & Epiſcopo honorifica receptio facienda eſt à Regularibus ad Januam Eccleſiæ.*
Juri communi non repugnat, quòd à Regularibus præſtetur honorifica receptio publicæ, & generali Proceſſioni ex utroque Clero Sæculari, & Regulari compoſitæ, ibid.
39 *Item talis honor, & de honeſtate, imo & de juſtitia à Regularibus debetur.*
Regulares eo die quo debent eſſe ad oſtium Eccleſiæ pro honorifica receptione, non tenentur Proceſſioni intereſſe, ibid.
40 *Afferuntur plura exempla hujus honorificæ receptionis, etiam in terminis durioribus, & num. 41. & 42.*
Stylus Urbis attendi debet pro regula aliorum locorum totius Orbis Catholici, ibid.
43 *Qui de jure ſuo non diffidit, de nova gratia, aut Privilegio non curat.*
Confirmatio relinquit rem in eo ſtatu, in quo antea erat, ibid.

DECISIO XXV.

STANT ANGELI AD JANUAM, UT INTRODUCANT, NON UT REPELLANT, 1
inquit *S. Auguſtinus in Sermon. de temp. 171.* habito *in Feria ſecunda Rogationum.* Hoc ſanè Angelorum exemplum imitati diù fuerunt Prior, & Canonici Regulares S. Sepulchri Ordinis ejuſdem S. Auguſtini in Oppido, ſeu Civitate Calatajubii. Dum enim juxta Ritum Eccleſiæ univerſalis in triduo ante Feſtum Dominicæ Aſcenſionis fieret publica ſupplicatio Rogationum, quæ *Litaniæ minores* nuncupantur, Proceſſio incipiens à majori Eccleſia Collegiata S. Mariæ ingredi, ac Stationem facere conſueverat in dicta alia Collegiata Regulari S. Sepulchi; ubi Canonici ad Januam Eccleſiæ occurrentes excipiebant utrumque Clerum Sæcularem, & Regularem.

Sed mutato de repente Conſilio, ſub obtentu, 2
quòd hujuſmodi Proceſſionis ingreſſus non ſolùm turbaret Canonicos in Choro pſallentes, verùm etiam præjudicium inferret exemptioni, qua fruitur dicta Eccleſia Regularis, anno 1722. in Feria ſecunda Rogationum clauſum fuit Oſtium Eccleſiæ prædictæ, ad quam proinde fuit Proceſſioni de facto impeditus ingreſſus. Ut ſimili novitati occurreret anno ſequanti 1723. Reverendiſſimus Epiſcopus Tiraſonen. poſt inutiliter adhibitas extrajudiciales diligentias, dedit in mandatis Vicario ſuo Generali Calatajubii, ut monitos faceret Priorem, & Canonicos S. Sepulchri, ad effectum, ut in proxima feria ſecunda Rogationum ſervarent ſolitum, apertaſque tenerent Januas Eccleſiæ pro ingreſſu Proceſſionis, ſub pœna Excommunicationis, & Interdicti, necnon ducatorum 500. ipſo fa-

cto incurrenda. Hoc autem non obſtante præcepto eis legitimè notificato, miſſoque iterum Nuncio de Proceſſione jam incæpta, clauſa reperta fuit Janua Eccleſiæ. Quapropter ad inſtantiam Promotoris Fiſcalis, Vicarius Geralis per publicos Cedulones excommunicatos declaravit Priorem, & Canonicos, Eccleſiam interdixit & pœnam pecuniariam exequutioni mandavit.

3 Habitoque recurſu ad Reverendiſſimum Hiſpaniarum Nuncium, hic poſt maturum Cauſæ examen, decretum edidit definitivum, quo manutentionem conceſſit Eccleſiæ Collegiatæ Sanctæ Mariæ in quaſi poſſeſſione Majoritatis, Matricitatis, ac Præeminentiæ ſuper omnibus aliis dictæ Civitatis Calatajubii, etiam ad effectum, ut illius prima Proceſſio Rogationum ingredi poſſet Eccleſiam Collegiatam S. Sepulchi, atque ab ejus Priore, & Canonicis in forma Communitatis exciperetur, tam in ingreſſu, quam in egreſſu. Appellantibus verò ab hujuſmodi decreto Canonicis Regularibus S. Sepulchri, Cauſæ cognitio delegata fuit Sacro noſtro Auditorio; & dum compulſatis Juribus, ac voluminoſo Proceſſu in Partibus compilato, imminebat Cauſæ propoſitio, Reverendiſſimus Bartholomæus Gaſcon, qui ad Urbem acceſſerat, atque à ſan. mem. Benedicto XIII. creatus Epiſcopus Titularis Jacen. poſſidebat in Commendam Priorarum S. Sepulchri, ab eodem Summo Pontifice Literas Apoſtolicas obtinuit in forma Brevis, quibus avocatis, atque extinctis omnibus Cauſis, & litibus hujuſmodi ſuper majoritate, ac Præeminentia utriuſque Eccleſiæ Collegiatæ, mandavit, quòd una ab altera independens exiſtat, & juxta propria cujuſque Inſtituta, ſeu Privilegia independenter regatur, ac gubernetur. Rursùs omnia, & ſingula Privilegia, exemptiones, & prærogativas eidem Collegiatæ à Pontificibus Prædeceſſoribus quomodolibet conceſſas confirmavit, & quatenus opus ſit de novo conceſſit; itaut Priores, Canonici, & Perſonæ omnes, Prioratus, Eccleſiæ, Loca, & Monaſteria hujuſmodi deinceps ab omni Ordinarii Juriſdictione, & authoritate exempta remaneant; dictique Canonici Regulares habitu, & Inſignus in Choro, quibus Canonici Sæculares tam Collegiatarum, quàm Cathedralium Eccleſiarum utuntur, aliiſque omnibus Privilegiis, Indultis, Gratiis Exemptionibus Immunitatibus, facultatibus, & prærogativis ſibi, tum quoad Perſonas, tum quoad res, & Bona per eoſdem Prædeceſſores olim conceſſis, gaudere liberè poſſint, ac debeant. Quod verò attinet ad ingreſſum Proceſſionum in eamdem Eccleſiam S. Sepulchri perpetuò prohibuit, atque interdixit, ne illæ recedentes ab Eccleſia S. Mariæ ingrediantur Eccleſiam Regularem S. Sepulchri.

4 Siluit poſt hæc Cauſa uſque ad obitum ſan. mem. Benedicti XIII. & glorioſam Aſſumptionem Sanctiſſimi Domini noſtri Clementis PP. XII. ad cujus excelſum Juſtitiæ ſolium habito recurſu per Epiſcopum Tiraſonen. & Capitulum Collegiatæ S. Mariæ adverſus hujuſmodi Prædeceſſoris Indultum, per organum ejus hodie Eminentiſſimi D. Cardinalis Pro-Auditoris, remiſſæ preces fuerunt ad Signaturam Juſtitiæ loco Signaturæ Gratiæ, quæ ſub die 26. Martii ſuperioris anni reſcripſit -- *Prævia Oris apertione ad Rotam*, ubi propoſito dubio. *An Breve ſit exequendum, ſeu potiùs conſtet de bono jure Epiſcopi, & Capituli inſignis Collegiatæ Eccleſiæ S. Mariæ*, & jura ſua deducere non curantibus Priore, & Canonicis Eccleſiæ Regularis S. Sepulchri, reſponſum fuit -- *Negativè ad primam partem, affirmativè ad ſecundam*, ut videre eſt in Deciſione diei 22. Junii 1733. coram Reverendiſſimo P. D. meo Corio Decano, ad cujus tramites prodiit Sententia Rotalis declarans Breve ſan. mem. Benedicti XIII. uti ſubreptitium, & obreptitium, non eſſe exequendum, Priorem, & Canonicos Collegiatæ S. Sepulchri ſubjectos eſſe omnimodæ Juriſdictioni Epiſcopi Tiraſonen. ac teneri, & obligatos eſſe recipere Proceſſionem prima die Rogationum, eamque aſſociare, tam in ingreſſu, quam in egreſſu uſque ad Januam Eccleſiæ, nec non inſignem Collegiatam S. Mariæ eſſe Majorem, atque Matricem in Civitate Calatajubii, ejuſque Capitulum, & Canonicos, tam Collegialiter, quàm ſingulariter præferendos eſſe in omnibus actibus publicis, & privatis Priori, & [...]s Regularibus Eccleſiæ Collegiatæ S. Sepulch...

Cumque in gradu appellationis delegata mihi fue- 5
rit ulterior Cauſæ cognitio, propoſui conſuetum dubium -- *An Sententia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda*, cui Domini in contradictorio utriuſque Partis jura ſua viriliter deducentis, reſponderunt, *Sententiam Rotalem eſſe confirmandam juxta modum* inferius exprimendum.

Singula enim expendendo Capita præcedentis Judicati, jure optimo viſa eſt denegata exequutio Brevi Pontificio ſan. mem. Benedicti XIII. cui ſublata efficacia Decretorum, & Clauſularum, mediante apertione Oris per Signaturam indulta, facilè dignoſcebantur ſubreptitionis, atque obreptitionis vitia, quibus erat obnoxium, itaut omninò deficere videretur in Summo Pontifice illud concedendi voluntas, quæ tacitam ſemper importat Conditionem, dummodò preces ſibi expoſitæ veritati nitantur; per *Text. in c. 2. ibique Fe-* 6
linus n. 6. de reſcript. Rot. deciſ. 88. n. 1 part. 1. diverſor. & dec. 760. n. 12. coram Card. Caprara; in Romana, ſeu Bergomen. Collegii, 26. Novembris 1731. §. Præſuppoſita, coram Revendiſſ. D. Aldrovando Almæ Urbis Gubernatore; in Alatrina reintegrationis, prima Februarii 1732. §. Totum adhuc, & 20. Junii ejuſdem anni, §. Etenim, cor. Reverendiſſ. P. D. meo Corio Decano; & in S. Angeli Lombardorum reintegrationis locorum Montium, 16. Januarii 1733. §. Cum enim; & 3. Julii ejuſdem anni, §. Hujuſmodi, coram Me.

Porrò narratum Pontifici apparebat, quòd Eccleſia 7
Regularis S. Sepulchri unà cum omnibus Prioratibus, Eccleſiis, Domibus, Præpoſituris, Locis, ac Monaſteriis ab ea dependentibus, ab omni prorsùs authoritate, & Juriſdictione ordinaria exempta, Romano dumtaxat Pontifici pro tempore, ac Patriarchæ Hieroſolymitano, & Priori ibidem exiſtenti ſubjecta erat, juxta literas Apoſtolicas Urbani IV. Eugenii IV. Pauli II. Leonis X. & Urbani VIII. quodque in pacifica poſſeſſione hujuſmodi plenariæ exemptionis reperiebatur, ac uti ab Eccleſiis Sæcularibus independens, regi, & gubernari conſueverat abſque ulla ſubordinatione, ſeu præſtatione Jurium præeminentialium alicui alteri Eccleſiæ, & ſine onere excipiendi publicas Supplicationes, ſeu Proceſſiones quotannis fieri ſolitas diebus Rogationum.

Hæc autem omnia veritati non omnino conformia 8
comperta ſunt. Licèt enim Ordo iſte S. Sepulchri in ejus primordiis plura obtinuerit Privilegia Apoſtolica illum eximentia, non ſolùm à Juriſdictione Ordinarii, ſed etiam à ſolutione Decimarum. Anno tamen 1474. Summus Pontifex Sixtus IV. juſtis de Cauſis animum ſuum impellentibus, atque indicatis in ejus Motu proprio, revocavit omnia Privilegia exemptiva per Pontifices prædeceſſores indulta, reſtrictivè tamen ad Prioratus, Eccleſias, aliaque Loca, & Perſonas ab eis dependentes in Civitate, & Diœceſi Tiraſonen. exiſtentes, quos illius Epiſcoporum pro tempore Juriſdictioni omninò ſubjectos eſſe voluit, atque mandavit, etiam quoad ſolutionem Decimarum, Procurationum, Cenſuum, Collectarum, Charitativi, & quorumvis aliorum onerum ordinariorum.

Rurſus poſtquam ita particulariter ſancitum fuerat reſpectivè ad Monaſteria Diœceſis Tiraſonen. denuò revocata generaliter eadem privilegia fuerunt à Summo Pontifice Innocentio VIII. occaſione, qua ſuppreſſit, ac penitùs extinxit totum hunc Ordinem S. Sepulchri, ejuſque Bona, Præceptorias, atque Commendas applicavit Inclytæ Religioni Hieroſolymitanæ. Et quamvis poſteà Summus Pontifex Leo X. ad ſupplicationem Ferdinandi Regis Aragonum, qui aſſeruit ſe ad Eccleſiam, & Prioratum in Oppido Calatajubii ſingularem gerere devotionis affectum, præſervaverit ab univerſali Innocentii VIII. ſuppreſſione Prioratum hunc Civitatis Calatajubii, non ideò tamen illum reintegravit ad omnia, & ſingula Privilegia, quæ fuerant à Prædeceſſoribus revocata, ſed imò expreſsè voluit illum tantummodo remanere *in eodem ſtatu*, in quo erat ante quàm generalis extinctio, atque ſuppreſſio ab Innocentio Prædeceſſore facta fuiſſet. Ita quidem ut revocatio Privilegiorum facta à Sixto IV. pro hoc ipſo Monaſterio, ſeu Prioratu Calatajubii firma omnino remanſerit, juxtà lite-

salem

9 teralem diſpoſitionem Bullæ Leonis, quæ uti continens Privilegium ſtricti Juris, extenſionem non patitur ultra expreſſa, *cap. Privilegium; diſt.* 3. *cap. Abbates*, §. *Contra quod*, *de verb. ſignif. Rot. coram Molin. deciſ.* 1008. *num.* 8.

Nec ſubſiſtebat aſſumptum, quòd Bulla Siati IV. revocet ſolùm Exemptionem a Decimis. Contrarium namque præſeferebat integer Literarum contextus, ubi non ſolùm revocata leguntur omnia, & ſingula Privilegia, & Exemptiones abſque ulla limitatione ad Decimas, ſed inſuper expreſsè ſtatuitur, quòd Epiſcopi pro tempore Tiraſonenſes totalem, & omnimodam Juriſdictionem, dominium, poteſtatem, authoritatem ſolitam in aliis Eccleſiis, ac Beneficiis Civitatis, & Diœceſis Tiraſonen. Viſitationem in Eccleſiis, ac aliis locis ad Priores, Præpoſitos, Præceptores, Commendatarios, Canonicos, Fratres, Vaſſallos, Subditos, Familiares, & Perſonas hujuſmodi ſpectantibus in Civitate, & Diœceſi prædictis exercere, ipſoſque ad Decimarum, Procurationum, necnon Cenſuum, Collectarum, Charitativi, & quorumvis aliorum onerum ordinariorum ſolutionem coarctare, coſtringere, & compellere liberè poſſint, & valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi Literæ, Eaemptio, Liberatio, Decretum, & Voluntas, necnon omnia, & ſingula in eis contenta nullatenùs emanaſſent. Hanc autem ſtante generali, & clara loquendi formula, nedum adimente omnia Privilegia, ſed expreſsè ſubjiciente Prioratum S. Sepulchri omnimodæ Juriſdictioni Epiſcopi, dubitari profectò non poterat, quin revocatio reſtricta non eſſet ad exemptionem à Decimis, quarum ſpecifica 10 eapreſſio non reſtringit præcedentem generalem revocationem, ſed majoris tantummodo declarationis Gratia facta cenſetur, juxta Theoricam *Bartol. in leg. Quæſitum*, §. *Si quis Fundum*, *ſub num.* 11. *& ſeqq. ff. de fund. inſtruct. Rot. coram Seraph. deciſ.* 584. *num.* 7. *& coram Emerix Jun. deciſ.* 5272. *num* 8. *& in Lacen. Juriſdictionis* 22. *Martii* 1694. §. *Nec ad elidendum*, *coram Card. Caprara*; *& in Caurien. Juriſdictionis*, 26. *Janii* 1702. §. *Etenim objectum*, *coram Eodem*.

Et quamvis in Literis ſan. mem. Benedicti XIII. mentio facta lageretur etiam de hac Bulla Siſtina, unà cum omnibus aliis poſterioribus Conſtitutionibus Romanorum Pontificum Prædeceſſorum; attamen cùm de illa, ejuſque tenore habita mentio non fuerit, neque in narrativa, neque in diſpoſitiva Brevis, ſed in parte ſolùm executiva per modum clauſulæ generalis, eo ſub involucro verborum præſeferentium Pontificis volontatem reſtituendi, ac revalidandi Privilegia Ordinis S. Sepulchri -- *Adverſus quaſdam recol. mem. Sixti IV. & quaſcumque poſteriores aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Literas* -- tantum abeſt, quòd eapreſſio iſthæc ſuffragari poſſet ad effectum evitandi ſubreptionis vitium, ot imò potiùs eacludat in Pontifice certam, ſpecificamque notitiam illius diſpoſitionis, & non ſinè fraude, ac malitia facta videatur ad fallendam potius intelligentiam Pontificis, cui fideliter, ac diſtinctè narrari debuiſſet, quòd revocatio Privilegiorum expleta per Sixtum IV. taxativè cadebat ſuper Prioratibus, eorumque dependentiis eaiſtentibus in Civitate, ac Diœceſi Tiraſonen. & quidem ad evitandos exceſſus, & crimina, quæ majora impoſterum timebantur, *in gravem Epiſcopi, & Succeſſorum jacturam, Divinæ Majeſtatis offenſam, ac Animarum periculum, & etiam detrimentum*. Vitium 11 namque ſubreptionis inducit non minus omnimoda reticentia veri, quàm illius indicatio ſubobſcura, & confuſa, juata firmata per *Rot. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Falconerio, deciſ.* 5. *n.* 56. *de Benef. & deciſ.* 73. *n.* 14. *de fideicom.* cum aliis adductis in Deciſione præcedentis Inſtantiæ, §. *Haud faceſſente*, *coram R. P. D. meo Corio Decano*.

Ea potiſſimùm accedente animadverſione, quòd narrativa, & diſpoſitiva Gratiæ innitebatur ſuppoſito prorſus contrario Bullæ Sixtinæ. Tantum enim abeſt, quòd Summus Pontifex antiqua hæc Privilegia revocata putaverit à Sixto Prædeceſſore, ut imò ad inſinuationem Prioris ea ſuppoſuerit adhuc in viridi obſervantia, ſolùmque de recenti Eccleſiam Calatajubii fuiſſe turbatam in eorum poſſeſſione; ideoque Papæ voluntas primaria non fuit reintegrare Privilegia adverſùs illorum revocationem, ſed potiùs ea confirmare in eodem ſtatu, quo erant ante aſſertas modernas perturbationes. Explorati ſiquidem juris eſt, quod ubi, prout in caſu, partes Proœmialis, & Diſpoſitiva adverſantur parti Eaequutivæ, quia illæ ſupponunt, Privilegia in viridi obſervantia, iſta verò ſupponit eadem Privilegia fuiſſe revocata, Gratiæ ſub- 12 ſiſtentia, vel oullitas regulanda eſt à veritate, vel falſitate partis proœmialis, & diſpoſitivæ, unde Cauſa motiva, & finalis deſumitur, ut generalibus omiſſis, benè diſserit *Rot. in Colonien. Indulti*, 4. *Decemb.* 1730. §. 9. *coram Illuſtriſſimo P. D. Aldrovando Almæ Urbis Gubernatore*; *& in Alatrina reintegrationis*, 20. *Junii* 1732. §. *His autem*, *coram R. P. D. meo Corio Decano*.

Ad hæc accedebant plures aliæ circumſtantiæ Pontifici reticitæ, & ponderatæ in Deciſione Reverendiſſimi Corii, §. *Præſertim*, quòd nempè hujuſmodi Privilegia eaimebant non ſolùm à Juriſdictione Ordinarii, ſed etiam à ſolutione quarumcunque Decimarum. Quodque de tempore illorum conceſſionis vigebat Ordo S. Sepulchri, deinde ſuppreſsus, & ſpeciali gratia Leonis X. unicè præſervatus in Prioratu Calatajubii, ubi numerus Canonicorum adeò parvus eaiſtit, ut vel tres oon eacedat, vel ad ſummum quinque, juxta depoſitionem aliquorum Teſtium pro parte ejuſdem Eccleſiæ Regularis adductam. Quemadmodum verò ea his, quæ fuerunt ſuperiùs expenſa, clarè dignoſcebatur quòd Summum Pontificem Benedictum a Gratiæ conceſſione omninò retraaiſsent, quatenus fideliter illi eapoſita fuiſsent; ita quoque dici poterat de hiſce aliis circumſtantiis, quæ ſi eidem innotuiſsent, illum ſaltem difficiliorem ad Gratiam reddidiſsent. Cùm cæteroquin alterutrum ſufficiat ad hoc, ot Gratia tamquam ſubreptitiè, vel obreptitiè extorta corruat omninò ea intrinſecò, ſubſtantialique de- 13 fectu voluntatis in Concedente, juxta vulgatam regulam; de qua *Rot. in Tarentina juris votandi*, 22. *Januarii* 1731. §. *Final. coram bon. mem. de Gamaches*; *in Romana, ſeu Bergomen. Collegii*, 26. *Novembris* 1731. §. *Præſappoſita*, *coram Illuſtriſſima D. Aldravando*; *& in Alatrina Reintegrationis*, *prima Februarii* 1732. §. *Vitiis*, *coram Reverendiſſimo P. D. meo Corio Decano*.

Sic igitur ſubmoto Brevi ſan. mem. Beoedicti XIII. illicò quaſi erumpere videbatur bonum Jus Epiſcopi Tiraſonen. pro omnimoda Juriſdictionis competentia ſuper Prioratu, & Eccleſia S. Sepulchri Calatajubii, ejoſque anneais, ac dependeutibus. Sive enim hujuſmodi exemptio deſumeretur à diſpoſitione Juris communis, militanta pro omnibus Eccleſiis Regularibus, ſive à ſpecialibus privilegiis Apoſtolicis huic Ordini Indultis, obſtaculum ſemper inſuperabile faciebat ſæpedicta Bulla Pontificia Sixti IV. qui omnes revocando à Prædeceſsoribus indultas eaemptiones, Motu proprio, ea certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis pleoitudine Eccleſiam Collegiatam S. Sepulchri, aliaque loca ad Præpoſitos, & Canonicos pertioeotia, & in Civitate, ac Diæceſi Tiraſonen. eaiſtentia, voluit eſse ſubjecta omnimodæ Juriſdictioni, Dominio, Poteſtati, & authoritati Epiſcoporum pro tempore, juxta 14 verba relata in ſuperiori §. 10. qua ſtante ſolemni, ac generali revocatione ſpecificè, ac taxativè facta pro Eccleſia Regulari, de qua agitur, perinde eſt, ac ſi Privivilegia quæcumque nullatenus emanaſseot, juxta firmata per *Rot. in Hiſpalen. Decimarum de Oſſuna, ſuper bono jure*, 28. *Juanuarii* 1728. §. *Abſque*, *& ſeq. coram Illuſtriſſimo P. D. Aldrovando*.

Nec ſuffragari potuit Eccleſiæ S. Sepulchri diuturna obſervantia, quam per tria ſæcula militare aſſerebat pro hujuſmodi eaemptione, ita quidem, ut præſumi etiam debeat per aliam poſteriorem Conſtitutionem derogatum fuiſse Bullæ Sixtinæ, juxta notiſſimam indolem, atque virtutem centenariæ. Cùm enim Teſtes ad hunc effectum adducti via attingerent gradum probationis merè negativæ, hoc quippe ſolummodò deponebant ſemper vidiſse, atque audiviſse, Eccleſiam S. Sepulchri ex nativa ſua fundatione liberam eſse, atque eaemptam à Juriſdictione Ordinarii, abſque eo quòd unquam viderint Epiſcopos Tiraſonenſes, nec eorum Vicarios Juriſdictionis actum exercuiſse in eadem Eccleſia, ſatis profectò non erat ad præſcribendum adverſos Conſtitutionem Pontificiam, quæ actus

requirit poſitivos, & ſibi directè contrarios; *Abb. in cap. Cùm acceſſiſſet, num. 7. de Conſtit. Rot. coram Creſcent. dec. 4. n. 2. de Privileg. coram Molin. dec. 204. n. 12. & in Hiſpalen. Antianitatis, 9. Januarii 1733. §. Hiſce autem, coram Me.* Quodque Epiſcopus Juriſdictionem ibidem exercere aliquando voluerit, & impeditus acquieverit, ut obſervat *Rot. coram Seraphin. dec. 1045. n. 3. & 4. coram Dunoz. Jun. dec. 644. num. 16. & ſeqq. in Colonien. Paſtoratus, ſeu Parochialis, 7. Februarii 1727. §. Silentium, coram R. P. D. meo Calcagnino; & in dicta Hiſpalen. Antianitatis, 9. Januarii 1733. §. Hiſce autem, coram Me.*

16 Quoniam verò Prior, & Canonici S. Sepulchri ad ſuadendam hujuſmodi exemptionem, & contrariam obſervantiam etiam ex actibus poſitivis afferebant Sententiam arbitramentalem anni 1527. in qua Epiſcopo declaratur quidem Juriſdictionem competere ſuper hac ipſa Eccleſia S. Sepulchri, non autem ſuper Perſonis Priorum, atque Canonicorum, aliorumque Profeſſorum Crucem, & Habitum Dominici Sepulchri deferentium non obſtantibus Privilegiis Apoſtolicis, & ſignanter fel. record. Sixti IV. Nec non exhibebant Conſtitutiones Monaſterii, & Eccleſiæ prædictæ, quas confirmatas dicebant a ſan. mem. Urbano VIII. ubi citra præjudicium Apoſtolicæ Juriſdictionis ſtatuitur, quòd Prior Juriſdictionem habeat Civilem, & Criminalem contra ſingulares Canonicos, non autem contra Capitulum, certa tamen præſcripta forma procedendi cum adjunctis. E contrario autem Scribentes pro Epiſcopo Tiraſonen. Confirmationem hanc Apoſtolicam Urbani VIII. non admittebant, nec de illa conſtabat ex hodierno Summario; Sententiam verò arbitramentalem excipiebant, non eſſe in forma probanti, & in omnem caſum vigore utriuſque documenti præſervatum tantummodò dici poſse Priori Juriſdictionem in Canonicos ſingulariter, non autem in Capitulum, Eccleſiam, & eorum Bona.

17 Dixerunt propterea DD. Sententiam Rotalem in hac parte eſſe confirmandam juxta modum, ut nempè, quòd attinet ad exemptionem *Perſonalem tantùm* Prioris, & Canonicorum S. Sepulchri à Juriſdictione Epiſcopi, *videatur particulariter*,

18 Ab his, quæ reſpiciunt Juriſdictionem Epiſcopi Tiraſonen. tranſitum nunc faciendo ad bonum Jus Eccleſiæ Collegiatæ S. Mariæ Calatajubii, ad duplicem effectum de hoc quærebatur. Alterum pro Matricitate, ſeu Majoritate, & præeminentia, quam utraque Eccleſia S. Mariæ, & S. Sepulchri ſibi aſſerebat. Alterum pro ingreſſu Proceſſionis in Feria ſecunda Rogationum, quam recipere renuebant Prior, & Canonici S. Sepulchri, & reſpectu utriuſque firma conſiſtere comperta ſunt rationum momenta militantia pro Eccleſia S. Mariæ, cujus proinde ſavore DD. ſimiliter cenſuerunt *Rotalem Sententiam eſſe confirmandam*.

Profectò etiam in hac parte ſemovendum priùs erat obſtaculum Brevis Pontificii, quo ſan. mem. Benedictus XIII. extincta lite ſuper hujuſmodi Majoritate, ac Præeminentia, unam ab altera Collegiata declaravit independentem nec amplius inter eas de Majoritate voluit in futurum poſſe contendi; pariterque prohibuit ne Proceſſio incipiens ab Eccleſia S. Mariæ ingrediatur aliam Eccleſiam S. Sepulchri, ſed iter proſequendo pergat ad terminum deſtinatum, ibique functiones, & preces exſolvantur. Ad hoc tamen non modicè conferebant quæ ſuperiùs expenſa ſunt, & clarè evincunt vitium ſubreptionis, ac obreptionis, cui obnoxium eſt Breve prædictum, & conſequenter perindè habendum ac ſi nullatenus emanaſſet. Cùm enim Summus Pontifex motus præcipuè ad gratiam fuiſſe dignoſceretur ex ea narrativa per Supplicantem expoſita, quòd Eccleſia S. Sepulchri eſſet in quaſi poſſeſſione Privilegiorum illam eximentium ab omnimoda Juriſdictione Ordinarii. Tali corruente ſuppoſito, corruere quoque oportebat Gratiam non ſolùm reſpectu exemptionis, ſed etiam quoad alias partes ab illa quaſi dependentes, & conſecutivas. Si enim Papa ſciviſſet Eccleſiam hanc ad inſtar aliarum Diœceſum eſſe ſubjectam juriſdictioni Epiſcopi, quæſtionem Majoritatis, ac Præeminentiæ non

19 extinxiſſet, neque Proceſſionis ingreſſum prohibuiſſet, juxta regulam, quòd corruente principali Gratiæ fundamento, in univerſum deficiat Principis intentio quoad omnia; *Fagnan. in cap. Super literis, n. 38. de reſcriptis; Gemin. conſ. 96. n. 9. Rot. coram Merlin. deciſ. 770. n. 40. & in Romana reintegrationis, 12. Martii 1731. §. 3. coram Reverendiſſimo Aldrovando.*

Verùm etiam ex iis, quæ in ſpecie fuerunt Pontifici narrata, & reſpectivè reticita circa Majoritatem, & Proceſſionis ingreſſum, faciliùs quoque deprehendebatur Pontificiæ voluntatis defectus quoad utrumque Caput; Quòd enim lis ſuper Majoritate, ac præeminentia unius, vel alterius Eccleſiæ vana prorsùs, & omnino inutilis dignoſcatur; Quòd Partes contendentes in nullo actu, ſive publico, ſive privato inſimul conveniant; Quodque Proceſſionis ingreſſus in Collegiata Eccleſia S. Sepulchri arbitrio tantùm illorum pro tempore Canonicorum admiſſus nulla ratione ferri, & tolerari valeat, præſertim tempore celebrationis Divinorum Officiorum, tum ob tumultum, qui via evitari valet, tum quia Dei Cultus exinde ſubverteretur ſicque ſcandali potiùs, quàm ædificationis Chriſtifidelibus occaſio præberetur — erat à veritate prorsùs alienum, ſecundùm ea, quæ benè animadvertit Deciſio præcedentis Inſtantiæ, *§. Et demùm, coram Reverendiſſimo P. D. meo Corio Decano.* 20

Quemadmodum nulla mentio facta apparebat de prærogativis militantibus pro Eccleſia Collegiata S. Mariæ, de illius Majoritate, ac Præeminentia pluriès approbata, & canonizata etiam per Res judicatas ſuper omnes alias Eccleſias Calatajubii, nec demum de antiquiſſima, & immemorabili conſuetudine recipiendi Proceſſionem Feria ſecunda Rogationum. Quæ omnia magis opportunè inferiùs examinanda, ſi Pontifici innotuiſſent, vel omninò retraxiſſent à Gratiæ conceſſione, vel ſaltem ad illam difficiliorem reddidiſſent, cùm præſumi nullatenùs debeat, Summum Pontificem eximium Juſtitiæ, & æquitatis Cultorem, abſque legitima cauſa tollere voluiſſe jus honorificum, & præeminentiale alteri Eccleſiæ quæſitum, & quæ tamdiù obtinuerat, conſuetudinem interverrere; per *Text. in cap. Licet, de conſtit. in 6. Rot. deciſ. 5. num. 24. tit. de Benef. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Falconerio.* 21

Rebus itaque redactis ad juris tramites, opus erat expendere utriuſque Eccleſiæ prærogativas, non quidem ad effectum illius veræ, ac propriæ Matricitatis, quæ ſpeciem importat ſubjectionis, ac dependentiæ aliarum Eccleſiarum, quæ ab illa tamquam è ſinu Matris proceſſerint, & in ejus adjutorium per viam 22
diſmembrationis poſtmodum natæ fuerint, ac ædificatæ, prout ad hanc ſpeciem rigoroſæ Matricitatis requiri per *Text. in cap. Ad audientiam, de Eccleſ. ædific.* tradunt *Barboſ. de Jure Eccleſ. lib. 2. cap. 1. num. 25. Rot. deciſ. 607. n. 3. par. 4. tom. 1. dec. 324. n. 3. & 4. cor. Card. Caprara; & in Peruſina Præeminen. 2. Decembris 1711. §. Quod autem, coram bon. mem. Anſaldo; & in Nullius Putinian. Præeminentiarum, 7. Dec. 1731. §. Non ſic, coram Me.* Hanc enim rigoroſam Matricitatem, nec ipſa Eccleſia Collegiata S. Mariæ prætendebat, ſed eam tantummodò, quæ ſimplicem Majoritatem, ac Præeminentiam importat, & de qua *Abb. in cap. Venerabilis, de verb. ſignif. in fin. Card. de Luca de Paroch. diſc. 57. n. 10. de Præemin. diſc. 42. num. 13. diſc. 43. n. 1. Rot. coram Priol. deciſ. 365. per tot. cum aliis in Tranen. Matricitatis, 16. Januarii 1690. §. Præmiſſo, coram Card. Cueva.*

Plura ſanè pro parte Eccleſiæ S. Sepulchri argumenta, & conjecturæ proponebantur ad ſibi ſuadendum hujuſmodi Majoritatem, ac Præeminentiam, 23
tum quia originem ducat ab anno reparatæ ſalutis 1150. & ſic longè ante fundationem Eccleſiæ S. Mariæ. Tum quia illius Prior Juriſdictionem habeat Civilem, & Criminalem in ſuos Canonicos, necnon uſum Baculi Paſtoralis, eidem gratia conceſſum à ſan. mem. Clemente VIII. Canonici verò in Choro deferant eadem Inſignia, quæ adhiberi ſolent in Cathedralibus, & Collegiatis illarum partium vigore alterius Indulti Pontificii ſa. me. Urbani VIII. Tum quia in Comitiis generalibus Regni Aragoniæ Prior Sancti Sepulchri Calatajubii, non tantùm locum obtineat, ſed etiam ſupra Deputatum Capituli Cathedralis Tiraſon. Tum etiam quia Collegiata ſatis Inſignis denominata fuerit à ſan. mem. Clemente XI. quin imò magis Inſignis, quàm S. Mariæ publica voce, & fama reputetur. Ac demum,

mum, quia **Sereniſſimus Hiſpaniarum Rex** pro indicendis publicis precibus dare literas ſoleat ad Priorem, & Canonicos S. Sepulchri.

24 Utcumque tamen hæc omnia ſuaderent non obſcura merita, & dignitatem Eccleſiæ S. Sepulchri, levia prorsùs comperta ſunt è conſpectu eorum, quæ Majoritatem Eccleſiæ S. Mariæ ad gradum uſque evidentiæ demonſtrabant. Quod enim attinet ad præcedentiam in Generalibus Regni Comitiis ſupra deputatum Capituli Tiraſonen. æquivocum promanabat ex eo, quòd anno 1518. Prior Cathedralis Cæſarauguſtanæ interfuit pro ſe, & uti Procurator Prioris S. Sepulchri, & ideò deſcriptus tunc legitur ante Canonicum deputatum Capituli Tiraſonen. Quod verò reſpicit fundationis antiquitatem, eam potiori jure ſibi aſſerere videbatur Eccleſia S. Mariæ, ſub fundamento, quòd liberata per Alphonſum Regem Aragonum Civitate Calatajubii ab impia Maurorum ſervitute uſque ab anno Æræ Chriſtianæ 1120. ut refert *Zurit. Annal. Aragon. tom. 1. cap. 43. fol. 45. juxta impreſſ. anni 1620. & confirmat Martinez de Villar. in Patronat. Calatajub. part. 2. §. 1. fol.* 46. illico erecta fuerit in Collegiatam, & Majorem Eccleſiam, quemadmodum tempore Maurorum fuerat Meſchita major, Teſte eodem *Villar. in dicto Patron. Calatajub. part. 2. §. 4. fol.* 111. Cùm enim hoc haberet in facultatibus prælaudatus Alphonſus Rex, vigore Indulti Summorum Pontificum Gregorii VII. & Urbani II. juxta teſtimonium ejuſdem *Zurit. in Annal. Aragon. lib. 1. cap. 25. fol. 27.* & refert *Bevit. in Chron. Hiſpan. lib. 2. fol. 43. & ſeqq. & Rueg. in Cath. Cæſaraaguſt. capit. 22. §. 1. fol. 659. & ſeq.* ab omni prorsùs veroſimilitudine aberrat, factum hoc non fuiſſe niſi de anno 1156. quo erecta fuit Eccleſia S. Sepulchri, atque interea per annos 36. Populum Chriſtifidelem ſtetiſſe ſine Templo, cùm cæteroquin pietas, atque religio tanti Regis moras hujuſmodi non pateretur, ſed illicò majores Meſchitas in Eccleſias Majores convertere properaret, quemadmodum de Eccleſia Cæſarauguſtana teſtatur idem *Zuri. annal. Arag. lib. 1. cap. 44. fol. 43.* ibi — *Fue conſegrada la Mezquita Major, y dedicada Tgleſia à nueſtro Redemptor ſus titulo de Saat Salvador el miſmo año, que ſegaño* —

Nihilominus quidquid ſit de hac prærogativa, cujus veritatem ad effectum, de quo agitur opus non erat è latebris ſuæ antiquitatis eruere. Longè ſanè majoris ponderis erant, quæ concurrebant favore Collegiatæ S. Mariæ ad effectum illam conſtituendi, & canonizandi Eccleſiam verè Majorem, & principalem in Civitate Calatajubii. Non ſolùm enim, prout in illa S. Sepulchri, prima Dignitas iſtius habet uſum Pontificalium ex Indulto Julii II. confirmato à Leone X. ut dixit *Rot. cor. Emer. Sen, dec.* 29. ibique adeſt Vicarius generalis poteſtatem, ac Juriſdictionem exercens in toto diſtrictu Archipresbyteratus Calatajubii; ſed inſuper majori numero referta eſt Canonicorum, inter quos Præbendam habet Canonicalem etiam Epiſcopus Tiraſonen. In ea recipitur idem Epiſcopus occaſione primi ingreſſus, publicatur Bulla Cruciatæ, Jubilæa, & aliæ fiunt Eccleſiaſticæ functiones, & ſignanter Proceſſiones, tam generales, quàm particula-
25 res, quæ ſicuti inchoandæ ſunt ab Eccleſia Matrice, vel principali cujuslibet loci, juxta *Concil. Mediolan. 1. p. 2. tit. de Proceſſ. relat. per Laurit Epit. Canon. V. Proceſſiones*; ita ſignum valdè univocum præbent hujuſmodi qualitatis in Eccleſia S. Mariæ, à qua dd. Proceſſiones incipiunt, ut per *Text. in Canon. quoniam, diſt. 38.* tradunt *Barb. de Jur. Eccl. univ. l. 2. c. 5. n. 8. Pignat. conſult. 109. n. 3. tom. 9 Rot. dec. 196. n. 23. p. 19. rec.*

26 Inſuper Eccleſia S. Mariæ eſt Collegiata verè *Inſignis*. Hanc autem honorificam diſtinctionem deſumit non quidem à ſimplici enunciativa, prout Eccleſia S. Sepulchri à Bulla ſan. mem. Clementis XI. ubi incidenter nuncupatur Collegiata Regularis, *& ſatis Inſignis*, ſed à Bulla ſan. mem. Urbani VIII. occaſione Unionis eidem factæ de altera Eccleſia Collegiata S. Mariæ de la Penna, in qua Summus Pontifex expreſsè mandat Exequtori, *ut poſtquam annexioni, & incorporationi præfatis locus plenariè factus fuerit, dictam Eccleſiam S. Mariæ Majoris, nomine, titulo, denominatione, & prærogativis Inſignis Sæcularis, & Collegiatæ Eccleſiæ* authoritate Apoſtolica decorare pergat, atque inſignire. Atque inferiùs diſpoſitivè concedit, quòd Capitulum, & Canonici S. Mariæ Majoris, uti poſſint omnibus Gratiis, & Privilegiis *Inſignis Collegiatæ Eccleſiæ*, & quibuſvis aliis Immunitatibus, atque exemptionibus, & gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, quibus aliæ Inſignes Collegiatæ, tam de jure, quàm de conſuetudine, uſu, & privilegio potiuntur, & gaudent.

Supervacaneum tamen erat diutius immorari circa 27
conjecturas, & argumenta ſuadentia Majoritatem Eccleſiæ S. Mariæ, ubi, prout in caſu, non ſolùm aderant Teſtes quamplures ſormiter examinati, & cum notiſſimis requiſitis immemorabilis de illa deponentes, & uſque ab anno 1146 in literis Apoſtolicis Eugenii III. nuncupatam fuiſſe *Majorem*, refert *Gregor. Agaiz, tom. 2. in Sandobal. lavorat. fol. 222. & ſeqq.* atque id ipſum præſeferebant quamplures aliæ moderniores Bullæ Apoſtolicæ, & ſignanter illa Urbani VIII. de anno 1620. necnon plura Diplomata Regia, pluresque Hiſtorici Hiſpani mentionem de illa facientes cum expreſſione *Eccleſiæ Majoris Calatajubii*. Quæ omnia præſertim ſimul ſumpta ſatis eſſent ad firmandum bonum Jus Eccleſiæ S. Mariæ pro Majoritate, ac præeminentia ſuper alias omnes Eccleſias Calatajubii, prout ad ſimilem effectum impropriæ Matricitatis plenè firmat *Rot. in Biſias inca. Præeminentiarum, 10. Februarii 1710. per totam, cor. b. m. Anſaldo*.

Sed triplex etiam concurrebat Res judicata. Prima 28
nempe anni 1292. Altera verò anni 1296. quibus Epiſcopus Tiraſonen. declaravit Eccleſiam S. Mariæ Majoris in omnibus functionibus eſſe præferendam aliis Eccleſiis Oppidi, ſeu Civitatis Calatajubii, & clariùs etiam definitum fuit in tertia, quæ prodiit anno 1471. ubi expreſsè Judex declarat, ſibi evidenter ex Proceſſu conſtitiſſe, *Majorem Eccleſiam Collegiatam Beatæ Mariæ dictæ Civitatis Calatajubii vulgariter nuncupatam S. Maria de Media Villa, fore, & eſſe Majorem, & principaliorem Eccleſiam inter omnes Eccleſias Parochiales ejuſdem Civitatis, & quaſi Caput earumdem ad inſtar Matricis Eccleſiæ, & habere multas præminentias, & prærogativas Matricis Eccleſiæ, quæ cæteris Eccleſiis Parochialibus, nec etiam Collegiatis dictæ Civitatis minimè pertinent, neque ſpectant*. Quibus etiam militantibus pro Collegiata S. Mariæ, non erat profectò cur in dubium revocari amplius poſſet illius præſtantia, & major Dignitas reſpectu aliarum omnium in Oppido, ſeu Civitate Calatajubii, juxta indolem, & efficaciam rei judicatæ, de qua *Rot. cor. Dunoz. Jun. dec. 988. n. 4. in rec. dec. 274. n. 3. p. 17. in Marſicen. ſeu Nullitatis Juriſdictionis; ſuper bono jure, 7. Junii 1700. §. Fortiaſque, cor. Maro, & in Nullius, ſeu Romana Manutentionis, prima Julii 1729. §. Minus obſtat, cor. b. m. de Valentibus*.

Nec profuit exceptio, quòd Sententiæ prædictæ probent quidem Majoritatem Eccleſiæ Collegiatæ S. Mariæ reſpectu aliarum Parochialium Calatajubii, quibus contradicentibus emanarunt, non autem relativè ad Eccleſiam S. Sepulchri, quæ non fuit in Cauſa, nec eſt ſimplex Parochialis, ſed alia Collegiata, tot honorificis decorata prærogativis, indicatis in Superiori §. *Plura*. Cum enim nec Majores prærogativæ, nec Titulus exemptionis ſuffragetur Eccleſiæ S. Sepulchri, eadem proinde ratio militare videbatur, reſpectu ipſius, atque aliarum Eccleſiarum, & conſequenter Sententia tribuens, & canonizans jus Majoritatis favore
unius Eccleſiæ, utpote lata in Cauſa ſtatus, afficit 29
omnes Eccleſias ejuſdem loci, quamvis non citatas, ad vulgat. *Text. in leg. Ingenuum, ff. de Stat. Homin. Rot. dec. 274. n. 3. p. 17. rec. & in Adrien. Præeminentiarum, ſuper bono jure, 2. Martii 1717. §. Pinal. cor. Illuſtr. P. D. Aldovrando Urbis Gubern.* Maximè quia in poſtrema Sententia anni 1471. facta mentio legebatur etiam de aliis Eccleſiis Collegiatis Calatajubii, juxta verba relata in præcedenti §. Ibi — *Et habere multas præeminentias, & prærogativas Matricis Eccleſiæ, quæ cæteris Eccleſiis Parochialibus, nec etiam Collegiatis dictæ Civitatis minimè pertinent*. Nulla ſiquidem eſt repugnantia, quinimò ad evitandum abſurdum duplicis Capitis, rationi magis congruit, quòd ex duabus Eccleſiis æquè Collegiatis una ſit altera Major, ac dignior, & in actibus honorificis præferri omnino debeat; *Fagnan. in c. Cùm certum, de major. & obed. Franc. de Eccl. Cath. c. 33. n. 109.*

Scar-

Scarfanton. ad Ceccop. lucubr. canon. lib. 4. tit. 10. n. 26. & ſeqq. Pitoa. diſcept. Eccleſ. 9. num. 6. Rot. deciſ. 229. num. 7. apud Poſth. de manut.

Verùm enim verò fruſtranea videbatur ulterior inveſtigatio qualitatum, quæ concurrebant ad conſtituendam ex dictis Eccleſiis unam digniorem, quàm aliam, eo ipſo, quòd illa S. Mariæ eſt Collegiata *Sæcularis*, altera verò S. Sepulchri eſt Collegiata *Regularis* Ordinis S. Auguſtini. Qua enim ratione juxtà
30 ordinem Eccleſiaſticæ Hierarchiæ Clerus Sæcularis ſupereminet Clero Regulari, eadem profectò exigit, ne Collegiata Regularis S. Sepulchri poſſit de Majoritate, ac præeminentia contendere cum Collegiata Sæculari S. Mariæ; *Card. de Luc. in ſumma de præemin. diſc. 22. Adden. ad Ceccop. lucubr. canon. lib. 1. tit. 5. nu. 12. Rot. dec. 62. n. 10. cor. Arguel. & dec. 822. n. 9. cor. Molines.*

Agendum ſupererat de bono jure Eccleſiæ S. Mariæ reſpectu ad Proceſſionem in Feria ſecunda Rogationum, quam DD. cenſuerunt non ſolùm ingredi poſſe Eccleſiam S. Sepulchri, ibique facere conſuetam ſtationem, ſed inſuper ejus Priorem, & Canonicos teneri eidem occurrere ad Januam Eccleſiæ in ingreſſu, illamque ſimiliter aſſociare in egreſſu. Et ſanè quod attinet ad Proceſſionis ingreſſum, quidquid eſſet, ubi ageretur de novitate hodie introducenda ex mero placito, vel Ordinarii, vel Capituli Collegiatæ Majoris S. Mariæ, cum in hypotheſi à tempore immemorabili vigeat conſuetudo Calatajubii, quòd Proceſſiones iſtæ Rogationum ingrediantur, ac viſitent omnes Eccleſias, tum Sæculares, tum Regulares, quæ per viam occurrunt, juxta formalem depoſitionem plurium Teſtium aſſerentium ita practicari ſemper vidiſſe, atque à Majoribus audiviſſe, non erat profectò cur hanc generalem Proceſſionem, quam libenter recipiunt aliæ Regulares Eccleſiæ, etiam exemptæ, prohibere valeat
31 ab ingreſſu in Eccleſiam S. Sepulchri Epiſcopi Juriſdictioni ſubjecta, & longævam ſubvertere conſuetudinem, pro lege potius ſervandam; *Abb. in c. Cum Eccleſia, n. 49. de Cauſ. poſſeſ. & propriet. Rot. cor. Cerr. deciſ. 26. n. 71. & 72. & in Salamantina Juris recipiendi ſervitium ſuper bono jure, 13. Junii 1738. §. Poſito enim, coram Reverendiſſimo Cincio Archiepiſcopo Beneventano.*

Noverant profectò Scribentes pro Eccleſia S. Sepulchri vim, & efficaciam hujuſmodi conſuetudinis, ejuſque veritatem in facto admittebant, & quamvis illam ad actus merè facultativos referendam eſſe contende-
32 rent, nihilominùs quia agitur de conſuetudine longiſſima, & immemorabili, quæ ſervari debet, etiamſi non doceatur legitimè præſcripta; *Rot. dec. 311. n. 14. cor. Card. Caprar. & in dicta Salamantina Juris recipiendi ſervitium ſuper bono Jure, §. Quin relevet*; necnon de actibus concernentibus Divinum Cultum, atque pietatem Chriſtifidelium, à quibus preces Deo perſolvuntur in qualibet ſtatione uniuſcujuſque Eccleſiæ; & per conſequens hujuſmodi actus, utcumque ab initio voluntarii, facilè tranſeunt in conſuetudinem neceſſariam; *c. Ad Apoſtolicam 3. de Simon. Rot. dec. 702. n. 3. p. 4. rec. & dec. 125. nu. 4. cor. Bussc. in Illerden. Statut. 16. Martii 1705. §. Potiſſimùm, cor. Muto; & in dicta Salamantina, §. Prout, cor. Reverendiſſ. Cincio.* Confugiebant idcircò ad abſurdum ex eo deſumptum, quòd iſte Proceſſionis ingreſſus confuſionem pariat, ac turbet Divinum Officium, quod contemporaneè celebratur à Canonicis S. Sepulchri.

Sed fruſtra, quia tale inconveniens evitari facilè poterat, ſic aptando tempus Divini Officii, ut in Proceſſionis adventu, vel celebratio Officii completa fuerit, vel illa die differatur poſt ejuſdem Proceſſionis diſceſſum, prout in ſimilibus caſibus fieri ſolet, atque
33 ſervatur in aliis Eccleſiis. Quemadmodum verò nulla ratio haberi debet de abſurdo, quod vel à facto voluntario procedit, vel removeri facilè poteſt, ad tradita per *Rot. dec. 272. n. 6. p. 8. dec. 432. n. 3. & dec. 609. n. 12. p. 19. rec.* Ita multò minùs allegari decet à Canonicis S. Sepulchri ad effectum prohibendi hujuſmodi Proceſſionis ingreſſum in propriam Eccleſiam, & recedendi à conſuetudine, quæ non ſolùm legis reſiſtentia non habet, ſed imò eſt rationabilis, ac Diſciplinæ, ac Religioni conveniens, atque admittitur ab ipſomet *Rituali Romano, tit. 79. §. 6.* ibi — *Si ad unam, vel plures Eccleſias in via ſit divertendum*, & conſequenter per ſolum decennium inducitur; *Rot. cor. Merl. dec. 478. & dec. 554. utrobique n. 2. in rec. dec. 365. n. 4. dec. 712. n. 1. p. 2. dec. 124. n. 13. p. 5. & dec. 184. n. 7. p. 17.*

Quatenùs verò aliud abſurdum deducebatur ex eo, quòd donec pars Proceſſionis ſiſtit in Eccleſia, ibique decantatur Antiphona, & Oratio de S. Titulari, juxtà præſcriptum à Rituali; interim pars, quæ præceſſit, ſolito paſſu progreditur, & magna fit ſeparatio, atque disjunctio in ordine; unde motus clar. mem. Cardinalis del Verme Epiſcopus Ferrarienſis hunc morem ſuſtulit divertendi Proceſſionem ad Eccleſias per viam occurrentes, ut refert *Baruffald. ad Ritual. Roman. tit. 79. num. 43.* Triplex præſtò erat reſponſio. Prima nempè, quòd iſta non fuit unica Cauſa dictæ prohibitionis, ſed varia inconvenientia, quæ in dies oriebantur, ut inquit idem *Baruffald. loco cit.* Secunda, quòd hoc etiam inconveniens tolli facilè poteſt per Directores Proceſſionis, ad quorum monitum ſiſtere debet pars illa præcedens, donec poſterior ſtationem faciat in Eccleſia. Ac demum tertia, quod ſicuti in hac materia Proceſſionum tota poteſtas data eſt Epiſcopis à *Sac. Concil. Trident. ſeſſ. 25. de regular. capit. 13.* & conſentaneè tradit *Rot. deciſ. 469. nn. 68.* 34
part. 19. rec. in Nullius, ſeu Montis Caſſinen. Manutentionis, ſeu Proceſſionum, 27. Junii 1714. Concurritque, coram bon. mem. Lancetta, ita ſtat bene ſimul, quòd Epiſcopus juſtis de Cauſis prohibere valeat, ne hujuſmodi Proceſſiones divertant ad alias Eccleſias, quodque ſimilem facultatem non habeat Eccleſia ſeſe eximendi à conſueta illius receptione ſub quocumque prætextu.

Quod verò attinet ad modum recipiendi Proceſſionem, eatenus DD. exiſtimarunt Canonicos Regulares S. Sepulchri teneri illam excipere in ingreſſu, & aſſociare in egreſſu *uſque ad Januam Eccleſiæ*, quatenus ita ſemper obſervatum fuiſſe deponebant ſub formali examine plures Teſtes de viſu, atque auditu à Majoribus; cum quibus licèt non omninò concordent alii Teſtes adducti pro parte Eccleſiæ S. Sepulchri deponentes honorificam hanc receptionem fuiſſe aliquando factam, aliquando non, ideoque habendum eſſe pro actu merè facultativo ac ſimplicis Urbanitatis, à quo non infertur neceſſitas in futurum. Majorem nihilominus fidem promeruerunt Teſtes inducti pro parte Eccleſiæ Collegiatæ S. Mariæ, non ſolùm quia numero plures, 35
ſed etiam quia deponunt affirmativè, ut reſpectu primæ circumſtantiæ facit *Text. in cap. Licet Cauſam §. Ex præmiſſis, de probat. Gabriel. de Teſtib. concl. 4. num. 50. Rot. coram Coccin. dec. 1923. num. 15. & dec. 904. num. 32. coram Molin.* & de ſecunda, *Rot. coram Merlin. dec. 243. n. 3. & cor. Ludov. dec. 449. n. 3. & dec. 180. n. 3. cor. Cerro, & dec. 1070. n. 17. cor. Molines.*

Certi autem, exploratique juris eſt, ab hac diuturna conſuetudine, atque poſſeſſione, quæ in hac materia totum facit; *Rot. dec. 593. cor. Merlin.* deſcendere favore totius Cleri Sæcularis, & Regularis, ſic proceſſionaliter ingredientis Eccleſiam S. Sepulchri, non ſo- 36
lùm manutentionem, quæ debetur etiam in actibus honorificis, & præeminentialibus; *Menoch. conſ. 126. n. 6. Rot. dec. 93. n. 1. coram Buratt. dec. 229. n. 2. apud Poſth. de manut. & in Illerden. Juris præſidendi in Extractione Priorum, 27. Junii 1704. §. Ratio, coram clar. m. Card. Scotto.* Sed imò validum quoque deſumi titulum ad effectum exigendi impoſterum eoſdem actus Urbanitatis, atque obſequii; *Sanfelic. dec. 331. à num. 24. Rot. coram Pamphil. dec. 127. n. 6. & 9. dec. 781. num. 7. p. 18. rec. & dec. 125. n. 4. cor. Bussc.* atque in terminis fortioribus de ſimplicibus Deputatis jus habentibus accedendi ad Sacrum audiendum certa die in Eccleſia S. Bernardi, quòd recipi honorificè debeant, atque aſſociari, tam in acceſſu, quam in receſſu uſquè ad Januam Eccleſiæ à Confratribus Sanctiſſimi Nominis Mariæ dixit *Rota in Romana Juris honorifici, 3. Junii 1729. §. Ita quoque, cor. b. m. de Valentibus.*

Abſquè eo quòd actus prædicti referri poſſent ob meram Urbanitatem, atque arbitrium Canonicorum S. Sepulchri. Ultra quod enim ex illorum multiplicitate per longum, & continuatum temporis ſpatium, excluditur præſumptio qualitatis merè facultativæ in materia præſertim Præeminentiarum, in qua vix credibile eſt, Canonicos S. Sepulchri ex ſola Urbanitate

adhi-

adhibere tamdiu voluiſſe actus hujuſmodi reverentiales, & honorificos; *Panimoll. dec. 1. annot. 2. n. 2. Sperell. dec. 67. n. 49. dec. 420. num. 5. coram Card. Caprara, in Illerden. receptionis inter Confratres, & Conſiliarios, 27. Junii 1704. §. Tranſeundo, coram clar. m. Card. Scotto; & in dicta Romana Juris honorifici, 3. Junii 1729. §. Non obſtat, cor. b. m. de Valentibus.* Hæc etiam Urbanitatis officia tranſeunt in neceſſitatem, ubi ſolitum eſt illa adhiberi, ut in puncto diſponitur *in Cæremon. Epiſcop. l. 2. c. 42.* ibi — *Et ordine ibit Proceſſio uſque ad Eccleſiam, ad quam juxta conſuetudinem Civitatis dirigitur, cujus Eccleſiæ Clerus, ubi ita conſuetum eſt, procedit obviam uſque extra portam Eccleſiæ Proceſſioni, ibique ſtans eam recipiet* — & concordat *Bauldr. in Manual. Sac. Cærem. p. 2. c. 14. de Proceſſ. n. 20. & 21.* ibi — *Si dum ſit Proceſſio ad aliquam Eccleſiam divertendum ſit, illius loci Clerus cum Habitu chorali extra Eccleſiæ portam obviam ire debet, ſi talis eſt conſuetudo.*

Neque verò mos iſte Juris reſiſtentiam habere dici poterat. Et ſi enim obſequii præſtatio, atque honorifica receptio facienda à Regularibus ad Januam Eccleſiæ
38 præſcripta de jure ſit favore Dignitatis Epiſcopalis ad formam Conſtitutionis Leonis X. *in Bullar. ſa 22. to. 1. §. 23.* de qua *Pellizar. in Manual. tom. 2. tr. 8. c. 6. ſeſſ. 1. n. 38. Paſqual. ad Lauret. de Franch. contr. inter Epiſc. & Regul. p. 2. q. 30. n. 2. Monacell. in ſupplem. ad tom. 2. n. 364.* necnon de Eccleſiarum Patronis tradunt *Lambert. de Jurep. l. 3. q. 1. art. 5. n. 14. Pax Jord. lucubr. tom. 2. l. 10. tit. 7. n. 44.* Nulla tamen eſt repugnantia, ut in Eccleſia præſertim non exempta eadem præſtetur honorifica receptio publicæ, ac generali Proceſſioni ex integro cœtu utriuſque Cleri Sæcularis, & Regularis compoſitæ, prout in ſimili caſu diſſerit *Rot. in præcitata Romana Juris honorifici, 3. Junii 1729. §. Nec demum, & ſeq. coram bon. mem. de Valentibus.*

39 Quin imò omnis juridica congruentia in hoc concurrere videbatur, etiam ad effectum, ut honor iſte in publicis Functionibus debitus omnino dicatur tanquam ab inferiori præſtandus erga Majorem, non ſolùm de honeſtate, ſed etiam de Juſtitia, *D. Thomas 2. 2. quæſt. 104. art. 3. Ricc. dec. 31. part. 1.* cum aliis apud *Ceccop. lucubr. canon. lib. 1. tit. 1. num. 22. & 23.* & de facto, quia Regulares prompti eſſe debent ad Oſtium Eccleſiæ pro recipienda Proceſſione, non tenentur eo die Proceſſioni intereſſe, ut pluries decretum fuiſſe à Sacra Rituum Congregatione, inquit *Barufald. ad Ritual. Roman. tit. 79. num. fin.*

40 Nec deerant ſimilis honorificæ receptionis exempla in terminis etiam gravioribus, & in contradictorio judicio canonizata. Siquidem *in Cæſarauguſtana Præeminentiarum*, quæ eſt *deciſio 1731. coram Coccin.* agebatur non de toto Clero Sæculari, & Regulari in publica generali Proceſſione, ſed de ſolo Capitulo Metropolitanæ S. Salvatoris accedente ad Eccleſiam Collegiatam Regularem S. Mariæ Majoris de Pilar, & ſub initium, *§. Quo igitur*, declaratum fuit eſſe honorificè recipiendum per Priorem, Canonicos, & Capitulum ejuſdem Eccleſiæ de Pilar; & in alia ſubſequenti confirmatoria, quæ eſt *dec. 1923. cor. eod. Coccin. n. 5.* explicando hanc honorificam receptionem declarat eſſe intelligendam, *ut Decano, atque Capituli Metropolitanæ ad Eccleſiam B. Mariæ venienti, Prior de Pilar aſſurgat, obvius procedat, ad Oſtium uſque humaniter recipiat, mandet pulſari Campanas, & Chorum dexterum, excepta Priorali Sede, vacuum iiſdem dimittat.*

41 Orta inſuper Controverſia in Civitate Novarien. *an accedentibus proceſſionaliter unà cum Cruce, & Clero, & unà cum Decurionibus Civitatis Capitulis, & Canonicis Cathedralis ad Eccleſiam S. Mariæ Gratiarum in Feſto Nativitatis B. Mariæ Virginis, teneantur Canonici Regulares Lateranenſes dictæ Eccleſiæ recipere dictum Capitulum, & Canonicos*, S. Rit. Congreg. Ponente Cardinali S. Vitalis, die 18. Auguſti 1714. reſpondit — *Affirmativè*. Quo verò ad modum dictæ receptionis; ſuper quo cadebat ſecundum dubium, reſpondit — *Dilata, & concedantur literæ remiſſoriales, & interim per modum proviſionis, & ſine præjudicio Jurium Partium excipiantur in acceſſu, & aſſocientur in egreſſu eodem modo Capitulum, & Magiſtratus*, ut refert *Advoc. Urſaja, tom. 1. p. 2. diſcept. 19. n. 120.*

42 Ac demum aliis omiſſis, ſatis erat exemplum Patriarchalium Eccleſiarum hujus Almæ Urbis, quarum unumquodque Capitulum, licèt reliquis omnibus Urbis, & Orbis dignitate præcellens, attamen non dedignatur hujuſmodi generalem Proceſſionem Rogationum ad Januam Eccleſiæ collegialiter excipere, ideòque multò minùs grave eſſe debet Canonicis S. Sepulchri Calatajubii erga totum utrumque Clerum proceſſionaliter ad eorum Eccleſiam accedentem idem exhibere Urbanitatis officium; cum ſtylus Urbis attendi mereatur pro regula aliorum Locorum totius Orbis Catholici; *Sperell. dec. 76. n. 16. Rot. in Conſtantien. Præcedentiæ ſuper bono Jure, 16. Januarii 1713. §. Idipſum, cor. bon. mem. Anſaldo; in Calaritana Jurium Parochialium ſuper bono jure, 2. Julii 1725. §. Final. cor. Reverendiſſimo Ratto Epiſcopo Corduben. & in Valentina Proceſſionis, 30. Junii, 1732. §. Meliorem, cor. R. P. D. meo Millino.*

Quibus omnibus ad Juris tramites ita ſe habentibus, ſublataque vi, & efficacia Brevis à ſan. mem. Benedicto XIII. ſubreptitiè non minus, obreptitiè extorti, nullum quoque præſidium ſperare poterant Prior, & Canonici S. Sepulchri ab aliis Literis Apoſtolicis pariter in forma Brevis obtentis à Sanctiſſimo D. N. CLEMENTE PAPA XII. feliciter regnante. Ultra quod enim ſollicitudo iſta Prioris obtinendi à Summo Pontifice ſucceſſore confirmationem Gratiæ vix ante annum per Prædeceſſorem indultæ, non obſcurè indicabat agnitionem illius inſubſiſtentiæ. Qui enim de jure ſuo non diffidit, de nova gratia,
aut Privilegio minimè curat, ut in ſimili dixit *Rot. in Forolivien. Commendæ, 11. Januarii 1709. §. Et ob id, cor. clar. mem. Card. Scotto, in Romana, ſeu Florentina pecuniaria, 10. Martii 1721. §. Si igitur, cor. bon. mem. Lancetta; & in Parmen. ſucceſſionis, 9. Apr. 1723. §. Cæterum, cor. Eodem.* 43
Prompta quoque occurrebat reſponſio directa, quòd nempe Breve hujuſmodi Clementinum, uti vere confirmatorium alterius Benedictini, aliarumque Conſtitutionum favore Eccleſiæ, & Prioratus Sancti Sepulchri hactenus editarum, nihil omninò operatur, ubi non ſubſiſtit ſubjectum confirmandum, juxta Indolem Confirmationis illud relinquentis in eodem ſtatu, in quo antea reperiebatur *cap. Cum dilecta, §. Non autem, de confirmat. Rot. dec. 244. n. 21. par. 16. recent. & dec. 453. num. 10. cor. Card. Caprara; & in Romana Juris ſepeliendi, 2. Maji 1732. §. Maximum, cor. bon. mem. de Gamaches.*

Et juxta hunc modum reſolutum fuit in acerrimo utriuſque Partis Contradictorio.

R. P. D.

CALCAGNINO

Nullius Montis Caſini Amotionis Inſignium.

Lunæ, 11. Januarii 1734.

ARGUMENTUM.

Ex quibus deducatur Eccleſiam ab aliquo fuiſſe conſtructam, ad eumque ſpectare, & an concedi poſſit in emphyteuſim, & ſi per alios in illa fiant reſtaurationes, liceat eorum inſignia, vel arma ibidem apponere.

SUMMARIUM.

1 *Initium, & incrementum inſignis Collegiatæ S. Germani Montis Caſini recenſetur, & n. 2. 3. 4. 5. 6. & 7.*
8 *In antiquis omnis fides habenda eſt monumentis Chroniſtarum, & Hiſtoricorum.*
9 *Cardinalis Leo ob ſuæ hiſtoriæ ſinceritatem laudatur.*
10 *Teſtimonium Monachorum Caſſinenſium eorum etiam proprio Monaſterio ſuffragatur, & n. 11.*
12 *Dependentia Collegiatæ S. Germani à Monachis Caſſinenſibus unde deſumatur, & n. 13. 14. 15. & 16.*
17 *Rerum Dominia, & poſſeſſiones nudo animo retineri poſſunt.*
18 *Capitulum, quod per accidens in aliena Eccleſia convocetur, non ideo præſumitur ibi illud ſemper fuiſſe.*
19 *Domino directum dominium, Emphyteutæ verò utile competit.*
20 *Canonici alienam Eccleſiam Matrem, & Dominam recognoſcendo, ab ea dependere fatentur.*

21 An-

21 *Annuæ præſtationes arguunt pertinentiam rei penes eum, cui ſiunt.*
22 *Domino utili licet apponere propria arma in re emphyteutica.*
23 *Contractus cujaſcumque alterius ſpeciei præſumendus eſt quàm emphyteuticus.*
24 *In contractu emphyteuſis de jure requiritur, ut conceſſio fiat ad meliorandum.*
25 *Quæ Deo dicata ſunt, in contractum, ſeu commercium venire nequeunt.*
26 *Obligatio danda die feſto ſolemni ceram, vel eleemoſynam alicui Eccleſiæ, indicat ſubjectionem.*
27 *Cathedraticum ab Honorio III. initium duxit, & num. 28.*
29 *Canonici patientes porrigi Aſperſorium à Monacho proprio Superiori ad eorum Eccleſiam accedenti, fatentur Eccleſiam ad eum pertinere.*
30 *Item deſcendendo in inferiora Subſellia, dum accedit Abbas cum ſuis Monachis ad Eccleſiam, indicat eam ad illum ſpectare, & num. 31.*
32 *Item patiendo propria arma Altaribus appoſita dejici.*
33 *Nemini proprium factum impugnare licet.*
34 *Per appoſitionem Inſignium, quis ſibi rei videtur arrogare dominium, & num. 35.*
36 *Affixio armorum eſt ſequela Dominii.*
37 *Non poteſt apponere arma, qui caret plenario dominio.*
38 *Ob Inſignes largitiones in reſtauratione Eccleſiæ permitti poteſt appoſitio armorum.*
39 *Uſurariis armorum appoſitio non permittitur.*
40 *Quando plures ad reſtaurandum Eccleſiam contribuerant, uni ſoli non debet permitti appoſitio armorum.*
41 *Qui extruxit Eccleſiam Fidelium eleemoſynis, ne uni Capella quidem dictæ Eccleſiæ poteſt ſua arma apponere, & num. 42.*
43 *Quando Eccleſia ad aliquem pertinet, non licèt abſque ipſius permiſſu aliena ſtemmata in illa apponere.*
44 *Habenti poſſeſſionem deneganda non eſt manutentio.*
45 *Novitates ſunt vitandæ.*

D E C I S I O XXVI.

VEtus Divi Germani Templum, longa temporum injuria ruinoſum, cùm nuper ex antiquis ruderibus, collatiſque tum Capitularium, tum aliorum Piorum Locorum, totiuſque Populi Eleemoſynis, in venuſtiorem formam reſtitutum fuerit, ejuſdem Eccleſiæ Canonici clàm, noctuque Inſignia ſui Capituli plaſtico elaborata opere in medium fornicem ſupra aram maximam intulere.

Clandeſtini facti novitas cùm graviter læderet propria Jura Abbatis, ac Monachorum Caſinenſium, iidem confeſtim Monitorum coram A. C. exhibuerunt, ſuſpenſoque formiter Judicio quoad petitorium, obtinuerunt Decretum, ac conſecutivam Sententiam Manutentionis in Poſſeſſione prohibendi dictorum, Inſignium appoſitionem, proque Manutentionis effectu Mandatum de iiſdem amovendis aſſecuti fuerunt, ut latiùs *in Summario Monachorum, n. 1.*

A judicato hujuſmodi per Signaturam Juſtitiæ Canonicis conceſſa fuit Appellationis Commiſſio *cum facultate manutenendi quem de Jure*, juxtaque Commiſſionis præſcriptum deſuli ad Partes Dubium — *An, & de cujus bono Jure conſtet etiam ad effectum manutentionis in caſu, &c.* — Et ab eiſdem reſponſum habui — *Conſtare de bono Jure Monachorum etiam ad effectum Manutentionis* —

Ex vetuſtioribus quidem monumentis ad ſuadendum bonum Monachorum Jus primò perlatum eſt, Potonem Abbatem undecimum parvam in honorem Sancti Benedicti ædificaviſſe Eccleſiam ad radices Montis Caſini in eo loco, ubi nunc colitur Eccleſia Sancti Germani, quod & memoriæ tradit *Cardinalis Leo Epiſcopus Oſtienſis, in Chronic. Sacri Monaſterii Caſinenſis, l. 1.*
1 *cap. 10. poſt med.* & refertur *in notis ædit. ab Abbate Angelo de Nuce ad idem Chronic. cap. 33. litt G. lib. eodem,* & conſonat *Mabillon. tom. 2. Annal. Benedict. fol. mihi 223. num. 40.*

Iſtam verò parvam Eccleſiam, olim Divo Benedicto dicatam, à Giſulpho Abbate Decimo tertio in elegantem Baſilicam reſtitutam fuiſſe, ac ab eodem fuiſſe Salvatori dicatam pluribus enarrat *idem Cardinalis Leo, loco citato, cap. 19. lib. 1. pag. mihi 472. juxta editionem Pariſienſem Anni 1611. vel c. 17. pag. mihi 143. juxta aliam Pariſienſem Impreſſionem Anni 1668. vel tom. 4 Scriptorum rer. Ital. pag. mihi 291. ſecundùm accuratiſſi-* 2
mam collectionem Doctiſſimi, ac celeberrimi Viri Ludovici Muratorii; & refertur *in notis ibidem ædit. ab Abb. de Nuc. litt. A. Mabillon. loc. cit. & Criſpin. in Viſitat. Paſtoral. p. 2. §. 17. fol. mihi 276.*

Sed Anno Domini 884. ob revocatum à Carolo III. Imperatore Exercitum in Gallias, Saraceni, licentiùs per illam finitimam Campaniæ oram debaccantes, Monaſterium quoque prope dictam Eccleſiam Sancti Salvatoris incendio devaſtarunt. Aſt igne licèt pleriſque in Locis ipſius Eccleſiæ ſummiſſo, Barbarorum tamen auſus Suprema Omnipotentis Dei Auctoritate in irritum ceſſit, nullumque detrimentum Eccleſiæ intulit, ut memoriæ prodit *idem Leo Oſtien. lib. 1. c. 44.* 3
& Baron. Annal. Eccleſiaſt. tom. 10. ad dictum Annum 884. §. 4. & Petrus Diacon. de Var. Illuſtr. Caſinen. cap. 12. fol. mihi 39.

Ob hujuſmodi cladem à Saracenis acceptam, Monachi Sidicinum Urbem, ſeu Theanum ſe ceſſere: ac mox reverſi, Angelarius Abbas vigeſimus dictum Monaſterium Eccleſiæ Sancti Salvatoris proximum biennio poſt paulatim inſtaurare cœpit, ut proſequitur *idem* 4
Leo, cap. ſeq. & ibidem not. ædit. ab Abbat. de Nuc. ſub litt. H. & Erchempertus ſub n. 61.

Succeſſuque temporum Monachi in verticem Caſini Montis ſeſe receperunt, ac fortaſsè aliam Sedem in Planitie incommodam experientes, dictam Eccleſiam Sancti Salvatoris Sacris peragendis Claro Sæculari conſignarunt, ac poſtea Bernardus eorum Abbas, ſicuti cæteris Parochialibus Eccleſiis, ita huic dotalia bona, cæteraque ad ſubventiationem neceſſaria Anno fermè 1273. contulit, ut habetur *ex Inquiſit. ejuſdem Ber-* 5
nardi à 66. ad dictum annum 1273. Regeſtr. 2. & ex Diplomate Abbatis Petri Thartari.

Demumque anno 1395. ab Abbate Petro Thartaro eidem ipſi Eccleſiæ præfixus fuit, ut etiam nunc perſtat, certus, ac determinatus numerus Dignitatum, Canonicorum, & Semicanonicorum, ut liquidò conſtat *ex ſupracitato Diplomate Abbatis Thartari*, quod anno circiter 1417. confirmatum fuit ab ejus Succeſſore Abbate Petro Thomacellio, ut habetur *ex Diplomate* 6
confirmationis, & refertur *in Inventario bonorum, & Jurium Capituli Sancti Germani confect. die 27. Junii 1696. ad præſcript. conſt t. Sixti V.* & habetur *in Summario Monachorum num. 3. litt. C.*

Ex hac autem tota rerum ſerie in diſcrimen revocari non poteſt, hanc Collegiatam Eccleſiam, quæ hac noſtra tempeſtate præfert Titulum S. Germani, eſſe illam, eamdemque, quæ olim à Potone extructa fuit in honorem Sancti Benedicti, deindeque à Giſulpho dedicata fuit Salvatori, ac demum conſignata fuit 7
Clero Sæculari ad Divina peragenda; *Leo Oſtienſis dict. l. 1. c. 10.* ibi — *Poto Abbas, &c. ædificavit deorſum Eccleſiam parvam in honorem S. Benedicti, ubi nunc eſt Eccleſia S. Germani* — In notis editis ab Abbate de Nuce *ad c. 17. ſub lit. D.* ibi — *Hæc S. Salvatoris Baſilica à Giſulpho ampliata, extat adhuc, eſtque Collegiata Inſignis Civitatis S. Germani; &c.* rurſumque in iiſdem notis *ad c. 33. ſub lit. G.* ibi — *Duplici igitur nomine hæc Baſilica in ipſis ſuis initiis appellata fuit, &c. acceſſitque tandem tertia nuncupatio à nomine Divi Germani, quæ ſola adhuc manet* — *Mabillon. t. 2. Annal. Benedict. fol. 223. num. 40.* — *Poto, &c. parvam infra Montem ædificavit Eccleſiam in honorem S. Benedicti, quam poſtea Giſulphus Abbas ampliavit, eſtque nunc Collegiata Inſignis Eccleſia Urbis S. Germani* — *Et Abbas Lucentius ad Ughell. tom. 1. column. 547. nu. 24.* — *Titulum poſuit novæ Sacræ Ædi S. Salvatoris. Hæc eadem perſtat adhuc, & nunc Inſignis Collegiata S. Germani*, & conſonat *dicto Inventario*, relat. per *Criſpin. in Viſitat. Paſtor. p. 2. §. 17. pag. mihi 276. & in Summario Monachorum dicto num. 3. litt. C.*

Cùm ergo ex his omnibus in unum collatis manifeſtè arguatur originaria dependentia hujus Eccleſiæ S. Salvatoris à Monachis Caſinenſibus, nec non ejuſdem Eccleſiæ pertinentia apud eoſdem Monachos; fruſtra ipſarum probationum nitor obumbrari prætenditur, ex quo tota rerum ſeries ex nullo authographo Inſtrumento, ſed ex nudis ipſorum Monachorum narrationibus

Digitized by Google

nibus eruta fuerit. Nam cum facti veritas ex ipſis antiquitatis latebris elicienda ſit, id quidem meliùs præſtari nequit, quàm ex monumentis Chroniſtarum, atque Hiſtoricorum, quibus in antiquis omnis fides adſtruenda eſt; *Rota deciſ. 129. n. 11. cor. Reverendiſs. Criſpo; in Aurien. Præeminentiarum ſuper bono Jure, 17.*
8 *Februarii* 1710. *§. Neque, coram Reverendiſſimo Aldrovando; & in Portuen. Juriſdictionis, 15. Aprilis 1712. §. His etiam, cor. clar. mem. Scotto*, cum aliis concordantibus *in Romana Fideicommiſſi Joannis Antonii Urſini junioris, 1. Decembris 1724. §. Quibus etiam, co. Me.*

Ipſique hiſtoriæ fidei neque aliquid detrahit, quòd pleraque ea ſupradictis referantur ab ipſis Monachis Caſinenſibus. Etenim præterquamquod non omnes ſupra relati Auctores nomen dederunt huic Inclyto Caſinenſium Ordini, adhuc pro eo, quod particulariter pertinet ad Cardinalem Leonem Marſicanum Oſtienſem Epiſcopum, à quo, tamquam à fonte, cæterorum narrationes promanarunt: nemo, vel mediocriter in Eccleſiaſtica præſertim hiſtoria verſatus, neſcit quanta ſit hujus Scriptoris dignitas, atque authoritas. Unde & *Baronius ad annum 1059. tom. 11.* Scriptorem illum *integerrimum* appellat, Et rurſus *ad annum* 1077. eundem uti *Scriptorem ſinceræ fidei* commendavit. Similiaque elogia eidem Auctori retexerunt *Petrus Diaconus in prolog. ad lib. 4. Chronic. Caſinien.*
9 *Bellarmin. de Scriptor. Eccleſiaſt. ad annum 1515. Auguſtin. Oldoin. in nov. addit. ad Ciaccon. in vita Paſchal. II. tom. 1. column. mihi 908. & Author. Notar. edit. ad Abbat. de Nuc. ad Prolog. Chronic. Caſinen. ſub lit. E. fol. mihi* 85. ejuſdemque finem ſecuta eſt *S. Rot. dec. 196. n. 3. par. 19. tom. 1. Rec.* quemadmodum etiam detulit *Petro Diacono* d. Leonis continuatori *in dec. 264. num. 3. cor. Merlin.*

In genere autem quoad alios Scriptores laudati Ordinis Caſinenſis ſatis conſtat peculiari privilegio Caſinenſibus Monachis atributum fuiſſe, ut eorum Teſtimonium proprio etiam Monaſterio ſuffragetur, ut
10 legere eſt *in Conſtit. 22. 25. 30. impreſſ. in Bullar. Caſinen. tom. 1.* & de cætero cùm non agatur de intereſſe ſingulorum, novum non eſt, quòd Monachi admittantur ad Teſtimonium ferendum favore Monaſterii, non ſecùs ac Canonici pro Capitulo, aut homines pro Univerſitate; *Rota coram Emerix jun. dec. 380.*
11 *n. 5. cor. Caprara, dec. 558. num. 18. & ſequen. cor. Eminent. Card. Falconerio, tit. de Cenſib. dec. 16. numer. 6. coram bon. mem. Herrera, deciſ. 5. num. 12. & in Tyburtina Succeſſionis, ſeu Recadentiarum, 22. Januarii 1728. §. Uberta, cor. R. P. D. meo Nunez.*

Ceterum dictæ Eccleſiæ Sancti Germani pertinentiam ad Monachos Caſinenſes non ex ſola Monachorum aſſertione, ac hiſtoricis narrationibus depromitur, ſed & de eadem longè luculentiora proferuntur Teſtimonia ex Conſtitutionibus Nicolai I. *apud*
12 *Lucen. in notis ad Ughell. tom. 1. fol. 557.* Joannis IX. *apud eumdem, fol. 563.* Victoris II. *ibid. fol. 666.* Stephani IX. *fol. 672.* Nicolai II. *fol. 684.* necnon Caliſti II. & Innocentii III. *ibid. Conſtit. 23.* ac Honorii III. *in dicto Bullario, tom. 2. Conſtit. 235.* quod & admiſiſſe videtur ipſa *Sacra Rota in Montis Caſin. Præeminentiarum, 27. Januarii 1681. cor. Albergato*, quæ eſt *deciſ. 407.* & ibi ad rem *ſub n. 9. & 10. par. 19. Recent.*

Enervandæque fidei tot probatiſſimorum Teſtium fruſtra opponitur; vel quòd Monachi ſpoliati fuerint omni proprietate hujus Eccleſiæ, quando à Saracenis expulſi Teanum, Capuamque ſeceſſere, vel quòd anno ferè 1275. Capitulum ſuam Sedem habebat in Sancta Maria Quinque Turrium, & proinde cenſendum ſit, Canonicos non tranſiviſſe ad Eccleſiam S. Germani ſine conceſſione pleni dominii, Vel denique quòd ex ipſis Hiſtoricis memoriæ proditum ſit, Monachos liberaliter dictam Eccleſiam Sancti Germani Clero Sæculari conceſſiſſe, *ac ſola liberalitatis laude* introdu-
13 xiſſe Sæculares Clericos, ut eſt apud Lucentium *in d. not. ad Ughell. column. 108. litter. B.*

Quandoquidem quòd pertinet ad Monachorum fugam ob Saracenorum craſſationem, certum eſt; quòd Monaſterio incenſo, Eccleſia Sancti Salvatoris divinitus erepta fuit, neque per hoc Monachi dominium illius loci tunc amiſarunt; nam paulò poſt ad propria remeantes ſub Angalario Abbate, collapſum Monaſterium inſtaurare cœperunt, ut ſupra probatum eſt in *§. Sed &, & ſeq.* Illi verò, qui Teano conſtiterant, licèt ductu Joannis Abbatis vigeſimi tertii Capuam per-
rexerint, ut refert idem *Leo, l. 1. c. 56. juxta antiquam* 14
Pariſienſem edit. vel capit. 53. juxta recentiorem edit. & ibi Author. notar. impreſſ. ab Abbate de Nuc. litt. B. fol. mihi 195. attamen ope Agapiti Papæ ad proprium Caſinenſe Monaſterium univerſi ſe receperunt, ut proſe-
quitur *Leo, lib. eod. cap. 59. juxta rec. edit. Pariſien. fol.* 15
201. tandemque Aligernus illorum Abbas vigeſimus ſeptimus, qui inauguratus fuit anno 949. auxilio Landulphi Principis Capuani, injuſtos Bonorum detento-
res repulit, omniaque ad Monaſterium pertinentia re- 16
cuperavit, ut refert idem *Leo, l. 2. cap. 1. & ſeq.* & ideo etiamſi per aliquod tempus Monachi, ſeu major eorum pars à Caſino, vel Civitate S. Germani abfuerint, attamen cùm conſtet per vim pulſos fuiſſe, illorum locorum proprietatem certè non amiſerunt, Cùm certum ſit nedum rerum dominia, ſed ipſas quoque
poſſeſſiones nudo animo retineri poſſe, ut ſunt Jura no- 17
tiſſima, & præclarè obſervat *Cajac. interpretat. in Jul. Paul. recept. ſent. lib. 5. tit. 2.*

Quod verò pertinet ad ſtationem Capituli in Eccleſia S. Mariæ Quinque Turrium nullibi conſtat, Eccleſiam prædictam Collegiali qualitate inſignitam fuiſſe, neque ex quo aliquando Capitulum in dicta Eccleſia ſe congregaverit, benè arguitur illam uti propriam Sedem pertinuiſſe ad Canonicos. Nam ex aliquo fortè accidenti contingere potuit, ipſos Canonicos S. Germani ob impedimentum aliquod interceptum in propria Eccleſia ſeſe ad illam S. Mariæ contuliſſe, quod & manifeſtè innuitur in ipſo Inſtrumento *inſerto in Regiſtro Abbat. Bernard. fol. 270.* ibi -- *Diſerti Viri, &c. & Capitulum S. Germani in Majori Eccleſia S. Mariæ congregati, &c.* ipſa enim denominatio *Capituli S. Germani* manifeſtè oſtendit illorum ſtatam Sedem fuiſſe Eccleſiam S. Germani. Et quòd per accidens congregatum fuerit in illa S. Mariæ, clariùs arguitur, ex quo in
ſubſequenti Inſtrumento dictum Capitulum in ipſa Ec- 18
cleſia S. Germani convocatum legitur, ibi -- *Actum in Civitate S. Germani in Majori Eccleſia S. Germani in Synodo in eadem Eccleſia celebrata, &c.* quodque hoc ſit ipſum hodiernum Capitulum S. Germani affirmavit *Rota in dec. 56. n. 34. & dec. 404. num. 43. & dec. 407. num. 34. part. 19. tom. 1. rec.*

Denique quod attinet ad illam expreſſionem *Lucentii*, quòd nempè Monachi *ſola liberalitatis laude* in eamdem Eccleſiam S. Germani introduxerint Sæculares Clericos; id ſanè non arguit, quòd Monachi à ſe abdicaverint omnia jam ſpectantia ad eamdem Eccleſiam. Nam & omnes conceſſiones, ut ſunt emphyteuticæ, & Feudales, dum pro modica recognitione fiunt, *liberalitatis laude* non carent. Aſt non tamen per hoc Domini directi ſeſe rerum conceſſarum dominio ſpo-
liati dicuntur, ſiquidem quoad proprietatem cenſen- 19
tur habere plenum Jus in re, licèt naturalis poſſeſſio ſit penes emphyteutam, vel Feudatarium, ad tradita per *Frec. de Subfeud. lib. 2. autor. 47. ſub n. 2. Amic. de Emphyteut. quæſt. 81. num. 7. Rota, dec. 93. ſub n. 9. verſ. prout, coram Coriſſ. & in rec. dec. 879. num. 1. & num. 6. part. 4. tom. 1.*

Idque ipſi Canonici in dicto Inſtrumento relato in *Regiſtr. Bernard. Abbat. fateri viſi ſunt, dum recognoverunt Caſinenſem Eccleſiam Matrem, & Dominam eorumdem.* Ex hujuſmodi enim recognitione in Dominum, 20
manifeſtè concluditur dictæ Eccleſiæ pertinentiam penes Monachos perſtitiſſe, ad tradita per *Maſcard. de probat. concluſ. 544. n. 7. & ſeq. Rota, dec. 85. num. 7. p. 9. rec. dec. 1424. n. 3. coram Seraph. & dec. 1. n. 3. tit. de Salvian. & dec. 10. num. 16. coram Eminentiſſ. D. Card. Falconerio.*

Eamdemque hujus Eccleſiæ pertinentiam penes Caſinenſes Monachos concludentiùs adhuc probatur ex Cenſu, quem Canonici quot annis ſolvunt Caſinenſi Monaſterio ex ſanctione Richerii Abbatis; deque ejuſdem Cenſus ſolutione ſatis conſtat ex ipſis partitis relatis in *Summario, num. 4.* cuique autem notum eſt,
annuas hujuſmodi præſtationes arguere pertinentiam 21
rei penes eum, cui ſimiles ſolutiones fiunt, per *Text. in leg. Cenſualis, Cod. de Donation. ubi Bart. & Alexand. conſ. 8. num. 2. lib. 7. Gratian. diſcept. forenſ. cap. 188. n. 9. Adden. ad Buratt. dec. 602. n. 18. Rot. dec. 400. num. 3.*

Digitized by Google

num. 3. part. 2. dec. 205. num. 5. part. 5. rec. & dec. 89. num. 4. & 5. coram Zarat. & dec. 100. num. 9. cor. bon. mem. Molines.

Hujus autem Cenſus ſolutio non benè trahitur ad aſſertum titulum Emphyteuſis, per quàm Domino utili licita cenſetur propriorum armorum appoſitio in
22 re emphyteutica, ad tradita per *Fulgin. de Jur. emphyt. tit. de diverſ. quæſt. emphyt. quæſt. 18. nu. 3.* nam de hujuſmodi contractu nullibi quidem conſtat, nec locus eſſe poteſt præſumptioni, nam receptum eſt, contra-
23 ctum cujuſcumque alterius ſpeciei præſumendum eſſe, quàm emphyteuſis; *Fulgin. de Jur. emphyt. in prælud. quæſt. 8. num. 55. verſic. contrarium tamen; Rota, coram Merlino, dec. 545. num. 1. coram Ninot. deciſ. 58. num. 7. coram Eminentiſſimo Card. Falconerio, tit. de emphyt. dec. 2. nu. 5. & 2. & Mantiſſa ad Ornat. Card. de Luca, tom. 3. l. 4. dec. 9. num. 1.*

Quinimò in manifeſtam Emphyteuſis excluſionem illud concurrit, quod cùm hujuſmodi contractus non fuerit initus ſuper illis bonis, quæ ab Abbate Richerio, & Bernardo conceſſa fuerunt pro Capitularium ſubſtentatione, multo minùs cenſendum eſt initum fuiſſe in conceſſione Eccleſiæ: nam huic non benè congruere videtur, ut ejus conceſſio fiat *ad meliorandum*,
24 prout in contractu emphyteuſis de Jure requiritur; *Fulgineus de Jur. emphyt. in prælud. quæſt. 1. nu. 3. Marescott. var. reſolut. l. 2. reſolut. 76. nu. 22. Gobb. conſult. 147. n. 14. in fine; Rot. dec. 861. n. 50. cor. Cerro, in rec. dec. 338. n. 7. p. 14. & in Romana Devolutionis Domus, 3. Decembris 1703. §. Pacta, coram clar. m. Card. Scotto; & pluribus relatis in Romana Emphyteuſis, 16. Maii 1732. §. Itaut; & in confirmatoria, 13. Martii 1733. §. Juſtitiamque utrobique, coram me.*

Cui proxima quoque eſt alia non diſſimilis animadverſio, quòd cùm agatur de Eccleſia Deo dicata, in ea non videtur conſtitui potuiſſe contractus emphyteuticus. Nam quæ Deo dedicata ſunt, in contractum, ſeu
25 commercium venire nequeunt; *Can. aurum 12. qu. 2. capit. querelam, in princip. de Simon. §. Nullius, & ſeq. Inſtit. de rer. diviſ. leg. ſed Celſus, & ſeq. leg. Æde Sacra, ff. de contrah. empt.*

Potius igitur dicendum eſt dictum annum cenſum à Canonicis ſolvi ad teſtandam dictæ Eccleſiæ pertinentiam penès Monachos, quod & magis confirmatur ex facto Richerii Abbatis, qui longè poſt ſecutam dictæ Eccleſiæ conceſſionem Capitularibus S. Germani impoſuit, ut in Paſchate penderent Monachis medietatem Ceræ, & in die Aſſumptionis medietatem collectarum eleemoſynarum, *Summario num. 4.* quod ſanè fieri nequiviſſet, niſi Eccleſiæ pertinentia Monachis
26 reſervata fuiſſet, per ea, quæ notat *Bald. in leg. ad probat. n. 9. Cod. locati; Alex. conſ. 50. per tot. & conſil. 12. in princip. l. 4. Rota, dec. 611. n. 6. p. 4. tom. 3. rec. & in Vercellen. Reintegrationis, 13. Junii 1704. §. Examinando, coram bon. mem. Anſaldo.*

Emphyteutico contractu ſecluſo, longè minus eadem annua præſtatio facta cenſeri poteſt nomine *Cathedratici*. Etenim licèt in ſupradicto Inventario ſolutio hujuſmodi fieri dicatur *pro Cathedratico*, tamen expreſſio iſta manifeſto errore excidit; nam & in ipſo Inventario dubitativè dicitur -- *Paga per cenſo, ſeu Cathedratico, ſeu Sinodatico, &c.* Deinde in ordinatione Richerii dicta præſtatio ſimpliciter appellatur nomine Cenſus -- *Cenſum, qui de S. Germano antiquitus ſolitum eſt dare S. Benedicto, &c.* Item in partitis extractis
27 ab anno 1504. nulla facta legitur mentio *Cathedratici*, & demum error convincitur, ex quo *Cathedraticum* non ante in Eccleſia inſtitutum fuit, quàm ab Honorio III. *in cap. conquerente, de Off. Ordinarii*, qui præfuit ab anno 1216. uſque ad annum 1227. Aſt longè ante hæc tempora Canonici pendebant Monachis controverſum Cenſum; nam de eo meminit laudatus Richerius Ab-
28 bas, qui ſedit ab anno 1038. ad 1055. ut referunt *Leo Oſtien. in Chronic. lib. 2. cap. 66. & 95. & ibi Auth. Notar. edit. ab Abbat. de Nuc. Camillus Peregrin. in ſerie Abbat. Caſin. in Richerio, fol. 50. Mabillon. tom. 4. annal. Benedict. fol. 459. num. 44. & 555.*

Non ſolùm autem Canonici pertinentiam Eccleſiæ penès Monachos teſtantur præſtatione dicti annui Cenſus, & medietatis Ceræ, & eleemoſynarum; ſed etiam illam ſignificantius profitentur, dum in ingreſſu Abbatis Caſinenſis in Eccleſiam S. Germani, ipſis Canonicis præſentibus, Abbas *Aſperſorium* capit non quidem è manu alicujus Capitularis, ſed è manu unius ex Monachis, *Summario n. 3. litt. F.* Iſte porro actus porrectionis *Aſperſorii* manifeſtè arguit Eccleſiæ pertinentiam penès eum eſſe, à quo Aſperſorium Superiori porrigitur, ut benè arguit *Pignatt. tom. 3. conſult. 58. n. 14.* 29
ubi concordantes: Ideoque cùm Canonici patiantur Aſperſorium à Monachò porrigi proprio Superiori ad Eccleſiam accedenti. ipſa ſanè patientia, & non contradictione tacitè fateri videntur, controverſam Eccleſiam ad Monachos pertinere per ea, quæ arguit *Rota in Romana Immiſſionis, 5. Dec. 1729. §. Minuſque, in principio, & in confirmatoria, 22. Januarii 1731. §. Quinimò utrobique, coram Me.*

Idipſum quoque ſuadetur ex quo in aliis ſimilibus acceſſibus, quos certis anni temporibus idem Abbas ſolemniter ad dictam Eccleſiam facere adſolet, Monachi Monaſtico ritu Sacra peragunt, & Canonici non ſolùm nullam obeunt functionem, ſed digniores ſedes non Abbati ſolùm, ſed quoque aliis Monachis cedunt; ſanè per hunc Canonicorum deſcenſum ad inferiora
ſubſellia non tantùm in Monachis Superioritas, & 30
reſpectivè in Canonicis ſubjectio jure optimo arguitur, ad tradita per *Rotam in Sabinen. Juris Paroch. 8. Maii 1733. §. E medio, coram Me.* Sed etiam manifeſta in-
digitatur penès eoſdem Monachos dictæ Eccleſiæ per- 31
tinentia, ad tradita per *Decian. conſ. 67. num. 52. & 53. vol. 2. cum aliis allegat. per Pignattell. loc. cit. numer. eodem.*

Supraque hæc omnia accedit peculiare factum ipſorum Canonicorum, qui cum an. 1693. perſimili clandeſtino auſu attentaviſſent propria etiam inſignia in fornice Majoris Altaris apponere, non ſolùm ex decreto legitimè per Vicarium Caſinenſem edito, illa dejici patienter permiſerunt, ſed etiam pacato animo expenſas pro illorum dejectione ſubiverunt; & factum enarrat *Lucentius ad Ughell. d. colum. 1080.* quo quidem
facto cùm Canonici viſi fuerint fateri pertinentiam 32
Eccleſiæ penès Monachos, ut ex conſimili Decreti acceptatione, ad *Text. in leg. minimè, leg. ſi de interpretatione, leg. nam Imperator, ff. de legibus*, arguit ad rem *Rota in Tranen. Diviſionis, 22. Junii 1733. §. Ex hac, cor. Me*; proprium ſanè factum Canonicis non ultra impu-
gnare datum eſt, ad tradita per *Rotam in Romana Jocalium ſuper adamantibus majoribus, 15. Maii 1759. §. 18.* 33
cor. Anſald. & in Romana Pecuniaria, 3. Martii 1732. §. Ac tandem; & in Auſculana Aquarum, ſuper bono Jure, 6. Junii ejuſdem anni, §. Accedunt utrobique, cor. Me.

Demonſtrata ex his pertinentia dictæ Eccleſiæ ad prælaudatos Monachos, in planam deſcendit conſequentiam, haud licuiſſe Canonicis Inſignia, ſeu Stem-
ma Capituli in dicta Eccleſia S. Germani inſerre; per 34
Text. in leg. 1. & 2. Cod. ut nemini liceat ſigna rebus alienis imponere; ibique repetentes; Etenim per hujuſmodi appoſitionem eſt quodammodo ſibi aſſervare Domi-
nium, ex quo ex armis, ſeu inſigniis rerum domina 35
diſtinguuntur; ad *Text. in leg. 5. ff. de Offic. Proconſ. & Legat. Menoch. lib. 3. præſumpt. 64. per tot. Staiban. reſolut. 193. n. 24. l. 2. Lavor. lucubr. can. tit. 2. c. 12. Pignattell. conſult. 69. num. 3. tom. 3. Rota, dec. 233. n. 6. & ſeq. p. 7. rec.* Abſolutiſſimi namque Juris eſt, Inſignium affixionem ſequelam eſſe Dominii, vel Supremi, ut in Principe, vel plenarii, & perpetui, quale reputatur in eo, qui ære ſuo opus conſtruxit, vel con-
ſtrui fecit, quemadmodum de opere publico diſponit 36
Text. in lege legat. ff. de adminiſtr. rer. ad Civitatem pertinen. leg. 2. ff. de opere publico; Larra in Compend. vit. bonum. c. 13. num. 24. verſ. 7. Torr. de Majorat. part. 1. c. 38. num. 80. & relatis pluribus concordan. *Rota deciſ. 365. num. 49. & ſeq. part. 5. rec.* Secus autem licitum
eſt arma apponere ei, qui caret plenario dominio, ut 37
in leg. ne, ff. de opere publico, & advertunt Cepoll. de ſervit. Urban. Præd. cap. 71. num. 8. Conciol. ad Stat. Eugubii, rubr. 54. num. 19. Riccius, collect. 1608. part. 5. & in dec. Curiæ Archiepiſcopalis Neapolis, dec. 154. n. 3. Lagunez de fructibus, part. 5. cap. 21. num. 59. Sanfelic. dec. 283. num. 8.

Hiſque nil officit, quòd ſaltem ob inſignes largitiones in reſtauratione dictæ Eccleſiæ à Capitulo factas,
permittenda ſit eidem Armorum retentio, quaſi in 38
per-

perpetuam ejuſdem libetalitatis obteſtationem, juxta
animadverſa per *Rotam*, *in Romana Capellæ*, 29. *Aprilis* 1733. §. *Nullo ſiquidem*, *coram Me*. Etenim præter-
miſſo, quòd ubi hujuſmodi reſtaurationes neceſſariæ
39 dignoſcuntur, neque ipſis uſnariis armorum appoſitio
permiſſa videtur, pet ea, quæ in terminis firmant
*Caſſaneus in Cathalogo gloriæ Mundi, part. 1. concluſ. 13.
verſ. quod; Riccius, citat. dec. 154. lib. 3. Ricciardell.
in Liceo Eccleſiaſt. tom. 2. c. 22. num. 32. Pax-Jordan. lu-
cubr. Canonic. tom. 2. lib. 10. tit. 7. num. 455. in fin. Thomat. dec. Maceraten. dec. 5. num. 72.*

Adhuc ex facto perſpectum eſt, dictæ reſtaurandæ
Eccleſiæ non ſolùm à Capitulo erogationes factas fuiſ-
ſe, ſed quoque pro rata contributiones etiam collectas
extitiſſe à diverſis Locis Piis, necnon ab ipſa Univer-
ſitate S. Germani, & ab ipſo etiam Abbate Caſinen-
ſi, juxta Teſtimonium latum à præcitato Lucentio,
loco ſupracitato, & relat. *in Summario Monachorum*,
nu. 7. Qua de re cùm in perficiendo opere non ſolum
Caonici, ſed aliæ quoque Perſonæ, & Univerſitas
ipſa contribuerit, haud permiſſum eſſe debet ſoli Ca-
40 pitulo ejus Arma, ſeu Inſignia apponere; ad *Text. in
leg. 3. ff. de opere publico*, tradunt communiter DD. &
ſignantèr *Cepoll. de ſervit. Urban. Præd. c. 7. nu. 9. Joannes de Anna, conſ. 86. num. 2. Bambin. conſ. 6. num. 13.
Honded. conſ. 100. num. 48. Pax-Jordan. tom. 2. lib. 10.
tit. 7. n. 455. Baſs. de ſodalitat. quæſt. 25. num. 7. Rot.
dec. 337. n. 1. & per tot. p. 14. rec.*

Atque in durioribus perurget in hac re famigeratum
Epiſcopi Veronenſis Cardinalis, & S. R. E. Viceca-
merarii exemplum, qui cùm convertiſſet in Fabticam
41 Majoris Eccleſiæ Fidelium eleemoſynas, uni Capellæ
propria inſculpſit Inſignia; hæc porrò Romanæ Cu-
riæ Judicio abraſa fuerunt, ut originaliter tefert *Cepoll.
de ſervit. Urban. Præd. c. 71. n. 9.* & poſt eum *Carol. Anton. De Luca ad Franch. dec. 443. n. 1. in fine; Pax-Jordan.
de re Beneſ. tom. 2. lib. 10. tit. 7. num. 455. Conciol. ad
Stat. Eugubii, rubr. 54. n. 19. in fine; Lagunez de fru-
ctib. cit. c. 21. num. 25. Sanfelic. citata deciſ. 283. nu-
mer. 6. in fine*; ob eam juſtiſſimam tationem, quòd
apud ipſum quemadmodum in ſubjecto caſu non exti-
tit plenum dominium pecuniæ impenſæ, ita eidem li-
42 berum non erat propria apponere inſignia; ad *Text. in
leg. qui liberalitate ff. de opere publico*, quem in propo-
ſito reaſſumunt *Petrus Gregor. Syntagma Juris, p. 1. lib.
3. c. 21. num. 7. Caſſaneus in Cathalogo gloriæ Mundi, p.
1. conſid. 13. verſ. quod intellige; Sanfelic. cit. dec. 283.
ſub num. 7. Riccius, cit. deciſ. 154. ſub num. 1. & per
tot. Carol. Anton. de Luc. ad Franch. dec. 443. ſub num.
2. in fine.*

Vel in omnem caſum cùm ex prænotatis plenè con-
ſtet de pertinentia hujus Eccleſiæ ad Monachos, uti-
43 que Canonicis licitum eſſe nequit ſine Monachorum
permiſſu Stemmata, ſeu Arma Capituli apponere; ad
tradita per *Rot. dec. 220. num. 4. p. 17. rec.* cum aliis
relat *in præcitata Romana Capellæ, §. Parte autem, coram Me*. Et ideo cùm ex cauſa ejuſdem pertinentiæ ii-
dem Monachi ſub anno 1694. etiam adegerint Capi-
tulum ad remotionem eorumdem Armorum ab eadem
Eccleſia, & de facto illa Canonici removerunt, ſine
dubio laudati Monachi in hoc Jure immunitatis ab
hac ſervitute præfixionis Armorum in dicta Eccleſia
44 conſervandi ſunt, ad tradita pet *Poſth. de manutent. obſerv. 25. in fine; Rota deciſ. 621. num. 4. coram Bichio*,
& alibi paſſim. Præſertim quia ſicuti per anteacta re-
tro ſæcula hujuſmodi libertate gaviſa eſt dicta Eccle-
ſia, ita inter Eccleſiaſticos Viros maximè decet hiſce
quoque temporibus præteriti ævi conſuetudinem ſerva-
re, ut ab inſipientibus exoptata Armorum appoſitio
obſtentationi potiùs tribuatur; quod & monere viſus
eſt Tacitus, qui præfulgere ajebat Caſſium, & Bru-
tum, *eo ipſo, quòd effigies illorum non videbatur*.

Quin & hæc ipſa Armorum appoſitio novitatem præ-
ferret adverſus laudabile monitum, quòd novitates,
licèt priori aſpectu præſeferant utilitatis colorem; ta-
men ex quo temporis ſucceſſu perturbationes progigni
poſſunt, ideò quò fieri poteſt, vitandæ ſint, ut habe-
tur in Epiſtola Cardinalis Millini, ſcripta ſan. mem.
45 Gregorio XIII. & regiſtrata in ejus Vita, *c. 7.* unde
Diocaſſius, l. 52. conſulnit -- *nec nomina nova, nec aliud
quid permittere, ex quo poſſint oriri diſcordiæ* -- & pluri-
bus relatis SS. PP. dictis; *Gonz. in Decret. lib. 5. tit. 4.
cap. 9. num. 3.*

Et ita utraque parte informante, &c.

R. P. D. REZZOÑICO.

Tarraconen. Canonicatus.

Lunæ, 21. *Junii* 1734.

ARGUMENTUM.

Nominatio facta per Canonicum Turnarium abſen-
tem ultra ſex menſes, ſed Eccleſiæ inſervientem,
mediante ſuo Coadjutoriæ, an, & quando ſubſti-
neatur.

SUMMARIUM.

1 *Facti Series.*

2 *Cauſæ reſolutio.*

3 *Nominatio facta à Turnario totam obtinet firmitatem,
ubi viget Statutum, vel conſuetudo per eum no-
minandi.*

4 *De jure communi Canonicus abſens nec fructus ſuæ
Præbendæ, nec jura optionum, atque Turnorum ip-
ſo facto amittit, & num. 5.*

5 *Statutum ſimpliciter privans Canonicos abſentes fru-
ctibus omnibus ſuorum Canonicatuum, non compre-
hendit Canonicum Coadjutum.*

7 *Tale Statutum, utpotè odioſum, ſtrictè eſt interpre-
tandum.*

*Deciſiones in aliqua re individuales, in alia re ſimili ſunt
attendendæ, ibid.*

8 *Jus nominandi competens Turnario, cum aliis fructi-
bus, & quotidianis diſtributionibus æquiparantur.*

9 *Coadjutor ab Eccleſia tamquam in Filium receptus,
habet legitimam Officii adminiſtrationem.*

10 *Diſpenſatus à reſidentia in Eccleſia, non diſpenſatur
à reſidendo in loco.*

*Quoad pœnas de jure inflictas procedendum eſt præviis
Canonicis monitionibus, ibid.*

*A pœna, & cenſura juris, non eſt facienda illatio ad
alteram ex diſpoſitione Statuti reſultantem, ibid.*

11 *Abſentia à Choro cauſa valetudinis, meret excuſatio-
nem.*

*Statutum loquens de abſentibus ex cauſa privatorum ne-
gotiorum, non debet trahi ad caſum abſentiæ ex cau-
ſa neceſſaria adverſæ valetudinis, ibid.*

12 *Dicta Teſtium ex aliorum Teſtium depoſitionibus, & ex
aliis certis documentis, conquaſſantur.*

13 *Pœna per Statutum impoſita Canonicis, ſi per ſex Men-
ſes abſint à Choro, non eſt admittenda, ſi abſuerint
per ſemeſtre interruptum.*

14 *Abſentia à Divinis Officiis etiam interpolata, inducit
pœnas à S. Conc. Trid. præſcriptas.*

15 *Limita quoad pœnas ab aliquo Statuto inflictas.*

16 *Actus Summa maturitate expleti omnem removent du-
bitatem.*

*Statuto Eccleſiæ per Capitulum condito nulla melior in-
terpretatio dari poteſt, quàm illa, quæ deſcendit ex
facto, & declaratione ipſius Capituli, ibid.*

DECISIO XXVII.

CAnonicatum vacantem in Eccleſia Tarraconenſi 1
per obitum Franciſci Alemanni, Sacra Rota per
Sententiam declaraverat adjudicandum eſſe Michaeli
Fita nominato à Canonico Turnario Raimundo Fita,
excluſo Mariano Alberich nominato à Canonico Jaco-
bo Alberich, juxta binas deciſiones editas in prima,
Inſtantia coram R. P. D. meo Millino primam, ſub *die
24. Martii*, & alteram ſub die, 20. *Junii* 1732.

Provocante prædicto Mariano Alberich, commiſſa 2
fuit Cauſa R. P. D. meo Creſcentio, coram quo diſpu-
tato dubio, an Sententia Rotalis eſſet confirmanda, vel
infirmanda, poſt geminas propoſitiones, in quibus nulla
capta fuit reſolutio, adſcitis quinto, & ſexto ex Dominis
poſt conſuetum Turnum ſedentibus, reſponſum fuit,
Sententiam Rotalem eſſe confirmandam, *ut ex deciſio-
ne dicti R. P. D. mei Creſcentii*, Cumque dictus Maria-
nus

nus obtinuiſſet iterum andiri, admiſſo etiam ad Cauſam ipſo Capitulo Tarraconenſi, licèt aliquo modo ſuſpecta eſſet illius ſerotina comparitio, & completo examine Teſtium vigore Literarum Remiſſorialium ab eodem Sacro Tribunali conceſſarum, propter ſequutam interim Turni Rotalis mutationem fuit à me, uti ſubrogato, propoſitum ſolitum dubium, *an ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis*; eoque plenè diſcuſſo in triangulari Partium contradictorio, reſponſum prodiit, *pro perſiſtentia in deciſis*.

Non enim in facto controvertebatur quód nominatio Canonicatus, quæ olim pertinebat ad totum Capitulum, nunc fieri deberet per Turnum, ad nominationem ſcilicet unius Canonici antiquioris, qui tempore vacationis in Turno reperiretur, vigore antiquæ conſuetudinis, & Statuti illius Eccleſiæ Tarraconenſis. Qua de re ſequuta de anno 1730. vacatione controverſi Canonicatus, cùm Canonicus Raimundus Fita, uti antiquior in Turno, approbante Capitulo, nominaverit ad Canonicatum Michaelem Fita ſuum fratrem ejuſdem Eccleſiæ benemeritum Beneficiatum, & Sacerdotem *ætatis provectæ ultra ſeptuageſimum annum*, nullamque habentem exceptionem, optimo Jure deciſum dignoſcebatur, Canonicatum deberi dicto Michaeli Fita nominato per Turnarium; Vigente ſiquidem conſuetudine, vel Statuto nominandi per Turnum, totum Jus repræſentatur pro illa vice à Turnario, cu-
3 jus nominatio omnem obtinet firmitatem; *Innoc. in c. 1. de majorib. & obed. ibique Abb. num. 2. Piton. contr. patronal. alleg. 90. num. 76. & 150. Rot. poſt Merlin. in formul. Eccl. p. 2. dec. 45. num. 1. in Uvormatien. Canonicatus, 2. Decembris 1705. §. Quod autem, cor. clar. m. Card. Scotto*. & plenè firmatum fuit *in prima dec. coram R. P. D. Millino, §. Habebat ſiquidem, & in confirmatoria, §. 2.*

Abſque eo quòd obſtare viſum fuerit illud unicum objectum aliàs deductum, ſemperque rejectum, quòd ſcilicet prædictus Canonicus Raimundus Fita in caſu præſenti gaudere non poterat beneficio Turnariæ Nominationis propter ejus abſentiam ultra ſex menſes à
4 loco reſidentiæ, per quam privatus dicto beneficio remanebat ex cenſura ejuſdem Statuti, ita loquentis — *Di più, che quelli ſi troveranno aſſenti, e fuori di Provincia, non ſiano tenuti in conſiderazione veruna, ſe pure non foſſero ſtati mandati dal Reverendiſſimo Capitolo per affari della Chieſa, ſiano conſiderati come preſenti, ec. e ſe ſaranno fuori per negozj propri ſiano tenuti come preſenti, ſe non ſaranno ſtati aſſenti ſei meſi compiti* —

Ex pluribus enim reſponſionibus, quæ admiſſæ dignoſcebantur in præteritis Cauſæ deciſionibus, *primo loco* occurrere Dominis viſa fuit illa, quod Statutum prædictum, jus Turni reſtringens abſentibus, non ſit applicabile, ubi, prout in caſu, Canonicus abſens à loco reſidentiæ habet Coadjutorem præſentem, & Eccleſiæ inſervientem; & hæc undequaque efficax approbata fuit; nam præmiſſo quòd dictum Statutum in capite excluſivo abſentium nunquam deſinat eſſe odioſum, & correctorium Juris communis, juxta quod Canonicus abſens, nec fructus ſui Canonicatus, nec Jura optionum, atque Turnorum, quæ pariter ſunt in fructu,
5 ipſo Jure amittit, imò emolumenta, & fructus prædictos facit ſuos, niſi ſervatis ſervandis de eis fuerit privatus, ut generaliter de fructibus Canonicatus tradit *Fagnan. in c. licet; n. 25. de præbend. Oltrad. conſil. 118. per Rot. Pignattell. conſult. 4. num. 9. & ſeq. tom. 2. Card. de Luc. in adnot. ad Conc. dec. 15. num. 2.* de Jure optandi; *Gloſſ. in c. final. de conſuetud. in 6.* ibique communiter DD. & de Jure turnandi dixit *Rot. ad ornat. Card. de Luc. de benef. dec. 24. n. 20. in Parmen. Beneficii, 15. Februarii 1717. §. Eoque fortiùs, cor. b. m. Anſaldo; & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus, 12. Julii 1719. §. Non etiam, cor. bon. mem. Foſcaro*.

Evidens inde reddebatur inapplicabilitas dicti Statuti; nam ſi iſtud privando abſentes ſimpliciter loquitur, & in litera non comprehendit Coadjutos, qui per
6 medium Coadjutoris Eccleſiæ inſerviunt, hic caſus, circa quem verſatur præſens controverſia, tamquam miſtus non cadebat ſub cenſura dicti Statuti, adnotata *in c. Statutum, de elect. in 6. Alex. conſ. 82. num. 17. & ſeq. lib. 3. Altograd. conſil. 47. num. 23. & conſil. 95. num. 138. vol. 2. Rot. cor. Zarat. dec. 17. num. 35. coram Carill. deciſ. 271. num. 7. in rec. dec. 170. num. 17. p. 11. & deciſ. 7. num. 4. part. 4. cum aliis in deciſ.* quæ confirmatur; *17. Aprilis 1733. §. Quæ ſanè, cor. R. P. D. meo Creſcentio*.

Maximè quia dictum Statutum in dicta ejus diſpoſitione pœnali implicitè intentum dignoſcebatur ad evitandam deſertionem ſervitii ab omnibus æqualiter, & indiſtinctè præſtandi; unde cum in Canonico Coadjuto non congruat ratio deſertionis prædictæ ob ſervitium per medium Coadjutoris ab eo præſtitum, idem Statutum, dum in litera non exprimit caſum Coadjuti abſentis, quoad partem excluſivam, tamquam odioſum, ſtrictiorem exigit interpretationem, ad hoc ut Canonicus, qui Eccleſiæ inſervivit per Coadjutorem, pro præſenti haberi debeat, & comprehenſus non dicatur ſub Cenſura Statuti, ut generalibus omiſſis in terminis Coadjuti abſentis ad evitandam ſimilem pœnam Statuti requirentis præſentiam Turnarii, & à Turno excludentis abſentes, optimè firmavit *Rot. in Vicen.* 7 *Canonicatus, 18. Februarii 1701. §. Firmato, coram clar. mem. Card. de la Tremoille, 3. Februarii 1702. §. Minùs, & ſuper remiſſoria, §. Ejuſdem irrelevantiæ, coram clar. mem. Card. Scotto, & 6. Decembris 1702. §. Non obſtantibus, cor. clar. mem. Card. Priolo*. Quæ deciſiones meritò declinari non potuerunt ſub motivo, quòd in illarum caſu concurreret jubilatio Canonici Coadjuti; quia ratio decidendi ſtetit etiam in ratione congruentiæ, ex quo per Coadjutum abſentem Statuto benè fuerat ſatisfactum per medium Coadjutoris præſentis. Unde deciſiones in hac re individuales meritò erant attendendæ in præſenti controverſia, ut aliàs actum fuit, *coram bon. memor. Molin. deciſ. 702. num. 5. tom. 3. part. 1.*

Et hæc ſanè Statuti interpretatio, & limitata ejus operatio quoad Canonicum Coadjutum, ad effectum, de quo agitur, fundata in dicta ratione ob ſervitium æqualiter unà cum aliis Canonicis Eccleſiæ, & Choro præſtitum per mediùm Coadjutoris, certior etiam reddebatur ex tenore literarum ipſius Coadjutoriæ, quia Summus Pontifex inter fructus Coadjuto reſervatos, in illis explicitè poſuit emolumenta optionum, atque Turnorum, ibi — *Omnes fructus, &c. Jura, obventiones, atque emolumenta, & quæcumque alia jura; ac emolumenta quandocumque, & quomodocumque ex eiſdem Canonicatu, & Præbenda provenientia, nec non Turni proviſiones, collationes, & optiones* — ſicuti enim virtute gratiæ Coadjutoriæ Canonico Raymundo impugnari nunquam po- 8 tuit fructuum, & emolumentorum conſequutio, ita impugnanda non erant jura Turni ſub eadem reſervatione ſpecificè contenta, & cum aliis fructibus, & quotidianis etiam diſtributionibus æquiparata, ut benè probat *Piton. diſcept. Eccleſ. 85. num. 25.* & dixit *Rot. in celebri Salamantina Coadjutoriæ, coram Pen. deciſ. 398. n. 3. & per tot.*

Et proinde tam ad juris tramites, quàm ad normam ipſius gratiæ Coadjutoriæ, examinata turnaria nominatione, de qua quæritur diſpoſitio Statuti circa illius privationem contra dictum Canonicum Coadjutum, qui quoad ſervitium Eccleſiæ ipſi Statuto ſatisfecit, eo minùs erat allegabilis inſpecta cauſa, & ratione, ex firmatis per *Rot. in rec. dec. 410. n. 13. & ſeq. part. 19. coram Emerix jun. dec. 586. num. 10.* & præcipuè dum implementum factum fuit per medium proprii Coadjutoris, qui tamquam ab Eccleſia in filium receptus, citra dubium habebat legitimam officii admini- 9 ſtrationem, ex notatis per *Fagnan. in cap. nulla, num. 65. de conceſſ. præb. & cap. de Rectoribus, num. 35. de Cler. ægrot. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæſt. 25. n. 21. & 30. Rot. coram Peutinger. dec. 303. num. 3.*

Prædictaque inutiliter declinari prætendebantur, ex quo dictus Raymundus Canonicus Coadjutus, etiam ex Indultis Apoſtolicis, & gratia Coadjutoriæ diſpenſatus à reſidentia in Eccleſia, diſpenſatus non fuerit à reſidentia in loco, juxta diſpoſitionem juris, de qua *Barboſa in jus Eccleſ. univerſ. lib. 3. cap. 10. num. 29. & ſeq. Piton. diſcept. Eccleſ. 85. n. 22. tom. 3. & in Friſingen. Canonicatus, 2. Julii 1714. §. Etenim, coram bon. mem. Anſaldo*. Animadverſum namque fuit, quòd in præſenti agitur de pœna privationis à Statuto inducta, & de illius intelligentia, non autem de diſpoſitione juris, & pœnis ab eo inflictis contra non reſidentes, ad quas proce-

procedendum eſt præviis Canonicis monitionibus aliiſque ad ipſius Juris tramites præſcriptis, ut notat *Garz. de beneſic. part. 3. quæſt. 2. numer. 6. & 9. Pignatell. conſult. 4. n. 9. & ſeq. tom. 2. Murg. de beneſ. q. 9. ſect. 2. n. 81. Rot. in Leodien. Beneficii, 17. Junii 1718. §. Final. coram bon. mem. Cerro*. Unde à cenſura, & pœna juris in præſenti cæteroquin non applicabili ob non factas requiſitas monitiones, nulla facienda erat illatio ad alteram, ex diſpoſitione Statuti reſultantem; ad *Text. in leg. quæritur, ff. de except. rei judicat. c. fin. de except. in 6.*

Præcognita ex his Statuti pœnalis inapplicabilitate, quoad Canonicum Raymundum Fita Coadjutum abſentem à loco reſidentiæ, ſed Eccleſiæ inſervientem per medium Coadjutoris, paris efficaciæ recognitum fuit alterum fundamentum in præteritis deciſionibus pariter admiſſum, & repoſitum in abſentia
11 ex cauſa neceſſitatis. Cùm enim dictus Canonicus Raymundus Coadjutus non adfuiſſet pro ſuo libito, ſed ex cauſa ſuæ infirmæ valetudinis, iſta tamquam neceſſaria meritò reddit excuſabilem, & impunem abſentiam, non ſecùs ac abſentia pro negotiis capitularibus; ad *Text. in cap. unic. §. qui verò aliter, de Cler. non reſid. in 6. Monet. de diſtrib. part. 2. q. 6. n. 1. & ſeq. de opt. capit. 6. quæſt. 5. 2. 40. Garz. de beneſ. par. 10. c. 2. n. 17. Gutierez. pract. qq. lib. 3. q. 34. num. 21. & ſeq.* cum aliis *in dicta dec. R. P. D. mei Millini*, 20. *Junii* 1732. §. *Profectò* Conſtituitque etiam in hac parte caſum miſtum minimè comprehenſum ſub diſpoſitione dicti Statuti, quod dum loquitur de Abſentibus ex cauſa privatorum negotiorum, neque expreſſè excludit abſentes ex alia cauſa, qui abſint ſine licentia Superioris, trahi non poterat ad caſum oppoſitum abſentiæ ex cauſa neceſſitatis adverſæ valetudinis, ut præter ſuperius adductos optimè *expendit deciſio, quæ confirmatur, 17. Apr. 1733. §. Quæ ſanè, cor. R. P. D. meo Creſc.*

Nullatenus attentis iis, quæ in oppoſitum congeſta fuerunt ad impugnandam abſentiam dicti Canonici Raymundi ex cauſa neceſſaria afflictæ valetudinis. Quidquid enim depoſuerint Teſtes examinati pro parte Alberich. abſentiam referre contendentes ad cauſas voluntarias; profectò infirma valetudo prædicti Canonici evidenter conſtabat ex ipſis literis Coadjutoriæ, ex depoſitionibus Medicorum, Vicarii Generalis, aliorumque Teſtium, ex licentia aliàs à Sac. Congregat. Concilii reportata, & exequuta, & demum ex quo Capitulum ipſum admiſit Canonicum Raymundum ad perceptionem emolumentorum, & ad nominandum, juxta conſpicuum factum inferiùs recenſendum, itaut ex his omnibus vana prorſus, & contra evidentiam
12 mendicata fuerit exceptio repoſita in quibuſdam Teſtibus, qui ultra alias exceptiones, ab aliis Teſtibus; & ex tot realibus, & certiſſimis documentis abundè remanent conquaſſati; *Farinacc. de teſtib. quæſt. 65. num. 130. Rot. coram Gregor. dec. 449. num. 5. coram Emerix Junior. deciſ. 1167. num. 14. & in Tranen. Præeminentiarum, ſuper Reſervatis, 19. Novembris 1717. §. Quo verò, coram bon. mem. Anſaldo.*

Et demum pro inapplicabilitate recenſiti Statuti firmum quoque apparuit tertium fundamentum repoſitum in eo, quòd cùm Statutum exigat abſentiam per ſex menſes completos — *Se non ſaranno ſtati aſſenti per ſei meſi compiti* — non comprehendat caſum præſentem, in quo Canonicus Raymundus ex iteratis acceſſibus ad Civitatem Tarraconenſem intra ſex menſes reverſus fuerat. Etenim in hac etiam parte occurrere viſa fuit durities ſuperiùs conſiderata in recenſita Statuti diſpoſitione, itaut pro evitando incurſu pœnæ omni jure
13 reſtrictionem admittat ad abſentiam per ſemeſtre continuum, non verò per interpolatos acceſſus interruptum, ut optimè probant *deciſiones præcedentis Inſtantiæ, 14. Martii 1732. §. Sive quia, & 20. Junii ejuſdem anni, §. Aſt etiam, coram R. P. D. meo Millino.*

Haud ſubſiſtente, quòd cùm agatur de materia reſpiciente cultum Divinum abſentia etiam interpolata ſufficiat, juxta ea quæ circa intereſſentiam Divinis Of-
14 ficiis præſcribit Sacroſancta Oecumenica Tridentina Synodus, & conſentaneè tradunt *Fagnan. in c. licet, num. 54. & 55. de præb. Barboſ. de Offic. & poteſt. Epiſ. part. 3. allegat. 53. num. 120. cum duobus ſeqq. Pignatell. conſ. Can. 114. n. 21. tom. 2.* Satisfacit enim animadverſio, quod præſcripta per Sac. Concilium circa intereſſentiam Divinis Officiis, trahenda non ſunt ad caſum præſentis Statuti, quod in ejus parte excluſiva, tamquam pœnale intelligi debet de abſentia per ſex menſes completos, & minimè interruptos ex eiſdem rationibus conſideratis, nedum in *reſolutione Sac. Concilii apud laudatum Fagnan. in dicto cap. licet. num. 29. de præbend.* ſed etiam in Deciſionibus præcedentis Inſtantiæ, 24. *Martii* 1732. §. *Rurſus, & ſeqq. & 20. Junii ejuſdem anni, §. At etiam, coram R. P. D. meo Millino.*

Quibus ita ſub triplici fundamento conſtabilitis, Domini prætermiſſa qualibet inſpectione, an abſentia conſiderata in dicto Statuto pœnali intelligi debeat 15
de qualificata extra provinciam, ex qua pariter per Defenſores Fitæ augeri prætendebatur Statuti inapplicabilitas, quælibet à toto genere ceſſare viſa fuit difficultas ex actibus individuæ obſervantiæ inapplicabilitatem Statuti, apertiſſimè confirmantis, quoad Canonicum Raymundum Fita, qui, ut dictum eſt, ſervitium Eccleſiæ opportunè implevit per medium ſui Coadjutoris, quive abſens fuit ex cauſa neceſſaria adverſæ valetudinis, & neque de tempore ultimæ vacationis, & controverſi Canonicatus, neque ante per ſemeſtre completum, & non interruptum, unquam abſuerat; & quidem ex obſervantia individua, & reſultante ex multiplici facto ipſius Capituli, quòd anno 1721. Raymundum Fita abſentem ad Jus Turni admiſit acceptando ejus nominationem factam occaſione vacationis Præpoſituræ da Iviſſa. In Capitulis Sanctis Fructuoſis ab anno 1722. uſque ad annum 1730. habitus fuit pro præſente, ad effectum illud deputandi ad Officia Capitularia, & ad effectum participationis emolumentorum. Anno 1729. licentiam dedit conſtituendi Procuratorem ad optandum, & turnandum. Et demum ſequuta vacatione, de qua agitur, ſub an. 1730. idem capitulum, audita relatione, ac voto ſuorum Advocatorum, conſideratiſque conſiderandis ad jus Turni, explicitè admiſit dictum Canonicum Raymundum abſentem, juxta documenta non controverſa, & diſtinctè, exhibita in ejus *Summario*.

Qui ſanè conſpicui actus ſumma maturitate expleti, omnem removent dubietatem, & confirmant inapplicabilitatem dicti Statuti; magiſque tutam reddunt 16
intelligentiam in recenſitis caſibus ponderatam, ut optimè firmat *Rot. in rec. dec. 419. n. 6. par. 1. dec. 379. nu. 30. & 31. par. 9. & in Arboren. Penſionis*, 13. *Maji* 1729. §. *Attenta, coram bon. mem. Cornelio*. Statuto enim Eccleſiæ per Capitulum condito, nulla melior interpretatio dari poteſt, quàm illa, quæ deſcendit ex facto, ac declaratione ipſius Capituli, *ut ponderat Deciſio, quæ confirmatur 17. Aprilis 1733. §. Hujuſmodi, coram R. P. D. meo Creſcentio*. Atque hinc firma ex his omnibus remanente favore Canonici Raymundi pertinentia Turnariæ nominationis, ultra quaſi poſſeſſionem, ex actibus mox recenſitis reſultantem, adjudicatio controverſi Canonicatus omni Jure decreta dignoſcitur *dicto Sacerdoti ſeptuagenario* ejus nominato, ut dictum fuit in dicta Vicen. *Canon. 18. Feb. 1701. §. Etenim conſtat, cor. cl. me. Card. de la Tremoille; & in Colonien. Canonicatus S. Andreæ, 17. Febr. 1713. §. Conſtitit, cor. bon. me. Lancetta.*

Et ita exquiſitis ſuffragiis quinti, & ſexti ex Dominis in triangulari Partium certamine concluſum fuit.

R. P. D. CALCAGNINO.

Tricaricen. Archipresbyteratus.

Ven. 22. Januarii 1734.

ARGUMENTUM.

Concurſus declaratur validus, ſi ante ejus terminationem unus ex tribus examinatoribus juſta de cauſa diſcedat, & ſequenti die abſolvatur Concurſus, & literæ Apoſtolicæ impetrationis ob non ſervatam formam Concurſus, executionem an mereantur.

SUMMARIUM.

1 *Non ſervata forma à Conc. Trid. præſcripta circa Concurſus ad Parochiales, fit locus impetrationi, & n. 2.*

3 *In Concurſu faciendo Examinatores eſſe non poſſunt pauciores tribus.*

4 *Concurrentes præſentare ſe debent ſaltem coram tribus Examinatoribus collagialiter ſedentibus.*

5 *Examinatorum ſuffragia edi debent ſtatim completo examine, & Concurſu non dimiſſo.*

6 *In examinandis literis impetratoriis, utpote odioſis, ſtrictè eſt procedendum.*

7 *Et in dubio contra impetrantem eſt pronunciandum.*

8 *Narratio concepta per negativam, concludenter eſt juſtificanda, quando præcipuum gratiæ fundamentum, in verificatione ipſius negativæ conſiſtit.*

9 *Ut Concurſus dicatur legitimus, debet coram Epiſcopo, vel ejus Vicario, & tribus ſaltem Examinatoribus Synodalibus examen fieri, & eo peracto, concurrentium idoneitas renunciari.*

10 *Quando narrativa concepta eſt per verbum disjunctivum, ſufficit, quòd altera tantùm ex partibus alternantis verificetur.*

11 *Ubi motiva impetrationis conjunctæ ſunt in ſupplicatione per particulas copulativas, literæ impetratoriæ non ſunt exequendæ, niſi omnia, & ſingula expreſſa juſtificantur.*

12 *Si uno die, ob noctem ſupervenientem, Concurſus perfici non poſſit, ad diem ſequentem ejus complementum poteſt differri, & n. 15.*

13 *Ea, quæ per verbum* illicò, *vel* ſtatim *facienda præcipiuntur, ſuum temperamentum, ac temporum intervalla recipiunt, & n. 14.*

16 *Quod ad formam pertinet, per æquipollens, in nullo caſu ſuppleri poteſt.*

17 *Quod Romæ receptum eſt, non debet in ſubjectis Eccleſiis in diſcrimen afferri.*

18 *Impetrator non juſtificans narrata, repellitur, & numer. 19.*

D E C I S I O XXVIII.

IN dicto concurſu pro proviſione facienda de Parochiali Eccleſia, ſeu Archipresbyteratu Montis Albani Ticaricen. Diœceſis, ſub die ſexta Octobriis anni 1731. examini ſe ſubjecerunt Joannes Baptiſta Rapone, Ferdinandus lo Monaco, & Aloyſius Cajaſa. Acceptiſque quæſtionibus, ſeu caſibus moralibus unà cum Evangelico Textu explicando, omnes in Conclave obſeratis Januis ſeſe receperunt, dato eiſdem trium horarum ſpatio conſignandis ſcripto reſponſionibus, ac exarandæ conciunculæ.

Termino prædicto trium horarum nondum expleto, unus ex tribus Synodalibus Examinatoribus dolore capitis affectus, Domum abiit. Ideoque cùm Concurrentes è conclavi deinceps exiiſſent, ne quid per fraudem peccaretur propter d. Examinatoris abſentiam, omnes ſeſe reſponſionibus, ac conciunculis ſubſcripſere, quibus etiam acceſſit ſubſcriptio aliorum duorum Examinatorum, Pro-Vicarii Generalis, ac Cancellarii Epiſcopalis Curiæ, omniaque ſequenti die ab eodem Cancellario aperta fuerunt coram ipſo Pro-Vicario, ac omnibus tribus Examinatoribus in unum iterum coadunatis, à quibus maturè perpenſa cujuſque concurrentium idoneitate, dictus Joannes Baptiſta Rapone dignor renunciatus fuit.

Habitis à dicto Rapone Teſtimonialibus literis, ſupplicationem Sanctiſſimo Domino Noſtro porrexit pro obtinenda proviſione d. Archipresbyteratus, quippe qui de menſe Auguſto Sedi Apoſtolicæ reſervato vacaverat, & Apoſtolicas literas obtinuit; harumque vigore in Archipresbyteratus poſſeſſionem fuit immiſſus.

Hoc autem non obſtante Fabius Troilus facta narratione in Dataria, quòd in dicto concurſu non ſervata fuiſſet forma *Concilii Tridentini*, *attento quòd Examinatores Synodales examini, uti debebant, non interfuerunt, et debito tempore eorum ſuffragia non dederunt*, literas Apoſtolicas impetravit, quas cum A. C. Furietus executioni mandandas eſſe judicaverit, appellatio ad Sac. Rotam interpoſita fuit, directaque mihi commiſione cum clauſula — *Parito literis, arbitrio Rotæ*: dubium propoſui — *An intret Arbitrium pro retardatione executionis, literarum Apoſtolicarum in caſu, &c.* dataque mihi eſt reſponſio *Affirmativa*.

Ex parte Impetratoris contra Raponem tota ſollicitudo verſabatur in exageranda neceſſitate ſervandi formam in ſimilibus Concurſibus faciendis præſcri- 1
ptam à *Sac. Concilio Tridentino, ſeſſ. 24. de reformat. cap. 18. & à S. Pio V. in Conſt. quæ incipit in conferendis in Bul. nov. la 33. et ab Inſtruct. Sac. Congregationis Concilii edit. anno* 1720. quam quidem formam cùm dictus Troilus autumaret impletam non fuiſſe, conſequenter concludebat, locum ſactum eſſe proviſioni Apoſtoli- 2
cæ per ea, quæ relatis concordantibus, reſpondit *Rot. in Melphiten. Pœnitentiariatus*, 28. *Novemb.* 1735. *§. Cùm Ordinarius*, & in confirmatoria, 4. *Februarii* 1733. *§. Iterum quippè, utrobique, coram me.*

In aſſumpti autem comprobatione idem Impetrator
afferebat, quòd in concurſu faciendo Examinatores 3
eſſe non poſſint pauciores tribus, ut poſt *d. Concil. loc. cit.* tradunt *Barboſ. ibid. n. 79. & 80. Lotter. de re beneficiar. lib. 2. quæſt. 31. n. 63. idem Barboſ. de Offic. & poteſt. Paroch. part. 1. c. 5. n. 52. Garz. de benefic. par. 9. cap. 2. §. 5. n. 125. de Luc. ad Ventrigl. par. 2. annot. 5. §. 5. n. 51. Corrad. in prax. Benefic. lib. 3. capit. 3. numer. 34. & Rot. deciſ. 299. nu. 1. cor. Cavaler. & dec. 561. n. 9. coram Bich.*

Sequebatur idcircò quòd cùm Concurrentes in exitu à Conclavi non repererint tres Examinatores; ſed tantùm duos, eiſdemque proprias reſponſiones ex-
hibuerint, concurſus dici non poſſit expletus ad for- 4
mam Concilii, ex cujus indole requiritur, ut Concurrentes præſentare ſe debeant, ſaltem coram tribus Examinatoribus collegialiter ſedentibus, *Barboſ. ad d. Concil. loc. cit. num. 112. Maſſobrius in prax. haben. concurſ. requiſit. 4. n. 2. Garz. de Benefic. part. 9. c. 5. n. 58. & 59. Card. de Luc. de Paroch. diſc. 1. n. 16. diſc. 3. nu. 7. Monacell. formul. Eccleſ. part. 1. tit. 4. form. 16. n. 2.*

Formæque iſtiuſmodi ne quidem ſatisſactum fuiſſe addebat idem impetrator, ex quo poſtera die iidem Examinatores inſimul congregati, coram Pro-Vicario, & Cancellario præſente, votum tulerint; proindeque haud dictum votum in ſequentem diem differri
potuiſſe, ex quo cùm Examinatorum ſuffragia conſti- 5
tuant unicum actum in toto concurſu, minimè licitum eſt illa procraſtinare, ſed eadem edi debent ſtatim expleto examine, & concurſu nondum dimiſſo, juxta authoritatem *Card. de Luc. de Paroch. diſc. 37. n. 3. Maſſobr. in prax. requiſ. 4. dub. 2. Garz. de Benefic. part. 9. cap. 2. num. 57. & 58. Barboſ. de Paroch. part. 1. cap. 5. num. 84. & 87. Monacell. loc. citat. num. 2. in fin. de Luc. ad Ventrigl. loc. citat. n. 9. Rot. dec. 719. n. 4. cor. Cerr.*

Hæc autem omnia magnifico quidem apparatu exornata, licet primo obtutu ſpeciem aliquam difficultatis præſeferent, attamen re intrinſecus perſpecta, obſervatum eſt, rem eſſe cum exoſo Impetratore, qui repellere conatur Raponem Beneficii Poſſeſſorem Apoſtolica authoritate proviſum, ideoque ſevera cenſura in exa-
minandis Impetratoriis literis procedendum eſt, ut di- 6
xit *Rot. in Leodien. Canonic.* 23. *Januarii* 1711. *Arbitrium, cor. clar. me. Card. Scotto in Barchinonen. Benefic.* 12. *Februarii* 1731. *§. Motivum, cum plur. ſeqq. coram R. P. D. meo Rezzonico; & in Auguſtana Canonicatus*, 25. *Junii* 1733. *§. Sequendo, cor. R. P. D. meo Millino.*

Quamobrem niſi literæ per ſuperlativa probationes undique juſtificatæ præfulgeant, ſeu quomodolibet dubietatem aliquam contineant, ſemper contra Impetran-
tem pronunciandum eſt, juxta notiſſimam Theoricam 7
Oſtenſis, in c. Cum in cunctis, n. 4. verſ. Proinde, de Reſcript. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæſt. 46. n. 19. Card. de Luc. de Benefic. diſc. 124. n. 2. Rot. in Paderbonen. Præpoſituræ, 16. *Aprilis* 1717. *§. Fundamentum, coram bon. mem. Anſaldo*, cum aliis in *Auguſtana Canonicatus*, 30. *Aprilis* 1731. *§. Certoque certiùs, coram Reverendiſſimo D. meo Corduben.*

In examine igitur ipſarum literarum obſervatum eſt, ex duplici capite ſuppoſitam fuiſſe Summo Pontifici præfati concurſus nullitatem; & ex eo nempe, quod Examinatores examini, uti debebant, non interfuerunt, & ex quo debito tempore eorum ſuffragia non dederunt. Cùm autem hanc narrativam Impetrator nullatenus verificare poſſit, literæ non ſunt executioni demandandæ: Non attento, quòd narratio concepta

ſit per

ſit per negativam; nam cùm & ipſum præcipuum gratiæ fundamentum in verificatione dictæ negativæ con-
8 ſiſtat, ipſa etiam concludenter eſt juſtificanda; *Rot. dec. 323. a. 1. part. 2. rec. deciſ. 288. a. 1. cor. Ludoviſ. dec. 385, n. 1. cor. Caprar. & in Mediolanea. Canonicatus, 2. Julii 1706. §. Illæ enim, cor. cl. me. Card. Scotto*; & in terminis; *Corrad. in Prax. Benefic. lib. 3. c. 3. de Prax. Provid. Paroch. per concurſ. n. 28. & ſeqq.*

Utraque autem negativa non ſolùm juſtificari nequit, ſed falſæ potiùs ſuppoſitionis innixa conſpicitur ex ipſomet examinis proceſſu, quo conſtat, à tribus Synodalibus, Examinatoribus, ac Pro Vicario quæſtiones fuiſse propoſitas, eiſdemque Examinatoribus & Pro-Vicario collegialiter coadunatis ſuffragia edita fuiſse. Verùm ergo non eſt, quod *Examinatores Synodales examini, uti debeant non interfuerunt, ac debito tempore ſuffragia non dederunt*. Nam ex mente Concilii pro forma ſuper hoc puncto non aliud requiritur, niſi quòd ab Epiſcopo, ſeu ejus Vicario, & tribus ſaltem Examinatoribus examen fiat, & ab eiſdem,
9 examine peracto, Concurrentium idoneitas renuntietur, per ea, quæ notant *Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 52.* & ibi *Carol. Anton. De Luc. addit. 9. Barboſ. de Paroch. c. 2. n. 86. Card. De Luc. de Paroch. diſc. 3. num. 1.*

Fundamentum verò conſtitui non poteſt ſuper unica illa objectione, quòd nempe ſuffragia non ſtatim peracto examine, ſed poſtera die edita fuerint: Nam, & ſuper hac oppoſititione inſpectum eſt, quòd ad Impetratoris intentum ſaltem erui poſset, quòd ſuffragia non reddita fuerit tempore debito, & ſic verificata remanerent una pars narrativæ, quod ad effectum
10 de quo agitur, non ſufficit, quia licèt ubi narrativa concepta eſt per modum disjunctivum, ſufficiat quòd altera tantùm ex partibus alternatis verificetur, ut reſpondit *Rota in Cæſenaten. Vicariæ, 9. Maji 1727. §. En quibus, cor. bon. mem. de Gamaches*; *& in Melphiten. Pœnitentiariatus, 29. Novembris ejuſdem anni, §. Superque*; & in confirmatoria, *4. Febrarii 1733. §. Verùm utrobique, cor. me.*

Attamen ubi, prout in themate, motiva impetrationis conjuncta fuerunt in ſupplicatione per particulas
11 copulativas, eo ſanè caſu locus eſt generali regulæ, quòd nempe impetratoriæ literæ executioni demandandæ non ſint, niſi quoad ſingula, omniaque expreſſa in ſupplicatione juſtificatæ remaneant, per ea, quæ reſpondit *Rot. in Alexanen. Beneficii, 22. Junii 1722. §. Fundamentum, cor. Me*; *& in Aurien. Parochialis de Fea, ſuper inſtitutione, 27. Junii 1729. §. Concluſio namque*, ubi congrua redditur ratio, *cor. bon. mem. de Valentibus*; *in Tuden. Abbatiæ de Creziente, 9. Aprilis 1731, §. Jus enim, cor. R. P. D. meo Rezzonico*; *& in Auguſtana Canonicatus, 26. Junii 1733. §. Sequendo, cor. R. P. D. meo Millino.*

Cæterum, quando etiam tota Gratiæ juſtificatio dimetienda foret ex altera tantùm parte dictæ narrativæ, in ejus ſanè verificatione non minùs Impetrator deficeret; nam ex quo ab Examinatoribus ſua vota non fuerint prolata poſt primam noctis horam, dum videlicet à Concurrentibus reſponſiones exhibitæ fuerunt, ſed prolata fuerint die ſequenti, non inde ſequitur, quòd illa *tempore debito* data non fuerint, ut in ſuis precibus Impetrator expreſſit. Nam ſuppoſito, quòd unus ex Synodalibus Examinatoribus propter ingraveſcentem capitis dolorem ab Epiſcopali Palatio abſcedere coactus fuerit, nec propter dictam Cauſam Concurſus nocte illa perfici potuerit, in his ſanè circumſtantiis inceptum examen die ſequenti terminari ritè valebat, ut reſpondit Sac. Congre-
12 gatio Epiſcoporum, & Regularium anno 1595. ut refert *Barboſ. in collect. Bullar. verb. Examen. n. 3. & de Paroch. c. 2. n. 53.*

Nulla ſiquidem conciliari ſanctione pro forma præſcriptum legitur, ut totus concurſus una die confici debeat; ſed ſolùm habetur, quòd *peracto examine renuntientur quotquot ab ipſis Examinatoribus idonei judicati fuerint*: verbum ſanè illud *peracto examine* — licèt importare videatur actuom quandam connexionem, propter quam terminato examine *illico*, vel *ſtatim* ſuffragia ſint ferenda, ut loquuntur authoritates relatæ *in §. Formæque.*

Nihilominus non adeò tenaciter ad literam accipiendum eſt, ut res ſub veſperis cæpta, die immediatè ſequenti perfici non poſſit; nam quæ die ſequenti proſequimur, procul dubio continuare dicimus; & ea
etiam, quæ per verbum *illico*, vel *ſtatim* facienda præ- 13
cipiuntur, ſuum temporamentum, ac temporum intervalla recipiunt. *Ad Text. in l. quod dicimus, ff. de ſolut. l. ratum, ff. eodem, l. final. Cod. de Judic. c. quam ſit, de elect. in 6. Gloſſ. in can. Quicumque, verb. ſtatim, diſt. 77. Rebuff. in l. Anniculus, §. Verum intelligi, de verbor. ſignificat. fol. mihi 701. circa med. Gratian. diſc. foreaſ. 42. n. 10. & ſeq. Menoch. de arbitr. caſ. 9. n. 4. Garz. de Beneſ. part. 2. cap. 5. n. 85. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 9. §. 1. num. 217. Ric. deciſ. 288. part. 4. num. 5. & 6.* & 14
quòd dictio *illicò* quoddam etiam temporis intervallum ſignificet, *per Text. in l. penultim. Cod. depoſiti, l. frumenta, Cod. de ſabſcript. lib. 10. l. ordinatam de liberali cauſa*, tradit *Rebuff. loc. cit. §. Idem, in verb. illicò.*

Fruſtraque ad declinandam dictam reſolutionem Sac. Congregationis ab Impetratore replicatur, illum lo-
cum habere in hypotheſi, qua omnium Concurren- 15
tium examen una die finiri non poſſit, ut eſt caſus propoſitus *per Barboſ. de Paroch. part. prima, capit. 2. numer. 52.* Etenim ad ſubſtinendam Apoſtolicam, proviſionem ſufficit, quòd ex aliquo impedimento concurſus die ſequenti abſolvi poſſit citra læſionem formæ à Concilio præſtitutæ. Aliàs enim ſi adeò ſtrictè de forma Concilii eſſet, quod concurſus totus una die confici deberet, utique ex nulla cauſatione cujuslibet impedimenti ad diem poſteram protrahi poſ-
ſet; quia quæ ad formam pertinent, ad unguem ſunt 16
obſervanda, & nec per æquipolleos in quocumque caſu ſuppleri poſſunt; *Bald. in l. 1. a. 2. & ibi Jaſon. n. 10. ff. de Liber. & Poſthum. Rot. dec. 56. ad Card. de Luc. ad Mater. de Beneſic. lib. 13. n. 16. & in Monaſterien. Canonicatus, 3. Martii 1727. §. Dubitari, cor. bon. mem. Cornelio, cum aliis vulgat.*

Quodque de facto non ſit de forma adeò ſtricta, & præciſa à Concilio præſcripta, ut ſuffragia eadem die ferri debeant, manifeſtè convincitur ex praxi ſervari ſolita in hac Alma Urbe, in qua, ut fidem facit Secretarius Eminentiſſimi Vicarii, reſponſiones à Concurrentibus exhibitæ in manibus ipſius Secretarii ſub die Examinis, leguntur die ſequenti coram Eminentiſſimo Cardinali Vicario, & Synodalibus Examinatoribus. Vigente autem hac praxi in ipſa Urbe Roma, ſupervacaneum reputatum eſt inquirere ulteriùs ſuper interpretatione formæ conciliaris. Nam quod in hac Urbe omnium Pontificiarum legum religioſiſſima cultrice ſub oculis tot ſapientiſſimorum Virorum ſer-
vatur, haud cenſendum eſt, quòd in ſpretum Sacra- 17
tiſſimarum Sanctionum fiat, & ideo quod hic receptum eſt, in ſubjectis Eccleſiis cavillari, vel in diſcrimen afferri non debet per ea, quæ relatis concord. tradit *Rot. in Biſinianen. Præeminentiarum, prima Aprilis 1729. §. Everſs, cor. me.*

Comperta inſubſiſtentia narrationis, ſuper qua nitebatur totum fundamentum gratiæ Impetratoriæ, exiſtimatum eſt, non eſſe præſentis inſpectionis ſingula perpendere, quæ ab Impetratore coacervabantur adverſum proceſſum dicti Concurſus. Quandoquidem reperta ſunt aliena eſſe à juſtificatione ſuæ narrativæ, in quo unicè reſtringitur totum Impetratoris onus, cui cùm non ſatisfecerit alteri parti, ſatis erit vincere per non Jus ſui Competitoris, ut reſpondit *Rot. in dicta Alexanen. Beneficii, 22. Junii 1722. §. Final. ubi*
concord. cor. me. Atque hoc pacto regulando, in hac 18
cognitione totum arbitrium in Commiſſione datum ad tramites Juris, cùm literæ impetratoriæ juſtificatæ non ſint, executionis retardandæ arbitrio locus eſſe debet, ut relatis concord. reſpondit *Rot. in Tuden. Abbatiæ de Crezïente, 9. Aprilis 1731. §. Jus enim, cor. R. P. D. meo Rezzonico*; *in dicta Auguſtana Canonicatus, 30. Aprilis 1732. §. Pro eo enim, coram Reverendiſſimo Domino meo Ratto, & alibi ſæpè.*

Et ita ſuum Contradictorem vicit Raponus.

R. P. D.

H A R R A C H

Barchinonen. Nunciationis novi Operis.

Lunæ, 7. Decemb. 1733.

A R G U M E N T U M.

Capella quando dicatur Deo dicata, itaut non poſſit ad uſus profanos, nec etiam de Ordinarii licentia, converti. Archidiaconi Eccleſiæ conſenſus an, & quando requiratur pro novis ædificiis in ſua Eccleſia excitandis. Operarii Eccleſiarum quam facultatem habeant, & in quibus eorum munus conſiſtat, & an dependere debeant à Rectore Eccleſiæ.

S U M M A R I U M.

1 *Quiſque in proprio ſolo ædificare poteſt ad ſui libitum, etiam immutando faciem rei.*

2 *Operarii Eccleſiarum an, & quando poſſint ædificare abſque conſenſu Rectoris Eccleſiæ.*

3 *Operarii hujuſmodi non ſunt capaces adminiſtrandi res Eccleſiaſticas, ſed ſolùm eis competit quædam adminiſtratio ſervatoria, & ſollicitudinis, ſeu providentialis cum dependentia à Miniſtris Eccleſiæ.*

4 *Limita, ſi ex antiqua conſuetudine, vel ex Ordinarii ſententia plenam adminiſtrationem habuerint independenter ab eis, & n. 7.*

5 *Laici ſunt capaces ſimplici adminiſtratione temporali, & œconomica fructuum Eccleſiæ.*

6 *Dependentiam habent ab Epiſcopo, qui poteſt eos cogere ad reddendam rationem.*

8 *Ordinarii licentia ſupplet quemcumque defectum facultatis, quatenus in Laicis adfuiſſet.*

9 *Conſenſus Rectoris Eccleſiæ abſque cauſa denegatus, ſuppleri poteſt ab Epiſcopo.*

10 *Loca Sacra Deo ſemel dicata, profanis uſibus non ſunt deputanda.*

11 *In quibus locis id habeat locum, & n. 12.*

13 *Ex quibus reſultet Capellam fuiſſe Deo perpetuò dicatum & n. 14. & 15.*

16 *Locus Sacer per accidens deſtinatus ad Sacrificium Miſſæ, non poteſt dici perpetuò ſacer, aut Deo permanenter dicatus, itaut non poſſit in profanos uſus converti.*

17 *Capella, vel alius Locus, quando dicatur Sacer, & Deo perpetuò dicatus, ut gaudeat Immunitate Eccleſiaſtica.*

18 *Immunitas Eccleſiaſtica eſt favorabilis, & latiorem recipit interpretationem.*

19 *Ex tumulatione Cadaverum in aliquo loco, non infertur eum eſſe Sacrum, ſed requiritur auctoritas Ordinarii, qui dictum locum irrevocabiliter deſtinet ad uſum pium.*

D E C I S I O XXIX.

INter alias Parochiales Eccleſias Civitatis Barchinonæ non infimum locum tenet Eccleſia S. Mariæ nuncupata *de Mare*, quæ ſubeſt Regimini unius ex Archidiaconis Eccleſiæ Cathedralis ejuſdem Civitatis, penes quem etiam reſidet Cura habitualis; Actualis verò exercetur per Vicarium perpetuum, & Præsbyteros Beneficiatos eidem Eccleſiæ inſervientes qui omnes parere tenentur dicto Archidiacono in his, quæ Divinum Officium, Eccleſiæ decorem, & honeſtatem Clericalem reſpiciunt. Adminiſtratio autem reddituum, & Eleemoſynarum, quæ erogari debent in Sacram ſupellectilem, ſalarium Miniſtrorum ejuſdem Eccleſiæ, & his ſimilia, pertinent ad Operarios laicos ad tempus eligendos à Generali Conſilio Parochianorum, juxta antiquam conſuetudinem, & ad formam ſententiæ latæ ab Epiſcopo Barchinonen. anno 1413. ubi ſingula ſuperiùs expreſſa diſtinctè enumerantur.

Ut itaque præfati Operarii eorum muneri implerent, & commodiùs Parochiani ſe congregari poſſent poſt annum 1580. non mediocri ſumptum conſtrui curarunt Aulam Capitularem, ſeu Cappellam, in qua deinceps habita fuerunt Conſilia; ſed quia poſtmodum ob temporum Calamitates, & Bellorum motus, redditus ad prædictum opus pium deſtinati, & Eleemoſynæ maximè decreverunt, itaut pluribus contractis debitis, oporteret Eccleſiam Parochialem ea de cauſa conſuetis ornamentis, & obſequiis deſtituere, congruum duxerunt iidem Operarii in dicta Capella, ſeu Aula Capitulari conſtruere Ædificium ad uſum Domorum, ut ex earum redditibus, ſeu Penſionibus valerent debita exſolvere, & occurrere Eccleſiæ indigentiis. Quamobrem coram Ordinario ſupplices inſteterunt pro opportuna facultate opus hujuſmodi perficiendi; illamque obtinuerunt, requiſito tamen priùs conſenſu Vicarii perpetui, & Beneficiatorum Eccleſiæ, pluribuſque utilitatem Eccleſiæ reſpicientibus, & ſignanter, quòd alia conſtrueretur Aula Capitularis.

Dum autem paratis omnibus neceſſariis, Operarii erant in limine conſtructionis Ædificii, oppoſitorem habuerunt Joſephum de Ribera Archidiaconum præpoſitum Regimini dictæ Eccleſiæ Parochialis, qui prætendens requirendum eſſe ejus conſenſum, novum conſtructionis opus nunciavit in dicta Curia Epiſcopali. At Vicarius Generalis recepta prius ab Operariis cautione de demoliendo in caſu ſuccumbentiæ, novum conceſſit mandatum de ædificando, ejuſque vigore Ædificium Domorum completum extitit. Verùm non acquieſcente Archidiacono, curavit iſte ex reſcripto Signaturæ Juſtitiæ Cauſam mihi committi, unde Dominis meis propoſui hodie dubium -- *An liceat conſtruere Fabricam* -- & habui reſponſum -- *Affirmativè*.

Ratio enim ita decidendi ſtetit in eo, quod controverſum Ædificium Operarii erigere intendebant in Aula, ſeu Capella, quam aliàs propriis ſumptibus ædificaverant. Ideoque certùm erat iis licitum fuiſſe novum Ædificium in eodem loco ad ipſos ſpectante, etiam facie rei immutata, conſtruere, illud- 1
que ad eorum libitum extollere, juxta *Text. in leg. cum eo ff. de ſervit. Urban. Præd. & in leg. Si in ædibus, Cod. de ſervit. Cepoll. eod. tract. cap. 62. per tot. Sperell. dec. 55. n. 1. Rot. dec. 611. n. 1. par. 5. tom. 2. & dec. 272. n. 1. par. 19. rec. & cor. Caprar. dec. 744. n. 1. & cor. Molin. dec. 1037. n. 2. & in Bononien. Fabricæ, 2. Martii 1722. §. Placuerunt, cor. bon. mem. Gamaches.*

Neque obſtare viſum fuit, quòd Conſtructioni hujuſmodi non intercеſſerit conſenſus Archidiaconi, quoniam Operarii ab antiquiſſimo tempore, dictæ Eccleſiæ neceſſitatibus proſpexerunt ex redditibus, & oblationibus ad id deſtinatis, & veteris Aulæ Fabricam pro habendis Conſiliis à centum, & ultra annis conſtruxerunt, nunquam requiſito Archidiaconi conſenſu, cujus Jus reſtrictum erat circa regimen in ſpiritualibus dictæ Eccleſiæ, cujus erat Parochus habitualis, ut præciſe habetur in ſententia anni 1413. Unde cum per hujuſmodi Ædificium non læderentur jura ad ip- 2
ſum Archidiaconum ſpectantia, *vel* ratione Curæ habitualis, *vel* ex reſervatione, quæ ejus favore continetur in dicta ſententia, utique non requirebatur illius conſenſus, ex traditis per *Card. Zabarell. conſ. 8. n. 2. Campanil. in diverſ. Jur. Canon. cap. 13. ſub. n. 81. Pax. Jordan. lucubr. Canon. lib. 5. tit. 8. n. 36. Lotter. de re beneſ. lib. 1. qu. 28. nu. 12. Rot. poſt Antonell. de Jur. & oner. Clericor. dec. 17. n. 55.*

Minimè attenta reſponſione, quòd Operarii tanquam laici non ſint capaces Adminiſtrationis rerum Eccleſiaſticarum, ſed eis competere tantùm poſſit adminiſtratio quædam ſervitoria, & ſollicitudinis, quam Canoniſtæ vocant *Providentialem*, omnimodam habentem dependentiam à Miniſtris Eccleſiaſticis, ex quo inferebatur iiſdem Operariis non licuiſſe abſque conſenſu Archidiaconi Eccleſiæ præcipui Miniſtri uſum immutare ejuſdem Aulæ ex redditibus Eccleſiaſticis, 3
& oblationibus conſtructæ; per *Text. in cap. Cum Laicis de reb. Eccleſ. non alien. Abb. in c. Decernimus, in primo notab. de Judic. Genuen. in prax. Cur. Archiep. Neapol. cap. 33. numer. 3. Card. de Luc. in Miſcell. Eccleſ. diſc. 35. num. 11.*

Siquidem conſtitit ex antiqua conſuetudine adminiſtrationem dd. reddituum, & oblationum ſemper exercuiſſe præfatos Operarios, qui anteactis temporibus Eccleſiam Parochialem ſacra ſupellectili, aliiſq; rebus neceſſariis refertam reddiderunt, ac inſuper antiquæ Aulæ Ædifici-

ficium ex dd. reddiribus atque oblationibus extruxe-
runt, abſque eo, quòd in his unquam ſe ingeſſerit
Archidiaconus, qui imò expreſsè fuit excluſus in
ſententia Epiſcopali, lata anno 1413. in quibus ter-
minis dubium non erat dictam adminiſtrationem,
tam vigore conſuetudinis, quàm ex ſententia Ordi-
4 narii competere poſſe præfatis Operariis Eccleſiæ,
etſi laicis, dummodo redditus in uſus pios, & Ec-
cleſiæ ſervitium erogentur; ut de conſuetudine te-
ſtantur *Genuen.in prax. Cur. Archiep. Neap. cap. 45. nu. 8.
& ſeq. & cap. 72. per tot. Garz. de Beneſ. par. 1. cap. 2. n.
43. Pax. Jordan. lucubr. Canon. tit. 5. lib. 8. tit. 13. nu. 25.
Emin. Petra, ad Conſt. 1. Anaſtaſii IV. ſect. 2. n. 51. tom.*
2. & de facultate ab Ordinario conceſſa tradunt *Fa-
gnan, in cap. paſtoralis, n. 21. de his, quæ fiunt à Prælat.
Genuen. in prax. cap. 41. n. 8. Maluit. de oblat. par. 3. dub.
3. n. 6. & 8. Pignat. conſult. can. 59. num. final. tom. 10.
& Eminentiſſimus Petra in loco ſupracitato, n. 46. & ſeq.
& num. 56.*

Et ſanè adminiſtratio hujuſmodi cum non conſiſtat
in ipſo formali Regimine Eccleſiæ, ſed in quadam
temporali, & œconomica diſtributione fructuum, il-
5 lorumque erogatione in uſus pios, utique laici illius
ſunt Capaces; *Fagnan. in cap. Paſtoralis, num. 21. &
ſeq. de his, quæ fiunt à Prælat. Card. De Luc. in Miſcell. d.
diſc. 35. num. 9. Wanneſpen in Jus Eccleſ. par. 2. tit. 33.
de Decim. & oblat. c. 10. n. 56. & ſeq.* Dependentia verò
quam habent Operarii à Superiore Eccleſiaſtico circa
adminiſtrationem hujus generis, procedere quidem
6 poteſt quoad Epiſcopum, ad quem pertinet inquirere,
an Laici oblationes erogent in uſos pios, eoſque po-
teſt cogere ad reddendam de illis rationem; *dec. conſ.
148. num. 3. Ricc. deciſ. Cur. Archiep. Neap. 170. num.
1. & ſeq. & nu. 11. par. 4. Card. de Luc. in Miſcell. diſc.
35. num. 7. & ſeq. Eminentiſſimus Petra ad dictam Conſtit.
1. Anaſtaſ. IV. ſect. 2. ſub. numer. 43. verſ. Declaratur.*
Nunquam autem talis dependentia in caſu verificari
7 poteſt reſpectu Archidiaconi, qui tam ex conſuetu-
dine, quam ex ſententia Epiſcopi reperitur expreſsè
excluſus, juxta authoritates ſupra allegatas, & con-
cordat *Rot. cor. Merlin. d. dec. 257. ſub. n. 13.*

Cùm itaque Ædificium controverſum Operarii ex-
pleverint non propria authoritate, ſed prævia licen-
tia, & facultate Ordinarii Barchinonenſis, qui illam
conceſſit *tum* audito Vicario perpetuo, & Beneficia-
tis Eccleſiæ Parochialis pro eorum intereſſe, quod
habebant, cùm adepti eſſent Jus ſe congregandi in ve-
teri Aula; *tum* cognita legitima cauſa, augendi ſcilicet
introitus Eccleſiæ, cujus indigentiis ſuppleri aliunde
non poterat; *tum* demum adjectis pluribus conditio-
nibus ſavore Eccleſiæ; Profectò nulla ſubeſſe vale-
bat dubitatio, quin forma antiqui Ædificii validè
potuerit ab Operariis immutari, Ordinarii authoritate
8 intercedente, quæ ſupplevit quemcumque facultatis
defectum, quatenus in dictis Laicis adfuiſſet, juxta
*Text. in cap. Super. his, de reſcriptis; & in cap. cum
aliquibus, eod. tit. in 6. Pariſ. conſ. 19. n. 15. lib. 1. Rot.
in rec. dec. 480. nu. 5. par. 1. dec. 27. num. 9. par. 8. dec.
214. n. 2. & ſeq. par. 12. cor. Peutinger. dec. 15. n. 22. &
cor. Molin. dec. 162. n. 2. tit. primo.*

Præterea ponderabant etiam Domini, quod etiamſi
requiri debuerit conſenſus Archidiaconi in conſtructio-
ne Fabricæ, de qua agitur; nihilominus quia conſta-
bat eam vertere in Eccleſiæ Parochialis utilitatem,
cùm ex fructibus, ſeu Penſionibus in futurum percipi-
endis valeret non ſolùm exſolvi æs alienum, ad effe-
ctum ſupplendi dictæ Eccleſiæ neceſſitatibus contractum
ſed etiam deinceps faciliùs Operarii poſſent eamdem
Eccleſiam rebus neceſſariis ad illius cultum inſtruere,
juxta conditiones appoſitas in facultate ædificandi ab
Ordinario conceſſa. Ideò talis conſenſus tanquam
9 nulla juſta Cauſa denegatus, meritò ſuppleri debe-
bat, rejecta, ut egit idem Ordinarius, ejuſdem Ar-
chidiaconi oppoſitione, ut in his terminis per *Text. in c.
Nullus, de Jurepatr.* monent *Amoſtaz. de Cauſ. Piis, par.
2. lib. 3. num. 38. Barboſ. de Jur. Eccleſ. lib. 2. cap. 2.
numer. 17. Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. in prax.
part. 1. annot. 18. §. Unico, ſub num. 25. Rot. poſt. An-
tonell. de jur. & oner. Cleric. dec. 17. num. 15.*

Ejuſdemque irrelevantiæ detegebatur alterum fun-
damentum, cui innitebatur Archidiaconus ad probiben-
dam Ædificii conſtructiònem; Quod nempe cum Au-
la Capitularis, ſeu Capella eſſet locus Deo dicatus,
non potuerit Ordinarius concedere licentiam conſtru- 10
endi ſuper illa Domos ad uſus profanos; Quandoqui-
dem, etſi ex jure canonico vetitum ſit Epiſcopis lo-
ca Sacra mundanis uſibus deputare, juxta *Text. in can.
quæ ſemel, 19. q. 3. & in cap. Adhæc de relig. domib.* Id ta-
men procedit quoad Eccleſias, Capellas, & Orato-
ria publica, quæ ſcilicet fuerunt authoritate Ordina- 11
rii erecta, ac perpetuò deſtinata ad adminiſtranda Sa-
cra, vel per conſecrationem, aut benedictionem Cul-
tui Divino dicata, ut communiter explicant Cano-
niſtæ, & ſignanter relati per *Fagn. in cap. Authoritate,
de Cenſib. Card. Zabarell. conſ. 15. n. 10. Anton. de Butr.
conſ. 19. n. 9. Fuſc. de Viſitat. lib. 2. cap. 12. nu. 1. & ſeq.
Vivian. de Jurepatr. par. 1. lib. 2. cap. 4. Eminentiſſimus Pe-
tra, ad Conſtit. 2. Paſchalis II. ſect. 1. n. 86. & ſeq. tom. 1.*
Quoties autem Cappellæ, ſive Oratoria ſunt priva-
ta, & non publica, tunc illa, tanquam amovibiliter
ſanctificata, poſſunt etiam privata authoritate ad u-
ſus profanos deſtinari, ut diſtinguendo tradunt *Za- 12
barell. conſ. 8. n. 9. Suarez tom. 3. diſp. 81. ſect. 4. Fuſc. de
Viſit. loco ſupra citato, n. 1. Paſſerin. de pollut. Eccleſ. diſp.
2. cap. 5. n. 3. Pignatt. conſult. 93. nu. 3. & 4. tom. 1. Pi-
ringh, in decretal. lib. 3. tit. 36. n. 21. Eminentiſſ. Petra,
dict. ſect. 1. n. 94.*

Quare cùm ex pluribus Facti circumſtantiis emer-
geret dictam Aulam, ſeu Capellam eſſe privatam,
& non publicam, patens erat eam rectè ad uſus pro-
fanos potuiſſe deputari. Illa ſiquidem fuit in ſui o-
rigine præcipuè deſtinata non ad Cultum Divinum,
ſed ad effectum dumtaxat, ut ibi congregarentur Pa-
rochiani pro explendis Comitiis, itaut vulgò appel-
laretur — *Il Capitolo* — ut deponunt ipſimet Teſtes e-
xaminati ad inſtantiam Archidiaconi; & inſuper con-
ſtructa extit privata voluntate Parochianorum, ſeu
Operariorum, non autem publica authoritate Epiſco-
pi; imò in eo non concurrebant ſigna, quæ regula-
riter perpendunt Doctores ad inducendam qualitatem
Eccleſiæ, & Oratorii publici, dicta enim Aula, ſeu
Capella erat ſine dote, ſine rectore titulari, ſine Ja-
nua in via publica, ſine Campanis, & Campanili,
imò per plures annos ſtetit clauſa, ibique ſerva-
bantur Trabes, & ligna pro conſtituendo in Eccleſia
Parochiali Sepulchro Hebdomadæ Majoris. Propterea- 13
que ex his omnibus clarè reſultabat talem Capellam
nunquam fuiſſe Deo perpetuò dicatam, ut latè pon-
deratis præmiſſis Circumſtantiis tradunt *Fagn. in cap.
Authoritate, de Cenſib. del Bene de Immunit. Eccleſ. cap. 2.
dub. 2. ſect. 8. n. 15. & c. 16. dub. 9. ſect. 1. n. 4. Pax Jor-
dan. lucubr. Canon. tom. 2. lib. 7. tit. 8. n. 8. Barboſ. ad Con-
cil. ſeſſ. 22. in decret. de obſerv. & evitan. in Sacrif. Miſſ. n.
20. & 21. & de Jur. Eccleſ. lib. 2. cap. 3. nu. 68. Eminen-
tiſſimus Petra ad Conſtit. Apoſtol. 2. Paſchalis II. ſect. 1. nu.
17. & ſeq. Tomaſſin. de Beneſ. par. 1. lib. 2. cap. 93. ſub n.
6. & 7.*

Fruſtra verò ad probandum eamdem Capellam fuiſ-
ſe Ordinarii authoritate erectam, aſſerebatur, quòd in
Conſilio habito à Parochianis, ſeu Operariis anno
1581. occaſione Conſtructionis dictæ Aulæ Capitu-
laris, ſeu Capellæ, reſervatas fuerit conſenſus, & li-
centia Epiſcopi Barchinonien. quodque ex lapſu tem-
poris præſumi debeat dictam authoritatem Epiſcopi
reſervatam interceſſiſſe. Etenim conſenſus Epiſcopi
tunc fuit reſervatus quia agebatur de conſtruendo
novo Ædificio, pro quo cùm Operarii adhiberent pe-
cunias deſtinatas pro Sacra Supellectili Eccleſiæ Paro-
chialis, utique requirebatur Epiſcopi conſenſus. Ex
hoc autem fieri non valebat illatio, quòd Epiſcopus 14
ſuam interpoſuerit authoritatem in deſtinatione Capellæ
ad ſacros uſus, eamque conſecraverit, aut bene-
dixerit, ad notata per *Abb. conſ. 10. n. 3. lib. 1. Sperell.
dec. 92. n. 41. Rot. coram Molin. dec. 580. n. 4. tom. 1. &
dec. 764. nu. 14. tom. 5.* Imo præſumptio Interventus
authoritatis Ordinarii inducta ex lapſu temporis, de-
bile erat præſidium in hypotheſi, in qua non con-
currebant alia ſigna, ex quibus, ubi deficit docu-
mentum expreſſæ conſecrationis, aut benedictionis, 15
ſolet inferri Capellam ab Epiſcopo fuiſſe Deo dica-
tam, ex notatis per *Amoſtaz, de Cauſ. piis, lib. 4. cap.
11. n. 11. & ſeq. & lib. 5. c. 10. n. 26. Pignattell. conſult. Ca-*

non. 93. *num.* 24. *tom.* 1. *Tomaſſin. de Benef. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 95. *n.* 8. *Panimoll. dec. moral.* 88. *annot.* 1. *num.* 11. *& ſeqq.*

Argumenta autem, quæ in contrarium adducta ſunt ad probandam qualitatem Capellæ publicæ, nullius ponderis apparuerunt, quòd enim in illa diu celebratæ fuerint Miſſæ, non concludit aſſumptum; nam id potuit fieri ex facultate conceſſa per Epiſcopum, prout revera evenit in dicta Capella, in qua celebrarum fuit Miſſæ Sacrificium per modum proviſionis, quouſque in ea Permanſit Altare Beatiſſimæ Virginis ibi ad tempus collocatum, ut deponunt Teſtes. Unde locus prædictus, tamquam per accidens deſtinatus ad Sacrificium Miſſæ, dici nequibat perpetuò Sacer, aut Deo permanenter dicatus, ſed valebat quandocum-
56 que ad uſum profanum converti, ut in ſpecie ponderant *Paſſerin. de pollut. Eccleſ. diſcept.* 2. *cap.* 5. *num.* 3. *del Bene de Immunit. Eccleſ. cap.* 16. *dub.* 9. *ſect.* 12. *n.* 2. *Pignatell. conſult.* 93. *num.* 3. *& ſeq. & ſub. num.* 52. *tom* 1. *Eminentiſſimus Petra ad Conſtit.* 2. *Paſchalis II. ſect.* 1. *n.* 77. *tom.* 1.

Parique defectu laborabat alium argumentum deſumptum, ex quo delinquentes ad dictum Aulam, ſeu Capellam confugientes, Eccleſiaſtica Immunitate gaudebant. Siquidem Teſtes ad id inducti deponebant quod aliqui delinquentes, in dicta Aula, ſeu Capella exiſtentes, paſſi non fuerint moleſtias à Curia Laicali; quòd ſanè non probat dictam Capellam eſſe publicam; quia cùm non conſtet, quòd Curia Laicalis voluerit ab ea extrahere Delinquentes, & fuerit ab Epiſcopo impedita ſub Clypeo Immunitatis Eccleſiaſticæ, qua potiebatur Capella, id potuit contingere, ex quo Judex laicus, aut neglexit uti Jure ſuo, aut probabiliter dubitare potuit, quòd dictus locus eſſet immunis; quia dicta Aula tanquam contigua, & pro-
57 xima Eccleſiæ Parochiali poterat fortaſſe Immunitate gaudere, ut tradunt *Giurb. conſ.* 10. *n.* 12. *Decian. in tract. Crim. lib.* 6. *c.* 25. *n.* 16. *Diana reſol. moral. par.* 3. *tract.* 1. *& de Immunit. reſol.* 71. *verſ. His tamen non obſtantibus; del Bene, eod. tract. c.* 56. *dub.* 11. *ſect.* 8. *n.* 12.
58 *tom.* 2. *Panimoll. deciſ. moral.* 88. *num.* 15. 17. *&* 21. Immunitas enim Eccleſiaſtica eſt materia favorabilis, quæ latiorem recipit interpretationem, ut advertunt *Franceſ. de Eccleſ. Cath. cap.* 28. *n.* 149. *del Bene de Immunit. Eccleſ. tom.* 5. *capit.* 2. *dub.* 2. *ſect.* 8. *numer.* 4. *& per tot.*

Nec majoris momenti erat, quòd in dicta Aula, ſeu Capella humata fuerint Cadavera. Ultra quod enim hujuſmodi Circumſtantia non fuit concludenter probato ex depoſitione Teſtium de auditu deponentium. Certum erat, quod de jure Canonico ex tumulatione Cadaverum dicta Capella effici non valebat locus ſacer, ſed requirebatur authoritas Ordinarii, ad
59 effectum irrevocabiliter deſtinandi dictum locum ad uſum pium; *cap. In Eccleſiaſtico,* 13. *quæſt.* 2. *ubi Gloſſ. Laurea, & Bellamer. Abb. in cap. Ad hæc, de Relig. Domib. num.* 3. *Butr. ibidem, n.* 45. *Faguan. n.* 3. *& ſeqq. Azor. Inſtit. moral. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 3. *quæſt.* 2. *Piringh. in decretal. lib.* 3. *tit.* 36. *§.* 4. *num.* 21. *wanneſpen in Jus Eccleſ. par.* 3. *tit.* 38. *de Sepult. cap.* 2. *num.* 57. *& ſeqq.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. MILLINO.

Barchinonen. Electionis.

Lunæ, 28. Junii 1734.

ARGUMENTUM.

Operarii Eccliaſiarum quomodo eligendi, & ad quem pertineat indictio diei pro eorum electione, nec non quis eorum electioni præeſſe debeat.

SUMMARIUM.

1 *Electio Operarii Eccleſiæ facienda eſt ad formam Statuti legitima poteſtate conditi, & diuturna obſervantia confirmati.*

2 *Indicere diem electionis Operarii, an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ habentem jus præſidendi Comitiis, vel ad digniorem inter Operarios, & num.* 3. *&* 4.

5 *Facultas convocandi Concilium pro electione Operarii deſumenda eſt à Statuto Eccleſiæ, & ad ipſius formam permitti debet ab Eccleſiæ Rectore.*

6 *Præſes datus Collegio non habet facultates illud convocandi, quia jus Collegii eſt prorſus diverſum à jure ſimplicis perſonalis aſſiſtentiæ.*

Contrariæ auctoritates habent locum in capite Collegii tantùm, & in habente juriſdictionem, vel Superioritatem in illo, ibid.

7 *Operarii tamquam Laici non habent aliam rerum Eccleſiæ adminiſtrationem, quàm providentialem, & ſollicitudinis, quæ tribuit ſolam facultatem providendi Eccleſiam de rebus neceſſariis.*

8 *Forma à Statuto præſcripta circa aſſiſtentiam Præpoſiti Eccleſiæ electioni Operariorum, ſatis ſuperque impleta dicitur per requiſitionem ipſius; ſi enim recuſavit, ad electionem procedi poteſt etiam eo abſente.*

9 *Impeditus intereſſe Comitiis impedimento frivolo, & inepto, non poteſt allegare juſtam cauſam abſentiæ, ſed pro non impedito habendus eſt.*

10 *Requiſitus ſi intereſſe omiſit, habendus eſt ac ſi electio facta fuiſſet eo præſente.*

DECISIO XXX.

IN tertio Capite Sententiæ latæ à R. P. D. meo de Harrach ſuper Nunciatione novi Operarii Eccleſiæ Parochialis B. Mariæ de Mare, tranſmiſſa ab Archidiacono Joſepho Ribera, de qua agitur in contemporanea Deciſione, de finitum fuit in Electione eorumdem Operariorum eſſe ſervandam in omnibus formam præſcriptam in Statuto anni 1566. & ſignanter pro eo, quod attinet tempus, eam eſſe faciendam de biennio in biennium, die 24. menſis Febr. eaque impedita, alia ab iiſdem Operariis deſignanda, dummodo tamen Kal. Martias præcederet, juxta diſpoſitionem Statuti prædicti, & obſervantiæ, necnon electionem factam die 24. Febr. anni 1735. ſine interventu dicti Archidiaconi, pro valida, ac firma habendam eſſe per rationes deductas in Deciſione deſuper edita à præfato R. P. D. meo de Herrach, die 15. Dec. proximè preteriti. Cùm autem eadem Sententia in hoc etiam capite fuerit hodie coram Me ad examen revocata, viſa eſt Dominis confirmatione digna.

Conveniebat Archidiaconus in ea parte, qua fuit definitum in Electione, ſervandam eſſe formam à Statuto præſcriptam, & retinendam diem 24. Febr. aut ea impedita, aliam ante Kal. Martias & Sententiam Rotalem Injuſtitiæ coargui non poſſe, quia Juris ratio poſtulet ea, quæ circa Electionem, Statuto legitima poteſtate condito ſancita fuerunt, diuturnaque obſervantia confirmata cuſtodiri, ad tradita per *Abb. in cap. cum Eccleſia de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis; Fagn. in cap. cum Eccleſia Vulterana, n.* 25. *de Elect. Cecop. Lucub. Canonic. tom.* 2. *lib.* 4. *tit.* 1. *n.* 54. *Paſſerin. de Elect. c.* 10. *n.* 24. *Anſald. in adnot. ad dec.* 61. *nu.* 24. *Rot. in Calaguritana Canonicatuum de Victoria,* 7. *Decemb.* 1731. *§. Etſi enim, & §. In hac autem, cum ſeqq. cor. R. P. D. meo Creſcentio* cum aliis *in deciſ. R. P. D. meo de Herrach, §. Siquidem, & ſeq.* 1

Injuſtitia tamen laborare dicebat in ea parte, qua fuit declaratum, facultatem indicendi diem Electionis in caſu impedimenti, diem 24. Febr. eximentis ſpectare ad Operarios, quia eadem facultas ipſi fuerit adjudicanda, vel tanquam Rectori Eccleſiæ, & Jus habenti præſidendi Comitiis, ſeu Capitulo; ex *Rota in Gerund. Juriſdictionis, ſuper Jure convocandi capitulum,* 14. *Julii* 1702. 2
§. Ex utraque, cor. cl. mem. Card. Priolo; veluti digniori inter Operarios, & Capitis vice inter eos fungenti, ut 3
per *Teut. in cap. poſtulaſti* docent *Abb. in c. cum nobis nu.* 9. *de Elect. & in c.* 1. *n.* 4. *de majorit. & obed. Barboſ. de Canon. c.* 35. *n.* 1. *& ſeqq. Franceſ. de Eccleſ. Cathedral. c.* 22. *n.* 102. *Rot. in Syracuſana Præpoſituræ,* 10. *Decemb.* 1735. *§. Et quidem, cor. R. P. D. meo Rezzonico.*

At verò diſcurſus duplici refellebatur reſponſione; prima, quòd cùm Statutum deferat Jus convocandi Concilium Operariis, Archidiaconus verò talem non habeat qualitatem, imò ab omnibus, quæ ſpectant ad Officium illorum fuerit penitùs excluſus per antiquam Sententiam latam anno 1413. de qua plenè in contemporanea Deciſione ſuper Nunciatione Novi Operis, nullo

nullo modo Jus hujuſmodi ſibi poteſt adſcribere; ad regulam *Textus*, *in leg. penult. ff. de Militar. Teſtam. Rot. poſt Conſtantin. ad Statut. Urb. dec. 75. num. 14. & cor. cl. mem. Card. Falconer. tit. de Teſtam. dec. 11. num. 7.* Sed tenetur ejus exercitium eiſdem Operariis liberè permit-
4 tere ad præſcriptum dicti Statuti, à quo dicta convocandi poteſtas eſt deſumenda ex notatis per *Abb. in cap. cum nobis, n. 9. de electione, Campoll. ad Conſtit. Urban. decret. 23. num. 112. Lambertin. de Jurepatr. art. 19. q. 2. part. 2. lib. 2. n. 4. fol. mihi 146.*

5 Reſponſio altera ſtabat in eo, quod Archidiaconus, nedum non eſt in numero Operariorum, verùm omni caret voce in eorum Comitiis; itaut ne in paritate quidem Votorum Jus habeat ferendi ſuffragium, ſolamque præſtat perſonalem aſſiſtentiam, eaque propter licèt Dignitate eoſdem Operarios antecedebat, non ob id tamen debet ſe immiſcere in convocatione Concilii, quæ profluit à Jure Collegii, quod eſt prorſus ſeparatum, ac diſſitum à Jure Collegii, quod eſt prorſùs ſepa-
6 ratum, ac diſſitum à Jure ſimplicis perſonalis aſſiſtentiæ, ex firmatis per *Pignatell. conſultation. 154. numer. 7. tom. 7. Ceccoper. lucubration. tom. 2. lib. 4. tit. 1. numer. 32. ibique Adden. numer. 14. & ſeq. tom. 3. Rot. cor. Bich. dec. 126. n. 9. & 10. & dec. 167. n. 15. & ſeq.* ad rem non facientibus authoritatibus in objecto relatis, quia loquuntur de Capite Capituli, ſeu Collegii, & de habente Juriſdictionem, vel ſuperioritatem in illo, qualis, ut dictum eſt, dici nequit Archidiaconus, qui per d. Sententiam ab omnibus reſpicientibus Officium, & Adminiſtrationem Operariorum ex toto prohibetur.

Neque juvari poterat replicatione illa; quod Operarii, tamquam Laici, aliam rerum Eccleſiæ Adminiſtrationem gerere nequeant, quàm providentialem, & ſollicitudinis, quæ tribuit ſolam facultatem providendi Eccleſiam de rebus neceſſariis, omni adempta facultate diſponendi, quæ Perſonis Eccleſiaſticis eſt privative reſervata, per *Text. in Can. non placuit, & Can. Laicis 12. qu. 7. cap. cum Laicis, de rebus Eccleſ. non
7 alienan. Abb. in cap. decernimus, de Judic.* Nam ultra quòd adminiſtratio Operariorum tamquam continens facultatem limitatam diſtribuendi redditus in uſus pios dependenter ab Epiſcopo Generali Exequutore, & Moderatore omnium Piorum Operum, fuit approbata per Sententiam latam anno 1413. à Delegato Apoſtolico, ideoque poteſt ab his etiì Laicis privativè, quoad Archidiaconum, exerceri nomine Eccleſiæ, ut confutando objectum reſpondet contemporanea Deciſio ſuper Nunciatione novi Operis, *§. Nullumque*; res, de qua hic agitur, reſpicit ſimplicem convocationem Concilii Operariorum, non autem eorum Adminiſtrationem; proindeque, quæ de Adminiſtratione dicuntur, ad illam minimè pertinent.

Immeritò quoque de injuſtitia Sententiæ Rotalis conquerebatur Archidiaconus, ex quo validam declaravit Electionem Operariorum, ſe abſente, factam anno 1731. quando Statutum ſuam requirebat præſentiam. Cùm enim ipſe ab Operariis monitus, & requiſitus, intereſſe recuſaverit, licuit his ad Electionem, non obſtante ejus abſentia, procedere citra violationem formæ à Statuto præſcriptæ, quæ ſatis impleta fuit per hujuſmodi requiſitionem, poſtea quàm ipſe recu-
8 ſando adeſſe, ſe fecit extraneum ab illa, per *Text. in cap. cum nobis olim, de Elect. Abb. ibidem, num. 3. Paſſerin. de Elect. cap. 11. num. 101. Rot. cor. Coccin. deciſ. 1431. num. 3. & in Leodien. Electionis, ſeu Nominationis, 3. Junii 1729. §. Nam hujuſmodi, cor. Me.*

Minimè attento, quòd Archidiaconus requiſitus, juſto impedimento fuerit detentus, ideoque Jus ſuum non cenſeatur remiſiſſe, quia, ex proteſtatione ejus nomine facta, apparebat, eum non adduxiſſe aliam cauſam cur accedere recuſaret, quàm nullitatem præfixionis diei factæ ab Operariis; ut verò Cauſa iſthæc
9 erat penitùs frivola, atque inepta, ſic juſtum abſentiæ impedimentum hodie proponi non ſinit, ad tradita per *Roman. conſ. 9. in princip. §. In contrarium*, cum aliis apud *Piton. diſceptat. Eccleſ. 100. n. 140. tom. 3.*

Leviorìs ponderis fuit aliud vitium Electioni impictum, ex quo ſcilicet præſens non fuerit Vicarius Generalis, juxta diſpoſitionem Statuti vocandus Archidiacono abſente. Ob vacationem, namque Sedis Epiſcopalis Barchinonen. tunc Vicarius Generalis nullus exiſtebat, & de cætero Operarii cautè agendo non ceſſarunt requirere Vicarios Capitulares, qui ſi intereſſe omiſerunt, non per hoc valuerunt nullitatis vitium Electioni inurere, quæ habenda eſt perinde ac 10
ſi ipſis præſentibus eſſet celebrata; *Rot. in Salaguritana Beneficiorum de Leyba, 13. Junii 1729. §. Haud relevante, cor. R. P. D. meo Creſcentio*, & latiùs probat *Deciſio R. P. D. meo de Harrach, §. Final. ad quam Domini ſe retulerunt.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

CRESCENTIO

Hildeſimen. Fructuum Canonicalium ſuper bono Jure.

Ven. 15. Junii 1731.

ARGUMENTUM.

Stante particulari alicujus Eccleſiæ Statuto, vel conſuetudine, quòd Canonici abſentes lucrari non valeant niſi fructus dari ſolitos abſentibus, diſpenſatio Apoſtolica ſuper retentione Canonicatus cum Parochiali nullum jus tribuit illam obtinenti, pro conſequendis etiam reliquis fructibus; & diluuntur contraria argumenta.

SUMMARIUM.

1 *Obtinens Eccleſiam Parochialem, ibi reſidere tenetur.*

2 *Statuta ab illis præſertim de capitulo inviolabiliter obſervari debent.*

3 *Validum eſt Statutum, quod Juris communis diſpoſitioni non adverſatur, & ad Divini Cultus incrementum confert.*

4 *Obſervantia duorum Sæculorum, ſicuti præſumere facit quemcumque meliorem titulum, ita etiam præſumptionem inducit confirmationis Apoſtolicæ.*

5 *Diſpenſatio ſuper retentione Beneficiorum incompatibilium, non niſi à Sancta Sede concedi poteſt.*

6 *Prædicta diſpenſatio extendi non valet pro remotione alterius obſtaculi.*

7 *Speciale impedimentum, quod non eſt conſecutivum ad obſtaculum, ſublatum per diſpenſationem, ſpeciali quoque indiget diſpenſatione.*

8 *Impedimentum, ſeu obſtaculum facti, quod non fuit Pontifici expreſſum, & ab eo probabiliter ignoratur, cenſeri non poteſt diſpenſatione ſublatum.*

9 *Contra proprium Juramentum de obſervandis Statutis, & conſuetudinibus Eccleſiæ, non poteſt quis venire.*

10 *Quæ juramenta de ſervandis Statutis, & conſuetudinibus in actu capiendæ poſſeſſionis Canonicatuum abrogata fuerint.*

11 *Corruente ſuppoſito, ſub quo obtenta fuit relaxatio Juramenti, corruit quoque ad hunc effectum Gratia Pontificis.*

12 *Ubi adeſt Statutum, quòd Canonici abſentes non lucrentur niſi fructus, dari ſolitos abſentibus, non ſufficit pro lucrandis fructibus, qui dicuntur reſidentiales, intereſſentia per majorem Anni partem, niſi ulterius adimpleantur alia onera, à Statuto præſcripta.*

DECISIO XXXI.

DUos poſſidens Joannes Schulten Canonicatus, alterum nempè in Eccleſia Collegiata Sanctorum Petri, & Andreæ de Buſtorff Diœceſis Paderbonenſis, alterum in Collegiata Sanctæ Crucis Hildeſii, fuit de anno 1726. ad nominationem Archidiaconi Eccleſiæ Cathedralis Hildeſimenſis proviſus de Paſtoratu, ſeu Parochiali in Oppido de Boſſumb cum diſpenſatione Apoſtolica ad effectum retinendi unà cum Parochiali utrumque Canonicatum. Renuente autem Capitulo Sanctæ Crucis, poſt adeptam Parochialis poſſeſſionem, illum admit-

admittere ad participationem omnium fructuum Canonicalium, ſed eorum tantùm, qui vigore conſuetudinis, ac Statuti Eccleſiæ ſolvontur abſentibus, recurſum babuit Joannes ad Officialem Curiæ Epiſcopalis Hildeſii, qui omnes, & quoſcumque fructus Canonicales ei tradendos eſſe mandavit.

Delata verò Cauſa in gradu appellationis ad A. C. Bardum, obtinuit Capitulum decretum pro manutentione in quaſi poſſeſſione tradendi eam ſolummodo portionem fructuum dari ſolitam abſentibus ad formam Statuti, & Conſuetudinis prædictæ, necnon Sententiam declarantem nullum Jus, nullamque actionem competere Canonico Schulten ad effectum aſſequendi reliquos fructus; & in eodem pariter ſenſu fuit Sacrum noſtrum Tribunal, cui delegata ulteriori Cauſæ cognitione per Commiſſionem mibi directam, duplex bodie propoſui dubium, alterum ſuper Manutentione, de quo in contemporanea Deciſione, alterum ſuper bono Jure, cui Domini reſponderunt *Conſtare de bono Jure Capituli*.

Sic enim ſuadebat clara diſpoſitio Statuti Eccleſiæ S. Crucis, conditi uſque ab anno 1533. atque ad omnem removendam dubietatem confirmati de anno 1623. ubi expreſſè cavetur — *Quod nullus apud majorem, vel aliam Eccleſiam reſideas, vel ſibi, aut alibi, Præbendam, Dignitatem, Vicariam, Beneficium, Curam, Officium, aut ſervitium tenens, cujus ratione lucri, & quæſtus ſui cauſa ibidem domicilium, aut reſidentiam continuaret, iterumque ad banc Eccleſiam noſtram eo uſque, dum tempus reſidentiæ conſuetam compleſſet, appelleret, nequaquam in bac Eccleſia pro reſidente baberi, ſed prò abſente cenſeri, atque altra ea, quæ de more, & juxta Eccleſiæ Statuta abſentibus conceduntur, nullius particeps, ſed ab iis penitùs ſecluſas eſſe debeat* — Quapropter cùm Canonicus Joannes Schulten poſſideat unà
1 cum Canonicatu hujus Eccleſiæ Parochialem in Oppido de Boſſumb, ibique reſidere teneatur ex cenſura Sac. Canonum, *in cap. Quia nonnulli, §. Cùm igitur, de Cleric. non reſidea. & Sac. Concil. Tridentin. ſeſſ. 23. c. 1. de reformat.* ſequitur exinde non aliam ſibi aſſerere poſſe portionem fructuum, quàm dari ſolitam Canonicis ab-
2 ſentibus ad formam Statutorum, quæ ab illis præſertim de gremio Capituli ſunt inviolabiliter obſervanda; *Rot. dec. 379. n. 29. & ſeqq. cor. Benincaſ. in Bononien. Parochialis, 6. Maji 1715. §. Et quidem, cor. clar. mem. Card. Scotto; & in Calaguritana Dimidii Beneficii, 23. Aprilis 1723. §. Abſque eo quòd cor. bon. mem. Lancetta*.

Fruſtra verò Statutum hoc reſtrictum dicebatur ad duos Canonicatus tunc noviter erectos ex pia diſpoſitione Præpoſiti Tilonis Brandes. Ultra quod enim dicti duo Canonicatus ſuppreſſi dicebantur de Patronorum conſenſu, & eorum fructus inter Canonicos præſentes, & reſidentiam ſuam apud Eccleſiam ſine intermiſſione continuantes dividendos eſſe decernit Statutum anni 1533. locum profectò difficultas non habet reſpectu poſterioris Statuti anni 1623. quod juxta tenorem ſuperiùs relatum genericè loquitur, & comprehendit omnes, & ſingulos Canonicatus Eccleſiæ Sanctæ Crucis.

Porrò de hujuſmodi Statuti validitate dubitari non poterat eo ipſo, quòd Juris Communis diſpoſitioni minimè adverſatur; quinimò plurimùm confert ad
3 Divini Cultus incrementum, bonum Eccleſiæ Regimen, nec non ad coercendam Beneficiorum incompatibilium retentionem Sacris Canonibus exoſam, per *Text. in cap. de multa 28. de Præben. & in extravagan. Execrabilis, eodem tit. in 6.* atque à Sacroſancto Concilio Tridentino improbatam *ſeſſ. 7. de Reformat. c. 4. & ſeſſ. 14. cap. 17.* Fuit inſuper confirmatum authoritate Archiepiſcopi Moguntini Cardinalis à Latere Legati, & maximum quoque, robur aſſumpſit à ſubſecuta duorum Sæculorum obſervantia, juxta quam inſervientes alteri Eccleſiæ ratione Beneficiorum incompatibilium, habiti ſemper fuerunt pro non reſidentibus, ad effectum non lucrandi fructus reſidentiales, de quibus agitur, prout ex pluribus, quæ pro parte Capituli afferebantur, exemplis, abſque eo quòd de ullo doceretur in contrarium. Hæc autem adeò longæva obſervan-
4 tia, quemadmodum præſumptionem inducit cujuſcumque melioris tituli, ita præſumere quoque facit confirmationem Apoſtolicam; *Card. de Luc. de Judic. diſc. 35. n. 63. Rot. dec. 656. nu. 8. & 9. par. 19. rec. & dec. 597. numer. 11. coram Card. Caprara; in Theatina Juriſdictionis, 14. Maji 1708. §. Et licèt, cor. clar. mem. Card. Scotto; & in Polocen. Bonorum, 21. Junii 1726. §. Et hinc, coram bon. mem. Cornelio*.

Removet quoque aliam exceptionem, qua dicebatur Statutum hoc non afficere proviſiones Apoſtolicas, cùm non ſit fundamentale Eccleſiæ, quæ ſine illius lege erecta fuit. Si enim conſtat ex obſervantia pluſquam centenaria fructus reſidentiales, qui ad claſſem quotidianarum diſtributionum referuntur, denegatos ſemper fuiſſe Canonicis Poſſeſſoribus aliorum Beneficiorum incompatibilium, jam clarè patet Statutum fuiſſe ſervatum contra Proviſos de incompatibili cum 5
diſpenſatione Apoſtolica, quæ nonniſi à S. Sede concedi poteſt, ut per *Text. in cap. Ordinarii, de Offic. Ordinar. in 6.* firmat *Fagnan. in c. Dudum il 2. à n. 1. & per tot. de election. Corrad. in prax. Benefic. lib. 2. c. 6. ſub. n. 15. verſic. at verò. Rot. dec. 298. n. 5. par. 14. rec. & dec. 10. n. 6. tit. 3. de Beſic. cor. Eminentiſſimo D. Card. Falconerio*.

Neque ad effectum, de quo agitur, ſuffragari poterat Canonico Schulten diſpenſatio Apoſtolica ad retinendum utrumque Beneficium incompatibile. Cùm enim contra ipſum duplex militaret obſtaculum, alterum, Juris Communis impedientis legitimam retentionem Canonicatus, & Parochialis; alterum verò Statuti particularis Eccleſiæ, non quidem prohibentis hujuſmodi retentionem, ſed certam ſolummodò præſcribentis formam participandi de fructibus Canonicalibus in caſu retentionis alterius Beneficii 6
pariter reſidentialis, diſpenſatio Apoſtolica removere quidem potuit primum obſtaculum, non ſic autem ſecundum, ad quod extendi non valet gratia pro remotione alterius obtenta, juxta *Text. in cap. 1. §. Illa verò, & capit. 2. de fil. Preſbyteror. in 6. in capit. non poteſt*, ibique *Gloſſ. de Præben. in 6. Gratian. diſceptat. for. cap. 827. nu. 8. Lotter. de re Benefic. lib. 1. quæſt. 40. num. 192. & ſeqq. Corrad. in prax. diſpenſat. lib. 7. c. 6. numer. 75. & ſeqq. Rot. dec. 8. num. 5. coram Verall. par. 1. dec. 216 num. 9. coram Celſo, & dec. 18. num. 15. & 16. par. 19. rec. in Romana Penſionis ſuper bono Jure, 16. Apr. 1714. §. Hujuſmodi, coram Reverendiſſimo Criſpo; & in Nullius, ſeu Piſcien. Beneficii, 5. Maji 1719. §. 6. in fine, cor. R. P. D. de Gamachee*.

Haud relevante, quòd diſpenſatus ad retinendum Canonicatum, cenſeatur quoque diſpenſatus ad effectum percipiendi fructus, qui veniunt in conſequentiam, uti acceſſorii. Aſſumptum namque procederet, ubi unicum obſtaret impedimentum, quod per diſpenſationem ſublatum, quoad tituli retentionem, ceſſaret quoque reſpectu conſequutivæ perceptionis fructuum ſecus autem ubi, prout in caſu, quoad fructus diverſum, ac ſpeciale militat impedimentum Statuti, 7
quod proinde ſpeciali quoque indigebat diſpenſatione, juxta firmata *in Pragen. Archidiaconatus, 5. Maji 1710. §. Nec retorquetur, coram bon. mem. Kaunitz*. Cùmque nec fuerit Pontifici expreſſum, & uti quid facti præſumatur ab eo probabiliter ignoratum, multò 8
minus cenſeri poteſt diſpenſatione ſublatum per *Text. in cap. 1. de Conſtit. in 6.* quem in propoſito exornat *Monet. de diſtribut. quotidian. par. 2. q. 10. n. 27. Rot. dec. 5. nu. 24. tit. 3. de Benefic. coram Eminentiſſimo Falconerio, & in Melevitana Antianitatis, 9. Octobris 1702. §. Hoc poſito. cor. bon. mem. Molines*.

Et ſanè tantùm abeſt Pontificem huic Statuto derogare voluiſſe, ſaltem per clauſulas generales, cæteroquin intelligendas de Conſtitutionibus, aliiſque contrariis de Jure prohibentibus Beneficiorum incompatibilium retentionem, quam nullatenus Capitulum revocabat in controverſiam, ut imò expreſsè mandaverit in Literis ſuis Apoſtolicis, quibus Canonicatum Joanni contulit, quòd ipſe præſtaret ſolitum Juramentum de obſervandis Statutis, & Conſuetudinibus Eccleſiæ, prout de facto illud præſtitit, ideoque multò 9
minùs integrum illi eſſe debet contra proprium juramentum, & Statuti diſpoſitionem inſurgere, ut benè ponderat *Pignattell. conſult. Canon. 19. n. 15. tom. 3. Rot. in Giennen. Adjutorum, 1. Maji 1705. §. Unde ſtantibus, cor. bon. mem. Molines; & in Pacen. Juris deputandi ſubcantorem, 30. Apr. 1725. §. Tam quod, cor. b. me. Cerro*.

Nil faceſſente, quòd hujuſmodi juramenta de obſervandis Statutis, atque Conſuetudinibus Eccleſiarum

rum in actu capiendæ poſſeſſionis Canonicatuum abrogata fuerint per *Sac. Concil. Tridentin. ſeſſ. 24. de reform. c. 14. & per Conſtitutiones Apoſtolicas S. Pii V. la 104. Bull. nov. tom. 2. & San. mem. Innocentii XII. in ejus Bullar. la 51.* vel quod in omnem caſum Joannes jam obtinuerit Apoſtolicam abſolutionem à præſtito juramento, de quo mentionem non fecerat in proviſione Pa-
10 rochialis. Diſpoſitio namque Concilii, & Conſtitutionum, de quibus ſupra, reprobat tantùm eas pravas, atque de Simoniaca labe ſuſpectas conſuetudines, & Statuta, quibus pars fructuum, & diſtributionum ad Beneficiatum ſpectantium, in collatione, ſeu poſſeſſione præſervabatur, quod nil commune habet cum Statuto, vel Conſuetudine, de quibus agitur, præſcribente, quod Canonici obligati ad reſidentiam alibi faciendam propter aliud Beneficium incompatibile, habeantur pro abſentibus, ad effectum nonniſi de certis fructibus participandi.

Quod verò attinet ad abſolutionem à juramento, hæc non aliter obtenta apparet, quàm ad effectum legitimè retinendi Parochialem, in cujus aſſecutione Joannes non expreſſerat juramentum, quod in actu capiendæ poſſeſſionis Canonicatus, juxta Eccleſiæ Statuta, præſtiterat, ſe minimè recepturum aliud Beneficium perſonalem reſidentiam requirens. Falsò tamen innitebatur ſuppoſito hujuſmodi narrativa, quia Statuta Eccleſiæ S. Crucis non prohibent aſſecutionem, & retentionem aliorum Beneficiorum, etiam incompatibilium, cum diſpenſatione Apoſtolica; neque ad hoc refertur Juramentum à Canonicis in ingreſſu præſtandum, ſed diſponunt ſolummodo, quòd Canonici proviſi de alio Beneficio, ſeu Officio reſidentiali, certos fructus, qui reſidentiales nuncupantur, lucrari non valeant, ſed tantùm aſſequi portionem fructuum præbendalium abſentibus dari ſolitam, quatenus alteri Eccleſiæ inſervire, & in loco ejuſdem Beneficii reſidere teneantur. Ideoque corruente ſuppoſito, ſub quo obtenta fuit relaxatio juramenti, cor-
11 ruit quoque, & nullius efficaciæ remanet ad hunc effectum gratia Pontificis; per *Text. in c. ſuper literis, de reſcript. Rot. dec. 83. n. 6. coram bon. mem. Anſaldo; in Regien. Beneficiorum, 23. Januarii 1726. §. Nihilominus, coram R. P. D. meo Cincio.*

Nulla demum fuit habita ratio de reſidentia in Eccleſia S. Crucis, quam licèt diſcontinuam, pro majori tamen anni parte Joannes feciſſe dicebatur, & ſufficere deponebant nonnulli ex Capitularibus: quidquid enim ſit de veritate hujuſmodi aſſertionis, aſſumptum non relevabat in Jure, quia difficultas non ſtat in reſidentia magis, vel minus continua, ſed in obligatione alibi commorandi ratione alterius Beneficii reſidentialis; cùm Statutum in eo præcisè providere voluerit, ne Canonici alternis vicibus modò uni, modò alteri Eccleſiæ inſervientes, habeantur pro reſidentibus in Collegiata S. Crucis, & integros utriuſque fructus lucrentur. Quæ autem ſub involucro verborum teſtabatur Notarius fuiſſe depoſita ad ejus interrogationem à nonnullis Capitularibus, verificari fortaſſe poterant de reſidentia, quæ etiam diſcontinua ſufficit ad obtinendam eam fructuum portionem, quæ abſentibus quoque concedi ſolet; non autem ad effectum lucrandi etiam fructus, qui dicuntur reſi-
12 dentiales, pro quibus non ſufficit intereſſentia per majorem quoque anni partem, niſi ulterius adimpleantur alia onera à Statutis præſcripta, & ſignanter, quòd alibi non reſideat, & in manſionibus Canonicalibus commoretur, prout ex ſolemni poſteriori declaratione eorumdem Capitularium, totiuſque Capituli reſultabat.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. MILLINO.

Valentina Proceſſionis,

Lunæ, 30. *Junii* 1732.

ARGUMENTUM.

Permiſſum eſt Regularibus, vigore Conſtitutionis ſan. mem. Gregorii XIII. Proceſſionem peragere Sanctiſſimi Corporis Chriſti in quacumqae die infra octavam ejuſdem Solemnitatis, etiam extra Clauſtra, abſque eo quòd poſſint ab aliquo, ſub prætextu cujuſcumque privilegii perturbari, & etiam abſque licentia Parochi.

SUMMARIUM.

1 *Non poteſt prohiberi Regularibus Proceſſionem Sanctiſſimi Corporis Chriſti, infra octavam ejuſdem Solemnitatis, ducere per vias, & plateas, & n. 6. 11. & 12.*
2 *Superfluitas ſemper vitanda eſt.*
3 *Æquiparatorum idem debet eſſe judicium.*
4 *Obſervantia declarat facultatem alicui conceſſam.*
5 *Praxis Romæ vigens, quoad functiones Eccleſiaſticas, normam præbet aliis Locis totius Orbis Chriſtiani.*
7 *Quæ ad majorem cautelam fiunt, non nocent.*
8 *In quibus terminis procedant contrariæ in hac materia S. Congregationum reſolutiones.*
9 *Quæ reſolutiones, in uno caſu loquentes, ad alium extendi non debeant.*
10 *Conceſſa facultate aliquid libere agendi, nulla ad hoc requiritur licentia.*
13 *Prædictæ praxi, in Urbe vigenti, in dubio eſt adhærendum.*
14 *Facultatem hujuſmodi Proceſſionem peragendi, tollere non valent Conſtitutiones Synodales, & quare, & num. 15.*
16 *Licentia petita, cum clauſula præſervativa jurium petentis, trahi non poteſt ad probandam neceſſitatem illam petendi.*
17 *Actus, vigore alicujus concordiæ geſti, ea reſoluta, nullum jus tribuunt, perinde ac ſi expleti non fuiſſent.*
18 *Actus facultativi obligationem non inducunt, niſi probetur coactio cum acquieſcentia.*
19 *Clauſula* ſublata, & decretum irritans *impediunt quamlibet contrariam conſuetudinem.*
20 *Conſtito de poſſeſſione, ſeu quaſi, non eſt denegandа manutentio.*
21 *Sicuti etiam conſtito de bono Jure.*

DECISIO XXXII.

Abrogato Fraternitatis fœdere, quod per Tranſactionem anno 1676. initam fuerat percuſſum inter Rectorem, & Beneficiatos Parochialis Eccleſiæ Villæ Liriæ, & PP. Excalceatos Strictioris Obſervantiæ S. Franciſci ejuſdem Villæ, plures exarſerunt inter ipſos Controverſiæ, quarum unam reſpicientem functiones funerum definivit Sac. Tribunal, coram R. P. D. meo Rezzonico, *ut ex deciſione per eum edita, 7. Decembris proximè præteriti*; altera verò ſuper Jure competente Partibus prædictis ducendi Proceſſionem extra Clauſtra Conventus per Vias, & Plateas dictæ Villæ in die Dominico infra Octavam ſolemnitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti, ad formam Conſtitutionis ſan. mem. Gregorii XIII. *in Bullar. tom. 2. inter ſuas la* 50. necnon reſolutionum Sacrarum Congregationum poſt Sententiam favore eorumdem Patrum latam in Tribunali A. C. fuit hodie coram me Judicio Dominorum ſubjecta ſub dubio *An, & quomodo Conſtitutio ſan. mem. Gregorii XIII. ſit obſervanda, ac reſpective danda manutentio?* & reſolutionem habuit affirmativam, ac ſententiæ A. C. in omnibus conſentaneam.

Conſtitutio enim prædicta ampliſſimam Clero, tam Sæculari, quàm Regulari tribuit facultatem peragendi Proceſſionem Sanctiſſimi Corporis Chriſti in quacumque die infra octavam ejus ſolemnitatis ſub expreſſa prohibitione, ne à quibuſvis Perſonis cujuſcumque gradus, & conditionis, quorumcumque Privilegiorum prætextu valeant perturbari, cum derogatione quibuſcumque Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Conciliis, tam Provincialibus, quàm Synodalibus, auctoritate Apoſtolica etiam confirmatis. Cumque prodierit Motu proprio, & per viam Legis univerſalis, nihil proponitur, cur obſervari, & exequi non debeat quoad PP. Excalceatos Minoris Obſervantiæ Villæ Liriæ, qui hujuſmodi Proceſſionem ducendi per vias, & plateas ejoſdem Villæ, poſſeſſionem longa conſuetudine retinuerunt, ad notata in his terminis per *Rodriguez*

quæſt.

quæſt. Regular. tom. 2. quæſt. 69. art. 2. Lezzan. in Summ.
verb. Proceſſio quoad Regulares, n. 1. Prax-Jordan. var.
lucubration. tom. 2. lib. 5. tit. 25. num. 61. Donat. rer.
regular. tom. 1. par. 2. tract. 13. quæſt. 142. n. 2. Piton.
in Peregon. ad diſcept. Eccleſiaſt. numer. 62. & 78. to. 2.
Barboſ. in Collect. decif. Apoſtolic. verb. Corporis Chriſti Fe-
ſtivitas, collect. 231. n. 2. Rot. in Traatu. Præminentia-
rum, 20. Febr. 1713. §. Quod autem, coram clar. mem.
Card. Scotto.

Nec probari Dominis valuit intelligentia, cujus
præſidio Rector, & Beneficiati d. Conſtitutionis diſ-
poſitionem elidere nitebantur, quòd facultas in illa
Regularibus conceſſa reſpiciat Proceſſiones ducendas
intra Clauſtra Monaſterii, ſive quia non loquitur de
Proceſſionibus per vias, & Plateas dirigendia, ſive at-
iam quia Patres Ord. Prædicatorum, quorum Indultum
privativè ducendi Proceſſionem in Solemnitate Sanctiſs.
Cosporis Chriſti à S. Pio V. conceſſum per eamdam
Conſtitutionem fuit revocatum, ad effectum proceſ-
ſionalirer eircumeundi Vias, & Plateas Civitatum
opus habuerint impetrare ſpeciale Privilegium à ſan.
mem. Clemente VIII quod obtinere non fuiſſent ſolli-
citi, ſi eadem facalras eis per d. Conſtitutionem Grego-
rianam fuiſſet præſervata. Nam faculras ducendi Pro-
ceſſionem intra ambitum Conventus, ſeu Monaſterii,
de Jure comperens Regularibus, nulla fuerat contraria
prohibitione imminuta; ideoque ſicuti, ſi Conſtitutio
Gregoriana ad illam eſſet limiranda, semaneret inuti-
lis, & vana; ita intelligi debet, ut tribuar faculta-
tem Regularibus egrediendi extra Clauſtra, & Proceſ-
ſionem ducendi per vias, & Plateas, hujuſmodi, ut
2 ſuperfluitas, & inutilitas ejuſdem Conſtitutionis evi-
tetur, quæ nullo pacto debet permitti, ut per Text. in
Cap. ſi Papa, de Privileg. in 6. tradunt Gratian. diſcept. 306.
n. 13. Rota coram Molines, dec. 643. n. 43. & in ſpecie
obſervant Lezzan. Oper. Moral. tom. 5. par. 2. c. 1. n. 91.
& 92. Piton. in Peterg. num. 67. poſt diſcept. Eccleſiaſt.
tom. 2.

Accedit, quòd Conſtitutio, quoad facultatem præ-
dictam, exequavit Clerum Sæcularem, & Regula-
sem, qua ratione cùm, reſpectu Cleri Sæcularis, ea-
dem facultas reſtricta cenſeri nequeat intra ambitum
Clauſtrorum, pari rationa nec cenſenda eſt tali modo
3 seſtricta, reſpectu Cleri Regularis, cùm æquiparato-
sum idem debeat eſſe judicium; par Text. in l. 1. ff. de le-
gat. 1. c. ſi poſtquam, §. Final. de elect. in 6. Alexand. conſ.
17. n. 3. lib. 3. Monac. dec. Bononien. 68. a. 19. Rot. cor.
Emer. Jun. deciſ. 1166. n. 4. & in puncto ratiocinatur.
Piton. in Parergon. n. 67. poſt diſcept. Eccleſiaſt. tom. 2.
eamdemque confiſmat intelligentiam obſervantia jam-
din in Villa Liriæ introducta, per quam PP. Excal-
ceati cenſueverunt Proceſſionem Sanctiſſimi Corporis
Chriſti agere per Vias, & plateas, ea enim explicat
4 facultatem per d. Conſtitutionem Regnlaribus datam
in finibus Clauſtri coanguſtari non poſſe, Fagn. in c.
Tuæ, n. 14. de cleric. non reſiden. Anſald. conſ. 14. a. 51.
Gonzalez ad Regul. 8. Cancellar. Gloſſ. 5. n. 87. Rot. co-
ram Cer. dec. 194. n. 3. & in Burgen. Præminentiarum,
25. Janii 1725. §. Quod autem, coram Reverendiſſimo
Epiſcopo Cordubea.

Meliorem tamen declarationem, ac longè uberio-
rem præſtat ſimilis uſus vigens in Urbe, quæ cùm
omnium Eccleſiaſticarum Functionum magiſtra repu-
5 tetur, certam dat normam pro intelligentia ejuſdem
Conſtitutionis in aliis totius Orbis Chriſtiani, ad tra-
dita per Barboſ. de Offic. & poteſt. Epiſc. par. 3. alleg. 78.
a. 35. Piton. in Parergon. n. 63. Sperell. deciſ. 76. n. 16.
Rot. coram Cavaler. dec. 588. n. 7. in Conſtantien. Præ-
cedentiæ, ſuper bono Jure, 27. Januarii 1713. §. Id-
ipſum, cor. bon. mem. Anſald. & in Claritana Jurium Pa-
rochialium, ſuper bono Jure, 2. Julii 1725. §. Final. co-
ram Reverendiſſimo Epiſcopo Cordubea.

Omnem inſuper ſubmovent difficultatem quamplu-
rimæ reſolutiones Sacrarum Congregationum idipſum
confirmantes, ut videre eſt apud Matthæuc. in Official.
6 Car. Eccleſiaſt. c. 40. n. 10. Piton. in Parergon. n. 61. Ur-
ſaya diſcept. 4. n. 30. & 31. & ſeqq. par. 1. tom. 3. di-
ſcept. 10. p. 2. to. 1. diſcept. 22. to. 3. p. 2. & diſcept. 8. to.
5. p. 2. hujuſmodi enim reſolutionibus pro intelligentia
d. Conſtitutionis eſt pleniſſimè deferendum; Rot. in di-
cta Calaritana Jurium Parochialium, ſuper bono Jure, 2. Ju-
lii 1725. §. Quæ profectò, coram Reverendiſſimo D. Epi-
ſcopo Cordubenſi.

Quòd verò PP. Prædicatores curaverint facultatem
deferendi cum ſolemni pompa Sanctiſſimum Euchari-
ſtiæ Sacramentum per loca Civitatum ſpeciali Privi-
legio Clementis Papæ VIII. communire non officit,
cùm hoc fecerint ad majorem cautelam, & in corro-
borationem facultatis ſibi virtute d. Conſtitutionis com- 7
petentis; quæ idcirco trahi non debet in eum ſenſum,
ut illam excludat, atque corrumpat; ad Text. in l. Qui
mutuam 56. in princ. ff. Mandat. Rot. cor. Molines,
dec. 653. n. 22. & coram Eminentiſſimo D. meo Card.
Falconer. tit. de Legatis, dec. 5. n. 8. prout non refra-
gantur nonnullæ reſolutiones Sacrarum Congregatio-
num relat. per Pignatel. conſult. 65. n. 5. & ſeqq. tom.
6. Barboſ. de Paroch. par. 1. cap. 12. n. 3. illæ enim
loquuntur de diſtinctiona temporis faciendi hujuſmo-
di Proceſſiones, ne confuſio inter Clerum Regularem, 8.
& Sæcularem oriatur; nihil verò diſponunt circa fa-
cultatem Regularibus conceſſam peragrandi Proceſſio-
naliter loca Civitatis: quo circa ad illam extendi non
convenit, ad Text. in l. commodiſſimè, ff. de Liber. & 9
Poſthum. Rot. deciſ. 251. num. 13. par. 19. rec. & in
Spoletana Paramentorum, ſuper executione Brevis, 14.
Maii 1723. §. Final. cor. bon. mem. Criſpolto.

Nullum pariter habuit momentum, quòd facultas
per d. Conſtitutionem Regularibus conceſſa, pendere
debeat à licentia Parochi. Cùm enim eadem Con-
ſtitutio tribuat Regularibus facultatem liberè facien-
di Proceſſionem, addita ampliſſima prohibitione, ne
à quacumque Perſona ſub quovis prætextu impediri
valeant, jam ſatis perſpicuè ejus litera per ſe decla-
sat, nullam eſſe exquirendam Parochi licentiam, cùm 10
qua eadem libera facultas minimè conciliari poſſet, ad
notata per Abb. in cap. ſi pro debilitate, n. 5. & ibi,
Dec. n. 45. & 46. de Offic. Delegat. Rebuff. de verbor. ſigni-
ficat. in verb. Liberè, verſ. 7. pagin. 620. Mandoſ. in Regul.
de Infirm. quæſt. 15. n. 3. Gonzalez ad Regul. 8. Cancellar.
gloſſ. 45. n. 11. & ſeqq. Rot. cor. Coccin. deciſ. 1632. n. 12.
& 13. & in hoc ſenſu illam conſtanter interpretati ſunt 11
Doctores, ut videre eſt apud Pellizar. in Manual. Regu-
lar, tom. 2. tract. 8. c. 5. n. 88. Matthæuc. in Official. Car.
Eccleſiaſt. c. 40. a. 8. & 9. Eminentiſſimus Petra, in Com-
mentar. ad Conſtit. 18. Sixti IV. n. 14. to. 5. pag. 564.
& 565. & inconcuſsè declararunt Sacræ Congrega- 12
tiones in Reſolutionibus relatis per Urſayam, diſcept.
4. n. 31. tom. 2. par. 1. & diſcept. 8. a. 15. tom. 5.
par. 2. quibus conſonat etiam uſus, & praxis vigens
in Urbe, cui in dubio eſt adhærendum; Rot. in Ro- 13
mana Jurium Parochialium, 2. Aprilis 1720. §. Po-
ſtremo, coram bon. mem. Cerro, cum aliis ſuperiùs al-
legatis.

Minuſquè adversùs facultatem prædictam profuit
afferre Conſtitutiones Synodales Eccleſiæ Valentinæ,
relatas per clar. mem. Card. de Aguirre in to. 4. Con-
cilior. Hiſpan. fol. 81. & 88. prohibentes, ne in Monaſte-
riis Proceſſiones Sacroſancti Corporis Chriſti, aut Aſſumptio-
nis Beatæ Mariæ Virginis, vel aliæ extra Monaſteriorum
ſepta per Vicos fiant; earumque confirmationem in for-
ma ſpecifica factam à ſan. mem. Sixto V. enim verò
hæ Conſtitutiones Synodales abrogatæ fuerunt, tum
per clauſulas derogatorias Generales contentas in po- 14
ſteriori præfata Conſtitutione Gregorii XIV. ad mo-
dum legis Univerſalis evulgata; Felin. in cap. Non-
nulli, num. 9. de Reſcript. Gonzalez ad Regul. 8. Can-
cellar. gloſſ. 36. num. 2. Card. Albit. poſt Card. de Luc.
de Juriſdict. diſcept. 2. quæſt. 9. num. 2. Rot. cor. Bu-
ratt. dec. 390. n. 5. tum, & certiùs, per ſpecialem
derogationem omnibus Conſtitutionibus, necnon Pro-
vincialibus, & Synodalibus Conciliis pariter in eadem
Gregoriana Conſtitutione adſcriptam, quæ operatus, 15
ut contra illam hujuſmodi Synodales Conſtitutiones,
quantumvis Pontificia confirmatione roboratæ, pro-
poni amplius non valeant; Felin. in cap. Accedentes, n.
5. de præſcription. Card. Albit. poſt Card. de Luc. de Juriſ-
dict. diſcept. 2. quæſt. 9. n. 5. Rot. Coram Gregor. dec. 109.
per tot. & in rec. dec. 630. n. 42. & 43. par. 4. tom. 3.

Inutiliter quoque proponebatur conſueviſſe PP. Ex-
calceatos nedum petere licentiam à Rectore Eccleſiæ
Parochialis ducendi Proceſſionem per Vias, & Plateas
Villæ Liriæ; verùm etiam illum unà cum ejuſdem Ec-
cle-

eleſiæ Beneficiatis invitare ad intereſſendum d. Proceſſioni; quinimmo inſuper eidem Rectori dare præeminentiarum geſtandi Venerabile Sacramentum duobus aſſiſtentibus Beneficiatis Sacris veſtibus indutis; reliquis verò togatis Proceſſionem comitantibus, adhibitis etiam Sacris ſupellectilibus, quas d. Rector commodare ſolebat. Petitio namque licentiæ non fuit probata, niſi pro anno 1730 ea verò apparebat facta cum clauſula præſervativa Jurium dd. Patrum, quæ
16 impediebat, ne trahi poſſet ad probationem neceſſitatis petendi licentiam prædictam; *Rota, coram Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Falconerio, dec. 2n. n. 8. & 9. in Miſcellan. & in Urgellen. Vicariæ S. Andreæ de la Urto, 7. Maji 1731. §. Proviſiones, coram me.*

Invitatio autem, & intereſſentia ejuſdem Rectoris, ac Beneficiatorum, & reſpectiva ſupellectilium commodatio nullum pariformiter aptæ erant Jus illi tribuere, ſive quia referendæ ſunt ad titulum veteris illius Fraternitatis per concordiam anni 1676. ſtabilitæ, cujus reſolutio facta Rectoris, & Beneficiatorum inducta, actus omnes cohære: ter geſtos infirmavit,
17 & ad nihilum redegit, perinde ac ſi non fuiſſent expleti; ut agendo de ſimilibus actibus relativis ad eamdem concordiam dixit *Rot. in dicta Valentina Funerum, 7. Decembris 1731. §. Qua de re, coram* R. P. D. *meo Rezzonico*; ſive quia adſcribi debent liberæ, & ultroneæ facultati dd. Patrum, quæ non eſt in coactivam detorquenda, etiamſi per plures vices, & annos
18 fuerit iterata, niſi probetur interceſſiſſe coactionem cum acquieſcentia ad tradita per *Spad. conſ. 101. n. 11. lib. 3. Gratian. diſcept. 18. n. 17. Piton. diſcept. Eccleſiaſt. 79. n. 6. & ſeqq. Rot. cor. Coccin. dec. 1392. n. 4. & 5. & in Ruben. Juris tumulandi, 27. Aprilis 1731. §. Attento, coram* R. P. D. *meo Rezzonico*; & in præciſis terminia *dec. 536. n. 4. p. 5. rec.* Sive demum quia utcumque ſe habere poſſent actus hujuſmodi, nullo numero habendi eſſent propter reſiſtentiam clauſulæ ſublata, & Decreti irritantis io Conſtitutione Gregoriana appoſiti;
19 quibus impedita fuit quælibet contraria conſuetudo; *Gemnian. conſ. 120. num. 6. Rot. cor. Otthobono, dec. 22. n. 10. & ſeqq. & in Tranen. Præminentiarum, 20. Febr. 1713. §. Levioris, cor. clar. mem. Card. Scotto; & in Ruben. Juris tumulandi, 27. Aprilis 1731. §. Attento, coram R. P. D. meo Rezzonico.*

His poſitis conſequebatur, PP. Excalceatis concedendam eſſe manutentionem in quaſi poſſeſſione liberè peragendi d. Proceſſionem in die Dominico infra Octavam Feſtivitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti per Vias, & Plateas Villæ Liriæ; tum quia conſtat eos
20 in hac quaſi poſſeſſione reperiri; per *Text. in §. Retinendæ, Inſtitut. de Interdict. lege prima, ff. Uti poſſidet; Rota coram Roxas dec. 209. num. 12. & in Toletana Decimarum de Novalcarnero, 22. Novembr. 1726. §. Et quidem, coram me.* Tum etiam quia conſtabilito bono Ju-
21 re eorundem Patrum, manutentio ad ejus tramites concedi debet; *Rota in Spoletana Paramentorum, ſuper manutentione, 22. Junii 1722. & 14. Maji 1723. coram bon. mem. Criſpolto; & in Vicen. Juris admittendi Presbyteros ſuper manutentione, & Attentatis, 29. Aprilis 1729. §. Ex adductis, cor. Reverendiſs. D. Ratto Epiſcopo Corduben.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D. C R E S C E N T I O.

Hiſpalen. Antianitatis.

Veneris 9. Januarii 1733.

A R G U M E N T U M.

In ſingulis Civitatibus, & Locis una dumtaxat Confraternitas Sanctiſſimi Sacramenti adjungi, & aggregari poteſt Archiconfraternitati, quæ talem habeat ab Apoſtolica Sede facultatem, juxta Bullam Clementis Papæ VIII. quæ ſit forma in eadem Bulla præſcripta, & ad quem finem.

S U M M A R I U M.

1 *Prælatio, & manutentio concedenda eſt illi Confraternitati, quæ prius aggregationem reportavit ab Archiconfraternitate, quæ à Sancta Sede talem habeat facultatem.*

2 *Bulla Clementina abrogat aggregationes in una eademque Civitate, & Loco, ultra primam factas, Confraternitatum Sanctiſſimi Sacramenti.*

3 *Quæ Bulla Clementina confirmata poſtmodum fuit per Breve ſan. mem. Pauli V.*

4 *Nullitate aggregationis detecta, nullum per conſequens jus competit Confratribus utendi privilegiis, ac juribus, ex legitima aggregatione aliàs promanantibus.*

5 *Quando ratio habenda non ſit de defectu regiſtri aggregationis, & n. 6. & 7.*

8 *Ex quibus tollatur pariter defectus ſubſcriptionis Cardinalis Protectoris.*

9 *Lapſus centum annorum præſumere facit, impletam in omnibus fuiſſe formam, à Bulla Clementina præſcriptam.*

10 *Multò magis concurrente prævia approbatione aggregationis, & literis teſtimonialibus Ordinarii Loci.*

11 *Recognitio Ordinarii requiritur pro valida publicatione Indulgentiarum.*

12 *Commiſſarius Cruciatæ facultatem habet à Sancta Sede ſuſpendendi, ac revalidandi Indulgentias.*

13 *Ex qibus probetur aggregationis effectuatio.*

14 *Ad hunc effectum leviora ſufficiunt argumenta, & adminicula.*

15 *Ad hoc, ut amiſſum dicatur privilegium, vel præſumatur illi renunciatum, requiruntur actus poſitivi, & directè privilegio contrarii; nec ſufficit, quòd quis illicò non contradicat, & patiatur alium uti ſimili privilegio.*

16 *Immo neceſſarium eſt probare, quòd privilegium habens aliquando illo uti voluerit, & impeditus acquieverit per tempus conſiderabile.*

17 *Privilegium aggregationis reſervatum unicè eſt Archiconfraternitatibus Urbis.*

18 *Simplex aſſertio, abſque ullo documento, non probat.*

19 *In Judicio mero poſſeſſorio videndum non eſt de juſtitia tituli.*

20 *Utraque parte de ſua poſſeſſione docente, illi concedenda eſt manutentio, quæ valido, ac legitimo titulo fulcitur.*

D E C I S I O XXXIII.

CONfraternitas Sanctiſſimi Sacramenti erecta in Sacrario Cathedralis Eccleſiæ Hiſpalen. & aggregata Ven. Archiconfraternitati pariter Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia S. Mariæ ſupra Minervam Urbis, ægrè ferens, quod alia ſimilis Confraternitas in Collegiata S. Salvatoris dictæ Civitatis titulum *Archiconfraternitas* ſibi aſſumeret, & in omnibus actibus adhiberet, atque inſcriberet, alias cooptaret, cæteriſque uteretur privilegiis, ac ſpiritualibus gratiis per Summos Pontifices conceſſis Confraternitatibus legitimè aggregatis Archiconfraternitati Urbis; hæc omnia eidem inhibenda curavit à Vicario Generali Hiſpalen. qui aſſumpta etiam cognitione meritorum, cenſuit non competere Societati S. Salvatoris petitam manutentionem in quaſi poſſeſſione utendi juribus prædictis, & in eodem ſenſu fuit quoque in gradu appellationis Nuncius Apoſtolicus Hiſpaniarum ſuam moderando inhibitionem. Iterum verò provocante Confraternitate S. Salvatoris Cauſa delegata fuit ad Sac. Rotam per Commiſſionem mihi directam, atque ſignatam cum clauſula *de præfixione termini* ob non factam intra legitima tempora tranſportationem Actorum. Dato proinde congruo dubio, *An conſtet de re judicata, ſeu potius de Cauſis reſtitutionis in integrum,* & ob ſuffragiorum ſciſſuram in audientia diei 25 Januarii ſuperioris anni, nulla capta reſolutione, hodie DD. reſponderunt *Conſtare de re judicata.*

Clara ſiquidem viſa eſt præcedentium Judicatorum validitas, atque Juſtitia. Cùm enim utraque Societas jus deſumeret à propria Aggregatione obtenta à Ven. Archiconfraternitate Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia S. Mariæ ſupra Minervam, nil magis ratio- 1
ni congruum erat, quàm ut prælatio, & manutentio concederetur illi erectæ in Sacrario, vel Eccleſia Cathedrali Hiſpalen. quæ hujuſmodi aggregationem retulit uſque *ab anno* 1609. non autem alteri in Ec-

clesia

clesia Collegiata S. Salvatoris, quæ longè poſterius,
nempe *de anno* 1686. fuit ſimiliter aggregata. Dubi-
tari quippe non poterat, quin poſterior hæc Aggrega-
tio nulla prorsùs, ac irrita eſſet, non ſolùm ob litera-
lem cenſuram, & diſpoſitionem *Bullæ Clementis Papæ
VIII. inter impreſſ. Bullar. nov. tom.* 3. *in* 115. *ubi in* §. 3.
occurrente volens pravis nonnullis conſuetudinibus,
quæ in erectionibus, & aggregationibus hujuſmodi
2 irrepſerant, perpetuò valitura Conſtitutione manda-
vit inter cœtera, ut in ſingulis Civitatibus, & Lo-
cis *una dumtaxat* Confraternitas adjungi, & aggregari
poſſet Archiconfraternitati, quæ talem habeat ab
Apoſtolica Sede facultatem, & conſentaneè tradunt
Leo, Theſaur. Eccleſ. par. 4. *cap.* a. a. 1. a. *&* 16. *Pigna-
tell. conſult. Canonic.* 18. *per. tot. tom.* 4.

Sed etiam vigore Brevis ſan. mem. Paoli V. qui
ſpecialiter in aggregationibus faciendis ab Archicon-
fraternitate Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia S. Ma-
3 riæ ſupra Minervam Urbis, voluit in omnibus, &
per omnia ſervari Bullam Clementis Papæ VIII. ad
quam de facto literæ aggregationis exhibitæ pro par-
te Confraternitatis S. Salvatoris relativè ſe habebant
cum inſertione utriuſque Bullæ, & cum expreſsa
conditione, *dummodo per Nos ſimilis gratia priùs alteri
Confraternitati in dicto loco concessa, & tempore hujuſmo-
di conceſſionis alia Archiconfraternitati aggregata non fue-
rit*. Deficiente propterea conditione prædicta ob aliam
præcedentem aggregationem favore Societatis in Sa-
crario Eccleſiæ Cathedralis, nullius roboris erat po-
ſterior aggregatio alterius Societatis in Collegiata S.
4 Salvatoris, omneque ceſsabat fundamentum ſibi aſ-
ſumendi uſum Privilegiorum, ac Jurium, in ſeque-
lam legitimæ aggregationis venientium: *Novar. in Summ.
Bullar. Comment.* 49. a. 9. *Leon. in Theſaur. For. Eccleſ.
p.* 4. *c.* 2. a. 105. *Bordon. oper. moral. to.* 4. *dec.* 326. *Rot. in
Derthonen. Commemorationis Defunctorum*, 14. *Junii* 1728.
§. *Primò enim, coram Reverendiſſ. P. D. meo Aldrovando
Decano, confirmat.* 9. *Februarii* 1729. *coram Eodem*.

Fruſtra verò impugnabatur validitas dictæ primæ
Aggregationis, tum quia illius literæ regiſtratæ non
appareant in Libris, & Archivio Archiconfraternita-
tis Urbis, & careant ſubſcriptione Cardinalis Bur-
ghesii tunc Protectoris; tum etiam quia non doceantur
executioni commiſsæ, juxta formam ſub pœna nulli-
tatis præſcriptam à *Conſtitutione* 115. *Clementis Papæ
VIII.* Quod enim attinet ad primam exceptionis par-
tem ſatisfecit reſponſio, quòd cùm Libri Archicon-
5 fraternitatis non reperiantur, niſi ab anno 1658. jux-
ta fidem hodierni Secretarii, qui ulterius teſtatur au-
diviſse ab ejus Anteceſsore, atque adnotatum pariter
comperiſse alios Libros Aggregationum, & ſignan-
ter *anni* 1609. fuiſse deperditos occaſione decoctionis
cujuſdam illius temporis Secretarii, nulla ratio haben-
da erat de hujuſmodi regiſtrationis defectu; maximè
quia original nuper ad Urbem transmiſsum, & ocu-
lis DD. hodie exhibitum, tot circumſtantiis, & ſolem-
6 nitatibus munitum apparebat, ut etiamſi aliæ contem-
poraneæ regiſtrationes haberentur, & iſta deficeret,
de ejuſdem tamen Aggregationis veritate dubitari non
poſset, juxta firmata per *Rot. coram Dunoz. Jun. dec.*
708. *numer.* 18. *coram Ottobon. dec.* 575. *numer.* 5. *&
ſeqq. coram Anſaldo, dec.* 30. *num.* 18. *in recent. dec.*
470. a. a. *par.* 3. *dec.* 103. *num.* 4. *par.* 4. *& dec.* 227.
num. 8. *par.* 29. *& dec.* 231. *num.* 5. *&* 6. *coram Card.
Caprara*.

Impreſsum namque erat Romæ in Tipographia Rev.
Cameræ Apoſtolicæ in charta pergamena, ſubſcrip-
tum à duobus Nobilibus Viris, tamquam Teſtibus,
necnon à duobus Adminiſtratoribus, & à Laurentio
Bonincontro Notario publico Capitolino, utì Secreta-
rio ejuſdem Archiconfraternitatis, cum appoſitione ſi-
gni, quo in aliis omnibus publicis Scripturis uti ſole-
7 bat; ac demum duo habebat appenſa ſigilla in cera ru-
bra incluſa duabus Thecis ovatis, alterum nempe
Cardinalis Burgheſii Protectoris, alterum ipſius Ar-
8 chiconfraternitatis. In quibus profectò circumſtantiis
quemadmodum nulla ſuboriri poterat ſuſpicio falſita-
tis, ita multò minùs neceſsaria erat ſubſcriptio Car-
dinalis Protectoris; quæ licèt hodie apponi ſoleat,
juxta fidem moderni Secretarii, non tamen exinde
ſequitur eumdem ſtylum, ac neceſſitatem extitiſse
de anno 1609. Præſertim quia literæ Aggregationis
inſcriptum quidem habebant in fronte nomen Sci-
pionis Cardinalis Burgheſii Protectoris, non autem re-
quirebant illius ſubſcriptionem, ſed tantummodo Se-
cretarii, ibi — *Has noſtras literas fieri, & per ejuſdem Ar-
chiconfraternitatis Secretarium ſubſcribi, & publicari man-
davimus, atque ſigillis ipſius Protectoris, & Archicon-
fraternitatis juſſimus, & fecimus appenſione muniri*.

Pro eo autem, quod reſpicit formam à Bulla Cle-
mentina præſcriptam, præviam nempe recognitionem
Ordinarii Loci, *qui adhibitis duobus de ejuſdem Eccle-
ſiæ Capitulo, illa juxta Sac. Concilii Tridentini decretum
promulganda decernat*. Ultra quàm quòd poſt lapſum cen- 9
tum, & ultra annorum locum ſibi vindicabat juridica
præſumptio, quòd in omnibus fuerit adamuſſim ſerva-
ta; tantò magis, quia controverſia aggregatio obten-
ta fuerat prævia Approbatione, ac literis teſtimonia-
libus Ordinarii Hiſpalen. atque in ejus Eccleſia publi- 10
cata, ut ſimiles circumſtantias ad confirmandam præ-
ſumptionem à lapſu temporis deductam perpendit *Rot.
in recent. dec.* 67. *n.* 14. *p.* 17. *dec.* 253. *n.* 6. *p.* 18. *& dec.*
63. a. 12. *& dec.* 756. *n.* 3. *coram Molines*.

Placuit etiam animadverſio, quòd ſolemnitas iſta
requiſita potiùs ad effectum validæ *publicationis indul-
gentiarum*, juxta decretum *Sac. Concil. Trid. ſeſſ.* 21. *de* 11
reformat. c. 9. non autem pro *legitima executione* lite-
rarum aggragationis; ſuppleta in hypotheſi dici, vel
credi poterat per licentiam obtentam à Commiſſario
Cruciatæ, cui à Summis Pontificibus data eſt, ac 12
pluries confirmata poteſtas ſuſpendi, ac revalidandi
Indulgentias, ut obſervat *Lara in Compend. trium gra-
tiarum, pag.* 133. qui refert etiam tenorem ejuſdem
Bullæ Cruciatæ.

Minuſque profuit exceptio, quòd aggregatio iſthæc
nunquam ſortita fuerit effectum; & ideò Confrater-
nitas Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia Cathedrali
paſſa fuerit, quòd altera in Eccleſia S. Salvatoris tan-
diù permanſerit in pacifica poſſeſſione Jurium, & Pri-
vilegiorum vigore ſuæ aggregationis competentium.
Tantum enim abeſt, quòd de hujuſmodi primæ aggre-
gationis ineffectuatione concludenter doceretur, ut imò
contrarium in facto probatum dici poſſe videretur.
Dum literæ Aggregationis illico fuerunt exhibitæ Com-
miſſario Cruciatæ, ad effectum obtinendi facultatem
publicandi Indulgentias in eis conceſſas, & *de anno*
1617. ad hoc ut innoteſcerent gratiæ ſpirituales, qua-
rum mediante Aggregatione participes reddebantur;
Confratres capitulariter congregati demandarunt im-
preſſionem earumdem literarum in lingua Hiſpana,
unde conficerentur tot Liberculi ſingulis Confratribus
diſtribuendi. Rurſus cùm *de anno* 1686. Confrater- 13
nitas in Eccleſia S. Salvatoris per ſuos deputatos ſi-
gnificaſſet alteri Confraternitati in Eccleſia Cathedra-
li gratiam, & privilegium ſuæ Aggregationis, offe-
rendo etiam illorum communicationem, quatenus ſi-
bi aggregari vellet, juxta facultates, quas ſibi com-
petere opinabatur, reſponſum eidem fuit, Confrater-
nitatem prædictam in Eccleſia Cathedrali non indi-
gere hujuſmodi aggregatione, quia longè priùs aggre-
gata reperiebatur Ven. Archiconfraternitati Sanctiſſi-
mi Sacramenti Urbis.

Hiſce autem concurrentibus facti circumſtantiis, per
legitima quoque documenta probatis, quemadmodum
ſatis conſtare dici poterat de illius effectuatione, & 14
obſervantia, quæ à levioribus quoque argumentis,
& adminiculis deduci ſolet, juxta firmata per *Gratian.
diſcept.* 521. a. 26. *Rot. dec.* 1208. *n.* 22. *coram Molines*;
& in Majoricen. Juriſpatronatus, 16. *Maji* 1704. §.
Fortius, coram Muto. Ita magis arduum videbatur aſ-
ſumptum, quòd ſodalitium apud Cathedralem permit-
tendo alteri Confraternitati uſum Aggregationis, &
Privilegiorum ab ea conſequentium, abſque ulla con-
tradictione, propriæ Aggregationi renunciaſſe, & om-
ne jus amiſiſſe cenſeatur. Ad effectum namque amit-
tendi Privilegium, vel inducendi præſumptam illius
renunciationem explorati Juris eſt non ſufficere, quòd
quis illico non contradicat, & patiatur alium uti ſi-
mili privilegio; cum talis omiſſio, & patientia refer-
ri poſſit ad ſpeciem oſcitantiæ, & negligentiæ, quæ
in Communitatibus, & Collegiis facilè ſolet contin- 15
gere; ſed requiruntur actus poſitivi, & directa privi-
legio

legio contrarii, juxta doctrinam *Abbatis*, *in cap. cum acceſſiſſet*, *num. 7. de Conſtit. ibique Dec. num.* 83. *Rot. coram Creſcent. dec. 4. n. 2. de privileg. dec. 927. in fin. part. 3. diverſ. deciſ. 57. num. 11. & 12. coram Bich. dec. 644. num. 18. & 21. coram Dunoz Jun. deciſ. 30. per tot. coram Peuting. dec. 204. n. 12. coram Molines*; *& dec. 61. n. 10. & 12. coram Reverendiſſimo Criſpo*. Quinimò neceſſarium quoque foret, quòd Sodalitium in Cathedrali uti ali-
16 quando voluerit Privilegio aggregationis, & impeditum quieverit per tempus conſiderabile, ut bene obſervant *Gabr. conſ. 78. n. 10. & ſeqq. lib. 2. Rota coram Seraphin. dec. 1045. num. 3. & 4. coram Bich. dec. 57. num. 9. coram Dunoz. Jun. dec. 644. num. 16. & ſeqq. coram Criſpo, dec. 61. num. 10. & ſeqq. in Colonien. Paſtoratus, ſeu Parochialis, 7. Februarii 1727. §. Silentium, coram R. P. D. meo Caleagnino*.

Quòd ſi Confraternitas in Eccleſia Cathedrali omiſit ſe inſcribere titulo *Archiconfraternitatis*, & alia ſodalitia ſibi aggregare, prout fecit altera Societas in Eccleſia S. Salvatoris, non idcirco dici poteſt uti noluiſſe privilegio ſuæ aggregationis; cùm tale jus Ag-
17 gregatio non tribuat, ſed reſervatum unicè ſit Archiconfraternitatibus Urbis, juxta notata per *Card. de Luc. in annot. ad Concil. Trid. diſc. 18. n. 1. & per modernum Epiſcopum Anagninum de ſodalit. q. 2. n. 1.*

Jure demum, meritoque nulla fuit habita ratio de eo, quod dicebatur, Sodalitium Sanctiſſimi Sacramenti apud Eccleſiam Cathedralem fuiſſe ſuppreſſum ab Archiepiſcopo Palafox, nec Privilegium Aggregationis potuiſſe reaſſumere per reintegrationem deinde obtentam à Cardinali de Arias, pariter Archiepiſcopo Hiſpalen. Quidquid enim ſit de juridica relevantia dicti ſuppoſiti; Factum hujuſmodi ſuppreſſionis non aliunde colligebatur, quàm à ſimplici aſſertiva nomine alterius Confraternitatis facta in Partibus, anno 1728. coram proviſore Hiſpalen. nullo prorsùs
18 exhibito documento, quæ proinde nullum aptæ erat conſtituere probationis gradum; *Rot. poſt Card. de Luc. de donat. lib. 7. deciſ. 3. num. final. in Peruſina Donationis, 9. Martii 1716. §. Patens, & §. Nullum, coram bon. mem. Cerro. In Forolivien. Pecuniaria, 6. Decembris 1723. §. Adhuc, cor. R. P. D. meo de Gamachez*; *& in Auximana Donationis, 23. Aprilis 1731. §. Abſque, cor. R. P. D. meo Cincio*.

Quibus ita ſe habentibus, ac vindicata à contrariis exceptionibus aggregatione Confraternitatis in Eccleſia Cathedrali, ſicuti corruebat alia poſterior aggregatio obtenta à Confraternitate pariter Sanctiſſimi Sacramenti apud Eccleſiam S. Salvatoris, ita hæc deſtituta apparebat omni titulo, cujus vigore legitimam ſibi poſſet aſſerere poſſeſſionem ad effectum obtinendæ manutentionis. Facta enim hypotheſi, quòd Cauſa, juxta illius prætenſionem, decidenda foret ad tramites meri poſſeſſorii, cui cæteroquin obſtare vide-
19 batur factum non minùs Judicis primæ Inſtantiæ, qui examen Tituli aſſumpſit, quàm ipſius Confraternitatis Reæ conventæ, quæ titulum ſuæ Aggregationis produxit, juxta firmata per *Lotter. de re beneſ. l. 2. q. 46. 29. & ſeqq. Card. de Luc. de Cenſ. diſc. 11. ſub num. 7. & de penſ. diſc. 30. nu. 6. Rot. coram Bich. dec. 620. num. 4. & ſeq. & dec. 1301. num. 19. coram Molines*. Nihilominus cùm altera quoque Societas Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia Cathedrali de ſua poſſeſſione doceret per actus ſuperiùs enunciatos, §. *Minuſque*, & renovatam Indulgentiarum publicationem de anno 1724. nil magis rationi; ac ſtylo Sac. Tribunalis congruum
20 erat, quàm ut manutentio concederetur illi, quæ valido, ac legitimo prioris Aggregationis titulo ſuffulta erat; *Poſtb. de manut. obſerv. 71. nu. 105. Rot. in rec dec. 330. num. 15. p. 8. coram Molin. dec. 703. num. 2. & final. & in Calaritana Jurium Parochialium, ſuper manutentione, 2. Julii 1725. §. Eoque ſecurius, & ſeq. coram Reverendiſſimo Ratto Epiſcopo Corduben.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D. C R E S C E N T I O.

Salernitana Canonicatus.

Die, 1. Martii 1734.

A R G U M E N T U M.

Quando agitur de Præbendis, quæ propter illarum ſeparabilitatem à Canonicatibus, conſiderantur uti quid merè temporale, optari poſſunt abſque mutatione tituli Canonicalis. Per optionem, factam à Canonico Prothonotario Apoſtolico, affecta remanet Præbenda optata, non autem dimiſſa.

S U M M A R I U M.

1 *Gratia per falſam ſuggeſtionem obtenta, executionem non meretur.*

2 *Ex conſuetudine optandi, præſumptio ſtat pro ſeparabilitate Præbendæ à Jure ſpirituali, & titulo Canonicatus.*

3 *Quo caſu Impetrator graviori premitur onere concludenter probandi perpetuam, atque omnino inſeparabilem annexionem Præbendæ Canonicatui.*

4 *Ex diſtinctione Præbendarum, earumque numero æquali cum Canonicatibus, probatur ſimplex annexio generica, & revocabilis, necnon adhæſio Præbendæ Juri Spirituali reſpectu Canoniæ.*

5 *Iſta tamen non ſufficit, ut per optionem pinguioris Præbendæ, mutatus quoque dicatur titulus Canonicatus.*

6 *Unio ſimplicium Beneficiorum Canonicatui non probat perpetuam, ac inſeparabilem annexionem Præbendæ cum titulo Canonicatus.*

7 *Præbenda quando aliter optari non poſſit, quàm mutato titulo.*

8 *Qualitas Spiritualitatis, & inſeparabilitatis non reſultat ex eo, quòd optio fiat cum decreto, & auctoritate Ordinarii.*

9 *In vacationibus, quæ contingunt in menſibus Apoſtolicis, Ordinarius non habet jus conferendi, nec admittendi optionem.*

10 *In optione, ſecum ferente mutationem tituli Spiritualis, interponendum eſt decretum ab eo, qui habet jus conferendi Canonicatum.*

11 *Mutatio loci, & Stalli in Choro, in optione Præbendæ, qua ratione fiat.*

12 *Si optio Præbendæ fiat abſque auctoritate Capituli, jus conferendi habentis, ex hoc arguitur, nullam fieri tituli Canonicalis mutationem.*

13 *Idem probat collatio Canonicatus vacantis, & Præbendæ, dimiſſæ ab eo qui optavit.*

14 *Decretum Ordinarii intelligendum eſt juxta petitionem coram illo factam, ab optante.*

15 *Præſertim ſi ita ſuadeat factum poſtea ſequutum in actu capiendi poſſeſſionem.*

16 *Unica Præbenda ſpiritualis, ſeu unicum Beneficium, non poſſunt duo pro indiviſo poſſidere.*

17 *Quando optiones factæ fuerunt etiam in menſibus reſervatis, ſignum eſt, Præbendas eſſe temporales, & à titulo Canonicali ſeparabiles, & quare.*

18 *Nova Fidei profeſſio iterari debet à Canonico, qui, dimiſſo primo, acquirit novum Canonicatum, etiamſi in eadem Eccleſia, & non obſtante alia profeſſione, emiſſa in adeptione primi.*

19 *Per optionem, factam à Canonico Prothonotario Apoſtolico, affecta quidem remanet Præbenda optata, non autem dimiſſa, & n. 21.*

20 *Reprobatur opinio* Garz. de Benefic. part. 5. c. 1. num. 337.

22 *Ratione familiaritatis, vel Prothonotariatus, reſervata remanent Beneficia, quæ vacant per obitum poſſidentium, non autem quæ vacant, vel dimittuntur per optionem.*

23 *Ad impediendam optionem, non ſufficit reſervatio generalis ex mente Papæ, ſed requiritur expreſſa derogatio conſuetudini optandi.*

24 *Per unam reſervationem non præſumitur Papa velle omnes Præbendas comprehendere, quas ab uno, eodemque*

que Canonico optari contingeret, integrum jus optandi in Eccleſia, & jus Ordinarii Collatoris ita abſorbendo.

DECISIO XXXIV.

EX quatuor Canonicatibus Diaconalibus in Eccleſia Metropolitana Salerni, quemadmodum primi duo pinguiores habent Præbendas, ita perantiqua invaluit conſuetudo, ut altero ex iſtis vacante, Præbendam, & ſtallum optet Canonicus in eodem ordine ſequens. Canonicatus verò alteri per Capitulum præſentatum per Archidiaconum, & Canonicos Diaconos conferatur. Cùm igitur de Menſe Decembris anni 1731. per obitum Antonii Græco vacatio contigerit ſecundi ex primis duobus Canonicatibus, Hieronymus de Vicariis, qui tertius erat inter Canonicos Diaconos, Defuncti locùm, atque Præbendam optavit. Ad Canonicatum verò, per obitum d. Antonii vacantem, necnon ad Præbendam per Hieronymum dimiſſam, electus fuit à Capitulo, ſeu Archidiacono, & Canonicis Diaconis, atque ab Ordinario confirmatus Joſephus Alphanus, qui deinde poſſeſſionem etiam legitimè nactus eſt.

Nihilominus ſub obtentu, quòd Hieronymus de Vicariis optaſſet Canonicatum, & Præbendam, per obitum Antonii Græco vacantes, Matthæus Picillo impetravit à Sanctiſſimo Domino noſtro Canonicatum, & Præbendam à Hieronymo dimiſſos, tamquam S. Sedi reſervatos, ratione Prothonotariatus, quo erat idem Hieronymus inſignitus, mihique directis pro executione literis Apoſtolicis, conſuetum hodie propoſui dubium -- *An literæ Apoſtolicæ ſint exequendæ* -- Cui DD. reſponderunt -- *Literas non eſſe exequendas*.

Quòd enim Hieronymus de Vicariis optaverit Canonicatum, & Præbendam vacantes per obitum Antonii Græco, & per aſſecutionem hujuſmodi vacaverit ſimiliter Canonicatus, & Præbenda, quos antea Hieronymus Prothonotarius obtinebat, prout à Matthæo fuerat Pontifici expoſitum, nequaquam ſubſiſtere compertum eſt, ideoque illius gratia per falſam hujuſmodi
1 ſuggeſtionem ſubrepta, executionem non merebatur, juxta vulgatam regulam, de qua *Rota deciſ.* 845. *n.* 1. *coram Molin. & Jacen. Portionis hujuſmet, diei menſis, & anni, §. Et ſane cor. me.*

Cùm enim non agatur de Præbenda perpetuò, & irrevocabiliter annexa Canonicatui, ac Juri Spirituali, ſed de alia ſpecie Præbendæ, quæ licèt reſpectu Canoniæ ſemper adhæreat Juri Spirituali; nihilominus propter illius ſeparabilitatem à ſingulis Canonicatibus conſideretur uti quid merè temporale, ac optari poteſt abſque mutatione tituli Canonicalis; hinc ſequitur, Hieronymum optare voluiſſe Præbendam, ſeu potius bona Præbendalia, abſque eo quòd titulum mutaverit Canonicatus, cujus proinde vacatio per optionem Præbendæ nequaquam verificatur.

Et ſanè hujus generis eſſe Præbendas quatuor Canonicatuum Diaconalium ſatis probatum dici poterat eo ipſo, quòd in Eccleſia Salernitana viget conſuetudo
2 optandi. Sicuti enim tali caſu præſumptio ſtat pro ſeparabilitate Præbendæ à Jure Spirituali, & titulo Canonicatus, juxta *Conſ. Card. Zabarel.* 126. *n.* 4. *& ſeq.* quòd communiter ſequuntur *Lotter. de re beneficiar. lib.* 1. *quæſt.* 19. *n.* 31. *& ſeq. Tondut. quæſt. Benefic. to.* 2. *c.* 110. *n.* 29. *& de penſion. c.* 12. *n.* 6. *Rot. in magiſtrali dec.* 57. *cor. Caſſad. de Præben. n.* 1. *& ſeq. cor. Ubald. dec.* 434. *n.* 2. *& ſeq. Penia, dec.* 677. *n.* 2. *to.* 5. *cor. Emer. Jun. dec.* 743. *n.* 12. *&* 13. *in rec. deciſ.* 391. *n.* 7. *& ſeq. par.* 19. *& coram Card. Falconer. dec.* 16. *n.* 9. *& ſeq. tit. de Beneſic. tom.* 1. Ita Matthæus Impetrator graviori premitur onere concludenter probandi perpetuam, ac omnino inſeparabilem annexionem Præbendæ Canonicatui, ita
3 quidem, ut facto per utrumque uno individuo, optio unius neceſſariò ſecum ferat optionem, ac mutationem tituli, reſpectu alterius, juxta diſtinctionem, de qua *Card. Zab. in d. conſ.* 126. *nu.* 4. *Lotter. de beneſic. lib.* 1. *quæſt.* 19. *n.* 22. *cum pluribus ſeqq. Tondut. quæſt. benef. dicto c.* 110. *n.* 29. *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 34. *num.* 32. *Garz. de beneſic. p.* 5. *c.* 1. *n.* 456. *Monet. de option. c.* 3. *quæſt.* 3. *n.* 47. *Ventrigl. in prax. de Coadjutor. annot.* 13. *§. Unic. n.* 14. *part.* 2. & conſtanter *Sac. Rota, ut coram Puteo, dicta dec.* 201. *per tot. lib.* 2. *cor. Martin. Andrea, dec.* 99. *n.* 2. magiſtraliter in *Mediolanen. optionis poſt Remocamp. de Coadjutor. dec.* 2. *n.* 4. *& ſeq. cor. Emer. Jun. dec.* 743. *n.* 18. *& ſeq. & cor. clar. mem. Card. Falcon. dec.* 16. *n.* 9. *& ſeq. tit.* 3. *de benef. to.* 1. *& in Miſcell. dec.* 37. *n.* 1. *& ſeq. tom.* 4.

Quæ autem ad hunc effectum pro parte Matthæi deducebantur, viſa non ſunt gradum hujuſmodi probationis attingere. Quòd enim Præbendæ ſint inter ſe diſtinctæ, & correſpondeant numero Canonicatuum, nec ſubſiſtebat in facto, quandoquidem duobus Diaconis primi, & ſecundi Ordinis unica eſt inſolidum aſſignata Præbenda, ut clarè præſeferunt verba unionis, qua Lucius Sanſeverinus Archiepiſcopus Salernitanus, anno 1613. plura Beneficia incorporavit eorumdem Canonicatuum Præbendis communiter, ac indiviſim poſſeſſis, & in poſterum poſſidendis. Multò tamen minùs relevaret in Jure, dum ex hac Præbendarum diſtinctione, illarumque numero æquali cum Canonica- 4
tibus probata quidem dici poſſet ſimplex annexio generica, & revocabilis, nec non adhæſio Præbendæ Juri Spirituali reſpectu Canoniæ, quam à numeri correſpectivitate colligit *Abb. inc. Majoribus, n.* 4. *de Præbend.* Iſta tamen non ſufficit ad hoc, ut per optionem pinguioris Præbendæ mutatus quoque dicatur titulus Canonicatus, ſed neceſſariò requiritur annexio ſpeci- 5
fica, perpetua, & inſeparabilis à Jure Canoniæ, quæ non deducitur, neque concludenter probatur à ſola diſtinctione Præbendarum, neque à correſpectivitate numeri, quæ adſit inter eas, & Canonicatus, ut benè explicando *Abb.* in loco ſuperius allegato, reſpondet *Lotter. de re benef. lib.* 1. *quæſt.* 19. *n.* 25. *& ſeq. Monet. de option. c.* 7. *quæſt.* 1. *num.* 26. *Tondut. de Penſion. c.* 22. *n.* 5. *Panimol. dec.* 32. *n.* 19. *& ſeq. Caſtropal. oper. moral. tract.* 13. *de Benef. diſput.* 2. *punct.* 22. *§.* 6. *n.* 7. *Rota dec.* 201. *cor. Puteo, lib.* 2. *& deciſ.* 17. *de Præbend. per tot. cor. Caſſador. dec.* 743. *num.* 20. *cor. Emer. Junior. & in recen. dec.* 391. *nu.* 12. *& ſeq. p.* 19. *& cor. clar. mem. Card. Falconer. deciſ.* 16. *n.* 10. *&* 11. *tit.* 3. *de Beneſ.*

Quatenus verò perpetua iſthæc, atque inſeparabilis annexio Præbendæ ipſimet titulo Canonicatus deſumebatur ab unione prædicta plurium Beneficiorum, quæ ab Archiepiſcopo Sanſeverino incorporata fuerunt ſatisfaciebat reſponſio, quòd unio iſta utcumque acceſſoria, & extinctiva tituli, præſupponit quidem Præbendarum diſtinctionem inter ſe, ut facta dicatur juxta Decretum Sacri Concilii Tridentini *ſeſſ.* 24. *cap.* 15. *de reformatione*; atque inſuper probat inſeparabilem, ac perpetuam annexionem Beneficiorum relativè ad Præbendas, non autem importat eamdem perpetuam, 6
ac inſeparabilem annexionem Præbendarum cum titulis Canonicalibus. Cùm enim aliud ſit Præbenda, aliud verò Canonicatus, ſive Canonica ex unione Beneficiorum ſubjectivè facta Præbendis, non benè infertur ad inſeparabilem, perpetuamque annexionem Præbendarum cum Canonicatibus, ſed ea eſt aliunde probanda, ut in puncto firmant omnes *Canoniſtæ in cap. Et, cui de Præbend. in* 6. & ſignanter *Geminian. numer.* 12. *Lapus, n.* 14. *& ſeq. Joannes Andr. n.* 6. *Francus ſub n.* 6. *Butr. n.* 16. *Card. Zabarel. in Clement. ut ii, qui, §. Illa verò, n.* 16. *de ætate, & qualitate; Imol. ibid. n.* 15. optimè *Lotter. de re beneſic. lib.* 1. *quæſt.* 19. *num.* 8. & latiùs *lib.* 2. *quæſt.* 47. *num.* 39. *& ſeq. Monet. de option. capit.* 5. *quæſt.* 2. *nu.* 28. *Rota in rec. dec.* 421. *nu.* 5. *& ſeq. & per tot. part.* 1. *& coram clar. mem. Card. Falconer. dicta deciſ.* 16. *numer.* 12. *tit.* 3. *de beneſic. tom.* 1.

Quinimò ea hoc ipſo, quòd unio facta non fuit æquè principaliter, ſed eſt acceſſoria, atque extinctiva tituli Beneficiorum unitorum, excluſa remanet qualitas Spiritualis Præbendæ, quæ licèt diſtincta ab aliis, tunc demum aliter optari non poſſet, quàm mutato titulo, 7
ubi de per ſe conſtitueret titulum beneficialem, puta, ſi Canonicatui unitum fuiſſet Beneficium æquè principaliter, quemadmodum in his terminis intelligendam eſſe *deciſ.* 63. *coram Ægid.* bene obſervat *Lotter. de re benef. lib. primo quæſt.* 19. *n.* 35. *Rot. coram Mantic. deciſ.* 224. *num.* 3. & in fortioribus terminis in *Ferrarien. optionis, & Præbendæ, cor. cl. mem. Card. Falcon. tit. de Beneſic.* ubi refert de Præbendis inter ſe diſtinctis, addictiſque ſingulis Canonicatibus, quarum una

una erecta fuerat ex decimis ſpiritualibus, & altera ex bonis cujuſdam Beneficii SS. Simonis, & Judæ; & oihilominus cenſuit Rota, Præbendas eſſe temporales, & Canonicatibus aonexas temporaliter tantùm, & revocabiliter; ideoqne per illarum optionem non mutari titulum Canonicalem.

Neç majoris efficaciæ viſum eſt argomentum ex eo deſumptum, quòd optio Præbendarum fiat cum decreto, & auctoritate Ordinarii, ideoque præſupponat mutationem, & acquiſitionem novi tituli Canonicalis; cùm alioquin ſi Præbenda titulum non haberet ſpiritualem, vel inſeparabilia non eſſet à Canonicatu, optio fieret propria auctoritate, & abſque ullo decreto Superioris. Hoc namque Ordinarii decretum non ſtat loco collationis, atque Inſtitotionis neceſſariæ ad
8 acquirendum novum titulum Canonicalem, ſed interponi tantummodo ſolet ad probandam, & canonizandam antianitatem in Canonico optare volente; id, quod ſatis clarè ſuadebat duplex animadverſio; *prima* nempè, quòd ſimile decretum interpoſitum fuit in præteritis etiam vacationibus, quæ contigerunt in menſibus Apoſtolicis, in quibus Ordinarius nec Jus habet
9 conferendi, nec admittendi optionem, utpote, quæ non datur in Præbendis reſervatis, juxta *Text. in c. fin. de conſuet. in 6.* innovatum per *Regulam 6. Cancellar.* quam latè expendunt *Paſſerin. in d. cap. final. per tot. Rot. coram Coccin. dec. 704. nu. 11. & 12. & in Bononien Canonicatus, ſive optionis ſuper bono Jure, 26. Junii 1690. §. Etenim, coram Urſino.* Altera verò, quòd Jus conferendi Canonicatus in Eccleſia Salernitana competit Capitulo, non autem Archiepiſcopo, ideoque ſi per optionem Præbendæ pinguioris, mutaretur quoque titulus Canonicalis, neceſſariò intercedere in hac optio-
10 ne deberet auctoritas Capituli, non autem Archiepiſcopi, cùm explorati Juris ſit, in optione præſeferente mutationem tituli ſpiritualis, interponendum eſſe decretum ab illomet, qui habet jus conſerendi Canonicatus, ut in ſpecie tradunt *Joan. Andr. in c. ſi pro te, num. final. de reſcript.* quem ſequitur *Henricus Boich, in c. novit. de his, quæ fiunt à Prælat. ſub num. 6. Innocent. in cap. quæſitum, de rerum permutat. Cardin. Zabarell. conſ. 126. n. 4. verſ. pro hoc; Monet. de option. c. 5. quæſt. 2. & ſeq. Barboſ. de Canonicis, cap. 30. ſub nu. 2. & num. 4. in fin. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 34. num. 62. & ſeq. Rota, dec. 6. num. 5. & num. 7. de conſuetud. in novis, coram Caſſad. dec. 17. n. 2. & ſeq. de Præbend. & deciſ. 11. num. 11. part. 8. rec.*

Non obſtante, quòd in optione Præbendæ mutari quoque ſoleat locus, & Stallum in Choro. Hoc enim non fit ratione novi tituli Canonicalis, quaſi locus ille debitus eſſet, atque addictus tali Canonicatui, vel Præbendæ; ſed fit ratione antianitatis, propter quam
11 Canonicus optans aſcendit ad Stallum ſuperius, quod occupabat defunctus, non tanquam de Juribus Canonicatus, & Præbendæ, ſed tanquam de Juribus, & pertinentiis antianitatis, & ſervitii antiquioris præſtiti Eccleſiæ, ut benè inquit *dec. 9. de conſuetud. in antiqu. ſub n. 3. in rec. dec. 1385. ſub nu. 2. p. 3. & coram Emerix Jun. dec. 743. n. 14. & 15.*

Sic autem detecta inſubſiſtentia fundamentorum, quibus Matthæus Impetrator ſuadere contendebat connexionem inſeparabilem inter Præbendam, & titulum Canonicalem, majorem profectò vim, & efficaciam aſſumebant rationum momenta, quæ ad illius excluſionem afferebantur à Joſepho de Alphanis. Si enim optiones hujuſmodi Præbendarum fiunt à Canonicis abſque ulla auctoritate, & collatione Capituli, ſeu Archidiaconi, & Canonicorum Diaconorum repræſentantium idem Capitulum, penès quòd ſtat jus conſerendi Canonicatus, jam patet per optionem Præbendæ nullam fieri mutationem tituli Canonicalis, ad
12 quem effectum indiſpenſabilis eſſet ejuſdem Capituli auctoritas, juxta doctrinam *Oſtien. in c. quæſitum, n. 3. de rerum permut. Joann. Andr. in cap. final. ſub n. 4. de conſuetud. in 6. Calderin. conſ. 7. per tot. de Præbend. Zabarell. d. conſ. 126. ſub n. 4. verſ. non enim; Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 34. nu. 66. & 74. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 19. n. 24. & 33. Garc. de Benef. p. 7. c. 13. n. 10. Barboſ. de Canonic. Dignit. cap. 30. num. 18. Rot. dec. 6. nu. 1. & ſeq. de conſuetud. in novis; coram Caſſad. deciſ. 17. per tot. de Præbend. coram Cerr. dec. 619. n. 23. & 24.*

Rursùs quamplures afferebantur optiones hactenus factæ, & loquentes de Præbendis, vel de loci Canonicalibus unà cum præbenda ſibi tangente, non autem de Canonicatibus; taliſqne ſignanter erat ultima expleta per obitum Canonici de Græco, in qua ulterius fuit expreſsè facta diſtinctio inter Præbendam, & titulum Canonicalem. Capitulum namque contulit Alphano Canonicatum vacantem per obitum de Græco, & præbendam dimiſſam à Canonico de Vicariis; ex
quo neceſſariò infertur, Præbendas eſſe temporales, 13
ac ſeparabiles à titulis Canonicalibus, ut in puncto poſt *Cardinalem Zabarell. d. conſ. 126.* diſſerit *Rot. coram Caſſad. dec. 17. n. 5. de Præbend.*

Et quamvis in Decreto Vicarii Generalis pro immiſſione Hieronymi ad poſſeſſionem Præbendæ optatæ, mentio facta legeretur de Canonicatu, & Præbenda Diaconali; id tamen nonniſi per errore contigiſſe videbatur. Exploratum quippe erat in facto, Hieronymum tunc abſentem per medium ſui Procuraroris ſolummodo inſtetiſſe pro optione Præbendæ Diaconalis pinguioris; & licèt Ordinarius ultra petita decreverit, eumdem fore immittendum in poſſeſſionem dd. Canonicatus, & Præbendæ, nihilominus Procurator Hieronymi poſſeſſionem tantummodò cœpit ſecundi loci, ſeu Stalli Diaconalis una cum Præbenda vacante per obitum de Græco, & ſucceſſivè Capitulum elegit Alphanum in Canonicum Diaconum loco ejuſdem Antonii Græco una cum Præbenda, quam priùs obtinebat Hieronymus de Vicariis; ideo-
que Ordinarii decretum non aliter erat intelligendum, 14
quàm juxta petitionem Canonici de Vicariis reſtrictam ad ſolam optionem Præbendæ, ſecundùm regulam, de qua *Text. in l. edita, Cod. de eden. Rot. dec. 174. n. 6. p. 2. recent. & dec. 234. num. 1. p. 15. & dec. 591. n. 3. coram Molin.* Et certiùs ſi attendatur factum poſterius tum Procuratoris, qui Ordinario præſente poſſeſſionem ade-
ptus fuit Stalli, & Præbendæ, non autem Canoni- 15
catus; tum Capituli, à quo fuit ad Canonicatum electus Joſephus Alphanus; tum demum ipſius Ordioarii, qui hanc electionem approbavit, & ſub die 17. Decembris 1731. non poterat Hieronymum immittere in poſſeſſionem Præbendæ, & Canonicatus, ad quem nulla optio, nullaque approbatio præceſſerat.

Ad hæc accedebant tres aliæ non minus in facto comprobatæ, quàm in Jure relevantes circumſtantiæ. Prima nempè, quòd in Bulla unionis Beneficiorum facta Præbendis Diaconalibus ab Archiepiſcopo Sanſeverino, data fuit duobus Canonicis tam primi, quàm ſecundi Ordinis poſſeſſio pro indiviſo ſuarum Præbendarum. Id, quod verificari quidem poteſt de Præbendis temporalibus, non verò de Spiritualibus, ſeu titulo Beneficii, cùm non poſſint duo poſſidere pro in-
diviſo unicam Præbendam Spiritualem, ſeu, quod 16
idem eſt, unicum Beneficium; per *Text. in c. maioribus, de Præbend. & cap. dilect. eodem tit. Abb. in dicto c. dilecto, n. 1. in fin. & num. 6. Ant. Auguſt. in Epitome Jur. Can. lib. 5. tit. 12. per tot. Barboſ. in cap. maiorib. de Præbend. n. 6. & per tot. Gonzal. ibid. num. 2. & ſeq. Pirhing. in Jus Canon. lib. 3. tit. 3. de Præben. ſeſſ. 6. n. 22. & num. 231. in fin.*

Secunda, quòd optiones de hujuſmodi Præbendis factæ fuerunt etiam quando vacarunt in menſibus reſervatis. Fuit quippè Canonicatus proviſus à S. Sede Præbenda verò optata per Canonicum in ordine ſequentem. Si enim Præbendæ eſſent Spirituales, vel Spiritualitati, ſeu Juri Canoniæ inſeparabiliter annexæ, ubi vacatio contingeret in menſibus reſervatis, caderet procul dubio ſub reſervationibus Apoſtolicis, neque à Canonicis optari potuiſſent, obſtante *Regula 9. Cancellariæ*, in qua expreſsè derogatur conſuetudini etiam immemorabili optandi majores, & pinguiores Præbendas, & firmant auctoritates ſuperiùs alle-
gatæ *in §. Nec majoris*. Si ergo in Eccleſia Salerni- 17
tana Præbendæ ſic vacantes optatæ fuerunt, ſignum evidens eſt, illas temporales, & ſeparabiles eſſe à titulo Canonicali, quia uti tales non cadunt ſub reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis, juxta *dec. 743. per tot. coram Emerix Jun. dec. 2. per tot. poſt Remocamp de Coadjutor. & deciſ. 37. per tot. cor. bon. mem. Cardin. Falcon. in Miſcell.*

Ac demum tertia, quod omnes Canonici, qui uſque modò

Digitized by Google

modò piuguiores optarunt Præbendas, ſervarunt quidem omnes alias ſolemnitates, ac cæremonias amplexus, ac juramenti, quæ nihil conſerunt ad effectum, de quo agitur; ſed novam fidei profeſſionem nullatenus emiſerunt, ad quam tamen obligati omnino fuiſſent, quatenus Præbendæ Spirituales forent, & per optionem mutaretur titulus Canonicalis; quia
18 juxta veriorem Sententiam, quam de mente S. Concilii Tridentini *ſeſſ. 24. cap. 12.* teneut communiter Canoniſtæ, & Sacra quoque Congregatio Concilii, novam profeſſionem fidei reiterare debet Canonicus, qui dimiſſo primo acquirit novum Canonicatum, quamvis in eadem Eccleſia, & non obſtante alia profeſſione emiſſa in adeptione primi, ut contra *Azor.* dubitativè loquentem tenent *Ugolin. de poteſt. Epiſc. c. 3. §. 16. n. 17. Campanil. in diverſ. Jur. Canonic. rubr. 8. c. 3. n. 10. Ricciul. de Jur. perſon. lib. 5. c. 13. n. 19. Sanchez ad præcept. Decal. lib. 2. c. 5. n. 6. Lazar. lucubr. Canon. tom. 1. tit. 4. cap. 22. n. 5. Garz. de Beneſic. part. 3. cap. 3. nu. 17. & ſeq. Tambur. de Jur. Abbat. tom. 2. diſp. 8. quæſt. 3. n. 8. & Barboſ. de poteſt. Epiſc. par. 3. allegat. 61. n. 8.*

Addebant ulterius Scribentes pro Alphano, quòd admiſſa etiam per hypotheſim ſpiritualitate, atque inſeparabili annexione Præbendæ cum Canonicatu, itaut Canonicus de Vicariis per optionem dimiſerit etiam proprium, quem prius habebat Canonicatum, vera tamen non eſſet ſecunda narrativa Pontifici facta per Matthæum Piccillo, quòd nempe Canonicatus dimiſſus à Canonico de Vicariis Prothonotario Apoſtolico, affectus remanſerit S. Sedi in vim *extravagantis ad regimen, de Præbend.* ex quo affecta quidem rema-
19 net Præbenda optata, non autem dimiſſa, juxta Theoricam *Joannis de Lignan. in cap. Dilecto, quæſt. 7. de Præbend. Card. Zabarell. d. conſ. 126. n. 7. Prob. ad Monach. in c. fin. n. 27. de conſuetud. in 6. Eneas de Falcon. de reſervat. quæſt. 4. principali affect. 57. Simonet. de reſervat. quæſt. 45. ſub. num. 8. Paul. Granuc. in addit. ad eumdem Simonet. quæſt. 35. n. 42. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloſſ. 34. n. 40. Barboſ. de poteſt. Epiſc. p. 3. allegat. 57. n. 114. Monet. de optione, c. 3. quæſt. 3. n. 44. & ſeqq. Rebuf. ad regul. Cancell. in addit. ad reg. 3. verb. obtinent, litt. D. Lotter. de re beneſic. lib. 2. quæſt. 25. n. 42. Lauren. de condjutor. quæſt. 407. n. 3.*

Abſque eo quòd iu contrarium relevaret auctoritas *Garz. de Beneſic. part. 5. cap. primo, num. 337.* ubi firmat, opinionem prædictam eo tantùm caſu procedere, quandò Præbenda ſit temporalis, nec per ejus op-
20 tionem mutetur titulus Canonicalis; ubi verò cum Præbendæ titulum quoque mutari contingat, utramque cenſendam eſſe reſervatam, tam ſcilicet dimiſſam, quàm optatam, quatenus duret qualitas inductiva reſervationis. Dicebant enim Deſenſores prædicti, opinionem hanc eſſe contra communem Canoniſtarum, de quibus ſupra, & ipſiuſmet Sac. Rotæ, quæ in *Salamantina portionis, 15. Octobris 1584. coram Vicecomite, impreſſa apud eumdem Garziam*, cenſuit reſervatam eſſe Præbendam tantummodo optatam, non verò aliam dimiſſam. A qua deciſione licèt poſtea receſſum fuiſſet ſub die 11. Februarii 1585. ut in *dec. impreſſa apud eumdem Garziam l. c. n. 337.* in hac tamen ſecunda deciſiono examinatum non fuiſſe, nec formaliter deciſum articulum, ſed habitum fuiſſe pro dubio propter opiniones hinc inde militantes, quinimo occurrente poſt annos octo examine ejuſdem articuli in *Urgellen. Canonicatus, 7. Maji 1593. coram Card. Blanchetto, impreſſa apud eumdem Garziam, par. 5. cap. 1. nu. 346.* Rota ad primum ſenſum rediiſſe videbatur, quòd
21 nempè reſervatio tranſeat in Præbendam, & Canonicatum optatum, idemque firmaſſe coram *Dunozet. Jun. dec. 229. n. 16. & in Salamantin. Canonicatus, 25. Junii 1696. coram Muto*, quæ eſt impreſſa poſt *Remocamp. de Coadjutor. dec. 20. per tot.*

Ea præſertim adſtipulante ratione, quod reſervatio hujuſmodi Beneficiorum ratione familiaritatis, vel Prothonotariatus, ea tantummodo comprehendit Beneficia, quæ vacant per obitum poſſidentium, prout
22 ex verbis d. *Extravagant. ad regimen de Præbend. in 6.* ideoque capere non debet ea Beneficia, quæ vacant, vel dimittuntur per optionem, ſed iſta optari debent à ſequentibus in gradu. Nec enim in d. *Extravag. ad regimen.* nec in *regul. 1. Cancell.* illius renovatoria derogatur expreſsè Conſuetudini optandi, proindeque reſervatio generalis ex mente Papæ optionem non im- 23
pedit, ſed ad hunc effectum requiritur expreſſa derogatio conſuetudini optandi, prout expreſsè derogatur in alia diſtincta reſervatione menſium, de qua eſt *Regul. 9. Cancell.* uti in puncto obſervant *Joannes de Lignan. in d. cap. Dilect. de Præbend. quæſt. 7. Card. Zabarell. d. conſ. 126. ſub numer. 7. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloſſ. 34. num. 6. & ſeqq. Piton. diſcept. Eccleſ. 10. ſub n. 14. & 15. Rota, coram Manzaned. dec. 773. n. 7. & ſeq. coram Coccin. dec. 804. & ſeqq. coram Dunoz. Jun. dec. 599. n. 3. & ſeqq. & coram Emerix Jan. dec. 743. n. 10. 21. & 22.*

Aliam quoque ſuperaddentes animadverſionem, quod ſi obtineret opinio *Garziæ*, ejuſque Aſſeclarum, non leve ſequeretur. Abſurdum, quòd durante Cauſa reſervationis in una eademque Perſona, non ſolùm duæ Præbendæ, dimiſſa nempe, atque optata, reſervationi obnoxiæ remanerent, ſed plures quoque, imò omnes ſub eadem reſervatione cadere poſſent, quatenus plures, vel omnes optari contingeret ab uno, eodemque Canonico, qui ſit vel familiaris, vel Protonotarius, vel alterius cujuſcumque qualitatis reſervationem inducentis. Id, quod alienum eſſe videbatur à mente Pontificis, qui per unam reſervationem 24
non præſumitur velle integrum Jus optandi in Eccleſia, & poteſtatem Ordinarii Collatoris abſorbere, ut in puncto hoc abſurdum conſiderant *Card. Zabarell. ſæped. conſ. 126. Prob. ad Monach. in c. fin. de conſuetud. in 6. n. 27. circa finem, litt. D. Piton. diſc. Eccleſ. 50. ſub n. 18. Rot. coram Cerro, dec. 619. n. 26. & ſeqq.*

Verùmtamen exiſtimantes DD. ſatis fundatam ex primo capite hodiernam Cauſæ reſolutionem, operæ prætium non putarunt ad ſecundi hujus articuli definitionem deſcendere.

Et ita in acerrimo utrinſque Partis Contradictorio reſolutum fuit.

R. P. D.

CRESCENTIO.

Thelesina Delationis Inſignium.

Lunæ, 4. Junii 1736.

ARGUMENTUM.

Non poteſt Epiſcopus facultatem concedere deferendi Inſignia Canonicalia, ſive ſint de majoribus, ſive de minoribus; ſed horum uſum indulgere unicè, ac privativè ſpectat ad Sanctam Sedem.

SUMMARIUM.

1 *Facultas deferendi Inſignia Canonicalia non ſpectat ad Ordinarium, ſed ad Sedem Apoſtolicam; & n. 2.*

3 *Ordinaria Epiſcopi facultas neque ad Inſignia minora concedenda extenditur, & n. 4.*

5 *Depoſitio, quæ tendit ad proprium factum ſuſtinendum non probat.*

6 *Conſenſus Capituli in huiuſmodi conceſſione facta ab Epiſcopo, non convalidat Gratiam, alias ſuaptè natura nullam.*

7 *Gratia in parte, & objecto ſuo principali corruente corruit etiam reſpectu acceſſorii.*

8 *Si conceſſio facta ab Epiſcopo nulla eſt, atque illegitima, confirmatio quoque Apoſtolica, ex defectu ſubjecti confirmabilis, evaneſcit.*

DECISIO XXXV.

Occaſione, qua Canonici, ſeu Presbyteri Sancti Laurentii preces detulerunt ad ſan. mem. Benedictum XIII. pro confirmatione eorum Eccleſiæ in Collegiatam, de qua actum eſt *in contemporanea Deciſione*, ſupplicarant quoque pro Apoſtolica Approbatione facultatis deferendi Inſignia Canonicalia, quæ auctoritate ordinaria ſibi conceſſa fuerant anno 1718. à Blaſio Gambaro, tunc Epiſcopo Theleſino; Votique com-

compotes effecti, obtinuerunt à Vicario Generali et-
iam in hac parte decerni exequutionem Literarum
Apoſtolicarum. Poſtmodum verò interpoſita à Senten-
tia Exequntoris in Parte, & Partibus appellatione,
ad aſſertum exemplum Canonicorum Eccleſiæ Cathe-
dralis variarunt iidem Canonici S. Laurentii Inſignia
Canonicalia, habitoque per Capitulum Cathedralis
recurſu ad Sacram Rituum Congregationem, Dubi-
um hinc ortum fuit ſuper Pertinentia Cauſæ, deinde
ſublatum per Decretum Eminentiſſimi Domini Car-
dinalis Sanctiſſimi D. N. Pro-Auditoris, qui reſpectu
Delationis Inſignium Cauſam remiſit ad Sacram Ro-
tam, ſuſpenſio interim Judicio ſuper variatione eo-
rumdem Inſignium, pro qua remiſit Cauſam ad Sacram
Congregationem Rituum. Quapropter hodie conſului
DD. meos: *An licitum fuerit, & liceat deferre Inſi-
gnia Canonicalia*. Habuique *reſponſum negativum*.

Planam quippe reſolutioni viam ſternere viſa eſt
ipſa conceſſio Epiſcopi Gambari, qui ſicuti ad eam
proceſſit ex mera poteſtate ordinaria, ita nullum Jus,
nullumque titulum tribuere valuit deferendi hujuſmo-
di Inſignia Canonicalia, quorum uſum Indulgendi fa-
cultas unicè, ac privativè reſervata eſt Supremæ San-
1 ctæ Sedis Auctoritati, ut per *Text. in Can. nonnulli 29. Can.
pervenit, & Can. illud autem, diſt.* 93. notant ibidem
Canoniſtæ, & ſignanter *Turre Crem. Gemin. Præpoſ. & Ar-
chid. in d. Can. nonnulli, ſub n. primo, verſ. cùm de licen-
tia; Gratian. diſcept. foren. 745. n. 50. & ſeqq. Campanil.
diverſ. Jur. Can. rubr. 9. cap. 3. num. 3. & ſeqq. Pignat-
tell. conſ. 59. la ſeconda, n. 9. & 13. tom. 6. Piton. di-
ſcept. Eccleſ. 99. n. 48. §. Hæc deciſio; Corrad. in prax.
beneficial. lib. 2. c. 14. n. primo, & 2. & 26. Card. de
Luc. de præemin. diſc. 8. ſub n. 8. §. Et fortiſſimum; Scar-
fanton. ad Ceccoper. lucubr. Can. lib. 1. tit. 7. n. 1. & ſeq.
Barboſ. de Canon. c. 2. n. 26. & 27. Monacell. formul. le-
gal. pract. tom. primo, tit. 2. annot. ad formul. 4. num. 28.
Nicol. lucubr. Can. lib. 3. tit. primo, de vit. & honeſt. Cle-
ric. n. 29. Ricc. dec. Archiepiſc. Neapolit. deciſ. 332. ſub
n. 3. §. Ceterùm.*

Et hæc fuit ſemper conſtantiſſima opinio, tum Sa-
cri noſtri Auditorii, ut videre eſt in *Gerunden. Almu-
2 tiarum, 12. Januarii 1690. §. Prima pars, coram Her-
vaul. in Iſernien. Inſignium, 8. Junii 1697. §. Excluſa,
coram Pio; in Januen. Inſignium, ſuper negotio principa-
li, 4. Februarii 1705. §. Tantaque, cor. Muto; & in Bur-
gen. Præeminentiarum, 28. Jun. 1723. §. Quemadmodum,
cor. Lancetta*. Tum Sacræ Rituum Congregationis in
Comen. 25. Januar. 1602. in Placentina, 16. Januar. 1620.
& præter alias, quas refert *Barboſ. de Can. ubi ſupra, n.
27. Amayden. de ſtyl. Dator. lib. 1. cap. 15. §. 7. num. 103.
Pignattell. d. conſ. 59. la ſeconda, ſub n. 13. tom. 6. No-
var. in ſumm. Bullar. Comment.* 85. *n.* 13. *tom.* 1. & noviſ-
ſimè reſolutum fuit *in Leodien. 20. Martii 1728. in Tre-
vicana, 28. Aprilis 1731. & in Brugnaten. 28. Novem-
bris 1735.*

Nulla facta diſtinctione inter Inſignia Majora, vel
minora. Quidquid enim ſit, an Almuria violacei co-
loris ab Epiſcopo conceſſa Præsbyteris, ſeu Canonicis
Sancti Laurentii, cadat ſub una, vel altera ſpecie, ve-
rior, atque communior eſt opinio, quòd ordinariæ Epi-
3 ſcopi facultates neque ad Inſignia minora concedenda
extenduntur, ut in terminis ſimplicis Mozzettæ viola-
cei coloris, reprobato *Novar. quæſt. forenſ. part. 1. q. 24.*
reſpondit *Rot. in Iſernien. Inſignium, 1. Julii 1697. §.
Juſtitia, coram Pio*; & præter ſuperius adductos firmant
*Scopp. ad Gratian. dec. 59. n. 56. & ſeq. Ricciardell. in
Lyc. Eccleſ. tom. 2. c. 21. n. 22. & 23.* referens inter cæ-
tera reſolutionem Sacræ Rituum Congregationis in una
Hydruntina, ubi cùm Archiepiſcopus Caputium nigrum,
quo priùs utebantur Canonici, mutaſſet in violaceum,
4 reſcripſit, id non licuiſſe, neque licere ſine Sanctæ
Sedis Indulto, atque in terminis Minorum Inſignium
reſpondit eadem Sacra Congregatio Rituum in *Marſicen.
16. Junii 1663. in Alexandrina, 22. Junii 1705. & in
Trivicana Inſignium, Ponente Eminentiſſ. D. Cardinali Pi-
co, 28. Aprilis 1731. & in dicta Brugnaten. Præeminen-
tiarum, 26. Novembris 1735. Ponente Eminentiſſ. Domino
Card. Pieri.*

De Conſenſu Capituli Eccleſiæ Cathedralis non ali-
undè conſtabat, quàm à ſimplici aſſertione Epiſcopi
Concedentis. Cùm autem tenderet, atque adjecta præ-
ſumi valeat ad ſubſtinendum proprium Factum, legi- 5
timam probationem in his terminis non conſtituit; *Ur-
ſell. concluſ. legal. 155. num. 70. & 125. & 126. Rot.
dec. 406. num. 7. coram Molin.* Sed quatenus etiam de
hujuſmodi Conſenſu dubitari non poſſet in facto, nul-
lius tamen eſſet relevantiæ de Jure. Cùm enim nulli-
tas conceſſionis procedat non à prejudicio Capituli, &
Canonicorum Eccleſiæ Cathedralis, ſed à defectu Po- 6
teſtatis in concedente, illorum ſanè conſenſus vali-
dam, ac legitimam reddere non poterat gratiam ſuap-
te natura nullam, atque illegitimam, juxta regulam,
de qua *Text. in leg. Jus publicùm 38. ff. de pact. & leg. ne-
que dignus, §. Privatorum, ff. de regul. Jur. Rot. de-
ciſ. 67. num. 3. par. 2. recent. & dec. 106. n. 17. coram
Cerro.*

Fruſtra verò dicebatur, quemcumque defectum pri-
mæ Conceſſionis fuiſſe ſanatum per ſupervenientem
Confirmationem Apoſtolicam, cujus vigore conceſſio
Epiſcopalis evaſit Papalis, & ſuppleti expreſsè fue-
runt omnes tam Juris, quàm Facti defectus. Cùm enim
confirmatio hæc Apoſtolica principaliter, ac prima-
riò reſpiceret Erectionem Collegiatæ, & ſuppreſſionem
trium Cannonicatuum, nil magis rationi congruum
erat, quàm ut corruente Gratia in parte, ac objecto
ſuo principali, juxta firmata in *contemporanea deciſione*,
corrueret etiam reſpectu ad Inſignia Canonicalia, quæ 7
acceſſoria tantum, ac præſuppoſita vera Eccleſiæ Col-
legialitate à Summo Pontifice approbata videbantur,
ut poſt *Text. in leg. cùm principalis, ff. de reg. Jur.* notat
*Rota, dec. 623. n. 3. & 6. cor. Dunozet. Jun. deciſ. 1879.
n. 8 & deciſ. 1933. n. 11. coram coccin.*

Maximè quia tantum abeſt, eundem Summum Pon-
tificem ſanare voluiſſe in hac parte quoſcumque tam
Facti, quàm Juris defectus, quos ſupplevit tantummo-
do in Ordine ad Erectionem, & ſuppreſſionem antedi-
ctas, cum clauſula tamen, *veris exiſtentibus narratis*,
ut imò expreſsè declaraverit, non aliter confirmare,
aut concedere Delationem Inſignium, quàm ſub con-
ditione, quòd Canonici eis *hactenus, legitimè tamen,
& pacificè, ut præmittitur, gaviſi, & potiti ſunt* -- Si er-
go illorum præcedens conceſſio facta ab Epiſcopo illegi-
tima fuit, & conſequenter illegitimus illorum uſus,
Confirmatio quoque Apoſtolica in forma communi 8
ex defectu ſubjecti confirmabilis evaneſcere dicenda
eſt, juxta firmata per *Rot. in recen. dec. 406. numer.
23. par. 4. tom. 2. deciſ. 370. numer. 6. part. 5. tom. 1.
dec. 758. num. 13. & ſeqq. coram Molin.* Quodque ver-
ba prædicta conditionem faciant, & Confirmationem
nullius roboris reddant non verificata præcedenti con-
ceſſione valida, ac legitima, *Rota dec. 608. num. 14.
part. 4. dec. 5. n. 9. par. 7. & deciſ. 62. num. 15. par. 13.
recent.* & conferunt adducta in *contemporanea deciſione,
§. Deficiente.*

Quæ demum dicebantur de ſimili exceptione militan-
te adverſùs Canonicos Eccleſiæ Cathedralis, quos
contendebatur de mera Epiſcopi licentia nuper mutaſ-
ſe Inſignia in nobiliorem formam, atque materiam,
extranea prorſus erant à præſenti quæſtione, reſtricta
ad licitam, vel non delationem reſpectu Canonicorum
Eccleſiæ Sancti Laurentii, cùm pro eo, quod atti-
net ad eorundem inſignium variationem, ut præten-
ditur, factam à Capitulo Cathedralis, & deindo à
Canonicis, ſeu Presbyteris Sancti Laurentii; agendum
ſuperſit in Sacra Rituum Congregatione, ad quam in
hac parte Cauſa remiſſa fuit; juxta decretum Eminen-
tiſſimi Domini Cardinalis Pro-Auditoris ſuperius re-
latum.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. CRESCENTIO.

Theleſina Collegiatæ.

Lunæ, 4. Junii 1736.

ARGUMENTUM.

Reſolutum fuit hic à Sac. Rota, exequendam non
eſſe gratiam, à ſan. mem. Benedicto XIII. conceſ-
ſam, pro confirmatione Eccleſiæ Oppidi Sancti
Laurentii Majoris Theleſinæ Diœceſis in veram Col-

legiatam, ob vitium ſubreptionis, ex quo Pontifici narratum fuerat, dictam Eccleſiam eſſe antiquitus Collegiatam, & numeratam, quam tamen expreſſionem conſtitit eſſe falſam.

S U M M A R I U M.

1 *Gratia unionis, quæ in vita Pontificis concedentis effectum ſuum ſortita non eſt, revocata, atque irrita remanet per Reg. 13. Cancell.*

2 *Subreptio Gratiæ illius executionem impedit.*

3 *Olim communior vigebat opinio, quòd concurrente juſta, ac rationabili cauſa, poſſent Locorum Ordinarii ſimplices, ſeu Parochiales Eccleſias in Collegiata erigere.*

4 *Hodie tamen, ex decretis Sac. Congregationis Concilii, hujuſmodi erectiones reſervatæ ſunt ſupremæ Sedis Apoſtolicæ auctoritati.*

5 *Eccleſiam eſſe ſimplicem Parochialem receptitiam, & innumeratam: Præbendas Canonicales nunquam in titulum collativum fuiſſe erectas, ac ab Ordinario, vel à Dataria proviſas; necnon etiam Archipresbyteratum primam Dignitatem ab eadem Dataria non fuiſſe collatum vigore Reg. IV. Cancellariæ, ſunt omnia qualitati Collegialitatis omnino adverſantia.*

6 *Quòd ſemper nuncupata fuerit Collegiata, ſemperque habuerit Chorum, Stallum, Burſam, Archam, & Menſam communem, ſunt hæc ſigna æquivoca etiam ad Eccleſias merè receptitias, & non Collegiatas referibilia.*

7 *Vel ad ſummum probare poſſunt Collegiatam impropriam, quoad effectum præeminentiarum.*

8 *Confirmatio Apoſtolica ſuffragatur dumtaxat ad roborandam præexiſtentem erectionem, uti ritè, & rectè factam, Summo Pontifici expoſitam, non verò ad revalidandam erectionem nullam, ſeu veram, ac propriam Collegialitatem non præexiſtentem.*

9 *A certo numero Canonicorum, & Præbendarum oritur numeratio Eccleſiæ.*

10 *In Eccleſia numerata datur vera vacatio, & collatio Canonicatuum in titulum; non verò in Eccleſia innumerata.*

11 *Neque in Eccleſia hujus ſecundi generis, Canonicatus cadunt ſub Regula Menſium, aliiſque reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis.*

12 *Præfixo numeri Canonicorum ad menſuram fructuum, pro tempore creſcentium, vel decreſcentium, ſtatum præſefert Eccleſiæ innumeratæ.*

13 *Multò magis, ſi accedat ulterius ſubſequuta judicialis obſervantia.*

14 *Etiam in Eccleſia non numerata datur vacatio, & collatio impropria, & quomodo.*

15 *Maximè in concurſu plurium Proviſionum, ab Epiſcopis factarum, abſque ſimilium terminorum expreſſione.*

16 *Proviſiones Apoſtolicæ, quando Pontifici facta fuit mentio de Eccleſia innumerata, nullam inducunt ſtatus ejuſdem Eccleſiæ mutationem.*

17 *Idem pariter dicendum, ſi è converſo nulla facta fuit mentio Eccleſiæ non numeratæ, ob clauſulam dum*modo ad nos collatio hac vice pertineat, *in Literis Apoſtolicis contentam.*

18 *Quæ ſit ratio potiſſima, ob quam Eccleſia innumerata reduci non poſſit.*

19 *Ex reticita qualitate Eccleſiæ innumeratæ oritur vitium ſubreptionis.*

20 *Immo etiam ex obſcura, & involuta veri expreſſione.*

21 *Diminutio redditium non facit Eccleſiam de innumerata numeratam; neque vales exinde certus numerus Canonicorum determinari, in poſterum non augendus, dato redditium augmento.*

D E C I S I O XXXVI.

IN literis Apoſtolicis ſan. mem. Benedicti XIII tria potiſſimum legebantur Indulta favore Eccleſiæ Caſtri, vel Oppidi S. Laurentii majoris Theleſinæ Diœceſis. *Primò* nempè, ut in veram, ac propriam Collegiatam denuò confirmaretur. *Secundò*, ut Archipreſbyter, & Canonici omnibus juribus, ſignis, & inſignibus, quibus *hactenus legitimè, ac pacificè gavisi ſunt*, abſque ulla diminutione gaudere, ac uti perpetuò valeant, & debeant. *Tertiò* demum, ut tres ex quindecim Canonicatibus primò quomodolibet vacaturi ſupprimantur, eorumque fructus Archipresbytero, cæteriſque Canonicis perpetuò applicentur.

Literis hujuſmodi pro executione directis Vicario Generali Theleſino, vacavit interim unus ex prædd. Canonicatibus, ad quem Epiſcopus Baccarius elegit, ac ſubrogavit Joannem de Rubeis cum ſubſequuto poſſeſſionis effectu. Et quamvis Capitulum S. Laurentii inſtans coram Vicario pro executione Apoſtolicæ gratiæ, ab eo peteret etiam, nullam, ac irritam declarari hujuſmodi proviſionem, ſententiam nihilominus protulit, qua mediante declaravit quidem Apoſtolica auctoritate confirmandam eſſe collegialitatem Eccleſiæ in ſtatu innumerato, ejuſque Archipresbyterum, & Canonicos uti poſſe Inſigniis uſque adhuc adhibitis; ſed quod attinet ad ſuppreſſionem trium Canonicatuum, demandavit, eam locum eſſe habituram pro tribus impoſterum vacaturis, non autem perpetuò, ſed temporaneè, donec ſcilicet fructus augeantur; quo caſu tot voluit admitti poſſe per Epiſcopum novos Canonicos, quot pateretur augmentum fructuum, habito reſpectu ad quantitatem percipi ſolitam ab unoquoque ex duodecim Canonicis: ſalvis denique juribus, & exceptionibus per Capitulum promotis adverſus poſtremam Epiſcopi proviſionem de Canonicatu favore Joannis de Rubeis.

Acceptantes Canonici ſententiam hanc in partibus favorabilibus tantùm, recurſum in reliquis habuerunt ad Signaturam Juſtitiæ, petendo circumſcriptionem poſſeſſionis captæ à dicto Joanne; ſed reſcriptum fuit -- *Nihil de circumſcriptione; & detur nova Commiſſio* -- quæ deinde transmiſſa, non aliter ſignata fuit, quàm cum clauſula -- *Parito Literis arbitrio Rotæ* -- ad cujus tramites duplex hodie propoſui dubium, alterum nempe ſuper delatione inſignium Canonicalium, de quo in contemporanea deciſione; alterum verò ſuper confirmatione Collegiatæ -- *An intret arbitrium pro retardatione Executionis Literarum Apoſtolicarum*, cui DD. reſponderunt -- *Affirmativè*.

Et ſanè licèt pro parte Promotoris Fiſcalis Curiæ Epiſcopalis, & Canonicorum Eccleſiæ Cathedralis deneganda contenderetur prædicta executio; Tum quia gratia expiraverat per obitum Pontificis Benedicti XIII. nec locum habere poſſit regula 12. *Cancellariæ*, qua Sanctiſſimus D. N. feliciter regnans revalidavit quidem gratias à Prædeceſſore ſuo Benedicto conceſſas infra annum ante diem ejus obitus, quamvis Exequutoribus, ſeu Judicibus tempore debito non præſentatas, non autem reſtituit eas longè ante annum obitus expeditas, prout erant Literæ, de quibus agitur, datæ ſub die 21. Octobris 1728. & poſt annum exhibitæ coram Executore. Tum etiam quia gratia iſthæc, uti 1
continens ſuppreſſionem trium Canonicatuum, eorumque redditium applicationem Maſſæ communi effectum ſuum ſortiri debuiſſet in vita ejuſdem Summi Pontificis concedentis, alioquin cadit ſub revocatione, ac irritatione decreta in *Regul. 13. Cancellariæ*.

Operæ tamen pretium DD. non putarunt ad omnis, atque alterius quæſtionis deciſionem procedere, quia arbitrium pro retardatione executionis prædictæ jure optimo interponendum putarunt ex capite ſubreptionis, cui literas hujuſmodi obnoxias competerunt. Fuerat enim Pontifici expoſitum, Eccleſiam S. Laurentii jamdudum, nempe à centum ſeptuaginta annis reperiri, *Ritè, & Canonicè* erectam in Collegiatam, ac uti habentem unum Archipresbyteratum, & quindecim Canonicatus, totidemque Præbendas in titulum collativas, atque ſubjectas reſervationibus Apoſtolicis eſſe ulterius numeratam. Cùm autem hæc narrativa in
neutra parte ſubſiſteret, facilè hinc deducebatur gra- 2
tiæ ſubreptio, quæ legitimum præbet obſtaculum illius executioni, juxta vulgatam regulam, de qua *Fagnan. in c. ſuper literis, n. 38. de reſcript. Rot. dec. 1. n. 11. tit. de Benef. cor. clar. mem. Card. Falconer. & in Romana, ſeu Bergomen. Collegii, 26. Novembris 1731. §. Præſuppoſita, cor. Eminentiſſimo D. Card. Aldrovando.*

Quod attinet ad primam partem, non equidem conſtabat de legitima hujus Eccleſiæ erectione in Collegiatam. Quidquid enim ſit de Diplomate Epiſcopi Beroaldi, qui de anno 1653. ut divino cultui per Miſſarum celebrationem, ac animarum ſaluti per Sacramentorum adminiſtrationem pinguius provideret, duos

Archi-

Digitized by Google

Archipresbytero adjunxit Canonicos, & Eccleſiam
S. Laurentii in Collegiatam erexit auctoritate ordinaria, cùm eo tempore, antequam ſcilicet emanarent
decreta Sacræ Congregationis Concilii declarantia hujuſmodi erectiones reſervatas tantummodo eſſe ſupremæ auctoritati Sedis Apoſtolicæ, quæ decreta incœpiſſe de anno 1623. inquit *Piton. diſcept. Eccleſ.* 116. *n.* 30.
to. 4. communior vigeret opinio, quòd concurrente
juſta, ac rationabili cauſa, poſſent locorum Ordinarii Eccleſias ſimplices, ſeu Parochiales in Collegiatas
3 erigere, ut videre eſt apud *Jo. Andr. in cap. Quoniam,*
de vit. & honeſt. cler. Butr. ibib, num. 2. *Panorm. n.* 2. *&* 6.
Imol. num. 1. *Gambar. de poteſtat. legat. lib.* 3. *tit. de poteſtat. legat. in erig. nov. Beneſ. n.* 30. *Fuſc. de viſit. lib.*
2. *c.* 1. *nu.* 6. *&* 7. *Piton. diſcept. Eccleſ.* 116. *num.* 30.
Franc. Marc. dec. 886. *num.* 6. *Rot. dec.* 42. *nu.* 10. *par.*
14. *rec. & deciſ.* 1573. *n.* 3. *cor. Cocc. & dec.* 1083. *n.*
3. *&* 4. *cor. Emer. Jun.*

Quamvis pro contraria Sententia non leves militarent auctoritates, & ſignanter *Franch. in c.* 1. *num.* 4.
de reb. Eccleſ. non alien. Innoc. in cap. Poſtulaſti, in princ.
de jurepatr. Bald. in cap. cùm acceſſiſſent, de conſtit. n.
17. *verſ. item oportet; Rebuff. in praxi Beneſ. tit. de erect.*
in colleg. ſub init. Lotter. de re beneſ. lib. 1. *qu.* 14. *n.* 12.
Rot. in rec. dec. 99. *n.* 9. *par.* 7. *dec.* 297. *num.* 2. *&*
ſeq. & num. 14. *par.* 17. *& dec.* 1229. *num.* 8. *tom.* 5.
cor. Molin. & hodie non amplius revocetur in dubium
4 poſt decreta, & reſolutiones Sacræ Congregationis
Concilii, quas refert *Nicol. in Floſc. V. Collegiata; Monacell. formul. prac. p.* 1. *tit.* 6. *form.* 10. *n.* 7. & ſequitur
Rot. dec. 99. *n.* 9. *par.* 7. *dec.* 297. *num.* 2. *& ſeq. par.*
17. *& dec.* 243. *n.* 14. *cor. Reverendiſſimo Criſpo; & deciſ.* 1229. *n.* 8. *cor. Molin.*

Potiſſima ratio ſtetit in ſubſequuta obſervantia, quæ
non ſolùm conformis non erat qualitati veræ, & propriæ Collegiatæ, ſed imo poſitivè in contrarium militabat. Anno ſiquidem 1576. Epiſcopus Cherubinus
Looſus ſub ea expreſſione, quòd in Eccleſia prædicta quilibet Clericus Terræ S. Laurentii, *ſtatim ac*
ſacri Presbyteratus, & Sacerdotii ordinem adeptus fuerit,
in numerum cæterorum Canonicorum adſcribi poſſit, abſque
eo quòd ulla contigiſſet vacatio inter Canonicos, admiſit Joannem Paulellam; itidemque de anno 1589.
Epiſcopus Belloculus ſub eadem expreſſione, quòd Eccleſia prædicta ab Epiſcopis Prædeceſſoribus erecta
fuiſſet in Collegiatam, *nullo præſcripto numero Canonicorum*; ſed cum conditione, quòd *ſtatim ac ad Presbyteratus*
ordinem pervenerint, ſi voluerint, & idonei reperti fuerint
in cæterorum Canonicorum numerum adſcribi poſſint, admiſit pariter Aſcanium de Luce.

Rursùs circa annum 1614. orta controverſia inter
Presbyteros, ſeu Canonicos dictæ Eccleſiæ, & Communitatem S. Laurentii ſuper eo *quòd Eccleſia eſſe deberet receptitia, prout ſemper ab immemorabili fuit, &*
quòd præfixio numeri octo Sacerdotum facta per anteceſſorem
Epiſcopum Theleſinum nulla eſſet, ac invalida, & lite hujuſmodi compromiſſo in arbitrium Sigiſmundi Gambacurti, tunc Epiſcopi Theleſini, prodiit ſub die 12.
Martii ejuſdem anni Laudum & Sententia arbitramentalis, qua declaratum fuit, *Eccleſiam Maiorem dicti Loci poſſe, & debere recipere numerum tot Sacerdotum Civium*
ejuſdem loci, quot ſinguli percipiant annuos ducatos 36. *ex*
redditibus certis d. Eccleſiæ, &c. Itaut creſcentibus redditibus uſque ad d. taxatam ſummam, creſcat etiam & numerus Sacerdotum in ea; quæ ſententia fuit eodem anno in
forma ſpecifica confirmata per ſan. mem. Paulum V.

Si ergo Eccleſia S. Laurentii habita ſemper fuit pro
receptitia, & innumerata, ſi pro tali canonizata fuit
in Laudo Epiſcopi Gambacurti, Apoſtolica quoque
auctoritate roborato, ſi in omnibus actibus ſeriis, &
proportionatis Epiſcopi pro tempore eam, uti ſimpli-
5 cem Parochialem receptitiam, & innumeratam reputarunt, ſi numquam ibi fuerunt præbendæ Canonicales in titulum collativum erectæ, ac proviſæ ab Ordinario, vel à Dataria, quæ nec etiam Archipresbyteratum primam Dignitatem contulit vigore regulæ *quartæ Cancellariæ*, non eſt profectò, cur dici poſſit
vera, & propria Collegiata, cùm hujuſmodi qualitati omnia prædicta diametraliter adverſentur, juxta
firmata per *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 9. §. 3. *n.*
10. *& ſeq. Barboſ. de Epiſc. allegat.* 57. *n.* 159. *Lotter. de*
re beneſ. lib. 1. *quæſt.* 14. *num.* 25. *& ſeq. Card. de Luc. de*
præeminen. diſc. 8. *n.* 11. *Eminentiſſ. Petra ad conſtit.* 7.
Innoc. IV. ſect. 1. *n.* 8. *& ſeq. tom.* 3. *Piton. diſcept. Eccleſ.* 116. *n.* 25. *&* 34. *tom.* 4. *& Rot. in rec. dec.* 147. *n.*
18. *par.* 10. *dec.* 192. *n.* 16. *par.* 14. *dec.* 234. *n.* 2. *par.*
16. *& cor. Kaunitz, deciſ.* 158. *n.* 1. *& ſeq.*

Haud relevante, quòd poſt erectionem factam ab
Epiſcopo Beroaldo, Eccleſia iſthæc nuncupata ſemper
fuerit *Collegiata*, ſemperque habuerit Chorum, Stallum,
Sigillum, Burſam, Arcam, & Menſam in communi. 6
Etenim hæc omnia ſunt æquivoca, cùm referri congruè poſſint, ac verificari in Eccleſiis merè receptitiis,
& non Collegiatis, ut benè obſervant *Card. de Luc. de*
juriſdict. diſc. 13. *n.* 7. *& ſeq. & de beneſic. diſc.* 14. *&*
ſeq. Corrad. in prax. beneſic. lib. 2. *c.* 9. *n.* 19. *& ſeq. Capon. diſcept.* 288. *n.* 6. *& ſeq. Eminentiſſimus Petra, loco*
mox cit. ſect. 1. *n.* 21. *& ſeqq. & Rot. cor. Carill. dec.* 41.
n. 14. *in rec. dec.* 147. *n.* 6. *& ſeq. par.* 10. *dec.* 469. *num.*
42. *& ſeq. par.* 19. *& cor. Molin. dec.* 1229. *nu.* 25. *&*
ſeq. tom. 5.

Vel ad ſummum probare poſſunt Collegiatam im-
propriam ad mitiorem illum effectum præeminentia- 7
rum, de quo *Card. de Luc. de beneſ. diſc.* 14. *n.* 5. *& ſeq.*
Rot. dec. 341. *n.* 5. *& ſeq. cor. Roj. & dec.* 266. *ſub n.* 5.
cor. Cavaler. dec. 41. *num.* 10. *& ſeqq. cor. Carill. & in*
rec. dec. 143. *n.* 1. *& ſeq. par.* 7. *dec.* 147. *n.* 1. *& ſeq.*
par. 10. *deciſ.* 297 *fere per tot. par.* 17. Numquam verò Collegiatam veram, & propriam, ut ſuppoſita, &
narrata fuit Summo Pontifici, confirmanti ad duriorem
illum effectum conſtituendi Canonicatus verè in titulum collativos, atque ſubjectos regulæ menſium, necnon Archipresbyteratum perpetuò affectum S. Sedi,
ex regula 4. *Cancellariæ*; cùm ad poſteriorem iſtum
effectum Eccleſiæ S. Laurentii nunquam fuiſſe dici poſſit in ſtatu veræ, & propriæ Collegialitatis, quemadmodum de facto ſic declaraſſe videbatur Epiſcopus
Gambari prænotata ejus ſententia anni 1717. ubi innixus antiquæ erectioni factæ ab Epiſcopo Beroaldo,
& prædictis ſignis communibus de materiali tantùm
ſe habentibus, pronunciavit, eamdem Eccleſiam S.
Laurentii Martyris eſſe Collegiatam innumeratam,
ejuſque Canonicis competere præcedentiam, & primum locum poſt inſignem Collegiatam S. Martini Oppidi Cerreti, ejuſque Canonicatus verè, & propriè non vacare, ſed deſinere, eorumque collationem
non eſſe ſubjectam reſervationi regulæ 8. *Cancellariæ*.

Deficiente igitur ſubjecto confirmabili, ſeu non verificata vera & propria Collegialitatem, prout fuit
Summo Pontifici expoſita, deficere quoque oportebat
confirmationem Apoſtolicam, quæ à ſan. mem. Benedicto XIII. indulta fuit in forma communi, & cum
conſueta clauſula, *veris exiſtentibus narratis*; ideoque
ſuffragatur dumtaxat ad roborandum actum in ſe validum, ſeu ad confirmandam præexiſtentem erectionem, quæ ſuppoſita fuit *ritè, & canonicè* facta, non
verò ad revalidandum actum, & erectionem nullam, 8
ſeu potiùs veram, & propriam Collegialitatem nullatenus præexiſtentem, ut benè diſtinguendo firmant *Abb.*
in cap. ſi quis, n. 6. *&* 7. *ibique Fagnan. n.* 11. *&* 18.
de confirm. util. vel inutil. & relat. concordan. plenè Rot.
dec. 758. *n.* 7. *& per tot. cor. Molin.*

Hæc omnia facti, & juris fundamenta; quæ Gratiæ ſubreptionem evincebant ex primo capite, non modicè conferebant ad probandam falſitatem narrativæ,
etiam reſpectu ſecundæ partis, in qua fuit Summo
Pontifici expoſita qualitas Eccleſiæ numeratæ. Narratum quippe fuit in ea, *quindecim adeſſe Canonicatus,*
totidemque præbendas erectas. Suppoſitus proinde fuit
certus numerus Canonicorum, & Præbendarum. Un- 9
de oritur numeratio Eccleſiæ, juxta doctrinam *Innocent. in c. ex parte, n.* 3. *de conceſſ. præben. Fermoſin.*
in c. cum M. Ferrarien. c. 1. *q.* 10. *Barboſ. de Canonic. c.* 3. *n.* 1. *in fin. Lotter. de Re beneſic. lib.* 1. *q.* 14.
n. 14. Supplicarunt inſuper, atque obtinuerunt Presbyteri, ſeu Canonici prædicti, quòd tres ex hiſce quindecim Canonicatibus, & Præbendis ſupprimerentur,
cùm primum per ceſſum, vel deceſſum vacare contingeret in quibuſcumque menſibus, ſive Ordinariis,
ſive Apoſtolicis, eorumque redditus applicarentur Menſæ Capitulari pro reliquis duodecim Canonicatibus,
itaut illi tres ſupprimendi *ex nunc collativi eſſe de-*

ſinat, *& de cætero*, *uti tales*, *in titulum collativum con-
ferre*, *& impetrari non poſſint*. Ac demum ſuppoſuerunt,
eoſdem Canonicatus eſſe ſubjectos affectionibus, &
reſervationibus Apoſtolicis, eum ea tamen lege, quod
ea quocumque capite ſequeretur vacatio, conferendi
ſemper eſſent Clericis, ſeu Presbyteris Patrimoniali-
bus, & naturalibus Terræ S. Laurentii.

Quemadmodum verò utraque hæc narrativa perne-
ceſſe ſupponit, Eccleſiam numeratam, cùm in ea de-
10 tur vacatio, & collatio in titulum, non verò in Ec-
cleſia innumerata, per *Text. in c. Dilecto*, *§. Præterea*,
de præbea. Bald. conſ. 472. n. 2. lib. 2. cum aliis adductis
per *Piton. diſcept. Eccleſ. 17. n. 52. & ſeqq. tom. 1. & di-
ſcept. 159. n. 11. & ſeq. tom. 4.* Nec in Eccleſia innume-
rata Canonicatus cadunt ſub regula menſium, aliiſ-
11 que reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis; *Gon-
zal. ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 9. §. 3. per tot. Barboſ. de poteſt.
Epiſc. alleg. 57. n. 179. & de Canonic. c. 3. nu. 8. Garz. de
Beneſ. p. 6. c. 1. n. 550.* aliique relati per *Piton. d. diſcept.
Eccleſ. 17. n. 52. & ſeq.* Ita omninò inſubſiſtens, & fal-
ſa dignoſcebatur hujuſmodi narrativa, ac alterum æ-
què validum ſubreptionis caput conſtituebat.

Falſa quidem erat ſuppoſita qualitas Eccleſiæ nu-
meratæ, quia laudum anno *1614.* promulgatum ab
Epiſcopo Gambacurto, & in forma ſpecifica confirma-
tum à ſan. mem. Paulo V. expreſsè declarat, Eccle-
ſiam eſſe debere *innumeratam* pro tot Presbyteris, quot
ſubſtentari poſſent ad rationem ducatorum 36. pro quo-
libet; itaut creſcentibus redditibus, creſcere propor-
tionabiliter deberet numerus Presbyterorum. Idemque
ſuadet ſubſecuta obſervantia pluſquam centenaria,
juxta quam pro augmento redditurum auctus ſemper
fuit numerus Presbyterorum participantium; quæ pro-
fectò obſervantia canonizata quoque judicialiter fuit
per ſententiam in Curia latam anno 1701. à bo. me.
Lonio, necnon per aliam de anno 1717. ab Epiſco-
po Gambaro. In prima ſiquidem Eccleſia præd. nun-
cupatur *receptitia*, *& innumerata*. In ſecunda verò de-
claratum fuit, eam eſſe quidem Collegiatam ad effe-
ctus tantùm præeminentiales, *ſed innumeratam*, & Ca-
nonicatuum proviſiones ſemper pertinere ad Epiſco-
pum, nequaquam verò eſſe ſubjectas reſervationibus
Apoſtolicis – ibi – *Cùm Canonicatus hujus Collegiatæ in-
numeratæ non dicantur verè*, *& propriè vacare*, *ſed de-
ſinere*, *& novus Canonicus ſit à nobis inſtituendus nova ere-
ctione*, *& creatione tituli*. Si autem ſola declaratio fa-
cta in laudo anni *1614.* regulam tribuens pro nume-
ro Canonicorum ad menſuram fructuum pro tempore
creſcentium, vel decreſcentium ad rationem ducato-
rum 36. pro quolibet, ſatis eſſet ad conſtituendum
12 ſtatum Eccleſiæ innumeratæ, juxta firmata in his
terminis per *Piton. diſcept. Eccleſ. 17. n. 37. & ſeqq.* Mul-
tò magis idipſum certum, & exploratum dici oportet,
13 ubi ulterius accedit ſubſequuta etiam judicialis obſer-
vantia; *Rot. dec. 384. n. 3. dec. 77. nu. 14. & dec. 770.
n. 23. cor. Molin. & in Theleſina Congruæ*, *28. Junii 1731.
§. Et in his terminis*, *verſ. camque acceſſerit*, *cor. R. P. D.
meo Rezzonico*.

Abſque eo quòd in contrarium quidquam relevare
viſum fuerit, quòd proviſiones hujuſmodi Canonica-
tuum non tam factæ, ut plurimum fuerint ab Epi-
ſcopis per viam vacationis, & collationis in titulum,
ſed & pluries etiam à S. Sede fuerint expletæ. Quod
enim attinet ad vacationem, & collationem in titu-
lum enunciatas in ſuis proviſionibus ab Epiſcopis,
14 facilè dignoſcebantur æquivocæ, utpotè referibiles ad
vacationem, & collationem impropriam, quæ datur
etiam in Eccleſia non numerata; cùm ceſſatio illa
per obitum unius habeatur loco vacationis; & rece-
ptio, ac ſubrogatio alterius ad Eccleſiæ ſervitium ſtet
loco collationis, ut tradunt *Pax-Jordan. tom. 2. Lucu-
brat. lib. 10. tit. 19. nu. 69. Gratian. diſcept. 397. num. 75.*
Maximè in concurſu plurium proviſionum ab Epiſco-
po Baccario expletarum de anno *1725.* & *1727.* abſ-
que ſimili terminorum abuſu, ſed per modum electio-
15 nis ad Canonicatum non vacantem, ſed deſinentem,
ut pro explicatione præcedentium collationum benè
obſervat *Piton. d. diſcept. Eccleſ. 17. ſub n. 57.*

Quod verò attinet ad collationes Apoſtolicas; Ul-
tra quam quòd non apparebat, illarum duas effectum
fuiſſe ſortitas, aliæ verò duæ non probabantur aliun-
de, quàm à ſimplici Teſtium depoſitione. Satis quo-
que faciebat reſponſio, quòd vel facta fuit Pontifici 16
mentio de Eccleſia innumerata, & optimè potuit ma-
nus apponere, ac providere citra ullam Status Eccle-
ſiæ mutationem; *Rot. deciſ. 27. num. 6. part. 6. recent.*
vel nulla facta fuit mentio de Eccleſia innumerata;
& in hoc caſu collationes Apoſtolicæ, tanquam con-
tinentes clauſulam – *dummodo ad nos collatio hac vi- 17
ce pertineat* – Statum Eccleſiæ innumeratæ non im-
mutant, ut generalibus omiſſis in puncto firmat *Pi-
ton. d. diſcept. Eccleſ. 17. num. 41. Rot. dec. 234. num. 24.
part. 16. rec.*

Ex hac autem falſa narrativa Eccleſiæ numeratæ
dubitari non poteſt, quin ſubreptitia reddatur gratia
Apoſtolica. Si enim Papæ innotuiſſet Status Eccle-
ſiæ innumeratæ, & conſequenter, quòd Canonicatus
verè, & propriè non vacarent per obitum, eorum-
que proviſiones in quolibet menſe, etiam reſervato,
ſpectarent ad Epiſcopum; quodque numerus Cano-
nicorum eſſet augendus juxta menſuram, & quanti-
tatem redditurum per coactivam admiſſionem tot Pres-
byterorum, quot ſubſtentari poſſent ad rationem du-
catorum 36. pro quolibet, utique non ſuppreſſiſſet tres
ex dictis Canonicatibus, nec eos ad duodecim per-
petuo reſtrinxiſſet, in præjudicium non ſolum Pres-
byterorum Naturalium, qui certo præſtituto nume-
ro Canonicorum non ampliùs haberent jus cogendi
Collegium ad alios recipiendos in caſu augmenti red- 18
dituum, quæ eſt ratio potiſſima, propter quam DD.
communiter tenent, Eccleſiam innumeratam ad nu-
meratam reduci non poſſe; *Pignatell. conſult. Canon.
308. per tot. tom. 1. Aloyſ. Ricc. dec. 74. per tot. Piton. di-
ſcept. Eccleſ. 17. n. 43. & ſeq. tom. 1. Rot. in rec. dec. 17.
n. 10. p. 10. & in Colonien. Nominationum ad Canonicatus*,
30. Junii 1728. §. Fin. cor. bon. mem. de Gamaches; *& 1.
Julii 1729. §. Fin. cor. Reverendiſs. Ratta.*

Verùm etiam ob præjudicium, quod perpetuò in-
ferretur Epiſcopis Theleſinis, qui tres Canonicatus
ſupprimendos non ampliùs providerent, nec alios in
quacumque vacatione conferrent ob reſervationes, &
affectiones Apoſtolicas, quibus obnoxii remanerent,
prout vitium ſubreptionis inſerendo à reticita qua- 19
litate Eccleſiæ innumeratæ, benè obſervant *Bald. conſ.
472. num. 2. lib. 2. Tondut. quæſt. beneficial. part. 2. cap. 2.
§. 5. num. 4. Lotter. de Re beneſic. lib. 1. q. 14. num. 20. &
ſeq. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 9. §. 3. num. 22. &
ſeq. Barboſ. de Canon. c. 3. num. 8. Rot. in rec. dec. 27. num.
6. & ſeq. part. 6.* Qui omnes ad rem ſubjungunt in hu-
juſmodi gratiis intrare ſubreptionem, nedum quando
falsè exprimitur, Eccleſiam eſſe numeratam, ſed etiam
quando apertè non narratur, eam eſſe innumeratam,
ea ea ratione, quòd oritur ſubreptio non minùs ex 20
narrativa falſi, quàm ex reticentia veri, imò ex il-
lius obſcura, & involuta expreſſione, ut firmant *Lot-
ter. de Re beneſic. lib. 2. q. 54. num. 48. Rota*, *coram Molin.
dec. 324. num. 4. coram Lancett. dec. 1131. num. 11. & cor.
Card. Falcon. dec. 40. num. 3. in Miſcell. & in Romana Re-
integrationis*, *12. Martii 1731. §. 30. cor. Eminentiſs. D.
Card. Aldrovando*.

Quibus ita ſe habentibus, ſupervacaneum Domini
exiſtimarunt inquirere de alio ſubreptionis capite, ex
eo deducto, quòd diminuti redditus Eccleſiæ impares
eſſent congruæ ſubſtentationi 15. Canonicorum; quam
Cauſam Pontificis expoſitam pro obtinenda ſuppreſ-
ſione trium Canonicatuum, Promotor Fiſcalis conten-
debat, vel in facto non ſubſiſtere intra menſuram 36.
ducatorum pro quolibet, ad formam Laudi Epiſcopi
Gambacurti per S. Sedem approbati, vel ſaltem non
relevare, quia diminutio redditurum cauſare quidem
poterat diminutionem numeri Canonicorum propor-
tionabiliter ad congruam taxatam in laudo prædicto; 21
non autem Eccleſiam innumeratam facere numera-
ratam, ac perpetuò determinare certum numerum Ca-
nonicorum, qui in poſterum augeri non poſſet, dato
etiam augmento redditurum, ut in puncto diſtinguunt
gloſſ. in cap. ex parte, *de conceſſ. Præbend. V. conſuetudi-
nem*, *ibique Imol. & Butr. num. 2. Abb. in cap. 1. num. 2.
de inſtitution. Bellamer. in cap. cum M. Ferrarien. num. 11.
de Conſtitut.* quos refert *Piton. ſæpedicta diſcept. 17. num.
24. & ſeqq.*

Et ita utraque, &c.

FINIS DECISIONUM.

RESPONSUM JURIS
ILLUSTRISSIMI DOMINI
THOMÆ DE COMITIBUS

In Romana Curia Advocati.

ARGUMENTUM.

An ſuſtineatur donatio Jurispatronatus, facta à Muliere abſque ſolemnitatibus Statutariis. Defenditur quoque validitas Teſtamenti conditi ad Pias cauſas, & favore filiorum: necnon etiam ratione Loci exempti à ſtatuentium Juriſdictione, in quo conditum fuit.

SUMMARIUM.

1 *Statutum laicale non comprehendit Contractus habentes annexam Spiritualitatem.*
2 *Etiamſi agatur de Jurepatronatu laicali.*
3 *In Contractibus, & actibus juratis non requiruntur ſolemnitates Statutariæ.*
4 *Poteſt Statutum annullare Contractus, & vires iiſdem tollere, præſumendo illos dolo, & metu extortos.*
5 *Qua præſumptione deficiente, ſtatuta laicalia nunquam comprehendunt actus juratos.*
6 *Confirmatio in forma ſpecifica non ſe extendit ad actus juratos, & Contractus, qui Statuto ſubjecti non ſint.*
7 *Mulieres, non ſecus ac Maſculi poſſunt de bonis ſuis diſponere, tam in Teſtamento, quàm in Contractibus.*
8 *Statutum, præſcribens certas ſolemnitates in Teſtamento Mulierum, non comprehendit Teſtamenta ad Pias Cauſas condita.*
9 *Exempta pariter ſunt à cenſura hujuſmodi Statutorum Teſtamenta, & Legata favore filiorum.*
10 *Sive filii pro æquali portione inſtituti fuerint, ſive etiam inæqualiter vocati.*
11 *Quando hæreditas, & bona relicta Eccleſiæ, majorem partem diſpoſitionis abſorbent, Teſtamentum ſemper dicitur conditum ad Pias Cauſas.*
12 *Statutum, requirens in Teſtamento certas ſolemnitates, non extenditur, ob defectum poteſtatis, ad Teſtamentum factum in loco exempto.*
13 *Præſertim quando Teſtator permanſerat in loco exempto per plures annos ante Teſtamentum, & quare.*
14 *Suſtinetur pariter Teſtamentum abſque ſolemnitatibus requiſitis à Statuto, ſi contineat diſpoſitionem prudentem, atque laudabilem.*
15 *Mandatum à Marito factum Procuratori ad intereſſendum Teſtamento Uxoris, ſupplet citationem, & requiſitionem à Statuto volitam.*
16 *Relationi publici Nuncii aliquem citaſſe, credendum eſt.*
17 *Quod procedit etiamſi citatio expoſt non reperiatur.*
18 *Maximè ubi citationes non ſolent in Protocollis alligari.*
19 *Statutum Aſculanum præſentiam Mariti requirit in Teſtamento Uxoris.*
20 *Præſentia autem Mariti suppletur per Procuratorem.*
21 *Præſentia Mariti ſuppleri non poteſt per æquipollens, quando à Statuto requiritur pro integranda perſona Uxoris; ſecus verò ſi requiratur ratione præjudicii.*
22 *Nullitatem Teſtamenti Uxoris non opponente Marito, talis nullitas non poteſt ab alio allegari.*
23 *Præſertim ſi Mariti præſentia requiratur ad evitandum ejus præjudicium.*

STatutum Aſculanum requirens certas ſolemnitates in contractibus Mulierum non habet locum in donatione facta Lino à Ventidia; Statutum enim lai-
1 cale non comprehendit contractus habentes annexam Spiritualitatem, *Rot. in rec. dec.* 707. *n.* 3. *p.* 1. *Conſtantin. ad Statut. Urb. annot.* 44. *n.* 696. ubi in terminis Statuti Aſculani.

Nec relevat, quòd Juſpatronatus, de quo agitur,
2 ſit laicale, quia etiam in iſto non eſſe neceſſarias tales ſolemnitates de veriori, & communiori opinione teſtatur Rota in *Aſculana Parochialis*, 12. *Februarii* 1683. *§. Tertiò denique, coram Hervault, impreſſa poſt reſponſ. Dyn. dec.* 6. *n.* 23. quam refert, & ſequitur *Conſtant. ad Statut. Urb. d. annot.* 44. *n.* 697.

Rurſus prædicta donatio fuit munita juramento, propter quod exempta eſt à ſolemnitatibus Statutariis,
quæ in contractibus, & actibus juratis non requirun- 3
tur, ut in individuo hujus noſtri Statuti, *Rot. in Aſculana donationis*, 20. *Junii* 1687. *§. Quo enim, cor. Rondinino.*

Non obſtante quòd Statutum annullet, & tollat vires Inſtrumento, & fuerit confirmatum in forma ſpeci-
fica, quia verum eſt, quòd Statutum Aſculanum ex ad- 4
verſo allegatum tollit vires Inſtrumento, præſumendo contractum dolo, & metu extortum, quod indirecte poſſunt facere ſtatuentes, *Rot. in rec. dec.* 490. *n.* 7. *par.* 19. *tom.* 2.

Sed in caſu noſtro objectum ceſſat ex facto, quia Statutum Aſculanum ita diſponens, eſt illud poſitum *in Rubr.* 1. *lib.* 1. *verſ. Statuimus* etiam, quod loquitur de impuberibus, & adultis; quæſtio autem noſtra verſatur ſuper *Rubr.* 14. *ejuſdem libri primi*, quæ de Mulieribus loquitur; & contractus dolo, & metu extortos
non præſumit, qua præſumptione deficiente, Statuta 5
Laicalia nunquam actus juratos comprehendunt; *Rot. in rec. deciſ.* 375. *num.* 4. *part.* 3. *dec.* 294. *n.* 18. *part.* 6. *dec* 227. *num.* 24. *part.* 7. *dec.* 262. *num.* 9. *part.* 9. *tomo* 5.

Quo verò ad ſecundam objecti partem, confirmatio addit quidem robur Statuto, ſed illud non extendit
pro comprehendendis actibus juratis, & contractibus, 6
qui Statuto ſubjecti non eſſent, *Campell. ad conſtit. Ducat. Urbin. decret.* 24. *n.* 22.

Oſtenſa donationis ſubſiſtentia neceſſe eſt aſſumere examen ſuper alio quæſito mihi facto, concernente validitatem Teſtamenti, ab eadem Ventidia conditi quatuor annos poſt donationem prædictam, quod pariter de nullitate redarguebatur. Ego autem intrepidè reſpondi illud habere omnimodam ſubſiſtentiam. Mu-
lieres enim non ſecus ac Maſculi poſſunt de ſuis bonis, 7
tam in teſtamento, quàm in contractibus diſponere, *Rot. in rec. dec.* 88. *n.* 7. & 8. & *dec.* 238. *n.* 13. *par.* 6. *dec.* 338. *num.* 22. *part.* 17. & *dec.* 297. *n.* 31. *part.* 19. *tom.* 1.

Nec relevat, quòd Statutum prædictum ſub Rub. 54. certas ſolemnitates requirat in teſtamento Mulie-
rum, quia ſub tali Statuto comprehenſa non rema- 8
nent teſtamenta condita ad pias cauſas, quale eſt illud Ventidiæ; *Tuſch. litt. S, concluſ.* 594. *num.* 9. & *concluſ.* 680. *n.* 48. *Conſtant. ad Stat. Urb. annotat.* 45. *art.* 3. *n.* 232. qui de hoc noſtro Statuto loquuntur.

Neque à linea teſtamentorum ad pias cauſas illud eximere poſſunt Legata plurima facta ad favorem filiorum, aliarumque perſonarum, quæ nullam Eccleſiaſti-
citatem continent, quia reſpectu legatorum favore li- 9
berorum iſta pariter exempta ſunt à cenſura hujus Statuti non comprehendentis legata, & teſtamenta inter filios condita, ut de hoc præciſo Statuto verba faciens *Rot. poſt Conſtantin. ad Statut. Urb. dec.* 159. *n.* 2. ſive
in dicto teſtamento filii pro æquali portione inſtituti 10
ſint, ſive fuerint voti inæqualiter; *Rot. poſt Conſtantin. ad Stat. Urb. d. dec.* 159. *n.* 3. & *ſeqq.*

Et quoad legata aliis perſonis extraneis facta, cùm iſta non excedant valorem ſcutorum quinque mille, & tota hæreditas Ventidiæ longe ſuperet valorem ſcutorum quadraginta, mille non obſtantibus legatis, quæ
piam cauſam non concernunt, quando hæreditas, & 11
bona Eccleſiæ, & piæ cauſæ relicta, majorem partem diſpoſitionis abſorbent, teſtamentum ſemper dicitur conditum ad pias cauſas, *Rot. in recent. dec.* 484. *n.* 5. *par.* 19. *tom.* 2.

Validum etiam eſt teſtamentum huiuſmodi ratione
loci, nam illud confectum fuit in Monaſterio Monia-
lium S. Mariæ Virgioum, quod pariter ſubjectum non
eſt ſolemnitatibus Statutariis; ſicut enim teſtamen-
tum factum extra Territorium non ſubjiceretur ceo-
ſuræ Statuti Aſculani propter defectum poteſtatis ſta-
12 tuentium, quæ extra limites Territorii non extendi-
tur, ita oec comprehendere poteſt teſtamentum factum
in loco exempto, ſuper quo nullam juriſdictionem ha-
bere poſſunt ſtatuentes, ut de ſtatutis huic noſtro ſi-
millimis verba faciens *Rot. dec. 9. num. 11. & dec. 193.
num. 14. & ſeqq. par. 9. Viterbien. hæreditatis*, 28. *Martii
1642. §. Placuit etiam, coram Ghislerio*.

Et hoc procedit eò fortius in caſu noſtro, in quo
Ventidia per plures annos ante permanebat in Mona-
13 ſterio, propter quod, dici non poteſt, in tali loco factum
teſtamentum in fraudem, & ad evitandas ſolemnita-
tes Statuti; ſed quia ita contingit ob opportunita-
tem caſus, *Rot. in rec. dicta dec. 193. n. 17. par. 9. d. Vi-
terbien. hæreditatis*, 28. *Martii* 1642. §. *Placuit etiam*,
coram Ghislerio.

Et hæc omoia corroborantur ex qualitate teſtamen-
ti continentis diſpoſitionem prudentem, ſagacem, &
14 omni ex parte laudabilem, in qua cùm ceſſet omnis
ſuſpicio fraudis, & leſionis, ſubſtineri debet teſta-
mentum abſque ſolemnitatibus requiſitis ad ſalvandam
Mulierem à deceptione, fraude, verſutia, & dolo;
Rot. coram Emerix Jun. dec. 360. num. 6. confirmata, 14.
Aprilis 1679. §. *Final. coram Randinino*; & *in Viterbien.
hæreditatis*, 28. *Martii* 1642. §. *Placuit*, *coram Ghislerio*,
confirmatam in rec. dec. 193. n. 18. p. 9.

Sed dato etiam quòd ſolemnitates Statutariæ ne-
ceſſariæ fuiſſent, adhuc principalis defectus illarum
conſiſtit ex non facta requiſitione, & citatione Ma-
15 riti ad intereſſendum; oam eùm ipſe mandatum fe-
cerit Procuratori ad intereſſendum teſtamento, hoc
ſupplet citationem, & requiſitionem à Statuto volitam;
Rot. in Auſculana Teſtamenti, 22. *Martii* 1634. §. *Et ad
id*, *coram Pirovano*.

Et ex abundanti probatur citationem interveniſſe
ex enunciativa Notarii contenta io Inſtrumento con-
ſignationis teſtamenti, quòd citatio fuerit facta à pu-
16 blico Bajulo, cujus relationi defertur, *Rota cor. Bich.
d. dec. 165. n. 15. & in Spoletana Teſtamenti*, 14. *Apri-
lis* 1679. §. *Quod autem*, *coram Rondinino*.

Quod locum habet etiamſi dicta citatio ex poſt non
reperiatur, quia negligentia Miniſtri deputati pro cu-
ſtodiendis citationibus non poteſt parti præjudicium 17
inferre, *Rot. in dict. Spoletana Teſtamenti* 1679. §. *Quod
autem coram Rondinino*, & facilius hoc procedit io Ci-
vitate Aſculi, in qua citationes, non ſolent alligari 18
in protocollis, *Rot. ſæpecitata Spoletana Teſtamenti*, 14.
Aprilis 1679. §. *Præſertim*, *coram Rondinino*.

Et ex dicto mandato Procuræ facto à Marito tol-
litur objectum, quòd defecerit illius præſentia volita
à Statuto, quam requirere Statutum probat illius li- 19
tera, & tradunt *Gratian. diſcept. 556. num. 23. & 32.
de Luc. de teſtament. diſc. 31. num. 2. Rocc. diſput. 36. nu.
4. lib. 1. Rot. coram Coccin. deciſ. 960. nu. 4. repetit. in re-
centior. deciſ. 710. num. 2. part. 1. & in Aſculana Bono-
rum, impreſſ. apud Paſ'ut. diſſert. 27. deciſ. unic. n. 1*.

Sed io præſenti noſtra hypotheſi præſentia Mariti
fuit adhibita mediante Procuratore ab eo ad hunc 20
actum conſtituto, qui ſupplet ejuſdem Mariti præ-
ſentiam, *Conſtant. ad Statut. Urb. tom. 2. annot. 45. art.
3. n. 210 & n. 220. & ſeqq. de Luc. de teſtam. diſc. 31. ſub
n. 5. verſ. & ſecundò*.

Et quamvis replicaretur, quòd Statutum requirat
præſentiam Mariti pro forma, quæ ſuppleri non po-
teſt per æquipollens; hoc verificari poſſet in Statuto
requirente præſentiam Mariti pro integranda perſona
Mulieris illiuſque teſtamentum auctorizandi, non ve-
rò quando, ut in præſenti hypotheſi, præſentia requi-
ritur ratione præjudicii, quod à teſtamento ſentire po- 21
teſt Maritus; in hoc quippe caſu cum finis ſtatuen-
tium habeatur, ſive Maritus materialem præſentiam
præſtet, ſive id faciat per Procuratorem, ſufficit quòd
finis deſideratus conſequatur, non conſiderato, an uno,
vel alio modo forma adimpleatur, ut in ſpecie hujus
noſtri Statuti *Conſtant. ad Statut. Urb. annot. 45. art. 2. n. 220*.

Et in omnem caſum cùm Maritus non impugnet te-
ſtamentum, & de hac nullitate non opponat, immo
potiùs tacitum conſenſum præbeat, talis nullitas oon 22
eſt ab alio allegabilis, *Andreol. controv. 341. n. 19. Con-
ſtant. ad Stat. Urb. annot. 45. art. 2. n. 222*.

Signanter in Statuto noſtro, requirente præſentiam
ad evitandum præjudicium Mariti, ut dictum eſt; 23
quo caſu cùm forma data à Statuto reſpiciat certum
genus perſonarum, illarumque favorem concernat,
annullatio teſtamenti procedit ſolùm Marito, ad cu-
jus commodum Statutum reſpexit, volente, & nul-
litatem allegante, & non aliter *Conſtant. ad Statut. Urb.
d. annot. 45. n. 224. & 225*.

Quare, &c.

INDEX
RERUM, ET VERBORUM,
Quæ in Additionibus ad Animadverſiones
AD CECCOPERIUM
Hujus Tertiæ Partis continentur.

A

ABBAS.

Abbates, Pontificalibus induti, uti Coabſolventes, in Proceſſioaibus funerum Canonicos præcedunt, *addit.* 7. *nu.* 20. *pag.* 26

Abbatibus prædictis, pro aſſiſtentia in Proceſſione, & Miſſa alicujus Feſtivitatis invitatis, locus debetur immediatè poſt Epiſcopum, *ibid. eodem n.* 20.

Iiſdem Abbatibus, ad aliquam Feſtivitatem extra propriam Eccleſiam invitatis, ac Pontificalibus indutis, debetur uſus Pulvinaris, etiam præſente Epiſcopo, *ibid.*, *eodem n.* 20.

Et poſſunt ſecum ducere duos Clericos, vel Monachos, Cotta indutos, pro uſu & ſervitio Mitræ, & Baculi Paſtoralis, *ibid. eodem*, *n.* 20.

Reliqua ſupple in verb. *Præcedentia*.

ABBATISSA.

In electione Abbatiſſæ, quæ in Eccleſia juriſdictionem non habet, ſervanda non eſt ſolemnitas, *in cap. Quia propter*, *de elect. addit.* 12. *n.* 1. 35

Sed ſufficit, quòd eligatur à majori parte Capituli, etiamſi vota data eſſent extra Capitulum, *ibidem*, *n.* 2. *eadem* 35

Fallit in electione Abbatiſſæ perpetuæ clavem Ordinis, & Juriſdictionis in Eccleſia, & in Perſonas habentis, *ibid. n.* 3. *eadem* 35

Maximè ubi concurrit antiqua conſuetudo ita eligendi, *ibid. n.* 4. *eadem* 35

Vel quando proceſſum fuit per viam ſcrutinii, *ibidem*, *n.* 5. *eadem* 35

In electione Abbatiſſæ prædictæ, illud peculiare eſt, quòd ea fieri debeat duabus ex tribus partibus votorum; nec ſufficit, quod fiat à majori parte Capituli, *ibid. n.* 14. *eadem* 35

Et hæc opinio, quidquid aliqui in contrariam ſentiant, verior videtur, *ibidem*, *n.* 15. 35

Ad hoc ut electio ſit valida, requiritur, quòd convocatio Capituli Canoniſſarum, vocem habentium, facta ſit de ordine, & mandato Decaniſſæ, penes quam reſidet facultas Capitulum indicendi, *ibid. n.* 16. *eadem* 35

An in electionibus hujuſmodi neceſſariò præſtandum ſit juramentum de eligenda digniore, & magis idonea, *ibid. n.* 22. *eadem* 36

In dictis electionibus ſervandæ omnino ſunt Conſtitutiones Capitulares; aliàs intrat nullitas Capituli, & electionis, *ibid. n.* 23. *eadem* 30

Etiamſi Conſtitutiones non irritent actum, adhuc electio aliter facta, eſt ipſo Jure nulla, *ibid. n.* 24. 36

ACTIO.

Poſſeſſorem rei, ſeu ſingularem poſſeſſorem, non ſequitur actio perſonalis, *addit.* 30. *n.* 60. 97

Limita, ſi in illum, virtute præambuli contractus, ſeu quaſi tranſlata fuerint omnia jura ſui Auctoris, *ibid. n.* 60. *eadem* 97

ACTOR.

Sequi debet Forum Rei, *addit.* 34. *n.* 44. 522

ACTUS IN GENERE.

Non dicitur actum, quoties ſupereſt aliquid agendum, *addit.* 1. *n.* 9. 11

Actus geſtus contra determinationem Legis, eſt nullus, etiamſi Lex ulterius non procedat, illum irritando, *addit.* 12. *n.* 24. 36

Actus præſumitur geſtus, ex titulo, de quo conſtat, *ibib. n.* 45. 38

Actus, quem conſtat proceſſiſſe ex mera gratia, & urbanitate, ad alium titulum referri neu poteſt, neque ullam inducit obligationem, *addit.* 22. *n.* 33. 61

In actibus ineffectuatis nullum poteſt conſtitui fundamentum, *addit.* 32. *n.* 67. 106

Actus magis qualificati, & Juris aſſiſtentiam habentes, prævalere debent actibus contrariis, *addit.* 34. *ſub n.* 21. 518

Actus præſumitur validus, donec ab allegante nullitas concludenter probetur, *addit.* 38. *n.* 83. 551

Præſertim ſi concurrat obſervantia, *ib. n.* 84. *ead.* 155

Actus uſurpativus; & irrationabilis in conſideratione habendus non eſt, *addit.* 39. *n.* 49. 160

Actus Clandeſtini, pendente lite attentati, non ſunt attendendi, *ibid. n.* 94. 164

Actus, devotionis cauſa geſti, & diu continuati, non præſumuntur voluntarii, *addit.* 45. *n.* 48. 197

ACTUS FACULTATIVI.

Non inducunt conſuetudinem obligatoriam, neque ullum poſſeſſionis jus tribuunt, *addit.* 16. *n.* 11. 45

Limita, quando fuerunt per longum tempus continuati, *ibid. n.* 12. 45

Actus, geſti à Perſonis privatis erga aliquem Magiſtratum, ſeu Publicum, non videntur poſſe dici facultativi, *ibid. n.* 13. eadem 45

In actibus merè facultativis, per non uſum, non inducitur contrarius ſtatus, *addit.* 19. *n.* 9. 50

Solus non uſus, etiam per longiſſimum tempus, poteſtatem non adimit exercendi actum facultativum, & quando ſecus, *addit.* 39. *n.* 38. 159

In actibus facultativis, & juriſdictionalibus, unicus etiam actus facultatem, & juriſdictionem præſervat, *ibid. n.* 50. ibi

In hujuſmodi actibus, quando præſcribatur, *addit.* 44. *n.* 48. & 49. 189

Actus facultativi, & voluntarii obligationem non inducunt, licèt ſint plures, & per mille annos continuati, & quando, *addit.* 47. *n.* 17. & 34. 210

Reliqua ſupple in verb. *Manutentio*.

ADJUNCTI.

Attento Jure novo, habent Capitula hoc privilegium, quòd contra Capitulares procedatur cum duobus Adjunctis, à Capitulo, & ex eodem Capitulo eligendis, *addit.* 11. *n.* 2. 33

Privilegium Adjunctorum, quibus Capitulis concedatur, *ibid. n.* 4. *eadem* 32

In quibus caſibus, Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus procedere valeat abſque Adjunctis, *ibid. n.* 5. & *ſeqq. eadem* 33

Si Epiſcopus, vel Archiepiſcopus procedere nolit, vel non poſſit contra Capitulum, vel Canonicos, privilegio Adjunctorum gaudentes, juriſdictio devolvitur ad Superiorem, *ibid. n.* 10. & 11. *eadem* 33

Et devolutio eſt libera abſque onere procedenti cum Adjunctis, *ibid. n.* 12. & 13. 33

Hujuſmodi privilegium Adjunctorum locum non habet, quando Canonici delinquunt contra Epiſcopum, ſeu Archiepiſcopum, *ibib. n.* 14. 17. & 20. eadem 33

Quid, ubi delinquit Capitulum, vel ipſe Epiſcopus, *ibid. n.* 21. 23. & ſeqq. eadem 33

Quot modis delinquere dicatur Capitulum, *ibid. n.* 15. & 16. eadem 33

In Adjunctorum diſcordia, eligi debet Tertius de Capitulo, *ibid. n.* 58. eadem 33

Et ubi Epiſcopus, & Capitulum in electione Tertii non ſint concordes, ea devolvitur ad Epiſcopum viciniorem: qui talem Tertium eligere debet de gremio ejuſdem Capituli, *ibid. n.* 22. 34

Reliqua ſupple in verb. *Epiſcopus quoad obligationem procedendi eum Adjunctis*.

ADMINISTRATOR.

Qui aliquam adminiſtrationem habent, ſolliciti eſſe debent de recuperandis expenſis, rebuſque gerendis, Patrimonio adminiſtrato utilibus, *Addit.* 38. *n.* 28. 147

ALIENATIO.

In alienatione bonorum Eccleſiæ, de Jure requiritur Clericorum ſubſcriptio, *Addit.* 1. *n.* 27. 12

Id tamen in deſuetudinem abiit, *ibid. n.* 28. *ead.* 12

ALMUTIA.

Vide in verb. *Rocchettum*.

ANNIVERSARIA.

Vide in verb. *Diſtributiones*.

APPELLATIO.

Vide in verb. *Cenſura*.

AQUA BENEDICTA.

Aquæ benedictæ aſperſio eſt quædam ſpecies Benedictionis, *addit.* 44. *ſub n.* 13. 184

Non denotat juriſdictionem, ſed tantùm quandam majoritatem, ac ſuperioritatem, *ibid. n.* 26. 186

ARBITRIUM.

In uno caſu conceſſum, denegatum cenſetur in reliquis, *addit.* 39. *n.* 97. 164

ARCHIEPISCOPUS.

Vide in verb. *Præcedentia*, & *Crucis delatio*.

ARCHIEPISCOPUS NAZARENUS.

Ampliſſimum privilegium habet deferendi Pallium, & Crucem ubique Locorum, *addit.* 44. n. 21. 185

ARCHIPRESBYTER.

Vide in verb. *Miſſa quoad ſtipendium*.

ARGUMENTUM.

A' particularibus ad univerſalia non valet argumentum, & affertur exemplum, *addit.* 25. *n.* 41. 74

ATTESTATIO.

Intereſſe habentis atteſtatio fidem non meretur, *addit.* 12. *n.* 39. 37

Atteſtationes in Judicio formiter non recognitæ, attendi non merentur. *addit.* 42. *n.* 22. 177

Reliqua ſupple in verb. *Officialis*.

AUDITORES SAC. ROTÆ.

Vide in verb. *Præcedentia*.

B

BALDACHINUM.

EPiſcopo Pontificalia exercenti competit retentio Baldachini ſupra Sedem, à latere Altaris majoris poſitam, dummodo non ſit pretioſum, nec auratum, *addit.* 24. *n.* 10. 69

Et competit Epiſcopo hujuſmodi Baldachini retentio, etiamſi Capitulum omitteret apponere Baldachinum ſuper Altare majus; & ad illud apponendum poteſt Epiſcopus Capitulum cogere, *ibid. n.* 11. *eadem* 69

BAPTISMUS, ET BAPTISMALIS FONS.

A' quo tempore originem traxerit ritus baptizandi in Fontibus ad id conſtructis, *addit.* 39. *n.* 36. 159

Olim in Eccleſiis, Cathedralibus tantùm Baptiſmus conferebatur, *ibid. eodem n.* 36.

De Jure communi non ſolùm Eccleſiæ Parochiales, ſed etiam non Parochiales facultatem habent retinendi Fontem baptiſmalem, *ibid. n.* 37. *eadem* 159

Eccleſia Cathedralis prærogativam habet quemlibet Diœceſanum alterius cujuſvis Parochiæ inferioris batizandi, *ibid. n.* 40. 160

Quando ad Rectorem Eccleſiæ Baptiſmalis privativè, quoad alios Parochos, ſpectet infantes baptizare, *ibid. n.* 41. *eadem* 160

Liber Baptizatorum eſt unus ex illis, qui juxta præſcriptum Sac. Conc. Tridentini à Parochis detineri debent, *ibid. n.* 46. 160

Et ad Parochum baptizantem, privativè quoad alios, ſpectat libri Baptizatorum teſtimonium requirentibus dare, *ibid. n.* 47. *eadem* 160

BENEFICIA ECCLESIASTICA

In genere.

In Beneficiis Manualibus, non datur vera vacatio, ſed largo modo, *addit.* 19. *n.* 8. 50

Beneficium non venit ſub nomine Officiaturæ, *addit.* 32. *n.* 21. 103

Naturæ Beneficii repugnat, quòd illius redditus, tempore vacationis, per laicos adminiſtrentur, & expendantur juxta modum à Fundatore expreſſum, *ibid. n.* 22. *eadem*, 103

Cauſa efficiens Beneficii eſt auctoritas Epiſcopi, & quare, *ibid. n.* 27. & 28. 104

Deficiente auctoritate Ordinarii, dici non poteſt Beneficium, ſed ſimplex pium relictum, *ibidem*, *n.* 29. *eadem* 104

Titulus collativus non cadit niſi in Beneficio Eccleſiaſtico, *ibidem*, *n.* 33. *eadem* 104

In materia beneficiali nomen *confirmationis*, *inſtitutionis* ſæpe confunditur, & unum pro alio promiſcuè accipitur, *ibid. n.* 63. 106

De natura, & ſubſtantia Beneficii Eccleſiaſtici eſt, quòd Beneficiatus non poteſt ſibi ſucceſſorem deputare, *ibid. n.* 87. 108

Beneficiatus poſt Canonicam inſtitutionem, ſtatim aſſequitur omnes fructus Beneficii vacantis; nec illud dari poteſt ad tempus, ſed ad vitam Beneficiati, *ib. num.* 89. *eadem* 108

Quæ ſint requiſita Beneficii Eccleſiaſtici; *addit.* 33. *num.* 17. 113

Sine dote, & certis redditibus, non datur Beneficium Eccleſiaſticum, *addit.* 41. *n.* 6. 45. & 47. 168

Inter Beneficia Eccleſiaſtica, connumerari non poſſunt portiones, quæ Vice-Curatis, tanquam merces perſolvuntur, *ibid. n.* 11. *eadem* 168

A' portione, quæ datur ratione ſtipendii, non infertur ad ſtatum Beneficii Eccleſiaſtici, *ibidem*, *num.* 12. & 46. *eadem* 169

Ex retentione Primiceriatus cum Archipresbyteratu, qui eſt verum Beneficium, abſque diſpenſatione, arguitur illum eſſe merum, ac ſimplex Officium, *ib. num.* 22. & 53. 169

Ita pariter ex privatione, ſeu remotione, arbitrio Ordinarii, nullo confecto Proceſſu, *ib. n.* 23. *ead.* 170

Ordinarius non valet, facto ſuo, ſtatum intrinſecum Beneficii immutare, *ibid. n.* 30. & 63. 170

Ad immutandum ſtatum Beneficiorum, ultrà quadragenariam, requiritur etiam ſcientia prioris ſtatus in conferente, *ibid. n.* 38. 171

Ad conſtituendam veram naturam Beneficii, non ſimplex denominatio inſpicienda eſt, ſed rei ſubſtantia, *ibid. n.* 47. 172

Ubi deficit dos, nunquam eſt Beneficium, *ibidem*, *eodem num.* 47. 172

Dos non poteſt à Beneficio, ne momento quidem temporis auferri, *ibid. n.* 49. *eadem* 172

Verba *conferre*, *vacare*, & ſimilia conveniunt etiam ſimplici Officio, *ibid. n.* 61. 174

Idem pariter dicendum venit de miſſione in poſſeſſionem, cum promiſſione manutenendi, *ibidem*, *num.* 62. *eadem* 174

Beneficium quando fundatum cenſeatur de bonis Eccleſiaſticis, *addit.* 45. *ſub n.* 30. 195

Maximè ſi Fundator non poſſidebat bona patrimonialia, *ibid. n.* 31. *eadem* 195

Imò ſi agatur de Patrono Eccleſiaſtico, tametſi habeat bona patrimonialia, opus pium fundare ſupponitur ex bonis Eccleſiaſticis, *ibid. n.* 32. *eadem* 195

BENEFICIA ECCLESIASTICA

Quoad devolutionem.

In Beneficiis Juriſpatronatus ad Ordinarium devolvitur collatio, vel ad alium Inferiorem, ad quem ſpectaret inſtitutio, *addit.* 12. *n.* 8. 35

Æquum non eſt, quòd ſine culpa quis devolutionis pœna mulctetur, & à jure ſuo cadat, *Addit.* 32. *n.* 40. 104

Si Ordinarius conferat, jure devoluto, præveniendo proviſionem Papæ, proviſus ab Ordinario obtinere debet, *ibid. n.* 51. 105

Etiamſi poſſeſſionem nondum cœpiſſet, *ibid. num.* 52. *eadem* 105

Admiſſa per Ordinarium præſentatione in tempore prorogato, ſubſequens proviſio Apoſtolica adimere non

valet

valet jus jam radicatum in Præſentato, qui præſentationem acceptavit, & pro inſtitutione habenda inſtetit, *ibid. n. 53. eadem* 165

Contrarium, *addit.* 33. *n.* 1. 510

In quibus terminis procedant Auctoritates, quæ partes Præſentati, coram Ordinario tuentur, *ibid. nu.* 4. *&* 5. *eadem* 110

Impedimentum, quod de facili removeri poteſt, vel à Judice ſpetoi, ad effectum impedicodi devolutionem, non conſideratur, *ibid. n.* 25. 112

Beneficia Eccleſiaſtica diu vacantia, à S. Sede jure devoluto conferuntur, *addit.* 41. *n.* 54. 173

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad impetrationem.

Fundameotum Gratiæ Apoſtolicæ debet ab Impetrante concludenter juſtificari, *addit.* 1. *n.* 44. 14

Impetratio, tanquam odioſa, eſt ſtrictè contra Impetrantem interpretanda, *addit.* 32. *n.* 2. 102

Io impetratione, litis mentio ſemper facienda eſt, quoties Gratia in collitigantis præjudicium teadit, *ibidem*, *n.* 44. 105

Non preſumitur Papa præjudicare voluiſſe liti, & juribas Collitigantis, *ibid n.* 44. *eadem* 105

Non facta mentione litis, Gratia eſt nulla, *Ibidem*, *n.* 46. *eadem pag.* 158. *&* *addit.* 33. *n.* 27. 113

Impetratio quando dicatur, vel non odioſa, *d. additio* 33. *n.* 6. 110

Reliqoa ſupple in verb. *Præſentatio*, *&* *Præſentatus.*

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad gratiam ſubrogationis.

Executionem Gratiæ de ſubrogaodo impedit calumnia in lite promovenda, *addit.* 1. *n.* 31. 13

Idem operatur intraſio, *ibidem numer.* 32. *&* 40. *eadem* 13

Pro ſuſtinenda hujuſmodi Gratia, non datur probabilitas boni juris, ubi controverſia pendet ab iovetetata Eccleſiæ conſuetudine, *ibid. n.* 35. *eadem* 13

Poſt cootractum vitium intruſionis, non ſuffragatur impetranti Gratia ſubrogationis, ſi Pontifici ea reticita fuerit, *ibid. n.* 43. 14

BENEFICIA ECCLESIASTICA
quoad incompatibilitatem.

Proviſio Beneficii vacantis, ob aſſecutionem alterius Beneficii incompatibilis, ſpectat ad Sanctam Sedem, *addit.* 41. *n.* 24. *&* 55. 170

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad indultum juris conferendi.

Non attenditur præjudicium, quod infertur Card. habenti indultum conferendi, per proviſiooem Epiſcopatus, *addit.* 27. *n.* 29. 84

Jus conferendi à Sede Apoſtolica conceſſum Protectori S. Capellæ Lauretanæ, per erectionem ejuſdem Loci in Civit:tem Epiſcopalem, ſublatum cenſetur, *ibid. n.* 33. *eadem* 84

BENEFICIA ECCLESIASTICA.
Quoad Inſtitutionem.

Anta inſtitutionem, neceſſariò requiritur Edictorum affixio, *addit.* 32. *n.* 64. 106

Vicarius Generalis inſtitutionem concedere nequit, niſi ex ſpeciali facultate, ſeu mandato Epiſcopi, *ibid. num.* 94. 109

Reliqua ſupple in verb. *Epiſcopus quoad juriſdictionem.* 69

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad privationem.

Pœna privationis Beneficii, uti graviſſima, infligi non poteſt, niſi præviis Canonicis monitionibus, & ſententia Jodicis, *addit.* 32. *n.* 88. 108

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad reſervationes.

Jus conferendi Primam Dignitatem Eccleſiæ Collegiatæ, inferiori Collatori competens, extinctum remanet per reſervationes, poſtea factas, ſimilium Dignitatum in regul. IV. Cancellariæ, *addit.* 27. *n.* 35. 84

Proviſio Apoſtolica, tamquam de reſervato, ſupponit Beneficium liberum à Jurepatronatu Laicorum, *addit.* 35. *n.* 38. 132

Merum, ac ſimplex Beneficium non eſt Apoſtolicis reſervationibus obnoxium, *addit.* 41. *n.* 2. *&* 43. 168

Retentio Primiceriatus cum Archipresbyteratu, qui eſt verum Beneficium, abſque diſpenſatione, arguit illum eſſe merum, ac ſimplex Officium, *ibid. num.* 22 *&* 53. 169

Idem probat privatio, ſeu remotio, arbitrio Ordinarii, abſque ulla confectione Proceſſus, *ibid. n.* 23. *eadem* 170

Ex collatione ſemper facta ab Ordioario, abſque eo quod nullus comparuerit Impetrator, reſultat excluſio reſervationum Apoſtolicarum, *ib. n.* 24. *eadem* 170

Poſt mortem Epiſcopi, omnia Beneficia vacantia reſervata ſunt Sedi Apoſtolicæ, *ib. n.* 25. *eadem* 170

Vicarius Capitularis facultatem non habet cooferendi Beneficia, *ib. ſub eodem n.* 25. *&* *ſub n.* 55. 170

Ex collationibus per ceotum annos, & ultra, ab Ordinario expletis, abſque eo quòd ulla unquam appareat facta collatio à S. Sede, inducitur obſervantia, tam affirmativa, quàm negativa, pro excluſione reſervationum Apoſtolacarum, *ib. n.* 27. *&* 57. 170

Centenaria, & immemorabilis tollitur per regulam IX. Cancellariæ, quando clarè conſtat de vero Beneficio, non autem quando de qualitate Beneficii diſputatur *ib. n.* 28. *&* 58. *eadem* 170

In Judicio poſſeſſorio executionis Literarum Apoſtolicarum, ultimus ſtatus Reſervationibus contrarius, atteodendus eſt, *ib. n.* 29. *&* 59. *eadem* 170

Factum Ordinarii, dum providet in menſibus reſervatis, prævalere debet verborum formulæ, quibus ipſe uſus eſt in expeditione Bularum, *ibid. num.* 31. *&* 64. 170

Status collativus, non tamen tanqoam de Beneficio, ſed tanquam de Officio, non relevat ad effectum reſervationis, *ibidem*, *n.* 33. *&* 66. *eadem* 175

Officia Eccleſiaſtica quando comprehendantur in reſervationibus, *ib n.* 34. *&* *ſub n.* 66. *eadem* 171

Proviſiones Apoſtolicæ, tanqoam de ſimplici Officio, nedum probant qualitatem veri Beneficii, ſed imo potius illam excludunt, *ibid. n.* 36. *&* 68 171

Sicuti pariter non præjudicant, ſub falſa expreſſione veri Beneficii, *ibid. nu.* 37. *eadem* 171

Proviſio Apoſtolica, poſt inceptam litem obtenta, tanquam de vero Beneficio, perinde eſt, ac ſi obtenta non fuiſſet, *ib. n.* 39. *eadem* 171

Primiceriatus quando recenſeri valeat inter Beneficia Eccleſiaſtica, reſervationibus obnoxia, *ib. n.* 44. 172

Satis eſt contra Proviſum Apoſtolicom, quòd reſervatio reddatur dubia, *ib. n.* 60 173

Verba *vacare*, *conferre*, & ſimilia conveniunt etiam ſimplici Officio, *ib. n.* 61. *eadem* 174

Idem pariter dicendum eſt de miſſione in poſſeſſionem cum promiſſione manutenendi, *ib. n.* 62. *eadem* 174

Reliqua ſupple in verb. *Subcollector.*

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad ſimultaneam collatione Epiſcopi, & Capituli.

Jus ſimultaneæ collationis, ſpectans ad Epiſcopum, & Capitulum, uno ex eis negligente, impedito, vel nulliter agente, in altero conſolidatur, *addit.* 35. *numer.* 50. 133

BENEFICIA ECCLESIASTICA
Quoad reſidentiam.

Qualitas reſideotialis Beneficii uniti non tranſit in Beneficium, cui facta eſt unio, *addit.* 5. *n.* 15. 22

BENEPLACITUM APOSTOLICUM.

Non præſumitur Beoeplacitum Apoſtolicum, ſi lapſum non fuerit tempus 100. annorum, in Contractibus Eccleſiæ præjudicialibus, initis cum Clericis, vel aliis particularibus perſonis; ſecus in Contractibus cum aliis Eccleſia, ex juſta, & rationabili cauſa celebratis, *addit.* 22. *n.* 93 65

Reliqua ſupple in verb. *Eccleſia.*

BREVE APOSTOLICUM.

Breve, quod jam fuit obſervatum, executioni demandandum eſt, *addit.* 25. *n.* 94 65

Ex longæva obſervantia dignoſcitur quid, & quantum in Brevi comprebeoſum fuerit, *ib. n.* 96. 65

BULLA, SEU CONSTITUTIO.

Bulla poſterior, renovans, & declarans antecedentem, continere non debet nec plus, nec minus, quàm illa, quæ renovatur, *addit.* 25. *n.* 53. 75

C

CADUCITAS.

INcurſa & non declarata contra Auctorem, non poteſt, eo defuncto, contra Succeſſorem acceptari, & declarari, *addit. 30. n. 35.* 96

Domino directo quando ſuffragetur ignorantia caducitatis, ut poſſit illam contra ſucceſſorem declarare, *ib. n. 36. & 37. eadem* 96

Caducitas, non declarata à Domino directo, eo vivente, declarari non valet ad ejus hærede, & affertur ratio, *ib. n. 48. & 49.* 96

Jus declarandi caducitatem eſt perſonale, quod per mortem extinguitur, *ib. n. 50. eadem* 96

Declara tamen, quando Dominus directus ſciverit caduciatem, incurſam ab emphyteuta; ſecus ſi ignoraverit, *ibidem, n. 51. eadem* 96

Hujuſmodi jus quinquennio præſcribitur, *ib. num. 52. eadem* 96

Caducitas incurſu in vita Prædeceſſoris in Beneficio, à quo non fuit acceptata, declarari nequit à ſucceſſore, *ib. n. 53. eadem* 97

Deficiente hærede uſufructuario in ſolutione canonis, emphyteuſi reverſa dicitur ad Dominum, durante vita ipſius uſufructuarii, *ib. n. 54. eadem* 97

Quod procedit etiam in caſu, quo citati fuerint hæredes uſufructuarii, *ib. n. 55. eadem* 97

Ob non ſolutionem factam à Beneficiato, Eccleſia non cadit à jure ſuo, ſed caducitas effectum ſuum operatur, durante tantùm vita Beneficiati, *ib. n. 56. ead.* 97

CALENDARIUM ECCLESIASTICUM.

In Calendario Eccleſiæ Collegiatæ an debeat adnotari tempus, in quo fit mutatio Capparum Canonicorum ejuſdem Collegiatæ, ſicuti adnotatur tempus mutationis Capparum Canonicorum Cathedralis, *ad. 23. n. 21.* 67

CALUMNIA.

Executionem Gratiæ de ſubrogando impedit calumnia in lite promovenda, *addit. 1. n. 31.* 13

CANONICI IN GENERE.

Canonicus, ſeu Capitularis eſt ſemper ſuſpectus in cauſa Canonici, ſeu Capitularis, *addit. 11. n. 20.* 33

Canonici exire debent à Choro, & genuflectere ante SS. Sacramentum, occaſione Benedictionis, id præſcribente Teſtatore, non obſtante, quòd mutata fuerit Chori ſituatio, *addit. 23. n. 26.* 67

Canonici quando repræſentent Corpus Capituli, *addit. 35. n. 8.* 128

Canonici dicuntur fratres Epiſcopi. *add. 35. n. 27.* 130

Canonici, & Dignitates faciunt unum, idemque corpus cum Epiſcopo, *addit. 37. ſub n. 58.* 142

Canonici tenentur celebrare in Cathedrali ſaltem die Feſtivitatis S. Titularis, *addit. 38. n. 38.* 48

Ubi deficit dos, nunquam eſt Canonicus, *addit. 41. ſub num. 45.* 172

CANONICI

Quoad aſſiſtentiam præſtandam Epiſcopo, concionem habenti.

Quomodo, & quando prædictam aſſiſtentiam præſtare debeant remiſſivè, *addit. 18. ſub n. final.* 49

CANONICI

Quoad aſſiſtentiam præſtandam Epiſcopo Pontificalia exercenti.

Canonici Eccleſiæ Collegiatæ an, & quando compelli valeant ad præſtandam aſſiſtentiam Epiſcopo, in Cathedrali Pontificales Functiones peragenti, & ad intereſſendum Proceſſionibus publicis, & votivis Civitatis, *addit. 23. n. 3. & 4.* 66

Epiſcopo, Pontificalia exercenti in Eccleſia Collegiata, aſſiſtere debent Prior, & Canonici ejuſdem Collegiatæ, non autem Canonici Cathedralis, *ibid. n. 23.* 67

Servanda eſt conſuetudo, quòd Epiſcopo Pontificalia celebranti, Archidiaconus prima Dignitas, vel in illius defectum alter dignior de Capitulo, Miſſale ſuſtineat, *addit. 38. n. 5.* 145

CANONICI

Quoad celebrationem, & applicationem Miſſæ Conventualis, & Parochialis.

Canonici Cathedralis tenentur applicare quotidie Miſſam Conventualem pro Fundatoribus, & Benefactoribus, *addit. 9. ſub n. 14.* 29

Eiſque in præteritum non applicatis, an teneantur ſatisfacere ſinguli Canonici, à die adepti Canonicatus, & quomodo, *ibid. ſub eodem n. 14.* 29

Neque in locum Miſſæ Conventualis cedere debent Miſſæ de Anniverſario, certis Anni temporibus, diebus non impeditis, in Choro cantatæ, *ib. ſub eod. n. 14.*

Sed tenentur celebrare, & applicare tam Miſſas de Anniverſario, quàm Conventuales, *ib. ſub eodem n. 14.*

Miſſa verò Parochialis celebranda, & applicanda eſt à Canonicis Curatis, *ib. ſub n. 14.*

Et occurrente caſu, quòd Canonici Curati, vel alii Canonici celebrent Miſſam Conventualem per turnum diebus Dominicis, ac feſtis de præcepto, tenentur per alium celebrare facere Miſſam Parochialem, *ibid. ſub eodem nu. 14.*

Ubi Canonici Curati ſunt plures, & Miſſa Parochialis ſit celebranda in aliqua Parochia Loci, ſufficit una tantùm Miſſa, *ibid. ſub eodem n. 14.*

Canonicus Curatus, qui in Eccleſia Parochiali reſidendi obligationem habet, à Chori ſervitio exemptus, non tenetur per turnum cantare, & applicare Miſſam conventualem, neq; aliam celebrare in Aurora, quæ per turnum celebratur ab omnibus Canonicis, tam diebus feſtivis, quàm ferialibus, *ibid. ſub eodem n. 14.*

Onus celebrandi, & applicandi Miſſam pro Benefactoribus in Eccleſia Cathedrali, ſeu Collegiata extenditur etiam ad Canonicos noviter auctos, *ib. n. 15. ead.* 29

Regula generalis, quòd teneantur Canonici Cathedralis, ſeu Collegiatæ Miſſam conventualem applicare pro Benefactoribus, quando non habeat locum, *ibid. numer. 16. eadem.* 29

In celebratione Miſſæ Conventualis, tenentur Canonici Diaconum, & Subdiaconum adhibere, tam diebus feſtis, quàm feriatis, *addit. 38. n. 21. & 22.* 146

Miſſam Conventualem non canere in Eccleſia Cathedrali eſt culpa gravis, *ib. n. 29.* 147

Archipreſbyter, aliique Curam Animarum habentes, tenentur ſingulis diebus feſtis in Cathedrali Miſſam celebrare, *ib. n. 35.* 148

CANONICI

Quoad Curam Animarum.

Canonici, Curam Animarum habentes, quando teneantur in Eccleſia Cathedrali, & Matrice Confeſſiones audire, *addit. 38. n. 40.* 148

Canonici, Curam Animarum habentes, cogi non poſſunt in Officiis Divinis Archipreſbytero aſſiſtere, *Addit. 39. n. 84.* 164

Reliqua ſupple in verb. *Capitulum quoad Curam animarum.*

CANONICI QUOAD FUNERA.

Canonici Eccleſiæ Collegiatæ, occaſione funerum Summorum Pontificum, propriorum Epiſcoporum, aliorumque Principum, an exequias ſolemnes in eorum Eccleſiis peragere valeant cum quinque Abſolutionibus *addit. 23. n. 22.* 67

CANONICI QUOAD HABITUM.

Canonici Cathedralium uti poſſunt peculiaribus eorum inſignibus, quocumque in loco, & in actibus qualitercunque extra Cathedralem gerendis, *addit. 6. ſub n. final.* 25

CANONICI

Quoad obſequia præſtanda Epiſcopo, accedenti ad Eccleſiam Cathedralem, pro celebranda Miſſa privata.

Epiſcopo accedenti ad Cathedralem pro celebranda Miſſa privata ad Altare alicujus Sancti, tenentur Canonici occurrere in Oſtio, eique Aſperſorium porrigere, *add. 29. n. 27. & 34.* 92

Ex conſuetudine induci poteſt, ut etiam Miſſæ aſſiſtentiam præſtent, *ib. n. 28. eadem* 92

CANONICI

Quoad jus optandi.

Canonicus, qui fuerit Canonicatu legitimè privatus, ſi deinde per gratiam reſtituatur, non recuperat ſuum primum locum, in præjudicium Canonicorum, medio tempore ad optandum admiſſorum, *addit. 36. numer. 3.* 135

Vox in Capitulo non tribuit Canonico facultatem optandi, *ib. n. 7.* 135.

Reſtitutus in Capitulum, non cenſetur reintegratus etiam ad facultatem optandi, qua fuerat inſimul privatus, *ib. n. 8. eadem* 135

Optio eſt fructus ſpectans ad poſſeſſorem, *ibid. n. 9. eadem* 135

In o-

In optionibus ſtatur conſuetudini, *ib. n.* 52. 135

C A N O N I C I
Quoad Præcedentiam.

Canonicus, qui prius recepit Ordines, præcedere debet alterum, qui occupavit Stallum digniorem, *addit.* 23. *num.* 1. 66

Canonicus quando præcedere debeat quoad lucroſa: alter verò quoad honorifica, *ib. n.* 2. *eadem* 66

Præpoſito, & Canonicis Collegiatæ inſignis, in ſuburbiis Civitatis exiſtentis, in Synodo, & aliis Functionibus debetur præcedentia ſupra Parochos Civitatis, *ib. n.* 32. 68

Accedente Epiſcopo ad Eccleſiam Collegiatam, Canonici Cathedralis præcedere debent in omnibus actibus, & functionibus Canonicis, & Dignitatibus Collegiatæ, non obſtante contraria conſuetudine, *addit.* 35. *numer.* 24. 130

Canonicus non Sacerdos præcedentiam cedere dedebet Canonico Sacerdoti in poſſeſſione poſteriori, ubi Præbendæ diſtinctæ non ſunt in Subdiaconales, Diaconales, & Presbyterales: eamque oon recuperat ad Sacerdotium promotus, *addit.* 36. *n.* 5. 135

Licitum non eſt Capellanis ſubingredi ſedes Canonicales vacantes, *addit.* 37. *n.* 39. 150

Prærogativa Canonicorum occupandi in choro ſedes ſuperiores, & altiores, incæpit à tempore Urbani II. *ibid. n.* 52. 142

Reliqua ſupple in verb. *Collegiata Eccleſia.*

C A N O N I C I
Quoad præeminentiam.

Licitum eſt Canonicis Cathedralis, in Functionibus Eccleſiaſticis, uti clava, ſeu mazza honorifica, abſque Apoſtolico Indulto; tam extra, quàm intus Eccleſiam, *addit.* 23. *n.* 11. 67

Per Dignitates, & Canonicos adhibendæ non ſunt in privatis Functionibus Eccleſiaſticis, præſente Epiſcopo, ſedes cum brachiis, & ſubſelliis, tam intra, quàm extra Eccleſiam Cathedralem, ſed uti debent ſcamnis, ſeu ſcabellis, prout utuntur, Epiſcopo Pontificalia exercente, *addit.* 24. *n.* 8. 68

Neque iiſdem Dignitatibus, & Canonicis licitum eſt occupare dd. Sedes cum brachiis, abſente Epiſcopo in, Functionibus Eccleſiaſticis intra Eccleſia, ſi illis non utantur aliæ ejuſdem Regni, ſeu Provinciæ Cathedrales, *ib. n.* 9. *eadem* 69

Canonici diſtincti eſſe debent à Capellanis, & ſtallum honorificentius io choro habere, *addit.* 37. *n.* 13. 14. 21. *& ſeqq. pag.* 138. *& n.* 51. 53. *&* 54. 142

Sedes, quam occupat Magiſter Chori, qui eſt caput Capellanorum, in capite ſecundi Ordinis, arguere facit eorum ſubjectionem, & diſtinctionem à Canonicis, *ibid. n.* 17. 138

Ex uſu promiſcuo ſedilium, & ex ſubingreſſo Capellanorum in ſedes Canonicales, quæ inconvenientiæ oriantur, *ib. n.* 20. *eadem* 138

Monſtruoſum eſt, quòd Capellani, utentes in choro habitu inferiori illo, quem geſtant Canonici, ipſorum ſedes occupent, & cum eis ferè commiſti conſpiciantur, *ib. ſub n.* 47. 141

Si altiores ſedes in choro Canonicis non aſſignarentur, ſequi poſſet, quòd Capellanus præcederet Canonico, *ibid. n.* 57. 142

Ne Canonicis quidem permittitur ſubingredi ſtalla vacantia Dignitatum, *ibid. n.* 58. 142

Canonicis, qui geſtant habitum longè honorificentiorem illo Capellanorum, juſtiore titulo competit etiam Sedes eminentior, *ib. n.* 59. *eadem* 142

Attenta antiqua conſuetudine poſſunt Capellani ſedem in choro habere immediatè poſt Canonicos, & in eadem Linea, & quomodo, *ibid. n.* 66. *&* 67. 143

Reliqua ſupple in Verb. *Collegiata Eccleſia.*

C A N O N I C I
Quoad receptionem, & aſſociationem Epiſcopi.

Aſſociatio Epiſcopi ſpectat ad ſolas Dignitates, & Canonicos Cathedralis, non tantùm in propria Eccleſia, quàm etiam io aliis, *addit.* 35. *nu.* 20. 129

Et quidem cum præcedentia ſuper quoſcumque alios, *ibid. n.* 21. *eadem* 129

Hujuſmodi aſsociatio non eſt actus ſimplicis obſequii erga Prælatum, ſed honorificentiæ, & ſolemnitatis, *ibid. n.* 22. *&* 23. 129

Epiſcopum, ad alias Eccleſias extra Cathedralem accedentem, occaſione alicujus Feſtivitatis, ibidem celebraturum, duo Canonici debent in ingreſſu excipere, & diſcedentem aſſociare, eidemque aſſiſtere in Miſſæ celebratione, *addit.* 38. *n.* 14. *&* 15. 146

Concurrente præſertim conſuetudine, quæ tanquam laudabilis, & juri conſona, eſt ſervanda, *ibid. nu.* 16. *eadem* 146

Epiſcopus, habens habitationem diſtantem ab Eccleſia Cathedrali, ubi, & quomodo ſit excipiendus à Canonicis, *ibid. n.* 90. 152

C A N O N I C I
Quoad recitationem Officii Divini in Choro.

Tenentur Canonici ad recitandum divinum Officium in choro, *addit.* 38. *n.* 44. 148

Præſertim diebus feſtivis, *ib. n.* 45. *eadem* 148

Neqae illis ſuffragatur contraria conſuetudo, *ibid. n.* 46. *eadem* 148

Diebus ferialibus permiſsum non eſt Canonicis Divina Officia in Sacriſtia recitare, niſi cauſa cognita, & approbata ab Epiſcopo, *ib. n.* 47. *eadem* 148

C A N O N I C I
Quoad Reſidentiam

Canonici novem anni menſibus reſidere tenentur, & duæ ex tribus partibus eorum continuè intereſſe debent, *addit.* 38. *n.* 41. 148

C A N O N I C I
Quoad vocem in Capitulo.

Canonicus Subdiaconus poteſt in quibuſcumque actibus capitularibus de jure ſuffragium ferre, *add.* 1. *n.* 45 14

In Eccleſia, ubi adeſt Sacrorum Ordinum diſtinctio, Canonicus, qui proprium Ordinem non aſſumit, jure ſuffragandi privatur, *ib. n.* 47. *eadem* 14

Examinantur in hoc propoſito Statuta Eccleſiæ Colonienſis, *ibidem, n.* 48. *& ſeqq. eadem* 14

Itidem explicatur *Clementina: Ut ii, de ætat. & qualitat. & ordin. præfic. Et Sac. Conc. Trident. c.* 4. *Seſs.* 22. *de Reform. ib. ſub n.* 51. 14

Declaratur concluſio poſita ſub *n.* 47. ut procedat, quando Ordo requiritur ratione Præbendæ, non autem ratione Perſonæ, & Senioritatis, *ib. n.* 5. *eadem* 15

Et quando dicatur locum habere diſtinctio iſta, *ib. eodem n.* 52.

Pœna privationis vocis activæ, & paſſivæ, ſolùm infligi poteſt Canonicis Sacros Ordines non aſſumentibus, ſi id exigat utilitas, & neceſſitas Eccleſiæ, prævio tamen juſſu, & monitione Superioris, *ibidem n.* 53. *eadem* 15

Vox in Capitulo non tribuit Canonico facultatem optandi, *addit.* 36. *num.* 7. 135

CANONICUS POENITENTIARIUS.

Munus principale Canonici Pœnitentiarii eſt Confeſſiones Fidelium in Eccleſia Cathedrali excipere, *addit.* 38. *n.* 39. 148

CANONICI NOVITER AUCTI.

Canonici novæ fundationis admitti non debent ad participationem emolumentorum extra Maſſam, quæ proveniunt ex diſpoſitionibus, relictis Capitulo ante eorum erectionem; ſecus quoad relicta poſt eam, & quoad emolumenta manualia *addit.* 9 *ſub n.* 15. 29

CANONICI ECCLESIÆ COLLEGIATÆ.

Vide in verb. *Collegiata Eccleſia.*

CANONICI REGULARES LATERANENSES.

Privilegia, conceſſa Canonicis Regularibus Lateranenſibus quæ ſint, remiſſivè, *addit.* 20. *n.* 1. 52

Prædicti Canonici Regulares aſſumi poſſunt ad Regimen Eccleſiarum Parochialium, *ibid. n.* 2. 52

Ad hoc requiritur, ultra licentiam Abbatis Generalis, etiam indultum Apoſtolicum, *ib. n.* 3. *& ſeqq.* 52

Itaut quælibet collatio, inſtitutio, & deputatio ad favorem hujuſmodi Canonicorum obiter facta, prorſus irrita eſt, atque inanis, nec poſſeſſio triennalis, aut alia etiam longior illis ſuffragatur, *ib. n.* 6. *eadem* 52

Tam prædicti Canonici Lateranenſes, quàm etiam S. Salvatoris, S. Georgii de Alga, & Cruciferi, non poſsunt ne quidem admitti ad concurſum Parochialium, cum ſola licentia proprii Generalis, *ibid. n.* 7. *eadem* 52

Et ſi proviſi fuerint de aliquo Beneficio etiam Curato abſque diſpenſatione Apoſtolica, poteſt illud, tanquam vacans, per alium impetrari, *ibid. n.* 8. *ead.* 52

Quoad Beneficia non curata, dd. Canonicis Regularibus

bus expreſsè reſiſtit Jus commune, *ibid. n.* 10. *eadem* 53

Canonici Regulares, de licentia Sedis Apoſtolicæ Proviſi de Parochialibus, non recuperant Bona renunciata ante Profeſſionem, nec etiam ad ſavorem eorum Eccleſiæ, *ib. n.* 11. *eadem* 53

Iidem Canonici Regulares, decedentes extra clauſtra, occaſione Eccleſiarum Parochialium, ſunt ſubjecti ſpolio Eccleſiaſtico ſavore Cameræ Apoſtolicæ, *ib. num.* 16. *ead.* 53

Quamvis Clerus Diœceſis, in qua morantur, eſſet pro ſpoliis compoſitus cum Camera Apoſtolica: & Regulares uti Parochi, compoſitionem ſolviſſent, *ib. ſub n. eodem* 16.

Monaſterium verò ſuccedit in libris, & in iis, quæ probarentur quæſita per Regulares, antequam ad Parochiales aſſumpti eſſant, *ibid. n.* 17. *eadem* 53

Renunciatio ante Profeſſionam ſacta per Canonicos Lateranenſes, etiam cum expreſſa conditione, quòd ea per sedituum ad ſæculum reſolveretur, adhuc firma remanat, manendo extra clauſtra cum diſpenſatione Apoſtolica; & quando è converſo reſoluta cenſeretur, *ib. n.* 18. 53

Sola diſpenſatio manendi extra clauſtra cum retentione Beneficii Sæcularis, non operatur, ut Regularis cenſeri debeat effectus ſæcularis, *ibid. n.* 19. *&* 22. *ead.* 53

Et ad vota ſolemnia Profeſſionis, & ad Regulæ obſervantiam obligatur, *ib. n.* 20. *eadem* 53

Prædicti Canonici Regulares, diſpenſati ad Beneficia Sæcularia, alium Canonicum Regularem ſecum habere debent, & quare, *ib. n.* 21. *eadem* 53

Prædicta conditio, ſeu reſervatio à Canonico Regulari in Renunciatione adjecta, reverſionis ad Bona renunciata in caſu reditus ad ſæculum, ad ſummum intelligi poteſt reſpectu ſolius uſusfructus Bonorum renunciatorum, non autem proprietatis, *ibid. n.* 24. *&* 25. *eadem* 53

Ideoque defuncto Canonico Lateranenſa extra clauſtra, Bona renunciata, non obſtante dicto pacto reverſio, ſpectant ad Renunciatarium, non autem ad Cameram Apoſtolicam, *ib. n.* 26. *&* 28. 53

Canonici Regulares incapaces ſunt Beneficiorum Sæcularium, *addit.* 25. *n.* 30. 73

CAPELLANI, SEU MANSIONARII in GENERE.

Capellani, ſeu Manſionarii unum Corpus non conſtituunt cum Canonicis, ſed ſunt ab iſtis diſtincti, quantum ſervus à Domino, ac ſubditus à ſuo Superiore, *addit.* 37. *ſub* n. 58. 142

CAPELLANI, ſeu MANSIONARII QUOAD INDULTUM DEFERENDI ALMUTIAS, ſeu PELLES.

Indultum deferendi Almutias, ſive Pelles, Capellanis, ſeu Manſionariis conceſſum, iis non ſuffragatur, niſi quandò unà cum capitulo incedunt, *&* cum ipſo unum corpus conſtituunt, *addit.* 6. *n.* 29. 25

CAPELLANI, SEU MANSIONARII ECCLESIÆ CATHEDRALIS, SEU COLLEGIATÆ, QUOAD PRÆCEDENTIAM.

Contra Capellanos, ſeu Manſionarios ſcripſit in hac materia *Crad. de Luc de præem. diſc.* 21 *add.* 6. *n.* 2. 23

Præcedentiam ſupra dd. Capellanos, ſeu Manſionarios prætendere non valent Parochi, ſuneri intervenientes, uti ſimplices clerici, *ibid. num.* 12. *&* 13. 23

Clerici Eccleſiæ cathedralis, de Jure communi præferendi ſunt clericis reliquarum Eccleſiarum inferiorum, affertur ratio, *ib. n.* 17. *&* 18. 24

Amplia, quando capellani, ſeu Manſionarii deſerunt ex indulto Apoſtolico Almutias, ſive Pelles, *ibid. n.* 19. *eadem* 24

Item quandò hujuſmodi Manſionarii, ſeu Capellani, privilegio Apoſtolico collegium efformant, *ibid. nu.* 21. *eadem* 24

Etiamſi amovibiles ſint, & da ratione, *ibid. num.* 22. *eadem* 24

Limita concluſionem poſitam ſub *n.* 11. quando capellani non incedunt unà cum capitulo, neq; ex particulari privilegio verum collegium efformant, quia tunc reputandi erunt tanquam ſimplices clerici, *ib. n.* 25. *&* 26. 24

CAPELLANI, SEU MANSIONARII QUOAD LOCUM SEDENDI IN CHORO.

Sedes pro capellanis, ſeu Manſionarii in Eccleſia cathedrali, ſeu collegiata, occupari non poſſunt ab aliis clericis, quibus nec etiam poſt ipſos in eodem ordine ſedere licet, *addit.* 13. *n.* 15. 40

Ex eorum reſidentia, & inceſſu poſt canonicos, reputantur, ſaltem in ipſa Eccleſia, magis digni, quàm alii clerici, *ib. n.* 12. 40

Iidem capellani, ſeu Manſionarii, non debent à Canonicis ſeparari, & quare, *ib. n.* 13. *eadem* 40

Licitum non eſt capellanis, ſeu Manſionariis Sedes canonicales vacantes ſubingradi, *addit.* 37. *n.* 39. 140

Monſtruoſum eſt, quòd capellani, qui utuntur habitu inferiori illo, quàm geſtant canonici, illorum ſedes occupent, & cum illis ferè commiſti compareant, *ibid. ſub n.* 49. 142

Attenta antiqua conſuetudine, permittitur capellanis ſedes habere in choro immediatè poſt Canonicos, & in eadem linea, & quomodo, ſecus verò ſecluſa conſuetudine, *ibid. n.* 66. *&* 67. 143

Reliq. ſupple in verb *Canonici quoad præeminentiam.*

CAPELLANUS AD NUTUM AMOVIBILIS.

Capellanum amovibilem poteſt is, qui illum deputavit, removere, abſque neceſſitate exprimendi cauſam; maximè ſi in Literis deputationis reſervata fuerit facultas removendi, *addit.* 19. *n.* 4. 50

Reliq. ſupple in verb. *Vicarius Eccleſiæ Parochialis.*

CAPELLANIÆ CUM ONERE MISSARUM.

Capellaniæ cum onere Miſſarum, ſi abſque Ordinarii auctoritate ſuerunt erectæ, reputantur res merè temporalis, & profana, *addit.* 14. *num.* 5. 3. 4. *&* 6. 40

Quamvis exigeratur in capellano Sacerdotium, *ibid. nu.* 2. *eadem* 45

Et ſub titulo alicujus Eccleſiæ fundaretur, *ib.* n. 5. 42

Defectus Eccleſiaſticæ inſtitutionis nedum tollit rationem Beneficii, ſed etiam impedit influxum ſpiritualitatis; Bonaque relinquit in ſuo eſſe profano, & temporali, *ibid. ſub n.* 7. *eadem* 45

Idcirco in iis non cadit labes ſimoniaca, *ibid. nu.* 8. 9. *&* 10. *eadem* 45

Etiamſi fundatæ eſſent ex Bonis Eccleſiæ, niſi Epiſcopi auctoritas, & confirmatio accedat, *ib. ſub n.* 8. *ead.* 45

Bona temporalia, quamvis ordinata ad Dei ſervitium, & ad alendos Sacerdotes pro Miſſis, vel aliis Officiis, non dicuntur eſſe ſpiritualizata, niſi fuerint per auctoritatem Ordinarii acceptata, & dedicata, *ib. n.* 13. *ead.* 42

Nominatio ad capellaniam, non collativam, cum pacto remiſſionis fructuum adminiſtratorum ad favoram nominantis, eſt valida, nec ſubjacet vitio Simoniæ, *ib. n.* 18. 42

Actus tamen de talibus capellaniis diſponandi, vel ad illas nominandi, mediante pretio, tamquam irreligioſus, non eſt admittendus, preſertim ſi capellania inſtituta ſit per clericos, *ibid. n.* 19. *&* 21. *eadem* 42

Ad differentiam Capellaniæ, cujus capaces ſunt Laici, & Fæminæ, *ib. n.* 20. *eadem* 42

Auctoritas Ordinarii non ſemper efficit capellaniam verè Eccleſiaſticam, & collativam, ſed ſolùm quando illam in eſſe Beneficii conſtituit, & quomodo, *ibidem num.* 21. *eadem* 42

In capellania laicali habilitas clericatus, volita per Fundatorem in capellano, neceſſe eſt, quòd verificetur de tempora vacationis, nec ſufficit, ſi ſuperveniat in tempore, à Jure dato ad præſentandum, *ib. n.* 23. *ead.* 42

Capellaniæ laicales regulantur ad inſtar Legatorum piorum, *ibid. num.* 24. *eadem* 54

Habenti qualitatem à Fundatore volitam, de tempore vacationis, ſeu apertæ ſucceſſionis, iſta debita eſt, etiam ad excluſionem propinquioris, *ib. n.* 25. *eadem* 42

In capellaniis, certo genere perſonarum debitis, non admittitur ſuſpenſus; ſed præferendus venit habilis de tempore facti caſus, etiam in concurſum proximioris, ea deſtituti, licèt fuerit de proximo qualificandus, *ibid. numer.* 28. 42

Etiam non curata prærogativa lineæ, *ibidem n.* 29. *& ſeqq. eadem* 42

Capellaniæ laicales an poſſint contra Fundatoris diſpoſitionem, in Beneficium Eccleſiaſticum erigi, remiſſivè, *ibid. n.* 32. *eadem* 42

Capellania ſimplex, habens onus celebrandi Miſſas per ipſum capellanum, eſt incompatibilis cum Beneficio, hujuſmodi celebrationem impediente, *add.* 15. *n.* 19. 44

Capellania, pro qua Fundator requirit qualitatem Sacerdotalem, ſeu clericalem, retineri non poteſt à laico, *addit.* 31. *n.* 5. 99

Et quoad hoc, regulatur cum iiſdem terminis, ac Beneficium in titulum, *ibid. n.* 6. *eadem* 99

Et ſic qualitas clericalis à Fundatore volita in capellania, ſeu legato pio, non minus in iſto requiritur, quàm in Be-

in Beneficio in titulum, *ibi l. n. 7. eadem* 99

Cappellaniæ ad hoc erectæ, ut in illis ſuccedant clerici de parentela, vel alii, à Patronis laicis nominandi, deficiente auctoritate Ordinarii, ejuſque inſtitutione, non reputantur Beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi aliàs ſint perpetuæ, *addit. 32. n. 25.* 503

Sed cum terminis legatorum piorum regulantur, neque illis applicabiles ſunt regulæ beneficiales, *ib. n. 26. eadem* 504

In hujuſmodi capellaniis, locum non habet quadrimeſtre, ſeu devolutio ad Ordinarium, *ib. n. 30. ead.* 504

Gratia impetrationis capellaniæ hujus generis, uti Beneficii, tanquam ſubreptitia, attendi non debet, *ib. n. 31. eadem* 104

In prædictis capellaniis ſpectatur ſolùm diſpoſitio Teſtatoris, nec locus eſt collationi Ordinarii, ſeu etiam Apoſtolicæ, *ib. n. 32. eadem* 104

Sed omnimodè dependent à nominatione, & electione Patroni laici, *ibid. n. 34. eadem* 104

Etiamſi in antecedenti ſtatu, ex errore proceſſum fuiſſet per viam collationis Ordinarii, *ib. n. 35. ead.* 104

Conſtito de qualitate laicali, capellania adjudicanda eſt præſentato à Patrono, ad excluſionem Proviſi Apoſtolici, *ib. num. 36. eadem* 504

Conciliare decretum, prohibens filiis Presbyterorum Beneficium obtinere in eadem Eccleſia, in qua ipſorum Patres Beneficium aliquod Eccleſiaſticum obtinent, vel obtinuerunt, locum non habet, quoad ſimplices Capellanias cum onere Miſſarum, *ibidem, n. 85.* 108

Et illius capax eſt etiam Laicus, *ib. n. 86. ead.* 108

Capellania, quam aliquis Teſtator mandat fundari, donec in Beneficium Eccleſiaſticum auctoritate Ordinarii erigatur, remanet in ſtatu ſimplicis legati cum onere Miſſarum, *ib. n. 90.* 108

Simplex voluntas efficiendi Capellaniam collativam non ſufficit, niſi probetur ad actum reducta, cum auctoritate Ordinarii, *ib. n. 91. eadem* 109

Unica collatio, ſeu inſtitutio præſentati, apta non eſt immutare ſimplicis Legati pii qualitatem in Beneficium Eccleſiaſticum, *ib. n. 92. eadem* 109

Incongruum non eſt, ut etiam in Legatis piis interveniat auctoritas Ordinarii pro illorum adjudicatione potius uni, quàm alteri, *ib. n. 93. eadem* 509

Non repugnat, quòd capellania cum onere Miſſarum remaneat in ſtatu ſimplicis Legati pii, donec accedat auctoritas Ordinarii, & tamen ad illius titutulum quis ordinari valeat, *ib. n. 95.* 109

Capellaniæ, erectæ in Eccleſiis non numeratis, ſeu receptitiis, veniunt ſub nomine Beneficii Eccleſiaſtici, & affertur ratio, *ibid. n. 97. eadem* 109

Qui venit per obitum Proviſi ab Ordinario in ultimo ſtatu, tanquam de Beneficio, illius titulum approbare videtur, *addit 33. n. 9.* 111

Qui in ultima voluntate capellaniam ſimpliciter inſtituit, videtur velle Beneficium Eccleſiaſticum inſtituere, niſi aliud conſtet, ad differentiam capellaniæ erectæ in contractu inter vivos, & redditur ratio, *ib. n. 18.* 112

Accedente præſertim obſervantia, *ib. n. 19. ead.* 112

Quando Fundatoris intentio, fuit inſtituendi Beneficium, non eſt ab ea recedendum, *ib. n. 21.* 512

In Legato pio non verificatur inſtitutio, ſed in eo datur tantùm mandatum de immittendo, *ib. n. 39.* 114

Reliqua ſupple in verb. *Vltimus Status*.

CAPITULU IN GENERE.

Capitulum ſemper ſolet eſſe contrarium juriſdictioni Epiſcopi, *addit. 11. n. 25.* 34

Ubi convocatio Capituli fit per alium, quàm per eum, ad quem ſpectat illud convocare, reſolutiones non ſuſtinentur, & quare, *ad. 12. n. 71. & 18.* 35

Capitulum quando contribuere teneatur ad expenſas celebratione Anniverſarii pro Anima Epiſcopi anteceſſoris, *addit. 38. n. 34.* 149

De maſſa communi omnes de capitulo æqualiter participare debent, *addit. 39. n. 54.* 163

CAPITULUM

Quoad collationem Canonicatuum, ſeu aliorum Beneficiorum per Turnum.

In collatione Canonicatuum, ſeu Beneficiorum, per Turnum diviſa, quæ forma ſervetur à Capitulo Piſtorienſi, & quæ à Capitulo Lucano, *addit. 1. n. 1.* 10

An forma, jam introducta, collationem faciendi per Turnum, poſſit à Capitulo mutari abſque Epiſcopi conſenſu, *ib. n. 2. 4. 12. 15. 17. & 20.* 10

Ad validitatem immutationis antiqui Turni, an requiratur conſenſus omnium capitularium, vel ſufficiat conſenſus majoris partis *ib. n. 6. & 22.* 11

In diſpoſitione novi Turni, an requiratur ſubſcriptio omnium capitularium, *ib. n. 8. & 24. eadem* 11

Materia Turni reſpicit ſolius Capituli intereſſe, imo ſingulorum de Capitulo, *ibid. n. 12. 20. & 21.* 11

Nominatio facta à Canonico non Turnario, nulla eſt, *ib. n. 33.* 13

Quomodo dividatur inter Canonicos Eccleſiæ Colonienſis tempus ad conferendum, *ib. n. 34. ead.* 13

Canonicus, Subdiaconatus Ordine inſignitus, gaudet facultate conferendi Canonicatum per Turnum, *ib. n. 46.* 14

Canonicus, capax ſuffragandi in actibus Capitularibus, capax quoque eſt juris conferendi per Turnum, & e converſo, *ib. n. 50. ead.* 14

CAPITULUM

Quoad Curam habitualem Animarum.

Cura Animarum Eccleſiæ Cathedralis de jure ad Capitulum ſpectat, non autem ad ſingulos de Capitulo, vel ad aliquam particularem dignitatem, *addit. 59. num. 18.* 51

Præſertim quando Capitulum facultatem habet deputandi unum, ſeu plures Miniſtros amovibiles, *ib. n. 19. eadem* 51

Et Vicari deputati non habent Curam Animarum, ſed ipſum Capitulum, *ib. ſub eadem n. 16. eadem* 51

Exercentque Curam, non jure proprio, ſed uti ſimplices Miniſtri nomine Capituli, *ib. n. 20. eadem* 51

Ubi Animarum Cura reſidet apud Capitulum, deputare poteſt pro illius exercitio unum, ſeu plures Vicarios amovibiles, pro ejus libito, *ib. n. 21. ead.* 51

Accedente maximè antiqua conſuetudine plures deputandi, *ib. n. 22. eadem* 51

Nec repugnat, quòd nudum exercitium apud plures in ſolidum reſideat, *ibid. n. 24. & 28. eadem* 51

Capitulum, habens Curam habitualem, non tenetur deputare Curatos; ſed poteſt Curam Animarum committere ſingulis Canonicis per turnum, ſive per hebdomadas, *ibid. n. 25. eadem* 51

Declaratur motus proprius ſan. mem. Pii V. in quo decernitur, curam Animarum exerceri debere per unicum Curatum, *ib. n. 26. eadem* 51

Affertur in hoc propoſito exemplum Divi Caroli, qui in ſua Diœceſi juſſit, ut cura Animarum exerceretur per tres Curatus, inter ſe omninò independentes, *ib. n. 27.* 51

Quod etiam comprobatur praxi univerſali quamplurium Orbis Catholici Eccleſiarum, *ib. n. 29. ead.* 51

Apud Archipresbyterum, præciſa conſuetudine contraria, de Jure eſſe videtur actualis curæ exercitium, itaut ad ipſum ſpectent ſaltem functiones nobiliores, *ib. num. 30. ead.* 51

Licèt capitulum valeat Vicarios, pro exercitio Curæ Animarum deputatos, ad ſuum placitum amovere, atq; alios deputare, approbandos ab Epiſcopo, non poteſt tamen ipſe Epiſcopus Vicarios, jam approbatos, abſq; legitima, & probata cauſa, removere, *ib. n. 31. ead.* 51

CAPITULUM

Quoad Eccleſiam Parochialem unitam.

Ad juſtificandam tenuitatem, & inſufficientiam redditimum Eccleſ. unitæ, quæ reparatione indigeat, non ſufficie Bulla unionis, in quo exprimitur valor redituum Eccleſ. ſed onus habet capitulum, pro ſe eximendo ab onere d. reparationis probare ſtatum præſentem *ad. 5. n. 3. & 4.* 21

Etiam probata reddituum inſufficientia, valde dubitandum eſt, capitulum teneri ad reparationem Eccleſiæ Parochialis unitæ, quando unio facta fuit, non æquè principaliter, ſed acceſſoriè, & ſubjectivè, *ib. n. 9.* 22

Quæ ſit natura, & effectus unionis ſubjectivæ, *ibid. n. 10. & 11. eadem* 22

Onus reparandi Eccleſiam Parochialem tranſit prius ad Patronos, & in illorum defectum, ad Parochianos, *ibid. num. 12.* 22

Et conſequenter obligatio iſta reſidet penes capitulum Patroni perſonam & jura repræſentans, *ib. n. 13. & 14. eadem* 22

Ad reparationem Eccleſiæ unitæ, eodem modo ſunt affecti redditus Eccleſiæ, cui facta fuit unio, ac affecti reperiun-

fiuntur pro reſtauratione ipnus Eccleſiæ, cujus pars, & membrnm effecta eſt Eccleſia nnita, *ib. ſubeod. n.* 14.

Hanc obligationem reſtaurandi Eccleſiam unitam, eique de ſupellectilibus neceſſariis providendi, evadere non poſſe videtur Capitulum, etiamſi quandoque contribuerint Parochiani, *ibidem*, *n.* 16. *eadem* 22

C A P I T U L U M

Quoad negotia peragenda.

In iis, quæ tangunt omnes, uti ſingulos, neceſſarius eſt omnium conſenſus; & pro nullitate ſufficit, quòd nnus contradicat, *Addit.* 1. *n.* 7. 15

In actibus pariter merè voluntariis ſine cauſa, requiritur omninm Capitularum conſenſus; in aliis verò cum cauſa, ſufficit conſenſus maioris partis, *ib. n.* 23. 12

Pro validitate actuum Capitularium, non requiritur ſubſcriptio, niſi reperiatur in Jure expreſſum, *ibidem num.* 25. & 26. *eadem* 12

Errot conſiderari non poteſt in illo actu, qui ab omnibus Capitularibus, & da conſenſu etiam illius, de cujus intereſſe agitur, geſtus ſuit, *ib. n.* 36. 23

In translatione Parochialis, de Jurepatronatus, ſed ad collationem Capitnli, in Primam Dignitatem, ipſius Parochialis conditio melior, & dignior efficitus, *addit.* 27. *num.* 26. 84

Et præjudicium Capituli, ob reſarvationem Reg. 5 v. Cancellariæ, tanquum accidentale, & conſecutivum, non attenditur, *ibid. n.* 27. *eadem* 84

Permiſſum eſt Epiſcopo Comitiis Capitularibus ad libitum intervenire, dummodo non proponantur negotia, ad ipſum, vel ad ſuos pertinentia, *add.* 38. *n.* 33. 14

C A P I T U L U M

Quoad præcedentiam ſupra Parochum Defuncti occaſionem Funeris.

Qui ſcripſerint in hac materia contra Capitula Cathedralium, *addit.* 6. *n.* 1. 23

Ad favorem Capituli contra Patochum defuncti reſolutum fuit à Sac. Rit. Congregat. *ib. n.* 3. *eadem* 23

Quando Funeri non intervenit Capitulum in Corpore, ſed interveniunt vel Capitulares, uti ſinguli, vel eorum Capellani ſeu Manſionarii, tunc Parocho Defuncti debetur præcedentia ſupra omnes, *ib. n.* 4. *ead.* 23

C A P I T U L U M

Quoad Statuta condenda.

Non valet Capitulum, ſine auctoritate Epiſcopi, Statuta antiqua immutare, *addit.* 1. *n.* 3. 10

Declara, *ib. num.* 13. 14. 18. & 19. 11

Veteres Eccleſiæ Conſtitutiones, & conſuetudines immutare, inter ardua reputatur, *ibid n.* 5. *eadem* 51

Capitulum ſtatuere valet circa diviſionem oblationum, diſtributionem Officiorum, adminiſtrationem bonorum, diſtributionum participationem, & ſimilia, irrequiſito Epiſcopo, *ibid. n.* 16. *eadem* 51

C A P I T U L U M

Quoad uniones Beneficiorum.

Uniones Beneficiorum poteſt facere Papa, irrequiſito Capituli conſenſu, *addit.* 27. *n.* 13. 18. & 21. 83

Neque neceſſaria eſt derogatio juris conferendi, Capitulo competentis, *ib. num.* 56. *eadem* 83

Idem procedit in unionibus, quæ fiunt per Legatum à latera, *ibid. n.* 20. *ead.* 83

Jus collationis, Capitulo conceſſum, intelligi debet, rebns in eodem ſtatu manentibus, *ibid. n.* 32. 84

C A R D I N A L I S.

Card. dicuntur FF. Summi Pontificis *add.* 35. *n.* 27. 130

Quinties viſitant alios Cardinales, in iſtorum Palatiis, mantellettam exuunt, ſolamque Mozzettam cum Rochetto deſerunt, *addit.* 44. *n.* 24. 586

Reliqua ſupple in Verb. *Præcedentia.*

P A T R E S C A S I N E N S E S.

In quas cauſas Congregatio Patrum Caſſinenſium ſolvat quotannis Cameræ Apoſtolicæ unciam Auri, *addit.* 44. *n.* 47. 189.

Reliqua ſupple in Verb. *Regulares*, & *Religioſi in genere*, & *Epiſcopus quoad Pontificalia.*

C A T H E D R A L I S E C C L E S I A.

Indigentes Cathedrali Eccleſia reparatione, ſi non adſint redditus ad id deſtinati, ſtandum eſt conſuetudini, *addit.* 38. *n.* 73. 250

Præciſivè verò à conſuetudine, tenetur Epiſcopus pro aliqua parte contribuera, & in reliqnis Canonici, *ibid. n.* 74. *eadem* 151

C A T H E D R A T I C U M.

Epiſcopus exigere valet Cathedraticum, etiam à Beneficiatis, qui à Beneficio congruam non percipiunt *addit.* 38. *n.* 60. 149

Et ſi illud nunquam exegit, poteſt exigere tam pro tempore præterito, quàm in futuro, *ibidem*, *numer.* 61. *eadem* 150

Imò nec valet expreſſè remitti, *ibidem. numer.* 62. *eadem* 150

Stante conſnetndine, exigi poteſt, non tantùm à Beneficiatis, ſed etiam ab omnibus Clericis, *Addit.* 41. *n.* 40. & 70. 175

C E N S U R Æ

Nonniſi in Subditos poſſunt ferri cenſuræ, *addit.* 26. *num.* 2. 78

Epiſcopus, licèt Juriſdictionem habeat in perſonam, ratione rei ſitæ, non poteſt tamen poſſeſſorem, alterà Subditum, excommunicare, *ibid. num.* 41. 80

Juriſdictio Epiſcopi in abſolvendo à cenſuris eſt volnntaria, & non contentioſa, *ibid. n.* 57. 81

Contravenientes præcepto Epiſcopi aliquid faciendi ſub pœna cenſuræ, illam incurrunt, *addit.* 38. *numer.* 30. 147

Et ad illos, quibus factum fuit tale præceptum, non ſpectat de juſtitia, comminationis cenſuræ cognoſcere, *ibid. n.* 31. *eadem* 147

Neque ulla ſuffragatur excuſatio, niſi conſiſtat in Jure claro, & incontrovertibili, *ibid. n.* 32. *eadem* 147

Excommunicationem incurrunt qui capere præſumunt, vel rebus ſuis ſpoliare Griſtianos, negotiationis gratia, vel aliis honeſtis de cauſis navigantas, *addit.* 46. *n.* 7. 202

Excommunicatio in Bulla Cœnæ contenta, quando Piratas, naves Infidelium invadentes, afficiat *ibid. n.* 18. & 19. 203

Reliqua ſupple in verb. *Exemptus*, & *Exemptio*, & *Irregularitas.*

C E N T E N A R I A.

Non attenditur in iis, quæ abuſum, & corruptelam ſapiunt, *addit.* 35. *n.* 13. 128

Neque in actibus facultativis, & quando, *addit.* 44. *n.* 49. 589

Reliqua ſupple in verb. *Immemorabilis.*

CÆREMONIALE EPISCOPORUM.

Conſuetudines irritat, eidem ceremoniali contrarias, *addit.* 7. *n.* 5. *pag.* 27. & *addit.* 77. *n.* 46. 142

Prædictum Cæremoniale, in abſtracto loquendo, rigoroſam exigit obſervantiam; & in aliquo caſu, etiam ſub reatu culpæ lethalis, *addit.* 29. *n.* 1. 90

Declara, quòd Ordinationes, Divinum Cultum immediatè reſpicientes, non autem quæ Miniſtros, aliaſque perſonas, ſacris functionibus intereſſentes, tangunt, *ibid. n.* 2. *eadem* 90

Illæ præſcribi non valent; harum autem inobſervantia quando non ſit toleranda, *ibid. n.* 3. *ead.* 90

Cæremoniale non adevrſatur conſuetudinibus laudabilibus, *ib. n.* 4. *eadem* 90

Neque tollit centenariam, vel Immemorabilem, *ib. ſub eodem n.* 4.

Sicuti pariter non derogat ſtatutis patticularibus *ibid. ſub eodem n.* 4.

Amplia ubi agatur de conſuetudinibus, in Diœceſi, vel Provincia uſu receptis, *ib. n.* 5. *eadem* 91

Neque opus eſt, ut probetur Immemorabilis, ſive centenaria cum ſui requiſitis, *ib. n.* 6. *ead.* 91

Diuturna obſervantia contra diſpoſitionum Cæremonialia, circa aliquem ritum, præſumere facit, illud non eſſe in ea parte uſu receptum, ac proinde non obligat, *ib. n.* 7. 91

Ritus contrarius Ceræmoniali diu ſervatus etiam in iis, quæ cultum divinum immediatè concernunt, immutandns non eſt, niſi ob manifeſtam corruptelam, vel intolerabilem abuſum, & exemplificatur, *ib. n.* 8. *ead.* 91

Obſequia ſolita præſtari à Canonicis Collegiatæ erga Primam Dignitatem, illam aſſociando in acceſſu, & receſſu ab Eccleſia, licèt ſint contra diſpoſitionem cæremonialis, continuanda videntur, ſi nequeant interverti abſque pacis perturbatione, *ib. n.* 10. & 13. *ead.* 91

A Prælatis quandoque ob bonum pacis tolerantur conſuetudines, ceremomiali adverſantes, in concernen-

nentibus eorum honorificentiam, & quæ ſint, *ib. n.* 12 *eadem* 91

Conſtitutio Clem. VIII. confirmatoria cæremonialis reſtringitur ad ea, quæ inibi leguntur expreſſè, *ib. n.* 14. 91

Obviatio, tanquam actus civilis, præſtari poteſt à Canonicis collegiatæ primæ Dignitatis, *ib. n.* 15. *ead.* 92

Ad hoc ut non intret diſpoſitio cæremonialis, ſufficit, quòd dubitetur, an caſus ſit comprehenſus, *ib. n.* 16. *eadem* 92

Decretum Sac. Rit. Congregationis, ne Abbates, & alii Prælati aſſociari ſe ſinant à Monachis, ſeu Canonicis, moderatum ſuit ab eadem Sac. Congregatione ad inſtantiam Monachorum Caſſinenſium, *ib, n.* 18, *eadem* 92

Ceremoniale Epiſcoporum derogat Statutis, & conventionibus particularibus contrariis, *addit.* 37. *ſub. nu.* 46. 141

Decretum irritans, appoſitum in Bulla Clementina, cæremonialis prædicti confirmatoria, elidit etiam poſſeſſionem centenariam, *ib. ſub eodem num.* 46. & *addit.* 38 *n.* 7. *pag.* 145. *addit.* 42. *n.* 9. 145

Diſpoſita in cæremoniali Epiſcoporum vim Legis habent, *d. addit.* 38. *n.* 6. *pag.* 145. & *addit.* 39. *n.* 78. 163

CÆREMONIARUM MAGISTER.

In Proceſſionibus, in quibus Capitulum Cathedralis intervenit, permiſſum non eſt cæremoniarium Magiſtro aſſociare Capitulum Eccleſiæ, cui inſervit, cum habitu violaceo, & ſerulæ geſtatione, *addit.* 23. *numer.* 59. 67

CHORI PRÆFECTUS.

Vide in Verb. *Epiſcopus quoad jariſdictionem.*

CIVITAS.

Nomen Civitatis de Jure diverſificat à Diœceſi, *addit* 34. *ſub n.* 55. 117

CLAVIS.

Conceſſo principali munere, conceſſa etiam cenſetur retentio clavium illius loci, qui pro explendo munere illo eſt deſtinatus, *addit.* 18. *ſub. n.* 9. 49

Clavis Tabernaculi, ubi aſſervatur Sanctiſſimum Sacramentum, retineri debet ab eo, ad quem ſpectat Sacramentorum adminiſtratio, *ib. n.* 10. *eadem* 49

Clavium retentio, ſeu ſacultas iis ad libitum utendi, dominium præſefert, *add.* 39 *n.* 42. 160

CLAUSULÆ IN SPECIE.

Clauſula *vocatis vocandis*, & *dummodo intruſus non ſit*, & *Tertio non fuerit jus quæſitum*, in Gratia Apoſtolica appoſita, non importat ſimpliciter ſubrogationem ſavore Impetrandis, ſed executori tribuit nudum mandatum de ſubrogando, *addit.* 1. *n.* 29. 13

Ac propterea exequi non poteſt, niſi plene diſcuſſo negotio, *ibid. n.* 30. *eadem* 13

Quid importet clauſula, *ut magis* in diſpoſitione aliqua, ſeu conſtitutione appoſita, *addit.* 26. *n.* 57. 75

Clauſula *dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri jus quæſitum*, declarat quæ fuerint mens Summi Pontificis, *addit.* 32. *n.* 9. & 49. 103

Et intactum præſervat jus alterius, *ibidem. numer.* 10. *ead.* 103

Etiam jus ad rem, *ib. n.* 11. *eadem* 103

Signanter præſervat jus quæſitum ad Beneficium, mediante præſentatione, *ib. n.* 12. & 48. *ead.* 103

Declara, quoad jus validum, & legitimum, *ibid. numer* 17. 103

Prædicta clauſulam, *dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri jus quæſitum*, præſervat Gratiam à vitio ſubreptionis, ob non ſactam expreſſionem præſentationis, ſeu juris alterius, *add.* 33. *n.* 28. 113

Clauſula, *cujus litis ſtatus habeatur pro expreſſo*, quid operatur, *ibid. n.* 29. *eadem* 113

Clauſula; *verificato prius jurepatronatus*, conditionem importat, *addit.* 35 *n.* 29. 131

Eadem clauſula, ut verificetur, citandus eſt Promotor Fiſcalis, *ib. n.* 44. 133

Et requirit efficaces probationes, tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, *ib. n.* 47. 133

CLERICUS.

Jus competens Clerico in materia Beneficiali, longè minùs conſideratur, quàm illud, quod competit Laico, illique paſſim, & facilius derogatur *addit.* 27. *num.* 25. 84

Clericus, cingulum militare aſſumens, ſtatim deſinit eſſe miles Chriſti, *addit.* 35. *n.* 8. 99

Eligens miniſterium ſæculare, incompatibile cum militia Eccleſiaſtica, renunciaſſe cenſetur militiæ Dei, *ibid. num.* 9. & 11. *eadem* 99

Et eo ipſo incurrit privationem Beneficii etiamſi ſæva non exercuerit, & quare, *ib. n.* 10. 12. 17. & 23. *ead.* 99

Clericus, ad militiam ſæcularem tranſiens, ſe ſubmittit juriſdictioni, & obedientiæ Principis ſæcularis, & Ducis militum, *ib. ſub n.* 11. 99

Declaratoria, ſeu trina monitio pro incurrenda privatione Beneficii, quando requiratur, *ib. n.* 13. *eadem* 99

Pari paſſu ambulant matrimonium, ac militia ſæcularis, & utroque caſu incurritur ipſo facto Beneficii privatio, ipſumque Beneficium cenſetur pro derelicto habitum, *ibid. n.* 14. & 21. *eadem* 99

Licèt talis Clericus retineat privilegium Fori, & Canonis, *ib. eodem n.* 14.

Quinimmo ſola aſſumptio Officii Notariatus ſæcularis, & etiam Gubernatoris, eundem effectum operatur, *ibid. nn.* 15. *eadem* 100

Quidquid ſit de Clerico militante ſub vexillo Summi Pontificis, *ib. n.* 16. *eadem* 100

Ita pariter Clericus reputatur incapax Feudi, *ib n.* 18 *eadem* 100

Et nec per momentum quidem poteſt quis eſſe clericus & Feudararius, *ib. n.* 19. *eadem* 100

Secus quoad Feudum Eccleſiaſticum, & non obligans ad præſtandam ſubjectionem, *ib. n.* 20. 100

Clericus, contrahens Matrimonium, quod ob aliquod impedimentum nullum decegatur, dummodo non proveniat ex defectu voluntatis, incurrit ipſo Jure privationem Beneficii, *ibid. numer.* 22. *ead.* 100

Clericus effectus miles, ſi deſerta militia, reſumat habitum clericalem, reintegratur ad privilegia clericalia, *ibid. num.* 24. *eadem* 100

Quod tamen procedit quoad privilegia Fori, & canonis, non autem quoad Beneficium, *ib. n.* 25. & 26. *ead.* 100

Maximè, ſi ante reaſſumptionem habitus, fuerit alteri jus quæſitum, *ibid. n.* 27. *eadem* 100

Ad coercendam deteſtabilem Clericorum incontinentiam, infamia, & variæ pœnæ, tam contra ipſos clericos, quàm etiam illorum progeniem, à Sac. Canonibus irrogatæ fuerunt, & quæ ſint, *add.* 32. *n.* 69. 70. 71. 72. & 73. 106

Filiis Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum, etiam ex legitimo thoro ſuſceptis, olim vetitum erat inſtitui in Beneficio, immediatè ante à Patre poſſeſſo, & quare, *ib. n.* 74. *ead.* 107

Poterant tamen intitulari de Beneficio, quod Pater mediatè obtinuit, & quare, *ib. n.* 75. & 76. *eod.* 107

Hodie verò filii Presbyterorum, ac religioſorum, ex fornicatione nati, neque immediatè, neque mediatè obtinere poſſunt Beneficia, quæ ab eorum Patribus poſſeſſa fuerunt, *ibidem n.* 77. *eadem* 107

Ex cenſura Sac. Conc. Trid. filii Presbyterorum obtinere non poſſunt Beneficium quodcumque, etiam diſſimile, in illis Eccleſiis, ubi eorum Patres Beneficium aliquod habent, vel habuerunt, neque etiam in dd. Eccleſiis ullo modo miniſtrare, nec penſiones habere ſuper fructus Beneficiorum, quæ Parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, *ib. n.* 78. *eadem* 107

Et collatio iiſdem ſacta redditur ipſo Jure invalida, & nulla, *ibid. n.* 79. 107

Ad quem effectum ſufficit, quòd Pater naturalis etiam de facto, & ſine juſto titulo, ac per poſſeſſionem, ſive bonam, ſive malam, Beneficium in eadem Eccleſia obtinuerit, *ibid. nu.* 80. *eadem* 107

Imò etiam, quòd ipſe Pater poſſeſſionem Beneficii habuerit, licèt in eo, aut in Eccleſia non miniſtraverit, *ibidem num.* 81. *eadem* 107

Conciliaris diſpoſitio in hac materia eſt in pluribus correctoria Juris communis, *ib. n.* 83. *eadem* 108

Adeoque ſtrictè intelligi debet, neque patitur extenſionem de caſu ad caſum, *ibid. n.* 84. *eadem* 108

Simplex capellania cum onere Miſſarum, in titolum Beneficii non erecta, non cadit ſub dicto conciliari decreto, *ibid. nu.* 85. 108

In quibus terminis procedant Auctoritates contrariæ, *ib. n.* 96. & 97. 109

COADJUTOR, & COADJUTUS, & COADJUTORIA.

Circa ſtallum in choro, occupandum à Coadjutoribus Dignitatum, Sac. Rit. Congregatio aliquando cenſuit, illis

illis deberi ſtallum proprium Coadjuti, *addit.* 2. *n.* 1. 15

Aliquando verò decrevit dd. Coadjutoribus competere ultimum locum in Choro, poſt omnes alias Dignitates, *ib. n.* 2. *&* 3. *eadem* 15

Iidem Dignitatum Coadjutores, præſentibus in Choro Coadjutis, poſt omnes Canonicos ſedere debent *ibid. numer.* 4. *eadem* 55

Coadjutores extra ſunctiones Cathedralis, aliaſque, in quibus repræſentant Coadjutos, an de jure habere debeant præcedentiam ſupra Canonicos, ſi ſint Coadjutores dignitatum, vel ſi ſint Coadjutores Canonicorum, ſupra reliquos de Clero, ac præſertim ſupra Dignitates, & Canonicos Collegiatæ, *ib. n.* 5. 7. *&* 24. *eadem* 16

Coadjutoria quid ſit, & ad quem finem à Sum. Pontifice concedatur, *ib. n.* 6. *ead.* 16

Conceditur in gratiam Coadjuti, & non Coadjutoris, *ib. n.* 8. *pag.* 52. *& addit.* 40. *n.* 10. 566

Defuncto Coadjuto, debet Coadjutor veram tituli poſſeſſionem accipere, *ib. n.* 9. *eadem* 16

Coadjutor Dignitatis, ſeu Canonici, non cenſetur vera Dignitas, aut verus Canonicus; ſed talis impropriè, ſeu ficte nuncupatur, *ib. n.* 10. *eadem* 56

Verba Coadjutoriæ *ex nunc, prout ex tunc conferimus,* nec non *ex nunc plenum jus in illo verè, & non ficte acquiſitum exiſtere decernimus*, vim habere incipiunt à die obitus Coadjuti, *ib. n.* 15. *ead.* 16

Et jus ad rem tantummodo important, *ibidem, numer.* 12. *eadem* 56

Coadjutor Dignitatis poteſt, ac debet functiones omnes peragere, quæ Dignitati Coadjutæ in ſuo Turno incumbunt, *addit.* 8. *num.* 1. 27

Contra verò Coadjutor Canonici non poteſt facere functiones in Turno ſui Coadjuti, ſed poſt omnes Canonicos niſi ageretur de Miſſis, quas Canonicus Coadjutus celebrare teneretur, vigore Teſtamenti, vel fundationis Canonicatus, *ib. ead. n.* 1. *& ſub numer.* 2.

Amplia, etiamſi in Literis Coadjutoriæ conceſſæ fuerint Canonico Coadjutori omnes, & ſingulæ prærogativæ, præminentiæ, & honores, quos Canonicus Coadjutus haberet, ſi præſens eſſe, *ib. n.* 2. *ead.* 27

Canonicus Coadjutor, in Ordine Presbyterali conſtitutus, & Miſſam ſolemnem non cantans in hebdomada juxta Turnum tangente ejus Coadjuto, tenetur eandem Miſſam cantare ex propria perſona, poſt Turnum aliorum Canonicorum, ut illum compleat, *ibidem, n.* 3. *eadem* 27

Coadjutus lucrari non valet per Coadjutorem inſervientem emolumenta, ad quæ percipienda propria culpa inhabilis fieret, & exemplificatur, *ib. n.* 4. *ead.* 27

Sicuti pariter; ſi Coadjutus non haberet Ordinem, ex ſtatuto requiſitum pro lucrandis fructibus, & emolumentis, & illum haberet Coadjutor, *ib. n.* 5. *ead.* 27

Secus quando Coadjutus propter aliquem naturalem defectum impeditetur Sacros Ordines aſcendere, *ib. n.* 6. *eadem* 27

Coadjutor Dignitatis, ſeu Canonici tenetur ad reſidentiam, *addit.* 38. *n.* 75. 551

Neque illam evitare valet, ſub prætextu aſſiſtendi litibus pro Capitulo, niſi obtenta à Sac. Conc. Congregatiône licentia, *ib. n.* 76. *eadem* 151

Alioquin incidit in pœnas, à Sac. Canonibus, & Concil. Tridentino inflictas, *ib. n.* 77. *ead.* 251

Functiones de habdomada, impedito, aut nolentè Coadjuto, an, & quando peragi debeant à Coadjutore, vel potius à Canonico, in Turno ſuccedente, *addit.* 40. *n.* 1. 9. 12. *&* 57. 165

Affertur in hoc propoſito praxis Metropolitanæ Florentinæ, *ibid. n.* 4. 166

Quæ ſit differentia inter Coadjutorem Dignitatis, & Coadjutorem Canonici, *ib. n.* 5. *ead.* 166

Pro reſolutione hujuſmodi quæſtionis, expendenda ſunt verba Bullæ Coadjutoriæ, *ibid. num.* 6. 15. *&* 14. *eadem* 166

Dubitatur de d. praxi Metropolitanæ Florentinæ, *ib. n.* 8. *&* 11. *in fin. eadem* 566

Ubi Ordines ſunt diſtincti, tutiora ſunt jura Coadjutoris, *ib. n.* 16. 567

COLLEGIATA ECCLESIA.

Per erectionem Eccleſiæ inferioris in Collegiatam, non attenditur præjudicium alterius Eccleſiæ, quæ habebat præcedentiam, ſeu præeminentiam, *addit.* 27. *n.* 30. *&* 34. 84

Etſi de Jurepatronatus ſit, retinet Patronus jus præſentandi ad Præbendas, non tamen quoad Primam Dignitatem, *ib. n.* 31. *eadem* 84

Idem procedit, reſpectu juris conſerendi Primam Dignitatem Eccleſiæ Collegiatæ Inferiori Collatori competentis; quòd extinctum remanet per reſervationes, poſtea factas, ſimilium Dignitatum, in Regula IV. Cancellariæ, *ib. n.* 35. *eadem* 84

Inter juſtas cauſas faciendi ſimiles uniones, & erectiones, primum locum obtinet Divini cultus augmentum, quod ex tranſlatione inferioris Eccleſiæ in Collegiatam reſultat, *ibid. n.* 38. *ead.* 84

Quamvis in eadem Eccleſia etiam prius celebraretur Miſſa Conventualis, *ibid. n.* 39. *eadem* 84

Maximè quando unio facta fuit in ipſa erectione Eccleſiæ, *ib. n.* 40. *ead.* 84

Eoque magis ſi in loco nulla Collegiata exiſtat, nec aliter de facili fieri poſſet, *ib. n.* 41. *ead.* 84

Ad validitatem tamen Gratiæ, ſi de Jurepatronatus ſit Laicorum ex fundatione, & dotatione, requiritur Patronorum conſenſus, aut expreſſus, aut ſaltem tacitus, *ibid. n.* 42. *eadem* 84

Facta erectione Eccleſiæ Patronatæ in Collegiatam, jus præſentandi ad Canonicatus, ex illius redditibus fundatos, intactum remanet favore Patroni laici, *ib. n.* 43. *ead.* 84

Collegialitas, ad effectum præeminentiarum, probatur etiam ſignis, & argumentis. Contra verò rigoroſa requiritur probatio, ad effectum ſuſtinendi Proviſionem Apoſtolicam vigore Regulæ XV. Cancellariæ, maximè quando ſtatus ultimus eſſet contrarius, *ib. n.* 44. 84

Collegialitas non præſumitur, ſed eſt probanda ab allegante, *ib. n.* 45. *ead.* 84

Ex quibus ſignis, & argumentis probetur qualitas Collegialitatis, *ib. n.* 46. *& ſeqq. ead.* 84

Et an neceſſe ſit, quod hujuſmodi ſigna, & argumenta inſimul concurrant, *ib. n.* 55 *ead.* 85

Inſtrumenta antiqua excedentia metam centum annorum, in quibus ſit mentio de capite, & membris, probant Collegialitatem, *ib. n.* 52. *eadem* 85

Declara, dummodo probetur, actum, in antiquo Inſtrumento enunciatum, effectum ſortitum fuiſſe, *ib. n.* 53. *eadem* 85

Ad Collegii eſſentiam non requiritur perneceſſe, quòd in eo adſit Prælatus, ſeu caput, *ib. n.* 54. *ead.* 85

Sed ſolùm expoſcitur, quòd aliquis præſideat, vel uti antiquior de Collegio, vel ad tempus per Turnum, vel ad tempus pariter ad præſidendum eligatur, *ib. num.* 55. *eadem* 85

Probato antiquo Collegialitatis ſtatu, poteſt Epiſcopus auctoritate ſua Ordinaria, habitu Collegiatam, ad actum reducere, tres ſaltem Canonicos in ea inſtituendo cum ſuis Præbendis, inter quos numerari poteſt caput, ſeu Prima Dignitas, *ib. n.* 56. 85

Collegiata habitu, etiam poſt ſæculorum decurſum, reſtitui poteſt, quamvis ipſa materialis Eccleſia deſtituta fuiſſet, ac nova ædificata, & quando, *ibidem, n.* 60. *ead.* 85

Quin imò etiamſi omnes de Collegio propter certa delicta privati fuiſſent, *ib. n.* 61. *ead.* 85

Poteſt Epiſcopus, reſtituendo Eccleſiam ad ſtatum Collegialitatis, Dignitatem in ea erigere, multoque magis, quando eſt in habitu, & actu Collegiata, *ib. n.* 62. *ead.* 85

Intelligè, dummodo non minuantur emolumenta aliorum Canonicorum, *ib. n.* 63. *eadem* 85

Nec erectio dignitatis poteſt impediri per oppoſitionem aliorum Canonicorum, & quando, *ib. n.* 64. *ead.* 85

Diſſoluto Collegio, an, & quandò bona pertineant ad ſingulos, uti de Collegio, vel recuperari queant ab eis, qui illa contulerunt, *ib. n.* 65. *&* 66. *ead.* 85

Priori Collegiatæ, occaſione acceſſus Capitulariter ad Cathedralem, non debetur locus in Presbyterio, neque etiam Canonicis, *addit.* 29. *n.* 20. *&* 22. 92

Eidem Priori competit præcedentia ante Præpoſitum cæteroſque Canonicos cathedralis, præſente Archidiacono Prima Dignitatè Cathedralis non autem eo abſente, *ib. n.* 21. *ead.* 92

Idipſum ſervandum eſt in Proceſſionibus, aliiſq; actibus, in qui-

in quibus utrumque Capitulum intervenire ſolet, *ibidem, num. 23. eadem* 92

Archidiaconus Cathedralis quando habeatur pro præſente, itaut Prior Collegiatæ præcedere debeat Præpoſitum, *ibidem, num. 24. eadem* 93

Ad quem ſpectet in Collegiata Eccleſia miniſtrare naviculam Epiſcopo, thus ponenti in Thuribulo, occaſione functionum, in quibus intervenit Capitulum Cathedralis, & Epiſcopus non aſſiſtit in Pontificalibus, *ib. num. 25. eadem* 92

Parochus Collegiatæ in Proceſſionibus, in quibus intervenit utrumque Capitulum, incedere debet à ſiniſtris Parochi Cathedralis etiam cum Stola, *ib. n. 26. ead.* 92

C O L L E G I U M.

Quòd Collegium, ſeu Confraternitas ſit Eccleſiaſtica, ex eo dignoſcitur, ſi erectio facta fuerit auctoritate Ordinarii, *addit. 25. num. 17. 39. & 79.* 72

Perſonæ componentes Collegia ab Ordinario approbata, quamvis dici non poſſint religioſæ, ſunt tamen veræ Eccleſiaſticæ, *ib. num. 18. eadem* 71

Ad Principem Sæcularem ſpectat recognoſcere, an Collegia, ſeu Adunantiæ, merè laicales, in ejus dominio licitæ ſint, vel non, *addit. 25. numer. 80.* 76

Quot Perſonæ requirantur ad conſtituendum Collegium, tam de Jure Civili, quàm etiam de Jure Canonico, *addit. 27. n. 56. & ſeqq.* 85

Diſſoluto Collegio ritè erecto, bona pertinent ad ſingulos, uti de Collegio, *ibidem, num. 65.* 85

Si verò non fuerit legitimè approbatum, remanent eorum, qui illa contulerunt, *ib. num. 66. eadem* 85

Reliqua ſupple in Verb. *Eccleſia*.

C O L L I A N I T E R R A.

Eſt ſimplex Eccleſia Parochialis, & receptitia, & à quibus regatur, *addit. 41. n. 3.* 168

Primiceriatus prædictæ Eccleſiæ non importat veram, ac propriam Dignitatem, ſed quandam denominationem abuſivam, *ibidem, num. 4. eadem* 168

Et non eſt Beneficium Eccleſiaſticum, ſed merum Officium honorificum, *ibidem, num. 5.* 168

COLUMBINUS BASSI, EPISCOPUS Piſtorienſis, & Pratenſis.

Ejus opera, & ſumptibus erecta fuit nova Eccleſia Parochialis ſub invocatione B. M. V. de Humilitate prope Civitatem Prati, & hac occaſione ab Auctore commendatur, *addit. 34. num. 85.* 126

C O N C E S S I O.

Conceſſiones omnes intelligendæ ſemper ſunt, rebus in eodem ſtatu manentibus, *addit. 27. num. 35.* 84

CONCILIUM TRIDENTINUM.

Pro S. Conc. Tridentini derogatione neceſſaria non eſt ſpecifica mentio, ſed ſufficit Summum Pontificem aliquid decernere, quod illi opponatur, *addit. 4. n. 24.* 20

Propoſitio, quòd Conc. Tridentinum derogare non ſoleat conditionibus, in limine fundationis appoſitis, locum habet in Beneficiis, & patronatibus tantùm, *addit. 45. num. 39.* 196

Cap. ult. ſeſſ. 25. de Regular. revocat privilegia, quæ ſunt contra decreta illius Capitis, non autem quæ in aliis continentur, *ib. n. 40. ead.* 196

CONCIONATOR, & CONCIO.

Officium concionandi, ſine licentia Epiſcopi, vel S. Sedis uſurpantes, excommunicationi ſubiiciuntur, *addit. 18. num. 3.* 48

An Chriſti fideles cogi poſſint ad audiendum Verbum Dei præſertim in propria Parochia, remiſſivè, *ib. n. 13.* 49

Utrum Canonici teneantur aſſiſtere concionibus in Eccleſia Cathedrali tempore Quadrageſimæ & Adventus, & ſub quibus pœnis, remiſſivè, *ibid. n. 14. ead.* 49

Quomodo, & quando à Canonicis præſtanda ſit aſſiſtentia Epiſcopo concionanti, *ibid. eodem num. 14.*

Salutatio à Concionatore fieri debet primo loco Capitulo, & Canonicis, ac deinde Magiſtratui, *add. 23. n. 25.* 67

Occaſione Concionum poteſt Capitulum, recedendo à ſolito, ſcamnum ſuum retinere intra presbyterium; & quid agendum, ſi opus ſit transferre pulpitum, *addit. 24. num. 2.* 68

Prædicta ſalutatio à Concionatore facienda non eſt Capitulo, & Magiſtratui in confuſo, ſed cum prælatione Capitali, *ibidem, num. 3. eadem* 68

Concionatori eleemoſyna ſolvi debet à quibus conſuetum eſt, *addit. 38. numer. 80.* 151

Reliqua ſupple in Verb. *Epiſcopus quoad prædicationem Verbi Dei.*

CONCORDATA GERMANIÆ.

De Jure conferendi, vigore concordatorum Germaniæ, à Papa conceſſo, poteſt ab eodem diſponi, etiam citra ullam compenſationem, & quare, *add. 27. n. 10. & 12.* 83

C O N C O R D I A.

Ad redimendam litem facta, novum titulum non tribuit, *addit. 35. num. 40.* 132

Neque litem extinguit, ſi facta fuerit inaudito principali collitigante, *ibidem, num. 41. eadem* 132

C O N F E S S I O.

Revocatio confeſſionis non attenditur, non docto de errore, *addit. 12. n. 42. pag. 38. & addit. 21. n. 19.* 56

Sed error debet plenè, & concludenter probari, adeo ut res aliter ſe habere non potuerit, *d. addit. 21, num. 20. eadem* 56

Confeſſio Anteceſſoris quando noceat etiam Succeſſoribus, *ibidem, numer. 21. eadem* 56

Confeſſio plenè probat contra confitentem, *addit. 33. num. 10.* 115

Et eximit Adverſarium ab ulteriori probatione, *ibidem, num. 11. eadem* 115

Nec valet confitens contra propriam confeſſionem, ad proprium factum venire, *ibid. num. 12. eadem pag. 115. & addit. 34. num. 63.* 124

Propria confeſſio, ex facto reſultans, ſuperat omne aliud probationis genus, *addit. 34. num. 29.* 258

Confeſſio judicialis præjudicat etiam ſucceſſoribus, *addit. 35. num. 15.* 129

Confeſſio propria, in actu ſerio, ac proportionato emiſſa, cuicumque altari probationi prævalet, *addit. 43. num. 27.* 181

C O N F I N E S.

Quod eſt extra terminum terminatum, non poteſt in illo includi, *addit. 34. num. 35.* 120

C O N F R A T E R N I T A S.

Quòd aliqua Confraternitas, ſeu Collegium ſit Eccleſiaſticum, ex eo dignoſcitur, ſi erecta, & fundata fuerit auctoritate Ordinarii, *add. 25. n. 17. 39. & 79.* 71

Perſonæ componentes hujuſmodi Collegia, licèt dici non poſſint religioſæ, ſunt tamen verè Eccleſiaſticæ, *ibidem, numer. 18. eadem* 71

Confraternitas compoſita ex perſonis laicis, ſi fuerit fundata cum auctoritate Ordinarii, reputantur Eccleſiaſtica, *ibidem num. 21. eadem* 72

Reliqua ſupple in Verb. *Conſortium, & Euchariſtia.*

SACRÆ CONGREGATIONES.

Reſolutiones Sac. Congregationum, quæ diſtinguunt, prævalent reſolutionibus generalibus, *add. 35. n. 9.* 128

Tanquam lex expreſſa ſervanda ſunt S. Congregationis Viſitationis decreta, *addit. 39. ſub num. 60.* 161

Reſolutiones S. Congregationum S. Rota reverenter amplectitur, *addit. 43. ſub num. 5.* 178

Non eſt attendenda intermedia alicujus Sacr. Congregationis reſolutio, quoties prius, vel poſterius contrarium tenuit, *addit. 45. num. 43.* 196

Et in concurſu ſtandum eſt poſterioribus decretis, *ibidem, ſub eodem numer. 43.*

C O N S O R T I U M.

De natura Conſortii eſt, quòd ad Conſortiales ſpectat alios in Conſortium aggregare, nec poſſunt ad id ab aliquo compelli, *addit. 15. num. 5.* 43

Etiamſi in Statutis Collegii, ſeu Conſortii caveatur, quòd in eo admittendi certis qualitatibus pollere debeant; cùm non omnes qualificati de neceſſe admitti debeant, ſed ii dumtaxat, quos Conſortiales admittere voluerint, *ib. num. 6. eadem* 43

Ad Conſortium Presbyterorum poſſunt admitti Canonici Cathedralis, ſive Collegiatæ, & in eo remanere quoties à ſtatu ſimplicis Presbyteri aſcendunt ad illum Canonicorum, quando ſervitium præſtandum Cathedrali, ſeu Collegiatæ incompatibile non eſt cum ſervitio à Conſortialibus præſtando, & exemplificatur, *ibidem, n. 15. 16. & 20.* 43

Reliqua ſupple in Verb. *Eccleſia*.

C O N S U E T U D O.

In facultativis, ſeu voluntariis quando inducatur conſuetudo, *addit. 7. num. 10.* 26

Ad inducendam conſuetudinem Legibus repugnantem, de Jure Civili ſufficiunt decem anni, juxta verò Canoni-

nonicas Sanctiones requiruntur quadraginta anni, *addit*, 16. *num.* 9. 45

Stante conſuetudine, practicandum eſt, etiam in futurum, quod fuit per legitimum tempus ante obſervatum, *ibidem*, *num.* 10. *eadem* 45

Actus facultativi apti non ſunt ad indncendam conſuetudinem obligatoriam, *ibid. n.* 11. *eadem* 45

Limita, quando per longum tempus fuerint practicati, *ibidem*, *numer.* 12. 45

Effectus conſuetudinis eſt, ut conſerat titulum ſufficientem, illum non habenti, ad exigendum in futnrum illud ipſum, quod quis ex mera voluntate ab initio præſtare conſuevit, *ibidem*, *num.* 14. *eadem* 45

Ad quem effectum ſolus curſns decem annorum ſufficit, *ibidem*, *num.* 15. *eadem* 45

Quæ diu obſervata fuerunt, non ſunt mutanda, *addit.* 21. *nam.* 25. 56

Quamvis etiam Jus reſiſtetet, *ibid. num.* 26. 56

Multò magis, quando conſuetudo antiqua eſt titulata, & habet Juris aſſiſtentiam, *ib. num.* 27. *eadsm* 57

Conſuetndo, per quam duæ Eccleſiæ in ſacris functionibus obſequia ſibi inviceem præſtant, eſt ſervanda, *addit.* 22. *a.* 23. 60

Conſuetudo præſcriptiva oon ntendi aliquo jare, quod quis habet, allegabilia non eſt, ſtante impedimento accidentali, *ibid. num.* 24. *&* *n.* 68. *eadem* 60

Neque ſi breve tempus iutervenerit, *ib. a.* 25. *eadem* 60

Conſuetudo præſcriptiva in iis, quæ ſunt præter Jus, obſervantiam requirit ſaltem decemnalem, *ibidem*, *numer.* 27. *eadem* 60

Et nbi Jus reſiſtit, requiritur quadragenaria, *ibidem*, *numer.* 29. *eadem* 60

Conſtito, quòd actus proceſſerit ex mera gratia, & urbanitate, ad alium titulum referri non debet, & nullam de ſui natura obligationem inducit, *ibidem*, *aum.* 33. 60

Antiquarum conſuetudinum alterationem Sacri Canones deteſtantur, tanquam fontem diſcordiarum, ac perturbationum, *ibidem*, *num.* 38. *ead.* 60

Actus, geſti ex mera alterius urbanitate, & convenientia, non inducunt conſuetudinem, *ib. n.* 67. 63

Conſuetudo, quæ nonniſi cum perturbatione pacis tolli poteſt, toleranda eſt, *addit.* 29. *a.* 10. 91

Ubi agitur de præſtatione ſervitii favore Eccleſiæ, conſuetudo inducitur ſpatio decem annorum, *addition.* 29. *num.* 33. 92

Conſuetudo antiqua ſervanda eſt ad tollendam perturbationem, quam pareret novitas, *addit.* 35. *n.* 17. 129

In iis, quæ bonis moribus non adverſantur, neque diſciplinam Eccleſiaſticam lædunt, permiſſum eſt, ut unaquæque Provincia in ſuo ſenſu abundet, *ibidem*, *numer.* 18. *eadem* 129

Conſuetudo aliarum Diœceſum, ſeu Eccleſiarum eſt valde attendenda, *ibid. num.* 19. *eadem* 129

Præſertim verò Baſilicarum Urbis Romæ, quæ præbent normam aliis Eccleſiis, *addit.* 37. *aum.* 24. 139

Conſuetudo, & obſervantia particularis alicujus Eccleſiæ, Juris diſpoſitioni conformis, omnino ſervari debet, *ibidem*, *numer.* 25. *eadem* 139

Ad excludendam conſuetudinem ſufficit unicus actus in contrarium, *ibidem*, *num.* 35. 140

Una conſuetudo quando alteri prævaleat, *ibidem*, *eodem numer.* 35.

Quod ex indulgentia conceſſum fnit, nullum de Juſe legitimum ſtatum indncit, *ib. num.* 41. 141

Conſuetudo ordini hierarchico contraria, tanquam abuſus, & corruptela, extirpanda eſt, *ib. eod. a.* 41.

Conſuetudo, ad hoc, ut vim habeat, qualis debeat eſſe, *ibidem*, *num.* 45. 141

Conſuetudo negativa eſt difficilis probationis, *addit.* 38. *num.* 12. 146

Conſuetudo Juris diſpoſitioni conſentanea, religioſè ſervanda eſt, *addit.* 39. *num.* 58. 161

Ab actibus, per conſuetudinem inductis, extenſio fieri non debet ad alios, in quibus contraria viget quaſi poſſeſſio, *ibidem*, *eodem num.* 58.

A manutentione judicialiter reportata, majus robor ſumit conſuetudo, *ibidem*, *aum.* 63. 162

Quod diu ſervatum fuit mutari non debet, *ibidem*, *ſub num.* 74. *&* 98. 163

Conſuetudo, quæ non ſit juſta, & rationabilis, tanquam illicitas abuſus, eſt omnino corrigenda, & in melius reformanda, *addit.* 42. *aum.* 8. 175

Conſuetudo, & praxis Almæ Urbis plurimi facienda eſt, *addit.* 43. *aum.* 6. 178

Ad probandam conſuetudinem valde conſert aſſertio Ordinarii, *ibidem*, *namer.* 16. *&* 33. 179

Conſuetudo adverſus Juris diſpoſitionem probanda eſt per tempus immemorabile cum ſuis requiſitis, *addit.* 47. *num.* 19. 210

Et ulterius quòd fuerit in judicio contradictorio confirmata, *ibidem*, *eodem numer.* 19.

Conſuetudo in materia peccati, & peſſimi exempli, tanquam abuſus, & corruptela, omnino extirpanda eſt, *ibidem*, *nam.* 10. 210

Conſuetudo probari debet, præcisè in caſu, & loco, de quo diſputatur, *ibid. num.* 29. 211

Præſertim, ſi in uno caſu, ac loco diverſa militet ratio, ac in alio, *ib. aum.* 30. *eadem* 211

Pro ſui eſſentia quid requiratur, *ib. num.* 36. 212

CONTRACTUS.

Perfectns non dicitur contractus, in quo aliquid reſervatum fuit, antequam illud ſactum fuerit, *add.* 1. *n.* 10. 58

CONTRAPUNCTATOR.

Vide in Verb. *Epiſcopus quoad juriſdictionem.*

CONTUMAX, & CONTUMACIA.

Eccleſiæ benignitatem experiri facilè non debet qui ſalubria illius præcepta temerè contempſit, *addit.* 45. *ſub num.* 17. 193

CORPUS.

Monſtruoſitatis ſpecies eſt unum Corpus cum alio confundere, *addit.* 13. *num.* 15. 40

CRUCIS DELATIO.

Poteſt Archiepiſcopus, in quolibet loco exempto ſuæ Diœceſis, Crucem ante ſe deſerre facere, non obſtante quocumque privilegio, *addit.* 44. *n.* 2. 3. *&* 35. 183

Quod extenditur etiam ad Epiſcopos, qui ex peculiari Sedis Apoſtolicæ privilegio habent uſum Pallii, & Crucis, *ib. num.* 4. *& ſeqq. eadem* 183

Et tam in caſu acceſſus neceſſarii, quàm etiam voluntarii, *ibidem*, *aum.* 8. *&* 9. 184

Crucis delatio non importat ſignum juriſdictionis, ſed ſolùm dignitatem, ac præeminentiam, illam ante ſe deſerre faciendi, *ib. num.* 18. 19. & 20. 185

Non permittitur delatio Crucis, geſtatio Rocchetti cum Mozzetta, nec benedictionis impertitio, præſente Summo Pontifice, Legato, Patriarcha, aliiſque Superioribus, *ibidem*, *num.* 27. 186

CRUCIS VEXILLUM.

Erectio Vexilli Crucis ſignum eſt juriſdictionis, & ſuperioritatis, *addit.* 22. *num.* 14. *&* 75. 59

Ex unione Crucium ſeu Vexillorum arguitur inter unum, & alterum Clerum æqualitas, *ib. a,* 16. *&* 76. 59

D

DAMNUM.

IN pari cauſa ſavendum potius eſt illi, qui agit de damno vitando, quàm illi, qui de lucro quærendo agit, *addit.* 46. *num.* 30. 205

DECISIONES.

Deciſio non eſt ſupponenda ubi conceſſa fuit facultas illam revidendi, *addit.* 25. *num.* 69. 76

Eoque magis, conceſſa jam nova audientia, *ibidem*, *n.* 70. *ead.* pag. 76. *& addit.* 29. *num.* 19. 92

Non ſunt attendendæ reſolutiones, quæ ex diverſis circumſtantiis prodierunt, *ibidem*, *num.* 72. 76

Declaratur Deciſio in Baren. Primiceriatus, 9. *Decembris* 1726. *cor. Cornel. addit.* 41. *num.* 41. 172

Deciſio emanata in terminis controverſiæ, ſuper qua pendet cauſa, facit rem judicatam, *add.* 45. *ſub n.* 53. 198

DECLARATIO.

De natura declarationis eſt, nihil de novo diſponere, ſed tantùm pandere quæ in antecedenti diſpoſitione continentur, *addition.* 25. *num.* 54. 75

Ad inſtar ſpicas conterentis, qui non dicitur efficere novam ſpeciem, ſed eam detegere, quæ jam erat, *addit.* 49. *num.* 49. 224

DECRETUM IRRITANS.

Ex decreto irritanti inficitur quæcumque contraria poſſeſſio, *add.* 7. *n.* 11. pag. 26. *& add.* 42. *ſub n.* 9. 175

De-

Decretum irritans tollit omnem contratium uſum, tam ortum, quam oriturum, *addit.* 45. *num.* 50. 197

D E L I C T U M.

Quot modis delinquere dicatur Capitulum, ſeu quæ- libet alia Univerſitas, *addit.* 11. *num.* 15. & 16. 33

Delictum quando dicatur ootorium, *addit.* 26. *n.* 8. 78

Contra diffamatom da aliquo crimine poteſt procedi extrajudicialiter, & abſque ullo formali proceſſu, *ibidem*, *num.* 11. *eadem* 79

Quando delictum dicatur nototium notorietate ſpeciali, *ibidem*, *num.* 14. *eadem* 79

In delictis nototiis non ſervatur Juris ordo, *ibid.* *num.* 16. *ead.* 79

Ordinarius, Teſtes andiens, probationaſque recipiens, ad inſtruendum animum, & ad habendam qualitatem publicitatis, ſeu notorietatis, non dicitur procedere ut Judex, *ibidem*, *num.* 17. 79

Contra notoriè delinquentem, licèt non requiratur ſententia Judicis quoad condemnationem, & pœnam, requiritur tamen declaratoria notorietatis delicti, quæ ferri nequit, niſi prævia citatione Rei, *ib.* *n.* 19. *ead.* 79

D E P R Æ D A T I O.

Bona, & merces Chriſtianorum navigantium deprædari non poſſunt, *addit.* 46. *num.* 9. 201

Neque etiam deprædari poſſunt in Terra bona Chriſtianorum contra alios Chriſtianos non pugnantium, *ibidem*, *numer* 10. *eadem* 201

Deprædatio, tanquam ſpecies manifeſtæ rapinæ, natura ipſa eſt illicita, *ibid.* *num.* 11. *eadem* 202

Deprædatio inter Chriſtianos uſu, & conſuetudine introducta eſt, *ibid.* *numer.* 12. 202

Bona à Græcis Mercatoribus, etiam ſchiſmaticis, licitum non eſt Catholicis diripere, *ib.* *n.* 13. *eadem* 202

Orientales Catholici, vel Schiſmatici Chriſtiani, ſub Imperio Turcarum viventes, neceſſariò habent cum ipſis commercium, & quare, *ibid.* *n.* 16. 202

Deprædata navi inimica, ubi Amicorum merces repertæ ſunt, illis reſtitui debent, *ibid.* *n.* 17. *eadem* 203

Excommunicatio, in Bulla Cœnæ contenta, afficit Piratas, qui naves Infidelium invadentes, merces deprædantur, in Fidelium utilitatem, ceſſoras, *ib.* *n.* 18. *ead.* 203

Deprædatio mercium Chriſtianorum, ſuper navi Turcica exiſtentium, quando licita ſit, *ib.* *n.* 20. & 21. 203

Capta navi alicujus Principis diffidati, ſeu inimici, bona Eccleſiaſticorum, in ea reperta, non poſſunt licitè auferri, *ibid.* *num.* 24. 204

Declarantur Auctoritates contrariæ, *ibid.* *num.* 25. *eadem* 204

Communis navigantium conſuetudo in hac materia quæ ſit, *ibid.* *num.* 27. 204

Ad probandam deprædationem, leviores ſufficiunt probationes, *ibid.* *num.* 32. 205

Denunciatio navium in viciniore Portu, illas deſcribendo cum ſua ſpecifica qualitate, & quantitate, non poteſt multoties à deprædatis ſervari, *ibid.* *num.* 36. 206

D E V O L U T I O.

Vide in verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad devolutionem.*

D I C T I O.

Dictio *præterea*, in diſpoſitione aliqua, ſeu conſtitutione appoſita, quid importet, *addit.* 25. *n.* 56. 75

Quid pariter operetur dictio *de cætero*, *ibid.* *num.* 58. *eadem* 75

D I Æ C E S I S.

Facta aſſignatione Oppidi pro Diœceſi, juriſdictio novi Epiſcopi intra ipſum oppidum reſtringitur, *addit.* 34. *num.* 66. 124

D I G N I T A T E S

Quoad Præeminentias.

Ad Primam Dignitatem ſpectat Sacramenta Epiſcopo decumbenti miniſtrare: & ſuper ejus Cadavere officium funebre peragere, *addit.* 7. *num.* 5. 25

Facere funus Epiſcopo, ſeu alteri Viro Primario, numeratus inter Functiones majores, & Pontificales, *ibid.* *num.* 2. *eadem* 25

Extende, etiamſi in Eccleſia Cathedralis adeſſet Canonicus, Curam Animarum exercens, quique ſolitus eſſet Canonicis, in propriis domibus decumbentibus, Sacramanta miniſtrare, *ibid.* *num.* 3. *eadem* 25

Et non obſtante etiam contraria conſuetudine, niſi eſſet immemorabilis, & cum ſuis requiſitis benè probata, *ibid.* *num.* 4. & 12. *eadem* 25

Ad Dignitates pariter ſpectat Functiones ſolemnes peragere, nolente, vel impedito Epiſcopo, *ibid.* *num.* 6. *eadem* 25

Et ſi Prima Dignitas ſit impedita, ſuccedit ſecunda, & ſic gradatim alia, *ibid.* *n.* 7. & 14. *eadem* 26

Neque poteſt Epiſcopus, in præjudicium Primæ Dignitatis ſubſtituere Vicarium Generalem, *ibid.* *n.* 8. *eadem* 26

Sicuti nec ipſa Prima Dignitas valet altari, ſibi bene viſo, in præjudicium Dignioris, vices ſuas delegare, *ibid.* *eodem* *num.* 8.

Nec obſtat contraria conſuetudo, cùm nolente, vel impedito Epiſcopo, reliquæ dignitates ex voluntate, & non ex obligatione ſubintrent, *ibid.* *n.* 9. 26

Et in facultativis, ſeu voluntariis nunquam inducitur conſuetudo, niſi concurrat prohibitio, & acquieſcentia, *ibid.* *num.* 10. *eadem* 26

Quæ dicta ſunt de Dignitatibus, procedunt etiam, quando iſtæ non ſunt de Capitulo, *ibid.* *n.* 13. *ead.* 26

Enumerantur Functiones Pontificales à Prima Dignitate peragendæ, atque etiam ab aliis gradatim, nolente, vel impedito Epiſcopo eas peragere, *ibid.* *num.* 15. *eadem* 26

Dignitatum ſedes, ſeu ſtalla, illis abſentibus, non poſſunt ab aliis Dignitatibus inferioribus, ſive Canonicis, occupari, *ibid.* *num.* 16. *eadem* 26

Declara, quando Sedes diſtinctæ ſunt per cancellos, & Dignitati traditur poſſeſſio in ipſa ſede, *ibid.* *num.* 18. 26

Primæ Dignitati Eccleſiæ Collegiatæ non debentur præeminentiæ Epiſcopis competentes ex diſpoſitione Cæremonialis Epiſcoporum, neque ſunt ab ea præſcriptibiles, *ibid.* *num.* 19. *eadem* 26

D I M I S S O R I A L E S L I T E R Æ.

Vide in Verb. *Epiſcopus, quoad juriſdictionem.*

D I S M E M B R A T I O.

In diſmembratione alicujus Parochiæ, Juſpatronatus novæ Eccleſiæ reſervati dabet Parochianis Eccleſiæ diſmembratæ, *addit.* 22. *num.* 58. 62

Diſmembratio expreſſum requirit privilegium, & quare, *addit.* 34. *num.* 13. 117

Neque extenditur niſi ad loca, quæ in conceſſione comprehenſa ſunt, *ibid.* *eodem* *num.* 13.

Diſmembrationis materia eſt odioſa, *ibid.* *n.* 73. 124

D I S P E N S A T I O.

Impetrans diſpenſationem regulariter probare debet expoſita in narrativa, *addit.* 49. *num.* 10. 222

Impedimentum, cujus cauſa datur diſpenſatio, debet eſſe inductum à Jure Eccleſiaſtico, vel naturali, & exemplificatur, *ibid.* *num* 11. & 12. 222

Papa diſpenſando in radice extra caſum matrimonii legitimè contrahendi, utitur plenitudine poteſtatis, *ibid.* *num.* 71. 226

Qua uti non debet ſine magna, & publica cauſa, *ibid.* *num.* 72. *eadem* 226

Et maximè ob præjudicium ſuccedentium ab inteſtato, *ibid.* *num.* 73. *eadem* 226

Reliqua ſupple in Verb. *Matrimonium.*

D I S P O S I T I O.

Qui ſibi providet in uno caſu, non videtur in alio omiſiſſe providere, *addit.* 4. *ſub num.* 21. 20

Correctoria Juris communis diſpoſitio caſum miſtum non comprehendit, *addit.* 25. *num.* 45. 74

Diſcretivus modus loquendi diverſitatem arguit diſponendi in uno caſu ab alio, *ibid.* *num.* 46. 74

Qualitas, in fine orationis appoſita, qualificat omnia præcedentia, *ibid.* *num.* 48. *eadem* 74

Declaratur quomodo procedat regula prædicta, *ibid.* *num.* 49. *eadem* 74

Qualitas appoſita, non ſimpliciter, & abſolutè, ſed cohærenter, & adhæſivè, referibilis eſt tantùm ad perſonas, quibus reperitur adjecta, *ibid.* *n.* 50. *eadem.* 74

In diſpoſitionibus correctoriis Juris communis non datur extenſio, nedum ex identitate, ſed nec ex majoritate rationis, *ibid.* *n.* 51. & 81. *eadem* 75

Diſpoſitio, aliquid prohibens, ſine licentia diſponentis, intelligitur de licentia expreſſa, *ibid.* *n.* 59. 75

Diſpoſitiones omnes interpretandæ ſemper ſunt, rebus in eodem ſtatu manentibus, *addit.* 27. *n.* 32. 84

Diſpoſitio, ſeu decretum cum ſua qualitate acceptari debet, *addit.* 38. *num.* 78. 131

DISTRIBUTIONES.

Diſtributionum aliæ nuncupaotur quotidianæ, qoæ tanquam merces laboris, illis tantùm debentur, qui divinis Officiis actualiter interſunt, *addit.* 3. *n.*1. 16

Portio non intereſſentium, intereſſentibus accreſcit, *ibidem*, *num.* 2. *eadem* 17

Nec valet contratia conſuetudo, ſeu ſtatutum, *ibidem*, *num.* 3. *eadem* 17

Quas diſtributiones non comprehendit Indultum Apoſtolicum percipiendi diſtributiones in abſentia, & quare, *ib. n.* 4. *eadem* 17

Neque eas lucrantur in abſentia Canonici, ab Epiſcopo aſſumpti pro gubernio, & regimine Eccleſiæ, *ib. num.* 5. *eadem* 17

Idem dicendum de Canonicis, Epiſcopo inſervientibus in viſitatione Diæceſis; immo & de ipſo Epiſcopo, uti Canonico, diſtibutiones percipiente, *ibidem*, *num.* 6. *eadem* 17

Ita ut non valeat ſtatutum, quòd Canonici abſentes Epiſcopo, diſtributiones lucrentur, *ibidem*, *nu.* 7. 17

Neque etiam Canonici familiares Papæ, ejuſdem ſervitio immediatè addicti, lucrari valent hujuſmodi diſtributiones niſi ex ſpeciali Indulto, *ib. num.* 8. *eadem* 17

Aliæ ſunt diſtributiones, quæ proveniunt ex fructibus Præbendæ, quas pro tertia ſolùm parte lucrantur ii, qui gaudent Indulto, relicta tertia parte, quæ accreſcit intereſſentibus, & affertur ratio, *ib. n.* 9. *&* 10. *ead.* 17

Aliæ verò ſunt, quæ lucrantur Canonici propter aſſiſtentiam Anniverſariis, Feſtivitatibus, aliiſque Sacris Functionibus, & hæ neque Canonicis infirmis, neqoe ex legima cauſa abſentibus debentur, *ibidem*, *num.* 11. *&* 14. *eadem* 18

Multoque minus habenti Indultum lucrandi diſtributiones in abſentia, *ib. eod. n.* 11. 12. *&* 13. *eadem* 18

Canonicus, Indulto jubilationis gaudens, participare non valet de emolumentis Anniverſariorum, Funeralium, exequiarum, & ſimilibus, *ibidem*, *n.* 15. 18

Canonici, quos Epiſcopus in ſui ſervitium aſſumit, intantum lucrantur fructus ſuarum Præbendarum, quamvis Eccleſiæ non inſerviant, inquantum occupentur in expediendis negotiis Diæceſis, *ibidem*, *numer.* 16. *eadem* 18

Comitantes verò ipſum Epiſcopum, vel ab eo Romam miſſi pro Viſitatione SS. Liminum, lucrantur etiam diſtributiones quotidianas, *ibid. num.* 17. *eadem* 18

Canonicis, quando noo comitantur Epiſcopum, ſed ab eo mittuntur. S. Conc. Congregatio limitat tempus ad quatuor menſes, *ibidem*, *eadem num.* 17.

Inquiſitores an lucrentur diſtributiones quotidianas tempore, quo occupantur in cauſis contra hæreticam pravitatem, remiſſivè, *ibidem*, *num.* 18. *eadem* 18

Ad quem finem inventæ ſint diſtributiones, *addit.* 38. *numer.* 51. 149

Ad illarum participationem non valent Canonici admittere alios Canonicos, qui ad reſidentiam non tenentur, *ibid. num.* 52. *eadem* 149

Reliqua ſupple in V. *Capitulum quoad ſtatuta condenda.*

DOCTORES.

Declaratur *Turnicell. de union. cap.* 4. *num.* 13. *addit.* 5. *ſub num.* 14. 22

Item *Felin. in cap. Irrefragabili*, *de Offic. Ordin. addit.* 11. *num.* 21. 33

Expenditur *Dec. Sacr. Rot. in Vaden. ſeu Urbanien. Prænominationis*, 20. *Junii* 1687. *coram Emerix*, *addit.* 17. *num.* 14. 47

Refellitur Daniel de Nobil. *diſp.* 44. *num.* 35. *addit.* 25. *num.* 56. 65

Explicatur *Dec. in Bononien. Exemptionis*, 6. *Junii* 1705. *cor. Sard. Falconer. addit.* 25. *n.* 40. *&* 43. 74

Impugnator doctrina *Card. Petr. ad Conſt.* 11. *Alexandri IV. ſect. unic. num.* 10. *& ſeqq. addit.* 56. *n.* 18. 79

Rejicitur Urſaya *diſcept. Eccleſ.* 33. *part.* 2. *tom.* 6. *ibidem*, *ſub num.* 64. 85

Reprobatur Niger de Laudeo. *quæſt.* 23. *numer.* 76. *tom.* 1. *addit.* 28. *num.* 29. 88

Declaratur *Dec.* in Firmana Commendæ, 16. *Januarii* 1697. *cor. Card. Priol. addit.* 25. *n.* 71. 76

Examinatur Dec. in Lunen. Sarzanen. Capellaniæ, coram Bevilacqua, *addit.* 32. *num.* 15. *& ſeqq.* 103

Impugoatur Votum Card. Sperelli impteſſum apud Auctorem, *dec.* 60. *tom.* 1. *addit.* 34. *num.* 28. 119

Declaratur Dec. in Burgen. Præeminentiarum, 14. Januarii 1721. coram Herrera, *addit.* 37. *n.* 60. 142

Expenditur Reſolutio Sacr. Rit. Congregationis in una Regimen. relata à Pignattell. conſult. 55. tom. 4. *ibidem*, *num.* 61. *eadem* 142

A dicto, ſeu ſententia unius Doctoris pendere non debet rerum veritas, & juſtitia, *addit.* 46. *n.* 26. 204

Doctores accipiendi ſunt ſecundùm rationes, quibus moventur, *addit.* 48. *num.* 90. 219

Impugnatur Rota, Dec. 273. numer. 21. & ſeqq. part. 6. recent. *addit.* 49. *num.* 37. 223

DOCUMENTA.

Documenta prævalere debent Teſtium depoſitionibus, *addit.* 41. *num.* 17. 169

E

ECCLESIA.

IN Eccleſiis, ſeu Collegiis non numeratis tot recipi valent, pro quibus ſuſtentandis ſuppetunt Eccleſiæ facultates, *addit.* 15. *num.* 1. 43

Et ad hunc numerum complendum cogi poſſunt Canonici, ſeu Conſortiales ab Ordinario, ne Eccleſia debito fraudetur ſervitio, *ibid. n.* 2. 3. *&* 7. *eadem* 43

Hujus generalis ſunt nonnullæ Presbyterorum Congregationes Civitatis Piſtorii, *ib. n.* 4. *eadem* 43

Neque diminutio lucri Conſortialium jam admiſſorum, eſt in conſideratione babenda, cùm publico Bono, quod Eccleſiæ ex majori numero inſervientium provenit, cedere debeat, *ib. n.* 8. *ead.* 43

Talis auctoritas non competit Capitulo Cathedralis, licèt ageretur de conſortio, ſive Confraternitate intra ſepta ipſius Cathedralis erecta, & affertur ratio, *ibidem*, *num.* 10. *&* 11. *eadem* 43

Ad hoc ut Eccleſia dicatur numerata, requiritur, quòd adſit Statutum, certum numerum præfiniens, *ibidem*, *num.* 12. 43

Neque ad hunc effectum ſufficit conſuetudo, & quare, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 43

Niſi concurrant tria requiſita, nempè quòd habens jus creandi Canonicos, ſeu admittendi conſortiales, voluiſſet alios eligere, ſeu admittere oltra nomerum conſuetum, & fuiſſet impeditus, & impedimento acquieviſſet, *ib. num.* 14. *eadem* 43

Quomodo ſe gerant Canonici da prædictis Conſortiis, ſeu Collegiis, circa habitum, & munera conſortialibus incumbentia, *ib. num.* 51. *eadem* 44

Ex facto rectoris lædi non poteſt jus, Eccleſiæ competens, *addit.* 22. *num.* 30. 60

Etiamſi agatur de mero jure præeminentiali, *ibidem*, *num.* 31. 60

Et poteſt idem Rector contra proprium factum venire, & amiſſum jus, ſeu poſſeſſionem nomine Eccleſiæ recuperare, *ib. num.* 35. *eadem* 60

Tranſactio inter duas Eccleſias quando ſuſtineatur abſque Beneplacito Apoſtolico, *add.* 52. *n.* 90. 91. *&* 95. 65

An, & quomodo Eccleſia cadat à Jure ſuo ob non factam ſolutionem à Beneficiato, *addit.* 30. *n.* 56. 97

Inter duas Eccleſias, quarum una ſit de libera collatione Ordinarii, altera verò de Jurepatronatus Laicorum, illa dicitur dignior iſta, *addit.* 39. *num.* 31. 158

Quæ ſint ſigna, ex quibus Eccleſiæ dignoſcantur inter ſe æquales, *ib. n.* 32. *&* 33. *eadem* 159

Quin actus denotent dignitatem, ſeu majoritatem unius Eccleſiæ ſupra aliam, *ib. n.* 34. *&* 35. *ead.* 159

Præcipuum Eccleſiæ bonum in recto ordine, ejuſque exacta obſervatione conſiſtit, *addit.* 42. *n.* 5. 175

In Eccleſia militanti, debent miniſtri, ad inſtar Eccleſiæ triumphantis, gradu, & dignitate eſſe diſtincti, *ibidem*, *num.* 6. *eadem* 175

Aliarum Eccleſiarum exempla, in qoibus diverſæ concurrunt circomſtantiæ, non merentur allegari, *addit.* 43. *num.* 32. 182

Eccleſiæ bona alienara crimen eſt, *addit.* 45. *n.* 30. 195

Reliqua ſuppla in V. *Emphyteuſis*, *& emphyteuta*.

EDICTUM.

Ad effectum imprimendi qualitatem collativam in Beneficio ordinato à Fundatore, non requiritur edictum, imò nec etiam ad acquirendam quaſi poſſeſſionem, *addit.* 33. *numer.* 41. 114

EF-

EFFECTUS.

Magis attenditur effectus, quàm modus, *addit.* 41. *ſub num.* 64. 174

ELECTIO.

Quando electio ſit nulla, non ſervata forma *c. Quia-propter de elect.* etiamſi aliàs neceſſarium non eſſet illam ſervare, *addit.* 12. *n.* 5. 35

Ad vitandam nullitatem electionis, ob non ſervatam formam dicti Textus, allegari non poteſt error Juris, qui eacuſat à pœna, ſed non ſalvat electionem à nullitate, *ibid. num.* 6. *eadem* 35

Et hoc caſu intrat devolutio ad habentem facultatem confirmandi, *ibidem*, *num.* 7. *eadem* 35

Data nullitate electionis, abſque culpa, & dolo eligentium, locus eſt novæ electionis, ſive ſcrutinio, *ibidem*, *num.* 9. *ead.* 35

Declara, quando adhuc res eſt integra, quia non præceſſit ſententia privationis, vel lapſum non fuit tempus ad eligendum, *ibidem*, *numer.* 10. & 11. *eadem* 35

Etiamſi ſententia probata fuerit adhuc pendente termino ad eligendum, *ibidem*, *num.* 12. *eadem* 35

Et ordinario, ad quem fuit facta devolutio, licitum eſt ad collationem procedere, *ibidem*, *numer.* 13. *eadem* 35

Ubi convocatio Capituli ſit per alium, quàm per eum, ad quem ſpectat illud convocare, reſolutiones non ſuſtinentur, *ibid. num.* 17. 35

Nulla pariter eſſet electio, quando ad votandum admitteretur qui ob aliquem notorium defectum inhabilis eſſet, *ibidem*, *numer.* 19. *eadem* 36

In electionibus Primarum Dignitatum Ordinum Regularium, neceſſe eſt, quòd Electores jurent de eligendo digniores magis idoneos, *ibidem*, *num.* 20. *eadem* 36

Et omiſſio talis juramenti electionem reddit nullam, *ibidem*, *num.* 21. *eadem* 36

An idem juramentum neceſſariò præſtandum ſit à Capitulis Monialium, ſive Canoniſſarum, in electionibus de Abbatiſſis, ſeu Decaniſſis perpetuis, *ibidem*, *num.* 22. *eadem* 36

Illud certum eſt, quòd in dd. electionibus ſervandæ ſunt Capituli conſtitutiones, aliàs nullum eſt Capitulum, & electio, *ibid. n.* 23. *eadem* 36

Etiamſi dd. conſtitutiones non irritent actum, adhuc electio, aliter facta, eſt ipſo Jure nulla, *ibidem*, *num.* 24. 36

Quod de plano procedit in electionibus primarum Dignitatum Ordinum Regularium, factis contra formam præſcriptam à ſan. mem. Clem. VIII. & Urb. VIII. *ib. num.* 25. *eadem* 36

Quando particulares Conſtitutiones alicujus Religionis, ſive Capituli requirunt certas qualitates in eligendis, ſi electio facta fuerit de aliquo, tales qualitates non habente, ea non ſubſiſtit, *ibidem*, *numer.* 27. *eadem* 36

Et eſt revocanda, & annullanda, *ibidem*, *numer.* 28. *eadem* 36

Præſertim quando Conſtitutio concepta eſt per verba univerſaliter negativa, prout ſunt, nullus poteſt eligi, *ib. num.* 29. *eadem* 36

Quæ adimunt Electoribus facultatem aliter faciendi, *ib. num.* 30. *eadem* 36

Et ulterius inducunt nullitatem actus, aliter expleti, *ib. num.* 31. *eadem* 36

In caſu nullitatis Electionis, quæ ad Superiorem non devolvatur, ſed juxta Conſtitutiones Ordinis, ſeu Capituli denuo fieri debeat, ſequuta nullitatis declaratione, qui ad novam Capituli celebrationem, & electionem admitti debeant, *ibidem*, *numer.* 32. *eadem* 36

Electiones Regularium nullæ, ſi ſinceré, ac bona fide factæ fuerint, ſolent à Sacr. Congreg. Epiſcoporum, ad quam regulariter hujuſmodi controverſiæ deferuntur, ſanari; ſecus ſi cum dolo, & machinatione, *ib. num.* 33. *eadem* 36

Ubi validitas, vel nullitas electionis pendet ab examine boni juris in petitorio, ultimus ſtatus non admittitur, *ibid. num.* 36. *eadem* 37

Prælatus eligi poteſt extra gremium Collegii, quando ex lege fundationis, vel ex conſuetudine 40. annorum contrarium ſtabilitum apparet, *ibidem*, *numer.* 41. *eadem* 37

Conſtito de ejus electione, non requiritur ulterior probatio effectuationis, niſi de alterius electione doceatur, *ibidem*, *numer.* 48. 38

Quinimo ſtante obſervantia in ſtatibus ſubſequentibus, effectuata præſumitur, *ibidem*, *n.* 49. *ead.* 38

Electio ipſa, & confirmatio attendi debent, non autem clandeſtinæ proteſtationes, & conventiones, cum eligendis preventivæ factæ, *ibidem*, *numer.* 52. *eadem* 38

Neque etiam hujuſmodi proteſtationes, & declarationes nocent aliis Capitularibus, qui illas non approbarunt, *ibidem*, *num.* 53. 38

EMPHYTEUSIS, ET EMPHYTEUTA.

Si ſimplex renovatio non inducit novum contractum, ſed continuationem præcedentis, *addit.* 28. *n.* 36. 89

In Emphyteuſi Eccleſiaſtica, appellatione hæredum, & ſucceſſorum veniunt hæredes, & ſucceſſores ſanguinis, *addit.* 30. *num.* 1. 94

Amplia, *ibidem*, *num.* 2. & 3. *eadem* 94

Præſertim ſtante pacto, quòd emphytanta uti, & frui valeat, nec permittat quòd bona, ſua culpa, & dolo, ad alios perveniant, *ib. num.* 4. *eadem* 94

Item ampliatur concluſio prædicta etiam in caſu, quo antiqua inveſtitura comprehenderet quoque hæredes extraneos, & quando, *ibidem*, *num.* 5. *eadem* 94

Quoties verò inveſtitura eſt ſolùm pro hæredibus, abſque ulla reſtrictione ad perſonas, ſeu ad agnationem, cenſetur tranſitoria ad extraneos, *ibidem*, *numer.* 6. *eadem* 94

Maximè ſi dictum fuerit, *& de ois, quantum eſt reſpectu utilis dominii, omnia & ſingula facienda*, vel *quibus dederit*, aut aliæ ſimiles clauſulæ fuerint, *ibidem*, *num.* 7. *eadem* 94

Requiritur tamen conſenſus Domini directi, qui ab eo denegari non poteſt, ſoluto laudemio, *ibidem*, *numer.* 8. *eadem* 94

Quod multò magis procedit, ubi Eccleſia in actu conceſſionis dominium directum dumtaxat ſibi retinuit, *ibidem*, *numer.* 9. *eadem* 94

Emphyteuſis pariter dicitur tranſitoria ad extraneos, quando conceſſa fuit *pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque, &c. univerſis, &c. ibidem*, *num.* 10. *eadem* 94

Necnon etiamſi adeſſet pactum ſolvendi laudemium in caſu alienationis, *ib. num.* 11. 94

Vel pactum prohibitionis alienationis in Loca pia, aut excluſionis Fiſci, *ibidem*, *num.* 12. *eadem* 94

In emphyteuſi ea pacto, & providentia, quid operetur facultas alienandi, in inveſtitura conceſſa, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 95

Emphyteuſis Eccleſiaſtica regulariter non eſt perpetua, ſed ad tres ſolas generationes reſtringitur, *ibidem*, *num.* 14. *eadem* 95

Concurrentibus adminiculis, & præcipuè longæva Canonum ſolutione, præſumitur interveniſſe Scriptura, & cætera omnia ſubſtantialia, *ibidem*, *num.* 15. *eadem* 95

Poteſt hoc caſu Eccleſia devolutionem prætendere, præſertim ob lineam finitam, *ibidem*, *n.* 16. *ead.* 95

Ubi agitur de devolutione ob lineam finitam, leviores probationes circa dominium directum admittuntur, *ibidem*, *num.* 17. *eadem* 95

Et ſufficiunt etiam conjecturæ ſimul junctæ, *ibidem*, *num.* 18. *eadem* 95

Linea finita quando detur, vel non proximiori ultimo Inveſtito manutentio, *ibidem*, *num.* 19. & *ſeqq.* *eadem* 95

Renovatio proximiori ex æquitate debetur, quando Eccleſia intendit alios inveſtire; non autem quando vult bona pro ſe retinere, *ib. num* 23. & 24. 95

Quoties agitur de bonis ſolitis locari, conceſſio ſuſtinetur etiam ſine ſolemnitatibus, & quomodo iſtud ſolitum probetur, *ibidem*, *num.* 25. *eadem* 95

Ad hunc effectum non ſufficit enunciativa Prælati alienantis, *ibid. num.* 26. *eadem* 95

Secus ſi enunciativa ſit antiqua, & adminiculata, *ibidem*, *num.* 27. *eadem* 95

In bonis ſolitis locari, neceſſe non eſt, quòd verificetur

cetur utilitas Eccleſiæ; ſed ſufficit, quòd ſerventur pacta antiquæ inveſtituræ, *ibid. n. 28. ead.* 95

Præſertim ubi intrat coactiva æquitas renovandi, *ibidem, num. 29. eadem* 95

Alteratum dicitur ſolitum, ſi nova inveſtitura comprehendat plures perſonas, quàm antiqua, *ibidem, num. 30. eadem* 95

Optima cautela eſt, pro evitanda nullitate, declarare in actu novæ conceſſionis, quòd ea intelligatur facta ad normam antecedentis, & non aliter, *ibid. n. 31. ead.* 95

Quando Eccleſia debeat ad purgationem moræ admittere emphyteutam, qui in obſervantia pactorum, ſeu in ſolutione Canonum defecit, *ib. n. 32. & 33. eadem* 96

Pendente tempore, & ſpe purgationis moræ, devolutio non dicitur conſummata, *ibidem, num. 34.* 96

Caducitas incurſa, & non declarata contra Auctorem, non poteſt, eo defuncto, contra ſucceſſorem acceptari, & declarari, *ibid. n. 35. eadem* 96

Ignorantia caducitatis quando ſuffragetur, vel non, Domino directo, ut poſſit illam contra ſucceſſorem declarare, *ibidem, num. 36. & 37. eadem* 96

Caducitate, ob Canonum non ſolutionem, incurſa, fructus reſtituendi non veniunt niſi à die factæ declarationis, *ibidem, num. 38. eadem* 96

In caſu verò terminatæ emphyteuſis, per mortem ultimi inveſtiti, fructuum reſtitutio debetur à die mortis, & devolutionis, *ibid. n. 39. & 40. ead.* 96

Neque hoc caſu excuſat bona fides, & quare, *ibidem, num. 41. eadem* 96

Emphyteuſis Eccleſiaſtica tranſire non poteſt in manus mortuas, & ſic in aliam Eccleſiam; ſed ſolùm hypotecatio, & exactio fructuum, retentio titulo ab emphyteuta, *ibid. numer. 42. eadem* 96

Ita ut, ſi emphyteuſis hæreditaria jure particulari, vel univerſali ad Eccleſiam, ſive Locum pium devenerit, teneatur intra annum bona dimittere, & in perſonam capacem transferre, *ibidem, num. 43.* 96

Limita, ſtante pacto expreſſo in Inveſtitura de non transferendo in manus mortuas, *ib. n. 44. eadem* 96

Emphyteuſis Eccleſiaſtica tranſire non poteſt ad filios, & ſucceſſores illegitimos, *ib. n. 45. eadem* 96

Etiamſi conceſſio facta fuerit *pro ſe, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque, & cum pacto frantandi*, *ibidem, num. 46. eadem* 96

Emphyteuta quando onus habeat probandi antiqua confinia, *ibidem. num. 47. eadem* 96

Ob non ſolutionem factam à Beneficiato, Eccleſia non cadit à Jure ſuo, ſed caducitas effectum ſuum operatus, durante tantùm vita Beneficiati, *ibidem, num. 56 eadem* 97

Non poteſt emphyteuta fundum dimittere, & à ſolutione Canonis ſe eximere, invito Domino directo, *ibid. n. 57. & ſeqq. eadem* 97

Emphyteuſia peculiare nomen, & naturam à Jure ſortita eſt, *ibidem, num. 58.* 97

Et inter contractus nominatos recenſetur, à quibus, altera parte diſſentiente, reſilire non licet, *ibidem, num. 59. eadem* 97

Domino directo, actione perſonali deſtituto, conſultum eſt contra fundi poſſeſſorem, alternativè petendo, quòd ſolvat, aut rem dimittat, *ib. n. 62. eadem* 97

Abſolvendus autem eſt Tertius poſſeſſor, ſi dumtaxat conveniatur, ut ſolvat, *ibid. n. 63. eadem* 97

Limitatur concluſio, quando in ſingularem ſucceſſorem, virtute præambuli contractus, ſeu quaſi, tranſlata fuerunt jura omnia primi inveſtiti, *ib. n. 64. ead.* 97

Ut ſi diu conſueverit Canonem ſolvere, cùm ex hoc conſtare cenſeatur de nova conceſſione emphyteuſis, *ib. num. 65. eadem* 97

Ex receptione canonis approbata dicitur perſona emphyteutæ, & nova infertur conceſſio, *ib. n. 66. ead.* 97

Solvens canonem, ſi expreſsè agnoſcat rem, pro qua illum ſolvit eſſe emphyteuticam, ex hac recognitione, & dominii confeſſione, eo ipſo probatus remanet contractus emphyteuticus, *ib. num. 67. eadem* 97

Et hæc eſt optima cautela ad obligandos emphyteutas dominis directis, abſque inſtrumento Inveſtituræ, *ib. num. 68. eadem* 97

Ex ſolutione canonis per ſpatium 40. annor. præſumitur contra ſolventem, favore domini directi, præceſſiſſe titulum, & celebratum fuiſſe contractum emphyteuticum, cujus vigore poſſint, etiam futuris temporibus, ad ſolutionem ejuſdem canonis compelli, *ib. n. 69. ead.* 97

Idem dicendum, ſi quis longiſſimo tempore prædium alienum poſſederit, tanquam emphyteuticum, cùm tale non eſſet, cenſum pro eo ſolvendo, & affertur ratio, *ibidem, num. 70. eadem* 97

Emens rem annua cauſa gravatam, cenſetur tale onus ſponte ſubiiſſe, & ex quaſi contractu ad ſolvendum canonem domino directo ſe obligaſſe, *ib. n. 71. eadem* 98

Contrarium tenent nonnulli, quoad actionem perſonalem, *ibidem, num. 72. eadem* 98

Concurrente diuturna canonis ſolutione, ejuſdemque expreſſione in contractu emptionis favore domini directi, affirmant etiam contrariæ ſententiæ ſectatores, *ibid. num. 73. eadem* 98

Qui emit fundum annuo canoni ſubjectum, cum diminutione pretii propter hujuſmodi onus, obligationem illum ſolvendi ſuſcepiſſe cenſetur, *ibid. n. 74. eadem* 98

Vendens rem, annuo canoni ſubjectam, cum diminutione pretii propter hoc, ſi pulſetur à Domino directo ad ſolvendum canonem, poteſt ſe vertere contra Emptorem, cui nulla competit defenſio, & quare, *ibidem, num. 75. eadem* 98

Sola enunciativa annui canonis favore Eccleſiæ, ſeu cauſæ piæ, ſufficit ad inducendam in amptore obligationem ad illum perpetuò præſtandum, *ib. n. 79. ead.* 98

Scriptura videtur eſſe de ſubſtantia contractus emphyteutici, *ibidem, num. 80. eadem* 98

Contrarium, quòd etiam nudo conſenſu perficiatur, *ibidem, num. 81.* 98

Vel ſolemnitas Scripturæ de Jure neceſſariò non requiritur, vel ſaltem ex conſuetudine, ubique recepta, remiſſa fuit, *ibid. num. 82. eadem* 98

Et procul dubio, ſi concurrant diuturnæ canonum ſolutiones, *ibidem, num. 83. eadem* 98

Atque illæ in ſcriptis redactæ appareant, *ibidem, num. 84. eadem* 98

Reliqua ſupple in V. *Quindennia, & melioramenta.*

EMPTOR.

Si penes Emptorem dimiſſum fuit pretium oneris rei emptæ, correlativam obligationem habet illud ſolvendi, *addit. 30. n. 74.* 98

Quando onus eſt ab initio certum, ac determinatum, non poteſt emptor ceſſione rei illud evitare, *ibidem, num. 76. eadem* 98

Agnitio oneris, facta ab emptore afficit quoſcumque ab eo cauſam habentes, *ib. num. 77. eadem* 98

Maximè ſi agnitio ſit geminata, *ib. n. 78. eadem* 98

Sola enunciativa annui canonis favore Eccleſiæ, ſeu cauſæ piæ, inducit obligationem in Emptorem, illum perpetuò præſtandi. *ib num. 79. eadem* 98

EPISCOPUS IN GENERE.

Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus, tam de Jure antiquo, quàm novo, omnimodam juriſdictionem habet contra quoſcunqua ſibi ſubjectos, & etiam in Capitula Cathedralium, *addit. 11. num. 1. & 3.* 32

Epiſcopus præſumitur benè informatus de ſtatu ſuarum Eccleſiarum, *addit. 22. n. 82.* 64

Epiſcopus repræſentat Eccleſiam, *addit. 29. n. 31.* 92

Tanquam apex Eccleſiaſticæ Dignitatis debet ſublimius, quàm fieri poteſt, honorari, *ib. n. 32. eadem* 92

Epiſcopus intra terminos ſuæ Diæceſis juriſdictionem exercere contentus eſſe debet, *addit. 24. ſub n. 12.* 116

Abſurdum eſt, quod dentur duo Prælati cum juriſdictione inſolidum, *addit. 34. num. 36.* 121

A quo porrigendum ſit Aſperſorium Epiſcopo, ad aliquam Eccleſiam inferiorem accedenti, *addit. 35. numer. 6. 7. 8. & 13.* 128

Facit unum corpus cum ſuo Capitulo, *ib. n. 13.* 128

EPISCOPUS

Quoad Eccleſias unitas.

Licèt in Eccleſiis, æquè principaliter unitis, unus ſit earum Epiſcopus, duplicem tamen perſonam repræſentat, *addit. 17. num. 15.* 47

Synodus celebrata in una ex Eccleſiis unitis, non ligat aliam, *ibidem, num. 16. eadem* 47

An Epiſcopus duarum Diæceſum teneatur in utraque Vicarium Generalem deputare, *ibidem, num. 18.* 47

Utrum pariter teneatur applicare mulctas in illa Diæceſi, in qua fuerunt exactæ, *ib. num. 19. eadem* 47

EPISCOPUS
Quoad juriſdictionem,

In qualibet parte Diæceſis, & in populum ibi commorantem, omnimoda juriſdictio ad Epiſcopum privativè quoad alios, de Jure pertinet, *addit.* 34. *n.*22. 118

Nec debet unus Epiſcopus alterius juriſdictionem uſurpare, *ibidem*, *eodem num.* 22.

Epiſcopus omnem juriſdictionem, & ſuperioritatem habet ſuper Populum ſibi commiſſum, *ibidem*, *numer.* 24. *eadem* 119

Non repugnat, quòd idem locus, reſpectu diverſarum rerum, duobus Epiſcopis ſubiiciatas, *ibidem*, *ſub num.* 29. 119

Conceſſa juriſdictione in Populum circa ea, quæ Curam Animarum reſpiciunt, in omnibus aliis ſubjectus remanet juriſdictioni ſui Epiſcopi, *ibidem*, a.42. 125

Cauſæ matrimoniales debent privativè cognoſci ab Epiſcopo, cujus eſt Populus, *ibid. num.* 43. 122

Idem dicendum de executione diſpenſationum matrimonialium, *ibidem*, *eodem nam.* 43.

Et de diſpenſatione à denunciationibus faciendis, *ibidem*, *eodem num*, 43.

Punitio delictorum ſpectat privativè ad Epiſcopum illius Diæceſis, io qua dalinquentes commorantur, *ibidem*, *aam.* 45, *eadem* 522

Approbatio pro audiendis confeſſionibus pariter ſpectat ad Epiſcopum, ordinariam juriſdictionem habentem in Populum ſibi ſubjectum, *ibidem*, a.46. *ead.* 122

Necnoo etiam facultas conferendi Ordines, & Literas dimiſſoriales concedendi, *ib. aum.* 47. *eadem* 122

Ab Epiſcopo deputandus eſt Chori Præfectus, *addit.* 38, *num.* 42. 148

Item deputare valet Contrapunctatorem; & ſi Canonici senuant eorum incumbentias adimplere, poteſt illos cenſuris compellere, & etiam Clericos extranens deputare, *ibidem*, *num.* 43. *eadem* 148

Ad omnem Epiſcopi requiſitionem tenetur Capitulum exhibere libros Capitulares, *ib. num.* 55. 149

Poteſt Epiſcopus exigere à Capitulo redditionem rationis reddituum Capitularium, attenta prætertim Capitularium ſocordia, in exigenda ab Adminiſtraroribus ratione, *ibidom*, *num.* 56. *eadem* 549

Valet pariter injungere Capitulo exactionem redditaum, reparationem, & culturam bonorum, *ibidem*, *num.* 57. 149

Epiſcopus invigilare debet, ne eligantur in miniſtros, qui de anreacta adminiſtratione rarionem non reddiderunt, *ibidem*, *eodem num.* 57.

Er valet ex legitima cauſa œconomos, alioſque Capituli Miniſtros removere, *ibid. nam.* 58. *eadem* 149

Necnon etiam demandare, ut Scripturæ, reſpicientes intereſſe Eccleſiæ, in Capiculi Archivio conſerventur, ſub cuſtodia ſpecialiter ad id deputatorum, *ibidem*, *aum.* 59. *eadem* 149

Ad Epiſcopum, & non ad Capitulum ſpectat diſtributio eleemoſynarum, inter conciones recollectarum, *ibidem*, *num.* 64. *eadem* 150

Ad ipſum Epiſcopum ſpectat licentias quæſtuandi concedere, exceptis Regularibus, quibus ex proprio inſtituto quæſtuare permiſſum eſt, *ib. num.* 65. 550

Jus recognoſcendi Inſtitutiones, ſeu Bullas Proviſorum de Beneficiis Cathedralis, non ſpectat ad Capitulum, ſed ad Epiſcopum, *ibidem*, *num.* 66. *eadem* 550

Non interdicitur Epiſcopo, præſente Superiora, axercitium ordinariæ, & contentioſæ juriſdictionis, *addit.* 44. *num.* 28. 586

EPISCOPUS
Quoad Perſonas exemptas.

Capitulares, qui Curam Animarum exercent, ſi circa illam delinquunt, poſſunt ab Epiſcopo puniri, non obſtante exemptinne, *addit.* 4. *num.* 1. 19

Epiſcopus facultatem habet viſitandi Eccleſiam Cathedralem, ejuſque Capitulum, licèt exemptum, abſque Adjunctis, non obſtante contraria conſuetudioe, etiam immemorabili, *ibidem*, *num.* 10. 19

Et non obſtante etiam concordia, ſeu ſtatuto, quod confirmatum fuiſſet io forma communi, *ibidem*, *numer.* 11. & 20. *eadem* 19

Amplia, quamvis cum concordia, & ſtatuto, concurrat immemorabilis, *ibidem*, *numer.* 12. & *d. numer.* 20. *eadem* 19

In fundatione Eccleſiæ Cathedralis, ea non poteſt per Statutum eximi à viſitatione Epiſcopi, *ibidem*, *num.* 14. & 15. *eadem* 19

Amplia, etiamſi Epiſcopus, quando poſſeſſionem nactus fuit Epiſcopatus, juraſſet ſuper obſervantia hujuſmodi Statuti, *ib. num.* 16. 20

Præſertim, ſi juramentum præſtitum fuit in genere, de obſervandis Statutis, *ib. num.* 17. & 18. *eadem* 20

Tenetur Epiſcopus, occaſione viſitandi Eccleſias, ſeu Loca exempta, ſe declarare, quòd id facit jure delegato, & quare, *ibidem*, *num. final.* 20

Epiſcopus poteſtativam juriſdictionem habet etiam ſuper Parochos ſubcollectorum officio fungentes. *addit.* 10. *num.* 18. & 25. 31

Licèt aliàs ipſi plenaria à poteſtate ordinarii exemprione fruantur, *ib. num.* 19. *eadem* 31

Regularas, in ſpectantibus ad Curam Animarum, ſabiiciuntur Epiſcopo, *ib. num.* 22. *eadem* 31

Exempti, in caſibus particularibus, Ordinario aliquando ſubiiciuntur, *addit.* 26. *num.* 21. 79

In exemptum, delinquentem circa Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem, poteſt Ordinarius procedara, etiam ad cenſuras, tanquam delagatus Apoſtolicus, *ib. num.* 22. & 23. *eadem* 79

Juriſdictione, ſibi per Sedem Apoſtolicam delata, uti poteſt Ordinarius tam io actu Viſitationis, quàm extra, *ib. nam.* 24. *eadem* 79

Quando Ordinarius utitur auctoritate delegata, nullo jure impediri poteſt per exemptos, *ib. n.* 25. *eadem* 79

Contra exemptum, qui aliqua ratione ſubjectus ſit Ordinario, ſi iſte non utatus juriſdictione delegata, ſed ordinaria tantùm, putant nonnulli ex Theologis, ipſum non poſſe cenſuras ferre, ſed teneri ad procedend. in aliis pœnis, *ib. num.* 26. *eadem* 79

Contraria tamen opioio eſt verior, *ibidem*, *numer.* 27 *eadem* 79

Sed debet Ordinarius parciùs cenſuris uti, & quatanus meliora remedia non ſuppetant, *ibidem*, *num.* 28. *eadem* 79

Ordinarius comprllere poteſt Regulares, renuentes accedare ad publicas Proceſſiones, *ibid. num.* 29 79

Privilegio exemptionis ab Ordinarii juriſdictione non gaudent Regulares degentes in Monaſteriis, ſeu Locis illi plano jure ſubjectis, *ibidem*, *num.* 30. & 31. *eadem* 79

Exemptus aliquomodo ſubjectus Ordinario, non tamen quoad perſonam, non poteſt ab eo cenſuris ligari, *ibidem*, *num.* 32. *eadem* 80

Regulares in cauſis civilibus conveniri debent coram Ordinario, præſertim ſi conſervatore careant, *ibidem*, *num.* 33. *eadem* 80

Ab eo tamen non poſſunt cenſuris ligari, *ibidem*, *num.* 34. *eadem* 80

Nullus Parochus, licèt aliàs exemptus, Curam Animarum exercere poteſt, abſque, approbatione Epiſcopi, cujus eſt Populus, *addit.* 34. *n.* 25. 119

Epiſcopi juriſdictionem habent in Eccleſias, ac Perſonas Regularium exemptas, quoad Curam Animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem, *ib. n.* 30. 120

Regulares, licèt ſint perſonæ exemptæ, ſigna tamen honoris, & obſequii tenentur Epiſcopo exhibere, *addit.* 44. *n.* 29. 186

Epiſcopus qualiter excipiendus ſit à Regularibus, quando ad aorum Eccleſias accedit, *ibidem*, *num.* 30. & 31. *eadem* 186

Præter Dignitatem, qua præfulgent Epiſcopi, ex quibus aliis debeatur illis à Regularibus reverentia, *ibidem*, *num.* 32. *ead.* 187

Poſſunt Epiſcopi, juxta regulam S. Benedicti, electionem Abbatis, qui ſit iodignus, reſcindere, & alium dignum eligere, *ibid. ſub num.* 33. *eadem* 187

Poſſunt Epiſcopi ad publicas Proceſſiones compellere omnes Clericos, tam Sæculares, quàm Regulares quomodolibet examptos, *addit.* 45. *nu.* 18. 193

Reliqua ſupple in Verb. *Exemptus*, & *Exemptio*, & *Parochus quoad punitionem*.

EPISCOPUS
Quoad Loca exempta.

Valet Epiſcopus benedicere Populo in Locis exemptis ſuæ Diæceſis, non taotùm benedictione ordinaria, ſed etiam ſolemni, *addit.* 44. *numer.* 52. 184

Et aſpergere Regulares in ingreſſu Eccleſiæ ipſorum, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 184

Poteſt in Locis, & Eccleſiis exemptis Pontificaliter celebrare, *ibidem*, *num.* 14. 184

Et ibi Baldachinum erigere, *ibid. n.* 15. *eadem* 184

Epiſcopus in Locis exemptis exercere nequit Juriſdictionem; non tamen amittit jura honorifica, ac præeminentialia, nec uſum inſignium propriæ Dignitatis, *ibidem*, *num.* 17. & 34. *eadem* 185

Epiſcopus in Locis exemptis eſt major Regularibus, *ibidem*; *ſub num.* 26. 186

Epiſcopis Pontificaliter celebrantibus in Eccleſiis Regularibus cujuſcumque Ordinis, etiam Caſſinenſium, parandum eſt Solium cum Baldachino, ex decret. Sac. Congreg. Epiſc. & Regul. *ibidem*, *num.* 37. 187

An teneantur Epiſcopi dicere, quòd ex conſuetudine, vel privilegio id ſibi liceat, *ibid. num.* 38. & 39. 187

Refertur in hac materia aliud decretum Sac. Rit. Congregationis contra dd. Patres Caſsinenſes, illudque examinatur, *ibidem*, *num.* 44. 45. & 46. 188

E P I S C O P U S

Quoad obligationem procedendi cum Adjunctis.

Contra Rationarios, qui de conſuetudine non ſunt in omnibus, & per omnia de Capitulo, non tenetur Epiſcopus cum Adjunctis procedere, *addit.* 4. *n.* 19. 20

Poteſt Epiſcopus contra Capitulares procedere cum Adjunctis, non obſtante contrario Statuto, vel concordia, *ibidem*, *eodem num.* 19.

Reliqua vide in Verb. *Adjuncti.*

E P I S C O P U S

Quoad Pontificalia.

Epiſcopo, Pontificalia exercenti, competit retentio Baldachini ſupra ſedem, poſitam à latere Altaris Majoris, dummodo non ſit pretioſum, nec auratum, *addit.* 24. *num.* 10. 69

Poteſt Epiſcopus, in Locis, & Eccleſiis exemptis Pontificaliter celebrare, *addit.* 44. *num.* 14. 184

Et ibi erigere Baldachinum, *ibid. n.* 15. *eadem* 184

Epiſcopo, Pontificaliter celebranti in Eccleſia Regularium cujuſcumque Ordinis, etiam Caſſinenſium, parandum eſt Solium cum Baldachino ex decreto Sac. Congreg. Epiſc. & Regul. *ibidem*, *num.* 37. 187

An teneatur Epiſcopus dicere, quòd ex conſuetudine, vel privilegio id ſibi liceat, *ibid. n.* 38. & 39. 187

Refertur in hac materia aliud decretum Sacr. Rit. Congregationis contra dd. Patres Caſſinenſes, illudque examinatur, *ibidem*, *num.* 44. 45. & 46. 188

Reliqua ſupple in V. *Canonici quoad aſſiſtentiam, præſtandam Epiſcopo, Pontificalia exercenti, & Paramenta Sacra.*

E P I S C O P U S.

Quoad Præcedentiam, ſeu Præeminentiam.

Epiſcopo, qui ſimul ſit Canonicus, ſi uti talis interveniat in Capitulo, Ordo, ſeu Dignitas Epiſcopalis nihil ſuffragatur ad præcedentiam, ſed ſedet poſt Canonicos antiquiores, *addit.* 6. *num.* 55. 24

E P I S C O P U S

Quoad Prædicationem Verbi Divini.

Epiſcopis privativè competit munus annunciandi Doctrinam Evangelicam, & alia ad ſalutem neceſſaria, *addit.* 18. *num.* 1. & 5. 48

Et ſi fuerint legitimè impediti, aſſumere debent, ad hoc officium exequendum, Viros idoneos, *ibidem*, *num.* 2. *eadem* 48

Officium concionandi, ſine licentia Epiſcopi, vel Sedis Apoſtolicæ uſurpantes, excommunicationi ſubjiciuntur, *ibidem*, *num.* 3. 48

Electio, & deputatio Concionatorum multò magis ſpectat ad Epiſcopum in Eccleſia Cathedrali, aliiſque in eorum ambitu exiſtentibus, poſthabita quacumque contraria conſuetudine, etiam immemorabili, *ibid. numer.* 4. *eadem* 48

Non poteſt Capitulum prætendere, quòd Concionatores, ab Epiſcopo deputati, Literas patentes eorum deputationis ipſi exhibeant, *ibidem*, *num.* 6. 7. 8. & 11. *eadem* 48

Neque etiam apud ſe retinere claves Pulpiti, ubi ſolitum ſit illud claudi, ſed apud Epiſcopum retineri debent, *ibid. num.* 9. & 11. 49

Epiſcopus procedere poteſt per cenſuras contra Canonicos in præmiſſis ſeſe opponentes, *ibidem*, *ſub eodem num.* 11.

Si Populus, ſive Capitulum ſubminiſtrare ſolitum ſit etiam à tempore immemorabili, expenſas, & honorarium pro Concionatore, adhuc electio, & deputatio ſpectat ad Epiſcopum, dummodo paratus ſit expenſas facere pro illius manutentione, *ibid. n.* 12. *ead.* 49

E P I S C O P U S.

Quoad Reſidentiam.

Reſidentia Epiſcopi in ſua Cathedrali non debet eſſe materialis, ſed formalis, & activa, & in quo hæc conſiſtat, *addit.* 17. *num.* 1. 46

Non poteſt abeſſe à ſua Diæceſi ultra tres menſes, *ibidem*, *num.* 2. 46

Quamquam poſſit Epiſcopus in qualibet parte ſuæ Diæceſis reſidere: in aliquibus tamen anni temporibus debet apud Cathedralem reſidentiam facere, & quæ ſint, *ibidem*, *num.* 3. & 4. *eadem* 46

Sed, non reſidendo dd. temporibus apud Cathedralem, nullam incurrit pœnam, *ibid. n.* 5. & 7. *ead.* 46

Et in hoc Sacr. Conc. Tridentinum moderatum fuit rigorem antiquorum Canonum, *ibid. num.* 6. 47

Juſta, & rationabilis cauſa excuſat à reſidentia, *ibidem*, *num.* 8. *eadem* 47

In Eccleſiis unitis, apud quam Eccleſiam, & quomodo reſidere debeat Epiſcopus, *ibid. n.* 9. & 17. *ead.* 47

E P I S C O P U S

Quoad uniones Beneficiorum.

In unionibus Beneficiorum, quæ fiunt à Papa, non requiritur conſenſus Ordinarii, *addit.* 27. *n.* 12. & 14. 83

Neque eſt neceſſaria Pontificis derogatio Juris conferendi, Ordinario competentis, *ibid. n.* 16. *eadem* 83

Idem procedit in unionibus, quæ fiunt per Legatum à Latere, *ibidem*, *num.* 20. *eadem* 83

Ubi agitur de augmento Divini Cultus, poteſt Epiſcopus ad ſimiles uniones procedere, *addit.* 27. *n.* 36. 84

Et hoc caſu poteſt etiam compellere Capitulum ad præſtandum conſenſum, *ibidem*, *num.* 37. *eadem* 84

EPISCOPUS TITULARIS.

Canonicus Epiſcopus Titularis, in Miſſis, & Veſperis cantatis, cum aſſiſtentia Epiſcopi localis, debet diſcedere à ſtallo unà cum reliquis Canonicis, pro faciendis conſuetis circulis, *addit.* 23. *num.* 13. 67

Exercente Epiſcopo locali Pontificalia, & aſſiſtente Capitulo in Paramentis Sacris, licitum eſt Epiſcopo Titulari deferre Pluviale, *ibid. num.* 14. *eadem* 67

Et ſimul cum Pluviali poteſt quoque deferre Mitram Epiſcopalem, de conſenſu tamen Epiſcopi localis, *ibidem*, *num.* 15. *eadem* 67

Et qualis eſſe debeat Mitra per Epiſcopum Titularem geſtanda, *ibidem*, *num.* 16. 67

Debetque illam per ſe ipſum imponere, & amovere à capite, *ibidem*, *num.* 17. *eadem* 67

Epiſcopus Titularis, canens Miſſam, & Veſperas, tanquam Canonicus, in ſolemnitatibus tantùm poteſt uti Faldiſtorio, & Indumentis Pontificalibus, de licentia tamen Epiſcopi localis, *ibidem*, *num.* 18. *ead.* 67

E P I S C O P A T U S.

In erectione novi Epiſcopatus, neceſſaria eſt deſignatio limitum Diæceſis, & quare, *addit.* 34. *nu.* 15. 117

E P I S T O L A.

Mutuam correlationem, & cohærentiam habere debet epiſtola miſſiva cum epiſtola reſponſiva; *addit.* 25. *numer.* 68. 76

EQUES, & EQUESTRIS ORDO.

Fratres Clerici Ordinum Militarium, qui ſeparatum Territorium habent, ſunt capaces, abſque diſpenſatione Apoſtolica, obtinendi Capellanias intra idem Territorium erectas, etiamſi ſolitæ ſint conferri Clericis Sæcularibus, *addit.* 25. *n.* 1. pag. 70. & *addit.* 26. *n.* 35. 70

Omnes Eccleſiæ intra Territorium proprium Ordinum Militarium, ſunt ipſis ſubjectæ, & Regulares cenſendæ ſunt, *ibidem*, *num.* 2. *eadem* 70

Tales etiam cenſendæ ſunt Capellaniæ, ſive Beneficia, erecta in Eccleſiis Regularibus dd. Ordinum Militarium; etiamſi Territorium ſeparatum non habeant, *ibidem*, *num.* 3. 70

Et licèt ſint de Jurepatronatus, & ſive jure ſanguinis & ſive ad præſentationem conferenda veniant, *ibidem*, *num.* 4. *eadem* 70

Limita, quando ageretur de Beneficiis, ſeu Capellaniis, à Fundatore erectis pro ſolis Clericis Sæcularibus, *ibidem*, *num.* 5. & 34. *eadem* 71

Ex Ordinibus Militaribus alii ſunt verè Regulares, alii verò non cenſentur ſtrictè Religioſi: & qui utriuſque ſpeciei ſint, *ibid. n.* 8. *&* 9. *eadem* 71

Equites ſecundæ ſpeciei non ſunt incapaces Beneficiorum Sæcularium, *ibid. n.* 10. *eadem* 71

Contrariam ſententiam tenent nonnulli Doctores, *ibid. n.* 11. *eadem* 71

Et pro hac opinione ſtat ſtylus datariæ, quæ abſque diſpenſatione, & ſolutione *componendæ*, providere non ſolet hujuſmodi milites de Beneficiis Sæcularibus, *ibid. n.* 12. *eadem* 71

Equites S. Stephani, aliique conſimiles non ſunt verè Religioſi, ſed ſolùm impropriè, & abuſivè dicuntur tales, *ibid. n.* 13. *&* 15. 71

Quale ſit eorum inſtitutum, *ibid. n.* 14. *eadem* 71

Ordo prædictus reputatur tanquam Univerſitas, ordinata ad exercenda pietatis opera, & dicitur Eccleſiaſticus, & quare, *ibid. n.* 16. 38. *&* 73. eadem 71

Equites S. Stephani reputantur Perſonæ Eccleſiaſticæ, *ibid. n.* 19. *eadem* 71

Non tamen rigoroſè, ſed habent qualitatem miſtam, quæ illos à puris Laicis, & à Viris Eccleſiaſticis contradiſtingnit, *ibid. n.* 20. *eadem* 72

Bona Ordinis Militaris prædicti, ac etiam illa Commendarum, tanquam verè Eccleſiaſtica, ſunt exempta ab oneribus laicalibus, & communitativis; non autem bona patrimonialia ipſorum Equitum, *ibidem, n.* 22. 44. 77. *&* 78. *eadem* 72

Quam auctoritatem exerceat ſuper eodem Ordine Sereniſſimus Magnus Dux Etruriæ, *ibid. num.* 23. *&* 74. 72

Equites S. Stephani olim reputabantur verè Religioſi, & uti tales repellebantur ab aſſequutione Beneficiorum Sacularium, *ibid. n.* 25. *eadem* 72

Poſtmodum re maturiùs perpenſa, contraria invaluit opinio, *ibid. n.* 26. 27. *&* 28. *eadem* 72

Incapacitas Beneficiorum Sæcularium propriè provenit ea diſparitate habitus, & profeſſionis, *ib. n.* 29. 73

Quæ verificatur in Canonicis Regularibus, aliiſque Fratribus Ordinum Militarium, *ibid. n.* 30. 73

Unde proveniat ſtylus Datariæ de ſolutione *componendæ*, reſpectu hujuſmodi Militum, *ibid. n.* 31. *ead.* 73

Prædictus tamen ſtylus practicandus non videtur cum Equitibus S. Stephani, & quare, *ibid. n.* 32. *ead.* 73

A quo recenſeantur geſta Militum dicti Ordinis, *ibid. n.* 33. *eadem* 73

Ubi memoratus ſtylus datariæ viget, quoad Milites ſubſtantialibus Votis Religionis adſtrictos, ſervandus videtur, *ibid. n.* 35. *eadem* 73

Non ita tamen quoad Milites S. Stephani, ſtante contraria univerſali obſervantia, *ibid. n.* 36. *eadem* 73

Sub Conſtitutione S. M. Sixti V. prohibente alienationem bonorum in Forenſes, non comprehenduntur, ex vivæ vocis ipſius Pontificis oraculo, fundationes Commendarum, *ibid. n.* 61. 62. *&* 82. 75

Quibus privilegiis gaudeat Equeſtris Ordo S. Stephani, *addit.* 26. *n.* 1. 78

Clerici Milites Equeſtris Ordinis, ratione Canonicatus, ſeu Beneficii Sæcularis, Ordinario ſubjecti, ipſi ſubditi ſiunt, *ibid. n.* 36. 80

Ita pariter, ſi aliquod Officium obtineant, Ordinario ſubjectum, *ibid. n.* 37. *eadem* 80

Non incurrunt tamen cenſuram, tranſgrediendo legem, vel decretum Ordinarii, cum pœna cenſuræ latum, *ibid. n.* 38. *&* 47. *eadem* 80

Super Militem Beneficiatum juriſdictionem non acquitit Ordinatius niſi ratione Beneficii, ideſt rei ſitæ, *ibid. n.* 39. *&* 42. *eadem* 80

Non autem ſupra perſonam, *ibid. n.* 44. *&* 45. 80

Idque ex privilegio exemptionis, prædicto Ordini conceſſo à S. M. Pio IV. *ibid. n.* 45. *eadem* 80

Cui privilegio derogatum non ſuit per Sac. Conc. Tridentinum, neque per alias poſteriores Conſtitutiones Apoſtolicas, *ibid. n.* 46. *&* 65. *eadem* 80

Quam juriſdictionem habet Ordinarius in Militem Beneficiatum, ratione Beneficii delinquentem, *ibid. n.* 48. *&* 49. *eadem* 80

Miles Beneficiatus non ſervans leges, ſeu decreta Ordinarij, Eccleſiaſticam diſciplinam ſpectantia, peccat ratione Scandali, *ibid. n.* 49. *eadem* 80

An Miles præd. Ordinis Equeſtris poſſit ſe ſubjicere Ordinario pro obtinenda abſolutione à cenſuris, vel diſpenſatione, *ibid. n.* 50. *& ſeqq. eadem* 81

Poteſt exemptus ſe ſubjicere Epiſcopo de conſenſu ſui Superioris, *ibid. n.* 54. 82

In hoc caſu tutiſſimum erit, quòd Sereniſs. Magnus Magiſter, vel licentiam tribuat Militi ſe ſubmittendi, & recipiendi abſolutionem ab Epiſcopo, vel ipſum Militem directè mittat ad Epiſcopum pro abſolutione, *ibid. num.* 55. *eadem* 81

Immo ſi Sereniſſimus Magnus Dux talem facultatem non daret, vel mitteret Militem ad Epiſcopum, poſſet ipſe ſponte ſua Epiſcopum adire, & abſolutio valida eſſet, *ibid. n.* 56. *eadem* 85

Idem dicendum circa diſpenſationem, quando Superior Militis diſpenſare non valet, *ibid. n.* 58. *eadem* 85

Fortiùs verò ſi idem Miles diſpenſatione indigeat ad Ordines ſuſcipiendos, vel in iis miniſtrando, *ibidem num.* 59. *eadem* 81

Prædicti Milites poſſunt quoad ſe ipſos in aliquo caſu particulari, in quo non afferant præjudicium Sereniſs. Magno Magiſtro, ſe ſubjicere Epiſcopo, *ibid. n.* 64. *eadem* 81

Sac. Conc. Tridentinum ſeſſ. 24. de reform. cap. 11. ſuſtulit tantùm exemptionem quoad non actu inſervientes hujuſmodi militiis, *ibid. n.* 65. 81

E R R O R.

Allegari non poteſt, niſi ab eo, cujus favorem reſpicit, *addit.* 1. *n.* 37. 13

Neque etiam ab eo, qui actum implicitè approbavit, *ibid. n.* 38. 13

ÆSINA CATHEDRALIS ECCLESIA.

In illa ſunt diſtincti Ordinis Canonicorum, *addit.* 40. *num.* 15. 167

E U C H A R I S T I A.

Venerabile Euchariſtiæ Sacramentum, abſque ſcientia, & permiſſione Ordinarii, exponi non poteſt, neque cum illo dari Populo benedictio, *addit.* 38. *n.* 20. 146

A quibus, & quando inſtituta fuit ſolemnitas Corporis Chriſti, *addit.* 42. *n.* 1. 175

Proceſſio in die prædictæ Solemnitatis fieri debet ab Eccleſia Matrice, ab aliis verò Eccleſiis Parochialibus, Matrici ſubjectis, infra Octavam, vel in die Octavæ, *ibid. n.* 2. *eadem* 175

In die ejuſdem ſolemnitatis licitum non eſt Sanctiſſimum Sacramentum publicæ adorationi exponere in Oratoriis Confraternitatum Sæcularium; minuſque ſolemnem Proceſſionem cum illo facere, non obſtante contraria conſuetudine, *ibid. n.* 3. *eadem* 175

Parochi ſuffraganei cogi debent, ut ad Proceſſionem accedant, quæ in d. Solemnitate fit ab Eccleſia Plebania, ſeu Matrice, *ibid. n.* 4. *eadem* 175

Reliqua ſupple in Verb. *Clavis*.

E X C E P T I O.

Serotina exceptio irrelevans præſumitur, *addit.* 12. *num.* 38. 37

Exceptiones, ac defenſiones perpetuæ eſſe debent, *addit.* 46. *n.* 39. 206

E X C O M M U N I C A T I O.

Vide in verb. *Cenſuræ*.

E X E M P L U M.

Vide in Verb. *Eccleſia*.

EXEMPTUS, & EXEMPTIO.

Poteſt dari omnimoda exemptio à Juriſdictione, & Viſitatione Epiſcopi, tam jure proprio, quàm delegato, & quando, *addit.* 4. *n.* 22. *&* 23. 20

Exemptus non ligatur lege Synodali Ordinarii, *addit.* 26. *num.* 3. 78

Epiſcopus præcipiat Edicto, vel Synodali decreto idem, quod Sacris Canonibus, vel Apoſtolicis ſancitur, adhuc non poteſt contra exemptos pœnas cenſurarum adjicere, *ibid. n.* 4. *eadem* 78

Non valet Ordinarius, juxta aliquorum ſententiam, declarare exemptum incurſum in cenſuras à Jure communi inflictas, *ibid. n.* 5. *&* 6. 78

Contrarium alii tenent, *ibid. n.* 7. *eadem* 78

Ordinarius poteſt exemptum in cenſuras incurſum Populo denunciare, ut vitetur, *ib. n.* 9. *&* 10. *eadem* 78

Si verò delictum non ſit publicum, ſed pro ejus liquidatione requiratur Proceſſus formalis, Ordinarius neque ad denunciationem procedere valet, *ibid. n.* 12. *eadem* 79

Multoque

Multoque minus ſententiam declaratoriam ferre, *ibid. n. 13. eadem* 78
Exemptum; perpetrantem delictum notorium notorietate ſpeciali, poteſt Ordinarius, non ſolùm denunciare cenſuris ligatum, ſed etiam declaratoriam ſerra ſuper illarum incurſu, *ibid. n. 15. eadem* 79
Contrarium videtur verius, *ibid. n. 18. & 20.* 79
Exemptus ratione rei non exemptæ conveniri debet coram Judice ejuſdem rei, non inde tamen ſubditus ſit ipſi Judici, *ibid. n. 43.* 80
Exemptus renunciare non poteſt ſuæ exemptioni, & ſe ſubmittere juriſdictioni ejus, à quo eſt exemptus, & quare, *ibid. n. 51. & 52.* 81
Declara, *ibid. n. 63. & 64. eadem* 81
Quando renunciare poteſt privilegio exemptionis, *ibid. n. 53.* eadem 81
Quando exemptus diſpenſationa indiget, & ejus Superior diſpenſandi auctoritatem non habet, poteſt, ad obtinendam diſpenſationem, ſe ſubmittere Epiſcopo, *ibid. n. 58. eadem* 81
Eoque magis ſi agatur de diſpenſatione ad Ordines ſuſcipiendos, vel in iis miniſtrando, *ibid. n. 59. ead.* 81
Quod pariter procedit quoad diſpenſationem matrimonialem, *ibid. n. 62. eadem* 81
Epiſcopus concedere poteſt Indulgentias etiam exemptis, *ibid. n. 62. eadem* 82
Ab exemptione Eccleſiæ, & Perſonarum eidem inſervientium, inferri nequit ad exemptionem, ratione Curæ Animarum, *addit. 34. n. 31.* 120
Loca exempta, licèt non ſint de Diæceſi, ſunt tamen in Diæceſi, ad differentiam Locorum nullius, *addit. 44. n. 16.* 185
Exemptio ab Ordinario ſecum quoque fert exemptionem à Parocho, *addit. 48. n. 9.* 214
Reliqua ſupple in Verb. *Epiſcopus quoad Perſonas exemptas.*

F

FACTUM.
FActa præponderant verbis, *addition. 41. num. 64.* 174
FAMILIA.
Sub nomine familiæ continentur famuli, ac famulæ, ſervitio addictæ, *addit. 39. ſub n. 62.* 162
FAMULUS.
Famuli, mercede conducti, ſtatim ac tranſeunt in familiam Dominorum, Parochiani fiunt Parochi eorumdem Dominorum, *addit. 48. n. 15.* 214
Etiam ad effectum validè contrahendi Matrimonium, *ibid. n. 16. eadem* 214
FAVOR.
Quod in favorem alicujus conceſſum eſt, non debet in ejus odium, & damnum retorqueri, *addition. 39. num. 96.* 164
FESTORUM CONCURRENTIA.
Feſta SS. Angelorum, & Arcangelorum habere debent utraſque Veſperas integras, in concurſu alterius duplicis minoris, juxta novum Decretum, *addit. 23. num. 29.* 67
FESTORUM TRANSLATIO.
Ubi celebratur Feſtum S. Sebaſtiani ſub ritu duplicis majoris, uti Patroni minus principalis, non poteſt ab eo dividi S. Fabianus, & illius Feſtum transferri, *addit. 23. n. 27.* 67
Impedita die Feſti alicujus Sancti, peti debet aſſignatio alterius diei, *ibid. n. 28. eadem* 67
FESULANUS EPISCOPUS.
Juriſdictionem habet in totum Populum S. Mariæ in Campo, licèt Eccleſia iſta ſita ſit in Civitate Florentiæ, *addit. 34. n. 32.* 120
FICTIO.
Legis fictio, tanquam jus ſingulare, ultra caſus expreſſos non extenditur, *addit. 28. n. 25. & 56.* 87
Fictio in caſu ficto operatur, quod veritas in caſu vero, *ibid. n. 54.* 89
FORENSIS.
Cuique licitum eſt, ſecluſa Principis prohibitione, de bonis propriis pro libito diſponere, tam inter Subditos, quàm etiam Forenſes, *addit. 25. n. 37.* 74
Expenditur Bulla Sixtina, prohibens alienationem bonorum in Forenſes, *ibid. n. 43. eadem* 74
Eadem Bulla Sixtina renovata fuit, & ampliata à S. M. Clem. VIII. & referuntur illius Conſtitutionis verba, *ibid. num. 52.* 75
FORUM COMPETENS.
Poſſeſſor rei, ſitæ in aliena juriſdictione, conveniri debet coram Judice ejuſdem rei, *addit. 26. n. 39.* 80
Iſte autem Judex juriſdictionem non habet in Perſonam Poſſeſſoris, ſed ſolùm circa rem ipſam, *ibid. n. 40. & 43.* 80
Unde non poteſt illum excommunicare, *ibid. n. 41. eadem* 80
FRAUS.
Patrocinari non debet illam machinanti, *addit. 32. num. 37.* 104
Fraudibus aſt obviandum, *addit. 36. n. 51.* 135
FRUCTUS.
Re emphyteutica ad Dominum devoluta, ob Canonum non ſolutionem, non ſunt reſtituendi, niſi à die ſactæ declarationis, *addit. 30. n. 38.* 96
Si verò devolutio ſequatur per mortem emphyteutæ, vel lineæ extinctionem, reſtitui debent à die mortis, & devolutionis, *ibid. n. 39. & 40. eadem* 96
Neque hoc caſu excuſat bona fides, & quare, *ibid. n. 41. eadem* 96
FUNUS.
Jus ducendi funus competere poteſt etiam non habenti Territorium, *addit. 48. n. 84. & 99.* 219
In materia Funerum, non probata quaſi poſſeſſione, ex ſola Juris aſſiſtentia non datur manutentio, *ibid. num. 98.* 220
Reliqua ſupple in Verb. *Diſtributiones, Hoſpitale, Parochus quoad funera, & Regulares quoad funera.*

G

GABELLA.
SUmmus Pontifex poteſt, & ſolet ex cauſa publica, exemptionibus à Gabellarum ſolutione, aliiſque oneribus temporalibus derogare, *addition. 44. ſub num. 47.* 189
GRATIA.
Utens jure ſuo, & Lege permittente, non eget gratia, nec anguſtiam timet, *addit. 25. n. 66. & 85.* 76
Pro declaratione Gratiæ, à Principe conceſſæ, valde deferendum eſt teſtimonio Perſonæ qualificatæ, quæ negocium ipſum tractavit, *addit. 34. n. 16.* 117
Necnon etiam expreſſioni, ab ipſomet Principe factæ, à Perſona qualificata, à qua negocium tractatum fuit, relatæ, *ibid. n. 17.* 117
Interpretationem recipit à tenore ſupplicationis, *ibid. num. 18. eadem* 118
Et conceſſum cenſetur quantum poſtulatum fuit, *ibid. eodem num. 18.*
Gratia narrativa juſtificari debet, *addition. 35. num. 28.* 131
Gratia, motu proprio, ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis conceſſa, nulla indiget juſtificatione, *addit. 45. ſub num. 12.* 192
Dignus non eſt, ut Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, qui illius ſalubria præcepta contempſit, *ibid. num. 17.* 193
GRÆCI.
Gens Græca, aliique Orientales, quia neceſſariò cum Turcis communicant, non cenſentur alicujus culpæ rei, ſed imo potiùs commiſeratione digni ſunt, *addit. 46. n. 22.* 204

H

HABITUS.
HAbens habitum digniorem, abſurdum eſt, quòd poſtponatur habenti minus dignum: & ex digniori habitu infertur ad digniorem locum, & è converſo, *addit. 6. n. 20. & 27.* 24
Præcedere debet qui habet habitum magis dignum, *ibid. eod. num. 20. & num. 28.* 25
Reliqua ſupple in Verb. *Canonici quoad habitum, Canonici*

nonici quoad præeminentiam, & Capellani, ſeu Manſionarii quoad indultum deferendi Almutias, ſeu Pelles.

HIERARCHIA ECCLESIASTICA.

Confuſio ſemper eſt in ea vitanda, *addition.* 13. *num.* 17. 40

HISTORICI.

Hiſtoricorum teſtimonio valde deferendum eſt, *addit.* 12. *num.* 43. 38

HOSPITALE.

Neque quoad locum, neque quoad Bona cenſetur ſacrum illud Hoſpitale, quod Epiſcopi auctoritate fundatum non eſt, ideoque non gaudet privilegio Clericali; quò è converſo gauderet, ſi acceſſiſſet Ordinarii confirmatio, *addit.* 14. *n.* 14. & 15. 42

Duo ſunt, quoad Jura Parochialia, Hoſpitalium genera, *addit.* 48. *n.* 1. 213

Hoſpitale S. Mariæ Novæ Civitatis Florentiæ plenaria exemptione gaudet à Jure Parochiali, cùm habeat proprios Sacerdotes, qui Infirmis, & Familiæ Sacramenta adminiſtrant, & Chriſtianas edocent inſtitutiones, *ibid. n.* 2. *eadem* 213

Hoſpitale quando dicatur exemptum à Parocho, & per quamdam ſpeciem Territorii ſeparati, particularem conſtituere Parochiam, *ibid. n.* 6. 73. & 75. 214

Proprii Sacerdotes Hoſpitalis, qui inibi Curam exercent, privativè quoad Parochum, aſſiſtentiam Juris habent, circa emolumenta funeralia in eodem Hoſpitali decedentium, tanquam proprii Parochi, *ibid. n.* 7. & 74. *eadem* 214

Quibus verbis conceſſa fuerit Hoſpitali S. Mariæ Novæ exemptio ab Archiepiſcopi Florentini juriſdictione, *ibid. n.* 9. *eadem* 214

Decedentes in aliquo Hoſpitali, ſi alibi ſepeliendi ſint, aſſociari debent à Parocho, *ibid. num.* 11. *eadem* 214

Declara, *ibid. n.* 12. *eadem* 214

Parochus loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, nullum jus habet in funeribus eorum, qui aliò deferuntur ſepeliendi, *ibid. n.* 13. 214

Aliud dicendum de iis, qui non ratione curationis, ſed famulatus in Hoſpitale ſe recipiunt, & quare, *ibidem num.* 14. *eadem* 214

Decedente aliquo recepto in familiam Hoſpitalis, quòd proprios Sacerdotes in Parochos habeat, aſſociationem prætendere non valet nec Parochus loci, nec quilibet alius Parochus. *ibid. n.* 17. *eadem* 214

Ad Sacerdotes Hoſpitalis, qui ibi Curam Animarum gerunt, ſpectat Aqua benedicta Corpus Defuncti aſpergere, & Antiphonam *Si iniquitates*, ac Pſalmum *De profundis* recitare, antequam efferatur, *ibid. num.* 21. 215

Et ipſum Defunctum aſſociare cum Stola, *ibid. n.* 23. *eadem* 215

Parocho loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, concedenda non eſt, in caſu dd. Funerum manutentio, ex ſola Juris aſſiſtentia, *ibid. n.* 31. *eadem* 215

Actus geſti, vacante officio Hoſpitalarii, non nocent, nec in Petitorio, nec in Poſſeſſorio, *ibid. n.* 34. & 35. *eadem* 215

Decedente fœmina, in Hoſpitali ad tempus conſtituta, ad quem Parochum ſpectet ducere funus, *ibid. num.* 40. 216

Si Capellani Hoſpitalis adminiſtrent Sacramenta, neque ullam reddant rationem de Animabus ibi degentibus, probatio inde reſultat, Hoſpitale eſſe omnino liberum à Parochi juriſdictione, *ibid. n.* 64. & 70. 217

Concurrente maxime conſuetudine temporis conſiderabilis, *ibid. n.* 65. 217

Contra verò Hoſpitale non dicitur liberum à juriſdictione Parochi loci, quando de ejus licentia ibi Sacramenta adminiſtrantur, *ibid. n.* 66. *eadem* 217

Et non jure repellitur Parochus loci, ſi contendat ſepelire Defunctos in Hoſpitali, *ibid. n.* 72. 218

Parocho quando de jure competat Infirmis, ad Hoſpitale delatis, Sacramenta miniſtrare, *ibid. n.* 76. 77. & 78. *eadem* 218

Hoſpitale exemptum æquiparatur loco extra Parochiam exiſtenti, *ibid. n.* 80. *eadem* 218

Sacerdotes, qui Sacramenta adminiſtrant in Hoſpitale, extra illud nullam habent juriſdictionem, *ibid. num.* 85. 219

Declara, *ibid. num.* 86. *eadem* 219

Infirmi in Hoſpitale exemptum delati, retinent ſemper Parochiam, in qua degebant, *ibid. num.* 87. *eadem* 219

Contra verò, Familiares hujuſmodi Hoſpitalis recognoſcunt in proprium Parochum ſolos Sacerdotes Hoſpitalis, *ibid. n.* 88. *eadem* 219

In privilegio exemptionis Hoſpitalis à Parochi loci juriſdictione, non requiritur derogatio *Clemen. Dudum, de Sepult. ibid. n.* 104. 220

I

ILLATIO.

A Diverſis non fit illatio, *addit.* 41. *n.* 67. *pag.* 174. & *addit.* 43. *ſub n.* 32. 182

ILLEGITIMI.

Vide in verb. *Emphyteuſis*, & *Emphyteuta*, & *Clericus*.

IMMEMORABILIS.

Præſumere facit omnem meliorem titulum de Mundo, *addit.* 35. *n.* 10. 128

Etiam in materia habente contra ſe magnam, ac vehementem Juris prohibitionem, *ib. n.* 11. *ead.* 128

In quolibet decreto, conſuetudinum derogatorio, præſervata cenſetur, *ibid. n.* 12. 128

Tunc attendi non debet, quando eſt ſuper materia, quæ abuſum, & corruptelam ſapiat, *ibidem, num.* 13. *eadem* 128

Ubi conſtat de initio, ceſſat conſuetudo immemorabilis, *addit.* 37. *num.* 43. 141

Immemorabilis ea natura eſt, ut contrarium nunquam auditum fuerit, *ibid eod. num.* 43.

Quæ requirantur ad probationem Immemorabilis, *addit.* 38. *num.* 8. *pag.* 145. & *addit.* 42. *n.* 10. 12. 15. & *ſeqq.* 176

Immemorabilis deſtruitur per actus contrarios, & etiam per inſtantias extrajudiciales, *ibid. num.* 9. *eadem* 145

Immemorabilis præſumere facit Privilegium Apoſtolicum cum opportunis derogationibus; præſertim quando juſta aliqua rationabilis cauſa appaiet, *addit.* 38. *num.* 67. 150

Ætas 54. annorum, quæ in Teſtibus requiritur ad probandam immemorabilem, debet eſſe completa de tempore motæ litis, *addit.* 42. *num.* 13. 176

Vis, & effectus immamorabilis impeditur per antiquam contentionem, etiam extrajudicialiter excitatam, *ibid. n.* 14. & 20. *eadem* 176

Quilibet Teſtis de omnibus requiſitis immemorabilis deponere debet; nec ſufficit, quòd unus de uno, alter verò de cæteris teſtificetur, *ibid. n.* 18. *eadem pag.* 176. & *addit.* 43. *num.* 18. 180

Solus rumor litis, ſeu contradictionis efficaciam tollit immemorabilis, *ibid. n.* 19. *pag.* 176. & *d. addit.* 43. *num.* 15. 179

Multòque magis actus aliquis in contrarium, licèt unicus, *ibid. n.* 21. *eadem* 177

De immemorabili, contra Juris diſpoſitionem allegata, ratio habenda non eſt, donec per rem judicatam canonizata non fuerit, *ibid. n.* 24. *eadem* 177

Præſumptio ex centenaria, ſeu immemorabili elicita, contrariis probationibus, vel etiam conjecturis fortioribus, ſeu magis veriſimilibus eliditur, *ibid. num.* 25. 177

Centenaria, ſeu immemorabilis, nunquam præſumere facit gratiam, ſeu privilegium, quod non deceat, nec ſoleat concedi, *ibid. num.* 26. *eadem* 177

Alleganti immemorabilem incumbit onus illam probandi, præſertim ubi adeſt Juris reſiſtentia in contrarium, *addit.* 43. *n.* 8. 178

Ad probandam immemorabilem ſimplices atteſtationes non ſufficiunt, *ibid. n.* 9. *eadem* 179

Quomodo articulari debeat, remiſſivè, *ibid. eodem num.* 9.

Inter alia requiſita ad probandam immemorabilem, neceſſe eſt, quòd Teſtes ſint in ætate annorum 54. *ibid. ſub num.* 10. *eadem* 179

Et quòd deponant de viſu per ſpatium 40. annorum, *ibid. n.* 11. & 13. *eadem* 179

Et depo-

Et deponere debent eum requiſitis *Gloſſ. in cap. 1. verb. memoria de præſcript. in 6.* & quæ ſint, *ibid. n. 14. & 35.* 179

IMPEDIMENTUM.

Nunquam nocere debet impedimentum, quod ex facto Adverſarii provenit, *addit. 32. n. 20.* 103

Impedito ex facto Adverſarii non currit tempus, *ibid. num. 38.* 104

Maximè ſi proveniat ex lite, ab eodem Adverſario procurata, *ibid. n. 39. eadem* 104

Impedimentum quid operetur, *addit. 33. n. 26.* 153

INDULGENTIÆ.

Indulgentias concedere eſt juriſdictionis, eæque non proſunt niſi ſubditis concedentis, *addit. 26. n. 61.* 81

Epiſcopus valet illas concedere etiam exemptis, *ibid. num. 62. eadem* 81

INIMICUS.

In quibus terminis procedat regula, quòd qui communicat inimicis noſtris, inimicus noſter eſt, *addit. 46. num. 21.* 203

INQUISITOR S. OFFICII.

Vide in verb. *Diſtributiones*, & *Præcedentia*.

INSTITUTIO.

Non cadit in Legato Pio, *addit. 33. n. 54.* 112

Alia collatione non indiget inſtitutio; ſed ipſa, ſeu mandatum de inſtituendo pro collatione habetur, *ibid. n. 40.* 154.

Jus inſtituendi ante Sac. Conc. Tridentinum, competere poterat etiam Prælatis inferioribus, *addit. 34. num. 77.* 125

Inſtitutio, licèt fuerit nulliter conceſſa, jus tamen, quod antea præexiſtebat, illæſum relinquit, *addit. 35. num. 51.* 533

INTERDICTUM.

Interdicta Civitate, Caſtro, vel Villa, veniunt etiam Subburbia, *addit. 34. n. 59. & 74.* 523

INTERPRETATIO.

Admittenda non eſt interpretatio, quæ voluntati diſponentis, opponitur, *addit. 25. n. 55.* 75

INTRUSIO, & INTRUSUS.

Intruſio impedit executionem Gratiæ de ſubrogando, *addit. 1. n. 32. & 40.* 53

Intruſus perpetuò inhabilis efficitur, *ib. n. 41.* 53

Vitium intruſionis quando contractum dicatur, etiamſi non fuerint percepti fructus, *ib. n. 42. ead.* 53

IRREGULARITAS.

Suſpenſione innodatus, ſi celebret, Irregularitatem incurrit, *addit. 38. n. 33.* 147

Ita pariter innodatus Interdicto, *ib. n. 34. ead.* 147

In Capitulares, in eorum munere deficientes, Epiſcopus non ſolum poteſt, ſed etiam debet cenſuris procedere, *ibid. n. 35. eadem* 147

A declaratoria ſuper incurſum cenſurarum non datur appellatio ſuſpenſiva, *ibid. n. 36. eadem* 147

JUBILATIO, & JUBILATUS.

Canonico, gaudenti jubilationis indulto, non debentur emolumenta, ex Anniverſariis, Funeralibus Exequiis, & ſimilibus provenientia, *addit. 3. n. 15.* 18

In quibus cauſis indulgenda ſit jubilatio Canonicis, & Beneficiatis, qui ſpatio 40. annorum Eccleſiis inſervierunt, licèt per dictum temporis ſpatium, cum debitis licentiis, & indultis, vel ex legitima cauſa, ab Eccleſiis abſuerint, *ibid. n. 19. eadem* 58

An illis concedenda ſit, quando inſervierunt partim in una Eccleſia, partim in alia, aut tanquam Canonici in ambabus, aut tanquam Beneficiati in una, & Canonici in alia, necnon illis, qui in una eademque Eccleſia per totum tempus inſervierunt, ſed partim tanquam Beneficiati, & partim tanquam Canonici, vel partim tanquam Coadjutores, & partim tanquam Principales, *ibid. eodem num. 19.*

An pariter concedenda ſit iis, qui ſpatio 40. annorum inſervierunt, non obſtante pauco numero aliorum, qui remanent Eccleſiæ ſervitio addicti, & à Sac. Conc. Congregatione providetur in caſibus particularibus, *ibid. eodem num. 19.*

Jubilatus, non obſtante Jubilationis indulto, cogi poteſt ad inſerviendum, quoties Divinus Cultus detrimentum patiatur, *ibid. eodem num. 19.*

Jubilatus, ſicuti non tenetur ad intereſſendum, ita neque ad reſidentiam, *ibid. eodem num. 19.*

JURAMENTUM.

Contra Canonicas Sanctiones, & decreta Sac. Conc. Tridentini eſt potius execratio, & perjurium, quam juramentum, *addit. 4. num. 18.* 20

JURISDICTIO.

A dominio, & juriſdictione temporali non valet illatio ad dominium, & juriſdictionem ſpiritualem, *addit. 10. num. 29.* 32

Juriſdictionis Eccleſiaſticæ capaces ſunt nedum Viri, ſed etiam Mulieres, ex privilegio Apoſtolico, *addit. 25. num. 24. & 75.* 72

In materia juriſdictionali, obſervantia longæva, & uniformis plurimi facienda eſt, *addit. 34. n. 20.* 518

Ad præſcribendam juriſdictionem, non ſufficit lapſus temporis, niſi etiam probetur negligentia in ella exercenda, *addit. 34. num. 33.* 120

In actibus, à cauſa univerſali dependentibus, ſpectatur potius cauſa ipſa, quàm aliquorum actuum exercitium, *ibid. ſub num. 37.* 121

In actibus juriſdictionalibus, unicus etiam actus juriſdictionem præſervat, *addit. 39. n. 30.* 561

JUS, & JURA.

Exceptio illegalitatis Jurium, ſeu documentorum rejicienda venit, quoties in antecedenti Inſtantia exhibita fuerunt, & Pars acquievit, *addit. 12. n. 34.* 37

Bonum jus alicujus ex acquieſcentia Adverſarii, poſt contradictionem, magis magiſque confirmatur, *addit. 45. num. 47.* 197

JUSPATRONATUS.

Tanquam ſervitus non præſumitur, *addition. 35. num. 30.* 531

Ob crimen hæreſis amittitur, *ib. num. 31. eadem* 531

Juſpatronatus gentilitium, ob unius delictum non extinguitur, ſed in aliis de familia remanet, *ibid. num. 32. eadem* 131

Certæ lineæ reſervatum, ultra illam non progreditur, ſed fit hæreditarium, *ibid. num. 33. eadem* 131

Sententia pro Jurepatronatus, quæ non habuit effectum, ſtatum libertatis non immutat, *ibid. n. 43. eadem* 132

Proviſio Apoſtolica, tanquam de reſervato, ſupponit Beneficium liberum à Jurepatronatus Laicorum, *ibid. num. 38.* 132

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum non ſolet concedi, niſi per litis pendentiam in petitorio, *ibid. num. 39.* 532

Concordia ad redimendam litem novum titulum non tribuit, *ibid. n. 40. eadem* 532

Literæ Apoſtolicæ, in quarum executione citatùs non fuit Promotor fiſcalis, libero ſtatui Beneficii non præjudicant, *ibid. n. 43. eadem* 533

Juſpatronatus gentilitium in ultimo ex vocatis fit hæreditarium, *ibid. num. 53.* 134

L

LAICUS.

Eſſet inconveniens, & abſurdum, quòd Laicus poteſtatem haberet adnectendi Bona temporalia Officio Spirituali, & ſacrandi fructus, *addit. 14. n. 16.* 41

Et eſſet magna perturbatio, & confuſio, *ibid. eodem num. 16.*

Eodem modo, quo abſurdum eſſet, quòd Laicus rem aliquam ex profana faceret ſacram, *ibidem, num. 17. eadem* 42

LAUDEMIUM.

Ad hoc ut laudemii ſolutio locum habeat, neceſſe eſt, ut conſtet de dominio illius, qui eorum ſolutionem prætendit, *addit. 28. n. 15.* 87

Ac etiam de identitate ipſorum bonorum; & in antiquis quomodo probetur, *ibid. num. 56. eadem* 87

Laudemium ſolvitur non tantùm de valore ipſius fundi, qualis erat primitus, ſed etiam de ejus melioramentis, *ibid. num. 18. 28. & 33. eodem* 87

In hac materia conſuetudo obſervanda eſt eodem modo, & forma, qua fuit introducta, *ibid. n. 25. & 57.* 87

Concluſio, ſub n. 18. poſita, procedit, quando fundus emphyteuticus unà cum melioramentis in eo factis, vel per contractum alienationis in tertium, vel alio modo devolvitur; ſecus verò ubi, durante emphyteuſi, proce-

procedítur per viam ſimplicis renovationis, *ibid. n.* 35. *&* 47. 88

Laudemia calculari debent ad menſuram veræ æſtimationis, quolibet onere, & extrinſeco valoris augmento deducto, *ibid. num.* 44. 89

Neque eſt inſpiciendum, quid impenſum ab Emptore aliquando ſit, ſed quantum Venditor conſequutus fuerit, *ibid. num.* 45. *eadem* 89

Laudemium, ſecluſa contraria conſuetudine, certam habet à Jure menſuram, ac determinationem, *ibidem, num.* 51. *eadem* 89

Propter melioramenta non augetur laudemium, quod ab ipſo meliorante perſolvitur, *ibid. n.* 53. 89

LEGATUM PIUM.

Vide in Verb. *Capellaniæ cum onere Miſſarum.*

LEX.

Verba novæ legis, quæ non percutiunt qualitatem aliquam incidenter, & adjectivè ad Legem præcedentem connotatam, ſed directè, & principaliter reſpiciunt ſubſtantiam ipſius actus probibiti, de illo verificari debent, *addition.* 25. *num.* 60. 75

Nulla major haberi poteſt declaratio Legis, quàm ea, quæ ab ore ipſius Legislatoris proficiſcitur, *ibid. num.* 63. 75

Aſſertio Card. Nepotis, ac primi Miniſtri Pontificis, qui ipſum Pontificem, ſuper intelligentia Legis, ab eo latæ, conſuluit, plenæ fides adhibenda eſt, *ibid. num.* 64. *eadem* 75

Eadem eſſe debet legis diſpoſitio, ubi eadem militat ratio, *addit.* 28. *n.* 39. *&* 55. *pag.* 88. *addit.* 34. *num.* 39. 121

Et ubi agitur de declaratione cauſæ univerſalis, *addit.* 35. *n.* 16. 129

Lages poſteriores derogant prioribus, *addition.* 38. *num.* 13. 146

A legibus antiquis recedendum non eſt, *addit.* 46. *num.* 35. 206

LIBER.

Libri Parochiales probant circa ea, quæ Officium Parochi concernunt, non autem reſpectu circumſtantiarum, quæ in eis ſe nunciantur, *addit.* 48. *n.* 38. 255

LICENTIA.

Diſpoſitio aliquid prohibens, ſine licentia diſponentis, intelligitur de licentia expreſſa, *addit.* 25. *num.* 59. 75

Licentia opus non eſt, ubi non adeſt prohibitio, *ibid. num.* 65. *&* 84. 76

Oblatio licentiæ quandoque ſtat per modum ſuperfluæ exhibitionis, ad favorem illorum, qui per poſſibile dubitarent, illam eſſe neceſſariam, *ibid. n.* 83. 77

Licentia aliquid agendi magis magiſque confirmat jus eam concedentis, *addit.* 39. *num.* 57. 161

LIS.

Litis pendentia in petitorio durat uſque ad rem judicatam, *addit.* 35. *n.* 42. 133

Per decretum, de Partium conſenſu, & ſine ullo earum præjudicio emanatum, lis non extinguitur, *addit.* 42. *num.* 23. 177

LITERÆ APOSTOLICÆ.

Nullam executionem merentur Literæ Apoſtolicæ, quæ vitio obreptionis, & ſubreptionis laborant, *addit.* 32. *num.* 4. *&* 41. 102

Et ſufficit ad hunc effectum, quòd reticita fuerit veritas, quæ narrata difficiliorem reddidiſſet Pontificem ad gratiam concedendam, *ibid. n.* 42. 104

Simplex ſupplicatio, quæ, ob non factam Literarum expeditionem, effectum non habuit, nullam vim habet, *addit.* 41. *num.* 39. 175

Reliqua ſupple in verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad impetrationem.*

LOCUPLETATIO.

Nemo locupletari debet cum aliena jactura, *addit.* 38. *num.* 59. 89

LOCUS ECCLESIASTICUS.

Auctoritas Ordinarii, neque etiam Apoſtolica facit ſemper locum Eccleſiaſticum, qui talis non ſit, vel adverſetur illius fundatio, *addit.* 14. *ſub n.* 12. 42

LUCANUS EPISCOPUS.

Quomodo recipiatur à Regularibus, ad eorum Eccleſias accedens, quæ antiquitus ipſi Epiſcopo Lucano ſubjectæ erant, *addit.* 35. *n.* 3. *&* 4. 127

LUCANUM CAPITULUM.

Lucanæ Cathedralis Capitulum Indulto Apoſtolico olim fruebatur eligendi Priores, & collocandi Clericos in Eccleſiis, tam Civitatis, quàm Suburbiorum, unà cum Epiſcopo, *addit.* 35. *n.* 1. *&* 14. 127

Nonnullæ ex dictis Eccleſiis à Regularibus poſſideri cæperunt, & à quo tempore *ibid. num.* 2. *eadem* 127

In vim antiquæ ſubjectionis, Canonici, in quibuſdam Majoribus Feſtivitatibus, ad eaſdem Eccleſias accedunt, ibique Sacra ſolemniter peragunt, *ibid. eodem num.* 2.

Idem Capitulum juriſdictione Ordinaria gaudet circa electionem Operariorum nonnullarum Eccleſiarum, & circa redditionem rationum, cum facultate compellendi etiam per cenſuras Eccleſiaſticas dd. Operarios, alioſque Operarum debitores, *ibid. ſub n.* 27. 130

Indultum utendi Mitra, quo Canonici ad inſtar Cardinalium S. R. E. ex Indulto Apoſtolico fruebantur, confirmatum fuit à S. M. Benedicto XIII. cum facultate inſuper utendi omnibus inſignibus, ac Paramentis Abbatialibus, ac Populum ſolemniter benedicendi, Crucem, Annulum, & Baculum geſtandi, aliaque omnia Pontificalia, ad inſtar Abbatum, uſum Mitræ, & Baculi habentium, exercendi, *ibid. ſub eodem num.* 27.

Habet pariter jus inſtituendi ad quamplura Beneficia, tum Parochialia, tum etiam ſimplicia, ac reſidentialia in Cathedrali, *ibid. ſub eodem n.* 27.

Reliqua ſupple in verb. *Capitulum quoad collationem Canonicatuum, ſeu aliorum Beneficiorum per Turnum.*

LUCANÆ CATHEDRALIS BENEFICIATI.

Habent à S. Sede Apoſtolica Indultum condendi ſtatuta pro bono eorum regimine, *addit.* 36. *n.* 1. 134

M

MAGISTRATUS.

Magiſtratui cum propriis inſignibus, & in corpore, Sacris Functionibus intereſſenti, ſalutatio, & reverentiæ debetur, *addit.* 16. *n.* 1. *&* 4. 44

Principis perſonam repræſentat, *ibid. num.* 2. *eadem* 44

Ideoque illum decet honorari obſequiis, tali repræſentationi reſpondentibus, *ibid. num.* 3. 44

Prædictam ſalutationem malitiosè omittentes, puniendi forent, etiamſi exemptionem, & libertatem à poteſtate Magiſtratus prætenderent, *ibid. numer.* 5. *eadem* 45

Neque ab hujuſmodi obſequii exhibitione ſoluti ſunt Eccleſiaſtici, qui pariter, ſi illam præſtare recuſent, pœnæ ſubjacent, *ibid. num.* 6. *eadem* 45

Eamdem ſalutationem facere tenentur Magiſtratui Sacerdotes, progredientes ad Altare pro ſacro faciendo, vel inde in Sacriſtiam redeundo, & quomodo, *ibid. num.* 7. 45

Potiſſimùm ſi concurrat conſuetudo, quæ in hac materia totum operatur, *ibid. n.* 8. *eadem* 45

Actus ſalutationis ſunt facultativi, inepti proinde ad inducendam conſuetudinem obligatoriam, *ibid. n.* 11. *eadem* 45

Limita, quando fuerunt per diuturnum tempus continuati, & quantum temporis ad hunc effectum ſufficiat, *ibid. n.* 12. *&* 15. 45

Hujuſmodi actus, erga Magiſtratum aliquem, vel Publicum practicati, non videntur facultativi, *ibid. n.* 13. *eadem* 45

Prædictam autem ſalutationem, & reverentiam non tenentur è converſo Magiſtratui facere Sacerdotes poſt finem Miſſæ, antequam ab Altari diſcedant, *ibid. n.* 16. *&* 17. *eadem* 45

Iiſdem inſignibus incedere valet Magiſtratus occaſione unius Feſtivitatis, ac alterius, *ibidem, num.* 17. *eadem* 45

Magiſtratus thurificandus non eſt triplici ductu, *ibid. eodem num.* 17

Oſculum pacis recipere debet per Inſtrumentum ab aliquo Miniſtro ſuperpelliceo induto, *ibid. eodem num.* 57.

Magiſtratui, Miſſæ privatæ intereſſenti, licèt in Altari

tari accendere quatuor candelas, dummodo incedat in habitu conſulari, *ibid. eodem n.* 17.

Non debet admitti ad Crucis adorationem, & cineres recipiendos immediatè poſt Canonicos, & ante Beneficiatos, cæteroſque de Clero, *ibid. eodem n.* 17.

Magiſtratus, ejoſque Officiales in Proceſſionibus, in quibus deſerunt intorticia, illa deferre debent propriis manibus, *ibid. eodem num.* 17.

Magiſtratu accedente ad Cathedralem, aliaſque Eccleſias Civitatis cum Comitato, & Clava, licitus eſt ſonitus Tubarum, ſed extra januam Eccleſiæ, *ibid. eodem num.* 17.

Eodem Magiſtratu intereſſente in Cathedrali, ſeu aliis Eccleſiis tam Sæcularibus, quàm Regularibus, Miſſæ privatæ, licitus pariter eſt ſonitus Tubarum, ſed extra januam Eccleſiæ, in actu elevationis Sanctiſſimæ Euchariſtiæ, *ibid. eodem num.* 17.

Magiſtratui permiſſum non eſt ſcamnum retinere intus Presbyterium, *ibid. eod. num.* 17.

An eidem Magiſtratui liceat ſcamnum retinere à cornu Evangelii, *ibid. eodem num.* 11.

Aliæ Sac. Rit. Congregationis ſuper ſimilibus controverſiis reſolutiones remiſſivè, *ibid. eod. num.* 17.

Magiſtratui Sæculari licitum eſt ſe introducere intus Aulam, ſeu cubiculum, in quo Epiſcopus, Functiones Pontificales peracturus, recipit Canonicos, habitu Chorali indutos, ibique permanere, ut deinde cum illo ſe transferat ad Eccleſiam, dummodo Epiſcopus non repugnet, *addit.* 23. *n.* 6. 66

Uſque ad quem locum pervenire, ac permanere debeat, donec Epiſcopus, & Capitulum ax eadem Aula, & Cubiculo egrediantur, ut ad Eccleſiam procedant, *ibid. num.* 7. *eadem* 66

Eidem Magiſtratui licitum eſt, poſtquam aſſociavit Epiſcopum ad Altare SS. Sacramenti tranſire per Presbyterium, ad effectum proſequendi aſſociationem uſque ad locum Baldachini, *ibid. numer.* 8. *eadem* 66

Poteſt in Fonctionibus Eccleſiaſticis uti Clava, ſeu Mazza honorifica, tam extra, quàm intus Eccleſiam, *ibid. num.* 9. *eadem* 66

Et tam præſentibus, quàm abſentibus Epiſcopo, & Capitulo, *ibidem num.* 10. *eadem* 66

Magiſtratui licitum non eſt retinere ſcamnum æqualiter elevatum cum ſcamno Capituli è conſpectu Concionatoria, neque illud à parte dextra retinere, *addit.* 24. *num.* 1. 68

Concordia inter Canonicos, & Magiſtratum, quòd Aſperſorium ſibi porrigatur à Magiſtro Cæremoniarum, in ingreſſu ad Eccleſiam ſervanda eſt, *ibid. num.* 5. *eadem* 68

Reliqua ſupple in Verb. *Concionator*, & *Concio*.

MALUM.

Non ſunt facienda mala, ut inde eveniant bona, *addit.* 46. *num.* 29. 201

MANTELLETTA.

Vide in verb. *Cardinalis*.

MANUTENTIO.

Quaſi poſſeſſio in uno actu extenditur etiam ad alios, ſub eadem ſpecie comprehenſos, *addit.* 19. *n.* 13. 50

Actus, qui referri poſſunt ad meram gratiam, & convenientiam, manutenibiles non ſunt, neque etiam in ſummariſſimo poſſeſſorio, *addit.* 22. *num.* 26. 60

In poſſeſſione, ſeu quaſi exiſtenti concedenda eſt manutentio, *ibid. n.* 79. 64

Ad effectum obtinendi in Poſſeſſorio, unicus actus ſufficit, qui ſit univocus, *ibid. n.* 89. 64

Manutentio denegatur ei, qui poſſeſſionem ſponte dimiſit, *ibid.* 31. *n.* 1. 99

Et ubi Poſſeſſorium abſorbetur à Petitorio claro, & indubitato, *ibidem num.* 2. *eadem* 99

Contra verò debetur ei, qui vacantem poſſeſſionem, auctore Prætore, legitimè apprehendit, *ibid. num.* 3. 99

Actus, qui liti cauſam dederunt, manutenibiles non ſunt, *addit.* 38. *num.* 10. 145

Manutentio eò faciliùs concedenda eſt, ubi favore Poſſeſſoris militat etiam bonum Jus, *addit.* 43. *ſub n.* 33. 182

Mandatum de manutenendo, quòd non juſtificatur ex actis, tamquam notoriè injuſtum, nullum eſt, *addit.* 48. *num.* 30. 215

Ex novis tamen probationibus in ſecunda inſtantia factis, tamquam juſtum confirmandum venit, *ibid. num.* 33. *eadem* 215

Conſtito de non jure Poſſeſſoris, non eſt concedenda manutentio, *ibid. n.* 41. & 42. 216

Neque ei, qui paſſus eſt ſpoliari, ſuaque poſſeſſione privari, *ibid. num.* 43. *eadem* 216

Manutentio non competit Parocho, ubi jus manifeſta reſiſtit, *ibid. num.* 97. 220

In materia funerum, non probata quaſi poſſeſſione, ex ſola Juris aſſiſtentia non datur manutentio, *ibid. num.* 98. *eadem* 220

Ex actibus facultativis quando competat manutentio, *ibid. num.* 100, 101. & 102. *eadem* 220

MAPPA.

Mappa, ſeu Planta; aliis documentis juncta, plenam fidem meretur, *addit.* 37. *num.* 28. 139

MASSA COMMUNIS.

Abbas participare non debet de Maſſa communi in majori quantitate, quàm cæteri Beneficiati, *addit.* 39. *ſub num.* 74. 163

Præſertim ſi in unione Abbatiæ Menſæ Capitulari adeſſet, quoad æqualem omnimodam participationem, Summi Pontificis clara voluntas, *ibid. n.* 76. *eadem* 163

Reliqua ſupple in Verb. *Capitulum in genere*.

MASSA VALLIS NEBULÆ.

Erectio Plebis Maſsæ Vallis Nebulæ eſt antiquiſſima, *addit* 27. *n.* 1. 54

MATRIMONIUM.

Diſpenſatio matrimonialis eſt juriſdictionis voluntariæ, *addit.* 26. *num.* 58. 81

Quæ dicatur diſpenſatio Matrimonii in radice, *addit.* 49. *n.* 1. 221

Quid operetur hujuſmodi diſpenſatio, *ibid. num.* 2. *eadem* 221

Ex hac diſpenſatione ſequitur, copulam habitam cenſeri maritalem; & prolem haberi tamquam natam ex legitimo Matrimonio, *ibid. n.* 3. *eadem* 222

Ad diſpenſationem in radice Matrimonii quid requiratur, *ibid. num.* 4. 222

Onus probandi prolem ſuſceptam fuiſse ex copula putativè matrimoniali, vel ſaltem ex affectu matrimoniali habitam, ſpectar ad illum, qui legitimatione innititur. *ibid. n.* 5. *eadem* 222

Non eſt tamen neceſsaria plena probatio; ſed ſufficit, quod copula non ſit manifeſtè fornicaria, *ibid. n.* 6. *eadem* 222

Si Parentes petant diſpenſationem ad legitimè contrahendum Matrimonium, præſumuntur eumdem animum habuiſse tempore præcedentis copulæ, *ibid. n.* 7. *eadem* 222

Amplia, etiamſi exponant, copulam habuiſse ex veſana libidine, *ibid. n.* 8. *eadem* 222

Generaliter tamen loquendo, id pendet potius ex narrativa facta Pontifici, & ex cauſis, quibus conceſsa eſt, *ibid. n.* 9. *eadem* 222

Poteſt Sum. Pontifex diſpenſare, in ſolemni Voto Caſtitatis, ad Matrimonium contrahendum, *ibid. num.* 13. *eadem* 222

Proles, nata ex Perſonis ſolemni Caſtitatis Voto adſtrictis, poteſt fieri legitima in radice, *ibid. n.* 14. *eadem* 222

Diſpenſatio in radice, ubi Matrimonium contractum fuit ſcienter, & mala fide, quando concedi ſoleat, *ibid. n.* 15. *eadem* 222

Et quæ clauſula in literis hujuſmodi diſpenſationis addatur, *ibid. n.* 16. *eadem* 222

Conceditur etiam hæc diſpenſatio conſanguineis, ſeu affinibus, qui copulam inter ſe habuerunt, & deinde matrimonium cupiunt contrahere, *ibid. num.* 17. *eadem* 222

Ad diſpenſandum in radice, requiritur, juxta aliquorum ſententiam, Matrimonium de facto contractum: nec ſufficit copula affectu maritali habita, *ibid. num.* 18. 222

Praxis tamen eſt in contrarium, *ibid. num.* 19. *eadem* 222

Conceditur, quoque à Pontifice prædicta diſpenſatio ad effectum dumtaxat legitimandi prolem in radice,

dice; raró tamen, nec niſi magna ex cauſa, & quando, *ibid. num.* 20. *&* 21. *eadem* 222

Pontifex quando cenſeatur diſpenſara in radice Matrimonii, *ibid. numer.* 22. 26. 29. 40. *& ſeqq. eadem* 222

Matrimonium inter oonſanguineos, ſeu affines defacto contractum eſt inceſtuoſum, & habet adnexam excommunicationem majorem ipſo jure, *ibid. num.* 23. *eadem* 222

Et in diſpenſatione mandat Pontiſex, ſic contrabentes abſolvi ab inceſtu, & ab excommunicatione, injuncta illis gtavi, ac ſalutari pœnitentia, *ibid. n.* 24. *eadem* 222

Additque aliam etiam pœnam, ut ſcilicet alter alteri ſupervivens, perpetuò abſqoe ſpe conjugii maneat, *ibid. num.* 25. *eadem.* 223

Quomodo Pontifices olim conſueverint hujuſmodi diſpenſationes concedere, *ibid. n.* 27. *eadem* 223

Per diſpenſationem conceſſam cum clauſula in *veſtro ſic contracto Matrimonio remanere, ſeu illud inter vos de novo contrahere*, Mattimonium præcedens non fit validum in ſubſtantia, niſi poſt diſpenſationem accedat novus conſenſus expreſſus, ſive tacitus, *ibid. num.* 28. 223

Diſpenſatum tamen videtur in radice, *eodem numer.* 28.

Hodiè verò forma Literarum Apoſtolicarnm eſt correcta, & quomodo, *ibidem, num.* 30. 31. *&* 35. *eadem* 223

Jus antiqonm ſtatuit Matrimonia ſolemniter celebrari præviis denunciationibus, imponendi pœnas aliter contrabeotibus, nullitatem non inducis, *ibid. n.* 32. *eadem* 223

Ideoque Matrimonium, quod per aliquod impedimentum dirimans irritum erat, eo per diſpenſationem ſublato, validum efficiebatur ex privato conſenſu, immo ex ſola cohabitatione, & copula, affectu maritali babita, *ibid. num.* 33. *eadem* 223

Poſt Conc. Tridentinum verò non convaleſcit, niſi accedat novus conſenſus coram Parocho, & teſtibus, *ibidem. num.* 34. *eadem.* 223

Quando ad hunc effectum ſufficiat privatus conſenſus, *ibidem num.* 36. *eadem* 223

Verba illa *& in eo poſtmodum remanere liberè, & licitè poſſint, & valeant*, in Literis diſpenſationis apponi ſolita, quomodo intelligenda ſint, *ibid. num.* 38. *eadem* 223

Eadem verba apponuntur in Literis diſpenſationis de contrahendo, *ibid. num.* 39. *eadem* 223

Diſpenſatio conceſſa cum clauſula: *prolem ſuſceptam, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo*, prodeſt ad Prolis legitimationem, etiamſi Parentes, vel alter eorum decedat antequam Matrimonium contrahatur, *ibidem, num.* 44. 354

Utroque Parente, vel altero eorum defuncto, ſi ſuperſtes, vel filii diſpenſationem petant ad legitimationem tantùm conſequendam, ſufficit, quòd Papa velit haberi prolem pro legitima, & de legitimo Matrimonio nata, *ibid. num.* 45. *eadem* 224

Ex vigore hujus diſpenſationis proles cenſetnr legitima in omnibus, quoad effectus civiles, *ibid. n.* 46. *eadem* 224

Quando Pontifex abrogat Legem, inducentem nullitatem Matrimonii, pet diſpenſationem in radicn, an inducatur verum, validum, & legitimum Matrimonium, vel potius diſpenſatio operetur per fictionem Juris, *ibid. num.* 48. 50. 51. 58. *&* 59. 224

Matrimonium inter Criſtianos, eſt etiam Sacramentum novæ Legis, *ibid. num.* 52. *eadem* 224

Cauſæ efficiens, ſeu materia hujus Sacramenti eſt mutuus contrahentium conſenſus, *ibidem, num.* 53. *eadem* 224

Non tamen ſit materia Sacramenti, ſi præſtetur ab iis, qui contrahere prohibentur, *ibid. num.* 54. *eadem* 224

Matrimonium inter impeditos contrabere, eſt omnino oullum, ſive mala, ſive bona fide contractum ſit, *ibid. num.* 55. *eadem* 224

Nec convaleſcere poteſt, niſi Contrahentes, poſt diſpenſatiooem, iterum mutuò coſentiant, *ibid. num.* 56. *eadem* 224

Hujuſmodi defectum non ſopplet diſpenſatio, *ibid. num.* 57. *eadem* 224

An diſpenſatio in radice circa legitimationem prolis, à Papa conceſſa, proſit in Terris aliorum Principum, etiam quoad temporalia, *ibid. num.* 60. *& ſeqq.* 225

Ubi adeſt impedimentum dirimens, ſubſequens Matrimonium non reddit legitimam prolem antea ſuſceptam, *ibid. num.* 65. 225

Sed fit omoino legitima per diſpenſationem io radice ſuper impedimento, *ibid. numer.* 66. *&* 67. *eadem* 225

Sublato impedimento per diſpenſationem, legitimatio ſtatim fit, non ſacto Pontificis, ſed miniſterio Legis, & Mattimonii ſubſequentis, *ibid. n.* 68. *&* 69. *eadem* 225

An, & quando legitimati per diſpenſationem in radice admittantur ad omnes ſucceſſiones, *ibid. n.* 74. *& ſeqq.* 226

Diſpenſatio in radice, & legitimatio per ſubſequens Matrimonium æquipatantut ad invicem, *ibid. num.* 80. 226

Prædicta diſpenſatio tranſire non facit in verom, & legitimum Matrimonium, ſed ſolùm operatur per fictionem, & retrotractionem, & eſt quædam reſtitutio prolis natalibus, *ibid. n.* 81. *&* 82. *eadem* 226

MATRIX, & MATRICITAS.

Eccleſia Matrix dicitur ea, quæ habet Fontem Baptiſmalem, *addit.* 21. *num.* 3. 54

Quotuplex ſit Matricitas, & unaquæqoe ſpecies explicatur, *ibid. num.* 4. *eadem pag.* 55. *& addit.* 22. *num.* 39. 40. 41. 43. *&* 49. 61

In probatione Matricitatis impropriæ, opus non eſt docere de titulo, ſed ſufficiunt argumenta, adminicula, & conjecturæ, & quæ ſint, *ibid. ſub eod. n.* 4. *& d. addit.* 22. *num.* 87. 88. *&* 89. 64

Quæ ſint conjecturæ præſeferentes matricitatem, *ibid. num.* 11. *& ſeqq.* 55

Matticitas, & reſpectivè ſnbjectio, quomodo probetur, *addit.* 22. *num.* 12. 13. *&* 22. 59

Ex obſequiis, quæ à duabus Eccleſiis ſibi invicem præſtantur, occaſione ſacrarum functionum, arguitur inter eas æqualitas dignitatis, ac præeminentiæ, *ibid. num.* 17. 59

Ex eo quòd in Eccleſia inferiori peragitur Feſtum SS. Corporis Chriſti cum Solemni Proceſſione, excluditur illius filiatio, ſeu ſubjectio, & quare, *ibid. n.* 18. *&* 73. *eadem* 59

Ex pulſatione Campanarum Eccleſiæ Plebaniæ ante aliam Eccleſiam inferri non valet ad dependentiam, & ſubjectionem, & quare, *ibid. num.* 19. *&* 62. *eadem* 59

Neqne etiam ex retentione Fontis Baptiſmalis, *ibid. num.* 20. *&* 60. *eadem* 59

Neque parirer ex eo, quòd aliqua pars Parochianorum Eccleſiæ inferioris concurrat cum Parochianis Eccleſiæ Plabaniæ, ad electionem Plebani, *ibidem, num.* 21. *&* 58. *eadem* 59

Idem eſt dicere, Eccleſia Matrix, qnæ talis impropriè ſit, & abuſivè, quàm Eccleſia majot, *ibid. num.* 42. 61

Secluſa lege Synodali, vel antiquiſſima conſuetudine, Rectores Eccleſiarum inferiorum cogi non poſſunt accedere ad Eccleſia digniorem ad recipienda Olea Sancta; ſed eis licitum eſt, illa immediatè recipere ab Eccleſia Cathedrali, *ibidem, num.* 44. *pag.* 61. *& num.* 63. 62

Vel niſi convincatur qoalitas filiationis, *ibidem, num.* 45. 61

Ex quibus probetur veta Parochialis independens ab alia, & verus Eccleſiæ Parochialis Rector, *ibidem, num.* 46. *eadem* 61

Quæ concurrere debeant ad probandam Matricitatem, ex diſmembratione Partis Parochiæ, juſtam ob cauſam ſacta, *ibid. num.* 47. *&* 48. *eadem* 63

A qualitata Plebanatus oon poteſt fieri illatio ad matricitatem, imò neque etiam ad majorem antiquitatem, *ibidem, num.* 50. 62

Ad probandam matricitatem non relevat, quòd Eccleſia inferior à Plebania ex omni latere circumdetur, *ibid. num.* 59. 62

Nec

Nec etiam, quòd Parochus Eccleſiæ inferioris accedat, occaſione benedictionis Fontis Baptiſmalis, ad Plebaniam, ſi ita præcipiat lex Synodalis, *ibid. num.* 61. *eadem* 62

Simplex actus urbanitatis, & convenientiæ excludit titulum ſubjectionis, *ibid. num.* 72. 63

Ex unione Vexillorum in Proceſſionibus excluditur dependentia unius Eccleſiæ ab altera, & quare, *ibidem num.* 73. *&* 74. 63

Et pariter ex delatione Stolæ in Proceſſionibus, ubi intervenit etiam Archipresbyter, ſeu Plebanus, *ibid. num.* 77. *&* 78. *eadem* 63

Ad colorandum Poſſeſſorium, ſufficit probatio Matricitatis impropriæ, *ibid. num.* 81. 64

Matricitas probatur enunciativis Ordinarii, occaſione Viſitationis emiſſis, *ibid. num.* 82. *eadem* 64

Item ex declaratione, in ſimili actu Viſitationis ab eodem Ordinario facta, circa præcedentiam unius Eccleſiæ ſupra aliam, *ibid. num.* 83. *eadem* 64

Necnon ex confeſſione Partis, *ibidem*, *num.* 84. *eadem* 64

Sicuti etiam ex re judicata ſuper prærogativa pulſandi campanas die Sabati Sancti ante alias Eccleſias, *ibid. num.* 85. *eadem* 64

Qualitas Matricitatis, rigoroſè ſumpta, eſt illa, quæ de Jure competit ſoli Eccleſiæ Cathedrali, relativè ad omnes alias Eccleſias, *addit.* 39. *num.* 20. *&* 21. 157

Altera datur ſpecies Matricitatis, cujus vigore una Eccleſia vocatur Mater, altera verò Filia, *ibid. n.* 22. *&* 23. *eadem* 157

Sine neceſſitate, atque utilitate non præſumitur conſtituta per diſmembrationem nova Parochia in præjudicium Matricis, *ibid. num.* 24. *&* 25. 158

Eccleſia Matrix, quæ diſmembrationem paſſa fuit, transfundit in Eccleſiam filialem ſuam qualitatem, & naturam, ſemperque retinet illius Patronatum, *ibid. num.* 26. *&* 27. *eadem* 158

Retinet etiam jus aliquod ſuper Eccleſia filiali in ſignum recognitionis, *ibid. num.* 28. *eadem* 158

Eccleſia filialis, ſi ſupprimatur, uniri debet cum rebus ſuis Eccleſiæ Matrici, *ibidem*, *numer.* 29. *eadem* 158

Tertia verò ſpecies eſt ea Matricitas, quæ ſecum fert ſimplicem dignitatem, comparativè ad alias Eccleſias, *ibid. num.* 30. *eadem* 158

Actus benedictionis cum ſtola, alioque honorifico habitu, in aliena Eccleſia expletus, illius ſubjectionem, paſſivamque ſervitutem arguit, *ibidem*, *num.* 42. 160

Reliqua ſupple in verb. *Proceſſio*.

MATUTINUM.

In Choro recitandum eſt matutinum conſuetis temporibus, *addit.* 38. *num.* 48. 248

Maximè ubi id Statuta Eccleſiæ præcipiunt, *ibid. num.* 49. *eadem* 248

Conſuetudo contraria, quando non ſuffragetur, *ibid. num.* 50. *eadem* 248

MELIORAMEMTA.

Ratione dominii directi, melioramenta acquiruntur domino fundi, fundoque ipſi cedunt, & ejus naturam, & qualitatem induunt, *addit.* 28. *num.* 40. 88

Limita quoad melioramenta, conſiſtentia in melioratione Eccleſiæ, ſeu Monaſterii, *ibid. num.* 41. 88

Solum, in quo conſtructa fuerunt hujuſmodi melioramenta, nullius ſub dominio remanent, *ibid. num.* 42. *&* 61. *eadem* 88

Sed religioſum, & ſacrum efficitur, *ibid. ſub d. num.* 42. *eadem* 88

MISSA IN GENERE.

Valor Sacrificii ex opere operato eſt infinitus in actu primo, non autem in actu ſecundo, & quoad applicationem, *addit.* 50. *num.* 13. 228

MISSA QUOAD APPLICATIONEM.

Juxta decreta generalia Sac. Rit. Congregationis, confirmata à S. M. Urbano VIII. non poteſt unica Miſſa duplici oneri ſatisfieri, *addit.* 9. *n.* 9. 28

Decreta prædicta contra quos, & quare emanaverint, *ibid. num.* 10. *eadem* 28

Quando licitum ſit pro una, eademque Miſſa duplicem eleemoſynam accipere, *ibid. num.* 11. 28

MISSA QUOAD STIPENDIUM.

Quòd Archipresbyter pro celebratione Miſſarum duplicem habeat eleemoſynam, adverſari videtur Conſtitutioni S. M. Urbani VIII. *addit.* 39. *num.* 77. 163

Mos antiquus eſt aliquid præſtandi Sacerdotibus pro celebratione Miſſæ, *addit.* 50. *num.* 2. 227

Oblatio iſta conſiſtebat in pane, & amphora vini, & poſtea mutata fuit in denarios, *ibid. num.* 2. *eadem* 227

Quælibet pacta, & conditiones prohibitæ ſunt pro Miſſis celebrandis, *ibid. num.* 3. *eadem* 227

Licitum tamen eſt recipere ſtipendium, non quaſi pretium Miſſæ, ſed pro ſuſtentatione Sacerdotis, *ibid. num.* 4. *eadem* 227

Reprobatur opinio tenentium, ſtipendium pro Miſſa eſſe illud, quod eſt neceſſarium, ut Sacerdos die celebrationis vivere poſſit, *ibid. n.* 6. *eadem* 227

Quantitas ſtipendii, juſtaque ejus taxa à quo deſumenda ſint, *ibid. num.* 7. *eadem* 227

Sacerdos exigere nequit majus ſtipendium, quàm ſit taxatum; ſed dumtaxat illi licitum eſt ſponte oblatum acceptare, *ibid. num.* 8. 227

Epiſcopus an poſſit ſtatuere, ut Sacerdotes pro eorum ſtipendio non recipiant quod minus eleemoſyna taxata, *ibid. num.* 9. *eadem* 227

In taxatione eleemoſynæ Miſſarum manualium, quæ conſideranda veniant, *ibid. num.* 10. *eadem* 228

An eleemoſyna manualis Miſſarum augeri poſſit pro Sacerdotibus, inopia preſſis, *ibid. num.* 11. 12. *&* 13. *eadem* 228

Stipendium integrum dandum eſt Sacerdoti celebranti, nec retineri poteſt aliquid pro utenſilibus, in præjudicium ipſius celebrantis, *ibid. num.* 14. 228

MISSA CONVENTUALIS.

Vide in Verb. *Canonici quoad celebrationem*, *& applicationem Miſſæ Conventualis*, *& Parochialis*.

MISSA PRO DEFUNTIS.

Diebus feſtis permiſſum eſt Miſſam de Requiem, præſente corpore, celebrare, *addit.* 9. *num.* 6. 28

Attenta præſertim univerſali conſuetudine Cadavera ſepeliendi cum Miſſa de Requiem etiam dd. diebus, *ibid. num.* 7. 28

Amplia etiam in Feria V. majoris hebdomadæ in illis Eccleſiis, ubi talis conſuetudo vigeret, *ibid. num.* 8. *eadem* 28

In Vigilia Epiphaniæ non poſſunt celebrari Miſſæ privatæ de Requiem, *addit.* 23. *num.* 31. 68

MISSA VOTIVA.

In Vigilia Epiphaniæ non poſſunt celebreri Miſſæ Votivæ, *addit.* 23. *num.* 30. 68

MONETA.

Valor monetarum, in omnibus ferè Regionibus, & præſertim in Italia, immutatus eſt, *addition.* 38. *num.* 81. 251

MONITORIUM.

Monitoria, quæ non ſunt in Actis reproducta, habentur ac ſi expedita non fuiſſent, *addit.* 45. *num.* 45. 297

Monitoria A. C. non impediunt Epiſcopos, quin procedere valeant ad executionem Conciliarium decretorum, *ibid. num.* 46. *eadem* 297

MOZZETTA.

Uſus Mozzettæ, & Rocchetti nullum præſefert juriſdictionis exercitium, ſed eſt honorificum indumentum, *addit.* 44. *num.* 22. 285

N

NAVIGATIO.

JUxta acceptam navigandi conſuetudinem, etiam Naves Chriſtianæ erigere valent Vexillum Turcicum, *addit.* 46. *num.* 33. 205

Naves Chriſtianæ, à Melitenſibus aggreſſæ, poſſunt illis reſiſtere, ſeque contra illos defendere, *ib. eod. n.* 33.

NEGATIVA.

Vide in Verb. *Officialis*.

NOTORIUM.

Vide in Verb. *Delictum*.

NOVITAS.

Novitates diſcordiam pariunt, *addit.* 22. *n.* 3. 58

Immu-

Immutatio etiam in melius, majorum ſolet eſſe origo malorum, *addit.* 29. *n.* 9. 91

N U L L I T A S.

Declarata nullitate à Jure, vel ab homine, res deſinit eſſe integra, *addit.* 12. *n.* 11. 35

N U N C I A T U R A F L O R E N T I N A.

Tribunal Nunciaturæ Florentinæ facultatem non habet cognoſcendi cauſas beneficialea, *ad.* 32. *n.* 62. 106

Contrarium, *addit.* 33. *n.* 38. 114

O

O B S E R V A N T I A.

OMnium Legum, & Statutorum eſt optima interpres, *addit.* 1. *n.* 54. 15

Obſervantia qualificat ſcripturam informem, *addit.* 12. *n.* 46. 38

Ex obſervantia æquivoca nulla deducitur concludens probatio, *addit.* 22. *n.* 64. 62

Obſervantia concurrens cum altera obſervantia, quæ Juris aſſiſtentiam habeat, huic cedere debet, *ibidem*, *n.* 65. *eadem* 62

Obſervantia non attenditur in iis, quæ proveniunt ex mera convenientia, præſertim ſi hæc ſit reciproca, *ib. num.* 68. 63

Ex longæva obſervantia dignoſcitur quid, & quantum in aliquo actu comprehenſum fuerit, *ib. n.* 96. 65

Obſervantia reputatur omnium interpretationum regina, *addit.* 33. *n.* 19. 112

Data mali juris ſcientia, attendenda non eſt obſervantia, *addit.* 34. *n.* 36. 121

O D I A, S E U O D I O S A.

Quæ ſunt odioſa reſtringi debent, *addit.* 1. *n.* 51. 14

O F F I C I U M.

Quando quis dicatur in Officio delinquere, *addit.* 4. *numer.* 2. 19

Ex impoſſibilitate adimplendi eodem tempore duo officia perſonalia, reſultat omnimoda incompatibilitas de facto, *addit.* 15. *n.* 18. 44

Officio injunctè privatus, dicitur potius amotus, quàm privatus, & non cadit à ſua poſſeſſione, *addit.* 36. *numer.* 2. 135

Qui fuit officio ſuo privatus, quòd deinde alteri collatum fuerit, ſi per gratiam reſtituatur, illud non recuperat, *ib. n.* 4. *ead.* 135

OFFICIA SANCTORUM AD LIBITUM.

Sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur Officia conceſſa aliquibus Regnis, ſeu Civitatibus, abſque expreſſione *ad libitum*, ſed cum clauſula *recitari poſſint, & valeant, vel recitari poſſe*, *addition.* 23. *num.* 30. 68

OFFICIUM MANUALE, SEU AMOVIBILE.

In Officiis manualibus non datur vera vacatio; ſed ſolùm largo modo, *addit.* 19. *numer.* 8. 50

In ſententia eorum, qui tenent, deputatum ad aliquod Officium Eccleſiaſticum ad nutum non poſſe removeri, abſque aliqua cauſa Superiori exprimenda, ſufficit quælibet cauſa, etiam levis, imò leviſſima, *ib. n.* 10. *eadem* 50

Qui acceptavit officium amovibile, etiamſi docere paratus eſſet, ſe non potuiſſe amovibiliter deputari, audiri non poteſt, niſi prius dimiſſo Officio, *ib. n.* 15. 51

Reliqua ſupple in Verb. *Vicarius Eccleſiæ Parochialis*.

O F F I C I A L I S.

Atteſtationi Officialis de re, ad proprium munus ſpectantè, plenè deſerendum eſt, etiamſi ſint extrajudiciales, *addit.* 32. *n.* 23. *&* 61. 103

Ex atteſtatione Officialis, poſt exactam omnium actorum rimationem, probatur negativa, *ib. n.* 24. *ead.* 103

Reliqua ſupple in Verb. *Præcedentia*.

O F F I C I A T U R A.

Sub nomine Officiaturæ non venit Beneficium, *addit.* 32. *n.* 21. 103

Inſtitutio, conceſſa ab Ordinario, tanquam de Beneficio, imprimere non valet ſimplici Officiaturæ qualitatem Beneficii, *ib. n.* 68. 106

Reliqua ſupple in Verb. *Capellaniæ cum onere Miſſarum*.

O L E A S A N T A.

Secluſa lege Synodali, aut antiquiſſima conſuetudine, Rectores Eccleſiarum inferiorum cogi non poſſunt ad Eccleſiam digniorem accedere pro recipiendis Oleis Sanctis, ſed eis licitum eſt illa accipere ab Eccleſia Cathedrali, *addit.* 22. *num.* 44. *&* 63. 61

Vel niſi conſtet de qualitate filiationis, *ibidem*, *numer.* 45. *eadem* 61

Solitam Oleorum Sanctorum conſecrationem, Feria V. in Cæna Domini, tenetur facere Epiſcopus in Eccleſia Cathedrali, ceſſante legitimo impedimento, *addit.* 24. *numer.* 14. *&* 16. 69

Stante autem neceſſitate Olea Sancta conſecrandi in alia Eccleſia Diæceſis, debent illa diſpenſari in Eccleſia Cathedrali Parochis totius Diæceſis, *ibidem numer.* 15. *&* 17. *eadem* 69

O P P I D U M.

Oppidi appellatione, quando veniant, vel non, ſuburbia eidem adjacentia, *addit.* 34. *num.* 14. 50. *&* 73. *pag.* 117. *& ſeqq.*

Quid propriè ſignificet nomen iſtud Oppidum, *ibidem*, *eodem num.* 14.

O P T I O.

Vide in Verb. *Canonici quoad jus optandi*, *& Canonici quoad vocem in Capitulo*.

O P U S P I U M.

Si agatur de perſona Eccleſiaſtica, tametſi poſſideat bona patrimonialia, ſupponitur opus pium fundaſſe ea bonis Eccleſiaſticis, *addit.* 45. *num.* 32. 195

Adminiſtratio operis pii, laicis perſonis conceſſa, non efficit, ut dici non debeat ex bonis Eccleſiaſticis erectum; & verè, ac propriè Eccleſiaſticum non ſit, *ibid. n.* 34. *eadem* 195

O R D I N E S.

Nemo ordinari poteſt, niſi ad titulum, vel Beneficii, vel Patrimonii, *Addit.* 50. *num.* 5. 227

Reliqua ſupple in Verb. *Exemptus*, *& Exemptio*, *& Epiſcopus quoad juriſdictionem*.

O R I S A P E R I T I O.

Ubi certiſſima eſt Papæ voluntas, concedenda non eſt oris aperitio, *addit.* 45. *ſub. n.* 11. 192

Eòque magis, quando agitur de negotio diligenter, ac maturè diſcuſſo, *ib. n.* 12. *eadem* 192

Quæ probationes requirantur ad obtinendam oris aperitionem, *ib. n.* 14. *&* 15. *ead.* 192

Contra breve pro extinguendis litibus editum, os non eſt aperiendum, *ib. ſub. n.* 16. 192

Neque ubi in eo, qui petit oris aperitionem, concurrit inobedientia, & contumacia, *ib. n.* 17, *ead.* 193

P

P A C I S O S C U L U M.

POſt delatum à Subdiacono aſſiſtente pacem Epiſcopo locali, deferri non debet Epiſcopo Titulari, niſi poſtquam ab eodem Epiſcopo locali illam receperint Canonici aſſiſtentes in Throno, *addit.* 23. *numer.* 12. 67

Gubernatori, & Conſulibus danda eſt Pax per Manſionarium cum Inſtrumento, non autem per Subdiaconum cum amplexu, *addit.* 24. *n.* 4. 68

P A C T U M.

Vide in Verb. *Statatum*.

P A P A I N G E N E R E.

In materia ſpiritnali, ſeu beneficiali poteſt Papa, pro ejus ſuprema auctoritate, juribus Eccleſiaſticarum perſonarum derogare, *addit.* 27. *n.* 1. 82

Et poteſt id facere etiam abſque ulla cauſa, *ibid. n.* 2. *eadem* 82

Et valet tam jus Eccleſiaſticum, quàm Spirituale de uno in alium transferre, abſque ulla compenſatione, *ib. n.* 5. *ead.* 83

Multoque magis concurrente aliqua legittima cauſa, *ib. n.* 6. *ead.* 83

Per privileginm Apoſtolicum non cenſentur manus Pontificis ligatæ, ut de jure, ex gratia conceſſo, poſſit ex legitima cauſa diſponere, *ib. n.* 11. 83

Et ſtolidum eſſet dicere, Pontificem ſe ſpoliaſſe facultatem, quam ex gratia conceſſit, *ibidem*, *ſub nu.* 12. 83

Nunqoam præſumitur Papa voluiſſe tollere jus Tertii, niſi ſpecialiter deroget Regulæ *de iure quæſito non tollendo*, *addit. 28. num. 3. pag. 86. addit. 32. nu. 43. pag. 135. & addit. 36. n. 6.* 104

Ex veriſimili mente Pontificis noo cenſetur velle obligare per ſuas leges, quæ non fuerunt uſu receptæ, *addit. 29. n. 7.* 95

Papa, concedendo gratiam, regnlariter nunqnam intendit Tertio præjudicare, etiam io jure quærendo, *addit. 32. num. 14.* 103

Neque liti, & juribus Collitigantis, *ib. n. 44.* 105

Solus nutus Pontificis eſt executioni ſtatim demandandus, *Addit. 45. n. 11.* 192

Circa perſonas Eccleſiaſticas, necnon Functiones, Divinum Cultum reſpicientes, Papa habere dicitur cæleſte arbitrium, *ib. n. 16,* 192

Papa non puri hominis, ſed veri Dei vicem gerit, *ibid. ſub n. 17. ead.* 193

Pontiſea revocare poteſt ſuam legem, etiam quoad præterita, *ad lit. 49. n. 47.* 224

PAPA QUOAD BENEFICIA.

Sum. Pontiſea eſt abſolutus Domious Beneficioram, *addit. 27. nu. 3.* 83

Et poteſt de illis, etiam in præjudicinm Tertii, pro libito ſuæ voluntatis, diſponere, *ib. n. 4. ead.* 83

Multo magis concurrente aliqua legitima cauſa, *ibid. num. 6. ead.* 83

Quod etiam procedit in Beneficiis de Jurepatronatu, de quibus, ſecluſo quovis patronorum conſenſu, diſponere valet, *ibid. num. 7. eadem* 83

Amplia, ubi Juſpatronatus, ſeu jus conſerendi competit capitulo, ſeu alteri, ea privilegio Apoſtolico, *ibid. nu. 8. eadem* 83

Idque ſacere valet de poteſtatu ordinaria, *ibid. num. 9. eadem* 83

Abſque alicujus injuria poteſt Papa Beneficiorum collationes ſibi reſervare, *ib. n. 10. & 11. ead.* 83

Neque propter ejus privationem ulla debetur compenſatio, *ibid. ſub eod. nu. 10.*

Poteſtatem habet Papa uniendi, ſeu transferendi Beneficia, de Jurepatronatu Eccleſiaſtico, ſive etiam laicali ex privilegio, irreqniſito conſenſu patronorum, *ib. num. 13. 15. & 18.* 83

Neque neceſſaria eſt expreſſa Pontificis derogatio, *ibid. nu. 16. ead.* 83

Et in Patronatibus Eccleſiaſticis, ceſſat ratio retrahendi Laicos à fundatione Beneficiorum, *ibid. num. 17. eadem* 83

Neque etiam facienda eſt mentio, in Reſcripto derogationis, de hujuſmodi Jurepatronatus, *ibid. nu. 19. eadem* 83

Papa uniendo non dicitur præjudicare, licèt io conſequentiam præjudicium ſequstur, *ibid. n. 28* 84

PARAMENTA SACRA.

Licitum eſt Epiſcopo aſportare ad capellam Palatii Epiſcopalis paramenta, pro ejus uſu inſervientia, & illis uti, *ad lit. 38. nu. 70.* 150

Epiſeopus pro Pontificalibus peragendis in Cathedrali uti poteſt parameotis ejuſdem Cathedralis, *ib. num. 71. eadem* 150

Canonici qoando uti non poſſint paramentis nobilioribus, ab Epiſcopis Anteceſſoribus Sacriſtiæ relictis, *ibid. nu. 72. ead.* 150

PAROCHUS, ET PAROCHIA IN GENERE.

Præcipuum Parochi munus, & recta Animarum Cura, à bono ejus, exemplo pendet, *add. 4. n. 6. & 7.* 19

Eatra propriam Eccleſiam, ſeu parochiam, nullam habet juriſdictionem, neque valet dici perſona in dignitate conſtituta, *addit. 6. nu. 12.* 23

Quiſque Parochus in propria Eccleſia dicitur Prælatus, & nemini cedere debet, *addit. 21. nu. 7.* 55

Non repugnat, quòd Parochus uuins Diæceſis eaerceat Curam Animarum, & actus parochiales, quoad populum in aliena Diæceſi commorantem, *addit. 34. num. 23.* 118

Quando una, eademque parochla ad plurium Diæceſum fines eatenditur, debet approbationem recipere, & ſeſe ſubjicere juriſdictioni utriuſque Epiſcopi, quoad Curam Animarum, in ejus Diæceſi reſpectivè degentium, & afferuntur eaempla, *ib. n. 26. 27. 30. & 80.* 118

Quo remedio utendum ſit, quaodo ob Locorum diſtantiam, ſiva difficultatem, parochiani ſine magno incommodo Sacramenta recipere non valent, & ad Divina Officia accedere, *ib. nu. 34.* 120

Parochus domini eſt etiam parochus famulorum, illi inſervientium, *addit. 39. nu. 62.* 162

Præeminentiæ, quæ debentur parocho, debentur etiam illius ſubſtituto, *ib. ſub n. 66.* 162

Ad ſervandam parochialitatem, ſufficit, quòd per parochum noo ſteterit, quominus Sacramenta adminiſtraverit, *addit. 48. nu. 61.* 217

In quibus terminis procedat antedicta concluſio, *ibid. nu. 62. eadem* 217

Jus parochiale eſt veluti quædam caoſa univerſalis, producens plures effectus, & qui ſint, *ib. n. 96.* 220

Reliqua ſupple in Verb. *Parochialis Eccleſia in genere & Matrix, & Matricitas.*

PAROCHUS QUOAD APPLICATIONEM SACRIFICII MISSÆ.

Non tenetur parochus, juxta aliquocum opinionem, diebus feſtis Sacrificium pro Parochianis applicare, qui tenent, ſatis eſſe, quòd illos Deo aniverſaliter commendet, *addit. 9. nu. 1. & 3.* 28

Alii verò docent, parochum obligatum eſſe aliquando pro populo ſuo Sacram Hoſtiam particulariter immolare; & unaquæque eorum opiuio, circa determinatiooem temporis, recenſetur, *ib. nu. 4. eadem* 28

Tolerandum videtur, quòd parochus, loco Miſſæ pro populo, illam applicet pro aliquo deſuncto, de proximo ſepeliendo, qui ſit ſuus parochianus, *ibid. num. 5. eadem* 28

Decreta generalia Sac. Rit. Congregationis à S. M. Urbano VIII. approbata, non loquuntur de parochis, qui pro celebratione Miſſæ popularis nullum ſtipendium accipiuot, ſed de Capellanis, aliiſque Beneficiatis, qui tenentur certum Miſſarum nnmerum, cum applicatione Sacrificii, pro Fundatoribus applicare, *ibid. nu. 9. & 10.* 28

Onus applicandi Miſſam diebus feſtis pro parochianis, intelligendum venit, etiamſi parochi non habeant congruam, *ibid. nu. 12. eadem* 28

Quomodo providendum erit in caſu, quòd redditus parochialium ita tenues ſint, ut nec alimentariæ congruæ reſpondeant, nec aliud ſuppetat Juris remedinm pro ſubveniendo parochorum inopiæ, *ibi. n. 13. ead.* 28

Si ob diſtantiam loci, tempore hyemali, non poteſt populua Divinis Officiis commodè interreſſe, permittitur novæ Parochiæ erectio, *addit. 39. nu. 43.* 160

Parochi Officium eſt oves ſuas non in genere ſolùm agnoſcere, ſed perſonas quaslibet in individuo, earumque ætatem, & qualitates perſpectas habere, *ibid. nu. 47.* 160

PAROCHUS QUOAD CONGRUAM.

Quæ in congruam computandi ſint, *add. 5. n. 6.* 21

Emolamenta parochialia incerta ad certitudinem reduci poſſunt, *ibid. nu. 7. ead.* 22

Congrua pro parocho, qni ſit Vicarius amovibilis ad nutum, regnlariter eacedere non debet ſummam Scutorum qninqnaginta, & quando poſſit illam eacedere, *ibid. num. 8. ead.* 22

PAROCHUS QUOAD FUNERA.

In ſuneribus uſus Stolæ, io ſignum parochialis juriſdictionis, ad parochum privativè ſpectat, *addit. 22. num. 80.* 64

In Proceſſione ſunebri parochns omnibus præcedit, & ad ipſum ſpectat omnes ſunctiones occaſione ſuneris peragere, *addit. 39. num. 65.* 162

Delatio Stolæ in hujuſmodi proceſſione ſignum eſt juriſdictionis, *ibid. num. 66. eadem* 162

Et à proprio parocho, ſive illius Subſtituto, privativè quoad alios deſerenda eſt, cum omoimoda ſupra alios præcedentia, *ibidem, eodem numer. 66. & addition. 43. numer. 2.* 178

Parocho Deſuncti dignior locus debetur, *d. addit. 43. num. 3. eadem* 178

Pro Deſunctocum ſepultura nihil à parochis eaigi poteſt, *addition. 47. num. 8. & ſeqq.* 208

Concurrente præſertim antiqua cooſuetudine, *ibidem numer. 13.* 209

Ubi ceſſat ratio neceſſariæ ſubſtentationis, non poſſunt parochi aliquid exigere pro deſcriptione Deſunctorum, *ibid. num. 15. & 25.* 210

Parochus jus non habet in funeribus eorum, qui ab ipſo Sacramenta recipere non tenentur, *addit. 48. nu. 4. & 5.* 214

Decedentes in aliquo Hoſpitali, ſi alibi ſepeliendi ſint, aſſociari debent à parocho, *ibid. numer. 11. eadem* 214

Declara, *ib. num. 12. ead.* 214

Parochus loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, nullum jus habet in funeribus eorum, qui aliò deferuntur ſepeliendi, *ibid. num. 13.* 214

Aliud dicendum de iis, qui non ratione curationis, ſed famulatus, in Hoſpitale ſe recipiunt, & quare, *ibid. n. 14. eadem* 214

Si decedat aliquis receptus in familiam Hoſpitalis, quod proprios Sacerdotes habeat in parochos, aſſociationem prætendere non valet parochus loci, nec quilibet alius parochus, *ib. n. 17. eadem* 214

Electa à Moniali ex privilegio Sepulturæ extra Eccleſiam Monaſterii, parochus loci nullum jus habet in illius funere, *ib. nu. 24.* 215

Sed Confeſſarius, tamquam proprius parochus, funus comitatur, *ibid. n. 25. & 89. ead.* 215

Parocho loci, in quo ſitum eſt Hoſpitale, quando concedenda non ſit, ex ſola Juris aſsiſtentia, manuteotio, *ib. n. 31. & 32. ead.* 215

Juris aſsiſtentia, quam habent parochi in funeribus decedentium intra limites parochiæ, qua ratione illis competat, *ib. n. 46. 47. 59. 60. & 82.* 216

Parochus loci, in quo Advenæ, & peregrini decedunt, non dicitur proprius eorum parochus, quoad Sacramenta, & funus, ſed parochus neceſsitatis, *ibid. num. 56.* 217

Quoad funus ejuſmodi perſonarum habet parochus loci fundatam Intentionem ſuam, ad excluſionem aliarum Eccleſiarum, ac etiam Cathedralis, *ibid. n. 57.* 217

Ita tamen, ut ſi commodè deferri poſsunt ad propriam parochiam, ſint ad illam deferendæ, ibique ſepeliendæ, *ibid. n. 58. eadem* 217

P A R O C H U S.

Quoad obligationem celebrandi Miſſam.

Non tenetur parochus quotidie Sacrum facere, ſed ſufficit, quòd per ſe, vel per alium Miſsam celebret diebus Dominicis, aliiſque diebus ſolemnibus, *addit. 9. num. 1.* 28

PAROCHUS QUOAD PRÆCEDENTIAM.

Parocho Defuncti debetur præcedentia ſupra Capitulares, & eorum Capellanos, ſeu Manſionarios, quoties ipſi interveniunt, uti ſinguli, *addit. 6. n. 4.* 23

Adducuntur plures rationes favore Parochorum, *ib. n. 5. & ſeqq.* 23

Quando parochi interveniunt funeribus, uti ſimplices Clerici, præcedentiam prætendere non valent ſupra Capellanos Eccleſiæ Cathedralis, *ib. n. 11. 23. & 36. eadem* 23

Parochus quiſque, cùm in propria Eccleſia dicatur prælatus, nemini cedere debet, *add. 21. n. 7.* 55

Limita quoad perſonas, quibus ipſe parochus eſt ſubjectus, & etiam quoad illas, quibus in ipſa Eccleſia parochiali debetur majoritas, *ibid. numer. 8. eadem* 55

Parochiali debetur majoritas, *ib. n. 8. ead.* 55

Declarantur auctoritates contrariæ, *ibidem, num. 9. eadem* 55

Quilibet parochus de Jure fundatam habet intentionem liberè exercendi in ſua Eccleſia omnes Sacras Functiones, primumque locum tenendi ſupra alios, *addit. 22. n. 4. 7. 28. & 54.* 58

In Eccleſia verò ſimplici, ſeu Oratorio, intra fines parochiæ exiſtenti, talis præeminentia competit illius Rectori, *ibid. num. 9.* 58

Reliqua ſupple in Verb. *Collegiata Eccleſia, & Proceſſio.*

PAROCHUS QUOAD PUNITIONEM.

Parochi aliàs exempti, in concernentibus Curam Animarum, ſi circa ea delinquunt, ſubſunt Epiſcopo, & exemplificatur, *addit. 3. n. 1. & 3.* 19

Poteſt parochus exemptus puniri etiam pro delicto, ex quo ſcandalum in populum oriatur, *ibid. n. 4.* 19

Omnia delicta, quæ concernunt vitam, & mores parochi, ratione ſcandali, in Curam ipſam influunt, *ib. n. 5. eadem* 19

Scandalum in hoc propoſito quomodo accipiendum ſit, *ib. n. 8. & 9. ead.* 19

PAROCHUS QUOAD SACRAMENTORUM ADMINISTRATIONEM.

A proprio parocho debet unuſquiſque Sacramenta recipere, *addit. 39. n. 56.* 161

Pro Sacramentorum adminiſtrationem nihil à parochis exigi poteſt, *addit. 47. n. 8. & ſeqq.* 208

Aliquando parochis licitum eſse poteſt aliquid pro Sacramentorum adminiſtratione exigere, non tamquam pretium Sacramenti, ſed uti ſtipendium, aliàs eſſet ſimonia, *ibid. n. 14. & 24* 209

Pro deſcriptione Baptiſmatum, Matrimoniorum, ac Defunctorum, ceſſante ratione neceſſariæ ſuſtentationis, nullum poſſunt parochi emolumentum exigere, *ibid. n. 15. & 25.* 210

Antequam Sacramenta adminiſtrentur, nihil peti poteſt, prætextu cujuſcumque conſuetudinis, *ib. n. 18. & 35. eadem* 210

Ubi perſolvuntur decimæ Capitulo, Curam habitualem habenti, abſurdum eſt, quòd nova tradi debeant emolumenta, Curam actualiter exercenti, *ibid. num. 26.* 211

Conſuetudo in hac materia quomodo attendenda ſit, *ibid. n. 31.* 211

Parochus loci Monaſterii jungere non poteſt in Matrimonium Puellas ibi degentes, *add. 48. n. 54* 216

Quandò viget præceptum ſumendi Sacramenta, prout in Paſchate, & in mortis articulo, ea ſunt à proprio Parocho tantùm præbenda, & reſpectivè ſumenda, & tunc ceſſant omnia privilegia, *ibid. nu. 63.* 216

PAROCHIALIS ECCLESIA IN GENERE.

In una, eademque Eccleſia duo capita, ſeu duo ſponſi adeſſe non poſſunt, *addit. 19. num. 23.* 51

Nudum autem exercitium non repugnat, & quod apud plures inſolidum reſideat, *ibid. nu. 24. & 28. eadem* 51

Declaratur Motus proprius San. Mem. Pii V. in quo decernitur, Curam Animarum exerceri debere per unicum Curatum, *ibid. nu. 26. ead.* 51

Affertur in hoc propoſito exemplum Divi Caroli, qui in ſua Diœceſi juſſit, Curam Animarum exerceri per tre Curatos, inter ſe omninò independentes, *ibid. numer. 27.* 51

Quod etiam comprobatur praxi univerſali quamplurium Eccleſiarum Orbis Catholici, *ibidem, numer. 28. eadem* 51

Parochialis Eccleſia nullam dependentiam habere dicitur à Plebania, & quando, *addit. 22. n. 10. & 11.* 59

Quæ concurrere debeant ad conſtituendam veram Parochialem, independentem ab aliis, & verum Eccleſiæ Parochialis Rectorem, *ib. n. 46.* 61

Eccleſia parochialis inferior poteſt ab Ordinario ad ſtatum plebaniæ elevari, *ibid. nu. 57.* 61

Parochialitas, ex quibus probetur, & quæ ſint requiſita eſſentialia, & circumſtantiæ convincentes veram Parochialitatem, *addit. 39. num. 12. & ſeqq. pag. 156. & addit. 43. n. 22. & 28.* 80

Parochia neceſſe non eſt, quòd habeat fines, & populum diſtinctum; ſed ſufficit, quòd proprias oves habeat per familiarum diſtinctionem, *ib. n. 12.* 158

Nomen Eccleſiæ Rectoralis idem eſt, ac parochialis, *ibid. nu. 19.* 157

Centenaria obſervantia præbet quemcumque meliorem titulum, ad conſtituendam parochialitatem habilis, *ibid. ead. nu. 19.*

Parochialitas numquam præſumitur; ſed qui illam allegat, concludenter juſtificare debet, *addit. 43. numer. 25.* 181

Per Ecclaſiæ parochialis deſtructionem, jura parochialia extinguuntur, *ibid. ſub nu. 26.* 181

Probatio æquivoca parochialitatem non concludit, quæ habet contra ſe Juris præſumptionem, *ibid. ſub numer. 27. eadem* 181

Ex quibus conſtituatur parochialitas, *ad. 48. n. 3.* 214

PAROCHIALIS ECCLESIA QUOAD CONCURSUM.

Poteſt Epiſcopus reſponſiones concurrentium ad Parochialem, in ſcriptis traditas, ſuo tantùm ſigillo obſignare; nec tenetur ſigillum etiam Examinatorum Synodalium adhibere, *addit. 38. n. 79.* 151

PAROCHIALIS ECCLESIA QUOAD REPARATIONEM.

Obligatio reparandi Eccleſiam Parochialem ſpectat primò ad Rectorem, & deinde in ſubſidium ad Parochianos, *addit. 5. num. 1.* 21

Actio ſubſidiaria ad hunc effectum contra Parochianos non datur, niſi probata inſufficientia redditunm Eccleſiæ, *ibid. n. 2. eadem* 21

Illorumque ſtatus deſumi debet à tempore præſenti, *ib. n. 3. ead.* 21

Prius detrahenda eſt congrua pro manutentione Parochi, & quæ in illam imputanda ſint, *ib. n. 6.* 21

Emolumenta Parochialia incerta ad certitudinem reduci poſſunt, & quando, *ib. n. 7. ead.* 22

Congrua pro Parocho, qui ſit Vicarius amovibilis ad nutum, quando excedere poſſit ſummam ſcutorum quinquaginta, *ibid. n. 8. ead.* 25

Onus reparandi Eccleſiam Parochialem tranſit, prius ad patronos, & in illorum defectum ad parochianos, *ib. n. 12.* 22

Ad reparationem Eccleſiæ unitæ, eodem modo ſunt affecti redditus Eccleſiæ, cui facta fuit unio, ac affecti repetiuntur pro reſtauratione ejuſdem Eccleſiæ, cujus pars, & membrum effecta eſt Eccleſia unita, *ibid n. 14. eadem* 22

Etiamſi Eccleſiæ reparationi Parochiani aliquando contribuerint, *ib. n. 16. eadem* 22

Reliq. ſupple in verb. *Capitulum quoad Eccleſiam Parochialem unitam.*

PAROCHIALIS ECCLESIA QUOAD TRANSLATIONEM.

Ex particulari alicujus juris reſervatione, in translatione Curæ facta, cætera omnia tranſlata cenſentur, *addit. 43. num. 29.* 585

Poſt tranſlationem, qui Curam habitualem retinet, valet jura Parochialia exercere in Eccleſia, ad quam parochialitas tranſlata fuit, non autem in Eccleſia Parochiali antiqua, *ib. n. 30. ead.* 181

PAROCHIANUS.

Ubi agitur de parochiis, per materiales domos diviſis, poteſt quis pro ſuo arbitrio domicilium, ac parochiam mutare, *addit. 39. num. 60.* 161

Multoque magis poterit illam ab initio eligere, *ib. eodem n. 60.*

Reliqua ſupple in verb. *Hoſpitale.*

PATRONUS.

Patroni expreſſiones, pro conſtituenda qualitate Beneficii collativi, quando non attendatur, *addit. 32. num. 66.* 106

Patronorum concordia, inſciis Ordinario, & promotore fiſcali, immutare nequit ſtatum liberum Beneficii, neque in patronum transfundere aliquod jus manutenibile, *addit. 35. n. 36.* 532

Patronorum conſenſus, in executione Literarum Apoſtolicarum præſtitus, libertatem Beneficii non vulnerat, & quando, *ibid. num. 37. eadem* 532

Reliqua ſupple in verb. *Ultimus Status.*

PAUPERTAS.

De tempore præterito, paupertatem non probat de præſenti, *addit. 5. n. 5.* 21

PERMISSIO, SEU PERMISSUM.

Quod prohibitum non eſt, cenſetur permiſſum, *addit. 38. num. 27.* 147

PERSONA.

Non eſt inconveniens, quòd una eademque perſona diverſo jure cenſeatur; ac magis, vel minus digna ſecundum diverſos reſpectus reputetur, *addit. 13. n. 3.* 39

Non implicat, quòd una, eademque perſona, ratione diverſi muneris, ac ex diverſis reſpectibus, plures Superiores agnoſcat, *addit. 34. num. 29.* 119

PISANÆ PRIMATIALIS CANONICI.

Quam ſuperioritatem, & juriſdictionem habeant Canonici Eccleſiæ Primatialis Piſanæ, ex Indulto Apoſtolico, in Capellanos ejuſdem Eccleſiæ, *addit. 37. numer. 15.* 538

Iidem Capellani, antequam Capellaniæ poſſeſſionem capiant, ſolemne juramentum præſtant obedientiæ, & reverentiæ erga Canonicos, *ibid. n. 16. ead.* 138

Quibus actibus Canonici prædicti diſtinguantur à Capellanis, *ibid. num. 18. eadem.* 138

Quid pariter practicatum fuerit circa Sedes Canonicorum, & Capellanorum in nonnullis Eccleſiis extra Cathedralem, occaſione particularium Sacrarum Functionum ad illas accedendo, *ibidem, numer. 33. & 34.* 140

Prædicti Canonici habitum geſtant in Choro purpurei coloris ad inſtar Cardinalium S. R. E. *ibidem num. 47.* 141

PISCIENSE CAPITULUM.

Ex conceſſione Leonis X. Capitulum Piſcienſe eſt Collator Ordinarius omnium Beneficiorum in titulum in tota Juriſdictione Piſcienſi, excluſo etiam à jure ſimultaneæ collationis præpoſito, *add. 32. n. 59.* 106

Et præpoſito remanſit facultas dumtaxat auctorizandi fundationes ſimplicium Capellaniarum, & Officiaturarum, *ibid. n. 60. eadem* 106

In Beneficiis de Jurepatronatus, inſtitutio competit præpoſito, tanquam Ordinario Piſcienſi, ejuſque Vicario, & affertur ratio, *addit. 33. num. 36. & 37.* 114

PISTORIENSE CAPITULUM.

Vide in Verb. *Capitulum quoad collationem Canonicatuum, ſeu aliorum Beneficiorum per Turnum.*

PISTORIENSIS DIÆCESIS.

Piſtorienſem Diæceſim dividit à Florentina flumen Biſentii, *addit. 34. num. 55.* 523

Reſolutio Sac. Congreg. Concilii in cauſa inter Capitulum Piſtorienſe, & Pratenſe, *ibidem, n. 84.* 526

PLEBANUS, & PLEBANIA.

Omnis plebania debet de neceſſe habere ſub ſe aliquem Rectorem, *addit. 21. nu. 2.* 54

Plebano debita eſt præeminentia ſupra Rectores, maximè intra limites ſuæ plebaniæ, *ib. n. 5.* 55

Plebanus dicitur habere dignitatem, & in dignitate conſtitutus, *ibid. nu. 6. eadem* 55

Plebania dicitur ea, quæ habet aliquos Parochos, & Capellanos ſibi ſubjectos, *ibid. num. 10.* 55

Jus præeminentiale aſſiſtit plebanis, in concurſu cum Rectoribus, intra ambitum eorum plebium exiſtentibus, remiſſivè, *ibid. n. 28.* 57

POENA.

Duplici pœna punitus, ſi ab una fuerit abſolutus, non cenſetur abſolutus etiam ab altera, & quando, *addit. 36. num. 14.* 136

PONTIFICALES FUNCTIONES.

Enumerantur Functiones Pontificales, quas ad Epiſcopum ſpectat peragere; & eo abſente, vel impedito, ad primam Dignitatem, & gradatim ad alias, *addit. 7. num. 15.* 28

POSSESSOR.

Jus poſſeſſori aſsiſtit, donec ſpolium clarè, & concludenter probetur, *add. 38. n. 82.* 155

POSSESSIO.

Poſſeſsivi actus, licèt remotiores, prævalent ultimis turbidis, & litigioſis, *addit. 35. num. 48.* 133

Poſſeſsionis præcedentis continuatio non impeditur ex lite ſuperveniente, *ibid. n. 49. eadem* 133

In poſſeſſorio Judicio is obtinet, qui in poſſeſsione non vitioſa reperitur, *ibid. n. 54.* 134

Poſſeſsio, ex actu libero, & prorſus voluntario proveniens, quemlibet conſuetudinem antecedentem interrumpere valet, *addit. 38. num. 11.* 145

Ad acquirendam quaſi poſſeſsionem, neceſſaria eſt ſcientia, & patientia illius, in cujus præjudicium actus geritur, *addit. 48. num. 36.* 215

Actus poſſeſſorii deſtruuntur ab actibus contrariis, *ibidem, num. 37. eadem* 215

Actus poſſeſſorii non ſuffragantur contra habentem Juris aſsiſtentiam, etiamſi ſint plures, & multiplicati, *ibid. num. 39.* 215

PRATENSIS CIVITAS, SEU ECCLESIA.

Ante creationem Oppidi Prati in Civitatem, ejuſque Eccleſia Collegiatæ in Cathedralem, Oppidum ipſum, locaque, extra mœnia exiſtentia erant in Diœceſi, & de Diœceſi Piſtorienſi, *addit. 34. n. 12.* 116

Ita ut antiquus præpoſitus prati nullam omnino juriſdictionem in populum haberet, *ib. eod. n. 12.*

Oppidum, nunc Civitas prati nunquam fuit in ſtatu nullius Diæceſis, cum territorio parato, *ibidem, numer. 49. & 72.* 522

Quid importet exemptio, conceſſa per San. Mem. Innoc. IV. & Pium II. Eccleſiæ Pratenſi, *addit. 34 num. 75.* 125

Et privilegium à S. M Alex. III. elargitum Præpoſito, & Capitulo Pratenſi, quoad Capellam S. Jacobi, in ejus fundo ædificatam, *ib. n. 78. eadem* 125

Omnia Privilegia à Pontificibus Anteceſſoribus conceſſa Eccleſiæ Pratenſi, ad viam juris redacta fuerunt per Urban. III. Innoc. III. & Honor. pariter III. *ibid. n. 79.* 125

Ante erectionem Oppidi Prati in Epiſcopatum, Epiſcopi Piſtorienſes Eccleſias viſitarunt, alioſque actus juriſdictinnales exercuerunt, tam in Territorin, quàm in ipſo Oppido Prati, *ib. num. 82. eadem* 126

Quæ omnia à prædictis Epiſcopia unà cum Canonicis Piſtorienſibus peracta fuerunt ſub oculia Capituli Pratenſis, *ibid. n. 83. eadem* 126

Reliqua ſupple in Verb. *Piſtorienſis Diœceſis*

PRÆCEDENTIA.

Officiales alicujus Univerſitatis, ſeu Collegii, in actibus ipſius Collegii, præferuntur aliis Perſonis, licèt dignioribus; ſecus autem extra Collegium, *add. 2. n. 15. pag. 16. & addit. 13. n. 2. & 4.* 39

In hujuſmodi actibus, præcedentia debetur antiquioribus, ſeu primo loco receptis, *addit. 13. n. 5.* 39

In Conſiſtorio, & Capella Pontificia, ubi ſedeant Reges, *ib. n. 9. eadem* 39

Quem locum obtineant in Capituln, ſeu Collegin Epiſcopi, & Archiepiſcopi, qai in aliena Eccleſia Canonicatum obtinent, *ib. n. 6. eadem* 39

Abbates, licèt Canonicis digniores, nti ſinguli, minùs tamen digni reputantur, quandn iſti ſunt collagialiter congregati, *ib. n. 7. eadem* 39

Inquiſitor aliis præcedit in actibus, qui ejus Officii adminiſtrationem concernunt, non verò extra illos, *ib. n. 8. ead.* 39

Auditores Sac. Rotæ, etſi Archiepiſcopali, ſeu Patriarchali dignitate ſulgeant, in actibus Collegialibus ſedent, juxta ordinem eorum admiſſionis, *ibidem. n. 9. eadem* 39.

Cardinalis Vice-Cancellarius, Camerarius, & Pœnitentiarius in Capellis, aliiſque functionibus Collegialibus, nulla, ratione Officii, præcedentiæ prærogativa gaudent, *ib. n. 10. ead.* 39

Concluſio, quòd in hac materia totum faciat conſuetudo, limitatur, quando contentio non eſt inter pares, vel in ordine æquales, & quare, *ibid. n. 18.* 40.

Aut ſaltem neceſſe foret, quòd conſuetudo eſſet per quadragenariam præſcripta, *ib. n. 19. ead.* 40

Et ulterius, quòd fuiſſet inducta, & approbata voluntate, & poteſtate eorum, ad quos ſpectat legem de præcedentia ſtatuere, & quare, *ib. n. 20. ead.* 40

Quomodo deciſa fuerit à Sacra Rituum Congregatione controverſia præcedentiæ inter Cannnicos Conſortiales Congregationum Presbyterorum Civitatis Piſtorii, & alios Prebyteros non Canonicos, *addit. 15. n. final.* 44.

Materia præcedentiæ magni præjudicii reputatur, *addit. 25. n. 2.* 58

In actibus, proprium alicujus officium concernentibus competit etiam ſupra majorem præcedentia, *ibidem, num. 8.* 58

Controverſiæ ſuper præcedentia inter Perſonas Eccleſiaſticas terminari debent ab Ordinario ſummariè, & ſine ſtrepitu, ac figura Judicii, *ibid. n. 37.* 60

Inferior, juxta ordinem Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, ſubordinatus eſſe debet digniori, & exemplificatur, *ib. n. 31.* 62

Hæc ſubordinatio circa quæ verſetur, & exemplificatur, *ib. n. 32. & 33. eadem* 62

Locum ſuum quiſque tenere debet, nec alienum invadere, *addit. 37. num. 16.* 138

Ad locum, à quo indecenter quis receſſerat, reverti debet, *ib. ſub n. 37.* 14

Inferior, qui locum majoris temerè uſurpavit, inde repelli debet, & locum conſuetum amittit, *ibid. num. 40. eadem* 141

In Eccleſia militanti, debent Perſonæ Eccleſiaſticæ, ad inſtar triumphantis Hierarchiæ, gradu, & dignitate eſſe inter ſe diſtincti, *add. 42. n. 6.* 175

PRÆEMINENTIA.

Pro ea regulanda non attenditur titulus, ſeu jus ad rem, ſed actualis poſſeſſio rei, *addit. 2. n. 13.* 12

In hac materia totum facit conſuetudo, Addit. 16. *n. 8 pag. 45. addit. 21. nu. 22. pag. 56. addit. 35. n. 25 pag. 130. & addit. 39. n. 64.* 162

Et ſufficit, quòd fuerit obſervata per ſpatium decem annorum, *d. addit. 21. n. 23. eadem* 56

Ex actuum multiplicitate excluditur præſumptio urbanitatis, & correſpectivitatis, *ibid. n. 24. ead.* 56

In materia præeminentiali, ad effectum obtinendi manutentionem, ſufficit unicus actus, *addit. 22. numer. 89.* 64

Conſuetudo in hac materia habetur loco aſſiſtentiæ Juris, *addit. 35. n. 25.* 130

Maximè ſi ſit rationabilis, *ib. n. 26. eadem* 26

In materia præeminentiarum ſtandum eſt particularibus cujuſcumque Eccleſiæ ſtatutis, *addit. 39. n. 54.* 161

Necnon etiam antiquæ Locorum conſuetudini, *ib. eod. n. 54.*

Reliqua ſupple in Verb. *Conſuetudo.*

PRÆJUDICIUM.

Non attenditur præjudicium quod accidentaliter, & in conſequentiam venit, & exemplificatur, *addition. 27. n. 27. & ſeqq.* 84

PRÆLATIO.

Qualitas, apta ad prælationem, intelligitur ceteris paribus, *addit. 36. n. 10* 135

PRÆLATUS.

Eligi poteſt èxtra gremium Collegii, quando ex lege fundationis, vel ex conſuetudine 40. annorum ita conſtitutum apparet, *addit. 12. n. 41.* 37

Et ſola conſuetudo quadragenaria ad hunc effectum ſufficit, *ib. n. 47.* 38

Conſtito de electione Prælati, non requiritur ulterior probatio effectuationis, niſi doceatur de alterius electione, *ib. n. 48. eadem* 38

Quin imò, ſtante obſervantia in ſtatibus ſubſequentibus, effectuata præſumitur, *ib. n. 49. ead.* 38

PRÆLATUS INFERIOR.

Prælato inferiori exempto competit benedictio ſimplex novæ Eccleſiæ, & ſimilia, *addit. 34. n. 81.* 125

In quot claſſes dividantur Prælati Inferiores, *addit. 45. n. 61. 62. & 63.* 199

Quæ requirantur ad probandam in Prælato Inferiore qualitatem nullius, cum Territorio ſeparato, & juriſdictione quaſi Epiſcopali, *ib. n. 64. ead.* 199

Non ſufficit ad hunc effectum conceſſio juriſdictionis in certas, ac determinatas Perſonas, *ib. n. 66.* 199

Neque ad certos, ac particulares actus, *ib. n. 68. & 69. ead.* 199

PRÆSCRIPTIO.

Ad præſcribendum jus canendi Miſſam, & ſimiles functiones peragendi in aliena Eccleſia, requiritur ſpatium 40. annorum, cum ſcientia, & patientia Rectoris, *addit. 22. n. 69. & 70.* 63

Immo dictum jus eſt impræſcriptibile, *ibid. num. 71. eadem* 63

Contraria conſuetudo referenda eſt ad ſimplicem actum urbanitatis, licèt eſſet longi temporis, *ib. n. 72. eadem* 63

Actus, deſtituti titulo ſaltem colorato, & putativo, apti non ſunt ad præſcribendum, *addit. 34. n. 21.* 118

Vel quando, e converſo, initio præſcriptionis reſiſtit titulus clarus, *ibid. ead. n. 21.*

Vel ſi deficiat bona fides, *ib. eod. n. 21.*

In iis, quæ habent Juris reſiſtentiam, ad præſcribendum non ſufficit ſola quadragenaria poſſeſſio, niſi etiam concurrat titulus, *addit 37. n. 42.* 141

Actiones omnes, & præſertim illæ, quæ ex delicto oriuntur, minori ſpatio non præſcribuntur, quàm 20. annorum, *addit. 46. n. 37.* 206

Reliqua ſupple in Verb. *Conſuetudo.*

PRÆSENTATIO, & PRAESENTATUS.

Obtenta ab Ordinario prorogatione termini ad præſentandum, idem eſt, ac ſi præſentatio fiat intra quadrimeſtre, *addit. 32. nu. 5. & 50.* 102

Ordinarius facultatem habet prorogandi terminum ad præſentandum, in quo poſſet jure devoluto conferre, *ib. n. 6. eadem* 102

Non præjudicat tamen Pontifici, quin poſſit concurrere, & prævenire Ordinarium in collatione, *ib. nu. 7. ead. pag. 102. & addit. 33. n. 31.* 113

Prorogatio termini ad preſentandum, quando petita fuit intra quadrimeſtre, concedi poteſt ab Ordi-

Ordinaria etiam invito Patrono, *ib. n. 8. ead.* 102

Præſentatus à vero Patrono, poſt acceptationem acquirit jus validum ad rem, ac neceſſariò debet inſtitui, *ibid. num. 13. eadem* 103

Non autem ante acceptationem, vel actualem præſentationem coram Ordinario, *ibid. numer 15.* 103

Vel quando præſentatio facta non fuit à majori parte Patronorum, *ib. n. 16. ead.* 103

Impedimentum, ab Adverſario doloſè procuratum, jus alterius in hac materia beneficiali non debet deterius efficere, *ibidem n. 19. eadem* 103

Æquum non eſt, quòd ſine culpa quis pœna devolutionis mulctetur, & à jure ſuo cadat, *ib. n. 40* 104

Præſentatus à majori parte Patronorum inſtitui debet, *ibid. nu. 82* 107

Prorogatio termini ad præſentandum non cadit in legato pio, *addit. 33. n. 15.* 111

Perſona præſentata diverſa eſt à præſentante, & maximè ſi illa veniat ex jure diverſo, *ibid. n. 24.* 112

Præſentatio extra tempus facta nullum jus tribuit, *ib. num. 30. eadem* 113

Præſentato acquiritur jus ex præſentatione facta intra legitima tempora, jure proprio, Secus autem ſi fiat in tempore prorogato, niſi etiam ſequatur inſtitutio, *ibid. num. 32. & 33. eadem* 113

Præſentatus impugnare non poteſt expreſſionem factam à patrono in præſentatione, *ib. n. 34.* 113

Præſentatione conditionaliter facta, conditio purificari debet intra idem quadrimeſtre, quod datur ad præſentandum, *addit. 35. n. 52.* 134

Reliqua ſupple in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad devolutionem.*

PRIMA DIGNITAS.

Obſequia à Canonicis alicujus Collegiatæ ſolita præſtari erga Primam Dignitatem, illam aſſociando in acceſſu, & receſſu ab Eccleſia, quando intervertí non poſſunt, niſi cum pacis perturbatione, continuanda videntur, *addit. 29. nu. 10.* 91

Reliq. ſupple in Verb. *Ceremoniale Epiſcoporum, & Collegiata Eccleſia.*

PRIMICERIATUS.

Vide in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad reſervationes.*

PRINCEPS.

Quoties Princeps, vel Generale Conſilium aliquid ſtatuit, vel præcipit ad publicam utilitatem per viam Legis univerſalis, ſervare non tenetur pactum, nec privilegium, etiam ex cauſa oneroſa conceſſum; & hujuſmodi privilegium revocando, ad pretii reſtitutionem non obligatur, *addit. 45. n. 35.* 195

PRIVATIO.

Ex privatione perneceſſe ſupponitur habitus, *addit. 25. n. 76.* 76

PRIVILEGIUM IN GENERE.

Privilegia, ſi ſint inter ſe compatibilia, unum alteri non derogat, *Addit. 44. ſub num. 36.* 187

Quando privilegia ita conceſſa ſunt, ut ipſis derogatum non cenſeatur, niſi de illis expreſſa mentio fiat, quæ verba pro derogatione ſufficiant, *ibid. num. 40. & 41.* 188

Per non uſum longiſſimi temporis, amiſſum cenſetur privilegium, abſque neceſſitate probandi contradictionem cum acquieſcentia, *addit. 48. n. 103* 220

Privilegium quoad communicationem PP. Carthuſiani, Dominicani, & Canonici Lateranenſes fruuntur per communicationem privilegiis PP. Caſſinenſibus conceſſis, *add. 44. n. 51.* 189

PROBATIO.

Probationes æquivocæ non relevant, *addit. 22. numer. 40* 37

Probationes coanguſtandæ non ſunt, *ad. 46. n. 38.* 206

PROCESSIO.

Sub Cruce Eccleſiæ dignoris proceſſio incedere debet, *addit. 22. n. 15. & 74.* 59

Solemnis Proceſſio Sanctiſſimi Corporis Chriſti, in die ejus Feſtivitatis, peragi ſolùm debet ab Eccleſia Matrice, *d. addit. 22. n. 18.* 59

Crucis erectio in Proceſſionibus, ſignum eſt ſuperioritatis, & juriſdictionis, *ibidem, n. 74.* 63

In publicis Proceſſionibus, in quibus intervenit Capitulum, quando permiſſus ſit Parochis uſus Stolæ, *addit. 23. numer. 5.* 68

Regulares, accedere renuentes ad publicas proceſſiones, ab Ordinario compelli valent, *addit. 26. n. 29.* 79

In Proceſſionibus, quæ fiunt in Parochiis, non per domos materiales, ſed per familias diſtinctis, omnes, Parochi Stolam æqualiter deferunt, *add. 39. n. 79.* 163

Ritus, & ordinem, ab Eccleſia in Proceſſionibus præſcriptos, licitum non eſt privato cujuſque arbitrio pervertere, *addit. 42. n. 7.* 178

Poſſunt Epiſcopi ad Proceſſiones publicas compellere omnes Clericos, tam Sæculares, quàm Regulares quomodolibet exemptos, *addit. 45. n. 18.* 193

Qui ſint exempti ab acceſſu ad hujuſmodi proceſſiones, *ib. n. 19.* 193

Non ſuffragatur ad hunc effectum privilegium Apoſtolicum, niſi ſit Sac. Conc. Tridentino poſterius, *ib. n. 30. 31. ead.* 193

Imo nec ſufficit quodcumque privilegium Apoſtolicum, poſt idem Concilium conceſſum, niſi etiam exemptio ſpecialiter obtenta ſit ab acceſſu ad publicas proceſſiones, *ib. n. 32.* 193

Acceſſus ad publicas proceſſiones nullam ſecum fert ſervitutem, aut onus Eccleſiarum exemptarum; ſed potiùs honorificentiam, & quare, *ib. n. 23. eodem* 194

Orare Deum pro aliquo publico bono publicaque neceſſitate, prout fit in publicis proceſſionibus, *ibid. ſub eodem n. 23.*

Ab obligatione accedendi ad publicas proceſſiones eximere non valet pariter privilegium in limine fundationis obtentum, *ib. n. 25. 26. & 27.* 194

Etſi non eximuntur ab hac obligatione Regulares, juxta cenſuram Sac. Conc. Tridentini, multò minus eruunt exempti Clerici Sæculares, *ib. n. 28. ead.* 194

Ad publicas Proceſſiones accedere tenentur etiam Sacerdotes Eccleſiis Religionis Hieroſolymitanæ inſervientes, *ib. n. 36.* 195

Perſonæ exemptæ ad quas proceſſiones compelli nequeant, *ib. n. 41. & 42.* 196

Poteſt Vicarius Generalis, in materia proceſſionum abſente Epiſcopo, vel Archiepiſcopo, omnia gerere, quæ poſſet Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus, ſi eſſet præſens, *ib. n. 53.* 198

Eademque facultas tranſit in Vicarium Foraneum, *ib. eodem n. 53.*

Rel. ſupple in Verb. *Canonici quoad aſſiſtentiam præſtandam Epiſcopo, Pontificalia exercenti, & Euchariſtia.*

PROHIBITIO.

Verba novæ Legis, quæ non percutiunt qualitatem aliquam incidenter, & adjectivè ad Legem præcedentem, connotatam; ſed directè, & principaliter reſpiciunt ſubſtantiam ipſius actus prohibiti, de illo verificari debent, *addit. 25. numer. 60.* 75

In materia prohibitoria fieri non debet extenſio de caſu ad caſum, etiam ex majoritate rationis, *addit. 29. num. 17.* 92

PRONOMEN.

Quæ ſit indoles, & natura pronominis *ipſe*, *addit. 34. ſub n. 14.* 117

PROTESTATIO.

Proteſtationes, ſeu declarationes non nocent aliis, qui illas non approbarunt, *addit. 12 n. 53* 38

Per proteſtationem præſervata remanent jura pro futuris temporibus proteſtanti competentia, *addit. 39. numer. 75.* 163

Proteſtationes contrariæ factis non attenduntur, *addit. 45. ſub 48.* 297

Præſertim quando datur initium coactivum vel à Lege, vel ab Homine, *ibid. numer. 49. eadem.* 197

Q

QUADRIMESTRE.

Vide in Verb. *Præſentatio, & Præſentatus.*

QUALITAS.

Ubi qualitas habilitatem Perſonæ requirit, attendendum eſt tempus, quo ſucceſſio defertur, *addit. 14. numer 26.* 42

Neque admittitur ſuſpenſio poſt apertam ſucceſſio-

ceſſionem, donec aliquis proximior, ſive prædilectus reddatur capax, *ibid. n. 27. eadem* 42

Qualitas appoſita in fine orationis qualificat omnia præcedentia, *addit. 25. n. 48.* 74

Regula prædicta quomodo procedat, *ib. n. 49. ead.* 74

Qualitas non ſimpliciter, & abſolutè appoſita, ſed cohærenter, & adhæſivè, referibilis eſt tantùm ad perſonas, quibus reperitur adjecta, *ib. n. 50. ead.* 74

QUÆSTUATIO.

Vide in Verb. *Epiſcopus quoad juriſdictionem.*

QUINDENNIA.

Quindenniorum ſolutio introducta fuit pro indemnitate Cancellariæ, pro Beneficiis unitis Capitulo, ſeu alteri Loco Pio, *addit. 28. n. 1.* 86

Prædicta quindennia eò magis debentur, ſi agatur de Beneficio, pro quo, ob antecedentem unionem, ſolvi conſueverant, *ib. n. 2. eadem* 86

Ad hoc, ut ſit locus ſolutioni quindenniorum, requiritur, quòd unio Beneficii ſacta ſit alicui Corpori nunquam defecturo, *ibidem, n. 4. eadem* 86

Quare ſi unio Beneficii fiat pro conſtituendis Præbendis Canonicalibus, quæ Apoſtolicis reſervationibus, ſeu affectionibus ſubjacent, ceſſat obligatio quindennia ſolvendi, *ib. n. 5. & 10. eadem* 86

Quid de Beneficiis, ex quorum redditibus erectæ fuiſſent Dignitates, vel Canonicatus, non excedentes valorem annuum 24. ducatorum auri de camera, de quibus non ſolvitur annata, *ibidem, n. 6. 7. & 8. eadem* 86

Quindenniorum ſolutio non debetur ex diſpoſitione Juris communis, ſed ex privilegio, *ib. n. 9. ead.* 87

In Canonicatibus, in quibus datur vacatio, locum non habent quindennia, *ib. n. 10.* 87

Obligationem ſolvendi quindennia S. Pius V. conſt. 38. extendit etiam ad uniones factas menſis Capitularibus, pro uſu diſtributionum quotidianarum, *ibidem, n. 11. eadem* 87

Declara, quando fructus Beneficiorum applicantur non ſolum pro diſtributionibus quotidianis, ſed etiam ad alium uſum, *ib. n. 12. eadem* 87

Præjudicium, quod ſentit Camera Apoſtolica in Canonicatibus erectis cum unione Beneficiorum, non eſt in conſideratione habendum, & quare, *ib n. 13. ead.* 87

Quindennia, quæ ſolvuntur ex alienatione bonorum emphyteuticorum in manus mortuas, quare fuerint introducta, *ibid. n. 14. 19. 32. & 46. eadem* 87

Sed neceſſe eſt, ut conſtet de dominio illius, qui hujuſmodi quindennia prætendit, *ib. n. 15. eadem* 87

Ac etiam de identitate ipſorum bonorum, & in antiquis quomodo probetur, *ib. n. 16. ead.* 87

Prædicta quindennia ſolvenda ſunt non juxta ſtatum alienationis ſequutæ in manus mortuas, ſed juxta tempus præſens, conſideratis ſcilicet melioramentis, *ibidem, n. 17. & ſeqq. eadem* 87

Contrarium, *ibid. n. 24. & ſeqq.* 87

Quindennia in locum annatarum fuerunt ſubrogata, *ibid. num. 22. eadem* 87

Opinio, quòd de melioramentis non debeatur laudemium eò magis procedit, quando agitur de ſolo emphyteutico, in quo conſtructa fuit Eccleſia, ſeu Monaſterium, *ibid. n. 30. eadem* 88

In ſolutione quindenniorum, quando agitur de ſimplici renovatione, quæ non importat novum contractum, ſed continuationem præcedentis, ratio non habetur melioramentorum, *ibid. n. 36. 48. & 55.* 88

Quindennia pro Beneficiis unitis ſemper in eadem ſumma ſolvi debent, in qua ab initio taxata fuerunt, *ib. n. 37. & 60. ead.* 88

Idem procedit quoad quindennia, quæ ſolvuntur de bonis emphyteuticis, quæ in manus mortuas tranſeunt *ib. n. 38. ead.* 88

Quindennia calculari debent ad menſuram veræ æſtimationis, deducto quolibet onere, & extrinſeco valoris augmento, *ibid. n. 44.* 89

Neque inſpiciendum quid impenſum ab emptore aliquando ſit, ſed quantum Venditor conſequutus fuerit, *ibid. n. 45. eadem* 89

Quindennia aliud non ſunt, quàm laudemium, ſingulis quindecim annis ſolvendum, *ib. n. 50. ead.* 89

Et eamdem menſuram, ac determinationem recipit ac ipſum laudemium, *ibid. n. 52.* 89

Ex invariabili taxa quindenniorum major utilitas reſultat Domino directo, quàm ſi determinato tempore eſſet renovanda, & quare, *ib. n. 58. ead.* 89

R

RATIO.

Magis attenditur ratio, quàm dictum, *addit. 48. ſub n. 90.* 219

REGULÆ CANCELLARIÆ.

Regula 9. Cancellariæ, quæ tollit contrarias conſuetudines etiam centenarias, & immemorabiles, quando procedat, *addit. 41. n. 28. & 58.* 172

REGULARES IN GENERE.

In iis, quæ ſpectat ad Curam Animarum, Epiſcopo ſubjiciuntur, *addit. 10. n. 22.* 32

Ad Epiſcopatum promoti, voto paupertatis remanent obſtricti, & proprium habere non poſſunt, *addit. 20. n. 52.* 53

Recuperant tamen jus ſuccedendi quoad hæreditates, poſt aſſumptum Epiſcopatum ſibi delatas; ad utilitatem quidem Eccleſiæ, reſpectu proprietatis, & ad proprium commodum reſpectu uſusfructus, *ib. n. 13. 14. & 15. ead.* 53

Conditio, ſeu pactum in renunciatione, à Regulari emiſſum, retinendi aliquid tamquam proprium, uti Votis ſubſtantialibus Religionis de directo contrarium, irritum eſt, ac nullius momenti, *ib. n. 23.* 53

Ad debita contracta per Regularem fugitivum & Apoſtatam, qui poſtea ad Monaſterium rediit, in eoque deceſſit, non tenetur idem Monaſterium niſi pro quantitate receptorum ab ipſo Religioſo, *ib. n. 32.* 54

Regularium doctrina, in materia exemptionis ab Ordinario, eſt ſuſpecta, & quare, *addit. 26. ſub. n. 26.* 79

Parvi Conventus Regularium ſunt hodie pleno jure ſubjecti Ordinario, *ib. n. 30.* 79

Monachi olim ſubjecti erant Epiſcopis, in quorum Diœceſibus reperiebantur, *addit. 44. n. 33.* 187

Exemptionum privilegia, quibus gaudent Regulares, ad Epiſcopis illis conceſſa fuerunt, vel ſaltem de eorum conſenſu, *ib. ſub n. 33. eadem* 187

Quæ comprehendantur ſub privilegiis conceſſis Ordini Caſſinenſium à ſan. mem. Eugen. IV. *ib. n. 36* 187

Prædictis privilegiis derogatum fuit per generale decretum Sac. Congreg. Epiſc. & Regular. anni 1603. de ſpeciali mandato ſan. me. Clem. VIII. *ibidem. num. 37. 42. & 43 ead.* 187

REGULARES QUOAD BENEFICIA ECCLESIASTICA.

Beneficia, & Capellaniæ erigi poſſunt etiam in Monaſteriis, ſeu Eccleſiis Regularium, de conſenſu tamen Superioris, & Ordinarii, *addit. 25. n. 6.* 71

Regularibus invitis, nullus acquirere poteſt Juspatronatus in eorum Eccleſiis, ad præſentandum Clericos ſæculares, *ib. n. 7. eadem* 71

REGULARES QUOAD EXEMPTIONEM.

Poteſt, & ſolet Sum. Pontifex ex publica cauſa derogare exemptionibus à ſolutione gabellarum, aliiſque oneribus temporalibus; & ad hunc effectum quæ verba ſufficiant, *addit. 44. ſub n. 47.* 189

Sixtus IV. conceſſit Canonicis Lateranenſibus exemptionem à quacumque Epiſcoporum Superioritate, & præeminentia, *ib. ſub n. 51.* 189

In Eccleſiis Regularium, ex quo ſunt exemptæ ab Ordinario, nulla competit Parocho, in cujus Parochia ſitæ ſunt, Juris aſſiſtentia, *adit. 48. n. 10.* 214

Regulares gaudent paſſiva tantum exemptione ab Epiſcopi juriſdictione, *ib. n. 79.* 218

Reliq. ſup. in Verb. *Epiſcopus quoad perſonas exemptas Epiſcopus quoad loca exempta; & Parochus quoad punitionem.*

REGULARES QUOAD FUNERA.

Regulares, in quorum Eccleſia ſepeliendus eſt defunctus, illum aſportare non valent niſi prius monito, & expectato Parocho, *addit. 48. n. 18.* 215

De quo Parocho id intelligatur, *ib. n. 19. 28. 69. 71. eadem* 215

Licitum eſt Regularibus, & aliis quibuſcumque, occaſione ducendi funus, alienas ingredi Parochias, *ib. n. 20 & ead. 83* 215

Poſt aſperſum Corpus aqua benedicta à Parocho defuncti, & recitatam Antiph. *Si iniquitates*, Pſalmum

De profundis, poſſunt Regulares ipſum corpus levare, & ad eorum Eccleſiam deferre, *ibid. n.* 21. *eadem* 215

Neceſſe tamen non eſt ad hunc affectum, quòd Parochus dictas preces, & Ritus præmittat, nec quòd ſunus comitetur; ſed ſufficit, quòd ſit præſens, vel permittat, *ibid. num.* 27. 215

Regulares, extra clauſtra decedentes, poſſunt ad eorum Eccleſias deferri, inconſulto Parocho loci, *ibid. n.* 28. *eadem* 215

Habenti jus ſepeliendi in propria Eccleſia omnes, qui ibi ſepulturam elegerunt, *ibid. n.* 65. 218

Eoſque ad propriam Eccleſiam Proceſſionaliter deferre, *ib. n.* 68. *eadem* 218

REGULARES QUOAD SPOLIA ECCLESIASTICA.

Conſt. 41. Gregor. XIII. favore Cameræ Apoſtolicæ emanata, comprehendit ſolùm Bona, à Religioſis extra Clauſtra degentibus, de novo quæſita, *addit.* 20. *num.* 27. 54

Bona reperta apud Religioſum, extra Clauſtra defunctum, ſpectant ad Cameram, etiamſi ille licentiam extra Clauſtra degendi à ſuis Superioribus habuiſſet, *ibid. n.* 29. *eadem* 54

Declara, quoad Bona per Religioſum quæſita extra clauſtra, cùm in Bonis in clauſtro quæſitis ſuccedat Religio, *ib. n.* 30. *eadem* 54

Similiter Religioni, & non Cameræ applicantur Bona Religioſi vagantis extra clauſtra, quique poſtea rediit ad clauſtra; ibique deceſſit, *ibid. n.* 31. *eadem* 54

Contra verò, ad Cameram ſpectant Bona quæſita à Religioſo ejecto à Religione, tanquam incorrigibilis, & uti tali per ſententiam declarato, *ib. n.* 33. *ead.* 54

Reliq. ſupple in verb. *Canonici Regulares Lateranenſes*.

R E L A T I O.

Ad ea, quæ magis congruunt diſpoſitioni, & diſponentis intentioni, fieri debet relatio, *addit.* 25. *numer.* 67. 76

R E L I G I O H I E R O S O L I M I T A N A.

Habet Religio Hieroſolymitana à S. Sede privilegia ampliſſima ex titulo oneroſo, *addit.* 45. *ſub n.* 36. 195

Favore Chriſtianorum navigantium, quid determinant Statuta Religionis Hieroſolymitanæ, *addit.* 46. *num.* 8. 205

R E M E D I U M.

Non debet remedium eſſe deterius ipſo malo, *addit.* 46. *n.* 31. 205

R E S I N T E R A L I O S A C T A.

Tertio non nocet, *addit.* 22. *n.* 66. 62

R E S T I T U T I O.

Conceſſa non cenſetur reſtitutio ad gradus, licèt ſpecialiter petita fuerit, niſi de ea fiat mentio in reſcripto gratioſo, *addit.* 36. *n.* 13. 136

R E U S C O N V E N T U S.

Reo Convento ſufficit vincere per non jus Actoris, *add.* 32. *n.* 3. 102

R E X.

Vide in Verb. *Præcedentia*.

R O C C H E T T U M.

Presbyteris Eccleſiæ, quam non conſtat eſſe Collegiatam, non poteſt Epiſcopus concedere uſum Rocchetti, & Almutiæ cum Caputio, *Addit.* 24. *n.* 12. 69

Hujuſmodi Inſignia neque etiam poteſt concedere Canonicis Cathedralis; quibus proinde non competit manutentio in poſſeſſione, ſeu quaſi illa deferendi, *ibid. num.* 15. *ead.* 69

Uſus Rocchetti conceſſio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, *addit.* 38. *num.* 1. & 4. 145

Quando, & quomodo illum concedere ſoleat, *ibid. n.* 2. *eadem* 145

Si hujuſmodi privilegium in Bulla erectionis Cathedralis, ſeu Collegiatæ conceſſum non legitur, non prodeſt poſſeſſio, quamvis quadragenaria, & etiam longior, *ibid. n.* 3. *eadem* 145

Rocchettum eſt habitus Ordinarius, & præcipuus Epiſcopi in tota ſua Diœceſi, *addit.* 44. *n.* 10. 184

Quo proinde uti valet etiam in locis exemptis ejuſdem ſuæ Diœceſis, *ib. n.* 11. 22. 23. & 25. 184

Uſus Rocchetti, & Mozzettæ nullum præſefert juriſdictionis exercitium, ſed eſt honorificum indumentum, *ib. n.* 22. 185

S

S A C R A M E N T A.

Vide in Verb. *Parochus quoad Sacramentorum adminiſtrationem*.

S A L V U S C O N D U C T U S.

Literæ ſalvi conductus pendent ſimpliciter à concedentis arbitrio, *Addition.* 46. *n.* 34. 206

S C A M N U M.

Scamna propria, & fixa, pro certo genere perſonarum deſtinata in aliquo particulari loco, non poſſunt ab aliis uſurpari, *addit.* 7. *n.* 17. 26

S C A N D A L U M.

Vide in Verb. *Parochus, quoad punitionem*.

S C R I P T U R A.

Imperfecta remanet ſcriptura, quæ muniri debet ſigillo, & ſubſcriptione, antequam iſta interveniat, *addit.* 1. *n.* 12. 11

In antiquis etiam Scriptura informis, & illegalis plenam probationem facit, *addit.* 12. *n.* 37. 37

Una, eademque ſcriptura diverſo jure cenſeri non debet: & verificata, ac obſervata in una parte, admittenda eſt, & præſumenda vera etiam in reliquis, *ib. n.* 44. 38

Scriptura informis qualificatur ab obſervantia, *ibid. num.* 45. 38

Standum eſt Scripturæ, quæ in aliqua re inciſa reperitur, *addit.* 22. *n.* 88. 64

S E C U N D O - G E N I T U S.

In Regno Neapolitano non habent Secundogeniti, juxta ejuſdem Regni Pragmaticas, niſi ſolam vitam, & militiam in fructibus, & quidem in tenui quantitate, *addit.* 46. *ſub n.* 31. 195

S E M I N A R I U M C L E R I C O R U M.

Quis locus tribuendus ſit Clericis Seminarii Eccleſiaſtici, eorumque Rectoribus, & Præfectis, quando in Eccleſia Cathedrali, ſive Collegiata Sacris Functionibus aſſiſtunt, *addit.* 13. *n.* 14. & 16. 40

In quo loco pariter incedere debeant in publicis, & ſolemnibus Proceſſionibus; *add.* 23. *n.* 20. 67

Clerici Seminarii non tenentur diebus ferialibus Cathedrali inſervire, ſed tantùm diebus feſtis, *addit.* 38. *n.* 23. 24. & 26. 146

Idque non obſtante contraria conſuetudine, *ibid. num.* 25. *ead.* 147

Pro miniſterio, ſeu adminiſtrationem Seminarii, poteſt Epiſcopus proprios Familiares deputare, *ib. nu.* 27. *eadem* 147

S E N T E N T I A.

Non poteſt amplius impugnari id, quod per plures res judicatas, & Partis, confeſſionem confirmatum fuit, *addit.* 22. *n.* 86. 64

Sententia, continens manifeſtum Juris errorem, non attenditur, *addit.* 35. *num.* 35. 132

S E P U L T U R A.

Familiares, & continui Commenſales exemptorum, ſepeliendi ſunt in Eccleſia eorumdem exemptorum, *addit.* 48. *n.* 44. 216

Si verò elegerint ſepulturam alibi, quando ſuſtineatur electio, *ib. n.* 45. *eadem* 216

Rure decedens ſepeliendus eſt in propria Parochia Civitatis, *ib. n.* 49. 216

Canonici, ubicumque decedant, in Cathedrali ſunt ſepeliendi, *ib. n.* 50. *ead.* 216

Extra propriam Parochiam fortuito decedens, tumulandus non eſt in Parochia obitus, ſed in illa domicilii, *ib. n.* 51. *ead.* 216

Puellæ, in Monaſterio educationis cauſa collocatæ, ſi ibi moriantur, ſepeliendæ ſunt in Parochia proprii domicilii, *ibid. n.* 52. *eadem* 216

Quando verò ad propriam Parochiam commodè deferri non poſſunt, ad Parochum loci, in quo ſitum eſt Monaſterium, ſpectat funus ducere, *ibid. num.* 53. & *ſub n.* 55. *eadem* 216.

Puellæ prædictæ ſepeliri non poſſunt in Eccleſia Monaſterii, *ib. n.* 55. *eadem* 217

Ad Confeſſarium Monaſterii ſpectat aſſociatio, & cætera omnia jura Parochialia in funere fœminæ decedentis

dentis intra clauſtra, quæ ibi ad vitam collocata fuerit, *ib. n.* 91. 92. *&* 93. 219
Reliqua ſupple in Verb. *Parochus quoad funera*.

S E R V I T U S

Eſt ſemper præſcriptibilis, *add.* 29. *n.* 29.. 92.
Ad hunc effectum regulariter requiruntur triginta anni, *ib. n.* 30. *ead.* 92

S I G I L L U M.

Vide in Verb. *Scriptura*.

S I M O N I A.

Quamvis Simonia locum habeat etiam extra materiam Beneficiorum: ea tamen in rebus purè temporalibus, & profanis nunquam committitur, *addit.* 14. *n.* 7. 41
Non committitur in quocumque opere ſpirituali, quod ſine auctoritate Epiſcopi adnexum fuiſſet Hereditati, ſeu Legato. & aſſertur ratio, *ib. n.* 11. *eadem* 41
Rectoria, & adminiſtratio Hoſpitalium, ſi eorum erectio approbata non fuerit ab Ordinario, vendi poteſt abſque Simonia, *ib. n.* 12. *eadem* 42
Simonia non cadit in Legato pio, *add.* 33. *n.* 13. 155

S P O L I U M.

Ratione ſpolii Rev. Camera Apoſtolica manus apponit ſuper fructibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum vacantium, *addit.* 41. *n.* 20. 169
In aliquibus Eccleſiis Regni Neapolitani inducta eſt conſuetudo diſtribuendi fructus Beneficiorum vacantium inter Clericos ejuſdem Eccleſiæ, *ib. n.* 21. *ead.* 169
Sed hujuſmodi conſuetudo per conſtitutionem Pii V. & Sixti V. abrogata remanſit, *ib. eod. n.* 21.

S T A L L U M.

Vide in Verb. *Canonici quoad præeminentiam*.

S T A T U S.

Obſervantia ſtatuum ſubſequentium præſumere facit affectuationem præcedentis, *addit.* 12. *n.* 49. 38
Et declarant conſuetudinem ex antecedentibus inductam, *ib. n.* 50. *ead.* 38
Effectuatio ſtatus ſubſequentis inducit realitatem ſcripturæ, continentis ſtatum antecedentem, præſertim in antiquis, *ib. n.* 52. *ead.* 38
Status, ſeu actus, ad formam fundationis expleti, ſuperlativam probationem conſtituunt, pro firmanda boni Juris aſſiſtentia, *addit.* 12. *n.* 54. 39

S T A T U S   U L T I M U S.

Ultimus ſtatus, qui fuit contradictus, attendendus non eſt, *addit.* 12. *nu.* 35. 37
Ubi validitas, ſeu nullitas electionis pendet ab examine boni juris in petitorio, ultimus ſtatus non admittitur, *ib. num.* 36. 37

S T A T U T U M.

In pœnalibus de caſu ad caſum non extenditur, ſed tantum diſponere cenſetur, quantum ſonat in litera, *addit.* 1. *n.* 49. 14
A pactis ad ſtatuta valet argumentum, *add.* 4. *n.* 13. 19
Statutis per novam Conſtitutionem derogatum non cenſetur, niſi id exprimatur, *ib. n.* 21. 20
Statuta recentia, non autem antiqua, ſervanda ſunt, *ad.* 39. *num.* 82. 163
Statuta, quæ per ſe non ſubſiſterent, firmitatem recipiunt, ſi fuerint auctoritate Apoſtolica approbata, *ib. n.* 83. *ead.* 164

S T O L A.

Stolæ delatio ſignum eſt indubitatum juriſdictionis, & præeminentiæ, *addit.* 22. *n.* 77. 63
Quam geſtare non licet in præſentia Superioris, *ib. nu.* 78. *eadem* 63
Uſus Stolæ in funeribus ad Parochum privativè ſpectat, *ib. n.* 80. *pag.* 64. *& addit.* 39. *n.* 66. 162
In Proceſſionibus non funeralibus non eſt ſignum juriſdictionale, ſed diſtinctivum dumtaxat Parochorum à cæteris Presbyteris, *d. addit.* 39. *num.* 80. 163
In funeribus verò eſt ſignum juriſdictionis, & à ſolo Parocho defuncti deferenda eſt, *addit.* 43. *num.* 2. 4. 5. *&* 23. 178
Hujuſmodi jus competit etiam Sacerdoti, vices Parochi gerenti, *ib. eadem n.* 2.
Stolæ delatio poteſt aliquando evenire ex urbanitate, vel ex ignorantia, unde non valet præjudicare Parochis ſucceſſoribus, *ibid. n.* 17. 179
Stola eſt ornatus Sacerdotalis, non ſignum juriſdictionis, *addit.* 48. *n.* 56. 215
Stola in funeribus deferri poteſt in Eccleſiis Regularium, etiam à non Parocho, *ibid. n.* 94. *&* 95. 220
Reliq. ſupple in Verb. *Parochus quoad funera, & Proceſſio*.

S U B C O L L E C T O R.

Per Officium ſubcollectoris, deputati à capitulo, in vim concordiæ cum Camera Apoſtolica, de ſolvenda per idem capitulum certa taxa, regulariter inducitur Beneficiorum reſervatio, vigore Regulæ V. Cancellariæ, *addit.* 10. *n.* 1. *&* 2. *pag.* 30. *& n.* 23. *&* 24. 31
Sed ad hunc effectum requiritur, quòd dictus Collector ſit unicus, & generalis, cum juriſdictione in tota Civitate, & Diæceſi *ib. n.* 3. *eadem* 30
Et ſufficit quòd verificetur, aliquem Subcollectorem fuiſſe unico temporis momento, *ib. n.* 4. *&* 5. *ead.* 30
Reſpectu generalitatis, ſatis eſt, quòd Subcollector ſit deputatus ad omnia ſpolia Civitatis, & Diæceſis, *ibidem*, *n.* 6. *eadem* 30
Neque iſta generalitas reſoluta remanet per ſpecialem limitationem circa ſpolia adverſus illicitos negociatores, *ib. n.* 7. 30
Vel per deputationem aliorum Subcollectorum, *ibid. num.* 8. *eadem* 30
Dummodo non conſtet, quòd ſint in eadem ſpecie, *ib. n.* 9. *&* 10. *eadem* 30
Adducitur ſententia Sac. Rotæ, quæ recedens ab aliàs deciſis, cenſuit, Beneficia Subcollectorum, qui à capitulis deputantur, non remanere reſervata, & ſub quo motivo, *ib. n.* 11. 12. 13. *&* 14. *eadem* 36
Eodem modo reſervata non videntur Beneficia alterius Subcollectoris deputati à Nuntio Apoſtolico, ob defectum unicitatis, *ibid. n.* 15. *eadem* 30
Eòque magis ſi Subcollector, Deputatus à Nuntio Apoſtolico, eſſet ſimplex Sacerdos, ſeu Clericus, nulla dignitate Eccleſiaſtica inſignitus, *ib. n.* 16. *ead.* 30
Munus Subcollectoris debet perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ demandari, *ib. ſub n.* 16.
Vigore præd. Reg. V. reſervata exiſtunt Beneficia Subcollectorum, quæ durante eorum officio obtinebant, & à quibus, ſeu ad quæ jus eis competebat, *ib. n.* 17. 31
Epiſcopus poteſtativam juriſdictionem habet etiam in Parochos, exiſtentes Subcollectores, *ib. nu.* 18. *&* 21. *eadem* 31
Licet aliàs inter cætera privilegia, quibus ipſi Subcollectores gaudent, eximuntur à poteſtate Ordinarii, *ib. n.* 19. *ead.* 31
Si poſt deputationem unius Subcollectoris, alter deputetur, ipſo facto poſterior, ad tollendam multiplicitatem, priorem detrudit, *ib. n.* 26. 32
In perſona, rebus, & Beneficiis Subcollectorum, cùm ſint Papæ Officiales, non decet Inferiorem, ſeu Ordinarium manus apponere, *ib. n.* 26. *eadem* 31
Reſervatio, in dicta Reg. V. incluſa, apud pleroſque odioſa cenſetur, & quare, *ibid. n.* 27. *eadem* 31
Pluralitas Subcollectorum impedit reſervationem, ſi ab eodem fonte proveniat, & ad eumdem effectum; non autem ſi alter deputatus ſit à generali Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, alter verò à Nuntio S. Sedis, *ibid. n.* 28. *ead.* 31
Quæ ſit cauſa, propter quam Summi Pontifices præſcripſerint in prædicta Reg. V. unicitatem Subcollectorum, *ibid. n.* 30. 38
Deputatio Subcollectoris quando in effectu dicatur unica, licèt non appareat facta cum plenitudine juriſdictionis, *ibid. n.* 31. *ead.* 32

S U B R O G A T U M.

De natura ſubrogatorum eſt, ut ſubrogatum induat omnes qualitates illius, in cujus locum ſubrogatum fuit, *Addit.* 28. *n.* 21. 34. *&* 49. 87

S U B U R B I A.

Suburbiorum appellatione quæ propriè veniant, *add.* 34. *nn.* 65. 154

S U C C E S S I O.

Vide in Verb. *Qualitas*.

S Y N O D U S.

Synodus, celebrata in una ex Eccleſiis unitis, aliam non ligat, *addit.* 17. *numer.* 16. 47
Occaſione Synodi ubi ſedere debeant Canonici, & Dignitates Cathedralis, & Prior, & Canonici Collegiatæ, *add.* 23. *n.* 24. 67
In Synodo, & aliis Functionibus debetur præcedentia Præpoſito, & Canonicis Collegiatæ Inſignis, in Subur-

burbiis Civitatis exiſtentis ſupra Parochos Civitatis, *ibid. num.* 32. 68
Synodales Conſtitutiones, ad inſtar Legis, debent in tota Diœceſi ſervari, *addit.* 38. *n.* 10. *pag.* 146. *&* *addit.* 43. *n.* 7. *&* 24. 178
Decreta Synodi Provincialis ab Eccleſia ſuffraganea ſervanda ſunt, *d. addit.* 38. *n.* 54. 149
Synodus Diœceſana præſumptionem habet validitatis, *ibid. n.* 83. 152
Multò magis ſi fuerit acceptata, *ibid. n.* 85. *ead.* 155
Defectus impreſſionis Synodi Diæceſanæ nullitatem non gignit, præſertim ſi in publico Archivio aſſervata fuerit, *ibidem*, *n.* 86. *eadem* 151
Conſenſus Capituli, & Cleri, ex quibus ſufficienter reſultat, *ibid. n.* 87. *eadem* 151
Statuta Synodalia poteſt Epiſcopus condere, independenter à conſenſu, & approbatione Capituli, *ib. n.* 88. *eadem* 152
Neceſſe non eſt, quòd omnia Decreta Synodi fiant in Eccleſia; ſed ſufficit, quòd poſtea in Eccleſia promulgentur, *ibid. n.* 89. 152
Concluſio, quòd Conſtitutiones Synodales, tamquam lex, intra Diæceſim ſervandæ ſint, procedit quoties Sac. Canonibus non adverſantur, *addit.* 47. *n.* 7. 208
Et hoc caſu poteſt ab iiſdem appellari, *ibid. eod. n.* 7.

T

TACITURNITAS.

MAlum jus ſuum agnoviſſe cenſetur qui poſt contraria judicata paſſa, per longum tempus ſiluit, *addit.* 1. *n.* 39. 13

TAPES.

Non licet apponere Tapetem cum Pulvinari ante pedes Præbendati celebrantis, quando deſcendit, vertendo terga Altari pro impoſitione cinerum, diſtributione Candelarum, & Palmarum, aut alia ſimili functione, *addit.* 24. *n.* 6. 68
Etiamſi Magiſtratus utatur eodem Tapete, & Pulvinari in iiſdem functionibus, *ibid. n.* 7. *eadem* 68

TERRITORIUM.

Locus, in diſmembratione Territorii non aſſignatus, alteri Ordinario relictus cenſetur, *addit.* 34. *n.* 38. 121

TESTATOR.

Non minoris potentiæ, & efficaciæ eſt Teſtatoris voluntas, quam ipſamet Juris diſpoſitio, *addit.* 31. *n.* 5. 99
Teſtatoris voluntatem alterare non valet contraria hæredis declaratio, *addit.* 45. *n.* 33. 195

TESTIS.

Defectus examinis Teſtium cum præviis Partis interrogatoriis, ex eorum numero, & qualitate ſuppletur, *addit.* 22. *n.* 34. 60
Maximè ſi deponant de actu, in eorum præſentia geſto, *ibid. n.* 35. *eadem* 60
Vel quando illorum depoſitio Juris aſſiſtentia confovetur, *ibid. n.* 36. *eadem* 60
Teſtium dicta ſunt inter ſe concilianda, *addit.* 37. *num.* 26. 139
Teſtes non probant, quando ex relatione Ordinarii convincuntur de mendacio, *ibid. n.* 29. *eadem* 139
Priori Teſtium depoſitioni, non autem poſteriori ſtandum eſt, *ibid. n.* 37. 140
Teſtium depoſitionibus prævalere debent documenta, *addit.* 41. *n.* 17. *& ſub n.* 51. 169
In Teſtium conflictu prævalent ii, qui ſunt numero, & qualitate majores, *ibid. n.* 51. 173
Teſtibus, qui ſcribere neſciunt, deferendum non videtur in re, quæ non cadit ſub ſenſibus, *ibidem*, *eodem num.* 51.
Teſtes, qui affectionem, vel intereſſe habent in cauſa, ſunt inhabiles ad teſtificandum, *addit.* 42. *n.* 11. 176
Teſtes famuli non probant, *addit.* 43. *n.* 10. 179
Regulares in cauſa proprii Monaſterii non ſunt idonei Teſtes, *ibid. n.* 12. *eadem* 179
Teſtes quando nec ſimul ſumpti ſufficientem probationem conſtituant, *ibid. n.* 17. 179
Teſtes contra inducentem probant, *ibid. n.* 26. 181
Teſti qualificato credendum eſt, *addit.* 45. *n.* 52. 197
Parochi, ad proprium commodum deponentes, ſuſpecti ſunt, fidemque non merentur, *addit.* 49. *n.* 16. 210

TEXTUS.

L. ſi quis conductionis, C. locat. non procedit ſolùm inter Locatorem, & Conductorem; ſed generaliter extenditur ad omnes, cauſam habentes ab Agente, *addit.* 19. *n.* 16. 51
Explicatur textus in l. Neminem, C. de ſuſceptor. Præpoſit. lib. 10. & in l. 2. C. de naufrag. lib. 11. *addit.* 46. *num.* 39. 206

TOLERANTIA.

Multa per patientiam tolerantur, quæ ſi in Judicium deducta ſint, amplius tolerari non merentur, *addit.* 37. *num.* 27. 139

TRANSACTIO.

Quando ſubſtineatur tranſactio inter duas Eccleſias abſque Beneplacito Apoſtolico, *addit.* 22. *numer.* 90. 91. *&* 92. 65
Tranſactio inter Canonicos, & Magiſtratum, quòd Aſperſorium ſibi porrigatur à Magiſtro Cæremoniarum in ingreſſu in Eccleſiam, ſervanda eſt, *addit.* 24. *n.* 5. 68

TURCÆ.

Si non de facto, ſaltem de Jure Chriſtianis Principibus ſubduntur, *addit.* 46. *n.* 23. 203

TURNUS.

Vide in verb. *Capitulum quoad collationem Canonicatuum, ſeu aliorum Beneficiorum per Turnum.*

V

VENDITOR.

QUi vendit rem, annuo canone gravatam, cum diminutione pretii propter hoc, ſi à Domino directo pulſetur ad ſolvendum canonem, vertere ſe poteſt contra emptorem, cui nulla hoc caſu competit defenſio, *addit.* 30. *n.* 75. 98

VERBA IN GENERE.

A' propria verborum forma, & ſignificatione recedendum non eſt, *addit.* 4. *ſub n.* 25 20
Verba generalia, & indefinita ad ſuam ſpeciem reſtringi debent, & juxta ſubjectam materiam intelligi. *addit.* 22. *n.* 95. 65
Effectus, & natura actus magis ſpectandus, eſt, quàm verbi ſignificatio, *addit.* 32. *n.* 65. 106

VERBA IN SPECIE.

Verbum *inviolabiliter* in aliqua diſpoſitione appoſitum, de ſui natura actum infirmat, aliter expletum, *addit.* 12. *n.* 26. 36
Quid importent verba *cum ſuis gagiis*, *& emolumentis*, *addit.* 41. *n.* 52. 173

VICARIUS GENERALIS.

Quando intervenit in Choro, tamquam Canonicus, & non tanquam Vicarius, præcedentiam, Vicario debitam, prætendere non valet, *addit.* 6. *n.* 14. 24
Vicarius eſt amovibilis, *ibid. n.* 25. *pag.* 24. *& addit.* 19. *num.* 1. 50
Habere dicitur dignitatem, licèt ſit amovibilis, donec amoveatur ab Officio, *ibid. n.* 23. *eadem* 24
Eique debetur præcedentia, etiam à Canonicis, & Capitulo Cathedralis, *ibid. n.* 24. *eadem* 24
Poteſt ab Officio removeri etiamſi deputans juraverit illum non revocaturum, *d. addit.* 19. *n.* 2. 50
Inſtitutionem Beneficii concedere nequit, niſi ex ſpeciali Epiſcopi facultate, ſeu mandato, *add.* 32. *n.* 94. 109
Vicarius Generalis poteſt functionibus Chori, & Pontificalibus intervenire, eique dignior locus eſt aſſignandus, *addit.* 38. *n.* 17. 146
Ratione muneris, & juriſdictionis, aliis præcellere debet, etiamſi eſſet unus ex Canonicis, *ibid. n.* 18. *eadem* 146
Vicarius Generalis poteſt, abſente Epiſcopo, vel Archiepiſcopo, omnia gerere in materia Proceſſionum, quæ poſſet Epiſcopus, vel Archiepiſcopus, ſi eſſet præſens, *addit.* 45. *n.* 53. 148

VICARIUS CAPITULARIS.

Facultatem non habet conferendi Beneficia, *addit.* 41. *ſub n.* 25. *&* 55. 170

VICARIUS ECCLESIÆ PAROCHIALIS.

Vicarius, exercens Curam Animarum, poteſt ad nutum deputantis amoveri, præſertim ſi talis facultas in deputatione reſervata fuerit, & ab eo acceptata, *addit.* 19. *n.* 3 50

Et

Et poteſt deputans uti hac facultate, abſque obligatione exprimendi cauſam, *ibid. n.* 4. 5. *&* 6. 50

Curam Animarum amovibiliter exercentes, tanquam ſervitores, & conductitii reputantur; & ſalarium conſequi debent ad puram menſuram ſervitii mercenarii, *ibid. n.* 7. *eadem* 50

Poteſt hujuſmodi Vicarius removeri, etiamſi deputatio ſequuta fuerit, ob vacationem per obitum, & non mediante remotione Vicarii, *ibid. n.* 8. *eadem* 50

Vel ad ſummum ſufficit pro remotione quælibet cauſa, etiam levis, & leviſſima, *ibidem*, *n.* 10. *eadem* 50

Contraria opinio tunc ſubſtineri poſſet, quando remotio probaretur facta, odio impellente, vel ex alia cauſa, veram malitiam redolente, *ibid. n.* 11. *eadem* 50

Facultatem habenti deputandi Vicarios, ſeu Officiales ad nutum, competit manutentio, *ib. n.* 12. *eadem* 50

Etiamſi deputans talem facultatem nunquam exercuerit, *ibid. num.* 14. 50

Neque is, amovibiliter deputatus fuit, quamvis paratus ſit docere, ſe non potuiſſe ita deputari, audiatur, niſi prius dimiſſo Officio, *ib. n.* 15. *ead.* 51

Vicarios, pro executio Curæ Animarum à Capitulo deputatos, & ab Epiſcopo approbatos, non poteſt ipſe Epiſcopus, abſque legitima, & probata cauſa removere, *ibid. num* 31. 51

Hujuſmodi Vicariis, ad exercitium Curæ Animarum deputatis, convenit nomen Curati Capellani, *ibidem*, *num.* 32. *eadem* 51

Iis tamen, durante deputatione, in concernentibus Curæ adminiſtrationem, & in Eccleſiæ ſervium, competit eadem præeminentia, quæ Curatis Titularibus competit, *ibid. num.* 33. *eadem* 51

Quid in aliis congreſſibus, & functionibus, quæ Curam Animarum non reſpiciunt, remiſſivè, *ibid. num.* 34. *eadem* 51

Reliqua ſupple in Verb. *Capitulum quoad Curam Animarum*.

VICARIUS FORANEUS.

Vicarius Foraneus eamdem habet facultatem, in materia Proceſſionum, ac Vicarius Generalis, abſente Epiſcopo, vel Archiepiſcopo, *addit.* 45. *ſub n.* 53. 198

VISITATIO.

Ordinarii viſitatio non cadit in Legatis piis, *addit.* 33. *num.* 23. 112

In Viſitatione Paſtorali quando ſubſtineatur conſuetudo, aliquam pecuniæ ſummam exigendi pro Equitationibus, *addit.* 38. *num.* 67. *&* 68. 150

In caſu, quo non potuiſſet exigi pecunia, quis eam teneatur reſtituere, *ibid. num.* 69. *eadem* 150

Reliqua ſupple in Verb. *Epiſcopus quoad perſonas exemptas*.

ULTIMUS STATUS.

Quando lis agitatur inter Proviſum Apoſtolicum, & Præſentatum à Patrono, unicè attenditur ultimus ſtatus, *addit.* 32. *num.* 54. 105

Declara, *ibid. num.* 55. *eadem* 105

Ubi cadit quæſtio ſuper ſubſtantiali qualitate Beneficii, ſufficiens non eſt docere de ultimo ſtatu, ſed ulterius requiritur decurſus annorum quadraginta, *ib. num.* 56. 105

Diſtingue, *addit.* 33. *num.* 35. 114

Ad ſubſtinendam Proviſionem Apoſtolicam, non attenditur ultimus ſtatus, quando in contrarium conſtat per Inſtrumentum fundationis, *d. addit.* 32. *num.* 57. *eadem* 105

Quo caſu poſſeſſio abſorbetur à proprietate, *ibid. num.* 58. eadem 105

In dubio circa qualitatem Beneficii, attenditur ultimus ſtatus, *addit.* 33. *num.* 8. *&* 20. 106

Quando Fundatoris voluntas non eſt ita clara, ut nullam pro Beneficio Eccleſiaſtico interpretationem recipiat, hoc ſufficit, ut ab ultimo ſtatu recedendum non ſit, *ibid. num.* 16. 111

Ultimus ſtatus favore Ordinarii, tamquam de Beneficio, eſt omnino attendendus, rejecta ad Petitorium cauſæ deciſione pro futuris vacationibus, *ibidem*, *numer.* 22. 122

Maximè, ſi concurrant pro ſtatu collativo præſumptiones, quæ ſint, *ibid. n.* 23. *eadem* 122

Quaſi poſſeſſio Patroni ex ultimo ſtatu non ſufficit contra Epiſcopum contendentem pro libertate Beneficii, *addit.* 33. *n.* 45. 133

Eodem quaſi poſſeſſio Patroni cum mala fide ad nihilum valet, *ibid. n.* 46. 133

Actus poſſeſſivi, licèt remotiores, prævalent ultimis turbidis, & litigioſis, *ibid. n.* 48. *eadem* 133

Poſſeſſionis præcedentis continuatio non impeditur ex lite ſuperveniente, *ibid. n.* 49. *eadem*. 133

In Judicio poſſeſſorio executionis Literarum Apoſtolicarum, ultimus ſtatus, Reſervationibus contrarius, attendendus eſt, *addit.* 41. *n.* 29. *&* 59. 170

UNIO.

Natura, & effectus unionis ſubjectivæ eſt omnimodam inducere ſuppreſſionem, & extinctionem tituli Eccleſiæ unitæ, eamque efficere quaſi prædium, ſive membrum alterius, cujus favore unio facta fuit, *addit.* 3. *n.* 10. 22

Ita ut bona, proventus, & jura Eccleſiæ unitæ amplius decerni non valeant à bonis, proventibus, & juribus Eccleſiæ, ſeu Capituli, cui fuit unita, *ib. n.* 11. 22

Qualitas reſidentialis Beneficii uniti non tranſit in Beneficium, cui facta aſt unio, *ibid. n.* 15. *ead.* 22

Eccleſia, ſeu Beneficium, cui facta fuit unio, ſubire debet omnia onera alterius Eccleſiæ, ſive Beneficii uniti, *ibid. ſub eodem n.* 15.

Unio duarum Eccleſiarum fieri ſolet principaliter; & Eccleſiæ hoc modo unitæ ſua privilegia retinent, ac prærogativas, ut prius, *addit.* 17. *n.* 10. 47

Denominatio facienda eſt à digniori, prælativè ad nominationem alterius Eccleſiæ minus dignæ, *ibidem*, *num.* 52. *eadem* 47

Sicuti etiam quæcumque alia præcedentia danda eſt digniori, & antiquiori, maximè ſi Eccleſia inferior ante erectionem in Cathedralem fuiſſet de Diœceſi alterius Eccleſiæ, *ibid. n.* 13. *eadem* 47

Papa valet de poteſtate ordinaria Beneficia unire, etiam in alterius præjudicium, *addit.* 27. *n.* 9. 83

Etiam irrequiſito Patronorum conſenſu, *ibid. n.* 13. 14. 15. *&* 18. 83

Idem procedit in unione, quæ fit à Legato de Latere, *ibid. n.* 20. *eadem* 83

Valet unio in præjudicium inferioris Collatoris, etiam ſine cauſa, *ib. n.* 22. *&* 23. *ead.* 84

Sicuti in unionibus non requiritur conſenſus Ordinarii: ita multò minus neceſſarius eſt conſenſus alterius collatoris inferioris, *ibid. n.* 24. *eadem* 84

Inter juſtas cauſas faciendi uniones, primum locum habet Divini Cultus augmentum, *ibid. n.* 38. 84

Et ubi agatur de Jurepatronatus Laicorum, ex fundatione, & dotatione illis competenti, Patronorum conſenſus requiritur, aut expreſſus, aut ſaltem tacitus, *ibid. n.* 42. *eadem* 84

Eccleſia Parochialis, unita alteri Eccleſiæ, quæ non ſit Parochialis, ſua privilegia illi non communicat, *addit.* 43. *n.* 20. 180

Ex annexione & incorporatione alicujus Parochialis Eccleſiæ, cujus Parochialitas fuerit in aliam Eccleſiam translata, annexus, & incorporatus cenſetur ſolus ſitus, & Eccleſia materialis, *ibidem*, *num.* 21. *eadem* 180

Reliqua ſupple in Verb. *Papa quoad Beneficia*, *Capitulum quoad uniones Beneficiorum*, *&* *Capitulum quoad Eccleſiam Parochialem unitam*.

VOTUM.

Non poteſt Clerus cogi ab Epiſcopo ad ſervandum votum jejunandi in Vigilia alicujus Sancti, tanquam Patroni principalis, emiſſum à Magiſtratu alicujus Provinciæ, etiam cum mandato Procuræ omnium Locorum, *addit.* 24. *n.* 18. 69

USUSFRUCTUS, & USUSFRUCTUARIUS.

Deficiente Uſufructuario in ſolutione canonis, emphyteuſis reverſa dicitur ad Dominium, durante vita ipſius Uſufructuarii, *addit.* 30. *n.* 54. 97

Quod procedit etiamſi fuerint citati hæredes Uſufructuarii, *ibid. n.* 55. *eadem* 97

Uſufructuarius, volens cedere uſufructui, non tenetur ad onera, propter uſumfructuum incumbentia, *ibid. num.* 61 97

FINIS.

INDEX
RERUM, ET VERBORUM,

Quæ in præcedentibus Deciſionibus Sacræ Rotæ Romanæ continentur.

A

ABBAS.

POteſt Abbas appellari Patronus Eccleſiæ unitæ, *dec.* 21. *num.* 27. 28

ABSENTIA.

Vide in verb. *Reſidentia*, & *Statutum*.

ABSURDUM.

Nulla ratio habenda eſt de abſurdo, quod vel à facto voluntario procedit, vel facilè removeri poteſt, *dec.* 29. *num.* 33. 298

ACTUS IN GENERE.

Actus dubii, & æquivoci nullum probationis gradum conſtituunt, *dec.* 9. *n.* 15. 254

Actus, qui dederunt cauſam liti, infringere non valent obligationem, ex aliis pacificis actibus jam inductam, *dec.* 12. *num.* 17. 261

Actus geſti, pendente lite, non ſunt in conſideratione habendi, *dec.* 14. *n.* 11. 264

Nullitas primi actus, influit etiam in ſecundum, confirmatorium illius, *dec.* 17. *n.* 25. 271

Secundus actus, poſita nullitate actus præcedentis, dicitur primus, ac ſi nullus alius præceſſiſſet, *ibidem, num.* 26. *eadem* 271

Actus, ſumma maturitate expleti, omnem removent dubietatem, *dec.* 27. *n.* 16. 305

Actus vigore alicujus concordiæ geſti, ea reſoluta, nullum jus tribuunt, perinde ac ſi expleti non fuiſſent, *dec.* 31. *n.* 17. 315

ACTUS FACULTATIVI.

In facultativis, per non uſum, nullum infertur præjudicium, niſi etiam concurrat impedimentum, cum ſubſequuta acquieſcentia, *dec.* 3. *n.* 22 *pag.* 241. & *deciſ.* 9. *num.* 14. 254

Actus facultativi, ac voluntarii inducere non valent obligationem, & obſervantiam coactivam, *dec.* 12. *num.* 6. 260

Limita, quoad actus geſtos in executionem, & ſequelam obligationis, & tituli præambuli, *ibid. num.* 7. *eadem* 260

Ita pariter in materia concernente cauſam piam, cultumque divinum, *ibid. n.* 8. *eadem* 260

Ad quem effectum ſatis eſt, quòd concurrat lapſus decem Annorum, *ibib. n.* 9. *eadem* 260

In materia, quæ verſatur circa cauſam piam, & cultum divinum, ad hoc ut conſuetudo ex actibus facultativis ſit obligatoria, quando requiratur aliqua cauſa correſpectiva, & recompenſativa, *ibid. num.* 10. & 11. *eadem* 260

In actibus immediatè reſpicientibus Cultum divinum, ſemper adeſt cauſa correſpectiva, & recompenſativa, cùm Deus ipſe nobis merces ſit, *ib. n.* 15. 260

Reclamationes in hac materia magis confirmant malum jus reclamantium, quando poſtea in Judicio ſuccubuerunt, *ibid. n.* 16. *eadem* 261

Actus, qui dederunt cauſam liti, infringere non valent obligationem ex aliis actibus pacificis jam inductam, *ibid. n.* 17. *eadem* 261

Obſervantia facultativa conſuetudinem obligatoriam inducit, ubi concurrit continuata actuum multiplicitas per ſpatium longi temporis, *dec.* 13. *n.* 5. 262

Amplia, ubi agitur de actibus concernentibus Cultum divinum, & opera pietatis, *ib. n.* 7. 262

Actus à principio voluntarii facile tranſeunt in conſuetudinem, *ib. n.* 8. *eadem* 262

Actus reſpicientes divinum cultum, utcumque ab initio voluntarii, facilè tranſeunt in conſuetudinem neceſſariam, *dec.* 25. *ſub num.* 32. 298

Ex actuum multiplicitate, per longum, & continuatum temporis ſpatium, excluditur præſumptio qualitatis merè facultativæ, in materia præſertim præeminentiarum, *ib. num.* 37. 298

Ubi ſolitum eſt adhiberi urbanitatis officia, ea tranſeunt in neceſſitatem, *ib. ſub eod. n.* 37.

Actus facultativi obligationem non inducunt, niſi probetur coactio cum acquieſcentia, *dec.* 32. *n.* 18. 319

ADMINISTRATOR, & ADMINISTRATIO.

Qui de bonis ſuis diſponit in idem opus pium, ab alio jam inſtitutum, ſi pœnam privationis in caſu non rectæ adminiſtrationis apponat, an illius diſpoſitio alterare valeat naturam, ſeu qualitatem diſpoſitionis, ab altero Fundatore præcedenter factæ, *deciſ.* 2. *numer.* 10. 238

Adminiſtrator alicujus operis pii ad quæ teneatur, *ib. n.* 11. *eadem* 238

AGGREGATIO.

Vide in Verb. *Confraternitas*.

ANNUA PRÆSTATIO.

Pertinentiam arguit rei penes illum, cui fit, *dec.* 26. *num.* 21. 301

APPELLATIO.

Non datur appellatio à correctione exceſſuum, & à reformatione morum, *dec.* 16. *n.* 4. 267

Declara, quoad effectum ſuſpenſivum tantum, *ib. n.* 5. *eadem* 267

Præventiva appellatio non impedit, quin Judex ſententiam ſuam validè proferat, *dec.* 21. *n.* 36. 282

Appellans, & proſequens judicium anteceſſoria, facit omnia acta ſua, perinde ac ſi ſententia adverſus ipſum emanaſſet, *ib. n.* 41. *eadem* 282

ARMA.

Vide in Verb. Inſignia.

ARGUMENTUM.

Non valet argumentum à pinguiori implemento contra claram, atque determinatam diſponentis voluntatem, *dec.* 22. *n.* 44. 287

ASPERSORIUM.

Actus porrectionis Aſperſorii manifeſtè arguit Eccleſiæ pertinentiam penes eum eſſe, à quo Aſperſorium Superiori porrigitur, *dec.* 26. *num.* 29. 302

ASSERTIO.

Simplex aſſertio, abſque ullo documento, non probat, *dec.* 33. *num.* 18. 317

ATTESTATIO.

Quæ tendit ad proprium factum ſuſtinendum, non probat, *dec.* 35. *n.* 9. 321

B

BENEFICIA ECCLESIASTICA IN GENERE.

DIſponente Fundatore, quòd Patroni teneantur eligere Presbyterum habilem ad officiandum Altare de Miſſis, requiritur in Beneficiato qualitas Sacerdotalis actu, *dec.* 1. *n.* 7. 236

Sed de veritate hujus aſſumpti dubitandum videtur, niſi Beneficiato injunctum fuerit onus celebrandi Miſſa per ſe ipſum, *ib. n.* 8. *eadem* 236

Qui Beneficium poſſidet, pro ſuſtentatione ſufficiens,

ciens, non cenſetur pro alio Beneficio acquirendo idoneus, *ib. n.* 12. 237

Id tamen procedit quando proviſio ſecundi Beneficii fieri debet à S. Sede, & non etiam quando agitur de proviſione Ordinarii, ad præſentationem Patronorum, *ibidem*, *numer.* 13. *eadem* 237

Dummodo aliter in fundatione cautum non fuerit, per prohibitionem, quæ actum, & tempus præſentationis reſpic at, *ibid. n.* 14. *eadem* 237

Ratione redotationis Beneficii de Jure permittitur novæ qualitatis adjectio, *dec.* 6. *n.* 7. 245

Pro firmando ſtatu Beneficii, actu Sacerdotalis, plurimùm valet ſententia, illum declarans, juncta præſertim ſucceſſiva obſervantia, *ibid. n* 9. *eadem* 245

A' valore Beneficii quando, & ad quos effectus detrahi debeant onera Miſſarum, *dec.* 15. *n* 6. & 7. 266

Obſervantia, ex præſentationibus inducta, operatur, ut potius attendi debeat id, quod obſervatum fuit, quàm quod fuit in fundatione cautum, *dec.* 19. *num.* 18. 275

In cauſa reſpiciente petitorium, non attenditur alia poſſeſſio, quam illa, quæ ſtatum Beneficii immutare, & præſcribere valeat, *dec.* 21. *n.* 39. 282

Status litigioſi, & contradicti, apti non ſunt præſcribere qualitatem Beneficii, *ibid. n.* 40. *eadem* 282

Status Beneficii ex quibus dicatur controverſus, & litigioſus, *ibid. n.* 42. & 43. *eadem* 282

Stante pendentia litis ſuper qualitate Beneficii, contrariæ enunciativæ Ordinarii nullius roboris ſunt, *ib. num.* 47. 283

Unicum Beneficium non poſſunt duo pro indiviſo poſſidere, *dec.* 35. *n.* 16. 319

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOAD DEVOLUTIONEM.

Devolutio ad favorem Capituli, ob negligentiam Patronorum Eccleſiaſticorum in præſentando, non immutat naturam Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, ſed imò illud magis confirmat, *dec.* 20. n. 16. 278

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOAD INCOMPATIBILITATEM.

Beneficium ſimplex non eſt incompatibile cum Beneficio reſidentiali, *dec.* 1. *n.* 2 236

Onus celebrandi Miſſam, à Fundatore injunctum, per ſe non facit Beneficium reſidentiale reſidentia præciſa, ad effectum inducendi incompatibilitatem, *ibid. num.* 3. *eadem* 236

Nec pariter facultas removendi Capellanum, in caſu non implementi oneris, ad quod tenetur, *ibidem*, *num.* 4. 236

Idem dicendum de ſervitio perſonali, per Capellanum à Fundatore volitum pro aſſiſtentia in Choro, *ibid. n.* 5. *eadem* 236

Pro excludenda incompatibilitate, attendenda eſt obſervantia ex ſtatibus Beneficii, *ibid. n.* 6. *ead.* 236

A' qualitate Sacerdotali, in Beneficiato requiſita, fieri non valet illatio ad reſidentiam, & ad Beneficii incompatibilitatem cum alio Beneficio verè reſidentiali, *ibid. n.* 9. *eadem* 263

Incompatibilitas non inducitur ex reſidentia voluntaria, ſive cauſativa, ad effectum ſcilicet lucrandi diſtributiones, *ibid. n.* 10. *eadem* 236

Qui habet, unum Beneficium ſufficiens, non eſt idoneus ad alium Beneficium incompatibile, retento primo, cùm in utroque ſervire non poſſit, *ib. n.* 16. 237

Limita concluſionem, ſi unum Beneficium non ſit reſidentiale, *ibid. ſub eodem n.* 16.

Diſpenſatio ſuper retentione Beneficiorum incompatibilium nonniſi à S. Sede concedi poteſt, *dec.* 31. n. 5. 312

Hujuſmodi diſpenſatio inſervire non poteſt pro remotione alterius obſtaculi, *ibid. n.* 6. *eadem* 312

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOAD PLURALITATEM.

Beneficiorum pluralitas officit tantum illorum ſimultaneæ poſſeſſioni, niſi accedat Apoſtolica diſpenſatio, *dec.* 1. *num.* 15. 237

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOAD RESERVATIONES APOSTOLICAS.

Non ſubjacent reſervationibus Apoſtolicis Portiones, conſiſtentes in emolumentis, ex ſolo intuitu ſervitii aſſignari ſolitis ex Maſſa communi, abſque titulo collativo, dec. 18, *n.* 2. 272

Non ſubſtinetur Statutum, quod explicitè, vel implicitè diſponat, Beneficia eſſe à reſervationibus Apoſtolicis immunia, quæ de cætero ſunt illis obnoxia, *ibid. n.* 16. 273

Secus autem quando, præſuppoſita qualitate, ſeu natura, à verò Beneficio aliena, Statutum ſolùm præſcribit modum providendi, *ibid. n.* 17. *eadem* 273

In reſervationibus Apoſtolicis, mens Pontificis non eſt ſtatum Beneficiorum alterare, *ibid. n.* 18. *ead.* 273

Ad excluſionem reſervationum Apoſtolicarum ſatis eſt, rem eſſe dubiam, *ibid. n.* 19. *eadem* 273

Obſervantia declarat legem fundationis cum qualitate laicali, ad excluſionem reſervationum, & affectionum Apoſtolicarum, *dec.* 19. *n.* 19. 275

Accedente præſertim obſervantia etiam negativa, *ibid. n.* 20. *eadem* 276

Adverſus reſervationes Apoſtolicas, in judicio executivo Literarum Apoſtolicarum, attenditur ultimus ſtatus, & factum poſſeſſionis, *ibidem*, *numer.* 21. *eadem* 276

In dubio judicari debet pro excluſione reſervationum, & qualitatis Eccleſiaſticæ, *ib. n.* 22. *eadem* 276

Pro evitanda reſervatione Apoſtolica conſtare debet de voluntate Fundatoris Beneficii, illi contraria vel expreſsè, vel ſaltem tacitè, ex circumſtantiis, & conjecturis, & quales iſtæ eſſe debeant, *ibid. n.* 4. 277

Regulæ Cancellariæ à quo Pontifice promulgatæ fuerint, & quando, *ibid. n.* 5. *eadem* 277

Fundator Beneficii non cenſetur de excluſione Regulæ menſium reſervatoriæ cogitaſſe, quando Beneficium fundatum fuit ante ejuſdem regulæ promulgationem, *ibid. n.* 6. *eadem* 277

Expreſſio Fundatoris, quod Patronus præſentare valeat quandocumque, & quotieſcumque Beneficium vacare contigerit, ceſſare non facit reſervationes Apoſtolicas, *ibid. n.* 7. & 8. *eadem* 277

Tunc ceſſant reſervationes Apoſtolicæ, quando exercitium Juriſpatronatus collatum eſt in Patronum, cum clauſulis *ſemper*, *in perpetuum*, & *ſine ullo impedimento*, *ibid. num.* 9. 277

Neque ſufficit appoſitam fuiſſe clauſulam *toties quoties*, vel conſimiles, *ibid. n.* 10. *eadem* 277

Terminus ad præſentandum, in fundatione præfixus, quando ſit cum proviſione Apoſtolica incompatibilis, *ibid. n.* 12. *eadem* 277

Non repugnat, quòd Papa, licèt provideat vigore reſervationis, adhuc ex mente Fundatoris providere debeat intra certum tempus, *ibid. n.* 14. 278

Obſervantia, promanans ex proviſionibus Apoſtolicis, cauſa vacationis in menſe reſervato expletis, valde inſervit ad interpretationem legis fundationis, quòd non ſit reſervationum excluſiva, *ibidem*, *num.* 17. *eadem* 278

Maxime attento ultimo ſtatu, per rem judicatam in contradictorio Judicio firmata, *ib. n.* 18. *eadem* 278

Status in quo aſſeritur, Beneficium vacaſſe in menſe reſervato Datariæ, non præjudicat, niſi aliunde certò probetur, *ibid. n.* 20. *eadem* 278

Juſpatronatus laicale, in Eccleſiam, ſeu Perſonas Eccleſiaſticas tranſiens, adhuc retinere valet qualitatem laicalem, ad effectum evadendi reſervationes Apoſtolicas, & quando, *dec.* 23. *n.* 3. 289

Præſentatio, in menſe reſervato expleta, non probat vacationem in eo ſequutam fuiſſe, cùm obitus evenire potuerit in menſe libero, *ibid. n.* 10. 290

Regula, reſervatoria Menſium habet in ventre clauſulam *ſublata cum decreto irritanti*, *ibidem*, *numer.* 11. *eadem* 290

Probationes contra regulam Menſium reſervatoriam, eſſe debent omnino certæ, & in ſua ſpecie perfectæ, nec ſufficiunt præſumptiones, conjecturæ, & veriſimilitudines, *ibid. n.* 13. *eadem* 290

Pro executione literarum Apoſtolicarum ſatis, eſt, quòd Beneficium, juxta ultimum ſtatum, ſit reſervationibus obnoxium, *ibid. n.* 14. *eadem* 290

In Judicio poſſeſſorio, ubi lis inter præſentatos verſatur, pro executione Literarum Apoſtolicarum, attenditur ultimus ſtatus, quem habet pro ſe Dataria ex collatione Beneficii, tamquam de reſervato, *ibid. num.* 15. *eadem* 291

Maxime ſi pro qualitate Eccleſiaſtica concurrat factum,

ctum, ſeu conſeſſio Patronorum Eccleſiaſticorum, *ib. n.* 16. 291

Io Eccleſia innumerata, Canonicatus non cadunt ſub regula Menſium, aliiſque reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis, *dec.* 36. *n.* 12. 324

Reliqua ſupple in Verb. *confraternitas*, & *Juſpatronatus*.

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOAD RESIDENTIAM.

Beneficium ſimplex de Jure communi nullam requirit reſidentiam; neque eſt cum Beneficio reſidentiali incompatibile, *dec.* 1. *num.* 2. 236

Onus celebrandi Miſſam à Fundatore injunctum, per ſe non facit Beneficium reſidentiale, reſidentia præciſa, ad effectum inducendi incompatibilitatem, *ib. n.* 3. *ead.* 236

Idem dicendum eſt de facultate removendi Capellanum, ob non implementum oneris, & quare, *ibidem, num.* 4. 236

Neque etiam reſultat hujuſmodi incompatibilitas ex ſervitio perſonali à Fundatore volito per Capellanum, pro aſſiſtentia in Choro, & affertur ratio, *ib. n.* 5. *ead.* 236

Pro excludenda qualitate reſidentiali, attendenda eſt obſervantia ex ſtatibus Beneficii, *ib. n.* 6. *ead.* 236

A qualitate Sacerdotalis in Beneficiato requiſita, fieri non valet illatio ad reſidentiam, & Beneficii incompatibilitatem cum alio Beneficio verè reſidentiali, *ib. n.* 9. *eadem* 236

Reſidentia voluntaria, ſive cauſativa, ad effectum lucrandi diſtributiones, non inducit incompatibilitatem, *ib. n.* 10. *ead.* 236

Beneficium ſimplex, de generali conſuetudine, reſidentiam non requirit, *dec.* 2. *n.* 1. 237

Obligatio injuncta Capellano à Fundatore interviendi Choro, quando importet reſidentiam præciſam, & formalem, aut cauſativam ſimpliciter, ſeu potius cauſativam ſecundùm quid, *ib. n.* 3. *ead.* 237

Et quando ſuppleri poſſit per ſubſtitutum, *ibidem. n.* 4. *eadem* 237

BENEPLACITUM APOSTOLICUM.

Corruit Beneplacitum Apoſtolicum, quod ex falſa cauſa utilitatis conceſſum fuit, *dec.* 15. *n.* 9. 266

Sine utilitate, Beneplacitum Apoſtolicum non conceditur, *ib. n.* 10. *ead.* 266

BONA FIDES.

Stante contraria proteſtatione, ſeu interpellatione, allegabilis non eſt bona fides, *dec.* 17. *n.* 14. 270

C

CANONICI IN GENERE.

Canonici alienam Eccleſiam matrem, & dominam recognoſcendo, ab ea dependere fatentur *dec.* 26. *num.* 20. 301

Canonici, patientes à Monacho porrigi Aſperſorium Abbati, ad eorum Eccleſiam accedenti, fatentur Eccleſiam ad eum pertinere, *ib n.* 29. 302

Deſcenſus pariter in ſubſellia inferioria, dum accedit Abbas cum ſuis Monachis ad Eccleſiam, oſtendit ipſam ad eum ſpectare, *ib. n.* 30. & 31. *eadem* 302

Idem arguit patientia, ut propria, inſignia, altaribus appoſita removeantur, *ib. n.* 32. 302

Canonicus abſens, nec fructus ſui Canonicatus, nec jura optionum, atque turnorum ipſo jure amittit, niſi ſervatis ſervandis de eis fuerit privatus, *dec.* 27. *n.* 5. 304

Nova Fidei profeſſio iterari debet à Canonico, qui, dimiſſo primo, acquirit novum Canonicatum, etiam in eadem Eccleſia, & non obſtante alia profeſſione emiſſa in adeptione primi, *dec.* 34. *n.* 18. 320

CANONICI QUOAD CURAM ANIMARUM.

Emolumenta, ex Cura actuali provenientia, debentur Canonicis illam exercentibus, privativè quoad alios, *dec.* 15. *n.* 12. 266

CANONICI QUOAD INSIGNIA CANONICALIA.

Facultas deferendi inſignia Canonicalia non ſpectat ad Ordinarium, ſed ad Sedem Apoſtolicam, *deciſ.* 35. *nu.* 1. & 2. 321

Ordinaria Epiſcopi facultas neque ad concedenda minora inſignia extenditur, *ib. n.* 3. & 4. *eadem* 321

Conſenſus Capituli in hujuſmodi conceſſione, facta ab Epiſcopo, non convalidat gratiam, aliàs ſuaptè naturam nullam, *ib. n.* 6. *eadem* 321

Neque talis defectus ſanatur per ſupervenientem confirmationem Apoſtolicam, & quando, *ib. n.* 8. 321

CANONICI QUOAD PRÆBENDAS.

Vide in Verb. *Prebenda*.

CANONICI NOVITER AUCTI.

Veriſimile non eſt, quòd Fundator minus dilexerit novos Canonicos, à ſe creatos, quàm Canonicos antiquos *dec.* 15. *n.* 5. 266

Admiſſis novis Canonicis, abſq; ulla reſervatione, non eſt facienda diſtinctio inter eos, & Canonicos antiquos, tam circa implementum onerum, quàm è converſo circa perceptionem emolumentorum, accedente præſertim obſervantia, *ib. n.* 11. 266

CANONICATUS QUOAD COLLATIONEM PER TURNUM.

Ubi viget conſuetudo, vel ſtatutum nominandi per turnum, totum jus repræſentatur pro illa vice à Canonico turnario, ejuſque nominatio omnem firmitatem obtinet, *dec.* 37. *n.* 3. 304

Canonicus abſens de Jure communi, nec fructus ſui Canonicatus, nec jura optionum, atque turnorum ipſo facto amittit, *ib. n.* 5. *eadem* 304

Jus nominandi, competens Turnario aliis fructibus, & quotidianis etiam diſtributionibus æquiparatur, *ib. num.* 8. 304

Nominato à Canonico Turnario, ad quem ſpectat nominatio ad Canonicatum vacantem, omni jure debetur ipſius Canonicatus adjudicatio, *ib. ſub n.* 16. 305

CAPELLANI, SEU BENEFICIATI.

Obedientiam præſtare tenentur Capitulo in omnibus, quæ concernunt Eccleſiaſticas, & Capitulares functiones, *dec.* 13. *n.* 1. 261

Non obſtante quòd ipſi Capellani, ſeu Beneficiati conſtituant Collegium, & Communitatem diſtinctam à Capitulo, *ib. n.* 2. & 3. *ead.* 261

Vetuſta conſuetudo inter Canonicos, & Capellanos introducta, gratuitam aſſiſtentiam ſibi ad invicem præſtandi, occaſione deferendi SS. Euchariſtiæ Sacramentum Canonicis, & reſpectivè Capellanis infirmis, necnon etiam in eorum funeribus, tamquam pia, & laudabilis, eſt omnino ſervanda, *ib. n.* 4. *ead.* 261

CAPELLANUS, & CAPELLANIA.

Quoties Capellano onus injunctum non eſt celebrandi miſſam per ſe ipſum, poteſt illud per ſubſtitutum implere, *dec.* 2. *n.* 2. 237

Capellani ſimpliciter ad celebrandas miſſas, & Horas Canonicas recitandas aſſumpti, de Jure præſumuntur amovibiles, *dec.* 3. *n.* 1. 239

Idem dicendum de Capellanis, vocatis ad exercendum Animarum Curam, quæ penes Parochum totaliter reſideat, *ib. n.* 2. 239

Capellaniæ merè ſæculares, ad inſtar aliorum officiorum, poſſunt eſſe perpetuæ, præciſivè etiam ab inſtitutione Ordinarii, *ib. n.* 3. *ead.* 239

De hoc tamen conſtare debet, vel ex fundatione, vel ex alio titulo legitimo, *ib. n.* 4. *ead.* 239

Capellaniæ etiam amovibiles poſſunt quandoque etiam in perpetuum conferri, *ib. n.* 10. 240

Propria, & eſſentiali Capellaniarum pertuitas, ex fundatione ipſa deſumenda eſt *ib. n.* 11. *ead.* 240

Capellaniam in perpetuum retentam fuiſſe permiſſivè atque accidentaliter, declarat ſubſequuta obſervantia, *ibid. n.* 12. *ead.* 240

Verba urbana & officioſa non præſupponunt, ſed potiùs excludunt Capellaniarum perpetuitatem, *ibidem num.* 17. 241

Stante præſervatione juriſdictionis, antea exercitæ, res in ſuo primævo ſtatu relicta cenſetur, *ib. n.* 18. 241

Actus, licet unicus, amotionis Capellani confirmat facultatem generalem removendi, & quando, *ibid. nu.* 21. *eadem* 242

Clavium dimiſſio, & reconceſſio, juncta præſertim primordiali deputatione ad tempus, & ad cauſam manualem, & mercenariam directa, nonniſi amovibilitatem præſefert, *ib. n.* 23, *ead.* 242

Præcipuus effectus amovibilitatis ad nutum eſt, ut Patronus nullam teneatur aſſignare rationem utendi hac facultate, *dec.* 5. *n.* 3. 243

Præ-

Præſentatus, ſeu electus à Patrono, cum qualitate amovibilitatis, ſi eam acceptavit, & Beneficium ſeu Capellaniam per longum temporis ſpatium retinuit, non poteſt amplius ipſam qualitatem impugnare, *ib. n. 4.* 243

Neque illi permiſſum eſt, inconſulto Patrono, & in ejus præjudicium difformem inſtitutionem ab Ordinario importare, *ibid. n. 5. eadem* 243

Conſtito de qualitate amovibilitatis, in ipſo actu erectionis firmata, in dubium revocari non poteſt facultas removendi, etiam abſque obligatione exprimendi cauſam, *ibid. n. 6.* 243

Effectuatio ſtatuum ſubſequentium de Capellania, ſeu Beneficio amovibili, comprobat enunciativam, ſeu relationem in ſtatu antecedenti contentam, *ib. n. 9.* 244

Vel ſaltem ex hujuſmodi obſervantia impreſſus dicitur ſtatus, pro libera, & abſoluta amovibilitate, *ibid. n. 10. eadem* 244

In Judicio manutentionis, cùm ſit adeò privilegiatum, diſcutienda non eſt probatio, quæ ex propria Præſentati acceptatione deſcendit, *ibid. n. 13. ead.* 244

Quando in diſpoſitione teſtamentaria non adeſt clauſula *ad nutum* pro effectum remotionis, requiritur cauſa, *ibid. n. 14. eadem* 244

Amovibilitas, à Fundatore ſimpliciter expreſſa, per obſervantiam declaratur, *ibid. n. 15. eadem* 244

Reliqua ſupple in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad reſidentiam.*

C A P E L L A.

Per venditionem Capellæ, transfertur dominium improprium tantùm, ratione materialium, abſque aliqua ſpirituali miſtura, *dec. 22. num. 47.* 288

Remanentibus ibidem legatis, contemplatione illius determinatæ Eccleſiæ, & loci ſactis, *ib. n. 48. ead.* 288

Ex quibus probetur, Capellam fuiſſe Deo perpetuò dicatam, *dec. 29. num. 13. 14. & 15.* 309

Capella, vel alius locus quando dicatur Sacer, & Deo perpetuò dicatus, ad hoc ut gaudeat Immunitate Eccleſiaſtica, *ibidem, num. 17. eadem* 310

C A P I T U L U M I N G E N E R E.

Non poteſt Capitulum aliquid ſtatuere, quod in minima parte imminuat Jura Epiſcopi, ſeu Archiepiſcopi, *dec. 16. n. 9.* 267

Capitulum, quod per accidens in aliena Eccleſia convocetur, non ideò præſumitur, illud ibi ſemper fuiſſe, *dec. 26. n. 18.* 301

CAPITULUM QUOAD FUNERA.

Capitulum Eccleſiæ Collegiatæ præcedere debet Parochum, uti minus dignum, in aſſociatione funerum etiam ejus Parochianorum, *dec. 4. n. 1.* 242

Et deferenda eſt ſola Crux ejuſdem Collegiatæ, *ibid. n. 2. eadem* 242

CAPITULUM QUOAD NEGOCIA IN EO GERENDA.

Poſt legitimam Capituli, ſeu Collegii coadunantiam, quæ à majori parte ſtatuuntur, ab omnibus dicuntur facta, *dec. 11. num. 12.* 258

CAPITULUM QUOAD JUS ILLUD CONVOCANDI.

Quando facultas convocandi Capitulum reſidet penes Capitulum ipſum, ea repoſita dicitur in duabus ex tribus partibus, *dec. 9. n. 1. & 9.* 252

Secus quando hujuſmodi facultas reſidet apud unum ex Capitulo, ratione dignitatis, quia tunc totum jus conſolidatum remanet in illis, qui ad convocationem dignioris Capitulariter intervenerunt, *ibid. num. 2. & 10. eadem* 252

Et electio, ſeu nominatio, per illos facta, valida eſt, neglectis aliis, qui intereſſe recuſarunt, etiamſi conſtituant majorem partem, reſpectu totius Capituli, *ibid. n. 3. eadem* 253

Convocatione legitimè facta, negligentes, vel recuſantes intervenire, in contumacia poſiti dicuntur, *ib. n. 4* 253

Et videntur juri ſuo renunciaſſe, atque ex facto proprio ab illo actu extraneos, & alienos ſe feciſſe, *ib. num. 5. eadem* 253

Si tres Canonici Capitulo interveniant, cæteris abſentibus, poſſunt adhuc illi tres negocia Capitularia valide expedire, *ibid. num. 6. eadem* 253

Habens facultatem convocandi Capitulum, non habet poteſtatem reſtringendi terminum Juris, *ibid. num. 7. eadem* 253

Quando de Jure Collegium, ſeu univerſitas habet caput, quod ratione dignitatis præeſt, ei competit facultas convocandi d. Collegium, ſeu Univerſitatem, *ibid. n. 8. eadem* 253

In hac materia conſuetudo antiqua eſt omnino ſervanda, *ibid. n. 11.* 253

Conceſſo termino ad aliquam electionem, ſeu præſentationem faciendam, poteſt is, qui Capitulo præſidet, in quacumque parte termini, illud convocare, *ibid. n. 19.* 254

Quando jus convocandi Capitulum ſpectat ad digniorem, poſſunt intereſſentes terminum coarctare, actum electionis expediendo, etſi duas ex tribus partibus reſpectu totius Capituli non conſtituant. Licet ſecus ſit, ubi jus convocandi penes ipſum Capitulum, ſeu Collegium reſideat, *ibid. num. 20. & 21. eadem* 254

C A P I T U L U M Q U O A D J U S V O T A N D I.

Jus ferendi ſuffragium in Capitulo competere poteſt, ex particulari Eccleſiæ conſuetudine, præciſivè etiam à jure conſortiali, & Capitulari, *dec. 18 ſub n. 8.* 272

C A S S I N E N S E S M O N A C H I.

Teſtimonium Monachorum Caſſinenſium eorum etiam proprio Monaſterio ſuffragatur, *dec. 26. n. 10. & 11.* 301

C A T H E D R A T I C U M.

Ab Honorio III. initium duxit, *dec. 26. n. 27. & 28.* 302

C A U S A P I A.

Quæ à Teſtatoribus in cauſam piam legantur ſub onere perpetuæ Miſſarum celebrationis, deſinunt eſſe bona laicalia, & efficiuntur de dominio, ſeu adminiſtratione Eccleſiæ, *dec. 22. num. 8.* 285

Et habentur tamquam Deo, & ſancti ejus conſecrata, *ibid. n. 9. eadem* 285

Adminiſtratio bonorum, in cauſam piam relictorum, plenariè ſpectat ad Pontificem pro tempore, tamquam caput viſibile Eccleſiæ, *ib. n. 10. & 11. eadem* 285

Quando hæreditas, & bona relicta Eccleſiæ, Majorem partem diſpoſitionis abſorbent, Teſtamentum ſemper dicitur conditum ad Pias Cauſas, *poſt dec. 11. n. 6.* 325

C A U T E L A.

Quæ ad majorem cautelam fiunt non nocent, *dec. 32. num. 7.* 314

C E N T E N A R I A.

Centenaria obſervantia quam vim habeat, *dec. 4. n. 9.* 242

Actus contrarius, intra metam centenariæ geſtus, ipſam centenariam intervertit, & vulnerat, *deciſ. 23. num. 9.* 290

C H R O N I S T Æ.

In antiquis omnis fides habenda eſt monumentis Chroniſtarum, *dec. 26. num. 8.* 301

C L A V I S.

Clavium traditio quid operetur, *dec. 3. n. 23.* 241

C L A U S U L Æ.

Clauſula *ſublata, & decretum irritans* impediunt quamlibet contrariam conſuetudinem, *dec. 32. num. 19.* 315

C O A D J U T O R, & C O A D J U T U S

Statutum, ſimpliciter privans Canonicos abſentes fructibus ſuorum Canonicatuum, non comprehendit Canonicum Coadjutum, *dec. 27. num. 6.* 304

Hujuſmodi ſtatum, tamquam odioſum, ſtrictè eſt interpretandum, *ibid. num. 7. eadem* 304

Coadjutor, ab Eccleſia tamquam in filium receptus, habet legitimam Officii adminiſtrationem, *ibid. num. 9. eadem* 304

Multo minus procedit Statutum contra Canonicum Coadjutum, ubi adeſt contraria obſervantia, *ibidem, ſub num. 15.* 301

C O L L E G I A T A E C C L E S I A.

Non eſt abſurdum, quòd ex duabus Eccleſiis, æquè collegiatis, una ſit altera major, ac dignior, & in actibus honorificis præferri omninò debeat, *deciſ. 25. ſub num. 29.* 297

Olim communior vigebat opinio, quòd concurrente juſta, ac rationabili cauſa, poſſent Locorum Ordinarii ſimplices, ſeu Parochiales Eccleſias in Collegiatas erigere, *dec. 36. num. 3.* 323

Hodie tamen ex decretis Sac. Congregationis Concilii, hujuſmodi erectiones reſervatæ ſunt ſupremæ Sedis Apoſtolicæ auctoritati, *ibid. num. 4. eadem* 323

Quæ adverſentur qualitati Collegialitatis, eamque omninò excludant, *ibid. num. 5.* 323

Quod ſemper nuncupata fuerit Collegiata, ſemperque habue-

habuerit Chorum, Stallum, Burſam, Archam, & Menſam communem, ſunt hæc ſigna æquivoca, & referibilia etiam ad Eccleſias, merè receptitias, & non Collegiatas, *ibid. num. 6. eadem* 323

Vel ad ſummum probare poſſunt Collegiatam impropriam, quoad effectum præeminentiarum, *ib. n. 7. ead.* 323

Confirmatio Apoſtolica ſuffragari dumtaxat valet ad roborandam præexiſtentem erectionem, Summo Pontifici expoſitam, uti ritè, & rectè factam: Non verò ad revalidandam erectionem nullam, ſeu Collegialitatem, veram ac propriam non præexiſtentem, *ib. num. 8. eadem* 323

COLLEGIUM.

Præſes, datus Collegio, non habet facultatem illud convocandi, cùm jus Collegii ſit prorſus diverſum à jure ſimplicis perſonalis aſſiſtantiæ, *dec. 30. n. 6.* 312

Contrariæ Auctoritates in quibus terminis procedant, *ibid. eod. num. 6.*

Impeditus intereſſe Comitiis, ob impedimentum frivolum, & ineptum, allegare non poteſt juſtam cauſam abſentiæ, ſed pro non impedito habendus eſt, *ibidem, num. 9. eadem* 315

Requiſitus, ſi intereſſe prætermiſit, habendus eſt, ac ſi electio facta fuiſſet eo præſente, *ibid. n. 10.* 315

Reliqua ſupple in Verb. *Capitulum quoad jus illud convocandi, & Capitulum quoad negocia in eo gerenda.*

CONCORDATA GERMANIÆ.

Juxta concordata Germaniæ, collatio Papæ ad tres menſes coarctatur, *dec. 20. num. 13.* 278

CONCORDIA.

Actus, vigore alicujus concordiæ geſti, ea reſoluta, nullum jus tribuunt, perindè ac ſi expleti non fuiſſent, *dec. 32 num. 17.* 315

Reliqua ſupple in Verb. *Actus in genere.*

CONFIRMATIO.

Confirmationis vis, & natura eſt corroborare actum confirmatum, non ampliare, *dec. 56. num. 11* 268

Etiamſi confirmatio munita ſit clauſula *ſublata, & decreta irritanti, ibid. num. 11. eadem* 268

Confirmatio rem in eo ſtato, in quo antea erat, relinquit, *dec. 25. ſub num. 43.* 299

Ubi conceſſio, facta ab Epiſcopo, nulla eſt, atque illegitima, confirmatio quoque Apoſtolica, ex defectu ſubjecti confirmabilis, evaneſcit, *dec. 35. n. 8.* 321

Confirmatio in forma ſpecifica non ſe extendit ad actus juratos, & contractus, qui ſtatuto ſubjecti non ſint, poſt *dec. 26. num. 6.* 325

CONFRATERNITAS.

Confraternitas, in celebranda Feſtivitate Sancti ſui Titularis, cæteris paribus, & re integra, alteri præferri debet, *dec. 14. num. 12.* 264

Secus verò concurrente æmulatione, & in præjudicium juris alterius Confraternitatis ex longæva poſſeſſione jam acquiſiti, *ibid. num. 13. eadem* 264

Maſſarius, & Syndici ſtare non poſſunt ſine Confraternitate; benè tamen ſtare poteſt Confraternitas abſque Maſſario, & Syndicis; & eo caſu magis dignus præſidet loco Rectoris, *dec. 19. num. 9.* 274

Quando Maſſarius, & Syndici Confraternitatis habent, juxta legem fundationis Beneficii, jus ad illud præſentandi, Juſpatronatus reſervatum dicitur intuitu Perſonarum præſentare debentium, non autem Confraternitatis, *ibid. num. 10. eadem* 274

Bona, Confraternitati laicali relicta, cenſeri non debent Eccleſiaſtica, ſed laicalia etiamſi aliquod opus pium annexum habeant, *ibid. num. 12. eadem* 275

Confraternitas laicalis, ex bonis ſibi relictis, erigere poteſt Beneficium Eccleſiaſticum, & jus præſentandi reſervare Maſſariis, & Syndicis, excluſis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis; eodem modo, quo poteſt Capellaniam erigere manualem, ipſis non ſubjectam, *ibid. num. 13. eadem* 275

Qualitas Eccleſiaſtica, ſuperventa ſocietati, Eccleſiaſticum reddere non valet jus præſentandi, reſervatum particularibus Perſonis laicis independenter ab ipſa Societate, *ibid. nu. 17.* 275

Prælatio, & manutentio concedenda eſt illi Confraternitati, quæ prius aggregationem reportavit ab Archiconfraternitate, talem facultatem, à Sancta Sede habente, *dec. 33. num. 1.* 315

Bulla Clementina abrogat aggregationes, in una eademque Civitate, & loco factas, Confraternitatum SS. Sacramenti, *ibid. num. 2. eadem* 316

Quæ Bulla confirmata poſtmodum fuit per Breve ſan. mem. Pauli V. *ibid. n. 3. eadem* 316

Nullitate aggregationis detecta, nullum per conſequens jus competit Confratribus utendi privilegiis, & juribus, ex legitima aggregatione aliàs promanantibus, *ibid. n. 4. ead.* 316

Quando ratio habenda non ſit de defectu regiſtri aggregationis, *ib. num. 5. 6. & 7.* 316

Ex quibus tollatur pariter defectus ſubſcriptionis Cardinalis Protectoris, *ibid. num. 8. eadem* 316

Lapſus centum annorum præſumere facit impletam fuiſſe in omnibus formam, à Bulla Clementina præſcriptam, *ib. num. 9. eadem* 316

Concurrente maximè prævia approbatione aggregationis, & literis teſtimonialibus Ordinarii loci, *ibidem, num. 10. ead.* 316

Recognitio ejuſdem Ordinarii ad quem finem requiratur, *ibidem, numer. 11. eadem* 316

Ex quibus probetur aggregationis effectuatio, *ibid. num. 13.* 316

Ad hunc effectum leviora ſufficiunt argumenta, & adminicula, *ibid. num. 14. ead.* 316

Privilegium aggregationis reſervatum unicè eſt Archiconfraternitatibus Urbis, *ib. n. 17. ead.* 317

Reliqua ſupple in Verb. *Juſpatronatus.*

SAC. CONGREGATIONUM RESOLUTIONES.

In uno caſu loquentes ad alium extendi non debent, *dec. 32. num. 9.* 314

CONSERVATOR.

Quando Conſervator judicialem habeat juriſdictionem, *deciſ. 21. num. 33.* 282

CONSUETUDO.

Longæva conſuetudo in materia præeminentiali totum facit, *dec. 25. num. 31.* 298

Amplia, etiamſi non doceatur legitimè præſcripta, *ibidem, numer. 32. eadem* 298

Conſuetudo, non habens Juris reſiſtentiam, per ſolum decennium inducitur, *ib. ſub num. 33. ead.* 298

Clauſula *ſublata, & decretum irritans* impediunt quamlibet contrariam conſuetudinem, *dec. 32. n. 19.* 315

CONTRACTUS.

Quæ ſit virtus, & efficacia pacti reſolutivi in contractu appoſiti, *dec. 11. num. 6.* 257

In ſtipulationibus nullum verbum otioſè appoſitum cenſeri debet, *ib. num. 9. eadem* 257

Unuſquiſque debet contra ſe admittere legem, cujus Beneficio præventivè uſus fuit, *ibid. num. 14.* 258

CONTRACTUS.

Contractus habentes annexam Spiritualitatem non comprehenduntur ſub Statuto laicali, *poſt dec. 26. n. 5.* 325

Etiamſi agatur de Jurepatronatus laicali, *ibidem, num. 2. eadem* 325

In Contractibus, & actibus juratis non requiruntur ſolemnitates Statutariæ, *ibid. num. 3.* 325

Reliqua ſupple in Verb. *Mulier, ſolemnitates, Statutum, & Teſtamentum.*

CONTRADICTIO.

In eadem diſpoſitione contradictio ſemper vitanda eſt, *deciſ. 21. num. 20.* 285

CONTUMAX, & CONTUMACIA.

Qui ob ſuam contumaciam mulctam paſſus eſt, omne damnum ſibimet ipſi imputare debet, *dec. 8. n. 17.* 252

CRUCIATA.

Vide in Verb. *Indulgentiæ.*

D

DAMNA, & INTERESSE.

Ceſſante dolo, aut calumnia in querelante, non intrat condemnatio ad refectionem damnorum, & intereſſe, *dec. 8. numer. 20.* 255

Limita in accuſatore voluntario, qui non probato delicto dicitur eſſe in præſumpta calumnia, *ibidem, num. 21. eadem* 251

DECISIONES.

In aliqua re individuales, ſunt in alia re ſimili attendendæ, *deciſ. 27. ſub numer. 7.* 304

DENOMINATIO.

Denominatio, rei ſubſtantiam non mutat, *deciſ. 18. numer. 10.* 272

DE-

Digitized by Google

DEROGATIO.

Medietatis vocum derogatio non intrat, quando Juſpatronatus Univerſitati, ſeu Collegio competit, & quare, *dec.* 23. *num.* 4. 290

DISPENSATIO.

Speciale impedimentum, quod non eſt conſecutivum ad obſtaculum, per diſpenſationem ſublatum, ſpeciali quoque indiget diſpenſatione, *dec.* 31. *n.* 7. 312

Impedimentum, ſeu obſtaculum facti, quod non fuit Pontifici eapreſſum, & ab eo præſumitur probabiliter ignoratum, cenſeri non poteſt diſpenſatione ſublatum, *ibidem*, *num.* 8. *eadem* 312

Reliqua ſupple in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad incompatibilitatem*.

DISPOSITIO.

Generalis diſpoſitio nullam patitur reſtrictionem, *dec.* 11. *num.* 8. 257

In diſpoſitione, facta alicujus rei ſpeciali mentione, dubitari nequit, ex verborum proprietate, de illius incluſione, *ibidem*, *num.* 10. 257

DISTRIBUTIONES.

Diſtributiones, quas amittunt Eccleſiæ actualiter non inſervientes, ipſo Jure accreſcunt aliis præſentibus, & inſervientibus, *dec.* 8. *num.* 32. 251

Ad effectum amittendi diſtributiones quotidianas, quando impedimentum dicatur potius voluntarium, quàm neceſſarium, *ibid. num.* 23. 252

DOCTORES.

Examinatur, *deciſ.* 459. *part.* 19. *recent. deciſ.* 17. *num.* 17. & 59. 270

Reprobatur *Garz. de Benef. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 337. *dec.* 34. *num.* 20. 320

DOCUMENTUM.

Documenta antiqua plenam fidem merentur, *dec.* 23. *num.* 5. 290

DOMINUS.

Recognoſcens aliquem in dominum, fatetur rem ad illum pertinere, *dec.* 26. *num.* 20. 301

DOMINIUM.

Rerum dominia, & poſſeſſiones nudo animo retineri poſſunt, *dec.* 26. *num.* 17. 301

E

ECCLESIA.

Obligatio dandi die feſto ſolemni ceram, vel eleemoſynam alicui Eccleſiæ, ſubjectionem indicat, *dec.* 26. *num.* 26. 302

Reliqua ſupple in Verb. *Inſignia*, & *Præeminentia*.

ECCLESIA NUMERATA, VEL INNUMERATA.

A certo numero Canonicorum, & præbendarum oritur numeratio Eccleſiæ, *dec.* 36. *num.* 9. 323

In Eccleſia numerata datur vera vacatio, & collatio Canonicatuum in titulum; ſecus verò in Eccleſia innumerata, *ibid. num.* 10. *eadem* 324

Neque in Eccleſia hujus ſecundi generis Canonicatus cadunt ſub regula Menſium, aliiſque reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis, *ibidem*, *num.* 11. *eadem* 324

Præfinio numeri Canonicorum, ad menſuram fructuum, pro tempore creſcentium, vel decreſcentium, ſtatum præfefert Eccleſiæ innumeratæ, *ibid. n.* 12. 324

Præſertim ſi accedat ulterius ſubſequuta judicialis obſervantia, *ibid. num.* 16. *eadem* 324

Etiam in Eccleſia non numerata datur vacatio, & collatio impropria, *ibid. num.* 14. *eadem* 324

Maximè ſi concurrant plures proviſiones ab Epiſcopis factæ, abſque hujuſmodi terminorum expreſſione, *ibid. n.* 15. *eadem* 324

Proviſiones Apoſtolicæ, quando Pontifici facta fuit mentio de Eccleſia innumerata, nullam inducunt ſtatus ejuſdem Eccleſiæ immutationem, *ibid. num.* 16. 324

Idem pariter dicendum in caſu, quo nulla facta fuerit mentio Eccleſiæ non numeratæ, attenta clauſula, *dummodo ad nos collatio, hac vice pertineat*, in literis Apoſtolicis contenta, *ibid. num.* 17. *eadem* 324

Quæ ſit potiſſima ratio, ob quam Eccleſia innumerata non poſſit ad numeratam reduci, *ibid. n.* 18. *ead.* 324

Ex reticita Eccleſiæ innumeratæ qualitate, oritur vitium ſubreptionis, *ibid. num.* 19. *eadem* 324

Immo etiam ex obſcura, & involuta veri expreſſione, *ibidem*, *num.* 20. *eadem* 324

Diminutio reddituum non facit Eccleſiam de innumerata numeratam; neque valet exinde certus numerus Canonicorum determinari, in poſterum non augendus, dato eorumdem reddituum augmento, *ibid. n.* 21. *ead.* 324

ÆDIFICARE.

Quiſque poteſt in proprio ſolo ad ſui libitum ædificare, etiam immutando faciem rei, *dec.* 29. *num.* 1. 308

ELECTIO.

Electores, legitimè convocati, non imminente tempore, à lege prefixo, ſi nolunt illud abbreviare, poſſunt abbreviationem, & electionem ad alium diem differre, *dec.* 9. *num.* 16. 254

At ſi volunt terminum Juris abbreviare, & ad electionem procedere, talis electio non dicitur effectus proveniens à coactiva abbreviatione, per convocantam facta, ſed à libera voluntate convocatorum, qui poterant ad libitum eligere, & non eligere, *ibid. n.* 17. *eadem* 254

Conceſſio termini ad eligendum, & præſentandum non impedit, quin Electores in quacumque parte termini poſſint eligere, ac nominare, & terminum ipſum abbreviare, *ibid. num.* 18. *eadem* 254

Neque quod præſes in quacumque parte termini poſſit convocare, *ibid. n.* 19. *eadem* 254

Quando jus convocandi Capitulum, ſeu Collegium ſpectat ad digniorem, poſſunt intereſſentes terminum coarctare, actum electionis expediendo; etſi duas ex tribus partibus, reſpectu totius Capituli, ſeu Collegii, non conſtituant. Licet ſecus ſit, ubi jus convocandi penes ipſum Capitulum, ſeu Collegium reſideat, *ibid. n.* 20. & 21. *eadem* 254

Concurrente maximè ſpecifica obſervantia, *ibid. num.* 22. *eadem* 254

An in una eademque adunantia valeat ab Electoribus abbreviari terminus, & fieri electio, *ibidem n.* 23. 254

Diſtingue, *ibid. num.* 24. & 25. *eadem* 255

Electione, à majori parte eligentium nulliter facta, tota eligendi facultas pro illa vice in minori parte conſolidata remanet, *dec.* 17. *num.* 5. 269

Et conſequenter electo à minori partu Beneficium adjudicandum eſt, *ibid. num.* 8. *eadem* 269

In alectiona licitum non eſt judicium ſortis adhibere, *ibid. num.* 3. *eadem* 269

Electio, ſeu nominatio, quæ fit viva voce, non diſcrepat ab illa, quæ in ſcriptis expletur, *ibid. n.* 7. 269

Ubi inæqualis eſt votorum numerus, paritas meritorum non verificatur inter eos, quorum prælectio ſorti commiſſa eſt, *ibid. n.* 9. *eadem* 269

Nulliter eligens propria culpa, & mala fide, pro ea vice facultatem amittit eligendi, *ibid. num.* 15. 270

Iſtaque conſolidatur in aliis, qui ad electionem ritè, & rectè devenerunt, *ibid. n.* 16. *eadem* 270

In electione ad ſimplicem Capellaniam laicalem, vetitum non eſt judicio ſortis uti, *ibid. n.* 18. 270

Bona fides, & juſta credulitas validitatis actus excuſat à jure devoluto favore Ordinarii, *ibid. n.* 20. *ead.* 270

Conſolidatio juris eligendi majoris partis Patronorum in altera minori parte, an locum habeat, quando electio fuit facta jure particulari, non autem jure Collegii, ſeu Univerſitatis, *ibidem*, *num.* 21. & 22. *ead.* 270

Quoties electio fuerit nulla, non ex vitio Perſonæ, ſed quia actus contra juris diſpoſitionem expletus fuerit, poteſt ad novam electionem procedi, *ibid. n.* 23. *ead.* 270

Declara, *ibidem num.* 24. *eadem* 270

Nullitas primi actus electionis influit etiam in ſecundum, qui in adhæſionem, & approbationem illius geſtus fuit, *ibid. num.* 25. 271

Secundus actus, poſita nullitate actus præcedentis, dicitur primus, ac ſi nullus alius præceſſiſſet, *ibid. num.* 26. *eadem* 271

Reliqua ſupple in Verb. *Collegium*.

EMPHYTEUTA, & EMPHYTEUSIS.

Domino competit directum dominium, Emphyteutæ verò utile, *dec.* 26. *num.* 19. 301

Domino utili licitum eſt apponere proprium ſtemma in re Emphyteutica, *ibid. num.* 22. *eadem* 302

Contractus cujuſcumque alterius ſpeciei, quàm Emphyteuticus præſumi debet, *ibid. n.* 23. 302

In Contractu Emphyteuſis de Jure requiritur, quod conceſſio fiat ad meliorandum, *ibid. num.* 24. 302

ENUNCIATIVA.

Effectuatio ſtatutum ſubſequentium comprobat enunciativam,

ciativam, ſeu relationem in ſtatu antecedenti contentam, *dec.* 5. *num.* 9. 244
Antiqua enunciativa Inſtrumenti, cum ſubſequuta obſervantia, plenam conſtituit probationem, *dec.* 6. *num.* 12. 246
Simplex enunciativa impugnativè emiſſa, neque confeſſionem, neque probationem ullam conſtituere valet, *dec.* 11. *num.* 15. 258
Stante pendentia litis ſuper qualitate Beneficii contrariæ enunciativæ Ordinarii nullius roboris ſunt, *dec.* 21. *num.* 47. 283

EPISCOPUS IN GENERE.

Poteſt Epiſcopus ad rectum Eccleſiæ gubernium ordinationes facere, *dec.* 3. *num.* 6. 239
Ordinariorum decretis, qui de Eccleſiarum ſuæ Diœceſis ſtatu, & qualitate informati præſumuntur, plurimum defertur, *ibid. num.* 7. *eadem* 239
Epiſcopo, ſeu Archiepiſcopo competit, ex Juris diſpoſitione, ordinaria juriſdictio in locis ſuæ diœceſis, *dec.* 7. *num.* 2. 247
In punitione Subditorum omnis præſumptio militat pro Epiſcopo, quod circa modum non excefferit, *dec.* 8. *num.* 16. 251
Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus juriſdictionem univerſalem habet in omnes Eccleſias, Loca pia, Capitula & Perſonas Eccleſiaſticas, in ſua Diœceſi exiſtentes, *dec.* 16. *num.* 1. 267
Et in quacumque materia, ad res Subditorum, & perſonas ſpectante, *ibid. n.* 2. *eadem* 267
Signanter verò circa cognitionem gravaminum, *ibid. num.* 3. *eadem* 267
Conſuetudinem loci non præſumitur Ordinarius ignorare, *dec.* 17. *num.* 10. 269

EPICOPUS QUOAD OBSEQUIA EIDEM PRÆSTANDA.

Epiſcopus honorificè recipiendus eſt à Regularibus ad januam Eccleſiæ, *dec.* 25. *num.* 38. 299

EPISCOPUS QUOAD PERSONAS, ET LOCA EXEMPTA.

Non repugnat, quòd certus locus, & certæ Perſonæ, ibidem degentes ſint, exemptæ ab omnimoda juriſdictione Ordinarii, & quod adhuc idem locus, & Perſonæ in ejus diœceſi, & juriſdictione habituali permanere dicantur, *dec.* 7. *num.* 9. 247

ÆQUIPARATA.

Æquiparatorum idem debet eſſe judicium, *dec.* 32. *num.* 3. 314

SS. EUCHARISTIÆ SACRAMENTUM.

In omnibus Hiſpaniarum Eccleſiis adeſt vetuſtiſſima, & immemorabilis conſuetudo, in Proceſſione SS. Corporis Chriſti, illud deferendi per proprios Sacerdotum humeros, *dec.* 12. *num.* 1. 260
Quæ pia ac laudabilis conſuetudo, tamquam lex, ab iis, qui tale ſervitium præſtarunt, ſervari etiam in poſterum debet, *ibid. num.* 2. *eadem* 260
Stante hac immemorabili conſuetudine in genere, neceſſaria non eſt alia ſimilis probatio immemorabilis, quoad Sacerdotes in ſpecie, qui ad id teneantur, ſed ſufficiunt etiam pauci actus, *ibid. num.* 3. & 4. *eadem* 260
Præſertim ubi alii Sacerdotes, ex eodem Clero, prædictum munus obire non recuſant, *ibid. num.* 5. 260

EXEQUIÆ.

Vide in Verb. *Turnus*.

F

FACTUM.

Quod quis facto jam approbavit, amplius impugnare non valet, *dec.* 22. *num.* 56. 288
Nemini licet proprium factum impugnare, *dec.* 26. *num.* 33. 302

FAMILIA.

Vocata aliqua familia, non veniunt illi de familia extranea, licèt per medium fœminæ cum illa conjungantur, *dec.* 5. *num.* 36. 244

FESTIVITAS.

Eccleſia, quæ conſuevit aliquod Feſtum celebrare, debet in ſua quaſi poſſeſſione manuteneri, privativè quoad alias Eccleſias, non conſtitit de illius ſubjectione, ac dependentia, *dec.* 14. *num.* 8. 264
In materia publicarum Feſtivitatum, ad obviandum æmulationi, ac tollendas contentiones, Judicis officio providendum eſt; ut qui Feſtum celebrare poſterius incæpit, cedat alteri, à quo præventus fuit, *ibidem num.* 9. *eadem* 264
Confraternitas in celebranda feſtivitate Sancti ejus Titularis, cæteris paribus, & re integra, alteri præferri debet, *ibid. num.* 12. 264
Secus verò concurrente æmulatione, & in præjudicium juris alieni, ex longæva poſſeſſione jam acquiſiti, *ibid. num.* 13. *eadem* 264
Permitti ſolet in pluribus Eccleſiis magnæ Civitatis celebratio contemporanea ejuſdem Feſtivitatis, *ibid. num.* 14. *eadem* 264
E converſo autem deneganda eſt in parvo Loco, ne ſequatur Populi diverſio, *ibid. num.* 15. *eadem* 264

FIDEI PROFESSIO.

Nova Fidei profeſſio fieri debet à Canonico, qui dimiſſo primo Canonicatu, alium acquirit, etiam in eadem Eccleſia, & non obſtante profeſſione emiſſa in adeptione primi, *dec.* 34. *num.* 18. 320

FORMA.

Quæ ad formam pertinent ad unguem ſunt obſervanda, nec per æquipollens in quocumque caſu ſuppleri poſſunt, *dec.* 28. *num.* 16. 307

FORUM.

Ubi ſit mentio de Foro, in dubio intelligitur de Foro domicilii, *dec.* 22. *ſub num.* 27. 286
Quando Teſtator jubet aliquid fieri in Foro, peragendum eſt in ejus municipii Foro, *ibid. n.* 28. *ead.* 286

FUNUS.

Aſſociatio per viam in funeribus eſt actus indifferens, & in ea Parochus nullam exercere dicitur juriſdictionem ſupra Cadaver, *dec.* 4. *num.* 3. 242
Aſſociatio eſt inſeparabiliter connexa cum primis, & ultimis actibus, funus perficientibus, *ibidem n.* 4. *eadem* 242

G

SANCTI GERMANI MONTIS CASSINI COLLEGIATÆ.

Initium, & incrementum recenſetur, *deciſ.* 26. *num.* 1. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. 300
Dependentia Collegiatæ S. Germani à Monachis Caſſinenſibus unde deſumatur, *ibid. num.* 12. 13. 14. 15. & 16. 301

GRATIA.

Ex defectu voluntatis Concedentis, Gratia ipſo Jure nulla cenſetur, *dec.* 22. *num.* 53. 288
Ubi parti executivæ adverſantur prœmialis. & diſpoſitiva, ſubſiſtentia, vel nullitas gratiæ regulanda eſt à veritate, vel falſitate ipſius partis prœmialis, & diſpoſitivæ, unde cauſa motiva, & finalis deſumitur, *dec.* 25. *num.* 12. 295
Ad hoc ut gratia dicatur ſubreptitia, vel obreptitia, ſufficit, quod reticeantur ea, quæ Pontificem difficiliorem reddidiſſent ad concedendum, vel à conceſſione retraxiſſent, *ibid. num.* 13. & 20. *eadem* 295
Corruente principali Gratiæ fundamento in univerſum, deficit Principis intentio quoad omnia, *ibid. num.* 19. 296
Novam Gratiam non poſtulat qui de jure ſuo non diffidit, *ibid. num.* 43. 299
Narratio concepta per negativam, quando præcipuum gratiæ fundamentum in verificatione ipſius negativæ conſiſtit, concludenter eſt juſtificanda, *dec.* 28. *num.* 8. 307
Quando narrativa concepta eſt per verbum disjunctivum, ſufficit quòd altera tantùm pars alternata verificatur, *ibidem*, *num.* 10. *eadem* 307
Limita, *ibid. num.* 11. *eadem* 307
Gratia, per falſam ſuggeſtionem obtenta, executionem non meretur, *dec.* 34. *num.* 1. *pag.* 318. & *dec.* 36. *num.* 2. 322
Gratia in parte, & objecto ſuo principali corruenta, corruit etiam reſpectu acceſſorii, *dec.* 35. *n.* 7. 321
Reliqua ſupple in Verb. *Reſcriptum*.

H

HÆREΣ, & HÆREDITAΣ.

AB hærede religioſè ſervanda eſt defuncti voluntas, *dec.* 22. *num.* 1. 285

Et illam intervertens, dicitur per quamdam ſpeciem furti rem diſpoſitam contrectare, *ibid. n.* 2. 285

Onus hæredi impoſitum, nulla facta perpetuitatis mentione, interpretationem recipit, quòd ſit perſonale ad vitam ipſius Hæredis, *ibid. num.* 46. 288

In pari cauſa, potior eſt favor Teſtatoris, & quæſitum Jus Legatarii, quàm Hæredis, *ibid. num.* 52. 288

Hæres poſt aditionem fit dominus rerum hæreditariarum, *dec.* 23. *num.* 7. 290

Hæreditas, ante aditionem ſemper dicitur jacens, *dec.* 23. *num.* 8. *eadem* 290

HISTORICI.

Ex Hiſtoricorum relationibus probatur alicujus Eccleſiæ matricitas, *dec.* 25. *num.* 26. & 27. 297

In antiquis, omnis fides habenda eſt Hiſtoricorum monumentis, *dec.* 26. *num.* 8. 301

HORÆ CANONICÆ IN CHORO RECITANDÆ.

In Officiis Matutinis, ac Veſpertinis, ſervanda eſt recta, ac decora pſallendi methodus, *dec.* 8. *n.* 2. 249

Delinquens per receſſum à Choro, non petita venia à digniore, & ſimilia puniri valet, & debet, *ib. n.* 7. 250

Et poteſt Epiſcopus, ſeu ejus Curia contra delinquentes in Choro procedere in figura Judicii, debitamque pœnam illis infligere, *ibid. n.* 8. *eadem* 250

Legem præſcriptam, in Divinis Officiis perſolvendis, non ſervans, meritò punitur, *ibid. n.* 9. 250

In divinarum laudum recitatione ſtandum eſt ritui, & moribus Eccleſiæ, cui per Clericos actualiter inſervitur, *ibid. num.* 10. *eadem* 250

In Divinis Officiis celebrandis, Cæremoniæ, quæ non ſunt à Jure præſcriptæ, regulam ſumunt à conſuetudine, *ibid. num.* 11. *eadem* 251

Secundæ Veſperæ omninò reſpondere debent primis Veſperis, atque Horis matutinis, *ibid. n.* 12. *ead.* 251

Divina Officia non contentionibus, ſed humiliter, ac contrito corde tractanda ſunt, *ibid. n.* 13. *ead.* 251

Devotionem, ac pietatem excitant in populo, ſi debita cum reverentia perſolvantur; è converſo autem contemptum pariunt, ſi irreverenter, & cum ſcandalo exerceantur, *ibid. num* 14. & 15. *eadem* 25

I

IGNORANTIA.

NOn excuſat ignorantia in iis, quæ ex diſpoſitione Juris deſcendunt, *dec.* 17. *num.* 12. 270

Ignorantia veriſimilis non eſt in illo, qui pro alio aliquid agit, rigore ſpecialis mandati, *ibid. n.* 13. *ead.* 270

Neque allegabilis eſt, ſtante contraria proteſtatione, ſeu interpellatione, *ibid. num.* 14. *eadem* 270

IMMEMORABILIS.

Quæ ſint requiſita neceſſaria ad probandum Immemorabilem, remiſſivè, *dec.* 11. *num.* 17. 258

Iis deficientibus non relevant teſtium depoſitiones ſuper illa, *ibid. num.* 18. *eadem* 258

Principaliter requiritur, quòd teſtes deponant de viſu, & propria ſcientia per annos 40. *ibid. num.* 19. *eadem* 258

Teſtium depoſitiones, vel aliæ ſimiles probationes, ſuper immemorabili, in materia facultativa, ſunt inefficaces, niſi concludant Partis contradictionem, ejuſque ſucceſſivam acquieſcentiam, *ibid. num.* 20. *eadem* 258

IMMUNITAΣ ECCLEΣIAΣTICA.

Capella, vel alius locus quando dicatur ſacer, & Deo perpetuò dicatus, ad hoc ut gaudeat Immunitate Eccleſiaſtica, *dec.* 29. *num.* 17. 310

Immunitas Eccleſiaſtica eſt favorabilis, & latiorem recipit interpretationem, *ibid. n.* 18. *eadem* 310

IMPETRATOR.

In examinandis literis Interpetratoriis, utpote odioſis, ſtrictè eſt procedendum, *dec.* 28. *num.* 6. 306

Et in dubio contra impetrantem eſt judicandum, *ibid. num.* 7. *eadem* 306

Ubi verba impetrationis conjuncta ſunt in ſupplicatione, per particulas copulativas, Literæ impetratoriæ non ſunt exequendæ, niſi omnia, & ſingula expreſſa juſtificentur, *ibid. num.* 11. *eadem* 307

Impetrator, non juſtificans narrata, repellitur, *ibid. num.* 18. & 19. 307

INDULGENTIÆ.

Pro valida publicatione Indulgentiarum requiritur recognitio Ordinarii, *dec.* 33. *num.* 11. 316

Commiſſarius Cruciatæ facultatem habet a Sancta Sede ſuſpendendi, ac revalidandi Indulgentias, *ibid. num.* 12. *eadem* 316

INDULTUM.

Indulta Pontificum ſemper important tacitam conditionem, dummodo preces veritati nitantur, *dec.* 25. *num.* 6. 294

INEFFECTUATIO.

Super actu ineffectuato nullum poteſt fieri fundamentum, *dec.* 3. *num.* 13. 240

INFERIOR.

Non poteſt inferior contra legem Superioris aliquid ſtatuere, *dec.* 18. *num.* 14. 273

Limita, accedente obſervantia centenaria, quæ facit præſumere Superioris approbationem, ſeu confirmationem, *ibid. num.* 15. *eadem* 273

INΣIGNIA.

Per appoſitionem inſignium quis arrogare ſibi videtur dominium rei, *dec.* 26. *num.* 34. & 35. 302

Affixio inſignium eſt ſequela dominii, *ibid. num.* 36. *eadem* 302

Non poteſt apponere inſignia qui caret plenario dominio, *ibid. num.* 37. *eadem* 302

Ob conſpicuas largitiones in reſtauratione Eccleſiæ, permitti poteſt inſignium appoſitio, *ib. n.* 38. *ead.* 302

Uſuariis inſignium appoſitio non permittitur, *ibid. num.* 39. *eadem* 303

Quando plures pro reſtauranda Eccleſia contribuerunt, permitti non debet uni ſoli appoſitio inſignium, *ibidem*, *num.* 40. *eadem* 303

Qui eleemoſynis fidelium Eccleſiam extruxit, ne uni quidem Capellæ dictæ Eccleſiæ poteſt arma ſua apponere, *ibid. n.* 41. & 42. *eadem* 303

Quando Eccleſia ad aliquem pertinet, licitum non eſt abſque ejus permiſſu aliena ſtemmata in ipſa apponere, *ibid. num.* 43. 303

INΣTANTIA.

Cauſæ inſtantia de Jure Canonico eſt perpetua, *dec.* 21. *num.* 45. 283

INΣTITUTIO.

Concedenda ſemper eſt præſentatio à majori parte Patronorum, *dec.* 6. *num.* 3. 245

INΣTRUMENTUM.

Inſtrumentis antiquis plena fides debetur, *dec.* 23. *num.* 5. 290

INTRUΣUΣ ET INTRUΣIO.

Intruſo non ſuffragatur poſſeſſio triennalis, *dec.* 21. *num.* 37. 282

JURAMENTUM.

Contra proprium Juramentum de obſervandis Statutis, & conſuetudinibus Eccleſiæ, non poteſt quis venire, *dec.* 31. *num.* 9. 312

Quæ Juramenta de ſervandis Statutis, & conſuetudinibus, in actu capiendæ poſſeſſionis Canonicatuum, abrogata fuerint, *ibid. num.* 10. *eadem* 313

Corruente ſuppoſito, ſub quo obtenta fuit relaxatio Juramenti, corruit quoque ad hunc effectum Gratia Pontificia, *ibid. num.* 11. *eadem* 313

JURIΣDICTIO IN GENERE.

Juriſdictio in gratiam particularis Perſonæ conceſſa, cenſeri debet privativa, *dec.* 16. *n.* 12. 268

Statutum circa conceſſionem juriſdictionis, etiamſi fuerit à Papa confirmatum, non extenditur ad juriſdictionem privativam in præjudicium Ordinarii, & quando, *ibid. num.* 13. *eadem* 268

Pro juriſdictione cumulativa in dubio eſt reſpondendum, *ibid. num.* 14. *eadem* 268

JURIΣDICTIO DELEGATA.

Per ſpecialem delegationem derogatum cenſetur Ordinarii Judicis juriſdictioni, *dec.* 16. *num.* 6. 263

Inter Judicem delegatum, & Judicem Ordinarium, quando locus ſit præventioni, *ibid. n.* 7. *eadem* 267

JUSPATRONATUS.

Juſpatronatus in dubio præſumitur hæreditarium, *dec. 6. num. 1.* 245

Sententia, declarans Juſpatronatum eſſe hæreditarium, facere dicitur jus, & ſtatum, quoad omnes Compatronos, *ibid. num. 2. eadem* 245

Adjectio Juſpatronatus paſſivi extra limen ſundationis, & ex intervallo, à Compatronis facta, non ſuſtinetur abſque beneplacito Apoſtolico, *ibid. num. 5.* 245

Et ſtante nullitate, valent Patroni ab hujuſmodi conventione reſilire, ac de Jurepatronatus, ut prius, diſponere, *ibid. num. 6. eadem* 245

Præſentatio contra legem fundationis attendenda non eſt, *ibid. num. 10.* 246

Sed Juſpatronatus pro illa vice conſolidatus remanet in Patronis, qui conſentaneè ad fundationem præſentarunt, *ibid. num. 11. eadem* 246

Valet Summus Pontifex providere etiam de Beneficiis Jurispatronatus Laicorum, Patronis invitis, & reluctantibus, *dec. 19. num. 5.* 274

Reſignationes tamen hujuſmodi Beneficiorum admittere non ſolet, niſi cum clauſula *accedente Patronorum conſenſu*, *ibid. num. 6. eadem* 274

Gratia obtenta abſque mentione Jurispatronatus Laicorum, eſt ſubreptitia, & ipſo jure nulla, *ibid. num. 7.* 274

Juſpatronatus, reſervatum Maſſario, & Syndicis alicujus Confraternitatis, non dicitur Eccleſiaſticum, ſed merè laicale, *ibid. num. 8. eadem* 274

Juſpatronatus quando dicatur reſervatum Maſſario, & Syndicis Confraternitatis, intuitu Perſonarum: non autem ipſi Confraternitati, *ibidem*, *numer. 10. eadem* 274

Juſpatronatus dicitur Eccleſiaſticum, ſi Beneficium fundatum fuerit ex bonis Eccleſiæ relictis, *ibid. n. 11. eadem* 275

In reſervatione Jurispatronatus favore Laicorum, approbatio Ordinarii præſumere facit Beneficium fuiſſe fundatum ex bonis Laicalibus, non autem Eccleſiaſticis, *ibid. num. 14.* 275

Juſpatronatus eſt quid diverſum à jure præſentandi, & quomodo, *ibid. num. 15. eadem* 275

Non repugnat, quòd Juſpatronatus, reſpectu pertinentiæ dicatur Eccleſiaſticum: reſpectu verò modi, & exercitii juris præſentandi ſit laicale, *ibid. num. 16. eadem* 275

Juſpatronatus laicale, ob tranſitum ad Perſonas Eccleſiaſticas, verè Eccleſiaſticum evadit, *dec. 20. num. 1.* 276

Fundator Beneficii, relinquens Juſpatronatus Eccleſiæ, cenſetur ipſius legibus illud ſubjeciſſe, *ibid. num. 2. eadem* 276

Et conſequenter obnoxium remanet regulis Cancellariæ, beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico reſervantibus, *ibidem*, *num. 3. eadem* 276

Juſpatronatus laicale, ad Perſonas Eccleſiaſticas tranſiens, Eccleſiaſticum evadit, *dec. 23. n. 1.* 289

Adhuc tamen retinere valet qualitatem laicalem, ad effectum evadendi reſervationes Apoſtolicas, & quando, *ibid. n. 3. eadem* 289

Quando Juſpatronatus competit Univerſitati, ſeu Collegio, non intrat derogatio medietatis vocem, & quare, *ibid. num. 4.* 290

Juſpatronatus an poſſit donari à Muliere abſque Solemnitatibus à Statuto requiſitis. *Poſt dec. 36. in reſponſ. Jur. pag. 325. & ſeqq.*

JUS QUÆSITUM.

Nemo ſine cauſa ſpoliandus eſt jure, ſemel jam perfectè quæſito, *dec. 18. num. 5.* 272

L

LAICUS.

Laici ſunt capaces ſimplicis adminiſtrationis temporalis, & œconomiæ fructuum Eccleſiæ illorumque erogationis in uſus pios, *dec. 29. num. 5.* 309

Dependentia tamen habent ab Epiſcopo, qui poteſt eos cogere ad reddendam rationem, *ibidem*, *num. 6.* 309

LEGATUM.

Legata Filiorum favore, & ad pias cauſas non comprehenduntur ſub Statuto, requirentes certas ſolemnitates in Teſtamento Mulierum. *Poſt dec. 36. n. 9. & 10.* 325

LEO CARDINALIS.

Ob ſuæ hiſtoriæ ſinceritatem commendatur, *dec. 26. num. 9.* 301

LIBER.

Libri Capitulares contra Capitulum, & Canonicos plenè probant, *dec. 13. num. 9.* 262

LICENTIA.

Licentia non dicitur conceſſa, quando ad ſui perfectionem aliquid ſpectat, quod non habuit effectum, *dec. 24. num. 3.* 292

Teſtes ſe referentes ad licentiam, quæ non exhibetur, nec de ea aliunde conſtat, non probant, *ibid. num. 4. & 5. eadem* 292

Conceſſa facultate aliquid liberè agendi, nulla ad hoc requiritur licentia, *dec. 32. num. 10.* 314

Licentia, petita cum clauſula præſervativa jurium petentis, trahi non poteſt ad probandam neceſſitatem illam petendi, *ibid. num. 16.* 315

LIS.

Lis ſemper durat, & pendere dicitur, donec per rem judicatam terminata fuerit, *dec. 21. n. 44.* 283

LITERÆ APOSTOLICÆ.

Non ſunt exequendæ literæ Apoſtolicæ, ſi de veritate in illis expreſſorum aliquo modo dubitari poſſit, *dec. 1. num. 1.* 236

Non juſtificatæ, executionem non merentur, *dec. 18. num. 1.* 272

E converſo literæ Apoſtolicæ, undique juſtificatæ, celerem executionem merentur, *dec. 19. num. 1.* 274

Subreptitiè, vel obreptitiè obtentæ, licèt eſſent in data anteriores, non ſunt exequendæ, *ibid. n. 2. eadem* 274

Literis Apoſtolicis, in forma gratioſa expeditis, idoneitas juſtificata præſumitur in dataria, *ibid. n. 2. eadem* 274

Impetrans literas Apoſtolicas, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, illarum commodo prorſus caret, *dec. 22. num. 22.* 286

Neque circa id, diſcrimen ullum eſt inter reſcripta gratiæ, & reſcripta Juſtitiæ, *ibid. n. 23. ead.* 286

Tam veri taciturnitas, quàm falſi ſuggeſtio nullam reddit gratiam, *ibid. num 24. eadem* 286

Præſertim quando alterutra earum difficiliorem reddidiſſet Papam ad Gratiam, *ibidem n. 25. eadem* 286

Literæ Apoſtolicæ, undequaque juſtificatæ, exequendæ ſunt, *dec. 23. num. 2.* 289

LOCUS SACER.

Profanis uſibus deputanda non ſunt Loca Sacra, Deo ſemel dicata, *dec. 29. num. 10.* 309

In quibus locis id locum habeat, *ibidem*, *num. 11. & 12. eadem* 309

Locus Sacer, per accidens deſtinatum ad Sacrificium Miſſæ, non poteſt dici perpetuo Sacer, aut Deo permanenter dicatus; itaut non poſſit in profanos, uſus converti, *ibid. num. 16.* 312

Ex tumulatione Cadaverum in aliquo loco, non infertur, eum eſſe Sacrum; ſed requiritur auctoritas Ordinarii, qui eumdem locum irrevocabiliter deputet ad uſum pium, *ibid. num. 19.* 310

M

MANDATUM.

Mandatum Procuræ factum à Marito intereſſendum Teſtamento Uxoris ſupplet ejus citationem & requiſitionem à Statuto præſcriptam. *Poſt dec. 36. num. 15. & 20.* 326

MANUTENTIO.

Judicium manutentionis de Jure regulandum venit juxta præſentem rerum ſtatum, *dec. 5. num. 11.* 244

Neque admittantur exceptiones, altiorem indaginem requirentes; ſed iſtæ ad Judicium petitorium rejiciuntur, *ibid. num. 12. eadem* 244

In prædicto Judicio, cùm ſit adeò privilegiatum, diſcutienda non eſt probatio, deſcendens ex propria acceptatione præſentati, *ibid. num. 13. eadem* 244

Manu-

Manutentio concedenda eſt habenti poſſeſſionem, ſeu quaſi, *dec.* 10. *num.* 1. *pag.* 255. *dec.* 26. *n.* 44. *pag.* 303. *& dec.* 30. *num.* 20. 315

Et ad hunc effectum ſufficientiam unicus actus, *ibid. num.* 2. *eadem* 255

Manutentio conceditur ad Statum, in quo quis ultimo loco reperitur, *ibidem, num.* 5. *eadem* 256

Præſertim quando poſterior poſſeſſio roborata reperitur Juris aſſiſtentia, *ibid. num.* 6. *eadem* 256

Manutentio debetur etiam in actibus honorificis, & præeminentialibus, *dec.* 25. *n.* 36. 298

Manutentio conceditur, etiam conſtito de bono jure, *dec.* 32. *num.* 20. 315

Utraque Parte, de ſua poſſeſſione docente, illi concedenda eſt manutentio, quæ valido, ac legitimo titulo fulcitur, *dec.* 33. *num.* 20. 317

MARITUS.

Mandatum Procuræ factum à Marito ad intereſſendum Teſtamento Uxoris ſupplat ipſius citationem, & requiſitionem à Statuto volitam. *Poſt dec.* 36. *n.* 15. *&* 20. 326

Mariti præſentia ſuppleri non poteſt per æquipolleos quando à Statuto requiritur pro integrande perſona Uxoris; Secus ſi requiratur ratione præjudicii, *n.* 21. *eadem* 326

Marito non opponente nullitatem Teſtamenti Uxoris, non poteſt talis nullitas ab alio allegari, *ibid. num.* 22. *eadem* 326

Præſertim ſi Mariti præſentia requiratur ad evitandum ejus præjudicium, *ibid. num.* 23. 326

MATRIX, & MATRICITAS.

Ad hoc, ut Eccleſia aliqua dici poſſit filialis alterius, requiritur, quòd ab illa proceſſerit, tamquam de ſinu Matris, & in ejus adjutorium poſteriori tempore nata fuerit, ac ædificata, *dec.* 14. *num.* 1. 263

Matricitas, & reſpectivè ſubjectio aliis quoque ſignis, & argumentis probatur, *ibid. num.* 2. *eadem* 263

Hæc tamen debent eſse adeò clara, & univoca, ut alium ſenſum recipere non valeant, neque ad aliam cauſam referri, *ibidem, num.* 3. 263

Simplex denominatio Matricis non concludit propriam, ac veram Matricitatem, & quare, *ib. n.* 4. *ead.* 263

Jus pulſandi prius Campanas in die Sabathi Sancti, & ſimilia, ſimplicem dumtaxat prærogativam important, ſupra alias Eccleſias, *ibid. n.* 5. *eadem* 263

Recenſetur ſigna, & argumenta, ex quibus excluditur vera ſubjectio, & omnimoda dependentia unius Eccleſiæ ab altera, *ibid. num.* 6. *eadem* 263

Ah hunc effectum valde confert ſententia, reportata ſuper actibos particularibus contra Eccleſiam, quæ Matricem ſe eſse prætendat, *ibid. num.* 7. *eadem* 263

Eccleſia, quæ conſuevit aliquod Feſtum celebrare, debet in ſua quaſi poſseſſione manuteneri, privativè quoad alias Eccleſias, non conſtito de illius ſubjectione, ac dependentia, *ibidem num.* 8. 264

Rigoroſa ſpecies Matricitatis eſt, quando reliquæ Eccleſiæ ab illa, veluti è ſinu Matris, proceſserunt: & in ejus adjutorium per viam diſmembrationis poſtmodum natæ ſunt, atque ædificatæ, *dec.* 25. *n.* 22. 296

Matricitas verò non rigoroſa importat tantummodo majoritatem, & præeminentiam, *ibid. eod. num.* 22. 23. *&* 24.

Proceſſiones inchoandæ ſunt ab Eccleſia Matrice, & ſunt ſignum valde univocum matricitatis Eccleſiæ, *eadem num.* 25. 297

Matricitas alicujus Eccleſiæ probatur ex Hiſtoricorum relationibus, *ibidem num.* 26. *&* 27. *eadem* 297

Item ex re judicata, *ibid. num.* 28. 297

Sententia, tribuens alicui Eccleſiæ matricitatem, afficit omnes Eccleſias ejuſdem loci, etiam citatas, *ibid. num.* 29. *eadem* 297

MINUS.

Qui poteſt plus, poteſt etiam minus, *dec.* 20. *n.* 15. 278

MISSÆ SACRIFICIUM.

Nullum datur pro Animabus Purgatorii majus, atque uberios ſuffragium, quàm ſacroſanctum Miſsæ Sacrificium, *dec.* 22. *num.* 37. 287

MISSARUM LEGATUM.

Miſsarum celebratio certo in loco, ex Teſtatoris voluntate perpetuò implenda, non debet aliò transferri, *dec.* 22. *num.* 4. 285

Quæ à Teſtatoribus legantur, ſub onere perpetuo celebrationis miſsarum, deſinunt eſse bona laicalia, & efficiuntur de dominio, ſeu adminiſtratione Eccleſiæ, *ibid. num.* 8. *eadem* 285

Et habentur tamquam Deo, & Sanctis ejus conſecrata, *ibid. num.* 9. *eadem* 285

Quando perpetuæ Miſsæ celebrandæ demandantur, abſque ſpecificatione Eccleſiæ celebrari debent in Eccleſia ſepulchrali, & quare, *ibidem, num.* 30. 31. *&* 32. 286

Contriſtantur Animæ defunctorum, cùm vident ſe fraudari præoptato in vita ſuffragio, *ibid. n.* 36. 287

Translatio Miſsarum de una Eccleſia ad alteram denegari ſolet quando agitur de Miſſis perpetuis, quæ à Teſtatore, inibi ſepulto, pro ejus Animæ ſuffragio relictæ ſunt, *ibid. num.* 39. *eadem* 287

Idque procedit etiam quoad Eccleſiam, ubi Teſtator ſepulturam elegiſset, licèt alibi ſepultus fuiſset, *ibid. ſub eadem num.* 39.

Non tenetur Hæres Miſsas celebrare facere in Eccleſia ſepulchrali, vi coactiva, ſed directiva, *ib. n.* 40. 287

Et in qualibet Eccleſia ſequatur implementum, ſemper pius diſponens obtinet totum id, quod exequendum mandavit, *ibid. num.* 41. 49. 287

Per celebrationem Miſsarum in Altare privilegiato pinguius conſulitur voluntati Defuncti, *ibid. num.* 42. *eadem* 287

In quibus caſibus procedat Concluſio poſita ſub n. 41. *ibid. num.* 43. *eadem* 287

Declara pariter Concluſionem, allatam, ſub num. 42. *ibid. num.* 44. *eadem* 287

Non quodlibet Miſsarum legatum perneceſse importat ſuffragium pro Anima Teſtatoris, quamvis aliàs ita præſumatur, *ibidem, num.* 49. 288

De facili permittitur Miſsarum celebratio extra Eccleſiam deſignatam, quando illius nominatio ſtat demonſtrativè tantùm, *ibid. n.* 50. *eadem* 288

Demandata à Teſtatore in aliqua Eccleſia celebratione Miſsarum, tenetur Hæres ad ſolvendum id, quod pro conſumptione ſacrarum ſupellectilium debetur, *ibid. num.* 55. 288

MODUS.

Quando diſputatur de modo, ſupponenda eſt ſubſtantia, *dec.* 10. *num.* 3. 255

MULIER.

Mulier an poſſit donare juſpatronatus abſque ſolemnitatibus Statutariis. *Vid. Reſponſ. Jur. D. Advoc. de Comitibus poſt dec.* 36. 325

Mulieres non ſecus ac Maſculi poſsunt de rebus ſuis diſponere tam in Teſtamento, quàm in contractibus, *ibid. num.* 7. 325

N

NOMINATIO.

Facta viva voce, non diſcrepat ab illa, quæ in ſcriptis expletur, *dec.* 17. *num.* 7. 269

NOVITAS.

Novitates vitandæ ſunt, quantum fieri poteſt, *dec.* 26. *num.* 45. 303

NULLITAS.

Proponi non poteſt nullitas contra ſententiam antiquiſſimam, *dec.* 21. *num.* 32. 282

Nullitas Teſtamenti Uxoris, ex quo ei non interfuit Maritus, non poteſt opponi niſi ab ipſo Marito. *Poſt dec.* 36. *num.* 22. *&* 23. 326

NUNCIUS.

Relationi publici Nuncii referentis aliquem citaſse ſtandum eſt, etiamſi citatio non reperiatur executa. *Poſt dec.* 36. *num.* 56. *&* 57. 326

O

OBLATIO.

In oblationibus, quæ Deo immediatè præſtantur, nulla requiritur correſpectivitas, ſed exuberat conſuetudo decennalis, *dec.* 12. *num.* 53. 260

OBREPTIO.

Obreptionis vitium inducitur, ſi taceatur, id, quod concedentis voluntatem à Gratia retrahere potuiſſet, *dec. 22. num. 33.* 287

Non creditur impetratum à plenaria, & abſoluta Principis voluntate, cùm in aliquo negocio veritas reticetur, *ibid. num. 34. eadem* 287

Reliqua ſupple in Verb. *Reſcriptum.*

OBSERVANTIA.

Obſervantia, proxima fundationi, voluntatem Fundatoris declarat, maximè ſi ex illius facto oriatur, *dec. 2. num. 5.* 238

Obſervantia patefacit quod ſub antiquitatis obſcuritate latet, *dec. 3. num. 8.* 240

Et eſt optima interpres cujuſcumque Statuti, *ibid. num. 9. eadem* 240

Obſervantia facultativa conſuetudinem non inducit obligatoriam, & libertatis reſtrictivam, *dec. 13. num. 5.* 262

Limita, concurrente continuata actuum multiplicitate per ſpatium longi temporis, *ibid. num. 6. ead.* 262

Præſertim ubi agitur de actibus concernentibus cultum Divinum & opera pietatis, *ibid. num. 7.* 262

Ex unico actu non inducitur obſervantia, præſertim ſi geſtus fuerit ſubrepetitiè, & clandeſtinè, *dec. 17. n. 11.* 270

Obſervantia declarat facultatem alicui conceſſam, *dec. 32. num. 4.* 314

OFFICIUM.

Commiſſo alicui, qui in dignitate, ſeu Officio conſtitutus ſit, miniſterio circa id, quod habet tractum ſucceſſivum, & perpetuum, miniſterium illud cenſetur commiſſum etiam ſucceſſoribus in eadem dignitate, ſeu officio, *dec. 2. num. 6.* 238

Nec repugnat quòd ejuſdem exercitium poſſit alteri committi, *ibid. num. 7. eadem* 238

OPERARII PIORUM LOCORUM.

Operarii Eccleſiarum, an & quando poſſint ædificare, abſque conſenſu Rectoris Eccleſiæ, *dec. 29. n. 2.* 308

Operarii hujuſmodi non ſunt capaces adminiſtrandi res Eccleſiaſticas, ſed ſolùm eis competit quædam adminiſtratio ſervitoria, ſeu providentialis, cum dependentia à Miniſtris Eccleſiæ, *ibid. num. 3. eadem* 308

Limita, ſi ex antiqua conſuetudine, vel ex Ordinarii ſententia plenam adminiſtrationem habuerint, independenter ab eis, *ibid. num. 4. & 7. eadem* 309

Ordinarii licentia pro Ædificio conſtruendo, ſupplet quemcumque facultatis defectum in dictis Operariis, *ibid. num. 8.* 309

Conſenſus Rectoris Eccleſiæ, abſque cauſa denegatus, ſuppleri poteſt ab Epiſcopo, *ibid. n. 9. ead.* 309

Electio Operariorum Eccleſiæ facienda eſt ad formam Statuti, legitima poteſtate conditi, & diuturna obſervantia confirmati, *dec. 30. n. 1.* 310

Indicere diem electionis Operarii an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, habentem jus præſidendi comitiis, vel ad digniorem inter Operarios, *ibid. n. 2. 3. & 4.* 310

Facultas indicendi Comitia, ſeu Capitulum pro dicta electione, deſumenda eſt à Statuto Eccleſiæ, & ad ipſius formam exercitium talis facultatis permitti debet ab Eccleſiæ Rectore, *ibid. num. 5.* 311

Operarii, tamquam laici, non habent aliam adminiſtrationem rerum Eccleſiæ, quàm providentialem, & in quo conſiſtat, *ibid. num. 7. eadem* 311

Forma, à Statuto præſcripta, circa aſſiſtentiam Præpoſiti Eccleſiæ electioni Operariorum impleta dicitur per requiſitionem ipſius; eoque recuſante intervenire, procedi poteſt ad electionem, etiam eo abſente, *ib. n. 8.* 311

Reliqua ſupple in Verb. *Collegium.*

OPTIO.

Ex conſuetudine optandi, præſumptio ſtat pro ſeparabilitate Præbendæ à jure Spirituali, & titulo Canonicatus, *dec. 34. num. 2.* 318

Quo caſu Impetrator gravius onus habet, concludenter probandi perpetuam, atque omninò inſeparabilem annexionem Præbendæ Canonicatus, *ibid. n. 3. ead.* 318

Annexio generica, & revocabilis, atque adhæſio Præbendæ jure ſpirituali, reſpectu Canoniæ, non ſufficit, ut per optionem pinguioris Præbendæ, mutatus quoque dicatur titulus Canonicatus, *ibid. num. 5.* 318

Quando Præbenda aliter optari non poſſit, quàm mutato titulo, *ibid. num. 7. eadem* 318

Qualitas ſpiritualitatis, & inſeparabilitatis non reſultat, ex quo optio fiat cum decreto, & auctoritate Ordinarii, *ibid. num. 8. eadem* 319

In vacationibus, quæ contingunt in menſibus Apoſtolicis, non habet Ordinarius jus conferendi, nec optionem admittendi, *ibid. num. 9. eadem* 319

In optione, ſecum ferente mutationem tituli ſpiritualis, interponendum eſt decretum ab eo, qui habet jus conferendi Canonicatum, *ibid. num. 10. eadem* 319

Mutatio loci, & Stalli in Choro, in præbendæ optione, qua ratione fiat, *ibid. num. 11.* 319

Si optio Præbendæ fiat abſque auctoritate Capituli, jus conferendi habentis, ex hoc arguitur, nullam fieri tituli Canonicalis mutationem, *ibidem, num. 12. eadem* 319

Idem probat collatio Canonicatus vacantis, & Præbendæ dimiſſæ ab eo, qui optavit, *ibid. n. 13. ead.* 319

Decretum Ordinarii intelligendum eſt juxta petitionem, coram illo factam ab optante, *ibid. n. 14. ead.* 319

Præſertim ſi ita ſuadeat factum, poſtea ſequutum, in actu capiendi poſſeſſionem, *ibid. n. 15. ead.* 319

Quando optiones factæ fuerunt etiam in menſibus reſervatis, ſignum eſt, Præbendas eſſe temporales, & à titulo Canonicali ſeparabiles, & quare, *ibid. num. 17.* 319

Per optionem factam à Canonico Prothonotario Apoſtolico, affecta quidem remanet Præbenda optata, non autem dimiſſa, *ibid. num. 19. & 21. eadem* 320

Ratione familiaritatis, vel Prothonotariatus, reſervata remanent Beneficia, quæ vacant per obitum poſſeſſorum; non autem ea, quæ vacant, vel dimittuntur per optionem. *ibid. num. 22.* 320

Ad impediendam optionem, non ſufficit reſervatio generalis ex mente Papæ; ſed requiritur expreſſa derogatio conſuetudini optandi, *ibid. n. 23. eadem* 320

Per unam reſervationem, non præſumitur Papa, velle comprehendere omnes Præbendas, quas ab uno eodemque Canonico optari contingeret, *ibid. n. 14. ead.* 320

Reliqua ſupple in Verb. *Canonici in genere.*

OPUS PIUM.

Vide in Verb. *Adminiſtrator, & Adminiſtratio.*

ORDINARIUS.

Vide in Verb. *Epiſcopus in genere.*

ORDO.

Omnia debent honeſtè, & juxta ordinem fieri, *dec. 8. num. 1.* 249

P

PAPA.

AD Summum Pontificem, tamquam caput viſibile Eccleſiæ, ſpectat plenaria adminiſtratio bonorum, in cauſam piam relictorum, *dec. 22. n. 10. & 11.* 285

Pontifex ſemper præſumitur ex juxta cauſa moveri, neque admittitur probatio in contrarium, *ib. n. 12.* 285

Et habet cœleſte arbitrium, itaut ipſi dici non valeat; cur ita facis? *ibid. n. 13. eadem* 285

Non poteſt à Teſtatore prohiberi, ut ejus diſpoſitio, commodum ſpirituale primario reſpiciens, Pontificiæ juriſdictioni, & adminiſtrationi non ſubjaceat, *ibid. num. 15. eadem* 286

Poteſtas, quam habent Summi Pontifices commutandi pias diſpoſitiones, differt ab illa, quam habent in hac materia Principes Sæculares, & quare, *ibid. num. 17. eadem* 286

Neque de hujuſmodi auctoritate Summorum Pontificum, eſt ullatenus ambigendum, *ibid. n. 18. ead.* 286

Juri quæſito non ſolet à Pontifice derogari, *ibid. num. 38.* 287

Papa numquam vult, abſque legitima cauſa, tollere jus præeminentiale, alteri Eccleſiæ quæſitum, *dec. 25. num. 21.* 296

Reliqua ſupple in Verb. *Indultum.*

PAROCHUS, & PAROCHIA IN GENERE.

Pro exercitio jurium Parochialium habet Parochus, intra limites propriæ Parochiæ intentionem fundatam, atque Juris aſſiſtentiam privativè quoad alios, *dec. 11. num. 1.* 257

Parochus de Jure ſepeliri debet in propria Parochia, etiamſi in aliena deceſſerit, *dec. 23. num. 12.* 290

PAROCHUS QUOAD FUNERA.

Qui ſint actus Parochiales in funeribus, *dec. 4. n. 5.* 242

Stola eſt ſignum Parochialis juriſdictionis, *ibidem, num. 6. eadem* 242

Declara, quoad actus juriſdictionales, & Parochiales; at non reſpectu aſſociationis Cadaveris, aliorumque actuum indifferentium, *ibidem, nn. 7.* 242

Non prohibetur Parocho ingreſſus in Eccleſiam tumulantem Regularium, licèt in ea nullum ſupra Cadaver Parochiani ſui officium peragere queat, *ibidem, numer. 8. eadem* 242

Quando agitur de Cadaveribus ſepeliendis in Ecclaſia Regularium, non poteſt Parochus eorum Eccleſias ingredi cum Stola, & Cruce, neque ibi exequias Eccleſiaſtico ritu celebrare, niſi ad illius favorem militet conſuetudo immemorabilis, vel alius legitimus titulus, *dec. 21. num. 2.* 257

Sed debet preces aſſociatorias terminare ante januam Eccleſiæ, ibique benedicere, & dare ultimum vale, *ib. num. 3. eadem* 257

Id ſavore Seraphicæ Religionis S. Franciſci ſtatuerunt, per viam legis, ubique Locorum ſervandæ, Alex. VIII. & Clem. X. *ibidem, num. 4.* 257

PAROCHUS QUOAD RESIDENTIAM.

Parochus reſidere tenetur apud Eccleſiam Parochialem, & per ſe ipſum exercere Curam Animarum, non autem per ſubſtitutum, *deciſ. 24. num. 1. pag. 291. & deciſ. 31. num. 1.* 312

Ac propterea inhabitare debet Ædes Parochiales, ut præſto eſſe valeat, ac promptus ad occurrendum Parochianorum indigentiis, *ib. n. 2. eadem* 291

Ordinarius remittere non poteſt Parocho onus reſidendi penes Eccleſiam Parochialem, *ibid. n. 6.* 292

Tranſlata Parochialitate, tenetur Parochus reſidere apud Eccleſiam, ad quam eſt facta tranſlatio, *ibidem, num. 7. eadem* 292

Tranſlatio Parochialitatis actum ſolemnem exigit, & ad hunc effectum concurrere debent cauſæ legitimæ, *ibidem, num. 8. eadem* 292

Aliàs non eximitur Parochus à reſidentia apud Priorem Eccleſiam, *ibidem, num. 9. eadem* 292

An, & quando poſſit Parochus, de Epiſcopi licentia, reſidere intra limites Parochiæ, extra Ædes Parochiales, *ib. n. 10. 11. 12. & 13. ead.* 292

Aeris intemperies non excuſat Parochum ab onere reſidendi, *ibidem, num. 14.* 292

Indigenarum diſceſſio ab uno loco, & incolarum habitatio in alio, an eximat Parochum à reſidentia in priore loco, *ibidem, num. 15. eadem* 292

Parochianis debetur manutentio in quaſi poſſeſſione recipiendi Sacramenta in Eccleſia, in qua per longum tempus ea receperunt, & habendi reſidentiam Parochi apud ipſam Eccleſiam, *ibid. n. 16. ead.* 293

PAROCHIA QUOAD TRANSLATIONEM.

Tranſlatio Parochialitatis exigit actum ſolemnem, & ad hunc effectum concurrere debent cauſæ legitimæ, *deciſ. 24. num. 8.* 292

PAROCHIANUS.

Parochianis debetur manutentio in quaſi poſſeſſione recipiendi Sacramenta in Eccleſia, in qua per longum tempus ea receperunt, *dec. 24. num. 16.* 293

PAROCHIALIS ECCLESIA QUOAD CONCURSUM.

Non ſervata forma, à Concilio Tridentino præſcripta circa concurſus ad Parochiales, locus fit impetrationi, *deciſ. 28. num. 1. & 2.* 306

In concurſu faciendo, Examinatores eſſe non poſſunt pauciores tribus, *ib. n. 3. eadem* 306

Concurrentes præſentare ſe debent ſaltem coram tribus Examinatoribus, collegialiter ſedentibus, *ibidem, num. 4. eadem* 306

Examinatorum ſuffragia edi debent ſtatim completo examine, & concurſu nondum dimiſſo, *ibidem, numer. 5. eadem* 306

Ad hoc ut Concurſus dicatur legitimus, debet coram Epiſcopo, vel ejus Vicario, & tribus ſaltem Examinatoribus Synodalibus examen fieri; & eo peracto, Concurrentium idoneitas renunciari, *ibid. num. 9.* 307

Si concurſus perfici non poſſit una die ob noctem ſupervenientem, differri poteſt ejus complementum ad diem ſequentem, *ibidem, num. 12. & 15.* 307

Reſponſiones Concurrentium, ex praxi ſervari ſolita in Alma Urbe, leguntur die ſequenti coram Eminentiſſimo Cardinali Vicario, & Synodalibus Examinatoribus, *ibidem, num. 17. eadem* 307

PATRONUS.

Conventiones, per quas Compatroni arctantur ad ſeſe invicem præſentandum, tamquam de Simonia ut plurimum ſuſpectæ reprobantur, *dec. 6. n. 4.* 245

Eccleſiæ Patroni honorifica receptio facienda eſt ad januam Eccleſiæ Patronalis, *dec. 25. n. 38.* 299

Reliqua ſupple in Verb. *Juſpatronatus.*

PŒNA.

Ubi pœnæ à jure infliguntur, procedendum eſt præviis Canonicis monitionibus, *dec. 27. ſub. n. 10.* 304

A pœna, & cenſura Juris non eſt facienda illatio ad alteram, ex diſpoſitione Statuti reſultantem, *ib. ſub eod. n. 10.*

POPULUS.

Univerſitas populi non conſtituitur ex certis determinatis perſonis, ſervitio alicujus Monaſterii, ſeu Parochiæ addictis, ſed ex univerſitate Familiarum, perſonarumque pluralitate, *dec. 7. n. 12.* 248

PORTIONES.

Portiones, quæ conſiſtunt in emolumentis, aſſignari ſolitis ex maſſa communi, ſolo intuitu ſervitii, naturam non habent veri Beneficii Eccleſiaſtici, *dec. 18. nu. 3. & 12.* 272

Portiones, quæ dantur abſque inſtitutione, connumerari non poſſunt inter Beneficia Eccleſiaſtica, *ibid. nu. 4. ead.* 272

Quamviseriam forent perpetuæ, & ad earum titulum permittatur aſcenſus ad Sacros Ordines, *ibidem, n. 6. eadem* 272

Neque pariter ubi Portionarii Eccleſiæ munera obeant, & cum Canonicis in emolumentis conveniant, *ibid. n. 7. eadem* 272

Vel ex eo, quòd inter Capitulares admittantur, & denominentur Beneficiati, *ibid. nu. 8. eadem* 272

Pro excluſione tituli collativi in his Portionibus, valde confert obſervantia, *ib. n. 13.* 273

POSSESSOR, & POSSESSIO.

Regulariter præferenda eſt poſſeſſio antiquior, *dec. 5. n. 1.* 243

Limita, quando antiquior poſſeſſio eſt ad nutum revocabilis, *ibidem num. 2. ead.* 243

Non attenditur anterior poſſeſſio, ubi illa redditur incerta; & æquivoca, *deciſ. 10. n. 4.* 256

Poſſeſſio triennalis non ſuffragatur intruſo, *dec. 15. num. 37.* 282

Poſſeſſio triennalis, & decennalis ipſum poſſeſſorem dumtaxat tuetur, & non alium, *ibid. n. 38. ead.* 282

In Cauſa, reſpiciente petitorium, non attenditur alia poſſeſſio, quàm ea, quæ Beneficii ſtatum immutare, & præſcribere valeat, *ibid. nu. 39. ead.* 282

Pendente lite in petitorio, Poſſeſſor litigioſus, etiam per centum annos, & ultra, nullum jus acquirit, *ib. n. 46.* 283

Rerum poſſeſſiones, & dominia nudo animo retineri poſſunt, *dec. 26. n. 17.* 301

In Judicio merè poſſeſſorio, videndum non eſt de juſtitia tituli, *dec. 33. n. 19.* 317

PRÆBENDA.

Quando præbendæ eſſe debent æquales, verificari debet æqualitas vera, & ſubſtantialis, in ipſo limine erectionis, *dec. 15. n. 3.* 266

Et de tali æqualitate, non autem de materiali, præſumitur Fundator intellexiſſe, *ib. n. 4. ead.* 266

Veriſimile non eſt, quòd Fundator minus dilexerit novos Canonicos, a ſe creatos, quàm Canonicos antiquos, *ib. n. 9. ead.* 266

Ex diſtinctione Præbendarum earumque num. æquali cum Canonicatibus, probatur ſimplex annexio generica, & revocabilis, atque adhæſio Præbendæ juri ſpirituali, reſpectu Canoniæ, *dec. 34. n. 4.* 318

Unio Beneficiorum ſimplicium Canonicatui non probat perpetuam, ac inſeparabilem annexionem Præbendæ cum titulo Canonicatus, *ib. n. 6.* 318

Unicam Præbendam ſpiritualem non poſſunt duo pro indiviſo poſſidere, *ib. n. 16.* 319

PRÆEMINENTIA.

Pontifex numquam vult, abſque legitima cauſa, tol-

lere

lere jus præeminentiale alteri Eccleſiæ quæſitum, *dec, 25. n. 21.* 296

Eccleſia Regularis non poteſt contendere de majoritate, & præeminentia cum Eccleſia Sæculari, *ib. n. 30.* 298

etiam in actibus honorificis, & præeminentialibus debetur manutentio, *ib. n. 36.* 298

In materia honorificentiæ, & præeminentiarum, conſuetudo inducit titulum validum, ad effectum exigendi in poſterum eoſdem actus urbanitatis, atque obſequii, qui antea exhibiti fuerunt, *ib. ſub eod. n. 36.*

Deputati, jus habentes accedendi ad Sacrum audiendum certa die in aliqua Eccleſia, recipi honorificè debent, atque aſſociari, tam in acceſſu, quàm in receſſu, uſque ad januam ipſius Eccleſiæ, *ibidem, eodem num. 36.*

Reliqua ſupple in Varb. *Actus facultativi.*

PRÆLATUS INFERIOR.

Ceſſat Epiſcopi jariſdictio, quoties vigore Apoſtolici privilegii, vel conſuetudinis immemorabilis, legitimè probatæ, conſtat favore prælatis inferioris de Territorio ſeparato, varo, ac proprio, *dec. 7. n. 3.* 247

Juriſdictio criminalis Prælatis inferioribus ſublata fuit à Sacr. Conc. Tridentino, *ibid. n. 4. ead.* 247

De ſubſtantia juriſdictionis non eſt habere Territorium proprium, & ſeparatum, *ibid. n. 5. ead.* 247

Omnes Prælati tam Sæculares, quàm Regulares, habentes qualitatem nullius, cum Territorio ſeparato, poſſunt, adinſtar Epiſcopi, Cauſas criminales Subditorum ſuorum cognoſcere, *ibid. n. 6. ead.* 247

Fundamentum juriſdictionis quaſi Epiſcopalis cum Territorio ſeparato conſiſtit in univerſali juriſdictione in omnes Perſonas utriuſque ſexus, *ib. ſub num. 12.* 248

Jus inſtituendi, & deſtituendi non eſt aptum inducere, ad ſavorem Prælati Inferioris, territorium ſeparatum, *ibidem, num. 15.* 248

Conceſſio juriſdictionis, quoad actus particulares, Prælato inferiori privativè facta, non valet in illum transferre juriſdictionem univerſalem, cum Territorio ſeparato, *ibidem, num. 16. eadem* 248

Etiamſi reſtricta fuerit ad certum locum, & ad certas perſonas; niſi conſtet de privilegio Apoſtolico, cum verbis importantibus qualitatem nullius, aliamque interpretationem non recipientibus, *ibidem, numer. 17. eadem* 248

Abſurdum eſt, quòd ſola Eccleſia Parochialis ſit verum, ac proprium Territorium alicujus Prælati Inferioris, *ibidem, num. 18. eadem* 248

Quando præſervata remaneat Ordinaria, & nativa juriſdictio Epiſcopi, non obſtantibus actibus, per Prælatum inferioris geſtis, *ibidem, num. 19.* 249

Reliqua ſupple in Verb. *Territorium ſeparatum.*

PRÆSCRIPTIO.

Ad præſcribendum adverſus conſtitutiones Pontificias requiruntur actus poſitivi, & directè contrarii, *deciſ. 25. num. 15.* 295

Immo quòd quiſpiam ſaſe oppoſuerit, & deinde de acquieverit, *ibid. eod. num. 15.*

PRÆSENTATIO, & PRÆSENTATUS.

Præſentato à majori parte patronorum Beneficium adjudicandum eſt, *dec. 1. num 11.* 236

In præſentatione licitum non eſt ad judicium ſortis confugere, cùm reputetur cæca, fallax, & erronea, *deciſ. 17. num. 3. & 4.* 269

Conſolidatio juris præſentandi majoris partis patronorum in altera minori parte, an locum habeat, quando præſentatio facta fuit jure particulari, non autem jure Collegii, ſeu Univerſitatis, *ibid. n. 21. & 22.* 270

Reliqua ſupple in Verb. *Juſpatronatus.*

PRÆVENTIO.

Inter Judicem delegatum, & Judicem Ordinarium, quandò locus ſit præventioni, *dec. 16. n. 7.* 267

Inter Judices, cumulativè procedentes, datur præventio, *ibidem, num. 15.* 268

PRIMITIÆ.

In primitiis, cùm Deo immediatè offerantur, nulla requiritur correſpectivitas, ſed exuberat conſuetudo decennalis, *deciſ. 12. num. 12.* 260

PRINCEPS.

Principes Laici facultatem habent commutandi ultimas voluntates in rebus, ſub eorum dominio, & Juriſdictione exiſtentibus, *dec. 22. num. 16.* 286

PRIVILEGIUM.

Privilegia utpotè odioſa, non ſunt extendenda, *deciſ. 25. num. 9.* 295

Ex eo quòd ſpecificè revocetur aliquod privilegium, non intelligitur reſtricta præcedens generalis revocatio, ſed cenſetur facta ſolùm majoris declarationis gratia, *ibidem, num. 10.* 295

Privilegia, poſt revocationem, perinde eſt, ac ſi nunquam conceſſa fuiſſent, *ib. n. 14.* 295

Novum privilegium obtinere non curat, qui de jure ſuo non diffidit, *ibidem, num. 43.* 299

Ad hoc ut amiſſum dicatur privilegium, vel præſumatur illi renunciatum, requiruntur actus poſitivi, & directè privilegio contrarii, nec ſufficit, quòd quis illico non contradicat, & patiatur alium uti ſimili privilegio, *dec. 33. num. 15.* 317

Immo neceſſarium eſt probare, quòd privilegium habens, aliquando illo uti voluerit, & impeditus acquieverit per tempus conſiderabile, *ibidem, num. 16. eadem* 317

PROBATIO.

Probatio incerta non relevat, *dec. 18. num. 9.* 272

Probatio æquivoca, & ambigua non concludit, *deciſ. 23. num. 6.* 290

PROCESSIO.

Ad hoc ut conſuetudo accedendi ad Proceſſiones ſit obligatoria, nulla requiritur correſpectivitas, ſed exuberat lapſus decem annorum, *deciſ. 12. num. 14.* 260

Proceſſiones inchoandæ ſunt ab Eccleſia matrice, *deciſ. 25. num. 25.* 297

In materia Proceſſionum, omnis poteſtas Epiſcopis tradita eſt, *ibidem, num. 34.* 298

Occaſione Proceſſionum, ubi ſolitum ſuit illas honorificè excipere in ingreſſu, & aſſociare in egreſſu uſque ad januam Eccleſiæ, hujuſmodi actus obſequiales continuari debent etiam in futurum, *ibidem, ſub numer. 35.* 298

Juri communi non repugnat, quòd Regulares honorificè recipiant publicam, & generalem Proceſſionem, ex utroque Clero Sæculari, & Regulari compoſitam, *ib. ſub num. 38.* 299

Quin immo talis honor non ſolùm de honeſtate, ſed etiam de juſtitia à Regularibus debetur, *ibidem, num. 39. eadem* 299

Regulares eo die, quo eſſe debent ad oſtium Eccleſiæ, pro recipienda Proceſſione, non tenentur eidem Proceſſioni intereſſe, *ib. eod. n. 39.*

Afferuntur plura exempla talis honorificæ receptionis, *ib. num. 40. 41. & 42.* 299

Reliqua ſupple in Verb. *Regulares.*

PROCURATOR.

Debet Procurator diligenter cuſtodire, & ſervare formam in mandato ſibi præſcriptam, *dec. 17. n. 6.* 269

PROTESTATIO.

Proteſtatio non impedit, quin Judex ſententiam ſuam validè proferat, *dec. 21. num. 36.* 282

Q

QUARTA FUNERALIS.

A Qualibet ſolutione quartæ funeralis exemptus eſt, ex conſtitutionibus, & privilegiis Apoſtolicis, Seraphicus Ordo Sancti Franciſci, *deciſion. 11. numer. 21.* 258

Juris cenſura favore Parochorum, quoad ſolutionem quartæ funeralis, ceſſat concurrente contrario privilegio, *ib. num. 22. eadem* 258

QUERELANS.

Vide in Verb. *damna, & intereſſe.*

R

RECLAMATIO.

REclamationes magis magiſque confirmant malum jus reclamantis, quando poſtea in Judicio ſuccubuit, *deciſ. 12. numer. 16.* 261

REGULARES.

Juri communi non repugnat, quòd à Regularibus præſtetur honorifica receptio publicæ, & generali Proceſſio-

ceſſioni ex utroque Clero Sæculari, & Regulari compoſitæ, *deciſ. 25. ſub num. 38.* 299

Quin immo talis honor non ſolùm de honeſtate, ſed etiam de juſtitia à Regularibus debetur, *ibidem, num. 39. eadem* 299

Regulares eo die, quo eſſe debent ad oſtium Eccleſiæ pro recipienda Proceſſione, non tenentur eidem Proceſſioni intereſſe, *ibidem, ſub eodem numer.* 39.

Afferuntur plura exempla hujus honorificæ receptionis, *ibid. n.* 40. 41. *&* 42. 299

Prohiberi non poteſt Regularibus Proceſſionem Sanctiſſimi Corporis Chriſti per vias, & Plateas ducere, infra octavam ejuſdem ſolemnitatis, *deciſion.* 32. *num.* 1. 6. 11. *&* 12. 313

In quibus terminis loquantur contrariæ in hac materia Sacrarum Congregationum reſolutiones, *ibidem, numer.* 8. 314

Facultatem hujuſmodi Proceſſionem peragendi, quam habent Regulares, tollere non valent Conſtitutiones Synodales, *ib. num.* 14. *&* 15. *eadem* 314

REGULÆ CANCELLARIÆ.

A quo Pontifice fuerunt promulgatæ, & quando, *dec.* 20. *num.* 5. 277

RELATIO.

Relatio, in actu proportionato emiſſa, & effectum ſortita, probat etiam ſine relato, *dec.* 5. *n.* 8. 244

Præſertim ſi proceſſerit à Perſonis informatis, *ibidem, eodem numer.* 8.

Effectuatio ſtatuum ſubſequentium comprobat relationem, in ſtatu antecedenti contentam, *ib. n.* 9. 244

Tale cenſeri debet referens, quale eſt relatum, *deciſ.* 21. *num.* 14. 280

RESCRIPTUM.

Reſcriptum, mendacio impetratum, licèt aliàs Legibus conſentaneum, nullum eſt; & ſi mendacium ſit etiam fraudoleatum, poteſt Impetrans puniri, *deciſ.* 22. *num.* 19. 286

Impetrato per mendacium reſcripto, quomodo debeat Judex delegatus procedere, *ib. n.* 20. *ead.* 286

Reſcripta, contra Jus emanata, debent ab omnibus Judicibus retractari; niſi forte ſit aliquid, quod alium non lædat, & petenti proſit, *ibidem, numer.* 21. *eadem* 286

Reſcriptum impetrans, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, illius commodo prorſus caret, ſive ſit reſcriptum Gratiæ, ſive Juſtitiæ, *ibidem, n.* 23. 286

Tam veri taciturnitas, quàm falſi ſuggeſtio, nullam reddit Gratiam, *ibidem. num.* 24. *eadem* 286

Præſertim quando alterutra earum reddidiſſet Concedentem difficiliorem ad Gratiam, *ib. n.* 25. *eadem* 286

Non præſumitur Concedens juri, Tertio quæſito, in nihilo præjudicare voluiſſe. *ibidem, nu.* 45. 287

Reſcriptum, ambigua narratione obtentum, ad hoc ut non ſortiatur effectum ſufficit, quòd, ſi veritas narrata fuiſſet, Pontifex difficiliùs conceſſiſſet, aut veriſimiliter non conceſſiſſet *ibid. num* 51. 288

Reliqua ſupple in Verb. *Gratia*.

RESERVATIONES APOSTOLICÆ.

Vide in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad reſervationes Apoſtolicas*.

RESIDENTIA.

Quando requiſita dicatur præcisè, & formaliter, aut cauſativè ſimpliciter, ſeu potiùs cauſativè ſecundùm quid, *dec.* 2. *num.* 3. 237

Et quando ſuppleri poſſit per ſubſtitutum, *ibidem, num.* 4. *eadem* 237

Diſponente Teſtatore, quòd diſtributor alicujus eleemoſynæ inhabitet domum, eidem aſſignatam, an inde inferatur ad reſidentiam, & adminiſtrationem perſonalem, *ibidem, num.* 8. 238

Diſpenſatus à reſidentia in Eccleſia, diſpenſatus non cenſetur à reſidentia in loco, *dec.* 27. *num.* 10. 304

Abſentia à Choro, cauſa valetudinis, meretur excuſationem, *ibidem, num.* 11. 305

Statutum loquens de abſentibus ex cauſa privatorum negotiorum, trahi non debet ad caſum abſentiæ ex cauſa neceſſaria adverſæ valetudinis, *ibidem, ſub eodem num.* 11.

Abſentia à Divinis Officiis, etiam interpolata, inducit pœnas à Sacr. Concil. Trident. præſcriptas, *ibidem, num.* 14. *eadem* 305

Limita, quoad pœnas ab aliquo Statuto inflictas, *ib. num.* 15. *eadem* 305

Reliqua ſupple in Verb. *Beneficia Eccleſiaſtica quoad reſidentiam*.

S

SACRA.

QUæ Deo dicata ſunt, in Contractum, ſeu Commercium venire nequeunt, *dec.* 26. *num.* 25. 302

SACRAMENTORUM ADMINISTRATIO.

Vide in Verb. *Parochianus*.

SCRIPTURA.

Scriptura recognita, & adminiculis comprobata, imo etiam ſolis adminiculis fulcita, plenam in Judicio fidem facit, *dec.* 5. *numer.* 7. 243

Copia Scripturæ, extracta pendente lite, & abſque compulſoria, vel Partis citatione, fidem non meretur, *dec.* 20. *num.* 11. 277

Scripturæ legalitas ex quibus probetur, *deciſ.* 21. *numer.* 11. 280

SENTENTIA.

Sententia ſub falſa credulitate lata, tamquam erronea, non eſt attendenda, *dec.* 3. *num.* 19. 245

Sententia afficere non valet non citatum, quoties de ejus principali intereſſe, & præjudicio agitur, *ibidem, num.* 20. *eadem* 242

Ob defectum juſtitiæ non conſtituitur ex ſententia res judicata, *dec.* 7. *n.* 1. pag. 247. *& dec.* 8. *n.* 5. 250

Sententiæ Rotales, juxta Conſtitutiones Apoſtolicas, intelligi debent ad formam præcedentium deciſionum, *ibidem, num.* 7. 247

Reſtitutio in integrum faciliùs conceditur contra ſententiam, quæ tranſitum fecit in rem judicatam, ob non interpoſitam intra legitima tempora appellationem, *dec.* 8. *num.* 3. 250

Sententia injuſta non meretur nomen ſententiæ, *ibidem, num.* 4. *eadem* 250

Et beneficio reſtitutionis in integrum reparanda eſt læſio, ex hujuſmodi ſententia reſultans, *ibidem, numer.* 6. *eadem* 250

Sententia, in cauſa ſtatus edita, facit Jus quoad omnes, *dec.* 21. *num.* 12. pag. 280. *& dec.* 25. *num.* 29. 297

Quando ſententia affertur, non ad effectum illam exequendi, ſed ad probationem facti, ſi dignoſcatur ſubſiſtens, attenditur ejus Juſtitia, non curata nullitatis exceptione, *ibid. num.* 31. 282

Nullitas proponi non poteſt contra ſententiam antiquiſſimam, *ibid. num.* 32. *eadem* 282

Juris præſumptio ſtat, ſententiam latam fuiſſe contra viventem, *ibidem, num.* 34. *eadem* 282

Sententia ex collitigantis contumacia robur ſuum non amittit, *ibidem, num.* 35. 282

Præventiva appellatio non impedit, quin Judex ſententiam ſuam validè proferat, *ib. num.* 36. *eadem* 282

SEPULCHRUM, & SEPULTURA.

Liberum cuique eſt Eccleſiaſticam ſepulturam eligere, etiam extra Parochialem Eccleſiam, *dec.* 21. *n.* 23. 258

Parochus in propria Eccleſia ſepeliens defunctum, qui alibi ſepulturam elegerat, compelli debet ad reſtitutionem Cadaveris, *ibidem, num.* 24. *eadem* 259

Ad vitandam cinerum vexationem, Judices quandoque facultatem habent, dimiſſo Juris rigore, reſtitutionem ſuſpendendi, *ibidem, num.* 25. 259

Vel illam penitus denegandi, *ibid. num.* 26. *ead.* 259

Declarantur prædicta in quibus caſibus procedant, *ibidem, num.* 27. *eadem* 259

Sepulchra debent eſſe ab Altare diſtantia, *deciſ.* 22. *num.* 26. 286

Eligens ſibi ſepulturam in aliqua Eccleſia, cenſetur ibidem præelegiſſe ſuum poſt obitum domicilium, *ibidem, num.* 27. *&* 29. *eadem* 286

In Eccleſia ſepulcrali celebrari debent miſſæ, quæ relictæ fuerunt abſque ſpecificatione Eccleſiæ, *ibidem, num.* 30. *eadem* 286

Eccleſia ſepulcralis, tamquam magis correlativa ad Animam defuncti, prædilecta cenſetur *ib. n.* 31 *ead.* 286

Et ſicuti ſubſtinet ſervitutem ſepulturæ, ita quoque commodum celebrationis Miſſarum ſentire debet *ibidem, num.* 32. 286

Ani-

Anima defuncti meritís, & interceſſione adjnvatur illius Sancti, in cujns Eccleſia Corpus ſuum recondi voluit, *ibidem*, *num.* 35. *ead.* 287

Tranſlatio miſſarum de unâ Eccleſiâ ad alretam denegari ſolet, quando agitur de miſſa perpetuis, quæ à Teſtatore, inibi ſepulto, pro ejus animæ ſuffragio relictæ ſunt, *ibid. n.* 39. *eadem* 287

Patochus de Jure ſepeliri debet in propria Parochia, etiamſi in aliena deceſſerit, *dec.* 23. *n.* 12. 290

SOLEMNITATES.

Statutariæ non requiruntur in Contractibus, & actibus juratis, *Poſt deciſ.* 36 *num.* 3. 325

An tequirantur in donatione Juriſpatronatus facta à Muliere, *ibid. nu.* 1. *& ſeq. eadem* 325

Statutum præſcribens certas ſolemnitatas in Teſtamento Mulieris, non comprehendit Teſtamenta ad pias cauſas, *ibidem*, *num.* 8. 325

Neque extenditur ad Teſtamentum factum in loco exempto, *ibid. nu.* 12. *ead.* 326

Non requiruntur in Teſtamento continente diſpoſitionem prudentem, & landabilem, *ib. n.* 14. *ead.* 326

Reliqua vid. in V. *Statutum*, *Teſtamentum*, *&c.*

SORS.

Ubi ſors unicè operatur, locus non eſt aptus conſummationi, juxta dictamen rationis, & propriæ conſcientiæ, *deciſ.* 17. *num.* 5. 269

Sors merita perſonarum non diſcernit nequa mores, ſed ſuper parum idoneos ſæpe cadit, *ibidem*, *numer.* 8. *eadem* 269

Paritas meritorum non verificatur inter eos, quorum prælectio ſorti commiſſa eſt, ubi inæqualis eſt votorum numarus, *ib. n.* 9. *ead.* 269

In electione ad ſimplicem Capellaniam Laicalem, vetitum non eſt judicio ſortis uti, *ibidem*, *n.* 18. 270

STATUS.

Status, qui non docetur effectuatus, non eſt in conſideratione habendus, *dec.* 20. *num.* 19. 278

Status, in quo aſſeritur, Beneficium vacaſſe In menſe reſervato, Datariæ non præjudicat, niſi aliundè certò probetur, *ibid. nu.* 20. *ead.* 278

Status litigioſi, & contradicti, apti non ſunt præſcribere qualitatem Beneficii, *dec.* 21. *n.* 40. 282

Status Beneficii ex quibus dicatur controverſua, & litigioſus, *ib. n.* 42. *&* 43. *eadem* 282

STATUTUM.

Statuta, quorum validitas firmata non fuit, nullam probationem facit, *dec.* 2. *n.* 9. 238

Statuta confirmata à Sede Apoſtolica, dicuntur Papalia, *dec.* 3. *n.* 5. 239

Statuta, non legitimè condita, adverſus Eccleſiæ conſtitutiones, & conſuetudines, non tenent, *ibidem*, *numer.* 14. 240

Statutum, quod neglectum fuit, abſque ulla executione, inter Eccleſiæ ſanctiones numerari non meretur, *ibidem*, *numer.* 15. *eadem* 240

Non valent ſtatuta, à Laicis condita, contra antiquas Eccleſiæ Leges, Apoſtolica ſeu Ordinaria auctoritate confirmatas, *ibid. n.* 16. *ead.* 240

Statutum circa conceſſionem Juriſdictionis, etiamſi fuerit à Papa confirmatum, non extenditur ad Juriſdictionem privativam, in præjudicium Ordinarii, & quando, *deciſ.* 16. *n.* 13. 268

Statutum ſimpliciter privans Canonicos abſentes fructibus ſuorum Canonicatuum, non comprehendit Canonicum Coadjutum, *dec.* 27. *num.* 6. 304

Hujuſmodi Statutum, tamquam odioſum, ſtrictè eſt interpretandum, *ibid. n.* 7. *eadem* 304

Statutum, loquens de abſentibus ex cauſa privatorum negotiorum, trahi non debet ad caſum abſentiæ ex cauſa neceſſaria adverſæ valetudinis, *ibidem*, *ſub num.* 11. 305

Pœna, per Statutum impoſita Canonicis, ſi per ſex menſes abſuerint à Choro, locum non habet, ſi abſuerint per ſemeſtre interruptum, *ibidem*, *numer.* 13. *eadem* 305

Statuto Eccleſiæ, per Capitulum condito, nulla melior dari poteſt interpretatio, quàm illa, quæ promanat ea facto, & declaratione ipſius Capituli, *ibidem*, *ſub num.* 16. 305

Statuta ab illis præſertim de Capitulo inviolabiliter ſervari debent, *dec.* 31. *num.* 2. 312

Validum eſt ſtatutum, quod Juris communis diſpoſitioni non adverſatur, & ad Divini Cultus incrementum tendit, *ibid. n.* 5. *ead.* 312

Obſervantia duorum ſæculorum ficut præſumere facit quemcumque meliorem titulum, ita etiam præſumptionem inducit confirmationis Apoſtolicæ, *ibidem*, *num.* 4. *eadem* 312

Contra proprium Juramentum de obſervandis Statutis, & conſuetudinibus Eccleſiæ non poteſt quis venire, *ibidem*, *num.* 9. 312

Quæ juramenta de ſervandis Statutis, & conſuetudinibus, in actu capiendæ poſſeſſionis Canonicatuum, abrogata fuerint, *ibidem*, *num.* 10. *eadem* 313

Ubi adeſt Statutum, quod Canonici abſentes non lucrentur niſi fructus, dari ſolitos abſentibus, qui reſidentiales dicuntur, intereſſentia per majorem anni partem, niſi ulterius adimpleantur alia onera, ab eodem Statuto injuncta; *ibid. num.* 12. 313

Laicale non comprehendit contractus habentes annexam ſpiritualitatem, *Poſt deciſ.* 36. *num.* 1. 325

Neque actus juratos, *ibidem*, *numer.* 3. *eadem* pag. 325. *&* *num.* 5.

Poteſt annullare Contractus, & eiſdem vires tollere, præſumendo illos metu, & dolo extortos, *ibidem*, *num.* 4. 325

Confirmatio in forma ſpecifica non ſe extendit ad actus juratos, nequa ad contractus, qui Statuto ſubjecti non ſint, *ibidem*, *num.* 6. 325

Præſcribens certas ſolemnitates in Teſtamentis Mulierum non comprehendit Teſtamenta ad pias cauſas condita, *ibid. num.* 8. *eadem* 325

Neque legata facta ad favorem filiorum, ſive pro æquali, ſive inæquali portione inſtituti ſint, *ibidem num.* 9 *&* 10. *eadem* 325

Requirens certas ſolemnitates in Teſtamentis non ſe extendit ad Teſtamenta facta in loco exempto, *ibidem num.* 12. 326

Mandatum Procuræ, factum à Marito ad intereſſendum Teſtamento Uxoris, ſupplet citationem, & requiſitionem à Statuto volitam, *ibidem*, *num.* 15. *&* 20. *eadem* 326

STOLA.

Stola eſt ſignum Parochialis juriſdictionis, *dec.* 4. *num.* 6. 242

Id tamen procedit quoad actus juriſdictionales, & parochiales, non verò reſpectu aſſociationis Cadaveris, aliorumque actuum indifferentium, *ibid. num.* 7. 242

SUBRETIO.

Vitium ſubreptionis inducit non minus omnimoda reticentia veri, quàm illius indicatio ſubobſcura, & confuſa, *deciſ.* 25. *num.* 11. 295

Reliqua ſupple in Verb. *Reſcriptum*.

SUBROGATUS, *&* *SUBROGATIO.*

Da natura ſubrogationis aſt, ut qualitates ſubrogantis induat, & omnia illius onera in ſe recipiat, *deciſ.* 22. *num.* 57. 288

SUPERFLUITAS.

Semper vitanda eſt, *deciſ.* 32. *num.* 2. 314

T

TERRITORIUM SEPARATUM.

Ex unione etiam ſubjectiva inferri non valet ad competentiam Territoris ſeparati, *deciſion.* 7. *numer.* 8. 247

Ad conſtituendum Territorium verè, ac propriè ſeparatum quid requiratur, *ibidem*, *num.* 10. *ead.* 248

Non ſufficit ad hunc effactum facultas cognoſcendi Cauſas civiles, & criminales, abſque extenſione ad forum Pœnitentiale, & ad omnia alia ſpectantia ad Sacramentorum adminiſtrationem, *ibidem*, *numer.* 11. *eadem* 248

Territorium componitur ex pluralitate locorum, in quibus Jus dicitur, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 248

Qualitas conſtitutiva Territoris ſeparati conſiſtit etiam in generali Juriſdictione in omnibus Locis abſque ulla limitatione, *ibidem*, *num.* 14. 248

Reliqua ſupple in Verb. *Prælatus Inferior*.

TESTAMENTUM.

In eodem teſtamento non datur prius, nec poſterius, *deciſ.* 15. *num.* 8. 266

Onus in *una* parte à Teſtatore injunctum, etiam in altera repetitum cenſetur, *dec.* 22. *num.* 58. 288

Teſtamenta, & legata facta ad favorem filiorum ſunt exempta à Statutariis ſolemnitatibus, *Poſt deciſ.* 36. *num.* 9. & 10. 325

Sempes dicitur conditum ad Pias Cauſas, quando hæreditas & bona relicta majorem partis diſpoſitionis abſorbent, *ibidem*, *num.* 11. 325

Conditum in loco exempto non ſubjacet Statuto requirenti in Teſtamento certas ſolemnitates, *ibidem*, *numer.* 12. 326

Præſertim quando Teſtator permanſit in loco exempto per plures annos ante Teſtamentum, & quare, *ibidem*, *nu.* 13. 326

Suſtinetur Teſtamentum conditum abſque ſolemnitatibus requiſitis à Statuto, ſi contineat diſpoſitionem prudentem, atque laudabilem, *ibid. num.* 14. 326

Mandatum Procuræ factum à Marito ad intereſſendum Teſtamento Uxoris, ſupplet citationem, & requiſitionem à Statuto volitam, *ibid. n.* 15. 326

Aſculanum Statutum requirit præſentiam Mariti in Teſtamento Uxoris, *ibidem*, *num.* 19. 326

Nullitatem Teſtamenti Uxoris, non opponente Marito, talis nullitas non poteſt ab alio opponi, *ibidem*, *numer.* 22. *&* 23. 326

TESTATOR.

Voluntas Teſtatoris, tamquam lax, ab hærede religioſè ſervanda eſt, *deciſ.* 22, *num.* 1. 285

Et illam intervertendo dicitur, per quandam ſpeciem furti, rem diſpoſitam contrectare, *ib. n.* 2. 285

Non poteſt à Teſtatore prohiberi, ut ejus diſpoſitio, commodum ſpirituale primario reſpiciens, Pontificiæ juriſdictioni, & adminiſtrationi non ſubjaceat, *ibidem*, *num.* 15. 286

In pari cauſa, potior eſt favor Teſtatoris, & quæſitum jus Legatarii, quàm Hæredis, *ib. n.* 52. 288

Expreſſa diſponentis voluntas pro lege ſervanda eſt, *ibidem*, *num.* 54. *eadem* 288

TESTIS.

Teſtium depoſitiones, qui in alia cauſa examinati fuerunt, & non percutiunt caſum controverſiæ, non ſunt attendendæ, *dec.* 4. *n.* 10. 242

Capitularium depoſitiones, circa conſuetudinem propriæ Eccleſiæ, probant, non obſtante defectu citationis, *dec.* 8. *num.* 18. 251

Amplia, etiam concurrente deponentium intereſſe, *ibidem*, *num.* 19. *eadem* 251

Teſtes conſanguinei nullam in Judicio probationem conſtituunt, *deciſ.* 9. *num.* 12. 253

Teſtium depoſitiones, ex documentis, & publicorum Officialium atteſtationibus conquaſſatæ remanent, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 253

Teſtium examen, coram Judice incompetenti factum, nullum eſt, cum aliis inde ſequutis, *dec.* 11. *numer.* 16. 258

Teſtibus formiter examinatis deferendum potiùs eſt, quàm ſimplici, & extrajudiciali aliorum atteſtationi, *deciſion.* 14. *numer.* 10. 264

Teſtes numero plures, & affirmativè deponentes, majorem fidem merentur, *dec.* 25. *n.* 35. 298

Dicta Teſtium ex aliorum Teſtium depoſitionibus, & ex aliis certis documentis conquaſſantur, *deciſ.* 22. *numer.* 13. 305

TRANSACTIO.

Tranſactioni contraveniens privatur omni actione, & emolumento, ab illa proveniente, *dec.* 10. *n.* 5. 257

Quæ ſit virtus, & efficacia pacti reſolutivi, in contractu appoſiti, *ib. n.* 6. *ead.* 257

Stante pacto reſolativo, ſi una Pars non adimpleat, reſoluta remanet tranſactio, & in priſtinum ſtatum rediguntur jura alterius Partis, *ib. num.* 7. *eadem* 257

Pactum reſolutivum operatur, ut etiamſi in adimplementum tranſactionis verſetur circa unicum Capitulum, quantumvis minimum, altera Pars compelli amplius nequeat ad illam ſervandam, *ibidem*, *n.* 11. 258

Receſſus à tranſactione impugnari nequit, quoties appareant in eo adhibitæ eædem ſolemnitates ac in ipſa tranſactione, *ibidem*, *num.* 13. *eadem* 258

Tranſactio, ſeu concordia, juſta ac rationabili cauſa inita, obligat nedum ſuos auctores, ſed etiam eorum ſucceſſores, *dec.* 15. *n.* 1. 265

Ad ſuſtinendam tranſactionem, neceſſe non eſt, quòd præceſſerint controverſiæ judiciales, ſed ſufficiunt etiam extrajudiciales, *ibid. n.* 2. 265

TURNUS.

Vide in Verb. *Canonicatus*, *quoad collationem per Turnum*.

V

VALOR.

JUſtificatur per expreſſionem, ſimilem factam à Contradictore, *deciſ.* 19. *num.* 3. 274

VERBA IN GENERE.

Verba urbana, & officioſa non præſupponunt, ſed potiùs excludunt Capellaniarum perpetuitatem, *dec.* 3. *num.* 17. 241

Verba quandoque improprianda ſunt, & rebus, quibus ſerviunt, accommodanda, *dec.* 18. *n.* 11. 272

VERBA IN SPECIE.

Vocabulum Presbyteri, & Sacerdotis, à Perſona ignara prolatum, juxta communem uſum loquendi, qualitatem actualis Sacerdotis deſignat, *dec.* 6. *n.* 8. 245

Verbum *poſſit*, tamquam demonſtrativum ſimplicis facultatis, magis convenit cumulativæ, quàm privativæ, *dec.* 16. *num.* 8. 267

Quid importet verbum *reintegrare*, *&* *reſtituere*, *deciſion.* 21, *num.* 13. 280

Verba *perpetuo animus*, *adnectimus*, *&* *incorporamus*, quid in unione importent, *ib. n.* 25. *&* 21. *eadem* 280

Nuncupatio *Rectoris* verificatur etiam in Vicaria, & Eccleſia alteri unita, licèt minus propriè, *ibidem*, *numer.* 17. *eadem* 281

Ita pariter enunciativa *vacationis*, *ibidem*, *numer.* 18. *&* 25. *eadem* 281

Quæ per verbum *illico*, vel *ſtatim* facienda præcipiuntur, ſuum temperamentum, ac temporum intervalla recipiunt, *deciſ.* 28 *num.* 13. *&* 14. 307

VICARIA.

Poteſt Vicaria dari etiam in titulum. *dec.* 21. *n.* 26. 281

ULTIMA VOLUNTAS.

Ultima voluntas impleri debet non ſolum quoad ſubſtantiam, ſed etiam quoad modum, *deciſion.* 22. *numer.* 3. 285

Per alterationem ultimarum voluntatum tollitur ſolatium illud, quod Leges morientibus indulgent, *ibidem*, *num.* 5. *eadem* 285

Quod tamen intelligitur, ſalva Summi Pontificis auctoritate, *ib. num.* 6. *&* 7 *eadem* 285

Obſervantia perpetua ultimarum voluntatum circa modum, non promanat à Jure Divino, vel naturali, cui diſpenſari non poſſit: ſed à Jure poſitivo, & à Legibus Civilibus, *ibid. n.* 14. *ead.* 285

Facultatem commutandi ultimas voluntates habent etiam Principes Laici in rebus, ſub eorum Dominio, & juriſdictione exiſtentibus, *ib. num.* 16. *ead.* 286

UNIO.

In Monaſterium, ſeu Eccleſiam, cui facta eſt unio acceſſoria, & ſubjectiva alterius Monaſterii, ſeu Eccleſiæ, tranſeunt omnia illius bona, & jura, *deciſ.* 21. *num.* 2. 279

Petro Hiſpaniarum Regi, ejuſque ſucceſſoribus conceſſum fuit à fan. mem. Urbano II. Indultum uniendi favore Monaſteriorum Eccleſias Parochiales, in Saracenorum Terris acquiſitas, vel in propriis hæreditariis fundatas, *ibidem*, *num.* 3. *eadem* 279

Uniendi facultas ante Conc. Trident. ad Epiſcopos pertinebat, *ibidem*, *num.* 4. 280

In quibus conſiſtant jura ſpiritualia, & Parochialia, quæ plenariam unionem præſeferunt, *ibidem*, *num.* 5. *&* 6. *eadem* 280

Donatio Beneficii alicui Monaſterio non importat illius unionem, ſed ſolùm conceſſionem Juriſpatronatus, & juris præſentandi, *ibidem*, *num.* 7. *eadem* 280

Limita, quando donatio eſt concepta verbis ampliſſimis, cum conceſſione Curæ, decimarum, Primitiarum, & jurium Parochialium, *ibid. n.* 8. *ead.* 280

Non

Non obſtante quòd non fuerint appoſitæ clauſulæ, *pleno Jure, & in temporalibus, ac ſpiritualibus, ibidem, num. 9. eadem* 280

Uniones plenariæ in temporalibus, & ſpiritualibus fiunt etiam ex cauſa incrementi redditunm, *ibidem, num. 10. eadem* 280

Verba *perpetuò unimus, adnectimus, & incorporamus* præſeferunt unionem in ſpiritualibus, & incorporalibus, *ibidem, num. 15. & 21.* 280

Aſſignatio certæ congruæ Vicario in fructibus Parochialis, reſervatis aliis Abbati, & Monaſterio, eſt pariter argumentum hujuſmodi unionis, *ib. n. 16. ead.* 280

Nuncupatio *Rectoris* verificatur etiam, licèt minus propriè, in Vicaria, & Eccleſiæ alteri unita, *ibidem, num. 17. eadem* 281

Idem dicitur de enunciativa vacationis, *ibid. num. 18. & 25. ead.* 281

Et de enunciativa *Juriſpatronatus, ibidem, n. 19.* 281

Quando de unione conſtat per ſententiam executoris Apoſtolici, cum verificatione omnium, in Bulla unionis contentorum eo in dubium revocari non poteſt, *ibidem, num. 22. eadem* 281

Quando citatione opus non ſit pro capienda poſſeſſione bonorum Eccleſiæ unitæ, *ib. num. 23. eadem* 281

Conſenſus Abbatis pro reſignatione Eccleſiæ unitæ ad favorem certæ perſonæ, habetur loco nominationis, & deputationis novi Vicarii, *ibidem, num. 24. ead.* 283

Abbas appellari poteſt Patronus Eccleſiæ unicæ, *ibidem, numer. 27.* 281

Actus, unionem ſubſequentes, ad illam referri debent, *ibidem, num. 28. eadem* 281

Perceptio decimarum, & fructuum Parochialium, atque adminiſtratio Sacramentorum, cum aſſignatione congruæ, ſunt ſigna, & effectus unionis, *ibidem, num. 29. eadem* 281

Sententia, in judicatum tranſacta, magis magiſque confirmat unionem, illiuſque obſervantiam, *ibidem, num. 30. eadem* 281

Deputatio Vicarii in perpetuum Parochialis unitæ quando inducat tranſlationem totius Curæ in ipſum Vicarium, ſeu potius purum, ac ſimplex ejoſdem Curæ exercitium, *ibidem, num. 48. & 49.* 283

Gratia unionis, quæ in vita Pontificis concedentia effectum ſuum ſortita non eſt revocata remanet, atque irrita per regulam XIII. Cancellariæ; *deciſ. 36. numer. 1.* 322

Reliqua ſupple in Verb. *Prebenda.*

URBIS.

Stylus attendendus eſt, pro regula aliorum Locorum totius Orbis Catholici, *dec. 25. num. 42.* 299

Quod in Urbe receptum eſt, non debet in ſubjectis Eccleſiis in diſcrimen revocari, *deciſion. 28. numer. 12.* 307

Praxis, Romæ vigens, quoad functiones Eccleſiaſticas, normam præbet aliis Locis totius Orbis Chriſtiani, *dec. 32. num. 5.* 314

Prædictæ praxi, in Urbe vigenti, in dubiis eſt adhærendum, *ibidem, num. 13.* 314

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google